LEXICON GRECO-LATINUM IN NOVUM DOMINI NOSTRI *JESU CHRISTI* TESTAMENTUM.

Adams 7. 65. 1

Ubi omnium vocabulorum, tam *Appellativorum* THEMATA, quàm nominum *Propriorum* ETYMA, exquisitè indicantur, & Grammaticè resolvuntur.

Cum INDICE Græcarum & Latinarum *N. T.* vocum accuratissimo.

Cui insuper nunc demum accesserunt Tractatus duo: unus de Græcis *N. T.* ACCENTIBUS, alter de DIALECTIS; uterque apprimè utilis, & æquè desideratus.

In gratiam Sacr. Lit. & Linguæ Græcæ STUDIOSORUM.

AUTORE
GEORGIO PASORE.

LONDINI,
Excudebat *Edw. Griffin*, sumptibus *J. K.* & *S. T.*
& prostant venales apud *Abelem Roper* sub signo solis in vico vulgo dicto *Fleetstreet*. 1650.

IL

ciæ f
tame
enim
ra &
grant
magi
quæs
clesiæ
rum e
ores c
Al
tantu
pæda
Arte
ximo
tabul
studio
aliqui
inprim
illud,
Va
be Fri

ILLUSTRIBUS & PRÆPOTENTIBUS HOLANDIÆ & WESTFRISIÆ ORDINIBUS

Salutem & benedictionem à Domino.

Librum hunc, Nobilissimi, Amplissimi *&* Magnificentissimi *viri*, εὐεργέται benevolentissimi, *vobis inscribere libuit, quòd inter eos, qui pro veritate religionis Christianæ (quam Deus in veteris & Novi Testamenti tabulis revelare nobis dignatus est) strenuè ac feliciter dimicant, minimè postremi sitis.* Holandia *&* Westfrisia *vestra, nec non cæteræ provinciæ federatæ appositè admodum comparari queunt cum rubo ardente, nec tamen deflagrante, in quo Filius* Dei *Mosi apparuit Exod. 3. 2. Sicut enim rubus ille non fuit consumptus; ita quoque Germania inferior libera & federata, bellis, quibus annos jam sexaginta & ampliùs arsit flagrantissimis, tantum abest ut fuerit absumpta, ut famâ potiùs & opibus magis interea cœperit efflorescere, quàm unquam antehac. Quæ autem quæso causa est tanti miraculi? Scilicet Filius* Dei *præstò fuit, qui hoc Ecclesiæ suæ hospitium asylumque voluit conservare, &, uti spero, in posterum etiam contra insidias variasq́; hostium crudelissimorum machinationes clementer proteget.*

Altera *inscriptionis hujus* causa *fuit, quòd vos viri* Amplissimi, *non tantum* Academiam Leidensem *toto orbe celeberrimam sustentetis, sed* pædagogéa *etiam complura illustria foveatis, in quibus omnibus* pietas, Artes *liberales &* linguæ *eruditæ, inter quas* Græca *facilè excellit, maximo docentur studio. Lexicon itaque hoc meum, quod veluti clavis est tabularum novi federis Servatoris nostri, & ad praxin linguæ Græcæ studiosos manu quasi ducit, V.V. A. A. dedicare volui, ut authoritatis aliquid accederet operi huic, mole exiguo, tum apud alios Orthodoxos, tum inprimis apud juventutem vestram numerosissimam ac florentissimam; cui illud, si dignum id judicaveritis, commendetis rogo.*

Valete & florete in Jesu Christo Domino nostro. Scripsi Franekeræ urbe Frisiorum, Idibus Augusti 1631.

V. V.

A. A

observantissimus

GEORGIUS PASOR G.L. ibidem Professor.

Ἀναγνώστῃ τῷ συγγνώμονι Γεώργιος Πασωρ χαίρειν.

Ἰησοῦς ὁ Χριστὸς, ὁ Σωτὴρ καὶ κεφαλὴ ἡμῶν, τῷ ἁγίῳ Πέτρῳ εἶπεν, Ἀναγνῶστα θεόφιλε, Ἰωάν. κα. ιε. Σίμων Ἰωνᾶ, ἀγαπᾷς με πλεῖον τούτων; λέγει αὐτῷ, Ναὶ Κύριε, σὺ οἶδας ὅτι φιλῶ σε. Λέγει αὐτῷ, Βόσκε τὰ ἀρνία μου, τουτέστι τοὺς ἐκλεκτοὺς, ἐν οἷς καὶ τὰ παιδία ἐστί. Κἀκεῖνο οὐ μόνον τῷ Πέτρῳ εἶπεν, ἀλλὰ καὶ τοῖς λοιποῖς Ἀποστόλοις, καὶ ἅπασι τοῖς καθεξῆς τοῦ λόγου ὑπηρέταις, ὡς ἀληθινοῖς τῶν Ἀποστόλων διαδόχοις.

Αὐτοὶ δὲ ἀληθινοί εἰσι διδάσκαλοι, οἱ ἀγαπῶντες τὸν Χριστὸν καὶ τὰ ἀρνία αὐτοῦ· ὁ γὰρ Χριστὸς ἔφη, Σίμων Ἰωνᾶ, Ἀγαπᾷς με; οἷς τισι ῥήμασιν ὁ Σωτὴρ δείκνυσιν, οὐδὲν ψυχρότερον τῶν διδασκάλων, τῶν καθ' ἀφοσίωσιν φιλοπονούντων τοῦ μισθοῦ ἕνεκα, οἵτινες ἐπιθυμοῦσι μᾶλλον κερδῆσαι χρυσὸν, ἢ τὰς ψυχάς. Οὕτω δήπου χρὴ τὸν διδάσκαλον διακεῖσθαι πρὸς τοὺς μαθητὰς, ὥσπερ ἂν εἰ ὁ πατὴρ πρὸς τοὺς ἑαυτοῦ υἱάς.

Καὶ εἰ ὁ πατριάρχης Ἰακὼβ θρεμμάτων προεστὼς, πρόβατα ἄλογα βόσκων, καὶ ἀνθρώποις μέλλων λόγον ἀποδιδόναι, τὰς νύκτας πεποίηκεν ἀΰπνους, καῦμα, κρύος, καὶ πᾶσαν ἀέρος ἀνωμαλίαν πέπονθεν, ἵνα μηδὲν τῶν θρεμμάτων ἐκείνων παραπόληται· πόσῳ μᾶλλον οὖν τοὺς τῶν σχολῶν καὶ ἀκαδημιῶν διδασκάλους, τοὺς οὐκ ἀλόγων ζώων προεσταμένους, καὶ οὐκ ἀνθρώποις, ἀλλὰ Θεῷ τῆς κλήσεως ἑαυτῶν διδόναι μέλλοντας εὐθύνας, χρὴ γρηγορεῖν ὑπὲρ τῶν νεανίσκων; τούτους γὰρ ὁ Χριστὸς οὐ διὰ χρημάτων, ἀλλὰ διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος ἑαυτῷ περιεποιήσατο. Πραξ. κ. κη. ὧν ἄγγελοι διὰ παντὸς βλέπουσι τὸ πρόσωπον τοῦ Πατρὸς τοῦ ἐν οὐρανοῖς. Ματθ. ιη. ι.

Τί δὲ οἱ διδάσκαλοι ἐν ταῖς σχολαῖς, οἱονεὶ τοῖς τῆς Ἐκκλησίας φυτωρείοις ὀφείλουσι διδάσκειν; ὁ Σωτήρ φησι,

Ματθ. κη. κ. διδάσκοντες αὐτοὺς τηρεῖν πάντα, ὅσα ἐνετειλάμην ὑμῖν.

Καὶ τάδε εἴρηται οὐ μόνον τοῖς Ἐκκλησιῶν ἐπισκόποις, τοῖς πρεσβυτέροις, καὶ τοῖς διακόνοις, ἀλλὰ καὶ τοῖς τῶν σχολῶν διδασκάλοις. Ἐν ταῖς σχολαῖς τὰ ἀρνία ποιμαίνεται, ἐν ταῖς Ἐκκλησίαις δὲ τὰ πρόβατα.

Δευτερον. ς. ς. ὁ Κύριος ῥητῶς προστάττει ταῦτα πᾶσι τοῖς παιδαγωγοῖς, τοῖς πατράσι, ταῖς μητράσι, κτλ. λέγων, Καὶ ἔσται τὰ ῥήματα ταῦτα, ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον ἐπὶ τῆς καρδίας σου, καὶ ἐν τῇ ψυχῇ σου, καὶ προβιβάσεις αὐτὰ τοῖς υἱοῖς σου, καὶ λαλήσεις ἐν αὐτοῖς, καθήμενος ἐν οἴκῳ, καὶ πορευόμενος ἐν ὁδῷ, καὶ κοιταζόμενος, καὶ ἀνιστάμενος, κτλ.

Ἐνθάδ'

LECTORI BENEVOLO
S.P.D.
GEORGIUS PASOR.

JESUS CHRISTUS, Servator & caput nostrum, sancto Petro dixit, Lector qui Deum diligis, Johan. 21. 15. *Simon fili Ionae, diligis me plus quàm hi? ait ille, Certè Domine, tu nôsti quòd amem te. Dicit ei, Pasce agnos meos*, hoc est, electos, quibus pueri quoque sunt accensendi. Et hæc non solum Petro dixit, sed etiam reliquis Apostolis, & omnibus deinceps verbi ministris, tanquam veris Apostolorum successoribus.

Illi enim veri sunt doctores, qui diligunt Christum & agnos ejus: Christus enim dixit, *Simon fili Ionae, Diligis me?* quibus verbis Servator ostendit, nihil esse frigidius doctoribus illis, qui tantùm mercedis causâ perfunctoriè philosophantur, qui potiùs cupiunt lucrari aurum, quàm animas. Sic nimirum decet præceptorem affectum esse erga discipulos, sicut pater erga filios suos.

Et si Patriarcha Jacobus qui pecudibus præerat oves rationis expertes pascens, & hominibus rationem redditurus noctes transegit insomnes, æstum, frigus, & omnem aëris inconstantiam passus est, nè ulla pecudum illarum periret: quantò magis ergo Scholarum & Academiarum Doctores, non animalibus ratione carentibus præfectos, & non hominibus, sed Deo vocationis suæ reddituros rationem, decet vigilare pro adolescentibus? Hos enim CHRISTUS non pecuniis, sed proprio sanguine sibi acquisivit. Actor. 20. ver. 28. quorum angeli semper intuentur faciem PATRIS cœlestis. Mat. 18. 10.

Quid verò præceptores in scholis, tanquam Ecclesiæ seminariis docere debent? Servator dicit,

Matth. 28. 20 *docentes eos servare omnia, quæ mandavi vobis.*

Et hac dicta sunt non solùm Ecclesiarum episcopis, senioribus & ministris, sed etiam scholasticis præceptoribus. In scholis agni pascuntur, in Ecclesiis verò oves.

Deuteronom. 6. 6. Dominus disertè mandat eadem omnibus pædagogis, patribus, matribus, &c. dicens, *Et erunt verba hæc, quæ hodie tibi præcipio in corde tuo & in anima tua, eaque acutè ingeres filiis tuis, ac loqueris de iis, quum sedes domi tuæ, & quum ambulas per viam quum cubas, & quum surgis, &c.*

Ἐνθάδε ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ ἔχομεν φανερωτάτην, ἧς παραφρονεῖν ἀθέμιτον ἂν γένοιτο ἁμάρτημα. Καταφρονοῦσι δὲ αὐτῆς πάντες οἱ ἐκθέμενοι ἐν ταῖς σχολαῖς τὰς τῶν ποιητῶν μυθολογίας, τῶν ἱερῶν γραμμάτων ἐκλελησμένοι. Ἐᾶ τὸν χρόνον, οὗ τὸ ἀνάλωμα ἔδει εἶναι πολυτελέστατον, τοιοῦτοι οἱ μυθολόγοι ἀπολλῦσι.

Τοιούτους γοῦν τῆς ἀληθινῆς τῶν νέων ἀγωγῆς, καὶ παιδείας τοσοῦτον ἀποπλανᾶσθαι, ὅσον οὐρανὸς ἐστ᾽ ἀπὸ γαίης διὰ βραχέων (ἐὰν μὲν τοῦτο ζητήματος ἀξίωμα καταφανῆ) ἀποδεῖξαι πειράσομαι. Καὶ ἵνα ἐνάρξωμαι τοῦ τῶν σχολῶν ὁρισμοῦ, εἰ ἐν ταῖς σχολαῖς χριστιανοῖς χρὴ διδάσκειν τὴν σοφίαν καὶ τὴν ἀρετήν, ἀκόλουθόν ἐστι, φροντιστήριον τῆς καινῆς Διαθήκης, ἀμελητέον δὲ τῶν μυθολογικῶν Ἐθνικῶν. Τίς γάρ ἐστιν ἡ ἀληθινὴ σοφία; Ἵνα δηλονότι γινώσκωμεν τὸν Θεόν, καὶ ἑαυτούς· Θεὸν δὲ ἐγνωσμένον ἵνα ὀρθῶς σέβωμεν. Τὸν Θεὸν δὲ εἰδέναι οὐχ οἷοί τ᾽ ἐσμὲν ἐκ τῶν Ἐθνικῶν βίβλων, ὧν πλεῖσται αἱ σχολαὶ μεταχειρίζονται μέχρι τοῦ δεῦρο.

Ὅσοι γὰρ συγγραφεῖς τὴν πολυθεΐαν πεπιστεύκασι, πάμπολλα περὶ αὐτῶν ἐψευδολογήκασι, ψευδῶν θεῶν ὀνόμασιν ἐν τῷ εὔχεσθαι καὶ ἐν τῷ ὀμνύναι κέχρηνται, παρ᾽ αὐτῶν ὁ ἀληθινὸς Θεὸς οὐ δύναται γνωρίζεσθαι. Ὁ δήπου ὁδηγὸς τυφλὸς, ὧδε κἀκεῖσε πλαζόμενος, ἑαυτὸν καὶ τὸν ἀγόμενον κατακρημνίζει εἰς βόθυνον. Οὐδὲν μέλλω εἰπεῖν περὶ τοῦ μυστηρίου τῶν μυστηρίων, τῆς ἁγιωτάτης Τριάδος, ὅπου οἱ Ἐθνικοὶ τῶν ἰχθύων ἀφωνότεροί εἰσιν. Ὁ γὰρ Θεὸς εἴασε τὰ ἔθνη πορεύεσθαι ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν (Πραξ. ιδ. ις.) καὶ οὐκ ἠξίωσεν αὐτοὺς τῆς ἐπισκοπῆς τῆς διὰ προφητῶν γινομένης. Ἡ δὲ σὰρξ καὶ τὸ αἷμα τοσοῦτον μυστήριον οὐκ ἀπεκάλυψεν (Ματθ. ις. ιζ.) ἀλλ᾽ ὁ Πατὴρ ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

Ὅμηρος, Ἡσίοδος, Πίνδαρος, Ἀριστοφάνης, Οὐεργίλιος, Ὀράτιος, καὶ οἱ λοιποὶ μυθολόγοι, διὰ τὸ ἠγνοηκέναι αὐτοὺς τὸν ἀληθινὸν Θεόν, οὐκ ἠδυνήθησαν ἀληθεύειν, περὶ τοῦ ἑνὸς καὶ μόνου ἀληθινοῦ Θεοῦ. Καὶ γὰρ δὴ εἰς τοσαύτην ἀσέβειαν καὶ παραφροσύνην ἐξηνέχθησαν, ὥστε τοιαῦτα ἐπινοεῖν περὶ τοῦ θείου ἁμαρτήματα, οἷα ἐνώπιον τῆς νεότητος ἐξηγεῖσθαι αἰσχύνομαι. Τοιούτους φημὶ θεούς, καὶ τοιαύτας θεὰς ἔπλασαν, οἵων πολιτῶν καὶ πολιτίδων καλὴ πολιτεία οὐκ ἂν ἀνάσχοιτο. Περὶ ὧν εἰς Θεὸν ζῶντα ἠσεβηκότων ὁ Παλιγγένιος ἀληθέστατα γράφει, ἐν βίβλῳ α. Κριῷ καλουμένῃ, λέγων.

Οὐρανόθι ζῶσιν πόρνη, καὶ μοιχὸς ἀσελγής.

Τοὺς δὲ ποιητὰς φερομένους ὑπὸ τοῦ Σατανᾶ τοιαῦτα τέρατα πεπλακέναι, καὶ οὕτω μεμυθολογηκέναι οὐκ ἀτόπως στοχάζεται, τοῦ ἀφορμὰς διδόναι τοῖς ἀνθρώποις πρὸς τὸ ἀπαλλᾶν, πρὸς τὸ πορνεύειν, καὶ ὡς ἔπος εἰπεῖν, πρὸς τὸ ἀσωτεύεσθαι. Τοῦτο δηλαδὴ τὴν τῇ φύσει κατεφθαρμένην ἐπὶ πλέον διαφθείρει. Τόδε (φημὶ) τὸ πῦρ ἐπὶ πῦρ ὀχετεύειν.

Πάντες γὰρ τῇ φύσει πρὸς πᾶσαν φαυλότητα πάνυ προπετεῖς τε καὶ εὐκατάφοροι ὄντες, ῥᾳδίως οὕτω νοήσωσιν. Εἰ ποιηταὶ οἱ ἡμέτεροι (οὓς εἰκότως διὰ τιμῆς ἄγομεν ὡσανεὶ ἄνδρας ἀθέους, τῶν θειῶν ἐμμελῶς) γράφουσι, τὸν Κρόνον εἶναι τεκνοφάγον, καὶ γαστρίμαργον, τὸν Δία ἐπιμὶξ μεμοιχευκέναι, Ἰλιάδ. ξ. τοὺς θεοὺς ἀλλήλοις πεπολεμηκέναι, σάρκα ἀνθρωπίνην βεβρωκέναι, καὶ ἐν

πλείσαις

Hic mandatum Dei habemus manifestissimum,quod contemnere nefarium equidem foret facinus. Aspernantur autem illud omnes, qui exponunt in scholis poëtarum fabulationes, sacrarum literatum obliti. Vah,tempus, cujus sumptus debebat esse preciosissimus,ejusmodi fabulatores perdunt.

Hos igitur à vera puerorum & juvenum educatione,nec non institutione tantùm aberrare,quantùm cœlum distat à terra,brevibus(siquidem quæstionis hujus dignitatem consideres) demonstrate conabor. Et ut à definitione scholarum exordiar, si in Christianis scholis oportet docere sapientiam & virtutem,sequitur,solicitos nos esse debere de novo Testamento,negligendas verò esse illas Ethnicorum fabulositates. Etenim,quænam est vera sapientia ? Ut nimirum agnoscamus Deum & nos ipsos,& ut Deum agnitum rectè colamus. Deum verò cognoscere non possumus ex Ethnicis libris, quos pleræque scholæ hucusque manibus suis terunt.

Quicunque enim authores crediderunt multos esse deos, permulta de iis fabulati sunt,falsorum deorum nominibus votum nuncupaturi & juraturi usi sunt, ab illis verus Deus cognosci nequit. Nimirum cœcus dux,huc & illuc oberrans,se & quem ducit præcipitat in foveam. Nihil dicturus sum de mysterio mysteriorum, nempe de sacrosancta Trinitate, ubi Ethnici ipsis piscibus sunt magis muti. Deus enim sivit gentes incedere in viis suis(Act.14. 16.)nec dignat⁹ est eos visitatione,quæ per prophetas facta est. Caro verò & sanguis tantum mysterium non revelavit (Mat. 16. 17.) sed Pater qui est in cœlis.

Homerus, Hesiodus, Pindarus, Aristophanes, Virgilius, Horatius & reliqui fabulatores,quia illi ignorârunt verum Deum, non potuerunt vera dicere de hoc uno & solo vero Deo. Et profectò eò impietatis & dementiæ processerunt,ut talia comminiscerentur de Numine peccata,quæ coram joventute recensere me pudet. Tales inquam deos,deásq; finxerunt, quales cives honesta Resp.nequaquam ferret. De quibus in vivum Deum peccantibus Palingenius verissimè scribit lib.1. quem *Arietem* vocavit, dicens:

In cœlo est meretrix,in cœlo est turpis adulter.

Poëtas verò à Satana actos hujusmodi confinxisse monstra, & sic fabulatos esse,non ineptè conjectat,ut occasiones præberent hominibus ad lasciviendum,ad scortandum, &,ut uno verbo dicam,ad luxuriandum.Scilicet,hoc erat hominem natura corruptum ampliùs corrumpere. Hoc (inquam) erat ignem igni addere.

Quum enim omnes naturâ ad quamlibet pravitatem nimis proclives & propensi simus facilè hæ obrepserint cogitationes : Si poëtæ nostri (quos meritò veneramur tanquam viros divinitus afflatos, deorúmque interpretes) scribunt, Saturnum devorare infantes, esse voracem, Jovem promiscuè scortatum esse, Iliad. 15. deos intestinis inter se dissedisse bellis, carnem humanam devorâsse, & in

πλείσταις κακίαις βεβορβορῶσθαι, ἕπεται, οὐκ εἶναι τοσαῦτα ἁμαρτήματα, καθάπερ οἱ Ἀρίσταρχοι οἱ ἡμέτεροι φλυαροῦσιν. Ἔξεστι πορνεύειν, ἀπατᾶν, πολεμεῖν, πίνειν καὶ βινεῖν, διὰ τὸ τοὺς θεοὺς ταῦτα πεποιηκέναι. Ἡ ζωὴ τῶν θεῶν ἡμῖν νόμος ἐστι. Καὶ δὴ οὐδὲν ἀγαθώτερον πρὸς τὸ μιμεῖσθαι, ἢ τὸ τῶν θεῶν παράδειγμα, πάντες ῥᾷστα οἴονται. Οἱ γὰρ ὀνομάζονται εὐδαιμονέστατοι, καὶ ὁμοίας εὐδαιμονίας ἐφικέσθαι πάντες ἐπιθυμοῦσιν.

Οὐεργίλιος ἀσεβέστατα ἔγραψεν Αἰνειάδ. ζ.

——Θεὸς δὲ γυναικὶ μέμικται

Εἰ γὰρ πολυμιξίαν οἱ θεοὶ ἠγάπησαν, τῶν ζώων ἀλόγων οὐ διήνεγκαν· καὶ διὰ τὸ ἀλόγων ἐγένοντο ἀλογώτεροι. Πλείω περὶ τούτων μολυσμῶν λέγειν ἡ εὐσέβεια ἀπαγορεύει, καὶ τοὺς ὁ ἐμοὺς φειδοῖ. Κάλλιον ἔγραψεν Εὐριπίδης λέγων, Θεοὶ εἰ δρῶσιν αἰσχρὰ, οὐκ εἰσὶ θεοί. Ὅμηρος καὶ οἱ μέτοχοι αὐτοῦ τοσαύτας αἰσχρότητας περὶ τῶν θεῶν γεγραφηκότες, τὸν σφῶν ἀθεϊσμὸν τοῖς ἐπιγινομένοις δηλότατα ἀπέφηναν.

Ναὶ πάμπολύ ἐστι, καθὼς Ἀριστοτέλης νουνεχέστατα ἐδίδαξεν, ἐκ νέων οὕτως ἢ οὕτως ἐθίζεσθαι, τῆς φύσεως ἑτέρας οὔσης τῆς συνηθείας. Τὸ ἔριον οὐ ῥᾳδίως ἀποῤῥίπτει τὸ πρῶτον χρῶμα. Ἡ μνήμη τῶν νεανίσκων μαλακή ἐστι καὶ κηρίνη, καὶ τύρεκα τὰ ἅπαξ ἐν ἡλικίᾳ ἀκμαζούσῃ ἠκουσμένα, ὥσπερ ἐγγεγραμμένα εἰς διηνεκὲς τηρεῖ.

Ἀνάγνωθι Πλάτωνα, εἰ βούλει, ἐν βιβλίῳ περὶ τῶν πολιτειῶν β. τὸν περὶ τούτου θέματος ἐξομολογουμένως διαλεγόμενον· οὐ παραδεκτέον (φησὶν) εἰς τὴν πόλιν τὰ μεμυθολογημένα ὑπὸ τῶν ποιητῶν, ὅτι θεοὶ θεοῖς πολεμοῦσί τε καὶ ἐπιβουλεύουσι καὶ μάχονται. Οὐκ ἀποδεκτέον οὔτε Ὁμήρου, οὔτ' ἄλλου ποιητοῦ ταύτην τὴν ἁμαρτίαν περὶ τοὺς θεοὺς ἀνοήτως ἁμαρτάνοντος. Καὶ ὀνόμασι οὐκ ἀποδεκτέον τὰ περὶ τῆς θεομαχίας, ὅσα Ὅμηρος πεποίηκεν, οὔτ' ἐν ὑπονοίαις, οὔτ' ἄνευ ὑπονοιῶν. Ὁ γὰρ νέος (φησὶν) οὐχ οἷός τε κρίνειν, ὅ τι ὑπόνοια, καὶ ὃ μή· ἀλλ' ἃ ἂν τηλικοῦτος λάβῃ ἐν ταῖς δόξαις, δυσέκνιπτά τε καὶ ἀμετάστατα φιλεῖ γίγνεσθαι. Τὸν Θεὸν φάναι αἴτιον τῶν κακῶν, ἀγαθὸν ὄντα, διαμαχητέον παντὶ τρόπῳ. Τοὺς ποιητὰς ἀναγκαστέον λογοποιεῖν καὶ γράφειν τὰ ὅσια, κλ.

Αὐτὸς ὁ Πλάτων καλῶς εἶπεν ἐν Θεάγει, οὐ γὰρ οἶδα (φησὶν) ὑπὲρ ὅτου ἄν τις νοῦν ἔχων μᾶλλον σπουδάζοι, ἢ ὑπὲρ υἱέος αὑτοῦ, ὅπως ὡς βέλτιστος ἔσται. Ὁ αὐτὸς (ὡς Πλούταρχος περὶ παίδων ἀγωγῆς μαρτυρεῖ) ἐμμελῶς παραινεῖ ταῖς τίτθαις, μὴ τοὺς τυχόντας μύθους τοῖς παιδίοις ἐξηγεῖσθαι, ἵνα μὴ τὰς τούτων ψυχὰς ἐξ ἀρχῆς ἀνοίᾳ καὶ διαφθορᾷ ἀναπίμπλασθαι συμβαίνῃ.

Ὁ αὐτὸς περὶ νόμων δ. τάδε βουλεύει, ὅτι οὐκ ἐπιτρεπτέον τοῖς ποιηταῖς λέγειν τι, ὃ αὐτοῖς ἦν φίλον, ἅμα μή τι τοῖς νόμοις ἐναντίον λέγοντες, τὴν πόλιν βλάψωσιν. Εἰ ὁ Πλάτων οὐκ εἴασεν, ἵνα οἱ ποιηταὶ ὁποιαδήποτε κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτοῖς ἀδολεσχῶσι, καὶ διαδιδῶσι τὰ τυχόντα λεπτολογήματα, τοῖς νόμοις ἀνθρωπίνοις ἐναντία. Πόσῳ ἧττον συγχωρητέον, ἵνα οἱ ποιηταὶ οἱ ἡμέτεροι ᾄδωσί τινα ἢ γράφωσι τῇ γραφῇ θεοπνεύστῳ ἀσύμφωνα;

Αὗται αἱ παραινέσεις χρυσότεραί εἰσι, καὶ πάνυ ἀξιομνημόνευτοι. Πολλοὶ παιδαγωγῶν ἐν τοῖς διδασκαλείοις (ἢ ἀμαθέστεροι ἐν τοῖς εἰδωλείοις)

cæno flagitiorum variorũ sese volutâsse, sequitur, non esse hæc tanta flagitia, prout Aristarchi nostri nugantur. Licet scortari, decipere, bello alios lacessere, bibere & libidinari, eò quòd dii hæc ipsa fecerint. Vita deorum nobis est instar legis. Et sanè nihil magis invitate ad imitandũ, quàm deorum exemplũ, omnes facillimè arbitrantur. Etenim illi putantur beatissimi, similémq; felicitatem cuncti adipisci cupiunt.

Virgilius maximè impiè scripsit Æneid 7.

Mista deo mulier —— ——

Si enim promiscuâ Venere dii usi sunt, brutis animantibus non præstiterunt: imò, ipsis brutis fuerunt magis bruti. Plura de hisce sordibus dicere ipsa pietas vetat, animúsque meus horrescit. Meliùs scripsit Euripides, dicens, dii si patrant turpia, non forent dii. Homerus & socii ejus, qui tantas turpitudines de diis scriptitarunt, se atheos fuisse, posteris evidentissimè demonstrârunt.

Profectò *haud parum refert*, ut Aristoteles sapientissimè docuit, *à teneris sic aut aliter assuescere*, quum natura altera sit prava consuetudo. Lana haud facilè primum deponit colorem. Memoria puerorum mollis est & cerea, quæque semel in ætate florente fuerunt hausta, tanquam incisa in perpetuum servat.

Lege Platonem, si libet, in libro de Rebus pub. 2. de hoc Themate ex professo disserentem, ubi ait, Non recipienda esse in urbem fabulosa poëtarum commenta, quasi dii inter sese gerant bella, aliiq; aliis struant insidias. Hanc neque Homeri circa deos insaniam, neque ullius alíus poëtæ esse recipiendam. Et nominatim non recipienda esse, quæ Homerus de deorum bello fabulatus fuerit, sive accipiantur hæc allegoricè, sive non. Juvenis enim (inquit) nescit distinguere quid sit figuratè dictum, & quid non: sed quascunq; ille toties hauserit opiniones, eas deinde difficulter elui, & manere altâ mente repostas. Deum affirmare causam malorum, quum sit bonus, omnino hunc errorem refutandum. Cogendos esse poëtas ut dicant & scribant sancta, &c.

Idem Plato bene dixit in Theage, Nescio (inquit) de quanam re aliquis sanâ mente præditus magis debeat esse solicitus quàm de filio, quomodónam optimus evadat. Idem (ut Plutarchus de puerorum educatione commemorat) diligenter monuit, nè nutrices quascunque fabulas puerulis enarrent, nè ipsorum teneras mentes ab initio dementiâ & corruptelis imbui contingat.

Idem Plato de legibus 4. hæc consulit, Non permittendum poëtis ut effutiant, quicquid iis libuerit, nè legibus contraria dicentes, urbi noceant. Si Plato non sivit, ut Poëtæ qualiacunque quæ ipsis in buccam venerint, garrirent, & disseminarent nugas legibus repugnantes: Quantò minus concedendum, ut Poëtæ nostri canant aut scribant discrepantia à Scripturis divinitùs inspiratis?

Admonitiones hæ auro sunt magis aureæ, & admodum memorabiles. Multi pædagogi in suis didascaliis (seu potiùs, in suis ido-

liis)

λείοις) ἑαυτῶν, προεργαίτερον ποιήσειν νομίζουσιν, ἐὰν διὰ πλειόνων διέλθωσι, τίς ὁ Ζεὺς, ὁ Ἥφαιστος, ὁ Ποσειδῶν, ὁ Κρόνος, κλ. πεπίστευνται, ἢ ἵνα ἐξηγήσωνται), τίς ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς, ὅπου οὐ μακρολογοῦσιν, ὥσπερ εἰ ἂν οὐ προσδέῃ τοῦ εἰδέναι τάδε. Κἀκεῖνοι τὴν βασιλείαν τοῦ Σατανᾶ καθελεῖν ὀφείλοντες, αὐτὴν καὶ ἀνοικοδομοῦντες λανθάνουσιν.

Ναὶ, οὐαὶ τῷ σκανδαλίσαντι ἕνα τῶν μικρῶν, καθώς φησιν ὁ Σωτὴρ, Ματθ. ιη. ζ. Ψευδολογεῖν δὲ περὶ τοῦ Θεοῦ, οὐχὶ τόδε ἐστὶ σκανδαλίζειν τοὺς μικροὺς, ἤ περ τοὺς νεωτέρους, οἵτινες οἴονται πάντα εἶναι λόγια, τὰ ὑπὸ τῶν διδασκόντων κεχρηματισμένα; Δεῖ γὰρ τὸν μανθάνοντα πιστεύειν.

Οἱ ἄρχοντες χαλεπῶς φέρουσι, καὶ ὀργίζονται τῷ τὰς ψευδεῖς δόξας περὶ αὐτῶν διεσκεδακότι, καὶ τοιοῦτον ψεύστην ἀποσκορακίζουσιν. Εἰ φροντιστέον τῆς τῶν προεστώτων εὐφημίας, πόσῳ μᾶλλον λεκτέον περὶ τοῦ Θεοῦ, τὰ τῇ αὐτοῦ μεγαλειότητι προσήκοντα;

Οὐ δὲ μόνον ὁ Θεὸς ἐκ τῶν Ἐθνικῶν ξυγγραφέων οὐ γινώσκεται, ὡς μέχρι τοῦ δεῦρο εἴρηται, ἀλλὰ καὶ ἑαυτοὺς ἐξ αὐτῶν ἐπιγνῶναι οὐκ ἰσχύομεν. Αἱ γὰρ τῶν ποιητῶν Βιβλιοθῆκαι οὐδὲν περιέχουσι περὶ τῆς παρακοῆς τοῦ Ἀδὰμ τοῦ πρωτοπλάστου· οὐδὲν περὶ τῆς παρακοῆς καὶ ἁμαρτήματος ἡμῶν, τῶν τότε γεγονότων ἐν ὀσφύϊ τοῦ Ἀδάμ· οὐδὲν περὶ τῆς κτίσεως καὶ ζωῆς αἰωνίου. Καὶ ἐάν τι τούτων φῶσι, τοσοῦτον τῶν σφῶν μυθολογίαις ἐπέπλεξαν, καὶ ἐπεσκότωσαν, ἵνα φανερὸν ἡ ἀλήθεια, ἧς σκιάν τινα παρὰ πατριαρχῶν εἰλήφασιν, ἐν τοῖς ἀπίστοις τοῦ ψεύδους ὕποπτος γένηται.

Περὶ τῆς τοῦ ἀνθρώπου παλιγγενεσίας καὶ λυτρώσεως διὰ μόνου Ἰησοῦ Χριστοῦ, μηδὲ γρῦ φθέγγονται. Καὶ Ἀπόστολος ὁμολογεῖ, ὑφ' ἑαυτοῦ κεκηρύχθαι τὸν Χριστὸν, τοῖς Ἕλλησι μωρίαν. Ὁ γὰρ ψυχικὸς ἄνθρωπος οὐ δέχεται τὰ τοῦ Πνεύματος τοῦ Θεοῦ. Μωρία αὐτῷ ἐστὶ, καὶ οὐ δύναται αὐτὰ γνῶναι, ὅτι πνευματικῶς ἀνακρίνεται, α Κορ. β. ιδ.

Δῆλόν ἐστιν ἐν Πραξ. κς. κδ. ὅτι ὁ Φῆστος τῷ Παύλῳ περὶ τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν καὶ δικαιοκρισίας τοῦ Θεοῦ διειλεγμένῳ, οὑτωσὶ προσεφώνησε, Μαίνῃ Παῦλε, τὰ πολλά σε γράμματα εἰς μανίαν περιτρέπει. Αὕτη ἡ διδαχὴ ἐδόκει τῷ Φήστῳ μανία τις. Ἅπαντες δὲ οἱ Ἐθνικοὶ οἱ πρὸ Χριστοῦ ἐνσαρκωθέντος γεγραφότες, ὧν βίβλους ἔχομεν, ψυχικοὶ ἐγένοντο, ἄθεοι, ἀσεβεῖς, περιπαλοῦντες ἐν ταῖς σφῶν εἰδωλομανίαις. Διό περ οὐδὲν θαυμαστὸν, εἰ τοσαῦτα μυστήρια ἠγνόησαν, τότε ἐν ἔθνεσι σεσιγημένα.

Ἐκ τῶν εἰρημένων καταφανές ἐστι καὶ τοῦ ἡλίου λαμπρότερον, τὴν ἀληθινὴν σοφίαν παρὰ τοῖς ἐθνικοῖς ξυγγραφεῦσιν οὔτε ζητητέον, οὔτε ἐκεῖ εὑρητέον.

Κἂν δὲ πολλὰ περὶ τῶν ἠθῶν οὐκ ἀπαιδεύτως, ἀλλὰ νουνεχόντως εἰρημένα ἔχωσιν, ὡς οὐκ ἐξαρνός εἰμι, ἀλλ' ὅμως πολλάκις κακίαν ἀντὶ ἀρετῆς, καὶ ἐξ ἐναντίας ἀρετὴν ἀντὶ κακίας τοῖς ἄφροσι καὶ τοῖς ἰδιώταις ἐνσταλάζουσι.

Περὶ τῆς θεοσεβείας ὁ Ἀριστοτέλης οὐδὲν ἱστορεῖ. Κικέρων ἐν βίβλοις περὶ τοῦ προσήκοντος ὁμολογεῖ, σκιάν τινα τῆς ἀρετῆς εὑρηκέναι, καὶ ἀνόμως γράφει, οὐδένα βλάπτε, εἰ μὴ ἀδικηθείς. Ὁ γὰρ Σωτὴρ ἡμῶν, ἡ αἰώνιος τοῦ Πατρὸς Σοφία τὸ ἐναντίον κελεύει, Ματθ. ε. μδ. λέγων ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν. Ρωμ. ιβ. κ.

liis) majus operæ pretium se facere arbitrantur, si pluribus explanēt, quisnam Jupiter, Vulcanus, Neptunus, Saturnus, &c. creditus fuerit, quàm ut interpretentur quisnam sit Jesus Christus, ubi non multis utuntur verbis, quasi hæc scire nihil intersit. Atque ita, qui regnū Satanæ debebant labefactare & destruere, illud nescientes stabiliunt.

Profectò, *væ illi qui scandalum dederit uni ex minimis*, sicut loquitur Servator Matth. 18.7. Mentiri verò de Deo, annon hoc est offendere parvulos, sive adolescentes, qui putant omnia esse oracula quæ à docentibus fuére prolata? Oportet enim discentem credere.

Principes ægrè ferunt, & irascuntur ei qui falsam de ipsis opinionem sparserit, eúmque mendacem jubent abire in rem malam. Si de principum fama, ut ea sarta tectáque maneat, debemus esse soliciti, quantò magis dicenda sunt de Deo, quæ ejus majestati conveniunt?

Non solùm verò Deus ex Ethnicis scriptoribus non cognoscitur, sicut hactenus dictum est, sed etiam nos ipsos ex iis agnoscere nequimus. Nam poëtarum Bibliothecæ nihil continent de lapsu Adami, nihil de inobedientia & lapsu nostro, qui tum eramus in lumbis Adami: nihil de creatione & vita æterna. Et si quæ horum habeant, tātopere suis fabulosis commentis implicârunt & obscurârunt, ut ferme veritas, cujus umbram quandam à patriarchis acceperant, apud infideles mendacii reddatur suspecta.

De hominis regeneratione & liberatione per solum Jesum Christum, nè gry quidem proferunt. Et Apostolus fatetur à se prædicatum Christum, quæ doctrina Græcis visa fuerit stultitia. *Animalis enim homo non capit ea quæ sunt Spiritus Dei. Sunt ei stultitia, nec potest ea cognoscere, quia spiritualiter dijudicantur*, 1 Cor 2. 14.

Ex Act. 26. 24. patet, Festum, Pauli sermonē de resurrectione mortuorum, & justo Dei judicio disserentis sic interrupisse, *Insanis Paule, multæ literæ te ad insaniam redigunt*. Hæc doctrina videbatur Festo insania quædam. Omnes verò Ethnici, qui ante Christum incarnatum scripserunt, quorum libros habemus, animales fuerunt, athëi, impii, ambulantes in suis idolomaniis. Quapropter nihil miri est si tanta mysteria ignoraverint, eo tempore inter gentes silentio sepulta.

Ex iis quæ diximus, luculentissimè, ipsóque sole clarius apparet, veram sapientiam apud Ethnicos authores neque quærendam, neque inveniri posse.

Quamvis verò multa de moribus haud inscitè, sed sapienter dicta habeant, prout inficiari nolim, tamen sæpe vitium pro virtute, & contrà virtutem pro vitio insipientibus & idiotis instillant.

De pietate in Deum Aristoteles nihil commemorat. Cicero in libris de officiis fatetur, se tantùm aliquam virtutis umbram reperisse, & perperam scribit, neminem læde, nisi lacessitus & injuria affectus. Servator enim noster, æterna Patris Sapientia, contrarium mandat, Matth. 5. 44. dicens, *Diligite hostes vestros*. Rom. 12. 20.

Ale

ψώμιζε τὸν ἐχθρόν σου. Καὶ ὁ Σωτὴρ πρὶν ἢ ἀποτεθνηκέναι, ηὔξατο ὑπὲρ τῶν ἀσεβῶν, δι' ὧν τῷ σταυρῷ προσηλώθη, καὶ δι' ὧν οἱ πόδες καὶ αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἀξιώταται ὠμοτάτως διωρύγησαν. Στέφανος ὁ πρωτομάρτυς ἐν τῷ λιθοβολεῖσθαι ἑαυτοῦ, ταὐτὸ ἐποίησε, κεκραγώς, Πραξ. ζ. ξ. Κύριε, μὴ στήσῃς αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην.

Ἡ καινὴ Διαθήκη συνίστησι καὶ πολλαχῆ προβιβάζει τὸ ταπεινοφρονεῖν, διδάσκουσα, ὅτι Θεὸς τοῖς ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται, τοῖς ταπεινοῖς δὲ δίδωσι χάριν. ὅτι οἰκεῖν μέλλει ἐν τοῖς συντετριμμένοις τῇ καρδίᾳ. παρὰ τοῖς ἐθνικοῖς δὲ τὸ φιλοπρωτεύειν, τὸ

Αἰὲν ἀριστεύειν, καὶ ὑπείροχον ἔμμεναι ἄλλων,

Οὐκ ἦν ψεκτόν, ἀλλὰ τεκμήριόν τι τῆς μεγαλοψυχίας. Ἡ ἁγία γραφὴ διδάσκει, τὸν γάμον ὑπὸ τοῦ Θεοῦ τετάχθαι, ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ τετιμῆσθαι, καὶ ηὐλογῆσθαι. πολλοὶ δὲ ἐν τοῖς ἔθνεσι ποιηταὶ ἄθεοι, κατὰ τὸ εἰωθός τισι καὶ ἐν τούτῳ αἰῶνι οὖσι, ταῖς ἡδοναῖς μεθυσθέντες, καὶ εἰς ἀδόκιμον νοῦν παραδοθέντες, τὸν γάμον μωμοῦνται, ἐκφαυλίζουσι καὶ ἐξουθενοῦσι, λέγοντες,

Γυναῖκα θάπτειν κρεῖσσον ἢ γαμεῖν.

Τὴν μοναυλίαν εἶναι βίον ἀγγελικόν. Περὶ ὧν ἀληθεστάτη ἐστὶν ἡ παλαιὰ παροιμία, ὅτι

Πολλὰ ψεύδονται ἀοιδοί.

Ὧν τὰ ἔπη πολλάκις οὐ διαφέρουσι τῶν γραῶν ὕθλου καὶ εἰσὶν ἔωλος ἡ ψυχρολογία.

Οὐχὶ ὁ Πυθαγόρας τῶν ἐθνικῶν φιλοσοφώτατος ἐν τοῖς χρυσοῖς ἔπεσι, καθὼς αὐτὰ καλεῖ, ἀσεβέστατον ἔγραψε,

Τούς τε καταχθονίους σέβε δαίμονας.

Καθ' ὃν τρόπον καὶ Οὐεργίλιος, καίπερ ἄλλον λαλοῦντα εἰσαγαγὼν, ἱστορεῖ τούτοις τοῖς ἔπεσιν,

Εἰ θεὸν οὐ δύναμαι κινεῖν, Ἀχέροντα σαλεύσω.

Ὅμηρος ὁ τῶν μυθογράφων κορυφαῖος, τὰ τῷ Θεῷ μόνῳ ἴδια, τῷ ἡλίῳ οὐκ ἄνευ βλασφημίας ἀπένειμεν, Ἰλιάδ. γ. οὕτω μυθεύων,

Ἠέλιός θ' ὃς πάντ' ἐφορᾷς, καὶ πάντ' ἐπακούεις.

Ἀλλὰ τί ἔτι λέγω; ἐπιλείψει γάρ με τοιαῦτα καθ' ἓν διηγούμενον ὁ χρόνος.

Πλεῖστα τοιάδε παραπλήσια ἀναγινώσκειν ἐστὶ παρὰ τῷ Ἀθανασίῳ, ἐν τῷ λόγῳ κατὰ τῶν ἑλλήνων.

Μέχρι τοῦδε ἀπέδειξα, τὴν ἀληθινὴν σοφίαν, καὶ τὴν ἀρετὴν παρὰ τῶν ἐθνικῶν οὐ μαθητέον. Ἃ γάρ τις οὐκ ἔχει, οὐδὲ αὐτὰ ἄλλοις κοινωνεῖν ἰσχύει.

Οἴδαμεν δὲ τὰς σχολὰς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ διατετάχθαι, καὶ ὑπὸ τῶν θεοσεβεστάτων ἀρχόντων ἀνεῷχθαι, πρὸς τὸ ἀκέσασθαι δύο τῆς ψυχῆς νόσους· ὧν ἡ μὲν ἐν τῷ νοΐ, ἡ δήπου μωρία, τουτέστιν ἡ ἀγνωσία Θεοῦ καὶ ἑαυτῶν. ἡ δὲ ἐν τῷ θελήματι κεῖται, ἡ ἔγκλισις πρὸς τὰ φαῦλα. Ὁ νοῦς κατὰ τὴν ἐμπεφυκυῖαν τυφλότητα οὔτε Θεὸν, οὔτε τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ ὀρθῶς γινώσκει. Τὸ θέλημα, διὰ τὸ τῇ φύσει ἀπάγεσθαι πρὸς τὰ κακά, τῷ νῦν τὰ ἐσθλὰ φαίνοντι ἀντίκειται, ἀντιστρατεύεται, καὶ τοῦ καλοῦ ἐφίεσθαι οὐ θέλει.

Ἐπειδὴ

Ale hostem tuum. Et Servator antequam moreretur, *oravit pro impiis*, per quos cruci fuerat affixus, & per quos pedes & manus ejus sanctissimæ crudelissimè fuerunt clavis pertusæ. Stephanus primus martyr, quum lapidaretur idem fecit, vociferans. Act. 7. 60. *Domine, nè statuas iis hoc peccatum.*

Novum Testamentum commendat, & passim inculcat humilitatem, docens, *Deum superbis resistere, humilibus verò dare gratiam: ipsum habitaturum in contritis corde*, Isa. 57. 15. Apud Gentiles verò ambire primatum,

Velle præire alios, & iis præcellere semper,

Non ita positum fuit in vitio, sed pro signo magnanimitatis habitum. Sacra Scriptura docet, nuptias à Deo institutas, à Christo honoratas & benedictas. Multi verò inter Ethnicos poëtæ impii (pro more quorundam etiam hâc ætate viventium) voluptatibus inebriati, & in reprobam mentem traditi, conjugium incessunt, contemnunt, & pro nihilo reputant, dicentes,

Satius est mulierem sepelire, quàm ducere.

Vitam cœlibem esse angelicam. De quibus verissima est vetus illa gnoma, *Sæpe solent vates mentiri,*
quorum carmina sæpe ab anilibus nugis nihil differunt, & sunt veteres ineptiæ.

Annon Pythagoras ethnicorum philosophorum præstantissimus in aureis suis carminibus, prout ea inscribit, planè impiè dixit,

Tatareósque deos colito.

Quemadmodum etiam Virgilius, quamvis alium loquentem introducens, commemorat his verbis:

Flectere si nequeo superos, Acheronta movebo.

Homerus fabulosorum scriptorum coryphæus, quæ in solum Deum cadunt, soli non sine blasphemia attribuit, Illiad. 3. ubi sic fabulatur:

Sol qui cuncta audis, quique omnia conspicis unus.

Sed quid præterea loquor? Deficeret enim me tempus, si singula vellem enarrare.

Plurima hisce similia legere licet apud beatum Athanasium in oratione sua contra gentes.

Hactenus demonstravi, veram sapientiam & virtutem ex Ethnicorum scriptis non esse discendam. Quæ enim quis non habet, ea nec aliis impertiri potest.

Novimus verò scholas à Deo institutas, ab admodum piis principibus apertas, ad sanandos duos animi morbos: quorum hic quidem est in mente, nempe stultitia, hoc est ignorantia Dei & nostri ipsorum: ille verò in voluntate sedem habet, nempe inclinatio ad mala. Mens hominis pro innata cœcitate neque Deum, neque opera Dei rectè agnoscit. Voluntas, quum naturâ abripiatur ad mala, menti honesta ostendenti repugnat, & bonum appetere non vult.

Ἐπειδὴ τοιγαροῦν δῆλον τόδε νόσημα ἀπὸ τῶν Ἐθνικῶν ξυγγραφέων ἴασθαι ἤτοι θεραπεύεσθαι οὐ δύναται, φέρε πόση μανία ἐστί, τοιούτοις χρήσασθαι ἰατροῖς, οἵτινες ἕλκεσι βρύοντες, ἑαυτοὺς σῶσαι οὐκ ἐξεδυνάτησαν; Ἀνόητοι καὶ γελοῖοί ἐσμεν, οἱ θέλοντες εὑρεθέντος τοῦ σίτου βαλάνους ἐσθίειν. Ὁ Φωκυλίδης πάντων ποιητῶν ἀγνότατος, καλῶς γράφει·

Παῖδ᾽ ἔτ᾽ ἐόντα χρεὼν δὴ καλὰ διδασκέμεν ἔργα.

Τί δὲ κάλλιον, τί χρησιμώτερον, τί ἀναγκαιότερον, ἢ καταμαθεῖν καὶ εἰδέναι τὸν ἕνα ἀληθινὸν Θεόν, καὶ ὃν ἀπέστειλεν Ἰησοῦν Χριστόν; Ἰωαν. ιζ. γ. αὕτη ἡ ἐπιστήμη ἡμῖν ἐν τῇ τοῦ θανάτου ἀγωνίᾳ ἀντιλαμβάνεται καὶ συναγωνίζεται, ὅτε ἡ Πλάτων, Ἀριστοτέλης, Κικέρων, πᾶσα ἐμπειρία τῶν Φιλοσόφων, καὶ ἡ τῶν ποιητῶν μελίρρυτος ᾠδή, ὡς σκύβαλα καὶ ματαιοποιία τις ἀπόλλυται, καὶ παντελῶς ἀφανίζεται.

Διόπερ τὴν καινὴν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν διαθήκην, ὡς τὸ ἓν καὶ ἀληθέστατον τῆς ψυχῆς ἰατρεῖον ἀεὶ ἀναγινώσκωμέν τε καὶ μελετῶμεν. Ἐν τούτοις τοῦ Θεοῦ λογίοις διημερεύωμέν τε καὶ διανυκτερεύωμεν, εἰδότες ὅτι ἐκεῖ εἰσι ῥήματα ζωῆς αἰωνίου. Ἰωαν. ς. ξη. Σήμερον τῆς τοῦ Θεοῦ φωνῆς ἀκούοντες, μὴ βύωμεν τὰ ὦτα, μὴ σκληρύνωμεν τὰς καρδίας, μὴ γινώμεθα ἀνήκοοι τῆς συμβουλῆς τοῦ Δαβίδ, τοῦ βοῶντος,

Ψαλμ. ριθ. θ. ἐν τίνι κατορθώσει νεώτερος τὴν ὁδὸν αὐτοῦ; ἐν τῷ φυλάξασθαι τοὺς λόγους σου.

Οὐαὶ τοῖς διδασκάλοις τοῖς καταφρονητικῶς ἔχουσι τοιαύτης νουθεσίας, τοῖς τὰ ἀρνία τοῦ Χριστοῦ ἀπατῶσι καὶ ἀπάγουσιν εἰς νομὴν νοσώδη καὶ ἐλώδη.

Ὁ λόγος οὖν τοῦ Θεοῦ ἐν ἡμῖν πλουσίως οἰκείτω, ἐν τοῖς ναοῖς, καὶ ταῖς σχολαῖς ἠχείτω καὶ κατηχείσθω. τὰ πρόβατα τὰ ἐμά, ἔφη ὁ Χριστός, (Ἰωαν. ι. κζ.) τῆς φωνῆς μου ἀκούει, κἀγὼ γινώσκω αὐτά, καὶ ἀκολουθοῦσί μοι. καὶ Ἰωαν. η. μζ. ταυτὸν ἀποφθέγγεται, λέγων, ὁ ὢν ἐκ τοῦ Θεοῦ, τὰ ῥήματα τοῦ Θεοῦ ἀκούει. καὶ ὁ Ἀπόστολος ταυτὰ ὑποτίθεται τῷ Τιμοθέῳ, τῷ υἱῷ αὐτοῦ γνησίῳ, λέγων, α Τιμ. δ. ζ. τοὺς δὲ βεβήλους καὶ γραώδεις μύθους παραιτοῦ, γύμναζε δὲ σεαυτὸν πρὸς εὐσέβειαν.

Ὦ διδάσκαλοι καὶ σχολάρχαι, θέσθε τούτους τοὺς λόγους εἰς τὰς καρδίας ὑμῶν· μὴ κωλύετε, μὴ εἴργετε τὰ τοῦ Χριστοῦ ἀρνία ταύτης νομῆς, εἰδότες αὐτὴν οὐ μόνον τοῖς πρεσβυτέροις, ἀλλὰ καὶ τοῖς νεωτέροις δίδοσθαι. Μὴ γίνεσθε μιμηταὶ τῶν Φαρισαίων, τῶν κλειόντων τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.

Ματθ. κγ. ιγ. ὑμεῖς οὐκ εἰσέρχεσθε (φησὶν ὁ Χριστός) οὐδὲ τοὺς εἰσερχομένους ἀφίετε εἰσελθεῖν.

Ἐοικότες κυνὶ τῷ οὐ φαγόντι χόρτον, καὶ μέντοιγε κωλύοντι ἀπ᾽ αὐτοῦ τὰ θρέμματα.

Ἀκούσατε Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ ἀρχιποίμενος, τοῦ εἰπόντος τοῖς μαθηταῖς ἑαυτοῦ

Μαρκ. ι. ιγ. ἄφετε τὰ παιδία ἔρχεσθαι πρός με, καὶ μὴ κωλύετε αὐτά. τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὃς ἂν μὴ δέξηται τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ὡς παιδίον, οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν. Καὶ ἐναγκαλισάμενος αὐτά, τιθεὶς τὰς χεῖρας ἐπ᾽ αὐτά, ηὐλόγει αὐτά.

Πρὸς

Quum itaque duplex hæc ægritudo ab Ethnicis scriptoribus sanari aut curari nequeat, quanta quæso insania est, ejusmodi uti medicis, qui ipsi ulceribus scatentes, seipsos sanare non potuerunt? Amentes & ridiculi sumus, qui inventis frugibus glandes edere malumus. Phocylides omnium poëtarum castissimus, præclarè scribit,

Te puerum fas est addiscere semper honesta.

Quid vero esse potest melius, quid utilius, quid magis necessarium, quàm discere & *agnoscere unicum verum Deum, & quem misit Jesum Christum?* Joh. 17. 3. Hæc scientia nobis in mortis agone opitulatur, & fert suppetias, ubi Plato, Aristoteles, Cicero, omnis Rhetorum facundia, poëtarúmque mellifluus sermo, tanquam quísquiliæ & vanus labor perit, penitúsque evanescit.

Quapropter novum Jesu Christi Servatoris nostri Testamentum, tanquam unicum & verissimum animæ Iatríum, hoc est, medicam officinam legamus & meditemur. In hisce Dei eloquiis noctes diésque consumamus, haud ignorantes in iis contineri *verba vitæ æternæ.* Joh. 6. 68. Hodie vocem Dei audientes, nè obthuremus aures, nè induremus corda, nè simus immorigeri in sequendo consilio Davidis, clamantis,

Psal. 119. 9. *Quomodo purificabit juvenis viam suam? observando eam secundùm verbum tuum.*

Væ illis præceptoribus qui vilipendunt hujusmodi admonitiones, qui agnis Christi imponunt, eósque abducunt ad pascua insalubria & palustria!

Sermo itaque *Dei inter nos copiosè habitet,* Templa & Scholæ nostræ eo personent: *Oves meæ,* ait Christus, (Johan. 10. 27.) *vocem meam audiunt, & ego novi illas, & sequuntur me.* Et Johan 8. 47. idem proloquitur, dicens, *Qui est ex Deo, verba Dei audit.* Et Apostolus eadem ob oculos ponit Timotheo filio suo non degeneri, dicens, 1 Tim. 4. 7. *Profanas verò & aniles fabulas devita, exerce veró temetipsum ad pietatem.*

O præceptores, ô scholarchæ! hæc verba in intimis animi vestri penetralibus recondite: nè arcete, nè prohibete agnos Christi ab his pascuis, scientes ea non tantùm adultis, sed etiam adolescentbus data esse. Nè imitamini Pharisæos, qui clauserunt regnum cœlorum.

Matth. 23. 13. *Vos non intratis* (ait Christus) *neque introeuntes sinitis introire.*

Smiles erant cani qui non vescitur fœno, & tamen ab eo pecudes prohibet.

Audite Christum principem pastorum, qui dix it ad discipulos suos

Marc. 10. 13. *Sinite puerulos ad me venire, & nè arcete illos: talium enim est regnum Dei. Amen dico vobis, Quicunque non exceperit regnum Dei ut puerulus, nequaquam in id ingredietur. Et quum accepisset eos in ulnas, impositis super eos manibus, benedixit iis.*

Cæterùm

Πρὸς τούτοις, ἐν τῷ ζῆν, καὶ ἐν τῷ ὁποιαδήποτε πράττειν, πρέπει ἡμῖν πάντοτε ἀποβλέπειν εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ἁγιώτατον, ἐν τοῖς ἱεροῖς γράμμασιν ἡμῖν ἀποκεκαλυμμένον. Οὐκ ἔξεστιν ἀπ᾽ αὐτῶν ἐκκλίνειν εἰς δεξιὰ ἢ ἀριστερά. Πᾶν γὰρ ὃ οὐκ ἐκ πίστεως, ἁμαρτία ἐστί, Ῥωμ. ιδ. κγ. ὁ Θεὸς γὰρ ἐνομοθέτησεν,

Ἐξόδ. κγ. ιγ. ὄνομα θεῶν ἑτέρων οὐκ ἀναμνησθήσεσθε, οὐδὲ μὴ ἀκουσθῇ ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν.

Ψαλμ. ις. δ. οὐδὲ μὴ μνησθῶ τῶν ὀνομάτων αὐτῶν διὰ χειλέων μου.

Ἀλλὰ δὴ τίνες εἰσὶν οἱ θεοὶ ἕτεροι, καὶ τίνα αὐτῶν εἰσὶ τὰ ὀνόματα; Ζεύς, Ἑρμῆς, Ἥφαιστος, Ποσειδῶν, Κρόνος, Βάκχος, Ἄρης, καὶ τὰ λοιπὰ εἴδωλα καταβεβοημένα, ὧν αἱ βίβλοι τῶν Ἐθνῶν πλήρεις εἰσίν.

Ὄφελον ἂν οἱ ποιηταὶ οἱ ἡμέτεροι ταῦτα συννοῶσιν. ὅτι οἱ ἐπικαλούμενοι Δία, Παλλάδα, Φοῖβον, κλ. τὸν διάβολον καίπερ δι᾽ ἀγνοίας, ἐπικέκληνται, αὐτῷ δουλεύοντες λελήθασι, καὶ εἰς δεκάλογον ἀποπερασμένως πεπλημμελήκασι. Οὕτως γὰρ ὁ Ἀπόστολος λέγει,

α. Κορ. ι. κ. ἃ θύει τὰ Ἔθνη, τοῖς δαιμονίοις θύει, καὶ οὐ τῷ Θεῷ.

Ἔθυον γὰρ τῷ Διΐ, καὶ τοῖς ἑτέροις θεοῖς, περὶ ὧν ὀλίγῳ πρότερον μνείαν ἐποιησάμεθα.

Τὸ Πνεῦμα ἅγιον διεστείλατο ἡμῖν τοῖς Χριστιανοῖς (ὡς ἀκούσαντες ἔφθημεν) μὴ ἀναμεμνῆσθαι τῶν ὀνομάτων τῶν θεῶν ἑτέρων. Ἀξιώτατα γάρ ἐστιν ἐκεῖνα εἴδωλα, ὧν ὀνόματα, ὧν ἡ μνεία καὶ τὰ μνημόσυνα τοῦ καθόλου ἐξαλειφθῶσι, καὶ ἐκποδὼν ἐκ μέσου ἀρθῶσι.

Τοῖς δὲ ἀντιπράττουσι καὶ φάσκουσι, τοὺς Ἐθνικοὺς γεγραφέναι καὶ παραλελοιπέναι πολλὰ ὠφέλιμα πρὸς τὸ κατορθῶσαι τὰ ἔθη, πρὸς τὸ τὴν πόλιν καλῶς διέπειν, κλ. καὶ τὸ γλυκὺ τῶν ποιημάτων οὐκ εἶναι ἀφιλόσοφον.

Ἀποκρίνομαι α. Κορ. ε. ς. μικρὰ ἡ ζύμη ὅλον τὸ φύραμα ζυμοῖ. Ἀγαθῶν τὸ φαῦλον μεμιγμένον τὰ πάντα διαφθείρει. Ἐν τῇ καινῇ Διαθήκῃ τὴν τοῦ ἁγίου Πέτρου ἐπιστολὴν ἀνάγνωθι, ἥτινα τὰ τοῦ Ἀριστοτέλους καὶ Κικέρωνος ἠθικῶν μακρότατον προέχει. Ἀνάγνωθι τὰς λοιπὰς τῶν ἁγίων ἀποστόλων ἐπιστολάς, καὶ ὁμολογήσεις, αὐτὰς μόνας τελειοτάτην τοῦ καλῶς ζῆν ὑποτύπωσιν ἡμῖν παραλελοιπέναι, ἐν συγγεγραφέναι. Ἀνάγνωθι τὰς τοῦ Σολομῶντος παροιμίας, τοὺς Ψαλμούς, τὸν Ἰώβ, τὴν Πεντάτευχον, κλ. καὶ πέλαγός τι ἐνθεωτάτων γνωμῶν θαυμάσεις.

Οἱ Ἐθνικοὶ εἴ τι ἔχον καλόν, αὐτὸ εἰλήφασι παρὰ τῶν Πατριαρχῶν, οἱ δὲ Πατριάρχαι παρὰ τοῦ Θεοῦ, καὶ ὡς τῷ τυφλῷ δῆλον, πλεῖστοι ἐκ τοῦ Μωσέως, ἀρχαιοτάτου συγγραφέως τὰ ἑαυτῶν ἠθικὰ ἠντλήκασι. Καλῶς δὲ εἶπεν ὁ ποιητής·

Ἐκ πηγῆς γλύκιον πινόμενον ἐστιν ὕδωρ.

Ὅτι δὲ φῄς, τὸ γλυκὺ τῶν ποιημάτων οὐκ εἶναι ἀφιλόσοφον, καὶ αὐτοῦ προφορὰν ἀποκείνομαι. Τί γλύκιον τῆς ἁγίας Γραφῆς;

Ψαλμ. ιη. ια. τὰ κρίματα Κυρίου γλυκύτερα ὑπὲρ μέλι.

Ψαλμ. ριη. ργ. Ὡς γλυκέα τῷ λάρυγγί μου τὰ λόγιά σου; ὑπὲρ μέλι τῷ στόματί μου.

Ἰεζεκιὴλ

Cæterùm in tota vita, quicquid egerimus, nobis convenit semper respicere ad voluntatem DEI sanctissimam, in sacris literis nobis revelatam. Non licet ab ea deflectere ad dextram aut ad lævam. *Quicquid non est ex fide, peccatum est*, Rom. 14.23. Deus verò legem tulit,

Exod. 23.13. ubi dicit, *Nomen deorum alienorum ne recordemini, ne audiatur ex ore vestro.*

Psal. 16.4. *Neque assumam nomina eorum idolorum in labiis meis.*

Sed quinam sunt dii illi alieni, & quænam sunt nomina eorum? Jupiter, Mercurius, Vulcanus, Neptunus, Saturnus, Bacchus, Mars, aliaq; id genus idola famosissima, quibus libri Gentilium referti sunt.

Utinam poëtastri nostri considerarent, ipsos invocantes Jovem, Palladem, Phœbum, &c. diabolum, quamvis per ignorantiam, invocâsse, ei nescientes serviisse, & apertissimè peccâsse in decalogum! Disertè enim dicit Apostolus,

1 Cor. 10.20. quæ Gentes sacrificant, dæmoniis sacrificant, & non Deo.

Sacrificabant verò Jovi, & cæteris diis, quorum paulò ante mentionem fecimus.

SPIRITUS S. interdixit nobis Christianis, prout supra locuti sumus, ne meminerimus deorum alienorum. Dignissima enim sunt idola illa, quorum nomina, quorum mentio & monimenta prorsus deleantur, eque medio planè tollantur.

Repugnantibus verò & objicientibus, Ethnicos scripsisse & reliquisse multa utilia ad emendandos mores, ad Remp. bene gubernandam, &c. & suavitatem poëmatum non esse à philosopho alienam.

Respondeo, 1 Cor. 5. 6. *parum fermenti totam massam fermentat.* Mala bonis mista omnia corrumpunt. In N.T. lege sancti Petri Epistolam, quam Aristotelis & Ciceronis Ethicis longissimè præfero. Lege reliquas sanctorum Apostolorum Epistolas, & fateberis, illos solos perfectissimam bene vivendi formulam nobis reliquisse, & conscripsisse. Lege Proverbia Solomonis, Psalmos, Jobum, Pentateuchum, &c. & divinissimarum gnomarum pelagus admiraberis.

Ethnici si quid boni habuerunt, acceperunt à Patriarchis, Patriarchæ verò à Deo, & prout cæco notum esse potest, plurimi ex Mose, tanquam antiquissimo Scriptore moralia sua hauserunt. Bene verò dixit poëta.

Puriùs ex ipso fonte bibuntur aquæ.

Quod verò ais, suavitatem poëmatum non esse alienam à philosopho, illud in te retorquens, respondeo. Quid dulcius esse potest sacra Scripturà?

Psal. 19.11. *Judicia* DOMINI *dulciora sunt melle.*

Psal. 119. 103. *Quàm dulcia sunt palato meo judicia sermonis tui! Dulciora melle ori meo.*

Ἰεζεκιήλ γ. καὶ ἔφαγον αὐτὴν (βίβλον) καὶ ἐγένετο ἐν τῷ στόματί μου ὡς
μέλι γλυκάζον.

Ἁπάντων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς πλησμονή. καὶ ὡς Πίνδαρος γράφει, καὶ τ
μέλι κόρον ἔχει. τῆς δὲ ἁγίας γραφῆς τέρψεσιν ἡ θεοσεβὴς ψυχὴ χορ
τασθῆναι οὐχ οἷα τ' ἐστίν. οὐδεμία αὐτῶν ἐστι πλησμονή. τίς γὰρ γλυκύτη
μείζων τῆς ἀγάπης τοῦ θεοῦ, τῆς ἐκκεχυμένης εἰς τὰς τῶν ἐκλεκτῶ
καρδίας;

Οἱ γευσάμενοι τοσαύτης γλυκύτητος, κραυγάζουσι ξὺν τῷ ἀποστόλ

Τοῦ καὶ ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ῥέεν αὐδή.

Φιλιππ. γ. η. ἀλλὰ μενοῦνγε (φησὶ) καὶ ἡγοῦμαι πάντα ζημίαν, διὰ τ
ὑπερέχον τῆς γνώσεως Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ Κυρίου μου, δι' ὃν τὰ πάντα ἐζημι
ώθην, καὶ ἡγοῦμαι σκύβαλα εἶναι, ἵνα Χριστὸν κερδήσω.

Ἡ γραφὴ γοῦν πάντων τῶν γλυκέων ἐστὶ γλυκυτάτη, καὶ ἀληθέστατ
λέγεται,

Εἰ δέδαας Χριστὸν, κἂν μὴ γνῷς τ' ἄλλα, σοὶ ἀρκεῖ.
Εἰ δὲ μὲν οὐ δέδαας, σοῦ γράμματα λῆρος ἔασι.

Τί γοῦν ἐστιν ἡ φιλοσοφία, ἡ χωρὶς Ἰησοῦ Χριστοῦ; φιλομωρία καὶ δια
φθορά τις τῶν φρενῶν, καὶ ὡς Σολομῶν ἀληθέστατα γράφει, ματαιότ
ματαιοτήτων.

Ποτίζωμεν οὖν τοὺς νεανίσκους τοὺς ἡμετέρους γάλα τῶν ἱερῶν γραμμ
των, τὸ ἄδολον, καθαρὸν, καὶ ὑγιαῖνον. ἐν τοῖς ἐθνικοῖς ποιηταῖς, ὡς ἐπὶ
πλεῖστον, πολλοί εἰσι λῆροι καὶ οὐδὲν ὑγιές.

Πρὸ τοῦ τὸν Χριστὸν ἐνσαρκωθῆναι ἡ ἐκκλησία οὐ χρείαν εἶχε τῶν β
βλων ἐθνικῶν, ἀλλὰ Μωσῆς, ψαλμοὶ καὶ οἱ προφῆται ἤρκεσαν. διὰ τί
ἐν τῇ σήμερον ἡμῖν οὐκ ἀρκεῖ ἡ ἁγία γραφὴ, ἡ αὐξηθεῖσα τῶν ἀποστολικ
βίβλων προσθήκῃ;

Πολλοὶ Χριστιανοὶ οἱ ὑπὸ τοῖς ἐθνικοῖς καὶ ἀσεβέσιν αὐτοκράτορσι β
βιωκότες, ὅτι ἔλεγον παραιτητέον τὰ τῶν ψευδῶν θεῶν ὀνόματα, ἐδιώ
χθησαν, καὶ ὡς ἰδεῖν ἐστιν ἐκ τῶν πράξεων ἀποστολικῶν, ἐκ τῆς πρὸς Ἑβρ
ἐπιστολῆς τοῦ ια. λζ. καὶ τῶν ἱστοριῶν τῶν ἐκκλησιαστικῶν. ἐρραβδίσθησαν,
δεσμωτήρια ἀπήχθησαν, εἰς σειρὰς ἠσφαλίσθησαν, ἐλιθάσθησαν, ἐπρίσ
θησαν, ἐτυμπανίσθησαν, ἐπελεκίσθησαν, εἰς πῦρ ἀπεσφενδονίσθησαν, ἢ
ριάλωτοι ἀνῃρέθησαν.

Οἱ δὲ ποιηταὶ οἱ ἡμέτεροι οὐ δυσωποῦνται ἐν τῷ ἐπικαλεῖσθαι τὰς μ
σας, τὴν Παλλάδα, καὶ ἡμῶν νουθετούντων καταγελῶσιν ὥσπερ δοκησίσοφ
καὶ τὴν ἑαυτῶν σκιὰν δεδιότων.

Ὦ κακόζηλοι, καὶ πίθηκοι τῶν χωρὶς Χριστοῦ ὄντων χλευαστῶν, τῶν
ἐκκλησίας ἀπηλλοτριωμένων ἐλπίδα τῆς ζωῆς αἰωνίου μὴ ἐχόντων, καὶ
σης ἀπολογίας ἀπεστερημένων! ὑμεῖς δὴ πάλαι ἐξήκειτε ἂν εἰ ἦτε
ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ὑφ' ὧν οἱ ἅγιοι ἀπόστολοι, καὶ πλεῖστοι τῶν μαρτ
ἀνηλεῶς ἀπεκτάνθησαν, διὰ τὸ οὐκ ἐθέλειν ἐπικαλεῖσθαι τὸν Δία, τ
Παλλάδα, τὸν Φοῖβον κλ.

Οἱ δὲ ποιηταὶ οἱ ἡμέτεροι, οἱ νέοι μυθολόγοι, οἱ ὁμηρίζοντες, τοὔνομα Χ
στιανοὶ, ἑαυτοὺς ἀπολογεῖσθαι ἐπιχειροῦσι, φάσκοντες, κάλλιον νοῆσαι ἢ λαλ

εἶδ

Ezech. 3. 3. *& comedi* volumen illud, *& fuit in ore meo par melli dulcedine.*

Omnium rerum in hac terra tandem nos capit satietas; & ut Pindarus scribit, etiam mellis capimur satietate. Sacræ Scripturæ verò deliciis pia anima saturari nequit. Nullum ejus esse potest fastidium. Etenim quænam dulcedo major est charitate DEI effusa in corda electorum? Rom. 5. 5.

Qui gustârunt tantam dulcedinem, exclamant cum Apostolo,

Ex cujus ore sermo fluxit melle dulcior.

Philip. 3. v. 8. *Quin etiam certe duco omnia damnum esse propter eminentiam cognitionis* CHRISTI JESU *Domini mei: propter quem omnibus istis meipsum multavi,* eaque *duco pro stercoribus, ut* CHRISTUM *lucrifaciam.*

Ergo Scriptura omnium rerum dulcium est dulcissima; & verissimè dicitur,

Si CHRISTUM *discis, satis est si cætera nescis.*
Si CHRISTUM *nescis, nihil est si cætera discis.*

Et quid est quæso philosophia sine JESU CHRISTO? Amor stultitiæ est, animæque corruptela, & ut Salomo verissimè scripsit, *vanitas vanitatum.*

Præbeamus itaque bibendum adolescentibus nostris lac sacrarum literarum, sincerum, purum, & salubre. In Ethnicis poëtis, ut plurimùm, multæ sunt nugæ, nihilque sani.

Ante CRISTI adventum in carnem Ecclesia non egebat libris Ethnicis, sed Moses, Psalmi & Prophetæ suffecerunt. Quare itaque hodie nobis non sufficit sacra Scriptura, aucta Apostolicorum librorum additione?

Multi Christiani, qui sub Ethnicis & impiis Imperatoribus vixerunt, quando dixerunt aversanda esse Ethnicorum deorum nomina, persecutione fuerunt pressi, & ut videre est ex Actis Apostolicis, ex epistola ad Hebræos cap. 11. ver. 37. & ex historiis Ecclesiasticis, virgis cæsi, in carceres abducti, catenis adstricti, lapidati, serrâ dissecti, in ignem præcipitati, aut à feris belluis dilaniati & occisi fuerunt.

Poëtastri verò nostri non erubescunt invocare Musas, Palladem, & nos, admonentes ipsos, derident tanquam nasutulos, quasi nostram ipsorum reformidemus umbram.

O præposteros imitatores & simios derisorum illorum à CHRISTO alienorum, ab Ecclesia remotorum, & planè inexcusabilium! Vos utiq; olim potuissetis pacatè vivere inter Gentes, à quibus sancti Apostoli, & plurimi Martyres sine omni commiseratione interfecti fuerunt, quòd nollent invocare Jovem, Palladem, Phœbum, &c. Sed poëtæ nostri, novi illi fabulatores, Homeri simii, & nomine tenus Christiani, se excusare conãtur, dicẽtes, Meliùs se sentire quàm loqui,

εἰδέναι ὅτι εἴδωλα, καὶ οἱ θεοὶ ἐθνικοὶ οὐδέν εἰσιν, ἢ περιφράσει ἐκ παλαιοῦ καὶ οἱ κοσμικοὶ κέχρηνται.

Ἀποκρίνομαι δὲ, δεῖν ἡμᾶς καὶ ἀπὸ παντὸς εἴδους τοῦ κακοῦ ἀπέχεσθαι, α. θεσσ. ε. κ. β. ὁ θεὸς βδελύσσεται πάντα μολυσμὸν τὸν ἔξω καὶ τὸν ἔσω. β. κορ. ζ. α. καὶ θέλει θεραπεύεσθαι ὑφ' ἡμῶν τῇ ψυχῇ καὶ τῇ γλώσσῃ ἅμα, ὅλως θέλει ἀγαπᾶσθαι ὑφ' ἡμῶν ἐκ πάσης ἰσχύος. οὐ τὴν ψυχὴν μόνην, ἀλλὰ καὶ τὸ σῶμα ἔκτισε, καὶ ὑπὸ τοῦ ἀμφοτέρου δοξάζεσθαι θέλει. ῥωμ. ιβ. ι. ὁ θεὸς ἐπιτάττει ἡμῖν, ἵνα παραστῶμεν τὰ σώματα ἡμῶν θυσίαν ζῶσαν.

Ναὶ ἐγὼ τοιούτους τῶν ποιητῶν, οὐ Χριστιανοὺς, ἀλλὰ ἐθνικοὺς διαῤῥήδην ὀνομάζω. τῆς φωνῆς γὰρ ἀκούω, καὶ κατ' αὐτὴν κρίνω [illegible] ἐθνικῶς λελαληκότας ἐθνικοὺς καλῶ. τὰ ἐγκάρδια οὐ βλέπω ἄνθρωπος ὤν, διὸ κατ' αὐτὰ κρίνειν οὐκ ἔστιν ἐμόν.

Ἀλλ' ἵνα μή τις οἴηται, τὰ δὲ παράδοξα ὑπ' ἐμοῦ μόνου γεγεωργημένα καὶ πεπλασμένα, ἄλλων ἂν ἀκούσωμεν.

Ἔῤῥικος ὁ στέφανος εἰς τὴν κατήχησιν ἑλληνιστὶ ὑφ' ἑαυτοῦ μεταφερθεῖσαν διὰ πλειόνων περὶ αὐτῶν προλογίζει. μάλιστα δὲ ἐν τῇ καινῇ διαθήκῃ οὕτωσι προοιμιάζεται.

——————κοινῇ δέ τε πᾶσιν ἀνώχθη
Ὅσσους ἠελίοιο ἐπαυγάζουσιν ὀπωπαί,
Ἦτε μόνη πάλιν νημερτέα μῦθον ἀείδει.
Τίς ποτε μαινόλιδης τοῖσδ' ἄξιος ἰσοφαρίζειν,
Οὐατα ὃς τέρπει, πολυδαίδαλα ψεύδεα βάζων;
Τίς φρένας ὑμετέρας δαίμων ἔχει ἠπεροπεύσας,
Ἄνθρωποι μύθους καὶ ψεύδεα ἀμφαγαπῶντες;
Πῶς δὲ ἀληθείης ψεῦδος πέλει ἥδιον ὑμῖν;
Ἄδειλοι, ὅσσοι σοφίῃ ἐπὶ γαυριόωντες
Ἄτρεκτον ἀγνοιεῖτε [illegible] οὐρανόθεν αὐτὸς ἄγουσαν.
Νῦν ἤδη παύσασθ' ἀνεμώλια ἐκπονέοντες.
Νῦν ἄρξασθε θεοῦ μαθέειν νημέρτεα μῦθον.
Ὄφρ' ἀπὸ πᾶν σκεδάσῃ βλεφάρων σκότος, ἡ δέ γ' ὁδηγῇ
Ὑμέας, ὡς λύχνος λάμπων διὰ νύκτα μέλαιναν,
Καὶ τέλος ἰσοθέους θείη ναετῆρας ὀλύμπου.

Πρὸς τούτοις ἡμῖν ὁμολογεῖ καὶ Αὐγουστῖνος, ὁ παλαιὸς τῆς ἐκκλησίας διδάσκαλος, ἐν βίβλῳ περὶ τῆς ὁμολογήσεως, καθάπερ αὐτὴν ἐπιγράφει κεφαλαίῳ ιε. ὅπου ἀλγεῖ, ἑαυτοῦ νεότητα πεποιηκέναι ἐν τοιοῖσδε κενοῖς καὶ ἀνωφελίμοις πράγμασι. καὶ οὕτως ὁ ἅγιος ἀνὴρ ἐκφωνεῖ ὄφελον (φησὶ) νεανίσκος ὢν ἐσπουδάσθην ἐν βίβλοις εὐχρήστοις! ἔγωγε νεανίσκος ὢν ἀκήκοα ἐν τῇ σχολῇ τοῦ Διὸς βροντῶντος, καὶ ὁμοῦ μοιχεύοντος. κ. λ.

Τῷ δὲ τῆς ἐκκλησίας φωστῆρι ἐμόψηφός ἐστιν ὁ Ανδρέϊκος β. βίβ. περὶ παιδειῶν, ἔνθα τοὺς ἐθνικοὺς συγγραφεῖς συγκρίνει ταῖς ἐθνικαῖς τῶν γυναικῶν, τῶν ὑπὸ τῶν ἰσραηλιτῶν ἐν τῷ πολέμῳ ᾐχμαλωτισμέναις, περὶ ὧν γαμῆσαι ἔξεστι δευτερον. κα. περιφανῶς δὴ ὁ θεὸς τὸν γάμον σὺν ἐξωτικαῖς ἀπαγορεύει, ἐξοδ. γδ. ις. δευτερονομ. ζ. γ. ἡ γνώμη τοῦ Ανδρέϊκου β. βίβ. ἐστὶ, καὶ τοὺς ἐθνικοὺς συγγραφεῖς οὐχ ἁρμόττειν ταῖς σχολαῖς Χριστιανικαῖς.

Οὐ μὴ

idola, & Ethnicos deos nihil esse, quo prætextu olim & C... ... usi sunt.

Respondeo verò, *Oportere nos etiam ab omni specie mali abstinere*, 1 Thes. 5. 22 DEUS abominatur omnem contaminationem exteriorem & interiorem, 2. Cor. 7. 1. & vult, ut se colamus spiritu & linguâ. Vult, ut se diligamus ex omnibus viribus. Non solam animam, sed etiam corpus creavit, & vult ut utrâq; parte se honoremus, Rom. 12. 1 jubet Deus, ut *sistamus membra nostra hostiam vivam, &c.*

Profectò ego ejusmodi poëtas non Christianos, sed Ethnicos palàm voco. Vocem enim audio, & ex ea judicium fero, eosq; qui gentilium more locuti sunt, Ethnicos appello. Quum sim homo, quæ in corde latent, non video. De iis itaque judicare meum non est.

Sed ne quis opinetur, hæc paradoxa â me solo exarata & conficta, alios audiamus.

Henricus Stephanus in Catechesin Græcè à se versam, fusè de iisdem præfatur. Præsertim verò in Novo Testamento ejusmodi præmittit procemium:

——————Illuxitque omnibus isthæc
Lux Evangelii, quos sol illustrat ab axe.
Hic liber est solus, qui vera oracula pandit.
Quisnam quæso libris his æquaretur Homerus,
Aures qui mulcet, mendacia inania fundens?
Quis vestros animos cacodæmon fascinat eheu
Mortales, quibus arrident mendacia vana?
Qui ve ò nugas has autetulistis inanes?
Vah miseros, inflat quos vana scientia, rectum
Qui nescitis iter, quo flammifera itur ad astra!
Desinite en tandem ventosa requirere verba,
Salvificumque DEI *tantùm perdiscite verbum,*
A vestris oculis tenebras quod discutit omnes,
Quod vos deducit, piceâ ceu nocte lucernâ,
Et tandem statuit rutilo vos axe beatos!

Adhæc nobiscum sentit etiam *Augustinus*, priscus Ecclesiæ Doctor, in libro suo de confessione, prout eum inscribit, capite xv. ubi dolet se florentem ætatem contrivisse in hujusmodi vanis & inutilibus rebus, atque ita sanctus ille vir exclamat: Utinam (inquit) quum juvenis essem, institutus fuissem in libris utilibus! Ego adhuc adolescens audivi in schola Jovem tonantem, & simul adulterantem, &c.

Huic Ecclesiæ lumini assentitur LUDOVICUS VIVES in tractatu de Disciplinis, ubi Ethnicos illos authores comparat cum mulieribus Ethnicis, ab Israëlitis in bello captis & abductis, de quibus legere licet Deut. 21. Manifestè verò DEUS conjugium cum exotica prohibet, Exod. 23. 15. Deut. 7. 3. Sententia *Ludovici Vivis* est, pari ratione Ethnicos illos authores non congruere Scholis Christianis.

 Audivisti

Οὐ μόνον ἤκουσας, ὦ ἀξιάγαστε Θεόφιλε, πολλὰς πίστεις, ἀλλὰ καὶ μαρτύρια τῆς ἁγίας γραφῆς, καὶ μαρτύρια ἀνδρῶν μεγάλων, θεολόγων καὶ φιλοσόφων. τόδε δὴ τὸ πρᾶγμα, οὐ δεῖται πλείονος ἀποδείξεως, ὡς ἐστὶν ἡ παροιμία πολυθρύλλητος,

Εὐώνυμον ἐν δίκῃ τρία ἔπεα διαρκέσει.

Λογίζομαι οὖν, καθὼς ἐκ τῶν πλειστάκις εἰρημένων ὀφθαλμοφανῶς δῆλόν ἐστι, τῶν πιστῶν διδασκάλων καὶ παιδαγωγῶν ἔργον εἶναι, ἵνα εἰς τὴν μετέπειτα τοῖς νεανίσκοις τὴν καινὴν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ σωτῆρος ἡμῶν διαθήκην ἐπιμελῶς ἀναλιθῶνται, γραμματικῶς τὰς λέξεις ἀναλύωσι, καὶ ὡς ἐφεξῆς αὐτοῖς τὰς ῥήσεις ἑρμηνεύωσι, συγκαταβάντες τῇ τῆς ἁπαλῆς ἡλικίας ἀπειρίᾳ.

Ἐγὼ τοίνυν τόδε συνέγραψα λεξικόν, ἵνα οἱ νεανίσκοι καὶ ἀκέραιοι τῷ ὡς πιστεύομαι, τὰ ἱερὰ γράμματα περὶ τοῦδε ὑπό τινων ἠμελημένα καταμάθωσι, καὶ πασῶν λέξεων ἀνάλυσιν γραμματικὴν ὑπ᾽ ἐμοῦ προκεχειρισμένην, καὶ ἡτοιμασμένην ἐνθάδε εὕρωσιν.

Καὶ τάδε μέχρις ἐνταῦθα περὶ τῆς τῶν νέων ἀγωγῆς εἰρήσθω. τὰς γὰρ τῆσδε παιδείας ἀρχὰς δεῖ εἶναι ἁγίας τε καὶ ἁγνάς, ὡσανεὶ ὁ τῶν τανῦν Κικέρων ὁ Στέρμιος ἐν προλόγῳ ἑαυτοῦ εἰς Κάτωνα νουνεχῶς διδάσκει. ἀλλ᾽ οὐ μέντοι δοκεῖ ὑπόρρητον τοῖς ἐν ἡλικίᾳ καὶ συνέσει προβεβηκόσιν, ἵνα μὴ τὰς τῶν ἑλλήνων βιβλιοθήκας ἐπιπολαίως καὶ παρέργως διαφέρωσι, καὶ ἐκ τοιούτων σκυβάλων (ἐὰν ἐνδέχηται) χρυσὸν συναγαγόντες ὦσι.

Οὐ μισῶ τὴν ποίησιν, οὔτε δυσμενῶς πρὸς τοὺς ποιητὰς διάκειμαι, καθὼς ῥᾷστα τις ἂν δύναιτο ὑποπτεύειν, ἀλλὰ τὰ τῆς ποιήσεως ἁμαρτήματα, καὶ φράσεις τὰς εἰδωλολατρικὰς ἀνελεῖν ἐπιθυμῶ. ἡ ποίησις καθ᾽ ἑαυτὴν ἀγαθή ἐστι καὶ δῶρον τοῦ Θεοῦ. ἡ δὲ αὐτῆς κατάχρησις ψεκτή ἐστιν. οὐ λέγω τὴν ποίησιν ἀναιρετέον (περὶ ἣν κἀμὲ διατρίβειν ὁμολογῶ) ἀλλὰ ἐπανορθωτέον.

Οἶδα (φημὶ) μέλλειν τινὰς ἔσεσθαι οἳ δόξουσιν, ἐμὲ ἰδιογνώμονα καὶ φιλόνεικον τὰ ἔπη ἀπείπασθαι. οὐ δὲ μέλει μοι περὶ τοιαύτης κακοκρισίας. οὐδὲ ὧν ἂν ὁ δεῖνα ἢ ὁ δεῖνα εἴπῃ. ἐμοὶ δὴ εἰς ἐλάχιστόν ἐστιν ὑπὸ τοιούτων ἀνθρώπων κριθῆναι. πέπεισμαι γὰρ τῆς ἀληθείας μᾶλλον ἡμῖν φροντιστέον, ἢ τῶν πολλῶν κακῶς κρινόντων δόξης.

Ἔρρωσο ἐν Ἰησοῦ Χριστῷ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν· ἐγράφη ἐν πόλει Ἑρβόρ τῶν Νασσοβίων. η. Μαΐου, ἐν ἔτει τῆς Χριστογονίας α χ η ς.

Audiviſti non tantùm, Lector, qui DEUM diligis, rationes multas, ſed etiam Scripturæ teſtimonia, & teſtimonia virorum magnorum, Theologorum & Philoſophorum. Hæc profectò quæſtio non eget ampliori demonſtratione, prout eſt proverbium vulgatiſſimum,

In bona cauſa tria verba ſufficiunt.

Colligo itaque, ſicut ex iis, quæ perſæpe à me ſunt dicta, ad oculum demonſtravi, fidelium præceptorum & pædagogorum eſſe officium, ut in poſterum N. T. JESU CHRISTI Servatoris noſtri adoleſcentibus diligenter exponant, Grammaticè dictiones reſolvant, & quantum fieri poteſt, illis dicta interpretentur, attemperantes ſeſe ad teneræ ætatis inſcitiam.

Ego itaque hoc conſcripſi Lexicon, ut juvenes & auditores, meæ fidei commiſſi, ſacras literas, antehac à quibuſdam neglectas, addiſcant, omniumque vocum analyſin Grammaticam à me in medium manu meâ prolatam, & præparatam hic inveniant.

Atque hæc hactenus de tironum informatione dicta ſunto. Sancta enim & caſta inſtitutionis hujus decet eſſe primordia, quemadmodum, Teutonum Cicero, nempe *Sturmius* ille, in præfatione ſua in Catonem, ſapienter præcipit. Nec tamen videtur prohibendum, quò minùs, qui ſunt ætatis & judicii confirmatioris, reliquas quoque Græcorum Bibliothecas properanti lumine obiter percurrant, ac ex hiſce quoque ſtercoribus (ſi fieri poſſit) aurum colligant.

Non odi poëſin, neque poëtis malè cupio, ſicut facillimè quis hîc poſſet ſuſpicari: Sed odi vitia poëſios, phraſeſque idololatriam redolentes radicitus evellere cupio. Poëſis per ſe bona eſt, Deique donum: abuſus verò ejus eſt vituperio dignus. Non aio poëſin è medio tollendam (circa quam excolendam meipſum verſari profiteor) ſed corrigendam.

Scio (inquam) fore, qui cogitaturi ſint, me verſus averſari. Sed nihil moror horum præpoſtera judicia, aut quænam hic aut ille dixerint. Mihi ſanè pro minimo eſt ab hujuſmodi hominibus cenſeri. Majorem rationem habendam eſſe veritatis, quàm vulgi perperam judicantis, omnino mihi perſuadeo.

Vale in JESU CHRISTO Domino noſtro. Scripſi Herbornæ, urbe Naſſoviorum 8. Maii. Anno nati CHRISTI 1625.

מִשְׁלֵי כב ו
חֲנֹךְ לַנַּעַר עַל־פִּי דַרְכּוֹ גַּם כִּי
יַזְקִין לֹא יָסוּר מִמֶּנָּה׃

Παροιμ. κβ.ς.

Ἐγκαίνισον τὸ παιδίον κατὰ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ· καίγε ἐὰν γηράσῃ
οὐκ ἀποστήσεται ἀπ' αὐτῆς.

Prov. 22. v. 6.

*Instrue puerum pro ratione viæ ipsius: etiam quum valde
senuerit, non recedet ab illa.*

Euripid. suppl. v. 916.

Ἃ δ' ἂν μάθοι τις (νέος) ταῦτα σώζεσθαι φιλεῖ
Πρὸς γῆρας.
Οὕτω παῖδας εὖ παιδεύετε.

*Quæ quis didicerit ab ineunte ætate, hæc retinere solet
Usque ad senectutem.
Sic itaque liberos bene instituite.*

Plato Leg. I.

Κεφάλαιον δὴ παιδείας λέγομεν ὀρθὴν
τὴν τροφήν.

*Summam sanè institutionis dicimus, rectam
educationem.*

VOCE

VOCES NOVI TESTAMENTI.

ALpha à Chaldaico אַלְפָא *alpha*, Dan. 5. 1. quod est ab Hebræo אֶלֶף pro אֶלֶף *mille*. item *bos, taurus*. in pl. num. Psal. 8. ver. 8. vel אָלֶף q. אַלּוּף *dux, princeps*, quòd primatum teneat inter literas, Prov. 2. ver. 17. Notatio est ab adj. ordine. Sed אַלּוּף etiam *bovem* significat, Jerem. 11. 19. atque ita redit *notatio* ab adj. bovini capitis figura, quam א representat. Alii derivant à rad. אָלַף alaph *studuit*, Prov. 22. v. 25. in pihel אִלֵּף illeph *docuit*, fecit discere, Job. 15. 5. quòd hinc docend, discendique petatur exordium. Apoc. 1. v. 8. α ponitur pro *principio*, & ω pro *fine*, per metaphoram, uti liquet ex sequentibus vocabulis, quæ hisce duabus literis ἐξηγητικῶς subjiciuntur, ἀρχὴ καὶ τέλος. In Arithmetica Hebræa est signum unitatis. Si apice supernè notetur, notat unitatem, ά (quamvis supernè sæpe omittatur) sin infernè, *mille* significat α, quod ipsum etiam valet in aliis literis. In compositione variè capitur. 1) est στερητικὸν, privativum, ut ἀσεβὴς *impius*, 1 Pet. 4. 18. quæ vox composita est ex α privativo, & verbo σέβω *colo*, qui Deum non colit. α verò στερητικὸν, est ex adverbio ἄνευ *sine*, prout & ipsum νὐ, cum α sæpe exprimitur sequenti vocali, ut Judæ vers. 12. ἄνυδρος *aqua carens*, ex ἄνευ & ὕδωρ ατος τὸ *aqua*. ἀνήμερος *immitis*, ex ἄνευ & ἥμερος, 2 Timoth. 3. ver. 3. interponitur quoque γ pro ν, in verbo ἀγνοέω *ignoro*. ἄγνοια ας ἡ, *ignorantia*, ad differentiam τῆς ἄνοια *amentia*. *a*. 2.) est ἀρνητικὸν, negativum, ut quum Deus dicitur ἄφθαρτος *incorruptibilis*, Roman. 1. ver 23. ex α negativo, quod rursus est ex ἄνευ, vel ἄτερ *sine*, & nomine verbali φθαρτος corruptus. Sic ἀόρατος, 1 Tim. 1. 17. *invisibilis*. ex α negativo, & ὁρατὸς *visibilis*. Hic νὐ abjicitur seq. vocali. 3) α est ἐπιτατικὸν intensivum, ex Adv. ἄγαν *valde*, ut ἀτενὴς *intentus*, unde est ἀτενίζω, oculos in aliquem defigo, vel valde intendo, Actor. 1. ver. 10. ex α intensivo, & verbo τείνω intendo. 4) est ἀθροιστικὸν *congregativum*, ut ἀδελφὸς frater

frater ex α congregativo quod est ex Adv. ὁμα *simul*,& δελφὺς ύος ἡ,*uterus*,quòd fratres in uno fuerint utero.Marc 1.16. Sic ἄκοιτις *uxor*, παρὰ τὸ εἶναι ἅμ' ἀνδρὶ ἐν τῇ αὐτῇ κοίτῃ, quòd unà cum viro sit in eodem lecto,q.d.ὁμόκοιτος, σύνευνος. 5) πλεοναστικὸν, ut ἀάσχετος,pro ἄσχετος intolerabilis,indomitus,ubi α πλεονάζει,h.e redundat.

Ἀγαθὸς ἡ ὸν, *bonus, a, um*, (ex α intensivo, quod est ex ἄγαν *valde*,& γηθέω ῶ,pro quo Dores γαθῶ *gaudeo*. Plato in Cratylo ἀγαθὸς q. ἀγαστὸς admirabilis) Matth.19.17.οὐδεὶς ἀγαθὸς,εἰ μὴ εἷς,ὁ Θεὸς, nemo est bonus, præterquam unus, Deus: Scilicet solus Deus est bonus essentialiter, immutabiliter,infinitè, æternè & αὐταρκῶς. (Alii scribunt αὐτάρκως, sed vitiosè) *honestus, probus*, Act.11.24 ἀνὴρ ἀγαθὸς, *vir probus, beneficus*, Matth.20. ver.15. εἰ ὁ ὀφθαλμός σου πονηρός ἐστιν, ὅτι ἐγὼ ἀγαθός εἰμι; an oculus tuus nequam est, quòd ego sim beneficus? *utilis*, Ephes. 4. 29. εἴ τις (λόγος) ἀγαθὸς πρὸς οἰκοδομὴν τῆς χρείας, si quis sermo est commodus ad ædificationis usum. Psal.119.v.71. ἀγαθόν μοι, ὅτι ἐταπείνωσάς με, bonum, h. e. utile est mihi, quòd me humiliâsti. Sic Deus venenum filiis suis convertit in medicinam. *fertilis*, Luc.8.8. ἐπὶ τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν, in terram fertilem, *frugifer*, Matth.7.17. δένδρον ἀγαθὸν,arbor bona,id est, frugifera, *purus*, Act. 23. v. 1. συνειδήσει ἀγαθῇ conscientiâ purâ, seu salvâ conscientiâ. ἀγαθὸν οῦ τὸ subst. *bonum*, Rom.3. ver. 8. *commodum* Rom. 8.v.28. πάντα συνεργεῖ εἰς ἀγαθὸν, *virtus*, 1 Pet. 3.13. ἐὰν τοῦ ἀγαθοῦ μιμηταὶ γένησθε, si virtutis æmulatores fueritis, *libertas Christiana*, Rom.14. 16. μὴ βλασφημείσθω οὖν ὑμῶν τὸ ἀγαθὸν, ne itaque malè audiat libertas vestra Christiana, scil. in cibo & potu, itemque in observatione dierum. in plur.num. ἀγαθὰ ῶν τὰ, *bona terrena*, Luc 12 v.18. Gal.6.v.6. ἐν πᾶσιν ἀγαθοῖς ex quibusvis bonis, *cœlestia bona* Heb. 9. v. 11. ἀρχιερεὺς τῶν μελλόντων ἀγαθῶν, pontifex futurorum bonorum, *deliciæ hujus mundi*,Luc.16.25.ὅτι ἀπέλαβες σὺ τὰ ἀγαθά σου, bona tua recepisti, in comparativo gradu βελτίων ονος ὁ ἡ, *melior*, βέλτιον ονος τὸ, *melius*. Adverbialiter ponitur, 2 Tim. 1.v.18. βέλτιον σὺ γινώσκεις, tu optimè nôsti, ubi comp. pro superlativo. item in comparativo gradu κρείσσων, vel Atticè κρείττων ονος ὁ ἡ, *præstantior*, Hebr. 1. v. 4. τοσούτῳ κρείττων γενόμενος τῶν ἀγγέλων, tantò præstantior factus angelis, 1 Cor.7. v. 9. κρεῖσσον γαμῆσαι ἢ πυροῦσθαι, melius est matrimonium contrahere, quàm uri. Hebr.8. 6. κρείττονος διαθήκης μεσίτης, præstantioris pacti mediator, Hebr.10. 34.ἔχειν κρείττονα ὕπαρξιν ἐν οὐρανοῖς, habere potiores divitias in cœlis,Heb.9. v. 23. κρείττοσι (dat. pl.g.f.) θυσίαις, potioribus victimis, 1 Cor. 11. v. 17. εἰς τὸ κρεῖττον, cum emolumento. κρεῖσσον *utilius, melius*, Philip.1.23. πολλῷ μᾶλλον κρεῖσσον, valde multò utilius.

lius, & κρεῖττον *idem*, 2 Pet. 2. v. 21. κρεῖττον ἦν αὐτοῖς μὴ ἐπεγνωκέναι τὴν ὁδὸν τῆς δικαιοσύνης, melius enim fuisset eis non cognovisse viam justitiæ. κρεῖσσον *meliùs*, Adv. 1 Corinth. 7. v. 38. κρεῖσσον ποιεῖ, meliùs facit. More Latinorum nomina neutra capiuntur adverbialiter. Latinè solo accentu distinguuntur. *Superl.* κράτιστος η ον, *præstantissimus*, Actor. 26. 25. κράτιστε Φῆστε, præstantissime Feste. ἀγαθωσύνη ης ἡ, *bonus & benevolus affectus ad benefaciendum proximo*, Rom. 15. 14. 2 Thessal. 1. 11. φιλάγαθος ου ὁ ἡ, *amans bonorum*, Tit. 1.8.) (ἀφιλάγαθος ου ὁ ἡ, *minimè amans bonos*, κατὰ μείωσιν, hoc est, *osor bonorum*, 2 Timoth 3. ver. 3.

'Αγάλλω, ab Heb. ביל *orno*, *oblecto*. F. ἀγαλῶ. P. ἤγαλκα. Hinc est ἀγαλλιάω ῶ *exulto*. F. άσω. P. ἠγαλλίακα. aor. 1. ἠγαλλίασα, Luc. 1. v. 47. τὸ πνεῦμά μου ἠγαλλίασε, spiritus meus exultavit. *præs. med* ἀγαλλιάομαι ῶμαι *exulto*, *gestio*, 1 Pet. 1. 8. ἀγαλλιᾶσθε (2. pl. præs. med. indic.) χαρᾷ ἀνεκλαλήτῳ, *exultatis* gaudio ineffabili, Matth. 5. v. 12. χαίρετε καὶ ἀγαλλιᾶσθε (2. pl. præs. imperat. med.) gaudete & exultate, Apoc. 19. v. 7. χαίρωμεν καὶ ἀγαλλιώμεθα (1. pl. præs. subj. med.) gaudeamus & exultemus, 1 Pet. 4. 13. χαίροντες ἀγαλλιώμενοι (nominativus pl. part. præs. med.) gaudeatis exultantes, *Fut.* 1. *med.* ἀγαλλιάσομαι ῃ εται. Isa. 65. 19. ἀγαλλιάσομαι ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, exultabo de Hierosolymis, *aor.* 1. *med.* ἠγαλλιασάμην ω ατο, exultavi, Actor. 2. 26. ἠγαλλιάσατο ἡ γλῶσσά μου, exultavit lingua mea, *aor.* 1. *pass.* ἠγαλλιάσθην ης η, *exultavi*, Johan. 5. 35. ἠθελήσατε ἀγαλλιασθῆναι, (aor. 1. pass. infinit.) voluistis exultare. *Præt. pass.* ἠγαλλίασμαι, unde est ἀγαλλίαμα τος τὸ, *lætitia*, *exultatio*, Isa. 65. 18. à secunda præs. præt. pass. ἀγαλλίασαι, derivatur nomen ἀγαλλίασις εως ἡ, *exultatio*, Luc. 1. ver. 14.

'Αγανακτέω ῶ, *indignor*. (Videtur componi ex ἄγαν valde, & ἄχθομαι ægrè fero.) Marc. 10. v. 41. ἤρξαντο ἀγανακτεῖν (præs. act. infinit.) περὶ Ἰακώβου, cœperunt indignari de Jacobo, Luc. 13. v. 14. ἀγανακτῶν (part. præs. act.) indignans, graviter ferens, stomachans, Mar. 14. v. 4. ἦσαν δὲ ἀγανακτοῦντες πρὸς ἑαυτοὺς, indignabantur apud se. *Fut.* ἀγανακτήσω. *Pr.* ἠγανάκτηκα. *aor.* 1. *act.* ἠγανάκτησα, Mar. 10. v. 14. ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς, ἠγανάκτησε, quum videret JESUS (scilicet puerulos à se prohiberi) indignatus est, ἀγανάκτησις εως ἡ, *indignatio*, 2 Cor. 7. 11.

'Αγάπη ης ἡ, *charitas*, *amor*, Rom. 5. v. 5. ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ἐκκέχυται ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, charitas Dei (*quâ nos diligit*) effusa est in cordibus nostris, Gal. 5. 13. διὰ τῆς ἀγάπης δουλεύετε ἀλλήλοις, ex charitate servite alii aliis, in plu. numero αἱ ἀγάπαι, *agapæ*, fraterna Ecclesiastici cœtûs convivia, Jud. v. 12. quæ notatio est à fine. ἀγαπάω ῶ, *diligo*, *amo*, *expeto*, regit Accus. (videtur

detur componi ex ἄγαν valde, & πέπομαι acquiesco. Quæ enim diligimus, in iis acquiescimus, potiùs ab Hebr. עָגַב amavit.) Et ἀγαπάω ῶ, cum Acc. itemq; cum Dativ. significat *contentum esse, acquiescere*. Et hoc sensu verbum hoc accipi. Marc. 10.21. putat J. Casaubonus in notis suis in N. T. Joh. 14.v.31. ἀγαπῶ τὸν πατέρα, diligo Patrem, Joh.21. v.16. Σίμων, ἀγαπᾷς με, Simon, an diligis me? Luc. 7. 47. ὀλίγον ἀγαπᾷ, parum diligit, Heb.12.6. ὃν ἀγαπᾷ (3.sin.præs.) Κύριος, παιδεύει, quem diligit Dominus, castigat, 1. Joh.4.v.19. ἀγαπῶμεν (1.pl.præs.act. indic.) αὐτὸν, diligimus eum, Luc. 11.43. ἀγαπᾶτε (2.pl.præs.act.ind) τὴν πρωτοκαθεδρείαν, diligitis primum cõsessum, Luc. 6. 32. τοὺς ἀγαπῶντας αὐτοὺς ἀγαπῶσι (3.pl.præs.act. ind.) diligentes se diligunt. *præs. imperat.* ἀγάπαε α, αέτω άτω, Ephes.5. 33. γυναῖκα οὕτως ἀγαπάτω (3. sing. præs. imperat.) ὡς ἑαυτὸν, uxorem ita diligito, ut seipsum, Luc.6.35. ἀγαπᾶτε (2. pl.præs.imperat.act.) τοὺς ἐχθροὺς, diligite hostes, *Præs. subj.* ἀγαπάω ῶ, άῃς ᾷς, άῃ ᾷ, Johan. 14. v. 23. ἐάν τις ἀγαπᾷ με τὸν λόγον μου τηρήσει, 1 Joh. 4. 21. ἀγαπᾷ καὶ τὸν ἀδελφὸν, diligat & fratrem, 1 Joh.3.11. & 1 Joh. 4 7. 12. ἀγαπῶμεν (1.pl. præs.subj.) ἀλλήλους, diligamus alii alios, Joh.15. 12. ἵνα ἀγαπᾶτε (2. pl. præs.subj.) ἀλλήλους, ut diligatis alii alios. Contracta hìc cum præs.indic.coincidunt. Differentia ex solo contextu colligitur, Rom.13.8. μηδενὶ μηδὲν ὀφείλετε ἢ τὸ ἀγαπᾷν (præs. infini act.) ἀλλήλους, nemini quicquam debere, nisi hoc, ut alii alios diligatis. part.præs. ἀγαπάων ῶν, άουσα ῶσα, άον ῶν, Joh.4. 21. ὁ ἀγαπῶν (part.præs.act.) τὸν Θεὸν, diliget Deum, Rom.13. 8. ὁ ἀγαπῶν τὸν ἕτερον τὸν νόμον πεπλήρωκε, 1 Cor. 2.9. ἃ ἡτοίμασεν ὁ Θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν (part. præs. act. dat. plur. m.) αὐτὸν, quæ paravit Deus iis qui ipsum diligunt, *imperf.* ἠγάπαον ων, αες ας, αε α, Joh. 21. 7. ὃν ἠγάπα Ἰησοῦς (3. sing. imperf. act.) quem diligebat Jesus, scil. Johannem. *Fut.* ἀγαπήσω, Joh. 14. 21. ὁ δὲ ἀγαπῶν με ἀγαπηθήσεται ὑπὸ τοῦ πατρός μου, καὶ ἐγὼ ἀγαπήσω αὐτόν, qui autem diligit me, diligetur à Patre meo, & ego diligam eum, Matth. 5.43. ἀγαπήσεις (2.sing.fut.act.) τὸν πλησίον, diliges proximum. *Præt.* ἠγάπηκα ας ε, dilexi in part. ἠγαπηκὼς ότος ὁ, ἠγαπηκυῖα ας ἡ, ἠγαπηκὸς ότος τὸ. 2 Tim.4.8. πᾶσι τοῖς ἠγαπηκόσι part. præt. act. dat. pl.) τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ, omnibus qui *expetiverint* ejus adventum. scil. ad judicium *aor.*1. ἠγάπησα, Joh. 15. 9. κἀγὼ ἠγάπησα ὑμᾶς, ita & ego dilexi vos, Johan. 17. 26. ἵνα ἡ ἀγάπη ἣν ἠγάπησάς (2. sing. a.1.) με, ἐν αὐτοῖς ᾖ, ut charitas, quâ dilexisti me, in iis sit, ἣν pro ᾗ Hellenismus, ubi observetur *Syntaxis hujus verbi, regentis geminum accusativum*. Sic Ephes. 2. ver.4. διὰ τὴν πολλὴν ἀγάπην αὐτοῦ, ἣν ἠγάπησεν (3. sing. aor. 1.act.) ἡμᾶς, propter multam charitatem suam, quâ dilexit nos, 1 Johan. 4. 10. οὐχ ὅτι ἡμεῖς ἠγαπή-

σαμεν (1.pl.aor. 1. act. indic.) τὸν Θεὸν, non quòd nos dilexerimus Deum, Apoc 12. 11. οὐκ ἠγάπησαν (3.pl.a.1 act. indic.) τὴν ψυχὴν αὐτῶν, martyres non dilexerunt vitam suam, hoc est eam pro Dei gloria profuderũt, Deũ plùs diligentes, quàm seipsos, *imperat. aor.* 1. ἀγάπησον ατε, 1 Pet. 1. v. 22. ἀλλήλους ἀγαπήσατε (2. pl. aor. 1. imper.) [illegible] alii alios diligite impensè, *subj. aor.* 1. ἀγαπήσω ῃς ῃ, Matth. 5. 46. ἐὰν ἀγαπήσητε (2. pl. a.1. act. subj.) si dilexeritis, *part. a.* 1. ἀγαπήσας αντος ὁ, 2 Tim. 4. 10. ἀγαπήσας τὸν νῦν αἰῶνα, postquam dilexit hoc seculum, vel amore inductus seu captus hujus seculi, Apo. 1. 5. τῷ ἀγαπήσαντι ἡμᾶς, qui nos dilexit, *præs. pass.* ἀγαπάομαι ῶμαι, 2 Cor. 12. 15. ἧττον ἀγαπῶμαι (1. sing. præs. pass. indic.) minùs diligor, *præt pass.* ἠγάπημαι, unde est part. præt pass. ἠγαπημένος ένη ένον, *dilectus a um,* Coloss. 3. 12. ἅγιοι καὶ ἠγαπημένοι, sancti & dilecti, Rom. 9. 25. τὴν οὐκ ἠγαπημένην, non dilectam, à secunda pers. præt. pass. ἠγάπησαι, derivatur nomen ἀγάπησις εως ἡ, *dilectio,* Jerem. 31. 3. ἀγάπησιν αἰώνιον ἠγάπησά σε, dilectione æternâ dilexi te, à 3. sing. ἠγάπηται est, a. 1. pass. ἠγαπήθην ης η, & hinc fut. 1. pass. ἀγαπηθήσομαι ῃ εται, diligar, Joh. 14. v. 21. ἀγαπηθήσεται ὑπὸ τοῦ πατρὸς, diligetur à Patre, ἀγαπητὸς ἡ ὸν, *dilectus a um.* Matth. 3. v. 17. οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητὸς, hic est filius meus dilectus, 1 Joh. 3. 2. ἀγαπητοὶ, τέκνα Θεοῦ ἐσμὲν, dilecti, filii DEI sumus, 1 Tim. 6. v. 2. ὅτι πιστοί εἰσι καὶ ἀγαπητοὶ, quod fideles sint, & (ut ita loquar) *diligibiles,* h.e. dilectione & honore digni.

Ἀγγαρεύω, *angario, cogo,* Mar. 15. 21. *Fut.* ἀγγαρεύσω, Mat. 5. 41. ὅστις σε ἀγγαρεύσει μίλιον ἕν, quisquis te angariabit ad miliare unum, a. 1. ἠγγάρευσα, adegi, Mat. 27. 32. τοῦτον ἠγγάρευσαν (3. pl. a. 1. act.) ἵνα ἄρῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, hunc (Simonem) coëgerunt ut ferret crucem ejus. Verbũ hoc origine Persicum. *Suidas,* οὕτως ἐκάλουν οἱ Πέρσαι τῶν βασιλέων ἀγγέλους, sic (angaros) vocabant Persæ regum nuntios. Hac ætate postas vocant. Sed hoc interest, quod hodie certis spatiis collocati sũt, qui principum stipendiis aluntur, ut equos habeant ad cursum paratos. Persarum verò cursoribus (sicut etiam hodie Turcarum) fas erat, cujusvis equos, vel naves rapere ad cursum: unde factum, ut *angariare* accipiatur pro *adigere ad currendum, vel ferendum* per syn. speciei, Thema est ἄγγαρος ου ὁ, ὁ ἐκ διαδοχῆς βασιλικὸς γραμματοφόρος, *tabellarius regius,* qui ex successione literas perfert.

Ἀγγεῖον είου τὸ, *vas,* Mat. 13. 48. συνέλεξαν τὰ καλὰ εἰς ἀγγεῖα, collegerunt quæ bona erant in vasa. Matth. 25. v. 4. ἐν τοῖς ἀγγείοις αὐτῶν, in vasis suis, Isa. 30. v. 13. ἀγγεῖον ὀστράκινον, vas testaceum, idem quod σκεῦος ὀστράκινον, 2 Cor. 4. 7. Thema est ἄγγος εος τὸ, *vas quodlibet, mulctra.* Hom. Ἰλιάδ. β. ver. describit à subj. occupante, ὥρῃ ἐν εἰαρινῇ, ὅτε τε γλάγος ἄγγεα δεύει, tempore

tempore verno, quando lac vasa rigat, affine Hebræo nomini אַגָּן aggan, *crater*.

Ἀγγέλλω, *nuntio*, F. ἀγγελῶ, P. ἤγγελκα, a. 1. ἤγγειλα, a. 2. ἤγγελον, a. 2. pass. ἠγγέλην ης η, præt. med. ἤγγελα, unde derivatur ἄγγελος ου ὁ, *nuncius*, Jac. 2.25. Luc. 7.24. ἀπελθόντων τῶν ἀγγέλων Ἰωάννου, quum abiissent nuntii Johannis, *minister verbi divini*, Apoc. 2. 1. τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐφεσίνης ἐκκλησίας, *Filius* DEI κατ᾽ ἐξοχὴν Act. 27. 23. παρέστη μοι τῇ νυκτὶ ταύτῃ ἄγγελος τοῦ Κυρίου, οὗ εἰμι, ᾧ καὶ λατρεύω, adstitit mihi hac nocte angelus DEI, cujus sum ego, & quem etiam colo, qui Malach. 3. v. 1. vocatur ἄγγελος τῆς διαθήκης, angelus federis, *Spiritus creatus bonus*, idque communissimè, Mat. 4. v. 6. 11. & 13. v. 30. οἱ δὲ θερισταὶ ἄγγελοί εἰσι, messores autem angeli sunt, h.e. in hac parabola significant angelos. Raró cum epitheto, Mat. 25. 31. πάντες οἱ ἅγιοι ἄγγελοι, omnes sancti angeli, 1 Tim. 5. v. 21. ἐκλεκτοὶ ἄγγελοι, electi angeli. Rarius tribuitur *malis angelis*, Matt. 25. v. 41. 2 Pet. 2. 4. ἀγγέλων ἁμαρτησάντων οὐκ ἐφείσατο, angelis qui peccaverunt, non pepercit. ἀρχάγγελος ου ὁ, *archangelus, princeps angelorum*, ex ἀρχὸς οῦ ὁ, idem quod ἄρχων οντος ὁ, princeps, 1 Thes. 4. 16. ἐν φωνῇ ἀρχαγγέλου, cum voce archangeli, ἰσάγγελος ου ὁ ἡ, *angelo similis*, ex ἴσος æqualis, Luc. 20. 36. ἰσάγγελοι γάρ εἰσι, pares angelis sunt, id est, similes, ut liquet ex Mat. c. 22. v. 30. qui habet, ὡς ἄγγελοι τοῦ θεοῦ. ἀγγελία ας ἡ, *de*-*nuntiatio*, 1 Joh. 3. v. 11. εὐαγγελία ας ἡ, *bonus nuntius*, 2 Sam. 18. 27. εὐαγγέλιον ου τὸ, *evangelium*, faustus & lætus nuntius componitur ex εὖ bene & ἀγγελία. Et Suida interprete εὐαγγέλια τὰ κάλλιστα διαγγέλματα 1 Reg. 18. 25. εἰ μόνος ἐστὶν εὐαγγέλια ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ, in N. Testamento κατ᾽ ἐξοχὴν *doctrina de* CHRISTO *exhibita* Mar. 1. 1. ἀρχὴ τοῦ εὐαγγελίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, ubi Χριστοῦ est genitivus objecti, & vertitur principium Evangelii de JESU CHRISTO. Et sanctus angelus ipse hoc evangelium definit, ubi ad pastores dicit, Luc. 2. 10. evangelizo vobis *gaudium magnum*. *Doctrinæ evangelicæ* salutaris promulgatio, & *annuntiatio*, Roman. 1 ver. 1. ἀφωρισμένος εἰς εὐαγγέλιον, separatus (h.e. à DEO mirabiliter vocatus) ad Evangelium scilicet prædicandum. Sic 1 Cor. 4. 15. 2 Cor. 8. 18. *Historia* de CHRISTO, εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον, Evangelium secundùm Matthæum, h. e. quod Matthæus dictante Spiritu S. conscripsit. Atque hoc sensu accipitur in N. Test. Cæteroquin latiùs patet ejus significatio, & nonnunquam significat δῶρον ὑπὲρ ἀγαθῆς ἀγγελίας, 2 Sam. 4. v. 10. ἀπέκτεινα αὐτὸν, ᾧ ἔδει με δοῦναι εὐαγγέλια. occidi eũ, cui me oportebat dare præmia. Cic. ad Att. lib. 2. O suaves epistolas tuas uno tempore daras, quibus εὐαγγέλια, quæ reddam nescio, deberi quidem planè fateor. Item *sacrificium* ob lætum nuntium, unde manavit hæc phrasis θύειν εὐαγγέλια,

γέλια, h.e. sacrificia DEO offerre in testimonium gratitudinis pro accepto felici & fausto nuntio. Isocr. in Areop. δὶς ἤδη εὐαγγέλια τεθύκαμεν. Plut. Phocion allato nnntio de Philippi Macedonis morte, οὐκ εἴα τὸν δῆμον εὐαγγέλια θύειν, non permittebat, ut populus sacrificiis suum testaretur gaudium. Legitur etiam εὐαγγελία ας ἡ, eodem sensu 2 Reg.7.v.9. εὐαγγελίζω, *læta annuntio, evangelizo.* Fut. εὐαγγελίσω, Atticè εὐαγγελιῶ, 2 Sam. 18. v.20. Pr. εὐηγγέλικα, aor.1. εὐηγγέλισα, Apoc.10. v.7. aor.1. infin.act. εὐαγγελίσαι, evangelizare, Apoc.14. ver.6. *præs pass.* εὐαγγελίζομαι *evangelizor*, Luc. 16.16. ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ εὐαγγελίζεται, regnum DEI evangelizatur. Mat.11.5. πτωχοὶ εὐαγγελίζονται, Hellenismus, pro τοῖς πτωχοῖς εὐαγγελίζεται, pauperibus annuntiatur evangelium, h.e. doctrina de CHRISTO exhibito. *Præt pass.* εὐηγγέλισμαι, Heb.4. ver.2. καὶ γάρ ἐσμεν εὐηγγελισμένοι, καθάπερ κἀκεῖνοι, etenim nobis evangelizatum est sicut & illis. Similis Hellenismus, pro εὐηγγέλισται ἡμῖν καθάπερ κἀκείνοις, *a.r.1 pass.* εὐηγγελίσθην ης η, 1 Pet.4.6. τοῖς νεκροῖς εὐηγγελίσθη (3.sing. aor.1. pass indic.) mortuis prædicatum fuit evangelium, a.1. pass. imperat. εὐαγγελίσθητι ήτω, 2 Sam.18. ver.31. εὐαγγελισθήτω (3.sing. a.1. pass. imperat.) ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς, exhilaretur bono nuntio dominus meus Rex. *part. a.1.* εὐαγγελισθεὶς εῖσα ἐν, Heb.4. v.6. οἱ πρότερον εὐαγγελισθέντες, & ii quibus priùs evangelizatum fuit, 1 Pet.1.v.26. τὸ εὐαγγελισθὲν εἰς ὑμᾶς (Hebraismus pro ὑμῖν) evangelizatum vobis. Gal. 1. v.11. τὸ εὐαγγέλιον τὸ εὐαγγελισθὲν ὑπ' ἐμοῦ, evangelium evangelizatum à me, *præs. med.* εὐαγγελίζομαι, *evangelizo*, Luc. 2.v.10. εὐαγγελίζομαι ὑμῖν χαρὰν μεγάλην. Gal.1.23. νῦν εὐαγγελίζεται τὴν πίστιν, nunc evangelizat fidem. Act. 13.32. ἡμεῖς ὑμᾶς (pro ὑμῖν) εὐαγγελιζόμεθα (1.plu. præs. med.) τὴν ἐπαγγελίαν, nos vobis evangelizamus promissionem, scil. jam impletam. *præs.subj. med.* 1 Cor.9.16. ἵνα εὐαγγελίζωμαι (1.sing. præs. med.subj.) αὐτὸν ἐν τοῖς ἔθνεσι, ut evangelizarem ipsum inter gentes, Gal.1.8. ἐὰν ἄγγελος εὐαγγελίζηται (3.sing. præs. med. subj.) Si angelus evangelizet. *absolutè* ponitur, & redditur *evangelium annuntio*, Luc.4.v.18. εὐαγγελίζεσθαι (præs. infinit. med.) πτωχοῖς ἀπέσταλκέ με, ut evangelizem pauperibus misit me, Rom.15.v.20. φιλοτιμούμενον εὐαγγελίζεσθαι, ambiens prædicare evangeliū, vel contendens. Erasm. annitens. 1 Cor.1.17. οὐκ ἀπέστειλέ με Χριστὸς βαπτίζειν, ἀλλ' εὐαγγελίζεσθαι, non misit me Christus ut baptizarem, sed ut evangelium prædicarem. *part. præs. med.* εὐαγγελιζόμενος, Actor.10. v.36. εὐαγγελιζόμενος εἰρήνην διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, evangelizans pacem per Jesum Christum, Luc.8.1. κηρύσσων καὶ εὐαγγελιζόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, prædicans & evangelizans regnum Dei, Luc.20.2. διδάσκον-

τοῦ αὐτοῦ καὶ εὐαγγελιζομένου, docente eo & evangelium annuntiante, Act.8. v.12. εὐαγγελιζομένῳ τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ evangelizanti ea quæ ad regnum Dei pertinent, Act.5. v.42. οὐκ ἐπαύοντο εὐαγγελιζόμενοι Ἰησοῦν τὸν Χριστὸν, non cessabant evangelizare Jesum Christum. *annuntio*, Act.14. v.15. εὐαγγελιζόμενοι ὑμᾶς ἀποστρέφειν, annuntiantes ut vos convertatis, Rom. 10. v.15. ὡς ὡραῖοι οἱ πόδες τῶν εὐαγγελιζομένων τὴν εἰρήνην! quàm speciosi sunt pedes evangelizantium pacem! *imperf. med.* εὐηγγελιζόμην ου ετο, Act. 8.40. εὐηγγελίζετο τὰς πόλεις πάσας. Hellenismus pro ταῖς πόλεσι πάσαις, evangelizabat omnibus urbibus, hoc est, eis annuntiavit evangelium. Act.14. v.7. κἀκεῖ ἦσαν εὐαγγελιζόμενοι pro εὐηγγελίζοντο, & illic evangelizabant. *Fut.*1. *med.* εὐαγγελίσομαι. *aor.*1. *med.* εὐηγγελισάμην ω ατο, 1 Cor.15.1. τὸ εὐαγγέλιον ὃ εὐηγγελισάμην ὑμῖν, evangelium quod evangelizavi vobis, 2 Cor. 11.7. δωρεὰν τὸ τοῦ Θεοῦ εὐαγγέλιον εὐηγγελισάμην ὑμῖν, gratuitò evangelium Dei vobis annuntiavi, h. e. non accepi stipendium, Act. 8.35. εὐηγγελίσατο (3.sing. a 1.med.) αὐτῷ τὸν Ἰησοῦν, evangelizavit ei Jesum, Act. 8. v 25. πολλάς τε κώμας εὐηγγελίσαντο (3. pl. aor.1. med.indic.) Hellenismus, pro πολλαῖς τε κώμαις, multis vicis evangelizarunt, h.e. salutarem de Christo misso doctrinam proposuerunt. Luc.4.43. εὐαγγελίσασθαι (aor. 1. med. infin.) με δεῖ τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. ὅτι εἰς τοῦτο ἀπέσταλμαι, oportet me (Christum) evangelizare regnum Dei : nam ad hoc missus sum, *lætum nuntium affero, part. aorist.* 1. *med.* εὐαγγελισάμενος η ον, Act.14.21. εὐαγγελισάμενοί τε τὴν πόλιν ἐκείνην (pro τῇ πόλει ἐκείνῃ) Hellenismus, quumque evangelizâssent urbi illi, 1 Thess.3.6. εὐαγγελισαμένου ἡμῖν τὴν πίστιν καὶ τὴν ἀγάπην ὑμῶν, & lætum nuntium nobis attulisset de fide & charitate vestra, 1 Pet.1.12. διὰ τῶν εὐαγγελισαμένων (gen.pl.part.aor.1. med.) ὑμᾶς (pro ὑμῖν) per eos qui vobis evangelizarunt. Εὐαγγελιστὴς οῦ ὁ, *evangelista, Evangelii præco.* Sic dictus fuit Philippus, Act. 21. 8. ex cujus actionibus apparet, quodnam Evangelistæ fuerit officium, de quibus actionibus lege Act. 8.11. & ibid. à v.26. usque ad finem capitis. Apostolorum erant comites & adjutores in propagando evangelio; peculiaris hic ordo ministrorum fuit, ut patet ex Ephes.4. 11. sed extraordinarius & temporarius. Ordinarii & perpetui sunt episcopi, pastores, presbyteri, seniores, & diaconi. Vocantur etiam *Evangelistæ*, qui evangelicam historiam literis mandàrunt, quales fuerunt Matthæus, Marcus, Lucas, & Johannes. προευαγγελίζομαι, *antè evangelizo*, Galat. 3. 8. προευηγγελίσατο (3. sing. aor. 1. med. indic.) τῷ Ἀβραάμ, ante evangelizavit Abrahamo Evangelium etiam in V. Test. fuisse annuntiatum, non tantùm patet ex hoc loco, sed etiam ex 1 Pet.4.6. Christus enim fuit

fuit heri & hodie, nec alius unquam fuit μεσίτης. Discrimen indicatur, Act.13.32. Scilicet veteribus facta fuit promissio de venturo seu exhibendo Messia, quam promissionem Deus tandem implevit. Evangelium ergo nobis est doctrina de exhibito Messia; in V.T. verò de exhibendo, quæ quum electos singulari perfuderit gaudio, evangelium quoque dici potuit. confer Joh. 8. 56. ἀναγγέλλω, *refero*, *renuntio*, *expono*, 1 Joh.1.5. ἀναγγέλλομεν (1.pl.præs.act.indic.) ὑμῖν, & renuntiamus vobis, 2 Corin.7.v.7. ἀναγγέλλων ἡμῖν τὴν ὑμῶν ἐπιπόθησιν, *referens* nobis vestrum desiderium, Act.19.17 ἀναγγέλλοντες τὰς πράξεις αὐτῶν, *indicantes* facta sua. *Fut.* ἀναγγελῶ εἰς εἰ, Joh.16.v.25. περὶ τοῦ πατρός ἀναγγελῶ ὑμῖν, de Patre meo renuntiabo vobis, Joh.4.25. ἀναγγελεῖ ἡμῖν πάντα, Messias quum venerit, exponet nobis omnia. aorist.1. act. ἀνήγγειλα αι ε, *nuntiavi*, Joh.5.15 ἀνήγγειλε τοῖς Ἰουδαίοις, nuntiavit Judæis, Marc. 5.14. ἀνήγγειλαν (3.pl.aor.1.act. indic.) εἰς τὴν πόλιν, pro τῇ πόλει. Hebraismus; vide εἰς, & τῇ πόλει pro τοῖς πολίταις, civibus indicârunt, seu nuntiaverunt, met. subj. Apud Lucam ca.8. v. 34. pro ἀνήγγειλαν legitur ἀπήγγειλαν, unde colligere licet, hac esse ἰσοδυναμοῦντα. *a.1.act.imperat.* ἀνάγγειλον άτω, Marc. 5 19. ἀνάγγειλον αὐτοῖς, indica eis, Act.20. ver. 20. τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι (a1. act.infin.) ὑμῖν, quò minus *annuntiarem* vobis, *aor. 2. pass.* ἀνηγγέλθη ης η, 1 Pet.1.12. ἃ νῦν ἀνηγγέλη ὑμῖν, quæ nunc annuntiata sunt vobis. ἀπαγγέλλω, *renuntio*, *declaro*, *annuncio*, 1 Johan. 1. ver. 3. ἀπαγγέλλομεν (1. plural. præs. ὑμῖν τὴν ζωὴν αἰώνιον, annuntiamus vobis vitam æternam. 1 Thes.1.9. αὐτοὶ περὶ ἡμῶν ἀπαγγέλλουσιν, ipsi de nobis renuntiant, Act.26. v.20. ἀπαγγέλλων (part.præs.act.) μετανοεῖν, pro ἀπήγγελλον ἦν, seu ἀπήγγελλον (1.sing.imperf.) annuntiabam, ut resipiscerent, 1 Corin. 14.25. ἀπαγγέλλων, ὅτι ὁ Θεὸς ὄντως ἐν ὑμῖν ἐστι, declarans Deum verè in vobis esse. Joh.20.18. ἀπαγγέλλουσα (part.præs.act.g.f.) τοῖς μαθηταῖς, annuntians discipulis. *Fut.* ἀπαγγελῶ εἰς εἰ, Heb. 2.ver.12. ἀπαγγελῶ τὸ ὄνομά σου τοῖς ἀδελφοῖς μου, annuntiabo nomen tuum fratribus meis. Matthæi 12.v.18. κρίσιν τοῖς ἔθνεσιν ἀπαγγελεῖ (3. sing. futur.) judicium gentibus proferet. *Præt.* ἀπήγγελκα, *aor.*1. ἀπήγγειλα ας ε, Marc.16.10. ἐκείνη ἀπήγγειλε (3.sing. aor.1.) illa renuntiavit, Luc 14.v.21. ἀπήγγειλε τῷ κυρίῳ αὐτοῦ ταῦτα renuntiavit omnia ista domino suo. Actor.11.v.13. ἀπήγγειλέ τε ἡμῖν πῶς εἶδε τὸν ἄγγελον, renuntiavitque nobis, quomodo vidisset angelum. Luc. 8.v.34. ἀπήγγειλαν (3.pl. aor.1.) εἰς τὴν πόλιν (pro τῇ πόλει Hebraismus) renuntiârunt urbi, h. e. civibus, ubi εἰς refert articulum dativi casus ל, Hebraicè לעיר *aor.1. imperat.* ἀπάγγειλον άτω, Matth.28.10. ἀπαγγείλατε (2.pl.aor.1.act. imperat.) τοῖς ἀδελφοῖς μου, renunciate fratribus meis, Luc. 7. ver. 22. ἀπαγγείλατε

γείλατε τῷ Ἰωάννῃ, renuntiate Johanni. Act.23. ver.19. τί ἐστιν ὃ ἔχεις ἀπαγγεῖλαι (a. 1. act. infin.) μοι; quid est, quod habes mihi renuntiandum? *aor.2.pass.* ἀπηγγέλην ης, formatur ab a.2. act. ἀπήγγελον. Luc. 8. ver. 20. καὶ ἀπηγγέλη (3. sing. aor.2. pass. indic.) αὐτῷ, & renunciatum est ei. διαγγέλλω, *denuntio, divulgo, passim annuntio.* Luc.9. v. 60. διάγγελλε τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, passim annuntia regnum Dei. Act.21 ver.26. διαγγέλλων ἐκπλήρωσιν ἡμερῶν, denuntians expletionem dierum Rom.9. v.17. ὅπως διαγγελῇ (3. sing. aor. 2. pass. subj.) τὸ ὄνομά μου ἐν πάσῃ τῇ γῇ, ut passim annuntietur nomen meum in universa terra. ἐξαγγέλλω *prædico,* 1 Pet.2 9. ὅπως τὰς ἀρετὰς διαγγείλητε (2.pl. aor.1. act. subj) ut virtutes prædicetis. ἐπαγγέλλω *indico, renuncio. Fut.* ἐπαγγελῶ. *Præt.* ἐπήγγελκα. aorist.1. ἐπήγγειλα, *promitto, spondeo.* præs. med. ἐπαγγέλλομαι. part. præs. med. ἐπαγγελλόμενος ένη ενον promittens. 1 Tim.6. v. 21. ἥν τινες ἐπαγγελλόμενοι, quam nonnulli præ se ferentes, hoc est, externè promittentes. 1 Tim.2.10. ἐπαγγελλομέναις θεοσέβειαν, pietatem in Deum spondentibus. *aor.1. med.* ἐπηγγειλάμην ω ατο, *spopondi.* Tit.1. v.2 ἣν ἐπηγγείλατο (3.sing.a.1.med.) ὁ ἀψευδὴς θεὸς, quam (vitam æternam) promiserat Deus mentiri nescius. Marc.14.14. ἐπηγγείλαντο αὐτῷ ἀργύριον δοῦναι, polliciti sunt ei se pecuniam daturos. *part. aor.1. med.* ἐπαγγειλάμενος ένη, ενον. Heb. 10.23. πιστὸς γὰρ ὁ ἐπαγγειλάμενος, fidelis enim est, qui promisit. Subintelligitur Luc.1. ver.55. ante τῷ Ἀβραάμ. *Præt. pass.* ἐπήγγελμαι, *promissus* Rom.4. ver. 21. ὃ ἐπήγγελται (3.sing. præt. pass.) δυνατός ἐστι καὶ ποιῆσαι, quæ Deus promisit potest etiam efficere. Heb.12.26 νῦν δὲ ἐπήγγελται, atqui verò promisit Deus, nempe Hag. 2. *passivè* accipitur Gal.3. v.19. ᾧ ἐπήγγελται, cui facta est promissio. à præt. pass. ἐπήγγελμαι derivatur nomen ἐπάγγελμα τος, τὸ, *promissum,* 2 Pet.3.v.13 κατὰ τὸ ἐπάγγελμα αὐτοῦ προσδοκῶμεν, secundùm promissum ejus expectamus. 2 Pet. 1. v.4 τίμια ἐπαγγέλματα, pretiosa promissa. ἐπαγγελία ας ἡ (à præt. med.) ἐπήγγελα) *promissio,* Act 2. v. 39. ὑμῖν ἐστιν ἡ ἐπαγγελία vobis enim facta est promissio Act.26.6. ἐπ' ἐλπίδι τῆς πρὸς τοὺς πατέρας ἐπαγγελίας, ob spem promissionis factæ patribus. Roman.9.4. αἱ ἐπαγγελίαι promissiones. Heb. 11. 33. ἐπέτυχον ἐπαγγελιῶν consecuti sunt promissa. Observentur *hebraismi* Heb.11.9. γῆ ἐπαγγελίας terra promissionis, h.e. γῆ ἐπηγγελμένη terra promissa. Ephes 1.13. πνεῦμα ἐπαγγελίας Spiritus promissionis, h.e. Spiritus promissus, nempe Joël 2.28 Rom 9 8. τέκνα ἐπαγγελίας, filii promissionis, h. singulari gratiâ adoptati in filios Dei, ad quos solos pertinet promissio federis. προεπαγγέλλομαι verb. med. *ante promitto.* aor. med. προεπηγγειλάμην ω ατο *antè promisi.* Rom.1. v.2.

γέλλω *annuntio*. Act. 17. 23. *celebro*. 1 Cor. 11. 26. τὸν θάνατον τοῦ Κυρίου καταγγέλλετε (2. pl. præs. act. imperat.) mortem Domini annuntiate, h. e. grata beneficiorum acceptorum recordatione eam celebrate. Phil. 1. 6. τὸν Χριστὸν καταγγέλλουσι (3. pl. præs act. indicat.) Christum prædicant. 1 Cor. 9. 14. τοῖς τὸ εὐαγγέλιον καταγγέλλουσι (dat. pl. part. præs. act.) evangelium annuntiantibus, hoc est, verbi ministris. *Fut.* καταγγελῶ εἰς ὃ quod per verbum μέλλω effertur Act. 26. 23. φῶς μέλλει καταγγέλλειν (pro καταγγελεῖ) τῷ λαῷ, ille (qui ipse est vera lux Johan. 1. 9.) annuntiaturus est lucem (h. e. seipsum Servatorem annuntiandum curabit) populo. *Præt. act.* κατήγγελκα. a 1 κατήγγειλα. Actor. 15. 36. ἐν αἷς (scil. πόλεσι) κατηγγείλαμεν τὸν λόγον τοῦ Κυρίου, in quibus urbibus annuntiavimus sermonem Domini *aor.* 2. κατήγγελον. Act. 13. 5. κατήγγελον (3. pl a. 2. act.) τὸν λόγον τοῦ θεοῦ annuntiârunt sermonem Dei. *Præsens pass.* καταγγέλλομαι. Actor. 13. 38. ὑμῖν ἄφεσις ἁμαρτιῶν καταγγέλλεται, vobis remissio peccatorum annuntiatur. *Præt. pass.* κατήγγελμαι. *aorist.* 1. *pass.* κατηγγέλθην. *aor.* 2. *pass* κατηγγέλην ης η, Act. 17. 13. κατηγγέλη (3. pers. a. 2 pass.) ὑπὸ τοῦ Παύλου ὁ λόγος τοῦ θεοῦ, annuntiatus fuit à Paulo sermo Dei. *præt. med.* κατήγγελα, unde est nomen κατάγγελος ου ὁ, & καταγγελεὺς έως ὁ, *annuntiator*. Act. 17. v. 18. δοκεῖ καταγγελεὺς εἶναι, videtur annuntiator esse peregrinorum deorum. προκαταγγέλλω *prænuntio, antè nuntio*, verbum decompositum ex πρὸ, κατὰ & ἀγγέλλω. Fut. προκαταγγελῶ. P. προκατήγγελκα. aorist. 1. act. προκατήγγειλα. *Præt. pass.* προκατήγγελμαι. Act. 3. 18. ἃ προκατήγγειλε (3. sing. aor. 1. act. indic.) quæ prænuntiaverat. Act. 3. v. 24. προκατήγγειλαν (3. pl. a. 1. act.) τὰς ἡμέρας ταύτας, prænuntiaverunt dies hosce. Act. 7. v. 52. ἀπέκτειναν τοὺς προκαταγγείλαντας (part a. 1. act. acc. casus g. m. à nominativo προκαταγγείλας αντος ὁ) περὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ δικαίου, occiderunt eos qui prænuntiaverunt adventum justi illius, nempe Jesu Christi, 2 Cor. 9. ver. 5. τὴν προκατηγγελμένην (part. præt. pass.) εὐλογίαν, antea denuntiatam beneficentiam. παραγγέλλω *mando, præcipio*, 1 Cor. 7. ver. 10. τοῖς δὲ γεγαμηκόσι παραγγέλλω, iis qui matrimonio juncti sunt, præcipio. *denuntio*. *Act.* 17. v. 30. *construitur* cum dat. personæ & Acc. rei. 2 Thess. 3. v. 4. ἃ παραγγέλλομεν ὑμῖν, quæ denuntiamus vobis. item sequenti *infinitivo*, 1 Tim. 6. 17. παράγγελλε (præs. act. imperat.) μὴ ὑψηλοφρονεῖν, præcipe iis, nè efferantur animo. *imperfect.* παρήγγελλον, 2 Thess. 3. 10. *Fut.* παραγγελῶ. *Præt. act.* παρήγγελκα. *aor.* 1. *act.* παρήγγειλα ας ε, Act. 10 42. παρήγγειλεν ἡμῖν κηρύξαι τῷ λαῷ, mandavit nobis, ut prædicemus seu annuntiemus populo, Act. 5. 28. οὐ παραγγελίᾳ παρηγγείλαμεν ὑμῖν; nonne etiam atque etiam denuntiavimus vobis? *Hebraismus*. q. d.

 הֲלֹא

הֲלֹא צִוָּה צִוִּינוּ παραγγελίᾳ παρηγγείλαμεν, denuntiando denuntiavimus, h. e. sæpius, etiam atque etiam, se erè. Ejusmodi Hebraismi non carent emphasi. Act. 5. 40. δείραντες παρήγγειλαν (3.pl.a. 1) μὴ λαλεῖν, cæsis mandarunt, nè loquerentur. *part a. 1. act.* παραγγείλας αντος ὁ, Matth. 10.5. Act. 16.23. παραγγείλαντες mandantes. *Præs. pass.* παρήγγελμαι, unde est παράγγελμα τος τὸ, *mandatum*. *Præt. med.* παρήγγελκα, unde est παραγγελία ας ἡ, *præceptum, mandatum*, Act. 16. ver. 24 *prædicatio* 1 Tim. 1. 5. τὸ τέλος τῆς παραγγελίας, finis prædicationis. Sic vertenda hæc esse liquet ex præcedente ver. 3. ubi παραγγείλῃς sic redditur, *denunties* Act. 16 ver. 24. ὃς τοιαύτην παραγγελίαν εἰληφὼς, qui tali accepto mandato 1 Thes. 4. 2. παραγγελία, mandata. 1 Tim. 1. v. 18. ταύτην τὴν παραγγελίαν παρατίθεμαι σοι, hoc mandatum commendo tibi.

Ἀγέλη ης ἡ *armentum*. Item *grex*, Matth. 8. 30. ἀγέλη χοίρων πολλῶν βοσκομένη, erat grex multorum pascens. Cant. 4. 1. ὡς ἀγέλαι τῶν αἰγῶν, quasi greges caprarum. Etym. deducit παρὰ τὸ ἄγειν ab agendo, seu ducendo. ἀγελαιὼν ῶνος ὁ, locus ubi armentum pascitur, aut stabulatur. Suid.

Ἅγιος α ον *sanctus a um* (Ab Hebr. חַג (festum. ἅγος εος τὸ veneratio, ab ἅζομαι veneror) tribuitur DEO Johan. 17. 11. πάτερ ἅγιε. Pater sancte. Apoc. 3. 7. τάδε λέγει ὁ ἅγιος, hæc dicit Sanctus ille, h. e. Jesus Christus. Luc. 12. 12. τὸ ἅγιον πνεῦμα διδάξει ὑμᾶς, Spiritus S. docebit vos. Luc. 20. 22. λάβετε πνεῦμα ἅγιον accipite Spiritum S Joh. 14. v. 26. τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον Spiritus sanctus. Epitheton ergo hoc modò antecedit, modò sequitur. Apoc. 4. v. 8. ἅγιος ἅγιος ἅγιος Κύριος ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ ἦν (3. sing. aor. 2. act. indic.) καὶ ὁ ὢν καὶ ὁ ἐρχόμενος Sanctus sanctus sanctus DOMINUS DEUS, ille omnipotens, qui *fuit*, & *est*, & venturus est, h. est, qui *erit* solus DEUS semper *fuit*, *est*, & *erit* quibus vocabulis ejus æternitas indicatur. Eisdem verbis sancti angeli laudarunt DEUM Isa. 6. v. 3. *cantantes* ἅγιος ἅγιος ἅγιος Κύριος σαβαώθ, πλήρης πᾶσα ἡ γῆ τῆς δόξης αὐτοῦ Sanctus sanctus sanctus DOMINUS exercituum, plena est terra gloriâ seu majestate ejus. Hinc Petrus omnes hortatur ad vitæ sanctimoniam, ubi 1 Pet. 1. 16. γέγραπται, ἅγιοι γένεσθε ὅτι ἐγὼ ἅγιός εἰμι, scriptum est, sancti estote, quia ego sanctus sum. Scriptum est hoc enunciatum pluribus in locis V. T. Levit. 11. 44. & 19. 2 & 20. 7. & ἅγιοι ἔσεσθε, ὅτι ἅγιος ἐγὼ Κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. Tribuitur angelis bonis Mat 25. 31. καὶ πάντες οἱ ἅγιοι ἄγγελοι μετ' αὐτοῦ, omnes sancti angeli cum eo. Unusquisque Christianus dicitur sanctus, seu omnes qui credunt in Deum Patrem, Filium & Spiritum sanctum. Act. 9. 13. Rom. 15. 15. 1 Cor. 1. v. 2. Eph. 1. v.

1 Pet.2.v.9. & passim. Sic verò nos Christiani vocamur, quòd Deo sim⁹ federe juncti, 1 Cor.7. ver. 14. quòd Spiritu & sanguine Christi abluti simus à peccatis nostris. 1 Joh. 1.7. quòd signis federis gratuiti, nempe Baptismo & sacrâ Cœnâ à filiis hujus mundi segregati, uni Deo nos consecremus. Rom. 12.1.1. Pet. 2. ver. 5. & vitem sanctam degamus Ephes. 1.v.4.& 5.v 3. καθὼς πρέπει τοῖς ἁγίοις, sicut decet sanctos. Rom. 16. 2. ἀξίως τῶν ἁγίων. Col. 3. v. 2. ἅγιοι καὶ ἠγαπημένοι, sancti & dilecti. 1 Pet. 3. ver. 5. αἱ ἅγιαι γυναῖκες sanctæ mulieres. 1 Tim. 5 ver. 10. ἁγίων πόδας ἔνιψε, sanctorum pedes lavit. Alii Apostolos & Doctores, qui in prisca Ecclesia excelluerunt, nominant *Divos*, quæ phrasis gentilismum sapit. Confer Sueton. de suo Julio c. 88 Fuit enim illis *divus* idem quod ἀποθεωθείς, h. e. in numerū deorū relatus. Absit à nobis qui Christi discipulos nos profitemur, ista κακοζηλία & ementita ἀποθέωσις. Schola Spiritus S. nempe sacra Scriptura nos aliter docet, quæ id genus viros vocat *beatos, sanctos*, quibus epitheris vix augustiora dederis. Loquamur cum Scriptura, & non errabimus. Tribuitur etiam hoc epitheton aliis rebus. Matth. 4. 5. & 27. 53. ἁγία πόλις, sancta civitas, h. e. Hierosolyma, quam Deus cultui suo consecraverat. Mat. 24. 15. ἑστὼς ἐν ἁγίῳ τόπῳ, stantem in loco sancto. Act. 21. v. 28. κεκοίνωκε τὸν ἅγιον τόπον, polluit sanctum locum, scil. destinatum sanctis actionibus, ut precibus, & ritibus divinis obeundis. Luc. 1. ver. 72. μνησθῆναι διαθήκης ἁγίας αὐτοῦ, & memor esset federis sui sancti, h. e inviolabiliter servandi. Rom. 1. v. 2. ἐν γραφαῖς ἁγίαις, in Scripturis sanctis, quæ sic dicuntur à suo Authore, nempe DEO, qui sanctus est. Rom. 7. 12. ἡ ἐντολὴ ἁγία, lex est sancta, h. e. prohibet omnem turpitudinem. Rom. 11 16. ἡ ἀπαρχὴ ἁγία, primitiæ sanctæ, hoc est, Deo consecratæ, 2 Pet. 1. 18. ἐν τῷ ὄρει τῷ ἁγίῳ, in monte sancto, qui mons sanctus dictus fuit ab actione sanctâ, nempe à CHRISTI in eo glorificatione, de qua lege Mat. 17. 2. *castus*, 1 Thes 5. ver. 26. ἐν φιλήματι ἁγίῳ, osculo sancto, h. e. casto. Comparatur ἁγιώτερος α ον, *sanctior us*, in superl. ἁγιώτατος η ον, *sanctissimus a um*, Judæ v. 20. ἅγιον ου τὸ, *sacrarium, sanctuarium*, idem quod ἁγιαστήριον ου τὸ locus ubi sacra peraguntur. Hebr. 9. v. 1. ἅγια ων τὰ *prior tabernaculi pars, tabernaculum primum*, ἡ πρώτη σκηνή. Hebr. 9 ver. 2. item *secundum*, posterior tabernaculi pars. Hebr. 9. v. 25. item *cœlum* cujus typus erat. Heb. 9. v. 12. εἰσῆλθεν ἐφάπαξ εἰς τὰ ἅγια, ingressus est semel in sacrarium, scilicet CHRISTUS. Secundum tabernaculum etiam dictum fuit ἅγιον ἁγίων *sanctum sanctorum*, Hebraismus, h. e. locus sanctissimus. Exo. 33. 26 Eodem sensu in plurum. ἅγια ἁγίων, *sancta sanctorum* Heb. 9. v. 3. σκηνὴ ἡ λεγομένη ἅγια ἁγίων, tabernaculum quod

quod vocant *sancta sanctorum*, hoc est, sacrarium sacratissimum. scil. *atrium* erat, ubi consistebat populus : deinde *prior tabernaculi pars*, velo distincta à populi atrio, ubi sacerdotes sacrificia offerebant : tertiò *posterior tabernaculi pars* velo secundo à loco seu atrio sacerdotum distincta, quò nemini ingredi licebat, præterquam pontifici, idq; quotannis semel cum sanguine. τὸ ἅγιον ἁγίων ergo verè fuit ἄδυτον aditum h. e. locus ad quem non patebat aditus, quem ingredi fas non erat. ἁγιάζω *sanctifico.* item *offero me in sanctam victimam.* Joh 17. v. 19. ὑπὲρ αὐτῶν ἁγιάζω ἐμαυτὸν, pro iis sanctifico meipsum, h. e. me offero in sanctam victimam. Heb. 9. ver. 13. ἁγιάζει πρὸς τὴν τῆς σαρκὸς καθαρότητα, sanctificat ad carnis puritatem. *usui sacro destino.* Matthæi 23. 17. ὁ ναὸς ὁ ἁγιάζων τὸν χρυσὸν, templum quod sanctificat aurum. Levit. 22. 9. ἐγὼ Κύριος ὁ ἁγιάζων αὐτοὺς, scil. ἱερεῖς. F. ἁγιάσω. Is. 29. 23. *Præt. perf.* ἡγίακα. *officio sancto aliquem destino.* aor. 1. ἡγίασα Johan. 10. v. 36. ὃν ὁ πατὴρ ἡγίασε (3. sing. a. 1. act. indic.) quem PATER sanctificavit. *sanctum agnosco.* 1 Pet. 3. ver. 15. Κύριον τὸν Θεὸν ἁγιάσατε (2 pl. a. 1. act. imperat. à 2 singulari ἁγίασον. Johan. 17. v. 17.) ἐν ταῖς καρδίαις, Dominum DEUM sanctificate in cordibus vestris. Sanctificare Deum incorde suo est primò eum agnoscere sanctum, omnipræsentem, omnipotentem, misericordem, veracem, & proinde ei credere, fiduciam suam in eo collocare, ei non diffidere, de ejus auxilio non dubitare, ut hoc in loco 1 Pet. 3. v. 15. Confer Num. 20. 12. Deinde *sanctificare Deum* est Deum omnipræsentē timere, Isa. 5. 16. & 29. 23. & peccata fugere. *Sanctum reddo.* aor. 1. *opt.* ἁγιάσαιμι, αις, αι, 1 Thess. 5. v. 23. ἁγιάσαι (3. sing. a. 1 act. opt.) ὑμᾶς ὁλοτελεῖς, sanctificet vos totos. a. 1 *subj.*) ἁγιάσω ῃς ῃ Ephes. 5. 26. ἵνα αὐτὴν ἁγιάσῃ (3. sing. a. 1 act. subj.) ut eam scil. Ecclesiam sanctificaret. *Præs. pass.* ἁγιάζομαι, ῃ, εται 1 Tim. 4. 5. ἁγιάζεται γὰρ διὰ λόγου Θεοῦ, sanctificatur enim per verbum Dei, hoc est, *sancte* nobis *sumitur.* Heb. 2. 11. οἱ ἁγιαζόμενοι (part. præs. pass.) qui sanctificantur, hoc est, consecrantur. *Præt. pass.* ἡγίασμαι. 1 Cor. 7. 14. ἡγίασται (3 sing. præt. pas.) ἡ γυνὴ ἄπιστος ἐν τῷ ἀνδρί, uxor infidelis in viro sanctificata est, hoc est, *pro sancta habita.* Part. præt. pass. ἡγιασμένος, η, ον, *sanctificatus a um,* Joh. v. 19. ὦσιν ἡγιασμένοι ἐν ἀληθείᾳ, ut sint & ipsi sanctificati in veritate. Judæ τοῖς ἐν Θεῷ πατρὶ ἡγιασμένοις à Deo Patre sanctificatis aor. 1. *pass.* ἡγιάσθην ης η *sanctificatus fui.* Heb. 10. v. 29. ἐν ᾧ ἡγιάσθη (3. sing. a. 1. pass. indic.) per quem fuerat sanctificatus. 1 Cor. 6. 11. ἀλλ' ἡγιάσθητε (2. pl. a. 1. pass. indic.) sed sanctificati estis, h. e. *regenerati per Spiritum Sanctum.* a. 1. *pass. imperat.* ἁγιάσθητι ἡτω Luc. 11. 2. ἁγιασθήτω (3. sing. a. 1. pass. imperat.) τὸ ὄνομά σου, sanctificetur nomen tuum. Apoc. 22. 11. ὁ ἅγιος ἁγιασθήτω ἔτι, [...]

ctus sanctificetur adhuc, hoc est *sanctitati studere* pergat. à 1. pers.præt.pass. ἡγίασμαι derivatur nomen ἁγιασμὸς οῦ ὁ, *sanctificatio* 1 Cor.1.v.30. 1 Pet.1.2. *sanctimonia.* Heb.12. v.14. διώκετε τὸν ἁγιασμὸν, οὗ χωρὶς οὐδεὶς ὄψεται τὸν Κύριον, sectamini sanctimoniam, sine qua nemo Deum videbit. ἁγιότης ητος ἡ, derivatur ab ἅγιος, (sicut à καθαρὸς καθαρότης) *sanctitas.* Heb.12. 10. ἁγιωσύνη ab ἅγιος, (sicut ἀγαθωσύνη ab ἀγαθὸς) *sanctitas.* Rom.1.v.4. κατὰ πνεῦμα ἁγιωσύνης secundùm Spiritum sanctitatis, h. e. secundùm Deitatem. *Sanctificatio.* 2 Cor.7.1. ἐπιτελοῦντες ἁγιωσύνην ἐν φόβῳ Θεοῦ, ad finem perducentes sanctificationem in timore Dei.

Ἀγκὼν ῶνος ἡ *ulna.* (tanquam ab ἄγκειμαι, quod legitur pro ἀνάκειμαι recumbo) unde per epenthesin literarum ἀγκάλη ης ἡ *idem.* αἱ ἀγκάλαι *ulnæ* Luc.2.28. ἐδέξατο αὐτὸ εἰς τὰς ἀγκάλας αὐτοῦ, recepit eum in ulnas suas. ἀγκαλίζομαι, *amplector, in ulnas recipio, ulnis gesto.* cum præp. ἐν, ἐναγκαλίζομαι *idem* Fut. 1. *med.* ἐναγκαλίσομαι. aor.1.*med.* ἐναγκαλισάμην, ω ἄω Marc.9. v.36. καὶ ἐναγκαλισάμενος (part.a.1.med.) αὐτὸ, & quum puerulum illum complexus esset, quum amplexatus esset, seu quum in ulnas suas eum recepisset.

Ἄγκιστρον ου τὸ *hamus.* Matth. 17. ver.27. βάλε ἄγκιστρον, mitte hamum. ἀγκιστρεύω *hamo capio, piscor.* F εύσω. P. ἠγκίστρευκα. ἀγκιστροφάγος dicitur ὁ φιλάργυρος. Scilicet Satanas eum amore divitiarum, opúmque inescatum capit, excæcat, & à Deo, omnique honestate abducit, in quem verè cadit illud Ecclesiastici 18. ver.30. *Cor mortuum adhæret rei mortuæ.*

Ἄγκυρα ας ἡ *anchora,* Act.27. 30. ἀγκύρας ἐκτείνειν anchoras extendere. Ibid.v.40. τὰς ἀγκύρας περιελόντες anchoris ablatis. Heb 6.19. ὡς ἄγκυραν ἔχομεν τῆς ψυχῆς, veluti anchoram habemus animæ.

Ἁγνὸς ἡ ὸν *castus, purus, mundus, sanctus, pudicus a um.* videtur ἁγνὸς dictus ab ἅγος εος τὸ *veneratio,* quod hominem reddat veneratione & laude dignum. Sic Latinum *castus* dicitur à Græco κάστος ornatus, à κάζω *orno.* 1 Tim.5. v.22. σεαυτὸν ἁγνὸν τήρει, teipsum castum conserva. Jacob.3. v.17. πρῶτον μὲν ἁγνή ἐστι, primùm quidem pura est. 1 Pet.3.2. ἁγνὴν ἀναστροφὴν, casta conversatio. 2 Cor.11.2. παρθένον ἁγνὴν virginem castam: Philip.4.8. ὅσα ἁγνὰ, quæcunque munda. Tit.2.5. σώφρονας, ἁγνὰς, temperantes, castas. tribuitur Deo 1 Joh.3.v.3. καθὼς ἐκεῖνος ἁγνός ἐστι, sicut ille purus seu sanctus est. Hinc adv ἁγνῶς *purè* Philip.1.16. οὐχ ἁγνῶς non purè. ἁγνότης ητος ἡ *castitas, castimonia, puritas.* 2 Cor.6.6. ἐν ἁγνότητι in castitate. ἁγνεία είας ἡ idem. ἁγνίζω propriè *castum reddo.* per syn. speciei verò *immunem conservo à quavis labe, purifico* 1 Johan 3.v.3. ἁγνίζει ἑαυτὸν, purum se conservat. Fut. ἁγνίσω. ab ἁγνὸς *castus sum* 1 Tim.4.12.P. ἥγνικα 1 Pet.1.22.

τὰς ψυχὰς ὑμῶν ἡγνικότες (nominat.pl.part.prӕt.act.) qui animas veſtras purificâſtis. *aor.* I. *act* ἥγνισα Jacob. 4. 8 ἁγνίσατε (2.pl. a.I.act. imperat.) καρδίας purificate corda. Joh.11.55. ἵνα ἁγνίσωσιν (3 pl. aor.I.act. ſubj.) ἑαυτοὺς ut purificarent ſe, ubi ſermo eſt *de purificatione ceremoniali*, *Prӕt. paſſ.* ἥγνισμαι σαι ται, unde eſt *part. prӕt.* ἡγνισμένος η ον. Act.24.18 εὗρόν με ἡγνισμένον ἐν τῷ ἱερῷ, invenerunt me purificatum in templo. *aor.* I. *paſſ.* ἡγνίσθην ης η. Act.21. v.24. ἁγνίσθητι (2.ſing. a.I. paſſ imperat.) ſanctificator. Act. 21. v.26. σὺν αὐτοῖς ἁγνισθεὶς (p.r .I.I. paſſ.) cum illis purificatus, ſcilicet, ceremonialiter. à I.perſ.prӕt. paſſ. ἥγνισμαι, derivatur ἁγνισμὸς οῦ ὁ *purificatio*. Act.21.26. ἐκπλήρωσιν τῶν ἡμερῶν τοῦ ἁγνισμοῦ, expletionem dierum purificationis denuntians, ſcilicet, ſacerdotibus. Confer Num.6. v.13.

Ἀγορὰ ᾶς ἡ *forum*. Derivatur à verbo ἀγείρω *congrego*. Fut. ἀγερῶ P. ἤγερκα aor.2. ἤγερον, *Prӕt.med.* ἤγορα, unde eſt ἀγορὰ ᾶς ἡ. Hinc exponitur τόπος εἰς ὃν ἀγείρεται ὁ λαὸς, locus in quem congregatur populus; Scilicet eſt locus amplus in urbe, ubi multi ſolent convenire. Mat.20.3. ἐν τῇ ἀγορᾷ in foro. Luc.20 46. φιλούντων ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς, amantium ſalutationes in foris. *Locus in quo exercentur judicia*, forum judiciale. Act. 16. ver 9. εἵλκυσαν εἰς τὴν ἀγορὰν ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας. traxerunt in forum ad magiſtratus. *Locus in quo res venales exponuntur.* item *mercatus, nundinӕ*, Ezech.27. v.12 ἀγοραῖος ου ὁ ἡ *circumforaneus* Act.17. 5. item *forenſis*. ἀγοραῖ ων οἱ *conventus forenſes*. Act.19 v.38. ἀγοραῖοι ἄγονται conventu forenſes inſtituuntur. Vel u conjectat R. Stephanus ἀγόραι ſcilicet, ἡμέραι ἄγονται ſa dies aguntur, **es wird gericht gehalten.** ἀγοράζω *in foro verſor.* item in foro *delibero*. ite *emo*, Mat.13.44. καὶ ἀγοράζει τ ἀγρὸν ἐκεῖνον, emitque agrum i lum. 1 Cor.7.30. καὶ οἱ ἀγοράζο τες (part.prӕſ.act pl. nominat ὡς μὴ κατέχοντες, & qui emun ut non obtinentes. Mar.11.5. τ ἀγοράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ ement in templo. Luc.17.28. ἤσθιον, γόραζον (3.pl. imperf. edeban emebant. F. ἀγοράσω Joh.6 πόθεν ἀγοράσομεν (1.pl.fut act ἄρτους; unde ememus panes? *Prӕ act.* ἠγόρακα. *aor.* I. *act.* ἠγόρασα *emi*. Luc.14.19. ζεύγη βοῶν ἠ ρασα πέντε, juga boum emi qui que. Apoc.5.9, ἠγόρασας (2 ſin a.I. act. indic.) τῷ θεῷ ἡμᾶς τῷ αἵματί σου, emiſti nos Deo ſa guine tuo, ſcilicet, tanquam pr tio. ἐν ex idiotiſmo Hebraico r dundat. Mat.13 26. καὶ ἠγόρασε (3.ſing.a.I. act.indic.) αὐτὸν, emit eam. Mat. 27.7. ἠγόρασα (3.pl.a.I.act.indic.) ἐξ αὐτῶν ἀγρὸν τοῦ κεραμέως, emerunt ex agrum figuli. Marc.16.1. ἠγόρ σαν ἀρώματα, emerant aroma ſcilicet, biduo ante, ut teſta Lucas, c.23.56. Itaque aoriſt hic habet ſignificationem pl quamperfecti *a.I. imperat.* ἀγ ρασον, άτω Joh.13.29. ἀγόρα ὧν χρείαν ἔχομεν εἰς ἑορτὴν, e

quib

quibus opus est nobis ad festum. Luc.22.36. *πωλησάτω τὸ ἱμάτιον καὶ ἀγορασάτω* (3. sing. aor.1.act. imperat.) *μάχαιραν*, vendat pallium, & emat ensem. Matth.25. 9. *ἀγοράσατε* (3 pl.a.1.act.imperat.) *ἑαυταῖς*, emite vobis. *aor.1. subj.* *ἀγοράσω ῃς ῃ*. Luc.9.v.13. *ἀγοράσωμεν* (1.pl. a.1. act.subj.) *βρώματα*. emamus escas. Marc.6. 36. *ἀγοράσωσιν* (3.pl.aor.1.act. subj.) *ἑαυτοῖς ἄρτον*, emant sibi panes. *a.1.infin.* *ἀγοράσαι* emere. Apoc.13.17. *ἀγοράσαι ἢ πωλῆσαι* emere ant vendere. *part.a.1.* *ἀγοράσας αὐτὸς ὁ*. Marc.15.46. *ἀγοράσας σινδόνα*, & postquam emit sindonem. 2 Pet.2.1. *τὸν ἀγοράσαντα* (part.a.1.act.acc.sing.) *αὐτοὺς ἀρνούμενοι*, abnegantes eum, qui illos mercatus est. *praes pass.* *ἀγοράζομαι* emor. *praet. pass.* *ἠγόρασμαι* Apoc.14. ver.3. *οἱ ἠγορασμένοι* (part.praet.pass) *ἀπὸ τῆς γῆς*, qui empti sunt è terrâ. *aor.1. pass.* *ἠγοράσθην ης η*. 1 Cor.6.20. *ἠγοράσθητε* (2.pl. a.1. pass.indic.) *τιμῆς*, empti estis pretio. Apoc. 14.4. *οὗτοι ἠγοράσθησαν* (3.pl.a.1. pass. ind. *ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων*, hi empti sunt ex hominibus. *ἐξαγοράζω* *redimo*. F. *ἐξαγοράσω*. P. *ἐξηγόρακα*. a.1. *ἐξηγόρασα* Gal.3.13. *Χριστὸς ἡμᾶς ἐξηγόρασε*, CHRISTus nos redemit, propriè emercatus est, seu emendo exemit. Gal.4.5. *ἵνα τοὺς ὑπὸ νόμον* (*ὄντας*) *ἐξαγοράσῃ* (3 sing. a.1. act. subj.) ut eos, qui sub lege erant, redimeret. *ἐξαγοράζομαι* verb. med. Ephes.5.16. *ἐξαγοραζόμενοι* (part.praes.med.) *τὸν καιρὸν*, redimentes occasionem, h.e. non sinentes tempus elabi opportunū, quo nos ad Deum convertere, à malo discedere, & bonum facere possumus. *ἀγορεύω* *verba facio*. F. *ἀγορεύσω*. P. *ἠγόρευκα*. *προσαγορεύω* *compello*, *saluto*, cum Accusat. item *nomino*. *προσαγορεύομαι* *cognominor*. Fut. *εύσω*. P. *προσηγόρευκα*. *Praet. pass.* *προσηγόρευμαι σαι ται*. *aorist.1.pass.* *προσηγορεύθην ης η*, Hebr. 5.10. *προσαγορευθεὶς* (part. a.1. pass.) *ὑπὸ Θεοῦ ἀρχιερεὺς*, cognominatus à Deo pontifex. *ἀλληγορέω ῶ* *aliter interpretor*, *quàm verba prae se ferunt*, *ἀλληγορούμενα* (part.praes. pass. nomin. pl.g.n.) per quae aliud figuratur. Gal.4. v.24. *δημηγόρος ου ὁ*, *orator*. *δημηγορέω* *concionor*, *ad populum dico*, Act. 21. 21. *ἐδημηγόρει* (3. sing. imperf.) *πρὸς αὐτοὺς*, perorabat ad eos. F. *δημηγορήσω*. P. *δεδημηγόρηκα*. *κατήγορος ου ὁ*, *accusator*. Joh.8.10. *ποῦ εἰσιν οἱ κατήγοροί σου*; ub sunt accusatores tui? *κατηγορέω ῶ*, *accuso*, adversus aliquem loquor. Act.24. v.8. *ὧν ἡμεῖς κατηγοροῦμεν* (1.pl. praes. act. indic:) *αὐτοῦ*, de quibus nos eum acusamus. Act 25.11. *ὧν οὗτοι κατηγοροῦσί μου*, quorum isti me accusant. *praes. imperfect.* *κατηγόρεε ει. εέτω είτω*, Act.25.5. *κατηγορείτωσαν* (3.pl.praes.imperat.act.) *αὐτοῦ*, accusent eum, Joh. 8 v.6. *ἵνα ἔχωσι κατηγορεῖν* (praes. act. infin. *αὐτοῦ*, ut possent eum accusare. Apoc.12.10. *ὁ κατηγορῶν* (part.praes.act.) *αὐτῶν* qui accusabat eos. Rom.1.15. *κατηγορούντων* (gen.pl part.praes.g.m.) accusantium. *imperf.* *κατηγόρεον ουν, εες εις, εε ει* Marc.15. ver.3. *καὶ κατηγόρουν αὐτοῦ οἱ ἀρχιερεῖς πολλά*,

λα, & accuſabant eum primarii ſacerdotes de multis. F. κατηγορήσω Joh.5.45. ὅτι ἐγὼ κατηγορήσω ὑμῶν πρὸς τὸν πατέρα, me accuſaturum vos apud Patrem. Præt. κατηγόρηκα. a. 1. κατηγόρησα. Luc.11.54. ἵνα κατηγορήσωσιν (3. pl. præſ. act. ſubj.) αὐτοῦ, ut eum accuſarent. Act.28.v.19. ὡς ἔχων τι κατηγορῆσαι (aor. 1. act. infin.) quaſi habeam de quo accuſem. præſ. paſſ. κατηγορέομαι οῦμαι accuſor. Actor.22. ver.30 τί κατηγορεῖται (3. ſing præſ. paſſ.) παρὰ τῶν Ἰουδαίων; cur accuſaretur à Judæis? Matth.27.12. ἐν τῷ κατηγορεῖσθαι (præſ. infin. paſſ.) αὐτὸν, quum ipſe accuſaretur. Act.25. v.16 πρὶν ἢ ὁ κατηγορούμενος (part. præſ. paſſ.) κατὰ πρόσωπον ἔχοι τοὺς κατηγόρους, priuſquam qui accuſatur in conſpectu habeat accuſatores. κατηγορία ας ἡ, accuſatio, Luc.6.v.7. ἵνα εὕρωσι κατηγορίαν αὐτοῦ, ut invenirent accuſationem adverſus eum. Videtur κατήγορος ου ὁ ortum ex κατηγορέω, nempe, à præt. med. κατήγορα. Sic πέφιλα à φιλέω. τέτιμα à τιμάω. νένικα à νικάω. παρηγορέω ῶ conſolor. παρήγορος ου ὁ conſolator. παρηγορία ας ἡ conſolatio Coloſſ.4. v.11. οἵτινες ἐγενήθησάν μοι παρηγορία, qui mihi fuerunt ſolatio.

Ἄγυρις εως ἡ, cœtus. ἀγύρτης ου ὁ (per ſyncopen pro ἀγυρέτης ου ὁ, à verbo ἀγυρέω congrego) circulator, præſtigiator circumforaneus, qui rudi populo imponit, & medicamentorum ſuorum vim, quæ nulla eſt, oſtentat. item mendicus. πανήγυρις εως ἡ, conventus publicus. Heb 12. ver.23. (προσεληλύθατε) πανηγύρει καὶ ἐκκλησίᾳ πρωτοτόκων, acceſſiſtis ad conventum univerſalem & concionem primogenitorum.

Ἄγρα ας ἡ, captura, piſcatio, Luc.5.4. εἰς ἄγραν, ad capturam, Luc.5.v.9. ἐπὶ τῇ ἄγρᾳ τῶν ἰχθύων, ſuper captura piſcium. ἀγρεύω, capto, venor, piſcor, inſidioſè circumvenio. F. ἀγρεύσω. P. ἤγρευκα. a.1. ἤγρευσα Mar.12.13. ἵνα αὐτὸν ἀγρεύσωσι λόγῳ, ut eum irretirent captum ſermone. ζωγρέω, vivum capio, q. d. ζωὸν ἀγρεύω. F. ησω. P. ἐζώγρηκα. Luc.5.v.10. ἀπὸ τοῦ νῦν ἀνθρώπους ἔσῃ ζωγρῶν, ab hoc tempore vivos capies homines. præſ. paſſ. ζωγρέομαι οῦμαι. præt. paſſ. ἐζώγρημαι. 2 Tim. 2. v.26. ἐζωγρημένοι ὑπ' αὐτοῦ ſcil. διαβόλου, capti ab eo, ſcil. diabolo, tanquam venatore.

Ἀγρὸς οῦ ὁ, ager, Mat.27.8. ἀγρὸς αἵματος. Rus. Mar.15. v.21. ἐρχόμενον ἀπ' ἀγροῦ, rure venire. Luc. 17.7. ἐκ τοῦ ἀγροῦ idem. Marc.16. v.12. πορευομένοις εἰς ἀγρὸν rus ire. Mar.13.16. ὁ εἰς τὸν ἀγρὸν (pro ὁ ἐν τῷ ἀγρῷ Luc.17.v.31.) ὢν, qui ruri eſt. Luc.15.v.25. ἦν δὲ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ πρεσβύτερος ἐν ἀγρῷ, erat autem ejus filius natu major ruri. pagus Marc.6. v.56. εἰς κώμας, ἢ πόλεις, ἢ ἀγροὺς in vicos aut urbes, aut pagos. ἄγριος α ον. Rarius ἄγριος ὁ ἡ, ſylveſtris. Mat.3. v.4. Mar.1.6. ἐσθίων ἀκρίδας καὶ μέλι ἄγριον, comedens locuſtas & mel ſylveſtre. Judæ v.13. κύματα ἄγρια (nominat. pl. g. n.) θαλάσσης, undæ maris efferatæ.

Ἄγχω ſtrangulo, ſuffoco, item coërceo. F. ἄγξω. P. ἦγχα, ἀπάγχω, ſuffoco, ſuſpendo ſtrangulans. ἀπάγ-

ἀπάγχομαι *strangulari*, *&* *in med. signific. mortem sibi laqueo consciscere*. aor. 1. med. ἀπηγξάμην ω αἶο. Matth. 27. 5. κ᾽ ἀπελθὼν ἀπήγξατο, & abiens strangulavit se.

Ἀγὼν ῶν⊙ ὁ, *certamen*. 1 Thes. 2. 2. ἐν πολλῷ ἀγῶνι, cum multo certamine. *Stadium* Heb. 12. 1. ἀγωνία ας ἡ, *angor*, *trepidatio*, *animi æstuatio*. Luc. 22. 44. κ᾽ γενόμεν⊙ ἐν ἀγωνίᾳ, & ipse constitutus in angore. ἀγωνίζομαι, *certo, contendo*. 1 Tim. 6. 12. ἀγωνίζου (2. sing. præs. imper.) τ̃ καλὸν ἀγῶνα τῆς πίστεως, decerta præclarum illud certamen fidei. Luc. 13. 24. ἀγωνίζεσθε (2. pl. præs. imperat.) εἰσελθεῖν διὰ τ̃ στενῆς πύλης, contendite intrare per angustam portã, q. d. non sine multis certaminibus hoc consequemini, ut intretis. Vincendus est Satanas, domanda caro, superãdus mundus. **Es geht nit ab ohn Streit und Streich**. Col 4. 12. πάντοτε ἀγωνιζόμεν⊙ (part. præs. med.) ὑπὲρ ὑμῶν ἐν ταῖς προσευχαῖς, semper certans pro vobis precando. *imperf.* ἠγωνιζόμην ε ετο, Joh. 18. 36. οἱ ὑπηρέται οἱ ἐμοὶ ἠγωνίζοντο (3. pl. imperf.) ministri mei certarent. *F.* ἀγωνίσομαι, Atticè ἀγωνιοῦμαι, certabo. *Præt. pass.* sed tamen in activa significatione. ἠγώνισμαι. 2 Tim. 4. 7. τὸν καλὸν ἀγῶνα ἠγώνισμαι, præclarum certamen certavi. aor. 1. med. ἠγωνισάμην ω αἶο, certavi. ἀναγώνιστ⊙ ε ὁ ἡ *iners*, *qui non certat*. ἀνταγωνίζομαι in certamine me alicui oppono, *repugno, decerto*, refragor. Heb. 12. 4. πρὸς τὴν ἁμαρτίαν ἀνταγωνιζόμενοι adversus peccatum decertantes. F. ἀνταγωνίσομαι. P. ἀνταγώνισμαι. ἀνταγωνιστὴς ȣ ὁ *antagonista*, *adversarius*. ἐπαγωνίζομαι insuper certo, certamen repeto, *decerto*, cum Dat. Judæ ver. 3. παρακαλῶν ἐπαγωνίζεσθαι (præs. infin. med.) τῇ πίστει, hortans ut decertetis pro fide. F. ἴσομαι. P. ἐπηγώνισμαι. καταγωνίζομαι, *debello*, *bello vinco* cum Acc. Heb. 11. 33. κατηγωνίσαντο (3. pl. a. 1. med. indic.) βασιλείας, debellarunt regna. F. καταγωνίσομαι, vel Atticè καταγωνιοῦμαι. P κατηγώνισμαι συναγωνίζομαι *unà certo, opem fero, auxilior*. cum Dat. vi præpositionis. aor. 1. med. συνηγωνισάμην ω αἶο. Rom. 15. 30. συναγωνίσασθαί (a. 1. med. infinit.) μοι ἐν ταῖς προσευχαῖς ὑπὲρ ἐμȣ̃ πρὸς τὸν Θεόν, ut mihi opem feratis (mecum certetis) in vestris pro me apud Deum orationibus.

Ἄγω *duco*. Joh. 19. 4. ἄγει ducit Rom. 2. 4. εἰς μετάνοιάν σε ἄγει, ad pœnitentiam te invitat. Luc. 24. 21. τρίτην ταύτην ἡμέραν ἄγει, pro τρίτη αὕτη ἡμέρα ἄγεται, tertius dies agitur. 3. pl. ἄγουσι adducunt. Joh. 8. v. 3. præs. imperat. ἄγε duc. 2 Tim. 4. 11. *Sæpè* adverbiascit, & idem valet quod adverbium hortandi apud Latinos *age*, quod ipsum hinc ortum est, Jacob. 4. v. 13. & 5. 1. ἄγε νῦν οἱ πλούσιοι, κλαύσατε, Age nunc, ò divites, flete. *Age* cum singulari, ἄγετε *agite* cum plurali usitatè construi solet. Estq; non tantùm adverbium hortandi, sed etiam *corripiendi*, ut hoc in loco. Agite igitur, ò divites, flete. οἱ πλού-

σιοι

σιοι Atticè pro οἱ πλεῖστοι. Græcum ἄγε etiam (ut hic) numero multitudinis jungitur.) item ἄγω idem est quod βαδίζω *eo*, ut in illo Terentii, *Quò te agis?* h. e. Quò abis?) præs. subj. ἄγω, ῃς, ἄγωμεν *eamus*, Marc. 1. 38. Joh. 11. 7. præs. infin. ἄγειν ducere Act. 23. v. 10. *part. præs.* ἄγων οντος. pl. ἄγοντες adducentes Actor. 21. 16. *Fut.* ἄξω *ducam* 1 Thess. 4. 14. *Præt. perf.* ἦχα. Atticè ἀγήοχα, & per epenthesin literæ ο ἀγήοχα. Levit. 10. 19. *a.* 1. *activ* ἦξα legitur in composito Luc. 13. 34. *a.* 2. ἤγαγον (Atticè pro ἦγον, fortè ut discernatur ab imperfecto in indicativo) ες, ε γαγε. Luc 4. 9. 2. pl. ἠγάγετε. Act. 19. 37. ἤγαγον adduxerunt Mat. 21. 7. Act. 6. 12. *a.* 2. *imperat.* ἄγαγε έτω. ἀγάγετε adducite Matth. 21. 2. Marc 11. v. 2. *a.* 2. *subj.* ἀγάγω ῃς ἀγάγῃ adduceret. Act. 9. 2. 3. pl. ἀγάγωσι duxerint. Marc. 13. 1. *a.* 2. *infin.* ἀγαγεῖν adducere Johan. 10. ver. 16 Act. 17. 5. *part. a,* 2. ἀγαγὼν όντος, Acc. ἀγαγόντα Heb. 2. 10. plural. ἀγαγόντες Act. 5. v. 27. *præs. pass.* ἄγομαι *ducor, agor.* 2. pl. ἄγεσθε agimini. Gal. 5. 18. ἄγονται Act. 19. 31. ἀγοραῖοι ἄγονται forum agitur, hoc est, dantur judicia forensia. Forte ἀγοραῖοι, scil ἡμέραι ἄγονται, dies fasti aguntur, vide suprà pag. 40. Rom. 8. v. 14. ὅσοι γὰρ πνεύματι Θεοῦ ἄγονται, οὗτοί εἰσιν υἱοὶ Θεοῦ, quotquot enim Spiritu Dei aguntur, hi sunt filii Dei *præs. infin.* ἄγεσθαι duci. Act. 21. v. 34. *part. præs.* ἀγόμενος, ἡ, ον, qui ducitur. plural. ἀγόμενοι αι α, qui vel quæ ducuntur, aguntur 2 Tim. 3. 6. ἀγόμενα (pl. g. n.) ἐπιθυμίαις, abrepta libidinibus. Matth. 14. 6. γενεσίων δὲ ἀγομένων (gen. pl. g. *n.*) quum celebrarentur natalitia. Sic Græcè ἀπραξίαν ἄγειν ferias celebrare. ἀγομένους (accus. pl. g. m.) qui rapiuntur Luc. 21. 12. *præt. imperf.* ἠγόμην ducebar. 3 pers. ἤγετο ducebatur. Luc. 4. 1. 2. pl. ἤγεσθε abripiebamini 1 Cor. 12. 2. 3. pl. ἤγοντο ducebantur. Luc. 23. 32. ἤγοντο δὲ καὶ ἕτεροι δύο κακοῦργοι, ducebantur etiam alii duo facinorosi. *præt. pass.* ἦγμαι, ἦξαι, ἦκται, unde est, *aor.* 1. *pass.* ἤχθην ης η, Act. 8. 32. ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη, ut ovis ad lanienam ductus fuit. a. 1. pass. infin. ἀχθῆναι adduci Luc. 18. 40. *Fut.* 1. *pass.* ἀχθήσομαι ῃ εται. 2. pl. ἀχθήσεσθε ducemini Mat. 10. v. 18. *præteritum med.* ἦγα & Atticè ἤγαγα unde mutato α in ω est ἀγωγός ὁ *dux viæ.* item Adjectivè *vim habens alliciendi.* ἀγωγὴ ῆς ἡ, *vitæ ratio, educatio* 2 Tim. 3. 10. *a* 2. *med.* ἠγαγόμην. in infin ἀγαγέσθαι. Sap. 8. 10. Ἀνάγω *subduco.* a. 2. ἀνήγαγον (Atticè pro ἀνῆγον) 3. pluralis, legitur Luc. 22. v. 66. ἀνήγαγον *adduxerunt.* Actor. 7. ver. 41. *obtulerunt.* & Act. 9. 39. adduxerũt. *aor.* 2. *infin.* ἀναγαγεῖν *producere.* Act. 12. ver. 4. *reducere* Rom. 10. ver. 7. *part. a.* 2. ἀναγαγὼν Luc. 4. 5. quum subduxisset. Heb. 13. v. 20 qui reduxit. Act. 16. 34 quum *deduxisset.* *præs. pass.* ἀνάγομαι *subducor.* *part. præs.* ἀναγόμενος Act. 28. 10. καὶ ἀναγομένοις ἐπέθεντο τὰ πρὸς τὴν χρείαν, & quum *proveheremur* hoc est, solveremus, imposuerunt quæ nobis erant necessaria, scil. ad victum.

ctum

ctum. præs. infin. pass. ἀνάγεσθαι *provehi* Act. 20.3. & 27. 21.a.1. pass. ἀνήχθη ὁ Ἰησοῦς Mat. 4. 1. subductus fuit. 1. pl. ἀνήχθημεν Act. 20.ver.13. provecti sumus. 2.pl. ἀνήχθησαν Luc. 8.22.& provecti sunt, h.e. trajecerunt. *a. 1. infin.* ἀναχθῆναι Act.27.ver.12.*solvere*, abfahren.part.a. 1.pass. ἀναχθεὶς provectus. Act. 16. 11.& 27.v.4. ἀναχθέντες οὖν, provecti igitur. ἐπανάγω *redeo*. Matt. 21. 18. ἐπανάγων (part. præs.) revertens. a.2. ἐπανήγαγον. aor. 2. imperat. ἐπανάγαγε Luc. 5.ver.4. *provehito* a.2.infin. ἐπαναγαγεῖν Luc. 5.v.3. *provehere*. ἀπάγω *abduco*, *duco*. part.præs. ἀπάγων, ουσα, ον. Matth. 7.v.13. a.2. ἀπήγαγον, ες, ε Act.24.7. 3. pl. ἀπήγαγον abduxerunt Mar.15.16.a. 2 imperat. ἀπάγαγε abducito Act. 23. v. 17. 2.pl. ἀπαγάγετε abducite Marc. 14.44 part.a. 2. ἀπαγαγὼν, οῦσα, όν Luc.13.v. 15. ἀπάγομαι *abducor*, *abripior* part. præs. ἀπαγόμενος, η, ον. in plur. ἀπαγόμενοι. 1 Cor. 12. 2. pro ἀπαγόμενα. *Anomalia generis*, quæ hic necessaria fuit discriminis causâ, nè quis putaret τὸ ἀπαγόμενα referri ad τὰ εἴδωλα aor. 1.pass. ἀπήχθην. a. 1. pass. infin. ἀπαχθῆναι abduci Act.12.v. 19. συναπάγω *unà abduco*. Rom. 12. 16. τοῖς ταπεινοῖς συναπαγόμενοι (part. præs. pass.) ad humilia se demittentes, qui facilè patiuntur se abripi ad res humiles. Etenim nihil æquè scindit concordiam, atque ambitio, quum quis humilibus spretis, sublimia mente agitat. Tertull. Carthag. presbyt. lib. 5 c. 14. adversus Marcionem verba hæc Pauli τοῖς ταπεινοῖς συναπαγόμενοι vertit *humilibus assentantes*. Sed obstat particula ἀλλὰ *sed*. Meliùs vertit Stephanus, *eandem cum humilibus viam insistentes*. Διάγω *dego* 1 Tim. 2. v. 2. βίον διάγωσι vitam degant. Absolutè sine nomine ponitur in eadem significatione Tit. 3 ver. 2. διάγοντες (part. præs. act.) degentes. εἰσάγω *introduco*. *aor. 2. act.* εἰσήγαγον (Atticè pro εἴσηγον) introduxi. Joh 18.16. εἰσήγαγε τὸν Πέτρον introduxit Petrum, εἰσήγαγεν εἰς τὸ ἱερὸν, introduxit in templum, Act. 21. v. 28. 3. plur. εἰσήγαγον introduxerunt Luc. 22. 54. a. 2. imper. εἰσάγαγε Luc. 14.21 *aor. 2 subj.* εἰσαγάγω, ῃς, ῃ Heb. 1. v. 6. *induxit. aor. 2. infin.* εἰσαγαγεῖν *introferre*. Luc. 2. v. 27. εἰσάγεσθαι (præs. pas. infin.) introduci. Act. 21. 37. παρεισάγω *subintroduco*. 2 Pet. 2. v. 1. παρεισάξουσιν (3. pl. fut. 1. act.) αἱρέσεις. subintroducent hæreses. à 3. pers. præt. pass. παρείσακται derivatur nomen adj. παρείσακτος, ου, ὁ, *irreptitius*, Gal. 2. v. 4. ἐπεισάγω *superinduco*. ἐπεισαγωγὴ, ῆς, ἡ *superinductio*. Heb. 7. v. 19. ἐξάγω *educo*. Johan. 10. v. 3. καὶ ἐξάγει (3. pers.) αὐτὰ, & educit illas oves. 3. plur. ἐξάγουσιν educunt. Marc. 15. v. 20. a. 2. ἐξήγαγον, ες, ε eduxi Luc. 24. 50. a. 2 imperat. ἐξάγαγε, έτω. ἐξαγάγετε, ἐξαγαγέτωσαν educant. Act. 16. 37. *aor, 2. infin.* ἐξαγαγεῖν Heb. 8. v. 9. part. a. 2. ἐξαγαγὼν ὁ Ἰησοῦς Act. 5. v. 19. & 21. 38. plural. ἐξαγαγόντες postquam eduxissent. Act. 16. 39. ἐπάγω *accerso* de rebus, μετακαλέω de personis. 2. Pet. 2. 1. ἐπάγοντες ἑ-

αὐτοῖς ταχινὴν ἀπώλειαν, accersentes sibi celerem perniciem. F. ἐπάξω. a. 1. act. ἐπῆξα (differt ab ἔπηξα, quod est à πήγνυμι pango) 2 Pet. 2. 5. κατακλυσμὸν κόσμῳ ἐπάξας (part. a. 1. act.) diluvio in mundum impiorum inducto. a. 2. act. ἐπῆγον, & Atticè ἐπήγαγον ες ε. Act 5. 28. Κατάγω *deduco*. a. 2. κατήγαγον deduxi. 3. pl. Act. 9. 30. deduxerunt. a. 2. *subj.* καταγάγω ῃς, Act. 23 20. καταγάγῃ Act. 23. 15. *a* 2. *infin.* καταγαγεῖν deducere, quasi κάτω ἄγειν deorsum ducere, detrahere, deturbare. Rom. 10. 6. part. a. 2. καταγαγὼν, postquam deduxit, Act. 20. 30. *aor.* 1. *pass.* κατήχθην *devectus sum.* 1. pl. κατήχθημεν devecti fuimus. Act. 21. 3. & 27. 3. μετάγω *circumago* Jacob. 3. 3. 1. pl. μετάγομεν. μετάγομαι circumagor. Jacob. 3. v. 4. τὰ πλοῖα μετάγεται, naves circumaguntur, gubernantur. παράγω *prætereo, prætergredior.* Matth. 9. v. 9. *evado, elabor, evanesco.* 1 Cor. 7. 31 παράγει γὰρ τὸ σχῆμα τοῦ κόσμου τούτου. παράγομαι *idem.* 1 Joh. 2. 8. & 2. 17. *a.* 2. *act.* παρῆγον vel Atticè παρήγαγον Joh. 8. 59. καὶ παρῆγεν οὕτως, & ita præteriit, ita è manibus hostium elapsus est. περιάγω *circumeo* Act. 13. 11. περιάγων (part. præs.) circumiens. περιάγετε (2. pl.) circumitis, cum Acc. Matth. 23. 25. περιάγειν *circumducere* 1 Cor. 9. ver. 5. *imperf. act.* περιῆγον ες ε circumibam. Mar. 6. v. 6. καὶ περιῆγε τὰς κώμας κύκλῳ (scil. οὔσας) διδάσκων, circuibat vicos circumjacentes, docens. περιῆγε propriè circumducebat, scil. seipsum, prout Germani dicunt, **er zohe herumb.** προάγω *produco, præcedo.* Matthæi 28. 7. προάγει ὑμᾶς præit vobis pro προάξει, enallage temporis. 3. pl. προάγουσι præcedunt Mat. 21. 31. αἱ πόρναι προάγουσιν ὑμᾶς, meretrices antecedunt vos. Hic *antecedere* impropriè dicuntur quas nemo sequatur. *præs. infin.* προάγειν Matth. 14. v. 22. *part. præs. act.* προάγων præcedens Marc. 10. 32. οἱ προάγοντες præeuntes. Mat. 21. 9. in fœmin. genere προάγουσα ης, præcedens Heb. 7. 18. 1 Tim. 5. 24. προάγουσαι εἰς κρίσιν præeuntia damnationi. 1 Tim. 1. 18. κατὰ τὰς προαγούσας προφητείας, juxta prægressas prophetias. aor. 2. act. προήγαγον ες ε *produxi* Act. 25. 26. part. a. 2. προαγαγὼν postquam produxit. Act. 16. 30. imperf. προῆγον ες ε, Matth. 2. ver. 9. pro quo ἦν προάγων erat præiens h. e. præibat Mar. 10. v. 32. *Fut.* 1 προάξω præibo Matth. 26. v. 32. προσάγω propriè *adduco*, item *appropinquo.* Act. 27. ver. 27. aor. 2 προσήγαγον *adduxi* aor. 2. imperat. προσάγαγε adducito Luc. 9. v. 41. *a.* 2. *subj.* προσαγάγω ης 1 Pet. 3. 18. ἵνα ἡμᾶς προσαγάγῃ τῷ Θεῷ, ut nos adduceret ad Deum *part. a.* 2. προσαγαγὼν ὄντος ὁ qui *pertraxit,* pl. προσαγαγόντες αὐτοὺς τοῖς στρατηγοῖς, Act. 16. 20. quum pertraxissent eos ad prætores. Fut. προσάξω. præt. perf. προσαγήοχα *obtuli,* Atticè pro προσῆχα Levit. 10. v. 19. *à præt. med.* προσῆγα est nomen προσαγωγὴ ῆς ἡ mutato pro more α in ω. *aditus, accessus.* Rom. 5. 2. vide suprà. ἀγωγή. Συνάγω

congreg

congrego, colligo. Matth.25.v.26. συνάγει Joh.4.36. συνάγουσι colligunt Matth 6.ver.26. *part.præs.* συνάγων colligens Luc. 11. 23. a.2. συνήγαγον, congregavi 1.pl. συνηγάγομεν Matth.25.38. 2.pl. συνηγάγετε, *hospitio me excepistis*, Matth. 25,35. 3.pl. συνήγαγον, congregarunt. Matth.22. 10. *aor.2. imper.* συνάγαγε collige. 2.pl. συναγάγετε τὰ κλάσματα colligite fragmenta Joh.6. 12. a 2. subj. συναγάγω ῃς ῃ. Johan.11.52. *part a.* 2. Luc 15.13. συναγαγὼν ἅπαντα scil. τὰ ὑπάρχοντα, congestis omnibus facultatibus suis. pl. συναγαγόντες postquam congregassent. Act.14. v,27. συναγαγοῦσα ούσης ἡ, quæ *coëgit* Matth.13.v.47. *Fut.*1. συνάξω τοὺς καρποὺς, cogam fructus Luc.12.17. συνάξει Matth.3.12. *præs.pass.* συνάγομαι 3.pl. συνάγονται congregantur. Mar.6.30. præs imperat. συνάγου έσθω. 2.pl. συνάγεσθε Apoc.19.17. congregamni. *præt. pass.* συνῆγμαι ξαι κται unde est part. præt.pass. συνηγμένος η ον, plur. συνηγμένοι congregati. Joh.20.v.1. Actor.4. 31. συνηγμέναι. συνηγμένα Apoc.19.19. Genit.pl. συνηγμένων Matth 27.17. Act.20.7. a.1.pass. συνήχθην ης η. *conveni.* Mar.4. ver.1. Luc.22.66. Joh.18.2. 3.pl. συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτό, Matth. 13.2. & 22.34. convenerunt omnes. Significationem habet reciprocam. a. 1. infinit. συναχθῆναι Act.4. v.5. *part.a.1.pass.* συναχθεὶς έντος ὁ, congregatus Mat.28.12. *Fut.1.pass.* συναχθήσομαι, ῃ εται congregabor Matthæi 25.32. 3.pl. συναχθήσονται 'αετοὶ, congregabuntur, convolabunt aquilæ. Matth.24.v.28. à 2. pers.præt.pass. συνῆξαι derivatur nomen σύναξις εως ἡ *conventus*. Sic dicta fuit S. Cœna à Græcis patribus, idémque valet quod συνέλευσις, cujus conjugatum legitur 1 Cor.11.18. συνερχομένων ὑμῶν, h.e. συνηγμένων vel συναχθέντων ὑμῶν congregatis vobis. vide 1 Cor.5.v.4. præt.med. συνήγαγα, unde est nomen συναγωγὴ ῆς ἡ (vide suprà ἀγωγὴ) conventus in genere. *quivis hominum* in foro & celebrioribus locis *cœtus* sive circulus. Matth.6. ver.2. *Synagoga* seu *Schola*, item *congregatio Ecclesiastica*, hoc est, ubi die Sabbati convenêre ad audiendum Dei verbum. Nam in Vet. Testam. erat tantummodo unicum templum, ceu typus unius Messiæ, idq; Hierosolymæ. In reliquis v. oppidis erant laxa domicilia, in quibus conveniebant ad audiendum Dei verbum & ad preces fundendas, qualia sunt fana, quibus nos hodie utimur. Matth 13.6. ἐδίδασκεν αὐτοὺς ἐν τῇ συναγωγῇ. pl. αἱ συναγωγαὶ Marc.12.39. Luc.6. 6. Latini olim Græco nomine vocârunt προσευχὰς, proseuchas, à fine. Juvenal. Ede ubi consistas, in qua te quæro proseucha? vide notas clariss. Casauboni in N. T. συναγωγὴ ponitur etiam pro *conventu civili* Matth.10 17. ἀποσυνάγωγος ου ὁ ἡ, *motus seu exclusus synagogâ*, Joh.9.v.22. Sic senatu moveri dicebatur, cui dignitatas senatoria censoris authoritate abrogabatur, quem Græci ἀποδεδοκιμασμένον & ἀμνημόν-

ευτον

δῖον appellabant. ἀρχισυνάγωγος ὁ Rector Synagogæ. Heb. ראש ישיבה q. d. ἄρχων seu πρύτανις τῆς συναγωγῆς, *Princeps* seu *Præfectus Synagogæ*. Mac. 5. ver.36. ἐπισυνάγω *cogo*. Matth.23.37. ὃν τρόπον ἐπισυνάγει ὄρνις τὰ νοσσία ἑαυτῆς quemadmodum gallina congregat pullos suos. Fut. 1. ἐπισυνάξω Mat. 24.31. ἐπισυνάξουσι (3.pl.fut.) τοὺς ἐκλεκτοὺς congregabunt electos. a.1. ἐπισυνῆξα *coëgi*. Luc.13. 34. ἐπισυνάξαι (a.1.infin.) a.2. ἐπισυνήγαγον. Matth.23.v.37. ἐπισυναγαγεῖν (a.2.infin act.) præt. pass. ἐπισυνῆγμαι. Marc.2.33. καὶ ἡ πόλις ὅλη ἐπισυνηγμένη (part. præs. pass.) ἦν, & tota civitas erat congregata. a.1.pass. ἐπισυνήχθην, unde est part. ἐπισυναχθεὶς έντος, ἐπισυναχθεῖσα είσης Luc.12.v.1. ἐπισυναχθεισῶν τῶν μυριάδων τοῦ ὄχλου, quum congregata essent multa hominum millia. à præt.med. est ἐπισυναγωγὴ ῆς ἡ *congregatio Ecclesiastica*. Heb 10.25. ὑπάγω, *abeo*, Joh.21. 3. ὑπάγω ἁλιεύειν pro εἰς τὸ ἁλιεύειν, abeo piscatum. Joh.13.33. ὑπάγεις abis Joh.13.36. ὑπάγει, vadit Joh. 3.8. imperf. ὑπῆγον (3.pl.) abibant. Joh.12.11. præsens imperat. ὕπαγε abi. In præcedentibus tentationibus simpliciter Tentatori respondit; At quum impudentiùs eum solicitaret, ut contra Deum prostratus ipsum adoraret, non sine indignatione Servator ad eum dixit, ὕπαγε, *proripe te hinc*. Matthæi 4. 10 2. pl. ὑπάγετε abite Jacob.2.16. ὑπάγετε ἐν εἰρήνῃ, abite cum pace. præs. infin. ὑπά-

γειν Joh.11.44. ἄφετε ὑπάγειν, sinite abire, dimittite, missos facite. συναπάγω Gal.2.13. συναπήχθη (3. sing. a.1. pass. indic.) αὐτῶν τῇ ὑποκρίσει, abreptus fuerit eorum simulatione. Sequuntur nomina cum nomine ἀγωγὸς & ἀγὸς οῦ ὁ ἡ *dux* composita, Ἰλιάδ.ε. ver.217. Æneas dicitur Τρώων ἀγὸς, *Trojanorum dux*, nè quis putet voculam ἀγὸς non esse usitatam. ἀρχηγὸς οῦ ὁ *princeps, dux, autor*. Actor.3.15. compositum ex ἀρχὸς οῦ ὁ princeps & ἀγὸς quod est ex ἄγω. δουλαγωγέω ῶ *redigo in servitutem*, q.d. ceu servum duco, vel abduco u[t] fiat servus. 1 Cor.9.27. F. ήσω
P. δεδουλαγώγηκα. νυμφαγωγὸς
ὁ, *paranymphus*, Jud.14.v.20.
ὁδηγὸς οῦ ὁ ἡ *dux viæ*, ex ὁδὸς οῦ ἡ
via, & ἀγὸς *dux*. α. plerumqu
mutari solet in η. Matt.15. v.14
ὁδηγέω ῶ *per viam duc*, præ
Luc. 6.39 μήτι δύναται τυφλ.
τυφλὸν ὁδηγεῖν; num potest cæc
cæcum ducere? præs.subj. ὁδη
ῶ, ῇς, ῇ, Matth.15.14. Fu
ὁδηγήσω εις ει Joh.16.13. τὸ πν
μα τῆς ἀληθείας ὁδηγήσει ὑμᾶς. a.
ὡδήγησα Exod 13.17. aor.1. sub
ὁδηγήσω ῃς ῃ Act.8.31. Præt.
ὡδήγηκα. παιδαγωγὸς οῦ ὁ ἡ, *puer*
rum custos, informator (idem qu
παιδευτής οῦ ὁ Rom.2.20 κ
θηγητὴς οῦ ὁ Matth.23.8.) Gal
3.24. componitur ex παῖς δὸς
ἡ, puer, puella, & ἀγωγὸς οῦ ὁ
dux παιδαγωγεῖον είου τὸ *pæd*
gogeum, ludus literarius, u
instituuntur, qui adhuc subsu
ferulæ. Alii perperam scribu
pædagogæum per æ in pen
timâ. Nam nomina locor

ap

apud Græcos non desinunt in αῖ-
ων, sed in εῖον. Sic dicimus μουσεῖον
ου τὸ, museum. ει Latinè resolvi-
tur in e vel i longum. στρατηγὸς
οῦ ὁ *dux exercitûs. præfectus mili-
taris.* ex στρατὸς οῦ ὁ *exercitus*, &
ἀγὸς *dux*, quod est ex ἄγω duco
Act.4. v.1. *prætor* Act.16.22,35,
36,38. ἀντιστράτηγος ου ὁ *qui est
loco imperatoris.* item *proprætor.*
στρατηγέω *exercitum duco.* κατα-
στρατηγοῦμαι. *imperio ducis pareo.*
item *stratagemate vincor.* ἀρχι-
στράτηγος ου ὁ imperator sum
mus dicitur Josuæ 5. ver.15. Fi-
lius Dei. Συλαγωγὸς οῦ ὁ ἡ *præ
do.* quod tamen nomen est inu-
sitatum, unde est verbum συλα-
γωγέω ῶ *prædam abigo, depræ-
dor, spolio.* Fut. ήσω. Pl. σεσυλα-
γώγηκα Col.2.8. μή τις ὑμᾶς
ἔσται ὁ συλαγωγῶν. χαλιναγωγέω
ῶ *fræno moderor* Jacob.1.26 F.
ήσω a.1. ἐχαλιναγώγησα Jacob.3.
χειραγωγὸς οῦ ὁ, *qui manu du-
cit.* Act.13.v.11. χειραγωγέω ῶ
manu duco. Act.9.8. χορηγὸς οῦ ὁ
dux chori. Est verò χορὸς οῦ ὁ
propriè multitudo canentium &
saltantium, à verbo χαίρω gau-
deo. Gestibus & voce testantur
animi lætitia. χορηγέω ῶ
propriè sum dux chori. item *præ
beo, suppedito* 1 Pet.4.v.11. ὡς ἐξ
ἰσχύος, ἧς χορηγεῖ ὁ θεὸς, tanquam
ex viribus, quas suppeditat Deus.
F. ήσω. P. κεχορήγηκα a.1. ἐχορή-
γησα. 2 Cor.9.10. ἄρτον εἰς βρῶσιν
χορηγήσαι (3.sing.a.1. act. opt.)
panem ad escam suppeditet. ἐπι-
χορηγέω ῶ *suppedito* cum Accus.
Gal.3.5 F. ήσω. a.1 ἐπεχορήγησα.
2 Pet.1.5. ἐπιχορηγήσατε ἐν τῇ
πίστει ὑμῶν τὴν ἀρετὴν, *adjicite*
fidei vestræ virtutem. ἐπιχορηγία
ας ἡ *suppeditatio* Eph.4.16.

Ἄγω, item ἀγνύω, ἄγνυμι *fran-
go.* F. ἄξω. & Atticè ἐάξω. P. ἦχα
Atticè ἔαχα. a.1. ἦξα & diæresi
Atticâ ἔαξα. a.2. ἦγον & Atticè
ἔαγον. præt. med. ἦγα & Atticè
ἔαγα. κατάγω, καταγνύω, κατά-
γνυμι *confringo.* F. κατεάξω Mat.
12.v.20. κάλαμον συντετριμμένον
οὐ κατεάξει, arundinem quassa-
tam non confringet. Græci inter-
pretes Isa.42.3. verterunt τὸ κά-
λαμον συντεθλασμένον οὐ συντρί-
ψει. atque ita passim vertunt
שָׁבַר *frangere.* per verbum συν-
τρίβω. Vide infrà. a.1. κατέαξα
confregi Joh 19.32. πρώτου κατέ-
αξαν (3 pl.a.1.) τὰ σκέλη, primi
crura confregerunt. κατάγνυμαι
confringor. aor.2. pass. κατεάγην
(Atticè pro κατήγην) Joh.19.31.
ἵνα κατεαγῶσιν (a. 2. sub. p)
αὐτῶν τὰ σκέλη, ut confringeren-
tur eorum crura. à præt. medio
ἔαγα derivatur nomen ἀγὴ ῆς ἡ,
fractio. ναυαγὴς έος ὁ ἡ *naufra-
gus a.* ναυαγία ας ἡ, & ναυάγιον
ου τὸ, ἡ αἴρεσις τῆς ναὸς. *naufra-
gium.* ναυαγέω ῶ. q. τὴν ναῦν
ἄγνυμι, *navem frang ,naufragium
facio, patior.* & per metaphoram
jacturam facio, amitto. 1 Tim.1.
19. F. ήσω. P. νεναυάγηκα a.1.
ἐναυάγησα 2 Cor.11.25. τρὶς
ἐναυάγησα, ter naufragium feci.
1 Tim.1.19. περὶ τὴν πίστιν ἐναυά-
γησαν (3.pl.) naufragium fidei
fecerunt. Construitur etiam cum
Acc. Gregor. ἐν ὀλίγῳ ναυαγήσας
τὴν σωτηρίαν, ferè salutis suæ
fecisset jacturam.

Ἀδελφὸς οῦ ὁ *frater* (ex α quod

est ex ἅμα & δελφὺς ύ[ος] ἡ uterus vide suprà ἀγρα) Mat. 4. 18. εἶδε δύο ἀδελφοὺς, vidit duos fratres. *cognatus* seu *consanguineus* ex idiotismo Hebraico Matthæi 12. ver.46. *proximus* Matthæi 7. v.3,4 ἢ πῶς ἐρεῖς τῷ ἀδελφῷ σου; aut quomodo dices fratri, h. e. proximo tuo? *Christianus* Matth. 28. 10. ἀπαγγείλατε τοῖς ἀδελφοῖς μου, renuntiate fratribus,h.e discipulis meis. Luc.17.3. ἐὰν δὲ ἁμάρτῃ εἰς σὲ ὁ ἀδελφός σου, si peccaverit in te frater tuus, h.e. Christianus. Act.11.1. ἤκουσαν δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ ἀδελφοὶ audierunt verò Apostoli, & fratres, h.e reliqui Christiani. 1 Cor.6. 5. ἀνὰ μέσον τοῦ ἀδελφοῦ (pro τῶν ἀδελφῶν) vel ἀνὰ μέσον τοῦ ἀδελφοῦ καὶ τοῦ ἀδελφοῦ, inter fratrem & fratrem. *popularis* seu ejusdem populi membrum. Cui opponitur alienigena Deut.23.20. item qui est *ejusdem sectæ*, Act.22.5. παρ' ὧν καὶ ἐπιστολὰς δεξάμενος πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς, à quibus acceptis literis ad fratres,h.e. ad rabbinos seu doctores Judeorum. ἀδελφὴ ῆς ἡ *soror*, Matth.19.29. Act 23. v.16. *cognata Christiana* Rom.16. 1. 1 Cor.7.15. 1 Tim.5.2. *uxor* 1 Cor.9.5. ἢ οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν ἀδελφὴν γυναῖκα περιάγειν; annon licet nobis sororem uxorem circumducere? Cant.5.1. ἀδελφότης ητ[ος] ἡ, *fraternitas, fratrum cœtus & conjunctio.* 1 Pet. 2. v.17. τὴν ἀδελφότητα ἀγαπᾶτε, fraternitatem diligite. 1 Pet.5.9. τῇ ἀδελφότητι ἐπιτελεῖσθαι fraternitate peragi. φιλάδελφ[ος] ου ὁ ἡ compos. ex φίλ[ος] ου ὁ, amicus. *fraternâ charitate præditus.* 1 Pet. 3. v.8. συμπαθεῖς, φιλάδελφοι mutuo molestiarum sensu affect fraternâ charitate præditi. φιλαδελφία ας ἡ *fraternus amor* Ro 12. ver.10. τῇ φιλαδελφίᾳ ε ἀλλήλους φιλόστοργοι, fraternâ ch ritate alii ad alios amandos pr pensi. ψευδάδελφ[ος] ου ὁ *fals frater*. 2 Cor.11.26. composit ex ψεῦδ[ος] mendacium & ἀδε φός. Eodem modo componun ψευδομάρτυς falsus testis, ψευ προφήτης,&c.

Ἀδέω *placeo*. F. ἀδήσω. P. ἥ κα. Hinc est Adj. αὐθάδης ε ἡ, *arrogans, superbus*, composit ex αὐτὸς & ἀδέω. αὐτὸς in co positione fit reciprocum, q. αὐτῷ ἀδῶν *pertinaciter sibi plac* Tit.1.ver.7. μὴ αὐθάδη, μὴ ὀ λον, non sibi pertinaciter plac tem, non iracundum. Αὐθάδη accus. contractus pro αὐθάδ 2 Pet.2.10. αὐθάδεις nomin. contractus g.m. pro αὐθάδεες, placentes, seipsos admiran αὐθάδεια ας ἡ *fastus, arrogan* quâ alios despicimus, iisque anteponimus.

Ἀδημονέω ῶ *gravissimè an expavesco horribiliter*, ἐκθαμ μαι Marc.14.33. *penè exani* Videtur componi ex α pr tivo, & δῆμ[ος] ου ὁ populus, extra populi consortium d F. ήσω. P. ἠδημόνηκα. Matth 37. ἤρξατο λυπεῖσθαι καὶ ἀδημ (præs. infin. act.) cœpit cont & gravissimè angi. Philip.2. καὶ ἦν ἀδημονῶν (part. præs. & expavescebat.

ᾅδης ου ὁ *infernus, tartar* synæresin pro ἀΐδης ου ὁ, quâ poetæ utuntur. Derivatur ab

ἀιδὴς ἑ(ος) ὁ ἡ, *obscurus*, ex α privativo, & verbo ἰδεῖν *videre*, sic dictus, quòd locus ille damnatorum sit obscurissimus, ζοφερὸς κ ἀνήλιος, h.e. tenebricosus, quem Sol luce suâ nunquam collustret. Luc.8.v.31. ἄβυσσος abyssus, & Luc.16.28. τόπος βασάνου locus tormenti, seu cruciatûs vocatur. Matth.11.23. εἰς ᾅδου καταβιβασθήσῃ, ad orci locum, h.e. ad inferos usque deprimeris. εἰς ᾅδου, scil. οἶκον seu δόμον. sicut quandoque sine ellipsi additur Ἰλιάδ.η.131. θυμὸν ἀπὸ μελέων δῦναι δόμον ἄϊδος εἴσω anima e membris ut descendat in domum Plutonis intro *sepulcrū* Act 2.17 εἰς ᾅδου pro ἐν ᾅδῃ scil. τόπῳ. LXX. Psal. 16. verterunt לשאול lischeol εἰς ᾅδου pro ἐν ᾅδῃ in inferno, h.e. in sepulcro. Gē.42.38. κατάξετέ μου τὸ γῆρας μετὰ λύπης εἰς ᾅδου, deducetis senectutem meam (Heb. canitiem meam) cum mœrore in sepulcrum. 1 Cor. 15.55 ποῦ σου ᾅδη (vocativi casûs) τὸ νῖκος ubi tua ô sepulcrum victoria? *antanaclasis*. Nam versu præcedente εἰς νῖκος idem est quod Heb. לנצח *in perpetuum*. prout manifestè ostendit locus V. T. ibidem allegatus. *cruciatus summus, pavores & terrores conscientiæ*. 1 Sam. 2. 6. Κύριος θανατοῖ κ ζωογονεῖ, κατάγει εἰς ᾅδου κ ἀνάγει, Dominus occidit & vivificat, deducit in infernum & reducit. *diabolus* Matt. 16. 18. πύλαι ᾅδου οὐ κατισχύσουσιν αὐτῆς, portæ, h. e. potestas diaboli nō prævalebit Ecclesiæ. Exercet verò serpens ille antiquus potestatē suam per semen suum, scil. per reprobos angelos & homines per hæreticos & tyrannos.

Ἁδρὸς ά όν *abundans, multus, robustus*, Isa.34.7. *magnus, crassus*) (ἰσχνός. item *lautus*. (Etym. ab ἥδω τὸ εὐφραίνω, Doricè ἅδω) 2.Reg.10.6. οἱ ἁδροὶ τῆς πόλεως גדולי העיר h.e οἱ μεγιστᾶνες, *magnates*, in comparativo ἁδρότερος, *habitior* Galen. ἁδρότερον διαιτᾶν liberalius cibare.) λεπτότερον. ἁδρότης ητος ἡ *abundantia*, 2 Cor.8.20.

Ἀείδω *cano, carmine celebro*, quo verbo poetæ utuntur, & videtur compositum ex α ἐπιτατικῷ, de quo vide suprà p. 25. & verbo εἴδω *video, intelligo*, quod multarum rerum notitia poëtis tribueretur. confer Act. 17. 28. Tit. 1. 12. F. ἀείσω P. ἤεικα. a.2. ἤειδον, *præt. med.* ἤοιδα, sicut à λείπω ἔλειπον λέλοιπα, à πείθω ἔπιθον πέποιθα. ab εἴδω est a. 2. ἴδον, & præt. med. οἶδα. Hinc est ἀοιδὸς οῦ ὁ, & cōtractè ᾠδὸς οῦ ὁ *cantor*, poëta. ἀοιδὴ ῆς ἡ & contractè ᾠδὴ ῆς ἡ scil. mutato α & ο in ω & iota subscripto. *oda, cantus, cantio*. Col. 3.16. ᾠδαῖς πνευματικαῖς, cantionibus spiritualibus. In prosa verò pro ἀείδω usitatum est ᾄδω contractè, *cano, canto*. Apoc.5.v.9. κ ᾄδουσιν (3.pl.præs. act.) ᾠδὴν καινὴν & canunt canticum novum. *part. præs.* ᾄδων ᾄδουσα, ᾆδον. Col. 3.15. ᾄδοντες ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν τῷ Κυρίῳ canentes in corde vestro DOMINO. scil. Deus in N.T. inprimis à nobis requirit rationalem cultum. Rom. 12.1. Cantus sine cordis devotione est inanis & vanus strepitus, indignus creaturâ intelligente, maximè

verò homine Christiano. 1 Chron.16. v. 31. οἱ ᾄδοντες cantores. F.1. ᾄσω Psal. 12. 6. item fut. 1. med. ᾄσομαι Psal. 59. 18. a. 1. act. ᾖσα cecini. Exod. 14. 32. τὸ ᾆσμα ἦσε Μωϋσῆς, hoc (canticum) cecinit Moses. Exod. 15. 1. ᾄσωμεν (1. pl. a. 1. act. subj.) τῷ Κυρίῳ, cantemus DOMINO. præt. act. ᾖκα. præt. pass. ᾖσμαι σαι ται, unde est ᾆσμα τος τὸ cantus. παλινῳδία ας ἡ recantatio, ex πάλιν & ᾠδὴ, παλινῳδεῖν recantare. κιθαρῳδὸς ου ὁ citharœdus, qui citharâ canit. Apoc. 14. 2. vox composita ex κιθάρα ας ἡ cithara, quod est instrumentum musicum ex genere τῶν ἐντατῶν, h. e. eorum, quæ nervis intenduntur, & pulsantur. κιθαρίζω F σω. P. κα. citharâ cano. κιθαριστὴς ου ὁ citharista, qui tantùm digitis seu plectro citharam pulsat: κιθαρῳδὸς verò, qui voce quoque humanâ accinit. Et hoc propriè Græcè est ψάλλειν. ψαλτῳδὸς ου ὁ cantor. 1 Chron. 6. 33.

Ἀετὸς ου ὁ aquila. ex α intensivo & ἔτος ους τὸ annus, unde est adagium, vivacior aquilâ. Græcè ergo sic dicitur, quod diu vivat. Latinè verò ab aquilo, h. e. nigro colore. Luc. 17. 37. Apoc. 12. 14. δύο πτέρυγες τοῦ ἀετοῦ, duæ alæ aquilæ. Deut. 28. 49. ὡσεὶ ὅρμημα ἀετοῦ, ceu impetum aquilæ, ubi Romani intelliguntur, qui tandem politiæ Judaicæ sedem fundìtùs deleverunt. Jerem. 4. 13. κουφότεροι ἀετῶν οἱ ἵπποι αὐτοῦ, leviores sunt aquilis equi ejus.

Ἀεὶ semper. adv. temporis. Heb. 3. v. 10. ἀεὶ πλανῶνται, semper errant. ἀΐδιος ου ὁ ἡ æternus. Sicut à Latina voce semper derivatur sempiternus a um, ita ab ἀεὶ ἀΐδιος. Rom. 1. 20. ἥ τε ἀΐδιος αὐτοῦ δύναμις καὶ θειότης, æterna ejus tum potentia, tum divinitas. Jud. v. 6. δεσμοῖς ἀϊδίοις, vincula æterna.

Ἀὴρ ἀέρος ὁ, & Æolicè ἡ ἀὴρ cœlum infimum. Videtur derivari ab ἄω vel ἄημι spiro, flo. Apoc. 9. 2. ἐσκοτίσθη ὁ ἥλιος καὶ ὁ ἀὴρ obscuratus est sol & aër. Ephes. 2. 2. κατὰ τὸν ἄρχοντα τῆς ἐξουσίας τοῦ ἀέρος, secundùm principem, cujus potestas est aëris. 1 Cor. 14. 9. εἰς ἀέρα λαλοῦντες, in aërem loquentes, h. e. temerè & frustra verba fundentes. 1 Cor. 9. 26. ὡς οὐκ ἀέρα δέρων, tanquam non feriens aërem. Finis athletæ est ferire antagonistam, non aërem. 1 Thess. 4. 17. εἰς ἀπάντησιν τοῦ Κυρίου εἰς ἀέρα, in occursum Domini in aërem.

Ἄθλος ου ὁ contractum ex ἄεθλος ου ὁ certamen. q. d. ἀεὶ (pro ἀεὶ) τλὰς (part. a. 2. act.) ab ἔτλην quod est à τλῆμι, semper perferens, tolerans. ἀθλέω ῶ certo. F. ἀθλήσω. P. ἤθληκα. a. 1. ἤθλησα. 2 Tim. 2. 5. ἐὰν δὲ ἀθλῇ (3. sing. præs. act. subj.) τις, οὐ στεφανοῦται ἐὰν μὴ νομίμως ἀθλήσῃ (3. sing. aor. 1. act. subj.) quod si certet etiam aliquis, non coronatur, nisi legitimè certaverit. præt. pass. ἤθλημαι σαι ται. Ab ἤθλημαι est ἄθλησις εως ἡ pugna, certamen. Heb. 10. 32. πολλὴν ἄθλησιν ὑπεμείνατε παθημάτων ingens certamen afflictionum sustinuistis. à 3. pers. præt. pass. ἤθληται derivatur ἀθλητὴς ἡ athleta, pugil, ἄεθλον contra-

ἄθλον ου τὸ *præmium certaminis*. ἔπαθλον ου τὸ *idem*. Herod. συναθλέω *unà certo*. Philip. 4. v.3. συνήθλησαν (3.pl.a.1. act. indic.) μοι, unà mecum certârunt, scil. precibus. Vox hæc affinis est Germanico vocabulo **adel**, **edel**. Magnanimis enim bellatoribus, quos Homerus θυμολέοντας, h. e. leonino animo præditos vocat, olim hunc honorem fuisse habitum, veri est simile. Nec atrium plenū fumosis imaginibus nobilem facit, sed virtutes, certamina, & res pro patria præclarè gesta.

Ἀθρόος ου ὁ *confertus, coacervatus, congestus*. ἀθροΐζω *congero*. Fut. ἀθροΐσω. P. ἤθροικα. præt. pass. ἤθροισμαι. ἐπαθροΐζω *aggrego* Fut. ισω. P. ἐπήθροικα. *præs. pass.* ἐπαθροΐζομαι *aggregor*. Luc. 11. ver. 29. τῶν δὲ ὄχλων ἐπαθροιζομένων, quum verò turba aggregaretur, hoc est, concurrentibus verò multis. συναθροΐζω *congrego, colligo*. Fut. συναθροίσω. a.1. συνήθροισα, Actor. 19. 24. οὓς συναθροίσας (part.a.1.act.) quos quum congregasset. *Præt. activ.* συνήθροικα. *Præt. pass* συνήθροισμαι. Act.12.12 οὗ ἦσαν συνηθροισμένοι, (part.præt.pass. pl. num.) ubi erant congregati.

Ἀιγιαλὸς ου ὁ *littus, ora maris*. Videtur sic dici παρὰ τὸ ἄγνυσθαι ἅλα, à frangendo mari, h.e. marinis fluctibus, prout & συνώνυμον ejus ἀκτὴ ῆς ἡ *littus*, ab eodem verbo ἄγω vel ἄγνυμι deducitur. *Littus* latinè propriè de mari, ὄχθη ης ἡ *ripa* verò de amne seu fluvio. Matth. 13. 2. ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν, juxta littus, seu in littore.

Ἀιδὼς όος οῦς ἡ, *pudor* (ex α negativo & εἴδω video, ubi oculos dejicimus, & præ pudore non intuemur) 1 Tim. 2.9. μετὰ αἰδοῦς cum verecundia. Heb. 12.28. μετὰ αἰδοῦς καὶ εὐλαβείας, cum verecundia & reverentia, hoc est, ut nos pudeat peccare coram facie DEI, coram quo semper sumus. αἴδομαι *verecundor, revereor*. F. ἔσομαι vel ήσομαι. ἰλιαδ. α. αἴδεσθε ἱερῆα, h.e. ἐντρέπεσθε, a.1. pass. ᾐδέσθην 2 Macch 4 v.34 οὐκ αἰδεσθεὶς τὸ δίκαιον. αἰδέσιμος ου ὁ ἡ *reverendus* a. ἀναιδὴς έος ὁ ἡ, *impudens, inverecundus, importunus*. ἀναίδεια ας ἡ, *importunitas* Luc. 11.ver. 8. διά γε τὴν ἀναίδειαν αὐτοῦ, at certè propter importunitatem ejus. ad verb. propter impudentiam ejus, h. e. impudentē ejus postulationem. Sed *impudentia* de qua hic sermo est, in vitio non ponitur, & proinde rectiùs vertitur *importunitas*. Syrus vertit *propter instantiam ejus* Homero quoque ἀναιδὴς est *importunus*, ruens rum impetu, ἰλιαδ. α. v.593. tribuitur etiam rebus sensu carentibus ἰλιαδ. δ.521. λᾶας ἀναιδὴς lapis asper, dur9, non tractabilis.

Αἷμα τος τὸ *sanguis*, Luc.13. 1. ὧν τὸ αἷμα Πιλᾶτος ἔμιξε μετὰ τῶν θυσιῶν, quorum sanguinem Pilatus miscuerat cum sacrificiis. Joh. 19.34 καὶ εὐθὺς ἐξῆλθεν αἷμα καὶ ὕδωρ, & statim effluxit sanguis & aqua. *Cædes*, Matth. 27. 24. ἀθῷός εἰμι ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ δικαίου τούτου, innoxius sum à sanguine hujus justi Heb. 12. 4. οὔπω μέχρι αἵματος ἀντικατέστητε, neque usque ad sanguinem restitistis.

stitistis. *pœna cædis* Mat. 27.v.25. τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς, sanguis ejus super nos. *homo innocens*, Matth. 27. 4. παραδοὺς αἷμα ἀθῷον, prodens sanguinem innocentem, h.e. hominem innocentem. *semen humanum*, Actor. 17. 26. ἐποίησέ τε ἐξ ἑνὸς αἵματος πᾶν ἔθνος ἀνθρώπων, fecitq; ex uno sanguine totam gentem hominũ. *generatio carnalis*. Joh. 1.13. οὐκ ἐξ αἱμάτων pro οὐκ ἐξ αἵματος non ex sanguine. *ratio hominis qualis est à lapsu* Matth. 16. 17. σὰρξ καὶ αἷμα οὐκ ἀπεκάλυψε, caro & sanguis non retexit. *homo non renatus*. 1 Corinth. 15. 50. σὰρξ καὶ αἷμα βασιλείαν Θεοῦ κληρονομῆσαι οὐ δύνανται, caro & sanguis hæreditatem regni Dei consequi non possunt. *homo quicunque* Gal. 1.16. οὐ προσανεθέμην σαρκὶ καὶ αἵματι, non contuli cum carne & sanguine, h.e. cum quoquam mortalium.

Αἶνος, ου ὁ *laus* Luc. 18.43 ἔδωκεν αἶνον τῷ Θεῷ tribuit laudem Deo. ἔπαινος, ου ὁ *idem* Philip. 1. 11. εἰς δόξαν καὶ ἔπαινον Θεοῦ, ad gloriam & laudẽ Dei. 1 Cor 4.5. τότε ὁ ἔπαινος γενήσεται ἑκάστῳ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, tunc laus erit cuique à Deo. αἰνέω, *laudo* Rom. 15.11. αἰνεῖτε (2.pl.præs.act imper.) τὸν Κύριον, laudate Dominum. Luc. 19.v 37. αἰνεῖν (præs. infin. act.) τὸν Θεὸν φωνῇ μεγάλῃ περὶ πασῶν δυνάμεων, laudare Deum voce magnâ de omnibus virtutibus, hoc est, propter omnia miracula, virtute seu potentiâ Dei edita. Act.3.8. αἰνῶν (part. præs act.) τὸν Θεὸν, laudans Deum. αἰνῶν contractè pro αἰνέων, in genit. αἰνέοντος οῦντος Act.3.9. αἰνοῦντα τὸν Θεὸν, laudantem Deum. nom. pl. αἰνέοντες οῦντες Act. 2.47. gen. plur. αἰνεόντων οὐντων, Luc. 2. 13. *Fut* αἰνέσω. *Præt.* ᾔνεκα. præt.pass. ᾔνεμαι σαι ται. unde est αἴνεσις, εως ἡ *laus* Hebr. 13.v. 15. ἐπαινέω, *laudo*, augetur in medio. 1 Cor. 11.2. ἐπαινῶ ὑμᾶς laudo vos. Fut. ἐπαινέσω 1 Cor. 11.22. P. ἐπήνεκα. a. 1. ἐπῄνεσα Luc. 16.8. καὶ ἐπῄνεσεν (3.sing. a. 1.act.indicat.) Κύριος, & laudavit Dominus. Rom. 15.11. ἐπαινέσατε (2. pl.a.1 imperat.) αὐτὸν πάντες λαοί, laudate eum omnes populi. παραινέω *hortor*. F. έσω. P. παρῄνηκα. Act. 27. 22. καὶ τανῦν παραινῶ ὑμᾶς εὐθυμεῖν, & nunc hortor vos ut bono animo sitis Act. 27. v 9. παρῄνει (3. sing. imperf. act.) hortabatur. παραίνεσις εως ἡ *adhortatio*. λόγος παραινετικὸς *oratio adhortatoria*. αἰνίσσομαι vel Atticè αἰνίττομαι *obscurè significo*. Fut. αἰνίξομαι. Pl. ᾔνιγμαι unde est nomen αἴνιγμα τος τὸ *ænigma*. 1 Cor. 13.12.

Αἴξ αἰγὸς ὁ ἡ *caper*, *capra*, à Heb. עז. αἴξ ἄγριος *caper sylvestris*. Genes. 30. 32. ἐν ταῖς αἰξὶ Heb. inter capras. Genes. 31. 38. αἱ αἶγές σου οὐκ ἠτεκνώθησαν capræ tuæ non abortiverunt. ἔριφος αἰγῶν hircus caprarum, hoc est, hircus lactens Genes. 37.31. Num. 15 25. προσάξει αἶγα μίαν ἐνιαυσίαν, adducet (Heb. offeret) capram unam anniculam. 1 Sam. 25. 2. αἶγες χίλιαι mille capræ Cant. 4. 1. ὡς ἀγέλαι αἰγῶν sicut greges caprarum. αἴγειος εία ειον *caprinus, hircinus a*, Hebr. 11.37. ἐν αἰγείοις (dat. pl. gen.) δέρμα-

ra

ον, cum caprinis pellibus αἴγιος
ἐη εον idem. unde αἰγέη της ἡ &
per crasin αἰγῆ ῆς ἡ subaudito
nomine δορὰ caprina pellis, ad
formam κυνῆ pro κυνέη pellis
canina, λεοντῆ pro λεοντέη leonina pellis.

Αἱρέω ῶ capio.prehendo,invado.
Fut. αἱρήσω.P. ᾕρηκα. a.2. εἷλον.
Fut.2. ἑλῶ. αἱρέομαι οῦμαι eligo
verb. med. Fut. 1. med. αἱρήσομαι Philip. 1.22. καὶ τί αἱρήσομαι οὐ γνωρίζω, & quid eligam
ignoro. *præt. pass.* ᾕρημαι σαι ται.
a.1.*pass.* ἡρέθην ης η ubi in penult. ε scribitur pro η. *aor.*2.*med.*
εἱλόμην ου ετο *elegi*. 2 Thess.2.13.
ὅτι εἵλετο (3 sing a.2.med.) ὑμᾶς
ὁ Θεὸς ἀπ' ἀρχῆς εἰς σωτηρίαν,
quod elegerit vos Deus ab initio
ad salutem. Heb.11.25. μᾶλλον
ἑλόμενος (part.a.2.med.) συγκακουχεῖσθαι τῷ λαῷ τοῦ Θεοῦ potiùs
eligens simul malis affici cum
populo Dei. à 2. pers præt. pass.
ᾕρησαι derivatur nomen αἵρεσις
εως ἡ,*hæresis*,*secta*. In malam partem accipitur 1 Corin.11.19. In
bonam Act.26.5. Christiana religio dicta fuit hæresis Act.24.
14. & 28.22. αἱρετὸς ἡ ὸν *diligendus* q. d. eligibilis, *optabilis*, αἱρετώτερος optabilior. αἱρετικὸς οῦ ὁ
hæreticus, qui novas sibi fingit
& eligit opiniones cum fundamento salutis pugnantes, eásque
mordicùs defendit, & proinde
nomen hoc planè infame est.Tit.
3.10. αἱρετίζω *eligo* Fut.αἱρετίσω
& Atticè αἱρετιῶ. P. ᾑρέτικα. a.1.
act. ᾑρέτισα Matth.12.18. ἰδοὺ ὁ
παῖς μου ὃν ᾑρέτισα ecce servus
(ad verb. puer) ille meus, quem
elegi. a 1.med. ᾑρετισάμην ω ατο.
Psal.132.13. ἐξελέξατο Κύριος
τὴν Σιών, ᾑρετίσατο αὐτήν. ubi
in Heb. est אוה ivvah expetivit eam. ἀναιρέω ῶ, *tollo*, *aboleo*,
Heb.10. ver. 9. ἀναιρεῖ τὸ πρῶτον tollit prius, *occido*. Act.16.
27. ἔμελλεν ἑαυτὸν ἀναιρεῖν (præs.
act. infin.) erat seipsum occisurus. Act. 22.20. φυλάσσων τὰ
ἱμάτια τῶν ἀναιρούντων, (part.
præs.act.gen.pl.gen.) custodiens
pallia eorum, qui interficiebant.
Fut.1. act. ἀναιρήσω. Præt. act.
ἀνῄρηκα. *aor.*2.*act.* ἀνεῖλον occidi Act.7.28. ἀνεῖλες (2 sing a.2.
act. indic.) τὸν Αἰγύπτιον occidisti Ægyptium. Matth.2.16. ἀνεῖλε (3.sing. a.2. act.) πάντας τοὺς
παῖδας occidit omnes pueros.
Act.2.23. ἀνείλετε (2.pl.a.2.)occidistis. Act.10.39. ὃν ἀνεῖλον (3.
pl. a.2. act.indic.) quem occiderunt,interfecerunt. Act.9.24. ὅπως αὐτὸν ἀνέλωσι (3.pl.a.2.subj.)
ut eum interimerent,occiderent.
Act.9.29. οἱ δὲ ἐπεχείρουν αὐτὸν
ἀνελεῖν (a.2 act. infin.) illi verò
conabantur eum interimere.*præs.*
pass. ἀναιρέομαι οῦμαι *è medio tollor*, *interficior*, Actor.23 27. μέλλοντα ἀναιρεῖσθαι (præs. infinit.
pass.) interficiendum. Actor.26.
10. ἀναιρουμένων gen. pl. gen m.
part.præs.pass.) τῶν αὐτῶν (sunt duo
genitivi absoluti) quum illi interficerentur. a.1.pass. ἀνῃρέθην
ης η. Luc.23.32. ἀναιρεθῆναι (a.
1.pass.infin.) pro τοῦ ἀναιρεθῆναι
ἕνεκα,ut interficerentur. Act.13.
28. ᾐτήσαντο αὐτὸν ἀναιρεθῆναι,
petiverunt ut interficeretur.
Suscipio, in manus tollo, **ich heb**
auff.ich neme auff. a.2.med. ἀνειλόμην ου ετο Act. 7.21. ἀνείλετο

(3.sing.a.2.med. indic.) αὐτὸν ἡ θυγάτηρ Φαραὼ, sustulit, h.e. suscepit eum filia Pharonis. à 2. pers. præt. pass. ἀνῄρησαι derivatur nomen ἀναίρεσις εως ἡ *nex*, *cædes*, abjecto augmento, mutato η in ε ψιλὸν, & mutatâ terminatione verbi αι in terminationem nominum verbalium in ις. Act.8.v.1. ἦν συνευδοκῶν τῇ ἀναιρέσει αὐτοῦ, consentiebat in necem ejus, seu approbabat eam

ἀφαιρέω ῶ, ex ἀπὸ & αἱρέω. π mutatur in φ propter sequentem vocalem aspiratam. *aufero*. Apoc. 22.v.19. ἐάν τις ἀφαιρῇ (3.sing. præs.subj.) ἀπὸ τῶν λόγων βιβλου, si quis abstulerit ex verbis libri. Heb.10.ver.4. ἀδύνατον ἀφαιρεῖν (præs. infin. act.) ἁμαρτίας, fieri nequit, ut sanguis taurorum & hircorum auferat peccata. *Fut.* ἀφαιρήσω εις ει, Apo 22.19. ἀφαιρήσει ὁ Θεὸς τὸ μέρος αὐτοῦ auferet Deus partem ejus, delebit eum ex libro vitæ, h.e. eum non scriptum esse ostendet. P. ἀφῄρηκα. a.2. act. ἀφεῖλον ες ε abscidi, Matth.26.51. ἀφεῖλεν (3.sing.a.2. act. indic.) αὐτοῦ τὸ ὠτίον, abscidit seu amputavit aurem ejus. (τὸ ὠτίον idem quod τὸ οὖς. vide suo loco. Luc.22.50.) Luc.1.25. ἀφελεῖν (a.2.act.infin.) τὸ ὄνειδος, auferre probrum *præs.med.* ἀφαιρέομαι οῦμαι *aufero*. Luc. 16. ver.3. ὅτι ὁ Κύριός μου ἀφαιρεῖται (2.sing.præs.med.indic.) τὴν οἰκονομίαν ἀπ' ἐμοῦ, quum Dominus meus auferet à me dispensationem. *Præt. pass.* ἀφῄρημαι. aor.1. pass. ἀφῃρέθην. *Fut.1.pass.* ἀφαιρεθήσομαι ῃ εται, *auferar*, Luc.10. ver. 42. ἥτις οὐκ ἀφαιρεθήσεται (2.sing.fut.1.pass. indic.) ἀπ' αὐτῆς, quæ non auferetur ab ea. *a.1.med.* ἀφειλόμην ου ετο, *abstuli*, Rom.11. ver.27. ὅταν ἀφέλωμαι (1 sing. a.2. med.subj) ἁμαρτίας αὐτῶν, quum abstulero peccata eorum. *Fut.* 2. *med.* ἀφελοῦμαι *auferam*, *tollam*, Genes.40.19. ἀφελεῖται (alii ἀφελεῖ) Φαραὼ τὴν κεφαλήν σου ἀπὸ σοῦ. virtu dicitur κτῆμα ἀναφαίρετον, h.e. possessio quæ nobis eripi nequit. ἀναφαίρετος ὁ ἡ ex α & ἀφαιρετὸς ὁ ἡ, qui vel quæ adimi potest. α adsciscit ν propter sequentem vocalem, quod ipsum etiam est ex ἄνευ sine. Vide supra α.

διαιρέω ῶ, *divido*, *partior* 1 Corinth. 12 11. διαιροῦν (præs. part.præs act.g n.) dividens scil. τὸ πνεῦμα Spiritus. F. διαιρήσω. P. διῄρηκα. a.2.act. διεῖλον ες ε partitus fui Luc.15 12. διεῖλεν (3. sing. a.2. act. indic.) αὐτοῖς τὸν βίον, divisit eis vitam h.e. facultates, quibus vita sustentatur. Præt. pass. διῄρημαι σαι ται, unde est διαίρεσις εως ἡ *divisio*, *distinctio* 1 Corin.12.4. διαιρέσεις (nominat.pl.2.contract.) τῶν χαρισμάτων εἰσί. distinctiones autem donorum sunt.

ἐξαιρέω ῶ, ex ἐξ & αἱρέω, *tollo*, *eruo*, *evello*, *eximo*, *eripio*. 1 Cor.5.13. ἐξαίρετε (2.pl.præs.imper.act.) tollite. Sic habet exemplar Complut. Alii ἐξαρεῖτε (2.pl.fut.act. indic.) Fut. pro præs.imper.more Hebr. à verbo ἐξαίρω. Sensus manet planè idem. Fut. ἐξαιρήσω P. ἐξῄρηκα, a.2.act. ἐξεῖλον ες Matth.5.29. ἔξελε (a.2.imper. act.) αὐτὸν, erue, evelle eum oculum. *Præs. med.* ἐξαιροῦμαι, ...

ρ

pio, Act.26.17. ἐξαιρούμενός (partic.præs.med.) σε ἐκ τοῦ λαοῦ, eripiens te ex hoc populo. *a.2.med.* ἐξειλόμην ἐγὼ Act.23.27. ἐξειλόμην αὐτὸν, eripui eum. Act. 12. ver.11. καὶ ἐξείλετό (3.sing.a.2. med.indic.) με ἐκ χειρὸς Ἡρώδου, exemit, eripuit me ex manu Herodis. Gal.1 4. ὅπως ἐξέληται (3. sing.a.2. med.subj.) ἡμᾶς, ut eriperet nos. Act.7.34. καὶ κατέβην ἐξελέσθαι (a.2.med.infin.) αὐτούς. κατέβην ἐξελέσθαι pro εἰς τὸ ἐξελέσθαι, descendi ad illos liberandos, vel ut eruam, liberem. καθαιρέω ῶ ex κατὰ & αἱρέω. τ mutatur in θ ob seq. aspiratam *everto. destruo*, 2 Cor.10. v.4. λογισμοὺς καθαιροῦντες ratiocinationes evertentes. *detraho. aor.2. act.* καθεῖλον ες ε Luc.1. v.52. καθεῖλε δυνάστας ἀπὸ θρόνων, detraxit potentes è thronis. Marc.15.36. εἰ ἔρχεται Ἠλίας καθελεῖν (a 2.med. act. infin.) αὐτὸν, an veniat Elias ad eum detrahendum. ἔρχεται καθελεῖν pro εἰς τὸ vel πρὸς καθελεῖν. *demitto.* Luc.23. v.53. καθελὼν (part.aor.2.act.) αὐτό, postquam illud demisit, seu deposuit, scil. ex cruce. *deleo.* Act. 13. v.19. καθελὼν (part.a.2.act.) ἔθνη ἑπτὰ, quum delevisset gentes septem. Luc.12.18. καθελῶ (1.sing.fut.2.act.indic.) μου τὰς ἀποθήκας, destruam horrea mea. Act.19.27. μέλλειν δὲ καὶ καθαιρεῖσθαι (præs. pass. infin.) quum futurum sit ut destruatur. καθαίρεσις εως ἡ *destructio* περιαιρέω ῶ, *aufero.* q. d. circumcirca vel undique tollo, h.e. planè tollo. περὶ in compositione ut plurimùm *circum* redditur. 1 Cor.3.16. περιαιρεῖται (3.sing.præs.pass.indic.) τὸ κάλυμμα tollitur velamen. Act. 27. ver. 20. περιῃρεῖτο (3. sing. imperf. pass) πᾶσα ἐλπὶς, auferebatur spes omnis, se decollaverat spes omnis. a 2.act. περιεῖλον *abstuli.* Heb. 10. ver. 11. αἵτινες (θυσίαι) οὐδέποτε δύνανται περιελεῖν (a.2. act. infin.) ἁμαρτίας, quæ sacrificia nunquam possunt auferre peccata. Act.27.40. τὰς ἀγκύρας περιελόντες (part. a.2. act.pl.num.g.m.) anchoris itaque undique sublatis, seu postquam anchoras undique removissent. προαιρέομαι οῦμαι verb med. *antefero, apud me constituo, præopto, malo.* 2 Corinth. 9. ver. 7. ἕκαστος καθὼς προαιρεῖται (3. sing. præs. med. indic.) τῇ καρδίᾳ, unusquisque sicut constituit apud se. τοῦ παρόντος τὸ μέλλον προαιρεῖσθαι, potiùs eligere futurum, quàm præsens. προαίρεσις εως ἡ *propositum, studium, institutum, voluntas*, 1 Mach.8: ver. 30. ἐκ προαιρέσεως *data opera, consultò, sponte.* opponitur τῷ δι' ἀνάγκης coactè. Aliter accipitur Eccles.4. ver.6.16. προαίρεσις πνεύματος, afflictio Spiritûs. Symm. ἀσχολία. Aliis redditur περισπασμὸς πονηρός. προαιρετός ἡ ὁν *spontis humanæ, arbitrarius.* τὸ προαιρετὸν, quod cæteris posthabitis amplectendum nobis proponimus. ἀπροαιρέτως. Adv. involuntariè, non dedita opera: αὐθαίρετος ὁ ἡ *voluntarius, spontaneus a, um*, ex αὐτὸς ipse, & αἱρέομαι eligo, qui ipse eligit, cui datur optio. 2 Corin. 8. ver.3. ὑπὲρ δύναμιν αὐθαίρετοι, supra vires voluntarii, hoc est,

eſt, prompti in erogandis eleemoſynis, ſeu in ferendis ſuppetiis, ſubſidiis. 2 Cor.8.17. αὐθαίρετος ἐξῆλθε πρὸς ὑμᾶς, ultro ad vos iter ſuſcepit.

Αἴρω *tollo*. αἴρεις Luc.19.21. αἴρεις ὃ οὐκ ἔθηκας, tollis quod non depoſuiſti. Joh.10.24. αἴρεις τὴν ψυχὴν ἡμῶν ſuſpenſum tenes animum noſtrum. αἴρει Joh.10.18. tollit *præſ. imperat.* αἶρε tolle Act.22.22. αἶρε ἀπὸ τῆς γῆς, tolle è terra iſtum hominem, hoc eſt, *occide*. Luc 9.3. μηδὲν αἴρετε (2.pl. præſ.imperat.) εἰς τὴν ὁδὸν, nihil ſumite in viam. *præſ. ſubj.* αἴρω ῃς ῃ Marc.6.8. ἵνα μηδὲν αἴρωσιν (3. pl. præſ. ſubj.) εἰς ὁδὸν, nè quicquam *ſumerent* ad iter. *part. præſ.* αἴρων *auferens* Johan.1.29. ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου, ecce agnus ille Dei, qui portat & aufert peccatum mundi. portat peccatum, hoc eſt, pœnam peccatis debitam. per metonym. effic. Eraſmus. *totam colluviem peccatorum*. Iſa. 53. ver.4. leguntur סָבַל & נָשָׂא quorum illud ſignificat *portavit*, hoc *abſtulit*. utrumque complectitur Græcum verbum αἴρω. in Genit. αἴροντος. Luc.6.30. & 19.22. *Fut.* ἀρῶ, Joh.20.15. *ſumam*. Pſal.63.5. ἐν τῷ ὀνόματί σου ἀρῶ τὰς χεῖράς μου in nomine tuo elevabo manus meas. Marc.16.18. ὄφεις ἀροῦσι (3 pl. fut.) ſerpentes tollent. Mat.4.6. ἐπὶ χειρῶν ἀροῦσί σε attollent te in manus, h.e. manibus *geſtabunt* te. *Præt. act.* ἦρκα Col 2.14. καὶ αὐτὸ ἦρκεν ἐκ μέσου & illud ſuſtulit è medio. Latiniſmus *a. 1. act.* ἦρα ſuſtuli, formatur à fut. ἀρῶ ubi ἰῶτα ab icitur. Sed ut plurimum reſumitur in a.1.act. Sic à σημανῶ eſt σημῆναι. Tenendum verò ἰῶτα ſu a.1. adeſſe, ſæpè etiã abeſſe, mo Hebraici dageſch, quod ex lite ſchevata ſæpe ſolet excidere, 1 Joh. 3.5. ἦρας. 2 Reg.19.22 ἦρας εἰς ὕψος τοὺς ὀφθαλμούς σ extuliſti in ſublime oculos tuo ἦρε Apoc.10.5. ἦρε τὴν χεῖρα αὐ οὐρανὸν, *elevavit* manum in cœlum. Joh.5.9. ἦρε τὸν κράββατον αὐτοῦ, ſuſtulit grabatum ſuum Joh.11.41. ἦρε τοὺς ὀφθαλμοὺς ἄνω elevavit oculos ſurſum. ἤρατε Luc.11.52. ſuſtuliſtis. ἤρατε τὴν κλεῖδα τῆς γνώσεως, removiſtis clavem cognitions, h.e veram Scripturæ interpretationem. ἦραν Matth.14.12. ἦραν τὸ σῶμα, *removerunt* corpus nemp à cruce. Act.4.24. ἦραν τὴν φωνὴν πρὸς τὸν Θεὸν, extulerunt vocem ad Deum. Joh.8.v.59. ἦραν (3.pl.a.1. act. indic.) οὖν λίθους ſuſtulerunt itaq; lapides, imp a.2. ἆρον Matth 9.6. (*in hum tolle*. Johan.19.15. *è medio tol* Matth.20. ἆρον τὸ σὸν, tolle, h aufer quod tuum eſt. ἀράτω Luc.9.23. tollat. ἄρατε Mat.1 29. ἄρατε τὸν ζυγόν μου ἐφ' ὑμ *ſuſcipite* jugum meum in vo a.1. ſubj. ἄρω, ἄρῃς Joh.17.15. ἐρωτῶ ἵνα ἄρῃς αὐτοὺς, non oro tollas eos è mundo. ἄρῃ Mat.2 31. ἵνα ἄρῃ, ut tolleret, 1 Joh.3. ἵνα τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν ἄρῃ, peccata noſtra *deleret*. 3.pl. ἄρ *a.1. infin.* ἆραι Matth.24.1 ἆραι τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, ut toll veſtimenta ſua. part. a.1. ἄρ Marc.2.12. καὶ ἄρας τὸν κράββα

ἐξῆλθ

ἐξῆλθεν, & ſublato grabato exivit. αἴρομαι tollor. Mar. 2. 3. αἰρόμενον ὑπὸ τεσσάρων, qui *portabatur* à quatuor. præt. paſſ. ἦρμαι, unde eſt part. ἠρμένος ἡ ον Joh 20. 1. καὶ βλέπει τὸν λίθον ἠρμένον, vidétque lapidem amotum, a. 1. paſſ. ἤρθην ης η, Act. 8. v. 33. ἡ κρίσις αὐτοῦ ἤρθη, judicium ejus ſublatum eſt, ἤρθη ſcribitur cum ἰῶτα (pro ἤρθη) mendoſè. Vitiũ eorum qui ſunt à manibus, vel chalcographorum. Nam. Præt. formatur à fut. 1. ἀρῶ ubi ἰῶτα abjicitur. Alia ratio eſt imperfecti ᾖρον, quod formatur à præſenti, ubi iota remanet, & proinde non abjicitur, ſed ſubſcribitur. Alia quoque eſt ratio aoriſti primi activi ubi ἰῶτα reſumi ſolet, ut ᾖρα. Sic ἐσήμηνα à futuro σημανῶ, &c. a. 1. paſſ. imperat. ἄρθητι, ἀρθήτω tollatur Eph. 4. 31. βλασφημία ἀρθήτω (3. ſing. a. 1. paſſ. imperat.) ἀφ᾽ ὑμῶν maledicentia tollatur ex vobis. F. 1. paſſ. ἀρθήσομαι *auferar* Luc. 8. 18. ἀρθήσεται ἀπ᾽ αὐτοῦ, auferetur ab eo. Hìc ſub α non eſt ἰῶτα, quia formatur ab a. 1. paſſ. ἤρθην. Præt. med. ἦρα & repetitione Atticâ ἄρηρα ſuſtuli. ἀπαίρω *ſolvo, tollo, aufero.* ἀπαίρομαι *tollor* Lucæ 5. v. 35. ὅταν ἀπαρθῇ (3. ſing. a. 1. paſſ. ſub.) ἀπ᾽ αὐτῶν ὁ νυμφίος, quum ablatus fuerit ab iis ſponſus. ἐξαίρω, *in ſublime rapio, è medio tollo Fut. act.* ἐξαρῶ, εῖς εῖ 1 Cor. 5. 13. καὶ ἐξαρεῖτε (2. pl. fut. act. indic.) & tollite. poſitum eſt futurum indicativi Hebræorum more pro imperãdi modo. ἐξαρεῖτε pro ἐξαίρετε. Nõ diſtinguo hic inter futurum, utrùm prius ſit, aut poſterius, quoniam coincidunt. *præſ. paſſ.* ἐξαίρομαι *penitùs tollor.* 1 Cor. 5. 2. ἵνα ἐξαρθῇ (3. ſing. a. 1. paſſ. ſubj.) ἐκ μέσου ὑμῶν, ut tolleretur è medio veſtri. ἐπαίρω, *attollo, elevo, erigo.* 1 Tim. 2. 8. ἐπαίροντας ὁσίους (Atticè pro ὁσίας) χεῖρας, elevantes ſanctas manus. *fut. 1. act* ἐπαρῶ. P. ἐπῆρκα ας ε. *aor. 1. act.* ἐπῆρα ας ε Joh 13. 18. ἐπῆρε ἐπ᾽ ἐμὲ τὴν πτέρναν αὐτοῦ, ſuſtulit adverſùs me calcem ſuum. Joh. 17. 1. ἐπῆρε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, elevavit oculos ſuos. Act. 22. 22. ἐπῆραν (3. pl a. 1. act. indic.) τὴν φωνὴν, extulerunt vocem. imperat. a. 1. act. ἔπαρον άτω Luc. 21. 28. ἐπάρατε τὰς κεφαλὰς ὑμῶν, attollite, erigite capita veſtra. Luc. 18. 13. οὐκ ἤθελε τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸν οὐρανὸν ἐπᾶραι (a. 1. act. infin. act.) nolebat oculos in cœlum attollere. *part. aor. 1.* ἐπάρας ἄντος ὁ Luc. 16. 23. ἐπάρασα, Luc 11. v. 27. ἐπάρασά τις γυνὴ τὴν φωνὴν, attollens vocem mulier quædam. præſ. paſſ. ἐπαίρομαι *efferor, elevor,* 2 Cor. 11. 20. εἴ τις ἐπαίρεται ſi quis ſe effert, Act. 1. 9. βλεπόντων αὐτῶν ἐπήρθη, (3. ſing. a. 1. paſſ. indic.) ipſis intuentibus elevatus fuit. Eraſmus vertit, in altum ſublatus fuit. *ſuperbio*, Prov. 3. v. 5. ἐπὶ τῇ σῇ σοφίᾳ μὴ ἐπαίρου, nè effertor ſapientiâ tuâ, **nicht erheb dich deiner weiſzheit.** Heb. nè nitere. μεταίρω *ſolvo, navi proficiſcor.* Matth. 19. 1. μετῆρεν (3. ſing. a. 1. act. indic.) ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, ſolvit à Galilæa. Συναίρω *cum alio tollo, aufero.* item συναίρειν λόγον μετά τινος, rationes inire

cum

cum aliquo Mat.25.v. 19. συναίρει (3. sing. præs.act.indic.) μετ' αὐτῶν λόγον, confert rationem cum eis. Matth. 18. ver. 23. ὃς ἠθέλησε συνᾶραι λόγον μετὰ τῶν δούλων αὐτοῦ, qui voluit conferre rationem cum servis suis. ὑπεραίρω effero me supra modum, me nimium jactito item antecello. Plut. ὑπερῆρε τῇ δόξῃ τοὺς πάντας, gloriâ omnes antecelluit. 2 Corinth. 12. ver. 7. ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι (1 sing. præs. pass. subj.) nè supra modum efferrer. 2 Thes. 2.v.4. καὶ ὑπεραιρόμενος (part. præs. pass.) ἐπὶ πᾶν τὸ λεγόμενον θεὸν, efferens se adversus quicquid dicitur Deus.

Αἰσθάνομαι *sentio*, propriè sensu corporis construitur cum Genit. αἰσθάνομαι τοῦ ψύχους, sentio frigus. Xenoph. αἰσθάνομαι κραυγῆς audio clamorem, per metaph. *intelligo mente percipio*. *Fut.* αἰσθήσομαι. *Præt. pass.* ᾔσθημαι *σαι ται. aor. 2. med.* ᾐσθόμην ου ετο Luc 9.45. ἵνα μὴ αἴσθωνται (3. pl. a.2 med. subj.) αὐτὸ, ut illud non perciperent. αἴσθησις εως ἡ *sensus*. item *certa discretio doctrinarum, gustus bonorum cœlestium*, Philip. 1. ver. 9. αἰσθητήριον ου τὸ *sensorium*, sentiendi instrumentum. αἰσθητήρια ων τὰ *sensa*, hoc est, organa sensuum, ut sunt aures, oculi, &c. sed Heb. 5.14. per metaph. *intelligendi ac dijudicandi facultas*, τῶν διὰ τὴν ἕξιν τὰ αἰσθητήρια γεγυμνασμένα ἐχόντων, qui propter habitum sensus habent exercitatos.

Αἶσχος εος τὸ *turpitudo, fœditas* (ex α privativo, & ἴσχω *contineo, inhibeo*, quum quis se non continet.) αἰσχύνη ης ἡ *pudor* turpe factum, quem Philosophi definiunt φόβον δικαίου ψό[γου] *metum justæ reprehensionis.* (αἰ[δὼς] verò *verecundia* in bonam parte[m] accipitur) Luc. 14. v. 9. τότε ἄρ[ξῃ] μετ' αἰσχύνης τὸν ἔσχατον τόπ[ον] κατέχειν, tunc incipias cũ rubo[re] ultimum occupare locum. *igno[minia]*, 2 Cor. 4. 2. Philip. 3. 19. [ἡ] δόξα ἐν τῇ αἰσχύνῃ αὐτῶν, glo[ria] (quam captant ab hominibu[s]) in ignominiam eorum (cede[t]) *dedecus* Judæ ver. 13. ἐπαφρίζ[ον]τα τὰς ἑαυτῶν αἰσχύνας, desp[u]mantes sua ipsorum dedecora. [αἰ]σχύνω *pudefacio*. Fut. αἰσχυνῶ. [Præt.] ᾔσχυγκα. *præs. pass.* αἰσχύνομ[αι] *pudefio* (αἰδοῦμαι revereor) Lu[c.] 16. ver. 3. ἐπαιτεῖν αἰσχύνομ[αι] mendicare pudet me. 1 Pet. 4. 1[6.] μὴ αἰσχυνέσθω (3. sing. præs. pa[ss.] imperat.) nè pudefiat. *imperf.* [ᾐ]σχυνόμην. Gen. 2. 25. *a. 1. pass.* [ᾐ]σχύνθην ης η 1 Joh. 2. 28. μὴ [αἰ]σχυνθῶμεν (1. pl. a. 1. pass. subj.) ἀπ' αὐτοῦ, nè pudefiamus cor[am] eo. F. 1. *pass.* αἰσχυνθήσομαι 2 Co[r.] 10. 8. οὐκ αἰσχυνθήσομαι, non p[u]defiam. Phil. 1. 20. ἐν οὐδενὶ [αἰ]σχυνθήσομαι, nulla in re pude[fiam.] αἰσχυντὸς ἡ ὂν *pudendus*. ἀν[αί]σχυντος ου ὁ ἡ *impudens*. ἐπ[αι]σχύνομαι *pudet me*. Rom. 1. v. 1[6.] οὐ γὰρ ἐπαισχύνομαι τὸ εὐαγγέλ[ιον] (acc. casus) non pudet me eva[n]gelii, Heb 2. v. 11. οὐκ ἐπαισχύνε[ται] (3. sing. præs. indic.) ἀδελφοὺς α[ὐτοὺς] καλεῖν, non erubescit eos v[o]care fratres Rom 6. 21. ἐφ' οἷς [νῦν] ἐπαισχύνεσθε (2. pl. præs. indic.) [de] quibus nunc erubescitis. Heb. 1[1.] 16. οὐκ ἐπαισχύνεται αὐτοὺς ὁ θε[ὸς] ἐπικαλεῖσθαι αὐτῶν θεὸς, Deum no[n] pu[det]

pudet eorum quin vocetur Deus eorum. *a.* 1.*p.* ἐπῃσχύνθην ης η 2 Tim 1.v. 16. τὴν ἅλυσίν μου οὐκ ἐπῃσχύνθη, catenæ meæ (h.e. mei captivi) eum non puduit, *aor.* 1. *paſſ. ſubj.* ἐπαισχυνθῶ ῇς ῇ 2 Tim. 1.8 μὴ οὖν ἐπαισχυνθῇς (2.ſin.a 1 ſubj. paſſ.) τὸ μαρτύριον (accuſ. caſus) τοῦ Κυρίου. *Fut.* 1.*paſſ.* ἐπαισχυνθήσομαι. Marc.8. 38. ἐπαισχυνθήσεται (3. ſing. fut.1.paſſ. indic.) αὐτὸν, pudebit ejus. ἀνεπαίσχυντος ου ὁ ἡ *inverecundus* 2 Tim.2. 15. καταισχύνω *pudefacio, confundo*, cum Accuſ. Rom. 5.5. ἡ δὲ ἐλπὶς οὐ καταισχύνει, ſpes verò non pudefacit, non confundit. *dedecoro* 1 Cor. 11. 4. καταισχύνει τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, dedecorat caput ſuum. 1 Cor. 11. 22. καταισχύνετε (2.pl. præſ.act) τοὺς μὴ ἔχοντας, pudefacitis eos qui non habent. 1 Cor. 1. 27. ἵνα καταισχύνῃ (3.ſing. præſ.act.ſubj.) τοὺς σοφοὺς, ut pudefaciat ſapientes. *præſ. paſſ.* καταισχύνομαι *pudefio*. imperſ κατῃσχυνόμην ου ετο pudefiebam. Luc.13.v.17. κατῃσχύνοντο (3.pl.imperf. paſſ) πάντες, pudefiebant omnes. *a.*1.*paſſ.* κατῃσχύνθην ης η *pudefactus fui* 2 Cor. 7. 13. 2 Cor.9.4. καταισχυνθῶμεν (1. pl.a.1.paſſ.ſubj.) pudefiamus. *f.* 1.*paſſ.* καταισχυνθήσομαι *pudefiam* Rom. 9. 33. πᾶς ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ οὐ καταισχυνθήσεται (3.ſing. fut. 1. paſſ.indic.) quiſquis credit in eum non pudefiet. αἰσχρός ὰ ὸν *turpis e* 1 Cor. 11.v.6. αἰσχρὸν γυναικὶ, turpe eſt mulieri, h.e. mulierem dedecet. Tit.1.v. 11. αἰσχροῦ κέρδους χάριν turpis lucri causâ. compar. αἰσχρότερος α ον, & αἰσχίων ονος ὁ ἡ *turpior*, ſuperl. αἰσχρότατος η ον & αἴσχιστος η ον *turpiſſimus*. αἴσχιστα Adv. turpiſſimè. αἰσχρότης ητος ἡ *turpitudo, obſcœnitas, ſcurrilitas*. Eph.5. 4. αἰσχρότης καὶ μωρολογία, obſcœnitas & ſtultiloquium.

Αἰτέω ῶ *peto* Joh.4.9. παρ' ἐμοῦ πιεῖν αἰτεῖς; à me potum petis? αἰτεῖτε (2.pl.) Jacob.4.3. petitis. 1 Cor.1.22. Ἰουδαῖοι σημεῖον αἰτοῦσι (3.pl.) Judæi ſignum, h.e. miracula petunt. *præſ. imperat.* αἴτει ει pete. 3.perſ. αἰτείτω petat. Jac. 1.5. 2.pl. αἰτεῖτε petite Mat. 7.7. Joh. 16.24 αἰτεῖτε καὶ λήψεσθε, petite & accipietis. Luc.11.9. κἀγὼ ὑμῖν λέγω, αἰτεῖτε. *præſ. ſubj.* αἰτέω ῶ ῇς ῇς. 1. pl. αἰτῶμεν ῶμεν. 1 Joh.3.22. ὃ ἐὰν αἰτῶμεν quicquid petierimus. *præſ. infin* αἰτεῖν petere Act.3.v 2. τοῦ αἰτεῖν ſcil. ἕνεκα. *part. præſ.* αἰτέων ῶν. Luc. 11.10. πᾶς γὰρ ὁ αἰτῶν λαμβάνει, quiſquis petit accipit 1 Pet.3.15. παντὶ τῷ αἰτοῦντι ὑμᾶς λόγον, cuivis *exigenti* à vobis rationem. Duplicem hic regit Accuſ. Matth.5. 42. τῷ αἰτοῦντί σε δίδου, petenti abs te dato. Luc. 11.13. δώσει πνεῦμα ἅγιον τοῖς αἰτοῦσιν (dat.pl.) αὐτόν. in f.g. αἰτέουσα contractè αἰτοῦσα Matth. 20. 20. *Fut.act.* αἰτήσω εις ει petam. Luc. 11.11. 1 Joh.5.16. 3. pl. αἰτήσουσι petent Luc. 12.48. *a.* 1. *act.* ᾔτησα *petivi*. Joh.4.v. 10. σὺ ἂν ᾔτησας (2.perſ.) αὐτὸν, tu petiviſſes ab eo. In modo potentiali, ut loquuntur, ſæpe per aoriſta tempora exprimitur pluſq.perf. Joh.16. 24. ἕως ἄρτι οὐκ ᾐτήσατε (2.pl.a. 1.) huc uſque non petiviſtis. Marc.6.22. αἴτησόν (a.1.imper.act.) με, pete

à me-

me. a. 1. *subj*. Marc. 6. 23, ὃ ἐάν με αἰτήσῃς (2. perf. a. 1. fubj.) quicquid à me petieris Matt. 7. 9. ἐὰν αἰτήσῃ (3. perf. a. 1. fubj.) ὁ υἱὸς, fi petiverit filius. Marc. 10. 35. ἐὰν αἰτήσωμεν (1. pl. a. 1. act. fubj. fi petiverimus Matth. 21. 22. ὅσα ἂν αἰτήσητε (2. pl. a. 1. act. fubj.) quæcunque petiveritis. a. 1. infin. αἰτῆσαι Matth. 6. 8. *part. a.* 1. αἰτήσας αἰτος ὁ Luc. 1. 63. καὶ αἰτήσας πινακίδιον ἔγραψε, & poftulata tabella fcripfit. *præt. act* ᾔτηκα ας ε petivi. 1 Joh. 5. 15. ἃ ᾐτήκαμεν (1. pl.) quæ petivimus. *præf. med.* αἰτοῦμαι *peto*. Eph. 3. ver. 13. 1. pl. αἰτούμεθα Eph. 3. v. 20. petimus. Marc. 10. 38. οὐκ οἴδατε τί αἰτεῖσθε (2. pl. præf.) nefcitis quid petatis. Jacob. 4. 3. διότι κακῶς αἰτεῖσθε (2. pl. præf. indic. med.) quia malè petitis. 1 Joh. 5. 15. ὃ ἐὰν αἰτώμεθα (1. pl præf med. fub) quicquid petamus. Jacob. 4. v. 2 διὰ τὸ μὴ αἰτεῖσθαι (præf. infin.) ὑμᾶς, quia vos non petitis. Marc. 15. 6. ὅνπερ ᾐτοῦντο (3. pl. imperf. med.) quemcunque poftulâffent. *Fut. med.* αἰτήσομαι Marc. 6. 24. τί αἰτήσομαι; quid petitura fum? Joh. 16. 26. ἐν ὀνόματί μου αἰτήσεσθε (2. pl. fut. med.) in nomine meo petetis. *aor.* 1. *med.* ᾐτησάμην ω ατο. Act. 9. 2. ᾐτήσατο (3. perf. a. 1. med.) παρ' αὐτοῦ ἐπιστολὰς petiit ab eo epiftolas. Act. 3. 14. ᾐτήσασθε (2. pl a. 1. med. indic.) ἄνδρα φονέα χαρισθῆναι ὑμῖν, poftulâftis homicidam condonari vobis. Johan. 11. 22. ὅσα ἂν αἰτήσῃ (2. perf. aor. 1. med. fubj.) quæcunque petiveris. Mat. 14. 7. ὃ ἐὰν αἰτήσηται (3. fing. a. 1. med. fubj.) quæcunque petiviffet. Mat. 27. 20. ἵνα αἰτήσωνται (3. pl. a. 1. med fubj.) ut peterent. à præt. perf. paff. ᾔτημαι derivatur αἴτημα τος τὸ *petitio*. Luk 23. 24. ἀπαιτέω ῶ *repeto requiro*. Luc. 6. 30. μὴ ἀπαίτει (præf. imper. 2. p.) ne repete. Luc 12. 20. ταύτῃ τῇ νυκτὶ τὴν ψυχήν σου ἀπαιτοῦσιν (3. pl. præf. indic.) ἀπό σοῦ hac ipfa nocte animam tuam repetunt à te. pro ἀπαιτήσουσι repetent. vel ἀπαιτηθήσεται, repetetur. Genus loquendi imperfonale apud Hebræos ufitatum, ut Prov. 9. 11. adjicient tibi annos vitæ, *pro* adjicientur tibi anni vitæ, fcilicet à Deo. Et fic Græci verterunt καὶ προστεθήσεταί σοι ἔτη ζωῆς σου. Confer præterea Job. 4. 19. Jer. 7. 3. Quamvis hæc κατ' ἔλλειψιν explicari poffint. *repetent* à te, nempe mali fpiritus, quibus Deus utitur tanquam lorariis & lictoribus. ἐξαιτέω ῶ *pofco, peto mihi dari, expofco, depofco*. ἐξαιτοῦμαι *expofcor*. item in med. fignificat *expofco, expeto*. Luc. 22. v. 31. ἰδοὺ ὁ Σατανᾶς ἐξῃτήσατο (3 perf. a. 1. med. indic.) ὑμᾶς, ecce Satanas vos expetivit. ἐπαιτέω ῶ. proprie *infuper peto*. item *ftipem peto, mendico*. Luc. 16. v. 13. ἐπαιτεῖν αἰσχύνομαι, mēdicare erubefco. F. ἐπαιτήσω. P. ἐπῄτηκα. παραιτέομαι οῦμαι (pro quo etiam ufitatum ἀναίνομαι ex α & αἰνέω) *recufo*. Act. 25. 11. οὐ παραιτοῦμαι τὸ ἀποθανεῖν, non recufo mori. *Rejicio, averfor*. 1 Tim. 4. 7. τοὺς δὲ βεβήλους καὶ γραώδεις μύθους παραιτοῦ (2. fing. præf. imper. med.) profanas & aniles fabulas rejice. *vito* Tit. 3. 10. αἱρετικὸν ἄνθρωπον

ἄνθρωπον μετὰ μίαν καὶ δευτέραν νουθεσίαν παραιτοῦ, (2.perf.præf. imperat.med.) hæreticum post unam & alteram commonefactionem vita, seu fuge, seu missum facito. *excuso*, Luc.14.18. παραιτεῖσθαι (præf.med.infin. excusare. *Deprecor. Fut.1.med.* παραιτήσομαι η εται. a.1.med. παρῃτησάμην ω ατο. Heb.12.19. οἱ ἀκούσαντες παρῃτήσαντο (3.pl.aor.1.med. indic.) quam qui audierant, *deprecati sunt* Heb.12.25. βλέπετε μὴ παραιτήσησθε (2.pl.a.1.med subj) τὸν λαλοῦντα, videte nè *recusetis* eum, qui loquitur, h e. nè rejiciatis, nè aspernemini. ibid. παραιτησάμενοι (pl. num. part.aor.1.med.) aversati. *præt. pass.* παρῄτημαι *excusatus sui.* Luc.14.19. ἔχε με παρῃτημένον (part.,præt. pass.) habe me excusatum. προσαιτέω ῶ. *amplius peto, stipem peto, mendico, ostiatim panem quæro.* Johan.9.ver.8. καθήμενος καὶ προσαιτῶν (part. præf. act.) qui sedebat, & mendicabat. construitur cum Accus. οὐδὲ προσαιτῶν τοὺς ἐντυγχάνοντας, neque stipem petens à quovis obvio, seu in quemcunque incidisset. Job.27.14. ἐὰν ἄνδρες ὦσι, προσαιτήσουσι, si viri evaserint, mendicabunt.

Αἴτιος ὁ causa, *autor* Heb.5.v.9. αἴτιος σωτηρίας αἰωνίου autor salutis æternæ. αἰτία ας ἡ, *causa finalis* Act.10.21. τίς ἡ αἰτία, δι' ἣν πάρεστε; quæ causa est, propter quam adestis? *causa impellens* Matth.19.3. κατὰ πᾶσαν αἰτίαν, quavis ex causa. *crimen* Johan.19.v.4. οὐδεμίαν αἰτίαν εὑρίσκω, nullum crimen invenio. *conditio* Matth.19.10. εἰ οὕτως ἐστὶν ἡ αἰτία τοῦ ἀνθρώπου, si ea est conditio viri, &c. αἴτιον ου τὸ *noxa, causa* Luc.23. v.4. οὐδὲν εὑρίσκω αἴτιον, nullam invenio noxam. Substantivum hoc more adjectivorum movetur per tres fines, & singula tamen manent substantiva. αἰτιάομαι ῶμαι *accuso.* Fut. άσομαι. *præt. pass.* ᾐτίαμαι unde est nomen αἰτίαμα ατος τὸ *criminatio.* Actor.25.7. πολλὰ καὶ βαρέα αἰτιάματα φέροντες κατὰ τοῦ Παύλου, multas & graves criminationes afferentes contra Paulum. ἀναίτιος ου ὁ ἡ *insons, inculpabilis* Matth.12.v.5 ἀναίτιοί εἰσι, omni vacant culpa, προαιτιάομαι ῶμαι *ante criminor. a.1. med.* προῃτιασάμην ω ατο. Roman.3.9. προῃτιασάμεθα (1.pl.a.1.med. indic.) ante causas reddidimus, demonstravimus, evicimus.

Ἀιὼν ῶνος ὁ (q. ἀεὶ ὢν semper ens, hoc est, diu durans) *ævum sæculum, æternitas*, q.d. æviternitas. Heb. עולם unde est Latinorum *olim* Marc.3.v.29. οὐκ ἔχει ἄφεσιν εἰς τὸν αἰῶνα, non habet remissionem in æternum. Joh.4.14. εἰς τὸν αἰῶνα *in æternum* Heb.5.6. *semper* Joh.14.16. οὐκ εἰς αἰῶνα, h.e nunquam Mar.3.29. 1 Cor.8.13. Heb.13.21. εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων in sæcula sæculorum. Sic 1 Pet.4.11. Gal.1.5. εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων in sæcula sæculorum. Hebraismus, hoc est, *in omnem æternitatem*, in infinitum temporis spatium. Ephes.3.21. εἰς πάσας τὰς γενεὰς τοῦ αἰῶνος τῶν αἰώνων, in omnes ætates

tates

tates ſæculi ſæculorum. Hebr. לְכָל־דּוֹרוֹת עוֹלָם עוֹלָמִים 1 Timoth. 1. 17. τῷ βασιλεῖ τῶν αἰώνων *Hebraiſmus*, h.e. τῷ βασιλεῖ αἰωνίῳ regi æterno. 1 Chronic. 29. 10. εὐλογητὸς Θεὸς ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος, benedictus Deus à ſæculo in ſeculum. Act. 15. 18. γνωστὰ ἀπ' αἰῶνός ἐστι τῷ Θεῷ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ, nota ab æterno ſunt Deo omnia opera ejus. *mundus conditus*, qui Hebraicè dicitur עוֹלָם, quod ejus finis & duratio nobis ſit abſcondita Johan. 9. 32. ἐκ τοῦ αἰῶνος οὐκ ἠκούσθη, à mundo condito non auditum fuit, *Latinè* poſt homines natos, poſt hominum memoriam. Actor. 3. 21. ἀπ' αἰῶνος ab origine mundi. *tempus vitæ præſentis* Luc. 20. 34. οἱ υἱοὶ τοῦ αἰῶνος τούτου γαμοῦσι, filii hujus ævi uxores ducunt, vel filii hujus ætatis. Dicitur enim ætas q. ævitas ex ævo. *mundus inferior* qualis jam eſt Matth. 28. ver. 20. ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος uſque ad conſummationem ſæculi. Luc. 16. 8. οἱ υἱοὶ τοῦ αἰῶνος τούτου, filii hujus ſæculi, hoc eſt, *non renati*. 2 Cor. 4. 4. ὁ Θεὸς τοῦ αἰῶνος τούτου, Deus hujus ſæculi, h.e. quem reprobi colunt ut Deum. *Vita* Epheſ. 2. 2. κατὰ τὸν αἰῶνα τοῦ κόσμου τούτου, ut eſt vita mundi hujus. Deut. 15. v. 17. οἰκέτης ἔσται εἰς τὸν αἰῶνα ſervus erit ad dies vitæ. Ἰλιάδ. ε. 685. ἔπειτά με καὶ λίποι αἰὼν, deinde me deſerat hæc vita. Galenus in Lexico Hippocratico ſcribit αἰὼν ὁ βίος. Lexicon hoc excudit Henricus Stephanus anno Domini 1564. (Luc. 18. 30. ἐν τῷ αἰῶνι τῷ ἐρχομένῳ in ſæculo venturo, αἰῶνες ων οἱ *ſæcula, æternitas*, Epheſ. 3. 11. κατὰ πρόθεσιν αἰώνων, ſecundùm propoſitum æternum. Verbo tenus, ſecundùm propoſitum ſæculorum. *Hebraiſmus. mundus* Heb. 1. 2. & 11. 3. δι' οὗ καὶ τοὺς αἰῶνας ἐποίησεν, per quem etiam mundum condidit. *ætates mundi*. Epheſ. 2. 7. ἐν τοῖς αἰῶσι (dat. pl.) τοῖς ἐπερχομένοις in ſæculis ſuccedentibus. αἰώνιος ὁ ἡ, καὶ τὸ αἰώνιον, *æternus* a um. Sic DEUS dicitur, qui neque principium neque finem habet. Rom. 16. 26. κατ' ἐπιταγὴν τοῦ αἰωνίου Θεοῦ ex imperio æterni DEI. 1 Tim. 6. 16. κράτος αἰώνιον potentia æterna. *item* habens finem, ſed non principium, qualia ſunt decreta Dei, Eph. 1. 4. 2 Timoth. 1. 9. quæ fuerunt πρὸ χρόνων αἰωνίων ante tempora ſecularia, h.e. ante mundum conditum. *item* habens princpium, ſed non finem, Rom. 6. 23. ζωὴ αἰώνιος ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, vita æterna per CHRISTUM JESUM Matth. 18. v. 8. εἰς πῦρ τὸ αἰώνιον, in ignem æternum. in pl. num. Rom. 16. 25. χρόνοις αἰωνίοις *tempora ſecularia* ubi intelliguntur aliæ mundi ætates ante natum CHRISTUM. Legitur etiam *fœmininum* αἰωνία Heb. 9. 12. λύτρωσιν αἰωνίαν εὑράμενος, redemptionem æternam, (cujus virtus ſe extendit ad omnes mundi ætates) nactus. 2 Theſſ. 2. v. 16. δοὺς παράκλησιν αἰωνίαν. qui dedit conſolationem æternam. *diuturnus* Philem. ver. 15. ἵνα αἰώνιον αὐτὸν ἀπέχῃς, ut eum perpetuum recipias.

Ἄκανθα ης ἡ *ſpina*. videtur ortum à voce ἀκὴ ῆς ἡ *cuſpis, acies, mucro* **die ſpitz** & verbo ἀνθεῖν florere. Etym. deducit ab ἤκω. Iſa.7.v.23. εἰς χέρσον ἔσονται καὶ εἰς ἄκανθαν, terra inculta erunt & ſenticetum. Marc.4.7. καὶ ἀνέβησαν αἱ ἄκανθαι, & ſuccreverunt ſpinæ. Joh.19.2. πλέξαντες στέφανον ἐξ ἀκανθῶν, contexuerunt coronam è ſpinis. Heb. 6.5. ἐκφέρουσα ἀκάνθας proferens ſpinas. Marc.4.18. οἱ εἰς τὰς ἀκάνθας (pro ἐν ταῖς ἀκάνθαις) σπειρόμενοι, hi ſunt qui inter ſpinas ſunt ſati *labruſca* Iſa.5.2. ubi ponuntur αἱ ἄκανθαι pro ἀκάνθαι. ἀκάνθινος ὁ ἡ *ſpineus a,um*, ex ſpinis contextus, Joh.19.5. φορῶν τὸν ἀκάνθινον στέφανον, ferens ſpineam coronam.

Ἀκμὴ ῆς ἡ *cuſpis,acies*. 1 Mach. 12.22. τὸ τῶν ξιφῶν ἀκμαῖς ἀναπειρᾶσθαι, gladiorum mucronibus experiri. per metaphoram *vigor ætatis*. à Suida redditur voce ſynonym. νεότης ἀκμάζω *floreo*, item *matureſco* Fut. ἀκμάσω. Pl. ἤκμακα. Apoc.14.v.18. ἤκμασαν (3.pl a.1. act.indic.) αἱ σταφυλαὶ αὐτῆς, maturæ ſunt uvæ ejus. ἀκμαῖος α ον *vigens ætate*. ἀκμαία παρθένος, virgo nubilis. q. d. matura. ἀκμὴν Adverb. vehementiùs quiddam ſonat quàm ἔτι *etiamnum, ſiccine, adhuc*. videtur ſic dici κατ' ἔλλειψιν præpoſitionis κατὰ, pro κατ' ἀκμὴν in ipſo negotii fervore. Mat.15.16. ἀκμὴν καὶ ὑμεῖς ἀσύνετοί ἐστε; adhuc & vos nullâ præditi eſtis intelligentiâ? ὑπέρακμος ὁ ἡ *florem ætatis excedens*. 1 Corin. 7. ver.36. ἐὰν ᾖ ὑπέρακμος, ſi florem ætatis excedat.

Ἀκούω *audio, exaudio, obedio*; Joh.8.47. *intelligo*. 1 Cor.14.2. regit Genit.communiter. Atticè etiam Accuſ. Luc.16.2. τί τοῦτο ἀκούω περὶ σοῦ; qui iſtud audio de te? Joh.9.31. Θεὸς ἁμαρτωλῶν οὐκ ἀκούει, Deus peccatores non exaudit. Joh.3.8. τὴν φωνὴν αὐτοῦ ἀκούεις, ſonum ejus audis. Act.2.8. πῶς ἀκούομεν (1.pl.præſ.) quomodo audimus. Matth.11.v.4. ἃ ἀκούετε (2,pl.præſ.indic.) quæ auditis. Luc.7.v.22. κωφοὶ ἀκούουσι, (3.pl præſ.) ſurdi audiunt. Marc. 12.29. ἄκουε (2.ſing.præſ.imper.) Ἰσραὴλ, audi Iſrael. Mat.11.15. ἀκουέτω (3.ſing. præſ. imperat.) audiat. ἀκούετε (2 pl.) Mat.17.5. Mar.4.12. ἵνα ἀκούοντες ἀκούωσι (3. pl. præſ. ſubj.) ut audientes audiant. Mat 11.15. ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν (præſ infin.) qui habet aures ad audiendum. Mat.13.v.20. ὁ τὸν λόγον ἀκούων (part præſ. act. qui audit verbum. Luc.6.v.27. ὑμῖν λέγω τοῖς ἀκούουσι (dat.pl.) vobis loquor audientibus, qui dativus à 3. pl. præſ act. ex ſola contextûs ſerie diſtinguitur. Act. 5.5. ἀκούοντας. *imperf.* ἤκουον ες ε. Mar.6.20. ἡδέως αὐτοῦ ἤκουε, libenter eum audiebat. Act.15.12. ἤκουον (3.pl.imperf.act.) Βαρνάβα καὶ Παύλου, audiebant Barnabam & Paulum. F. *act.* ἀκούσω εις ει. Matth.12.13. ἀκούσετε (2.pl.) audietis. Mat.13.14. ἀκοῇ ἀκούσετε auditu audietis, ſeu audiendo audietis. Hebraiſmus. *præt.act.* ἤκουκα. *a.1.act.* ἤκουσα ας ε. Act.11. 7. ἤκουσα φωνῆς λεγούσης μοι, audivi vocem dicentem mihi. Joh. 11.41. ὅτι ἤκουσάς μου, quod me

exaudiveris. 2 Cor.12.4. ἤκουσεν (3.sing.a.1 act.) ἄῤῥητα ῥήματα audivit ineffabilia verba, quæ fando à quoquam homine explicari non possunt. Act.15.24. ἠκούσαμεν (1.pl.a.1.act.) audivimus. Luc.7.v.22. ἃ εἴδετε καὶ ἠκούσατε (2.pl a.1.act.indic.) quæ vidistis & audivistis. Luc 1.58. καὶ ἤκουσαν (3.pl.a.1.act.) οἱ περίοικοι & audiverunt accolæ. *aor.1. act.imperat.* ἄκουσον ἀτω. Psal.50.8. ἄκουσον λαός μου audi popule mi. Act.15.13. ἄνδρες ἀδελφοὶ ἀκούσατέ (2 pl.a.1.imperat.) μου, viri fratres audite me. Luc.16.29. ἀκουσάτωσαν (3.pl a.1.act imperat.) αὐτῶν, audiant eos. *aor.1. subj.* ἀκούσω ῃς ῃ. Matt.18.15. ἐάν σου ἀκούσῃ (3. sing. a.1. act. subj.) si te audiverit, h.e. si locum dederit fraternæ tuæ admonitioni. Mar.13.7. ὅταν ἀκούσητε (2.pl.a.1.act. subj.) quum audieritis. Marc 4. v.15. ὅταν ἀκούσωσι (3.pl.a.1.act. subj.) τὸν λόγον, quum audierint sermonem. Luc. 6.17. οἳ ἦλθον ἀκοῦσαι (a.1.act. infin.) αὐτοῦ, qui venerant, ut audirent eum. *part. aor.1.act.* ἀκούσας αντος ὁ. Luc.6.49. ὁ ἀκούσας καὶ μὴ ποιήσας, qui sermonem meum audivit, & non præstitit. ἀκούσασα άσης ἡ. Marc. 7.25. *præs.pass.* ἀκούομαι audior. 1 Cor.5.1. ἀκούεται ἐν ὑμῖν πορνεία, auditur (esse) inter vos scortatio, h.e. rumor est. *præt.pass.* ἤκουσμαι σαι ται. *a.1. pass.* ἠκούσθην ης η. Act.11.22. ἠκούσθη (3. sing. a.1. pass.indic.) δὲ ὁ λόγος εἰς τὰ ὦτα τῆς ἐκκλησίας, pervenit autem rumor ad aures Ecclesiæ. Matt.28.14. ἐὰν ἀκουσθῇ (3. sing. a.1. pass.subj.) τοῦτο ἐπὶ τοῦ ἡγεμόνος, quòd si hoc fuerit auditum apud præsidem. *præt.med.* ἤκοα (ab.a.2.act. ἤκοον) & Atticâ reduplicatione ἀκήκοα audivi. Actor.9.v.13. ἀκήκοα ἀπὸ πολλῶν περὶ τοῦ ἀνδρὸς τούτου, audivi multis de viro illo. Joh.3.42. αὐτοὶ γὰρ ἀκηκόαμεν (1.pl.præt.med. indic.) ipsi enim audivimus. Rom.15.21. οἳ οὐκ ἀκηκόασι (3.pl. præt. med.) qui non audiverunt. *fut.1. med.* ἀκούσομαι ῃ εται audiam. Act.7.37. αὐτοῦ ἀκούσεσθε (2. pl. fut.1. med.indic.) ipsum audietis, nempe JESUM CHRISTUM, de quo PATER è cœlo eadem mandavit & repetivit, dicens Matth.17.v.5. αὐτοῦ ἀκούετε (2.pl. præs. imperat. act.) ipsum audite. à præt. med. ἤκοα oritur nomen ἀκοὴ ῆς ἡ *auditus*. Act. 28. ver.26. *evangelii prædicatio*. Rom.10.17. ἡ πίστις ἐξ ἀκοῆς, fides est ex auditu, h.e. ex evangelii prædicatione. *sermo* Joh.12. τίς ἐπίστευσε τῇ ἀκοῇ ἡμῶν; quis credidit sermoni nostro? *auris* Mar.7.35. διηνοίχθησαν αὐτοῦ αἱ ἀκοαὶ adapertæ fuerunt ejus aures. Luc.7.1. εἰς τὰς ἀκοὰς in auribus. 2 Tim.4.3. κνηθόμενοι τὴν ἀκοὴν, prurientibus auribus. *fama*. Marc. 1.28. ἐξῆλθε δὲ ἡ ἀκοὴ αὐτοῦ, emanavit autem fama ipsius. in plural.num. ἀκοαὶ *rumores*. Marc.13.v.7. ὅταν ἀκούσητε (2.pl.a.1.subj.) ἀκοὰς πολέμων, quum audiveritis rumores bellorum. à præt. pass. ἤκουσμαι oritur ἄκουσμα τος τὸ res quæ auditur. Xen. ἔπαινος ἥδιστον ἄκουσμα. ἀκουστὴς οῦ ὁ *auditor, discipulus*. ἀκουτίζω *audire facio*. fut. ἀκουτίσω & Atticè ἀκουτιῶ.

51.9. ἀκȣ́πεις μοι (alii ἐπὶ) ἀγαλλίασιν διακȣ́ω *audio*, sicut discipulus præceptorem loquentem audit. Plut. in Cic. διήκȣσεν Ἀντιόχȣ τȣ̃ ῥήτορος, Antiochi fuit auditor seu discipulus. In N. T. legitur in media forma Act. 23. v. 35. διακȣ́σομαί σε pergam te audire, q. d. te peraudiam, idque vi præpositionis διά. εἰσακȣ́ω *exaudio*. Fut. εἰσακȣ́σω. P εἰσήκȣκα. εἰσακȣ́ομαι *exaudior*. Præt. pass. εἰσήκȣσμαι. a. 1. pass. εἰσηκȣ́σθην ης η Luc. 1. v. 13. διότι εἰσηκȣ́σθη (3. sing. a. 1. pass. indic.) ἡ δέησίς σȣ, quia exaudita est deprecatio tua. Heb. 5. ver. 7. καὶ εἰσακȣσθεὶς (part a 1. pass.) ἀπὸ τῆς εὐλαβείας, & exauditus ex metu. *Fut.* 1. *pass.* εἰσακȣσθήσομαι ῃ εται exaudiar. Matth. 6. 7. δοκȣ̃σι γὰρ, ὅτι ἐν τῇ πολυλογίᾳ αὐτῶν εἰσακȣσθήσονται (3. pl. fut. 1. pass. indic.) putant enim fore, ut ob multiloquium suum exaudiantur. *Fut.* 1. *med.* εἰσακȣ́σομαι ῃ εται audiam. 1 Cor. 14. 21. καὶ ȣ̓δ᾽ ȣ̔́τως εἰσακȣ́σονταί (3. pl. fut. 1. med. indic.) μȣ, & ne sic quidem me audient. ἐπακȣ́ω *exaudio*. Fut. σω. P. ἐπήκȣκα. 2 Cor. 6. v. 2. καιρῷ δεκτῷ ἐπήκȣσά (1. sing. a. 1. act. indic.) σȣ, tempore accepto exaudivi te. παρακȣ́ω *perperam audio*, fallitur auditus meus, seu falluntur aures meæ. item *oscitanter audio, negligo audire, non dignor audire*. Matth. 18. ver. 17. ἐὰν δὲ παρακȣ́σῃ (3. sing. a. 1. act. subj.) αὐτῶν, si verò neglexerit eos audire. à præt. med. παρήκοα (Atticè παρακήκοα) derivatur nomen παρακοὴ ῆς ἡ, *inobedientia*, Rom. 5. 19. 2 Cor. 10. 6. προακȣ́ω *prius*, seu *prior audio, antè audio*, Coloss. 1. ver. 5. προηκȣ́σατε (2. pl a 1. act. indic.) priùs audistis ὑπακȣ́ω *aures præbeo ad audiendum* q. d. *subausculto*. Sic janitor dicitur ὑπακȣ́ειν auscultare ad fores. Act. 12. ver. 13. item *obedio, sum dicto audiens*. construitur cum Dat. 2 Thess. 3. v. 14. εἰ δέ τις ȣ̓χ ὑπακȣ́ει (3. sing. præs.) τῷ λόγῳ ἡμῶν, quod si quis non obedit sermoni nostro. Rom. 6. 16. ᾧ ὑπακȣ́ετε (2. pl. præs. act. indic.) cui auscultatis. Matth. 8. 28. οἱ ἄνεμοι καὶ ἡ θάλασσα ὑπακȣ́ȣσιν αὐτῷ, venti & mare obtemperant illi. Rariùs construitur cum *Genit*. Gen. 22. 18. ἀνθ᾽ ὧν ὑπήκȣσας (2. sing. aor. 1. act.) τῆς ἐμῆς φωνῆς, quia obtemperâsti voci meæ. Jerem. 12. 10. τȣ̀ς μὴ βȣλομένȣς ὑπακȣ́ειν τῶν λόγων μȣ. *imperf.* ὑπήκȣον ες ε Actor. 6. 7. πολύς δὲ ὄχλος τῶν ἱερέων ὑπήκȣον (3. plur. imperf. act.) τῇ πίστει, multaque turba auscultabant fidei, hoc est, doctrinæ evangelii. *Fut.* ὑπακȣ́σω. *a.* 1. *act.* ὑπήκȣσα. Heb. 11. 8. Ἀβραὰμ ὑπήκȣσεν (3. sing. a. 1. act. indic.) ἐξελθεῖν, Abrahamus obedivit (DEO) abeundo. 1 Pet. 3. 6. Σάῤῥα ὑπήκȣσε τῷ Ἀβραὰμ, Sara obedivit Abrahamo. Rom. 6. 17. ὑπηκȣ́σατε (2. pl. a. 1. act. indic.) δὲ ἐκ καρδίας, obedivistis verò ex corde. Philip. 2. 12. καθὼς πάντοτε ὑπηκȣ́σατε, prout semper paruistis, scil. mihi vos docenti. Rom. 10. 16. ἀλλ᾽ ȣ̓ πάντες ὑπήκȣσαν (3. pl. aor. 1. act. indic.) τῷ εὐαγγελίῳ, sed non omnes auscultârunt evangelio. Actor. 12. 13. προσῆλθε παιδίσκη ὑπακȣ̃σαι

(a.1.act.infin.) prodiit puella, ut subauscultaret. Præt. med. ὑπήκοα (Atticè ὑπακήκοα) unde derivatur nomen ὑπακοὴ ῆς ἡ *obedientia*. Rom. 5. v. 19. διὰ τῆς ὑπακοῆς τοῦ ἑνὸς per obedientiam unius. 1 Pet. 1. 14. ὡς τέκνα ὑπακοῆς, ut filii obedientiæ. Hebraism. hoc est, ut filii obedientes. ὑπήκοος ου ὁ ἡ *obediens, obsequiosus*. Philip. 2. ver. 8. ὑπήκοος μέχρι θανάτου, obediens usque ad mortem. 2 Cor. 2. 9. εἰ εἰς πάντα ὑπήκοοί ἐστε, an ad omnia obedientes sitis. *subditus, subjectus*. Josuæ 17. 13.

Ἀκόλουθος ου ὁ ἡ *comes pedissequus a um*. Platone interprete sic dictus, quasi ὁμοκέλευθος, ex α congr. quod est ab ἅμα unà cum, & κέλευθος ου ἡ via. ἀκολουθέω ῶ *sequor*. cum Dativo. Apocal. 14. ver. 12. item *comitor* sequ. præpositione μετά. Apoc. 14. 13. τὰ δὲ ἔργα αὐτῶν ἀκολουθεῖ μετ᾽ αὐτῶν, & opera eorum comitantur eos. h. e. præmia bonorum operum, gratuitò promissa, non ex ipsorum operum dignitate. item *imitor*, seu *similis fio* Joh. 13. 36. peculiaris hujus vocis acceptio est Apoc. 18. 5. ubi peccata dicuntur ἀκολουθῆσαι, quod mutuò sese consequentia, aliáque ex aliis nascentia in immensum cumulum *excreverint*, & tandem ad ipsum cœlum pertigerint. Matth. 10. 38. καὶ ἀκολουθεῖ ὀπίσω μου, & ponè (h. e. à tergo) me sequitur. Joh. 10. 4. τὰ πρόβατα αὐτῷ ἀκολουθεῖ, oves eum sequuntur. Joh. 10. 23. καὶ ἀκολουθοῦσι (3. plur. præs. indic.) μοι, & sequuntur me, *præs. imperativ.* ἀκολούθει ει

Johan. 21. 19 ἀκολούθει (2. sin. præs. imperat. act.) μοι, seque me. Joha. 12. 26. ἐὰν ἐμοὶ διακονῇ τις, ἐμοὶ ἀκολουθείτω, (3. sin. præs imperat. act.) si quis mi ministrat, me sequatur. *pa. præs.* ἀκολουθέων ῶν, έοντος οῦντος. Johan. 8. 12. ὁ ἀκολουθῶν ἐμοί, μὴ περιπατήσει τῇ σκοτίᾳ, me sequitur, nequaquam a bulabit in tenebris. Matth. 21. οἱ ἀκολουθοῦντες ἔκραζον, illi sequebantur clamabant. Ma 8. 10. εἶπε τοῖς ἀκολουθοῦσιν (d pl. part. præs. act.) dixit iis sequebantur. *imperfect.* ἠκολούθουν. εες. εις. εε, ει. *sequebar* M thæi 6. 58. ὁ δὲ Πέτρος ἠκολούθει ἀπὸ μακρόθεν, Petrus autem e nus eum sequebatur. Marc. 41. ἠκολούθουν (3. pl. imperf. act.) αὐτῷ, sequutæ fuerunt e *fut. 1. act.* ἀκολουθήσω εις ει. L 9. ver. 57. ἀκολουθήσω σοι ὅπου ἀπέρχῃ, Κύριε, sequar te, q cunque abieris, Domine. Joh. 36. ὕστερον ἀκολουθήσεις (2. s fut. 1. act. indic.) μοι postea queris me, h. e. quum senueris ipse eâdem afficieris morte, ego paulò post sustinebo. con Johan. 21. v. 18. *Præt. act.* ἠκολούθηκα quod legitur in compo Luc. 1. 3. 1 Tim. 4. 6. *aor.* 1. λούθησα Matth. 9. 19. ἠκολούθησε (3. sing. . act. indic.) αὐτῷ, cutus est eum. Marc. 10. v. 28. ἠκολουθήσαμεν (1. pl. a. 1. act. dic.) σοι, & te secuti sumus. han. 1. 37. ἠκολούθησαν (3. pl. act. indic.) τῷ Ἰησοῦ secuti JESUM *a. 1. imperat.* ἀκολούθησον αὐτῷ Marc. 14. 13. ἀκολουθήσατε (2. pl. a. 1. act. imperat.)

τῷ, ſequimini eum. *a.1.infin.* Johan. 133, 6. οὐ δύνασαί μοι νῦν ἀκολουθῆσαι, non potes me nunc ſequi. *part.a.1.* ἀκολουθήσας αὐτῷ ὁ. Matth. 19. 28. ὑμεῖς οἱ ἀκολουθήσαντές μοι, vos qui me eſtis ſecuti. Joh. 1. 41. εἷς ἐκ τῶν δύο τῶν ἀκολουθησάντων (gen.pl.part.a.1. act.) αὐτῷ, unus ex duobus illis, qui eum ſecuti fuerant. ἐξακολουθέω ῶ *ſequor*. F. ἐξακολουθήσω. 2 Pet. 2. 2. καὶ πολλοὶ ἐξακολουθήσουσιν (3.pl. fut. 1. act.indic.) αὐτῶν ταῖς ἀπωλείαις, & multi ſequentur eorum exitia, h.e. hæreſes. *a.1.* ἐξηκολούθησα ας ε. 2 Pet. 1. 16. οὐ γὰρ σεσοφισμένοις μύθοις ἐξακολουθήσαντες (part. a. 1.act. pl. nomina.) non enim arte compoſitas fabulas ſecuti. ἐπακολουθέω ῶ *ſubſequor*, *ſector*. 1 Timoth. 5. 24. τισὶ δὲ ἐπακολουθοῦσι (3.pl. præſ. indic.act.) quoſdam verò ſubſequuntur. Marc. 16. 20. διὰ τῶν ἐπακολουθούντων (part. præſ.act.gen.pl.) σημείων, per ſigna ſubſequentia. 1 Tim. 5. 10. εἰ παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ ἐπηκολούθησε (3.ſing. a.1. act. indic.) ſi omne bonum opus eſt aſſiduè ſectata. 1 Pet. 2. 21. ἵνα ἐπακολουθήσητε (2.pl.a.1. act. ſubj.) τοῖς ἴχνεσιν αὐτοῦ, ut ſectemini veſtigia illius. κατακολουθέω ῶ, *ſubſequor*. Fut. ήσω. P. κατηκολούθηκα. a.1. κατηκολούθησα. Actor 16. 17. αὕτη κατακολουθήσασα (part.a.1.act.gen. fœm.) τῷ Παύλῳ, hæc ſubſecuta Paulum. Luc. 23. 55. κατακολουθήσασαι (part.a. 1. act.g.f.plur. num.) δὲ καὶ γυναῖκες, ſubſequutæ etiam mulieres. παρακολουθέω ῶ, *ſubſequor*. Marc. 16. ver. 17. σημεῖα δὲ τοῖς πιστεύσασι ταῦτα παρακολουθήσει (3. ſing. fut. 1 act.indic.) ſigna autem eos, qui crediderint, hæc ſubſequentur. *ſector*. 1 Tim. 4. 6. ᾗ παρηκολούθηκας (2. ſing. præt. act. indicat.) quam ſectatus es. *aſſequor* ſcil. mente. 2 Tim. 3. 10. σὺ δὲ παρηκολούθηκάς (2.ſing.præt. act.indic.) μου τῇ διδασκαλίᾳ, tu verò aſſecutus es doctrinam meam. Luc. 1. 3. παρηκολουθηκότι (part. præt. act. g.m. dativi ſingularis) aſſequuto, à nominat. παρηκολουθηκὼς ότος ὁ f.gen. παρηκολουθηκυῖα υίας ἡ n.g. παρηκολουθηκὸς ότος τό. συνακολουθέω ῶ *unà ſequor*. Marc. 5. ver. 37. καὶ οὐκ ἀφῆκεν οὐδένα συνακολουθῆσαι (a.1.act infin.) nec permiſit, ut quiſquam ſe ſequeretur. Luc. 23. 49. αἱ συνακολουθήσασαι (part. a 1.act. g.f. nominat. pl.) αὐτῷ, quæ erant eum unà ſecutæ.

Ἀκριβὴς ἑός ὁ ἡ *accuratus*, *exquiſitus*, ex ἄκρον *ſummum*, & βάω inuſit. unde eſt βῆμι βαίνω *aſcendo*, q. d. διὰ τὸ εἰς ἄκρον βαίνειν, quod ab imo ad ſummum aſcendatur, quod eſt raræ exquiſitaque diligentiæ: comparativus gradus ἀκριβέστερος α ον exquiſitior. ἀκριβέστερον. Adv. *penitiùs*, *accuratiùs*, *exquiſitiùs*. Act. 18. v. 26. ἀκριβέστερον αὐτῷ ἐξέθεντο τὴν τοῦ θεοῦ ὁδόν, exquiſitiùs ei expoſuerunt viam Dei. Act. 23. 15. διαγινώσκειν ἀκριβέστερον τὰ περὶ αὐτοῦ. ibid. v. 20. ἀκριβέστερον πυνθάνεσθαι περὶ αὐτοῦ, exquiſitiùs percontari de eo. item idem quod ἀκριβῶς *exquiſitè*. Act. 24. 22. enallage gradus. qualis etiam eſt Act. 27. 21. ubi legitur κομψότερον pro κομψῶν.

ἀκριβῶς *accuratè, diligenter.* Matthæi 2. ver. 8. ἀκριβῶς ἐξετάσατε accuratè exquirite. 1 Thes. 5. 2 αὐτοὶ ἀκριβῶς οἴδατε, ipsi enim probè scitis. *diligenter*, Actor. 18. v. 25. ἐδίδασκεν ἀκριβῶς diligenter docebat. ἀκρίβεια ας ἡ *accurata diligentia, rigor.* item *exquisita forma*, Actor. 22. ver. 3. κατ' ἀκρίβειαν τοῦ νόμου, ad verbum, secundùm accurationem, hoc est, ad exquisitam formam legis. ἀκριβόω ῶ *exquiro, diligenter exploro, accuratè perquiro.* Fut. ἀκριβώσω. P. ἠκρίβωκα. aor. 1. ἠκρίβωσα. Matth 2. ver. 7. ἠκρίβωσε (3. sing. a. 1. act. indic.) παρ' αὐτῶν χρόνον, exquisivit ab iis tempus. Hinc composita ἀπακριβόω, ἐξακριβόω. διακριβόω, *summo studio aliquid elaboro, ad amussim facio.* ἀπηκριβωμένος λόγος. oratio exquisita, diligentiâ & singulari facta studio. Num. 23. 10. τίς ἐξηκριβώσατο (3. sing. a. 1. med. indic) τὸ σπέρμα Ἰακώβ; quis dinumeravit semen Jacobi?

Ἄκρος α ον *summus, extremus.* prov. ἄκροις δακτύλοις ἅπτεσθαι, summis digitis attingere. ἄκρον ου τὸ *extremitas. extremum, extrema pars* Luc. 16. 24. τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου, extremum digiti. τὸ ἄκρον, scil. μέρος, h.e. extremam partem. Marc. 13 v. 27. ἀπ' ἄκρου γῆς, ab extremitate terræ. ἄκρα ων τὰ *idem.* Matth. 24. v. 31. ἕως ἄκρων αὐτῶν usque ad extremitates eorum.

Ἀκρὶς ίδος ἡ *locusta.* Mar. 3. 4. ἀκρίδες καὶ μέλι, locustæ & mel. Marc. 1. 6. ἐσθίων ἀκρίδας, edens locustas. Sic dictæ sunt, quòd in extremitate herbarum hærere soleant.

Ἀκροάομαι ῶμαι *audio.* Etym. ex ἀκούω in a. 2. ἤκοον, hinc fut. ἀκόω, unde pleonasmo literæ ρ ω est ἀκροῶ. regit Genit. *fut. 1 med.* ἀκροάσομαι. *a. 1. med.* ἠκροασάμην ω ατο, audivi. a. 1. med. in fin. ἀκροάσασθαι audire. præt. pass. ἠκρόαμαι σαι ται, unde est ἀκροατὴς οῦ ὁ *auditor*, Jacob. 1. 23. Rom. 2. v. 13. ἀκροατήριον ου τὸ *auditorium*, Actor. 25. 23. ἐπακροάομαι ῶμαι *exaudio.* Actor. 16. 25. ἐπηκροῶντο (3. pl. imperf. med.) αὐτῶν, exaudiebant eos: augetur in medio.

Ἀλάβαστρον ου τὸ *alabaster*, genus vasis unguentarii, ita putant dictum διὰ τὸ μὴ λαβὰς ἔχειν vel quod ex alabastrite lapide fieret. Latini mutato genere eundem retinent vocabulum. Græcè redditur μυροθήκιον, h.e. arca seu pyxis, in qua unguenta asservantur. Cic. alabaster plenus unguento. Matth. 26. v. 7. Marc. 14. 3 Luc. 7. 37.

Ἀλαζὼν όνος ὁ ἡ *ostentator* q. ὁ ἐν ἄλῃ ζῶν *erro, planus, circulator.* οἱ ἀλαζόνες, errones solent esse mendacissimi, & sese ubique jactando falsa plurima intermiscere. Alii ab α epit. & λάζομαι sumo, quòd multum sumat, plus æquo tribuat. Rom. 1. 30. 2 Timoth. 3. 2 φίλαυτοι, φιλάργυροι, ἀλαζόνες sui amantes, avari, gloriosi. ἀλαζονεύομαι verb. med. *me jacto, vendito, sum ostentator, falsa de me prædico, glorior*, Prov. 25. ver. 6. Fut. ἀλαζονεύσομαι. P. ἠλαζόνευμαι. ἀλαζονεία

jacti

jactatio, ostentatio fastus, 1 Johan. 2.16. ἡ ἀλαζονεία τοῦ βίου, fastus vitæ.

Ἀλαλὴ ἧς ἡ vox inarticulata, quæ à militibus ante pugnam editur. κατ' ὀνοματοποιΐαν. Milites in adversis frontibus congressuri, vociferantur a la la. Galli à l' arme. German. **lermen schlagen, blasen**, hoc est, classicum canere. Ἀλαλάζω inconditum & confusum sonum edo. propriè clamo *allala* more militum. *tinnio, acutum sonitum edo.* 1 Corinth. 13. v. 1. κύμβαλον ἀλαλάζον (part. præs. act. g. n.) cymbalum tinniens. F. ἀλαλάξω. a. 1 ἠλάλαξα. Differunt ἀλαλάζω & ὀλολύζω quorum illud lætitiæ, hoc tristitiæ tribuitur. Sic differunt הָלַל & יָלַל & hinc ortum ululare, **heulen.** οἱ ἀλαλάζοντες dicuntur Marc. 5. v. 38. quos Matthæus eandem describens historiam cap. 9. v. 23. αὐλητὰς vocat, h. e. tibicines. Quem morem etiam Romanis fuisse usitatum patet vel ex illo Petronii. *Quòd si idem frigus genua manúsque tentaverit meas, licet ad tibicines mittas.* Nec tibicines tantùm, sed & siticines defunctis adfuisse docet A. Gellius cap. 2. lib. 10. h. e. qui apud sitos (collocatos in loculo) seu mortuos canebant, & vociferationem aliquam inconditam edebant. Hæ cantiones erant lugubri tono *næniæ* ac *lessus* dictæ. Statius Thebaid. 6. *cornu grave mugit adunco.* unde & Matth. 9. ver. 23. additur, adfuisse ὄχλον θορυβούμενον, hoc est, turbam tumultuantem. Milites ætatis nostræ tympana quoque in deductione funerum pulsant, sed quia panno tympana sunt obducta, sonum edunt magis ad tristitiam excitandam compositum, quàm ad lætitiam, &c. κλαίοντας καὶ ἀλαλάζοντας flentes & tinnientes.

Ἄλγος εος τὸ, *dolor, mœror*, Etym. ab ἀλέγω *curam gero*, vel *solicitus sum* cum Genit. Fut. ἀλέξω. F. ἤλεχα. Ἀλγέω *doleo*. Fut. ἀλγήσω. aor. 1. act. ἤλγησα ας ε. Job. 14. 22. P. ἤλγηκα ας ε. ἀλγῶ τὴν κεφαλὴν doleo ex capite, caput mihi dolet. Jerem. 4. v. 19. τὴν κοιλίαν ἀλγῶ, ex ventre laboro. Ἀπαλγέω ῶ *dedoleo, dolere desino*, per *metaphoram* de iis, quorum animus ex consuetudine peccandi ita occalluit, obsurduit & obduruit, ut ad tempus nullum sentiat conscientiæ remorsum, aut dolorem. Fut. ἀπαλγήσω. P. ἀπήλγηκα. *aor.* 1. ἀπήλγησα. Ephes. 4. v. 19. οἵτινες ἀπηλγηκότες (part. præt. act. pl. nominat. g. m.) ἑαυτοὺς παρέδωκαν τῇ ἀσελγείᾳ, qui posteaquam dedoluerunt, sese dediderunt lasciviæ.

Ἀλείφω, *ungo, lino, illino.* imperf. Luc. 7. 38. ἤλειφε (3. sing. imperf. act.) τῷ μύρῳ, unguento ungebat. Marc. 6. 13. καὶ ἤλειφον (3. pl. imperf. act.) ἐλαίῳ πολλοὺς ἀρρώστους, & ungebant oleo multos ægrotos. F. ἀλείψω. P. ἤλειφα. *a.* 1. *act.* ἤλειψα. Luc. 7. ver. 46. ἐλαίῳ τὴν κεφαλήν μου οὐκ ἤλειψας (2. sing. a. 1. act. indic.) oleo caput meum non unxisti. Johan. 12. 3. ἤλειψε (3. sing. a. 1. act. indicat.)

τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, unxit pedes Jesu. Marc. 16. 1. ἵνα ἐλθοῦσαι ἀλείψωσιν (3. pl. a. 1. act. subj.) αὐτὸν, ut venientes ungerent eum. *part. aor. 1. act.* ἀλείψας αὐτὸν ὁ Jacob. 5. v. 14. ἀλείψασα τοὺς π. Johan 11. 2. *aor. 1. med.* ἠλειψάμην ὦ *a. 1.* Matth. 6. v. 17. ἄλειψαί (2. sing. a. 1. med. imper.) σου τὴν κεφαλὴν, unge caput tuum. *præt. med.* ἤλιφα (ab a. 2. act. ἤλιφον) Atticè ἀλήλιφα unxi. Ἐξαλείφω (idem quod ἀπαλείφω) cum Accus. propriè *deungo.* item per Synecdoc. *oblitero, planè deleo.* item *abstergo.* Fut. 1. ἐξαλείψω. Apoc. 3. 5. οὐ μὴ ἐξαλείψω τὸ ὄνομα αὐτοῦ, nequaquam delebo nomen ejus. Apoc. 7. v. 17. ἐξαλείψει ὁ θεὸς πᾶν δάκρυον ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν, absterfurus est Deus omnem lacrymam ab oculis eorum. *aor. 1. act.* ἐξήλειψα ας ε. Coloss 2. 14. ἐξαλείψας (part. a. 1. act.) τὸ καθ᾽ ἡμῶν χειρόγραφον (ἐν) τοῖς δόγμασι, deleto quod adversus nos erat chirographo in ritibus posito *præt. act.* ἐξήλειφα. *præt. pass.* ἐξήλειμμαι ψαι πται, unde est a. 1 pass. ἐξηλείφθην ης; η *deletus fui.* Actor. 3. 19. εἰς τὸ ἐξαλειφθῆναι ὑμῶν τὰς ἁμαρτίας, ut deleantur peccata vestra.

Ἀλέω *molo.* in media voce ἀλέομαι *vito, caveo. imperf.* ἤλεον molebam. Num. 11. 8 F. ἀλέσω. P. ἤλεκα. Atticè ἀλήλεκα. a. 1. ἤλεσα *molui* Isa. 47. v. 2. ἄλεσον (a. 1. imperat. act.) ἄλευρον, mole farinam. item κατ᾽ ἐπένθεσιν τοῦ υ ἀλεύω *vito.* ὑδυσσ. π. θεόθεν οὐκ ἔστ᾽ ἀλέασθαι, à Deo non est fugere, h. e. manus Dei est inevitabilis. Niemand kan Gott entlauffen: ubi ἀλέασθαι est a. 1. med. infin. pro ἀλεύσασθαι ad formam τοῦ ἔχευα pro ἔχευσα. Ἄλευρον ου τὸ idem quod ἄλφιτον ου τὸ *farina.* Luc. 13. v. 21. ἀλήθω idem quod ἀλέω *molo.* Fut. ἀλήσω. P. ἤληκα. Atticè ἀλήλεκα *molui.* pret. pass. ἀλήλεσμαι. ἀληλεσμένος σῖτος molitum frumentum. Mat. 24. 41. δύο ἀλήθουσαι (part. præs. act. pl. g. f.) ἐν τῷ μύλωνι, duæ erunt molentes in pistrino.

Ἀληθὴς ἑος ὁ ἡ *verus* (ex α negativo & λήθω pro λανθάνω lateo, quod veritas latere non possit. Et licet ad tempus prematur tandem tamen victrix evadit.) Johan. 5. 32. ἀληθής ἡ μαρτυρία verum testimonium. 1 Pet. 5. 12. ταύτην εἶναι ἀληθῆ (pro ἀληθέα acc. sing. g. f.) χάριν τοῦ θεοῦ, hanc esse veram gratiam Dei. *verax* Marc. 12. 14. οἴδαμεν ὅτι ἀληθὴς εἶ, novimus te veracem esse. *genit.* ἀληθέος contractè ἀληθοῦς 1 Pet. 2. 22. ἀληθὲς ἑος τὸ gen. neut. *verum* Actor. 12. v. 9. in plurm. 2 Cor. 6. v. 8: ἀληθεῖς pro ἀληθέες veraces. ἀληθέα contractè ἀληθῆ *vera* g. n. Phil. 4. 8. ὅσα ἐστὶν ἀληθῆ, quæcunque sunt vera. *Sincerus* Johan. 7. 18. οὗτος ἀληθής ἐστι, hic verax est. Sic sicut Johan. 1. 48. ἐν ᾧ δόλος οὐκ ἔστι, in quo dolus non est, qui est sincerus, candidus, cujus verba ipsis rebus sunt consentanea. ἀληθῶς Adv. *verè* Luc. 21. 3. ἀληθῶς λέγω ὑμῖν, verè dico vobis. Johan. 8. 31. ἀληθῶς μαθηταί μου ἐστὲ, verè discipuli mei estis. Act. 12. 11. οἶδα ἀληθῶς verè novi. ἀληθινὸς ἡ ὸν *verus a, um.* 1 Johan. 5. 20.

han. 5.20. οὗτός ἐστιν ὁ ἀληθινὸς θεὸς, hic est verus Deus. Joh.15. v.1. ἡ ἄμπελος ἡ ἀληθινὴ vera vitis. Joh 1.9. τὸ φῶς τὸ ἀληθινὸν lux vera. *verax.* Johan.7.28. Apoc.3. v.7. τάδε λέγει ὁ ἅγιος ὁ ἀληθινὸς, hæc dicit sanctus, verax ille. *certus, firmus* Luc.16. v. 11. *non fucatus, non fictus.* Heb. 10.22. μετ' ἀληθινῆς καρδίας, integro corde. *opponitur umbris* V.T. Heb.8. ver.2. καὶ τῆς σκηνῆς τῆς ἀληθινῆς, veri illius tabernaculi, scil. cujus typus fuerit tabernaculum manibus hominum factum. ἀλήθεια ας ἡ *veritas* Joh.8.31. γνώσεσθε τὴν ἀλήθειαν, cognoscetis veritatem. *sinceritas*, Philip.1.18. εἴτε προφάσει, εἴτε ἀληθείᾳ, sive in speciem, sive sincerè. 1 Cor. 5. 8. Johan.4.24. ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ, in spiritu & veritate. Opponitur hypocrisi. Sic 1 Sam. 12. v.24. δουλεύσατε αὐτῷ ἐν ἀληθείᾳ. *felicitas, integritas*, Joh.8. 44. ἐν τῇ ἀληθείᾳ οὐχ ἕστηκεν, in integritate sua non perstitit. *justitia* 1 Corin.13.6. *vera salutis doctrina* 1 Timoth. 3.15. *verax sermo* Coloss. 1.4. *notitia Dei à lapsu reliqua.* Rom.1.18. *impletio ceremoniarum* V.T. Johan.1. 14.17. Hebraismus, Ephes.4.24. ὁσιότητι ἀληθείας pro ὁσιότητι ἀληθινῇ, sanctimonia vera Matthæi 22.16. ἐν ἀληθείᾳ pro ἀληθῶς *verè.* Hebraismus. Sic ἐπ' ἀληθείας Luc.4.25. Actor.4.27. idem φιλαλήθης εος ὁ ἡ *veritatis studiosus.* φιλαλήθεια ας ἡ *veritatis amor, studium.* ἀληθεύω *vera loquor.* Fut. ἀληθεύσω. Pl. ἠλήθευκα. Galat.4. v.16. ἀληθεύων (part.præs. act.) ὑμῖν, vera loquens vobis. item *sincere me gero* Ephes.4. v.15. ἀληθεύοντες δὲ ἐν ἀγάπῃ. sed sincere nos gerentes cum charitate. *Hebraismus.* Nam אמן cui respondet τὸ ἀληθεύω significat in niphal finalem, sincerum & constantem esse. Veritas hîc opponitur fraudi, non duntaxat in dictis, sed etam factis.

Ἅλις Adv. *satis, abundè, affatim* cum Genit. & absolutè sine casu. Prov. ἅλις δρυός. ἁλίζω *congrego.* Fut. ἁλίσω. P. ἥλικα. aor.1. ἥλισα. συναλίζω *cogo, congrego.* præs. med. συναλίζομαι *convenio, in cœtum venio.* Act.1. v.4. συναλιζόμενος cum aliis conveniens. ἁλία ας ἡ *cœtus*, q. d. ubi satis hominum est.

Ἀλισγέω *polluo, contamino.* Hoc verbo 70. Interpr. reddiderunt Hebræum *pihel* נֵאַל quod verbum in *kal* significat λυτρώσασθαι redimere, in pihel verò μολῦν *contaminare.* Fut. ἀλισγήσω. a.1. ἠλίσγησα, Malach.1.7. P. ἠλίσγηκα. Præt.pass. ἠλίσγημαι, Malach.1.12. unde est nomen ἀλίσγημα ατος τὸ *pollutio.* Actor. 15.20. ἀπέχεσθαι ἀπὸ τῶν ἀλισγημάτων, abstinere à pollutis, h.e. à sacrificiis & conviviis quæ in idoliis agitari solebant. Suidas ἀλισγηθεὶς voce synonimâ μολυνθεὶς reddit. nec non voce ἑστιαθεὶς convivio exceptus. ἑστιᾶν est convivio excipere, à nomine ἑστία ας ἡ *focus.*

Ἁλίσκω *capio.* Fut. ἁλώσω. P. ἥλωκα. Atticè ἑάλωκα. *captus fui.* Est

Est quidem verbum activum, sed tamen in præt. & a. 2. act. significationis passivæ. Xenop. l. 3. Pæd. ἀλλὰ τοῦτό γε ψευδόμενος ἑάλωκα, sed hìc in mendacio deprehensus sum. præt. pass. ἑάλωμαι & εἴλωμαι. a. 1. ἥλωσα. a. 2. ἥλων & ἑάλων tanquam ab ἅλωμι. in a. 2, act. infin. ἁλῶναι. in part. a. 2. act. ἁλοὺς όντος. ἅλωσις εως ἡ captura 2 Pet. 2. 12. ὡς ἄλογα ζῶα γεγεννημένα εἰς ἅλωσιν καὶ φθοράν, veluti bruta animalia facta ut capiantur & intereant. αἰχμάλωτος ου ὁ ἡ, captivus, a. compos. ex αἰχμὴ ῆς ἡ cuspis, mucro, & ἁλωτὸς captus, quod est à 3. sing. præt. pass. ἥλωται. αἰχμὴ verò ut tradit Etym. dicitur παρὰ τὸ αἷμα χέειν, à fundendo sanguine. αἰχμὴ λόγχης cuspis hastæ, per syn. memb. hasta. Luc. 4. v. 18. κηρύξαι αἰχμαλώτοις ἄφεσιν, ut publicè annuntiem captivis dimissionem. συναιχμάλωτος ου ὁ ἡ in captivitate socius. Roman. 16. 7. Coloss. 4. 10 Philem. v. 23. ὁ συναιχμάλωτός μου ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, meus in captivitate propter Christum Jesum socius. αἰχμαλωσία ας ἡ captivitas, captivorum multitudo. Ephes. 4. 8. αἰχμαλωτεύω captivum duco 2 Timoth. 3. 6. Fut. εύσω. P. ᾐχμαλώτευκα. a. 1. act. ᾐχμαλώτευσα captivum duxi. Eph. 4. v. 8. ᾐχμαλωτίζω idem. Rom 7. 23. 2 Cor. 10. 5. Fut. αἰχμαλωτίσω. P. αἰχμαλώτικα. præt. pass. ᾐχμαλώτισμαι. aor. 1. pass. αἰχμαλωτίσθην. Fut. 1. pass. αἰχμαλωτισθήσομαι Luc. 21. 24. καὶ αἰχμαλωτισθήσονται (3. pl. fut. 1. pass. indicat.) εἰς πάντα τὰ ἔθνη, & captivi ducentur in omnes gentes. ἀνάλωτος ου ὁ ἡ inexpugnabilis. εὐάλωτος ὁ ἡ facilis expugnatu. δυσάλωτος ου ὁ ἡ difficilis captu. θηριάλωτος ου ὁ ἡ, à bellua captus, dilaniatus Levit. 22. 8. ἀναλίσκω ex ἀνὰ & ἁλίσκω consumo, destruo. Fut. ἀναλώσω. 2 Thess. 2. v. 8. ὃν ὁ Κύριος ἀναλώσει, quem Dominus destruet. Præt. act. ἀνήλωκα. a. 1. ἀνήλωσα. Luc 9. 54. καὶ ἀναλῶσαι (a. 1. act. infin.) αὐτοὺς & consumat eos. Præt. pass. ἀνήλωμαι. a. 1. pass. ἀνηλώθην. Galat. 5. 15. βλέπετε μὴ ὑπὸ ἀλλήλων ἀναλωθῆτε (2 pl. a. 1. pass. subj.) videte nè alii ab aliis consumamini. καταναλίσκω consumo, vasto. Heb. 12. 29. ὁ Θεὸς ἡμῶν πῦρ καταναλίσκον (part. præs. act. g. n.) Deus noster est ignis consumens. προσαναλίσκω impendo. Fut. προσαναλώσω. P. προσανήλωκα. aor. 1. act. προσανήλωσα. part. a. 1. προσαναλώσας αντος ὁ, προσαναλώσασα ης ἡ, προσαναλῶσαν αντος τό. Luc. 8. 43. ἥτις εἰς ἰατροὺς προσαναλώσασα (part. aor. 1 act. g f.) ὅλον τὸν βίον, οὐκ ἴσχυσεν ὑπ' οὐδενὸς θεραπευθῆναι quæ in medicos impenso toto victu, non potuerat ab ullo curari.

Ἀλλὰ sed, conjunctio discretiva, videtur nonnullis orta à Syriaca voce אלא ella, ex לא אן en la, vel est ex nomine adj. ἄλλος η ο. neutrum pl. ἄλλα. In conj. accentus est in fine, differentiæ causâ 1 Cor. 15: 39. igitur, Gal. 2. 14. ἀλλ' ὅτε εἶδον pro ὅτε οὖν εἶδον quum igitur viderem. ὅτι quòd Act. 5. 13. ἀλλ' ἐμεγάλυνεν αὐτοὺς ὁ λαὸς, eò quòd populus eos magni faceret. Scil. redditur ratio,

ratio, cur cæteri (nempe Ecclesiæ hostes) Apostolos non fuerint aggressi. *nisi* Mar. 9.8. οὐκέτι οὐδένα εἶδον, ἀλλὰ τὸν Ἰησοῦν, non ampliùs viderunt quemquam, nisi Jesum. vbi ἀλλὰ ponitur pro εἰ μὴ, quibus particulis in eadem historia utitur Matth. 17.8. ἀλλὰ καὶ, *sed etiam* est nota *majoris*, præcedente οὐ μόνον 1 Thess. 1.8. *imò* Joh. 16.2. ἀλλ' ἔρχεται ὥρα imò veniet tempus. 2 Cor. 7.11. ἀλλὰ ἀπολογίαν, imò defensionē seu excusationem. *nimirum etiam* Rom. 6.5. ἀλλὰ καὶ τῆς ἀναστάσεως, nimirum etiam resurrectionis. Servit *epanalepsi*, & vertitur *autem* Rom. 5.14. ἀλλ' ἐβασίλευσεν ὁ θάνατος, regnavit autem mors, ἢ quandoq; ei postponitur, & valet *sed*, ut Psa. 1. 2. ἀλλ' ἢ ἐν τῷ νόμῳ τοῦ Κυρίου τὸ θέλημα αὐτοῦ, sed in lege DOMINI voluntas ejus. *nisi* 1 Cor. 3. v. 5. ἀλλ' ἢ διάκονοι, nisi ministri.

Ἀλλάσσω vel Atticè ἀλλάττω *muto, immuto*. F. 1. ἀλλάξω. Act. 6. v. 14. ἀλλάξει (3. sing. fut. 1. act. indic.) τὰ ἔθη, mutabit ritus. *Præt. act.* ἤλλαχα. *aor.* 1. ἤλλαξα. Rom. 1.23. ἤλλαξαν (3. pl. a. 1. act. indic.) τὴν δόξαν τοῦ ἀφθάρτου Θεοῦ, mutârunt gloriam incorruptibilis Dei. Gal. 4. 20. ἀλλάξαι (a. 1. act. infin.) τὴν φωνήν μου, mutare vocem meam. *aor.* 2 *act.* ἤλλαγον a. 2. pass. ἠλλάγην ης η. fut. 2. pass. ἀλλαγήσομαι mutabor. 1 Cor. 15. 51. πάντες ἀλλαγησόμεθα (1. pl. fut. 2. pass. indicat.) omnes mutabimur. Heb. 1. 12. καὶ ἀλλαγήσονται (3. plur. fut. 2. pass. indic.) & mutabuntur scil. cœli. *præt. pass.* ἤλλαγμαι ξαι κται. ἄλλαγμα τος τὸ *mutatio. aor.* 1. *pass.* ἀλλάχθην, mutatus fui. *fut.* 1 *pass.* ἀλλαχθήσομαι η σεται, *mutabor. præt. med.* ἤλλαγα, unde est ἀλλαγὴ ῆς ἡ mutatio, vicissitudo. item κόλλυβος ου ὁ, argentei nummi permutatio. ἀνταλλάττω vel ἀνταλλάττομαι *compenso*. à præt. pass. ἀντήλλαγμαι derivatur ἀντάλλαγμα τος τὸ *compensatio*. Matth. 16. ver. 26. τί δώσει ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς σου; quam dabit compensationem animæ suæ? ἀπαλλάσσω vel Atticè ἀπαλλάττω, *dimitto*, *libero*, Fut. ἀπαλλάξω. P. ἀπήλλαχα. a. 1. ἀπήλλαξα. Heb. 2. 15. καὶ ἀπαλλάξῃ (3. sing. a. 1. act. subj.) τούτους, & liberos redderet. ἀπαλλάσσομαι, vel Atticè ἀπαλλάττομαι *discedo* Actor. 19. 11. ἀπαλλάσσεσθαι (præs. infin. pass.) ἀπ' αὐτῶν τὰς νόσους, ut discederent ab iis morbi. *liberor* Luc. 12. 58. ἀπηλλάχθαι (pæt. pass. infin.) ἀπ' αὐτοῦ, ut libereris ab eo. διαλλάττω *permuto*. item *reconcilio*. Futur. ξω. P. διήλλαχα. a. 2. διήλλαγον. διαλλάττομαι, *reconcilior*. aor. 2. pass. διηλλάγην ης η. Matt. 5. 24. διαλλάγηθι (2. sing. a. 2. pass. imperat.) τῷ ἀδελφῷ σου, reconciliator fratri tuo. καταλλάσσω vel Atticè καταλλάττω *commuto*, item *reconcilio*. Fut. ξω. P. κατήλλαχα. 2 Cor. 5. 19. κόσμον καταλλάσσων (part. præs.) ἑαυτῷ, mundum reconcilians sibi. a. 1. κατήλλαξα ας ε 2 Cor. 5. 18. τὰ δὲ πάντα ἐκ τοῦ Θεοῦ, τοῦ καταλλάξαντος (part a 1. act. Genit. sing. g. m.) ἡμᾶς ἑαυτῷ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, hæc autem sunt à Deo, qui reconciliavit nos sibi per Jesum Christum.

Christum. *a.2. act.* κατήλλαξόν σε ε.*a.2.pas.* κατηλλάγην ης η reconciliatus fui. Rom. 5. 10 εἰ ἐχθροὶ ὄντες κατηλλάγημεν (1. pl aor.2 pass.) τῷ Θεῷ, si quum inimici essemus, reconciliati sumus Deo. *a.2.pass.imperat.* καταλλάγηθι ἤτω 1 Cor 7. 11. τῷ ἀνδρὶ καταλλαγήτω (3.sing.aor. 2. pass. imperat.) viro reconciliator. 2 Cor. 5. 20. καταλλάγητε (2. pl. a.2.pass. imperat.) τῷ Θεῷ, reconciliamini Deo *a.2.pass. part.* καταλλαγεὶς έντος ὁ, καταλλαγεῖσα ης ἡ, καταλλαγὲν έντος τό. Rom. 5.10. καταλλαγέντες (nominat. pl. part.a.2. pass.) reconciliati. præt. med. κατήλλαγα, unde est nomen καταλλαγή ῆς ἡ *reconciliatio* Rom. 5.11. 2 Cor 5. 19. θέμενος ἐν ἡμῖν τὸν λόγον τῆς καταλλαγῆς, posuitq; in nobis sermonem illum reconciliationis. μεταλλάττω *transmuto.* a.1. μετήλλαξα. Rom. 1.25. οἵτινες μετήλλαξαν (3.pl a. 1. act.indic.) τὴν ἀλήθειαν τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ ψεύδει, qui transmutârunt veritatem Dei in falsitatem. παραλλάττω *alterno.* Fut. ξω. P. παρήλλαχα. præt.pas. παρήλλαγμαι. præt. med. παρήλλαγα unde est nomen παραλλαγή ῆς ἡ *transmutatio.* Jacob. 1. 17. παρ' ᾧ οὐκ ἔνι παραλλαγὴ, apud quem non est transmutatio. ἀποκαταλλάττω *reconcilio, placo.* Fut. ἀποκαταλλάξω. a.1. ἀποκατήλλαξα. Col. 1. 21. νυνὶ δὲ ἀποκατήλλαξε (3.sing. a.1.act.indic.) nunc sanè reconciliavit. Eph.2.16. ἀποκαταλλάξῃ (3.sing.a.1.act. subj.) τοὺς ἀμφοτέρους, reconciliaret utrosque. Col. 1.20. καὶ δι' αὐτοῦ ἀποκαταλλάξαι (a.1.act.infin.) τὰ πάντα εἰς αὐτὸν, per eum reconciliare omni[a]. Præt. ἀποκατήλλαχα.

Ἅλλομαι *salio:* Joh. 4.14 πηγὴ ὕδατος ἁλλομένου, fons aquæ salientis. *imperf.* ἡλλόμην ου ετο. Act. 10. ἥλλετο καὶ περιεπάτει exilivit [&] ambulavit. *Fut.* ἁλοῦμαι Isa. 35. τότε ἁλεῖται ὡς ἔλαφος ὁ χωλὸς, tunc saliet claudus, sicut cervus. *aor.1 med.* ἡλάμην ω ατο. 1 Sam. 10.10. ἐξάλλομαι *exsilio.* Act. v.2. Fut. ἐξαλοῦμαι. ἐφάλλομαι ex ἐπὶ & ἅλλομαι, π mutatur in φ propter sequentem aspiratā, *insilio.* Act. 19. v. 16. ἐφαλλόμενος (part.præs.med) ἐπ' αὐτοὺς, insiliens in eos.

Ἄλλος η ο *alius a ud* Joh. 21. 18. ἄλλος σε ζώσει, ali⁹ te cinget. 1 Cor.15.41. ἄλλη ἡ δόξα ἡλίου, alius est decor solis. Act. 21. 34. ἄλλοι δὲ ἄλλο τι ἐβόων, alii autem aliud vociferabantur. Act. 2.12. ἄλλος πρὸς ἄλλον (pro πρὸς ἀλλήλους) λέγοντες, dicentes alius ad alium. ἄλλως adv. *aliter* 1 Timoth. 5.v.25. καὶ τὰ ἄλλως ἔχοντα & ea quæ secus habent. ἀλλαχόθεν Adv. *aliunde* Joh 10.1.

Ἀλλότριος α ον *alienus*, non *proprius a ῦ.* Rom. 14 4. σὺ τίς εἶ ὁ κρίνων ἀλλότριον οἰκέτην; tu quis es, qui condemnes alienū famulum? Act. 7. 6. ἐν γῇ ἀλλοτρίᾳ in terra peregrina. 1 Tim. 5. 22. μηδὲ κοινώνει ἁμαρτίαις ἀλλοτρίαις, neq; communicato alienis peccatis. Luc. 16. 12. εἰ ἐν τῷ ἀλλοτρίῳ πιστοὶ οὐκ ἐγένεσθε, si in alieno fideles non fueritis. Divitiæ huius mundi dicuntur *aliena*, tanquam instabiles, ad nos filios Dei hîc exulantes minùs pertinentes. *alienigena* ἀλλογενής.

Mat. 17.25

Mat. 17. 25 ἀλλοτριόω ῶ *abalieno*. Fut. ώσω. P. ἠλλοτρίωκα. præt. paſſ. ἠλλοτρίωμαι. ἀπαλλοτριόω *idem*. præſ. paſſ. ἀπαλλοτριόομαι οῦμαι *abalienor* Eph. 2. 12. ἀπηλλοτριωμένοι (part. præſ. paſſ.) τῆς πολιτείας τοῦ Ἰσραὴλ, alieni à Rep. Iſraëlis.

Ἀλλήλων. Gen. pl. Dat. pl. ἀλλήλοις & ἀλλήλαις. Accuſ. pl. ἀλλήλους & ἀλλήλας, in neu. g. ἄλληλα *alius, alium.* Alii exponunt per *invicem, mutuò.* Luc. 23. v. 12. μετ' ἀλλήλων inter ſeſe. Jo. 5. 44. παρ' ἀλλήλων (gen. pl. g. m.) alii ab aliis. Act. 15. 39. ἀπ' ἀλλήλων alter ab altero. Rom 2. 15. μεταξὺ ἀλλήλων inter ſeſe. 1 Cor. 12. 25. ὑπὲρ ἀλλήλων (gen. pl. g. n.) alia pro aliis Jacob. 5. 16. εὔχεσθε ὑπὲρ ἀλλήλων, (gen. pl. g. m.) orate alii pro aliis. Jacob. 5. 9. μὴ στενάζετε κατ' ἀλλήλων, ne ingemiſcite alius adverſus alium. Luc. 24. 14. ὡμίλουν πρὸς ἀλλήλους, colloquebantur inter ſeſe. Marc. 9. v. 50. εἰρηνεύετε ἐν ἀλλήλοις, pacem colite inter vos mutuò, vel alii cum aliis. Gal. 5. 13. δουλεύετε ἀλλήλοις, alii aliis ſervite. Act. 7. 26. ἱνατί ἀδικεῖτε ἀλλήλους; Cur alii alios injuriâ afficitis? 1 Pet. 1. 22. ἀλλήλους ἀγαπήσατε, vos mutuò diligite.

Ἀλόη ης ἡ *aloe* planta & ſuccus. naſcitur in locis maritimis Indiæ & Arabiæ, unde nonnullis videtur derivari ab ἅλς *mare*. Affertur pellibus infuſa ex India & Arabia, éſtque amariſſimi ſucci. Pſal. 45. v. 9. אֲהָלוֹת vulgò *aloen* vertunt, 70. στακτὴ. Johan. 19. ver. 39. Juvenalis. Plus aloes, quàm mellis habet.

Ἀλοάω ῶ *trituro, fruges excutio* Mich. 4. 17. ἀλόα (pro ἀλόαε) eſt. 2. ſing. præſ. imper. act. tritura. *part. præſ.* ἀλοάων ῶν. άοντος ῶντος ὁ triturans. 1 Corinth. 9. 9. οὐ φιμώσεις βοῦν ἀλοῶντα, non capiſtrabis bovem triturantem. 1 Chro. 21. 21. καὶ ὄρνα ἦν ἀλοῶν πυρούς, Orna autem triturabat triticum. *perdo, percutio. Fut.* ἀλοήσω. Iſa. 41. v. 15. ἀλοήσεις ὄρη triturabis montes, hoc eſt, hoſtes quamvis elatiſſimos perdes, ubi 70. verbum hoc aſpirant. pro ἀλοάω dicitur etiam ἀλοιάω ῶ per pleonaſmū literæ ἰῶτα. *præt. perf.* ἠλόηκα. μητραλοίας α ὁ Doricè. Atticè μητραλῴης ου ὁ *matricida* 1 Tim. 1. v. 9. πατρολῴης ου ὁ, *parricida* ibid. voces ſunt compoſitæ. μητραλῴης q. d. μητέρα ἀλοιῶν pro ἀλοιάων part. præſ. act. matrem percutiens, cædens, perdens. ἀλοιάω enim ſeu ἀλοάω, ut ſuprà vidimus, propriè eſt *trituro*. per metaph. verò *percutio, cædo*. videtur derivari à nomine ἅλως ω ἡ area.

Ἅλς ὸς ὁ *ſal*. Germ. **ſaltz**. Mar. 9. 49. πᾶσα θυσία ἁλὶ ἁλισθήσεται (3. ſing. fut. 1. paſſ. indic.) omnis oblatio ſale ſalietur. Num. 18. 19 διαθήκη ἁλὸς fedus ſalis, hoc eſt, perpetuum, ab omni corruptione tutum. Job. 6. 6. εἰ βρωθήσεται ἄρτος ἄνευ ἁλός; an comedetur cibus ſine ſale? q. d. hoc eſſe ſanitati, & proinde ipſi rationi minimè conſentaneum. ἅλας ατος τὸ *idem*. Mat. 5. 13. ὑμεῖς ἐστε τὸ ἅλας τῆς γῆς, vos eſtis ſal terræ, ſcil. qui veſtrâ doctrinâ & admonitionibus hoc effecturi eſtis, nè electi

computreſcant

computrescant in peccatis suis. Mar.9. 50. ἔχετε ἐν ἑαυτοῖς ἅλα (accus.cas.) habete in vobis ipsis salem, h. e. cœlestem sapientiam, & timorem Dei. Col. 4.6. ἅλατι ἠρτυσμένος sermo vester sit sale conditus, h.e. cœlesti sapientiâ, quâ alios emendetis, nè computrescant in peccatis suis. ἄναλος ου ὁ ἡ. *insulsus a um.* Marc.9.v.50. ἅλας ἄναλον sal insulsum, insipidum. ἁλυκὸς ἡ ὸν *salsus a um.* Gen.40.3. Jacob.3 12. ἁλυκὸν ὕδωρ, salsa aqua. ἁλίζω. F. ἁλίσω. P. ἥλικα. *salio, sale conspergo, sale condio.* ἁλίζομαι *salior.* Præt. pass. ἥλισμαι σαι σαι, unde est aor.1.pass. ἡλίσθην ης η. Ezech. 16.4. hinc est *fut.* 1. *pass.* ἁλισθήσομαι ῃ εται *saliar.* Matth. 5.13. ἅλμη ης ἡ *salsugo,* aqua salsa Psal. 107.34.

Ἅλς ὁς ἡ *mare,* sic dictum quòd sit salsum. vel ab ἅλλομαι salio, quòd sit in perpetuo motu. vel à verbo ἁλίζω congrego. Est enim mare aquarum collectio. Solo genere differt ab ἅλς ὸς ὁ *sal.* ἐνάλιος ου ὁ ἡ *marinus a.* q. d. ἐν ἁλὶ in mari, Jacob. 3. 7. παράλιος ου ὁ ἡ *maritimus,* q. d. παρὰ τῇ ἁλὶ prope mare. Luc. 6. 17. ἁλιεὺς έως ὁ *piscator* Matth. 4. 19. ἦσαν γὰρ ἁλιεῖς, erant enim piscatores. ἁλιεύω *piscor.* Joh. 21. 3. ὑπάγω ἁλιεύειν abeo piscatum. Fut. ἁλιεύσω. P. ἡλίευκα. ἁλιεία ας ἡ *piscatio.*

Ἅλυσις εως ἡ *catena* q. ἄλυτος insolubilis. Eph. 6.20. ἐν ἁλύσει in catena. 2 Tim. 1. 16. τὴν ἅλυσίν μου οὐκ ἐπῃσχύνθη, non puduit eum catenæ meæ. Act. 12.6. δεδεμένος ἁλύσεσι δυσὶ, vinctus catenis duabus. Mar. 5. 4. διεσπάσθαι ὑπ' αὐτοῦ τὰς ἁλύσεις, discerp[...] fuisse ab eo catenas.

Ἀλώπηξ εκος ἡ *vulpes* Luc. [...] 58. αἱ ἀλώπεκες φωλεοὺς ἔχου[...] vulpes latibula, seu antra, seu [...]stra habēt. per metaph. *homo v[a]-sutus, callidus.* Luc. 13. 32. εἴπ[ατε] τῇ ἀλώπεκι dicite vulpi isti, h[...] fraudulento isti insidiatori.

Ἅλως ω ἡ declin. 4. simpl. qu[...] est declinatio Attic. *area,* ubi fr[u]-mentum trituratur & excu[...]tur. ἅλων ωνος ἡ *idem.* Luc. 3. [...] διακαθαριεῖ τὴν ἅλωνα αὐ[τοῦ] perpurgabit aream suam. ἀλω[...]ευς ὁ *agricola* per syn. sp.

Ἅμα *unà, cum, simul* Adverbi[...]um *temporis,* ὁμοῦ verò *loci.* con[-]struitur cum Dat. à Syriaco [...] *cum.* Matth 13.v.29. ἅμα αὐτοῖ[ς] cum illis. item sequente σὺν, [...] vertitur *simul.* 1 Thess. 4. 17. [ἅ]μα καὶ *simul etiam.* Colos. 4.3. [...] *absolutè* sine casu. Rom. 3.v.12. ἅμα ἠχρειώθησαν simul inutile[s] facti sunt. 1 Tim. 5.13. ἅμα δὲ [καὶ] ἀργαὶ (εἶναι) μανθάνουσι, sim[ul] autem etiam pigræ esse (otiari) discunt. item seq. adverbio Mat[th.] 20.v.1. ἅμα πρωῒ, primâ luc[e,] summo mane. idem quod ἅμ[α] ἠοῖ in prosa ἅμα ἕῳ, cum auror[a,] h.e. primâ luce, primo diluculo. Demosth. ἅμα τῇ ἡμέρᾳ, h. [e.] quàm primum diescere cœpi[t,] quàm primum dies illuxit.

Ἁμαρτάνω *pecco,* format s[ua] tempora ex inusitato ἁμαρτή[ω] derivatur ab inf. hiphil הַמְרוֹת rebellare. Jos. 1. 18. vertitur ἀπ[ει]θεῖν, non obedire Dei legi. Ali[i] videntur

videtur comp. ex α negativo & ὁμαρτέω sequor: aliis ex α & μάρπτω, apprehendo, quod peccare sit à scopo aberrare. Jud.20. ver.16. Latinum *pecco* derivatur ab Heb. פָּקָה titubavit Isa.28. v.7. vel à pecude, quòd peccare sit ritu pecudum vivere, à qua vita Spiritus S. nos dehortatur. Psal. 32. v.9. nè estote sicut mulus & equus. Germ. **sund von absondeon** à separando, quòd nos separet à Deo, Isa. 51.2. in qua separatione consistit summa hominis miseria. 1 Joh.3.8. ἀπ' ἀρχῆς ὁ διάβολος ἁμαρτάνει, à principio (h.e. ab ipso exordio mundi) diabolus peccat. 1 Joh 5.18. πᾶς ὁ γεγεννημένος ἐκ τοῦ Θεοῦ οὐχ ἁμαρτάνει, quisquis natus est ex Deo non peccat, scil. ad mortem. 1 Cor.8. 12. εἰς Χριστὸν ἁμαρτάνετε (2.pl. præs. indic.) in Christum peccatis. *præs. imperat.* Joh.5.v.14. ἴδε ὑγιὴς γέγονας, μηκέτι ἁμάρτανε, ecce sanus factus es, nè pecca amplius. Eph.4.26. ὀργίζεσθε καὶ μὴ ἁμαρτάνετε (2.pl. præs. act. imperat.) irascimini, sed nè peccate. *præs. infin.* 1 Joh.3 9. καὶ οὐ δύναται ἁμαρτάνειν, nec potest peccate, h.e peccato operam dare. *part præs.* ἁμαρτάνων οντος ὁ 1 Joh.3. v.6. πᾶς ἁμαρτάνων, οὐχ ἑώρακεν αὐτὸν, quisquis peccat (h.e. in quo regnat peccatum) non vidit eum, nempe Deum. confer Joh. 1.v.18. 1 Joh 5.16. ἁμαρτάνοντα ἁμαρτίαν ad verb. peccantem peccatū. Hebraismus. confer Thren. 1.8. 1 Cor.8.12. ἁμαρτάνοντες εἰς τοὺς ἀδελφούς. Heb.10.26. ἑκουσίως ἁμαρτανόντων (gen.pl. part. præs. act.) ἡμῶν, si enim ultrò peccemus, h. e. à fide Christiana deficiamus 1 Joh.5.16. τοῖς ἁμαρτάνουσι (dat.pl. part. præs. act.) μὴ πρὸς θάνατον, peccantibus non ad mortem 1 Tim.5.20. τοὺς ἁμαρτάνοντας (accus. pl. part. præs.) ἐνώπιον πάντων ἔλεγχε, eos qui peccant, in conspectu omnium argue. *F.* ἁμαρτήσω εις ει. Matt.18. v.21. ποσάκις ἁμαρτήσει (3.sing. fut.1.act. indic.) εἰς ἐμὲ, quoties peccabit in me. Rom.6.15. ἁμαρτήσομεν; (1.pl. fut.1. act. indic.) peccabimus nè? *Præt.* ἡμάρτηκα. 1 Joh.1.10. ὅτι οὐχ ἡμαρτήκαμεν (1.pl. præt. act.) nos non peccâsse. *a.1.act.* ἁμάρτησα ας ε. *a.1 subj.* ἁμαρτήσω ῃς ῃ Matth. 18.15. ἐὰν ἁμαρτήσῃ εἰς σὲ si peccaverit in te. *part. a.1. act.* ἁμαρτήσας αντος ὁ, ἁμαρτήσασα ασης ἡ, ἁμαρτῆσαν αντος τό. Rom.5 16. δι' ἑνὸς ἁμαρτήσαντος (gen. sing. part. a. 1 act.) per unum qui peccavit. 2 Petri 2.4. εἰ ὁ Θεὸς ἀγγέλων ἁμαρτησάντων (gen. pl. part. a.1. act.) οὐκ ἐφείσατο, si Deus angelis qui peccaverunt, non pepercit. Heb. 3.17. οὐχὶ τοῖς ἁμαρτήσασιν (dat. pl. part. a.1. act.) iis qui peccaverant. Rom.5.14. ἐπὶ τοὺς μὴ ἁμαρτήσαντας (accus. pl. part. a.1. act.) in eos qui non peccaverant. *aor.1. act.* ἥμαρτον. Luc.15. 18. ἥμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν, peccavi in cœlum, h.e. Deum. Act.25.8. οὔτε εἰς Καίσαρά τι ἥμαρτον, neque in Cæsarem ulla in re peccavi. 1 Corin 7.28. ἐὰν γήμῃς, οὐχ ἥμαρτες (2 sing. a.2. act. indic.) si uxorem duxeris, non peccâsti. Joh.9.2. τίς ἥμαρτε; (3.sing. a.2. act. indic.) quis peccavit? Rom.3.23. πάντες ἥμαρτον (3. pl. aor.2. act. indic.) omnes

omnes peccaverunt. *aorist.2 subj. act.* ἁμάρτω ῃς ῃ. Luc.17.3. ἐὰν ἁμάρτῃ (3.sing.a.2.subj.) εἰς σὲ ὁ ἀδελφός σου, si peccaverit in te frater tuus. 1 Joh.2.1. ἵνα μὴ ἁμάρτητε (2.pl.a.2.act subj.) nè pecceris. Fut.1.med. ἁμαρτήσομαι peccabo. 1 Reg.8.46. οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος, ὃς οὐχ ἁμαρτήσεται (3.sing.fut.1.med.indic.) non est homo qui non peccet. ἁμάρτημα τος τὸ *peccatum*, à præt.pass. inusitato ἡμάρτημαι. 1 Cor.6.18. πᾶν ἁμάρτημα, omne peccatum. Mar.4.12. ἀφεθῇ αὐτοῖς τὰ ἁμαρτήματα, & remittantur iis peccata. ἁμαρτία ας ἡ *peccatum* Rom.7.17. ἡ οἰκοῦσα ἐν ἐμοὶ ἁμαρτία, habitans in me peccatum, h.e. peccatum originis. Heb.4.15. χωρὶς ἁμαρτίας, sine peccato. 1 Tim.5.24. αἱ ἁμαρτίαι πρόδηλοι, peccata manifesta. Actor.10.43. ἄφεσιν ἁμαρτιῶν λαβεῖν, remissionem peccatorum accipere. *hostia pro peccato.* Levit.4.34. *peccator* 2 Cor.5.21. τὸν μὴ γνόντα ἁμαρτίαν, ἐποίησεν ἁμαρτίαν, eum qui non novit peccatum, fecit peccatum, h.e. peccata nostra ei imputavit, & proinde eum habuit pro peccatore, quia se pro nobis stitit ἔγγυον sponsorem Heb.7.22. *peccatum originis.* Rom.7.v.14. πεπραμένος ὑπὸ τὴν ἁμαρτίαν, venditus ut subjiceret peccato, h.e. luctæ cum peccato originis. Sermo est de intestina lucta spiritus cum carne. 1 Joh.5.16. ἁμαρτία πρὸς θάνατον. peccatum ad mortem, hoc est, peccatum in Spiritum S. *peccatum actionis.* Jacob.1.15. ἡ ἐπιθυμία τίκτει ἁμαρτίαν, concupiscentia parit peccatum. 1 Joh 3.8. ἁμαρτίαν ποιεῖν, peccato operam da[re]. 1 Tim.5.22. κοινωνεῖν ἁμαρτίαις ἀλλοτρίαις communicare alienis peccatis, hoc est, eorum reddi participem. ἁμαρτωλὸς οῦ ὁ ἡ *peccator, peccatrix*, Luc.5.ver.8. ἀνὴρ ἁμαρτωλός εἰμι, homo peccator sum. *publicè infamis.* Luc.7.v.37. ἥτις ἦν ἁμαρτωλὸς, quæ erat peccatrix, h.e. mulier flagitiosæ & prostitutæ vitæ, *meretrix.* Eodem sensu dicuntur publicani (Luc.15.1,2.) ἁμαρτωλοί. *peccatores in quos peccatum regnat* Rom.5 v 8. confer Joh.3.9. & 5.8 quo sensu pro *ethnicis*, hoc est, pro gentibus à fœdere Dei alienis sumitur, per syn.gen. Mar.14.41. *Adjectivè* accipitur Rom.7 v.13. ἵνα γένηται καθ' ὑπερβολὴν ἁμαρτωλὸς ἡ ἁμαρτία ut peccatum admodum peccans fieret, h.e. tale agnosceretur. ἀναμάρτητος ου ὁ ἡ *peccati exper[s]* Joh.8.7. ὁ ἀναμάρτητος ὑμῶν, qui vestrûm immunis est à peccato. ἐξαμαρτάνω *delinquo.* item *peccare facio* (idem quod ποιῶ ἁμαρτάνειν) quæ phrasis legitur Isa.29.21. 2 Reg.13.v.2. ὃς ἐξήμαρτεν (3 sing a.2.act.indic.) τὸν Ἰσραὴλ qui ad peccandum induxit Israelem, ad exprimendum verbum hiphil Heb. החטיא. προαμαρτάνω *ante pecco.* Fut. προαμαρτήσω. Præt. προημάρτηκα. 2 Cor.13.2. γράφω τοῖς προημαρτηκόσι (dat. pl part.præt.act.) scribo iis, qui ante peccârunt.

Ἀμείβω, *permuto, commuto.* ἀμείβειν τι ἀντί τινος, rem aliquam aliâ permutare. Fut. ἀμείψω. *Præt act.* ἤμειφα. aor.1. ἤμ[ειψα]

ψα. *præs.med.* ἀμείβομαι *remuneror, rependo, par pari refero,* item *respondeo.* Luc. ἀμείβομαι αὐτὴν ὁμοίως, ego illi respondeo similiter, eam vicissim saluto. q. d. ἀντασπάζομαι αὐτὴν, eam resaluto. Fut. ἀμείψομαι. *Præt.med.* ἤμοιβα. unde est ἀμοιβὴ ῆς ἡ *retributio.* 1 Tim.5.4. ἀμοιβὰς ἀποδιδόναι τοῖς προγόνοις, vicem rependere parentibus. Græci unâ voce vocant ἀντιπελαργεῖν, à natura τῆ πελαργῆ, i.e. ciconiæ, quæ parentes ætate confectos alere, humerisque gestare perhibetur: à qua beneficentia ab Hebræis vocatur חֲסִידָה h.e. benefica, & à Germanis Storg q.d. φιλόστοργος. a.1. *med.* ἠμειψάμην ἀσο. Plut. ἠμείψατο respondit. constr.cum accus. ἴσοις ἴσα ἀμείψασθαι par pari referre.

Ἄμπελος ου ἡ *vitis,* (ex ἅμα *simul cum* & πηλὸς Ionicè *vinum*) Joh.15. ἐγώ εἰμι ἡ ἄμπελος ἡ ἀληθινὴ, ego sum vitis illa vera. *vinea.* Apoc.14.19. ἐτρύγησε τὴν ἄμπελον, vindemiavit vineam. (ἀμπελὼν ῶνος ὁ *vinea* Matth.20. εἰς τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ, in vineam suam. Matth.21.41. καὶ τὸν ἀμπελῶνα ἐκδόσεται ἄλλοις γεωργοῖς, vineam elocabit aliis agricolis. Matth.21.33. φυτεύειν ἀμπελῶνα plantare seu conserere vineam. Cant.1.v.6. dat.pl. ἀμπελῶσι.

Ἀμάω ῶ *meto.*(affine Hebræo חָמָה sol. æstus, messis ab æstu) ἀμήσω.aor.1.act ἤμησα. præt. act. ἤμηκα Jacob.5.4. ἰδοὺ ὁ μισθὸς τῶν ἐργατῶν τῶν ἀμησάντων (part.a.1.act.) τὰς χώρας ὑμῶν. ecce merces operariorum, qui messuerunt regiones vestras. ἀμητὸς οῦ ὁ. *messis.* ἡμέρα ἀμητοῦ tempus messis. Isa.18.4. δρέπανον ἐπιβάλλειν ἐπὶ τὸν ἀμητὸν falcem immittere in messem. Deut.23.v.25.

Ἀμὴν nomen Hebræum אָמֵן *veritas* ἀλήθεια à Rad. אָמַן in kal *alere,* in niphal *veracem esse,* in hiphil *credere.* Isa. 56. ver.16. ישבע באלהי אמן jischschabah beloé amen, ὀμοῦνται τὸν Θεὸν, τὸν ἀληθινὸν, jurabit per Deum veritatis, h.e. per Deum veracem. Hebraismus. Sic Filius Dei Dom. Nost. Jesus Christus vocatur ὁ ἀμὴν Apoc.3.14. h e. ἡ ἀλήθεια, veritas, prout seipsum vocat Joh.14.6. ubi ait, ἐγώ εἰμι ἡ ὁδὸς, ἡ ἀλήθεια, καὶ ἡ ζωὴ, ego sum via illa, veritas, & vita. *Adverbialiter* frequentissimè accipitur, & primò est Adverb. *affirmandi,* significans *certitudinem* & *veritatem* rei, de qua est sermo, estque idem quod ἀληθῶς, ut patet ex collatione Luc.9. ver.27. cum Matth.16.ver.18. & Marc 9. ver.1. Nam Matthæus & Marcus habent ἀμὴν λέγω ὑμῖν, Lucas verò ἀληθῶς λέγω ὑμῖν, eandem describentes historiam. Suidas vertit ἀληθῶς, & ex Aquilæ versione in Isa.65.16. πεπιστωμένως, cui fides facta est, ubi dubitare sit religio. Et Apostolus Paulus ἀμὴν & ναὶ ponit ὡς ἰσοδυναμοῦντα 2 Cor 1.v.10. ὅσαι γὰρ ἐπαγγελίαι Θεοῦ, ἐν αὐτῷ (Χριστῷ) τὸ ναὶ, καὶ ἐν αὐτῷ τὸ ἀμὴν, τῷ Θεῷ πρὸς δόξαν, quotquot enim sunt promissiones Dei, in

in ipſo ſunt etiam & in ipſo ſunt amen, ad Dei gloriam. Hâc voculà concludit Johannes Evangelium ſuum q.d. verè hæc, ut ſcripſi, geſta eſſe teſtor. Confer Joh. 19.v.35.& 21.v.24. Evangeliſta Johannes ſolet hanc *aſſeverandi* voculam ingeminare cap.1. v.52. & paſſim, quæ ingeminatio eſt emphatica, ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, verè verè dico vobis, hoc eſt, veriſſimè dico vobis. Græci alioquin ſolent ingeminare τὸ ναὶ. Theocrit. εἰδυλλ. δ. Per ſe non eſt Adv. *jurandi*, ſed utuntur hâc vocula οἱ μέλλοντές τι διισχυρίζεσθαι ἢ διαβεβαιοῦσθαι, aliquid aſſeveraturi, quod etiam ſine jurejurando fieri poteſt. In jurejurando enim, Deum ſicut teſtem invocamus, ita etiam eundem nominamus, vel *expreſſè*, ut 2 Cor. 1.23. ἐγὼ δὲ μάρτυρα τὸν Θεὸν ἐπικαλοῦμαι, ego verò teſtem Deum invoco: vel *verbis æquivalentibus*, ut Joh.16.19. ἰδοὺ ἐν οὐρανοῖς μάρτυς μου, ecce in cœlis eſt teſtis meus! Deinde voculâ hâc teſtamur *aſſenſum* noſtrum. 1 Cor.14.16. πῶς ἐρεῖ τὸ ἀμὴν ἐπὶ τῇ σῇ εὐχαριστίᾳ, ἐπειδὴ τί λέγεις, οὐκ οἶδε; quomodo dicturus eſt amen ad tuam gratiarum actionem, nam quid dicas, neſcit? Tertiò ſignificat *promiſſum*, ubi pollicemur obedientiam, noſque Deo obſtringimus. Deut.27.15. in uno capite legitur decies quater, καὶ ἐρεῖ πᾶς ὁ λαὸς, γένοιτο (in Hebræo ἀμὴν) & dicat omnis populus amen. Quartò eſt Adverb. *optandi*, ſignificans votum & *optationem*, & idem valet quod utinam fiat. Et hoc ſenſu accipitur in precatione Domini[ca] Matth.6.v.13. Apoc.22.v.[20] ἀμὴν ναὶ ἔρχου Κύριε, ita [...] quæſo veni Domine. Jer.28.[6] καὶ εἶπεν Ἱερεμίας ἀληθῶς (H[ebr.] ἀμήν) οὕτως ποιήσαι (3.a.1. [...] opt.) Κύριος, στήσαι τὸν λόγ[ον] ὃν σὺ προφητεύεις, tum dixit Je[re]mias, Amen ita faciat Domi[nus] præſtet Dominus verba tua [...] prophetas. Confer 1 Reg. 1[...] 1 Chron.26.35. &c.

Ἄμμος ου ἡ *arena*. Rom.9[...] Scribitur etiam ψάμμος ου [...] *bulum, arena*. Metaphora Heb[rai]ca ὑπὲρ τὴν ἄμμον πληθυν[...] Jerem.15.8 numeroſiorem [...] quàm eſt arena maris. Gen.22[...] ἦ μὴν εὐλογῶν εὐλογήσω σ[ε] πληθύνων πληθυνῶ τὸ σπέρμα [σου] ὡς τοὺς ἀστέρας τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ὡς ἄμμον, τὴν παρὰ τὸ χεῖλος θαλάσσης. Sed eâdem metaph[ora] utitur etiam Homerus in v[...] iliadis ἰῶτα.

Ἀμνὸς οῦ ὁ *agnus*, Joh.1.29. ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ αἴρων τὴν ἁ[μαρ]τίαν τοῦ κόσμου, ecce agnus Dei [...] portat peccatum mundi.

Ἀμύνω *opem fero, ab in[juria] defendo*. Fut. ἀμυνῶ. P. ἤμ[υνα] *præſ. med.* ἀμύνομαι *propugn[o] or*. Fut. ἀμυνοῦμαι. aor.1.med. [ἠ]μυνάμην ω αἷο Act.7.24. καὶ [ἰδών] τινα ἀδικούμενον, ἠμύνατο, [...] αὐτὸν, quum vidiſſet quem[dam] injuriâ affici, tutatus eſt [...] *ulciſcor*, Joſuæ 10.ver.13. [...] μύνατο ὁ Θεὸς τοὺς ἐχθροὺς α[ὐτῶν] donec ultus eſſet Deus hoſte[s eo]rum.

Ἄμφω *ambo* vel *ambæ*. ἀμ[φότε]ρος α ον, *uterque* in N.T. ſe[mper] legitur in pl. numero. Ma[tth.9.17.]

15.

15. v. 14. ἀμφότεροι πεσῦνται, ambo cadent. 1 Sam. 30. v. 18. καὶ ἀμφοτέρας τὰς γυναῖκας αὐτῦ ἐξείλετο Δαβὶδ, & ambas suas uxores eripuit David. Ephes. 2 v. 14. ὁ ποιήσας τὰ ἀμφότερα ἕν, qui utraq; fecit unum. Act. 23. 8. ἀμφότερα de tribus, quæ tamen ad duo summa genera revocari potuerunt. Vide comment. Theodor. Bez.

Ἂν particula potentialis. Vide infrà ἐὰν.

Ἀνὰ *per* præpos. Marc. 8. v. 31. ἀνὰ μέσον τῶν ὁρίων per medios fines. *inter* Gen 9. 13. ἀνὰ μέσον ἐμῦ καὶ ὑμῶν, inter me & vos. *in* Matth. 13. 25. ἀνὰ μέσον τῦ σίτυ, in medio tritici. Significat etiam *numerum distributivum*, Johan. 2. 6. χωρῦσαι ἀνὰ capientes singulæ scil. amphoræ. item additur numerus, Luc. 9. 14. ἀνὰ πεντήκοντα, quinquageni, ut singuli quinquaginta considerant. Luc. 9. v. 3. μήτε ἀνὰ δύο χιτῶνας ἔχειν, neque binas tunicas habere. Apoc. 21. 21. ἀνὰ εἷς ἕκαςος τῶν πυλώνων, singulæ portæ. Sic apud Medicos ἀνὰ in Receptis formulis, quas vocant, significat partes æquales. ἀνὰ in compositione modò valet πάλιν *rursus*, modò χωρὶς *seorsim*, ut ἀναχωρέω *secedo*, modò idem quod ἄνω *sursum*, ut ἀναβαίνω sursum scando, *ascendo*.

Ἀνάγκη ης ἡ *necessitas, necesse*. Matth. 18. 17. ἀνάγκη γάρ ἐστιν ἐλθεῖν τὰ σκάνδαλα, necesse enim est, ut eveniant scandala. Luc. 14. 18. ἔχω ἀνάγκην ἐξελθεῖν, necesse habeo exire. Luc. 23. 17. ἀνάγκην εἶχεν ἀπολύειν, necesse autem habebat dimittere iis. Judæ v. 3. ἀνάγκην ἔσχον γράψαι ὑμῖν, necesse habui vobis scribere. Rom. 13. 5. ἀνάγκη (ἐστὶν) ὑποτάσσεσθαι, necesse est subjici. 1 Cor. 9. 16. ἀνάγκη γάρ μοι ἐπίκειται, necessitas enim mihi incumbit. Sic ἀνάγκη μοι τῦτο ποιεῖν, cogor hoc facere. 2 Corin. 9. v. 7. ἐξ ἀνάγκης ex necessitate, hoc est, invitus, κατ' ἀνάγκην *idem.*) (κατὰ ἑκύσιον sponte Philem. 14. 1. Corin. 7. 37. ἀνάγκη & ἐξουσία περὶ τῦ ἰδίυ θελήματος opponuntur. *angor, angustia, afflictio, calamitas*. Luc. 21. 23. ἔσται γὰρ ἀνάγκη μεγάλη, erit itaque angustia magna. 1 Corinth. 7. 26. διὰ τὴν ἐνεστῶσαν ἀνάγκην, propter præsentem necessitatem, i.e. persecutiones. 2 Thes. 3. v. 7. ἐπὶ πάσῃ τῇ θλίψει καὶ ἀνάγκῃ ἡμῶν, in omni afflictione & necessitate nostra. ἀνάγκαι αἱ *angustiæ, calamitates fatales, à Deo impositæ*. 2 Corinth. 6. v. 4. ἐν ἀνάγκαις, ἐν στενοχωρίαις, in necessitatibus, in angustiis. ἀναγκαῖος αία αῖον *necessarius*, Actor. 13. v. 46. ὑμῖν ἦν ἀναγκαῖον πρῶτον λαληθῆναι τὸν λόγον τῦ Θεῦ, vobis necesse fuit primùm annuntiari verbum Dei. 2 Cor. 9. 1. ἀναγκαῖον ἡγησάμην, necessarium duxi, necessarium esse putavi. Tit. 3. 14. εἰς τὰς ἀναγκαίας χρείας, ad necessarios usus. *in compos.* ἀναγκαιότερος α ον magis necessarius. Philem. 1. 24. *amicus* qui Latinè quoque dicitur necessarius, quod eo tam egeamus, quàm aquâ & igni. Actor. 10. ver. 24. & amicitia eodem sensu dicitur *necessitudo*.

ἀναγκάζω *cogo.* Galat. 2. 14. τί τὰ ἔθνη ἀναγκάζεις Ἰουδαΐζειν; cur gentes cogis Judaizare? Gal. 6. 12. ἀναγκάζουσιν ὑμᾶς περιτέμνεσθαι, cogunt vos circumcidi. *imperf.* ἠνάγκαζον. Actor. 26. 11. ἠνάγκαζον βλασφημεῖν, cogebam blasphemare. F. ἀναγκάσω. aor 1. ἠνάγκασα. Marc. 6. v. 45. ἠνάγκασε (3. sing a. 1. act. indic.) τοὺς μαθητὰς, coëgit discipulos. 2 Cor. 12. 21. ὑμεῖς με ἠναγκάσατε (2. pl. a. 1. act. indic.) vos me coëgistis. Luc. 14. 23. ἀνάγκασον (2. sing. a. 1. act. imper) εἰσελθεῖν, coge intrare. *Præt. act.* ἠνάγκακα. præt. pass. ἠνάγκασμαι σαι ται. *aor.* 1. *pass.* ἠναγκάσθην coactus fui. Act. 28. 19. ἠναγκάσθην ἐπικαλέσασθαι Καίσαρα, coactus fui appellare Cæsarem. Gal. 2. 3. ἠναγκάσθη (3. sing. a. 1. pass.) περιτμηθῆναι, coactus fuit circumcidi. ἀναγκαστῶς *coactè*, adverb. 1 Pet. 5. 2. ἐπάναγκες adv. *necessè*, τα ἐπάναγκες scil. ὄντα necessaria. Act. 15. 28.

Ἄνεμος ου ὁ *ventus.* Mat. 14. 24. ἦν γὰρ ἐναντίος ὁ ἄνεμος erat enim ventus contrarius. Marc. 4. v. 39. καὶ ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος, tum quievit ventus. Joh. 6. 18. ἀνέμου μεγάλου πνέοντος, vento magno flante. Notentur *phrases* Matth. 11. 7. ὑπὸ ἀνέμου σαλεύεσθαι. Jacob. 3. 4. ἐλαύνεσθαι. Judæ v. 12. περιφέρεσθαι, Apoc. 6. 13. σείεσθαι. à vento agitari, circumferri, concitari. *Epitheta* ἄνεμος μέγας. Johan. 6. 15. ἰσχυρὸς validus Matth 14. 30. σκληρὸς sævus, Jacob. 3. 4. Matth. 7. 25 ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι flaverunt venti. Marc. 4. v. 39. ἐπετίμησε τῷ ἀνέμῳ objurgavit ventum. Luc. 8. v. 25. τοῖς ἀνέμοις ἐπιτάσσει, ventis imp[...] rat. *inconstantia* Ephes. 4. ver. [...] περιφερόμενοι παντὶ ἀνέμῳ [...] διδασκαλίας, qui circumf[...] mur quovis doctrinæ vento. [...] *gio, plaga* unde venti spi[...] Marc. 13. 27. ἐκ τῶν τεσσάρων ἀ[νέ]μων, electos suos coget à qua[...] ventis, h. e. à plagis unde spi[...] quatuor venti. metonym. [...] Eccl. 5. 15. μοχθεῖν εἰς ἄνεμον [...] e. frustra laborare. proverb[...] loquendi ratio Hebræis usit[...] ἀνεμίζω *ventis agito*, imp[...] F ίσω. P. ἠνέμικα. Jacob. 1. ve[...] ἔοικε κλύδωνι θαλάσσης ἀν[εμι]ζομένῳ (part. præs. pass. dat. [...] g. m.) similis est fluctui maris [...] à ventis agitatur.

Ἄνευ *sine, absq; citra*, adv. [...] Genit. Matth. 10. 29. ἄνευ τ[οῦ πα]τρὸς ὑμῶν, sine Patre vestro. 1 [Pe]tri 3. 1. ἄνευ λόγου absque se[rmo]ne. 1 Pet. 4. 9. ἄνευ γογγυσ[μῶν] sine murmurationibus.

Ἀνεψιὸς οῦ ὁ *consobrinus* Co[l. 4.] v. 10. Μάρκος ὁ ἀνεψιὸς Β[αρνά]βα, Marcus consobrinus Ba[rna]bæ, ἀνεψιὰ ᾶς ἡ *consobrina* [...] detur ortum ab ἀνάπτω, v[el ab] ἐψία ας ἡ *colloquium*, quod [...] νεψιοὶ solent esse familiares [...]

Ἄνηθον ου τὸ *anethum* h[...] genus. ἀπὸ τοῦ ἄνω θεῖν, [...] citò crescat. Matth. 23. 23. [...]

Ἀνὴρ (ab Heb. אוֹן rob[ur] [...] ἀπὸ τοῦ ἄνω αἴρεσθαι, quod m[...] sit prælatus) in Genitivo ἀ[...] (pro quo per syncopen τοῦ [...] & reposito τοῦ δέλτα εὐφω[νίας ἕ]νεκα) usitatè ἀνδρὸς *vir.* Lu[c. ...] 27. ἀνήρ τις vir quidam. m[...] 1 Tim. 2. 12. αὐθεντεῖν ἀνδρ[ός ...] thori[tatem ...]

horitatem usurpare in virum seu maritum. Marc. 10 2. εἰ ἔξεστιν ἀνδρὶ, num liceat marito. Joan. 4.16. φώνησον τὸν ἄνδρα σου, voca maritum tuum. Vocativo ὦ ἄνερ. Actor. 8.12. ἐβαπτίζοντο ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες, baptizabantur & viri & mulieres. Actor. 17.12. καὶ ἀνδρῶν οὐκ ὀλίγοι, virorum non pauci. Colos. 3.18. ὑποτάσσεσθε τοῖς ἀνδράσι, subjicite vos viris. Joh. 4.14. πέντε ἄνδρας ἔσχες, quinq; maritos habuisti. Actor. 7.2. ἄνδρες (vocat. pl.) ἀδελφοὶ viri fratres. *aliquis, quidam,* τὶς, ex Hebraico idiotismo. Act. 8.27. ἰδοὺ ἀνὴρ αἰθίοψ ecce quidam Æthiops. Genes. 2. Symmachus אִשָּׁה vertit ἀνδρεία q. d. viram. ἀνδρίζομαι, *virum me præsto, masculè me gero.* 1 Corin. 16. v. 13. ἀνδρίζεσθε 2. pl præs. med. imperat.) viriliter agite. ὕπανδρος ου ἡ *viro subjecta.* Rom. 7 2. q. d ἡ ὑπὸ τὸν ἄνδρα οὖσα. φίλανδρος ου ἡ, amans mariti. Tit. 2. v. 4. q. d. φίλη τοῦ ἀνδρός.

Ἄνθος εος τὸ *flos.* Etym. παρὰ τὸ ἄνω θεῖν ἐν τῷ αὐξάνεσθαι, quod sursū ascendat, dum crescit. in gen. pl. ἀνθέων crebriùs quàm ἀνθῶν, ad differentiā τοῦ ἀνθ᾽ ὧν quapropter, Adv. item participii ἀνθῶν florens 1 Pet. 1. 24. δόξα ἀνθρώπου ὡς ἄνθος χόρτου, gloria hominis (mundana) ut flos graminis. ἀνθέω ῶ floreo, vigeo. Isa. 5.1. F. ἀνθήσω Isa. 17.11. Eccle. 2.5. P. ἤνθηκα. a. 1. a 9. ἤνθησα. Cant. 6.10. εἰ ἤνθησεν ἡ ἄμπελος. ἐξανθέω ῶ effloresco. Levit. 13. 2. F. ήσω. P. ἐξήνθηκα.

Ἄνθραξ ακος ὁ *carbo* Rom. 12. 20. ἄνθρακας πυρὸς Heb. pro ἄνθρακας πυρώδεις carbones ignitos: per quos videntur intelligi dolores ejus, quem conscientia convincit. Confer 1 Sam 24.18. Alii aiunt, sic ænigmaticè depingi iram Dei imminentem. ἀνθρακιὰ ᾶς ἡ, carbonū strues, *prunæ.* h.e. carbones ardentes. Joh. 18. 18. ἀνθρακιὰν πεποιηκότες, qui prunas congesserunt.

Ἄνθρωπος ου ὁ ἡ *homo* Matth. 4.4. Marc. 1. v. 17. Num. 23. 19. οὐχ ὡς ἄνθρωπος, ὁ θεὸς, non sicut homo, Deus est. *vir* Mat. 19. v. 3. *masculus* Joh. 7.22. ἐν σαββάτῳ περιτέμνετε ἄνθρωπον, sabbato circumciditis masculum. *mulier, fœmina.* Genes. 1. v. 28. Num. 31.35. καὶ ψυχὴ ἀνθρώπου ἀπὸ τῶν γυναικῶν, & anima (persona) hominis (fœminæ) ex mulieribus. Isa 44. 8. vel. 13. ὡς ὡραιότητα ἀνθρώπου, secundum ornatum hominis (mulieris) ut desdeat domi. Joh. 16.21. ὅτι ἐγεννήθη ἄνθρωπος εἰς τὸν κόσμον, quòd homo (sive mas sive fœmella) natus sit in mundum. υἱὸς ἀνθρώπου *filius hominis,* h.e. homo Hebraismus. Ezech. 2.1. υἱὲ ἀνθρώπου fili hominis, h. e. o homo. Sic Servator noster in N.T. frequentissimè appellatur, idq; κατ᾽ ἐξοχήν. Luc 21. 27. τότε ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν νεφέλῃ, tunc videbunt filium hominis venientem in nube. *in plurnum.* υἱοὶ ἀνθρώπου *filii hominis* dicuntur *plebei.* Psal. 49. 3. Sept. vertunt γηγενεῖς, q. d. è terra nati, viles, obscuri, quibus opponuntur ibid *filii viri.* hoc est, viri celebres, clari. *aliquis, quidam*

Heb.Mar. 14. 13. ἀπαντήσει ὑμῖν ἄνθρωπος κεράμιον ὕδατος βαστάζων, occurret vobis aliquis, portas amphoram aquæ. Confer Levit. 13. 29. plaga lepræ si erit in homine (h. e. in aliquo) sive mare sive fœmina. *unusquisque* 1 Corin. 11. 27. δοκιμαζέτω δὲ ἄνθρωπος ἑαυτὸν, exploret verò quisque seipsum, sive sit mas, sive fœmina. 2 Tim. 3. 17. ὁ τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος *vir Dei*, hoc est, servus Dei, missus à Deo ad annuntiandam ipsius voluntatem. ἄνθρωπος verò (ut quidam volunt) dicitur quasi ἄνω τρέπων ὦπα, sursum vertens vultum: ad quod ἔτυμον Ovidius videtur allusisse, ubi scripsit, Os homini (Deus) sublime dedit, cœlúmque tueri Jussit, & erectos ad sidera tollere vultus. Bestiæ enim pronæ sunt & ad pastum abjectæ. Socrate (vide Platonem in Cratylo) autore ἄνθρωπος dicitur q. ἀναθρῶν ἃ ὄπωπε, attentè considerans quæ vidit. ἀναθρέω ῶ est ex ἀνὰ & ἀθρέω considero. ὄπωπα est præt. med. Attic. pro ὦπα, ex ὄπτω, pro quo usitatum est ὄπτομαι, ὀπτάνω. Aliis q. τὰ ἄνω θεωρῶν superiora, h. e. cœlestia contemplans. Hinc est adj. ἀνθρώπινος η ον *humanus a um*. 1 Corin. 10. ver. 13. πειρασμὸς ἀνθρώπινος, tentatio humana. 1 Cor. 2 v. 13. ἀνθρωπίνης σοφίας, humanæ sapientiæ. ἀνθρώπινον accipitur adverbialiter, & vertitur *humano more, ex hominum consuetudine*. Roman. 6. v. 19. ἀνθρώπινον λέγω, idem quod κατ' ἄνθρωπον λέγω. Adhibetur verò phrasis illa ab Apostolo vitandæ suspicioni blasphemiæ, ut ad Roman. 3. 5. interdum fugiendæ invidiæ causâ, veluti, quum cogitur Apostolus de gestis suis aliquid dicere ad asserendam officii sui authoritatem. 1 Cor. 15. 32. 2 Cor. 11. 16, 17. 21. Quandoque utitur hâc phrasi, quum docendi causâ exemplū aliquod ex communi hominum vita proponit. Rom. 6. 19. 1 Cor. 9. 8. μὴ κατ' ἄνθρωπον ταῦτα λαλῶ; num secundum sensu humano hæc loquor? 1 Pet. 4. ver. 6. κατ' ἀνθρώπους hominum opinione. Gal. 3. 15. item aliquoties, quum hominum doctrinam Dei authoritati opponit, ut illa isti cedat. Gal. 1. 11. οὐκ ἔστι κατ' ἄνθρωπον, non est secundùm hominem, h. e. ab homine non est profecta. Postremò κατὰ ἄνθρωπον idem valet, quod κατὰ σάρκα, cui opponitur κατὰ πνεῦμα 1 Cor. 3. 3. 1 Pet. 4. 6. Θεάνθρωπος ὁ *Deus homo*. Sic Græci patres vocârunt τὸν λόγον ἐνανθρωπήσαντα, ad exprimendum Hebræum nomen Ἐμμανουήλ, hoc est, μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός. Matth. 1. 23. φιλάνθρωπος ὁ ἡ *humanus*, *amans hominum*. φιλανθρωπία ας ἡ *humanitas, amor erga homines*. Tit. 3. 4. φιλανθρώπως Adverb. *humaniter*. Act. 27. 3.

Ἄντα per syncopen pro ἄντια cum gen. est poëticum *coram*. Unde est ἀντάω ῶ. F. ἀντήσω. P. ἤντηκα. a. 1. ἤντησα. ἀπαντάω ῶ ex ἀπὸ & ἀντάω *occurro*. cum dat. Marc. 14. 13. ἀπαντήσει (3. sing. futur.) ὑμῖν ἄνθρωπος occurret vobis quidam. Mat. 28. 3. Ἰησοῦς ἀπήντησεν (3. sing. a. 1. act. indic.) αὐταῖς Jesus occurrit eis. Luc.

v.12. δέκα λεπροὶ ἀπήντησαν αὐτῷ decem leprosi occurrerunt ei. Luc. 14.31. ἀπαντῆσαι (a.1. infin. act.) τῷ ἐρχομένῳ, occurrere venienti. ἀπάντησις εως ἡ, *occursus* Matth. 25.1. ἐξῆλθον εἰς ἀπάντησιν τοῦ νυμφίου egressæ sunt in occursum sponsi. 1 Thess. 4.17. εἰς ἀπάντησιν Κυρίου in occursum Domini rapiemur. ἐπαντάω ῶ, ex ἐπὶ & ἀντάω, *occurro, obvius fio, obviam venio, obviam eo.* Luc. 8.27. ἐπήντησεν (3. sing. a.1. act. indic.) αὐτῷ ἀνήρ τις, occurrit ex urbe vir quidam. καταντάω ῶ ex κατὰ & ἀντάω, *pervenio, incido, venio.* 1 Corin. 10. v.11. εἰς οὓς τὰ τέλη τῶν αἰώνων κατήντησεν, (3. sing. a.1.) in quos fines seculorum inciderunt. Act. 21. v.7. ἀπὸ Τύρου κατηντήσαμεν (1. pl. a.1. act. ind.) εἰς Πτολεμαΐδα, Tyro pervenimus Ptolemaidem. Act. 25 13. κατήντησαν (3. pl. a.1. act. indic.) εἰς Καισάρειαν, venerunt Cæsaream. Philip. 3.11. εἴπως καταντήσω (1. sing. a.1. act. subj.) εἰς τὴν ἐξανάστασιν τῶν νεκρῶν, experiens ecquo modo perveniam ad resurrectionem mortuorum Eph. 4.13. μέχρι καταντήσωμεν (1. pl. a.1. act. subj.) donec pervenerimus. Act. 26.7. εἰς ἣν ἐλπίζει καταντῆσαι (a.1. infin. act.) ad quam (promissionem) sperant se perventuras. Act. 27. 12. καταντήσαντες (part. a.1. act.) εἰς Φοίνικα, pervenientes Phœnicâ. Συναντάω ῶ ex σὺν cum & ἀντάω, *cum aliis occurro, unà occurro, obviam venio,* vi præpositionis σὺν regit Dativum. Luc. 22. v.10. συναντήσει ὑμῖν ἄνθρωπος, occurret vobis aliquis. Heb. 7. v.10. ὅτε συνήντησεν (3. sing. a.1. act. indic.) αὐτῷ Μελχισεδὲκ, quum occurreret ei Melchisedecus. Heb. 7. v.1. ὁ συναντήσας (part. a.1. act.) Ἀβραὰμ, qui occurrit Abrahamo. Act. 20.22. τὰ ἐν αὐτῇ συναντήσοντά (part. fut. 1. act.) μοι, quæ mihi eventura sunt. συνάντησις εως ἡ *occursus.* Derivatur à 2. pers. præt. pass. συνήντησαι, abjecto augmento, & mutato αι in ις. Them. ἀντάω, hinc συναντάω. F. ήσω. P. συνήντηκα. Præt. pass. (quod tamen ἄχρηστον inusitatum) συνήντημαι in 2. pers. συνήντησαι &c. Matth. 8.34. ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν τῷ Ἰησοῦ, exivit in occursum Jesu. Exivit (nempe ut textus habet) tota urbs, hoc est, omnes cives unà occurrerunt. ὑπαντάω ῶ ex ὑπὸ & ἀντάω, *occurro.* Matth. 8.29. ὑπήντησαν (3. pl. a.1. act. indic.) αὐτῷ δύο δαιμονιζόμενοι occurrerunt ei duo dæmoniaci. ὑπάντησις εως ἡ, *occursus.* Joh. 12 13. ἐξῆλθον εἰς ὑπάντησιν αὐτῷ, prodierunt ei obviam.

Ἀντὶ Præpos. regit solùm genit. Vertitur *pro*, Matth. 2.22. ὅτι Ἀρχέλαος βασιλεύει ἀντὶ Ἡρώδου, Archelaum regnare pro Herode. Matth. 5 v.38. ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ, oculum pro oculo. Paulò *aliter* accipitur Heb. 12. 16. ἀντὶ βρώσεως μιᾶς ἀπέδοτο τὰ πρωτοτόκια αὐτοῦ, unico edulio vendidit suum jus primogeniti. *Propter*, & notat *causam finalem*. Heb. 12. v.2. ἀντὶ προκειμένης ἑαυτῷ χαρᾶς, propter propositum sibi gaudium, ad illud videl. consequendum. 1 Cor. 11. v.15.

v.15. ἡ κόμη ἀντὶ περιβολαίου δέδοται, coma data est pro velamine, h.e. ut esset velamen. ἀνθ' ὧν eò quòd, propterea quòd, idcirco quòd. Luc.1. ver.20. ἀνθ' ὧν οὐκ ἐπίστευσας, eò quòd non credidisti. Luc.19. ver.44. ἀνθ' ὧν οὐκ ἔγνως, eò quòd non agnoveris. Act.12.23. ἀνθ' ὧν οὐκ ἔδωκε τὴν δόξαν τῷ Θεῷ eò quòd non tribuisset gloriam Deo. *Propterea* simpliciter non sequente *quòd*. Luc.12.3. ἀνθ' ὧν ὅσα ἐν τῇ σκοτίᾳ εἴπατε, ἐν τῷ φωτὶ ἀκουσθήσεται, propterea seu quapropter, quæ in tenebris dixistis, in luce audientur. ἀντὶ τούτου *propterea, hujus rei gratia, ob hanc causam*. Ephes. 5.31. ἀντὶ τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα, propterea derelinquet homo, nempe maritus, patrem. Valet etiam idem quod *super*, Joh.1.16. χάριν ἀντὶ χάριτος, gratiam super gratiam, hoc est, gratiam cumulatam, auctiorem. Accipitur etiam pro ὑπὲρ, & *commodum* ac utilitatem declarat. Matth.17.v.27. δὸς αὐτοῖς ἀντὶ ἐμοῦ καὶ σοῦ, da iis pro me & te. Matth.20.28. & Marc.10. 45. δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν, darétque animam suam in redemptionis pretium pro multis, cum *infinitivo*. Jacob.5.15. ἀντὶ τοῦ λέγειν ὑμᾶς, pro eo quod dicere debuistis. In compositione significat *contra, adversus*. ἀντιλέγω *contradico* Joh. 19.12. ἀντίχριστος ὁ *Antichristus*, qui Christo est contrarius, 1 Joh. 2.18. *Loco, vice*. ἀνθύπατος ὁ *Proconsul*. Act.13.v.7. *vicissim*, ἀντικαλέω vicissim invito, Luc. 14.12. ἀνταποδίδωμι *reddo, vicissim do, compenso* Luc.14.14 [...] *regione* ἀντιπαρέρχομαι. Luc[...] v.31. ἀντιπέραν Luc.8 26. ἀ[...] ντικρυς vel ἀντικρὺ Adverb. co[...] struitur cum Genitivo, *è regi*[...] Act.20.15. ἀντικρὺ Χίου, è reg[...] one Chii insulæ. ἔναντι ex a[...] ἀντὶ Adver. cum Genit. *ante* Lu[c.] 1.8. ἔναντι τοῦ Θεοῦ, ante Deum, [h.] e. in templo ante arcam testim[o]nii. ἀπέναντι Adverb. *coram* c[um] genit. Act.3.16. ἀπέναντι πάν[των] ὑμῶν coram omnibus vobis. [...] *adverso* Matth.21.2. εἰς κώμ[ην] τὴν ἀπέναντι ὑμῶν scil. οὖσαν, vicum qui vobis est *ex adve*[rso] vel *è regione*, vel ut Geome[træ] loquuntur, *è diametro* opposita[m]. Matth.27.61. ἀπέναντι τοῦ τ[άφου] è regione sepulchri. *contra* Act. 17.7. ἀπέναντι τῶν δογμάτ[ων] contra decreta. κατέναντι id[em] Marc.11.2. εἰς κώμην τὴν κ[α]τέναντι ὑμῶν (οὖσαν) in vicum qui vobis est ex adverso. ἐναντίος α ον, *contrarius a um, adv*[er]*sus a um*. Matth.14.24. ἦν [γὰρ] ἐναντίος ὁ ἄνεμος, erat eni[m] ventus contrarius. ἐξ ἐναν[τίας] scil. χώρας *ex adverso, è regio*[ne] Marc.15 39. παρεστηκὼς ἐξ ἐν[αν]τίας αὐτοῦ, astans illi ex adve[rso] item *è contrario*. ἐναντίον A[d]verb. idem quod ἀπέναντι co[ram] cum Genit. Marc.2.12. ἐξῆλ[θεν] ἐναντίον πάντων, egressus [est] coram omnibus, in conspe[ctu] omnium. Luc.24.19. ἐναντίον [τοῦ] Θεοῦ καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ, coram D[eo] & toto populo. τοὐναντίον. Adve[rb.] *è contrario, contra*, compositum [ex] τὸ & ἐναντίον 2 Cor.2.7. Gal[.2.] 7. ἀλλὰ τοὐναντίον, imò è co[n]trario. ὑπεναντίος ὁ *occu*[ltus]

conti

contrarius Coloss.2.24. ὃ (χειρόγραφον) ἦν ὑπεναντίον ἡμῖν, quod erat nobis occultè contrarium, *hostis*, *adversarius* Heb. 10. 27. φοβερὰ δέ τις ἐκδοχὴ κρίσεως, καὶ πυρὸς ζῆλος ἐσθίειν μέλλοντος τοὺς ὑπεναντίους, sed horrenda quædam expectatio judicii, & ignis fervor, qui devoraturus est adversarios.

Ἀντλέω ῶ *haurio* cum Acc. Joh. 4.15. F. ἀντλήσω. P. ἤντληκα. Joh. 2.9. οἱ ἠντληκότες (part. præt. act. pl. num.) τὸ ὕδωρ, qui hauserant aquam. a.1. act. ἤντλησα. Joh.2.8. ἀντλήσατε (2.pl. a. 1. imperat.) haurite Joh.4.v.7. ἔρχεται γυνὴ ἀντλῆσαι (a. 1. act. infin.) ὕδωρ, venit mulier ut hauriret aquam. præt. pass. ἤντλημαι, unde derivatur ἄντλημα τος τὸ. *haustrum*, vas quo haurimus aquam. Joh.4.11.

Ἀνύω *perficio*. F. ἀνύσω. P. ἤνυκα. a.1. ἤνυσα. διανύω *idem* cum Acc. F. διανύσω. P. διήνυκα. a.1. διήνυσα. Act.21.7. διανύσαντες (part. a.1. act. pl. num.) τὸν πλοῦν, absolutâ navigatione. ἀνήνυτος ὁ ἡ impossibilis. Linus ῥᾴδια πάντα θεῷ τελέσαι, καὶ ἀνήνυτον οὐδέν· facilia sunt omnia Deo perfectu, & impossibile nihil.

Ἄνω *sursum supra*. Adverb. *loci*: item *temporis*. Joh.11.41. ὁ δὲ Ἰησοῦς ἦρε τοὺς ὀφθαλμοὺς ἄνω, Jesus autem elevavit oculos sursum. *Supernè* in locis supremis, Act 2. 19. Heb.12.15. ἄνω φύειν, suppullulare. ὁ ἄνω scil. ὢν *supernus*, *superior*. ἡ ἄνω scil. οὖσα *superna*, Gal.4.v.26. ἡ δὲ ἄνω Ἱερουσαλήμ, illa enim quæ sursum est Hierosolyma, Phil.3.14. τῆς ἄνω κλήσεως, supernæ vocationis. Col.3.2. τὰ ἄνω (scil. ὄντα) φρονεῖτε, superna satagite. Joh.8.23. ἐγὼ ἐκ τῶν ἄνω (scil. τόπων) εἰμί, ex supernis sum, h.e. è cœlo. Joh.2.7. ἕως ἄνω usque ad summum, pro ἕως τοῦ ἄνω scil. μέρους, usque ad summam partem, h. e. usque ad orificium. *comparatur* etiam more Latinæ vocis *suprâ* ἀνώτερος α ον *superior us*, ἀνώτατος η ον *supremus a um*. Hinc ἀνώτερον capitur Adverbialiter, *altiùs*, *in locum sublimiorem*. Luc.14.10. φίλε, προσανάβηθι ἀνώτερον, amice, ascende altiùs, Heb.10.8. ἀνώτερον λέγων, quum superiùs dixisset, ubi non *locum*, sed *tempus* significat. Sic apud Demosth. οἱ ἄνω χρόνοι, superiora tempora. ἐπάνω Adv. loci. compositum ex ἐπὶ super, & ἄνω sursum. construitur cum genitivo, *supra*, super. Matth.2. v.9. ἐπάνω οὗ ἦν τὸ παιδίον pro ἐπάνω τόπου οὗ ἦν τὸ παιδίον, suprà locum, ubi erat puerulus. Luc.10. 19. πατεῖν ἐπάνω ὄφεων, calcare serpentes. Matth.5.v.14. ἐπάνω ὄρους κειμένη, supra montem posita. Matth.21.7. καὶ ἐπέθηκαν ἐπάνω αὐτῶν τὰ ἱμάτια imposuerunt eis vestimenta. Apoc.6.v.8. καθήμενος ἐπάνω αὐτοῦ, insidens illi equo. Mat.27.37. ἐπάνω τῆς κεφαλῆς super caput. Luc.4.39. ἐπιστὰς ἐπάνω αὐτῆς, astans supra eam, scil. flectendo caput. *Ad dignitatem* transfertur. Joh.3.31. ἐπάνω πάντων ἐστί, supra omnes est. Luc 19.17. ἴσθι ἐξουσίαν ἔχων ἐπάνω δέκα πόλεων, habeto jus in decem urbes. *sine casu* expressè. Luc.11.44. περιπατοῦντες ἐπάνω scil. τῶν μνημείων, ambulantes super monimenta. Transfertur ad

pretium

pretium, & redditur *amplius quàm*. Marc. 14. v. 5. ἠδύνατο γὰρ τοῦτο πραθῆναι ἐπάνω τριακοσίων δηναρίων poterat hoc vænire amplius quàm trecentis denariis. Ad *numerum* & sine casu absolutè ponitur 1 Cor. 15. 6. ἔπειτα ὤφθη ἐπάνω πεντακοσίοις ἀδελφοῖς, deinde conspectus fuit à pluribus quàm quingentis fratribus. ὑπεράνω *longè supra* Eph. 1. 21. ὑπεράνω πάσης ἀρχῆς, longè supra omne imperiū. Eph. 4. 10. ὑπεράνω πάντων τῶν οὐρανῶν, longè supra omnes cœlos. *supra* idem quod ἐπάνω Hebr. 9. 5. ἄνωθεν propriè Adv. è loco, uti terminatio ostendit, è *supernis*. in N.T. ponitur pro οὐρανόθεν è cœlis. Jacob. 1. 17. ἄνωθέν ἐστι καταβαῖνον, supernè, è cœlo descendens. Joh. 3. 31. ὁ ἄνωθεν ἐρχόμενος, qui è supernis venit. Joh. 19. 11. εἰ μὴ ἦν σοι δεδομένον ἄνωθεν, nisi tibi datum esset supernè. Jacob. 3. 17. ἡ ἄνωθεν σοφία, quæ è supernis est sapientia. *à summo* Mar. 15. 38. ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω. è summo usque ad imum. *altiùs, à principio* Luc. 1. 3. *denuo* Joh. 3. 3. Nonnus benè vertit τὸ δεύτερον secundâ vice. Ad *tempus* etiam transfertur, & vertitur *inde à majoribus* Act. 26. 5. προγινώσκοντές με ἄνωθεν, qui me noverint inde à majoribus. *Retro* Galat. 4. v. 9. οἷς πάλιν ἄνωθεν δουλεύειν θέλετε, quibus retro flexis vestigiis rursus servire vultis. ἀνωτερικὸς ἡ ὸν *superior* Act. 19. 1. διελθόντα ἀνωτερικὰ μέρη, peragratis superioribus locis

Ἀνώγεον ου τὸ *cœnaculum* (idem quod ὑπερῷον q. d. τὸ ὑπὲρ τὴν γῆν, sicut Favorinus alludit.) Attice ἀνώγεων ω τὸ declin. 4. simplicium. Marc. 14. 15. δείξει ἀνώγεον μέγα ἐστρωμένον, cænaculum magnum stratum. Scribitur etiam ἀνώγαιον q. ἄνω τῆς γῆς ὂν supra terram eminens. ex ἄνω & γαῖα, quòd veteres in superiore ædium parte cœnitarent. ὑπόγαιος ου ὁ ἡ *subterraneus* Jerem. 38. 11. ὑπόγαιον vel ὑπόγειον τὸ *hypogæum*, ædificium subterraneum, arcuato opere extructum, cujusmodi est cella vinaria.

Ἀξίνη ης ἡ *securis*. item *dolabra, ascia*, à Th. ἄγω (κλάω) frango. Mat. 3. 10.

Ἄξιος α ον *dignus a um*. regit genit. Derivatur παρὰ τὸ ἄγειν ducere, trahere. propriè dicitur de eo quod æqualis est ponderis ac momenti, translatione à ponderandi ratione sumpta, in qua lanx lancem adducit in rebus ponderis æqualis. Quæ verò præponderant lancem deprimunt. Luc. 10. v. 7. ἄξιος ὁ ἐργάτης τοῦ μισθοῦ ἐστι dignus est operarius mercede suâ. *aptus* Matth. 7. 38. οὐκ ἔστι μου ἄξιος, non est me dignus, scilicet domino, ineptus est ad regnum meum. *meritus* Rom. 1. 32. ἄξιοι θανάτου, digni morte, mortem meriti sunt. *decens*, *conveniens* Act. 26. 20. ἄξια τῆς μετανοίας ἔργα, opera pœnitentiæ convenientia. *par* ἀντάξιος Rom. 8. 18. οὐκ ἄξια τὰ παθήματα τοῦ νῦν καιροῦ πρὸς τὴν μέλλουσαν δόξαν ἀποκαλυφθῆναι εἰς ἡμᾶς, non sunt pares perpessiones præsentis temporis gloriæ in nobis revelandæ. Sequente *infinitivo* Luc. 15 19. οὐκ-

τι εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι υἱός, pro τοῦ κληθῆναι, non amplius dignus sum, qui nominer filius. *sine casu* Luc. 7. 4. ἄξιός ἐστιν ᾧ παρέξει τοῦτο, dignus est, cui hoc præstes. *Subintelligitur casus*, Luc. 23. 41. ἄξια γὰρ ὧν (pro τούτων ὧν) ἐπράξαμεν ἀπολαμβάνομεν, nam digna factis nostris recipimus. ἀξία ας ἡ *dignitas, meritum*. κατὰ τὴν ἀξίαν, ex merito. ἀξίως Adv. *dignè* cum genit. Rom. 16. 2. ἀξίως τῶν ἁγίων dignè sanctis, hoc est, prout decet sanctos. 1 Thes. 2. 12. ἀξίως Θεοῦ dignè Deo, h. e. prout decet filios Dei, quos Deus tantis affecit, & afficiet beneficiis. ἀνάξιος *indignus* 1 Cor. 6. 2. cum genit. ἀναξίως Adv. *indignè*. ἀξιόω ῶ *cupio* Actor. 28. 22. *æquum censeo* imperf. ἠξίουν ουν Act. 15. 38. Παῦλος δὲ ἠξίου (3. sing. imperf. act. pro ἠξίοε) Paulus autem æquum censebat. *dignor, dignum censeo*. a. 1. ἠξίωσα. Luc. 7. 7. οὐδὲ ἐμαυτὸν ἠξίωσα πρὸς σὲ ἐλθεῖν, neque me dignum arbitratus sum, qui venire ad te. *dignum reddo* 2 Thes. 1. 11. ἵνα ὑμᾶς ἀξιώσῃ (3. sing. a. 1. act. subj.) τῆς κλήσεως, ut vos dignos reddat istâ vocatione. præs. pass. ἀξιόομαι οῦ *dignus reputor* 1 Tim. 5. ver. 17. διπλῆς τιμῆς ἀξιούσθωσαν (3. pl. præs. pass. imperat.) contracte pro ἀξιοέσθωσαν, duplici honore digni habentor. Præt. perf. ἠξίωμαι Heb. 3. 3. πλείονος δόξης ἠξίωται amplior honore dignus habitus est. a. 1. pass. ἠξιώθην fut. 1. pass. ἀξιωθήσομαι Heb. 10. 29. πόσῳ χείρονος ἀξιωθήσεται τιμωρίας, quantò acerbiore dignus censebitur supplicio. καταξιόω ῶ *dignum judico, dignor*. F. καταξιώσω. P κατηξίωκα. præt. pass. κατηξίωμαι σαι ται. aor. 1. pass. κατηξιώθην Act. 5. 41. κατηξιώθησαν (3. pl. a. 1. pass. indic.) ἀτιμασθῆναι, digni fuerint habiti, qui contumeliâ afficerentur. Luc. 21. 36. ἵνα καταξιωθῆτε (2. pl. a. 1. pass. subj.) ἐκφυγεῖν, ut digni habeamini, qui effugiatis. 2 Thes. 1. 5. εἰς τὸ καταξιωθῆναι (a. 1. pass. infin.) ὑμᾶς τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, ut digni habeamini regno Dei. Luc. 20. 35. οἱ δὲ καταξιωθέντες (part. a. 1. pass. pl.) τοῦ αἰῶνος ἐκείνου τυχεῖν, qui verò digni habiti fuerint, ut ævum illud (scil. vitam æternam) consequantur.

Ἁπαλὸς ἡ ὸν *tener a um*, delicatus, mollis. Marc. 13. 28. ὁ κλάδος ἁπαλὸς ramus tener. in comp. ἁπαλώτερος tenerior. Gen. 33. 13. videtur sic dici quasi ἁφαλὸς à nomine ἁφὴ ῆς ἡ tactus. ἁπαλὸς q. d. tactui cedens, quæ enim mollia sunt tactui cedunt.

Ἅπαξ *semel* Adv. Phil. 4. 16. ἅπαξ καὶ δὶς, semel atque iterum. Heb. 9. 28. ὁ Χριστὸς ἅπαξ προσενεχθεὶς, Christus semel oblatus. *certò, immutabiliter*. Judæ v. 5. εἰδότας ὑμᾶς ἅπαξ τοῦτο, ut qui certò hoc sciatis. *Cum genit.* ἅπαξ τῆς ἡμέρας semel in die. Heb. 9. 7. ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ, semel in anno. ἐφάπαξ *semel*, ex ἐπὶ & ἅπαξ. Rom. 6. 10. ἀπέθανεν ἐφάπαξ, mortuus est semel, *unâ vice*, seu uno eodémque tempore, auf ein mal. 1 Cor. 15. 6.

Ἀπατάω ῶ *decipio, fallo, impono, seduco*, q. d. ἀπάγω τοῦ πάτου, à via deduco. vel ex α priv. & πατέω ambulo, non rectè incedo.

Eph. 5: 6. μηδεὶς ὑμᾶς ἀπατάτω (3. sing. præs. act. imperat.) nemo vos seducat. Jacob. 1. 26. ἀπατῶν (part. præs. act.) καρδίαν αὐτοῦ, seducens suum ipsius cor. F. ἀπατήσω. P. ἠπάτηκα præt. pass. ἠπάτημαι. a. 1. pass. ἠπατήθην. 1. Tim. 2. 14. Ἀδὰμ οὐκ ἠπατήθη (3. sing. a. 1. pass. indic.) ἡ δὲ γυνὴ ἀπατηθεῖσα (part. aor. 1. pass.) Adamus non fuit seductus (scil. à Satana immediatè) sed mulier seducta. ἀπατεὼν ῶνος ὁ impostor, deceptor. ἀπάτη ης ἡ *deceptio*, fallacia, fraus, dolus, *impostura*. Mat. 13. 22. ἡ ἀπάτη τοῦ πλούτου fallacia divitiarum. hypallage Hebraica, pro ὁ πλοῦτος τῆς ἀπάτης, hoc est, ἀπατηλικὸς, divitiæ fallaces, deceptrices. Eph. 4. ver. 22. κατὰ τὰς ἐπιθυμίας τῆς ἀπάτης, Hebraismus, pro ἀπατητικὰς vel ἀπατώσας, secundùm seductrices cupiditates. ἐξαπατάω ῶ *seduco*. *Rom.* 16. 18. ἐξαπατῶσι (3. pl. præs. act. indic.) τὰς καρδίας τῶν ἀκάκων, seducunt corda hominum minimè malorū. φρεναπάτης ου ὁ mentis deceptor. Tit. 1. 10. καὶ φρεναπάται, & mentium deceptores. φρεναπατάω ῶ *decipio*. Gal. 6. v. 3. ἑαυτὸν φρεναπατᾷ, hunc suus ipsius animus seducit. h. e. seipsum seducit. F. φρεναπατήσω. P. πεφρεναπάτηκα.

Ἀπειλέω ῶ *minor*. Nah. 1. 4. ἀπειλῶν θαλάσσῃ, καὶ ξηραίνων αὐτὴν, increpans mare arefacit ipsum. 1 Pet. 2. 23. πάσχων οὐκ ἠπείλει (3. sing. imperf. act.) quum pateretur, non minabatur: in prima pers. imperf. ἠπείλεον contractè ἠπείλουν, minabar, F. ἀπειλήσω. Isa. 66. 14. P. ἠπείληκα. a. 1 ἠπείλησα. præs. med. ἀπειλέομαι οῦμαι *minitor*, *interminor*. Fut. 1. ἀπειλήσομαι. aor. 1. pass. ἠπειλήθην Num. 23. 19. οὐχ ὡς ἄνθρωπος ὁ Θεὸς διαρτηθῆναι (διαψευσθῆναι) οὐχ ὡς υἱὸς ἀνθρώπου ἀπειληθῆναι, non ut homo Deus decipi potest, neq; minis terreri. Heb. aut quem pœniteat. a. 1. med. ἠπειλησάμην ω ατο, Act. 4. 17. ἀπειλησώμεθα (1. pl. a. 1. med. subj.) interminando interminemur, hoc est, gravissimis minis interdicamus, severissimè interminemur. Hebraicus pleonasmus. ἀπειλὴ ῆς ἡ *minæ* Act. 9. 1. ex ἀπὸ & obsoleto ἰλέω, Æolicè ἐλέω, pro quo nunc usitatum est αἱροῦμαι abstraho, avoco, quòd minis nostris alios à proposito suo avocemus. προσαπειλέομαι οῦμαι *addo minas*, Act. 4 v. 21. προσαπειλησάμενοι (part. a. 1. med. ab. a. 1. med. indic.) προσηπειλησάμην ω ατο, perrexi minari, graviùs minatus sum.

Ἁπλόος οῦς in Genit. ἁπλόου in f. g. ἁπλόη ῆ in n. g. ἁπλόον οῦν *simplex*. Luc. 11. 34. ἁπλῶς Adv. *benignè*. Jacob. 1. ver. 5. ἁπλότης ότητος ἡ *simplicitas*, item *candor*, *sinceritas* 2 Cor. 1. 12. ἐν ἁπλότητι καὶ εἰλικρινείᾳ. Col. 3. 22. ἐν ἁπλότητι καρδίας φοβούμενοι τὸν Θεὸν, cum integritate cordis timentes Deum. *benignitas*, *benificentia* Rom. 12. 8. 2. Cor. 8. 2. τετραπλόος οῦς ὁ *quadruplus* Luc. 19. 8. ἀποδίδωμι τετραπλοῦν, reddo quadruplum.

Ἀπὸ Præpositio construitur cum solo genitivo, & valet, *à*, *ab* Col. 1. 2. χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, gratia sit vobis & pax à Deo Patre nostro. Heb. 8. 11

8.12. ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, tum parvulus, tum magnus. Similis phrasis. Jon. 3. 5. Rom. 16. 17. ἐκκλίνατε ἀπ' αὐτῶν, declinetis ab illis. ex Mat. 27. 21. τίνα θέλετε ἀπὸ τῶν δύο; utrum vultis ex istis duobus? Luc. 6. 13 ἐκλεξάμενος ἀπ' αὐτῶν δώδεκα. quum ex ipsis (discipulis suis) elegisset duodecim. Luc. 8. 2. ἀφ' ἧς ex qua exierant dæmonia septem. Mat. 23. v. 34. ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν oppidatim è Luc. 19. 39. ἀπὸ τοῦ ὄχλου, è turba. *propter*, Mat. 14. 26. ἀπὸ τοῦ φόβου ἔκραξαν, propter metum vociferati sunt Luc. 19. ver. 3. οὐκ ἠδύνατο ἀπὸ τοῦ ὄχλου, non poterat propter turbam. *Præt.* Hebraismus, ubi מִן exprimitur per ἀπὸ. Luc. 21. 26. ἀποψυχόντων ἀπὸ φόβου, exanimatis præ timore. Luc. 24. 41. ἀπὸ χαρᾶς præ gaudio Joh. 21. 6. οὐκ ἔτι ἑλκύσαι ἴσχυσαν ἀπὸ τοῦ πλήθους מֵרֹב, non amplius trahere poterāt præ multitudine. Act. 20. 9. ἀπὸ ὕπνου præ somno. *post* more Latinorum, qui quoque præpositione *à* utuntur pro *post*. Luc. 2. 36. ζήσασα ἔτη ἑπτὰ ἀπὸ παρθενίας vixerat annos septem post virginitatem suam. Rom. 1. 20. ἀπὸ κτίσεως κόσμου, à creatione mundi, h.e. post creationem mundi. Rom. 15. ver. 23. ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν, à multis annis. *ante* per Hebraismum. Apoc. 17. 8. ὧν οὐ γέγραπται τὰ ὀνόματα ἐπὶ τὸ βιβλίον τῆς ζωῆς ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. Confer Eph. 1. ver. 4. sic 2 Thes. 2. 13. ἀπ' ἀρχῆς confer cum 2 Tim. 1. 9. πρὸ χρόνων αἰωνίων ad formam τοῦ מִן Psal. 93. 2. Prov. 8. ver. 22. מֵאָז *ante tunc*, & ibid. ver. 23. מִקַּדְמֵי אָרֶץ ante primordia terræ. & Psalm. 93. ver. 2. explicationis ergo additur מֵעוֹלָם ab æterno. Isa. 43. 13. מִיּוֹם ante diem, h. e. ante ullum tempus, *Per* Luc. 12. v. 57. τί ἀφ' ἑαυτῶν οὐ κρίνετε τὸ δίκαιον; cur per vos ipsos non discernitis quod justum est? Luc. 21. 30. ἀφ' ἑαυτῶν γινώσκετε per vos ipsos agnoscitis *ad exemplum*. 2 Tim. 1. v. 3. ᾧ δουλεύω ἀπὸ τῶν προγόνων, cui servio à majoribus, h.e. majorum meorum vestigia secutus, videl. Abrahami, Isaaci, Jacobi, &c. à quibus sum ortus, & quasi per manus veram religionem accepi. confer Act. 24. 14. *Post verbum passivum ponitur* pro ὑπὸ vel παρά. Marc. 8. v. 31. ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ (pro ὑπὸ) τῶν πρεσβυτέρων, reprobari à senioribus. Luc. 11. v. 50. ἵνα ἐκζητηθῇ τὸ αἷμα τὸ ἐκχυνόμενον ἀπὸ καταβολῆς κόσμου, ἀπὸ (pro ὑπὸ) τῆς γενεᾶς ταύτης, ἀπὸ τοῦ αἵματος Ἄβελ ut requiratur sanguis effusus à jactis mundi fundamentis à natione ista, à sanguine Abel. Hic ἀπὸ trifariam capitur. ἀπὸ καταβολῆς hic notatur temporis terminus: ἀπὸ τῆς γενεᾶς, hic ponitur pro ὑπὸ. ἀπὸ τοῦ αἵματος, hic notatur terminus actionis. Per sanguinem n. ex Hebraismo *cædes* intelligitur. Act. 10. 21. ἀπεσταλμένους ἀπὸ τοῦ Κορνηλίου missos à Cornelio. confer Matt. 11. 19. & 16. 21. Luc. 9. 22. & 17. 25. *Procul à* Col. 1. 23. μὴ μετακινούμενοι ἀπὸ τῆς ἐλπίδος. non dimoti procul à spe. *Postponitur* Act. 13. 23. τούτου ὁ Θεὸς ἀπὸ τοῦ σπέρματος ἤγειρε

σωτῆρα

σωτῆρα pro ἀπὸ τούτου τοῦ σπέρματος, Deus ex hujus semine excitavit servatorem. *Redundat* Luc. 15. 16. γεμίσαι τὴν κοιλίαν ἀπὸ τῶν κερατίων, implere ventrem sili quis. Modò *causam efficientem* notat Gal. 1. 1. οὐκ ἀπ' ἀνθρώπων, non ab hominibus scil. vocatus Jacob. 5. v. 4. ἀπεστερημένος ἀφ' ὑμῶν, à vobis defraudatus. 2 Cor. 7. v. 13. ὅτι ἀναπέπαυται τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἀπὸ πάντων ὑμῶν, quod refocillatus sit spiritus ejus ab omnibus vobis. Modò *subj. locum* Marc. 7. 4. ἀπὸ ἀγορᾶς à foro scil. venientes. Luc. 19. v. 39. καί τινες τῶν Φαρισαίων ἀπὸ τοῦ ὄχλου εἶπον & quidam Pharisæi è turba (hoc est, ut Syrus vertit, è medio turbarum) dixerunt. Modò *adj. temporis*, terminum à quo Ephes. 3. 9. ἀπὸ τῶν αἰώνων à seculis, hoc est, ab æterno. Vide paulò ante voculam *post*. *Dissentaneum*. Luc. 18 v. 3. ἐκδίκησόν με ἀπὸ τοῦ ἀντιδίκου μου, vindica me ab adversario meo Matt. 6. ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ, libera nos à malo. Luc. 10. 21. ὅτι ἀπέκρυψας ταῦτα ἀπὸ σοφῶν, quod hæc abscondisti à sapientibus. Præponitur *Adverbiis* Mat. 27. 51. ἀπὸ ἄνωθεν *à summo*: pro ἀπὸ τοῦ μέρους τοῦ ἄνωθεν ὄντος, à summa parte ibid. v. 55. ἀπὸ μακρόθεν, *eminus*. pro ἀπὸ τοῦ τόπου τοῦ μακρόθεν διεστῶτος, à loco procul distante. Luc. 24. v. 21. ἀφ' οὗ, subintellige χρόνου, ex quo tempore Joh. 1. 52 ἀπ' ἄρτι ab hoc tẽpore, pro ἀπὸ τοῦ ἄρτι χρόνου Matt. 26. 16. ἀπὸ τότε ex eo tempore. 2 Cor. 8. 10. ἀπὸ πέρυσι ab anno superiori. Rom. 15. 15. ἀπὸ μέρους, *aliquatenus*. Notetur *trajectio* casus, qui regitur. 2 Cor. 3. 18. καθάπερ ἀπὸ Κυρίου πνεύματος, velùti Domini Spiritu, pro ἀπὸ πνεύματος Κυρίου. inservit *periphrasi*, ut Joh. 21. 2. Ναθαναὴλ ὁ ἀπὸ Κανᾶ scil. ὢν, h. e. Κανναῖος, Canensis, qui erat ex Cana. In compositione vertitur *ex*, ut ἀπελπίζω. Luc. 6. 35. μηδὲν ἀπελπίζοντες nihil inde vel ex eo sperantes. ἀπολαμβάνω *excipio*. 3 Joh. ver 8. πάλιν *rursus* ἀποκαθίστημι. Act. 1. 6. *de*, ἀποστεγάζω detego, Marc. 2. 4 *valde*, ut ἀποτολμάω valde audax sum, Rom. 10. 20. *a ab abs*, ἄπειμι absum Col. 2. 5. ἀπομάσσομαι abstergo, Luc. 10. 11. Apoc. 20. 11. οὗ ἀπὸ προσώπου (pro ἀφ' οὗ) à cujus conspectu

Ἅπτω *apto, necto*. in N. T. *accendo*. Luc. 15. 8. οὐχὶ ἅπτει λύχνον, annon accendit lucernam? *Fut. act.* ἅψω. præt. act. ἧφα. *a.* 1. act. ἧψα, Luc. 8. ver. 16. λύχνον ἅψας (part. a. 1. act.) postquam lucernam accendit. Luc. 22. 55. ἁψάντων (gen pl. a. 1. act. part.) τὸ πῦρ, quum accendissent ignem, extruxissent focum. a. 2. act. ἧφον. *F. 2. act.* ἀφῶ. ἅπτομαι *tango* construitur cum genit. 1 Joh. 5. 18. ὁ πονηρὸς οὐχ ἅπτεται αὐτοῦ, malignus non attingit eum, h. e. nihil in eum ampliùs habet potestatis. metonym. effecti. *præs. imperat. med.* ἅπτου. Joh. 20. v. 17. μή μου ἅπτου, nè tange me, 2 Cor. 6. 17 ἀκαθάρτου μὴ ἅπτεσθε (2. pl. imperat præs. med.) impurum nè tangitote. præs. subj. med. ἅπτωμαι ῃ ηται. Luc. 18. 15. præs. infin. ἅπτεσθαι Luc. 6. 19. ἐζήτει ἅπτεσθαι αὐτοῦ, studebat eum tangere.

1 Cor. 7. 1. γυναικὸς ἅπτεσθαι, mulierem attingere, h.e. eam in uxorem ducere Zach.2.8. ὁ ἁπτόμενος (part.præſ.paſſ.) ὑμῶν ὡς ὁ ἁπτόμενος τῆς κόρης τοῦ ὀφθαλμοῦ αὐτοῦ, qui tangit vos, tangit pupillam oculi ipſius. imperf. ἡπτόμην ου ετο. Marc.6. v.56. ὅσοι ἂν ἥπτοντο (3.pl.imperf.med.) αὐτοῦ, quotquot tangebant eum. *Fut.*1. *med.* ἅψομαι. *a.*1.*med.* ἡψάμην ω ατο Marc. 5.31. τίς μου ἥψατο; quis me tetigit? a.1.med.ſubj. ἅψωμαι ῃ. Matth.9.21. ἐὰν μόνον ἅψωμαι, ſi ſolùm tetigero. Col.2.21. μὴ ἅψῃ (2.perſ.ſing.a.1.med.ſubj.) nè tetigeris. Marc.8.22. ἵνα αὐτοῦ ἅψηται (3.præſ. a.1. med. ſubj.) ut eum tangeret. Marc.6.56. κἂν ἅψωνται (3.pl. a.1.med. ſubj.) ut vel tangerent. part. a.1. med. ἁψάμενος Luc.22.51. ἁψάμενος τοῦ ὠτίου αὐτοῦ, tactâ ipſius aure. Præt. med. eſt ἧφα, quod cum P.act. coincidit, unde eſt nomen ἁφὴ ῆς ἡ *commiſſura*. Epheſ.4.16. διὰ πάσης ἁφῆς, per omnem commiſſuram. Col.2.19. διὰ τῶν ἁφῶν, per commiſſuras. ἀνάπτω *accendo* Jacob.3.5. ὀλίγον πῦρ ἡλίκην ὕλην ἀνάπτει; exiguus ignis quantam materiam accendit? F. ἀνάψω. P. ἀνῆφα. *a.*1.*act.* ἀνῆψα. Act.28. v.2. ἀνάψαντες (part. aor. 1. act.) καὶ πυρὰν, quum accendiſſent pyram. *præt.paſſ.* ἀνῆμμαι. *aor.*1.*paſſ.* ἀνήφθην Luc.12.49. ἤδη ἀνήφθη (τὸ πῦρ) ignis jam accenſus eſt. καθάπτω *invado* F. καθάψω. P. καθῆφα. a.1. καθῆψα invaſi Act.28.3. καθῆψε τῆς χειρὸς αὐτοῦ, invaſit manum ejus. ψηλαφάω ῶ, *contrecto, palpo*, compoſitum ex ψάλλω tango, & leni quodam modo percutio. & ἀφάω contrecto, eſt à nomine ἁφὴ ῆς ἡ tactus, F. ψηλαφήσω. P. ἐψηλάφηκα. a.1. ἐψηλάφησα. 1 Joh.1.1. αἱ χεῖρες ἡμῶν ἐψηλάφησαν, & manus noſtræ contrectârunt. Luc.24.39 ψηλαφήσατέ (2.pl a.1.act. imperat.) με, καὶ ἴδετε, contrectate me & videte. Act.17.27. εἰ ἄρα ψηλαφήσειαν (3.pl.a.1.act. Attici opt.) αὐτὸν καὶ εὕροιεν, ſi fortè palpando eum invenirent. Notetur Syntaxis. ἅπτομαι regit genitivum, ψηλαφάω verò accuſativum. Gen.27.12. μήποτε ψηλαφήσῃ (3.ſing. a.1. act.ſubj.) με ὁ πατὴρ, nè fortè me contrectet pater. præſ. paſſ. ψηλαφάομαι ῶμαι, *palpor, contrector*. Hebr.12.18. οὐ προσεληλύθατε ψηλαφωμένῳ (part.præſ.paſſ.) ὄρει, non acceſſiſtis ad contrectabilem montem.

Ἀρὰ ᾶς ἡ ab.Hebr. ארר *diræ, maledicta*, Rom.3.14. ὧν τὸ στόμα ἀρᾶς καὶ πικρίας γέμει, quorum os diris & virulentiâ plenum eſt. Ex abundantia cordis os loquitur. *Juramentum* Gen.25. v.28. γενέσθω ἀρὰ ἀνὰ μέσον ἡμῶν, καὶ ἀνὰ μέσον σου, ſit jusjurandum inter nos & inter te. Jusjurandum ſic dicitur, quod ſederati diris ſeſe devoverent, ſi jusjurandum violârent. Eâdem ratione-juramentum militare videtur dici *ſacramentum*, ab execrando. ἀράομαι [illegible] *precor*. item *diras imprecor* cum dativo. verbum medium, quod in bonam & malam partem accipitur. Chryſes ſacerdos ab Homero vocatur ἀρητὴρ ῆρος ὁ q.d. pre-

cator Ἰλιάδ. ε. v.78. ἀρητὴρ ἐτέτυκτο, θεὸς δ' ὡς τίετο δήμῳ, sacerdos factus erat, tanquam Deus verò honorabatur à populo. Euripid. ἀρῶμαι ἀρὰς malè precor. Hellenismus. F. ἀράσομαι Num. 23.v.8.P. ἠρᾶμαι.a.1.med. ἠρασάμην. κατάρα ας ἡ *imprecatio. execratio.* καταράομαι ῶμαι *diris devoveo, maledico.* Matth.5 44. εὐλογεῖτε τοὺς καταρωμένους ὑμᾶς, benedicite iis qui vos devovent. Construitur cum Acc. raro cum Dat. Scil. solius Dei est execrari. confer Rom.14.4. Judæ v.9. Luc.6.ver.28. εὐλογεῖτε τοὺς καταρωμένους (part. præs. med.) ὑμῖν. *Absolutè* Rom 12.14. εὐλογεῖτε καὶ μὴ καταρᾶσθε (2.pl.præs. imperat.) benedicite & nè imprecamini. Jacob.3 9. καταρώμεθα (1.pl.præs.med.) τοὺς ἀνθρώπους, execramur homines. F. καταράσομαι Gen.12.3. τοὺς καταρωμένους σε καταράσομαι, qui maledicunt tibi, eos execrabor. P. pass. κατήραμαι Matth 25.41. πορεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ κατηραμένοι (part. præt.pass.) abite à me maledicti. aor.1.med. κατηρασάμην ω ατο Marc.11.21. ἡ συκῆ, ἣν κατηράσω (2.sing.a.1.med.indic.) ficus, cui maledixisti. ἐπικατάρατος ου ὁ ἡ *maledictus a.* Gal.3.13. ἐπικατάρατος πᾶς ὁ κρεμάμενος ἐπὶ ξύλου, execrabilis est quisquis pendet in ligno.

Ἄρα conjunctio *utique, profectò* Matth.12.28. *nempe* 1 Cor.15.18. ἄρα καὶ οἱ κοιμηθέντες ἐν Χριστῷ ἀπώλοντο, nempe & qui obdormierunt in CHRISTO perierunt. *Videlicet* 1 Cor.15.15. εἴπερ ἄρα νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται, si videlicet mortui non excitantur. τίς ἄρα *ecquis* Luc.22.23. μήτι ἄρα *num* 2 Cor.1.17. ἐπεὶ ἄρα *alioquin. ergo* Matth. 19 25. τίς ἄρα δύναται σωθῆναι; Quis ergo potest servari? Rom.10.17. ἄρα ἡ πίστις ἐξ ἀκοῆς, ἡ δὲ ἀκοὴ διὰ ῥήματος Θεοῦ, Ergo fides est ex auditu, auditus verò per verbum DEI. 1 Cor.7.14. ἄραγε Atticè *igitur*, Matth. 7.20. sæpe vacat: & poeticè ἄρ, vel per metathesin ῥα sunt μόρια συμπληρωματικά, hoc est, dictiunculæ expletivæ. ἆρα interrogativum *utrum, an, num, nonne.* Luc. 18.8. ἆρα εὑρήσει τὴν πίστιν ἐπὶ τῆς γῆς; num reperturus est fidem in terra? Johan. 8.10. οὐδείς σε κατέκρινεν; ubi ἆρα vel μήτι ἐλλείπει, an nullus te condemnavit.

Ἄργυρος ου ὁ *argentum*, videtur derivari ab ἀργὸς. idem quod λευκὸς albus, clarus. Est enim argentum metallum album Mat. 10.9. ab ἀργὸς *albus, clarus*, est ἐναργὴς έος ὁ ἡ evidens, manifestus. ἀργύρεος ου ὁ *argenteus* Act.19.24. ἀργυρέη ης ἡ *argentea.* ἀργύρεον ου τὸ *argenteum.* 2 Tim.2.20. οὐκ ἔστι μόνον σκεύη χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ (pro ἀργύρεα) non tantùm sunt vasa aurea & argentea. ἀργύριον ου τὸ *argentum.* Act.3.6. ἀργύριον καὶ χρυσίον οὐχ ὑπάρχει μοι, argentum & aurum non est mihi. *argenteus nummus*, qui valebat minam Atticam centenariam, & in hac significatione legitur in pl.num. τὰ ἀργύρια Matth.27.3. item *pecunia* ex quocunque fit metallo Luc.9.3. φιλάργυρος ου ὁ ἡ *avarus a* quòd avens aurum

Luc.16.

Luc.16. 14. οἱ Φαρισαῖοι φιλάργυροι, Pharisæi avari. φιλαργυρία ας ἡ *avaritia*. 1 Tim.6.10. ῥίζα πάντων τῶν κακῶν ἐστὶν ἡ φιλαργυρία. radix omnium malorum est avaritia. ἀφιλάργυρος ου ὁ ἡ *alienus ab avaritia*. 1 Tim. 3. 3. Heb.13. 5. ἀφιλάργυρος ὁ τρόπος scil. ἔστω. mores vestri alieni sunt à pecuniæ amore.

Ἀρέσκω *placeo*. construitur cum Dativo. 1 Cor.10.33. præs.imperat. ἀρεσκέτω. Rom.15.2. præs. infin. ἀρέσκειν. Gal. 1.10. part. præsentis ἀρέσκων οντος ὁ 1 *Thes*.2.4 imperf. ἤρεσκον ες ε Gal.1. v.10 Fut.1. ἀρέσω. 1 Cor.7.v 34. πῶς ἀρέσει τῇ ἀνδρί. aor.1.act. ἤρεσα Matth.14.6. ἤρεσε τῷ Ἡρώδῃ. placuit Herodi. Act.6.5. ἤρεσεν (bonus visus fuit) ὁ λόγος ἐνώπιον παντὸς, ubi ἐνώπιον παντὸς per Hebraismum ponitur pro παντί. *a.1.infin.* ἀρέσαι. Rom.8.8. οἱ ἐν τῇ σαρκὶ, τῷ Θεῷ ἀρέσαι οὐ δύνανται. *part.a.1.* ἀρέσας αντος ὁ.in f.g. ἀρέσασα ης ἡ Marc.6.22. *præt act.* ἤρεκα. *præt. pass.* ἤρεσμαι σαι σται, unde est ἀρεστὸς ἡ ὸν *gratus*. Joh. 8.v.29. τὰ ἀρεστὰ αὐτῷ, quæ ei grata sunt. 1 Joh.3.22. τὰ ἀρεστὰ ἐνώπιον αὐτοῦ. Hebraismus. ἀρεστὸν οῦ τὸ *æquum*. Actor. 6.2. ἀνθρωπάρεσκος ου ὁ ἡ *hominibus placere studens cum offensa Dei*, seu qui auram popularem captat. Ephes.6.6. Coloss. 3. 22. *adulator aulicus* Psalm.53. ver.6. εὐάρεστος ου ὁ ἡ *acceptus,gratus*. Rom. 14.18. εὐάρεστος τῷ Θεῷ gratus Deo. Philip. 4.18. θυσίαν εὐάρεστον τῷ Θεῷ hostiam Deo placentem. Heb.13.21. ποιῶν ἐν ὑμῖν τὸ εὐάρεστον, efficiens in vobis quod gratum sit. εὐαρέστως *ad placitum ita ut placeamus*. Adver. Heb. 12.28. λατρεύωμεν εὐαρέστως τῷ Θεῷ, colamus Deum, ut ei placeamus. εὐαρεστέω *placeo*. F. εὐαρεστήσω. Gen. 17.1. εὐαρέστει ἐναντίον ἐμοῦ, καὶ γίνου ἄμεμπτος, indesinenter ambula coram me, & esto inculpatus. p. εὐηρέστηκα. Heb. 11.5. μεμαρτύρηται εὐηρεστηκέναι (præt.act.infin.) τῷ Θεῷ. testimonium ei (Enocho) fuit perhibitum, quòd placuerit Deo. *a.1.* εὐηρέστησα placui. Gen.39.4. εὐηρέστησεν αὐτῷ & (Josephus) placuit ei (Potiphari) Gen.5.22. εὐηρέστησε δὲ Ἐνὼχ τῷ Θεῷ. In Heb.

וַיִּתְהַלֵּךְ חֲנֹךְ אֶת־הָאֱלֹהִים

Et Henochus incontinenter ambulavit cum Deo: hoc est, semper de Deo omnipræsente cogitavit, mala fugit, totus ab eo pependit, eum invocavit. Qui hæc facit, verè Deo placet. Heb.6.11. χωρὶς πίστεως ἀδύνατον εὐαρεστῆσαι (a.1. act.infin.) absque fide imposs. est placere (Deo) præs.pass. εὐαρεστέομαι οῦμαι *delector*. Heb.13.16. τοιαύταις γὰρ θυσίαις εὐαρεστεῖται ὁ Θεὸς, talibus enim victimis, (nempe gratiarum actione & beneficentiâ) delectatur Deus. ἀρετή ῆς ἡ *virtus* Philip.4.ver.8. *pietas*. 2 Pet. 1. v.3. τοῦ καλέσαντος ἡμᾶς διὰ δόξης καὶ ἀρετῆς, qui vocavit nos ad gloriam & pietatem. Etiam Deo ἀρεταὶ *virtutes* tribuuntur, ut 1 Pet.2.v.9. ὅπως τὰς ἀρετὰς ἐξαγγείλητε, ut virtutes Dei, (nempe sapientiam, misericordiam, justitiam, potentiam, sanctitatem, & veritatem, quæ ex opere redemptionis resplendent)

dent) prædicetis. ἄρεσκ@ ου ὁ *blandus*, qui aliis placere studet, κοινοφιλὴς, qui ab omnibus gratam inire cupit, quem quidam per jocum *placentam* dixit. ἀρεσκεύομαι verb.med. *blandior*. ἀρέσκεια ας ἡ *complacentia*, si quidem sic Latinè loqui liceret. In bonam partem accipitur, Coloss. 1.10. ἀπαρέσκω *displiceo* cum dativo.

Ἄρθρον ου τὸ *articulus*. διαρθρόω ῶ. Luc. 1. 64. vide infrà verbum ἀνοίγω in Them. οἴγω aperio.

Ἀριθμὸς ου ὁ *numerus*. Luc. 22. 3. ὄντα ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δώδεκα, qui erat ex numero illorū duodecim. Joh. 6. 10. τὸν ἀριθμὸν ὡσεὶ πεντακισχίλιοι, numero quasi quinquies mille, pro κατὰ τὸν ἀριθμόν. Acto. 6. 7. ἐπληθύνετο ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν, multiplicabatur numerus discipulorum. ἀριθμέω ῶ *numero*. Fut. ἀριθμήσω. P. ἠρίθμηκα. a. 1. ἠρίθμησα. Apoc. 7. 9. ἀριθμῆσαι (a. 1. act. infinit.) numerare. *Præt. pass.* ἠρίθμημαι. Luc. 12. 7. αἱ τρίχες ὑμῶν ἠρίθμηνται (3. plur. præt. pass. indic.) capilli vestri numerati sunt. ἐξαριθμέω ῶ *ex populo deligo*, **ich mach ein auss schuss**, Num. 31. 5. ἐξηρίθμησαν (3. pl. a. 1. act. indic) delegerunt. καταριθμέω ῶ *annumero*. F. καταριθμήσω. P. κατηρίθμηκα. præt. pass. κατηρίθμημαι Actor. 1. 17. ὅτι κατηριθμημένος ἦν σὺν ἡμῖν, nobis enim fuit annumeratus. ἀναρίθμητ@ ου ὁ ἡ *innumerabilis*, ex α privat. & ἀριθμητὸς numerabilis (ἀριθμητικὸς ου ὁ numerandi peritus) Heb. 11. ver. 12. ἡ ἄμμος ἀναρίθμητος, arena innumerabilis.

Ἀριστερὸς ὰ ὸν *sinister*, *lævum*. à superlat. ἄριστ@ optim... eodem sensu accipitur εὐώνυμος q. d. fausti nominis & omin... forte ex gentili de sinistris au... ciis opinione. 2 Cor. 6. 7. διὰ τῶν ὅπλων τῆς δικαιοσύνης τῶν δεξ... καὶ τῶν ἀριστερῶν, per arma justi... dextra ac sinistra. Luc. 23. 3... ὃν ἐξ ἀριστερῶν scil. μερῶν, alter... ad sinistram. ἀριστερὰ ἀς ἡ... χεὶρ *sinistra manus*. Matth. 6... μὴ γνώτω (3. sing. a 2. act. imp... rat.) ἡ ἀριστερά σου, nè noveri... nistra tua.

Ἄριστον ου τὸ *prandium*, sic... ctum quasi ἀόριστον scil. χρόνου... quod tempus ejus definitum... servari non posset. Latinè *pra*... videtur dici ex πρὼ Doricè... πρωῒ manè, & ἔδω edo. Matt... 2. Matth. 22. 4. τὸ ἄριστόν μ... ἡτοίμασα, prandium meum p... vi. Luc. 11. 38. πρὸ τοῦ ἀρίστου, ... prandium. Luc. 14. 12. ποιεῖν ἄρι... στον καὶ δεῖπνον, facere, parare p... dium & cœnam. Sic ἀριστοπ... οιεῖσθαι & ἀριστοποιεῖσθαι idem. ... στάω ῶ *prandeo*. F. ἀριστήσω. P... στηκα. a. 1. ἠρίστησα. Joh. 21. 1... ὡς ἠρίστησαν (3. pl. aor. 1. act... dic.) quum ergo pransi e... Joh. 21. 12. δεῦτε, ἀριστήσατε... pl. a. 1. act. imperat.) adeste, p... dete. Luc. 11. 37. ὅπως ἀριστήσ... sing. a. 1. act. subj.) παρ' αὐτῷ, ... pranderet apud se.

Ἀρκέω ῶ *arceo*, *propulso*, i... T. *sufficio* 2 Cor. 12. 9. ἀρκε... ἡ χάρις μου, sufficit tibi g... mea. Joh. 6. 7. διακοσίων δηναρίων ἄρτοι οὐκ ἀρκοῦσιν αὐ... ducentorum denariorum p...

non sufficiunt eis. *Fut.* ἀρκέσω. P. ἤρκεκα. a. 1. *act.* ἤρκεσα. Mat. 25. v. 9. μήποτε οὐκ ἀρκέσῃ (3. sing. a. 1. act. subj.) ἡμῖν, nè non sufficiat nobis. præs. pass. ἀρκέομαι *ἀρκοῦμαι acquiesco, contentus sum,* cum dativo, Luc. 3. 14. ἀρκεῖσθε (2. pl. præs. pass. imperat.) τοῖς ὀψωνίοις ὑμῶν, contenti estote stipendiis vestris. 3. Johan. v. 10. μὴ ἀρκούμενος (part. præs. pass.) ἐπὶ τούτοις, non contentus hisce. Heb. 13. 5. ἀρκούμενοι τοῖς παροῦσιν, contenti præsentibus. *præt. pass.* ἤρκεσμαι. *a. 1. pass.* ἠρκέσθην. *fut. 1. pass.* ἀρκεσθήσομαι. 1. Tim. 6. 8. τούτοις ἀρκεσθησόμεθα (1. pl. fut. 1. pass. indic.) hisce contenti erimus, vel hæc nobis satis erunt. ἀρκετὸς ἡ ὸν *sufficiens,* (pro ἀρκετός) 1 Pet. 4. 3. ἀρκετὸς γὰρ ἡμῖν ὁ παρεληλυθὼς χρόνος, sufficit enim nobis præteritum tempus. Matth. 6. 34. ἀρκετὸν τῇ ἡμέρᾳ ἡ κακία αὐτῆς, sufficit sua cuique diei vexatio. ἀρκετὸν pro ἀρκετόν sufficit, ponitur pro ἀρκεῖ. Secus dicendum fuisset ἀρκετή. κακία enim est g. f. ponitur hìc ἡ κακία pro ἡ κάκωσις vexatio, afflictio; anomalia generis, Græcis usitatissima, ubi subintelligi solet πρᾶγμα. Homerus ait, φίλε τέκνον, care fili. Ovidius hunc Hellenismum imitatus est, ubi scripsit, Triste lupus stabulis. item Turpe senilis amor. ἐπαρκέω *subvenio, opitulor,* cum Dativo. 1 Tim. 5. 16. ἐπαρκείτω (3. sing. præs. act. imperat.) αὐταῖς, subveniat eis. F. ἐπαρκέσω. P. ἐπήρκεκα. a. 1. act. ἐπήρκεσα. 1 Tim. 5. v. 10. εἰ θλιβομένοις ἐπήρκεσεν (3. sing. a. 1. act. indic.) si afflictis subvenit. 1 Tim. 5. 16. ἵνα ταῖς ὄντως χήραις ἐπαρκέσῃ (3. sing. a. 1. act. subj.) ut iis, quæ verè viduæ sunt, opem ferat. αὐτάρκης εος ὁ ἡ *sufficiens.* ad verbum, sibi sufficiens, q. d. αὐτῷ ἀρκῶν Phil. 4. 11. ἐγὼ γὰρ ἔμαθον, ἐν οἷς εἰμι, αὐτάρκης εἶναι, nam ego didici, in quibus sum, iis ipsis contentus esse. αὐτάρκεια α ἡ *sufficientia.* 2 Cor. 9 8, *animus suâ sorte contentus,* vel ut alii vertunt, *contentatio.* 1 Tim. 6. 6. ἔστι δὲ πορισμὸς μέγας ἡ εὐσέβεια μετ' αὐταρκείας, est enim quæstus magnus, pietas cum animo suâ sorte contento.

Ἄρκτος ου ὁ ἡ *ursus a.* Apoc. 13. 2. 1 Sam. 17. 37. ὃς ἐξείλετό με ἐκ χειρὸς τῆς ἄρκτου, qui eripuit me ex manu ursæ; item *sidus,* unde ἀρκτικὸς ἡ ὸν septentrionalis. πόλος ἀρκτικὸς polus arcticus, cui oppositus ὁ ἀνταρκτικός.

Ἀρνέομαι οῦμαι *nego, abnego,* 2 Tim. 2 12. εἰ ἀρνούμεθα (1. pl. præs. med. indic.) κἀκεῖνος ἀρνήσεται ἡμᾶς, (3. sing. fut. 1. med. indic.) si abnegamus, & ille abnegabit nos. Tit. 1. 16. τοῖς δὲ ἔργοις ἀρνοῦνται, (3. pl. præs.) factis verò negant. 1 Joh. 2. 23. πᾶς ὁ ἀρνούμενος τὸν υἱὸν, οὐδὲ τὸν πατέρα ἔχει, quisquis negat Filium, nec Patrem habet. Marc. 14. 70. ὁ δὲ πάλιν ἠρνεῖτο pro ἠρνέετο (3. sing. imperf. med.) ipse verò rursus negabat. *Fut. med.* ἀρνήσομαι ῃ εται. Matthæi 10. v. 33. *præt. pass.* ἤρνημαι σαι ται abnegavi. 1 Tim. 5. v. 8. τὴν πίστιν ἤρνηται fidem abnegavit. h. e. ostendit se fide carere. 2 Tim. 3. 5. τὴν δύναμιν αὐτῆς ἠρνημένοι (part. præt. pass. pl. nu.

vim ejus (pietatis) abnegârunt. *a.* 1. *med.* ἠρνησάμην ω ατο *abnegavi, renui.* Apoc. 3. 8. οὐκ ἠρνήσω (2. sing. a. 1. med. indic.) τὸ ὄνομά μου, non abnegâsti nomen meum. Joh. 18. 27. πάλιν οὖν ἠρνήσατο (3. sing. a. 1. med. indic.) ὁ Πέτρος, rursus ergo negavit Petrus. Heb. 11. 24. ἠρνήσατο λέγεσθαι υἱὸς θυγατρὸς Φαραώ, renuit seu recusavit vocari filius filiæ Pharaonis. Actor. 3. 13. ἠρνήσασθε (2. plur. a. 1. med. indic.) αὐτὸν κατὰ πρόσωπον Πιλάτου, abnegâstis eum coram Pilato. Act. 7. 35. ὃν ἠρνήσαντο (3. pl. a. 1. med. indic.) quem abnegaverant. Matth. 10. v. 33. ὅστις δ' ἂν ἀρνήσηταί (3. sing. a. 1. med. subj à 1. perf. ἀρνήσωμαι η ηται) με, quisquis me adnegaverit. Act. 4. 16. καὶ οὐ δυνάμεθα ἀρνήσασθαι (a. 1. med. infinit.) & non possumus negare. 2 Tim. 2. v. 13. ἀρνήσασθαι ἑαυτὸν οὐ δύναται, negare seipsum non potest. Tit. 2. 12. ἵνα ἀρνησάμενοι (part. præs. med.) τὴν ἀσέβειαν, ut abnegatâ omni impietate. ἀπαρνέομαι οῦμαι *abnego, abdico,* idem quod ἀποτάσσομαι. confer. Luc. 14. 33. & Deut. 33. 9. ubi Levi dicitur se abdicâsse iis, quæ hominibus solent esse carissima, scilicet, nè impediretur in cultu Dei. *Fut.* 1. *med.* ἀπαρνήσομαι Marc. 14. 31. abnegabo. Luc. 22. 61 ἀπαρνήσῃ (2. sing fut. 1. med.) με τρίς, abnegabis me ter. *Fut.* 1. *pass.* ἀπαρνηθήσομαι abnegabor, Luc. 12. 9. *aor.* 1. *med.* ἀπηρνησάμην ω ατο abnegavi. *a.* 1. *med. imperat.* ἀπάρνησαι ἀσθω Matt. 16. 24. ἀπαρνησάσθω ἑαυτόν, abneget seipsum; seu, ut vertit Th. B. *abdicet seipsum.* Abnegare se ipsum est propriæ voluntati renunciare, & solius Dei voluntati quæ sola est sancta, se subjicere. Verè & intimè humiliari ex sui ipsius cognitione, ex notitia nostri non cura rerum cœlestium, humana despicere.

Ἀρόω ῶ aro **ich are.** F ἀρόσω P. ἤροκα. præt pass. ἤρομαι σαι ται unde est ἄροτρον ου τὸ aratrum Luc. 9. 62. ἐπιβαλὼν τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπ' ἄροτρον, qui admovet manum suam aratro. ἀροτὴρ ῆρος ὁ arator Isa. 61. 5. ἀροτριάω ῶ *aro, terram colo, vomere terram scindo.* Luc. 17. 7. δοῦλον ἔχων ἀροτριῶντα contractè pro ἀροτριάοντα (part. præs. act. accus. sing.) servum habens arantem. 1 Cor. 9. 10. ἐπ' ἐλπίδι ὀφείλει ὁ ἀροτριῶν ἀροτριᾷν, sub spe debet is qui arat arare.

Ἀρς ἀρνὸς ὁ ἡ *agnus a,* Luc. 10. 3. ὡς ἄρνας ἐν μέσῳ (pro εἰς μέσον) λύκων, tanquam agnos in medium luporum. in dat. pl. pro ἀρσί legitur ἀρνάσι Gen. 30. 35. formam τοῦ ἀνδράσι. Plat. ὡς λύκοι ἄρνα φιλοῦσι, sicut lupi agnum diligunt. ἀρνίον ου τὸ *agnellus* Joh. 21. 15. βόσκε τὰ ἀρνία μου, pasce agnellos meos. Jer. 11. 19. ἐγὼ δὲ ὡς ἀρνίον ἄκακον, ἀγόμενον τοῦ θύεσθαι, ego verò eram ut agnus innocens, qui ducitur ut mactetur.

Ἁρπάζω *rapio.* Joh. 10. 12. λύκος ἁρπάζει αὐτά, & lupus rapit eas. Mat. 11. 12. καὶ βιασταὶ ἁρπάζουσιν αὐτήν, violenti rapiunt illud. *F. act.* ἁρπάσω, vel ἁρπάξω. Joh. 10. 28. οὐχ ἁρπάσει τις αὐτὰ ἐκ τῆς χειρός μου, nemo

piet eas è manu mea. *a.* 1. *act.* ἥρπασα Act. 8. 39. ἥρπασε τὸν Φίλιππον, Spiritus Domini rapuit Philippum. *præt. act.* ἥρπακα. *a.* 2. *act.* ἥρπαγον. unde est *aor.* 2. *pass.* ἡρπάγην raptus fui. 2 Cor. 12. v. 4. ἡρπάγη εἰς παράδεισον, raptus in paradisum. 2 Cor. 12. 2. ἁρπαγέντα (part. a. 2. pass. accus. sing. à nominativo ἁρπαγεὶς εῖσα έν.) *fut.* 2. *pass.* ἁρπαγήσομαι rapiar. 1 Thes. 4. v. 17. ἅμα σὺν αὐτοῖς ἁρπαγησόμεθα, simul cum eis rapiemur in occursum Domini. *a.* 1. *pass.* ἡρπάσθην raptus fui Apoc. 12. 5. καὶ ἡρπάσθη τὸ τέκνον αὐτῆς πρὸς τὸν Θεόν, & raptus est filius ejus ad Deum. *præt. med.* ἥρπαγα, unde est ἁρπαγὴ ῆς ἡ *rapina* Luc. 11. 39. (& ἅρπαγος ου ὁ, pro quo usitatum est) ἅρπαξ γος ὁ *rapax.* Matth. 7. 15. ἔσωθεν δέ εἰσι λύκοι ἅρπαγες, intus sunt lupi rapaces. *raptor* 1 Cor. 5. 11. dat. pl. ἅρπαξι 1 Cor. 5. 10. præt. pass. ἥρπασμαι & ἥρπαγμαι, unde est ἁρπαγμὸς οῦ ὁ *rapina* Philip. 2. v. 6. οὐχ ἁρπαγμὸν ἡγήσατο, non rapuit. Hellenismus. ἡγήσασθαι ἁρπαγμὸν pro ἁρπάζειν. Sic ποιεῖσθαι φάσιν *apparere*, ποιεῖσθαι μετάβασιν *transire. non rapuit*, τὸ εἶναι ἶσα Θεῷ, h. e. æqualitatem cum Deo. Infinitivus ponitur pro nomine. Similis phrasis est Hebr. 10. 29. καὶ τὸ αἷμα τῆς διαθήκης κοινὸν ἡγησάμενος, *qui sanguinem fœderis profanaverit.* κοινὸν ἡγησάμενος pro κοινώσας. ἅρπη ης ἡ *falx.* συναρπάζω *corripio, abripio.* F. συναρπάσω. P. συνήρπακα. Luc. 8. ver. 29. πολλοῖς γὰρ χρόνοις συνηρπάκει (3. sing. præt. plusq. act. indic.) αὐτὸν, à multo enim tempore corripuerat eum. a. 1. act. συνήρπασα Act. 6. 12. καὶ ἐπιστάντες συνήρπασαν (3. pl. a. 1. act. indic.) αὐτὸν, & eum adorti corripuerunt. part. a. 1. συναρπάσας αντος ὁ Act. 19. 29. a. 1. pass. συνηρπάσθην unà abreptus fui. Actor. 27. 15. συναρπασθέντος δὲ τοῦ πλοίου, abrepto verò navigio. διαρπάζω *diripio.* F. διαρπάσω Marc. 3. 27. καὶ τότε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ διαρπάσει (3. sing. fut. 1. act. indic.) & tunc domum ejus diripiet a. 1. act. διήρπασα. Mat. 12. 29. τὰ σκεύη αὐτοῦ διαρπάσαι (a. 1. act. infinit.) vasa ejus diripere. præt. pass. διήρπασμαι Jer. 21. v. 12. ἐξέλεσθε διηρπασμένον ἐκ χειρὸς ἀδικοῦντος, eripite eum qui rapinam patitur ab opprimente.

Ἄῤῥην vel ἄρσην ενος ὁ *mas, masculus*, Rom. 1. 27. ἄρσενες *masculi*, dat. pl. ἄρσεσι ibid. Legitur etiam ut adjectivum ἄῤῥην vel ἄρσην ενος ὁ ἡ *masculus a.* ἄρσην φωνὴ vox mascula. in neut. gen. ἄρσεν vel ἄῤῥεν ενος τὸ *mas.* substantivè capitur Mat. 19. v. 4. ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτοὺς, masculum & fœminam fecit eos. Luc. 2. 23. πᾶν ἄρσεν διανοῖγον μήτραν, omnis masculus adaperiens matricem, h. e. primogenitus. Gal. 3. 28. οὐκ ἔνι ἄρσεν καὶ θῆλυ, non est masculus aut fœmina.

Ἀρτέμων ονος ὁ *artemo onis*, h. e. velum navi superadditum. Vitruvius lib. 10 docet Arremonem esse instrumentum cum orbiculis, ad sublevanda & dimittenda onera, quo in navibus funes

ductarii trahuntur, & armamenta explicantur. Vulgo *trochleam* vocant, hoc est, machinā tractoriam. Derivari videtur ab ἀρτάω suspendo. Act. 27. 40. καὶ ἐπάραντες τὸν ἀρτέμονα & sublato artemone.

Ἄρτι *nunc, modò* Adv. Matth. 9. v. 18. ἡ θυγάτηρ μου ἄρτι ἐτελεύτησε, filia mea modò obiit. Joh. 13. 7. ὃ ἐγὼ ποιῶ, σὺ οὐκ οἶδας ἄρτι, quod ego facio, tu nescis nunc. Joh. 2. 10. 1 Cor. 15. 6. ἕως ἄρτι *hucusque* (pro ἕως τοῦ ἄρτι χρόνου) prout alibi nomen exprimitur. 1 Cor. 4. 11. ἄχρι τῆς ἄρτι ὥρας, ad hoc usque tempus. 1 Cor. 13. 12. ἄρτι γινώσκω ἐκ μέρους jam cognosco ex parte. ἀπ' ἄρτι *ab hoc tempore* Matt. 26. 29. *jam nunc*, Joh. 13. 12. ἀπ' ἄρτι λέγω ὑμῖν πρὸ τοῦ γενέσθαι, jam nunc dico vobis priusquam fiat. *Nuper*, 1 Thess. 3. 6. ἄρτι δὲ ἐλθόντος Τιμοθέου πρὸς ὑμᾶς, nuper autem quum venisset Timotheus ad vos.

Ἄρτιος ὁ ἡ *par*. propriè de numero ἄρτιος ἀριθμὸς numerus par. cui opponitur περιττὸς impar. *perfectus*. 2 Tim. 3. 17. ἵνα ἄρτιος ᾖ ὁ τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος, ut perfectus sit homo Dei. h. e. legatus seu minister Dei. ἀρτίζω *perfectum reddo, compleo, omnibus numeris absolutum reddo*, ut nihil desit aut redundet: item *sarcio quod ruptum & dissolutum est*. Vide Matth. 4. 21. item *luxata membra in locum suum restituo*. F. ἀρτίσω. P. ἤρτικα. præt. pass. ἤρτισμαι. a. 1. med. ἠρτισάμην. ἀπαρτίζω *absolutum reddo, omnibus numeris expleo*. Fut. ίσω. P. ἀπήρτικα. præt. pass. ἀπήρτισμαι, unde est nomen ἀπαρτισμὸς *perfectio*. Luc. 14. v. 28. ἐξαρτίζω *perago, absolvo*. F. ίσω. P. ἐξήρτικα. a. 1. ἐξήρτισα. Act. 21. 5. ἐξαρτίσαι (a. 1. act. infin.) τὰς ἡμέρας, peractis illis diebus. *perfectè instruo*. 2 Tim. 3. 17. ἐξηρτισμένος (part. præt. pass.) perfectè instructus. καταρτίζω *sarcio, redintegro, reconcinno*. Matth. 4. 21. καταρτίζοντας τὰ δίκτυα ἑαυτῶν, sarcientes retia sua. *instauro, reconcinno*. Gal. 6. 1. καταρτίζετε (2. plur. præs. act. imperat.) τὸν τοιοῦτον, instaurate ta-lem, quasi dicat, vos qui estis ministri CHRISTI veri illius medici. F. καταρτίσω. P. κατήρτικα. a. 1. κατήρτισα. *perficio* 1 Pet. 10. αὐτὸς καταρτίσαι (3. sing. a. 1. act. opt.) ὑμᾶς. ipse integros vos reddat, vos perficiat, vos aptos & idoneos faciat. *præs. pass.* καταρτίζομαι. 2 Cor. 13. 11. καταρτίζεσθε, παρακαλεῖσθε, instauramini, consolatione erigimini, hoc est, vos ipsos instaurate, consolatione erigite. præt. pass. κατήρτισμαι *perfectus fio*. Luc. 6. v. 40. κατηρτισμένος (part. præt. pass.) δὲ πᾶς ἔσται perfectus autem quilibet erit. *coagmentatus fui*, Roman. 9. 22. 1 Cor. 1. 10. Heb. 11. 1. πίστει νοοῦμεν κατηρτίσθαι (præt. pass. infinit.) τοὺς αἰῶνας ῥήματι Θεοῦ per fidem intelligimus *constructum fuisse* mundum verbo Dei. aor. 1. med. κατηρτισάμην ωατο, *paravi, adaptavi*. Heb. 10. 5. σῶμα κατηρτίσω (2. sing. a. 1. med. indic.) μοι, corpus adaptâsti mihi. in Hebr. Psal. 40. 7. est *aures perforâsti mihi*. Sed Apostolus retinuit verba Græcæ

versioni

versionis, eundémque esse sensum patet ex Hebr. 10.9. Servi enim illi, quorum aures perforabantur, Exod 21.5. erant fidelissimi, & ad nutum heris suis obtemperabant. Et hunc ipsum ob finem ὁ Λόγος formam servi assumpserat. Matth. 21.16. ἐκ στόματος νηπίων καταρτίσω αἶνον, ex ore infantum parâsti tibi laudem.

Καταρτισις εως ἡ *instauratio, reconcinnatio.* 2 Cor. 13.9. καταρτισμὸς ȣ ὁ *coagmentatio*, Ephes. 4.12. Προκαταρτίζω *priùs absolvo.* Fut. ίσω. P. προκατήρτικα. a. 1. act. προκατήρτισα αι 2 Cor. 9. 5. προκαταρτίσωσι (3. plur. a. 1. act. subj.) *priùs absolverent.*

Ἄρτος ȣ ὁ *panis.* ab ἄρω apto, quod cibus sit corpori humano congruus, adeo ut meritò sine pane omnis mensa dicatur esse inops. 2 Cor. 9. 10. ὁ χορηγῶν τ̃ ἄρτον εἰς βρῶσιν, qui suppeditat panem in escam. 2 Thes. 3. 12. τ̃ ἑαυτῶν ἄρτον ἐσθίωσιν, suum ipsorum panē (non alienum) edant. 1 Cor. 10.16. τ̃ ἄρτον ὃν κλῶμεν ὅζι, pro ὁ ἄρτος ὃν κλῶμεν, panis quem frangimus. elegans ἀντίπτωσις quem Hellenismum etiam Dido Æneid. 1. imitata fuit, ubi dixit, *Urbem quam statuo vestra est, subducite naves. cibus* ex Hebraico idiotismo 2 Thess. 3. 8. *alimentum* ϑορή, Psalm. 136.25. ὁ διδὺς ϑροφὴν (Heb. ἄρτον) πάσῃ σαρκὶ, qui dat alimentum omni carni. Gen. 3.19 ἐν ἱδρῶτι τ̃ȣ προσώπȣ σȣ φαγῇ τ̃ ἄρτον σȣ, in sudore vultus tui vesceris pane (cibo) tuo. Psal. 78.29 ἄρτον ἀγγέλων ἔφαγεν ἄνθρωπος, panem angelorum comédit homo, h.e. qualem coméderent angeli, si quem comederent. convivium. Matth. 15.2. Marc. 7.5. Luc. 14.15.

Ἀρτύω *condio.* F. ἀρτύσω. Marc. 9.50. ἐν τίνι αὐτὸ ἀρτύσετε; quonam ipsum (sal) condietis? a. 1. ἤρτυσα. P. ἤρτυκα. præt. pass. ἤρτυμαι. Coloss. 4.6. ἀλατι ἠρτυμένος (part. præt. pass.) sermo vester sit sale conditus. h.e. non debet esse putris, de quo Eph. 4.29. a. 1. pass. ἠρτύθην. fut. 1. pass. ἀρτυθήσομαι. Luc. 14.34. ἐν τίνι ἀρτυθήσεται; quâ re (sal) condietur?

Ἄρχω *impero, dominor* cum gen. Jud. 8.22. ἄρχε (imperat. præs.) ἡμῶν, impera nobis, dominium habe in nos, esto princeps noster. Mar. 10.42. ἄρχειν τ̃ ἐθνῶν, imperare gentibus. *F. act.* ἄρξω Jud. 8. 23. κ̀ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Γεδεών, ȣ̓κ ἄρξω ἐγὼ ὑμῶν, κ̀ ȣ̓κ ἄρξει ὁ ὑιός μȣ ὑμῶν, Κύριος ἄρξει (3. sing. fut. 1. act. indic.) ὑμῶν. Et dixit ad eos Gedeon, Non habebo ego dominium in vos, neque filius meus; DOMINUS erit princeps vester, ille plenum in vos habebit dominium. q. d. tantum honorem mihi non sumo. *a. 1. act.* ἦρξα imperavi Jud 9 22 κ̀ ἦρξεν (3 sing. a 1 act. indic.) Ἀβιμάλεχ ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ τρία ἔτη, tenuit ergo Abimelech principatum super Israëlem tribus annis. *principem constituo*, Hoseæ 8. 4. ȣ̓ δι' ἐμȣ̃ ἦρξαν (3. plur. a 1 act. indic.) præfecerunt sibi principem (Israëlitæ) non ex me. *Præt. act.* ἦρχα. ἄρχομαι verb. med. *incipio.* 2 Cor. 3.1. ἀρχόμεθα (1. plur. præs. med. indic.) πάλιν ἑαυτȣ̀ς συνιςάνειν, incipimus rursus nos ipsos commendare. Luc. 3.23. κ̀ αὐτὸς

αὐτὸς ἦν ὁ Ἰησοῦς ὡσεὶ ἐτῶν τριάκοντα ἀρχόμενος (part. præs. med.) ple autem JEsus incipiebat esse quasi (seu ferè) annorum triginta. Luc. 21 28. ἀρχομένων (part. præs. med. genit. pl. g. n.) δὲ τούτων γίνεσθαι, quum autem hæc fieri incipient. Sunt duo genitivi absolute positi. *Fut. 1. med.* ἄρξομαι *incipiam*. Luc. 13 26. τότε ἄρξεσθε (2. pl. fut. 1 med. indic.) λέγειν, tunc incipietis dicere Luc. 23, 30 τότε ἄρξονται (3 pl. fut. 1. med. indic.) λέγειν τοῖς ὄρεσι, πέσετε ἐφ' ἡμᾶς, tunc incipient dicere montibus, Obruite nos. *præt. pass.* ἦργμαι. 1 Sam. 22. 15. εἰς σήμερον ἦργμαι; hodiène demum incepi? aor. 1. pass. ἤρχθην ης η. Arist. 3. polit. οὐκ ἔστιν εὖ ἄρχειν μὴ ἀρχθέντα, bene imperare nequit, qui non ipse priùs sub imperio fuerit *a. 1. med.* ἠρξάμην ω ατο *incœpi, cœpi*, Act. 18. 26. ἤρξατο (3. sing a. 1. med indic.) παῤῥησιάζεσθαι, cœpit liberè loqui. Luc. 15. 24. ἤρξαντο (3. pl. aor. 1 med. indic.) εὐφραίνεσθαι, cœperunt lætari. vulg. epulari, lætiùs & lautiùs convivari. *subj. a. 1.* ἄρξωμαι η ηται. Luc. 14. v. 9. καὶ τότε ἄρξῃ (2. sing. a. 1. subj. med.) μετ' αἰσχύνης τὸν ἔσχατον τόπον κατέχειν, & tunc incipias cum rubore ultimum occupare locum. ἄρξῃ hic posset videri 2. perf. fut. 1. med. indic. ἄρξομαι ῃ εται, sed vera analysis ex textu petenda est. Subintell. hic ἀπὸ κοινοῦ, μήποτε quod regit subj. Luc. 12 45. καὶ ἄρξηται (3. sing. a. 1. med. subj.) τύπτειν τοὺς παῖδας, cœperitq; percutere servos. Luc. 3. v. 8. μὴ ἄρξησθε (2. pl. a. 1. med. subj.) λέγειν, nè cœperitis dicere. 1 Pet. 4. 17. ὁ καιρὸς ἄρξασθαι (a. 1. med. infin.) τὸ κρίμα ἀπὸ οἴκου τοῦ Κυρίου, tempus est, quo incipiat judicium à domo Domini. Matth. 14. 30. ἀρξάμενος (part. a. 1. med.) καταποντίζεσθαι, quum cœpisset demergi. Mat. 18. 24. ἀρξαμένου δὲ αὐτοῦ συναίρειν, quum autem cœpisset conferre rationem. ἀρξαμένου αὐτοῦ sunt duo genitivi absoluti. Luc. 24. 47. ἀρξάμενον (part. a. 1. med. accusativus) ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ, incipiens ab Hierosolymis. Vulgata versio, *incipientibus vobis*, id est, ἀρξαμένων vid. ὑμῶν. ἄρχων ὁ *princeps, caput, rex*. Matth. 20. 25. οἱ ἄρχοντες τῶν ἐθνῶν, principes gentium. Apoc. 1. 5. ὁ ἄρχων τῶν βασιλέων τῆς γῆς, princeps regum terræ. videl. JEsus CHRISTus, qui ipse Apoc. 19. 16. vocatur βασιλεὺς βασιλέων rex regum, per Hebraismum, h. e. summus rex cui (Mat. 28. 18. Col. v. 10.) data est omnis potestas in cœlo & in terra, adeo ut ad nomen ejus omne genu se flectat. Philip. 2. v. 10. *Rector, præfectus*. Luc. 8. 41. ἄρχων τῆς συναγωγῆς præfectus synagogæ. οἱ ἄρχοντες *proceres*. Act. 4. v. 8. ἄρχοντες τοῦ λαοῦ. Joh. 3. 1. ἄρχων τῶν Ἰουδαίων pro τις τῶν ἀρχόντων quidam ex primoribus Judæorum prout legimus, Luc. 14. 1. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐλθεῖν αὐτὸν εἰς οἶκόν τινος τῶν ἀρχόντων, & accidit, quum venisset domum cujusdam ex primoribus. ἄρχουσα ης ἡ *domina, princeps fœmina*. Thren. 1. 1. 1 Regum. 11 3. *magistratus*. Rom. 13. v. 3. οἱ γὰρ ἄρχοντες οὐκ εἰσὶ φόβος τῶν ἀγαθῶν ἔργων, nam magistratus

tus non sunt terrori bonis operibus. ἀρχόμενος ὁ *subditus*, qui principi paret. relatum τοῦ ἄρχοντος. scil. hæc per se sunt participia, sed pro more linguæ nominascunt, seu pro nominibus substantivis accipiuntur. ἀρχὴ ῆς ἡ *principium, initium*. Joh. 1.1. ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος, in principio erat Verbum. Luc. 1.2. οἱ ἀπ' ἀρχῆς αὐτόπται, qui a principio spectatores ipsi. 2 Thes. 2.13. ὅτι εἵλετο ὑμᾶς ἀπ' ἀρχῆς quòd vos elegerit ab initio. Th. 2. exponit ἀπ' ἀρχῆς ante jacta mundi fundamenta. Atque ita illi ἀπ' ἀρχῆς idem est quod ἀπὸ τῶν αἰώνων. Eph. 3.9. h.e. ab æterno. optimè sic Th. Beza vertit. vide suprà ἀπὸ, quod ad formam Heb. מן quandoque significat *ante*. Et sic quoque accipio illud 1 Joh. 1.1. ὃ ἦν ἀπ' ἀρχῆς, quod erat ante principium, scil. temporis, h.e. ut legimus Psal. 93.2. quod fuit ab æterno. Vulgatus interpres legit ἀπαρχὴν primitias, h.e. ut primitiæ essetis. confer Jacob. 1.18. Reipsa interp. conveniunt. 2 Pet. 3.4. ἀπ' ἀρχῆς κτίσεως, ab initio creationis. Joh. 6.64. ἐξ ἀρχῆς à principio. Vulg. ab initio. Joh. 8.25. τὴν ἀρχὴν ὅτι καὶ λαλῶ ὑμῖν, id quod à principio dico vobis. τὴν ἀρχὴν (subintell. κατὰ) idem, Nonno interprete, quod ἐξ ἀρχῆς. Posselius adverbialiter capit pro ὅλως, παντελῶς *omnino, prorsus*. Hoc sensu legitur apud Xenoph. de pæd. τοῦ γὰρ τὴν ἀρχὴν μὴ κάμνειν τὸ στράτευμα, τούτου σοι δεῖ μέλειν, prorsus operam dabis, nè exercitus malè habeat, nè in morbos incidat. Heb. 2.3. ἥτις ἀρχὴν λαβοῦσα λαλεῖσθαι διὰ Κυρίου, quæ quum primùm enarrari cœperit per ipsum Dominum. ἀρχὴ idem quod πρῶτος *primus*. Col. 1.18. ὅς ἐστιν ἀρχὴ, πρωτότοκος ἐκ νεκρῶν, qui est principium (i.e. primus) & primogenitus ex mortuis. *autor*. Apoc. 3.14. ἡ ἀρχὴ τῆς κτίσεως, autor creaturæ, h.e. creaturarum, seu rerum creatarum. Heb. 3.18. τὴν ἀρχὴν τῆς ὑποστάσεως, principium, h.e. rem præcipuam, quæ est fides, quâ sustentamur. Prov. 1.7. ἀρχὴ σοφίας φόβος Κυρίου, principium sapientiæ timor Domini, h.e. timor Domini primas tenet in sapientia, adeò ut absque ea sapientia non sit sapientia, sed potiùs quædam calliditas. Genes. 1. v. 1. & Joh. 1.1. ἐν ἀρχῇ in principio, h.e. quum mundus inciperet condi. Hebraica periphrasis est adverbii *principio*, Germanicè **anfänglich**. Sic Joh. 2.11. ἐποίησε τὴν ἀρχὴν τῶν σημείων ὁ Ἰησοῦς Jesus hoc initium signorum fecit (Hypallage) h. e. sicut Syrus vertit, h. e. signum (miraculum) primum, quod Jesus edidit in Cana. *Brevis introductio*, Hebr. 6.1. ἀφέντες τὸν τῆς ἀρχῆς τοῦ Χριστοῦ λόγον, omisso qui in CHRISTO rudes inchoat sermone, h e. neglecta Catechetica doctrina. Notetur hic *hypallage* τὸν λόγον τῆς ἀρχῆς pro τὴν ἀρχὴν τοῦ λόγου. *origo*, *primus integritatis status*, Judæ v. 6. τοὺς μὴ τηρήσαντας τὴν ἀρχὴν, qui non servatâ suâ origine. *imperium* Luc. 20. v. 20. εἰς τὸ παραδοῦναι αὐτὸν τῇ ἀρχῇ καὶ τῇ ἐξουσίᾳ τοῦ ἡγεμόνος, ut traderent eum imperio & potestati præsidis.

præsidis. αἱ ἀρχαὶ *angeli*, qui sic dicuntur, quòd Deus eorum ministerio utatur in regnorum gubernatione, cujus exemplum certissimum habemus Dan. 12. v. 1. Rom. 8. 38. Ephes. 3. 10. Col. 1. 16. *magistratus* Luc. 12. 11. Tit. 3. 1. *Filius Dei* dicitur Apoc. 1. ver. 8. ἀρχὴ καὶ τέλος, *principium* & *finis*, hoc est, qui neque cœpit esse, neque desinet esse, qui est principium sine principio, & finis sine fine, i. e. qui est æternus. Dicitur quidem Melchizedekus Hebr. 7. v. 3. μήτε ἀρχὴν ἡμερῶν, μήτε ζωῆς τέλος ἔχων, neque initium dierum, neq; vitæ finem habens, h. e. cujus neque nativitas neque mors descripta legatur: quæ de Melchisedeko accipienda sunt ut typo, vere autem de CHRISTO. Moses enim eum nobis proponit, ac si repente è cœlo delapsus, mox eò se recepisset, nullâ ipsius majorum, neq; mortis factâ mentione. Dicitur ergo initium dierum non habuisse, scil. à Mose descriptum. Nec necesse ut simile simili in omnibus quadret. Cæteroquin Melchizedekũ æquè suis natum fuisse parentibus atque nos, & aut more aliorum hominum mortuum, aut, more Enochi, vivum hinc translatum, debet esse extra omnem controversiam. item αἱ ἀρχαὶ idem quod τὰ ἄκρα *extrema*. Act. 10. 11. τέσσαρσιν ἀρχαῖς δεδεμένον, quatuor extremis devinctum. **mit vier Zipfel angebunden.** ἀπαρχὴ ῆς ἡ *primitiæ*, q. d. ἀπ' ἀρχῆς scil. γεννημάτων τῆς γῆς, unde πρωτογεννήματα dicuntur. Levit. 23. ad verbum *de principio* scil. frugum hoc est, de primis frugibus, quas Deus jure voluit sibi ceu autori & datori consecrati. Rom. 8. 23. οἱ τὴν ἀπαρχὴν τοῦ πνεύματος ἔχοντες, qui habemus primitias Spiritûs. Metaphora suavissima sumpta à more Ecclesiæ V. Test. Deut. 26. Levit. 23. 14. Scil. Deus in hac vita est *aliquid* in electis suis, in altera verò ita erit *omnia* in omnibus. 1 Corin. 15. v. 28. Hic prægustamus, illic verò discumbentes cum Abrahamo, Isaaco & Jacobo, lætè hilariterque epulabimur. Matth. 8. 11. Gustus ergo ille paterni Dei favoris, qui est à Spiritu S. dicitur ἀπαρχὴ τοῦ πνεύματος. Sic CHRISTus 1 Cor. 15. 20. dicitur ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων. Scil. sicut Israëlitæ primitias Deo offerentes partim gratias ei agebant, partim etiam certam spem concipiebant segetis suo tempore plenè fruendæ: ita ex resurrectione CHRISTI capitis nostri, certam concipimus spem nostræ futuræ gloriosæ resurrectionis. Jacob. 1. v. 18. Electi dicuntur ἀπαρχὴ τῶν κτισμάτων, primitiæ inter omnes creaturas, scil. Deo sacræ, quòd Deus eos ex perdita hominum multitudine elegerit, ut sibi essent consecrati, vel, ut Apostolus loquitur Eph. 1. 4. ut sint sancti & inculpati in conspectu Dei, suóque obsequio Deum glorificent, Joh. 25. 8. ἀπάρχομαι *primitias solvo* construitur cum Dat. Prov. 3. 9. ἀπάρχου αὐτῷ ἀπὸ τῶν καρπῶν, solve primitias illi (DOMINO) ex fructibus. *Fut.* 1. *med.* ἀπάρξομαι. *aor.* 1. *med.* ἀπηρξάμην ω ατο. 2 Chron. 30. v. 24. ἀπ-

χαῖς.

χαῖ@ ἀία ἀῖεν, *antiquus a νm.* Act.21.v.16. ἀρχαῖ@ μαθητὴς, antiquus discipulus. Apoc.12 9. ὁ ὄφις ὁ ἀρχαῖος antiquus serpens. 2 Pet.2.5. ἀρχαῖ@ ὁ κόσμος, priscus mundus, prima mundi ætas. Matth.5.v.21,27, 33. οἱ ἀρχαῖοι veteres, majores, prisci. Luc.9.v.8 προφήτης τις (pro τις Luc.9.19.) τῶν ἀρχαίων ἀνέστη, propheta quidam ex priscis surrexit. Ezech. 21. 21. ἀρχαία ὁδὸς antiqua via. Hebr. bivium. 1 Sam. 24.v.14. ἡ παραβολὴ ἡ ἀρχαία antiquum proverbium. Act. 15. 7. ἀφ' ἡμερῶν ἀρχαίων jam pridem. Syrus, à dieb⁹ priorib⁹. ἡμέραι ἀρχαῖαι Deut.4.32. septuaginta ימי קדם vertunt ἡμέραι πρότεραι Psa.79. v.8. μὴ μνησθῇς ἡμῶν ἀνομιῶν ἀρχαίων, nè recorderis iniquitatum ante hæc à nobis commissarum. 2 Cor. 5. v. 17. τὰ ἀρχαῖα παρῆλθεν, vetera præterierunt. Hellenism⁹. In comparativo gradu ἀρχαιότερ@, antiquior: in superl. ἀρχαιότατ@, antiquissimus. 'Ασιάρχης ου ὁ q.d. ἄρχων τῆς 'Ασίας, præfectus Asiæ. Act. 19. 30. τινὲς τῶν 'Ασιαρχῶν, sed quidã ex Asiarchis. ἐθνάρχης ου ὁ q.d. ἄρχων τοῦ ἔθνους gentis præfectus. 2 Cor.11.32. ἑκατοντάρχης ου ὁ q. d. ἀρχὸς τῶν ἑκατόν. Dicitur etiam ἑκατόνταρχος ου ὁ. τοῦ interpositũ est. εὐφωνίας ἕνεκα. *centurio.* Act. 10.v.1. τῷ ἑκατοντάρχῃ (dat. casus) Act. 27. 1. ἐπαρχία ας ἡ *provincia* à nomine ἔπαρχος ου ὁ *præfectus, satrapa,* q.d. ὁ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ὤν, qui est cum imperio. Act. 23.v. 34. πατριάρχης ου ὁ Heb.7. v.4. q.d. ἄρχων τῆς πατριᾶς, tribus seu familiæ princeps. *patriarcha.* Actor.2. 29. περὶ τοῦ πατριάρχου Δαβίδ. Act. 7. 9. οἱ πατριάρχαι patriarchæ. πειθαρχέω ῶ propriè πείθομαι τῷ ἄρχοντι, magistratui *obedio, pareo,* regit Dativum. Act. 5.v.29. πειθαρχεῖν δεῖ Θεῷ μᾶλλον, ἢ ἀνθρώποις, obedire oportet Deo potiùs, quàm hominibus. ib. v.32. τοῖς πειθαρχοῦσιν (dativ. pl.) obedientibus. F. ήσω. P. πεπειθάρχηκα. a.1. ἐπειθάρχησα parui. Act. 27.21. πολιτάρχης ου ὁ q.d. ἄρχων τῆς πόλεως vel τῶν πολιτῶν, *urbis præfectus.* Act. 17.v. 6. στρατοπεδάρχης ου ὁ ex στρατόπεδον ου τὸ *castra,* quod rursus est ex στρατὸς οῦ ὁ exercitus, & πέδον ου τὸ solum. *præfectus exercitus, dux.* Act. 28. v.16. τετράρχης ου ὁ q.d. ἄρχων τῶν τεσσάρων, scilicet ἐπαρχιῶν seu διοικήσεων, princeps quatuor præfecturarum seu provinciarum, *tetrarcha.* Matth. 14.1. τετραρχέω ῶ *sum tetracha.* Luc.3. 1. F. ήσω. P. τετετράρχηκα. χιλιάρχης ου ὁ ex ἄρχων & χίλιοι mille. q.d. ἄρχων τῶν χιλίων, qui mille praeest. Latinè *tribunus militum,* **Kriegs=obrister.** χιλίαρχος ου ὁ *idem.* Joh. 18.v.12. quod est ex χίλιοι mille. & ἀρχὸς οῦ ὁ idem quod ἄρχων οντ@ ὁ princeps. ἐνάρχομαι *incipio.* F. ξομαι. aor.1. ἐνηρξάμην ω αλο *cœpi.* Philip.1.v.6. ὁ ἐναρξάμεν@ (part. a.1. med.) ἐν ὑμῖν ἔργον ἀγαθὸν, qui in vobis cœpit opus bonum. Gal.3.v. 3. ἐναρξάμενοι πνεύματι, qui spiritu cœperitis. προενάρχομαι *ante incipio.* a. 1. med. προενηρξάμην ω αλο. 2 Corin 8.6. ἵνα καθὼς προενήρξατο (3 sing. a. 1. med. indic.) οὕτως ἐπιτελέσῃ, ut sicut ante cœpit, ita etiam absolvat. ibid. v. 10.

προενήρξασθε

præſidis. *αἱ ἀρχαὶ angeli*, qui ſic dicuntur, quòd Deus eorum miniſterio utatur in regnorum gubernatione, cujus exemplum certiſſimum habemus Dan. 12. v. 1. Rom. 8. 38. Epheſ. 3. 10. Col. 1. 16. *magiſtratus* Luc. 12. 11. Tit. 3. 1. *Filius Dei* dicitur Apoc. 1. ver. 8. ἀρχὴ καὶ τέλος, *principium* & *finis*, hoc eſt, qui neque cœpit eſſe, neque deſinet eſſe, qui eſt principium ſine principio, & finis ſine fine, i.e. qui eſt æternus. Dicitur quidem Melchizedekus Hebr. 7. v. 3. μήτε ἀρχὴν ἡμερῶν, μήτε ζωῆς τέλος ἔχων, neque initium dierum, neq; vitæ finem habens, h.e. cujus neque nativitas neque mors deſcripta legatur: quæ de Melchiſedeko accipienda ſunt ut typo, vere autem de CHRISTO. Moſes enim eum nobis proponit, ac ſi repente è cœlo delapſus, mox eò ſe recepiſſet, nullâ ipſius majorum, neq; mortis factâ mentione. Dicitur ergo initium dierum non habuiſſe, ſcil. à Moſe deſcriptum. Nec neceſſe ut ſimile ſimili in omnibus quadret. Cæteroquin Melchizedekũ æquè ſuis natum fuiſſe parentibus atque nos, & aut more aliorum hominum mortuum, aut, more Enochi, vivum hinc tranſlatum, debet eſſe extra omnem controverſiam. item αἱ ἀρχαὶ idem quod τὰ ἄκρα *extrema*. Act. 10. 11. τέσσαρσιν ἀρχαῖς δεδεμένον, quatuor extremis devinctum. **mit vier Zipfel angebunden.** ἀπαρχὴ ῆς ἡ *primitiæ*, q. d. ἀπ᾽ ἀρχῆς ſcil. γεννημάτων τῆς γῆς, unde πρωτογεννήματα dicuntur. Levit. 23. ad verbum *de principio* ſcil. frugum hoc eſt, de primis frugibus, quas Deus jure voluit ſibi ceu autori & datori conſecrati. Rom. 8. 23. οἱ τὴν ἀπαρχὴν τοῦ πνεύματος ἔχοντες, qui habemus primitias Spiritûs. Metaphora ſuaviſſima ſumpta à more Eccleſiæ V. Teſt. Deut. 26. Levit. 23. 14. Scil. Deus in hac vita eſt *aliquid* in electis ſuis, in altera verò ita erit *omnia* in omnibus. 1 Corin 15. v. 28. Hic prægustamus, illic verò diſcumbentes cum Abrahamo, Iſaaco & Jacobo, lætè hilaritérque epulabimur. Matth. 8. 11. Guſtus ergo ille paterni Dei favoris, qui eſt à Spiritu S. dicitur ἀπαρχὴ τοῦ πνεύματος. Sic CHRISTus 1 Cor. 15. 20. dicitur ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων· Scil. ſicut Iſraëlitæ primitias Deo offerentes partim gratias ei agebant, partim etiam certam ſpem concipiebant ſegetis ſuo tempore plenè fruendæ: ita ex reſurrectione CHRISTI capitis noſtri, certam concipimus ſpem noſtræ futuræ glorioſæ reſurrectionis. Jacob. 1. v. 18. Electi dicuntur ἀπαρχὴ τῶν κτισμάτων, primitiæ inter omnes creaturas, ſcil. Deo ſacræ, quòd Deus eos ex perdita hominum multitudine elegerit, ut ſibi eſſent conſecrati, vel, ut Apoſtolus loquitur Eph. 1. 4. ut ſint ſancti & inculpati in conſpectu Dei, ſuóque obſequio Deum glorificent, Joh. 25. 8. ἀπάρχομαι *primitias ſolvo* conſtruitur cum Dat. Prov. 3. 9. ἀπάρχου αὐτῷ ἀπὸ τῶν καρπῶν, ſolve primitias illi (DOMINO) ex fructibus. *Fut.* 1. *med.* ἀπάρξομαι. *aor.* 1. *med.* ἀπηρξάμην ω αἴω. 2 Chron. 30. v. 24. ἀρχαῖος.

χαῖος ἀπ' αἰῶνος, *antiquus a ævo.* Act.21.v.16. ἀρχαῖος μαθητὴς, antiquus discipulus. Apoc.12 9. ὁ ὄφις ὁ ἀρχαῖος antiquus serpens. 2 Pet.2.5. ἀρχαῖος ὁ κόσμος, priscus mundus, prima mundi ætas. Matth.5.v.21,27, 33. οἱ ἀρχαῖοι veteres, majores, prisci. Luc.9.v.8 προφήτης εἷς (pro τις Luc.9.19.) τῶν ἀρχαίων ἀνέστη, propheta quidam ex priscis surrexit. Ezech. 21. 21. ἀρχαία ὁδὸς antiqua via. Hebr. bivium. 1 Sam. 24.v.14. ἡ παραβολὴ ἡ ἀρχαία antiquum proverbium. Act. 15. 7. ἀφ' ἡμερῶν ἀρχαίων jam pridem. Syrus, à dieb⁹ priorib⁹. ἡμέραι ἀρχαῖαι Deut.4.32. septuaginta יְמֵי קֶדֶם vertunt ἡμέραι πρότεραι Psa.79. v.8. μὴ μνησθῇς ἡμῶν ἀνομιῶν ἀρχαίων, nè recorderis iniquitatum ante hæc à nobis commissarum. 2 Cor. 5. v. 17. τὰ ἀρχαῖα παρῆλθεν, vetera præterierunt. Hellenism⁹. In comparativo gradu ἀρχαιότερος, antiquior: in superl. ἀρχαιότατος, antiquissimus. Ἀσιάρχης ου ὁ q.d. ἄρχων τῆς Ἀσίας, præfectus Asiæ. Act. 19. 30. τινὲς τῶν Ἀσιαρχῶν, sed quidã ex Asiarchis. ἐθνάρχης ου ὁ q.d. ἄρχων τοῦ ἔθνους gentis præfectus. 2 Cor. 11. 32. ἑκατοντάρχης ου ὁ q. d. ἀρχὸς τῶν ἑκατόν. Dicitur etiam ἑκατόνταρχος ου ὁ. τοῦ interpositũ est εὐφωνίας ἕνεκα. *centurio.* Act. 10.v.1. τῷ ἑκατοντάρχῃ (dat. casus) Act. 27. 1. ἐπαρχία ας ἡ *provincia* à nomine ἔπαρχος ου ὁ *præfectus, satrapa,* q.d. ὁ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ὤν, qui est cum imperio. Act. 23.v. 34. πατριάρχης ου ὁ Heb.7. v.4. q.d. ἄρχων τῆς πατριᾶς, tribus seu familiæ princeps. *patriarcha.* Actor.2. 29. περὶ τοῦ πατριάρχου Δαβίδ. Act. 7. 9. οἱ πατριάρχαι patriarchæ. πειθαρχέω ῶ propriè πείθομαι τῷ ἄρχοντι, magistratui *obedio, pareo,* regit Dativum. Act. 5.v.29. πειθαρχεῖν δεῖ Θεῷ μᾶλλον, ἢ ἀνθρώποις, obedire oportet Deo potiùs, quàm hominibus. ib. v.32. τοῖς πειθαρχοῦσιν (dativ. pl.) obedientibus. F. ήσω. P. πεπειθάρχηκα. a.1. ἐπειθάρχησα parui. Act. 27. 21. πολιτάρχης ου ὁ q.d. ἄρχων τῆς πόλεως vel τῶν πολιτῶν, *urbis præfectus.* Act. 17.v. 6. στρατοπεδάρχης ου ὁ ex στρατόπεδον ου τὸ *castra,* quod rursus est ex στρατὸς οῦ ὁ exercitus, & πέδον ου τὸ solum. *præfectus exercitus, dux.* Act. 28. v.16. τετράρχης ου ὁ q.d. ἄρχων τῶν τεσσάρων, scilicet ἐπαρχιῶν seu διοικήσεων, princeps quatuor præfecturarum seu provinciarum, *tetrarcha.* Matth. 14.1. τετραρχέω ῶ *sum tetracha.* Luc.3. 1. F. ήσω. P. τετετράρχηκα. χιλιάρχης ου ὁ ex ἄρχων & χίλιοι mille. q.d. ἄρχων τῶν χιλίων, qui mille præest. Latinè *tribunus militum,* Kriegs= obrister. χιλίαρχος ου ὁ *idem.* Joh. 18.v.12. quod est ex χίλιοι mille. & ἀρχὸς οῦ ὁ idem quod ἄρχων οντος ὁ princeps. ἐνάρχομαι *incipio.* F. ξομαι. aor. 1. ἐνηρξάμην ω αἰτο *cœpi.* Philip.1.v.6. ὁ ἐναρξάμενος (part. a.1. med.) ἐν ὑμῖν ἔργον ἀγαθὸν, qui in vobis cœpit opus bonum. Gal.3.v. 3. ἐναρξάμενοι πνεύματι, qui spiritu cœperitis. προενάρχομαι *ante incipio.* a. 1. med. προενηρξάμην ω αἰτο. 2 Corin 8.6. ἵνα καθὼς προενήρξατο (3 sing. a. 1. med. indic.) οὕτως ἐπιτελέσῃ, ut sicut ante cœpit, ita etiam absolvat. ibid.v.10.

προενήρξασθε

προενήρξασθε (2. pl. a. 1. med. indic.) ἀπὸ πέρυσι, ante cœpiſtis anno ſuperiori. ὑπάρχω *ſubſiſto, ſum, verſor.* Pſalm. 146. 1. ψαλῶ τῷ Θεῷ μου ἕως ὑπάρχω, laudabo Deum meum quamdiu ſum, h.e. vixero. Philip. 3. v. 20. ἐν οὐρανοῖς ὑπάρχει in cœlo (nempe ſupremo) eſt. Act. 3. 6. χρυσίον οὐχ ὑπάρχει μοι, aurum non eſt mihi. Job. 2. 4. πάντα ὅσα ὑπάρχει ἀνθρώπῳ, quicquid aliquis poſſidet. Act. 21. 20. ζηλωταὶ τοῦ νόμου ὑπάρχουσι, omnes zelo legis ſunt accenſi. præſ. ſubj. ὑπάρχω ῃς ῃ *ſim.* Jacob. 2. 15. γυμνοὶ ὑπάρχωσι, nudi ſint. præſ. infin. ὑπάρχειν 1 Corin. 11. 18. σχίσματα ἐν ὑμῖν ὑπάρχειν, inter vos eſſe diſſidia. part. præſ. ὑπάρχων, ὑπάρχουσα, ὑπάρχον. Philip. 2. 6. ὃς ἐν μορφῇ Θεοῦ ὑπάρχων, qui quum eſſet in forma Dei, h.e. præditus divinâ gloriâ. Act. 27. v. 12. ἀνευθέτου τοῦ λιμένος ὑπάρχοντος, quum eſſet portus minus appoſitus. Luc. 16. 14. φιλάργυροι ὑπάρχοντες, qui erant avari. Act. 27. 21. πολλῆς δὲ ἀσιτίας ὑπαρχούσης, quum verò multa fuiſſet inedia. imperf. ὑπῆρχον *eram,* ὑπῆρχες eras, ὑπῆρχε erat. Act. 16. 3. Ἕλλην ὑπῆρχεν Græcus erat. Act. 10. 12. ἐν ᾧ ὑπῆρχε πάντα in quo omnia erant. Helleniſmus, ubi neutrum plurale conſtruitur cū verbo ſingulari. Act. 4. 34. ὅσοι ὑπῆρχον (3 pl. imperf.) quotquot erant. Act. 8. v. 16. μόνον βεβαπτισμένοι ὑπῆρχον, tantùm baptizati erant. ὑπῆρχον pro ἦσαν hic ponitur & paſſim. Eſth. 8. v. 7. τὰ ὑπάρχοντα divitiæ, opes, ſeu bona quantulacunque quis poſſidet.

προϋπάρχω *ante ſum, ante ex*[...] Luc. 23. 12. προϋπῆρχον (3. imperf.) ante erant.

Ἄρω *apto.* item *congruo.* F. [...] & Æolicè ἄρσω. P. ἦρκα. P[...] paſſ. ἄρμαι *adaptor.* præt paſſ[...] μαι. Hinc ἁρμός (pro ἀρμὸς) cum ſpiritu aſpero, *apta comm*[...] *ſura, concinna compages.* Hebr. [...] v. 12. διϊκνούμενος ἄχρι μερισ[μοῦ] ψυχῆς τε καὶ πνεύματος, ἁρμῶν τε καὶ μυελῶν, pertingens uſq; ad [di]viſionem animæ ſimul & ſpiritûs, compagúmque & medull[a]rum. ἅρμα τος τὸ *currus* Act. [8.] v. 28. καθήμενος ἐπὶ τοῦ ἅρματος αὐτοῦ, ſedens in curru ſuo. Act. [8.] v. 29. κολλήθητι τῷ ἅρματι τού[τῳ] adhæreſce currui iſti. Act. 8. [38.] ἐκέλευσε στῆναι τὸ ἅρμα, juſſítq[ue] ſiſti currum. ad verb. juſſit ſta[re] currum.

Ἁρμόζω *apto.* aptè & concin[nè] connecto. F. ἁρμόσω. P. ἥρμοκ[α] aor. 1. ἥρμοσα. a. 1. med. ἡρμοσά[μην]. 2 Cor. 11. 2. ἡρμοσάμην ὑμᾶς ἑνὶ ἀνδρί, aptavi enim v[os] uni viro. ποδήρης εος ὁ ἡ, ad ip[ſos] uſq; pedes dependens. Veſtis tal[a]ris, veſtis promiſſa, ad talos uſq[ue] pertingens. Apoc. 1. 12. comp[oſ.] ex ποὺς pes, & ἄρω necto, apto. [...] τειχήρης εος ὁ ἡ mœnibus i[n]ſtructus & munitus. Deut. 9. 1.

Ἄρωμα τος τὸ *aroma, odo*[ra]*mentum.* videtur compoſ. ex [...] ſeu ἀρι particula intenſiva, [&] ὄζω oleo, ſeu ὀσμὴ ῆς ἡ odo[r] Mar. 16. v. 1.

Ἀσελγὴς έος ὁ ἡ *petulans, la*[*ſcivus.*] ἀσέλγεια ας ἡ petulanti[a] ſeu *effrenata libido, laſcivia, pro*[*tervia.*] Mar. 7. 22. Judæ v. 4. τ[ὴν] τοῦ Θεοῦ ἡμῶν χάριν μετατιθέντ[ες]

εἰς ἀσέλγειαν, Dei nostri gratiam transferentes ad lasciviam. Eph.4. 19. ἑαυτοὺς παρέδωκαν τῇ ἀσελγείᾳ, sese dediderunt lasciviæ. ἀσέλγειαι ὧν αἱ libidines. 1 Pet.4.3. πεπορευμένους ἐν ἀσελγείαις, qui incessimus in lasciviis, qui indulsimus omnis generis libidinibus. omnino adjectivum hoc præ se fert quandam compositionem. Etym. in ea multus est. Videtur mihi dici ἀσελγὴς pro ἀσελαγὴς per Syncopen, ex α priv. & σελαγέω *luceo, splendeo* : quòd in istiusmodi voluptariis omnis rectæ rationis lux prorsus sit extincta, & quod eorum corpora à resurrectione non sint fulsura. confer 1 Cor.6. v.14.Dan.13.1.

Ἀσκέω ῶ *exerceo*.F. ἀσκήσω.P. ἤσκηκα. a 1. ἤσκησα. Act. 24.16. ἐν τούτῳ αὐτὸς ἀσκῶ (scil. ἐμαυτὸν) interea verò ipse me exerceo.ἀσκητήριον ου τὸ locus exercitationis,& meditationis.

Ἀσκὸς οῦ ὁ *uter* utris.Mat.9 17. οὐδὲ βάλλουσιν οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιοὺς, neq; immittunt vinum novum in veteres utres. Gen.21. ver. 19. ἔπλησε ἀσκὸν τοῦ ὕδατος, implevit utrem illâ aquâ.

Ἄσμενος ου ὁ *gaudens, libens*, ἀσμένως *libenter*.Adv. Act. 21.17. compar. ἀσμενέστερον libentiùs superl.ἀσμενέστατα libentissimè.

Ἀσπάζομαι propriè *amplexor, in amplexum ruo*, ἐπιπίπτειν ἐπὶ τὸν τράχηλον, quæ phrasis legitur Luc.15. 20. *comiter & amicè excipio*. ex α quod est ab ἅμα simul, unà, & σπάω traho, ubi salutandum attrahimus, in ejus collum ruimus, cúmque osculamur. item communissimè *saluto*.Rom. 16. 22.ἀσπάζομαι ὑμᾶς,saluto vos. ibid.v. 23. ἀσπάζεται ὑμᾶς Ἔραστος, salutat vos Erastus. ibid. v. 20. ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἀδελφοὶ, salutant vos fratres.3 Joh.15.ἀσπάζου (2.sing. præs.med. imperat.) τοὺς φίλους κατ' ὄνομα, saluta amicos nominatim. Marc. 15. ver.18.ἤρξαντο ἀσπάζεσθαι (præs. med. infin.) αὐτὸν, cœperunt eum salutare. imperf.ἠσπαζόμην ου ετο. Marc.9. ver. 15. προστρέχοντες ἠσπάζοντο (3.pl.imperf.med.)αὐτὸν,accurrentes salutaverunt ipsum. *Fut.* ἀσπάσομαι, salutabo. *aor. 1.med.* ἠσπασάμην salutavi. Luc. 1. 40. ἠσπάσατο(3.sing.a. 1.med.indic.) τὴν Ἐλισάβετ, salutavit Elisabetam.*aor.*1.*med.* imperat.ἄσπασαι 2 Tim. 4. 19. saluta. 2.plur. ἀσπάσασθε salutate. Rom. 16. 3. ἀσπάσασθε Πρίσκιλλαν, salutate Priscillam. *aor.*1. *med. subj.* ἀσπάσωμαι ῃ ηται. Matth. 5.v.47. Luc. 10. 4. μηδένα κατὰ τὴν ὁδὸν ἀσπάσησθε (2.pl. a.1. med. subj) neminem in via salutaveritis. *aor.*1.*med.part.* ἀσπασάμενος η ον,Act.18. 22. ἀσπασάμενος τὴν ἐκκλησίαν, quum salutasset Ecclesiam.*complexus* Actor. 20. v.1. Heb.11.13. ἀσπασάμενοι, ea *amplexi* fuissent. *præt. pass.* ἤσπασμαι, unde est nomen ἀσπασμὸς οῦ ὁ *salutatio*.Luc. 20. 46. φιλούντων ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς, amant salutationes in foris.

Ἀσπὶς ἴδος ἡ *clypeus*, (unde est ὑπερασπίζω tueor,propugno. Zach.9.v. 15. Κύριος παντοκράτωρ ὑπερασπιεῖ (3. sing. fut. 1. Attici, pro ὑπερασπίσει) αὐτοὺς,

DOMINUS exercituū proteget eos. *genus serpentis*, *aspis* Rom. 3. v. 13. ἰὸς ἀσπίδων ὑπὸ τὰ χείλη αὐτῶν venenum aspidum sub labiis eorum. Plat. ῥίψασπις ἰδος ὁ, qui clypeum abjicit, qui pugnam detrectat & fugit. prout legimus ὀδυσ. ξ. οὐδέ ποτ' ἐκβαλον ἔκποτε χειρός.

Ἆσσον adverb. poëticum *prope*, *propius*. idem quod ἐγγὺς, πλησίον construitur cum genit. Act. 27.13. ἄραντες ἆσσον παρελέγοντο τὴν Κρήτην quum solvissent, propiùs prærterlegebant Cretam. oritur verò ἆσσον ab ἐγγὺς, in comparativo gradu ἐγγίων & ἔσσων, unde ἆσσων, in neutro genere ἆσσον, sic θᾶσσον celeriùs à comp. ταχίων ex ταχύς.

Ἄστυ εος τὸ *urbs*, ἀπὸ τὸ ἄνω ἵστασθαι. ἐπὶ μετεώρου κεῖνται αἱ πόλεις, in loco editiore sitæ sunt urbes. Hinc est Latinorum *astutus*. ἀστεῖος ὁ *venustus* Act. 7.20. ἦν ἀστεῖος τῷ Θεῷ, fuit divinitùs venustus. Syrus. fuit Deo dilect9. Heb. 11, 23. παιδίον ἀστεῖον, puerulus scitus. προάστειον τὸ *suburbium* Num. 35.2.

Ἀστὴρ ἔρος ὁ *stella*, **stern**, Mat. 2. 2. εἴδομεν αὐτοῦ τὸν ἀστέρα, vidimus stellam ejus. Matth. 24. 29. οἱ ἀστέρες πεσοῦνται ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, stellæ è cœlo cadent. ἄστρον ου τὸ *sidus*, Heb. 11.12. *stella*. Luc. 21.25.

Ἀστράπτω *fulguro*. F. ἀστράψω. P. ἤστραφα. a. 1. ἤστραψα. part. præs. ἀστράπτων, ἀστράπτουσα, ἀστράπτον. Luc. 17. v. 24. ὥσπερ ἡ ἀστραπὴ ἡ ἀστράπτουσα, sicut fulgur coruscans. Luc. 24. v. 4. ἐν ἐσθήσεσιν ἀστραπτούσαις vestibus fulgurantibus. ἐξαστράπτω *emico*, *refulgeo*. Luc. 9. ver. 29. ὁ ἱματισμὸς ἐξαστράπτων, sicut vestis refulgens. περιαστράπτω *circumfulgeo*. F. ψω. P. περιήστραφα. aor. 1. περιήστραψα. Actor. 9. v. 3. καὶ ἐξαίφνης περιήστραψεν αὐτὸν φῶς, & repentè circumfulsit eum, ut fulgur, lux. Act. 22.6 περιαστράψαι (a. 1. act. infinit.) circumfulsisse. ἀστραπὴ ῆς ἡ (à præt. med. ἤστραπα) *fulgur* Matth. 28. ver. 3. ἦν δὲ ἡ ἰδέα αὐτοῦ ὡς ἀστραπὴ, erat autem visus ejus ut fulgur. *splendor* Luc. 11.36. ὁ λύχνος τῇ ἀστραπῇ φωτίζῃ σε, ut quum lucerna te splendore suo illustrat.

Ἄτερ Adv. *sine*, *absque* Luc. 22. v. 7. ἄτερ ὄχλου sine turba. ibid. v. 35. ἄτερ πήρας, sine pera.

Ἀτμὶς ίδος ἡ *vapor* Act. 2.16 Jacob. 4. 14. ἀτμὶς γάρ ἐστιν, vapor enim est vita nostra. derivatur ab ἀτμὸς οῦ ὁ halitus, vapor, fumus, flatus, ab ἄω flo, spiro per epenthesin τοῦ τ. ἀτμίζω vaporo, exhalo. F. ίσω. P. ἤτμικα.

Ἀφελὴς έος ὁ ἡ simplex, *affluens* τῷ ἀφελεῖν (a. 2. act. infin. à verbo ἀφαιρέω aufero) ἀφέλεια ας ἡ *simplicitas*. ἀφελότης ητος ἡ idem Act. 2. 46. ἐν ἀγαλλιάσει καὶ ἀφελότητι καρδίας, cum exultatione & simplicitate cordis.

Ἀφρὸς οῦ ὁ *spuma* Luc. 9.39. μετὰ ἀφροῦ cum spuma. ἀφρίζω *spumam excito*, item *spumo* Marc. 9. v. 18, 20. Fut. ἀφρίσω. P. ἤφρικα. ἐπαφρίζω *despumo* Judæ ver. 13. ἐπαφρίζοντα τὰς ἑαυτῶν αἰσχύνας despumantes sua ipsorum dedecora.

Αὐγὴ ῆς ἡ *diluculum*. Act. 20. 11. ὁμιλήσας ἄχρις αὐγῆς, collocutus usque ad diluculum. αὐγάζω

ζω *illucesco* F. αὐγάσω a. 1. ηὔγασα. 2 Cor. 4.4. εἰς τὸ μὴ αὐγάσαι (a.1.act. infinit.) αὐτοῖς, nè illucescat illis. Præt. act. ηὔγακα. Præt.pass. ηὔγασμαι, unde est nomen αὔγασμα τος τὸ *splendor*. ἀπαυγάζω *splendorem edo, corusco*. F. άσω. P. ἀπηύγακα. præt. pass. ἀπηύγασμαι, unde est nomen ἀπαύγασμα τος τὸ *effulgentia* Heb. 1.3. ὃ ὢν ἀπαύγασμα τῆς δόξης, καὶ χαρακτὴρ τῆς ὑποστάσεως αὐτοῦ, qui quum sit effulgentia gloriæ & character personæ illius. διαυγάζω *illucesco*. F. άσω. a. 1. διηύγασα. 2 Pet. 1.19. ἕως οὗ ἡμέρα διαυγάσῃ (3. sing. aor.1.act. subj.) usque dum dies (clarior evangelii lux) illuxerit. τηλαυγὴς έος ὁ ἡ *eminus splendens*, ex τῆλε procul, & αὐγὴ ῆς ἡ *splendor*. τηλαυγῶς Adv. *procul* & *dilucidè*. Marc. 8 ver. 25. ἔβλεψε τηλαυγῶς ἅπαντας, viditque procul & dilucidè omnes.

Αὐλὴ ῆς ἡ *atrium, aula*, παρὰ τὸ ἄω ἄημι, flo, spiro, quòd sit locus perflabilis. vel ab αὔω splendeo, quòd sit locus aëricus, soli expositus. videtur sic *aula* dicta esse ὅτι ἐκεῖ ηὐλίζοντο οἱ δεξιολάβοι, ἤτοι ὑπηρέται, quòd ibi satellites, aliique ministri sub dio morarentur, & expectarent suos magnates. Mat. 26.3. εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως, in aulam pontificis. Mat. 26.69. ὁ Πέτρος ἔξω ἐκάθητο ἐν τῇ αὐλῇ, Petrus foris sedebat in atrio. Luc. 22.55. ἁψάντων δὲ πῦρ ἐν μέσῳ τῆς αὐλῆς, quum accendissent ignem in medio atrio. *Caula, stabulum*. Johan. 10.1. εἰς τὴν αὐλὴν τῶν προβάτων in caulam ovium. ἔπαυλις εως ἡ *villa, casa*. item *commoratio* Act. 1.20. ex ἐπὶ & αὖλις ιδος ἡ domicilium, locus ubi pernoctatur. προαύλιον ου τὸ *vestibulum aulæ*, vorhof, prout dicimus πρόθυρον ου τὸ q.d. πρὸ τῆς αὐλῆς ante aulam. πρὸ τῆς θύρας ante fores. Marc. 14. v. 68. εἰς τὸ προαύλιον, aulæ vestibulum. αὐλίζομαι ἡ σομαι verb.med. *diversor, pernocto*. imperf. ηὐλιζόμην ου ετο Luc. 21. v. 37. ηὐλίζετο εἰς τὸ ὄρος (pro ἐν τῷ ὄρει) pernoctabat in monte. F. αὐλίσομαι. P. ηὔλισμαι. unde est αὐλισμὸς οῦ ὁ pernoctatio. aor. 1. pass. ηὐλίσθην Matth. 21. v. 17. καὶ ηὐλίσθη ἐκεῖ, & pernoctavit ibi. F. 1. pass. αὐλισθήσομαι pernoctabo. ἀγραυλέω ῶ q. d. ἐν ἀγρῷ αὐλίζομαι *in agris sub dio ago, pernocto, excubo*. F. ήσω. P. ἠγραύληκα. Luc. 2. ver. 8. ἐν τῇ χώρᾳ τῇ αὐτῇ ἀγραυλοῦντες, in eadem regione excubantes.

Αὐλὸς οῦ ὁ *tibia*. Non θηλυντικὸν ὄργανον tantùm significat, ut non nemo putavit, sed uti ex conjugatis ejus est videre, vis & significatio hujus vocis latiùs patet. αὐλέω ῶ *tibiâ cano*. F. αὐλήσω. P. ηὔληκα. aor. 1. ηὔλησα. Mat. 11. 17. ηὐλήσαμεν ὑμῖν, tibiâ cecinimus vobis. αὐλητὴς οῦ ὁ *tibicen*, non tibicen. Est enim *i* in penultima syllaba contractum ex duobus, pro tibiicen. Matth. 9. v. 23. καὶ ἰδὼν τοὺς αὐλητὰς, & vidisset tibicines.

Αὐξάνω *augeo, do incrementum*. unde est Latinorum *augeo auxi*. 1 Cor. 3.7. ἀλλ' ὁ αὐξάνων Θεὸς, sed qui dat incrementum Deus.

est

est. *cresco augesco.* Matth.6. v.28. πῶς αὐξάνει, quomodo augescant Joh.3.30. ἐκεῖνον δεῖ αὐξάνειν, ἐμὲ δὲ ἐλαττοῦσθαι, illum oportet crescere, me verò minui. αὔξω idem quod αὐξάνω *augeo.* Demosth. olynth.3. τὸ κοινὸν αὔξειν ἕκαστος ᾤετο δεῖν, rem communem augendam esse singuli putabant. item *cresco.* Ephes.2.21. αὔξει εἰς ναὸν, crescit, ut sit templum. Colos.2.19. αὔξει τὴν αὔξησιν τοῦ Θεοῦ, augescit Dei augmento (Genit. efficientis) h.e. quod à Deo proficiscitur, nimirū à Christi capitis Spiritu, cui opponitur inanis ille flatus (de quo ibid. v. 18.) quo non crescunt sed turgent homines. *Fut.* αὐξήσω (tanquam ab αὐξέω) usitatum etiam fut. 1. αὐξανῶ εῖς εῖ ab a.2. ηὔξανεν de quo paulò post. Gen.17.6. αὐξανῶ σε σφόδρα σφόδρα, augebo te valde valde. Gen.48.4. ἰδοὺ ἐγὼ αὐξανῶ σε καὶ πληθυνῶ σε en ego augebo te & multiplicabo te. *a.*1. *act.* ηὔξησα crevi Luc.13.ver.19. ηὔξησε καὶ ἐγένετο εἰς δένδρον μέγα, succrevit & evasit arbor magna, procera. Act 7.17. ηὔξησεν (3 sing.a 1 act. indic.) ὁ λαὸς, populus crevit. a.1 subj. act. αὐξήσω ῃς ῃ. Ephes.4.15. αὐξήσωμεν (3.pl.a.1.act.subj) εἰς αὐτὸν adolescamus in eum, vel crescamus in eo. 2 Corinth.9.v.10. καὶ αὐξήσαι (3.sing.a.1. act.opt.) & augeat. præt.act. ηὔξηκα auxi. unde est præt.pass. ηὔξημαι ησαι ηται, & hinc aor.1. pass. ηὐξήθην crevi, profeci. Gen.25.27. καὶ ηὐξήθησαν οἱ νεανίσκοι, creverunt autem juvenes. Exod.1.7. υἱοὶ Ἰσραὴλ ηὐξήθησαν (3.pl.a.1. pass.indic.) filii Israëlis creverunt. 1 Pet.2.2. ἵνα ἐν αὐτῷ αὐξηθῆτε (2.pl.a.1. pass.subj.) ut per illud (lac verbi divini) augescatis. a.2.act. ηὔξανον, qui hic cum imperf. activo coincidit. Luc.1.80. τὸ δὲ παιδίον ηὔξανε (3 sing. imperf.) puerulus autem crescebat. 1 Cor.3. v.6. ὁ δὲ Θεὸς ηὔξανε (3.sing.a.2. act.) Deus verò dedit incrementum. præs.pass. αὐξάνομαι *cresco, augeo.* 2 Corinth.10.15. αὐξανομένης τῆς πίστεως ὑμῶν, augescente fide vestrâ. αὔξησις εως ἡ (à 3. pers.præt.pass. ηὔξηται) *incrementum.* Ephes.4. v.16. αὔξησιν ποιεῖται incrementum capit. συναυξάνομαι *simul cresco* Matthæi 13. v.30. ὑπεραυξάνω *vehementer augesco.* 2 Thes. 1.3. ὑπεραυξάνει ἡ πίστις ὑμῶν, vehementer augescit fides vestra.

Αὔριον adv. *cras* 1 Cor.15.32. φάγωμεν καὶ πίωμεν, αὔριον γὰρ ἀποθνήσκομεν, edamus, bibamus, cras morimur. ἡ αὔριον scil. ἡμέρα crastinus dies. Actor.4. ver.3. εἰς τὴν αὔριον, in crastinum diem. Matth. 6.34. ἡ αὔριον μεριμνήσει τὰ ἑαυτῆς, crastinus dies erit sollicitus de rebus suis. ἐπαύριον Adv. *postridiè.* ἡ ἐπαύριον, scil. ἡμέρα posterus dies. Matth.27. v.62. τῇ δὲ ἐπαύριον, sequenti verò die. μεταύριον Adver. *perendie.* θησαυρὸς οῦ ὁ *thesaurus*, ὃς τίθεται εἰς τὴν αὔριον, qui reponitur in futurum tempus. Matth.6. ver.21. ὅπου ἐστὶν ὁ θησαυρὸς, ἐκεῖ καρδία ὑμῶν, ubi est thesaurus vester, ibi etiam cor vestrum. Matth.19. v.21. δὸς πτωχοῖς, καὶ ἕξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ da pauperibus, & thesa-

rum habebis in cœlo. *theca, in qua est aurum* per metonym. subjecti. Matth. 2. ver. 11. ἀνοίξαντες τοὺς θησαυροὺς, apertis thesauris, h.e. thecis apertis, in quibus erant thesauri. θησαυρίζω *thesaurum congero.* Rom. 2.5. Matth. 6. v. 19. μὴ θησαυρίζετε (2. pl. præs. act. imperat.) ὑμῖν θησαυροὺς ἐπὶ τῆς γῆς, nè thesauros vobis recondite in terra. F. θησαυρίσω. Præt. act. τεθησαύρικα. Præt. pass. τεθησαύρισμαι. 2 Pet. 3. v. 7. τεθησαυρισμένοι εἰσὶ, πυρὶ τηρούμενοι, reconditi, asservantur igni. aor. 1. act. ἐθησαύρισα Jacob. 5.3. ἀποθησαυρίζω *pro thesauro recondo.* 1 Tim. 6.9.

Αὐθέντης ου ὁ propriè idem quod αὐτοφόνος, qui sibi ipsi manus infert violentas. item per synecd. speciei *auctor*. componi aliis videtur ex αὐτὸς & ἔντεα η πὰ, arma: aliis ex αὐτὸς & ἵεσθαι immittere, aliis ex αὐτὸς & ἔνω pro φένω occido. αὐθεντέω ῶ *authoritatem usurpo* cum genit. 1 Tim. 2.12.

Αὐτόματος ου ὁ *sponte agens* (compositum hoc adj. ex αὐτὸς ipse, & μάτην facilè. vel à μάω desidero) in fœm. gen. αὐτομάτη Marc. 4.28. αὐτομάτη γὰρ ἡ γῆ καρποφορεῖ, terra enim sponte suâ fructum fert. Prout Poëta cecinit, injussa virescunt gramina. Actor. 12. 10. ἥτις αὐτομάτη ἠνοίχθη αὐτοῖς, quæ (janua) sponte aperta fuit, seu se aperuit. ... αὐτόματον, *automatum*, instrumentum, quod suis libramentis ponderibus se movet ipsum, ... est horologium. αὐτομάτως adv. *sponte, ultrò, sine alieno impulsu.*

Αὐτὸς ἡ ὁ, *ipse a um.* Hoc unum est pronomen relativum. Nam ὃς ἣ ὃ, qui quæ quod, articuli postpositivi dicuntur, non pronomina. Ephes. 2.14. αὐτός (Χριστὸς) ἐστιν εἰρήνη ἡμῶν, ipse CHRISTus est pax nostra. Luc. 24.39. αὐτὸς ἐγώ εἰμι, *ego ipse* sum. Joh. 4. 2. καίτοιγε Ἰησοῦς αὐτὸς οὐκ ἐβάπτιζεν, quanquam Jesus ipse non baptizabat. Genes. 3.15. αὐτὸς τηρήσει σου κεφαλήν. αὐτὸς pro αὐτὸ scil. σπέρμα. Joh. 8.44. ὅτι ψεύστης ἐστὶ καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ genit. g. n. subauditur ψεύδους, quod paulò ante præcessit, quoniam mendax est & pater ejus, scil. mendacii, Actor. 25.25. αὐτοῦ τούτου ἐπικαλεσαμένου τὸν Σεβαστὸν, quum *is ipse* appellâsset Augustum. Mat. 1.21. σώσει τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν, liberabit populum ex peccatis ipsius. αὐτῶν pro αὐτοῦ scil. λαοῦ. *Synesis.* λαὸς est nomen multitudinis. Relativum hoc sæpe ἐλλείπει deficit, & subintelligi solet. Luc. 12.36. ἵνα ἐλθόντος καὶ κρούσαντος (subaudi αὐτοῦ) ut quum ille (sponsus) venerit & pulsaverit. Rom. 4.17. κατέναντι οὗ pro αὐτοῦ οὗ. Rom. 15.18. λαλεῖν τι, (αὐτῶν) ὧν οὐ κατειργάσατο. Ephes. 2.10. αὐτοῦ ἐσμεν ποίημα, h.e. πλάσμα, ipsius opus sumus. αὐτοῦ etiam *adverbialiter* capitur, & idem significat quod ὧδε hîc. Matth. 26.36. confer Marc. 14.32. *ibi* idem quod ἐκεῖ, αὐτόθι Act. 18.19. Act. 10.33. & 21. 22. ἐπ' αὐτῆς *eodem momento.* ubi subintelligitur ὥρας (hora pro momento per syn. integri) quæ vox exprimitur Matth. 15. v. 28

vel 'ἐξ αὐτῆς scil. στιγμῆς, quæ vel legitur Luc.4. v.5. Scribitur compositè, tanquam adverb. Philip.2.23. ὡς 'ἐξαυτῆς, *simulatque*. Vulgata & Erasmus vertunt *mox ut*: & Marc.6. v.25. *protinus*. Cæterùm αὐτοῦ etiam usurpatur pro reciproco αὑτοῦ, idque apud Græcos V.Test. interpretes longè frequentissimè. Heb.11. v.21. ἐπὶ ἄκρον τῆς ῥάβδου αὐτοῦ, super extremo baculo suo. Rom.2.26. οὐχὶ ἡ ἀκροβυστία 'αὐτοῦ pro αὐτῆς. Nam præcessit ἀκροβυστία, per quam, quia per meton. adj. intelligitur ὁ ἀκρόβυστος, relativum αὐτοῦ non refertur ad vocem sed ad rem. Marc. 5.41. κρατήσας τῆς χειρὸς τοῦ παιδίου, λέγει αὐτῇ (pro αὐτῷ) anomalia generis, ubi non ad vocem sed personam respicitur. Act.2.1. ἐπὶ τὸ αὐτὸ in idem scil. loci spatium, *eodem loci*. Adverbialiter sumitur. *Simul* Luc.17. v.25. *Cæterum, adhæc*, idem quod περὶ τούτοις Act. 3.1. 2 Corinth.5.19. μὴ λογιζόμενος αὐτοῖς τὰ παραπτώματα, non imputans illis lapsus. αὐτοῖς pro αὐτῷ scil. κόσμῳ. Refertur hic αὐτοῖς ad nomen, saltem significatione plurale. Matth 28.19. βαπτίζοντες αὐτοὺς pro αὐτὰ scil. ἔθνη, baptizantes eos pro eas, scil. gentes, est anomalia generis etiam disertissimis Græcis usitata, ubi relatio non tam ad vocabula fit, quàm ad rem ipsam. Et synonymum gen. masc. subintelligitur, videl. *homines*. Coloss.2.15. θριαμβεύσας αὐτοὺς pro αὐτάς. Sic Homerus φίλε τέκνον care fili, pro φίλε υἱέ. & Hippocr. aphorism.28. lib.3. τῇσι θήλεσι pro τοῖσι θήλεσι· θῆλυ enim est g.[…] Similis anomalia generis, qu[…] Grammatici vocant Synthe[…] doctiores verò σύνεσιν. Rom.[…] 14. σώσω τινὰς 'ἐξ 'αὐτῶν, p[…] αὐτῆς scil. σαρκός. Elegans ge[…]ris & numeri anomalia. serve[…] aliquos ex illis. *Subintelligi*[…] Marc. 8.1. καὶ μὴ ἐχόντων τί φάγ[…]σι, & quum non haberent qu[…] ederent. Hic ellipsis est, & n[…]meri anomalia. Ellipsis ἐχόντ[…] subintellige αὐτῶν. & ἐχόντων p[…] ἔχοντος. Col. 3.19. μὴ πικραίνεσθε πρὸς αὐτὰς scil. γυναῖ[…] nè estote erga eas amarule[…] Cum articulo præpositivo ὁ α[…]τὸς *idem*, ἡ αὐτὴ *eadem*. τὸ αὐ[…] (& per crasin ταὐτὸ) *idem*. Act.[…] ver.27. Luc.6. v.38. τῷ 'αὐ[…] μέτρῳ eâdem mensurâ. Rom.[…] 4. τὰ μέλη πάντα οὐ τὴν αὐ[…] ἔχει πρᾶξιν. Rom 15.5. τὸ αὐ[…] φρονεῖν, ut sitis eodem ani[…] affecti. 1 Cor.12.25. ἵνα τὸ α[…] ὑπὲρ ἀλλήλων μεριμνῶσι, ut id[…] alia pro aliis curent. τὸ α[…] *itidem* Philip.2.v.18. Præpon[…] etiam *pronomen demonstrativ*[…] 2 Corinth.2.v.3. τοῦτο αὐτὸ [...] ipsum. αὐτὸς compositum fit [...]ciprocum, φίλαυτος οὐ ὁ i[…] *ipsius amans*. q.d. φίλος ἑαυ[…] vel φιλῶν ἑαυτὸν, qui seip[…] amat. 2 Tim.3.2. φιλαυτία […] *sui ipsius amor*. Sic αὐτοδίδακτος οὐ ὁ ἡ q.d. διδάσκων ἑαυ[…] ὡσαύτως *eodem modo*, pa[…] Adv. Luc.22.v.20. 1 Corin[…] 25. compositum ex ὡς Adv[…] & αὐτός. Alii vertunt *simil*[…] αὐτίκα *statim, illico*. Adv[…] temporis παραυτίκα *idem*. 2 [Co]rinth 4. v.17. τὸ γὰρ παραυ[…]

ἐλα[…]

ἐλαφρὸν τῆς θλίψεως ἡμῶν, nam illico præteriens levitas (momentanea) afflictionis nostræ. Demosth. ἡ παραυτίκα ἡδονὴ, momentanea voluptas. ἡ παραυτίκα scil. ὥρα, h.e. quæ subitò evanescit. ἐμαυτοῦ ῆς οῦ *mei ipsius*. q. ἐμοῦ αὐτοῦ. Johan. 10. v. 18. ἀπ' ἐμαυτοῦ sponte meâ, **von mir selbst**. 1 Cor. 10. 33. μὴ ζητῶν τὸ ἐμαυτοῦ συμφέρον, non quærens commodum meum. 1 Cor. 4. 4. οὐδὲν ἐμαυτῷ σύνοιδα, nullius sceleris mihi conscius sum. Rom. 11. 4. κατέλιπον ἐμαυτῷ ἑπτακισχιλίους ἄνδρας, reliqui mihi septies mille viros. 2 Cor. 2. 1. ἔκρινα ἐμαυτῷ τοῦτο, hoc apud me statui. 1 Cor. 9. 19. ἐμαυτὸν ἐδούλωσα, me ipsum in servitutem redegi. Joh. 14. 3. παραλήψομαι ὑμᾶς πρὸς ἐμαυτὸν, assumam vos ad me. Act. 26. 2. ἥγημαι ἐμαυτὸν μακάριον, beatum me duxi. Philem. v. 13. πρὸς ἐμαυτὸν κατέχειν apud me retinere. caret plur. numero. Divisè tamen legitur Rom. 16. 2. προστάτις πολλῶν ἐγενήθη, καὶ αὐτοῦ ἐμοῦ, hospita multorum fuit, & mei ipsius. Ephes. 6. 9. ὅτι ὑμῶν αὐτῶν ὁ Κύριός ἐστιν ἐν τοῖς οὐρανοῖς, vestrûm etiam ipsorum Dominus est in cœlis. ἐλλειπτικῶς deficit. Act. 24. 16. αὐτὸς ἀσκῶ (scil. ἐμαυτὸν) ipse me exerceo. Σεαυτοῦ ῆς οῦ contractè σαυτοῦ ῆς οῦ *tuiipsius*, caret plur. num. componitur ex σοῦ & αὐτοῦ, prout divisim leguntur Luc. 2. 35. σοῦ αὐτῆς pro σεαυτῆς. Et plurimùm pro simplici ponitur. Joh. 17. 5. παρὰ σεαυτῷ apud te pro παρὰ σοί. Sic pro ἐν ὑμῖν legimus ἐν ἑαυτοῖς in vobis. Joh. 5. v. 42. Rom. 2. v. 19. πέποιθάς τε σεαυτὸν (idem quod σε) ὁδηγὸν τῶν τυφλῶν εἶναι, confidísque te ducem cœcorum esse Rom. 2. 21. διδάσκων ἕτερον, σεαυτὸν οὐ διδάσκεις, docens alium, teipsum non doces Rom. 8. 23. ἡμεῖς αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς στενάζομεν, nos ipsi apud nos suspiramus. ἐμαυτοῦ quidem caret nominativo in utróque numero, itémque σεαυτοῦ. quomodo verò re exigente sit exprimendũ, hîc vides. ἐγὼ αὐτὸς ego ipse Rom. 9. v. 3. ἡμεῖς αὐτοὶ nos ipsi, Rom. 8. 23. Sic σὺ αὐτὸς tu ipse, ὑμεῖς αὐτοὶ vos ipsi. 1 Corin. 11. 13. Ἑαυτοῦ *sui ipsius* caret nominativo. Pronomen compositum ex ἕο & αὐτοῦ. Iones pro οὗ dicunt ἕο, poëtæ εἷο. ἕο ergo idẽ est quod οὗ *sui*. pro ἑαυτοῦ, dicitur etiam contractè αὑτοῦ. Est quidem *tertiæ personæ*, sed quandoq; etiam in singulari numero *secundæ*, & in plurali *trium* est *personarum*, ubi tenendum, judicium de persona ex verbo addito sumi posse. Quum enim ἐμαυτοῦ σεαυτοῦ careant plurali numero, laxiori pronominis hujus usu defectus ille supplendus erat, ut patebit ex exemplis seq. 1 Cor. 10. v. 29. συνείδησιν λέγω, οὐχὶ τὴν ἑαυτοῦ conscientiam autem dico, non tuam. Joh. 18. 34. ἀφ' ἑαυτοῦ σὺ τοῦτο λέγεις; an à te ipso tu hoc dicis? Rom. 13. 9. ὡς ἑαυτὸν tanquam teipsum. Matth. 23. 37. λιθοβολοῦσα τοὺς ἀπεσταλμένους πρὸς αὐτὴν, (pro πρὸς σε) quæ lapidas missos ad te. Declinationes integras propter tirones subjiciam. *Mascul.* G. ἑαυτοῦ. Rom. 5. 8. συνίστησι τὴν ἑαυτοῦ ἀγάπην εἰς ὑμᾶς,

vel ἐξ αὐτῆς scil. στιγμῆς, quæ vel legitur Luc.4. v.5. Scribitur compositè, tanquam adverb. Philip.2.23. ὡς ἐξαυτῆς, *simulatque*. Vulgata & Erasmus vertunt *mox ut*: & Marc.6. v. 25. *protinus*. Cæterùm αὐτοῦ etiam usurpatur pro reciproco αὑτοῦ, idque apud Græcos V.Test. interpretes longè frequentissimè. Heb.11. v.21. ἐπὶ ἄκρον τῆς ῥάβδου αὐτοῦ, super extremo baculo suo. Rom.2.26. οὐχὶ ἡ ἀκροβυστία αὐτοῦ pro αὐτῆς. Nam præcessit ἀκροβυστία, per quam, quia per meton. adj. intelligitur ὁ ἀκρόβυστος, relativum αὐτοῦ non refertur ad vocem sed ad rem. Marc.5.41. κρατήσας τῆς χειρὸς τοῦ παιδίου, λέγει αὐτῇ (pro αὐτῷ) anomalia generis, ubi non ad vocem sed personam respicitur. Act.2.1. ἐπὶ τὸ αὐτὸ in idem scil. loci spatium, *eodem loci*. Adverbialiter sumitur. *Simul* Luc.17. v.25. *Cæterum, adhæc*, idem quod πρὸς τούτοις Act.3.1. 2 Corinth.5.19. μὴ λογιζόμενος αὐτοῖς τὰ παραπτώματα, non imputans illis lapsus. αὐτοῖς pro αὐτῷ scil. κόσμῳ. Refertur hic αὐτοῖς ad nomen, saltem significatione plurale. Matth 28.19. βαπτίζοντες αὐτοὺς pro αὐτὰ scil. ἔθνη, baptizantes eos pro eas, scil. gentes, est anomalia generis etiam disertissimis Græcis usitata, ubi relatio non tam ad vocabula fit, quàm ad rem ipsam. Et synonymum gen. masc. subintelligitur, videl. *homines*. Coloss.2.15. θριαμβεύσας αὐτοὺς pro αὐτάς. Sic Homerus φίλε τέκνον care fili, pro φίλε υἱέ. & Hippocr. aphorism.28. lib.3. τῇσι θήλεσι pro τοῖσι θήλεσι· θῆλυ enim est g.n. Similis anomalia generis, quam Grammatici vocant Synthesin, doctiores verò σύνεσιν. Rom.11.14. σώσω τινὰς ἐξ αὐτῶν, pro αὐτῆς scil. σαρκός. Elegans generis & numeri anomalia, servem aliquos ex illis. *Subintelligitur* Marc. 8.1. καὶ μὴ ἐχόντων τί φάγωσι, & quum non haberent quid ederent. Hic ellipsis est, & numeri anomalia. Ellipsis ἐχόντων subintellige αὐτῶν. & ἐχόντων pro ἔχοντος. Col.3.19. μὴ πικραίνεσθε πρὸς αὐτὰς scil. γυναῖκας, nè estote erga eas amaruleni. Cum articulo præpositivo ὁ αὐτὸς *idem*, ἡ αὐτὴ *eadem*. τὸ αὐτὸ (& per crasin ταὐτὸ) *idem*. Act. ver.27. Luc.6. v.38. τῷ αὐτῷ μέτρῳ eâdem mensurâ. Rom.12.4. τὰ μέλη πάντα οὐ τὴν αὐτὴν ἔχει πρᾶξιν. Rom 15.5. τὸ αὐτὸ φρονεῖν, ut sitis eodem animo affecti. 1 Cor.12.25. ἵνα τὸ αὐτὸ ὑπὲρ ἀλλήλων μεριμνῶσι, ut id alia pro aliis curent. τὸ αὐτὸ *itidem* Philip.2. v.18. Præpon etiam *pronomen demonstrativ* 2 Corinth.2. v.3. τοῦτο αὐτὸ ipsum. αὐτὸς compositum fit reciprocum, φίλαυτος ὁ ἡ *ipsius amans*. q.d. φίλος ἑαυτοῦ vel φιλῶν ἑαυτὸν, qui seipsum amat. 2 Tim.3.2. φιλαυτία *sui ipsius amor*. Sic αὐτοδίδακτος ὁ ἡ q.d. διδάσκων ἑαυτόν ὡσαύτως *eodem modo*, par Adv. Luc.22. v.20. 1 Corin 25. compositum ex ὡς Adv. & αὐτός. Alii vertunt *simil* αὐτίκα *statim, illico*. Adv. temporis παραυτίκα *idem*. 2 Corinth 4. v.17. τὸ γὰρ παραυτίκα

ἐλα

ἐλαφρὸν τῆς θλίψεως ἡμῶν, nam illico præteriens levitas (momentanea) afflictionis nostræ. Demosth. ἡ παραυτίκα ἡδονὴ, momentanea voluptas. ἡ παραυτίκα scil. ὥρα, h.e. quæ subitò evanescit. ἐμαυτοῦ ῆς οῦ *mei ipsius.* q. ἐμοῦ αὐτοῦ. Johan. 10. v. 18. ἀπ' ἐμαυτοῦ sponte meâ, **von mir selbst.** 1 Cor. 10. 33. μὴ ζητῶν τὸ ἐμαυτοῦ συμφέρον, non quærens commodum meum. 1 Cor. 4. 4. οὐδὲν ἐμαυτῷ σύνοιδα, nullius sceleris mihi conscius sum. Rom. 11. 4. κατέλιπον ἐμαυτῷ ἑπτακισχιλίους ἄνδρας, reliqui mihi septies mille viros. 2 Cor. 2. 1. ἔκρινα ἐμαυτῷ τοῦτο, hoc apud me statui. 1 Cor. 9. 19. ἐμαυτὸν ἐδούλωσα, me ipsum in servitutem redegi. Joh. 14. 3. παραλήψομαι ὑμᾶς πρὸς ἐμαυτὸν, assumam vos ad me. Act. 26. 2. ἥγημαι ἐμαυτὸν μακάριον, beatum me duxi. Philem. v. 13. πρὸς ἐμαυτὸν κατέχειν apud me retinere. caret plur. numero. Divisè tamen legitur Rom. 16. 2. προστάτις πολλῶν ἐγενήθη, καὶ αὐτοῦ ἐμοῦ, hospita multorum fuit, & mei ipsius. Ephes. 6. 9. ὅτι ὑμῶν αὐτῶν Κύριος ἐστιν ἐν τοῖς οὐρανοῖς, vestrûm etiam ipsorum Dominus est in cœlis. ἐλλείπει deficit. Act. 24. 16. αὐτὸς ἀσκῶ (scil. ἐμαυτὸν) ipse me exerceo. Σεαυτοῦ ῆς οῦ contractè σαυτοῦ ῆς οῦ *tuiipsius,* caret plur. num. componitur ex σοῦ & αὐτοῦ, prout divisim leguntur Luc. 2. 35. σοῦ αὐτῆς pro σεαυτῆς. Et plurimùm pro simplici ponitur. Joh. 17. 5. παρὰ σεαυτῷ apud te pro παρὰ σοί. Sic pro ἐν ὑμῖν legimus ἐν ἑαυτοῖς in vobis. Joh. 5. v. 42. Rom. 2. v. 19. πέποιθάς τε σεαυτὸν (idem quod σε) ὁδηγὸν τῶν τυφλῶν εἶναι, confidisque te ducem cœcorum esse Rom. 2. 21. διδάσκων ἕτερον, σεαυτὸν οὐ διδάσκεις, docens alium, teipsum non doces Rom. 8. 23. ἡμεῖς αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς στενάζομεν, nos ipsi apud nos suspiramus. ἐμαυτοῦ quidem caret nominativo in utróque numero, itémque σεαυτοῦ. quomodo verò re exigente sit exprimendũ, hîc vides. ἐγὼ αὐτὸς ego ipse Rom. 9. v. 3. ἡμεῖς αὐτοὶ nos ipsi, Rom. 8. 23. Sic σὺ αὐτὸς tu ipse, ὑμεῖς αὐτοὶ vos ipsi. 1 Corin. 11. 13. Ἑαυτοῦ *sui ipsius* caret nominativo. Pronomen compositum ex ἕο & αὐτοῦ. Iones pro οὗ dicunt ἕο, poëtæ εἷο. ἕο ergo idẽ est quod οὗ *sui.* pro ἑαυτοῦ, dicitur etiam contractè αὑτοῦ. Est quidem *tertiæ personæ,* sed quandoq; etiam in singulari numero *secundæ,* & in plurali *trium* est *personarum,* ubi tenendum, judicium de persona ex verbo addito sumi posse. Quum enim ἐμαυτοῦ σεαυτοῦ careant plurali numeró, laxiori pronominis hujus usu defectus ille supplendus erat, ut patebit ex exemplis seq. 1 Cor. 10. v. 29. συνείδησιν, λέγω, οὐχὶ τὴν ἑαυτοῦ conscientiam autem dico, non tuam. Joh. 18. 34. ἀφ' ἑαυτοῦ σὺ τοῦτο λέγεις; an à te ipso tu hoc dicis? Rom. 13. 9. ὡς ἑαυτὸν tanquam teipsum. Matth. 23. 37. λιθοβολοῦσα τοὺς ἀπεσταλμένους πρὸς αὐτὴν, (pro πρὸς σὲ) quæ lapidas missos ad te. Declinationes integras propter tirones subjiciam. *Mascul.* G. ἑαυτοῦ. Rom 5. 8. συνίστησι τὴν ἑαυτοῦ ἀγάπην εἰς ὑμᾶς,

D. ἑαυτῷ vel contractè αὑτῷ *sibi* Marc. 10. 32. τὰ μέλλοντα ἑαυτῷ συμβαίνειν quæ sibi erant eventura. Rom. 14. 7. οὐδεὶς ἡμῶν ἑαυτῷ ζῇ, nemo nostrûm sibi ipsi vivit. Acc. ἑαυτὸν, αὑτὸν *se*, rariùs *te*. Gal. 5. ver. 14. ὡς ἑαυτὸν ut teipsum. Luc. 18. 11. πρὸς ἑαυτὸν *seorsim, pl. masc. genitivus* ἑαυτῶν, αὑτῶν & σφῶν αὐτῶν *sui ipsorum, vestri ipsorum, nostri ipsorum*. Apoc. 12. v. 11. οὐκ ἠγάπησαν τὴν ψυχὴν αὐτῶν ἄχρι θανάτου, neglexerunt animam suam. The. Be. prodigi fuerunt vitæ suæ, h.e. parati fuerunt ad profundendam vitam suã pro CHRISTO. Joh. 12. 18. μεθ' ἑαυτῶν τοὺς πτωχοὺς πάντοτε ἔχετε, pauperes semper habetis vobiscum. D. ἑαυτοῖς & σφίσιν αὐτοῖς *sibi, vobis, nobis*. Rom. 11. 25. μὴ ἦτε παρ' ἑαυτοῖς φρόνιμοι, nè sitis apud vosmetipsos sapientes. 2 Cor. 5. ver. 15. μηκέτι ἑαυτοῖς ζῶσιν, nè posthac sibi vivant. Rom. 13. 2. ἑαυτοῖς κρῖμα λήψονται, sibi damnationem auferent. 1 Cor. 6. v. 19. οὐκ ἐστὲ ἑαυτῶν non estis vestri ipsorum. 2 Cor. 1. 9. ἵνα μὴ πεποιθότες ὦμεν ἐφ' ἑαυτοῖς, nè confideremus in nobis ipsis. 2 Cor. 10. v. 14. οὐχ ὑπερεκτείνομεν ἑαυτοὺς, non extendimus nos ipsos ultra quàm fas est. Apoc. 20. 13. ὁ θάνατος καὶ ὁ ᾅδης ἔδωκαν τοὺς ἐν ἑαυτοῖς νεκρούς. Ponitur pro ἀλλήλων, ἀλλήλοις, &c. Eph. 4. 32. χαριζόμενοι ἑαυτοῖς, condonantes vobis *mutuò* offensas. Ephes. 5. ver. 19. λαλοῦντες (ἐν) ἑαυτοῖς, ψαλμοῖς, loquentes inter vos mutuò, psalmis &c. Colos. 3. 16. νουθετοῦντες ἑαυτοὺς, commonefacientes vos mutuò. 1 Thes. 5. 13. εἰρηνεύετε ἐν ἑαυτοῖς, pacem colite inter vos. Accus. ἑαυτοὺς & σφᾶς αὐτοὺς. Joh. 20. 10. ἀπῆλθον οὖν πάλιν πρὸς ἑαυτοὺς οἱ μαθηταὶ, redierunt ergo discipuli domum suam. vel ad suos. Sic Num. 24 ver. 25. ἀπῆλθε πρὸς ἑαυτὸν abiit (Bileamus) domum suam Hellenismus. Judæ v. 21. ἑαυτοὺς ἐν ἀγάπῃ τηρήσατε, vos ipsos in charitate conservate. Plutarch. Demonax, reprehendẽs philosophum spinosè de mundo philosophantem, dixit, περὶ τοῦ κόσμου πολυπραγμονεῖτε, περὶ τῆς ἑαυτῶν ἀκοσμίας οὐ φροντίζετε, h. e. de mundo estis curiosi, de vestra ipsorum immunditia non estis soliciti. Joh. 7. 35. εἶπον οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς ἑαυτοὺς, dixerunt Judæi inter se. *Fœmininum* G. ἑαυτῆς vel contractè αὑτῆς, Mar. 10. 12. ἐὰν γυνὴ ἀπολύσῃ τὸν ἄνδρα αὐτῆς, καὶ γαμηθῇ ἄλλῳ, μοιχᾶται, si mulier deseruerit virum suum, & nupserit alii, mœchatur. Matth. 23. 37. τὰ νοσσία αὑτῆς, pullos suos. 1 Cor. 13. ἀγάπη οὐ ζητεῖ τὰ ἑαυτῆς, charitas non quærit quæ sua sunt. D. ἑαυτῇ, αὑτῇ. Accus. ἑαυτὴν, τὴν Matth. 23. v. 37. Luc. 13. πρὸς αὑτὴν, ad te. πρὸς αὑτὴν pro πρὸς σεαυτήν. vide paulò antè ἑαυτοῦ, ubi ratio redditur. Pl. fœm. G. ἑαυτῶν. D. ἑαυταῖς. Matth. 25. v. 9. ἀγοράσατε ἑαυταῖς, emite vobis. Acc. ἑαυτάς. Luc. 23. v. 28. μὴ κλαίετε ἐπ' ἐμὲ, πλὴν ἐφ' ἑαυτὰς, nè flete de me, sed vobis ipsis. *Neutrum* ἑαυτοῦ, Luc. 11. 26. πονηρότερα (πνεύματα) ἑαυτοῦ, pejores spiritus se, qu

quàm ſit ipſe. Dat. ἑαυτῷ. Accuſ. ἑαυτό. pl. G. ἑαυτῶν. Dat. ἑαυτοῖς. Accuſ. ἑαυτά. Οὗτος pronomen demonſtrativum, compoſitum ex ὁ αὐτὸς *hic*, αὕτη ex ἡ αὐτὴ *hæc*. τοῦτο ex τὸ αὐτὸ *hoc*: quamvis dicatur alio ſenſu ὁ αὐτὸς *idem*. ἡ αὐτὴ *eadem*, τὸ αὐτὸ *idem*. Differunt etiam ταῦτα *hæc* & ταυτὰ *eadem*, pro quo legimus Philip. 3. 1. τὰ αὐτά. Actor. 15. 27. διὰ λόγου ἀπαγγέλλοντας τὰ αὐτά, verbis renunciantes eadem. Act. 10. 36. οὗτός (pro ὅς) ἐστι πάντων Κύριος, qui eſt omnium Domin⁹. 1 Pet. 2. 7. οὗτος ſcil. ὁ Χριστὸς ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας, hic factus eſt caput anguli. Hebraiſmus. Vide infrà εἰς. οὗτος ergo non tantùm eſt demonſtrativum, ſed etiam relativum, & proinde cum nomine, ad quod refertur, convenire ſolet numero & genere. Mat. 21. 42. παρὰ Κυρίου ἐγένετο αὕτη, à Domino factum eſt hoc. Enallage generis Hebræa, fœminini pro neutro. Hebræi enim quum careant neutro genere, illud per fœmininum reddere ſolent. Inſpiciantur Hebræa Pſal. 118 v. 22. unde hæc Græcè verſa ſunt deſumpta. Joh. 17. 3. αὕτη δέ ἐστιν ἡ αἰώνιος ζωή, pro τοῦτο δέ, hoc autem, id eſt, hæc res, nempe ut te cognoſcant. Roman. 11. 27. αὕτη αὐτοῖς ἡ παρ' ἐμοῦ διαθήκη, hoc illis à me fedus. Matth. 26. 26. τοῦτό ἐστι τὸ σῶμά μου hoc eſt corpus meum. ubi τοῦτο refertur ad vocem ἄρτος, quæ præceſſit. quippe quem panem CHRISTUS accepit, fregit & diſcipulis porrexit. Sic idem pronomen τοῦτο Mar. 14. 24. refertur ad τὸ ποτήριον. At inquis, ſi Matth. 26. v. 26. τοῦτο referretur ad nomen ἄρτος, foret οὗτος. Relativum enim cum nomine ad quod refertur, ſeu quod reſpicit, convenire debet genere. Reſp. eſt anomalia generis: cujus exempla paſſim occurrunt. Eph. 5. 6. μηδεὶς ὑμᾶς ἀπατάτω κενοῖς λόγοις. διὰ ταῦτα (pro διὰ τούτους) ἔρχεται ἡ ὀργὴ Θεοῦ. nemo vos ſeducat inanibus ſermonib⁹; propter hæc enim ira Dei venit. Sic Johan. 19. 11. δεδομένον pro δεδομένη. Plures id genus anomalias (etiam profanis authoribus uſitatas, ut Demoſth. Olynth. 3. ἐπειδὰν ᾖ ταῦτα λύσητε. poſtquam has (leges) abrogaveritis, ταῦτα pro τούτους) vide in vocabulis ἐκεῖνος, αὐτὸς, ὅς &c. Joh. 11. 11. μετὰ τοῦτο λέγει αὐτοῖς, *poſtea* dicit iis. Luc. 4. v. 43. εἰς τοῦτο ἀπέσταλμαι, *propter hunc finem* miſſus ſum. Heb. 10. ver. 33. τοῦτο μὲν, τοῦτο δὲ, *partim, partim*. Rom. 13. 11. καὶ τοῦτο *idque*. Luc. 6. 23, 26. κατὰ ταῦτα, *itidem*, vel *ſimiliter*. Luc. 21. v. 6. ταῦτα ἃ θεωρεῖτε, ubi ταῦτα (pl. num. g. n.) abſolutè ponitur more Hebraico pro *ad hæc quod attinet*. Hebr. 11. 12. καὶ ταῦτα *idque*. 1 Cor. 6. 6. καὶ τοῦτο *idque*. Poſt οὗτος αὕτη τοῦτο, ut plurimùm, articulus præpoſitivus ὁ ἡ τὸ ſequi ſolet. Apoc. 21. 5. οὗτοι οἱ λόγοι, Joh. 6. 58. ὁ τρώγων τοῦτον τὸν ἄρτον, qui edit hunc panem. 2 Corin. 3. 10. ἐν τούτῳ τῷ μέρει, hac in parte. Rom. 9. 17. εἰς αὐτὸ τοῦτο ἐξήγειρά σε, ad hoc ipſum excitavi te. Johan. 5. 51. δός μοι τοῦτο τὸ ὕδωρ, da mihi aquam iſtam,

istam. illam ipsam de qua modò locutus es. 1 Cor. 15. 53. δεῖ γὰρ τὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι τὴν ἀφθαρσίαν, oportet enim HOC corruptibile induere incorruptibilitatem. q. d. Apostolus, hæc ipsa caro, quam hic gestamus, resurget. & non alia: perinde ac si manu suam ipsius carnem contrectasset, & ostendisset. G. τούτου ταύτης τούτου. Act. 13. 23. τούτου ὁ Θεὸς ἀπὸ τοῦ σπέρματος hujus è semine Deus &c. Johan. 6. 66. ἐκ τούτου scil. χρόνου, ex eo tempore. 1 Cor. 6. 11. καὶ ταῦτά τινες ἦτε, pro (ut quidam volunt) καὶ τοιοῦτοί τινες ἦτε, *& tales eratis nonnulli.* Alii vertunt, *& hæc eratis unusquisque* Sed Hellenismus est, & καὶ ταῦτα *maximè, inprimis, quod magis est*, reddendũ esse, variis demonstrari potest exemplis. Heb. 1. v. 12. ἀφ' ἑνὸς ἐγεννήθησαν, καὶ ταῦτα νενεκρωμένου, ex uno, &, quod plus est, emortuo, nati sunt. Ex profanis autoribus duo tantùm apponam. Plutarch. τί γελᾷς Κλεόμενες, περὶ ἀνδρείας λέγοντός μου ἀκούων, καὶ ταῦτα, βασιλεὺς ὤν; quid rides Cleomenes, me de fortitudine dicentem audiens, maximè quum rex sis? Demosthenes: αἰσχρὸν ὑμᾶς βάρβαρον ἄνθρωπον, καὶ ταῦτα, γυναῖκα φοβεῖσθαι, turpe est vos barbarum hominem, &, quod magis est, mulierem formidare. *Genit. plur.* τούτων per omnia genera. ταυτῶν nunquam. Actor. 5. 36. πρὸ γὰρ τούτων (genit. pl. g. f.) τῶν ἡμερῶν nam ante hosce dies οὗτος *redundat.* Luc. 19. v. 2. καὶ οὗτος ἦν πλούσιος, & dives erat. Hebraismus. Notetur *anomalia generis* quam Grammatici Synthesin vocant, Rom. 2. 14. οὗτοι pro ταῦτα. nam præcessit τὰ ἔθνη. Οὕτως *sic*, ita adverb similitudinis, & si Logicum usum spectes, τῆς ἀποδόσεως σημεῖον, redditionis nota. οὕτως seq. vocali, οὕτω verò seq. consona. οὑτωσί Atticè Luc. 22. 26. ὑμεῖς δὲ οὐχ οὕτως, *vos non sic.* Hebraismus, qualis legitur Psal. 1. v. 4. Latinè diceretur, *alia verò vestri est ratio.* Luc. 19. v. 31. οὕτως ἐρεῖτε, sic dicetis. Rom. 10. v. 11. οὕτω λέγει sic dicit. Hic οὕτω ponitur ob seq. consonam: illic οὕτως ob seq. vocalem. Veruntamen discrimen hoc usquequaq; non attenditur. 1 Joh. 2. 6 οὕτως (pro οὕτω) περιπατεῖν, sic ambulare. *adeo, tantopere* Johan. 3. 16. οὕτω γὰρ ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, tantopere enim dilexit Deus hunc mundum. Eodem significatu extat apud Demosth. Olynth. 1. τίς οὕτως εὐήθης ἐστὶν ὑμῶν, ὅστις ἀγνοεῖ, quis adeo simplex (fatuus, ignarus, rerum imperitus) est inter vos, qui ignoret, &c. Ex idiotismo Hebraico pro τοιοῦτος *talis* ponitur Rom. 9. 20. τί με ἐποίησας οὕτως (pro τοῖον) cur me fecisti talem. Mat. 9. 33. οὐδέποτε ἐφάνη οὕτως (pro τοιοῦτόν τι) ἐν Ἰσραήλ, nunquam apparuit tale quid in Israël. Quandoque ἐλλείπει deficit hæc in similibus nota. Matth. 6. 10. ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ (pro οὕτω καὶ) ἐπὶ τῆς γῆς, sicut in cœlo, ita etiam in terra. Mar. 3. v. 26. καὶ εἰ ὁ σατανᾶς, pro οὕτω καὶ εἰ ὁ σατανᾶς, sic quoque si Satanas, &c. Joh. 20. v. 21. καθὼς ἀπέσταλκέ με ὁ Πατήρ,

τῆς, κἀγὼ πέμπω ὑμᾶς. sicut me misit PATER, ita & ego mitto vos. κἀγὼ pro καὶ ἐγώ. &c.
Τοσοῦτος, ου ὁ. *tantus*, ex τόσος, η, ον tantus, & οὗτος hic. Matth 15.33. ὄχλος τοσοῦτος, tanta turba. Apoc.18.16. ὅτι μιᾷ ὥρᾳ ἠρημώθη ὁ τοσοῦτος πλοῦτος, quoniam unâ horâ vastatæ sunt tantæ divitiæ. Joh.14.v.9. τοσοῦτον χρόνον μεθ' ὑμῶν εἰμι, *tamdiu* apud vos fui. In pl. num. vertitur *tot*, ut Matthæi 15.33. ἄρτοι τοσοῦτοι, tot panes, Joh.21.11. τοσούτων ὄντων (τῶν ἰχθύων) οὐκ ἐσχίσθη τὸ δίκτυον, licet tot essent pisces, non fissum fuit rete. τοσαύτη ης ἡ *tanta*. Matth.8.10. οὐδὲ ἐν τῷ Ἰσραὴλ τοσαύτην πίστιν εὗρον, neque in Israële tantam fidem inveni. τοσοῦτο (pro τοσοῦτον) ου τὸ Apoc.21. v.16. καὶ τὸ μῆκος αὐτῆς τοσοῦτόν ἐστιν, ὅσον καὶ τὸ πλάτος, cujus longitudo tanta est, quanta latitudo. Act.5.8. εἰπέ μοι, εἰ τοσούτου (genit. sing. g. n.) τὸ χωρίον ἀπέδοσθε; Dic mihi, num tanti prædium vendidistis? τοσούτου scilicet χρυσίου, ἤτοι ἀργυρίου· ἀργύριον enim, instar Francicæ dictionis *argent*, pecuniam significat. Herod. lib.2. οἱ τὴν ἀρχὴν αὐτῷ χρημάτων ἀπέδοντο, qui imperium ei vendiderunt pecuniis Sic ἀποδίδομαί τι πολλοῦ, carè alii quid vendo. Heb.1.4. τοσούτῳ κρείττων γενόμενος τῶν ἀγγέλων, *tantò* præstantior factus angelis. Heb.10.25. καὶ τοσούτῳ (dat. sing. g. n.) μᾶλλον, ὅσῳ βλέπετε ἐγγίζουσαν τὴν ἡμέραν, *idquo eo magis* quòd videtis diem illũ appropinquare. Heb.12.1. τοσοῦτον νέφος tantam nubem. in pl. num. τοσαῦτα. Luc. 15.v.29. τοσαῦτα ἔτη δουλεύω σοι, pro δεδούλευκά σοι, *tot* annos tibi servivi. Galat.4.5. τοσαῦτα ἐπάθετε, tot passi estis. 1 Corin.14.10. τοσαῦτα γένη φωνῶν ἐστι, tot genera vocum sunt. Τοιοῦτος, in genit. τοιούτου *talis*, ex τοῖος talis, & οὗτος hic. in f. g. τοιαύτη. in n. g. τοιοῦτον. Mat.18.5. ὃς ἐὰν δέξηται παιδίον τοιοῦτον ἓν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται, quisquis exceperit aliquem puerulum talem nomine meo, me excipit. in plur. num. τοιοῦτοι, τοιαῦται τοιαῦτα. Gal.5.23. κατὰ τῶν τοιούτων, contra tales. Rom 2.2. ἐπὶ τοὺς τὰ τοιαῦτα πράσσοντας, adversus eos qui talia agunt. Τηλικοῦτος ου ὁ *tantus*, ex τηλίκος η ον tantus, & οὗτος hic. Apoc.16.18. τηλικοῦτος σεισμὸς tantus motus. 2 Cor. 1.10. ἐκ τηλικούτου θανάτου, ex tanta morte. τηλικαύτη ης ἡ *tanta*. Heb 2.3. τηλικαύτης ἀμελήσαντες σωτηρίας, qui tantam neglexi mus salutem, τηλικοῦτο in pl. τηλικαῦτα *tanta*. Jacob 3.3. τὰ πλοῖα τηλικαῦτα ὄντα, naves quæ tantæ sint.

Ἀφρὸς οῦ ὁ *spuma* Luc.9.39. ἀφρίζω. F. ίσω *spumam excito*. Marci 9. v.18. ἐπαφρίζω *despumo*. Judæ v. 13. Hinc derivatur Ἀφροδίτη ης ἡ *Venus*.

Ἀχλὺς ύος ἡ *caligo*. Act.13.11.

Αὐχμὸς οῦ ὁ *siccitas ex æstu*. item *squalor*. Videtur ortum ab αὔω sicco, arefacio, pleonasmo literæ χ. αὐχμηρὸς ὰ ὸν *squalidus*. item *obscurus a um*. 2 Pet.1. v.19. ἐν αὐχμηρῷ τόπῳ in obscuro loco, h.e. in hac terra, in hac lacrymarum valle.

Ἄχει seq. consonâ & ἄχεις seq.

ſeq. vocali *uſque* cum genit. Dicitur de *tempore* Act. 1. 12. ἄχρι τῆς ἡμέρας pro ἄχρι τῆς ἡμέρας ᾗς, uſque ad diem hunc quo. Act. 23. 1. ἄχρι ταύτης τῆς ἡμέρας, uſque ad diem hunc Act. 22. 4. ἄχρι θανάτου uſque ad mortem. Heb. 6. 11. ἄχρι τέλους uſque ad finem. Ro. 8. 22. ἄχρι τοῦ νῦν ſcil. καιροῦ, ad hoc uſque tempus. Rom. 1. 13. ἄχρι τοῦ δεῦρο hucuſque 1 Cor. 4. 11. ἄχρι τῆς ἄρτι ὥρας uſq; ad hanc horam. Act 20. 11. ἄχρις αὐγῆς uſque ad diluculum. Philip. 1. 6. ἄχρις ἡμέρας Ἰησοῦ Χριστοῦ, uſque ad diem JESU CHRISTI, h. e. uſque ad extremum judicium. *intra* Actor. 20. 6. ἄχρις ἡμερῶν πέντε, intra dies quinque. Dicitur de *loco* Actor. 28. 4. ἄχρι τῆς Ἀσίας uſq; in Aſiam. Apoc. 18. v. 5. ἄχρι τοῦ οὐρανοῦ uſque in cœlum. Act. 11. 5. ἄχρις ἐμοῦ uſque ad me De *actionibus* Heb. 4. v. 12. ἄχρι μερισμοῦ uſque ad diviſionem. ἄχρις ſeq. οὗ vertitur *donec*, *uſque quò* Actor. 7. ver. 18. ἄχρις οὗ ἀνέστη, uſquequò exortus eſt. item *ſeqeunte* ἂν particulâ potentiali 1 Corin. 15. 25. ἄχρις οὗ ἂν θῇ donec poſuerit. Vel *abſolutè* ponitur Apoc. 20. v. 3. ἄχρι τελεσθῇ τὰ χίλια ἔτη, donec conſummati fuerint anni illi mille. μέχρι & μέχρις planè *idem* ſignificant quod ἄχρι ἄχρις, eodémque modo conſtruuntur, alterúmque ab altero ortum eſſe, veri eſt ſimile: & proinde huc retuli, tanquam ad originem ſuam. Dicitur de *tempore* Matth. 11. 23. μέχρι τῆς σήμερον, uſque in hodiernum diem. Dicitur de *loco* Roman. 15. v. 19. μέχρι τοῦ Ἰλλυρικοῦ uſque ad Illyricum. De *modo* Heb. 12. 4. μέχρις αἵματος uſque ad ſangui[ne]m 2 Tim. 2. 9. μέχρι δεσμῶν u[ſque] ad vincula. *Donec* Marc. 13. v. μέχρις οὗ πάντα ταῦτα γίν[ηται] uſque dum facta ſint hæc om[nia] Ponitur abſolutè ſine artic[ulo] poſtpoſitivo. Epheſ. 4. 13. μέ[χρι] καταντήσωμεν, donec ev[eni]mus, &c.

Ἄχυρον ου τὸ *palea* Mat. 3. [...] *ſtramen*. Geneſ. 24. v. 25. ἄχυ[ρα] χορτάσματα πολλὰ παρ' ἡμῖν [...] menta & pabula multa ſunt d[...] noſtræ.

Ἄψινθος ου ὁ *abſinthium*, [...] herbæ amariſſimæ. Sic di[...] tradunt q. d. ἀπίνθιον, quod [...] inſignem amarorem non fa[...] bibatur: ex α privativo & [...] bibo. Alii παρὰ τὸ ἀψεῖν [...] attingendo, κατ' ἀντίφρασ[ιν] quòd nullum animal herb[am] hanc amariſſimam ſoleat at[tin]gere. Latinè ſcribitur per *b*, non per *p*, quæ *literæ* ſunt la[...] & proinde ἐναλλάσσονται, h. e. [fa]cilè una pro altera poni, & in[ter] ſe permutari ſolet. Apoc. 8. v. [...] Stella ſic vocatur per meto[ny]miam effecti metaphoricam. [ἀ]ψινθίτης οἶνος, vinum abſin[thio] conditum.

B Eſt ſecunda Alphab. lit[era] Dicitur Βῆτα ab Heb. [...] beth *domus*, in ſtatu conſtru[cto] (pro בַּיִת bajith) addito [in] fine α, terminatione Græcor[um] Vel propiùs à Chaldæo *Be[tha]* Hebræorum verò litera *Beth* dicta fuit, quòd figura ſua imi[ta]tur domum Palæſthinam, [...] linea ſumma tectum, ima p[avi]mentu[m]

mentum, media parietem, vacuitas è regione januam refert. Sonus ejus colligi potest ex ovium balatu, ut docet locus Cratini, qui ita habet, ὁ δ' ἠλίθιος ὥσπερ πρόβατον βῆ βῆ λέγων, βαδίζει, h.e. iste fatuus perinde ac ovis be be dicens incedit. In numeris significat binarium.

Βαθὺς εῖα ὺ *profundus a um*, Joh.4.11. τὸ φρέαρ ἐστὶ βαθὺ, puteus est profundus. Per metaph. *gravis*. tribuitur *somno*. Act.20.9. καταφερόμενος ὕπνῳ βαθεῖ (dat. contractus pro βαθέϊ) deturbatus gravi somno. *Tempori*. Luc. 24.1. ὄρθρου βαθέος (genit casus) ἦλθον ἐπὶ τὸ μνημεῖον, profundo diluculo, h. e. ut Marc. scribit c.16. v.1. λίαν πρωΐ valde mane, vel ut habet Johan. c.20. v.1. σκοτίας ἔτι οὔσης, quum adhuc essent tenebræ, die vix adhuc lucescente, quum plus esset noctis quàm diei. compar. βαθύτερος α ον profundior us Job.11. v 8. βαθύνω *profundè excavo*. F. βαθυνῶ. a.1.act. ἐβάθυνα, Luc. 6.48. ὃς ἔσκαψε καὶ ἐβάθυνε (3. sing.aor.1. act.) qui fodit & excavavit. Præt. act. βεβάθυγκα. præt.pass. βεβάθυμμαι & Atticè, βεβάθυσμαι. a.1.pass. ἐβαθύνθην *Psal*.93.5. βάθος εος τὸ *profunditas* ὕψος εος τὸ altitudo, sublimitas, Eph.3.18. propriè dicitur de loco. Matth.13.5. βάθος γῆς profunditatem terræ. Est Hebraica hypallage. *altum*, profunditas aquæ. Luc.5.4. ἐπανάγαγε εἰς τὸ βάθος, provehito in altum Per *metaph. de imperscrutabilibus Dei decretis*, Roman. 11. 33. ὦ βάθος (vocat casus) πλούτου, ô profundas divitias! Hebraismus. Sic 2 Cor.8 2. ἡ κατὰ βάθους (scil. οὖσα) πτωχεία αὐτῶν, profunda eorum paupertas, h. e. quæ ad imum usque eos exinanierat. *plural. num*. τὰ βάθεα contractè βάθη 1 Cor.2.10. τὰ βάθη τοῦ Θεοῦ, profunditates Dei, hoc est, *arcana Dei*, *mysteria de regno cœlorum*. item *portentosa hæreticorum deliria*. Apoc. 2. 24. οἵτινες οὐκ ἔγνωσαν τὰ βάθη τοῦ Σατανᾶ, qui non approbârunt profunditates Satanæ.

Βαίνω vado, eo, incedo. (Hebr. בוא venire, in præt. בָּא ba venit.) Fut.1.med. βήσομαι (nam fut.1.act. non est usitatum) Præt. act. βέβηκα, tanquam à βάω. a.1. act. ἔβησα. aor.2.act. ἔβην ης η. tanquàm à βῆμι ad formam, τοῦ ἔστην. præt.pass. βέβημαι, & hinc est nomen verbale βῆμα βήματος τὸ propriè gressus, *passus* **ein schritt**. Act.7.5. οὐδὲ βῆμα ποδὸς. neque passum pedis. Alii tamen ex Hebraico idiotismo vertunt *vestigium pedis*, confer Deut.2.5. textum Hebræum & versionem LXX. Hinc est βηματίζω passibus metior. item *gradus*, qui fit passu: & quia gradibus ascenditur in suggestum, ponitur pro *suggestu*, Nehem.8 6. Eandem ob causam pro *tribunali* accipitur, Rom. 14. 10. παραστησόμεθα τῷ βήματι τοῦ Χριστοῦ, sistemur coram tribunali Christi. βάσις εως ἡ (pro βῆσις) *basis*, *fundamentum*. Metaphoricè *planta pedis*, quæ hominis stantis basis est. Act. 3. 7. βαθμὸς οῦ ὁ (per epenthesin τοῦ θ) *gradus*. Act.21. ver.35. item *limen* 1 Sam.5.ver.5. item *honoris fastigium*

fastigium per metaphor. 1 Tim. 3.13. βαθμὸν ἑαυτοῖς καλὸν περιποιοῦνται, gradum sibi bonum acquirunt. βάδην Adv. gradatim. κατὰ πόδα, pedetentim, lento gradu. βαδίζω vado, βαδίζω idem. F. ίσω. a. 1. ἐβάδισα. Jerem. 13. 1. τάδε λέγει Κύριος, βάδισον (a. 1 act. imperat.) Hæc dicit DOMINus, abi. ἀναβαίνω ascendo. Joh. 20, 17. ex ἀνὰ quod hic idem est quod ἄνω sursum, & βαίνω vado, sursum vado, hoc est, scando, part. præs. ἀναβαίνων Joh. 10. 1. in n. g. ἀναβαῖνον Apoc. 11. 7. *Fut.* 1. *med.* ἀναβήσομαι. Rom. 10. 6. τίς ἀναβήσεται εἰς τὸν οὐρανόν; *præt. act.* ἀναβέβηκα. Joh. 20. 17. οὔπω ἀναβέβηκα, nondum ascendi, (a. 1. act. legitur Ἰλιαδ. α. v. 543. ἀνέβησα ας ε feci ascendere) *a. 2. act.* ἀνέβην ης η. Act. 24. 11. ἀνέβην προσκυνήσων ascendi adoraturus. Matth. 5. 1. ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος, ascendit in montem. Act. 21. 31. ἀνέβη φάσις τῷ χιλιάρχῳ *pervenit* rumor ad tribunum. 1 Cor. 2. ver. 9. ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη, in mentem hominis non pervenerunt, Marc. 4. 7. ἀνέβησαν (3. plur. a. 2. act. indic.) αἱ ἄκανθαι *succreverunt* spinæ. *a. 2. act. imperat.* ἀνάβα (per apocopen pro ἀνάβηθι, vel. Doricè ἀνάβαθι) ascende. Apoc. 4. 1. Joh. 7. 8. ἀνάβητε (2. pl. a. 2. act. imperat.) ascendite. aor. 2. act. subj. ἀναβῶ ῇς ῇ Psal. 139. 8. ἐὰν ἀναβῶ si ascendero. *part. a. 2. act.* ἀναβὰς ᾶσα άν. Luc. 5. v. 19. ἀναβάντες ἐπὶ τὸ δῶμα, quum ascendissent in tectum. προσαναβαίνω propriè *ascendo.* ἀναβαίνω enim est scando. Luc. 14. 10. φίλε, προσανάβηθι (2. sing. a. 2. act. imperat.) ἀνώτερον, amice ascende altiùs. συναναβαίνω simul ascendo. Marc. 15. v. 41. αἱ συναναβᾶσαι (part. a. 2. pl. g. f.) quæ simul ascenderant. Act. 13. 31. τοῖς συναναβᾶσιν (dat. pl. part. a. 2.) iis qui simul ascenderant. ἀναβιβάζω propriè *facio ascendere*, ex ἀνὰ idem quod ἄνω sursum, & βιβάζω facio scandere. item *subduco*. F. ἀναβιβάσω. a. 1. act. ἀνεβίβασα. part. a. 1. ἀναβιβάσαντες αὐτὸ Mat. 13. 48. ἀναβαθμὸς οῦ ὁ *gradus*. Actor. 21. 40. ἑστὼς ἐπὶ τῶν ἀναβαθμῶν, stans in gradibus. ἀποβαίνω, evado, evenio, contingo. F. 1. *med.* ἀποβήσομαι. Luc. 21. 13. ἀποβήσεται ὑμῖν εἰς μαρτύριον, *evenient* vobis in testimonium. Philip. 1. 19. τοῦτό μοι ἀποβήσεται εἰς σωτηρίαν, hoc mihi *cedet* in salutem. *a. 2. act.* ἀπέβην ης η, Joh. 21. 9. ὡς οὖν ἀπέβησαν (3. pl. a. 2 act. indic.) εἰς τὴν γῆν, quum egressi essent ex navi in terram. διαβαίνω propriè pervado, ex διὰ per, & βαίνω vado. item *trajicio, transeo.* Heb. 11. 29. πίστει διέβησαν (3. pl. a. 2. act. indic.) τὴν θάλασσαν, fide transiverunt mare. Luc. 16. 26. διαβῆναι (a. 2. infin.) transire. Act. 16. 9. διαβὰς (part. a. 2.) εἰς Μακεδονίαν trajiciens in Macedoniam. ἐκβαίνω *evado.* F. ἐκβήσομαι. P. ἐκβέβηκα. P. pass. ἐκβέβημαι, vel Doricè ἐκβέβαμαι σαι ται, unde est nomen verbale ἔκβασις εως ἡ *evasio.* 1 Cor. 10. 13. ποιήσει ἔκβασιν, præstabit evasionem. *Finis, exitus.* Heb. 13. 7. ἐμβαίνω *ingredior.* a. 2. act. ἐνέβην ης η inscendi, intravi. Matth. 15. 39. Luc. 8. 22. *a. 2. infin.* ἐμβῆναι

ναι εἰς τὸ πλοῖον inscendere navigium Marc. 6. ver. 45. part a. 2. ἐμβὰς αὐτὸς ὁ Luc. 5. 3. ἐμβατεύω pedem infero, pono, *invado*, ingero me. ἐμβατεύειν *fastuosè incedere*, quasi cothurnis tragicis, qui & ipsi ἐμβάδες dicuntur. Col. 2. v. 18. ἃ μὴ ἑώρακεν ἐμβατεύων invadens in ea quæ non vidit. F. εύσω. *aor.* 1. ἐνεβάτευσα. *præt. act.* ἐμβεβάτευκα. ἐμβιβάζω *facio ascendere, deduco*, respondet verbo Hebræo hiphil. F. άσω. *a.* 1. *act.* ἐνεβίβασα. Act. 27. v. 6. ἐνεβίβασεν ἡμᾶς εἰς αὐτὸ (πλοῖον) fecit ut inscenderemus eam navim, vel deduxit nos in eam navim. Confer Pro. 4. 11. P. ἐμβεβίβακα. ἐπιβαίνω propriè **ich trette uf etwas**, incedo super re aliqua Confer LXX versionem Psal. 91. 13. item *conscendo, ingredior*. F. ἐπιβήσομαι. P. ἐπιβέβηκα. Matt. 21. 5. ἐπιβεβηκὼς (part. præt. act.) ἐπὶ ὄνον, insidens asino. a. 2. ἐπέβην ης η *ingressus sum*. Act. 29. 18. ἐπέβην εἰς Ἀσίαν, ingressus sum Asiam. cum Dat. Act. 25. 1. Φῆστος οὖν ἐπιβὰς τῇ ἐπαρχίᾳ, Festus igitur ingressus provinciam. item seq. præp. ἐπὶ *incessi, calcavi*. Deuter. 1. 36. τούτῳ δώσω τὴν γῆν, ἐφ' ἧς ἐπέβη, ei dabo terram quam calvavit. **darauf er getretten hat.** Deut. 33. 29. ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτῶν ἐπιβήσῃ (2. sing fut. 1. med.) collum eorum conculcabis. ἐπιβιβάζω propriè, ascendere facio, *impono*. a. 1. act. ἐπεβίβασα. Luc. 19. v. 35. ἐπεβίβασαν (3. pl. a. 1. act. indic.) τὸν Ἰησοῦν, imposuerunt JESUM. Luc. 10. 34. ἐπιβιβάσας (part. a. 1. act. g. m.) αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἴδιον κτῆνος, quum ipsum suo imposuisset jumento. καταβαίνω *descendo*, ex κατὰ idem hîc quod κάτω deorsum, & βαίνω eo, propriè **ich gehe hinab**. præs. imperat. καταβαινέτω Mat. 24. 7. part. præs. καταβαίνων Joh. 4. 51. καταβαίνουσα Act. 8. 26. καταβαῖνον Act. 11. v. 5. imperf. κατέβαινον Luc. 10. v. 31. Joh. 5. 4. κατέβαινε ἐν τῇ κολυμβήθρᾳ (pro εἰς τὴν κολυμβήθραν) descendebat in piscinam. *Fut.* 1. *med.* καταβήσομαι ῃ εται Rom. 10. 7. *Præt. act.* καταβέβηκα descendi. Joh. 6. 37. καταβέβηκα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, descendi è cœlo. *part. præt. act.* καταβεβηκὼς ότος ὁ qui descēdit. pl. οἱ καταβεβηκότες qui descenderant, Act. 25. 7. *a.* 2. *act.* κατέβην ης η Mat. 7. 25. κατέβη ἡ βροχὴ descēdit, h. e. decidit pluvia. Act. 16. 8. κατέβησαν (3. pl a. 2. act.) εἰς Τρωάδα, descenderunt Troadem. *a.* 2. *imperat.* κατάβηθι descende, Joh. 4. 49. Κύριε κατάβηθι. Doricè pro κατάβηθι dicitur κατάβαθι & per apocopen usitatissimam κατάβα Marc. 15. 30. in 3. pers. καταβάτω Doricè, pro καταβήτω Marc. 13. v. 15 *a.* 2 *subj.* καταβῶ ῇς ῇ, Joh. 4. v. 47. *aor.* 2. *infinit.* καταβῆναι, descendere. Luc. 3. 22. *part. a.* 2. *act.* καταβὰς άντος ὁ qui descendit Mat. 28. 2. καταβᾶσα άσης ἡ. καταβὰν άντος τὸ. Act. 23. 10. κατάβασις εως ἡ *descensus* Luc. 19. 37. Συγκαταβαίνω *unà descendo*. a. 2. συγκατέβην ης η. *part. a.* 2. συγκαταβὰς άντος ὁ qui unà descendit. Act. 25. 5. καταβιβάζω propriè demitto, facio descēdere. Joh. 2. 18. item descendere cogo. detraho. F. άσω. P. καταβεβίβακα.

a.1.κατεβίβασα. Thren. 1. v. 10. *præs. pass.* καταβιβάζομαι detrahor, dejicior, deturbor. *a.* 1. *pass.* κατεβιβάσθην deturbatus fui. *fut.* 1. *pass.* καταβιβασθήσομαι ῃ εται *deturbabor.* Luc. 19. 15. ἕως ᾅδου καταβιβασθήσῃ, usque ad inferos deturbaberis. μεταβαίνω *transeo*, ex μετὰ trans, & βαίνω eo. Luc. 10. 7. *F.* 1. *med.* μεταβήσομαι ῃ εται demigrabo Matt. 17. v. 20. *Præt. act.* μεταβέβηκα transivi, Joh. 5. 24. μεταβέβηκεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς ζωὴν, transivit ex morte in vitam. (A conjugato ergo mors Christianorum verè dici potest μετάβασις εἰς ζωὴν αἰώνιον, transitus in vitam æternam.) 1 Joh. 3. 14. μεταβεβήκαμεν translati sumus. 2 Mach. 6. v. 24. μεταβεβηκέναι εἰς ἀλλοφυλισμὸν, transiisse seu defecisse ad alienigenarum ritus. a. 1. act. μετέβην ης η digressus fui, Mat. 11. 1. μετέβη ἐκεῖθεν τοῦ διδάσκειν, scil. ἕνεκα, digressus est illinc, ut doceret. *a.* 2. *act. imperat.* μετάβηθι digredere, Joh. 7. 3. *a.* 2. *subj.* μεταβῶ ῇς ῇ Joh. 13. 1. *part. a.* 2. μεταβὰς αὐτὸς ὁ *digressus.* παραβαίνω *transgredior*, propriè metas. metaph. legem. idem quod πλημμελέω ῶ de quo infra. Matth. 15. 3. διὰ τί ὑμεῖς παραβαίνετε τὴν ἐντολὴν; quare vos transgredimini mandatum DEI? *F.* 1. *med.* παραβήσομαι ῃ εται. Deut. 28. 14 *a.* 2. *act.* παρέβην ης η. Act. 1. 25. ἐξ ἧς παρέβη (aberravit) ὁ Ἰούδας. Hoseæ 8. 1. ἀνθ' ὧν παρέβησαν (3. pl. a. 2. indic.) τὴν διαθήκην μου, eò quod *violârunt* fedus meum. *Præt. act.* παραβέβηκα. Num. 5. 19. declinavi, deflexi. A præt. pass. παραβέβημαι & Doricè παραβέβαμαι σαι est nomen verbale, παράβα-σεως ἡ *transgressio* Rom. 4. 15. οὗ [...] ἔστι νόμος, οὐδὲ παράβασις, u[...] non est lex, ibi nec transgress[...] Rom. 2. 23. διὰ τῆς παραβάσεως [...] νόμου τὸν Θεὸν ἀτιμάζεις, per leg[...] transgressionem Deum contum[...] liâ afficis: Vel ut Syrus vertit, [...]gnominiâ afficis. παραβάτης *transgressor.* Rom. 2. 25. ἀπαράβατος ου ὁ ἡ non transitorius, *perpetuus.* Hebr. 7. ver. 17. προβαίνω *progredior*, procedo, *provehor.* item proficio, **ich nehme zu** Gen. 26. 13. Exod. 19. 19. F. προβήσομαι. P. προβέβηκα. Josuæ 23. 1[...] ἐγὼ γεγήρακα καὶ προβέβηκα ἡμέραις, ego consenui & grand[...] mihi est ætas, provectus sum æta[...]te, vel ætate sum confectus, propriè **ich bin weit kommen in meinem alter.** Hinc part. præt. act. προβεβηκὼς ότα ός. Luc. 1. 18. προβεβηκυῖα ἐν ταῖς ἡμέραις provectâ ætate. Dicitur etiam προβεβηκὼς ἡμερῶν, provectus ætate Gen. 24. 1. & προβεβηκὼς ταῖς ἡμέραις Josuæ 23. 1. προβιβάζω propriè, facio prodire, item ante instituo, informo, præmoneo, ante inculco. Fut. προβιβάσω ης inculcabo. Deut. 6. 6. προβιβάσεις αὐτὰ τοῖς υἱοῖς σου, inculcabis illa filiis tuis. a. 1. act. προεβίβασα ας α produxi. Act. 19. 33. (3. pl. a. 1.) προεβίβασαν Ἀλέξανδρον produxerunt Alexandrum. Præt. act. προβεβίβακα. præt. pass. προβεβίβασμαι, unde est aor. 1. pass. προεβιβάσθην, Mat. 14. 18. προβιβασθεῖσα (part. 1. pass.) prius instructa, edocta. Συμβαίνω e-

venio,

venio, contingo, Marc.10. 32. τὰ μέλλοντα αὐτῷ συμβαίνειν, quæ sibi erant eventura, ea Jesus dixit discipulis suis. *imperf.* συνέβαινον 1 Cor.1.11. ταῦτα δὲ πάντα τύποι συνέβαινον ἐκείνοις, hæc autem omnia typicè evenerunt illis. F.1. *med.* συμβήσομαι. *Præt. act.* συμβέβηκα ας ε. 2 Pet. 2. 22. συμβέβηκε δὲ αὐτοῖς, accidit verò illis. *part. præt. act.* συμβεβηκὼς ότος. Act. 3. 10. ἐπὶ τῷ συμβεβηκότι αὐτῷ, super eo, quod contigerat illi, scil. mendico. Luc. 24. 14. περὶ πάντων συμβεβηκότων, de omnib⁹ quæ contigerant. Jos.2.v.23. τὰ συμβεβηκότα, ea quæ acciderunt. *a.2. act.* συνέβην ης η Act. 21. 35. συνέβη contigit. *part.a.2.* συμβὰς ᾶσα ἀν, Act. 20. 19. τῶν συμβάντων μοι, quæ mihi evenerant. συμβιβάζω, propriè *facio ut aliquis eat.* per metaphoram *demonstro, instruo, doceo, assentire cogo,* argumentis propositis efficio ut aliquis mecum in eandem sententiam descendat. Actor.9.22. συμβιβάζων ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ Χριστὸς, assentiri eos cogens quòd hic (nempe JESUS) sit CHRISTUS. F. 1. *act.* συμβιβάσω 1 Cor. 2. 16. ὃς συμβιβάσει αὐτὸν, qui eum instructurus sit. *præs. pass.* συμβιβάζομαι *compingor, coagmentor.* Eph. 4. 16. aor. 1. pass. συνεβιβάσθην ης η. *part. a.* 1. *pass.* συμβιβασθεὶς εῖσα έν. Colos. 2.v. 2. αὐτῶν συμβιβασθέντων ἐν ἀγάπῃ, ipsis charitate compactis. ὑπερβαίνω, ex ὑπὲρ super, & βαίνω eo, vado, propriè *supergredior,* quâ voce vetus interpres utitur. confer Deut. 28.43. **so man mit füssen über ein hero gehet.** quod est hominum superborum & ambitiosorum, tractantium alios ὡς ἀνδράποδα. *opprimo.* 1 Thess. 4. v. 6. τὸ μὴ ὑπερβαίνειν ἀδελφὸν, nè quis opprimat, vel nè quis fratrem vi oppressum pedibus conculcet. F. 1. *med.* ὑπερβήσομαι. Psal. 18. v. 30. ἐν τῷ Θεῷ μου ὑπερβήσομαι τεῖχος, juvante Deo transcendam murum. In Hebræo est, transiliam. Job. 38. v. 11. μέχρι τούτου ἐλεύσῃ καὶ ὑπερβήσῃ, huc usque venies (ô fluctus marine, scil. usque ad littus & metam divinitus constitutam) & non transcendes.

Βαΐον ου τὸ termes, ramuscul⁹, virgultum seu *frons palmæ* Johan. 12.v. 12. videtur sic dictum παρὰ τὸ βαίνειν à scandendo: Quò enim magis frondes illius arboris premuntur, eò fortiùs se erigunt. Etym. interpretatur κλάδον φοίνικος, ramulum palmæ. Marcus verò c.11.8. dicit ἔκοπτον στοιβάδας ἐκ τῶν δένδρων, cedebant frondes ex arboribus.

Βάλλω *jacio, abjicio,* Apoc.2.22. βάλλω αὐτὴν εἰς κλίνην, abjicio eam in lectū 1 Joh. 4. 18. τελεία ἀγάπη ἔξω βάλλει (*profligat*) τὸν φόβον. Jacob.3.3. εἰς τὰ στόματα βάλλομεν in ora *immittimus* frænos. Joh.5.7. βάλλῃ (3. sing. præs. act. subj.) με, qui me immittat. part. præs. βάλλων οντος ὁ Marc. 15.24. βάλλουσα ης ἡ Luc. 21.v.2. βάλλουσαν *injicientem.* βάλλω etiam apud Xenoph. Homerum &c. sæpissimè accipitur pro *percutio, cædo, jaculo ferio.* Sic λιθοβολέω lapidibus ferio. vide sub finem hujus thematis. *imperf.*

ἔβαλλον

ἔβαλλον εἰς Marc. 14. v. 65. ῥαπίσμασιν αὐτὸν ἔβαλλον, bacillis eum *cædebant*. F. βαλῶ εἰς εἶ, pro quo Apoc. 2. 10. μέλλει βαλεῖν *conjiciet*. Matth. 13. 42. καὶ βαλοῦσιν (3. pl. fut. 1. act. indic.) αὐτοὺς εἰς τὴν κάμινον, & *projicient* eos in fornacem. Apoc. 4. 10. βαλοῦσι (pro ἔβαλλον) στεφάνους ἑαυτῶν, abjiciebant coronas suas. Enallage temporis Hebraica. *præt. act.* βέβληκα ας ε Marc. 12. 43. ἡ χήρα αὕτη ἡ πτωχὴ πλεῖον πάντων βέβληκε, vidua hæc pauper plus cæteris projecit, scil. in gazophylacium, hoc est, in pauperum ærarium. Simillima docet Aristot. lib. 4. ad Nicom. ubi ait liberalitatem metiendam esse οὐ τῷ πλήθει τῶν διδομένων, ἀλλὰ τῇ τοῦ διδόντος ἕξει. *part. præt. act.* βεβληκὼς υῖα ός. Joh. 13. 2. τοῦ διαβόλου ἤδη βεβληκότος, quum jam diabolus immisisset, scil. in cor Judæ, ut proderet Jesum. *a. 2.* ἔβαλον ες ε Act. 27. 14. ἔβαλε κατ' αὐτῆς ἄνεμος, *impegit* in eam ventus. Luc. 23. 34. ἔβαλον κλῆρον jecerunt sortem. *aor. 2. imperat.* βάλε έτω Matth. 4. 6. βάλε σεαυτὸν κάτω, dejice seu præcipita te deorsum. Joh. 8. 7. πρῶτος τὸν λίθον ἐπ' αὐτὴν βαλέτω, primus (scil. qui ex vobis non est adulter) in eam jaciat lapidem. Joh. 21. 6. βάλετε (2. pl a. 2. imperat. act.) εἰς τὰ δεξιὰ μέρη jacite (scilicet rete) in dextram navigii partem. *aor. 2. subj.* βάλω ῃς ῃ Apoc. 2. 24. οὐ βάλω ἐφ' ὑμᾶς ἄλλο βάρος, non *imponam* vobis aliud onus. Marc. 4. 26. ὃς ἐὰν βάλῃ (3. sing. a. 2. subj. act.) si quis sparserit semen.

Matt. 7. 6. μηδὲ βάλητε (2. pl. a. 2. subj.) neque abjiciatis Joh. 8. 59. ἵνα βάλωσιν (3. pl. a. 2. subj. act.) ἐπ' αὐτὸν, ut jacerent in eum scil. lapides. *F. act.* infinit. βαλεῖν Matth. 10. 34. οὐκ ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην, non veni immissurus pacem. Sic Apoc. 2. 10. *præs. pass.* βάλλομαι ῃ εται Matth. 3. 10. εἰς πῦρ βάλλεται in ignem abjicitur part. præs. pass. βαλλόμενος η ον Luc. 12. 28. *præt. pass.* βέβλημαι projectus sum, jaceo. Matt. 8. 6. παῖς μου βέβληται, filius meus decumbit. *plusquamperf.* ἐβεβλήμην σο το. Luc. 16. 20. ὃς ἐβέβλητο πρὸς τὸν πυλῶνα, qui jacebat ad vestibulum. *part. præt. pass.* βεβλημένος η ον decumbens Matt. 8. 14. additur ἐπὶ κλίνης in lecto, Matth. 9. 2. *a. 1. pass.* ἐβλήθην ης η Joh. 15. 6. ἐβλήθη ἔξω, ejectus foras. Apoc. 19. 20. ζῶντες ἐβλήθησαν (3. pl. a. 1. pass. ind.) εἰς τὴν λίμνην, vivi conjecti sunt in stagnum. *a. 1. pass. imperat.* ἄρθητι καὶ βλήθητι tollitor & projicitor. *a. 1. pass. subj.* Matth. 5. 29. βληθῇ εἰς γέενναν, abjiciatur in gehennam. *a. 1. pass. infinit.* Matth. 5. 13. βληθῆναι ἔξω abjici seu quati foras. *part. a. 1. pass.* βληθεὶς εῖσα ἐν jactus a um. Matth. 13. 47. F. 1. pass. βληθήσομαι ῃ εται, abjiciar. Matth. 5. 25. βληθήσῃ (2. sing. fut. 1. pass. subj.) à prima persona βληθήσομαι. vide simile exemplum in κερδαίνω. Exemplaria quædam habent βληθῇς (2. sing. a. 1. pass. subj.) A 3. pers. præt. pass. βέβληται derivatur βλητέος, abjiciendus. Marc. 2. 22. οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς καινοὺς βλητέον, vinum novum in utres recentes immittendum

dum est. part. med. βέβολα, unde est βόλος ου ὁ *jactus*. Job.38.28. *gleba* Ezech.17.7. item *amissio*. βόλος ὀδόντων. Latina vox *bolus*, hoc est, quantum unâ vice in os injicitur, hinc orta, significatione differt. βολὴ ῆς ἡ *jactus*, Luc.22. v.41. ὡσεὶ λίθου βολὴν ad lapidis jactum. βολὶς ίδος ἡ *sagitta*, jaculum Hebr.12.20. item *funis*, cui plumbum est alligatum, quo nautæ aquarum profunditatem explorant. Latinè *bolis*. βολίζω bolidem demitto. F. βολίσω. P. βεβόλικα. a.1. ἐβόλισα Actor.27.28. βολίσαντες (part. a.1.act.) εὗρον ὀργυιὰς εἴκοσι, demissâ bolide invenerunt passus viginti. βαλάντιον ου τὸ *crumena*, marsupium, εἰς ὃ βάλλεται ἀργύριον, in quod conjicitur pecunia. Luc. 10.4. ἀμφιβάλλω circumjicio, cingo. unde est ἀμφίβληστρον ου τὸ *rete*, *verticulum*, **ein Zuggarn**. Matth. 4.v.18. ἀναβάλλομαι *procrastino*, differo, *amplio*. Act. 24.22. ἀνεβάλετο (3.sing. a.2. med. indic.) αὐτοὺς, ampliavit eos, h.e. cognitionem illius causæ rejecit in aliud tempus. præt. med. ἀναβέβολα, unde est ἀναβολὴ ῆς ἡ *dilatio*. Act. 25.17. μηδεμίαν ἀναβολὴν ποιησάμενος. absque ulla dilatione. ἀντιβάλλω propriè vicissim jacio, vel ex adverso jacio, *confero*. ἀντιβάλλειν λόγους est συζητεῖν, sermones serere, cædere, Luc.24.ver.17. ἀποβάλλω *abjicio*. Marc.10.v.50. ἀποβαλὼν (part. a.2. act.) τὸ ἱμάτιον abjecto pallio, Hebr.10.35. μὴ ἀποβάλητε (2.pl. a.2. act. subj.) τὴν παῤῥησίαν, nè abjiciatis liberam illam professionem. ἀπόβλητος ου ὁ ἡ *rejectaneus*, rejiculus, 1 Tim.4.4. derivatur à 3.sing.præt.pass. ἀποβέβληται. præt. med. ἀποβέβολα, unde est ἀποβολὴ ῆ; ἡ propriè *abjectio*.)(πρόσληψις εως ἡ *assumptio* Roman.11.15. item *jactura* Actor.27.22. ἀποβολὴ ψυχῆς οὐδεμία ἔσται nullius animæ jactura erit, hoc est, nullus vestrûm naufragio peribit. Hebraismus. διαβάλλω, propriè transfigo, idem quod διαπείρω trajicio, item transfreto, transmitto. Per metaphor. *calumnior*, *defero*, *invidiam alicui conflo*, *accuso*. Dan.3. ver.8. F. διαβαλῶ. P. διαβέβληκα. a.2. διέβαλον. præs. pass. διαβάλλομαι *deferor*, à sycophantis traducor. præt. pass. διαβέβλημαι σαι ται. *a.1. pass.* διεβλήθην ης η traductus, sugillatus fui Luc.16.1. διεβλήθη αὐτῷ delatus fuit apud illum. Præt.med. διαβέβολα, unde est διαβολὴ ῆς ἡ calumnia. Metaphora. Sicut enim telo trajicimus, seu transverberamus feram, ita calumniatores aliorum famam linguâ suâ trajiciunt. Hoc enim propriè est διαβάλλειν **durchwerfen, durchschiesen**. διάβολος ου ὁ ἡ *calumniator*, *atrix*. 2 Tim. 3. 3. Tit. 2 v.3. μὴ διαβόλους non calumniatrices. Sic κατ' ἐξοχὴν vocatur princeps malorum spirituum, angelorum apostatarum, *diabolus*, Germanicè **Teubel**. Gall. diable. Italicè diavolo. Deum apud Adamum impudentissimè fuit calumniatus. Ut plurimùm articulus κατὰ διάκρισιν præponitur. Mat.6.31. ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ Mat.13.38. εἰσὶν οἱ υἱοὶ τοῦ πονηροῦ, sunt filii illius maligni.

Zach.

Zach.3.v.1. ὁ διάβολος εἱστήκει ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, τοῦ ἀντικεῖσθαι αὐτῷ diabolus (Hebr. Satanas) ſtabat à dextris ejus (ſcil. Angeli, qui erat Angelus federis) ut ſeſe illi opponeret. 1 Pet.5.8. ἀντίδικος ὑμῶν διάβολος ὡς λέων ὠρυόμενος περιπατεῖ, ζητῶν τίνα καταπίῃ, adverſarius veſter diabolus, ut leo rugiens obambulat, quærens quem devoret. Apoc. 12.10. dicitur κατήγορος, accuſator filiorum Dei, qui eos accuſet nocte & die. Matth.9.34. vocatur ἄρχων δαιμονίων. quam ob cauſam in N. T. hoc ſenſu nunquam legitur πληθυντικῶς, h. e. in pl. numero. Judas Iſcariotes Joh.6.70. dicitur διάβολος per metonym. ſubj. occupaverat enim diabolus cor ejus. Petrus Matth.16. v.23. vocatur Satanas metaph. Sicut enim Satanas nos impedire ſolet in curriculo vocationis noſtræ; ita Petrus eo tempore ſuadebat Servatori, quæ pugnabant cum vocatione ejus. Seu in genere *Satanas* notat eum qui Dei voluntati adverſatur, vel ex malitia, ut Judas Joh. 13.27. vel ex incogitantia quadam, ut Petrus. Mat.16.23. ἀδιάβλητος ὁ ἡ extra omnem calumniæ aleam poſitus. ἐκβάλλω *ejicio*, *expello*. Luc.11. v.19. ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια ejicio dæmonia. Matth. 13.52. ὅστις ἐκβάλλει, qui *depromit*. Marc.1.12. ἐκβάλλει *deducit*. imperf. ἐξέβαλλον Marc.6.13. *Fut.* ἐκβαλῶ. Mar.16. v.17. δαιμόνια ἐκβαλοῦσι dæmonia expellent. *Præt. act.* ἐκβέβληκα. *plusq. perf.* Marc. 16.9. ἐξ ἧς ἐκβεβλήκει ἑπτὰ δαιμόνια, ex qua ejecerat ſeptem dæmonia. ἐκβεβλή[...] abjecto augmento pro ἐκεβεβλ[...]κει, Atticè. *aor.2.act.* ἐξέβαλ[...] ejeci Mat.21.12. & 39. Matth.[...] v.22. 1.pl.aor.2.act. ἐξεβάλομ[...] ejecimus, profligavimus *a.1.ac*[...] *imperat.* ἔκβαλε *dimitte* Gal.[...] 30. ἐκβάλλετε expellite Mat.[...] v.13. *a.2. act. ſubj.* ἐκβάλω κ[...] Matth.7.4. ἄφες ἐκβάλω, ſine ej[...]cero. Luc.6.22. καὶ ἐκβάλωσι ([...] pl. a.2.act. ſubj.) τὸ ὄνομα ὑμῶ[ν] & *abjecerint* nomen veſtrum, h[...] vos proſcripſerint, tanquam ne[...]quiſſimos & hujus lucis uſu[...] indignos. *part.a.2.* ἐκβαλὼν ὁ[...] ὁ Act.9. v.40. poſtquam ejec[...] *præſ. paſſ.* ἐκβάλλομαι, *ejicio*[...] Luc.13.28. ἐκβαλλομένους (par[...] præſ. paſſ. g. m.) ejectos. Et[...] activ. ſignificatione accipitur, h[...] e. quandoque eſt *verb. med.* Act. 27.38. ἐκβαλλόμενοι τὸν σῖτον [...] τὴν θάλασσαν, abjicientes fru[...]mentum in mare. *præt. paſſ.* ἐκ[...]βέβλημαι *a.1.paſſ.* ἐξεβλήθη[...] η. Mat.9. v.25. ὅτε δὲ ἐξεβλήθ[η ὁ] ὄχλος, quum autem fuiſſet eje[...]cta turba, hinaus getrieb[en]. Mat.9.v.33. ἐκβληθέντος (par[...] a.1. paſſ.) τοῦ δαιμονίου ejecto di[...]bolo. *Fut.1.paſſ.* ἐκβληθήσομαι ejiciar. Joh.12.31. ἐκβληθήσεται ἔξω, ejicietur foras. præt[...] med. ἐκβέβλα, unde eſt nomen verbale ἐκβολή ῆς ἡ jactura. Act. 27. v.18. ποιεῖσθαι ἐκβολὴν fa[...]cere jacturam. ἐμβάλλω injicio. Gen.39.20. *immitto*. Iſa.28.16. Jonæ 1.12. apud Xenoph. *invado*. ἔμβλημα τος τὸ, propriè, *opus vermiculatum ex teſſellis inſititiis.* παρεμβάλλω interjicio. item *caſtra metor.* 1 Sam. 4. verſ.1.

F. παρεμ-

F. παρεμβαλῶ Nũ.1.50. Præt. act. παρεμβέβληκα. Exod. 14.9. a.2. παρενέβαλον ες Exod.18. v.5. à præt. med. παρεμβέβολα derivatur παρεμβολὴ ῆς ἡ *castra* Actor. 21.34. *exercitus* Heb.11. 34. Sic Latinè per metony.subj. *castra* ponuntur pro militibus, v.g. Usque ducum lituos, sic mores castra sequuntur. ἐπιβάλλω *injicio, immitto, indo, erumpo, capesso.* Matth.9. v. 16. οὐδεὶς ἐπιβάλλει nullus autem indit. *Luc.*15.12. πάτερ δός μοι τὸ ἐπιβάλλον(part.præs.act. g.n.)μέρος τῆς οὐσίας, pater, da mihi partem bonorum, mihi ex hæreditate obvenientem, me attinentem. Syrus vertit,partem ad me redeuntem, quam JCti vocant. partem mihi contingentem. *imperf. act.* ἐπέβαλλον ες ε. Marc. 4. 37. τὰ κύματα ἐπέβαλλον εἰς τὸ πλοῖον, fluctus erumpebant in navigium.Matth.26.50 ἐπέβαλλον (3.pl.imperf.act.) τὰς χεῖρας ἐπὶ τὸν Ἰησοῦν, manus injecerunt in Jesum. *Fut. act.* ἐπιβαλῶ. Luc.21.12. ἐπιβαλοῦσιν ἐφ' ὑμᾶς τὰς χεῖρας, injicient vobis manus, scil. hostes. nominativus hic subauditur. per hostes verò intelliguntur magistratus Hierosolymitani. *aor.* 1. *act.* ἐπέβαλον. Joh 7.30. & seq. dativ. Marc.11. 7. ἐπέβαλον (3.pl a.2.act.indic.) αὐτῷ τὰ ἱμάτια, injecerunt ei (scil. pullo) pallia a. 2. *subj act.* ἐπιβάλω ῃς ῃ 1 Cor.7. v.35. οὐχ ἵνα βρόχον ὑμῖν ἐπιβάλω, non ut laqueum vobis injiciam. *a.* 2. *act. infinit.* ἐπιβαλεῖν injicere,inferre. *part. a.* 2. *act.* ἐπιβαλὼν όντος ὁ Marc.14.72. καὶ ἐπιβαλὼν (erumpens) ἔκλαιε ὁ Πέτρος quum se proripuisset. notatur festinatio. Luc.6.62. ἐπιβαλὼν τὴν χεῖρα ἐπ' ἄροτρον, admotâ manu aratro: *Præt. act.* ἐπιβέβληκα Exod.20. v 25. *præt.pass.* ἐπιβέβλημαι, unde est nomen ἐπίβλημα τος τὸ panniculus (vertitur etiam vestimentum Isa. 3. 30.) Matth.9 v.16. ἐπίβλημα ῥάκους, pro ῥάκος ἐπιβαλλόμενον (Hypallag. Hebr.) h. e. panniculus qui laceræ vesti inditur. Præt. med. ἐπιβέβολα, unde est ἐπιβολὴ ῆς ἡ injectio, conatus. καταβάλλω dejicio F. καταβαλῶ. Præt.act καταβέβληκα. præt.pass. καταβέβλημαι. præt. med. καταβέβολα. καταβάλλομαι *dejicior,* 2 Cor.4 9. καταβαλλόμενοι) part. præs pass.) ἀλλ' οὐκ ἀπολλύμενοι, dejicimur,sed non perimus. item *activè* in media forma *jacio.*Heb. 6. ver.1. θεμέλιον καταβαλλόμενοι fundamentum jacientes. jacitur verò fundamentum in infimo loco, quod indicat κατ' in καταβάλλω pro κάτω deorsum. *a.*1.*pass.*κατεβλήθην ης η dejectus fui.Apoc.12.10. κατεβλήθη ὁ κατήγορος, dejectus est accusator, h. e. diabolus, quæ vox vi conjugati. διαβάλλειν etiam accusatorem notat. Est n. delator clandestinus accusator. καταβολὴ ῆς ἡ fundamentum.Matth.13.35. ἀπὸ καταβολῆς κόσμου, à jacto mundi fundamento. Johan.7.24. ἠγάπησάς με πρὸ καταβολῆς κόσμου, dilexisti me ante jactum mundi fundamentum,hoc est,antequam mundus esset. Ephes 1.4. ἐξελέξατο ἡμᾶς ἐν αὐτῷ (scil. Χριστῷ) πρὸ καταβολῆς κόσμου. Hebr. 11.

v. 11. καταβολὴν σπέρματ☉, hypallage, pro σπέρμα καταβληθὲν, h. e. καταχυθέν. Sara divinitus vim accepit ad semen dejectum seu defusum, h.e. deorsum fusum concipiendum. μεταβάλλω muto. F. μεταβαλῶ. Exod. 7. 17. P. act. μεταβέβληκα. Præs. pass. μεταβάλλομαι *mutor*. Act. 28. 6. μεταβαλλόμενοι (partic. præs. pass.) ἔλεγον Θεὸν αὐτὸν εἶναι, mutati dicebant eum (Paulum) Deum esse. μεταβολὴ ῆς ἡ mutatio. μεταβολεὺς έως ὁ qui merces mercibus commutat, negotiator, qui ipse etiam dicitur μετάβολος ου ὁ, Isa. 23. v. 2. παραβάλλω *comparo*, confero. Marc. 4. v. 30. ἐν ποίᾳ παραβολῇ παραβάλλωμεν (1. pl. a. 2. act. subj.) αὐτὴν, quâ collatione comparaverimus illud, scil. regnum cœlorum. *appello* Act. 20. v. 15. παρεβάλλομεν (1. pl. a. 2. act. indicat.) εἰς Σάμον appulimus Samum. à præt. med. παραβέβολα derivatur nomen παραβολὴ ῆς ἡ collatio similium, seu similitudo, *parabola*, Matth. 13. v. 34. χωρὶς παραβολῆς οὐκ ἐλάλει. Marc. 4. 11. ἐν παραβολαῖς τὰ πάντα γίνεται, per parabolas omnia ista fiunt, hoc est, proponuntur. Est verò vox hæc πολύσημος, eâque (1) significatur *comparatio allegorica* & *ænigmatica* Matth. 13. 13. (2) *obscura sententia* per synecdoc. speciei, Matth. 15. 15. (3) *exemplar* seu *typus*, Heb. 9. 9. (4) *adagium* seu *proverbium* Luc. 4. 23. (5) *similitudo* Heb. 11. v. 19. αὐτὸν ἐν παραβολῇ ἐκομίσατο, ipsum in similitudine quâdam, hoc est, tanquam redivivum recepit. Syrus, in typo datus est ei, scilicet Isa- cus typus fuit CHRISTI ve- turi, & crucem suam bajulat- περιβάλλω propriè, *circumjic-* item circumdo, cingo. *Fut.* περι- βαλῶ εἷς εἶ. Luc. 19. 43. περιβα- λοῦσιν (3. pl. fut. act. indic.) οἱ ἐχ- θροί σου χάρακά σοι, circumjicie- hostes tui vallum tibi, h.e. te ci- cumvallabunt te, nam arctâ o- sidione prement, ut elabi nequ- as. item *amicio*, *induo*, aor. 2. a- περιέβαλον vestivi. Matth. 25. 3- περιεβάλομεν amicivimus. ib. v. 43. περιεβάλετέ με amicivi- me. Joh. 19. 2. ἱμάτιον πορφυ- περιέβαλον (3. pl. a. 2 act. indic.) αὐτὸν, pallio purpureo induer- illum. part. a. 2. act. περιβαλ- Luc. 23. 11. περιβαλὼν αὐ- ἐσθῆτα λαμπρὰν, amicivit e- veste splendidâ. *Præt. act.* πε- βέβληκα. præs. pass. περιβάλ- μαι *vestio*, *præt. pass.* περι- βλημαι vestitus fui. Marc. 1- ver. 51. περιβεβλημένος σινδ- amictus sindone. Apoc. 7. 9. πε- βεβλημένοι στολὰς λευκὰς, ind- stolis candidis. Apoc. 4. 4. π- βεβλημένους ἐν ἱματίοις, pro ἱμάτια. Hebraismus. Confe- Chron. 15 27. Apoc. 11. 3. περι- βεβλημένοι σάκκους, induti cilic- F. 1. *med.* περιβαλοῦμαι *vesti-* Apoc. 3. 5. ὁ νικῶν, οὗτος περιβα- λεῖται ἐν ἱματίοις λευκοῖς, - ctor âmicietur candidis vesti- *a. 2. med.* in pass. significatio- Matth. 6. 29. οὐδὲ Σολομὼν - εβάλετο, neque Salomon ve- tus fuit. *a. 2. med. imperat.* A- 12. 8. περιβαλοῦ τὸ ἱμάτιόν (cus. casus) σου, amicitor pallio t- **Wirff dein mantel umb** d-

a. 2. *med. subj.* περιβάλωμαι ῃ, ηται. Apoc. 3. v. 18. ἵνα περιβάλῃ (2. sing. a. 2. med. subj.) ut induaris Apoc. 19. 8. ἵνα περιβάληται (3. sing. a. 2. med. subj.) βύσσινον, ut amiciatur bysso. Matth. 6. 31. ἤ τί περιβαλώμεθα (1. pl. aor. 2. med. subj.) aut quo amiciamur. *Præt. med.* περιβέβολα, unde est περιβολή ῆς ἡ amictus, & hinc περιβόλαιον αίυ τὸ *vestimentum.* Psalm. 102. 28. *velamen*, amiculum. 1 Cor. 11. 15. ubi propriè intelligitur *capitium*, hoc est. tegmen capitis muliebris, sicut ex textûs apparet peristasi, qualis est umbella, calyptra, peplus, vitta, &c. *pallium*, Jud. 8. 26. *operimentum*, **ein Deck'e**, Exod. 22. v. 27. προβάλλω, propriè, ante jacio, *emitto*. Luc. 21. 30. ὅταν (τὰ δένδρα) προβάλωσι (3. pl. aor. 2. act. subj.) (τὰ φύλλα) quum jam emiserint, scilicet folia. *propello*, Act. 19. v. 33. συμβάλλω, propriè conjicio. item *diligenter considero*, Luc. 2. v. 19. *disputo*, Act. 17. v. 18. συνέβαλλον (3. pl. imperf. act.) αὐτῷ disputabant cum eo. *confero*, Act. 4. v. 15. συνέβαλλον πρὸς ἀλλήλους, conferebant inter se. *conjungo*. a. 2. act. συνέβαλον ες, Act. 20. 14. ὡς δὲ συνέβαλεν ἡμῖν εἰς τὴν Ἄσσον, ut verò sese conjunxit nobiscum apud Assum. Luc. 14. v. 31. συμβαλεῖν (a. 2. act. infinit.) ἑτέρῳ βασιλεῖ εἰς πόλεμον *committere prælium* adversus alium regem. *a. 2. med.* συνεβαλόμην ε ετο *contuli*, Act. 18 v. 27. συνεβάλετο πολὺ τοῖς πεπιστευκόσι, multùm contulit, seu collocutus est cum iis, qui crediderant. *Comparo*. Præt. act. συμβέβληκα. præt. pass. συμβέβλημαι. & hinc ab Aristot. lib. 3. top. c. 13. argumenta comparata vocantur σύμβλητα. Præt. med. συμβέβολα, unde est σύμβολον ε τὸ symbolum, signum. Hos. 4. 11. Signa verò sicut sunt varia, ita & variæ hujus vocis significationes. Inter alia, significat signum militare, seu tesseram, quâ socii ab hostibus dignosci solent: quod signum duplex est, vocale & mutum. Vocale humanâ profertur voce, (**ein losung**) mutum à milite gestatur (**feldzeichen**.) Fidei Christianæ ergo professio seu confessio vocatur *symbolum* per elegantem metaphoram. ὑπερβάλλω, propriè superjicio. item usitatè *excello, supero, vinco.* F. ὑπερβαλῶ. Præt. act. ὑπερβέβληκα. Participium præs. act. tantùm legitur in N.T. 2 Cor. 9. 14. διὰ τὴν ὑπερβάλλουσαν χάριν τοῦ Θεοῦ, propter gratiam Dei supereminentem. ὑπερβαλλόντως Adverb. *suprà quàm* 2 Cor. 2. v. 23. ὑπερβολή ῆς ἡ *excellentia*. 2 Cor. 12. ver. 7. τῇ ὑπερβολῇ τῶν ἀποκαλύψεων ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι, nè excellentiâ patefactionum supra modum efferrer. καθ' ὑπερβολὴν *ad excellentiam*. 1 Cor. 12. v. 31. *summè*, 2 Cor. 1. 8. Roman. 7. 13. ὑποβάλλω *subjicio, suborno*. F. ὑποβαλῶ. aor. 2. act. ὑπέβαλον Actor. 6. 11. Præt. act. ὑποβέβληκα. λιθοβόλος ε ὁ ἡ lapides jaciens. λιθοβολέω ῶ *lapido, lapidibus obruo* cum Accusativo Luc. 13. 37. *imperf.* ἐλιθοβόλουν Act. 7. 58. *Fut.* λιθοβολήσω. Deut. 13. 10. Præt. λελιθοβόληκα.

θοβόληκα a. 1. *act.* ἐλιθοβόλησα Matth. 21. 35. *a.* 1. *act. infin.* λιθοβολῆσαι Actor. 14. 5. *præs. pass.* λιθοβολέομαι οῦμαι *lapidor* Johan. 8. 5. præt. pass. λελιθοβόλημαι σαι ται 1 Reg. 21. 14. *Fut.* 1. *pass.* λιθοβοληθήσομαι lapidabor Hebr. 12. 20. τρίβολος ου ὁ *tribulus* vel *tribulum*, nomen herbæ aculeatæ & ſpinoſæ, quæ inter terræ peſtes numeratur, Matthæi 7. v. 16. Tribulus aquaticus triplici mucrone horret, unde nomen accepiſſe videtur ex τρὶς ter, & βολαὶ jacula : Vel à forma ſeminis tribuli, quam triquetram eſſe perhibent. Deinde transfertur ad terreſtrem tribulum, qui ipſe etiam eſt aculeatus. In divinis literis conjungi ſolent ſpinæ & tribuli. Heb. 6. 8. item Gen. 3. 18. Jud. 8. 7. & 16. Job. 31. 40. tanquam inutiles terræ maledictæ & infrugiferæ fructus. Per metaphoram ſic etiam appellantur *murices*, h. e. machinulæ ferreæ, doloſæ, trigóna aut tetragóna forma, quæ in quamcunque partem incubuerint, unum aut plures aculeos infeſtos protendunt. Lege Plutarch. Apophth. de Scipione.

Βάπτω *mergo*, *immergo*. item *tingo*, quod fit immergendo. differt à δῦναι (vide infra δύνω) quod eſt profundum petere & penitus ſubmergi, ut patet ex veteri verſu.

Ἀσκὸς βαπτίζῃ, δῦναι δέ τοι οὐ θέμις ἐστί.

Derivatur à βάω pro quo βαίνω ex Hebr. בא unde eſt βάπτω (ſicut ab ἰέω mitto eſt ἰάπτω) F. βάψω. Præt. act. βέβαφα. a. 1. act. ἔβαψα. Luc. 16. 24. ἵνα βάψῃ (3. ſing. a. 1. act. ſubj) τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου αὐτοῦ ὕδατος (pro ἐν ὕδατι) ut intingat extremitatem digiti ſui in aquam: videri poſſet ellipſis præpoſitionis ἐπὶ, quæ cum genit. valet in. Sed ſimilis ſyntaxis legitur apud Heſiod. Theog. v. 5. λοεσσάμεναι ἵππου κρήνης, pro ἐν ἵππου κρήνῃ lotæ in equi fonte, &c. a 2. ἔβαφον. præſ. paſſ. βάπτομαι mergor, imbuor, inficior. *P. paſſ.* βέβαμμαι. Apoc. 19. 13. ἱμάτιον βεβαμμένον αἵματι, veſtis tincta ſeu imbuta ſanguine. fut. 2. paſſ. βαφήσομαι tingar. Lev. 11. 32. βαφήσεται εἰς ὕδωρ, Hieron. *tingetur aquâ.* ἐμβάπτω *intingo.* F. ἐμβάψω. P. act. ἐμβέβαφα. a. 1. act. ἐνέβαψα. Matth. 26. 23. ὁ ἐμβάψας (part. a. 1. act.) μετ' ἐμοῦ ἐν τῷ τρυβλίῳ τὴν χεῖρα, qui intingit mecum manū in catino. Joh. 13. 26. ἐμβάψας τὸ ψωμίον (accuſ.) quum intinxiſſet offulam. Marc. 14. v. 20. ὁ ἐμβαπτόμενος (part. præſ. med.) μετ' ἐμοῦ εἰς τὸ τρυβλίον, qui intingit mecum (manum) in catinum, hoc eſt, qui mecum veſci conſuevit.

Βαπτίζω *immergo*, *abluo*, *baptizo.* Matt. 3. 11. ἐγὼ μὲν βαπτίζω ὑμᾶς ἐν ὕδατι (ἐν ex Hebraiſmo hîc redundat) ego quidem baptizo vos aquâ. 2. perſ. βαπτίζεις Joh. 1. 25. 3. perſ. βαπτίζει, Joh. 3. 26. & 4. 1. πλείονας μαθητὰς ποιεῖ καὶ βαπτίζει ἢ Ἰωάννης 1 Cor. 1. 17. οὐ δὲ ἀπέστειλέ με Χριστὸς βαπτίζειν (præſ. infin.) h. e. εἰς τὸ βαπτίζειν, neque CHRISTUS me miſit ad baptizandum

dum, scil. primariò seu principaliter, Joh. 1. 31. ἐν τῷ ὕδατι βαπτίζων (part. præs.) aquâ baptizans. Matt. 28. 19. βαπτίζοντες; (part. præs. pl. nu.) Præt. imperf. ἐβάπτιζον ες ε Joh. 3 22. & 4. 2. Et cum periphrasi Græca Joh. 1. 28. ὅπου ἦν Ἰωάννης βαπτίζων, h. e. ὅπου ἐβάπτιζε, ubi baptizabat. *Fut.* 1. *act.* βαπτίσω εις ει Matt. 3. 11. αὐτὸς ὑμᾶς βαπτίσει ἐν πνεύματι ἁγίῳ καὶ πυρί, ille vos baptizabit Spiritu sancto & igni: nempe Spiritu sacto internè, cujus symbolum externum erat *ignis*. Complementum lege Act. 2. 3, 4. *aor.* 1. ἐβάπτισα 1 Cor. 1. 14. οὐδένα ὑμῶν ἐβάπτισα, nullum vestrûm baptizavi. Act. 1. 5. ἐβάπτισεν (3. pers.) *Præt. perf.* βεβάπτικα ας ε. *Præs. pass.* βαπτίζομαι *baptizor* Matt. 20. 22. καὶ τὸ βάπτισμα, ὃ (accus. casus) ἐγὼ βαπτίζομαι, βαπτισθῆναι; Metaphora. 3. pl. 1 Cor. 15. 29. βαπτίζονται. 1 Cor. 15. 29. οἱ βαπτιζόμενοι (part. præs. pass.) qui baptizantur, Matth. 3. 6. καὶ ἐβαπτίζοντο (3. pl. imperf. pass.) & baptizabantur. *Præt. perf. pass.* βεβάπτισμαι. Actor. 8. 16. βεβαπτισμένοι (part. præt. pass.) baptizati. *aor.* 1. *pass.* ἐβαπτίσθην ης η Marc. 1. 9. καὶ ἐβαπτίσθη ὑπὸ Ἰωάννου, & baptizatus fuit à Johanne. (Luc. 11. 38. paulò aliter accipitur ὅτι οὐ πρῶτον ἐβαπτίσθη πρὸ τοῦ ἀρίστου, quòd se non lavisset ante prandium.) 1. pl. ἐβαπτίσθημεν baptizati sumus, Roman. 6. 3. 1 Cor. 12. 13. πάντες εἰς ἓν σῶμα ἐβαπτίσθημεν, õnes in unum corpus baptizati sumus. 2. pl. ἐβαπτίσθητε, Actor. 19. 3. 1 Cor. 1. 13. ἢ εἰς τὸ ὄνομα Παύλου ἐβαπτίσθητε; an in nomen Pauli baptizati estis? scil. nos Christiani denominandi sumus non à doctoribus seu ministris, sed à solo CHRISTO Domino & capite nostro, in cujus nomen, h. e. cultum, sumus baptizati. Qui ab Ecclesiæ doctoribus, quantumvis excellentissimis, se denominant, eos tanquam idola sacrilegè venerantur, & pro idololatris sunt habendi. 3. pl. a. 1. pass. ἐβαπτίσθησαν, Act. 2. 41. a. 1. imperar. βαπτισθήτω. Act. 2. 38. *Fut.* 1. *pass.* βαπτισθήσομαι, baptizabor. Act. 1. 5. βαπτισθήσεσθε (2. pl. fut. pass.) baptizabimini. *a.* 1. *med.* ἐβαπτισάμην, 2 Reg. 5. v. 14. καὶ ἐβαπτίσατο (scil. Naeman) ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ἑπτάκις, & immersit se (Naeman) in Jordane septies. 1 Cor. 10. 2. πάντες εἰς τὸν Μωσῆν (Hebraismus pro διὰ Μωσέως) ἐβαπτίσαντο (3. pl.) omnes per Mosen baptizati fuerunt, nempe dum eos per mare rubrum traduxit. Actor. 22. 16. βάπτισαι (a. 1. med imperat.) babtizare. Marc. 7. 4. ἐὰν μὴ βαπτίσωνται (3. pl. a. 1. med. subj.) nisi *loti* fuerint, scil. non solent pane vesci. βάπτισμα τος τὸ *baptisma*, derivatur à præteriti passivi prima persona βεβάπτισμαι, Mat. 21. 25. Marc. 1. 4. βάπτισμα μετανοίας (genit subj.) baptisma pœnitentiæ. Est enim baptisma signum & testimonium pœnitentiæ nostræ. Per metaph. *afflictio* Matth. 20. 22. quæ metaphora Scripturis est familiaris, quâ comparantur afflictiones gurgitibus aquarum, quibus

veluti merguntur, qui miseriis & calamitatibus hujus vitæ conflictantur. ita tamen merguntur, ut rursus emergant. βαπτισμὸς ȣ̃ ὁ *lotio*, Marc. 7. ver. 4. βαπτισμοὺς ποτηρίων lotiones poculorum. *baptismus* Heb. 6. v. 2. βαπτισμῶν διδαχῆς, baptismorum doctrinæ, ubi pluralis numerus externum & internum baptismum connotat. A 3. perf. βεβάπτισται derivatur nomen βαπτιστὴς ȣ̃ ὁ *baptista* Matth. 3. v. 1. & βαπτιστήριον ȣ τὸ, vas ad lavandum. In templis Christianorum plerisq; est labrum saxeum, ubi infantes baptizantur, quod *baptisterium* dicitur. **ein tauffstein.**

Βάρβαρος ȣ ὁ ἡ à Chaldaico seu Arabico בַּר quæ vox significat terram incultam & desertam. item peregrinum, exterum. Duplicatio verò vocis βαρ more Hebraico est emphatica, & significat valde peregrinum. Os est terminatio Græcorum. 1 Cor. 14. 11. ἐὰν μὴ εἰδῶ τὴν δύναμιν τῆς φωνῆς, ἔσομαι τῷ λαλοῦντι βάρβαρος, nisi sciam vim vocis, ero ei qui loquitur barbarus. *Barbarus* ergo est, cujus lingua est peregrina & ignota. item *inhumanus*, *ferox*, Ezech. 21. 36. item opponitur *Græco*, & quicunque Græcè nesciebat, barbarus à Græcis vocari consuevit. Act. 28. v. 2. Rom. 1. 14. ἕλλησί τε καὶ βαρβάροις, Græcis & barbaris: ubi sub nomine βαρβάροις Apostolus omnes alios complectitur qui non sunt Græci.

Βαρὺς εῖα ὺ *gravis* e. in genit. βαρέος εῖας έος. dat. βαρεῖ εῖ in f. g. εῖᾳ *sævus*, Act. 20. v. 29. λύκοι βαρεῖς (contractè pro βαρέες) lupi sævi. Comparativus βαρύτερος α ον gravior us. Mat. 23. 23. ἀφήκατε τὰ βαρύτερα τοῦ νόμου omittitis quæ in lege sunt graviora, h. e. quæ majoris sunt momenti, **da mehr angelegen ist.** 1 Joh. 3. 5. αἱ ἐντολαὶ αὐτοῦ βαρεῖαι οὐκ εἰσὶν, præcepta ejus non sunt gravia. *difficilis* Matth. 23. v. 4. φορτία βαρέα (nom. pl. g. n.) onera portatu difficilia. Act. 25. v. 7. βαρέα αἰτιάματα difficiles & intricatæ quæstiones. Βάρος εος τὸ *pondus* Matth. 20. 12. *onus* Act. 15. 28. Gal. 6. 2. ἀλλήλων τὰ βάρη (contractè pro βάρεα) βαστάζετε alii aliorum onera ferte. 1 Thess. 2. 6. ἐν βάρει (pro βάρει) εἶναι est idem quod ἐπιβαρῆσαι 2 Thes. 3. v. 8. hoc est onerare, gravare. ἀβαρὴς έος ὁ ἡ *non onerosus*, quasi dicat, ἄνευ βάρεος sine onere, pondere. 2 Cor. 11. βάρος εος τὸ videtur Etym. dici διὰ τὸ βίᾳ αἴρεσθαι, quod non nisi vi tollatur, & feratur. βαρέως Adverb. *graviter* Mat. 13. 15. τοῖς ὠσὶ βαρέως ἤκουσαν, auribus graviter seu difficulter audierunt. βαρέω ῶ gravo, onero. F. βαρήσω. præt. act. βεβάρηκα. a. 1. act. ἐβάρησα. præt. *pass.* βαρέομαι ȣ̃μαι *gravor*, 2 Cor. 5. v. 4. στενάζομεν βαρούμενοι, suspiramus gravati. 1 Thess. 5. 16. μὴ βαρείσθω (3. sing. præs. pass. imperat. contractè pro βαρεέσθω) nè oneretur. *Præt. pass.* βεβάρημαι oneratus. fui. Luc. 9. 32. ἦσαν βεβαρημένοι ὕπνῳ gravati erant somno. Matth. 26. v. 43. ἦσαν γὰρ αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ βεβαρημένοι (scil. ὕπνῳ) erant enim oculi eorum

rum gravati. a.1. pass. ἐβαρήθην-
σαν. 2 Cor.1.8. ἐβαρήθημεν (1.pl.
a.1.pass.) ὑπὲρ δύναμιν gravati
fuimus supra vires. βαρύνω gra-
vo, premo. item impedio, mole-
stiâ afficio. F. βαρυνῶ. Præt.act.
βεβάρυγκα. Præt.pass. βεβάρυμ-
μαι. a.1.pass. ἐβαρύνθην. a.1 pass.
subj. βαρυνθῶ ῇς ῇ. Luc. 21.34.
μή ποτε βαρυνθῶσιν (3. pl. a.1.
pass. subj.) ὑμῶν αἱ καρδίαι, nè
graventur corda vestra, hoc est,
nè deprimantur, quò minus ad
Deum sese attollant. ἐπιβαρέω ῶ
aggravo. 2 Cor.2.v.5. ἵνα μὴ ἐπι-
βαρῶ (1.sing. præs. act. subj.) ὑ-
μᾶς, nè aggravem vos. F. ήσω.
a.1. act. ἐπεβάρησα aggravavi.
2 Thess.3.8. πρὸς τὸ μὴ ἐπιβα-
ρῆσαί (a.1.act. infin.) τινα ὑμῶν,
nè cui vestrûm oneri essemus. κα-
ταβαρέω ῶ propriè degravo, h.e.
ita gravo rem quampiam, ut de-
orsum vergat, & pessum eat. item
simpliciter *gravo*. 2 Cor.12.16.
ἐγὼ οὐ κατεβάρησα (1. sing. a.1.
act. indic.) ὑμᾶς, ego vos non
gravavi.

Βάσανος ου ἡ propriè, lapis ly-
dius seu coticula, quâ aurum ex-
ploratur, & verum ab adulterino
discernitur (à בחן mutatâ aspi-
ratione in σίγμα.) item per me-
taph. *tormentum*, Luc.16.23. ὑ-
πάρχων ἐν βασάνοις, quum esset
in tormentis. *morbus*. Mat.4.24.
βασάνοις συνεχομένους, cruciati-
bus, h.e. morbis detentos. βασανί-
ζω, propriè *exploro, probo, examino*.
F. ίσω. P. βεβασάνικα. a. 1. act.
ἐβασάνισα. per metaphoram *tor-
queo*. Matth.8. v.29. ἦλθες ὧδε
πρὸ καιροῦ βασανίσαι (aor.1.act.
infin.) ἡμᾶς, venisti huc, ut nos
torqueres ante tempus, scil. divi-
nitus constitutum. Marc.5. v.7.
μή με βασανίσῃς (2.sing. aor.1.
act. subj.) nè me torqueas. *præs.
pass.* βασανίζομαι *vexor, exagitor*.
Matth.14.24. a.1. pass. ἐβασανί-
σθην. Apoc.9.5. ἵνα βασανισθῶσι
(3.pl.aor.1.pass.subj.) ut torque-
antur. *Fut.1. pass.* βασανισθήσομαι
torquebor. Apoc.14.v.10. βασα-
νισμὸς οῦ ὁ *cruciatus, tortura*. Apoc.
9. ver. 5. βασανιστὴς οῦ ὁ *tortor*.
Mat.18.34.

Βασιλεὺς έος, & Atticè έως ὁ
rex Matth.1.6. & 2.9. Act.7.10.
ita dictus quasi βάσις τοῦ λαοῦ
fundamentum populi. Imperator
Romanus (1 Pet.2.v.17.) dici-
tur *rex* per synec. gen. κατ' ἐξο-
χὴν qui excelluit inter mortales
hujus mundi regulos. At Jesus
Christus est Βασιλεὺς βασιλέων
Rex regum Apoc.17.14. (modus
αὐξήσεως Hebræis usitatus) cujus
regnum, potentia & gloria est in
secula seculorum. Moses vocatur
rex, h.e. *princeps* populi Israëli-
tici Deut.33.v.5. βασίλισσα ης ἡ
regina Luc.11.31. βασίλειος ου ὁ
ἡ *regalis* 1 Pet.2.9. βασίλειον ου
τὸ (scil. δῶμα) regia, scil. domus
Esth.1.v.9. βασίλεια ων τὰ *pala-
tia* Luc.7.25. οἱ ἐν τρυφῇ ὑπάρ-
χοντες ἐν τοῖς βασιλείοις εἰσίν,
qui in luxu versantur sunt in
palatiis regiis, vel sunt in regum
aulis. Athen.5. νῦν δὲ τὰ βασί-
λεια λέγουσι αὐλάς. βασιλικὸς ἡ
ὸν *regius* Jacob.2.v.8. εἰ μέντοι
νόμον τελεῖτε βασιλικὸν, si modò
legem regiam tenetis. *Legem re-
giam perinde ac si dixisset viam
regiam*, Psal.119.v.96. Num.21.
v.22. *Syrus* vertit, *viam* DEI

qui per ſyn.gen.Rex vocatur,imò qui ſolus Rex eſt.confer Jacob.4. 12. 1 Sam.12.12. *aulicus* Joh.4. ver.46. βασιλεύω *ſum rex, regno.* Verba in εύω ut plurimùm per *ſum* exponi ſolent. Matth.2.22. βασιλεύειν ἐπὶ τῆς Ἰουδαίας, regnare, hoc eſt, regem eſſe in Judæa. præſ.imperat.βασιλευέτω. Rom. 6.12. μὴ βασιλευέτω (3. ſing.præſ.imperat.) ἡ ἁμαρτία, nè regnet peccatum. 1 Cor.15.25 δεῖ αὐτὸν βασιλεύειν (præſ. infin. act.)oportet eum(CHRISTUM) regnare. 1 Tim.6.15. ὁ βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων (part.præſ. genit. pl.)rex ille regum,nempe JESUS CHRISTUS. *Fut.* βασιλεύσω regnabo. Luc. 1.33. βασιλεύσει (3.ſing.fut. indic.) ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰακὼβ εἰς τοὺς αἰῶνας, regnabit ſuper domum Jacob in æternum. Apoc.5.10. βασιλεύσομεν (1.pl. fut. indic.) ἐπὶ τῆς γῆς, regnabimus in terra.Roman.5.17. βασιλεύσουσι (3.plur.fut.) regnabunt. *a.1.act.* ἐβασίλευσα, ας, ε. Apoc.11. 17. καὶ ἐβασίλευσας (2.ſing. a.1.) & *regem* te *declaraſti*. Roman. 5. 14. ἐβασίλευσεν ὁ θάνατος mors regnavit 1 Sam.15.35. ὅτε ἐβασίλευσε (3.ſing. a.1.) τὸν Σαοὺλ, quòd *regem conſtituiſſet* Saulem, ubi verbum ἐβασίλευσε activè & tranſitivè accipitur, *fecit regem, fecit regnare* ad formam verbi hiphil הִמְלִיךְ. 1 Cor. 4. ver. 8. ὄφελόν γε ἐβασιλεύσατε (2.plur.a.1. indic.) utinam ſane *regnum adepti ſitis !* Apoc. 20.4. καὶ ἐβασίλευσαν (3. pl. aor.1. indic.) & regnârunt,ſcil. martyres. a.1. ſubj.βασιλεύσω, ῃς, ῃ. Roman.

5.ver.21. ἵνα ἡ χάρις βασιλεύσῃ (3.ſing. a.1. ſubj.) ut gratia regnaret.Luc.19.14.οὐ θέλομεν τοῦτον βασιλεῦσαι (a. 1. infin.) ἐφ' ἡμᾶς, nolumus hunc regnare ſuper nos. *Præt. act.* βεβασίλευκα 2 Sam.15.v.11. βασιλεία *regnum*, propriè accipitur Luc. v. 5. ἔδειξεν αὐτῷ πάσας βασιλείας, oſtendit ei omnia regna. Vide præterea Marc.13.8. Heb. 11.33.Apoc.11.15. βασιλεία τῶν οὐρανῶν *Regnum cœlorum*, hoc eſt 1. *Prædicatio Evangelii* de exhibito Meſſia. Matth.3.2. ἤγγικε ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν,appropinquavit enim regnum cœlorum. 2.*Tempus novi Teſtamenti*, Matthæi 11 v.11. μικρότερος ἐν βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν,minimus in regno cœlorum. βασιλεία τοῦ Θεοῦ *regnum Dei*, hoc eſt, *vita æterna* ſeu regnum gloriæ, 2 Theſ.1. Jacob.2. v.5. Hinc electi dicuntur υἱοὶ τῆς βασιλείας filii regni Matth.13.38. & prædicatio Evangelii vocatur λόγος τῆς βασιλείας verbum regni, Mat. 13.19 item per *regnum Dei* intelliginur regnum gratiæ, ſeu prædicatio verbi divini.Matth. 21.43. ἀρθήσεται ἀφ' ὑμῶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, auferetur à vobis regnum Dei. item *interna vocatio*, ſeu *internum* Spiritus ſancti magiſterium,quod in electorum exercet cordibus. Rom. 14.17. Luc.17. v.21. ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἐντὸς ὑμῶν ἐστι,regnum Dei eſt in vobis. Marc.12.34. οὐ μακρὰν εἶ ἀπὸ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, non procul abes à regno Dei. Joh.18. ver.36. ait Chriſtus ad Pilatum, ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου

regnum

regnum meum non est ex hoc mundo. Per regnum CHRISTI intelligitur *Ecclesia*. Matth.13. ver.41. συμβασιλεύω κηὰ regno. F. συμβασιλεύσω 2 Tim.2. v.12 a.1.act. συνεβασίλευσα. 1 Corin. 4.v 8. ἵνα καὶ ἡμεῖς συμβασιλεύσωμεν (1.pl.a.1. subj.) ut & nos simul regnemus.

Βασκαίνω, q. τοῖς φάεσι κτείνω, h. e. oculis occido, *fascino*. F. βασκανῶ. a.2.act. ἐβάσκανον ες ε. Gal.3. v.1. τίς ὑμᾶς ἐβάσκανε (3. sing. a.2.act.) quis vos fascinavit?

Βαστάζω propriè de magnis oneribus dicitur, ut latinum *bajulo*. Luc.14. 21,27. βαστάζει τὸν σταυρὸν, bajulat crucem. Ponitur etiam simpliciter pro *fero*. Matth. 3.11. τὰ ὑποδήματα βαστάσαι soleas ferre. *gesto, porto*. Galat.6. v.17. ἐν τῷ σώματί μου βαστάζω. in corpore meo *gesto*. Rom.11.18. οὐ σὺ τὴν ῥίζαν βαστάζεις, non tu radicem portas. præs. imperat. βάσταζε porta. Gal.6.v.2. ἀλλήλων τὰ βάρη βαστάζετε (2.pl. imperat.) alii aliorum onera ferte. Joh.16.12. οὐ δύνασθε βαστάζειν (præs.infin.) ἄρτι, nunc non potestis portare, hoc est, *intelligere*. Luc 22.10. βαστάζων (part.præs.) portans. Apoc.17.7. τοῦ βαστάζοντος (gen.) portantis. Luc,7.14. οἱ βαστάζοντες, (nom.pl.) qui portabant. imperf. ἐβάσταζον ες ε portabam. Joh.12.6. *Fut.1.act.* βαστάσω εις ει Gal.5.v.6. βαστάσει τὸ κρίμα *feret* judicium. Gal.6. v.5. ἕκαστος τὸ ἴδιον φορτίον βαστάσει, unusquisque suum onus portabit. *præt.act.* βεβάστακα. a.1. ἐβάστασα ας. Apoc.2. v.3. *onere pressus fuisti*. Matth.8.17. τὰς νόσους ἐβάστασεν, morbos *pertulit*. Joh.10. v.31. ἐβάστασαν 3.pl.a.1.) λίθους *sustulerunt* lapides. Act.9. v.15. τοῦ βαστάσαι (a.1.infin.act.) ὄνομά μου, portare, h. e. *promulgare*, divulgare nomen meum. Act.15. v.10. οὔτε ἡμεῖς ἰσχύσαμεν βαστάσαι (a.1.infin.act.) neque nos valuimus portare, h. e. *observare*. Apoc.2. ver.2. βαστάσαι *tolerare*. part.a.1. βαστάσας αντος ὁ. Mat. 20. v.12. τοῖς βαστάσασι (dat.pl. part.a.1.act.) τὸ βάρος, qui portârunt pondus. præs. pass. βαστάζομαι *feror*. Act.21.v.35. βαστάζεσθαι (præs.infin) αὐτὸν, ut ferretur. Actor.3.2 ἐβαστάζετο (3.sing. imperf.pass.) portabatur. Luc.11. v.27. μακαρία ἡ κοιλία ἡ βαστάσασά (part.a.1.act.g.f.) σε, beatus venter, qui te portavit. δυσβάστακτος ου ὁ ἡ difficilis portatu. Luc.11.46.

Βάτος ου ἡ *rubus*. Sic dicta q. ἄβατος inaccessa. Nomen fruticis aculeati, cujus ramuli aduncis minantibúsque aculeis circumquáque armati adeuntem prohibent. Act.7.30. ἐν φλογὶ πυρὸς βάτου, in flamma ignis rubi.

Βάτος ου ὁ *batus*, genus mensuræ liquidorum Luc.16.6. ab Hebræa voce בַּת. Scribitur tamen βάτος per τ, non per θ, ad exprimendum Hebræum ת, quod ipsum etiam fit in voce שַׁבָּת quæ Græcè scribitur σάββατον.

Βάτραχος ου ὁ *rana*. Dicitur βάτραχος q. βοάτραχος, quemadmodum & βότραχος pro βάτραχος legitur, παρὰ τὸ τὴν βοὴν τραχεῖαν ἔχειν, quod habeat vocẽ asperam, insuavem, inconditam & in-

& inconcinnam. Apoc.16.13.

Βδέω.F.έσω & ήσω,flatum ventris emitto. Hinc per metathesin literarum, & mutatione literæ β in π(quæ sunt literæ ejusdem organi,nempe labii, & proinde inter se συμμεταβολοι, facilè permutabiles)est verbum latinum *pedo*. à quo ipso non multùm abludit πέρδω συνώνυμον, unde sublato ρῶ rursus fit *pedo*. βδελύσσομαι, vel Atticè βδελύττομαι, propriè *aversor propter fœtorem*, sive ille fœtor sit à ventris crepitu, seu à cadavere, seu alio quocunque gravi odore. item *abominor*, *execror*.Rom.2.22. ὁ βδελυσσόμενος τὰ εἴδωλα, qui abominaris idola, *F*. βδελύξομαι. *præt.pass.* ἐβδέλυγμαι part.præt.pass. ἐβδελυγμένος η ον maledictus Apoc.21.8.*a*.1.*pass.* ἐβδελύχθην ης η abominabilis factus sum. Psalm.53.1. βδέλυγμα τος τὸ *abominatio* Mat. 24.15. 2 Reg.21.2. ἐπορεύθη κατὰ τὰ βδελύγματα τῶν ἐθνῶν,h. e. ritu Gentium idola coluit. βδελυκτὸς ἡ ὸν *abominandus a um*. Tit.1.16. βδελυκτοὶ ὄντες, quum sint abominandi.

Βέβαιος αία αιον *firmus a um*. (à βέβαα pro βέβηκα à βαίνω *insisto*. βεβηκὼς *insistens*, *firmus*, *constans*, *fundatus*, unde & βάσις *fundamentum*.) Rom.4. v.16. εἰς τὸ εἶναι βεβαίαν τὴν ἐπαγγελίαν, ut firma sit promissio. 2 Cor.1. ver.7. ἐλπὶς ἡμῶν βεβαία, spes nostra est firma. Heb.2. v.2. λόγος ἐγένετο βέβαιος, sermo fuit firmus. Heb. 6.19. ἄγκυραν ἔχομεν τῆς ψυχῆς ἀσφαλῆ τε καὶ βεβαίαν, anchoram animæ habemus tutam & firmam. Heb. 3 6. οὗ (Χριστοῦ) οἶκός ἐσμεν ἡμεῖς, ἐάν περ τὴν παῤῥησίαν καὶ τὸ καύχημα τῆς ἐλπίδος μέχρι τέλους βεβαίαν κατάσχωμεν, ubi adjectivum βεβαίαν convenit cum remotiore, non cum propiori nomine καύχημα, nisi dicamus id fieri propter hypallagen Hebraicam. Dicitur enim καύχημα τῆς ἐλπίδος, pro ἐλπίδα τοῦ καυχήματος, ubi ad sensum respicitur. Quum igitur præcedant duo fœminina, grammaticæ convenientiæ consentaneum est, ut adjectivum idem retineat genus. Comparativus βεβαιότερος α ον firmior us. 2 Pet.1.19. ἔχομεν βεβαιότερον τὸν προφητικὸν λόγον, habemus firmissimum propheticum sermonem.Enallage gradus. βεβαιότερον pro βεβαιότατον.Confer Matth. 11.11. Luc.9.46,48. & cap.10.v.42. Luc.22.v.24,26. Joh.1.15. & cap 2. v.10. Act.17. 21. & cap. 24. v.22. & cap. 25. v.10. 1 Cor. 13.13. 1 Cor.14.1. ubi similes enallagas legere licet. βεβαιόω ῶ, *confirmo*. 2 Corin.1. v.1. ὁ δὲ βεβαιῶν (pro βεβαιόων contractè, est part. præs.act.) ἡμᾶς,qui confirmat, seu corroborat nos. Marc.16.20. καὶ τὸν λόγον βεβαιοῦντος (contractè pro βεβαιόοντος, est part.præs.act. genitivi singularis) & sermonem confirmante. *Fut.* βεβαιώσω εις ει 1 Corin.1.8. ὃς καὶ βεβαιώσει ὑμᾶς ἕως τέλους, qui etiam confirmabit vos usque ad finem. *Præt. act.* βεβεβαίωκα. *aor.*1.*act.* ἐβεβαίωσα ας ε. Rom.15.8. εἰς τὸ βεβαιῶσαι (a. 1. act. infin.) τὰς ἐπαγγελίας τῶν πατέρων,ut confirmaret promissiones patrum. *præs.pass.* βεβαιόομαι

βαιόομαι ῦμαι confirmor, Col. 2. 7. βεβαιέμενοι (pro βεβαιόμενοι contractè, part.præs.pass.pl.g.m.) ἐν τῇ πίστει, confirmati fide. Heb. 13. 9. χάριτι βεβαιῦσθαι (contractè pro βεβαιόεσθαι, præs. infin. pass.) τὴν καρδίαν, gratiâ constabiliri cor. *præt. pass.* βεβεβαίωμαι σαι ται. a. 1. pass. ἐβεβαιώθην ης η, Heb. 2. 3. ὑπὸ τῶν ἀκουσάντων εἰς ἡμᾶς (pro ἡμῖν Hebraismus) ἐβεβαιώθη (3. sing. a. 1. pass. indic.) ab iis qui ipsum audierant, nobis confirmata. Ecquis verò Hebraismus, εἰς ἡμᾶς pro ἡμῖν; Resp. לָנוּ Hebræum sic vertitur. ל frequenter per præpositionem εἰς indicari solet. Vide in hoc Lexico infrà præpositionem εἰς, ubi plura afferũtur exempla. 1 Corin. 1. 6. τὸ μαρτύριον Χριστοῦ (Genitivus objecti) ἐβεβαιώθη ἐν ὑμῖν, testimonium CHRISTI, (h. e. de CHRISTO) confirmatum fuit inter vos. βεβαίωσις εως ἡ *confirmatio* Heb. 6. v. 16. διαβεβαιόομαι ῦμαι *assevero*, hoc est, tanquam rem certissimam assero. Tit. 3. 8. βούλομαί σε διαβεβαιῦσθαι (præs med. infin. contractè pro διαβεβαιόεσθαι) volo te hæc asseverare. διὰ hìc in compositione intendit significationem.

Βέβηλος ὁ ἡ *profanus a*, ab Hebræo בלל confudit. 1 Tim. 1. v. 9. ἀνοσίοις καὶ βεβήλοις (dat. pl.) nefariis & profanis, scil. maledictio legis incumbit: ubi ἀνόσιος & βέβηλος, ceu συνώνυμα, conjunguntur. Si enim ἅγιον & βέβηλον repugnant, ut patet ex Ezech. 22. 26. sequitur ἀνόσιον & βέβηλον esse συνώνυμα. ibid. ponitur τὸ ἀκάθαρτον impurum, τῷ καθαρῷ puro, ubi idem bis dicitur, & τὸ βέβηλον redditur ἀκάθαρτον. Nisi quòd hìc de personis, sed apud Prophetam de rebus Deo sacris sermo fit. βέβηλος ergo homo est qui se Deo nõ cõsecravit, qui se Deo non offert, qui ineptus est ut Deo afferatur, qui se prostituit mundo, Satanæ & carni. Sicut Deus olim aversabatur in sacrificiis impuras, scabiosas, claudas, cœcas, &c. pecudes, item pecudes quas ipse prohibuerat, tanquam impuras: ita se habent profani illi & impuri homines, voluptatibus carnis immersi, deliciisq; hujus mundi inebriati, qui viventes mortui sunt. 1 Tim. 4. v. 7. τοὺς δὲ βεβήλους καὶ γραώδεις μύθους παραιτοῦ, profanas & aniles fabulas devita. profanas, hoc est, quæ in verbo Dei nullum habent fundamentum, à verbo Dei discrepantes, quales homines otiosi in cerebro suo comminisci solent. 2 Tim. 2. 16. τὰς δὲ βεβήλους (accus. pl. g. f.) κενοφωνίας περιΐστασο, profanos autem illos de rebus inanibus clamores cohibe. profanos, scil. discrepantes à divinis literis, & à Satana inditos. Heb. 12. 16. ἤ βέβηλος ὡς Ἠσαῦ, aut nè sit profanus, ut Esau, scil. qui facto Dei ordine de jure primogeniti spreto, jus illud rufa pulte, re vilissimâ & vanissimâ permutavit. Sic hodiè profani βέβηλοι dici queunt, qui terrena cœlestibus, æternis caduca, humana divinis anteponunt. βεβηλόω ῶ *profano, profanum reddo, contamino.* Matth. 12. v. 5. σάββατον βεβηλοῦσι (3. plur. præs. contractè pro

pro βεβηλοῦσι) ſabbatum profanant, h.e. in templo laborant, idque juſſu Dei. Hic in bonam partem capitur. Cæteroquin βεβηλοῦν (præſ. infin. act. contractè pro βεβηλόειν) τὸ σάββατον Ezech. 16. v 21.24. &c. 22. v. 8, 26. eſt profanare ſabbatum. h. e. inter illum diem ſacrum & reliquos dies non diſtinguere, facere opera quæ ſabbato fieri non debent, ſeu quæ Deus diſertè prohibuit. Seu, ut clariùs dicam, profanare ſabbatum, eſt illud pro profano tempore reputare, idque contra expreſſum Dei mandatum. *Fut.* βεβηλώσω. Hoc mandatum Dei (Lev. 19. 12. οὐ βεβηλώσετε (2. pl. fut.) τὸ ὄνομα τὸ ἅγιον τοῦ Θεοῦ, *non profanabitis nomen ſanctum Dei*) ſæpè repetitur, & inculcatur Levit. 18. v. 21. Levit. 22. v. 2. & 32. &c. profanare verò ſanctum hoc Dei nomen, eſt non diſtinguere inter illud & alia vocabula, temerè & ineptè eo uti, illo non uti eâ cum reverentiâ & religione ut par erat, illud non habere pro ſancto nomine, ſed pro communi. *a.* 1. *act.* ἐβεβήλωσα ως ε Actor. 24. v. 6. τὸ ἱερὸν ἐπείρασε βεβηλῶσαι, templum tentavit profanare, h. e. conatus eſt facere in eo loco, quæ locum illum ſanctum non decebant. Hæc erat calumnia adverſariorum Pauli. *præt. act.* βεβήλωκα. *præt. paſſ.* βεβήλωμαι Levit. 21. ver. 7. virgo vitiata vocatur βεβηλωμένη (part. præt. paſſ. g. f.) contaminata. Num. 25. 1. ἐβεβηλώθη (3. ſing. a. 1. paſſ.) ὁ λαὸς, ἐκπορνεῦσαι εἰς τὰς θυγατέρας Μωάβ, & contaminatus fuit populus, ut ſcortaretur cum filiabus Moabitarum.

Βέλος, ους τὸ *jaculum, telum, ſagitta*, idem quod βολὶς ίδος ἡ, & utriuſque idem eſt thema βάλλω jacio, ἀπὸ βάλλεται. Deut. 32. 42. μεθύσω τὰ βέλη μου ἀφ' αἵματος, inebriabo ſagittas meas ſanguine. Eph. 6. 16. ἐν ᾧ δυνήσεσθε πάντα τὰ βέλη (contractè pro βέλεα accuſ. pl.) τοῦ πονηροῦ σβέσαι, quo (ſcil. fidei ſcuto) poteritis omnia tela Maligni, h. e. Satanæ extinguere. Pſal. 127. v. 5. ὡσεὶ βέλη ἐν χειρὶ δυνατοῦ, tanquam ſagittæ in manu herois, ſcil. ſunt filii bonæ frugis, qui parentibus ſuis ſunt ornamento & adjumento; quibus uti queunt ad hoſtium injurias prohibendas: & quos hoſtes metuunt, ſicuti armatum heroem ſolemus reformidare.

Βία ας ἡ *vis*. Act. 5. 26. ἤγαγεν αὐτοὺς, οὐ μετὰ βίας, adduxit eos, non tamen per vim. Gall. par force. Act. 24. 7. μετὰ πολλῆς βίας magna cum vi. *Sævitia, violentia, violentus impetus*. Act. 22. 35. διὰ τὴν βίαν τοῦ ὄχλου, propter violentiam turbæ. Act. 21. v. 41. ὑπὸ τῆς βίας τῶν κυμάτων, præ undarum violento impetu. Iſa. 17. v. 3. βίᾳ φέρομαι violento impetu impellor. Thuc. βίᾳ ἡμῶν nobis invitis. βίᾳ τῶν πολλῶν, invitâ multitudine. βίαιος ὁ ἡ & βίαιος αία αιον *violentus a um, vehemens*. Greg. φωνὴ βίαιος vox coacta. Act. 2. 2. πνοῆς βιαίας venti violenti. Exod. 14. 21. νότῳ βιαίῳ Noto violento. Hebr. בְּרוּחַ קָדִים עַזָּה

proprie,

propriè, subsolano forti; nam subsolanus flat ab oriente: Eurus verò, quâ voce *F. I.* utitur, qui etiam Vulturnus dicitur, spirat ab ortu brumali: Notus verò à meridie, quâ voce Septu. utuntur. βιάζω vim facio, cogo, urgeo,(pro quo etiam apud poëtas usitatum βιάω) F. βιάσω. P. βεβίακα.cum Acc. *præs.med.* quod usitatissimum est βιάζομαι violo,compello, vim affero,vi adigo, cogo, item summâ vi contendo. item vi perrumpo, *vi irrumpo* Luc.16 16. καὶ πᾶς εἰς αὐτὴν (βασιλείαν τοῦ Θεοῦ) βιάζεται, & omnes in illud vi irrumpunt. Eccl. 4.31. μὴ βιάζου ῥοῦν ποταμοῦ, nè vim affer fluxui fluminis, h. e. nè frustrà age. Passivè capitur, & vertitur *vim patior*. Matth. 11. v. 12. ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν βιάζεται, regno cœlorum vis fit,h.e. impetu quodam in illud perrumpunt homines, & certatim ad conciones Johannis concurrunt, & testimonium de CHRISTO avidissimè recipiunt.a.1.pass. ἐβιάσθην ης η Sirach. 31. 24. εἰ ἐβιάσθης ἐν ἐδέσμασιν, si coactus fueris in epulis. Fut. 1. med. βιάσομαι compellam.aor.1.med.ἐβιασάμην ω ατο, Deut.22.v.28. ἐὰν βιασάμενος (part. a. 1.med.) κοιμηθῇ μετ' αὐτῆς, si vim inferens illi (virgini) dormiverit cum illa, hoc est,compresserit eam, vitiaverit eam, seu concubuerit cum illa. βιαστὴς οῦ ὁ violator, *violentus* Matth. 11. 12. βιασταὶ ἁρπάζουσιν αὐτὴν, violenti rapiunt illud. παραβιάζομαι *adigo,vi compello* cum accus. Fut. άσομαι. aor. 1. med. παρεβιασάμην ω ατο. Act. 16. 15. παρεβιάσατο (3.sing.a.1. med. indic.) ἡμᾶς, & adegit nos. Luc. 24.29. καὶ παρεβιάσαντο (3. pl. aor. 1. med.) αὐτὸν adegerunt illum.

Βίβλος ου ἡ *liber* Act. 7. v. 42. βίβλῳ τῶν προφητῶν, ubi minores prophetæ 12. intelliguntur. Marc.12. 26. ἀνέγνωτε ἐν τῇ βίβλῳ Μωσέως, legistis in libro Mosis. Act.19. 19. συνενέγκαντες τὰς βίβλους comportârunt libros. *recensio* seu enumeratio, *libellus*. Matth. 1. 1. βίβλος γενέσεως liber generationis, h. e. genealogia. βίβλος ζωῆς *liber vitæ*, Philip.4. v. 3. Dicitur Deus ἀνθρωποπαθῶς librum habere, in quo electorum suorum nomina annotaverit. Dicitur liber vitæ, quòd iis daturus sit vitam æternam. Ezech.13.9.vocatur γραφὴ οἴκου Ἰσραὴλ, quòd in eo annotati sint pertinentes ad familiam Israëlis,hoc est, ad Ecclesiam. βιβλίον ου τὸ *liber*. Luc. 4.v.17. ἀναπτύξας τὸ βιβλίον (accus. casus) quum explicuisset librum. τὸ βιβλίον τοῦ νόμου liber legis. Gal. 3. ver. 10. *libellus* vel *scheda* Matth. 19. v. 7. δοῦναι βιβλίον ἀποστασίου, dare libellum repudii. βιβλία ων τὰ *volumina* 2 Tim. 4. 13. Sacræ literæ usitatè dicuntur βιβλία Biblia κατ' ἐξοχήν. item βιβλία ἱερὰ, Biblia sacra. βιβλαρίδιον ου τὸ *libellulus* Apoc.10. v 2, 8,9, 10. δός μοι τὸ βιβλαρίδιον, da mihi libellulum.

Βίος ου ὁ *vita*. 1 Pet. 4.3. ὁ παρεληλυθὼς χρόνος τοῦ βίου, præteritum vitæ tempus,vita anteacta. 1 Tim. 2. v. 2. ἵνα ἤρεμον καὶ ἡσύχιον βίον διάγωμεν, ut quietam & tran-

& tranquillam vitam degamus. *victus* seu *bona*, quibus vita conservatur. Marc. 12. v.44. ὅλον τὸν βίον αὐτῆς ἔβαλε, injecit totum victum suum, hoc est, facultates quibus victitabat. Luc. 8.ver.43. ἥτις εἰς ἰατροὺς προσαναλώσασα ὅλον τὸν βίον, quæ in medicos profusis omnibus bonis. *pecuniæ* per metonym. effecti. Sunt enim causæ organicæ, quibus vita conservatur. Luc. 15. 30. καταφαγών σου τὸν βίον μετὰ πορνῶν, qui abligurivit pecunias tuas cum scortis. *Divitiæ*. 1 Joh. 3. 17. ὃς δ' ἂν ἔχῃ τὸν βίον τοῦ κόσμου, qui verò habuerit divitias mundi, hoc est, quibus corradendis mundus est deditus. item quæ prosunt tantùm huic vitæ. βιόω ῶ *vivo*. Fut. βιώσω & βιώσομαι Pro. 7. ver.3. Præt.act. βεβίωκα. *a.* 1.*act.* ἐβίωσα ας. vixi. 1 Pet. 4. 2. ἐπίλοιπον ἐν σαρκὶ βιῶσαι (a.1. act.infin.) χρόνον, quod in carne (h.e. corpore) reliquum est temporis, vivat voluntati Dei. Præt. pass. βεβίωμαι, βίος βεβιωμένος vita anteact. βίωσις εως ἡ propriè, ipse vivendi actus. item *vita anteacta*. Actor. 26. v.4. τὴν μὲν οὖν βίωσίν μου ἐκ νεότητος vitam itaque meam anteactam à juventute mea, scil. nôrunt. βιωτικός ἡ ὸν *ad hujus vitæ usum pertinens*, ad vitam sustentandam faciens. Luc. 21. 34. μήποτε βαρυνθῶσιν αἱ καρδίαι ὑμῶν μερίμναις βιωτικαῖς, nè quando graventur corda vestra curis de victu, seu de rebus ad hanc vitam sustentandam necessariis. 1 Corint. 6. v. 3. μήτιγε βιωτικά (pl.nom.g.n.accus. casus) nedum, quæ ad hujus vitæ usum pertinent. ἀποβιόω *morior*.

Βλάπτω *nocco*, *lædo*. regit accus. Fut. 1. act. βλάψω εις ει. Marc. 16. ver. 18. οὐ μὴ αὐτοὺς βλάψῃ nequaquam eos lædet, seu nequaquam nocebit iis. Præt.act. βέβλαφα. aor. 1.act. ἔβλαψα nocui. Luc. 4. 35. μηδὲν βλάψαν (part. a.1.act. g.n.) αὐτόν, nihil ei nocuit. aor.2.act. ἔβλαβον ες ε. præt. med. βέβλαβα, unde est βλάβη ης ἡ damnum. Præt.pass. βέβλαμμαι, unde est βλάμμα, τος τὸ detrimentum. βλάπτεσθαι βλάβας ἐλαφράς. levi damno affici. βλάβην ἀποτίνειν damnum resarcire. βλαβερός ά ὸν noxius, *damnosus a um*. 1 Tim. 6. v. 9. εἰς ἐπιθυμίας πολλὰς ἀνοήτους καὶ βλαβεράς, incidunt in cupiditates multas amentes & damnosas.

Βλαστάνω & βλαστέω ῶ (Ecclesf. 2. 6.) *germino*, *fruticor*, dicitur propriè de plantis. item activè capitur, & vertitur *produco*, *progigno*. Marc. 4. ver.27. ὁ σπόρος βλαστάνῃ (3. sing. præs. act. subj.) & semen germinet. *Fut. act.* 1. βλαστήσω, Esaiæ 27. ver.6. *aorist.* 1. ἐβλάστησα Matth. 13. ver. 26. ὅτε δὲ ἐβλάστησεν (3 sing. aorist. 1. act. indicat.) ὁ χόρτος, quum verò germinâsset herba. Jacob. 5. ver. 18. ἡ γῆ ἐβλάστησε τὸν καρπὸν, terra produxit fructum. *part. aor.* 1. βλαστήσας ασα αν Hebr. 9. ver.4. ἡ ῥάβδος Ἀαρὼν ἡ βλαστήσασα, virga illa Aaronis, quæ germinavit. *aor.2.act.* ἔβλαστον ες ε. *præt. act.* βεβλάστηκα Joël. 2. 22. *præt. pass.* βεβλάστημαι, unde est βλάστημα τος τὸ germen, id ipsum quod

quod germinando prodiit. βλαςὸς ȣ̓ ὁ germen, Jer.33.15.

Βλέπω (quasi βάλλω ὦπας, conjicio oculos in rem quampiam) *video, cerno*. Mar.8.24. βλέπω τοὺς ἀνθρώπους ὡς δένδρα, video homines ut arbores. *intelligo*, translatione sumptâ à corpore ad animum. Rom. 7. 23. βλέπω ἕτερον νόμον, video aliam legem. Luc. 6.41. τί βλέπεις τὸ κάρφος, quid aspicis festucam. *respicio*. Matth.22. v.16. ȣ̓ βλέπεις εἰς πρόσωπον ἀνθρώπων, non respicis ad personam hominum. Marc.8. v.23. εἴ τι βλέπει an quid videret. 1 Cor.13.12. βλέπομεν ἄρτι δι' ἐσόπτρου, cernimus nunc per speculum. Marc. 8.18. ὀφθαλμοὺς ἔχοντες ȣ̓ βλέπετε, oculos habentes non videtis, h. e. à me instituti vivâ voce & miraculis, tamen nihil intelligitis. Stuporem discipulorum acriter objurgat CHRISTUS. Luc. 10.v.24. ἠθέλησαν ἰδεῖν ἃ ὑμεῖς βλέπετε, cupiverunt videre quæ vos videtis. 2 Cor.10.7. τὰ κατὰ πρόσωπον βλέπετε, quæ ob oculos sunt respicitis, hoc est, externam larvam intuemini. *caveo* Philip.3.2. βλέπετε τοὺς κύνας, pro βλέπετε ἀπὸ τῶν κυνῶν vavete canes, hoc est, homines illos perfrictæ frontis fugite. Seu cavete vobis à canibus, ab impudentibus illis doctoribus. Joh.21. 9. βλέπουσιν ἀνθρακιὰν, vident prunas. *imperat. præs*. Apoc. 6.3. ἔρχου καὶ βλέπε, veni & vide. 1 Cor. 3. v.10. ἕκαςος βλεπέτω, unusquisque videat. Matth.24.4. βλέπετε μή τις ὑμᾶς πλανήσῃ, videte nè quis vos seducat. Marc.8.v.15. βλέπετε ἀπὸ τῆς ζύμης, cavete à fermento. Marc.8. v.15. βλέπετε ἀπὸ τῶν γραμματέων, cavete vobis à scribis. Mar. 13.9. βλέπετε ὑμεῖς ἑαυτοὺς, cavete vos vobis ipsis. *subj. præs*. βλέπω ῃς ῃ Apoc. 3 18. ἵνα βλέπῃς, ut videas, h e. ut intelligas doctrinam cœlestẽ. Luc. 8.10. ἵνα βλέποντες μὴ βλέπωσι (3.pl.præs.subj.) ut videntes non videant. *infin*. præs. Act.12. v.9. ἐδόκει δὲ ὅραμα βλέπειν, putabat Petrus se visionem videre. Luc.7.v.21. ἐχαρίσατο τὸ βλέπειν (pro τὴν ὄψιν Hellenismus) donavit visum, vel donavit eos visu. *animadverto* Rom.11.10. τοῦ μὴ βλέπειν, ut non animadvertant. *part. præs*. Mat.5.28. ὁ βλέπων γυναῖκα quicunque aspicit mulierem. τὸ βλέπειν plus est quàm τὸ ὁρᾷν. Notat. enim intentionem animi oculos in rem quampiam conjicientis, παρὰ τὸ βάλλειν ὦπας. Græci aliis verbis dicunt ἐσκιαζᾷν & ἐποφθαλμιᾷν de libidinoso eorum aspectu, quorum pupillæ πόρναι sunt, non κόραι. Matth.14. 30. βλέπων δὲ τὸν ἄνεμον, animadvertens verò ventum. Propriè aërem non videmus, & proinde nec ventum, qui aër est cõmotus. Venti tamen videmus effectus ut fluctus &c. Act. 1.9. βλεπόντων αὐτῶν ἐπήρθη aspicientibus seu intuentibus discipulis sursum sublatus est. *imperf* Joh.13.22. ἔβλεπον ȣ̓ν εἰς ἀλλήλους οἱ μαθηταὶ, aspiciebant ergo alii alios. *F*. 1.*act*. βλέψω. Matth. 13.14. βλέποντες βλέψετε (2.pl.fut.1.act.) identidem videbitis. Hebraismus. *P.act*. βέβλεφα, *a*. 1. *act*. ἔβλεψα. Apoc. 22.8. ὅτε ἤκουσα καὶ ἔβλεψα, quum audissem

audiſſem & vidiſſem. Act.3. v.4. βλέψον (a.1. act. imperat.) εἰς ἡμᾶς, aſpice ad nos. *Præſ. paſſ.* Rom.8.24. ἐλπὶς δὲ βλεπομένη (part.præſ.paſſ.g.f.) ſpes verò ſi videatur. ἐλπὶς pro τὸ ἐλπιζόμενον, metonym. adj. *Præt. paſſ.* βέβλεμμαι, unde oritur nomen βλέμμα τος τὸ, *aſpectus*, 2 Pet. 2.8. βλέμματι καὶ ἀκοῇ, videndo & audiendo. Ad verbum viſu & auditu. ἀναβλέπω *oculos attollo, ſuſpicio* q. d. ἄνω βλέπω ſurſum video) Matth.14. ver.19. item *viſum recipio, video.* Matth. 11.v.5. τυφλοὶ ἀναβλέπουσι, cœci viſum recipiunt. ἀνὰ in compoſitione hîc valet *iterum.* vide ſuprà pag.95. *Fut.* 1.*act.* ἀναβλέψω. *Præt.* ἀναβέβλεφα. *aoriſt.*1. *act.* ἀνέβλεψα. Joh 9.11. νιψάμενος ἀνέβλεψα ablui oculos & vidi. Act.22.13. ἀνέβλεψα εἰς αὐτὸν, viſu recepto illum vidi. Luc.18.v.43. καὶ παραχρῆμα ἀνέβλεψε, illico viſum recepit. Matth.20.34. καὶ εὐθέως ἀνέβλεψαν (3.pl.a.1.) & ſtatim viſum receperunt. *imperat.* a.1. Luc.18. v.42. ἀνάβλεψον (a.1.imperat.) recipito viſum. *Subj.a.*1. Luc.18. v.41. ἵνα ἀναβλέψω (a.1. ſubj.) ut viſum recipiam. Actor. 9.17. ὅπως ἀναβλέψῃς (2.perſ.a.1.act. ſubj.) ut viſum recipias. Act.9. v.12. ὅπως ἀναβλέψῃ (3.perſ.a.1. ſubj. act.) ut viſum reciperet. *part.a.*1. Matth.14.19. & Luc.9. 16. ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν εὐλόγησε, ſuſpiciens in cœlum benedixit · ubi indicatur geſtus orantis. Luc.19.5. ἀναβλέψας αὐτὸς ὁ ſuſpiciens: idem quod ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς, quæ phraſis legitur Matth.17.8. ἀνάβλεψις εως ἡ (à ſecunda perſ.præt.paſſ. ἀναβέβλεψαι formatur mutato αι in ις, & abjecto augmento) *viſus recuperatio*, Luc.4.18. ἀποβλέπω *intueor, reſpicio.* Heb.11.v.26. ἀπέβλεπε (3. ſing. imperf.) γὰρ εἰς τὴν μισθαποδοσίαν, reſpiciebat enim præmii retributionem. διαβλέπω *diſpicio.* Fut. διαβλέψω. aor.1. διέβλεψα, diſpexi. *Præt. act.* διαβέβλεφα, Luc.6. v.42. καὶ τότε διαβλέψεις (2.ſing. fut.1.) ἐκβαλεῖν τὸ κάρφος, tunc deſpicies, ut ejicias feſtucam. ἐμβλέπω *intueor, video* Act.1. v.11. ἐμβλέποντες (part. præſ.act. nominat. pl.) εἰς τὸν οὐρανὸν, intuentes in cœlum, oculos veſtros ſurſum ad cœlum convertentes. *imperf.* Actor.22. v.11. ὡς δὲ οὐκ ἐνέβλεπον, quum verò non viderem: ubi abſolutè ponitur ſine caſu, *Fut.*1.*act.* ἐμβλέψω, intuebor. *aor.*1 *act.* ἐνέβλεψα, *intuitus ſum* cum Dativo. Luc.22 61. καὶ στραφεὶς ὁ Κύριος ἐνέβλεψε τῷ Πέτρῳ, tum converſus Dominus intuitus eſt Petrum. Marc. 8.25. καὶ ἐνέβλεψε τηλαυγῶς ἅπαντας, viditque procul & dilucidè omnes. hîc cum accuſ. imperat. aor.1. ἔμβλεψον αὐτῷ, Matth.6.v.26. ἐμβλέψατε (2. pl.a.1. imper.act.) εἰς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, intuemini volucres cœli. *part.a.*1.*act.* Luc.20.17. ὁ δὲ ἐμβλέψας αὐτοῖς, ille verò intuitus ipſos. Hic cum dat. Marc.14. 67. ἐμβλέψασα αὐτῷ λέγει, intuita in eum (Petrum) dixit. λέγει pro ἔλεγε vel εἶπε. ἐπιβλέπω *reſpicio.* Fut. ψω. P. ἐπιβέβλεφα. a.1. ἐπέβλεψα. Luc.1. v.48.

ἐπεϐλεψεν ἐπὶ τὴν ταπείνωσιν τῆς δούλης αὐτῦ, quoniam respexit humiliationem ancillæ suæ. Luc.9.v.38 ἐπίϐλεψον (a 1. imperat.) ἐπὶ τὸν υἱόν μου, respice ad filium meum. Jacob.2. ver.3. καὶ ἐπιϐλέψητε (2. pl. aor.1. subj. act.) ἐπὶ τὸν φορῦντα ἐσθῆτα λαμπρὰν, & (si) respexeritis ad eum, qui vestem gerit splendidam. περιϐλέπομαι verbum med. *circumspicio*. Marc.5.v.32. καὶ περιεϐλέπετο (3. sing. imperf. med.) ἰδεῖν τὴν τῦτο ποιήσασαν, & circumspiciebat, ut videret eam, quæ hoc fecerat. *aor.1.med.* περιεϐλεψάμην ω ατο, regit acc. *circumspexi*. Marc.3. ver.5. καὶ περιϐλεψάμενος (part. a. 1. med.) αὐτοὺς μετ' ὀργῆς, & cum circumspexisset eos cum ira. Marc 3.v.34. καὶ περιϐλεψάμενος κύκλῳ τοὺς περὶ αὐτὸν καθημένους, & cum circumspexisset in circuitu eos qui circa ipsum sedebant. Luc.6.v.10. καὶ περιϐλεψάμενος πάντας, & quum omnes circumspexisset, dixit. *absolutè* ponitur. Marc.9. v 8. καὶ ἐξάπινα περιϐλεψάμενοι, & quum repentè circumspexissent. προϐλέπομαι *provideo*, verbum med. in a.1. προεϐλεψάμην ω ατο. Heb. 11.40. τῦ Θεῦ περὶ ἡμῶν κρεῖττόν τι προϐλεψαμένυ (gen sing part. aor.1 med.) quoniam Deus de nobis melius quiddam provideat.

Βοὴ ῆς ἡ idem quod κραυγὴ ῆς ἡ *clamor, vociferatio*. Jacob.5.4. αἱ βοαὶ τῶν θερισάντων, vociferationes eorum qui messuerunt. ἰλ.π. βοὴ δ' ἄσϐεστος ὀρώρει clamórque immensus ortus fuit. ὀρώρει est 3. sing. plusqu. perf. à verbo ὄρω excito. Præt. med. ὦρα & reduplicatione Attica ὄρωρα. Βοάω ῶ *clamo, vociferor*. Hinc est Latinum vocabulum boo as are, hoc est, mugire, unde quidam putant dici boare pro bovare, à bobus. Sed ipsum vocabulum bos est origine Græcum. Part. præs. act. βοάων ῶν, βοάοντος ῶντος, Matth.3. v.3. φωνὴ βοῶντος vox clamantis, hoc est, palàm docentis. Act.8 v.7. βοῶντα (part. præs. act. nomin. plur. n. contractè pro βοάοντα) μεγάλῃ φωνῇ, clamantes magnâ voce. Luc.18. v.7. τῶν βοώντων (pro βοαόντων) πρὸς αὐτὸν, clamantium ad ipsum. imperf. ἐϐόαον contractè ἐϐόων. Act. 21. 34. ἐϐόων (3. plur. imperf.) ἐν τῷ ὄχλῳ vociferabantur in turba illa. *Fut.1.* βοήσω, Isa 5.v.10. sæpè fut. 1. med. βοήσομαι Habac.2. v. 11 λίθος ἐκ τοίχυ βοήσεται, lapis è pariete clamabit. *a.1.act.* ἐϐόησα Marc.15. v.34. ἐϐόησεν ὁ Ἰησοῦς φωνῇ μεγάλῃ, clamavit Jesus voce magnâ. Gal.4. ver.27. ῥῆξον καὶ βόησον (a 1. act. imperat. 2. sing.) ἡ οὐκ ὠδίνυσα, erumpe & clama, quæ non parturis. βοῆσαι (a 1. act. infin.) πρὸς Κύριον, clamare ad DOMINUM, phrasis est Scripturæ, idémque significat quod preces ad DEUM fundere. *Est etenim gemitus clamor in aure* DEI. Hinc ad Mosen ingemiscentem, Exod.14.v.15. ait DOMINUS: τί βοᾷς πρός με; Quid clamas ad me? confer 1 Sam.7.9. 1 Sam.15.11. 1 Chron.5.v.2 . 2 Chron. 18.3. Nehem. 9. 4. Hos 7. ver. 1. οὐκ ἐϐόησαν (3.pl. aor.1.) πρός με αἱ

K καρδίαι

καρδίαι αὐτῶν, non clamârunt ad me corda illorum. In Hebr. non clamârunt ad me ex corde suo. scil. Deus vult spiritu coli, & rationalém requirit cultum. ἀναβοάω ῶ. F. ήσω. P. ἀναβεβόηκα. a. 1. ἀνεβόησα. ἀνὰ in compos. sæpè ponitur pro ἄνω sursum, q.d. *sursum vocem attollo, faciem ad cœlum converto*, & sic hoc verbum accipi potest. Sed ἀνὰ in compositione sæpè etiam est ἐπιτατικὸν, h.e. intensivum, h.e. significationem intendit. ut βοάω ῶ clamo, sed ἀναβοάω *exclamo*. Mat. 27.v.46. ἀνεβόησεν (3. sing. a.1. act. indic.) Ἰησοῦς φωνῇ μεγάλῃ, exclamavit JESUS voce magnâ. Marc.15.8. ὁ ὄχλος ἀναβοήσας (part a.1.act.) turba exclamans. ἐπιβοάω ῶ ex ἐπὶ ad, & βοάω ῶ, q.d. acclamo. Camer. interpretatur *inclamo*. Actor. 25. v.24. ἐπιβοῶντες (part. præs. act. nomin. pl. contracti pro ἐπιβοάοντες à sing. ἐπιβοάων ῶν. in genit. ἐπιβοάοντος ῶντος.) μὴ δεῖν ζῆν αὐτὸν μηκέτι, vociferantes seu inclamantes non oportere eum vivere ampliùs.

Βοηθὸς οῦ ὁ idem quod βοηδρόμος ου ὁ ἡ *auxiliator, opitulator*, q.d. πρὸς βοὴν θέων ad clamorem currens auxilii ferendi causâ. κυρίως οἱ σύμμαχοι βοηθοῦσιν, ἤτοι βοηθοί εἰσιν, h.e. propriè qui sunt belli socii nobis in prælio, eorum auxilia efflagitantibus, βοηθοῦσιν, hoc est, nobis vociferantibus opitulantur. ἡ βοὴ propriè *clamor* per metonym. adj. *prælium, conflictus, pugna*. Sic apud Homerum passim. βοὴν ἀγαθὸς præclarus bellator. pari ratione αὕτη ἧς ἡ propriè *clamor*, ab αὔω clam[...] & per eandem metonym. pug[...] Ἰλιάδ. α. 492,543. Ἰλιάδ. ο. 71[...] &c. scil. nobis bella gerentib[...] cum Satana, mundo, & carn[...] DEus mittit auxiliatores, nemp[...] sanctos Angelos. Sed opor[...] clamare, h.e. orare. Heb. 13.v.[...] Κύριος ἐμοὶ βοηθὸς, DOMINus est mihi (pro meus, Hebraism[...]) auxiliator. βοηθέω ῶ (q. βοῇ θέω, ad vocem auxilium pete[...]tis curro) *auxilior, juvo, succur[...] opem fero*. regit dativum. Matt. 15.v.25. Κύριε βοήθει (pro βοήθεε 2. sing. præs imperat.) μοι, DOMINE succurre mihi. Act.21. v.28. ἄνδρες βοηθεῖτε contract. pro βοηθέετε (2. pl. præs. imper. act.) viri succurrite. *F.1.* βοηθήσω Psal. 119. ver. 174. *præt. act.* βεβοήθηκα. *aorist.1. act.* ἐβοήθησα juvi. 2 Cor. 6.v.2. ἐν ἡμέρᾳ σωτηρίας ἐβοήθησά σοι, in die salutis succurri tibi. *aor. 1. act. imperat.* βοήθησον αὐτῷ, Marc. 9.22. εἰ δύνασαι, βοήθησον ἡμῖν, si quid potes, succurre nobis. Heb. 2.18. δύναται βοηθῆσαι. (aorist. 1. act. infinit.) τοῖς πειραζομένοις, potest succurrere iis qui tentantur. *præs. pass.* βοηθέομαι οῦμαι juvor. Pro. 18.19 *præt. pass.* βεβοήθημαι adjutus fui, Pro. 28. ver. 20. βοήθεια ας ἡ *auxilium*, Heb. 4.v.16. εἰς εὔκαιρον βοήθειαν, ad opportunum auxilium. Psal. 124. v.8. ἡ βοήθεια ἡμῶν ἐν ὀνόματι κυρίου, auxilium nostrum in nomine DOMINI. βοήθειαι ὧν αἱ *adjumenta* Act. 27.17. βοηθείαις ἐχρῶντο adjumentis utebantur.

Βόθρος ου ὁ fovea, scrobs (quasi βάθρος[...]

βάθρος à βαθὺς profundus) Eccl. 10.8. ὁ ὀρύσσων βόθρον, εἰς αὐτὸν ἐμπεσεῖται, qui fodit foveam (alii) in eam incidet ipse. βόθυνος ὁ fovea, idem significat quod βόθρος, sed Atticω'τερον. Matth. 15.14. ἀμφότεροι εἰς βόθυνον πεσοῦνται, ambo in foveam cadent.

Βουνὸς ὁ collis, clivus, tumulus. παρὰ τὸ βαίνειν nonnulli derivant. Luc. 3. v. 5. πᾶς βουνὸς ταπεινωθήσεται omnis collis deprimetur, h.e. electi naturâ superbi à Johanne docente corrigentur. Resipiscent illi. Resipiscentia verò comitem habet intimam humilitatem. Sed quorum animi manserint collosi & clivosi, hoc est, inflati & turgidi, tandem ejulabunt: & Luc. 23. v. 30. τότε ἄρξονται λέγειν τοῖς ὄρεσι, Πέσετε ἐφ' ἡμᾶς, καὶ τοῖς βουνοῖς, Καλύψατε ἡμᾶς, tunc incipient dicere montibus, Cadite in nos, & collibus, Tegite nos. βουνίζω aggrego. Ruth. 2. 16.

Βόρβορος ὁ cœnum, limus. 2 Pet. 2. 22. ὗς λουσαμένη εἰς κύλισμα βορβόρου scil. ἐπιστρέφει, sus lota ad volutabrum redit. Derivari videtur à βορὰ ᾶς ἡ pabulū, sicut latinum furfur est ex far farris. Est enim βόρβορος propriè ἡ ἐκ τῆς βορᾶς κόπρος, stercus seu fimus qui everritur ex pecudum & jumentorum stabulis. βορβορίζω cœno me polluo, quod proprium est suum seu porcorum, juxta dicterium illud, ὗς ἐν βορβόρῳ κυλισθείς.

Βοῤῥᾶς in genit. βοῤῥᾶ. Doricè α pro ου. in dativo βοῤῥᾷ. in accusativo βοῤῥᾶν. βοῤῥᾶθεν Adv. à Aquilone. à Βορέας ου ὁ (vel Ionicè Βορέης) Boreas, Aquilo. Pro. 27. 16. Βορέας σκληρὸς ἄνεμος, Aquilo sævus ventus. Hebræa aliter habent. Luc. 13. v. 29. ἀπὸ Βοῤῥᾶ, ab Aquilone, seu à Septentrione. Sic Gen. 13. 14. πρὸς Βοῤῥᾶν versùs Septentrionem. Derivatur à Βορὰ ᾶς ἡ pabulum, quod omnia consumat, inprimis ligna. Nam ad injuriam Boreæ propulsandam, lignis ignem alimus, & luculentum extruimus focum: vel quod nos reddat intus calidiores, & proinde edaciores, poris corporis undique constipatis. Βορὰ verò est ab Hebræa radice ברה, ubi subsistendum esse, ipsa nobis dictitat ratio. Est enim lingua Hebræa omnium aliarum linguarum antiquissima & prima, unde ceu earum parens haud immeritò celebratur.

Βόσκω pasco, quod ipsum verbum Latinum hinc descendit. à Th. βόω. F. βόσω & βώσω, unde βόσις εως ἡ cibus. βοτὴρ ῆρος ὁ pastor. Sed βόσκω est usitatius. Joh. 21. ver. 15. βόσκε (2. sing. imperat. præs.) τὰ ἀρνία μου, pasce agnellos meos. Luc. 15. ver. 15. βόσκειν χοίρους pascere porcos part. præs. act. βόσκων οντος ὁ pascens. Matt. 8. v. 33. οἱ δὲ βόσκοντες ἔφυγον, pastores autem (nempe subulci) profugerunt. imperf. ἔβοσκον ες ε. Genes. 29. v. 9. Fut. 1. act. βοσκήσω (tanquam à βοσκέω) pascam. Ezech. 34. v. 15. ἐγὼ βοσκήσω τὰ πρόβατά μου, ego pascam oves meas. aorist. 1. act. ἐβόσκησα ας ε. Ezech. 34. 8. οἱ ποιμένες ἐβόσκησαν (3. pl a. 1. act.) ἑαυτοὺς, pastores illi paverunt seipsos. præt. act.

βεβόσκημαι. præſ. paſſ. βόσκομαι ἤ εται paſcor, ſeu paſco me, unde eſt part. præſ. paſſ. βοσκόμενος ἐν ἐνωον. Marc. 5. v. 11. ἀγέλη χοίρων μεγάλη βοσκομένη, grex porcorum magnus paſcens βοσκὸς ἢ ὁ idem quod νομεὺς έος ὁ paſtor. ὑοβότης ȣ ὁ, vel ὑοβοσκὸς ȣ ὁ ſubulcus. πορνοβοσκὸς ȣ ὁ leno. βόσκημα τος τὸ pecus. 2 Chron. 7. v. 5. idem quod θρέμμα τος τό.

Βοτάνη ης ἡ herba (ἀπὸ τȣ βόσκω) Heb. 6. 7 gramen Jerem. 50. v. 11. ὡς βοΐδια ἐν βοτάνῃ ſicut vituli in gramine. συνώνυμα ejus ſunt. πόα ης ἡ. Prov. 27. 25. χλόη ης ἡ Pſalm. 23. 1. ἄγρωστις εως ἡ Deut. 32 2. χόρτος ȣ ὁ fœnum, gramen Iſa. 37. v. 27. Hebræi herbam tenerrimam vocant דֶּשֶׁא עֵשֶׂב verò ſignificat herbam paulò grandiorem, quæ vertitur à Septu. χλόη ης ἡ Pſalm. 104. v. 14. item χόρτος ȣ ὁ Iſa 42. v. 14. Sed minùs propriè. חָצִיר verò ſignificat gramen maturum quod demeti poteſt: & propriè vertitur χόρτος ȣ ὁ. 1 Pet. 1. ver. 24. ex Iſa. 40. v. 7. πᾶσα σὰρξ χόρτος, καὶ πᾶσα δόξα ἀνθρώπȣ ὡς ἄνθος χόρτȣ, omnis caro gramen, & omnis gloria hominis, ut flos graminis. item 1 Reg. 18. v. 5. βοτάνη, ubi tamen intelligitur fœnum, ut ex textûs periſtaſi apparet. Sic 2. Reg. 19. v. 26. χλόη δωμάτων fœnum tectorum minùs propriè pro χόρτος δωμάτων. Puto enim hanc eſſe inter tot Græcas voces differentiam, ut πόα ſit vocabulum generale, & notet quamlibet herbam, χλόη verò herbam effloreſcentem. vide infrà ſuo loco: βοτάνη verò herbam paulò grandiorem, perfectam, nondum tamen maturam. Accepit nomen à verbo βόω paſco, unde eſt βοτὸς ȣ ὁ idem quod τροφὴ, βοσκὴ, pabulum, alimentum, quod id herbarum genus aptiſſimum ſit ad paſcendas pecudes. ἄγρωστις verò gramen quod creſcit in agris: accepit enim nomen ἀπὸ τȣ ἀγρȣ. χόρτος ȣ ὁ verò herbam maturam, quæ demeti poteſt & fieri fœnum.

Βότρυς υος ὁ botrus, uva (affine Hebræo בָּצַר vindemiare, racemare. Alii quia πότον ῥέει ſeu poculentà ſeu potabili fluit.) in Accuſ. ſingul. βότρυν ob genitivum purum. Quæ nomina enim in genitivo ſingulari habent ος purum, formant in quinta ſimpl. accuſ. in νυ. Sic ὄφις ὄφιος, vel ὄφεως ὄφιν, ναῦς νεὸς ναῦν, &c. Apoc. 14. v. 18. τρύγησον τȣς βότρυας (accuſat. pl.) vindemia to uvas. βοτρύδιον ȣ τὸ racemulus, uvula Iſa. 18. 5.

Βȣλὴ ῆς ἡ conſilium Act. 27. 42. τῶν ςρατιωτῶν βȣλὴ ἐγένετο, militum conſilium fuit. Act. 2. 23. Decretum Dei Act. 2. ver. 23. τῇ ὡρισμένῃ βȣλῇ definito conſilio, hoc eſt, æterno Dei decreto. prædicatio verbi Dei Luc. 7. ver. 30. τὴν βȣλὴν τȣ Θεȣ ἠθέτησαν, conſilium Dei (h e prædicationem Johannis, ſeu teſtimonium Johannis de CHRISTO, per quod Deus iis conſilium dabat de ratione conſequendi vitam æternam) rejecerunt. Confer Pſ. 107. v. 11. & Prov. 1. v. 25. 30. decretum

tum senatûs Luc. 23. v. 51. *cogitatio*, deliberatio seu consilium unius hominis. 1 Cor. 4. 5. consilium hominum opponitur consilio Dei Act. 5. v. 38. Et oraculi instar sit, *humana consilia omnia collabi, divina autem in æternum consistere.* βουλεύω *consulo.* item consilium capio, mente agito. F. βουλεύσω. P. βεβούλευκα. aor. 1. ἐβούλευσα Isa. 23. v. 8. βουλεύομαι ἔυομαι *consulto, delibero.* Luc. 14. v. 31. οὐχὶ καθίσας πρῶτον βουλεύεται; annon considens priùs deliberat? 2 Cor. 1. 17. τοῦτο οὖν βουλευόμενος, quum itaque hæc deliberarem. *imperf.* ἐβουλευόμην ευ ετο. Actor. 5. v. 33. ἐβουλεύοντο (3. pl imperf. med.) ἀνελεῖν αὐτοὺς, consultabant de iis interficiendis. *F. med.* βουλεύσομαι η εται. *Isa.* 32. 7. *Præt. pass.* βεβούλευμαι decrevi, consultavi Isa. 46. v. 10. πάντα ὅσα βεβούλευμαι, ποιήσω, quæcunque decrevi, faciam. Hic loquitur DEUS de seipso. Isa. 3. ver. 8. βεβούλευνται (3. pl. præt. pass.) βουλὴν πονηρὰν καθ' ἑαυτῶν, quia captârunt consilium malum contra seipsos, scilicet Judæi. Passivè etiam accipitur, ut τὰ βεβουλευμένα decreta. Plutarch. πεπρᾶχθαι μὲν οὖν ἔφη ταῦτα, βεβουλεῦσθαι δὲ ἐκεῖνα, hac quidem dicebat esse facta. illa verò deliberata. *aor.* 1. *pass.* ἐβουλεύθην ης η consilium mihi datum est. *a.* 1. *med.* ἐβουλευσάμην ω ατο deliberavi, consultavi, Act. 15. v. 37. Βαρνάβας ἐβουλεύσατο (3. sing. a. 1. med. indic.) Barnabas deliberabat. Joh. 12. 10. ἐβουλεύσαντο (3. pl. a. 1. med.) οἱ ἀρχιερεῖς, consultârunt primarii sacerdotes. βούλευσις εως ἡ *consultatio*, & βούλησις εως ὁ *voluntas* (quod est à βούλομαι volo) differunt. βουλευτὴς οῦ ὁ *senator* Marc. 15. v. 43. βουλευτήριον ου τὸ *curia.* 1 Mac. 8. v 15. βούλευμα τος τὸ *consilium.* ἐπιβουλὴ ῆς ἡ q. d. βουλὴ ἐπί τινα consilium adversùs quempiam, hoc est, *insidiæ.* Act. 9. 24. ἐπίβουλος ου ὁ insidiator. ἐπιβουλεύω insidiosè molior, insidias struo. ἐπιβουλεύειν τινὶ θάνατον, vitæ alicujus insidiari, Prov 17. 24. οὐδὲ ὅσοι ἐπιβουλεύειν δύνασαι. σύμβουλος ου ὁ ἡ, qui est à consiliis. Rom. 11. v. 34. τίς σύμβουλος αὐτοῦ ἐγένετο quis ei fuit à consilio? 2 Chro. 22. 2. ὅτι ἡ μήτηρ αὐτοῦ σύμβουλος, quia mater erat consiliaria, scilicet ad malè agendum. συμβούλιον ου τὸ *consilium.* Matth. 12. 14. συμβούλιον ἔλαβον κατ' αὐτοῦ, consilium captârunt contra eum. Marc. 3. v. 6. συμβούλιον ἐποίουν κατ' αὐτοῦ, eodem sensu. *concilium, cœtus senatorum* Act. 25. 12. μετὰ τοῦ συμβουλίου cum concilio colloquebatur Festus. συμβουλεύω *consilium do, suadeo.* Apoc. 3. v 18. συμβουλεύω σοι ἀγοράσαι παρ' ἐμοῦ, do tibi consilium, ut emas à me. F. εύσω. a. 1. συνεβούλευσα Joh. 14. 14. 2 Sam. 17. v. 15. *Præt.* συμβεβούλευκα. συμβουλεύομαι, *simul consilium ineo.* Fut. εύσομαι. a. 1. med. συνεβουλευσάμην ω ατο. Joh. 11 53. συνεβουλεύσαντο (3. pl. a. 1. med. indic.) unà consultârunt. παραβουλεύομαι ῃ εται perperam seu malè consulto. Philip. 2. v. 30 παραβουλευσάμενος (part. a. 1. med.) τῇ ψυχῇ non habitâ ratione vitæ. Alii tamen censent

meliorem lectionem esse παραβολησάμενος, nempe, *in discrimen conjiciens*, à verbo παραβολεύομαι ὑμαι ex παραβολή.

Βούλομαι *volo* (ex βου in compos. *valde* & λάω volo.) Act. 18. 15. κριτὴς οὐ βούλομαι εἶναι judex ergo esse nolo Luc. 22. 42. εἰ βούλει (2. sing. præs. med. Atticè pro βούλῃ) si vis. 1 Cor. 12. v. 11. καθὼς βούλεται (3. sing.) prout vult. præs. opt. βουλοίμην οιο οιτο. Actor. 25. 20. εἰ βούλοιτο (3. sing. præs. opt.) πορεύεσθαι, num vellet proficisci. præs. subj. βούλωμαι ῃ ηται. Luc. 10. 22. καὶ ᾧ ἐὰν βούληται (3. sing. præs. subj.) ὁ Υἱὸς ἀποκαλύψαι, & cuicunque voluerit Filius revelare. 2 Pet. 3. ver. 9. μὴ βουλόμενος (part. præs. med.) nolens. imperf. ἐβουλόμην ου ετο volebam. 2 Cor. 1. v. 15. ἐβουλόμην πρὸς ὑμᾶς ἐλθεῖν, volebam ad vos venire. *Fut.* βουλήσομαι volam. Job 39. 9. *præt. pass.* βεβούλημαι, unde est βούλημα τος τὸ voluntas. Rom. 9. ver. 19. τῷ γὰρ βουλήματι αὐτοῦ τίς ἀνθέστηκε; nam voluntati ejus quis restitit? *aor.* 1. *pass.* ἐβουλήθην *volui* Matth. 1. v. 19. vel Atticè ἠβουλήθην ης η. 2 Johan. ver. 12. οὐκ ἐβουλήθην nolui. Jacob. 4. ver. 4. ὃς ἂν οὖν βουληθῇ (3. sing. a. 1. pass. subj.) φίλος εἶναι τοῦ κόσμου, quicunque itaq; voluerit esse amicus mundi. Jacob. 1. v. 18. βουληθεὶς, qui voluit. part. a. 1. pass.

Βουνὸς οῦ ὁ *collis* Luc. 3. 5. propriè accipitur Luc. 23. v. 30. ἐρεῖ τοῖς βουνοῖς, Καλύψατε ἡμᾶς.

Βοῦς ὁ ἡ bos, vacca. (à βόω. *pasco.*) gen. βοὸς. dat. βοΐ. accus. βοῦν. 1 Corin. 9. v. 9. οὐ φιμώσεις βοῦν ἀλοῶντα, non capistrabis bovem triturantem. vocat. ὦ βοῦ nom. pl. βόες οἱ καὶ αἱ. Prov. 14. v. 4. οὗ μή εἰσι βόες, φάτναι καθαραὶ, ubi desunt boves, ibi sunt præsepia munda. genit. βοῶν Luc. 14. 19. 1 Cor. 9. v. 9. μὴ τῶν βοῶν μέλει τῷ Θεῷ; num boves Deo curæ sunt? dat. βουσὶ bobus. accus. τοὺς καὶ τὰς βόας boves seu vaccas. Joh. 2. 14. & contractè βοῦς, Doricè βῶς.

Βραβεὺς έως ὁ qui distribuit præmia certaminis, τὰ βραβεῖα, τὰ ἐπινίκια. judex certaminis, ἀγωνοθέτης ου ὁ. βραβευτὴς οῦ idem βραβεῖον ου τὸ *brabium, premium.* 1 Corin. 9. v. 24. βραβεύω propriè, sum certaminis moderator, palmam victori decerno, tribuo, fero. Colos. 3. 15. εἰρήνη τοῦ Θεοῦ βραβευέτω (3. sing. præs. act. imperat.) ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, pax Dei, hoc est, sensus paterni Dei favoris *faciat, ut exultetis in cordibus vestris.* per Metonymiam effecti. Scilicet ex hoc sensu gratiæ divinæ electi intelligunt sibi ut victoribus palmam datam. F. βραβεύσω. aor. 1. ἐβράβευσα. Sap. 10. ver. 12. καταβραβεύω debito brabio privo, Colos. 2. v. 18. μηδεὶς ὑμᾶς καταβραβευέτω (3. sing. præs. act. imperat.) nemo vos debito brabio fraudet. perinde acsi dixisset, μηδεὶς ὑμᾶς ἀνακοπτέτω τοῦ λαμβάνειν τὸ βραβεῖον, cavete nè quis vobis obstet, quò minùs accipiatis brabium. Est verò modus hic loquendi desumptus à certaminibus Græcorum Olympiacis, &c. Notetur præpositio κατὰ *adversùs* q. d. nè quis in damnum vestrum de brabio statuat: nè quis

revocundo

revocando vos à cursu in causa sit, quò minùs brabium consequamini. Hieronymus ait Epist. 151. ad Algasiam, καταβραβεύειν hîc ex lingua Tharsensium esse, *insidiosè alicui palmam præripere*. Fut. καταβραβεύσω. a. 1. κατεβράβευσα.

Βραδύς. εῖα. ύ. ὀξ. ϑ. κιχάνει τοι βραδὺς ὠκύν. in genit. βραδέος, ίας, έος, *tardus*. propriè de re corporea. per metaph. *stupidus*, bardus. Luc. 24. ver. 25. ὦ ἀνόητοι καὶ βραδεῖς τῇ καρδίᾳ, ô amentes & stupidi! Jacob. 1. 19. βραδὺς εἰς τὸ λαλῆσαι tardus ad loquendum. Exod. 4. 10. βραδύγλωσσος ἐγώ εἰμι, hæc Moses de se dicit, sum linguæ impeditæ, ubi βραδὺς paulò aliter accipitur, scil. ad vitium naturæ indicandum: compar. βραδύτερος & βραδίων. Poëticè βράσσων, superl. βραδύτατος, βράδιστος, & Poëticè βάρδιστος, tardissimus. βραδύτατα, lentissimè Adv. βραδύνω *tardo, moras necto*. 2 Pet. 3. 9. οὐ βραδύνει ὁ Κύριος, non tardat DOMINUS. F. βραδυνῶ. Deut, 7. v. 10: a. 1. act. ἐβράδυνα. Gen. 43. 10. εἰ μὴ ἐβραδύναμεν nisi cunctati fuissemus. 1 Tim. 3. v. 15. ἐὰν δὲ βραδύνω (1. sing. a. 1. act. subj.) si verò tardavero, seu si tardiùs venero. βραδυτὴς ῆτος ἡ *tarditas*, 2 Pet. 3. 9. ὥς τινες βραδυτῆτα ἡγοῦνται, prout nonnulli tarditatem hanc esse ducunt. Scribo ὥς τινὲς, non ὡς τινές, ne ὡς videatur poni pro οὕτως.

Βραχίων ονος ὁ *brachium*, propriè membrum corporis humani. κατ' ἀνθρωποπάθειαν tribuitur Deo, & significat *robur*. Act. 13. 17. μετὰ βραχίονος ὑψηλοῦ, elato brachio, scil. spectante & admirante toto mundo. Luc. 1. v. 51 ἐποίησε κράτος ἐν βραχίονι αὐτοῦ, forte facinus fecit brachio suo. Syrus. victoriam reportavit brachio suo, hoc est, omnipotentiâ suâ. Joh. 12. v. 38 ὁ βραχίων Κυρίου τίνι ἀπεκαλύφθη; brachium DOMINI cui retectum est, hoc est, quàm pauci sunt Judæi, qui agnoscunt potentiam Jesu Christi in abolendo regno Satanæ? Ezech. 30. ver. 20. διαῤῥήξω αὐτὰ ἀπὸ τῶν βραχιόνων ὑμῶν, lacerabo illos (pulvillos) à brachiis vestris. dat. pl. βραχίοσι, accus. βραχίονας.

Βραχὺς εῖα ὺ *brevis e*. genit. βραχέος είας έος dat. βραχεῖ εία εῖ. accus. βραχὺν εῖαν βραχύ. Heb. 13. 22. διὰ βραχέων (genit. pl. g. n.) ἐπέστειλα ὑμῖν, paucis scripsi vobis. βραχὺ *paulùm* adverb. Act 27. 28. βραχὺ δὲ διαστήσαντες, paulùm inde progressi. βραχύ τι paululum Act. 5. 34. Heb. 2. 7. μετὰ βραχὺ paulò post, Luc. 22. 58. βραχύτης ητος ἡ brevitas)(μῆκος εος τὸ longitudo.

Βρέφος εος τὸ *infans*. (Eust. τὸ ἄρτι γεγονὸς παιδίον, καὶ τρεφόμενον ὑπὸ τίτθης puellulus recens natus, & alitus à nutrice, & ait dici βρέφος εος τὸ pro τρέφος εος τὸ, mutato τ in β. Est verò ipsum vocabulum τρέφος εος τὸ usitatum, & significat hominum animaliúmque sobolem.) Luc. 2. v. 16. βρέφος ἐσπαργανωμένον. infans fasciis involutus. 1 Pet. 2. v. 2. ὡς ἀρτιγέννητα βρέφη (nominat. plur. contractè pro βρέφεα) ceu infantes recens nati. Act. 7.

v. 19. ποιεῖν ἔκθετα βρέφη, exponere infantes. βρέφη ἐκτεθέντα infantes expofititii. *puer* Luc. 18. 15. 2 Tim. 3. 15. ἀπὸ βρέφους (genitivus contractus pro βρέφεος) à puero ab ineunte ætate, à pueritia, à teneris unguiculis. *embryon* Luc. 1. 43.

Βρέχω (ex βρὶ, particula epitatica & χέω fundo, vel ab Heb. בְּרֵכָה בָּרַךְ piscina) humecto, *pluo* Matth. 5. v. 45. βρέχει ἐπὶ δικαίους καὶ ἀδίκους, pluit super justos & injustos. *rigo*, *irrigo*. Apoc. 11. v. 6. ἵνα μὴ βρέχῃ (3. sing. præs. subj.) ὑετὸς, nè pluvia riget terram. Luc. 7. v. 38. βρέχειν πόδας δάκρυσι, pedes lacrymis rigare. F. βρέξω Joël. 2. 23. βρέξω ὑμῖν ὑετὸν πρώϊμον καὶ ὄψιμον, dabo vobis pluviam maturam & serotinam. Ad verb. pluam vobis pluviam. *aor. 1. act.* ἔβρεξα ας ε *rigavi*. Luc. 7. v. 44. ἔβρεξέ μου τοὺς πόδας, rigavit pedes meos. Luc. 17. 29. ἔβρεξε πῦρ καὶ θεῖον ἀπ᾽ οὐρανοῦ, pluit ignis & sulphur è cœlo. Jacob 5. vers. 17. προσηύξατο τοῦ μὴ βρέξαι (aor. 1. act. infin.) scilicet ἕνεκα, oravit, nè plueret. præt. act. βέβρεχα. præs. pass. βρέχομαι irrigor, compluor. Ezech. 22. 24. σὺ εἶ γῆ ἡ μὴ βρεχομένη, tu es terra quæ imbre non perfunditur. præt. pass. βέβρεγμαι, unde est βρέγμα τος τὸ sinciput: quòd anterior pars capitis sit humidior. F. 2. pass. βραχήσομαι η εται rigabor. Isa. 43. 4. βραχήσεται τὰ ὄρη ἀπὸ τοῦ αἵματος αὐτῶν, rigabuntur montes sanguine eorum. item fut. 2. pass. alia forma βρεχήσομαι η εται compluar, Amos 4. ver. 7. præt. med. βέβροχα, unde est βροχὴ ῆς ἡ *nimbus*, pluvia vehemens & procella, quam terrarum eluviones sequuntur, quam Hebr. גֶּשֶׁם Latini *nimbum* vocant. Homerus Ἰλιάδ. ν. v. 139. ἄσπετον ὄμβρον, hoc est, *immensum imbrem* appellat. Matth. 7. v. 25. κατέβη ἡ βροχὴ, decidit seu delapsus est nimbus.

Βρόχος ου ὁ *restis*, *laqueus*. 1 Cor. 7. 35. videtur ortum à nomine βρόγχος ου ὁ guttur, extrita litera γ, quòd restis gutturi suspendendi, τοῦ μέλλοντος κρεμασθῆναι, circumponi soleat.

Βριμόομαι οῦμαι, & quamvis rarius, βριμάομαι ῶμαι præ ira fremo, excandesco. videtur ortum à βρέμω fremo. Pausanias ait, βριμοῦσθαι esse μετά τινος ἀπειλῆς ἐκφοβεῖν, adhibitis minis deterrere. ἐμβριμάομαι ῶμαι *graviter* & q. cum fremitu *interminor*. item *infremo*. Johan. 11. v. 38. ἐμβριμώμενος infremens. F. ἐμβριμήσομαι. *aor. 1. med.* ἐνεβριμησάμην ω ατο. Matth. 9. 30. ἐνεβριμήσατο (3. sing. aor. 1. med. indicat.) αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, graviter iis JESUS fuit interminatus, iis adhibitis minis interdixit. Johan 11. v 33. ἐνεβριμήσατο τῷ πνεύματι, καὶ ἐτάραξεν ἑαυτὸν, infremuit spiritu, & turbavit seipsum.

Βροντὴ ῆς ἡ *tonitru* (quasi βρομτὴ, à βρέμω fremo) Ioh. 12. v. 29. ἔλεγε βροντὴν γεγονέναι, dicebat turba, tonitru esse factum. Apoc. 4. v. 5. ἐκ τοῦ θρόνου ἐκπορεύονται ἀστραπαὶ καὶ βρονταὶ, prodibant ex illo throno fulgura & tonitrua.

trua. βροντάω ῶ, *tono*. Fut. βροντήσω. Joh.37.4. *a.1. act.* ἐβρόντησα. 2 Sam. 22.14. ἐβρόντησεν, ἐξ οὐρανοῦ ὁ Κύριος, καὶ ὁ Ὕψιστος ἔδωκε φωνὴν αὐτοῦ, tonuit è cœlo DOMINUS, & Excelsus edidit vocem suam. *præt.act.* βεβρόντηκα. ἐμβροντάω attonitum reddo. unde præt.pass.infin. ἐμβεβροντῆσθαι attonitum esse, & q. fulmine stupefactum, ingenti horrore perculsum.

Βρύχω *frendeo*, *strideo es ere* & strido is ere, Actor.7.54. καὶ ἔβρυχον (3.plur. imperf. act.) τοὺς ὀδόντας ἐπ' αὐτὸν, stridebant dentibus in eum. *Fut.* βρύξω frendebo. præt.act. βέβρυχα. præt.pass. βέβρυγμαι, unde est βρυγμὸς οῦ ὁ fremitus, stridor. Mat.8.12 βρυγμὸς τῶν ὀδόντων stridor dentium. Mat.25.30. ἐκεῖ ἔσται κλαυθμὸς καὶ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων, illic erit fletus & stridor dentium. Prov.19.ver.12. ἀπειλὴ βασιλέως ὁμοία βρυγμῷ λέοντος, comminatio regis similis est fremitui leonis. Heb. ut rugitus leonis est indignatio regis.

Βρύω *scateo, mano as, fundo is*, Jacob.3.11. βρύει τὸ γλυκὺ καὶ τὸ πικρὸν, scilicet ὕδωρ, fundet dulcem & amaram aquam. Hinc ἔμβρυον ου τὸ (q.d. τὸ ἐντὸς τῆς γαστρὸς βρύον, quod in ventre suppullulat, seu è parentum semine quasi scaturit) infans utero conclusus, infans qui gestatur in utero, embryon.

Βρώσκω vel βιβρώσκω, *cómedo*, ad formam τοῦ τρώω τιτρώσκω vulnero, δράω διδράσκω fugio. F βρώσω. *præt.act.* βέβρωκα. Ezech.4.14. θηριάλωτον οὐ βέβρωκα ἀπὸ γενέσεως, feram seu cadaver discerptum non comédi à pueritia mea. Josuæ 5 12. ἐξέλιπε τὸ μάννα μετὰ τὸ βεβρωκέναι (præt. act. infinit.) αὐτοὺς ἐκ τοῦ σίτου τῆς γῆς, desiit manna, postea-quam comedissent ex fructu illius terræ. Johan. 6. v.13. ἃ ἐπερίσσευσε τοῖς βεβρωκόσι (dat. pl. part.præt.act.) quæ superfuerant iis, qui coméderant. 1 Sam.30. v.12. ὅτι οὐ βεβρώκει (3.sing.plusq. perf act.) ἄρτον, καὶ οὐ πεπώκει ὕδωρ, nam non comederat panem, neque biberat aquam. βεβρώκει pro ἐβεβρώκει Atticè. præt. pass. βέβρωμαι σαι ται unde est βρῶμα τος τὸ, *cibus, esca*. Johan.4. v. 34. ἐμὸν βρῶμά ἐστι, ἵνα ποιῶ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με, esca mea est exsequi voluntatem ejus, qui misit me. 1 Cor.8.v.8. βρῶμα ἡμᾶς οὐ παρίστησι τῷ Θεῷ, esca (nempe corporalis & externa) nos non commendat DEO. Edere non est hominis proprium, Neque singularis virtus est edere posse. Roman. 14.15. μὴ τῷ βρώματί σου ἐκεῖνον ἀπόλλυε, nè escâ tuâ illum (infirmum fratrem) perde, scil. quantum in te est: oves enim CHRISTI nunquam peribunt. 1 Cor.10.3. τὸ αὐτὸ βρῶμα πνευματικὸν, eandem escam spiritualem ederunt. 1 Cor. 6.ver.13. τὰ βρώματα τῇ κοιλίᾳ, cibi ventri destinati sunt. à 2. pers. præt. pass. βέβρωσαι derivatur βρῶσις εως ἡ *cibus* Rom.14. 17. οὐ γάρ ἐστι βασιλεία τοῦ Θεοῦ βρῶσις καὶ πόσις, non enim est regnum Dei cibus & potus. Col.2. 16. μὴ οὖν τις ὑμᾶς κρινέτω ἐν βρώσει ἢ ἐν πόσει, nè quis vos damnet

mnet ob cibum vel potum. *edulium*. Hebr. 12. v. 16. ἀντὶ βρώσεως μιᾶς pro edulio unico. *erosio*, Matth. 6. v. 20. ὅπου οὔτε σὴς, οὔτε βρῶσις ἀφανίζει, ubi neque tinea, neque erosio corrumpit. βρώσιμος ου ὁ ἡ *esculentus a*. Luc. 24. ver. 41. ἔχετέ τι βρώσιμον ἐνθάδε; habetis nè hîc aliquid cibi? â 3. perf. præt. paff. βέβρωται derivatur βρωτὸς ἡ ὸν esculentus a um. σκωληκόβρωτος ου ὁ ἡ à vermibus consumptus. Actor. 12. 23. καὶ γενόμενος (ὁ Ἡρώδης) σκωληκόβρωτος ἐξέψυξε, & erosus à vermibus, animam exhalavit, phthiriasi periit. Sic Deus superbissimos edomat spretissimis animalculis. Fut. 1. paff. βρωθήσομαι ῃ εται comedar, usitatissimum. Exod. 13. 3. οὐ βρωθήσεται ζύμη, non comedetur fermentum. σητόβρωτος ου ὁ ἡ *à tineis consumptus*, ex σὴς σητὸς ὁ tinea, & βρωτὸς comestus. Jacob. 5. 2.

Βυθὸς οῦ ὁ *ima pars*, fundum, imus gurges. βυσσὸς οῦ ὁ Ionicè pro βυθὸς *idem*. εἰς βυσσὸν χωρεῖν pessum ire. 2 Cor. 11. 25. νυχθήμερον ἐν τῷ βυθῷ πεποίηκα, noctem ac diem in profundo egi. Syrus, sine nave in mari fui. ἄβυθος ου ὁ ἡ, & ἄβυσσος ου ὁ ἡ fundo carens, scil. quod homo bolide aut aliâ ratione possit explorare, locus profundissimus, immensæ profunditatis vorago, *abyssus*. Luc. 8. 31. εἰς τὴν ἄβυσσον ἀπελθεῖν, abire in abyssum, hoc est, in *tartarum*. εἰς τὴν ἄβυσσον, scil. χώραν in locum fundo carentem. per *metaph*. Psalm. 37. 7. τὰ κρίματά σου ἄβυσσος πολλὴ, judicia tua multa abyssus, hoc est, sunt imperscrutabilia, tam profunda sunt, ut humani ingenii acie eorum ratio reddi nequeat. βυθίζω *demergo*, in profundum abjicio 1 Tim. 6. 9. αἵτινες βυθίζουσι (3. pl. præs. act.) τοὺς ἀνθρώπους, quæ, scil. cupiditates, demergunt hominem. Fut. ίσω. a. 1. ἐβύθισα. præt. act. βεβύθικα. Luc. 5. v. 7. ὥστε (ὥστε τι) βυθίζεσθαι (præs. paff. infinit.) αὐτὰ, scil. πλοῖα. adeo ut penè mergerentur.

Βύρσα ης ἡ *corium*, *pellis*, ut βόειοι βύρσαι pelles bovinæ. Job. 16. v. 15. σάκκον ἔρραψα ἐπὶ βύρσης μου, cilicium consui ad ulcerosam cutem meam. βυρσεὺς έως ὁ *coriarius*. Actor. 9. 43. παρά τινι Σίμωνι βυρσεῖ, apud Simonem quendam coriarium.

Βύσσος ου ἡ lini delicatissimi & pretiosissimi genus apud Indos, *byssus*. olim ejusdem cum auro pretii fuisse testatur Plinius, lib. 19. c. 1. hist. natural. Luc. 16. ver. 19. ἐνεδιδύσκετο πορφύραν καὶ βύσσον, induebatur purpurâ & bysso, h. e. vestibus purpureis & byssinis. βύσσινος η ον *byssinus a um*, Adj. βύσσινον ου τὸ substantivè ponitur. Apoc. 18. 16. ἡ πόλις ἡ μεγάλη ἡ περιβεβλημένη βύσσινον (accus. casus) urbs illa magna (hoc est, incolæ) amicta erat byssino. βύσσινον subaudi ἔνδυμα, veste byssinâ.

Βύω obthûro, obstruo. item tego. Pro. 27. 28. βύων χείλη αὐτοῦ συνετὸς, obthurans labia sua, prudens. Fut. βύσω. P. βέβυκα. præt. paff. βέβυσμαι σαι σται. ἀκρόβυστος ου ὁ, in extremitate (scil. pudendi) tectus, præputiatus,

præputium habens.) (ἀπερίτμητος ὁ circumcisus, quem Latini apellam, q. d. sine pellicula vocant. ἀκρόβυστος q. d. βυστὸς tectus ἐν τῷ ἄκρῳ τοῦ αἰδοίου in extremitate pudendi. Sic *præputium* Latinè dicitur à præputando, quod præputari, h. e. amputari seu resecari soleat illa pellicula quæ ipsam glandem ambit. ἀκροβυστία ας ἡ, Aristoteles vocat ἀκροποσθίαν. πόσθη ης ἡ coles is.

Βωμὸς ου ὁ *ara*, altare q. d. alta area. Jerem. 32. v. 3. ᾠκοδόμησαν τοὺς βωμοὺς τῷ Βάαλ (scil. εἰκόνι) ædificarunt altaria Baali. ubi notavi βωμὸν nunquam de altari dici, quod DEUS sibi jussit extrui, sed semper θυσιαστήριον, & voce Βωμοῦ aram gentilium aut idololatrarum indicari. Quamvis haud negem Baalitaram Βωμὸς non appellari nunquam θυσιαστήρια, & in lingua Hebræa vocem מִזְבֵּחַ utrolibet modo capi. Jud. 2. 25. καθελεῖς τὸ θυσιαστήριον τοῦ Βάαλ, destrues altare Baalis. Actor. 17. ver. 23. εὗρον καὶ βωμὸν ἐν ᾧ ἐπεγέγραπτο, Ἀγνώστῳ Θεῷ, inveni etiam aram, cui inscriptum erat, Ignoto Deo. Vocem βωμὸς Eust. derivat à βαίνω, quòd gradibus eò sacerdos ascenderit. Sed pace tanti Grammatici potiùs statuo vocem hanc fluxisse ab Hebræis idololatris. Hebraicè בָּמָה enim significat excelsum, locum editum, eminentiorem, ubi idololatræ ædificare solebant sacella, & altaria, unde factum ut hoc ipsum vocabulum â Sept. sæpè vertatur βωμὸς, confer versionem Græcam Isa. 15. v. 2. & c. 16. v. 12. Jere. 7. v. 10. & c. 32. v. 3. & c. 48. v. 35. Hos. 10. v. 8. Amos. 7. 9. &c.

ΓΆμμα est tertia litera, & in numeris *ternarium* significat. Dici videtur γάμμα quasi γίμμα ad Arabico جيم. Arabes suum *Gimel* vocant جيم Gim. Iones γάμμα nominârunt γέμμα, alii aliter: vel γάμμα quasi γάμλα ab Hebræo גִּימֶל, quam vocem Fr. I. vertit μαγάδα, hoc est, ponticulum, citharæ seu testudinis, aliûsve instrumenti Musici fides sustinentem.

Γάγγραινα ης ἡ *gangræna*, morbi species. à Th. γράω vel γραίνω (Hesych.) depascor, quòd proxima quæque subitò depascatur. Est partis seu membri in corpore humano mortificatio, orta ab inflammatione. Germanicè, **De l'alte brand**. Hæc interdum curabilis est. Extremus verò hujus morbi gradus aliâ voce Græcè dicitur σφάκελος ου ὁ, quem prorsus incurabilem esse medici tradunt: Et proinde membrum hujusmodi morbo affectum esse ense rescindendum, nè pars sincera trahatur. 2 Timoth. 2. 17. ὁ λόγος αὐτῶν, ὡς γάγγραινα νομὴν ἕξει, & sermo eorum (scilicet hæreticorum) depascet ut gangræna.

Γάζα ης ἡ *gaza*. Vox origine Hebræa, unde Syriacam, Chaldaicam &c. ceu dialectos originem suam traxisse constat. Hebraicè vocatur גַּנָּז, quam vocem

vocem Græci interpretes Eſth. 3. ver. 9. verterunt γάζαν. γάζα ergo à גַּנְזָ, & per ſyncopen literæ νῦ pro ganza dicitur gaza ἀφωνίας ἕνεκα, prout Syriacè Johan. 8. ver. 20. ſcribitur. Suidas θησαυρὸν, alii πλοῦτον interpretantur. γαζοφυλάκιον ȣ τὸ, gazophylacium, *ærarium*, ubi gaza aſſervatur & cuſtoditur. In V. T. erat ærarium templi, in quod conjiciebantur pecuniæ ad cultus divini conſervationem, ut patet ex 2 Reg. 23. 11. Marc. 12. 43. Luc. 21. 1. Ergo *ærarium Eccleſiaſticum* rectè vertitur inter noſtrates **der Kaſten.** Ærarium principis, ut hæc ἐν παρέργῳ addam, dicitur *fiſcus* à fiſcis, ſeu fiſcellis, hoc eſt, vimineis ſportis, quibus pecunia publicè principi debita aſportari & includi ſolebat. Germanicè **die Schatzkammer.** item γαζοφυλάκιον ſignificat etiam *locum* ubi erat ærarum Eccleſiaſticum, Joh. 8. ver. 20. prout Syrus verba ἐν τῷ γαζοφυλακίῳ vertit גַּזָא בְּבֵית in domo gazæ, h. e. in eo loco ubi erat repoſitorium pecuniæ rebus divinis ſacræ.

Γάλα (tanquam à γάλαξ) γάλακτος τὸ *lac.* γάλα eſt ab Heb. עוּל *unde* עָלוֹת lactantes Geneſ. 33. v. 13. *Lac* verò vocem Latinam eſſe à Græca caſus ſecundus & tertius oſtendunt. 1 Cor. 9. v. 7. καὶ ἐκ τοῦ γάλακτος τῆς ποίμνης οὐκ ἐσθίει; & de lacte gregis non edit? Levit. 10. ver. 24. γῆ ῥέουσα γάλα (accuſ. caſus) καὶ μέλι, terra fluens lacte & melle. per metaphor. *rudis inſtitutio.* 1 Cor. 3. 2. γάλα (accuſ.) ὑμᾶς ἐπότισα καὶ οὐ βρῶμα, lactis potu vos alui, & non eſca, non cibo ſolido, Heb. 5. v. 12. γεγόνατε χρείαν ἔχοντες γάλακτος, facti eſtis quibus lacte ſit opus, h. e. quibus proponantur & inſtillentur τὰ ςοιχεῖα τῆς ἀρχῆς τῶν λογίων τοῦ Θεοῦ, rudimenta initii eloquiorum Dei. 1 Pet. 2. v. 2. τὸ λογικὸν ἄδολον γάλα ἐπιποθήσατε, lac illud ſermonis ſincerum expétite: Scil. hæc eſt nota filiorum Dei, flagrare amore verbi divini. γαλακτίζω lac candore refero. ἀπογαλακτίζω ablacto. F. ἀπογαλακτίσω. 1 Sam. 1. v. 22. a. 1. act. ἀπεγαλάκτισα 8 Hoſ. 1. v. 8. præt. ἀπογεγαλάκτικα. præt. paſſ. ἀπογεγαλάκτισμαι. part. præt. paſſ. ἀπογεγαλακτισμένος η ον ablactatus a um Pſalm. 131. 2. a. 1. paſſ. ἀπεγαλακτίσθην Gen. 21. 8. ablactatus fui.

Γαλήνη ης ἡ *tranquillitas maris*, ſic dicta à γελάω rideo, q. d. γελαίνη. Ovid *Rident æquora ponti.* quòd nantes arrideant. Homerus ὄϊζυας. ε. vocat νημερτίην, Latini etiam Græcâ voce *malaciam.* Quamvis Grammatici tradant, γαλήνην de mari dici, νηνεμίαν verò de aëre. Sed hæc ipſa ita ſe habent, ut alterum abſque altero eſſe nequeat. Matth. 8. v. 26. καὶ ἐγένετο μεγάλη γαλήνη, & conſecuta eſt ingens maris tranquillitas. Γαληνὸς ȣ ὁ adject. tranquillus, quietus.

Γάμος ȣ ὁ *nuptiæ.* Γάμος dictus παρὰ τὸ γάω, unde eſt γέγαα oriundus ſum. vel à γαίω, glorior.

nuptiæ à nubendo, hoc eſt, velando, quod nova nupta vela â facie ad ſponſi lectum deduceretur. Joh. 2. 1. γάμος ἐγένετο ἐν Κανᾷ nuptiæ erant Canæ. Matt. 22 v. 11. ἔνδυμα γάμου, Hebraiſmus pro ἔνδυμα γαμικὸν, veſtem nuptialem. γάμοι ων οἱ in pl. num. more Latinorum *nuptiæ*. Matthæi 22. 2. ἐποίησε γάμους τῷ υἱῷ αὐτοῦ, fecit nuptias filio ſuo. *ſolenne epulum* ſeu *convivium* per ſynech ſpec. vide verſionem Syriacam. Luc. 14. 8. ὅταν κληθῇς ὑπό τινος εἰς γάμους, quum invitatus fueris à quopiam ad nuptias, ſeu convivium ſolenne. *conjugium* per metonym. adjunct. Heb. 13. 4. τίμιος ὁ γάμος ἐν πᾶσι, honorabile eſt conjugium inter quoſvis. *Locus ubi nuptiæ celebrantur* per metonym. adjunct. Matth. 25. 10. ἦλθεν ὁ νυμφίος καὶ αἱ ἕτοιμοι εἰσῆλθον μετ' αὐτοῦ εἰς τοὺς γάμους, Venit ſponſus, & quæ paratæ erant virgines intraverunt cum eo ad nuptias: ubi præpoſitio εἰς & verbum εἰσῆλθον declarant, nomine τῶν γάμων hic ſignificari *locum* ipſum nuptiis illis celebrandis deſtinatum, hoc eſt, ſummum cœlum. Et præterea Metaphora eſt allegorica, ubi vita æterna & perfecta unio cum CHRISTO comparatur cum nuptiis. γαμέω *uxorem duco*, cum Accuſ. Luc. 20. 34. οἱ υἱοὶ τοῦ αἰῶνος τούτου γαμοῦσι, filii hujus ſeculi uxores ducunt. *matrimonio jungor* 1 Cor. 7. v. 36. γαμείτωσαν (3. pl. præſ. imperat, act.) matrimonio jungantur. *nubo* 1 Tim. 5. 14. βούλομαι νεωτέρας (χήρας) γαμεῖν, volo, ut juniores viduæ nubant. *imperf*, ἐγάμουν ουν, Luc. 17. 27. ἤσθιον, ἔπινον, ἐγάμουν (3. pl. imperf. act.) edebant, bibebant, uxores ducebant. *Fut.* 1. γαμήσω. Præt. act. γεγάμηκα. 1 Cor. 7. v. 10. τοῖς δὲ γεγαμηκόσι (part. præt. act. dat. pl.) παραγγέλλω, iis verò qui matrimonio juncti ſunt denuntio. *aoriſt.* 1. *act.* ἐγάμησα ας ε. Mac. 6. 17. ὅτι αὐτὴν ἐγάμησε (3. ſing. a. 1. act. indic.) quia illam, ſcilicet Herodiadem, uxorem fratris Philippi, duxerat uxorem. *aoriſt.* 1. *act. imperat.* γάμησον άτω. 1 Cor. 7. 9. εἰ δὲ οὐκ ἐγκρατεύονται, γαμησάτωσαν. (3. pl. aor. 1. act. imperat.) κρεῖσσον γάρ ἐστι γαμῆσαι (aor. 1. act. infinit.) ἢ πυροῦσθαι, quòd ſi ſe non continent, matrimonium contrahant: nam melius eſt matrimonium contrahere, quàm uri. *aor.* 1. *act.* *ſubj.* γαμήσω ῃς ῃ Matth. 19. v. 9. (ὃς ἂν) γαμήσῃ (3. ſing. aor. 1. act. ſubj.) ἄλλην, μοιχᾶται. καὶ ὁ ἀπολελυμένην γαμήσας part. aor. 1. act.) μοιχᾶται, qui (repudiatâ primâ uxore) aliam duxerit, mœchatur: & qui dimiſſam duxerit, mœchatur. In uſu etiam eſt *aoriſt.* 1. *act.* ἔγημα ας ε per ſyncopen & metatheſin factus ex ἐγάμησα. Alii tamen malunt derivare ab inuſitato γάμω. Luc. 14. v. 20. γυναῖκα ἔγημα uxorem duxi. *a.* 1. *act. ſubj.* γήμω ῃς ῃ, ab ἔγημα 1 Cor. 7 v. 28. ἐὰν γήμῃς (2. ſing. a. 1. act. ſubj.) οὐχ ἥμαρτες. καὶ ἐὰν γήμῃ (3. ſing. a. 1. act. ſubj.) ἡ παρθένος, οὐχ ἥμαρτε, ſi duxeris uxorem, non peccâſti: & ſi nupſerit virgo, non peccavit.

cavit. *præs. pass.* γαμέομαι ȣ̃μαι *nubo*. a. 1. pass. ἐγαμήθην nupsi. Marc. 10 v 12. καὶ γαμηθῇ (3.sing.a 1.pass. subj.) ἄλλῳ μοιχᾶται, & si (dimissa) nupserit alii (marito) mœchatur. 1 Corinth.7.v.39. ἐλευθέρα ἐστὶν ᾧ θέλει γαμηθῆναι (a.1.pass. infinit.) libera est ad cui velit nubendum. Observetur hic *discrimen*, quod tamen Latini strictiùs observant : γαμῆσαι est propriè mariti, qui dicitur λαβεῖν γυναῖκα, *ducere* uxorem: γαμεῖσθαι *nubere* est maritæ, ἢ ἐκδίδοσθαι quæ elocatur: γαμίζειν verò est parentum, qui dicuntur γυναῖκα δοῦναι vel ἐκδιδόναι *elocare*. ἐκγαμίζω *nuptui colloco, nuptum do*. Matth. 22. 30. ἐν γὰρ ἀναστάσει οὔτε γαμοῦσιν, οὔτε ἐκγαμίσκονται, nam in resurrectione neque (viri) uxores ducunt, neque (mulieres) nuptum dantur. Luc. 17.ver. 27. ἐγάμουν καὶ ἐξεγαμίζοντο (3. plur. imperf. pass.) uxores ducebant, & dabantur nuptum. *Fut.* ἐκγαμίσω. *Præt. act.* ἐκγεγάμικα. *aorist.* 1. *act.* ἐξεγάμισα ας ε. ἐκγαμίσκομαι ἡ εται nuptui collocor, elocor, Luc. 20.v. 34. ἄγαμος ȣ ὁ ἡ *cœlebs*, 1 Cor. 7. 32. ὁ ἄγαμος μεριμνᾷ τὰ τοῦ Θεοῦ, qui cœlebs est, solicitus est de iis quæ sunt Dei. δίγαμος ȣ ὁ qui primâ uxore mortuâ ad secundas transivit nuptias. πολύγαμος ȣ ὁ, qui multas uxores duxit. πολυγαμία ας ἡ, matrimonia cum multis contracta.

Γαμβρὸς ȣ ὁ *gener*. Dicitur γαμβρὸς pro γαμερὸς per syncopen τοῦ ε & epenthesi τοῦ β. Eadē epenthesis est in voce μεσημβρία pro μεσημερία. 1 Sam. 18. 18. τίς ἐγώ εἰμι, ὅτι γαμβρὸς ἔσομαι τοῦ βασιλέως; quis sum ego, quòd futurus sim gener regis? γαμβρεύω affinitatem contraho. F. εύσω. Præt. γεγάμβρευκα. Joseph. ἐγεγαμβρεύτο (3. sing.plusquam perf.) γὰρ ἤδη, jam generascitus erat. ἐπιγαμβρεύω *affinitatis jure duco*. Præpositio ἐπὶ notat superventionem (ut ita loquar) hoc est, successionem, q.d. ampliorem contraho affinitatem. Fut. ἐπιγαμβρεύσω. Matth. 22. 24. ἐπιγαμβρεύσει ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, frater ejus ducet affinitatis jure uxorem ejus. *Præt. Act.* ἐπιγεγάμβρευκα ας ε aorist. 1. ἐπεγάμβρευσα. *a.* 1. *med.* ἐπιγαμβρευσάμην ω αν Genes. 38. ver. 8. ἐπιγάμβρευσαι (2.sing.a.1. med. imperat.) αὐτὴν, καὶ ἀνάστησον σπέρμα τῷ ἀδελφῷ σου, duc eam, & excita semen fratri tuo.

Γὰρ conjunctio causalis, qua causa & ratio redditur. Vertitur *nam, enim*, semperque postponitur. Tit 2. 11. ἐπεφάνη γὰρ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἡ σωτήριος πᾶσιν ἀνθρώποις. Hic Paulus instruit Titum, ut auditores exhortetur ad studium bonorum operum. Nam (ait) illuxit gratia illa Dei salutifera quibusvis hominibus . ubi rationem reddit, cur opera sit danda virtutibus, & contrà, cur vitia sint fugienda. Deus nimirum nos multis affecit beneficiis. Ergo æquum est, ut nos gratos erga eum declaremus. Aliter verò gratos ergo Deum nos non declaramus,

quàm

quàm juxta legem ipsius vivendo, & indesinenter orando : quæ duæ sunt postremæ Catechismi nostri partes. Quandoque alias admittit significationes, & verti potest, *scilicet*, *nempe*, 1 Thessalon. 2. ver. 14. *enimvero* Matth. 1. 18. *equidem* 1 Cor. 4. ver. 4. *igitur* Marc. 15. 14. *verò* 2 Tim. 2. 7. *porro* Ephes. 5. v. 9. *at* Philip. 3. 20. *redundat*, & in fine additur more Latinæ voculæ *nam*, in quisnam, quidnam, Matth. 27. ver 23. τί γὰρ κακὸν ἐποίησε; quidnam mali perpetravit? Inservit *transitioni* 1 Corinth. 9. ver. 19. & 11. ver. 9. *Epanalepsi* Galat. 2. ver. 6. καὶ γὰρ *etenim* Luc. 22. ver. 59. 1 Corinth. 5. ver. 7. Non causam sed *similitudinem* significat 2 Corin. 13. 4. καὶ γὰρ ἡμεῖς ἀσθενοῦμεν, *sic & nos infirmi sumus, &c.* Nempe γὰρ hoc referendum ad prius γὰρ, quod paulò ante præcessit. *Hebraismus*. Scilicet, Hebræi *similitudinem* explicant per conjunctionem copulativam, aut aliam quamvis, si illa geminetur. ut כָמֹנִי כָמוֹךָ sicuti ego, sicuti tu, hoc est, ego sum sicut tu.

Γαστὴρ, γαστέρος contractâ γαστρὸς ἡ *uterus*. ἐν γαστρὶ ἔχειν subintellige βρέφος, gravidam esse. Matth. 1. ver. 18. εὑρέθη ἐν γαστρὶ ἔχουσα ἐκ πνεύματος ἁγίου inventa est gravida à Spiritu sancto. Luc. 21. ver. 23. οὐαὶ δὲ ταῖς ἐν γαστρὶ ἐχούσαις, væ prægnantibus! Psal. 22. 9. σὺ εἶ ὁ ἐκσπάσας με ἐκ γαστρὸς, tu es qui me eduxisti ex utero. *venter* Job. 32. ver. 18. *helluo*, ventri & gulæ deditus, abdomini natus, ignavus fucus. Tit. 1. v. 12. Κρῆτες ἀεὶ ψεῦσται, κακὰ θηρία, γαστέρες ἀργαί. Cres semper mendax, mala bestia, & helluo deses. γλωσσογάστωρ ορος ὁ qui linguâ victum quærit, rabula. Aristoph.

Γε dictio enclitica. Aliis dictionibus postponitur & rarò separatim legitur. *Sanè* 1 Corinth. 4. ver. 8. ὄφελόν γε utinam sanè. *quidem*, καί γε & quidem Act. 2. ver. 18. ὅσγε qui quidem Roman. 8. 32. *tamen* 1 Corinth. 9. 2. ἀλλά γε. *etsi* Johan. 4. 2. καίτοιγε. *verò* Luc. 11. 28. μενοῦνγε, imò verò. Matth. 9. 17. ἀλλὰ μενοῦνγε, *quin etiam certè* Philip. 3. 8. Roman. 10. 18. εἴγε siquidem, 2 Cor. 5. 3. διά γε *at certè propter*. Luc. 11. 8. εἰ δὲ μήγε *alioquin*. Luc. 13. ver. 9. εἰ δὲ μήγε *sin minus*, 1 Cor. 6. 3. μήτιγε *nedum*. Phil. 3. 8. ἀλλὰ μενοῦνγε *quin etiam certè*. Sæpè est μόριον συμπληρωματικὸν, hoc est, dictiuncula, seu particula expletiva.

Γείτων ονος ὁ ἡ *vicinus a*. Sic dicitur à γέα. quasi γ' ἴτων, vel à γῆ, quasi γηίτων. Luc. 14. 12. μὴ φώνει γείτονας πλουσίους, nè voca vicinos divites. Luc. 15. 9. συγκαλεῖται τὰς γείτονας convocat vicinas. Hesiod. πῆμα κακὸς γείτων, grave malum est malus vicinus. Psal. 79. 4. ἐγενήθημεν ὄνειδος τοῖς γείτοσι (dat. pl.) facti sumus opprobrium vicinis. γειτονία ας ἡ vicinia.

Γέεννα ης ἡ *gehenna*. Vox origine Hebræa, composita ex גיא & הנום vallis Hinnomi. הנום est nomen viri, qui

qui illius vallis erat possessor. A possessore itaque nomen acceperat. Sic verò dictus fuit Tartarus, seu locus damnatorum per metaph. Nempe, sicut in valle Hinnomi Israëlitæ idololatræ, superstitionibus vicinarum gentium addicti & adducti, olim solebant filios suos inauditâ quâdam immanitate per ignem traducere, eósque offerre idolo Molecho: ita quoque tandem impii in loco damnatorum ardebunt, & ingentes patientur cruciatus. Idem locus etiam תֹּפֶת Topheth dictus fuit, Jerem. 7. 31. nempe à תּוֹף toph tympanum (sic Hebraicè κατ' ὀνοματοποιΐαν dictum. Quum enim tympanum pulsatur, audimus hunc sonum, toph, toph) Scil. idololatræ tympana pulsarunt, nè parentes aut alii ejulatus puerulorum candentibus Molechi brachiis, ex ære factis, impositorum audirent. Mat. 5. 22. ἔνοχος ἔσται εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός, obnoxius erit gehennæ ignitæ: ubi notetur duplex Hebraismus, εἰς τὴν γέενναν pro τῇ γεέννῃ Vide in Lexico hoc præpositionem εἰς· scil. articulus Hebræus dativi casus ל lamed sæpe solet à Græcis interpretibus reddi per εἰς, quam significationem propriè habet, quum est ex literis bachlam, ut vocant, item quoties est præpositio. Deinde γέενναν πυρὸς pro γέενναν πεπυρωμένην. Ratio hujus syntaxis est adjectivorum in lingua Hebræa raritas & inopia, unde fit, ut pro adjectivis substantiva adhibeantur longe frequentissimè. Sic Hebræi virum dolosum dicunt virum doli, Psalm. 5 ver. 7. virgam ferream vocant virgam ferri. Psal. 2. ver. 9. virum ingeniosum appellant virum ingenii, Isaiæ 8. ver. 18. Matth. 23. v. 15. ποιεῖτε αὐτὸν υἱὸν γεέννης, facitis eum filium gehennæ, hoc est, seducitis eum, qui, nisi resipiscat, tandem abjicietur in gehennam. per metonymiam subjecti ponitur pro *diabolo*. Jacob. 5. v. 6. φλογιζομένη ὑπὸ τῆς γεέννης, inflammata à gehenna, hoc est, à diabolo.

Γέλως ωτος ὁ *risus*. Jacob. 4. 9. ὁ γέλως ὑμῶν εἰς πένθος μεταστραφήτω, risus vester in luctum convertatur. γελάω ῶ *rideo*. γελᾷν affine Germanico lachen. Et Chaldaico גְּלַה splendere. Est enim risus faciei splendor. *Fut.* γελάσω Luc. 6. 21. & γελάσομαι, Psal. 52. v. 8. *præt. act.* γεγέλακα, præt. pass. γεγέλασμαι. *aor.* 1. *act.* ἐγέλασα. Genes. 18. v. 15. ἠρνήσατο δὲ Σάῤῥα, λέγουσα, Οὐκ ἐγέλασα, negavit verò Sara, dicens, Non risi. καταγελάω ῶ *derideo* cum genitivo. imperf. act. κατεγέλαον contractè κατεγέλων, Marc. 5. 40. κατεγέλων (3. pl. imperf. act) αὐτοῦ, deridebant eum. γέλασμα τος τὸ risus. γελάσιμος ου ὁ ἡ ridiculus a. Luc. γελάσιμα ἦν πάντα, καὶ μειρακιώδη, ridicula erant omnia, & puerilia. γελοῖος οία οῖον vel γέλοιος proparoxytonon, *ridiculus a um*. γελοιάζω jocor. Gen. 19. 14. ἔδοξε δὲ γελοιάζειν ἐναντίον τῶν γαμβρῶν, visus autem est (Lothus) jocari coram generis. γελοιαστής οῦ ὁ jocator, facetus.

γελωτοποιὸς ȣ̃ ὁ *scurra*, qui risum ciet.

Γέμω *plenus sum*, onustus sum. cum genitivo (ab Arabico גָּמַע congerere, congregare) Rom. 3. 14. τὸ στόμα ἀρᾶς καὶ πικρίας γέμει, os execratione & amarulentiâ plenum est. Matth. 23. 27. ἔσωθεν δὲ γέμουσιν ὀστέων νεκρῶν, intus verò plena sunt ossibus mortuorum. item regit genit. interveniente *præpositione* ἐξ. Mat. 23. 25. ἔσωθεν δὲ γέμουσιν ἐξ ἁρπαγῆς, intus autem plena sunt rapinâ. *præs. part.* γέμων γέμουσα Apoc. 21. 9. γέμον Apoc. 17. 4. γέμον βδελυγμάτων, plenum abominationibus. *præt. med.* γέγομα, unde est γόμος ȣ ὁ onus navis. item *merx* Apoc. 18. v. 11, 12. ὅτι τὸν γόμον αὐτῶν οὐδεὶς ἀγοράζει οὐκέτι, quoniam merces eorum nemo emit ampliùs. γεμίζω *impleo*, facio γέμειν. Fut. γεμίσω. *Præt. act.* γεγέμικα. *aor.* 1. *act.* ἐγέμισα implevi Apoc. 8. 5. καὶ ἐγέμισεν αὐτὸ, & implevit illud, scil. thuribulum. Johan. 6. 13. καὶ ἐγέμισαν (3. pl. a. 1. act. indic.) δώδεκα κοφίνους, & impleverunt duodecim cophinos, h. e. sportas seu corbes. aor. 1. imperat. act. γέμισον άτω. Joh. 2. 7. γεμίσατε (2. pl. a. 1. act imperat.) τὰς ὑδρίας ὕδατος, implete hydrias aquâ. Luc. 15. 16. καὶ ἐπεθύμει γεμίσαι (a. 1. act. infin.) κοιλίαν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν κερατίων, & desiderabat implere ventrem suum siliquis. part. a. 1. γεμίσας ασα αν. Marc. 15. 36. καὶ γεμίσας (part. a 1. act.) σπόγγον ὄξους impletâ spongiâ aceto. *præs. pass.* γεμίζομαι *impleor*. regit genit. Marc. 4. 37. ὥστε αὐτὸ ἤδη γεμίζεσθαι (præs. pass. infin.) adeo ut jam impleretur, scil. κυμάτων fluctibus. Præt. pass. γεγέμισμαι. *aor.* 1. *pass.* ἐγεμίσθην ης η. Apoc. 15. 8. ἐγεμίσθη ὁ ναὸς καπνοῦ, impletum fuit templum fumo. Luc. 14. 23. ἵνα γεμισθῇ (3. sing. aor. 1. pass. subj.) ὁ οἶκός μου, scil. τῶν κεκλημένων, ut impleatur domus mea convivis invitatis.

Γεννάω ῶ (à γείνω) propriè *genero*. item idem quod τίκτω pario. per *catachresin* ortum ex homonymia vocis Hebraicæ ילד quæ & *gignere* & *parere* significat. 2 Tim. 2. v. 23. εἰδὼς ὅτι γεννῶσι (3. pl. præs. act. indic.) μάχας sciens illas gignere pugnas Gal. 4. 24. εἰς δουλείαν γεννῶσα (part. præs. act. g. f.) generans prolem ad servitutem. *Fut.* 1. γεννήσω pariam, fœminæ tribuitur. Luc. 1. v. 13. γεννήσει υἱὸν pariet filium. *Præt. act.* γεγέννηκα genui. Act. 13. 33. ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε, ego hodie genui te. *a.* 1. *act.* ἐγέννησα ας ε. 1 Cor. 4. v. 15. διὰ τοῦ εὐαγγελίου ἐγὼ ὑμᾶς ἐγέννησα per evangelium ego vos genui, scil. instrumentaliter. Philem. ver. 10. ὃν ἐγέννησα ἐν δεσμοῖς, quem genui (hoc est,) converti, in vinculis. Johan. 6. 21. ὅταν δὲ γεννήσῃ (3. sing. aor. 1. act. subj.) postquam autem pepererit. *præs. pass.* γεννάομαι ῶμαι *nascor* Matth. 2. v. 4. ποῦ ὁ Χριστὸς γεννᾶται, ubi CHRISTUS nasciturus esset. γεννᾶται (3 sing. præs. pass. indic.) pro γεννηθήσεται. Luc. 1. v. 35. τὸ γεννώμενον part. præs. pass. contractè pro γεννaόμενον) ἐκ σοῦ ἅγιον, κληθήσεται υἱὸς Θεοῦ, quod nascetur ex te sanctum, vocabitur

bitur Filius DEI. γεννώμενον pro γεννηθησόμενον. Enallage temporis. *præt.paſſ.* γεγέννημαι σαι ται natus ſum. item renatus ſum per Spiritum ſanctum. Actor.22.28. ἐγὼ δὲ καὶ γεγέννημαι, ego verò etiam natus ſum, ſcilicet civis Romanus. 1 Johan.3.9. ὅτι ἐκ τοῦ Θεοῦ γεγέννηται, eò quod ex Deo natus eſt. Johan 8.41. ἡμεῖς ἐκ πορνείας οὐ γεγεννήμεθα (1.pl.præt. paſſ.) nos ex ſcortatione non ſumus geniti, hoc eſt, non ſumus ſpurii. *part.præt.paſſ.* γεγεννημένος η ον. 1 Johan.5.1. πᾶς ὁ ἀγαπῶν τὸν γεννήσαντα, (part.accuſ. caſus a 1. act.) ἀγαπᾷ καὶ τὸν γεγεννημένον (part.præt.paſſ.accuſ.) quiſquis diligit eum qui genuit, diligit etiam illum qui ex eo genitus eſt. Johan.3.6. τὸ γεγεννημένον ἐκ τοῦ πνεύματος, πνεῦμά ἐστι, quicquid natum eſt ex Spiritu, ſpiritus eſt, h.e. ductum Spiritus S. ſequitur. *a.1. paſſ.* ἐγεννήθην ης η. Johan.9.34. ἐγεννήθης natus es. Mat.1.16. ἐξ ἧς ἐγεννήθη (3.ſing.a.1.paſſ.) Ἰησοῦς, ὁ λεγόμενος Χριστός, ex qua natus eſt Jeſus, qui dicitur Chriſtus. Johan. 9.20. τυφλὸς ἐγεννήθη cœcus natus eſt. Actor.2.8. ἐν ᾗ (ſcilicet διαλέκτῳ) ἐγεννήθημεν (1.pl.a.1. paſſ.) in qua nati ſumus. Johan.1. 13. ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐγεννήθησαν (3.pl. a.1.paſſ.indic.) ex DEO renati ſunt. Johan.3.3. ἐὰν μή τις γεννηθῇ (3.ſing.a.1.paſſ.ſubj.) ἄνωθεν, niſi quis natus fuerit iterum. Joh.3.4. πῶς δύναται ἄνθρωπος γεννηθῆναι (a.1.paſſ.infin.) γέρων ὤν; quomodo poteſt quiſpiam naſci, quum ſit ſenex? 1 Johan.5 18. ὁ γεννηθεὶς (part. a.1. paſſ.) ἐκ τοῦ Θεοῦ, τηρεῖ ἑαυτὸν, qui genitus eſt ex Deo conſervat ſeipſum. Scilicet (Marc.9. v.50.) ſalem in ſe habet, hoc eſt, timorem Dei filialem, quo conſervatur, nè in peccatis computreſcat. Sic Jobus (Jobi 19. v.28.) radicem habuit in corde. Et promiſſio Dei eſt infallibilis. Jerem. 32.40. ubi ait, tlmorem mei indam animo eornm, ut non recedant à me. Matth.2.1. τοῦ δὲ Ἰησοῦ γεννηθέντος, JESu autem nato. Sunt duo genitivi abſolutè poſiti. γέννημα τος τὸ *progenies* Matth.23. v.33. ὄφεις, γεννήματα ἐχιδνῶν, ſerpentes, progenies viperarum. *fructus* Matth. 26.29. ἐκ τούτου τοῦ γεννήματος τῆς ἀμπέλου, ex hoc fructu vitis, hoc eſt, ex hoc vino. *proventus* Luc. 12.18. Deut.14. 22. ἀποδεκατώσεις δεκάτην παντὸς γεννήματος decimabis decimas omnis fructus. per metaph. alleg. 2 Cor. 9.10. αὐξήσαι (3. ſing.a.1.act. opt.) τὰ γεννήματα τῆς δικαιοσύνης ὑμῶν, augeat fructus juſtitiæ veſtræ. γέννησις εως ἡ *nativitas* Matth.1. v.18. τοῦ δὲ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡ γέννησις οὕτως ἦν, Jeſu Chriſti verò nativitas ita fuit. γεννητὸς ἡ ὸν Adject. natus a um. γεννητὸς οῦ ὁ *filius*, natus, Matth.11.11. ἐν γεννητοῖς γυναικῶν, inter natos mulierum, inter eos qui nati ſunt ex mulieribus, ſcil. ſecundùm conſuetum naturæ ordinem. Hebraiſmus. confer Job.15.14. & 25.4. ילוד אשה natus mulier. ἀρτιγέννητος οὐ ὁ ἡ Adj. compoſitum ex ἄρτι modò, recens, & γεννητὸς natus. recens *genitus.* 1 Pet.2.2. ὡς ἀρτιγέννητα βρέφη

βρέφη, ceu infantes recens nati, h. e. per Spiritum S. renati. ἀναγεννάω ῶ *regenero*. F. ήσω. *Præt.* ἀναγεγέννηκα. *a.* 1. *act.* ἀνεγέννησα ας ε. 1 Pet. 1. 3. ἀναγεννήσας (part. a 1. act.) ἡμᾶς εἰς ἐλπίδα ζῶσαν, qui regenuit nos in spem vivam. *Præt. pass.* ἀναγεγέννημαι. 1 Pet. 1. 23. ἀναγεγεννημένοι οὐκ ἐκ σπορᾶς φθαρτῆς, renati non ex semine corruptibili.

Γέραιος, ὁ *senex*, quasi dicat seminex, qui exactâ maximâ ætatis parte morti est vicinus. Et cui ipsa senectus est morbus quidam. γέρων q. γέαν ὁρῶν, terram intuens. Senectus enim hominem paulatim incurvat: unde senectus à Poëta curva vocatur, ubi ait, Ovid. *Iámque venit tacito curva senecta pede.* Joh. 3. 4. γέρων ὤν, qui sit senex. Job. 32. 9. γέροντες οἴδασι κρίμα, senes intelligunt judicium. γερουσία ας ἡ *senatus*, Act. 5. 21. συνεκάλεσαν τὸ συνέδριον, καὶ πᾶσαν τὴν γερουσίαν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, convocaverunt concilium, & universum senatum filiorum Israël.

Γεύω (Arab. גאע esurire. esuries est desiderium gustandi, & edendi) facio gustare, ποιῶ γεύεσθαι. F. γεύσω. *a.* 1. *act.* ἔγευσα. Gen 25. v. 30. γεῦσον (2. sing. a 1. act. imperat.) με ἀπὸ τοῦ ἑψήματος τοῦ πυῤῥοῦ, fac me gustare ex coctione rufa, seu, sine me quæso haurire ex isto edulio rufo ubi verbo γεῦσον exprimitur verbum hiphel הַלְעִיטֵנִי, hoc est, sine me edere. γεύομαι *gusto*, & ex idiotismo Hebraico, *edo*. construitur cum Genit. & Accus. F. γεύσομαι ῃ εται Joh. 8. 52. ἐάν τις τὸν λόγον μου τηρήσῃ, οὐ μὴ γεύσεται (3. sing. fut. 1. med.) θανάτου εἰς τὸν αἰῶνα, si quis sermonem meum servaverit, non gustabit mortem in æternum. metaph. *aor.* 1. *med.* ἐγευσάμην ω ατο 1 Sam. 14. 29. ἐγευσάμην βραχύ τι μέλιτος gustavi paululum mellis. Joh. 2. 9. ὡς δὲ ἐγεύσατο ὁ ἀρχιτρίκλινος τὸ ὕδωρ, postquam verò gustavit symposiarcha aquam. *Sine casu* 1 Pet. 2. v. 3. εἴπερ ἐγεύσασθε (2. pl. a. 1. med.) ὅτι χρηστὸς ὁ Κύριος, si quidem gustâstis, hoc est, experti estis, quàm suavis sit DOMINUS. Psalm. 34. ver. 8. γεύσασθε (2. pl. aor. 1. med. imperat.) ὅτι χρηστὸς ὁ Κύριος, gustate quàm benignus sit Dominus. Col. 2. 21. μηδὲ γεύσῃ (2. sing. a. 1. med. subj.) μηδὲ θίγῃς, nè gustaris, neque tetigeris. Matt. 16. 28. οἵτινες οὐ μὴ γεύσωνται (3. pl. a. 1. med. subj.) θανάτου, qui nequaquam gustaturi sint mortem. Act. 10. 10. καὶ ἤθελε γεύσασθαι (a. 1. med. infin.) & volebat gustare, h. e. prandere. Hinc Eustathius τὸ ἄριστον ὅτι, τὸ κοινῶς λεγόμενον γεῦμα. At Galli cibum quem à prandio sumunt, vocant *le gouster*. Act. 20. 11. κλάσας ἄρτον καὶ γευσάμενος part. a. 1. med.) quum fregisset panem & cibum sumpsisset. Hebr. 6. 4. γευσαμένους τε τῆς δωρεᾶς τῆς ἐπουρανίου, gustaverintque cœleste donum. *præt. pass.* γέγευμαι unde est γεῦμα τος τὸ gustus. Euripid. τὸ γεῦμα τὴν ὠνὴν καλεῖ, hoc est, Camerario interprete, gustus emtionem provocat.

Γῆ γῆς ἡ *terra*. omnes casus circumflectuntur. Est enim γῆ contractum

tractum ex γέα. Dicitur etiam γαῖα αἰ ἡ Psal. 49. 11. per aphæresin αἶα. & Ionicè γαίη ης ἡ. ἀπὸ τοῦ γείνω gigno. F. γενῶ. F. γέγακα, & per syncopen τοῦ κάππα γέγαα. Terra enim fruges gignit, &, ut communis mater, omnibus cibos suppeditat. Jacob. 5. 18. ἡ γῆ ἐβλάστησε τὸν καρπὸν αὐτῆς, terra produxit fructum suum. Luc. 10. ver. 21. Κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, DOMINE cæli & terræ. Matth. 5. v. 35. ἐν τῇ γῇ. Luc. 5. v. 24. ἐπὶ τῆς γῆς in terra. Johan. 8. v. 6. εἰς τὴν γῆν humi. *regio* Matth. 2. ver. 21. Actor. 7. 3. ἐκ τῆς γῆς σου, è tua regione, è patria tua. *urbs* Matth. 2. v. 6. γῆ Ἰούδα, urbs Judæ. Sic Euripides quoque in Oreste hâc voce usus fuit. v. 1330. θανεῖν Ὀρέστην κἀμ' ἔδοξε τῇδε γῇ, decretum est huic urbi, Oresten & me mori. ἐπίγειος ου ὁ ἡ & ἐπίγειον ου τὸ *terrestris e.* 2 Cor. 5. 1. ἡ ἐπίγειος οἰκία terrestris domus. Phil. 3. 19. οἱ τὰ ἐπίγεια φρονοῦντες, qui terrena curant. τὰ ἐπίγεια, hoc est, τὰ ἐπὶ τῆς γῆς ὄντα. καταχθόνιος ου ἡ subterraneus, vide infra in voce χθὼν ονὸς ἡ terra.

Γῆρας αος τὸ *senectus* (γέρων οντος ὁ senex.) Luc. 1. ver. 36 ἐν γήρᾳ αὐτῆς in senectute sua. γήρᾳ est dativi casus contractus pro γήραϊ. est nomen quintæ contractorum, in genit. γήρατος γήραος γήρως. ubi nota, casus contractos esse in prosa usitatiores & elegantiores (quamvis Jones aversentur crasin.) γηράσκω *consenesco.* Heb. 8. 13. τὸ δὲ παλαιούμενον καὶ γηράσκον (part. præs. g. n.) ἐγγὺς ἀφανισμοῦ, quod antiquatur & senescit, prope est, ut evanescat. F. γηράσω. Job. 29. 18. *aor.* 1. ἐγήρασα consenui. Joh. 21. v. 18. ὅταν δὲ γηράσῃς (2. sing. a. 1. subj.) quum verò consenueris. *præt. act.* γεγήρακα, Gen. 18. 13. ἐγὼ δὲ γεγήρακα ego verò consenui. Prov. 23. 22. μὴ καταφρόνει, ὅτι γεγήρακέ σου ἡ μήτηρ, ne contemne, quum senuerit, matrem tuam.

Γίνομαι vel γίγνομαι *fio, sum, edor, existo* (à γείνω usitatum est γείνομαι. a. 1. med. ἐγεινάμην genui.) Matth. 9. ver. 16. χεῖρον σχίσμα γίνεται, pejor fit scissura. Marc. 6. v. 2. διὰ τῶν χειρῶν αὐτοῦ γίνονται (3. pl.) per manus ejus eduntur. 1 Tim. 4. v. 12. τύπος γίνου (præs. imperat.) esto exemplar. 1 Cor. 14. ver. 40. πάντα εὐσχημόνως, καὶ κατὰ τάξιν γινέσθω (3. sing. præs. imperat.) omnia decenter & ordine fiant. Matth. 10. v. 16. γίνεσθε (2. pl. præs. imperat.) φρόνιμοι, estote prudentes Matt. 24. v. 44. γίνεσθε ἕτοιμοι, estote parati. 1 Cor. 15. 58. γίνεσθε ἑδραῖοι, estote constantes, stabiles. 2 Cor. 5. 21. ἵνα γινώμεθα (1. pl. præs. subj.) δικαιοσύνη Θεοῦ ἐν αὐτῷ, ut efficeremur justitia DEI per eum, scil. sicut Christus pro nobis factus est peccatum, ita nos efficimur justitia per eum; hoc est, DEUS justitiam morte CHRISTI nobis partam, nobis imputat tanquam nostram. 1 Cor. 15. 2. τότε λογίαι γίνωνται (3. pl. præs. subj.) tunc collectæ fiant. Luc. 21. 36. τὰ μέλλοντα γίνεσθαι (præs. infin.) futura. Act. 27. 33. ἔμελλεν ἡμέρα γίνεσθαι, il-

lucesce-

lucescebat, ferè lucebat. part. præs. γινόμενος ἔννυχον. Luc. 23. v. 8. Act. 12. 9. & 24. 2. Ephes. 5. v. 12. Act. 2. 43. ἐγίνετο (3. sing. imperf.) edebantur. *Fut. 2. pass.* (non fut. 1. medii, ut quidam resolvunt. Nam à γείνω fit aor. 2. act. ἔγεινον aor. 2. med. ἐγενόμην, aor. 2. pass. ἐγένην ης η. & hinc est γενήσομαι) γενήσομαι. Mat. 18. v. 19. γενήσεται (3. sing. fut.) αὐτοῖς, obtinget iis, h. e. obtinebunt. Johan. 10. 16. γενήσεται μία ποίμνη, fiet grex unus. Johan. 16. 20. ἡ λύπη ὑμῶν εἰς χαρὰν γενήσεται, vestra tristitia in gaudium evadet, seu mutabitur. 1 Corinth. 15. v. 54. τότε γενήσεται ὁ λόγος, tunc implebitur sermo. Johan. 8. 33. ἐλεύθεροι γενήσεσθε (2. pl.) in libertatem vindicabimini. 1 Cor. 15. 37. οὐ τὸ σῶμα τὸ γενησόμενον (part. fut.) non corpus oriturum. *præt. pass.* γεγένημαι ησαι ηται Actor. 7. v. 52. καὶ φονεῖς γεγένησθε (2. pl. præt.) & interfectores facti estis. Roman. 15. 5. διάκονον γεγενῆσθαι, (præt. infin.) ministrum fuisse. Johan. 2. v. 9. τὸ ὕδωρ οἶνον γεγενημένον (part. præt. pass.) aquam quæ facta fuerat vinum, seu quæ conversa fuerat in vinum. 2 Pet. 2. v. 12. γεγενημένα facta. *aorist 1. pass.* ἐγενήθην. 1 Cor. 1. 30. ὃς ἐγενήθη (3. sing. a. 1. pass.) ἡμῖν σοφία, qui factus est nobis sapientia, hoc est, in cujus (nempe JESU CHRISTI) cognitione consistit vera sapientia. Factus est sapientia, hoc est, sapientiæ auctor. Metonymia effecti. Rom. 9. 29. ὡς Σόδομα ἂν ἐγενήθημεν (1. pl. a. 1. pass.) 1 Cor. 4. v. 9. θέατρον ἐγενήθημεν, spectaculum facti sumus. 1 Thessal. 1. 6. μιμηταὶ ἡμῶν ἐγενήθητε (2. pl. aor. 1. pass.) imitatores nostri facti estis. Heb. 11. v. 34. ἐγενήθησαν ἰσχυροὶ ἐν πολέμῳ, effecti fuerunt robusti in bello. aor. 1. imperat. pass. γενήθητι. Matth. 6. 10. γενηθήτω (3. sing. a. 1. pass. imperat.) τὸ θέλημά σου, fiat voluntas tua. 1 Pet. 1. 15. γενήθητε (2. pl. a. 1. pass. imperat.) reddimini. Alii vertunt reddamini. Sed in Græco textu non est γενηθῆτε (2. pl. a. 1. pass. subj.) Hebr. 5. 5. οὐχ ἑαυτὸν ἐδόξασε γενηθῆναι (aor. 1. pass. infinit) ἀρχιερέα, non sibi ipsi hanc tribuit gloriam, ut fieret pontifex. 2 Pet. 1. 16. ἐπόπται γενηθέντες (part. nom. pl. aor. 1. pass. Rom. 9. v. 11. μή πω γὰρ γεννηθέντων (g. pl. a. 1. pass. part.) nondum enim natis. Hebr. 6. ver. 4. μετόχους γενηθέντας (part. acc. pl. a. 1. pass.) participes factos. *aor. 2. med.* ἐγενόμην Actor. 26. 19. οὐκ ἐγενόμην ἀπειθής, non fui refractarius. Apoc. 1. v. 10. ἐγενόμην ἐν πνεύματι, *fui spiritu correptus.* ubi significat sanctum illum ἐνθουσιασμόν, quo prophetæ correpti, extra mundum peregrinabantur cum DOMINO. Luc. 19. ver. 17. ὅτι ἐν ἐλαχίστῳ πιστὸς ἐγένου (2. sing a. 2. med.) quia in minimo fuisti fidelis Joh. 3. 24. ἐγένετο ζήτησις, orta fuit quæstio. Marc. 4. 39. καὶ ἐγένετο (3. sing. aor. 2. med.) γαλήνη μεγάλη, factáque est tranquillitas magna. Act. 12. 18. τί ἄρα ὁ Πέτρος (pro τῷ Πέτρῳ) ἐγένετο, quidnam Petro accidisset. Hellenismus. confer infrà in Themate ποιέω, futurum

rum ποιήσω, ubi occurrit similis Syntaxis. Marc. 5. 16. πῶς ἐγένετο τῷ δαιμονιζομένῳ, quidnam accidisset dæmoniaco Luc. 22. 66. ὡς ἐγένετο ἡμέρα, quum diesceret. Luc. 16. v. 12. πιστοὶ οὐκ ἐγένεσθε (2. pl. a. 2. med. indic.) fideles non fuistis. Matth. 11. v. 23. ἐγένοντο (3. pl. a. 2. med.) αἱ δυνάμεις, edita fuissent miracula. 2 Pet. 2. v. 1. ἐγένοντο καὶ ψευδοπροφῆται, fuerunt etiam pseudoprophetæ. Luc. 23. ver. 12. ἐγένοντο φίλοι μετ' ἀλλήλων, & facti sunt amici inter se. a. 2. med. imper. γένου. Actor. 21. 14 τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου γενέσθω (3. sing. a. 2. med. imperat.) Voluntas Domini fiat. 1 Pet. 1. 16 ἅγιοι γένεσθε (2. pl. a. 2. med. imper.) sancti estote. *aorist. 2. med. opt.* γενοίμην οιο οιτο Luc. 1. 39. γένοιτό μοι κατὰ τὸ ῥῆμά σου fiat mihi secundum verbum tuum. Luc. 20. 16. μὴ γένοιτο (3. sing. a. 2. med. optat.) absit. Gal. 6. v. 15. ἐμοὶ μὴ γένοιτο καυχᾶσθαι, à me absit gloriari. a. 2. med. subj. γένωμαι ῃ ηται. 1 Cor. 9. 23. ἵνα γένωμαι, ut fiam. Luc. 14. 12. καὶ γένηταί σοι ἀνταπόδομα, ac contingat tibi retributio. Actor. 20. 16. ὅπως μὴ γένηται, nè contingeret. Mat. 24. 21. οὐδ' οὐ μὴ γένηται neque erit. Triplex negatio est adhibita ἐμφάσεως ἕνεκα. ponitur verò hic a. 2. med. subj. pro futuro γενήσεται. Enallage temporis. Tit. 3. v. 7. κληρονόμοι γενώμεθα, hæredes efficeremur. Philip. 2. v. 15. ἵνα γένησθε ἄμεμπτοι, ut sitis inculpati. Matth. 4. v. 3. ἵνα ἄρτοι γένωνται (3. pl. a. 2. med. subj.) ut panes fiant. Joh. 8. v. 58. πρὶν Ἀβραὰμ γενέσθαι (a. 2. med. infin.) ἐγώ εἰμι, priusquam Abrahamus existeret, ego sum. Joh. 13. 19. πρὸ τοῦ γενέσθαι, priusquam fiat. Actor. 19. 20. μετὰ τὸ γενέσθαι με ἐκεῖ, postquam illic fuero. *part. aor. 2. med.* γενόμενος Luc. 10. v. 32. Act. 12. v. 11. γενόμενος ἐν ἑαυτῷ reversus ad seipsum. Luc. 22. v. 40. γενόμενος δὲ ἐπὶ τοῦ τόπου, quum verò pervenisset ad eum locum. γενομένη Act. 12. 5. Luc. 23. 19. γενόμενον. Luc. 24. 5. Matth. 18 v. 31. Genitivi absolutè positi Marc. 6. 2. γενομένου σαββάτου, quum sabbatum esset. Hebr. 9. 15. θανάτου γενομένου, morte intercedente. Actor. 15. 7. πολλῆς δὲ συζητήσεως γενομένης, habitâ verò multâ disputatione. Actor. 21. v. 40. πολλῆς δὲ σιγῆς γενομένης, magno silentio facto. Actor. 20. 3. γενομένης ἐπιβουλῆς, structis insidiis. Actor. 23. v. 10. πολλῆς δὲ γενομένης στάσεως, exortâ verò gravi seditione. Actor. 21. v. 17. γενομένων δὲ ἡμῶν εἰς Ἱεροσόλυμα, quum igitur pervenissemus Hierosolymam. Ex hisce exemplis patet ἐγενόμην in indicativo & participio semper esse *præteriti* temporis; in imperat. verò optat. & subjunct. *præsentis*, in infinitio *utriuslibet*. Cæterùm verbi hujus significatio variat, quæ paulò altiùs videtur arcessenda. interdum idem significat quod παραγίνεσθαι vel παραγενέσθαι *advenire*, ut Johan. 6. v. 19. Luc. 10. ver. 32. interdum idem quod εἶναι *esse* Johan. 1. v. 12. τέκνα Θεοῦ γενέσθαι, ut sint filii Dei. Matth. 5. 45. ὅπως γένησθε (2. pl aor. 2. med. subj.) ut si-

ut sitis filii. Marc. 1. v.17. ποιήσω ὑμᾶς γενέσθαι ἁλιεῖς ἀνθρώπων, faciam ut sitis piscatores hominum. interdum, & quidem frequentissimè, idem quod γενηθῆναι *fieri*, Johan.1. ver.14. καὶ ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο, & Sermo ille caro factus est, videlicet assumptione humanæ naturæ in personæ unitatem, non mutatione ullâ immutabilis Deitatis. interdum idem quod *consistere* 1 Thessal.1.ver.5. τὸ εὐαγγέλιον ἡμῶν οὐκ ἐγενήθη εἰς ὑμᾶς, evangelium nostrum non constitit apud vos. interdum idem quod ἔχειν *habere* 1 Thessal. 2. ver.10. ὑμεῖς μάρτυρες καὶ ὁ Θεὸς, ὡς ὁσίως, καὶ δικαίως, καὶ ἀμέμπτως ὑμῖν τοῖς πιστεύουσι ἐγενήθημεν, vos testes estis & Deus, quàm sanctè, & justè, & inculpatè erga vos, qui creditis, nos gessimus. Observetur etiam *Hebraismus* Matth.7. ver.26. καὶ ἐγένετο (3.sing. aorist.2.med. indic.) & factum est. Nam וַיְהִי vajehi, à Sept. sic versum fuit 2 Sam.7. ver.1. & passim. Sic Deut.27. v.26. καὶ ἐρεῖ πᾶς ὁ λαὸς, γένοιτο (3 sing. aor.2. med. opt.) & dicet totus populus, firmum, ratum esto, verè fiat. in Hebræo est ἀμήν. Sic μὴ γένοιτο, nè fiat, hoc est, ut Latini loquuntur, *absit*. Roman.3.4,6. & 3.31. & 6.2. & 7.7,13. & 9.14. &c. Gen 44. v.7. 2 Sam.10. ver.20. *Præt. med.* γέγονα *fui*, *factus sum*. 1 Cor. 9. 22. τοῖς πᾶσι γέγονα τὰ πάντα, omnibus factus sum omnia, scil. in rebus adiaphoris. Johan 5. v.14. ἴδε ὑγιὴς γέγονας, ecce convaluisti. Joh.6. v.25. πότε ὧδε γέγονας; (2. sing. præt. med.) ecquando huc venisti? Matth 19. v.8. ἀπ' ἀρχῆς δὲ οὐ γέγονεν οὕτω, à principio non fuit ita. Rom.6.5. εἰ σύμφυτοι γεγόναμεν (1. pl. præt. med.) si cum eo plantati coaluimus. Heb.5. v.12. καὶ γεγόνατε (2. pl. præt. med.) χρείαν ἔχοντες factique estis, quibus opus est. Rom. 16.7. οἳ πρὸ ἐμοῦ γεγόνασιν (3. pl. præt. med.) ἐν Χριστῷ, qui ante me fuerunt in CHRISTO. 1 Johan.2.v.18. καὶ νῦν ἀντίχριστοι πολλοὶ γεγόνασιν, etiam nunc Antichristi multi *cœperunt esse*. *plusquamperfect.* ἐγεγόνειν. Johan. 6. ver.17. καὶ σκοτία ἤδη ἐγεγόνει, jam verò erant tenebræ. Act.4. v.22. ἐφ' ὃν ἐγεγόνει τὸ σημεῖον τοῦτο, in quo editum erat illud miraculum. 1 Timoth 2 ver.18. λέγοντες τὴν ἀνάστασιν ἤδη γεγονέναι (præt. med. infinit.) dicentes resurrectionem jam factam esse. Galat. 3. v.17. γεγονὼς (part.præt.med.) νόμος οὐκ ἀκυροῖ, lex quæ extitit non facit irritam. Hebr. 7. 23. γεγονότες (pl.num. part.præt. med.) ἱερεῖς, facti sunt sacerdotes. Jacob.3.v.9. καθ' ὁμοίωσιν Θεοῦ γεγονότας (acc.pl. part.præt.med.) ad similitudinem DEI factos. 1 Tim.5.9. γεγονυῖα (part. præt. med. g.f.) ἑνὸς ἀνδρὸς γυνή, quæ fuerit unius viri uxor. Marc.5. 14. τί ἐστι τὸ γεγονὸς (part.præt. med. g. n.) quidnam accidisset. Actor.4. 21. πάντες ἐδόξαζον τὸν Θεὸν ἐπὶ τῷ γεγονότι (part.præt. med. dativi casus g.n.) omnes glorificabant DEUM super eo quod factum fuerat. ἀπογί-

νομαι *absum, decedo.* item *morior.* F. ἀπογενήσομαι. P. ἀπογεγένημαι. *aor.2. med.* ἀπογενόμην ου ετο. *part. aor.2. med.* ἀπογενόμενος ου *mortuus.* 1 Pet.2.ver.24. ἵνα ταῖς ἁμαρτίαις ἀπογενόμενοι, τῇ δικαιοσύνῃ ζήσωμεν, ut peccatis mortui, justitiæ viveremus. διαγίνομαι intersum. item *absolvor*, Marc.16. ver.1. καὶ διαγενομένου (part.aorist 2. med. genit. sing.) τοῦ σαββάτου, exacto seu ad finem perducto sabbato. Actor.25. v.13. ἡμερῶν δὲ διαγενομένων τινῶν, diebus autem aliquot exactis. ἐπιγίνομαι *super venio*, Actor.28.13. ἐπιγενομένου (part.præs.med. gen sing.) νότου, superveniente austro sunt duo genitivi absolutè positi. παραγίνομαι *adsum, advenio, venio.* Matth.3.v.13. τότε παραγένεται ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην πρὸς τὸν Ἰωάννην, tunc adveniet JESUS ex Galilæa ad Jordanem ad Johannem. Marc.14.43. ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος παραγίνεται Ἰούδας, ad huc eo loquente adest Judas. Joh.3.23. καὶ παρεγίνοντο (3.pl. imperf.) & veniebant scilicet ad Johannem, ut baptizarentur. Fut. 2. pass. παραγενήσομαι. *aorist. 2. med.* παρεγενόμην ου ετο. Luc. 12. 51. δοκεῖτε, ὅτι εἰρήνην παρεγενόμην (1. sing. aor.2. med. indic.) δοῦναι; putatis, me advenisse ut pacem dem? Actor.24.17. παρεγενόμην ἐλεημοσύνας ποιήσων, veni eleemosynas præstiturus. Luc.11.6. φίλος μου παρεγένετο (3.sing.aor.2.med. indic.) ἐξ ὁδοῦ πρός με, amicus meus venit de via ad me. Johan.8.2. πάλιν παρεγένετο εἰς τὸ ἱερὸν, rursus adfuit in templo. Matth.2. ver.1. παρεγένοντο (3.pl.2. a. med. ind.) εἰς Ἱεροσόλυμα, advenerunt Hierosolymam. Actor. 20. v.18. ὡς δὲ παρεγένοντο πρὸς αὐτὸν, quum autem ad eum venissent. 1 Cor.16.3. ὅταν δὲ παραγένωμαι (1.sing.a.2. med.subj.) postquam autem adfuero. Actor.23.35 ὅταν καὶ οἱ κατήγοροί σου παραγένωνται (3. pl. a.2. med. subj.) quum accusatores quoque tui adfuerint. Actor.5. v.25. παραγενόμενος (part. aor.2. med) δέ τις ἀπήγγειλεν αὐτοῖς, adveniens autem quidam renuntiavit eis. Actor.25.7. παραγενομένου δὲ αὐτοῦ, quum autem ille venisset. Actor. 9. 39. ὃν παραγενόμενον ἀνήγαγον εἰς τὸ ὑπερῷον, quem, quum advenisset, adduxerunt in cœnaculum. Luc.7.4. οἱ δὲ παραγενόμενοι πρὸς τὸν Ἰησοῦν, isti autem quum venissent ad JESUM. Luc.22.52. εἶπε δὲ ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς παραγενομένους ἐπ' αὐτὸν, dixit autem JESUS ad eos, qui adversus ipsum venerant. προγίνομαι *antè sum, antecedo.* aorist.2.med. προεγενόμην. præt.med. προγέγονα. οἱ προγεγονότες. majores. Roman.3.25. προγεγονότων ἁμαρτημάτων, peccatorum quæ antecesserunt. συμπαραγίνομαι, *simul accedo, adsum.* 2 Tim.4. ver.16. οὐδείς μοι συμπαρεγένετο (3.sing. a.2. med. indic.) nemo mihi adfuit. Luc. 23. ver.48. οἱ συμπαραγενόμενοι ὄχλοι, omnis turba quæ simul accesserat. A præt. medio γέγονα fui, factus sum, derivatur nomen γονή ῆς ἡ, fœtus, proles, unde τὰ

ἔκγονα

ἔκγονα nepotes. 1 Tim.5. 4. εἰ δέ τις χήρα τέκνα ἢ ἔκγονα ἔχει, siqua vidua liberos aut nepotes habet. ἔκγονα, h.e. υἱὸς υἱῶν ἢ υἱωνοὺς nepotes. ἔκγονος ὁ ἡ, idem quod ἀπόγονος ὁ ἡ, qui est ex posteris, sive sit nepos, sive pronepos, sive abnepos. Addi tamen solet numerus, ut ἀπόγονος ἕβδομος. ἔκγονον τὸ fœtus, fructus. Deut.28. 53. φαγῇ τὰ ἔκγονα τῆς κοιλίας σου, ut comedas fructum ventris tui. *Filius*. Prov. 30. v.11. ἔκγονον κακὸν πατέρα καταρᾶται, filius malus patri suo maledicit. πρόγονος ὁ progenitor. προπάππος τέταρτος abavus. οἱ πρόγονοι *majores*. 2 Tim. 1 v. 3. ᾧ λατρεύω ἀπὸ προγόνων, cui servio à majoribus, nempe, Abrahamo, Isaaco & Jacobo. *parentes*. 1 Tim.5. 4. ἀμοιβὰς ἀποδιδόναι τοῖς προγόνοις, vicem repēdere parentibus, quod Græci etiam uno verbo ἀντιπελαργεῖν enuntiare solent. γονεὺς ἐος ὁ *parens*. Joh. 9. 2. οἱ γονεῖς (pro γονέες) αὐτοῦ parentes ejus. Luc. 21. v. 16. παραδοθήσεσθε καὶ ὑπὸ γονέων (genit.pl.) prodemini etiam à parentibus. Rom. 1.30. γονεῦσιν ἀπειθεῖς, parentibus immorigeri. ζωογονέω ῶ, *vivifico*. F. ήσω, Luc. 17.v. 33. ζωογονήσει (3. sing.fut. act.) αὐτήν, vivificabit eam, hoc est, animam suam servabit. ζωογονέομαι οῦμαι sobolesco, propagor. Act.7.19. εἰς τὸ μὴ ζωογονεῖσθαι (præs. pass. infinit.) ne sobolescerent. τεκνογονία ας ἡ *liberorum procreatio*. 1 Tim. 2. 14. σωθήσεται δὲ διὰ τῆς τεκνογονίας, servabitur autem per liberorum procreationem. τεκνογονέω ῶ, *liberos pario*, 1 Tim.5. 14. βούλομαι νεωτέρας γαμεῖν, τεκνογονεῖν, velim juniores (viduas) nubere, liberos gignere. γενεὰ ᾶς ἡ *generatio, natio, gens, progenies*. Mat. 12. 39. γενεὰ πονηρὰ καὶ μοιχαλίς, progenies mala & adultera. Mar. 9.v. 19. ὦ γενεὰ ἄπιστος, ô gens incredula. *seculum*, Lucæ 1. v.50. εἰς γενεὰς γενεῶν, in secula seculorum. Hebraismus. h. e. in æternum. *ætas*, Act.8. 33. τὴν δὲ γενεὰν αὐτοῦ τίς διηγήσεται; ætatem autem ejus quis enarrabit? *tempus*, Actor. 14. v.16. ἐν ταῖς παρῳχημέναις γενεαῖς, præteritis temporibus, vel præteritis ætatibus. γένος εος τὸ, *genus*. Marc. 9. 29. τοῦτο τὸ γένος, hoc genus dæmoniorum. *ordo*, Actor. 4. 6. ὅσοι ἦσαν ἐκ γένους ἀρχιερατικοῦ, qui erant ex ordine pontificio. *natio, gens*, Act.4.v.36. Κύπριος τῷ γένει, Cyprius natione. Phil. 3.v.5. ἐκ γένους Ἰσραήλ, ex gente Israëlis. ἀλλογενὴς έος ὁ ἡ *alienigena*, Luc.17. 18. εὐγενὴς έος ὁ ἡ *nobilis, generosus*. Lucæ 19. v 12. ἄνθρωπός τις εὐγενής, homo quidam nobilis. 1 Cor. 1.v.26. οὐ πολλοὶ εὐγενεῖς, non multi nobiles seu generosi. Act.17.11. οὗτοι δὲ ἦσαν εὐγενέστεροι, hi autē generosiores erant. ἀγενὴς έος ὁ ἡ, *ignobilis*. 1 Cor. 1. 28. τὰ ἀγενῆ (pro ἀγενέα accus. pl.g. n.) τοῦ κόσμου, ἐξελέξατο, & quæ ignobilia sunt in mundo, elegit. μονογενὴς έος ὁ ἡ *unigenitus* Johan. 1. 18. ὁ μονογενὴς υἱός, ὁ ὢν εἰς τὸν κόλπον τοῦ Πατρός, unigenitus filius, qui est in sinu Patris. Luc. 8. 42. θυγάτηρ μονογενής filia unigenita. Joh. 3.v.18. ὅτι μὴ πεπίστευκεν εἰς τὸ

ὄνομα τοῦ μονογενοῦς (genit. contract. pro μονογενέος) Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, quia non credidit in nomen unigeniti Filii Dei. Johan. 3. 16. ὥστε τὸν Υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ (pro μονογενέα) ἔδωκεν, ut Filium suum unigenitum dederit. συγγενὴς έος ὁ ἡ *cognatus a um.* Luc. 1. ver. 36. Ἐλισάβετ ἡ συγγενής σου, Elisabeta cognata tua. Roman. 16. v. 11. ἀσπάσασθε τὸν συγγενῆ (contractè pro συγγενέα) μου, salutate cognatum meum. Lucæ 1. ver. 58. οἱ συγγενεῖς (pro συγγενέες contractè) cognati ejus. Roman. 9. ver. 3. ὑπὲρ συγγενῶν (pro συγγενέων) μου κατὰ σάρκα, pro cognatis meis secundùm carnem. ubi συγγενὴς έος ὁ idem videtur valere quod popularis, qui est ex eodem populo, ex eadem gente. Marc. 6. 4. ἐν τοῖς συγγενέσι (dat. plur.) inter cognatos, seu *consanguineos.* συγγένεια ας ἡ, *cognatio.* Actor. 7. 3. ἐκ τῆς συγγενείας σου, ex cognatione tua. Luc. 1. 61. ἐν τῇ συγγενείᾳ σου, in cognatione seu in familia tua. Actor. 7. v. 14. μετεκαλέσατο πᾶσαν τὴν συγγένειαν αὐτοῦ, accersivit totam familiam suam. γένεσις εως ἡ, *generatio.* Matth. 1. v. 1. βίβλος γενέσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ, liber generationis, hoc est, recensio progenitorum sive majorum Christi. Genes. 5. v. 1. αὕτη ἡ βίβλος γενέσεως ἀνθρώπων (pro τοῦ Ἀδάμ) hic est liber generationis Adami, hoc est, hæc est recensio τῶν γεννηθέντων generatorum ex Adamo. Genes. 6. ver. 9. αὗται αἱ γενέσεις Νῶε. Hinc Græci librum primum Mosis inscripserunt γένεσιν. Hebræi à prima voce בראשית pro more suo eum denominant. γνήσιος α ον (ex γεννήσιος abjecto ο μικρῷ) propriè, originem habens legitimam, minimè spurius. item *genuinus, germanus,* 1 Timoth. 1. v. 2. Τιμοθέῳ, γνησίῳ τέκνῳ ἐν πίστει, Timotheo, germano filio in fide. γνήσιον ου τὸ substantivè ponitur pro *sinceritas.* 2 Cor. 8. 8. τὸ τῆς ὑμετέρας ἀγάπης γνήσιον δοκιμάζων, vestræ quoque dilectionis sinceritatem reddens exploratam. γνησίως Adv. genuinè, *germanè.* Philip. 2. v. 20. ὅστις γνησίως τὰ περὶ ὑμῶν μεριμνήσει, qui sincere de rebus vestris sit solicitus. γενετὴ ῆς ἡ *ortus, nativitas.* Johan. 9. v. 1. τυφλὸν ἐκ γενετῆς, cœcum à nativitate. γενέσια ίων τὰ *natalitia*; dies festus, natalitius, idem quod γενέθλια ων τὰ, à nomine γενέθλη ης ἡ origo, ortus, genus, γενέθλιος ου ὁ ἡ natalis. ἡμέρα γενέθλιος dies natalis, natalitius. Mar. 6. 21. Ἡρώδης τοῖς γενεσίοις αὐτοῦ δεῖπνον ἐποίει, quum Herodes in natalitiis suis convivium appararet. παλιγγενεσία ας ἡ *regeneratio.* Tit. 3. v. 5. διὰ λουτροῦ παλιγγενεσίας, per lavacrum regenerationis. *novissimus hujus mundi dies*, qui sic dicitur, quòd eo Deus creaturus sit novum cœlum & novam terram, hominémque electum perfectè regeneraturus. Matth. 19. v. 28. ἐν τῇ παλιγγενεσίᾳ καθίσεσθε καὶ ὑμεῖς ἐπὶ δώδεκα θρόνους, in regeneratione sedebitis etiam vos in duodecim thronis, &c.

Γινώσκω, unde est Latinorum *nosco, cognosco*. Johan. 10. ver. 14. γινώσκω τὰ ἐμὰ (πρόβατα) cognosco & *amo* meas oves. Hebraismus. Verba enim notitiæ apud Hebræos secum trahunt affectum. Rom. 7. v. 15. οὐ γινώσκω non amo. Luc. 1. 34. ἄνδρα οὐ γινώσκω, virum non cognosco. h. e. non cognovi, id est, adhuc sum intacta virgo. Hebraismus. Actor. 8. ver. 30. ἆρά γε γινώσκεις; an *intelligis*? Act. 21. v. 37. ἑλληνιστὶ γινώσκεις; *scisne* Græcè? Johan. 1. v. 49. πόθεν με γινώσκεις; unde me *nosti* Johan. 7. 27. οὐδεὶς γινώσκει (pro γνώσεται) nemo cognoscet. 1 Cor. 13. v. 9. ἐκ μέρους γινώσκομεν, ex parte cognoscimus. Johan. 8. 43. οὐ γινώσκετε, non *intelligitis*. *præs. imperat.* 2 Tim. 3. 1. τοῦτο δὲ γίνωσκε, illud autem *scito*. Matth. 9. ver. 30. μηδεὶς γινωσκέτω, nemo sciat. Johan. 15. 18. γινώσκετε, scitote. *præs. subj.* Joh. 17. 23. ἵνα γινώσκῃ ὁ κόσμος, ut mundus cognoscat. Johan. 17. ver. 3. αὕτη δέ ἐστιν ἡ αἰώνιος ζωὴ, ἵνα γινώσκωσι (3. plur.) σε τὸν ἀληθινὸν Θεόν, hæc verò est vita æterna, ut cognoscant & diligant te verum Deum. *præs. infin.* Johan. 2. v. 24. διὰ τὸ γινώσκειν αὐτὸν πάντας, quòd nôsset omnes. *part. præs.* Joh. 7. 49. ὁ μὴ γινώσκων τὸν νόμον, qui nescit legem Rom. 6. 6. γινώσκοντες, scientes. Ephes. 5. 5. τοῦτο γάρ ἐστε γινώσκοντες (pro γινώσκετε) hæc enim nôstis. Hebraismus. Hebræi enim quum careant præsenti verbo per participium illud solent exprimere. Rom. 7. v. 1. γινώσκουσι (dat. plur. præs. act. part.) νόμον λαλῶ, *peritos* legis alloquor. *imperf. act.* ἐγίνωσκον ες ε. Matth. 1. v. 25. οὐκ ἐγίνωσκεν αὐτὴν, non cognoscebat eam, h. e. non utebatur consuetudine ejus conjugali. Hebraismus. Confer Genes. 4. v. 1. Ἀδὰμ ἔγνω Εὔαν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, Adamus cognovit Evam uxorem suam, hoc est, habuit rem cum illa. Scil. verbum γινώσκω more Hebraicæ dictionis ידע, propriè *mentis* seu *intellectus* est, & vertitur *cognosco, intelligo, percipio*, & hinc oritur Græcorum εἰδέω. Luc. 7. ver. 39. ἐγίνωσκεν ἄν cognosceret utique. Deinde est etiam *voluntatis*, & redditur, *amo, approbo, pro meo cognosco*. Matthæi 7. ver. 23. item significat *operosam cognitionem* profectam ex mente & voluntate simul, & verti potest *curo, curam gero*. Prov. 27. v. 23. 2 Tim. 2. ver. 19. Sæpè etiam est *sensus*, ut quum de concubitu dicitur, sicut hic Matth. 1. v. 25. *Fut. 1. med.* (nam fut. activum non est usitatum) γνώσομαι ῃ εται, Luc. 1. ver. 18. κατὰ τί γνώσομαι τοῦτο; secundùm quid, hoc est, quo argumento noscam hoc? Johan. 13. 7. γνώσῃ (2. pers. fut.) δὲ μετὰ ταῦτα, cognosces verò postea. Johan. 7. v. 17. γνώσεται (3. fut.) cognoscet. Marc. 4. v. 13. γνώσεσθε (2. pl. fut.) Johan. 8. ver. 28. τότε γνώσεσθε, tunc cognoscetis. Joh. 13. ver. 35. ἐν τούτῳ (pro διὰ τοῦτο Hebr.) γνώσονται (3. plur. fut.) per hoc cognoscent. *aor. 2.* ἔγνων novi Matthæi 7. ver. 23. οὐδέποτε ἔγνων ὑμᾶς. nunquam agnovi

vos

vos pro meis. Luc. 19. v. 44. ἀνθ' ὧν οὐκ ἔγνως (2. perſ. a. 2.) τὸν καιρὸν, eò quòd non agnoveris tempus. 2 Tim. 2. 19. ἔγνω (3. pl. a. 2.) Κύριος τοὺς ὄντας αὐτοῦ, novit, h. e. diligit DOMINUS eos qui ſunt ſui. Hebraiſmus. 1 Cor. 2. v. 8. εἰ ἔγνωσαν (3. pl. a. 2. act.) ſi cognoviſſent. *aor. 2. imperat.* γνῶθι, cognoſce. Heb. 8. 11. γνῶθι τὸν Κύριον, cognoſce DOMINUM. γνώτω, ſciat, Matth. 6. 3. γνῶτε (2. pl.) ſcitote, Luc. 21. 20. *a. 2. opt.* γνοίην τις ἂν, Job. 23. 3. 5. *a. 2. ſubj.* γνῶ. 2 Cor. 2. 9. ἵνα γνῶ, ut cognoſcerem. γνῷς, Apoc. 3. 3. οὐ μὴ γνῷς, nequaquam intellexeris. γνῷ Marc. 5. v. 43. ἵνα μηδεὶς γνῷ, nè quis reſciſceret. 2. pl. γνῶτε Johan. 10. 38. & 19. 4. ἵνα γνῶτε, ut noveritis. *aor. 2. infin. act.* γνῶναι. Actor. 1. v. 7. οὐχ ὑμῶν ἐστι γνῶναι χρόνους, veſtrum non eſt nôſſe tempora. q. d. Futura ſunto penes ſolum Deum. *part. a. 2* γνούς. Luc. 12. 47. ὁ γνοὺς τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου, qui novit voluntatem DOMINI. 2 Cor. 5. v. v. 21. τὸν μὴ γνόντα ἁμαρτίαν, eum, qui non novit peccatum, h. e. οὐδεμίαν ἁμαρτίαν ἑαυτῷ συνειδότα, qui nullius labis ſibi fuit conſcius. Synecd. gen. Marc. 6. v. 38. καὶ γνόντες, & re cognitâ. *Præt. act.* ἔγνωκα. Joh. 5. 42. novi. ἔγνωκας. Joh. 14. v. 9. καὶ οὐκ ἔγνωκάς με; & non nôſti me? ἔγνωκε 1 Cor. 2. 8. cognovit. ἐγνώκαμεν, 2 Cor. 5. 16. novimus ἐγνώκατε, Joh. 8. v. 55. 1 Joh 2. 13. cognoviſtis. Joh. 17. v. 7. ἔγνωκαν (pro ἐγνώκασι) 3. pl. præt. act. cognoverunt. Alia exemplaria habent ἔγνωκαν, alia ἔγνωσαν. Sed ἔγνωκαν dicitur ad formam τοῦ ἔγνωσαν, idq; ἀνωμάλως, quam anomaliam, ut opinor, Grammatici vocant συμβολισμόν. 2 Johan. 1. πάντες οἱ ἐγνωκότες (part. præt. act.) τὴν ἀλήθειαν, omnes qui nôrunt veritatem. à ſing. ἐγνωκὼς ad formam τοῦ δεδωκώς. Mat. 12. 7. Joh. 14. 7. εἰ ἐγνώκειτε (2. pl. pluſquamperf.) ſi nôſſetis, à prima perſona ſing. ἐγνώκειν εις ει. *præſ. paſſ.* γινώσκομαι cognoſcor, diligor. Johan. 10. 14. γινώσκεται. Mat. 12. 33. ἐκ γὰρ τοῦ καρποῦ τὸ δένδρον γινώσκεται, ex fructu agnoſcitur arbor. *part. præſ.* γινωσκόμενος ἐπ[illegible]ενον, 2 Cor. 3. 2. quæ intelligitur. *præt. paſſ.* ἔγνωσμαι. 2 Corin. 8. 3. εἰ δέ τις ἀγαπᾷ τὸν Θεὸν, οὗτος ἔγνωσται ὑπ' αὐτοῦ, ſi quis diligit Deum, hic *dilectus* fuit ab eo. Alii ad formam Hebræi hophal exponunt. ἔγνωσται cognoſcere factus, ſive edoctus fuit. Sic Auguſt. tractatu in Johan 98. Ipſe dicitur cognoſci à Deo, quia Deus illum cognoſcentem facit. Confer 1 Cor. 13. v. 12. *a. 1. paſſ.* ἐγνώσθην τις ἂν, cognitus fui, Luc. 24. v. 35. ἐγνώσθη αὐτοῖς (pro ὑπ' αὐτῶν) ἐν τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου (pro ἐν τῷ κλᾷν τὸν ἄρτον) agnitus fuit ab iis cum frangeret panem. *a. 1. paſſ. imperat.* γνωσθήτω, ὕτω. Philip. 4. v. 5. innoteſcat. Gal. 4. v. 9. γνωσθέντες (part. 1. a. paſſ.) ὑπὸ Θεοῦ, cogniti à Deo, h. e. in filiorum numerum aſciti ſeu allecti, quos agnoſcit pro ſuis, eôſque diligit. *Fut. 1. paſſ.* γνωσθήσομαι, ἔται. Mat. 10. 26. Luc. 8. 17. οὐδὲ ἀπόκρυφον, ὃ οὐ γνωσθήσεται, neq; quicquam erit occultum, quod non innoteſcet. à prima perſ.

præt. pass. ἔγνωσμαι derivatur γνώμη ης ἡ, abjecto τῶ σ γνώμη, *consilium* 1 Cor. 7. v. 25. γνώμην δίδωμι, consilium do. *sententia*. Apoc. 7. 13. 1 Corin. 7. 40. κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην, secundùm meam sententiam. *permissio* Philem. ver. 14. à secunda pers. ἔγνωσαι est γνῶσις εως ἡ *cognitio*. Luc. 11. 52. 1 Cor. 8. 1. ἡ γνῶσις φυσιοῖ, scientia inflat. *facultas cognoscendi* Ephes. 3. 19. à 3. pers. ἔγνωσαι derivatur γνωστὸς ἡ ὸν *notus*, Joh. 18. 15. γνωστὸς τῷ ἀρχιερεῖ notus pontifici. Luc. 2. 44. & 23. 49. οἱ γνωστοὶ, noti, Act. 4. 10. γνωστὸν ἔστω ὑμῖν, notum sit vobis. Rom. 1. 19. τὸ γνωστὸν τοῦ Θεοῦ, quod de Deo cognosci potest. Act. 15. 18. γνωστὰ ἀπ' αἰῶνός ἐστι τῷ Θεῷ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ, nota sunt Deo ab æterno omnia opera ejus. γνώστης ου ὁ *gnarus*, Act. 26. 3. καρδιογνώστης ου ὁ *cordium scrutator*. Actor. 1. 24. in vocat. καρδιογνῶστα. ἄγνωστος ὁ ἡ *ignotus* Actor. 16. 23. ἀγνώστῳ Θεῷ, ignoto Deo. ἀγνωσία ας ἡ, *ignorantia*. 1 Pet. 2. v. 15. ἀναγινώσκω *lego*. Luc. 10. 26. πῶς ἀναγινώσκεις; quomodo legis? 2 Corin. 1. 13. ἃ ἀναγινώσκετε, quæ legitis. Apoc. 1. v. 3. μακάριος ὁ ἀναγινώσκων, beatus qui legit. *imperf.* ἀνεγίνωσκον legebam, Act. 8. 28. ἀνεγίνωσκε τὸν προφήτην, legebat prophetam. *Fut.* 1. *med.* ἀναγνώσομαι, Dan. 5. v. 20. *a.* 2. *act.* ἀνέγνων ως ω, Luc. 6. 3. οὐδὲ ἀνέγνωτε; annon legistis? Joh. 19. 20. πολλοὶ ἀνέγνωσαν (3. pl. a. 2. act. indic.) multi legerunt. *aor.* 2. *act. imperat.* ἀνάγνωθι lege. Isa. 29. v. 12. *a.* 2. *subj. act.* ἀναγνῶ ῷς ῷ Colos. 4. 16. ἵνα καὶ ὑμεῖς ἀναγνῶτε (2 pl. a. 2. act. subj.) ut & vos legatis. *aorist.* 2. *infin.* ἀναγνῶναι legere Luc. 4. 16. Apoc. 5. 4. *part. a.* 2. ἀναγνοὺς όντος ὁ Act. 23. 34. qui legit. pl. num. οἱ ἀναγνόντες, Act. 15. 31. *præs. pass.* ἀναγινώσκομαι *legor*. 2 Cor. 3. v. 15. *a.* 1. *pass.* ἀνεγνώσθην ης η, lectus fui. *aorist.* 1. *pass. subj.* ἀναγνωσθῶ ῇς ῇ legar *aorist.* 1. *pass. infin.* ἀναγνωσθῆναι legi, 1 Thes. 5. v. 27. ἀνάγνωσις εως ἡ *lectio* Actor. 13. 5. 1 Tim. 4. 13. πρόσεχε τῇ ἀναγνώσει, attende lectioni, scil. sacrarum literarum. ἀναγνώστης ου ὁ, *lector*. 3. Esdr. 8. v. 9. διαγινώσκω *plenè cognosco* Actor. 25. ver. 15. *Fut.* διαγνώσομαι τὰ καθ' ὑμᾶς Actor. 24. v. 22. διάγνωσις εως ἡ *cognitio* Actor. 25. v. 21. ἐπιγινώσκω *agnosco*, Matth. 11. v. 27. Actor. 25. v. 10. σὺ κάλλιον ἐπιγινώσκεις, tu melius *nôsti*. 2 Cor. 13. v. 5. ἢ οὐκ ἐπιγινώσκετε ἑαυτούς; annon agnoscitis vos ipsos? præs. imper. ἐπιγινωσκέτω. 1 Cor. 14. v. 37. agnoscat. 1 Cor. 16. v. 18. ἐπιγινώσκετε (2. plur.) οὖν τοὺς τοιούτους, habete ergo eos eo loco, quo digni sunt. imperf. 3. pl. Act. 27. v. 39. ἐπεγίνωσκον agnoscebant. *præt. perf. act.* ἐπέγνωκα, *cognovi*. præt. infin. ἐπεγνωκέναι, 2 Pet. 2. v. 21. part. præt. ἐπεγνωκὼς ό-τος ὁ, 1 Tim. 4. 3. τοῖς ἐπεγνωκόσι (dat. pl) τὴν ἀλήθειαν, iis qui agnoverunt veritatem. *a.* 1. *pass.* ἐπεγνώσθην 1 Cor. 13. v. 12. cognitus fuero. ἐπεγνώσθην pro ἐδιδάχθην ex idiotismo Hebræorum. confer 1 Cor. 8. 3. Gal. 4. 9. ἐπίγνωσις εως ἡ, *agnitio*. Rom. 3. v. 20. διὰ νόμου ἐπίγνωσις ἁμαρτίας,

τίας, per legem est cognitio peccati. Rom. 10. 2. οὐ κατ' ἐπίγνωσιν, non ex notitia. Colos. 1. v. 10. εἰς ἐπίγνωσιν τοῦ Θεοῦ. 1 Tim. 2 4. εἰς ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας ἐλθεῖν, in cognitionem veritatis pervenire. *Fut.* 1. *med.* ἐπιγνώσομαι 1 Corin. 13. v. 12. a. 2. ἐπέγνων ως ω. Colos. 1. v. 6. ἐπέγνωτε (2. pl.) cognovistis. Matth. 17. v. 12. καὶ οὐκ ἐπέγνωσαν (3. pl. a. 2 act. ind.) αὐτὸν, & non agnoverunt illum, scil. Eliam. *aor.* 2. *imperat.* ἐπίγνωθι, Gen. 37. 32. agnosce. a. 2. subj. ἐπιγνῷ ῷς Luc. 1. 4. Act. 22. 24 ἵνα ἐπιγνῷ (3 pers.) ut *resciret*. aor. 2. infin. ἐπιγνῶναι Actor. 24. 8. cognoscere. *part. a.* 2. ἐπιγνοὺς όντος ὁ qui cognovit, perspexit. Luc. 5. ver. 22. ἐπιγνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν, Jesus autem perspectis eorum cogitationibus. καταγινώσκω *decerno adversus aliquem, condemno.* construitur cum genit. personæ & accus. rei. θάνατον καταγινώσκειν τινὸς, capite quempiam damnare. Syntaxis tamen hæc cum accus. rei & genitivo personæ quandoque convertitur. Sicut enim dicitur καταγινώσκω σου φόνον. ita etiam more Latinorum καταγινώσκω σε φόνου. 1 Joh. 3. 20. Galat. 2. 11. ὅτι κατεγνωσμένος (part. præs. pass.) ἦν quod damnandus vel damnabilis esset. *Heterosis* pro καταγνωστέος, h. e. cujus hypocrisis erat redarguenda & damnanda. ἀκατάγνωστος ὁ ἡ qui vel quæ damnari nequit. Tit. 2. ver. 8. προγινώσκω *antea nosco, ante-decerno, prædecerno.* Actor. 26. 5. *F.* 1. *med.* προγνώσομαι. *Præt. act.* προέγνωκα, ante-decrevi. *a.* 2. *act.* προέγνων, *præ-decrevi.* Rom. 8. v. 29. οὓς προέγνω, quos præ-decrevit, Hellenismus. Græcis γινώσκειν etiam idem est quod *decerno*, sicut Henr. Steph. in Thesauri sui t. 1. p. 1829, 1830. multis probat exemplis. Et γνώμη ης ἡ idem quod *decretum.* H. Steph. t. 1. p. 1831. similiter demonstrat. *Præt. pass.* προέγνωσμαι *præ decretus* sum. 1 Pet. 1. 20. πρόγνωσις εως ἡ ante-decretum. ad formam Latinorum vocum ante-canis (Græcè προκύων) ante cœnium, ante-ambulo ónis, ante-occupatio, & idem significat quod ab Apostolo ἡ ὡρισμένη βουλὴ definitum consilium, ante-decretum Act. 2. 23. & ἡ πρόθεσις, h. e. propositum *decretum.* Rom. 8. v. 28. & Ephes. 3. 11 appellatur. Act. 2. 23. προγνώσει τοῦ Θεοῦ ἔκδοτον ante-decreto Dei traditum. συγγινώσκω q. d. *simul censeo, unâ statuo, idem sentio, ejusdem sum sententiæ.* item *conscius mihi sum.* item *ignosco, veniam do.* Aristoph. σύγγνωθί μοι, ignosce mihi. *Fut.* 1. *med.* συγγνώσομαι. Eurip. συγγνώσεταί σοι τὰ ἁμαρτίαν, ignoscet tibi peccatum. συγγνώμη ης ἡ. venia, item concessio. 1 Cor. 7. 6. τοῦτο δὲ λέγω κατὰ συγγνώμην, hoc autem dico ex concessione.

Γλυκὺς έος ὁ, γλυκεῖα ἡ, γλυκὺ έος τὸ, *dulcis* (Chald. חָלִי dulcem esse) Jacob. 3. v. 11. ἐκ τῆς αὐτῆς ὀπῆς βρύει τὸ γλυκὺ καὶ τὸ πικρὸν, scil. ὕδωρ, eodem foramine fundit dulcem & amaram aquam, Apoc. 10. v.

γλυκὺ ὡς μέλι, dulcis tanquam mel. *comparat.* γλυκίων & γλυκύτερος. Jud.14.18. τί γλυκύτερον μέλιτος; *superl.* γλύκιστος & γλυκύτατος. γλεῦκος εος τὸ *mustum*, item *vinum dulce*. Actor. 2.v.13. ὅτι γλεύκους (genit. contractus pro γλεύκεος) μεμεστωμένοι εἰσί, quia vino dulci pleni sunt. γλυκύπικρος dulcedinem amarori permixtam habens. ἐπίθετον τοῦ ἔρωτος. γλυκύτης ητος ἡ, dulcedo, Jud.9.v.11. ἀφεῖσα τὴν γλυκύτητά μου, deserens dulcedinem meam. γλυκαίνω dulce reddo F. γλυκανῶ. P. γεγλύκακα. *præt. pass.* γεγλύκαμμαι, & Atticè γεγλύκασμαι unde γλύκασμα τος τὸ dulcedo Neh.8.12. *aor.1.pass.* ἐγλυκάνθην ης η, sum dulcis factus. Exod.15.25.

Γλῶσσα vel Atticè γλῶττα ης ἡ *lingua*. (affine Chaldaico קַלָם kalles *loqui* necnon Heb. לָשׁן *lingua*) Mar.7.33. ἥψατο τῆς γλώσσης αὐτοῦ, tetigit linguam ejus. Jud.7.5. ὅς ἂν λάψῃ τῇ γλώσσῃ αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ὕδατος, quicunque lamberit linguâ sua ex illa aqua. per *metonym. causæ instrumentalis*, *sermo*. Act.2.v.4. ἤρξαντο λαλεῖν ἑτέραις γλώσσαις, cœperunt loqui aliis linguis. 1 Cor.13.v.8. γλῶσσαι παύσονται, linguæ cessabunt. 1 Cor.14.v.2. ὁ λαλῶν γλώσσῃ (pro γλώσσαις) *sermo peregrinus*, 1 Cor.14.14. ἐὰν γὰρ προσεύχωμαι γλώσσῃ, si precer linguâ, h. e. idiomate incognito. γλωσσώδης εος ὁ ἡ linguax. Eccles.8.ver 4. μὴ διαμάχου μετὰ ἀνθρώπου γλωσσώδους, nè contende cum homine loquaci. Proverb.21.v.19. γυνὴ μάχιμος καὶ γλωσσώδης, mulier rixosa & linguax. ἑτερόγλωσσος ου ὁ ἡ, qui vel quæ alterius seu diversæ linguæ est. 1 Cor.14.v.21. ἐν ἑτερογλώσσοις, καὶ ἐν χείλεσιν ἑτέροις λαλήσω τῷ λαῷ τούτῳ, per diversæ linguæ homines, & per alia labia loquar populo huic.

Γναφεὺς έως ὁ *fullo* Marc.9.3. οἷα γναφεὺς ἐπὶ τῆς γῆς οὐ δύναται λευκᾶναι, qualia non potest fullo in terra dealbare. γναφεύω sum fullo, artem fullonicam exerceo. ἄγναφος ου ὁ ἡ impexus a um. item *novus a um*. Mat 9.v.16. quod Matthæus vocat ῥάκος ἀγνάφου, id Luc.5. ver.36. dicitur ἱμάτιον καινόν. Thema est γνάπτω sive γνάφω carpendo vellicandóque expolio, carmino, carpo, (pectines fullonici, quibus utuntur, dicuntur Græcè γναφικοὶ κτένες.) Fut. γνάψω. præt.act. γέγναφα. præt.pass. γέγναμμαι.

Γνόφος ου ὁ *tenebræ*. item *turbo*. Ex nomine νέφος εος τὸ nebula fit νόφος ου ὁ, & assumpto τῷ γάμμα ex Æolica dialecto γνόφος ου ὁ. Heb.12.v.18. γνόφῳ, καὶ σκότῳ, καὶ θυέλλῃ ad turbinem, caliginem, & procellam.

Γνωρίζω *notum facio*, item *scio*. Philip.1.ver.21. οὐ γνωρίζω nescio, ignoro. conjecto verò hoc verbum derivari à γινώσκω, unde etiam est Latinum *nosco*. dicique γνωρίζω pro γνωριμίζω à γνώριμος, ὡς εὐφωνότερον. F. γνωρίσω Ephes.6.v.21. πάντα ὑμῖν γνωρίσει (3. sing. fut.1. act. indic.) Τυχικὸς, omnia vobis nota faciet Tychicus. Colos.4.9.

πάντα ὑμῖν γνωριῶσι (3.pl. fut.1. act. Atticè pro γνωρίσουσι) τὰ κατὰ scil. ὄντα omnia vobis exponent, quæ hìc geruntur. a.1.act. ἐγνώρισα, ας, ε. Johan.15.15. ἐγνώρισα ὑμῖν, nota feci vobis. Act. 2.28. ἐγνώρισάς (2.sing.a.1. act.indic.) μοι ὁδοὺς ζωῆς, notas mihi fecisti vias vitæ. Luc.2.15. ὃ ὁ Κύριος ἐγνώρισεν ἡμῖν, quod DOMINUS notum fecit nobis. 2 Pet.1 v.16. ἐγνωρίσαμεν (1.pl.a.1.act. indic.) ὑμῖν τὴν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ δύναμιν, notam vobis fecimus Domini nostri JESU CHRISTI potentiam. Coloss.1.27. οἷς ἠθέλησεν ὁ Θεὸς γνωρίσαι (a.1. act. infinit.) quibus Deus voluit notum facere. Ephes.1. ver.9. γνωρίσας (part.a.1. act.) ἡμῖν τὸ μυστήριον τοῦ θελήματος αὐτοῦ, postquam notum nobis fecit mysterium voluntatis suæ. *præs. pass.* γνωρίζομαι innotesco, patesio, Philip.4. v.6. τὰ αἰτήματα ὑμῶν γνωριζέσθω (3.sing.præs.pass. imperat.) πρὸς τὸν Θεόν, petitiones vestræ innotescant apud DEUM. *præt.pass.* ἐγνώρισμαι σαι ται. *aorist.1.pass.* ἐγνωρίσθην ης η, innotui. Ephes. 3. ver.5. οὐκ ἐγνωρίσθη τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων, non patefactum fuit filiis hominum. Ephes.3.10. ἵνα γνωρισθῇ (3.sing. aor.1. pass. subj.) νῦν ταῖς ἀρχαῖς, ut nunc innotescat imperiis, scil. mysterium evangelii. Γνώριμος ὁ ἡ. *notus a.* compar. γνωριμώτερος. superl. γνωριμώτατος. ἀναγνωρίζω agnosco. Act.7 13. ἀνεγνωρίσθη (3.sing. aor.1.pass.) Ἰωσὴφ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ, agnitus fuit à fratribus suis. F. ίσω. διαγνωρίζω dignosco, item *divulgo*. F. ίσω. aor.1.act. διεγνώρισα. Luc. 2. ver.17. διεγνώρισαν (3.pl.a.1. act.indic.) περὶ τοῦ ῥήματος τοῦ λαληθέντος αὐτοῖς, divulgaverunt quæ dicta fuerant illis, dissemi-nârunt.

Γογγύζω murmuro (Etym. sit à γρύζω grunnio) Joh. 6.61. ὅτι γογγύζουσι περὶ τούτου, eos murmurare de hoc. Joh.7.32. ἤκουσαν τοῦ ὄχλου γογγύζοντος (part.præs. act.) ταῦτα περὶ αὐτοῦ audiverunt turbam murmurantem hæc de ipso. Johan.6.43. μὴ γογγύζετε (2.pl.præs.act.imperat.) μετ' ἀλλήλων, nè murmurate inter vos. imperf. ἐγόγγυζον ες ε. *murmurabam*. Matth.20. ver.11. ἐγόγγυζον (3.pl imperf.) κατὰ τοῦ οἰκοδεσπότου murmurabant adversus patremfamilias. *obmurmurabant*. Luc.5 v.30. ἐγόγγυζον οἱ γραμματεῖς πρὸς τοὺς μαθητὰς, obmurmurabant Scribæ. *præt. act.* γεγόγγυκα. aor. 1. act. ἐγόγγυσα. Fut. γογγύσω. 1 Cor.10:10. *præt. pass.* γεγόγγυσμαι, unde oritur γογγυσμὸς οῦ ὁ *murmur, mussitatio*. Johan. 7.12. γογγυσμὸς πολὺς περὶ αὐτοῦ ἦν, mussitatio multa de eo erat. Philip.2. v.14. πάντα ποιεῖτε χωρὶς γογγυσμῶν, omnia facite absque murmurationibus. γογγυστὴς οῦ ὁ *murmurator*. Judæ v.16. οὗτοί εἰσι γογγυσταὶ, μεμψίμοιροι, hi sunt murmuratores, queruli. διαγογγύζω obmurmuro. imperf. διεγόγγυζον ες ε. Luc. 15.2. F. ύσω. Præt. act. διαγεγόγγυκα.

Γόης ητος ὁ *impostor*, propriè incantator & præstigiator, qui præstigiis aliorum oculos præstringit,

stringit, & fallit. à verbo γοάω ῶ gemo, deploro, defleo. Hinc γόος ὁ luctus. 2 Tim. 3.13. πονηροὶ ἄνθρωποι καὶ γόητες, mali homines & impostores. γοητεύω incanto fascino. γοητεία ας ἡ veteratoria ars, incantatio. 2 Mac. 12.24. μετὰ πολλῆς γοητείας ἐξαφεῖναι, multis veteratoriis artibus (petivit) ut se dimitterent.

Γόνυ γόνατος τὸ *genu* (Etym. à κονέω ῶ, *festino*, *curro*, deducit. γόνυ pro κονυ. κ. γ. χ. sunt literæ palati, & proinde ὁμογενεῖς καὶ ὁυμμετάβολοι. Pindarus Nem. od. 9. v. 409. οἷς γόνυ χλωρόν, quibus genu est viride. periphrasis florentis ætatis) Act. 9.40. θεὶς τὰ γόνατα προσηύξατο, positis genibus oravit. Luc. 5. 8. προσέπεσε τοῖς γόνασι (dat. pl.) τοῦ Ἰησοῦ, accidit ad genua JESU. Rom. 11. v. 4. οἵτινες οὐκ ἔκαμψαν γόνυ τῇ Βάαλ (scil. εἰκόνι) qui non flexerunt genu Baali. Rom. 14.11. & Isa. 45.23. ἐμοὶ κάμψει πᾶν γόνυ καὶ ὀμεῖται, mihi se flectet omne genu, & jurabit.

Γράφω (Etym. à γράω sculpo) *scribo*, (item, *pingo* Isa. 44. ver. 9.) 1 Johan. 2. v. 12. γράφω ὑμῖν τεκνία, scribo vobis filioli. *describo*. Rom. 10. ver. 5. Μωσῆς γράφει δικαιοσύνην τὴν ἐκ νόμου, Moses describit justitiam quæ est ex lege. 2 Cor. 1. v. 13. οὐ γὰρ ἄλλα γράφομεν ὑμῖν, non enim alia scribimus vobis. Johan. 19. 2. 21. μὴ γράφε (2. sing. præsen. act. imperat.) nè scribe. 3 Johan. vers. 13. πολλὰ εἶχον γράφειν (præs. act. infinit.) ἀλλ᾽ οὐ θέλω διὰ μέλανος καὶ καλάμου σοι γράψαι (a. 1. act. infin.) multa possem scribere, sed nolo atramento & calamo tibi scribere. Joh. 8. v. 6. τῷ δακτύλῳ ἔγραφεν (3. sing. imperf. act.) εἰς τὴν γῆν, digito scribebat in terra. scil. literas formabat in pulvere, quo gestu indicabat, quæstionem sibi propositam ad se non pertinere. *F.* γράψω. Apoc. 3. v. 12. *a. 1. act.* ἔγραψα ας ε. Gal. 6. 11. ὑμῖν ἔγραψα τῇ ἐμῇ χειρὶ, vobis scripsi manu meâ. 1 Cor. 7. 1. περὶ ὧν ἐγράψατέ (2. pl. a. 1. act. indic.) μοι, de quibus mihi scripsistis. Act. 18. v. 27. ἔγραψαν (3. pl. a. 1. act. indic.) τοῖς μαθηταῖς scripserunt discipulis. *aor. 1. act. imperat.* γράψον ἄτω. Luc. 16. v. 6. *part. a. 1. act.* γράψας αντος ὁ Act. 15.23. γράψαντες διὰ χειρὸς αὐτῶν τάδε, quum manu suâ hæc scripsissent. *Præt. act.* γέγραφα ας ε, quod cum præt. med. coincidit. Johan. 19.22. ὃ γέγραφα γέγραφα, quod scripsi scripsi. Atticè etiam γεγράφηκα à γραφέω. 2 Mach. 1.7. *Præt. pass.* γράφομαι scribor. Johan. 21.25. ἅτινα ἐὰν γράφηται (3. sing. præs. pass. subj.) καθ᾽ ἕν, οὐδὲ αὐτὸν οἶμαι τὸν κόσμον χωρῆσαι τὰ γραφόμενα (part. præs. pass.) βιβλία, quæ si scribantur sigillatim, nè mundum quidem ipsum opinor capere libros qui scriberentur. *præt. pass.* γέγραμμαι ψαι πται. Matthæi 2. v. 5. οὕτω γὰρ γέγραπται, sic enim scriptum est. Luc. 24. v. 44. δεῖ πληρωθῆναι πάντα τὰ γεγραμμένα, oportere impleri omnia quæ scripta sunt. Quandoque subauditur. Luc. 22.37. καὶ τὰ περὶ ἐμοῦ (scil. γεγραμμένα) τέλος ἔχει. *plusq. perf.* ἐγεγράμμην ψο πτο 1 Reg. 21. 9. *a. 1. pass.* ἐγράφην

ας ἡ Luc.10. v.20. ὅτι τὰ ὀνόματα ὑμῶν ἐγράφη ἐν τοῖς οὐρανοῖς, gaudete, nomina veſtra ſcripta eſſe in cœlis. 1 Cor.10.11. ἐγράφη (3. ſing. a.2.paſſ. indic.) δὲ πρὸς νουθεσίαν ἡμετέραν, ſcripta verò ſunt ad noſtri admonitionem. Gal.6. in fine. πρὸς Γαλάτας ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης, ad Galatas *miſſa fuit* Româ. fut.2 paſſ γραφήσομαι ῃ εται ſcribar. Pſal.139.15. a.1.med. ἐγραψάμην ω ατο ſcripſi. Pro.25.1. γράμμα]ος τὸ *litera*. 2 Cor.3.6. τὸ γράμμα ἀποκτείνει litera occidit, h.e. lex literis comprehenſa, non conferens vires ad præſtandum, ſcilicet quatenus docetur legaliter, ſeparata à gratia CHRISTI. Lucæ 23. v. 38. γράμμασιν ἑλληνικοῖς καὶ ῥωμαϊκοῖς, literis Græcis & Latinis. *tabulæ* Luc.16. ver.6. δέξαι σου τὸ γράμμα, cape tabulas tuas. γράμματα ων τὰ *liber, ſcripta*. Johan.5. v.47. εἰ δὲ τοῖς ἐκείνου γράμμασιν οὐ πιστεύετε, πῶς τοῖς ἐμοῖς ῥήμασι πιστεύσετε; ſi illius (Moſis) ſcriptis non creditis, quomodo verbis meis credetis? *epiſtola*. Act.28.21. οὔτε γράμματα περὶ σοῦ ἐδεξάμεθα, neque literas de te accepimus. *literæ, eruditio*. Act.26.24. τὰ πολλά σε γράμματα εἰς μανίαν περιτρέπει, multæ literæ te ad inſaniam adigunt. *Sacra Scriptura*. 2 Tim.3.15. τὰ ἱερὰ γράμματα οἶδας, ſacras literas nôſti. γραμματεὺς έως ὁ *ſcriba* Matth.7.29. οὐχ ὡς οἱ γραμματεῖς, non ſicut Scribæ. *præco verbi divini* in N. T. Matth.13.52. γραμμὴ ῆς ἡ linea. γραφεὺς έως ὁ pictor. idem quod ζωγράφος ου ὁ qui animalia depingit, ex ζῶον animal, & γράφω pingo. vel qui ad vivum alio-rum refert vultus, ex ζωὸς vivus, & γράφω. ζωγραφία ας ἡ pictura, Eccleſ. 38.32. ζωγραφέω pingo. F. ήσω. a.1. ἐζωγράφησα Iſa.49.v.16. P. act. ἐζωγράφηκα præt.paſſ. ἐζωγράφημαι. Ezech. 23.14. ζωγραφική, ſcil. τέχνη pictoria. ζωγραφικὸς οῦ ὁ peritus pingendi. γραφὶς ίδος ἡ *ſtylus* Exod.32.4. γραφὴ ῆς ἡ *ſcriptura* 1 Tim.3. v.16. πᾶσα γραφὴ θεόπνευστος, omnis ſcriptura divinitùs inſpirata. *dictum ſcripturæ* Joh.19.v.37. καὶ πάλιν ἑτέρα γραφὴ λέγει, ὄψονται εἰς ὃν ἐξεκέντησαν, & rurſus alius ſcripturæ locus dicit, videbunt quem transfixerunt. γραφαὶ ῶν αἱ *ſcripturæ divinæ literæ* κατ' ἐξοχήν. Matthæi 22.29. πλανᾶσθε, μὴ εἰδότες τὰς γραφάς, erratis, neſcientes ſcripturas. Joh.5.29. ἐρευνᾶτε τὰς γραφάς, ſcrutamini ſcripturas. 1 Cor.15.3. ἀπέθανεν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν κατὰ τὰς γραφάς mortuum eſſe pro peccatis noſtris ſecundùm ſcripturas, h.e. ſecundùm prophetias Veteris Teſtamenti, nec non ſacrificia, quæ erant prophetiæ viſibiles. ἀγράμματος (ἀναλφάβητος) ὁ ἡ illite-*ratus*, planè rudis. Act.4.13. ὅτι ἀγράμματοί εἰσι καὶ ἰδιῶται, illiteratos illos eſſe & idiotas. γραπτὸς ἡ ὀν, *ſcripus a um*. Rom.2.15 γραπτὸν ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν inſcriptum cordibus ſuis. ἀπογράφω *in tabulas refero*. ἀπογράφομαι *deſcribor*, in tabulas *referor, cenſeor*. Luc.2. v.1. ἀπογράφεσθαι πᾶσαν οἰκουμένην, ut deſcriberetur totus terrarum

bis, hoc est, provinciæ à Romanis subjectæ. Syn. integri. hyperbolica. ἀπογράφεσθαι describi, h. e. ut descriptis omnium civitatum capitibus, intelligeretur, quæ cujusque regionis, urbis & familiæ facultates essent. *nomen meum do, edo nomen meum, profiteor*, ut in album militum referatur. Xenoph. pæd. 2. Cyrus ita alloquitur Medos: ἀπογραφέσθω πρὸς τὸν ταξίαρχον εἰς τὴν ὁμοίαν τάξιν ἡμῖν, nomen professus apud cohortis præfectum, nobiscum eodem sit loco. & paulò post, οὗτοι δὴ ἀπογραφόμενοι πάντες, ἀναλαβόντες τὰ ὅπλα πάντες itaque omnes nomina sua professi arma accipiunt. *a.* 1. *med.* ἀπεγραψάμην descripsi, & descriptus fui. Luc. 2. v. 5. ἀπογράψασθαι σὺν Μαριὰμ, ut describeretur cum Maria. *conscribor*. præt. pass. ἀπογέγραμμαι, Heb. 12. 23. ἐν οὐρανοῖς ἀπογεγραμμένων (part. præt. pass. gen. pl.) qui conscripti sunt in cœlis. *præt. med.* ἀπογέγραφα, unde est ἀπογραφὴ ῆς ἡ, *descriptio*. Luc. 2. 2. αὕτη ἡ ἀπογραφὴ πρώτη ἐγένετο, hæc descriptio prima facta est. ἐγγράφω, inscribo. Fut. ψω. a. 1. ἐνέγραψα. præt. act. ἐγγέγραφα, præs. pass. ἐγγράφομαι, *inscribor*, 2 Cor. 3. v. 3. ἐγγεγραμμένη οὐ μέλανι, inscripta non atramento. ἐπιγράφω inscribo. F. ἐπιγράψω. Heb. 8. 10. ἐπὶ καρδίας αὐτῶν ἐπιγράψω αὐτούς, cordibus illorum inscribam eas leges. *præt. act.* ἐπιγέγραφα. *a.* 1. *act.* ἐπέγραψα. *præs. pass.* ἐπιγράφομαι ῃ ται, inscribor. *præt. pass.* ἐπιγέγραμμαι. part. præt. ἐπιγεγραμμένος η ον, Marc. 15. v. 26. plusq. perf. ἐπεγεγράμμην ψο πτο, Act. 17. 23. ἐφ' ᾧ (βωμῷ) ἐπεγέγραπτο, cui aræ inscriptum erat. ἐπιγραφὴ ῆς ἡ, *inscriptio*, Mar. 12. 16. τίνος ἡ εἰκὼν αὕτη καὶ ἐπιγραφή; cujus hæc est imago & inscriptio? προγράφω, *ante scribo*. verbum hoc commune est *scripturæ* & *picturæ*, sicut & ipsum simplex. F. ψω. P. προγέγραφα. *a.* 1. *act.* προέγραψα ας ε. Ephes. 3. 3. καθὼς προέγραψα ἐν ὀλίγῳ, sicut antea paucis scripsi: item *ante-decerno*. Demosth. γράφειν τὸν πόλεμον, decernere bellum & Olynth. 1. σὺ γράφεις ταῦτ' εἶναι στρατιωτικά; an tu decernis, ut hæ pecuniæ in usum bellorū conferantur? Olynth. 3. τοῖς γράψασι, qui decreverant. præs. pass. προγράφομαι, *ante-decernor*. *præt. pass.* προγέγραμμαι Judæ v. 4. πάλαι προγεγραμμένοι εἰς τοῦτο τὸ κρίμα, jam olim prædecreti ad hoc judicium. *aorist.* 2. *pass.* προεγράφην ης η, *antea scriptus fui*. Roman. 15. v. 4. ὅσα γὰρ προεγράφη, εἰς τὴν ἡμετέραν διδασκαλίαν προεγράφη, quæ antè scripta sunt, ad nos docendos antè scripta sunt. *coram depictus fui*, Galat. 3. ver. 1. οἷς κατ' ὀφθαλμοὺς Ἰησοῦς Χριστὸς προεγράφη (3. sing. a. 2 pass. indicat.) quibus ob oculos JESUS CHRISTUS coram fuerat depictus. ὑπογράφω, subscribo. ὑπογραμμὸς οὗ ὁ, *exemplar*, 1 Pet. 2. 21. Χειρόγραφον ου τό, *chirographum*, cautio nostrâ ipsorum manu scripta. χειρογραφέω ῶ chirographo caveo vel promitto. Colos. 2. v. 14. ἐξαλείψας τὸ καθ' ἡμῶν χειρόγραφον τοῖς δόγμασι, deleto quod adversus nos erat rituum chirographo.) (ἀποχὴ ῆς ἡ apocha, scriptum,

ſcriptum, quo pecuniam debitam ſe accepiſſe creditor teſtatur, debitorémque liberat. συγγραφὴ ῆς ἡ idem eſt quod χειρόγραφον ȣ τὸ Iſ. 58. v. 6.

Γραῖα ας ἡ anus, vetula, quaſi γεραιὰ, à γέρων ſenex. Atticè γραῦς γραὸς ἡ, & γρηῦς γρηὸς ἡ Ionicè, quæ dialectus Homero eſt perfamiliaris. γραώδης εος ὁ ἡ *anilis*, 1 Timoth. 4. 7. τοὺς δὲ βεβήλους καὶ γραώδεις (accuſ. plur. contractus pro γραώδεας) μύθους παραιτοῦ, cæterùm profanas & aniles fabulas rejice.

Γρηγορέω ῶ vide infrà ἐγρήγορος ȣ ὁ, vigil.

Γυμνὸς ἡ ὀν *nudus a um.* Sic dictus quaſi γυῖα μόνα ἔχων, qui nudam oſtendit cutem, non veſtibus tectam. Gen. 2. 25. ἦσαν οἱ δύο γυμνοὶ erant illi ambo nudi. Job. 1. 21. γυμνὸς ἐξῆλθον ἐκ κοιλίας, nud⁹ egreſſus ſum ex utero. Iſa. 58. 7. ἐὰν ἴδῃς γυμνὸν, περίβαλε, ſi videris nudum, veſti eum. Marc. 14. 51. ἐπὶ γυμνοῦ ſcil. σώματος, ſuper nudum corpus. Iſa. 20. 2, 3. γυμνὸς καὶ ἀνυπόδετος, nudus & diſcalceatus, ſeu non calceatus (γυμνόπους) ſed Suidas vult ſcribendum ἀνυπόδυτος. *pannoſus*, laceras veſtes habens, non calceatus, non munitus adverſùs frigora. Mat. 25. 43. γυμνὸς (ἤμην) καὶ οὐ περιεβάλετέ με, nudus eram, & non amiciviſtis me. *ſine corpore* 2 Corin. 5. 3. οὐ γυμνοὶ εὑρεθησόμεθα non nudi reperiemur, h. e. corpore exuti. Eſt enim corpus quaſi veſtis animæ. *ſolo amiculo ſuccinctus.* Joh. 21. 7. ἦν γὰρ γυμνὸς erat enim nudus Petrus. *ſine pallio* & veſtibus exteri[illegible]ibus. Mar. 14. 52. γυμνὸς ἔφυγεν ἀπ' αὐτῶν, nudus ab iis profugit. Act. 19. v. 15. γυμνοὶ καὶ τετραυματισμένοι, nudi & vulnerati fugerunt. per metaph. *ſine ſanctitate*, Apoc. 3. 17. ὅτι σὺ ταλαίπωρος, ἐλεεινὸς, καὶ πτωχὸς, καὶ τυφλὸς, καὶ γυμνὸς, quod ſis ærumnoſus, miſerabilis, & pauper, & cœcus, & nudus. Ezech. 16. 22. σὺ δὲ ἦσθα γυμνὴ καὶ ἀσχημονοῦσα, tu autem erar nuda & plena ignominiis. *ſolus* 1 Cor. 15. 37. γυμνὸν κόκκον ſolum granum. *exutus divitiis hujus mundi.* Apoc. 17. 16. ποιήσουσιν αὐτὴν γυμνὴν, reddent eam nudam, ſcil. meretricem illam Babylonicam. Idem illi accidet quod avi Æſopicæ: Plumas enim illas quibus ſuperbit, à variis accepit regibus, qui impuritate ejus tandem cognitâ ſua repetent, eámque *toti mundo* exponet ludibrio. γυμνότης ητος ἡ *nuditas paupertas*. 2 Cor. 11. 27. Rom. 8. 35. γυμνητεύω, propriè ſum miles levis armaturæ. item *nudus ſum*. derivatur à nomine γυμνήτης vel γυμνὴς ῆτος ὁ miles levis armaturæ: nō cataphract⁹. 1 Cor. 4. 11. γυμνητεύομεν, κολαφιζόμεθα, nudi ſumus, colaphis cædimur. γυμνόω ῶ denudo. F. ώσω. P. γεγύμνωκα. Gen. 9: 21. καὶ ἐγυμνώθη (3. ſing. a. 1. paſſ. indic.) ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, & denudatus eſt (Noach⁹) in tentorio ſuo. γυμνάζω propriè, me nudū exerceo in palæſtra. item per ſyn. ſpeciei *exerceo*. 1 Tim. 4. 7. γύμναζε (2. ſ. præſ. imperat. act.) σεαυτὸν πρὸς εὐσέβειαν, exerce teipſum ad pietatem. F. άσω. Præt. act. γεγύμνακα. Præt. paſſ. γεγύμνασ[...]

Hinc part.præt. paſſ. γεγυμνασμένος η ον *exercitatus a.* Heb. 5. 14. & 12. 11. 2 Pet. 2. 14. γυμνασία ας ἡ *exercitatio.* 1 Tim. 4. 8. ἡ γὰρ σωματικὴ γυμνασία πρὸς ὀλίγον ἐστὶν ὠφέλιμος, corporalis verò exercitatio (qualis eſt athletarum, item τῶν σταδιοδρόμων. confer 1 Cor. 9. 25. item qua quis affligit corpus ſuum abſtinentiâ certorum ciborum, &c.) ad pauca eſt utilis. γυμνάσιον ου τὸ, propriè, locus ubi nudi pugiles ſe exercebāt 2 Mach. 4. 12. Per metaph. *Schola*, quæ eſt cœtus ſe exercentium in linguarum cognitione, ſapientiâ & virtute, bella gerentium cum Satana, mundo & carne.

Γυνὴ γυναικὸς (tanquā à γυναὶξ) ἡ *fœmina.* Dicitur verò γυνὴ q. γονὴ à γέγονα nat⁹ ſum. Naſcimur enim ex illa Gen. 2. 23. αὕτη κληθήσεται γυνὴ, hæc vocabitur fœmina. Heb. vira. Pro. 19. 14. παρὰ Κυρίου ἁρμόζεται γυνὴ ἀνδρὶ, à DOMINO aptatur fœmina viro. *mulier* Marc. 7. 26. ἦν δὲ γυνὴ ἑλληνὶς, erat verò mulier Græca. *uxor* (q. unica ſoror) Tit. 1. v. 6. μιᾶς γυναικὸς ἀνὴρ, unius uxoris vir. qui non ſit πολύγαμος. *virgo* Gal. 4. 4. γενόμενον ἐκ γυναικὸς, natum ex muliere, h. e. virgine. Sic Gen. 3. 15. σπέρμα γυναικὸς ſemen mulieris. hoc eſt, virginis Mariæ. Sic Ἰλιαδ. α. ver. 348. Briſeis adhuc virgo vocatur γυνή. ἡ δ' ἀέκουσ' ἅμα τοῖσι γυνὴ κίεν, *hæc invita ſimul cum illis virgo ibat.* Hæc ipſa γυνὴ v. 336. 337. &c. vocatur κούρη. h. e. *adoleſcentula*, cui *reſpondent* Hebræa בתולה Geneſ. 24. v. 16. Jer. 31. 4. עלמה Iſa. 7. v. 14. ſeu נערה Gen. 24. 14. *mater* Iſa. 49. 15. μὴ ἐπιλήσεται γυνὴ τοῦ παιδίου αὐτῆς (pro αὐτῆς) num obliviſcetur mater filioli ſui? *effœminati* & puſillanimi dicuntur γυναῖκες mulieres Jer. 50. 37. ἔσονται ὡσεὶ γυναῖκες. Nah. 3. 13. ἰδοὺ ὁ λαός σου ὡς γυναῖκες. vocat. ὦ γύναι Mat. 15. 28 dat. pl. γυναιξί. 1 Cor. 14. 35. αἰσχρὸν γυναιξὶν ἐν ἐκκλησίᾳ λαλεῖν, turpe eſt mulierib⁹ in Eccleſia loqui. γυναικεῖος εία εῖον *muliebris.* 1 Pet. 3. v. 7. ὡς ἀσθενεστέρῳ σκεύει τῷ γυναικείῳ ἀπονέμοντες τιμὴν, vaſi muliebri ut infirmiori tribuentes honorem, γυναικεῖον ου τὸ Gynæceum. idem quod γυναικὼν, ῶνος ὁ conclave ſeu contubernium mulierum. Eſth. 2. 14. φιλόγυνος ου ὁ mulieroſus. ὁ γυναικοκρατούμενος qui à fœmina regitur γυναικίζω, mulierum mores imitor. γυναικάριον ου τὸ, *uxorcula, mulier cula* 2 Tim. 3. 6.

Γωνία ας ἡ *angulus*, **Winckel**, Act. 26. 26. ἐν γωνίᾳ *clam.*) (**Ecke**, Mat. 6. 5. ἐν ταῖς γωνίαις πλατειῶν, in platearum angulis (h. e. *palam*) i. e. ubi viæ deſinunt, videl. in compitis & quadriviis, ubi major ſolet eſſe hominum concurſus, quàm alibi. Latina vox eſt ambigua, ſed Germani accuratè diſtinguunt Sic Pro. 7. 12. παρὰ πᾶσαν γωνίαν ἐνεδρεύει, meretrix juxta omnem angulum inſidiatur. per *metaph.* Mat. 21. 24. ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας fact⁹ eſt lapis angularis, **Eckſtein.** *extremitas.* Apoc. 7. v. 1. ἑστῶτας ἐπὶ τὰς τέσσαρας γωνίας τῆς γῆς, inſiſtentes quatuor terræ angulis. ἀκρογωνιαῖος αία αῖον, imus a um, *angularis e*, Epheſ. 2. 20. 1 Pet. 2. 6. λίθον

ἀκρογωνιαῖον, lapidem imum angularem, qui ædificium sustinet, cui ædificii moles incumbit. τετράγωνος ὁ ἡ, quadratus, *quadrangularis*. Apoc. 21. v. 16. πόλις τετράγωνος, civitas quadrangularis. Exod. 27. v. 1. τετράγωνον ἔσαι τὸ θυσιαςήριον, altare erit quadratum.

Δ Est quarta litera, sic dicta ab Arabico דאל, vel potiùs ab Hebræo daleth seu deleth, addito α in fine, abjectâ aspiratione pro more, & per syncopen τοῦ ε ψιλοῦ fit ex δέλετα δέλτα. דֶּלֶת deleth, Hebraicè significat *januam*, cum accentu distinguente דָּלֶת daleth. Sic vocatur ab externa figura. In numero valet quaternarium. δέλτος ὁ ἡ, pugillares, à forma τοῦ Δ. item *liber*.

Δαίμων ονος ὁ ἡ, *dæmon*. In divinis literis semper pro *malo* & *noxio spiritu* ponitur. (Sic dictus. q.d. δαήμων peritus, ex δαίω disco, scio, divido. F. δαήσω. a. 1. act. ἐδάησα. præ. act. δεδάηκα. præt. med. δέδαα. præt. pas. δεδάημαι, peritus sum. a. 2. pass. ἐδάην ης η, scivi) Luc. 8. 29. ἠλαύνετο ὑπὸ τοῦ δαίμονος, agitabatur à dæmone. Mat. 8. 31. οἱ δὲ δαίμονες παρεκάλουν αὐτὸν, dæmones verò orabant eũ. Apoc. 16. 14. εἰσὶ γὰρ πνεύματα δαιμόνων, sunt n. spiritus dæmonum. δαιμόνιος ὁ ἡ *ad dæmonem pertinens*. item *miser*. Hesiod. δαιμονίη τί λέληκας; quid misera strepis? Hinc est δαιμόνιον ου τὸ scil. πνεῦμα, *dæmonium*, *spiritus miser*. Scil. falsi dii, h.e. impuri spiritus à profanis colebantur, & propter oracula δαήμονες, h.e. scientes putabantur. pro δαήμονες verò dixerunt δαίμονες, δαιμόνια. Luc. 11. v. 14. καὶ ἦν ἐκβάλλων (pro ἐξ βάλλ) δαιμόνιον & ejecit dæmoniũ. 1 Cor. 10. τοῖς δαιμονίοις θύει, καὶ οὐ Θεῷ, dæmoniis immolant, & non D[eo]. Hic videmus quo loco apostoli habuerit Ethnica nomina, quorũ tamen nominibus hodie p... ræq; scholæ personant, de quibus suprà in præfatione. Sed δαιμόνια, *dii*, in bonam partem capi videtur, Act. 17. 18. δαιμονίζω pro dæmone habeo. Fut. ... P. δεδαιμόνικα. præs. pas. δαιμονίζομαι, *à dæmonio teneor*, *possideor*, *à cacodæmone vexor*, *torqueor*. M... 15. 22. ἡ θυγάτηρ μου κακῶς δαιμονίζεται, filia mea malè à dæmonio vexatur. part. præs. pass. δαιμονιζόμενος ου ὁ, Matth. 12. v. ... *dæmoniacus*. præt. pass. δεδαιμόνισμαι σαι σται. a. 1. pass. ἐδαιμονίσθην ης η, unde est part. a. 1. p... δαιμονισθεὶς ἔντος ὁ Luc. 8. v. 36. ἐσώθη ὁ δαιμονισθεὶς, quomodo liberatus fuisset, qui fuerat dæmoniacus. δαιμονιώδης εος ... propriè, plẽus cacodæmone. ... jectiva n. in ώδης copiam no... & plenitudinem. *dæmoniacum*, *ad dæmonia pertinens*, Jac. 15. δεισιδαίμων ονος ὁ ἡ, *superstitiosus a um* q.d. δέος τῶν δαιμόνων met⁹ dæmonis. δείδω, timeo. ... δείτομαι. præt. act. δέδια, pro ... usitatum est præt. med. δέδ... (Job. 3. 19. & 41. 2.) pro δείδ... ad vitandum concursum ... δέλτα, qui futurus fuisset ... φωνος. pro δέδοικα abjectis ... sitatum etiam est δίδια ... poeticè δείδια ... præt. pa...

δῆμαι σαι ται, unde est δεῖμα τος τὸ, metus. Sap. 17.8. & δεῖσις εως ἡ, timor, metus. comparat. δεισιδαιμονέστερος α ον, *superstitiosior*, Act. 17.22. superl. δεισιδαιμονέστατος η ον, superstitiosissimus a um. δεισιδαιμονία ας ἡ, *superstitio*, Act. 15.19.

Δάκνω *mordeo*. (Etym. ex δα valde, & καίνω τὸ κόπτω scindo. Malo ab Hebr. דָּכָא attrivit.) Gal. 5.15. εἰ δὲ ἀλλήλους δάκνετε, si alii alios mordetis, h.e. conviciis proscinditis. *Fut.* 1. *act.* δήξω, pro quo usitatum est *fut.* 1. *med.* δήξομαι, mordebo. Eccl. 10.8. Amo. 9.3. *a.* 2. *act.* ἔδακον ες ε momordi. *præt. act.* δέδηκα. *præt. pass.* δέδηγμαι. *a.* 1. *pass.* ἐδήχθην. Num. 21. 8. ἐὰν δάκῃ (3. sing a. 2. act. subj.) ὄφις ἄνθρωπον, πᾶς ὁ δεδηγμένος ἰδὼν αὐτὸν (scil. ὄφιν χαλκοῦν) ζήσεται, si momorderit serpens quempiam, quicunque morsus aspexerit eum (æneum serpentem) vivet, h.e. sanitatem recipiet, & in vivis permanebit. δῆγμα τος τὸ, Mich. 5.5. δὴξ δηκὸς ἡ vermis ligna corrodens.

Δάκρυ υος τὸ, *lacryma*. (à δάκνω mordeo) Mar. 9.24. μετὰ δακρύων cum lacrymis. Luc. 7.44. αὕτη δὲ τοῖς δάκρυσιν ἔβρεξέ μου τοὺς πόδας, hæc verò lacrymis rigavit pedes meos. δάκρυον ου τὸ, *idem*, Apoc. 21.4. ἐξαλείψει ὁ Θεὸς πᾶν δάκρυον, absterget Deus omnem lacrymam. δακρύω, *lacrymor*, fleo. F. ύσω. *aor.* 1. *act.* ἐδάκρυσα ας ε, Joh. 11.35. ἐδάκρυσεν ὁ Ἰησοῦς, flevit JESUS *præt. act.* δεδάκρυκα. *præt. pass.* δεδάκρυμαι, unde est δάκρυμα τος τὸ, lacryma pro dacryma, mutato δ in λ, quæ sunt literæ ejusdem organi, & proinde inter se εὐμετάβολοι, h.e. faciles permutatu.)

Δάκτυλος ου ὁ *digitus* (à δέχομαι seu Ionicè δέκομαι capio) Mar. 7. 33. ἔβαλε τοὺς δακτύλους αὐτοῦ εἰς τὰ ὦτα αὐτοῦ, misit digitos suos in aures ejus. *virtus, potentia*. Luc. 11. v. 20. ἐν δακτύλῳ τοῦ Θεοῦ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια digito h.e. virtute DEI ejicio dæmonia. Exod. 8.19. δάκτυλος Θεοῦ ἐστι τοῦτο, digitus DEI hic est. in Græco est τοῦτο. scil. πρᾶγμα, q.d. in hac re Deus exerit suam potentiam. Virtus Dei, non humana industria, hoc facit. δάκτυλοι τῶν ποδῶν, dactyli pedum 2 Sam. 21.20 δακτύλιος ου ὁ, *annulus*, Luc. 15. v. 22. δότε δακτύλιον εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ, indite annulum manui, h.e. digito ejus. Syn. integr. χρυσοδακτύλιος ου ὁ ἡ, *aureum gestans annulum*. Jacob. 2. v. 2. Plinius lib. 33. tradit *annulum aureum* fuisse equestris ordinis insigne. Inditur hodiè iis qui creantur doctores in philosophia (quos magistros vocant) in Jurisprudentia, in Medicina & Theologia, idque in signum singularis libertatis, quâ meritò gaudent, qui virtute & eruditione suâ ad tantum honoris emersērunt fastigium.

Δαμάω ῶ & δαμάζω *domo* (ab Heb. דמם) F. δαμάσω. Dan. 2. v. 40 *præt. act.* δεδάμακα. *a.* 1 *act.* ἐδάμασα ας ε, Marc. 5.4. καὶ οὐδεὶς ἴσχυε αὐτὸν δαμάσαι (a. 1. act. infin.) & nemo eum poterat domare. *præs. pass.* δαμάζομαι domor. *præt. pass.* δεδάμασμαι σαι σται. Jacob. 3.7. δαμάζεται καὶ δεδάμασται, domatur, & domita est h.e.

h.e. domari, & cicurari solet natura ferarum. Dicitur etiam δαμνάω ῶ, & δάμνημι *edomo*, unde est Latinorum *domare*. δάμαλις εως ἡ *juvenca*, Heb. 9.13. σποδὸς δαμάλεως, cinis juvencæ. Num. 19.2. δάμαλιν πυῤῥὰν λαβέτωσαν, juvencam rufam accipiant.

Δάνειον ου τὸ æs alienum. *mutuum*. Mat. 18.28. καὶ τὸ δάνειον ἀφῆκεν αὐτῷ, & mutuum remisit ei. Thema est δάνος ου, τὸ donum, item mutuum Eccl. 29.4. δανείζω ich lehne, credo, fœnero. *mutuum do ad usuram*, Pro. 19.17. δανείζει Θεῷ ὁ ἐλεῶν πτωχὸν, Deo dat mutuum, qui miseretur pauperis. Luc. 6. 34. ἁμαρτωλοὶ ἁμαρτωλοῖς δανείζουσι, peccatores peccatoribus dant mutuum. ib. ἐὰν δανείζητε (2. pl. præs. act. subj.) si mutuum dederitis. F. δανείσω. Atticè δανειῶ. Pro. 22.7. οἰκέται ἰδίοις δεσπόταις δανειοῦσι, servi heris suis mutuum dabunt. *Præt. act.* δεδάνεικα. a. 1. act. ἐδάνεισα. Eccl 29.2. δάνεισον τῷ πλησίον ἐν καιρῷ χρείας, mutuum da proximo in tempore necessitatis. *præs. med.* δανείζομαι fœneror, *mutuum accipio, mutuo*, ich lehne, mihi creditur. *Præt pass.* δεδάνεισμαι (abjecto ι) Sap. 15.16 δανεισμὸς οῦ ὁ fœneratio Eccl. 18.33. à 3. pers. δεδάνεισται derivatur δανειστὴς οῦ ὁ *creditor*. Luc. 7.41. δύο χρεωφειλέται ἦσαν δανειστῇ τινι, duo debitores erant cuidam creditori. *a. 1. med.* ἐδανεισάμην ω ατο mutuum accepi. Neh. 5. 4. ἐδανεισάμεθα ἀργύριον mutuati sumus pecuniam, vel pecuniam accepimus mutuam. Matth. 5.42. τὸν θέλοντα ἀπὸ σοῦ δανείσασθαι (a. 1. med. infinit.) μὴ ἀποστραφῇς, volentem mutuari abs te, nè averseris.

Δαπανάω ῶ *expendo, insumo, impendo, sumptus facio, consumo*, item sumptibus exhaurio. δαπανᾷ τὴν πόλιν. Thucy. F. δαπανήσω 2 Cor. 12.15. ἐγὼ δὲ ἥδιστα δαπανήσω, ego libentissimè sumptus impendam. *a. 1. act.* ἐδαπάνησα, Jac. 4. 3. ἵνα ἐν ταῖς ἡδοναῖς ὑμῶν δαπανήσητε (2. pl. a. 1. act. subj.) ut in voluptates vestras insumatis. Sic Xenoph. dixit πολλὰ δαπανᾶν εἰς βλαβερὰς ἡδονὰς magnos in perniciosas voluptates sumptus profundere. *part. a.* δαπανήσας αντος ὁ, Luc. 15.14. δαπανήσαντος δὲ αὐτοῦ πάντα, quum autem omnia ille consumpsisset. Mar. 5. v. 26. δαπανήσασα (part. a. 1. act. g. f.) τὰ παρ᾽ ἑαυτῆς πάντα postquam impenderat omnia sua bona. *præt. act.* δεδαπάνηκα. *præt. pass.* δεδαπάνημαι, unde δαπάνημα ατος τὸ sumptus. *præt. med.* δεδάπανα ας ε, unde δαπάνη ης ἡ *sumptus*. Luc. 14. ψηφίζει τὴν δαπάνην, computat sumptus. ἀδάπανος ου ὁ ἡ *sine sumptu* 1 Cor. 9 18. ἵνα εὐαγγελιζόμενος, ἀδάπανον θήσω τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Κυρίου, ut quando evangelizo, gratuitum constituam evangelium, hoc est, sine dispendio illud annuntiem, nè sumptu constet auditoribus annuntiatio sibi facta. ἐκδαπανάω ῶ, idem quod simplex δαπανάω ῶ F. ήσω. *a. 1. act.* ἐξεδαπάνησα. P. ἐκδεδαπάνηκα. 2 Cor. 12.15. ἐκδαπανηθήσομαι (fut. 1. pass. ind.) ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν, expendar pro animabus vestris. προσδαπανάω ῶ *prætereà* [...]

sumo, plures facio sumptus. F. ἥσω. aor. 1. act. προσεδαπάνησα ας ε, Luc. 10. 35. ὅτι ἂν προσδαπανήσῃς (2. sing. a 1. act. subj.) quodcunque præterea insumpseris. Aliis δαπάνη est à δάπτω devoro. unde etiam est δαψιλὴς έ⊙ ὁ ἡ largus, copiosus. Plut. δεῖπνον δαψιλέστερον epulum lautius. δαψιλεύομαι copiosè & abundanter subministro, curo, 1 Sam. 10. 2.

Δάπεδον ου τὸ pavimentum, solum. (ex δα valde, & πέδον ου τὸ solum.) ἰλιαδ. δ. χρυσέῳ ἐν δαπέδῳ in aureo pavimento. Sicut verò pavimentum à pavire, h. e. ferire, ita δάπεδον à δάπτω, h e. κόπτω derivari, tradit Camerarius. Alii tamen malunt δάπεδον ου τὸ dici, quasi δᾶς πέδον, δᾶς Doricè pro γᾶς, γᾶς pro γῆς. ἀλλοδαπὸς ου ὁ q. d. ὁ ὢν ἐξ ἄλλου δαπέδου qui est ex alio solo, non ex nostro, *alienigena*, *peregrinus*, *extraneus*. ποδαπὸς ου ὁ pro ποίου δαπέδου *cujas*? Scribitur etiam per ταδ. ποταπὸς ἡ ὸν *qualis* & *quantus* Luc. 1. 29. ποταπὸς εἴη ὁ ἀσπασμὸς οὗτος; qualis & quanta esset salutatio ista? Mat. 8. 27. ποταπός ἐστιν οὗτος; qualis & quantus est iste? Luc. 7. v. 39. ποταπὴ ἡ γυνὴ, quæ & qualis sit ea mulier.

Δὲ *verò* conj. discretiva. Tit. 1. v. 15. τοῖς δὲ μεμιασμένοις οὐδὲν καθαρὸν, pollutis autem nihil est mundum. Accipitur etiam pro οὖν *igitur*, Matth. 1. v. 19. Ἰωσὴφ δὲ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, Josepus igitur vir ejus. δὲ hic idem esse quod οὖν ostendit textûs cohærentia. Maria enim erat gravida. Ergo quum Josephus ignoraret è Spiritu S. esse, clam eam voluit dimittere. Luc. 9. v. 43. ἐξεπλήσσοντο δὲ πάντες percellebantur igitur omnes. Rursus δὲ ponitur pro οὖν, ut apertissimè versus præcedens demonstrat. Plura hujus ἑτερώσεως exempla lege Rom. 8. v. 8, 25. 2 Cor. 1. 6. 2 Pet. 1. 15. 1 Johan. 4. ver. 18. Confer σχόλια Johan. Piscatoris pro *tamen* 1 Corinth. 14. 1. μᾶλλον δὲ maximè tamen. pro δὴ vel δῆτα *sanè, nempè*, Gal. 4. 20. Col. 1. 21. νυνὶ δὲ ἀποκατήλλαξεν, nunc sanè reconciliavit. pro γὰρ *enim*. Rom. 8. 11. εἰ δὲ, *nam si*. 1 Thes. 2. 16. ἔφθασε δὲ ἐπ' αὐτοὺς ἡ ὀργὴ, occupavit enim eos ira. pro ἀλλὰ *sed*, Jacob. 4. v. 6. μείζονα δὲ δίδωσι χάριν, sed majorem offert gratiam. pro καὶ *&*, Jud. v 8. δόξας δὲ βλασφημοῦσι, & dignitates conviciis incessunt. Gaza lib. 2. Grammaticæ de hac particula sic scribit: δὲ ὁ σύνδεσμ⊙ καὶ συμπλεκτικῶς, καὶ συλλογιστικῶς, καὶ περιγραφικῶς λέγεται, hoc est, δὲ conjunctio & copulativè, & ratiocinativè, & circumscriptivè accipitur. interdum servit *epanalepsi*. 2 Cor. 5. v. 8. θαῤῥοῦμεν δὲ confidimus inquam. præcesserat θαῤῥοῦμεν v. 6. hic verò resumitur & repetitur. *interdum* ἀποδόσει ἀντιθέσεως, Heb. 2. v. 6. διεμαρτύρατο δὲ, testificatus est autem. Notetur ejus *trajectio*. Johan. 8. 16. καὶ ἐὰν κρίνω δὲ ἐγὼ, pro ἐὰν δὲ κρίνω κἀγώ. ibid. v. 17. καὶ ἐν τῷ νόμῳ δὲ τῷ ὑμετέρῳ καὶ γέγραπται, pro ἐν νόμῳ δὲ τῷ ὑμετέρῳ, sed & in lege vestra scriptum est. Hic καὶ δὲ vertitur *sed &*. ὧδε *hic* Adverb. q. d. τῷδε τόπῳ. ex ὅδε. Marc. 16. 6. οὐκ ἔστιν ὧδε, non est hic. *huc*.

Luc 23.

Luc.23.v.5. ἕως ὧδε. hucusque. Apoc.4.ver.1. ἀνάβα ὧδε. ascende huc. Col.4.9. τὰ ὧδε, quæ hic aguntur. ὅδε ἥδε τόδε, hic hæc hoc. Luc. 16.25. ὅδε hic. Luc.10.39. καὶ τῇδε ἦν ἀδελφὴ, & huic erat soror. οὐδὲ neque Matth.9.17. nè quidem, Rom.8.7. annon, Luc.6.3. οὐδὲ τοῦτο ἀνέγνωτε; annon hoc legistis?

Δεικνύω, Exod.25.9. vel δείκνυμι ostendo, indico. (à Chald. דְּקַן videre, animadvertere.) 1 Cor. 12:31. ὁδὸν ὑμῖν δείκνυμι, viam vobis ostendo, vos doceo. Johan.2. v.18. τί σημεῖον δεικνύεις ἡμῖν; quod signum ostendis nobis, hoc est, ecquod miraculum edis? δείκνυσιν ostendit. Matth.4.v.8. δεικνύειν (præs.infin.) Matth.16.21. indicare, prædicere. part. præs. δεικνύων ὄντος ὁ Apoc.22.8. vel δεικνὺς ὄντος ὁ Sap 18.21. Fut. δείξω εις ει. Jacob.2.18. demonstrabo, ostendam. Apoc.4.ver.1. prædicam. Marc.14.v.15. καὶ αὐτὸς ὑμῖν δείξει, & ille vobis ostendet. a 1.act. ἔδειξα ας ε. Joh. 10. ver.32. exhibui Luc.4.ver.5. ἔδειξεν αὐτῷ πάσας βασιλείας, ostendit ei omnia regna. aorist.1. imperat.act. δεῖξον άτω. Joh.14. 9. δεῖξον ἡμῖν τὸν Πατέρα, ostende nobis Patrem. Jacob. 3.13. δειξάτω demonstret. Actor. 7.3. ἣν ἂν σοι δείξω (1.sing.a.1.act.subj.) quamcunque ostendero tibi. a.1. infinit. δεῖξαι. Apoc.22.6. indicare. præt.act. δέδειχα, ostendi. Deut. 4.5. præt.pass. δέδειγμαι ξαι κται Exod.26.29. aor.1.pass. ἐδείχθην Heb.8.5. τὸν δειχθέντα (acc.sing. part.a.1.pass.) σοι ἐν τῷ ὄρει, ostensum tibi in monte. fut.1.pass. δειχθήσομαι ostendar. δεῖγμα τος τὸ exemplum. Judæ v.7. πρόκεινται δεῖγμα, propositæ sunt exemplo.

Δειγματίζω propriè, exemplum in aliquo statuo, édo, publicè aliquem punio, ut aliis sit exemplo, h.e. ut legimus 1 Tim.5.20. ἵνα καὶ οἱ λοιποὶ φόβον ἔχωσι, ut & reliqui metuant. F. ίσω. aorist.1.act. ἐδειγμάτισα. traduco. Col. 2.15. τὰς ἐξουσίας ἐδειγμάτισεν ἐν παῤῥησίᾳ, traduxit palàm potestates, h. e. Satanam & angelos ejus victos pudefecit. Metaphora desumpta à victoribus, qui hostes captos solent exarmare, exuere, eósque in servitutem redactos circumducere, aliísque ostentare, unde ad victorem gloria, ad victos verò pudor & ignominia redundat. Factum hoc est in resurrectione CHRISTI, & propagatione Evangelii per totam terrarum orbem. Confer Joh.16.v.8. 11. παράδειγμα τος τὸ, propriè exemplum, quod aliis ostendimus. Jerem. 16.3. spectaculum Nahum 3.6. θήσομαί σε εἰς παράδειγμα, disponam te ut spectaculum. exemplar, seu σκιαγραφία ædificii. Exod.25.9. παραδειγματίζω, idem quod δειγματίζω, facio ut aliquis aliis sit exemplo, quod fit dum publicè, omnibus inspectantibus, punitur. τοῖς λοιποῖς παράδειγμα ποιῶ, sicut loquitur Demosthenes contra Æschinem. F: ίσω. aor.1. act. παρεδειγμάτισα ας ε. Num.25.4. παραδειγμάτισον (2.sing.a.1. act.imperat.) αὐτοὺς τῷ Κυρίῳ, in Hebr. suspende eos DOMINO, h.e. in honorem DOMINI. i.e. publicum ede exemplum in iis suspendio

dio puniendis. Mat. 1.19. οὐ θέλων αὐτὴν παραδειγματίσαι (a. 1. act. infinit.) nolens eam ignominiæ exponere, h. e. nolens eam apud judicem accuſare, ut ex lege Dei, Deut. 22.20, 21. publicè redderetur infamis, ídq; in exemplum aliis virginibus, quo ſibi caverent, aut ſaltem nolens eam (de cujus ſingulari caſtitate ſibi conſtabat) criminoſis ſermonibus apud alios traducere. ἀναδείκνυμι idem quod δείκνυμι *oſtendo*. F. ἀναδείξω. Item *deſigno* (&, ſicut Budæus ex Plutarch. interpretatur, *creo*, ut ἀναδεῖξαι ὕπατον, creare conſulem.) *a.1. act.* ἀνέδειξα ας ε. Luc. 10. 1. μετὰ δὲ ταῦτα ἀνέδειξεν ὁ Κύριος καὶ ἑτέρους ἑβδομήκοντα, poſt hæc autem deſignavit DOMINUS etiam alios ſeptuaginta diſcipulos. *oſtendo.* Act. 1.24. ἀνάδειξον (2. ſing. a. 1. act. imperat.) ἐκ τούτων τῶν δύο ἕνα, oſtende unum ex his duobus. ἀνάδειξις εως ἡ, *oſtenſio*. Luc. 1. v. 80. ἀποδεικνύω vel ἀποδείκνυμι *præ me fero*. 2 Theſſ. 2.4. ἀποδεικνύντα (part. præſ. act. accuſ. à nominativo ἀποδεικνὺς ύντος ὁ) ἑαυτὸν, ὅτι ἐστὶ Θεὸς *præ ſe ferens* ſe eſſe Deum. *F.* ἀποδείξω. *a.1. act.* ἀπέδειξα ας ε. *ſpectandos propono*. 1 Cor. 4. ver. 9. ὁ Θεὸς ἡμᾶς τοὺς ἀποστόλους ἐσχάτους ἀπέδειξεν, (3. ſing. a. 1. act. indic.) Deus nos ultimos Apoſtolos ſpectandos propoſuit, ſcil. tanquam facinoroſos beſtiis objiciendos, aliiſve ſuppliciis mactandos. *Certis rationibus & argumentis demonſtro.* Act. 25.7. ἃ οὐκ ἴσχυον ἀποδεῖξαι (a. 1. act. infinit.) quas non poterant rationibus & argumentis demonſtrare. *Præt. act.* ἀποδέδειχα, *approbavi*. *Præt. paſſ.* ἀποδέδειγμαι ξαι κτλ. Act. 2.22. ἄνδρα ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ἀποδεδειγμένον (part. præt. paſſ.) virum â Deo demonſtratum. Th. B. approbatum. ἀπὸ pro ὑπὸ Enallage præpoſitionis. ἀπόδειξις εως ἡ, *demonſtratio*. 1 Cor. 2. 4. ἐνδείκνυμαι σαι ται *oſtendo, exhibeo, edo*. Rom. 2. 15. ἐνδείκνυνται (3. pl. præſ. med.) oſtendunt. *part. præſ. med.* ἐνδεικνύμενος. Tit. 2. 10. πίστιν πᾶσαν ἐνδεικνυμένους, omnem fidelitatem præſtantes. Heb. 6. 11. τὴν αὐτὴν ἐνδείκνυσθαι (præſ. med. infin.) σπουδὴν, idem ſtudium oſtēdere. *F. 1. med.* ἐνδείξομαι. *a. 1. med.* ἐνεδειξάμην ω ατο. 2 Tim. 4. 14. πολλά μοι κακὰ ἐνεδείξατο, multa mala mihi exhibuit. Heb. 6. 10. τῆς ἀγάπης ἧς ἐνεδείξασθε (2. pl. a. 1. med. indic.) charitatis quam oſtendiſtis. a. 1. med. imperat. ἔνδειξαι άσθω 2 Cor. 8. 24. εἰς αὐτοὺς ἐνδείξασθε (2. pl. a. 1. med. imperat.) in eos edite. *a. 1. med. ſubj.* ἐνδείξωμαι ῃ ηται Rom. 9. 17. ὅπως ἐνδείξωμαι ἐν σοὶ τὴν δύναμίν μου, ut oſtendam in te potentiam meam. Epheſ. 2. 7. ἵνα ἐνδείξηται (3. ſing. a. 1. med. ſubj.) ἐν τοῖς αἰῶσι τοῖς ἐπερχομένοις, ut oſtenderet in ſeculis ſupervenientibus. *a. 1. med. infin.* ἐνδείξασθαι oſtendere Rom. 9. 22. *præt. paſſ.* ἐνδέδειγμαι. *a. 1. paſſ.* ἐνεδείχθην ης η. Joſ. 7. 16. ἐνεδείχθη ἡ φυλὴ Ἰούδα, oſtenſa eſt (Heb. prehenſa eſt) tribus Judæ. ἔνδειγμα τος τὸ *manifeſtum indicium*. 2 Theſſ. 1. 5. ἔνδειξις εως ἡ *demonſtratio*, Rom. 3. v. 2 *indicium*, 2 Cor. 8. 24. Philip. 1. 28. ἐπιδείκνυμι & in med. forma

ma ἐπιδείκνυμαι *ostendo*. Actor. 18.v. 28. ἐπιδεικνὺς (part. præs. act.) διὰ τῶν γραφῶν, ostendens per scripturas. Act.9.v. 39. ἐπιδεικνύμεναι (nom. plur. g.f.part. præs. med.) χιτῶνας ostendentes tunicas. F. ἐπιδείξω. *aor.* 1. *act.* ἐπέδειξα ας ε. Luc.24.v. 40. ἐπέδειξεν αὐτοῖς τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας, ostendit eis manus & pedes. *aor.* 1. *act. imperat.* ἐπίδειξον ἑαυτὸν. Luc. 20.v. 24. ἐπιδείξατέ (2.pl.a.1.med. imperat.) μοι δηνάριον, ostendite mihi denarium. Matth.24.v. 1. ἐπιδεῖξαι (aor.1. act. infinit.) αὐτῷ τὰς οἰκοδομὰς τοῦ ἱεροῦ, ut ostenderent ei ædificia templi pro τοῦ ἐπιδεῖξαι ἕνεκα. ὑποδείκνυμι *indico, ostendo, præmonstro.* ὑπὸ in hac compositione idem est quod πρὸ. sicut in ὑφηγεῖσθαι ὑποφθάνειν, ὑποφήτης, &c. F. ὑποδείξω. Luc. 6. 47. ostendam. Act.9.v. 16. præmonstrabo. *aor.* 1. *act.* ὑπέδειξα ας ε. Actor.20.v. 35. πάντα ὑπέδειξα ὑμῖν, in omnibus ostendi vobis. Matth.3.v.7. τίς ὑπέδειξεν ὑμῖν; quis vobis præmonstravit? *præt. pass.* ὑποδέδειγμαι, unde est nomen verbale ὑπόδειγμα τος τὸ, *exemplum.* Johan. 13. v. 15. ὑπόδειγμα ἔδωκα ὑμῖν, exemplum præbui vobis. *exemplar, typus.* Heb.9.23.

Δειλὸς ἡ ὸν *timidus, formidolosus.* (affine verbo δείδω timeo. Fut. δείσω. *part. med.* δέδοικα, pro δέδιδα, δυσφωνίας ἕνεκα, nè tria δέλτα concurrant) Matth.8. ver. 26. τί δειλοί ἐστε ὀλιγόπιστοι; quid formidolosi estis ô exiguâ fide præditi? *malus, improbus.* Apoc.21.v.8. δειλία ας ἡ *timiditas*, 2 Tim.1. v. 7. οὐ γὰρ ἔδωκεν ἡμῖν ὁ Θεὸς πνεῦμα δειλίας, non enim dedit nobis DEus spiritum formidinis, scilicet quo percellamur. δειλιάω ῶ propriè ob ignaviam & timiditatem refugio, detrectóque periculum. *reformido.* Johan. 14. 27. μηδὲ δειλιάτω pro δειλιαέτω contractè(3. sing. præs. act. imperat.) neque formidato. F. άσω. Psal. 104.v.7. ἀπὸ φωνῆς βροντῆς σου δειλιάσουσι, à voce tonitrui tui formidabunt. *præt. act.* δεδειλίακα. *aor.* 1. *act.* ἐδειλίασα. Deut. 1. v.21. μὴ φοβεῖσθε, μηδὲ δειλιάσητε (2.pl.a. 1. act. subj.) nè timete, neque consternamini.

Δεῖνα omnis generis. ὁ δεῖνα *quidam*, ἡ δεῖνα *quædam*, τὸ δεῖνα *quoddam*. Matth. 26. ver. 18. πρὸς τὸν δεῖνα ad quendam, scil. Christo & discipulis notum. Sic loquuntur Græci, quoties certum hominem significare volunt, nec tamen nominare. Hebræi vocant פְּלֹנִי אַלְמֹנִי ploni almoni Ruth.4.1. in genit. τοῦ δεῖνος. dat. τῷ δεῖνι. accus. τὸν δεῖνα.

Δεινὸς ἡ ὸν *terribilis*, formidabilis, gravis. (pro δειδινὸς ex δείδω reformido.) 2 Sam. 1.9. ὅτι κατέσχε με σκότος δεινὸν, quoniam detinet me caligo gravis. δεινὰ πάσχειν, indigna pati. δεινῶς *vehementer*. Mat.8. 6. δεινῶς βασανιζόμενος, vehementer tortus. Luc. 11.53. δεινῶς ἐνέχειν vehementer imminere.

Δεῖπνον ου τὸ *cæna*, sic dicta q. cædina à cædendo. Alii scribunt per œ *cœna*, q.d. κοινὴ, communis. δεῖπνον verò ἀπὸ τοῦ δεῖ πνεύεσθαι,

oportet

oportet cessare, finem laboribus imponere. 1 Cor. 11. 20. δεῖπνον Κυριακὸν, cœna Dominica. *convivium, epulum*. Matth. 13. v.6. φιλοῦσι τὴν πρωτοκλισίαν ἐν τοῖς δείπνοις, amant primum accubitum in conviviis. Marc. 6. ver. 21. ποιεῖν δεῖπνον, apparare convivium. δειπνέω ῶ *cœno*. F. ήσω. Luc. 17. v. 8. P. δεδείπνηκα. a. 1. act. ἐδείπνησα. 1 Cor. 11. 25 μετὰ τὸ δειπνῆσαι (a. 1. act. infinit.) ad verbum, post cœnavisse. Galli Hellenismum hunc eleganter exprimunt, apres avoir soupé. Latinè, posteaquam cœnassent. ἀριστόδειπνον ου τὸ, prandium cœnæ conjunctum.

Δέκα οἱ αἱ τὰ *decem*, ἄκλιτον (Hinc Latinorum *decem*. Etymol. à δέχομαι comprehendo, quia denarius omnes numeros primos complectitur) Matth. 20. 24. οἱ δέκα, reliqui decem. Luc. 17. 12. δέκα λεπροὶ decem leprosi. Luc. 19. v. 3. δέκα δούλους decem servos. Luc. 19. 17. ἐπάνω δέκα πόλεων, supra decem urbes. Matth. 25. ver. 28. τὰ δέκα τάλαντα, decem talenta. δέκατος η ον *decimus a um*. Joh. 1. v. 40. ὥρα δὲ ἦν ὡς δεκάτη, hora verò erat circiter decima. Apoc. 11. 13. τὸ δέκατον (scil. μέρος) τῆς πόλεως ἔπεσε, decima pars urbis cecidit. δεκάτη ης ἡ *decima* scil. pars. Hebr. 7. 4. ᾧ καὶ δεκάτην Ἀβραάμ ἔδωκεν, cui etiam Abrahamus dicimas dedit. δεκάται ῶν αἱ decimæ Heb. 7. v. 9. δεκατηλόγος ου ὁ decimarum collector. δεκατόω ῶ decimas accipio, decimam partem accipio, *decimo*. F. ώσω. P. δεδεκάτωκα. Heb. 7. 6. δεδεκάτωκε τὸν Ἀβραάμ, decimavit Abrahamum. *præs. pass*. δεκατοῦμαι οῦμαι *decimor*, decimas solvo. Hebr. 7. v. 9. δεδεκάτωται (3. sing. præt. pass. indic.) decimatus fuit. ἀποδεκατόω ῶ *decimas accipio ab aliquo*. Heb. 2. ver. 9. ἀποδεκατοῦν τὸν λαὸν, decimas accipere à populo. δώδεκα g. o. *duodecim*. Lucæ 8. 1. οἱ δώδεκα duodecim illi. Matth. 26. v. 14. εἷς τῶν δώδεκα scil. τοῦ Κυρίου μαθητῶν, unus ex illis duodecim. Joh. 11. 9. δώδεκά εἰσιν ὧραι τῆς ἡμέρας, duodecim horæ sunt diei. Jacob. 1. v. 1 ταῖς δώδεκα φυλαῖς, duodecim tribubus. Marc. 5. ver. 42. ἦν γὰρ ἐτῶν δώδεκα, erat enim annorum duodecim. componitur ex δύο & δέκα, sicut divisè legitur, Actor. 24. 11. ἡμέραι δέκα δύο (pro δώδεκα) ἀφ᾽ ἧς (pro ὧν) ἀνέβην, dies duodecim ex quo (scil. tempore) ascendi. ἀφ᾽ ἧς, scilicet ὥρας. ὥρα enim Græcè sæpissimè pro *tempore* ponitur. ἧς ergo non refertur ad vocem ἡμέρας, sed substantivum sibi conveniens subauditur. δωδέκατος η ον *duodecimus* pro δυοδέκατος η ον. Apoc. 21. ver. 20. ἕνδεκα *undecim* g. o. Marc. 16. 14. τοῖς ἕνδεκα ἐφανερώθη, undecim illis conspicuum sese præbuit. Act. 2. 14. σταθεὶς Πέτρος σὺν τοῖς ἕνδεκα, consistens Petrus cum undecim; Matthiâ scilicet in locum Judæ allecto. ἑνδέκατος η ον *undecimus*. Matth. 20. ver. 6. περὶ τὴν ἑνδεκάτην ὥραν, circa undecimam horam. τεσσαρεσκαιδέκατος η ον *quartus decimus*. Act. 27. ver. 27. τεσσαρεσκαιδεκάτη νὺξ ἐγένετο, quarta decima nox fuit. πεντεκαιδέκατος

καιδέκατ@ η ον *decimus quintus*. Luc. 3. ver. 1. ἔτει δὲ πεντεκαιδεκάτῳ, anno autem decimo quinto.

Δέλεαρ ατ@ τὸ (q. δόλεαρ à δόλος ου ὁ dolus) *esca*. δελεάζω propriè *inesco*, escâ capio, more venatorum & piscatorum. per metaphoram, *decipio*. 2 Pet. 2. v. 14. δελεάζοντες ψυχὰς ἀστηρίκτους, inescantes animas instabiles. Jacob. 1. v. 14. ὑπὸ τῆς ἰδίας ἐπιθυμίας δελεαζόμενος, inescatus à propria cupiditate. Xenoph. δελεασθεὶς inescatus, cum Dativo. proverb. ἡ ἡδονὴ δέλεαρ κακῶν. Scil. homines nondum per Spiritum Dei renati perfruuntur hisce epulis. Verè dixit Basil. ἡδονὴν ἄγκιστρον εἶναι τοῦ διαβόλου, πρὸς ἀπώλειαν ἕλκον, voluptatem esse hamum diaboli, ad interitum trahens.

Δέμω extruo, ædifico, inusitatum est præsens. (affine τῷ δέω colligo, vincio, sicut etiam pro τρέω dicitur τρέμω.) *F*. δεμῶ. *a*. 1. ἔδειμα. præs. mediũ δέμομαι. *a*. 1. *med* ἐδειμάμην ædificavi. a. 1. med. infin. δείμασθαι ædificare. *præt. act*. δεδέμηκα, & per syncopẽ δέδμηκα. præt. p. δέδμημαι, unde est participium δεδμημένος ædificatus. *præt. med*. δέδομα, unde est δόμος ου ὁ domus. δομέω ῶ struo, & hinc est δόμημα, & per crasin nec non syncopen δῶμα τος τὸ propriè ædificium. Pro. 21. 20. sed in N. T. *solarium, tectum*. Matt. 10. 27. ἐπὶ δωμάτων, supra domos, h. e. in ipsis ædium tectis. ita fabricatis more Palæstinarum ædium, ut in iis ambulare, nec non cænitare possent. Sic 2 Sam. 11. 2. περιεπάτει ἐπὶ τοῦ δώματος τοῦ οἴκου, deambulabat in tecto domus. ubi manifestè distinguit inter δῶμα & οἶκον. οἰκοδομέω ῶ propriè *ædifico*, domum extruo, sed per metaphoram, *admoneo, instruo, emendo, facio ut proficiat*. 1 Thess. 1. 11. οἰκοδομεῖτε (2. plur. præs. imperat.) εἷς τὸν ἕνα, ædificate singuli singulos. Latinismus: Græcè οἰκοδομεῖτε ἀλλήλους. imperf. ᾠκοδόμουν ædificabant. Luc. 17. v. 28. *Fut*. 1. οἰκοδομήσω. Matthæi 16. v. 18 οἰκοδομήσω μου τὴν ἐκκλησίαν, ædificabo ecclesiam meam. *aorist*. 1. *act*. ᾠκοδόμησα ας ε. Actor. 7. v. 47. ᾠκοδόμησεν αὐτῷ οἶκον, ædificavit ei domum. *præt. act*. ᾠκοδόμηκα. 2 Sam. 7. vers. 7. *præs. pass*. οἰκοδομοῦμαι οῦμαι. 1 Cor. 14. v. 17. ἀλλ' ὁ ἕτερος οὐκ οἰκοδομεῖται, sed alius non ædificatur, hoc est, nõ proficit, non docetur. *præt. pass*. ᾠκοδόμημαι σαι ται. Jud. 6. 28. *plusq. perf*. ᾠκοδομήμην σο το Luc. 4. v. 29. ἐφ' οὗ ἡ πόλις αὐτῶν ᾠκοδόμητο (3. sing. plusq. perf. pass.) super quem urbs erat ædificata. *a*. 1. *pass*. ᾠκοδομήθην ης η. Joh. 20. 2. ᾠκοδομήθη ὁ ναὸς οὗτος, ædificatum est templum istud. *Fut*. 1. *pa* οἰκοδομηθήσομαι ῃ ηται. 1 Cor. 8. 10. οἰκοδομηθήσεται (3. sing. fut. 1. pass. indic.) εἰς τὸ τὰ εἰδωλόθυτα ἐσθίειν, instruetur ad edendum ea, quæ idolis fuerunt immolata. Hic semel in malam accipitur partem. οἰκοδομὴ ῆς ἡ *ædificatio*. Rom. 15. 2. πρὸς οἰκοδομὴν ad ædificationem. 2 Cor. 13. 10. εἰς οἰκοδομὴν, καὶ οὐκ εἰς καθαίρεσιν, ad ædificationem, & non ad

ad destructionem. *ædificium, structura.* Matth 24. ver. 1. ἐπιδεῖξαι αὐτῷ τὰς οἰκοδομὰς τοῦ ἱεροῦ, ut ostenderent ei structuras templi. ἀνοικοδομέω ῶ *instauro.* F. ήσω. P. ἀνῳκοδόμημαι. Act. 15. v. 16. ἐνδόμησις εως ἡ *structura, pila,* ab inusitato ἐνδομέω ῶ ἐποικοδομέω ῶ *superstruo.* 1 Cor. 3. v. 10. ἄλλος δὲ ἐποικοδομεῖ, alius verò superstruit. F. ήσω. P. ἐπῳκοδόμημαι. *a. 1. act.* ἐπῳκοδόμησα ας ε. Act. 22. 32. τῷ δυναμένῳ ἐποικοδομῆσαι (a. 1. act. infinit.) qui (DEUS) potest vos superstruere. *præs. pass.* ἐποικοδομέομαι οῦμαι, superstruor. Coloss. 2. ver. 7. *præt. pass.* ἐπῳκοδόμημαι σαι ται. a. 1. pass. ἐπῳκοδομήθην ης η. Ephes. 2. 20. ἐποικοδομηθέντες (par. pl. aor. 1. pass.) ἐπὶ τῷ θεμελίῳ τῶν Ἀποστόλων, superstructi super fundamentum Apostolorum. συνοικοδομέω ῶ unà ædifico. F. ήσω. P. συνῳκοδόμημαι. *præs. pass.* συνοικοδομέομαι οῦμαι *unà ædificor.* Ephes. 2. ver. 22.

Δένδρον ου τὸ *arbor* Matth 3. 10. ἡ ἀξίνη πρὸς τὴν ῥίζαν τῶν δένδρων κεῖται, securis radici arborum admota est. Matth. 7. v. 17. δένδρον ἀγαθὸν, καλὸν, arbor bona. δένδρον σαπρὸν, arbor mala. Judæ ver. 12. δένδρα ἄκαρπα, arbores steriles. Matth 12. 33. ἐκ τοῦ γὰρ καρποῦ τὸ δένδρον γινώσκεται, ex fructu enim (non ex floribus) arbor agnoscitur. Luc. 13. ver. 19. καὶ ἐγένετο (κόκκος σινάπεως) εἰς δένδρον μέγα, & evasit (granum sinápis) in arborem magnam seu proceram.

Δεξιὸς ά ὸν *dexter a um,* (παρὰ τοῦ δέξασθαι à capiendo.) 1 Cor. 12. 15 δεξιὸς ποὺς dexter pes. Act. 2. 33. δεξιὰ ᾶς ἡ (subauditur χεὶρ prout additur Mat. 5. 30.) dextra manus. per metaphor. *potentia Dei.* Act. 2. v. 33. τῇ δεξιᾷ οὖν τοῦ Θεοῦ ὑψωθεὶς, potentiâ igitur divinâ erectus. Eph. 1. 20. καὶ ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ (scilicet) χειρὶ) & quem collocavit ad dextram suam. Joh. 18. v. 10. τὸ ὠτίον τὸ δεξιόν. Luc. 22. v. 50. τὸ οὖς τὸ δεξιὸν aurem dextram. Luc. 23. 33. ἐκ δεξιῶν à dextris, **zur rechte seyte,** ubi subauditur μερῶν, prout patet ex Joh. 21. v. 6. ubi legitur εἰς τὰ δεξιὰ μέρη in dextram partem. Verbotenus, in dextras partes. Matth. 25. v. 33. στήσει τὰ πρόβατα ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, statuet oves ad dextram suam. Luc. 22. v. 69. καθήμενος ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως τοῦ Θεοῦ. sedens ad dextram potentiæ Dei. Actor. 2. 34. κάθου ἐκ δεξιῶν μου, sede à dextris meis. Marc. 16. ver. 5. καθήμενον ἐν τοῖς δεξιοῖς sedentem ad dextram. ἀμφοτεροδέξιος ου ὁ ἡ ambidexter, hoc est, qui sinistrâ perinde utitur ac dextrâ. item ἀμφιδέξιος ου ὁ ἡ idem. Judic. 3. ver. 15.

Δέω *ligo vincio.* F. δήσω. Act. 21. 11. οὕτω δήσουσι, sic vincient. *a. 1. act.* ἔδησα ας ε. Luc. 13. v. 16. ἣν ἔδησεν (3. sing. a. 1. act. indic.) Σατανᾶς, quam vinxerat Satanas. Joh. 18. 12. καὶ ἔδησαν (3. pl. a. 1. act. indic.) αὐτὸν, & vinxerunt eum. *aorist. 1. imperat.* δῆσον δησάτω. Matth. 13. v. 30. δήσατε (2. pl. a. 1. act. imperat.) αὐτὰ εἰς δέσμας, ligate ea in fasciculos. *a. 1. subj. act.* δήσω ῃς ῃ. Matth. 16.

v. 19.

v.19. ὃ ἐὰν δήσῃς (2.sing.a.1.act. subj.) quicquid ligaveris. Marc. 3. v.27. ἐὰν μὴ δήσῃ nisi ligaverit. Mat.18. v.18. ὅσα ἂν δήσητε (2.pl. a.1. act. subj) quæcunque ligaveritis. aor.1. act.infinit. δῆσαι ligare. Marc.5. v.3. ὅτε ἠδύνατο αὐτὸν δῆσαι, neque poterat eum ligare. part. a.1. act. δήσας αντ@ ὁ Actor.21.11. pl. δήσαντες Matth.27. v.2. Præt.act. δέδεκα (tanquam à futuro δέσω) vinxi vel vincivi, ligavi. Actor. 22. v.29. ὅτι ἦν αὐτὸν δεδεκώς (part. præt. act.) quoniam eum vinxerat. Præt. pass. δέδεμαι, vinctus fui, Col.4. v.3. 1 Cor.7. v.27. δέδεσαι (2.sing. præt pass. indic.) γυναικί; obligatus es uxori? Rom 7.2. ἡ γὰρ ὕπανδρ@ γυνὴ, τῷ ζῶντι ἀνδρὶ δέδεται (3. sing.præt.pass.indic.) mulier viro subjecta, viro viventi devincta vel obstricta est. Marc. 5.4. πέδαις καὶ ἁλύσεσι δεδέσθαι (præt. pass. infinit.) pedicis & catenis vinctum fuisse. part. præt. pass. δεδεμέν@ η ον vinctus a um. Actor.20.22. δεδεμέν@ πνεύματι, impulsus à Spiritu S.Joh.11. v.44. δεδεμέν@ κειρίαις, vinctus fasciis. Actor.24.27. Παῦλον τὸν δεδεμένον, Paulum vinctum. a.1.pass. ἐδέθην ης η, vinctus fui. Act.21.13. οὐ μόνον δεθῆναι (a.1.pass.infinit.) non tantùm vinciri. fut.1. pass. δεθήσομαι ῃ εται ligabor. Jud.16.5. ἐν τίνι δεθήσῃ; (2.sing.fut.1. pass. quo vinciéris, seu quâ re vinciri poteris? δεσμὸς οὗ ὁ vinculum. Marc.7.35. ἐλύθη ὁ δεσμὸς τῆς γλώσσης αὐτοῦ, solutum est vinculum linguæ ejus. In plurali numero δεσμοὶ & δεσμὰ vincula. Philip. 1. 7. ἔν τε τοῖς δεσμοῖς μου. & in vinculis meis. Jud. v.6. δεσμοῖς ἀϊδίοις ὑπὸ ζόφον τετήρηκεν, vinculis æternis sub caligine servâsse. Luc.8. ver.29. διαῤῥήσσων τὰ δεσμὰ disrumpens vincula. Act. 16. 26. πάντων τὰ δεσμὰ ἀνέθη omnium vincula laxata sunt. δέσμη ης ἡ fasciculus. Matth.13.v.30. δήσατε αὐτὰ εἰς δεσμὰς, colligate ea in fasciculos. Exod. 12.22. λήψεσθε δέσμην ὑσσώπου, accipietis fasciculum hyssopi. δέσμι@ ου (pro δεσμώτης ου ὁ) vinctus, qui est in carcere, seu qui vinctus est. Act.23.18. ὁ δέσμι@ Παῦλ@, vinctus ille Paulus. Actor. 16. 27. νομίζων ἐκπεφευγέναι τοὺς δεσμίους, existimans, vinctos effugisse. δεσμόω ῶ in vincula seu carcerem conjicio. F. ώσω. P. δεδέσμωκα. δεσμώτης ου ὁ vinctus. Actor.27.42. δεσμωτήριον ου τὸ carcer. Actor.5.21. εἰς τὸ δεσμωτήριον in carcerem. δεσμεύω ῶ vincio. Luc.8. ver.29. ἐδεσμεύετο (3.sing. imperf. pass.) ἁλύσεσι, vinciebatur catenis. δεσμεύω idem. Matth.23. ver.4. δεσμεύουσι φορτία βαρέα, ligant enim onera gravia: Job.26.v.8. δεσμεύων ὕδωρ ἐν νεφέλαις, colligans aquam in nubibus. Isa. 66.v.7. δεσμεύειν χοινίοις funibus vincire. διαδέω revincio, redimio, cingo, unde est διάδημα τ@ τὸ diadéma, ornamentum capitis, regum insigne. Apoc. 12. v.3. καταδέω obligo Luc.10. 34. κατέδησε (3.sing. a.1.act. indic.) τὰ τραύματα αὐτοῦ, obligavit vulnera ejus. περιδέομαι obvin-

obvincior. Johan.11. v.44. περιεδέδετο(3.sing.plusq.perf.)obvinctus erat. à prima perf. περιδέδεμαι σοῦ τό. συνδέω colligo. F. συνδήσω. Ezec.3.26. τὴν γλῶσσάν σου συνδήσω, linguam tuam colligabo. *aor.*1. συνέδησα. in imperat. σύνδησον. *Præt.act.* συνδέδεκα. *præs.pass.* συνδέομαι unà vincior. *Præt pass.* συνδέδεμαι. *part. præt. pass.* συνδεδεμένος, unà vinctus. Hebr. 13.3. μιμνήσκετε τῶν δεσμίων, ὡς συνδεδεμένοι, memores este vinctorum, tanquam unà cum illis vincti. σύνδεσμος ου ὁ colligatio, *vinculum.* Ephes.4. v.3 *nexus.* Act. 8.v.23. ὑποδέω *subligo.* ὑποδέομαι calceor, vel calceo me. *præt. pass.* ὑποδέδεμαι. Marc.6. v.9. ὑποδεδεμένους σανδάλια calceatos sandaliis, Act 12.v.8. ὑπόδησαι (2.sing a.1.imperat.med.) τὰ σανδάλιά σου, subliga sandalia tua. Ephes.6.v.15. ὑποδησάμενοι (part.a.1.med.) τοὺς πόδας, calceati pedibus. ὑπόδημα τος τὸ *calceamentum.* Matth.3. ver.11. οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς τὰ ὑποδήματα βαστάσαι, cujus non sum dignus qui soleas portem. Marc.1.7. λῦσαι τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων, qui solvam corrigiam solearum. Luc.10.4. μηδὲ πήραν, μηδὲ ὑποδήματα, neque peram, neque calceos scil. duplices. ὑποδήματα alligabantur infra pedes, seu quibus plantæ pedum duntaxat obtegebantur: quibus opponuntur διαδήματα & ἀναδήματα capiti alligari seu imponi solita. Luc.15.22 δότε ὑποδήματα εἰς τοὺς πόδας, induite pedes soleis.

Δεῖ *oportet* cum Accus. Joh.9.4. ἐμὲ δεῖ, me oportet. Act.19.20. δεῖ με καὶ Ῥώμην ἰδεῖν, oportet etiam me Romam videre. Act.10.6. τί σε δεῖ ποιεῖν, quid te oporteat facere. Luc.17 v.25 δεῖ αὐτὸν illum oportet. Actor.14.22. δεῖ ἡμᾶς oportet nos. Joh.3.v.7. δεῖ ὑμᾶς oportet vos. Isa. 40.4. ἡνίκα δεῖ, quando oportet. *imperf.* ἔδει oportebat. Matth.18. v.33. oportuisset Heb.9. ver. 26. *præs. infinit.* δεῖν oportere. Luc.18.v.1. πρὸς τὸ δεῖν πάντοτε προσεύχεσθαι, quòd oporteret semper orare. *part. præs.* δέον ἐστὶ necessarium est. Act.26.39. 1 Pet.1.6. εἰ δέον ἐστὶ, si est necesse. Sic Tit.1.11. διδάσκοντες ἃ μὴ δεῖ, scil διδάσκειν, docentes quæ non oportet docere. 1 Tim.5.13. λαλοῦσαι τὰ μὴ δέοντα, garrientes quæ non oportet. ποιεῖν τὰ δέοντα facere officium suum. *Fut.*1. δεήσει oportebit. *a.*1.*act.* ἐδέησε oportuit.

Δέομαι egeo cum genit. ἐνδεὴς έος ὁ ἡ *egenus, inops.* Act.4.v.44. οὐδὲ γὰρ ἐνδεής τις ὑπῆρχεν αὐτοῖς, nullus enim erat egenus inter eos. Divites erant in sua inopia, & tantum ordo potest. Deut.15.4. οὐκ ἔσται ἐν σοὶ ἐνδεής, non est in te egens. ἔνδεια ας ἡ penuria. προσδέομαι *indigeo.* Act. 17.25. προσδεόμενός τινος alicujus rei egens.

Δέομαι *oro, deprecor,* cum genit. Luc.8.28. δέομαί σου, μή με βασανίσῃς, deprecor nè me torqueas. Gal.4.12. ἀδελφοὶ δέομαι ὑμῶν, fratres oro vos. præs. infin. δέεσθαι. Psal.28 v.2. part.præs. δεόμενος orans Actor.10.2. δεόμενος τοῦ Θεοῦ, quum precaretur DEUM. *imperf.* ἐδεόμην ἐδέου ἐδέετο. Luc. 8.38.

8.v.38. & contractè ἐδεῖτο Gen. 25.v.21. *Fut.* δεήσομαι. *præt.pass.* δεδέημαι precatus fui. 1 Reg.8. v.59. ἔστωσαν οἱ λόγοι οὗτοι, οὓς δεδέημαι ἐνώπιον Κυρίου Θεοῦ ἡμῶν, & sint verba mea ista, quibus deprecatus sum coram Domino Deo nostro. *aorist.1 pass.* ἐδεήθην, ης, η (tanquam à δεέομαι) precatus sum. Luc.22.32. ἐγὼ δὲ ἐδεήθην περὶ σοῦ, sed ego deprecatus sum pro te. Luc.5.12. πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον ἐδεήθη αὐτοῦ, procidens in faciem precatus est eum. Act. 8.v.22. δεήθητι τοῦ Θεοῦ, precare Deum. δεήθητι est aor.1.pass.imperat.in 2.pl. δεήθητε precamini. Matth.9.v.38. δεήθητε τοῦ Κυρίου, orate Dominum. Act.8.24. δεήθητε ὑμεῖς ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τὸν Κύριον, deprecamini vos pro me apud Dominum. *part.a.1.pass.* δεηθεὶς έντος ὁ Act.4.31. καὶ δεηθέντων αὐτῶν, ἐσαλεύθη ὁ τόπος, quum autem precati essent, concussus est locus. *fut.1.pass.* δεηθήσομαι precabor Job.5.8. 1 Reg. 8.33. δεηθήσονται ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ, deprecabuntur in hac domo. δέησις, εως ἡ *deprecatio.* Jacob.5. v.16. πολὺ ἰσχύει δέησις δικαίου, multum valet deprecatio justi. Differunt δέησις, προσευχὴ, ἔντευξις. 1 Tim.2. v.1. δέησις est propriè petitio **bitt**, quâ petimus ὧν δεῖ ἡμῖν, ἤτοι ὧν δεήσει ἡμῖν quibus nobis aut aliis opus est vel opus erit. *deprecatio malorum.* προσευχὴ verò, precatio, **gebett**, est votum ad Deum directum, quo aliquid optamus: seu *petitio bonorum.* ἔντευξις εως ἡ est interpellatio pro aliorum salute, **fürbitt.**

Δέρω propriè excorio, pellem detraho. Virg. Tergora diripiunt costis. item *cædo, verbero.* Joh.18. 23. τί με δέρεις; quid me cædis? 2 Cor.11.20. εἴ τις ὑμᾶς εἰς πρόσωπον δέρει, si quis vos in faciem cædit. 1 Cor.9. v.26. ἀέρα δέρων, aërem verberans. Luc.22. v.63. ἐνέπαιζον αὐτῷ δέροντες (part. præs. act.) illudebant ei, verberantes eum. *F.* δερῶ. *a.1.act.* ἔδειρα cecidi, vitiosè scribitur cæcidi. Marc.12.3. αὐτὸν ἔδειραν (3.pl. a.1. act. indic.) illum ceciderunt. Act.16.37. δείραντες (part. a.1. act.) ἡμᾶς δημοσίᾳ, qui publicè nos cecidistis, scil. virgis. *a.2.act.* ἔδαρον. *aor.2.pass.* ἐδάρην, cæsus fui. *fut.2.pass.* δαρήσομαι cædar. Luc.12.48. δαρήσεται ὀλίγας, cædetur paucis, scil. plagis. Notetur hîc singularis Hellenismi elegantia, δαρήσεται ὀλίγας pro ὀλίγαις scilicet πληγαῖς. Sic Demosth. in Mid. ἐλέγξω δὲ πρότερον ὅσα αὐτὸς ὑβρίσθην, ἔπειθ' ὅσα ὑμεῖς ἠδίκησθε (2.pl. præt.pass. indic.) hoc est, demonstrabo verò primò, quantis ego affectus sim contumeliis, deinde quantas vos passi sitis injurias. Hîc bis ὅσα pro ὅσοις, Accusativus pro Dativo ponitur. Sic Plutarch. in Pericle δοκεῖ δεινὴν ὕβριν ἡ Ἑλλὰς ὑβρίζεσθαι, videtur gravi contumeliâ Græcia affici: δεινὴν ὕβριν pro δεινῇ ὕβρει. Et nè longè abeamus. Matth.20.22. δύνασθε βάπτισμα ὃ (accusat. casus) ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθῆναι; Hîc βάπτισμα ponitur pro βαπτίσματι, & ὃ pro ᾧ, per eundem Hellenismum. Sic 1 Cor.3.2. γάλα (pro γάλακτι) ὑμᾶς ἐπότισα

lacte vos alui. Sic. Gen. 30.v.26. γινώσκεις τὴν δουλείαν, ἣν δεδούλευκά σοι. ἣν pro ἣ est idem Hellenismus. Sed de hisce in Græca Syntaxi uberiùs. δέρμα τος τὸ idem quod δέρας αῖος τὸ, vel δορὰ ᾶς ἡ *pellis*. Heb.11.v.37. περιῆλθον ἐν μηλωταῖς, ἐν αἰγείοις δέρμασιν, oberrârunt ovillis & caprinis pellibus induti. δερμάτινος η ον *coriaceus a um* Mat. 3.4. εἶχε ζώνην δερματίνην, habebat zonam coriaceam.

Δεσπόζω (q. δέος ὀπάζω metum injicio. *dominor*, dominium obtineo. cum genitivo. Psal.22. v. 29. ὅτι τοῦ Κυρίου ἡ βασιλεία, καὶ αὐτὸς δεσπόζει τῶν ἐθνῶν, quoniam DOMINI est regnum ipsum, & ille dominium exercet in gentes. Psalm. 103. 19. ἡ βασιλεία αὐτοῦ πάντων δεσπόζει. **Gott ist HERR im land.** F. δεσπόσω. *Præt. act.* δεδέσποκα. *Præt. pass.* δεδέσπομαι σαι ται. à δεδέσποται derivatur δεσπότης ου ὁ *herus*, 1 Pet.2. ver.18. *dominus*. Tit. 2. v. 9. δούλους ἰδίοις δεσπόταις ὑποτάσσεσθαι, servos (scilicet hortare) ut suis ipsorum dominis sese subjiciant. Tribuitur Deo Luc. 2 29. ἀπολύεις τὸν δοῦλόν σου Δέσποτα, (Vocativi casus) nunc dimittis servum tuum DOMINE. Act. 4. v. 24. Δέσποτα, σὺ ὁ Θεὸς, ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, καὶ τὴν θάλασσαν, καὶ τὰ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς, DOMINE, tu es Deus ille, qui fecit cœlum, & terram, & mare, & omnia quæ in iis sunt. Judæ 4. solus DEUS dicitur Δεσπότης, DOMINUS, sicut & Matth. 23. v. 9. solus Deus dicitur Πατὴρ Pater, Καθηγητὴς Doctor, quibus suis nominibus, Deus eos quos nobis præfecit, honorat, tā præfectos admonens de augustissima vocatione, quàm nos de obsequio & officiis illis præstandis. Nomina hæc sunt officiorum, non naturæ. ἀδέσποτος ου ὁ ἡ autore carens. οἰκοδεσπότης ου ὁ *paterfamilias*. Matth. 20. 11. ἐγόγγυζον κατὰ τοῦ οἰκοδεσπότου, obstrepebant patrifamilias. Luc. 22.11. per pleonasmum additur οἰκίας. οἰκοδέσποινα ης ἡ materfamilias. οἰκοδεσποτέω ῶ *domum administro*, 1 Tim.5.14.

Δεῦρο Adv. hortantis & accersentis *huc*, scil. veni, *adesdum*. Luc. 18.22. δεῦρο, ἀκολούθει μοι, adesdum, sequere me. Sæpe *absolutè* ponitur sine verbo tanquam verbum. Joh. 11.v.43. Λάζαρε δεῦρο ἔξω, Lazare prodi, seu veni foras: ubi idem valet quod ἔξελθε. Act.7.3. δεῦρο εἰς γῆν, ἣν ἄν σοι δείξω, veni in terram, quamcunque ostendero tibi: ubi δεῦρο idem valet quod βάδιζον vel πορεύθητι Rom. 1. 13. ad *tempus* transfertur. ἄχρι τοῦ δεῦρο *hucusque*. 2 Reg. 10. v. 16. δεῦρο μετ' ἐμοῦ, veni mecum. δεῦτε *huc agite, adeste, venite*. Matth. 4.19. δεῦτε ὀπίσω μου, venite post me. Hebraism. hoc est. sequimini me. Matth. 11. v. 28. δεῦτε πρός με, venite ad me. Matth. 22.4. δεῦτε εἰς τοὺς γάμους, venite ad nuptias. Aliquando intercedēte *copulâ*, ut Psal. 66. 5. δεῦτε καὶ ἴδετε τὰ ἔργα τοῦ Κυρίου, venite & videte opera DOMINI. Aliquando *sine copula*, Joh.4.29. δεῦτε, ἴδετε, venite, videte.

Δεύτερος α ον (q.d. δεύτερος ex δύο duo. Etymol. à δεύω τὸ λείπω) *secundus a um.* Mat.22.26. ὁμοίως καὶ ὁ δεύτερος, καὶ ὁ τρίτος, similiter & secundus & tertius. 1 Cor. 15. 47. ὁ δεύτερος ἄνθρωπος, ὁ Κύριος ἐξ οὐρανοῦ, secundus homo DOMINUS è cœlo: qui ipse etiam ibidem. v.45. vocatur ὁ ἔσχατος posterior. Matt. 22.39. δευτέρα δὲ ὁμοία αὐτῇ. δευτέρα subaudi ἐντολή, secundum mandatum simile (non æquale) est huic. 2 Cor. 1. 15. ἵνα δευτέραν χάριν ἔχητε, ut secundam (h. e. *copiosiorem*) gratiam haberetis. Apoc.21. 8. ὁ δεύτερος θάνατος, secunda mors.

Δεύτερον Adverbialiter *iterum, secundò, secundâ vice.* Joh. 3.v.4. εἰς τὴν κοιλίαν τῆς μητρὸς δεύτερον εἰσελθεῖν, in uterum matris secundò introire. *deinde* 1 Cor. 12. 28. ὁ Θεὸς ἔθετο πρῶτον ἀποστόλους, δεύτερον προφήτας, Deus constituit primò apostolos, deinde prophetas. *Redundat,* Joh.21. 16. λέγει αὐτῷ πάλιν δεύτερον, dicit ei rursum secundò. δευτέρως *idem* Nehem. 13. 21. ἐκ δευτέρου *secundâ vice.* Johan.9. v.24. ἐφώνησαν οὖν ἐκ δευτέρου τὸν ἄνθρωπον, secundò ergo vocârunt hominem illum, scil. qui cæcus fuerat. Act. 11. 9. ἀπεκρίθη δέ μοι φωνὴ ἐκ δευτέρου, respondit mihi vox secundò. τὸ δεύτερον elegantissimè *idem,* sicut etiam dicitur τὸ κατ' ἀρχὰς, in ipso principio, τὸ καθ' ἡμέραν quotidie. Luc. 11. v. 3. Judæ. 5. τὸ δεύτερον τοὺς μὴ πιστεύσαντας ἀπώλεσε, rursus eos, qui non crediderant, perdidit. Vide ὁ ὕστερος, δευτεραῖος αία αῖον secundarius a um, seu secundo die aliquid faciens. Act. 28. 13. δευτεραῖοι ἤλθομεν εἰς Ποτιόλους, secundo die venimus Puteolos. δευτερόω ῶ itero. Gen. 41.32. F. ώσω. aor. 1. ἐδευτέρωσα. P. δεδευτέρωκα. δευτερεύω sum secundus, secundum locum obtineo. 1. Chr. 16.v.5.

Δέχομαι *capio, accipio, recipio, excipio, suscipio.* Mat 10. 40. ὁ δεχόμενος (*part. præs. med.*) ὑμᾶς, ἐμὲ δέχεται, qui vos recipit, me recipit. 1 Cor. 2. 14. ψυχικὸς ὁ ἄνθρωπος οὐ δέχεται τὰ τοῦ Πνεύματος τοῦ Θεοῦ animalis homo non capit (h.e. *intelligit*) ea quæ sunt Spiritus Dei. Luc.8. 13. μετὰ χαρᾶς δέχονται τὸν λόγον, cum gaudio *excipiunt* sermonem. Luc.10. 10. καὶ μὴ δέχωνται (3. plur. præs. med. subj.) ὑμᾶς, & vos non exceperint. δέχωνται pro δέξωνται (3.pl a. 1. med.subj.) est Enallage temporis. *F.* δέξομαι. Psal. 50. v. 10. οὐ δέξομαι ἐκ τοῦ οἴκου σου μόσχους, non accipiam è domo tua vitulos. *aor.* 1. *med.* ἐδεξάμην αἶο. Luc. 2. 28. καὶ αὐτὸς ἐδέξατο αὐτὸ, & ipse excepit eum, scilicet puerulum. Act.28.21. οὔτε γράμματα περὶ σοῦ ἐδεξάμεθα, neque literas de te accepimus. Gal. 4. 14. ὡς ἄγγελον Θεοῦ ἐδέξασθέ (2. pl.a.1.med.) με, ut angelum Dei excepistis me. Act. 21. 17. ἀσμένως ἐδέξαντο (3.pl.a. 1.med. ind.) ἡμᾶς, libenter exceperunt nos. *aorist.* 1. *med. imperat.* δέξαι [illegible]. Luc.16. 6. δέξαι σου τὸ γράμμα accipe tabulas tuas. Act. 7. v.59. δέξαι τὸ πνεῦμά μου, *suscipe* spiritum meum. Jacob. 1. 21. δέξασθε (2.pl.a. med. imperat τὸν

φοῦτον λόγον, excipite insititium illum sermonem. a. 1. med. subj. δέξωμαι ῃ ηται. Matth. 18. 5. ὃς ἐὰν δέξηται παιδίον, quisquis exceperit puerulum. Marc. 6 v. 11. ὅσοι ἂν μὴ δέξωνται (3. pl. aor. 1. med. subj.) ὑμᾶς, quicunque non exceperint vos. *a. 1. med. infinit.* δέξασθαι capere. Act. 3. 21. ὃν δεῖ οὐρανὸν μὲν δέξασθαι, quē oportet quidem ut cœlum capiat, Matth. 11. 14. εἰ θέλετε δέξασθαι, si vultis eum recipere. *part. a. 1. med.* δεξάμενος η ον Luc. 9. 11. *præt. pass.* δέδεγμαι ξαι κται recepi. Act. 8. 14. ὅτι δέδεκται ἡ Σαμάρεια τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, quòd Samaria receperit sermonem Dei. *a. 1 pass.* ἐδέχθην ης η *fut. 1. pass.* δεχθήσομαι ῃ εται. Levit. 7. 8. οὐ δεχθήσεται non accipietur, hoc est, non erit acceptum. part. præt. pass. δεδεγμένος η ον. A δέδεκται derivatur δεκτὸς ἡ ὸν *acceptus a um.* Luc. 4. 19. κηρύξαι ἐνιαυτὸν τοῦ Κυρίου δεκτὸν, ut prædicem annum DOMINI acceptum. Luc. 4. 24. οὐδεὶς προφήτης δεκτός ἐστιν ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ, nullus propheta acceptus est in patria sua. Actor. 10. v. 35. ἀλλ' ἐν παντὶ ἔθνει ὁ φοβούμενος αὐτὸν καὶ ἐργαζόμενος δικαιοσύνην, δεκτὸς αὐτῷ ἐστι, sed in quavis gente acceptum ei esse quemvis, qui timeat ipsum, & operam det justitiæ. 2 Cor. 6. v. 2. καιρῷ δεκτῷ tempore accepto. Philip. 4. v. 18. θυσίαν δεκτὴν, εὐάρεστον τῷ Θεῷ, hostiam Deo acceptam & valde placentem. δοχὴ ῆς ἡ *epulum* Luc. 14. v. 13. ὅταν ποιῇς δοχὴν, κάλει πτωχοὺς, quum facis epulum, voca pauperes. δοχὴ deri-vatur à præt. med. inusitato δέδοχα excepi. à Th. δέχομαι. ἀναδέχομαι *excipio.* Fut. ἀναδέξομαι. *a. 1. med.* ἀνεδεξάμην ω ατο. Act. 28. 7. ὃς ἀναδεξάμενος (part. a. 1. med.) ἡμᾶς, φιλοφρόνως ἐξένισε, qui nos exceptos peramicè hospitio excepit. ἀποδέχομαι, *excipio, agnosco.* Act. 24. 3. πάντη τε καὶ πανταχοῦ ἀποδεχόμεθα, prorsus & ubique agnoscimus. *Fut.* ἀποδέξομαι. ao. 1 med. ἀπεδεξάμην ω ατο Luc. 8. 40. ἀπεδέξατο αὐτὸν ὁ ὄχλος, excepit eū turba. Actor. 18. v. 27. ἀποδέξασθαι a. 1. med. infin.) αὐτὸν, ut reciperent eum. Act. 2. v. 41. ἀποδεξάμενοι (part. a. 2. med.) τὸν λόγον αὐτοῦ, receperunt sermonem ejus. *præt. pass.* ἀποδέδεγμαι ξαι κται. a. 1. pass. ἀπεδέχθην ης η. Act. 15. 4. ἀπεδέχθησαν (3. pl. a. 1. pass.) ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας, excepti sunt ab Ecclesia. ἀποδεκτὸς οῦ ὁ ἡ, καὶ ἀποδεκτὸν τὸ acceptus a um. 1 Tim. 5. v. 4. ἀπόδεκτον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, acceptum in conspectu Dei. ἀποδοχὴ ῆς ἡ acceptatio, approbatio. 1 Tim. 1. v. 15. πιστὸς ὁ λόγος καὶ πάσης ἀποδοχῆς ἄξιος, certus est hic sermo, & omnibus modis dignus qui recipiatur. διαδέχομαι propriè *accipio per alium* vel per alios. Vertitur *excipio, succedo.* 1 Chron. 26. 18. *per successionem accipio.* Actor. 7. v. 45. διαδεξάμενοι (part. a. 1. med.) quum per successionē accepissent. διάδοχος ὁ *successor.* Act. 24. v. 27. ἔλαβε διάδοχον ὁ Φῆλιξ, accepit successorem Felix. διαδοχὴ ῆς ἡ *successio.* εἰσδέχομαι introadmitto. Fut. εἰσδέξομαι ῃ εται. 2 Cor. 6. v. 17.

ἐκδέχομαι excipio, *expecto.* 1. Cor. 11. v. 33. ἀλλήλους ἐκδέχεσθε (2.plur.præs. med.imperat) alii alios expectate. *imperfect. med.* ἐξεδεχόμην ε ετο. Heb. 11. 10. ἐξεδέχετο expectabat. ἐκδοχὴ ῆς ἡ *expectatio.* Heb. 10.ver.27. φοβερὰ δέ τις ἐκδοχὴ κρίσεως, sed horrenda quædam expectatio judicii. ἀπεκδέχομαι *expecto,* Rom. 8.19. τὴν ἀποκάλυψιν τῶν υἱῶν τοῦ Θεοῦ ἀπεκδέχεται, revelationem filiorum Dei expectat. Philip. 3.20. ἐξ οὗ (οὐρανοῦ) καὶ Σωτῆρα ἀπεκδεχόμεθα, ex quo cœlo Servatorem expectamus. ἐνδέχομαι admitto, recipio. ἐνδέχεται *fieri potest, contingit,* Luc. 13. 33. ὅτι οὐκ ἐνδέχεται προφήτην ἀπολέσθαι ἔξω Ἱερουσαλήμ, quia fieri nequit, (seu hodie non contingit) ut propheta pereat extra Hierosolymam. ἀνένδεκτον ου τὸ quod fieri nequit, impossible, idem quod ἀδύνατον. Luc. 17. 1. ἀνένδεκτόν ἐστι μὴ ἐλθεῖν τὰ σκάνδαλα, οὐαὶ δὲ δι' οὗ ἔρχεται, contingere non potest ut non eveniant scandala, væ autem ei per quem eveniunt. ἐπιδέχομαι *admitto* 3 Joh. v. 9. οὐκ ἐπιδέχεται ἡμᾶς, non admittit nos. *excipio* Actor. 28.30. καὶ ἀπεδέχετο (3.sing. imperf.med.) πάντας, & excipiebat omnes, hoc est, omnibus se familiarem & facilem præbebat. παραδέχομαι *recipio.* Heb. 12. v.6. μαστιγοῖ δὲ πάντα υἱὸν ὃν παραδέχεται, flagellat autem quemcunque filium agnoscit vel recipit. *excipio* Marc.4. 20. παραδέχονται (3.pl. præs. med. indic.) scilicet τὸν λόγον, excipiunt sermonem. *accipio* 1 Tim.5.ver.19. κατηγορίαν μὴ παραδέχου, accusationem ne accip. *suscipio.* Actor.16.21. ἃ οὐκ ἔξεστιν ἡμῖν παραδέχεσθαι (præs. med. infinit.) quos ritus nobis non licet suscipere. *Fut.* παραδέξομαι Act.22. v. 18. διότι οὐ παραδέξονταί σου τὴν μαρτυρίαν περὶ ἐμοῦ, non recipient testimonium tuum de me. προσδέχομαι *recipio, expecto.* Luc. 15.v.2. οὗτος ἁμαρτωλοὺς προσδέχεται, iste peccatores recipit. Act. 24. ver. 15. ἣν καὶ αὐτοὶ οὗτοι προσδέχονται, quam etiam ii ipsi expectant. Philip.2. v. 29. προσδέχεσθε (2.pl.præs. imperat. med.) οὖν αὐτὸν, excipite igitur eum. Luc. 2.25. προσδεχόμενος (part.præs. med.) παράκλησιν τοῦ Ἰσραήλ, expectans consolationem Israelis. *imperf. med.* προσεδεχόμην ου ετο. Luc. 23. v. 51. ὃς καὶ αὐτὸς προσεδέχετο (3.sing.imperf. med.) αὐτὸς, qui & ipse expectabat regnum Dei. F. προσδέξομαι. a. 1. *med.* προσεδεξάμην ω ατο. Heb. 10. v. 34. μετὰ χαρᾶς προσεδέξασθε (2.pl.aor. 1. med. indic.) cum gaudio *accepistis.* Rom. 16. v. 2. ἵνα αὐτὴν προσδέξησθε (2. pl. aor.1.med.subj.) ut eam accipiatis. Heb. 11. 35. οὐ προσδεχόμενοι (part.præs. med.) τὴν ἀπολύτρωσιν, non acceptâ liberatione. εὐπρόσδεκτος ου ὁ ἡ *acceptus.* Rom. 15.16. προσφορὰ εὐπρόσδεκτος, oblatio accepta. 1 Pet. 2. v. 5. εὐπροσδέκτους τῷ Θεῷ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, acceptos Deo per JESUM CHRISTUM. ὑποδέχομαι *excipio.* Fut. ὑποδέξομαι. aor. 1. *med.* ὑπεδεξάμην ω ατο. Luc. 10. 38. ὑπεδέξατο αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς, excepit eum in

domum

domum suam. Luc.19.v.6. ὑπεδέξατο αὐτὸν χαίρων, excepit eum gaudens. Jacob.2.25. ὑποδεξαμένη (part.aor.1. med. g.f.) τοὺς ἀγγέλους, quum excepisset tecto nuntios. præt. perf. pass. ὑποδέδεγμαι ξαι κται. Actor.17.7. οὓς ὑποδέδεκται Ἰάσων, quos excepit Jason. ξενοδοχέω ῶ hospitalis sum. 1 Tim.5.10. εἰ ἐξενοδόχησεν (3.sing. a. 1. act. subj.) si hospitalis fuit, hoc est, si peregrinos tecto suo excepit. πανδοχεῖον ου τὸ, diversorium, Luc.10.34. ἤγαγεν αὐτὸν εἰς πανδοχεῖον, duxit eum in diversorium. πανδοχεὺς έως ὁ hospes publicus, Luc.10.35. πανδέκται ὧν οἱ scil. τίτλοι pandectæ, hoc est, tituli, seu libri omnia summatim complectentes, quæ quis in eo scientiæ genere desiderare possit.

Δέω, vide pag.191.

Δὴ sanè, profectò, equidem, in prosa semper postponitur. 2 Cor. 12.1. καυχᾶσθαι δὴ οὐ συμφέρει μοι, gloriari sanè non convenit mihi. idem quod δηλαδὴ videl. Matth. 13.23. ὃς δὴ καρποφορεῖ, qui videl. fructum fert. quæso Luc.2. v.15. διέλθωμεν δὴ εἰς Βηθλεὲμ, eamus quæso Bethlehemum. Age Act.15. 36. ἐπιστρέψαντες δὴ ἐπισκεψώμεθα τοὺς ἀδελφοὺς, age reversi invisamus fratres. Redundat. Act. 13.2. ἀφορίσατε δή μοι τὸν Βαρνάβαν καὶ τὸ Σαῦλον, separate mihi Barnabam & Saulum. proinde, igitur 1 Cor.6.20. δοξάσατε δὴ τὸν Θεὸν ἐν τῷ σώματι ὑμῶν, glorificate igitur Deum in corpore vestro. δήπου utique. Heb.2.16. οὐ γὰρ δήπου ἀγγέλων ἐπιλαμβάνεται, non enim utique angelos assumpsit. δήποτε post articulum postpositivum ληκτικὸν redditur per terminationem cunque. Joh.5.4. ᾧ δήποτε κατείχετο νοσήματι, quocunq; detineretur (seu conflictaretur) morbo. ἐπειδὴ, quoniam, postquam. Luc.13.46.

Δῆλος η ον manifestus a um (ab Arab. דל monstrare.) Matth.26. v.73. ἡ λαλιά σου δῆλόν σε ποιεῖ, sermo tuus te prodit. ad verbum, loquela tua te manifestum facit. adagium καὶ τυφλῷ δῆλον, etiam cæco perspicuum. In neutro genere δῆλον sæpe legitur, ut 1 Cor.15. ver.27. & vertitur manifestum est, patet, liquet. Gal.3.11. ὅτι δὲ ἐν νόμῳ οὐδεὶς δικαιοῦται παρὰ τῷ Θεῷ δῆλον· nullum autem per legem justificari apud Deum manifestum est. δηλόω ῶ manifesto, declaro. Hebr.12 v.26. δηλοῖ (3.sing. præs. indic. contractè pro δηλόει, ad formam τοῦ χρυσόει) τῶν σαλευομένων τὴν μετάθεσιν, declarat rerum instabilium amotionem. Hebr.9.8. τοῦτο δηλοῦντος (pro δηλόοντος part. præs.act. genitivi sing.) τοῦ Πνεύματος τοῦ ἁγίου, hoc declarante seu docente Spiritu sancto. imperf. act. ἐδήλουν ουν 1 Pet.1.11. ἐρευνῶντες εἰς τίνα ἢ ποῖον καιρὸν ἐδήλου (3.sing. imperf. act. contractè pro ἐδήλοε) scrutantes, in quod aut quale tempus declararet. F. δηλώσω. 1 Cor.3.13. ἡ γὰρ ἡμέρα δηλώσει, dies enim declarabit, revelabit. aor.1.act. ἐδήλωσα ας ε 2 Pet.1. v.14. Ἰησοῦς Χριστὸς ἐδήλωσέ μοι, JESUS CHRISTus patefecit mihi. Coloss.1. v.8. ὁ καὶ δηλώσας (part. aor.1. act.) ἡμῖν τὴν ὑμῶν ἀγάπην, qui & declaravit

ravit (nobis narravit) vestram charitatem. præt.act. δεδήλωκα. *Præs pass.* δεδήλωμαι. 2 Mach.2. v.24. τὰ δεδηλωμένα manifesta. *a.1.pass.* ἐδηλώθην ης η. 1 Cor.1. v.11. ἐδηλώθη (3.sing a.1. pass. indic.) γάρ μοι περὶ ὑμῶν, declaratum (renuntiatum) est enim mihi de vobis. ἄδηλος ὁ ἡ, propriè *non manifestus, occultus.* item *non apparens.* Luc. 11.44. ὅτι ἐστὲ ὡς τὰ μνημεῖα τὰ ἄδηλα, quia estis ut monimenta (sepulcra) quæ non apparent. *incertus* 1 Cor.14 v.8. ἐὰν ἄδηλον φωνὴν σάλπιγξ δῷ, si incertum sonum tuba dederit. ἀδήλως adv. propriè *obscurè*, non manifestè. item *in incertum* 1 Cor.9.26. ἐγὼ τοίνυν οὕτω τρέχω, ὡς οὐκ ἀδήλως, ego igitur ita curro, ut non in incertum. ἀδηλότης ητος ἡ *incertitudo* 1 Tim.6.17. μηδὲ ἠλπικέναι ἐπὶ πλούτου ἀδηλότητι, neque spem ponere in divitiis incertis. Hypallage Hebraica. ἐπὶ πλούτου ἀδηλότητι, pro ἐπὶ πλούτῳ ἀδηλότητος, & hoc pro ἐπὶ πλούτῳ ἀδήλῳ. ἔκδηλος ὁ ἡ *evidens.* 2 Tim.3. 9 ἄνοια αὐτῶν ἔκδηλος ἔσται πᾶσιν, amentia eorum evidens erit omnibus. κατάδηλος ὁ ἡ *valde manifestus.* apertus, clarus, perspicuus. Heb 7.15. περισσότερον ἔτι κατάδηλόν ἐστι, etiam ampliùs valde clarum est. πρόδηλος ὁ ἡ antè manifestus. 1 Tim. 5. 24 τινῶν ἀνθρώπων αἱ ἁμαρτίαι πρόδηλοί εἰσι, quorundam hominum peccata antè manifesta sunt. Hebr 7.14. πρόδηλον γὰρ ὅτι ἐξ Ἰούδα ἀνατέταλκεν ὁ Κύριος, *palam* enim est, ex Juda ortum esse DOMINUM.

Δῆμος δήμου ὁ, *populus*, pleb[s] (Etym à δέω. Est enim popul[us] συνδεδεμένος νόμοις, legibus de[vinctus.]) Act.12.22. ὁ δὲ δῆμος ἐπεφώνει, populus verò acclama[bat.] *turba*, ὄχλος ου ὁ Act.17.[5] ἀγαγεῖν εἰς τὸν δῆμον adducer[e] ad turbam. Actor.19.29. βου[λο]μένου εἰσελθεῖν εἰς τὸν δῆμον, Pa[u]lo volente prodire ad turbam. δημόσιος α ον *publicus*, q.d. p[o]pulicus. Act.5.v.18. καὶ ἔθεντο α[ὐ]τοὺς ἐν τηρήσει δημοσίᾳ, & posu[e]runt eos in custodia publica. δη[]μοσίᾳ *publicè*, subintelligitur χώ[]ρᾳ, q.d. in publico loco. Act.1[6.] v.37. δείραντες ἡμᾶς δημοσί[ᾳ] qui cecidistis nos publicè. δημ[ο]σίᾳ *publicè*, & κατ' οἴκους *dom[a]tim*, opponuntur. Act.20.20. [] ei opponitur ἰδίᾳ, seu κατ' ἰδί[αν] *privatim*, Marc.4. v.34. ἀπόδη[]μος ου ὁ ἡ *peregre agens*, prop[] qui abest à suo populo, à su[is] popularibus. Marc.13. v.34. [ὡς] ἄνθρωπος ἀπόδημος, tanqu[am] homo peregre agens. ἀποδημ[έ]ω *peregre proficiscor.* Matth.2[5.] v.14. ὥσπερ ἄνθρωπος ἀποδημ[ῶν] (part.præs act.) ut (aliquis) hom[o] peregre proficiscens. *Fut.* ἀπο[]δημήσω. *a.1.act.* ἀπεδήμησα [] Luc.15.13. ἀπεδήμησεν εἰς χώ[ραν] μακράν, & peregrè profectus [est] in regionem longinquam. Luc.[20.] 9. καὶ ἀπεδήμησε (3.sing.a.1.a[ct.] indic.) χρόνους ἱκανούς, & pere[gre] abfuit multum temporis. *Pr[æt.] act.* ἀποδεδήμηκα. ἐνδημέω [in]*cola sum* (ab adj. ἔνδημος [] qui in populo seu inter popula[res] suos manet, qui non it peregr[e]) 2 Cor.5.9. *præsens sum.* 2 Cor.[5.] ἐνδημοῦντες τῷ σώματι, d[um] adsum[us]

adsumus in corpore. *Fut.* ήσω. P. ἐνδεδήμηκα. aor.1.act. ἐνεδήμησα, 2 Cor.5.8. ἐνδημῆσαι (a.1. act. infinit.) πρὸς τὸν Κύριον, adesse apud DOMINUM. ἐπίδημος ὁ ἡ, & ἐπιδήμιος ὁ ἡ *versans in populo.* Differunt nonnihil ἐνδήμιος & ἐπιδήμιος. v. gr. pestis quæ passim grassatur vocatur νόσος ἐπιδήμιος sed νόσος ἐνδήμιος est morbus populo alicui peculiaris. Sic se habebat *lepra* Judæorum, & hâc ætate *scelotyrbe*, quam Scorbutum vocant, quibusdam Oceani accolis est infesta. ἐπιδημέω ῶ, *advena sum* Act.2.v.10. οἱ ἐπιδημοῦντες Ῥωμαῖοι, advenæ Romani. παρεπίδημος ὁ ἡ, *advena, hospes.* Heb.11.v.13. ὁμολογήσαντες ὅτι ξένοι καὶ παρεπίδημοί εἰσιν ἐπὶ τῆς γῆς, professi hospites & advenas se esse in terra. 1 Pet.1.1. ἐκλεκτοῖς παρεπιδήμοις, electis advenis. ἔκδημος ὁ ἡ qui vel quæ peregre abest: propriè extra populi sui fines degens, qui abest à popularibus suis, à populo suo remotus. ἐκδημέω ῶ, *peregre absum.* 2 Cor.5.v.6. ἐκδημοῦμεν ἀπὸ Κυρίου, absumus à DOMINO. συνέκδημος ὁ ἡ, *socius peregrinationis.* Act.19.v.28. ubi Γάϊος & Ἀρίσταρχος dicuntur Apostoli Pauli συνέκδημοι, h.e. socii peregrinationis.

Διὰ præpositio cum Genitivo, *per.* Notat *causam procreantem.* Johan.1.v.3. πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο, omnia perr hunc facta sunt. Joh.3.17. ἵνα σωθῇ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ, ut servetur mundus per eum. 1 Cor.12 8. διὰ (pro ὑπὸ) τοῦ Πνεύματος δίδοται, à Spiritu datur. 1 Cor.1.9. πιστὸς ὁ Θεὸς, δι' οὗ ἐκλήθητε, fidelis est Deus, à quo vocati estis. Rom.1.5. δι' οὗ à quo Rom.8.v.11. ζωοποιήσει τὰ θνητὰ σώματα ὑμῶν διὰ τοῦ ἐνοικοῦντος αὐτοῦ Πνεύματος ἐν ὑμῖν, vivificabit mortalia corpora vestra per inhabitantem Spiritum ipsius in vobis. *Causam conservantem.* Rom.11.v.35. ἐξ αὐτοῦ, δι' αὐτοῦ, καὶ εἰς αὐτὸν τὰ πάντα. ex (h.e.ab) eo, per eum, & in (h. e. propter) eum sunt omnia: ubi ἐξ causam procreantem, διὰ conservantem, & εἰς causam indicat finalem. *Causam instrumentalem,* Luc.1.v.70. ἐλάλησε διὰ στόματος ἁγίων, locutus est (Deus) per os sanctorum. Actor.14.v.3. τέρατα γίνεσθαι διὰ τῶν χειρῶν, h.e. δι' αὐτῶν, ut miracula ederentur per eos. Hebraismus. Vide infrà χείρ. 3 Joh.5.13. διὰ μέλανος καὶ καλάμου, atramento & calamo. *Causam finalem,* & vertitur ad εἰς, Rom.6.4. ἠγέρθη Χριστὸς ἐκ νεκρῶν διὰ τῆς δόξης τοῦ Πατρὸς, pro πρὸς τὴν δόξαν, excitatus est CHRISTUS ex mortuis ad gloriam PATRIS 2 Pet. 1.v.3. τοῦ καλέσαντος ἡμᾶς διὰ δόξης καὶ ἀρετῆς, qui vocavit nos ad gloriam & virtutem. δι' ὧν *propterea quod* 2 Pet. 1.v.4. δι' ὧν τὰ μέγιστα ἡμῖν δεδώρηται, eò quòd maxima nobis donaverit. *quamobrem* 2 Pet.3.v.6. δι' ὧν ὁ τότε κόσμος ὕδατι κατακλυσθεὶς ἀπώλετο, quamobrem, qui tum erat mundus, aquâ inundatus periit. *Subjectum* Actor.3.v.16. ἡ πίστις ἡ δι' αὐτοῦ (pro εἰς αὐτὸν) fides in eum, nempe, JESUM. Subj. *locum* Matth.2.12. δι' ἄλ-

λης ὁδῦ ἀνεχώρησαν, per aliam viam reversi sunt. Rom. 15. v. 28. ἀπελεύσομαι δι᾽ ὑμῶν εἰς Σπανίαν, abibo per vestram regionem in Hispaniam. Sic 2 Cor. 1. 16. δι᾽ ὑμῶν per vos. *Adjuncta*, & vertitur *cum* 1 Cor. 16. v. 3. δι᾽ ἐπιστολῶν τούτους πέμψω, cum epistolis hos mittam. *in*, Rom. 14. v. 14. οὐδὲν κοινὸν δι᾽ ἑαυτοῦ, nihil est impurum in se. Rom. 14. 20. τῷ διὰ προσκόμματος ἐσθίοντι, qui edit cum offendiculo. Adj. *tempus*. Luc. 5. 5. δι᾽ ὅλης τῆς νυκτὸς, per totam noctem. Heb. 2. v. 15. διὰ παντὸς τοῦ ζῆν (Hellenismus) per omnem vitam. Act. 23. v. 31. διὰ τῆς νυκτὸς, de nocte, seu per noctem, **in der nacht**. *Tractum temporis*, & vertitur *post*. Marc. 2. 1. δι᾽ ἡμερῶν, post aliquot dies, vel interjectis aliquot diebus. Galat. 2. 1. διὰ δεκατεσσάρων ἐτῶν, interjectis annis quatuordecim. Matth. 26. 61. δύναμαι καταλῦσαι τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ, καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν οἰκοδομῆσαι αὐτὸν, possum destruere templum Dei, & spatio tridui illud ædificare. Act. 14. v. 17. δι᾽ ἐτῶν δὲ πλειόνων; pluribus autem annis interjectis. Rom. 11. ver. 10, διὰ παντὸς, scil. χρόνου semper. Adj. *signum* Act. 8. v. 18. διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν δίδοται τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, per impositionem manuum datur Spiritus sanctus. Adj. *modum*. Heb. 13. 22. διὰ βραχέων ἐπέστειλα, paucis scripsi. Rom. 14. 20. κακὸν τῷ ἀνθρώπῳ τῷ διὰ προσκόμματος ἐσθίοντι, malum est homini qui *cum* offendiculo edit. *Simile*, & idem valet quod ἐν *in*. 1 Cor. 13. 12. βλέπομεν ἄρτι δι᾽ ἐσόπτρου (pro ἐν ἐσόπτρῳ) videmus jam in speculo, h. e. imperfectè cognoscimus. cum accusativo *propter*. & ut plurimùm *finem* notat. Marc. 2. v. 27. τὸ σάββατον διὰ τὸν ἄνθρωπον ἐγένετο, sabbatum propter hominem factum est. 1 Cor. 9. 23. τοῦτο δὲ ποιῶ διὰ τὸ εὐαγγέλιον, hoc verò facio propter Evangelium. Matth. 15. 3. διὰ τί; propter quid? h. e. quare? Rom. 4. v. 25. ἠγέρθη διὰ τὴν δικαίωσιν ἡμῶν, excitatus est ad justificationem nostri, nempe, testificandam. Aliquando *causam effic*. Roman. 8. v. 10. δι᾽ ἁμαρτίαν, propter peccatum. Matth. 12. v. 31. διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, propterea dico vobis. *Causam impell*. & vertitur *per*, Luc. 1. ver. 78. διὰ σπλάγχνα ἐλέους Θεοῦ ἡμῶν, per intimam misericordiam Dei nostri. *Aliter* tamen *accipitur* Johan. 6. 57. ζῶ διὰ τὸν Πατέρα (pro διὰ τοῦ Πατρὸς) vivo per PATREM Apoc. 12. 11. ἐνίκησαν αὐτὸν διὰ τὸ αἷμα τοῦ Ἀρνίου, vicerunt eum (Satanam) per sanguinem Agni. διὰ τὸ αἷμα, pro διὰ τοῦ αἵματος. Atticismus. Sic Gal. 4. 13. δι᾽ ἀσθένειαν, pro δι᾽ ἀσθενείας, per infirmitatem. *Formam*. Rom. 3. v. 25. διὰ τὴν πάρεσιν τῶν προγεγονότων ἁμαρτημάτων, (pro διὰ τῆς παρέσεως) per remissionem antè commissorum peccatorum. *adjunct. modum*. Ephes. 4. v. 18. δι᾽ ἄγνοιαν, per ignorantiam. Galat. 3. v. 14. δι᾽ ἀσθένειαν, per infirmitatem. *Ex*, Matth. 27. v. 18. διὰ φθόνον παρέδωκαν αὐτὸν, ex invidia tradidissent eum. *pro respectu*,

ſtu, *ratione*, Heb. 5. v. 12. διὰ τὸν χρόνον, pro temporis ratione. *Quod attinet*, Roman. 8. 10. σῶμα νεκρὸν δι' ἁμαρτίαν, corpus mortuum eſt, quod ad peccatum attinet, ſeu ratione peccati. ibidem. τὸ δὲ Πνεῦμα ζωὴ, διὰ δικαιοσύνην, Spiritus autem vita eſt, h. e. quod attinet ad juſtitiam, ſeu ratione juſtitiæ. Elegans eſt Helleniſmus, ubi διὰ cum *infinitivo* tanquam cum nomine cõſtruitur. Johan. 2. 24. διὰ τὸ αὐτὸν γινώσκειν πάντας, eò quòd ipſe cognoſceret omnes. Act. 28. 18. διὰ τὸ μηδεμίαν αἰτίαν θανάτου ὑπάρχειν ἐν ἐμοὶ, quòd nulla in me ſit cauſa mortis. Marci 4. v. 6. διὰ τὸ μὴ ἔχειν ῥίζαν, quod non haberet radicem. Philip. 1. v. 7. διὰ τὸ ἔχειν με ἐν καρδίᾳ ὑμᾶς, eò quòd animo vos teneam. Luc. 19. 11. διὰ τὸ ἐγγὺς αὐτὸν εἶναι, eò quòd eſſet prope, &c. Actor. 4. 2. διὰ τὸ διδάσκειν αὐτοὺς τὸν λαόν. Actor. 18. 2. διὰ τὸ διατεταχέναι Κλαύδιον, eò quòd edixiſſet Claudius. 2 Cor. 2. 12. τῷ μὴ εὑρεῖν, pro διὰ τὸ μὴ εὑρεῖν με, eò quòd non inveniſſem. Actor. 12. v. 20. διὰ τὸ τρέφεσθαι αὐτῶν χώραν, eò quòd aleretur eorum regio. Heb. 7. v. 24. διὰ τὸ μένειν αὐτὸν εἰς τὸν αἰῶνα, quia in æternum manet. Jacob. 4. v. 2. οὐκ ἔχετε, διὰ τὸ μὴ αἰτεῖσθαι ὑμᾶς, nihil obtinetis, quia non petitis.

Διδάσκω, *doceo* (Etym. à δάω ſcio. F. δαίσω, unde δαίσκω. Sicut à μεθύω μεθύσω eſt μεθύσκω inebrio, & à τρώω τρώσω eſt τρώσκω, τιτρώσκω vulnero) regit accuſativum. 1 Corinth. 4. ver. 17. καθὼς διδάσκω, ſicut doceo, ubi ſine caſu ponitur Rom. 2. v. 21. ὁ οὖν διδάσκων (part. præſ. activ.) ἕτερον, σεαυτὸν οὐ διδάσκεις; qui doces alium, teipſum non doces? h. e. non vivis ſecundùm doctrinam. 1 Corin. 11. 14. αὐτὴ ἡ φύσις διδάσκει ὑμᾶς, ipſa natura vos docet. 1 Tim. 6. 2. ταῦτα δίδασκε (2. ſing. præſ. imperat.) hæc doce. 1 Joh. 2. v. 27. οὐ χρείαν ἔχετε ἵνα τις διδάσκῃ (3. ſing. præſ. ſubj.) ὑμᾶς, nec neceſſe habetis ut quiſquã doceat vos. confer Heb. 8. 11. ſcil. tanto labore, quanto opus fuit in V T, 1 Tim. 2. 12. γυναικὶ διδάσκειν (præſ. infinit.) οὐκ ἐπιτρέπω, mulieri docére non permitto. Matth. 11. 1. μετέβη ἐκεῖθεν τοῦ διδάσκειν, ſcil. ἕνεκα, digreſſus eſt illinc ut doceret. *imperf.* ἐδίδασκον ες ε, Mar. 10. ver. 1. πάλιν ἐδίδασκεν αὐτοὺς, rurſum docebat eos. Et periphraſi Hebraicâ Matth. 7. v. 29. ἦν διδάσκων αὐτοὺς, erat docens, h. e. docebat eos. Actor. 5. 21. καὶ ἐδίδασκον (3. pl. imperf. act.) & docebant. *Fut.* διδάξω, Luc. 12. v. 12. Joh. 14. v. 26. ἐκεῖνος ὑμᾶς διδάξει πάντα, ille (Spiritus S.) vos docebit omnia, h. e. internè vos illuminabit. ubi obſerva Syntaxin, nempe, verbum hoc quandoque regere geminum accuſativum. *a. 1. act.* ἐδίδαξα ας ε, Joh. 18. 20. ἐγὼ πάντοτε ἐδίδαξα ἐν τῇ συναγωγῇ, ego ſemper docui in Synogoga. Luc. 13. 26. καὶ ἐν ταῖς πλατείαις ἡμῶν ἐδίδαξας, & in plateis noſtris docuiſti. Joh. 8. v. 28. καθὼς ἐδίδαξέ με ὁ Πατήρ μου, ταῦτα λαλῶ, prout docuit me Pater, hæc loquor. Marc. 6.

v. 30.

v. 30. ὅσα ἐδίδαξαν (3.pl.a.1. act. indic.) quæ docuerant. Luc. 11. 1. Κύριε δίδαξον (aor. 1. act. imperat.) ἡμᾶς προσεύχεσθαι, Domine, doce nos orare. Mat. 5. 19. ὃς δ' ἂν ποιήσῃ καὶ διδάξῃ (3. sing. a. 1. act subj.) quisquis autem fecerit & docuerit. Heb. 8. v. 11. καὶ οὐ μὴ διδάξωσιν (3.pl.a.1.act.subj.) & non docuerint, h.e dona Spiritûs S. in N. T. largiùs communicabuntur, quàm in V. Test. confer 1 Joh. 2. 27. Act. 11. 26. διδάξαι (a.1. act infin.) ὄχλον. docere turbam. præt. act. δεδίδαχα. præt. pass. δεδίδαγμαι Cant. 3. 8. δεδιδαγμένος πόλεμον rei militaris peritus. a. 1. pass. ἐδιδάχθην ης η, Gal. 1. ver. 12. οὔτε ἐδιδάχθην, neq; didici, seu neq; edoctus sum. Colos. 2. v. 7. καθὼς ἐδιδάχθητε (2.pl.a.1.pas. indic.) sicuti edocti estis. 2 Thes. 2. v. 15. παραδόσεις, ἃς ἐδιδάχθητε quas didicistis. Matth. 28. v. 15. ἐποίησαν ὡς ἐδιδάχθησαν (3.pl.a.1.pass. indic.) fecerunt, sicut erant edocti. διδαχὴ ῆς ἡ *doctrina*, derivatur à præt. act. δεδίδαχα. Mar. 1. 22. ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ, percellebantur doctrinâ ejus. Sicut Lucas habet Luc. 4. 32. ἐν τῇ διδαχῇ pro ἐπὶ τῇ διδαχῇ. 2 Johan. v. 9. ὁ μένων ἐν τῇ διδαχῇ τοῦ Χριστοῦ, permanens in doctrina CHRISTI. διδακτὸς ἡ όν, *doctus a um.* (derivatur à 3. sing. præt. pass. δεδίδακται) Johan. 6. 45. καὶ ἔσονται πάντες διδακτοὶ τοῦ Θεοῦ, & erunt omnes docti à Deo. ἔσονται διδακτοὶ pro διδαχθήσονται ὑπὸ τοῦ Θεοῦ. Hebraismus. Isa. 54. v. 13. In Hebræo est לִמּוּדֵי יְהוָה docti DOMINI, hoc est, à DOMINO. Sic passim נְאֻם יְהוָה ubi נאם in statu constructo pro נאום dictum DOMINI, h.e. dictum à DOMINO, &c. unâ voce compositâ dicitur θεοδίδακτος ου ὁ ἡ à Deo doctus a um. 1 Thess. 4. 9. διδακτικὸς οῦ ὁ *aptus ad docendum*, 1 Tim. 3. 2. διδάσκαλος ου ὁ ἡ *magister a.* Matthæi 10. v. 24. οὐκ ἔστι μαθητὴς ὑπὲρ τὸν διδάσκαλον, non est discipulus super magistrum. *Doctor*, 1 Corin. 12. ver. 28. καλοδιδάσκαλος ου ὁ ἡ, *honestatis magister a.* Tit. 2. vers. 3. νομοδιδάσκαλος ου ὁ, Legis *doctor*, idem quod νομικὸς οῦ ὁ, 1 Tim. 1. ver. 4. ψευδοδιδάσκαλος ου ὁ, *falsus doctor*, 2 Pet. 2. 1. q.d. διδάσκαλος τοῦ ψεύδους, doctor mendacii. διδασκαλία ας ἡ *doctrina* Rom. 15. v. 4. εἰς τὴν ἡμετέραν διδασκαλίαν προεγράφη, ad nostram doctrinam antè scripta sunt. ἑτεροδιδασκαλέω ῶ, diversam doctrinam doceo, 1 Timoth. 1. 3.

Δίδυμος ου ὁ ἡ, *geminus a um* (à δύο reduplicatâ primâ syllabâ, vel ut Etym. à δύω vel δύνω subeo, occido, quòd duo unà exeant ex ventre) Joh. 11. 16. Θωμᾶς ὁ λεγόμενος Δίδυμος, Thomas qui dicitur Geminus. vide infrà nom. propria.

Δίδωμι, *do* (ab inusitato δόω) Joh. 10. v. 28. κἀγὼ ζωὴν αἰώνιον δίδωμι αὐτοῖς, & ego vitam æternam do eis. 1 Pet. 1. 5 ταπεινοῖς δὲ δίδωσι χάριν, humilibus verò dat gratiam. Luc. 11. v. 3. δίδου (2. sing. imper. præs. act.) ἡμῖν τὸ καθ' ἡμέραν, da nobis quotidiè.

δίδȣ pro δίδοι ad formam χρύσοι, Luc.6.v.38. δίδοτε (2. plur. præs. imperat. act.) καὶ δοθήσεται (3.sing.fut 1.pass.) ὑμῖν, date, & dabitur vobis Ephes.4.17. μὴ δίδοτε τόπον τῷ διαβόλῳ, nè date locum diabolo. Act. 20 35. μακάριόν ἐστι διδόναι (præs. act. infinit.) μᾶλλον ἢ λαμβάνειν, beatum est dare potiùs, quàm accipere. 1 Tim.5.v.14. ἀφορμὴν διδόναι occasionem dare. Joh.6.33. ζωὴν διδοὺς (part. præs. act.) τῷ κόσμῳ, vitam dans mundo. Jacob.1.5. αἰτείτω παρὰ τοῦ διδόντος Θεοῦ, petite à Deo qui dat, qui distribuit. 1 Cor.15.57. τῷ δὲ Θεῷ χάρις, τῷ διδόντι ἡμῖν νῖκος, Deo autem habetor gratia, qui dat nobis victoriam. *imperf. act.* ἐδίδων ως ω, vel ἐδίδουν ες ε. Matthæi 26. 26. καὶ ἐδίδου (pro ἐδίδω) τοῖς μαθηταῖς, & dabat discipulis. Sic Act. 2. 4. ἐδίδου αὐτοῖς ἀποφθέγγεσθαι, dabat iis effari. ἐδίδου pro ἐδίδω, à διδόω, ad formam τοῦ χρυσόω, seu τοῦ δηλόω. in 3. sing. ἐδίδοε, contractè ἐδίδου. Sic Joh.19.v.3. ἐδίδουν (3. pl. imperf. act.) pro ἐδίδοσαν. ἐδίδουν pro ἐδίδοον. *F.* δώσω εις ει. Mat. 16.19. δώσω σοι τὰς κλεῖς, dabo, hoc est, *committam* tibi claves. Act.13. 35. οὐ δώσεις τὸν Ὅσιόν σου ἰδεῖν διαφθοράν, non *sines* Sanctum illum tuum videre corruptionem, h. e. computrescere Roman. 12. 14. ἕκαστος ἡμῶν περὶ ἑαυτοῦ λόγον δώσει (3. sing. fut. act. indic.) τῷ Θεῷ, unusquisque nostrûm de seipso rationem *reddet* Deo. Marc. 12. 9. δώσει *elocabit.* Matth.24.24. δώσουσι (3. pl. fut. act.) σημεῖα μεγάλα, *edent* signa (miracula) magna. *futur. subj. act.* δώσω ῃς ῃ. Johan. 17. 2. δώσῃ αὐτοῖς ζωὴν αἰώνιον, det iis vitam æternam Apoc. 13. 16. ἵνα δώσῃ αὐτοῖς χάραγμα, ut daret iis characterem. Similia exempla fut. temp. lege in κερδαίνω, εἰμὶ, χαίρω, &c. Theocrit. εἰδύλ. 27. alii 28. alii 36. cujus titulus est ὁ ὀαριστύς. v. 21. δειμαίνω μὴ δή σε χερείονι φωτὶ δώσῃ, metuo nè te deteriori viro tradat. ubi δώσῃ est 3. sing. futur. 1. activi subjunctivi. *aor.* 1. *act.* ἔδωκα ας ε. Johan. 13. 15. ὑπόδειγμα ἔδωκα ὑμῖν, exemplum *præbui* vobis. Luc.7. v. 44. ὕδωρ ἐπὶ τοὺς πόδας μου οὐκ ἔδωκας, aquam pedibus meis non dedisti. Ephes. 1.22. καὶ αὐτὸν ἔδωκε (3. sing. a. 1. act.) κεφαλὴν, ipsum dedit, h.e. *constituit* caput. Hebraismus Matth. 25. v. 35. ἐπείνασα, καὶ ἐδώκατέ (2.pl.a.1. act. indic.) μοι φαγεῖν, esurivi, & dedistis mihi quod ederem. Matth.27.v.10. καὶ ἔδωκαν (3.pl.a.1. act. indic.) αὐτὰ εἰς τὸν ἀγρὸν τοῦ κεραμέως, & dederunt eos ad agrum figuli, scil. emendum. 2 Corinth.8.v.5. ἑαυτοὺς ἔδωκαν, se *dediderunt. a.2. act.* ἔδων ως ω. *a.2. imper. act.* δὸς *da.* Marci 10. 37. δὸς ἡμῖν, da, hoc est, *concede* nobis. Johan.4.15. Κύριε, δός μοι τοῦτο τὸ ὕδωρ, Domine, da mihi aquam istam. Matth. 5.31. δότω (3.sing.a.2 imperat.act.) αὐτῇ ἀποστάσιον, det ei libellum discessionis. Roman. 12. 19. δότε (2.pl.a.2.act. imperat.) τόπον τῇ ὀργῇ, date locum iræ, videlicet Dei, quam vindictæ cupidi prævenire volunt. *aorist. 2. act opt.* δοίην ης η, & Atticè δῴην ῴης ῴη

δῴη

ῴη, mutato ο in ω, & ſubſcripto iotâ, 2 Tim. 2. 7. δῴη σοι Κύριος σύνεσιν, *largiatur* tibi Dominus intelligentiam. *aoriſt. 2. act. ſubj.* δῶ δῷς δῷ. Marc. 6. v. 25. θέλω ἵνα μοι δῷς, volo ut mihi des. Johan. 15. v. 16. δῷ ὑμῖν, det vobis 1 Cor. 9. 12. ἵνα μὴ ἐγκοπὴν δῶμεν (1. pl. a. 2. act. ſubj.) τῷ εὐαγγελίῳ, nè interrumpamus curſum Evangelii, 1 Cor. 14. 9. ἐὰν μὴ εὔσημον λόγον δῶτε (2. plur. a. 2. act. ſubj.) niſi *edideritis* bene ſignificantem ſermonem. Luc. 20. v. 10. ἵνα δῶσιν (3. pl. a. 2. act. ſubj.) αὐτῷ ut darent ei. *a. 2. act. infinit.* δοῦναι dare. Marc. 10. ver. 40. οὐκ ἔστιν ἐμὸν δοῦναι, non eſt meum dare. Act. 19. 31. δοῦναι ἑαυτὸν εἰς θέατρον, dare ſe in theatrum. *part. aor. 2. act.* δοὺς δοῦσα δόν in genit. δόντος δούσης δόντος. 2 Cor. 5. v. 5. δοὺς ἡμῖν τὸν ἀῤῥαβῶνα τοῦ Πνεύματος, qui *dedit* nobis arrhabonem Spiritûs, hoc eſt, Spiritum Sanctum, tanquam arrhabonem. Hypallage Hebraica. 1 Tim. 2. 6. ὁ δοὺς ἑαυτὸν ἀντίλυτρον ὑπὲρ πάντων, qui ſeſe ipſe dedit (obtulit) redemptionis pretium pro quibuſvis. 1 Theſ. 4. 8. τὸν δόντα (part. aor. 2. act. accuſ. ſing.) τὸ Πνεῦμα αὐτοῦ, qui dedit Spiritum ſuum. *P. act.* δέδωκα ας ε. Joh. 17. 8. τὰ ῥήματα ἃ δέδωκάς μοι δέδωκα αὐτοῖς, verba quæ *tradidiſti* mihi, *tradidi* illis. Joha. 17. 4. τὸ ἔργον ἐτελείωσα, ὃ δέδωκας, ad verbum. Opus conſummavi quod dediſti, hoc eſt, plenè functus ſum officio prophetico, quod mihi *injunxiſti*. Joh. 5. 22. κρίσιν πᾶσαν δέδωκε (3. ſin. præt. act.) τῷ υἱῷ, omne judicium *commiſit* Filio *pluſquamperf.* Mar. 14. 44. δεδώκει pro ἐδεδώκει dederat. Joh. 11. 57. δεδώκεισαν pro ἐδεδώκεισαν, ubi utrimq; ex Attica dialecto augmentum deſideratur. Iones & poëtæ idem factitare ſolent. Confer θεμελιόω, ἐκβάλλω &c. *præſ. paſſ.* δίδομαι. 1 Cor. 12. v. 7. ἑκάστῳ δίδοται πρὸς τὸ συμφέρον, unicuique datur ad utilitatem, h. e. aliorum ædificationem. Luc. 22. v. 19. τοῦτό ἐστι τὸ σῶμά μου, τὸ ὑπὲρ ὑμῶν διδόμενον (partic. præſ. paſſ.) hoc eſt corpus meum, quod pro vobis datur. *præt. paſſ.* δέδομαι σαι ται. Matth. 13. 11. ὑμῖν δέδοται γνῶναι τὰ μυστήρια, vobis datum eſt nôſſe. 1 Cor. 11. 15. ἡ κόμη ἀντὶ περιβολαίου δέδοται αὐτῇ, coma pro velamine data eſt ei. à δέδομαι, derivatur δόμα ατος τὸ, *donum*, Matth. 7. 11. δόματα ἀγαθὰ διδόναι, dona bona dare. à δέδομαι derivatur δόσις εως ἡ, *datum*. Philip. 4. v. 15. εἰς λόγον δόσεως καὶ λήψεως, in ratione dati & accepti. Joh. 19. 11. εἰ μὴ ἦν σοι δεδομένον ἄνωθεν, niſi hoc tibi datum eſſet supernè. à δέδοται derivatur δότης ου ὁ, *dator*. 2 Cor. 9. 7. ἱλαρὸν δότην ἀγαπᾷ ὁ Θεὸς, hilarem datorem amat DEUS. *part. præt. paſſ.* δεδομένος η ον, *datus a um*, Joh. 19. 11. οὐκ εἶχες ἐξουσίαν κατ' ἐμοῦ, εἰ μὴ ἦν σοι δεδομένον ἄνωθεν, non haberes poteſtatem adverſus me, niſi tibi datum eſſet supernè. *anomalia generis*, δεδομένον pro δεδομένη, ſubintelligitur τόδε, ſcil. πρᾶγμα. *aor. 1. paſſ.* ἐδόθην ης η. 1 Tim. 4. ver. 14. ὃ ἐδόθη σοι διὰ προφητείας, quod donum tibi datum

est per prophetiam, hoc est, ita jubente per os prophetarum Spiritu S. confer 1 Tim.1.18. Act. 13.2. & 16.2. *aor.1.pass.opt.* δοθείην ης η, Ephes.6.v.19. ἵνα μοι δοθείη λόγος, ut mihi detur (indatur) sermo. *aor.1.pass.subj.* δοθῶ ῇς ῇ. Marc.13.11. ἀλλ' ὃ ἐὰν δοθῇ ὑμῖν, sed quicquid datum fuerit vobis. Galat.3.22. ἵνα ἡ ἐπαγγελία δοθῇ (3. sing.a.1. pass. subj.) τοῖς πιστεύουσι, ut promissio daretur credentibus. *a.1.pass. infin.* δοθῆναι dari. Matth.14. v.9. ἐκέλευσε δοθῆναι, jussit dari. *part.a.1.pass.* δοθεὶς έντος ὁ. in f.g. δοθεῖσα είσης, in n.g. δοθὲν έντος Rom.5.5. τοῦ δοθέντος ἡμῖν, qui datus est nobis. Rom.12.v.6. κατὰ τὴν χάριν τὴν δοθεῖσαν ἡμῖν, pro gratia, quæ data est nobis. *Fut.1. pass.* δοθήσομαι dabor. Matth.7. 7. αἰτεῖτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν, petite, & dabitur vobis. ἀναδίδωμι *reddo.* F. ώσω. P. ἀναδέδωκα. Actor.23.33. ἀναδόντες (part.a.2. act.) τὴν ἐπιστολὴν, quum reddidissent epistolam. à sing. ἀναδοὺς όντος ὁ, ab.a.2. act.indic. ἀνέδων ως ω. ἀνὰ in compositis vertitur per *re*, h.e. iterum. item per *sursum*, & tum est ex ἄνω. Sic Basil. ἀναδίδωσιν ἡ πηγὴ ὕδωρ, fons scatet aquâ, seu sursum emittit, ebullit aquam. ἀποδίδωμι *reddo, retribuo, solvo,* Luc.19.v.8. ἀποδίδωμι τετραπλοῦν, reddo quadruplum. Heb.12.11. καρπὸν ἀποδίδωσι fructum reddit. *præs. imperat.* ἀποδίδοθι, & ἀποδίδου. 1 Cor.7.3. τῇ γυναικὶ ὁ ἀνὴρ τὴν ὀφειλομένην εὔνοιαν ἀποδιδότω (3.sing. præs.act.imperat.) uxori vir debitam benevolentiam reddito. præs. infinit. ἀποδιδόναι. 1 Tim.5.4. ἀμοιβὰς ἀποδιδόναι τοῖς προγόνοις, vicem rependere parentibus, quod Græci dicunt ἀντιπελαργεῖν. Apoc.22.2. ἀποδιδοῦν ab ἀποδιδόω, ad formam τοῦ χρυσόω οῦν, δηλόω οῦν, pro ἀποδιδόναι. 1 Pet.3.9. μὴ ἀποδιδόντες (nom. pl. part. præs.act.) κακὸν ἀντὶ κακοῦ, non reddentes malum pro malo. *imperf. act.* ἀπεδίδουν pro ἀπεδίδων. Act.4.33. ἀπεδίδουν τὸ μαρτύριον οἱ ἀπόστολοι, apostoli reddebant testimonium. *F.* ἀποδώσω εις ει. Matth.18.26. καὶ πάντα σοι ἀποδώσω, omnia tibi reddam. Deut.24.15. αὐθημερὸν ἀποδώσεις μισθὸν, eodem die pendes mercedem. Rom.2.6. ἀποδώσει ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα, reddet unicuique secundùm opera. 1 Pet.4. 5. οἱ ἀποδώσουσι (3.pl. fut. act.) λόγον, qui reddent rationem. Heb. 13. ver.17. ὡς λόγον ἀποδώσοντες (nom.pl. part.fut. act.) ut rationem reddituri. *a.1.act.* ἀπέδωκα reddidi. Luc. 9.42. καὶ ἀπέδωκεν αὐτὸν τῷ πατρὶ αὐτοῦ, & reddidit eum patri suo. *aor.2.act.* ἀπέδων ως ω, reddidi. Luc.16.2. ἀπόδος (2 sing. a.2. act. imperat.) λόγον τῆς οἰκονομίας σου, redde rationem dispensationis tuæ. Matth.22.21. ἀπόδοτε (2 pl. a.2.act. imperat.) τὰ Καίσαρος (scil. ὄντα) Καίσαρι, reddite quæ sunt Cæsaris Cæsari. *aor. 2. act. opt.* ἀποδοίην ης η. 2 Tim. 4. 14. ἀποδῴη αὐτῷ Κύριος, rependat ei DOMINUS. ἀποδῴη, pro ἀποδοίη Atticè, est 3 sing.a.2.act. optativi. *aor.2.act. subj.* ἀποδῶ ῷς ῷ. Luc.12. v.50. καὶ τὸ ἔσχατον λεπτὸν ἀποδῷς, ultimum quadrantem reddideris.

Matth.

Matth.18. ver.30. ἕως οὗ ἀποδῷ (3.sing.a.2. act.subj.) τὸ ὀφειλόμενον, quousq; redderet debitum. *a.2.act.infinit.* Apoc.22.v.12. ἀποδοῦναι ἑκάστῳ, ὡς τὸ ἔργον αὐτοῦ ἔσται, reddere cuique, prout opus ipsius erit. *part. aor.2.act.* ἀποδοὺς ὄντος ὁ, Luc.4. v.20. ἀποδοὺς τῷ ὑπηρέτῃ, quum reddidisset ministro *aor.1.pass.* ἀποδοθῆναι. Matth.27.v.58. τότε ὁ Πιλάτος ἐκέλευσεν ἀποδοθῆναι (a.1. pass. infin.) τὸ σῶμα, tunc Pilatus jussit reddi corpus. *a.2.med.* ἀπεδόμην το το, *vendidi*, Heb.12.16. ἀντὶ βρώσεως μιᾶς ἀπέδοτο (3.sing.a.2.med.indic.) τὰ πρωτοτόκια, unico edulio vendidit jus primogeniti. Act.5.v.8. εἰ τοσούτου τὸ χωρίον ἀπέδοσθε; (2.pl.aor.2. med. indic.) an tanti prædium vendidistis? τοσούτου scil. ἀργυρίου. Act.7.9. τὸν Ἰωσὴφ ἀπέδοντο (3.pl.a.2.med.indic.) εἰς Αἴγυπτον, Josephum vendiderunt (abducendum) in Ægyptum. ἀνταποδίδωμι, verbum decompositum, *retribuo*. Barbari dicunt *retaliare*. Fut. ώσω. Rom.12.19. ἐγὼ ἀνταποδώσω, λέγει Κύριος, ego retribuam, ait DOMINUS. *a.2.act.* ἀνταπέδων ως ω. 2 Thess. 1. v.6. δίκαιον παρὰ τῷ Θεῷ ἀνταποδοῦναι (a.2.act.infinit.) τοῖς θλίβουσιν ὑμᾶς θλῖψιν, justum est apud Deum, vicissim reddere iis, qui vos affligunt, afflictionem. Luc. 14. 14. ἀνταποδοθήσεται (3 sing.fut.1.pass indic.) γάρ σοι ἐν τῇ ἀναστάσει τῶν δικαίων, retribuetur enim tibi in resurrectione iustorum. ἀνταπόδομα τος τὸ *retributio*. Luc.14.ver.12. καὶ γένηταί σοι ἀνταπόδομα, & fiat tibi retributio. ἀνταπόδοσις εως ἡ, propriè *retributio*. per syn,generis *merces*. Coloss.3.v.24. ἀπολήψεσθε τὴν ἀνταπόδοσιν τῆς κληρονομίας, recipietis mercedem hæreditatis, *hypallage Hebraica*, hoc est, hæreditatem regni cœlestis, quæ erit tanquam merces. Heredes & filii propriè nihil merentur. Est ergo metaphora: μισθαποδοσία ας ἡ, *retributio, præmii largitio.* Heb.11 ver.26. ἀπέβλεπε γὰρ εἰς τὴν μισθαποδοσίαν, respiciebat enim præmii retributionem. μισθαποδότης ου ὁ, qui reddit mercedem, *præmiorum largitor*. Hebr.11.ver.6. διαδίδωμι propriè *trado per manus.* item *trado* Luc.11.v.22. τὰ σκῦλα διαδίδωσι, spolia distribuit. Apoc.17.13. τὴν ἐξουσίαν ἑαυτῶν τῷ θηρίῳ διαδώσουσι (3.pl.fut.1.) potestatem suam bestiæ tradent. *distribuo*, Joh.6.11. καὶ εὐχαριστήσας διέδωκε (3.sing. a.1.act. indicat.) τοῖς μαθηταῖς, & gratiis actis distribuit discipulis. Luc.18.22. διάδος (a.2. act. imperat.) πτωχοῖς, distribue pauperibus. ab aor.2 act.indicat. διέδων ως ω. *imperf. pass.* διεδιδόμην σο το, Act 4.35. διεδίδοτο (3 sing. imperf. pass) δὲ ἑκάστῳ καθότι ἄν τις χρείαν εἶχεν, distribuebatur verò singulis prout cuique opus erat. ἐκδίδωμι cum Accus. propriè edo, q.d.extra do. ἐκδιδόναι βίβλον, edere librum. λόγος ἐκδεδομένος, rumor vulgatus. *præs.med.* ἐκδίδομαι eloco. *Fut.1.med.* ἐκδώσομαι elocabo. Matth. 21. v.41. καὶ τὸν ἀμπελῶνα ἐκδώσεται ἄλλοις γεωργοῖς, & vineam elocabit aliis agrico-

lis

lis seu vinitoribus. *aorist. 2. med.* ἐξεδόμην σο το, elocavi. Luc. 20. v. 9. καὶ αὐτὸν ἐξέδοτο (3. sing. a. 2. med. indic.) γεωργοῖς, & eam elocavit agricolis. ἔκδοτος ου ὁ ἡ, *deditus*, Actor. 2. v. 23. προγνώσει τοῦ Θεοῦ ἔκδοτον, præeunte decreto seu ante-decreto DEI deditum. ἐπιδίδωμι propriè, do insuper, præterea do, incrementum capio, *do, trado*, Luc. 24. 30. καὶ κλάσας ἐπεδίδου (3. sing. imperf. act.) αὐτοῖς, & fructum *porrigebat* eis. ἐπεδίδου pro ἐπεδίδως, scil. ἐπεδίδοε, contractè ἐπεδίδου, sicut ἐχρύσοε ου. ab ἐπιδιδόω ῶ. *Fut.* ἐπιδώσω εις ει. Matth. 7. v 9 μὴ λίθον ἐπιδώσει αὐτῷ; num lapidem dabit ei? Joh. 13. 26. ᾧ ἐγὼ ψωμίον ἐπιδώσω, cui offulam dedero. *a. 1. act.* ἐπέδωκα ας ε. Act. 15. 30. ἐπέδωκαν (3. pl. a. 1. act. ind.) τὴν ἐπιστολήν, reddiderunt epistolam. *a. 2. act.* ἐπέδων ως ω. Actor. 27. v. 15. ἐπιδόντες (scil. τὸ πλοῖον τῷ ἀνέμῳ) ἐφερόμεθα, dato ventis navigio ferebamur. ἐπιδόντες est nominativus pl. gen. m. part. aor. 2. act. à nominativo sing. ἐπιδοὺς όντος ὁ. κατακληροδοτέω ῶ, *sorte distribuo*. aorist. 1. act. κατεκληροδότησα. Actor. 13. v. 19. κατεκληροδότησεν αὐτοῖς τὴν γῆν αὐτῶν, sorte distribuit eis terram earum. Componitur ex κατὰ, & κληροδοτέω ῶ, sorte divido: à nomine κληροδότης ου ὁ, quasi dicas, δότης τοῦ κλήρου, dator sortis, *testator*. Sic à μισθοδότης ου ὁ, est μισθοδοτέω ῶ, mercedem persolvo. μεταδίδωμι *impertio*, construitur eleganter cum Genitivo, rariùs cum Accusativo. Rom. 12. 8. μεταδιδοὺς (part. præs. act.) ἐν ἁπλότητι, qui distribuit, cum simplicitate. Ephes. 4. v. 28. ἵνα ἔχῃ μεταδιδόναι (præs. act. infinit.) τῷ χρείαν ἔχοντι, ut habeat quod impertiat egenti. *aor. 2 act.* μετέδων ως ω. *aor. 2. act. imperat.* μετάδος ότω, Luc. 3. 11. μεταδότω τῷ μὴ ἔχοντι, impertiat non habenti. Roman. 1. 11. ἵνα τι μεταδῶ (1. sing. a. 2. act. subj.) χάρισμα ὑμῖν πνευματικόν, ut aliquod impertiam vobis donum spirituale. 1 Thess. 2. v. 8. εὐδοκοῦμεν μεταδοῦναι (aor. 2. act. infin.) ὑμῖν, avebamus imperti-ri vobis. Enallage temporis, εὐδοκοῦμεν, pro ηὐδοκοῦμεν. Nisi dicamus. εὐδοκοῦμεν esse 1 plur. imperf. Nam ευ est diphthongus immutabilis, & non augetur nisi Ἀττικῶς. Sic dicimus ηὐχόμην, pro εὐχόμην Atticè, Rom. 9. v. 3. εὐμετάδοτος ου ὁ ἡ, *facilis ad impertiendum*, 1 Tim. 6. 18. Forma vocis videtur notare δύναμιν παθητικήν. Quæ enim verbalia in τος desinunt, passivè capiuntur. Ponitur ergo hîc εὐμετάδοτος activè. propriè diceretur εὐμεταδοτικός, seu εὐμεταδότης. Sed hæc sunt ἄχρηστα inusitata. Germanicè **der gern nutzgibt** παραδίδωμι *trado, dedo*. Luc. 22. v. 48. τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου παραδίδως; (2. sing. præs. act. indic.) filium hominis *prodis?* Matth. 10. 19. ὅταν δὲ παραδιδῶσιν (3. pl. præs. act. subj.) ὑμᾶς, quum tradiderint vos. Matthæi 26. 46. ἰδοὺ ἤγγικεν ὁ παραδιδούς (part. præs. act.) με, ecce appropinquavit, qui me *prodit*. Luc. 21. ver. 12. παραδιδόντες εἰς συναγωγάς, tradentes in con-

ventus. Sic Actor.22.v.4. παραδιδοὺς εἰς φυλακὰς, tradens in carceres, scil. conjiciendos. *imperfect. act.* παρεδίδων ως ω, & παρεδίδουν ους ου. Act.8.v.3. παρεδίδου εἰς φυλακὴν, tradebat in custodiam, scil. conjiciendos. Actor.16.4. παρεδίδουν (3.pl. imperf.) αὐτοῖς φυλάσσειν, tradebat eis servanda. παρεδίδουν pro παρεδίδοσαν, ad formam ἐχχύσιον ουν Fut. παραδώσω. Matth.26.15. παραδώσω αὐτὸν, prodam ipsum. Matth.10.21. παραδώσει (3.sing. fut.) ἀδελφὸς ἀδελφὸν εἰς θάνατον, tradet frater fratrem neci. Marc.13.v.9. παραδώσουσι (3.pl. fut.) ὑμᾶς εἰς συνέδρια, tradent vos in consessus. Johan.6.v.64. τίς ἐστιν ὁ παραδώσων (part.fut.1. act.) αὐτὸν, & qui ipsum proditurus esset. *præt. act.* παραδέδωκα, Actor.15.26. παραδεδωκόσι (dat. pl. part. præt.) τὰς ψυχὰς αὐτῶν, qui *exposuerunt* animas suas. *plusq. perf.* παραδεδώκειν εις ει. Marc.15.10. παραδεδώκεισαν (3.pl.plusq.perf.) αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς, tradidissent eum pontifices. De augmento abjecto vide supra δεδώκειν, pro ἐδεδώκειν. *a.1.act.* παρέδωκα. 1 Corin. 11.2. καθὼς παρέδωκα ὑμῖν τὰς παραδόσεις, κατέχετε, sicuti tradidi traditiones, retinetis. Matth.25.ver.20. πέντε τάλαντά μοι παρέδωκας, quinque talenta mihi tradidisti. Marc.15.15. παρέδωκε tradidit. Matth.27.2. παρέδωκαν (3.pl.a.1. act. indic.) αὐτὸν Ποντίῳ Πιλάτῳ, tradiderunt Pontio Pilato. Matth 27.18. διὰ φθόνον παρέδωκαν αὐτὸν, ex invidia tradiderunt eum. *aorist.2. act.* παρέδων ως ω, Luc.1.v.2. καθὼς παρέδοσαν (3.pl. a.2.act.indic.) ἡμῖν, prout tradiderunt nobis. aor... imperat. παράδος, Isa.25.ver... Luc.12.58. καί σε παραδῷ (3. sing.a.2.act.subj.) τῷ πράκτορι, & te tradat exactori. 1 Cor.5... παραδοῦναι (a.2.act. infin.) τὸν τοιοῦτον τῷ Σατανᾷ, tradere ejusmodi hominem Satanæ. Matth. 10.v.4. ὁ καὶ παραδοὺς (part.a.2. act.) αὐτὸν, qui etiam prodidit ipsum. Gal. 2. v.20. παραδόντος ἑαυτὸν ὑπὲρ ἐμοῦ, qui se tradidit pro me. *præs. pass.* παραδίδομαι, Luc.22.v.22. οὐαὶ τῷ ἀνθρώπῳ δι' οὗ παραδίδοται, væ homini per quem proditur. 1 Corin.4.11. εἰς θάνατον παραδιδόμεθα (1.pl. præs. pass.indic.) διὰ Ἰησοῦν, morti tradimur propter JESUM. Luc.9.v.44. μέλλει παραδίδοσθαι (præs. pass. infin.) futurum est ut tradatur. imperf. pass. παρεδιδόμην ου ετο, 1 Cor... v.23. ἐν τῇ νυκτὶ, ἐν ᾗ παρεδίδετο (3. sing. imperf. pass.) eâ nocte quâ prodebatur. vulgata versio, quâ tradebatur. Et hæc propria hujus verbi significatio: per proditionem verò tra... est synecd. speciei. *præt. pass.* παραδέδομαι σαι ται, Luc.4.6. ἐμοὶ παραδέδοται, nam mihi tradita est. Act.14.26. παραδεδομένοι (part.præt. pass. pl.m... g m.) τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ, commendati gratiæ Dei. *aor.1.pass.* παρεδόθην ης η. Mat. 4.12. ὅτι Ἰωάννης παρεδόθη, Johannem traditum esse in custodiam. Matth... v.27. πάντα μοι παρεδόθη ὑπὸ τοῦ Πατρός μου. omnia mihi tradita sunt à PATRE meo. Ro...

v. 25. ὃς παρεδόθη διὰ τὰ παραπλώματα ἡμῶν, qui traditus fuit propter lapsus nostros. Joh. 18. 36. ἵνα μὴ παραδοθῶ (a. 1. pass. subj.) τοῖς Ἰουδαίοις, nè traderer Judæis. Marc. 1. v. 14. μετὰ δὲ τὸ παραδοθῆναι (aor. 1. pass. infinit.) τὸν Ἰωάννην, postquam autem traditus fuit Johannes. Actor. 15. 40. παραδοθεὶς (part. a. 1. pass.) τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν, commendatus gratiæ Dei à fratribus. Matt. 20. 18. ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδοθήσεται (3. sing. fut. 1. pas.) Filius hominis tradetur. Luc. 21. v. 16. παραδοθήσεσθε (2. pl. fut. 1. pass.) δὲ, trademini verò. à 2. sing. præt. pass. παραδέδοσαι derivatur nomen παράδοσις εως ἡ, doctrina divina, 1 Corin. 11. v. 2. item traditio & doctrina humana. Marc. 7. v. 8. κρατεῖτε τὴν παράδοσιν τῶν ἀνθρώπων, tenetis traditionem hominum. Matth. 15. 2. τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων, traditionem majorum. πατροπαράδοτος ὁ ἡ, à patribus traditus. 1 Pet. 1. v. 18. ἐλυτρώθητε ἐκ τῆς ματαίας ὑμῶν ἀναστροφῆς πατροπαραδότου, redempti estis ex vana illa vestra conversatione à patribus tradita. προδίδωμι do prior. Fut. προδώσω Rom. 11. v. 35. τίς προέδωκεν (3. sing. a. 1. act. indic.) αὐτῷ, καὶ ἀνταποδοθήσεται (3. sing. fut. 1. pass. indic.) αὐτῷ; quis prior dedit ei, & retribuetur ei? præt. act. προδέδωκα. præt. pass. προδέδομαι σαι ται, unde est προδότης ου ὁ proditor, Luc. 6. v. 16. ὃς καὶ ἐγένετο προδότης, qui etiam fuit proditor. Act. 7. v. 52. οὗ νῦν προδόται καὶ φονεῖς γεγένησθε, cujus vos nunc proditores & interfectores facti estis. πρόδοσις εως ἡ ante-datio, erogatio. προδοσία ας ἡ proditio. Sapien. 17. v. 11. 15.

Δίκη ης ἡ, (à צַדִּיק justus, ablatâ primâ syllabâ. vel à Chald. דְּכָא Hebr. זַכָּה purum, justum esse) propriè jus, justitia, fas, idem quod θέμις, & opponitur τῇ βίᾳ violentiæ. Hesiod. καί νυ δίκης ἐπάκουε, βίης δ᾽ ἐπιλήθεο πάμπαν, & nunc quæso jus audi, vim verò obliviscere prorsus. causa, Job 29. 16. δίκην ἣν οὐκ ᾔδειν, ἐξιχνίασα, causam, quam non intelligebam, investigavi. pœna, supplicium, sicut Hebraico loquendi genere judicium seu jus pro pœna quoque adhiberi videmus, per metonym. effecti. 2 Thess. 1 ver. 9. οἵτινες δίκην τίσουσι, qui pœnam pendent. Judæ ver. 7. πυρὸς αἰωνίου δίκην ὑπέχουσαι, ignis æterni pœnam sustinentes. ultio, vindicta, Actor. 28. v. 4. ὃν διασωθέντα ἐκ τῆς θαλάσσης, ἡ δίκη ζῆν οὐκ εἴασεν, quem postquam salvus evasit ex mari, ultio non sivit vivere. damnatio, Actor. 25. ver. 15. αἰτούμενοι κατ᾽ αὐτοῦ δίκην, petentes damnationem adversùs eum. sententia damnatoria, Hoseæ 13. v. 14. ποῦ ἡ δίκη σου θάνατε; ubi sententia tua damnatoria, ô mors? F. Jun. Hebræa vertit, ubi pestes tuæ mors? Hebræa vox דְּבָרֶיךָ est ambigua, & primâ fronte videre non licet, utrùm à singulari דָּבָר vel דֶּבֶר derivetur. Mos jure receptus, unde δίκην adverbialiter

ponitur pro *more, instar*, cum Genitivo. δίκαι@ αια αιον, *justus a um*. 1. Joh. 3. v. 7. ὁ ποιῶν τὴν δικαιοσύνην, δίκαιός ἐστι, qui exercet justitiam, justus est. ὄντως δίκαι@, *verè justus*, & tribuitur DEO. Joh. 17. 25. Πάτερ δίκαιε, PATER juste. 2 Tim. 4. v. 8. ὁ Κύει@ ὁ δίκαι@ κειτὴς, DOMINUS justus judex, *hominibus*, Matth. 5. ver. 45. βρέχει ἐπὶ δικαίυς καὶ ἀδίκυς, pluit super justos & injustos. 1 Tim. 1. v. 9. δικαίῳ νόμ@ ὐ κεῖται, justo lex non est posita. φαινομένως δίκαι@ *apparenter justus*. Marci 2. ver. 17. ὐκ ἦλθον καλέσαι δικαίυς, non veni vocatum justos. Matth. 23. v. 28. ἔξωθεν μὲν φαίνεσθε τοῖς ἀνθρώποις δίκαιοι, foris quidem apparetis justi. *probus*, Matth. 1. ver. 19. Ἰωσὴφ δὲ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, δίκαι@ ὤν, porro Josephus, maritus ejus, quum esset probus. *innocens*, Matth. 23. 35. ὅπως ἔλθῃ ἐφ' ὑμᾶς πᾶν αἷμα δίκαιον, ut veniat super vos omnis sanguis innocens. *sincerus, candidus, rigidus juris divini exactor*, Luc. 20. ver. 20. *glorificatus*, Matth. 13. v. 43. τότε οἱ δίκαιοι ἐκλάμψυσιν ὡς ὁ ἥλι@, tunc justi effulgebunt sicut sol. *justus ex justitia* CHRISTI *imputata* Roman. 1. ver. 17. ὁ δίκαι@ ἐκ πίστεως ζήσεται, justus ev fide vivet. *justus ex justitia inhærente*, 1. Johan. 3. ver. 7. δίκαιον ὐ τὸ, *æquum, æquitas, jus*, Ephes. 6. 1. τῦτο γάρ ἐστι δίκαιον, hoc enim æquum est. Philip. 1. v. 7. καθὼς ἐστι δίκαιον, prout æquitas postulat. Colos. 4. v. 1. οἱ κύειοι τὸ δίκαιον τοῖς δέλοις παρέχεσθε, Domini jus servis exhibete. δικαίως adv. justè ἀκειβὲς δίκαιον ὐ τὸ, summum jus, rigor juris. δικαιοσύνη ης ἡ, *justitia*, h. e. vitæ sanctitas. Actor. 10. v. 35. ἐν παντὶ ἔθνει ὁ φοβύμεν@ αὐτὸν καὶ ἐργαζόμεν@ δικαιοσύνην, δεκτὸς αὐτῷ ἐστι, in omni gente acceptum ei esse quemvis qui eum timeat, & operam det justitiæ. *justitia morte* CHRISTI *nobis acquisita*, Roman. 4. v. 6. ᾧ ὁ Θεὸς λογίζεται δικαιοσύνην, cui Deus imputat justitiam. Et hæc justitia vocatur *justitia fidei*, Rom. 4. v. 13. quia fide singuli credentes eam apprehendunt, & sibi applicant. *justitia fidei*, ubi fidei est genitivus adjuncti occupantis. *justitia Dei*, Rom. 10. 3. quia Deus gratis eam credentibus imputat. Hic est genitivus efficientis 2 Corinth. 5. 21. ἵνα ἡμεῖς γινώμεθα δικαιοσύνη Θεῦ ἐν αὐτῷ, ut nos efficeremur justitia DEI in eo, nempe, CHRISTO. *omnes officii partes*, Matth. 3. 15. πληρῶσαι πᾶσαν δικαιοσύνην, implere omnem justitiam, hoc est, omnes officii partes. verbum πληρῦν implere, refertur hîc ad officium. Confer Col. 4. 17. *veritas religionis Christianæ*, Matth. 5. ver. 10. μακάειοι οἱ δεδιωγμένοι ἕνεκεν δικαιοσύνης, beati qui persequuntur homines justitiæ causâ, hoc est, ob justam causam, qualis est Christianorum. δικαιόω ῶ, *justifico*, Luc. 10. 29. ὁ θέλων δικαιῦν (præs. act. infinit.) ἑαυτὸν, ille autem volens justificare se, hoc est, volens ostendere *se justum* esse. hoc sensu idem verbum Jacob. 2. v. 24 accipitur

cipitur. Luc. 16. v. 15. ὑμεῖς ἐστε οἱ δικαιοῦντες, (part. præſ. act. pl. g. m.) ἑαυτούς, vos eſtis, qui juſtificatis vos ipſos, h. e. *oſtentatis juſtitiam* veſtram. Rom. 4. v. 5. πιστεύοντι ἐπὶ τὸν δικαιοῦντα (part. præſ. act.) τὸν ἀσεβῆ, credit in eum qui juſtificat impium, h. e. qui *juſtum pronuntiat* hominem naturâ impium. *Fut.* δικαιώσω, Roman. 3. v. 30. ὁ Θεὸς, ὃς δικαιώσει (3. ſing. fut. 1. act. indicat.) περιτομὴν ἐκ πίστεως, Deus, qui juſtificabit circumciſionem ex fide. *aoriſt.* 1. *act.* ἐδικαίωσα, ας, ε, Rom. 8. 30. οὓς ἐκάλεσε, τούτους καὶ ἐδικαίωσε (3 ſing. a. 1. act. indic.) quos vocavit, eos etiam juſtificavit. Luc. 7. ver. 29. ἐδικαίωσαν (3. plur. a. 1 act. indic.) τὸν Θεὸν, juſtificârunt, hoc eſt, *juſtum celebrârunt* Deum. *præt. act.* δεδικαίωκα, ας, ε. *præſen. paſſ.* δικαιόομαι, οῦμαι, juſtificor. Galat. 2. 16. οὐ δικαιοῦται (3. ſing. præſ. paſſ. indic.) ἄνθρωπος ἐξ ἔργων νόμου, non juſtificatur homo ex operibus legis. Act. 13. 39. ἐν τούτῳ πᾶς ὁ πιστεύων δικαιοῦται, per hunc quivis credens abſolvitur. Galat. 5. v. 4. οἵτινες ἐν νόμῳ δικαιοῦσθε, (2. pl. præſ. act. ind.) quicunq; per legem juſtificamini. Rom. 3. 28. λογιζόμεθα οὖν πίστει δικαιοῦσθαι (præſ. infin. paſſ.) ἄνθρωπον χωρὶς ἔργων, colligimus igitur fide juſtificari hominem abſque operibus. *præt. paſſ.* δεδικαίωμαι, 1 Cor. 4. 4. ἀλλ᾽ οὐκ ἐν τούτῳ δεδικαίωμαι, ſed non per hoc juſtificatus ſum. Rom. 6. 7. ὁ ἀποθανὼν, δεδικαίωται (3. ſing. præt. paſſ.) ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας, etenim qui mortuus eſt, *liberatus eſt* à peccato. Luc. 18. 14. κατέβη οὗτος δεδικαιωμένος (part. præt. paſſ.) εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, deſcendit juſtificatus domum ſuam. *a.* 1. *paſſ.* ἐδικαιώθην, ης, η, juſtificatus fui. Luc. 7. v. 35. ἐδικαιώθη (3. ſing. a. 1. paſſ.) ἡ σοφία, ſed juſtificata eſt ſapientia â filiis ſuis, quo ſcil. (ut *Camerarius* in ſuis notis ſcribit) nihil magis perversè atque præpoſterè fieri poterat. juſtificata fuit, hoc eſt, *judicata* clariùs. Sententia tanquam in judicio pronuntiata fuit de ſapientia ab iis, qui illam ut pueri audire, eíque ſe ſubmittere debebant. Sic verbum ἐδικαιώθη accipi poſſe, demonſtrat idem *Camerarius* è Thucydide, ubi pari ſenſu accipi tradit, cujus Thucyd. verba ſunt, ὑμᾶς τὸ μᾶλλον δικαιώσεσθε, hoc eſt, δικαίως καθ᾽ ὑμῶν ἀποδείξετε, ὅτι τυραννικῶς ἄρχετε. 1 Tim. 3. 16. ἐδικαιώθη ἐν Πνεύματι, juſtificatus fuit in Spiritu, hoc eſt, *juſtus declaratus* Deitate ſuâ. 1 Corin. 6. 11. ἀλλὰ ἐδικαιώθητε (2. pl. a. 1. paſſ. indic.) ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, ſed juſtificati eſtis in nomine Domini JESU. Apoc. 22. 11. ὁ δίκαιος δικαιωθήτω (3. ſing. a. 1. paſſ. imperat.) ἔτι, qui juſtus eſt, juſtificetur adhuc. Roman. 3. 4. ὅπως ἂν δικαιωθῇς (2. ſing. a. 1. paſſ. ſubj.) ἐν τοῖς λόγοις σου, ut juſtificeris, hoc eſt, *juſtus agnoſcaris*, & *prædiceris* in ſermonibus tuis. Gal. 2. 16. ἵνα δικαιωθῶμεν (1. pl. aor. 1. paſſ. ſubj.) ἐκ πίστεως Χριστοῦ, ut juſtificaremur ex fide in CHRISTUM. Actor. 13. v. 39. οὐκ ἠδυνήθητε ἐν τῷ νόμῳ Μωσέως

δικαιωθῆναι (a.1.paſ.infin.) non potuiſtis per legem Moſis juſtificari. Rom. 5.v. 1. δικαιωθέντες (part.a 1. paſſ.) οὖν ἐκ πίστεως, juſtificati itaque ex fide. *fut.* 1.*paſſ.* δικαιωθήσομαι ῃ εται, Matth. 12. ver. 37. ἐκ γὰρ τῶν λόγων σου δικαιωθήσῃ (2. ſing. fut. 1.paſſ. indic.) ex ſermonibus enim tuis juſtificaberis. Rom. 3.20. ἐξ ἔργων νόμου οὐ δικαιωθήσεται (3. ſing. fut. 1. paſſ.) πᾶσα σὰρξ, ex operibus legis non juſtificabitur ulla caro. Rom. 2. 13. οἱ ποιηταὶ τοῦ νόμου δικαιωθήσονται (3.pl.fut.1.paſſ.indic.) qui legem præſtant, juſtificabuntur. δικαίωμα ατος τὸ, *ſententia abſolutoria* Rom. 5. v. 16. εἰς δικαίωμα ad juſtificationem, (quâ ſcil. Deus juſtos pronuntiat credentes in Chriſtum) hoc eſt, ad ſententiam abſolutoriam. item idem quod δικαιοσύνη *juſtitia*, Rom. 5. 18. δι' ἑνὸς δικαιώματος, per unius juſtitiam. *juſtificatio*, Rom. 8. 4. ἵνα τὸ δικαίωμα τοῦ νόμου πληρωθῇ, ut juſtificatio legis compleatur. *Lex naturæ*, atque ita ſignificat omnia legis divinæ moralis mandata. Rom. 1. 32. οἵτινες τὸ δικαίωμα τοῦ Θεοῦ ἐπιγνόντες, qui jure Dei cognito, h. e. jure naturæ, quod juriſperiti *jus gentium* vocant. δικαιώματα ων τὰ *mandata Dei de* externis ceremoniis & ritibus Heb. 9. v. 1. εἶχε μὲν ἡ πρώτη σκηνὴ δικαιώματα, habuit quidem prius tabernaculum (fœdus) ſtatuta cultus. ubi Apoſtolus LXX. ſecutus Hebræam vocem חֻקִּים h. e. ſtatuta ſeu conſtitutiones vertit δικαιώματα. Luc. 1. v. 6. ἦσαν δὲ δίκαιοι ἀμφότεροι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, πορευόμενοι ἐν πάσαις ἐντολαῖς καὶ δικαιώμασι, erant autem juſti ambo, ambulantes in omnib⁹ mandatis & ſtatutis DOMINI. priori vocabulo (ἐντολαῖς) per ſyn. gen. intelliguntur mandata de moribus, ſive legis moralis, poſteriori verò mandata de ceremoniis. *mandata legis moralis.* Roman. 2. 26. δικαίωσις εως ἡ, *juſtificatio*, Rom. 5. v. 18. εἰς δικαίωσιν ζωῆς, ad juſtificationem vitæ. δικαίως adv. *juſtè*, Tit. 2. 12. σωφρόνως, καὶ δικαίως, καὶ εὐσεβῶς, temperanter, & juſtè, & piè. *merito*, Luc. 23. v. 41. καὶ ἡμεῖς μὲν δικαίως, & nos quidem meritò. δικάζω jus dico, diſcepto controverſiam. δικαστὴς οῦ ὁ, *judex*. Luc. 12. ver. 14. τίς με κατέστησε δικαστὴν ἐφ' ὑμᾶς; quis me vobis conſtituit judicem? Actor. 7. v. 35. τίς σε κατέστησεν ἄρχοντα καὶ δικαστήν, quis te conſtituit principem & judicem? καταδικάζω propriè, jus dico contra aliquem. κατὰ hîc valet contra. *condemno*. Luc. 6. 37. μὴ καταδικάζετε (2. pl. præſ. imperat. act.) ne condemnate. F. άσω. a. 1. act. κατεδίκασα ας ε. Matth. 12. v. 7. οὐκ ἂν κατεδικάσατε (2. pl. a. 1. act. indic.) τοὺς ἀναιτίους, non condemnâſſetis inculpabiles. *aor.* 1 *paſſ.* κατεδικάσθην ης η condemnatus fui. Luc. 6. ver. 37. καὶ μὴ καταδικασθῆτε (2. pl. a. 1. paſſ. ſubj.) & non condemnati fueritis. *fut.* 1. *paſſ.* καταδικασθήσομαι ῃ εται, condemnabor. Matthæi 12. 37. καὶ ἐκ τῶν λόγων σου καταδικασθήσῃ (2. ſing. fut. 1. paſſ. indicat.) & ex verbis tuis condemnaberis.

demnaberis. ἄδικος (ἀδίκαιος non est usitatum) ὁ ἡ *injustus, iniquus a um*, Luc. 16. 10. ὁ ἐν ἐλαχίστῳ ἄδικος, καὶ ἐν πολλῷ ἄδικός ἐστιν, qui in re minima injustus est, etiam in re magna. 1 Pet. 3. 18. δίκαιος ὑπὲρ ἀδίκων (ἔπαθε) justus pro injustis passus est. Psal. 119. v. 136. δίκαιος εἶ Κύριε, καὶ δίκαιαι αἱ κρίσεις σου, justus es DOMINE, & justa sunt judicia tua. **Gott ist gerecht, wir und unnutze l' necht.** Act. 24. v. 15. ἀνάστασιν μέλλειν ἔσεσθαι νεκρῶν, δικαίων τε καὶ ἀδίκων, resurrectionem futuram mortuorum, tum justorum tum injustorum. ἀδίκως adverb. *injustè*, iniquè. 1 Pet. 2. ver. 19. πάσχων ἀδίκως, injustè patiens. ἀδικία ας ἡ, *injustitia*, Luc. 13. v. 27. οἱ ἐργάται τῆς ἀδικίας (genit. objecti) qui operam datis injustitiæ. Luc. 16. v. 8. τὸν οἰκονόμον τῆς ἀδικίας (Hebraismus) pro τὸν οἰκονόμον ἄδικον, dispensatorem injustum. Sic Luc. 18. v. 6. κριτὴς τῆς ἀδικίας, hoc est, κριτὴς ἄδικος judex injustus. *injustum factum*, peccatum, Hebr. 8. v. 12. ἵλεως ἔσομαι ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν, propitius ero injustis eorum factis. ἀδικέω ῶ, *injuriâ afficio*, cum accus. Matth. 20. v. 13. οὐκ ἀδικῶ σε, non facio tibi injuriam. ὁ χρώμενος τῇ δίκῃ ἑαυτοῦ, οὐδένα ἀδικεῖ. Qui utitur jure suo, nemini facit injuriam. Coloss. 3. v. 25. ὁ δὲ ἀδικῶν (part. præs. act.) κομιεῖται, ὃ ἠδίκησε (3. sing. a. 1. act. indic.) qui injuriam aliis infert, injuriam illatam referet, h. e. malum hoc in ipsum redundabit authorem.

Confer Pro. 9. v. 12. Act. 7. v. 26. ἵνα τί ἀδικεῖτε (2. pl. præs. imperat. act.) ἀλλήλους; cur alii alios injuriâ afficitis? *Fut.* ήσω *noceo, lædo*, Luc. 10. v. 19. οὐδὲν ὑμᾶς οὐ μὴ ἀδικήσει (3. sing. fut. act. ind.) & planè nihil vos *lædet*. *aorist. 1. act.* ἠδίκησα ας ε. Actor. 25. v. 10. Ἰουδαίους οὐδὲν ἠδίκησα, Judæos nulla in re injuriâ affeci. 2 Cor. 7. v. 2. οὐδένα ἠδικήσαμεν (1. pl. a. 1. act. ind.) neminem injuriâ affecimus. Gal. 4. 12. οὐδέν με ἠδικήσατε (2. pl. a. 1. act. indic.) nulla in re me affecistis injuriâ. *aor. 1. act. imperat.* ἀδίκησον άτω. Apoc. 22. 11. ὁ ἀδικῶν ἀδικησάτω (3. sing. aor. 1. act. imperat.) qui *nocet, noceat* adhuc. *aorist. 1. act. subj.* ἀδικήσω ῃς ῃ, Apoc. 6. v. 6. καὶ τὸ ἔλαιον μὴ ἀδικήσῃς; (2. sing. aor. 1. act. subj.) & oleum nè *læseris*. Apoc. 7. ver. 3. μὴ ἀδικήσητε (2. pl. a. 1. act. subj.) τὴν γῆν, nè *lædite* terram. Apoc. 9. ver. 4. ἵνα μὴ ἀδικήσωσι (3. pl. a. 1. act. subj.) τὸν χόρτον nè *læderent* gramen. Apoc. 11. v. 5. εἴ τις αὐτοὺς θέλῃ ἀδικῆσαι (a. 1. act. infinit.) si quis velit eos *lædere*. *part. a. 1. act.* ἀδικήσας αντος ὁ. 2 Corinth. 7. v. 12. οὐχ εἵνεκεν τοῦ ἀδικήσαντος (part. a. 1. act.) non respectu ejus qui injuriam affecerat. *præs. pass.* ἀδικέομαι οῦμαι, *injuriâ afficior, injuriam patior*. 1 Corinth. 6. ver. 7. διατί οὐχὶ μᾶλλον ἀδικεῖσθε; (2. plur. præs. pass. indic.) quare non potiùs injuriam patimini? Actor. 7. v. 24. καὶ ἰδών τινα ἀδικούμενον (part. præs. pass.) & quum vidisset quendam ex iis injuriâ affici. *præt. pass.* ἠδίκημαι σαι ται injuriâ fui affectus,

affectus, injuria mihi fuit facta, illata. *aor.1.pass.* ἠδικήθην ης η, Apoc.2. v.11. ὁ νικῶν, οὐ μὴ ἀδικηθῇ (3.sing. a.1.pass. subj.) ἐκ τοῦ θανάτου δευτέρου, qui vincit, nequaquam læsus fuerit à morte secunda. 2 Corinth.7.12. οὐδὲ ἕνεκεν τοῦ ἀδικηθέντος (part. a.1. pass.gen.sing.) neque ejus respectu, qui injuriâ affectus fuerat. ἀδίκημα ατος τὸ, *injusta actio*, injuriæ illatio, maleficium, *scelus*, injustum facinus. Actor.24. v.20. εἴ τι εὗρον ἐν ἐμοὶ ἀδίκημα, si quid invenerunt in me injustè factum. Apoc.18. ver.5. καὶ ἐμνημόνευσεν ὁ Θεὸς τὰ ἀδικήματα αὐτῆς, & recordatus est Deus scelerum ejus. ἀντίδικος ου ὁ ἡ, *adversarius*, 1 Pet.5. ver.8. ἀντίδικος ὑμῶν ὁ διάβολος, adversarius vester diabolus. ἀντιδικέω ῶ, sum adversatius. *Fut.* ήσω. *a.1.* ἀντεδίκησα. Jud.6.31. ἀντεδίκησεν αὐτῷ adversarius ei fuit. ἔκδικος ου ὁ ἡ, *vindex, ultor.* 1 Thess.4.6. διότι ἔκδικος ὁ Κύριος περὶ πάντων τούτων, nam vindex est DOMINus omninm istorum. Tribuitur magistratui tanquam ministro DOMINI. Rom.13. v.4. ἔκδικος εἰς ὀργὴν τῷ τὸ κακὸν πράσσοντι, ultor ad iram ei qui quod malum est fecerit. ἐκδικέω ῶ, *vindico, ulciscor, vindictam sumo de aliquo*, Apoc.6. ver.10. οὐ κρίνεις, καὶ ἐκδικεῖς (2.sing.præs.act.indic.) τὸ αἷμα ἡμῶν, non judicas, & vindicas sanguinem nostrum. Rom. 12. ver.19. μὴ ἑαυτοὺς ἐκδικοῦντες (pârt.præs act.) non ipsi vosmetipsos ulciscentes. *Fut.* ἐκδικήσω. Luc.18.5. ἐκδικήσω αὐτὴν, vindicabo eam. Deut.18. v.19. ἐγὼ ἐκδικήσω, ego ulciscar. Hos. v.11. ἐκδικήσει ἁμαρτίας αὐτῶν, ulciscetur peccata eorum. *aorist.1. act.* ἐξεδίκησα ας ε, Apoc.19.v.2. ἐξεδίκησε (3.sing.a.1.act.indic.) τὸ αἷμα τῶν δούλων αὐτοῦ, vindicavit sanguinem servorum suorum. Luc. 18. v.3. ἐκδίκησόν (2.sing.a.1.act.imper.) με ἀπὸ τοῦ ἀντιδίκου μου, vindica me ab adversario meo. 2 Cor.10. v.6. καὶ ἐν ἑτοίμῳ ἔχοντες ἐκδικῆσαι (a.1.act. infinit.) πᾶσαν παρακοὴν, & in promptu habentes quò ulciscamur omnem inobedientiam. *Præt. act.* ἐκδεδίκηκα. *Præt. pass.* ἐκδεδίκημαι σαι ται, Gen.4. v.23. *aor.1. pass.* ἐξεδικήθην ης η, Ezech.19.v.12. *Fut.1.pass.* ἐκδικηθήσομαι ῃ εται, vindicabor. Zach.5.v.3. ἕως θανάτου ἐκδικηθήσεται. ἐκδίκησις εως ἡ, *ultio, vindicta*. Rom.12.v.19. ἐμοὶ ἐκδίκησις, κἀγὼ ἀνταποδώσω, mihi vindicta, ego retribuam. Hebraismus, mihi est vindicta, h.e. mea est vindicta. Luc.21.v.22. ἡμέραι ἐκδικήσεως, dies ultionis. 1 Pet.2.ver.14. εἰς ἐκδίκησιν τῶν κακοποιῶν, in ultionem maleficorum. Luc.18.7. ὁ δὲ Θεὸς οὐ μὴ ποιήσει τὴν ἐκδίκησιν τῶν ἐκλεκτῶν αὐτοῦ, τῶν βοώντων πρὸς αὐτὸν ἡμέρας καὶ νυκτός; Deus autem non vindicabit electos suos, vociferantes ad ipsum die ac nocte? 2 Thess.1.v.8. διδόντος ἐκδίκησιν τοῖς μὴ εἰδόσι Θεὸν, infligens ultionem iis qui non nôrunt Deum. ἔνδικος ου ὁ ἡ, *justus a um*, Roman.3.8. ὧν τὸ κρίμα ἔνδικόν ἐστι, quorum judicium justum est. Hebr.2. vers.2.

ἔλαβεν

ἔλαβεν ἔνδικον μισθαποδοσίαν, retulit justam mercedis retributionem. ὑπόδικος ου ὁ ἡ, *obnoxius a um.* propriè obnoxius è re judicata, quasi dicat, ὁ ὑπὸ τὴν δίκην ὤν, qui reus est pœnæ à judice definitæ, seu qui subest sententiæ à judice latæ. συνώνυμα, ὁ κατάκριτος, ὁ κατεγνωσμένος, ὑπαίτιος, ὑπεύθυνος, ἔνοχος. Rom. 3.19. καὶ ὑπόδικος γένηται πᾶς ὁ κόσμος τῷ Θεῷ, & obnoxius fiat totus mundus condemnationi Dei.

Δίκτυον ου τὸ *rete*, à verbo δίκω jacio, quod apud poëtas tantum est in usu. In prosa βάλλω, Joh. 21. 11. εἵλκυσε τὸ δίκτυον ἐπὶ τῆς γῆς, traxit rete in terram. Luc 5. v. 5. χαλάσω τὸ δίκτυον, demittam rete. δίκτυα ων τὰ retia seu majores plagæ. Mat. 4. 20. ἀφέντες τὰ δίκτυα, relictis retibus.

Διπλόος οῦς, όη ῆ, όον οῦν *duplex.* 1 Tim. 5. 17. διπλῆς τιμῆς ἀξιούσθωσαν, duplici honore digni habentor. Apoc. 18. v. 6. κεράσατε αὐτῇ διπλοῦν (accus. sing. g. n. contractè pro διπλόον) propinate seu miscete ei duplum. in compar. διπλότερον adverb. *duplo magis.* Matth. 23. v. 15. ποιεῖτε αὐτὸν υἱὸν γεέννης διπλότερον ὑμῶν, facitis eum filium gehennæ duplò magis quàm vos sitis. διπλόω ῶ *duplico.* Apoc. 18. v. 6. καὶ διπλώσατε (2. pl a. 1. act. imperat.) αὐτῇ διπλᾶ (pl. accusat. g. n. contractè pro διπλόα) & duplicate ei dupla.

Δὶς *bis* Adv. Luc. 18. 12. νηστεύω δίς, jejuno bis. δίχα dupliciter, item *sine* cum genit. unde διχάζω *dissidere facio.* F. άσω, aor. 1. act. ἐδίχασα ας ε. Matth. 10. 35 ἦλθον γὰρ διχάσαι (aor. 1. act. infinit.) ἄνθρωπον, veni facturus ut dissideat quis. διστάζω *dubito.* cujus animus nunc huc, nunc illuc rapitur. Sicut Latinè *dubius* dicitur quasi *duvius*, qui ex duabus viis non satis novit utram sequi debeat: ex δὶς bis, & στάω sto. confer infrà nomen ἄπορος. F. διστάσω. *a. 1. act.* ἐδίστασα ας ε. Mat. 14. 31. εἰς τί ἐδίστασας; (2. sing. a. 1. act. indic.) cur dubitâsti? Matth. 28. 17. οἱ δὲ ἐδίστασαν (3. pl. aor. 1. act. indic.) quidam tamen dubitaverunt.

Δίψα ης ἡ *sitis.* (q. à δαίω uro, & ἴπτω lado) δίψος εος ους τὸ *idem* 1 Cor. 11. v. 27. ἐν λιμῷ καὶ δίψει, in fame & siti. Isa. 5. 13. διψάω ῶ *sitio,* Joh. 19. v. 28. λέγει, Διψῶ, dicit, Sitio. 1 Cor. 4. 11. διψῶμεν (1. pl. præs. indic.) sitimus. Johan. 4. v. 15. ἵνα μὴ διψῶ (1. sing. præs. subj.) nè sitiam. Rom. 12. v. 20. ἐὰν διψᾷ (3. sing. præs. subj.) πότιζε αὐτόν, si sitit, da ei potum, διψᾷ pro διψάῃ contractè. part. præs. διψάων ῶν άοντος ῶντος ὁ. Apoc. 22. 17. ὁ διψῶν (part. præs. act.) ἐλθέτω, qui sitit, veniat. Apoc. 21. ver. 6. τῷ διψῶντι (pro διψάοντι) δώσω, sitienti dabo. Matth. 5. 6. διψῶντες δικαιοσύνην, sitientes justitiam. Metaphora, hoc est desiderantes. Isa. 35. ver. 6. γῆ ἡ διψῶσα, terra sitiens. *Fut.* διψήσω εις ει sitiam. Joh. 4. v. 13. διψήσει πάλιν, sitiet rursus. Apoc. 7. v. 16. οὐδὲ διψήσουσιν (3. pl. fut. 1. act.) ἔτι, neque sitient ampliùs. *aor. 1. act.* ἐδίψησα ας ε. Matth. 25. v. 42 ἐδίψησα, καὶ ἐποτίσατέ με, sitivi, & dedistis

dedistis mihi potum. Joh.6.35. οὐ μὴ διψήσῃ (3.sing.a.1.act.subj.) πώποτε, non sitiverit unquam. præt.act. δεδίψηκα.

Διώκω persequor. (propriè expello persequendo. à them. δίω, & in media voce δίωμαι expello. verb. poëticum & adverb. ὦκα celeriter) item sector, prosequor. Philip.3.v.14. κατὰ σκοπὸν διώκω, scopum versus feror. Actor.9.v.4. τί με διώκεις; quid me persequeris? quid, pro propter quid, h.e. quare. præs. imperat. δίωκε ἔτω ἔτε. 1 Tim.6.11. δίωκε τὴν δικαιοσύνην, sectare justitiam. scilicet. διώκω de re dictum significat singulare studium ejus obtinendæ, & ferè semper in laude ponitur, & tum Latinè vertitur sector. Sin de persona legatur, notat nocendi cupiditatem, ut Act.9. v.5. & vertitur persequor. 1 Cor.14.1. διώκετε (2.pl. præs. imperat. act.) τὴν ἀγάπην, sectamini charitatem. Hebr. phrasis Psal.18. ver.38. צֶדֶק תִּרְדֹּף justitiam sectaberis. Nec tantùm Hebraica. Aristot. διώκειν ἡδονὴν, voluptatem sectari, &c. Matth.10. v.23. ὅταν δὲ διώκωσιν (3.pl.præs.subj.) ὑμᾶς, quum autem persequuntur vos. Rom. 14. v. 19. τὰ τῆς εἰρήνης διώκωμεν (1.pl.præs.act.subj.) quæ ad pacem faciunt sectemur. Rom. 12.v.14. εὐλογεῖτε τοὺς διώκοντας (part. præs.act. accus.pl.) benedicite iis qui vos persequuntur. Rom.9.30. ἔθνη τὰ μὴ διώκοντα δικαιοσύνην, gentes quæ non sectabantur justitiam. imperf. act. ἐδίωκον ες ε Gal.1.13. ἐδίωκον τὴν Ἐκκλησίαν, persequebar Ecclesiam. Joh.5.16. ἐδίωκον (3.pl.imperf.act.) τὸν Ἰησοῦν οἱ Ἰουδαῖοι, persequebantur Jesum Judæi. F. διώξω εις ει. Matth. 23.34. διώξετε (2.pl.fut.) persequémini. Luc.21.v.12. διώξουσι (3.pl. fut.) & persequentur. a.1. act. ἐδίωξα ας ε. 1 Cor.15. v.9. διότι ἐδίωξα τὴν Ἐκκλησίαν, propterea quod persecutus sum Ecclesiam. Apoc.12.13. ἐδίωξε τὴν γυναῖκα, persecutus est mulierem. Mat.5.12. οὕτω γὰρ ἐδίωξαν (3.pl.a.1.act.indic.) sic enim persecuti sunt. a.1.act.imperat. δίωξον άτω. 1 Pet.3.11. καὶ διωξάτω (3.sing. a.1. imperat.) αὐτὴν & sectetur eam. a.1. subj. διώξω ῃς ῃ. Luc.17.23. μηδὲ διώξητε (2.pl. a. act. subj.) neque prosequimini. Matth.5. v.11. καὶ διώξωσι (3.pl.a.1. act. subj.) & persecuti fuerint vos. præt. act. δεδίωχα. præs. pass. διώκομαι ῃ εται persecutione premor. Galat.5. ver.11. τί ἔτι διώκομαι; quid adhuc persecutionem patior? Gal.6. v.12. μόνον ἵνα μὴ τῷ σταυρῷ τοῦ Χριστοῦ διώκωνται (3.pl.præs. pass. subj.) nè ob crucem Christi persecutionem patiantur. 1 Cor.4. ver.12. λοιδορούμενοι εὐλογοῦμεν, διωκόμενοι (part.præs.pass.nominat.pl. g.m.) ἀνεχόμεθα, siqui nos persequuntur, sufferimus. præt. pass. δεδίωγμαι ξαι κται. Matth.5.10. μακάριοι οἱ δεδιωγμένοι (part. præt. pass.) ἕνεκεν δικαιοσύνης, beati qui persecutionem patiuntur justitiæ causâ. aor.1. pass. ἐδιώχθην ης η. fut.1. pass. διωχθήσομαι ῃ εται, persecutione premar. 2 Tim.3. v. 12. πάντες δὲ θέλοντες εὐσεβῶς ζῆν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ

σοῦ, διωχθήσονται (3.pl.fut.1.pass. indic.) omnes qui volunt piè vivere in CHRISTO JESU persecutionem patientur. διωγμὸς οῦ ὁ (derivatur à 1. sing. præt. pass. δεδίωγμαι) *persecutio* Act. 8. 1. ἐγένετο δὲ διωγμὸς μέγας ἐπὶ τὴν Ἐκκλησίαν, orta verò est persecutio magna adversus Ecclesiam. Actor. 13. v. 50. ἐπήγειραν διωγμὸν ἐπὶ τὸν Παῦλον, excitarunt persecutionem in Paulum. 2 Timoth. 3. v. 11. οἵους διωγμοὺς ὑπήνεγκα, quales persecutiones sustinuerim. διώκτης ου ὁ (derivatur à 3.sing. præt. pass. δεδίωκται) *persecutor*. 1 Tim. 1. v. 13. τὸν πρότερον ὄντα βλάσφημον καὶ διώκτην, qui priùs eram blasphemus & persecutor. ἐκδιώκω, *expello*. F. ἐκδιώξω. Luc. 11. 49. καὶ ἐκδιώξουσι (3.pl.fut.1. act. indic.) & expellent. *a.* 1. *act.* ἐξεδίωξα ας ε. 1 Thess. 2. 15. καὶ ὑμᾶς ἐκδιωξάντων (part. a. 1. act. genit. pl.) & qui vos expulerunt. καταδιώκω prosequor. Marc. 1. 36. κατεδίωξαν (3.pl.a.1. act. indic.) αὐτοὺς, prosecuti sunt eos. ἐργοδιώκτης ου ὁ *exactor, operarum præfectus*, qui urget operas. Exod 3. 5. τῆς κραυγῆς αὐτῶν ἀκήκοα ὑπὸ τῶν ἐργοδιωκτῶν (genit.pl.) clamorem eorum ab exactoribus audivi. ἐργοδιῶκται ὧν οἱ exactores. Exod. 10. 13.

Δοκάζω vel δοκάω expecto. Fut. δοκάσω. Simplicia minùs usitata. προσδοκάω ῶ verò compositum est in frequenti usu, *expecto, puto, spero*. Fut. προσδοκήσω. *a.* 1. *act.* προσεδόκησα expectavi. Psal. 69. 24. προσεδόκησεν ἡ ψυχή μου, expectavit anima mea. Luc. 12. v. 46. ἐν ἡμέρᾳ, ᾗ οὐ προσδοκᾷ (3.sing.præs.act. indic.) eo die, quo non *putat*. Matth. 11. v. 3. ἢ ἕτερον προσδοκῶμεν (1. pl. præs. indic.) aut alium expectabimus. Enallage temporis, προσδοκῶμεν pro προσδοκήσομεν. 2. Pet. 3. v. 13. καὶ τὸ ἐπάγγελμα αὐτοῦ προσδοκῶμεν, secundùm promissionem ejus expectamus (cœlos novos, & novam terram) Actor. 3. ver. 5. προσδοκῶν (part. præs.) τί παρ' αὐτῶν λαβεῖν, *sperans* se aliquid ab iis accepturum. Luc. 15. προσδοκῶντος τοῦ λαοῦ, expectante populo. Sunt duo genitivi absolutè positi. Sic Act. 28. ver. 6. αὐτῶν προσδοκώντων, illis expectantibus. Act. 28. 6. οἱ δὲ προσεδόκων (3.pl.imperf. act.) αὐτὸν, illi autem expectabant eum. Act. 10. 24. ἦν προσδοκῶν (pro προσεδόκει) expectabat. Hellenismus. Sic Luc. 8. 40. ἦσαν πάντες προσδοκῶντες (pro προσεδόκων) αὐτὸν, omnes præstolabantur eum. προσδοκία ας ἡ *expectatio* Luc. 21. v. 26. ἀπροσδόκητος ου ὁ ἡ inexpectatus, nec opinatus, inopinus. Sapient. 17. 15. ἀπροσδοκήτως ex improviso. 2 Mach. 12. 37. ἀποκαραδοκία ας ἡ *attenta & solicita expectatio* facta exerto capite. Rom. 8. 19. ἡ γὰρ ἀποκαραδοκία τῆς κτίσεως τὴν ἀποκάλυψιν τῶν υἱῶν τοῦ Θεοῦ ἀπεκδέχεται, etenim creatura, quasi exerto capite observans, expectat patefactionem filiorum Dei. ἀποκαραδοκέω ῶ solicitè & exerto capite expecto, sicut Servator noster dicit, Luc. 22. 28. ἐπάρατε τὰς κεφαλὰς ὑμῶν, attollite capita vestra. ἀποκαραδοκέω ῶ, est

eſt verbum compoſitum ex ἀπὸ & καραδοκέω ῶ, quod, Suidâ interprete, eſt τῇ κάρᾳ δοκεύω, ſolicitè & cupidè expecto, tanquam exerendo caput ad proſpiciendum eminus eum qui venturus eſt, & qui expectatur. καραδοκέω verò eſt compoſitum ex κάρα τὸ caput, & δοκέω (pro quo uſitatum δοκεύω) expecto. κάρα verò eſt ex κάρη τὸ caput. ἄκλιτον. Et κάρη per apocopen κάρηνον ȣ τὸ caput. Sicut δῶ pro δῶμα tectum, & κρῖ pro κριθὴ ῆς ἡ hordeum. Licet verò κάρη & κάρα ἄκλιτα legantur in neutro genere, Suidas tamen ſcripſit τὸ κάρα. Et apud Homerum ἐπὶ κὰρ in caput, ubi κὰρ pro κάρη iteratâ apocope.

Δοκέω ῶ *puto, exiſtimo, videor.* Luc. 17. v. 9. ȣ̓ δοκῶ, non puto. 1 Cor. 7. 40. δοκῶ δὲ κἀγὼ Πνεῦμα Θεȣ̃ ἔχειν, videor autem mihi & ego Spiritum Dei habere. Mat. 26. 53. ἢ δοκεῖς ὅτι ȣ̓ δύναμαι; an putas me non poſſe? Luc. 8. v. 18. καὶ ὃ δοκεῖ ἔχειν, & quod videtur habere, ſeu, quod putat ſe habere. Gal. 7. v. 3. εἰ δοκεῖ τις εἶναί τι μηδὲν ὤν, ſi ſibi videtur quis aliquid, quum ſit nihil. τὸ δοκεῖν καὶ τὸ εἶναι, opponuntur, ſicut apud Latinos *videri* & *eſſe.* Act. 25. 27. ἄλογον γάρ μοι δοκεῖ, præter rationem mihi *videtur.* Johan. 11. 56. τί δοκεῖ ὑμῖν; quid videtur vobis? Matth. 17. v. 25. τί σοι δοκεῖ Σίμων; quid tibi videtur Simon? Eſth. 8. 8. ὡς δοκεῖ ὑμῖν. Hebr. ut bonum eſt in oculis veſtris, hoc eſt, ut vobis placet. 1 Cor. 14. v. 37. εἴ τις δοκεῖ προφήτης εἶναι, ſi quis videtur propheta eſſe. εἴ τις δοκεῖ σοφὸς εἶναι, ſi quis ſibi videtur ſapiens eſſe. 1 Cor. 12. 23. καὶ ἃ δοκȣ̃μεν (1. pl. præſ. indic.) ἀτιμότερα εἶναι, & quæ (membra) putamus eſſe minùs honeſta. Matth. 24. v. 44. ᾗ ὥρᾳ ȣ̓ δοκεῖτε (2. pl. præſ.) quâ horâ non putatis. Luc. 12. v. 51. δοκεῖτε, an putatis. Joh. 5. v. 45. μὴ δοκεῖτε, nè putate. Matth. 6. v. 7. δοκȣ̃σι (3 pl. præſ. indic.) γὰρ, putant enim. Hebr. 4. v. 1. μήποτε δοκῇ (ſing. 3. præſ. ſubj.) τις, nè quando videatur aliquis. *part. præſ.* δοκῶν ȣ̃ντος, ȣ̃σα ȣ́σης, δοκȣ̃ν ȣ̃ντος. 1 Cor. 10. 12. ὥστε ὁ δοκῶν ἑστάναι, βλεπέτω μὴ πέσῃ, itaque qui ſibi videtur ſtare, videat nè cadat. Marc. 10. v. 42. οἱ δοκȣ̃ντες ἄρχειν, qui cenſentur imperare. Idem quod οἷς δέδοκται, quibus decretum eſt & conſtitutum, ut imperent. Gal. 2. v. 9. οἱ δοκȣ̃ντες εἶναι στύλοι, qui exiſtimantur eſſe columnæ. Gal. 2. v. 6. οἱ δοκȣ̃ντες, qui ſunt in pretio, qui valent authoritate, qui ſunt in aliqua exiſtimatione. ibid. ἀπὸ τῶν δοκȣ́ντων (gen. plur. part. præſ.) ab iis qui exiſtimantur eſſe aliquid. Eadem hujus vocis ſignificatio legitur apud Pindarum. Nem. od. v. 11. πίτνει ἀδόκητον εἰς καὶ δοκέοντα, *cadit in ignobilem & celebrem.* apud Eurip. in Hecuba, λόγος γὰρ ἔκ τε τῶν ἀδοξȣ́ντων ἰὼν, κἀκ τῶν δοκȣ́ντων, αὐτὸς ȣ̓ ταυτὸν σθένει &c Gal. 2. v. 2. κατ' ἰδίαν δὲ τοῖς δοκȣ̃σι (dat. pl. part. præſ.) ſed privatim. ſcil. expoſui iis qui in pretio & honore habentur, qui magni fiunt, quorum magna eſt authoritas. Verbo tenus, iis qui videntur

dentur, ſcilicet εἶναί τι, eſſe aliquid. Joh. 20. v. 15. ἐκείνη δοκοῦσα (part. præſ. g. f.) ὅτι ὁ κηπουρός ἐστι, illa putans olitorem ſeu hortulanum eſſe. Heb. 12. 10. κατὰ τὸ δοκοῦν (part. præſ. g. n. contractè pro δοκέον) αὐτοῖς, prout ipſis videbatur. 1 Cor. 12. 22. τὰ δοκοῦντα (nominat. plur. g. n. part. præſ.) μέλη τοῦ σώματος ἀσθενέστερα, quæ videntur corporis membra infirmiſſima. h. e. abjectiſſima. ἐναλλαγὴ gradus. *imperf. act.* ἐδόκεον ουν putabam. Act. 12. v. 9. ἐδόκει (pro ἐδόκεε eſt 3. ſing. imperf.) δὲ ὅραμα βλέπειν, putabat ſe viſionem videre. *F.* δόξω (rarò δοκήσω) *decerno, ſtatuo. a. 1. act.* ἔδοξα. Act. 26. v. 9. ἐγὼ μὲν οὖν ἔδοξα ἐμαυτῷ, equidem ſtatueram apud me. (Notetur ſyntaxis & phraſis elegantia.) Luc. 1. 3. ἔδοξε (3. ſing. a. 1. act. indic.) κἀμοὶ, viſum etiam eſt mihi. Act. 15. v. 22. τότε ἔδοξε τοῖς Ἀποστόλοις, tunc viſum eſt Apoſtolis. Marc. 6. v. 49. ἔδοξαν (3. pl. a. 1. act. indic.) φάντασμα εἶναι, putaverunt ſpectrum eſſe. Joh. 11. v. 13. ἐκεῖνοι δὲ ἔδοξαν, at illi putaverunt. 2 Cor. 10. ver. 9. ἵνα μὴ δόξω (1. ſing. a. 1. act. ſubj.) ὡς ἂν ἐκφοβεῖν ὑμᾶς, nè videar vobis metum injicere. Matth. 3. ver. 9. μὴ δόξετε (2. pl a. 1. act. ſubj.) λέγειν ἐν ἑαυτοῖς, nè per arrogantiam & animi elationem putetis vobis dicendum apud voſmetipſos. τὸ δοκεῖν hîc non eſt *videri*, uti accipitur Actor. 25. v. 27. neque nudè *putare* aut *exiſtimare*, ut Luc. 12. 40, 51. item 13. 2. Sed *aliquid ſibi per arrogantiam & animi elationem perſuadere.* Sic accipitur etiam 1 Cor. 10. 12. Phil. 3. 4. Marc. 10. 42. Act. 27. v. 13. δόξαντες (nominat. pl. part. a. 1. act.) τῆς προθέσεως κεκρατηκέναι, viſi ſibi ſui propoſiti facti compotes. *præt. act.* δεδόκηκα & δέδοχα ſunt ἄχρηστα inuſitata. *præt. paſſ.* (δεδόκημαι) & δέδογμαι ξαι κ.ται. 3. *Eſd.* 8. v. 12. καθάπερ δέδοκται ἐμοὶ, prout viſum fuit mihi. Hinc eſt nomen δόγματος τὸ placitum, decretum, *edictum*. Luc. 2. v. 1. *inſtitutum, ſtatutum*. Actor. 16. v. 4. *ritus*. Epheſ. 2. v. 15. δογματίζω, dogma aliquod inveho, ſeu introduco. & per ſynec. generis, *dogma de ritibus inveho*. δογματίζομαι, *ritibus oneror*. Col. 2. 20. εὐδοκέω ῶ, compoſitum ex εὖ bene, & δοκέω ſentio. De quibus bene ſentimus, ea approbamus, eis favemus, in eis acquieſcimus, & iis oblectamur. Hinc fit ut verbum hoc aliquando idem ſignificet quod ἐναναπαύομαι, ἀρέσκομαι, *acquieſco, approbo, oblector, bene erga aliquem affectus ſum*, & ſimpliciter *volo*. Conſtruitur ſequente præpoſitione ἐν. item ſequente *infinitivo*. 2 Cor. 12. ver. 10. διὸ εὐδοκῶ ἐν ἀσθενείαις, propterea *oblector* in infirmitatibus. Hebr. 10. ver. 38. οὐκ εὐδοκεῖ (3. ſing. præſ.) ἡ ψυχή μου ἐν αὐτῷ, non delectatur eo anima mea. anima mea, hoc eſt, ego. Hebraiſmus. item ſequente *infinitivo*, 2 Cor. 5. 8. εὐδοκοῦμεν (1. pl, præſ.) μᾶλλον ἐκδημῆσαι ἐκ τοῦ σώματος, gratius eſt nobis abeſſe à corpore, ſeu meliùs nobiſcum egi putamus, ſi abſimus à corpore. 1 Theſſ. 2. 8. εὐδοκοῦμεν

(1. pl.

(1.pl.imp.) μεταδοῦναι ὑμῖν, libebat.(volebamus)impertiri vobis. à prima persona sing. εὐδόκεον ουν, Atticè ηὐδόκουν. Quamvis ευ diphthongus communiter sit immutabilis, tamen Attici singulari suâ dialecto eam eleganter mutant in ηυ. Fut. εὐδοκήσω. a. 1. act. εὐδόκησα ας ε. Matth. 3. 17. ἐν ᾧ εὐδόκησα. ad verbum. *in quo acquievi*. Vertitur *in quo acquiesco*. Hebraismus, ubi per tempus præteritum notatur actus continuus, quasi dicat, in quo acquievi, acquiesco, & acquiescam. Luc. 3. v. 22. ἐν σοὶ ηὐδόκησα (Atticè pro εὐδόκησα) in te acquiesco. semel cum *Accusativo* construitur. Heb. 10. v. 6. ὁλοκαυτώματα οὐκ εὐδόκησας) 2. sing. a. 1. act. indic.) holocautomata non approbâsti, *noluisti*. Gal. 1. 15. ὅτε δὲ εὐδόκησεν (3. sing. a. 1. act. indic.) ὁ Θεὸς, quando verò *placuit* DEO, scil. revelare Filium suum. εὐδόκησεν ὁ Πατὴρ ὑμῖν δοῦναι Luc. 12. 32. libuit Patri vobis dare: *Voluit* Pater vobis dare. 1 Cor. 10. v. 5. ἀλλ' οὐκ ἐν τοῖς πλείοσιν αὐτῶν εὐδόκησεν ὁ Θεὸς, sedtamen plerosque illorum non approbavit DEUS. 1. Thess. 3. v. 1. εὐδοκήσαμεν (1. pl. aor. 1. act. indic.) καταλειφθῆναι ἐν Ἀθήναις μόνοι, *optimum duximus* solos Athenis relinqui. Roman. 15. 26. εὐδόκησαν (3. pl. a. 1.) γὰρ. placuit, libuit illis. 2 Thess. 2. 12. ἀλλ' εὐδοκήσαντες (part. a. 1. act.) ἐν τῇ ἀδικίᾳ, sed sibi placuerint in injustitia. εὐδοκία ας ἡ, *beneplacitum* Matth. 11. 26. ὅτι οὕτω ἐγένετο εὐδοκία ἔμπροσθεν σου, quia ita placuit tibi, scilicet abscondere mysteria à sapientibus hujus mundi Ephes. 1. 5. κατὰ τὴν εὐδοκίαν τοῦ θελήματος αὐτοῦ, pro beneplacito voluntatis suæ. Philip. 2. 13. ὑπὲρ τῆς εὐδοκίας, pro beneplacito. 2 Thess. 1. 11. πληρώσῃ πᾶσαν εὐδοκίαν ἀγαθωσύνης, compleat omne bonitatis suæ beneplacitum. Refertur ergo hæc vox non solùm ad electionem, sed etiam ad reprobationem, ut patet ex Matth. 11. 26. de quo vide paulò antè. *propensa voluntas*. Rom. 10. 1. ἡ εὐδοκία τῆς ἐμῆς καρδίας, propensa volunta[s] cordis mei. Philip. 1. 15. δι' εὐδοκίαν τὸν Χριστὸν κηρύσσειν, est prædicare CHRISTUM propensâ voluntate, h. e. non coactum. Luc. 2. 14. ἐν ἀνθρώποις εὐδοκίας, in hominibus beneplaciti, hoc est, electis. Pleraque exemplaria non habent casum genitivum, sed nominativum εὐδοκία, at mendosè. Theodorus Beza testatur casum genitivum in vetustissimo suo codice, nec non in commentariis Origenis & Chrysostomi, plurimis locis legi. Hisce adstipulatur vetus & vulgata versio, cujus author etiam legit ἐν ἀνθρώποις εὐδοκίας. Vertit enim *hominibus bonæ voluntatis*. συνδοκέω ῶ *consentio*, *ultro consentio*, *comprobo*, *applaudo*, cum infinitivo. 1 Cor. 7. v. 12. καὶ αὐτὴ συνευδοκεῖ οἰκεῖν μετ' αὐτοῦ, & hæc consentiat ad habitandum cum eo. Sæpius cum Dativo, ide[m]que vi præpositionis Luc. 11. 48. συνευδοκεῖτε (2. pl.) τοῖς ἔργοις τῶν πατέρων, comprobatis facta patrum. Rom. 1. 32. ἀλλὰ καὶ συνευδοκοῦσι (3. pl. præs. act. indic.) τοῖς

πράσσου[σι]

πράσσουσι, sed etiam facientibus applaudunt. Act.8.1 συνευδοκῶν (part. præs.) τῇ ἀναιρέσει αὐτοῦ, ultro consentiens cædi illius, seu in cædem illius. δόξα ης ἡ, sententia, opinio, Arist. opponit τὰ κατὰ δόξαν & τὰ καθ᾽ ἀλήθειαν. item opponit δόξαν τῇ ἐπιστήμῃ. item, *fama* rumor. Sed tenendum, licet sit vocabulum medium, tamen sæpius ad bonæ famæ significationem restringi, unde vertitur *gloria*, *honor*, & in hac significatione accipitur in N. T. Joh.9. 24. δὸς δόξαν τῷ Θεῷ, da Deo gloriam, hoc est, fatere veritatem. 1 Cor.10.31. πάντα εἰς δόξαν Θεοῦ ποιεῖτε, omnia ad gloriam Dei facite. *Majestas* Actor.7.2. Θεὸς τῆς δόξης, Deus gloriæ. Hebraismus, h.e. Deus gloriosus, h.e. plenus gloriâ & majestate. 1 Cor.2. 8. τὸν Κύριον τῆς δόξης, Dominum gloriæ, h e. Dominum gloriosum. Rom.1.23. ἤλλαξαν τὴν δόξαν τοῦ ἀφθάρτου Θεοῦ, mutârunt majestatem incorruptibilis Dei. *Felicitas cœlestis*, seu *vita æterna*. Joh. 17.22. ἐγὼ τὴν δόξαν ἣν δέδωκάς μοι, δέδωκα αὐτοῖς. Hæc felicitas vocatur 2 Tim.2.10. δόξα αἰώνιος, gloria æterna. Et Petrus ait, 1 Pet.5.4. κομιεῖσθε τὸν ἀμαράντινον τῆς δόξης στέφανον, reportabitis immarcescibilem illam gloriæ coronam. *gloriatio*, Rom. 3. v.23. ὑστεροῦνται τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ, destituuntur gloriatione coram DEO. clarissimus Theologus Britannus Sam. Hiero vertit, destituuntur *imagine* DEI (genit. effic.) *Arca federis* Rom.8.4. ἡ δόξα, καὶ αἱ διαθῆκαι, καὶ ἡ νομοθεσία, gloria, & pacta, & legis constitutio; ubi voce δόξης arca federis intelligitur, quæ erat Dei præsentiæ symbolum. *Decor*, 1 Cor.15.41. ἄλλη δόξα ἡλίου, alius est decor solis. *præstantia*, 2 Cor. 3.10. Evangelium comparatur cum lege, & illius δόξα dicitur ὑπερβάλλουσα, supereminens. δόξαι ὧν αἱ *dignitates*, seu metonymicè *principes in dignitate constituti*. 2 Pet.2.10. δόξας οὐ τρέμουσι βλασφημοῦντες, dignitates non horrent probris incessere. Jud.8. δόξας βλασφημοῦσι, dignitates maledictis incessunt. δοξάζω propriè sentio, opinor. item magnificè de me sentio. *mihi tribuo gloriam*. Joh.8.54. εἰ δοξάζω ἐμαυτὸν, si tribuo gloriam mihi ipsi, &c. Heb.5.5. οὐχ ἑαυτὸν ἐδόξασε (3.sing. a.1. act.) γενηθῆναι ἀρχιερέα, non ipse sibi hanc gloriam tribuit, ut fieret pontifex. *celebro, gloriosâ celebratione colo, glorifico, laudo, illustro* Rom. 11. 13. τὴν διακονίαν μου δοξάζω, ministerium meum illustro. *præs. imperat.* δόξαζε ἔτω. 1 Pet.4.16. δοξαζέτω (3. sing. præs. imperat. act.) δὲ τὸν Θεόν, glorificet Deum. *præs. subj.* δοξάζω ῃς ῃ. Rom. 15. v.6. ἵνα ὁμοθυμαδὸν ἐν ἑνὶ στόματι δοξάζητε (2.pl.præs.subj act.) τὸν Θεὸν, ut unanimiter uno ore celebretis Deum. *præs. infinit.*) δοξάζειν. Mar.2.12. ὥστε δοξάζειν τὸν Θεὸν, adeo ut glorificarent DEUM. *part. præs.* δοξάζων ουσ ον ὁ. Luc. 5. 25. δοξάζων τὸν Θεὸν, glorificans Deum. Luc.2.20. δοξάζοντες καὶ αἰνοῦντες τὸν Θεὸν, glorificantes & laudantes Deum. *imperf. act.* ἐδόξαζον ες ε. Act.4.21. πάντες ἐδόξαζον (3.pl. imperf.act.)

τ̃ Θεὸν, omnes celebrabant Deum. *Fut.* δοξάσω εις ει Joh.12.28. πάλιν δοξάσω, rursus glorificabo. Johan.13.32. εὐθὺς δοξάσει αὐτὸν, statim glorificabit eum, scilicet à morte, quæ tum imminebat *a.*1. *act.* ἐδόξασα ας ε. Rom.8·30. τούτους ἐδόξασε (3.sing a 1.) hos glorificavit. Act.3.v.13. ἐδόξασε τ̃ παῖδα αὐτοῦ Ἰησοῦν, glorificavit puerum suum JESUM, hoc est, à mortuis excitatum *in summam gloriam cœlestem evexit.* Matth.9. v.8. ἐδόξασαν (3.pl.a.1. act. indic.) τὸν Θεὸν, glorificaverunt Deum. *aor.*1. *act. imperat.* δόξασον ατω. Joh. 12.v.28. Πάτερ δόξασόν σου τὸ ὄνομα, Pater glorifica nomen tuum. 1 Cor.6. v.20. δοξάσατε (2.pl. a. 1. act. imperat.) δὴ τ̃ Θεὸν ἐν τῷ σώματι ὑμῶν, glorificate igitur DEUM in corpore vestro. *aor.*1. *act. subj.* δοξάσω ῃς ῃ. Matth.5.v.16. δοξάσωσι (3.pl.a.1.act.subj.) τὸν Πατέρα ὑμῶν, glorificent Patrem vestrum. Rom.15.v.9. τὰ δὲ ἔθνη ὑπὲρ ἐλέους δοξάσαι (aor. 1. act. infin.) τὸν Θεὸν, gentes verò pro misericordia (sibi præstitâ) glorificent Deum. *Præt. act.* δεδόξακα. *Præs. pass.* δοξάζομαι ῃ εται, *glorificor*, *laudor*, *gloriam consequor.* 1 Corinth.12. ver.26. εἴτε δοξάζεται ἓν μέλος, si honore afficitur seu ornatur unum membrum. ubi δοξάζεται idem est quod κοσμεῖται. 1 Pet 4. 11. ἐν πᾶσι δοξάζηται (3.sing.præs. subj. pass.) ὁ Θεὸς, in omnibus glorificetur DEUS. Luc 4.15. docebat JESUS in synagogis, δοξαζόμενος (part.præs.pass.) ὑπὸ πάντων, ita ut laudaretur ab omnibus. *præt. pass.* δεδόξασμαι σαι σται. Joh.17. v.10. δεδόξασμαι ἐν αὐτοῖς, *glorificatus* sum in eis. 2 Cor.3.v.10. καὶ γὰρ οὐδὲ δεδόξασται τὸ δεδοξασμένον (part. præt. pass.) etenim quod glorificatum fuit, nè glorificatum quidem fuit. 1 Pet.1.v.8. χαρᾷ δεδοξασμένῃ gaudio *glorioso.* *aorist.*1. *pass.* ἐδοξάσθην ης η Joh.12.v.16. ὅτε ἐδοξάσθη ὁ Ἰησοῦς, quum glorificatus esset JESUS. Joh.11.4. ἵνα δοξασθῇ (3.sing. aor.1. pass. subj.) ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ut glorificetur Filius Dei. Mat.6. v.2. ὅπως δοξασθῶσιν (3.pl. aor.1. pass. subj.) ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, ut gloriam consequantur ab hominibus. Fut. 1. *pass.* δοξασθήσομαι ῃ εται glorificabor. Isa. 49. v.3. συνδοξάζω, unà glorifico. συνδοξάζομαι ῃ εται, *simul glorificor.* Rom.8. v.17. εἴπερ συμπάσχομεν, ἵνα καὶ συνδοξασθῶμεν (1.pl. aor.1. pass. subj.) si cum eo patimur, ut cum eo glorificemur, ab a.1. pass ind. συνεδοξάσθην ης η. in a.1. pass. subj. συνεδοξασθῶ ῇς ῇ. ἔνδοξος ὁ ἡ *gloriosus a um.* 1 Cor.4.10. ὑμεῖς ἔνδοξοι, ἡμεῖς ἄτιμοι, vos gloriosi, nos ignominiosi. Eph.5. v.27. ἵνα παραστήσῃ αὐτὴν ἑαυτῷ ἔνδοξον τὴν ἐκκλησίαν, ut sisteret eam sibi gloriosam, id est, ecclesiam. *magnificus*, *splendidus.* Luc.7. v.25. ἰδοὺ οἱ ἐν ἱματισμῷ ἐνδόξῳ, ecce qui vestitu magnifico utuntur. ἔνδοξα ων τὰ, *res gloriosæ.* Luc. 13.17. καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἔχαιρεν ἐπὶ πᾶσι τοῖς ἐνδόξοις, tota verò turba gaudebat super omnibus rebus gloriosis. ἐνδοξάζομαι, *glorificor.* a.1. pass. ἐνεδοξάσθην ης η. 2 Thess.1.

v.12.

v.12. ὅπως ἐνδοξασθῇ (3.sing.a.1. pass.subj.) τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ut glorificetur nomen Domini nostri JESU CHRITSI. 2 Theff.1.10. ὅταν ἔλθῃ ἐνδοξασθῆναι (aor.1. pass. infin) ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ, quum venerit ut glorificetur in sanctis suis. κενόδοξος ὁ ἡ *inanis gloriæ cupidus*. Galat.5.26. μὴ γινώμεθα κενόδοξοι, nè simus inanis gloriæ cupidi. κενοδοξία ἡ *inanis & vana gloria*. παράδοξον τὸ *in opinatum*. Luc.5. ver.26. εἴδομεν παράδοξα σήμερον, vidimus inopinata hodie. παράδοξον est etiam, thema à vulgi opinione discrepans, q.d. παρὰ τὴν τοῦ πλήθους δόξαν.

Δοκιμὴ ῆς ἡ *experientia*. Rom. 5.ver.4. ἡ δὲ ὑπομονὴ δοκιμήν, ἡ δὲ δοκιμὴ ἐλπίδα, scilicet κατεργάζεται; tolerantia verò experientiam, experientia spem efficit. *experimentum*, 2 Corinth 9. ver.12. *probatio* 2 Cor 13. ver.3. ἐπεὶ δοκιμὴν ζητεῖτε τοῦ ἐν ἐμοὶ λαλοῦντος Χριστοῦ, quandoquidem probationem quæritis in me loquentis CHRISTI. δοκίμιον τὸ *experimentum*, *probatio*. 1 Pet 1. ver.7. Jacob 1.3. δόκιμος ὁ ἡ *probatus a um*, probus, spectatus. Sic ἀργύριον δόκιμον, ἀκίβδηλον pecunia proba. 1 Cor. 11.v.19. ἵνα οἱ δόκιμοι φανεροὶ γένωνται ἐν ὑμῖν, ut qui probati sunt (seu qui sunt spectatæ fidei) manifesti fiant inter vos. Rom. 16. v 10. τὸν δόκιμον ἐν Χριστῷ probatum in CHRISTO. 2 Tim. 2.15. σπούδασον σεαυτὸν δόκιμον παραστῆσαι τῷ Θεῷ, stude teipsum probatum sistere DEO. *acceptus*. Rom.14.8. δόκιμος τοῖς ἀνθρώποις. *probandus* 2 Corinth. 10.18. οὐ γὰρ ἑαυτὸν συνιστῶν, ἐκεῖνός ἐστι δόκιμος, ἀλλ' ὃν ὁ Κύριος συνίστησι, non enim qui seipsum commendat, is probandus est, sed quem DOMINUS commendat. δοκιμάζω *exploro, examino*. Roman.2.ver.18 δοκιμάζεις τὰ διαφέροντα, exploras quæ excellunt. vel ut Erasmus vertit, eximia *approbo* Rom.14. v.22. ἐν ᾧ δοκιμάζει (3.sing.præs.act.) in eo quod approbat! Luc.12. v.56. πῶς οὐ δοκιμάζετε; (2.pl.præs.act. indic.) qui fit ut non exploretis? ad verbum, quomodo non exploratis? *præs. imperat.* δοκιμαζέτω 1 Cor.11.27. δοκιμαζέτω (3 sing.præs.act.imperat.) δὲ ἑαυτόν, exploret autem seipsum. *probatum reddo*, Galat.6. v.4. τὸ ἔργον ἑαυτοῦ δοκιμαζέτω ἕκαστος, opus suum probatum reddat unusquisque DEO. *probo*. 1 Theff. 5 21. πάντα δοκιμάζετε (2. pl. præs. act. imperat.) omnia probate, examinate. 2 Cor.13. v.5. δοκιμάζετε ἑαυτούς, probate vos ipsos. 1 Johan.4.v.1. δοκιμάζετε τὰ πνεύματα, probate spiritus, h.e. doctores, qui revelationem Spiritus S. jactitant. *præs.infinit.* δοκιμάζειν. Luc.12. v.56. οἴδατε δοκιμάζειν, scitis explorare. Rom.12.v.2. τὸ δοκιμάζειν ὑμᾶς ut probetis. Philip.1.v.10. εἰς τὸ δοκιμάζειν ὑμᾶς, ut exploretis. *part. præs. act.* δοκιμάζων οντος ὁ. 2 Cor.8 v.8. τὸ τῆς ὑμετέρας ἀγάπης γνήσιον δοκιμάζων, vestræ dilectionis sinceritatem *reddens exploratam*. 1 Thessal. 2.4. τῷ δοκιμάζοντι τὰς καρδίας ἡμῶν,

μῶν, exploranti corda nostra. Ephes. 5. 10. δοκιμάζοντες τί ἐστιν εὐάρεστον τῷ Θεῷ, probantes quid sit acceptum DEO. *Fut.* δοκιμάσω εις ει. 1 Cor. 3. 13. τὸ πῦρ δοκιμάσει, ignis probabit. *aor.* 1. *act.* ἐδοκίμασα ας ε, Psalm. 66. ver. 10. ἐδοκίμασας ἡμᾶς ὁ Θεὸς, probasti & conflasti nos ô Deus. 2 Cor. 8. v. 22. ὃν ἐδοκιμάσαμεν (1. plur. aor. 1 act. indic.) ἐν πολλοῖς, quem in multis probavimus. Rom. 1. v. 28. καθὼς οὐκ ἐδοκίμασαν (3. pl. aor. 1. act. indic.) τὸν Θεὸν ἔχειν ἐν ἐπιγνώσει, non *visum est iis* Deum in agnitione retinere. Clarius: non *judicarunt rectum esse*, ut Deum vero cultu in notitia retinerent. *aorist.* 1. *act. imperat.* δοκίμασον άτω. Psalm. 26. v. 2. *a.* 1. *subj.* δοκιμάσω ῃς ῃ. 1 Cor. 16. 3. οὓς ἐὰν δοκιμάσητε (2. pl. a. 1. act. subjunct.) quoscunque probaveritis, hoc est, *probatos & idoneos judicaveritis. aorist.* 1. *act. infinit.* δοκιμάσαι Luc. 14. v. 19. πορεύομαι δοκιμάσαι (pro εἰς τὸ δοκιμάσαι vel τοῦ δοκιμάσαι ἕνεκα) αὐτὰ, proficiscor ad explorandum ea. *præs. pass.* δοκιμάζομαι ῃ εται probor, exploror. præs. imperat. δοκιμάζου έσθω. 1 Tim. 3. v. 10. οὗτοι δὲ δοκιμαζέσθωσαν (3. pl. præs. pass. imperat.) πρῶτον hi verò explorentur prius. 1 Pet. 1. v 7. διὰ πυρὸς δοκιμαζομένου (part. præs. pass. genit. sing. à singulari δοκιμαζόμενος η ον) quod (aurum) per ignem exploratur. præt. act. δεδοκίμακα Jerem. 12. v. 3. δεδοκίμακας τὴν καρδίαν μου, probasti cor meum. *præt. pass.* δεδοκίμασμαι σαι σται. 1 Thess. 2. 4. καθὼς δεδοκιμάσμεθα (1 pl. præt. pass. indic.) ὑπὸ Θεοῦ, sicut approbati (hoc est, probi & idonei judicati) sumus à DEO. *aor.* 1. *pass.* ἐδοκιμάσθην ης η probatus fui. Zach. 13. 13. *fut.* 1. *pass.* δοκιμασθήσομαι ῃ εται, probabor. ἀποδοκιμάζω *reprobo.* Fut. άσω. P. ἀποδεδοκίμακα. *a.* 1. *act.* ἀπεδοκίμασα, reprobavi, Matth. 21. v. 42. λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν (3. pl. a. 1. act. indic.) οἱ οἰκοδομοῦντες, quem lapidem reprobarunt ædificantes. *præt. pass.* δεδοκίμασμαι. 1 Pet. 2. v. 3. ὑπὸ ἀνθρώπων μὲν ἀποδεδοκιμασμένον, ab hominibus quidem reprobatum. *a.* 1. *pass.* ἀπεδοκιμάσθην ης η. Heb. 12. v. 17. ἀπεδοκιμάσθη (3. sing a. 1. pass. indic.) reprobatus fuit, scilicet Esavus. Marc. 8. v 31. καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ (pro ὑπὸ) τῶν πρεσβυτέρων (a. 1. pass. infinit.) reprobari à senioribus. ἀδόκιμος ου ὁ ἡ *reprobus a um.* 1 Cor. 9. 27. ἵνα μὴ αὐτὸς ἀδόκιμος γένωμαι, nè ipse evadam reprobus. *rejectaneus,* 2 Tim. 3. 8. Tit. 1. 16. πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἀδόκιμοι, ad omne bonum opus rejectanei, inepti. Heb. 6. 8. γῆ ἀδόκιμος, terra rejectanea, infrugifera, sterilis. *judicii expers.* Rom. 1. 28. παρέδωκεν αὐτοὺς εἰς ἀδόκιμον νοῦν, tradidit eos in mentem judicii expertem, h. e. lucem rectæ rationis eis ademit: scilicet, habenti etiam id auferetur, quod habet, si eo abutatur. Luc. 19 26.

Δοκὸς οῦ ἡ *trabs.* Sic dicta παρὰ τὸ δέχεσθαι τὰ ἐπιτιθέμενα βάρη, quòd onera quæ sibi imponuntur recipiat. Matth. 7. 4. ἰδοὺ ἡ δοκὸς

ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου, en trabs in oculo tuo.

Δόλος, ου, ὁ *dolus*, *fraus*. (à δέλω inesco, vel δηλέω lædo, unde Latinè deleo.) 1 Pet. 2. v. 22. οὐδὲ εὑρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ, neque inventus fuit dolus in ore ejus. Actor. 13. ver. 10. ὦ πλήρης δόλου, ô plene omni dolo. Roman. 1. v. 29. μεστοὺς δόλου, plenos fraude. Matth. 26. ver. 4. δόλῳ. Marc. 14. ver. 1. ἐν δόλῳ (Hebraiſmus) doloſè. 2 Theſſ. 2. v. 3. οὔτε ἐν δόλῳ neque cum dolo, neque doloſè ſeu fraudulenter. δολόω ῶ *falſo*, corrumpo, adultero, vitio. 2 Cor. 4. ver. 2. μήτε δολοῦντες (part. præſ. act.) τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, neque falſantes ſermonem Dei. *Fut.* δολώσω. *a.* 1. act. ἐδόλωσα, doloſè egi. Pſal. 15. ver. 3. *præt. act.* δεδόλωκα. *præt. paſſ.* δεδόλωμαι. νόμισμα δεδολωμένον, moneta adulterina. δολώσαντες οἶνον, qui vinum corruperunt. δόλιος α ον *doloſus a um*. 2 Cor. 11. v. 13. ἐργάται δόλιοι, operarii doloſi. δολιόω ῶ *dolo utor*. Roman. 3. v. 13. ταῖς γλώσσαις αὐτῶν ἐδολιοῦσαν (3. pl. imperf. act. indicat. ad formam verborum in μι, ἐδίδοσαν pro ἐδίδουν per dialectum Bæoticam. Sic ἤλθοσαν pro ἦλθον, Pſalm. 77. 2.) *Fut.* δολιώσω. aor. 1. act. ἐδολίωσα. præt. act. δεδολίωκα. ἄδολος ου ὁ ἡ ſincerus. 1 Pet. 2. v. 2. τὸ λογικὸν ἄδολον (g. n.) γάλα ἐπιποθήσατε, lac illud ſermonis ſincerum expétite. ſincerum ſeu purum & ſalubre, citra omnem veneni fraudem.

Δοῦλος, ου, ὁ. (Suid. à δέω ligo, aſtringo. ſeu potiùs ab Hebr. דל tenuis.) *ſervus*, *miniſter*. Mat. 10. v. 24. οὐδὲ δοῦλος ὑπὲρ τὸν κύριον, neque (eſt) ſervus ſupra dominũ ſuum. Eccleſ. 5. 11. γλυκὺς ὕπνος τοῦ δούλου, ſuavis eſt ſomnus ſervi. δούλη ης ἡ *ancilla*, *ſerva*. Luc. 1. v. 38. ἰδοὺ ἡ δούλη Κυρίου, ecce ancilla DOMINI. omnes ſumus ſervi & ſervæ DOMINI. Pſalm 119. 91. ὅτι τὰ σύμπαντα δοῦλα σά, quum omnes creaturæ tibi ancillentur. Eſt alioquin *Hebraiſmus*, ſynec. gen quâ phraſi utantur, qui reverentiam ſuam erga illum, quicum loquuntur, teſtari volunt. Gen. 42. v. 10. aiunt fratres Joſephi, *Servi tui venerunt ad comparandum cibarium*, pro *nos venimus*. 2 Reg. 5. 25. *Non ivit ſervus tuus huc aut illuc*, pro *non ivi ego*. 2 Reg. 14. Ancillæ tuæ duo erant filii. αἱ δοῦλαι ancillæ Exod. 21. v. 7. *mancipium*. 1 Cor. 7. 21. Eph. 6. 8. εἴτε δοῦλος, εἴτε ἐλεύθερος, ſive ſervus fuerit, ſive liber. Luc. 17. 10. ἀχρεῖοι δοῦλοι, inutiles ſervi 1 Cor. 7. 23. μὴ γίνεσθε δοῦλοι ἀνθρώπων, nè reddamini ſervi hominum, h. e. nè pendete ab authoritate hominum in religione. Eccl. 10. 7. εἶδον δούλους ἐφ' ἵππους, καὶ ἄρχοντας πορευομένους. Legitur etiam in *neutro genere*. Rom. 6. 19. παραστήσατε τὰ μέλη ὑμῶν δοῦλα τῇ δικαιοσύνῃ, ſiſtite membra veſtra ſerva juſtitiæ. δουλεύω, ſum ſervus (verba in εύω per *ſum* explicantur) *ſervio* cum Dat. Luc. 15. 29. τοσαῦτα ἔτη δουλεύω (pro ἐδούλευσα, Enallage temporis) tot annos ſervivi tibi. Rom. 7. 25. δουλεύω νόμῳ Θεοῦ, ſervio legi Dei. Gal. 5. 13. δουλεύετε (2. pl. præſ. imperat.) ἀλ-

ἀλλήλοις, servite alii aliis. 1 Tim. 6.2. δουλευέτωσαν (3. pl. præs. act. imperat.) serviant. Matth. 6. v. 24. οὐδεὶς δύναται δυσὶ κυρίοις δουλεύειν (præs. act. infinit.) nemo potest duobus dominis servire. Rom. 6. v. 6. δουλεύειν τῇ ἁμαρτίᾳ, servire peccato. Actor. 20. ver. 19. δουλεύων (part. præs. act.) τῷ Κυρίῳ, serviens DOMINO. Rom. 12. v. 11. τῷ Κυρίῳ δουλεύοντες, DOMINO servientes. Tit. 3. v. 3. δουλεύοντες ἐπιθυμίαις, servientes cupiditatibus. *Fut.* δουλεύσω. Rom. 9. 12. ὁ μείζων δουλεύσει (3. sing. fut. act.) τῷ ἐλάττονι, major serviet minori. *a. 1. act.* ἐδούλευσα ας ε servivi. *Philip.* 2. v. 22. σὺν ἐμοὶ ἐδούλευσεν εἰς τὸ εὐαγγέλιον, mecum serviverit in Evangelio. Gal. 4. 8. ἐδουλεύσατε (2. pl. a. 1. act. indic.) τοῖς μὴ φύσει οὖσι θεοῖς, servivistis iis qui naturâ non sunt dii. Actor. 7. v. 7. τὸ ἔθνος, ᾧ ἐὰν δουλεύσωσι (3. pl. aor. 1. act. subj.) κρινῶ ἐγώ, gentem cui servierint puniam ego. *præt. act.* δεδούλευκα ας ε. Genes. 30. 26. γινώσκεις τὴν δουλείαν, ἣν δεδούλευκά σοι, nôsti servitutem quâ servivi tibi. Johan. 8. 38. οὐδενὶ δεδουλεύκαμεν (1. pl. præt. act.) πώποτε, nemini servivimus unquam. δουλεία ας ἡ *servitus.* Gal. 4 v. 24. εἰς δουλείαν γεννῶσα, ad servitutem generans, scilicet filium Heb. 2. 15. ἔνοχοι ἦσαν δουλείας, obnoxii erant servituti. δουλόω ῶ *servum constituo*, in servitutem redigo. *Fut.* δουλώσω Actor. 7. 6. δουλώσουσιν (3. pl. fut.) αὐτό, servituti subjicient, scilicet Ægyptii illud tuum semen, illos tuos posteros. *a. 1. act.* ἐδούλωσα ας ε. 1 Cor. 9. v. 19. πᾶσιν ἐμαυτὸν ἐδούλωσα, omnibus meipsum servum feci. Præt. act. δεδούλωκα. præs. pass. δουλόομαι οῦμαι servio *præt pass.* δεδούλωμαι σαι ται. 1 Cor. 7. v. 15. οὐ δεδούλωται (3. sing. præt. act.) ὁ ἀδελφός, non est servituti subjectus frater. *part. præt. pass.* δεδουλωμένος η ον, *servituti subjectus.* Galat. 4. v. 3. ὑπὸ τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου ἦμεν δεδουλωμένοι, sub elementis mundi redacti eramus in servitutem. Tit. 2. v. 3. μὴ οἴνῳ πολλῷ δεδουλωμένας, non vino multo mancipatas, non vinolentiæ deditas. *aor. 1. pass.* ἐδουλώθην ης η, Rom. 6 v. 18. ἐδουλώθητε (2. pl. aor. 1. pass. indic.) τῇ δικαιοσύνῃ, mancipati estis justitiæ. ibid. v. 22. δουλωθέντες (part. a. 1. pass.) τῷ Θεῷ, servi facti Deo. καταδουλόω ῶ *in servitutem adigo*, planè subjugo. κατὰ hic in compositione intendit significationem. 2 Cor. 11. 20. εἴ τις ὑμᾶς καταδουλοῖ (3. sing. præs. indic.) si quis vos in servitutem adigit, *in media forma.* Gal. 2. v. 4. ἵνα ἡμᾶς καταδουλώσονται (3. pl. a. 1. med. subj.) ut nos in servitutem adigerent. ὀφθαλμόδουλος ου ὁ ein **augendiener.** servus qui spectante hero gnavus est, eo verò absente, sua oscitanter agit & perfunctoriè. ὀφθαλμοδουλεία ας ἡ. *obsequium ad oculos exhibitum.* Ephes. 6. 6. μὴ κατ᾽ ὀφθαλμοδουλείαν, non ad oculum servientes. σύνδουλος ου ὁ *conservus*, qui eundem cum alio habet dominum, Matth. 18. 8. 28. εὗρεν ἕνα τῶν συνδούλων αὐτοῦ, invenit unum ex

ex conservis suis, hoc est, incidit in unum ex conservis suis. Apoc 19.v.10. ὅρα μή. σύνδουλός σου εἰμί, vide nè (feceris) conservus tuus sum.

Δράκων οντος ὁ draco. sic dictus ab acumine visus, παρὰ τὸ δέρκειν, q. ὀξὺ βλέπων, aut ὄψει καταπλήττων. δέρκω in a.2.act. ἔδερκον & per metathesin. ἔδρακον. in part.a.2.act. δρακὼν όντος ὁ, sed differentiæ causâ, in nomine δράκων, accentus retrahitur. Apoc. 12.v.3. & 13. v 4. καὶ προσεκυνήσαν τὸν δράκοντα, & adorârunt draconem.

Δράσσω vel ττω (à Chald. דְּרַע brachium, unde est δράω facio, & δράσσω. scil. manu apprehendimus) apprehendo, pugillo concludo, manu corripio. *fut.* δράξω. Præt. δέδραχα. *præs. med.* δράσσομαι *carpo.* 1 Cor.3. 19 δρασσόμενος (part. præs. med.) τοὺς σοφοὺς ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐτῶν, *carpens* sapientes in versutia eorum. *Fut.* ξομαι. Num. 5.26. *a.1. med.* ἐδραξάμην ω ατο apprehendi. Judith. 13.8. ἐδράξατο τῆς κόμης, apprehēdit cæsariem. scil. quod jam ante facere desideraverat, Psal. 2. 12. δράξασθε (2.pl.a.1. med. imperat.) παιδείας apprehendite (cum ardore & zelo) eruditionē. Verba desiderii regunt genit. Ergo hoc verbum regit genit. quum significat *apprehendo cum ardore & desiderio.* item *Accus.* quum idem significat quod *carpo.* præt. pass. δέδραγμαι, unde derivatur δράγμα τος τὸ manipulus, Deut.24. v. 19. δρὰξ δρακὸς ἡ pugillus 1 Reg.17.12. ὅσον δρὰξ, quantum pugillus, scil. capit.

Δραχμὴ ῆς ἡ *drachma,* à δράττομαι apprehendo, quæ tantum κερμάτων (numorum) continet, quantum aliquis manu in pugnum contractâ capere possit. Valet decem asses semunciales, seu octavam partem daleri imperialis (ut vocant.) Luc. 15. ver. 9. συγχάρητέ μοι, ὅτι εὗρον τὴν δραχμὴν, gratulamini mihi, quia inveni drachmam. Δίδραχμον ου τὸ numus duas drachmas continens, scil. quadrantem dal. imperialis. Matth. 17.24. ὁ διδάσκαλος ὑμῶν οὐ τελεῖ τὰ δίδραχμα; magister vester non solvit didrachma?

Δρέπω decerpo, carpo, colligo, vindemio, ἀποκόπτω **ich schneide ab.** F. ψω. aor 1. ἔδρεψα. præt. act. δέδρεφα. δρέπανον ου τὸ *falx.* Apoc. 14. 14. δρέπανον ὀξὺ falx acuta. Marc. 4. 29. ἀποστέλλει (pro ἐπιβάλλει) τὸ δρέπανον immittit falcem.

Δύναμαι *possum* (affine Hebr. דַּי sufficientia, potestas.) Matth. 26. ver. 61. δύναμαι καταλῦσαι τὸν ναὸν, possum destruere templum. In secunda persona δύνασαι ad formam verborum in μι ut ἵσταμαι sto, ἵστασαι, ἵσταται, Matth. 8. ver. 2. δύνασαί με καθαρίσαι, potes me purificare. Sed pro δύνασαι legitur etiam δύνῃ, quod regulare est. Apoc. 2. v. 2. δύναται. Johan. 3. v. 9. πῶς δύναται ταῦτα γενέσθαι, Quomodo possunt hæc fieri? 1 Tim. 6. v. 7. οὐδὲ ἐξενεγκεῖν τι δυνάμεθα (1.pl. præs. act.) neque efferre quicquam possimus. Johan. 15. v. 5. χωρὶς ἐμοῦ οὐ δύνασθε (2. pl. præs. act.) ποιεῖν οὐδὲν, sine me nihil.

nihil potestis facere. Joh. 8. 43. οὐ δύνασθε, non potestis me audire, h.e. cum molestia me auditis. Eodem sensu accipitur hæc phrasis Johan. 6. 60. Roman. 8. 8 οἱ ἐν σαρκὶ ὄντες, Θεῷ ἀρέσαι οὐ δύνανται (3 pl.) qui in carne sunt (hoc est, non renati, & CHRISTO nondum insiti) DEO placere non possunt. *præsens opt.* δυναίμην αιο αιτο. Act. 8. 31. πῶς γὰρ ἂν δυναίμην; quomodo enim possim? Act. 27. 12. εἴπως δύναιντο (3. pl. præs. opt.) si quo modo possent. *præs. subj.* δύνωμαι ῃ ηται. Apoc. 13. 17. ἵνα μή τις δύνηται, nè quis possit. Luc. 16. 26. ὅπως μὴ δύνωνται (3. pl. præs. subj.) ut non possint. *præs. infin.* δύνασθαι 1 Cor. 10. 13. τοῦ δύνασθαι ὑμᾶς ὑπενεγκεῖν, ut possitis sufferre. participium præsent. δυνάμενος Gal. 3. 21. ὁ δυνάμενος ζωοποιῆσαι, qui posset vivificare. *Genit.* δυναμένου Act. 17. 15. *Dat.* δυναμένῳ Roman. 16. 25. *Accusat.* Matth. 10. 28. φοβήθητε δὲ μᾶλλον τὸν δυνάμενον καὶ ψυχὴν καὶ σῶμα ἀπολέσαι. metuite verò potiùs eum qui potest & animam & corpus perdere. *Nom. pl.* δυνάμενοι. Rom 15. 14. Accus. pl. Act. 27. 43. δυναμένους. Luc. 12. 11. δυνάμεναι. Heb. 9. ver. 9. δυναμένη. 2 Tim 3. 15. τὰ δυνάμενά σε σοφίσαι, quæ te possunt sapientem reddere. *imperf.* ἐδυνάμην, & Atticè ἠδυνάμην ω ατο. Marc. 5. 3. οὐδεὶς ἠδύνατο αὐτὸν δῆσαι, nemo poterat eum vincire. Marc. 6. 5. οὐκ ἠδύνατο *nolebat* ad verbum, non poterat, scilicet, obstante ingratitudine Capernaitarum. 1 Cor. 3. 2. οὔπω γὰρ ἠδύνασθε (2. pl. imperf.) nondum enim poteratis. Marc. 4. 33 καθὼς ἠδύναντο (3. pl.) ἀκούειν, prout poterant audire. *F.* 1. m. δυνήσομαι ῃ. Luc. 16. 2. οὐ γὰρ δυνήσῃ ἔτι, non enim poteris am- plius. Roman. 8. 39. οὔτε τις κτίσις ἑτέρα δυνήσεται ἡμᾶς χωρίσαι ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ, τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, τῷ Κυρίῳ ἡμῶν. Act. 19. 40. δυνησόμεθα (1. pl.) ἀποδοῦναι λόγον, poterimus reddere rationem. Eph. 6. 16. δυνήσεσθε σβέσαι, poteritis extinguere. Luc. 21. 15. ᾗ οὐ δυνήσονται ἀντειπεῖν, cui non poterunt contradicere. *aor.* 1. *pass.* ἐδυνήθην pot- pro quo Atticè legitur ἠδυνήθ- 1 Corinth. 3. 1. οὐκ ἠδυνήθην λα- λῆσαι ὑμῖν, non poteram vob- loqui. Marc. 7. 24. καὶ οὐκ ἠδυνή- λαθεῖν, sed non potuit late- Marc. 9. ver. 28. οὐκ ἠδυνήθ- (1. pl. aor. 1. pass.) non valuimu- non potuimus. Luc. 9. ver. 40. οὐκ ἠδυνήθησαν (3. pl.) & n- potuerunt. Eph. 6. 13. ἵνα δυ- νηθῆτε (2. pl. a. 1. pass. subj.) ἀντιστῆ- ναι, ut possitis resistere. Legi- etiam *aor.* 1. ἐδυνάσθην, præ- lui. Gen. 30. v. 7. cujus συνώ- νυμον est κατισχύσαι, à verbo κατι- σχύω. Matth. 16. 18. cum Ge- vi præpositionis, de quo vide- loco. δύναμις εως ἡ, *poten-* Matth. 6. v. 13. & 22. 29. μὴ εἰ- δότες τὰς γραφὰς, μηδὲ τὴν δύ- ναμιν τοῦ Θεοῦ, ignorantes scrip- ras & potentiam Dei. 2 Cor. 1- 9. ἡ δύναμίς μου ἐν ἀσθενείᾳ τελ- ται, potentia mea in infirm- tate perficitur. *Virtus, robur* *nimi.* Luc. 24. 49. ἕως οὗ ἐνδύ- σησθε δύναμιν ἐξ ὕψους, donec i-

duami-

duamini robore (scil. animi. h. e. magnanimitate ad prædicandum Evangelium coram Regibus & Principibus) ex alto, hoc est, à Spiritu S. qui mittetur ex alto cœlo. *vis* Luc.9.1. ἔδωκεν αὐτοῖς δύναμιν καὶ ἐξουσίαν, dedit iis vim & potestatem. Heb.11.34. δύναμιν πυρὸς, vim ignis. *facultas, vires.* 2 Cor.1. ver.8. ὑπὲρ δύναμιν, supra vires. *efficacia.* 2 Tim.3.5. τὴν δύναμιν αὐτῆς ἠρνημένοι, qui efficaciam ejus abnegârint. Philip.3.10. ut cognoscam τὴν δύναμιν τῆς ἀναστάσεως, vim resurrectionis ejus. Deus. Marc.14.61. ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως, ex dextra Dei. vide præterita Drusii lib. vi. in Rom.8.38. *miraculum* Marc.9.39. οὐδεὶς γάρ ἐστιν ὃς ποιήσει δύναμιν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, καὶ δυνήσεται ταχὺ κακολογῆσαί με, nullus enim est qui edat miraculum in nomine meo, & possit citò malè loqui de me. Aristotele interprete, vox hæc semper in bonam partem accipitur. Topic. lib.4. c.5.§.32. ὥστε οὐδενὸς ψεκτοῦ γένος ἡ δύναμις. Quare nullius rei vituperabilis genus, facultas. Impropriè accipitur Luc.10.19. ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ, supra omnem vim inimici, h. e. diaboli. 1 Cor.15.56. ἡ δύναμις τῆς ἁμαρτίας ὁ νόμος, vis autem peccati lex. δυνάμεις εις αἱ *miracula*, Sic dicta, quòd excellentis illius divinæ virtutis extraordinarium specimen edant. Mat.7.22. δυνάμεις πολλὰς ἐποιήσαμεν, miracula multa edidimus. Luc.10.13. & 19.37. περὶ πασῶν ὧν εἶδον δυνάμεων, propter omnia quæ viderant miracula. per *metonymiam effecti* θαυματουργίαι, hâc voce indicantur. 1 Cor.12.28. ἔπειτα (ἔθετο ὁ Θεὸς) δυνάμεις, deinde constituit Deus qui ederent miracula. M. Lutherus eleganter vertit **Wunderthater**. *exercitus*, Gen.21.22. ὁ ἀρχιστράτηγος τῆς δυνάμεως, imperator exercitus. Psal.24.10. Κύριος τῶν δυνάμεων, Dominus exercituum. *princeps*, per meton.adj. Rom.8.38. *vires* Mat.24.29. αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν σαλευθήσονται, vires cœlorum concutientur. principes, *angeli*. Rom.8.38. Differunt δύναμις potentia, & ἐξουσία ας ἡ potestas. Magistratus potestatem habet puniendi facinorosum profugum, sed non potentiam. Sic Cæsar Romanus potestatem habet recuperandi regna, quæ amisit Romanum imperium, sed deest ei potentia. Notentur *periphrases* Adver. Hebr. 1 Cor.15.43. ἐγείρεται ἐν δυνάμει, excitatur potens. ἐν δυνάμει scil. ὤν. Rom.1.4. ἐν δυνάμει, h.e. δυνατῶς, est *Hebr.* 1 Chron.26.v.28. בְּכוֹחַ vel Psal.54.3. בִּגְבוּרָה quamvis etiam apud Græcos Scriptores similes legantur periphrases. Aliter accipitur 1 Cor.15.43. ἐγείρεται ἐν δυνάμει *excitatur potens*, non *potenter*. Hebraismus alius. Sic 1 Cor.2.7. λαλοῦμεν σοφίαν Θεοῦ ἐν μυστηρίῳ, h.e. μυστηριώδη, loquimur sapientiam Dei arcanam. Similis est Hebraismus. Aliter Apoc.1.16. ὡς ὁ ἥλιος φαίνει ἐν τῇ δυνάμει αὐτοῦ, sicut Sol lucet (**scheinet**) in robore suo, hoc est, circa meridiem. 2 Tim.1.v.8. κατὰ δύναμιν Θεοῦ, ex potentia Dei. δυνά-

στης ὁ, potentatum (alicujus loci) obtinens, *princeps*, *dynasta*. Luc.1.v.52 καθεῖλε δυνάστας ἀπὸ θρόνων, detraxit potentes è thronis. 1 Tim.6.15. μόνος Δυνάστης JESUS CHRISTUS solus Princeps. δυναστεύω potentatum obtineo, sum princeps, vi teneo, Jerem. 15 33. dominor. Jo. 19. v.10. vim infero. 1 Chro.16. v.21. cum Accus. F. δυναστεύσω. a.1.act. ἐδυνάστευσα præt.act. δεδυνάστευκα. καταδυναστεύω vi opprimo, subjugo, *sub potestatem redigo*. Jacob. 2.v.6. πλούσιοι καταδυναστεύουσιν (3.pl. præs.act. indic.) ὑμῶν, divites per tyrannidem opprimunt vos. vi præpositionis κατὰ regit genit. aor.1.act. κατεδυνάστευσα Ezech.18.v.12. Act.10.38. καταδυναστευομένους (part.præs.pass.) ὑπὸ τοῦ διαβόλου, sub potestatem diaboli redactos. δυνατὸς ὁ ἡ ὂν *potens*. Luc. 1.49. ὁ δυνατὸς potens ille, nempe Deus, id est, παντοκράτωρ omnipotens. tribuitur *homini*. 2 Cor.12. 10. ὅταν ἀσθενῶ, δυνατός εἰμι, quum infirmus sum, tunc potens sum. item δυνατός εἰμι, *potens sum*, idem quod οἷός τ' εἰμι *possum*. Rom.4.v.21. δυνατός ἐστι καὶ ποιῆσαι, potest etiam facere. Luc.14. v.31. εἰ δυνατός ἐστι, utrùm possit. Actor.25. v.5. οἱ δυνατοὶ ἐν ὑμῖν, pro οἱ δυνάμενοι, qui inter vos possunt, scilicet accusare. *firmus* Rom.15 ver.1. οἱ δυνατοὶ firmi hoc est, plenius edocti rationem rerum mediarum & indifferentium: & sic opponitur τῷ ἀσθενεῖ, hoc est, illi qui libertatem Christianam in rebus adiaphoris nondum intelligit.

comparat. δυνατώτερος α ον. Sap.10.v.12. πάντων δυνατωτέρα ἡ εὐσέβεια, omnibus rebus potentior est pietas. *peritus* Act.18. v.24. δυνατὸς ὢν ἐν ταῖς γραφαῖς, potens, h.e. scripturarum cognitione egregiè instructus. οἱ δυνατοὶ *potentes*, principes. 1 Corinth.1.v,26 οὐ πολλοὶ δυνατοί, οὐ πολλοὶ εὐγενεῖς, non multi potentes, non multi nobiles. Sap.6.6. δυνατοὶ δὲ δυνατῶς ἐτασθήσονται, potentes potenter exquirentur, h.e. punientur. *delecti*, bellicosi 2 Chro.13.17. δυνατὸν τὸ *potentia*, Rom.9.v.22. γνωρίσαι τὸ δυνατὸν αὐτοῦ, notam facere potentiam suam. Adjectivè capitur & vertitur *possibile* Matth.19. v.26. παρὰ Θεῷ πάντα δυνατά ἐστι, apud Deum omnia possibilia sunt. *Quod fieri potest*, sicut dicimus ἔξον *quod licet*. Alcibiades ἔξον φυγεῖν, μὴ ζήτει δίκην, si licet fugere, nè quære litem. Gal 4.15. ὅτι εἰ δυνατὸν, quod si fieri potuisset. Act.2.24. καθότι οὐκ ἦν δυνατὸν, eò quod fieri non poterat. Mar.14.35. ἵνα εἰ δυνατόν ἐστιν, ut si fieri possit. δυνατέω *potens sum*. 2 Cor.13.3. δυνατεῖ ἐν ὑμῖν, potens est in nobis, nempe Christus. ἀδύνατος ὁ ἡ *impotens*. Actor. 14.v.8. ἀδύνατος τοῖς ποσὶ ἐκάθητο, æger ex pedibus sedebat. Beza Latinè vertit *captus pedibus*. Rom.15.1. τὰ ἀσθενήματα τῶν ἀδυνάτων βαστάζειν, infirmitates imbecillorum, (h. e. in religione nondum satis institutorum) ferre. ἀδύνατον κτὸ, *adjectivè* impossibile. Luc.18.27. τὰ ἀδύνατα παρὰ ἀνθρώποις, quæ fieri non possunt apud homines Heb.6.8.

ἀδύνατον ψεύσασθαι Θεὸν, impossibile est Deum mentitum fuisse. Hebr. 11. v.6. χωρὶς πίστεως ἀδύνατον εὐαρεστῆσαι (Θεῷ) sine fide impossibile est placere Deo. *Substantivè* capitur, & vertitur *impotentia*. Roman. 8 v.3. τὸ γὰρ ἀδύνατον τοῦ νόμου, nam quæ legis erat impotentia. ἀδυνατέω ῶ, *non possum*. Genes. 18. v.11. μὴ ἀδυνατεῖ παρὰ Θεῷ ῥῆμα; num Deo quicquam est impossibile? *impotens sum*, Job 4. v.4. *facesso negotium* cum Accusativo. Dan. 4. v.6. cum Dativ. Job. 42. 2. Fut. ήσω. Luc. 1. v.37. οὐκ ἀδυνατήσει (3. sing. fut.) παρὰ τῷ Θεῷ πᾶν ῥῆμα, non impossibilis erit apud Deum ulla res. ῥῆμα per Hebraismum ponitur pro voce πρᾶγμα *res*. a.1.act. ἠδυνάτησα ας ε. Levit. 25. 35. καὶ ἀδυνατήσῃ (3. sing. a.1. act. subj.) ταῖς χερσὶ, & infirmus fuerit ex manibus, Hebr. & vacillaverit manus ejus. Sic Deut. 17. v. 8. ἐὰν δὲ ἀδυνατήσῃ ἀπὸ σοῦ ῥῆμα, Hebraicè, si occulta fuerit res, si superârit captum tuum. δυναμόω ῶ, *corroboro*. Fut. ώσω. aor.1.act. ἐδυνάμωσα ας ε. Psal. 68. ver. 31. δυνάμωσον (aor. 1. act. imperat.) ὁ Θεὸς τοῦτο, ὃ κατειργάσω (2. sing. a.1. med.) ἐν ἡμῖν, corrobora, ô Deus, quod operatus es in nobis. *præs. pass.* δυναμόομαι οῦμαι, convalesco, *corroboror*. Coloss. 1. 11. ἐν πάσῃ δυνάμει δυναμούμενοι (part. præs. pass.) omni robore corroborati. ἐνδυναμόω validum reddo, confirmo, *corroboro*. *Fut.* ἐνδυναμώσω. *aorist.* 1. *act.* ἐνεδυνάμωσα ας ε. 2 Timoth. 1. ver. 17. καὶ ἐνεδυνάμωσέ με, & corroboravit me. 1 Tim. 1. v.12. χάριν ἔχω τῷ ἐνδυναμώσαντί (part. aor. 1. act.) με, gratiam habeo ei qui me robustum effecit. *præs. pass.* ἐνδυναμόομαι οῦμαι, *corroboror, invalesco*. 2 Timoth. 2. ver. 1. τέκνον, ἐνδυναμοῦ (2. sing. præs. pass. imperat.) ἐν τῇ χάριτι, fili, corroborator per gratiam. Ephes. 6. v.10. ἐνδυναμοῦσθε (2. pl. præs. imper.) ἐν Κυρίῳ, corroboramini in DOMINO. *præt. imperf.* ἐνεδυναμούμην οῦ, ἐνεδυναμοῦτο. Actor. 9. v.22. Σαῦλος δὲ μᾶλλον ἐνεδυναμοῦτο, Saulus autem magis invalescebat. *aor.* 1. *pass.* ἐνεδυναμώθην ης η. Roman. 4. v.20. ἐνεδυναμώθη (3. sing. a.1. pass. indic.) τῇ πίστει, corroboratus fuit fide. Heb. 11. v.34. ἐνεδυναμώθησαν (3. pl. a.1. pass. indic.) ἀπὸ ἀσθενείας, corroborati sunt ex infirmitate.

Δύω vel δύνω, sive δῦμι *occido, mergo*. F. δύσω. *a.*1. ἔδυσα ας ε. Exod. 15. v. 10. ἔδυσαν ὡς μόλιβδος ἐν ὕδατι, demersi fuerunt ceu plumbum in aqua. *a.*2. *act.* ἔδυν υς υ. Luc. 4 ver. 40. δύνοντος (part. præs. act.) τοῦ ἡλίου, occidente sole. Marc. 1. v.32. ὅτε ἔδυ (3. sing aor 2. act.) ὁ ἥλιος, quando sol occidit. in a.2. act. infinit. δῦναι subire. *præt. act.* δέδυκα ας ε. Deut. 23. 11. δεδυκότος (part. præt. act.) τοῦ ἡλίου quum sol occidisset. Sunt duo genitivi absolutè positi. *præs. pass.* δύομαι η εται, mergor, δύεσθαι mergi. fut. 1. med. δύσομαι Isa. 60. ver. 20. οὐ γὰρ δύσεται ὁ ἥλιός σοι, non enim occidet sol tuus. præt. pass. δέδυσμαι unde est δυσμὴ ῆς ἡ. Solus *pluralis num.* legitur δυσμαὶ ῶν

αἱ occasus, vide infra ἀνατολαί. Matth.8. v.11. ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν ἥξουσι, ab oriente & occidente venturi sunt. Genes. 15. v.12. περὶ ἡλίου δυσμάς, circa solis occasum. Exod.22. v.26. πρὸ δυσμῶν, ante occasum. Psalm. 50. ver.2. ἀπὸ ἀνατολῶν μέχρι δυσμῶν, ab oriente usque ad occasum. δυσμικὸς ἡ όν, occidentalis. δύσις εως ἡ, occasus. Psal.104. v.19. ὁ ἥλιος ἔγνω τὴν δύσιν αὐτοῦ (pro αὑτοῦ) sol agnoscit occasum suum, scil. Sol pro natura seu formâ suâ sibi divinitus insitâ fertur in suo orbe, nec aliter moveri potest. ἐνδύνω irrepo. 2 Timoth.3.6. οἱ ἐνδύνοντες εἰς τὰς οἰκίας, qui irrepunt in familias. ἐπιδύω occido, Ephes.4. ver. 26. ὁ ἥλιος μὴ ἐπιδυέτω (3.sing. præs act.imperat.) ἐπὶ τῷ παροργισμῷ ὑμῶν, sol nè occidat super exacerbatione vestra. παρεισδύω verbum decompositum ex παρά, εἰς, & δύω subrepo. Jud. v.4. παρεισέδυσαν (3.pl. a.1. act. indic.) γάρ τινες subrepserunt enim quidam.

Δύω induo, à quo verbo Latinum quoque fluxit (propriè ingredior, subeo, & dicitur de veste: Qui enim se induit, q. ingreditur in vestem) ἐκδύω emergo, egredior. Prov. 11.8. frequentiùs de veste dicitur, & vertitur exuo. Fut. ἐκδύσω. Ezech.16. v.38. præt. act. ἐκδέδυκα. ἐκδεδυκὼς τὰ δεσμά, exutus vinculis. a.1.act. ἐξέδυσα ας ε, Marc. 15.v.20. ἐξέδυσαν (3.pl.a.1.act. indic.) αὐτὸν τὴν πορφύραν, exuerunt eum purpurâ. Hellenismus. Apud Græcos verba vestiendi regunt geminum accusativum. Vide supra verbum περιβάλλω. Matth.27.28. καὶ ἐκδύσαντες (part.a.1.act.) αὐτόν, quum exuissent eum. Fut.1.med. ἐκδύσομαι. Levit.6.11. aor.1.med. ἐξεδυσάμην ω ατο. Cant.5.2. ἐξεδυσάμην τὸν χιτῶνά μου, exui tunicam meam. 1 Sam.18.3. ἐξεδύσατο Ἰωνάθαν τὴν ἐπενδύτην. Isa. 32.11. ἐκδύσασθε (2.pl.a.1.med. imperat.) exuite vos. 2 Corin.5. v.4. οὐ θέλομεν ἐκδύσασθαι (aor.1. med. infin.) non cupimus exui. ἐκδιδύσκω, exuo, 1 Sam.31.8. ἀπεκδύομαι. verb. med. exuo me, vel exuor. Fut. ύσομαι. a.1.med. ἀπεξεδυσάμην ω ατο, exui me, vel exutus fui. Col.3.9. ἀπεκδυσάμενοι (part.a.1.med.) τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον, quum exuti sitis vetere illo homine. ἀπέκδυσις εως ἡ exutio, si ita liceret loqui. notatur hâc voce ipse exuendi actus. Col.2.11. ἐν τῇ ἀπεκδύσει τοῦ σώματος τῶν ἁμαρτιῶν, exuendo corpus peccatorum, hoc est, naturam corruptam & lapsu vitiatam. ἐνδύω induo, amicio, vestio. Marc. 15.17. ἐνδύουσιν (3.pl. præs.act.indic.) αὐτὸν πορφύραν, induerunt eum purpurâ, scil. per ludibrium regiâ veste. ἐνδύουσι, pro ἐνέδυσαν Enallage temporis. Fut. ἐνδύσω. Exod.28.41. καὶ ἐνδύσεις αὐτὰ Ἀαρὼν τὸν ἀδελφόν σου. præt.act. ἐνδέδυκα. 2 Sam.6. v.14. ἐνδεδυκὼς (part.præt.act.) Δαβὶδ στολὴν ἔξαλλον, indutus stolâ eximiâ. plusq.perf. ἐνεδεδύκειν. Job.29.14. a.1.act. ἐνέδυσα ας ε, Matth.27. ver.31. ἐνέδυσαν (3.pl. a.1. act. indic.) αὐτὸν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, induerunt eum vestimentis

stimentis suis. Luc. 15. v. 22. ἐνδύσατε (2. pl. a. 1. act. imperat.) αὐτὸν (τὴν στολὴν) induite eum (stolâ) *præt. pass.* ἐνδέδυμαι σαι ται. Marc. 1. ver. 6. ἐνδεδυμένος (part. præt. pass.) τρίχας καμήλου, indutus pilis camelorum. Metonym. materiæ. Matth. 22. v. 11. οὐκ ἐνδεδυμένον ἔνδυμα γάμου, non indutum veste nuptiali. Apoc. 1. v. 13. ἐνδεδυμένον ποδήρη, indutum talari. *futur. med.* ἐνδύσομαι, Levit. 6. v. 10. ἐνδύσεται ὁ ἱερεὺς χιτῶνα λινοῦν. *a. 1. med.* ἐνεδυσάμην ω ατο, Galat. 3. v. 27. Χριστὸν ἐνεδύσασθε (2. plur. aor. 1. med. indicat.) CHRISTO induti estis. per metaph. *aor. 1. med. imperat.* ἔνδυσαι ασθω. 2. pl. ἐνδύσασθε. Roman. 13. v. 14. ἐνδύσασθε τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν, induimini Domino JESU CHRISTO. Ephes. 6. ver. 11. ἐνδύσασθε τὴν πανοπλίαν τοῦ Θεοῦ, induite universam illam armaturam DEI. eâdem phrasi usus est Achilles, qui Ἰλιάδ. ἰῶτα v. 372. sic loquitur de Atride, αἰὲν ἀναιδείην ἐπιειμένος, h. e. semper impudentiâ est indutus. Roman. 13. 12. ἐνδυσώμεθα (1. pl. aor. 1. med. subj.) τὰ ὅπλα τοῦ φωτὸς, induamur habitu, qui luci conveniat. Luc 24. v. 49. ἕως οὗ ἐνδύσησθε (2. pl. aor. 1. med. subj.) δύναμιν ἐξ ὕψους, donec induti sitis virtute ex alto. Marc. 6. vers. 9. ἐνδύσασθαι (a. 1. med. infin.) δύο χιτῶνας, induere duas tunicas. *part. aorist. 1 med.* ἐνδυσάμενος η ον, Actor. 12. v. 22. ἐνδυσάμενος ἐσθῆτα βασιλικὴν, indutus veste regiâ. 2 Corinth. 5. v. 3. εἴ γε καὶ ἐνδυσάμενοι, si quidem etiam induti. ἐνδιδύσκω induo. ἐνδιδύσκομαι ῃ εται, accuratè *induor*. Luc. 8. v. 27. ἱμάτιον οὐκ ἐνεδιδύσκετο (3. sing. imperf. pass.) vestimento non induebatur. Luc. 16. ver. 19. ἐνεδιδύσκετο πορφύραν, induebatur purpurâ. Hoc verbum est q. frequentativum, quo luxus divitis illius epulonis arguitur. A præt. pass. ἐνδέδυμαι est nomen ἔνδυμα τος τὸ *vestimentum*, Matth. 22. v. 11. ἔνδυμα γάμου, Hebraismus pro ἔνδυμα γαμικὸν vestis nuptialis. Soph. 1. v. 9. ἐνδύματα ἀλλότρια exoticæ vestes. ἔνδυσις εως ἡ, *amictus*, 1 Pet. 3. v. 3. ἐπενδύομαι *superinduor*. F. ἐπενδύσομαι. a. 1. *med.* ἐπενδυσάμην ω ατο. 2 Corin. 5. v. 2. ἐπενδύσασθαι (a. 1. med. infinit.) ἐπιποθοῦντες, superindui expetentes. ἐπενδύτης ου ὁ, amiculum, interula, indusium. Joh. 21. v. 7. τὸν ἐπενδύτην διεζώσατο, amiculum succinxit.

Δύο, & Atticè δύω *duo*, gen. o. dualis numeri, indeclinabile in N.T. si solum dativum δυσὶ g. o. excipias. (à Chald. דו duo) Construitur verò non cum dualibus nominibus vel verbis, qualia præter hoc unicum in N. T. tabulis experiuntur nulla, sed tantùm cum pluralibus. Matth. 19. v. 5. ἔσονται δύο εἰς σάρκα μίαν, (Hebraismus pro σὰρξ μία) erant duo caro una. Luc. 9. v. 13. δύο ἰχθύες, duo pisces. Johan. 6. v. 9. δύο ὀψάρια, duo pisciculi. Matth. 20. v. 24. τῶν δύο ἀδελφῶν, duorum fratrum. Actor. 21. v. 33. δεθῆναι ἁλύσεσι (dat. pl. gen. f.) δυσὶ, vinciri duabus catenis. Matth. 6. v. 24. δυσὶ κυρίοις duobus

bus

bus dominis. Matth. 26. 37. τοὺς δύο υἱοὺς duos filios. Act. 19. 34. ὥρας δύο horas duas. Luc. 5. v.2. δύο πλοῖα duo navigia. Matth. 6.7. ἤρξατο αὐτοὺς ἀποστέλλειν δύο δύο, cœpit eos mittere binos & binos. δύο δύο Hebraiſmus, h. e. ſingula paria. Confer. Geneſ. 7.9. δύο δύο ἀπὸ πάντων εἰσελεύσονται. Matth. 11. v. 2. πέμψας δύο (accuſ.pl.) τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, poſtquam miſit duos ex diſcipulis ſuis. 1 Reg. 8.v. 9. αἱ δύο πλάκες λίθιναι, duæ lapideæ tabulæ. Δεκαδύο idem quod δώδεκα *duodecim*. Act. 19. 6. ἦσαν δὲ πάντες ἄνδρες ὡσεὶ δεκαδύο, erant autem omnes iſtis viri circiter duodecim. Act. 24. 11. οὐ πλείους ἢ δεκαδύο, non plures (dies) quàm duodecim.

Δῶρον ου τὸ, *donum*. (Etymol. à δίδω u δῶρον, pleonaſmo literæ ρῶ.) Epheſ. 2. 8. Θεοῦ τὸ δῶρον, οὐκ ἐξ ἔργων, Dei donum (eſt ſalus noſtra) non ex operibus. Apoc. 11. v.10. καὶ δῶρα πέμψουσιν ἀλλήλοις, munera mittent alii aliis. *largitio*, Exod. 23. v. 8. τὰ δῶρα ἐκτυφλοῖ ὀφθαλμοὺς βλεπόντων, largitiones excœcant oculos videntium. h.e. ut Eccl. interpretatur c. 20. v. 29. ξένια καὶ δῶρα ἀποτυφλοῖ ὀφθαλμοὺς σοφῶν. In bonam partem accipitur Matth. 2. v. 11. προσήνεγκαν αὐτῷ δῶρα, obtulerunt (magi) ei (JESU) munera. *munus* quod Deo in V.T. offerebatur. Sacrificia erant ex animalibus, munera verò ex rebus inanimatis, ut oleo, thure, &c. Hebr. 5. v. 1. ἵνα προσφέρῃ δῶρά τε καὶ θυσίας, ut offerat dona (oblationes rerum vitæ expertium) & ſacrificia, h. e. pecudes, quæ jugulabantur. Per metonym adj. *gazophylacium*, Luc. 21. 4. ἔβαλον εἰς τὰ δῶρα τοῦ Θεοῦ, injecerunt in dona Dei hoc eſt, in gazophylacium, ubi aſſervabantur munera & eleemoſynæ tales, quæ dicuntur *dona Dei*, hoc eſt, Deo conſecrata. *eleemoſynæ*, Luc. 21. 1. εἶδε τοὺς βάλλοντας τὰ δῶρα αὐτῶν. *Dos*, Geneſ. 30. v. 20. videtur etiam poni pro *ſacrificio*. Hebr. 11. v. 4. μαρτυροῦντος ἐπὶ τοῖς δώροις αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ, teſtimonium perhibente Deo de donis (ſeu ſacrificiis) ejus: plura de hac voce lege infra in analyſi Hebraicarum vocum, ubi explicatur κορβανᾶν. δωρεὰ ᾶς ἡ *donum*, Act. 10. 45. ἡ δωρεὰ τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἐκκέχυται, donum Spiritûs S. effuſum. 2 Cor. 9. 15. ἐπὶ τῇ ἀνεκδιηγήτῳ αὐτοῦ δωρεᾷ, ſuper inenarrabili ejus dono. Heb. 6. 4. γεύσασθαι δωρεᾶς ἐπουρανίου, guſtare cœleſte donum. Johan. 4. 10. εἰ ᾔδεις τὴν δωρεὰν τοῦ Θεοῦ, ſi ſcires donum Dei. δωρεὰν *gratis*, adverbialiter ſumitur, ſubauditâ præpoſ. κατά. Sic χάριν, δίκην quoque accipi conſtat. τούτου χάριν, hujus rei gratiâ, ποταμῶν δίκην more fluminum, vel fluminum inſtar. Matth. 10. v. 8. δωρεὰν ἐλάβετε, δωρεὰν δότε, gratis accepiſtis, gratis date. *immeritò* ἀναιτίως. Johan. 15. v. 25. ἐμίσησάν με δωρεάν, oderunt me immeritò, hoc eſt, tale odium non merentem. *fruſtra*, μάτην, *incaſſum*, *inaniter*, *inutiliter*. Gal. 2. 21. εἰ γὰρ διὰ νόμου δικαιοσύνη, ἄρα Χριστὸς δωρεὰν ἀπέθανε, ſi enim per legem eſt juſtitia, ſanè

CHRISTus

CHRISTUS frustra est mortuus: frustra, h. e. sine scopo, consilio, sine eventu & fructu; sine necessitate, & sine causa. δωρέω ῶ, dono. F. δωρήσω. P. δεδώρηκα. a. 1. ἐδώρησα. Sæpius legitur in media forma. δωρέομαι ῦμαι, *dono*, idem quod χαρίζομαι gratis dono. Pro. 4. v. 2 δῶρον ἀγαθὸν δωροῦμαι ὑμῖν, Hebr. disciplinam bonam trado vobis. Ad verbum, donum bonum dono vobis. *pass*ivè accipitur Levit. 7. 5. *Fut. med.* δωρήσομαι *aor.* 1. *med.* ἐδωρησάμην ω ατο. Marc. 15 v. 45. ἐδωρήσατο (3. sing. a. 1 med.) τὸ σῶμα τῷ Ἰωσὴφ, donavit corpus Josepho. *præt. pass.* δεδώρημαι σαι ται *donavi*. 2 Pet. 1. v. 4. τίμια ἐπαγγέλματα δεδώρηται, pretiosa promissa donavit. 2 Pet. 1. 3. τὰ πρὸς ζωὴν καὶ εὐσέβειαν δεδωρημένης (part. præt. pass.) quæ ad vitam & pietatem pertinent, donavit. δώρημα τος τὸ, *donum*, *beneficium*. Rom. 3. v. 16. Jacob. 1. v. 17. πᾶν δώρημα τέλειον ἄνωθέν ἐστι, καταβαῖνον ἀπὸ τοῦ Πατρὸς τῶν φώτων, omne donum perfectum è supernis est, descendens à PATRE luminum.

E Quinta litera, dicta ἐ ψιλὸν e tenue, exile, breve, ad differentiam τοῦ ἦτα, quod est e magnum & longum. In numeris significat *quinque*: ut κεφάλαιον ε, caput quintum. Respondet puncto Hebræo *segol*, ut עֵבֶר ἐβέρ. Luc. 3. ver. 35.

Ἔα *vah, hem*, Adverb. admirationis, ἐπίρρημα ἐκπληκτικόν. ab imperativo ἔα ex ἐάω (sicut ἄγε ἄπαγε ab ἄγω ἀπάγω, ἰδὲ ἰδοὺ ab εἴδω) in adverbia degenerârunt) Marc. 1. 24. Luc. 4. 34. ἔα, τί ἡμῖν καὶ σοὶ Ἰησοῦ; vah, quid nobis (negotii) tecum JESU?

Ἐάν conj. connexiva. *si*. Construitur usitatè cum *subj.* & *opt.* 1 Tim. 3. v. 15. ἐὰν δὲ βραδύνω (1. sing. a. 1. act. subj.) si autem tardiùs venero. Matth. 8. v. 2 ἐὰν θέλῃς (2. sing. præs. act. sub.) si velis. 2 Tim. 2. v. 5. ἐὰν δὲ καὶ ἀθλῇ τις, οὐ στεφανοῦται, ἐὰν μὴ νομίμως ἀθλήσῃ, si verò quis certet, non redimitur, nisi legitimè certaverit. Semel cum *indicativo*. 1. Johan. 5. v. 15. ἐὰν οἴδαμεν, si scimus. Semel *deest*, seu subintelligitur Johan. 6. 50. ἵνα τις φάγῃ, pro ἵνα ἐάν τις φάγῃ, ut si quis ex ipso manducaverit. ponitur pro ἐπειδάν *quum*, *postquam* (ex ἐπειδὴ ἄν) 1 Johan. 3. 2. οἴδαμεν δὲ ὅτι ἐὰν φανερωθῇ, ὅμοιοι αὐτῷ ἐσόμεθα, novimus autem fore, ut quum patefactus fuerit, similes ei simus. pro ὅταν *quando*, Johan. 13. v. 20. ἐάν τινα πέμψω (1. sing. a. 1. act. subj.) quando aliquem misero. Johan. 14. v. 3. ἐὰν πορευθῶ, quum profectus fuero. pro *quamvis*, *etsi*, 1 Cor. 4. v. 15. ἐὰν γὰρ, nam etsi, &c. ἐὰν μὴ pro ἀλλὰ *sed* Galat. 2. 16. Hebr. confer Genes. 24. 38. ubi אם לא ponitur pro כי אם, & Græcè vertitur ἀλλά. Pro ἄν *potentiali*, Matth. 8. v. 19. ἀκολουθήσω σοὶ ὅπου ἐὰν ἀπέρχῃ, sequar te quocunque abieris. Luc. 10. v. 22. ᾧ ἐὰν βούληται, cuicunque voluerit. Sic Matth. 15. v. 5. ὃ ἐὰν ὠφεληθῇς quocunque juvari posses. Joh. 20. v. 26. ὃς ἐὰν θέλῃ, quicunque voluerit.

voluerit. 1 Johan. 3. v. 22. ὃ ἐὰν αἰτῶμεν, quicquid petierimus. ἐὰν (ex ἐπεὶ ἄν) *postquam* cum subj. Matth 2. v. 8. ἐπὰν δὲ εὕρητε (2. pl. a. 2. act. subj.) postquam inveneritis. κἂν (ex καὶ ἄν) Sic Latinum *etsi* est ex & & *si*. *Quamvis*, *etiamsi*, cum subjunct. vel optativo Matth. 26. v. 35. κἂν δέῃ με σὺν σοὶ ἀποθανεῖν, etiamsi oportuerit me tecum mori. Marc. 16. 18. κἂν θανάσιμόν τι πίωσιν (3. pl. a. 2. act.) subj. quamvis letale quid biberit. Joh. 8. 14. κἂν ἐγὼ μαρτυρῶ (1. sing. præs. act. subj.) etiamsi ego testor. *vel*. Mar. 6. ver. 56. ἵνα κἂν τοῦ κρασπέδου ἅψωνται (3. pl. aor. 1. med. subj.) ut vel fimbriam tangerent. κἂν idem quod καὶ ἐὰν, *& si*, Heb. 12. 20. κἂν θηρίον θίγῃ τοῦ ὄρους, & si bestia tetigerit montem, aut si vel bestia. *Saltem*. Actor. 5. 15. Marc. 6. 56. ἵνα κἂν τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ ἅψωνται, ut saltem fimbriam pallii ipsius attingerent. ὅταν (ex ὅτε quando, & ἄν) *quum* Luc. 21. v. 30. ὅταν ἴδητε (2. plur. aor. 2. act. subj. quum videritis. Matth. 5. v. 11. μακάριοί ἐστε ὅταν ὀνειδίσωσιν (3. pl. a. 1. act. subj.) ὑμᾶς, beati estis quum vos conviciis affecerint. Matth. 6. v. 5. ὅταν προσεύχῃ (2. sing. præs. subj. med.) quum oras. Johan. 16. 21. ὅταν δὲ γεννήσῃ postquam autem pepererit. Hic Nonnus ὅταν reddit per ἐπὴν. Johan. 16. v. 21. ἐπὴν δὲ λοχεύσῃ, quum verò facta fuerit puerpera. Apoc. 9. vers. 5. ὅταν παίσῃ ἄνθρωπον, quum percusserit hominem. *Quamdiu*. Johan. 9. v. 5. ὅταν ἐν τῷ κόσμῳ ὦ (1. sing. a. 2. act. subj.) quamdiu in mundo fuero. Pro ἐὰν ponitur etiam ἂν per aphæresin τοῦ ε ψιλοῦ, & pro εἰ Ionicè ἢν, *si*. Joh. 20. v. 23. ἄν τινων ἀφῆτε (2. plur. aor. 2. act. subj.) τὰς ἁμαρτίας, si quorum remiseritis peccata. ἂν hic ortum, sæpe est μόριον δυνητικόν, hoc est, *particula potentialis*, verbóque ut plurimùm postponitur Luc. 7. 39. οὗτος εἰ ἦν προφήτης, ἐγίνωσκεν ἄν, si hic esset propheta cognosceret, seu posset cognoscere. J. 14. 2. εἶπον ἂν ὑμῖν, dixissem vobis. Luc. 10. 13. πάλαι ἂν μετενόησαν, olim resipuissent. *ibid*. v. 35. ὅ, τι ἂν προσδαπανήσῃς (2. sing. aor. 1. subj.) quicquid præterea insumpseris. Hic ἂν præcedit verbum obs. n. 1 Johan. 2. v. 19. μεμενήκεισαν ἂν μεθ' ἡμῶν, mansissent utique, seu manere potuissent nobiscum. Quandoque ἂν *particula potentialis* omittitur. Luc. 19. v. 3. τίς ἐστι, pro τίς ἂν εἴη, quisnam esset. Actor 25. 22. ἐβουλόμην (ἐλλείπει, h.e. deest ἄν) καὶ αὐτὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀκοῦσαι, vellem & ipse hominem hunc audire. Rom. 9. 3. ηὐχόμην (deest ἂν) αὐτὸς ἀνάθεμα εἶναι, optarim, &c.

Ἑαυτοῦ ῆς οῦ, vide αὐτός.

Ἐάω ῶ, *sino*, *permitto*, item *facio missum* Apocal. 2. vers. 20. ὅτι ἐᾷς (pro ἐάεις contractè) quòd permittis Luc. 22. 51. ἐᾶτε (pro ἐάετε 2. pl. præs. act. imper.) ἕως τούτου, sinite hucusque. *imperf.* εἴαον contractè εἴων ας, α, α. augetur non mutatione τοῦ ε ψιλοῦ in ει sed epenthesi τοῦ ἰῶτα. Luc. 4. v. 41. οὐκ εἴα (3. sing. imperf. act.) non sinebat. Actor. 19. v. 30. οὐκ εἴων (3. pl. imperf. act.)

act.) αὐτὸν οἱ μαθηταὶ, non siverunt eum prodire discipuli. *Fut.* ἐάσω εις ει. 1 Corin. 10. 13. οὐκ ἐάσει (3. sing. fut. act.) ὑμᾶς πειρασθῆναι ὑπὲρ ὃ δύνασθε, non sinet vos tentari supra id quod potestis. *aorist.* 1. *act.* εἴασα ας ε sivi. Actor. 14. ver. 16. εἴασε (3. sing. a. 1. act. indic.) πάντα τὰ ἔθνη πορεύεσθαι ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν, sivit omnes gentes incedere in viis suis. Act. 27. 32. καὶ εἴασαν (3. pl. aorist. 1. act. indic.) αὐτὴν ἐκπεσεῖν, & siverunt eam excidere. Job. 10. 20. ἔασον (2. sing. a. 1. act. imperat.) με ἀναπαύσασθαι μικρὸν, sine me paululum requiescere. Act. 5. 38. ἐάσατε (2. pl. a. 1. act. imperat.) αὐτοὺς, missos illos facite. 23. 32. ἐάσαντες (part. a. 1. act.) τοὺς ἱππεῖς, relictis equitibus. *præt. act.* εἴακα ας ε. præs. pass. ἐάομαι ῶμαι. Strab. ἐκεῖνοι ἐάσθωσαν, illi missi fiant. aor. 1. pass. εἰάθην ης ης. Arist. σῖτος ἐαθεὶς ἐν τῷ ψύχει, frumentum relictum in frigore. προσεάω ῶ τὸ ἐπιτρέπω *permitto.* Actor. 27. v. 7. μὴ προσεῶντος (part. præs. act.) ἡμᾶς τοῦ ἀνέμου, non permittente nobis vento, h.e. vento nobis reflante & obstante. *F.* προσεάσω. *aor. 1. act.* προσείασα. *præt.* προσείακα.

Ἑβραῖος, ἑβραϊκὸς, ἑβραϊστὶ, vid. infra in nominibus propriis ἑβέρ.

Ἐγγύη ης ἡ, expromissio, fidejussio, sponsio, q.d. ἐν γυίοις (h.e. χερσὶ) τεθεῖσα, quum manu stipulatâ promisimus, seu spospondimus pro alio. γυῖον ου τὸ membrum, manus. Prov. 22. 26. μὴ δίδου σεαυτὸν εἰς ἐγγύην, ad verbum, nè des te in sponsionem, h.e. nè sponde. In Heb. nè sis ex complodentibus manu. ἐγγυάω ῶ, fidejubeo pro alio, spondeo, manu stipulatâ polliceor. proverb. ἐγγύα, πάρα (pro πάρεστι) δ᾽ ἄτη, sponde, prastò noxa est. item q. εἰς γυῖα, h.e. in manus trado. Herod. ἐγγυῶ τὴν παῖδά σοι, filiam tibi desponsam trado. *Fut.* ἐγγυήσω. *præt.* ἐγγεγύηκα ας ε. *aor.* 1. ἠγγύησα. Scil. verbum hoc variè augetur, modò χειρινικῶς, modò συλλαβικῶς. ἔγγυος ου ὁ, idem quod ἐγγυητὴς οῦ ὁ, *vas* vadis, *fidejussor*, *sponsor*, *præs.* ἐγγυητὴν καταστῆσαι fidejussorem dare, **ein burgen stellen.** Hebr. 7. ver. 22. κρείττονος διαθήκης γέγονεν ἔγγυος Ἰησοῦς, potioris pacti sponsor factus est JESUS.

Ἐγγύς. Adv. *prope*, comparatur ἐγγύτερος, ἐγγύτατος & ἐγγίων ἔγγιστος. propior, proximus. Construitur cum *genitivo* frequentissimè. Ioh. 6. 19. ἐγγὺς τοῦ πλοίου, prope navem. ibid. v. 23. ἐγγὺς τοῦ τόπου, prope locum. Johan. 11. v. 18. ἐγγὺς τῶν Ἱεροσολύμων, & Luc. 19. v. 11. ἐγγὺς Ἱερουσαλήμ, prope Hierosolymam. Johan. 19. ver. 20. ἐγγὺς τῆς πόλεως, prope urbem. Rom. 10. 8. ἐγγύς σου, prope te. Rom. 13. 11. ἐγγύτερον ὑμῶν, propiùs vos. Heb. 6. 8. κατάρας ἐγγὺς, maledictioni proxima. Hebr. 8. ver. 13. ἐγγὺς ἀφανισμοῦ prope est ut evanescat. Semel cum *Dativo.* Actor. 27. 8. ᾧ ἐγγὺς ἦν πόλις, cui propinqua erat civitas. Sæpe *absolutè* ponitur sine casu. Matth. 26. vers 18. ὁ καιρός μου ἐγγύς ἐστι, præstitutum illud tempus meum prope est. non longè abest. Marc. 13.

v.28. ἐγγὺς τὸ θέρος ἐστὶν, prope est æstas, imminet, instat. Luc. 19. v.11. διὰ τὸ ἐγγὺς αὐτὸν εἶναι eò quòd esset prope. Joh.2. v.13. ἐγγὺς ἦν τὸ πάσχα. imminebat pascha Phil.4.5. ὁ Κύριος ἐγγύς DOMINUS prope est Matth.24. v.33. ἐγγύς ἐστιν ἐπὶ θύραις, prope est & ad fores. ἐγγίζω *appropinquo, insto, immineo, accedo*, construitur cum *Dativo*: item sequente ἐπὶ cum *Accusativo* & εἰς cum *Accusativo*. Sæpe etiam *absolutè* legitur, ut seq exempla ostendent: Matth.15. v.8. ἐγγίζει μοι ὁ λαὸς οὗτος τῷ στόματι, appropinquat mihi hic populus ore suo. Luc.12.33. ὅπου κλέπτης οὐκ ἐγγίζει, quò fur non appropinquat. Luc.21.28. διότι ἐγγίζει ἡ ἀπολύτρωσις ὑμῶν, quoniam appropinquat redemptio vestri. Heb. 7.19. δι' ἧς (ἐλπίδος) ἐγγίζομεν (1.pl.præs.) τῷ Θεῷ, quâ spe appropinquamus Deo. Marc.11. v.1. ὅτε ἐγγίζουσιν (3.pl præs.) εἰς Ἱερουσαλὴμ, quum appropinquarent Hierosolymæ. ἐναλλαγὴ temporis. ἐγγίζουσιν pro ἤγγιζον. Hebraismus, εἰς Ἱερουσαλὴμ, pro τῇ Ἱερουσαλὴμ. Articulus Dativi casus ל sæpe per εἰς reddi solet. Vide infra εἰς. Actor.9. v.3. ἐγένετο αὐτὸν ἐγγίζειν (præs. infinit.) τῇ Δαμασκῷ, factum est ut appropinquaret Damasco. *part.præs.* ἐγγίζων αὐτὸς ὁ appropinquans. Actor.10. v 9. & 22. v.6. in f.g. ἐγγιζούσαις ταῖς ἡ, Hebr. 10. v.25. βλέπετε τὴν ἐγγίζουσαν ἡμέραν, videtis appropinquantem diem. Hellenismus, participium hic ponitur pro infinitivo. *imperf.* ἤγγιζον ες. Luc. 22. v.1. ἤγγιζε (3. sing.imperf.) δὲ ἡ ἑορτὴ, appropinquabat autem festum. Act.7.17. καθὼς δὲ ἤγγιζεν ὁ χρόνος τῆς ἐπαγγελίας, quum autem appropinquaret tempus promissionis Luc.15 v.1 ἦσαν δὲ ἐγγίζοντες (pro ἤγγιζον) αὐτῷ, *accedebant* autem ad eum. *Fut.* ἐγγίσω, & Atticè ἐγγιῶ, ιεῖς, ιεῖ, ιοῦσι. Jacob.4.8. ἐγγίσατε (2.pl. a.1. act. imperat.) τῷ Θεῷ, καὶ ἐγγιεῖ (3.sing fut.1. act.) ὑμῖν, appropinquate Deo, & (tunc) appropinquabit vobis. *a.1. act.* ἤγγισα, ας, ε. Luc.7 12. ὡς δὲ ἤγγισε (3.sing.a.1 act. indic) τῇ πύλῃ τῆς πόλεως, ut autem appropinquavit portæ civitatis. Luc.22. v.47. ἤγγισε (προδότης) τῷ Ἰησοῦ φιλῆσαι αὐτὸν, appropinquavit Jesu, ut oscularetur eum. Mat.21.1. ὅτε ἤγγισαν (3.pl.a.1. act.indic.) εἰς Ἱεροσόλυμα, quum appropinquâssent Hierosolymis. Luc.24 28. ἤγγισαν εἰς τὴν κώμην, appropinquârunt vico. Hebraismum εἰς hic notat Dativum. *aor.1.imperat.* ἔγγισον *etc.* Jacob.4. v.8. ἐγγίσατε appropinquate. Act.23.15. πρὸ τοῦ ἐγγίσαι (aor.1.act. infinit.) αὐτὸν priusquam appropinquet. *part. a.1.act.* ἐγγίσας αὐτὸς ὁ, Luc.24. ver.15. καὶ αὐτὸς ἐγγίσας, & ipse *accederet*. Luc.18. v.40. ἐγγίσαντος δὲ αὐτοῦ, quum autem is appropinquâsset. *præt. act.* ἤγγικα, ας, ε appropinquavi, & appropinquo. Matth.3. v.2. ἤγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν, appropinquavit enim regnum cœlorum. Matth.26.v.45. ἰδοὺ ἤγγικεν ἡ ὥρα, ecce appropinquat hora illa, h.e. tempus illud ab æterno

D

Deo decretum. Sequente ἐπὶ cum *accusativo* Luc. 10. 9. ἤγγικεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, appropinquavit ad vos regnum DEI. *absolutè*. 1 Pet. 4. ver. 7. πάντων δὲ τὸ τέλ☉ ἤγγικε, omnium verò finis imminet Scilicet est ex numero illorum verborum, quæ in *præterito* quoque admittunt significationem *præsentis*, qualia sunt οἶδα novi, μέμνημαι memini, recordor, πέποιθα confido, ἐπεποίθειν confidebam. Luc. 11. v. 22. Sic ᾔδειν sciebam. (vide infrà εἰδέω seu εἴδημι scio) ἔρρωμαι valeo. Sic 2 Timoth. 4. ver. 6. ὁ καιρὸς τῆς ἐμῆς ἀναλύσεως ἐφέστηκε, tempus meæ remigrationis instat. Rom. 13. v. 12. ἡ νὺξ προέκοψεν, ἡ δὲ ἡμέρα ἤγγικεν, nox abiit, dies verò appropinquat.

προσεγγίζω appropinquo, *accedo*. Fut. προσεγγίσω. *Præt.* προσήγγικα. *aor. 1. act.* προσήγγισα ας ε. Marc. 2. ver. 4. καὶ μὴ δυνάμενοι προσεγγίσαι (aor. 1. act. infinit.) αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον, & quum non possent ad eum accedere propter turbam.

Ἐγείρω *excito ex mortuis*, *suscito, expergefacio, erigo, ex morbo excito*. Johan. 5. v. 21. ὥσπερ ὁ Πατὴρ ἐγείρει τοὺς νεκροὺς, sicut PATER excitat mortuos. *præs. imperat.* ἔγειρε ἐτω. Matth. 10. 8. νεκροὺς ἐγείρετε (2. pl. præs. imperat.) mortuos suscitate. *part. præs.* ἐγείρων οντ☉ ὁ, 2 Cor. 1. 9. ἵνα μὴ πεποιθότες ὦμεν ἐφ' ἑαυτοῖς, ἀλλ' ἐπὶ τῷ Θεῷ τῷ ἐγείροντι (part. præs act.) τοὺς νεκροὺς, nè confideremus in nobis ipsis, sed in Deo suscitante mortuos. F. ἐγερῶ εῖς εῖ. Matth. 12. 11. οὐχὶ κρατήσει αὐτὸ καὶ ἐγερεῖ, nonne apprehendet eam, & *eriget*. Johan. 2. 19 ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερῶ αὐτὸν, intra triduum *re-ædificabo* illud. Jacob. 5. 15. ἐγερεῖ αὐτὸν ὁ Κύρι☉ *ex morbo excitabit* eum DOMINUS. 2 Cor. 4. 14. εἰδότες ὅτι ὁ ἐγείρας (part. a. 1. act.) τὸν Κύριον Ἰησοῦν, καὶ ἡμᾶς διὰ Ἰησοῦ ἐγερεῖ scientes fore, ut qui suscitavit DOMINUM JESUM, nos quoq; per JESUM suscitet. *præt. act.* ἤγερκα, & Atticè ἐγήγερκα. *aorist. 1. act.* ἤγειρα ας ε. Marc. 9. v. 27. ἤγειρεν (3 sing. aor. 1. act.) αὐτὸν, καὶ ἀνέστη, *erexit* eum (manu,) & ille constitit. Johan. 12. 1. ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, quem excitavit ex mortuis. Matth. 8. v. 25. ἤγειραν (3 pl. a. 1. act. ind.) αὐτὸν expergefecerunt (excitârunt è somno) eum. Luc. 3. 8. ἐγεῖραι (a. 1. act. infin.) τέκνα τῷ Ἀβραὰμ, excitare (producere, creare) liberos Abrahamo. *part. a. 1. act.* ἐγείρας αντ☉ ὁ, Rom. 8. 11. εἰ δὲ τὸ πνεῦμα τοῦ ἐγείραντ☉ Ἰησοῦν ἐκ νεκρῶν οἰκεῖ ἐν ὑμῖν, ὁ ἐγείρας (part. a. 1. act.) τὸν Χριστὸν ἐκ νεκρῶν, ζωοποιήσει καὶ τὰ θνητὰ σώματα ὑμῶν, si Spiritus ejus qui excitavit JESUM ex mortuis habitat in vobis, vivificabit etiam mortalia corpora vestra. *aorist. 2. act.* ἤγερον ες ε. *præs. pass.* ἐγείρομαι ῃ εται excitor, expergefio, surgo, resurgo. Matth. 27. 63. μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐγείρομαι, post tres dies resurgam. *Enallage temporis.* ἐγείρομαι pro ἐγερθήσομαι. Sic Lucæ 20. 37. ὅτι ἐγείρονται νεκροὶ, pro ἐγερθήσονται, quod resurrecturi

ſint mortui. 1 Corinth.15. v.42. σπείρεται ἐν φθορᾷ, ἐγείρεται ἐν ἀφθαρσίᾳ, ſeritur cum corruptione, ſuſcitatur cum incorruptione. Matth.11. v.5. κωφοὶ ἀκούουσι, νεκροὶ ἐγείρονται, ſurdi audiunt, mortui excitantur: præſ. imperat. ἐγείρου ἔσο ſurge, at. Matthæi 26. ver.46. ἐγείρεσθε (2.pl.præſ. paſſ. imper.) καὶ ἄγωμεν, ſurgite, eamus. præt. paſſ. ἐγήγερμαι Atticè (pro ἤγερμαι) Matth.11. ver.11. οὐκ ἐγήγερται non excitatus fuit, ſeu non exortus fuit propheta major. Luc.7. ver.16. προφήτης μέγας ἐγήγερται ἐν ἡμῖν, propheta magnus ſuſcitatus fuit inter nos. Marc.16.v.14. θεασαμένοις αὐτὸν ἐγηγερμένον (part. præt. paſſ.) qui ipſum conſpexerant ſuſcitatum è mortuis. aorist.1.paſſ. ἠγέρθην ης η, ſurrexi, Matth.27. ver.52. πολλὰ σώματα τῶν κεκοιμημένων ἁγίων ἠγέρθη, multa corpora ſanctorum, qui obdormierant, ſurrexerunt. Matthæi 28. v.6. οὐκ ἔστιν ὧδε, ἠγέρθη, non eſt hic, ſurrexit. Matth.25.v.7. τότε ἠγέρθησαν (3.pl. a.1. paſſ. indic.) tunc ſurrexerunt, ſcil. virgines illæ, ut obviam irent. aor.1.paſſ. imperat. ἐγέρθητι ήτω, Matthæi 17. ver.7. ἐγέρθητε (2.pl. aor.1. paſſ.imperat.) καὶ μὴ φοβεῖσθε, ſurgite, & nè metuite. Matth.16. ver.21. τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθῆναι (a.1.paſſ. infinit.) tertio die ſuſcitari. Matth.26. ver.32. μετὰ δὲ τὸ ἐγερθῆναί με, poſtquam ſuſcitatus fuero. part. aor.1.paſſ. ἐγερθεὶς έντος ὁ, Matth.2. v.20. ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον, experrectus (è ſomno) accipe puerulum. Rom.7. v.4. τῷ ἐκ νεκρῶν ἐγερθέντι, ei qui ex mortuis excitatus fuit. fut.1 paſſ. ἐγερθήσομαι ῃ εται, ſurgam, ſuſcitabor, exoriar. Matth.12. ver.42. βασίλισσα νότου ἐγερθήσεται (3. ſing. fut. 1. paſſ.) ἐν τῇ κρίσει, regina Auſtri ſurget (prodibit) in judicio. Matth.17.v.23. τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθήσεται, tertio die ſuſcitabitur ex mortuis. Matth.24. v.11. ψευδοπροφῆται ἐγερθήσονται (3.pl. fut. 1. paſſ.indic.) falſi prophetæ exorientur. aor. 1. med. ἠγειράμην ω ατο, Matthæi 9.v. ἔγειραι (2.ſing. a.1. med. imperat.) καὶ περιπάτει, ſurge & ambula. Marc.10. ver.49. λέγοντες αὐτῷ, Θάρσει, ἔγειραι· φωνεῖ σε, dicentes ei, Eſto bono animo, ſurge: vocat te. à 2.ſing. præt.paſſ. ἐγήγερται, vel ἤγερσαι, derivatur ἔγερσις εως ἡ, reſurrectio. Matth.27.v.53. μετὰ τὴν ἔγερσιν αὐτοῦ, poſt ejus reſurrectionem, item expergefactio, ſurrectio. Pſal. 139. ver. 1. σὺ ἔγνως τὴν ἔγερσίν μου, tu nôſti ſurgere meum. extructio. Herod. ἔγερσις τῶν τειχῶν, mœnium extructio. ἐγείρω expergefacio. per metaph. memoriam refrico. 2 Pet.3. ver. ἐν αἷς διεγείρω ὑμῶν τὴν διάνοιαν, quibus literis vobis mentem revoco. Marc.4.ver. διεγείρουσιν (3.pl.præſ. act. indic.) αὐτὸν, expergefaciunt eum, è ſomno excitant. 2 Pet.1.13. διεγείρειν (præſ act.infinit.) ὑμᾶς, excitare vos, reddere attentos. aor. act. διήγειρα ας ε. Luc.8.v. διήγειραν (3.pl.aor.1. act.indic.) αὐτὸν, expergefecerunt eum. Præſ. paſſ. διεγείρομαι excitor,

surgo. *imperf. pass.* διηγείρετο, ου, Johan. 6. v. 18. ἡ θάλασσα, ἀνέμου μεγάλου πνέοντος, διηγείρετο, mare, vento magno flante, insurgebat, intumescebat. ἐξεγείρω *excito*. Fut. ἐξεγερῶ. 1 Corinth. 6. ver 14. καὶ ἡμᾶς ἐξεγερεῖ (3. sing. fut. act. indicat.) διὰ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, nos suscitabit potentiâ suâ. *aorist*. 1. *act*. ἐξήγειρα ας ε, Roman. 9. v. 17. εἰς αὐτὸ τοῦτο ἐξήγειρά σε, in hoc ipsum te excitavi, hoc est, creavi. Præt. ἐξήγερκα, & Atticè ἐξεγήγερκα. ἐπεγείρω *excito*. Fut. ἐπεγερῶ εῖς εῖ. *præt. act*. ἐπήγερκα, & Atticè ἐπεγήγερκα. *aorist*. 1. *act*. ἐπήγειρα ας ε. Actor. 13. v. 50. ἐπήγειραν (3. pl. a. 1. act. indic.) διωγμὸν ἐπὶ τὸν Παῦλον, excitârunt persecutionem in Paulum. συνεγείρω unà excito. F. συνεγερῶ. *Præt.* συνήγερκα, *aor*. 1. *act*. συνήγειρα ας ε. Ephes. 2. v. 6. καὶ συνήγειρε, & (Deus nos) unà excitavit. *præs. pass.* συνεγείρομαι *unà resurgo*. Colos. 2 v. 12. ἐν ᾧ καὶ συνηγέρθητε (2. pl. a. 1. pass. indic.) per quem etiam unâ resurrexistis.

Ἐγρήγορος ου ὁ. *vigil*. Thren. 4. 14. ἐσαλεύθησαν οἱ ἐγρήγοροι αὐτῆς, commoti sunt vigiles ejus. Derivatur ab ἐγείρω excito, cujus a. 2. act. est ἤγερον. Hinc fit præt. med. ἤγορα, sicut ab ἔτεμον τέτομα, ab ἔλεγον λέλογα, ubi ε mutatur in ο. pro ἤγορα Atticâ reduplicatione ἐγήγορα, & per epenthesin τοῦ ρ ἐγρήγορα, *vigilavi*, Jerem. 44. ver. 27. Hinc fit nomen ἐγρήγορος ου ὁ, *vigil*. & verbum ἐγρηγορέω ῶ, & per aphæresin γρηγορέω ῶ, *vigilo*. *præs. imperat*. γρηγόρεε ει, είτω. Matth. 24. v. 42. γρηγορεῖτε (2. pl. præs. act. imperat.) vigilate. *præs. subj*. γρηγορέω ῶ, έῃς ῇς, έῃ ῇ. 1 Thes. 5. ver. 6. γρηγορῶμεν 1. pl. præs. act. subj.) καὶ νήφωμεν, vigilemus, & sobrii simus. *part. præs. act*. γρηγορέων ῶν, έοντος οῦντος ὁ, *vigilans*. Apoc. 3. ver. 2. γίνου γρηγορῶν, esto vigilans. Colos. 4. ver. 2. γρηγοροῦντες ἐν αὐτῇ (scil. προσευχῇ) *invigilantes*, h. e. operam dantes *precibus*. Luc. 12. ver. 37. ὁ Κύριος εὑρήσει γρηγοροῦντας, DOMINUS invenerit vigilantes. *Fut*. γρηγορήσω εις ει. præt. ἐγρηγόρηκα ας ε, Jerem. 1. ver. 12. *aorist*. 1. *act*. ἐγρηγόρησα ας ε. Matthæi 24. ver. 43. ἐγρηγόρησεν (3. sing. aor. 1. act. indic.) ἄν, vigilaret. *aor*. 1. *act. imperat*. γρηγόρησον άτω ατε. 1 Pet. 5. v. 8. νήψατε, γρηγορήσατε (2. pl. aor. 1. act. imperat.) sobrii estote, vigilate. *aor*. 1 *act. subj*. γρηγορήσω ῃς ῃ. Apoc. 3. v. 3. ἐὰν μὴ γρηγορήσῃς, si non vigilaveris. *a*. 1. *act. infinit*. γρηγορῆσαι vigilare. Marc. 14. v. 37. οὐκ ἴσχυσας μίαν ὥραν γρηγορῆσαι, nequivisti unam horam vigilare. διαγρηγορέω ῶ, *evigilo*, Luc. 9. v. 32. διὰ auget significationem.

Ἐγὼ Atticè ἔγωγε *ego*, pronomen primæ personæ. Joh. 8. 58. πρὶν Ἀβραὰμ γενέσθαι, ἐγώ εἰμι, priusquam Abrahamus existeret, ego sum, scil. secundùm deitatem. κἀγὼ pro καὶ ἐγὼ, & ego Luc. 22. 29. Joh. 1. 33. & 10. 14. ἐμφατικῶς cum verbo sæpe exprimitur, Johan. 18. v. 37. βασιλεύς εἰμι ἐγώ. ἐγὼ εἰς τοῦτο γεγέννημαι. Matth. 28. v. 20. ἐγὼ μεθ' ὑμῶν εἰμι, ego vobiscum sum. Ge-

nit. ἐμῦ vel μȣ mei. Matth. 12. v. 30. ὁ μὴ ὢν μετ' ἐμȣ̃, κατ' ἐμȣ̃ ἐστι, qui non est mecum, adversùs me est. Quamvis verò μȣ affixa Hebræorum referat, tamen eleganter præponi solet, ut Matth. 8. ver. 8. ἵνα μȣ ὑπὸ τὴν στέγην εἰσέλθῃς, ut sub tectum meum ingrediaris. Sic Lucæ 5. ver. 45. μȣ τοὺς πόδας pro τοὺς πόδας μȣ. Colos. 4. ver. 18. μνημονεύετέ μȣ τῶν δεσμῶν, memores estote vinculorum meorum. *Dativ.* ἐμοὶ vel μοι mihi. Johan. 6. ver. 56. ἐν ἐμοὶ μένει, κἀγὼ ἐν αὐτῷ. 1 Corinth. 15. ver. 8. κἀμοὶ pro καὶ ἐμοὶ, & mihi. 1 Cor. 5. v. 12. τί γάρ μοι; nam quid mea refert? Johan. 2. v. 4. τί ἐμοὶ καὶ σοι, γύναι; quid mihi negotii tecum est, mulier? *Accus.* Johan. 7. v. 28. κἀμὲ pro καὶ ἐμέ. Matth. 26. v. 11. ἐμὲ ȣ̓ πάντοτε ἔχετε, me non semper habetis, nempe, secundùm carnem. Johan. 8. v. 29. ὁ πέμψας με, qui misit me. ἐμὸς ἡ ὸν, *meus a um.* eleganter ante se habet *articulum præpositivum.* Joh. 8. 37. ὁ λόγος ὁ ἐμὸς ȣ̓ χωρεῖ ἐν ὑμῖν, sermo meus non habet locum apud vos. Johan. 18. v. 36. ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ, regnum meum. 1 Corinth. 16. v. 21. τῇ ἐμῇ χειρὶ, manu meâ. Johan. 4. v. 34. ἐμὸν βρῶμά ἐστιν, ἵνα ποιῶ τὸ θέλημα τȣ̃ πέμψαντός με, esca mea est exsequi voluntatem ejus qui misit me. Matth 20. ver. 23. ȣ̓κ ἔστιν ἐμὸν δȣ̃ναι, non est meum dare. Johan. 18. 36. οἱ ὑπηρέται οἱ ἐμοὶ (nominat. pl. g. m.) ministri mei. Johan. 14. 15. ἐντολὰς τὰς ἐμὰς τηρήσατε, mandata mea servate. Joh. 10. 27. τὰ πρόβατα τὰ ἐμὰ, oves meæ. ibid. v. 14. γινώσκομαι ὑπὸ τῶν ἐμῶν (gen. pl. g. n.) ἡμέτερος α ον, *noster a um.* Act. 24. v. 6. κατὰ τὸν ἡμέτερον νόμον, secundùm legem nostram. Roma. 15. 4. εἰς τὴν ἡμετέραν διδασκαλίαν, ad doctrinam nostram. 1 Johan. 1. v. 3. ἡ κοινωνία ἡ ἡμετέρα, communio nostra. Tit. 3. 14. ἡμέτεροι, scil. ἀδελφοὶ, fratres nostri, h. e. Christiani.

Ἔδαφος ȣς τὸ, *solum.* (ab ἕζομαι sedeo. f. ἑδȣ̃μαι) Act. 22. ἔπεσόν τε εἰς τὸ ἔδαφος, cecidi in solum. ἐδαφίζω, *solo adæquo, pavio.* item *humi sterno,* allido. Fut. ἐδαφίσω, & Atticè ἐδαφιῶ. Luc. 19. 44. καὶ ἐδαφιȣ̃σί (3. pl. fut. act.) σε, téque solo æquabunt. aor. *act.* ἠδάφισα ας ε. Ezech. 31. 12. ἠδάφισαν αὐτὸν, straverunt eum. Hos. 10. v. 15. μητέρα ἐπὶ τέκνοις ἠδάφισαν, matrem super filios alliserunt. *præt. act.* ἠδάφικα. *præt. pass.* ἠδάφισμαι. Amos 9. 14. οἰκοδομήσȣσι πόλεις ἠδαφισμένας, ædificabunt urbes solo adæquatas. *aorist.* 1. *pass.* ἠδαφίσθην. *fut.* 1. *pass.* ἐδαφισθήσομαι. Isa. 3. 25. Hos. 14. 1.

Ἕζω sedere facio. *imperf.* ἕζον collocabam. ἕζομαι sedeo. ἰωάννης ἕζετο δ' ὀρθωθεὶς, sedebat erectus. ἕζετο 3. sing. imperf. pro εἵζετο. Poëtæ quoties metrum requirit, augmentum abjiciunt. *Fut.* ἑδȣ̃μαι. Dicitur eodem sensu ἵζω ἵζομαι. Fut. ἵσω, mutato σ in ῶ, ἱῶ, vel contrà. ἕδρα ας ἡ, sella, sessitatio, consessus. item anus i, podex, nates. Deut. 28. v. 27. 1 Sam. v. 17. ἕδραι χρυσαῖ nates aureæ.

ἑδράζω, colloco, fut. ἑδράσω. Pro. 8.25. πρὸ τοῦ ὄρη ἑδρασθῆναι, antequam montes collocari essent. ἕδρασμα ατος τὸ, fundamentum. ἑδραῖος ου ὁ, sedentarius. ἑδραῖος αία αῖον, *stabilis*, *firmus*, inconcussus. 1 Corinth. 7. v.37. ὃς δὲ ἕστηκεν ἑδραῖος, qui vero perstat firmus. 1 Corin. 15. v.58. ἑδραῖοι γίνεσθε, ἀμετακίνητοι, firmi estote, immoti. Coloss. 1. ver. 23. τεθεμελιωμένοι καὶ ἑδραῖοι, fundati & stabiles. ἑδραιόω ῶ, stabilio, firmo. unde est ἑδραίωμα ατος τὸ *fundamentum*, stabilimentum. 1 Timoth. 3. ver. 15. στῦλος καὶ ἑδραίωμα τῆς ἀληθείας, columna & stabilimentum veritatis. ἄφεδρος ου ἡ, purgatio menstrua mulierum, menstruum. Ezech. 18. v. 6. πρὸς γυναῖκα ἐν ἀφέδρῳ (οὖσαν) οὐ προσεγγιεῖ, ad uxorem menstruo laborantem non appropinquabit. ἀφεδρὼν ῶνος ὁ, *latrina*, q. d. lavatrina, ut Varroni placet. Medici in sua Schola sic vocant *rectum intestinum*, quæ significatio etiam hîc locum habere potest. Matth. 15. ver. 17. καὶ εἰς ἀφεδρῶνα ἐκβάλλεται, & in latrinam ejicitur. ἐνέδρα ας ἡ, *insidiæ*. Actor. 25. v. 3. ἐνέδραν ποιοῦντες, insidias struentes. ἔνεδρον ου τὸ, *idem*. Actor. 23. v. 16. τὸ ἔνεδρον ἀκούσας, insidias istas quum audivisset. Judic. 9. ver. 25. ἔθεντο αὐτῷ ἔνεδρα, posuerunt ei insidias. ἐνεδρεύω, *insidior*. cum accus. Act. 23. v. 21. ἐνεδρεύουσι γὰρ αὐτὸν, insidiantur enim illi. Luc. 11. 54. ἐνεδρεύοντες αὐτὸν, insidiantes illi, insidiosè eum observantes. imperf. ἐνήδρευον ες. *Fut.* ἐνεδρεύσω. *aorist.* 1. *act.* ἐνήδρευσα ας ε. Jud. 9. ver. 34. ἐνήδρευσαν ἐπὶ Σίκιμα. Jud. 16. 2. ἐνήδρευσαν ἐπ' αὐτὸν, insidias ei struxerunt. Jud. 9. 32. ἐνέδρευον pro ἐνεδρεύετον per syncopen τοῦ σῖγμα. Jud. 21. 20. ἐνεδρεύσατε (2. pl. aor. 1. act. imperat.) ἐν τοῖς ἀμπελῶσι, insidiamini in vineis. Deut. 19. 11. ἐνεδρεύσῃ (3 sing. aor. 1. act. subj.) αὐτὸν insidiatus fuerit ei. Semel cum *Dativ.* quod tamen exemplum videtur mendosum. Jud. 9. v. 43. ἐνήδρευσεν αὐτῷ (in Hebræo ἐν ἀγρῷ) insidiatus est ei. καθέδρα ας ἡ, *cathedra*, ex κατὰ & ἕδρα. Matth. 23. v. 2. ἐπὶ τῆς Μωσέως καθέδρας, in Mosis cathedra, quæ erat cathedra docentium. Marc. 11. 15. καθέδρας τῶν πωλούντων, cathedræ vendentium. πρωτοκαθεδρία ας ἡ, q. d. πρώτη καθέδρα, primus consessus. Matth. 23. 6. Luc. 11. v. 43. ἀγαπᾶτε τὴν πρωτοκαθεδρίαν, diligitis (appetitis) primum consessum. Differunt πρωτοκαθεδρία & πρωτοκλισία, quòd hæc fieret ἐν τοῖς δείπνοις, in conviviis, ubi cœnitabant: illa verò ἐν ταῖς συναγωγαῖς. πάρεδρος ου ὁ, *assessor*, qui est à consiliis. Hesych. ὁ παρακαθήμενος, qui assidet. Sap. 9. 4. εὐπάρεδρος ον, 1 Cor. 7. v. 35. *aptè convenientes*. Alia exemplaria eodem sensu habent εὐπρόσεδρον, de quo paulò post. πρόσεδρος ου ὁ, assessor. item, assiduè occupatus) (σχολάζων, προσεδρεύω, propriè *assideo*. cum Dat. 1 Cor. 9. 13. τῷ θυσιαστηρίῳ προσεδρεύοντες, altari assidentes. item, assiduus sum, gnaviter incumbo. Fut. εύσω. a. 1. act.

προσηδρευσας 3. Aristot. polit. lib.8. προσεδρεύειν πρὸς τὸ ἴδιον, proprio commodo invigilare. εὐπρόσεδρος ὁ ἡ, constanter, seu aptè adhærescens, 1 Corin.7. v.35. σύνεδρος ὁ, consessor, assessor. συνεδρεύω consideo. Sirac. 42.ver.13. ἐν μέσῳ γυναικῶν μὴ συνέδρευε, inter mulieres nè conside. item sum ejusdem curiæ, sum collega, quo sensu Ovidius utitur verbo consideo, in Metamorph. consedere duces inquit. συνέδριον ου τὸ, propriè consessus. item synedrium, consessus judicum. item locus ubi conveniebant, Actor. 6. ver. 15. compositum ex σὺν & ἕδρα ας ἡ, sessio, sella, sedes. Act. 23 v. 6. ἔκραξεν ἐν τῷ συνεδρίῳ, clamavit in consessu. Hæc vox à Syris, tanquam Syriaca, prout in pluribus facere consueverunt. scribitur סַנְהֶדְרִין sanhedrin. quamvis non semper, ut Matth. 5. 22. Erat autem Sanhedrin duplex, majus & minus. Majus constabat assessoribus LXXI. erátque summa curia, seu supremus senatus Judæorum, quemadmodum apud nos in Germania est curia Spirensis, apud Gallos curia Parisiensis, apud Britannos curia Londinensis, quam alii voce Gallicâ vocant Parlamentum. Minus constabat senatoribus 23. Habebant verò Judæi in majori synedrio LXXI senatores ex prisca DEI institutione. Num. 11. v. 16. segrega mihi septuaginta seniores, quibus si addatur Moses, erunt LXXI. Ab hoc Sanhedrin CHRISTUS fuit damnatus, & Apostoli judicati Actor.5.v. 27. Matth.5.v.22. ἔνοχος ἔσται τῷ συνεδρίῳ, tenebitur Synedrio. Metonymicè senatores ipsi. Actor.22. 30. ἐκέλευσεν ἐλθεῖν ὅλον τὸ συνέδριον, jussit venire totum Synedrium. Marc. 13. ver. 9. παραδώσουσιν ὑμᾶς εἰς συνέδρια (pro τοῖς συνεδρίοις, Hebraismus) tradent enim vos Synedriis, scil. judicandos. συνεδριάζω consideo, Prov. 3.v.32. καθέζομαι sedeo. Luc. 2. ver.46. καθεζόμενον (part. præs.) ἐν μέσῳ τῶν διδασκάλων, sedentem in medio doctorum. Joh. 20. 12. ἐν λευκοῖς (ἱματίοις) καθεζομένους, albis vestimenti indutos, seu [...]batos sedentes. imperf. ἐκαθεζόμην ου ετο. Matth. 26. ver. 55. καθ' ἡμέραν πρὸς ὑμᾶς ἐκαθεζόμην, quotidie apud vos sedebam. Joh. 4.6 ἐκαθέζετο (3. sing. imperf.) οὕτως ἐπὶ τῇ πηγῇ, ita sedit ad fontem. Fut. καθεδοῦμαι. Ezech. 26.ver.16.aor.1. pass. ἐκαθέσθην ης η. Job.39.28. καθεσθεὶς (part. aor.1.pass.) fut.1.pass. καθεσθήσομαι ήσῃ ήσεται, Levit.12. v.5. καθίζω (ex κατὰ & ἵζω) propriè facio sedere, colloco, constituo. item consido. Sæpius sedeo, maneo, commoror, 1 Corinth. 6. vers. 4. τούτους καθίζετε, eos collocate. Fut. καθίσω, Atticè καθιῶ collocabo tuam. Jerem. 32. ver. 37. καθιῶ αὐτοὺς πεποιθότως. Matthæi 25. v.31. τότε καθίσει ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ, tunc sedebit in throno gloriæ suæ. Atticè καθιεῖ sedebit. Job.36.7. aor. 1. act. ἐκάθισα sedi. Apoc.3.21. ἐκάθισα μετὰ τοῦ Πατρός μου, & sedeo cum Patre meo. Ephes. 1.v.20. ὃν ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ, quem collocavit ad dextram

tiam. Actor. 18. ver. 11. ἐκάθισε ἐνιαυτὸν, *commoratus est* annum. 1 Corinth 10. ver. 7. ἐκάθισε ὁ λαὸς φαγεῖν, sedit populus ad edendum, Actor. 13. v. 14. ἐκάθισαν (3 pl. a. 1. act. indic.) ingressi Synagogam, *consederunt*. Apoc. 20. v. 4. *sederunt*. *aorist* 1. *act. imperativ.* κάθισον *ἄτω confide*, **setz dich**, considite, **setzet euch**, *sedere* **sitzen**, significat quietem in loco, sed *sidere* seu considere **sich setzen**, motum ad locum, prout ex Virgiliano illo apparet Æneid. 3. *Linquere tunc portus jubeo, & considere transtris.* Sic Æneid. 7. *Considere mensis*, pro accumbere. Et Ilium dicitur *considere in igne*. Æneid. 2. Matthæi 26. ver. 36. καθίσατε (2. pl. a. 1. act. imperat.) αὐτοῦ considite hic. Luc. 24. ver. 49. καθίσατε ἐν τῇ πόλει, *manete* in urbe. *aor.* 1. *act. subj.* καθίσω ῃς ῃ. Matth. 19. v. 28. ὅταν καθίσῃ (3 sing. a. 1. subj. quum sederit. Matth. 19. v. 28. καθίσωμεν (1. pl. a. 1. act. subj.) sedeamus. Matth. 20. 21. ἵνα καθίσωσιν (3. pl. aor. 1. act. subj.) ut sedeant, ut tantum consequantur honorem, & sint proximi à te. *aorist.* 1 *act. infinit.* καθίσαι sedere Matth. 20. v. 23. τὸ δὲ καθίσαι ἐκ δεξιῶν μου, sedere autem a dextris meis. *part. aor.* 1. *act.* καθίσας, ασα, αν, τος ὁ, sedens. Actor. 25. 6. καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος, sedens pro tribunali. Marc. 9. 35. καθίσαντες sedentes. Act. 16. v. 13. *præt. act.* κεκάθικα ας ε. sedi. Marc. 11. 2. ἐφ᾽ ὃν οὐδεὶς ἀνθρώπων κεκάθικε, in quo nullus hominum sedit. *Fut.* καθίσομαι ῃ ἔται, & καθιοῦμαι Atticè. Deut. 21. v. 13. 1 Reg. 1. 13, 17. Matth. 19. v. 28. καθίσεσθε (2. pl. fut. med.) καὶ ὑμεῖς ἐπὶ δώδεκα θρόνους, sedebitis etiam vos in duodecim thronis. 3. pl. fut. med. καθίσονται, & Atticè καθιοῦνται Hoseæ 14. v. 8. sessuri sunt. *aor.* 1. *med.* ἐκαθισάμην ω ατο. *aor.* 1. *med. subj.* καθίσωμαι ῃ ηται. Luc. 22. v. 30. καὶ καθίσησθε (2. pl. a. 1. med. subj.) & sederitis. ἀνακαθίζω *resideo*. Fut. σω. aor. 1. ἀνεκάθισα resedi. Luc. 7. v. 15. καὶ ἀνεκάθισεν ὁ νεκρὸς, tunc resedit, qui fuerat mortuus. ἐπικαθίζω *colloco*. Matthæi 21. 7. καὶ ἐπεκάθισαν (3. pl. aor. 1. act. indic.) ἐπάνω αὐτῶν, & collocârunt ipsum super ea. παρακαθίζω *assideo*. Lucæ 10. v. 39. παρακαθίσασα (part. a. 1. act. g. f.) παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, assidens (imperf. temporis) ad pedes Jesu. συγκαθίζω *unà colloco*. Ephes. 2. 6. συνεκάθισεν (3. sing. a. 1. act. indic.) ἐν τοῖς ἐπουρανίοις, unà collocavit in cœlis. Ex dictis patet verba hæc tam intransitivè capi, quàm transitivè. *unà sedeo* Luc. 22. 55. συγκαθισάντων (part. a. 1. act. gen. pl. g. m.) αὐτῶν, quum unà consedissent.

Ἐθέλω. F. ἐθελήσω *volo*. Vide θέλω.

Ἔθνος εος τὸ, *gens*, *familia*, *natio*. Luc. 7. 5. ἀγαπᾷ τὸ ἔθνος ἡμῶν, diligit gentem nostram, scil. Judæos. Johan. 18. v 35. τὸ ἔθνος τὸ σὸν, gens tua, hoc est, populares tui. *populus* λαὸς οὗ ὁ, Johan. 11. ver. 48. ἀροῦσιν ἡμῶν καὶ τὸν τόπον, καὶ τὸ ἔθνος, tollent tum locum nostrum, tum populum. Actor. 10. ver. 22. ὑπὸ ὅλου τοῦ ἔθνους τῶν Ἰουδαίων. Matthæi

thai 4. 15. Γαλιλαία τῶν ἐθνῶν, Galilæa populorum, h. e. populosa. Hebraismus. *populus alienus ab Ecclesia*, cujus descriptionem lege Eph. 2.11,12. 1 Cor. 12. ver. 2. Roman. 1. v. 21,22,23. Matth. 10. v. 5. εἰς ὁδὸν ἐθνῶν μὴ ἀπέλθητε, in viam gentium nè abieritis. Actor. 14. v. 16. εἴασε πάντα τὰ ἔθνη πορεύεσθαι ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν, sivit gentes incedere in viis suis. *Populus vocandus, sed nondum vocatus ad Ecclesiam.* Roman. 10. ver. 19. παραζηλώσω ὑμᾶς ἐπ' οὐκ ἔθνει, ad æmulationem provocabo vos per gentem, quæ non est gens. Hebr. בְלֹא עָם belo hham. *populus Christianus.* 1 Pet. 2. v. 9. ἔθνος ἅγιον, populus sanctus. Rom. 4. 17. πατέρα πολλῶν ἐθνῶν τέθεικά σε, patrem multarum gentium constitui te. Rom. 15. 11. αἰνεῖτε τὸν Κύριον πάντα τὰ ἔθνη, laudate DOMINUM omnes gentes. ἐθνικὸς ἡ ὸν, propriè *gentilis e*, ad gentem pertinens. Sic Αἰγύπτιος ὄνομά ἐστιν ἐθνικὸν, est nomen gentile. item *ethnicus*, homo profanus, & ab Ecclesia alienus, Matth. 18. ver. 17. ἔστω σοι ὥσπερ ὁ ἐθνικὸς καὶ ὁ τελώνης, sit tibi tanquam ethnicus & publicanus. ἐθνικῶς adverb. *gentiliter*, more gentium seu Græcorum. Galat. 2. v. 14. ἐθνικῶς ζῇς, gentiliter vivis, ubi opponitur τῷ Ἰουδαΐζειν.

Ἔθος εος τὸ, *consuetudo, mos*, (ab ἔθω ex consuetudine facio.) Luc. 22. v. 39. κατὰ τὸ ἔθος, pro more. Luc. 2. v. 42. κατὰ τὸ ἔθος τῆς ἑορτῆς, ex more festi. Joh 19. ver. 40. καθὼς ἔθος ἐστὶ τοῖς Ἰουδαίοις ἐνταφιάζειν, sicut mos est Judæis funerare. Act. 25. 16. οὐκ ἔστιν ἔθος Ῥωμαίοις, non est mos Romanorum, seu non est moris apud Romanos. Hebr. 10. v. 25. καθὼς ἔθος τισὶν, sicut mos est quibusdam. Isoc. ἔθος φαῦλον, prava consuetudo. *ritus, ceremoniæ*. Luc. 1. v. 9. κατὰ τὸ ἔθος τῆς ἱερατείας, secundùm ritum functionis sacerdotalis. Actor. 6. 14. ἀλλάξει τὰ ἔθη, mutabit ceremonias. Actor. 15. v. 1. ἐὰν μὴ περιτέμνησθε τῷ ἔθει Μωϋσέως, nisi circumcidamini ritu Mosis. Act. 16. v. 21. καταγγέλλουσιν ἔθη, annuntiant ritus. Act. 28. 17. ἔθη πατρῷα, ritus patrii, h. e. à patribus accepti.

Ἔθω ex consuetudine facio, item assuefio, assuesco. ἰλιαδ. π. (ab אתה ire. Sic mos à meo, as, are) unde est *præt. perfectum medium* εἴωθα ας ε, solitus sum, consuevi. Dicitur εἴωθα pro ἔωθα per epenthesin τοῦ ι μεγάλου. Est ex numero illorum verborum, quæ pro augmento assumunt iota Sir. 37. 18. *plu'q. perfect. med.* εἰώθειν εις ει, consueveram, solebam. Matth. 27. 15. εἰώθει ὁ ἡγεμὼν, consueverat præses. Marc. 10. v. 1. ὡς εἰώθει ut solebat. *part. præt. med.* εἰωθὼς υῖα ὸς, consuetus a um. Luc. 4. ver. 16. εἰσῆλθε κατὰ τὸ εἰωθὸς αὐτῷ, intravit pro more suo, seu sicut consueverat. Actor. 17. 2. κατὰ τὸ εἰωθὸς (part. præt, med. g. n.) τῷ Παύλῳ, sicut Paulus consueverat, seu pro more suo, seu ut solebat.) παρὰ τὸ εἰωθὸς, præter morem. ἐθίζω, *assuefacio*. Lucian. [illegible] πρὸς πόνους τὰ σώματα ἐθίζειν, ad labores

labores corpora assuefacere. *imperf.* εἴθιζον. *Fut.* ἐθίσω, *Prat.* εἴθικα.α 1.*act.* εἴθισα ας α. Sirach. 23. v. 8. ὅρκῳ μὴ ἐθίσῃς (2 sing. a.1 act.subj.) τὸ στόμα σου, juramento nè assuefacias os tuum. *pres. pass.* ἐθίζομαι assuesco, *assuefio. pret. pass.* εἴθισμαι σαι ται. Luc. 2. v. 27. κατὰ τὸ εἰθισμένον (part. præt. pass. g.n.) τοῦ νόμου, quod secundùm legem fieri consueverat. Xenoph. ἐθιστέον τὸ σῶμα, ὑπηρετεῖν τῇ γνώμῃ, corpus est assuefaciendum, ut animo seu rationi pareat.

Εἰ *si* (Chald. אִין & Thalmudistæ abjecto *nun* אִי) conjunctio connexiva, constituitur cum *indicativo*. Matth. 4. v. 1. εἰ υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ, si es Filius Dei, Matth. 11. 14. εἰ θέλετε δέξασθαι, αὐτός ἐστιν Ἠλίας, si vultis recipere, ipse (Johannes) est Elias. Rariùs cum *Optativo*. Act. 17. v. 11. εἰ ἔχοι ταῦτα οὕτως, an hæc ita se haberent. Act. 24. 19. εἴ τι ἔχοιεν πρός με, si quid haberent adversus me Act. 25. 20. εἰ βούλοιτο. Act. 27. v. 39. εἰ δύναιντο ἐξῶσαι τὸ πλοῖον, an possent extrudere navem. 1 Cor. 15. v. 37. εἰ τύχοι (3. sing. a. 2. act. opt.) si casus tulerit. 1 Pet. 3. 14. εἰ πάσχοιτε, si patimini. *quamvis*, 2 Cor. 13. ver. 4. Sæpe pro Adverbio interrogandi ἆρα *utrùm* adhibetur. Luc. 6. v. 7. παρετήρουν δὲ αὐτὸν, εἰ ἐν τῷ σαββάτῳ θεραπεύσει, observabant eum, utrùm sabbato sanaturus esset. Luc. 22. v. 49. εἰ πατάξομεν ἐν μαχαίρᾳ; percutiemus nè gladio? *Hebraismus*. Act. 21. v. 37. εἰ ἔξεστί μοι εἰπεῖν τι; Licétne mihi aliquid dicere? 2 Cor. 2. 9. εἰ εἰς πάντα (pro ἐν πᾶσι) ὑπήκοοί ἐστε, utrùm in omnibus sitis obsequiosi. pro μὲν *num*. Luc. 22. v. 49. Act. 21. v. 37. Act. 22. v. 25. εἰ ἄνθρωπον Ῥωμαῖον ἔξεστιν ὑμῖν μαστίζειν; num hominem Romanum licet vobis flagellare? Actor. 25. v. 20. εἰ βούλοιτο πορεύεσθαι, num velit proficisci. Rarissimè cum *subjunctivo*. 1 Cor. 14. v. 5. Philip. 3. 2. Particula εἰ in jurando vim habet *negantis*. Marc. 8. v. 12. εἰ δοθήσεται τῇ γενεᾷ ταύτῃ σημεῖον, si dabitur generationi huic signum, h.e. non dabitur. Confer versionem Syriacam. Aliis est *Hebraismus*, nempe elliptica oratio Hebræis familiaris, ubi subauditur *patiar haberi mendax*, vel *hæc faciat mihi* DOMINUS, vel aliquid simile. Ellipsis hæc ut plurimùm convenit graviter commotis. Vide Gen. 14. v. 23. & 21. v. 23. Aliquando nulla est ellipsis, ut 1 Sam. 3. 17. 2 Sam. 19. 13. & 20. 10. 2 Reg. 6. 31. & 20. 10. Ethnici dixerunt, *dispeream, emoriar*.

Ἰλιάδ. δ. 183.

Τότε μοι χάνοι εὐρεῖα χθών.

Æneid. 4. 29.

Sed mihi vel tellus optem priùs ima dehiscat.

Quæ prophanæ voces à nobis Christianis, qui Spiritus sancti nos profitemur discipulos, longè abesse debent. A natura abhorret, sibi ipsi malum imprecari: à charitate, alii cuicunque. Sic Hebr. 4. v. 3. ex Num. 14. v. 23. & Psal. 95. ver. 11. ὤμοσα ἐν τῇ ὀργῇ μου, εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν μου, juravi in ira mea, si introibunt

bunt in requiem meam. Ellipsis consequentis in enuntiato connexivo, usitata in juramentis apud Hebræos. pro *juravi in ira mea*, dicens, *Si introibunt in requiem meam*, non ero Deus. εἰ quandóque valet ἐπεὶ *quandoquidem*. Act.4. v.9. εἰ ἡμεῖς σήμερον ἀνακρινόμεθα, quandoquidem de nobis hodie quæstio habetur. *Quia* Roman.8. v.31. εἰ ὁ Θεὸς ὑπὲρ ἡμῶν, τίς καθ' ἡμῶν; Quia Deus pro nobis, quis contra nos? vertitur *quod si*, vel *etiamsi* εἰ καὶ. 2 Corin.2. ver.5. εἰ δέ τις λελύπηκεν, οὐκ ἐμὲ λελύπηκεν, quod si quis tristitiam attulit, non mihi tristitiam attulit. εἰ ponitur pro ὅτι *quòd* Act. 26. v.23. οἱ προφῆται ἐλάλησαν καὶ Μωσῆς, εἰ παθητὸς ὁ Χριστὸς, prophetæ & Moses prædixerunt, nempe, Christum esse passurum. Budæus in commentariis plura id genus exempla ex profanis Græcis authoribus allégat. Nonnunquam ἔλλειψις *deest*. Jacob.5. v.13 εὐθυμεῖ τις; ψαλλέτω (pro εἰ εὐθυμεῖ τις) bono animo est aliquis? oret. εἰ μὴ *nisi*. Marc.8. 14. καὶ εἰ μὴ ἕνα ἄρτον οὐκ εἶχον, & non nisi unum panem secum habebant. *præterquam*. 1 Cor.1. ver.14. εἰ μὴ Κρίσπον, præterquam Crispum, &c. *Sed* Joh.17. v.12. καὶ οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἀπώλετο, εἰ μὴ ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας, & nemo ex iis periit, sed filius perditionis. 1 Cor.7. v.17. εἰ μὴ ἑκάστῳ ὡς ἐμέρισεν ὁ Θεὸς, sed ut unicuique partitus est Deus. εἰ δὲ μὴ *alioqui*. Johan.14. ver.2. εἰ δὲ μὴ, εἶπον ἂν ὑμῖν, alioqui dixissem vobis. ἐπεὶ componitur ex ἐπὶ & εἰ *quoniam, quandoquidem*. Luc.1. v.34. πῶς ἔσται τοῦτο, ἐπεὶ ἄνδρα οὐ γινώσκω; quoniam erit istud, (vel qui fiet istud) quandoquidem virum non novi? *Alióquin*, Rom.11.6. ἐπεὶ ἡ χάρις οὐκ ἔτι γίνεται χάρις, alióqui gratia jam non est gratia. 1 Cor. 7. v.14. ἐπεὶ ἄρα τὰ τέκνα ὑμῶν ἀκάθαρτά ἐστι, alióqui certè liberi vestri impuri essent. 1 Cor. 15. v. 29. ἐπεὶ τί ποιήσουσιν; alióqui quid facient? Heb.9. v.26. ἐπεὶ ἔδει αὐτὸν πολλάκις παθεῖν, alióquin oportuisset ipsum sæpe passum fuisse, &c. ὡσεὶ compositum ex ὡς & εἰ *tanquam*, Adverb similitudinis. Matth.28.3. ὡσεὶ χιὼν, tanquam nix. Luc.9. ver.28. ὡσεὶ ἡμέραι ὀκτὼ, quasi dies octo, scilicet quum intercessissent. Act.2. v.3. ὡσεὶ (scilicet γλῶσσαι) πυρὸς, instar ignis. ὡσπερεὶ compositum ex ὥσπερ (& hoc ex ὡς & περ) & εἰ *sicut* 1 Cor. 15. v.8. ὡσπερεὶ τῷ ἐκτρώματι ὤφθη κἀμοὶ, veluti abortivo visus etiam est mihi, h.e. visus fuit etiam à me. Ἐπείπερ vide in Περ. Ἐπειδὴ in Δή.

Εἰδέω ῶ vel εἴδημι, *scio, cognosco, intelligo*. (affine τῷ יָדַע) εἴδημι esse usitatius liquet ex præsenti act. optativi εἰδείην ης; η. quod usitatissimum est, & legitur apud Xenoph. pæd. lib. 1. item ἰλιαδ. π.73. ὀδυσ. ε. 206. &c. Notum est adagium ἣν εἰδείη, ἕκαστος ἔρδοι τέχνην, quam sciverit quisque, exerceat artem. Hic εἰδείη non est ab εἰδέω sed εἴδημι, ad formam τιθείη. *præs. subj.* εἰδῶ ῇς ῇ. 1 Cor.14. ver.11.

ἐὰν

ἐὰν οὖν μὴ εἰδῶ (1.sing.præ.subj.) τὴν δύναμιν τῆς φωνῆς, nisi sciam vim vocis. 1 Tim. 3. v. 15. ἵνα εἰδῇς (2.sing. præs. act. subj.) πῶς δεῖ ἐν οἴκῳ Θεοῦ ἀναστρέφεσθαι, ut nôris quomodo oporteat in domo DEI versari. 1 Cor. 2.12. ἵνα εἰδῶμεν (1.pl. præs. act. subj.) ut sciamus. Matth. 9. v.6. ἵνα δὲ εἰδῆτε (2.pl. præs. act. subj.) ut autem sciatis, hoc est, ut autem vobis constet. *Fut.* εἰδήσω εις ει. Heb. 8. v. 11. ὅτι πάντες εἰδήσουσί (3.pl. fut. act. indic.) με, quia omnes me *cognoscent*. *præt. act.* εἴδηκα ας ε. *præt. act. infinit.* εἰδέναι pro εἰδηκέναι, per syncopen duarum literarum ηκ. (Quamvis videri possit præsens infinitivi ab εἴδημι, ad formam τοῦ τιθέναι (τίθημι.) Tit. 1. v 16. Θεὸν ὁμολογοῦσιν εἰδέναι, DEUM profitentur se scire seu cognoscere. Joh. 14.5 *profiteri*, seu *facere ut aliquis sciat*. 1 Cor. 2. v. 2. οὐ γὰρ ἔκρινα εἰδέναι τι ἐν ὑμῖν, non enim statui quicquam profiteri inter vos. *part. præt. act.* g.m. εἰδὼς ότος ὁ (per syncopen pro εἰδηκὼς) Marc 6. 20. εἰδὼς αὐτὸν ἄνδρα δίκαιον, sciens eum esse virum justum. Matth. 22.29. πλανᾶσθε μὴ εἰδότες τὰς γραφάς, erratis nescientes scripturas hoc est, non intelligentes. τὸ ῥητὸν quidem callebant, sed non τὴν διάνοιαν, h.e. sensum. 2 Thess. 1. 8. διδόντος ἐκδίκησιν τοῖς μὴ εἰδόσι (dat. pl.) Θεὸν, infligens ultionem iis qui non nôrunt DEUM. 2 Pet. 1. 12. καίπερ εἰδότας (acc.pl.) quamvis peritos, gnaros. *part. præt. act.* g. f. εἰδυῖα ίας ἡ quæ novit. Marc. 5. v. 33. εἰδυῖα ὃ γέγονεν ἐπ' αὐτῇ, quum sciret quod in se factum fuerat. Act. 5. 7. καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ μὴ εἰδυῖα τὸ γεγονός, uxor quoque ipsius nesciens quod acciderat. *part. præt. act.* g.n. εἰδὸς ότος τὸ 1 Thess. 4. 5. καὶ τὰ ἔθνη τὰ μὴ εἰδότα τὸν Θεόν, & gentes, quæ non noverunt DEUM. *plusquamperf. act.* εἰδήκειν εις ει, & per syncopen εἴδειν εις ει. Atticè verò ᾔδειν εις ει *Noveram, sciebam*, quod solum est usitatum. Joh. 1. v. 33. κἀγὼ οὐκ ᾔδειν αὐτόν, & ego non noveram ipsum. Joh. 4.10. εἰ ᾔδεις (2.sing. plusq. perf. act.) τὴν δωρεὰν τοῦ Θεοῦ, si scires donum DEI. Luc. 6.8. αὐτὸς δὲ ᾔδει (3.(sing. plusq. perf. act.) τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν, at ipse sciebat cogitationes eorum. Luc. 2. 49. οὐκ ᾔδειτε; (2.pl. plusq. perf. act.) an nesciebatis? Joh. 20. 9. οὐδέπω γὰρ ᾔδεισαν (3.pl. plusq. per. act.) τὴν γραφήν, nondum enim *intelligebant* scripturã. pro Attico ᾔδειν εις ει. Iones ᾔδεα Ἰλιάδ. ξ. 71. & contractè ᾔδη, ᾔδεας, & contractè apud Homer. ᾔδης, Ὀδυσσ. τ. 93. ᾔδησθα. in 3. sing. ᾔδεε contractè ᾔδη noverat. Ἰλιάδ. α. 70. scil. εε itémque εε contrahuntur in η. συνειδέω ῶ vel συνείδημι conscius sum. F. συνειδήσω. P. συνείδηκα. *præt. act infinit.* per syncopen συνειδέναι. *part. præt. act.* συνειδὼς ότος ὁ conscius. in f. g. συνειδυῖα ίας ἡ cõscia. τὸ συνειδὸς ponitur etiam substantivè, *conscientia*. Act. 5. 2. συνειδυίας καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ etiam ipsius uxore consciâ. συνείδησις εως ἡ *conscientia*. Ro. 2. 15. συμμαρτυρούσης αὐτῶν τῆς συνειδήσεως attestante eorum cõscientiâ. Joh. 8. 9. ὑπὸ τῆς συνειδή-

σεως

σεως ἐλεγχόμενοι, à conſcientia convicti. 2 Cor. 1. 12. τὸ μαρτύριον τῆς συνειδήσεως, teſtimonium conſcientiæ. συνείδησις ἀγαθή. 1 Tim. 1. 5. καθαρά, 2 Tim. 1. v. 3. καλή, Heb. 13. v. 18. ἀπρόσκοπος, Act. 24. 16. hoc eſt, conſcientia bona, pura, ſalva, offendiculi expers.) (συνείδησις, πονηρά. Hebr. 10. v. 22. μεμιασμένη Tit. 5. v. 15. hoc eſt, conſcientia mala, læſa, contaminata. συνείδησις ἄλλη aliena conſcientia. 1 Cor. 10. 29.) (συνείδησις ἰδία propria conſcientia. 1 Tim. 4. 2. συνείδησις ἀσθενής conſcientia infirma. 1 Cor. 8. 10. τύπτοντες αὐτῶν τὴν συνείδησιν ἀσθενοῦσαν, vulnerantes ipſorum conſcientiam infirmam.

Εἴδω *video* (ידע ſcivit) *cognoſco. Fut.* εἴσομαι vel ἴσομαι. *videbo.* & per metaphor. *ſciam,* Ἰλιάδ. α. v. 547. εἴσεται ſciet. *a.* 2. εἶδον *vidi.* Act. 11. 5. καὶ εἶδον ὅραμα & vidi viſum. Marc. 1. v. 10. καὶ ἀναβαίνων (pro τοῦ ἀναβαίνοντος ſcil. Ἰησοῦ Atticè) εἶδε conſpexit. ſcil. ὁ Ἰωάννης. Joh. 8. v. 56. καὶ εἶδε, & vidit, hoc eſt, prævidit, ſcil. ex ſingulari Dei revelatione. Hinc Prophetæ V. T. dicebantur οἱ βλέποντες. 1. Chron. 29. v. 29. Matth. 2. ver. 2. εἴδομεν (1. pl. aor. 2.) vidimus. Matt. 25. v. 38. πότε δέ σε εἴδομεν ξένον; quando TE vidimus peregrinum? Philip. 4. 9. καὶ εἴδετε (2. pl. a. 2.) & vidiſtis. Act. 12. 15. εἶδον (3. pl. a. 1.) αὐτὸν, viderunt eum. ſcil. Petrum liberatum ex vinculis per Angelum. pro εἶδον uſitatum etiam eſt ἴδον, in indicativo quidem rarò; in reliquis verò modis ſemper, & quidem ſolùm. Nunquam enim legetis εἶδε, εἴδοιμι &c. Philip. 1. v. 30. οἷον ἴδετε (2 pl. a. 2. act.) ἐν ἐμοί, quale certamen vidiſtis in me. *aor.* 2. *imperat.* ἴδε communiter (vel Atticè ἰδέ) Johan. 20. 27. ἴδε τὰς χεῖράς μου, vide manus meas. Joh. 11. v. 3. ἴδε, ὃν φιλεῖς, ἀσθενεῖ, ecce, quem diligis, ægrotat. ubi Adverbialiter capitur, & idem valet quod ἰδοὺ, *ecce,* (quod legitur 2 Cor. 6. 2.) éſtque particula attentionis. Sic Joh. 19. v. 5. ἴδε ὁ ἄνθρωπος, ecce homo. Pſal. 46. v. 9. δεῦτε καὶ ἴδετε (2. pl. a. 2. act. imperat.) τὰ ἔργα Κυρίου, venite & videte opera DOMINI, *aoriſt.* 2. *opt.* ἴδοιμι οις οι. Geneſ. 33. v. 10. *aor.* 2. *ſubj.* ἴδω videro. Joh. 20. v. 25. ἐὰν μὴ ἴδω, niſi viderim. Apoc. 18. v. 7. πένθος οὐ μὴ ἴδω (1. ſing. a. 2. act. ſubj.) luctum non videro. Exod. 23. v. 5. ἐὰν δὲ ἴδῃς (2. ſing. aor. 2. ſubj.) τὸ ὑποζύγιον τοῦ ἐχθροῦ σου πεπτωκὸς ὑπὸ τὸν γόμον αὐτοῦ, οὐ παρελεύσῃ αὐτὸ, ἀλλὰ συνεγερεῖς αὐτὸ, ſi verò videris jumentum hoſtis tui collapſum ſubonere, non præteribis, ſed eriges illud. Joh. 8. 56. ἵνα ἴδῃ (3. ſing. a. 2. ſubj.) ut videret diem meum. Johan. 23. 23. ἴδωμεν (1. pl a. 2.) videamus. Luc. 2. v. 15. ἴδωμεν τὸ ῥῆμα τοῦτο, videamus factum iſtud. Johan. 4. v. 45. ἐὰν μὴ ἴδητε (2. pl. aor. 2. ſubj.) niſi videritis. Matth. 23. v. 39. οὐ μή με ἴδητε (pro ὄψεσθε) nequaquam me videbitis. Joh. 12. 9. ἵνα τὸν Λάζαρον ἴδωσιν (3. pl. a. 2. ſubj. act.) ut Lazarum viderent. Matth. 5. v. 16. ὅπως ἴδωσιν ὑμῶν τὰ καλὰ ἔργα,

ἔργα, ut videant vestra bona opera. *aorist. 2. infinit.* ἰδεῖν *videre.* Matth. 11. v. 9. τί ἐξήλθετε ἰδεῖν; quid existis visuri? Luc. 2. v. 26. μὴ ἰδεῖν τὸ θάνατον, πρὶν ἢ ἴδῃ τὸ Χριστὸν Κυρίου, ipsum non visurum mortem, priusquam vidisset CHRISTUM illum DOMINI. *colloqui* Luc. 8. ver. 20. ἰδεῖν σε θέλοντες, hoc est, ut Matthæus habet c. 12. v. 46. ζητοῦντες αὐτῷ λαλῆσαι, quærentes ut cum eo colloquerentur. *part. aor. 2.* ἰδὼν ὢν ὁ. Matth. 9. ver. 2. καὶ ἰδὼν quum manifesto signo *cognovisset.* ibid. v. 4. ἰδὼν τὰς ἐνθυμήσεις, & quum *cognovisset* cogitationes, &c. Luc. 1. ver. 12. & 9. 47. & 18. 43. ἰδόντες Mat. 9. v. 8. Luc. 20, 21. 29. ἴδωσι ἐς ἡ. Luc. 1. ver. 29. *præt. med.* οἶδα *novi* (sicut à πείθω πέποιθα, à λείπω λέλοιπα, *ab* οἴκω οἶκα, & Atticè ἔοικα &c. Sic etiam ab εἴδω οἶδα descendit) quod tempus in solo indicativo omnium est usitatissimum. 1 Cor. 12. v. 13. οὐκ οἶδα, ὁ Θεὸς οἶδεν, haud novi. DEUS novit. Joh. 13. v. 18. οἶδα οὓς ἐξελεξάμην, novi quos elegerim. Joh. 3. v. 8. οὐκ οἶδας nescis. Joh. 21. ver. 16. σὺ οἶδας ὅτι φιλῶ σε. v. 17. σὺ πάντα οἶδας, tu omnia explorata habes & perspecta. Deut. 9. v. 2. οἶσθα (per syncopen pro οἴδασθα Æolicè) pro οἶδας nôsti. 2 Cor. 5. v. 16. οὐδένα οἴδαμεν (1. pl. præt. med.) κατὰ σάρκα, neminem novimus secundùm carnem, hoc est, neminem ex externis *æstimamus.* Johan. 4. v. 22. ὃ οὐκ οἴδατε (2. pl.) quod non *intelligitis.* Judæ v. 10. αὐτοὶ δὲ ὅσα μὲν οὐκ οἴδασι (3. pl. præt. med.) βλασφημοῦσι, quæ non intelligunt, vituperant. ἰδέα *as* ἡ *visus.* Matth. 28. 3. ἦν δὲ ἡ ἰδέα αὐτοῦ ὡς ἀστραπὴ, visus ejus erat tanquam fulgur. item *forma, species* Dan. 1. v. 13. 15. Plutarch. in Pericle, τὴν ἰδέαν τῷ σώματι ἄμεμπτος. *figura* Gen. 5. 3. ἐγέννησε κατὰ τὴν ἰδέαν αὐτοῦ, genuit secundùm figuram suam. ἰδέαι αἱ apud Platonem, *species abstractæ.* εἶδος ους τὸ *species.* Luc. 3. v. 22. σωματικῷ εἴδει corporeâ *specie*, scil. apparuit Spiritus sanctus. *Apparentia* (ut ita loquar) 1 Thess. 5. 22. ἀπὸ παντὸς εἴδους πονηροῦ ἀπέχεσθε, ab omni re, quæ etiam videtur mala, abstinete. *aspectus.* 2 Cor. 5. 7. διὰ πίστεως γὰρ περιπατοῦμεν, οὐ διὰ εἴδους, hoc est, οὐκ αὐτοψίᾳ, per fidem enim ambulamus, non per aspectum. εἴδωλον ου τὸ *simulachrum, imago, idolum.* 1 Cor. 8. 4. οἴδαμεν ὅτι οὐδὲν εἴδωλον ἐν κόσμῳ, scimus idolum nihil esse in mundo. 1 Chron. 16. v. 26. οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν εἴδωλα, dii gentium sunt idola. 1 Cor. 12. v. 2. πρὸς τὰ εἴδωλα τὰ ἄφωνα, ὡς ἂν ἤγεσθε, ἀπαγόμενοι, ad idola muta, prout ducebamini, vos abripi. Habac. 2. v. 18. ποιῆσαι εἴδωλα κωφὰ, fingere simulachra muta. 1 Johan. 5. v. 21. φυλάξατε ἑαυτοὺς ἀπὸ τῶν εἰδώλων, vetus interpres hæc vertit, *custodite vos à simulachris.* Apoc. 9. ver. 20. εἴδωλα χρυσᾶ, simulachra aurea. Hippocrates aphorism. 18. lib. 8. *corpus humanum*, à quo anima decessit, vocat εἴδωλον, *simulachrum.* Hebraicè dicuntur *idola* אלילים, hoc est, ut Græci verterunt, τὰ

μὴ ὄντα. 1 Sam. 12. v. 21. μὴ παρεκβῆτε ὀπίσω τῶν μηδὲν ὄντων, nè transgredimini ad non entia, vel nè sequimini ipsam inanitatem. Isa. 27. vers. 9. τὰ εἴδωλα ἐκκεκομμένα, simulacra exsculpta. χειροποίητα. Isa. 30. v. 22. τὰ εἴδωλα τὰ περιηργυρωμένα καὶ περικεχρυσωμένα λεπτὰ ποιήσεις, simulacra argentata & aurata in frustula rediges. 2 Chron. 15. v. 16. κατέκοψε τὸ εἴδωλον comminuit seu concidit imaginem, nempe obscœnum & visu turpissimum Priapi simulacrum. In Scriptura laudantur iconoclastæ seu idoloclastæ. Exod. 32. v. 20. 1 Reg. 15. 13. 2 Reg. 11. 18. & 2 Reg. 18. 4. Graphicam idolorum, seu imaginum descriptionem lege Psal. 115. & 135. v. 15, 16, 17. εἰδωλεῖον εἰς τὸ *idolium, delubrum*. 1 Cor. 8. 10. κατείδωλος ὁ ἡ *idolis deditus, refertus*. Act. 17. 16. θεωροῦντι κατείδωλον οὖσαν τὴν πόλιν, quum conspiceret urbem idolis esse refertam. ἀπείδω *respicio*. F. ἀπείσομαι. a. 2. act. ἀπεῖδον ες ε. Philip. 2. 23. ὡς ἂν ἀπίδω (1. sing. a 2. act. subj.) simulátque videro. ἐπείδω *intueor*. F. ἐπείσομαι. a. 2. ἐπεῖδον ες ε. Luc. 1. 25. ὅτι οὕτω μοι πεποίηκεν ὁ Κύριος ἐν ἡμέραις, αἷς ἐπεῖδεν (3. sing. aor. 1. act. indic.) ita mihi fecit DOMINUS diebus, quibus me intuitus est. Act. 4. 29. ἔπιδε (a. 2. act. imperat.) ἐπὶ τὰς ἀπειλὰς αὐτῶν, respice minas eorum. προείδω *prævideo, præscio*. F. προείσομαι. a. 2. act. προεῖδον. Act. 2. v. 21. προϊδὼν ἐλάλησε περὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ, præscius locutus est de resurrectione CHRISTI. Gal. 3. v. 8. προϊδοῦσα (part. a. 2. act. g. f.) ἡ γραφὴ, quum prævidisset autem Scriptura. συνείδω *considero*. Fut. συνείσομαι. aor. 2. act. συνεῖδον ες ε. Actor. 12. 12. συνιδὼν (par. a. 2. act.) τε ἦλθεν ἐπὶ τὴν οἰκίαν Μαρίας, & re considerata venit domum Mariæ. *Præt. med.* σύνοιδα ας ε. *conscius sum*. 1 Cor. 4. 4. οὐδὲν γὰρ ἐμαυτῷ σύνοιδα, nullius rei (inhonestæ) mihi conscius sum. Act. 5. 2. συνειδυίας καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, etiam ipsius uxore conscia. συνειδυῖα est part. præt. act. g. f. à συνειδὼς ότος ὁ per syncopen pro συνειδηκὼς ότος ὁ. vide suprà συνείδω. ubi obiter notandum σύνοιδα ας legi in solo indicativo, in infinitivo verò συνειδέναι, & in part. συνειδὼς ότος ὁ. Sunt verò hæc verba εἰδέω & εἴδω valde cognata, ut vel ex hoc solo composito liquere potest. Inter εἴδω, ὁράω, βλέπω, θεάομαι, θεωρέω hoc videtur interesse, quod εἴδω sit *perspicio*, ὁράω *intueor*, βλέπω *video*, θεάομαι *specto*, θεωρέω *cum admiratione video*. Marc. 4. v. 12. ἵνα βλέποντες βλέπωσι, καὶ μὴ ἴδωσι, ut videntes videant, & non cernant, hoc est, intelligant. Hic τὸ ἰδεῖν plus est quàm τὸ βλέπειν: ὑπερείδω τὸ ὑπερορῶ. **Ich umbersehe.** *conniventiâ dissimulo*. *Fut.* ὑπερείσομαι. (F. ὑπερόψομαι usitatum) *aorist. 2. act.* ὑπερεῖδον. Act. 17. 30. τοὺς μὲν οὖν χρόνους τῆς ἀγνοίας ὑπεριδὼν (part. a. 2. act.) ὁ Θεὸς, DEUS igitur temporibus ignorantiæ connivendo dissimulatis.

Εἰκῆ Adv. *temerè*, inconsideratè, sine ratione, ἀπὸ τοῦ εἴκω cedo, quum quis in agendo cedit malis affectibus, ab iisque vincitur. Matth. 5.22. ὅτι πᾶς ὁ ὀργιζόμενος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ εἰκῆ, quicunque irascitur fratri suo temerè. *frustra*, μάτην, sine ullo rei effectu, sine ulla *causa* finali. Rom. 13.4. οὐ γὰρ εἰκῆ τὴν μάχαιραν φορεῖ, non enim frustra gladium gestat.

Εἴκω *cedo, non repugno, non resisto*. cum Dat. F. εἴξω. a.1. *act.* εἶξα ας ε. Gal.2.v.5. οἷς οὐδὲ πρὸς ὥραν εἴξαμεν, quibus nè ad momentum cessimus. Thuc. εἴκειν ταῖς ξυμφοραῖς, succumbere calamitatibus. ὑπείκω *obsecundo*. Heb.12.17. πείθεσθε τοῖς ἡγουμένοις ὑμῶν, καὶ ὑπείκετε, obedite ductoribus vestris, iisque obsecundate. Plat. ἀνυπείκτος ὁ ἡ immorigerus. Hinc est ἑκὼν ὄντος ὁ cedens, voluntarius, & ἄκων ὄντος ὁ invitus, vide infrà.

Εἴκω (ab Heb. הֵיךְ sicut) similis sum. *in præt. med.* ἔοικα ας ε Atticè pro οἶκα *similis sum*, (ad formam τοῦ λέλοιπα à λείπω.) Jacob. 1. ver.6. & 23. ἔοικε κλύδωνι θαλάσσης ἀνεμιζομένῳ, similis est fluctui maris à ventis agitato. εἰκὼν ὄνος ἡ *imago* (q.d. imitago.) Matth.22. v.20. τίνος ἡ εἰκὼν αὕτη; cujus est ista imago? *forma expressa*, quæ opponitur τῇ σκιᾷ, τουτέστι τῇ σκιαγραφίᾳ adumbrationi. Heb. 10. v.1. σκιὰν γὰρ ἔχων ὁ νόμος τῶν μελλόντων ἀγαθῶν, οὐκ αὐτὴν τὴν εἰκόνα, lex enim umbram obtinens futurorum bonorum, non ipsam expressam formam rerum.

Metaphora est desumpta à pictoribus, qui primò picturam adumbrant (& hæc est *umbra* ἡ σκιαγραφία.) Deinde lineamenta addunt (& hæc est *figura* σχῆμα.) Tertiò penitus eam effingunt, & hæc est ipsa εἰκὼν *imago, forma expressa, imago essentialis*, Col.1.15. ὅς ἐστιν εἰκὼν τοῦ Θεοῦ τοῦ ἀοράτου, qui est imago Dei invisibilis. *imago accidentalis*, 1 Cor.11.v.7. εἰκὼν Θεοῦ ὑπάρχων, qui est imago Dei. Col.3. v.10. κατ᾽ εἰκόνα τοῦ κτίσαντος αὐτόν, secundùm imaginem ejus, qui condidit ipsum. Gen.1.v.26. ποιήσωμεν (1.pl.aor.1.) ἄνθρωπον κατ᾽ εἰκόνα ἡμετέραν καὶ καθ᾽ ὁμοίωσιν, faciamus hominem secundùm (non ad) imaginem nostram, & secundùm similitudinem nostram. *Similitudo*. Rom.8.29. προώρισε συμμόρφους τῆς εἰκόνος τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, prædestinavit conformandos imagini Filii sui. scil. ut priùs paterentur, antequam ad gloriam cœlestem veherentur. Sic ab Ovidio somnus dicitur *mortis imago*, hoc est, aliquid morti simile. Somnus ut est mortis, sic lectus imago sepulcri. 1 Cor.15.49. καθὼς ἐφορέσαμεν τὴν εἰκόνα τοῦ χοϊκοῦ, φορέσομεν καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ ἐπουρανίου, sicut gessimus imaginem terreni (Adami) geremus etiam imaginem cœlestis: nempe CHRISTI. Sic Apoc.13.15. ἡ εἰκὼν τοῦ θηρίου, imago bestiæ. εἰκονίζω effingo. ἐξεικονίζω imaginem omnibus lineamentis ad exemplar exprimo. Exod.21.23. καὶ ἐξέλθῃ τὸ παιδίον αὐτῆς μὴ ἐξεικονισμένον. Notetur *Hebr*. Rom.1.23. καὶ ἤλλαξαν τὴν

δόξαν τοῦ ἀφθάρτου Θεοῦ ἐν ὁμοιώματι εἰκόνος φθαρτοῦ ἀνθρώπου, mutarunt gloriam incorruptibilis Dei in imaginem ad formam hominis. εἰκόνος hic est *genitivus speciei*. Confer Roman. 4. ver. 11. σημεῖον ἔλαβε περιτομῆς. Matth. 24. v. 15. ἀεικὴς ὁ ἡ, non consentaneus, indignus. ἐπιεικὴς ὁ ἡ consentaneus, decens. item, qui æquitatem stricto juri anteponit, qui miti est ingenio, qui de jure suo remittit. 1 Tim. 3. v. 3. ἀλλ' ἐπιεικῆ, ἄμαχον, sed æquum, alienum à pugnis. Aristot. Eth. 5. cap. 10. ὁ μὴ ἀκριβοδίκαιος ἐπὶ τὸ χεῖρον, ἀλλὰ ἐλαττωτικὸς, καίπερ ἔχων νόμον βοηθὸν, ἐπιεικής ἐστι, hoc est, qui non exquisitè & strictè jus suum persequitur in detrimentum (adversarii) sed qui ipse extenuat factum, quamvis habeat legem pro se, ille est ἐπιεικής. *indulgens*, Psalm. 86. v. 4. ὅτι σὺ Κύριε χρηστὸς καὶ ἐπιεικὴς, quia tu DOMINE benignus es & indulgens. ἐπιεικὲς ἔος τὸ idem quod ἡ ἐπιείκεια. Hellenismus. Philip. 4. v. 5. ἐπιεικὲς ὑμῶν γνωσθήτω πᾶσιν ἀνθρώποις, æquitas vestra innotescat omnibus hominibus. ἐπιείκεια ας ἡ *æquitas*. Act. 24. v. 4. τῇ σῇ ἐπιεικείᾳ, pro tua æquitate, seu facilitate, seu humanitate. Sic 2 Mach. 9. v. 27. ἐπιεικῶς καὶ φιλανθρώπως conjunguntur. 2 Cor. 10. v. 1. διὰ τῆς πραότητος καὶ ἐπιεικείας τοῦ Χριστοῦ, per clementiam & æquitatem CHRISTI.

Εἴκοσι *viginti*, nomen numerale, pluralis numeri tantum. οἱ αἱ τὰ. ἄκλιτον. Apoc. 4. v. 10. εἴκοσι καὶ τέσσαρες viginti quatuor. item εἰκοσιτρεῖς viginti tres, εἰκοσιτέσσαρες viginti quatuor, εἰκοσιπέντε viginti quinque, tanquam composita leguntur. 1 Cor. 10. v. 8. Apoc. 5. v. 8. Joh. 6. v. 19. σταδίους εἰκοσιπέντε stadia viginti quinque. Actor. 27. v. 28. βολίσαντες εὗρον ὀργυιὰς εἴκοσι, demissâ boldie, invenerunt passus quindecim.

Εἰλέω *volvo, verso, circumago* (εἰλέω verò cum tenui. *concludo, coarcto, cogo*) ἐνειλέω ῶ *involvo*, quod legitur Marc. 15. v. 46. est ex ἐν & εἰλέω. καθελὼν αὐτὸν ἐνείλησε (3. sing. aor. 1. act. indic.) τῇ σινδόνι, eum dimissum involverunt sindone. ab εἰλέω est εἴλημα τος τὸ *volumen*.

Εἱλίσσω vel Atticè ττω *circumvolvo*, pro quo etiam dicitur ἑλίσσω vel ἑλίττω. F. ἑλίξω. Heb. 1. 12. ὡσεὶ περιβόλαιον ἑλίξεις (2. sing. fut. 1. act.) αὐτοὺς, velut amictum involves illos. *Præt.* εἵλιχα *pref. pass.* εἱλίσσομαι, unde est part. præs. pass. εἱλισσόμενος *convolutus*. Apoc. 6. v. 14. *præt. pass.* εἵλιγμαι ξαι κται, unde est εἵλιγμα τος τὸ involutio. ἑλιγμὸς οῦ ὁ vortex, *gyrus*. εἶλιξ vel ἕλιξ ικος ἡ *involucrum*. item species hederæ, quæ arboribus circumvolvitur. Ursa major Astronomis dicitur ἑλίκη ης ἡ, παρὰ τὸ ἑλίσσεσθαι περὶ τὸν πόλον, quòd volvatur circa polum.

Εἰμὶ *sum*. (ab ἔω quod est ab היה) ὑπαρκτικὸν ῥῆμα, hoc est, verbum substantivum. Matth. 27. v. 24. ἀθῶός εἰμι innocens sum. Actor. 25. v. 10. ἑστώς εἰμι *sto*, ubi postponitur part. præt. & tamen præsen-

præſentem habet ſignificationem. Matth.8.v.8. οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς, non ſum dignus, Joh.10.11. ἐγώ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς, ego ſum paſtor ille bonus. in ſecunda perſona εἶ vel εἷς *es*, quorum illud in proſa, hoc in ligata oratione eſt uſitatiſſimum. Vide Ἰλιάδ. π. 515. 538. φ. 150. ψ. 835. ω. 43. 407. &c. ὀδυσσ. α. 170. 207. δ. 371. &c. Quæ propterea annoto, quia non nemo negavit, εἷς eſſe uſitatum. Marc.14. v.70. ἀληθῶς ἐξ αὐτῶν εἶ, verè ex ipſis es. Luc.19. v.21. αὐστηρὸς εἶ, auſterus es. Marc.5. v.14. τί ἐστι τὸ γεγονὸς, quidnam accidiſſet. Johan.12.31. νῦν κρίσις ἐστὶ κόσμου τούτου, nunc damnatio adeſt hujus mundi. τουτέστιν, *hoc eſt*, Act.1.19. Marc. 7.v.2. Rom.7.v.18. Diviſè cum apoſtropho, eodem ſenſu legitur. Rom.9.v.8. & 10.v.6,7,8. τοῦτ᾽ ἔστι, & tum ἔστι accentum retinet in prima, quemadmodum etiam poſt ſeq. dictiones οὐκ, ὡς, καὶ, ἀλλὰ, εἰ. Col.3.25. οὐκ ἔστι προσωποληψία, non eſt faciei acceptio. 2 Reg.10.v.24. ἴδετε εἰ ἔστι μεθ᾽ ὑμῶν (τις) τῶν δούλων Κυρίου, videte ſi ſit vobiſcum aliquis ex ſervis DOMINI. Legitur etiam ſine apoſtropho, quamvis non eâdem ratione. τοῦτο ἐστι, *hoc eſt*, Marc.14. v.22. σημαίνω *ſignifico*. Hebr.7.ver.2. βασιλεὺς Σαλὴμ, ὅ ἐστι βασιλεὺς εἰρήνης, Rex Salem, quod ſignificat (ſeu vertitur) rex pacis. vel ὅ ἐστι hic idem eſt quod τουτέστι, de quo paulò ante, vel idem quod ὃ ἑρμηνεύεται, Joh.9. v.7.) Matth.13.v.39. ὁ δὲ ἐχθρὸς ὁ σπείρας αὐτά, ἐστὶν ὁ διάβολος· ὁ δὲ θερισμὸς συντέλεια τοῦ αἰῶνός, οἱ δὲ θερισταὶ ἄγγελοί εἰσιν, meſſores autem (in hac parabola) ſunt, hoc eſt, ſignificant angelos. ἔστι hîc accentum in prima habet, quia in principio diſtinctionis eſt: Scil. non tantùm in principio periodi, ſed etiam poſt diſtinctionem quamcunque, ut poſt κόμμα, ſicuti hoc in loco, Heb.9.5. περὶ ὧν οὐκ ἔστι νῦν λέγειν κατὰ μέρος, de quibus dicere jam non licet ſingulatim. Hic ἔστι accentum habet in prima poſt οὐκ, de qua re paulò antè. Deinde ἐστι hic idem eſt quod ἔξεστι. Quandoque *deeſt*, & ſubintelligitur. Marc.5. v.7. τί ἐμοὶ καὶ σοί; ſubintell. ἐστι. Hebraiſmus. Joh.4. πνεῦμα ὁ Θεὸς, ſcil. ἐστι. 1 Cor.1. v.9 πιστὸς ὁ Θεὸς, ſcil. ἐστι. fidelis eſt Deus: 1 Cor.3.9. Θεοῦ ἐσμεν συνεργοὶ, Dei ſumus adminiſtri. 1 Cor.6. v.19. οὐκ ἐστὲ ἑαυτῶν, non eſtis veſtri ipſorum. 1 Cor.14.22. αἱ γλῶσσαι εἰς σημεῖόν εἰσι, linguæ ſunt ſignum. Hebraiſ. Imperat.præſ. ἴσθι *eſto*, pro ἔσο. Matth. 2.v.13. ἴσθι ἐκεῖ, ἕως ἂν εἴπω σοι, eſto illic, uſquedum dixero tibi, Act.1.v.20. ἔστω (3.ſing.imperat. præſ.) vel Atticè ἤτω 1 Cor.16. v.22. 1 Pet.3.3. ὧν ἔστω (3.ſing. imperat.præſ.) οὐχ ὁ ἔξωθεν κόσμος, quarum ornatus non ſit externus. ἤτω, pro ἤστω *eſto*, tanquam ab ἔω. *in imperat.* εε εέτω, & craſi duorum ε ψιλῶν in η. 1 Cor.16.v.22. εἴ τις οὐ φιλεῖ τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν, ἤτω (3.ſing. imper.) ἀνάθεμα. Si quis non amat Dominum Jeſum Chriſtum, eſto anathema. Mat.5.v.37. ἔστω ὑμῶν λόγος ναὶ ναί. οὒ οὔ. Sermo veſter ſit etiam etiam, non non.

Subintelligitur Roman.15.v.33. ὁ Θεὸς τῆς εἰρήνης μετὰ πάντων ὑμῶν, scilicet ἔστω, Deus pacis sit vobiscum omnibus. 2.pl. ἔστε differt à 2.plur. præs. ἐστὲ solo accentu. 3.pl. ἔστωσαν sint. *optat.* præs. εἴην, εἴης, εἴη. Apoc.3.v.15 ὄφελον ψυχρὸς εἴης, utinam frigidus esses. Luc.22.23. τὸ τίς ἄρα εἴη ἐξ αὐτῶν, ecquis ex ipsis esset. *subj.* præs. ὦ ᾖς ᾖ *sim.* 2 Tim.3.17. ἵνα ἄρτιος ᾖ, ut perfectus sit. 2 Cor. 13.7. ἡμεῖς δὲ ὡς ἀδόκιμοι ὦμεν, (1. pl. præs. subj.) nos verò tanquam reiectanei simus. Jacob.1. ver.4. ἵνα τέλειοι ἦτε (2.pl.præs. subj.) ut perfecti sitis. Johan.17. v.21. ἵνα πάντες ἓν ὦσι, ut omnes unum sint. *infin.* præs. εἶναι. Luc. 9.18. ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν προσευχόμενον κατὰ μόνας, quum ipse seorsim precaretur. *part. præs.* ὤν, *ens.* Tribuitur Deo, tanquam nomen ipsi proprium. Exod.3.v.14. ὁ ὢν ἀπέσταλκέ με, ENS, nempe, Deus misit me. Apoc.1.v.4. ἀπὸ τοῦ ὁ ὤν, ἀπὸ τοῦ (scilicet, ὃς λέγεται, est ellipsis, vel cujus nomen est οὗ τὸ ὄνομά ἐστιν) ὁ ὤν, hoc est, ut legimus Genes. 24. מֵיְהוָה ἀπὸ τοῦ Κυρίου. Vide infrà nomen Θεός, & יְהוָה. Joh.3.v.4. γέρων ὤν, qui sit senex. Luc.22. ver.52. ὄντος μου μεθ' ὑμῶν, quum vobiscum essem. Act.24. v.10. ὄντα σε κριτὴν (pro εἶναι σε κριτὴν) te esse judicem. ubi participium more Atticorum ponitur pro infinitivo. Luc.23.v.7. ὄντα καὶ αὐτὸν, pro ὃς καὶ ἦν, qui etiam erat. Heb.8.v.4. ὄντων τῶν ἱερέων, *manentibus* sacerdotibus. Hinc Adv. ὄντως verè (opponitur τῷ φαινομένως.) Luc.23.v.47. ὄντως ὁ ἄνθρωπος οὗτος δίκαιος ἦν, verè hic homo justus erat. 1 Tim.5. v.5. ἡ δὲ ὄντως χήρα, quæ autem verè vidua est. Sæpe participium ἐλλείπει deficit. Joh.13. v.1. ἀγαπήσας τοὺς ἰδίους τοὺς ἐν τῷ κόσμῳ, scil. ὄντας, quum dilexisset suos, qui erant in mundo. Eleganter quandoque redundat. Roman.8. v.28. τοῖς κατὰ πρόθεσιν κλητοῖς οὖσιν, ex proposito vocatis. ὅσα ἦ Act.9.v.39. *Imperf.* ἦν eram, ἦς eras, & per dialectum Bœoticam ἦσθα Matth.26.69. καὶ σὺ ἦσθα μετὰ Ἰησοῦ τοῦ Γαλιλαίου, & tu cum Jesu Galilæo eras. ἦ vel Atticè ἦν (quod solum in N. T. usitatum est) *erat.* Joh.1. v.1. ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος, in principio erat SERMO. Luc.5.v.17. καὶ δύναμις Κυρίου ἦν (ἐπ' αὐτὸν) εἰς τὸ ἰᾶσθαι αὐτούς, & virtus Domini *adesset ei* ad sanandum illos. Luc.5.v.1. αὐτὸς ἦν ἑστὼς ipse stabat. pro αὐτὸς ἵστατο. Sic Luc 5.v.17. αὐτὸς ἦν διδάσκων pro ἐδίδασκε, ipse docebat, & passim, ubi eleganter per verbum subst. cum participio quocunque, modus indicativus indicatur. Est verò periphrasis hæc apud Græcos elegans. Arist. 3. top. 1. ἀνῃρηκὼς ἔσομαι tollam, negabo. δεδειχὼς ἔσομαι demonstrabo, & 1 Thess.3.4: ὅτε πρὸς ὑμᾶς ἦμεν (1.pl. imperf.) quum apud vos essemus. 1 Cor. 6.11. καὶ ταῦτά τινες ἦτε, & præsertim eratis quidam. Ephes.5.v.8. ἦτε γάρ ποτε σκότος, eratis enim olim tenebræ. Marc.14.v.56. καὶ ἴσαι αἱ μαρτυρίαι οὐκ ἦσαν, sed paria eorum testimonia non erant, hoc est, non congruebant. Luc.5.v.29. ἦσαν

ἦσαν

κατακείμενοι pro κατέκειντο, accumbebant. Luc. 2. v. 33. ἦν ponitur pro ἦσαν. prout Hesiodus in Theog. v. 32. ait, τῆς δ' ἦν τρεῖς κεφαλαὶ, pro ἦσαν τρεῖς κεφαλαί. Aorist. 2. ἦν *fui* cum imperfecto coincidit, quæ significatio & contextus tantùm distinguit. Johan. 11. v. 21. εἰ ἦς (2. sing. aor. 2. indic.) ὧδε, si hîc fuisses. Joh. 9. v. 18. οὐκ ἐπίστευσαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ, ὅτι τυφλὸς ἦν, quod cœcus fuisset. ibid. v. 24. ὃς ἦν τυφλὸς, qui fuerat cœcus. Matth. 2. v. 15. καὶ ἦν ἐκεῖ ἕως τῆς τελευτῆς Ἡρώδου, & fuit illic usque ad mortem Herodis. Mar. 11. 32. ὅτι ὄντως προφήτης ἦν, quod verè propheta fuisset. Johan. 9. v. 5. ὅταν ἐν κόσμῳ ὦ, (aor. 2. subj. 1. pers.) quamdiu fuero in mundo. *Plusq. perfectum* ἤμην fueram. ἦσαν, ἦτο. Johan. 16. v. 4. ὅτι μεθ' ὑμῶν ἤμην, quia vobiscum eram. 1 Corin. 13. v. 11. ὅτε ἤμην νήπιος, quum essem infans. Gal. 1. v. 10. Χριστοῦ δοῦλος οὐκ ἂν ἤμην, Christi servus non forem. Act. 10. 30. ἤμην νηστεύων, eram jejunus. *Fut.* ἔσομαι ῃ εται *ero*. Hebr. 8. v. 10. ἔσομαι αὐτοῖς εἰς Θεὸν, ero illorũ Deus. Luc. 23. v. 43. σήμερον μετ' ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῷ παραδείσῳ, hodie mecum eris in paradiso. Joh. 12. v. 26. ὅπου εἰμὶ ἐγὼ, ἐκεῖ καὶ ὁ διάκονος ὁ ἐμὸς ἔσται, ubi ego fuero, illic & minister meus erit. ἔσαι per apocopen pro ἔσῃ. Mar. 11. v. 24. καὶ ἔσται ὑμῖν, & dabitur vobis. Rom. 9. v. 9. ἔσται τῇ Σάρρᾳ υἱὸς, erit Saræ filius. Luc. 21. v. 24. ἔσται πατουμένη, pro πατηθήσεται conculcabitur. ἔσται *subintelligitur*. Roman 9. ver. 29. λόγον συντελῶν, scil. ἔσται, rem conficiẽs erit, h. e. rem conficiet. 1 Thes. 4. v. 17. σὺν Κυρίῳ ἐσόμεθα, cum DOMINO erimus. Act. 1. v. 8. καὶ ἔσεσθέ (2. pl. fut.) μοι μάρτυρες, & eritis mihi testes. Matth. 24. v. 9. ἔσεσθε μισούμενοι, pro μισηθήσεσθε odio habebimini, seu exosi eritis. Mat. 12. 27. αὐτοὶ ὑμῶν ἔσονται κριταὶ, ipsi erunt vestri judices. *Subj. Fut. med.* 1. ἔσωμαι ῃ ηται *sim* Eph. 6. v. 3. ἵνα εὖ σοι γένηται, καὶ ἔσῃ (2. sing. fut. 1. subj.) μακροχρόνιος ἐπὶ τῆς γῆς, ut bene tibi sit, & sis longævus in hac terra. Alii aiunt (ἔσῃ) esse aor. 1. med subj. Sed deficiente aliquo tempore in indicativo, in reliquis modis idem quoque deficit. Derivemus ergo hoc à suo futuro indic. præsertim quum alia id genus occurrant plura: verbi gratiâ, Joh. 17. v. 2. δώσῃ (3. sing. fut. 1. subj.) à δώσω ης η, non ab a. 1. indic. ἔδωκα. Sic 1 Pet. 3. 1. κερδηθήσωνται est 3. pl. fut. 1. pass. ab indic. κερδηθήσομαι, à verbo κερδαίνω, sed suis singula locis fusiùs explicabuntur. Coloss. 2. 8. βλέπετε μή τις ὑμᾶς ἔσται (pro ἔσῃ) συλαγωγῶν videte ne quis vos deprædetur. *F. 1. infin.* ἔσεσθαι Act. 23. v. 30. εἰς τὸν ἄνδρα μέλλειν (pro μελλήσειν) ἔσεσθαι, viro illi eventuris. A participio f. g. οὖσα derivatur οὐσία, ας ἡ *essentia, substantia, facultates, opes*. Luc. 15. v. 13. διεσκόρπισε τὴν οὐσίαν αὐτοῦ, dilapidavit substantiam suam, hoc est, pecuniam suam. ἐπιούσιος ὁ *ad essentiam sustentandam & conservandam pertinens*, seu *necessarius*. Matth. 6. v. 11. τὸν ἄρτον

ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δὸς ἡμῖν σήμερον. Qui ἄρτον τὸν ἐπιούσιον vertunt *panem quotidianum*, nativam hujus vocis significationem non videntur assequi. Vide Catech. Brentii, qui bene vertit *vitæ conservativum*, **notturftige nahrung**. Græci interpretes ipsi non reddiderunt καθημερινόν. Syrus vertit *panem necessitatis*, hoc est, necessarium, scilicet, ad nos nutriendos. Qui *quotidianum* vertunt, derivant ἐπιούσιος παρὰ τὸ ἐπιέναι, à succedendo, tanquam diceret *succedaneum*. Sed non petimus panem succedentem, seu crastinum, τῆς ἐπιούσης (quæ usitata est hujus participii significatio, Act.7.v.26.& 16.11.& 20.15.& 21.28.& 23.11.) sed qui nobis jam alendis sufficiat. Nihil dicam de manifesta tautologia, quippe apud Lucam c.11. ver.3. post ἐπιούσιον sequatur τὸ καθ᾽ ἡμέραν, h.e quotidie. ἐπιούσιος ergo non est à part. ἐπιοῦσα, ab ἔπειμι, ex ἐπὶ & εἶμι eo, sed est adjectivum compositum ex ἐπὶ ad, & οὐσία essentia, q. d. sicut Græci vocem hanc reddiderunt, ἐπὶ τὴν οὐσίαν καὶ τροφὴν ἐπαρκοῦντα. vel ut Suidas interpretatur ἐπὶ τῇ οὐσίᾳ ἁρμόζοντα. Jacobus *panem quotidianum* vocat ἐφήμερον τροφὴν, cap. 2. ver. 15.& τὰ ἐπιτήδεια τοῦ σώματος ibid. ver. 16. Agur Prov 30.ver 8. sententiam horum verborum probè exprimit, ubi ita orat, *Ale me pane demensi mei*. Septuag. verterunt σύνταξον δέ μοι δέοντα καὶ τὰ αὐτάρκη, constitue verò mihi necessaria & sufficientia. Lucas cap.12.v.42. vocat τὸ σιτομέτριον *demensum*. Matthæus cap. 24. v. 45. τροφὴν ἐν καιρῷ. Etsi verò ἐπιούσιος verbotenus non rectè vertatur *quotidianus*, tamen si rectè exponatur, versio illa recepta tolerari potest, scilicet, *panis substantiæ nostræ alendæ accommodatus, quo quotidie egemus*. Qui vertunt *supersubstantialem*, non attendunt, quomodo differant τὰ ἐπὶ τὴν οὐσίαν, & τὰ ὑπὲρ τὴν οὐσίαν. ὑπερούσιος significat *supersubstantialem*, non ἐπιούσιος. περιούσιος ου ὁ *peculiaris*. Tit.2.ver.14. καθαρίσῃ ἑαυτῷ λαὸν περιούσιον, ζηλωτὴν καλῶν ἔργων, purificaret sibi ipsi populum peculiarem, accensum studio bonorum operum. Derivatur verò περιούσιος à verbo περίειμι *superstes sum*. οἱ περιόντες superstites. item *præsto, antecello*. Ἰλιάδ. α ἀλλ᾽ ὅδ᾽ ἀνὴρ ἐθέλει περὶ πάντων ἔμμεναι ἄλλων, sed hic, scil. Achilles, vult omnibus antecellere. Querela Agamemnonis. Hinc Græci Bibliorum interpretes formârunt vocem περιούσιος, ad exprimendam vocem Hebræam סגלה Deut. 7. v. 6. ὅτι λαὸς ἅγιος εἶ Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου, καὶ σὲ προείλετο Κύριος ὁ Θεός σου, εἶναι αὐτῷ λαὸν περιούσιον. Eandem vocem Hebræam etiam vertunt περιουσιασμὸν, Psal. 135. v. 4. à verbo περιουσιάζω *suppetunt mihi opes*. περιουσία ας ἡ *copia*, quasi dicas copia, hoc est, cum opibus *abundantia*, quæ superest. Hinc [illegible]νος ου ὁ, & εος τὸ, exponitur ἀφ᾽ ἑνὸς ἔτους περιουσία, proventus ex uno anno reliquus.)(

τος, vide suo loco. ἄπειμι *absum*. Col. 2. 5. τῇ σαρκὶ ἄπειμι, corpore absum. Joh. 6. v. 13. ἄπεστιν *desistit*. F. ἀπέσομαι ἢ ἔσται. imperf. & aor. 2. ἀπῆν ἦς ἦ. præs. infinit. ἀπεῖναι abesse. part. ἀπὼν όντος ὁ absens. 1 Cor. 5. v. 3. ὡς ἀπὼν τῷ σώματι, ut absens corpore in f. gen. ἀπούσα ούσης ἡ, unde est ἀπουσία ας ἡ *absentia*, Philip. 2. 12. ἐν τῇ ἀπουσίᾳ μου, in absentia mea. ἔνειμι *insum*. ἔνι pro ἔνεστι, & hoc pro ἔστι. Gal. 3. 28. Col. 3. v. 11. Jacob. 1. 17. παρ' ᾧ οὐκ ἔνι παραλλαγή, apud quem non est transmutatio. ἐνὶ verò poëticè pro ἐν est ὀξύτονον. Luc. 11. 41. τὰ ἐνόντα (part. præs.) quæ penes nos sunt. propriè, *quæ insunt nobis*. ellipsis est τοῦ κατὰ, pro iis quæ adsunt, vel quantum ferre facultates vestræ queunt. Sic vertit Steph. videtur veró his verbis intelligi *ipse hominis animus*. De lotione enim manuum, & externâ puritate est quæstio, cui CHRISTUS opponit τὸ ἔσωθεν, & τὰ ἐνόντα, hoc est, internam animi puritatem (de qua Actor. 15. v. 9.) quam expositionem etiam requirunt sequentia, ubi Christus ait, *Et ecce omnia vobis erunt pura*. Nam ab animo ceu fonte pendent, & æstimantur omnes actiones exteriores, quo puro omnia sunt pura, & contrà. ἔξειμι, sum ab aliquo scilicet natus. Sic accipitur Ἰλιάδ. ζ v. 99. Hinc est ἔξεστι *licet*, in tertia persona tantùm usitatum. Luc. 6. v. 4. οὓς οὐκ ἔξεστι φαγεῖν, εἰ μὴ μόνους τοὺς ἱερεῖς, (pro μόνοις τοῖς ἱερεῦσι, prout Marcus habet c. 2. v. 26.) quibus non licet vesci, nisi solis sacerdotibus. Est verò *Atticismus*, quum pro dativo ponitur accusativus. Plato ἥτις αὐτὸν ἀρέσκοι, quæ ipsi placeat. Plat. epist. 7. πολλὰ κακὰ δρᾶν τοὺς ἄλλους, &c. Vide Syntaxin P. Rami de Rectione c. 17. Sic Theognis v. 26.

——οὐδὲ γὰρ ὁ Ζεὺς
οὔθ' ὕων πάντας ἁνδάνει, οὔτ' ἀνέχων.

Theocritus εἰδυλλ. κη. v. 22.

πολλοί μοι μνῶνται, νόον δ' ἐμὸν
οὔτις ἔαδε.

Matth. 12. v. 4. οὐκ ἐξὸν (part. præs. g. n.) ἦν φαγεῖν αὐτῷ, non licebat ei vesci. *Fut.* ἐξέσται (pro ἐξέσεται) licebit. Sicut à Latino verbo *licet* derivatur *licentia*, ita à Græco ἔξεστι oritur ἐξουσία ας ἡ, *licentia*. 1 Cor. 8. v. 9. & 9. v. 4, 5. *authoritas*, Matth. 7. v. 29. ἦν διδάσκων ὡς ἐξουσίαν ἔχων, docebat, ut authoritatem habēs. *potestas*, Matth. 8. v. 9. ἐγώ εἰμι ὑπὸ ἐξουσίαν, ego sum sub alterius potestate. Johan. 17. 2. ἔδωκας αὐτῷ ἐξουσίαν πάσης σαρκὸς, dedisti ei potestatem in omnem carnem. Roman. 9. v. 21. οὐκ ἔχει ἐξουσίαν ὁ κεραμεὺς τοῦ πηλοῦ; annon figulus habet potestatem in lutum? Hinc ὑπεξούσιος ου ὁ alienæ potestati subjectus. *jurisdictio*, Lucæ 23. vers. 7. ὅτι ἐκ τῆς Ἡρώδου ἐξουσίας ἐστὶ, quod ex Herodis jurisdictione esset. *jus*, Marc. 3. ver. 15. ἔχειν ἐξουσίαν θεραπεύειν τὰς νόσους, haberent jus sanandi ægrotos. *Dignitas*, ἀξίωμα. Johan. 1. ver. 12. ὅσοι δὲ ἔλαβον αὐτὸν, ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν τέκνα Θεοῦ γενέσθαι, quotquot autem receperunt (fide) eum, de-

dit eis hanc dignitatem, ut filii Dei fierent, seu hoc honore dignatus est, ut eos in filios adoptaret. ἐξουσίαι ῶν, αἱ *potestates, magistratus*, Luc. 2. v. 11. ταῖς ἐξουσίαις eodem sensu. Rom. 13. v. 1. 1 Corin. 1. v 1 . Tit 3. 1. Græci patres *liberum arbitrium* videntur nominasse αὐτεξούσιον ἐκ τό, ex 1 Corinth. 7. v. 37. ἐξουσίαν δὲ ἔχει περὶ τοῦ ἰδίου θελήματος, sed in potestate habet propriam voluntatem, scil. in conjugio contrahendo. Potest ducere uxorem, & potest non ducere. Alia tamen est ratio rerum spiritualium, pertinentium ad gloriam DEI, & æternam nostram salutem, quas homo ψυχικός, 1 Cor. 2. v. 14. non intelligit, tantùm abest, ut eas viribus suis eligere, aut velle dici possit. Præcisè verò loquendo solus Deus est αὐτεξούσιος, hoc est, nulli potestati subjectus, cujus unius voluntas est liberrima. ἐξουσιάζω. Fut. σω. *potestatem exerceo, dominor*, cum Genit. 1 Corinth. 7. v. 4. ἡ γυνὴ τοῦ ἰδίου σώματος οὐκ ἐξουσιάζει, uxor proprium corpus non habet in potestate. Luc. 22. v. 25. ἐξουσιάζοντες (part. præs.) αὐτῶν, & potestatem in eas exercent. 1 Cor. 6 12. ἀλλ' οὐκ ἐγὼ ἐξουσιασθήσομαι (fut. 1. pass. indic.) ὑπό τινος, at ego non redigar sub ullius rei potestatem. κατεξουσιάζω *potestatem exerceo in aliquem.* Matth. 20. 25. καὶ οἱ μεγάλοι κατεξουσιάζουσιν αὐτῶν. & magnates potestatem exercent in eas. πάρειμι *adsum* ex παρὰ apud, & εἰμὶ sum, Matth. 26. v. 50. ἑταῖρε, ἐφ' ᾧ πάρει; (2. sing. præs.) amice, quorsum ades? Joh. 7. v. 6. ὁ καιρὸς ὁ ἐμὸς οὔπω πάρεστι (3. sing. præs.) tempus meum (scilicet, à Deo decretum) nondum adest. Actor. 10. v. 33. ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ πάρεσμεν (1. pl. præs.) in conspectu Dei adsumus. Act. 10. 21. δι' ἣν πάρεστε, (2. pl. præs.) propter quam adestis Act. 17. v. 6. οὗτοι καὶ ἐνθάδε πάρεισιν (3. pl. præs.) & hic sunt præstò. vulg. huc venerunt. *imperf.* παρῆν, ῆς, ῆ, *aderam*, Luc. 13. v. 1. παρῆσαν (3. pl. imperf.) δέ τινες, aderant verò quidam. Alii vertunt *adfuerunt*, & sic foret 3. pl. a. 2. Vide suprà verbum simplex. Galat. 4. 18. ἐν τῷ παρεῖναί (præs. infin.) με, quum præsens sum. ib. 20. ἤθελον δὲ παρεῖναι πρὸς ὑμᾶς, vellim nunc adesse apud vos *part. præs.* 1 Cor. 5. 3. παρὼν δὲ τῷ πνεύματι, præsens autem spiritu. Heb. 12. v. 11. πρὸς μὲν τὸ παρὸν (part. præs. g. n.) hoc quidem præsenti tempore. παρουσία ας ἡ *præsentia* (derivatur à part. præs. gen. f. παρούσα ούσης ἡ.) Philip. 2. 12. *Adventus*, 1 Thes. 3. 13. ἐν τῇ παρουσίᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, μετὰ πάντων τῶν ἁγίων αὐτοῦ, in adventum Domini nostri JESU CHRISTI cum omnibus sanctis ejus. ἐν τῇ παρουσίᾳ, pro εἰς τὴν παρουσίαν. συμπάρειμι, *una adsum.* (συμ pro σὺν εὐφωνίας ἕνεκα. Litera ν mutatur in μ ante literas labii, nempe, ante β. μ. π. φ.) Act. 25. 24. συμπαρόντες (part. præs. nominat. pl. gen. m.) ἡμῖν ἄνδρες, & viri, qui adestis nobiscum. Σύνειμι *sum cum aliis* Luc 9. 18. συνῆσαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ, erant cum eo discipuli. Regi-

Dat. vi præpoſitionis σὺν. Actor. 22. v. 11. χειραγωγούμενος ὑπὸ τῶν συνόντων μοι, manuductus ab iis qui mecum erant.

Εἶμι *vado, eo*, εἶς is, εἶσι it. verbum anomalum, ab antiquo & obſoleto ἔω, unde εἴω εἶμι, & ἴημι. Ex obſoleto εἴω adhuc remanſit aoriſt. 2. ἶον ες ε. ſicut à λείπω a. 2. ἔλιπον, penultima a. 2. ſemper eſt corripienda; duarum ergo vocalium tollitur prior. Ex ἴημι verò eſt ἰῶ ῇς ῇ. *præſ. imperat.* εἶ (ἔε contractâ εἶ ab ἔω) pro quo uſitatius ἴθι, i. ἴτω, eat. Exod. 32. v. 26. ἴτω πρός με, veniat ad me. a. 1. med. εἰσάμην ω ατο *penetravi.* Didymus exponit διῆλθε. ἰλιαδ. δ. 138. ἰλιαδ. ε. 538. &c. Quod tempus quum à Grammaticis, nec non Lexicographis, quos ego viderim, omiſſum fuerit, hîc interſerere libuit. ἄπειμι *abeo.* Fut. ἀπείσω. Actor. 17. v. 10. εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν Ἰουδαίων ἀπήεσαν, ierunt in ſynagogam Judæorum. ἀπήεσαν eſt 3. pl. pluſq. perf. med. pro ἀπῄεισαν ſcil. ἄπειμι abeo. præſ. imperat. ἄπει, & ἄπειθι *abi.* veterum heluonum dicterium ἢ πῖθι ἢ ἄπιθι. præſ. infinit. ἀπεῖναι, & ἀπιέναι ab ἀπίημι· nam pro εἶμι *eo*, dicitur etiam ἴημι. *præt. med.* ἄπεια, Atticè ἀπῇα. pluſqu. perf. med. ἀπείειν, Atticè ἀπῄειν. Hinc eſt 3. pl. ἀπῄεσαν, & ejecto iotâ. ἀπήεσαν. εἴσειμι *ingredior* Hebr. 9. v. 6. οἱ ἱερεῖς εἰσίασιν, ſacerdotes intrant. εἰσίασιν Ionicè pro εἴσιασι 3. pl. præſ. indicat. Legitur infinitivi præſ. εἰσιέναι (ad formam τοῦ τιθέναι, ab εἰσίημι) *ingredi.* Actor. 3. ver. 3. μέλλοντας εἰσιέναι εἰς τὸ ἱερὸν, ingreſſuros in templum. *præſ. imperat.* εἴσει, vel εἴσιθι *intra.* Actor. 21. v. 18, 26. εἰσῄει εἰς τὸ ἱερὸν, ingreſſus eſt in templum. εἰσῄει eſt 3 ſing. pluſq. perf. medii (pro perfecto) à prim. perſona εἰσῄειν εις ει. ἔπειμι *ſuccedo, ſequor.* *a* 2. ἔπιον. *part. a.* 2. ἐπιὼν, οῦσα, ὸν ſuccedens, ſequens. Act. 16. v. 11. τῇ τε ἐπιούσῃ εἰς Νεάπολιν, ſequenti die Neapolim ſcilicet pervenimus. τῇ ἐπιούσῃ ſubintellige ἡμέρᾳ, quæ vox additur Act. 7. v. 26. Sic τῇ ἐπιούσῃ νυκτὶ, ſequenti nocte. Act. 23. v. 11. ἔξειμι *exeo, abeo.* Act. 20. v. 7. μέλλων ἐξιέναι (præſ. infin. ad formam τοῦ τιθέναι) τῇ ἐπαύριον, ſcilicet, ἡμέρᾳ, abiturus poſtridie. Act. 17. ver. 15. ἐξῄεσαν *abierunt:* vulgata verſio, *profecti ſunt.* ἐξήεσαν eſt 3. pl. pluſq. perf. med. indicat. pro ἐξῄεισαν, ſublato iotâ, & prima perſona ἐξῄειν, εις, ει. D. ἐξῄειτον ει την. P. ἐξῄειμεν, ῄειτε, ἐξῄεισαν, & ſublato iotâ ἐξήεσαν. Actor. 13. v. 42 ἐξιόντων τῶν Ἰουδαίων, egreſſis autem Judæis. ἐξιόντων eſt gen. pl. a. 2. act. part. à ſingulari ἐξιὼν οῦσα ὸν, ab aor. 2. indicat. ἔξιον ες ε. tanquam ab ἐξείω pro quo dicimus ἔξειμι exeo. πάρειμι *accedo, pervenio, progredior.* Actor. 12. v. 20. παρῆσαν (3. plur. aor. 2. act. indic. à 1. perſ. παρῆν ῇς ῇ) πρὸς αὐτὸν, acceſſerunt ad eum. Col. 1. 6. τοῦ παρόντος εἰς ὑμᾶς, quod evangelium ad vos pervenit. τοῦ παρόντος pro παριόντος. part. a 2. à πάρειμι in aor. 2. παρῆν & πάριον ες ε. niſi velimus referre ad πάρειμι adſum. Alii tamen hìc diſtinguunt παρῆν, deducentes à παρίημι,

quod idem est cum πάρειμι. Nam pro εἶμι *eo*, etiam ἵημι *eo* dicitur, unde 3. sing. ἵησι, idem quod εἶσι *it*. πάρειον verò à πάρειμι accedo. προσειμι *accedo*. ἀπρόσιτος ὁ ἡ *inaccessus*, 1 Tim. 6. v. 16. φῶς οἰκῶν ἀπρόσιτον, lucem habitans inaccessam. Σύνειμι *coëo*, *convenio*, *congredior*, ex σὺν & εἶμι *eo*. *aorist*. 2. συνῄειν ες ε. hinc part. aor. 2. συνιὼν όντος. Luc. 8. 4. συνιόντος δὲ ὄχλου πολλοῦ, conveniente autem turbâ multâ.

Εἰρήνη ης ἡ propriè *pax*, & opponitur bello. Act. 12. 20. ᾐτοῦντο εἰρήνην, petebant pacem. Sic dicta παρὰ τὸ εἰς ἓν εἴρειν, à connectendo in unum, sicut πόλεμος παρὰ τὸ πολεῖν, bellum à versando, quòd omnia verset sursum deorsumque. Pax animos conciliat, conjungit, at bellum eosdem distrahit. Marc. 5. v. 34. ὕπαγε εἰς εἰρήνην (pro ἐν εἰρήνῃ, confer Act. 16. 36.) abi cum pace. Sic Luc. 7. 50. πορεύου εἰς εἰρήνην, vade cum pace. Actor. 12. v. 20. ᾐτοῦντο εἰρήνην, petebant pacem. 2 Cor 13. v. 11. ὁ Θεὸς τῆς ἀγάπης καὶ εἰρήνης ἔσται μεθ' ὑμῶν, Deus charitatis ac pacis erit vobiscum. Per Hebr. idiotismum accipitur pro *felici* & *prospero rerum successu*. Johan. 20. v. 19. εἰρήνη ὑμῖν, *pax vobis*, prout Latini dicunt *salvete*, & Græci χαίρετε, Germani **Gott grusse euch**, hoc est, DEUS vos magnos reddat. Hebr. שָׁלוֹם לָכֶם Joh. 16. v. 33. ἵνα ἐν ἐμοὶ εἰρήνην ἔχητε, ut in me pacem haberetis, hoc est, ut per me vobis bene esset. 2 Sam. 18. 29. εἰρήνη τῷ παιδαρίῳ; Estne pax puero? h.e. adhuc bene habet? Estne ad[huc] salvus filius meus? *Reconcili[atio] cum* DEO. Roman. 5. 1. G[ratia] *paterni* DEI *favoris*, quo ele[cti] discernuntur ab aliis, quo[d] majus bonum homini in hac v[ita] obtingere nequit. Philip. 4. [...] εἰρηνεύω in pace ago, seu vi[vo,] pace fruor. 2 Cor. 13. 11. εἰρηνεύετε, in pace agite. 1 Thess. 5. 1[3.] εἰρηνεύετε ἐν ἑαυτοῖς, pacem c[o]lite inter vos mutuò. Roman. [12.] 18. μετὰ πάντων εἰρηνεύοντες, c[um] omnibus pacem colentes. F[ut.] εἰρηνεύσω. Job. 5. v. 23. *aor*. 1. [a.] εἰρήνευσα ας ε. Job. 3. v. 26. [...] εἰρήνευσα, οὔτε ἡσύχασα. 2 Ch[ron.] 20. 31. καὶ εἰρήνευσεν ἡ βασιλ[εία] Ἰωσαφὰτ, & pacem habuit re[g]num Josaphati. *præt. act.* εἰ[ρή]νευκα ας ε. εἰρηνικὸς ἡ ὸν *pa[cifi]cus, tranquillus animo*. Jacob. 3. 1[7.] εἰρηνική, ἐπιεικής, εὐπειθής, p[a]cifica, æqua, obediens. εἰρ[ηνο]ποιὸς οῦ ὁ *pacificus*, Matth. 5. [9.] μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοὶ, beati p[a]cifici. εἰρηνοποιέω ῶ *reconcili[o]* ήσω. P. εἰρηνοποίηκα. *aor*. 1. [a.] εἰρηνοποίησα. Col. 1. v. 20. εἰρ[ηνο]ποιήσας (part. aor. 1. act.) δι[ὰ τοῦ] αἵματος τοῦ σταυροῦ, pace per [san]guinem crucis factâ. Pro. 10. 1[0.] ὁ ἐλέγχων μετὰ παῤῥησίας, εἰρ[ηνο]ποιεῖ, qui liberè reprehen[dit,] pacem stabilit.

Εἴρω propriè *necto*. item [...] Syn. gen. *dico*, quòd sermo n[ihil] aliud sit quàm concinna ve[rbo]rum connexio. Sic sermo pro[...] rimo, & sertum ejusdem effe[c]ginis constat. ὀδύσ. λ. τάδ[ε] νημερτέα εἴρω, hæc tibi vera d[ico.]

seu narro, usitatissimum est in *futuro act.* ἐρῶ, dicam, ἐρεῖς, εῖ, ἐρῶμεν, εἶτε, ἐρῦσι. 2 Cor. 12. v.6. ἀλήθειαν ἐρῶ, veritatem dicam. Act.25. v.5. οὐκ ἐρεῖς κακῶς τὸν ἄρχοντα, (pro τῷ ἄρχοντι, Hellenismus) principi populi tui non maledices. Gen 46.35. ἐρεῖτε, ἄνδρες κτηνοτρόφοι ἐσμὲν, dicetis, pecuarii sumus. A fut. ἐρῶ poëticâ dialysi fit ἐρέω ῶ, *nuncio*, interrogo, dico. *inquam*. Philip. 4. v.4. χαίρετε ἐν Κυρίῳ πάντοτε· πάλιν ἐρῶ, χαίρετε, gaudete in DOMINO semper: rursus inquam, gaudete. Matth.21. v.3. ἐρεῖτε (2.pl. præs. act. imperat.) dicite. Sed in præsenti usitatum est λαλέω, λέγω. v. g. Gal. 1. v.9. ὡς προειρήκαμεν, καὶ ἄρτι πάλιν λέγω, ut antea diximus, etiam nunc iterum dico. Hic non est ἐρέω vel εἴρω, sed λέγω. Ergo verbum hoc *dico* exprimitur in præsenti per λέγω, λαλέω, in præterito act. per εἴρηκα, in a.2. act. per εἶπον, in futuro act. per ἐρῶ εῖς εῖ, &c. ubi semper videndum, quid usus ferat. Nonnulli ab ἐρέω derivant præt. act. εἴρηκα ας ε, *dixi*, de quo vide infra ῥέω. F. ῥήσω, dico. Sed illos aberrare aliâs & alibi facilè demonstrâro. Si enim (ut hæc obiter addam) εἴρηκα est ab ἐρέω, etiam ἐρρέθην & ἐῤῥήθην, item ῥηθεὶς εῖσα έν, item ῥηθήσομαι, item ῥῆμα, ῥήτωρ, ῥήτρα ας ἡ, &c. quæ omnia sunt usitatissima, ab eodem fuerint themate. Hoc falsum esse, quilibet Græcarum literarum mediocriter gnarus intelligit. Vera ergo analysis Grammatica verbi εἴρηκα *dixi* hæc est, ut Thema ejus statuatur ῥέω, in F. ῥήσω, in *præt. act.* ἔῤῥηκα, & Atticè εἴρηκα. Sicut pro λέληφα, *accepi*, Attici dicunt εἴληφα, pro διαλέλεγμαι *collocutus fui*, διείλεγμαι, &c.

Εἰς præpositio *ad* (differt à πρὸς, quòd hoc animatis, illud (εἰς) inanimatis præponi soleat. Gaza in Grammat. lib. 4.) cum verbis significantibus *motum ad locum* vertitur *in*, & regit *Accusativum*. Marc.16. ver.19. ὁ μὲν οὖν Κύριος μετὰ τὸ λαλῆσαι αὐτοῖς, ἀνελήφθη εἰς τὸν οὐρανὸν, Dominus itaque postquam locutus fuisset eis, *sursum receptus est in cœlum*. 2 Cor.2. v.12. ἐλθὼν εἰς τὴν Τρωάδα εἰς τὸ Εὐαγγέλιον, quum venissem Troadem ad prædicandum Evangelium. Luc. 5. 3. εἰς ἓν τῶν πλοίων, in unum istorum navigiorum. Rom.11.24. εἰς καλλιέλαιον, in veram oleam. Nec tantùm de *loco*, sed etiam de *tempore* dicitur. Luc.12. 19. κείμενα εἰς ἔτη πολλὰ, reposita in annos multos. item de *persona*. Johan.5.45. εἰς ὃν ἠλπίκατε, in quem speratis. Sæpe ponitur pro ἐν *in*, quæ præpositio significat *quietem in loco*. idque more Hebræorum Genes. 49.29. ubi אל ponitur pro ב. Sic sæpe ל quod redditur per εἰς ponitur pro ב, ut Psalm. 16.10. οὐ καταλείψεις τὴν ψυχήν μου εἰς ᾅδην, non relinques animam meam in inferno. imò etiam more aliorum disertissimorum Græcorum, nè quis putet solos Hebræos ita fuisse locutos. *Phocyl.* v.105. οὐκ ἔν' ἐς ᾅδην ὄλβον ἔχειν, non licet in tumulo habere opes. *Terentius*: ubi

videt

videt me esse in tantum honorem, &c. Matth. 2. 23. κατῴκησεν εἰς πόλιν, pro ἐν πόλει, habitavit in urbe. Matth. 10. v. 41. εἰς ὄνομα προφήτου, pro ἐν ὀνόματι, nomine prophetæ; hoc est, tanquam prophetam. Marc. 13. 16. ὁ εἰς τὸν ἀγρὸν (pro ἐν τῷ ἀγρῷ) scil. ὢν, qui est ruri. Luc. 11. v. 7. τὰ παιδία μου μετ' ἐμοῦ εἰς τὴν κοίτην, pro ἐν τῇ κοίτῃ, pueruli mei mecum sunt in cubiculo. Luc. 12. v. 19. μὴ εἰς Θεὸν (pro ἐν Θεῷ) πλουτῶν, non dives in Deo. Marc. 5. v. 34. θύγατερ ὕπαγε εἰς εἰρήνην, pro ἐν εἰρήνῃ. Sic Luc. 8. ver. 48. πορεύου εἰς εἰρήνην, vade cum pace. Johan. 1. 18. ὁ ὢν εἰς τὸν κόλπον pro ἐν τῷ κόλπῳ; qui est in sinu Patris. Actor. 23. v. 11. εἰς Ῥώμην pro ἐν Ῥώμῃ, Romæ. Vertitur *inter*, 1 Thess. 1. v. 5. εἰς ὑμᾶς inter vos pro ἐν ὑμῖν. Johan. 6. ver. 9. εἰς τοσούτους, inter tam multos. *Apud*, Luc. 24. v. 47. κηρυχθῆναι εἰς πάντα τὰ ἔθνη, prædicari apud omnes gentes. Rom. 15. 16. εἰς τὰ ἔθνη, apud gentes, 2 Cor. 8. v. 23. συνεργὸς εἰς ὑμᾶς, adjutor apud vos. *coram*. Actor. 22. 30. ἔστησεν εἰς αὐτοὺς, statuit (eum) coram illis. *propter*, 1 Pet. 4. 7. νήψατε εἰς τὰς προσευχὰς, propter preces. *pro* ἀντὶ, 1 Cor. 4. 3. ἐμοὶ εἰς ἐλάχιστον, pro ἀντὶ ἐλαχίστου, mihi verò pro minimo est, h. e. ego planè non moror vestra de me sinistra judicia. *Per*, 1 Cor. 10. v. 2. πάντες εἰς τὸν Μωσῆν ἐβαπτίσαντο, omnes per Mosen baptizati sunt. Hebraismus. εἰς τὸν Μωσῆν, pro ἐν τῷ Μωσῇ, & hoc pro διὰ τοῦ Μωσέως; במשה h. e. per Mosen. *Ad* πρὸς. Matth. 15. v. 24. οὐκ ἀπεστάλην εἰ μὴ εἰς τὰ πρόβατα ἀπολωλότα οἴκου Ἰσραήλ, non sum missus (scil. tanquam propheta) nisi ad oves perditas domûs Israël. Luc. 11. 49. ἀποστελῶ εἰς αὐτοὺς προφήτας, mittam ad eos prophetas. Joh. 1. ver. 7. ἦλθεν εἰς μαρτυρίαν, venit ad testimonium, h. e. ut testaretur (ut ipse textus explicat.) *usque ad*, Joh. 13. 1. εἰς τέλος, usque ad finem. Ephes. 1. 14. εἰς ἀπολύτρωσιν, usque ad redemptionem. *Erga*, Heb. 6. v. 10. εἰς τὸ ὄνομα, erga nomen, Matth. 26. v. 10. εἰς ἐμὲ, erga me. Rom. 16. 6. εἰς ἡμᾶς, erga nos. *De* περί. Ephes. 5. v. 32. ἐγὼ δὲ λέγω εἰς Χριστὸν, καὶ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ego verò loquor de CHRISTO & Ecclesia. 2 Corinth. 12. 6. μή τις εἰς ἐμὲ λογίσηται, nè quis de me cogitet. *Per* διά. Actor. 7. v. 53. εἰς διαταγὰς, pro ἐν διαταγῇ, Hebraismus, Græcè διὰ διαταγῆς, hoc est, per dispositionem angelorum. *Adversus*, Actor. 25. v. 8. οὔτε εἰς Καίσαρά τι ἥμαρτον, neque adversus Cæsarem peccavi. Luc. 7. ver. 30. εἰς ἑαυτοὺς, adversus seipsos. Luc. 12. v. 10. ὃς ἐρεῖ λόγον εἰς τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, quisquis aliquid loquutus fuerit adversus Filium hominis. Roman. 8. 7. ἔχθρα εἰς Θεὸν, inimicitia adversus Deum. *Finem* notat, Matth. 10. ver. 18. εἰς μαρτύριον αὐτοῖς pro ἐπ' αὐτοὺς, in testimonium contra eos. Luc. 9. v. 5. εἰς μαρτύριον ἐπ' αὐτοὺς, ut sit testimonium adversus eos. Matth. 28. 19. βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα, *in nomen*, hoc est, baptizantes eos *in cultum* Patris, Filii, & Spiritus S. Poni-

tur

tur pro Genitivo. 1 Tim. 2. v. 7. εἰς ὃ pro οὗ. Sæpius per *Hebraismum* Dativum indicat,& respondet τῷ ל articulo Dativi casus. Matth. 5. ver. 22. εἰς τὴν γέενναν pro τῇ γεέννῃ. Matth. 24.v.9. παραδώσουσιν ὑμᾶς εἰς θλῖψιν, pro τῇ θλίψει, tradent vos afflictioni. Johan. 8. 26. ταῦτα λέγω εἰς τὸν κόσμον, pro τῷ κόσμῳ, hæc loquor mundo. Marc. 11.1. ὅτε ἐγγίζουσιν εἰς Ἱερουσαλὴμ, pro τῇ Ἱερουσαλὴμ, quum appropinquarent Hierosolymis. Hebr. 2. v.3. εἰς ἡμᾶς pro ἡμῖν. Marc. 13. 10. εἰς πάντα τὰ ἔθνη pro πᾶσιν ἔθνεσιν. Luc. 8.v. 34. ἀπήγγειλαν εἰς τὴν πόλιν, pro τῇ πόλει. Luc. 9.v. 13. εἰς πάντα λαὸν, pro τῷ παντὶ λαῷ. Rom. 16. 26. εἰς πάντα τὰ ἔθνη γνωρισθέντος, pro πᾶσι τοῖς ἔθνεσι, quod omnibus gentibus innotuit. Gal. 6.v.8. ὁ σπείρων εἰς τὴν σάρκα ἑαυτοῦ pro τῇ σαρκὶ ἑαυτοῦ, qui seminat carni suæ. Coloss. 1.20. εἰς αὐτὸν pro αὐτῷ, sibi reconciliaret. 1 Pet. 1. v. 25. εἰς ὑμᾶς pro ὑμῖν, vobis evangelizatum est. 1 Johan. 5.10. οὐ πεπίστευκεν εἰς τὴν μαρτυρίαν, pro τῇ μαρτυρίᾳ. Johan. 6. ver. 9. εἰς τοσούτους pro τοσούτοις. Notandus hic est *Hebraismus* alius, ubi εἰς ponitur non pro ל articulo, sed pro ב, quod valet præpositionem *in*. Matth. 19. ver. 5. ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν, h. e. οἱ δύο ἔσονται σὰρξ μία, hi duo erunt caro una. Gen. 20.12. ἐγενήθη μοι εἰς γυναῖκα, pro ἐγενήθη μοι γυνή, & facta est uxor mea. Latinè, *nupsit mihi*. Jerem. 21.22. καὶ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς Θεὸν לאלהים, pro καὶ ἔσομαι αὐτοῖς Θεὸς, & ero illis Deus. Sine Hebraismo hæc leguntur. 2 Cor. 6.v.16. 1 Johan. 5.v.8. εἰς τὸ ἕν εἰσι, hoc est, ἕν εἰσι. unum sunt. 1 Cor. 15. 45. ἐγένετο Ἀδὰμ εἰς ψυχὴν ζῶσαν. Hebraismus duplex, pro ἐγένετο Ἀδὰμ ψυχὴ ζῶσα. ψυχὴ hic ponitur pro persona: Et factus est Adamus persona viva. Constituitur cum *genitivo* per ellipsin casus proprii. Actor. 2.v. 31. εἰς ᾅδου, scil. δῶμα seu τόπον. Th. B vertit *apud inferos*. Sic Ἰλιάδ. φ. 48. eadem est ellipsis πέμψειν εἰς Ἀΐδαο, καὶ οὐκ ἐθέλοντα νέεσθαι, missurum ad Plutonis domum, licet non volentem ire. Cæterùm εἰς τὸ eleganter infinitivis præponi solet, & *gerundium* in *dum* significat. Resolvi potest in conjunctionem causalem ἵνα, ὅπως, quod *causa finalis* ea notetur. ut Matth. 5. vers. 1. εἰς τὸ θεαθῆναι, pro ὅπως θεαθῶσι. vel ut ibidem continenter subjicitur, ὅπως δοξασθῶσιν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, ut glorificentur ab hominibus. Roman. 1. v. 20. εἰς τὸ εἶναι αὐτοὺς ἀναπολογήτους, ut sint inexcusabiles. Rom. 4.11. εἰς τὸ λογισθῆναι, ut imputetur. ibid.v. 18. εἰς τὸ γενέσθαι αὐτὸν πατέρα, fore, ut ipse fieret pater. 1 Corinth. 11. 22. εἰς τὸ ἐσθίειν ad edendum. ibid.ver.33. εἰς τὸ φαγεῖν, ad vescendum. 2 Cor.4. v.4. εἰς τὸ μὴ αὐγάσαι αὐτοῖς τὸν φωτισμὸν, nè irradiet eos illustratio Evangelii. Ephes. 1.ver.12. εἰς τὸ εἶναι ἡμᾶς εἰς ἔπαινον τῆς δόξης, ut simus laudi gloriæ ipsius. Sæpe *omittitur*. Matth. 2. vers. 2. ἤλθομεν προσκυνῆσαι αὐτῷ (pro εἰς τὸ

προσκυνῆσαι) venimus ut adoremus eum. Matt. 18. 11. ἦλθε γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου σῶσαι (pro εἰς τὸ σῶσαι) τὸ ἀπολωλὸς, venit Filius hominis, ad servandum, quod perierat. Luc. 19. 10. ἦλθε ζητῆσαι, pro εἰς τὸ ζητῆσαι, seu τοῦ ζητῆσαι ἕνεκα, venit ut quærat. Cum *infinitivo* ponitur pro ὅτι δῆλον. Heb. 11. 3. εἰς τὸ μὴ γεγονέναι, quòd ea quæ videmus non sint facta. Hic infinitivus non potest resolvi per *ut*, sed per *quod*, quippe ubi non finis, sed modus & res gesta notatur. *Adverbialiter* capitur. εἰς τέλος Jo. Pisc. indesinenter, **immerdar**. Luc. 18. 5. Alii vertunt *tandem*. Galli, *finalement*. Luth. **zu letzt**. Joh. 6. 66. εἰς τὰ ὀπίσω, *retro*.

Εἷς μία ἕν, *unus a um*. (ab εἰμὶ sum. ens est unum. Heb. יֵשׁ est, Arab. أيس ens, res) Ephes. 5. v. 4. εἷς Κύριος, μία πίστις, ἓν βάπτισμα, unus DOMINUS, una fides, unum baptisma. Apoc. 9. v. 12. ἡ οὐαὶ ἡ μία. Hebraïsmus duplex: (1) ubi fœmininum genus ponitur pro neutro. q. d. τὸ οὐαὶ τὸ πρῶτον. (2) ubi μία ponitur pro πρώτη. Sic Apoc. 11. 14. ἡ οὐαὶ ἡ δευτέρα. Genit. ἑνὸς μιᾶς ἑνός. Luc. 10. 42. ἑνὸς δέ ἐστι χρεία, unius verò est necessitas, hoc est, unum est necessarium, videlicet ut credamus in JESUM CHRISTUM: Nam qui non crediderit, damnabitur. 1 Tim. 3. v. 2. μιᾶς pro μίας. Dat. ἑνὶ μιᾷ ἑνί. Luc. 15. 7, 10. ἐπὶ ἑνὶ ἁμαρτωλῷ, super uno peccatore. Luc. 5. 17. ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν, *quodam* dierum illorum. *Accusat.* ἕνα μίαν ἕν. Marc. 15. v. 27. ἕνα ἐκ δεξιῶν, καὶ ἕνα ἐξ εὐωνύμων, unum à dextris, alterum à sinistris. Luc. 17. ve... μίαν τῶν ἡμερῶν, unum ex diebus. Psal. 27. 7. μίαν ᾐτησάμην παρὰ Κυρίου, unum petivi à DOMINO. μίαν pro ἓν per Hebraismum. Luc. 5. v. 3. εἰς ἓν τῶν πλοίων, in unum istorum navigiorum. εἷς καθ' εἷς, *alius post alium*, sigillatim. καθ' pro κατὰ, Joh. 8. 9. Marc. 14. 19. quasi dicat, unus & deinde alius. οἱ καθ' ἕνα, *singuli*, Ephes. 5. 33. καθ' ἕνα πάντες, *idem* 1 Cor. 14. v. 31. Latini dicunt *omnes ad unum*; hoc est, nullo excepto. εἷς τις, unus *quidam* Mar. 14. 51. εἷς ἕκαστος, *unusquisque*, Luc. 4. 40. Eph. 4. 16. ubi εἷς more Latinorum redundat. εἷς τῶν δώδεκα, Marc. 14. v. 43. unus illorum duodecim, & ibid. v. 20. εἷς ἐκ τῶν δώδεκα, unus ex illis duodecim: quæ phrases sunt ἰσοδυναμοῦσαι. 1 Thess. 5. v. 11, οἰκοδομεῖτε εἷς τὸν ἕνα (pro ἀλλήλους) ædificate singuli singulos. Mat. 24. 40. ὁ εἷς παραλαμβάνεται, καὶ ὁ εἷς ἀφίεται. Luc. 18. v. 10. ὁ εἷς τελώνης, ὁ ἕτερος Φαρισαῖος, unus erat publicanus, alter Pharisæus. Luc. 14. 18. ἀπὸ μιᾶς, scil. φωνῆς sive ψυχῆς, uno consensu. Marc. 16. v. 2. τῇ μιᾷ σαββάτων, primo die hebdomadæ, sicut ibidem ille *Hebraismus* v. 9. explicatur, ubi Marcus scribit, τῇ πρώτῃ σαββάτου. Sic Johan. 20. 16. ἐν ἡμέρᾳ τῇ μιᾷ τῶν σαββάτων, die uno, h.e. die primo sabbatorum, id est, hebdomadæ, quem diem scriptura etiam vocat *dominicum*. Apoc. 1. v. 12. Confer Gen. 1. 5. καὶ ἐγένετο πρωΐ

ἡμέρα

ἡμέρα μία (h. e. πρώτη) & fuit manè dies primus. Joh. 21. 25. ἐὰν γράφηται καθ' ἕν, si scribatur singula. Actor. 28. v. 25. ῥῆμα ἕν, verbum hoc, seu hoc prophetæ dictum. Ponitur pro τις *aliquis*. Mar. 8. 19. εἷς γραμματεὺς, qui dam scriba, idem quod γραμματεύς τις. Marc. 9. v. 17. εἷς ἐκ τοῦ ὄχλου, quidam è turba. Luc. 5. 12. ἐν μιᾷ πόλεων, in quadam urbe. Pro μόνος *solus*. Marc. 2. 7. τίς δύναται ἀφιέναι ἁμαρτίας, εἰ μὴ εἷς ὁ Θεός; Quis potest remittere peccata, nisi solus Deus? ἑνότης ητος ἡ *unitas*. Ephes. 4. v. 3. 13. σπουδάζοντες τηρεῖν τὴν ἑνότητα τοῦ Πνεύματος, studentes conservare unitatem Spiritus. οὐδεὶς οὐδεμία οὐδὲν, *nullus a um*. Matth. 19. 16. Isa. 40. 17. πάντα τὰ ἔθνη ὡς οὐδέν εἰσι, omnes gentes velut nihil sunt. Actor. 25. 10. Ἰουδαίους οὐδὲν ἠδίκησα, Judæos non affeci injuriâ. Confer vulgatam versionem. οὐδὲν hîc ponitur pro οὐκ. Sic Demosth. Olynthiacâ primâ, καὶ μὰ Δί' οὐδὲν ἄπιστον ἴσως, & profectò non est incredibile fortassis, &c. in Genit. οὐδενὸς οὐδεμιᾶς, Deut. 16. 5. οὐθενός. Job. 26. 7 κρεμάζων γῆν ἐπὶ οὐδενός, suspendit terram super nihilum. *Divisè* legitur Matth. 27. ver. 14. καὶ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ πρὸς οὐδὲ ἓν ῥῆμα, & non respondit ei ad ullum verbum. Johan. 1. 3. χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἕν, absque eo factum est nihil. 2 Sam. 13. 30. οὐ κατελείφθη ἐξ αὐτῶν οὐδὲ εἷς, neque relictus est ex iis unus, seu nè unus quidem superstes mansit. Matth. 5. 13. εἰς οὐδὲν ἰσχύει ἔτι, ad nihil valet amplius. Sic μηδεὶς μηδεμία μηδὲν, *nullus a um*. Roman. 12. 17. in *Genit:* casu μηδενὸς μηδεμιᾶς μηδενός. Actor. 23. 14. μηδενὸς γεύσασθαι pro γεύσεσθαι) nihil gustaturos. *Dat.* μηδενὶ μηδεμιᾷ. Ro. 12. 17. μηδενὶ κακὸν ἀντὶ κακοῦ ἀποδιδόντες, nemini malum pro malo reddentes. *Accus.* μηδένα μηδεμίαν μηδέν. 2 Cor. 6. v. 3. μηδεμίαν διδόντες προσκοπήν, nullum dantes offendiculum. Licet verò εἷς careat plurali numero, composita tamen πληθυντικῶς efferri, didicimus à *Sophocle*, qui homines vilissimos vocat οὐδένας. οὐθεὶς οὐθεμία οὐθὲν, *nullus a um*. 1 Sam. 21. v. 1. οὐθεὶς compositum ex οὔτε εἷς, nullus a um. ubi ε abjicitur, & τ mutatur in θ propter sequentem vocalem aspiratam. 1 Cor. 13. v. 2. ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐθέν εἰμι, charitatem autem non habeam, nihil sum. ἐξουδενόω ῶ, *nihili facio, pro nihilo habeo, contemno*. cum Accus. (idem quod ἐκφαυλίζω, ἐξουθενέω ῶ.) Fut. ἐξουδενώσω εις ει. Psalm. 51. 18. τεταπεινωμένην ὁ Θεὸς οὐκ ἐξουδενώσει, & humiliatum cor Deus non contemnet. *aor.* 1. ἐξουδένωσα ας ε. Jud. 9. 38. 2 Sam. 6. 16. καὶ ἐξουδένωσεν αὐτὸν ἐν τῇ καρδίᾳ ἑαυτῆς, & vilipendit eum in corde suo. *præt. act.* ἐξουδένωκα ας ε. 1 Sam. 10. 19. σήμερον ἐξουδενώκατε (2. pl. præt.) τὸν Θεὸν, hodie sprevistis Deum vestrum. *præt. pass.* ἐξουδένωμαι σαι ται. Psal. 15. v. 4. ἐξουδένωται ἐνώπιον αὐτοῦ ὁ πονηρευόμενος, in cujus oculis contemptus est malitiosus *aor.* 1. *pass.* ἐξουδενώθην ης η, spretus fui. aor. 1. pass. subj. ἐξουδενωθῶ ῇς ῇ.

Marc.

Marc. 9. v. 12. ἵνα πολλὰ πάθῃ καὶ ἐξουδενωθῇ, ut multa patiatur, & pro nihilo habeatur. ἐξουδένωσις εως ἡ, contemptus. Psal. 119. v. 22. περίελε ἀπ' ἐμοῦ ὄνειδος καὶ ἐξουδένωσιν, devolve à me opprobrium & contemptum. ἐξουθενέω ῶ, *pro nihilo habeo, sperno, vilipendo.* cum Accusat. Roman. 14. 10. τί ἐξουθενεῖς τὸν ἀδελφόν σου; cur pro nihilo habes fratrem tuum? Roman. 14. 3. ὁ ἐσθίων, τὸν μὴ ἐσθίοντα μὴ ἐξουθενείτω (3. sing. præs. imperat.) qui cōmedit, nè pro nihilo habeto non comedentem. 1 Thess. 5. 19. προφητείας μὴ ἐξουθενεῖτε (2. pl. præs. imperat.) prophetias nè pro nihilo habete. *præs. pas.* ἐξουθενέομαι οῦμαι ἐόμενος οῦμενος ὁ. Luc. 18. v. 9. *Fut.* ἐξουθενήσω εις ει Proverb. 1: v. 7. σοφίαν καὶ παιδείαν ἀσεβεῖς ἐξουθενήσουσι, sapientiam & institutionem impii spernent. *præt. perf.* ἐξουθένηκα ας ε. 1 Samuel. 8. 7 οὐ σὲ ἐξουθενήκασιν, ἀλλ' ἐμέ, non enim te spreverunt, sed me. *præt. pass.* ἐξουθένημαι σαι ται. 1 Cor. 1. 28. τὰ ἐξουθενημένα (part. præt. pass.) ἐξελέξατο ὁ Θεός, spreta elegit Deus. 2 Cor. 10. 10. ὁ λόγος ἐξουθενημένος (part. præt. pass.) sermo est nihili. 1 Corinth. 6. ver. 4. τοὺς ἐξουθενημένους καθίζετε, vilissimos constituite arbitros. *a.* 1 *pass.* ἐξουθενήθην ης η, unde est part. a. 1. pass. ἐξουθενηθείς, contemptus, *reprobatus.* Act. 4. v. 11. *aor.* 1. *act.* ἐξουθένησα ας ε, sprevi Gal. 4. v. 14. οὐκ ἐξουθενήσατε (2 pl. a. 1. act. indic.) non pro nihilo habuistis. 1 Corinth. 16. 11. μή τις οὖν αὐτὸν ἐξουθενήσῃ (3. sing. a. 1. act. subj.) nè quis igitur eum pro nihilo habeat. Luc. 23. 11. ἐξουθενήσας (part. a. 1. act.) δὲ αὐτὸν Ἡρώδης, quum eum pro nihilo habuisset Herodes. ἐξουθένημα τος τό, contemptus. Psal. 22. v. 6. ἐξουθενητής οῦ ὁ, contemptor. ἐξουθενέω ῶ caret augmento, quia ου est δίφθογγος ἀμετάβλητος. οὐθείς οὐδός ὁ, idem quod οὐδείς, nullus. compositum est ex οὔτε & εἷς. Ab οὐδείς est Adverb. οὐδαμοῦ Pro 23. 5. 1 Reg. 2. 37. & οὐδαμῶς, & à μηδείς μηδαμῶς, Ezech. 4. v. 14. *nequaquam, neutiquam.* Matth. 2. ver. 6. καὶ σὺ Βηθλεὲμ οὐδαμῶς ἐλαχίστη εἶ, & Bethlehema nequaquam es minima.

Εἶτα Adverb. ordinis, (à עת tempus) *deinde* Marc. 4. 28. αὐτομάτη γὰρ ἡ γῆ καρποφορεῖ, πρῶτον χόρτον, εἶτα στάχυν, εἶτα πλήρη σῖτον, suâ sponte enim terra fructum fert, primò herbam (herbascentes segetes) deinde spicā, deinde plenum frumentum. 1 Cor. 15. v. 24. εἶτα τὸ τέλος, deinde erit finis. 1 Tim. 2. 15. εἶτα Εὔα, deinde Eva. *itanè, itáne vero,* Heb. 12. v. 9. ἔπειτα ex ἐπὶ & εἶτα adverb. ord. *deinde* 1 Corinth. 12. v. 28. ἔπειτα δυνάμεις, deinde virtutes. μετέπειτα adv. decompositum ex μετά, ἐπὶ & εἶτα *postea*, Heb. 12. 17. εἰς τὸ μετέπειτα in posterum. καθεῖς vox composita ex tribus, nempe ex καὶ, εἶτα, εἷς. Johan. 8. v. 9. εἷς καθ' εἷς ἐξήρχοντο, alius post alium exibant: ἰῶτα subscriptum solet quandoque excidere.

Ἐκ vel ἐξ, *ex, à, è,* Præpositio, regit Genitivum. ἐκ ponitur sequente

quente consonâ : ἐξ seq. vocali. Significat *causam efficientem*, Act. 9.v.39. εἰ ἐκ Θεοῦ ἐστι si à Deo est. Rom.11.35. ἐξ αὐτοῦ, καὶ δι' αὐτοῦ, καὶ εἰς αὐτὸν τὰ πάντα, ex eo, & per eum,& in (i.e. propter) eum sunt omnia. 1 Cor.11.12. τὰ δὲ πάντα ἐκ τοῦ Θεοῦ, omnia verò à Deo. Matth.1.20. ἐκ Πνεύματός ἐστιν ἁγίου, à Spiritu S. Heb.2.11. ἐξ ἑνὸς πάντες, ex uno omnes. Mat.1.5. ἐκ τῆς Ῥούθ, ex Rutha 2 Cor.3. v.5. ἡ ἱκανότης ἡμῶν ἐκ τοῦ Θεοῦ, quod idonei sumus, id ex Deo est. Rom.1.4. ἐξ ἀναστάσεως, *per* resurrectionem. 2 Johan.3.8. ἐκ τοῦ διαβόλου ἐστὶ, ex diabolo est. Sic Matth.5.v.37. ἐκ τοῦ πονηροῦ, ex maligno, hoc est, diabolo. *instrumentum*. Matth.21. ver.16. ἐκ στόματος νηπίων, ex ore infantum. Matth.27.7. ἐξ αὐτῶν ἠγόρασαν ἀγρὸν τοῦ κεραμέως, iis emerunt agrum figuli Roman 1.v.7. ὁ δίκαιος ἐκ πίστεως ζήσεται, justus ex fide vivet. Roman.10.ver.17. ἡ πίστις ἐξ ἀκοῆς, fides est ex auditu. Negat *instrum.* Roman.11. v.6. οὐκ ἐξ ἔργων. Significat *materiam*. Matth. 27. ver.29. πλέξαντες στέφανον ἐξ ἀκανθῶν, contexuerunt coronam ex spinis. 1 Corinth.11.v.12. ἡ γυνὴ ἐκ τοῦ ἀνδρὸς, mulier est ex viro. Rom. 9.v.21. ἐκ τοῦ αὐτοῦ φυράματος, ex eadem massa. Actor.15.v.14. λαβεῖν ἐξ ἐθνῶν λαὸν, ut sumeret ex gentibus populum. *Quasi* materiam. 2 Corinth. 4.v.6. ἐκ σκότους φῶς λάμψαι, ut è tenebris lux splendesceret. *Effectum.* Matth.12.v.33. ἐκ τοῦ καρποῦ γινώσκεται τὸ δένδρον, ex fructu agnoscitur arbor. Matth.12. ver.37. ἐκ τῶν λόγων σου δικαιωθήσῃ, ex sermonibus tuis justificaberis. *Subj. locum.* Matth.2. ver.15. ἐξ Αἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν Υἱόν μου, ex Ægypto vocavi Filium meum. Marc.9.v.7. ἦλθε φωνὴ ἐκ τῆς νεφέλης, λέγουσα, venit vox è nube, dicens. Actor. 27.30. φυγεῖν ἐκ πλοίου, fugere è navi. Actor.28.v.4. διασωθέντα ἐκ τῆς θαλάσσης, salvum seu conservatum è mari. Matth. 8. v.28. ἐκ τῶν μνημείων ἐξερχόμενοι, è monumentis seu sepulcris prodeuntes. Matth. 12.v.42. ἐκ περάτων τῆς γῆς, à finibus terræ. Matth.24.31. ἐκ τεσσάρων ἀνέμων, à quatuor ventis, Matth. 28.v.2. καταβὰς ἐξ οὐρανοῦ, postquam descendit è cœlo. Luc.1. 78. ἐξ ὕψους, ex alto, hoc est, è cœlo. Actor.23.34. ἐκ ποίας ἐπαρχίας ἐστὶ; è quanam jurisdictione est? Mar.10.40. καθίσαι ἐκ δεξιῶν, sedere à dextris, hoc est, proximum dignitatis locum obtinere *Adj. tempus.* Matth.10.20. ἐκ νεότητός μου, à juventute mea. Actor.4.48. ἐκ κοιλίας μητρὸς, ab utero matris. Actor.24.v.19. ἐκ πολλῶν ἐτῶν ὄντα σε, ex multis annis te esse. Johan.19.12. ἐκ τούτου (scil. χρόνου) ex eo tempore. *Adj. peccatum.* Rom.7.24. τίς με ῥύσεται ἐκ τοῦ σώματος τοῦ θανάτου τούτου; Quis me liberabit ex hoc corpore mortis? Roman.13.11. ἐξ ὕπνου ἡμᾶς ἐγερθῆναι, tempus est nos è somno expergisci. *Adj. afflictionem.* 2 Cor.1.ver.10. ὃς ἐκ τηλικούτου θανάτου ἐρρύσατο ἡμᾶς, qui ex tanta morte nos eripuit. *Adj. modum.* 2 Corinth. 2.ver.4. ἐκ πολλῆς θλίψεως καὶ συνοχῆς

πολλῆς θλίψεως καὶ συνοχῆς καρδίας ἔγραψα ὑμῖν, ex multa afflictione & anxietate cordis scripsi vobis. *Integrum.* Matth 25.5. ἐκ τοῦ ἐλαίου ex oleo. Marc.9.17. εἷς ἐκ τοῦ ὄχλου, unus è turba. 1 Cor.12.16. οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ σώματος, non sum è corpore. Apoc.7.5. ἐκ τῆς φυλῆς, è tribu. Matth.26.27. πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες, bibete ex eo omnes. 1 Cor.3. v.19. ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἐσθίουσι, ex sacro edunt. *Genus.* Joh.21.v.14. ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν, excitatus è mortuis. Luc.22.56. σὺ ἐξ αὐτῶν (μαθητῶν) εἶ, tu ex illis es, h.e. tu es discipulus ejus. Inservit *Adverbiorum* periphrasi. Marc.14.31. ἐκ περισσοῦ μᾶλλον, multò magis. Heb.7.12. ἐξ ἀνάγκης, *necessariò.* ἐξαυτῆς pro ἐξ αὐτῆς ὥρας Act.21.32. eodem momento. 2 Thess.2.7. ἕως ἐκ μέσου γένηται, donec è medio tollatur. Col.2.14. καὶ αὐτὸ ἦρκεν ἐκ μέσου, & istud sustulit è medio, h.e. *penitus.* ἐκ μέρους, 1 Cor.13.10. *aliquatenus.* Marc.14.27. Heb.9.28. ἐκ δευτέρου, secundâ vice, seu *secundùm.* Matth.26. v.44. ἐκ τρίτου *tertiùm.* 2 Cor.8. v.13. ἐξ ἰσότητος, pari conditione, hoc est, æqualiter, *pariter.* Joh 3.34. οὐκ ἐκ μέτρου δίδωσι, non ad mensuram dat, hoc est, non parcè admetitur. Ephes. 6. v.6. ἐκ ψυχῆς, ex animo, h.e. non simulatè. Rom.12.18. τὸ ἐξ ὑμῶν, quantum in nobis est. ἐκτὸς Adv. cum Genit. *extra, extrinsecus.* 1 Cor. 6.18. & 2 Cor. 12.2. ἐκτὸς τοῦ σώματος, extra corpus. *Exceptio,* 1 Cor. 14.v.5. ἐκτὸς εἰ μὴ διερμηνεύῃ, excepto, nisi interpretetur. *Casus* subauditur, Actor.26.v.22. οὐδὲν ἐκτὸς (τούτων) λέγων, ὧν τε οἱ προφῆται ἐλάλησαν μελλόντων γίνεσθαι καὶ Μωσῆς, nec quicquam dicens extra ea quæ prophetæ & Moses futura prædixerunt. 1 Cor. 15. 27. ἐκτὸς τοῦ ὑποτάξαντος αὐτῷ τὰ πάντα, excepto eo qui ei subjecit omnia. τὸ ἐκτὸς, scil. ὄν, quod extra, seu foris est. Matth.23.26. ἵνα γένηται καὶ τὸ ἐκτὸς αὐτῶν καθαρόν, ut id quoque quod extra est purum fiat. *Redundat.* 1 Corinth.15.2. ἐκτὸς εἰ μὴ, *nisi.* Idem pleonasmus occurrit in Lucian. ἐκτὸς εἰ μὴ τέφραν σιτεῖσθαι πεπιστεύκατε, nisi fortè cinere nos vesci crediderітis. Vide Thesaur. Stephani. παρεκτὸς idem quod ἐκτὸς, *extra, extrinsecus, excepto.* Matth. 5.32. παρεκτὸς λόγου πορνείας, extra rationem scortationis. Actor.26.29. παρεκτὸς τῶν δεσμῶν τούτων, exceptis istis vinculis. 2 Cor. 11.28. χωρὶς τῶν παρεκτὸς scil. γινομένων, absque iis quæ extrinsecus eveniunt. παρὲξ idem quod πλὴν *præterquam* cum Genit. Psalm. 18.32. τίς Θεὸς παρὲξ τοῦ Κυρίου; Quis Deus præter DOMINUM? ἔξω, *foris.* absolutè, Marc.3.32. οἱ ἀδελφοὶ ἔξω ζητοῦσί σε, fratres (cognati) tui foris quærunt te. Act. 5.23. ἔξω ἑστῶτας πρὸ τῶν θυρῶν, foris stantes ante januam. 1 Thess.4.12. πρὸς τοὺς ἔξω scil. ὄντας, erga extraneos. *foras.* Mat. 26. ver.75. ἐξελθὼν ἔξω ἔκλαυσε, egressus foras flevit amarè. Act. 9. v. 40. ἐκβαλὼν ἔξω πάντας, foras quatiens omnes. Johan 11. v.43. δεῦρο ἔξω, veni foras, l'om hebraus. ὁ ἔξω, scil. ὤν, *exterior*)(ὁ ἔσωθεν, scil. ὢν interior. 2 Cor. 4.v.16.

4. v.16. εἰ καὶ ὁ ἔξω ἡμῶν ἄνθρωπος διαφθείρεται, etsi externus homo corrumpitur, Actor.26. v.11. εἰς τὰς ἔξω (ὔσας) πόλεις, in exteras usque urbes. *extraneus*, 1 Cor. 5.12. τί δέ μοι τοὺς ἔξω κρίνειν; Quid enim meâ interest etiam de extraneis judicare? Cum *Genitivo*. Matth.21.v.17. Marc.11. 19. ἔξω τῆς πόλεως, extra civitatem. Luc.20.v.15. ἔξω ἀμπελῶνος, extra vineam. Actor.14. v. 19. ἔσυρον ἔξω τῆς πόλεως, traxerunt extra urbem. Ἔξωθεν *extra, extrinsecus, quod foris est* cum Genitivo. τὸ ἔξωθεν pars exterior. Matth.23.v.25. καθαρίζετε τὸ ἔξωθεν τοῦ ποτηρίου, purgatis exteriorem partem poculi. 1 Pet.3.v.3. ὧν ἔστω (κόσμος) οὐχ ὁ ἔξωθεν, quarum ornatus sit non externus ille. 1 Tim.3. v. 7. ἀπὸ τῶν ἔξωθεν, (ὄντων) ab extraneis. Marc.7.15. ἔξωθεν τοῦ ἀνθρώπου, extra hominem. *Foris*. Matth.23.27. ἔξωθεν μὲν φαίνονται ὡραῖοι, foris quidem apparent sepulcra illa speciosa, 2 Cor. 7.5. ἔξωθεν μάχαι, ἔσωθεν φόβοι, foris fuerunt pugnæ, intus metus. ἐξώτερος α ον, *exterior, extimus a um*, Mat.8.12. εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον, in tenebras extimas. Ponitur hic comparativus pro superlativo, quæ gradûs *enallage* in N.T. crebra est.

Ἕκαστος η ον, *unusquisque, singuli æ a.* Nomen adject. Legitur tantùm in singulari numero. (Etym. παρὰ τὸ ἑκὰς, ὁ μὴ πέλας, οἷον κεχωρισμένος, à procul, qui non est prope, utpote separatus, seorsim hic & ille) 1 Cor.3.8. ἕκαστος τὸν ἴδιον μισθὸν λήψεται, unusquisque suam accipiet mercedem. Gal.6.5. ἕκαστος τὸ ἴδιον φορτίον βαστάσει, suum quisq; onus feret. Rom.14.12. ἕκαστος ἡμῶν περὶ ἑαυτοῦ λόγον δώσει τῷ Θεῷ, unusquisque nostrûm de seipso rationem reddet Deo. Heb.3.13. καθ' ἑκάστην ἡμέραν, quotidie. Luc.6. v.44. ἕκαστον τὸ δένδρον, quævis arbor. cum *Genit. plurali*. Heb.11.21. ἕκαστον τῶν υἱῶν Ἰωσὴφ εὐλόγησε, singulis filiis Josephi benedixit. Construitur cum omnibus *personis*. Est nomen multitudinis, & potestate plurale, licet non terminatione. Actor. 2. 8. πῶς ἡμεῖς ἀκούομεν ἕκαστος; Quomodo nos audimus singuli? Johan.16.v.32. σκορπισθῆτε ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια, dispergemini unusquisque ad sua. Philip.2. v.4. μὴ τὰ ἑαυτῶν ἕκαστος σκοπεῖτε, nè sua quisque spectate. Apoc. 20. v.13. ἐκρίθησαν ἕκαστος, & judicati fuerunt singuli. Apoc.5.8. ἔχοντες ἕκαστος κιθάρας, habentes singuli citharas. Dicitur etiam εἷς ἕκαστος more *Latinorum*, Apoc.21. v.21. ubi εἷς redundat, nec non ἀνά. ἀνὰ εἷς ἕκαστος τῶν πυλώνων, singulæ portæ. Act.2. ver.6. ἤκουον εἷς ἕκαστος, audiebant singuli. Ephes.4.v.16. ἑνὸς ἑκάστου uniuscujusque. Colos.4.6. ἑνὶ ἑκάστῳ ἀποκρίνεσθαι, unicuique respondere. 1 Thess 2.11. ὡς ἕνα ἕκαστον ὑμῶν, quomodo unumquemque vestrûm. ἑκάστοτε adverb. *semper, ubivis, subinde*. 2 Pet. 1. v.13.

Ἑκατὸν g. o. *centum*, nomen ἄκλιτον pluralis numeri tantùm. Luc.16.v.6. ἑκατὸν βάτους ἐλαίου, centum batos olei, Johan.19.39.

ὡσεὶ λίτρας ἑκατὸν, libras ferme centum. Matth.18. v.12. ἑκατὸν πρόβατα, centum oves. ἑκατοστὸς ἡ ὁ centesimus. ἑκατοστεύω centuplico. Genes. 26. 12. ἑκατονταπλασίων ονος ὁ ἡ, καὶ ἑκατονταπλάσιον ονος τὸ, centuplus a um. *centuplex*, Matth.19. ver.29. ἑκατονταπλασίονα λήψεται, centuplicia accipiet. Non est nomen compositum, ut primâ fronte videri posset, sed πλάσιος est (ut ita loquar) ληκτικὸν, h. e. certa terminationis species. Sic in Latinis se habet terminatio *plex* in centuplex. διακόσιοι αι α, *ducenti æ a*, Actor 23. v.33. στρατιώτας διακοσίους (gen. m.) Milites ducentos. Actor.27. v.37. διακόσιαι (g.f.) ψυχαὶ ducentæ animæ, h.e. homines. Synecdoche Hebraica. Marc.6.v.37. διακοσίων δηναρίων (gen. n.) ducentis denariis. Sic τριακόσιοι trecenti, τετρακόσιοι quadringenti, πεντακόσιοι quingenti, ἑξακόσιοι *sexcenti*, &c. Apoc.13.18. & 14. 20.

Ἐκεῖ *ibi*, *illic*. Adv. loci. Matth. 2.13. ἴσθι ἐκεῖ ἕως ἂν εἴπω σοι, esto ibi usque dum dixero tibi. Luc. 17.v.21. ἰδοὺ ὧδε, ἢ ἰδοὺ ἐκεῖ, ecce hic, aut ecce illic. Tit.3.12. ἐκεῖ γὰρ κέκρικα παραχειμάσαι, illic decrevi hyemare. κἀκεῖ, ex καὶ & ἐκεῖ illic. Johan.2. v.22. Actor. 14. v.7. item & *illuc* Actor.17. 3. κἀκεῖ ἦλθον, & illuc venerunt. Jacob.2. v.2. σὺ στῆθι ἐκεῖ ἢ κάθου, tu sta illic, aut sede. *eò*, Matthæi 2. ver.22. ἐφοβήθη ἐκεῖ ἀπελθεῖν, metuit eò abire. Sic Luc. 12.17. συνάξω ἐκεῖ πάντα τὰ γεννήματά μου, congregabo eò (in horreum) omnes meos fructus. ἐκεῖθεν *illinc*. Luc.9. ver.4. ἐκεῖθεν ἐξέρχεσθε, illinc exite. κἀκεῖθεν & *illinc*, compositum ex καὶ, & ἐκεῖθεν. Actor.14.v.26. κἀκεῖθεν ἀπέπλευσαν, & illinc abnavigaverunt. Divisè καὶ ἐκεῖθεν & *illinc*, legitur Marc.1.34. ἐκεῖσε Adv. *illic*. Act.21.3. ἐκεῖσε γὰρ ἦν τὸ πλοῖον, illic enim navis erat.

Ἐκεῖνος εἰνη εἶνο, *ille illa illud*. Pronomen (Etym. παρὰ τὸ ... procul, τὸ γὰρ πόρρω δεῖξιν σημαίνει.) Joh.1.8. οὐκ ἦν ἐκεῖνος τὸ φῶς, non erat ille lux illa. Johan. 5.9. ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ in illa die. Marc.7.20. ἐκεῖνο κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον, illud polluit hominem. κἀκεῖνος, pro καὶ ἐκεῖνος, & *ille*. Luc.22.v.12. κἀκεῖνος ὑμῖν δείξει ἀνώγεον, & ille vobis ostendet cœnaculum. Joh.10.16. κἀκεῖνά με δεῖ ἀγαγεῖν, & illa me oportet adducere. Johan.16.13. ὅταν δὲ ἔλθῃ ἐκεῖνος, quum autem venerit ille. ἐκεῖνος pro ἐκεῖνο, scil. πνεῦμα. Anomalia generis, ubi potiùs ad rem, quam ad vocem fit relatio. Sic Homerus dixit, φίλε τέκνον, chare fili, pro φίλον τέκνον. Sic Johan. v.14. ἐκεῖνος (scil. Πνεῦμα ἅγιον) ἐμὲ δοξάσει, ille me glorificabit. ἐπέκεινα Adv. *trans* cum Genit. (ἐπιπέδε... *cis*, *citra* Actor. 7. v.43 μετοικιῶ ὑμᾶς ἐπέκεινα Βαβυλῶνος, transferam vos ultra Babylonem. ὑπερέκεινα *idem*, 2 Cor.10.16. εἰς τὰ ὑπερέκεινα ὑμῶν εὐαγγελίσασθαι, ut in iis quæ ultra vos sunt (regionibus) evangelizem. h. e. Evangelium doceam, seu annuntiem salutarem & omni consolatione refe-

tissi-

tiſſimam doctrinam de JESU CHRISTO.

Ἑκών όντος ὁ, ἑκοῦσα της ἡ, *voluntarius a um*, (ab εἴκω cedo, nō repugno.) 1 Cor. 9. 17. εἰ ἑκὼν τοῦτο πράσσω, μισθὸν ἔχω, ſi volens hoc facio, mercedem habeo. Rom. 8. 20. ἡ κτίσις ὑπετάγη οὐχ ἑκοῦσα, mundus conditus (vanitati) ſubjectus eſt non ſponte. ubi κατὰ μεταφορὰν ὑπερβολικὴν tribuitur creaturis etiam inanimatis. ἑκοντὶ, *ultro, ſponte*. Adv. poëticè ἕκητι. Θεοῦ μεγάλοιο ἕκητι, Deo volente. ἑκούσιος ου ὁ ἡ *ſpontaneus a um*. Philem. v. 14. κατὰ ἑκούσιον (g. n.) ſponte. ἑκουσίως adv. *ultro, ſponte*. Heb. 10. 26.) (ἀναγκαστῶς 1 Pet. 5. 2. coactè. Levit. 7. 6. εὐχὴ ἑκούσιος, votum ſpontaneum. Pſal. 68. 10. βροχὴν ἑκούσιον, pluviam liberaliſſimam. ἀέκων, craſi, ἄκων οντος ὁ, quod eſt in proſa uſitatum, *invitus*. ἰλιάδι α. ἀέκοντος ἐμεῖο, me invito. ἀέκων compoſ. ex α privat. & ἑκὼν όντος ὁ. Job. 14. 17. εἴ τι ἄκων παρέβην. ἀκούσιος ου ὁ ἡ, *involuntarius a um*. Num. 14. 23. Sic κατὰ τὸ ἀκούσιον per imprudētiam. ἀκουσίως Adv. *non ſponte*. Num. 15. v. 27. ὃς ἐὰν ποιήσῃ ἀκουσίως, qui non ſponte, ſeu datâ operâ fecerit. ἀκουσιάζω involuntariè ago. Num. 15. 26.

Ἐλαία ας ἡ, *olea* arbor (Etym. παρὰ τὸ λεῖον τὸ λεαίνειν τὸ σῶμα, levis, glat, quod leviget corpus.) Rom. 11. 17. πόντος τῆς ἐλαίας, pinguedinis oleæ particeps. Rom. 11. 24. ἐγκεντρισθήσονται τῇ ἐλαίᾳ, inſerentur oleæ. Apoc. 11. v. 4. αἱ δύο ἐλαῖαι, duæ oleæ. Matth. 21. 1. πρὸς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν, ad montem olearum. Johan. 8. 1. εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν. Luc. 19. ver. 29. πρὸς τὸ ὄρος τὸ καλούμενον ἐλαιῶν, ad montem, qui vocatur olearum. Matth. 24. ver. 3. ἐπὶ τοῦ ὄρους τῶν ἐλαιῶν, in monte olearum. ἔλαιον ου τὸ, *oleum* fructus. Matth. 25. verſ. 3. οὐκ ἔλαβον μεθ' ἑαυτῶν ἔλαιον, non acceperant ſecum oleum. ibid. v. 8. δότε ἡμῖν ἐκ τοῦ ἐλαίου ὑμῶν, date nobis ex oleo veſtro. Marc. 6. v. 13. ἤλειφον ἐλαίῳ πολλοὺς ἀρρώστους, ungebant oleo multos ægrotos. Heb 1. v. 9. ἔχρισέ σε ἔλαιον (accuſ. caſus) unxit te oleo. Luc. 10. 34. ἐπιχέων ἔλαιον καὶ οἶνον, ſcil. τοῖς τραύμασι, infundens oleum & vinum vulneribus. Apoc. 6. ver. 6. τὸ ἔλαιον μὴ ἀδικήσῃς, oleum nè læſeris. ἐλαιὼν ῶνος ὁ, *olivetum*. Act. 1. 12. καλλιέλαιος ου ἡ, *vera & frugifera olea*. Roman. 11. 24. κάλλος εος τὸ, pulchritudo (ut hæc obiter addam) eſt ab Heb. כָּלַל perfecit. unde כַּלָּה kalla *ſponſa*, q. d. perfectè ornata.

Ἐλαχὺς (Etym. παρὰ τὸ ἔλω, τὸ ἀφαιρῶ ab auferēdo) pro quo in poſitivo uſitatum eſt μικρὸς *parvus*, exiguus. Hinc eſt *comparativus* ἐλάσσων, & Atticè ἐλάττων ονος ὁ ἡ *minor*. Rom. 9. v. 12. ὁ μείζων δουλεύσει τῷ ἐλάσσονι, major ſerviet minori. *deterior*, Johan. 2. 10. τὸν ἐλάσσω, minùs bonum. Eſt verò ἐλάσσω, hic accuſ. ſing. ſcil. pro ἐλάσσονα. Dicimus ἐλάσσονα, & craſi ἐλάσσω, ubi eſt ſyncope & craſis: inter quæ uſitata ſunt ἐλάσσονα & ἐλάσσω, non verò ἐλάσσοα for-

mationis causâ sic dictum. *Superlativus* ἐλάχιστος η ον, *minimus a um.* Matth. 5. v. 19. ἐλάχιστος κληθήσεται, minimus vocabitur. 1 Cor. 15. v. 9. ἐγὼ γάρ εἰμι ὁ ἐλάχιστος τῶν ἀποστόλων, ego sum apostolorum minimus. Mat. 2. v. 6. οὐδαμῶς ἐλαχίστη εἶ, nequaquam minima es. Luc. 12. v. 26. οὔτε ἐλάχιστον δύνασθε, ne rem quidem minimam potestis, scil. præstare. 1 Corinth. 4. v. 3. ἐμοὶ δὲ εἰς ἐλάχιστόν ἐστι, mihi verò pro minimo est, h.e. ego pro minimo duco. Jacob. 3. v. 4. πηδάλιον ἐλάχιστον, gubernaculum minimum. ab ἐλάχιστος formatur novus comparativus ἐλαχιστότερος, *minimo minor.* Tam fœcunda est lingua Græca. Ephes. 3. ver. 8. ἐμοὶ τῷ ἐλαχιστοτέρῳ πάντων τῶν ἁγίων, mihi longè minimo omnium sanctorum. ἐλαττόω ῶ, *minuo.* Fut. ώσω. *Præt.* ἠλάττωκα. *aor. 1 act.* ἠλάττωσα ας ε. Heb. 2. v. 7. ἠλάττωσας (2. sing. aor. 1. act. indic.) αὐτὸν βραχύ τι, fecisti eum parumper inferiorem. ἐλαττόομαι οῦμαι, *minuor, decresco,* Joh. 3. v. 30. ἐκεῖνον δεῖ αὐξάνειν, ἐμὲ δὲ ἐλαττοῦσθαι, illum oportet crescere, me verò minui. ἐλαττονέω ῶ, *minus habeo.* F. σω. Præt. ἠλαττόνηκα. *aorist. 1. act.* ἠλαττόνησα ας ε. 2 Cor. 8. v. 15. ὁ τὸ ὀλίγον (συναγαγὼν) οὐκ ἠλαττόνησε, qui paululum (collegit) minus non habuit.

Ἐλαφρὸς ὰ ὸν, *levis e.* (q.d. ἐλαφρὸς ab ἔλαφος ου ὁ ἡ, cervus a um.) Matth. 11. 30. φορτίον μου ἐλαφρόν ἐστι, onus meum leve est. 2 Corin 4. v. 17. τὸ ἐλαφρὸν τῆς θλίψεως ἡμῶν, levitas afflictionis nostræ. ubi τὸ ἐλαφρὸν ponitur pro ἐλαφρία ας ἡ, levitas, 2 Cor. 1. v. 17. μήτι ἄρα τῇ ἐλαφρίᾳ ἐχρησάμην; Num in aliqua re levitate sum usus? ὀδυσ. ε. 240. πλώειν ἐλαφρῶς, celeriter navigare.

Ἐλαύνω, *agito.* Marc. 6. 48. ἐν τῷ ἐλαύνειν, in agitando, h.e. in agitandis remis, seu dum remigando provehebantur. *F.* ἐλάσω (ab ἐλάω) (ex Hebr. אֶל ad) Exod. 25. v. 12. *præt. act.* ἤλακα, & Atticè ἐλήλακα. Johan 6. 19. ἐληλακότες (part. præt. act.) οὖν ὡς σταδίους εἰκοσιπέντε, provecti itaque fermè stadia viginti quinque. *aor* 1. *act.* ἤλασα ας ε. *Præs. pass.* ἐλαύνομαι, *agitor.* 2 Pet. 2. v. 17. νεφέλαι ὑπὸ λαίλαπος ἐλαυνόμεναι, nebulæ à turbine agitatæ. Jacob. 3. v. 4. τὰ πλοῖα ὑπὸ ἀνέμων ἐλαυνόμενα, naves à ventis agitatæ. *imperf. pass.* ἠλαυνόμην ου ετο, agitabar. Luc. 8. 29. ἠλαύνετο ὑπὸ τοῦ δαίμονος εἰς τὰς ἐρήμους, agitabatur à dæmone in deserta. Isa. 33. 21. πλοῖον ἐλαῦνον (part. præs. act. gen. n.) navigium impellens, pro ἐλαυνόμενον, remis impulsum. *præt. pass.* ἤλαμαι, Atticè ἐλήλαμαι. ἀπελαύνω (compositum ex ἀπὸ & ἐλαύνω) *abigo.* *Futur,* ἀπελάσω. *Præt.* ἀπήλακα, Atticè ἀπελήλακα. *a. 1. act.* ἀπήλασα ας ε. Actor. 18. v. 16. καὶ ἀπήλασεν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ βήματος, & abegit eos à tribunali. συνελαύνω *compellere, cogo.* *Fut.* συνελάσω. *a. 1. act.* συνήλασα ας ε. Actor. 7. v. 26. συνήλασεν αὐτοὺς εἰς εἰρήνην, coëgit eos ad pacem. ἐλάττων ...

bies etis. Genes. 21. 15. ἔῤῥιψε τὸ παιδίον ὑποκάτω ἐλάτης, abjecit (Hagar) puerulum sub abietem. Sic dicta παρὰ τὸ ἐληλακέναι, ὅ ἐστιν εἰς ὕψος ἀναβεβλάσθαι, unde ὀδυσσ. ε. ἐλάτη dicitur οὐρανομήκης, abies cœlum sua proceritate tangens.

Ἐλέγχω, *arguo, reprehendo, refello, refuto, disputando vinco, convinco.* (Etymologus παρὰ τὸ ἕλην ἔχειν, splendorem habere, illuminari) Apoc.3. 19. ὅσους ἐὰν φιλῶ, ἐλέγχω, quoscunque amo, arguo, hoc est, reprehendo. Sequitur καὶ παιδεύω, & castigo. scil. Deus nos castigando tacitè redarguit, nobiscum expostulat. nobisq; peccata nostra exprobrat. Joh.8.46. τίς ἐξ ὑμῶν ἐλέγχει με περὶ ἁμαρτίας; quis ex vobis arguit me (h.e. arguere potest) de peccato? 1 Tim. 5. v.20. τοὺς ἁμαρτάνοντας ἐνώπιον πάντων ἔλεγχε (præs. act. imper.) ἁμαρτάνοντας, pro ἡμαρτηκότας, eos qui peccârunt, in conspectu omnium argue, h.e. reprehende. Tit. 1. v. 13. ἔλεγχε αὐτοὺς ἀποτόμως, redarguito eos præcisè, h e. severiter, sine ullis ambagibus. Tit. 1. v. 9. ἵνα δυνατὸς ᾖ τοὺς ἀντιλέγοντας ἐλέγχειν, (præs. act. infin.) ut possit contradicentes convincere. *Fut.* ἐλέγξω. Johan. 16. v. 8. ἐλέγξει τὸν κόσμον περὶ ἁμαρτίας, arguet mundum de peccato. Jerem. 2. v. 19. ἡ κακία σου ἐλέγξει σε, malitia tua te redarguet. *præt. act.* ἤλεγχα ας ε. *a.* 1. *act.* ἤλεγξα ας ε. Genes. 21. 25. καὶ ἤλεγξεν Ἀβραὰμ τὸν Ἀβιμέλεχ, & reprehendit Abrahamus Abimelechum, expostulavit cum eo. Job. 5. v. 17. μακάριος ἄνθρωπος, ὃν ἤλεγξεν ὁ Κύριος, beatus homo, quem arguit Deus. Matth. 18. 15. ἔλεγξον (a.1.act. imper.) αὐτὸν, reprehende eum. 2 Tim. 4. v. 2. ἔλεγξον, ἐπιτίμησον, argue, objurga, increpa. Psal. 6. v. 1. Κύριε, μὴ τῷ θυμῷ σου ἐλέγξῃς (2. sing. a. 1 act. subj.) με, Domine, nè in ira tua reprehendas me. *præs. pass.* ἐλέγχομαι reprehendor, arguor, convincor. 1 Corin. 14. v. 24. ἐλέγχεται ὑπὸ πάντων, arguitur ab omnibus. Luc. 3. ver. 19. ἐλεγχόμενος ὑπ᾽ αὐτοῦ περὶ Ἡρωδιάδος, quum argueretur ab eo de Herodiade. Johan. 8. 9. ὑπὸ τῆς συνειδήσεως ἐλεγχόμενοι, qui à conscientia redarguebantur. Jacob. 2. v. 9. ὑπὸ τοῦ νόμου ἐλεγχόμενοι, à lege redarguimini. Ephes. 5. 13. τὰ δὲ πάντα ἐλεγχόμενα ὑπὸ τοῦ φωτὸς, φανεροῦται, omnia verò illa (peccata) dum arguuntur à luce (verbi divini) manifesta fiunt (ipsi peccatori.) *præt. pass.* ἤλεγμαι ξαι κται. *aor.* 1. *pass.* ἠλέγχθην ης η. Joh. 3. 20. ἵνα μὴ ἐλεγχθῇ (3. sing. a. 1. pass. subj.) τὰ ἔργα αὐτοῦ, nè arguantur opera ejus. ἐλεγμὸς οῦ ὁ correptio. Levit. 19. v. 17. ἐλεγμῷ ἐλέγξεις τὸν πλησίον σου, corripiendo (h.e. liberè) corripe proximum tuum, h. e. nè dissimula, nè connive in ejus peccatis. ἔλεγξις εως ἡ, *redargutio.* 2 Pet. 2. ver. 16. ἐλεγκτὸς οῦ ὁ, reprehensione dignus. ἐλεγκτικὸς οῦ ὁ, qui argumentis convincere potest. ἔλεγχος οῦ ὁ, *increpatio, index,* derivatur à præt. ἤλεγχα. 2 Tim. 3. v. 16. πρὸς ἔλεγχον, ad redargutionem. Prov. 12. v. 1. ὁ μισῶν τοὺς

ἐλέγχους, ἄφρων, qui odit reprehensionem, amens est. ἀπελέγχω refuto. Fut. ἀπελέγξω. Præt. ἀπήλεγχα. a. 1. ἀπήλεγξα. præt. pass. ἀπήλεγμαι, unde est ἀπελεγμὸς ὁ increpatio, exprobratio. Actor. 19 v. 27. εἰς ἀπελεγμὸν ἐλθεῖν, ad verbum, in increpationem abire, h. e. nè nobis probrosum evadat. διακατελέγχομαι verb. med. magis ac magis redarguo. Verbum decompositum ex διὰ & κατελέγχω, redarguo, convinco. διὰ hîc auget significationem, sicut apud Latinos per. Act. 18. 28. τοῖς Ἰουδαίοις διακατηλέγχετο (3. sing. imperf. med.) δημοσίᾳ, Judæos magis ac magis convincebat publicè, seu Judæis convictis demonstrabat. διακατελέγχεσθαι cum evictione demonstrare. διελέγχομαι reus peragor. Mich. 2. 6. καὶ μετὰ Ἰσραὴλ διελεγχθήσεται, (3. sing. fut. 1. pass.) ἐξελέγχω redarguo, refello. Fut. ἐξελέγξω. aorist. 1. act. ἐξήλεγξα ας ε. Judæ v. 15 ἦλθε Κύριος ἐν μυριάσιν ἁγίοις αὐτοῦ, ποιῆσαι κρίσιν κατὰ πάντων, καὶ ἐξελέγξαι (aor. 1. act. infinit.) πάντας τοὺς ἀσεβεῖς, venit DOMINUS cum sanctis millibus suis, ut ferat judicium adversus omnes, & redarguat omnes impios.

Ἔλεος ους τὸ, & ἔλεος ου ὁ misericordia. (à Chald. אֲלָא lamentari) Luc. 1. 50. τὸ ἔλεος αὐτοῦ εἰς γενεὰς γενεῶν, misericordia ejus in omnes generationes, in generationes generationū. Hebraismus Ephes. 2. 4. ὁ Θεὸς πλούσιος ὢν ἐν ἐλέει, Deus qui dives est misericordiâ. Matth. 9. 13. ἔλεον θέλω καὶ οὐ θυσίαν, misericordiam volo & non sacrificium. Hos. 6. v. 6. ἔλεος θέλω. Hinc ἐλεέω, misereor, cum Accus. Roman. 9. v. 18. ὃν θέλει, ἐλεεῖ, cujus vult, miseretur. Judæ v. 22. οὓς μὲν ἐλεεῖτε (2. pl. præs. act. indic.) alios quidem commiseramini. Rom. 12. 8. ὁ ἐλεῶν (part. præs. act.) ἐν ἱλαρότητι, qui miseretur, cum hilaritate. Roman. 11. v. 16. οὐδὲ τοῦ τρέχοντος, ἀλλὰ τοῦ ἐλεοῦντος Θεοῦ, non verò est currentis, sed Dei miserentis. Fut. ἐλεήσω. Rom. 9. v. 15. ἐλεήσω (fut. 1 act.) ὃν ἂν ἐλεῶ, miserebor cujus misertus fuero. ἐλεῶ pro ἐλεήσω (1. sing. a. 1. act. subj.) aorist. 1. act. ἠλέησα ας ε, misertus sum. Matth. 18. 33. οὐκ ἔδει καὶ σὲ ἐλεῆσαι (aor. 1. act. infinit.) τὸν σύνδουλόν σου, ὡς καὶ ἐγώ σε ἠλέησα; (1. sing. a. 1. act. indic.) Nonne oportuit & te misereri conservi tui, ut & ego tui misertus sum? Phil. 2. 27. ὁ Θεὸς αὐτὸν ἠλέησεν (3. sing a. 1. act. ind.) Deus misertus est ejus. Matth. 20. v. 30. ἐλέησον (a. 1. act. imperat.) ἡμᾶς Κύριε, miserere nostri DOMINE. Roman. 11. 32. ἵνα τοὺς πάντας ἐλεήσῃ, (3. sing. a. 1. act. subj.) ut omnium illorum misereretur. Præs. pass. ἐλεέομαι οῦμαι, misericordiam consequor. præt. pass. ἠλέημαι σαι ται. 1 Corinth. 7. 25. ὡς ἠλεημένος (part. præt. pass.) ὑπὸ Κυρίου, ut misericordiam consecutus è DOMINO. aorist. 1. pass. ἠλεήθην ης η. 1 Tim. 1. v. 13. ἀλλ' ἠλεήθην, sed misericordiam fui consecutus. 2 Cor. 4. 1. καθὼς ἠλεήθημεν (1. pl. a. 1. pass. indic.) prout miseri-

cordiâ donati ſumus. Rom.11. 30. νῦν δὲ ἠλεήθητε (2.pl.a.1.paſſ. indic.) nunc verò miſericordiam eſtis conſecuti. 1 Pet.2. v.10 οἱ οὐκ ἠλεημένοι, νῦν δὲ ἐλεηθέντες (part.aor.1.paſſ. plur.num.) non conſecuti miſericordiam, nunc eſtis miſericordiâ donati. *fut.* 1. *paſſ.* ἐλεηθήσομαι ῇ εται, miſericordiam conſequar. Matth.5.7. ἐλεεινὸς ἡ ὸν, *miſer a um.* Apocal. 3.ver.17. σὺ εἶ ταλαίπωρος καὶ ἐλεεινός, tu es pauper & miſer. in *comparat.* ἐλεεινότερος, in *ſuperl.* ἐλεεινότατος. 1 Corinth. 15.19. ἐλεεινότεροι πάντων ἀνθρώπων ἐσμέν, miſerrimi omnium hominum ſumus. Ponitur hic comparativus pro ſuperlativo, *enallage gradus.* à præt. paſſ. ἠλέημαι, miſericordiâ fui donatus, derivatur ἐλεήμων ονος ὁ ἡ, *miſericors.* idem quod οἰκτίρμων ονος ὁ ἡ. Heb.2. v.17. ἵνα ἐλεήμων γένηται, ut miſericors eſſet. Matth.5. v.7. μακάριοι οἱ ἐλεήμονες, ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθήσονται, beati miſericordes, quoniam & ipſi miſericordiam conſequentur. ἀνελεήμων ονος ὁ ἡ, *immiſericors.* Roman.1.ver.31. ἐλεημοσύνη ης ἡ, *miſericordia.* Accipitur in N. Teſt. pro dono, quod erogatur in pauperem, per metonymiam cauſæ impellentis. Miſericordia enim, quam alter alteri debet, nos impellit ad aliis benefaciendum. Luc.11. v.41. δότε ἐλεημοσύνην, date eleemoſynam. διδόναι, ποιεῖν ἐλεημοσύνην τινὶ, alicui præſtare eleemoſynam, erogare in aliquem eleemoſynam. Actor.10.2. αἰτεῖν ἐλεημοσύνην. Act.3.2. petere ſtipem. Sirach.3. v.13. ἐλεημοσύνη οὐκ ἐπιλησθήσεται, eleemoſyna non tradetur oblivioni. DEUS nempe centuplum refundet. Hinc ait Servator. Mat.6.20. θησαυρίζετε ὑμῖν θησαυροὺς ἐν οὐρανῷ, recondite vobis theſauros in cœlo. Scilicet, omnia bona terrena pereunt, præterquam illa, quæ pauperibus dederimus, prout rectè poëta cecinit.

Quas aliis dederis, ſolus habebis opes.

Et Sirach.40.v.19. ἐλεημοσύνη εἰς τὸν αἰῶνα διαμένει, eleemoſyna in æternum permanet.

Ἐλεύθερος ου ὁ, *liber*, cui opponitur δοῦλος ου ὁ, ſervus. Coloſ.3. v.11. δοῦλος καὶ ἐλεύθερος, ſervus & liber. 1 Corin.12. 13. εἴτε δοῦλοι, εἴτε ἐλεύθεροι, ſive ſervi, ſive liberi. ἐλευθέρα ας ἡ, *libera.* Galat.4.v 26. υἱὸς τῆς ἐλευθέρας, filius liberæ. Eccleſ.10. v.17 μακαρία ἡ γῆ, ἧς ὁ βασιλεὺς υἱὸς ἐλευθέρων, beata eſt illa regio, cujus rex eſt natus liberis. *Adjective etiam capitur* ἐλεύθερος α ον, liber a um, & conſtruitur cum genit. ἐλεύθερος φόβου, liber metu item ſeq. præp. ἀπὸ. Rom.7.3. ἐλευθέρα ἐστὶν ἀπὸ τοῦ νόμου, libera eſt à lege illa. Et ſeq. præpoſ. ἐκ 1 Corinth.9.19. ἐλεύθερος ὢν ἐκ πάντων, liber ab omnibus. ἐλευθέριος ου ὁ ἡ, *liberalis*, *libero homine dignus.* Patriarch ἐλευθέριοι διατριβαὶ, ſtudia liberalia.)(δουλοπρεπής, ſervilis. ἐλευθερία ας ἡ, *libertas.* 2 Corinth. 3. ver.17. οὗ δὲ τὸ Πνεῦμα, ἐκεῖ ἐλευθερία, ubi eſt SPIRITUS DOMINI, ibi libertas eſt. Gal. 5. ver.1. τῇ ἐλευθερίᾳ στήκετε, in libertate

libertate perstate. ἐλευθερόω ῶ, *libero, in libertatem vindico.* Fut. ἐλευθερώσω Præter. ἠλευθέρωκα. Johan.8.v.32. ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς, veritas vos in libertatem vindicabit. *aorist.* 1. *act.* ἠλευθέρωσα ας ε. Galat.5.2. ὁ Χριστὸς ἡμᾶς ἠλευθέρωσε, CHRISTUS nos liberavit. Roman.8. v.2. ἠλευθέρωσέ με ἀπὸ τοῦ νόμου, liberavit me à lege peccati. Johan.8. ver.36. ἐὰν οὖν ὁ Υἱὸς ὑμᾶς ἐλευθερώσῃ (3.sing.a.1. act.subj.) si igitur Filius vos liberaverit. præs.pass. ἐλευθερόομαι οῦμαι. *præt. pass.* ἠλευθέρωμαι σαι ται. *aorist.* 1. *pass.* ἠλευθερώθην ης η, liberatus fui. Roman.6. ver.22. νυνὶ δὲ ἐλευθερωθέντες (part.aorist.1. pass.) ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας, nunc verò liberati à peccato. *F.1.pass.* ἐλευθερωθήσομαι ῃ εται, liberabor. Rom.8.v.21. ἀπελεύθερος ου ὁ, *libertus*, h.e. non liber natus, sed libertate donatus. 1 Corin.7. 22. ἀπελευθερόω ῶ, *libero.* Levit.19.20.

Ἐλέφας αντος ὁ, *elephas, elephantus.* Ezech.27.v.6. item *ebur*, dens elephantis. *ebur*, q.d. à barro: barrus enim etiam elephantem significat. ἐλεφάντινος η ον *elephantinus a um.* Apoc.18. v.12. καὶ πᾶν σκεῦος ἐλεφάντινον, & omne vas eburneum. 1 Reg.10. v.18. ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς θρόνον ἐλεφάντινον, fecit rex solium eburneum. Amos 6.ver.4. καθεύδοντες ἐπὶ κλινῶν ἐλεφαντίνων, dormientes in lectis eburneis. Ezech 27.v.15. ὀδόντες ἐλεφάντινοι, dentes elephantini. Adjectiva in *inus* à Græcis videntur habere penultimam brevem, ut elephantinus, adamantinus, coccinus. à Latinis contrà, ut equinus, vespertinus. Excipe serotinus.

Ἐλίττω, vide supra in εἱλίω.

Ἕλκω, *traho*, Jacob.2.6. καὶ αὐτοὶ ἕλκουσιν ὑμᾶς εἰς κριτήρια, & (fœneratores) trahunt vos ad tribunalia. *imperf.* εἷλκον ες ε, trahebam. Actor.21. v.30. εἷλκον ἔξω τοῦ ἱεροῦ, trahebant (Paulum) extra templum. *Fut.* ἕλξω. ἑλκύω idem quod ἕλκω *traho. Futur.* ἑλκύσω. Johan.12. v.32. πάντας ἑλκύσω πρὸς ἐμαυτόν, omnes traham ad me. *aor.1. act.* εἵλκυσα ας ε. Johan.21. ver. 11. εἵλκυσε τὸ δίκτυον ἐπὶ τῆς γῆς, traxit rere in terram. Johan.6. ver.44. ἐὰν μὴ ὁ Πατὴρ ἑλκύσῃ (3 sing.aor.1. act.subj.) αὐτόν, nisi PATER traxerit eum. Johan. 21.v.6. οὐκ ἔτι αὐτὸ ἑλκύσαι (aor. 1. act. infinit.) ἴσχυσαν, nec amplius illud trahere potuerunt. ἀφέλκω abstraho)(ἐφέλκω attraho. ἐφελκύω idem. ἐφελκυσθεὶς attractus. Epist.Jerem.ver.37. ἐξέλκω extraho. Proverb.30. v.33. ἐξέλκομαι *abstrahor.* Jacob.1.v.14. ὑπὸ τῆς ἰδίας ἐπιθυμίας ἐξελκόμενος καὶ δελεαζόμενος, dum à propria cupiditate abstrahitur & inescatur. ἕλκος εος τό, *ulcus*, dictum παρὰ τὸ ἕλκειν, à trahendo, quòd vitiosos attrahat humores. Apoc.16. 2. καὶ ἐγένετο ἕλκος κακόν, factúmque est ulcus malum. Luc.16. v.21. ἀπέλειχον τὰ ἕλκη (contractè pro ἕλκεα) αὐτοῦ, & lingebant ulcera ejus. ἑλκόω ῶ, exulcero. ἑλκόομαι οῦμαι exulceror. præt. pass. ἥλκωμαι

ται· unde *participium præteriti passivi* ἡλκωμένος ἡ ον *exulceratus a um*, seu *ulcerosus a um*. Luc.16. ver.20.

Ἕλλην ηνος ὁ *Græcus*, propriè quem Hebræi יוני *javani* vocant, à יון *Javan* eorum auctore, de quo Gen.10.2. confer Dan.8.21. & Joel 3. v.6. Deinde opponitur non Judæo, q.d. *non Judæus, incircumcisus* qualiscunque sit, sive Latinus, sive Ægyptius, sive Teuto, Rom. 2. 9. Tertiò opponitur Christiano, & idem est quod *Ethnicus*, seu homo ab Ecclesia alienus, quales Paulus 1 Cor.5.v.12. vocat τοὺς ἔξω, scilicet ὄντας. extraneus. Rom.2.9. ἕλληνες ων οἱ, *Gentes*. Actor. 20. v.21. Quartò, idem valet quod προσήλυτος ου ὁ ἡ, quasi dicat, *accessorius*, de qua voce vide infrà προσέρχομαι in Themate ἔρχομαι. Joh.12. v.20. ἑλληνιστὴς οῦ ὁ in Judæorum gentem per circumcisionem ascitus, alio nomine προσήλυτος *proselytus*. *Græcanicus*, qui Vetus Testamentum Græcè legebat. Act.6.1. ἑλληνὶς ίδος ἡ *gentilis, Græca*. Marc.7. v.26. γυνὴ ἑλληνὶς, Συροφοίνισσα τῷ γένει, mulier Græca, Syrophœnissa gente. Act.17.12. ἑλληνιστὶ *Adv*. Græcè. Act.21.37. ἑλληνιστὶ γινώσκεις; scisne Græcè? ἑλληνικὸς ἡ ὸν *Græcus a um*. Apoc. 9.11 ἑλληνικὰ γράμματα. Græcæ literæ. Luc.23.38. ἑλλὰς άδος ἡ *Græcia*. Act 20 2. ἦλθον εἰς ἑλλάδα, venerunt in Græciam. ἑλληνίζω, cum Græcis facio, Græcos imitor, Græcè loquor ἑλληνίζων τῇ φωνῇ, voce tantùm Græcus. ἑλληνιστὴς οῦ ὁ, qui Græcè loquitur, item qui Vetus Testamentum Græcè legebat. Actor.9.29. συνεζήτει πρὸς τοὺς ἑλληνιστὰς, disceptabat adversus Græcos. Plura vide infrà, ubi Etyma nominum propriorum excutiuntur.

Ἐλπὶς ίδος ἡ *spes*. Rom.5.5. ἡ δὲ ἐλπὶς οὐ καταισχύνει, spes verò non confundit. Nunquam confusi Deo confisi. Rom.15.13. ὁ Θεὸς τῆς ἐλπίδος, Deus spei, 2 Cor.1. v.6. ἡ ἐλπὶς ἡμῶν βεβαία, spes nostra firma. 1 Tim.1.1. Χριστὸς ἡ ἐλπὶς ἡμῶν, CHRISTus spes nostra. *Res sperata* per metonym. adj. occupati. Col.1.4. διὰ τὴν ἐλπίδα, τὴν ἀποκειμένην ὑμῖν ἐν τοῖς οὐρανοῖς, propter spem repositam vobis in cœlis. ἐλπίζω *spero*. Philip. 2. v. 19. ἐλπίζω δὲ ἐν Κυρίῳ Ἰησοῦ, spero autem in DOMINO JESu. 1 Cor.13.v.7. (ἡ ἀγάπη) πάντα ἐλπίζει, charitas omnia sperat. Rom 8. v.25. ὃ οὐ βλέπομεν, ἐλπίζομεν, quod non videmus, speramus. Sequente *infinitivo*, 1 Tim.3. ver.14. ἐλπίζων ἐλθεῖν πρός σε τάχιον, sperans fore, ut celeriùs ad te veniam. 1 Pet.3. v.5. αἱ ἐλπίζουσαι ἐπὶ τὸν Θεὸν, mulieres quæ sperabant in Deum. *imperf.* ἤλπιζον ες ε. Luc. 23. v.8. ἤλπιζέ τι σημεῖον ἰδεῖν, sperabat se signum (miraculum) aliquod visurum. Luc. 24. v. 21. ἡμεῖς δὲ ἠλπίζομεν (1.pl.imperf. act.) nos verò sperabamus. F. ἐλπίσω. Atticè ἐλπιῶ. Psal.91. v.2. καταφυγή μου ὁ Θεός μου, καὶ ἐλπιῶ ἐπ' αὐτὸν, perfugium meum est DEus meus, & sperabo in eum. Matth. 12 v.21. Roman. 15.12. ἐπ' αὐτῷ ἔθνη ἐλπιοῦσι (3.pl. fut. indic. Atticè pro ἐλπίσουσι) in

eum gentes sperabunt. In Hebr. Isa. 11. v. 10. est ידרשו, hoc est, ipsum requirent. Idem verò sensus est. *Quærere enim* DEUM nihil aliud est quam in DEUM sperare. *Præt. act.* ἤλπικα ας ε spero & speravi. 1 Tim. 5. v. 5. ἤλπικεν ἐπὶ τὸν Θεὸν, spem posuit in Deo. 2 Corinth. 1. 10. εἰς ὃν ἠλπίκαμεν, in quo speramus, in quo spem nostram collocamus. 1 Tim. 4. 10 ὅτι ἠλπίκαμεν ἐπὶ Θεῷ ζῶντι, quòd speremus in Deo vivo. *Præt. act. infinit.* ἠλπικέναι, sperare, 1 Tim. 6. 17. μηδὲ ἠλπικέναι ἐπὶ πλούτου ἀδηλότητι, neque spem ponere in divitiis incertis. Hypallage Hebraica, in divitiarum incertitudine, pro in divitiis incertis. 1 Cor. 15. 19. ἠλπικότες (part præt. act. g. m. pl. num.) ἐσμὲν (pro ἠλπίκαμεν) ἐν Χριστῷ, speramus in CHRISTO. Ex his allatis exemplis planum fit ἤλπικα habere significationem præsentis, cujus quoq; generis sunt οἶδα novi, μέμνημαι memini, ἔῤῥωμαι valeo, πέποιθα confido, ἔοικα similis sum, παρεστὼς præsens, astans, ἥγημαι puto, ἤϊκα instar, εἴωθα soleo. ἐκάθισα sedeo. Apoc. 3. 21. &c. de quibus alibi & aliàs. *a. 1. act.* ἤλπισα ας ε speravi. 2 Corinth. 8. 5. οὐ καθὼς ἠλπίσαμεν (1. pl. a. 1. act. indic.) *a. 1. act. imperat.* ἔλπισον ἀτω, ατε. Psalm. 42. v. 26. ἔλπισον ἐπὶ τὸν Θεὸν, spera in Deo. 1 Pet. 1. v. 13 ἐλπίσατε sperate. ἀπελπίζω despero. item *inde spero*, Luc. 6. v. 35. δανείζετε μηδὲν ἀπελπίζοντες, mutuum date, nihil inde sperantes. *Fut.* ἀπελπίσω. *præt. act.* ἀπήλπικα. *præt. pass.* ἀπήλπισμαι *part. præt. pass.* ἀπηλπισμένος, spe destitutus. προελπίζω *prius spero*. Eph. 1. 12. τοὺς προηλπικότας (part. præt. act.) ἐν τῷ Χριστῷ qui priores spem posuimus in CHRISTO.

Ἐμαυτοῦ, vide αὐτός.

Ἐμέω ῶ *evomo.* Isa. 29. 14. ὡς ἐμῶν ut vomens. *F.* ἐμέσω. *Præt.* ἤμεκα, & Atticè ἐμήμεκα. *aor. 1. act.* ἤμεσα vomui. Apoc. 3. 16. μέλλω σε ἐμέσαι (a. 1. act. infinit.) ἐκ τοῦ στόματός μου, volo te evomere ex ore meo. *Metaphora*, h. e. repudiabo te. ἔμετος ου ὁ vomitus. Prov. 26. 11. κύων ὅταν ἐπέλθῃ ἐπὶ τὸν ἑαυτοῦ ἔμετον, canis quum redierit ad vomitum suum. Sirach. 31. 24. εἰ ἐβιάσθης ἐν ἐδέσμασιν, ἀνάστα καὶ ἔμεσον, (aor. 1. act. imperat.) si tibi vis facta in epulis, surge & vome. ἔμπλαμα τόλι ἰατρικόν.

Ἐν præpositio *in*, regit solum *Dativum*, & significat *quietem* (pro ἐν poëticè ἐνὶ, ἔνι verò pro ἔνεστι) Sæpe ex Hebraismo redundat. Matth 3. 11. βαπτίζω ἐν ὕδατι, baptizo aquâ. Lucas qui minùs interdum videtur Hebraizare, quàm reliqui tres Evangelistæ, præpositionem hanc omittit, c. 3. 16. Mat. 5. 13. ἐν τίνι ἁλισθήσεται; Quonam salietur? Matth. 7. 7. ἐν ᾧ γὰρ κρίματι, quo judicio enim. Rom. 15. 6. ἐν ἑνὶ στόματι δοξάζητε τὸν Θεὸν, uno ore glorificetis Deum. Col. 1. 23. τοῦ κηρυχθέντος ἐν πάσῃ τῇ κτίσει, pro τῇ πάσῃ κτίσει, prædicati omni creaturæ. Sæpe etiam ἐλλείπει *deest*. Mat. 7. 22. οὐ τῷ σῷ ὀνόματι, nonne in nomine tuo. Rom. 13. 13. περιπατήσωμεν

στωμῶ. μὴ κώμοις pro ἐν κώμοις, ambulemus: non in comessationibus. 1 Cor. 7. ver. 28. θλίψιν ἕξουσι σαρκὶ, pro ἐν σαρκὶ. 2 Cor. 2. 13. τῷ πνεύματί, pro τῷ πνεύματι. Ephes. 5. 19. λαλοῦντες ἑαυτοῖς, pro ἐν ἑαυτοῖς. Gal. 5. 1. τῇ ἐλευθερίᾳ στήκετε, pro ἐν τῇ ἐλευθερίᾳ. Gal. 6. 16. ὅσοι τῷ κανόνι (pro ἐν τῷ κανόνι) τούτῳ στοιχήσουσι, quicunque secundùm hanc regulam incedent. 2 Cor. 2. 1. ἔκρινα ἐμαυτῷ, pro ἐν ἐμαυτῷ, apud me statui. Actor. 1. 12. τοῖς κατοικοῦσιν Ἰερουσαλὴμ (deest ἐν) habitantibus Hierosolymæ. Confer Actor. 2. 5. Sic Rom. 11. 22. ἐὰν ἐπιμείνῃς τῇ χρηστότητι, & v. 23. τῇ ἀπιστίᾳ, pro ἐν τῇ ἀπιστίᾳ. Gal. 2. 8. ὁ ἐνεργήσας Πέτρῳ, pro ἐν Πέτρῳ, qui efficax fuit per Petrum. ibidem, ἐνήργησε καὶ ἐμοὶ, pro ἐν ἐμοὶ, etiam efficax fuit per me. Col. 2. 14. χειρόγραφον ἐν δόγμασι, pro τὸ ἐν δόγμασιν ὄν, chirographum in ritibus positũ. 2 Cor. 2. ver. 12. οὐκ ἔσχηκα ἄνεσιν (deest) ἐν) τῷ πνεύματί μου. Tit. 2. v. 2. ὑγιαίνοντας τῇ πίστει, pro ἐν τῇ πίστει. τῷ μὴ εὑρεῖν με, pro ἐν τῷ μὴ εὑρεῖν με, dum non invenirem. Variè accipitur, ut ex sequentibus exemplis patebit. *post*, Luc. 14. ver. 1. ἐν τῷ ἐλθεῖν (pro μετὰ τὸ ἐλθεῖν) postquam venisset. Marc. 13. 24. ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις, post illos dies. *inter*, Matth. 26 v. 26. ἐν ὑμῖν inter vos. qui *Hellenismus* etiam Ciceroni arrisit. ubi dixit *in oratoribus*, pro inter oratores. Luc. 16. v. 15. τὸ ἐν ἀνθρώποις ὑψηλὸν, βδέλυγμα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ἐστι, quod inter homines sublime est, abominatio est coram Deo. Roman. 16. v. 7. ἐπίσημοι ἐν τοῖς ἀποστόλοις, insignes inter apostolos. 1 Cor. 2. v. 6. ἐν τοῖς τελείοις, inter adultos. Rom. 8. 29. εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν πρωτότοκον ἐν πολλοῖς ἀδελφοῖς, ut is sit primogenitus inter multos fratres. *cum*, σὺν. Marc. 1. 23. ἦν ἄνθρωπος ἐν πνεύματι ἀκαθάρτῳ, erat quidam cum immundo spiritu, hoc est, erat obsessus. Luc. 4. v. 32. ἐν ἐξουσίᾳ ἦν ὁ λόγος αὐτοῦ, cum authoritate erat sermo ipsius. Eph. 6. 2. ἐντολὴ πρώτη ἐν ἐπαγγελίᾳ, præceptum primum cũ promissione. Roman. 15. 32. ἵνα ἐν χαρᾷ ἔλθω, ut cum gaudio veniam. 1 Cor. 2. 3. ἐν τρόμῳ πολλῷ, magno cum metu. *per*, idque ex Hebraico idiotismo in *jurandi formulis*. confer Gen. 22. 6. Josuæ 2. 12. &c. Mar. 5. 34. ἐν τῷ οὐρανῷ per cœlum. Græcè diceretur νὴ τὸν οὐρανόν. Virgilius Æneid. 6. *Per sidera juro*. Rom. 9. 1. ἀλήθειαν λέγω ἐν Χριστῷ, veritatem dico per CHRISTUM. idem quod νὴ τὸν Χριστόν. prout Germani dicunt **bey Gott**: quæ verba sunt magni momenti (**es seynd tewre Wort**) quibus non utendum nisi in re seria, gloriâ DEI & ædificatione proximi tantam alleverationem exigente. 2 Cor. 12. v. 3. οἶδα ἄνθρωπον ἐν Χριστῷ, novi hominem per CHRISTUM, hoc est CHRISTUM rei hujus gestæ appello testem. Matth. 23. v. 20, 21, 22. ὀμνύει ἐν αὐτῷ, jurat per eum item *per*, extra jurandi formulam, itidem per *Hebraismum*. Luc. 1. ver. 17. ἐν πνεύματι καὶ δυνάμει Ἡλίου (pro

διὰ

διὰ πνεύματος) Marc. 9. v.29. ἐν οὐδενὶ (pro δι' οὐδενὸς) δύναται ἐξελθεῖν. Rom. 12. 21. νίκα ἐν τῷ ἀγαθῷ τὸ κακὸν, vince bono malum. *propter*, ex Hebraiſmo. Matth. 6. v. 7. ἐν τῇ πολυλογίᾳ, pro διὰ τὴν πολυλογίαν in multiloquio, hoc eſt, propter multiloquium. Epheſ. 4. 1. δέσμιος ἐν Κυρίῳ, pro διὰ τὸν Κύριον, vinctus propter Dominum. Heb. 11. 2. ἐν ταύτῃ pro διὰ ταύτης, ſcilicet πίστεως, propter hanc fidem. Sæpe ſignificat *inſtrumentum* prout Hebræorum ב quod per ἐν reddi ſolet. Matth. 26. ver. 52. ἐν μαχαίρᾳ ἀπολοῦνται, Apoc. 13. ver. 10. δεῖ αὐτὸν ἐν μαχαίρᾳ ἀποκτανθῆναι, gladio occidēdus eſt. Apoc. 18. v.8. ἐν πυρὶ κατακαυθήσεται, igni comburetur. Roman. 1. v. 9. ᾧ λατρεύω ἐν τῷ πνεύματί μου, cui ſervio ſpiritu, hoc eſt, animo. valet etiam *apud*, Roman. 1. 12. ἐν ὑμῖν, apud vos. *Ad* εἰς, & ſignificat motum ad locum. Matth. 10. v.16. ἀποστέλλω ὑμᾶς ἐν μέσῳ (pro εἰς μέσον) τῶν λύκων, mitto vos in medium luporum. Luc. 8. v.8. ἔπεσεν ἐν μέσῳ ἀκανθῶν, cecidit in medium ſpinarum. Marc. 1. 16. βάλλοντας ἐν τῇ θαλάσσῃ (pro εἰς θάλασσαν) projicientes rete in mare. Joh. 5 ver. 4. ἐν τῇ κολυμβήθρᾳ, deſcendit in piſcinam. 1 Cor. 7. v. 15. ἐν εἰρήνῃ (pro εἰς εἰρήνην) κέκληκεν ἡμᾶς ὁ Θεὸς, ad pacem vocavit nos DEUS. Epheſ. 6. 24. ἐν ἀφθαρσίᾳ (pro εἰς ἀφθαρσίαν) ad incorruptibilitatem. 1 Tim. 3. v. 16. ἐν δόξῃ (pro εἰς δόξαν.) *Secundum* κατὰ, Joh. 3. 21. ὅτι ἐν Θεῷ ἐστιν εἰργασμένα, quod ſecundum Deum (hoc eſt, ſecundum voluntatem Dei) facta fuerint. Rom. 8. ver. 34. ὃς καί ἐστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ, qui etiam eſt ad dextram Dei. Heb. 4. v.11. ἐν τῷ αὐτῷ ὑποδείγματι, juxta idem exemplum. In uno verſu duobus modis hæc præpoſitio exponēda eſt; per *in*, quatenus refertur ad tabulas: & per *juxta*, quatenus refertur ad reliqua duo (Hebr. 9. v.4.) *inſtar* Col. 2. v.6. ἐν αὐτῷ (Χριστῷ) περιπατεῖτε, veſtigiis Chriſti inſiſtite. idem quod ἐπακολουθεῖτε τοῖς ἴχνεσιν αὐτοῦ, qua phraſi Petrus utitur. 1 Pet. 2. 21. *De* Matth. 10. v. 34. ὁμολογήσω κἀγὼ ἐν αὐτῷ, pro περὶ αὐτοῦ. Rom. 11 v. 2. ἐν Ἠλίᾳ τί λέγει γραφὴ, de Elia quid dicat Scriptura. Gal. 1. v. 24. ἐν ἐμοὶ de me. Philip. 1. v. 30. ἀκούετε ἐν ἐμοὶ, pro περὶ ἐμοῦ. *Apud* Roman. 9. v. 25. ἐν τῷ Ὠσηὲ, apud Hoſeam. Act. 2. v. 29. τὸ μνῆμα αὐτοῦ ἐστιν ἐν ἡμῖν, ſepulcrum ejus eſt apud nos. Act. 13. 11. διδάσκων ἐν αὐτοῖς, docens apud eos. *A, ab*, ὑπὸ, Luc. 4. v. 1. ἤγετο ἐν τῷ Πνεύματι (pro ὑπὸ τοῦ Πνεύματος) εἰς τὴν ἔρημον, agebatur à Spiritu in deſertum. *Pro* Rom. 11. 17. ἐνεκεντρίσθης ἐν αὐτοῖς, inſitus es pro ipſis. Epheſ. 4. v. 16. ἐν μέτρῳ pro menſura. *Erga* Rom. 15. v. 5. ἐν ἀλλήλοις, erga vos invicem. 2 Cor. 8. v. 7. τῇ ἐξ ὑμῶν ἐν ἡμῖν ἀγάπῃ, veſtra in nos charitate. Nominibus *urbium* præponitur. Act. 14. v. 8. καί τις ἀνὴρ ἐν Λύστροις, quidam autem vir erat Lyſtris. *Dativum caſum* notat ex Hebraiſmo. εἰς enim refert articulum Hebræum ל, itemque

ἐν. Rom. 1. 24. παρέδωκεν αὐτοὺς ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις, tradidit eos cupiditatibus. Marc. 1. v. 15. πιστεύετε ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ. *Hebraismus*, Credite Evangelio. Lege Syntaxin Hebræam Johan. Buxtorfii de verbo הֶאֱמִין heemin. 2 Cor. 8. v. 1. τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ τὴν διδομένην ἐν ταῖς Ἐκκλησίαις, gratiam DEI præstitam Ecclesiis. Eleganter verbo *infinit.* tanquam nomini præponitur. Luc. 14. v. 1. ἐν τῷ ἐλθεῖν αὐτὸν, quum venisset. Luc. 24. v. 30. ἐν τῷ κατακλιθῆναι αὐτὸν μετ' αὐτῶν, quum discubuisset cum iis. Rom. 15. ver. 13. ἐν τῷ πιστεύειν, credendo. *Periphrasis* ex ἐν *Hebraica* pro *nomine adj.* Matth. 6. ver. 9. ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, scilicet ὢν, idem quod οὐράνιος cœlestis, prout exprimitur Joh. 3. v. 13. ὁ ὢν ἐν τῷ οὐρανῷ, qui est in cœlis. & sine Hebraismo Matth. 6. 14. Πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος, Pater vester cœlestis. Luc. 11. v. 13. eâdẽ periphrasi Πατὴρ ὁ ἐξ οὐρανοῦ scilicet ὢν, Pater cœlestis. Marc. 13. v. 32. οὐδὲ οἱ ἄγγελοι οἱ ἐν οὐρανῷ, scilicet ὄντες, neq; angeli cœlestes. apud Matth. c. 24. v. 36. οἱ ἄγγελοι τῶν οὐρανῶν pro οἱ ἄγγελοι οἱ οὐράνιοι: *Adverbiorum* periphrasi inservit, more Hebraici ב, valentis præpositionem *in.* & hi sunt meri *Hebraismi.* Johan. 7. 10. ἐν κρυπτῷ, hoc est, κρυπτῶς *clam*, heimlich. Joh. 17. 19. ἐν ἀληθείᾳ, pro ἀληθῶς, *verè.* Matth. 22. v. 16. ἐν ἀληθείᾳ verè. *sincerè, verè, sine fuco.* pro quo Demosthenes dixit ἐπ' ἀληθείας. Actor. 17. ver. 31. ἐν δικαιοσύνῃ pro δικαίως *justè.* Actor. 25. v. 4. ἐν τάχει pro ταχέως, citò. Act. 26. v. 7. ἐν ἐκτενείᾳ pro ἐκτενῶς, in extensione, hoc est, extensè, seu *assiduè.* Rom. 1. v. 4. ἐν δυνάμει pro δυνατῶς, *potenter.* ibid. v. 18. ἐν ἀδικίᾳ pro ἀδίκως, *injustè.* Ephes. 3. v. 1. ἐν ὀλίγῳ, idem quod δι' ὀλίγων, paucis, breviter. Luc. 5. v. 34. ἐν ᾧ (subaudi χρόνῳ) *quandiu.* Rom. 8. v. 3. ἐν ᾧ *quum, quoniam*, vulgata *dum.* 1 Pet. 2. 12. ἵνα ἐν ᾧ, ut *pro* eo. Rom. 12. 13. ὡς ἐν ἡμέρᾳ, ut *interdiu.*

Ἕνεκα, ἕνεκεν, poëticè εἵνεκα, εἵνεκεν, Adv. *causa, propter.* Significat *causam procreantem.* Matthæi 19. v. 5. ἕνεκεν τούτου (pro τούτου ἕνεκα) καταλείψει ἄνθρωπος πατέρα, propterea relinquet vir patrem suum, & adhærebit uxori suæ. Arctissimæ illius conjunctionis inter maritum & uxorem causa procreans est ipsa DEI creatio & ordinatio. *Causam impellentem*, Marc. 8. v. 35. ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ τοῦ Εὐαγγελίου, causâ meâ & Evangelii. Luc. 21. v. 12. ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός μου, propter nomen meum. *Causam finalem*, idque communissimè. Aristot. 2. phys. c. 2. τὸ τέλος τὸ οὗ ἕνεκα. αἴτιον τὸ οὗ ἕνεκα causa finalis. Luc. 4. v. 18. οὗ εἵνεκεν ἔχρισέ με, cujus rei gratiâ unxit me. Act. 19. 32. οἱ πλείους οὐκ ᾔδεισαν, τίνος ἕνεκεν συνεληλύθεισαν (3. pl. plusq. act.) plerique nesciebant, cujus rei causâ convenissent. Sæpe eleganter *subauditur.* Matth. 11. 1. μετέβη τοῦ διδάσκειν, digressus est illinc ut doceret. τοῦ διδάσκειν scilicet ἕνεκα. Joh. 13. v. 24. νεύει οὖν τούτῳ Πέτρος πυθέσθαι, pro τοῦ πυθέσθαι ἕνεκα, innuit ergo huic Petrus,

trus, ut percontaretur. Significat *eventum*. Luc. 24.v. 16. οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν ἐκρατοῦντο τοῦ μὴ ἐπιγνῶναι (subaudi ἕνεκα) αὐτὸν. oculi autem eorum retinebātur, nè eum agnoscerent. ibid. ver. 45. τότε διήνοιξεν αὐτῶν τὸν νοῦν, τοῦ συνιέναι τὰς γραφάς. τοῦ συνιέναι subaudi ἕνεκα, tunc aperuit eorum mentem, ut intelligerēt scripturas. vel est Hebraismus pro εἰς τὸ συνιέναι. Sæpe enim *Lamed* ex literis *bachlam*, ut Grammatici loquuntur, hoc modo indicatur. οὕνεκα ex οὗ ἕνεκα, *cujus rei causâ, quàm ob causam*. τοὔνεκα ex τοῦ ἕνεκα, *hujus rei causâ, propterea*.

Ἐνιαυτὸς οῦ ὁ *annus*, παρὰ τὸ εἰς ἑαυτὸν ἰέναι, ita dictus, quòd instar annuli in sese recurrat, more Hebr. dictionis שָׁנָה à Rad. שָׁנָה *iteravit*. Joh. 11.49. κατ' ἐνιαυτὸν quotannis, singulis annis. Levit. 16.34. Hebr. 9. ver. 7. ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ, semel in anno, ubi τοῦ ἐνιαυτοῦ *adverbialiter* ponitur, sicut οὗ *ubi*, αὐτοῦ *ibi*, de quibus suo loco. Sic. Joh. 11.51. τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου, in illo anno, pro ἐν τῷ ἐκείνῳ. 1 Reg. 10. 25. τὸ κατ' ἐνιαυτὸν, εἰς ἐνιαυτὸν singulis annis. *Hebraismus*. Exod. 23, 14. τρεῖς καιροὺς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἑορτάσατέ μοι. Tribus statis temporibus feriabimini mihi singulis annis. Jacob. 4. 13. ποιήσομεν ἐκεῖ ἐνιαυτὸν ἕνα, transigemus ibi annum unum. ἐνιαύσιος ου ὁ ἡ *anniversarius a um, annuatim rediens*, item *anniculus*. Exod. 12. 5. Levit. 7. 15.

Ἐννέα *novem*. g. o. plur. tantùm, ἄκλιτον. Luc. 17. 17. οἱ δὲ ἐννέα ποῦ; novem verò illi ubinam? ἔνατος η ον *nonus a um*. Matt. 20. 5. περὶ ἐνάτην ὥραν, circa horam nonam. Marc. 15. 33. ἕως ὥρας ἐνάτης, usque ad horam nonam. Actor. 3. 1. ἐπὶ τὴν ὥραν τῆς προσευχῆς τὴν ἐνάτην, sub horam orationis, nempe nonam. Marc. 15. v. 34. τῇ ὥρᾳ τῇ ἐνάτῃ, horâ nonâ, **umb neun uhr** ἐνενηκονταεννέα *nonaginta novem*. pl. g. o. ἄκλιτον. composit. ex ἐνενήκοντα nonaginta, & ἐννέα novem. Luc. 15. 4. poeticè ἐνέα, simplici νῦ, & ἔνατος pro ἔνατος. ἐννεάς άδος ἡ novenarius numerus. ἐννεάκις adv. *novies*. ἐνναταῖος α ον nonanus. Gal. πυρετὸς ἐνναταῖος, febris cujus jam est dies nonus.

Ἐννεὸς οῦ ὁ *mutus*, qui loqui non potest, ἄφωνος Aristot. in probl. μετὰ τὸ γενέσθαι πολὺν χρόνον, ἐννεοί ἐσμεν, εἶτα ὀψέ ποτε ψελλίζομεν, editi in hanc lucem, diu muti sumus, deinde vix tandem balbutimus. Scribitur etiam simplici νῦ ἐνεός. Scapula deducit ab αὔω clamo, resono, reboo. Ἰλιαδ. υ. ἄυε δ' Ἀθήνη, clamabat verò Minerva. ἐνεὸς ergo, quasi ἐναυὸς ἐναὸς & ἐνεὸς, ἐν ᾧ ἡ αὐδὴ ἀφανίζεται, in quo vox evanescit. item *attonitus*, ἐξεπλαγμένος, μετὰ φόβου. per meton. effecti: terror enim facit, ut obmutescamus. Actor. 9. v. 7. εἱστήκεισαν ἐνεοί, stabant attoniti: qui iidem Actor. 22. 9. dicuntur ἔμφοβοι, timore perculsi.

Ἔνθα hîc, ibi, Adv. loci. Thema est ἐνθάδε (ex ἔνθα & δὲ) *hîc*. ἐνταῦθα idem. Luc. 24. 41. ἔχετέ

ἔχετέ τι βρώσιμον ἐνθάδε; habetis nè hic esculentum quid? hoc est, habetis nè in promptu aliquid cibi? In proptu, hoc est, quem promere possitis. *huc*, Joh. 4.v.15,16. μηδὲ ἔρχωμαι ἐνθάδε ἀντλεῖν, neque veniam huc ad hauriendum. Sic Actor.25.v.17. συνελθόντων οὖν αὐτῶν ἐνθάδε, quum ergo huc convenissent. *Præstò*, Actor. 16.v.28. ἅπαντες γάρ ἐσμεν ἐνθάδε, nam cuncti (quasi conjuncti) sumus præstò. ἔνθεν *hinc*. ἐντεῦθεν *idem*. Adv.è loco.Joh.14.31. ἄγωμεν ἐντεῦθεν, eamus hinc. Joh.19.18. ἐντεῦθεν καὶ ἐντεῦθεν, hinc atque illinc, h.e. ἀμφοτέρωθεν utrinque, ex utróque latere.

Ἐντὸς *intus*, *intra*, cum genit. Adv. τὰ ἐντὸς, scilicet, ὄντα, quæ & dicuntur ἐντόσθια ων τά. intestina, ab ἔντοσθε, intus. Luc.17. v.21. ἐντὸς ὑμῶν ἐστιν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, in vobis est regnum Dei, in vobis, hoc est, in medio vestro, in sinu gentis vestræ. Matth. 23. v.26. ἐντὸς τοῦ ποτηρίου, scilicet, ὄν, quod est in poculo.)(ἐκτὸς extra. Dicitur etiam de tempore. ἐντὸς τεσσάρων ἐνιαυτῶν, intra quatuor annos. Xenoph. de Rep. Ath. sub finem, ἐντὸς ὀλίγου χρόνου, *brevi*, **kurtzer zeit**. ἔντερον ου τὸ intestinum. δυσεντερία ας ἡ *dysenteria*, est morbus in intestinis. Act.28.v.8. δυσεντερίᾳ συνεχόμενον κατακεῖσθαι, dysenteriâ affectum decumbere. δυσεντερικὸς οῦ ὁ, qui dysenteriâ laborat. compos. ex δυς, quæ vocula difficultatem significat, & ἔντερον ου τὸ intestinum.

Ἓξ *sex*, g.o.pl ἄκλιτον. Matth. 17.v.1. μεθ' ἡμέρας ἕξ, post dies sex. Luc.4.25. μῆνας ἕξ, menses sex. Joh.12.1. πρὸ ἓξ ἡμερῶν, ante sex dies. ἑξακόσιοι αι α, sexcenti æ a. Apoc.14. v.20. vide etiam ἑκατὸν centum. ἑξήκοντα g. o. pl. num. tantum, ἄκλιτον. *sexaginta*. Apoc.13.18. ἕκτος η ον, *sextus a um*, Matth.20. v.5. περὶ ἕκτην ὥραν, circa sextam horam. Matthæi 27.v.45. ἀπὸ ἕκτης ὥρας, ab hora sexta, hoc est, post horam sextam. Marc.15.v.33. γενομένης δὲ ὥρας ἕκτης, quum autem esset hora sexta. Luc.1.26. ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἕκτῳ. mense sexto.

Ἑξῆς (ab ἔχομαι ἕξομαι proximè sequor, cohæreo) *deinceps*, *ordine*, *serie perpetuâ*. Adverb. ὁ ἑξῆς, scilicet, ὢν sequens, Luc.7. 11. ἐν τῇ ἑξῆς, scil. ἡμέρᾳ, die sequenti, & sine præpos. ἐν. Act.21. v.1. τῇ δὲ ἑξῆς sequente verò die. Sic τῷ ἑξῆς ἔτει, sequente anno. τὰ καθ' ἑξῆς sequentia. καθεξῆς idem quod ἑξῆς. Luc.1.3. Act.3. v.24. ἀπὸ Σαμουὴλ καὶ τῶν καθεξῆς, à Samuele & sequentibus. Act. 11.v.4. ἐξετίθετο αὐτοῖς καθεξῆς, exponebat iis ordine.

Ἑορτὴ ῆς ἡ Doricè ἑορτά. *festum*, *dies festus*, status dies cultui Dei dicatus, ubi & Dei in nos *beneficiorum* recordamur, & vicissim de nostris singuli admonemur *officiis*. *Solennis dies*, *feriæ*. Eustach. παρὰ τὸ δι' αὐτῆς ἐὰ (hoc est, ἀγαθὰ) ὀρνύσθαι, quod per eam nobis bona oriantur: ab ἐὰ bona, & ὄρομαι vel ὄρνυμαι orior. Th. ὄρω excito. Matth.26. 5. ἐν τῇ ἑορτῇ, in festo. Luc.2. v.41. τῇ ἑορτῇ τοῦ πάσχα, festo paschæ. ibid. v.42. κατὰ τὸ ἔθος τῆς ἑορ-

τῆς

τῆς, secundum morem illius festi. Luc.23. v.17. κατὰ ἑορτὴν singulis festis. Dicitur etiam eodem sensu καθ' ἑορτὴν, καθ' ἑκάστην ἑορτὴν. Luc.22. v.1. ἤγγιζε δὲ ἡ ἑορτὴ τῶν ἀζύμων, instabat verò festum azymorum. Johan.4.v.45. ἦλθον εἰς τὴν ἑορτὴν, venerant ad festum, hoc est, Hierosolymam, ubi festum celebrabatur. Metonym. adj. Joh.5.1. ἦν ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων, erat festum Judæorum. Videtur intelligi pascha κατ' ἐξοχὴν, per syn.gen. ἑορτάζω festum agito, celebro, sanctifico, ferior. 1 Cor.5.8. ὥστε ἑορτάζωμεν (1.pl. præs. act.subj.) itaque festum agitemus. *Fut.* ἑορτάσω. Levit.23.v.41. ἑορτάσετε ἑορτὴν τῷ Κυρίῳ, celebrabitis festum DOMINO. *Præt.* εἰόρτακα vel ἑώρτακα ας ε. *aor.*1. *act.* εἰόρτασα ας ε. Zach.14.v.19. ἀναβήσονται τοῦ ἑορτάσαι (a.1.act. infinit.) τὴν ἑορτὴν τῆς σκηνοπηγίας, ascendent, ut celebrent festum tabernaculorum.

Ἐπηρεάζω *infesto, damno afficio*, cum Accusat. Matth.5.v.44. ὑπὸ τῶν ἐπηρεαζόντων ὑμᾶς, ab iis qui vos infestant, seu qui vobis sunt infesti. *conviciis proscindo, incesso.* 1 Pet.3. ver 16. καταισχυνθῶσιν οἱ ἐπηρεάζοντες ὑμῶν τὴν ἀγαθὴν ἐν Χριστῷ ἀναστροφὴν, pudefiant, qui incessunt vestram illam in CHRISTO bonam conversationem. Videtur derivari à nomine ἐπήρεια ας ἡ, *violenta & virulenta calumnia.* item *damnum, injuria* quæ fit vi, & Suidâ interprete περὶ τῆς πολεμικῆς καταδρομῆς, de hostili incursione seu irruptione accipitur. Thema ergo videtur es ἄρης εος, & poëticè ηος ὁ Ma quæ vox inter alia, per metony miam efficientis Ethnicam, be *lum* significat. Ethnicam dic quod sciamus bella esse Dei fl gella, quibus peccata hominu punire solet, Isa.65. ver.11. V detur autem ἄρης dictus πα τὸ ἄρειν à tollendo, auferend prout Germanicè Krieg v kriegen. Nec quantitas obsta Est enim prima syllaba in ἄ anceps; nec ἰῶτα subscriptu id vetat, quippe quod nonnu quam excidere soleat: Vel este ἐπὶ cum accusativo, *adversus*, ἐρέω *dico*.

Ἐπὶ præpositio cum Geniti significat in ἐν. Matth.6.v.10. ἐπὶ τῆς γῆς in terra. Ephes.1.16. ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου, in precib meis. Matth. 23.2. ἐπὶ Μωσέως καθέδρας, in cathedra Mosis. Joh. 6.v.2. ἐπὶ τῶν ἀσθενούντων, in male valentibus. *Ad* εἰς. Johan.21 v.11. εἵλκυσε τὸ δίκτυον ἐπὶ τῆς γῆς, traxit rete in terram. Acto 25. v.26. προήγαγον αὐτὸν ἐφ' ὑμῶν, eum ad vos produxi. Luc. 22. v.40. ἐπὶ τοῦ τόπου, ad eum locum. *Supra.* Rom.9.v.5. Eph.4 v.6. εἷς Θεὸς καὶ Πατὴρ πάντων, ὁ ἐπὶ πάντων, scil. ὢν, unus Deus & Pater omnium, qui est supra omnes. *Super*, Luc.4. v.29. ἐφ' ἧς ἡ πόλις ᾠκοδόμητο, super quo urbs ædificata erat. Joh.19.v.19. τίτλον ἔθηκεν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ, titulum posuit super crucem. *Sub* Luc.4. ver.27. ἐπὶ Ἐλισσαίου, sub *Elisæo*, hoc est, tempore Elisæi. *Apud.* Matth. 28.14. ἐπὶ τοῦ ἡγεμόνος, apud præsidem. Act.24.

V.19.

v.19. εἰ ἔδει ἐπὶ σοῦ παρεῖναι, quos oportuit apud te esse. *de*, Gal 3. v.16. οὐ λέγει τοῖς σπέρμασιν, ὡς ἐπὶ πολλῶν, ἀλλ' ὡς ἐφ' ἑνὸς, non dicit seminibus, tanquam de multis, sed tanquam de uno. *Coram*, Actor. 23.30. ἐπὶ σοῦ, coram te, hoc est, te præside. Act.24.20. ἐπὶ συνεδρίου, coram concessu. Act.25.10. ἐπὶ τοῦ βήματος Καίσαρος ἑστώς εἰμι, coram tribunali Cæsaris sto. ἐπὶ τοῦ βήματος hic idem valet quod ἔμπροσθεν τοῦ βήματος, quæ phrasis legitur 2 Cor.5.10. *juxta*, Johan. 21.1. ἐπὶ τῆς θαλάσσης, idem quod παρὰ τὴν θάλασσαν, juxta mare, sicut legimus Matth.4. v.18. Sic Matth. 21. v. 19. ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, juxta viam. Sic *curam* significat, seu præfecturam. Act. 8.27. ὃς ἦν ἐπὶ πάσης τῆς γάζης αὐτῆς, qui præerat universis ejus opibus, seu ærario Actor.12.20. ἐπὶ τοῦ κοιτῶνος τοῦ βασιλέως, qui præerat cubiculo regis, hoc est, qui erat ejus cubicularius. cum *Dativo* idem quod ἐν *in*. Rom. 5 12. ἐφ' ᾧ πάντες ἥμαρτον, in quo omnes peccârunt. Hebr. 9.17. διαθήκη γὰρ ἐπὶ νεκροῖς βεβαία, testamentum enim in mortuis ratum est. ibid. v.26. ἐπὶ συντελείᾳ τῶν αἰώνων, in consummatione seculorum. Marc.2.4. ἐφ' ᾧ, in quo. 1 Thess. 3. 7. ἐπὶ πάσῃ θλίψει, in omni afflictione. Joh. 4.27. ἐπὶ τούτῳ, scilicet, χρόνῳ, *interea*. Sic Xenoph. lib.2. de Cyri pæd. (p.16.) ἐν τούτῳ δὴ τοῖς μὲν λόγοις βραχυτέροις ἐχρῆτο. ubi ponitur ἐν τούτῳ, pro ἐν τούτῳ χρόνῳ, *tunc*. εἰς *in*, Johan.8.7. λίθον ἐπ' αὐτῇ βαλέτω, lapidem in eam jaciat. *De*, Philip.4.10. ἐφ' ᾧ καὶ ἐφρονεῖτε, qua de re soliciti eratis. ἕνεκα, *causa*, Luc.1.47. ἐπὶ τῷ Θεῷ, hoc est, τοῦ Θεοῦ ἕνεκα. Philip.3.12. ἐφ' ᾧ, pro ἕνεκα. Sic Actor.2.38. βαπτισθήτω ἕκαστος ὑμῶν ἐπὶ τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ, baptizetur unusquisque vestrûm in nomen JESU CHRISTI, hoc est, in cultum JESU CHRISTI. Hic indicat ἐπὶ *causam finalem*. Ephes 2. ver.10. ἐπὶ τοῖς ἔργοις ἀγαθοῖς, conditi ad bona opera. 1 Thessal.4.7. οὐ γὰρ ἐκάλεσεν ἡμᾶς ὁ Θεὸς ἐπὶ ἀκαθαρσίᾳ, non enim vocavit nos Deus ad impuritatem. Vertitur etiam *propter*, Luc.1.v.29. διεταράχθη ἐπὶ τῷ λόγῳ αὐτοῦ, perturbata est super ejus sermone. *Ad*, Johan.4.6. ἐκαθέζετο ἐπὶ τῇ πηγῇ, sedebat ad fontem. 1 Cor. 14.16. πῶς ἐρεῖ τὸ Ἀμὴν ἐπὶ τῇ σῇ εὐχαριστίᾳ, Quomodo dicturus est Amen ad tuam gratiarum actionem? Luc.16.26. ἐπὶ πᾶσι τούτοις, ad hæc omnia. 1 Thess. 4. v.7. ἐπὶ ἀκαθαρσίᾳ, ad impuritatem. *Super*, Luc.15.7. χαρὰ ἔσται ἐπὶ ἑνὶ ἁμαρτωλῷ, gaudium erit super uno peccatore. (ἐπὶ ἑνὶ pro ἐφ' ἑνὶ, sine apostropho.) Iones fugiunt apostrophū. Ephes.2. v.20. ἐπὶ τῷ θεμελίῳ, super fundamentum. Act. 14. 3. παρρησιαζόμενοι ἐπὶ τῷ Κυρίῳ, liberè loquentes super DOMINO, scilicet, innitentes, seu freti auxilio DOMINI. 1 Thess. 3. ver.9. ἐπὶ πάσῃ τῇ χαρᾷ, super omni gaudio. *Coram*, Apoc. 10. v.11. δεῖ σε προφητεῦσαι ἐπὶ βασιλεῦσι, &c. oportet te prophetare coram regibus. *Ex*, Luc.1.v.50.

κὴ ἐκάλουν αὐτὸ ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ πατρὸς, vocabant eum ex nomine patris, hoc est, *juxta* seu *secundùm* nomen patris. Luc.5. v.5. ἐπὶ τῷ ῥήματί σου χαλάσω τὸ δίκτυον, ex jussu tuo demittam rete. *Per*, Philip.3. ver.9. ἐπὶ τῇ πίστει, per fidem. Heb.8. v.6. ἥτις ἐπὶ κρείττοσιν ἐπαγγελίαις νενομοθέτηται quod pactum præstantioribus promissis sancitum est. Hic ἐπὶ redundat ex Hebræorum idiotismo. Actor.3.16. ἐπὶ τῇ πίστει τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ, per fidem in nomen ipsius. *Cum*, Philip.1.v.3. ἐπὶ πάσῃ τῇ μνείᾳ ὑμῶν, cum omni memoria vestri. 1 Co.8.11. κὴ ἀπολεῖται ὁ ἀσθενῶν ἀδελφὸς ἐπὶ τῇ σῇ γνώσει, & peribit infirmus frater per cognitionem tuam. *Adversus*, Luc.12. v.52. τρεῖς ἐπὶ δυσὶ, κὴ δύο ἐπὶ τρισί. διαμερισθήσεται πατὴρ ἐφ' υἱῷ, &c. dissidebunt tres adversus duos, & duo adversus tres. Dissidebit pater adversus filium, &c. *Ex*, Luc.1.59. ἐπὶ ὀνόματι, ex nomine. cum *Accusativo* significat *super*. Luc.1. v.33. βασιλεύσει ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰακώβ, regnabit super domo Jacob. ibid. v.35. Πνεῦμα ἅγιον ἐπελεύσεται ἐπὶ σε, Spiritus S veniet super te. Luc.4. 18. Πνεῦμα Κυρίου ἐπ' ἐμὲ, Spiritus Domini super me. Luc.15. v.5. ἐπιτίθησιν ἐπὶ τοὺς ὤμους ἑαυτοῦ, imponit humeris suis. *Contra*, *adversus*, Marc.3.25. οἰκία ἐφ' ἑαυτὴν, domus adversus seipsam. Luc.12.52 πενθερὰ ἐπὶ τὴν νύμφην socrus adversus nurum, &c. Act.13.50. ἐπὶ τὸν Παῦλον, contra Paulum. εἰς *in*, Heb.6.1. πίστις ἐπὶ Θεὸν, fides in Deum.

Heb.8.10. ἐπὶ καρδίας (accus. pl. pro ταῖς καρδίαις) αὐτῶν ἐπιγράψω, cordibus eorum inscribam. *Modum ad locum*, Matth.18.v.12. ἐπὶ τὰ ὄρη, ad montes. *Quietem in loco*, Heb.10. v.21. ἐπὶ τὸν οἶκον, in domo. ἐν *in*, Matth.25.21. ἐπὶ ὀλίγα ἦς πιστὸς, in exiguis fuisti fidelis. *Ad* πρὸς, Luc.3.2. ἐγένετο ῥῆμα Θεοῦ ἐπὶ Ἰωάννην, factum est verbum Dei ad Johannem. Luc.10 v.9. ἤγγικεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, appropinquavit ad vos regnum Dei. Luc. 10.6. ἀνακάμψει ἐφ' ὑμᾶς, revertetur ad vos. Luc.12.11. ἐπὶ τὰς ἀρχὰς, ad magistratus. ibid. v.58 ὑπάγεις ἐπὶ τὸν ἄρχοντα, abis ad magistratum, Luc.15. πορεύεται ἐπὶ τὸ ἀπολωλὸς, scil. πρόβατον, abit ad amissam ovem. Luc.19.5. ἐπὶ τὸν τόπον, ad eum locum. *Propter*, Luc.23.28. μὴ κλαίετε ἐπ' ἐμὲ, nè flete propter me. Apoc.1.7. κόψονται ἐπ' αὐτὸν, & plangent ob eum. *Super* ἐπάνω, Luc.3.22. ὡσεὶ περιστερὰν ἐπ' αὐτὸν, tanquam columbam supra eum. Matth.27.29. ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐπέθηκαν, idem quod ἐπάνω τῆς κεφαλῆς, quæ phrasis ibid. legitur v.37. imposuerunt capiti ejus, vel imposuerunt supra caput ejus. *De*, Marc. 9.12. γέγραπται ἐπὶ τὸν Υἱὸν, scriptum est de Filio. *Erga*, Rom. v.23. ἐπὶ σκεύη ἐλέους, erga vasa misericordiæ. *Apud*, *ad*, Luc. v.27. καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον sedentem apud telonium. *Temporis terminum*, Luc.10.35. ἐπὶ τὴν αὔριον, scil. ἡμέραν, postero die. Luc.12. post καθίστημι constituo, præpositio ἐπὶ trifariam constru

construitur : (1) cum *accusativo*, v. 14. τίς με κατέστησε δικαστὴν ἢ μεριστὴν ἐφ' ὑμᾶς ; Quis me vobis judicem aut partitorem præfecit? (2) cum *genitivo*. v.42. ὃν καταστήσει ὁ κύριος ἐπὶ τῆς θεραπείας αὐτοῦ, quem dominus constituet super famulitium suum. (3) cum *dativo*, v.44. ἐπὶ πᾶσι τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτοῦ, super omnia, quæ ipsi suppetunt. Ponitur pro *casu tertio* seu *dativo*, Luc. 7.44. ὕδωρ ἐπὶ τοὺς πόδας μου οὐκ ἔδωκας, aquam pedibus meis non dedisti. Luc. 19.23. διὰ τί οὐκ ἔδωκας τὸ ἀργύριον μου ἐπὶ τὴν τράπεζαν; Quare nō dedisti pecuniam meam mensariis? Mensa ponitur pro trapezitis, seu mensariis, seu collybistis, per metonymiam subj. Inservit periphrasi *adverbiorum*, Actor 3. 1. ἐπὶ τὸ αὐτὸ, *simul*. Alii vertunt *cæterùm*. Act. 2. 44. *eodem loci*. Sed Actor. 5. 1. ἐπὶ τὸ αὐτὸ, *cæterùm*. Rom. 7. v. 1. ἐφ' ὅσον χρόνον, *quamdiu*, idem quod μέχρι οὗ, idq; ἀορίστως. Interrogantes enim dicimus ἕως πότε; Quamdiu? Marc. 9. 19. Psal. 13. 3. item ἐφ' ὅσον, *quatenus*, Rom. 11. v. 13. ἐφ' ᾧ ; *quorsum?* Matt. 26. 50. ἐφ' ᾧ πάρει ; Quorsum ades?

Ἐπίκουρος ου ὁ ἡ, propriè, qui suppetias fert iis qui bello premuntur. Ἰλιαδ. ζ.

Τρῶες ὑπέρθυμοι, τηλέκλητοί τ' ἐπίκουροι.

At σύμμαχος ου ὁ ἡ est belli inferendi socius; per synecd. speciei, *auxiliator* quivis, βοηθὸς οῦ ὁ. ἐπικουρία ας ἡ, propriè, auxilium quod fertur bello oppugnatis, copiæ auxiliares. item *auxilium* quodvis, Act. 26. 22. ἐπικουρίας οὖν τυχὼν τῆς παρὰ τοῦ Θεοῦ, auxilium quod est à Deo nactus. ἐπικουρέω ῶ auxilio venio oppugnatis; item generaliter, auxilior, opem fero quamlibet. F. ήσω. a. 1. ἐπεκούρησα. Xenoph. νόσοις ἐπικουρῆσαι, morbis auxiliaria adhibere remedia. Etym. componit ex ἐπὶ, quo significatur τὸ δέον καὶ τὸ πρέπον. κοῦρος verò pro κόρος ου ὁ *juvenis* ponitur, quòd juvenes deceat πολεμεῖν arma ferre : scil. ἔργα νέων, βουλαί τε μέσων, εὐχαί τε γερόντων ; Labores juvenum, consiliáque mediorum (h.e. virorum) & preces senum.

Ἕπω operor, item sequor. F. ἕψω. legitur in compos. Ἰλιαδ. ϖ. πότμον ἐφέψεις, fata sequéris. *præs. med.* ἕπομαι *sequor*, cum Dat. F. ἕψομαι pro quo in N. T. usitatum est ἀκολουθήσω sequar. *imperf. med.* εἱπόμην ου ετο. poëticè ἑσπόμην ου ετο. Hom. μετὰ κτίλον ἕσπετο μῆλα, arietem sequebantur oves. συνέπομαι *comitor*, Actor. 20. 4. συνείπετο δὲ αὐτῷ, comitabatur verò eum. συνείπετο est. 3. sing. imperf. med. à 1. persona συνειπόμην ου ετο.

Ἐπιτήδειος ὁ ἡ καὶ τὸ ἐπιτήδειος (ab ἐπιτάδιος, quod Hesych. vertit ὁ ἐφεστὼς, ab ἐπιτείνομαι intendor) *aptus. idoneus a um.* ἐπιτήδειος α ον *idem*. Jacob. 2. 16. καὶ τὰ ἐπιτήδεια τοῦ σώματος, & quæ sunt commoda corpori. ἐπιτηδεύω datâ operâ aliquid facio. Fut. εύσω. P. ἐπιτετήδευκα cum Accus. ἐπιτήδευμα τος τὸ, studium. Videtur aliis dici, q. ἐπὶ τὸ δέον, ad id quod oportet, decet: aliis ad ἡδὺς jucundus, q. d. ἐπὶ τὸ

ἥδεα. Quæ enim ſunt idonea, ea ipſa nobis jucunda accidunt, nobis arrident.

Ἑπτὰ *ſeptem*, g.o.plur.tantùm, ἄκλιτον (ab Hebr. שֶׁבַע Germanicè **ſieben** שִׁבְעָה.) Marc. 12. ver.20. ἑπτὰ ἀδελφοὶ ſeptem fratres. Luc. 20. 31. καὶ οἱ ἑπτὰ, & illi ſeptem, ſcil. fratres. Matt.15. v. 37. ἑπτὰ σπυρίδας, ſeptem corbes. Act. 13.19. ἔθνη ἑπτὰ, ſeptem gentes. Matth. 12.45. ἑπτὰ ἕτερα πνεύματα πονηρότερα, ſeptem alios ſpiritus pejores. ἑπτάκις *ſepties*. Luc.17. v. 4. ἑπτάκις τῆς ἡμέρας, ſepties uno die. Matth.18. v.22. οὐ λέγω σοι, ἕως ἑπτάκις, non dico tibi, uſque ſepties. Gen.33.3. προσεκύνησεν ἐπὶ τὴν γῆν ἑπτάκις (Jacobus coram Eſavo fratre) incurvavit ſe in terram ſepties. 2 Reg. 5. 14. καὶ ἐβαπτίσατο ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ἑπτάκις, & immerſit ſe (Nahaman leproſus) in Jordanem ſepties: ſeu, & immerſus fuit in Jordane ſepties. Habet enim *a.1.med.* ſignificationem reciprocam. Et poëtæ Latini dicunt, *terque quaterq;*, h.e. perfectè: Septenarium enim numerum habuére pro perfecto. pro ἑπτάκις põitur ἑπτά. Matth. 18.22. idque ex Hebræorum more, ubi שֶׁבַע utrumque declarat. ἕβδομος, η, ον, *ſeptimus a um*. Heb. 4.4. καὶ κατέπαυσεν ὁ Θεὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, & quievit Deus die ſeptimo, h.e. deſiit novas creaturarum ſpecies creare. Gen. 2. 3. εὐλόγησε τὴν ἡμέραν ἑβδόμην, benedixit diei ſeptimo. ἑβδομήκοντα οἱ αἱ τὰ *ſeptuaginta*, pl. ἄκλιτον. Luc. 10. 10. Act. 7. 14. ἐν ψυχαῖς ἑβδομήκοντα πέντε, cum animabus ſeptuaginta quinque. ἑβδομηκοντάκις Adverb. *ſeptuagies*. Matth. 18.22.

Ἔπω *dico* verbum anomalum: in præſenti non eſt uſitatum, ſed pro eo adhibetur λέγω. (ab Hebr. פֶּה *os*, *ſtoma*.) *aor.1.act.* εἶπα, ας, ε *dixi*. Joh.10.34. ex Pſal. 81.6. ἐγὼ εἶπα, Θεοί ἐστε, ego dixi, Dii eſtis. Joſuæ 20. 4. ἃς εἶπα πρὸς ὑμᾶς διὰ Μωυσῆν, de quibus edixi vobis per Moſen. Joh.4 17. καλῶς εἶπας, bene dixiſti. Gen. 42. 31. εἴπαμεν αὐτῷ, εἰρηνικοί ἐσμεν. Joſuæ 21.2. εἶπαν (3. pl.a.1.act. indic.) dixerunt. Jerem. 12.4. ὅτι εἶπαν, οὐκ ὄψεται ὁ Θεὸς, quia dixerunt, non videbit Deus. *a.1. imperat.* εἶπον ἀτω, Apoc.22.17. ὁ ἀκούων εἰπάτω (3. ſing. a. 1. act. imperat.) qui audit, dicat. Matthæi 22.v.4. εἴπατε (2.pl. aor. 1. imperat.) τοῖς κεκλημένοις, dicite vocatis. Marc. 3. ver 3 εἴπατε dicite: Actor 24. 20. ἢ αὐτοὶ οὗτοι εἰπάτωσαν (3.pl.aor.1. imperat.) εἴ τι εὗρον ἐν ἐμοὶ ἀδίκημα, ipſi dicant, ſi quam iniquitatem in me deprehenderint. *a.1. opt.* εἴπαιμι, αις, αι. Num. 23. 19. αὐτὸς εἴπαι (3 ſing.a.1.act.opt.) οὐχὶ ποιήσει; An ipſe (Deus) dixerit, & non faciet? *aor.2. act.* εἶπον ες ε dixi augmentum manet in omnibus modis. Johan. 3. 12. εἰ τὰ ἐπίγεια εἶπον (1. ſing. a.2.act. indic.) ὑμῖν, καὶ οὐ πιστεύετε, πῶς, ἐὰν εἴπω (1. ſing a.2. act.ſubj.) ὑμῖν τὰ ἐπουράνια, πιστεύσετε; Si terrena dixi vobis, & non creditis, quomodo, ſi dixero vobis cœleſtia, credetis? *jubeo*, Luc.19.v. 15. εἶπε (3. ſing. a. 2.) φωνηθῆναι αὐτῷ τοὺς δούλους,

juſſit ad ſe vocari ſervos. Luc. 16. 13. εἶπεν ἐν ἑαυτῷ, dixit apud ſe, hoc eſt, *cogitavit*. Dicitur εἶπε ſequenti conſonâ: εἶπεν verò ſequenti vocali. Johan. 7. 38. καθὼς εἶπεν ἡ γραφὴ, ſicut dixit (Deus in) ſcriptura. Johan. 12. ver. 19. οἱ φαρισαῖοι εἶπον (3. pl. aor. 2.) πρὸς ἑαυτοὺς, phariſæi dixerunt inter ſe. Matth. 8. ver. 8. εἰπὲ (aor. 2. imperat.) λόγον dic verbum. *defero*, Matt. 18. v. 17. εἰπὲ τῇ ἐκκλησίᾳ, defer ad eccleſiam. (accentum in fine habet ἀνωμάλως, more τοῦ ἐλθὲ veni, εὑρὲ inveni, λαβὲ cape, ἰδὲ vide.) Johan. 20. 15. εἰπέ μοι, ποῦ αὐτὸν ἔθηκας, dicito mihi ubi eum poſueris 2. pl. εἴπετε non eſt uſitata, ſed pro ea, 2. pl. a. 1. imperat. εἴπατε (de qua paulò antè) legitur, Matth. 26. v. 18. & 28. ver. 7. Marc. 11. v. 3. & 14. v. 14. & 16. v 7. Luc. 10. 10. Coloſſ. 4. ver. 17. *aor. 2. ſubj.* εἴπω ῃς ῃ (qui ipſe cum a. 1. coincidit, & exempla quæ hîc ſubjiciuntur, etiam ad aor. 1. ſubj. referri poſſunt.) Matth. 2. 13. καὶ ἴσθι ἐκεῖ, ἕως ἂν εἴπω σοι, & eſto ibi, donec tibi dixero &c. Johan 8. 55. ἐὰν εἴπω (1. ſing. a. 2. act. ſubj.) ſi dixero. Johan. 12. v. 49. αὐτός μοι ἐντολὴν ἔδωκε, τί εἴπω (1. ſing. aor. 2. ſubj.) ipſe (Pater) mihi mandavit, quid dicam. Matth. 8. ver. 4. ὅρα μηδενὶ εἴπῃς (2. ſing a. 1. act. ſubj.) vide ut nulli dicas. Rom. 10. ver. 6. μὴ εἴπῃς ἐν τῇ καρδίᾳ, nè dicas in corde, hoc eſt, nè cogites. Marc. 3. 3. ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ (3. ſing. a. 2. act. ſubj.) ſi quis vobis dixerit. Marc. 3. 31. ἐὰν εἴπωμεν (1. pl. a. 2. ſubj.) ſi dixerimus, Matth. 17. 9. μηδενὶ εἴπητε (2. pl. a. 2. act. ſubj.) nemini dixeritis. (pro μηδενὶ εἴπατε.) Lucæ 6. v. 26. ὅταν καλῶς ὑμᾶς εἴπωσιν (3. pl. a. 2. act. ſubj.) quum bene dixerint vobis. Helleniſmus *aor. 2. infinit.* εἰπεῖν dicere. Heb. 7. v. 9. ὡς ἔπος εἰπεῖν, ut ita loquar. Act. 2. v. 29. ἐξὸν εἰπεῖν μετὰ παῤῥησίας πρὸς ὑμᾶς; Licétne liberè loqui apud vos? Actor. 21. 37. εἰ ἔξεστί μοι εἰπεῖν τι; An licet mihi aliquid dicere? *part. aor. 2.* εἰπών. Johan. 20. 20. καὶ τοῦτο εἰπὼν, (part. a. 2. g. m.) ἔδειξεν αὐτοῖς τὰς χεῖρας, & quum hæc dixiſſet, oſtendit eis manus. Actor. 26. 29. καὶ ταῦτα αὐτοῦ εἰπόντος, quum hæc dixiſſet. Actor. 21. 14. εἰπόντες dicentes. εἰποῦσα Joh. 20. 14. καὶ ταῦτα εἰποῦσα, (part. a. 2. g. f.) & quum hæc dixiſſet. ἔπος ὁ τὸ *verbum*. Hebr. 7. 9. *carmen* apud profanos authores. ἔπη χρυσᾶ (contractè pro χρύσεα) carmina aurea, hoc eſt, optima. metaph. *Adag.* οὐδὲν πρὸς ἔπος, nihil ad rem. ἀντέπω compoſitum ex ἀντὶ & ἔπω *contradico*. aor. 2. infin. in N. T. bis legitur. Luc. 21. 15. Actor. 4. ver. 14. οὐδὲν εἶχον ἀντειπεῖν, nihil poterant contradicere. Helleniſmus. ἀπέπομαι veb. med. *abdico, renuntio*. aor. 1. med. ἀπειπάμην ω ατο, cum Accuſ. 2 Cor. 4. ver. 2. ἀλλ' ἀπειπάμεθα (1. pl. a. 1. med. indic.) τὰ κρυπτὰ τῆς αἰσχύνης, ſed renuntiavimus pudendis látebris. προέπω *prædico, antea dico*. Ter legitur in Nov. Teſt. 1 Theſ. 4. 6. καθὼς καὶ προείπαμεν (1. pl. aor. 1. act. indic.) ὑμῖν, ſicut & antea diximus vobis. Gal. 5.

v.2. καθὼς καὶ προεῖπον (1. sing.a.2. act. indic.) sicut & prædixi. Act.1.16 ἣν προεῖπε (3. sing.a.2. act. indic.) τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον διὰ στόματος Δαβὶδ, quam prædixit Spiritus S. per os Davidis.

Ἔρζω ἔζομαι, vide ἵζω.

Ἔρα ας ἡ *terra*. ἔραζε adv. *in terram*. Hesiod. φύλλα δ' ἔραζε χέει, abjicit humi folia. idem. στάχυες νεύωσιν ἔραζε, spicæ inclinant versus terram. ἔρα & affine Hebræo ארץ & Germanico **erd. ertz.** ἐράω ῶ amo, cum Genit. item aor.1.infin. ἐράσαι deplere. ἐξεράω ῶ evacuo. F. ἐξεράσω. a.1. ἐξήρασα in aor.1. infin. ἐξεράσαι exinanire, evacuare. Præt. ἐξήρακα. *præt. pass.* ἐξήραμαι, unde est ἐξέραμα τος τὸ *vomitus*, idem quod ἔμετος ου ὁ, cibus aut potus qui vomitu rejectus est. 2 Pet.2. v.22. κύων ἐπιστρέψας ἐπὶ τὸ ἴδιον ἐξέραμα, canis rediens ad suum vomitum.

Ἔργον ου τὸ *opus*. Mat. 23. 3. τὰ ἔργα αὐτῶν μὴ ποιεῖτε, opera eorum nè facite. 2 Cor. 11. 15. τὸ τέλος ἔσται κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν, finis erit secundùm opera illorum. *Factum*. Rom. 15.18. λόγῳ καὶ ἔργῳ, verbis & facto *officium*, 1 Tim. 3. 1. καλοῦ ἔργου ἐπιθυμεῖ, præclarum officium expetit. 2 Tim.4.5. ἔργον ποίησον εὐαγγελιστοῦ. Eodem sensu accipitur Joh. 17.4. Act. 13. 2. Et apud Xenophontem dicit Cyrus ad Chrysantam militum tribunum lib. 2. pæd. sub finem, σὸν ἔργον, *tuum est officium*. *Facinus*, 1 Cor.5.v.2. ἵνα ἐξαρθῇ ἐκ μέσου ὑμῶν, ὁ τὸ ἔργον τοῦτο ποιήσας, ut tollatur è medio vestri, qui facinus hoc patravit. Heb.9.v. 14. ἀπὸ νεκρῶν ἔργων, à mortuis operibus. Sic Ἰλιάδ. ι. 872. ὁρῶν τάδε καρτερὰ ἔργα, qui vides hæc violenta facinora. *Causa*, Philip. 2. 30. διὰ τὸ ἔργον τοῦ Χριστοῦ, propter causam CHRISTI. 1 Joh.3.8. ἵνα λύσῃ τὰ ἔργα τοῦ διαβόλου, ut dissolvat opera diaboli, h.e. peccata. *Res*, 2 Pet.3. v.10. ἡ γῆ καὶ τὰ ἐν αὐτῇ ἔργα κατακαήσεται, terráque & quæ sunt in ea res exurentur. *subintelligitur*, Rom. 14.v. 16. ἀγαθοεργὸς contractè ἀγαθουργὸς οῦ ὁ ἡ beneficus a. ἀγαθοεργέω ῶ, benefacio. 1 Tim. 6. 18. compos. ex ἀγαθὸς bonus, & ἔργον opus. ἀγαθοεργέω ῶ, vel ἀγαθουργέω ῶ. F. ήσω. P. ηκα, *benefacio*, *beneficentia profequor*. 1 Tim.6. 18. ἀεργὸς οῦ ὁ otiosus, piger. Prov.13. 4 & 19. 15. ψυχὴ τοῦ ἀεργοῦ πεινάσει, anima pigri esuriet. ἀεργία ας ἡ, Ionice ἀεργίη ης ἡ pigritia. Hesiod. οὐδὲν δ' ἔργον ὄνειδος, ἀεργίη δὲ ὄνειδος, hoc est, nullus labor est cuipiam probo, pigritia verò est probrosa. in N.T. pro ἀεργὸς οῦ legitur contractè ἀργὸς ἡ ὸν, & ἀργὸς οῦ ὁ ἡ *piger a um*. Matth. 20. v. 3. εἶδεν ἄλλους ἑστῶτας ἐν τῇ ἀγορᾷ ἀργοὺς, vidit alios stantes in foro otiosos. 1 Tim. 5. 13. ἅμα καὶ αἱ ἀργαὶ, simul etiam otiosæ. *inutilis*, 2 Pet.1. v.8. Matth.12. v.36. πᾶν ῥῆμα ἀργὸν, ὃ ἐὰν λαλήσωσιν οἱ ἄνθρωποι, ἀποδώσουσι περὶ αὐτοῦ λόγον, ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, quodcunque verbum otiosum locuti fuerint homines, de eo reddent rationem in die judicii *Edax*, Tit. 1. 12. γαστέρες ἀργαὶ, ventres edaces: ubi ἀργαὶ pro μάργαι, per aphæresin τοῦ μῦ. γαστέρες

γαστέρες ἀργαί, verò pro γαστρίμαργοι helluones, ventri ad insaniam usque indulgentes. Ejusmodi aphæreses occurrunt in γαῖα αἶα terra, ἔξοχα ὄχα excellenter, φημὶ ἠμὶ aio, &c. ἀργέω ῶ otior. F. ἀργήσω. P. ἤργηκα. 2 Pet. 2. 3. οἷς τὸ κρίμα ἔκπαλαι οὐκ ἀργεῖ, quibus damnatio jam olim non otiatur, h. e. parata illis jam sunt à DEO gravissima supplicia, quæ ipsos opinione citiùs obruent. καταργέω ῶ, facio cessare, *inutilem reddo*. Luc. 13. 7. ἱνατί καὶ τὴν γῆν καταργεῖ; Quorsum etiam terram inutilem reddit. *Aboleo*, Rom. 3. v. 31. νόμον οὖν καταργοῦμεν διὰ τῆς πίστεως; μὴ γένοιτο. Num igitur legem abolemus per fidem? absit. *Fut.* καταργήσω. Rom. 3. 3. μὴ ἡ ἀπιστία αὐτῶν τὴν πίστιν καταργήσει; Num illorum infidelitas fidem Dei cassam reddet? *Præt. perf.* κατήργηκα ας ε, ut inutilia sustuli. 1 Cor. 13. 11. ὅτε γέγονα ἀνὴρ, κατήργηκα τὰ τοῦ νηπίου, postquam autem factus sum vir, ut inutilia sustuli quæ infantis erant. *aorist.* 1. *act.* κατήργησα ας ε. Heb. 2. 14. ἵνα τῷ θανάτῳ καταργήσῃ (3. sing. aor. 1. act. subj.) τὸν τὸ κράτος ἔχοντα τοῦ θανάτου, ut per mortem evanescere faceret eum qui mortis habet imperium. 2 Tim. 1. v. 10. καταργήσαντος (part. a. 1. act.) μὲν τὸν θάνατον, qui mortem destruxit. *Præs pass.* καταργοῦμαι οῦμαι, *destruor*, *aboleor*. 1 Corinth. 15 26. ἔσχατος ἐχθρὸς καταργεῖται, θάνατος, ultimus hostis aboletur, mors. *præt. pass.* κατήργημαι σαι ται evanui Rom. 4. v. 14. καὶ κατήργηται ἡ ἐπαγγελία, & cassa reddita est illa promissio. *a.* 1. *pass.* κατηργήθην ης η, *liberatus fui*. Roman. 7. v. 6. νυνὶ δὲ κατηργήθημεν ἀπὸ τοῦ νόμου, nunc autem liberati sumus à lege. *evanui*, Gal. 5. 4. κατηργήθητε (2. pl. a. 1. pass. indic.) ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ, evanuistis tanquam separati à CHRISTO. *Fut.* 1. *pass.* καταργηθήσομαι ῃ εται, *destruar*. 1 Cor. 13. 10. τότε τὸ ἐκ μέρους καταργηθήσεται, tunc quod est aliquatenus abolebitur. δημιουργὸς οῦ ὁ (ex δῆμος οῦ ὁ ἡ publicus, & ἔργον opus) contractè pro δημιοεργὸς, *opifex publicus*. Hebr. 11. ver. 10. ἧς (πόλεως) τεχνίτης καὶ δημιουργὸς ὁ Θεὸς, cujus (civitatis cœlestis) artifex & conditor est DEUS. ἐνεργὴς έος ὁ ἡ *efficax*. Heb. 4. 12. ζῶν γὰρ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ καὶ ἐνεργὴς, vivus est enim sermo Dei & efficax. ἐνέργεια ας ἡ *efficacitas*. 2 Thess. 2. ver. 11, 12. διὰ τοῦτο πέμψει αὐτοῖς ὁ Θεὸς ἐνέργειαν πλάνης, propterea immittet iis Deus efficaciam erroris. Hebraismus, pro πλάνην ἐνεργουμένην, errorem efficacem, h. e. pro justo suo judicio tradet eos Satanæ excœcandos. ἐνεργέω ῶ, propriè, *intus ago*, *operor*, & simpliciter, *ago*, *efficio*. F. ἐνεργήσω. *a.* 1. *act.* ἐνήργησα ας ε. Gal. 2. v. 8. ὁ ἐνεργήσας (part. a. 1.) γὰρ Πέτρῳ &c. ἐνήργησε (3. sing. a. 1.) καὶ ἐμοὶ, qui efficax fuit per Petrum, efficax etiam fuit per me. Hîc ἐνεργεῖν significat intimam præsentiam, vim & efficacitatem, quâ Deus intimè omnia operatur. Eph. 1. 20. ἣν ἐνήργησεν ἐν τῷ Χριστῷ, quam (efficacitatem) exercuit in CHRISTO. *Præs. med.* ἐνεργοῦμαι οῦμαι, operor. Gal. 5. 6.

ἡ πίστις δι' ἀγάπης ἐνεργουμένη (part.præſ.med.) fides per charitatem efficax. ἐνέργημα ατος τὸ, operatio, actio. 1 Cor. 12.6. διαιρέσεις ἐνεργημάτων εἰσιν, ὁ αὐτός ἐστι Θεὸς, ὁ ἐνεργῶν τὰ πάντα ἐν πᾶσιν, diſtinctiones operationum ſunt, ſed idem eſt Deus, operans omnia in omnibus. εὐεργέτης ου ὁ *beneficus*. Luc. 22. 25. εὐεργέται καλοῦνται, benefici vocantur. εὐεργετέω ῶ cum Accuſ. *beneficio*. Actor. 10. v. 38. ὃς διῆλθεν εὐεργετῶν, (part.præſ. act.) καὶ ἰώμενος πάντας, qui obambulavit beneficiis afficiens, & ſanans omnes. Fut. ήσω. aor. 1. act. εὐηργέτησα ας ε. Pſalm. 116. ver. 7. & 57. v. 3. κεκράξομαι πρὸς τὸν Θεὸν, τὸν εὐεργετήσαντά με· vociferabor ad Deum, qui me affecit beneficiis. Herodotus. πολλὰ ὑπ' αὐτοῦ εὐεργετηθεὶς, multis beneficiis ab eo affectus. εὐεργεσία ας ἡ, *beneficium*. 1 Tim. 6. v. 2. ἀμπελουργὸς οῦ ὁ (pro ἀμπελοεργὸς, ex ἄμπελος ου ἡ vitis, & ἔργον ου τὸ labor) *vinitor*. Luc. 13. v. 7. εἶπε δὲ πρὸς ἀμπελουργὸν, dixit verò vinitori. γεωργὸς οῦ ὁ, (ex γέα ας ἡ terra, & ἔργον opus, labor) *agricola*, *vinitor*, qui terram colit. Joh. 15. 1. ὁ πατήρ μου ὁ γεωργός ἐστι, pater meus eſt agricola ille. Luc. 20. 9. ἐξέδοτο αὐτὸν (ἀμπελῶνα) γεωργοῖς, elocavit illam vineam agricolis ſeu vinitoribus. ξυγγεωργὸς οῦ ὁ, agricolationis ſocius. φιλογέωργος ου ὁ ἡ agriculturæ amans, rei ruſticæ ſtudioſus. γεώργιον ου τὸ *arvum*, *ager*. 1 Cor. 3. 9. Θεοῦ γεώργιον, Θεοῦ οἰκοδομή ἐστε, Dei ager, Dei ædificium eſtis. γεωργέω ῶ *agrum colo*, idem quod ἐργάζομαι τὴν γῆν 1 Chron. 27. 26. Hebr. elegant[er] עשה מלאכת השדה ha-ſa melécheth halladè. *F.* γεωργήσω. *Præt.* γεγεώργηκα. *præt. paſſ.* γεωργέομαι οῦμαι, *excolor*. Hebr. 6. v. 7. εὔθετον ἐκείνοις, δι' οὓς γεωργεῖται, accommodam iis, per quos excolitur terra. γῆ γεωργουμένη, propriè *arvum*, hoc eſt terra arata, culta: ἀγεώργητος ου ὁ ἡ, incultus a um. ἱερουργέω ῶ (ex ἱερὸς ſanctus, & ἔργον labor) *ſacra obeo*, *operor*, *ſacrifico* cum accuſat. Roman. 15. ver. 16. ἱερουργοῦντα τὸ Εὐαγγέλιον, operantem Evangelio. κακοεργὸς οῦ ὁ ἡ (ex κακὸς malus, & ἔργον opus) contractè κακοῦργος ου quod in proſa eſt uſitatum, *maleficus*, *ſceleratus*. Luc. 23. v. 32. ἤγοντο καὶ ἕτεροι δύο κακοῦργοι, ducebantur etiam alii duo, i[...]que facinoroſi. κακουργία ας maleficium. Pſalm. 35. ver. [...] κακουργέω ῶ cum Accuſat. *depravo*. λειτουργὸς οῦ ὁ, *miniſter publicus*. ex λήϊτος ου ὁ publicus idem quod δημόσιος, & ἔργον opus, officium, qui publico fungitur munere. λήϊτον ου τὸ (ſcil. δῶμα) *curia*, publica domus, πρυτανεῖον. λαϊτοεργὸς, contractè λειτουργὸς etiam uſitatum eſt, pro quo tamen ſæpiùs legitur λειτουργός. Stephanus in ſuo Theſauro λήϊτος ου ὁ, publicus, ponit ut *Thema*. Videri tamen poſſet λήϊτος dici pro ληϊστὸς, prædando partus, per ſyncopen literæ σίγμα, unde à Suida vertitur κτητὸς, *acquiſitus*: Sc. quæ tempore belli prædando acquirebantur, ſaltem maximam partem, in Reip. bonum, ſe[...]

in publicum cedebant commodum, unde, per Synec. speciei vertitur *publicus*. Thema sic foret, λεία ας ἡ præda, propriè idem quod λάφυρα τὰ exuviæ, spolia quæ vivo hosti detrahuntur. τὰ σκῦλα verò, quæ mortuo. pro λεία ας ἡ, dicitur etiam ληΐη ης ἡ, unde ληΐζω prædor. Rom. 13. 6. λειτουργοὶ Θεοῦ εἰσιν, publici ministri DEI sunt, scil. magistratus politici. Sic Josua dicitur Mosis λειτουργός. Exod. 23. v. 13. Jos. 1. 1. 2 Sam. 13. 18. Amnonis, filii Davidis, famulus vocatur παιδάριον· item λειτουργός. ἐξήγαγεν αὐτὴν (τὴν Θαμὰρ ἀποπεπαρθενευμένην) ὁ λειτουργὸς ἔξω, & eduxit illam (Thamarem vitiatam) minister foras. Angeli dicuntur DEI λειτουργοί. Psal. 102. v. 21. Levitæ dicuntur λειτουργοὶ (1 Cor. 9. 13. οἱ τὰ ἱερὰ ἐργαζόμενοι, qui sacris operantur) publici ministri DEI. Jerem. 33. v. 21. λειτουργέω ῶ, *ministro*, item *publicum munus obeo*, *inservio* cum Dativo. Heb. 10. v. 11. ἕστηκε καθ' ἡμέραν. λειτουργῶν (partic. præs.) astat quotidie sacram functionem obiens. Act. 13. 2. λειτουργούντων δὲ αὐτῶν τῷ Κυρίῳ, illis autem sacram suam functionem obeuntibus, h.e. Chrysostomo interprete, facientibus præconium. *imperf.* ἐλειτούργεον ουν εες εις, εε ει. 1 Reg. 1. 4. καὶ ἐλειτούργει αὐτῷ, & inserviebat ei, nempe, Davidi, ultima ejus uxor Schunamitis. Tribuitur sanctis *angelis*, Dan. 7. 10. χίλιαι χιλιάδες ἐλειτούργουν (3. pl. imperf.) αὐτῷ, mille myriades ministrabant ei. F. λειτουργήσω. Num. 1. 50. *aorist.* 1. *act.* ἐλειτούργησα ας ε. Rom. 15. v. 27. ἐν τοῖς σαρκικοῖς λειτουργῆσαι (a. 1. act. infin.) αὐτοῖς, in carnalibus eis inservire, h.e. in eos erogare eleemosynas. Præt. λελειτούργηκα ας ε. λειτουργία ας ἡ, *ministerium*, *publicum Ecclesiæ munus*, *functio officii Ecclesiastici*. Luc. 1. v. 23. ὡς ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τῆς λειτουργίας αὐτοῦ, postquam impleti erant dies ministerii ejus, scil. Zachariæ, qui fuit pater Johannis Baptistæ, τοῦ προδρόμου τοῦ Σωτῆρος. *sacrificium*, Philip. 1. v. 17. *Eleemosyna.* 2 Corinth. 9. 12. διακονία τῆς λειτουργίας ταύτης, nam subministratio eleemosynæ istius, seu, ut alii vertunt, oblationis istius. Est enim eleemosyna hostia quædam, quam DEO offerimus, benefaciendo egenis CHRISTI membris. *Officium fraternæ charitatis.* Philip. 2. ver. 30. ὑμῶν τῆς πρός με λειτουργίας, vestri erga me officii, seu beneficentiæ. λειτουργικός ἡ όν, *ministratorius*. Heb. 1. ἄγγελοι dicuntur πνεύματα λειτουργικά, spiritus ministratorii. πανοῦργος ου ὁ ἡ, *callidus*, *astutus a um*, (ex πᾶν omne & ἔργον opus q. d. παντίεργος, & per syncopen τοῦ τι πανόεργος, & factâ crasi πανοῦργος) 2 Cor. 12. v. 16. πανοῦργος, &c. δόλῳ ὑμᾶς ἔλαβον, callidus, dolo vos cepi, vos circumveni. Prov. 12. 17. κρύπτει δὲ τὴν ἑαυτοῦ ἀτιμίαν πανοῦργος, abdit verò suam ignominiam callidus. in *comparativo* gradu πανουργότερος astutior. Prov. 15. v. 5. in *fœminino* genere legitur Sirach. 22. v. 30. πανουργία ας ἡ, *calliditas*, *astutia*,

tia, vafrities. 1 Corinth.3. v.19. ὁ δρασσόμενος τοὺς σοφοὺς ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐτῶν, carpit sapientes in versutia eorum. πανουργεύομαι, astu utor. 1 Sam.23. ver.22. ῥᾳδιουργὸς οῦ ὁ, facinorosus, qui facilè ad scelus perpetrandum allicitur, cui non est religio perpetrare facinus, qui est vacuus timore DEI. ῥᾳδιουργία ας ἡ, scelus à projecta audacia profectum. Act.13.v.10. ῥᾳδιούργημα τος τὸ, *idem.* Actor.18.v.14. ῥᾳδιουργὸς, compositum ex ῥᾴδιος ου ὁ facilis, & ἔργον factum, facinus. συνεργὸς οῦ ὁ ἡ, *adjutor, administer, administra.* 1 Corin. 3. ver.9. Rom. 16. ver. 21. Τιμόθεος ὁ συνεργός μου, Timotheus adjutor meus. 1 Cor. 3.9. Θεοῦ γάρ ἐσμεν συνεργοὶ, DEI sumus administri. Phil. 2.25. συνεργὸν καὶ συστρατιώτην μου, adjutorem ac commilitonem meum. Philem. v.24. Δημᾶς, Λουκᾶς, οἱ συνεργοί μου, Demas, Lucas, adjutores mei. 3 Johan.v.8. συνεργοὶ γινώμεθα τῇ ἀληθείᾳ, unà operam impendamus veritati. In f. gen. legitur hæc vox apud Xenoph. lib.2. memorab. ἀγαπητὴ συνεργὸς (ἡ ἀρετὴ) τοῖς τεχνίταις, virtus artificibus cara laborum socia. συνεργέω ῶ, *unà operor.* Marc.16. v 20. πανταχοῦ τοῦ Κυρίου συνεργοῦντος, ubique DOMINO cooperante. *imperfect.* συνήργεον ουν. Jacob. 2. 22. ὅτι ἡ πίστις συνήργει (3.sing imperf. act.) τοῖς ἔργοις αὐτοῦ, fidem administram fuisse operum. *Fut.* συνεργήσω. *aorist.*1. *act.* συνήργησα. *præter. act.* συνήργηκα ας. ὑπουργὸς οῦ ὁ ἡ (poëticè ὑποεργὸς οῦ ὁ ἡ) *minister, adjutor.* ἀνθυπουργὸς οῦ ὁ ἡ, vicissim operam suam alii navans, mutuum officium præstans. συνυπουργὸς οῦ ὁ ἡ, unà operam suam conferens. συνυπουργέω ῶ, unà operam meam confero. 2 Corinth. 1. v.11. συνυπουργούντων (part. præs. act. g. pl.) καὶ ὑμῶν, vobis unà conferentibus operam. ἐργάζομαι, *operor, lucror, negotior, ago, laboro, præsto, excolo, exerceo.* Johan.5. v.17. ὁ Πατήρ μου ἕως ἄρτι ἐργάζεται, κἀγὼ ἐργάζομαι, Pater meus hucusque operatur, etiam ego operor. Johan.6. v.30. τί ἐργάζῃ, (2. sing. præs. indic.) quid operaris? Rom.13. v.10. ἡ ἀγάπη τῷ πλησίον κακὸν οὐκ ἐργάζεται, charitas proximum non afficit malo. Jacob.2. vers.9. ἁμαρτίαν ἐργάζεσθε (2. pl. præs. indic.) peccatum *committitis.* Apocal.18. v. 17. ναῦται, καὶ ὅσοι τὴν θάλασσαν ἐργάζονται (3. pl. præs.) nautæ, & quotquot ex mari *quæstum faciunt*, vel *quotquot mare sulcant*; sicut usurpat hoc verbum Hesiod. in Theog. ἐργάζεσθαι τὴν γῆν, *sulcare terram.* Lucian. γῆν ἄλλως οὖσαν ἀνέργαστον, *terram alioquin inaratam, inexcultam.* præs. imperat. ἐργάζου έσθω. Matth. 21. vers.28. σήμερον ἐργάζου (2.sing. præs. imperat.) ἐν τῷ ἀμπελῶνι, hodie *labora* in vinea mea. Johan.6.27. ἐργάζεσθε (2. pl. præs. imperat.) μὴ τὴν βρῶσιν τὴν ἀπολλυμένην, omnem *operam* vestram *impendite* non cibo pereunti. Coloss. 3. ver.23. ἐκ ψυχῆς ἐργάζεσθε, ex animo *agite*, hoc est, haud simul-

simulatè. *præs. subj.* ἐργάζωμαι, ῃ, ηται, operer. Gal. 6. v. 10. ἐργαζώμεθα (1 pl. præs. subj.) τὸ ἀγαθὸν πρὸς πάντας, benefici simus erga omnes. *præs. infin.* ἐργάζεσθαι operari. Luc. 13. v. 14. ἐν αἷς δεῖ ἐργάζεσθαι, in quibus oportet operari. Johan. 9. 4. ἐμὲ δεῖ ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τοῦ πέμψαντός με, oportet me operari ejus opera qui misit me. 1 Corinth. 9. 6. οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν τοῦ μὴ ἐργάζεσθαι; Annon licet nobis non operari? h. e. abstinere à labore manuum, quo victum acquirimus. 1 Thess. 4. 11. καὶ ἐργάζεσθαι ταῖς ἰδίαις χερσὶ, & operari propriis manibus. *part. præs.* Ephes. 4. 28. ἐργαζόμενος τὸ ἀγαθὸν ταῖς χερσὶν, operans manibus quod bonum sit. Act. 10. 35. ἐργαζόμενος δικαιοσύνην, operam dans justitiæ. Mat. 7. 23. οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν, operam dantes iniquitati. 1 Thess. 2. v. 9. ἐργαζόμενοι πρὸς τὸ μὴ ἐπιβαρῆσαί τινα ὑμῶν, laborantes, nè cui vestrûm oneri essemus. 1 Corinth. 4. 12. ἐργαζόμενοι ταῖς ἰδίαις χερσὶ, laborantes nostris ipsorum manibus. 1 Cor. 9. 13. οἱ τὰ ἱερὰ ἐργαζόμενοι, qui sacris operantur, qui funguntur munere Ecclesiastico. *imperf. med.* εἰργαζόμην ου ετο. Act. 18. v. 3. ἔμενε παρ' αὐτοῖς, καὶ εἰργάζετο (3. sing. imperf.) habitavit apud eos, & operabatur. *Fut.* ἐργάσομαι ῃ εται. tempus hoc insolentem patitur syncopen & crasin. pro 2. persona ἐργάσῃ operaberis, legitur per dialectum Bæoticam ἐργᾷ. Exod. 20. v 9. ἓξ ἡμέρας ἐργᾷ, sex diebus operaberis. Sic pro ἐργάσεται legitur ἐργᾶται. Jerem. 34. 14. καὶ ἐργᾶταί σοι ἓξ ἔτη, & serviet tibi sex annos. Jer. 30. 8. οὐκ ἐργῶνται. 3. pl. fut. 1. med. contractè pro ἐργάσονται, scil. σῖγμα tollitur, & α ο mutantur in ω. *aorist. 1. med.* εἰργασάμην ω ατο. 2 Johan. v. 8. ἵνα μὴ ἀπολέσωμεν ἃ εἰργασάμεθα (1. pl. a. 1. med. indic.) nè perdamus quæ *egimus*. Marc. 14. 6. καλὸν ἔργον εἰργάσατο (3. sing. aorist. 1. med. indic.) εἰς ἐμὲ, bonum opus operata est erga me. Heb. 11. 33. εἰργάσαντο (3. pl. a. 1. med. indic.) δικαιοσύνην, *exercuerunt* justitiam. Job. 24. v. 6. ἀμπελῶνας ἀσεβῶν ἀμισθὶ καὶ ἀσιτὶ εἰργάσαντο, vindemias impiorum sine mercede & cibo excoluerunt. *aor. 1. med. subj.* ἐργάσωμαι ῃ εται. 3. Joh. v. 5. ὃ ἐὰν ἐργάσῃ (2. sing. a. 1. med. subj.) quicquid beneficii præstiteris. *præter. pass.* εἴργασμαι. Deut. 21. v. 3. δάμαλιν ἐκ βοῶν, ἥτις οὐκ εἴργασται, vitulam de armento, quæ non ararit. Eccles. 5. ver. 8. ἀγρὸς εἰργασμένος, ager aratus, vomere proscissus. Johan. 3. ver. 21. ὅτι ἐν Θεῷ ἐστιν εἰργασμένα, quod secundùm Deum (h. e. secundùm voluntatem Dei) facta sint. *aor. 1. pass.* εἰργάσθην ης η, excultus fui *fut. 1. pass.* ἐργασθήσομαι, excolar. Ezech. 36. 34. ἡ γῆ ἡ ἠφανισμένη ἐργασθήσεται, terra desolata excoletur. ἐργασία ας ἡ, *opera*. Luc. 12. 58 δὸς ἐργασίαν, da operam, *Latinismus*. *Lucrum, quæstus*. Act. 16. v. 16. ἥτις ἐργασίαν πολλὴν παρεῖχε τοῖς κυρίοις, quæ quæstum magnum præbebat dominis. ἐργάτης ου ὁ, *operarius*. Luc. 10. 2. ὀλίγοι δὲ ἐργάται, pauci

verò

vero ò sunt operarii. Luc. 10. v. 7. ἄξιος ὁ ἐργάτης τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ ἐστι, dignus est operarius mercede sui. Luc. 13. 27. ἐργάται ἀδικίας, Hebraismus: operam dantes injustitiæ. 2 Cor. 11. 13. ἐργάται δόλιοι, operarii dolosi. 2 Tim. 2. 15. ἐργάτην ἀνεπαίσχυντον, operarium cui non opus sit erubescere. Jacob. 5. 4. μισθὸς ἐργατῶν, merces operariorum. Matth. 20. v. 1. μισθώσασθαι ἐργάτας, conducere operarios. ibid. v. 2. συμφωνεῖν μετὰ τῶν ἐργατῶν, pacisci cum operariis. κατεργάζομαι, *perpetro, efficio, conficio, interficio.* Roman. 7. 15. ὃ γὰρ κατεργάζομαι, οὐ γινώσκω, quod enim perpetro, non approbo. Rom. 4. 15. ὁ νόμος ὀργὴν κατεργάζεται, lex iram (h. e. iræ divinæ adversùs peccata notitiam) operatur. 2 Corin. 4. v. 17. αἰώνιον βάρος δόξης κατεργάζεται ἡμῖν, æternum pond⁹ gloriæ conficit nobis. 2 Cor. 9. 11. ἥτις κατεργάζεται δι' ἡμῶν εὐχαριστίαν τῷ Θεῷ, quæ per nos efficit, ut gratiæ agantur Deo (præs. infinit.) Philip. 2. 12. μετὰ φόβου καὶ τρόμου τὴν ἑαυτῶν σωτηρίαν κατεργάζεσθε (2. pl. præs. imperat.) cum timore & tremore salutem vestram operamini. Rom. 7. 18. τὸ δὲ κατεργάζεσθαι (præs. infin.) τὸ καλὸν, οὐχ εὑρίσκω, ut bonum perficiam, non assequor. *part. præs.* κατεργαζόμενος η ον. Rom. 1. 27. τὴν ἀσχημοσύνην κατεργαζόμενοι, fœda (obscœnitatem) perpetrantes. Rom. 7. v. 13. κατεργαζομένη (ἁμαρτία) θάνατον, efficiens mortem. *a. r. 1. med.* κατειργασάμην ατο. Rom. 7. v. 8. κατειργάσατο ἐν ἐμοὶ πᾶσαν ἐπιθυμίαν, genuit in me omnem cupiditatem. 2 Cor. 7. 11. πόσην κατειργάσατο ὑμῖν σπουδήν; Quantum in vobis effecit studium? 1 Pet. 4. 3. ἀρκετὸν, &c. τὸ θέλημα τῶν ἐθνῶν κατεργάσασθαι (a. 1. med. infinit.) satis sit, nos hactenus libidini gentium indulsisse. *part. aor. 1. med.* κατεργασάμενος η. 2 Cor. 5. 5. ὁ δὲ κατεργασάμενος ἡμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο ὁ Θεός, porro DEus est is, qui ad hoc ipsum nos condidit. 1 Cor. 5. 3. ἤδη κέκρικα τὸν οὕτω τοῦτο κατεργασάμενον, jam judicavi, ut is, qui hoc perpetravit. Ephes. 6. 13. ἅπαντα κατεργασάμενοι, στῆναι (ut possitis) omnibus confectis, hoc est, devictis & prostratis, stare. Chrysost. & Oecumenius interpretantur καταπολεμήσαντες καὶ ἀνελόντες, h. e. debellatis & è medio sublatis. Xenoph. pæd. 4. κατεργάζεσθαι τὸν λέοντα, interficere leonem. Galli eodem modo *desfaire* dicunt. *aor. 1. pass.* κατειργάσθην ης η. 2 Cor. 12. v. 12. τὰ μὲν σημεῖα τοῦ ἀποστόλου κατειργάσθη ἐν ὑμῖν, indicia quidem apostoli edita sunt apud vos. περίεργος ὁ ἡ, *curiosus a um.* 1 Tim. 5. 13. φλύαροι, περίεργοι, garrulæ, curiosæ. Actor. 19. 19. ἱκανοὶ δὲ τῶν τὰ περίεργα πραξάντων, non pauci verò ex iis qui curiosa illa exercuerant. περιεργάζομαι *inaniter satago.* 2 Thes. 3. 11. προσεργάζομαι *lucrifacio.* Luc. 19. 16. ἡ μνᾶ σου προσειργάσατο (3. sing. a. 1. med. indic.) δέκα μνᾶς, mina tua lucrifecit decem minas.

Ἐρέθω (ab ἔρις ἔριδος ἡ, lis. Eustathius derivat παρὰ τὸ εἴρω, τὸ εἰς, μάχην συμπλέκω) *irrito, lacesso,*

lacesso, provoco, poëtis usitatum. Ἰλιάδ. γ. 414. μή μ' ἔρεθε σχετλίη, μὴ χωσαμένη σε μεθείω, nè me irrites misera, nè irata te deseram. Hinc est ἐρεθίζω *provoco.* in bonam & malam partem accipitur. Deut. 21. v. 20. ubi filius refractarius, & vino deditus dicitur ἐρεθίζειν parentes suos. & contra, Coloss. 3. v. 21. μὴ ἐρεθίζετε (3. plur. præs. imperat.) τὰ τέκνα ὑμῶν, nè irritate liberos vestros. *Fut.* ἐρεθίσω. *aorist.* 1. ἠρέθισα. 2 Corin. 9. 2. καὶ ὁ ἐξ ὑμῶν ζῆλος ἠρέθισε (3. sing. aor. 1. act. indic.) τοὺς πλείονας, & ex vobis ortus zelus provocavit complures. Hic in bonam partem accipitur, & idem valet, quod παροξύνω, παρορμάω, incito, excito, προκαλέομαι, provoco. *Præt.* ἠρέθικα.

Ἐρείδω, *figo, infigo, firmo, fulcio.* F. ἐρείσω. Pro. 3. 26. Κύριος ἐρείσει σὸν πόδα, DOMINUS firmabit pedem tuum. *aorist.* 1 ἤρεισα ας ε. *part. aor.* 1. *act.* ἐρείσας ασα αν. Actor. 27. v. 41. καὶ ἡ μὲν πρῶρα ἐρείσασα (part. aor. 1. act. gen. f.) ἔμεινεν ἀσάλευτος, prora quidem infixa mansit, immota. *Præt.* ἤρεικα ας ε. ἐρείδομαι figor, innitor, cum Dat. Prov. 30. v. 28. χερσὶν ἐρειδόμενος, manibus innitens.

Ἐρέσσω, vel Atticè ἐρέττω remigo. Fut. ἐρέσω. *Præt.* ἤρεκα. præt. pass. ἤρεμαι σαι ται. ἐρεσία ας ἡ, remigatio. Poëticè εἰρεσία ας ἡ. Ionicè εἰρεσίη ης ἡ. ὄδυσ. μ. Duabus rebus nautis opus est, nempe, ope DEI & labore. ὀδυσ. λ. πρῶτα μὲν εἰρεσίη, κατέπειτα δὲ καὶ λιμενος οὖρος, primùm quidem remorum agitatio, deinde optimus ventus. ἐρέτης ου ὁ, *remex.* ὑπηρέτης ου ὁ, q. d. subremex, sicuti dicimus ὑποδιδάσκαλος, præceptor qui alii subest. Per *metaphoram* verò synecdochicam à re navali desumptam, *minister, famulus.* ὑπηρέτις ιδος ἡ, *ministra.* 1 Corinth. 4. v. 1. οὕτως ἡμᾶς λογιζέσθω ἄνθρωπος, ὡς ὑπηρέτας Χριστοῦ, sic de nobis reputet homo. ut de ministris CHRISTI. *apparitor, lictor, lorarius,* Marc. 14. v. 65. οἱ ὑπηρέται ῥαπίσμασιν αὐτὸν ἔβαλλον, apparitores baculorum ictibus eum cædebant. *custos carceris.* Matth. 5. v. 25. καὶ ὁ κριτής σε παραδῷ τῷ ὑπηρέτῃ, & judex te tradat commentariensi, h. e. τῷ δεσμοφύλακι, custodi seu præfecto carceris. ὑπηρετέω ῶ, inservio cum Dat. **ich warte auf.** Fut. ήσω. aor. 1. ὑπηρέτησα ας ε. Actor. 20. v. 34. τοῖς οὖσι μετ' ἐμοῦ ὑπηρέτησαν αἱ χεῖρες αὗται, & iis qui mecum sunt, manus istæ ministrârunt.

Ἐρεύγω, eructo, ructo. *Fut.* ἐρεύξω. *Præt. perf.* ἤρευχα. *præt. pass.* ἤρευγμαι, unde est ἐρευγμὸς οῦ ὁ, eructatio. a. 2. act. ἤρυγον præsens med. ἐρεύγομαι *eructo.* item per metaph. desumptam à fontis scaturigine, *eloquor, edissero, palam proloquor,* idem quod ἀποφθέγγομαι. Psal. 19. v. 3. ἡμέρα ἡμέρᾳ ἐρεύγεται, dies diei eructat, h. e. plenâ & planâ voce edisserit. Verbo hoc notatur copia & perpetuitas, qualis est in perenni scaturigine. Et Hebræum נבע quod hac dictione redditum est, propriè significat *scaturivit, exundavit,*

undavit, emanavit. Futur. med. ἐρεύξομαι. Matth. 13.v.35. ἐρεύξομαι τὰ κεκρυμμένα ἀπὸ καταβολῆς κόσμου, eructabo occultata à jacto mundi fundamento. Quamvis hoc ipsum verbum etiam leoni tribuatur, cujus vox est admodum sonora & terribilis. Hoseæ 11. vers. 11. ὡς λέων ἐρεύξεται, ut leo *rugiet*. Amosi 3. v. 4. εἰ ἐρεύξεται λέων ἐκ τοῦ δρυμοῦ; an rugiturus esset leo è sylva?

Ἔρευνα ης ἡ, *investigatio*. Etym. τὸ ζήτησις, παρὰ τὸ ἐρέω τὸ ζητῶ. ἐρευνάω ῶ, investigo, indago, *scrutor*. Johan. 5. v. 39. ἐρευνᾶτε (2.pl.præs. act. indic.) τὰς γραφὰς, scrutamini, seu indagatis scripturas. Joël. 1. vers. 7. ἐρευνῶν ἐξηρεύνησεν αὐτήν. Hebraismus, scrutando scrutatus est eam. Hebraicè, nudando nudavit eam. *Futur.* ἐρευνήσω. *aorist.* 1. *act.* ἠρεύνησα ας ε. Genes. 31. ver. 33. Λάβαν ἠρεύνησεν εἰς τὸν οἶκον Λείας, καὶ οὐχ εὗρεν, Laban inquisivit in tentorium Leæ, & non invenit. *Præt.* ἠρεύνηκα ας ε. ἐξερευνάω, diligenter & accuratè inquiro, *perscrutor*. 1 Pet. 1. 10. περὶ ἧς ἐξηρεύνησαν (3. pl. aorist. 1. act. indicat.) οἱ προφῆται, quàm scrutati sunt prophetæ. ἀνεξερεύνητος ου ὁ ἡ, *imperscrutabilis*. Roman. 11. ver. 33. ὡς ἀνεξερεύνητα τὰ κρίματα αὐτοῦ! quam imperscrutabilia sunt judicia ejus!

Ἐρέω, vide supra εἴρω.

Ἔρημος ου ὁ ἡ (עָירוֹם) *desertus a um*, ἀνέργαστος ου ὁ ἡ, incultus, vastus. Act. 1. 20. ἡ ἔπαυλις ἔρημος, commoratio deserta. Legitur etiam fœmininum ἐρήμη ης ἡ. ὁδὸς. γ. εἰς νῆσον ἐρήμην. in insulam desertam, εἰς γῆν ἀπάνθρωπον. Matth. 14 ver. 15. ἔρημός ἐστιν ὁ τόπος, desertus est locus. Marc. 1. v. 45. ἐν ἐρήμοις τόποις ἦν, in locis desertis erat. Luc. 13. 35. οἶκος ἔρημος, domus deserta. Galat. 4. v. 27. τέκνα τῆς ἐρήμου, liberi desertæ, hoc est, *viduæ*. ἔρημος ου ἡ, substantivè capitur, *eremus, desertum, solitudo*, locus vastus, incultus, saltuosus, non habitatus. ἔρημος subauditur χώρα vel γῆ, deserta regio, terra. Matth. 3. v. 1. κηρύσσων ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆς Ἰουδαίας, prædicans in deserto Judææ, hoc in regione saltuosa, in qua habitabat Zacharias, Luc. 1. vers. 40. Joab, 2 Sam. 2. v. 34. Hujus deserti sex oppida numerantur, Josuæ 15. v. 51. Deut. 2. v. 7 ἔρημον μεγάλην, desertum magnum. Marc. 8. ver. 4. ἔρημοι ων αἱ, scil. χῶραι, regiones desertæ incultæ, inaratæ. Luc. 1. v. 80. ἦν ἐν ταῖς ἐρήμοις, fuitque in desertis illis locis. ἐρημικός ἡ όν, solitarius: um. Psal. 102. v. 7. ἐρημίτης ου, idem. ἐρημία ας ἡ, *desertum*. Matth. 14. v. 33. ἐν ἐρημίᾳ in deserto. Marc. 8. ver. 4. ἐπ' ἐρημίας, in deserto. Heb. 11. v. 38. ἐν ἐρημίαις πλανώμενοι, in deserris errantes. ἐρημόω ῶ, *vasto, desolo, desertum reddo, depopulor*. Futur. ἐρημώσω εις ει. Isaiæ 24. v. 2. *Præt.* ἠρήμωκα ας ε. 1. Mach. 15. v. 4. a. 1. act. ἠρήμωσα, 2 Reg. 19. ver. 17. *Præs. pass.* ἐρημόομαι ῦμαι, *vastor*. Matth. 12. vers. 25. πᾶσα βασιλεία μερισθεῖσα καθ' ἑαυτῆς, ἐρημοῦται (pro ἐρημόεται) con-

contractè) omne regnum dissidens adversus sese, vastatur. *Fut.1.pass.* ἠρήμωμαι σαι ται. Ezech.26.4. Apoc.17.vers.16. ἠρημωμένην (partic.præt.pass.) ποιήσουσιν αὐτὴν, vastatam eam reddent. *aorist.1.pass.* ἠρημώθην ης η. Apoc.18.ver.16. ἠρημώθη ὁ τοσοῦτος πλοῦτος, unâ horâ *perierunt* tot divitiæ. ibid. ver. 19. μιᾷ ὥρᾳ ἠρημώθη, unâ horâ desolata est, scil. urbs illa magna, ἡ ἑπτάλοφος, septicollis illa. *Futur.1.pass.* ἐρημωθήσομαι ῃ εται, vastabor. Amosi 7. ver.9. ἐρήμωσις εως ἡ, *vastatio*, depopulatio. Luc.21. ver.20. ὅτι ἤγγικεν ἡ ἐρήμωσις αὐτῆς, appropinquare vastationem ejus. Matth. 24. versu 15. ὅταν οὖν ἴδητε τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως, quum itaque videritis abominationem illam desolationis. Hypallage Hebraica, pro *vastationem illam abominabilem*. Theod. Beza vertit, *abominationem illam vastatricem*.

Ἔρις ιδος ἡ, *contentio, concertatio*. Rom.1.v.29. μεστοὺς φθόνου, φόνου, ἔριδος, plenos invidiâ, cæde, contentione. in accus. ἔριδα, sed frequentiùs ἔριν. Philip.1.v.15. διὰ φθόνον καὶ ἔριν, per invidiam & contentionem. 1 Cor.1.11. ἔριδες (nominat.pl.) ἐν ὑμῖν εἰσι, lites inter vos sunt, ἔριδες per syncopen τοῦ δ, & crasin ἔρεις. 2 Corin.12.20. Gal.5.20. ἔρεις, ζῆλοι, lites æmulationes, Tit.3. v.9 ἔρεις (accus.pl.contractè pro ἔριδας) καὶ μάχας νομικὰς περιΐστασο, contentiones & virulentas disputationes de lege cohibe. φίλερις ιδος ὁ, litis amans.

ἐρίζω *litigo*. F. ἐρίσω. Matth.12. ver.19. οὐκ ἐρίσει, οὐδὲ κραυγάσει, non litigabit, neque clamitabit. *Præt.* ἤρικα. *aor.1.act.* ἤρισα ας ε. 1 Sam.12.14. μὴ ἐρίσητε (2. plur. a.1.act.subj.) τῷ στόματι Κυρίου, nè rebellate instituto DOMINI. ad verbum, nè litigate, nè responsate ori DOMINI. ἐριστὴς οῦ ὁ, litigiosus. Psal.139.20. ἄνδρες αἱμάτων, ἐκκλίνατε ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι ἐρισταί ἐστε, viri sanguinum, declinate à me, quia litigiosi estis. *aorist.2.* ἤριδον. in fut.2. ἐριδῶ, unde formatur ἐριδέω ῶ, contendo, unde est ἐριδεύω, seu potius ἐριθεύομαι, litigo, rixor. ἐριθεύω per θ, non per δ. Sunt verò literæ ejusdem organi, & proinde εὐμετάβολοι, h.e. inter se permutabiles. quâ voce Aristoteles utitur, unde est ἐριθεία ας ἡ, *rixa*. 2 Cor.12.20. ζῆλοι, θυμοὶ, ἐριθεῖαι, æmulationes, excandescentiæ, rixæ. ἐρίθεια ας ἡ, *contentio, rixa*, ab ἔριθος ου ὁ ἡ, vide ἔριον. Jacob.3. v.14.& 16. ὅπου ζῆλος καὶ ἐρίθεια, ἐκεῖ ἀκαταστασία, καὶ πᾶν φαῦλον πρᾶγμα, ubi invidia & rixa est, ibi & inquieta vita, nec non quodvis opus pravum.

Ἔριον ου τὸ, *lana*, ab εἶρος εος τὸ, lana, & hoc ab εἴρω necto. Hinc fiunt fila, ex filis pannus, idque perpetuâ fusorum nec non radiorum circumvolutione, atq; connexione. Apoc.1.v.14. ἔριον λευκὸν, lana candida. Heb.9.19. μετὰ ὕδατος καὶ ἐρίου κοκκίνου, cum aqua & lana coccina. Isaiæ 1.ver.18. ὡς ἔριον λευκανῶ, ceu lanam dealbabo. ἔρεος ου ὁ ἡ, laneus. Levit.13. ver.47. ἱματίου ἐρεοῦ, vestis lanea. ἔριθος ου ὁ ἡ,

ἐριουργὸς

ἐριουργὸς οῦ ὁ ἡ, qui vel quæ lanificium exercet. Ifa.38.12. Hinc eft ἐρίθεια, quod propriè eft μισθαρνία ας ἡ, *acceptio mercedis*, unde oritur contentio, & per fynecd. fpec. *quævis contentio*.

Ἔριφος ου ὁ ὁ, *hœdus*, partus capræ tener, q.d. qui verè nafcitur ἔαρι φύς. Genef.27.9. λαβέ μοι δύο ἐρίφους ἁπαλοὺς, fume mihi duos hœdos teneros. Heb. lactentes. Hœdus Latinum à גְּדִי. Germanicum geis, à עֵז quæ omnia funt συνώνυμα. Nec perperam fit, quum vocum originationes ad Hebræos revocantur fontes. Eft enim lingua Hæbræa omnium prima, & proinde אֵם כָּל־הַלְּשֹׁנוֹת mater omnium aliarum linguarum fcitè appellatur. Matth. 25. ver. 32. ἀφοριεῖ αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων, ὥσπερ ὁ ποιμὴν ἀφορίζει τὰ πρόβατα ἀπὸ τῶν ἐρίφων, feparabit eos alios ab aliis, ficut paftor oves feparat ab hœdis. Cant.1.8. ποίμαινε τὰς ἐρίφους σου, pafce capellas tuas.

Ἑρμηνεὺς έως ὁ, *interpres*. Videtur fluxiffe à voce ἑρμῆς οῦ ὁ, Mercurius, παρὰ τὸ εἴρειν. à nuntiando. Vide infra nomina propria, ubi etymon hujus vocis à capite arcef[s]etur. ἑρμηνεύω, interpretor. *Fut.* ἑρμηνεύσω *a.1.* ἡρμήνευσα ας ε. *Præt.* ἡρμήνευκα. *præf. paff.* ἑρμηνεύομαι. *explicor*. Johan.1. v.39. οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ ῥαββὶ, ὃ λέγεται ἑρμηνευόμενον, διδάσκαλε, illi verò dixerunt ei Rabbi, quod dicitur, fi interpreteris, magifter. διερμηνεύω, *interpretor*, Luc. 24. v.27. διηρμήνευεν (3.fing. imperf.act.) exponebat. μεθερμηνεύομαι *explicor*. Matth.1. v.23. ἑρμηνευτὴς οῦ ὁ, *interpres*. Genef.42.23. διερμηνευτὴς οῦ ὁ, *idem*. δυσερμήνευτος ου ὁ ἡ, *difficilis explicatu* Heb.5. v.11. ἑρμηνεία ας ἡ interpretatio. 1 Corinth.12.10. παρερμηνεία ας ἡ, mala interpretatio.

Ἕρπω, Genef.1.26. unde per metathefin *repo*. item *ferpo*: inde etiam ortum eft mutato fpiritu afpero in σίγμα, quod ipfum quoque in permultis aliis fieri conftat, ut ὕλη fylva, ὗς fus, ἕξ fex, ἕζω ἕδομαι fedeo, ἥλιος fol, quafi felius, ὕδωρ fudor. ἅλς fal, &c. Soph. πρὸς γὰρ τὸν ἔχονθ' ὁ φθόνος ἕρπει, invidia illum comitatur qui aliquid habet: Scilicet, *Tutáque ab invidia vivit paupercula turba*. Euripid. in Oreft. εἰς ὄχλον ἕρπειν παρθένοισιν οὐ καλόν, in publicum prodire virginibus non convenit. *F.* ἕρψω. *a.1.* εἷρψα. Pfal.105. v.29. ἑρπετὸν οῦ τὸ *reptile*. Genef. 1.28. ἄρχετε τῶν ἰχθύων καὶ πάντων ἑρπετῶν, dominamini pifcibus & omnibus reptilibus. Act.10.12. ἐν ᾧ (σκεύει) ὑπῆρχε πάντα τὰ τετράποδα τῆς γῆς, καὶ τὰ θηρία, καὶ τὰ ἑρπετὰ, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, in quo (vafe) erant quævis quadrupedia terræ, & feræ, ac reptilia, & volucres cœli.

Ἐρυθρὸς ὰ ὸν, *ruber* à non Themate ἔρευθος εος τὸ, *rubor*, *ruber color*, Actor.7. v.36. ἐρυθρὰ θάλασσα *rubrum mare*: Sic dictum ab arena rubra, teftibus nautis, qui finum illum luftrarunt. Eandem ob caufam Pontus

Euxinus vocatur *mare nigrum*, à nigra arena, unde mare circa litus nigrum apparet, quamvis revera ejusdem sit coloris cum reliquis aquis. Calepinus ab hac etymologia dissentit, & à Rege *Erytha* in eo mari suffocato, mare illud rubrum, θάλασσαν Ἐρυθρὰν dictum fuisse conjectat. Vide in nominibus propriis Dictionarii Calepin. nomen *Erythræum*. Hebraicè mare illud vocatur ים סוף mare algæ, h.e. algosum, ab algæ copia. ἐρυθριάω ῶ, erubesco. Jer. 14.4. ἠρυθρίασαν (3.pl. a.1. act.indic.) καὶ ἐκάλυψαν τὰς κεφαλὰς, erubuerunt (agricolæ) & operuerunt capita sua.

Ἔρχομαι, *venio, proficiscor, eo, sequor*. Johan.8.14. ὑμεῖς οὐκ οἴδατε πόθεν ἔρχομαι, vos nescitis unde venerim. Apoc 2.16. ἔρχομαί σοι ταχὺ, veniam adversus te cito. Enallage temporis. ἔρχομαι, pro ἐλεύσομαι. *redeo*. Johan. 14.18. οὐκ ἀφήσω ὑμᾶς ὀρφανούς· ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς, non relinquam vos orphanos: redibo ad vos. Matth.3.v.14. καὶ σὺ ἔρχῃ (2. pers.) πρός με; & tu venis ad me? Matth.21.v.5. ἔρχεταί σοι, venit tibi, h.e. tuo bono. Luc.12. v.40. ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται (pro ἐλεύσεται, vel μέλλει ἔρχεσθαι) Filius hominis venturus est. Apoc. 1.ver.7. ἰδοὺ ἔρχεται μετὰ νεφελῶν, ecce veniet super nubibus. Mat. 15.v.11. Ἠλίας μὲν ἔρχεται (pro ἐλεύσεται) Elias quidem veniet. Luc.14.27. ἔρχεται ὀπίσω μου, venit ponè me, h.e. sequitur me. *Hebraismus*, ubi refertur ad crucem, seu imitationem in cruce ferenda: Scil. verum Christianum tria decent, *credere, justa facere, & injusta pati.* **glauben, recht thun, und unrecht leiden.** De tempore accipitur 1 Thes. 5. v.2. ἔρχεται pro ἐλεύσεται, veniet. Johan.1. v.27. Luc.23.v.29. ἰδοὺ ἔρχονται (pro ἔσονται) ἡμέραι, ecce erunt dies. Marc.2.v 3. ἔρχονται (pro ἦλθον) εἰς οἶκον, venerunt domum. Johan.11. v.34. Κύριε, ἔρχου (2.sing.imperat.) καὶ ἴδε, Domine, veni & vide. Joh. 7.37. ἐρχέσθω (3.pers. imperat.) πρός με, veniat ad me. Luc.14. v.17. ἔρχεσθε (2. pl. præs. imperat.) venite. Joh.1.39. ἔρχεσθε καὶ ἴδετε, venite & videte. Hebr.13. v.23. ἐὰν τάχιον ἔρχηται (3.sing. præs.subj.) si celerius venerit. Actor.24.8. ἔρχεσθαι (præs infin.) ἐπί σε, venire ad te. Johan.6.15. ὅτι μέλλουσιν ἔρχεσθαι quod venturi essent. Matth.11.3. σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος; pro ὁ μέλλων ἔρχεσθαι, an tu is es, qui venturus est? Act.13. 44. τῷ τε ἐρχομένῳ σαββάτῳ, *sequente* autem sabbato. Hebr.6.7. γῆ πιοῦσα τὸν ἐπ᾽ αὐτῆς ἐρχόμενον ὑετὸν, terra quæ imbiberit in se *depluentem* imbrem. Johan.16.13. καὶ τὰ ἐρχόμενα (h.e. τὰ μέλλοντα) ἀναγγελεῖ, & quæ futura sunt, renuntiabit vobis. *Imperf.* ἠρχόμην & ἤρχετο. Johan.8.v.2. πᾶς ὁ λαὸς ἤρχετο πρὸς αὐτὸν, totus populus veniebat ad ipsum. Mar. 1. v.45. ἤρχοντο (3.plur.imperf.) πρὸς αὐτὸν πανταχόθεν, veniebant ad eum undique. *Fut.1.med.* ἐλεύσομαι ῃ εται 1 Corinth.16. ver.5 ἐλεύσομαι πρὸς ὑμᾶς, veniam ad vos. Format sua tempora ab ἐλεύθω, quod in plerisque tempori-

temporibus est inusitatum. Luc. 2?. v.16. ἐλεύσεται (3.sing.fut.) pro quo μέλλει ἔρχεσθαι legimus Matth.16. v.27. veniet. Joh. 14. ver. 23. πρὸς αὐτὸν ἐλευσόμεθα (1. pl. fut.) καὶ μονὴν παρ' αὐτῷ ποιήσομεν, ad eum veniemus, & apud eum habitabimus. Johan. 11. v.48. ἐλεύσονται (3.pl.fut.) οἱ Ῥωμαῖοι, venient Romani. Johan.6. vers.15. (pro ἐλεύσονται μέλλουσιν ἔρχεσθαι, venturi sunt. pro futur.1. part. ὁ ἐλευσόμενος legimus Matth.11.14. ὁ μέλλων ἔρχεσθαι, qui venturus erat. *Præt. medium* ἤλυθα (ab aor.2.ἤλυθον) Atticè ἐλήλυθα *veni* Luc.5.32. οὐκ ἐλήλυθα καλέσαι δικαίους, non veni vocatum justos, hoc est, hypocritas, qui vanâ justitiæ persuasione turgent. Joh.3.2. ὅτι ἀπὸ Θεοῦ ἐλήλυθας (2.pers. præt. act.) te à DEO venisse, te divinitùs missum. Joh.17.1. Πάτερ, ἐλήλυθεν ἡ ὥρα, Pater, venit hora. *Part.præter.* ἐληλυθὼς υῖα ός. 1 Johan.4. v. 2. Χριστὸν ἐν σαρκὶ ἐληλυθότα, Christum in carnem venisse. Marc.9. v.1. ἐληλυθυῖαν ἐν δυνάμει, regnum DEI venisse cum potentia, scil. statim à gloriosa CHRISTI resurrectione. *plusq. perf.* ἐληλύθειν. Johan. 8.v.20. οὔπω ἐληλύθει ἡ ὥρα αὐτοῦ, nondum venerat hora ejus. Joh. 11. v.19. ἐληλύθεισαν (3.pl.plusq. perf.) πρὸς τὰς περὶ Μάρθαν καὶ Μαρίαν, venerant ad Mariam & Martham. πρὸς τὰς περὶ Μάρθαν, pro πρὸς τὴν Μάρθαν. *Hellenismus* est, de quo vide infra περί. Luc.5 v.17. οἳ ἦσαν ἐληλυθότες (pro οἳ ἐληλύθεισαν) qui venerant *aor.* 2. *act.* ἤλυθον ab ἐλεύθω inusitato, mutato ω in ... ε in η (quod est augmentum temporale) & abjecto ε. Penultima enim in a. 2 semper corripienda est, quam ob causam duarum consonantium abjicitur posterior, duarum verò vocalium prior. In Novo Testamento pro ἤλυθον legitur per apocopen τοῦ υ ψιλοῦ ἦλθον, quod ipsum cum suis ortis omnium temporum est usitatissimum. Matth.5.17. οὐκ ἦλθον (1.pers.a 2.) καταλῦσαι (pro εἰς τὸ καταλῦσαι) scilicet, τὸν νόμον, non veni ut legem (scil. moralem) dissolvam, h.e. aboleam, antiquem, sed ut eam impleam, h.e. rectè interpreter, eámque à corruptelis Pharisæorum vindicem. Marc.1. v.24. ἦλθες (2.pers.a.2.) ἀπολέσαι ἡμᾶς (eadem ellipsis) venisti nos perditum. Judæ v.14. ἰδοὺ ἦλθε Κύριος ἐν μυριάσιν ἁγίαις αὐτοῦ, veniet DOMINUS cum millibus sanctis suis, scilicet, in extremo judicio. ἦλθε pro ἐλεύσεται. *Enallage* temporis *Hebräica*. Johan.6. v.23. ἄλλα δὲ ἦλθε πλοιάρια, alia venerunt navigia. *Hellenismus*. Matth.2. v.2. ἤλθομεν (pl a.2 act indic.) προσκυνῆσαι αὐτῷ, pro εἰς τὸ προσκυνῆσαι αὐτῷ, venimus ut adoremus eum. Matth. 25. v.39. ἤλθομεν πρός σε, venimus ad te. Actor.28. v.14. καὶ οὕτως εἰς Ῥώμην ἤλθομεν, atque ita Romam *profecti sumus*, seu contendimus. Johan.21. v.8. ἦλθον πλοιαρίῳ, venerunt navigio. Luc.2. v.44. ἦλθον (3.pl.aor.2.) ἡμέρας ὁδὸν, *iverunt* viam unius diei. Exod.19.1. ἤλθοσαν εἰς τὴν ἔρημον, venerunt in desertum, ἤλθο-

σαν

ωσι per dialectum Bœoticam pro ἦλθον. 3.pl.a. 2. act.indic.Psa.79. 1. ὁ Θεὸς (Atticè pro ὦ Θεὲ) ἤλθοσαν τὰ ἔθνη εἰς τὴν κληρονομίαν, ô Deus, venerunt gentes in hæreditatem tuam. *Imperat.aor.*2. ἐλθὲ, veni. Joha.4. ver. 16. ἐλθὲ ἐνθάδε, veni huc. Dicitur ἐλθὲ pro ἔλθε, ad formam τῶν εἰπὲ, εὑρέ. Luc.11.v.2. ἐλθέτω (3.pers. a.2. imperat. act.) ἡ βασιλεία σου, veniat regnum tuum. *Subjun.* ἔλθω, ῃς, ῃ, veniam & venerim, h.e. præs. & præt. significationis. 2 Cor.13. 2. ἐὰν ἔλθω εἰς τὸ πάλιν, si rursus, si iterum venero. Rom.15.32. ἵνα ἐν χαρᾷ ἔλθω, ut cum gaudio veniam. Luc. 9. 26. ὅταν ἔλθῃ (3.sing. a.2.act. subj.) ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ, quum venerit cum gloria sua, h e. gloriosè. Hebraismus. item in præsenti significatione. Luc.1.v. 43. ἵνα ἔλθῃ ἡ μήτηρ τοῦ Κυρίου πρός με, ut mater Domini veniat ad me. Luc. 16.v. 28. ἵνα μὴ καὶ αὐτοὶ ἔλθωσι (3.plur.a. 2. subj.) nè & ipsi veniant. 2 Corinth. 9. v. 4. ἐὰν ἔλθωσι σὺν ἐμοὶ, si venerint mecum. *infinit.*aor.2. ἐλθεῖν, venire & venisse. Johan.5 v. 40. οὐ θέλετε ἐλθεῖν πρός με, ἵνα ζωὴν ἔχητε, non vultis venire ad me (h. e. in me credere) ut vitam habeatis. Actor. 2.v.20. πρὶν ἢ ἐλθεῖν, antequam veniat. Galat. 2.v.12. πρὸ τοῦ ἐλθεῖν, idem. *part.*a.2. ἐλθὼν οῦσα ὄν, veniens, & qui venit. Luc. 15. 17. εἰς ἑαυτὸν ἐλθὼν, quum autem ad se rediisset. 1 Thes. 3. vers.6. ἐλθόντος Τιμοθέου, quum Timotheus venisset. 2 Cor. 7.5. ἐλθόντων ἡμῶν, quum venissemus. Marc.12.42. καὶ ἐλθοῦσα μία χήρα πτωχὴ, & quum venisset quædam vidua pauper. Galat. 3. v.25. ἐλθούσης δὲ τῆς πίστεως, postquam autem venit fides. Marc. 16.1. ἵνα ἐλθοῦσαι ἀλείψωσιν αὐτὸν, ut venientes ungerent eum. Luc.11.vers.25. καὶ ἐλθὸν (scil. τὸ πνεῦμα) εὑρίσκει σεσαρωμένον, & veniens, nempe, malus spiritus, invenit domum versam. ἔλευσις εως ἡ, *adventus*. Actor. 7. 52. Derivatur ab obsoletis ἐλεύθω. Fut. ἐλεύσω. P. ἤλευκα. præt. pass. ἤλευμαι, ἤλευσαι, & hinc est ἔλευσις, abjecto augmento, & mutato αι in ις. ἀνέρχομαι *ascendo*, q. d. sursum vado. Ex hoc verbo aor. 2. ἀνῆλθον, *ascendi*. Galat.1. 17. ἀνῆλθε (3.pers. a.2. indic.) δὲ εἰς τὸ ὄρος, ascendit verò in montem. Johan. 6.3. ἐπανέρχομαι, *redeo, revertor*. Luc. 10. vers. 35. ἐν τῷ ἐπανέρχεσθαί με, quum redibo. Luc. 19. v.15. ἐν τῷ ἐπανελθεῖν (aor. 2. infin.) αὐτὸν, quum rediisset. ἀπέρχομαι, *abeo*. Matth. 8. vers. 19. ὅπου ἂν ἀπέρχῃ (2.pers. præs.) quocunque abiveris. Enallage temporis. Matth.25 10. ἀπερχομένων (gen. pl.part.præs.gen.f.) δὲ αὐτῶν ἀγοράσαι, quum autem abirent emptum. *Fut.* ἀπελεύσομαι. Roman. 15.28. abibo. 1. pl. πρὸς τίνα ἀπελευσόμεθα; ad quem abibimus? Joh.6.68. 3.pl. ἀπελεύσονται. Matth. 25. 46. *aor.* 2. ἀπῆλθον, ες, ε. Luc.24.12. 3.pl. ἀπῆλθον, abiverunt. Matth.8. 32. *a.*2. *subj.* ἀπέλθω, ῃς, ῃ. Johan.16. 7. 2.pl. ἀπέλθητε. Matth. 10. 5. εἰς ὁδὸν ἐθνῶν μὴ ἀπέλθητε, in viam gentium nè abieritis. 3.pl. ἀπέλθωσι. Matth.28. vers. 10. abeant

aorist. 2. *infinit.* ἀπελθεῖν, abire. Matth. 2. 22. Luc. 8. 37. *part. a.* 2. ἀπελθών. Matth. 13. v. 46. ὄντος, ὄντι. Luc 9. 59. ἀπελθόντες. Matthæi 8. 33. quum abiissent. ἀπελθοῦσα ης ἡ, quæ abiit. Marc. 7. 30. nom. pl. ἀπελθοῦσαι, *sectatæ*. Jud. ver. 7. *præt. med.* ἀπελήλυθα ας ε, abii. Jacob. 1 ver. 24. plusq. perf. ἀπεληλύθειν, abiveram. 3. plur. ἀπεληλύθεισαν εἰς τὴν πόλιν. Johan. 4. ver. 8. abiverant in urbem. Διέρχομαι ῃ. 1 Cor. 16. 5. *transeo*. Mat. 12. 43 διέρχεται, *transit*. Luc. 12. ver. 4. ἤμελλε διέρχεσθαι (præs. infinit.) transiturus erat. Actor. 17. ver. 23. διερχόμενος (part. præs.) pertransiens, *præteriens*. imperf. διηρχόμην ου ετο. Luc. 5. v. 15. διήρχετο δὲ μᾶλλον ὁ λόγος, *dimanabat* verò eò magis sermo. Luc. 19. 1 διήρχετο τὴν Ἰεριχὼ, transibat Jerichuntem. Actor. 15. ver. 3. διήρχοντο (3. pl. imperf.) τὴν Φοινίκην, *peragrabant* Phœnicem. *Fut.* διελεύσομαι ῃ εται. Luc. 2. v. 35. τὴν ψυχὴν διελεύσεται ῥομφαία, animam tuam *trajiciet* gladius. *aorist. 2. act.* διῆλθον. Act. 20. 25. transivi. Rom. 5. 12. εἰς πάντας ὁ θάνατος διῆλθεν, in omnes mors *pervasit*, *progressa est*. Actor. 8. v. 4. οἱ μὲν διῆλθον (3. plur. a. 2.) *peragrârunt*. *aorist. 2. subj.* διέλθω. 1 Cor. 16. v. 5. ὅταν Μακεδονίαν διέλθω, quum Macedoniam pertransiero. Marc. 4. 35. διέλθωμεν (1. pl. a. 2. subj.) εἰς τὸ πέραν, trajicamus in ulteriorem ripam. 2 Corin. 1. 16. δι' ὑμῶν διελθεῖν (a 2. infin) per vos (h.e. vestram terram) transire. Joh. 8. 59. διελθὼν (part. a. 2.) διὰ μέσου αὐτῶν, quum transiisset per medium eorum. Actor. 13. v. 6. διελθόντες δὲ τὴν νῆσον, peragrata verò insula. *præt. med.* διελήλυθα, permeavi, penetravi. Hebr. 4. v. 14. διεληλυθότα τοὺς οὐρανοὺς, qui *penetravit* cœlos. εἰσέρχομαι ῃ εται, *introeo, intro, ingredior, consuesco*. Heb. 9. 25. ὁ ἀρχιερεὺς εἰσέρχεται. Hebr. 4. v. 3. εἰσερχόμεθα (1. pl.). Matth. 23. v. 13. ὑμεῖς … εἰσέρχεσθε (2. pl.) vos non intratis. Luc. 21. v. 21. μὴ εἰσερχέσθωσαν (3. pl. præs. imperat.) ne intrent. Luc. 10. v. 5. εἰς ἣν δ' ἂν οἰκίαν εἰσέρχησθε (2. pl. præs. subj.) in quam domum ingredimini. *part. præs.* εἰσερχόμενος η ον. Joh. 10. v. 1. Heb 6. v. 19. Matth. 15. v. 11. *Fut.* εἰσελεύσομαι ῃ εται, *intrabo*. Matth. 19. v. 23. 3. plur. εἰσελεύσονται. Actor. 20. v. 29. ingressuri sunt. Heb. 3. v. 18. μὴ εἰσελεύσεσθαι (fut. infin) non introituros. aorist. 2. εἰσῆλθον, *intravi*. εἰσῆλθες Matth. 22. v. 12. ἑταῖρε πῶς εἰσῆλθες; εἰσῆλθε. Matth. … v. 12. εἰσήλθομεν. Actor. 11. v. … εἰσήλθετε. Luc. 11. 52. introistis. εἰσῆλθον. Matth. 25. v. 10 … traverunt. *aor. 2. imperat.* εἴσελθε *intra, ingredere*. Genes. 16. v. … εἴσελθε πρὸς τὴν παιδίσκην … ingredere ad ancillam meam, … e. consuesce cum ea. Matth. … εἰσελθέτω, Marc. 13. v. 15. 2. pl. εἰσέλθετε, intrate. Matth. 7. v. 13 εἰσέλθετε διὰ τῆς στενῆς πύλης intrate per angustam portam. *aorist. 2. subj.* εἰσέλθω, *intravero*. Jerem. 14. v. 18. εἰσέλθῃς. Luc. … ver. 6. subeas. εἰσέλθῃ. Marc. … v. 15. intraverit. & Rom. 11. … introierit. εἰσέλθωμεν. Marc. … v. …

v.12. introeamus. εἰσέλθητε, Lucæ 9.4. intraveritis. Luc. 22. 46. introeatis. εἰσέλθωσι. 1 Cor. 14. v. 23. ingrediantur. *aorist. 2. infin.* εἰσελθεῖν, intrare. Actor. 14. v. 22. διὰ πολλῶν θλίψεων δεῖ ἡμᾶς εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. *part. aorist.* 2. εἰσελθὼν ὄντος ὁ, *qui intravit*, Luc. 19. v. 1. Semel *regredior*, Luc. 17. 7. ὃς εἰσελθόντι ἐκ τοῦ ἀγροῦ, qui regresso ab agro servo dicat, &c. εἰσελθοῦσα ἡ ... Marc. 6. 22. & 16. 5. *præt. med.* Atticum εἰσελήλυθα, *intravi.* εἰς τὸν κόπον αὐτῶν εἰσεληλύθατε. Johan. 4. vers. 38. & vos in labores eorum introivistis: Scilicet, prophetæ severunt, vos metitis. Jacob. 5. v. 4. εἰς τὰ ὦτα Κυρίου Σαβαώθ. εἰσεληλύθασιν (3. pl. præt. med.) ad aures Domini Sabaoth pervenerunt. παρεισέρχομαι, *clam & insidiose irrepo.* Galat. 2. v. 4. οἵτινες παρεισῆλθον (3. pl. a. 2.) κατασκοπῆσαι τὴν ἐλευθερίαν ἡμῶν, qui irrepserant ad explorandam libertatem nostram. *præterea introeo.* Roman. 5. v. 20. νόμος δὲ παρεισῆλθεν (3. sing. aor. 2. act. indic.) Lex verò præterea introiit seu accessit. συνεισέρχομαι, *simul introeo.* regit Dativ. vi præpositionis. Johan. 18. 15. συνεισῆλθε (3. sing. a. 2. act. indic.) τῷ Ἰησοῦ, simul introiit cum JESU. ἐξέρχομαι, *exeo, egredior, prodeo, dimano, discedo.* Matth. 15. ver. 18. ἐκ τῆς καρδίας ἐξέρχεται, ex corde egrediuntur. Luc. 4 36. καὶ ἐξέρχονται, & exeunt. Matthæi 25. v. 6. ἐξέρχεσθε (2. pl. imperat. præs.) εἰς ἀπάντησιν, exite in occursum. Heb. 13. 13. τοίνυν ἐξερχώμεθα (1. plur. præs. subj.) πρὸς αὐτὸν, exeamus igitur ad eum. Luc. 21. 37. τὰς δὲ νύκτας ἐξερχόμενος, noctu verò exiens. Matth. 10. v. 14. ἐξερχόμενοι τῆς οἰκίας, egredientes domo. Hîc vi præpositionis regit genitivum. *imperf.* ἐξηρχόμην, exibam. Luc. 4. v. 41. ἐξήρχετο δὲ δαιμόνια ἀπὸ πολλῶν, exibant autem dæmonia è multis. *Hellenismus.* Johan. 8. v. 9. ἐξήρχοντο (3. pl. imperf.) εἷς καθ᾽ εἷς, singulatim alius post alium exibant. καθ᾽ pro καθὰ, & hoc pro κατὰ, ex καὶ & εἶτα, vide supra εἶτα. *Fut.* ἐξελεύσομαι ῃ εται, exibo. Matth. 2. v. 6. ἐκ σοῦ γὰρ ἐξελεύσεται ἡγούμενος, ex te enim exibit dux. Matth. 13. v. 49. ἐξελεύσονται οἱ ἄγγελοι prodibunt angeli. Actor. 7. v. 7. μετὰ ταῦτα ἐξελεύσονται, posthæc exibunt. *Præt. med.* ἐξελήλυθα. 1 Thes. 1. v. 8. ἡ πίστις ὑμῶν ἐξελήλυθε, fides vestra dimanavit. Luc. 7. 24. τί ἐξεληλύθατε; quid exivistis spectaturi? 1. Johan. 4. 1. πολλοὶ ψευδοπροφῆται ἐξεληλύθασιν εἰς τὸν κόσμον, multi pseudoprophetæ *venerunt* in mundum. Hebr. 7. v. 5. καίπερ ἐξεληλυθότας (part. præt. med. accus. plur.) ἐκ τῆς ὀσφύος Ἀβραάμ, licet egressos ex lumbis Abrahami. Marc. 7. v. 30. εὗρε τὸ δαιμόνιον ἐξεληλυθὸς (part. præt. act. g. n.) invenit dæmonium exivisse. *plusq. perf.* ἐξεληλύθειν. Luc. 8. vers. 2. ἀφ᾽ ἧς δαιμόνια ἑπτὰ ἐξεληλύθει, ex qua (Magdalena) dæmonia septem exierant. *aorist.* 1. *act.* ἐξῆλθον ες ε. Matth. 12. v. 44. ὅθεν ἐξῆλθον, unde exivi. Johan. 16. v. 30.

 ὅτι

ὅτι ἀπὸ Θεοῦ ἐξῆλθες, te à Deo prodiisse. Joh. 19. 34. καὶ εὐθὺς ἐξῆλθεν (3.sing.a.2.) αἷμα καὶ ὕδωρ, & statim exivit sanguis & aqua. Rom. 10. 18. εἰς πᾶσαν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτῶν, in omnem terram exivit sonus eorum. Actor. 16. 13. ἐξήλθομεν (1.pl.a.2.) ἔξω τῆς πόλεως, egressi sumus ex urbe. Matth. 26. vers. 55. ὡς ἐπὶ λῃστὴν ἐξήλθετε (2.pl.a.2.) tanquam adversus latronem exivistis. Matth. 26. 30. καὶ ὑμνήσαντες ἐξῆλθον (3. pl. a.2.) & postquam hymnum cecinerunt, exierunt. Joh. 4. 30. ἐξῆλθον ἐκ τῆς πόλεως, exiverunt ex urbe. Joh. 12. 13 ἐξῆλθον (3. pl. a. 2. indic.) εἰς ὑπάντησιν αὐτῷ, prodierunt ei obviam. *imperat. aor.* 2. ἔξελθε Marc. 1. vers. 25. exi. Luc. 5. v. 8. ἔξελθε ἀπ' ἐμοῦ, *discede* à me. Actor. 7. vers. 3. ἔξελθε ἐκ τῆς γῆς σου, exi è terra tua, h. e. è patria tua. Actor. 22. v. 18. σπεῦσον καὶ ἔξελθε, festina & exi, h.e. festinanter exi. Apoc. 18. 4. ἐξέλθετε (2.pl.a.2. imperat.) ἀπ' αὐτῆς ὁ λαός μου (Atticè pro ὦ λαέ μου) exite ex ea (Babylone) popule mi. *Subj. a.* 2. ἐξέλθω ῃς ῃ. L. 12. 59 οὐ μὴ ἐξέλθῃς (2. sing. aor. 2. act. subj.) ἐκεῖθεν, non exiveris illinc. Matth. 12. 43. ὅταν ἐξέλθῃ (3. sing. aorst. 2. act. subj.) quum exierit. Apoc. 3. 12. καὶ ἔξω οὐ μὴ ἐξέλθῃ ἔτι, nec foras egredietur amplius, seu nec foras *ejicietur*. Sic enim Syrus vertit per נְפַק *nephak*, quod & *exire* & *ejici* significat. unde Matth. 8. 12. pro ἐκβληθήσονται εἰς τὸ σκότος. in Syro est, נפקון לחשוכא Matth. 24. vers. 26. μὴ ἐξέλθητε (2.pl.a.2.subj.) nè exieritis. *infin. a.* 2. ἐξελθεῖν. 1 Corin. 5. 10. ἐπεὶ ὀφείλετε ἄρα ἐκ τοῦ κόσμου ἐξελθεῖν, alioquin debetis, scilicet, è mundo exire. *Part. a.* 2. ἐξελθὼν όντος ὁ. Matth. 24. v. 1. καὶ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς, & egressus JESUS. ἐξελθόντι, Marc. 5. v. 2. ἐξελθόντα. Matth. 26. ver. 71. Matth. 27. 53. ἐξελθόντες ἐκ τῶν μνημείων, egressi è monumentis seu sepulcris suis, scil. qui cum CHRISTO resurrexerunt. Luc. 10. 10. ἐξελθόντες εἰς τὰς πλατείας, egressi in plateas. ἐξελθοῦσα οὔσης ἡ. Marc. 6. 24. ἡ δὲ ἐξελθοῦσα, εἶπε τῇ μητρί, illa (lasciva saltatricula) egressa, dixit matri. Actor. 28. 3. ἔχιδνα ἐξελθοῦσα, vipera prodiens. Matth. 28. 8. ἐξελθοῦσαι ταχὺ ἀπὸ τοῦ μνημείου, egressæ citò à sepulcro. ἐξελθὸν όντος τό. Marc. 5. 13. ἐξελθόντα (part. aor. 2. act. nominat. pl. gen. n.) τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα, εἰσῆλθον εἰς τοὺς χοίρους, egressi ve[ro] spiritus impuri, introierunt in porcos. ἐπέρχομαι, *supervenio, invado, succedo*. Luc. 21. ver. 26. τῶν ἐπερχομένων (part. præs. gen. pl.) τῇ οἰκουμένῃ, supervenientium orbi terrarum. à nominativo singulari ἐπερχόμενος ἡ ένον. Ephes. 2. v. 7. τοῖς αἰῶσι τοῖς ἐπερχομένοις, seculis succedentibus. Jacob. 5. 1. ἐπὶ ταῖς ταλαιπωρίαις ταῖς ἐπερχομέναις, ejulantes super ærumnis vestris perventuris. *Futur.* ἐπελεύσομαι Luc. 1. v. 35. Πνεῦμα ἅγιον ἐπελεύσεται ἐπὶ σέ, Spiritus sanctus superveniet in te. Luc. 21. v. 35. ὡς παγὶς ἐπελεύσεται ἐπὶ πάντας ut laqueus invadet in omnes

ἀπὸ

*aorist.*2. ἐπῆλθον ες ε. Act.14.19. ἐπῆλθον (3.pl.a 2.) δὲ, supervenerunt autem quidam Judæi. *Subj. aor.*2. ἐπέλθω ῃς ῃ. Actor. 8. 24. ὅπως μηδὲν ἐπέλθῃ ἐπ' ἐμὲ, nè quid contingat mihi. Actor.13.40. βλέπετε μὴ ἐπέλθῃ ἐφ' ὑμᾶς, videte nè vobis superveniat. *part.aor* 2. ἐπελθὼν, Luc. 11.22. superveniens, Actor.1.8. ἀλλὰ λήψεσθε δύναμιν ἐπελθόντος τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἐφ' ὑμᾶς, sed recipietis virtutem Spiritus S. postquam supervenerit in vos. κατέρχομαι, *descendo*, *devenio*. Jacob.3. v.15. σοφία ἄνωθεν κατερχομένη (part.præs.g.f.) sapientia supernè descendens. *aorist.* 2. κατῆλθον, Luc.4. 31. καὶ κατῆλθεν εἰς Καπερναοὺμ, & descendit Capernaumum. Actor.21. v.10. κατῆλθέ τις ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας, descendit quidam ex Judæa. Actor.27. v.5. κατήλθομεν (1.pl. aor.2.) devenimus. Actor.18.5. κατῆλθον (3.plur.) ad venerunt. Actor.13.4. κατῆλθον εἰς Σελεύκειαν, descenderunt in Seleuciam. *infin.aorist.*2. Actor.9.32. κατελθεῖν πρὸς τοὺς ἁγίους, devenire etiam ad sanctos. *part. aorist.* 2. κατελθὼν ὄντος ὁ, qui descendit. Actor.12.19. & 15.1. παρέρχομαι, *prætereo*, *transeo*, *transgredior*, *mutor*, *abeo*, *accedo*, *intervenio*. Luc.18.37. ὅτι ὁ Ἰησοῦς παρέρχεται, Jesum transire. Luc.11. ver.42. παρέρχεσθε τὴν κρίσιν, præteritis judicium. *Fut.* παρελεύσομαι. Jacob.1. vers 10. ὡς ἄνθος χόρτου παρελεύσεται, (3.sing.fut.m.) veluti flos herbæ præteribit. Matth.24. v.35. οὐρανὸς καὶ γῆ παρελεύσονται (3. plur. fut. med.) cœlum & terra præteribunt seu mutabuntur. *aor.*1. παρῆλθον ες ε. Luc.15. ver.29. οὐδέποτε ἐντολήν σου παρῆλθον, nunquam mandatum tuum transgressus sum. Apoc.21. v.1. πρώτη γῆ παρῆλθε, prima terra abierat. Matth.14. v.15. ἡ ὥρα ἤδη παρῆλθε, tempus jam præteriit, elapsum est. *imperat. aor.*2. πάρελθε. Matth. 26. 39. παρελθέτω (3.sing a.2. imperat.) ἀπ' ἐμοῦ τὸ ποτήριον τοῦτο, abeat à me poculum hoc. *subj. aor.*2. παρέλθω ῃς ῃ. Matth.5. ver.18. & 24. ver. 34. οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη, nequaquam præterierit ætas hæc. Marc. 13. v. 31. οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρέλθωσι (3. pl. a.2. subj.) sermones autem mei nequaquam præterierint. *infin.a.* 2. Marc.6. v.48. καὶ ἤθελε παρελθεῖν αὐτοὺς, volebat eos præterire. *part. aor.*2. Act.24.7. παρελθὼν δὲ ὁ Λυσίας, Lysias verò interveniens. Luc.12.37. καὶ παρελθὼν διακονήσει αὐτοῖς, & accedens serviet iis. Luc.17.7. παρελθὼν ἀνάπεσαι, pro πάρελθε καὶ ἀνάπεσαι, accede & accumbe. Actor.16.8. παρελθόντες δὲ τὴν Μυσίαν, prætervecti verò Mysiam. *Præter. med.* παρελήλυθα. 1 Pet. 4.vers.3. ὁ παρεληλυθὼς (part.præt.med.) χρόνος, tempus præterlapsum. ἀντιπαρέρχομαι, *ex adverso prætereo*. Lucæ 10.31. καὶ ἰδὼν αὐτὸν, ἀντιπαρῆλθε. (3.sing.a.2. ind.) & viso eo ex adverso ejus præteriit. Alius vertit, à via deflexit. περιέρχομαι, *circumeo*, *oberro*, *circumvagor*. Actor.19.12. οἱ περιερχόμενοι, circulatores. 1 Tim.5.13.

περιερχόμεναι (part. præs. nominativi pl. gen. f.) τὰς οἰκίας, circumeuntes domos. Heb. 11. 37. περιῆλθον (3. pl. a. 2. indic.) ἐν μηλωταῖς oberrârunt ovillis pellibus induti. Job, 1. v. 7. περιελθὼν τὴν γῆν, pervagatus terram Satanas. προέρχομαι, *prævenio, præcedo, præeo, prior venio, progredior.* Luc. 22. v. 47. προήρχετο (3. sing. imperf.) αὐτῶν, præibat iis, q. d. ἤρχετο πρὸ αὐτῶν, ibat ante eos. Regit genitivum vi præpositionis πρό. Mar. 6. 33. καὶ προῆλθον (3. pl. a. 2. indic.) αὐτούς, & prævenerunt eos. Act. 12. v. 10. προῆλθον (3. pl. a. 2. indic.) ῥύμην μίαν, & progressi sunt per unum vicum, seu per unam plateam. 2 Cor 9. v. 5. ἵνα προέλθωσιν (3. pl. a. 2. subj.) εἰς ὑμᾶς, ut priores venirent ad vos. Marc. 14. v. 35. καὶ προελθὼν (part. a. 2.) μικρόν, & progressus paululùm. Act. 20. 5. προελθόντες (part. a. 2. nominat. pl.) ἔμενον ἡμᾶς, quum præivissent, expectârunt nos. Luc. 1. v. 17. αὐτὸς προελεύσεται (3. sing. futuri) ἐνώπιον αὐτοῦ, ipse præcedet ante eum. Hebraismus. προσέρχομαι, *accedo, adeo, venio ad*, construitur cum dativo, vel absolutè ponitur. 1 Tim. 6. 3. καὶ μὴ προσέρχεται ὑγιαίνουσι λόγοις, neque accedit sanis sermonibus, seu, ut vulgatus habet interpres, non acquiescit, h.e. non adstipulatur, non assentitur, non consentit. Matth. 9. 14. τότε προσέρχονται αὐτῷ, tunc accedunt ad eum. Heb. 10. v. 22. προσερχώμεθα (1. pl. præs. subj.) accedamus. Actor. 24. 23. προσέρχεσθαι (infinit. præs.) αὐτῷ, adire eum. *part. præs.* προσερχόμενος ἔτι ἦν ἐγγύς? Luc. 9. 42. ἔτι δὲ προσερχομένου (part. præs. genit. casûs) αὐτοῦ, ipso verò adhuc accedente. Luc. 23 v 36. καὶ οἱ στρατιῶται προσερχόμενοι (part. præs. nominat. plur.) & milites accedentes. *imperf.* προσηρχόμην, ετο. Actor. 8. v. 9. προσήρχοντο (3 pl. imperf.) accedebant. Fut. προσελεύσομαι. *præterit.* med. προσελήλυθα. Heb. 12. ver. 18. προσεληλύθατε ὄρει, non accessistis ad montem. *a. 2.* προσῆλθον, ες, ε. Matth. 26. v. 69. προσῆλθεν αὐτῷ μία παιδίσκη, accessit ad eum quædam ancilla. Joh. 12. 21. οὗτοι οὖν προσῆλθον Φιλίππῳ, hi ergo venerunt ad Philippum. *imperat. aor. 2.* πρόσελθε, accede. Act. 8. v. 29. *part. a 1.* προσελθών, όντος, ὁ. Matth. 8. ver. 19. προσελθὼν εἷς γραμματεύς, & quum accessisset quidam scriba. προσελθοῦσαι οὖσης ἡ, Matth. 28. ver. 9. προσελθοῦσαι (part. a. 2. nominat. pl. g. f.) ἐκράτησαν αὐτοῦ τοὺς πόδας, illæ verò accesserunt & amplexæ sunt pedes ejus. προσήλυτος, ου ὁ ἡ, *proselytus, proselyta, advena*, qui ex Paganismo ad Judaismum conversus erat, quasi accessorius. Per se est adjectivum. Act. 2. 10. quem alibi scriptura vocat σεβόμενον. Actor. 13. v 43. Populus Dei olim dividebatur in cives natos, & factos. Facti dicebantur προσήλυτοι, qui ex gentibus ad Ecclesiasticæ politiæ communionem admittebantur. Illi indigenæ, αὐτόχθονες, ἐγχώριοι, אזרחים, גרים προσήλυτοι, ...

δόντες, *alienigenæ* in Scriptura nominantur. Exod.12. ver.48, 49. Hinc ponitur pro *peregrino.* Exod. 22.21. προσήλυτον ὐ κακώσετε, ἦτε γὰρ προσήλυτοι ἐν Αἰγύπτῳ, peregrinum non affligetis, eratis enim peregrini in Ægypto. Matth.23. v.15. περιάγετε τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηρὰν, ποιῆσαι ἕνα προσήλυτον. προσήλυτος ὁ ἡ. (Sunt enim omnia adj.composita gen.com.) derivatur ab obsoleto προσελεύθω. Fut. σω. P. προσελήλυθα. *præt. pass.* προσήλυμαι σαι ται, hinc προσέλυτος, sed pro hoc usitaum est προσήλυτος, retento augmento. & abjectâ primâ vocali, nempe ε ψιλῷ in penultima. προσηλυτεύω, sum proselytus, habito apud aliquem. Psalm.5.5. συνέρχομαι, *convenio, unà venio, comitor, consuesco.* Marc 3.20. συνέρχεται πάλιν ὄχλος, convenit rursus turba. 1 Cor.11.17. ἀλλ' εἰς τὸ ἧττον συνέρχεσθε, sed cum detrimento convenitis. Marc.14 53. καὶ συνέρχονται αὐτῷ πάντες, cum quo convenerunt omnes 1Cor 11.34. ἵνα μὴ εἰς κρίμα συνέρχησθε (2.pl. præs. subj. à 1. persona συνέρχομαι) nè ad condemnationem conveniatis. *part. præs.*συνερχόμενος η ον,1 Cor.11. v.33. συνερχόμενοι convenientes. 1 Cor.11.18. συνερχομένων(part. præs.genit pl.) ὑμῶν,convenientibus vobis. *imperf.* συνηρχόμην ου ετο.Luc.5.15. συνήρχοντο(3.pl.) ὄχλοι πολλοὶ, & conveniebat turba multa. *aor.* 2. συνῆλθον ες ε. Actor.2.6. συνῆλθε τὸ πλῆθος, convenit multitudo. Act.10.45. ὅσοι συνῆλθον τῷ Πέτρῳ, qui venerant cum Petro. Matth 1.18. πρὶν ἢ συνελθεῖν αὐτοὺς, (infin. aor.2.act.) priusquam convenissent, hoc est, antequam Maria cum Josepho consuevisset. Eodem sensu accipitur hoc verbum 1Cor.7.5.*part.aor.2.*συνελθὼν οῦσα ὄν. Actor.5.38. μὴ συνελθόντα (accus. casus a. 2. part.) αὐτοῖς, qui eorum comes non fuisset. Actor.1. 6. οἱ μὲν οὖν συνελθόντες, quum igitur convenissent. Joh.11. 33. καὶ τοὺς συνελθόντας (part.a.2.accus.pl.) αὐτῇ, & eos qui unà venerant cum ea. Actor. 16. v.13. ἐλαλοῦμεν συνελθούσαις γυναιξὶ, allocuti sumus mulieres quæ convenerant. *Præt.med.* συνελήλυθα conveni. Actor.10. 27. εὑρίσκει (pro εὗρε)συνεληλυθότας (part. præt. med.) πολλοὺς, invenitque multos qui convenerant. *plusq.perf.med* συνεληλύθειν εις ει. Actor.19.31. τίνος ἕνεκα συνεληλύθεισαν, cujus rei causâ convenissent.

Ἐρωτάω ῶ (ab ἔρομαι interrogo,& hoc ab εἴρω dico) *interrogo, sciscitor, percontor*, πυνθάνομαι. item *oro, precor.* Regit accus. sæpe etiam geminum,unum personæ,alterum rei. Sed varia hujus verbi syntaxis colligi potest ex sequent. exemplis. Luc.14.19. ἐρωτῶ σε, ἔχε με παρῃτημένον,oro te, habe me excusatum. Joh. 17. 9. ὐ περὶ τοῦ κόσμου ἐρωτῶ, non oro pro mundo. Luc.14.32. ἐρωτᾷ (3.sing.præs.indic.) τὰ πρὸς εἰρήνην, rogat ea quæ ad pacem spectant 1 Thess.4 1. ἐρωτῶμεν (1 pl.præs.) ὑμᾶς, ἵνα &c. rogamus vos, ut Joh.16.30. ὐ χρείαν ἔχεις,ἵνα τίς σε ἐρωτᾷ (3.sing.præs. act.

act. subj.) non opus est tibi ut quis te interroget. Luc.19. v.31. ἐάν τις ὑμᾶς ἐρωτᾷ (pro ἐρωτάῃ contractè, 3.sing.præs. act. subj.) si quis vos interroget. Johan.16. ver.19. ὅτι ἤθελον αὐτὸν ἐρωτᾷν (præs. act. infinit.) quòd vellent eum interrogare. Luc.7.v.3. ἐρωτῶν (part. præs. act.) αὐτὸν, ὅπως διασώσῃ, rogans eum, ut servaret. Johan.8.v.7. ὡς δὲ ἐπέμενον ἐρωτῶντες (part. præs. pl.) εἶπε, quum autem perseverarent eum interrogare, dixit. Actor.18.20. ἐρωτώντων (pro ἐρωταόντων) δὲ αὐτῶν, ἐπὶ πλείονα χρόνον μεῖναι, petentibus autem illis, ut diutiùs apud ipsos maneret. *imperf. act.* ἠρώτων ων, ας ας, α α. Matthæi 16 v.13. ἠρώτα (3.sing. imperf. act.) τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, λέγων interrogabat discipulos suos, dicens. Johan. 4.47. καὶ ἠρώτα αὐτὸν, ἵνα καταβῇ, rogabat eum ut descenderet. Johan.9.15. πάλιν ἠρώτων (3 plur. imperf. act.) αὐτὸν, πῶς ἀνέβλεψεν, rursus interrogârunt eum, quomodo videndi facultatem esset adeptus. Johan.4 40. ἠρώτων αὐτὸν, μεῖναι παρ' αὐτοῖς, rogabant eum ut apud ipsos maneret. μεῖναι pro ὅπως μείνῃ. *Fut.1. act.* ἐρωτήσω εις ει. Luc 20. 3. ἐρωτήσω ὑμᾶς κἀγὼ λόγον ἕνα, interrogabo vos & ego aliquid. λόγον ἕνα pro πρᾶγμά τι, rem quampiam. Est Hebraismus. Johan. 16. 26. ἐγὼ ἐρωτήσω τὸν Πατέρα περὶ ὑμῶν, ego orabo Patrem pro vobis. Joh.16.23. ἐμὲ οὐκ ἐρωτήσετε (2. pl. fut. act. indic.) οὐδὲν, me non rogabitis quicquam. *Præt. perf.* ἠρώτηκα. *Præt. pass.* ἠρώτημαι, unde est nomen verbale ἐρώτημα ματος, τὸ quæstio. *a.1.act.* ἠρώτησα ας ε. Marc.4.10. ἠρώτησαν (3.pl.a.1.act.indic.) αὐτὸν, οἱ περὶ αὐτὸν, τὴν παραβολὴν, interrogârunt eum, qui circa ipsum erant, de parabola. Luc.8.v.37. ἠρώτησαν αὐτὸν ἀπελθεῖν ἀπ' αὐτῶν, rogârunt eum ut discederet ab ipsis. Johan.9.21. αὐτὸν ἐρωτήσατε (2.pl.a.1.act.imperat.) eo quærite. 1 Joh.5.16. ἵνα ἐρωτήσῃ (3.sing.a.1.act.subj.) ut oret. Luc.22.68. ἐὰν δὲ καὶ ἐρωτήσω (1. sing. aor. 1. act. subj.) οὐ μὴ ἀποκριθῆτέ μοι, quòd si vos etiam interrogavero, nequaquam responderitis mihi. Joh.1.19. ἵνα ἐρωτήσωσιν (3. pl.a.1.act. subj.) αὐτὸν σὺ τίς εἶ; ut interrogarent eum quisnam esset? Luc. 9.45. ἐφοβοῦντο ἐρωτῆσαι (a. 1. act. infinit.) αὐτὸν περὶ τοῦ ῥήματος τούτου, metuerunt interrogare eum de hoc dicto. Act.23.20. συνέθεντο τοῦ ἐρωτῆσαί σε, ὅπως αὔριον εἰς τὸ συνέδριον κατάγῃς τὸν Παῦλον constituerunt te rogare, ut cras Paulum deducas in concessum. ἐπερωτάω *interrogo*, item consulo, item *rogo, peto*, regit geminum Accus. sicut simplex. Joh.18. 21. τί με ἐπερωτᾷς; (2.sing præs. act. indic.) quid me interrogas. Marc. 7. v.5. ἔπειτα ἐπερωτῶσιν (3.pl.præs.indic.act.) αὐτὸν, deinde interrogârunt eum. ἐπερωτῶσιν pro ἐπηρώτησαν. Luc.20. 40 ἐπερωτᾷν (præs.act. infinit.) αὐτὸν οὐδὲν, nec interrogare eum quicquam. Luc. 2. 46. ἐπερωτῶντα (part.præs.act.) αὐτοὺς, interrogantem eos. *imperf. act.* Marc. 5. v.9. καὶ ἐπηρώτα (3.sing.imperf. act.

act. contractè pro ἐπηρώτα) αὐτὸν, tunc interrogavit eum. ἐπηρώτα pro ἐπηρώτησεν. Marc. 7. 17. ἐπηρώτων (3. pl. imperf. act.) αὐτὸν οἱ μαθηταὶ περὶ τῆς παραβολῆς, interrogârunt eum discipuli de parabola. Rursus ἐπηρώτων pro ἐπηρώτησαν. *Fut.* 1. act. Marc. 11. 29. ἐπερωτήσω ὑμᾶς κἀγὼ ἕνα λόγον, interrogabo vos etiam ego rem quampiam. Hebraismus. vide suprà. *præt. act.* ἐπηρώτηκα. *a.* 1. ἐπηρώτησα ας ε. Marc. 9. 16. ἐπηρώτησε τοὺς γραμματεῖς, τί συζητεῖτε; Interrogavit scribas, quid altercamini? Matth. 16. 1. ἐπηρώτησαν (3. pl. a. 1. act. indic.) αὐτὸν σημεῖον ἐπιδεῖξαι, rogârunt eum ut signum ostenderet. Joh. 18. 21. ἐπερώτησον (2. sing. a. 1. act. imperat.) τοὺς ἀκηκοότας, interroga eos qui audiverunt. Matth. 22. 46. οὐδὲ ἐτόλμησέ τις, &c. ἐπερωτῆσαι (a. 1. act. infinit.) αὐτὸν, neque ausus fuit quisquam interrogare illum. *a.* 1. *pass.* ἐπηρωτήθην ης η. Luc. 17. 20. ἐπερωτηθεὶς (part. a 1. pass.) δὲ ὑπὸ τῶν Φαρισαίων, interrogatus verò à Pharisæis. ἐπερώτημα τος τὸ, *interrogatio, interpellatio.* 1 Pet. 3. 21. συνειδήσεως ἀγαθῆς ἐπερώτημα, conscientiæ bonæ interrogatio, scil. in precibus, quæ sunt electorum cum DEO colloquia. Preces verò proficiscuntur ex fide in CHRISTUM, quâ soli (tanquam organo) servamur & consequimur remissionem peccatorum. Psal. 32. 6. pro hac (remissione peccatorum) orabit te omnis sanctus. vide in hunc Petri locum scholia Johan. Piscatoris. διερωτάω ῶ *percontor*, Act. 10. 17. διερωτήσαντες (part. a. 1. act.) τὴν οἰκίαν Σίμωνος, percontati de domo Simonis.

Ἐσθίω *comedo.* Fut. ίσω. P. ἤσθικα. Legitur tantùm in præs. & imperf. Matt. 9. 11. μετὰ τῶν τελωνῶν ἐσθίει cum publicanis comedit. Matth. 15. 27. τὰ κυνάρια ἐσθίει ἀπὸ τῶν ψιχίων, catelli comedunt ex micis. Marc. 7. v. 5. ἀνίπτοις χερσὶν ἐσθίουσι τὸν ἄρτον, illotis manibus comedunt panem. *præs. imperat.* ἔσθιε έτω. 2 Thess. 3. 10. εἴ τις οὐ θέλει ἐργάζεσθαι, μηδὲ ἐσθιέτω, si quis nolit operare, etiam non edito. Luc. 10 v. 8. ἐσθίετε τὰ παρατιθέμενα, comedite quæ apponuntur. 2 Reg. 4. 21. ἐσθιέτωσαν comedant. *præs. subj.* ἐσθίω ῃς ῃ. Luc. 22. 30. ἵνα ἐσθίητε (2. pl. præs subj.) ut comedatis. 2 Thess. 3. 12. τὸν ἑαυτῶν ἄρτον ἐσθίωσιν (3. pl. præs. act. subj.) suum ipsorum panem comedant. *præs. infin.* ἐσθίειν comedere. Actor. 27. ver. 35. καὶ κλάσας, ἤρξατο ἐσθίειν, & quum fregisset, cœpit comedere. *part. Præs.* ἐσθίων οντος ὁ, Marc. 14. 18. ὁ ἐσθίων μετ' ἐμοῦ, qui comedit mecum. ἐσθίουσα ης ἡ. Isa. 29. v. 6. *imperf.* & *aorist.* 2. hìc coincidunt. ἤσθιον ες ε. comedebam & comedi. Luc. 15. v. 16. ὧν (pro ἃ, Hellenismus) ἤσθιον (3. pl. imperf. act.) οἱ χοῖροι, quas (siliquas) comedebant porci. Luc. 17. v. 27. ἤσθιον, ἔπινον, ἐγάμουν, edebant, bibebant, nuptias celebrabant. 1 Cor. 11. v. 26. ὁσάκις ἂν ἐσθίητε (2. pl. aor. 2. act. subj.) τὸν ἄρτον τοῦτον, quotiescunque comederitis panem hunc. κατεσθίω *devoro*, Matth 23. 14. κατεσθίετε τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν, devoratis domos viduarum.

viduarum. *consumo, conficio*. Galat. 5. v. 15. ἀλλήλους δάκνετε καὶ κατεσθίετε, vos invicem mordetis & consumitis. *imperf.* κατήσθιον vescebar. Gen. 40. v. 7. τὰ πετεινὰ κατήσθιεν αὐτὰ, volucres devorabant illa. Marc. 14. ver. 40. οἱ κατεσθίοντες, pro τῶν κατεσθιόντων. similia id genus ἀνακολουθίας exempla vide apud Eustath. in ἰλιάδ. 15. β. versu 353. ubi ponitur ἀστράπτων pro ἀστράπτοντα, & φαίνων pro φαίνοντα, &c. Num. 13. 33. γῆ κατεσθίουσα τοὺς κατοικοῦντας, terra consumens incolas suos. συνεσθίω cómedo regit Dativum vi præpositionis. Luc. 15. v. 2. συνεσθίει αὐτοῖς, cómedit cum illis. item sequenti *præpos.* μετά Gen. 43. 32. οὐ γὰρ ἐδύναντο οἱ Αἰγύπτιοι συνεσθίειν μετὰ Ἑβραίων ἄρτους, non enim poterant Ægyptii sumere cibum cum Hebræis: seu potiùs, ex prava consuetudine sibi non licere putabant.

Ἑσπέρα ας ἡ *vespera*, à masculino ἕσπερος ου ὁ vesper. etiam Hesperus, stella Veneris, quæ solem antegrediens, Φωσφόρος Lucifer, eũdem verò subsequens, Ἕσπερος appellatur. Sic dici putatur q. ἕω πέρας, lucis diurnæ terminus. ἕως ὁ ἡ aurora, lux diurna, diluculum. πέρας ατος τὸ terminus. Job. 9. 9. ὁ ποιῶν πλειάδα καὶ ἕσπερον. Luc. 24. 29. πρὸς τὴν ἑσπέραν ἐστὶ, advesperascit. Actor. 4. 3. ἦν γὰρ ἑσπέρα ἤδη, nam erat jam vespera. Gen. 19. 1. ἑσπέρας vesperi. Exod. 12. v. 6. πρὸς ἑσπέραν circa vesperã. Actor. 28. 23. ἀπὸ πρωῒ ἕως ἑσπέρας, à matutino tẽpore usque ad vesperam. ἑσπερινὸς ἡ ὸν, vespertinus a um, Levit. 23. ver. 5.

Ἔσχατος η ον *ultimus a um*. παρὰ τὸ σχεῖν, à continendo & cohibendo, id videlicet, in quo necesse est ut consistamus: sicut Latinè *ultimum* dicitur, ultra quod pergere non liceat. Matth. 20. v. 16. οὕτως ἔσονται οἱ πρῶτοι ἔσχατοι, sic erunt primi ultimi. Luc. 14. v. 9. τὸν ἔσχατον τόπον κατέχειν, ultimum locum occupare. Joh. 6. v. 40. ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ, in extremo die, hoc est, die judicii extremi. Aliquando præponitur ὁ. Joh. 7. v. 37. ἐν δὲ τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ, ultimo autem illo die, scilicet festi. He. 1. 1. ἐπ' ἐσχάτων ἡμερῶν, ultimis temporibus. 2 Pet. 2. 20. γέγονεν αὐτοῖς τὰ ἔσχατα χείρονα πρώτων, facta est ultima eorum conditio deterior priore. Sirach. 28. 6. μνήσθητι τὰ ἔσχατα, memento novissima. *posterior*, & opponitur τῷ πρώτῳ priori. 1 Cor. 15. 45. ὁ ἔσχατος Ἀδὰμ, posterior Adamus, qui ipse ibidem v. 47. vocatur ὁ δεύτερος ἄνθρωπος, secundus homo. ἔσχατον ου τὸ (subaudi μέρος) *extremitas*. sed *Hellenismus* est, non ellipsis. Adjectiva neutra Græcè eleganter ponuntur pro substantivis, ut τὸ χρηστὸν pro ἡ χρηστότης, Rom. 2. 2. τὸ ἐπιεικὲς pro ἡ ἐπιείκεια, Philip. 4. 5. Act. 1. 8. ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς, usque ad extremitatem terræ. 1 Pet. 3. v. 3. ἐλεύσονται ἐπ' ἐσχάτου ἡμερῶν ἐμπαῖκται, venient in extremitate dierum, hoc est, erunt postremis temporibus irrisores, seu Epicuri de grege porci, qui cum Festo (Act. 26. 24.) deridebunt doctrinam de extremo judicio. Accipitur

tur etiam *adverbialiter* 1 Cor. 15. v. 8. ἔσχατον πάντων, ultimò omnium. ἐσχάτως Adver. *extremè*. Marc. 5. 23. τὸ θυγάτριόν μου ἐσχάτως ἔχει, filiola mea extremè habet, hoc est. in mortis versatur agone; ἐσχατίζω, extremus sum. ἐσχατεύω idem. 1 Maccab. 5. 53. ἐσχατογήρως ω ὁ extremè senex, decrepitus, silicernium. Sirach. 41. v. 4.

Ἔσω Adv. *intra* cum Genit.)(ἔξω. Derivatur ab εἰς præpositione *in*, pro quo poëtæ dicunt ἐς, quamvis & εἴσω pro ἔσω sit usitatum. Marc. 15. 16. ἀπήγαγον αὐτὸν ἔσω τῆς αὐλῆς, abduxerunt eum intra aulam. Sine *casu*, & vertitur *intus*. Johan. 20. 26. Actor. 5. 25. ἔσω οὐδένα εὕρομεν, intus neminem invénimus. Johan. 20. 26. πάλιν ἦσαν ἔσω οἱ μαθηταί, rursus erant intus discipuli. ὁ ἔσω scilicet ὤν, *interior*, *internus*. Eph. 3. v. 16. εἰς τὸν ἔσω ἄνθρωπον, in interiore homine. ἔσωθεν Adv. *intrinsecus*. Matth. 7. v. 15. ἔσωθεν δέ εἰσι λύκοι ἅρπαγες, intus autem sunt lupi rapáces. 2 Cor. 7. 5. ἔξωθεν μάχαι, ἔσωθεν φόβοι, foris pugnæ. intus timor. *Motum è loco* significat, Marc. 7. 23. τὰ πονηρὰ ἔσωθεν ἐκπορεύεται, mala ex interiori, hoc est, ex animo egrediuntur. ὁ ἔσωθεν internus, ἡ ἔσωθεν, scil. ὄντα, interna. 2 Cor. 4. 16. ὁ ἔσωθεν ἀνακαινοῦται, internus homo renovatur. ἐσώτερος α ον, *interior*, *intimus a um*. Act. 16. 24. ἔβαλεν αὐτοὺς εἰς τὴν ἐσωτέραν φυλακὴν, cōjecit eos in intimum carcerem. Hebr. 6. 19. εἰς τὸ ἐσώτερον, scil. μέρος, in interiorem partem.

Ἑταῖρος ου ὁ *sodalis*, *socius*. Mat. 11. v. 16. προσφωνοῦσι τοῖς ἑταίροις αὐτῶν, acclamant sodalibus suis. *amicus*. Matth. 20. 13. ἑταῖρε, οὐκ ἀδικῶ σε, amice, nullam tibi facio injuriam. Matth. 22. 12. ἑταῖρε, πῶς εἰσῆλθες; amice, quomodo introisti? Mat. 26. 50. ἑταῖρε, ἐφ᾽ ᾧ πάρει; amice, quorsum ades? Hîc, & præcedentibus duobus dictis, ἑταῖρε non est vocabulum amoris sed statûs, q. d. amice, sublimem tibi in Ecclesia dederam locum; Apostolus eras, domesticus meus eras, patefeceram tibi verbum, dederam sacra federis signa; sed te vicissim quomodo geris? Sic Gallis familiare est, ut dicant *compagnon*. Et veteres Græci dixerūt ὦ ᾽τάν pro ὦ ἔταν. ἔταν Doricè pro ἔτης, ab ἔτης ου ὁ idem quod ἑταῖρος, *socius*. Demosth. olynth. 1. & 3. ἑταίρα ας ἡ meretrix. Prov. 19. ver. 13. μίσθωμα ἑταίρας, merces meretricis. ἑταιρεία ας ἡ sodalitium.

Ἕτερος α ον, *alius a ud*. Act. 4. 12. οὔτε γὰρ ὄνομά ἐστιν ἕτερον ὑπὸ τὸν οὐρανὸν, neque enim est aliud nomen sub cœlo. *alter*, & tum de duobus tantùm dicitur. Matth. 6. 24. καὶ τοῦ ἑτέρου καταφρονήσει, & alterum spernet. *sequens*, Actor. 27. 3. τῇ ἑτέρᾳ, scilicet ἡμέρᾳ, aliàs, τῇ ἑξῆς, vel τῇ ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ, die sequente. Gall. *Le jour suivant*. *peregrinus*, Actor. 2. ver. 4. ἤρξαντο λαλεῖν ἑτέραις γλώσσαις, cœperunt loqui peregrinis linguis. ἑτέρως adv. *aliter*, Philip. 3. v. 15. μηδέτερος α ον, οὐδέτερος α ον, q.d. οὐδὲ ἕτερος, *neuter a um*. μετεξέτεροι, idem quod ἔνιοι,

ἔνιοι, quidam, nonnulli. ἀμφότερ@ uterque. ἀμφότεροι *ambo*. Genes. 40. 5. ἀμφοτερίζω cum utrisque facio. ἀμφοτεροδέξι@ ὁ ambidexter. Jud. 20. v. 16. ἑκάτερ@ *alteruter, unusquisque*. Ezech. 1. 11.

Ἐτάζω *examino, exploro, exquiro, scrutor. Fut.* ἐτάσω. *a.* 1. *act.* ἤτασα. præt. perf. ἤτακα. 1 Chro. 29. 17. Κύριε, σὺ εἶ ὁ ἐτάζων καρδίας, Domine, tu es qui scrutaris corda. ἐξετάζω, *diligenter examino*. præpos. ἐξ auget significationem. F. ἐξετάσω. aor. 1. ἐξήτασα ας ε. Matth. 2. 8. ἐξετάσατε (2. pl. a. 1. act. imperat.) περὶ τοῦ παιδίου, accuratè exquirite de puerulo illo. *Interrogo*, Joh. 21. 12. ἐξετάσαι (a. 1. act. infinit.) αὐτὸν, σὺ τίς εἶ; interrogare eum, quisnam es? *Præt.* ἐξήτακα. *præt. pass.* ἐξήτασμαι σαι, unde est ἐξέτασις εως ἡ examen, diligens exploratio. ἐξέτασις ὅπλων, recensio, lustratio. Thuc. ἐξέτασιν ποιεῖσθαι τῶν στρατιωτῶν, lustrare milites. ἐξεταστὴς οῦ ὁ examinator. ἀνετάζω *perquiro*. F. άσω P. ἀνήτακα. Act. 22. v. 29. οἱ μέλλοντες αὐτὸν ἀνετάζειν, qui fuerant in eum inquisituri. Jud. 6. 29. ἀνήταζον percontabantur. præs. pass. ἀνετάζομαι, *quæstioni subjicior, examinor*. Actor. 22. 24. ἐκέλευσεν αὐτὸν μάστιξιν ἀνετάζεσθαι, jussit ut flagris haberetur quæstio de eo.

Ἔτι *adhuc*, Adv. temporis. Mat. 12. v. 46. ἔτι δὲ αὐτοῦ λαλοῦντ@, ipso autem adhuc loquente. Luc 18. ver. 22. ἔτι ἕν σοι λείπει, adhuc unum tibi deest. Johan. 20. 1. σκοτίας ἔτι οὔσης, quum adhuc essent tenebræ. *Amplius*, Matt. 26 v. 65. τί ἔτι χρείαν ἔχομεν μαρτύρων; Quid nobis opus est amplius testibus? Johan. 14. 30. οὐκ ἔτι πολλὰ λαλήσω μεθ' ὑμῶν, non loquar amplius multa vobiscum. *Atque adeo*, Actor. 2. 26. ἔτι δὲ καὶ ἡ σάρξ μου, atque adeo caro mea. *Insuper*, Hebr. 11. 36. ἔτι δὲ δεσμῶν καὶ φυλακῆς, insuper & vincula & carcerem. *Porro*, Apoc. 22. 11. ἔτι non est particula comparandi, pro μᾶλλον vel πλέον sed temporis, pro πόῤῥωτερω. δίκαι@ δικαιωθήτω ἔτι, justus justificetur porro. μηκέτι, *non amplius*, Johan. 8. 11. πορεύου, καὶ μηκέτι ἁμάρτανε, vade, & nè amplius pecca. *Nè posthac*, 2 Cor. 5. 15. μηκέτι ἑαυτοῖς ζῶσιν, nè posthac sibi vivant. οὐκέτι, *non amplius*, Matth. 22. 46. Philem. 16. οὐκ ἔτι ὡς δοῦλον, non amplius ut servum. προσέτι, *insuper*, 2 Machab. 10. 3.

Ἕτοιμ@ η ον, & ἕτοιμ@ ου (q. d. ἰὸς εἰς οἶμον, missus in viam) *paratus a um*. *Promptus*, qui in promptu & ad manum est. Luc. 22. 33. Κύριε, μετὰ σοῦ ἕτοιμός εἰμι. Mat. 25. 10. αἱ ἕτοιμοι scil. παρθένοι, virgines paratæ, instructæ. Act. 23. 19. ἕτοιμοί εἰσι τοῦ ἀνελεῖν, pro πρὸς τὸ ἀνελεῖν. Hebraismus. ל n. ex literis ... *bachlam*, Græcè per Genitivum quādoque redditur. Cæteroqui explicari per εἰς τὸ, vel per πρὸς τὸ, & causam finalem indicare solet. Luc. 12. v. 40. ὑμεῖς γίνεσθε ἕτοιμοι, vos sitis parati. 1 Pet. 1. 5. εἰς σωτηρίαν ἑτοίμην, ad salutem paratam. *Certus, yatus*, 2 Corinth. 9. 5. ταύτην ἑτοίμην εἶναι. ἐν ἑτοίμῳ ἔχω, *paratus sum*. Seq. infinit.

infinit. 2 Cor. 10. v. 6. καὶ ἐν ἑτοίμῳ ἔχοντες ἐκδικῆσαι. & paratum habendo, quo vindicemus. ἑτοίμως ἔχω, *idem* quod ἐν ἑτοίμῳ ἔχω. Act. 21. 31. δεθῆναι ἑτοίμως ἔχω, vinciri paratus sum. ἑτοιμάζω. *paro*. Fut. ἑτοιμάσω. *Præt.* ἡτοίμακα. *aorist.* 1. *act.* ἡτοίμασα, ας, ε. Matth. 22. v. 4. ἰδοὺ τὸ ἄριστόν μου ἡτοίμασα, ecce prandium meum paravi. Luc. 2. v. 31. ὃ ἡτοίμασας, quam (salutem) parâsti. 1 Cor. 2. v. 9. ἃ ἡτοίμασεν ὁ Θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτὸν, quæ paravit Deus iis, à quibus ipse diligitur. Matth. 26. v. 19. ἡτοίμασαν (3. plur. aor. 1. act indic.) τὸ πάσχα, parârunt pascha. Luc. 24. v. 1. ἡτοίμασαν *præparaverant.* ubi a. 1. habet significationem plusquamperf. confer exemplum simile suprà in Them. ἀγοράζω, verbum ἠγόρασαν. *aor.* 1. *act. imperat.* ἑτοίμασον άτω. Luc. 17. v. 8. ἑτοίμασον τί δειπνήσω, para quod cœnem. Matth. 3. ver. 3. ἑτοιμάσατε 2. pl. aor. 1. act. imperat.) τὴν ὁδὸν Κυρίου, parate viam DOMINI. Actor. 23. 23. ἑτοιμάσατε στρατιώτας, parate milites. *aor.* 1. *act. subj.* ἑτοιμάσω ῃς ῃ. Johan. 14. v. 3. ἐὰν πορευθῶ καὶ ἑτοιμάσω ὑμῖν τόπον, quum profectus fuero, vobísque paravero locum. Matth. 26. 17. ποῦ θέλεις ἑτοιμάσωμέν (. 1. pl. a. 1. act. subj.) σοι φαγεῖν τὸ πάσχα; ubi vis paremus tibi ad comedendum pascha? *a.* 1. *act. infinit.* ἑτοιμάσαι. Luc. 1. 76. ἑτοιμάσαι ὁδοὺς αὐτοῦ, ut pares vias ejus. *præt. act.* ἡτοίμακα ας ε. *Præt. pass.* ἡτοίμασμαι σαι ται. Marc. 10. v. 40. οὐκ ἔστιν ἐμὸν δοῦναι, ἀλλ' οἷς ἡτοίμασται, non est meum dare, sed (dabitur) quibus paratum est. *part. præt. pass.* ἡτοιμασμένος η ον, Apoc. 9. v. 15. οἱ ἡτοιμασμένοι parati. Matth. 25. v. 34. κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν, possidete regnum paratum vobis. *ibid.* v. 41. πορεύεσθε εἰς τὸ πῦρ αἰώνιον, τὸ ἡτοιμασμένον τῷ διαβόλῳ, abite in ignem illum æternum, paratum diabolo. *aor.* 1. *pass.* ἡτοιμάσθην ης η. 1 Mach. 1. v. 17. ἡτοιμάσθη ἡ βασιλεία αὐτοῦ, formatum, seu *stabilitum fuit* regnum ipsius. Apoc. 16. 12. ἵνα ἑτοιμασθῇ (3. sing. a. 1. pass. subj.) ἡ ὁδὸς, ut pararetur via. ἑτοιμασία ας ἡ *præparatio*, Eph. 6. ver. 15. προετοιμάζω *præparo*. F. άσω. *Præt.* προητοίμακα. *aor.* 1. *act.* προητοίμασα ας ε. Rom 9. 23. ἃ (σκεύη) προητοίμασεν εἰς δόξαν, quæ (vasa) præparavit ad gloriam. Ephes. 2. 10. οἷς (pro ἃ) προητοίμασεν ὁ Θεὸς, quæ præparavit DEus.

Ἔτος εος τὸ *annus* Mat. 9. 20. αἱμοῤῥοοῦσα δώδεκα ἔτη, sanguinis profluvio laborans duodecim annos, Marc. 5. 25. οὖσα ἐν ῥύσει αἵματος δώδεκα ἔτη· ἔτη contractè pro ἔτεα. Luc. 15. 29. τοσαῦτα ἔτη δουλεύω (pro ἐδούλευσα) tot annos servivi. Luc. 2. ver. 41. κατ' ἔτος, *quotannis*, singulis annis. Johan. 8. 57. πεντήκοντα ἔτη οὔπω ἔχεις, quinquaginta annos nondum habes, hoc est, nondum es quinquaginta annorum, seu nondum es quinquagenarius. Lucæ 12. 19. εἰς πολλὰ ἔτη in multos annos. Actor. 19. 10. ἐπὶ ἔτη δύο, per biennium. Actor. 24. 10. ἐκ πολλῶν ἐτῶν, à multis annis,

hoc

hoc est, post multos annos. Rom. 15.v.23. ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν idem. Actor.9.v.33. δι' ἐτῶν πλειόνων, pluribus annis interjectis, intervenientibus. 2 Cor.12. v.2. πρὸ ἐτῶν, ante annos. 1 Timoth.5.9. μὴ ἔλαττον ἐτῶν ἑξήκοντα, non infra sexaginta annos. 2 Pet.3.8. χίλια ἔτη ὡς ἡμέρα μία, mille anni ut dies unus, Isa.65. v.20. ἁμαρτωλὸς ἑκατὸν ἐτῶν (ἔσται) ἐπικατάρατος, peccator etiam centum annorum erit maledictus. διετής ἐος ὁ ἡ bimulus. Mat. 2.16. ἀπὸ διετοῦς καὶ κατωτέρω, à bibulis & infrà. Adverb. à bimulo. διετία ας ἡ biennium. Act. 24.v.28. διετίας δὲ πληρωθείσης, biennio verò completo. τριέτης ου ὁ, & τριετής ἐος ὁ ἡ, triennis, trimus. τριετὲς παιδίον, puer trimus, qui trium est annorum. 2 Chron. 31.16. ἀπὸ τριετοῦς, à trimo. τριετία ας ἡ, triennium. Actor.20.v.31. ἑκατονταέτης ου ὁ centenarius, centum annos natus. Roman. 4.19. ἑκατονταετής ἐος ὁ ἡ idem. Gen.17.17. εἰ τῷ ἑκατονταετεῖ γενήσεται υἱός; An centenario nascetur filius? τεσσαρακονταετής ἐος ὁ ἡ, quadragenarius. Actor.7.23. Sic πενταέτης ἐος ὁ ἡ quinquennis, Levit. 27.5. πεντηκονταετὴς ἐος ὁ ἡ quinquagenarius, Num.4.24. ἑξηκονταετής ἐος ὁ ἡ sexagenarius, Lev.27.3.

'Εὖς (& poëticâ epenthesi ἐεύς) ἐέος. poëticè etiam ἐῢς ἐος bonus. pro eodem etiam dicitur ἠΰς. Ἰλιαδ.β. ἠΰς τε μέγας τε. Hinc est Adv. εὖ bene (pro εὖ poeticè εὖ. εὔφρων ονος ὁ ἡ hilaris, cujus mens bene habet, & poëticâ dialysi ἐΰφρων.) in compositione verti[…] facile. εὐμετάδοτος, facilis impertiendum. 1 Timoth.6.[…] εὔπιστος credulus, εὐπειθής ob[…] quiosus, Jacob.3.17. Feliciter[…] εὐτυχής felix. Benè, εὐποιός b[…] neficus. εὐσχήμων decens. Ma[…] 15.43. εὔσημος bene significa[…] 1 Cor.14.9. εὔθυμος qui est bo[…] animo, Actor.27.36. valde. L[…] 23.10. εὐτόνως valde intensè. […] φορέω ῶ exubero. Luc.12. v.[…] rectè, rectè sanè. idem quod εὖ[…] Matth.25. v. 21. εὖ, δοῦλε […] bene est, serve fidelis. Marc.[…] 7. δύνασθε αὐτοὺς εὖ ποιῆ[…] potestis eis benefacere. Act.[…] v.29. εὖ πράξετε. ἔρρωσθε, be[…] agetis. valete. In initiis lite[…] rum Græci scribunt χαίρειν. Act. 23.v.25. item εὖ πράττειν. La[…] tini, Salutem plurimam. Hebr[…] שלום. Ephes.6.3. ἵνα εὖ σοι γ[…] νηται, ut bene tibi sit. εὖγε, Ad[…] laudantis, rectè, rectè sanè, cu[…] Psal.37.2.

Εὐδία ας ἡ serenitas diei. ide[…] est quod εὐαιθρία, vel εὐημερ[…] compos. ex εὖ & διὸς Jovis, à n[…] minativo ζεὺς, quæ vox etiam a[…] rem quandoque significat. Sic[…] Latini quoque dicunt sub dio: […] Horatius sub Jove frigido. Mat.[…] 2. ὀψίας γενομένης, λέγετε, εὐδία, πυῤῥάζει γὰρ ὁ οὐρανὸς, vespertin[…] tempore dicitis, serenitas erit: nam cœlum rubet.

Εὕδω dormio. F. εὑδήσω καθεύδω idem. Marc.4. v.37. Σίμων, καθεύδεις; Simon, dormis[…] Luc.8.52. καθεύδει, dormit, ho[…] est. Luc.22.46. […] est, mortuus pl.præs.indic./quid[…] καθεύδετε (1 […] dormi[…]

dormitis? Marc. 14. 41. καθεύδετε (2. pl. præs. imperat.) dormite. Ironia. *præs. subj.* καθεύδω ῃς ῃ. 1 Thess. 5. ver. 6. μὴ καθεύδωμεν (1. pl. præs. subj.) nè dormiamus. participium præs. καθεύδων οντος ὁ dormiens. Ephes. 5. 14. διὸ λέγει, ἔγειραι ὁ καθεύδων, propterea dicit, surge qui dormis. Surge, evigila, scilicet, ex somno peccatorum. *imperf.* ἐκάθευδον ες ε. Matth. 8. v. 24. αὐτὸς δὲ ἐκάθευδε, ille verò dormiebat. Matth. 25. 5. καὶ ἐκάθευδον (3. pl. imperf. act.) & dormierunt. Hic imperfectum supplet defectum aoristi.

Εὐθὺς εῖα ὺ *rectus a um, planus.* Matth. 3. v. 3. εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους, complanate semitas ejus. 2 Pet. 2. 15. καταλιπόντες τὴν εὐθεῖαν ὁδὸν, relictâ rectâ viâ. εὐθὺς *statim*, Adverb. Marc. 1. v. 28. ἐξῆλθε δὲ ἡ ἀκοὴ αὐτοῦ εὐθὺς, emanavit autem fama ipsius statim. Johan. 19. 34. καὶ εὐθὺς ἐξῆλθεν αἷμα, & statim profluxit sanguis. Johan. 21. 3. καὶ ἀνέβησαν εἰς τὸ πλοῖον εὐθὺς & ascenderunt in navem statim. εὐθέως Adverb. *statim, è vestigio.* Marc. 2. ver. 12. καὶ ἠγέρθη εὐθέως, & surrexit statim. Lucæ 22. v. 9. οὐκ εὐθέως τὸ τέλος, non statim erit finis, εὐθύτης ητος ἡ, *rectitudo.* Hebr. 1. 8. ῥάβδος εὐθύτητος, virga rectitudinis. Hebraismus. virga recta, hoc est, recta administratio regni tui. εὐθύνω *complano.* part. præs. εὐθύνων οντος ὁ *gubernator.* Jacob. 1. v. 23. F. εὐθυνῶ. Præt. εὔθυγκα. aor. 1. act. εὔθυνα. vel Atticè ηὔθυνα ας ε. Johan. 1. 23. εὐθύνατε (2. pl. aor. 1. act. imperat.) τὴν ὁδὸν Κυρίου, complanate viam DOMINI. κατευθύνω *dirigo.* aor. 1. act. κατεύθυνα ας ε. Luc. 1. 79. τοῦ κατευθῦναι (a. 1. act. infinit.) τοὺς πόδας ἡμῶν (subintellige ἕνεκα) ut dirigat pedes nostros. 1 Thess. 3. 11. κατευθύναι (3. sing. a. 1. act. opt.) τὴν ὁδὸν ἡμῶν πρὸς ὑμᾶς, dirigat viam nostram ad vos. 2 Thess. 3. 5. ὁ δὲ Κύριος κατευθύναι (3. sing. a. 1. act. opt.) ὑμῶν τὰς καρδίας, DOMINUS verò dirigat corda vestra.

Εὑρίσκω (ab εὔριν ινος ὁ ἡ sagax, q.d. sagaciter deprehendo, per metaphor. desumptam à canibus investigantibus.) *invenio*, quasi dicat, in rem præsentem venio. Proprie dicimur *invenire rem amissam.* item *incidere in rem* quã quærimus, quamcunque licet non amissam. Luc. 13. 7. καὶ οὐχ εὑρίσκω, & non invenio. Rom. 7. 18. τὸ καλὸν οὐχ εὑρίσκω, bonum non *assequor.* Metaphora. Joh 18. 38. οὐδεμίαν αἰτίαν εὑρίσκω ἐν αὐτῷ, nullum crimen *deprehendo* in illo. Act. 10. 27. καὶ εὑρίσκει συνεληλυθότας πολλοὺς, & invenit (offendit) multos qui convenerant. Actor. 23. 9 οὐδὲν κακὸν εὑρίσκομεν, nihil mali invenimus, h. e. nullum errorem deprehendimus. *part. præs.* εὑρίσκων οντος ον. Matthæi 7. 14. ὀλίγοι εἰσὶν οἱ εὑρίσκοντες αὐτήν, pauci sunt qui inveniunt (portam) illam. Luc. 11. v. 24. καὶ μὴ εὑρίσκον (part. præs. act. g. n.) & non inveniens. *imperf.* εὕρισκον ες ε. Marc. 14. 55. καὶ οὐχ εὕρισκον (3. pl. imperf.) nec inveniebant. Actor. 7. 11. καὶ οὐχ

διέιπον χορτάσματα, & non inveniebant cibos. *Fut.*1.*act.* εὑρήσω εις ει. Matth. 17.27. εὑρήσεις σατῆρα, invenies statêrem, hoc est, monetam cujus pondus est quatuor drachmarum. Luc. 12. v.43. ὃν ἐλθὼν, ὁ Κύριος εὑρήσει ποιοῦντα οὕτως, quem, quum venerit DOMINus, inveniet facientem ita. Johan.7: v.35, ὅτι ἡμεῖς οὐχ εὑρήσομεν (1.pl.fut.1.) αὐτὸν, quod ipsum non simus inventuri. Luc.2.v.12. εὑρήσετε (2.pl.fut. 1. act.) βρέφος ἐσπαργανωμένον, invenietis infantem fasciis involutum. *aor.*1. *act.* εὕρησα ας ε. Apoc.18.v. 14. καὶ οὐκέτι μὴ εὑρήσῃς (2.sing a.1.act. subj.) αὐτά, & non ampliùs inveneris illa. *aor.*2.*act.* εὗρον ες ε. Matth.8.10. οὐδὲ ἐν τῷ Ἰσραὴλ τοσαύτην πίστιν εὗρον, nè in Israël quidem tantam fidem inveni. *Nanciscor.* Luc.1. ver.30. εὗρες χάριν παρὰ τῷ Θεῷ, nacta es gratiam apud Deum. Heb.12. v.17. μετανοίας τόπον οὐχ εὗρε, resipiscentiæ locum non reperit. Act.5.23. ἔσω οὐδένα εὕρομεν (1.pl.a.2.) intus neminem invenimus. Matth.2.11. εὗρον (3.pl.a.2.act.indic.) τὸ παιδίον μετὰ Μαρίας τῆς μητρὸς, invenerunt puerulum cum Maria matre. Jerem. 14.3. οὐχ εὕροσαν (pro εὗρον 3.pl.a.2.act. Bœoticè) ὕδωρ, non invenerunt aquam. *a.* 2.*opt.* εὕροιμι οις οι. Act. 17.27. εἰ ἄραγε ψηλαφήσειαν αὐτὸν καὶ εὕροιεν (3.pl a 2.act.opt.) si forte palpando eum invenient. *aor.* 2. *subj.* εὕρω ῃς ῃ. 2 Corin.12.20. φοβοῦμαι γὰρ, μήποτε ἐλθὼν οὐχ οἵους θέλω, εὕρω (1. sing.aor.2.act. subj.) ὑμᾶς, metuo nè quum venero, non quales velim, inveniam vos. Luc. 15. v.8. ἕως ὅτου (Atticè pro οὗ) εὕρῃ (3. sing.a.2. subj.) usque quò (eam) invenerit. Heb.4.16. καὶ χάριν εὕρωμεν (1.pl. aor.2. subj.) ut gratiam inveniamus, *consequamur*. Matth.2.v.8. ἐπὰν δὲ εὕρητε (2.pl. aor.2.act. subj.) postquam autem inveneritis. Luc.6.7. ἵνα εὕρωσι (3.pl. a. 2. act. subj.) κατηγορίαν αὐτοῦ, ut invenirent (arriperent) accusationem adversus eum. *aor.2. act.infinit.* εὑρεῖν invenire. Matthæi 18.13. καὶ ἐὰν γένηται εὑρεῖν αὐτὸ, quòd si acciderit, ut inveniat eam (ovem) *part. a* 2. *act.* εὑρὼν όντος ὁ. in f.g. εὑροῦσα ης ἡ. Matth.10.v.39. ὁ εὑρὼν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, qui invenerit (hoc est, *servaverit*) animam (hoc est, vitam) suam. Johan.8.v.35. εὑρὼν αὐτὸν, postquam *incidisset* in eum. Johan.6. v.25. καὶ εὑρόντες αὐτὸν πέραν τῆς θαλάσσης, & quum invenissent eum trans mare. Luc.15.9. εὑροῦσα συγκαλεῖται τὰς φίλας, (eam) nacta convocat amicas. Luc.24. v.23. καὶ μὴ εὑροῦσαι (part.a.2. act.pl f.) τὸ σῶμα αὐτοῦ, & quum non invenissent corpus ejus. *præt.act.* εὕρηκα ας ε. Apoc.3. ver.2. οὐ γὰρ εὕρηκά σου τὰ ἔργα, non enim comperi opera tua. Exod.33.17. εὕρηκας χάριν ἐνώπιον ἐμοῦ, gratiam invenisti in oculis meis. Hebraismus, hoc est, diligo te. Joh.1.41. εὑρήκαμεν τὸν Μεσσίαν, invenimus Messiam. Roman.4.1. τί οὖν ἐροῦμεν Ἀβραὰμ τὸν πατέρα ἡμῶν εὑρηκέναι (præt.act. infin.) κατὰ σάρκα; Quid igitur dicemus Abrahamum patrem illum

tem nostrum *adeptum esse* secundùm carnem? *præs. pass.* εὑρίσκομαι ῃ εται. 1 Cor. 15. v. 15. εὑρισκόμεθα δὲ καὶ ψευδομάρτυρες, reperimur autem etiam falsi testes. *imperf. pass.* εὑρισκόμην ου ετο. Heb. 11. 5. καὶ οὐχ ηὑρίσκετο (pro οὐχ εὑρέθη) & non inventus fuit. *præt. pass.* εὕρημαι σαι ται. Hoseæ 14. ver. 9. ἐξ ἐμοῦ ὁ καρπός σου εὕρηται, ex me (DEO tuo) fructus tuus præstò est. Sine me nihil habes. 1 Sam. 10. v. 2. εὕρηνται αἱ ὄνοι, inventæ sunt asinæ. Arist. ῥᾷον τοῖς εὑρημένοις τι προσθεῖναι, facilè est inventis aliquid addere. *a. 1. pass.* εὑρέθην ης η. *Feci ut invenirer*, Rom. 10. 20. εὑρέθην τοῖς ἐμὲ μὴ ζητοῦσιν, feci ut invenirer ab iis, qui me non quærebant. *Inventus fui*, Matth. 1. 18. εὑρέθη ἐν γαστρὶ ἔχουσα, inventa est gravida. 1 Pet. 2. v. 22. οὐδὲ εὑρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ, neque inventus fuit dolus in ore eius. Gal. 2. v. 17. εὑρέθημεν καὶ αὐτοὶ ἁμαρτωλοί, inventi sumus & ipsi peccatores. *aorist. 1. pass. subj.* εὑρεθῶ ῇς ῇ. Philip. 3. v. 9. καὶ εὑρεθῶ, & comperiar. 1 Cor. 4. 2. ἵνα πιστός τις εὑρεθῇ, ut quis fidus reperiatur. Actor. 5. 39. μήποτε καὶ θεομάχοι εὑρεθῆτε (2. pl. aor. 1. pass. subj.) nè quo modo etiam cum Deo pugnare comperiamini. 2 Pet. 3. 14. σπουδάσατε ἀμώμητοι εὑρεθῆναι, (aor. 1. pass. infinit.) studete ut inculpabiles ab eo inveniamini. Philip. 2. 8. σχήματι εὑρεθεὶς (part. a. 1. pass.) ὡς ἄνθρωπος, habitu inventus ut homo. *fut. 1. pass.* εὑρεθήσομαι ῃ εται, inveniar. 2 Cor. 5. 3. οὐ γυμνοὶ εὑρεθησόμεθα, nō nudi reperiemur. *aor 1. med.* εὑρησάμην ω ατο, per syncopen duarum literarum η σ & εὑράμην ω ατο, inveni, consecutus sum. Heb. 9. v. 12. αἰωνίαν εὑράμενος (part. aor. 1. med.) λύτρωσιν, æternam adeptus redemptionem. εὕρημα τος τὸ *lucrum*, Jerem. 38. v. 2. εὕρεσις εως ἡ, *inventio*, Sirach. 13. v. 30. εὑρετὴς οῦ ὁ, *inventor*, Proverb. 16. ver. 20. ἀνευρίσκω, *invenio*, Luc. 2. v. 16. ἀνεῦρον (3. pl. aor. 2. act. indic.) τήν τε Μαριὰμ καὶ τὸν Ἰωσὴφ, invenerunt Mariam & Josephum. Actor. 21. 4. ἀνευρόντες (part. a. 2. act.) τοὺς μαθητάς, postquam invenissemus discipulos. ἐφευρίσκω, invenio, excogito, deprehendo, ὀδυσσ. τ.

——οὐδέ τιν' ἄλλην
Μῆτιν ἐφευρίσκω,——

neque aliud consilium invenio. ἐφευρετὴς οῦ ὁ, *inventor*, Roman. 1. 30. ἐφευρετὰς κακῶν, inventores malorum.

Εὐωχία ας ἡ *convivium, epulum*. παρὰ τὸ εὖ ἔχειν *bene esse*. Dicimus ei bene esse qui lautè accipitur, qui bene curat corpus. Gallice, *faire bonne chere*. Germanicè, **guter ding sehn**. Seu potiùs ex εὖ & ὀχή ῆς ἡ cibus, quòd corpus eo contineatur & conservetur, q. d. lautæ epulæ, lautus cibus. Th. ἔχω. εὐωχέω ῶ convivio excipio. εὐωχέομαι οῦμαι convivio excipior, convivor, epulor. *imperf.* εὐωχεόμην ούμην. συνευωχέομαι οῦμαι, *unà convivor*, 2 Pet. 2. 13. συνευωχούμενοι ὑμῖν, dum vobiscum epulantur. Judæ 12. συνευωχούμενοι ὑμῖν, ἀφόβως ἑαυτοὺς ποιμαίνοντες, dū vobiscum convi-

εὕρισκον χορτάσματα, & non inveniebant cibos. *Fut.1.act.* εὑρήσω εις ει. Matth. 17.27. εὑρήσεις στατῆρα, invenies ſtaterem, hoc eſt, monetam cujus pondus eſt quatuor drachmarum. Luc. 12. v.43. ὃν ἐλθὼν, ὁ Κύριος εὑρήσει ποιοῦντα οὕτως, quem, quum venerit DOMINus, inveniet facientem ita. Johan.7: v.35, ὅτι ἡμεῖς οὐχ εὑρήσομεν (1.pl.fut.1.) αὐτὸν, quod ipſum non ſimus inventuri. Luc.2.v.12. εὑρήσετε (2.pl.fut. 1. act.) βρέφος ἐσπαργανωμένον, invenietis infantem faſciis involutum. *aor.1.act.* εὕρησα ας ε. Apoc.18.v. 14. καὶ οὐκέτι μὴ εὑρήσῃς (2.ſing a.1.act. ſubj.) αὐτὰ, & non amplius inveneris illa. *aor.2.act.* εὗρον ες ε. Matth.8.10. οὐδὲ ἐν τῷ Ἰσραὴλ τοσαύτην πίστιν εὗρον, nè in Iſraël quidem tantam fidem inveni. *Nanciſcor.* Luc.1. ver.30. εὗρες χάριν παρὰ τῷ Θεῷ, nacta es gratiam apud Deum. Heb.12. v.17. μετανοίας τόπον οὐχ εὗρε, reſcipiſcentiæ locum non reperit. Act.5.23. ἔσω οὐδένα εὕρομεν (1.pl.a.2.) intus neminem invenimus. Matth.2.11. εὗρον (3.pl.a.2.act.indic.) τὸ παιδίον μετὰ Μαρίας τῆς μητρὸς, invenerunt puerulum cum Maria matre. Jerem. 14.3. οὐχ εὕροσαν (pro εὗρον 3.pl.a.2.act. Bœoticè) ὕδωρ, non invenerunt aquam. *a. 2.opt.* εὕροιμι οις οι. Act. 17.27. εἰ ἄραγε ψηλαφήσειαν αὐτὸν καὶ εὕροιεν (3.pl a 2.act.opt.) ſi forte palpando eum invenient. *aor. 2. ſubj.* εὕρω ῃς ῃ. 2 Corin.12.20. φοβοῦμαι γὰρ, μήποτε ἐλθὼν οὐχ οἵους θέλω, εὕρω (1. ſing.aor.2.act. ſubj.) ὑμᾶς, metuo nè quum venero, non quales velim, inveniam vos. Luc. 15. v.8. ἕως ὅτι (Atticè pro οὗ) εὕρῃ (3. ſing.a.2. ſubj.) uſque quò (eam) invenerit. Heb.4.16. καὶ χάριν εὕρωμεν (1.pl. aor.2. ſubj.) ut gratiam inveniamus, *conſequamur.* Matth.2.v.8. ἐπὰν δὲ εὕρητε (2.pl. aor.2. act. ſubj.) poſtquam autem inveneritis. Luc.6.7. ἵνα εὕρωσι (3.pl. a. 2. act. ſubj.) κατηγορίαν αὐτοῦ, ut invenirent (arriperent) accuſationem adverſus eum. *aor.2. act.infinit.* εὑρεῖν invenire. Matthæi 18.13. καὶ ἐὰν γένηται εὑρεῖν αὐτὸ, quòd ſi acciderit, ut inveniat eam (ovem) *part. a 2. act.* εὑρὼν όντος ὁ. in f.g. εὑροῦσα ης ἡ. Matth.10.v.39. ὁ εὑρὼν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, qui invenerit (hoc eſt, *ſervaverit*) animam (hoc eſt, vitam) ſuam. Johan.8.v.35. εὑρὼν αὐτὸν, poſtquam *incidiſſet* in eum. Johan.6.v.25. καὶ εὑρόντες αὐτὸν πέραν τῆς θαλάσσης, & quum inveniſſent eum trans mare. Luc.15.9. εὑροῦσα συγκαλεῖται τὰς φίλας, (eam) nacta convocat amicas. Luc.24.v.23. καὶ μὴ εὑροῦσαι (part.a.2.act.pl.f.) τὸ σῶμα αὐτοῦ, & quum non inveniſſent corpus ejus. *præt.act.* εὕρηκα ας ε. Apoc.3. ver.2. οὐ γὰρ εὕρηκά σου τὰ ἔργα, non enim comperi opera tua. Exod.33.17. εὕρηκας χάριν ἐνώπιον ἐμοῦ, gratiam inveniſti in oculis meis. Hebraiſmus, hoc eſt, diligo te. Joh.1.41. εὑρήκαμεν τὸν Μεσσίαν, invenimus Meſſiam. Roman.4.1. τί οὖν ἐροῦμεν Ἀβραὰμ τὸν πατέρα ἡμῶν εὑρηκέναι (præt.act.infin.) κατὰ σάρκα; Quid igitur dicemus Abrahamum patrem il-

lum

lum nostrum *adeptum esse* secundùm carnem? *præs. pass.* εὑρίσκομαι ῃ εται. 1 Cor. 15. v. 15. εὑρισκόμεθα δὲ καὶ ψευδομάρτυρες, reperimur autem etiam falsi testes. *imperf. pass.* εὑρισκόμην ου ετο. Heb. 11. 5. καὶ οὐχ εὑρίσκετο (pro οὐχ εὑρέθη) & non inventus fuit. *præt. pass.* εὕρημαι σαι ται. Hoseæ 14. ver. 9. ἐξ ἐμοῦ ὁ καρπός σου εὕρηται, ex me (DEo tuo) fructus tuus præstò est. Sine me nihil habes. 1 Sam. 10. v. 2. εὕρηνται αἱ ὄνοι, inventæ sunt asinæ. Arist. ῥᾷον τοῖς εὑρημένοις τι προσθεῖναι, facilè est inventis aliquid addere. *a. 1. pass.* εὑρέθην ης η. *Feci ut invenirer*, Rom. 10. 20. εὑρέθην τοῖς ἐμὲ μὴ ζητοῦσιν, feci ut invenirer ab iis, qui me non quærebant. *Inventus fui*, Matth. 1. 18. εὑρέθη ἐν γαστρὶ ἔχουσα, inventa est gravida. 1 Pet. 2. v. 22. οὐδὲ εὑρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ, neque inventus fuit dolus in ore eius. Gal. 2. v. 17. εὑρέθημεν καὶ αὐτοὶ ἁμαρτωλοί, inventi sumus & ipsi peccatores. *aorist. 1. pass. subj.* εὑρεθῶ ῇς ῇ. Philip. 3. v. 9. καὶ εὑρεθῶ, & comperiar. 1 Cor. 4. 2. ἵνα πιστός τις εὑρεθῇ, ut quis fidus reperiatur. Actor. 5. 39. μήποτε καὶ θεομάχοι εὑρεθῆτε (2. pl. aor. 1. pass. subj.) nè quo modo etiam cum Deo pugnare comperiamini. 2 Pet. 3. 14. σπουδάσατε ἀμώμητοι εὑρεθῆναι, (aor. 1. pass. infinit.) studete ut inculpabiles ab eo inveniamini. Philip. 2. 8. σχήματι εὑρεθεὶς (part. a. 1. pass.) ὡς ἄνθρωπος, habitu inventus ut homo. *fut. 1. pass.* εὑρεθήσομαι ῃ εται, inveniar. 2 Cor. 5. 3. οὐ γυμνοὶ εὑρεθησόμεθα, nõ nudi reperiemur. *aor 1. med.* εὑρησάμην ω ατο, per syncopen duarum literarum η σ & εὑράμην ω ατο, inveni, consecutus sum. Heb. 9. v. 12. αἰωνίαν εὑράμενος (part. aor. 1. med.) λύτρωσιν, æternam adeptus redemptionem. εὕρημα τος τὸ *lucrum*, Jerem. 38. v. 2. εὕρεσις εως ἡ, *inventio*, Sirach. 13. v. 30. εὑρετὴς οῦ ὁ, *inventor*, Proverb. 16. ver. 20. ἀνευρίσκω, *invenio*, Luc. 2. v. 16. ἀνεῦρον (3. pl. aor. 2. act. indic.) τήν τε Μαριὰμ καὶ τὸν Ἰωσήφ, invenerunt Mariam & Josephum. Actor. 21. 4. ἀνευρόντες (part. a. 2. act.) τοὺς μαθητὰς, postquam invenissemus discipulos. ἐφευρίσκω, invenio, excogito, deprehendo, ὀδυσσ. τ.

———οὐδέ τιν' ἄλλην
Μῆτιν ἐφευρίσκω,———

neque aliud consilium invenio. ἐφευρετὴς οῦ ὁ, *inventor*, Roman. 1. 30. ἐφευρεταὶ κακῶν, inventores malorum.

Εὐωχία ας ἡ *convivium, epulum.* παρὰ τὸ εὖ ἔχειν *bene esse.* Dicimus ei bene esse qui lautè accipitur, qui bene curat corpus. Gallice, *faire bonne chere.* Germanicè, **guter Ding seyn**. Seu potiùs ex εὖ & ὀχὴ ῆς ἡ cibus, quòd corpus eo contineatur & conservetur, q. d. lautæ epulæ, lautus cibus. Th. ἔχω. εὐωχέω ῶ convivio excipio. εὐωχέομαι οῦμαι convivio excipior, convivor, epulor. *imperf.* εὐωχεόμην οὔμην. συνευωχέομαι οῦμαι, *unà convivor*, 2 Pet. 2. 13. συνευωχούμενοι ὑμῖν, dum vobiscum epulantur. Judæ 12. συνευωχούμενοι ὑμῖν, ἀφόβως ἑαυτοὺς ποιμαίνοντες, dũ vobiscum convi-

convivantur, securè seipsos pascentes. Xenoph. lib. 3. memorab. in fine de hoc verbo ita scribit, Ἔλεγε δὲ καὶ ὡς τὸ εὐωχεῖσθαι ἐν τῇ Ἀθηναίων γλώττῃ ἐσθίειν καλοῖτο. τὸ δὲ εὖ προσκεῖσθαι, ἔφη, ἐπὶ τῷ ταῦτα ἐσθίειν, ἅτινα μήτε τὴν ψυχὴν, μήτε τὸ σῶμα λυποίη, μήτε δυσεύρετα εἴη, ὥστε καὶ τὸ εὐωχεῖσθαι τοῖς κοσμίως διαιτωμένοις ἀνετίθει, hoc est, Aiebat etiam verbũ εὐωχεῖσθαι linguâ Atheniensium edendi significationem habere. Additam verò esse voculam εὖ, ut ea comedantur, quæ neq; animam, neque corpus lædant, nec inventu difficilia sint. Itaque verbum etiam hoc victu decenter utentibus tribuebat.

Εὐχὴ ῆς ἡ votum, παρὰ τὸ εὖ χέειν bene fundere. Eustath. παρὰ τὸ εὖ ἔχεσθαι τοῦ θείου, adhærere numini. Act. 18. v. 18. εἶχε γὰρ εὐχὴν, habebat enim votum, nuncupaverat enim votum. *precatio.* Jacob. 5. 15. ἡ εὐχὴ τῆς πίστεως σώσει τὸν κάμνοντα, preces fidei (ex fide profectæ) servabunt laborantem. εὔχομαι *voveo, vota facio, opto.* Genes. 28. 20. Num. 6. v. 2. & 21. v. 2. εὔχεσθαι εὐχὴν τῷ Θεῷ, Deo votum nuncupare. 3. Joh. 2. εὔχομαί σε εὐοδοῦσθαι, opto ut prosperè agas 2 Cor. 13. 7. εὔχομαι γὰρ πρὸς τὸν Θεὸν, opto enim à Deo. 2 Cor. 13. 9. τοῦτο γὰρ καὶ εὐχόμεθα, hoc autem etiam optamus. Jacob. 5. 16. εὔχεσθε (2 pl. præs. med. imperat.) ὑπὲρ ἀλλήλων, orate alii pro aliis. *imperf. med.* εὐχόμην, vel Atticè ηὐχόμην ου ετο. Rom. 9. 3. ηὐχόμην γὰρ αὐτὸς ἐγὼ ἀνάθεμα εἶναι ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν μου, optarim enim ego ipse anáthema esse pro fratribus meis. Act. 27. 29. ηὔχοντο ἡμέραν γενέσθαι, optabant diem oriri. *F.* εὔξομαι η εται. Isa. 19. 21. εὔξονται εὐχὰς τῷ Κυρίῳ. vota nuncupabunt DOMINO. *a. med.* εὐξάμην & Atticè ηὐξάμην ηὔξω ηὔξατο. Jon. 2. v. 10. ὅσα ηὐξάμην ἀποδώσω σοι, quæ vovi rependam. Gen. 31. v. 30. ηὔξω μοι ἐκεῖ εὐχὴν, nuncupasti mihi ibi votum. Jud. 11. 30. ηὔξατο Ἰεφθάε εὐχὴν τῷ Κυρίῳ, nuncupavit Jephtha votum DOMINO. *a. 1. med. opt.* εὐξαίμην αιο αιτο. Act. 26. 29. εὐξαίμην ἂν τῷ Θεῷ, &c. σὲ γενέσθαι, optârim à Deo, ut fieres. προσεύχομαι, *precor, preces fundo,* cum Dat. Sæpiùs absolutè sine casu ponitur. Ridicula est notatio q. προσευχὴ ῆς ἡ attentio. Etymon enim simplicis hic spectandum, non plausibilis compositi cum alia voce similitudo. Philip. 1. v. 9. τοῦτο προσεύχομαι ἵνα, &c. hoc oro, ut. Act. 9. v. 11. ἰδοὺ γὰρ προσεύχεται, ecce enim precatur. 2 Thess. 1. v. 11. εἰς ὃ καὶ προσευχόμεθα πάντοτε περὶ ὑμῶν, cujus etiam rei gratiâ oramus semper pro vobis. Luc. 20. v. 47. προφάσει μακρὰ προσεύχονται, in speciem longis precibus utuntur. *præs. imperat.* προσεύχου εσθω. 1 Cor. 14. 13. προσευχέσθω, ἵνα διερμηνεύῃ, precetur (ita tamen) ut (ignota vocabula) interpretetur. 1 Thess. 5. 17. ἀδιαλείπτως προσεύχεσθε, indesinenter orate. Matth. 26. 41. γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε, vigilate & orate. *præs. subj.* προσεύχωμαι ῃ ηται. 1 Cor. 14. 14. ἐὰν προσεύχωμαι γλώσσῃ, si orem linguâ

linguâ (aliis ignota) Luc. 11. 2. ὅταν προσεύχησθε (2. pl. præs. med. subj.) quum oratis. *præs. infin.* προσεύχεσθαι. Luc. 11. 1. δίδαξον ἡμᾶς προσεύχεσθαι, doce nos orare. 1 Tim. 2. 8. βούλομαι οὖν προσεύχεσθαι τοὺς ἄνδρας ἐν παντὶ τόπῳ, volo igitur viros precari in quovis loco. 1 Cor. 11. 13. τῷ Θεῷ προσεύχεσθαι, Deum orare. *part. præs.* προσευχόμενος, η, ον. Matth. 26. ver. 39. ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ, προσευχόμενος, procidit in faciem suam, orans. Ephes. 6. 18. προσευχόμενοι ἐν παντὶ καιρῷ, orantes omni tempore. 1 Cor. 11. 5. πᾶσα δὲ γυνὴ προσευχομένη, omnis mulier orans. *imperf.* προσευχόμην, & Atticè προσηυχόμην, ου, ετο. Marc. 1. v. 35. ἀπῆλθεν εἰς ἔρημον τόπον, κἀκεῖ προσηύχετο, abiit in desertum locum, & ibi orabat. Luc. 18. ver. 11. ταῦτα προσηύχετο, hæc orabat. Luc. 1. v. 10. τὸ πλῆθος ἦν προσευχόμενον (pro προσηύχετο) ἔξω, multitudo verò foris precabatur. *Fut.* προσεύξομαι, Matth. 26. 36. orabo. *aor.* 1 *med.* προσευξάμην, ω, ατο (Atticè) oravi. Matth. 26. v. 44. πάλιν προσηύξατο ἐκ τρίτου, rursus oravit tertiâ vice, nempe JESUS. Jacob. 5. ver. 7. προσευχῇ προσηύξατο (Hebraismus) Elias orando oravit, hoc est, ardentissimè oravit. Act. 21. v. 5. θέντες τὰ γόνατα ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν προσηυξάμεθα, positis genibus in litore, oravimus. O verum valedicendi morem, Christianis dignum! Hodie pseudochristiani poculis se ingurgitant, bibentes in salutem Principum, in suam ipsorum verò perniciem. Pro quibus orare debebant, pro iis bibere malunt, quæ turpissima κυκλοποσία, & ipsorum Principum derisio, à parasitis suam traxit originem. Actor. 8. v. 15. προσηύξαντο (3. pl. a. 1. med. indic.) περὶ αὐτῶν, ὅπως λάβωσι Πνεῦμα ἅγιον orârunt pro iis, ut acciperent Spiritum sanctum, h. e. dona Spiritus sancti ad obeundum munus Ecclesiasticum necessaria. *aor.* 1. *med. imperat.* πρόσευξαι, ἀσθω. Mat. 6. 6. πρόσευξαι τῷ Πατρί σου ἐν τῷ κρυπτῷ, ora Patrem tuum in occulto. Jacob. 5. v. 14. προσευξάσθωσαν (3. pl. aor. 1. med. imperat.) ἐπ' αὐτὸν, precentur pro eo. *a.* 1. *med. subj.* προσεύξωμαι, ῃ, ηται. Marc. 14. ver. 32. καθίσατε ὧδε, ἕως προσεύξωμαι, sedete hîc usque dum oravero. Matth. 19. 13. προσεύξηται, & oret, nempe pro puerulis. Roman. 8. 26. τὸ γὰρ τί προσευξώμεθα, καθὸ δεῖ, οὐκ οἴδαμεν, quid enim oremus, ut oportet, non novimus. *a.* 1. *med. infinit.* προσεύξασθαι. Matth. 14. v. 23. ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος κατ' ἰδίαν προσεύξασθαι (pro τοῦ προσεύξασθαι ἕνεκα) ascendit in montem privatim ad orandum. Actor. 10. v. 19. ἀνέβη Πέτρος ἐπὶ τὸ δῶμα προσεύξασθαι, ascendit Petrus in solarium (seu in tectum) ut oraret. *part. aor.* 1. *med.* προσευξάμενος, η, ον. Actor. 6. 6. προσευξάμενοι ἐπέθηκαν αὐτοῖς τὰς χεῖρας, precati imposuerunt iis manus. Actor. 13. 3. νηστεύσαντες καὶ προσευξάμενοι, quum jejunâssent & orâssent. προσευχὴ ῆς ἡ *precatio*. Matth. 17. 21. Marc. 9.

v. 29. τοῦτο τὸ γένος (τῶν δαιμονίων) ἐν οὐδενὶ δύναται ἐξελθεῖν, εἰ μὴ ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ, hoc genus dæmoniorum nullo modo poteſt exire, niſi orando & jejunando. Luc. 6.v.12. ἐν τῇ προσευχῇ τοῦ Θεοῦ, (genitivus objecti) in precatione ad DEUM. Phraſes, σχολάζειν τῇ προσευχῇ, vacare precibus. προσκαρτερεῖν τῇ προσευχῇ, perdurare in oratione. Coloſſ.4. v.2. ἐγκόπτειν προσευχὴν, 1 Pet. 3. v. 7. precationem impedire, ſeu interrumpere. προσευχαὶ ῶν αἱ preces, Epheſ.1. ver 16. ποιεῖσθαι προσευχὰς, preces fundere. Col. 4. ver. 12. ἐν ταῖς προσευχαῖς. Philem. 4. ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου, in precibus meis. προσευχὴ ῆς ἡ *proſeucha*, domus orationis. Actor. 16. ver. 16. πορευομένων ἡμῶν εἰς προσευχὴν, euntibus nobis ad proſeucham, ſeu domũ orationis. Marc. 11.17. ὁ οἶκός μου, οἶκος προσευχῆς κληθήσεται, domus mea domus precationis vocabitur, ex Iſa. 56.7. Hinc Synagogæ inter gentes videntur dictæ fuiſſe προσευχαὶ *proſeuchæ*, quamvis Henricus Stephanus in Theſauro linguæ Græcæ aliter hæc exponat.

Ἔχις ιος vel εως ὁ, *vipera* mas. παρὰ τὸ ἔχεσθαι, quod facilè adhæreſcat. ἔχομαι adhæreo. ἔχιδνα νης ἡ *vipera* fœmina, ſic dicta Latinè, quòd *vi pariat*. Græcè verò ut nonnulli conjectant, παρὰ τὸ ἔχειν ἐν ἑαυτῇ τὴν γονὴν ἄχρι θανάτου, quod ad interitum uſque fœtum in ſe contineat. Beſtiarum eſt venenoſiſſima, ut liquet ex Actor. 28. ver. 4, 5. Per metaph. *mali & improbi homines*, quorum animi veneno iracundiæ & perfidiæ tument. item *adulteri*. Athen. lib. 7. legimus, μύραιναν ἔχει μίγνυσθαι, murænam cum vipera ἀλλοφύλῳ conſueſcere. Matth. 3. 8. γεννήματα ἐχιδνῶν, progenies viperarum, quaſi dicat, *Mali corvi, malum ovum.* Serpens generât ſerpentem. Vos Phariſæi malorum majorum eſtis mali poſteri. Vos eſtis ſemen antiqui illius ſerpentis. Gen. 3. 15. Vos eſtis callidi inſidiatores, pleni veneno, adulteri (Joh. 8. v. 7.) Vos impletis menſuram patrum veſtrorum. Matth. 23. v. 32. Alii per *metaphoram* ſic explicant: Sicut viperæ, dum naſcuntur, matrem occidunt; ita & Judæi occiderunt prophetas, per quos ſpiritualiter, ſaltem aliqui, erant regeniti, & quos ipſimet audire debuiſſent. ἐχιδναῖος αία αῖον, viperinus a um.

Ἐχθρὸς ὰ ὸν, *inimicus a um.* ἐχθρὸς οῦ ὁ in N. T. ſubſtantivè ponitur, & vertitur *hoſtis*. Derivatur ab ἔχθω *odi*. unde ἔχθος εος τὸ odium. ὀδύσ. ξ. ἤχθετο πᾶσι, omnibus erat odio. Luc. 6. 27. ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, diligite hoſtes veſtros. κατ' ἐξοχὴν *diabolus* dicitur ἐχθρὸς hoſtis. Matth. 13. v. 39. Luc. 10. 19. ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ, ſupra omnem vim inimici, hoc eſt, diaboli. ἔχθρα ας ἡ *inimicitia* (differt ab ἐχθρὰ inimica, ſolo accentu.) Luc. 23. 12. ἐν ἔχθρᾳ εἶναι, inimicitias exercere, inimicum eſſe. Rom. 8. 7. τὸ φρόνημα τῆς σαρκὸς ἔχθρα εἰς Θεὸν, ſenſus carnis eſt inimicitia ad-

tia ad-

tia adversus Deum. ἐχθραίνω, odio prosequor, odio habeo, pro hoste habeo. Sirach.28.v.6. μνήσθητι τὰ ἔσχατα, καὶ παῦσαι ἐχθραίνων, memento novissima, & desine inimicitias exercere. ἐχθροδέω inimicus sum, inimicor. Verba in δέω explicari solent per *sum* Exod.23.22. ἐχθροδήσω τοῖς ἐχθροῖς σου, inimicabor inimicos tuos, hostiliter agam cum hostibus tuis.

Ἐχυρὸς ὰ ὸν, munitus, tutus a um. ἐνέχυρον ου τὸ *pignus*. quo scilicet aliquid ἐχυρὸν, hoc est, tutum redditur. ἐνεχυράζω, pignora capio. Deut. 24. vers. 10. ὀχυρὸς ὰ ὸν, idem quod ἐχυρὸς, munitus. ὀχυρόω ῶ munio. Fut. ώσω. P. ὠχύρωκα. Præt.pass. ὠχύρωμαι munitus fui, unde est nomen verbale ὀχύρωμα τος τὸ *munitio*. 2 Corinth.10.v.4. πρὸς καθαίρεσιν ὀχυρωμάτων, ad destructionem munitionum. *Carcer*, Gen.39. v.20. ἐνέβαλεν αὐτὸν εἰς ὀχύρωμα, conjecit eum in carcerem.

Ἔχω *habeo*: Actor.3.6. ὃ ἔχω, τοῦτό σοι δίδωμι, quod habeo, hoc tibi do. 1 Cor.4.7. τί δὲ ἔχεις ὃ οὐκ ἔλαβες; quid habes quod non acceperis? Johan.9.ver.21. αὐτὸς ἡλικίαν ἔχει, ipse ætatem habet. 1 Johan.2. v.1. παράκλητον ἔχομεν (1.pl. præs.) πρὸς τὸν Πατέρα, advocatum habemus apud Patrem. 1 Joh.5. v.15. ἔχομεν αἰτήματα *impetramus* petitiones. Coloss.4.1. ἔχετε (2.pl. præs.) Κύριον ἐν οὐρανοῖς, vos habete DOMINUM in cœlis. Johan.15. v.22. νῦν δὲ πρόφασιν οὐκ ἔχουσι (3.pl.præs.) nunc non habent quæ prætexant. *Possum*, Luc.14. v.14. οὐκ ἔχουσι ἀνταποδοῦναί σοι, non possunt tibi par pari referre, non *possunt* tibi retribuere. Luc.14. ver.18. ἔχε (præs. imperat.2.sing.) με παρῃτημένον, habe me excusatum. 1 Cor 7.2. ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα ἐχέτω (3.sing.præs. imperat.act.) suam quisque uxorem habeat. Jacob.2. ver.1. μὴ ἔχετε (2. pl. præs.imperat.) nè habete. Luc.9. ver.3. legitur infinitivus ἔχειν, pro 2.pl.imperativi ἔχετε. *Hellenismus*. subintelligitur ὀφείλετε debetis. Sic Phocil. μὴ πλουτεῖν ἀδίκως, pro μὴ πλούτει ἀδίκως, nè ditesce injustè. *præs. opt.* ἔχοιμι οις οι. Actor.17.11. εἰ ἔχοι (3.sing præs opt.) ταῦτα οὕτως, an hæc ita se habuerint. Actor.24 19. εἴ τι ἔχοιεν (3.pl. præs opt.) πρὸς με, si quid haberent adversus me. *præs. subj.* ἔχω ῃς ῃ. 2 Cor.2. v.3. ἵνα μὴ λύπην ἔχω, nè tristitiam capiam. Ephes. 4. v.28. ἵνα ἔχῃ (3.sing.præs.subj. act.) μεταδιδόναι τῷ χρείαν ἔχοντι, ut habeat quod impertiat egenti. 1 Joh.2. v.28. ἵνα ἔχωμεν (1.pl. præs.subj.) παῤῥησίαν, ut habeamus fiduciam. 1 Johan. 1. 3 ἵνα κοινωνίαν ἔχητε (2.pl.præs. subj.) μεθ' ἡμῶν, ut communionem habeatis nobiscum. Joh.8. v.6. ἵνα ἔχωσι (3.pl. præs.subj.) κατηγορεῖν αὐτοῦ, ut *possent* eum accusare. *Hellenismus*. Actor.24. v.9. φάσκοντες, ταῦτα οὕτως ἔχειν (præs.infin.act.) aientes, hæc ita se habere. *part. præs.* ἔχων ουσα ον. 1 Tim.1.v.16. ὁ μόνος ἔχων ἀθανασίαν, qui solus habet immortalitatem, h. e. qui solus est

 immor-

immortalis & æternus. Matth. 25. 29. τῷ γὰρ ἔχοντι παντὶ δοθήσεται, omni enim habenti dabitur. 1 Pet. 4. v. 5. τῷ ἑτοίμως ἔχοντι κρῖναι, qui paratus est ad judicandum. *Ago, sum*, Johan. 11. v. 17. τέσσαρας ἤδη ἡμέρας ἔχοντα ἐν τῷ μνημείῳ, qui jam quatuor dies *fuerat* in sepulchro. οἱ ἔχοντες, οἱ κεκτημένοι τὰς οὐσίας, *divites*. 1 Cor. 11. 22. καὶ καταισχύνετε τοὺς μὴ ἔχοντας, & pudefacitis eos qui non habent. Sic Sophocles πρὸς τὸν ἔχοντα ὁ φθόνος ἕρπει. Apoc. 12. 2. ἐν γαστρὶ ἔχουσα, prægnans, gravida. 1 Tim. 5. v. 12. ἔχουσαι κρίμα *damnandæ*. Actor. 24. 25. τὸ νῦν ἔχον, h. e. ut nunc se res habet. ubi impersonaliter accipitur. ἔχον ibi est accus. casus g. n. præsent. part. act. τὸ νῦν ἔχον. Ellipsis τὸ κατὰ, quasi dicas, secundùm id quod nunc se habet, hoc est, rebus ita stantibus. *Atticismus*. Sic etiam impersonaliter usurpantur ἐξὸν, δέον. *Sustineo*, Phil. 1. v. 30. τὸν αὐτὸν ἀγῶνα ἔχοντες, idem certamen sustinentes. ἔχοντες, pro ἔχοντές ἐστε, sustinetis. *Hebraismus*. ubi participium pro præsenti tempore ponitur. Quamvis etiam Græci eleganter participio cum verbo substantivo utantur pro indicativo. ut Lucian. δῆλος εἶ ἀγνοῶν, manifestè es ignorans, pro *manifestè ignoras*. Arist. top. 3. 1. ἀνηρηκὼς ἔσομαι tollam, negabo. item δεδειχὼς ἔσομαι, pro δείξω demonstraturus sum. *imperf.* εἶχον ες ε. 3 Johan. v. 13. πολλὰ εἶχον (1. sing. imperf.) γράφειν, multa *possem* scribere. Johan. 19. v. 11. οὐκ εἶχες (2. sing. imperf.) ἐξουσίαν κατ' ἐμοῦ non haberes potestatem in me. Marc. 16. 8. εἶχε (3. sing imperf.) δὲ αὐτὰς τρόμος, tenebat enim tremor eas. Marc. 10. 22. ἦν γὰρ ἔχων (pro εἶχε) κτήματα πολλὰ habebat enim possessiones multas. Heb. 12. 9. πατέρας εἴχομεν (1. pl. imperf.) παιδευτάς, castigatores habuimus patres. Luc. 17. v. 6. εἰ εἴχετε (2. pl. imperf.) πίστιν, si haberetis fidem. Johan. 9. 41. οὐκ ἂν εἴχετε ἁμαρτίαν, non *haberetis* peccatum. Marc. 11. ver. 32. ἅπαντες γὰρ εἶχον (3. pl. imperf.) Ἰωάννην, ὅτι ὄντως προφήτης ἦν, omnes enim *sentiebant* de Johanne, quòd verè propheta esset. *Fut.* ἕξω. (scribitur spiritu aspero, ut discernatur ab Adverbio ἔξω *foris*.) Matth. 19. 21. ἕξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανοῖς, habebis thesaurum in cœlis. Matth. 1. v. 24. ἐν γαστρὶ ἕξει (3. sing. fut. act. indic.) erit gravida. Joh. 16. v. 33. ἐν τῷ κόσμῳ θλίψιν ἕξετε (2. pl. fut. indic.) in mundo (hoc est, inter impios homines) afflictionem habituri estis, hoc est, affligemini. 1 Cor. 7. 28. θλίψιν δὲ τῇ σαρκὶ ἕξουσιν (3 pl. fut.) afflictionem in carne habituri sunt. *Præt. act.* ἔσχηκα ας ε (à obsoleto σχέω.) 2 Cor. 2. v. 13. οὐκ ἔσχηκα ἄνεσιν τῷ πνεύματί μου adverb. non habui quietem in spiritu meo, hoc est, non potui *conquiescere*. 2 Cor. 7. v. 5. οὐδεμίαν ἔσχηκεν (3. sing. præt. act. indic.) ἄνεσιν ἡ σὰρξ ἡμῶν, nullam *habuit relaxationem* caro nostra. Roman. 5. 2. προσαγωγὴν ἐσχήκαμεν (1. pl. præt. act. indic.) τῇ πίστει εἰς τὴν χάριν ταύτην aditum habuimus fide in gratiam

tiam hanc. Marc.5.15. τὸν ἐσχηκότα (part. præt.acc. sing.g m.) τὸν λεγεῶνα, qui habuerat legionem. a.2. ἔσχον ους ε (à σχέω) Jud. v.3. ἀνάγκην ἔσχον (1. sing.a.2. act.) γράψαι ὑμῖν, necesse habui vobis scribere. Johan.4.18. πέντε γὰρ ἄνδρας ἔσχες (2. sing. a.2. act. indic.) quinque enim viros habuisti. Joh.4.52. ἐν ᾗ κομψότερον ἔσχε (3. sing. a. 2. act. indic.) quâ meliùs habuerat. Marc. 2. 25. ὅτε χρείαν ἔσχε, (scil. ἄρτων) quum egeret panibus seu cibo, vel quum illi opus esset panibus. Rom.16.13. ἵνα καρπόν τινα σχῶ (1.sing.a.2.act.subj.) ut fructum aliquem consequar. *præsen. pass.* ἔχομαι, *cohæreo*. Hebr.6.9. ἐχόμενα (part.præs.pass. accus. pl.g. n.) σωτηρίας, cum salute conjuncta, vel saluti adhærentia, vel ad salutem pertinentia. σωτηρίας hîc est genitivi singularis. confer paulò pòst ἀντέχομαι. Luc.13. 33. τῇ ἐχομένῃ, scil. ἡμέρᾳ, sicut plenè legimus. Actor.21.26. die sequenti. Marc.1.38. ἄγωμεν εἰς τὰς ἐχομένας (acc.pl. part.præs. pass.) κωμοπόλεις, eamus in (cohærentia) contigua oppidula. Observentur phrases ab hoc verbo χρείαν ἔχειν τινὸς πράγματος, egere re quâpiam. Luc.22. 71. ἀπρόσκοπον συνείδησιν ἔχειν, Actor.24. v.16. salvam, illæsam habere conscientiam, sibi bene conscium esse. τιμὴν ἔχειν, Joh. 4.44. in pretio esse. ἔχειν γυναῖκα, Matth.22.28. uxoratum esse. ἔχειν ἄνδρα. Joh.4.18. maritatam esse. ἀνάγκην ἔχειν. Luc.23.17. cogi oportere, necesse habere, ἔχειν ἀγάπην ἐν ἀλλήλοις, Joh. 13.35. se mutuò amare. χάριν ἔχειν τινὶ, idem quod χάριν εἰδέναι τινί. 1 Tim.1.12. gratiam alicui habere. μομφὴν ἔχειν πρός τινα. Col.3.13. querelam habere adversùs aliquem. ἔχειν ἀσθένειαν. Heb.7.28. laborare infirmitate. ἔχειν χρήματα. Luc. 18. 24. abundare divitiis, in re lauta esse. πρόφασιν ἔχειν. Joh.15.22. aliquid obtendere. λύπην ἔχειν. Johan.16.21. tristitiâ affici. κακῶς ἔχειν. Marc. 6.55. malè habere. κομψότερον ἔχειν. Johan.4. 52. convalescere. ἑτοίμως ἔχειν. Act.2.13. paratum esse. ἔχειν ἔτη. Johan.8.57. annos agere. ἔχειν ἁμαρτίαν. 1 Johan.8.8. esse peccatorem. ἔχειν ἄνεσιν. 2 Cor.2 12. habere relaxationem, &c. ἕξις, εως ἡ, *habitus*. quasi formetur præt.act. εἶχα unde fit præt.pass. εἶγμαι εἶξαι, unde abjecto augmento ἰῶτα, & mutato αι in ις formatur ἕξις. Non itaque semper sequitur, *orta* sunt usitata: Ergo etiam prima, unde oriuntur. Heb.5.14. διὰ τὴν ἕξιν, propter habitum. σχῆμα τος τὸ, *figura*. à præter.act. ἔσχηκα fit pass.præt. ἔσχημαι, & hinc est σχῆμα. 1 Corinth.7.31. τὸ σχῆμα τοῦ κόσμου παράγει, figura hujus mundi præterit. *habitus.*, Philip 2. v.7. σχήματι εὑρεθεὶς ὡς ἄνθρωπος, habitu compertus ut homo. À nomine σχῆμα derivatur verbum σχηματίζω, *effingo*. μετασχηματίζω, *transfiguro*, *figurâ transfero*. F. ίσω. Philip.3. v.21. μετασχηματίσει (3.sing.fut. a.1.act. indic.) τὸ σῶμα ἡμῶν, transfigurabit corpus nostrum. *Præt.* μετεσχημάτικα. *aor.* 1. *act.* μετεσχημάτισα.

μάτισα. 1 Cor.4.6. ταῦτα μετεσχημάτισα εἰς ἐμαυτὸν καὶ Ἀπολλῶ, hæc figurâ quâdam transtuli seu traduxi ad me & Apollum. 2 Corin.11.14. αὐτὸς γὰρ ὁ Σατανᾶς μετασχηματίζεται (3. singul.præs.pass.indic.) εἰς ἄγγελον φωτός, ipse enim Satanas se transformat in angelum lucis. συσχηματίζω, ex σὺν & σχηματίζω, ubi νὶ abjicitur ob sequentes duas consonantes σχ, construitur cum dativo, vi præpositionis. *conformo*, Roman.12.2. μὴ συσχηματίζεσθε (præs. pass.infin.) τῷ αἰῶνι τούτῳ, nè vos conformetis huic seculo. 1 Pet.1.14. μὴ συσχηματιζόμενοι (part. præs. pass. nominat.pl.gen.m.) ταῖς πρότερον ἐπιθυμίαις, qui non conformamini pristinis libidinibus. εὐσχήμων ονος ὁ ἡ, καὶ τὸ εὔσχημον (ex εὖ bene & σχῆμα) *honestus, decens*. Marc.15. ver.43. εὐσχήμων βουλευτής, honorabilis senator. Act.13.50. σεβομένας γυναῖκας καὶ εὐσχήμονας, religiosas mulieres & honoratas. 1 Cor.7.35. πρὸς τὸ εὔσχημον. 1 Corinth.12.24. τὰ δὲ εὐσχήμονα ἡμῶν, quæ enim in nobis sunt decora. Hinc adverbium εὐσχημόνως *decenter, honestè, compositè*, Roman.13. ver.13. περιπατεῖν εὐσχημόνως, compositè incedere, h.e. honestè vivere. 1 Cor.14.40. πάντα εὐσχημόνως καὶ κατὰ τάξιν γινέσθω, omnia decenter & ordine fiant. εὐσχημοσύνη ης ἡ, *decor*, 1 Corin. 12.23. Ἀσχήμων ονος ὁ ἡ, καὶ τὸ ἄσχημον, *indecorus*. 1 Corinth.12. ver. 23. τὰ ἀσχήμονα, scilicet, μέλη, indecora membra. ἀσχημοσύνη ης ἡ, *fœda actio*, propriè *obscœni gestus*. σχῆμα inter alia significat gestum. Roman. 1.27. ἀσχημονέω ῶ, *indecorè ago*. 1 Corinth.13.5. οὐκ ἀσχημονεῖ, non indecorè agit. 1 Cor.7.36. ἀσχημονεῖν ἐπὶ τὴν παρθένον αὐτοῦ, indecorum quid committere in virginem suam, h. e. in filiam suam virginem, scil. dum eam viro maturam non elocat matrimonio. ἀνέχω, *sursum tollo*. ἀνέχομαι, verb. med. *tolero, suffero*, construitur cum genitivo. 1 Corinth.4.12. διωκόμενοι ἀνεχόμεθα (1.plur.præs.med.) persecutione pressi sustinemus, scil.illas. 2 Cor. 11.19. ἡδέως ἀνέχεσθε (2.plur. præs.med.) τῶν ἀφρόνων, libenter toleratis insipientes. 2 Thess.1.4. ἐν ταῖς θλίψεσιν, αἷς ἀνέχεσθε, in afflictionibus quas suffertis. αἷς pro ὧν *Hellenismus*, ubi relativum casu etiam convenit cum nomine præcedente, ad quod refertur. Heb.13.22. ἀνέχεσθε (2.pl. præs.imper.) τοῦ λόγου τῆς παρακλήσεως, sufferte sermonem exhortationis. Col.3.13. ἀνεχόμενοι (part.præs.med.nominat.pl.) ἀλλήλων, sufferentes alii alios. *imperf.* ἀνειχόμην & ἠνειχόμην ου ετο, tolerabam, 2 Corin.11.1. ὄφελον ἀνείχεσθέ μου (2.plur. imperf. med.) τῆς ἀφροσύνης, utinam sufferetis meam desipientiam. *verba curandi regunt genitivum*, quam syntaxin imitatur verbum ἀνέχομαι, tolero. Quem enim curamus, seu cujus gerimus curam, in eo multa toleramus. Ponitur etiam *sine casu*, qui tamen subintelligi debet. 2 Corin.11.4. καλῶς ἠνείχεσθε, rectè toleraveritis, scil. illum. ἠνείχεσθε,

ἠνείχεσθε, 2.plur. imperf.med. cum duobus augmentis, quorum prius in præpoſitione eſt anomalũ, poſterius verò ex additione τῦ ἰῶτα eſt regulare. Act. 18. 14. ἠνεσχόμην ὑμῶν, ſufferrem ſeu tolerarẽ vos. ἠνεσχόμην eſt 1.ſing.a. 2.med. indic. Duplex eſt augmentum: ε eſt augmentum uſitatum. ἐσχόμην, a.2.med. derivatur ab aor. 2. act. ἔσχον, qui eſt à σχέω. ſicut à φιλέω eſt aor. 2. ἔφιλον, à τιμάω ἔτιμον, ita à σχέω inuſitato eſt ἔσχον ες ε Alterum augmentum eſt anomalum in præpoſitione ανα, ubi prius α mutatur in η, poſterius per apoſtrophum abjicitur. Simile exemplum vide in ἀνοίγω. *Fut.* 1. *med.* ἀνέξομαι, *ſufferam.* Marc. 9. 19. ἕως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν; quouſque ſufferam vos? 2 Tim. 4. 3. ἔσται καιρὸς, ὅτε τῆς ὑγιαινούσης διδασκαλίας οὐκ ἀνέξονται, (3. pl. fut. 1. med. indic.) erit tempus quum ſanam doctrinam non tolerabunt. ἀνεκτὸς ἡ ὸν, *tolerabilis* in comparativo gradu ἀνεκτότερος, tolerabilior. Matth. 11. 22. Τύρῳ ἀνεκτότερον (g.n) ἔσται, ſcil. κρίμα. ἀνοχὴ ῆς ἡ, *tolerantia.* Rom. 2. 4. ἀντέχομαι, cum genit. *nitentem,* ſed invalidum *adjuvo, ſublevo.* 1 Theſ. 5. ver. 14. ἀντέχεσθε (2.pl. præſ. imperat. med.) τῶν ἀσθενῶν, ſublevate infirmos. *tenax ſum,* Tit. 1. v. 9. ἀντεχόμενον (part. præſ. med. accuſ. ſingul. g.m.) τοῦ πιστοῦ λόγου, tenacem fidelis illius ſermonis. *Fut.* ἀνθέξομαι, *adhærebo.* Matth. 6. 24. ἢ ἑνὸς ἀνθέξεται (3. ſing. fut. 1. med. indic.) aut uni adhærebit. ἀπέχω, *recipio, reporto, refero.* Fut. ἀφέξω. Præt. ἀπέσχηκα. a. 2. ἀπέσχον. Philip. 4. v. 8. ἀπέχω δὲ πάντα, accepi autem omnia. Luc. 6. v. 24. ἀπέχετε (2. plur. præſ. indic.) τὴν παράκλησιν ὑμῶν, recepiſtis ſolatium veſtrum. Matth. 6. 5. ἀπέχουσι (3pl.) μισθὸν αὐτῶν, receperunt mercedem ſuam. Ubi nota, verbum hoc in præſenti etiam ſignificationem præteriti temporis admittere. Philem. ver. 15. ἵνα αἰώνιον αὐτὸν ἀπέχῃς (2. ſing. præſ. ſubj. act.) ut eum perpetuum recipias. *Abſum, diſto.* Matth. 15. v. 8. ἡ καρδία πόῤῥω ἀπέχει (3. ſing præſ.) cor procul diſtat. Luc. 15. ver. 20. ἔτι αὐτοῦ μακρὰν ἀπέχοντος (part. præſ. act.) quum adhuc longè abeſſet. Luc. 24. 13. εἰς κώμην, ἀπέχουσαν σταδίους ἑξήκοντα ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ, in vicum, diſtantem ſtadiis ſexaginta Hieroſolymis. Mar. 14. 41. ἀπέχει, *ſufficit.* ἐπέχω *attendo.* 1 Tim. 4. v. 16. ἔπεχε σεαυτῷ, attende tibi ipſi. ἀπέχομαι, verb. med. *abſtineo* regit genit. 1 Theſ. 5. 22. ἀπὸ παντὸς εἴδους πονηροῦ ἀπέχεσθε (2. pl. præſ. imperat. med) ab omni ſpecie mali abſtinete. 1 Theſ. 4. 3. ἀπέχεσθαι ὑμᾶς ἀπὸ τῆς πορνείας, ut abſtineatis à ſcortatione. 1 Pet. 2. v. 11 ἀπέχεσθαι (præſ. infin. med.) τῶν σαρκικῶν ἐπιθυμιῶν, abſtineatis carnalibus cupiditatibus. Actor. 15. 20. τοῦ ἀπέχεσθαι (ſcil. ἕνεκα) ἀπὸ τῶν ἀλισγημάτων, ut abſtineant à pollutionibus. *imperf.* ἀπειχόμην ου ετο. *Fut.* 1. *med.* ἀφέξομαι Prov. 22. 5. ἀφέξεται ἀπ᾽ αὐτῶν. ſcil. ὁδῶν σκολιῶν, cavebit ſibi à viis illis pravis. ἐνέχω, *immineo,* cum Dat. Luc. 11. v. 53. ἤρξαντο δεινῶς ἐνέχειν, cœperunt vehementer

menter illi imminere. Marc. 6. 19. ἡ δὲ Ἡρωδιὰς ἐνεῖχεν (3. sing. imperf.) αὐτῷ, Herodias autem imminebat ei. *præs. pass.* ἐνέχομαι, *implicor.* Gal. 5. 1. μὴ ζυγῷ δουλείας ἐνέχεσθε (2. pl. imperat. pass.) nè jugo servitutis implicamini. item *teneor, obligor.* ἐνοχὴ ῆς ἡ, *obligatio.* ἔνοχος ου ὁ, *obnoxius, reus.* cum Genit. Matthæi 26. 66. ἔνοχος θανάτου ἐστὶ, reus mortis est. Heb. 2. 15. ἔνοχοι ἦσαν δουλείας, obnoxii erant servituti. cum Dat. Matth. 5. v. 22. ἔνοχος ἔσται εἰς τὴν γέενναν, (pro τῇ γεέννῃ, *Hebraismus*) igni gehennæ tenebitur. Matth. 5. 21. ἔνοχος ἔσται τῇ κρίσει. ἐξέχω, *excello*, cum genit. ἐξοχὴ ῆς ἡ, *excellentia.* Actor. 25. 23. τοῖς κατ' ἐξοχὴν οὖσι, eminentioribus. ἐπέχω, *attendo*, cum Dat. Luc. 14. 7. ἐπέχων, observans. 1 Tim. 4. 16. ἔπεχε (2. sing. præs. act. imperat.) σεαυτῷ, attende tibi ipsi. *Prætendo*, Philip. 2. 16. λόγον ζωῆς ἐπέχοντες (part. præs. act.) sermonem vitæ prætendentes. Actor. 3. 5. ὁ δὲ ἐπεῖχεν (3. sing. imperf. act.) αὐτοῖς intendebat in illos, scil. oculos. *Subsisto*, *Fut.* ἐφέξω. P. ἐπέσχηκα. *aor.* 2. ἐπέσχον. Act. 19. 22. ἐπέσχε (3. sing. a. 2. act. indic.) χρόνον εἰς τὴν Ἀσίαν (pro ἐν τῇ Ἀσίᾳ) substitit ad tempus in Asia. κατέχω, *retineo, teneo.* 1 Corinth. 15. 2. εἰ κατέχετε (2 p. præs. act. indic.) si retinetis. Luc. 8. 15. τὸν λόγον κατέχουσι, sermonem retinent, h.e. surdis auribus eum non transmittunt. 1 Thess. 5. 21. τὸ καλὸν κατέχετε (2. pl. imperat.) quod bonum est, retinete. Heb. 10. 23. κατέχωμεν (1. pl. præs. act. subj.) τὴν ὁμολογίαν, teneamus professionem. *Obtineo*, Luc. 14. 9. τὸν ἔσχατον τόπον κατέχειν (præs. infin. act.) ultimum locum occupare. *Obsto*, 2 Thess. 2. v. 7. μόνον ὁ κατέχων (part. præs. act.) ἄρτι, tantùm qui nunc obstat. 2 Thess. 2. 6. καὶ νῦν τὸ κατέχον (part. præs. act. g. n.) & nunc quid obstet, quid remoretur. 2 Cor. 6. 10. ὡς μηδὲν ἔχοντες, καὶ πάντα κατέχοντες, (part. præs. nominat. pl. g. m.) ut nihil habentes, & omnia obtinentes. 1 Cor. 7. v. 30. ὡς μὴ κατέχοντες, tanquam non obtinentes. *Detineo*, Rom. 1. 18. τὴν ἀλήθειαν κατεχόντων (part. præs. act. gen. pl.) veritatem detinentium, seu supprimentium, *imperf.* Luc. 4. v. 42. κατεῖχον (3. pl. imperf.) αὐτὸν, detinebant ipsum. *Tendo*, Act. 27. v. 40. κατεῖχον εἰς τὸν αἰγιαλὸν, tendebant ad littus. *Fut.* καθέξω. P. κατέσχηκα. *aor.* 2. κατέσχον. *Occupo*, Matth. 21. 38. καὶ κατάσχωμεν (1. pl. a. 2. act. subj.) τὴν κληρονομίαν, & occupemus hæreditatem. Heb. 3. 6. μέχρι τέλους βεβαίαν κατάσχωμεν, usque ad finem firmam retinuerimus. *præs. pass.* κατέχομαι, *detineor*, Joh. 5. v. 4. ᾧ δήποτε κατείχετο (3. sing. imperf. pass.) νοσήματι, quocunq; detineretur morbo. κατάσχεσις εως ἡ, *possessio*, à 2. pers. præt. pass. κατέσχησαι, mutato αι in ις, η in ε, & abjecto augmento. Actor. 7. 5. εἰς κατάσχεσιν, in possessionem. *Occupatio.* Actor. 7. 45. ἀκατάσχετος ου ὁ ἡ, qui coërceri nequit: ex α & κατάσχετος. Jacob. 3. ver. 8. κακὸν ἀκατάσχετον, malum quod coërceri nequit. ἰλιάδ. ε. 89.

1892. μόριον ἀάχετον, pro ἀκατάσχετον, ingeniū intractabile, indomitum. μετέχω, *participeps sum*, cum Genit. 1 Cor. 10. 30. εἰ δὲ ἐγὼ χάριτι μετέχω, h.e. εἰ δὲ ἐγὼ σὺν Θεῷ μετέχω τῆς τροφῆς, si ego DEI beneficio participo cibum. 1 Cor. 10. 17. πάντες ἐκ τοῦ ἑνὸς ἄρτου μετέχομεν, (1.pl.præſ.indic. act.) omnes ex uno pane participamus. 1 Cor. 10. 21. οὐ δύνασθε τραπέζης Κυρίου μετέχειν, (præſ. infinit.act.) non poteſtis participes eſſe menſæ Domini. Heb. 5. v. 13. πᾶς ὁ μετέχων (part. præſ. act.) γάλακτος, quiſquis enim alitur lactis participatione. *Fut.* μεθέξω. P. μετέσχηκα. Heb. 7. 13. φυλῆς ἑτέρας μετέσχηκεν, ad aliam tribum pertinet. *a.2.* μετέσχον ες ε. Hebr. 2. 14. μετέσχε τῶν αὐτῶν, particeps factus eſt eorundem. μετοχὴ ῆς ἡ, *conſortium*, 2 Cor. 6. 14. μέτοχος ου ὁ, *ſocius*, Luc. 5. ver. 7. κατένευσαν τοῖς μετόχοις, innuerunt ſociis. **ſie haben gewincket.** *Conſors*, Heb. 3. 1. κλήσεως ἐπουρανίου μέτοχοι, vooationis cœleſtis conſortes. *Particeps*, Hebr. 12. ver. 8. ἧς μέτοχοι γεγόνασι πάντες, cujus participes facti ſunt omnes. συμμέτοχος ου ὁ ἡ, *unà particeps*, Epheſ. 3. 6. & 5. 7. ex σὺν & μέτοχος. ν mutatur in μ, εὐφωνίας ἕνεκα. νουνεχής ἐος ὁ ἡ, *cordatus*, ex νόος νοῦς, *mens*. in Accuſ. νόον νοῦν, & ἔχω *habeo*. νουνεχῶς, *cordatè*, Adv. Marc. 12. v. 34. νουνεχῶς ἀπεκρίθη, cordatè reſpondit. Dicitur etiam eodem ſenſu νουνεχόντως. Demoſth. παρέχω, *exhibeo, præbeo*, 1 Tim. 1. ver. 4. παρέχουσι (3.pl. præſ. act. indic.) μᾶλλον ζητήσεις, potiùs quæſtiones præbent. Luc. 6. 29. πάρεχε (præſ.imperat.act. 2.ſing.) καὶ τὴν ἄλλην, obverte etiam alteram. Luc. 11. 7. μή μοι κόπους πάρεχε, nè moleſtias mihi crea, nè facelle negotium. Gal. 6. 17. κόπους μοι μηδεὶς παρεχέτω (3. ſing. imperat.act.) Marc. 14. 6. τί αὐτῇ κόπους παρέχετε (2. pl. præſ. imperat. act.) quid ei moleſtiam exhibetis? *præſ. infin.* παρέχειν, Luc. 18. ver. 5. exhibere. *imperf.* παρεῖχον, Act. 16. 16. ἐργασίαν πολλὴν παρεῖχε (3. ſin. imperf.) quæſtum magnum afferebat. Act. 28. 2. παρεῖχον (3.pl. imperf.) φιλανθρωπίαν. *part. præſ.* παρέχων οντος ὁ, 1 Tim. 6. v. 17. τῷ παρέχοντι ἡμῖν πλουσίως πάντα, qui præbet nobis copioſè omnia. *Præſto, Fut. 1. act.* παρέξω. *Præt.* παρέσχηκα. *aor. 2.* παρέσχον ες ε. Actor. 22. 2. παρέσχον (3. pl. a. 2. act. indic.) ἡσυχίαν, præſtiterunt ſilentium. Act. 17. 31. πίστιν παρασχὼν (part. a. 2.act.) πᾶσιν, fide palàm factâ omnibus. *Præſ. med.* παρέχομαι, *præſto, præbeo*, Coloſſ. 4. 1. τὴν ἰσότητα τοῖς δούλοις παρέχεσθε (2. pl. imperat. med.) quod æquum eſt, ſervis præſtate. Tit. 2. 7. σεαυτὸν παρεχόμενος, (part. præſ. med.) τύπον, te ipſum præbens exemplar. *imperf.* παρειχόμην ου ετο. Act. 19. v. 24. παρείχετο (3. ſing. imperf. med.) τοῖς τεχνίταις ἐργασίαν οὐκ ὀλίγην, præbebat artificibus non exiguum quæſtum. *Fut. 1.* παρέξομαι ῃ εται. Luc. 7. v. 4. ἄξιός ἐστιν, ᾧ παρέξει (2. ſing. fut. med.) dignus eſt cui hoc præſtes. παρέξει, *Atticè* pro παρέξῃ. Sic

ὅθεν

ὄψει pro ὄψῃ à 1. perſ. ὄψομαι. Vide ὀπτάνω. περιέχω, contineo. 1 Pet. 2. 6. περιέχει (3. ſing præſ. act. pro. περιέχεται) ἐν τῇ γραφῇ, continetur in Scriptura. Sic Hippocr. aphoriſm. 56. lib. 4. μηκύνει ἡ νόσος, pro μηκύνεται, proroga-tur morbus. Vide ἀνακαινίζω, ubi ſimilis eſt formæ Enallage, hoc eſt, ubi activum ponitur pro paſſivo. Actor. 23. 25. γράψας ἐπιστολὴν, περιέχουσαν (part præſ. act. g. f. acc. ſing.) τὸν τύπον τοῦτον, ſcripta epiſtola, cujus hoc erat argumentum, ſeu quæ complectebatur brevem hanc ſummam. occupo, Luc. 5. v 9. θάμβος περιέσχεν (3. ſing. a. 2. act. ind.) αὐτὸν, pavor occuparat eum. περιοχὴ ῆς ἡ, comprehenſio, complexio. unde apud Rhetoras idem eſt quod ἡ περίοδος. exponitur etiam propugnaculum, munitio, præſidium. 1 Sam. 22. v. 4. ὄντος τοῦ Δαβὶδ ἐν τῇ περιοχῇ, quibus David erat in eo propugnaculo. Vocatur etiam argumentum libri alicujus, ſeu ſumma partis. Act. 8. 32. ἡ δὲ περιοχὴ τῆς γραφῆς, ἣν ἀνεγίνωσκεν, ἦν αὕτη, locus autem Scripturæ, quem legebat, hic erat. προσέχω, adhibeo, ſcil. τὸν νοῦν, h. e. caveo. item attendo Syntaxis obſervetur ex ſeq. exemplis. 1 Tim. 4. 13. πρόσεχε (2. ſing. præſ. act. imper.) τῇ ἀναγνώσει, attende lectioni, ſcil. ſacrarum literarum. Matthæi 7. 15. προσέχετε (2. plur. præſ. act. imperat.) ἀπὸ τῶν ψευδοπροφητῶν, cavete vobis a pſeudoprophetis. Lucas addit ἑαυτοῖς. Luc. 12. 1. προσέχετε ἑαυτοῖς ἀπὸ τῆς ζύμης, cavete vobis à fermento. Actor. 5. 35. προσέχετε ἑαυτοῖς ἐπὶ τοῖς ἀνθρώποις τούτοις, attendite vobis ipſis, quod ad iſtos homines attinet. Matth. 6. 1. προσέχετε τὴν ἐλεημοσύνην ὑμῶν μὴ ποιεῖν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, attendite nè eleemoſynam veſtram detis coram hominibus. Act. 16. 14. προσέχειν (præſ. infin. act.) τοῖς λαλουμένοις, ut mentem adverteret ad ea quæ dicebantur. Heb 2. 1. προσέχειν τοῖς ἀκουσθεῖσι, advertere animum ad ea quæ audivimus. part. præſ. προσέχων οντος ὁ, 1 Tim. 4. 1. προσέχοντες (nom. pl.) πνεύμασι πλάνοις, attendentes ſpiritibus impoſtoribus. operam do, 1 Timoth. 3. 8 μὴ πολλῷ οἴνῳ προσέχοντας (acc. plur.) non multo vino deditos. imperf. προσεῖχες ε. Act. 8. 10. ᾧ προσεῖχον (3. pl. imperfect.) πάντες, quem attendebant ſeu auſcultabant omnes, cui præbebant aures patulas. Curo. Fut. προσέξω. Præt. προσέσχηκα. Hebr. 7. ver. 13. ἀφ᾽ ἧς οὐδεὶς προσέσχηκε τῷ θυσιαστηρίῳ, ex qua (tribu) nullus curavit altare, ſeu cultui divino in altari peragi ſolito præfuit. προέχω præſto, antecello, primas teneo cum Dat. Thucyd. 1. πλήθει προὔχοντας (per craſin pro προέχοντας) eximios, præſtantes, plebi anteferẽdos. προέχομαι verb. med. idem. (Rom. 3. 9. τί οὖν; προεχόμεθα. (1. pl. præſ med. indic.) quid igitur? præcellimúſne? συνέχω, conſtringo. 2 Cor. 5. 14. ἡ ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ συνέχει (3. ſing. præſ. act.) ἡμᾶς, amor CHRISTI conſtringit nos, ſeu nos totos poſſidet. Luc. 8. 45. οἱ ὄχλοι συνέχουσι (3. pl.)

(3.pl.) σε, turba te constringit. συνέχω unà teneo. Luc.22.63. οἱ συνέχοντες (nominat.plur.part.præs.act.) τὸν Ἰησοῦν, qui unà tenebant Jesum. *Fut.* συνέξω. Luc.19.43. συνέξουσί (3.plur.fut.1.act.) σε πάντοθεν, constringent te undique, h.e. obsidione te cingent. *Præter.act.* συνέσχηκα. *comprimo.* *aorist.2.* συνέσχον ες ε. Act.7.57. συνέσχον (3.pl.a.2.act.indic.) τὰ ὦτα αὐτῶν, compresserunt aures suas. *præs. pass.* συνέχομαι, *coarctor.* Philip.1.ver.23. συνέχομαι ἐκ τῶν δύο, coarctor utrinque. Luc.12.50. καὶ πῶς συνέχομαι, & quomodo coarctor. Matth.4.24. βασάνοις συνεχομένους (part.præs.pass. accus. pl.) cruciatibus detentos. Luc.4.38. ἦν συνεχομένη (pro συνείχετο) πυρετῷ μεγάλῳ, laborabat gravi febri. Actor.18.5. συνείχετο (3.sing.imperf.pass.) τῷ Πνεύματι, *Spiritus S. afflatu corripiebatur.* idem quod θεοφορούμενος ἦν. Plato ἐπίπνουν ὄντα καὶ κατεχόμενον ἐκ θεοῦ, vocat virum divinitus afflatum. Luc.8.37. φόβῳ μεγάλῳ συνείχοντο (3.pl.imperf.pass.) magno timore tenebantur. συνοχὴ ῆς ἡ, *anxietas*, *coarctatio*, quâ voce Livius usus est lib.7. de Bello Punico. Et sic accipitur συνέχομαι, vide paulò antè. Luc.21.25. συνοχὴ ἐθνῶν, anxietas gentium. 2 Corinth.2.4. συνοχὴ καρδίας, anxietas cordis. ὑπερέχω, *supereminеo*, *præstantior sum, supero.* 1 Pet.2.13. βασιλεῖ ὡς ὑπερέχοντι, (part. præs.act. d. c.) regi ut supereminenti. Philip.2.vers.3. ἀλλήλους ἡγούμενοι ὑπερέχοντας (part. præs. acc.pl.) ἑαυτῶν, alii alios sibi præcellere existimantes. Philip.4.vers.7. ἡ ὑπερέχουσα (part. præs. act.g.f.) πάντα νοῦν, quæ superat omnem intellectum. Roman.13.1. ἐξουσίαις ὑπερεχούσαις, potestatibus supereminentibus. ὑπερέχον οντος τὸ (part. præs. act. gen. n.) ponitur substantivè *excellentia*, *eminentia*. Philip.3.vers.8. διὰ τὸ ὑπερέχον τῆς γνώσεως, propter eminentiam notitiæ CHRISTI. ὑπεροχὴ ῆς ἡ, *eminentia*, 1 Cor.2.1. καθ' ὑπεροχὴν λόγου, cum eminentia facundiæ. 1 Timoth.2.2. τῶν ἐν ὑπεροχῇ ὄντων, in eminentia constitutis. ὑπέχω, *sustineo.* Judæ v.7. πυρὸς αἰωνίου δίκην ὑπέχουσαι, (part.præs. act.nominat.pl.g.f.) ignis æterni pœnam sustinentes. εὐνοῦχος ου ὁ, *eunuchus*, *castratus.* ad verb. ὁ εὐνὴν ἔχων, qui lecti curam gerit. q. Latinè dicatur *lecticustos*, cubicularius. Sic νηοῦχος ου ὁ, qui navem custodit, πολιοῦχος ου ὁ, *urbis custos*, &c. Phav. παρὰ τὸ εὖ νοῦν ἔχειν, *eviratus.* Isa.56. ver.3. μὴ λεγέτω ὁ εὐνοῦχος, ὅτι ξύλον ἐγώ εἰμι ξηρὸν, nè dicat eunuchus, ego lignum aridum sum. *princeps, præfectus, nobilis, aulicus.* Actor.8.v.27. ἰδοὺ ἀνὴρ Αἰθίοψ εὐνοῦχος. Isa.39. ver.7. vertitur δυνάστης ου ὁ. Quàm variè accipitur, videre licet Matth.19.v.12. & proinde eunuchi quoque dici queunt, qui integri sunt corpore & conjuges, domitásque habent *libidines.* εὐνουχίζω propriè *castro*, *eviro*, quâ voce Varro utitur, hoc est, *virilia reseco.* item, *constante proposito uxorem non duco.*

duco. Matth.10.12. *item libidines edomo.* aorist.1. pass. ἐνεχύθην ης η. Nullum est augmentum ob dipthongum ου immutabilem. κακουχέω ex ἔχω, *malè habeo*, *vexo.* Fut. ήσω. P. κεκακούχηκα. κακουχέομαι οῦμαι, *male vexor.* Heb.11. ver.37. κακουχούμενοι (part.præs. pass.nominat.pl. g.m.) à nominativo sing. κακουχούμενος. συγκακουχέομαι οῦμαι, *unà malè vexor*, Heb.11. ver.25. ῥαβδοῦχος ου ὁ, *lictor*, *apparitor*, ex ῥάβδος ου ἡ, *baculus*, *virga*, & ἔχω habeo. αἱ ῥάβδοι, Latinè dicebantur *fasces.* Actor.16.35. ἀπέστειλαν οἱ στρατηγοὶ τοὺς ῥαβδούχους, præfecti miserunt lictores. Alii vertunt, viatores. πλεονέκτης ου ὁ, *avarus*, quasi dicat, avens aurum. Et vox Græca παρὰ τὸ πλέον ἔχειν; à plus habendo, 1 Cor.6. v.10. πλεονεκτέω ῶ, propriè, *plus habere cupio.* item in bonam partem, *plus perfero*, ut apud Xenoph. τὸν ἄρχοντα δεῖ τοῦ ἡλίου πλεονεκτοῦντα φανερὸν εἶναι, Imperatorem oportet solis æstum perpeti supra omnes. item *præsto*, πλεονεκτεῖν τιμαῖς, honoribus præcellere. Accipitur in malam partem pro *præripere alii commodum*, **einem ein abbruch thun.** apud Xenoph. *quæstui habere*, cum Accusat. 1 Thess.4.6. τὸ μὴ πλεονεκτεῖν (infinit. præs. act.) τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, non habere quæstui, seu, non circumvenire fratrem. *Fut.* πλεονεκτήσω. *aorist.* 1. ἐπλεονέκτησα. 2 Corinth. 12. 17. δι' αὐτοῦ ἐπλεονέκτησα ὑμᾶς. 2 Cor.7.2. οὐδένα ἐπλεονεκτήσαμεν, neminem quæstui habuimus, hoc est, nemini quicquam per avaritiam eripuimus, seu extorsimus. *præs. pass.* πλεονεκτέομαι οῦμαι, *superior*, per synec. speciei. Variè quis circumveniri potest: hîc verò fraudibus & insidiis usurariorum, negotiatorum. 2 Cor.2.10. ἵνα μὴ πλεονεκτηθῶμεν (1. pl. a.1. pass. subj.) ὑπὸ τοῦ Σατανᾶ, nè superemur à Satana. Per *metaphoram* comparatur Satanas cum avaris illis sanguisugis viduarum, orphanorum, &c. domos devorantibus. πλεονεξία ας ἡ, *acquirendi cupiditas*, *aviditas illa inexhausta facultates suas augendi. nimia habendi cupido*, sive ea sit opum, sive honorum, sive libidinum. Luc. 12. ὁρᾶτε καὶ φυλάσσεσθε ἀπὸ τῆς πλεονεξίας, ἐπεὶ οὐκ ἐν τῷ περισσεύειν τινὶ ἡ ζωὴ αὐτοῦ ἐστιν ἐκ τῶν ὑπαρχόντων αὐτῷ, videte & cavete ab acquirendi cupiditate, siquidem non in redundando cuiquam ipsi vita est ex iis quæ possidet. Significare autem his verbis voluit vitam hominis non in eo sitam esse, quod facultates ejus justam & sufficientem sortem exsuperent, & quo per interversas res alienas auctiores factæ sint. *Avaritia*, Ephes.5.3. ἡ πλεονεξία μηδὲ ὀνομαζέσθω ἐν ὑμῖν, avaritia neque nominetur inter vos. 2 Cor.9.5. ὡς πλεονεξίαν, ut *extortum* aliquid: Metaphora desumpta ab avaris, à quibus etiam quæ debentur, extorquenda sunt. Et bona quæ habemus non sunt nostra, sed eorum sumus œconomi, reddituri Deo de iis rationem. Ergo qui hic viscera & manus claudit

claudit, næ is iniquus est dispensator! Ephes.4.19. ἐν πλεονεξίᾳ certatim.

Ἔω, induco. Fut. ἔσω (poëticè ἕσσω) a.1.act. εἷσα ας ε, augetur additione τοῦ ἰῶτα. a.1.med. εἱσάμην, & poëticè ἑσσάμην ω αἶο. præt.pass. εἷμαι, unde est εἷμα ἴ@· τὸ, vestis. cujus diminutivum est εἱμάτιον ου τὸ, sicut à κτῆμα possessio, oritur κτημάτιον possessiuncula. Sed in prosa pro εἱμάτιον usitatum est ἱμάτιον τὸ, vestimentum, vestis. Matth.11.8. μαλακὰ ἱμάτια, molles vestes. Jacob.5.2. ἱμάτια σητόβρωτα, vestimenta à tineis consumpta. Hebr.1. v.11. πάντες ὡς ἱμάτιον παλαιωθήσονται, omnes ut vestimentum veterascent. pallium, Johan.19 5. τὸ πορφυροῦν ἱμάτιον, purpureum pallium. Actor.12.8. περιβαλοῦ τὸ ἱμάτιόν σου, amicitor pallio tuo. ἱματίδιον ου τὸ, palliolum. ἱματιοφύλαξ ακ@ ὁ, vestium custos. 2 Reg.22.14. qui etiam dicitur στολιστὴς οῦ ὁ. 2 Reg. 10. 23. ἱματίζω, vestio, amicio. F. ἱματίσω. Præter. act. ἱμάτικα. Præter. pass. ἱμάτισμαι. Luc 8.35. εὗρον καθήμενον τὸν ἄνθρωπον, &c. ἱματισμένον) part.præt.pass.) καὶ σωφρονοῦντα, invenerunt hominem vestitum & sanâ mente præditum. ἱματισμὸς οῦ ὁ, vestitus, vestis. Matth.27.35. ἱματισμὸς πολυτελὴς, vestis pretiosa. 1 Tim.2 9. ἱματισμὸς ἔνδοξ@, vestis splendida, regia. Luc.7.25. οἱ ἐν ἱματισμῷ ἐνδόξῳ καὶ τρυφῇ ὑπάρχοντες, ἐν τοῖς βασιλείοις εἰσὶν, qui vestitu magnifico utuntur, & in luxu versantur, sunt in palatiis regiis. ἐσθὴς ῆτ@ ἡ, vestis, unde hæc vox Latina orta est, præposita litera vau, quâ Græci carent, & mutato θ in τ. Latini enim aversantur literas aspiratas. Luc.23.v.11. περιβαλὼν αὐτὸν ἐσθῆτα λαμπρὰν, postquam amicivisset ipsum veste splendidâ. Actor.12.v.21. ἐνδυσάμενος ἐσθῆτα βασιλικὴν, indutum veste regiâ. Jacob.2.v.2. ἐσθὴς ῥυπαρὰ, vestis sordida. ἔσθησις εως ἡ, vestis, Luc.24.4. ἐν ἐσθήσεσιν ἀστραπτούσαις, vestibus fulgurantibus. Pro ἕω dicitur etiam ἐννύω vel ἕννυμι induo. ἀμφιέννυμι vel ἀμφιεννύω amicio, circumvestio, Matth.6. ver.30. Θεὸς οὕτως ἀμφιέννυσι χόρτον, DEus sic vestit gramen. Fut. ἀμφιέσω. præs. pass. ἀμφιέννυμαι, vestior. præt. pass. ἠμφίεσμαι, vestitus sum vel fui. part. præt. pass. ἠμφιεσμέν@ η ον, vestitus a um. Luc. 7. ver.25. ἐν μαλακοῖς ἱματίοις ἠμφιεσμένον, mollibus vestibus indutum.

Ἕω, mitto, ex quo est ἱέω, unde ἵημι. F. ἥσω. Præt. εἷκα. a.1. ἧκα. aor.2. ἥν, ad formam verbi τίθημι. θήσω, τέθεικα, ἔθηκα, ἔθην. ἀνίημι, laxo, relaxo, remitto, omitto, dimitto, desero. part. præs. ἀνιεὶς έντ@ ὁ, Ephes.6.9. ἀνιέντες τὴν ἀπειλὴν, remissis (h. e. omissis) minis. F. ἀνήσω. Jerem.15.v.6. οὐκέτι ἀνήσω αὐτούς. Isa. 5. ver.6. ἀνήσω τὸν ἀμπελῶνα μου, deseram vineam meam. Josuæ 24. v.9. οὐκ ἀνήσει τὰ ἁμαρτήματα ὑμῶν, non remittet peccata vestra. præt. ἀνεῖκα ας ε. aorist.1. act. ἀνῆκα ας ε. Isa.37.v.27. a. 2.act. ἀνῆν ῆς ῆ. a.2.act.imperat. ἄνες, remitte. 2 Chron.21. v.15.

α.2.*act. subjun.* ἀνῶ ῇς ῇ. Heb.13. v.5. οὐ μή σε ἀνῶ, nequaquam te *deseram. part.aor.2.* ἀνεὶς ἕντ☉ ὐ, Actor. 27. verſ.40. ἀνέντες τὰς ζευκτηρίας τῶν πηδαλίων, laxatis vinculis gubernaculorum. *præsen.passiv.* ἀνίεμαι. imperfect. paſſ. ἀνιέμην σο το, Ezech.1.25. *præter. paſſ.* ἀνεῖμαι σαι ται. Iſa.3. ver. 7. ὅτι ἀνεῖται Ἱερουσαλήμ. *part.præter.paſſ.* ἀνειμέν☉. Mal. 4.ver.2. ἐκ δεσμῶν ἀνειμένα, ex vinculis relaxata. χεῖρες ἀνειμέναι, manus remiſſæ. Iſa.35.v.3. *aoriſt.*1.*paſſ.* ἀνέθην ης η. Act.16. v.26. πάντων τὰ δεσμὰ ἀνέθη, omnium vincula fuerunt laxata. ἄνεσις εως ἡ, *relaxatio*, Actor.24. 23. ἔχειν τε ἄνεσιν, ut haberet relaxationem. 2 Corin.2.12. οὐκ ἔσχηκα ἄνεσιν τῷ πνεύματί μου, non fuit relaxatio ſpiritui meo. 2 Corin.7.5. οὐδεμίαν ἔσχεν ἄνεσιν ἡ σὰρξ ἡμῶν, nullam habuit relaxationem caro noſtra. Opponuntur ἄνεσις & θλίψις. 2 Corinth.8.13. οὐ γὰρ ἵνα ἄλλοις ἄνεσις, ἡμῖν δὲ θλίψις, non enim dico ut aliis ſit relaxatio, nobis autem afflictio. ἀφίημι *remitto, dimitto, ſino, relinquo, miſſum facio, permitto, omitto.* Johan. 14. ver. 27. εἰρήνην ἀφίημι ὑμῖν, pacem *relinquo* vobis. Matthæi 4. v.11. τότε ἀφίησιν αὐτὸν ὁ διάβολ☉, tunc miſſum eum fecit diabolus. Luc. 7.49. τίς οὗτός ἐστιν, ὃς καὶ ἁμαρτίας ἀφίησιν; quis eſt ille, qui etiam peccata *remittit?* Matth.6.v.12. ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν, ſicut & nos *remittimus*. Marc 7. verſ.12. οὐκέτι ἀφίετε, neque ampliùs *permittitis*. *præſen. imperat. act.* ἀφίεθι ἰέτω. 1 Cor.7.v.12. μὴ ἀφιέτω αὐτήν, nè eam *dimittito. præſen. infinit. act.* ἀφιέναι. Matth.9. verſ.6. ἀφιέναι ἁμαρτίας, *remittere* peccata. Luc.11. v.42. ταῦτα ἔδει ποιῆσαι, κἀκεῖνα μὴ ἀφιέναι, hæc oportuit facere, & illa non *omittere*. 1 Cor.7.11. καὶ ἄνδρα γυναῖκα μὴ ἀφιέναι, & vir uxorem nè dimittito. ἀφιέναι pro ἀφιέτω, infinitivus pro imperativo. *Helleniſmus. Futur.* ἀφήσω. Matth.18. v.21. καὶ ἀφήσω αὐτῷ, & remittam ei. Johan.14, v.18. οὐκ ἀφήσω ὑμᾶς ὀρφανούς, non *relinquam* vos orphanos. Matthæi 6.14. ἐὰν ἀφῆτε (2.pl.a.2. act. ſubj.) ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν, ἀφήσει (3.ſing. fut.1. act.indic.) καὶ ὑμῖν ὁ Πατὴρ ὑμῶν, ſi remiſeritis hominibus offenſas eorum, remittet etiam vobis Pater veſter. Apocal.11.9. οὐκ ἀφήσουσι (3. plur.fut.1.act.) τεθῆναι εἰς μνήματα, non *ſinent* poni (cadavera eorum) in monumentis, hoc eſt, inſepulta relinquent. *præt.act.* ἀφεῖκα ας ε, Atticè ἀφέωκα ας ε. *aoriſt.*1.*act.* ἀφῆκα ας ε. Matthæi 18.ver.32. πᾶσαν τὴν ὀφειλὴν ἐκείνην ἀφῆκά σοι, totum debitum illud remiſi tibi. Apocal.2.4. ὅτι τὴν ἀγάπην σου τὴν πρώτην ἀφῆκας, quod charitatem tuam primam *omiſeris*. Matthæi 8.ver.15. ἀφῆκεν αὐτὴν ὁ πυρετός, *dimiſit* eam febris. Johan.4. ver.28. ἀφῆκεν οὖν τὴν ὑδρίαν, *reliquit* ergo hydriam. Actor.14.17. οὐκ ἀμάρτυρον ἑαυτὸν ἀφῆκεν, *non paſſus eſt* ſe eſſe expertem teſtimonii. Luc. 12. 39. εἰ ᾔδει, οὐκ ἀφῆκε, ſi ſciret, non *ſineret*. Matthæi 19.

thæi 19. v. 27. ἰδὲ ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα, ecce nos *reliquimus* omnia. Matth. 23. v. 23. ἀφήκατε τὰ βαρύτερα τοῦ νόμου, *omiſiſtis*, quæ in lege ſunt graviora. *aor. 2. actor.* ἀφῆν ἧς ἧ. & ἤφιον ιες ιε, (ab ἀφιέω) Marc. 11. v. 16. καὶ οὐκ ἤφιεν (3. ſing. aoriſt. 2. act. indic.) nec *ſinebat*. *aoriſt. 2. act. imperat.* ἄφες ἔτω. Matth. 3. verſ. 15. ἄφες ἄρτι, *omitte* me nunc. Matth. 5. v. 24. ἄφες ἐκεῖ τὸ δῶρόν σου, *relinque* iſtic donum tuum. Matth. 27. ver. 49. ἄφες, ἴδωμεν, *ſine*, videamus. Luc. 13. v. 8. Κύριε, ἄφες αὐτὴν καὶ τοῦτο τὸ ἔτος, Domine, relinque eam etiam hoc anno. Johan. 18. 8. ἄφετε (2. pl. a. 2. act. imperat.) τούτους ὑπάγειν ſinite hos abire. Luc. 18. 16. ἄφετε τὰ παιδία ἔρχεσθαι πρός με, ſinite puerulos venire ad me. *aor. 2. act. ſubj.* ἀφῶ ῇς ῇ. Marc. 12. v. 19. καὶ τέκνα μὴ ἀφῇ, & filios non *reliquerit*. Johan. 11. 48. ἐὰν ἀφῶμεν, (1. plur. aor. 2. act. ſubj.) αὐτὸν οὕτω, ſi *omittamus* eum ita. Mat. 6. 14. ἐὰν ἀφῆτε (2. pl. a. 2. actor. ſubj.) ſi remiſeritis. Johan. 16. v. 32. καὶ ἐμὲ μόνον ἀφῆτε (pro ἀφήσετε) meque ſolum *relinquetis*. *part. aor. 2. act.* ἀφεὶς ἕντος ὁ. Matth. 26. verſ. 44. καὶ ἀφεὶς αὐτοὺς, ἀπελθὼν πάλιν προσηύξατο, & relictis illis abiit & rurſus oravit. Matth. 4. verſ. 20. εὐθέως ἀφέντες τὰ δίκτυα, ſtatim relictis retibus. Roman. 1. 27. ἀφέντες τὴν φυσικὴν χρῆσιν, relicto naturali uſu. *præſen. paſſ.* ἀφίεμαι σαι ται. Matth. 23. verſ. 38. ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκος ὑμῶν ἔρημος, relinquitur vobis domus veſtra deſerta. Matthæi 24. ver. 40. ὁ εἷς παραλαμβάνεται, καὶ ὁ εἷς ἀφίεται, unus aſſumitur, alter *deſeritur*. Johan. 20. verſ. 23. ἄν τινων ἀφῆτε (2 pl. a. 2 act ſubj.) τὰς ἁμαρτίας, ἀφίενται αὐτοῖς, ſi quorum remiſeritis peccata, remittuntur eis. *præter. paſſ.* ἀφεῖμαι, (Atticè ἀφέωμαι) Matthæi 9. v. 5. ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι, remiſſa ſunt tibi peccata. ἀφέωνται pro ἀφεῖνται Atticè. *aoriſt. 1. paſſ.* ἀφέθην ης η. Roman. 4. 7. μακάριοι ὧν ἀφέθησαν (3. pl. a. 1. paſſ. indic.) αἱ ἀνομίαι, beati quibus remiſſæ ſunt legis tranſgreſſiones. Marc. 4. v. 12. καὶ ἀφεθῇ αὐτοῖς τὰ ἁμαρτήματα, & remittantur iis peccata. Marc. 13. v. 2. μὴ ἀφεθῇ λίθος ἐπὶ λίθῳ, non relinquetur lapis ſuper lapide. *Futur. 1. paſſ.* ἀφεθήσομαι ῃ εται. Matth. 12. v. 31. οὐκ ἀφεθήσεται τοῖς ἀνθρώποις, non remittetur hominibus. Actor. 8. 22. εἰ ἄρα ἀφεθήσεταί σοι, ſi fortè remittatur tibi. ἄφεσις εως ἡ, *remiſſio*. Heb. 9. 22. χωρὶς αἱματεκχυσίας οὐ γίνεται ἄφεσις, abſque ſanguinis effuſione, non fit remiſſio. *liberatio, dimiſſio*. Luc. 4. verſ. 18. κηρύξαι αἰχμαλώτοις ἄφεσιν, ut prædicem captivis dimiſſionem. καθίημι *demitto*. Fut. καθήσω. P. καθεῖκα. a. 1. act. καθῆκα. Luc. 5. 19. διὰ τῶν κεράμων καθῆκαν (3. pl. aor. 1. act. indic.) αὐτὸν, per tegulas demiſerunt eum, h. e. perfoſſo ſeu perrupto tecto. Act. 9. 25. καθῆκαν διὰ τοῦ τείχους, demiſerunt eum per murum. *præſ. paſſ.* καθίεμαι σαι ται, demittor. part. præſ. paſſ. καθιέμενος η ον. Actor. 10. 11. σκεῦος καθιέμενον ἐπὶ τῆς γῆς, vas quod demittebatur

tur in terram. Actor. 11. 5. ὀθόνην καθιεμένην, linteum quod demittebatur. καθιέναι λόχους, est insidias collocare. ἐγκαθίημι, immitto, unde est ἐγκάθετος ου ὁ, subdolus, insidiator, Lucæ 20. ver. 20. παρίημι, remitto. præs. pass. παρίεμαι, remissus fio. Heb. 12. ver. 12. χεῖρες παρειμέναι (part. præt. pass.) manus remissæ. πάρεσις εως ἡ, remissio. Roman. 3. v 25. διὰ τὴν πάρεσιν τῶν προγεγονότων ἁμαρτημάτων, propter remissionem antecommissorum peccatorū. συνίημι, Atticè ξυνίημι, intelligo, cum Accus. Matth 13. 13. συνιοῦσι, intelligunt (pro συνιέουσι, tāquam à συνιέω ῶ.) 2 Cor. 10. 12. οὐ συνιοῦσι, non animadvertunt. præs. imperat. act. συνίεθι έτω. Matth. 15. ver. 10. ἀκούετε καὶ συνίετε, audite & intelligite. præs. subj. συνιῶ ῇς ῇ. Matth. 13. 15. μήποτε τῇ καρδίᾳ συνιῶσι (3. pl. præs. act. subj.) nè quando corde intelligant. Marc. 4. v. 12. καὶ μὴ συνιῶσι, & nè intelligant. præs. infinit. συνιέναι, intelligere. Luc. 24. 45. τότε διήνοιξεν αὐτῶν τὸν νοῦν, τοῦ συνιέναι τὰς γραφὰς, tunc aperuit illorum mentem, ut intelligerent scripturas. τοῦ συνιέναι, Hebraismus, pro εἰς τὸ συνιέναι. potest etiam subintelligi ἕνεκα. part. præs. συνιεὶς έντος ὁ. Matth. 13. v. 19. Eph. 5. 17. συνιέντες τί τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου, intelligentes quæ sit voluntas DOMINI. item part. præs. συνιῶν, contractè pro συνιέων à συνιέω, ad formam verbi ποιέω, φιλέω. verba in μι quandoque ad formam verborum contractorum, unde ipsa quoque suam traxerunt familiam, conjunguntur. Roman. 3. 11. οὐκ ἔστιν ὁ συνιῶν, non est qui intelligat. Fut. συνήσω εις ει. Roman. 15. 21. καὶ οἱ οὐκ ἀκηκόασι, συνήσουσι, qui non audierunt, intelligent. præt. perf. συνεῖκα. aorist. 1. act. συνῆκα (Atticè ξυνῆκα, & poëticè ξυνέηκα) ας ε, intellexi. Matth. 13. 51. συνήκατε ταῦτα πάντα; Intellexistis hæc omnia? Luc. 2. 50. καὶ αὐτοὶ οὐ συνῆκαν τὸ ῥῆμα, & illi non intellexerunt verbum, hoc est, sermonem, seu verba illa. aorist. 2. act. συνῶ ῆς ῆ. a. 2. act. subj. συνῶ ῇς ῇ. Matth. 13. v. 14. ἀκοῇ ἀκούσετε, καὶ οὐ μὴ συνῆτε (2. pl. a. 2. act. subj.) audiendo audietis, & non intellexeritis. part. a. 2. act. συνεὶς ἐντος ὁ, & συνιῶν ὄντος ὁ, Matth. 13. 23. ὁ τὸν λόγον ἀκούων καὶ συνιῶν, qui sermonem DEI audit & intellexit. De duplici aoristo 2. act. vide paulò antè ἀφίημι. σύνεσις εως ἡ, intelligentia. Marc. 12. 33. καὶ ἐξ ὅλης τῆς συνέσεως, & ex tota intelligentia. Luc. 2. v. 47. ἐξίσταντο ἐπὶ τῇ συνέσει καὶ ταῖς ἀποκρίσεσιν αὐτοῦ, percellebantur super ejus intelligentia (acumine) & responsis. 2 Tim. 2. v. 7. δῴη σοι ὁ Κύριος σύνεσιν ἐν πᾶσι, det tibi DOMINUS intelligentiam in omnibus. συνετὸς ἡ ὀν, intelligens, prudens. Matth. 11. v. 25. Actor. 13. v. 7. 1 Corinth. 1. 19. ἀσύνετος ου ὁ, desipiens, amens. Matth. 15. v. 16. ἀκμὴν καὶ ὑμεῖς ἀσύνετοί ἐστε; adhuc & vos intelligentiâ caretis? Roman. 1. v. 21. ἐσκοτίσθη ἡ ἀσύνετος αὐτῶν καρδία, obtenebratum

nebratum est desipiens cor eorum. Rom. 10. 19. ἐπὶ ἔθνει ἀσυνέτῳ, per gentem intelligentiæ expertem. συνετίζω, intelligentem reddo, cum Accus. *Fut.* συνετίσω, & Atticè συνετιῶ. *a.* 1. ἐσυνέτισα. Psal 32. 8.

Ἕως, Adverb. temporis, *donec*, (עַד) *quousque*, *usque ad*, ita ut *tempus sequens excludatur*. Matth. 2. ver. 13. ἴσθι ἐκεῖ ἕως ἂν εἴπω σοι, esto ibi (in Ægypto) donec dixero tibi. ibid. v. 15. καὶ ἦν ἐκεῖ ἕως τῆς τελευτῆς τοῦ Ἡρώδου, & fuit ibi (Josephus) usque ad mortem Herodis. Confer Genes. 27. ver. 44. & 49. v 10. Vel ita. ut *sequens tempus non excludatur*, ut Matth. 1. ver. 25. καὶ οὐκ ἐγίνωσκεν αὐτὴν ἕως οὗ ἔτεκε τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον, non cognovit eam quousque peperisset filium illum suum primogenitum. Matth. 28. ver. 20. μεθ' ὑμῶν εἰμι ἕως τῆς συντελείας τοῦ κόσμου, vobiscum sum usque ad consummationem seculi. Confer. Gen. 28. v. 15. 2 Sam. 6. 23. Aliquando negat, idémque significat quod *nunquam*. Matth. 5. ver. 26. οὐ μὴ ἐξέλθῃς ἐκεῖθεν, ἕως ἂν ἀποδῷς τὸν ἔσχατον κοδράντην, non exiveris illinc, donec solveris ultimum quadrantem, hoc est, nunquã exibis. item *simpliciter negat*. Roman. 3. v. 12. οὐκ ἔστιν ἕως ἑνός, *non est usque ad unum*, hoc est, *planè nullus est*, seu nullo prorsus excepto. Prout & Latini dicunt, *Omnes ad unum sunt cæsi*, hoc est, ad internecionem usque, nullo prorsus excepto. Hebr. אֵין גַּם אֶחָד etiam non unus. Quandoque est *concessionis particula*, Matth. 5. 18. ἕως ἂν παρέλθῃ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, ἰῶτα ἓν ἢ μία κεραία οὐ παρέλθῃ ἀπὸ τοῦ νόμου, usque dum præterierit cœlum & terra, iota unum, aut unus apex non præterierit ex lege. *quasi dicatur*, si maximè concederetur cœlum & terram interitura, tamen fore, nè iota aut minimum punctulum interiret ex lege (id est, sacra Scriptura) quo minùs executioni mandaretur. *Interim dum* vertitur 1 Timoth. 4. ver. 13. Modò regit *Genitivum*, modò *sine casu* præponitur verbo, ídque seq. particulâ ἂν, vel non sequente. Luc. 4. vers. 42. ἦλθον ἕως αὐτοῦ, venerunt usque ad ipsum. *Genitivus* οὗ postponi solitus sæpe *subintelligitur*. Johan. 9. vers. 4. ἕως ἡμέρα ἐστί, pro ἕως οὗ (scil. χρόνου) ἡμέρα ἐστί, donec dies est. Johan. 12. ver. 35. ἕως (pro ἕως οὗ) τὸ φῶς ἔχετε, dum lucem habetis. Luc. 22. v. 51. ἕως τούτου (scil. χρόνου) hucusque. Heb. 1. ver. 13. ἕως ἂν θῶ, donec posuero. Pro ἕως οὗ, eleganter. Atticè. ἕως ὅτου, ὅτου pro οὗ per *Atticam* literæ ταῦ epenthesin. Luc. 15. ver. 8. ἕως ὅτου εὕρῃ, donec invenerit. De *loco* etiam dicitur Actor. 17. ver. 15. ἤγαγον αὐτὸν ἕως Ἀθηνῶν, deduxerunt eum Athenas usque. 2 Corinth 12. 2. ἕως τρίτου οὐρανοῦ, usque in tertium cœlum. Luc. 10. ver. 15. ἕως τοῦ οὐρανοῦ ὑψωθεῖσα, usque ad cœlum elata es. *Adverbiis* etiam præponitur, Marc. 9. 19 ἕως πότε; Quousque? Luc. 23. 5. ἕως ὧδε, hucusque. Johan. 2. ver. 7. ἐγέμισαν αὐτὰς ἕως ἄνω,

impleverunt eas usque ad summum, hoc est, usque ad orificium. Johan 2. 10. ἕως ἄρτι, hucusque. Matth. 24. v. 21. ἕως τοῦ νῦν (scil. χρόνου) usque ad hoc tempus. Differt verò hoc *adverbium* ἕως *usque*, à nomine ἕως ω ἡ, quod idem est cum nomine ἠὼς ό⊙ ῦς ἡ, *aurora*. ἅμα ἠοῖ, primo diluculo. ἅμα ἠῶ, primâ luce. ἠῷ⊙ *matutinus*. ἑωθινὸς, ἡ ὄν. *idem*.) (δειλινὸς ἡ ὄν, *pomeridianus*, à δείλη ης ἡ, tempus pomeridianum.

ZHTA est litera sexta, & tamen in numeris significat *septem*. Senarius indicatur per ϛ, ortum vero videtur ab Hebræo צ *zade*, quæ vox significat furcam, seu venabulum bifidatum, quale est zade finale, à quo zeta Latinorum & Græcorum ortum esse, ipsa ostendit figura.

Ζάω ῶ, personæ contractæ usitatæ sunt. ζῶ *vivo*, Galat. 2. 20. Johan. 4. v. 50. ὁ υἱός σου ζῆ, filius tuus *valet*. ζῇ pro ζᾷ, ζῇς pro ζᾷς, Galat. 2. 14. per dialectum Atticam. *lætus sum*, 1 Thes. 3. v. 8. Sic dicimus ζῆτε pro ζᾶτε vivitis. Luc. 20. 38. πάντες αὐτῷ (Θεῷ) ζῶσι, omnes (nempe quorum Deus est Deus, h. e. qui ipsi sunt federati) ei vivunt. *præsent. infinit.* Roman. 8. 13. ζῆν pro ζᾶν vivere, Philip. 1. v. 21. ἐμοὶ γὰρ τὸ ζῆν Χριστός. Heb. 2. 15. διὰ παντὸς τοῦ ζῆν, per totam vitam: ubi infinitivus ponitur pro nomine. *Hellenismus*. Psal. 144. ver. 17. ἐμπιπλᾷς πᾶν ζῶν (pro ζῶον, participium præs. εὐδοκίας. *imperf.* ἔζαον, ἔζων, vivebam, Roman. 7. v. 9. ἐζῆτε, vivebatis, pro ἐζᾶτε, ex ἐζάετε, Colos. 3. ver. 7. *Futur.* ζήσω, *vivam*, Roman 6. v. 2. Frequentiùs in media forma ζήσομαι, ζήσῃ, Luc. 10. vers. 28. ζήσῃ (2. sing. f. 1. med.) vives, scil. *in æternum*. Johan. 11. 25. κἂν ἀποθάνῃ, ζήσεται, etsi mortuus fuerit, vivet. Roman. 6. 2. Heb. 10. v. 38. Ezech. 37. ver. 3. εἰ ζήσεται τὰ ὀστέα ταῦτα; an reviviscent ossa ista? in *aor.* 1. semper. ἔζησα, nonnunquam ἔζησάμην *vixi*, Apoc. 13. 14. καὶ ἔζησε, sed *revixit* Apoc. 20. 4. καὶ ἔζησαν (3. pl. a. 1. actor.) & revixerunt. item *transitivè* accipitur Psalm. 41. ver. 3. ubi יְחַיֵּהוּ vertitur ζῆσαι (3 sing. aorist. 1. actor. optat.) vitæ restituat eum. *aorist.* 1. *act. subj.* ζήσω ης ῃ, Galat. 2. 19. ἵνα Θεῷ ζήσω, ut DEO viverem. Jacob. 4. 15. ἐὰν ὁ Κύριος θελήσῃ καὶ ζήσωμεν (1. pl. a. 1. act. subj.) si DOMINUS voluerit & vixerimus. *a. 2. act.* ἔζην ης η, tanquam à ζῆμι Dan. 3. 9. βασιλεῦ εἰς τοὺς αἰῶνας ζῆθι (2. sing. a. 2 act. imperat.) 2 Chro. 23. 11. καὶ εἶπον, Ζήτω ὁ βασιλεύς, & dixerunt, Vivat rex, hoc est, valeat. *part. præs.* ζῶν pro ζάων, vivus, Joh. 6. 51. ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος ὁ ζῶν, ego sum panis ille vivificus, ubi rursus transitivè capitur. ζῶσα, viva, pro ζάουσα 1 Tim. 5. 6. χήρα σπαταλῶσα, ζῶσα τέθνηκε, vidua lasciviens, viva mortua est. in n. g. ζάον ζῶν, vivum, Johan. 4. 11. πόθεν ἔχεις τὸ ὕδωρ τὸ ζῶν; unde habes aquam illam vivam? in Genit. ζῶντ⊙ ζώοντος ζῶντ⊙. 2 Cor. 3. 3. & 6. 16. ὑμεῖς γὰρ ναὸς Θεοῦ ἐστε ζῶντ⊙, vos enim estis templum

Dei viventis. Psalm.69. vers.33. ἐξαλειφθήτωσαν ἐκ βίβλυ ζώντων, deleantur è libro viventium, hoc est, ostendantur non fuisse scripti. *part.aor.1.act.* ζήσας ζήσασα ζῆσαν, Luc.2.36. ἡ ζήσασα ἔτη ἑπτὰ, postquam vixisset annos septem. Pro ζῶ dicunt Poëtæ ζώω *vivo.* Septuag. ζωόω *vivum reddo*, Psal.80.19. & 85.7. ζωώσεις ἡμᾶς תְּחַיֵּנוּ vivificabis, seu in vivis conservabis nos. ζωὸς ἡ ὀν, *vivus a um.* ζῶον ʊ τὸ, *animal.* 2 Pet.2.v.12. ὗτοι ὡς ζῶα ἄλογα, hi ceu bruta animalia. ζῶον ʊ τὸ, *animal*, accentu distinguitur à ζωὸν *vivum.* ζωὴ ῆς ἡ, *vita.* Johan.11.25. ἐγώ εἰμι ἡ ἀνάστασις ϰ ἡ ζωὴ, ego sum resurrectio & vita. Ezech. 33. 15. ζωῇ ζήσεται, omnino vivet. *Hebraismus.* Apocal.20.15. ἐν τῇ βίβλῳ τῆς ζωῆς γεγραμμένος, in libro vitæ scriptus. συζάω ῶ. *Fut.* συζήσω. *aor.*1. συνέζησα, *simul vivo*, Roman.6.8. construitur cum Dativ. vi præpositionis, 2 Cor.7.3. εἰς τὸ συζῆν, ad simul vivendum. Nῦ litera propter sequentem duplicem abjicitur, idque εὐφωνίας ἕνεκα. ἀναζάω ῶ, *revivisco.* F ἀναζήσω. *a.*1. ἀνέζησα, *revixi*, Luc.15.24. Rom.7.9. vires, seu potiùs virus exeruit. Apoc.20.5. ὐκ ἀνέζησαν, non revixerunt.

Ζεύγνύω, vel ζεύγνυμι F. ζεύξω. *præt.act.* ἔζευχα. *aor.1.act.* ἔζευξα. (tanquam à ζεύγω) *jungo. copulo*; item *ponte conjungo.* Xerxes ab Isocrate dicitur ζεῦξαι τὸν Ἑλλήσποντον, hoc est, Hellespontum ponte conjunxisse. Herod. ζεύγνυσι γέφυραν ἐπὶ τῷ ποταμῷ. præt.med. ἔζευγα, unde est ζεῦγος εος τὸ. *jugum*, Luc. 24.19. *par*, Luc.2.u.24. ζεῦγος τρυγόνων, par turturum. ζυγὸς ʊ ὁ, *idem.* Matth.11.29,30. ἄρατε τὸν ζυγόν μʊ ἐφ᾽ ὑμᾶς, tollite jugum meum. *metaphora* desumpta à jumentis. Act.15.10. Galat.5. 1. in pl.num. ζυγοὶ & ζυγὰ, *juga.* ζυγὸς significat etiam *statēram*, Apocal.6.5. ἔχων ζυγὸν (accus.sing.g.m.) ἐν τῇ χειρὶ αὐτῦ, habens statēram in manu sua. Pythagoræ symbolum, μὴ ζυγὸν παραβαίνειν. σύζυγος ʊ ὁ ἡ, *socius a um.* Philip.4.3. ὑποζύγιος, *subjugis*, Matth.21.5. 2 Pet.2.10. ἑτεροζυγέω ῶ, *alteram jugi partem traho.* 2 Cor.6.14. μὴ γίνεσθε ἑτεροζυγῦντες ἀπίστοις, nè impari jugo copulamini cum infidelibus. ζευκτηρία ας ἡ, *vinculum.* Actor.27.v.40. ἀνέντες τὰς ζευκτηρίας τῶν πηδαλίων, laxantes vincula gubernaculorum. συζεύγνυμι, *conjungo*, Matth.19. v.6. ὃ ʊ̓̃ν ὁ Θεὸς συνέζευξεν, ἄνθρωπος μὴ χωριζέτω, quod Deus conjunxit, homo nè separet. Elegans *metaphora*, desumpta *à jugo.*)(ἀποζεύγνυμι, *disjungo*, quo verbo utitur Euripides, de matrimonii dissolutione scribens.

Ζεῦς *Jupiter.* Vide infra nomina propria.

Ζέω. *Fut.* ήσω. *ferveo*, Act.18. 25. ζέων οντος, *fervens.* Rom.12. ver.11. ζεστὸς ἡ ὀν, *fervidus a um.* Apocal.3.15. ὔτε ψυχρὸς εἶ, ὔτε ζεστός· ὄφελον ψυχρὸς, εἴης ἢ ζεστός· neque frigidus es, neque fervidus: utinam frigidus esses, aut fervidus. ζεστὸς & θερμὸς *fervi-*

dus & calidus differunt ut majus & minus.

Ζῆλος, ου ὁ (ex ζέω λίαν valde ferveo) *æmulatio*, hoc est, studium, quo rapimur ad virtutes aliorum æquandas vel superandas, 2 Cor.9. v.2. *æstus*, seu impetus *animi*, profectus ex indignatione de iis quæ indignè committuntur adversus eos quos amamus, puta vel adversus homines nobis charos. 1 Corinth. 7. ver.7. Coloss. 4. ver. 13. vel adversus ipsum DEUM. *Zelus* verò *pro DEI gloria*, aut est cum vera voluntatis divinæ notitia conjunctus, qualis est CHRISTI zelus, de quo Johan.2.17. ὁ ζῆλος τοῦ οἴκου σου κατέφαγέ με· aut non est secundùm scientiam, sed cœcus potiùs impetus ac furor, Rom.10.2. ζῆλον Θεοῦ (genitiv. objecti) ἔχουσιν. Philip.3. ver.6. κατὰ ζῆλον διώκων τὴν ἐκκλησίαν. *Livor, odium, invidia*, 1 Corinth.5. v.3. ἐν ὑμῖν ζῆλος, ἔρεις, διχοστασίαι, inter vos est livor, lis, diffidia, &c. Jacob.3.14. ζῆλον πικρὸν ἔχετε, amarâ laboratis invidiâ. *Severitas Dei punientis*, Heb.10.ver.27. πυρὸς ζῆλος, ἐσθίειν μέλλοντος τοὺς ὑπεναντίους, zelus ignescens, qui devoraturus est adversarios. Notetur Hebraismus. Zelus ignis ponitur pro zelo igneo, seu ignescente. ζηλόω ῶ, *æmulor*. item in malam partem, *depereo*, Galat. 4. ver.17. ζηλοῦσιν ὑμᾶς οὐ καλῶς, depereunt vos non bene. *Fut.* ζηλώσω. *Præt. act.* ἐζήλωκα. 1 Reg.19 10. καὶ εἶπεν Ἠλίας. ζηλῶν ἐζήλωκα τῷ Κυρίῳ, zelando zelavi, hoc est, vehementissimo arsi zelo pro DOMINO. Philo *religionis studiosos* vocat θεοσέβειαν ἐζηλωκότας. *aor.1.act.* ἐζήλωσα, Apoc.3.v.19. ζήλωσον (*aor.1. imperat.*) καὶ μετανόησον, ferve mei studio, & resipisce. Num 25.11. ἐν τῷ ζηλῶσαί μου τὸν ζῆλον, quum zelaret zelotypiam meam Pinchas; hoc est, quum gloriæ meæ zelo accenderetur. *Studiosè affecto*, 1 Corinth. 12.31. *Ambio*, 2 Cor.11.2. *Invideo*, Actor.7.9. οἱ πατριάρχαι ζηλώσαντες (part.a.1.act.) τὸν Ἰωσήφ, invidentes Joseph. Scilicet, *Invidus alterius rebus macrescit opimis*. *Æmulor*, Num.11.29. μὴ ζηλοῖς σύ μοι; num tu (Josua) æmularis pro me (Mose?) Construitur ergo hoc verbum cum Accusativo & Dativo. Cum *Accusat.* quum studiosè aliquid affectamus, plenis velis ad aliquid rapimur, ad aliquid aspiramus. 1 Cor.14.1. διώκετε τὴν ἀγάπην, ζηλοῦτε τὰ πνευματικά, sectamini charitatem, affectate spiritualia. Cum *Dativo*, idque per *Hebraismum*, quum pro alio æmulamur, ut Num 25.13. ἀνθ' ὧν ἐζήλωσε τῷ Θεῷ αὐτοῦ, quia (Pinchas) æmulatus est pro DEO suo. *Imitandi studio ducor, certatim affecto*, & sic in bonam partem accipitur 1 Corinth.14. v.39. ζηλόομαι ὑμᾶς, *affector*, Galat.4.18. καλὸν δὲ τὸ ζηλοῦσθαι ἐν καλῷ πάντοτε, præclarum autem est *vehementer amare* in re bona semper. ζηλωτής οῦ ὁ, *zelótypus*, hoc est, ζήλῳ τυπεὶς, qui præ fervore amoris rivalem ferre nequit, sed aliis ejusdem amoris invidet societatem. item

item *accensus zelo, æmulus, sectator, imitator*. Tit.2. ver.14. Act. 21. v.20. Sic Exod.20.4. Deus dicitur ζηλωτὴς per ἀνθρωποπάθειαν. παραζηλόω ῶ, *ad æmulationem provoco*, Rom.10.19. & 11. v.14. F. ώσω.

Ζημία ας ἡ *jactura*, cui opponitur κέρδος, ut docet Aristot. Eth.5 c.4. item *mulcta*. Etymol. ζημία dicitur ἡ τῶν ὄντων πρὸς τὸ ζῆν μείωσις. Pro *damno* accipitur Actor.27.10. Philip.3.ver.7. ζημιόω ῶ, *mulcto*. est vocabulum forense. mulcta dicitur à mulgendo, & proinde rectè scribitur per ct. F. ζημιώσω. *Præt. act.* ἐζημίωκα. *præsens pass.* ζημιόομαι οῦμαι, *mulctor, jacturam facio. aorist* 1. *pass.* ἐζημιώθην. *Fut.* 1. *pass.* ζημιωθήσομαι. Construitur cum *Accus.* Philip.3.8. δι᾽ ὃν τὰ πάντα ἐζημιώθην, (1. sing. a. 1. pass. indic.) propter quem omnibus istis me multavi. Matth. 16.26. τὴν δὲ ψυχὴν αὐτοῦ ζημιωθῇ, (aor. 1. pass. subj.) animam verò suam perdat. *Hellenismus*. Vel cum *Ablat.* interveniente præpos. ἐν. 2 Corinth.7. v.9. vel sine *casu*, 1 Cor.3.15.

Ζητέω ῶ *quæro*, Johan 5.30. οὐ ζητῶ τὸ θέλημα ἐμὸν, non quæro voluntatem meam. 1 Cor. 10. v.24. μηδεὶς τὸ ἑαυτοῦ ζητείτω, (3. sing. præs. imperat. act.) nemo quod suum est, quærat. *imperf.* ἐζήτουν, *quærebam*, Marc. 11. v.18. Luc.2. ver.48. ζητήσω *quæram*, Apoc.9. v.6. *aor* 1. ἐζήτησα *quæsivi*, 2 Tim.1. v.17. *Adspiro ad aliquid*, Col.3. v.1. τὰ ἄνω ζητεῖτε, superna quærite. *Peto cum ardore*, Matth.7. v.7.8. ζητῶν εὑρίσκει, quærens invenit. *Studeo*, Marc.12. ver.12. καὶ ἐζήτουν αὐτὸν κρατῆσαι, & studebant eum capere. *Requiro*, 1 Corinth.1. v. 22. & 4. v.2. ἕλληνες σοφίαν ζητοῦσι, Græci sapientiam requirunt. ζητῶ τὴν ψυχὴν, *insidior, vitæ insidias struo*, Matth. 2. ver.20. τεθνήκασιν οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχὴν τοῦ παιδίου, *Hebraismus*. Confer 1 Reg 19. ver.10. *præs. pass.* ζητέομαι οῦμαι, *quæror*, Heb.8.7. ζήτημα τος τὸ, *quæstio*, Actor 25. v. 19. ζήτησις εως ἡ, *idem*, 1 Tim.6. v.4. ἀναζητέω ῶ, *requiro*, Luc.2.44. ἐκζητέω ῶ, *exquiro, studiosè quæro*, Hebr.12. v.17. 1 Pet.1.10. ἐπιζητέω ῶ, *requiro*, Matth.12 ver.39. *Expeto*, Actor.15. v.7. συζητέω ῶ, *disputo, vicissim quæro*, Marc.1, 27. *Altercor, discepto*, Marc.8. v.11. & 9. v.16. Luc.22. v.23. Actor.6. v.9. & 9.29. συνεζήτει (3. sing. imperf. act. πρὸς τοὺς ἑλληνιστὰς, disputabat cum Græcis. συζήτησις εως ἡ, *disputatio*, Act.15.2,7. συζητητὴς οῦ ὁ, *disquisitor, disputator*, 1 Cor. 1. 20.

Ζιζάνιον ου τὸ *zizanium*, Etymologicum magnum tradit ζιζάνιον esse τὸ ἀνὰ σποράς συμφυόμενον τῷ σίτῳ, componi ex σῖτος frumentum, & σίνω noceo, dicique ζιζάνιον ἀντὶ τοῦ σιτάνιον. Legitur tantùm in plurali n. apud Matth. cap. 13.25. & seq. non denotari hâc voce *lolium*, ut ipse antehac putavi, aut *viciam*, Germanicè **bul'raut**, inde liquet, quòd *lolium* vulgus separare soleat ab hordeo, tritico, &c. zizania verò illa, de quibus Servator hic loquitur (per quæ hypocritæ

hypocritæ significantur) sine damno bonarum frugum separari aut eradicari nequeant. Sæpe enim in uno culmo sunt bona grana, nec non etiam *zizania*, quæ vocamus **brandl'orn , brand=weitz**. Vide observationes Grammaticas Abrahami Sculteti in Matthæum. Per *metaph.* significat *vitia*, quæ virtutem segetum suffocant.

Ζόφος ου ὁ *caligo*, 2 Pet. 2. 4. 17. ζόφος τοῦ σκότους, Hebraismus, *caligo tenebrarum*, hoc est, caligo tenebrosissima, Judæ 13.

Ζύμη ης ἡ *fermentum*. Gal. 5. 9. μικρὰ ζύμη ὅλον τὸ φύραμα ζυμοῖ, paulum fermenti totam massam fermentat. Metaphoricè accipitur in bonam partem, Matth. 13. v. 33. in malam, pro falsa doctrina, Matth. 16. 6. & scelerata vita, 1 Corinth. 5. 7. ζυμόω ῶ *fermento*, Galat. 5. ver. 9. *Fut.* ζυμώσω. *Præt. act.* ἐζύμωκα. *aor.* 1. *act.* ἐζύμωσα. *Præs. pass.* ζυμόομαι οῦμαι, fermentor. *aor.* 1. *pass.* ἐζυμώθην, *fermentatus fui*, Lucæ 13. 21. ἄζυμος ὁ ἡ *infermentatus*. Metaph. *sincerus*, 1 Cor. 5. v. 7. ἄζυμα ων τὰ, *azyma*. Legitur tantùm in plurali num. Mat 2. 16. 17. Luc. 22. 1. Actor. 12. 3. 1 Cor. 5. 8.

Ζώννυμι vel ζωννύω. F. ζώσω. *a.* 1. ἔζωσα. *Præt. act.* ἔζωκα. *Præt. perf. pass.* ἔζωσμαι *cingo*. Johan. 21. v. 18. ὅτε ἦς νεώτερος. ἐζώννυες (2. sing. imperf. act.) σεαυτὸν, quum esses junior, cingebas te. ibid. ὅταν δὲ γηράσῃς, ἐκτενεῖς τὰς χεῖρας, καὶ ἄλλος σε ζώσει (3. sing. fut. act. indic.) quum verò senueris, extendes manus (crucigeris) & alius (carnifex) te cinget. ἀναζώννυμαι medium. *aor.* 1. *med. part.* ἀναζωσάμενος, *succinctus*, 1 Pet. 1. 13. διαζώννυμι, *præcingo*, *succingo*. cum Accusat. F. διαζώσω. P. διέζωκα. *a.* 1. *act.* διέζωσα. Joh. 13. 4. λαβὼν λέντιον διέζωσεν ἑαυτὸν, acceptóque linteo præcinxit se. *Præt. pass.* διέζωσμαι. Johan. 13. 5. ᾧ ἦν διεζωσμένος, quo erat præcinctus. *a.* 1. *med.* διεζωσάμην ω ατο. Joh. 21. 7. τὸν ἐπενδύτην διεζώσατο, amiculum succinxit. περιζώννυμαι *præcingo*, Actor. 12. 8. περίζωσαι καὶ ὑπόδησαι τὰ σανδάλιά σου. περίζωσαι est 2. pers. a: r. med. imperat. Luc. 12. 35. αἱ ὀσφύες περιεζωσμέναι, lumbi circumcincti. ὑποζώννυμι *succingo*, Actor. 27. 17. ὑποζωννύντες τὸ πλοῖον. ὑποζωννύντες est part. præs. act. ζώνη ης ἡ *zona*, *cingulum*. plur. num. ζῶναι αἱ Matth. 3. ver. 4. ζώνη δερματίνη, zona coriacea. Apoc. 1. ver. 13. ζώνη χρυσῆ, zona aurea. περιεζωσμένος ζώνην χρυσῆν (pro ζώνῃ χρυσῇ) præcinctus zonâ aureâ. Hellenismus, ubi verba vestiendi regunt Accus. *crumena* seu *pera*. Matth. 10. ver. 9.

Η

HTA est e longum seu magnum. ordine est litera septima. in numeris valet 8. valore, potestate, & pronuntiatione respondet puncto *Tzere*.

Ἤ *aut* Conj. discretiva. Mar. 7. v. 11. τῷ πατρὶ ἢ τῇ μητρὶ patri aut matri. *Vel*, Matth. 18. ver. 8. εἰ δὲ χείρ σου, ἢ ὁ πούς σου, si verò manus tua, vel pes tuus. *neque*, Rom. 1. 21. ἢ pro οὔτε. *An*, 1 Cor. 14. 36. ἢ ἀφ' ὑμῶν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἐξῆλθεν;

ἐξῆλθεν; An à vobis ſermo Dei profectus eſt? *Quàm*, Luc. 2. 26. πρὶν ἢ ἴδῃ τὸν Χριστὸν, priuſquam vidiſſet CHRISTUM. *ſubintelligitur* Johan. 15. ver. 13. μείζονα ταύτης ἀγάπην οὐδεὶς ἔχει, ἵνα τις τὴν ψυχὴν αὐτοῦ θῇ, pro ἢ ἵνα τις. Luc. 18. 14. ἢ ἐκεῖνος potiùs, ſeu *magis quàm* ille. Aliquando hæc particula comparationis, καταχρηστικῶς ponitur pro *negativa*, & vertitur *non*, v. gr. Pſalm. 118. v. 8. quem alii reddunt, *meliùs eſt confidere in DEO, quàm (confidere) in hominibus*. Sed puto hæc ſic vertenda eſſe, *bonum eſt confidere in DEO, non autem in hominibus*. Sic Luc. 18. 14. κατέβη οὗτος δεδικαιωμένος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, ἢ ἐκεῖνος, deſcendit hic juſtificatus in domum ſuam, non autem ille. Atque ita ſupplemento illo *magis*, quod alii addunt, non opus eſt. Et res ipſa loquitur: Nam planè non licet confidere in homine. Et Phariſæus planè non juſtificatus fuit: erat enim hypocrita & vanus jactator. Heb. 11. 4. Caini ſacrificium planè nullum erat, & tamen cum Abelis ſacrificio comparatur, ferè eodem ſenſu. ἀλλ' ἢ *Sed*, 2 Chron. 19. 6. οὐ ἀνθρώπῳ ὑμεῖς κρίνετε, ἀλλ' ἢ τῷ Κυρίῳ, non pro homine judicatis, ſed pro DOMINO. *Imò*, Luc. 12. 51. ἀλλ' ἢ διαμερισμὸν, imò diſſidium. *Et*, Rom. 4. 13. τῷ Ἀβραὰμ ἢ (pro καὶ, ut Syrus quoque habet) τῷ σπέρματι αὐτοῦ, Abrahamo & ſemini ejus. ἢ οὐκ *annon*, 2 Cor. 13. 5. ἢ οὐκ ἐπιγινώσκετε; annon agnoſcitis? Aliquando *deeſt*, Joh. 15. 13. μείζονα ταύτης ἀγάπην οὐδεὶς ἔχει, ἵνα τις, pro ἢ τοσαύτην ἵνα τις, majorem dilectionem nemo habet, quàm iſtam, ut quiſpiam, &c.

Ἦ *certè, profectò* Adv. poſtponitur ei μήν, Heb. 6. 14.

Ἡγέομαι οῦμαι, propriè *duco*. item *puto, arbitror*, Actor. 26. 2. *Futur.* ἡγήσομαι. *Præt. perf. paſſ.* in activa ſignificatione ἥγημαι, *duxi, reputavi*, Philip. 3. 7. *aor.* 1. *med.* ἡγησάμην *putavi*, Philip. 2. 25. ἡγήσατο *putavit*, Philip. 2. v. 6. ἡγήσασθε *putate*, eſt 2. perſ. pl. imp. a 1. medii. Jacob. 1. 2. ἡγούμενος ου ὁ, propriè ducens. part. præſ. med. item *dux*, Matth. 2. 6. *Præfectus*, Actor. 7. v. 10. item Actor. 14. 12. ἡγούμενος τοῦ λόγου, qui primas tenebat in ſermone. διηγέομαι οῦμαι, *narro*, Marc. 9. 9. Act. 8. 33. Heb. 11. 32. διήγησις εως ἡ *enarratio*, Luc. 1. 1. ἐκδιηγοῦμαι *enarro*, Actor. 15. 3. ἀνεκδιήγητος ὁ ἡ *inenarrabilis*, 2 Cor. 9. 15. ἐξηγοῦμαι *expono, explico*, Johan. 8. 1. Legitur tantùm in præſenti & a. 1. medio. καθηγέομαι cum Genit. *præeſſe*. καθηγητὴς οῦ ὁ *doctor*, Matth. 23. ver. 8. εἷς ὑμῶν καθηγητὴς ὁ Χριστὸς, unus eſt Doctor veſter, nempe CHRISTUS. προηγέομαι οῦμαι, *præeo*, Rom. 12. 10. τῇ τιμῇ ἀλλήλους προηγούμενοι, honore alii aliis præeuntes. ἡγεμὼν όνος ὁ *præſes*. Matth. 27. 2. 1 Pet. 2. v. 14. *Dux*, Matth. 2. ver. 6. ἡγεμονία ας ἡ *imperium*, Luc. 3. 1. ἡγεμονεύω *ſum dux*. ἡγεμονεύων οντος ὁ *procurator*, Luc. 2. 2. & 3. v 1.

Ἡδὺς εος ὁ *ſuavis*. in f. g. ἡδεῖα. n. g. ἡδύ. ἡδέως, Adv. *libenter*, Marc. 6.

Marc.6. ver. 20. ἥδιϛα *libentissimè*. est neutrum plur. & ponitur adverbialiter, 2 Cor. 12. 9, 15. ἥδω. *Fut.* σω. *delecto.* ἡδονὴ ῆς ἡ, *voluptas*, & semper in malam partem accipitur. Luc.8.ver.14. Jacob.4.1,3. 2 Pet.2.13. Tit.3.3. δουλεύοντες ἐπιθυμίαις καὶ ἡδοναῖς ποικίλαις, servientes libidinibus & voluptatibus variis. φιλήδονος ου ὁ ἡ, *voluptatum amans.* 2 Tim. 3. v. 4. φιλήδονοι μᾶλλον ἢ φιλόθεοι, voluptatū magis quàm Dei amantes. συνήδομαι *delector*, Rom. 7.22. construitur cum dativo.

Ἤδη Adv. *jam.* Matt. 3. 10. ἤδη δὲ ἀξίνη πρὸς τὴν ῥίζαν τῶν δένδρων κεῖται, jam vero securis ad radicem arborum posita est. *conjunctum cum* νῦν, est ἐμφατικόν. 1 Joh.4.3.

Ἦθος εος τὸ, *mores*, 1 Cor. 15. 33. συνήθεια ας ἡ, *consuetudo*, Joh. 18.39. κακοήθης εως ὁ ἡ, *malè moratus.* in neut. gen. κακόηθες εος τὸ, substantivè capitur, *prava consuetudo.* κακοήθεια ας ἡ, *morum pravitas*, Rom.1.29.

Ἥκω *venio, adsum.* Joh. 8. 42. ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐξῆλθον καὶ ἥκω, à Deo prodii & adsum. Hebr. 10. 7. ἰδοὺ ἥκω, ecce adsum. Luc. 15. 27. ὁ ἀδελφός σου ἥκει, frater tuus venit. *in præsenti* ergo *præteritam quoque habet significationem.* Sic Johan. 2. ver. 4. οὔπω ἥκει ἡ ὥρα μου, nondum venit hora mea, ἐναλλαγὴ temporis. præsens ponitur pro præterito, quod in hoc verbo crebrò fieri solere, ex Græcis autoribus patet. Johan. 4.47. ἀκούσας ὅτι Ἰησοῦς ἥκει, quum audisset Jesum venisse. 1 Joh. 5. v.20. οἴδαμεν δὲ ὅτι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἥκει, καὶ δέδωκεν ἡμῖν διάνοιαν, scimus Filium Dei venisse, & dedisse nobis mentem. Marc. 8. v. 3. ἀπὸ μακρόθεν ἥκουσι, procul venerunt. *imperf.* ἧκον. Actor. 28. v. 23. ἧκον πρὸς αὐτόν, venerunt ad eum. ἧκον hîc est 3. pl. imperf. vel a. 2. Coincidunt enim hîc illa duo tempora. Sic γέγραφα est præt. perf. act. & med. Sæpe tempora coincidunt, eandemque habent significationem. F. ἥξω, veniam. Apoc 3. v. 3. ἥξω ἐπὶ σὲ ὡς κλέπτης, veniam adversus te tanquam fur, hoc est, ex inopinato. Matth. 23. 36. ἥξει ταῦτα πάντα ἐπὶ τὴν γενεὰν ταύτην, venient hæc omnia super nationem hanc. Matth. 24. v. 14. τότε ἥξει (3. sing. fut. 1.) τὸ τέλος, & tunc veniet finis. Rom. 11. v. 26. ἥξει ἐκ Σιὼν ὁ Ῥυόμενος, veniet ex Sione Redēptor. Heb. 10. 37. ὁ ἐρχόμενος ἥξει, καὶ οὐ χρονιεῖ, veniens veniet, & non tardabit. Habbac. 2. v. 3. בא יבא, veniendo veniet, hoc est, certissimè veniet, *Hebraismus.* Luc. 19. v. 43. ἥξουσιν (3. pl. fut. 1.) ἡμέραι ἐπὶ σέ, venient dies adversus te, hoc est imminet tempus. *Part. act.* ἥκω, *veni.* Genes. 42. v. 7. πόθεν ἥκατε, (2. pl.) præt. unde venistis? Gen. 45. 16. ἥκασιν (3. pl. præt. act.) οἱ ἀδελφοὶ Ἰωσήφ, venerunt fratres Josephi. *a.* 1. ἧξα ας ε. Luc. 13. 35. ἕως ἂν ἥξῃ (3. sing. a. 1. act subj.) usque dum venerit, scilicet, tempus, ἡ ὥρα. Apoc. 3. v. 9. ἵνα ἥξωσι (3. pl. a. 1. act. subj.) ut veniant. ἀνήκω, *convenio*, ex ἀνὰ & ἥκω. Col. 3. 8. ὡς ἀνῆκεν (3. sing. præt.) ut cónvenit. in significatio-

ligatione præsentis. Eph. 5.4. τὰ οὐκ ἀνήκοντα (nom.pl part præs.g. n.) quæ non conveniunt. Philem. v.8. τὸ ἀνῆκον (accus. sing. part. præs.g.n. quod cónvenit. καθήκω convenio, cum Dat. Act. 22.22. οὐ γὰρ καθῆκον (part.præs.g.n.) non enim cónvenit, expedit. Rom. 1. 28. ποιεῖν τὰ μὴ καθήκοντα (acc. pl.g.n.part præs.) facere quæ minime conveniebant.

Ἡλίκος η ον, *quantus a um*, Col. 2. 1. ἀόριστον. πηλίκος η ον, *quantus a um*, ἐρωτηματικόν. 2 Cor. 11. 25. Sed adhibetur etiam ἀορίστως Gal.6.11. & contrà ἡλίκος interrogativè accipitur, Jacob.3.5. ἡλίκην ὕλην ἀνάπτει; Quantam materiam accendit? ἡλικία ας ἡ, *statura*, Mat.6.27. Luc.19.3. *Ætas*, Joh.9.21. συνηλικιώτης ου ὁ, *coævus*, Gal.1.14.

Ἥλιος ου ὁ, *Sol*. Sic Latinè, q.d. felius. Spiritus asper enim Latinè mutari solet in σίγμα. Sic Latini pro ὑπὲρ dicunt *super*, pro ὕδως sudor, &c. vide suprà ἕρπω. ἥλιος v. videtur dici ab Hebr. הֵל *splendor*. Job.29. 3. unde est ἥλη ης ἡ. hell. Nisi dicamus הֵל per aphæresin poni pro הֵהֵל λάμπειν, φωτίζειν. הֵילֵל, φωσφόρος, lucifer. ὁ ἑωσφόρος, ut Sept. verterunt. Isa. 14. v.3. De etymo Hebrææ vocis vide infra in nominibus propriis Σαμψών. Gen.1.18. Deus solem à se conditum vocat φωστῆρα τὸν μέγαν, lumen magnum. Matth. 17.2. καὶ ἔλαμψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος, & fulsit facies ejus tanquam sol. ἥλιος δύνειν καὶ ἀνατέλλειν dicitur, Marc. 1. 32. ἔδυ ὁ ἥλιος, sol óccidit. Sic Luc. 4.40. Per *metaph.* Filius Dei vocatur (Malach.4.2.) Ἥλιος δικαιοσύνης, Sol justitiæ.

Ἧμαι *sedeo*. imperf. ἥμην ἧσο ἧτο, (pro quo poëtæ ἧστο.) *Fut.* 1. *med.* ἥσομαι. κάθημαι *sedeo*. Apoc. 18. 7. κάθημαι βασίλισσα, sedeo regina. sedeo pro tribunali, jus dictura. *Hebraismus.* Act.23.3. σὺ κάθῃ (pro κάθησαι) tu sedes. Apoc. 17. 9. ὅπου ἡ γυνὴ κάθηται, ubi mulier illa sedet, qui ibid. v.15. dicitur ἡ πόρνη, meretrix, seu lupa. *imperf. med.* ἐκαθήμην, sedebam. augmentum est in principio, quæ non murat significationem thematis. Matt.26.58. ἐκάθητο μετὰ τῶν ὑπηρετῶν, sedebat cum ministris. Marc. 2. 6. ἦσαν καθήμενοι, pro ἐκάθηντο sedebāt. *Imperat. præs.* κάθησο sede, pro quo in N.T. semper contractè κάθου. Marc. 12. 36. κάθου ἐκ δεξιῶν μου, sede ad dextram meā. Jacob. 2.ver.3. σὺ κάθου ὧδε, tu sede hîc. *infin.præs.* Marc.4. 1. καθῆσθαι sedere. *part. præs.* καθήμενος ου. Col. 3. 1. ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ καθήμενος, ad dextram DEI sedens. nactus potestatem judicandi. Est verò judicare regiæ potestatis. Matth. 4. 16. ὁ λαὸς καθήμενος ἐν σκότει, populus *habitans* in tenebris. καθῆσθαι per Hebraismum ponitur hîc pro κατοικεῖν, *habitare*. Confer. Psal.125.1. Thren.1. ver.1. item *positum*, seu *situm esse*, Nahum.3. 8. Dicitur *No*, seu *Alexandria*, יֹשְׁבָה κατοικοῦσα, *sita* esse in multis aquis. Apoc. 17. 3. εἶδον τὴν γυναῖκα καθημένην, vidi mulierem sedentem.

Matth.

Matt.27.19. καθημένȣ ἐπὶ τȣ͂ βήματ۞, ſedente ipſo in tribunali. Apoc.5.1. καθημένȣ ἐπὶ τȣ͂ θρόνȣ, ſedentis in throno. Matth.23.22. καθημένῳ ἐπάνω αὐτȣ͂, qui ſedet ſuper ipſum. Matth. 20.ver. 30. καθήμενοι παρὰ τὴν ὁδὸν, ſedentes apud viam. *Fut.* καθήσομαι *ſedebo*, Levit 13. ver.46. κεχωρισμέν۞ καθήσεται ἔξω τῆς παρεμβολῆς, ſeparatus, ſedebit extra caſtra. Notetur ſyntaxis καθῆσθαι παρὰ τὴν ὁδὸν. Marc. 10. 6. ſedere ſecus viam. ἐπὶ τȣ͂ ἅρματ۞, in curru. Actor.8.28. παρὰ τὴν θάλασσαν, juxta mare. Matth.13. v.1. ἐπὶ πῶλον ὄνȣ, inſidere pullo aſinæ. Johan. 12.15. εἰς τὸ ὄρος. Mar.13.3. ſedere in monte. Mat. 24.3. ἐπὶ τȣ͂ ὄρȣς, idem. Marc. 2.14. ἐπὶ τὸ τελώνιον, apud telonium. πρὸς τὸ φῶς, Luc. 22. 56. ad ignem. Matth. 11. 16. ἐν ἀγοραῖς in foro. Sic CHRISTUS dicitur, καθῆσθαι ἐκ δεξιῶν, ſedere ad dextram PATRIS. Matthæi 22. v. 44. ἐν δεξιᾷ τȣ͂ Θεȣ͂, Coloſſ.3.1. Angelus. καθήμεν۞ ἐν τοῖς δεξιοῖς, ſcilicet, μέρεσι. Marc. 16. 5. ſedens ad dextram partem ſepulcri. ἀποκάθημαι σαι ται *ſeorſim ſedeo.* Item *langueo.* Levit.15. v. 32. mulier טְמֵאָה *impura* ex menſtrui fluxu, à Græcis interpretibus vertitur ἀποκαθημένη *menſtruata*, Iſa. 64. ver. 6. ὡς ῥάκ۞ ἀποκαθημένης πᾶσα ἡ δικαιοσύνη ἡμῶν, Hebr. כְּבֶגֶד עִדִּים verbotenus, *ſicut pannus centonum*, (hoc eſt, ex centonibus conſutus. Idem eſt ſenſus. Nam menſtruatæ mulieres uti ſolent panniculis abjectiſſimis.) *eſt omnis juſtitia noſtra.* Hebr. *ſunt omnes juſtitiæ noſtræ.* παρακάθημαι *aſſideo*, cum Dat. Eſth. 1. 14. οἱ πρῶτοι παρακαθήμενοι τῷ βασιλεῖ. quaſi dicat, καθήμενοι παρὰ τῷ βασιλεῖ. συγκάθημαι *conſideo.* Marc. 14, 54. καὶ ἦν συγκαθήμεν۞ μετὰ τῶν ὑπηρετῶν, conſidebat cum miniſtris. Act. 26. 30. οἱ συγκαθήμενοι αὐτοῖς, qui conſederant cum illis. Regit Dat. vi præpoſitionis σύν. *Habito*, *unà habito, apud alium habito*, Exod. 23. 33. ȣ̓ συγκαθήσονται (3.pl.fut.1.med.) ἐν τῇ γῇ σȣ. Pſal.101. 8. συγκαθεῖσθαι, mendoſè, pro συγκαθῆσθαι præſ. med. infin.

Ἧλ۞ ȣ ὁ *clavus*, Johan. 20. 25. τόπος τῶν ἥλων, veſtigium clavorum. προσηλόω ῶ. F. ώσω. P. κα. αορ. 1. προσήλωσα, *clavis affixi*, Col.2.14.

Ἡμέρα ας ἡ *dies*, Matt. 10.15. ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, in die judicii, qui ipſe vocatur ἡμέρα Κυρίȣ dies Domini. 2 Pet. 3. 10. item ἡμέρα ἡ μεγάλη dies ille magnus Apoc.6.17. Luc. 24. 29. κέκλικεν ἡ ἡμέρα, inclinavit dies, h.e. adveſperaſcit. ἡμέρα κυριακὴ, *dies dominica*, Apoc.1.v.10. *lege le diſcrimen dierum.* Rom. 14.6. *Hebraiſmus.* 2 Cor. 4. 16. ἀνακαινȣ͂ται ἡμέρᾳ καὶ ἡμέρᾳ יוֹם יוֹם, renovatur in dies. Aliquando ſpatium 24. horar. complectitur, quod Græci unâ voce vocant νυχθήμερον ȣ τὸ (2 Cor. 11.25.) Joh.11.17. Aliquādo nocti opponitur, & notat ſpatium horarum duodecim, Luc. 24.29. Significat etiam *tempus.* 1 Cor. 3.v.13. ἡ ἡμέρα δηλώσει, tempus maniſe-

manifestabit. 2 Cor.6.2. νῦν ἡμέρα σωτηρίας, nunc est tempus salutis. 2 Pet.3.18. εἰς ἡμέραν αἰῶνος, in tempus perpetuum. in plurali numero αἱ ἡμέραι, tempora, per *Hebraismum*. Matth.2.v.1. confer. Jud.7.6. *Judicium*, 1 Cor. 4.3. ὑπὸ ἀνθρωπίνης ἡμέρας, ab humano judicio. *Dies* hîc ponitur pro *judicio* ex Cilicum idiotismo. καθημερινὸς ἡ ὸν, *quotidianus*, Actor.6.1. μεσημβρία ας ἡ (pro μεσημερία) *meridies*, Actor.8.28. & 22.6. ὀκταήμερος Adj. *octavi diei*, Philip.3.5. περιτομῇ ὀκταήμερος, *circumcisio octavi diei*. ἐφήμερος ου ὁ καὶ ἡ *quotidianus a*. Jacob. 2. v. 15. ἐφημερία ας ἡ, *classis*, *series*, quasi dicatur, *quotidianeitas*, quia, quoties ordo eos tetigit, vices hæ quotidie indesinentérque erant explendæ, Luc.1.5,8.

Ἥμερος ου ὁ ἡ *mansuetus*, *placidus*, *sedatus*. ἀνήμερος ὁ ἡ, *immitis*, 2 Tim.3.3. fortè ab ἡμέρα. Nam,

Longa dies homines docuit frænare leones.

Ἥμισυς (quasi ἄμισυς, ut loquuntur Dores, ex ἅμα & ἴσος, ex utraque parte æqualis.) in Genit. ἡμίσεος εος. F. ἡμίσεια. N. ἥμισυ, *dimidius a um*. Marc. 6. 23. ἕως ἡμίσους, usque ad dimidium. ἡμίσους hîc est gen. neut. ab ἥμισυ. Apoc.11.9. ἡμέρας τρεῖς καὶ ἥμισυ, per tres dies & dimidium. τὰ ἡμίση, *dimidiam partem*, Luc.19. 8. Est verò ἡμίση pl. num. g. n. pro ἡμίσεα. ἡμισεύω *dimidium habeo*. Psalm.55.27. ἄνδρες αἱμάτων οὐ μὴ ἡμισεύσωσι τὰς ἡμέρας αὐτῶν.

Ἠνεκὴς έος ὁ ἡ, *perpetuus*, *continuus*. διηνεκὴς έος ὁ ἡ *idem*. διηνεκὲς έος τὸ substantivè, *perpetuitas*. Heb.7.3. εἰς τὸ διηνεκὲς, in perpetuitatem.

Ἡνίκα, Adv. *quando*. extra interrogationem. 2 Cor.3.15,16. πηνίκα verò ἐρωτηματικόν, h.e. adhibetur in interrogatione.

Ἤπιος ου ὁ ἡ *placidus*, *clemens*, *lenis*, *benignus*, 1 Thes.2.7. 2 Tim. 2.24. ἤπιος πρὸς πάντας, mitis erga omnes.

Ἤρεμος ου ὁ *quietus*, *tranquillus*. idem quod ἡσύχιος, ἥσυχος. 1 Tim.2.2.

Ἡσύχιος ου ὁ ἡ q.d. ἧσιν ἔχων, oblectationem habens, *quietus*, *tranquillus*. 1 Tim.2.2. ἵνα ἤρεμον καὶ ἡσύχιον βίον διάγωμεν, ut placidam & tranquillam vitam degamus. ἡσυχία ας ἡ *tranquillitas*, Act.22.2. ἡσυχάζω *quiesco*, *taceo*, *acquiesco* Fut. ἡσυχάσω. a.1. ἡσύχασα. Luc.14.4. Act.21.14.

Ἥσσων vel ἥττων Atticè, ονος ὁ ἡ, comparativus ἀνώμαλος. Loco positivi est μικρὸς, *minor*, *inferior*. ἥττων οἴνου, propriè qui minor est vino, **dessen der Wein ein meister ist**, hoc est, qui vincitur à vino. Similiter dicitur, ἥττων ὀργῆς, ἔρωτος, ἡδονῆς, *iræ*, *amori*, *voluptati deditus*. ἧττον ον τὸ *minus*. 1 Corinth. 11.17. εἰς τὸ ἧττον, cum damno. ἡττάομαι ῶμαι, *superor*. 2 Pet. 2. 20. ἡττῶνται, vincuntur. *Præt*. ἥττημαι *victus fui*. 2 Pet.2.19. ᾧ γάρ τις ἥττηται, τούτῳ καὶ δεδούλωται, à quo quis superatus est, ei etiam est mancipatus. *aor*.1. ἡττήθην, *idem*, 2 Cor.12.13. τί γάρ ἐστιν, ὃ ἡττήθητε; Quid enim est, quo facti estis inferiores? ἥττημα ατος τὸ *defectus*,

fectus, 1 Corinth.6.7. *Diminutio*, Roman.11 12. ἀήττητος, ου, ὁ *invictus*. ἧσσα vel ἧττα ης, ἡ, *clades*.

Ἦχος ου ὁ *sonus*, Act.2.2. Heb. 12.19 *Rumor*, Luc.4.37. ἠχώ όος, οῦς, ἡ, sonus reciprocus, *echo*, vox repercussa. Job. 4.13. qualem poëta describit, ubi ait, *Plangentibus assonat echo*. ἠχέω, *resono*, Luc.21,25. ἠχούσης θαλάσσης, resonante mari. 1 Cor.13.1. γέγονα χαλκὸς ἠχῶν, factus sum æs resonans. ἐξηχοῦμαι *persono*, 1 Thessal.1.8. ἐξήχηται est præt pass. habens significationem activam. ὁ λόγος τοῦ Κυρίου ἐξήχηται (.præt. pass indicat.) sermo Domini personuit. κατηχέω, propriè resono. item *instituo vivâ & sonanti voce*, ἀπὸ στόματος διδάσκω. Scilicet, sicut in echo una vox bis auditur: ita quoque catechistæ vox bis audiri debet, tam ex catechumeno, quàm ipso catechista. Elegans metaphora. 1 Cor. 14. v.19. κατηχέομαι οῦμαι, *instituor*, Luc.1.4. *Fut. act.* κατηχήσω. *Præt. perf.* κατήχηκα. *institui*. *a.*1. κατήχησα, idem 1 Cor. 14.19. ἵνα καὶ ἄλλους κατηχήσω, (1.sing.a.1. act. subj.) ut & alios vivâ voce instituam. *Præt. pass.* κατήχημαι. Act.21.24. ὧν κατήχηνται (3.pl. præt.pass. indic.) περὶ σοῦ, quæ famâ de te acceperunt. Act. 18.25. κατηχημένος τὴν ὁδὸν τοῦ Κυρίου, *initiatus*, institutus in via Domini. *Hellenismus. aorist.*1. *pass.* κατηχήθην, auditione accepi, Luc.1.4. περὶ ὧν κατηχήθης, quas auditione accepisti. κατηχέων ῶν, έοντος οῦντος, *catechista*, Gal 6.v.6. κατηχούμενος ου ὁ, *qui instituitur* aut *catechizatur*. ibidem. usitara etiam sunt κατήχησις εως ἡ, & κατηχισμὸς οῦ ὁ, brevis institutio quæ fit vivâ voce. Vocalis institutio, qualiscunque & de quacunque re ea fit. κατ' ἐξοχὴν verò hodie sic vocatur *brevis dialogus doctoris & tironis de præcipuis religionis Christianæ capitibus*. κατηχίζω σω, quod idem est cum κατηχῶ. item κατηχίζων οῦ, κατηχιστὴς οῦ ὁ, *qui vivâ voce instituit*.

ΘΗ͂ΤΑ est litera octava, valet nomen, ab Hebræo ט. olim erat litera condemnatoria, nota τοῦ θανάτου, occidendi: quemadmodum apud Latinos C quæ est prima litera in verbo *condemno*. Huc allusit Persius, Satyr.

Et potis es vitio nigrum præfigere Theta.

Θάλασσα ης ἡ, *mare*. collectio & confluxus aquarum multarum in locum unum, Gen.1.9. Act. 14.15. (Sic videtur dici à θάλλω vireo, floreo, quòd circa maria sint viridantes campi.) per synecdochen gen. *Mare mediterraneum*, Act 27.40. Ex Hebraico idiotismo, *lacus* quoque mare dicitur Matth. 13.1. prout Luc.8. v.23. λίμνη *lacus* vocatur, quem Matthæus c.8.28. *mare* nominat. *Sinus maris*, qualis fuit mare algosum, quod in N.T. *rubrum* dicitur ex Sept. interpretatione, ab *Edom* (aliâs Esau) *rufus*, qui circa illa loca habitavit. Vide Drusium. Heb.11.29. Quamvis Curtius lib.8. & Calepinus in nominibus propriis, aliique θάλασσαν ἐρυθρὰν sic appellatam fuisse putent à Rege quodam

Erythra

Erythræa. Posset etiam videri *Pharao* cum exercitu suo ibi submersus, cruentato illi mari nomen dedisse, sicut de Icaro Naso canit,

Icarus Icariis nomina fecit aquis.

Διθάλασσος ὁ ἡ *bimaris*, Act. 27. 41. Sic isthmus vocatur. Corinthus fuit bimaris. Sic in Westfrisia Holandica urbs *Horna* opulenta, & mari potens, est bimaris. παραθαλάσσιος α ον, *maritimus a um*, Matth. 4. 13.

Θάλλω, *vireo, pullulo*. F. θαλῶ. a. 2. ἔθαλον. *Præt. med.* τέθηλα, *virui*. θάλλειν dicitur de plantis, ἀνθεῖν de floribus. ὀδύσσ. λ. εἰλαπίνη τεθαλυῖα. convivium opiparum, ubi convivarum animi quasi virent. Hic η mutatum est in α breve, licentiâ poëticâ. ἀναθάλλω, *revivesco*, Phil. 4. 10. ἀνεθάλετε, *revixistis*. a. 2. act. indic. 2. Pers. pl. nu. potiùs vertendum, *revirescere fecistis vestram pro me curam*. Nam ἀναθάλλω etiam transitivè capitur pro *revirescere, reflorescere facio*, Ezech. 17. 24. ἐγὼ Κύριος ἀναθάλλων ξύλον ξηρὸν, ego DOMINUS facio ut reflorescat arbor arida. Dicitur etiam ἀναθαλέω, & poëticè, ἀναθηλέω, metri causâ, *refloresco*. ἰλιάδ. α. 236. οὐδ' ἀναθηλήσει· περὶ γάρ ῥά ἑ χαλκὸς ἔλεψε. *Neque revirescet: circumquaque enim ferrum illud delibravit.*

Θάλπω. *Fut.* ψω. P. τέθαλφα. *aorist.* 1. ἔθαλψα, *foveo, concalefacio, ut facit gallina ovis incubans*. Ephes. 5. 29. 1 Thess. 2. 7. ὡς ἂν τροφὸς θάλπῃ τὰ ἑαυτῆς τέκνα, tanquam si nutrix foveat liberos suos.

Θάμβος εος τὸ, *stupor, attonitia admiratio*. Luc. 4. 36. & 5. ver. 9. Act. 3. 10. καὶ ἐπλήσθησαν θάμβους καὶ ἐκστάσεως, & impleti sunt pavore & stupore. θαμβέομαι οῦμαι, *expavesco*, in N. T. legitur tantùm in passiva forma. Marc. 1. 27. & 10. 24, 32. ἐθαμβήθησαν πάντες, obstupefacti sunt omnes. καὶ ἐθαμβοῦντο, & obstupescebant. ἐκθαμβοῦμαι *idem*. Marc. 9. 15. ἐξεθαμβήθη, *expavit*. a. 1. pass. Marc. 14. 33. καὶ ἤρξατο ἐκθαμβεῖσθαι, & cœpit expavescere. ἔκθαμβος ὁ ἡ *expavefactus*. Act. 3. 11. συνέδραμον ἔκθαμβοι, accurrerunt attoniti.

Θάπτω *sepelio*. F. θάψω. Gen. 50. 5. P. τέθαφα. *aor.* 1. ἔθαψα, *sepelivi*, Matth. 4. 12. θάψαι, *sepelire*. aor. 1. act. infin. Matth. 8 22. a. 2. *act.* ἔταφον ες ε. *a.* 2. *pass.* ἐτάφην. *sepultus fui*. *Fut.* 2 *pass.* ταφήσομαι sepeliar. Ruth. 1. 7. ταφὴ ῆς ἡ *sepultura*. Matth. 23. 27. τάφος ου ὁ *sepulcrum* Matth. 23. 27. Roman. 3. 13. ἐνταφιάζω *funero*. *Fut.* άσω. P. ἐντεταφίακα. *a.* 1. ἐνεταφίασα. Matth. 26. 12. ἐνταφιαστὴς οῦ ὁ *pollinctor*, *vespillo*. συνθάπτομαι, *unà sepelior*, Rom. 6. 4. συνετάφημεν (1. pl. aor. 2. pass. indic.) αὐτῷ, consepulti sumus ei. *part.* a. 2. *pass.* συνταφεὶς έντος ου. Col. 2. 12.

Θάρσος εος τὸ *fiducia*. Act. 28. 15. in bonam partem accipitur; at θράσος εος τὸ contra *audacia, ferocitas*. θαρσέω ῶ *confido*, Matth. 9. 2. θάρσει τέκνον, esto bono animo, fili. θαῤῥέω ῶ *idem*. F. ήσω. *Præt.* τεθάῤῥηκα. *aor.* 1. ἐθάῤῥησα. 2 Cor. 7. 16. & 10. 2. θαῤῥῆσαι *confidenter agere*.

Θαῦμα τος τὸ, propriè miracu-

 lum,

lum, res mira in N.T. *admiratio*, ab Hebr. תָּמַהּ admiratus fuit. Apoc.17.6. θαῦμα μέγα (accus. casus) miratus sum admiratione magnâ. *Hebraismus*. Notatur ἔμφασις. θαυμάζω, *admiror*, Gal.1.6. Judæ 16. Luc.2.33. καὶ ἦν Ἰωσὴφ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ θαυμάζοντες· ἦν pro ἦσαν, Josephus & mater ejus admirabantur. Duo singularia conveniunt in plurali digniori. Eadem Syntaxis legitur in Hesiodi Theog. v. 321. *imperf.* ἐθαύμαζον, *admirabar*, Luc.4.22. F.1.*med.* θαυμάσομαι, *admirabor*. Apoc.17.8. *aor.1. act.* ἐθαύμασα, *admiratus fui*, Mat.22.22. *a.1.pass.* ἐθαυμάσθην, *fui admirationi*, 2 Thess.1.10. idem activè *admiratus fui*, prout quædam habent exemplaria. (Alii ἐθαύμασεν) Apoc.13.3. Phrases: θαυμάζειν τι, Act.7.31. θαυμάζειν ἐπί τινι πράγματι, Luc.20.26. ἐν τινι πράγματι, Luc.1.21. Sæpe sine casu legitur, Gal.1.6. Joh.3.7. θαυμάζειν πρόσωπα, idem est quod προσωποληπτεῖν, quæ phrasis legitur Judæ 16. Et eâdem usi sunt Sept. 2 Chro.19.7. ubi pius rex Josaphatus duo vitia in judice prohibet, videl. θαυμάσαι πρόσωπον, καὶ λαβεῖν δῶρα, respicere personas, & accipere dona. θαυμαστὸς ἡ ὸν, *admirabilis, admiratione dignus* Mat.21.42. παρὰ Κυρίου ἐγένετο αὕτη, καὶ ἔστι θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν, a Domino factum est istud & est mirabile in oculis nostris. *Hebra.* est in αὕτη & θαυμαστὴ pro τοῦτο θαυμαστόν. Quum n. Hebræi careant gen. neut. pro eo utuntur fœminino. 1 Pet.2.9. εἰς φῶς θαυμαστὸν, in lucem admirabilem.

θαυμάσιος α ον, *idem* Mat.21.15. τὰ θαυμάσια, miranda illa.

Θεάομαι ῶμαι, verbum medium, *specto cum admiratione, singulari cum affectu*. F. θεάσομαι, *spectabo*. pr. τεθέαμαι, *spectavi*, Joh.1.32. 1 Joh.4.12. Θεὸν οὐδεὶς πώποτε τεθέαται· Deum nemo unquam vidit. ibid.v.14. *a.1.med.* ἐθεασάμην, *vidi*, Joh.1.14. in *infin.* θεάσασθαι, *visere*, Rom.15.24. *aor.1. pass.* ἐθεάθην, *visus fui*, vel *spectatus fui*, semper passivè capitur. Mat.6.1. πρὸς τὸ θεαθῆναι, ut spectemini. θέατρον ου τὸ, *theatrum*, 1 Cor.4.9. *Turba*. Act.19.31. θεατρίζομαι, *in theatrum producor, spectaculum fio*. Heb.10.33.

Θέλω, vel ἐθέλω, *volo*, Mat.20.15. ἢ οὐκ ἔξεστί μοι ποιῆσαι ὃ θέλω ἐν τοῖς ἐμοῖς; Annon licet mihi quod volo facere in rebus meis? *imperf.* ἤθελον, *volebam*, Mat.2.18. Si ἤθελον derivatur ab ἐθέλω, est augmentum regulare: si verò θέλω, est augmentum Attic. F. θελήσω, *volam*, tanquam à θελέω quod non est usitatum. *Præt.* τεθέληκα, *volui*, pro quo legitur *a.1.* ἠθέλησα, Mat.18.23. θελήσως ἢ *voluerim*, in subj. modo, 1 Cor. 4.19. 2 Cor.12.6. θέλημα ατος τὸ, *voluntas*, Act.21.14. τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου γενέσθω, voluntas Domini fiat. 2 Cor.1.1. διὰ θελήματος Θεοῦ, per voluntatem Dei. Gal.1.4. κατὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, juxta voluntatem Dei: prout Jacob.4.15. loquitur, ἐὰν ὁ Κύριος θελήσῃ, Dominus voluerit. *Libido*, 1 Pet.4.3. κατὰ τὸ θέλημα τῶν ἐθνῶν, juxta libidinem gentium. θέλησις εως ἡ, *voluntas*, Heb.2.4.

Θεμέλιον ου τὸ, *fundamentum*, θε-

μέλιος

μέλιος ου ὁ *idem*. 1 Cor. 3. 12. 2 Tim. 2. 19. & θεμέλιον ου τὸ, *idem*. Act. 16. 26. ὥστε σαλευθῆναι τὰ θεμέλια, adeo ut commoverentur ipsa fundamenta. θεμελιόω ῶ *fundo*. *F.* θεμελιώσω. *Præt. act.* τεθεμελίωκα, *fundavi*, pro quo legitur *a.* 1. ἐθεμελίωσα. Heb. 1. 10. 1 Pet. 5. 10. θεμελιώσαι est 3. sing. a. 1. act. optativi modi. *Perf. pass.* τεθεμελίωμαι, *fundatus fui*, Col. 1. 23 *plusq. perf.* ἐτεθεμελιώμην σο το, *fundatus fueram*. Mat. 7. 25. τεθεμελίωτο γὰρ ἐπὶ τὴν πέτραν, fundata n. fuerat super petram, ubi augmētum plusquam perfecti abjicitur, sicut etiam Luc. 6. 48.

Θέμις ιστος vel ιδος ἡ, *fas, jus*. δίκη τε καὶ θέμις ταυτόν ἐστι, jus & fas idem sunt. item *consuetudo*. ἰλιάδ. ι. 276. *vestigal* ibid. v. 298. ἀθέμιτος ου ὁ ἡ, *nefarius a um*. 1 Pet. 4. 3. εἰδωλολατρείαις ἀθεμίτοις, *idololatria nefaria*. ἀθέμιτον ου τὸ substantivè, *nefas*. Act. 10. 28. seq. Dat.

Θεσμὸς οῦ ὁ *lex*, tanquam à τίθημι. θεσμοὶ quasi νόμοι τεθέντες, leges positæ seu constitutæ. Athenæus in XII. de Phalerio. τοῖς ἄλλοις τιθέμενος θεσμοὺς Δημήτριος, καὶ τοὺς βίους τάττων, ἀνομοθέτητον ἑαυτῷ τὸν βίον παρεσκεύασε. ἄθεσμος ου ὁ ἡ *exlex*, idē quod ἄνομος *nefarius*. 2 Pet. 2. 7. καταπονούμενον ὑπὸ τῆς τῶν ἀθέσμων ἐν ἀσελγείᾳ ἀναστροφῆς ἐρρύσατο, (Lotum) libidinosâ nefariorum conversatione fatigatum eripuit Deus. προθέσμιος *præstitutus, ante constitutus*. προθεσμία, subaudi ἡμέρα, *tempus præstitutum, tempus præfinitum*. ponitur substantivè, Gal. 4. 2. ἄχρι τῆς προθεσμίας, usque ad tempus præfinitum.

Θεὸς οῦ ὁ *Deus*. Videtur hoc nomen ortum ab obsoleto verbo θέω, pro quo nunc usitatum est τίθημι, q. d. ὁ θεὶς, qui omnia posuit. Vel à θεάω ῶ, τὸ βλέπω, pro quo med. θεῶμαι nunc in usu est, quòd omnia Dei oculis sunt τετραχηλισμένα, h. e. aperta & intimè patentia. Pro. 15. 3. oculi Domini sunt in omni loco, speculātes bonos & malos. Latinū nomē Deus, aliis videtur esse à Θεὸς demptâ aspiratione. Inter th t & d, ceu lit. ejusdem organi magna est cognatio, sæpéq; altera pro altera ponitur. Alii derivāt à nomine δέος εος το *timor*, quòd Deus à nobis sit timēdus, unde G. 31. 42. dictꝰ fuit φόβος Ἰσαὰκ, *pavor* Isaaci. Alii ab Æol. δεὺς, & hoc ab Heb. די *sufficiētia*, quòd solus Deus sit αὐτάρκης, ἀνενδεὴς, sufficiēs, nullâ re egens. Germ. **Gott von gut**, quòd Deus sit fons & scaturigo omnis boni. Nomen hoc additum aliis vocibus, *superl.* notat. Ps. 36. 7. ὡς ὄρη Θεοῦ, ceu montes Dei. h. e. ceu montes altissimi. Ps. 78. 11. κέδροι τοῦ Θεοῦ, cedri Dei, h. e maximæ, admodum proceræ. 1. Chr. 12. 22. δύναμις Θεοῦ, exercitus Dei, h. e. exercitus maximus. 2. Tim. 3. 6. ἄνθρωπος Θεοῦ, homo Dei h. e. legatus & minister Dei. periphrasis est prophetæ. Cōfer 1 Reg. 13. 1. Act. 7. 20. ἀστεῖος Θεῷ, h. e. singulariter & eximiè (ἐξαιρέτως) pulcher. 2 Cor. 10. 4. τὰ ὅπλα τῆς στρατείας ἡμῶν οὐ σαρκικὰ, ἀλλὰ δυνατὰ τῷ Θεῷ, arma militiæ nostræ non sunt carnalia, sed validissima. τῷ Θεῷ, Act. 7. 20. & hîc 2 Cor. 10. 4. pro τοῦ Θεοῦ, ל quandoq; etiam genit. indicat. *Hebr.* Tribui-

tur in plurali numero *magistratibus*, qui dii sunt, non naturâ, sed ratione officii, quod divinum est. Joh. 10. 34. ἐγὼ εἶπα, Θεοί ἐστε, ex Psal. 82. 6. De solo Mose bis legitur in *singulari numero*, Exod. 4. 16. tu eris ei pro Deo. Sept. σὺ αὐτῷ ἔσῃ τὰ πρὸς Θεόν. Exod. 7. 1. δέδωκά σε Θεὸν (τῷ) Φαραὼ posui te (ut) Deum Pharaoni, scil dum stupenda edes miracula, eúmque tandem expugnabis. *Metaphora*. Eâdem ratione tribuitur *angelis bonis*. Psalm. 8. 6. Per *metaphoricam catachresin* in singulari numero tribuitur Satanæ, quem reprobi colunt ceu Deum suum. 2 Cor. 4. 4. Qui ipsi quoque ventrē suum habent pro deo suo, Phil. 3. 19. Tribuitur etiam fictitiis gentilium diis, Act. 19. 26. 1 Cor. 7. 5. eâdem catachrési, quos apostolus diserte vocat δαιμόνια. 1 Cor. 10. 20. Exod. 20. 3. οὐκ ἔσονταί σοι θεοὶ ἕτεροι πλὴν ἐμοῦ, non erunt tibi dii alieni præter me. Per se nulli sunt dii alieni, sed tantùm opinione & cultu idololatrarum. Confer 1 Reg. 18. 24. θεά ᾶς ἡ dea. Sic dicebatur ab Ethnicis Diana, dea fictitia, Act. 19. 37. At θέα ας ἡ *spectaculum*, accentu differt. θεῖος θεία θεῖον, à θεὸς (poëticè θεῖος) & per crasin θεῖος, *divinus a um*. 2 Pet. 1. 4. κοινωνοὶ θείας φύσεως, participes divinæ naturæ, h. e. rationis, sapientiæ, & virtutis, quibus dotibus DEUM referimus. Θεῖον ου τὸ *Numen*. Act. 17. 29. *Sulphur*, Luc. 17. 29. θειώδης εος ὁ ἡ καὶ τὸ θειῶδες εος, *sulphureus a um*. Apoc. 9. ver 17. dicitur verò *sulphur* θεῖον, q. d. θέειον, contractè θεῖον, admirabile unde θειάζω θαυμάζω, admiror. Suid. vel quod sit ἀπὸ Θεοῦ, ὥσπερ πῦρ κεραύνιον. Θειότης ητος ἡ *deitas*. Col. 2. 9. θειότης ητος ἡ *divinitas*, *majestas*. Roman. 1. v. 20. ἄθεος ὁ ἡ *Dei expers*, Eph. 2. 12. Sic dicuntur quicunque sunt χωρὶς Χριστοῦ, ut Apostolus loquitur. h. e. quicunque non credunt in Christum. Vulgò ἄθεοι dicuntur, qui (sicut est Psalmo 14.) in corde suo dicunt, non esse Deum, qui (sicut Petrus scribit 2 Pet. 3. 3.) de extremo judicio contemptim loquuntur. φιλόθεος ὁ ἡ, *Dei amans*. 2 Tim. 3. 4. plura lege infra in nominibus propriis de nomine Θεός.

Θεράπων οντος ὁ *famulus*. θεράπαινα ης ἡ, *serva*. Heb. 3. 5. θεραπεύω *famulor*, *servio*, *colo*. θεραπεύειν τὸν Θεὸν, Deum colere. Per syn. gen. accipitur apud medicos pro pharmacis, manu & victûs ratione sanare, quod *mederi* dicunt. impropriè verò in Evangelio accipitur, ut eruditè Erasmus monet, pro *miraculosè sanare*. Matth. 4. 23. *imperf.* ἐθεράπευον *sanabam*, Marc. 6. 13. *Fut.* θεραπεύσω, *sanabo*, Matth. 8. 7. *Præt. act.* τεθεράπευκα. *a.* 1. ἐθεράπευσα, *sanavi*, Marc. 1. 34. θεραπεύομαι, *sanor*. Luc 13. 14. θεραπεύεσθε, est præs. pass. imperativi. *col/or*, Act. 17. 25. οὐδὲ ὑπὸ χειρῶν ἀνθρώπων θεραπεύεται, nec manibus hominum colitur. *imperf. pass.* ἐθεραπευόμην, *sanabar*, Act. 28. 9. *Præt. præs. pass.* τεθεράπευμαι, *sanatus fui*, unde est particip. τεθεραπευμένος η ον, *sanatus*, Luc. 8. 2. Joh. 5. 10. Act. 4. 14. *a.* 1. *p.* ἐθεραπ-

ἐθεραπεύθην, *sanatus fui*, Matth. 8.8. Apoc. 13.3,12. Construitur cum Accus. Luc. 4. 23 ἰατρὲ θεράπευσον σεαυτὸν, medice cura teipsum. Xenoph. εἴτε θεοὺς ἵλεως εἶναί σοι βούλει, θεραπευτέον τοὺς θεοὺς, si deos propitios tibi esse velis, ii tibi colendi sunt. *ibid.* εἴτε τὴν γῆν φέρειν σοι βούλει καρποὺς ἀφθόνους, τὴν γῆν θεραπευτέον, sique velis ut terra tibi uberes proferat fructus, terra colēda est, hoc est aranda, iteranda, occanda, conserenda, &c. θεραπεία ας ἡ, *sanatio*, Luc. 9. 11. *famulitium*, Luc. 12.42.

Θέρος ους τὸ, *æstas*, Matt. 24. 32. θερίζω *meto*, Matth. 25. 26. θερίζω ὅπου οὐκ ἔσπειρα, meto ubi non sevi. F. θερίσω, *metam*. Gal. 6.7. *Præt.* τεθέρικα, pro quo legitur *aor.* 1. ἐθέρισα *messui*, Jacob. 5.4. *Præt. pass.* τεθέρισμαι, *messus fui*. *a.* 1. *pass.* ἐθερίσθην, *idem*. Apoc. 14. 16. θερισμὸς οῦ ὁ *messis*, Levit. 23. 22. οὐ συντελέσετε τὸ λοιπὸν τοῦ θερισμοῦ τοῦ ἀγροῦ σου, non colligetis quod in agro reliquum est ex messe. *Prædicatio Evangelii*, Matth. 9. 37. ὁ μὲν θερισμὸς πολὺς, messis quidem est magna. Johan. 4. 35. ὁ θερισμὸς ἔρχεται (ἐλεύσεται) & messis aderit. *judicium Dei in impios*, quorum peccata maturuerunt, seu quorum mensura est impleta. Apoc. 14. ver. 15. *finis mundi præsentis*. Matth. 13. 39. θεριστὴς οῦ ὁ *messor*, Matt. 13. 39.

Θέρω. F. θερῶ, & Æolicè θέρσω *calefacio*. θερμὸς ἡ ὸν, *calidus, a, um*, pro quo in N.T. legitur ζεστός. Apoc. 3. 16. θερμαίνω, *calefacio*. Fut. 1. θερμανῶ. θερμαίνομαι, *calefio*, vel *calefacio me*, significatione reciprocâ. Marc. 14. v. 54. Joh. 18. 18. ὅτι ψύχος ἦν, καὶ ἐθερμαίνοντο, quia frigus erat, & sese calefaciebant.

Θεωρὸς οῦ ὁ *spectator, contemplator*. θεωρέω ῶ *specto, video cum admiratione*, Actor 7. v. 56. θεωρῶ τοὺς οὐρανοὺς ἀνεῳγμένους. 1 Joh. 3. 17. Joh. 16. 17. καὶ οὐ θεωρεῖτε, pro θεωρήσετε, enallage temporis. *Intelligo*. Joh. 4 v. 19. Κύριε, θεωρῶ ὅτι προφήτης εἶ, Domine, intelligo te prophetam esse. *imperf.* ἐθεώρουν, *spectabam*, Luc. 10. v. 18. *Fut.* θεωρήσω. *a.* 1. ἐθεώρησα *spectavi*, Apoc. 11. 12. *Præt.* τεθεώρηκα. *Præt. pass.* τεθεώρημαι, unde θεώρημα τος τὸ, *theorema, præceptum*. θεωρία ας ἡ, *spectaculum*, Luc. 23. 48. ἀναθεωρέω ῶ, *contemplor*, Actor 17. 23. Heb. 13. 7. παραθεωρέομαι οῦμαι, *despicior*. Actor. 6. 1. ὅτι παρεθεωροῦντο (3. pl. imperf. pass.) quòd despicerentur.

Θηλὴ ῆς ἡ, *uberis apex, mamma*. θηλάζω, *lacto*, item *sugo*. Matt. 21. 16. θῆλυς εια υ ὁ *fœmineus*. θήλεια ας ἡ *fœmina*. Rom. 1. 26,27. θῆλυ εος τὸ *idem*, Matth. 19. 4. ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτοὺς, masculum & fœminam fecit eos.

Θὴρ ὸς ὁ **ein Thier**. pro quo Æoles dicunt φὴρ ὸς ὁ, *fera*. θηρίον ου τὸ, *bestia, fera*. Marc. 1. 13. καὶ ἦν μετὰ τῶν θηρίων, erat cum feris. *Indomiti & malitiosi homines* per metaphoram dicuntur κακὰ θηρία, *malæ bestiæ*, Tit. 1. v. 12. Apoc. 14. v. 11. προσκυνοῦντες τὸ θηρίον, adorantes bestiam, videl. Antichristum. θήρα ας ἡ *tendicula*. Rom. 11. 9. θηρεύω, *venor*,

feras capio. Fut. θηρεύσω. Præt. τεθήρευκα. aor. 1. ἐθήρευσα, *venatus sum.* Luc. 11. 54. θηρευτὴς οῦ & θηρευτὴρ ῆρος ὁ, *venator.* θήρευσις εως ἡ *venatio.*

Θησαυρός. vide ἄυειον.

Θίγω. *F.* θίξω. P. τέθιχα. *tango, contrecto* Col. 2. 21. μηδὲ γεύσῃ, μηδὲ θίγῃς, neque gustâris, neque tetigeris. Construitur cum genit. Heb. 11. 28. Pro hoc verbo dicitur etiam θιγγάνω, θιγγάνομαι.

Θὶν aut θὶς ινὸς ὁ ἡ. propriè *littus*, ubi acervus arenæ, per synec. gē Sic dicitur παρὰ τὸ θείνω, percutio. Didym. παρὰ τὸ θεῖσθαι, τὸ τύπτεσθαι τῇ προσρήξει τῶν κυμάτων. θῖνες τῆς ψάμμου, cumuli arenæ. per syn. speciei *acervus* quilibet. ἀκροθίνια ων τὰ, *spoliorum decimæ.* Heb. 7. 4. à singulari ἀκροθίνιον ου τὸ, quasi τὰ ἄκρα τῆς θινὸς, summitates acervi, ex quibus primitiæ excerpi solebant.

Θλάω ῶ. *F.* άσω. P. τέθλακα, *contundo, collido, conquasso, confringo.* θλάομαι ῶμαι, *contundor. aorist.* 1. *pass.* ἐθλάσθην, *contusus fui.* Hinc est συνθλάομαι ῶμαι, *confringor.* Matth. 21. v. 44. συνθλασθήσεται (futur. 1. pass.) Vetus interpres. Luc. 10. 18. vertit *conquassabitur.* Sed κυριώτερον redditur *confringitur.* Nam τὰ θλαστὰ Aristoteli sunt quæ in frusta dissiliunt, ut vitrum, glacies, testa, lapis. Quassari verò possunt alia, quæ non confringuntur.

Θλίβω, *affligo, humi sterno,* Mar. 3. 9. *F.* θλίψω. P. τέθλιφα. *aor.* 1. ἔθλιψα. θλίβομαι, *affligor, persecutionem patior,* 1 Thess. 3. 4. ὅτι μέλλομεν θλίβεσθαι, nos affligēdos esse. *Præt. pass.* τέθλιμμαι. unde est partic. τεθλιμμένος, *afflictus,* item *strictus, arctus,* Matthæi 7. 14. τεθλιμμένη ἡ ὁδὸς, arcta via. θλίψις εως ἡ, *afflictio.* θλίψις μεγάλη, magna afflictio, Matth. 24. 21. in Genit. θλίψεως. Johan. 16. 21. οὐκ ἔτι μνημονεύει τῆς θλίψεως, non ampliùs recordatur afflictionis. *Dat.* θλίψει, Philip. 4. 14. *Accus.* θλίψιν, 1 Cor. 7. v. 28. Joh. 16. 33. ἐν τῷ κόσμῳ θλίψιν ἕξετε. *Nomin. plur.* θλίψεις. *Gen.* θλίψεων, Act. 14. 22. *Dat.* θλίψεσι, Roman. 5. 3. ἀποθλίβω, *opprimo,* Luc. 8. v. 45. συνθλίβω, *comprimo,* Marc. 5. 24. συνέθλιβον αὐτὸν, comprimebant eum.

Θνήσκω *morior. Fut.* θανοῦμαι. *Præt. perf.* τέθνηκα. Matth. 2. 20. *plusq. perf.* ἐτεθνήκει, Joh. 11. 21. *particip. præt.* τεθνηκὼς ότος ὁ, Joh. 11. 39. Actor. 14. 19. νομίσαντες αὐτὸν τεθνάναι, rati eum mortuum esse. τεθνάναι est præt. infinitivi contractum pro τεθνηκέναι à præt. medio τέθναα ex θνάω ut ἔσταα est à στάω. θνητὸς ἡ ὸν *mortalis.* corpora nostra dicuntur Rom. 8. 11. τὰ θνητὰ σώματα. 1 Cor. 15. 53. καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι τὴν ἀθανασίαν, & mortale istud induere immortalitatem. 2 Cor. 4. 11. ἵνα ἡ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ φανερωθῇ ἐν τῇ θνητῇ σαρκὶ ἡμῶν, ut vita JESU manifesta fiat in mortali carne nostra. θνητότης τὸ, *mortalitas,* 2 Cor. 5. 4. ἵνα καταποθῇ τὸ θνητὸν ὑπὸ τῆς ζωῆς, absorbeatur mortalitas à vita. ἀποθνήσκω, *morior. aor.* 2. ἀπέθανον, *mortuus sum.* 1 Cor. 15. 3. Χριστὸς ἀπέθανεν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν.

ἡμῶν. Fut. med. ἀποθανοῦμαι, Joh. 8. 21. συναποθνήσκω, unà morior. 2 Cor. 7. 3. cum Dat. συναποθανεῖν σοι, tecum unà mori. Marci 14. 31. Θάνατος ου ὁ mors. Joh 12. 33. persecutio, 2 Cor. 1. 10. pestis. Apoc. 6. v. 8. Sept. passim verterunt דֶּבֶר voce θάνατος. 2 Sam. 24. 14. 1 Paral. 21. 12. Jerem. 44. 13. Notentur phrases, γεύεσθαι θανάτου, Matth. 16. 28. θεωρεῖν θάνατον, Joh. 8. 51. ἰδεῖν θάνατον, Luc. 2. 26. θανάσιμος ου ὁ ἡ, *letalis, mortifer*, Marc. 16. 18. θανατόω ῶ, *facio mori*, h. e. *occido*. Hebr. הֵמִית *hemith*. *Fut.* θανατώσω. *occidam*, Matth. 10. 21. *præt. act.* τεθανάτωκα, pro quo legitur *a.* 1. ἐθανάτωσα, Marc. 14. 55. θανατόομαι οῦμαι, *occidor*, 2 Cor. 6. v. 9. *aor.* 1. *pass.* ἐθανατώθην, *occisus fui*, Roman. 7. 4. 1 Pet. 3. 18. θανάσιμος ου ὁ, *mortifer*, Marc. 16. 18. ἐπιθανάτιος ου ὁ ἡ *morti destinatus*. 1 Cor. 4. 9. ἀθάνατος ου ὁ ἡ, *immortalis*, in N. T. non legitur, sed pro eo ἄφθαρτος 1 Tim. 1. 17. ἀθανασία ας ἡ, *immortalitas*, 1 Cor. 15. 53. εὐθανασία ας ἡ, *facilis & honesta mors*, ex sententia Augusti, de quo Suetonius. Sed vera εὐθανασία est de qua Johannes in Evangelio cap. 5. v. 24. ἡμιθανής έος ὁ ἡ, *semi-mortuus*, Luc. 10. 30.

Θόρυβος ου ὁ, *tumultus*. μετὰ θορύβου, cum tumultu, Actor. 24. 18. θόρυβος γίνεται, tumultus excitatur, Mat. 27. 24. Act. 20. 1. μετὰ δὲ τὸ παύσασθαι τὸν θόρυβον, postquam verò cessavit tumultus. θορυβέω ῶ, *tumultuor*. item μεταβατικῶς transitivè, *perturbo*, Actor. 17. 5. ἐθορύβουν τὴν πόλιν, perturbabant urbem. F. ήσω. P. τεθορύβηκα. *a.* 1. ἐθορύβησα.

Θραύω *frango*. F. θραύσω. *a.* 1. ἔθραυσα. P. τέθραυσμαι, *fractus sum*. Luc. 4. v. 18. τεθραυσμένος *fractus*. part. præt. pass. Luc. 4. 18. ἀποστεῖλαι τεθραυσμένους ἐν ἀφέσει, ut emittam confractos in libertatem.

Θρέω, vel potiùs θρέομαι, *tumultuando clamo, vociferor*. θρόος ου ὁ, *clamor tumultuantium*. θροέομαι οῦμαι, *turbor*. Mat. 24. 6. Mar. 13. 7. μὴ θροεῖσθε (2. pl. præs. pass. imperat.) nè turbamini.

Θρῆνος ου ὁ, *lamentatio*. Mat. 2. 18. θρηνέω ῶ, *fleo*. F. ήσω. Joh. 16. 20. *flebo. aor.* 1. ἐθρήνησα, *flevi*. idem quod θρηνῳδεῖν, *lugubres cantiones canere*, Matth. 11. 17. ἐθρηνήσαμεν (1. pl. a. 1. act. indic.) καὶ οὐκ ἐκόψασθε, lamentabiles cantiones cecinimus vobis, & non saltâstis. Petita sunt hæc ex veteri ritu. Xiphilinus in exequiis Pertinacis in vita Severi, οἱ μὲν οὖν ἄλλοι πρὸ τῆς κλίνης προῄειμεν, καί τινες ἐκόπτοντο, ἑτέρων πένθιμόν τι ὑπαυλούντων, pars nostrorum lectum anteibat, ubi quidam plangebant aliis flebile carmen ad tibias canentibus. P. τεθρήνηκα.

Θρῆσκος ου ὁ *religiosus* (à דָּרַשׁ Nam religiosus quærit Deum. Alii à Θρᾷξ, poëticè Θρῆξ qui Gen. 10. 2. dicitur *Thiras*. Joseph. lib. 1. antiq. c. 7.) Jacob. 1. 26. θρησκεύω, *colo, veneror*. F. σω. θρησκεία ας ἡ, *religio*. Jacob. 1. 26. τούτου μάταιος ἡ θρησκεία, hujus vana est religio. ἐθελοθρησκεία ας ἡ, *religio ex cerebro nostro conficta*. Col. 2. 23.

Θρίαμβος ου ὁ *triumphus.* (qui triumphabant solebant cum θρίοις ἐμβαίνειν, cum fronde festa incedere.) θριαμβεύω. F. σω. *a.*1. ἐθριάμβευσα, *triumphare facio.* 2 Cor. 2.14. πάντοτε θριαμβεύοντι ἡμᾶς ἐν Χριστῷ, qui facit nos semper triumphare in Christo. Apud prophanos scriptores significat triumphare. Plut. in Romul. ἐθριάμβευσε βασιλεῖς, triumphavit de regibus.

Θρὶξ *in Genit.* τριχὸς ἡ, *pilus,* Luc.12.7. *in Genit.* θ mutatur in τ, εὐφωνίας ἕνεκα, nè duplex concurrat aspiratio. *in Dat. pl* manet θ, Johan 11.2. ταῖς θριξὶν αὐτῆς, capillis suis. τρίχινος η ον, *ex pilis factus,* Apoc.6.12.

Θρόμβος ου ὁ *grumus,* Luc.22.45. ὡσεὶ θρόμβοι αἵματος, tanquam grumi sanguinis.

Θρόνος ου ὁ *thronus, solium regis,* à θράω sedeo. 1 Reg.1.35. καθήσεται ἐπὶ τοῦ θρόνου μου, sedebit in solio meo. per metonym. adjuncti *imperium.* Prov.25.5. κατορθώσει (ἑδρασθήσεται) ἐν δικαιοσύνῃ ὁ θρόνος αὐτοῦ, stabilietur justitiâ solium ejus. Luc.1.52. καθεῖλε δυνάστας ἀπὸ θρόνων, detraxit potentes è thronis. Per *metaph.* tribuitur DEO, Actor.7.49. ὁ οὐρανός μοι θρόνος, ἡ δὲ γῆ ὑποπόδιον τῶν ποδῶν μου, cœlum mihi thronus est, terra autem scabellum pedum meorum. *Christo.* Heb.1.8. ὁ θρόνος σου, ὁ θεὸς, εἰς τὸν αἰῶνα αἰῶνος, thronus tuus, ô Deus, in seculum seculi. Matth. 19.28. ὅταν καθίσῃ ὁ Υἱὸς ἐπὶ θρόνου δόξης, quum Filius hominis sederit super throno glorioso. *Angelis,* Col.1.16. ἐν αὐτῷ ἐκτίσθη τὰ πάντα· εἴτε θρόνοι, &c. per ipsum creata sunt omnia: sive throni, &c. *Apostolis,* Mat.19.28. καθίσεσθε καὶ ὑμεῖς ἐπὶ δώδεκα θρόνοις, sedebitis & vos super duodecim thronis.

Θρύπτω. F. θρύψω. P. τέθρυφα, *frango. Perf. pass.* τέθρυμμαι. unde Adverb. τεθρυμμένως, *delicatè, molliter, luxuriosè.* συνθρύπτω, *communio,* Actor.21.v.13. τρυφή ῆς ἡ, *luxus, deliciæ.* Nihil enim animum hominis ita effœminat & frangit, ut luxus & ἀσωτία, Luc.7.25. 2 Pet. 2.13. τὴν ἐν ἡμέρᾳ τρυφὴν, quotidianas delicias. τρυφάω ῶ, *in deliciis vivo, delicatam & umbratilem vitam dego.* *Fut.* τρυφήσω. *a.*1. ἐτρύφησα. Jacob.5.5. Hinc adject. τρυφερὸς ὰ όν, *voluptarius, qui voluptatibus indulget, & molliter delicatéque vivit.* ἐντρυφάω ῶ, *oblecto me.* 2 Pet.2.13.

Θυγάτηρ ἡ *filia.* Matth.9.18. *in Gen.* θυγατρὸς, Heb.11.24. *Dat.* θυγατρὶ Luc.12.53. μήτηρ ἐπὶ θυγατρὶ, καὶ θυγάτηρ ἐπὶ μητρὶ, mater adversus filiam, & filia adversus matrem. *Accus.* θυγατέρα, Luc.13.16. *Voc.* θύγατερ. Luc.8.48. θάρσει θύγατερ, esto bono animo, filia. Johan.12.v.15. μὴ φοβοῦ θύγατερ, nè time filia. *Nom.pl.* θυγατέρες, Actor.21.9. *Gen.* θυγατέρων, Luc.1.5. *Dat.* θυγατράσι, Num.18.v.11. *Acc.* θυγατέρας, 2 Cor.6.v.18. *Voc.* θυγατέρες, Luc.23.28. Johan.12.v.15. μὴ φοβοῦ θύγατερ (Vocat. sing.) Σιών, nè time filia Sionis. *Filia Sion* dicitur cœtus civium habitantium in Sion, hoc est, Hierosolymæ. *Hebraica metaphora.*

Nam

Nam multitudo civium se habet ad civitatem, sicut filia ad matrem. Oppida minora in Judæa dicebantur etiam θυγατέρες. Vide infra μητρόπολις. *proverbium* Hebr. כְּאִמָּהּ בִּתָּהּ keimmah bittáh. Ezech. 16. v. 44. sicut mater, sic filia ejus. θυγάτριον, ου τὸ, *filiola*, Marc. 5. 23.

Θύελλα ης ἡ, *procella*, Hebr. 12. 18. θυελλήεις εντος ὁ, *procellosus*.

Θυμιάω ῶ, *suffitum facio*. *Fut*. θυμιάσω. P. τεθυμίακα. *a*. 1. ἐθυμίασα. Luc. 1. 9. τοῦ θυμιᾶσαι. *a* 1. *act. infin*. θυμίαμα τος τὸ, *suffitus*, Luc. 1. 10, 11. Apoc. 5. 8. θυμιατήριον ου τὸ, *altare, suffitus*. Heb. 9. 4.

Θυμὸς οῦ ὁ, (à θύω *macto*. item *impetu proruo*. posterior significatio convenit.) *animus*. item *excandescentia, iracundia, ira præceps, ira acerba & vehemens*, quam Græci etiam vocant ὀξυθυμίαν, ἀκροχολίαν. Luc. 4 28. Ephes. 4. 31. θυμὸς καὶ ὀργή. Galat. 5. 20. ἔρεις, θυμοί, lites, excandescentiæ. Heb. 12. 27. Accipitur etiam in bonam partem, Apoc. 19. ver. 15. & contra, *venenum. virus*, Apoc. 18. 3. ὅτι ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς πορνείας αὐτῆς πέπωκε πάντα τὰ ἔθνη, quia ex vino venenato scortationis ejus biberunt omnes gentes. Sic Job 6 v. 4. ὧν ὁ θυμὸς αὐτῶν ἐκπίνει μου τὸ αἷμα, quia virus eorum ebibit spiritum meum. Ratio hujus versionis est, quod חֵמָה Hæbræum significet & *virus* & *iram æstuantem*, ubi a Græcis redditur nomine θυμός. Confer Psal. 58. 5. θυμὸς αὐτοῖς κατὰ τὴν ὁμοίωσιν τοῦ ὄφεως, venenum illis est simile veneno serpentis. Deut. 32. 33. θυμὸς δρακόντων ὁ οἶνος αὐτῶν, καὶ θυμὸς ἀσπίδων ἀνίατος, venenum draconum est vinum eorum, & venenum aspidum insanabile. θυμόομαι οῦμαι, *excandesco*. Matthæi 2. 16. ἐθυμώθη λίαν, excanduit valde. ἄθυμος ου ὁ ἡ, *non animosus*. ἀθυμέω ῶ, *animum despondeo*, Coloss. 3. ver. 21. *Fut*. ήσω. *Pr*. ἠθύμηκα. *aorist*. 1. ἠθύμησα. ἔνθυμος ου ὁ ἡ, *animosus*. ἐνθυμέομαι οῦμαι, *cogito*, Matth. 9. 4. ἵνα τί ὑμεῖς ἐνθυμεῖσθε πονηρά; cur vos cogitatis mala? *Præter. pass*. ἐντεθύμημαι. unde est ἐνθύμημα τος τὸ, crypsis syllogismi, ubi pars deest, quæ cogitanda relinquitur. *aor*. 1. *pass*. ἐνεθυμήθην ης η, *cogitavi* Genes. 6. ver. 6. Thren. 2. 17. unde est *part. a*. 1. *pass*. ἐνθυμηθεὶς έντος ὁ, qui cogitavit. Matth. 1. v. 20. ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἐνθυμηθέντος, hæc eo cogitante. ἐνθύμησις εως ἡ, *excogitatio*, Actor. 17. v. 29. ἐνθυμήσεως ἀνθρώπου, excogitations humanæ. *cogitatio*, Hebr. 4. ver. 12. κριτικὸς τῶν ἐνθυμήσεων, dijudicans cogitationes. Matth. 9. 4. καὶ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τὰς ἐνθυμήσεις αὐτῶν, & quum vidisset JESUS cogitationes eorum. ἐπιθυμέω ῶ, *concupisco*, Galat. 5. v. 17. ἡ σὰρξ ἐπιθυμεῖ κατὰ τοῦ πνεύματος, caro concupiscit a versus spiritum. *peto, aspiro*, 1 Timoth. 3. 1. καλοῦ ἔργου ἐπιθυμεῖ, præclarum officium petit. *cupio*, Heb. 6. v. 11. ἐπιθυμοῦμεν, cupimus. Jacob. 4. 2. ἐπιθυμεῖτε καὶ οὐκ ἔχετε. 1 Pet. 1. v 12. εἰς ἃ ἐπιθυμοῦσιν ἄγγελοι παρακύψαι, in quæ cupiunt angeli

geli introſpiſcere. *Part. præſ.* ἐπιθυμῶν. Luc. 16. v. 21. *imperf.* ἐπεθύμεον ουν. Luc. 15. v. 16. καὶ ἐπεθύμει γεμίσαι, & cupiebat implere. *Fut.* 1. *act.* ἐπιθυμήσω. Rom. 7. ver. 7. οὐκ ἐπιθυμήσεις. Lucæ 17. 22. ἐπιθυμήσετε (2. pl. fut. 1. act.) deſiderabitis. Apoc. 9. verſ. 6. ἐπιθυμήσουσιν. *Præter. act.* ἐπιτεθύμηκα. *paſſ.* ἐπιτεθύμημαι, unde eſt verbale ἐπιθύμημα τος, τό. *concupiſcentia*, pro qua voce legitur in Novo Teſtamento ἐπιθυμία ας ἡ. Luc. 22. 15. ἐπιθυμίᾳ ἐπεθύμησα, concupiſcendo concupivi. *Hebraiſmus*, hoc eſt, admodum vale cupivi. Hic vocabulum ἐπιθυμία in bonam partem accipitur, nec non Philip. 1. ver. 23. & 1 Theſ. 2. 17. in reliquis locis in malam partem. *aoriſt.* 1. *act.* Luc. 22. v. 15. ἐπεθύμησα. Matth. 13. 17. ἐπεθύμησαν, (3. pl. aor. 1. act.) deſideraverunt. 1 Corinth. 10. ver. 6. concupiverunt. Notentur hîc phraſes Johan. 8. ver. 44. ποιεῖν ἐπιθυμίας. Roman. 7. 8. κατεργάζεσθαι ἐπιθυμίαν. Galat. 5. 16. τελεῖν ἐπιθυμίαν, libidinibus indulgere. 2 Tim 3. 6. ἄγεσθαι ἐπιθυμίαις, rapi ſeu duci libidinibus. Tit. 3. v. 3. δουλεύειν ἐπιθυμίαις. Rom. 6. v. 12. ὑπακούειν, ſervire libidinibus. 2 Pet. 2. 18. δελεάζεσθαι, ineſcari, 2 Pet. 3. 3. Judæ verſ. 18. πορεύεσθαι (h. e. ζῆν) κατὰ τὰς ἐπιθυμίας. Philip. 1. 23. ἔχειν ἐπιθυμίαν εἰς τὸ (pro τοῦ) ἀναλῦσαι, teneri deſiderio revertendi. Jacob. 2. 11. ἀπέχεσθαι ἐπιθυμιῶν. 2 Pet. 1. 2. ἀποφεύξασθαι τὰς ἐπιθυμίας, fugere, domare libidines. Differentiæ causâ libidines dicuntur Tit. 2. v. 12. κοσμικαὶ, 1 Pet. 2. 11. σαρκικαὶ ἐπιθυμίαι.

εὔθυμος, *qui eſt bono animo*, Act. 27. verſ. 30. εὐθυμέω ῶ, *ſum bono ac hilari animo*, Jacob. 5. ver. 13. εὐθυμέομαι apud Xenoph. aliisque idem eſt quod *hilariter vivo, indulgeo genio.* **Ich bin gutes Dings.** pro quo legimus εὐφραίνομαι. Luc. 10. verſ. 19. εὐθυμία ας ἡ, animi tranquillitas. Apud Zenoph. lib. 1. pæd. εὐθυμίαι ῶν αἱ. **Kurtzweil, Luſt.** τοιαύτας μὲν αὐτοῖς εὐθυμίας παρεῖχεν (ὁ Κῦρος) ἐπὶ τῷ δείπνῳ, hoc modo Cyrus inter cœnandum eos exhilarabat. μακρόθυμος ὁ, *longanimus*, qui iram differre & cohibere poteſt. Hebr. אֶרֶךְ אַפַּיִם *érech appájim.* longus iris, hoc eſt, tardus ad iraſcendum. Exod. 34. ver. 6. μακροθυμία ας ἡ, *lenitas*, Rom. 2. 4. & 9. 22. 1 Pet. 3. v. 20. & 2 Pet. 3. verſ. 15. μακροθυμέω ῶ, *iram cohibeo*, *iram differo*; imò *iram procul abjicio. Futur.* μακροθυμήσω. *a.* 1. *act.* ἐμακροθύμησα. Matthæi 18. 26. Κύριε, μακροθύμησον (2. ſing. aoriſt. 1. act. imperat.) ἐπ' ἐμοὶ, differ iram erga me. Dicitur etiam μακροθυμεῖν πρός τινα, 1 Theſſ. 5. verſ. 14. εἴς τινα. 2 Pet. 3. 9. μακροθύμως Adv. *patienter* Actor. 26. 3. μακροθύμως ἀκοῦσαί μου, patienter me audire.)(Proverb. 14. ver. 17. ὀξύθυμος. ὁμοθυμαδὸν, *concorditer.* Actor. 1. 14. & 2. verſ. 1, 46. & 4. 24. & 5 12. & 7. 57. ὥρμησαν ὁμοθυμαδὸν ἐπ' αὐτὸν, *irruerunt in eum.* πρόθυμος ὁ ἡ, *promptus a um.* Matth. 26. ver. 41. τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής. πρόθυ-

προθύμως Adv. *promptè*. 1 Pet. 5. ver. 2. μηδὲ αἰσχροκερδῶς, ἀλλὰ προθύμως, neque turpis lucri causâ, ſed promptè. προθυμία ας ἡ, *alacritas, promptitudo*. Act. 17. 11. 2 Cor. 8. 11, 12, 19. & 9. 2.

Θύρα ἡ, *janua*. *Genit*. θύρας, Matth. 28. v. 2. *Dat*. θύρᾳ, Matth. 27. v. 60. *Accuſ*. θύραν. Actor. 3. 2. πρὸς τὴν θύραν τοῦ ἱεροῦ, apud januam templi, vel ad oſtium templi. *Nom. pl*. θύραι. Actor. 21. 30. *Gen*. θυρῶν, &c. πρὸ τῶν θυρῶν, ante fores, Jacob. 5. 9. *occaſio*, 1 Corin. 16. 9. θύρα γάρ μοι ἀνέῳγε μεγάλη, oſtium enim mihi apertum eſt magnum, h. e. occaſio & opportunitas magna mihi oblata eſt regnum Chriſti propagandi. *introitus*. Coloſ. 4. ver. 3. Chriſtus ſe vocat θύραν προβάτων, Johan. 10. verſ. 7. per metaph. Scilicet, per ſolum CHRISTUM cenſemur in numero filiorum DEI. Johan. 1. 12. Per eum ſolum acceſſum habemus ad PATREM. Johan. 14. 6. Rom. 5. 2. θυρὶς ίδος ἡ, *feneſtra*. Actor. 20. 9. 2 Cor. 11. 33. διὰ θυρίδος ἐξέφυγον, per feneſtram effugi. πρόθυρον ου τὸ, *veſtibulum*.

Θυρεὸς οῦ ὁ, *clypeus* (à Græco καλύπτω tego) *ſcutum*. à ſimilitudine θύρας. Eſt enim oblongum) Nehem. 4. 6. λόγχαι καὶ θυρεοὶ, καὶ τόξα. Per *metaph*. accipitur in N. T. Epheſ. 6. 16.

Θύω, *macto, immolo*, 1 Corin. 10. 20. *imperf*. ἔθυον, mactabam, Marc. 14. v. 12. ἔθυον, mactabant, pro ἐθύετο, mactabatur. *Fut*. θύσω. *mactabo*. *Præter*. τέθυκα, pro quo a. 1. ἔθυσα legitur, Luc. 15. v. 27. Actor. 10. v. 13. θῦσον (2. ſingul. a. 1. act. imperat.) καὶ φάγε. *præſ. paſſ*. θύομαι, *mactor*. Luc. 22. ver. 7. *Præter*. τέθυμαι, *mactatus fui*. τὰ τεθυμένα, *mactata*. Matthæi 22. ver. 4. *aoriſt*. 1. ἐτύθην, *idem*. 1 Corinth. 5. v. 7. πάσχα ἡμῶν ὑπὲρ ἡμῶν ἐθύθη Χριστός. paſcha noſtrum pro nobis ſacrificatum eſt Chriſtus. Alii ſcribunt ἐτύθην, pro ἐθύθην, ſed vitioſè. θυσία ας ἡ, *victima*. 1 Cor. 10. 18. Sic dicebatur illud ſacrificium, ubi pars aliqua convivio & ſocerdotibus decidebatur. Hebr. זֶבַח. At ὁλοκαύτωμα, vel ὁλόκαυστον, interpretantur Græci id ſacrificiorum genus, in quo totum ſacrificium DEO adolebatur. Hebr. עולות à עלה aſcendere, quoniam videlicet totum ſacrificium crematum aſcendebat, ut rectè annotat Hieronymus in caput Iſaiæ 56. Ovidius tamen Latinam vocem *victima* non à vivendo, ſed vincendo derivat. Faſt. 1.

Victima (ait) *quæ dextra cecidit victrice, vocatur:*
Hoſtibus à domitis hoſtia nomen habet.

In pl. num. θυσίαι (non θύσιαι) Heb. 9. 9. θυσιάζω idem eſt quod θύω, unde eſt θυσιαστήριον ου τὸ, *altare, locus ubi ſacrificia mactantur & offeruntur*. Matth. 5. v. 23. 1 Cor. 9. 13. & 10. 18. Heb. 10. v. 5. Victima, quà peccata noſtra expiata ſunt, eſt *Chriſtus*: altare in quo ſeipſum obtulit fuit *crux*. Hebr. 13. verſ. 10. εἰδωλόθυτον ου τὸ, *idolis immolatum*. Act. 15. 29.

Θωὴ ῆς, ἡ, *dammum, mulcta*.) af-

ſine

ſine Hebr. תָּעָה errare. mulcta ob delictum irrogatur) ἀθῷος ου ὁ, *impunitus*, *indemnis*. item *innocens*, Matth. 27.4, 24.

Θώραξ ακος ὁ, *thorax*, (quaſi θύραξ, quæ vox apud Heſych. idem ſignificat quod θυρεὸς οῦ ὁ, ſcutum. Eſt enim cordis munimentum. Synonym. eſt στῆθος εος τὸ, παρὰ τὸ στῆναι, ſtat immotum.) propriè ſignificat *pectus* quæ corporis pars collo ſubjecta utrinque coſtis clauditur, & ab inferiore ventre, (quem Homerus κενεῶνα Ἰλιάδ. ε.284. vocat.) diaphragmate ſeparatur, in qua cor & pulmo ſedem ſuam habent. Deinde capitur pro *veſte* & *armatura*, quæ illam corporis partem ambit. per metonym. ſubj. Epheſ. 6.14. 1 Theſ. 5. v. 8. Apoc. 9.9.

Ἰῶτα eſt nona litera, in numeris valet decem. Derivatur ab Hebræo *jod* pro *jad*, h.e. ſpatium. Sic dicta quòd ſuâ tenuitate ſpatium vacuum relinquat. Litera hæc omnium eſt minima, Matth 5.18.

Ἰάομαι ῶμαι, *ſanor*, *medeor*. Act. 9.34. F. ἰάσομαι. P. ἴαμαι, *ſanatus fui*. Marc. 5. 29. ἴαται ἀπὸ τῆς μάστιγος, ſanata eſt ab illo flagello. *a.1. paſſ.* ἰάθην, *ſanatus fui*. 1 Pet. 2. 24. οὗ τῷ μώλωπι αὐτοῦ ἰάθητε, cujus vibicibus ſanati eſtis, ubi αὐτοῦ ex Hebraiſmo redundat. *Futur. 1. paſſ.* ἰαθήσομαι, *ſanabor*, Luc. 7. v. 7. *imperf. med.* ἰαόμην & contractè ἰώμην ἰᾶσο ἰᾶτο *ſanabam*, *Luc.* 9.11. *aoriſt.* 1. *med.* ἰασάμην, *ſanavi*, Luc. 4. v. 4. & 9.42. & 22. 51 *aoriſt.* 1. *med.* *ſubjunct.* ἰάσωμαι, Johan. 12. 40. ἰάσηται, Johan. 4. v. 47. *aoriſt.* 1. *med. infinit.* ἰάσασθαι, *ſanare*, Luc. 4. v. 18 Ἴασις εως ἡ, *ſanatio*, Act. 4. v. 22. ἴαμα ατος τὸ, *remedium*. Galenus, τὰ ἐναντία τῶν ἐναντίων ἰάματα, contraria ſunt contrariorum remedia. in N. T. *ſanatio*. 1 Corinth. 12. 9. ἰατρὸς οῦ ὁ, *medicus*. Matth. 9. v. 20. οὐ χρείαν ἔχουσιν οἱ ἰσχύοντες ἰατροῦ, non egent validi medico.

Ἴασπις ιδος ἡ, *jaſpis*, gemmæ genus. Apoc. 4. 3.

Ἴδιος α ον, *proprius a um*, Rom. 14. 4. τῷ ἰδίῳ κυρίῳ στήκει ἢ πίπτει, ſuo domino ſtat aut cadit. Poni ſolet pro ἑαυτοῦ ῆς οῦ, vel ἑὸς ἡ όν. σφέτερος α ον, *ſuus a um*, inter quæ hæc eſt differentia, quòd σφέτερος dicatur de multis. Gal. 5. 6. τὸ ἴδιον φορτίον βαστάσει, pro τὸ ἑαυτοῦ φορτίον βαστάσει quamvis ſit differentia inter ἴδιον & ἑαυτοῦ. Non enim quæcunque noſtra ſunt, propria dici queunt. 1 Theſ. 4. 11. πράσσειν τὰ ἴδια, ſatagere rerum ſuarum, ἰδίᾳ *privatim*. Adv. 1 Corinth. 12 11. ἰδιόομαι οῦμαι, *mihi vendico*. ἰδιώτης ου ὁ, *idiota*, *plebeius*, Act. 4.13. ἀγράμματοι καὶ ἰδιῶται. illiterati & idiotæ. apud Xenoph. lib. 2. pæd. *milites gregarii* dicuntur ἰδιῶται.

Ἱδρὼς ῶτος ὁ, *ſudor*, Luc. 22. 44. ἐγένετο δὲ ὁ ἱδρὼς αὐτοῦ, & fuit ſudor ejus. per metonymiam effecti, *labor*. Gen. 3. 19. ἐν ἱδρῶτι προσώπου σου φαγῇ τὸν ἄρτον σου. Heſiod. τῆς δ' ἀρετῆς ἱδρῶτα θεοὶ προπάροιθεν ἔθηκαν, ante virtutem ſudorem (h e. laborem) dii poſuerunt. ἱδρόω ῶ, & Poëticè

ἱκὲ ἱδρώω ὠπω, *sudo*. ἀνιδρωτὶ Adv. *sine sudore*.

Ἱερὸς ὰ ὸν, *sacer, a, um*. 2 Tim. 3.15. τὰ ἱερὰ γράμματα, sacræ literæ. ἱερὰ ἐργάζεσθαι, sacra peragere. 1 Cor. 9. 13. ἱερὸν ῦ τὸ, *templum*, subauditur δῶμα, *sacræ ædes*. Luc. 18. 10. ἱερεὺς έως ὁ *sacerdos*, Matth. 8.4. ἀρχιερεὺς έως ὁ, *pontifex*, sic dictus Latinè, qui *potest facere*, hoc est, cui licet sacrificare. Hebr. 7. 26. τοιῦτος ἡμῖν ἔπρεπεν ἀρχιερεὺς, talis nos decebat pontifex. ἀρχιερατικὸς ῦ ὁ, *pontificius*. Actor. 4. v. 6. ἱερατεύω, *sacerdotio fungor*. ἱερατεία ας ἡ, *functio sacerdotalis*. ἱεράτευμα τος τὸ, *sacerdotium*, 1 Pet. 2. v. 5. ἱερωσύνη ης ἡ, *idem*, Heb. 7. 24. ἀπαράβατον ἔχει τὴν ἱερωσύνην, perpetuum habet sacerdotium.

Ἴζω, vide ἕζω.

Ἵημι, vide ἕω. pag. 337.

Ἰησοῦς ὁ JESUS, h. e. *Servator*, nomen Domini & Redemptoris nostri, origine Hebræum à יֵשַׁע *salus*, unde est יֵשׁוּעַ, vel ab hiphil הוֹשִׁיעַ *servavit*, unde est יְהוֹשֻׁעַ. Videri quidem posset derivari παρὰ τὸ ἰάω ἰῶ, *sano*. μ. ἰάσω, καὶ ἐξ αὐτῦ ἴασις, καὶ προςτεθὲν α εἰς η Ἰησῦς) ut scribit Basilius.) Sed Angelus Mariam non allocutus est Græcè. *Genit*. τῦ Ἰησῦ, Johan. 19. 14. *Dat*. τῷ Ἰησῦ, Rom. 15. 17. *Acc*. τὸν Ἰησῦν. Actor. 3. 13. *Vocat*. ὦ Ἰησῦ, Apoc. 22. 20. ναὶ ἔρχου Κύριε Ἰησῦ, quæso veni Domine JESU. Vide infra in nominibus propriis.

Ἱκανὸς ἡ ὸν, Adject. *sufficiens*. 2 Cor. 2. 6. *Dignus*, Matth. 3. 11. & 8. 8. 1 Corin. 15. 9. ὃς οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς καλεῖσθαι ἀπόστολος. *Multus*, Luc. 8. 27. ἐκ χρόνων ἱκανῶν, ex multis temporibus. Luc. 23. 8. ἐξ ἱκανῦ, scil. χρόνυ, à multo tempore. jampridem. Luc. 20. 9. χρόνυς ἱκανὺς, annos aliquot, ἐφ' ἱκανὸν, *diu*, Actor. 20. 11. & 17. 8. καὶ λαβόντες τὸ ἱκανὸν παρὰ τῦ Ἰάσονος, qui quum *satis accepissent* ab Iasone. (quod de satisdatione & *judicio sisti* intelligendum est.) Sic Marc. 15. 15. ποιεῖν τὸ ἱκανὸν, idem quod ἱκανοποιεῖν, *satisdare*, quod est illius relatum. Phrases hæ sunt jureconsultorum. ἱκανόω ῶ, *idoneum facio*. aor. 1. ἱκάνωσα, *dignum feci*. 2 Corinth. 3. 6. ἱκανότης ητος ἡ, *sufficientia*, 2 Cor. 3. 5. ἡ ἱκανότης ἡμῶν, ἐκ Θεῦ, quòd idonei sumus, id ex Deo est.

Ἱκνῦμαι verb. med. *venio*. *Fut. med*. ἵξομαι. *Præter. pass*. ἷγμαι. *aor*. 2. *med*. ἱκόμην, ab inusitato ἵκομαι. pro ἵκω dicitur ἱκάνω, *pervenio*. ἱκέσθαι *supplicare*, est a. 2. *med. infinit*. ἱκέτης ῦ ὁ, *supplex*. ἱκετηρία ας ἡ. *supplicatio*, Hebr. 5. vers. 7. ἀφικνέομαι. ῦμαι. item ἀφικάνω, *pervenio*, Rom. 16. 19. ἡ γὰρ ὑμῶν ὑπακοὴ εἰς πάντας ἀφίκετο. (a. 2. med.) vestra enim obedientia ad omnes pervenit. ἄφιξις εως ἡ, *discessus*, Actor. 20. ver. 29. διικνῦμαι, *pertingo*, Hebr. 4. vers. 12. ἐφικνῦμαι, *pervenio*, 2 Corin. 10. 13, 14. συνικνῦμαι, q. d. *unà venio*, quod verbum quum in Lexicis reperire non licuerit, hîc ascribo. Legitur verò apud Aristot. 1. Eth. 11. συνικνεῖσθαι

ἱκνεῖσθαι τὰ τῶν ἐκγόνων τοῖς γονεῦσι, h. e. res posterorum pertinere ad parentes, &c.

Ἰκμὰς άδος ἡ, *humor*, Luc. 8. 6. διὰ τὸ μὴ ἔχειν ἰκμάδα.

Ἱλάω & ἵλημι. F. ήσω. P. ηκα. *propitius sum*. pro quo ἱλάσκομαι legitur. Hebr. 2. v. 17. εἰς τὸ ἱλάσκεσθαι τὰς ἁμαρτίας τοῦ λαοῦ, ad expiandum peccata populi. Luc. 18. ver. 13. ὁ Θεὸς, ἱλάσθητί μοι ἁμαρτωλῷ, ô Deus, propitius esto mihi peccatori. ὁ Θεὸς pro ὦ Θεέ. Atticè, ἱλάσθητι. *aor.* 1. *pass. imperat.* ab ἱλάσκω, *placo*, unde est ἱλάσκομαι, *propitius seu placatus sum. Futur.* ἱλάσομαι. *aor.* 1. *pass.* ἱλάσθην. *Præt. pass.* ἱλασμένος. Num. 5. aries qui offertur pro expiatione, à Septuag. vocatur ἱλασμοῦ κριός. ἱλασμὸς οῦ ὁ, *propitiatio*, 1 Johan. 2. vers. 2. ἱλαστήριον ου τὸ, *propitiatorium*. propriè *instrumentum placationis*. in Veteri Testamento sic nominabatur *operculum Arcæ federis*, quæ CHRISTI typus fuit. Hebr. 4. ver. ultimo. *placamentum*, Roman. 3. 25. *propitiatio*, 1 Johan. 4. 10. ἵλαος ου ὁ ἡ, & Atticè ἵλεως, in Genit. Atticè ἵλεω, declin. 4. simpl. *facilis, clemens*. Matthæi 16. vers. 22. ἵλεώς σοι Κύριε, ellipsis pro ἵλεώς σοι ὁ Θεὸς γενέσθω, Κύριε, propitius tibi sit Deus, Domine. Hebraismus, scilicet, nè talia tibi obveniant, de quibus modò locutus es. Septuaginta interpretes (ut vocant) חָלִילָה לָּךְ *formam deprecandi* Hebræis usitatam sic exprimunt. confer Gen. 44. 7. 1 Chronic. 11. ver. 19. &c. Hebr. 8. v. 12. ἵλεως ἔσομαι ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν. ἀνίλεως ω ὁ ἡ, *immisericors*, Jacob. 2. 13. ἡ γὰρ κρίσις ἀνίλεως τῷ μὴ ποιήσαντι ἔλεος. ἱλαρὸς ά όν, *hilaris*. 2 Cor. 9. 7. ἱλαρὸν δότην ἀγαπᾷ ὁ Θεὸς, hilarem datorem amat Deus. ἱλαρότης ητος ἡ, *hilaritas*, Rom. 12. 8.

Ἱμὰς άντος ὁ, *lorum, corrigia*, Marc. 1. 7. in Dat. pl. ἱμᾶσι. Actor. 22. 25.

Ἱμείρομαι, *cupio*, 1 Thes. 2. 8. ἱμειρόμενοι ὑμῶν, cupidi vestrûm. ἵμερος ου ὁ, *desiderium*. ἐμὲ τούτου ἵμερος αἱρεῖ, me hujus rei desiderium capit. affine τῷ ἵεμαι expeto, & ἐράω amo. Hesiod. ἔργ. 616.

Ἵνα, *ut*, conjunctio causalis (σύνδεσμος τελικός) sic dicta quòd propriè notet *causam finalem*, Gal. à fin que. Construitur cum subj. usitatè, rariùs cum opt. cum indic. rarissimè. Johan. 16. ver. 1. ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, ἵνα μὴ σκανδαλισθῆτε, hæc dixi vobis, ut nè offendamini. 1 Cor. 2. v. 12. ἵνα εἰδῶμεν, ut sciamus. In quibusdam exemplaribus videtur mendosè ἵνα οἴδαμεν. Coloss. 4. vers. 17. ἵνα αὐτὴν πληροῖς, contractè pro πληρόῃς, ut illud impleas. ἐλλείπει, *deficit*, & subauditur. Matth. 8. ver. 4. ὅρα (ἵνα) μηδενὶ εἴπῃς, vide nè cui dicas. Matth. 20. v. 32. τί θέλετε ποιήσω (pro ἵνα ποιήσω) ὑμῖν; quid vultis ut faciam vobis? Johan. 18. 39. βούλεσθε οὖν (ἵνα) ὑμῖν ἀπολύσω τὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων; vultis nè ergo, ut dimittam vobis regem Judæorum? *Verbum* quandoque *subauditur*. 1 Cor. 1. 31. ἵνα (subaudi γένηται)

καθὼς

καθὼς γέγραπται, ὁ καυχώμενος, ἐν Κυρίῳ καυχάσθω, ut *fiat*, ſicut ſcriptum eſt, qui glorìatur, in Domino glorietur. εἰδικῶς ponitur per *appoſitionem*. Johan. 15. v. 12. αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ ἡ ἐμὴ, ἵνα ἀγαπᾶτε (2. pl: ſubj.) ἀλλήλους, hoc eſt præceptum meum, ut diligatis alii alios. Hîc non indicatur finis, ſed ſpecies. Non enim omne mandatum eſt de amore. Sic Joh. 17. 3. αὕτη δέ ἐστι ἡ αἰώνιος ζωὴ, ἵνα γινώσκωσί σε, hæc eſt autem vita æterna, ut cognoſcant te. Valet idem quod εἰ ſeu, ἐὰν *ſi*. Johan. 15. 8. ἐν τούτῳ ἐδοξάσθη ὁ Πατήρ μου. ἵνα καρπὸν πολὺν φέρητε, in hac re glorificatus fuerit Pater meus, ſi fructum multum feratis. Sic ἵνα μὴ pro εἰ μὴ *niſi*. ἰλιαδ. η.

Ἔλπομαι ἐκτελέεσθαι, ἵνα μὴ
——ῥέξομεν ὧδε,

Spero perfici poſſe, niſi fecerimus ita. ὥστε *adeo ut*. Johan. 5. ver. 20. μείζονα τούτων δείξει αὐτῷ ἔργα, ἵνα ὑμεῖς θαυμάζητε, majora his monſtrabit illi opera, adeo ut ſitis admiraturi. Vide plura exempla 2 Corinth. 1. 17. 2 Corin. 7. 9. Apoc. 8. v. 12. & 9. v. 20. & 13. 13. Pro ὅταν, *quum*. 1 Johan. 4. v. 17. ἵνα παῤῥησίαν ἔχωμεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως, quum fiduciam habuerimus in die judicii. ὅτε, *quando*, Johan. 16. verſ. 2. ἔρχεται ὥρα, ἵνα πᾶς ὁ ἀποκτείνας ὑμᾶς, δόξῃ λατρείαν προσφέρειν τῷ Θεῷ. (Hîc ἵνα δόξῃ ponitur pro ὅτι δόξει) veniet tempus, quando unuſquiſque qui occiderit vos putabit ſe cultum præſtare Deo. Sic 2 Johan. v. 4. ἵνα ἀκούω, pro ὅτε ἀκούω, quando audio. ὅτι *quod*. 1 Cor. 4. 3. ἐμοὶ δὲ εἰς ἐλάχιστόν ἐστιν, ἵνα ὑφ' ὑμῶν ἀνακριθῶ, mihi verò pro minimo eſt, quòd à vobis dijudicer. conſtruitur cum indicativo. 1 Corinth. 4. 6. ἵνα μὴ φυσιοῦσθε (pro φυσιῶσθε) nè inflemini. ἰλιαδ. α. v. 362. ἵνα εἴδομεν ἄμφω, ut ſciamus ambo. Didymus annotavit hîc ἵνα εἴδομεν, pro ἵνα εἰδῶμεν. Metrum requiſivit. At Xenoph. lib. 1. de pæd. τὰ δίκτυα δυσόρατα ἐνεπετάννυες, ἵνα ἐν τῷ σφόδρα φεύγειν αὐτοὺς ἑαυτὸν ἐμπίπτων ἐνέδυ, retia quæ vel oculorum aciem fugiunt extendebas, ut (lepus) impetu fugiens, & ruens ipſe ſeipſum intricaret. ἵνα ἐνέδυ, pro ἵνα ἐνδύσαιτο. Aiunt hîc ἵνα *conſtrui cum præterito indicativi, quando de re præterita ſermo ſit*. Sed confer Apoc. 22. v. 14. ἵνα τί; *cur?* vide infra τίς.

Ἰὸς οῦ ὁ, ab ἵημι mitto, propriè *miſſile, ſagitta*. Per *Metaph. venenum*, cujus virus in omnes corporis venas diffunditur. Rom. 3. ver. 13. *ærugo*, quæ paulatim ſerpit, & eſt quaſi venenum metalli. δράκοντες dicuntur ἰοβόλοι. Sap. 16. v. 10. h. e. emittentes ſeu ejaculantes venenum. Hinc eſt verbum ἰόω, *rubigine obduco*. κατιόομαι οῦμαι, *ærugine vitior*, Iacob. 5. 3.

Ἰουδαῖος α ον, *Judæus*. ἰουδαϊκὸς ἡ ὸν, *Judaicus*, Tit. 1. verſ. 14. ἰουδαϊκῶς, *Judaicè*, Galat. 2. verſu 14. ἰουδαΐζειν, *Judaizare*, Galat. 2. verſ. 14. ἰουδαϊσμὸς οῦ ὁ, *Judaiſmus*, Galat. 1. verſ. 13. vide in nominibus propriis Ἰούδας α ὁ, *Judas*.

Ἵππος

Ἵππος, ου ὁ ἡ, *equus, a, um.* Apoc. 6.4. & 18.13. ἵππων pro ἵππους est anomalia casus, idq; propter ellipsin vocabuli πλείστους, non omnes equos, sed plurimos seu aliquos, prout Galli dicunt, acheter des chevaux, emere equorum, scil. aliquos. Sic *prendre du pain*, accipere panis, scil. particulam. Sed *prendre le pain*, est accipere totum panem. ἱππεὺς έως ὁ, *eques*, Actor.23.v.23. ἱππικὸν οῦ τὸ, *equitatus*, Apoc.9.16. φίλιππος ου ὁ, *amans equorum, bellicosus*, nomen proprium, Luc.6.14. οἱ Φίλιπποι, nomen urbis, Actor.16.20. & 20.6. Phil.1.1. Φιλιππήσιος ου ὁ, *Philippensis*, Philip.4.15.

Ἵπταμαι, *volo.* F. πτήσομαι, *volabo, aorist.2. infin.* πτέσθαι, *volare.* πτηνὸν οῦ τὸ, *volatile, avis*, 1 Cor. 15.39.

Ἶρις ιδος ἡ, *iris*, Apoc.4.3.

Ἴσος vel ἶσος η ον, *æqualis: par.* Prima syllaba ex accentu est anceps, h.e. modò longa, modò brevis. Joh.5.18. ἴσον ἑαυτὸν ποιῶν τῷ Θεῷ, æqualem se faciens Deo, se Deo exæquans. Matth.20.12. ἴσους ἡμῖν αὐτοὺς ἐποίησας, æquales nobis illos fecisti, scil. dando æqualem mercedem. *conveniens, congruus*, Marc.14.59. ἴση μαρτυρία, conveniens testimonium. Ibid v.56. ἶσαι αἱ μαρτυρίαι οὐκ ἦσαν, convenientia testimonia non erant, hoc est, non conveniebant, sed unum alterum evertebat. Pugnabant inter se. Act.11. ver.17. τὴν ἴσην δωρεὰν ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ Θεὸς, par donum dedit iis Deus. Luc.6.34. ἵνα ἀπολάβωσι τὰ ἴσα, ut recipiant tantundem.

Ἶσα neutrum plurale more Græcorum *adverbialiter* capitur, & vertitur *æquè, æqualiter*, Philip. 2.6. τὸ εἶναι ἴσα Θεῷ, Deo parem esse, h.e. ἰσοῦσθαι τῷ Θεῷ, æquari seu æqualem esse Deo. ἴσα (ut nonnulli volunt) pro ἴσον. Ipse Homerus adverbia posuit pro nominibus adjectivis, qui ut Ethnicus de fictio suo deo sic scribit, ὀδυσσ. ξ. ver.158. ζεὺς πρῶτα θεῶν, pro πρῶτος θεῶν, Jupiter primus deorum. ὀδυσσ. τ v.303. ζεὺς πρῶτα θεῶν, ὕπατος καὶ ἄριστος, Jupiter primus deorum, supremus & optimus. & ὀδυσσ. λ. 303. τιμὴν δὲ λελόγχασιν ἶσα θεοῖσι, honorémque consecuti sunt æqualem diis. Hic ponitur ἶσα pro ἴσην. Chrysostomus hoc in loco ἶσα exponit per ἴσως, æquè. Verba ejus hæc sunt, οὐ γὰρ ἁρπαγμὸν ἡγήσατο τὴν ἰσότητα αὐτοῦ· & paulò post, τὸ εἶναι ἴσως τῷ Πατρί. Videtur ergo in verbis τὸ εἶναι ἶσα Θεῷ ellipsis esse pro τὸ εἶναι Θεὸν ἶσα τῷ Θεῷ scil. τῷ Πατρί, h.e. æquè esse Deum, atque sit ipse PATER. Vide Zanch. de incarnatione Filii Dei lib.1. c.2. Posselius in Syntaxi sua pag. 134. ait Hellenismum esse, & τὸ εἶναι ἶσα poni pro nomine ἰσότητα. Articulum neutrius generis τὸ, infinitivum mutare in nomen, tritum est. Vide supra ἁρπάζω. Sic Adverbialiter accipitur Job.10.10. ἔπηξας δέ με ἶσα τυρῷ, verbotenus *compegisti me æquè ac caseum.* Hebr. coagulâsti me ceu caseum. Job.40. ver.10. χόρτον ἶσα βουσὶν ἐσθίει, gramen æquè comedit atque boves. Hebr. gramen

comedit

comedit more bovis. ἴσα sequenti καὶ idem. Thucyd. lib.3. ἐν τῷ ἱερῷ ἴσα καὶ ἱκέται ἐσμέν, in cujus templo aquè atque supplices sumus. ἴσως Adverb. propriè *æqualiter*. Plerumque est Adv. *dubitandi*, & redditur *fortassis*, *forsitan*. Luc.20.ver.13. ἴσως τοῦτον ἰδόντες, ἐντραπήσονται, fortassis, quum hunc viderint, reverebuntur. Alii hic ἴσως vertunt *utique*, q.d. rationi consentaneum esse. ἴσως verò esse adv. dubitandi, etiam ex Arist. discimus, Rhet.2. ubi ait. ἀμφισβητοῦντες προστιθέασιν ἀεὶ τὸ ἴσως καὶ τάχα, h.e. dubitantes de re quapiam, addunt ἴσως forte, vel τάχα forsitan. ἰσότης ητος ἡ, *æqualitas, par conditio, par jus*. 2 Corinth.8.13. ἐξ ἰσότητος, pari conditione. ibid. v. 14. ὅπως γένηται ἰσότης, ut fiat æquabilitas. *æquitas, justitia*. Col.3 4. τὸ δίκαιον, καὶ τὴν ἰσότητα τοῖς δούλοις παρέχεσθε, quod justum & æquum est, servis præstate.

Ἴσημι, *scio*, in plur. ἴσαμεν, *scimus*, & per sync. ἴσμεν. ἴσατε, pro quo ἴστε usitatum Heb. 12.17. in imperativo pro ἴσαθι per syncopen ἴσθι. Actor.26.v.4. ἐπίσταμαι pro ἐφίσαμαι per epenthesin τοῦ τ præsens med. *scio*, Marc.14.v.68. 1 Tim.6.4. τετύφωται, μηδὲν ἐπιστάμενος, is inflatus est, nihil sciens. *imperfect. med.* ἠπιστάμην ω ατο, Deut.28. ver.64. ἐπιστήμη ης ἡ, *scientia*. ἐπιστήμων ονος ὁ, *sciens, peritus*, Jacob.3. ver.13. ἴστωρ ἴσορος ὁ ἡ, *sciens, peritus*. ἱστορία ας ἡ, *historia*. Descriptio rerum gestarum, quas ipsi vidimus, quarum testes sumus oculati. ἱστορέω, memoriæ prodo, commemoro. item *viso*, Galat.1.18. ἀνῆλθον εἰς Ἱεροσόλυμα, ἱστορῆσαι Πέτρον, ascendi Hierosolymam, ut viserem Petrum.

Ἵστημι ἱστάω ἱστάω, *statuo, facio stare, pono*. Matth.4.vers.5. & 25. ver.33. Marc.9. ver.36. *Stabilio*, Roman.3 v.31. τὸν νόμον ἱστῶμεν, pro ἱστάομεν, legem stabilimus. In præt. act. & a.2. act intransitivè accipitur, & vertitur *Sto*, Johan.1.26. & 21.4. at in præt. actor. aorist.1. activo, & fut. act. transitivè *Imputo*, Actor.7. v.60. μὴ στήσῃς (2. singul. aorist.1. act. subj.) τὴν ἁμαρτίαν, nè imputes iis peccatum. *Appendo*, Matth. 26. v.15. οἱ δὲ ἔστησαν (3. pl. a.1. act.) illi verò appenderunt, seq. accusativo. unde est σταθμὸς οῦ ὁ (per epenthesin τοῦ θ) *trutina*. Dicitur etiam στήκω, *sto*, & in N. T. legitur centies. idque tantùm in præsenti. 1 Corin.16.13. στήκετε ἐν πίστει, *state in fide*. F.1. *act.* ab ἵστημι est στήσω, *collocabo*. Matth.25. ver.33. καὶ στήσει τὰ μὲν πρόβατα ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, & collocabit oves quidem à dextra sua. *Præt.perf.act.* ἕστηκα semper legitur in N. Test. non ἕστακα, quod est Doricum, 1 Cor.7.37. ὃς δὲ ἕστηκεν ἑδραῖος, ἐν τῇ καρδίᾳ, qui verò perstat firmus in corde suo Matth.16.ver.28. εἰσί τινες τῶν ὧδε ἑστηκότων, sunt quidam ex his, qui hic sunt præsto. ab ἕστηκα formatur novum verbum ἑστήκω, permaneo, unde præteritum plusq. perf. med. εἱστήκειν, pro ἑστήκειν, Matth.12.46. εἱστήκεισαν ἔξω, stabant foris. Luc.23.10. Johan.18 v.16. ὁ δὲ

Πέτρ☉ εἱστήκει πρὸς τῇ θύρᾳ ἔξω, Petrus verò stabat ad ostium foris. Ex his aliisque exemplis liquet, ἕστηκα pro præsenti, & εἱστήκειν pro imperfecto persæpe usurpari. *Præt. part.* ἑστὼς per syncopen pro ἑστηκὼς vel ἑστηκὼς, Luc. 18. 13. καὶ ὁ τελώνης μακρόθεν ἑστὼς, & publicanus procul stans. in *Genit.* ἑστῶτ☉, Apoc. 10. 8. Matth. 20. v. 3. in fœminino genere ἑστῶσα, Joh. 8. 9. in neutro gen. ἑστὼς per ω & non per ο, Matth. 24. vers. 15. quamvis legamus regulariter ἑστηκὸς in neutro genere, Apoc. 5. v. 6. & 14. 1. ἀρνίον ἑστηκὸς, agnus stans. Crasis verò est in causa; ex ἑσταὸς per syncop. τοῦ κ fit ἑστὼς. participium ἑστηκὼς aquè usitatum est, in genit regulariter ἑστηκότ☉, Marc. 9. 1. Johan. 3. 29. in fœm. gen. ἑστηκυῖα, in neutro ἑστηκὸς, Apocal. 14. 1. *præter. act. infinit. modi* ἑστηκέναι vel ἑστακέναι, contractè ἑστάναι, Actor. 12. ver. 14. ἑστάναι τὸν Πέτρον πρὸ τοῦ πυλῶν☉, stare Petrum ante vestibulum: ubi ἑστάναι habet significationem præsentis. 1 Cor. 10. v. 12. legimus ἑστάναι cum acuto, non cum circumflexo, ad formam τοῦ τεθνάναι, de qua voce vide supra θνήσκω. ὁ δοκῶν ἑστάναι, βλεπέτω μὴ πέσῃ, qui sibi videtur stare, videat nè cadat. ἑστάναι & ἱστάναι utrumque est præsentis temporis, Act. inf. Nam pro ἵστημι dicitur etiam ἕστημι. Apocal. 7. 11. legimus ἑστήκεσαν *stabant*, Atticè, pro ἑστήκεισαν (3. pers. plur. plusq. perf. act.) pro quo tamen usitate legitur in N.T. εἱστήκεισαν, Johan. 18. 18. & 19. ver. 25. &c. à præterito activo ἕστηκα (Doricè ἕστακα) formatur novum verbum στήκω ει, η, & per aphæresin τοῦ ε ψιλοῦ, στήκω εις ει, *persto*, Gal. 5. 1. τῇ ἐλευθερίᾳ στήκετε, in libertate perstate. *aor. 2. act.* ἔστην, *steti*, (scil. *aorist. 2. act.* semper accipitur *neutraliter*, *aor. 1.* verò act. semper *activè*) Johan. 20. vers 19. καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον, & stetit in medio. Actor. 26. v. 16. στῆθι ἐπὶ τοὺς πόδας, insiste pedibus tuis. στῆτε, *state*, Ephes. 6. v. 14. Actor. 8. v. 38. καὶ ἐκέλευσε στῆναι τὸ ἅρμα, & jussit sisti currum. *aorist. 1. act.* ἔστησα, *statui*, Johan. 8. v. 3. Actor. 6. v. 6. οὓς ἔστησαν, quos constituerunt. Matthæi 18. vers. 2. ἔστησεν αὐτὸ, *statuit* illum puerulum. *aor. 1. pass.* ἐστάθην. Actor. 27. 21. τότε σταθεὶς Παῦλ☉, tunc consistens Paulus. *Fut. 1. pass.* σταθήσομαι, *stabor* seu *stabiliar*. Matthæi 12. v. 25. σταθήσεται, non stabilietur. στάσις εως ἡ, propriè *consistentia*, si liceret loqui, & sic accipitur Heb 9. v. 8 Frequentissimè verò *seditio*, Actor. 15. ver. 2. στασιάζω, *seditionem unà concito*, *conspiro*. συστασιαστὴς οῦ ὁ, *socius seditionis*, Marc. 15. vers. 7. στατήρ☉ ὁ, nomen monetæ, *stater*. Is nummus erat tetradrachmus, h.e. valebat quatuor drachmas, id est unam unciam. Nam drachma est quarta pars unciæ, **ein quint** (potiùs **ein quart**) ut vocant 5. alb. 5 **pf. das achte theil eines reichstaler.** Matth. 17. 27. ἀστατέω ῶ, *incertis sedibus vagor*, 1 Corinth. 4. 11. ἀνίστημι, *excito*, semper in aoristo 2. act neutraliter *surgo*. & in aor. 1. act. transitivè, facio surgere, h.e. *excito*

Fut. 1 *act.* ἀναστήσω εις ει. Joh. 6. 39. ἀναστήσω αὐτὸν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ, excitabo illum extremo die. Act. 7. 37. προφήτην ἀναστήσει ὑμῖν Κύριος ὁ Θεὸς, prophetã excitabit vobis Dominus Deus. Actor. 2. v. 30. ἀναστήσειν (fut. act. infinit.) Χριστὸν, ſuſcitaturum CHRISTUM. *aor.* 1 *act.* ἀνέστησα ας ε. Actor. 2. 24. ὃν ὁ Θεὸς ἀνέστησε, quem Deus *excitavit*. *part. aor.* 1. ἀναστήσας ασα αν. Actor. 13. v. 33. *aoriſt.* 2. *act.* ἀνέστην ης η, *ſurrexi*, Roman. 14. verſ. 9. Luc. 10. ver. 25. νομικός τις ἀνέστη, quidam juriſperitus ſurrexit. 1 Corinth. 10. ver. 7. καὶ ἀνέστησαν (3. pl. a. 2. act. indic.) παίζειν, & ſurrexerunt ad ludendum. *aor.* 2. *act. imperat.* Actor. 26. v. 16. ἀνάστηθι καὶ στῆθι, ſurge & ſta, & per apocopẽ ἀνάστα, Actor. 12. 7. Geneſ. 19. 20. ἀνάστητε, (2. pl. aor. 2. act. imperat.) ſurgite. Deut. 32. 38. ἀναστήτωσαν, ſurgant. *aor.* 2. *act. ſubj.* ἀναστῶ ῇς ῇ, Marc. 9. v. 9. reſurrexiſſet. Marc. 12. 23. ὅταν ἀναστῶσι (3. pl. a. 2. act. ſubj.) poſtquam reſurrexerint. *aor.* 2. *infin.* Luc 24. 46. ἀναστῆναι, reſurgere. *part. aor.* 2. ἀναστὰς ἀντος ὁ, Matth. 9. v. 9. ſurgens. ἀναστᾶσα αστης ἡ, Luc. 1. 39. ἀναστὰν ἀντος τὸ, Luc. 23. v. 1. *præſ. paſſ.* ἀνίσταμαι, *exſurgo*, Roman. 15. 12. *Fut. med.* ἀναστήσομαι ῃ, Cantic. 3. 2. *ſurgam.* Johan. 11. v. 23. ἀναστήσεται ὁ ἀδελφός σου, reſurget frater tuus. Marc. 10. v. 34. ἐν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστήσεται, tertio die reſurget. Actor. 20. verſ. 30. ἀναστήσονται (3. plur. fut. med.) *exorientur*. Luc. 11. v. 32. ἀναστήσονται ἐν τῇ κρίσει, ſurgent in judicio. *Præt. paſſ.* ἀνέσταμαι σαι. ἐπανίσταμαι *inſurgo*, Matthæi 10. ver 21. ἐπαναστήσονται τέκνα ἐπὶ γονεῖς, inſurgent filii contra parentes. ἀνάστασις εως ἡ, *reſurrectio*, Johan. 11. v. 25. ἐγώ εἰμι ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωὴ, ego ſum reſurrectio & vita. ἀνάστασις νεκρῶν, *reſurrectio mortuorum*. 1 Corinth. 15. 42. Roman. 1. 4. ἐξ ἀναστάσεως νεκρῶν, pro τῆς ἐκ νεκρῶν, ſcilicet οὔσης. Ellipſis. ἀναστατόω ῶ, *ſubverto*, *labefacto*, *inquieto*, *conturbo*, *tumultum & ſeditionem concito. à ſtatu dimoveo.* ab adjectivo verbali ἀνάστατος ου ὁ ἡ, vaſtatus, ſedibus ſuis pulſus, χώρα ἀνάστατος Demoſth. vaſtata regio. ἀνάστατον πόλιν ποιεῖν Xenoph. civitatem funditus evertere. Gal. 5. 12. ἐξανίστημι, *excito*, Marc. 12. 19. *ſurgo*. Actor. 5. ver. 5. ἐξανάστασις εως ἡ, *reſurrectio*, Philip. 3. 11. ἀνθίστημι, *reſiſto*, Rom. 9. 19. ἀφίστημι, abſiſtere facio, dirimo, ſeparo, amoveo, ſeorſum pono, item avoco, *averto*, abduco. item (videl. in aor. 2. act. & in paſſiva forma) *diſcedo*, *deſciſco*. *Futur.* ἀποστήσω. *Præt. act.* ἀφέστηκα. *aoriſt.* 2. *act.* ἀπέστην ης η, Luc. 4. verſ. 13. ἀπέστη ἀπ' αὐτοῦ. *diſceſſit* ab ipſo 3. pl. Actor. 22. ver 29. εὐθέως οὖν ἀπέστησαν, ſtatim itaque diſceſſerunt, ſeu abſceſſerunt *aoriſt.* 2. *imperat.* ἀπόστηθι, diſcede (pro quo etiam per apocopen legitur ἀπόστα) 2. plur. ἀπόστητε. Luc. 13. v. 27. ἀπόστητε ἀπ' ἐμοῦ, abſcedite à me omnes. 2 Corinth. 12. 8. ἵνα ἀποστῇ (3. ſing. aor. 2. ſubj.) ἀπ' ἐμοῦ, ut abſcederet à me. Hebr. 3. 12. ἐν τῷ ἀποστῆναι (a. 2.

act. infin.) ἀπὸ Θεοῦ ζῶντος, desciscendo à Deo vivo. *part. aorist.* 2 ἀποστάς; abscedens. Actor. 19. v. 8. ἀποστάντα (accus.) Actor. 15. vers. 38 eum, qui abscessisset. *a.* 1. *act.* ἀπέστησε λαὸν Actor 5. 37. *averti. praesen. pass.* ἀφίσταμαι, *deficio*, Luc. 8. 13. 3. plur. ἀφίστανται, deficiunt. 1 Timoth. 6. 5. ἀφίστασο (2. pers. praes. med. imperat.) ἀπὸ τῶν τοιούτων, abscede ab illiusmodi hominibus. *imperfect. med.* ἀφιστάμην σο το. Luc. 2. 37. ἣ οὐκ ἀφίστατο ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ, quae non abscedebat à templo. *Futur.* 1. *med.* ἀποστήσομαι ἡ ἔτι. 1 Timoth. 4. 1. ἀποστήσονταί (3. pl.) τινες τῆς πίστεως (sine praepositione ἀπό) deficient quidam à fide. *Praeter. pass.* ἀφέσταμαι, unde est ἀπόστημα τος τὸ, *apostema, abscessus, vomica.* à secunda persona ἀφέστασαι derivatur ἀπόστασις εως ἡ, *defectio.* ἀποστασία ας ἡ, *idem.* Actor. 21. v. 21. ἀποστάσιον ου τὸ, *repudium.* Matth. 19. ver. 7. δοῦναι βιβλίον ἀποστασίου. Marc. 10. v. 4. γράψαι βιβλίον ἀποστασίου. scribere libellum abscessionis. à 3. pers. ἀφέσταται derivatur ἀποστάτης ου ὁ, *apostata, transfuga,* διΐστημι, *disto, sejungo.* Luc. 24. ver. 51. διάστασις, *distantia.* διάστημα τος τὸ, *intervallum.* Actor. 5. ver. 7. διχοστασία ας ἡ. *dissensio, dissidium,* Roman. 16. v. 17. Galat. 5. v. 20. ἐξίστημι & ἐξίσταμαι, idem quod ἐκπλήσσομαι *cum stupore admiror*, obstupeo, obstupesco, prae admiratione apud me non sum, de statu mentis deiicior. Matth. 12. 23. καὶ ἐξίσταντο (3. pl. imperf. pass.) πάντες ὄχλοι, & obstupescebat tota turba. *aor.* 2. *act.* ἐξέστην ης η. 2 Cor. 5. 13. Luc. 8. 56. καὶ ἐξέστησαν (3. pl. a. 2. act. indic.) οἱ γονεῖς, & obstupuerunt parentes, ad stuporem usque admirati fuerunt. *Obstupefacio* a. 1. act. ἐξέστησα ας ε, Luc. 24 v. 22. ἐξέστησαν (3. plur. aor. 1. act. indic.) ἡμᾶς perculerunt nos, in admirationem traduxerunt. ἐξιστάω ῶ, *idem* Actor. 8. vers. 9. ἐξιστῶν τὸ ἔθνος τῆς Σαμαρείας, obstupefaciens gentem Samaritanam. ἔκστασις εως ἡ, *stupor*, Marc. 5. ver. 42. *excessus mentis, quum mens extra se rapitur,* Act. 10. v. 10. & 11. v. 5. ἐνίστημι, *insto*, 2 Thes. 2. v. 2. 2 Timoth. 3. vers. 1. τὰ ἐνεστῶτα, *praesentia,* contractum pro ἐνεστηκότα part. praet. act. In foeminino ἐνεστῶσα. 1 Cor. 7. 26. vide supra ἐνεστῶσα. ἐφίστημι, *supervenio*, Luc. 2. v. 9. *Adsto*, Luc. 4. ver. 39. *urgeo*, Actor. 4. 1. 2 Tim. 4. 2. ἐπιστάτης ου ὁ, *magister.* in *Vocativo* ἐπιστάτα. Luc. 5. v. 5. συνεφίσταμαι, *una insurgo.* a. 2. act. συνεπέστην, *una insurrexi.* Act. 16. 22. καθίστημι, *constituo*, Heb. 7. v. 28. ὁ νόμος ἀνθρώπους καθίστησιν ἀρχιερεῖς, lex homines constituit pontifices. 2 Pet. 1. 8. οὐδὲ ἀργοὺς καθίστησι, neque infructuosos *efficit.* Act. 7. 15. οἱ δὲ καθιστῶντες (part. praes. act. à καθιστάω) τὸν Παῦλον, qui verò Paulum *susceperant tuto loco constituendum* ubi subauditur εἰς τὸ ἀσφαλὲς. *Futur.* καταστήσω. Matthai 25. 21. ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω, per multa te constituam, hoc est majora tibi committam. Luc. 12. v. 42. ὃν καταστήσει ὁ Κύριος ἐπὶ τῆς θεραπείας αὐτοῦ, quem Dominus

minus *præficiet* famulitio suo. Matth. 24. ver. 47. ἐπὶ πᾶσι τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτοῦ καταστήσει αὐτὸν, (Hebr. יַפְקִידֶנּוּ) super omnia bona sua eum constituet. Actor. 6. vers. 3. οὓς καταστήσομεν (1. plur. fut.) quos præficiemus. aor. 1. act. κατέστησα, ας, ε, *constitui*. Hebr. 2. 7. κατέστησας αὐτὸν ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου, constituisti eum. Actor. 7. 35. τίς σε κατέστησεν ἄρχοντα; quis te constituit principem? Tit. 1. 5. καὶ καταστήσῃς (2. sing. a. 1. act. subj.) κατὰ πόλιν πρεσβυτέρους, & constituas oppidatim seniores. *præs. pass.* καθίσαμαι, *constituor*. Jacob. 4. 4. ἐχθρὸς τοῦ Θεοῦ καθίσαται, inimicus Dei constituitur. Jacob. 3. 6. οὕτως ἡ γλῶσσα καθίσαται, sic lingua *comparata est*. *aorist.* 1. *pass.* κατεστάθην, ης, η. Roman. 5. 19. κατεστάθησαν, constituti fuerunt. *Fut.* 1. *pass.* κατασταθήσομαι, *constituar*. Roman. 5. 19. κατάστημα, ατος, τὸ, *habitus*, Tit. 2. ver. 3. ἀκατάστατος, ὁ, *inconstans*, qui ventis jactatur, & eorum flamine agitatur. propriè qui non consistit in uno loco ὁ μὴ ἱστάμενος ἐν ἑνὶ τόπῳ. Jacob. 1. 8. ἀκαταστασία, ας, ἡ, *exagitatio*, ubi quis consistere nequit. 2 Corinth. 6. 5. ἐν ἀκαταστασίαις, in exagitationibus, h. e crebris persecutionibus quibus subinde huc illuc pellebantur, adeo ut nusquam pedem figerent, sed cogerentur ἀστατεῖν, hoc est, incertis vagari sedibus, discurrere huc & illuc. *tumultuatio, ordinis perturbatio* quæ Deo & Ecclesiæ displicet. 1 Corinth. 14. vers. 33. *Seditio*. Luc. 21. ver. 9. ἀνθίστημι, *resisto*, Hebr. 12. 4. ἀποκαθίστημι, *restituo*, Matth. 12. v. 13. ἀποκαθιστάνω *idem*, Marc. 9. v. 12. ἀποκαθιστᾷ πάντα, restituit omnia, & ἀποκαθιστάνω eodem sensu Actor. 1. ver. 6. ἀποκατάστασις, εως, ἡ, *restitutio*, Actor. 3. v. 21. κατεφίστημι, *insurgo*, ex κατὰ, ἐπὶ, & ἵστημι, Actor. 18. 12. κατεπέστησαν (3. pl. aor. 2.) insurrexerunt. συνεφίστημι, *unà insurgo*, Act. 16. 22. περιΐστημι, *circumsto*, Joh 11. 42. διὰ τὸν ὄχλον τὸν περιεστῶτα. (part. præt. act. contracti, pro περιεστηκότα) propter turbam circumstantem. *præsen. med.* περιΐσταμαι, ad verbum *circumsisto*, id est, observo, & quasi obsideo. item *cohibeo, vito fugio, declino*, 2 Timoth. 2. 16. τὰς δὲ βεβήλους κενοφωνίας περιΐστασο, (præs. med imperat. 2. sing.) profanas verò vocum novitates cohibe, id est, observa, & velut obside, nè in Ecclesiam irrepant. εὐπερίστατος, ὁ, ἡ, *circumstans* vel, ut Beza vertit, ad circumcingendum proclivis, Hebr. 12. v. 1. συνίστημι, *simul sto*, Luc. 9. ver 32. *demonstro*, Roman. 5. 8. *constituo*, Galat. 2. ver. 18. παραβάτην ἐμαυτὸν συνίστημι, transgressorem meipsum constituo. *commendo*, Rom. 16. 1. 2 Cor. 10. 18. συνιστῶν (part. præs. act.) à συνιστάω, *commendo*, 2 Corin. 4. 2. συνιστῶντες ἑαυτοὺς, commendantes vosipsos. συνιστάνω, *idem*. 2 Cor. 3. 1. & 5. 12. συστατικὸς, ἡ, ὸν, *commendatitius, a, um*, 2 Corinth. 3. 1. ἐπισύστασις, εως, ἡ, *coitio, agmen*, Actor. 24. 12. μεθίστημι, *amoveo, averto*, Actor. 12. 22. μεθίσταναι vel μετασταθῶ τῆς οἰκονομίας, Luc. 16. v. 4.

16. verſ. 4. *amoveri à diſpenſatione*, loco moveri. μεθιστάνω, *transfero*. 1 Corinth. 13. 2. παριστάνω, *ſiſto* Roman. 6. verſ. 13, 16. παρίστημι *adſto*, Marc. 14. verſ. 70. *inſto*, Marc. 4. verſ. 29. *Repræſento*, Actor. 1. verſ. 3. *Probo*. Actor. 24. ver. 13. *Commendo*, 1 Corinth. 8. ver. 8. *Siſto*, 2 Corinth. 11. 1. *Siſtor*, Roman. 14. 10. πάντες γὰρ παραστησόμεθα (1. pl. fut. 1. med.) τῷ βήματι τοῦ Χριστοῦ, omnes enim ſiſtemur tribunali Chriſti. προστάτις ιδος ἡ, *hoſpita*, *patrona*, *tutatrix*, Roman. 16. v. 2. προστάτης ου ὁ, *præſes*, *patronus*, à προΐστημι, *præſideo*. προΐσταμαι, *anteſto*, *præſum*, 1 Timoth. 3. 4 cum Genit. *præcedo*, Tit. 3. v. 8. ὑπόστασις εως ἡ, *perſona*. Hebr. 1. v. 3. Græci eam definiunt ὑφιστάμενον νοερὸν, hoc eſt, rem per ſe ſubſiſtentem, intelligentem. Deinde ſignificat *confidentiam*, 2 Cor. 9. 4. ἐν τῇ ὑποστάσει ταύτῃ τῆς καυχήσεως, in iſta gloriationis confidentia, ſeu in confidente, ſive præfidente iſtâ gloriatione. Alii, in imperterrita iſta gloriatione. Th. B. in hoc fundamento gloriationis. item *ſubſiſtentiam*. Heb. 3 14. τὴν ἀρχὴν τῆς ὑποστάσεως, Hebraiſm. principium, h. e. rem præcipuam quæ eſt fides, qua ſuſtentamur. Hebr. 11. 1. ἐλπιζομένων ὑπόστασις, h. e. *qua extant quæ ſperantur*, ſeu quæ facit in animo noſtro ſubſiſtere, quæ ſperantur futura.

Ἰσχὺς ύος ἡ, *robur*. affine Heb. אִישׁ *vir*. vel ab ἴσχω habeo, poſſum, reprimo. Marc. 12. v. 30. Epheſ. 1. 19. τοῦ κράτους τῆς ἰσχύος Hebraiſmus, hoc eſt, τῆς κραταιοτάτης ἰσχύος fortis roboris. *Locutio*, ἐκ τοῦ παραλλήλου. Accuſ. ἰσχύν. Apoc. 5. 12. κατισχὺς ύος ἡ, *conflictus*, Exod. 32. 18. ἰσχυρὸς ά όν, *robuſtus*. Hebr. 11. verſ. 34. *potens*, Marc. 1. v. 7. *formidabilis*, עָרִיץ, Matth. 12. 29. τὸν ἰσχυρὸν, formidabilem illum; Chriſtus alludit ad locum Iſa. 49. verſ. 24. ubi ὁ ἰσχυρὸς, formidabilis ille, vocatur ὁ ἰσχύων. Hebraicè עָרִיץ aliáque voce ſynonyma גִּבּוֹר γίγας ibidem. *magnus*, λιμὸς ἰσχυρὸς, magna fames. *firmus*, Luc. 15. v. 14. ἰσχυρὰ παράκλησις, firma & ſolida conſolatio. *munitus*. Heb. 6. 18. ἡ πόλις ἡ ἰσχυρὰ, munita civitas. Apocal. 18. 10. ἰσχυρότερος, *potentior*, Luc. 3. v. 16. ἰσχύω, *poſſum*, *proſum*, Philipp. 4. v. 13. πάντα ἰσχύω, omnia poſſum. Matth. 5. 13. εἰς οὐδὲν ἰσχύει, ad nihil *prodeſt*. *imperfect*. ἴσχυον, poteram. Act. 6. v. 10. οὐκ ἴσχυον, non poterunt. Act. 19. 20. *Fut.* 1. ἰσχύσω, potero. Luc. 13. 24. *a.* 1. *act.* ἴσχυσα, potui, valui. Act. 27. 16. μόλις ἰσχύσαμεν (1. plur. aoriſt. 1. act.) vix potuimus. Luc. 14. v. 6. οὐκ ἴσχυσαν (3. pl. a. 1.) non potuerunt. οἱ ἰσχύοντες, *ſani*, bene valentes. Marc. 2. verſ. 17. ἐξισχύω, *exactè poſſum*, Epheſ. 3. verſ. 18. ἵνα ἐξισχύσητε (2. plur. a. 1. ſubj.) καταλαβέσθαι, ut valeatis aſſequi. ἐνισχύω, *corroboro*, Luc. 22. 43. ἐνισχύων αὐτὸν, corroborans eum. *vires recolligo*. Actor. 9. v. 19. καὶ λαβὼν τροφὴν, ἐνίσχυσεν (3. ſing. a. 1. act.) & ſumpto cibo vires recollegit. ἐπισχύω, *invaleſco*, Luc. 23. 5. οἱ δὲ ἐπίσχυον (3. pl. imperfect. act.) at illi invaleſcebant.

bant. ἰσχυρίζομαι, *assevero*, plus est, quàm affirmo. Affirmo est idem quod aio, Græcè ἀπόφημι. Asseverare est obnixè, & quadam cum contentione asserere. διϊσχυρίζομαι, valde assevero. F. διϊσχυρίσομαι. a.1. med. διϊσχυρισάμην. Luc.22. 59. διϊσχυρίζετο, (3. sing. imperf. med.) valde asseverabat. Luc 22.59. Actor.12. ver.15. κατισχύω, *invalesco*, Luc. 23 23. κ κατίσχυον (3.pl.imperf.) αἱ φωναὶ αὐτῶν, & invalescebant clamores eorum. *Supero*, Matth. 16 v.18. cum Genit. πύλαι ᾅδου οὐ κατισχύσουσιν αὐτῆς, portæ gehennæ non prævalebunt ei. Verbum hoc compositum separatim legitur. Act 19.15. ἴσχυσε κατ' αὐτῶν, invaluit contra eos, vel superavit eos.

Ἰχθὺς ύος ὁ (q. ἴχνεσι θύων, θύω, impetu feror) *piscis*. in accus ἰχθύν. Matth.17.27. Luc 11.11. Alii scribunt ἰχθῦν. Sed mendosè: Nulla enim est crasis, sicut ἰχθῦς dicitur pro ἰχθύας Hesiod ἀσπ. 212. & κλεῖς pro κλεῖδας, Apoc.1.v.18. & pro κλεῖδα κλεῖν, Apoc.3.17. ἰχθύδιον ου τὸ, *pisciculus*, Matth.15.34.

Ἴχνος εος τὸ (ex ἵημι eo, & νόω cognosco. τὸ ἴχνος γνώρισμα τοῦ ἰόντος) *vestigium*. Rom 4 12. στοιχεῖν τοῖς ἴχνεσι, insistere vestigiis. ἰχνιάζω. F. άσω. P. κα. *investigo, scrutor*. ἀνεξιχνίαστος ὁ ἡ, *impervestigabilis*, Rom.11.33.

Κάππα decima litera, in numeris significat 20. Derivatur ab Hebr. כף caph, h.e. vola, quæ litera est ejusdem potestatis. Vola dicta fuit ab adj. forma. Refert enim manum incurvatam.

Καθαίρω, *purgo*, (videtur compositum ex κατὰ deorsum, & αἴρω rapio, demo) Johan 15.2. *F.* καθαρῶ, *purgabo*, Hebr.9. vers.24. *Præt.* κεκάθαρκα, unde est κεκάθαρμαι præt. passivum, & part. præt. pass. κεκαθαρμένος, *purgatus*, Heb.10.v.2. ἐκκαθαίρω, *expurgo*, 1 Cor.5.7. ἐκκαθάρατε οὖν τὴν παλαιὰν ζύμην, expurgate itaque vetus fermentum. ἐκκαθάρατε est 2.pl.a.1.act.imper. ab indicat. ἐξεκάθαρα. 2 Tim.2. v.21. ἐὰν οὖν τις ἐκκαθάρῃ ἑαυτὸν, si igitur quis se purgaverit. ἐκκαθάρῃ est 3. sing. aorist 1. subj. activi ἀκάθαρτος ου ὁ ἡ, *impurus*, Matth.10.1. Actor.10.v.14. ἀκαθαρσία ας ἡ, *immunditia, impuritas animi*, Matthæi 23. v.27. Roman.1. vers.24. & 6.10. Ephes.5.3. πορνεία κ πᾶσα ἀκαθαρσία, ἡ πλεονεξία, μηδὲ ὀνομαζέσθω ἐν ὑμῖν, scortatio & quævis impuritas, aut avaritia, nè nominator quidem inter vos. ἀκαθάρτης ητος ἡ, *immundities*, Apocal.17.v.4. pro ἀκαθαρτότης, sicut à φίλος derivatur φιλότης. καθαρὸς ὰ ὸν, *purus a, um*, Matthæi 23.26. *innocens*, Actor.20. 26. καθαρὰ συνείδησις, pura conscientia, 1 Tim. 3.9. Tit.1.15. πάντα μὲν καθαρὰ τοῖς καθαροῖς, omnia pura sunt puris. καθαρότης τητος ἡ, *puritas, mundities*, Heb.9.ver.13. καθαρίζω, *purgo*, 1 Johan.1. vers. 7. τὸ αἷμα Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ καθαρίζει ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας, *sanguis Jesu Christi Filii ejus purgat nos ab omni peccato*, in part. καθαρίζων, καθαρίζουσα, καθαρίζον, Marc.7. vers.19. ubi

υ dicitur in neut. gen. καθαρείζον, non καθαρίζον, scil. accentus masculini in participio manet. *Fut.* 1. *act.* καθαριῶ, *purgabo*. *Praeter. act.* κεκαθάρικα, pro quo *aorist.* 1. ἐκαθάρισα, *purgavi*, legitur Act. 11. 9. *aor.* 1. *act. imper.* καθάρισον, *purga*, Matth. [illegible] *aorist.* 1. *subj.* καθαρίσωμεν, *purgem*. Tit. 2. 14. 2 Cor. 7. 1. καθαρίσωμεν (1 pl. a. 1. act. subj.) ἑαυτοὺς ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ σαρκὸς, purgemus nos ipsos ab omni pollutione carnis. *aor.* 1. *infin.* καθαρίσαι, *purgare*, Luc. 5. 12. *part. aorist.* 1. *act.* καθαρίσας αὐτὰ αὐ, Ephes. 5. 26. Act. 15. 9. τῇ πίστει καθαρίσας τὰς καρδίας, fide purgans corda. *praes. pass.* καθαρίζομαι, *purgor*, Matth. 11. 5. Heb. 9. 22. *aor.* 1. *pass.* ἐκαθαρίσθην, *purgatus fui*, Marc. 1. v. 42. Luc. 17. v. 17. *aor.* 1. *pass. imperat.* καθαρίσθητι, *purgator*, Matth. 8. v. 3. καθαρισμὸς, ὁ, *purgatio*, Marc. 1. v. 44. Heb. 1. ver. 3. διακαθαρίζω, *perpurgo*, Matth. 3. v. 12. διακαθαριεῖ, (3. sing. fut. act.) Atticè pro διακαθαρίσει, omnino purgabit. Nam hæc est vis præpositionis διά. περικάθαρμα, τος, τό, *purgamentum*, *sordes verrendo collectæ*. 1 Corin. 4. 13. à περικαθαίρω, *perpurgo*, *circumquaque purgo*, *reseco*, Josuæ 5. περιεκάθαρε (3. sing. aor. 1. act. indic.) τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ, circumcidit filios Israëlis. Græcus Scholiastes τὰ περικαθάρματα vertit τὰ ἀποσαρώματα. confer Jerem. Thren. 3. vers. 45.

Καὶ, conjunctio copulativa. *Et*, Actor. 6. 6. *Nam*, Matth. 1. 24. & 4. 19. & 11. 28, 29. & 12. 29. & 28. 10 Luc. 1. 17. Johan. 3. 13. & 7. 28. Actor. 26. 10. Rom. 1. 13. Ephes. 5. 23. Col. 3. 25. *quia*, causalis particula Luc. 1. 42. καὶ εὐλογημένος ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας σου, quia benedictus est fructus ventris tui. Johan. 6. 54. *Sed*, Matth. 1. 25. & 11. 17. & 12. 38. 43 & 13. 22. & 16. 4. & 12. Johan. 5. 40. καὶ οὐ θέλετε, non vultis. Johan. 8. 55. καὶ οὐκ ἐγνώκατε αὐτόν, sed non nostis eum. Act. 10. 28. 1 Thes. 2. 18. *Tamen*, Act. 23. 3. καὶ σὺ κάθῃ κρίνων με, itáne tu sedes judicans me? *& tamen*, *tamen*, μέντοι. Johan. 1. v. 10. καὶ ὁ κόσμος αὐτὸν οὐκ ἔγνω, & tamen mundus eum non cognovit. Philip. 4. 10. ἐφ' ᾧ καὶ ἐφρονεῖτε, qua de re tamen solliciti eratis. *Igitur*, *itaque*, Matth. [illegible] 8. 3. Marc. 4. ver. 7, 13 & 9. 5. *Tunc*, Matth. 6. 33. & 9. 7. Luc. 17. *Denique*, Marc. 22. & 15. *Quamvis*, Luc. 18. 7. Joh. 14. 30. Heb. 3. 9. *Etiam*, Joh. 5. 13. 15. 20. *Quando*, Marc. 15. 25. [illegible] 1 Joh. 4 16. *ut* ὥστε, Joh. 16. *Verò*, Luc. 18. 13. Joh. 1. [illegible] *Autem*, Marc. 1. 23. *Magis* [illegible] Joh. 5. 25. & 16. 32. *Et quidem*, Johan. 1. 16. *Et certè*, Joh. [illegible] *Etenim*, 2 Cor. 1. 6. *Aliquando redundat*, Luc. 8. v. 1. & 19. [illegible] Ephes. 2. 1. 1 Pet. 1. 3. εὐλογητὸς ὁ Θεὸς, καὶ ὁ Πατὴρ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. *Non semper similes conjungit casus* ut Luc. 1. 55. ἐλάλησε πρὸς τοὺς πατέρας καὶ τῷ Ἀβραάμ, pro πρὸς τὸν Ἀβραάμ. ibi subintelligenda [illegible] plementum *promissione facta*, [illegible] Abrahamo, Isaaco, Jacobo, [illegible] dæ & Davidi. nec semper [illegible]

tempora. Aliquando *deest*, Col. 1. 18. ἀρχὴ πρωτότοκος, pro ἀρχὴ καὶ πρωτότοκος, principium & primogenitus. Inservit *conclusioni*, Rom. 1. 14. 1 Cor. 12. 26. & Col. 1. 21. Aliquando est ἐπεξηγητικὸν, Luc. 1. 17. Rom. 15. 6. 1 Cor. 10. 28. 1 Cor. 11. 22. & 15. 24. 2 Cor. 1. 3. Gal. 1. 4. & 4. v. 18. Phil. 4. 20. Col. 2. 2. Jacob. 3. 19. *Distributivum*, Act. 13. 27. & 22. 17. Rom. 11. 33. *Aut.* Matth. 12. 37. Rom. 4. 13. Sic Matthæus conjunctionem copulativam Hebraicam ו *ve* vertit per ἢ *aut* Matth. 15. 4. εἰ καὶ, *etiamsi*, Matth. 26. 33. καὶ εἰ πάντες σκανδαλισθήσονται ἐν σοὶ, etiamsi omnes offendantur in te, &c.

Καινὸς ἡ ὸν, *novus a um*, Matth. 9. 17. καινὴ Διαθήκη, *novum Testamentum*. Matth. 26. 28. καινὴ κτίσις, *nova creatura*, Gal. 6. 15. καινὸς ἄνθρωπος, *novus homo*, Ephes. 4. ver. 24. ἐντολὴ καινὴ, *mandatum novum*, 1 Johan. 2. 7. καινότης ητος ἡ *novitas*. Roman. 6. ver. 4. & 7. 6. ἀνακαινόω ῶ, *renovo*, in pass. legitur. Coloss. 3. vers. 10. ἀνακαινούμενον, *renovatum* ἀνακαίνωσις εως ἡ *renovatio*, Roman. 12. v. 2. ἀνακαινίζω *renovo*. Heb. 6. 6. ἀδύνατον πάλιν ἀνακαινίζειν ἀνασταυροῦντας, impossibile est ut denuo renovet. vulgata versio *renovari*: atque ita ἀνακαινίζειν poneretur pro ἀνακαινίζεσθαι. *Fut.* ἀνακαινίσω. Psalm. 104. 30. ἀνακαινιεῖς (Atticè) pro ἀνακαινίσεις τὸ πρόσωπον τῆς γῆς, renovabis faciem terræ. *aorist.* 1. *act.* ἀνεκαίνισα ας ε Thren. 5. ver. 21. *Præt. act.* ἀνακεκαίνικα. *Præt. pass.* ἀνακεκαίνισμαι. *aorist.* 1. *pass.* ἀνεκαινίσθην. *Fut.* 1. *pass.* ἀνακαινισθήσομαι renovabor, Psalm. 103. v. 5. ἀνακαινισθήσεται ὡς ἀετοῦ ἡ νεότης σου. ἐγκαίνια ων τὰ, *dedicatio cujuscunque rei*, *encænia*, quasi dicas, *initialia*. *Suid.* ἐγκαίνια ἑορτὴ, καθ᾽ ἣν ἐκαινουργήθη τι, hoc est, encænia sunt feriæ seu festum, in quo aliquid novi factum est, vel saltem renovatum. Sic templum Dei Hierosolymis ter solenni dedicatione consecratum fuisse legimus. Primò à Salomone, 1 Reg. 8. Deinde à Nehemia, Esd. 6. 25. Neh. 12. tertiò à Juda Maccabæo, 1 Macc. 4. Et hæc ultima encænia Joh. 10. 22. intelliguntur, quæ scilicet hyeme erant, nempe 25 die Kislevi, qui mensis partim respondebat Decembri nostro. 1 Macc. 4. 59. ἐγκαινίζω *dedico*. *a.* 1. *act.* ἐνεκαίνισα, Heb 10. 20 *Præt. act.* ἐγκεκαίνικα. *Præt. pass.* ἐγκεκαίνισμαι. Heb. 9. 18.

Καιρὸς οῦ ὁ *tempus certum*. ἐν καιρῷ certo & præstituto tempore, Luc. 20. 10. Roman. 5. 6. κατὰ καιρὸν, tempore constituto, scilicet, divinitùs. Simpliciter *tempus*. πρὸς καιρὸν ad tempus. 1 Corin. 7. 5 πρὸ καιροῦ, ante tempus. Matth. 9. ver. 29. καιρῷ δουλεύειν, tempori inservire. Rom. 12. 11. ubi observa καιρὸν quandoque poni pro *tempore*, seu χρόνῳ, sed non vicissim. 1 Thess. 2. v. 17. πρὸς καιρὸν ὥρας, ad temporis momentum, vel ad momentum horæ. Horatius, Horæ momento cita mors venit, aut victoria læta. *Ratio*, Heb. 11. 11. παρὰ καιρὸν ἡλικίας, præter rationem

tionem ætatis, **uber-jhres alters gelegenheit.** ἄκαιρος ὁ ἡ, *intempestivus, non opportunus,* ἀκαίρως, *intempestive.* 2 Timoth. 4. verſ. 2. ἐπίστηθι εὐκαίρως, ἀκαίρως, urge tempeſtivè & intempeſtivè. ἀκαιρέομαι οῦμαι *opportunitate temporis,* ſeu *penuriâ destituor.* Philip. 4. verſ. 10. ἠκαιρεῖσθε (2. plur. imperfect. paſſ.) non habebatis ad manum quæ mitteretis. Sic εὐκαιρέω, de quo in ſeq. non tantùm ſignificat *opportunitatem habeo,* ſed etiam *dives ſum, abundo.* Vide Suid. & Steph. εὔκαιρος ὁ ἡ, *tempeſtivus.* Hebr. 4. verſ. 16. εὔκαιρος βοήθεια, *opportunum auxilium.* εὐκαίρως *tempeſtivè,* 2 Timoth. 4. verſ. 2. εὐκαιρέω ῶ, *vacat mihi.* Marc. 6. 31. καὶ οὐδὲ φαγεῖν ηὐκαίρουν (3. plur. imperf. act contractè pro ηὐκαίρεον) nè edere quidem ipſis vacabat, hoc eſt, tantillum temporis Chriſto populum concurrentem docenti non dabatur, ut cibum caperet. Atticè verò dicunt ηὐκαίρεον pro εὐκαίρεον. Eſt enim ευ dipthongus communiter immutabilis. *Fut.* εὐκαιρήσω, *aor.* 1. *act.* ηὐκαίρησα. 1 Cor. 16. 12. ἐλεύσεται δὲ, ὅταν εὐκαιρήσῃ, veniet verò, quum tempus opportunum habuerit. εὐκαιρήσῃ hìc eſt 3. perſ. aor. 1. ſubj. act. *Præt. act.* ηὐκαίρηκα. εὐκαιρία ας ἡ, *opportunitas.* Matth. 26. 16. & Luc. 22. 6. εὐκαιρίαν τοῦ παραδοῦναι αὐτόν. πρόσκαιρος ὁ ἡ, *temporarius.* Matth. 13. 21. 2 Corin. 4. 18. βλεπόμενα πρόσκαιρα. quæ viſibilia ſunt temporaria. Hebr. 11. v. 25. πρόσκαιρος ἀπόλαυσις, temporaria fruitio.

Καίω *uro, cremo.* (כָּוָה.) Joh. 15. 6. *accendo.* Matth. 5. v. 15. in *Fut.* καύσω & καύσομαι *uram.* P. κέκαυκα. *aoriſt.* 1. *act.* ἔκηα à καῶ. *Præt. paſſ.* καίομαι *uror.* item *ardeo.* Luc. 24. 32. καιομένη ἦν, hoc eſt, ἐκαίετο, ardebat cor noſtrum. *Præt. paſſ.* κέκαυμαι. Heb. 12. 18. *Futur.* 1. *paſſ.* καυθήσομαι, *urar,* unde eſt futur. 1. paſſ. ſubj. καυθήσωμαι. 1 Cor. 13. 3. καὶ ἐὰν παραδῶ τὸ σῶμά μου ἵνα καυθήσωμαι, & ſi tradam corpus meum ut comburar. Similia exempla vide ſupra in εἰμὶ, & infra in κερδαίνω. à 3. præt. perſ. paſſ. κέκαυται oritur nomen καυτήριον ου τὸ, inſtrumentum quo vitia inſanabilia exuruntur in corpore, unde eſt verbum καυτηριάζω *cauterio amputo membrum putre.* Fut. άσω. P. κεκαυτηρίακα. καυτηριάζομαι *cauterio reſecor.* 1 Tim. 4. verſ. 2. κεκαυτηριασμένων τὴν ἰδίαν συνείδησιν, pro μετὰ τὴν ἰδίαν συνείδησιν, *Helleniſmus,* quorum conſcientia cauterio eſt reſecta. καῦμα τος τὸ *æſtus, calor nimius, ardor.* Apocal. 7. 16. & 16. v. 9. καῦμα μέγα, *magnus æſtus.* καυματίζω *torrefacio.* futur. καυματίσω. aoriſt. 1. ἐκαυμάτισα. Apoc. 16. 8. præſ. paſſ. καυματίζομαι ardore exhaurior, torreor. *aor.* 1. *paſſ.* ἐκαυματίσθην *exuſtus ſum,* ardore tactus ſum. Matth. 13. 6. Marc. 4. 6. καῦσις εως ἡ, *exuſtio,* Hebr. 6. 8. καύσων ωνος ὁ, *æſtus,* Matth. 20. 12. τοῖς βαστάσασι τὸ βάρος τῆς ἡμέρας καὶ τὸν καύσωνα, qui portavimus onus diei & æſtum. καυσόω ῶ, *ardore infeſto, accendo.* καυσόομαι οῦμαι, *exæſtuo.* 2 Pet. 3. 10. στοιχεῖα δὲ καυσού-

καυσέμενα λυθήσονται, elementa verò exæstuantia solventur. καυσέμενα est præs. part. pass. pro καυσέμενα. ἐκκαίω exuro. Fut. ἐκκαύσω. P. ἐκκέκαυκα. ἐκκαίομαι exardesco. Roman. 1. 27. ἐξεκαύθησαν (3. pl. a. 1. pass. indic.) ἐν τῇ ὀρέξει αὐτῶν εἰς ἀλλήλες, exarserunt suâ libidine alius in alium. κατακαίω comburo, exuro, Actor. 19. 19. τὰς βίβλες κατέκαιον (3. pl imperf. act.) ἐνώπιον πάντων, libros illos exusserunt in omnium conspectu. Enallage temporis. F. 1. act. κατακαύσω. Matt. 3. 12. τὸ δὲ ἄχυρον κατακαύσει πυρὶ ἀσβέστῳ, paleam autem exuret igni inextinguibili. Apo. 17. 16. αὐτὴν κατακαύσεσιν (3. pl. fut.) ἐν πυρὶ, illam (meretricem) igni exurent. *Præt. act.* κατακέκαυκα. a. 1. *act.* κατέκαυσα. exussi. Deut. 9. 21. Matth. 13. 30. εἰς τὸ κατακαῦσαι (aor. 1. act. infin.) αὐτὰ, ad exurendum ea. a. 2. *act.* κατέκηον. *Præs. pass.* κατακαίομαι exuror. Heb. 13. 11. κατακαίεται ἔξω τῆς παρεμβολῆς, exuruntur extra castra. Hellenismus. Exod. 3. 2. ἡ βάτος ἐ κατεκαίετο (3. sing. imperf. pass.) rubus ille non consumebatur. *Præt. pass.* κατακέκαυμαι. Isa. 27. v. 5. *a.* 1. *pass.* κατεκαύθην. *Fut.* 1. *pass.* κατακαυθήσομαι. Apoc. 18. v. 8. ἐν πυρὶ κατακαυθήσεται, igni exuretur, ἐν πυρὶ Hebrais. *a.* 2. *pass.* κατεκάην ης η exustus fui. Apoc. 8. 7. τὸ τρίτον τῶν δένδρων κατεκάη, tertia pars arborum exusta est. *F.* 2. *pass.* κατακαήσομαι exurar. 2 Pet. 3. 10. γῆ καὶ τὰ ἐν αὐτῇ ἔργα κατακαήσεται, terra & quæ in ea sunt exurentur. Hellenis-

ὁλόκαυστον ἐ τὸ, *est sacrificii genus, ubi hostia tota cremabatur.* ὁλοκαυτόω *totum comburo.* ὁλοκαύτωμα τος τὸ, *holocautóma*, idem quod ὁλόκαυστον, Marc. 12. 33. Heb. 10. v. 6, 8.

Κακὸς ἡ ὸν (Th. Beza. Ephes. 3. 13. παρὰ τὸ χάζειν à cedendo, quod est segnium & ignavorum militum, & sic propriè verteretur *ignavus*) per synecd. verò speciei, *malus a um.* Matth. 27. 23. τί γὰρ κακὸν ἐποίησε; Quid enim mali fecit? Matth. 24. 48. δοῦλος κακὸς, servus nequam. Roman. 3. 8. ποιήσωμεν τὰ κακὰ, ἵνα ἔλθῃ τὰ ἀγαθὰ, faciamus mala, ut eveniant bona. *Noxius*, ἡ δὲ κακὴ βουλὴ τῷ βουλεύσαντι κακίστη. Confer infra Matth. 21. 41. τὰ κακὰ *afflictiones*, Act. 9. 13. ὅσα κακὰ ἐποίησε τοῖς ἁγίοις, quot malis affecerit sanctos. κακὸς ἐργάτης *infidelis* operarius, Philip. 3. ver. 2 λογίζεσθαι κακὸν, *malum cogitare*, 1 Cor. 13. 5. ποιεῖν, πράσσειν κακὸν, *malum patrare*. Rom. 13. 4. κακὸν ἀντὶ κακοῦ ἀποδιδόναι, *malum pro malo rependere*, Rom. 12. 17. ἐκκλίνειν ἀπὸ κακοῦ, desistere à malo. 1 Pet. 3. 11. ἐπιθυμητὴς κακῶν, cupidus malorum. 1 Cor. 10. 6. ἐφευρετὴς κακῶν, repertor malorum. Rom. 1. 30. κακά τινι ἐνδείκνυσθαι, mala alicui exhibere 2 Tim. 4. 14. κατεργάζεσθαι κακὰ, mala perpetrare. Rom. 2. 9. κακίων *pejor*, comparativus in N. T. non legitur, sed χείρων ονος, ὁ ἡ, καὶ τὸ χεῖρον. Mat. 27. 64. ἡ ἐσχάτη πλάνη χείρων τῆς πρώτης. τὰ ἔσχατα χείρονα τῶν πρώτων, 2 Pet. 2. 20. Johan. 5. 14. ἵνα μὴ χεῖρόν σοί τι γένηται. κακῶς *malè*, Adv. Matth. 21.

Matt. 21. 41. κακοὺς κακῶς ἀπολέσει, malos malè perdet. *proverb.* & elegans πολύπτωτον Rhetoricum. Aristoph. in Pluto ἀπὸ σ' ὀλῶ κακὸν κακῶς, te malum malè perdam. ἄρχοντα τοῦ λαοῦ σου οὐκ ἐρεῖς κακῶς, Actor. 24.5. principi in populo non maledices. *Miserè*, ἀθλίως, Matth. 15.22. ἡ θυγάτηρ μου κακῶς δαιμονίζεται, filia mea miserè à diabolo vexatur. *Inhonestè*, κακόω ῶ, *malè accipio, vexo*. Regit *Accus. Fut.* κακώσω, Actor. 7. 6. *aor.* 1. ἐκάκωσα, Actor. 7. 19. *malè affectum reddo*, Actor. 14. 2. κάκωσις εως ἡ *vexatio*, Actor. 7. v.34. κακία ας ἡ *vitium, malitia*, Roman. 1. v.29 *afflictio*, idem quod κάκωσις per *Hebraismum*, ad formam τοῦ רָעָה. Sic Ionæ 3. v. 10. μετενόησεν ὁ Θεὸς ἐπὶ τῇ κακίᾳ. 2 Reg. 6. 33. ἰδοὺ αὕτη ἡ κακία παρὰ Κυρίου,&c. Matth. 6.34. ἀρκετὸν τῇ ἡμέρᾳ κακία αὐτῆς, sufficit diei suum malum. ἀρκετὸν ἡ κακία, *Græcismus*, quem poëta imitatur, ubi scripsit,

Triste lupus stabulis.

lupus est triste quid, hoc est, est res tristis. Sic ἀρκετὸν, scilicet, πρᾶγμα, est res quæ sufficit. ἄκακος ὁ ἡ *minimè malus, innocens*, Heb. 7. 26. Roman. 16.18. ἐξαπατῶσι τὰς καρδίας τῶν ἀκάκων, decipiunt animos innocentum. ἀκακία ας ἡ, innocentia. Job.31. 6. ἀνεξίκακος ὁ ἡ, *tolerans malorum, injuriarum*, 2 Tim. 2.24. ex ἀνέχω καὶ *sustineo*, & κακὸν *malum*. ἐκκακέω evado κακὸς, hoc est, piger, *segnesco*. Gal. 6. 9. τὸ καλὸν ποιοῦντες, μὴ ἐκκακῶμεν (1. pl. præs. act. subj.) nè bene faciendo segnescamus. ubi notetur Syntaxis: participium ponitur pro infinitivo, more verborum cessandi & perseverandi. Luc. 18. 1. δεῖν πάντοτε προσεύχεσθαι, καὶ μὴ ἐκκακεῖν. *Defatigor*, Luc. 18. vers. 1. *malo succumbo, animum despondeo*, Eph. 3. 13. μὴ ἐκκακεῖν ἐν ταῖς θλίψεσι, non despondere animum in afflictionibus. *F.* ἐκκακήσω. *aor.* 1. ἐξεκάκησα. 2 Thess. 3. 13. μὴ ἐκκακήσητε (2 plur. a. 1. act. subj.) καλοποιοῦντες, nè remissi sitis in benefaciendo.

Καλάμη ης ἡ *stipula*, 1 Cor. 3. 12.

Κάλαμος ου ὁ *arundo*, Mat. 11. 7. & 12. v. 20. κάλαμον συντετριμμένον οὐ κατεάξει, arundinem quassatam non confringet. Significat etiam *pennam scriptoriam*, 3 Johan. 13. *virgam geometricam*, Apoc. 21. 16.

Καλέω ῶ *voco*, 1 Thess. 5. 24. *Fut.* καλέσω *vocabo*, Rom. 9. 25 καλέσεσθαι τὸν λαὸν, λαόν μου, Matt. 1. ver. 23. καὶ καλέσεις, & vocabis, apostrophe prophetæ, Spiritu Dei correpti, & virginem post tot secula nascituram, quasi præsentem, alloquentis. *præt. perf.* κέκληκα *vocavi*, 1 Corinth. 7. 15. *Part. præt.* κεκληκὼς ότος ὁ. Luc. 14. v. 10. *aorist.* 1. *act.* ἐκάλεσα *vocavi*, Matth. 2. 15. 2 Thess. 2. 14. *aor.* 1. *act. imperat.* κάλεσον voca, Matth. 20. v. 18. *aor.* 1. *act. infinit.* καλέσαι *vocare*, Marc. 2. 17. οὐκ ἦλθον καλέσαι δικαίους, non veni vocatum justos. *part aorist.* 1. *act.* καλήσας αὐτὸς ὁ. 1 Pet. 5. v. 10. *præs. pass.* καλέομαι οῦμαι, *nominor*, Apoc. 12. v. 9. & 19. 11. *Præt. perf.* κέκλημαι *vocatus sum*,

Matth.22.ver. 4. εἴπατε τοῖς κεκλημένοις, dicite vocatis. *aor.* 1. *pass.* ἐκλήθην, *vocatus sum*, 1 Corinth.7. 20. ἕκαστος ἐν τῇ κλήσει, ᾗ ἐκλήθη, ἐν ταύτῃ μενέτω, in sua quisque vocatione, ad quam vocatus est, permaneat. item ἐκλήθην idem est quod *nominatus fui*, 1 Johan.3. 1. Luc.15.19. *Invitatus fui*, Luc. 14. 8. Joh.2. ver. 2. *Fut* 1. *pass.* κληθήσομαι *vocabor*. item *ero*, Matth.5.ver.9. Luc.1. v. 53. κλητὸς, ἡ, ὸν, *vocatus*, Matth. 20. v. 16. πολλοὶ κλητοὶ, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί. κλῆσις εως ἡ, *vocatio ad vitam æternam.* Rom. 11. ver. 28. *Vocatio ad officium*, 1 Corinth.7.v. 20. ἀντικαλέω ῶ, *vicissim invito*, Luc.14.12. ἐγκαλέω ῶ *accuso, in jus voco*, appello aliquem de crimine. *imperf.* ἐνεκάλουν, Actor. 23.28. *F.* ἐγκαλέσω. Rom. 8. 33. τίς ἐγκαλέσει κατὰ ἐκλεκτῶν Θεοῦ; *aor* 1. ἐνεκάλεσα, Sirach. 46.v. 22. *Præt.* ἐγκέκληκα. ἐγκαλεῖν τινι προδοσίαν, appellare aliquem de proditione. ἔγκλημα τος τὸ *crimen*. Actor. 23. 28. ἀνέγκλητος *inculpatus*, 1 Corinth.1.8. Tit. 1. 6,7. ἀντέγκλημα τος τὸ, *recriminatio*, εἰσκαλέω ῶ, vel εἰσκαλοῦμαι οῦμαι, *intro voco*, Actor.10. v. 23. ἐκκαλέω ῶ, *evoco.* Ἐκκλησία ας ἡ, *Ecclesia, cœtus evocatus.* (1) propriè accipitur pro cœtu hominum quacunque de causa convocatorum, Actor. 19. 32. pro *cœtu civili* in curia. Actor. 19. 39. (2)Demosth. περὶ παραπρεσβείας, ἐφοβεῖτο δὲ μὴ ἐξαίφνης ἐκκλησία γένηται. ubi accipi videtur pro *concione magnatum repente convocatorum*. Nam ut Suidas annotat, νόμιμος ἐκκλησία dicebatur ἡ κυρία καὶ ὡρισμένη τρὶς τοῦ μηνὸς, σύγκλητος δὲ ἡ ἐξαίφνης γινομένη διά τι κατεπεῖγον, hoc est, *Legitima* dicebatur fixa statáque *concio*, quæ ter in mense habebatur: *convocata autem & indicta concio*, quæ repente, urgente quadam de causa fiebat. ubi distinguit inter ἐκκλησίαν νόμιμον, & ἐκκλησίαν σύγκλητον. (3) κατ' ἐξοχὴν pro cœtu eorum, qui Christum externè profitentur, sicut Synagoga de Judæis peculiariter dici cœpit. (4)pro cœtu sanctorum, seu electorum, seu verè credentium: idque vel pro Ecclesia tota, Eph.5. 23.vel sola militante, Act. 8.13. vel pro fidelibus unius provinciæ, regni, aut urbis, Apoc.12.5. Roman.16.v. 5. vel denique pro presbyterio, qui Senatus est ecclesiasticus, per synecdoc. integri. Matth. 18. 18. qui 1 Tim. 4.14. πρεσβυτέριον dicitur. Quoniam verò, ut paulò antè dictum fuit, Ecclesia quemcunque cœtū, puta civilem aut alium significare potest, differentiæ causâ additur ἡ ἐν Χριστῷ Gal. 1. 10. ἐν ἐκκλησίαις ταῖς ἐν Χριστῷ. ἐκκλησιάζω, in concione delibero, verba facio. Ἐκκλησιαστὴς οῦ ὁ, *Ecclesiastes.* ἐπικαλέομαι οῦμαι, *invoco*, Act.2. 21. πᾶς ὃς ἂν ἐπικαλέσηται (3. sing. a. 1. med. subj.) τὸ ὄνομα Κυρίου, σωθήσεται, quisquis invocaverit nomen Domini, servabitur. Deinde ἐπικαλεῖσθαι est *appellare superiorem magistratum*, Actor. 25.11. Καίσαρα ἐπικαλοῦμαι, Cæsarem appello. Act. 25. 12. Καίσαρα ἐπι-

κέκλησαι

κέκλησαι (2.sing.præt.pass.) Cæsarem appellâsti. Actor. 26. 32. εἰ μὴ ἐπικέκλητο (3.sing. plusq. perf.pass.) Καίσαρα, nisi appellâsset Cæsarem. *Cognominor*, Actor. 1.23. ὃς ἐπεκλήθη (3. sing.aor.1. pass.) Ἰοῦστος, qui cognominabatur Justus. Jacob.2. 7. ὄνομα, τὸ ἐπικληθὲν (part. a. 1.pass.) ἐφ' ὑμᾶς, nomen à quo estis cognominati. *Hebraismus*. Sic dicitur patris nomen invocari super filios.Gen. 48. 16. & mariti super uxorem. Isa.4 1. Sic Jerem. 14. v. 8, 9. τὸ ὄνομά σου ἐπικέκληται (3.sing.præt.pass.) ἐφ' ἡμᾶς, de tuo (nempe Dei)nomine cognominati sumus, scilicet filii Dei. Sic Actor. 15. 17. vide infrà ὄνομα. προσκαλέομαι οῦμαι *advoco*. Marc. 3. v. 13. προσκαλεῖται οὓς ἤθελεν αὐτὸς, vocavit ad se quos voluit. *Præt. pass.* προσκέκλημαι σαι ται advocavi. Actor. 13. 2. εἰς τὸ ἔργον, ὃ προσκέκλημαι (pro πρὸς ὃ κέκλημαι) αὐτοὺς, ad opus seu officium ad quod eos vocavi. Actor.16.ver.10. ὅτι προσκέκληται ἡμᾶς Κύριος, quod advocâsset nos Dominus. *aor*.1. *med.* προσκαλεσάμην ω ατο. advocavi. *aorist.* 1.*med. imperat.* προσκάλεσαι αὐτο. Jacob. 5. 14. προσκαλεσάσθω τοὺς πρεσβυτέρους, *accersat* seniores. *part. aor.* 1. *med.* Matth. 10. v. 1 προσκαλεσάμενος τοὺς δώδεκα, advocatis duodecim. Erasm. accersitis. μετακαλέομαι οῦμαι *accerso*. *Fut*. 1. *med.* Act.24. 25. μετακαλέσομαί σε, accersam te. *a*.1.*med.* μετεκαλεσάμην accersivi. Actor. 20.17. μετεκαλέσατο τοὺς πρεσβυτέρους, accersivit seniores. Actor. 10.32. μετακάλεσαι (2.sing.aor.1. med. imperat.) Σίμωνα, accerse Simonem. παρακαλέω ῶ *precor*, rogo. Roman. 15. v. 30. παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς ἀδελφοὶ, precor autem vos fratres. *Hortor*, Rom.12.1. παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς, adhortor igitur vos. 2 Cor. 6. 1. παρακαλοῦμεν, hortamur. Marc.7. 32. παρακαλοῦσιν αὐτὸν, & precantur eum. 1 Tim. 6. 2. ταῦτα δίδασκε καὶ παρακάλει (2.sing. præs.act.imperat.) hæc doce & exhortare. Tit 2.6. παρακάλει σωφρονεῖν, hortare ut sint temperantes.1 Thess. 5. 11. παρακαλεῖτε (2. pl. præs. act.imperat.) ἀλλήλους, adhortamini alii alios. Luc. 3. v.18. πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἕτερα παρακαλῶν (part. præs. act.) de multis igitur aliis admonens. 2 Cor. 7. 6 παρακαλῶν τοὺς ταπεινοὺς, consolans depressos. *imperf. act.* παρεκάλεον ουν. Actor. 11.23. ἐχάρη καὶ παρεκάλει (3.sing.) πάντας, gavisus fuit, & hortatus est omnes. παρεκάλει pro παρεκάλεσε, est enallage temporis. Luc.7.4. παρεκάλουν (3.pl.imperf. act.) αὐτὸν, orabant eum. παρεκάλουν contractè pro παρεκάλεον. *Fut*. 1. *act.* παρακαλέσω. *Præt. act.* παρακέκληκα. *aor*. 1. *act.* παρεκάλεσα σας σε. 1 Cor.16.12. πολλὰ παρεκάλεσα αὐτὸν. sæpe precatus sum eum. Semel *advoca*. Act. 28.20. παρεκάλεσα ὑμᾶς, ἰδεῖν καὶ προσλαλῆσαι, vos advocavi,quos viderem & alloquerer. Act.8. 31. παρεκάλεσέ τε τὸν Φίλιππον, precatus est Philippum. Act. 15. 32. διὰ λόγου πολλοῦ παρεκάλεσαν (3. pl. aor.1. act. indic.) τοὺς ἀδελφοὺς, multo sermone adhortati sunt fratres.

'a. 1. ...

aor.1. act. imperat. παρακάλεσον αὐτὸ, exhortare. 2 Tim.4.2. *consolor. a.1.act.subj.* παρακαλέσω ῃς ῃ. Col.4.8. καὶ παρακαλέσῃ (3 sing.a.1.act.subj.) τὰς καρδίας ὑμῶν, & consoletur corda vestra. *aor.1. act. infinit.* παρακαλέσαι. Matth.26.35. precari. 2 Cor.8.6. εἰς τὸ παρακαλέσαι ἡμᾶς Τίτον, ut hortaremur Titum. *part. a.1. act.* παρακαλέσας αντος ὁ exhortatus. Act.20.2. *Præs. pass.* παρακαλέομαι οῦμαι, *consolatione erigor, perfruor.* item *rogor.* Luc. 16.25. νῦν δὲ ὅδε παρακαλεῖται, nunc autem hic solatio fruitur. 2 Cor.1.4. ἧς (pro ᾗ. Hellenismus) παρακαλούμεθα αὐτοὶ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, (quâ consolatione) nos ipsi perfundimur à Deo: seu, quâ Deus nos consolatur. 1 Cor.14. 31. ἵνα πάντες παρακαλῶνται (3. pl.præs.pass.subj.) ut omnes consolationem accipiant. *Præt. pass.* παρακέκλημαι σαι ται. 2 Cor.7. 13. παρακεκλήμεθα (1.pl.præt. pass.) ἐπὶ τῇ παρακλήσει ὑμῶν, consolationem hausimus ex vestri consolatione. *a.1. pass.* παρεκλήθην ης η. 2 Cor.7.7. ᾗ παρεκλήθη ἐφ' ὑμῖν, quam consolationem percepit ex vobis. Act.28.14. παρεκλήθημεν (1.pl.a.1.pass. indic.) rogati fuimus. Act.20.12. παρεκλήθησαν (3.pl.a.1.pass.) οὐ μετρίως, & *recreati fuerunt* non mediocriter. non parum. Col.2.2. ἵνα παρακληθῶσιν (3.pl.aor.1.pass. subj.) ut consolationem accipiant. Mat.2.18. οὐκ ἤθελε παρακληθῆναι (a.1.pass infin.) nolebat *consolationem admittere.* Matth.5.4. ὅτι αὐτοὶ παρακληθήσονται (3.pl.fut. 1.pass.indic.) quia ipsi consolatione perfundentur. παράκλησις εως ἡ, *consolatio.* 2 Cor.1.3. *exhortatio.* Rom.12.8. παράκλητος ου ὁ *consolator.* Joh.14.16.26. & 16.7. *Advocatus,* 1 Joh.2.1. προκαλέω ῶ, propriè *priùs voco.* προκαλέομαι οῦμαι, *provoco.* εἰς ἅμιλλαν καλοῦμαι, lacesso, ad certamen provoco. Xenoph. εἰς μάχην προὐκαλεῖτο. Per *metaphoram.* Galat.5. v.26. ἀλλήλους προκαλούμενοι, alii alios provocantes. συγκαλέω ῶ, *convoco,* Marc.15. 16. Act.5.21. συγκαλέομαι οῦμαι *idem,* Luc.9.1. & 15.9. & 23.13. συμπαρακαλέομαι οῦμαι, *communem exhortationem percipio.* Rom. 1. 12.

Καλὸς ἡ ὸν (ab Hebr. כָּל absolvere, ornare.) *Bonus,* Joh.10. v.14. 1 Thess. 5.21. 1 Tim.4.4. πᾶν κτίσμα Θεοῦ καλὸν, omnis Dei creatura bona est. Matth 15. ver.26. οὐκ ἔστι καλὸν, non est *decorum,* 2 Tim.1.v.14. καλὴ παρακαταθήκη, *præclarum depositum.* καλῶς, *bene, rectè,* Adv. Joh. 4.v.17. καλῶς εἶπας, *bene, scitè dixisti.* Jacob.2.v.19. καλῶς ποιεῖς, *bene facis.* κάλλιον *meliùs.* Adverb. Act.25.10. κάλλος εος τὸ, *pulcritudo.* כַּלָּה sponsa. καλλύνω orno.

Καλύπτω *operio,* Luc.8.6. *Fut.* καλύψω *tegam,* Jacob.5.20. καλύψει πλῆθος ἁμαρτιῶν, teget multitudinem peccatorum. *Præt.* κεκάλυφα *operui. a.1.* ἐκάλυψα *idem.* Luc.23.ver.30. καλύπτομαι *tegor.* Matth.8. ver.24. *Præt. perf.* κεκάλυμμαι *tectus fui,* 2 Cor.4.3. τὸ εὐαγγέλιον τοῖς ἀπολλυμένοις ἐστὶ κεκαλυμμένον, evange-

evangelium iis qui pereunt est occultatum. Matth. 10. 26. οὐδὲν γάρ ἐστι κεκαλυμμένον, ὃ οὐκ ἀποκαλυφθήσεται, nam nihil est apertum, quod non retegatur, vel quod tandem non sit revelandum. κάλυμμα, τος, τὸ, velamen, 2 Corin. 3. 13. ἀνακαλύπτω detego, unde est participium præsentis passivi ἀνακαλυπτόμενος, retectus, 2 Cor. 3. v. 18. ἀποκαλύπτω, revelo, Matth. 16. v. 17. σὰρξ καὶ αἷμα οὐκ ἀπεκάλυψέ σοι, caro & sanguis non retexit tibi. Naturâ animis nostris velum ignorantiæ obductum fuit. Nisi itaque Spiritus sanctus hoc velum removeat, prorsus cœcutimus. 1 Cor. 2. 10, 14. Nihil hic valet acumen ingenii humani. ἀποκαλύπτομαι, retegor, patefio, Johan. 12. ver. 38. Roman. 1. 17. ἀποκάλυψις εως ἡ, patefactio, Roman. 2. v. 5. & 16. 25. ἀποκάλυψις Κυρίου, patefactio Domini, dicitur dies novissimus. 1 Cor. 1. v. 7. 2 Thess. 1. 7. 1 Pet. 1. 7, 13. & 4. 13. Idem vocatur etiam ἀποκάλυψις τῶν υἱῶν Θεοῦ, patefactio filiorum Dei. ἐπικαλύπτω, contego. ἐπικάλυμμα τος τὸ velamen, 1 Pet. 2. ver. 16. κατακαλύπτομαι velor, 1 Corinth. 11. v. 6. ἀκατακάλυπτος ὁ ἡ, non velatus, tectus. 1 Corinth. 11. v. 5, 13. παρακαλύπτομαι occultor, Luc. 9. v. 45. περικαλύπτω obvolvo, Marc. 14. ver. 65. obtego, Luc. 22. v. 64. circumtego, Heb. 9. v. 4. συγκατακαλύπτομαι operior, Luc. 2. 2.

Κάμηλος ὁ ἡ camelus, Mar. 2. v. 1. & 10. 14. derivatum est ex Hebræo גָּמָל gamâl. Gen. 24. 19. γ & κ sunt literæ palati, ideoque facilè inter se permutantur. ος verò Græca est terminatio. Sunt qui (Matth. 19. v. 24.) per κάμηλον funem nauticum, seu rudentem intelligendum esse putant. unde quidam distinctionis gratiâ, scribunt per ἰῶτα κάμιλος. Suidas, κάμιλος. τὸ παχὺ σχοινίον. Verum *Joachimus Camerarius* negat κάμιλον vocem probam esse, hoc est, negat esse illum authorem Græcum, qui κάμιλον aut κάμηλον pro rudente nautico usurpârit. *Hyperbolica* est locutio, περὶ τοῦ ἀδυνάτου. Sic Matth. 23. v. 24. Pharisæi dicuntur deglutire camelum.

Κάμινος ὁ ἡ (ἀπὸ τοῦ καίω) *fornax*. Matth. 13. v. 42. Apoc. 9. 2. κάμινος σιδηρᾶ, fornax ferrea, Dan. 4. 20.

Κάμνω *defatigor*. *fut.* καμῶ. P. κέκμηκα, Apoc. 4. 3. καὶ οὐ κέκμηκας, & non es defatigatus. *a* 2. ἔκαμον, Heb. 12. 3. ἵνα μὴ κάμητε nè fatigatis. κάμητε est 2. pers. pl. a. 2. act. subjunct.

Κάμπτω *flecto*, Ephes. 3. 14. κάμπτω τὰ γόνατά μου πρὸς τὸν Πατέρα, flecto genua mea ad Patrem. F. κάμψω *flectam*. Rom. 14. v. 11. ὅτι ἐμοὶ κάμψει πᾶν γόνυ, quia mihi sese flectet omne genu. *aor.* 1. ἔκαμψα *flexi*, Rom. 11. ver. 4. Philip. 2. 10. ἀνακάμπτω, propriè *reflecto navem*. ἀνακάμπτειν navale esse videtur, & propriè significat in contrariam partem flectere. Sic ἀναστρέφειν de peditibus & equitibus dicitur. item *revertor*. F. 1. ἀνακάμψω, Actor. 18. 21. *aor.* 1. ἀνέκαμψα, Matth. 2. 12. ἀνακάμψαι

(a.2.act.infin.) συγκάμπτω incurvo. Rom.11.10. σύγκαμψον incurva. est a.1.act.imperat.

Κανὼν όνος ὁ, *regula, norma*. Gal. 6.16. Phil.3.16. *mensura*, 2 Cor. 10.16.

Κάπηλος ου ὁ *caupo, propola*. (q. καπηλεύων πηλὸν, *vitians vinum*. πηλὸς ου ὁ, propriè *lutum*, sed per metaphor. *vinum*. Sic Hebr. חֹמֶר lutum, חֶמֶר merum.) Isa.1.22. οἱ κάπηλοι μίσγουσι τὸν οἶνον ὕδατι. Martialis. *Non potes, ut* (pro quamvis) *cupias, vendere caupo merum*. καπηλεύω *cauponor, quaestui habeo*. καπηλεύοντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, 2 Cor.2.v.17. cauponantes sermonem Dei.

Καπνὸς οῦ ὁ *fumus*, ἐκ τοῦ καίω καὶ πνόη. q. ἐκ τοῦ καύστως πνοή. Act.2. 19. Apoc.15.8. καπνίζω fumo.

Κάρα τὸ, ἄκλιτον, & κάρηνον ου τὸ, *caput*, κρανίον ου τὸ, *idem*. κρανίον ου τὸ, *calvaria*, Luc.23.33. τόπος κρανίου, *locus calvariae*, Marc.15.22. Joh.19.17.

Καρδία ας ἡ *cor*, Poëtae τὸ κέαρ τοῦ κέαρος, & contractè τὸ κῆρ τοῦ κῆρος. Hom. ὀδύσσ. ο. περὶ κῆρι φιλεῖν, ex animo diligere, unde Latina vox *cor* originem suam traxit. In N Testamento accipitur pro *hominis animo*, Actor.4. 32. 1 Cor.4.5. καὶ φανερώσει τὰς βουλὰς τῶν καρδιῶν, & patefaciet consilia animorum. item pro *voluntate hominis*, Matth.22. v.37. 1 Pet.1.22. ἀγαπᾶν ἐκ καρδίας, & ἐν καρδίᾳ. diligere ex animo, hoc est, plenâ ferri voluntate ad diligendum. ἐν ἁπλότητι καρδίας, Col.3 22 ἐν ἀφελότητι καρδίας, Actor.2.46. *simplicitate cordis*, Matth.18. v.35. ἀπὸ τῶν καρδιῶν ὑμῶν, ex cordibus vestris, hoc est, *non fictè*, opponitur hypocrisi. Accipitur etiam per *Hebraismum* καρδία pro *interiore parte*. Matth.12.40. ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς γῆς, in corde terrae, hoc est, sepulcro. Qui enim sepulti sunt veluti in terrae visceribus sunt absorpti. Phrases: Matth. 24.48. εἰπεῖν ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ, dicere in corde suo, hoc est, *cogitare*. Rom.1.21. ἐσκοτίσθη ἡ ἀσύνετος αὐτῶν καρδία, cor eorum insipiens obtenebratum est Act.2. v.26. διὰ τοῦτο εὐφράνθη ἡ καρδία μου, idcirco gestiit animus meus. Luc. 21. 14. θέσθε οὖν εἰς τὰς καρδίας ὑμῶν, habete itaque fixum in cordibus vestris. θέσθε est 2 pl.a.2.med.imper. à τίθημι. 1 Pet.1.22. ἐκ καθαρᾶς καρδίας ἀλλήλους ἀγαπήσατε, ex puro corde alter alterum diligite. 1 Cor. 7.37. ὃς δὲ ἕστηκεν ἑδραῖος ἐν τῇ καρδίᾳ, qui verò statuit firmiter in corde. In Graeco est *firmus*. 2 Cor.3.v.2. ἐγγεγραμμένη ἐν ταῖς καρδίαις. Rom.2.15. γραπτὸν ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν, scriptum in cordibus eorum. 1 Cor.2.v.9. ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη, hoc est, quam homo cogitando assequi non potuit. σκληροκαρδία ας ἡ *durities cordis*, Matth.19. ver.8. Marc 16.14.

Καρπὸς οῦ ὁ *fructus* propriè dicitur de quarumlibet plantarum fructu. Matth.12. v.33. ἐκ γὰρ τοῦ καρποῦ τὸ δένδρον γινώσκεται. Per metaphoram transfertur etiam ad embroyonem. Luc.1.42 ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας σου, *fructus* ventris tui. Significat etiam generaliter

liter quamlibet *utilitatem* aut commodum, Rom. 1. 13. ἵνα καρπόν τινα σχῶ, ut emolumentum aliquod consequar. Confessio & celebratio nominis divini vocatur καρπὸς χειλέων, *fructus labiorum*, Heb. 13. 15. bonæ actiones dicuntur καρπὸς πνεύματος, *fructus spiritus* Galat. 5 22. Semen humanum vocatur καρπὸς τῆς ὀσφύος, *fructus lumbi*, Actor. 2. 30. καρπὸν φέρειν, *fructum ferre*, Joh. 15. 8. καρπὸν ποιεῖν, Matth. 13. 26. *idem*. ἄκαρπος ὁ ἡ, *sterilis*, Judæ v. 12.

Κάρφω. *Fut.* ψω. *Præt.* κέκαρφα, *sicco*, *arefacio*, *deprimo*. Hesiodus utitur hoc verbo in metaphorica significatione lib. 1. ἔργ. ῥεῖα δέ τ' ἰθύνει σκολιὸν, καὶ ἀγήνορα κάρφει. Facilè verò Deus erigit obliquum, hoc est, miserum; & strenuum, seu insolentem deprimit. Hinc est nomen κάρφος εος τὸ, quod *festucam* significat, Matth. 7. 3.

Κατὰ præpositio, construitur cum Genitivo & Accusativo. Cum Genitivo significat *contra*, *adversus*. 1 Pet. 2. 11. ἀπέχεσθε τῶν σαρκικῶν ἐπιθυμιῶν, αἵτινες στρατεύονται κατὰ τῆς ψυχῆς, abstinere à carnalibus cupiditatibus, quæ militant adversus animam. *De*, 1 Corin. 15. 15. ὅτι ἐμαρτυρήσαμεν κατὰ τοῦ Θεοῦ, quoniam de Deo testificati sumus. *E*, Marc. 5. v. 13. καὶ ὥρμησεν ἡ ἀγέλη κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν θάλασσαν, & ruit ille grex è præcipitio in mare. 2 Macc. 6. v. 10. ἐκρήμνισαν κατὰ τοῦ τείχους, præcipitârunt è muro *Super*, Marc. 14. 3. κατέχεεν αὐτοῦ κατὰ τῆς κεφαλῆς, effudit super caput ejus. 1 Cor. 11. 4. κατὰ κεφαλῆς ἔχων, super capite habens, scilicet, velamen. *Per*, Heb. 6. v. 13. ὤμοσε καθ' ἑαυτοῦ, juravit per se. Actor. 9. καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας, per totam Judæam. *In* ἐν, 2 Cor. 8. v. 2. ἡ κατὰ βάθους (scilicet οὖσα) πτωχεία, profunda paupertas. *In*, εἰς, Johan. 19. v. 11. οὐκ εἶχες ἐξουσίαν κατ' ἐμοῦ, non haberes potestatem in me. Cum Accusativo, *secundùm*, Actor. 18. v. 14. κατὰ λόγον, secundùm rationem, hoc est, quatenus æquum esset. Ephes. 5. 11. ὑμεῖς καθ' ἕνα, vos singuli. 1 Cor. 14. v. 31. καθ' ἕνα πάντες, sigillatim omnes. 1 Tim. 1. v. 11. κατὰ τὸ εὐαγγέλιον, secundùm evangelium. Sic τὸ κατὰ Ματθαῖον εὐαγγέλιον, Evangelium secundùm Matthæum. Gen. 1. 26. ποιήσωμεν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα ἡμετέραν, faciamus hominem secundùm imaginem nostram. Sic Col. 3. 10. κατ' εἰκόνα τοῦ κτίσαντος αὐτὸν, secundùm imaginem Dei qui creavit ipsum, ubi κατὰ non vertendum ad, sed *secundùm*. Non enim finis, sed forma hominis indicatur. Joh. 7. 24. κατ' ὄψιν μὴ κρίνετε, nè judicate juxta vultum. Sic 2 Cor. 10. 7. τὰ κατὰ πρόσωπον, scilicet ὄντα, externa quæ in oculos incurrunt. Rom. 5. 6. κατὰ καιρὸν, præstituto tempore. Sæpe restringit seu *limitat*. Rom. 1. v. 3. τὸ κατὰ σάρκα, secundùm carnem. *Per*, 1 Tim. 5. 21. μηδὲν ποιῶν κατὰ πρόσκλισιν, nihil faciens per inclinationem, h. e. in alterutram partem inclinando, sed deposita tam nostra, quam ali-

ea

ena persona, solius officii habenda est ratio. Heb. 4. 15. πεπειρασμένον ἢ κατὰ πάντα, καθ' ὁμοιότητα, χωρὶς ἁμαρτίας, tentatum per omnia similiter, sed tamen absque peccato. 1 Cor. 14. 27 κατὰ δύο ἢ τρεῖς, per duos aut tres. *In*, Matth. 1. 20. κατ' ὄναρ, in somnio. 1 Tim. 4. 1. κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ, in suo illustri adventu. Luc. 15 14. κατὰ τὴν χώραν ἐκείνην, in illa regione. *Propter*, Phil. 4. 11. οὐχ ὅτι καθ' ὑστέρησιν λέγω, non quòd propter penuriam (hæc) dicam: vel ut alii vertunt, nō quòd respectu penuriæ hæc dicam. *Quod attinet ad*, Rom. 11. 28. κατὰ τὸ εὐαγγέλιον, quod ad evangelium attinet. Roman. 9. 5. τὸ κατὰ σάρκα, quod ad carnem attinet. 2 Thess 2. 3. κατὰ μηδένα τρόπον, nullo modo. *In*, Act. 25. 3. κατὰ τὴν ὁδὸν, in via. Act. 25. 16. κατὰ πρόσωπον, in conspectu. Actor. 24. 22. οὔτε κατὰ τὴν πόλιν, neque in urbe. ibid v. 14. πιστεύων πᾶσι τοῖς κατὰ τὸν νόμον, καὶ ἐν τοῖς προφήταις γεγραμμένοις, credens omnibus quæ in lege & in prophetis scripta sunt. Actor. 15. 23. τοῖς κατὰ τὴν Ἀντιόχειαν, idem quod τοῖς ἐν τῇ Ἀντιοχείᾳ, iis qui sunt Antiochiæ, *ellipsis*. Coloss. 4. 7. τὰ κατ' ἐμὲ, scilicet, ὄντα, res meas. Roman. 1. 15. τὸ κατ' ἐμὲ, quantum in me situm est. Luc. 8. v. 4. οἱ κατὰ πόλιν, incolæ urbis. Sic τὰ κατὰ τὴν πόλιν, quæ in urbe aguntur. *De*, Act. 25. v. 14. τὰ κατὰ τὸν Παῦλον, de Pauli statu. Act. 24. 22. διαγνώσομαι τὰ καθ' ὑμᾶς, dispiciam res vestras, negotium vestrum. *Ad*, Luc. 10. v. 32. γενόμενος κατὰ τὸν τόπον, quum venisset ad illum locum. ibid. v. 33. ἦλθε κατ' αὐτὸν, venit ad eum, scil. locum vel hominem. Utrumlibet subintelligas, idem manet sensus. Act. 27. 12. βλέποντα κατὰ λίβα, spectantem ad Africum. 1 Cor. 14. v. 31. καθ' ἕνα πάντες, sigillatim omnes. *Versus*, Act. 16. 7. κατὰ τὴν Βιθυνίαν πορεύεσθαι, Bithyniam versus proficisci. *Ob*, Gal. 2. 3. οἷς κατ' ὀφθαλμοὺς προεγράφη, quibus ob oculos priùs fuerat depictus. *Cum*, Marc. 1. 27. κατ' ἐξουσίαν ἐπιτάσσει τοῖς πνεύμασι, cum authoritate imperat spiritibus. Rom. 14. 22. κατὰ σαυτὸν ἔχε, tecum habe. *Inter*, Act. 21. 21. τοὺς κατὰ τὰ ἔθνη πάντας, omnes qui sunt inter gentes. *Apud*, Act. 26. v. 3. πάντων τῶν κατὰ Ἰουδαίους ἐθῶν, omnium quæ apud Judæos sunt rituum. Paulò aliter accipitur Actor. 17. 28. τινὲς τῶν καθ' ὑμᾶς ποιητῶν, quidam vestratium poëtarum. *Ex*, Matth. 19. ver. 3. κατὰ πᾶσαν αἰτίαν, quavis ex causa. Heb. 7. v. 16. κατὰ δύναμιν, ex vi. Roman. 4. 4. κατὰ χάριν, ex gratia. Tit. 3. 5. κατὰ τὸν ἔλεον αὐτοῦ, ex sua misericordia. Philem. v. 14. κατ' ἀνάγκην, ex necessitate. 2 Corinth. 11. 21. κατὰ ἀτιμίαν λέγω, contumeliæ respectu dico. *usque ad*, Johan. 21. v. 25. ἅτινα ἐὰν γράφηται καθ' ἓν, quæ si scribantur usque ad unum, hoc est, singula. *Comparationem similium* indicat, Luc 17. v. 30. κατὰ ταῦτα ἔσται, ἡ ἡμέρα ἀποκαλύπτεται, similiter se habebit dies, quo revelabitur, &c. *Sicut*, Gal. 4. v. 28. κατὰ

liter quamlibet *utilitatem* aut commodum, Rom.1.13. ἵνα καρπόν τινα σχῶ, ut emolumentum aliquod conſequar. Confeſſio & celebratio nominis divini vocatur καρπὸς χειλέων, *fructus labiorum*, Heb.13.15. bonæ actiones dicuntur καρπὸς πνεύματος, *fructus ſpiritus* Galat.5.22. Semen humanum vocatur καρπὸς τῆς ὀσφύος, *fructus lumbi*, Actor.2.30. καρπὸν φέρειν, *fructum ferre*, Joh.15.8. καρπὸν ποιεῖν, Matth.13.26.*idem*. ἄκαρπος ὁ ἡ, *ſterilis*, Judæ v.12.

Κάρφω. *Fut.* ψω. *Præt.* κέκαρφα, *ſicco*, *areſacio*, *deprimo*. Heſiodus utitur hoc verbo in metaphorica ſignificatione lib.1. ἔργ. ῥεῖα δέ τ' ἰθύνει σκολιὸν, καὶ ἀγήνορα κάρφει. Facilè verò Deus erigit obliquum, hoc eſt, miſerum; & ſtrenuum, ſeu inſolentem deprimit. Hinc eſt nomen κάρφος ους τὸ, quod *feſtucam* ſignificat, Matth.7.3.

Κατὰ præpoſitio, conſtruitur cum Genitivo & Accuſativo. Cum Genitivo ſignificat *contra*, *adverſus*. 1 Pet.2.11. ἀπέχεσθαι τῶν σαρκικῶν ἐπιθυμιῶν, αἵτινες στρατεύονται κατὰ τῆς ψυχῆς, abſtinete à carnalibus cupiditatibus, quæ militant adverſus animam. *De*, 1 Corin.15.15. ὅτι ἐμαρτυρήσαμεν κατὰ τοῦ Θεοῦ, quoniam de Deo teſtificati ſumus. E, Marc.5.v.13. καὶ ὥρμησεν ἡ ἀγέλη κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν θάλασσαν, & ruit ille grex è præcipitio in mare. 2 Macc.6.v.10. ἐκρήμνισαν κατὰ τοῦ τείχους, præcipitârunt è muro. *Super*, Marc.14.3. κατέχεεν αὐτοῦ κατὰ τῆς κεφαλῆς, effudit ſuper caput ejus. 1 Cor.11.4. κατὰ κεφαλῆς ἔχων, ſuper capite habens, ſcilicet, velamen. *Per*, Heb.6.v.13. ὤμοσε καθ' ἑαυτοῦ, juravit per ſe. Actor.9. καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας, per totam Judæam. *In* ἐν, 2 Cor. 8.v.2. ἡ κατὰ βάθους (ſcilicet οὖσα) πτωχεία, profunda paupertas. *In*, εἰς, Johan.19.v.11. οὐκ εἶχες ἐξουσίαν κατ' ἐμοῦ, non haberes poteſtatem in me. Cum Accuſativo, *ſecundùm*, Actor.18.v.14. κατὰ λόγον, ſecundùm rationem, hoc eſt, quatenus æquum eſſet. Epheſ.5.11. ὑμεῖς καθ' ἕνα, vos ſinguli. 1 Cor.14.v.31. καθ' ἕνα πάντες, ſigillatim omnes. 1 Tim. 1.v.11. κατὰ τὸ εὐαγγέλιον, ſecundùm evangelium. Sic τὸ κατὰ Ματθαῖον εὐαγγέλιον, Evangelium ſecundùm Matthæum. Gen. 1.26. ποιήσωμεν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα ἡμετέραν, faciamus hominem ſecundùm imaginem noſtram. Sic Col.3.10. κατ' εἰκόνα τοῦ κτίσαντος αὐτὸν, ſecundùm imaginem Dei qui creavit ipſum, ubi κατὰ non vertendum *ad*, ſed *ſecundùm*. Non enim finis, ſed forma hominis indicatur. Joh.7.24. κατ' ὄψιν μὴ κρίνετε, nè judicate juxta vultum. Sic 2 Cor.10.7. τὰ κατὰ πρόσωπον, ſcilicet ὄντα, externa quæ in oculos incurrunt. Rom.5.6. κατὰ καιρὸν, præſtituto tempore. Sæpe reſtringit ſeu *limitat*. Rom.1. v.3. τὸ κατὰ σάρκα, ſecundùm carnem. *Per*, 1 Tim 5.21. μηδὲν ποιῶν κατὰ πρόσκλισιν, nihil faciens per inclinationem, h.e. in alteratram partem inclinando, ſed depoſita tam noſtra, quam ali-

ena

ena persona, solius officii habenda est ratio. Heb. 4. 15. πεπειρασμένον ἢ κατὰ πάντα, καθ' ὁμοιότητα, χωρὶς ἁμαρτίας, tentatum per omnia similiter, sed tamen absque peccato. 1 Cor. 14. 27 κατὰ δύο ἢ τρεῖς, per duos aut tres. *In*, Matth. 1. 20. κατ' ὄναρ, in somnio. 1 Tim. 4. 1. κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ, in suo illustri adventu. Luc. 15 14. κατὰ τὴν χώραν ἐκείνην, in illa regione. *Propter*, Phil. 4. 11. οὐχ ὅτι καθ' ὑστέρησιν λέγω, non quòd propter penuriam (hæc) dicam: vel ut alii vertunt, nō quòd respectu penuriæ hæc dicam. *Quod attinet ad*, Rom. 11. 28. κατὰ τὸ εὐαγγέλιον, quod ad evangelium attinet. Roman. 9. 5. τὸ κατὰ σάρκα, quod ad carnem attinet. 2 Thess. 2. 3. κατὰ μηδένα τρόπον, nullo modo. *In*, Act. 25. 3. κατὰ τὴν ὁδὸν, in via. Act. 25. 16. κατὰ πρόσωπον, in conspectu. Actor. 24. 22. οὔτε κατὰ τὴν πόλιν, neque in urbe. ibid v. 14. πιστεύων πᾶσι τοῖς κατὰ τὸν νόμον, καὶ ἐν τοῖς προφήταις γεγραμμένοις, credens omnibus quæ in lege & in prophetis scripta sunt. Actor. 15. 23. τοῖς κατὰ τὴν Ἀντιόχειαν, idem quod τοῖς ἐν τῇ Ἀντιοχείᾳ, iis qui sunt Antiochiæ, *ellipsis*. Colossi. 4. 7. τὰ κατ' ἐμὲ, scilicet, ὄντα, res meas. Roman. 1. 15. τὸ κατ' ἐμὲ, quantum in me situm est. Luc. 8. v. 4. οἱ κατὰ πόλιν, incolæ urbis. Sic τὰ κατὰ τὴν πόλιν, quæ in urbe aguntur. *De*, Act. 25. v. 14. τὰ κατὰ τὸν Παῦλον, de Pauli statu. Act. 24. 22. διαγνώσομαι τὰ καθ' ὑμᾶς, dispiciam res vestras, negotium vestrum. *Ad*, Luc. 10. v. 32. γενόμενος κατὰ τὸν τόπον, quum venisset ad illum locum. ibid. v. 33. ἦλθε κατ' αὐτὸν, venit ad eum, scil. locum vel hominem. Utrumlibet subintelligas, idem manet sensus. Act. 27. 12. βλέποντα κατὰ λίβα, spectantem ad Africum. 1 Cor. 14. v. 31. καθ' ἕνα πάντες, sigillatim omnes. *Versus*, Act. 16. 7. κατὰ τὴν Βιθυνίαν πορεύεσθαι, Bithyniam versus proficisci. *Ob*, Gal. 3. 1. οἷς κατ' ὀφθαλμοὺς προεγράφη, quibus ob oculos priùs fuerat depictus. *Cum*, Marc. 1. 27. κατ' ἐξουσίαν ἐπιτάσσει τοῖς πνεύμασι, cum authoritate imperat spiritibus. Rom. 14. 22. κατὰ σαυτὸν ἔχε, tecum habe. *Inter*, Act. 21. 21. τοὺς κατὰ τὰ ἔθνη πάντας, omnes qui sunt inter gentes. *Apud*, Act. 26. v. 3. πάντων τῶν κατὰ Ἰουδαίους ἐθῶν, omnium quæ apud Judæos sunt rituum. Paulò aliter accipitur Actor. 17. 28. τινὲς τῶν καθ' ὑμᾶς ποιητῶν, quidam vestratium poëtarum. *Ex*. Matth. 19. ver. 3. κατὰ πᾶσαν αἰτίαν, quavis ex causa. Heb. 7. v. 16. κατὰ δύναμιν, ex vi. Roman. 4. 4. κατὰ χάριν, ex gratia. Tit. 3. 5. κατὰ τὸν ἔλεον αὐτοῦ, ex sua misericordia. Philem. v. 14. κατ' ἀνάγκην, ex necessitate. 2 Corinth. 11. 21. κατὰ ἀτιμίαν λέγω, contumeliæ respectu dico. *usque ad*, Johan. 21. v. 25. ἅτινα ἐὰν γράφηται καθ' ἓν, quæ si scribantur usque ad unum, hoc est, singula. *Comparationem similium* indicat, Luc 17. v. 30. κατὰ ταῦτα ἔσται, ἡ ἡμέρᾳ ἀποκαλύπτεται, similiter se habebit dies, quo revelabitur, &c. *Sicut*, Gal. 4. v. 28. κατὰ

Ἰσαὰκ, ſicut Iſaacus. Notetur *periphaſis*. Actor. 25. v. 23. οἱ κατ' ἐξοχὴν ὄντες, *primates*. Præponitur Heb. 7. v. 22. κατὰ τοσοῦτον κρείττονος, pro τοσούτῳ κρείττονος, tantò præſtantioris. *Diſtributivè* accipitur, Luc. 21 v. 11. κατὰ τόπους ſingulis locis. Actor. 8. ver. 3. κατὰ τοὺς οἴκους, domatim. 1 Corinth. 16. 2. κατὰ μίαν σαββάτων, primo quoque die hebdomadis. *Objectum* notat, & valet idem quod περὶ, Roman. 9. 11. ἡ κατ' ἐκλογὴν πρόθεσις. 2 Cor. 11. 22. κατ' ἀτιμίαν (hoc eſt, περὶ ἀτιμίας) λέγω, de contumelia loquor. *cauſam finalem*, 2 Tim. 1. v. 1. κατ' ἐπαγγελίαν ζωῆς ſecundùm promiſſionem vitæ, hoc eſt, ad annuntiandum hominibus promiſſionem illam Dei, quâ is vitam æternam promiſit omnibus qui in JESUM CHRISTUM credunt. κατὰ variis nominibus eleganter junctum, vertitur adverbialiter, ut κατ' ἄνδρα viritim. Num. 4. 49. Matth. 17. 1. κατ' ἰδίαν *privatim. ſeorſim*. κατ' ἰδίαν, ſcilicet χώραν, loco ſeparato, loco ſuo. Actor. 28. 16. μένειν καθ' ἑαυτὸν, manere *ſeorſim*. Lucæ 9. 18. κατὰ μόνας, ſeorſim (ſcilicet χώρας vel μονάς.) Joh. 10. v. 3. τὰ ἴδια πρόβατα καλεῖ κατ' ὄνομα, oves ſuas vocat *nominatim*. Tit. 1. v 5. κατὰ πόλιν, *oppidatim*. κατὰ πόλιν, ſcilicet ἑκάστην, idem quod κατὰ πόλεις. Sed quum additur articulus κατὰ τὴν πόλιν, ut Act. 24. 12. intelligitur urbs una. Sic Luc. 8. v. 1. κατὰ πόλιν καὶ κώμην, *oppidatim* & *vicatim*. Actor. 2. 46. κατ' οἶκον, *domeſticatim*. Luc. 11. 3. Actor. 17. 11. τὸ καθ' ἡμέραν, *quotidiè*. Actor. 16. v. 5. καθ' ἡμέραν, *idem*. Act. 17. 17. κατὰ πᾶσαν ἡμέραν, *quovis die*. Heb. 3. 13. καθ' ἑκάστην ἡμέραν, *ſingulis diebus*. Apoc. 2. v. 22. κατὰ μῆνα ἕνα ἕκαστον, *per ſingulos menſes*. Heb. 10. 3. κατ' ἐνιαυτὸν, *quotannis* Actor. 19. v. 20. κατὰ κράτος, *fortiter*. 1 Pet. 3. 7. κατὰ γνῶσιν, *ſapienter*. Heb. 7. v. 20. καθ' ὅσον, *quatenus*. Heb. 9. 27. καθ' ὅσον, *ſicut*. Actor. 17. ver. 12 καθ' ὃν τρόπον, *quemadmodum*. Matth. 24. v. 7. κατὰ τόπους, ſingulis locis. *Participio* præponitur. Heb. 12. 10. κατὰ τὸ δοκοῦν (accuſ. part. præſ. gen. contractè pro δοκέον) αὐτοῖς, prout videbatur iis. Raro *ſubintelligitur* ipſum *nomen*. Roman. 12. 5. ὁ δὲ καθ' εἷς, ἀλλήλων μέλη, ſingulatim autem, alii aliorum membra. ὁ δὲ καθ' εἷς per *ellipſin*, pro ὁ δὲ εἷς ἕκαστος καθ' ἑαυτὸν, unuſquiſque per ſe, ſeu ſeorſim conſideratus: ſeu ſinguli ſeorſim conſiderati, alii ſunt aliorum membra. Eleganter & ſæpe ipſa *præpoſitio* κατὰ *ſubintelligitur*, ut Johan. 4. v. 52. χθὲς ὥραν ἑβδόμην, pro καθ' ὥραν heri circa horam ſeptimam. Heb. 5. 1. ἀρχιερεὺς καθίσταται τὰ (pro κατὰ τὰ) πρὸς τὸν Θεὸν, conſtituitur in iis quæ apud Deum agenda ſunt. Heb. 10. 23. λελουμένοι τὸ σῶμα, pro κατὰ τὸ σῶμα, loti corpore. Matth. 14. 24. μέσον τῆς θαλάσσης, pro κατὰ μέσον τῆς θαλάσσης, in medio mari. Matth. 20. ver. 2. τὴν ἡμέραν pro κατὰ τὴν ἡμέραν, in diem. 1 Cor. 9. 25. πᾶς ὁ ἀγωνιζόμενος, πάντα (pro κατὰ πάντα) ἐγκρατεύεται, qui certat, in omnibus

bus est continens. 1 Cor. 10. 33. πάντα (pro κατὰ πάντα) πᾶσιν ἀρέσκω, per omnia omnibus placeo. 1 Cor. 15. 30. πᾶσαν ὥραν, pro κατὰ πᾶσαν ὥραν, omni momento. Heb. 10.22. ἐῤῥαντισμένοι τὰς καρδίας, pro κατὰ τὰς καρδίας. Act. 18. 1. ἦσαν γὰρ σκηνοποιοὶ τὴν τέχνην, pro κατὰ τὴν τέχνην. Joh. 11. 44. δεδεμένος τοὺς πόδας, pro κατὰ τοὺς πόδας. Luc. 13. v. 7. τρία ἔτη ἔρχομαι ζητῶν καρπὸν, pro κατὰ τρία ἔτη, per annos tres venio quærens fructum. Sic ibid. v. 8. ἄφες αὐτὴν καὶ τοῦτο τὸ ἔτος, pro κατὰ τοῦτο τὸ ἔτος, relinque hanc ficum etiam per hunc annum. Luc. 21. 37. ἦν δὲ (subintellige κατὰ) τὰς ἡμέρας διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ, τὰς δὲ νύκτας ηὐλίζετο εἰς τὸ ὄρος, interdiu docebat in templo, noctu verò pernoctabat in monte. Luc. 23. 56. τὸ σάββατον ἡσύχασαν, pro κατὰ τὸ σάββατον, sabbato quieverunt. Mat. 4. ver. 15. ὁδὸν θαλάσσης, pro καθ' ὁδὸν, ad viam maris, Luc. 2. 44. ἦλθον ἡμέρας ὁδὸν, pro καθ' ὁδὸν, iverunt unius diei iter. Luc. 22. ver. 41. ἀπεσπάσθη ἀπ' αὐτῶν ὡσεὶ λίθου βολὴν, pro κατὰ βολὴν, abstraxit se ab ills quasi ad jactum lapidis. Johan. 6. 10 οἱ ἄνδρες τὸν ἀριθμὸν ὡσεὶ πεντακισχίλιοι, viri numero quinquies mille. (ἀριθμὸν pro κατ' ἀριθμόν.) 2 Tim 4. 3. κνηθόμενοι τὴν ἀκοὴν, pro κατὰ τὴν ἀκοὴν, prurientes auribus. Sæpe etiam κατὰ exprimitur, 1 Corin. 15. 31 καθ' ἡμέραν, quotidie. 1 Corin. 16. 2. κατὰ μίαν σαββάτων, primo quoque die hebdomadis.

Καυχάομαι ῶμαι, *glorior*. Pro. 27. 1. μὴ καυχῶ τὰ εἰς αὔριον, nè gloriare de die crastino. 1 Corin. 1. 31. ὁ καυχώμενος, ἐν Κυρίῳ καυχάσθω, *qui gloriatur, in Domino glorietur*. Rom. 2. 17. καυχᾶσαι ἐν Θεῷ, *gloriaris in Deo*. καυχᾶσαι est 2. pers. præs. pro καυχάεσαι, ad formã ἵσαμαι ἵσασαι. Vide infra thema ὀδυνάω, ubi explicabitur ὀδυνᾶσαι. F. 1. καυχήσομαι, *gloriabor*, 2 Corinth. 12. 5. ὑπὲρ τοῦ τοιούτου καυχήσομαι, super tali gloriabor. *Præt.* κεκαύχημαι. *gloriatus sum*, 2 Corin. 7. 14. *aor.* 1. *med.* ἐκαυχησάμην, *gloriatus sum*, 1 Corinth 1. 29. ὅπως μὴ καυχήσηται πᾶσα σὰρξ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, nè glorietur ulla caro coram Deo. καυχήσηται hîc est 3. perf. aor. 1. subj. med. in prima persona καυχήσωμαι, in infinitivo καυχήσασθαι, 2 Cor. 12. 6. καυχᾶσθαι cum Accusat. *jactare, ostentare*. 2 Cor. 9. 2. item καυχᾶσθαι ἔν τινι, 1 Cor. 3. 21. ἐπί τινι, Rom. 5. 2. ὑπέρ τινος περί τινος, gloriari re quâpiam, 2 Cor. 12. 5. καύχημα τος τὸ (idem quod αὔχημα τος τὸ) *gloriatio, ostentatio*, Rom. 4. 2. καύχησις εως ἡ *idem*, Rom. 3. 27. κατακαυχάομαι ῶμαι cum Genit. Rom. 11. 18. *gloriari adversus aliquem*, quasi divisim dicatur καυχᾶσθαι κατά τινος.

Κάτω, *deorsum*, (ex κατὰ de) Adverb. loci, Matth. 4. 6. ἡ κάτω, scil οὖσα inferior. Marc. 14. v. 66. *comparativus*, κατώτερος, *infimus*, Ephes. 4. ver. 9. enallage gradus. κατωτέρω Adverbium *infra*, inferiùs, magis infra. Matth. 2. 16. ὑποκάτω Adverb. *ub* cum Genit. Marc. 7. 28. ὑποκάτω τῆς τραπέζης ἐσθίει, sub mensa edit.

Κεῖμαι *positus sum*. Philip. 1. 17. εἰδότες ὅτι εἰς ἀπολογίαν τοῦ εὐαγγελίου κεῖμαι, ſcientes me ad defenſionem evangelii conſtitutum eſſe. 2.perſ. κεῖσαι *jaces*, vel *poſitus es*. 3. perſ. κεῖται, 1 Tim. 1.v 9. δικαίῳ νόμος οὐ κεῖται, juſto lex non incumbit. Lex, hoc eſt, legis maledictio. Similis ſententia eſt Roman 6. 14. prima perſ. plural. κείμεθα, 1 Theſſ. 3. v.3. εἰς τοῦτο κείμεθα, in hoc conſtituti ſumus, ſcilicet ex decreto Dei. κεῖσθε, κεῖνται. *imperf.* ἐκείμην ἔκεισο ἔκειτο. 3. plur. ἔκειντο. Matth. 28. 6. ὅπου ἔκειτο, ubi jacebat. Joh. 16. 29. σκεῦος ἔκειτο, vas poſitum erat. Apoc. 4. 2. θρόνος ἔκειτο, thronus poſitus erat. *Fut.* 1. *med.* κείσομαι *jacebo*, *part. præſ.* κείμενος, Joh. 11. 41 οὗ ἦν ὁ τεθνηκὼς κείμενος, ubi mortuus poſitus erat. Luc. 2. v. 16. ἀνεῦρον τὸ βρέφος κείμενον ἐν φάτνῃ, invenerunt infantem jacentem in præſepi. Johan. 2. 6. κείμεναι, *poſitæ*. ἀνάκειμαι, *diſcumbo*, Matthæi 9. ver. 10. *jaceo*, Marc. 5. v. 40. ὁ ἀνακείμενος, *conviva*, Matth. 22. ver. 10. Luc. 22. ver. 27. *congregatus*, Marc. 16. ver. 14. *imperf.* ἀνεκείμην. Matth. 26. 20. ἀνέκειτο μετὰ τῶν δώδεκα, diſcumbebat cum duodecim. συνανάκειμαι *ſimul diſcumbo*, *accumbo*, Matth 9. v. 10. συνανέκειντο τῷ Ἰησοῦ, ſimul accumbebant cum Jeſu peccatores. ἀντίκειμαι, *opponor*, 1 Tim. 1. ver. 10. τῇ ὑγιαινούσῃ διδασκαλίᾳ ἀντίκειται, ſanæ doctrinæ opponitur ſeu repugnat. Luc. 21. ver. 15. οἱ ἀντικείμενοι ὑμῖν, qui ſe vobis opponent, hoc eſt, adverſarii veſtri. Enallage temporis, pro οἱ μέλλοντες ἀντικεῖσθαι ὑμῖν. 1 Corinth. 16. 9. ἀντικείμενοι πολλοί, adverſarii multi. 2 Theſſ. 2. v. 4. ὁ ἀντικείμενος, ſeſe opponens. ἀπόκειμαι, *reponor*, Lucæ 19. ver. 20. In tertia perſona ἀπόκειται, *ſtatutum eſt*, Heb. 9. v. 27. ἀπόκειται τοῖς ἀνθρώποις ἅπαξ ἀποθανεῖν, μετὰ δὲ τοῦτο κρίσις, hoc eſt, ſtatutum eſt hominibus, ut ſemel moriantur, poſtea verò judicium, ſcilicet à Deo ſtatutum eſt, qui dixit Gen. 3. v. 20. γῆ εἶ, καὶ εἰς γῆν ἀπελεύσῃ, terra es, & in terram redibis. ἐπίκειμαι, *incumbo*, 1 Cor. 9. 16. ἀνάγκη γάρ μοι ἐπίκειται, neceſſitas enim mihi incumbit. Luc. 5. 1. ἐν τῷ τὸν ὄχλον ἐπικεῖσθαι αὐτῷ, turbâ ei imminente, ei incumbente; ſeu eum premente. *Inſto*, *urgeo*, Luc. 23. v. 23. οἱ δὲ ἐπέκειντο φωναῖς μεγάλαις, at illi inſtabant vocibus magnis: hoc eſt, magno cum clamore urgebant. *Imponor*, Joh. 11. 38. καὶ λίθος ἐπέκειτο ἐπ' αὐτῷ, & lapis erat ei impoſitus. κατάκειμαι, *decumbo*, Marc. 1. ver. 30. πενθερὰ Σίμωνος κατέκειτο πυρέσσουσα, ſocrus Simonis decumbebat febricitans, decumbebat ex febri. *Jaceo*, *ponor*, Actor. 9. v. 33. κατακείμενον ἐπὶ κραββάτῳ, jacentem ſeu decumbentem in grabbáto. *Accumbo*, Marci 2. v. 15. Luc. 5. 29. οἳ ἦσαν μετ' αὐτῶν κατακείμενοι, qui cum ipſis accumbebant, ſeu qui menſæ aſſidebant. παράκειμαι, *adjaceo*, *adſum*. Roman. 7. v. 18. τὸ θέλειν παράκειταί μοι, velle adeſt mihi. ibid. v. 21. ἐμοὶ τὸ κακὸν παράκειται, mihi malum adjacet. περίκειμαι, *circumponor*, Luc. 17. ver. 2.

vers.2. εἰ μύλος ὀνικὸς περίκειται περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, si mola asinaria circumponatur circa collum ejus. *Circumdor*, τὴν ἅλυσιν ταύτην περίκειμαι, catenâ hâc circumdor. προκειμαι *proponor*, 2 Corinth.8.12. εἰ γὰρ ἡ προθυμία πρόκειται, si enim *priùs adsit* promptus animus. Judæ v. 7. πρόκεινται δεῖγμα, propositæ sunt exemplo. Heb.12.1. τρέχωμεν τὸν προκείμενον ἡμῖν ἀγῶνα, propositum nobis stadium decurramus.

Κείρω *tondeo*. *F.* κερῶ. *Præt.* κέκαρκα. a.1. ἔκειρα *totondi*, pro quo in N.T. legitur a.1.med. ἐκειράμην ω ατο, Job 1. 20. ἐκείρατο τὴν κόμην, totondit comam (Hebr. caput) *a.1. med. imperat.* κεῖραι άσθω. 1 Cor.11.6. *a 1. infin.* κείρασθαι, *tonderi*, in passiva significatione, ubi ab apostolo συνώνυμον τὸ ξυρᾶσθαι subjicitur. 1 Cor.11.6. Act.18.18. κειράμενος (part. a.1. med.) τὴν κεφαλὴν, quum totondisset caput. à præt. med. κέκορα est κορὴ, pro quo usitatum est κουρὰ ᾶς ἡ, *tonsura*. per metony. pro *lana* accipitur. Deut. 18.4. Job 31.20. Hinc κουρεὺς έως ὁ, *tonsor*, Jud 16.20. ἐκάλεσε τὸν κουρέα καὶ ἐξύρησε, vocavit tonsorem, & is totondit Samsonem. κουρεῖον ου τὸ, *tonstrina*, *officina tonsoris*. unde est κουρεύω *tondeo*, & κουρευτὴς οῦ ὁ, *tonsor*. κουρεύτεια ας ἡ, *tonstrix*.

Κέρμα ατος τὸ, *nummus*, segmentum monetæ minutulum. Joh. 2. 15. καὶ τῶν κολλυβιστῶν ἐξέχεε τὸ κέρμα, & argentariorum numulos effudit.) Græcè τὸ κέρμα est singulare, & significat monetam minimam, λεπτότατον νόμισμα. Κερματίζω. *Fut.* σω. ad cudendos numos, æs, aliúdve metallum in minutias redigo. κερματιστὴς οῦ ὁ, numularius, qui majores monetas minutilis numis permutat, non sine quæstu, qui etiam κολλυβιστὴς alio nomine dicitur, de quo suo loco. utraque hæc vox legitur Joh.2.14.15.

Κειρίαι ῶν αἱ *fasciæ*. in num. sing. κειρία ας ἡ. alii originem ejus ad thema κὴρ ὸς ἡ, *fatum*, *mors*, *sors funesta*, referunt, unde est κηρεῖαι, *fasciæ sepulcrales*, pro qua voce etiam scribatur κηρίαι, quod etymon veri sit simile. Johan. 11.44. δεδεμένος τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας κειρίαις, manus & pedes vinctus fasciis. *Hellenism.* δεδεμένος τοὺς πόδας, pro κατὰ τοὺς πόδας.

Κελεύω, *jubeo*. legitur in N.T. tantùm in præs. imperf. & aorist. primo. Actor. 23.3. κελεύεις με τύπτεσθαι; *jubes me cædi? imperf.* ἐκέλευον, *jubebam*, Actor.16.22. ἐκέλευον ῥαβδίζειν, jubebant virgis cædi. Matth.15.35. ἐκέλευσε τοῖς ὄχλοις. *jussit turbam*, a. 1. pers. ἐκέλευσα *jussi*, quæ est aor. 1. act. indic. Act.21.33. ἐκέλευσε δεθῆναι ἁλύσεσι, jussit vinciri catenis. κέλευσμα ατος τὸ, *hortatio*, propriè significat naucleri exhortationem seu acclamationem, quâ remiges cæterósque socios ad officium excitat. 1 Thess.4.16. ἐν κελεύσματι, cum hortationis clamore.

Κενὸς ἡ ὸν, *vanus a um*, (affine τῷ κενόω, *vacuo*, *inanio*. quo verbo Hippocrates sæpe utitur pro κενόω, *evacuo*. ab Hebr. אין non, Jacob.2.20. ὦ ἄνθρωπε κενὲ, o

vane homo. Actor.4.25. οἱ λαοὶ μελέτησαν κενὰ, populi meditati sunt vana. *Vacuus, inanis* Marc.12.v.3. καὶ ἀπέστειλαν κενὸν, & remiserunt vacuum. 1 Corin. 15.58. ὁ κόπος ὑμῶν οὐκ ἔστι κενὸς ἐν Κυρίῳ, labor vester non est vacuus in Domino, εἰς κενὸν, *in vanum, frustra*. Philip.2.16. οὐκ εἰς κενὸν ἔδραμον, οὐδὲ εἰς κενὸν ἐκοπίασα, non frustra cucurri, neque in cassum laboravi. Hebraismus לשוא. κενόω ῶ, *exinanio, humilio. Fut.* κενώσω P. κεκένωκα. *a.*1. ἐκένωσα *exinanivi*, 1 Corin.9.15. Philip. 2. v.7. ἑαυτὸν ἐκένωσε seipsum exinanivit. κενόομαι οῦμαι, *inanis reddor. Præter.* κεκένωμαι, *inanis & inutilis redditus sum.* Roman.4.14. εἰ γὰρ οἱ ἐκ νόμου κληρονόμοι, κεκένωται ἡ πίστις, si enim ii qui ex lege sunt, hæredes sunt, inanis facta est fides, *aor.*1. ἐκενώθην *inanis fui redditus.* 1 Cor.1.17. ἵνα μὴ κενωθῇ ὁ σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ, nè inanis reddatur crux Christi, hoc est, nè hominum conversio potiùs carnali eloquentiæ adscribatur, quàm virtuti Christi; nè idem de Evangelio dicatur, quod de Achille Alexander, quem idcirco beatum prædicavit, quòd Homerum nactus esset laudum suarum præconem. Et hanc ipsam ob causam Christus voluit, ut doctrina Evangelii per piscatores, publicanos, contemptósque homines longè latéque propagaretur. κενῶς Adv. *inaniter.* Jacob.4.5.

Κεντάω ῶ. *Fut.* ήσω. *Præt.* κεκέντηκα, *aor.* 1. ἐκέντησα, *pungo, stimulo.* cum Accus. apud Homer. legitur etiam κέντω. *Fut.* κένσω. *aor.*1. ἔκενσα in eadem significatione. Hinc est κένταυρος ὁ, *stimulator, qui pungit*, quâ voce Nonnus utitur in f. gen. κέντρει λόγχης, acutâ lanceâ. κέντρον τὸ, *stimulus*, Actor.9.5. σκληρόν σοι πρὸς κέντρα λακτίζειν, durum tibi fuerit contra stimulos calcitrare. 1 Cor.15.5. ποῦ σου, θάνατε, τὸ κέντρον; ubinam tuus, ô mors, est stimulus? ἐγκεντρίζω, *insero. Fut.* σω. *aor.*1. ἐνεκέντρισα, *inserui* Rom.11.23. δυνατὸς γάρ ἐστιν ὁ Θεὸς πάλιν ἐγκεντρίσαι αὐτοὺς, potest enim Deus rursus inserere eos, ἐγκεντρίζομαι *inseror. aorist.*1. ἐνεκεντρίσθην *insitus fui.* Roman.11 v.17. ἐνεκεντρίσθης αὐτοῖς, insitus es illis. ibid. v.19. ἵνα ἐγὼ ἐγκεντρισθῶ, ut ego inserar. *futur.*1. ἐγκεντρισθήσομαι *inserar*, Roman.11.v.24. ἐκκεντέω ῶ *transfigo. aorist.*1. ἐξεκέντησα bis legitur Joh 19.37. ὄψονται εἰς ὃν ἐξεκέντησαν, videbunt quem transfixerunt. Apocal.1.7. οἵτινες αὐτὸν ἐξεκέντησαν, κόψονται: qui ipsum transfixerunt plangent.

Κέρας τος τὸ *cornu*, (Heb. [illegible] kéren.) Apocal.5.6. ἔχον κέρατα ἑπτὰ, habens cornua septem. Luc. 1.69. κέρας σωτηρίας, cornu salutis. Cornu Hebræis *robur* significat. Metaphora est, ducta à cornupetis, quæ cornibus feriunt & prosternunt, quæque robur suum cornibus præcipuè exercent, quales sunt boves, arietes &c. Hinc κεραΐζω *vasto*, metaphora desumpta à bove petulco ἰλιάδ. ε. v. 557. κεράτιον τὸ, *siliqua*, leguminum folliculus, à corniculi similitudine, ut pa-

tur.q.d. corniculata. Luc.15.16. καὶ ἐπεθύμει γεμίσαι κοιλίαν ἀπὸ τῶν κεράτιων, ὧν ἤσθιον οἱ χοῖροι, & cupiebat implere ventrem siliquis, quas edebant porci. Κεραία ας ἡ, idem quod κέρας. item apex, punctulum, Matthæi 5. v. 18. μία κεραία οὐ μὴ παρέλθῃ ἀπὸ τοῦ νόμου, unicus apex non præterierit ex lege. Per apicem intelligitur hic punctum: Puncta vocalia ergo tempore Christi fuerunt, & non, ut quidam fingunt, recens inventa. ἀκέραιος ὁ ἡ, q.d. sine cornibus. *innocens*. ex α & κεραία, qui aliis vim nullam infert. vel *sincerus*, *simplex*, à κεράννυμι misceo. Mat. 10.16.

Κέραμος ου ὁ, (Var. ab ἔρα ας ἡ, terra, quia est κεκαυμένη γῆ) *terra figularis*, ex qua fictilia fiunt. per metonym. mat. *tegulam* significat, Luc. 5.19. κεραμικός ἡ ὸν, *fictilis*. Apoc. 2. ver. 27. σκεύη κεραμικά, vasa fictilia seu testacea. κεράμιον ου τὸ, *amphora fictilis*, *urceus*, Matth. 14. v. 13. κεραμεύς έως ὁ, *figulus*, vel Atticè in Genit. κεραμέως, Matthæi 27. v. 7. ἠγόρασαν ἐξ αὐτῶν ἀγρὸν τοῦ κεραμέως, emerunt ex iis agrum figuli. Roman. 9. 21. ἢ οὐκ ἔχει ἐξουσίαν ὁ κεραμεὺς τοῦ πηλοῦ; an non figulus potestatem habet in lutum?

Κεραννύω vel κεράννυμι, *misceo, infundo*. *Futur*. κεράσω. *Præt. pass.* κεκέρασμαι, & per syncopen κέκραμαι. *aorist*. I. ἐκεράσθην. Hinc est κρατὴρ ῆρος ὁ, *cratera*, vas in quo vinum miscetur, aquáque diluitur. Exod. 24. 6. κρᾶσις εως ἡ, *mixtio*, *temperamentum*. εὐκρασία ας ἡ, *bona corporis temperies*. δυσκρασία ας ἡ, *contra*. In Novo Testamento Apocal. 14. v. 10. legitur præteritum pass. κεκέρασμαι. in part. præt. κεκερασμένος η ον, *infusus a um*. ἄκρατον ου τὸ propriè, *non mistum*, hoc est, *merum*, Apocal. 14. v. 10. συγκεράννυμι, *contempero*. *Futur*. συγκεράσω. *aorist*. I. συνεκέρασα. 1 Cor. 12. 24. ἀλλ' ὁ Θεὸς συνεκέρασε τὸ σῶμα, τῷ ὑστεροῦντι περισσοτέραν δοὺς τιμὴν, sed Deus contemperavit corpus, ei cui deerat, ampliore tributo honore. Heb. 4. 2. μὴ συγκεκραμένος τῇ πίστει τοῖς ἀκούσασιν, qui sermo fide non contemperatus fuit apud eos qui audierant.

Κέρδος εος τὸ, *lucrum*, Phil. 1. 21. ἐμοὶ γὰρ τὸ ζῆν, Χριστὸς· καὶ τὸ ἀποθανεῖν κέρδος, mihi enim vivere, est Christus: & mori, lucrum. ibid. cap. 3. 7. ἅτινα ἦν μοι κέρδη, ταῦτα ἥγημαι διὰ Χριστὸν ζημίαν· quæ mihi erant lucra, ea duxi propter Christum damnum esse. κερδαίνω, *lucro*. *Fut*. κερδανῶ & κερδήσομαι, *lucrabor*. P. κεκέρδηκα. *aorist*. I. ἐκέρδησα, *lucratus sum*, quod tempus tantùm legitur in N.T. decies quater. In Indicativo significationem habet præteritam; in reliquis modis præsentem. Matth. 18. v. 15. ἐκέρδησας τὸν ἀδελφόν σου, lucratus es fratrem tuum. Actor. 27. 21. κερδῆσαι (a. 1 act. infin.) *vitare*. Præter aoristum primum legitur 1 Pet. 3. 1. κερδηθήσονται, *lucrifiant*, à κερδηθήσομαι η ηται. à futur. I. pass. indicativi modi, κερδηθήσομαι, & hoc ab aorist. I. pass. ἐκερδήθην, *lucrifactus sum*. Est verò κερδηθήσωμαι, fut. I. pass.

fut. 1. paff. fubjunctivi modi cujus generis plura obfervavi exempla. αἰσχροκερδὴς ἑ͂ος ὁ ἡ, *deditus turpi lucro*. 1 Tim. 3. 8. Tit. 1. v. 7. αἰσχροκερδεια ας ἡ, *turpis quæſtus*. αἰσχροκερδῶς, *turpis lucri ſtudio*, 1 Pet. 5. 2.

Κεφαλὴ ῆς ἡ, *caput*. (ab Hebr. כָּפַל duplicavit, quod omnia in capite funt ferè dupla. Sunt bini oculi, binæ aures, binæ nares, &c.) Mat. 14. 11. καὶ ἠνέχθη ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἐπὶ πίνακι, & allatum fuit caput ejus in patina. *Præcipua pars*, Act. 4. 11. γενόμενος εἰς κεφαλὴν γωνίας, factus eſt caput anguli. Hebraifmus. vide fupra thema εἰς. *Rex*, Epheſ. 4. 15. ὅς ἐστιν ἡ κεφαλὴ, ὁ Χριστὸς, qui eſt caput, nempe Chriſtus. Coloſ. 1. 18. & 2. 10. ὅς ἐστι κεφαλὴ πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας, qui caput eſt omnis imperii & poteſtatis. *Metaphoricè* accipitur Iſa. 9. ver. 14. ἀφελεῖ Κύριος κεφαλὴν καὶ οὐρὰν, excindet DOMINUS caput & caudam, hoc eſt, penitùs exſcindet. κεφάλαιον ου τὸ, *ſumma textûs, ſeu libri*. Heb. 8. 1. *Summa pecuniæ*, Actor. 22. v. 28. ἐγὼ πολλοῦ κεφαλαίου τὴν πολιτείαν ταύτην ἐκτησάμην, ego multâ pecuniâ civitatem iſtam, ſeu jus illius civitatis mihi comparavi. Hæc eſt differentia inter κεφαλὴν & κεφάλαιον. κεφαλὴ propriè ſignificat membrum corporis humani: κεφάλαιον verò caput ſeu ſummam alicujus rei. κεφαλαιόω ῶ. *Futur.* ώσω, *caput vulnero, comminuo. aoriſt.* 1. ἐκεφαλαίωσα, *caput vulneravi*, Marc. 12. 4. λιθοβολήσαντες ἐκεφαλαίωσαν, & huic quoque lapidato caput comminuerunt. ἀνακεφαλαιόομαι οῦμαι, *recolligo, ſub unum caput reduco, in unum corpus conjungo*, Epheſ. 1. 10. ἀνακεφαλαιώσασθαι τὰ πάντα ἐν τῷ Χριστῷ, τά τε ἐν τοῖς οὐρανοῖς, καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, recolligere omnia illa in Chriſto, qui caput eſt, tum quæ in cælis ſunt, tum quæ in terra. *Summatim comprehendor*, paſſive. Roman. 13. ver. 9. ἐν τούτῳ τῷ λόγῳ ἀνακεφαλαιοῦται, in hoc ſermone ſummatim comprehenditur. Scilicet, in his verbis: *Diliges proximum tuum*, comprehenduntur omnia poſterioris tabulæ præcepta. κεφαλὶς ίδος ἡ *caput*, Hebr. 10. 7. ἐν κεφαλίδι βιβλίου γέγραπται περὶ ἐμοῦ, in capite libri ſcriptum eſt de me. *Hypallage* in capitulo libri, h. e. in libro inſtar capituli convoluto. in Hebr. בִּמְגִלַּת סֵפֶר in volumine libri, hoc eſt, in libro convoluto. Complicabant enim priſci Judæi libros in cylindri morem, ſicut etiamnum Judæi exemplar illud Legis, quod in ſynagogis ſuis pergameno deſcriptum habent, convolvere ſolent. Vide infra πτύσσω. περικεφαλαία ας ἡ, *galea*, Epheſ. 6. 17. προσκεφάλαιον ου τὸ, *cervical*, Marc. 4. verſ. 38. ἀποκεφαλίζω, *decollo, caput amputo. Futur.* σω. *aoriſt.* 1. ἀπεκεφάλισα, *decollavi*. Luc. 9 ver. 9. Ἰωάννην ἐγὼ ἀπεκεφάλισα, ego Johannem decollandum curavi. ἐγκέφαλος ου ὁ, *cerebrum*. κεφαλικὴ ἔχθρα, *inimicitiæ capitales*. Sed hæc ſunt ἄγραφα.

Κῆπος ου ὁ, *hortus*. Joh. 18. 1. ὅπου ἦν κῆπος, εἰς ὃν εἰσῆλθεν, ubi erat hortus, in quem ingressus est. κήπιον ου τὸ, *hortulus*. κηπεύω, *hortum colo*.

Κῆρυξ, τοῦ κήρυκος, ὁ, *præco*, 1 Timoth. 2. 7. κῆρυξ καὶ ἀπόστολος, *præco & Apostolus*. 2 Petri 2. ver. 5. δικαιοσύνης κήρυκα ἐφύλαξε, *justitiæ præconem custodivit*. κηρύσσω vel ττω, *prædico*, Actor. 19. vers. 13. ὃν ὁ Παῦλος κηρύσσει, quem Paulus prædicat. *Futur.* κηρύξω, *prædicabo*. *a.* 1. ἐκήρυξα, *prædicavi*, 1 Pet. 3. 19. καὶ πορευθεὶς ἐκήρυξε, & profectus prædicavit. 1 Thessal. 2. 9. ἐκηρύξαμεν εἰς ὑμᾶς, prædicavimus vobis. εἰς ὑμᾶς pro ὑμῖν. Hebr. Luc. 4. 18. κηρύξαι (aor. 1. act. infin) αἰχμαλώτοις ἄφεσιν, ut prædicem (לִקְרֹא) captivis dimissionem, Hebr. libertatem. Res eódem redit. κηρύξαι pro τοῦ κηρύξαι ἕνεκα. *imperf.* ἐκήρυσσον, *prædicabam*. Marc. 1. 7. & 7. v. 12. 36. κηρύσσομαι vel ττομαι, *prædicor*. 1 Corinth. 15. vers. 12. εἰ δὲ Χριστὸς κηρύσσεται, si verò Christus prædicatur. *præt. perf.* κεκήρυγμαι. *aor.* 1. ἐκηρύχθην, *prædicatus fui*. Matth. 26. ver. 13. κηρυχθῇ 3. perf. aor. 1. pass. subj. κηρυχθῆναι, *prædicari*, Luc. 24. 47. *aor.* 1. *pass. infin.* 2 Corinth. 1. 19. κηρυχθεὶς έντος ὁ, *prædicatus, a.* 1. *pass. part.* Coloss. 1. ver. 23. τοῦ κηρυχθέντος ἐν πάσῃ τῇ κτίσει, τῇ ὑπὸ τὸν οὐρανὸν, prædicati omni creaturæ, h. e omnibus gentibus, quæ sub cœlo sunt. *Futur.* 1. *pass.* κηρυχθήσομαι. Matth. 24. 14. κηρυχθήσεται τοῦτο τὸ εὐαγγέλιον, prædicabitur hoc evangelium. κήρυγμα τος τὸ, *prædicatio*. Mat. 12. 41. 1 Corinth. 1. 21. Tit. 1. 3. προκηρύττω, *ante prænuntio*. Act. 13. 24. προκηρύξαντος Ἰωάννου, postquam ante prædicâsset Johannes. *Præt. pass.* προκεκήρυγμαι, *ante prædicatus fui*. Actor. 3. 20. καὶ ἀποστείλῃ τὸν προκεκηρυγμένον ὑμῖν Ἰησοῦν Χριστὸν, & miserit prius prædicatum vobis Jesum Christum.

Κηρὸς οῦ ὁ, *cera*. κηρόω ῶ, *cerâ obduco*. κηρίον ου τὸ, *favus*. Lucæ 24. 42. οἱ δὲ ἐπέδωκαν αὐτῷ ἰχθύος ὀπτοῦ μέρος, καὶ ἀπὸ μελισσίου κηρίου, dederunt verò ipsi piscis assi partem, & ex apiario favo.

Κῆτος εος τὸ, *cetus*, *balæna*. Mat. 12. 40. ὥσπερ γὰρ ἦν Ἰωνᾶς ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ κήτους, &c. Sicut enim Jonas in ventre ceti.

Κιβωτὸς οῦ ἡ, *arca*, Luc. 17. 27. εἰσῆλθε Νῶε εἰς τὴν κιβωτὸν, ingressus est Noachus in arcam. Heb. 11. 7. κατεσκεύασε κιβωτὸν, præparavit arcam. κιβωτὸς τῆς διαθήκης, Hebr. 9. 4. Deut. 10. 5. ἐνέβαλον τὰς πλάκας εἰς τὴν κιβωτὸν, immisi tabulas in arcam scil. fœderis.

Κιθάρα ας ἡ, *cithara*. (Chald. כִּנָּרָא, ex Hebræo כִּנּוֹר, τοῦ & θῆτα, sunt literæ unius organi) 1 Cor. 14. 7. κιθαρῳδὸς οῦ ὁ, *citharœdus*, Apocal. 14. 2. componitur ex ᾠδὸς οῦ ὁ, *cantor*, pro ἀοιδὸς οῦ, & κιθάρα, *cithara*. Pertinet ergo hæc vox præcipuè ad Thema ἀείδω, *cano*. κιθαρίζω, *citharâ cano*. Legitur tantùm bis, in præsenti activo Apocal. 14. 2. & præsenti pass. 1 Corin. 14. 7.

Notetur

Notetur *Hebraiſmus*, Apocal. 14. ver.2. κιθαριζόντων ἐν κιθάραις, ubi ἐν præpoſitionem Hebræam ב, quæ in Ablativis Inſtrumenti adhiberi ſolet, refert. Chaldæi hanc eandem vocem adhibuerunt, Dan. 3.6.

Κίνδυνος ου ὁ, *periculum*. κίνδυνος quaſi κινεῖν δυνάμενος, *movere potens*, Rom.8.35. 2 Cor. 11. 26, κινδύνοις ποταμῶν, κινδύνοις λῃστῶν, in periculis fluminum, in periculis latronum fui. κινδυνεύω, *periclitor*, 1 Corin 15. 30. κινδυνεύομεν πᾶσαν ὥραν, periclitamur quâlibet horâ. Luc. 8.23. καὶ ἐκινδύνευον, (1. ſing. imperf.act.) *& periclitabar*. *Fut*. κινδυνεύσω, *periclitabor*. *Præt*. κεκινδύνευκα. *aor*. 1. ἐκινδύνευσα. *periclitatus ſum*. κινδυνεύειν περὶ τοῦ βίου, *de vita periclitari*. κινδυνεύω, videtur Actor. 19.27 idem valere, quod *periculum aſſero*. τοῦτο κινδυνεύει ἡμῖν, hoc periculum nobis affert. Vel poſt κινδυνεύει debet eſſe κόμμα, & tum vertendum, *& periculum eſt*, ſeu in periculo verſamur. Legitur quidem κινδυνεύω cum Dativo *rei*, ſed nunquam perſonæ. Vide Theſaurum Stephani. ἀκίνδυνος ὁ ἡ, *periculi expers*, extra omne periculum conſtitutus. ῥιψοκίνδυνος ου ὁ, Thraſo, ad audendum projectus, qui ſe in pericula præcipitat. παρακινδυνεύω, *temere periclitor*.

Κινέω ῶ, *moveo*. Matth.27.39. κινοῦντες τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, moventes capita ſua. *Fut*. κινήσω, *movebo*, Apoc.2.v. 5. κινήσω τὴν λυχνίαν σου, movebo candelabrum tuum. *Præt*. κεκίνηκα. *a*. 1. ἐκίνησα, Matthæi 23.4. κινέομαι οῦμαι, *moveor*, Actor.17.v.18. ἐν αὐτῷ ζῶμεν καὶ κινούμεθα, in ipſo vivimus & movemur. *Præter. perf*. κεκίνημαι, *motus fui*. Hinc eſt κίνησις εως ἡ, *motus*, *motio*. Johan.5.3.*a*.1. ἐκινήθην *idem*. Act. 21.30. ἐκινήθη τε ἡ πόλις ὅλη, cõmotáq; fuit urbs tota. μετακινέω ῶ, *dimoveo*, *muto*. μετακινέομαι οῦμαι, *mutor*. Coloſ.1. 23. ἀμετακίνητος ὁ ἡ, *immotus*, 1 Cor. 15. 28. συγκινέω ῶ, *commoveo*, Act. 6. 12. συνεκίνησαν τὸν λαὸν, concitârunt plebem.

Κλάδος ου ὁ, *ramus*. παρὰ τὸ κλάω. Eſt veluti fragmentum ſeu pars arboris. Etymol. παρὰ τὸ καλὸν εἶδος ἔχειν, quod pulcer ſit aſpectu. Mat.24.32. κλάδος ἁπαλὸς, ramus tenereſcens. Luc. 13.19. κατεσκήνωσεν ἐν τοῖς κλάδοις, ſcil. τὰ πετεινὰ, volucres nidulatæ ſunt in ramis.

Κλαίω, *fleo*, *defleo* cum ἐπὶ ſeq. Dat. vel. Accuſ. vel cum ſolo Accuſ. ſine præpoſitione. Luc. 28. μὴ κλαίετε ἐπ᾽ ἐμὲ, ἀλλ᾽ ἐφ᾽ ἑαυτάς Matth.2. 18. Ῥαχὴλ κλαίουσα τὰ τέκνα ἑαυτῆς, Rachel deplorans filios ſuos. Johan. 20.15. *imperf*. ἔκλαιον, Apoc. 5.4. Luc. 8.52. Marc.14.72. *Fut*. κλαύσω, Luc.6.v.25. *Præt*. κέκλαυκα. *a*.1. ἔκλαυσα. Matth.26.75. Luc.19. v.41. ἰδὼν τὴν πόλιν, ἔκλαυσεν ἐπ᾽ αὐτῇ. *Futur*. 1.*med*. κλαύσομαι. Apoc. 18.9. κλαύσονται αὐτὴν, deflebunt eam. κλαυθμὸς οῦ ὁ, (θ interponitur, ut ſupra in βαθμὸς, σταθμὸς) *fletus*, Matth. 2. 18. & 24.51.

Κλάω, *frango*, 1 Cor.10.16. τὸν ἄρτον ὃν κλῶμεν, οὐχὶ κοινωνία τοῦ σώματος

ματος τοῦ Χριστοῦ ἐστιν; Hellenismus est, τὸν ἄρτον pro ὁ ἄρτος. Fut. κλάσω, frangam. aor. 1. ἔκλασα, fregi, Matth. 26. 26. καὶ εὐλογήσας, ἔκλασε, & postquam benedixisset, fregit. Marc. 1. 19. ὅτε τοὺς πέντε ἄρτους ἔκλασα, quando quinque panes fregi seu distribui. κλάσμα τος τὸ. fragmentum. Matth. 14. 20. & 15. 57. Johan. 6. v. 12. συναγάγετε τὰ περισσεύσαντα κλάσματα, colligite reliquá fragmenta. συναγάγετε pro συνάγετε, Atticè, κλάσις εως ἡ, fractio, Luc. 24. 35. ἐν τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου, in fractione panis. ἐκκλάω, defringo. ἐκκλάομαι ῶμαι, defringor. aorist. ἐξεκλάσθην, defractus sum, Roman. 11. v. 19, 20. κατακλάω ῶ, confringo. Marc. 6. vers. 41. κατέκλασε τοὺς ἄρτους fregit panes.

Κλείω, claudo, Apoc. 3. 7. Fut. κλείσω, claudam. aor. 1. ἔκλεισα. clausi, Apoc. 20. v. 3. καὶ ἔκλεισεν αὐτόν. & clausit illam. 1 Johan. 3. 17. καὶ κλείσῃ (3. sing. aor. 1. act. subj.) τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ. & clauserit viscera sua, hoc est, & non misertus fuerit eius. Per viscera intelligitur cor per synecd. gen. phrasis Hebraica. Præt. perf. κέκλεικα, unde est præt. perf. pass. κέκλεισμαι, clausus fui. Luc. 11 v. 7. Joh. 20. v. 19. τῶν θυρῶν κεκλεισμένων, januis clausis. Sunt duo genitivi absoluti, quibus tempus indicatur, quo Christus discipulis suis se voluit præbere conspiciendum, cum iisque serere sermones. aor. 1. pass. ἐκλείσθην, clausus fui, Matth. 25. 10. καὶ ἐκλείσθη ἡ θύρα, & janua clausa fuit. Luc. 4. v. 25. ἐκλείσθη ὁ οὐρανὸς, clausum fuit cælum, h. e. non pluit. Actor. 21. 30. καὶ εὐθέως ἐκλείσθησαν αἱ θύραι, & subitò clausæ sunt fores. ἀποκλείω, occludo. aor. 1. ἀπέκλεισα, Luc. 13. ver. 25. ἐκκλείω, excludo, aorist. 1. ἐξέκλεισα, Gal. 4. 17. κατακλείω, includo, Luc. 3. v. 20. κατέκλεισε (3. sing. a. 1. act.) τὸν Ἰωάννην ἐν τῇ φυλακῇ, inclusit Johannem carceri: vel sine ἐν Actor. 26. 10. συγκλείω, concludo, Lucæ 5. v. 6. συνέκλεισαν (3. plur. aor. 1. act.) ἰχθύων πλῆθος, & concluserunt piscium multitudinem. Vide præterea Roman. 11. 32. Galat. 3. 22. Præt. pass. συγκέκλεισμαι, conclusus fui. Gal. 3. 23. κλεὶς ἡ, clavis. Apoc. 9. 1. ἡ κλεὶς τοῦ φρέατος, clavis putei. in Genit. κλειδὸς, in Dat. κλειδὶ, in Accus. κλεῖδα. Luc. 11. 52. ἤρατε τὴν κλεῖδα τῆς γνώσεως. pro κλεῖδα dicitur etiam κλεῖν, Atticè, Apoc. 3. 7. ὁ ἔχων τὴν κλεῖν τοῦ Δαβὶδ, qui habet clavem Davidis. Nom. pl. αἱ κλεῖδες. Accus. pl. τὰς κλεῖδας, & per syncop. κλεῖς. Matth. 16. 19. δώσω σοι τὰς κλεῖς, dabo tibi claves. Apoc. 1. 18. ἔχω τὰς κλεῖς τοῦ ᾅδου καὶ τοῦ θανάτου, habeo claves tartari & mortis.

Κλείω, significat etiam celebro, unde est κλεῖος εος τὸ, & quod usitatius est κλέος εος τὸ, gloria. 1 Pet. 2. v. 20. ποῖον κλέος; quæ gloria? Prov. ἐκ πόνου κλέος, ex indefesso studio gloria: & contra, ex otio & inertia ignominia. Derivari etiam potest à Poëtico verbo κλύω, audio. unde est κλυτὸς, celebris, inclytus.

Κλέπτω, furor, clepo. Rom. 2. 21. ὁ κηρύσσων μὴ κλέπτειν, κλέπτεις; qui

qui prædicas non furandum, ipse furaris? *Futur.* κλέψω, *furabor.* Matth 19.18. οὐ κλέψεις, non furaberis, hoc est, nè furare. Hebræi prohibitiones per futurum concipiunt. Est ergo *Hebraismus.* pro μὴ κλέπτε, vel μὴ κλέπτειν. Phocyl. σπέρματα μὴ κλέπτειν. *Præt. perf* κέκλεφα. *aorist.* 1. ἔκλεψα, *furatus sum*, Matth. 28. 13. ἔκλεψαν αὐτὸν, ἡμῶν κοιμωμένων, furati sunt eum, nobis dormientibus. aorist. 2. act. ἔκλαπον. *Præs. pass.* κλέπτομαι, *furto auferor, subtrahor. Præter. pass.* κέκλεμμαι ψαι πται. κλέπτης ου ὁ, *fur*, 1 Thessal. 5. v. 2. ὡς κλέπτης ἐν νυκτὶ, tanquam fur noctu. Apocal. 16. 15. ἰδοὺ, ἔρχομαι ὡς κλέπτης, ecce, venio tanquam fur, hoc est, adventus meus erit repentinus & inopinatus. Joh. 10. ver. 8. κλέπται εἰσὶ καὶ λῃσταὶ, fures sunt & latrones. κλέμμα τος τὸ, *furtum*, Apocal. 9. 21. κλοπὴ ῆς ἡ, *idem.* Matth. 15. ver. 19. Marc. 7. v. 22. κλοπὴ derivatur à præterito medio κέκλοπα, *furatus sum.* κέκλοπα est ab ἔκλαπον, *aor.* 2. *act. indic.* ἔκλαπον dicitur pro ἔκλεπον. *aorist.* 1. 2. *pass.* ἐκλάπην, Gen. 40. 50. κλοπῇ ἐκλάπην, omnino per plagium surreptus fui. Hebraismus.

Κλῆμα τος τὸ, *palmes, virga vitea.* à κλάω, frango. Johan. 15. vers. 2, 5. πᾶν κλῆμα ἐν ἐμοὶ μὴ φέρον καρπὸν, αἴρει αὐτὸ, omnem palmitem in me non ferentem fructum, tollit eum. αὐτὸ hic redundat, per pleonasmum Hebraicum.

Κλῆρος ου ὁ, (affine Hebr גּוֹרָל) Johan. 19. ver. 24. ἐπὶ τὸν ἱματισμόν μου ἔβαλον κλῆρον, & super veste mea jecerunt sortem. Act. 1. 26. καὶ ἔπεσεν ὁ κλῆρος ἐπὶ Ματθίαν, & cecidit sors super Matthiam. Prov. 18. 18. ἀντιλογίας παύει κλῆρος, contentiones cessare facit sors. per metonym. effic. *possessio.* Actor. 8. 21. οὐκ ἔστι σοι μερὶς οὐδὲ κλῆρος ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ, non est tibi pars neque sors in hoc sermone, hoc doctrina hæc quam annuntiamus, ad te non pertinet. *hæreditas*, Act. 26. 18. τοῦ λαβεῖν αὐτοὺς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, καὶ κλῆρον ἐν τοῖς ἡγιασμένοις, ut remissionem peccatorum & hæreditatem inter sanctificatos accipiant. hæreditatem, hoc est, vitam æternam & gloriam cœlestem. Confer Rom. 8.17. Sic accipitur Colos. 1.12. μηδ' ὡς κατακυριεύοντες τῶν κλήρων, neque ut dominantes cleris hoc est, Ecclesiæ, quæ Deo tam cara est, ut nobis patrimonium. κληρόω, *fortè lego, allego.* Petrus Apostolus in priori sua epistola cap. 5. vers. 5. per metonym. adjuncti metaphoricam singulos cœtus fidelium vocat κλήρους, qui sunt Christi hæreditas & peculium. κληρόομαι οῦμαι, *sortem adsciscor*, ut *obtineam hæreditatem* vel munus. κληρωθέντες dicuntur magistratus, qui sortitò creantur. item *sortito obtineo, sorte accipio.* Sic tribus Israelis κεκλήρωνται, sortitò obtinuerunt suam singulæ hæreditatem. ἐκληρονόμησαν τὴν γῆν αὐτῶν, Num. 21. 35. *aorist.* 1. *pass.* ἐκληρώθην. Ephes. 1. vers. 11. ἐν ᾧ καὶ ἐκληρώθημεν, in quo etiam in sortem adsciti sumus. συγ-

ἀπεργάω ῶ, *sorte allegere*. προσκληρόομαι οῦμαι, *propriè sorte lectus adjungor*. item *consocior*. Actor. 17. vers. 4. προσεκληρώθησαν τῷ Παύλῳ, *consociati sunt Paulo*. ὁλόκληρος ου ὁ ἡ, *integer, totus*. 1 Thessal. 5. vers. 23. ὁλόκληρον ὑμῶν τὸ πνεῦμα, totus vester spiritus. ὁλόκληρον, ου τὸ, *integritas*. substantivè accipitur Zach. 11. vers. 16. καὶ τὸ ὁλόκληρον οὐ μὴ κατευθύνῃ (2. singul. fut. 1. med.) *nullâ labe aut vitio notatus*, Jacob. 1. vers. 4. ἵνα ἦτε τέλειοι καὶ ὁλόκληροι, uti sitis perfecti, nullâque labe notati. ὁλοκληρεία ας ἡ, *integritas*, Actor. 3. vers. 16. Ναύκληρος ου ὁ, *qui navem possidet, navis dominus, nauclerus*, Act. 27. 11.

Κλίβανος ου ὁ, *clibanus*, Atticè κρίβανος, propriè fornax in qua hordeum coquitur, quasi dicis, κριθῆς βαῦνος. κριθὴ ῆς ἡ, hordeum. βαῦνος ου ὁ, fornax. Matthæi 6. v. 30. αὔριον εἰς κλίβανον βαλλόμενον, cras in clibanum abjicitur.

Κλίνω, *inclino, reclino*, Matth. 8. ver. 20. οὐκ ἔχει ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνῃ, non habet ubi caput reclinet. Luc 24. vers. 5. κλινουσῶν (part. præs. act. g. pl.) τὸ πρόσωπον εἰς τὴν γῆν, inclinarent faciem in terram. Gestus erat adorations. *Futur.* κλινῶ. *Præt. perf.* κέκλικα. *inclinavi*, Luc. 24. vers. 29. κέκλικεν ἡ ἡμέρα, *inclinavit dies*. *aor.* 1. ἔκλινα idem significat cum præterito. item *facio ut aliquid inclinet*. Heb. 11. ver. 34. παρεμβολὰς ἔκλιναν ἀλλοτρίων, castra fecerunt inclinare exterorum, h. e. exercitus eorum in fugam verterunt. Johan. 19. 30. καὶ κλίνας τὴν κεφαλὴν παρέδωκε τὸ πνεῦμα, & inclinato capite tradidit spiritum. κλίνας hic est *aor. 1. act. part.* κλίμα τος τὸ, *regio, tractus, plaga*. Roman. 15. ver. 24. Apud Mathematicos propriè est spatium respondens duobus parallelis, quo diei longitudo ad dimidiam horam variat. Dictum ab inclinando: inclinat enim versùs Polum, & declinat ab Æquatore. Pro *regione* ergo quavis ponitur per metaphoram. ἀκλινής έος ὁ ἡ, *non vacillans*. q. d. in neutram partem inclinans. Heb. 10. 23. κλίτος εος τὸ, latus Num. 35. v. 5. κλισία ας ἡ, *discubitus*, Luc. 9. ver. 14. *Præt. med.* κέκλινα, unde est κλίνη ης ἡ, *lectus*, in quo recumbentes cibum capiebant, & hic dici poterat discubitorius. unde triclinia, item *lectus* nocturnus in quo dormiebant. Mat. 9. v. 2. ἐπὶ κλίνης βεβλημένον, in lecto decumbentem. Luc. 17. 34. κλινίδιον ου τὸ, *lectulus*, Lucæ 5. v. 19, 24. ἐκκλίνω, *deflecto*, Roman. 3 v. 12. πάντες ἐξέκλιναν καὶ ἠχρειώθησαν, omnes defecerunt & inutiles facti sunt, inepti ad omne bonum. ἐξέκλιναν, 3. pers. pl. a. 1. act. indic. κατακλίνω, *facio discumbere*. Lucæ 9. ver. 14. κατακλίνατε (2. pl. a. 1. act. imperat.) αὐτοὺς, facite ut discumbant. κατακλίνομαι, *discumbo*, Luc. 14. ver. 8. & 24. 30. ἀνακλίνω, *reclino*. *Futur.* ἀνακλινῶ, *faciam discumbere*. Luc. 12. ver. 37. καὶ ἀνακλινεῖ αὐτοὺς, & faciet eos discumbere. *aor.* 1. ἀνέκλινα, *reclinavi, reposui*, Luc. 2. ver. 7. καὶ ἀνέκλινεν

κλινεν αὐτὸν ἐν φάτνῃ, & reclinavit eum in præsepi. Luc.9.15. καὶ ἀνέκλιναν ἅπαντας, & fecerunt discumbere omnes. Marc 6. v.39. καὶ ἐπέταξεν αὐτοῖς ἀνακλῖναι (a.1.act. infinit.) πάντας tunc jussit eos facere, ut discumberent omnes. aor.1. pass. ἀνεκλίθην, discubui, Matthæi 14.v.19. Futur.1. pass. ἀνακλιθήσομαι, discumbam, Matth.8. vers.11. ἀνακλιθήσονται (3 pl.fut.1.pass.) μετ' Ἀβραάμ, & discumbent cum Abrahamo. ἀρχιτρίκλινος ου ὁ, architriclinus, quem συμποσίαρχον vocare licet, cujus officium est προγεύεσθαι, prægustare, & dapes convivis apponere. Nos eum vocamus **Hofmeister**. Johan. 2. vers.8.9. componitur ex ἀρχὸς ου ὁ, princeps, & τρίκλινος ου ὁ ἡ, locus tribus constratus lectis. Ponitur etiam pro ternis lectis contiguis circum ternas mensas appositis, quibus discumbi solebat. τρίκλινος ergo compositum est ex τρεῖς in dat. τρισί, & κλίνη ης ἡ, lectus discubitorius. πρόσκλισις εως ἡ, inclinatio, 1 Timoth.5. ver.21. πρωτοκλισία ας ἡ, primus accubitus, Matth.23.6. Luc.14.7.

Κλύζω, eluo, abluo, lavo, (affine verbo κλύω, audio, & Iliad. χ.ver.61. dicitur de sonitu, quem audimus dum plangunt littora fluctus.) Plato (ut refert Diogenes Laërtius) malè habens in Ægypto, sanatus fuit τῇ διὰ θαλάττης θεραπείᾳ, fortè vomitu: unde dixisse fertur, θάλαττα κλύζει πάντα τ' ἀνθρώπων κακά, mare eluit omnia hominum mala. Futur. κλύσω. Præt. κέκλυκα. Præt. pass. κέκλυσμαι, lotus sum. κλύσμα ατος τό, lotio. κλυστὴρ ῆρος ὁ, (vocabulum medicæ arti peculiare) quo anus eluitur. κατακλύζω, obruo, submergo. κατακλύζομαι, submergor, 2 Pet.3. ver.6. κατακλυσμὸς ου ὁ, diluvium, Matthæi 24. vers.38. 2 Pet. 2.ver.5. κλύδων ωνος ὁ, fluctus, Lucæ 8. vers.24. κλυδωνίζομαι, fluctuo, Ephes.4.14. εὐροκλύδων ωνος ὁ, eurus fluctuosus, qui excitat vastos ad littora fluctus. Act. 27.14.

Κνάω κνῆμι, & κνάομαι ὠμαι, pruritum moveo κνήθω idem. Fut. σω. scalpo, frico, 2 Timoth.4.3. κνηθόμενοι τὴν ἀκοήν, auribus prurientes. κνήφη ης ἡ, prurigo. Deut.28. ver.27. ψώρα ας ἡ, scabies ibid.

Κοιλία ας ἡ, venter, Matth.15. v.20. derivatur ab adjectivo κοῖλος, κοίλη, κοῖλον, cavus aut concavus. venter est cavus. ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ κήτους, in ventre ceti. Philip. 3.19. ὧν τὸ τέλος ἀπώλεια, ὧν ὁ Θεὸς ἡ κοιλία. uterus, Matth.19.12. Actor.3.2. ἐκ κοιλίας μητρός, ex utero matris. Johan.3. v.4. ventriculus, Matth. 15.17. Luc. 15.16. 1 Cor.6.13. Apoc.10.9. cor. Johan.7. ver.38. corpus. Luc.1.v.42. ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας σου, fructus corporis tui. κοιλαίνω, cavo.

Κοιμάω ῶ, facio dormire, sopio. Futur. act. κοιμήσω. Præt. κεκοίμηκα. præsen pass. κοιμάομαι ῶμαι, dormio, sopior, & per metaphoram mortuus sum. Ratio metaphoræ est quia mortui à Deo excitabuntur, & quidem longè facilius, quàm nos propriè dormientes

dormientes expergefacere solemus. 1 Corin. 11. 30. καὶ κοιμῶνται ἱκανοί, & dormiunt, hoc est, mortui sunt multi. *Præter. pass.* κεκοίμημαι, *dormivi*, Johan. 11. vers. 11. Λάζαρος ὁ φίλος ἡμῶν κεκοίμηται, Lazarus amicus noster obdormivit, hoc est, *mortuus est*. part. præt. pass. κεκοιμημένος, qui obdormivit, hoc est, *mortuus*. Matthæi 27. 52. πολλὰ σώματα τῶν κεκοιμημένων ἁγίων ἠγέρθη, multa corpora sanctorum demortuorum surrexerunt. 1 Corinth. 15. vers. 20. ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων ἐγένετο, primitiæ dormientium factus est, nempe, CHRISTUS. Vide supra pag. 106. 2. 1 Thess. 4. 13. οὐ θέλομεν δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, περὶ τῶν κεκοιμημένων, ἵνα μὴ λυπῆσθε nolim autem vos ignorare, fratres, quod ad eos attinet, qui obdormierunt, ut nè doleatis, &c. *aor.* 1. *pass.* ἐκοιμήθην idem quod κεκοίμημαι, 2 Pet. 3. 4. οἱ πατέρες ἐκοιμήθησαν, *patres mortui sunt*. *Futur.* 1. *pass.* κοιμηθήσομαι ῃ εται, dormiam, *moriar*, 1 Corinth. 15. v. 51. κοιμητήριον ου τό, *cubile* propriè: per elegantem verò metaph. *sepulcretum* vocamus *cœmeterium*. Isaiæ 57. vers. 6. sepulcra dicuntur מִשְׁכָּבוֹת *cubilia*, unde in N.T. mortui dicuntur κεκοιμημένοι. κοίμησις εως ἡ, *dormitio*, Johan. 11. 13.

Κοινὸς ἡ όν, *communis*. (affine Hebr. כָּנַס canas *congregavit*. כְּנֶסֶת ceneseth, cœtus, **Die Gemeine.** Varinus derivat à κεῖω, τοῖς πᾶσι προκείμενος, omnibus propositus.) Tit. 1. 3. κατὰ κοινὴν πίστιν, in communi fide. Judæ v. 3. περὶ τῆς κοινῆς σωτηρίας, de communi salute. *pollutus, impurus, inquinatus*, Marc. 7. 2. κοιναῖς χερσί, τοῦτ' ἔστιν ἀνίπτοις, pollutis manibus, hoc est, illotis. Rom. 14. 14. οὐδὲν κοινὸν δι' ἑαυτοῦ, nihil est impurum per se. Atque hoc significatu tanquã συνώνυμα conjunguntur κοινός, ἀκάθαρτος, Act. 14. 10. & 11. 8. κοινόω ῶ, *polluo*, βεβηλόω, μιαίνω, ἐπὶ κοινοχρησίαν μεταφέρω, nempe, quod promiscuo omnium usui patet, solet inquinari. Scil. alia naturâ sunt impura, alia usu tantùm impura fiunt. Matthæi 15. 11. τοῦτο κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον, hoc contaminat hominem. *Fut.* κοινώσω. *Præt.* κεκοίνωκα, *inquinavi, profanavi*. Actor. 21. 28. κεκοίνωκε τὸν ἅγιον τόπον, profanavit sanctum locum. in *part. præs.* πᾶν κοινοῦν, Apoc. 21. 27. omne inquinans, quæ verba continuè à Johanne explicantur, ubi adjicit, καὶ ποιοῦν βδέλυγμα, & perpetrans abominationem. *impurum judico*, Actor. 10. 15. σὺ μὴ κοίνου, tu nè cense polluta, ubi κοίνου pro κοίνοε est Imp. præs. Act 11. 9. ἃ ὁ Θεὸς ἐκαθάρισε, σὺ μὴ κοίνου, quæ Deus purificavit, tu nè polluito, h. e. pro pollutis habeto, vel nè vocato polluta. κοινωνὸς οῦ ὁ ἡ, *socius a um*. 2 Cor 8. 23. κοινωνὸς ἐμός, καὶ εἰς ὑμᾶς (per Hebraismum pro ὑμῶν) συνεργός, socius meus, & vobis adjutor. Matth. 23. 30. κοινωνοὶ αὐτῶν ἐν τῷ αἵματι τῶν προφητῶν, socii eorum in cæde prophetarum. *Particeps*, 2 Pet. 1. 4. ἵνα γένησθε

θείας κοινωνοὶ φύσεως, ut fiatis participes divinæ naturæ, hoc eſt, ut imago Dei in vobis collapſa reſtauretur. In fœminino genere legitur Malach. 2 v. 14. ἡ κοινωνός σου. κοινωνία ας, ἡ, *communio*. 1 Cor. 1. v. 9 ἐκλήθητε εἰς κοινωνίαν τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ, vocati eſtis ad communionem Filii ejus. *ſocietatem*, Galat. 2. 9. δεξιὰς ἔδωκαν ἐμοὶ καὶ Βαρνάβᾳ κοινωνίας, dextras dederunt mihi & Barnabæ ſocietatis, ſcilicet, tanquam ſymbolum noſtræ in Evangelii doctrina conſenſionis., *Beneficentia*, qua ex communione fluit, & unde ſeu argumento certo verè cognoſcitur. Hebr. 13. v. 16. Arbor cognoſcitur non ex floribus, ſed fructibus. Verba ſunt flores, ſed ipſa officia & beneficia ſunt fructus. Sic Rom. 15 26. κοινωνίαν τινὰ ποιήσασθαι εἰς τοὺς πτωχοὺς τῶν ἁγίων, conferre aliquid in pauperes ſanctos, hoc eſt, erogare in eos eleemoſynas. κοινωνίαν ἔχειν μετὰ Θεοῦ, *communionem habere cum Deo*, 1 Johan. 1. v. 6. & 1. Joh. 1. 7. κοινωνίαν ἔχομεν μετ' ἀλλήλων, *communionem cum eo habemus mutuam*: in qua communione ſumma hominis felicitas & ſummum ejus bonum poſitum eſt, κοινωνικὸς ἡ ὀν, *ſociabilis*, non auſterus, faſtuoſus, difficilis, qui facilè ſe demittit ad tenuiorum hominum conſuetudinem, 1 Timoth. 6. 18. κοινωνέω ῶ, *communico*. Fut. κοινωνήσω. P. κεκοινώνηκα, Heb. 2. 14. κεκοινώνηκε σαρκὸς καὶ αἵματος, particeps factus eſt carnis & ſanguinis. *aoriſt* 1. ἐκοινώνησα, *communicavi*, Philip. 4. v. 15. οὐδεμία μοι Ἐκκλησία ἐκοινώνησε, nulla Eccleſia mihi communicavit. Conſtruitur cum *Genit.* Hebr. 2. 14. τὰ παιδία κεκοινώνηκε σαρκός, pueri participes ſunt carnis cum *Dat.* frequentiſſimè, 1 Timoth. 5. 22. μηδὲ κοινώνει ἁμαρτίαις ἀλλοτρίαις, neque te participem conſtitue alienorum peccatorum. Galat. 6. 6. κοινωνείτω ὁ κατηχούμενος τὸν λόγον τῷ κατηχοῦντι ἐν πᾶσιν ἀγαθοῖς, communicet verò qui inſtituitur in ſermone cum eo qui inſtituit omnia bona. Hic κοινωνεῖν idem eſt quod *impertire*. συγκοινωνὸς οῦ ὁ ἡ, *particeps*, *conſors*, Rom. 11. 17. 1 Corinth. 9. 23. Philip. 1. *Socius*, Apoc. 1. 9. συγκοινωνέω *una participo*, Epheſ. 5. v. 11. μὴ συγκοινωνεῖτε τοῖς ἔργοις, nè commercium habete cum operibus illis. *aoriſt*. 1. *act*. συνεκοινώνησα *communicavi*. Apoc. 18. 4. μὴ συγκοινωνήσητε (2. plur. aoriſt. 1. act. ſubj.) ταῖς ἁμαρτίαις, nè participes fiatis peccatorum. Philip. 4. 14. συγκοινωνήσαντές μου τῇ θλίψει, unà participâſtis meam afflictionem, h. e mea afflictio vos affecit, tanquam vobiſmet illata, ſeu vicem meam doluiſtis, tanquam veſtram ipſorum.

Κοίτη ης ἡ, *cubile*, *lectus*. (à κεῖμαι cubo. Synonym. eſt κλίνη ἡ) Luc. 11. v. 7. εἰς τὴν κοίτην εἰσὶ, pro ἐν τῇ κοίτῃ, in lecto ſunt. *Semen genitale viri*, Roman. 9. 10. ἐξ ἑνὸς κοίτην ἔχουσα, quum ex uno concepiſſet. concubitus. Hebr. 13. 4. καὶ ἡ κοίτη ἀμίαντος. κοῖται, *libidines*, per metonymiam ſubj. loci. Roman. 13. 13. κοιτών ῶνος ὁ, *cubiculum*, Actor. 12. v. 20.

v. 20. ἀρσενοκοίτης ὁ, *cinædus*, 1 Cor. 6. 9. 1 Tim. 1. 10. Quem Scriptura alibi *canem* vocat, per metaph. à libidinosa canis natura. Deut. 23. 17. Vocatur *cinædus* παρὰ τὸ κινεῖν τὰ αἰδοῖα, quam gestuum obscœnitatē Apostolus vocat ἀσχημοσύνην, Rom. 1. 27.

Κόκκος ὁ, *granum, bacca* (à κυέω, *sum gravida, pario*, videtur dici. Semen plantæ enim continet) Matthæi 17. 20. ἐὰν ἔχητε πίστιν ὡς κόκκον σινάπεως, si habeatis fidem, quantulum est granum sinapis. κόκκος τοῦ σίτου, granum frumenti, Johan. 12. 24. γυμνὸς κόκκος, nudum granum, 1 Corinth. 15. 37. κόκκινος η ον, *coccineus*, Matthæi 27. v. 28. περιέθηκαν αὐτῷ χλαμύδα κοκκίνην, imposuerunt ei chlamydem coccineam, sive purpuream. Est enim *coccus*, Latinè granum, quod ad purpuram tingendam adhibetur.

Κολάζω, *punio*, (affine Hebr. כָּלָא cohibuit, כֶּלֶא carcer, q. d. κολαστήριον) *Fut.* σω, *P. κ.* κολάζομαι, *punior*. 2 Pet. 2. 9. Sap. 11. διὰ ὧν τις ἁμαρτάνει διὰ τούτων καὶ κολάζεται, per quæ quis peccat, per ea & punitur. κολάζομαι, medium legitur in Activa significatione. *aor.* 1. *med.* ἐκολασάμην, ω, ατο. Act. 4. 21. πῶς κολάσωνται (3. pl. a. 1. med. sub. j.) αὐτούς, quo modo punirent eos. κόλασις εως ἡ, *cruciatus*, Matth. 25. ver. 46. καὶ ἀπελεύσονται οὗτοι εἰς κόλασιν αἰώνιον, & abibunt isti ad cruciatum æternum. ἀκόλαστος ὁ ἡ, propriè, q. d. impunibilis, qui jugo disciplinæ excusso dissolutè vivit, *incontinens*.

Κόλαξ, in Genit. κόλακος ὁ, *adulator, parasitus*. (Sic dictus q. d. κόλλαξ, παρὰ τὸ κολλᾶσθαι, ab adhærendo. vel à κόλον ου τό, cibus, unde ollaris amicus dici consuevit, & *parasitus*, q. d. παρὰ τῷ σίτῳ, apud cibum, qui quamdiu videt se à nobis juvari posse, nobis adest. At, *Tempora si fuerint nubila, solus eris.*) κολακεύω, *adulor*. κολακεία ας ἡ, *adulatio*, assentatio, 1 Thes. 2. 5. λόγος κολακείας, sermo assentatorius, pro λόγος κολακικός. Prov. κρεῖσσον εἰς κόρακας ἐμπεσεῖν, ἢ εἰς κόλακας.

Κολαφίζω, *tundo*. (ab Hebr. כֵּלַף, unde est nomen כֵּלַפּוֹת mallei) κόλαφος ὁ, *colaphus, alapa*. κολαφίζω, cum Accus. *colaphum alicui infringo*, Marc. 14. 65. *r* utur. κολαφίσω, *colapho cædam*, alapam *impingam*. aor. 1. ἐκολάφισα, Matth. 26. 27. καὶ ἐκολάφισαν αὐτὸν, & eum colaphis ceciderunt. κολαφίζομαι, *colaphis cædor*. 1 Corinth. 4. 11. γυμνητεύομεν, καὶ κολαφιζόμεθα, καὶ ἀστατοῦμεν, nudi, pauperes sumus, & colaphis cædimur, & incertis vagamur sedibus.

Κόλλα ης ἡ, *gluten*. κολλάομαι ῶμαι, propriè *conglutinor*, per metaphoram *adhæresco*, τὸ συνέχομαι, ἀντέχομαι. 1 Cor. 6. 17. ὁ δὲ κολλώμενος τῷ Κυρίῳ ἓν Πνεῦμά ἐστι, qui agglutinatur Domino, unus cum eo Spiritus est. *a.* 1. *pass.* ἐκολλήθην, *agglutinatus sum* vel *adhæresco*. Lucæ 10. ver. 11. τὸν κονιορτὸν κολληθέντα ὑμῖν, pulverem adhærescentem vobis. Luc. 15. vers. 15. ἐκολλήθη ἑνὶ τῶν πολιτῶν, adhæsit uni ex civibus. Acto. 3 29. κολλήθητι (a. 1. pass. imperat.

imperat.) τῷ ἅρματι τούτῳ, adhæreto currui iſti. Roman. 12.9. ἀποστυγοῦντες τὸ πονηρὸν, κολλώμενοι (part. præſ paſſ.) τῷ ἀγαθῷ, odio proſequentes malum, dediti bono. προσκολλάομαι ῶμαι, *agglutinor, adhæreo*, idem quod ſimplex κολλῶμαι, Matth. 19.5. legitur in fut. 1. paſſ. indic. cum Dativo. Marc. 10. v.7. cum præpoſitione πρός. προσκολληθήσεται πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, pro τῇ γυναικὶ αὐτοῦ. *Hebraiſmus*. Articulus ל quandoque exprimitur per εἰς, hic per præpoſitionem πρός. Thema κόλλα affine eſt Hebræo כול continere, complecti. Iſa. 4. v. 12. יָכַל & complexus eſt.

Κολλύριον ſive κολλούριον ου τὸ, παρὰ τὸ κωλλύειν, ſeu κωλύειν τὸν ῥοῦν, à prohibendo, & quaſi glutinando fluxu. *collyrium*, genus medicamenti, Apocal. 3. verſ.18.

Κόλλυβος ου ὁ, *numulus*. item *grandioris monetæ per numulos permutatio*. Heſychyus, κόλλυβος, ὁ ἐν τῷ χαλκῷ κεχαραγμένος βοῦς, bos in æneo numiſmate ſculptus. κολλυβιστὴς οῦ ὁ, *numularius, collybiſta*. à Plauto *Trapezita* dicitur, qui menſæ aſſidens, pecunias numerat, aurum argento, argentúmve obolis teruncijſve permutans, quem nos Germani vocamus **ein Wechßler**. Matthæi 21. 12. Joh.2.15.

Κολοβὸς οῦ ὁ καὶ ἡ, idem quod ὁ κόλος *mancus, mutilus*. κολοβόω ῶ, *decurto, contraho, amputo*. Fut. κολοβώσω, *decurtabo*. *aoriſt*. 1. *activ*. ἐκολόβωσα, *decurtavi*. Mar. 13. verſ.20. εἰ μὴ ἐκολόβωσε τὰς ἡμέρας, niſi decurtâſſet dies. κολοβόομαι οῦμαι, *decurtor, amputor*. *aoriſt*. 1. *paſſ*. ἐκολοβώθην, *decurtatus fui*, Matth.24.22. Fut. 1. *paſſ*. κολοβωθήσομαι, *decurtabor*, Mat.24.22.

Κόλον ου τὸ, *cibus* unde quidam vocem κόλαξ derivant, quem Latini quoque Græcâ voce parasitum & menſarum aſſeclam vocant. βουκόλος ου ὁ, *bubulcus*, qui bobus pabula præbet, qui eos paſcit. δύσκολος, difficilis in ſumendo cibo, qui eſt ſtomacho faſtidioſo. Dicitur per ſynecd. ſpeciei *de re quavis difficili*, Mar. 10. v. 24. πῶς δύσκολόν ἐστι τοὺς πεποιθότας ἐπὶ τοῖς χρήμασιν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ εἰσελθεῖν. δυσκόλως Adv. *difficulter*. Marc. 10.23.

Κόλπος ου ὁ, *ſinus*, Exo.4.6. *Gremium*. Geneſ. 16. 5. Ponitur pro *loco beatorum*. per metaphoram Luc. 16. 23. ἐν τοῖς κόλποις Ἀβραάμ, idem quod ἐν τῷ κόλπῳ in ſinu Abrahæ, ſicut ibid. v. 22. εἰς τὸν κόλπον, in ſinum. Luc. 6. 38. εἰς τὸν κόλπον, pro ἐν τῷ κόλπῳ. Sic Johan. 1. 18. ὁ ὢν εἰς τὸν κόλπον τοῦ Πατρὸς, qui eſt in ſinu Patris. Johan. 13. 23. ἐν κόλπῳ, in ſinu. *Sinus maris* per metaph. Germani per eundem tropum *brachium maris* vocant. Actor. 27. v.39. κόλπον δέ τινα κατενόουν, ſinum verò quendam animadvertebant.

Κολυμβάω ῶ, *nato*, Act.27.43. συνώνυμον ejus eſt ἐπιπολάζω, *innato*, 2 Reg. 6. 6. ἐπεπόλασε τὸ σιδήριον, aquæ innatavit ferrum. ἐκκολυμβάω ῶ, *enato*, & *eſtor*.

ctor. 27. 42. κολυμβητὴς ȣ ὁ, natator, urinator. κολυμβήθρα ας ἡ, piscina, Johan. 5. 2.

Κόμβωμα ατος τὸ, ornamentum, vestitus, à κομβόομαι, ȣμαι. κομβώσασθαι verò Hesychius interpretatur στολίσασθαι, hoc est, vestire se vel vestiri, vestimento ornari. Hinc est ἐγκομβώσασθαι intus ornari, ab ἐγκομβόομαι ȣμαι. Videtur aliis thema esse κόμπος ȣ ὁ, nodus, spanden, & sic ἐγκομβώσασθαι est elegantibus fibulis vestes connectere. Vocem hanc explicat Suidas: & ἐγκομπώσασθαι per π, ait esse στολίσασθαι, quam orthographiam exemplar Complutense sequitur. Scribitur ergo verbum hoc duobus modis in eadem significatione. Sed res eodem redit; π & β sunt literæ labii, alteráque pro altera sæpe ponitur. Nec alienum est verbum κομπόομαι ȣμαι, idem quod κομπάζω, glorior, jactito me. 1 Pet. 5. 5. τὴν ταπεινοφροσύνην ἐγκομβώσασθε, h. e. ἐνδύσασθε, induite vos, vel induimini humilitate. Est enim verbum medium, quod utramque significationem, & Activam & Passivam admittit. Est verò ἐγκομβώσασθε aorist. 1. med. imperat. Petrus hìc monet adolescentes, qui inprimis in vestium luxu suam produnt vanitatem, ut de vero ornatu, & de vera homins veste, quæ est humilitas, sint soliciti.

Κόμη ης ἡ, coma. Suid. θρὶξ τῆς κεφαλῆς, crinis capitis, qui Latinè uno nomine dicitur capillus, quasi capitis pilus. (à κομέω orno) 1 Corinth. 11. 15. κομάω ῶ, comatus sum, 1 Corin. 11. v. 14. ἀνὴρ ἐὰν κομᾷ, ἀτιμία αὐτῷ ἐστι, coma viro est dedecori. κομήτης ȣ ὁ, comatus. qui alit promissos capillos, cæsariem. item meteorum, quod dicitur cometa. Lucr. vocat sidus crinitum.

Κομέω ῶ, curo, cum Accus. κομίζω, idem. item affero, Lucæ 7. vers. 37. Futur. κομίσω. aorist. 1. ἐκόμισα, attuli. κομίζομαι (medium) reporto, 1 Pet. 1. v. 9. Futur. κομίσομαι, & Atticè κομιȣμαι, Ephes. 6. 8. εἰδότες, ὅτι ὃ ἐάν τι ἕκαστος ποιήσῃ ἀγαθὸν, τȣτο κομιεῖται παρὰ τȣ Κυρίȣ, scientes, singulos quicquid fecerint boni, hoc reportaturos à Domino. κομιεῖται hìc Atticè pro κομίσεται (3. singul. fut. 1. med.) 1 Pet. 5. 4. κομιεῖσθε pro κομίσεσθε referetis. Coloss. 3. vers. 25. ὁ δὲ ἀδικῶν, κομιεῖται ὃ ἠδίκησε, qui verò injuriâ alios afficit, referet injuriam quam aliis intulit: hoc est, Deus tanquam justus Judex par pari referet. aor. 1. med. ἐκομισάμην, obtinui. Hebr. 11. vers. 39. οὐκ ἐκομίσαντο τὴν ἐπαγγελίαν, non obtinuerunt promissionem. Retuli, 2 Corin. 5. 10. ἵνα κομίσηται (3. sing. aor. 1. med. subj.) ἕκαστος τὰ διὰ τȣ σώματος, ut reportet unusquisque, quæ in corpore suo vel per suum corpus scil. fecerit. Sic Heb. 10. 36. κομίσησθε est 2. pers. pl. aor. 1. med. subj. ἐκκομίζομαι, efferor, Luc. 7. ver. 12. ἰδȣ ἐξεκομίζετο (3. sing. imperf. pass.) τεθνηκὼς, efferebatur mortuus. συγκομίζω, unà effero. aorist. 1. act. συνεκόμισα, Actor. 8. v. 2. κομιδὴ ῆς, ἡ, cura, unde κομιδῆ, Adverb. studiose,

studiosè, diligenter. item *valde*: κομιδῇ νέος, admodum juvenis. γλωσσόκομον ου τὸ, propriè significat *thecam, tibiarum linguis recondendis idoneam*. Deinde per synecd. speciei significat *marsupium*. in qua significatione legimus Johan. 12. vers. 6. καὶ τὸ γλωσσόκομον εἶχε, & habebat marsupium.

Κομψὸς ψὴ ψὸν, *scitus, elegans, bellus, lepidus, urbanus*, (affine τῷ κομέω orno) in comp. κομψότερος, *elegantior*. unde κομψότερον, *meliùs*, Adv. Johan. 4. 52. ἐν ᾗ κομψότερον ἔσχε, qua hora meliùs habuit.

Κόνις εως ἡ, *pulvis*. item *cinis*. κονία ας ἡ, *pulvis*. item *calx* in fœmigen. ἄσβεστος κονία, *calx viva, non extincta* (à καίω, pro quo usitatum est καίω, uro: cinis enim est pulvis ex re usta. Et calx fit igni. Sic Hebr. אֵפֶר epher *cinis* est à פָּרַךְ fregit, unde est τέφρα ας ἡ, cinis. Suidas derivat à κονίω τὸ κοπτω, & τὴν κόνιν vocat γῆν διακεκαυμένην, terram per ustam) κονιάω ῶ, propriè *calce dealbo*. Fut. άσω. Præt. κεκονίακα. *præs pass.* κονιάομαι ῶμαι, *dealbor*. Mat. 23. 27. παρομοιάζετε τάφοις κεκονιαμένοις, similes estis sepulcris dealbatis. Act. 23. 3. τοῖχε κεκονιαμένε, paries dealbate, h. e. tu hypocrita. κονίαμα τος τὸ, superficies dealbata. Dan. 5. v. 5. κονιατὴς ου ὁ, *dealbator*.

Κονέω ῶ, *festino, operor, famulor*, (affine nomini κόνις εως ἡ, pulvis. Nam qui festinant, motu suo pulverem excitant.) διάκονος ου ὁ ἡ, *minister* à Matth. 23. v. 11. ὁ δὲ μείζων ὑμῶν, ἔσται ὑμῶν διάκονος, maximus inter vos, erit vester minister. μείζων hic pro μέγιστος. διάκονος ου ὁ ἡ, compos. ex διὰ, quod in compositis significationem intendit, & κονέω festino, q. d. præfestinans, expeditus, paratu, promptus. Tribuitur iis *qui præerant* [illegible] Ecclesiastico, & curam gerebant pro pauperibus. Actor. 6. 2. Legitur in f. g. Rom. 16. 1. Tribuitur *verbi divini doctoribus*. 1 Corin. 3. ver. 5. *Magistratui* [illegible] Roman. 13. 4. Scilicet. Deus constituit ministros & verbi & gladii qui utrique de administrato officio DOMINO DEO reddituri sunt rationes. διακονία ας ἡ *ministerium*. Actor. 6. ver. 4. ἐν διακονίᾳ τοῦ λόγου, in ministerio verbi. 2 Cor. 5. 18. διακονίαν καταλλαγῆς, ministerium reconciliationis. Tribuitur [illegible] Actor. 1. 25. *Episcopu* 2 Timoth. 4. 5. 1 Corinth. 12. 5. διαιρέσεις διακονιῶν εἰσι, καὶ ὁ αὐτὸς Κύριος divisiones seu distinctæ species ministeriorum seu officiorum sunt, sed idem Dominus. [illegible] *dia electorum*, Hebr. 1. v. 14. [illegible] *eleemosynarum ad pauperes perferendarum*. 2 Corinth. [illegible] *ficium quod præstatur* [illegible] 2 Timoth. 4. 11. *Labor* [illegible] *tatur hospiti*, ut lautè [illegible] Lucæ 10. ver. 40. διακονέω *servio, ministro*, 1 Pet. 4. 11. [illegible] perf. διηκόνησα, & contra [illegible] κόνουν, *inserviebam*, Marc. 1. [illegible] Luc. 8. 3. διηκόνουν (3. pl imperf. act.) αὐτῷ ἀπὸ τῶν ὑπαρχόντων [illegible] ministrabant ei ex iis, quæ [illegible] suppetebāt. Fut. διακονήσω, [illegible]

ciam, *miniſtrabo*, Luc. 12. 37. *a.* 1. *act.* διηκόνησα, *miniſtravi*, 2 Tim. 1. 18. *Præt. act.* διηκόνηκα. *Perf. paſſ.* διακονέομαι, *alii mihi inſervi-unt*, 2 Cor. 8. 19, 20. *aor.* 1. *paſſ.* διακονηθῆναι, Matth. 20. 28. ἐκ ἦλθε διακονηθῆναι (aor. 1. paſſ. infin.) ἀλλὰ διακονῆσαι (a. 1. act. infinit.) non venit *Filius hominis* ut ſibi miniſtretur, ſed ut miniſtret. 2 Cor. 3. 3. ἐςὲ ἐπιςολὴ Χριςῦ, διακονηθεῖσα ὑφ' ἡμῶν, vos eſtis epiſtola Chriſti, ſubminiſtrata à nobis, vel potiùs, cui mea præſtiti ſervitia.

Κόπρος ϐ ἡ, *ſtercus, lutum.* (περίσσωμα τῆς τροφῆς, ſuperfluitas alimenti, quaſi κοπηρὸς, moleſtus, κοπιάζω, negotium faceſſo) Num. 19. ver. 5. σὺν τῇ κόπρῳ cum ſtercore. κοπρία ας ἡ, *fimus.* Lucæ 13. verſ. 8. καὶ βάλω (aor. 2. ſubjunct.) κοπρίαν, & adjecero fimum, quo agri & vineæ ſtercorari ſolent. κοπρὼν ῶνος ὁ, ſterquilinium. 2 Reg. 10. 29. κοπρίζω, *ſtercoro.*

Κόπτω, *ſeco, cædo. imperf.* ἔκοπτον, *cædebam.* Matth. 21. 8. *Fut.* κόψω, *cædam. Præt.* κέκοφα. *a.* 1. *act.* ἔκοψα ας ε, *cecidi.* κόπτομαι, verbum med. *plango*, hoc eſt, clara voce lamentor, & pectoris femorúmq; percuſſione animi dolorem teſtor. Hæc enim etiam Latinæ vocis propria eſt ſignificatio: ut, *Plangunt littora fluctus.* Et Ovid. *Plangere nuda meis conabar pectora palmis.* Et κόπτω videtur dici ab Hebræo קַף vola manûs: manu cædimus, ſecamus, plangimus. Conſtruitur cum *Accuſ.* Luc. 8. 52. ἔκλαιον δὲ πάντες, καὶ ἐκόπτοντο αὐτὴν, flebant autem omnes, & plangebant eam. *Fut.* 1. *med.* κόψομαι, *plangam.* Apoc. 1. 7. καὶ κόψονται ἐπ' αὐτὸν πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς, & plangent coram eo omnes tribus terræ. κόπος ϐ ὁ, *moleſtia, negotium*, quod nos cædit, & quaſi vires frangit. Luc. 11. ver. 7. μή μοι κόπους πάρεχε, nè mihi faceſſe negotium. Heb. 6. 10. ἐπιλαθέσθαι τῦ κόπυ τῆς ἀγάπης, oblivisci laborioſæ charitatis. *Hypallage* Hebraica. *labor*, 1 Corin. 3. verſ. 8. μισθὸν λήψεται κατὰ τὸν ἴδιον κόπον, mercedem accipiet ſecundùm ſuum laborem. εὔκοπος ὁ ἡ, *facilis.* εὐκοπώτερον, *facilius.* Luc. 18. 25. κοπὴ ῆς ἡ, *cædes, ſtrages*, Hebr. 7. v. 1. ὑποςρέφοντι ἀπὸ τῆς κοπῆς τῶν βασιλέων, revertenti à ſtrage regum. κοπιάω ῶ, *laboro*, & quidem *manu*, cum difficultate & defatigatione, prout ruſtici laborant. 2 Timoth 2. 6. Matth. 6. v. 28. ὐ κοπιᾷ, ὐδὲ νήθει, non laborat neq; net. *Præter. act.* κεκοπίακα, *laboravi*, Johan 4. 38. Galat. 4. v. 11. Apoc. 2. 3. *Fatigor*, Matth. 11. 28. Δεῦτε πρός με πάντες οἱ κοπιῶντες, καὶ πεφορτισμένοι, venite ad me omnes defatigati & onerati. Johan. 4. ver. 6. κεκοπιακὼς ἐκ τῆς ὁδοιπορίας, defatigatus ex itinere. κεκοπιακὼς, eſt part. præt. act. *aor.* 1. ἐκοπίασα, 1 Corinth. 15. 10. περισσότερον αὐτῶν πάντων ἐκοπίασα, ampliùs quàm illi omnes laboravi. εἰς τὸ, εἰς κενὸν κοπιᾷν, fruſtra, inaniter laborare. Galat. 4. 11. Philip. 2. 16. Per *metaphoram* κοπιᾷν ἐν λόγῳ καὶ διδασκαλίᾳ, laborare in verbo & doctrina, hoc eſt, in do-

cendo Dei verbo, 1 Tim. 5. 17. πολλὰ κοπιᾷν, multùm laborare, Roman. 16. 6, 12. part. præs. 2 Timoth. 2. 6. γεωργὸς κοπιῶν, agricola laborans. Rom. 16. 12. Τρύφαινα κοπιῶσα, Tryphæna laborans. κοπάζω, *cesso, quiesco, gravi defatigatus labore.* De ea quiete propriè dicitur, quæ gravissimam aliquam motionem consequitur. Græci interpretes vocem שָׁכַךְ hoc verbo expresserunt. Genes. 8. 1. *Futur.* κοπάσω. *aorist.* 1. ἐκόπασα, *quievi*, Matthæi 14. 32. ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος, conquievit ventus, quasi flando delassatus. κοπετὸς, ῦ, ὁ, *planctus*, Actor. 8. 2. καὶ ἐποιήσαντο κοπετὸν μέγαν ἐπ' αὐτῷ, & ediderunt planctum magnum super eo, hoc est, magno cum planctu mortem eius defleverunt. ἀνακόπτω, *inhibeo, interpello*, Galat. 5. 7. τίς ὑμᾶς ἀνέκοψε; quis vos interrupit in cursu vestro? ἀποκόπτω, *abscindo. aor.* 1. ἀπέκοψα, *abscidi*, Johan. 18. 10. καὶ ἀπέκοψεν αὐτῷ τὸ ὠτίον τὸ δεξιὸν, & abscidit ei auriculam dextram. *Imper. aorist.* 1. ἀπόκοψον, *reseca*, Marc. 9. vers. 43, 45. *Futur.* 1. *med.* ἀποκόψομαι, *abscindar*, Galat. 5. ver. 12. ὄφελον καὶ ἀποκόψονται οἱ ἀναστατοῦντες ὑμᾶς! utinam & abscindantur, qui vos inquietant! ἐγκόπτω, propriè cum ictu adigo, impingo, infigo, intercido. item *interpello*, Actor. 24. v. 4. ἵνα δὲ μὴ ἐπὶ πλεῖόν σε ἐγκόπτω, nè verò te diutiùs interpellem: σὲ hic retinet accentum, quia δεικτικῶς ponitur. *aor.* 1. ἐνέκοψα, *inhibui*. Galat. 5. ver. 7. *impedivi*. 1 Thess. 2. 18. *imp. ref. pass.* ἐνεκοπτόμην, *impediebar*, Roman. 15. v. 22. ἐνεκοπτόμην τὰ πολλὰ τοῦ ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, prohibebar venire ad vos, seu distinebar, quominùs ad vos venirem: ubi τὰ πολλὰ ponitur pro Genitivo τῆς πορείας. Verba verò arcendi & prohibendi regunt Genit. Sic Plutarch. εἴργω πυρὸς καὶ ὕδατος, interdico igni & aqui. Homerus, μὴ δέ μ' ἔρυκε μάχης, ne me arceto à pugna. ἐγκοπὴ, *impedimentum*, 1 Corinth. 9. 12. ἵνα μὴ ἐγκοπήν τινα δῶμεν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ, nè impedimentum aliquod afferamus Evangelio Christi, nè cursum eius interrumpamus. ἐγκόψω est *aor.* ... *act. subjunct.* ἐκκόπτω, *excido, exscindo. Fut.* ἐκκόψω, Luc. 13. 9. *exscindam. aorist.* 1. ἐξέκοψα, *excidi*, Matth. 18. ver. 8. ἔκκοψον αὐτὰ, exscinde ea. 2 Cor. 11. 12. ἵνα ἐκκόψω τὴν ἀφορμὴν, ut præcidam occasionem, vel ut præcidam omnem ansam. *Præs. pass.* ἐκκόπτομαι, *exscindor*, Matth. 3. 10. 1 Pet. 3. 7. εἰς τὸ μὴ ἐκκόπτεσθαι τὰς προσευχὰς, nè interrumpantur preces. *aor.* 2. *pass.* ἐξεκόπην, *exsectus sum*, Roman. 11. v. 24. *Futur.* 2. *pass.* ἐκκοπήσομαι, *exscindar*, ἐκκοπήσῃ, *exscinderis*, Roman. 11. 22. κατακόπτω, *concido*, Marc. 5. 5. κατακόπτων ἑαυτὸν λίθοις, concidens seipsum lapidibus. προκόπτω, propriè præseco, præcido, præscindo. Sic præsecatur glacies, quæ navigantibus obstat. Sic alia impedimenta præciduntur & removentur, quæ nos ulteriùs progressuros remorari & retardare possent. unde *pergo*, provehor ulteriùs, pro-

gredior

gressus facio, proficio, Luc. 2. 52. Ἰησοῦς προέκοπτε, Jesus proficiebat. Procedo, & in malam partem accipitur. 2 Timoth. 2. 16. ἐπὶ πλεῖον γὰρ προκόψουσιν ἀσεβείας, ad plus enim procedent impietatis, hoc est, in majorem prolapsuri sunt impietatem. 2 Tim. 3. ver. 13. προκόψουσι (3. pl. fut. 1. act. indic.) ἐπὶ χεῖρον, procedent in pejus. *Prætereo*, Rom. 13. 12. ἡ νὺξ προέκοψε, (3. sing. aor. 1. act. indic.) nox præteriit. προκόπτειν τῇ ἡλικίᾳ, *ætate progredi*, Luc. 2. ver. 52. & cum præpositione ἐν *in*, προκόπτειν ἐν Ἰουδαϊσμῷ, in Judaismo proficere. Sic προκόπτειν ἐν σοφίᾳ, in sapientia facere progressum. Luc. 2. ver. 52. προκοπὴ ῆς ἡ, *profectus, progressus, incrementum.* Philip. 1. ver. 12, 25. 1 Timoth. 4. v. 15. προσκόπτω, *offendo, impingo,* cum *Dativo* construitur. vel seq. præpos. πρὸς. Rarò sine casu est. Johan. 11. 9. ἐάν τις περιπατῇ ἐν ἡμέρᾳ, οὐ προσκόπτει, si quis ambulet interdiu, non impingit. aorist. 1. act. προσέκοψα, *impegi*, Rom.4. 32. προσέκοψαν τῷ λίθῳ, impegerunt in lapidem Mat. 4. ver. 6. μήποτε προσκόψῃς (2. sing. a. 1. act. subj.) πρὸς λίθον τὸν πόδα σου, nè quando offendas ad lapidem pedem tuum. Hic idem est quod προσκρούειν. Prov. δὶς πρὸς τὸν αὐτὸν αἰσχρὸν προσκρούειν λίθον, turpe est bis in eundem impingere lapidem. Construitur cum Dat. Matt. 7. 27. & sequente præpositione πρὸς Matth. 4. v. 6. πρόσκομμα τος τὸ idem, Budæo interprete, quod πταῖσμα, id est, casus, *offensio, peccatum.* σκάνδαλον verò est id in quod impingis, hoc est, titubas, turbaris & tentaris, sed non cadis, non corruis. Rom. 14. 13. τὸ μὴ τιθέναι πρόσκομμα τῷ ἀδελφῷ, non ponere offendiculum fratri. προσκοπὴ ῆς ἡ, *offensio*, 2 Cor. 6. v. 3. διδόναι προσκοπήν τινι, præbere alicui offensionem. ἀπρόσκοπος ὁ ἡ, *offendiculi expers, non offensus*, & *non offendens*, accipitur active & passive. Act. 24. 16. ἀπρόσκοπος συνείδησις, conscientia sine offensa. 1 Cor. 10. 32. ἀπρόσκοποι γίνεσθε Ἰουδαίοις Philip. 1. 10. ἀπρόσκοποι εἰς ἡμέραν Χριστοῦ, sine scandalo usque ad diem Christi. ἀργυροκόπος ου ὁ, *argentarius, faber argentarius*, Actor. 19. 24.

Κόραξ ακος ὁ, *corvus*, (à κράζω idem quod κρώζω clamo) Est avis clamosa, Luc. 12. 24. κατανοήσατε τοὺς κόρακας, Θεὸς τρέφει αὐτούς, considerate corvos, Deus alit illos. Prov. 30. v. 17. ὀφθαλμὸν καταγελῶντα πατρὸς, ἐκκόψουσι κόρακες. ἐς κόρακας, ad corvos (Latinè *in rem malam*,) Locus suppliciorum in Thessalis fuit, unde ortum est verbum σκορακίζω, & compos. ἀποσκορακίζω. Fut. ίσω. aor. 1. act. ἀπεσκοράκισα, ad corvos amando, jubeo abire in rem malam. Psal. 26. 15. βοηθός μου γενοῦ, μὴ ἀποσκορακίσῃς με, &c.

Κορέννυμι, vel κορεννύω, *saturo, exsatio*. *Fut.* κορέσω, *saturabo*, desumit sua tempora à κορέω. *Præs. pass.* κορέννυμαι, *saturor*. *Præt.* κεκόρεσμαι, *saturatus sum*, 1 Cor. 4. ver. 8. *aorist.* 1. *pass.* ἐκορέσθην, *idem*, Act. 27. 38. κορεσθέντες δὲ

τροφῆς

τροφῆς, nam satiari cibo. ἰλ. ρ. οἴνοιο κορεσσάμενος καὶ ἐδωδῆς, vino expletus & dapibus. κορεσσάμενος part. aor. 1. med. ἀκόρεστος ὁ ἡ τὸ ἄπληστος, insatiabilis, inexplebilis. à κορέννυμι est κόρος ὁ, satietas. Pindar. καὶ τὸ μέλι κόρον ἔχει, etiam mellis satietate capimur. οὐδεὶς κόρος τῶν καλῶν, nulla est satietas honestorum, h. e. virtutum.

Κόρος ὁ sæpe τὸ κάλλυντρον, à verbo κορέω, purgo. item juvenculus, pro quo Poëtæ ὁ κοῦρος κούρη, ἡ κόρη, & Doricè κώρα adolescentula, sic dicta à munditie, cujus ea ætas, imprimis verò sexus fœmininus, natura duce, studiosior esse solet. item κόρη ης ἡ, pupilla, quæ vox aliàs puellam significat, more Hebræorum, qui pupillam vocant בת puellam, filiam. item אישון virunculum, quod imago viri in oculo ceu speculo naturali conspiciatur. Zach. 2. ver. 8. ὁ ἁπτόμενος ὑμῶν, ὡς ὁ ἁπτόμενος τῆς κόρης τοῦ ὀφθαλμοῦ αὐτοῦ qui tangit vos, sicut qui tangit pupillam oculi ejus. item mensuræ genus, capiens decem batos, ad imitationem Hebrææ vocis כר cor. pro qua Septuaginta & ipse quoque Josephus κόρον scripserunt. Mensura fuit rerum aridarum, quæ decem Atticos medimnos capiebat, ut testatur idem Josephus, lib. antiq. 15. cap. 12. Luc. 16. 7. ἑκατὸν κόρους σίτου, centum coros tritici. κοράσιον ου τὸ, puella, adolescentula Matth. 9. 24, 25. οὐ γὰρ ἀπέθανε τὸ κοράσιον, ἀλλὰ καθεύδει, non enim mortua est puella, sed dormit. Sic quoque nominatur lasciva illa saltatricula, filia Herodiadis, Marc. 6. 22. 28. νεωκόρος ὁ ἡ, æditiuus, qui templum verrit. Act. 19. 35. νεωκόρον οὖσαν τῆς μεγάλης θεᾶς, æditiuam magnæ deæ. Vulgatus interpres culticem.

Κόσμος ὁ, mundus, Matt. 13. 35. & 25. 34. ἀπὸ καταβολῆς κόσμου, à jactis mundi fundamentis. per metonym. subj. homines, Roman. 3. 19. ἵνα ὑπόδικος γένηται πᾶς ὁ κόσμος τῷ Θεῷ, ut obnoxius fiat totus mundus condemnationi Dei. Hominum multitudo, Johan. 12. ver. 19. ἴδε ὁ κόσμος ὀπίσω αὐτοῦ ἀπῆλθε ecce totus mundus post eum abivit. Terra, Johan. 16. 28. ἐλήλυθα εἰς κόσμον, veni in mundum. Reprobi homines, 1 Corinth. 6. 2. οἱ ἅγιοι τὸν κόσμον κρινοῦσι, sancti mundum judicabunt. Joh. 17. 9. οὐ περὶ τοῦ κόσμου ἐρωτῶ, non oro pro mundo. Electi homines, Joh. 3. v. 16. οὕτως ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, tantopere dilexit Deus mundum. Confer hoc dictum cum Johan. 10. v. 32. ubi per πάντας intelliguntur, qui hoc in loco per κόσμον. ornatus muliebris qui Latinè quoque mundus dicitur. 1 Pet. 3. 3. κόσμιος ὁ ἡ, bene compositus, honestus, gravis. Opponitur habitui lasciviam præ se ferenti, item rusticitati. 1 Timoth. 2. ver. 9. κοσμικός, mundanus. Hebr. 9. 1. ubi τὸ ἅγιον κοσμικὸν opponitur τῷ ἐπουρανίῳ, τῷ ἀχειροποιήτῳ, hoc est, τῷ οὐρανῷ. κοσμέω ῶ, orno. fut. ήσω. p. κεκόσμηκα. a. 1. ἐκόσμησα, 1 Tim. 2. v. 9. item præparo. Matth. 25. v. 7. καὶ ἐκόσμησαν τὰς λαμπάδας

λαμπάδας αὐτῶν, & præparârunt lampades suas. *Præt. pass.* κεκόσμημαι, Mat. 12. 44.

Κοῦφος κούφη κοῦφον, *levis*. κουφίζω, *allevo, sublevo*, Act. 27. 38. ἐκούφιζον τὸ πλοῖον, ἐκβαλλόμενοι τὸν σῖτον εἰς τὴν θάλασσαν, allevabant navem, ejicientes frumentum in mare.

Κόφινος ου ὁ, sic dictus ἀπὸ τῆς κουφότητος, à levitate *cophinus, corbis*, Johan. 6. vers. 13. ἐγέμισαν δώδεκα κοφίνους κλασμάτων, duodecim cophinos fragmentis impleverunt.

Κράββατος ου ὁ (παρὰ τὸ κρεμᾶν τὰς βάσεις, à suspendendis pedibus, quod sic in lecticis portarentur, nè pedibus terram contingerent. Perottus tamen mavult componere ex κάρα caput, & βάω seu βατόν.) *grabatus, lectus humilior*, in quo veteres meridiari solebant. Marc. 2. ver. 11. ἆρον τὸν κράββατόν σου, tolle grabatum tuum.

Κράζω, *clamo*, Roman. 9. v. 27. Ἡσαΐας δὲ κράζει, Isaias verò clamat. Jacob. 5. 4. ὁ μισθὸς ἀπεστερημένος κράζει, merces interversa clamat, h. e. mercenarii, metonym. adj. hyperbolica. *imperf.* ἔκραζον, *clamabam*, Marc. 3. v. 11. Johan. 19 12. Actor. 19. 28. *Fut.* κράξω, *clamabo*, *aorist. 1. act.* ἔκραξα, *clamavi*. (& per reduplicationem ἐκέκραξα. Psal. 61. v. 2.) Matth 8. 29. Johan. 12. 44. Ἰησοῦς δὲ ἔκραξε καὶ εἶπεν, Iesus verò clamavit & dixit. Marc. 15. v. 13, 14. οἱ δὲ πάλιν ἔκραξαν, illi verò rursus vociferati sunt. Actor. 7. v. 60. θεὶς δὲ τὰ γόνατα, ἔκραξε φωνῇ μεγάλῃ, flexis verò genibus, clamavit voce magnâ. *Part. præs.* κράζων, *clamans*, Apoc. 14. 15. κράζουσα f. gen κράζον gen. neut. *clamans*. Galat. 4. 6. *Futur. paulò post.* κεκράξομαι *vociferabor*, in activa signific. Luc 19. 40. οἱ λίθοι κεκράξονται, lapides vociferabuntur. *Præter. med.* κέκραγα, *clamavi* Johan. 1. 15. Hinc per epenthesin τοῦ υ ψιλοῦ est κραυγὴ ῆς ἡ, *clamor*, Mat 25. vers. 6. μέσης δὲ νυκτὸς κραυγὴ γέγονεν, mediâ verò nocte clamor ortus est. Vociferatio virulenta, *convicium*, Ephes. 4. ver. 31. κραυγάζω, *vociferor, clamito* Actor. 22. ver. 23. *Fut.* κραυγάσω, *clamitabo*, Matth. 12. 19. *aorist. 1. act.* ἐκραύγασα, *vociferatus sum*, Matth. 15. 22. Johan. 11. 43. & 18. 40. & 19. 6. 15. ἀνακράζω *exclamo*. *Fut* ἀνακράξω. *aorist. 1. act.* ἀνέκραξα ας ε. Luc. 4. v. 33. ἀνέκραξε, vociferatus est. Marc. 6. v. 49. ἀνέκραξαν (3. pl. a. 1. act.) exclamaverunt præ metu. Luc. 23. v. 18. ἀνέκραξαν παμπληθεί. Luc. 8. 28. ἀνακράξας, quum exclamâsset.

Κραιπάλη ης ἡ, *crapula*, q. πάλλουσα τὸ κάρα, quatiens caput, Luc. 21. 34. Aliis hic est *comessatio, ingurgitatio*. fressen vertitur Germanicè. Psal. 78. 75. κεκραιπαληκὼς ἐξ οἴνου, crapulam sentiens ex vino. Hebr. cantillans ex vino. à verbo κραιπαλάω ῶ, crapulam sentio.

Κρανίον in κάρα.

Κράτος εος τὸ, *robur, potentia*, Luc. 1. 51. ἐποίησε κράτος, forte facinus *edidit*. vel ut Nicolaus Chellelius vertit, *exeruit robur seu vires*. 1 Timoth. 6. v. 16.

ᾧ τιμὴ

ᾧ τιμὴ καὶ κράτος αἰώνιον, cui nempe Deo, sit honor & robur æternum. Johan. 22. 17. παρ' αὐτῷ (Θεῷ) κράτος καὶ ἰσχύς. Eph. 1. 19. τοῦ κράτους τῆς ἰσχύος, pro τῆς κρατερᾶς ἰσχύος, fortis roboris. *Hebraismus.* Coloss. 1. ver. 11. τὸ κράτος τῆς δόξης, *potentiam gloriæ*, dixit Hebræorum more, pro potentiam gloriosam. *imperium*, Heb. 2. 14. τὸν τὸ κράτος ἔχοντα τοῦ θανάτου, eum qui habet mortis imperium. κατὰ κράτος. Heb. בכח *fortiter*. Act. 19. v. 20 κατὰ κράτος ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ηὔξανε, fortiter crescebat sermo Dei. *vehementer*. Jud. 4. ver. 3. Hebr. בחזקה bechozká. κραταιὸς ὁ ὄν, potens. 1 Pet. 5. 6. ταπεινώθητε ὑπὸ τὴν κραταιὰν χεῖρα τοῦ Θεοῦ, humiliamini sub potente manu DEI. κραταιόομαι οῦμαι, *fortis & animosus sum*, 1 Corinth. 16. 13. ἀνδρίζεσθε, κραταιοῦσθε (2. pl. præs. pass. imperat.) masculè vos gerite, fortes estote. Ephes. 3. v. 16. κραταιωθῆναι (a. 1. pass. infinit.) corroborari. Activum est κραταιόω ῶ, *confirmo* 1 Sam. 23. 16. Psalm. 103. 11. κρατέω ῶ, *firmiter, fortiter teneo*, Apoc. 3. v. 11. κράτει ὃ ἔχεις, firmiter tene quod habes. *Impero*, Prov. 16. v. 32. ὁ κρατῶν ὀργῆς, (κρείσσων) καταλαμβανομένου πόλιν, qui imperat iræ, præstantior est eo qui capit urbem. Scilicet hoc verbum *pro varia significatione variè construitur*: Quum significat idem quod ἅπτομαι tango, prehendo, more verborum *sentiendi*, regit Genitivum, Matth. 9. v. 25. Quum idem valet quod ἄρχω impero, more verborum *dominandi*, etiam Genitivum regit, ut modò exemplum habuimus. In reliquis regit Accusativum. *Futur.* κρατήσω, *apprehendam*, Matth. 12. 11. οὐχὶ κρατήσει αὐτὸ, nónne apprehendet eam ovem? *aor.* 1. ἐκράτησα, *apprehendi*, cum Genitivo. Matth. 9. 25. ἐκράτησε τῆς χειρὸς αὐτῆς, & apprehendit manum ejus. cum Accusativo subaudito. *firmiter teneo*, Apoc. 2. 25. πλὴν ὃ ἔχετε (τοῦτο) κρατήσατε (2. pl. a. 1. act. imperat.) tamen id quod habetis firmiter tenete, omnibus viribus retinete. *Continui*, cum Accusat. Marc. 9. 10. τὸν λόγον ἐκράτησαν (3. pl. a. 1. act.) πρὸς ἑαυτοὺς, itaque hanc rem continuerunt apud se. *Cepi, captivum adduxi*, cum Accusativo, Matth. 21. v. 46. ζητοῦντες αὐτὸν κρατῆσαι, studentes eum prehendere, seu capere. *Perf. act.* κεκράτηκα. Actor. 27. 13. δόξαντες τῆς προθέσεως κεκρατηκέναι, visi sibi facti propositi sui compotes. *Præt. pass.* κεκράτημαι, Johan. 20. v. 23. κεκράτηνται (3. pl. præt. pass.) retenta sunt. ἀκρατὴς έος ὁ ἡ, *impotens*, qui dicat, κράτος οὐκ ἔχων, ut ἀκρατὴς θυμοῦ, impotens iræ. ἀκρατὴς γέλωτος, qui risum continere nequit. Item *incontinens, intemperans*, 2 Tim. 3. 3. ἀκρασία ἡ, *intemperantia*, Matth. 23. 25.)(ἐγκρατὴς έος ὁ ἡ, *temperans, continens*, ἐγκράτεια ας ἡ, *temperantia, continentia*, Actor. 24. v. 25. 2 Pet. 1. v. 6. ἐγκρατεύομαι, *contineo me, sum continens*. Verba enim in εύω per *sum* exponi queunt. 1 Corinth. 7. 9. εἰ

δὲ

λύων ἐγκρατεύονται, si se non continent. 1 Corin. 9. 25. πᾶς δὲ ὁ ἀγωνιζόμενος, πάντα ἐγκρατεύεται, porro quisquis certat, in omnibus est temperans, seu exquisitissimâ utitur dietâ. πάντα hic est accus. pl. gen. subintelligitur κατά. κατὰ πάντα, scilicet τὰ ἐδώδιμα, in omnibus ad victum pertinentibus. περικρατὴς ἔος ὁ, ἡ, *compos*, cum genitivo. Act. 27. v. 16. μόλις ἰσχύσαμεν περικρατεῖς γενέσθαι τῆς σκάφης, vix potuimus scaphæ compotes fieri, seu scapham obtinere. παντοκράτωρ ορος ὁ, *omnipotens*: tribuitur soli Deo, 2 Cor. 6. 18. Apoc. 1. 8. & 4. 8. & 11. 17. & 15. 3. & 16. 14. & 19. 6. & 21. 22. κοσμοκράτωρ ορος ὁ, *princeps mundi*, hoc est, reproborum: tribuitur Satanæ, Ephes. 6. 12. qui ipse vocatur ὁ τοῦ κόσμου τούτου ἄρχων, *mundi hujus Princeps* Johan. 12. 31. & 14. 30. & 16. 11. Pro κράτος, per literarum metathesin, dicitur etiam κάρτος εος τό, in eadem significatione. κάρτα, Adverb. *valde*. καρτερέω ῶ. Fut. ήσω. *forti sum animo*, Heb. 11. ver. 27. ἐκαρτέρησε (3. sing. a. 1. act. indic.) Fr. Jun. constanter toleravit. Th. B. forti animo fuit. προσκαρτερέω ῶ, construitur cum dativo. *Semper sum præstò*, Marc. 3. v. 9. ἵνα πλοιάριον προσκαρτερῇ αὐτῷ, ut navigiolum ei semper præstò esset. *Assiduus sum, perduro*, Actor. 1. 14. οὗτοι πάντες ἦσαν προσκαρτεροῦντες τῇ προσευχῇ, hi omnes perdurabant in precatione. *Permaneo*, Actor. 2. 46. καθ' ἡμέραν τε προσκαρτεροῦντες ὁμοθυμαδὸν ἐν τῷ ἱερῷ, & quotidie permanentes concorditer in templo. *Assiduè operam navo*, Act. 2. 42. ἦσαν δὲ προσκαρτεροῦντες τῇ διδαχῇ τῶν ἀποστόλων, assiduè autem operam navabant doctrinæ apostolorum. F. προσκαρτερήσω, *perdurabo*. Act. 6. 4. τῇ διακονίᾳ τοῦ λόγου προσκαρτερήσομεν, in subministratione verbi perdurabimus. Coloss. 4. v. 2. τῇ προσευχῇ προσκαρτερεῖτε, in oratione perdurate. *Incumbo*, sequenti præpositione εἰς, Rom. 13. 6. λειτουργοὶ γὰρ Θεοῦ εἰσιν, εἰς αὐτὸ τοῦτο προσκαρτεροῦντες, nam publici ministri sunt Dei, in hoc ipsum incumbentes. προσκαρτέρησις εως ἡ, *perseverantia*, Ephes. 6. 18.

Κρέας τὸ, *caro*. *Genit.* κρέατος per syncopen τοῦ τ κρέαος, & factâ crasi κρέως Atticè, *carnis*. *Dat.* κρέατι κρέαϊ κρέᾳ, *carni*. *Nom. plur.* κρέατα, Atticè κρέα, *carnes*, Rom. 14. 21. 1 Cor. 8. 13.

Κρεμάω ῶ, *suspendo*. F. κρεμάσω, a. 1 ἐκρέμασα *suspendi*, Act. 10. 39. ὃν ἀνεῖλον, κρεμάσαντες ἐπὶ ξύλου, quem interemerunt posteaquam suspenderunt in ligno. κρέμαμαι, *suspendor*, vel *pendeo*, in secunda persona κρέμασαι, *pendes*, ad formam τοῦ ἵσταμαι ἵστασαι, Matth. 22. v. 40. κρέμανται, *pendent*, Galat. 3. 13. ἐπικατάρατος πᾶς ὁ κρεμάμενος ἐπὶ ξύλου, maledictus omnis pendens in ligno. *aor. 1. pass.* ἐκρεμάσθην, *suspensus fui*, Matth. 18. ver. 6. συμφέρει αὐτῷ ἵνα κρεμασθῇ (3. sing. a. 1. pass. subj.) conducit illi, ut suspendatur, &c. Luc. 23. 39. εἷς δὲ τῶν κρεμασθέντων, unus autem ex suspensis. ἐκκρέμαμαι, *pendeo*

pendeo ab aliquo, Luc. 19. 48. Regit Genit. vi præpositionis ἐξ.

Κρημνὸς οῦ ὁ, *præcipitium, locus præruptus.* κατὰ τοῦ κρημνοῦ, è præcipitio, Matth. 8. ver. 32. Marc. 5. ver. 13. Luc. 8. 33. κατάκρημνος ου ὁ ἡ, *præceps,* κατακρημνίζω, *Futur.* σω. *præcipito, præcipitem ago, deturbo. aor.* 1. κατεκρήμνισα *præcipitavi,* Luc. 4. 29. εἰς τὸ κατακρημνίσαι αὐτὸν, ad eum præcipitandum.

Κριθὴ ῆς ἡ, *hordeum,* Apoc. 6. 6. κρίθινος η ον, *hordeaceus a um.* Johan 6. 9. 13. ὃ ἔχει πέντε ἄρτους κριθίνους, qui habet quinque panes hordeaceos.

Κρίνον ου τὸ, *lilium,* ἄνθος στεφανωματικὸν, h.e. flos coronis texendis, nectendísque aptus. Mat. 6. 28. καταμάθετε τὰ κρίνα ἀγροῦ. Hebraismus, lilia agri, h. e. lilia agrestia.

Κρίνω (Hebr. קרן splendere) propriè secerno, *decerno.* Et Latinum *cerno* verbo huic affine videtur: prout compositum διακρίνω, discerno, etiam ostendit. In N. T. vertitur *judico, statuo, sentio,* Johan. 5. 30. καθὼς ἀκούω, κρίνω, prout audio, ita judico. *ostendo,* Actor. 13. vers. 46. οὐκ ἀξίους κρίνετε ἑαυτοὺς τῆς ζωῆς αἰωνίου, & vos indignos ostenditis vitâ æternâ. *reprehendo, culpo.* Roman. 2. 1. ἐν ᾧ γὰρ κρίνεις τὸν ἕτερον, in quo enim culpas alium. *Punio.* per metonym. causæ. Actor. 7. 7. *Imperf.* ἔκρινον, *judicabam,* Act. 2. 16. *Fut.* κρινῶ, *judicabo, sententiam feram, judicium feram.* Luc. 19. ver. 22. ἐκ τοῦ στόματός σου κρινῶ σε, ex ore tuo te judicabo. 1 Corin. 6. 2. οἱ ἅγιοι τὸν κόσμον κρινοῦσι, sancti mundum hunc judicabunt. *Præt.* κέκρικα, *judicavi,* 1 Corinth. 5. 3. Tit. 3. 12. *aor* 2. *act.* ἔκρινα, *statui.* 1 Cor. 2. 2. οὐ γὰρ ἔκρινα τοῦ εἰδέναι τι, non enim statui quicquam scire. Syntaxis Hebraica, de qua vide paulo post. a. 1. pass. ἐκρίθην, nec non infra ἀποπλέω. Luc. v. 43. ὀρθῶς ἔκρινας, rectè judicasti. a. 1. *imper.* κρίνατε, *judicate,* 1 Cor. 10. 15 κρίνατε ὑμεῖς, ὅ φημι, judicate vos, quod dico. *condemno, aor.* 1. *subj.* κρίνω ῃς ῃ. Joh. 12. 47. οὐκ ἦλθον ἵνα κρίνω τὸν κόσμον, ἀλλ' ἵνα σώσω τὸν κόσμον, non veni ut condemnem mundum, sed ut servem mundum. *aor.* 1. *infin. act.* κρῖναι, *judicare* 1 Pet. 4. 5. *aor.* 1. *part.* κρίνας ασα αν, 2 Corin. 5. 14. *præs. pass.* κρίνομαι, *judicor.* Jacob. 2. v. 12. *judicio experior,* 1 Corinth. 6. 6. ἀδελφὸς μετὰ ἀδελφοῦ κρίνεται, frater cum fratre judicio experitur, litigat. *in judicium vocor,* Actor. 23. 6. *punior,* 1 Corin. 11. v. 31. *damnor,* Johan. 3. 18 *imperf. pass.* ἐκρινόμην, 1 Corin. 11. 31. οὐκ ἂν ἐκρινόμεθα, non exerceretur in nos judicium, seu non *castigaremur. Præter. perf.* κέκριμαι *damnatus sum.* Johan. 16. 11. ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου κέκριται, princeps hujus mundi damnatus est. *aorist.* 1 *pass.* ἐκρίθην, *decretum fui.* Actor. 27. 1. ὡς δὲ ἐκρίθη τοῦ ἀποπλεῖν, ut autem decretum fuit, ut navigaremus. *Syntaxis Hebraïzans.* ἐκρίθη τοῦ ἀποπλεῖν. τοῦ indicat *Lamed* ex literis *hemantis. judicatus sum,* Apocal. 20. 13. καὶ ἐκρίθησαν ἕκαστος κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν, & *judicati sunt sin-*

gu-

guli. ἕκαστος est nomen multitudinis, & vi hujus pluralitatis construitur cum verbo plurali, per figuram, quam vocant σύνεσιν, etiam Latinis usitatam. *Rixor, contendo*, Matth. 5. vers. 40. τῷ θέλοντί σοι κριθῆναι, qui velit tecum rixari. *Fut. 1 pass.* κριθήσομαι, *judicabor*. Matth. 7. v. 2. ἐν ᾧ κρίματι κρίνετε, κριθήσεσθε. ἐν ᾧ κρίματι Hebraismus. pro ᾧ κρίματι. κρίμα vel κρίμματος τὸ, *judicium*, Roman. 2. v 2. *damnatio seu supplicium*, Luc. 20. ver. 47. & 23. 40. Roman. 3. 8. 1 Tim. 3. v. 6. 2 Pet. 2. 3. Apoc. 17. 1. κρῖμα τῆς πόρνης, damnationem meretricis, hoc est, damnatam illam meretricem, *Hypallage Hebraica. impietas*, Judæ ver. 4. *Pœna*, Roman. 13. 2. 1 Cor. 11. 29. 34. Gal. 5. 10. *Vindicta*, Johan. 9. 39. τὰ κρίματα, *controversiæ forenses*. 1 Corinth. 6. 7. κρίσις εως ἡ, *judicium*, Matth. 5. 21. *damnatio*, 2 Pet. 2. ver. 4. Johan. 5. v. 29. *compositus status*, Matthæi 12. 18. κρίσιν τοῖς ἔθνεσιν ἀπαγγελεῖ, judicium, (h. e. rationem Deo rectè vivendi) iis annuntiabit. *sententia*, qua se Deus verè & reipsâ victorem declaret omnium hostium suorum. Matth. 12. 20. ἕως ἂν ἐκβάλῃ εἰς νῖκος κρίσιν, usque dum proferat ad victoriam judicium. δικαιοκρισία ας ἡ, q. d. δικαία κρίσις, justum judicium. Roman. 2. 5. κριτὴς οῦ ὁ, *judex*, Matth 5. v. 25. *præses*, Act. 24. ver. 30. κριτικὸς οῦ ὁ. *qui judicat* Hebr. 4. ver. 12. κριτήριον ου τὸ, *tribunal*, Jacob. 2. vers. 6. ἕλκουσιν ὑμᾶς εἰς κριτήρια, trahunt vos ad tribunalia, *judicium, controversia*, 1 Corinth. 6. v. 2. ἀποκρίνομαι, *respondeo*, Matth. 22. vers. 46. *aor. 1. pass.* ἀπεκρίθην, *respondi*, Matth. 27. v. 14. Marc. 12. 34. νουνεχῶς ἀπεκρίθη, cordatè respondit. Matth. 27. 14. καὶ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ πρὸς οὐδὲ ἓν ῥῆμα, neque respondit ei ad ullum verbum. *compellavi*, Apoc. 7. ver. 13. *dixi*, Matth. 12. 38. τότε ἀπεκρίθησαν (3. pl. a. 1. pass. indicat.) *tunc dixerunt*, Actor. 5. 8. ἀπεκρίθη δὲ αὐτῷ ὁ Πέτρος, dixit verò ei Petrus. Sic enim in V. T. passim occurrit τὸ ענה, præcipuè in Jobo. Nam ענה est ἀπαμείβεσθαι, non tantùm *respondere*, sed etiam *sermonem exordiri*, sive id fiat ad interrogationem, sive aliter. *aorist. 1. imper.* ἀποκρίθητι, *responde*, ἀποκρίθητί μοι, *responde mihi*, Mar. 11. 29. *aorist. 1. infinit.* ἀποκριθῆναι, *respondere*, Matth. 22. ver. 46. *aor. 1. part.* ἀποκριθεὶς, *respondens*, Matth. 3. 15. ἀποκριθεῖσα, *respondens* fœmina, Luc. 1. ver. 60. *aor. 1. med.* ἀπεκρινάμην, *respondi*, Matth. 27. 12. οὐδὲν ἀπεκρίνατο, nihil respondit. Luc. 3. 16. ἀπεκρίνατο (3. sing. aor. 1. med.) ἅπασι respondit omnibus. Act. 3. v. 12. ἰδὼν δὲ Πέτρος, ἀπεκρίνατο, quo viso *dixit* Petrus. Nulla enim præcessit quæstio, nisi populi illius concursum & admirationem pro tacita quæstione accipiamus. *Futur. 1. pass.* ἀποκριθήσομαι, *respondebo*. Matthæi 25. 31 construitur cum Dativo. itemque seq. præpositione πρός. Luc 4. v. 4. & 6. 3. & 14. 5. Actor. 25 vers. 16. ἀποκρίνομαι semel idem est, quod *compellare*, vel *interrogare*,

rogare, Apocal.7. v.13. ἀπόκριμα, τος τὸ, *decretum*, 2 Corinth. 1. ver. 9. ἀπόκρισις εως ἡ, *responsio*, Luc. 2.ver.47. & 20. 26. Johan. 1.v. 22. ἵνα ἀπόκρισιν δῶμεν τοῖς πέμψασιν ἡμᾶς, & responsum demus iis qui miserunt nos. ἀνταποκρίνομαι, *vicissim respondeo*. Luc. 14. ver. 6. item *ex adverso respondeo*. item *obloquor, responso*. Roman.9.ver. 20. ἀνακρίνω *quæstionem habeo*, Luc. 23. v. 14. Actor.12.ver. 19. *Dijudico*, 1 Corinth.2. 15. *Scrutor*, Act. 17.11. *Inquiro*, 1 Cor.9. 3. τοῖς ἐμὲ ἀνακρίνουσι, qui me inquirunt. *Hæsito*, 1 Corin. 10. 25. μηδὲν ἀνακρίνοντες, nihil hæsitantes. ἀνακρίνομαι, *dijudicor*, 1 Corin. 14. ver. 24. ἀνάκρισις εως ἡ, *inquisitio*, Actor. 25. 26. διακρίνω, *discerno*, Matth.16.ver. 1. γινώσκετε διακρίνειν, nostis discernere. 1. Corin. 11. 29. μὴ διακρίνων τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου, non discernens corpus Domini. *Probo, exploro*, 1 Cor. 11. 31. εἰ γὰρ ἑαυτοὺς διεκρίνομεν (1.pl.imperf.act.) si nos ipsos exploraremus, & verâ resipiscentiâ ab aliis discerneremus. *Dijudico*, 1 Corinth. 14. 29. διακρινέτωσαν (3.plur.præs. act. imperat.) dijudicent. *Præfero, antefero*, 1 Cor. 4. 7. τίς γάρ σε διακρίνει; Quis enim te discernit, hoc est, eximit è reliquorum collegarum grege? *aor. 1. act.* διέκρινα ας ε, Actor.15. 9. καὶ οὐδὲν διέκρινε (3.sing. aor. 1. act.) μεταξὺ ἡμῶν τε καὶ αὐτῶν, nihilque discrevit inter nos & illos, hoc est, nos iis non anteposuit. *Ius reddo*, 1 Corin. 6. 5. ὃς δυνήσεται διακρῖναι (a. 1. act. infin.) ἀνὰ μέσον τοῦ ἀδελφοῦ, (hoc est, τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ) qui possit jus reddere inter fratres suos. διακρίνομαι. *dubito*, Jacob. 1. ver. 6. μηδὲν διακρινόμενος, nihil ambigens. *aor. 1. pass.* διεκρίθην, dubitavi. Matthæi 21.v. 21. *discrimen feci*, Jacob. 2.4. *ita discernere, ut alius alii præferatur*. Jud. V. 22. Rom. 4. 20. εἰς τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ Θεοῦ οὐ διεκρίθη (3.sing.a.1. pass. indic.) de hac Dei promissione non dubitavit. *aor. 1. pass. subj.* διακριθῶ ῇς ῇ. Marc. 11. v. 23. μὴ διακριθῇ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, nec addubitaverit in corde suo. Matth. 21. 21. μὴ διακριθῆτε (2. plur. aor. pass. subj.) & non addubitaveritis. *Certo*, Judæ ver. 9. cum diabolo. *habeo delectum* Judæ v. 22. καὶ οὓς μὲν ἐλεεῖτε διακρινόμενοι, (part. præs.med.) alios quidem habito delectu commiseramini. διάκρισις εως ἡ, *certamen*, Roman. 14. 1. *Discretio*, 1 Corinth. 12. 10. διακρίσεις πνευμάτων, discretio, seu dijudicatio spirituum. Hebr. 5. v. 14. πρὸς διάκρισιν καλοῦ τε καὶ κακοῦ, ad discretionem boni & mali. ἀδιάκριτος ου ὁ ἡ, quid. absque disceptatione. Jacob. 3. 17. ἐπικρίνω, idem quod simplex κρίνω *judico*, Luc. 23. v. 24. ἐπέκρινε (3.sing. a. 2. act.) judicavit seu approbavit. ἐγκρίνω, *adjungo*, 2 Corinth. 10. 12. cum Dat. οὐ γὰρ τολμῶμεν ἐγκρῖναι ἑαυτούς τισι, non enim audemus adjungere nos quibusdam. κατακρίνω, *condemno*, judico contra aliquem. Præpositio κατὰ in compositione valet *contra*. Roman. 2. 1. ἐν ᾧ γὰρ κρίνεις ἕτερον, σεαυτὸν κατακρίνεις, nam in quo damnas alium, teipsum

te ipſum condemnas. *Fut.* κατακρινῶ, *condemnabo*, Matthæi 12. v. 42. Marc. 10. 33. κατακρινοῦσιν αὐτὸν θανάτῳ, condemnabunt *Filium hominis* morte. *Aorist.* 1. κατέκρινα, *damnavi*. Johan. 8. 10. Hebr. 11. v. 7. 2 Pet. 2. 6. *abjicevi* Roman. 8. verſ. 3. κατακρίνομαι, *condemnor*. *Præter. paſſ.* κατακέκριμαι, *condemnatus ſum*, Roman. 14. 23. *aoriſt.* 1. κατεκρίθην *idem*. Mat. 27. 7. *F.* 1. κατακριθήσομαι *damnabor*, Marc. 16. 16. ὁ δὲ ἀπιστήσας, κατακριθήσεται, qui verò non crediderit, condemnabitur. κατάκριμα τος τὸ, *condemnatio*, Rom. 8. 1. οὐδὲν ἄρα νῦν κατάκριμα τοῖς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, nulla igitur nunc eſt condemnatio iis, qui ſunt in Chriſto Jeſu. κατάκρισις εως ἡ, *idem*. 2 Corin. 7. 3. ἀκατάκριτος ὁ ἡ, *cui indictâ cauſâ pœna infligitur*, Actor. 16. v. 37. & 22. 25. αὐτοκατάκριτος ὁ ἡ, *ſuopte judicio condemnatus*, Tit. 3. verſ. 11. προκρίνω, *antefero*. Plut. in Themiſt. τὸν ἐπιεικῆ τοῦ πλουσίου προκρίναι, qui hominem bonis moribus præditum antetulit diviti. πρόκριμα τος τὸ, *prælatio*, 1 Tim. 5. 21. χωρὶς προκρίματος, abſque eo, ut unum alteri præferas. συγκρίνω, *comparo*, 2 Cor. 10. 12. συγκρῖναι ἑαυτούς τισι, ſeipſos comparare quibuſdam, vel cum quibuſdam. συγκρῖναι eſt aor. 1. inf. act. *conjungo*. 1 Cor. 2. 13. πνευματικοῖς πνευματικὰ συγκρίνοντες, cum ſpiritualibus ſpiritualia conjungentes. ὑποκρίνομαι, *ſimulo*, Lucæ 20. 20. ὑπόκρισις εως ἡ, *ſimulatio*, Matth. 23. 28. Luc. 12. v. 1. Gal. 2. 13. συναπαχθῆναι τῇ ὑποκρίσει, ſimulatione abripi. ὑποκριτής οῦ ὁ, propriè *alienæ perſonæ in comœdia aut tragœdia effictor, repræſentator, ſeu ſimulator*: quales fabularum actores dicebantur mimi, hiſtriones, ſcenici, ludiones, pantomimi, & omnes unâ voce *hypocritæ*. Per ſynecd. ſpeciei *quilibet ſimulator*, ſeu potiùs per *metaphoram*. Sicut enim mimus in ſcena perſonam repræſentat, qualis ipſe revera non eſt: ita quoque hypocritæ charitatem aut religionem mentiuntur, hoc eſt, talem oculis foris objiciunt, quali tamen intus revera carent. Fingunt ſe probos, licet non ſint. Matth. 6. ver. 2. ὥσπερ οἱ ὑποκριταί, ſicut hypocritæ, hoc eſt, ſimulatores. & hoc maximè convenit cum eo, quod verſ. 1. dixerat πρὸς τὸ θεαθῆναι, ut *ſpectemini*, ſcilicet, tanquam in theatro aliquo, quod & ipſum tibicinibus perſtrepebat, ut actio hiſtrionica omnium in ſe oculos converteret. Luc. 13. v. 15. ὑποκριτά (Vocat. caſus) hypocrita. συνυποκρίνομαι, *unà ſimulo*, Galat. 2. v. 13. ἀνυπόκριτος ὁ ἡ, *minimè fucatus, alienus ab omni ſimulatione*. Roman. 12 verſ. 9. ἡ ἀγάπη ἀνυπόκριτος. εἰλικρινής έος ὁ ἡ, *ſincerus*, q. d. τῇ εἵλῃ κρινόμενος. εἵλη ſive ἕλη ſignificat ſolis ſplendorem, qui ad ſplendorem ſolis examen ſuſtinere poteſt. Philip. 1. v. 10. ἵνα ἦτε εἰλικρινεῖς, ut ſitis ſinceri. *Sincerus* Latina vox rectè ſimplici i ſcribitur, & non y: propriè n. mel purum dicitur *ſincerum*, nempe, *ſine cera*. εἰλικρίνεια ας ἡ, *ſinceritas, puritas*.

2 Cor. 1. v. 12. ἐν εἰλικρινείᾳ Θεοῦ, cum ſinceritate Dei, hoc eſt, cujus teſtis Deus eſt. 2 Cor. 2. 17. ὡς ἐξ εἰλικρινείας, ut ex ſinceritate. 1 Cor. 5. 8. ἐν ἀζύμοις εἰλικρινείας, non fermentatis panibus ſinceritatis.

Κρούω. *pulſo.* videtur Scapulæ derivari à κέρας ατος τὸ, *cornu*, & ſic diceretur κρούω pro κερούω. *Fut.* σω. *Præt.* κέκρουκα. *a.* 1. ἔκρουσα. Matt. 7. 7. κρούετε, καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν, pulſate, & aperietur vobis. Luc. 13. 25. κρούειν τὴν θύραν, pulſare fores. Luc. 12. 36. κροῦμα ατος τὸ, *ſonus.* προσκρούω *impingo*, cum dativo. Confer ſuprà προσκόπτω. παρακρούω, vel in media forma παρακρούομαι, propriè *ſupplanto* aliquem in luctâ. Verbum eſt palæſtræ. per ſynecd. ſpeciei verò *decipio.* ἐξαπατῶ conſtruitur cum accuſativo.

Κρύπτω, *abdo, abſcondo.* *F.* κρύψω. *Præt.* κέκρυφα. *aoriſt.* 1. ἔκρυψα. *a.* 2. ἔκρυβον, *occultavi, abſcondi, abdidi*, Matth. 3. 44. Apoc. 6. 15. ἔκρυψαν ἑαυτοὺς εἰς σπήλαια, abdiderunt ſe in ſpeluncas. κρύπτομαι, *abdor.* *Præt.* κέκρυμμαι, Col. 3. 3. ἡ ζωὴ ὑμῶν κέκρυπται, vita veſtra abſcondita eſt. *Part. præt. paſſ.* κεκρυμμένος η ον, *occultatus*, Luc. 18. 34. Joh. 19. 38. Apoc. 2. 17. *aor.* 2. *paſſ.* ἐκρύβην, *occultatus fui.* Heb. 11. 23. Joh. 8. 59. & 12. 36. καὶ ἀπελθὼν ἐκρύβη ἀπ' αὐτῶν. ubi ἐκρύβη reciprocâ ſignificatione idem eſt quod *ſeipſum occultavit.* 1 Tim. 5. 25. κρυβῆναι (a. 2. paſſ. infin.) οὐ δύναται, occultari nequit. κρυφῆ idem quod λάθρα *clam occultè.* Epheſ. 5. 12. κρυπτὸς ἡ ὸν, *occultus a um*, Matth. 6. 4. Rom. 2. 16. ἐν ἡμέρᾳ, ἐν ᾗ κρινεῖ ὁ Θεὸς τὰ κρυπτὰ τῶν ἀνθρώπων, in die quo judicabit Deus de occultis hominum. Johan, 7. v. 10. ἐν κρυπτῷ, ſcilicet, τόπῳ, idem quod λάθρα *clam.* τὰ κρυπτὰ *integumenta*, 2 Corinth. 4. ver. 2. ἀποκρύπτω, idem quod ſimplex. Matth. 11. 25. ὅτι ἀπέκρυψας (2. ſing. a. 1. act.) ταῦτα, quòd hæc occultaveris. ἀποκεκρυμμένος η ον *occultatus*, 1 Cor. 2. 7. Eph. 3. 9. ἀπόκρυφος οὐ ὁ, ἡ, καὶ τὸ ἀπόκρυφον, *abſconditus a um* Maſcul. gen. legitur Col. 2. v. 3. neut. gen. Marc. 4. 22. Luc. 8. 17. Libri quidam in V. T. canonicis ſubjiciuntur, qui dicuntur ἀπόκρυφοι, *abſconditi*, quòd in demonſtrandis articulis fidei ſunt abſcondendi, & non proferendi. De articulis enim fidei judicandum eſt non ex *ſcriptis humanis*, qualia ſunt illa apocrypha volumina: ſed ex *libris divinis*, qui ſoli canon ſunt vitæ & fidei noſtræ, & proinde illi ſoli dicuntur *canonici.* ἐγκρύπτω, *intego, condo*, *aor.* 1. ἐνέκρυψα. Luc. 13. 21. περιέκρυβεν (3. ſing. a. 2. act.) ἑαυτὴν, occultavit ſe.

Κρύσταλλος ου ὁ, *glacies*, ex κρύος τὸ, frigus, & στέλλομαι concreſco. item gemma quæ dicitur *cryſtallum*, in n. g. vel *cryſtallus* in f. g. ſic dict, quòd inſtar glaciei ſit perlucida. Apoc. 4. 6. & 22. 1. κρυσταλλίζω. inſtar cryſtalli fulgeo, Apoc. 21. 11.

Κτάομαι ῶμαι *poſſideo*, Luc. 18. 12. ἀποδεκατῶ πάντα ὅσα κτῶμαι, decimas do de omnibus quæ poſſideo *Fut.* κτήσομαι. *Præt.* κέκτημαι,

μαι, possedi. Xenoph. εὐδαιμονίαν κεκτῆσθαι (præt. pass. infin.) felicitatem possidere, felicitate perfrui. aorist. 1. ἐκτησάμην acquisivi, Actor. 22. 28. a. 1. med. subj. κτήσωμαι, ῃ, ηται. Matth. 10. 9. μὴ κτήσησθε, nè comparetis. a. 1. med. imperat. κτῆσαι, ασθω. Luc. 21. 19. ἐν τῇ ὑπομονῇ ὑμῶν κτήσασθε (2. pl. aor. 1. med. imperat.) τὰς ψυχὰς ὑμῶν, per tolerantiam vestram possidete animas vestras. *Semel legitur passivè*, Actor. 8. vers. 20. διὰ χρημάτων κτᾶσθαι, pecuniis acquiri. κτῆμα, τος, τὸ, *possessio*, Actor. 5. 1. ἐπώλησε κτῆμα, vendidit possessionem suam. κτήματα, τὰ, *bona, opes*, Matth. 19. v. 22. ἦν γὰρ ἔχων, pro εἶχε γὰρ κτήματα πολλὰ, habebat enim multas divitias, prædives erat. κτημάτιον, ου, τὸ, *prædiolum, agellus, recula*. κτήτωρ, ορος, ὁ, *possessor*, Actor. 4. v. 34. κτῆσις, εως, ἡ, possessio. πάντα τῶν φίλων κοινὰ, οὐ κτήσει, ἀλλὰ χρήσει, omnia quæ amici habent sunt communia, non possessione, sed usu.

Κτείνω, *occido*, idem quod φονεύω, σφαγιάζομαι. Fut. κτενῶ. P. ἔκτακα (ad formam τείνω, τενῶ, τέτακα.) aor. 1. act. ἔκτεινα. aor. 2. ἔκτανον. Præt. pass. ἔκταμαι aor. 1. pass. ἐκτάνθην. tanquam à præt. ἔκταγκα, ἔκταμμαι. fut. 1 pass. κτανθήσομαι. *Præt. med.* ἔκτονα. κτάντης, ου, ὁ, *interfector*. ἀποκτείνω, *occido*, 2 Cor. 3. v. 6. τὸ γράμμα ἀποκτείνει, litera occidit. F. 1. act. ἀποκτενῶ. Apoc. 2. v. 23. ἀποκτενῶ ἐν θανάτῳ, *Hebraismus*, q. d. interficiendo interficiam, hoc est, certò interficiam. Pleonasmus ille Hebraicus est emphaticus. Matth. 17. v. 23. & 24. v. 9. ἀποκτενοῦσιν ὑμᾶς, occident vos. *Trucido*, quod plus est quàm occido. Significat enim cædem cum sævitia & crudelitate conjunctam. aorist. 1. ἀπέκτεινα, trucidavi. Actor. 3. 15. τὸν ἀρχηγὸν τῆς ζωῆς ἀπεκτείνατε (2. pl. aor. 1. act.) principem seu authorem vitæ contrucidastis. Roman. 11. v. 3. Κύριε τοὺς προφήτας σου ἀπέκτειναν, (3. pl. a. 1. act.) prophetas tuos occiderunt. a. 1. subj. Matth. 26. ver. 4. ubi ἀποκτείνωσι non esse temp. præs. colligo ex verbo proximè præcedenti, κρατήσωσι. καὶ enim copulat similia tempora. Cæterùm quin ἀποκτείνωσι ambiguum est, & referri potest ad præsens & a. 1. subj. aor. 1. act. infin. ἀποκτεῖναι, trucidare. Matth. 10. v. 28. τὴν δὲ ψυχὴν μὴ δυναμένων ἀποκτεῖναι, animam autem nequeunt trucidare. *Perdere*, Luc. 6. 9. ἀποκτεῖναι ψυχὴν, animam perdere. Alia exemplaria ἀπολέσαι. Infinitivus hic frequentissimè occurrit, Johan. 5. v. 16, 18. & 7. 1, 19, 20, 25. & 8. 37, 40. & 18. 31. ἡμῖν οὐκ ἔξεστιν ἀποκτεῖναι οὐδένα, nobis non licet interficere quempiam. ἀποκτείνομαι, *occidor, necor*, Apoc. 6. v. 11. οἱ μέλλοντες ἀποκτείνεσθαι, *necandi*. a. 1. pass. ἀπεκτάνθην, *occisus fui*, Apoc. 2. 13. & 9. 18. & 11. 13. aor. 1. pass. subj. ἀποκτανθῶ, *occidar*, Apoc. 13. 15. ἀποκτανθῆναι in infinitivo *occidi*, Matth. 16. 21. Marc. 8. 31. Luc. 9. 22. Apoc. 13. 10. ἀνθρωποκτόνος, ου, ὁ, *homicida*, Johan. 8. 44. 1. Joh. 3. 15.

Κτῆν@ ε@ τὸ, σαρὰ τὸ κλάω, à possidendo, quòd antiquorum divitiæ & possessiones plerumque in *jumentis* consisterent, & *pecudibus*. Sic à pecude *pecuniam* dictam esse nonnulli tradunt. Et à πῶλ@ *pullus*, eâdem ratione derivari πωλέω, *vendo*, & ab ὄν@ *asinus* ὄνημι, suo dicetur loco. Hebræi eâdem ratione מִקְנֶה à קָנָה possedit, jumenta & pecudes dixerunt. Latinè *jumentum* à juvando. *armentum* quasi aramentum, ab arando. Luc. 10. ver. 34. κτῆνη pro κτήνεα, *jumenta*, Actor. 23. v. 24. Genit. plur. κτηνῶν pro κτηνέων, 1 Cor. 15. 39.

Κτίζω, *condo, creo*. *Futur*. κτίσω, *condam*. *Præt*. ἔκτικα. *aor*. 1. ἔκτισα. *creavi*, 1 Tim. 4. 3. ἃ ὁ Θεὸς ἔκτισε, quæ Deus creavit. Rom. 1. ver. 25. καὶ ἐλάτρευσαν τῇ κτίσει παρὰ τὸν κτίσαντα (part. aorist. 1. activ.) & coluerunt creaturam præterito creatore. *Præt*. *pass*. κτίζομαι, creor. *Præt*. *pass*. ἔκτισμαι, *creatus sum*, Colos. 1. v. 16. *aor*. 1 *pass*. ἐκτίσθην, *idem*, Apoc. 4. 11. κτισθεὶς, *creatus*, *aorist*. 1. *part*. Ephes. 2. ver. 10. κτισθέντες ἐν Χριστῷ, conditi in Christo. κτίσμα τ@ τὸ, *creatura*, 1 Tim. 4. 4. κτίσις εως ἡ, *creatio*, Marc. 10. ver. 6. *Res creatæ*, Marc. 13. 19. Apoc. 3. ver. 14. *omnis generis*, *sexus*, *ordinis homines*. Marc. 16 ver. 15. κηρύξατε τὸ εὐαγγέλιον πάσῃ τῇ κτίσει, prædicate evangelium omnis generis hominibus, vel ut Matthæus habet cap. 28. ver. 19. *omnibus gentibus*, hoc est, non solis Judæis, uti hactenus factum fuerat. Confer Act. 10. 34, 35. & Gal. 3. 28. nec non Colos. 1. 23. ubi prorsus est eadem phrasis. *Structura*. Heb. 9. 11. ὃ ταύτης κτίσεως, non hujus structuræ, h. e. ἀχειροποίητ@. *magistratus*. 1 Pet. 2. ver. 13. πάσῃ ἀνθρωπίνῃ κτίσει, cuivis magistratui, ut declarat versus sequens. Vocat autem magistratum *creaturam*, prout Latini dicunt *creare consulem*. Humanam vocat ratione *materiæ*, non *efficientis*, non quod magistratus homines habeat auctores, sed quod homines eum gerant. καινὴ κτίσις, *nova creatio*, h. e. regeneratio per Spiritum S. Galat. 6. 15. κτίστης ὃ ὁ, *conditor*, 1 Pet. 4. 19.

Κύβ@ ὃ ὁ, *tessera*. Suidas, κύβ@, πᾶν τετράγωνον. à κέω (pro quo usitatum est κεῖμαι) jaceo. In quamcunque enim partem projeceris, jacet, & non rotatur seu volvitur. κυβεύω, *aleâ ludo*. κυβεία ας ἡ, *astutia*, seu nequitia alios fallendi, qualis in aleatore cadere solet, Eph. 4. 14.

Κυβερνάω ῶ. *Fut*. ήσω. *guberno*. Ex hac Græca voce videtur aliis Latina orta. Sunt enim γ & κ literæ unius organi, videlicet palati, unde literæ palatinæ dicuntur, quæ literæ facilè inter se permutari solent. Veruntamen existimo, utramque fluxisse ab Hebræo גָּבַר *prævaluit*, unde est גֶּבֶר *vir*, & גְּבִיר *herus*, penes quem est familiæ administratio. Ipsum hoc verbum non legitur in N. T. sed hinc orta. κυβέρνησις εως ἡ, *gubernatio*, 1 Cor. 12. v. 28. κυβερνήτης ὃ ὁ, *gubernator*, *nauclerus*, Act. 27. 11. Apoc. 18. 17.

Κύκλ@

Κύκλος, ου ὁ, *circulus* In N. T. legitur tantùm Dativus casus κύκλῳ, tanquam Adverb. *in circuitu*, & idem valet quod κυκλόθεν, Luc. 9. v. 12. Apoc. 7. 11. κυκλόθεν, *in circuitu*, Adverb. cum Genit. Apoc. 4. ver. 3, 4, 8. & 5. 11. κυκλόω ῶ, *cingo, circumdo. F.* κυκλώσω. *aorist.* 1. *act.* ἐκύκλωσα *circumdedi*, Johan. 10. ver. 24. ἐκύκλωσαν (3. pl. a. 1. act.) δὲ αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι, cinxerunt verò eum Judæi. *præs. pass.* κυκλόομαι οῦμαι, *cingor, obsideor*, (idem quod πολιορκέομαι, ex πόλις & εἴργω *includo*: unde est ἕρκος εος τὸ *septum.*) Luc. 21. ver. 20. κυκλουμένην pro κυκλοῦσθαι, vel κυκλωθῆναι. *Hellenismus*, ubi participium ponitur pro infinitivo. *aor.* 1. *pass.* ἐκυκλώθην, *circumdatus fui*, Heb. 11. ver. 30. περικυκλόω ῶ, *circumcingo*, Luc. 19. ver. 43. περικυκλώσουσί σε, circumcingent te.

Κυλίω. *Fut.* ίσω. *Præt.* κεκύλικα, *volvo, præs. pass.* κυλίομαι, *volvor*, Marc. 9. 20. κύλισμα τος τὸ, *volutabrum*, 2 Pet. 2. ver. 22. Huic verbo affinis est vox κύλιξ ικος ἡ, *calix*, quæ in N. T. non extat. sed pro ea legitur ποτήριον ου τὸ, παρὰ τὸ πίνειν. ἀποκυλίω, *devolvo*, Matth. 28. 2. Marc. 16. 3, 4. *a.* 1. ἀπεκύλισα, *devolvi.* προσκυλίω. *Fut.* σω, *advolvo. a.* 1. προσεκύλισα, *advolvi*, Matth. 27. ver. 60. καὶ προσκυλίσας (part. a. 1. act). λίθον μέγαν τῇ θύρᾳ τοῦ μνημείου, ἀπῆλθεν, & advoluto saxo magno ad ostium monimenti, abivit.

Κυλλὸς, ἡ ὸν, *mancus*. idem quod κολοβὸς ἡ ον, mutilus. à κολούω amputo, trunco. Mat. 15. 30. & 18. 8. Marc. 9. 43.

Κῦμα τος τὸ (ex κύκημα τος τὸ contractum. Th. κυκάω misceo perturbo. propriè de liquoribus) *fluctus*, Matth. 8. ver. 24. & 14. 24. idem significat quod κλύδων ωνος ὁ.

Κύμβαλον ου τὸ, *cymbalum*, genus instrumenti musici, 1 Cor. 13. 1. à κύμβος ου ὁ, cavus recessus, vel à κύμβη ης ἡ cymba, navis, ab externa figura.

Κύμινον ου τὸ, *cuminum*, Matth. 23. 23. ab Hebr. כַּמּוֹן.

Κύπτω. *Fut.* ψω. *Præt.* φα. (ab Hebr. כָּף incurvavit) *incurvo me.* solus aoristus primus ἔκυψα usitatus est, & ter legitur in participio, Marc. 1. ver. 7. Johan. 8. ver. 6, 8. ἀνακύπτω *erigo*, ex ἀνὰ pro ἄνω sursum, & κύπτω flecto. *Surrigo*, oculos & caput attollo, prout aves bibentes faciunt. *Fut.* ἀνακύψω. *aor.* 1. ἀνέκυψα. Hinc legitur aor. 1. act. imperat. ἀνακύψατε *suspicite*, Luc. 21. 28. *aor.* 1. *infinit.* ἀνακύψαι *erigere se*, Luc. 13. 11. & *aor.* 1. *part.* ἀνακύψας, *postquam se erexisset*, Johan. 8. 7. 10. παρακύπτω, *incurvo me, introspicio. Fut.* ψω. *aor.* 1. παρέκυψα, Johan. 20. v. 11. καὶ παρέκυψεν εἰς τὸ μνημεῖον, & incurvans se, introspexit in monimentum *aor.* 1. *infinit.* legitur 1 Pet. 1. 12. *aor.* 1. *part.* Johan. 20. 5 συγκύπτω, *incurvo*, Luc. 13. v. 11. καὶ ἦν συγκύπτουσα, pro συνέκυπτε, *incurvabat se*, hoc est, erat valde incurvara.

Κύρω (ab Heb. קָרָה contingere) F. Æol. κύρσω, *incido*, ἐντυγχάνω.

χάνω. item nanciscor cum Genit.
κυρέω ῶ, idem. item evenio, fuio.
κῦρος, εος, τὸ, plena auctoritas.
κυρόω ῶ, sancio, ratum facio. 2 Corinth. 2. 8. κυρῶσαι (aor. 1. act. infin.) εἰς αὐτὸν ἀγάπην, ratam facere in illum charitatem. Gal. 3. 15. διαθήκη κεκυρωμένη (part. præt. pass.) pactio rata. ἀκυρόω ῶ, propriè, omni imperio & auctoritate spolio, irritum reddo. Marc. 7. 13. aor. 1. ἠκύρωσα, Matth. 15. 6. ἠκυρώσατε (2. plur. aor. 1. act. indic.) τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, irritum fecistis mandatum DEI. προκυρόομαι οῦμαι, ante sancior, Gal. 3. 17. Κύριος, ου ὁ, Dominus, 2 Tim. 4. 18. καὶ ῥύσεταί με ὁ Κύριος, & eripiet me Dominus. Luc. 1. v. 66. χεὶρ Κυρίου ἦν μετ' αὐτοῦ, & manus Domini erat cum ipso. Act. 16. 14. Κύριος διήνοιξε τὴν καρδίαν, Dominus aperuit cor. In N. T. tribuitur Deo, & respondet Hebr. voci יְהוָה, sicut Græci interpretes in veteri Testamento eam quoque reddiderunt. Col. 4. 1. Κύριον ἔχετε ἐν οὐρανοῖς. Frequentissimè tribuitur Domino nostro JESU CHRISTO, quippe qui nos pretioso suo acquisivit sanguine. Actor. 10 ver. 36. οὗτός ἐστι πάντων Κύριος, hic est omnium Dominus. 1 Corinth. 8. 6. Apoc. 11. 8. Aliquando opponitur hominibus, Col. 3. 23. Rarò opponitur servo, & tribuitur hominibus, Col. 3. 22. Joh. 13. 16. Cæsar Romanus dicitur διάκονος, Rom. 13. hoc est, minister, & idem ratione officii, & τῶν ἀρχομένων, hoc est, subditorum, vocatur κύριος dominus. Actor. 25. 26. Est & vocabulum honoris, Johan. 12. 21. Actor. 10. v. 3. κυριότης ητος ἡ, dominatio, Ephes. 1. ver. 1. collectivè notat quodlibet magistratus collegium. 2 Pet. 2. v. 11, κυρία ας ἡ, domina. Johan. 2. 1. κυριακὸς ἡ ὸν, dominicus a um, 1 Corinth. 11. 20. κυριακὸν δεῖπνον, dominica cœna. Apoc. 1. 10. κυριακὴ ἡμέρα dominica dies. Sic nominatur dies primus, quo servator noster, contrito antiqui serpentis capite, gloriose resurrexit. κυριεύω, dominor, cum Genit. Dan. 4. 22. ὅτι κυριεύει ὁ ὕψιστος τῆς βασιλείας. Luc. 22. v. 25. Fut. κυριεύσω, dominabor, Roman. 6. 14. ἁμαρτία ὑμῶν οὐ κυριεύσει, peccatum vobis non dominabitur. aor. 1. ἐκυρίευσα, dominatus sum, Roman. 14. v. 9. ἵνα καὶ ζώντων καὶ νεκρῶν κυριεύσῃ (3. singul. aor. 1. act. subjunct.) ut & viventibus & mortuis dominetur. κατακυριεύω, dominor, cum Genit. Matth. 20. 25. Superc. aor. 1. κατακυρίευσα. Actor. 19. 15. κυρεία ας ἡ per syncopen τοῦ ἰῶτα (pro κυριεία) dominatio. Isa. 40. 10. Dan. 11. 3. κύρω incido, cum Dat. Fut. κύρσω, quæ est dialectus Æolica. Sic θέρω, in F. Æolicè θέρσω. κύρομαι, idem. κυρέω, idem, cum Genit. consequor. incido. συγκυρέω, q. d. concido. συγκυρία ας ἡ casus, Luc. 10. 31.

Κύων, κυνὸς ὁ ἡ, (q. d. ὠκύς celer. vel à κύειν τὸ ἐγκυμονεῖν. χωτικὸν γὰρ καὶ πολύτοκον ζῶον) propriè accipitur Luc. 16. 21. Exod. 11. 7. Judic. 7. 5. per metaph. profani & impudentes religionis contemptores dicuntur κύνες. Psal. 22. ver. 17. Matth. 7. 6. ...

τὸ ἅγιον τοῖς κυσὶ, nè date ſanctum canibus. *Scortatores cinædi.* Apoc. 22. v. 15. ἔξω δὲ οἱ κύνες, foris verò ſunt canes. Deut. 23. 19. *Contemptiſſimus,* 1 Sam. 24. ver. 15. canis mortuus, κύων τεθνηκὼς, dicitur homo *longè viliſſimus,* contemptiſſimo vilior, cujus vana eſt ſine viribus ira. κύων τεθνηκὼς ὐδένα δάκνει, canis mortuus neminem mordet. 1 Sam. 24. ver. 15. 2 Sam. 9. v. 8. 2 Sam. 16. v. 9. *In bonam partem* accipitur, Iſa. 56. v. 10. ubi fideles verbi miniſtri dicuntur *per metaphoram* κύνες ὑλακτῦντες, canes latrantes, hoc eſt, vigilantes. Et *contrà,* infideles & paraſiti dicuntur κύνες ἐνεοὶ, hoc eſt, *canes muti.* κύνεος *impudens, mendax.* κυνικὸς idem. κυνάριον ȣ τὸ, *catellus,* Matth. 15. 26, 27. Marc. 7. 17.

Κύω, *ſum gravida, prægnans,* & ut Græci loquuntur, ἐν γαςρὶ ἔχω. Iſa 59. 4. *Fut.* κύσω. *a.* 1. *act.* ἔκυσα. ὀδύσσ. φ.

—κεφαλὰ καὶ χεῖρας ἔκυσε. capita & manus oſculatus eſt. Affine Germanico Küſſen. Dicitur ἔκυσε pro ἔκυσε, ob metrum. ἰλιαδ. ω. ἄγχι δ' ἄρα ςὰς Χερσὶν Ἀχιλλῆος, λάβε γȣ́νατα, καὶ κύσε χεῖρας, propè verò ſtans manibus Achillis, accepit genua, & oſculatus eſt manus. At Ariſtoph. primam produxit: κῦσόν με καὶ τὴν χεῖρα δὸς τὴν δεξιάν. κυέω ῶ, idem, F. ήσω. P. κεκύηκα. κύημα τος τὸ fœtus, ἀποκύω vel ἀποκυέω ῶ, propriè fœtum depono, q. d. defœto. Latinè *gigno, pario.* Jacob. 1. 15. ἡ δὲ ἁμαρτία ἀποτελεσθεῖσα ἀποκύει θάνατον, peccatum verò peractum parit (promeretur) mortem. ἔγκυος ȣ ὁ *gravida, prægnans* Luc. 2. 5. ȣ́σῃ ἐγκύῳ, quæ erat prægnans. κύω & κυέω etiam ſignificant *oſculor.* Dicitur etiam καθ' ἐπένθεσιν τȣ̃ νῦ κυνέω ῶ *oſculor,* à κυνέω, & non à κύων, κυνὸς eſt προσκυνέω. προσκυνέω ῶ videri poſſet propriè ad pedes alicujus advolvi, eóſque oſculari more canis. Oſculum ſignum eſt amoris, humilitatis, fidei & reverentiæ. Solebant verò oſculari ſive os, ſive manum, ſive genua: unde eſt illud ἰλιαδ. α. 406. καὶ λάβε γȣ́νων, *& amplectere genua*: conſtruitur cum genitivo, quia id cum ardore & deſiderio fiebat. Hinc ortum eſt illud Θεῶν ἐν γȣ́νασι κεῖται, h. e. Deo idcirco ſupplicandum, penes quem eſt poteſtas dandi, aut non dandi, Pſalm. 2. 12. *oſculamini Filium.* ubi Sep. pro προσκυνῆσαι τῷ Υἱῷ, verterunt δράξασθε παιδείας. 1 Reg. 19. 18. reliquos autē feci ex Iſraële ſepties mille, quorum genua non curvârunt ſe Baali, & quorum os non oſculatum eſt illum, καὶ πᾶν ςόμα, ὃ ȣ̓ προσεκύνησεν αὐτῷ ubi προσκυνέω eſt *proſtratus oſculor.* Sed Græci interpretes, hoc verbo reddiderūt Hebræum הִשְׁתַּחֲוָה, quod propiè eſt, *proſtratus in faciem adoro, corpore in terram proſtrato ſupplico,* ex more orientalium. Conſtruitur uſitatè & propriè cum *Accuſ.* Luc. 4. 8. At juxta Syntaxin verbi Hebr. etiam cum *Dat.* Ergo quoties cum *Dat.* conſtructum legitur, id fit per *Hebr.* Et, ut hæc obiter addam, Hebr. quatuor verbis externum *honoris*

 cultum

cultum describunt. השתחוה προσκύνησις significat totius *corporis prostrationem*. 2 Chron. 20. ver. 18. Luc.17.v.16. καὶ ἔπεσε ἐπὶ πρόσωπον παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ, procidit in faciem ad pedes ejus. Hic προσκυνεῖν redditur per τὸ πίπτειν ἐπὶ πρόσωπον. קדד ἔκυψε, *verticis inclinationem*, quæ præcedebat adorationem. Gen. 24.48.& 43. 28. 1 Regum 1. v. 16. 31. 1 Sam.24. v.9. & 28. 15. ברך ἔκαμψε *demissionem capitis* cum superiore corpore. Esth. 3. 6. ברך εὐλόγησεν, ἔπεσεν ἐπὶ τὰ γόνατα, procidit in genua, notat *genuum flexionem*. Psal.95. 6. Roman. 14. 11. Cultus hic ejusmodi externis gestibus contestatus, aut erat *religiosus*, & soli Deo tribuebatur. Josuæ 5. 13. Psalm. 96.v. 9. Matth. 4. ver. 10. aut *civilis*, & regibus, aliisque hominibus deferebatur, Genes.23. 7. & 33. 6. 2 Reg. 2. 15. 2 Chron. 24. 17. Matth.18. 26. Sed videamus exempla modorum. Esth. 3.5. Ἀμὰν, ὅτι οὐ προσκυνεῖ αὐτῷ Μαρδοχαῖος, ἐθυμώθη σφόδρα, Haman, quod Mordecaius ei se non incurvaret, valde excanduit. præs. pro imperf. Johan.4. v. 22. ὑμεῖς προσκυνεῖτε (2.pl.præs.indic.) ὃ οὐκ οἴδατε. ἡμεῖς προσκυνοῦμεν ὃ οἴδαμεν, vos adoratis quod nescitis: nos adoramus quod scimus. Johan. 4.20. ὅπου δεῖ προσκυνεῖν (præs.infin.) ubi oporteat adorare. *part præs. act.* προσκυνέων ὤν, ἔντος οὗτος, Psalm. 97. ver. 7. αἰσχυνθήτωσαν πάντες, οἱ προσκυνοῦντες τοῖς γλυπτοῖς, pudefiant omnes adorantes sculptilia. προσκυνοῦσα οὖσα, Matth. 20. ver. 20. adorans. *Imperf. act.* προσεκύνεον οὖν, Matth. 8.2. προσεκύνει (3.sing.imperf.act.) αὐτῷ, adoravit eum. Marc.15. 19. προσεκύνουν (3. plur. imperf.) αὐτῷ, adorabant eum, scilicet, per ludibrium. ubi adorare non est prostrato corpore adorare, sed flexis genibus, ut textus clarè ostendit. Significat ergo etiam hoc verbum *genuum flexionem*. Confer Esth.3.v.5. *Fut* 1. *act.* προσκυνήσεις. Matth. 4. 10. Κύριον τὸν Θεόν σου προσκυνήσεις, DOMINUM DEUM tuum adorabis. 1 Corinth. 14. 25. οὕτω πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον προσκυνήσει τῷ Θεῷ, atque ita procidens in faciem adorabit Deum. Joh.4.21. προσκυνήσετε (2.pl.fut.1. act.indic.) τῷ Πατρὶ, adorabitis Patrem. Act. 24.11. προσκυνήσων (part.fut.1. act.) adoraturus. *Aorist.* 1. *act.* προσεκύνησα. Gen. 24. 48. adoravi. Marc. 5. 6. ἔδραμε καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ, cucurrit & adoravit eum. Job. 1. 20. πεσὼν χαμαὶ, προσεκύνησε, procidensque in terram, adoravit. Matth.2.11. πεσόντες προσεκύνησαν (3. pl.a.1. act. indic.) αὐτῷ, prostrati adoraverunt eum. *Aorist.* 1. *imperat.* προσκύνησον αὐτῷ, adora. Apoc. 19. 10. τῷ Θεῷ προσκύνησον, Deum adora. Apoc.14.7. προσκυνήσατε (2. pl.a.1. act. imperat.) τῷ ποιήσαντι τὸν οὐρανὸν, adorate eum qui fecit cœlum, &c. Hebr. 1. 6. προσκυνησάτωσαν (3.pl.a.1. act. imperat.) αὐτῷ πάντες ἄγγελοι Θεοῦ, adorent eum omnes angeli Dei. *Aor.* 1. *act. subj.* προσκυνή-

κειν, Matth. 2. 8. ὅπως κἀγὼ ἐλθὼν προσκυνήσω αὐτῷ, ut & ego veniens adorem eum. Matth. 4. v. 9. ἐὰν πεσὼν προσκυνήσῃς μοι, si prostratus adoraris me. Psal. 95. v. 6. δεῦτε, προσκυνήσωμεν (1.pl.a.1.act.subj.) καὶ προσπέσωμεν αὐτῷ, venite, incurvemus nos, & procumbamus coram eo. Josuæ 23. v. 16. καὶ προσκυνήσητε (2.plur.a.1.act.subj.) αὐτοῖς, & incurvaveritis vos iis. *a. 1. infin. act.* προσκυνῆσαι, adorare, Matthæi 2. 2. ἤλθομεν προσκυνῆσαι αὐτῷ, venimus, ut adoremus eum. *Part.aor.1.act.* προσκυνήσας αντος ὁ, Luc. 24. 52. προσκυνήσαντες αὐτὸν, & postquam adorâssent eum, nempe Jesum ascendētem in cœlum. *Præt.act.* προσκεκύνηκα, adoravi. Exod. 32. v. 8. προσκεκυνήκασιν αὐτῷ, (τῷ μόσχῳ) adoraverunt illum vitulum; Idolum illud à pontifice erectum. προσκυνητὴς οῦ ὁ, *adorator*. Joh. 4. 23. οἱ ἀληθινοὶ προσκυνηταὶ προσκυνήσουσι τῷ Πατρὶ ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ, veri adoratores adorabunt Patrem spiritu & veritate.

Κῶλον ου τὸ, propriè significat *membrum*. Per Synecdoc. *corpus*, Heb. 3. 17. ὧν τὰ κῶλα ἔπεσεν ἐν ἐρήμῳ, quorum copora ceciderunt in deserto. Num 14. v. 39. τὰ κῶλα ὑμῶν πεσεῖται, corpora vestra corruent.

Κωλύω, *impedio, prohibeo* (ab Hebr. כָּלָא prohibuit) 3. Joh. 10. καὶ τοὺς βουλομένους κωλύει, & volentes prohibet. 1 Cor. 14. 39. καὶ τὸ λαλεῖν γλώσσαις μὴ κωλύετε, & loqui linguis nè prohibete. *Fut. 1. act.* κωλύσω, Psal. 40. v. 10. *Præt.* κεκώλυκα. *præt. pass.* κεκώλυμαι, unde est κώλυμα τος τὸ, *impedimentum*. In N. T. usitata tantùm sunt præsens & aoristus primus in utraque forma. *aor. 1. act.* ἐκώλυσα, prohibui, Actor. 27. 43. ἐκώλυσεν αὐτοὺς τοῦ βουλήματος, prohibuit eos ab hac deliberatione. *aor. 1. act. infin.* κωλῦσαι, impedire, præpedire. Eccles. 8. 8. *præs. pass.* κωλύομαι, *impedior*, Hebr. 7. ver. 23. *aor. 1. pass.* ἐκωλύθην, *prohibitus fui*, Actor. 16. 6. κωλυθέντες ὑπὸ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, impediti à Spiritu sancto. κωλυτὸς ἡ ὸν, *impeditus*. ἀκώλυτος ὁ ἡ, *contra*. ἀκωλύτως, sine impedimento, nullo vetante. Actor. 28. 31. ἀποκωλύω, *prohibeo*, 1 Sam. 25. 33. διακωλύω, *obnixè prohibeo*, h. e. ita impedio, ut obnitar, Matth. 3. v. 14. διὰ in compos. intendit significationem.

Κώμη ης ἡ, (Eustath. à κῶ κώμη ait, sicut à ῥῶ ῥώμη, robur; à πρῶ πρώμη. κῶ à κέω, unde est κεῖμαι jaceo, scilicet, ubi est ἀνάπαυσις hominum) *vicus, pagus, villa, castellum*. Significat etiam vicum in urbe. In N. T. ponitur pro vico, seu pago, Matth. 21. 2. πορεύθητε εἰς τὴν κώμην, abite in vicum. κῶμαι, *pagi*, Matth. 9. v. 35. κώμιον ου τὸ, *viculus, parvus pagus*. κωμήτης ου ὁ, *pagum incolens*. κωμῆται οἱ, *pagani*. κωμόπολις εως ἡ, *oppidulum*, Marc. 1. 38.

Κῶμος ου ὁ, propriè *Bacchus*. ab Heb. כְּמוֹשׁ. Idolum fuit *Moab*, cui Salomon fanum ædificavit 1 Reg.

1 Reg. 11. 7. unde eſt Græcum κῶμος, Deus vinolentiæ, ſcil. *Bacchus* apud Philoſtratum. Hinc eſt Latinorum *comeſſari, comœdia*. Nam ab ebrietate (ait Athenæus lib. 2. de cœnis ſapientum) comœdiæ atque tragœdiæ inventæ ſunt, idque ipſius vindemiæ tempore, unde & trygœdia ab initio dicta fuit à τρυγάω ῶ, vindemiare. כַּמּוֹשׁ verò eſt à Syro-Chaldaico כְּמַם occultare, latitare; unde & Bacchus à Græcis dicitur νυκτέλιος, cui ceu principi tenebrarum, noctu ſacra faciebant comeſſando & libidinando. In nov. Teſt. κῶμος ου ὁ, per metonymiam cauſæ efficient. eſt *comeſſatio*. Rom. 13. 13. Galat. 5. 21. 1 Pet. 4. 3. κωμάζω, *comeſſor*. κωμαστὴς οῦ ὁ, *comeſſator, helluo*.

Κώνωψ ωπος ὁ ἡ, *culex*. (ex κῶνος ου ὁ figura, ex lato in acutum deſinens, & ὤψ ὠπὸς ὁ facies, quòd culicis facies in acutum exeat) Matt. 23. 24 οἱ διυλίζοντες τὸ κώνωπα, τὴν δὲ κάμηλον καταπίνοντες, percolantes culicem, camelum autem abſorbentes, deglutientes. Proverbialis hæc eſt ſententia in eos qui in rebus minimis ſunt ſuperſtitioſi, & interim maxima negligunt.

Κωφὸς ἡ ὸν, *mutus a um* idem quod ἄφωνος, (Varinus derivat παρὰ τὸ κεκόφθαι τὴν ὄπα, à cæſa & læſa voce, ut vocem ſcil. neque audiat, neq; ipſemet eloquatur) κωφὸν πρόσωπον, muta perſona, quæ nihil loquitur, Matth. 9. 33. *Surdus*, Luc. 7. 22. κωφοὶ ἀκούουσι, *ſurdi audiunt*. Luc. 11. 14. ἐλάλησε δὲ ὁ κωφὸς, mutus verò locutus eſt. ibid. δαιμόνιον κωφὸν per metonym. effecti. κωφότης ητος ἡ, *ſurditas*.

Λ Α΄μβδα eſt litera undecima, orta ex Hebræo *Lamed*, unde addito in fine α, eſt λάμεδα, & per ſyncopen, nec non epentheſin τοῦ β eſt λάμβδα. Vox Hebræa לָמַד [sic] מַלְמֵד ſignificat *veru*, cujus exhibet ſimilitudinem. Et quia eminet ſupra alias literas, in medióque conſiſtit aliarum literarum, *regina* dicitur. In numeris valet 30.

Λαγχάνω, *ſortior, ſorte accipio, obtineo, ſortitò mihi obtingit*. Conſtruitur cum *Genitivo*. *aor.* 2 ἔλαχον à verbo inuſitato λήχω, Luc. 1. v. 9. ἔλαχε τοῦ θυμιᾶσαι, ſortitus eſt ſuffire, ſeu ſuffimentum facere, hoc eſt, per ſortem nactus eſt munus ſuffimenti faciendi. cum *Accuſativo*, Actor. 1. v. 17. καὶ ἔλαχε τὸν κλῆρον τῆς διακονίας ταύτης, & ſortitus erat ſortem miniſterii hujus. *ſortitus erat*, hoc eſt, ſorte acceperat. *Sorte*, hoc eſt, providentiâ Dei. *Sortem miniſterii*, hoc eſt, miniſterium tanquam ſortem, per hypallagen Hebraicam. 2 Pet 1. 1. τοῖς ἰσότιμον ἡμῖν λαχοῦσι πίστιν, qui æquè pretioſam fidem nobiſcum ſortiti ſunt. λαχοῦσι hîc eſt Dat. plur. part. aor. 2. *Sortes duco, tribuo*, Johan. 19. 24. ἀλλὰ λάχωμεν περὶ αὐτοῦ, ſcil. χιτῶνος. λάχωμεν eſt 1. perſ. pl. aor. 2. ſubj. à prima perſona λάχω ης η, &c. *Fut.* κληρώσομαι, vide κλῆρος. Hinc etiam eſt præt. med. λέλογχα, ὁ λόγος. λ. 303. τεθνᾶσιν,

πεθνᾶσι, τιμὴν δὲ λελόγχασιν ἶσα θεοῖσι, moriuntur, honorem verò conſecuti ſunt æqualem diis. Hinc eſt λόγχη ης ἡ, *lancea*, quâ aliquem contingere poſſumus. Joh. 19. 34.

Λαῖλαψ απος ἡ, *turbo*, *genus venti procelloſi*, Marc. 4. v. 37. καὶ γίνεται λαῖλαψ ἀνέμου μεγάλη, tunc oritur turbo venti magnus. Luc. 8. 23. καὶ κατέβη λαῖλαψ ἀνέμου εἰς λίμνην, & deſcendit turbo venti in lacum, ſubitò oborta fuit tempeſtas. 2 Pet. 2. 17. νεφέλαι ὑπὸ λαίλαπος ἐλαυνόμεναι, nebulæ quæ à procelloſo vento agitabantur.

Λακτίζω, *calcitro, calce peto, calcibus inſulto, calce pulſo*, derivatur ab Adverbio λὰξ, hoc eſt, *calce, extremo pede*. Actor. 9. 5. σκληρόν σοι πρὸς κέντρα λακτίζειν, durum tibi *fuerit* contra ſtimulos calcitrare, hoc eſt, inſanus es, qui me invictum & omnipotentem perſequendo fruſtra agis, & tandem teipſum perdes.

Λαλέω ῶ, *loquor*. Quandoque in malam partem accipitur, & idem eſt quod temerè & inconſideratè verba fundo, effutio, garrio, 1 Tim. 5. 13. vide infrà. Plut. de Alcib. λαλεῖν ἄριστος, ἀδυνατώτατος λέγειν, hoc eſt, ad garriendum aptiſſimus, ad dicendum ineptiſſimus. Sæpiùs in bonam accipitur partem, & idem valet quod λέγω, Actor. 26. 26. πρὸς ὃν παῤῥησιαζόμενος λαλῶ, apud quem liberè, ſine metu loquor. *Imp.* Actor. 18. v. 9. λάλει loquere. Epheſ. 4: v. 25. λαλεῖτε ἀλήθειαν loquimini veritatem. *ſubj.* Johan. 8. ver. 44. ὅταν λαλῇ τὸ ψεῦδος, ἐκ τῶν ἰδίων λαλεῖ, ὅτι ψεύστης ἐστὶ, quoties loquitur mendacium, ex propriis (hoc eſt, *à ſeipſo*) loquitur, quia mendax eſt. ἐκ τῶν ἰδίων, pro ἐξ ἑαυτοῦ. vide ἴδιος. *infrà.* 1 Cor. 14. ver. 34. οὐ γὰρ ἐπιτέτραπται αὐταῖς λαλεῖν, nam non eſt permiſſum, hoc eſt, non licet illis loqui. *Part.* Actor. 6. 13. ῥήματα βλάσφημα λαλῶν, verba blaſphema loquens, in fœm. gen. λαλοῦσα. 1 Tim. 5. 13. λαλοῦσαι τὰ μὴ δέοντα, loquentes ſeu garrientes, quæ non decent. *Imperf. act.* ἐλάλεον, ἐλάλουν, loquebar, 1 Corinth. 13. 11. ὡς νήπιος ἐλάλουν, tanquam infans loquebar. Marc. 2. v. 2. καὶ ἐλάλει, & loquebatur. Actor. 16. v. 13. καὶ ἐλαλοῦμεν, & loquebamur. *Fut. 1. act.* λαλήσω, loquar, dicam. 1 Cor. 14. 21. λαλήσω τῷ λαῷ, loquar populo. Joh 16. 13. οὐ λαλήσει ἀφ᾽ ἑαυτοῦ, non loquetur ex ſe. Marc. 13. 11. τί λαλήσητε (2. plur. fut. 1. act. ſubj.) quid dicturi ſitis. Si cui videatur tempus illud ἄτοπον καὶ ἀλλόκοτον, legat Themata δίδωμι, εἰμὶ, κερδαίνω, quæ ipſa etiam habent futurum primum ſubjunctivi modi. *Præt. perf. act.* λελάληκα, *loquutus ſum*, Jo. 16. v. 1. ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, hæc dixi vobis. *aoriſt.* 1. *act.* ἐλάλησα *idem.* 2 Corinth. 4. 13. ἐπίστευσα, διὸ ἐλάλησα, credidi, ideo locutus ſum. Luc. 1. ver. 55. ἐλάλησε πρὸς τοὺς πατέρας, pro τοῖς πατράσι, pollicitus eſt patribus. Jacob. 1. 19. βραδὺς εἰς τὸ λαλῆσαι, (aor. 1. act. infinit) tardus ad loquendum. 2 Johan. 12. στόμα πρὸς στόμα λαλῆσαι, os ad os loqui,

Hebraiſmus

Hebraiſmus. Confer Num. 12. 8. h.e. præſens præſentibus loquar, coràm loquar. *præſ. paſſ.* λαλέομαι ῦμαι, *dicor*, Marc. 5. ver. 36. Actor. 17. v. 19. *Præt. paſſ.* λελάλημαι, *loquutus fui*. Act. 27. 25. καθ᾽ ὃν τρόπον λελάληταί μοι, prout mihi loquutus eſt. item *dictus fui*. Eſt ergo mediæ ſignificationis. Luc. 1. 45. τοῖς λελαλημένοις αὐτῇ παρὰ Κυρίου, quæ dicta ſunt illi à Domino. *aor.* 1. *paſſ.* ἐλαλήθην, *dictus fui*. Lucæ 2. 20. καθὼς ἐλαλήθη πρὸς αὐτοὺς, ſicut dictum iis fuerat. *Recitatus fui*, Heb. 9. 19. λαληθείσης (part. a. 1. paſſ.) πάσης ἐντολῆς ὑπὸ Μωϋσέως, quum enim omnis lex à Moſe recitata eſſet. *Fut.* 1. *paſſ.* λαληθήσομαι, Matth. 26. v. 13. λαληθήσεται καὶ ὃ ἐποίησεν αὕτη, dicetur etiam quod hæc fecit. *part. fut.* 1. *paſſ.* λαληθησόμενος, *dicendus*, Hebr. 3. 5. λαλιά ᾶς ἡ, *lingua, idioma, dialectus*, Matth. 26. ver. 73 ἡ λαλιά σου δῆλόν σε ποιεῖ, pronuntiatio tua te prodit. *Sermo*, Johan. 4. 42. διὰ τὴν σὴν λαλιὰν πιστεύομεν, propter ſermonem tuum credimus. ἀλάλητος ὁ ἡ, *inenarrabilis*, Roman. 8. 26. καταλαλέω ῶ, *detraho, obloquor, loquacitate obruo*, cum Dat. Jacob. 4. 11. κατάλαλος ου ὁ, *maledicus, obtrectator, refractarius* Roman. 1. v. 30. Scribitur κατάλαλος, non καταλάλος; ad formam vocis κατάσκοπος, *explorator*: ſcil. compoſita cum præpoſitionibus non ſunt penacuta, quamvis activè capiantur. καταλαλιά ᾶς ἡ, *obtrectatio*, 1 Cor. 12. v. 20. διαλαλέω ῶ, *colloquor*, Luc. 6. 11. καὶ διελάλουν (eſt 3. plur. imperf. act.) πρὸς ἀλλήλους, & colloquebantur alii cum aliis. *Futur. act.* ήσω, *præſ. paſſ.* διαλαλέομαι ῦμαι, *divulgor*, Luc. 1. v. 65. καὶ διελαλεῖτο (3. perſ ſing. imperf. paſſ.) πάντα τὰ ῥήματα, & divulgabantur omnia verba iſta, hoc eſt, omnes res iſtæ, *Hebraiſmus*. ἐκλαλέω, *eloquor, effero, ſermone exprimo*. in malam partem accipitur Actor. 23. ver. 22. ubi idem ſignificat quod effutire: παραγγείλας μηδενὶ ἐκλαλῆσαι, addito mandato, nè cui effutiret. ἀνεκλάλητος ὁ ἡ, *inenarrabilis*, 1 Pet. 1 8. προσλαλέω ῶ ήσω, cum Dativo, *alloquor*, Act. 13. 43. & 28. 20. προσλαλῆσαι (a. 1. act. infin.) *alloqui*. συλλαλέω ῶ, *colloquor*, cum Dat. Matth. 9. 4. καὶ ἦσαν συλλαλοῦντες τῷ Ἰησοῦ, pro συνελάλουν, & colloquebantur cum Jeſu. item ſequenti præpoſitione μετὰ, *cum* Matth. 17. 3. μετ᾽ αὐτοῦ συλλαλοῦντες, cum eo colloquentes. item ſeq. πρὸς, Luc. 4. 36. καὶ συνελάλουν πρὸς ἀλλήλους, & colloquebantur alii cum aliis. *aor.* 1. *act.* συνελάλησα. Actor. 25. 12. συλλαλήσας (part. a. 1. act.) μετὰ τοῦ συμβουλίου, cum concilio collocutus. *præt. act.* συνλελάληκα. μογιλάλος ου ὁ, *difficulter loquens. balbus* Marc. 7. 32. componitur ex Adverb. μόγις, *vix, ægrè, magno cum labore*, & λάλος ου ὁ ἡ, *qui loquitur*. Frequentiùs tamen in malam partem capitur, & garrulum ſeu nugatorem ſignificat. λάλος κἂν ἀληθεύῃ, ἀπιστεῖται, loquaci etſi vera dicat, fides habetur nulla. ἄλαλος ου ὁ ἡ, *mutus*. Marc. 7. 37. & 9. 17. 25.

πνεῦμα

πνεῦμα ἄλαλον, per metonym. effecti.

Λαμβάνω, *accipio*, *capio*, Matt. 7. 8. πᾶς γὰρ ὁ αἰτῶν, λαμβάνει, quisquis enim petit, accipit. *Recipio*, Johan. 13. 20. ἐμὲ λαμβάνει, me recipit. *capto*, Johan. 5. 34. οὐ παρ' ἀνθρώπου μαρτυρίαν λαμβάνω, ab hominibus testimonium non capto. *Imperf.* ἐλάμβανον, *accipiebam*, Actor. 8. 17. *Futur. 1. med.* λήψομαι, *accipiam*. λήψῃ, λήψεται, Matth. 10. ver. 41. ληψόμεθα, Jacob. 3. ver. 1. μεῖζον κρίμα ληψόμεθα, gravius judicium subibimus. λήψεσθε, Matth. 23. v. 14. λήψεσθε περισσότερον κρίμα, auferetis graviorem condemnationem. Ad verbum, accipietis abundantius judicium. Johan. 16. 24. αἰτεῖτε, καὶ λήψεσθε, petite, & accipietis. λήψονται, Matth. 20. 10. *Præt. act.* λέληφα, & Atticè, εἴληφα, *accepi*, Apoc. 2. v. 28. ὡς κἀγὼ εἴληφα, sicut & ego accepi. εἴληφας, *accepisti*, ibid. cap. 11. v. 17. εἴληφεν, *accepit*, ibid. cap. 8. v. 5. *aorist. 2.* ἔλαβον, *accepi*, omnium temporum usitatissimum per omnes modos. 2 Cor. 12. 16. δόλῳ ὑμᾶς ἔλαβον, dolo vos cepi, circumveni. ἔλαβες, *accepisti*, 1 Cor. 4. 7. τί δὲ ἔχεις ὃ οὐκ ἔλαβες; Quid verò habes quod non acceperis? ἔλαβε, *accepit*, Act. 28. 15. ἔλαβε θάρσος, sumpsit fiduciam. **er hat ain muth gefaszt.** Plautus, animus illi rediit, mentem sumpsit, Menech. 5. 2. Amphit. 5. 1. Cic. ipse se collegit. ἐλάβομεν, *cepimus*, Luc. 5. 5. οὐδὲν ἐλάβομεν, nihil piscium cepimus. ἐλάβετε, *accepistis*, Matth. 10. 38. δωρεὰν ἐλάβετε, δωρεὰν δότε, gratis accepistis, gratis date. ἔλαβον, *receperunt*, Joh. 1. 12. ὅσοι δὲ αὐτὸν ἔλαβον, ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν τέκνα Θεοῦ γενέσθαι, quotquot verò eum receperunt (fide) dedit iis hanc dignitatem, ut filii Dei fierent, seu ut adoptarentur in filios Dei. *Acceperunt*, Mat. 25. 3. οὐκ ἔλαβον μεθ' ἑαυτῶν, non sumpserunt secum. *a. 2. imperat.* λαβέ, Apoc. 10. 8. (Atticè λαβὲ) accipe. λάβετε sumite, Jacob. 5. v. 10. *aor. 2. act. opt.* λάβοιμι οις οι, Act. 1. 20. & 25. 16. *aor. 2. act. subj.* λάβω ῃς ῃ. Marc. 12. 2. λάβωμεν, λάβητε, Apoc. 18. 4. accipiatis. λάβωσιν, Heb. 9. 15. acciperent. λῆψις εως ἡ, *acceptum*, Philip. 4. 15. ἀναλαμβάνω, *recipio*, Actor. 20. 13. μέλλοντες ἀναλαμβάνειν τὸν Παῦλον, recepturi Paulum. *aor. 2.* ἀνέλαβον, *recepi*. Ephes. 6. v. 13. ἀναλάβετε (aor. 2. imp.) τὴν πανοπλίαν τοῦ Θεοῦ, assumite universam illam armaturam Dei. ἀναλαμβάνομαι, *sursum assumor*. *aorist. 1.* ἀνελήφθην, Marc. 16. 19. ἀνελήφθη εἰς οὐρανὸν, sursum receptus est in cœlum. 1 Tim. 3. 16. ἀνελήφθη ἐν δόξῃ, sursum receptus in gloriam. Actor. 1. 11. ἀναληφθεὶς (aor. 1. pass. part.) ἀφ' ὑμῶν εἰς τὸν οὐρανὸν, sursum assumptus à vobis in cælum. ἀνάληψις εως ἡ, *sursum receptio*, *ascensio in cælum*, Luc. 9. ver. 51. ἀντιλαμβάνω, *vicissim accipio*. ut quum quis grave onus in humerum vult attollere, eíque tollendo solus par non est; aliàs, qui eum adjuvat dicitur ἀντιλαμβάνειν, hoc est, è regione onus illud apprehẽdere:

ἀντιλαμβά-

ἀντιλαμβάνομαι, *suscipio*, construitur cum Genit. Luc. 1. v. 54. ἀντελάβετο (aor. 2. med.) *opitulor*. Actor. 20. 35. *particeps sum*. 1 Tim. 6. 2. οἱ τῆς εὐεργεσίας ἀντιλαμβανόμενοι, qui beneficentiæ illius sunt participes, scilicet, servi. Nempe servi æquè sunt fideles & dilecti atque ipsorum domini, quæ sunt magna DEI beneficia. ἀντίληψις εως ἡ, *opitulatio*, 1 Corinth. 12. 28. ἀντιλήψεις, opitulationes, hoc est, diaconos, per metonym effecti. συναντιλαμβάνομαι, *unà sublevo*, cum Dat. Roman. 8. 26. Πνεῦμα συναντιλαμβάνεται ταῖς ἀσθενείαις ἡμῶν, Spiritus unà sublevat infirmitates nostras. *vicissim adjuvo, mutuam præsto operam*, Luc. 10. v. 40. ἵνα μοι συναντιλάβηται (3. sing. a. 2. med. subj.) ut me vicissim adjuvet. ἀπολαμβάνω, *excipio*, 3. Joh. 8. ἡμεῖς οὖν ὀφείλομεν ἀπολαμβάνειν τοὺς τοιούτους, nos igitur debemus excipere hujusmodi. *Fut.* ἀπολήψομαι, *recipiam*, Coloss. 3. 24. *aor. 2. act.* ἀπέλαβον, Luc. 16. ver. 25. ὅτι ἀπέλαβες σὺ τὰ ἀγαθά σου, quia recepisti bona tua. Luc. 6. ver. 34. ἵνα ἀπολάβωσι (aor. 2. subj. 3. pl.) τὰ ἴσα, ut recipiant paria. Galat. 4. 5. ἵνα τὴν υἱοθεσίαν ἀπολάβωμεν (1. pers. pl. a. 2. subj.) ut adoptionem consequamur. Luc. 6. v. 34. παρ' ὧν ἐλπίζετε ἀπολαβεῖν (aor. 2. infin.) à quibus speratis vos recepturos. *aor. 2. med.* ἀπελαβόμην, *abduxi*, Marc. 7. 33. καὶ ἀπολαβόμενος αὐτὸν, & postquam abduxisset eum. ἐπιλαμβάνομαι, propriè *apprehendo*, Matth. 14. 31.

Assumo, Hebr. 2. 16. οὐ γὰρ δήπου ἀγγέλων ἐπιλαμβάνεται, non enim utiq; angelos assumpsit. ἐπιλαμβάνεται est 3. pers. sing. præs. & hic per Hebraismum ponitur pro præterito. Sic eodē cap. v. 14. dicit μετέσχε pro μετέχει, a. 2. ἐπιλαβόμην, *prehendi*. Actor. 21. 33. ἐπελάβετο (3. sing. a. 2. med. ind.) αὐτοῦ, prehendit eum, cepit eum. 1 Tim. 6. 12. ἐπιλαβοῦ (2. sing. a. 2. med. imperat.) τῆς αἰωνίου ζωῆς, apprehende vitam æternam, scil. tanquam βραβεῖον. Sic. 1. Tim. 6. v. 19. ἵνα ἐπιλάβωνται (3. pl. a. 2. med. subj.) ut apprehendant, seu *accipiant*. Luc. 20. v. 20. ἵνα ἐπιλάβωνται αὐτοῦ λόγου, ut carperent ejus sermonem, h. e. ut arriperent occasionem eum accusandi. Act. 21. 30. ἐπιλαβόμενοι τοῦ Παύλου, & postquam prehendissent Paulum; nempe cum desiderio furioso & cæco impetu. *Carpsi*, Luc. 20. 26. καὶ οὐκ ἴσχυσαν ἐπιλαβέσθαι (a. 2. med. infin.) αὐτοῦ ῥήματος, & non potuerunt ejus verbum carpere. *part. a. 2. med.* ἐπιλαβόμενος, Heb. 8. 9. ἐπιλαβομένου μου τῆς χειρὸς αὐτῶν, quo die *prehendi* manum eorum: construitur verbum cum *Genitivo*, quia DEUS id cum zelo fecit. Isa. 9 ver. 7. Eadem syntaxis est Heb. 2. 16. ejusque eadem ratio. Verba verò desiderii regunt Genitivum. ἀνεπίληπτος ὁ ἡ, *inculpatus*, cujus vitam carpere nemo jure potest, 1 Tim. 3. 2. & 6. v. 14. καταλαμβάνω, *deprehendo*. Fut. 1. καταλήψομαι, P. καteίληφα, *apprehendi*, Philip. 3. v. 13. ἀδελφοί, ἐγὼ ἐμαυτὸν οὐ λογίζομαι κατειληφέναι, fratres, ego me

meipſum non puto metam apprehendiſſe. *a.* 2. κατέλαβον, *comprehendi*, Johan. 1. 5. ἡ σκοτία αὐτὸ οὐ κατέλαβεν, tenebræ illam non comprehenderũt. præſ. med. καταλαμβάνομαι, *deprehendo*, *comperio*, Actor. 10. 34. ἐπ᾽ ἀληθείας καταλαμβάνομαι, verè deprehendo. *Præt. paſſ.* κατείλημμαι, *deprehenſus fui*, Johan. 8. 3. ἐν μοιχείᾳ κατειλημμένην, in adulterio deprehenſam. *a.* 1. *paſſ.* κατελήφθην, *apprehenſus fui*, Philip. 3. 12. Johan. 8. 4. κατειλήφθη, pro κατελήφθη, deprehenſa fuit, pro qua voce quædam exemplaria habent εὑρημένην. Senſus eſt planè idem. *aor.* 2. *medius*, κατελαβόμην, *comprehendi*, *aſſequutus ſum*, Epheſ. 3. 18. ἵνα ἐξισχύσητε καταλαβέσθαι (aor. 2. infin. med.) ut valearis aſſequi. Actor. 25. 25. ἐγὼ δὲ καταλαβόμενος, ego verò quum comperiſſem, vel deprehendiſſem. μεταλαμβάνω, *capio*, *percipio*, *particeps ſum*, conſtruitur cum Genitivo. 2 Timoth. 2. v. 6. δεῖ πρῶτον τῶν καρπῶν μεταλαμβάνειν, oportet priùs fructus percipere. *Imperf.* μετελάμβανον, Actor. 2. ver. 46. μετελάμβανον, (3. plur. imperf.) τροφῆς, capiebant cibum. *aor.* 2. *act.* μετέλαβον, *nactus ſum*, Actor. 24. v. 25. καιρὸν δὲ μεταλαβὼν, nactus verò opportunitatem. quod exemplum unicum eſt, ubi cum Accuſativo conſtructum legitur. μετάληψις εως ἡ, *participatio*, 1 Tim. 4. 3. παραλαμβάνω, *aſſumo*, cum Accuſat. Matth. 4. v. 8. πάλιν παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ διάβολος, rurſus aſſumit eum Diabolus. *Fut.* 1. *act.* παραλήψομαι, *aſſumam*, Joh. 14. 3. παραλήψομαι ὑμᾶς πρὸς ἐμαυτὸν aſſumam vos ad me. *aor.* 2. παρέλαβον, *accepi*, 1 Corin. 11. 23. ἐγὼ γὰρ παρέλαβον ἀπὸ τοῦ Κυρίου, ego enim accepi à Domino. 2 Theſſ. 3: 6. ἣν παρέλαβε παρ᾽ ἡμῶν, quam accepit â nobis. *Abduxi*, Matth. 27. verſ. 27. *præſ. paſſ.* παραλαμβάνομαι, *aſſumor*, Matth. 24. 40, 41. ὁ εἷς παραλαμβάνεται, εἷς δὲ ἀφίεται, unus aſſumitur, alter verò relinquitur. *aor.* 1. *paſſ.* παρελήφθην, *aſſumptus fui*. *Fut.* 1. *paſſ.* παραληφθήσομαι, *aſſumar*, Lucæ 17. 34, 35, 36. συμπαραλαμβάνω, *ſimul aſſumo*, Actor. 12. 25. *complector*, Actor. 20. 10. συμπεριλαβὼν αὐτὸ, complexus eum: legitur tantùm in aor. 2. infinit. & part. qui deſcendit ab aoriſt. 2. indic. συμπαρέλαβον. προσλαμβάνω, *aſſumo*, ſemel legitur in activa forma, Actor. 27. 34. προσλαβεῖν (aor. 2. infin.) τροφῆς, aſſumere cibum. Conſtruitur cum Genit. quia id fit cum appetitu & deſiderio. *Verba deſiderii verò regunt Genitivum*. In media verò forma προσλαμβάνομαι eſt uſitatiſſimum, & conſtruitur cum Accuſat. Rom. 15. 7. διὸ προσλαμβάνεσθε ἀλλήλους, propterea aſſumite alii alios. *aor.* 2. προσελαβόμην, *recepi*, Rom. 14. 3. ὁ Θεὸς γὰρ αὐτὸν προσελάβετο (3. ſing. a 2. med. indic.) Deus enim eum recepit quaſi in ſuam familiam, hoc eſt, in Eccleſiam, qui eſt populus Dei. *aor.* 2. *imp. med.* προσλαβοῦ, *recipe*, Philem. 17. προσλαβοῦ αὐτὸν ὡς ἐμὲ, recipe, ſeu recipe eum tanquam me. *aor.* 2. opt.

opt. προσλαβοίμην, aorist. 2. subj. προσλάβωμαι. aor. 2. infin. προσλαβέσθαι. aor. 2. part. προσλαβόμενος, assumens, Matth. 16. v. 22. Marc. 8. 32. Act. 17. 5. & 27. 33. Semel in N.T. cum Genitivo legitur Act. 27. 30. καὶ αὐτοὶ προσελάβοντο τροφῆς, etiam ipsi sumpserunt cibum. Ratio syntaxeos est, quod ista cibi sumptio facta sit cum appetitu & desiderio. Verba verò desiderii regunt Genitivum. πρόσληψις εως ἡ, assumptio, Roman. 11. 16. derivatur à 2. pers. præt. pass. προσείληψαι, & hæc à 1 pers. προσείλημμαι, & hæc a præt. act. προσείληφα. προλαμβάνω, præoccupo, 1 Corinth. 11. 21. τὸ ἴδιον δεῖπνον προλαμβάνει, propriam cœnam præoccupat. aorist. 2. προέλαβον idem quod προέφθασα, præveni, anteverti, Marc. 14. v. 8. ὃ εἶχεν αὕτη, ἐποίησε, προέλαβε μυρίσαι μου τὸ σῶμα, quod habuit (h. e. potuit, Græcismus) fecit: prævenit ut ungeret corpus meum. συλλαμβάνω, comprehendo. Futur. 1. med. συλλήψομαι ῃ εται, concipiam, Luc. 1. v. 31. συλλήψῃ ἐν γαστρὶ, concipies in ventre. Præt. act. συνείληφα, concepi, Lucæ 1. vers. 36. συνειληφυῖα υἱὸν ἐν γήρᾳ αὐτῆς, quæ concepit filium in senectute sua. aor. 2. act. συνέλαβον, concepi, Luc. 1. 24. Jacob. 1. v. 15. comprehendi, Luc. 5. vers. 9. & 22. 54. Joh. 18. 12. Actor. 1. v. 16. & 12. v. 3. συλλαμβάνομαι, verbum med. cum Dativo, adjuvo, opitulor, Philip. 4. ver. 3. συλλαμβάνου αὐταῖς, adjuva illas. aorist. 1. pass. συνελήφθην, comprehensus fui, Actor. 23. v. 27. conceptus fui in utero, Luc. 2. 21. aorist. 2. med. συνελαβόμην, adjuvi cum Dativo, Luc. 5. 7. συλλαβέσθαι αὐτοῖς, opitulari illis. item comprehendi cum Accusativo, Actor. 26. 21. ἐμὲ συλλαβόμενοι, me comprehendentes. aor. 2. med. part. συμπεριλαμβάνω, amplector. semel legitur in aor. 2. act. part. Actor. 20. ver. 10. καὶ συμπεριλαβὼν αὐτὸν, & complexus eum. Confer exemplum simile Elisæi 2 Reg. 4. ver. 32. ὑπολαμβάνω, existimo, Luc. 7. ver. 43. excipio, sive respondeo. Luc. 10. v. 30. præsumo, Luc. 7. ver. 43. suscipio, cum Accus. Actor. 1. ver. 9. καὶ νεφέλη ὑπέλαβεν αὐτὸν, & nubes suscepit seu subvexit eum. προσωπολήπτης ου ὁ, personarum acceptor, Actor. 10. 34. ex πρόσωπον & λαμβάνω, quæ phrasis legitur Luc. 20. vers. 21. προσωποληψία ας ἡ, personarum acceptio. ἀπροσωπολήπτως sine personarum respectu. 1 Pet. 1. 17. προσωποληπτέω ῶ, personam respicio, Jacob. 2. vers. 9. λαβὴ ῆς ἡ, ansa. Δεξιολάβος ου ὁ, satelles, stipator, Actor. 23. vers. 23. accentus est in penultima, δεξιολάβος, δορυφόρος, quia activè capiuntur. εὐλαβὴς έος ὁ ἡ, propriè, qui bene, hoc est, cautè, timidè, atque circumspectè capit quod porrigitur, aut quod vult prehendere. Demosth. εὐλαβῶς ἅπτεται, cautè tangit. per synec. speciei cautum & timidum in genere significat. Per synecd. generis pro religioso ponitur, hoc est, pro eo, qui Deum timet, cui religio est Deum offendere, qui sollicitè cavet nè Deum offendat, nè temerè nomen ejus sumat.

Luc.2.ver.25. εὐλάβεια ας ἡ, reverentia, ſeu religioſus timor. Actor.12.28. Heb.12.28. *metus*, Heb.5. ver.7. εὐλαβέομαι οῦμαι, verb. med. *vereor*, Actor.23.10. Heb.11.7. εὐλαβητέον, cum Accuſ. *cavendum*.

Λάμπω, *ſplendeo*, Matth.5.15. λάμπει πᾶσι, ſplendet omnibus. Futur. λάμψω. *aoriſt*.1. ἔλαμψα, *ſplendui, luxi*. Matthæi 17.2. καὶ ἔλαμψε, & ſplenduit, 1 Corin. 4. v.6. ὃς ἔλαμψεν (3.ſing.aor.1. act.) ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, qui, videl. Deus ſplenduit in cordibus noſtris. *a* 1. *act. imper*. λάμψον άτω, Matth. 5. 16. οὕτω λαμψάτω τὸ φῶς ὑμῶν, ſic luceat lux veſtra. λαμπὰς άδος ἡ, *lampas*, Matth. 25. 1. λαμπρὸς ὰ ὸν, *ſplendidus a um*, Actor. 10. 30. ἐν ἐσθῆτι λαμπρᾷ, *veſte ſplendidâ* λαμπρῶς, *ſplendidè*, Luc.16. ver.19. λαμπρότης ητος ἡ, *ſplendor*. Act. 26.13. ἐκλάμπω, *effulgeo*, Matth. 13.43. *Fut*. ψω. *aor*. 1. ἐξέλαμψα. περιλάμπω, *circumfulgeo*, cum Accuſ. Luc.2.9. καὶ δόξα Κυρίου περιέλαμψεν αὐτοὺς, & gloria Domini circumfulſit eos. περιλάμπομαι *ſplendore & luce circumfundor*.

Λανθάνω, *lateo*, ſumit ſua tempora à λήθω, quod ipſum quoque apud Poëtas uſitatum eſt. Pro λήθω dicunt Dores λάθω, unde eſt Latinum *lateo*. Actor.26,26. λανθάνειν γὰρ αὐτόν τι τούτων οὐ πείθομαι, latere enim eum aliquid horum, non credo. 2 Pet.3.8. μὴ λανθανέτω ὑμᾶς, nè lateat vos, vos celare nequeo. *Futur*. λήσω à λήθω, *latebo*. *Præter*. λέληκα, unde eſt, *Præt. paſſ*. λέλησμαι. *aor*.1. *act*. ἔλαθον, *oblitus ſum*, omnium temporum uſitatiſſimum. Derivatur à λήθω, & η mutatur in α, ut penultima aoriſti 2. corripi queat. Hebr. 13. ver. 2. ἔλαθόν τινες ξενίσαντες ἀγγέλους, inſcii quidam exceperunt hoſpitio angelos. *Helleniſmus*, pro ἐξένισαν λαθόντες, vel λάθρα ἤτοι ἀγνοοῦντες ἐξένισαν. Marc.7. ver 24. οὐκ ἠδυνήθη λαθεῖν, non potuit latere. *Præt. med*. λέληθα *latui*, λεληθότως vel λανθανόντως, *latenter*, idem quod λάθρα, *clam*, Matth.1.19. Act.16.37. λήθη ης ἡ, *oblivio*, 1 Pet.1.9. παραδιδόναι λήθῃ τι, *tradere aliquid oblivioni*, eſt phraſis Græca. ἐκλανθάνομαι, *oblivi∫cor*, Hebr.12.5. ἐκλέλησθε (2.plur.præt.paſſ.) & obliti eſtis. Conſtruitur cum genit. ἐπιλανθάνομαι, *oblivi∫cor*. cum *Genit*. uſitatè, Hebr.13. v.2. τῆς φιλοξενίας μὴ ἐπιλανθάνεσθε. *aoriſt*. 2. *med*. ἐπελαθόμην ου ετο, Hoſ.8. ver.14. ἐπελάθετο Ἰσραὴλ τοῦ ποιήσαντος αὐτὸν, Iſraël oblitus eſt opificis, ſeu creatoris ſui. Matth.16.5. ἐπελάθοντο (3. plur. aoriſt.2.med.indicat.) ἄρτους λαβεῖν, obliti ſunt panes accipere. Hebr. 6. 10. ἐπιλαθέσθαι, *oblivi∫ci*, eſt aor. 2. med. infinitivi, ad formam τοῦ τυπέσθαι. Luc. 12.6. Semel cum *Accuſ*. Philip.3. ver. 14. in Novo Teſtamento. Plato epiſt. 7. eandem ſequitur ſyntaxin, &c. *Præt. paſſ*. accipitur paſſivè, οὐκ ἔστιν ἐπιλελησμένον, non eſt oblivioni traditum. ἐπιλησμονὴ ῆς ἡ, *oblivio*, Jacob.1. verſ.25. ἀκροατὴς ἐπιλησμονῆς, auditor oblivionis, eſt *Hebraiſmus*, pro ἀκροατὴς

ἐυεπίλησ☉, auditor obliviosus.

Λαὸς ȣ ὁ, *populus*, (Atticè λεὼς ὠ ὁ) Quidam derivavit à λᾶς λαὸς ὁ, lapis, à lapidea duritie, ad fabulam Deucalionis respiciens. Sed hæc est allusio. Malo illud derivare à λάω (vide paulò post) seu λαύω fruor quòd nati simus ad societatem, altérque alterius frui debeat consilio & auxilio. Eustathius Ἰλ. α. ex λα valde, & ἀύω sono, ὅτι ὁ λαὸς πολύφων☉. Hebr. לאם *leom*, populus. Matth.4.16. ὁ λαὸς ὁ καθήμεν☉ ἐν σκότει, populus sedens in tenebris, h.e. qui versatur in multis erroribus & peccatis.) (1.Johan 1.7. περιπατεῖν ἐν φωτὶ, ambulare in luce, h.e. vivere & sentire juxta Verbum Dei. Est enim Verbum Dei (Psal.119. v.113.) λύχν☉ τοῖς ποσὶ, κ̀ φῶς ταῖς τρίβοις. Luc.6. v.17. πλῆθ☉ τȣ λαȣ, multitudo populi. Act.10.41. ȣ παντὶ λαῷ, non omni populo. Roman.9.25. καλέσω τὸν ȣ λαόν μȣ, λαὸν μȣ, vocabo non populum meum, populum meum. Apocal.18.4. ἐξέλθετε ἐξ αὐτῆς ὁ λαός μȣ, pro ὦ λαέ μȣ. Atticismus: & præterea ἐξέλθετε pro ἔξελθε, anomalia numeri. exite ex ea popule mi. λαὸς videtur respondere Hebræo עם, ἔθν☉ verò nomini גוי. quorum illo populus Dei, hoc verò Gentes indicari solent. Persæpe verò discrimin hoc non servatur. Actor.4.25. λαοὶ ἐμελέτησαν κενὰ, populi (hoc est, gentes infideles) meditati sunt vana, nempe, contra regnum CHRISTI. Vide supra vocem ἔθν☉ p.247.2.

Λάρυγξ υγγ☉ ὁ, *guttur*, Rom. 3.13. τάφ☉ ἀνεῳγμέν☉ ὁ λάρυγξ αὐτῶν, sepulcrum apertum est guttur eorum.

Λάτρις ι☉ ὁ ἡ, *mercenarius*, ὁ μίσθι☉ ἐργάτης, **ein armer tagslohner**, qui mercede conductus servit: *servus a um*. Athen. lib.6. λάτρεια αὐτȣ̃ ὀνομάζει, scil. pauperes mercede conductos, vocat λάτρεις, operarios. Lege plura exempla in Thesauro Stephani. Job 2.9. κ᾽ἀγὼ πλανῆτις κ̀ λάτρις, ego verò errabunda aliis ancillabor. Theognis: πικρὸς κ̀ γλυκὺς ἴσθι, κ̀ ἀρπαλέ☉ κ̀ ἀπηνὴς λάτρεσι κ̀ δμῶσιν, γείτοσί τ᾽ ἀγχιθύροις, h.e. asper & dulcis esto, difficilis & mitis famulis ac servis, viciníque propinquis. Euripid. Hecab. ἀρχαία λάτρι, ô antiqua ancilla, annosa famula. Sunt qui vocem hanc componunt ex λα αὐξητικȣ̃, particula intensiva, & τρέω tremo, quod servi ad herorum jussa tremere soleant. Sunt qui putant λάτρης ȣ ὁ, etiam dici, sed habeo pro voce fictitia. Hinc est verbum Λατρεύω, *servio, colo*. Construitur in Novo Testamento cum solo *Dativo*. Act.24.14. λατρεύω τῷ πατρῴῳ Θεῷ, servio patrio Deo. Roman. 1.9. ᾧ λατρεύω ἐν τῷ πνεύματί μȣ, quem colo spiritu meo. Hebr.8.v.5. κ̀ σκιᾷ λατρεύȣσι, & umbræ deserviunt. Præsen. subjunct. λατρεύω εις, Heb. 12.28. λατρεύωμεν (1. plur. præs. subj. act.) εὐαρέστως τῷ Θεῷ, colamus Deum ut ei grati simus. *Præs. infinit.* Heb.9.ver.14.

εἰς τὸ λατρεύειν Θεῷ ζῶντι, ad colendum Deum vivum. *Part. præsen.* λατρεύων οντος ὁ, *cultor.* Heb. 9. vers. 9. *colens.* Actor. 26. 7. Philip. 3. 3. οἱ πνεύματι Θεῷ λατρεύοντες, qui spiritu Deum colimus. λατρεύουσα ούσης ἡ, Luc. 2. 37. ubi absolutè sine casu legitur, nisi dicamus esse supplendum. *Fut.* 1. *act.* λατρεύσω εις ει. Matth. 4. vers. 10. καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις, & ei soli servies. Actor. 7. 7. καὶ λατρεύσουσί (3. plur. fut. 1. act. indic.) μοι, colent me. *Præt act.* λελάτρευκα. *aorist.* 1. *act.* ἐλάτρευσα ας ε, *colui.* Roman. 1. v. 25. ἐλάτρευσαν (3. pl. aor. 1. act. indicat.) τῇ κτίσει παρὰ τὸν κτίσαντα, coluerunt res conditas præterito creatore. λατρεία ας ἡ, *servitium.* Propriè, Suidâ interprete, est ἡ ἐπὶ μισθῷ δουλεία, hoc est, servitium quod mercede conducti præstamus. λάτρον ου τὸ, idem est quod ὁ μισθὸς, *merces.* unde mercenarii milites olim à Latinis dicti fuerunt *latrones.* Hoc ergo interest inter λάτριν & δοῦλον, quòd ὁ λάτρις mercede conductus serviat, δοῦλος verò nostrum sit mancipium, & servire teneatur. Confer Johan. 8. vers. 33. Paulus se semper vocat δοῦλον Χριστοῦ, nunquam λάτριν. quare ineptè quidam distinguunt inter δουλείαν καὶ λατρείαν, quasi λατρεία plus sit quàm δουλεία. Et licet λατρεύω Deo tribuatur, non tamen semper. Deuteron. 28. v. 48. legimus καὶ λατρεύσεις τοῖς ἐχθροῖς σου, servies hostibus tuis. ubi de civili servitute accipitur, & profanis hominum operibus. Sic ἔργον λατρευτὸν, opus servile, opus profanum. Levit. 23. vers. 7. πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε, nullum opus servile facitote. Eadem leguntur Levit. 23. vers. 8, 21, 25, 35, 36. Num. 28. vers. 18. & 29. v. 1. 12, 35. Cæterùm inter δουλείαν & λατρείαν non esse talem differentiam, qualem quidam fingunt, inde liquet, quòd verbum Hebræum עבד *servire*, modò verbo δουλεύειν, modò verbo λατρεύειν indifferenter sit versum. Confer Luc. 4. ver. 8. cum Deut. 6. ver. 13. & cap. 10. ver. 20. item Actor. 7. ver. 6, 7 cum Genes. 15. 13. Sed Græci interpretes, quos Septuaginta vocant, verbum עבד *servire*, similiter indifferenter verterunt, modò verbo δουλεύειν, modò verbo λατρεύειν. Per vocem λατρεύειν reddiderũt Exod. 4. 23. & 23. 25. Deuteron. 6. 13. & 10. 12. 20. & 11. 13. Jos. 24. v. 15. Judic. 10. 16. Dan. 6. v. 20. ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, ὁ Θεός σου ᾧ σὺ λατρεύεις ἐνδελεχῶς, εἰ ἐδυνάσθη ἐξελέσθαι σε ἐκ στόματος τῶν λεόντων. Per vocem δουλεύειν reddiderunt Deut. 13. v. 4. Judic. 2. 7. 1 Sam. 7. 3. & 12. 11. 20. 24. 1 Reg. 16. 31. 1 Chron. 28. 9. 2 Chron. 30. 8. & 35. 16. & 34. 33. Nehem. 9. 35. Job. 21. v. 15. Psalm. 2 11. & 100. 1. Isa. 60. vers. 12. Jerem. 2. ver. 20. Ezech. 20. vers. 40. & 29. 18. Dan. 7. vers. 14, 27. Zach. 2. 9. Malach. 3. ver. 14, 18. Nusquam ferè in libris Regum, Paralip. Psalmorum & Prophetarum reperitur λατρεύειν, sed ubiq; δουλεύειν Θεῷ. In Nov. Testamento etiam

absque discrimine Deo tribuitur λατρεία & λατρεύειν, itemq; δουλεία & δουλεύειν. Matth. 4. 10. Luc. 1.v. 74. & 2.37. & 4.8. Johan.16.vers.2. Actor.7.ver 7,42. & 24.14. & 26.7. & 27.23. Roman.1.vers. 9.& 9. 4. Philip.3.3. 2 Timoth 1.vers.3. Hebr. 9.14. & 12.28. Apocal. 7. 15.& 22. 3. De *cultu ceremoniali*, Hebr.9. ver. 1,6.9. & 8.5. & 10.2. & 13. 10. Dicimur DEO δουλεύειν *servire*, Matth. 6.v.24. Luc. 6. v. 13. Actor.20.19. Roman.7 v. 6, 25. & 12.11.& 14.18.& 16.18. Ephes. 6.7. Colos.3.24. 1 Thes. 1. v.9. Ergo tam δουλεία quàm λατρεία religiosa in solum Deum cadit. Nihil ex ea decerpit beata virgo, nihil angeli sancti, nihil apostoli, &c. Et ut ex dictis allegatis patet, tanquam συνώνυμα accipiuntur. *Nonnus*, cui in lingua Græca meritò multum tribuimus, Johan. 16.v.2. λατρείαν vertit δουλοσύνην, non ob metrum, sed ἰσοδυναμίαν. Sed *Laurentius Valla*, stans alioquin à partibus Romanensium secus sentientium, in annotationibus suis in cap. 4. Evangelii secundùm Matthæum fusè probat nihil interesse inter δουλεύειν & λατρεύειν, idque fretus authoritate principum Græcorum, an. Dom. nostri. 1526. Quod verò objiciunt λατρεύειν tribui soli Deo: *Resp.* quod ad religionem attinet, & primam Decalogi tabulam, nos teneri *soli Deo servire*, sive dicas λατρεύειν, sive δουλεύειν, juxta Samuelis jussum. 1 Sam.7.3. δουλεύσατε αὐτῷ μόνῳ, colite eum (nempe DOMINUM) solum; & juxta Apostoli effatum, ubi 1 Cor.7.23. ita scribit, τιμῆς ἠγοράσθητε, μὴ γίνεσθε δοῦλοι ἀνθρώπων, h. e. pretio empti estis, videl. sanguine CHRISTI, ne estote servi hominum. λατρεία ας ἡ, *cultus*. Johan. 16.2. δόξῃ λατρείαν προσφέρειν τῷ Θεῷ, putaverit se cultum Deo præstare. Roman.12.v. 1. λογικὴν λατρείαν, rationalem cultum, qui apponitur cultui externo posito in ceremoniis, sacrificiis, observatione ciborum & temporum, &c. *Ritus*, Hebr. 9 v. 6. τὰς λατρείας ἐπιτελοῦντες, qui obeunt ceremonias seu ritus. λατρεία ας ἡ poëticè, pro δούλη ης ἡ, *serva*, à masculino λάτρις. Pind. Nem. ode 4.

Λατρείαν Ἰαωλκὸν
Πολεμίᾳ χειρὶ προστραπὼν
Πηλεὺς, παρέδωκεν Αἱμόνεσσι.

hoc est, ancillam Jaolcum hostili manu quum cepisset Pele⁹, Thessalis servam tradidit. λάτριος α ον, *famularis*. Sic ode 10. p. 99. v. 3. λάτριον μισθὸν, famularem mercedem, hoc est, quæ famulis pro opera navata penditur. εἰδωλολατρεία ας ἡ, *idololatria*. vox comp. ex εἴδωλον, *idolum*, & λατρεία ας ἡ. *cultus*, q. d. cultus idolorum. 1 Corinth. 10.14. φεύγετε ἀπὸ τῆς εἰδωλολατρείας, fugite ab idololatria. in pl. num. ἀθέμιτοι εἰδωλολατρεῖαι, nefariæ idololatriæ. 1 Pet.4.3. εἰδωλολάτρης ου ὁ, q. λάτρις τῶν εἰδώλων, servus idolorum. *idololatra*. Ephes. 5.5. Apoc.21.8.

Λάχανον ου τὸ, *olus*. à λαχαίνω, *fodio*, Luc.11.42. Rom.14.2.

Λάω, *video*. item *fruor*, pro quo

ἀπολαυσμῷ τοῦ ν λαύω. ἀπολαύω *fruor*. cum Genit. ἀπόλαυσις εως ἡ, *fruitio*. 1 Tim. 6.17.

Λέγω, *dico*, Mat.3.9. λέγω ὑμῖν, dico vobis, Matth. 27.11. σὺ λέγεις, tu dicis, h.e. rectè dicis. Ego sum quod dicis, ut declaratur Johan.18.37. λέγει, *nominat*. Luc. 20.37. λέγομεν, 1 Thes.4. 15. λέγετε, Matth. 15. 5. λέγουσι, Matt. 9.28. λέγουσιν αὐτῷ, Ναὶ Κύριε, *respondet* illi, Etiam Domine. Matth. 23. 3. λέγουσι γὰρ, καὶ οὐ ποιοῦσι, dicunt seu *docent* enim, & non faciunt. *imperf.* ἔλεγον ες ε. 2 Corinth. 9.3. Matth. 9.21. ἔλεγε γὰρ ἐν ἑαυτῇ, dicebat enim apud se, hoc est, *cogitabat*. Luc. 17. v.6. ἐλέγετε, diceretis. Matth. 9. v.34. ἔλεγον, dicebant seu objiciebant. *Praet.* λέλεχα non legitur, sed pro eo λελάληκα. *aor.* 1. ἔλεξα. neque hoc legitur in N. T. sed pro eo εἶπα vel εἶπον. *Futur.* λέξω, pro quo in N. T. ἐρῶ εἶς, vide supra εἴρω. *aor.2.* ἔλεγον *dixi*, Philip. 3. 18. 2 Thes. 2. 5. *Praes. imperat.* λέγε έτω, Jacob. 1.v.13. *Praes. subjunct.* λέγω, Philem. 19. ἵνα μὴ λέγω, ut nè dicam. Hebr. 11. 32. λέγῃ, Jacob.2. 14. λέγωμεν, 2 Cor. 9. 4. λέγητε, 1 Cor. 1.10. λέγωσι, 1 Thes. 5. 3. *Praes. infinit.* λέγειν, Matth.3.ver.9. λέγειν ἐν ἑαυτοῖς, *cogitare*. Hebr.5. vers. 11. *explicare*. δυσερμήνευτος λέγειν, difficilis explicatu. *Part. praes.* λέγων, Matth. 1. v.20. & 2. 20. λέγοντος, Matth.4. 14. λεγόντων, Apocall. 3.v.9 λέγουσα ης ἡ, Matth.13. v. 14. Apocal. 1. v. 11. λέγουσαι, dicentes, quae dicunt. Subintelligitur Matth. 26. ver.54. λέγον, Apocal.4.8. λέγοντα, *clamantia*. *Praes. pass.* λέγομαι ῃ εται, Hebr.7 ver. 13. ἐφ' ὃν γὰρ λέγεται ταῦτα (Hellenismus pro λέγονται) de quo enim *narrantur* haec. Hebr.9. 2. ἥτις λέγεται ἅγια, quod tabernaculum *nominatur* sanctum. ubi ἅγια est pl.num.g.n. *Praes. infin.* λέγεσθαι Heb. 3. 15. ἐν τῷ λέγεσθαι σήμερον, dum dicitur hodie. *Part. praes. pass.* λεγόμενος η ενον, Mat. 10.2. Σίμων, ὁ λεγόμενος Πέτρος, Simon, qui dicitur seu *vocatur* Petrus. 2 Thes. v.2. 4. ὑπεραιρόμενος ἐπὶ πᾶν τὸ λεγόμενον Θεὸν, ubi quaedam exemplaria habent ἐπὶ πάντα, sed mendosè. Ephes.2. 11. οἱ λεγόμενοι, qui dicebamini seu *vocabamini*, λεγομένη, Matth.2. 23. quae vocabatur. *Praet. med.* λέλογα. hinc λόγος ου ὁ, *sermo*, Matth. 8. 8. *Filius Dei*, Johan.1. 1. ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος, in principio erat Sermo, h.e. Filius Dei. *Metaph.* Sicut nos sensa animi verbis explicamus, ita DEUS PATER per FILIUM nobis revelavit arcanum suum consilium de nostri redemptione. *Verbum*, Matth.15.ver.23. οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῇ λόγον, non respondit ei verbum. Joh.17. 17. ὁ λόγος ὁ σὸς ἀλήθειά ἐστι, verbum tuum veritas est. 1 Thess. 4. 15. ἐν λόγῳ Κυρίου, verbo Domini. *Respectus* Matthaei 5. v. 32. παρεκτὸς λόγου πορνείας, extra rationem scortationis. *Ratio*, **rechnung**. Luc.16.2. ἀπόδος τὸν λόγον τῆς οἰκονομίας, redde rationem dispensationis. Mat. 12.36. ἀποδώσουσιν ὑπὲρ αὐτοῦ λόγον, reddet de eo (verbo otioso) rationem. Philip.4. 15. εἰς λόγον δόσεως καὶ λή-

ψεως, in ratione, h.e. computatione dati & accepti. *rumor*, Act. 11,22. ἠκούσθη δὲ ὁ λόγος εἰς τὰ ὦτα τῆς Ἐκκλησίας, pervenit autem hic rumor ad aures Ecclesiæ. *Concio*, Luc. 3.4. ὡς γέγραπται ἐν βίβλῳ λόγων Ἡσαΐου. *negotium, res*, Act. 19. 38. πρός τινα λόγον ἔχουσι, negotium habent cum aliquo. *res blasphema*. Luc. 12. 10. *loquendi facultas*, 1 Corinth. 1.5. ἐν παντὶ λόγῳ, omni loquendi facultate. Et apud Demosthenem passim, inprimis Olynth. 3. οἱ λέγοντες idem quod οἱ ῥήτορες *oratores*. *inania verba*, prout Latini dicunt, *verba sunt*, hoc est, phaleræ & inanis verborum splendor, strepitus. 1 Cor. 4.19. οὐ λόγον τῶν πεφυσιωμένων, ἀλλὰ τὴν δύναμιν, non verba eorum qui inflati sunt, sed virtutem. Verbum λέγω compositum cum præpositionibus. ἀντιλέγω, *contradico*. Joh. 19. 12. ἀντιλέγει τῷ Καίσαρι, contradicit, hoc est, se opponit seu adversatur Cæsari. *Part. præs.* ἀντιλέγων οντος ὁ, Roman. 10.21. λαὸν ἀπειθοῦντα καὶ ἀντιλέγοντα, populum rebellem & responsantem. *contendo*, Luc. 20. ver. 27. ἀντιλέγοντες, pro λέγοντες dicentes seu contendentes. Tit. 1. v. 9. ἐλέγχειν τοὺς ἀντιλέγοντας, redarguere eos qui contradicunt. imperf. ἀντέλεγον ες ε, Act. 13.45. ἀντέλεγον (3. pl. imperf.) τοῖς ὑπὸ τοῦ Παύλου λεγομένοις, contradicebant iis quæ à Paulo dicebātur. ἀντιλέγομαι, *mihi contradicitur*. Actor. 28. ver. 22. ὅτι πανταχοῦ ἀντιλέγεται, scil. αὕτη ἡ αἵρεσις, quod huic hæresi ubique contradicatur. Luc. 2, vers. 34. εἰς σημεῖον ἀντιλεγόμενον, h. e. ὃ ἀντιλέγεται, in signum, cui contradicatur, contra quem ceu scopum tela contradictionum suarum hostes dirigant. ἀντιλογία ας ἡ, *contradictio*, *responsatio*, *obmurmuratio*. Judæ ver. 11. *controversia*. Hebr. 6. vers. 16. διαλέγομαι, *colloquor*, *dissero* cum Dativo. Heb. 5. ver. 12 ὑμῖν ὡς υἱοῖς διαλέγεται, vobis tanquam filiis loquitur. Actor. 19. v. 9. διαλεγόμενος (part. præs. med.) ἐν τῇ σχολῇ, differens in schola. Actor. 19.9. διαλεγομένου τοῦ Παύλου, differente Paulo, *imperfect.* διελεγόμην ου ετο, Actor. 20. v. 7. Παῦλος διελέγετο αὐτοῖς. Paulus colloquebatur cum iis. Judæ vers. 9. διελέγετο περὶ τοῦ Μωσέως σώματος, *disceptabat* de corpore Mosis. *Futur.* διαλέξομαι. aor. 1. pass. διελέχθην ης η, Actor. 18. v. 19. διελέχθη τοῖς Ἰουδαίοις, disseruit cum Judæis. Marc. 9. v. 34. πρὸς ἑαυτοὺς διελέχθησαν ἐν τῇ ὁδῷ, alii adversus alios disceptaverant in via. præter. pass. διαλέλεγμαι, & Atticè διείλεγμαι ξαι κται. διάλεκτος ου ἡ, *sermo unicuique genti peculiaris*, *lingua*. Actor. 21. vers. 40. τῇ Ἑβραΐδι διαλέκτῳ, Hebraicâ linguâ. διαλεκτικός ἡ όν, *ad sermocinationem pertinens*. item *peritus Logicæ*. διαλεκτική ῆς ἡ, (subintelligitur τέχνη) *Dialectica*, quam omnium artium apicem Plato vocat. διάλογος ου ὁ, *dialogus*, *colloquium* (à præter. med. διαλέλογα.) ἐκλέγομαι *eligo*, imperfect. ἐξελεγόμην ου ετο. Luc. 14. 7. πῶς ἐξελέγοντο, quomodo eligerent. aor. 1. med. ἐξ-

ἐλεξάμην

ἐξελεξάμην, *elegi.* Johan.13.18. & 15.19. ἐξελέξω, elegisti. Actor. 1.24. ὃν ἐξελέξω, quem elegeris. Luc.10.v.42. τὴν ἀγαθὴν μερίδα ἐξελέξατο, meliorem partem elegit. Johan.15.v.16. οὐχ ὑμεῖς με ἐξελέξασθε, non vos me elegistis. Actor.6.5. ἐξελέξαντο τὸν Στέφανον, elegerunt Stephanum. præt. pass. ἐκλέλεγμαι ξαι κται, unde derivatur ἐκλεκτὸς ου ὁ, *electus*, Luc.23.35. ὁ τοῦ Θεοῦ ἐκλεκτὸς, electus Dei, hoc est, *quem Deus peculiari prosequitur favore.* Matthæi 20. vers. 16. ὀλίγοι ἐκλεκτοὶ, pauci sunt *electi* ad vitam æternam. 2 Timoth. 2.10. πάντα ὑπομένω διὰ τοὺς ἐκλεκτοὺς, omnia tolero propter electos. *acceptus.* 1 Pet.2. v.4. *conservatus in prima integritate*, 1 Timoth. 5.21. ἐκλεκτὴ ῆς ἡ, *electa.* 2 Johan.1.14. τῆς ἀδελφῆς ἐκλεκτῆς. 1 Pet,2.v.9. ὑμεῖς δὲ γένος ἐκλεκτὸν (n. g.) vos estis genus electum. συνεκλεκτὸς ου ὁ, *una electus*, 1 Pet.5.13. à præter.med. ἐκλέλογα derivatur ἐκλογὴ ῆς ἡ, *electio*, 2 Pet.1. vers.10. *electi* per metonym. adj. Roman.11.7. Actor.9.ver.15. σκεῦος ἐκλογῆς Hebraismus, pro σκεῦος ἐκλεκτὸν, vas electum. ἐπιλέγομαι, *dicor*, Johan.5.2. ἡ ἐπιλεγομένη ἑβραϊστὶ, quæ Hebraicè nominatur. *allego, adscisco* in media forma, Actor.15.ver.40. augetur in medio, sicut & reliqua cum præpositionibus composita. aor.1. ἐπιλεξάμην ω αῖο, allegi. καταλέγω, *deligo, conscribo*, καταλέγομαι, *allegor.* 1 Timoth.5.9. χήρα καταλεγέσθω, vidua allegatur. à præt. med. καταλέλογα est κατάλογος ου ὁ, *catalogus*, propriè recensio seu enumeratio nominum eorum, qui stipendia merent, h.e. militum. παραλέγομαι, *prælego, prænavigo.* Act.27. v.8. παρελέγοντο (3. pl.imperf.) τὴν Κρήτην. προλέγω, *prædico.* Gal.5.21. ἃ προλέγω ὑμῖν, quæ prædico vobis. imperfect. προέλεγον 1 Thess. 3.4. προελέγομεν prædicabamus. πρόλογος ου ὁ, *præfatio.* τὰ προλεγόμενα, quæ præfamur. συλλέγω, *colligo*, Luc. 6.44. Futur. συλλέξω, Matth.13. 41. aor. 1. συνέλεξα. Matth. 13. 48. aor.1. imperat. σύλλεξον ἀπο αἶε. Matth.13.30. aorist. 1. subj. συλλέξω ῃς ῃ. 1. plur. συλλέξωμεν αὐτὰ, colligamus illa. Matthæi 13. 28. σύλλογος ου ὁ, *circulus colloquentium.* item conventus, *collegium.* συλλογὴ ῆς ἡ, *collectio*, 1 Sam.17. ver. 40. *Derivata à nomine* λόγος. Λόγιος ου ὁ, *disertus, eloquens, facundus.* Actor. 18. ver.24. λόγιον ου τὸ, *responsum divinum.* λόγια ων τὰ, *eloquia.* Rom. 3. 2. τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ, eloquia Dei. 1 Pet.4.11. ὡς λόγια Θεοῦ, tanquam eloquia Dei. λογικὸς ἡ ὸν, *rationalis.* Rom. 12. ver.1. τὴν λογικὴν λατρείαν, rationalem illum cultum, qualis inprimis in homines Nov. Test. competit, qui cum hominibus V. T. tanquam cum pueris collati sunt viri. Confer Galat. 4. vers.3,4. & in hoc ipso Lexico vocem λατρεία. *verbalis*, 1 Pet. 2. vers.2. ἄλογος ου ὁ ἡ, *rationis expers.* 2 Pet. 2. v.12. ὡς ἄλογα ζῶα, veluti brutæ bestiæ. *absurdus*, Actor.25.27. ἄλογον γάρ μοι δοκεῖ, ineptum enim mihi videtur.

tur. ἀνάλογος ου ὁ ἡ, *ad proportionem similis, proportione respondens*, à verbo ἀναλέγω colligo. ἀναλέγομαι lego. item *supputo*. ἀναλογία ας ἡ, *proportio*. ἰσότης τοῦ λόγου, propriè in Arithmetica. Similitudo rationis: ut quæ ratio est binarii ad quaternarium, eadem quinarii ad denarium, &c. Scilicet, eadem utrinque ratio est, nempe dupla. *mensura*. Roman.12. v.6. κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῆς πίστεως, pro mensura fidei. δίλογος ου ὁ ἡ, *bilinguis*, 1 Tim.3.8. ἔλλογος ου ὁ ἡ, *ratione præditus a um*. ἐλλογάω *imputo*. *Fut*. ἐλλογήσω. aor.1. ἐνελογήσα. Philem. ver.18. τοῦτο ἐμοὶ ἐλλόγει, *reputo*. Rom.5.13 ἁμαρτία δὲ οὐκ ἐλλογεῖται. (præs. pass.) μὴ ὄντος νόμου, peccatum verò non reputatur, quum non est lex. λογία ας ἡ, *collecta*, 1 Corinth.16. ver.1. λογίζομαι, propriè ψηφίζω, *computo, supputo, rationem ineo*. item *colligo, ratiocinando deduco, infero, concludo*. Verbum medium, quod modò activè accipitur, modò passive. Roman. 8. 18. λογίζομαι γὰρ, *statuo* enim. item *arbitror, existimo*. 1 Pet.5. ver.12. διὰ Σιλουανοῦ ὑμῖν τοῦ πιστοῦ, ὡς λογίζομαι, per Sylvanum vobis fidum fratrem, ut existimo. Hoc judicium in Petro erat judicium caritatis. Sic 2 Pet.2.1. καὶ τὸν ἀγοράσαντα αὐτοὺς δεσπότην ἀρνούμενοι, & abnegantes Dominum qui eos mercatus est, scil. ex judicio caritatis. Rom.2.3. λογίζῃ (2. pers.) δὲ, *cgitas* verò. Roman.4. ver.5. λογίζεται (passivè) *imputatur*. Roman.9.8. τὰ τέκνα τῆς ἐπαγγελίας λογίζεται εἰς σπέρμα, filii promissionis reputantur, hoc est, habentur pro semine. Hellenismus. λογίζεται pro λογίζονται. 1 Cor.13.5. οὐ λογίζεται τὸ κακὸν, non *cogitat* malum. Rom.3.28. λογιζόμεθα οὖν, *concludimus* itaque. præs. imperat. med. λογίζου λογιζέσθω. 1 Corinth.4. ver.1. ἡμᾶς λογιζέσθω (3. sing. imperat. med.) ἄνθρωπος, nos reputet homo, 2 Corin.10.11. cogitet. λογίζεσθε, Philip. 4. 8. ταῦτα λογίζεσθε, hæc curate. præs. part. λογιζόμενος, 2 Corin.5.19. imputans. *imperf*. ἐλογιζόμην ου ετο, Marc.11.31. καὶ ἐλογίζοντο (3.pl.) πρὸς ἑαυτοὺς, *ratiocinabantur* apud se. *Fut*. λογίσομαι. *Præt*. λελόγισμαι. *aor*. 1. *pass*. ἐλογίσθην ης η. Marc.15.28. μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη, sceleratis *annumeratus* fuit. Roman. 4. v. 3. ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην, imputatum est ei ad justitiam. Roman.8. v.36. ἐλογίσθημεν (1. plur.) ὡς πρόβατα σφαγῆς, *habiti sumus* veluti oves destinatæ mactationi. 2 Timoth.4. vers.16. μὴ αὐτοῖς λογισθείη (3.pers. a.1. pass.opt.) ne illis imputetur. Rom.4.11. εἰς τὸ λογισθῆναι (a.1. pass. infin.) ut imputetur. Fut.1. pass. λογισθήσομαι ῃ εται. Rom.2.26. εἰς περιτομὴν (Hebraismus) λογισθήσεται, pro circumcisione reputabitur, seu habebitur. Periphrasi Græcâ idem verbum exprimitur Roman. 4.24. οἷς μέλλει λογίζεσθαι, quibus imputabitur. *aor*. 1. *med*. ἐλογισάμην ω ατο. Rom.4. v. 8. ᾧ οὐ λογίσηται (3.pers.a.1. med. subj.) cui non imputârit. 2 Cor.3.5. λογίσασθαι (a.1. infin. med.)

med.) cogitare. Heb. 11. 19. λογισάμενος (part. a.1. med.) ratiocinatus. λογισμὸς ȣ ὁ, *cogitatio.* Roman.2.ver.15. *ratiocinatio* 2 Cor.10. ver. 4. ἀναλογίζομαι *reputo.* Heb.12, v. 3. ἀναλογίσασθε (2.pl. a.1. med. imperat.) reputate. διαλογίζομαι *discepto.* 2.pl. διαλογίζεσθε Matth. 16.8. unà *inquiritis.* Johan.11. v. 50. οὐδὲ διαλογίζεσθε, nec *cogitatis.* Marc.2. ver.8. ὅτι οὕτως διαλογίζονται (3.pl. præs.) ἐν ἑαυτοῖς, eos ita *ratiocinati* apud se Luc. 5. v. 21. ἤρξαντο διαλογίζεσθαι (præs.infin.) cœperunt *ratiocinari.* Marc.2. ver.6. διαλογιζόμενοι (part.præs.med.) ratiocinantes. Luc. 3.15. διαλογιζομένων (gen. pl.præs.part.) πάντων, cogitantibus omnibus. Præt.imperf. διελογιζόμην ȣ ετο. Luc. 1.29. cogitabat. 2.pl. διελογίζεσθε. Marc.9. ver.33. *disceptabatis.* Luc. 20.14. διελογίζοντο πρὸς ἑαυτȣς, *colloquebantur* inter se. Fut.1. med. διαλογίσομαι. a. 1. med. διελογισάμην. Præt. διαλελόγισμαι. Hinc est διαλογισμὸς ȣ ὁ, *disceptatio.* Luc. 6. vers.8. *cogitatio.* Matth.15.19. Luc. 9.47. Roman. 1.25. *dubitatio.* 1 Tim.2.8. παραλογίζομαι *argumentando fallo.* Jacob.1. v.22. παραλογιζόμενοι ἑαυτȣς, falso ratiocinando fallentes vos ipsos. Col.2. v 4. ἵνα μή τις ὑμᾶς παραλογίζηται (3. pers.præs. subj. med.) ut nè quis vos falsò argumentando decipiat. Fut. παραλογίσομαι. aor.1. med. παρελογισάμην. P. παραλελόγισμαι, παραλογισμὸς ȣ ὁ, *captio, falsa raciocinatio.* Συλλογίζομαι *ratiocinor.* *Fut.* συλλογίσομαι. Levit.25.27. καὶ συλλογιεῖται (Atticè pro συλλογίσεται) τὰ ἔτη τῆς πράσεως, & *computabit* annos venditionis aor.1. συνελογισάμην ω ατο. Luc.20.5. οἱ δὲ συνελογίσαντο (3. pl.aor.1. med.) πρὸς ἑαυτȣς, at illi ratiocinati sunt apud se. P. συλλελόγισμαι, unde est συλλογισμὸς ȣ ὁ; *computatio*; ubi Arithmeticus subductis calculis summam colligit. Item *ratiocinatio Logica, syllogismus.* Vox Λόγος composita cum aliis dictionibus. αἰσχρολόγος ȣ ὁ, *qui spurca & obscœna loquitur, scurra,* composita ex αἰσχρὸς *turpis,* & λόγος. & quia vox est penacuta, activam habet significationem. αἰσχρολογία ας ἡ, *sermo turpis.* Col.3.8. ἀπόλογος ȣ ὁ, *narratio fabulosa.* à præterito med. ἀπολέλογα, quod est ab ἀπολέγω veto, interdico. ἀπολογία ας ἡ, *defensio* quæ fit verbis. *oratio qua quis innocentiam suam tuetur.* Actor. 22. ver.1. 1 Pet. 3. ver. 15. ἀπολογέομαι ȣμαι, *pro defensione mei vel alterius loquor,* Actor.24. v.10. περὶ ἐμαυτȣ ἀπολογȣμαι (pro ἀπολογήσομαι Enallage temporis) pro mei defensione dicam. Act. 19. 33. ἤθελεν ἀπολογεῖσθαι (præs. infin.) τῷ δήμῳ, apud populum. imperf. ἀπελογȣ́μην. Act.26.1. Παῦλος ἀπελογεῖτο, Paulus pro sui defensione loquebatur *Fut.* ἀπολογήσομαι. aor.1. med. ἀπελογησάμην ω ατο. Luc.12.11. πῶς ἢ τί ἀπολογήσησθε (2. pl. a.1. (med.subj.) *Præt. pass.* ἀπολελόγημαι. Lucian. ταῦτα ὑπὲρ ἐμȣ ἀπολελόγημαι, hæc pro mei defensione dixi. a.1. pass. ἀπελογήθην

θῆναι τῆς ἡ. Luc.21.v.14. μὴ προμελετᾷ ἀπολογηθῆναι (a.1. pass. infin.) non premeditari, quibus verbis innocentiam suam defendant. ἀναπολόγητος ου ὁ, *inexcusabilis*, Roman.1. v.20. ἁρμολογέω ῶ, *aptè concinno, committo, compingo*. componitur ex ἁρμὸς ου ὁ, *apta compages*, à verbo ἄρω *aptare*. *Futur.* ἀρῶ. *Præt.* ἦρκα *pass.* ἦρμαι, unde mutato spiritu, est ἁρμὸς, & λόγος. συναρμολογέω ῶ, *congruenter coagmento, congruente proportione construo*. Futur. σω. Præt. συνηρμολόγηκα. Præs. pass. legitur Ephes.2.v.21. βαττολογέω ῶ, *deblatero, nugor*, ex βάττος ου ὁ, quod est nomen proprium Poëtæ, multa inaniter garrientis, & λόγος. Fut. ήσω. P. βεβαττολόγηκα. aor. 1. ἐβαττολόγησα. Matth. 6.7. μὴ βαττολογήσητε (2.pl. a.1. act. subj.) nè eadem blateretis. γενεαλόγος ου ὁ, *genealogiæ scriptor*: ex γενεὰ ᾶς ἡ, *progenies*, & λόγος, quod hîc (ut ostendit accentus) activè capitur. γενεαλογία ας ἡ, *recensio generis, genealogia*. 1 Timoth.1. ver.4. γενεαλογέω ῶ, *seriem generis memoro*. cum Accusativo Fut. ήσω. Præt. γεγενεαλόγηκα γενεαλογέομαι οῦμαι, *in genere alicujus annumeror*. γενεαλογούμενος (part. præs.pass.) qui in genere alicujus annumeratur. Heb. 7. ver.6. Præt.pass. γεγενεαλόγημαι. ἀγενεαλόγητος ου ὁ, *cujus prosapia enarrari nequit*. ὃν οὐδεὶς δύναται γενεαλογεῖν, Heb. 7. 3. δίλογος ου ὁ, *bilinguis*, 1 Tim. 3. ver.8. εὐλογία ας ἡ, benedictio. Ephes.1.3. *beneficentia*. 2 Cor.9. v.5. per metonymiam efficientis Hebraicam, ἐπ' εὐλογίαις, *Hebraismus*. Psalm.84. 7. ברכות berachoth, hoc est, liberalissimè. *Eleemosyna* seu beneficentia vocatur Græcè benedictio, εὐλογία, ubi intelligitur beneficentia Dei homini bona largientis, quæ posset erogare in pauperes. *Abundantia, copia*, 2 Corin.9. v.6. quæ ipsa quoque proficiscitur ex Dei benedictione. Nam, ut legimus Prov. 10. 23. εὐλογία τοῦ Κυρίου πλουτίζει, sola Dei benedictio ditat. 1 Cor.15.38. Deus dat grano corpus. 1 Cor.3. v.7. Deus dat incrementum. *Gratiarum actio*, 1 Corinth. 10. 16. τὸ ποτήριον τῆς εὐλογίας, poculum gratiarum actionis, hoc est, poculum cœnæ Dominicæ. Vide infrà εὐχαριστία. *Liberatio à pœna peccatorum, & regeneratio per Spiritum S. quâ liberamur à peccato inhabitante*. Gal.3.14. ἵνα εἰς τὰ ἔθνη ἡ εὐλογία τοῦ Ἀβραὰμ γένηται, ut in gentes benedictio Abrahami extet. In malam partem accipitur pro *assentatione*, vel pro inani facundiæ specie pseudapostolorum, Rom.16.18. εὐλογέω ῶ, *benedico*. εὐλογεῖν τὸν Θεὸν, est Deum laudare, celebrare, de eo, majestati ejus convenienter loqui, gratiisque eum venerari. At quum Deus homini benedicit, intelligitur eum prosequi favore & gratiâ. Quum verò homo homini benedicit, honorificè ejus meminit, omniáque fausta & felicia ei precatur. Matth.5. v. 44. εὐλογεῖτε τοὺς καταρωμένους, benedicite, (hoc est, fausta precamini) iis qui vos devovent. imperf. ηὐλόγουν (Atticè pro

pro εὐλόγιον. Est enim ευ diphthongus immutabilis) Marc. 10. v.16. *Fut.* εὐλογήσω. Heb. 6. 14. εὐλογῶν εὐλογήσω σε, benedicens (pro benedicendo) benedicam tibi. Hebraismus, hoc est, gratiâ & favore meo paterno te complectar. *Præt. act.* εὐλόγηκα. Heb. 7. v. 6. a. 1. εὐλόγησα ας ε. Luc. 2 v. 28. εὐλόγησε τὸν Θεὸν, *laudavit* Deum. eique egit gratias. Heb. 11. 21. præs. pass. εὐλογέομαι οῦμαι, *benedicor*, Galat. 3. 9. ὥστε οἱ ἐκ πίστεως εὐλογοῦνται σὺν τῷ πιστῷ Ἀβραὰμ, itaque qui ex fide sunt, benedicuntur cum illo fideli Abrahamo. præt. pass. εὐλόγημαι, unde est part. præt. εὐλογημένος η ον, *benedictus a um*, Johan. 12. v. 13. Luc. 1. v. 42. à tertia pers. præt. pass. εὐλόγηται derivatur εὐλογητὸς οῦ ὁ, *benedictus*, Luc. 1. vers. 68. εὐλογητὸς (ἔστω) Κύριος ὁ Θεὸς, benedictus, hoc est, celebratus sit Dominus Deus. *Deus*, Marc. 14. ver. 61. σὺ εἶ ὁ Χριστὸς, ὁ Υἱὸς τοῦ εὐλογητοῦ; Tune es Christus, Filius illius benedicti, hoc est, Dei? ἐνευλογέομαι οῦμαι, *benedicor*, Gal. 3. vers. 8. Θεολόγος ου ὁ, *Theologus*, q. d. de rebus divinis disserens. Tribuitur in N. Test. Johanni Evangelistæ, quippe qui solus Deitatem τοῦ ΛΟΓΟΥ omnium lucentissimè exposuerit, eámque adversus hæreticorum & cacodæmonum furores asseruerit. Apoc. 1. Ἀποκάλυψις Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, Revelatio Johannis Theologi. Eandem ob causam *Gregorius Nazianzenus* inter Patres dictus fuit Θεολόγος. Θεολογία ας ἡ, *studium sacrarum literarum*.

Θεολογέω ῶ, *dissero de rebus divinis*. κακολόγος ου ὁ, *maledicus*. κακολογέω ῶ, *maledico*, Matth. 15. 4. ὁ κακολογῶν πατέρα, qui maledicit patri. Construitur cum Accusat. *probra in aliquem jacto*. Actor. 19. v. 9. Fut. ήσω. aor. 1. ἐκακολόγησα. Marc. 9. 39. Præt. κεκακολόγηκα. κακολογία ας ἡ, *maledicentia*. ματαιολόγος ου ὁ, *vaniloquus*, Tit. 1. v. 10. ματαιολογία ας ἡ *vaniloquentia*, 1 Tim. 1. 6. μωρολόγος ου ὁ, *stultiloquus*, μωρολογία ας ἡ, *stultiloquium*, Ephes. 5. v. 4. ὁμολόγος ου ὁ, *iisdem utens verbis, consentiens*. ὁμολογία ας ἡ, *confessio*, 1 Tim. 6. v. 12. *professio*, Heb. 3. ver. 1. & 4. 14. ὁμολογέω ῶ, propriè usurpatur in mutua stipulatione, significátque factam stipulationem responso suo ratam habere: ut quum unus quærit, *Spondes?* Alter respondet, *Spondeo*. Posterior hìc dicitur propriè ὁμολογεῖν, q.d. ὁμοῦ λέγειν, id est, simul dicere, affirmare, assentiri, & confessione suâ sese ad præstandum obligare. per synecdoc. speciei generaliter accipitur pro ὑπισχνεῖσθαι, *promittere*, sicut etiam apud Latinos *spondere* usurpari cœpit item per eundem tropum pro *confiteor*, Actor. 24. 14. *Profiteor*, 3. singul. ὁμολογεῖ. 1 Johan. 4. ver. 3. 3. plur. ὁμολογοῦσιν. Tit. 1. ver. 16. *Profitentur*, 1 Johan. 1. v. 9. ὁμολογῶμεν (1. pl. præs. subjunct.) τὰς ἁμαρτίας, confiteamur peccata. Heb. 13. 15. ὁμολογούντων (genit. plur. præs. part.) *celebrantium*. Johan. 12. 42. οὐχ ὡμολόγουν (3. plur. imperf.) non profitebantur. *Fut.* ὁμολογήσω.

γήσω. Matth. 7. v. 23. ὁμολογήσει. Luc. 12. v. 8. aor. 1. ὡμολόγησα ας ε. Matth. 14. v. 7. μεθ' ὅρκου ὡμολόγησε, cum jurejurando *spo/ponderat*. 1 Tim. 6. 12 ὡμολόγησας, *professus es*. aor. 1. subj. ὁμολογήσω ῃς ῃ. Roman. 10. v. 9. 1 Johan. 4. 15. Luc. 12. 8. ὃς ἂν ὁμολογήσῃ ἐν ἐμοὶ (pro ἐμὲ, Hebraismus. Confer Nehem. 9. 2.) quicunque me confessus fuerit, &c. part. a. 1. ὁμολογήσας αὐτος ὁ. Heb. 11. 13. præs. pass. ὁμολογέομαι οῦμαι. Rom. 10. 10. στόματι ὁμολογεῖται. fit confessio. part. præs. ὁμολογούμενος, unde est *adverbium* ὁμολογουμένως, *sine controversia*. 1 Tim. 3. 16. ἀνθομολογέομαι οῦμαι, *palam confiteor*, *gratias ago*. Luc. 2. ver. 38. ἀνθωμολογεῖτο (3. sing. imperf. med.) palam confitebatur Domino. Est autem phrasis Hebraica *confiteri* DOMINO, & idem significat quod *laudare* DOMINUM. Synecdoc. generis. Confer Matth. 11. 25. ἐξομολογέω ῶ *spondeo*. Luc. 22. v. 6. ἐξωμολόγησε) 3. pers. a. 1. act.) spospondit. ἐξομολογέομαι οῦμαι *confiteor*, cum Dat. Matth. 11. 25. *laudo*. Jacob. 5. 16. ἐξομολογεῖσθε (2. pl. præs. imperat.) Matth. 3. 6. ἐξομολογούμενοι (part. præs.) τὰς ἁμαρτίας, confitentes peccata, Fut. ἐξομολογήσομαι. Rom. 15. 9. ἐξομολογήσομαί σοι ἐν ἔθνεσι, *celebrabo* te inter gentes. Roman. 14. v. 11. πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογήσεται τῷ Θεῷ, omnis lingua confitebitur Deo. aor. 1. med. ἐξωμολογησάμην. Philip. 2. 11. ἐξομολογήσηται (3. pers. aor. 1. med. subj.) profiteatur. πιθανολογία ας ἡ, *sermonis probabilitas* compos. ex πιθανὸς ἡ ὸν *persuasorius a um*, à verbo πείθω *persuadeo*. Coloss. 2. 4. πολυλόγος ου ὁ ἡ, *verbosus*. πολυλογία ας ἡ, *loquacitas*. Matth. 6. 7. Prov. 10. 19. ἐκ πολυλογίας οὐκ ἐκφεύξῃ (2. sing. futur. 1. med.) ἁμαρτίαν. σπερμολόγος ου ὁ (pro σπερματολόγος) *garrulus*, qui facilè quævis, etiam ex trivio arrepta, disseminat, in vulgus spargit; compositum ex σπέρμα τος τὸ, *semen*, quod est à σπείρω *dissemino*. Act. 17. ver. 18. στρατολογέω ῶ, *exercitum conscribo*, *milites colligo*, *deligo*. Fut. ήσω P. ἐστρατολόγηκα, aor. 1. ἐστρατολόγησα. 2 Tim. 2. v. 4 ἵνα τῷ στρατολογήσαντι (part. aor. 1. act.) ἀρέσῃ, ut ei à quo delectus est miles, placeat. χρηστολόγος ου ὁ, qui blandis verbis alios decipit, qui bene dicit, & malè facit. Compos. ex χρηστὸς ἡ ὸν, *utilis*, *bonus*, & λόγος. χρηστολογία ας ἡ, *blandiloquentia*. Roman. 16. 18. ψευδολόγος ου ὁ, *falsiloquus*, qui orationis adhibet vanitatem. 1 Tim. 4. ver. 2. ψευδολόγων pro ψευδολόγοι. ἀντίπτωσις. Vide suprà καταπεσόντες. ψευδολογία ας ἡ, *mendacium*. ψευδολογέω ῶ, *mentior*. Fut. σω. Præt. ἐψευδολόγηκα.

Λέγω *facio cubare*. λέγομαι *cubo*, *dormio*. ὁ δύω. δ. λέκτρον ου τὸ, *lectus*. ἀλέκτωρ ορος ὁ, *gallus*, sic dictus, quòd nos excitet è lecto. Luc. 22. 60. ἀλεκτορὶς ίδος ἡ, *gallina*.

Λεῖος λεία λεῖον, *planus a um*, Luc. 3. 5. *glaber*, Gen. 27. 11.

Λεία ας ἡ, *præda*. poëticè ληΐη, & ληΐς ίδος ἡ, idem. ληΐζω, prædor.

ædor. λῃΐζομαι, idem. λῃστὴς ii, prædo, raptor in terra. πειρατὴς ὁ, verò piráta, prædo marinus. Matth. 21. vers. 13. & 27. ver. 44. τὸ δ' αὐτὸ καὶ οἱ λῃσταὶ οἱ συσταυρωθέντες ὠνείδιζον. Synecdoche Hebraica, hoc est, alteruter ex latronibus. ita loquendo in incerto relinquit, uter exprobraverit. Sic Jon. 1. ver. 5. הַסְּפִינָה יָרַד אֶל־יַרְכְּתֵי, descendit in latera navis, hoc est, in alterutrum latus. Gen. 8. 3. & navis resedit super montibus Ararat עַל־הָרֵי אֲרָרָט. idem Hebraismus, hoc est, super aliquo montium. Drus.

Λείβω, ψω, *libo*, *fundo*, idem quod σπένδω. Hinc est λὶψ λιβὸς ὁ, ventus Africus, qui fundit aquas, Act. 27. 12.

Λείπω, *desum*, Luc. 18. 22. ἔτι ἕν σοι λείπει, adhuc unum tibi deest. Tit. 3. v. 13. ἵνα μηδὲν αὐτοῖς λείπῃ, nè quicquam eis desit. *Fut.* λείψω, *linquam*. *P.* λέλειμμαι, pro quo usitatius est præteritum medium λέλοιπα, *reliqui*. λείπομαι, *destituor*, construitur cum genitivo. Jacob. 2. v. 5. εἰ δέ τις ὑμῶν λείπεται σοφίας, si quis vestrum destituitur sapientiâ. λεῖμμα τος τὸ, *reservatio*, *reliquiæ*, Roman. 11. 5. λοιπὸς ἡ ὸν, *reliquus a um*. In masculino & fœminino genere legitur tantùm in pl. num. 1 Tim. 5. 20. ἵνα καὶ οἱ λοιποὶ φόβον ἔχωσι, ut & reliqui timeant. 2 Pet. 3. 16. στρεβλοῦσιν, ὡς καὶ τὰς λοιπὰς γραφὰς, detorquent, sicut & reliquas scripturas. In neutro genere est utriusque numeri, 1 Cor. 1. ver. 16. λοιπὸν *cæterum*, Adverbialiter. Ephes. 6. v. 10. τὸ λοιπὸν, *quod reliquum est*. 1 Cor. 7. 29. *in posterum*. Gal. 6. 17. τοῦ λοιποῦ, *de cætero*. 1 Cor. 11. v. 34. τὰ λοιπὰ, ὡς ἂν ἔλθω, διατάξομαι, reliqua verò, quum venero, constituam. ἀπολείπω, *relinquo*. *aor.* 2. ἀπέλιπον, *reliqui*. 2 Tim. 4. 13, 20. *part. aor.* 2. ἀπολιπὼν ὄντος, Jud. v. 6. *qui dereliquit*. ἀπολείπομαι, *relinquor*, Heb. 4. v. 6, 9. & 10. 26. οὐκ ἔτι περὶ ἁμαρτιῶν ἀπολείπεται θυσία, non ampliùs pro peccatis reliqua est hostia. διαλείπω, *intermitto*. *aor.* 2. *act.* διέλιπον ες ε, intermisi, Luc. 7 45. οὐ διέλιπε καταφιλοῦσά μου τοὺς πόδας, non intermisit osculari pedes meos. Notetur μετάθεσις pronominis μου τοὺς πόδας, pro τοὺς πόδας μου. ἀδιάλειπτος ὁ ἡ, *non intermissus*, *perpetuus*. ἀδιαλείπτως, *indesinenter*, 1 Thessal. 5. v. 17. ἀδιαλείπτως προσεύχεσθε, indesinenter orate. ἐπιλείπω, *deficio*. *Fut.* ἐπιλείψω, Heb. 11. 32. ἐπιλείψει γάρ με διηγούμενον ὁ χρόνος. deficiet enim me narrantem tempus. ἐκλείπω, *deficio*, Luc. 22. v. 32. ἵνα μὴ ἐκλείπῃ ἡ πίστις σου, nè deficiat fides tua. *a.* 2. ἐξέλιπον *defeci*. Luc. 16. 9. ἵνα ὅταν ἐκλίπητε, δέξωνται ὑμᾶς, ut quum defeceritis, recipiant vos. *præt. med.* ἐκλέλοιπα. Gen. 47. v. 15, 16. ἔκλειψις εως ἡ, *eclipsis*, defectus Solis & Lunæ. ἀνέκλειπτος ὁ ἡ, qui nunquam desinit, æternus. ἀνέκλειπτος θησαυρὸς, qui nunquam deficit. Luc. 12. 33. καταλείπω, *relinquo*, Luc. 15. 4. οὐ καταλείπει; annon relinquit? *Futur.* 1. καταλείψω, *relinquam*,

Ephes. 5.

Ephes. 5. 31. ἀντὶ τούτου καταλείψει ἄνθρωπος, propterea relinquet homo. Matth. 19. 5. ἕνεκεν τούτου καταλείψει. *Præt.* καταλέλειφα. *aor.* 1. κατέλειψα, *reliqui*, Actor. 6. ver. 2. *aor.* 2. κατέλιπον, *idem*. Roman. 11. v. 4. κατέλιπον ἐμαυτῷ, reliqui, seu reservavi mihi. Tit. 1. 5. τούτου χάριν κατέλιπόν σε ἐν Κρήτῃ, hujus rei causâ reliqui te in Creta. Luc. 5. 28. καταλιπὼν (part. a. 2. act.) ἅπαντα, relictis omnibus. καταλείπομαι, *relinquor*, Heb. 4. v. 1. *Præt. perf.* καταλέλειμμαι, Act. 25. 14. καταλελειμμένος ὑπὸ Φήλικος δέσμιος, relictus à Felice in vinculis. Hinc est nomen κατάλειμμα τὸ, *reliquiæ*, Roman. 9. 27. τὸ κατάλειμμα σωθήσεται, reliquiæ servabuntur. *aor. pass.* κατελείφθην *relictus sum*, Johan. 8. 9. καὶ κατελείφθη μόνος ὁ Ἰησοῦς, & relictus est solus JESUS. Actor. 2. v. 31. ὅτι οὐ κατελείφθη ἡ ψυχὴ αὐτοῦ εἰς ᾅδου, quia non relicta est anima ejus in inferno. 1 Thess. 3. 1. εὐδοκήσαμεν καταλειφθῆναι (aor. 1. pass. infinit.) ἐν Ἀθήναις μόνοι, voluimus relinqui Athenis soli. *è præter. med.* καταλέλοιπα est nomen κατάλοιπος, *reliquus*. legitur in pl. num. Actor. 15. 17. ἐγκαταλείπω, *desero*. Heb. 10. 26. *F.* ἐγκαταλείψω, *deseram*, Act. 2. 27. οὐκ ἐγκαταλείψεις τὴν ψυχήν μου, non relinques animam meam, hoc est, me *Hebraismus*. *aor.* 2. ἐγκατέλιπον, *deserui*, Matt. 27. 46. Θεέ μου, Θεέ μου, ἵνα τί με ἐγκατέλιπες; Deus mi, Deus mi, cur me deseruisti? item significat etiam *reliqui*, seu *reservavi*, quœ est contraria significatio, Rom. 9. 29. εἰ μὴ Κύριος σαβαὼθ ἐγκατέλιπεν ἡμῖν σπέρμα, nisi Dominus exercituum nobis reliquisset & reservâsset semen, hoc est, posteros. In passiva forma legitur semel, 2 Cor. 4. v. 9. διωκόμενοι, ἀλλ' οὐκ ἐγκαταλειπόμενοι, persecutione pressi, sed non deserti: seu, ut præsens tempus magis exprimatur, persecutione premimur, sed non derelinquimur. Heb. 13. v. 5. οὐ μή σε ἐγκαταλίπω, (1. sing. aor. 2. act. subj.) nunquam te deseram. juxta vocem *deseruero*. παραλείπω, prætermitto, omitto. Hinc libri Chronici in Bibliis dicuntur παραλειπόμενα, scilicet, βιβλία, hoc est, libri in quibus extant ea quæ in libris Regum prætermissa fuerunt. Hebræi vocant *verba dierum*. Latini, *annales*. Græci, τὰ χρονικά. περιλείπομαι, *reliquus sum*: legitur tantùm in particip. præs. 1 Thess. 4 v. 15. 17. ἡμεῖς οἱ περιλειπόμενοι, nos qui reliqui erimus. ὑπολείπομαι, *relinquor*, Rom. 11. 3. κἀγὼ ὑπελείφθην (*aorist.* 1. *pass. indic.*) μόνος, & ego Elias relictus sum solus, 1 Reg. 19. 10. ὑπολέλειμμαι ἐγὼ μονώτατος, relictus ego sum planè solus. Gen. 27. 36. οὐχ ὑπολέλειπτό (3. sing. plusq. perf. pass.) μοι εὐλογία, πάτερ; An non mihi reservata est benedictio, pater? pro λείπω dicitur etiam λιμπάνω, unde ὑπολιμπάνω, *relinquo*, 1 Pet. 2. 21. ἡμῖν ὑπολιμπάνων ὑπογραμμὸν, relinquens nobis exemplar.

Λείχω, *lingo*, *lambo* (Heb. לחך quod ipsum à Sept. vertitur λείχω, Psalm. 72. 9. Isa. 44. 29. *Fut.* λείξω.

λείξω. Mich.7.v 17. *Præt.* λέλειχα. a.1. ἔλειξα. 1 Reg.21.19. ἀπολείχω, *lingo*, Luc.16.11. καὶ οἱ κύνες ἐρχόμενοι ἀπέλειχον (3.pl.imperf. act.) τὰ ἕλκη αὐτοῦ, & canes venientes lingebant ulcera ejus.

Λέπρα ας ἡ, *lepra*, pertinacissimæ scabiei genus, de qua in scholis Medicorum. Vocatur etiam Elephantiasis à cutis asperæ similitudine. Videtur sic dici ἀπὸ τῆς λεπίδος, à squama. Vide paulò post λέπω. Matth.8. v.3. ἐκαθαρίσθη αὐτοῦ ἡ λέπρα, purgata fuit ejus lepra. Luc.5.12. πλήρης λέπρας, plenus leprâ. λεπρὸς οῦ ὁ, *leprosus*, Matth.11.ver.5. λεπροὶ καθαρίζονται, leprosi purgantur. Luc.17.12. δέκα λεπροὶ, decem leprosi.

Λεπτὸς ἡ ὸν, *tenuis e.*) (παχὺς *crassus*. τὸ λεπτὸν, genus quoddam minuti numi, Marc. 12.42. ἔβαλε λεπτὰ δύο, projecit duo minuta, seu duos numulos, teruncios, obolos, hoc est, minimam monetam. Luc.12.59. καὶ τὸ ἔσχατον λεπτὸν ἀποδῷς, & ultimum etiam minutum reddideris. λεπτότης ητος ἡ, *tenuitas*. λεπτύνω, *extenuo*.

Λέπω: *Fut.* ψω. *Præt.* λέλεφα. *decortico*. *Præt. pass.* λέλεμμαι, unde est λέμμα τος τὸ, *cortex*, λεπὶς ίδος ἡ, *squumma*, Act.9.18. καὶ εὐθέως ἐπέπεσον ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ὡς λεπίδες, statim autem deciderunt ab oculis ejus tanquam squamæ.

Λευκὸς ἡ ὸν, (λεύσσω video) *albus a um. candidus*. Matth.5. v. 36. οὐ δύνασαι μίαν τρίχα λευκὴν ἢ μέλαιναν ποιῆσαι, non potes unum pilum album aut nigrum facere. Matth.28.v.3. καὶ τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ λευκὸν ὡσεὶ χιών, & vestimentum ejus candidum erat sicut nix. Marc.16. v.5. περιβεβλημένον στολὴν λευκὴν, indutum vestitu candido. *Hellenismus*. λευκαίνω, *dealbo*. *Fut.* λευκανῶ. *aorist.* 1. ἐλεύκανα. Apoc.7. ver. 14. καὶ ἐλεύκαναν στολὰς αὐτῶν, & dealbarunt stolas suas. Marc.9.3. οὐ δύναται λευκᾶναι, (aor.2. act. infin.) nequit dealbare. λευκόω ῶ, *idem*. λευκότης ητος ἡ, *albedo candor*.

Λέων οντος ὁ. (à λάω video, sicut Hebr. אַרְיֵה à רָאָה) *leo* Heb.11.33. per *metaphoram* dicitur de tyrannis. 2 Tim.4. v.17. ἐῤῥύσθην ἐκ στόματος λέοντος, liberatus sum ex faucibus leonis, h.e. tyrannide Neronis. 1 Pet.5. v.8. ὡς λέων ὠρυόμενος, tanquam leo rugiens. Accipitur etiam in *bonam partem*. Apoc.5.v.5. λέαινα ης ἡ, *leæna*. λεοντώδης εος ὁ ἡ, *leoninus*.

Ληκέω, *crepo, resono*. a. 2. ἔλακον. *Præt. med.* λέλακα. a. 1. ἐλάκησα, *crepui*, Act.1.18. καὶ πρηνὴς γενόμενος ἐλάκησε μέσος, & præcipitatus crepuit medius. Affine Chal. לְקָא frangi, percuti.

Ληνὸς οῦ ἡ, (affine τῷ λεαίνω comminuo) *torcŭlar*. Matth.21.33 καὶ ὤρυξεν ἐν αὐτῷ ληνὸν, fodítque in ea (vinea) torcŭlar. Apoc.19. 15. καὶ αὐτὸς πατεῖ τὴν ληνὸν, & ille calcat torcûlar. *Lacus preli torcularii*, Apoc. 14. 19. καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν ληνὸν, & conjecit in lacum. ὑπολήνιον ου τὸ, *lacus in torculari*, in quem excipitur liquor uvarum Marc.12.1.

Λῆρ☉ ὁ ὁ,in plur.λῆϱοι(ex λα valde,& ῥέω loquor) *Nugæ*, Luc. 24. 11. ὡσεὶ λῆροι τὰ ῥήματα αὐτῶν, tanquam nugæ erant verba eorum λη̃ρέω ῶ, *nugor*. συλληρέω ῶ, *sum congerro*, *una cunfabulor*, *nugor*,*ineptio*, affine Latino verbo *deliro*.

Λίαν, *valde*, Adverb. Adjicitur *verbis*. ἐχάρη λίαν, gavisus est valde, Luc.23.8. ἐθυμώθη λίαν, excanduit valde, Matth.2.16. & nominibus *adject*. Matth.4.ver.8. εἰς ὄρ☉ ὑψηλὸν λίαν, in montem valde altum. & cap.8. v.28. χαλεποὶ λίαν,sævi valde, Marc. 9.3. λευκὰ λίαν, valde candida. *Redundantia* ejus exaggerat.Marcæ 6. v.51. λίαν ἐκ περισσοῦ, *multo magis*. Verbum *substantivum* subintelligitur, 2 Corin. 12,v.11. τῶν ὑπὲρ λίαν ἀποστόλων, summis apostolis.

Λίβανος ὁ ὁ,*thus*,ab Heb. לְבֹנָה accipit nomen à candore. Radix לָבַן candidus,albus fuit,Germanicè **Weirauch**. q. d. sacer fumus.Libanus etiam est *arbor thurifera*. item, est nomen *montis*, Hebr. לְבָנוֹן, à candore sic dicti. Sic Latinè Alpes à nivium albedine. Matth.2.11. λιβανωτὸν ὁ τὸ, *thuribulum*, Apoc.8. ver.3,5. χαλκολίβανον ὁ τὸ, *orichalcum*, dictio composita ex χαλκὸς æs, & λίβαν☉ *thus*. Suidas tradit esse *electri genus auro pretiosius*. Apoc.1.15.

Λιβερτῖν☉ vide infra.

Λίθ☉ ὁ ὁ, *lapis*, Matth.3.v.9. Luc.19.v.40. οἱ λίθοι κεκράξονται, lapides clamabunt, Luc.22. v.41. ὡσεὶ λίθου βολὴν ἀπεσπάσθη ἀπ᾽ αὐτῶν, abscessit ab iis quasi ad jactum lapidis. Johan.8. v 7. πρῶτ☉ τὸν λίθον ἐπ᾽ αὐτῇ βαλέτω, primus in eam jaciat lapidem. 1 Corinth.3.12. λίθ☉ τίμι☉, *lapis pretiosus*. De Christo per *metaphoram*. Matth.21. ver. 42. λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτ☉ ἐγενήθη. λίθον pro λίθ☉. Sic Virgil. *Urbem quam statuo vestra est*. Vide supra ἄρτ☉. λίθιν☉ η ον, *lapideus*, Johan.2.6. λιθάζω *lapido*, Johan.10.v.32.33. λιθάζετέ με, *lapidatis me*. *Futur*. λιθάσω,*lapidabo*. *aorist*.1. ἐλίθασα, *lapidavi*, Johan.10.31. ἵνα λιθάσωσιν (3.perf.pl.a.1.subj.) αὐτὸν, ut lapidarent eum. Johan.11.8. λιθάσαι,*lapidare*, est a.1. infinit. act. Actor.14.v.19. λιθάσαντες (aor.1.part.) τὸν Παῦλον, postquam lapidâssent Paulum. λιθάζομαι, *lapidor*. *aorist*.1. ἐλιθάσθην, Heb.11.37. ἐλιθάσθησαν, ἐπρίσθησαν, lapidati, dissecti sunt. Actor.5.26. ἵνα μὴ λιθασθῶσι, (aorist.1. subj.) nè lapidarentur. καταλιθάζω,*lapido*. *Fut*. καταλιθάσω.Luc.20.ver.6. πᾶς ὁ λαὸς καταλιθάσει ἡμᾶς, omnis populus lapidabit nos. χρυσόλιθ☉ ὁ ὁ, *chrysolithus*, nomen gemmæ, Apoc.21.20.

Λικμὸς ὁ ὁ,*ventilabrum*.λικμάω ῶ, propriè *ventilo*, glumas & paleas à frumento separo.ἰλιάδ. ε.v.500. videtur Eustathio compositum hoc verbum ex λίαν & κάμνειν, ὅτι καματηρὸν, quia est laboriosum.Vide infra πτύον ὁ τό: In N. T. bis legitur in futuro, & idem significat quod *dissipo*, *commi-*

minuo, quassi. Matt. 21. 44. ἐφ' ὃν δ' ἂν πέσῃ (a.2.subj. act.) λικμήσει αὐτὸν, super quem verò ceciderit, comminuet eum.

Λιμὴν ένος ὁ, *portus*, Act.27. 8, 12. dictum tradit Eust. παρὰ τὸ λίαν μένειν, à valde manendo seu conquiescendo, ad differentiam fluctuātis maris, & Euriporum terræ vicinorum. Euripus est fretum, seu mare reciprocum, ideóque inquietissimum. ἐλλιμενιστὴς οῦ, *portitor* portitorii exactor, publicanus.

Λίμνη ης ἡ, *stagnum, lacus*, παρὰ τὸ λίαν μένειν, Luc.5.1. παρὰ τὴν λίμνην, juxta stagnum, seu mare, seu lacū, λιμναῖος α ον, *palustris, lacustris*. λιμνώδης εος, *paludosus*. περίλιμνος ὁ ἡ, qui à lacu alluitur.

Λιμὸς οῦ ὁ, *fames*, Matth. 24. 7. καὶ ἔσονται λιμοὶ καὶ λοιμοὶ, erunt fames & pestilentiæ. Luc. 4. 25. λιμὸς μέγας, fames magna, & cap. 15.v.14. eodem sensu λιμὸς ἰσχυρός. Luc.15,17. λιμῷ ἀπόλλυμαι, *fame pereo*. λιμαίνω, *fame laboro*. λιμώττω, *idem*.

Λίνον ου τὸ, *linum*, bis legitur Matth. 12. 20. λίνον τυφόμενον οὐ σβέσει, linum fūmigans non extinguet, & Apoc. 15. 6. λίνεος ὁ, έα, εον οῦν, & λίνειος εία ον, *lineus a um*.

Λίπος εος τὸ, *pinguedo*. λιπαρὸς ὰ ὸν, *pinguis*, Apoc. 18. 14. ἀλιπὴς έος ὁ ἡ *pinguedinis expers, macilentus*.

Λίτρα ας ἡ, *libra*, mensuræ & ponderis nomen duodecim continens asses. Joh.12.3.& 19.39.

Λόγχη ης ἡ. Vide λαγχάνω.

Λοίδορος ου ὁ, *conviciator, maledicus*, (ex λαὸς populus, & δέρω percutio.) 1 Cor.5.11. Accipitur etiam Adjectivè, ut γραμματεῖον τὸ λοίδορον, *libellus famosus*. λοιδορία ας ἡ, *convicium*, 1 Tim. 5. v.14. λοιδορίας χάριν, *ad maledicendum*, 1 Pet. 3. 9. μὴ ἀποδιδόντες λοιδορίαν ἀντὶ λοιδορίας, non reddentes convicium pro convicio. λοιδορέω ῶ, *convicior*, cum Accusat. Johan. 9. 28. ἐλοιδόρησαν (3. pl. a. 1.) οὖν αὐτὸν, itaque conviciati sunt ei, Actor. 23. 4. ἀρχιερέα τοῦ Θεοῦ λοιδορεῖς; pontifici illi Dei maximo conviciaris? λοιδορέομαι οῦμαι, *conviciis afficior*, 1 Cor. 4. 12. λοιδορούμενοι (part.præs.pass.) εὐλογοῦμεν, conviciis affecti bene precamur. ἀντιλοιδορέω ῶ, *convicium regero*. 1 Pet. 2.23. ὃς λοιδορούμενος, οὐκ ἀντελοιδόρει (3.sing. imperf.act.) qui conviciis affectus, non vicissim conviciabatur. Convicium scribitur Latinè per c, quasi convocium.

Λοιμὸς οῦ ὁ, *pestis*, quam Hippocrates vocat ἐπιδήμιον νόσημα, h.e. ægritudinem cōmunem, quæ passim invadit homines. Matth. 24.7. Luc. 21. 11. λοιμοὶ ἔσονται, pestes erunt. Per metaph. homo dicitur λοιμὸς, pestis, h.e. exitialis. λοιμώδης εος ὁ ἡ, *pestilens*. λοιμώττω, *peste laboro*.

Λούω, lavo, propriè dici traditur de corpore, sicut νίπτω de manibus, & πλύνω de pannis & *vestimentis*. (Videtur ortum esse à λύω solvo.) *Fut*. λούσω, *lavabo*. *P*. λέλουκα, pro quo legitur a.1. ἔλουσα, *lavi*, Act.16.33. ἔλουσεν ἀπὸ τῶν πληγῶν, lavit eorum plagas, vel abluit ab eorum plagis sordes

λούομαι *abluor.* item *lavo me.* λουομένη, **die sich badete.** 2 Sam. 11. ver. 2. *Præter. pass.* λέλουμαι, *lotus sum.* in 3. perf. λέλουται, *lotus est*, unde est λουτρὸν οῦ τὸ, *lavacrum*, aqua ipsa quâ nos lavamus. balneum. Ephes. 5. v. 26. Tit. 3. v. 5. ἔσωσεν ἡμᾶς διὰ λουτροῦ παλιγγενεσίας, servavit nos per lavacrum regenerationis. λουτρὸν οῦ τὸ, accentum habet in fine, ad differentiam vocis λούτριον οῦ τὸ, *aqua sordida*, in qua aliquis se lavit. λουτρὼν ῶνος ὁ, locus lotioni destinatus. λουτὴρ ῆρος ὁ, *pelvis* Exod. 31. vers. 8. *part. præt. pass.* λελουμένος η ον, *lotus, ablutus*, Johan. 13. ver. 10. ὁ λελουμένος οὐ χρείαν ἔχει ἢ τοὺς πόδας νίψασθαι, qui lotus est non opus habet lavari, nisi pedes. Hebr. 10. ver. 22. λελουμένοι τὸ σῶμα. *Hellenismus*, ubi subintelligitur κατὰ, Latinè *abluto corpore*. *Aor.* 1. *med.* ἐλουσάμην, *lavi & lotus sum.* λούσασθαι aorist. 1. med. infinit. lavare se, **sich baden.** Exod. 2. ver. 5. 2 Pet. 2. v. 22. ὗς λουσαμένη (aor. 1. med. part.) sus lota. ἀπολούω, abluo. Legitur tantùm in *aorst.* 1. *medio*, ἀπελουσάμην, *ablui me*, & *ablutus sum.* Actor. 22. vers. 16. ἀναστὰς βάπτισαι, καὶ ἀπόλουσαι (aor. 1. med. imperat.) τὰς ἁμαρτίας σου, surge, baptizator, & abluitor à peccatis tuis. 1 Corinth. 6. ver. 11. ἀλλ' ἀπελούσασθε (2. pl. aor. 1. med. indic.) sed abluti estis.

Λύκος ου ὁ, *lupus.* Sic dictus παρὰ τὸ λύειν, dissolvere, vel ab Heb. לוע absorbere.) Matth. 10. v. 16. ὡς πρόβατα ἐν μέσῳ λύκων, ut oves (Lucas habet c. 10. v. 3.) ὡς ἄρνας, tanquam agnos) inter lupos. Per metaphoram *pseudopropheta, hæreticus.* Matth. 7. ver. 15. λύκοι ἅρπαγες, lupi rapaces, Actor. 20. ver. 29. λύκοι βαρεῖς, lupi graves. hoc est, admodum noxii. λύκειος α ον, *lupinus a um*: λυκείη, subintellige δορὰ, *lupina pellis.* λύκαινα ης ἡ, *lupa*, quæ sic Latinè dicitur quasi λύπη, Doricè λύπα, dolor.

Λῦμα τος τὸ, *purgamentum, sordes.* idem quod κάθαρμα. Sic κατ' εὐφωνίαν dicitur pro λοῦμα à verbo λούω lavo. λύμη ης ἡ, *exitium, lues, noxa.* λυμαίνω, *perniciem affero, labefacto.* λυμαίνομαι, *vasto.* Act. 8. 3. *aor.* 1. *med.* ἐλυμήνατο.

Λύπη ης ἡ, *tristitia, animi ægritudo.* Etymologus scribit, dictam λύπην παρὰ τὸ λύειν εἰς δάκρυα τοὺς ὦπας, quod resolvat in lacrymas oculos. κοιμᾶσθαι ἀπὸ λύπης, Luc. 22. v. 45. præ mœstitia dormire. Johan. 16. v. 6. ἡ λύπη πεπλήρωκεν ὑμῶν τὴν καρδίαν, tristitia implevit cor vestrum. Joh. 16. v. 22. λύπην ἔχετε, tristitiâ afficimini. 2 Cor. 7. 10. ἡ κατὰ Θεὸν λύπη, tristitia quæ est secundùm Deum. Philip. 2. 27. ἵνα μὴ λύπην ἐπὶ λύπῃ σχῶ (aor. 2. subj.) nè tristitiam super tristitia haberem. 1 Pet. 2. 19. εἰ ὑποφέρει τις λύπας, si quis suffert molestias. λυπέω ῶ, *mœrorem alicui affero, contristo.* 2 Cor. 2. v. 2. λυπῶ ὑμᾶς, tristitiâ vos afficio. Ephes. 4. v. 30. μὴ λυπεῖτε τὸ Πνεῦμα ἅγιον, nè contristate Spiritum sanctū, *Metaphorica locutio*, h.e. nè committite, ut Spiritus

ritus S. dona sua & gratiosam operationem vobis subtrahat. Sicut enim tristes non operantur uti solent: ita nec Spiritus S. unde fit, ut ad preces, ad meditandas sacras literas, & ad Deum contemplandum planè inepti simus. vel sic verti queunt, *nè offendite Spiritum sanctum.* Nam apud Xenoph. lib. 2. pæd. circa finem λυπέω ῶ, ponitur pro προσκόπτω. Verba ejus hæc sunt: ἥδιον εἶ) εὖ τι λέγοντα καὶ εὖ ποιοῦντα παρορμᾷν μᾶλλον (τοὺς συμμάχους) ἢ λυποῦντα καὶ ἀναγκάζοντα, hoc est, suavius esse benè tum dicendo, tum faciendo potiùs excitare (belli socios) quàm offendendo & cogendo. F. λυπήσω. P. λελύπηκα. 2 Cor.2. v.5. εἰ δέ τις λελύπηκεν, οὐκ ἐμὲ λελύπηκεν, si verò quis tristitiâ affecit, non me tristitiâ affecit. aor.1. ἐλύπησα, *idem.* 2 Corinth.7. v.8. λυπέομαι οῦμαι, *mœreo, doleo, tristor*, Matth. 19. 22. ἀπῆλθε λυπούμενος, abiit tristitia affectus. Matth.26.22. λυπεῖσθαι σφόδρα, valde mœrere. & v.37. ἤρξατο λυπεῖσθαι καὶ ἀδημονεῖν, cœpit contristari, & gravissimè angi. aor.1. ἐλυπήθην, *contristatus fuit.* Matth.14.9. Johan.21. v.17. ἐλυπήθη ὁ Πέτρος, contristatus fuit Petrus. 2 Cor. 7. 11. λυπηθῆναι κατὰ Θεὸν, secundùm Deum contristari. *Fut.*1. λυπηθήσομαι, *dolebo*, Johan.16.20. ὑμεῖς δὲ λυπηθήσεσθε, vos verò dolebitis, tristes eritis. ἄλυπος ὁ ἡ, *dolorum expers.* in compar. ἀλυπότερος, *minùs dolens*, Philip.2.v.28. περίλυπος ὁ ἡ, *undiquaque tristis, valde tristis*, Matth. 26.ver.38. περίλυπός ἐστιν ἡ ψυχή μου, undiquaque tristis est anima mea. Marc.6.26. καὶ περίλυπος γενόμενος ὁ βασιλεὺς, & admodum tristis factus rex.) (περιχαρὴς ὁ ἡ, qui effuse lætatur. περὶ intendit significationem. συλλυπέομαι οῦμαι, *condoleo*, Marc.3.v.5. sequenti præpositione ἐπὶ cum Dativo.

Λύω, *solvo*, Luc.13.15. *imperf.* ἔλυον, *solvebam*, Joh.5.18. *F.* λύσω. *aor.*1. ἔλυσα, *solvi*, Act.22.30. ἔλυσεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν δεσμῶν, solvit eum è vinculis. Joh.1.27. ἵνα λύσω (aor.1. subj.) ut solvam. Joh.2.19. λύσατε (a.1. imp.) destruite. Apoc.5.2. λῦσαι (a 1.act. infin.) solvere. *P.* λέλυκα. *Pass.* λύομαι, solvor, 2 Pet.3.v.11. *imperf.* ἐλυόμην, *solvebar*, Act.27. v,41. ἡ δὲ πρύμνα ἐλύετο, puppis verò solvebatur. *Præt.* λέλυμαι, solutus sum. Matth. 16.19. ἔσται λελυμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς, erit solutum in cœlis. 1 Cor. 7.27. λέλυσαι ἀπὸ γυναικός; solutus es à muliere? *a.*1. *pass.* ἐλύθην *solutus fui*, Marc. 7.35. καὶ ἐλύθη ὁ δεσμὸς τῆς γλώσσης αὐτοῦ, & solutum fuit vinculum linguæ ejus. Actor.13.43. λυθείσης (a.1.pass. part.) δὲ τῆς συναγωγῆς, solutâ verò, h.e. dimissâ synagogâ, seu dimisso conventu. *Fut.*1. *pass.* λυθήσομαι, *solvar*, Apoc.20. ver.7. λυθήσεται solvetur, 2 Pet. 3.12. δι' ἣν οὐρανοὶ πυρούμενοι λυθήσονται, *in quo*, scil. adventu Christi, *cœli deflagrantes solventur.* Hic δι' ἣν scil. παρουσίαν pro ἐν ᾗ, nisi vertamus *propter quem.* vulgata versio *per quem.* Sed διὰ cum genitivo significat *per.* Ser-

ſus eſt planus. λύσις εως ἡ, *diſſolutio*, 1 Corinth. 7.27. λύτρον ου τὸ, *pretium redemptionis*, ſeu, *pretium quod pro redimendo captivo penditur*. Gallicè *rançon*. Matth. 20. ver. 28. καὶ δοῦναι (aoriſt. 2. infinit.) τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν, & dare, hoc eſt, ut det animam ſuam, hoc eſt, ut profundat vitam ſuam in redemptionis pretium pro multis. Marc. 10. ver. 45. eadem leguntur. ἀντίλυτρον ου τὸ, idem quod λύτρον, *redemptionis pretium*, 1 Timoth. 2. ver. 6. ὁ δοὺς (a. 2. part.) ἑαυτὸν ἀντίλυτρον ὑπὲρ πάντων, qui ſeſe ipſe dedit redempcionis pretium pro quibuſvis, hoc eſt, pro omnis ordinis electis. λυτρόομαι οῦμαι, *redimo or*, Luc. 24. ver. 21. ὁ μέλλων λυτροῦσθαι τὸν Ἰσραήλ, qui redempturus eſſet Iſraëlem. *aor. 1. paſſ.* ἐλυτρώθην, *redemptus fui*, 1 Pet. 1. ver. 18. οὐ φθαρτοῖς, ἀργυρίῳ ἢ χρυσίῳ ἐλυτρώθητε, vos non caducis rebus, argento aut auro redempti eſtis. *aoriſt. 1. med.* ἐλυτρωσάμην, *liberavi*, *redemi*, Tit. 2. 14. ἵνα λυτρώσηται (a. 1. med. ſubj.) ἡμᾶς, ut nos redimat. λύτρωσις εως ἡ, *redemptio*, Luc. 1. v. 68. ἐποίησε λύτρωσιν τῷ λαῷ αὐτοῦ, & redemit populum ſuum. Luc. 2. 38. προσδέχεσθαι λύτρωσιν, expectare redemptionem. Heb. 9. ver. 12. αἰωνίαν λύτρωσιν εὑράμενος (part. a. 1. med.) æternam redemptionem adeptus. λυτρωτής οῦ ὁ *liberator*, Actor. 7. 35. τοῦτον ὁ Θεὸς ὃς ἄρχοντα καὶ λυτρωτὴν ἀπέστειλεν, hunc Deus principem & liberatorem, ſeu redemptorem miſit. ἀπολυτρόω ῶ, *redimo*. ἀπολύτρωσις εως ἡ, *redempto*, Luc. 21. 28. Roman. 8. 23. ἀναλύω, *revertor*, Luc. 12. 36. πότε ἀναλύσει, quando revertetur. *Morior*, Phil. 1. 23. τὴν ἐπιθυμίαν ἔχων εἰς τὸ ἀναλῦσαι, h. e. μεθίστασθαι, *transferri*, ut vertit Chryſoſtomus. Sicut nautæ aliò navigaturi *ſolvere* dicuntur. Sed meliùs vertitur *reverti*, deſiderio redire ſeu reverti. Confer Eccleſ. 12. ver. 7. pulvis redit in terram, ſicut fuit, ſed ſpiritus (anima) redit ad Deum qui dederat illum.

וח תָּשׁוּב אֶל־הָאֱלֹהִים

ἀνάλυσις εως ἡ, *reſolutio*, *reditus*, *mors*, 2 Timoth. 4. 6. ἀπολύω *abſolvo*, Luc. 6. ver. 37. *Dimitto*, Matth. 1. 19. ἀπολῦσαι (a. 1. act. infinit.) *libero hujus vitæ ærumnis*. Luc. 2. 29. νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλόν σου, nunc liberas ſervum tuum ex miſera hac vita. ἀπολύομαι, *dimittor*. item *diſcedo*. Actor. 28. 25. item *liberor*. Præt. paſſ. ἀπολέλυμαι σαι ται, cum Genit. vi præpoſitionis. Luc. 13. v. 12. ἀπολέλυσαι τῆς ἀσθενείας, liberata es ab infirmitate. Hinc ἀπόλυσις εως ἡ, *obitus*, *mors*, qui ſcilicet, homo liberatus hac lacrymarum valle transfertur in vitam æternam. Profani ſcriptores, myſteriorum ſcripturæ ignari, vocem hanc pro *morte* acceperant. Actor. 26. 32. ἀπολελύσθαι (præt. paſſ. infin.) *dimitti*, *abſolvi*. *Fut. 1. paſſ.* ἀπολυθήσομαι, *abſolvar*, Luc. 6. ver. 37. διαλύομαι, *diſſolvor*. Actor. 5. 36. ὅσοι ἐπείθοντο αὐτῷ διελύθησαν, 3. perſ. pl. aor. 1. paſſ.) qui credebant ei, nempe Theudæ, diſſoluti ſunt, in nihilum redacti ſunt. ἐκλύω, *explico*,

plico, Marc.4. ver.34. ἐπίλυσις εως ἡ, *explicatio*, 2 Pet.1. ver.20. ἐκλύω, *diſſipo*, Matth.3. ver.36. ἐκλελυμένοι, diſſipati. *Part.paſſ.* ἐκλύομαι *frangor animo, deficio.* Galat. 6. ver.9. μὴ ἐκλυόμενοι, ſi non frangamur animo, *aor.*1. *paſſ.* ἐξελύθην, defeci. Matth.15. v.32. μήποτε ἐκλυθῶσιν (3. pl. a.1.paſſ.ſubj.) nè deficiant. Marc 8.3. ἐκλυθήσονται (3 pl. fut.1. paſſ.) deficient, hoc eſt, viribus exhauſtis, fame peribunt. καταλύω, *deſtruo*, Matth.27. ver. 40. ὁ καταλύων τὸν ναὸν, deſtruens templum. *Futur.* καταλύσω, *deſtruam*, Marc.14.ver.59. Actor.6. ver.4. *Præt.* καταλέλυκα. *aor.*1. κατέλυσα, *deſtruxi*, Galat.2.18. Luc.9 ver.12. καταλύσωσι (3.pl. a.1.act. ſubj.) divertant. Matth. 26. ver.61. καταλῦσαι. *aor.* 1. *act. infin* deſtruere. Item *diverti.* Luc.19.7. εἰσῆλθε καταλῦσαι, introiit, ut ibi diverſaretur, hoc eſt, ut diſſolveret & deponeret veſtes itineris, item ſarcinas. Matth.5. v.17. μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον καταλῦσαι τὸν νόμον. λῦσαι νόμον idem ſignificat. Demoſthen.olynth.3. λύσατε, *abrogate.* Matthæi tamen.5.v.19.eſt etiam *violare legem.* καταλύομαι, *deſtruor. aor.*1. κατελύθην. Marc.13.v.2. ὃς οὐ μὴ καταλυθῇ (3.perſ.ſing. aor.1. paſſ. ſubj.) qui non deſtruatur, vel deſtructus fuerit. *Fut.* 1. καταλυθήσομαι, *deſtruar.* Luc.21.ver.6. ὃς οὐ καταλυθήσεται, qui non deſtruetur, Actor.5.38. ἐὰν ᾖ ἐξ ἀνθρώπων τὸ ἔργον τοῦτο, καταλυθήσεται, ſi eſt ex hominibus opus hoc, diſſolvetur, hoc eſt, evaneſcet, non permanebit. κατάλυμα τος τὸ, *diverſorium, hoſpitium*, Marc. 14. ver. 14. ἀκατάλυτος ὁ ἡ, *indiſſolubilis*, Heb. 7. ver. 16. παραλύω, *diſſolvo, enervo.* παραλύομαι, *paralyſi laboro.* in part. præter. paſſivi παραλελυμένος, *paralyticus*, Luc.5 ver.18, 24. Actor.8. ver.7. & 9. ver.33. Heb. 12. ver. 12. παραλελυμένα γόνατα, *genua ſoluta.* παράλυσις εως ἡ, *paralyſis*, nervorum reſolutio. παραλυτικὸς οῦ ὁ, *paralyticus, qui laborat paralyſi.* Matthæi 8. 6.

Λύχνος ου ὁ, *lucerna*, compoſ. ex λύω *ſolvo*, & νύχος, idem quod νὺξ νυκτὸς ἡ, *nox*, quòd pellat tenebras noctis, **ein licht**, Luc. 8. ver.16. οὐδεὶς δὲ λύχνον ἅψας (part. aor. 1. act.) nemo accendens lucernam. Matth.5. ver.15. καίειν λύχνον, quod idem eſt quod ἅπτειν. Johan.5. ver.35. ἐκεῖνος ἦν ὁ λύχνος ὁ καιόμενος καὶ φαίνων, ille erat lucerna ardens & lucens. καίω, facio ardere, hoc eſt, accendo. καίομαι, ardeo. Apoc.22.7. καὶ χρείαν οὐκ ἔχουσι λύχνου, & non opus eſt illis lucernâ. λυχνία ας ἡ, *candelabrum*, Matth.5.15. ἐπὶ τὴν λυχνίαν, in candelabrum. Apoc.1.12. εἶδον ἑπτὰ λυχνίας χρυσᾶς. χρυσᾶς pro χρυσοῦς, vide ſeptem candelábra.

MΥ eſt duodecima litera, orta ab Hebr. מֵם, à מוּם *macula*, prout apud Äriſtoph. μῦ pro flebili ſono poſitum legitur, vel ab Arabico מִים, unde per apocopen eſt μύ, quod tamen ipſum eſt ab Hebræo *mem.* Minuſculum

lum μδ nota est numeri quadragenarii. Majusculum verò M index est ejus numeri, qui ab ipso incipit, nimirum τῆς μυριάδος sicut χ τῆς χιλιάδος.

Μάγος ου, ὁ, *magus.* est vocabulum Persicum, & *Philosophum* significat, affine Hebræo מָהֵג in pl. num. מְהָגִים magim, σοφοὶ θεωρητικοὶ, sapientes, rerum contemplationibus dediti, à Rad. הָגָה meditatus fuit, ἐμελέτησε. *Suidas* παρὰ Πέρσαις μάγοι (ἐλέγοντο) φιλόσοφοι καὶ φιλόθεοι. hoc est, apud Persas *Magi* fuerunt sapientiæ studiosi & Dei cultores. Et Cic. lib. 1. de divinat. de *magis* sic scribit: *quod genus*, ait, *doctorum & sapientum habebatur in Persia*, Matth. 2. v. 1, 7, 16. In malam deinde partem acceptum fuit pro *veneficio & præstigiatore*, & idem huic nomini accidit quod nominibus *tyranni*, *sophistæ*, *furis*, *latronis*, &c. Actor. 13. 6, 8. μαγεύω. *Fut.* εύσω, *artem magicam exerceo*, Act. 8. 9. μαγεία ας ἡ, *ars magica*, Act. 8. 11.

Μαίνομαι *Fut.* μανοῦμαι, *insanio.* Plato μαίνεσθαι τῷ σωφρονεῖν ἐναντίον *aor.* 2. *pass.* ἐμάνην. *part. aor.* 2. *pass.* μανεὶς, εῖσα, έν. *Fut.* 2. *pass.* μανήσομαι. *aor.* 2. *med.* ἐμανόμην ου ετο. *Præt. med.* μέμηνα. Sap. 14. v. 28. Johan. 10. 20. δαιμόνιον ἔχει, καὶ μαίνεται, à cacodæmone obsidetur, & insanit. Act. 26. v 24. μαίνῃ Παῦλε, τὰ πολλά σε γράμματα εἰς μανίαν περιτρέπει, insanis Paule, multæ literæ te ad insaniam adigunt. μανία ας ἡ, *insania, furor.* ἐμμαίνομαι cum Dat. *furo adversus aliquem*, Actor 26, 11. ἐπιμαίνομαι, *idem*, cum Dat. ἐπιμανὴς ἡ ὁ ἡ, *furiosus a um.*

Μάκαρ αρος ὁ ἡ τὸ, *felix, beatus*, τρὶς καὶ τετράκις μάκαρ, terque quatérque beatus. Tria & quatuor constituunt septem, qui numerus perfectus habetur. μακάριος α ον, *idem.* Dicitur verò μακάριος q. μὴ κηρὶ ὑποκείμενος, fato, hoc est, morti non obnoxius, κὴρ κηρὸς ὁ fatum: at κῆρ (pro κέαρ) cor. Aliter Aristoteles lib. 7. Nicom. ἀπὸ τοῦ μάλιστα χαίρειν, à gaudendo. 1 Tim. 1. 11. μακαρίου Θεοῦ, beati Dei. Matth. 16. 17. μακάριος εἶ Σίμων, beatus es Simon. Luc. 6. 20. μακάριοι οἱ πτωχοὶ, beati pauperes. in f. g. Luc. 1. ver. 45. μακαρία ἡ πιστεύσασα, beata quæ credidit. Luc. 23. v. 29. μακάριαι αἱ στεῖραι beatæ steriles. in neut. gen. Act. 20. v. 35. μακάριόν ἐστι διδόναι μᾶλλον ἢ λαμβάνειν, beatius est dare, quàm accipere. Comparativus in fœmin. gen. legitur. Cor. 7. 40. μακαριωτέρα δέ ἐστιν, ἐὰν οὕτω μείνῃ, beatior verò est, si ita maneat, scilicet, extra conjugium in vita cœlibe. μακαρίζω, *beatum prædico.* Luc. 1. ver. 48. Jacob. 5. 11. μακαρίζομεν τοὺς ὑπομένοντας, beatos prædicamus eos qui sunt tolerantes. *Fut.* μακαρίσω, & Atticè μακαριῶ, *beatum prædicabo.* Luc. 1. 48. μακαριοῦσί με πᾶσαι αἱ γενεαὶ, beatum me prædicabunt omnes ætates. μακαριεῦσι, Atticè pro μακαρίσουσι. μακαρισμὸς οῦ ὁ, *beatificatio, beatitatis prædicatio*, Rom. 4. v. 6, 9. Galat. 4. v. 15.

Μακ

Μακρὸς ά όν, *longinquus a um*, Luc.15.v.13. εἰς χώραν μακρὰν, in longinquam regionem, Item *longus*, Matth. 23. ver. 14. μακρὰ προσευχόμενοι, longis uti precibus, q.d. longùm orare. μακρὰ est n.g.plur.num.& ponitur hîc adverbialiter. μακρὰν Adverb. *longè, procul, eminus*, Marc. 12.34. οὐ μακρὰν εἶ ἀπὸ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, non procul abes à regno Dei. μακρόθεν, *procul*. Adv. Luc. 18.13. ἀπὸ μακρόθεν, *è longinquo*, Luc.16.23.

Μάλα, *valde, multùm, admodum, vehementer*. Adverb. ab Hebræo מלא. in comparativo gradu μᾶλλον *magis*, Philem. 9. μᾶλλον παρακαλῶ potiùs precor. πολλῷ μᾶλλον, *multò magis*, Matth.6. ver. 30. πόσῳ μᾶλλον; Quantò magis? Matth. 10. 20. μᾶλλον ἢ, *magis quam*, Johan. 3. v.19. Actor.5. 29. vel *non sequente* ἢ, 1 Cor. 14. 18. πάντων ὑμῶν μᾶλλον γλώσσαις λαλῶν, magis quàm vos omnes linguis loquens *Redundat*, Philip.1.23. sed non sine emphasi, μᾶλλον pro μάλιστα, *maximè*. 1 Cor. 14. 1. μᾶλλον καὶ μᾶλλον, *magis ac magis*, Philip. 1. 9. *imò verò*. Rom. 8.34. μάλιστα, *maximè*, est superl. gradus, 1 Tim.4. 10.

Μαλάσσω, sive μαλάττω. *Fut.* ξω. *Præt.* μεμάλακα. *Præt. pass.* μεμάλαγμαι, *mollio*. Plut. μαλάσσειν τὰ ἤθη, emollire mores. μαλακὸς ή όν, *mollis e*, Matth. 11. v.8. τί ἐξήλθετε ἰδεῖν; ἄνθρωπον ἐν μαλακοῖς ἱματίοις ἠμφιεσμένον; Quid existis visuri? an hominem mollibus vestibus amictum? ibid. ἰδοὺ οἱ τὰ μαλακὰ φοροῦντες, μαλακὰ scil. ἱμάτια, quam vocem Lucas addit cap. 7. v.25. ecce, qui gerunt mollia vestimenta. μαλακὸς quoque ponitur pro libidinoso & impuro homine, per metaph. (1 Cor.6.9.) à re corporea ad animum hominis translatam. Hinc est μαλακίζομαι, mollesco, effœminor, ignavior & remissior fio. Hinc quoque est μάλθη ης ἡ, *cera emollita*. μάλθη (ait Galen.) ὁ κηρὸς, μάλιστα δὲ ὁ μεμαλαγμένος, h. e. μάλθη, est cera, maximè verò emollita. μαλακία ας ἡ, *languor corporis, morbus*, propriè idem quod κίττα ης ἡ, *pica*, sive *stomachi ignavia*. Matth.4. v.23. & 9 35. & 10. 1.

Μάμμη ης ἡ, *avia*, 2 Tim.1.5. Est vox puerulorum ad matrem, aviámve, sicut ἄττα, πάππα, ad patrem aut avum. Suidas, μαμμίαν Ἀττικοὶ τὴν μητέρα, scilicet καλοῦσιν ἀπὸ τοῦ τὰ παιδία μαμμᾶν τὸ φαγεῖν λέγειν, h. e. μαμμίαν. Attici seu Athenienses vocant matrem, quia puerulis μαμμᾶν idem est quod edere: Scil. quoties lac maternum, aliúmve expetunt cibũ, dicunt μαμμᾶν, & hinc vocem hanc ortam esse, veri est simillimum.

Μαμωνᾶς & μαμμωνᾶς ὁ, *mammona*, g.m. vox origine Syriaca, ex Hebræo אָמַן, h. e. firmus fuit, ad formam τοῦ מַלּוֹף, quod est ab אָלַף, valet idem quod Hebræum הוֹן *substantia*, quæ vox pro divitiis capitur. Prov.3. 9. sicut quoque Græca dictio οὐσία. Luc. 1.5.12, 13. Avari serviunt mammonæ, sicut voluptarii &

helluones ventri, quem ceu Deum colunt, Philip. 3. vers. 9. Alii *lucrum* vertunt, alii *opes*, alii *pecuniam*. quæ versiones omnes eodem redeunt, ubi locum habet illud:

——κακὰ κέρδεα ἶσ' ἄτῃσι.
——*mala lucra æqualia damnis.*

Dicitur *mammona injustitiæ* per Hebraismum, pro *mammona injustus*; quia, ut dici solet, divites plerumque aut injusti sunt, aut injustorum hæredes. Vel ut alii exponunt, Lucæ 16. ver. 9. μαμμωνᾶς ἀδικίας (pro ἄδικος) hoc est, *incertus*, *vanus*, *fallax*, *minimè firmus*, *instabilis*. δίκαιος enim ex idiotismo Hebraico accipitur etiam pro *vero*, *necessario*, *firmo*. צְדַק Chaldaicè, *necesse fuit*. Luc. 16. v. 11. εἰ οὖν ἐν τῷ ἀδίκῳ μαμωνᾷ πιστοὶ οὐκ ἐγένεσθε, τὸ ἀληθινὸν τίς ὑμῖν πιστεύσει; Si in fallaci mammona non fuistis fideles, vera bona quis credet vobis? *Genitivus* τοῦ μαμωνᾶ, Luc. 16. v. 9. *Dativus* τῷ μαμωνᾷ, Luc. 16. ver. 13. Hi duo casus in N. Test. tantùm leguntur. Matthæus scribit per duplex μῦ, Lucas verò per simplex. Nominativus ejus potiùs videtur esse μαμωνᾶς, ad formam Σατανᾶς, quàm μαμωνᾶ, ut alii scribunt. Et hic Suidam sequimur, qui vocem hanc ita exprimit, & pro interpretatione adjicit χρυσὸς, γήϊνος πλοῦτος, h. e. *aurum*, *terrenæ divitiæ*, & subjicit οὐχ ὁ ἐκ τοῦ Σατανᾶ, ἀλλ' ὁ περιττὸς scil. πλοῦτος, ὁ ὑπὲρ τὴν χρείαν, h. e. non hæ divitiæ sunt à Satana, sed superfluæ & supra necessitatem: scil. quas avarus sine fine & stultè sitit, de quò verè Poëta:

Si plueret polus, & pontus si funderet aurum,
Esset avarorum tamen insatiata cupido.

Sed satis de hoc monstro.

Μανθάνω, *disco*. *F.* μαθήσομαι, discam, tanquam à μαθέω, (ab Heb. לָמַד *didicit*, demptâ primâ syllabâ.) Deut. 5. 2. *præs. imperat.* μάνθανε disce. 1 Tim. 2. 11. γυνὴ ἐν ἡσυχίᾳ μανθανέτω, (3. sing. præs. act. imperat.) mulier cum silentio discat, 1 Cor. 14. 31. ἵνα πάντες μανθάνωσι (3. plur. præs. act. subj.) ut omnes discant. 2 Tim. 3. v. 7. πάντοτε μανθάνοντα, scil. τὰ γυναικάρια, καὶ μηδέποτε εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν δυνάμενα, mulierculæ semper discentes, & nunquam ad cognitionem veritatis pervenientes. *Præt. perf.* μεμάθηκα, didici, Johan. 7. 15. πῶς οὗτος γράμματα οἶδε μὴ μεμαθηκώς; Quomodo hic literas novit, qui nihil didicit, qui synagogas nostras non frequentavit; *aor.* 2. ἔμαθον, *didici*, quod tempus omnium usitatissimum; in indic. & partic. significationem habet præteritam, in reliquis modis præsentem: Philip. 4. 11. ἐγὼ γὰρ ἔμαθον, ἐν οἷς εἰμι, αὐτάρκης εἶναι, nam ego didici, in quibus sum, iis ipsis esse contentus. Matth. 11. 29. μάθετε (2. pl. a. 2. act. imperat.) ἀπ' ἐμοῦ, discite è me vel ex me. 1 Cor. 4. v. 6. ἵνα μάθητε (2. pl. aor. 2. act. subj.) τὸ μὴ ὑπὲρ ὃ γέγραπται φρονεῖν, ut discatis non sapere super id quod scriptum est. 1 Cor. 14. 35. εἰ δέ τι μαθεῖν (a. 2. act. infin.)

fin.) θέλουσι, ἐν οἴκῳ τοὺς ἰδίους ἄνδρας ἐπερωτάτωσαν, h. e. si quid discere volunt, domi viros suos interrogent, Johan. 6. 45. ἀκούσας παρὰ τοῦ Θεοῦ καὶ μαθὼν (part. a. 2. act.) ἔρχεται πρός με, hoc est, qui audivit à Patre, & didicit, venit ad me. μάθημα τος τὸ, quod quis didicit, aut discit, *disciplina*. unde est illud πάθημα, μάθημα, nocumentum, documentum. κατ' ἐξοχὴν verò artes numerandi & metiendi dictæ sunt Mathematicæ & μαθήματα, quòd in iis singulare ingenii acumen & industria requiratur indefessa. μαθητὴς οῦ ὁ, *discipulus*, Luc. 6. 40. συμμαθητὴς οῦ ὁ, *condiscipulus*, Johan. 11. v. 16. μαθήτρια ας ἡ, *discipula*, Actor. 9. v. 36. μαθητεύω. *Fut.* εύσω. *P.* μεμαθήτευκα. *aor.* 1. ἐμαθήτευσα, *sum discipulus* propriè. Nam verba in εύω per *sum* exponi solent, & sic regit *Dativum*. Matt. 27. 57. καὶ αὐτὸς ἐμαθήτευσε τῷ Ἰησοῦ, & ipse discipulus fuerat Jesu. Item *doceo, facio discipulos*, ποιῶ μαθητάς, quæ phrasis Johan. 14 v. 1. legitur. Matth. 28. v. 19. μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, docete omnes gentes, h. e. colligite mihi discipulos ex omnibus gentibus. ἀμαθὴς έος ὁ, *indoctus, rudis, imperitus, rerum ignarus*, 2 Pet. 3. 16. ἀμαθία ας ἡ, *stultitia*. Eurip. τὰς τῶν κρατούντων ἀμαθίας φέρειν χρεών, regum stultitias ferre oportet. καταμανθάνω, *contemplor, considero*, Matth 28. καταμάθετε (2. pl. aor. 2. act. imper.) κρίνα τοῦ ἀγροῦ, hoc est, considerate lilia campi.

Μάννα τὸ ἄκλιτον, *manna*, g. n. videtur ortum ex quæstione Israëlitarum, Exod. 16. v. 15. ubi de manna cælitus delapso, tanquam de re insueta & admiratione digna, dicebant מָן הוּא *man hu?* hoc est, uti Sept. interpretati sunt, τί ἐστι τοῦτο; Quid rei hoc est? Joh. 6. 31, 49. 58. vel sic dicitur q. cibus præparatus, aut comparatus sine labore, uti appellatur Sap. 16. v. 20. à מָנָה *præparavit*. Apoc. 2. 17. τῷ νικῶντι δώσω αὐτῷ φαγεῖν ἀπὸ τοῦ μάννα κεκρυμμένου, ei qui vicerit dabo ut comedat ex *manna occulto*, hoc est, Spiritus sancti primitias ei dabo, seu ut clariùs dicam, *bonitatis divinæ gustum*, paternum Dei favorem gustandum ei præbebo. ubi Spiritus S testatur spiritui nostro, nos esse filios Dei. Rom. 8. 16. Vide suprà ἀπαρχή. pag. 106. 1.

Μάντις εως ὁ ἡ, *vates*. in Vocat. μάντι, παρὰ τὸ μαίνεσθαι. μαντεύομαι, *vaticinor*, Act. 16. 16. χειρόμαντις εως ὁ, ex manuum inspectione divinans.

Μάραγδος ου ὁ, *gemma*, quæ & σμάραγδος appellatur, *smaragdus*, Apoc 21. v. 19. σμαράγδινος η ον, *smaragdinus a um*, Apoc. 4. 3.

Μαραίνω, *Fut.* ανῶ, *marcescere facio*. à Chald. מרע merang. *ægrotare*. μαραίνομαι, *marcesco, flaccesco, elanguesco, contabesco*, Jacob. 1. ver. 11. μαρασμὸς οῦ ὁ, immodica corporis diminutio, tabes, marasmus senilis, ἀμάραντος ου ὁ ἡ, *non marcescens*, 1 Pet. 1. 4. ἀμαράντινος ου ὁ ἡ, *non marcescens*.

Μαρὰν ἀθά, 1 Corin. 16. 22. vide infra, ubi Hebræa vocabula Novi Testamenti separatim explicantur.

Μαργαρίτης ου ὁ, scil. λίθος lapis μάργαρον ου τὸ (μαρμαίρω luceo) *unio, Gemma, margarita*, lapis pretiosus. Græca vox est g. m. margarita verò Latinè gen. fem. Alia id genus exempla sunt permulta; v.g. αἰών ῶνος ὁ, Latinè, *ævum*, g. n. ὁ δόμος, Latinè *domus*, g. f. ἡ κύλιξ, calix, g. masc. ὁ σπόγγος, *spongia*, gen. fem. ἡ κλίμαξ, *climax*, gen. m. ὁ θὴρ ὸς, Doricè ὁ φὴρ, Latinè *fera*, gen. f. ὁ χάρτης ου, *charta*, g. f. ὁ σάλος ου, *salum*, gen. n. ὁ ὄις, *ovis*, gen. f. ὁ οἶνος, *vinum*, g. n. &c. quæ omnia à primorum suorum generibus deflectunt. Vox hæc legitur Mat. 7. 6. 1 Tim. 2. 9. Apoc. 17. 4.

Μαρία ας ἡ, nomen beatæ Virginis, τῆς θεοτόκου καὶ ἀει-παρθένου. Declinatur ut φιλία. Μαριὰμ verò est ἄκλιτον. ἡ Μαριάμ, Luc. 1. 19. τῆς Μαριὰμ, τῇ Μαριάμ. Luc. 2. ver. 5. τὴν Μαριὰμ, Luc. 2. v. 16. ὦ Μαριὰμ, Luc. 1. ver. 30. Vide infra ἔτυμα nominum propriorum.

Μαρμαίρω αρῶ, *resplendeo*, unde est μάρμαρος, *candidus*, & τὸ μάρμαρον, *marmor*, Apocal. 18. v. 12.

Μάρτυς ὸς ὁ ἡ, *testis*, 2 Cor. 13. v. 1. ἐπὶ στόματος δύο μαρτύρων καὶ τριῶν σταθήσεται πᾶν ῥῆμα, ex ore duorum aut trium testium stabile erit omne verbum. *Hebraismus*, hoc est, omne negotium. 2 Cor. 1. 23. μάρτυρα τὸν Θεὸν ἐπικαλοῦμαι, testem Deum invoco. Ponitur etiam pro eo, qui non tantùm oris confessione, sed etiam sanguinis profusione veritatem cœlestem obsignat. Actor. 22. v. 20. *Gen.* τοῦ μάρτυρος, Actor. 22. 20. *Dativ.* τῷ μάρτυρι. *Accus.* τὸν μάρτυρα, 2 Corinth. 1. ver. 23. Actor. 1. 22. *Vocat.* ὦ μάρτυς. *Nom. plural.* οἱ μάρτυρες, Actor. 1. ver. 8. *Genit.* τῶν μαρτύρων, 2 Tim. 2. 2. Mat. 18. 16. *Acc.* τοὺς μάρτυρας. Act. 6. 13. *Voc* ὦ μάρτυρες. *Nominativus* ὁ μάρτυρ, & *Dativus plural.* μάρτυρσι non leguntur, sed pro iis casibus est ὁ μάρτυς, Roman. 1. 9. 1 Thes. 2. 5. Philip. 1. 8. Apocal. 1. 5. & τοῖς μάρτυσι *testibus*, Actor. 10. v. 41. Hebr. 10. 28. Apoc. 11. v. 3. Format etiam Accus. μάρτυν. Plures casus ex μάρτυς non leguntur. μαρτύρομαι, *testor, testificor, testatum facio.* Legitur tantùm in præsenti, construitur cum Dat. Galat. 5. 3. construitur verò etiam cum Accus. μαρτύρομαι τὸν Θεὸν, testor Deum, h. e. Deum testem appello, quam syntaxin Latini quoque imitantur. μαρτυρία ας ἡ, *testimonium*, Johan. 5. 32. & 19. 35. ἀληθινὴ αὐτοῦ ἐστιν ἡ μαρτυρία, verum ejus est testimonium. ἀληθὴς μαρτυρία, verum testimonium, Joh. 8. 14. & 21. 24. Tit. 1. 13. καλὴν μαρτυρίαν ἔχειν, bonum testimonium vitæ anteactæ habere, 1 Tim. 3. ver. 7. μαρτύριον ου τὸ, idem quod μαρτυρία. Jacob. 5. v. 3. εἰς μαρτύριον ὑμῖν ἔσται, in testimonium vobis erit. Hebraismus. 1 Corin. 1. vers. 6. τὸ μαρτύριον τοῦ Χριστοῦ (Genit. objecti) testimonium de CHRISTO. 2 Corin. 1. 12. τὸ μαρτύ-

μαρτύριον τῆς συνειδήσεως, teſtimonium conſcientiæ. Accipitur vulgò pro afflictione Martyrum, qui ſic κατ' ἐξοχὴν dicuntur. Actor. 22. 20. καὶ ὅτε ἐξεχεῖτο τὸ αἷμα Στεφάνου, τοῦ μάρτυρός σου, καὶ αὐτὸς ἤμην ἐφεστηκὼς, & quum effunderetur ſanguis Stephani, martyris tui, ego quoque adſtabam. ἀμάρτυρος ου ὁ ἡ, *teſtimonii expers*, Act. 14. 17. οὐκ ἀμάρτυρον ἑαυτὸν ἀφῆκεν, Deus ſe non reliquit ſine teſtimonio, ſcil. ſui erga nos amoris. μαρτυρέω ῶ, *teſtor*. Galat. 4. 15. μαρτυρῶ γὰρ ὑμῖν, teſtatum enim vobis facio. Matth. 23. v. 31. μαρτυρεῖτε ἑαυτοῖς, teſtamini adverſus voſmetipſos. *imperf.* ἐμαρτύρεον ουν, *teſtabar*, Johan. 12. 17. ἐμαρτύρει οὖν ὁ ὄχλος, teſtabatur autem populus *Futur.* μαρτυρήσω, *teſtabor*, Johan. 15. v 26. ἐκεῖνος μαρτυρήσει περὶ ἐμοῦ, ille teſtabitur de me. *Præter. perf.* μεμαρτύρηκα, *teſtatus ſum.* Johan. 1. 34. κἀγὼ ἑώρακα, καὶ μεμαρτύρηκα, & ego vidi & teſtatus ſum. Johan. 3. ver. 26. ᾧ σὺ μεμαρτύρηκας, cui tu teſtimonium perhibuiſti. Johan. 5. 33. καὶ μεμαρτύρηκε τῇ ἀληθείᾳ, & teſtimonium dedit veritati. Johan. 19. 35. ὁ ἑωρακὼς μεμαρτύρηκε, qui vidit teſtatus eſt. a. 1. ἐμαρτύρησα, *idem*. Actor. 15. 8. καὶ ὁ καρδιογνώστης Θεὸς ἐμαρτύρησεν αὐτοῖς, & cordium ſcrutator Deus dedit iis teſtimonium. μαρτυρέομαι οῦμαι, *teſtibus comprobor, teſtimonio confirmor*. Actor 22. verſ. 12. μαρτυρούμενος ὑπὸ πάντων, teſtimonio ornatus omnium. Roman. 3. 21. μαρτυρουμένη ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν, comprobata teſtimoniis Legis & Prophetarum. *imperf. paſſ.* Actor. 16. v. 2. ὃς ἐμαρτυρεῖτο ὑπὸ τῶν ἐν Λύστροις, ſcil. ὄντων, cui dabant teſtimonium, qui Lyſtris erant. *Præt. paſſ.* μεμαρτύρημαι, teſtimonium fui conſecutus. Heb: 11. 5. μεμαρτύρηται εὐηρεστηκέναι τῷ Θεῷ, teſtimonium obtinuerat, quòd gratus fuerit Deo. *aoriſt.* 1. *paſſ.* ἐμαρτυρήθην. *idem*. Heb. 11. 2. ἐμαρτυρήθησαν οἱ πρεσβύτεροι, teſtimonio fuerunt ornati ſeniores, hoc eſt, majores noſtri, Abrahamus, Iſaacus, Jacobus, &c. ex quibus nos orti ſumus. *Part. act.* μαρτυρέων ῶν, *teſtans*, Johan. 8. v. 18. μαρτυρέουσα οῦσα, Johan. 4. 39. in neutro genere μαρτυρέον οῦν, 1 Johan. 5. 6. καὶ τὸ Πνεῦμά ἐστι τὸ μαρτυροῦν, & Spiritus eſt qui teſtatur. *Part. præſ. paſſ.* μαρτυρεόμενος οὐμενος, Act. 26. 22. μαρτυρεομένη ουμένη, 1 Tim. 5. 10. διαμαρτύρομαι *etiam atque etiam obteſtor, valde teſtor*. 1 Tim. 5. 21. Act. 18. 5. διαμαρτυρόμενος τοῖς Ἰουδαίοις, τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν, etiam atque etiam teſtificans Judæis, JESUM eſſe CHRISTUM. *imperf. med.* διεμαρτυρόμην ου ετο. Actor. 2. 40. λόγοις πλείοσι διεμαρτύρετο, ſermonibus pluribus obteſtabatur. *Futur. med.* διαμαρτυροῦμαι. Ierem. 6. 10. *aoriſt.* 1. *med.* διεμαρτυράμην ω ατο. Act. 23 v. 11. ὡς διεμαρτύρω τὰ περὶ ἐμοῦ, ſicut etiam atque etiam teſtificatus es quæ ad me ſpectant. *aoriſt.* 1. *med. imperat.* διαμάρτυραι άσθω, conteſtare, Exod. 19. v. 21. *aoriſt.* 1. *med. ſubj.* διαμαρτύρωμαι ῃ ηται (ccincidit cum præſ.

præſ.med.ſubj.) Luc.16. ver.28. ὅπως διαμαρτύρηται αὐτοῖς, ἵνα μή.κλ. ut obteſtetur eos, nè, &c. ao. 1. med. infin. διαμαρτύρασθαι. Actor.20. v.24. denuntiare. part. aoriſt.1. med. διαμαρτυράμενος. Actor.8.ver.25. præt.paſſ. διαμεμαρτύρημαι. 1 Sam.21.2. condixi, à verbo διαμαρτύρομαι. καταμαρτυρέω ῶ, teſtificor adverſus aliquem cum Genit. idque vi præpoſitionis κατά. Mat.27 13. πόσα σου καταμαρτυροῦσι, quàm multa adverſus te teſtificentur. προμαρτύρομαι, prænuntio, cum Accuſ. 1 Pet.1. verſ.11 συμμαρτυρέω ῶ, una teſtor, teſtimonium reddo, Roman.2. ver.15. συμμαρτυρούσης (part. præſ. act.) αὐτῆς συνειδήσεως, atteſtante ipsâ conſcientiâ cum Dativo. Roman. 1. ver.9. συμμαρτυρούσης μοι συνειδήσεως, atteſtante mihi ſimul conſcientiâ meâ. Roman. 8. 16. καὶ τὸ Πνεῦμα συμμαρτυρεῖ τῷ πνεύματι ἡμῶν, ὅτι ἐσμὲν τέκνα Θεοῦ, & Spiritus S. teſtatur ſpiritui noſtro, nos eſſe filios Dei. Apoc.22.18. συμμαρτυροῦμαι γὰρ παντὶ ἀκούοντι, enimverò unà teſtor cuivis audienti, &c. ubi συμμαρτυροῦμαι legitur in forma media ἐπιμαρτυρέω ῶ, teſtimonium tribuo cum Dativo. augetur in medio. aoriſt.1. ἐπεμαρτύρησα, teſtimonium tribui. συνεπιμαρτυρέω ῶ, teſtimonium præbeo, Hebr.2. ver.4. προμαρτύρομαι, prænuntio cum Accuſ. 1 Pet.1 v.11. ψευδομάρτυς ος ὁ, falſus teſtis. Matthæi 26. ver. 60. 1 Corinth.15. v.15. ψευδομάρτυρες, falſi teſtes. ψευδομαρτυρία ας ἡ, falſum teſtimonium, Matthæi 26.59. ψευδομαρτυρέω ῶ, falſum teſtimonium dico, Matthæi 19. verſ.18. οὐ ψευδομαρτυρήσεις, non dices falſum teſtimonium, Marc.14.56. πολλοὶ γὰρ ἐψευδομαρτύρουν, multi enim dicebant falſum teſtimonium. Verba quæ ſunt ex nominibus compoſita augentur à principio, ut ψευδομαρτυρῶ, in imperf. ἐψευδομαρτύρουν, in a.1. ἐψευδομαρτύρησα, Luc.18.20. μὴ ψευδομαρτυρήσῃς (2.ſing. a.1. act.ſubj.) nè falſum teſtimonium dixeris Præt. ἐψευδομαρτύρηκα.

Μασάομαι ſive μασσάομαι ῶμαι, mando, **ich kewe**, Apoc.16.10. καὶ ἐμασῶντο (3.plur.imperf. med.) τὰς γλώσσας αὐτῶν, & mandebant linguas ſuas.

Μάσσω, vel μάττω. F. ξω. P. μέμαχα a.1. ἔμαξα, pinſo ſubigo. item abſtergo. ἀπομάσσομαι, idem, Luc.10. v.11. κονιορτὸν ἀπομασσόμεθα, pulverem abſtergimus, hoc eſt, nihil nobis vobiſcum erit commercii. ἐκμάσσω, abſtergo, Johan.13. v.5. imperf. ἐξέμασσε, abſtergebam, Luc. 7.38. aoriſt.1. ἐξέμαξα, abſterſi, Johan.12.3. καὶ ἐξέμαξε ταῖς θριξὶν αὐτῆς τοὺς πόδας αὐτοῦ, & exterſit pedes ejus capillis ſuis.

Μάστιξ γος ἡ, flagrum, flagellum, ſcutica. μάστιγι ξαινόμενοι, qui ſcuticis cæduntur. Act 22.24. ἐκέλευσεν αὐτὸν μάστιξιν ἀνετάζεσθαι, juſſit ut flagris inquireretur in eum. Significat etiam morbum per metaph. Marc 3.ver.10. ἵνα αὐτοῦ ἅψωνται (aoriſt.1.med. ſubj.) ὅσοι εἶχον μάστιγας, ut ipſum tangerent, quotquot tenebantur flagellis, h.e. morbis. Sunt enim

enim morbi flagella Dei, quibus nos castigat, nos humiliat, & in officio retinet. μαστιγόω ῶ, *flagello* Heb 12.6. ὃν γὰρ ἀγαπᾷ Κύριος, παιδεύει· μαστιγοῖ δὲ πάντα υἱὸν ὃν παραδέχεται, *id est*, quem enim amat Dominus, castigat: flagellat autem quemcunque filium recipit, h.e. agnoscit. *Fut.* μαστιγώσω, Matt.10.17. μαστιγώσουσιν ὑμᾶς, flagellabunt vos. *Præt. act.* μεμαστίγωκα. *a.*1.*act.* ἐμαστίγωσα, *flagellavi.* Johan. 19.1. μαστίζω, idem quod μαστίγω, Actor.22.25. εἰ ἄνθρωπον Ῥωμαῖον, καὶ ἀκατάκριτον ἔξεστιν ὑμῖν μαστίζειν; Num hominem Romanum, & quidem indictâ causâ, vobis licet flagellare?

Μαστὸς οῦ ὁ, *mamma*, q.d. μεστὸς τοῦ γάλακτος. μαζὸς οῦ ὁ, idem. Pro μαζὸς dicunt Dores μασδὸς, Luc. 11.27. μακαρία ἡ κοιλία ἡ βαστάσασά σε, καὶ μαστοὶ οὓς ἐθήλασας, beatus est venter qui te portavit, & ubera quæ suxisti. Dicitur de viro, Apoc.1.13. πρὸς τοῖς μαστοῖς, ad mamillas.

Μάτην, Adv. *frustra*, affine Hebræo מט *mat*, nutare, vacillare, Matth 15.9. μάτην δὲ σέβονταί με, frustra colunt me. *Vane*, Psal. 39.v.15. εἰς μάτην, idem. Jerem. 4.30. μάταιος ου ὁ ἡ, *vanus*, Jacob. 1.26. τούτου μάταιος ἡ θρησκεία, hujus vana est religio: & μάταιος, in f.g. ματαία, in n.g. μάταιον. 1 Cor. 3.20. γινώσκει τοὺς διαλογισμοὺς τῶν σοφῶν, ὅτι εἰσὶ μάταιοι, novit cogitationes sapientum esse vanas. 1 Cor.15.17. ματαία ἡ πίστις ὑμῶν, vana est fides vestra. 1 Pet.1.18. ματαία ἡ ἀναστροφὴ, vana conversatio. ματαιότης ητος ἡ, *vanitas*, Rom. 8.v.20 τῇ γὰρ ματαιότητι ἡ κτίσις ὑπετάγη (a. 2. pass. indic.) οὐχ ἑκοῦσα, vanitati enim creatura est subjecta, non suâ sponte. ματαιόομαι οῦμαι, *vanus fio*, Roman. 1.v.21. ἐματαιώθησαν, vani facti sunt.

Μάχομαι, *pugno*, 2 Tim.2.24. δοῦλον τοῦ Κυρίου οὐ δεῖ μάχεσθαι, servum Domini non oportet pugnare. οὐ δεῖ πλήκτην εἶναι, qui voce utitur 1 Tim.3.3. & Tit.1.v.7. *F.* μαχοῦμαι, item μαχήσομαι & μαχέσομαι *pugnabo. Præt.* μεμάχημαι à μαχέομαι, *præliatus sum, pugnavi.* Johan. 6.52. ἐμάχοντο (3.pl. imperf. act. ind.) οὖν πρὸς ἀλλήλους οἱ Ἰουδαῖοι, pugnabant igitur Judæi alii adversus alios, h. e. disceptabant inter se. Διαμάχομαι, *depugno.* Actor. 23.9. διεμάχοντο, depugnabant μάχη ης ἡ, *pugna.* (affine Hebræo מחה *macha* delevit.) 2 Tim. 2.23. εἰδὼς ὅτι γεννῶσι μάχας, sciens illas gignere pugnas. Tit.3.9. μάχας νομικὰς περιΐστασο (imp.med.præs.) pugnas legales vita. *Lites, jurgia, contentiones*, Jacob. 4.11. ἄμαχος ου ὁ ἡ, *alienus à pugna*, 1 Tim.3.ver.3. Tit.3.2. Θεομάχος ου ὁ, *Deo repugnans*, Actor.6. ver.39. μήποτε καὶ Θεομάχοι εὑρεθῆτε, nè etiam cum Deo pugnare comperiamini. Θεομαχέω ῶ, *Deo repugno*, Act. 23.9. μὴ Θεομαχῶμεν, nè reluctemur Deo. Θηριομαχέω ῶ, *cum bestiis depugno*, (à Θηριομάχος ου ὁ, qui cum belluis pugnat.) *Fut.* ήσω. *aor.*1.*act.* ἐθηριομάχησα ας ε. 1 Corinth.15.32. θυμομαχέω ῶ, *sum animo infenso*,

fenſo, conſtruitur cum Dat. Actor. 12. verſ. 20. λογομάχος ὁ, *qui contentione verborum delectatur, argutator*. λογομαχία ας ἡ, *verborum pugna*, 1 Timoth. 6. ver. 4. νοσῶν περὶ ζητήσεις καὶ λογομαχίας, inſaniens circa quæſtiones & pugnas de verbis. λογομαχέω ῶ, *de verbis pugnam moveo*, 2 Tim. 2. 14. *Futur.* λογομαχήσω· *Præt.* λελογομάχηκα. μάχαιρα ας ἡ, q. μάχην αἴρουσα, pugnam tollens, *gladius*, idem quod ξίφος εος τὸ, Joh. 18. 10. Πέτρος ἔχων μάχαιραν, Matth. 26. 51. ἀπέσπασε τὴν μάχαιραν αὐτοῦ, ſtrinxit gladium ſuum. Actor. 12. 2. ἀνεῖλε (a. 2. act. indic.) Ἰάκωβον μαχαίρᾳ, interemit Jacobum gladio. Apoc. 13. v. 10. εἴ τις ἐν μαχαίρᾳ ἀποκτενεῖ, δεῖ αὐτὸν ἐν μαχαίρᾳ ἀποκτανθῆναι, ſi quis gladio occiderit, opportet eum gladio occidi, hoc eſt, is rurſus gladio eſt occidendus. ἐν μαχαίρᾳ, *Hebraiſmus*, pro μαχαίρᾳ. Luc. 21. 24. πεσοῦνται (fut. 1. med. 3. plur.) ςόματι μαχαίρας, cadent ore gladii, h. e. acie gladii. *Hebraiſmus.* Johan. 18. v. 11. βάλε (aor. 2. act. imperat.) τὴν μάχαιράν σου εἰς τὴν θήκην, reconde gladium tuum in vaginam. Rom. 13. 4. τὴν μάχαιραν φορεῖ, gladium geſtat.

Μέγας, *magnus*, ἡ μεγάλη, *magna*, τὸ μέγα, *magnum*. Matth. 15. 19. οὗτος μέγας κληθήσεται, hic vocabitur magnus. Matth. 7. ver. 27. *grandis*, Hebr. 11. v. 24. Μωσῆς μέγας γενόμενος. πτῶσις μεγάλη, ruina magna. Luc. 16. ver. 26. χάσμα μέγα, hiatus magnus. *Genit.* μεγάλου, Matth. 5. ver. 35. πόλις μεγάλου Βασιλέως, civitas eſt magni Regis, DEI, qui eſt REX regum. Luc. 17. 15. μετὰ μεγάλης φωνῆς, altâ voce. *Dat.* μεγάλῳ, Actor. 26. 22. μεγάλῃ, Johan. 7. v. 37. ἡμέρᾳ τῇ μεγάλῃ, die maximè ſolenni. *Accuſ.* μέγαν, Matth. 27. 60. λίθον μέγαν, ſaxum magnum μεγάλην, Luc. 2. 11. μέγα, Luc. 22. 12. *Nom. plur.* μεγάλοι, Luc. 21. 11. *graves*, Apoc. 19. 5. adulti. μεγάλαι, Apoc. 12. 15. τοὺς μικροὺς καὶ τοὺς μεγάλους, parvos & magnos, jung und alt. μεγάλα, Apoc. 15. 3. μεγάλα καὶ θαυμαστὰ τὰ ἔργα σου, magna & mirabilia ſunt opera tua. *Gen.* μεγάλων, Johan. 21. 11. Apoc. 19. 18. *Dativ.* μεγάλοις, Apoc. 11. 18. *Accuſ.* μεγάλους, Apoc. 13. 10. μεγάλας, Marc. 13. 4. μεγάλα, Matth. 24. v. 24. Apoc. 13. verſ. 5. in *comparativo gradu* μείζων ονος ὁ ἡ, *major*, Matth. 11. v 11. Roman. 9. v. 12. ὁ μείζων δουλεύσει τῷ ἐλάττονι, major ſerviet minori. Johan. 13. ver. 16. οὐκ ἔστι δοῦλος μείζων τοῦ κυρίου αὐτοῦ, non eſt ſervus major domino ſuo, 1 Joh 5. 9. ἡ μαρτυρία τοῦ Θεοῦ, μείζων ἐστὶ, teſtimonium Dei majus eſt. *potentior*, 1 Johan. 3. 20. item ἡ μείζων, *maxima*, 1 Corinth. 13. ver. 13. *enallage gradus*, ubi comparativus ponitur pro ſuperlativo Sic Matth. 13. 2. μεῖζον τῶν λαχάνων, maximum olerum. Ejuſdem enallge exempla lege Matth. 18. v. 1, 4. & c. 23. v. 11. Sirach. 1. 4. μείζον ονος τὸ, *majus*, Matth. 13. 32. *in Genit.* μείζονος, per o. gen. Heb. 6. 13. & 9. 11. *in Accuſ.* μείζονα, Joh. 15. 13. Heb. 11. 26. Jacob. 4. 6. item pro

μείζονα legitur μείζω contractè Johan.5. 36. in n.g. μεῖζον, Jacob.3.1. Vocat. ὦ μείζων, in neut. ὦ μεῖζον. Nom. plur. οἱ καὶ αἱ μείζονες, 2 Pet.2. 11. τὰ μείζονα, Johan.5.20.& μείζω contractè Johan. 1.50. μείζω τούτων ὄψει, majora istis videbis: ubi μείζω est Accus. pl.gen.n.&c. in superlativo gradu μέγιστος η ον, maximus a um, 2 Pet. 1. 4. μεγιστᾶνες οἱ, proceres, plural. num. tantùm. Apocal. 6. 15. in Dati. μεγιστᾶσι, Marc.6.ver. 21. δεῖπνον ἐποίει τοῖς μεγιστᾶσιν αὐτοῦ, convivium parabat proceribus suis. Sic in plur. num. οἱ μεγάλοι, magnates, Matthæi 20.ver. 25. Marc. 10.v.42. μεῖζον, magis, Adver. Matth. 20. v. 31. item pro μεῖζον, comparativo, legitur etiam μειζότερος. 3.Johan. v. 4. μειζοτέραν τούτων οὐκ ἔχω χαρὰν, hoc est, majus istis gaudium non habeo. μεγάλως, Adverb. magnopere, Philip. 4.10. μεγαλεῖα ων τὰ, magnifica facta. Luc. 1.v. 49. Actor.2. vers. 11. derivatur ab adjectivo μεγαλεῖος εία εῖον, magnificus a um. μεγαλειότης ητος ἡ, majestas, Luc.9.v.43. Actor. 19.27. 2 Pet.1.v.16. μεγαλύνω, produco, Matth.23. ver. 5. item prædico, celebro. Luc.1.46. Fut. μεγαλυνῶ. aor.1. ἐμεγάλυνα, magnum reddidi. Luc. 1. ver. 58. præs. pass. μεγαλύνομαι. imperf. pass. ἐμεγαλυνόμην, prædicabar, Actor. 19.ver.17. aor.1. pass. ἐμεγαλύνθην, amplificatus fui, 2 Corinth. 10.v. 15. Fut.1.pass. μεγαλυνθήσομαι, magnificabor, Philip. 1. ver. 20. μεγαλωσύνη ης ἡ, majestas, Heb.1.3.& 8,1. Judæ v. 25. μέγεθος εος τὸ, magnitudo, Ephes. 1.19.

Μέθυ υος τὸ, vinum, sic dictum, ὅτι μεθίησι, h.e. μεθειμένους ποιεῖ, remissos reddit. temetum, unde abstemius, q. d. absque temeto, ἄοινος. μέθη ης ἡ, ebrietas, Lucæ 21.ver. 34. Roman. 13. 13. μεθύω. Fut. ύσω, ebrius sum, (Athenæus ex Aristotele ait μεθύειν pro μετὰ τὸ θύειν dici.) Apoc. 17. 6. aor. 1. pass. ἐμεθύσθην, inebriatus sum. Apocal. 17.2. largiter bibi, sum bene potus, Joh.2.10. ὅταν μεθυσθῶσι, (aorist. 1. pass. subj.3. pl.) postquam affatim biberunt: ubi ex usu linguæ Hebræ, non temulentiam, sed paullò hilariorem potationem significat, quando liberaliùs, intra modestiæ tamen fines, genio indulgetur. Confer Genes. 43. 34. ἔπιον καὶ ἐμεθύσθησαν μετ' αὐτοῦ. μεθύσκω, ebrium reddo. μεθύσκομαι, inebrior, vino obruor. Legitur tantùm in præsenti Luc. 12. 45. Ephes.5.18. μὴ μεθύσκεσθε οἴνῳ, ἐν ᾧ ἐστιν ἀσωτία, nè inebriemini vino, in quo est luxus. μέθυσος ου ὁ ἡ, ebriosus a um. 1 Cor. 5. 11. Atticè etiam μεθύση ἡ, temulenta. ἀμέθυστος ου ὁ, nomen gemmæ. Apocal. 21. vers.20. Sic dicta est quòd ebrietati resistat. Plin. lib. 27.c.9.& l.14.c.2.

Μείρω, seu potiùs μείρομαι, partior, divido. Præt. pass. εἵμαρμαι cum spiritu aspero, pro μέμαρμαι, Atticè, unde est εἱμαρμένη ης ἡ, fatum, fatalis necessitas. vocatur etiam πεπρωμένη. vide infrà πέρας. Præt. med. μέμορα, & per metathesin ἔμμορα, nactus sum, idem quod ἔλαχον,

χον, ἔτυχον, & construitur cum Genitivo. μόρ@ ου ὁ, *pars, mors*. μοῖρα ας ἡ, *portio, fatum*. μεμψίμοιρ@, *querulus*, qui non acquiescit in eo loco & vita, in qua Deus eum collocavit. Judæ v. 16. μέρος εος τὸ, *pars*. ἀπὸ μέρους, *ex parte*, Roman. 11.25. *Aliquatenus*, Rom. 15. 15. ἐκ μέρους, *quadantenus*, 1 Corinth. 13. v.9. 2 Cor. 2. 5. ἀπὸ μέρους, quadantenus. 1 Corinth. 12.27. ἐκ μέρους, *particulatim*. 1 Pet. 4. 16. ἐν τῷ μέρει τούτῳ, hac in parte. 1 Cor. 11. 18. μέρ@ (accus. casus. subaudi κατά) τι πιστεύω, *partim* credo. ἀνὰ μέρ@, *vicissim*, 1 Cor. 14. v.27. ἔχει μέρ@ ἔν τινι πράγματι, pro μετέχειν, *participem esse*. Apoc. 20.6. Johan 13.8. οὐκ ἔχεις μέρος μετ' ἐμοῦ, nihil habebis mecum *commune*. Sic Luc. 12.v. 46. καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀπίστων θήσει, *partemque* cum infidis *ei statuet*, seu assignabit: quos infidos (Matt.24. 51.) vocat hypocritas. In phrasi *partem p nere*, &c. est Hebraismus. κατὰ μέρ@, *singulatim*, Hebr. 9.5. Actor.23. 6. ἓν μέρ@ τῶν Σαδδουκαίων, una *secta* Sadducæorum. *ibid*. ver.9. οἱ γραμματεῖς τοῦ μέρους τῶν Φαρισαίων, hoc est scribæ, qui faciebant cum Pharisæis. Actor.19.27. τὸ μέρος, scil. ἡμῶν, quod nobis *peculiare* est, seu unde *questus* ad nos redire solet. ἐν μέρει, *respectu*. Coloss. 2.16. ἢ ἐν μέρει ἑορτῆς, aut respectu festi. 1 Pet. 4. 16. μέρεα η, έων ῶν, τὰ, *partes, tractus, plagæ, regiones*. Actor. 20.ver.2. διελθὼν τὰ μέρη ἐκεῖνα, quum peragrâsset illas regiones. Ephes.4.9. εἰς τὰ κατώτερα μέρη τῆς γῆς, in infimas terræ partes. Sæpe *subintelligitur* hoc plurale. Luc. 23. v. 33. Vide supra pag.191.2. Marc. 2. ver. 2. ὥστε μηκέτι χωρεῖν μηδὲ τὰ (scilicet μέρη) πρὸς τὴν θύραν. Luc. 22.ver.69. καθήμενος ἐκ δεξιῶν (scil. μερῶν) sedens à dextris. πολυμερὴς έ@ ὁ καὶ ἡ, *multis partibus constans*. πολυμερῶς, Adverb. *multifariam, multis vicibus*. Heb. 1. μερὶς ίδ@ ὁ, *pars, portio*, Luc. 10.ver. 42. τὴν ἀγαθὴν μερίδα ἐξελέξατο (aor.1. med.) bonam partem elegit. *Communio*, 2 Corinth. 6.15. τίς μερὶς πιστῷ μετὰ ἀπίστου; Quæ communio fideli cum infideli? μερίζω, *divido*. *F.* μερίσω. *P.* μεμέρικα, pro quo legitur *aorist.* 1. *act.* ἐμέρισα, *partitus sum*, Rom. 12.3. ἑκάστῳ ὡς ὁ Θεὸς ἐμέρισε μέτρον πίστεως, prout cuique Deus partitus est, seu distribuit mensuram fidei. Heb.7. v. 2. ᾧ δεκάτην ἀπὸ πάντων ἐμέρισε, cui decimas ex omnibus partibus dedit. præs. pass. μερίζομαι, *dividor, dissideo*. Est enim dissidium nihil aliud quàm animorum divisio. *Præt. pass.* μεμέρισμαι, *divisus sum*, 1 Cor. 1. ver. 13. μεμέρισται ὁ Χριστός; Num divisus est Christus? Paulò aliter accipitur 1 Cor. 7. 33. vel 34. μεμέρισται ἡ γυνὴ καὶ ἡ παρθένος, *discretæ* sunt uxor & virgo, hoc est, magnum inter eas est discrimen, non eodem modo se habet. *aorist.* 1. *pass.* ἐμερίσθην, *dissedi*, Mat. 12. 26. εἰ ὁ Σατανᾶς ἐφ' ἑαυτὸν ἐμερίσθη, si Satanas secum ipso, vel adversus seipsum dissidet. Ergo μερισθῆναι ἐφ' ἑαυτὸν est secum ipso dissidere. ib. v. 25.

μερισθεῖσα

μερισθῆναι καθ' ἑαυτῆς. καθ' ἑαυτῆς idem. πᾶσα πόλις μερισθεῖσα καθ' ἑαυτῆς, οὐ σταθήσεται, omnis civitas diſſidens adverſus ſeipſam, non ſtabit. *aor.* 1. *med.* ἐμερισάμην ὡ ἄλο, *diviſi, partitus ſum.* Luc. 12. ver. 13. Διδάσκαλε, εἰπὲ τῷ ἀδελφῷ μου, μερίσασθαι (a. 1. med. infin.) μετ' ἐμοῦ κληρονομίαν, Magiſter, dic fratri meo, ut partiatur mecum hæreditatem. μερισμὸς οὗ ὁ, *diſtributio*, Hebr. 2. 4. *diviſio*, Heb. 4. 12. μεριστὴς οὗ ὁ, *partitor*, Luc. 12. 14. διαμερίζω, *partior*, Marc. 15. 24. διεμέριζον (3. plur. imperf. act. indicat.) τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, partiti ſunt veſtimenta ejus, non diviſerunt, ſeu diſſecuerunt Actor. 2. ver. 45. διεμέριζον αὐτὰ πᾶσι, dividebant ſeu diſtribuebant ea inter omnes. *aor.* 1. *act.* διεμέρισα *aor.* 1. *act. imperat.* διαμέρισον. Luc. 22. v. 17. διαμερίσατε 2. pl. aor. 1. act. imperat.) ἑαυτοῖς τὸ ποτήριον, diſtribuite inter vos poculum, h. e. alter alteri porrigat. διαμερίζομαι, *idem*, Matth. 27. ver. 35. διεμερίσαντο (aoriſt. 1. med.) diviſerunt. *Diſſideo*, Luc. 11. ver. 17. βασιλεία ἐφ' ἑαυτὴν διαμερισθεῖσα (aor. 1. paſſ. part.) regnum adverſus ſe diſſidens. Luc. 12. v. 53. διαμερισθήσεται (futur. 1. paſſ. indic.) πατὴρ ἐφ' υἱῷ, diſſidebit pater adverſus filium. ibid. ver. 52 ἔσονται γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν πέντε ἐν οἴκῳ ἑνὶ διαμεμερισμένοι (part. præt. paſſ.) erunt enim ex hoc tempore quinque in una domo diſſidentes. διαμερισμὸς οὗ ὁ, *diſſidium*, Luc. 12. v. 51. συμμερίζομαι, *unâ partem capio*, 1 Corin. 9. 13. cum *Dativ.* τῷ θυσιαστηρίῳ συμμερίζονται, **die genieſſen des altars mit.**

Μέλας αινα αν, *niger a um*, Apoc. 6. 5 ἵππος μέλας, equus niger. ibid. v. 12. καὶ ὁ ἥλιος ἐγένετο μέλας, & ſol factus eſt niger. *Genit.* μέλανος μελαίνης. Matth. 5. v. 36. οὐ δύνασαι μίαν τρίχα λευκὴν ἢ μέλαιναν ποιῆσαι, non potes unum capillum album aut nigrum facere. μέλαν ανος τὸ, ſubſt. *atramentum.* 2 Corin. 3. 3. ἐγγεγραμμένη οὐ μέλανι, ἀλλὰ Πνεύματι Θεοῦ ζῶντος, ſcripta non atramento, ſed Spiritu Dei viventis 2 Joh. v. 12. διὰ χάρτου καὶ μέλανος, chartâ & atramento. 3 Johan. ver. 13. οὐ θέλω διὰ μέλανος καὶ καλάμου σοι γράψαι, nolo atramento & calamo tibi ſcribere.

Μέλει, *curæ eſt.* μέλει μοι, *curo.* μέλει σοι, *curas. Fut.* μελήσει. P. μεμέληκε, & per ſyncopen. μέμηλε apud poetas part. μεμηλὼς, *cujus cura geritur.* item *qui curat.* Il. ε. μέγα πλούτοιο μεμηλὼς, nimis opes curans: nimis ad rem attentus: inhians opibus. Matth. 22. v. 16. οὐ μέλει σοι περὶ οὐδενὸς, tu curas nullum ſive neminem. Marc. 4. ver. 38. οὐ μέλει σοι ὅτι ἀπολλύμεθα; non eſt tibi curæ quòd perimus, h. e. nil moraris interitum noſtrum? Johan. 12. v. 6. περὶ τῶν πτωχῶν ἔμελεν (3. perſ. ſing. imperf. act.) pauperes curaret. Conſtruitur etiam ſine præpoſitione cum ſolo Genitivo, 1 Corinth. 9. v. 9. μὴ τῶν βοῶν μέλει τῷ Θεῷ; num Deo boves curæ ſunt? Act. 18. 17. καὶ οὐδὲν τούτων τῷ Γαλλίωνι ἔμελεν,

(3.sing.imperfect.) neque quicquam eorum Gallioni curæ erat. μελέτη ης ἡ, *meditatio*. μελετάω ῶ, *meditor*, Marc. 13 11. μηδὲ μελετᾶτε, neque meditamini, 1 Timoth. 4.15. ταῦτα μελέτα, hæc meditare. *Fut.* μελετήσω. *aor.*1. ἐμελέτησα. Actor.4.25. λαοὶ ἐμελέτησαν κενά, populi meditati sunt vana. προμελετάω ῶ, *præmeditor*, Luc. 21.14. μὴ προμελετᾶν ἀπολογηθῆναι, non præmeditati defensionem. Dicitur etiam μέλομαι, *curo*, cum Genit. μέλει ponitur etiam pro μέλει. *Fut.* μελήσεται. ἐπιμελής έος ὁ ἡ, diligens, gnavus, impiger, solicitus. ἐπιμελῶς, *solicite, accurate*, Luc.15. ver.8. ἐπιμέλεια ας ἡ, *cura*, Actor.27. v.3. ἐπιμελείας τυχεῖν, curare. ἐπιμελέομαι οῦμαι, *curam ago*, verbum med. cum. Genit. Luc.10. v.34. καὶ ἐπεμελήθη (a.1. pass.) αὐτοῦ, & ejus curam egit. ibid.v.35. ἐπιμελήθητι imperat. aor.1. pass) αὐτοῦ, curam ipsius gere. μεταμέλομαι, *pœnitet me*. 2 Corinth. 7. ver.8. *imperfectum*, ibid. μετεμελόμην, pœnitebat me, *aorist*.1. *pass.* μετεμελήθην, *pœnituit me* Matth.27. ver.3. In bonam partem accipitur, Matth.21.28. ὕστερον δὲ μεταμεληθεὶς (part. aor.1. pass.) ἀπῆλθε, ubi μεταμεληθεὶς idem est quod μετανοήσας *Fut.* *pass.* μεταμεληθήσομαι, *pœnitebit me*, Heb.7.21. ὤμοσε Κύριος, καὶ οὐ μεταμεληθήσεται, juravit Dominus, & non pœnitebit eum. μεταμέλεια ας ἡ, *pœnitentia*. ἀμεταμέλητος ὁ ἡ, cujus nos non pœnitet, Rom. 11.29. 2 Cor.7.10. ἀμελής έος, ὁ καὶ ἡ, καὶ τὸ ἀμελές, *negligens*. ἀμέλεια ας ἡ, *incuria*. ἀμελέω ῶ, *negligo*, cum Genit. 1 Tim.4.14. μὴ ἀμέλει τοῦ ἐν σοὶ χαρίσματος, nè negligito donum quod in te est. *Fut.* ἀμελήσω, 2 Pet.1.12. διὸ οὐκ ἀμελήσω, quare non intermittam. *a.*1. ἠμέλησα, *despexi*. Heb.8.9. κἀγὼ ἠμέλησα αὐτῶν, & ego despexi eos. Fr. Jun. neglexi ipsos. Matth.22.5. οἱ δὲ ἀμελήσαντες (part.a.1.act.) ἀπῆλθον, illi verò hæc non curantes, abierunt.

Μέλι τος τὸ (à מלץ γλυκαίνεσθαι, dulcescere, confer Psa.119.123.) *mel*. Matth.3. ver.4. μέλι ἄγριον, mel sylvestre. Apoc.10. vers.9. ἔσται γλυκὺ, ὡς μέλι, erit dulce, scil. illud volumen, tanquam mel. Pind. κόρον δ᾽ ἔχει καὶ τὸ μέλι, etiam mellis nos capit satietas. μέλιττα vel μέλισσα ης ἡ, *apis*. μελίσσιος ου ὁ, *apiarius*, Luc.24.42.

Μέλλω, *futurus sum*. Matth.2. 13. μέλλει ζητεῖν, quæsiturus est. ib. c.17.22. μέλλει ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοσθαι εἰς χεῖρας, tradendus est Filius hominis in manus, &c. Aliquando redundat, Joh.11.28. Act.23.30. & 27.10. μέλλειν ἔσεσθαι. *Imperf.* ἔμελλον, *futurus erat*, Luc 10. v.1. ἔμελλεν αὐτὸς ἔρχεσθαι, ipse venturus erat. pro ἔμελλον dicitur etiam Atticè ἤμελλον, Luc.7.2. Johan.4.47. & 18.32. *Fut.* μελλήσω. Mat.24. v.6. μελλήσετε δὲ ἀκούειν πολέμους, futurum autem est ut audiatis bella. μέλλω etiam significat *cunctor*, Actor.22.16. καὶ νῦν τί μέλλεις; & nunc quid cunctaris? εἰς τὸ μέλλον, in posterum, seu in futurum, 1 Tim.6.19. Roman. 8.38.

8.38. οὔτε ἐνεστῶτα, οὔτε μέλλοντα, neque præsentia, neque futura. ζωὴ (1 Timoth. 4. v. 8.) δόξα (Rom. 8. v. 18.) πόλις (Hebr. 6. ver. 13.) ὀργὴ (Luc. 3. v. 7.) μέλλουσα, &c.

Μέλος εος τὸ, *membrum*, Jacob. 3. 5. γλῶσσα μικρὸν μέλος ἐστὶ, lingua parvum membrum est. 1 Cor. 6. 15. οὐκ οἴδατε τὰ σώματα ὑμῶν μέλη (nom. plur.) Χριστοῦ ἐστιν; an nescitis corpora vestra esse membra Christi? Matth. 5. 29. ἀπόληται, (aorist. 1. med. subj.) ἓν τῶν μελῶν (gen. pl.) σου, pereat unum ex membris tuis. Roman. 7. 5, 23. ἐν τοῖς μέλεσί (dat. plur.) μου, in membris meis. 1 Cor. 12. 18. ὁ Θεὸς ἔθετο (3. pers. sing. aor. 2. med. indicat.) τὰ μέλη (Acc. pl.) Deus constituit membra; suo singula loco. *carmen* aptis membris seu pedibus constans (מִלָּה dictio) Sirach. 32. vers. 7. μελῳδὸς οῦ ὁ, qui rhythmos canit. μελῳδία, canticum. μελίζω. *Fut.* σω. *membratim concido. aorist. 1. act.* ἐμέλισα. Jud. 20. 6. item *modulor.* πλημμελὴς έος ὁ καὶ ἡ, *inconcinnus, absonus, contra normam modulationis.* ex πλὴν & μέλος, quasi diceres, sine modulatione, sine harmonia, ubi est confusio & κακοφωνία. πλημμελέω ῶ, *pecco, transgredior*, Septuag. interpretibus est admodum tritum. πλημμελεῖν εἴς τινα, peccare in aliquem, augetur à principio. πλημμέλεια ας ἡ, peccatum ex ignorantia, incuria, aut oblivione admissum. Levit. 7. ver. 7, 37. vel delictum, hoc est, peccatum omissionis. *Metaphora* desumpta à Musicis. μέλπω, q. μέλος ἔπω, *canto.* ἔπος εος τὸ, verbum, res item carmen.

Μέμφομαι (q. μῶμον φάω, convicium dico) *Futur.* ψομαι, *conqueror*, Mar. 7. ver. 2. ἐμέμψαντο (3. plur. a. 1. med. indicat.) *expostularunt. Succenseo*, Roman. 9. ver. 19. *Incuso*, Heb. 8. ver. 8. μεμφόμενος γὰρ (scil. αὐτὴν, nempe, τὴν πρώτην διαθήκην) αὐτοῖς λέγει, in eo scil. testamento aliquid *desiderans*, iis dicit. Th. Bez. vertit *incusans*. μομφὴ ῆς ἡ, *querela*. ἔχειν μομφὴν πρός τινα, habere querelam adversus aliquem, Colos. 3. ver. 13. ἄμεμπτος ὁ ἡ, *inculpatus*, Luc. 1. 6. ἦσαν δὲ δίκαιοι ἀμφότεροι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ἄμεμπτοι. erant verò justi ambo coram Deo, irreprehensibiles. *In quo nihil potest desiderari.* Hebr. 8. ver. 7. εἰ ἡ πρώτη ἐκείνη (διαθήκη) ἦν ἄμεμπτος, si prius illud (testamentum) tale fuisset, ut nihil in eo posset desiderari. ἀμέμπτως. Adverb. *inculpatè*, 1 Thess. 5. 23. πολυμεμφὴς έος ὁ ἡ, *querulus*, Nonnus.

Μὲν, conj. discr. *quidem*. Solet hanc particulam excipere δὲ *verò*, de quo suprà. Matth. 9. ver. 38. ὁ μὲν θερισμὸς πολύς, οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι, ipsa quidem messis est multa, operarii verò pauci. Jacob. 2. 8. *tamen*, 2 Tim. 2. 19. Jud. v. 8.

Μένω (affine Heb. מָעוֹן mansio, habitatio) *maneo*, Joh. 8. 35. *Habito*, Actor 28. v. 16. pro ἀναμένω *exspecto*, Actor. 20. ver. 5. cum Accusat. pro διαμένω, *duro*, 2 Corin. 9. 9. 2 Tim. 3. 14. σὺ δὲ

μένε (imperat. præs.) ἐν οἷς ἔμαθες, at tu maneto in iis, quæ didicisti. ἐν οἷς, pro ἐν τούτοις, οἷς. *Hellenismus. diversor*, Luc. 10. 7. Actor. 20. ver. 15. *vivo, supersum*, 1 Cor. 15. 6. ἐξ ὧν οἱ πλείους μένουσιν ἕως ἄρτι, ex quibus plerique vivunt (seu supersunt) usque adhuc. *manent*, scil. in vita. eodem sensu accipitur Joh. 21. 22. Act. 20. 23. θλίψεις με μένουσι, afflictiones me manent. *Latinismus*. Roman. 9. 11. ἵνα ἡ κατ' ἐκλογὴν τοῦ Θεοῦ πρόθεσις μένῃ (3. sing. præs. act. subj.) ut propositum Dei, quod pertinet ad electionē, maneret. Luc. 10. 7. μένετε (2. plur. præs. act. imperat.) *manete*, h. e. hospitium vobis deligite, quod aliâ voce Græci dicerent καταλύετε. Hebr. לין. *Infin.* μένειν, *manere*. Scil. in vivis. Johan. 21. 22. *part.* μένων, *manens*, 2 Johan. v. 9. μένουσα. Hebr. 13. 14. οὐ γὰρ ἔχομεν ὧδε μένουσαν πόλιν, non enim habemus hîc stabilem civitatem. in g. n. μένον, *manens*, Joh. 1. 33. Actor. 5. 4. οὐχὶ μένον, σοὶ ἔμενε; nonne dum manebat, manebat tibi? *Imperf.* ἔμενον, *manebam*, Johan. 1. vers. 32. *exspectabam*. Actor. 20. v. 5. ἔμενον (pro περιέμενον) ἡμᾶς, exspectabant nos. *Fut.* μενῶ, *manebo*, Philip. 1. 25. *Præt. act.* μεμένηκα, *mansi*, quod legitur in διαμένω, Luc. 22. vers. 28. *aorist. 1. act.* ἔμεινα, *mansi*, Matth. 11. v. 23. in *imperat.* μεῖνον, Matthæi 26. ver. 38. μείνατε, manere. in *subjunct.* μείνω ῃς ῃ, *maneam*, Joh. 15. 4. 1 Tim. 2. 15. ἐὰν μείνωσι pro μείνῃ, si manserint, scil. mulier. Synesis. Non enim ibi sermo est de individuo, sed de sexu muliebri, cui rectè, quoad sensum, respondet pluralis numerus. *aor. 1. act. infin.* μεῖναι *manere*, Actor. 9. 43. Apoc. 17. 10. *part. a. 1. act.* μείνας ασα αν, *manens*, Actor. 20. 15. καὶ μείναντες, & quum *diversati* fuissemus. *a. 2. act.* ἔμενον, Act. 20. 5. *Præt. med.* μέμονα, unde est nomen μονὴ ῆς ἡ, *habitatio*, Johan. 14. v. 2. μονὴν παρ' αὐτῷ ποιήσομεν, apud eum habitabimus. μόνιμος ὁ ἡ *stabilis*, μίμνω, idem quod μένω. Il. ε. μίμνομεν, cum Accus. sustinemus hostem irruentem. ἀναμένω, *exspecto*, cum Accus. 1 Thes. 1. 10. διαμένω, *permaneo*, Luc. 1. v. 22. καὶ διέμενε κωφὸς, & permansit mutus, scil. ad tempus. ibidem c. 22. v. 28. ὑμεῖς δέ ἐστε οἱ διαμεμενηκότες (part. præt. act. nominat. plur.) μετ' ἐμοῦ ἐν τοῖς πειρασμοῖς μου, vos autem ii estis, qui permansistis mecum in tentationibus meis. ἐμμένω, *permaneo*, construitur cum Dat. sine præpositione ἐν. Actor. 14. v. 22. & cum præpositione ἐν Gal. 3. 10. Heb 8. v. 9. οὐκ ἐνέμειναν (3. plur. aor. 1. act.) ἐν τῇ διαθήκῃ μου, illi non perstiterunt in illo meo pacto. ἐπιμένω, persevéro, *persisto, permaneo*. Futur. ἐπιμενῶ. Rom. 6. v. 1. ἐπιμενοῦμεν τῇ ἁμαρτίᾳ; permanebimus in peccato; *aor. 1. act.* ἐπέμεινα ας ε. Actor. 12. 16. ὁ δὲ Πέτρος ἐπέμενε κρούων, Petrus verò pergebat pulsare. *aor. 2. ac.* ἐπέμενον. Johan. 8. ver. 7. ὡς ἐπέμενον ἐρωτῶντες αὐτόν. καταμένω, *commoror*, Actor. 1. ver. 13. παραμένω, *permaneo*, Jacob. 1. v. 25. 1 Corin. 16. 6. πρὸς ὑμᾶς δὲ τυχὸν παραμενῶ, apud vos forte

fortè permanebo. συμπαραμένω, *simul permaneo*, cum Dat. Philip. 1.25. παραμένω, cum Acc. *exspecto*, Actor. 1. v. 4. προσμένω, *permaneo*, cum Dativo. Marc. 8. v. 2. ἡμέρας τρεῖς προσμένουσί μοι. tres dies permanent apud me, 1 Tim. 5. 5. προσμένει ταῖς δεήσεσιν, permanent in precationibus. ὑπομένω, cum Accus. *tolero*. Cum Accus. 1 Corinth. 13. v. 7. πάντα ὑπομένει, omnia tolerat charitas, multas injurias devorat, *Sustineo*, Hebr. 12.7. εἰ παιδείαν ὑπομένετε, si disciplinam sustinetis. vel uno verbo, *si castigamini*. Sensus est, si castigamini, Deus vobiscum tanquam cum filiis agit. Sine casu *persevero*. 2 Tim. 2. 12. *patior*. Rom. 12. 12. τῇ θλίψει ὑπομένοντες, in afflictione patientes. *Fut.* ὑπομενῶ, *sufferam*. 1 Pet. 2. ver. 20. *Pret. act.* ὑπομεμένηκα ας ε. *partic. præt. act.* ὑπομεμενηκώς, ό-τος, ὁ, Heb. 12. 3. *aor.* 1. *act.* ὑπέμεινα, *toleravi*, Hebr. 12. 2. ὑπέμεινε σταυρὸν, toleravit crucem. Hebr. 10. v. 32. πολλὴν ἄθλησιν ὑπεμείνατε (2. pl. a. 1. act. indici.) ingens certamen sustinuistis. *Remansi*, Luc. 2. vers. 43. *Exspecto*, Psal. 27. ὑπόμεινον (2. sing. aor. 1. act. imperat.) τὸν Κύριον, *exspecta* DOMINUM. Psal. 40. v. 2. ὑπομένων ὑπέμεινα, exspectando exspectavi. *Hebraismus*. hoc est, indesinenter exspectavi. *Pret. med.* ὑπομέμονα, unde est ὑπομονὴ ῆς ἡ, *tolerantia*. Roman. 15. 5. Luc. 8. 15. ἐν ὑπομονῇ, pro δι' ὑπομονῆς, Hebraism. Luc. 21. 19. ἐν ὑπομονῇ, ubi ἐν ex Hebraismo redundat. Roman. 8. 25. δι' ὑπομονῆς, constanter. *patiens exspectatio*, 2 Thessal. 3. 5. εἰς τὴν ὑπομονὴν τοῦ Χριστοῦ, ad patientem exspectationem, quâ scil. exspectatis Christum rediturum ad judicandum vivos & mortuos. *passivè* ergo hîc accipitur pro exspectatione, quâ Christus à nobis exspectatur. 1 Thes. 1. 3. τῆς ὑπομονῆς τῆς ἐλπίδος, spem tolerantem. Est hypallage.

Μέριμνα ης ἡ, *cura*, Matth. 13. 22. μέριμναι βιωτικαὶ, solicitudines hujus vitæ. Luc. 21. 34. μέριμνα, videtur dici παρὰ τὸ μερίζειν τὸν νοῦν, à dividenda & distrahenda mente. Nam, ut Virgilius loquitur, cura

——animum nunc huc, nunc dividit illuc,
Et rapit in partes varias——

μεριμνάω ῶ, *curo solicitè & anxiè cogito*. Matthæi 6. vers. 28. περὶ ἐνδύματος τί μεριμνᾶτε; de vestibus cur soliciti estis? *Fut.* μεριμνήσω, *solicitus ero*. Matth. 5. Vers. 34. ἡ αὔριον μεριμνήσει τὰ ἑαυτῆς, crastinus dies solicitus erit de rebus suis. Philip. 2. ver. 20. οὐδένα γὰρ ἔχω ἰσόψυχον, ὅστις γνησίως τὰ περὶ ὑμῶν μεριμνήσει, neminem enim habeo pari animo præditum, qui sincerè de rebus vestris sit solicitus. *aor.* 1. *act.* ἐμερίμνησα, legitur tantùm in subj. Matth. 6. ver. 44. μὴ οὖν μεριμνήσητε εἰς τὴν αὔριον. εἰς τὴν αὔριον, pro τῇ αὔριον, *Hebraismus*, vide supra εἰς. Luc. 12. ver. 22. μὴ μεριμνᾶτε (imperat. præs.) τῇ ψυχῇ ὑμῶν, nè soliciti estote de vita vestra. Aiunt quidam τὸ φροντίζειν in bonam, μέριμναν verò & τὸ με-

ειμνᾷν in malam partem accipi. Etsi id fiat frequenter, non tamen semper, testantur exempla seq. 2 Corin. 11. 28. 1 Pet. 5. 7. 1 Cor. 7. 34. Philip. 2. 20. &c. ἀμέριμν☉ ὁ ἡ, *securus a um, curis vacuus a um*, Matth. 28. 14. ὑμᾶς ἀμερίμνους ποιήσομεν, vos securos præstabimus. λυσιμέριμν☉ ὁ ἡ, *curas pellens*, est vini epithetum. προμεριμνάω ῶ, *ante sum solicitus*, Marc. 13. 11.

Μέσ☉ η ον, *medius a um*, (Chald. מְצַע partiri, dimidiare) Actor. 1. 18. Johan. 19. 18. εἰς τὸ μέσον, *in medium*, Marc. 14. 60. Luc. 6. 8. μέσης νυκτὸς, *mediâ nocte*, Matth. 25. 6. & κατὰ μέσον τῆς νυκτὸς, Actor. 27. 27. eodem sensu: ubi μέσον τὸ, *substantivè* ponitur pro medietate. κατὰ μέσον, pro κατὰ μεσότητα. *præpositio* subintelligitur Matth. 14. v. 24. τὸ δὲ πλοῖον ἤδη μέσον τῆς θαλάσσης ἦν. navigium verò jam in medio maris erat. Ellipsis præpositionis κατὰ. μέσον pro κατὰ μέσον. Sic Luc. 17. v. 11. διὰ μέσου Σαμαρείας, per medietatem Samariæ, h. e. διὰ τῆς Σαμαρείας, per Samariam. Luc. 10. 3. ὡς ἄρνας ἐν μέσῳ λύκων, hîc ἐν μέσῳ ponitur pro εἰς μέσον. Heterosis Hebraica. ἀνὰ μέσον, 1 Cor. 6. 5. idem est quod ἐν τῷ μέσῳ, Hebraicè בְּתוֹךְ, Græcè μεταξὺ, Latinè, *inter*, diceretur, Gen. 9. 13. ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν, inter me & vos. Mat. 13. 25. ἀνὰ μέσον τοῦ σίτου, inter triticum. μέσον etiam *adverbialiter* ponitur cum Gen. pro ἐν μέσῳ, Matthæi 14. v. 24. Paulò aliter etiam usurpatur μέσ☉, Johan. 1. v. 26. μέσος δὲ ὑμῶν ἕστηκεν, pro ἐν μέσῳ ὑμῶν, Johan. 19. 18. μέσον δὲ τὸν Ἰησοῦν, pro ἐν μέσῳ. Johan. 20. v. 26. καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον, pro ἐν τῷ μέσῳ, & stetit in medio. Act. 26. 13. ἡμέρας μέσης, scil. οὔσης, in ipso meridie. *Latini sic* est, quum Græci dicunt αἴρειν ἐκ μέσου, *è medio tollere*, hoc est, occidere. Coloss. 2. v. 14. Sic ἕως ἐκ μέσου γένηται, (a. 2. med. subj.) donec è medio sublatus fuerit. μεσίτης ου ὁ, *mediator*, 1 Tim. 2 v. 5. εἷς γὰρ Θεὸς, εἷς καὶ μεσίτης Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, nam unus est Deus, unus etiam mediator Dei & hominum. *Internuntius*, Gal. 3. ver. 19. μεσιτεύω, *interpono me*, Heb. 6. 17. ἐμεσίτευσεν ὅρκῳ, intervenit vel fide jussit jure jurando. Fr. J. confirmavit. μεσόω ῶ, *medius sum. Fut.* ώσω. *P.* μεμέσωκα. Joh: 7. 14. τῆς ἑορτῆς μεσούσης, festo medio.

Μεστὸς ἡ ὸν, (affine Syriaco מַסְתָּא sufficientia) *plenus, refertus a um*, cum Genit. Johan. 19. 29. σκεῦ☉ ὄξους μεστὸν, vas aceto plenum. per *metaphoram* accipitur Mat. 23. 28. ἔσωθεν δὲ μεστοί ἐστε ὑποκρίσεως, intus verò pleni estis hypocrisi. Jacob. 3. 17. μεστὴ ἐλέους, plena misericordia. μεστόω ῶ, *Fut.* ώσω. *P.* μεμέστωκα, *repleo.* μεστόομαι οῦμαι, *plenus sum.* Act. 2. 13. γλεύκους μεμεστωμένοι εἰσί, vino dulci pleni sunt, h. e. ἐμεθύσθησαν, inebriati sunt, prout & Germani dicunt, **Er ist voll.**

Μετὰ, *præpositio* cum *Genitivo cum.* Luc. 5. v. 34. ἐφ' ὅσον ὁ νυμ-

φι☉

φίος μετ' αὐτῶν ἐστι, quamdiu sponsus cum illis est. Luc.11.7. μετ' ἐμοῦ, mecum, 1 Johan.1.6. κοινωνίαν ἔχειν μετὰ τοῦ Θεοῦ, communionem habere cum Deo. Johan.3.v.26. ὃς ἦν μετὰ σοῦ, qui *apud* te erat. σοῦ hic retinet accentum post præpositionem, quod plerumque fieri solet. Sic Actor. 18.10. μετὰ σοῦ, tecum, Joh.17.21. ἐν σοί, in te, Luc.16.v.2. περὶ σοῦ, de te. Actor.26.v.3. διὰ σοῦ, &c. Matth.10 vers.30. ὁ μὴ ὢν μετ' ἐμοῦ, *qui non est mecum*, hoc est, qui non stat à partibus meis. Matth.17.v.3. μετ' αὐτοῦ συλλαλοῦντες (pro συλλαλοῦντες αὐτῷ. Marc.9.v.4.) cum eo colloquentes. Joh.6.43. μὴ γογγύζετε μετ' ἀλλήλων, ne murmurate *inter* vos. Luc.24.5. τί ζητεῖτε ζῶντα μετὰ νεκρῶν; quid *inter* mortuos quæritis viventem? Actor. 14. 27. ὅσα ἐποίησεν ὁ Θεὸς μετ' αὐτῶν, pro δι' αὐτῶν, quæ Deus fecisset *per* eos. Apoc.11.7. ποιήσει πόλεμον μετ' αὐτῶν, geret bellum *adversus* eos, vel cum iis. Apocal. 1.7. μετὰ νεφελῶν, *super* nubibus. Actor.15.4. ὅσα ὁ Θεὸς ἐποίησε μετ' αὐτῶν, quæcunque Deus *per* ipsos effecerat. Hebr. 11.31 μετ' εἰρήνης. *pacificè*. Luc. 1.ver.72. μετ' αὐτῆς, *erga* eam. Luc.10. ver.37. ὁ ποιήσας ἔλεος μετ' αὐτοῦ, qui exercuit misericordiam *erga* eum. Cum *Accusativo*, *post*, Johan.3.22. μετὰ ταῦτα ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς, post hæc venit Jesus. Matth.27 ver.63. μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐγείρομαι, pro ἐγερθήσομαι, h.e. post triduum resurgam, Enallage temporis. Sic Marc.9.2. μεθ' ἡμέρας ἕξ, sexto post die. Actor.28.11. μετὰ δὲ τρεῖς μῆνας, post tres verò menses. Luc.15 13. μετ' οὐ πολλὰς ἡμέρας, *non multo post*. Notetur μετάθεσις μετ' οὐ pro οὐ μετά. Actor.13.15. μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ νόμου, post lectionem legis verò. Act. 15. 13. μετὰ δὲ τὸ σιγῆσαι, postquam verò conticuissent. ubi τὸ σιγῆσαι (aor.1. infin.) construitur cum μετὰ tanquam nomen, quæ in lingua Græca singularis elegantia est. Sic 1 Cor.11.25 μετὰ τὸ δειπνῆσαι. postquam cœnâssent. Heb.10.15. μετὰ τὸ προειρηκέναι, postquam prius dixisset. *ibid*.ver.26. μετὰ τὸ λαβεῖν, postquam accepimus. μετὰ χεῖρας ἔχειν τι, *in* manibus aliquid habere, phrasis usitata: in N T. verò legimus ἐν τῇ χειρὶ, Apoc.14.14.

Μεταξὺ, Adver. *inter* cum Genit. Luc.16.26. μεταξὺ ἡμῶν καὶ ὑμῶν, inter nos & vos. Act.12.6. κοιμώμενος μεταξὺ δύο στρατιωτῶν, dormiens inter duos milites. Sic Matth.18.15. & 23.35. & Luc.11. 51. de *loco* dicitur. De *tempore* legitur adverbialiter Johan.4.v.31. ἐν δὲ τῷ μεταξὺ, scil. χρόνῳ, *interea temporis*, interim. Actor.13.42. εἰς τὸ μεταξὺ σάββατον, pro εἰς σάββατον τὸ μεταξὺ, scil. ὄν, *intra* proximè sequens sabbatum. Sic dicimus μεταξὺ λόγων, inter loquendum. Rom.2. 15. μεταξὺ ἀλλήλων, inter se invicem. Actor.15.9. οὐδὲν διέκρινε μεταξὺ ἡμῶν τε καὶ αὐτῶν, nihilque discrevit inter nos *Judæos*, & illos, *gentes*.

Μετέωρος, ου, ὁ, ἡ, *sublimis*, *editus*, ex μετὰ & αἴρω attollo. ἵππος μετέωρος, equus qui posterio-

ribus pedibus insistens, se erigit. μετέωρα dicuntur apud Philosophos, cometa, pluviæ, unde Aristoteles scripsit 4. libros, quos vocat μετεωρολογικά. item μετέωρος est, qui in alto seu pelago navigat: & navis quæ in pelago versatur, μετέωρος dicitur apud Demosth. & Thucyd. Significat etiam superbum. Suidas, μετέωρος ἐστὶν ἡ ἐλλὰς παρὰ Θουκυδίδῃ, ἀντὶ τοῦ ἐκκειμένη ὄντως καὶ οὐχ ἡσυχάζουσα. μετεωρίζω, *in sublime tollo. Fut.* ίσω. *Præt.* μεμετεώρικα. *præsen. pass.* μετεωρίζομαι, *animo sum suspenso.* Luc. 12. ver. 29. μὴ μετεωρίζεσθε, nè estote animo suspenso. (pro quo apud Matthæum cap. 6. vers. 25. μὴ μεριμνᾶτε, nè estote soliciti.) Joh. Pisc. nè in sublime tollimini. Syrus, nè distrahatur cogitatio vestra.

Μέτρον ου τὸ, *mensura*, Mat. 7. 2. ἐν ᾧ μέτρῳ (Hebraismus pro ᾧ μέτρῳ) μετρεῖτε, quâ mensurâ metimini. τῷ αὐτῷ μέτρῳ, *eâdem mensurâ*, Luc. 6. ver. 38. οὐκ ἐκ μέτρου, *non ex mensura*, hoc est, abundantissimè. Johan. 3. v. 34.)(κατὰ τὸ μέτρον, *juxta mensuram*, *parcè* Ephes. 4. ver. 7. 2 Corinth. 10. ver. 13. οὗ ἐμέρισεν ἡμῖν Θεὸς μέτρου, ubi τὸ μέτρου non refertur ad Deum, sed ad præcedens οὗ, vel ad nomen κανόνος. Apud Matthæum legimus ca. 23. v. 32. καὶ ὑμεῖς πληρώσατε (imperat. aor. 1. act. 2. pers. pl.) τὸ μέτρον τῶν πατέρων ὑμῶν, vos quoque complete mensuram patrum vestrorum. *proverbium Hebraicum*, hoc est, pergite vos quoque imitari majores vestros, cumulate peccata peccatis, donec tandem improbitas vestra ad summum perveniat gradum. Sic Genes. 15. Deus Abrahamo exponit causam, cur non statim ei Amorrhæos tradat exscindendos οὔπω γὰρ (φησὶ) ἀναπεπλήρωνται αἱ ἁμαρτίαι τῶν Ἀμορραίων, nondum enim (ait) completæ sunt iniquitates Amorrhæorum. μετρέω. *metior*, Luc. 6. 38. τῷ γὰρ αὐτῷ μέτρῳ, ᾧ μετρεῖτε, eâdem enim mensurâ, quà metimini. 2 Cor. 10. 12. ἐν ἑαυτοῖς ἑαυτοὺς μετροῦντες, in sese se ipsos metiuntur, h. e. vanâ freti persuasione plus sibi arrogant quâm fas est. Similis est, & tamen hic dissimilis elegantia Latina, *metiri se pede suo. Fut.* μετρήσω, *metiar. aor.* 1. *act.* ἐμέτρησα, *mensus sum*, cum Accus. Apocal. 21. 16. καὶ ἐμέτρησε τὸ τεῖχος αὐτῆς, & mensus est murum ejus, seu mœnia ejus. Isa. 40. vers. 12. τίς ἐμέτρησε τῇ χειρὶ τὸ ὕδωρ καὶ τὸν οὐρανὸν σπιθαμῇ; *præsen. pass.* μετρέομαι οῦμαι, *mensuror. aor.* 1. *pass*, ἐμετρήθην, unde est futur. 1. pass. μετρηθήσομαι. *mensurabor* Mar. 4. vers. 24. ἀντιμετρέω ῶ, *vicissim metior.* ἀντιμετρέομαι οῦμαι, *vicissim mensuror. Futur.* 1. *pass.* ἀντιμετρηθήσεται ὑμῖν. Matthæi 7. vers. 2. Luc. 6. vers. 38. rursus mensurabitur vobis. μετρητής οῦ ὁ, amphora Attica, non Romana. Continebat autem amphora Attica tres urnas, urnæ octodecim constituunt culeum, **ein Fuder Wein**. Johan. 2. v. 6. Turpiter ergo hìc errant & mentiuntur pictores, qui urceos pingere solent. μέτριος ου ὁ, *mediocris modum non excedens.* μετρίως, *ma-*

rum,

rum, Act.20.12. ἄμετρον τὸ, *immensum*, εἰς τὰ ἄμετρα καυχᾶσθαι, gloriari de iis, quæ Deus nobis non est admensus. 2 Corin. 10. 13,15. σιτομέτριον τὸ, *demensum*. Luc. 12.42.

Μὴ, Adverbium prohibendi. *nè*, & construitur cum *imperat.* Matt. 6.v.7. μὴ βαττολογήσατε (aor. 1. act. imperat.) nè eadem blaterate, Luc.11.7. μή μοι κόπους πάρεχε, nè facesse mihi negotium. Luc12.11. μὴ μεριμνᾶτε, nè soliciti estote. 1 Cor. 7.21. μή σοι μελέτω, nè tibi sit curæ, nè cura. Ephes.5.v.18. μὴ μεθύσκεσθε, nè inebriamini. Aliquando imperativus subauditur, ut Galat. 5. ver.13. μόνον μὴ τὴν ἐλευθερίαν, supple μετατίθετε, (prout accipitur hoc verbum Judæ ver. 4.) nè libertatem transferte seu arripite, &c. Construitur etiam cum *optativo*. Roman. 3.v.4. μὴ γένοιτο, *absit*. cum *infinitivo*. Sic. Luc. 9.3. μήτε ἔχειν, pro ἔχετε, neque habete. Phocyl. ψεύδεα μὴ βάζειν, mendacia nè dicite. βάζω verbum Poëticum ἀντὶ τοῦ λέγω, ἀγορεύω. Valet etiam idem quod *nè*. vel ἵνα μὴ, 2 Corin. 11. 16. πάλιν λέγω, μή τις με δόξῃ (3. pers.aor. 1. act. subj.) ἄφρονα εἶναι, rursus dico, nè quis me putet amentem esse, 1 Cor. 5. 9. μὴ πέσῃ (a.2.subj.) nè cadat. Valet etiam idem quod *non*, 1 Corin. 5. v.9.& 9. ver. 6. τοῦ μὴ ἐργάζεσθαι, *non laborandi*. Lucæ 20. ver. 27. ἀντιλέγοντες ἀνάστασιν μὴ εἶναι. Nota hic aut μὴ redundare, aut pro ἀντιλέγοντες legendum λέγοντες. Alii tamen ἀντιλέγοντες hic vertunt *contendentes*. οὐ μὴ *nequaquam*. Galat.4.30.Luc.13. v.35. Duplex negatio fortiùs negat. μήποτε vide in ὅτε, μήπως in ὡς, μή τι nunquid, in τίς. item est ἐρωτηματικὸν, hoc est, *interrogativum*, & valet idem quod *num, annon?* 1 Corinth. 9. v. 4. μὴ οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν φαγεῖν καὶ πιεῖν; annon habemus potestatem edendi & bibendi? φαγεῖν, πιεῖν sunt aorist.2. infin. ab indicativo ἔφαγον, ἔπιον. ibid. v. 8. μὴ κατὰ ἄνθρωπον ταῦτα λαλῶ; num secundùm hominem hæc dico? 2 Tim.2.ver. 25. μήποτε δῷ, experiendo an Deus det illis, &c. ἵνα μὴ, *nè*, Philip. 2. ver.27. ἵνα μὴ λύπην σχῶ (a.2.act.subj.) nè tristitiâ afficerer. εἰ μὴ, *nisi*, Marc. 2. v. 7. τίς δύναται ἀφιέναι ἁμαρτίας, εἰ μὴ εἷς ὁ Θεός; *Sed*, Joh. 17.12. εἰ μὴ ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας, ubi vetus interpres, *nisi filius perditionis*, malè. vertendum, *sed filius ille perditionis*, h. e. perditissimus ille. Sic Gal.1. v.7. idque per Hebraismum. Confer Genes. 14. 38. ubi אִםלֹא pari ratione ponitur pro כִּיאִח. ἐὰν μὴ pro ἀλλὰ. Gal.2. 16. Matthæi 12.v.4. 1 Cor.12.17. Apoc. 9.4. & 21.27. per eundem Hebraismum.

Μῆκος εος τὸ, *longitudo*, Eph.3. 18. τί τὸ πλάτος, καὶ μῆκος, καὶ βάθος, καὶ ὕψος, quæ sit illa latitudo, & longitudo, & profunditas, & altitudo. μηκύνω, *produco*. μηκύνομαι, *in longitudinem excresco*, Marc.4.27. Pro μῆκος dicūt Dores μᾶκος, unde est μακρὸς, de quo suprâ. ἀνδρομήκης εος ὁ ἡ, virilem staturam habens.

Μῆλον

Μῆλον ȣ τὸ, *ovis, pecus*. μηλωτὴ ῆς ἡ. exuvium, pellis ovi detracta. *ovilla pellis*. Heb. 11. 13. Significat etiam μῆλον *malum*, prima longa, pomum. Dores μᾶλον, unde Latini vocem hanc habent. μηλέα ας ἡ, *malus* arbor.

Μὴν ηνὸς ὁ, *mensis*, Luc. 1. 36. ȣτ☉ μὴν ἕκτ☉, hic est mensis sextus. *Dat.* μηνὶ, Luc. 1. v 26. *Acc.* μῆνα, Apoc. 9. 15. *pl.* μῆνες, μηνῶν, μησὶ, μῆνας, Actor. 28. v. 11. μετὰ δὲ τρεῖς μῆνας, post tres menses verò, μηνιαῖ☉ αία αῖον, *menstruus a um.* ἔμμην☉ ὁ ἡ, καὶ τὸ ἔμμηνον, *idem.* ἔμμηνα ἱερά. ἔμμηνοι καθάρσεις, menstruæ purgationes. τετράμηνον ȣ τὸ, *quadrimestre spatium*, Joh. 4. 35. νεμηνία ας ἡ, *novilunium, calendæ*, Col. 2. vers. 16. τρίμηνον ȣ τὸ, *trimestre spatium*, Heb. 11. v. 23. Johan. 4. 45. ἔτι τετράμηνόν ἐστι, adhuc quadrimestre spatium superest. Sic ἑξάμην☉, ἑπτάμην☉, ὀκτάμην☉, &c. πάμμην☉, *per omnes menses durans, &c.* Hinc videtur μήνη, *luna*, derivari. Doricè μαία, cui affine est Germanicum Westerwaldicium, **Der manat.**

Μὴν *particula*, quæ aliis subjungi solet. ἦ μὴν, *certe*. Heb. 6. 14. separatim apud Plat. Xenoph. idem quòd δὲ, ὅμως. Doricè μάν.

Μηνύω, *indico, significo, nuntio. Fut.* μηνύσω. *Præt.* μεμήνυκα, quo utitur Plato. *aor.* 1. ἐμήνυσα, Luc. 20 37. ἐμήνυσε, *significavit*, Johan. 11. 57. ἵνα ἐάν τις γνῷ (3. pers. aor. 2. act. subj.) πȣ͂ ἐστι, μηνύσῃ (3. pers. aor. 1. act. subj.) ut si quis nôsset ubi esset, indicaret. *part. aor.* 1. *act.* μηνύσας αυτ☉ ὁ, 1 Cor. 10 v. 28. qui indicavit. μηνύομαι, *indicor*, Act. 23. 30. μηνυθείσης, (a. 1. pass. part.) δέ μοι ἐπιβȣλῆς, indicatis autem mihi insidiis. Duo genitivi absoluti apud Græcos respondent ablativis absolutis apud Latinos. Componitur etiam cum ἐκ, κατὰ, πρό.

Μηρὸς ȣ ὁ, *femur*, Apoc. 19. 16. καλλίμηρ☉, *pulchra femora habens*.

Μήτηρ ἡ, *mater*, ab Hebr. אם facta literarum metathesi, & additâ terminatione Græcâ τηρ. Doricè, μάτηρ. Alii à μάω, vehementer cupio, à magna in sobolem storge. Item *instar matris veneranda*. Galat. 4. ver 26. ἥτις ἐστὶ μήτηρ πάντων ἡμῶν, quæ (Ecclesia) est mater omnium nostrûm (fidelium) Johan. 19. v 26. 1 Tim. 5. v. 7. *Gen.* τῆς μητέρ☉, poëticè. μητρὸς in prosa, & N. T. Actor. 14. 8. χωλὸς ἐκ κοιλίας μητρὸς, claudus ab utero matris. *Dat.* μητέρι poëticè, in prosa & N. Test. μητρὶ, Johan. 19. v. 26. λέγει τῇ μητρὶ αὐτȣ͂, dicit matri suæ. *Accusat.* μητέρα, tantum, Ephes. 6. v. 2. τίμα τὸν πατέρα σȣ καὶ τὴν μητέρα. Accusativus non patitur syncopen (ad vitandum confusionem cum nomine ἡ μήτρα ας, *uterus, matrix*, quæ vox legitur Roman. 4. v. 19.) *Voc.* ὦ μῆτερ, qui in N. T. non legtur. *Mat. plur.* μητέρες. *Accus.* μητέρας, 1 Tim. 5. 2. πρεσβυτέρας, ὡς μητέρας, scilicet, παρακάλει, mulieres natu grandiores, tanquam matres horrare. ἀμήτωρ ορ☉ ὁ, *qui caret matre*. Heb. 7. 3. Christus, quâ Deus est,

est, dicitur ἀμήτωρ. quâ homo, ἀπάτωρ.

Μιαίνω, *polluo, inquino, contamino.* Judæ 8. F. μιανῶ. Levit. 13. v. 44. *Præt.* μεμίαγκα. *a.* 1. ἐμίηνα. *a. aor.* 2. *act.* ἐμίανον. Gen. 34. v. 5. μιαίνειν χεῖρας φόνῳ, velare manus commaculare sanguine. μιαίνομαι, *conspurcor, inquinor. Præt. pass.* μεμίαμμαι, & Atticè μεμίασμαι, *pollutus sum,* Tit. 1. ver. 14. τοῖς δὲ μεμιασμένοις οὐδὲν καθαρὸν, pollutis verò nihil purum. Hinc μίασμα τος τὸ, *inquinamentum,* 2 Pet. 2. v. 20. μιασμὸς οῦ ὁ, *idem,* 2 Pet. 2. 10, *aor.* 1 *pass.* ἐμιάνθην, Joh. 18. 28. ἵνα μὴ μιανθῶσι, nè polluerentur. ἀμίαντος ὁ ἡ, *impollutus,* Heb. 7. 26.

Μίγνυμι & μιγνύω, *misceo.* (Græcè dicitur etiam μίσγω, Germanicè **mischen,** ab Hebræo מָסַךְ masách.) *Fut.* 1. act. μίξω, *miscebo,* ex obsoleto μίγω. *Præt. act.* μέμιχα. *a.* 1. *act.* ἔμιξα. *miscui* Luc. 13. 1. *a.* 2. *act.* ἔμιγον. *Præs. pass.* μίγνυμαι, *misceor;* μίγνυσθαι, *misceri. P. pass.* μέμιγμαι, *mixtus fui.* Matth. 27. 34. ἔδωκαν αὐτῷ πιεῖν ὄξος μετὰ χολῆς μεμιγμένον, dederunt ei acetum felle permistum ut biberet. πιεῖν *a.* 1. *infin.* pro τοῦ πιεῖν ἕνεκα. Demosth. ἡ τῶν πλείστων ἄγνοια μέμικται κακίᾳ, plerorumque ignorantia cum malitia conjuncta est. *aor.* 1. *pass.* ἐμίχθην, μιχθῆναι, μιχθείς. *aor.* 2. *pass.* ἐμίγην, μιγῆναι, &c. usitatissima sunt extra N.T. construuntur cum Dat. μίγνυσθαι τῇ πόρνῃ, cum scorto corpus commiscere, hoc est, coire. item μίξασθαί τινι est *versari cum aliquo:* atque ita in bonam partem accipitur. μίγμα τος τὸ, *mistura,* Johan. 19. 39. μίξις εως ἡ, *mistio,* φίλεχθρος μίξις. συναναμίγνυμαι, *commisceor,* commercium habeo. cum Dativo. 1 Cor. 5. 9. μὴ συναναμίγνυσθαι πόρνοις, nè versemini cum scortatoribus, vitate illorum consortium.

Μικρὸς ά όν, *parvus a um,* in metro etiam σμικρός. Luc. 19. 3. τῇ ἡλικίᾳ μικρὸς, staturâ parvus. Galat. 5. 9. μικρὰ ζύμη, parum fermenti. Johan. 16. 17. μικρὸν, καὶ οὐ θεωρεῖτέ με, pro θεωρήσετέ με, pusillum, & non videbitis me. μικρὸν, scil. χρόνου, parum, sive paulùm, sive paululum temporis restat. Est ergo in eo loco adverbium. Sic Marc. 14. v. 70. μετὰ μικρὸν, *paulò post,* vel post paululum, scil. temporis. Joh. 7. v. 33. ἔτι μικρὸν χρόνον μεθ' ὑμῶν εἰμι, adhuc paulisper vobiscum ero. 2 Cor. 41. v. 16. ἵνα μικρόν τι κἀγὼ καυχήσωμαι, ut & ego paululum glorier. Heb. 11. v. 37. ἔτι γὰρ μικρὸν, ὅσον ὅσον, adhuc enim pusillum, quantulumcunque. ἐλάττων, vide in ἐλαχύς. *compos.* μικρότερος α ον, *minimus a um,* habet significationem superlativi, Matth. 11. v. 11. & 13. 32. Marc. 4. 31. Luc. 7. 28, 48. *Superl.* μικρότατος. 2 Chro. 21. v. 17. μικροῦ, *parum abest,* ponitur adverbialiter. μικρὸς, *minor natu,* item *pusillus.* Marc. 15. 40.)(μέγας. Luc. 12. v. 32. μὴ φοβοῦ τὸ μικρὸν ποίμνιον, nè timeto pusille grex. τὸ pro ὦ Atticè, Actor. 8. 10. πάντες ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου. *Hebraismus,* hoc est, omnes,

omnes ad unum, nullo excepto. Confer Gen 19. 4. κατασμικρύνω, extenuo, 2 Sam.7.ver.19. & 1 Chron.17.17. κατεσμίκρυνθη. μικρότης ητος ἡ, 1 Reg. 12. 10. parvitas, tenuitas.

Μίλιον ου τὸ, miliare, Mat. 5 41. Vox hæc origine Latina est, μέτρον γῆς χιλίων βημάτων, terræ dimensio mille passuum, sicut hanc vocem rectè interpretatur Favorinus. Græci alioquin locorum intervalla stadiis solebant metiri, sicut Persæ parasangis & Ægyptii schœnis.

Μιμέομαι οῦμαι, imitor. F. μιμήσομαι. 3.Joh.11. μὴ μιμοῦ τὸ κακὸν, nè imitare quod malum Heb. 13. v. 7. μιμεῖσθε τὴν πίστιν, imitamini fidem. 1 Thess. 3.v.7. εἰς τὸ μιμεῖσθαι ἡμᾶς, ad nos imitandum, vel ad nos imitandos. μίμησις εως ἡ, imitatio. μιμητὴς οῦ ὁ, imitator, Ephes. 5.v.1. γίνεσθε μιμηταὶ τοῦ Θεοῦ, estore imitatores Dei. μιμηταί μου γίνεσθε, estote mei imitatores 1 Cor. 1. 16. & 11. 1. συμμιμητὴς οῦ ὁ, unà imitator. Philip.3.v.17. μῖμος ου ὁ, mimus, histrio. μιμὼ όος ἡ, idem quod πίθηξ ηκος, & πίθηκος ου ὁ, simius, simia.

Μιμνήσκομαι, memor sum. sumit sua tempora à μνάομαι ῶμαι F. μνήσομαι, cum Genit. Heb. 13. 3. μιμνήσκεσθε τῶν δεσμίων, ὡς συνδεδεμένοι, memores estote vinctorum, tanquam unà vincti. Hæc enim est sancta illa συμπάθεια quæ inter Christianos vigere debet. Præter. μέμνημαι, memini, μέμνηται, μέμνηται. Duali μεμνήμεθον, μέμνησθον, μέμνησθον. Plur. μεμνήμεθα, μέμνησθε (1 Cor. 11. v. 2.) cum Accusat. μέμνηνται. Imper. Præt. μέμνησο, memento. Part. μεμνημένος η ον, memor, cum Genit. 2 Tim. 1. v. μεμνημένος σου τῶν δακρύων, memor lacrymarum tuarum. aorist. 1. pass. ἐμνήσθην, recordatus sum, Actor 11 ver.16. ἐμνήσθης, ἐμνήσθη, Matth.26.75. Apoc.16.ver.19. Plur. ἐμνήσθημεν. Matth 27.ver. 63. ἐμνήσθησαν, Lucæ 24.v. 8. recordatæ sunt. Sed passivè accipitur, Actor. 10. v.31. in memoriam venerunt. In imperat. aor. 1. subj. μνήσθητι, recordare, Luc.61.25. Præt. μνήσθητε, Luc.24.6. Judæ v.17. in subj. μνησθῶ, Heb.8. ver. 12. recordatus fuero. μνησθῆς, Matth. 5. v.23. in infinit μνησθῆναι, meminisse, 2 Pet.3. ver. 2. ἀναμιμνήσκω, in mentem revoco, 1 Corinth. 4 17. cum duplici Accusativo, ὃς ὑμᾶς ἀναμνήσει (3. sing. fut. act.) τὰς ὁδούς μου, qui vobis in memoriam revocabit, quænam sint viæ meæ. præs. med. ἀναμιμνήσκομαι, recordor. Heb. 10. 32. cum Accusat. ἀναμιμνήσκεσθε (2. pl. imperat. med.) τὰς πρότερον ἡμέρας, revocate in memoriam superiores dies. præt. pass. ἀναμέμνημαι aorist. 1. pass. ἀνεμνήσθην, recordatus fui. Marc.11.21. ἀναμνησθεὶς (part. aor. 1. pass.) ὁ Πέτρος, λέγει αὐτῷ, recordatus Petrus, dixit ei. ἀνάμνησις εως ἡ, recordatio, Luc. 22. v. 19. iterata & repetita mentio. Hebr. 10. v. 3. ἐπαναμιμνήσκω, commonefacio, cum Accusat. Roman.15. v.15. ὑπομιμνήσκω, cum Accusat. in memoriam revoco, memoriam refrico. Joh.14. 25. 2 Tim.2.14. Tit. 3. 1. ὑπομιμνήσκομαι,

μιμνήσκομαι, *recordor*, Luc. 22. ver.61. *Fut.*1. ὑπομνήσω, Johan. 14.v.26. καὶ ὑπομνήσει ὑμᾶς πάντα, cum gemino Accusativo, hoc est. *suggeret vobis omnia.* Luc. 22.ver.61. καὶ ὑπεμνήσθη (aor.1. pass.) ὁ Πέτρος τοῦ λόγου, & recordatus est Petrus sermonis. ὑπόμνησις εως ἡ, *commonefactio*, 2 Tim. 1.ver.5. 2 Pet. 1. 13. μνεία ας ἡ, *mentio.* μνείαν ποιεῖσθαί τινος, facere alicujus mentionem, Rom.1.9. Ephes. 1. 16. περί τινος μνείαν ἔχειν, eodem sensu, 2 Tim. 1.3. μνῆμα τος τὸ, *monimentum*, Marc.5.ver.5. Luc.23. 53. Actor. 2. 29. μνημεῖον ου τὸ, *idem*, Matt.27.60. & 28. 8. μνήμη ης ἡ, *memoria, mentio*, 2 Pet. 1.v.15. μνημονεύω, *memini*, cum Gen. Joh.16.21. Act. 20 31, 35. *praes. imperat.* μνημόνευε, *memento*, Apoc. 2.5. & 3.3. *absolutè* ponitur. 2 Tim.2.8. μνημόνευε Ἰησοῦν χριστὸν ἐγηγερμένον. μνημονεύετε, *mementote*, Ephes. 2.v.11. 1 Thess. 2. ver. 9. *commemoro*, 1 Thess. 1. 3. *Fut. act.* μνημονεύσω, *aor.*1.*act.* ἐμνημόνευσα, *recordatus sum*, Apoc.18.15. cum Accus. Alia verò ejus est syntaxis Heb. 11. 22. περὶ τῆς ἐξόδου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐμνημόνευσε, de egressu filiorum Israëlis meminit. μνημονευτέον, cum Genit. *meminisse oportet. Praes. pass.* μνημονεύομαι, *celebror.* Isocr. μνημόσυνον ου τὸ, *memoria, recordatio*, Actor. 10. 4. à tertia pers. praet. pass. μέμνηται oritur μνηστὸς οῦ ὁ, *sponsus*, & μνηστὴ ῆς ἡ, *sponsa.* μνηστεύω, *ambio nuptias*, quod est viri. *Futur.* σω. *Praet.* μεμνήστευκα. *aorist.* 1. ἐμνήστευσα. Euripid. ἐμνήστευσα παῖδα σὴν, filiam tuam petivi in uxorem. vel nuptias filiae tuae ambivi. μνηστεύομαι, *despondeor*, quod est mulieris, cum Dat. Matth.1.18.

Μῖσος εος τὸ, *odium.* ex μὴ ἴσος, non aequalis. vel ab Hebr. מָאַס ex odio reprobavit, repudiavit, respuit. *Pl.* μῖσος ἔχειν πρός τινα, aliquem odio prosequi. μισέω ῶ, *odio habeo.* Apoc. 2. 15. ὃ μισῶ, quod odi. *Postpono*, seu *minus amo*, Luc.14.v.26. καὶ οὐ μισεῖ τὸν πατέρα ἑαυτοῦ, & non postponit patrem suum. Joh. 12. ver. 25. ὁ μισῶν τὴν ψυχὴν, qui postponit vitam suam : Scilicet, Deus à nobis diligendus est supra omnia. Johan. 15.23. ὁ ἐμὲ μισῶν, καὶ τὸν Πατέρα μου μισεῖ, qui odit me, etiam Patrem meum odit. *Imperf.* ἐμίσουν, Luc.19. 14. *F.* μισήσω. Matth.5.43. μισήσεις τὸν ἐχθρόν σου, odio habebis hostem tuum. *Praet. act.* μεμίσηκα, *odio habui*, Johan. 15. 18. γινώσκετε, ὅτι ἐμὲ πρῶτον ὑμῶν μεμίσηκε, scitis, me prius quàm vos odio habitum. *aor.* 1. *act.* ἐμίσησα, Roman.9.ver.13. ἐμίσησας, Heb. 1.v. 9. ἐμίσησε, Johan. 17. 14. 3. plur. ἐμίσησαν, Joh.15. 25. ἐμίσησάν με δωρεὰν, oderunt me immeritò. *praes.pass.* μισέομαι οῦμαι, *odio habeor*, Luc. 21.17. ἔσεσθε μισούμενοι, pro μισηθήσεσθε. *Praet.pass.* μεμίσημαι, unde part. μεμισημένος, *odio habitus*, Apoc. 18.ver.2. *aor.* 1. *pass.* ἐμισήθην, μισηθεὶς, &c.

Μισθὸς οῦ ὁ, *merces*, (Etym. merces menstrua, ex μεὶς & θέσις.) 1 Tim. 5. 18. ἄξιος ὁ ἐργάτης τοῦ

μισθοῦ

μισθȣ αὐτȣ͂, dignus est operarius mercede suâ. 2 Pet. 2. 15. μισθὸν ἀδικίας, Hebraismus, pro μισθὸν ἄδικον, mercedem injustam. ἀπέχειν τὸν μισθὸν, referre mercedem, Matth. 6. v. 2. μισθὸν λαμβάνειν, accipere mercedem, Matth. 10. v. 41. ἀπολαμβάνειν, idem, Johan. ver. 8. κομίζεσθαι μισθὸν, idem, 2 Pet. 2. 13. δȣ͂ναι τὸν μισθὸν, dare mercedem, Apocal. 11. v. 18. μισθὸς ἐργατῶν, merces operariorum, Jacob. 5. v. 4. μισθὸν ἔχειν, mereri, Matth. 5. 46. 1 Cor. 9. 17. idem quod μισθοδοτεῖσθαι, sequenti ὑπὸ vel παρὰ, & μισθαρνεῖν, mereri. μισθόομαι ȣ͂μαι, conduco. Fut. μισθώσομαι, conducam. Præter. μεμίσθωμαι, mercede sum conductus. item conduxi. Genes. 30. v. 16. aorist. 1. med. ἐμισθωσάμην, conduxi. Matth. 20. v. 1. ἐξῆλθε πρωῒ μισθώσασθαι ἐργάτας, exivit manè conductum operarios. ibid. v. 7. ȣ̓δεὶς ἡμᾶς ἐμισθώσατο, nemo nos conduxit. μίσθωμα τ© τὸ, merces. Prov. 10. v. 13. item conductum ædificium. Actor. 28. 30. μισθωτὸς ȣ ὁ, mercenarius. Johan. 10. ver. 12, 13. μίσθι© ȣ ὁ. idem, Luc. 15. 17. ἀντιμισθία ας ἡ, merces quæ meritis respondet. ἀντιμισθία itaque plus est quàm μισθός. Rom. 1. 27. par compensatio, remuneratio. 2 Cor. 6. v. 13.

Μνᾶ, mina, libra, Ionicè μνέα. circumflectitur per omnes casus. ab Hebræo מָנֶה mene, mina. à Rad. מָנָה numeravit. Luc. 19. 16. ἡ μνᾶ σȣ προσειργάσατο (aor. 1. med.) δέκα μνᾶς, mina tua lucrifecit decem minas.

Μοιχὸς ȣ ὁ, mœchus, adulter, qui alienum thalamum corrumpit, (ab Hebr. מֹחֶה moché, delens corrumpens. vel à מָעַךְ comprimere. Ezech. 23. ver. 3. vel ex μὴ & οἶκ©, quod à domo sua aversus, aliò se convertat.) Lucæ 18. v. 11. μοιχαλὶς ίδ© ἡ, adultera, Jacob. 4. v. 4. μοιχοὶ καὶ μοιχαλίδες, adulteri & adulteræ. Metaphoricè accipitur Matthæi 12. v. 39. γενεὰ πονηρὰ καὶ μοιχαλὶς, gens mala & adulterina. Judæi hic dicuntur spurii & degeneres, quos Hebræi vocant בני נכר Psalm. 144. Allusio fit ad Isaiæ 57. 3. ubi Deus Israëlitas apostatas & idololatras vocat σπέρμα μοιχῶν καὶ πόρνης. quò spectant etiam CHRISTI verba, Johan. 8. v. 39, 44. Abstractè significat adulterium. 2 Pet. 2. ver. 14. μοιχάομαι ῶμαι, mœchor, adulterium committo, Matthæi 5. ver. 32. μοιχεύω, idem, Roman. 2. v. 22. Fut. μοιχεύσω, Matth. 5. v. 27. Præt. μεμοίχευκα. aor. 1. ἐμοίχευσα, adulterium commisi Matth. 5. v. 28. ἤδη ἐμοίχευσεν αὐτὴν, jam adulterium cum ea commisit. Marc. 10. 19. μὴ μοιχεύσης, (aor. 1. subj.) ne mœcheris: μοιχεύομαι, in media forma, Johan. 8. ver. 4. μοιχευομένη, præs. part. perpetrans adulterium. μοιχεία ας ἡ, adulterium, Matth. 15. 19.

Μόγις. Adv. vix, à μόγος ȣ ὁ, labor, ærumna, q. d. magno cum labore, difficulter. Luc. 9. 39.

Μόλις, vix. Adverb. à μῶλ© labor, pugna, fremitus, q. d. non sine pugna. Actor. 14. 18. μόλις κατέπαυ-

κατέπαυσαν τοὺς ὄχλους, vix compescuerunt turbam. *ibidem*, cap. 17. ver.16. μόλις ἰσχύσαμεν, vix potuimus.

Μολύνω, *polluo*, *conspurco*, *fœdo*. *Futur.* μολυνῶ. *Præt. act.* μεμόλυγκα. *aor.*1. *act.* ἐμόλυνα, *pollui*. Apoc.3. ver.4. *Præs. pass.* μολύνομαι, *polluor*, 1 Corinth.8. ver.7. ἡ συνείδησις μολύνεται, conscientia inquinatur. *Præt. pass.* μεμόλυσμαι, & Atticè, μεμόλυμμαι. *aor.*1. *pass.* ἐμολύνθην *contaminatus fui*, Apoc.14.ver.4. μολυσμὸς οῦ ὁ, *inquinamentum*, 2 Cor.7.1.

Μόνος η ον, *solus a um*, Nomen adject. 1 Tim.6.6. ὁ μόνος ἔχων ἀθανασίαν, hoc est, qui solus est immortalis. Apoc.15.4. ὅτι μόνος ὅσιος, quia solus sanctus est, 2 Tim.4.v.11. Λουκᾶς ἐστι μόνος μετ' ἐμοῦ, Lucas est solus mecum. Matth.18.ver.15. ἔλεγξον αὐτὸν μεταξὺ σοῦ καὶ αὐτοῦ μόνου, argue eum inter te & ipsum solum, hoc est, leniter eum admone, & in viam revocare stude, nè latiùs spargantur mala, quibus mederi possumus privatis remediis. Luc. 24.v.12. τὰ ὀθόνια μόνα, lintea solùm. superl. μονώτατος, *plane solus*, 2 Reg.10.21. μόνον, *tantum*, Adv. Luc.8. v.50. μόνον πίστευε, tantummodo crede. Roman. 5. v.3. οὐ μόνον δὲ, neque id solùm. *Dummodo*, 1 Corinth.7.39. μόνον ἐν Κυρίῳ, dummodo in Domino, hoc est, religiosè, & cum timore Dei. καταμόνας, *seorsim*, Phavorinus vertit κεχωρισμένως, *separatim*, ex κατὰ & μόνας, sicut dicimus καθ' ἰδίαν *privatim*, adhibetur adverbialiter, Marc.4.ver.10. Luc.9.18. μονόομαι οῦμαι, *sum solus*. *part. præt.* μεμονωμένη, *desolata*, 1 Tim.5.5.

Μορφὴ ῆς ἡ, Doricè μορφὰ unde factâ literarum metathesi, est Latina vox *forma*, Dan.5. v.6. *imago*. Isa. 44. ver. 13. *vestitus*, *habitus*. Marc.16.12. ἐφανερώθη ἐν ἑτέρᾳ μορφῇ, apparuit in alio habitu. *conditio*, *status*. Philip.2. ver.6, 7. μορφόω ῶ, *formo*. *Fut.* μορφώσω. *Præt.* μεμόρφωκα. *aor.* 1. ἐμόρφωσα. μορφόομαι οῦμαι, *formor*, Galat.4.ver.19. μεταμορφόω ῶ, *transformo*. μεταμορφόομαι οῦμαι, *transformor*. 2 Corinth.3. v. 18. (κατὰ) τὴν αὐτὴν εἰκόνα μεταμορφούμεθα (1. plur. præs. pass.) secundùm eandem imaginem transformamur. Matth. 17. ver.2. μετεμορφώθη (aor.1. pass.) ἔμπροσθεν αὐτῶν, transformatus fuit coram illis. μόρφωσις εως ἡ, *informatio* vel *institutio*. Roman. 2. ver.20. *inanis species*, 2 Tim. 3. ver.5. ἔχοντες μόρφωσιν εὐσεβείας, τὴν δὲ δύναμιν αὐτῆς ἠρνημένοι. σύμμορφος ου ὁ, *conformis*, Rom.8.29. Phil.3.21. συμμορφόομαι οῦμαι, *conformor*, Philip. 3. 10.

Μόσχος ου ὁ, *vitulus*, Luc.15.23. τὸν μόσχον τὸν σιτευτὸν θύσατε, vitulum saginatum mactate. Veteres inter cibos πολυτελεστάτους ferunt τοὺς μόσχους σιτευτούς. E contrario, David Chytræus in 3. c. Matt. ubi de locustis, Johannis cibo, agit, scribit in provincia sua (scil. Rostochiana, ad maris Baltici litus) scelus haberi si vitulus mactetur. *Taurus*, Exod. 34.19. πρωτότοκος μόσχου. Jud.6. ver.25. μόσχον τὸν δεύτερον τὸν

ἑπταετῆ

ἐπ' αὐτῆ λαβεῖ. Et sic vertunt nonnulli. Apoc.4.7.

Μοῦσα ης ἡ, Plutarchus de amore fratrum ait, ὅτι τὰς Μούσας ὀνομάζουσι λέγουσι διὰ φιλαδελφίαν, ὡσεὶ ὁμοῦ οὔσας; hoc est, Musas nominatas aiunt quasi ὁμοῦ οὔσας, id est, *simul unà degentes*, seu cohabitantes, propter sororiam animorum conjunctionem. Alii deducere malunt ab Hebr. מוסר *eruditio*. Alii à μάω arcessunt, quasi μῶσα, *inquirens seu indagatrix*. Suidas, Μοῦσα ἡ γνῶσις ἀπὸ τοῦ μῶ τὸ ζητῶ, ἐπειδὴ ἁπάσης παιδείας αὕτη τυγχάνει αἰτία, hoc est, Musa, id est, *notitia*, à verbo μάω ῶ, quod idem significat quod ζητῶ, *quæro*, quandoquidem omnis eruditionis existat causa. Musæ fingebantur ab Ethnicis literarum præsides; sed ex divinis novi Testamenti tabulis discimus, quisnam sit verus liberalium disciplinarum præses, Jacob.1.v.5. & 17. Ipsa illa dicta, propter adolescentes, sapientiæ & virtutis studiosos, adscribam, ut discant, undenam vera sapientia, quæ semper cum virtutis studio conjuncta est, sit petenda. Jacob.1.v.5. εἰ δέ τις ὑμῶν λείπεται σοφίας, αἰτείτω παρὰ τοῦ διδόντος Θεοῦ πᾶσιν ἁπλῶς, καὶ μὴ ὀνειδίζοντος, καὶ δοθήσεται αὐτῷ, hoc est, si cui vestrûm deest sapientia, petat eam à Deo, qui largitur eam omnibus benignè, nec exprobrat, & dabitur ei. & ibid. v. 17. πᾶσα δόσις ἀγαθὴ, καὶ πᾶν δώρημα τέλειον ἄνωθέν ἐστι, καταβαῖνον ἀπὸ τοῦ Πατρὸς τῶν φώτων παρ' ᾧ οὐκ ἔνι παραλλαγὴ, ἢ τροπῆς ἀποσκίασμα, hoc est, omnis donatio bona, & omne perfectum donum est è supernis, descendens à Patre luminum, apud quem non est transmutatio, aut conversionis obumbratio. Deinde Musa significat *cantum*. Μουσικὸς οῦ, ὁ, *musicus, canendi peritus*, Apoc.18.22. Μουσικὴ ῆς ἡ, *Musica, quæ est ars canendi*. μουσεῖον οῦ τὸ, *locus studiis destinatus. museum*. ἄμουσος, *Musicæ imperitus*. φιλόμουσος, *Musicæ studiosus*.

Μόχθος ου ὁ, *ærumna*, 2 Cor. 11.27. in vulgata versione *defatigatio*. Differunt verò πόνος, κόπος & μόχθος, ut minus & majus. κόπος & μόχθος tanquam συνώνυμα conjunguntur, & laborem significant cum molestia singulari conjunctum. 1 Thess.2.9. & 2 Thess.3.8. Hinc est μοχθέω, *cum difficultate laboro*. Phocyl.

Μισθὸν μοχθήσαντι δίδου, μὴ θλῖβε πένητα·

Mercedem laboranti da, nè affige egentem. quæ conveniunt cum Deut.24.14.

Μυελὸς οῦ ὁ, *medulla*, affine Heb. מוח Heb,4.v.12. μυελόεις εντος, *medullosus*. Num.24. in Græca versione legimus καὶ τὰ πάχη αὐτῶν ἐκμυελιεῖ, Atticè pro ἐκμυελίσει pinguia eorum emedullabit, à verbo ἐκμυελίζω, *emedullo*.

Μῦθος ου ὁ, *verbum, oratio*. Sirach. 20.19. μῦθος ἄχαρις, verbum intempestivum. Ἰλιάδ. ι.

Μύθων τε ῥητῆρ' ἔμεναι, πρηκτῆρά τε ἔργων.

oratorem verborum, factorémque rerum. Deinde idem valet quod

fabula,

fabula, figmentum. 1 Timoth. 1. ver. 4. Tit. 1. 14. μὴ προσέχοντες μύθοις, non attendentes fabulis. In novo Test. tria fabularum genera notantur; scilicet, aliæ fabulæ sunt aniles, quas Græci vocant μύθους γραῶν, nugas vetularum, de quibus 1 Tim. 4. 7. Aliæ sunt Judæorum, quibus adhuc refertus est eorum *Thalmud*, de quibus Tit. 1. ver. 14. Aliæ fuerunt à Græcis poëtis & philosophis singulari ingenii acumine confictæ, de quibus 1 Pet. 1. 16. ἐγγαστρίμυθος ου ὁ, *Pytho*, Lev. 19. v. 31. παραμυθέομαι οῦμαι, *consolor*, 1 Thess 5. v. 14. παραμυθεῖσθε (2. pl. præs. med. imperat.) τοὺς ὀλιγοψύχους, consolamini pusillanimes. Joh. 11. 19. ἵνα παραμυθήσωνται (3. pl. a. 1. med. subj.) αὐτὰς, ut consolarentur eas. παραμυθία ας ἡ, *consolatio*, 1 Cor. 14 v. 3. παραμύθιον ου τὸ, *idem*, Phil. 2. 1.

Μυκάω ῶ, *mugio*. factum per ὀνοματοποιίαν, παρὰ τὸ μῦ λέγειν. *Rugio*, Apoc. 10. 3.

Μυκτὴρ ῆρος ὁ, (à μύσσω vel μύττω. *Fut.* ξω. emungo, mungo, mucum naris extraho) *naris, meatus odorandi.* item *nasus.* μυκτηρίζω, *naso suspendo.* Notatur gestus irridentis, nares videlicet attrahentis. *Derideo. Fut.* μυκτηρίσω. *Præt.* μεμυκτήρικα. *Præs. pass.* μυκτηρίζομαι, *derideo*, Galat. 6. 7. Θεὸς οὐ μυκτηρίζεται, Deus non deridetur, hoc est, Deum nequis celare quicquam. Et qui putat se Deum aliquid celare posse, eum hominibus æquiparat (quasi perinde falli posset ac si homo esset) atque ita eum deridet. *Præt. pass.* μεμυκτήρισμαι. ἐκμυκτηρίζω, *sannis excipio*, Lucæ 16. 14. καὶ ἐξεμυκτήριζον (3. pl. imperf. act.) αὐτὸν, & deridebant illum.

Μύλος ου ὁ, *mola* (à μύλλω permolo.) Dicitur etiam ἡ μύλη, Matth. 18. 6. μύλος ὀνικὸς, *mola asinaria*, quâ voce intelligitur mola inferior, quæ crassior est & major, quæque ὄνος per metaphoram dicitur, Latinè *meta*: superior verò dicitur *catillus*. μυλικὸς ἡ ον, *molaris*, Marc. 2. 7. μύλων ωνος, vel μυλὼν ῶνος ὁ, *pistrinum*, **Die mühl**. Matth. 24. v. 41. ἐμμύλων ωνος ὁ. *mola*. Num. 11. μυλωθρὸς οῦ ὁ, *molitor*. Suidas, ὁ μύλωνα κεκτημένος καὶ ἐργαζόμενος, qui pistrinum possidet, & in eo laborat.

Μυρίος α ον, προπαροξύτονον, *infinitus*. μυρίον πλῆθος, infinita multitudo. Plutarch. ἐν πενίᾳ μυρίᾳ εἰμὶ, in extrema versor egestate. Hom. μυρίον πένθος, ingens luctus. Ἰλιάδ. α. μυρία ἄλγεα, infiniti dolores. At μύριοι μύριαι μύρια, (προπαροξύτονον) significat *decies mille*. Matthæi 4. v. 15. 1 Corin 4. 15. ἐὰν γὰρ μυρίους παιδαγωγοὺς ἔχητε ἐν Χριστῷ, ἀλλ' οὐ πολλοὺς πατέρας, nam etsi decies mille pædagogos habeatis, non tamen multos patres. μυριὰς άδος ἡ, *myrias, numerus decem millium*, Luc. 12. 1. ἐπισυναχθεισῶν (part. aorist. 1. pass.) μυριάδων ὄχλου, *quum convenissent hominum multa millia*. Synecdoc. speciei. Certus numerus ponitur pro alio quovis maximo. Alii qui vertunt, *quum esset aggregata permulta turba*, vim

phrasis hujus non satis exprimunt. Judæ 14. ἰδοὺ ἦλθε Κύριος ἐν μυριάσιν ἁγίαις αὐτοῦ. Ecce venit Dominus cum myriadibus suis sanctis. ἦλθε pro ἐλεύσεται, preteritum pro futuro, prophetarum more. *Hebraismus.* ἐν μυριάσιν pro μετὰ μυριάδων, ubi sanctos angelos intelligit, nec non homines, qui animo & corpore ante extremum diem in cœlum fuerunt translati.

Μύρον ου τό, *unguentum.* à μύρω fluo. cognata sunt Hebr. מֹר gut. ta. מֹר myrrha. Matth. 26. ver. 9. ἠδύνατο γὰρ τοῦτο τὸ μύρον πραθῆναι (a. 1. pass. infin.) πολλοῦ, poterat enim istud unguentum magno vænire, seu vendi, Luc. 23. v. 56. ἡτοίμασαν ἀρώματα καὶ μύρα, præparârunt aromata & unguenta, Johan. 11. 2. ἡ ἀλείψασα (aor. 1. act. part.) τὸν Κύριον μύρῳ, quæ unxit Dominum unguento. ὀσμὴ μύρου, odor unguenti, Joh. 12. 3. μυρίζω. F. σω. P. μεμύρικα. *aor.* 1. ἐμύρισα, *ungo*, scilicet unguento. Marc. 14. 8.

Μύω. *Fut.* ύσω. *P.* μέμυκα, *claudo, occludo, comprimo*, propriè de ore & labiis dicitur, ut μύω τὰ χείλη, τὸ στόμα. Suidas, μύειν ἐστὶ τὸ κλείειν, hoc est, μύειν est claudere. καμμύω ύσω, *conniveo*, pro καταμύω, per syncopen τοῦ α, & mutationem τοῦ τ in μ, ídque εὐφωνίας ἕνεκα. Ratio verò petitur ex ipsarum literarum natura & affectione, quod τ & μ sint literæ diversorum organorum; τ nimirum linguæ, μ verò labii. Actor. 28. ver. 27. καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐκάμμυσαν, oculos suos clauserunt, vel oculis suis conniverunt. Hinc est verbum μυέω ῶ. Fut. μυήσω. Præt. act. μεμύηκα. præt pass. μεμύημαι, doceo ea quæ ad res sacras & divinas pertinent, *instituo in sacris, initio*, Philip. 4. ver. 12. μεμύημαι, initiatus sum, didici, Factum, ut vult Estath. à μύω, quoniam τοῖς μύσταις necesse erat μύειν τὸ στόμα, καὶ μὴ ἐκφαίνειν, ἃ μεμύηνται. Hinc est μυστήριον pro μυηστήριον, εὐφωνίας ἕνεκα per syncopen τοῦ η. Gentibus, seu veteribus Græcis, τὰ μυστήρια erant *Cereris sacra.* Sed saniori sensu hîc vocem hanc accipimus. éstque μυστήριον ου τό, *mysterium, res arcana, clausa, abstrusa, quæ nos latet.* Dan. 2. v. 28. ἔστι Θεὸς ἐν οὐρανῷ ὁ ἀποκαλύπτων μυστήρια, est Deus in cœlo qui revelat arcana. 1 Corinth. 14. v. 2. πνεύματι δὲ λαλεῖ μυστήρια, spiritu loquitur mysteria, hoc est, res quæ non intelliguntur ab ipso cœtu, apud quem loquitur. 1 Corinth. 15. vers. 51. ait Apostolus, ἰδοὺ μυστήριον ὑμῖν λέγω, πάντες μὲν οὐ κοιμηθησόμεθα, πάντες δὲ ἀλλαγησόμεθα (fut. 2. pass. indic.) Ecce mysterium, hoc est, rem sine revelatione ignotam, vobis dico, *Non omnes quidem dormiemus*, hoc est, *moriemur, in adventu Domini nostri*, omnes verò mutabimur, quæ mutatio erit instar mortis. Ephes. 5. ver. 32. τὸ μυστήριον τοῦτο μέγα ἐστὶν, mysterium hoc magnum est, nempe, *communio Christi cum Ecclesia*, uti verba quæ Paulus ἐξηγητικῶς subjicit, luculenter demonstrant. *arcanum Dei decretum, & consilium de nostra*

liberati

liberatione per Christum. Roman. 16.v.25, κατὰ ἀποκάλυψιν μυστηρίου χρόνοις αἰωνίοις σεσιγημένου, secundum patefactionem *mysterii*, quod à temporibus seculorum tacitum fuit. Eph.1.9. γνωρίσας ἡμῖν τὸ μυστήριον τοῦ θελήματος αὐτοῦ, postquam notum fecit nobis *mysterium voluntatis suæ.* Col. 1. v.26. τὸ μυστήριον τὸ ἀποκεκρυμμένον ἀπὸ τῶν αἰώνων, mysterium quod absconditum fuit à seculis. Et *paulo post*: νῦν δὲ ἐφανερώθη τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ, nunc verò revelatum est sanctis ejus. *Capita doctrinæ Christianæ*, quorum cognitio hominem per naturam latet, 1 Cor.4.1. οἰκονόμους μυστηρίων Θεοῦ, *dispensatores mysteriorum Dei*, nempe verbi & sacramentorum. Hinc Græcus Pater Eucharistiam vocavit μυστήριον φρικτὸν, mysterium tremendum. Transfertur etiam ad *mala quæ hominem fugiunt.* 2 Thess. 2. 7. μυστήριον τῆς ἀνομίας, mysterium iniquitatis. *Hebraica hypallage*, hoc est, iniquitas occulta, velata. Velum illud est nomen Ecclesiæ, quod meretrix ista Babylonica jactitat, & quo fuco faciem, frontémque meretriciam ita tegit, (tanquam sanctissima persona) ut multos seducat. Sic Joseph. li.1. de bello Jud. scribit de Antipatro, filio Herodis, bipedum sceleratissimo, τὸν Ἀντιπάτρου βίον οὐκ ἂν ἁμάρτοι τις εἰπὼν κακίας μυστήριον, h.e. non erraverit, qui dixerit, vitam Antipatri fuisse malitiæ mysterium, hoc est, malitiam occultam, profundam, quæ altissimas egerit radices.

Μῶμος ου ὁ, ab Hebr. מום *macula, dedecus, probrum*, 2 Pet.2. v.13. σπίλοι καὶ μῶμοι, *labes & maculæ.* Significat etiam *derisorem*, qui scopticè & scabiosè de aliis loquitur. μωμάομαι ῶμαι, *vitupero*, cum Accusativo. 2 Cor. 8.ver.20. μή τις ὑμᾶς μωμήσηται, (3.sing.aor.1. med. subj.) ne quis vos vituperet. *aor.* 1. *pass.* ἐμωμήθην, *vituperatus fui*, 2 Cor.6.3. ἵνα μὴ μωμηθῇ (3.sing. a.1. pass. subj.) ἡ διακονία, nè vituperetur ministerium. Dicitur etiam μωμέομαι οῦμαι, eodem sensu. unde *adagium*, ῥᾷον μωμεῖσθαι, ἢ μιμεῖσθαι, facilius est carpere, quàm imitari. ἄμωμος ου ὁ ἡ, *expers vitii, maculæ, inculpatus*, in quo nec Momus quicquam inveniat, qod jure carpere possit. Ephes. 5. 27. Apoc.14.5. ἀμώμητος ου ὁ ἡ, *omni culpâ & reprehensione vacans, irreprehensibilis.* Phil.2.15. 1 Pet.3.14.

Μωρὸς ὰ ὸν, q. d. μὴ ὁρῶν, nihil videns, scilicet oculis mentis, *fatuus, stultus*, Matth.5.ver.22. & 25.8. τὸ μωρὸν, substantivè accipitur. *stultitia.* 1 Corinth. 1.25. μωρία ας ἡ, *idem*, 1 Cor.1. v.18, 23. μωραίνω, *stultè ago*, *infatuo*, *stultum reddo. Fut.1.* μωρανῶ. *aor.* 1. ἐμώρανα. *Præt.* μεμώραγκα. 1 Corinth.1.ver.20. μωραίνομαι, *infatuor, stultus fio. Præt. pass.* μεμώραμμαι. *aor.* 1. *pass.* ἐμωράνθην. Roman.1.22. item *insipidus fio*, Matth. 5. 13. ἐὰν δὲ τὸ ἅλας μωρανθῇ (3.sing.a.1.pass.sub.) si verò sal desipuerit, hoc est, salis & condimenti saporem amiserit. Sed Latinè quoque cibi insipidi & inconditi dicuntur fatui.

Martialis in Xeniis. *Vt sapiant fatuæ fabrorum prandia betæ, O quàm sæpe petet vina piperque coquus!* fatuas betas dixit salsi saporis expertes. συκομωρέα ας ἡ, *Sycomörus* arbor, Lucæ 19. v. 4.

NY est litera ordine decimatertia, ab Heb. *num*, pro נין soboles, filius. unde est per apocopen. In numeris valet 50.

Ναὶ *næ*, *profectò*, *utique* (Hebr. נא) Adverb. Luc. 12. v. 5. ναὶ, λέγω ὑμῖν, τοῦτον φοβήθητε, sanè, dico vobis, hunc metuite. *ita* Matth. 5. v. 37. ἔστω δὲ ὁ λόγος ὑμῶν ναὶ ναὶ, οὒ οὔ, sermo vester sit, etiam etiam, non non. *certè*, Rom. 3. v. 29. ναὶ καὶ ἐθνῶν, certè & gentium. *Etiam*. Matth. 11. v. 26. ναὶ ὁ Πατὴρ, etiam Pater. *Veruntamen*, Matth. 15. 27. ἡ δὲ εἶπε, ναὶ Κύριε, hæc autem dixit, veruntamen Domine. Sic vertit M L. *Obsecro*, *quæso*, Apocal. 22. v. 20. ναὶ ἔρχου, Κύριε, Quæso veni, Domine. Vide notas Casaub.

Ναὸς οῦ ὁ, *templum*. à νέομαι venio, sicut *ædes* ab adeo. Joh. 2. 20. ᾠκοδομήθη ὁ ναὸς οὗτος, ædificatum est templum hoc. 1 Cor. 3. 16. ναὸς Θεοῦ ἐστε, templum Dei estis. Atticè νεὼς, sicut λεὼς pro λαός. in Genit. νεὼ, λεώ.

Νάρδος ου ἡ, ab Hebræo נרד *nardus*, *frutex*, de quo D. l. 1 c. 6. Mar. 12. 3. Joh. 12. 3.

Νάρκη ης ἡ *torpedo*, piscis, cujus ea est natura, ut propiùs accedentes, séque tangentes obstupefaciat. Hinc pro torpore, stupore, & veterno capitur. ναρκέω, *torpore afficio*. ναρκάω, *torpore afficior*. καταναρκάω ῶ, *obtorpeo* cum alicujus incommodo, 2 Cor. 11. ver. 8. οὐ κατενάρκησα οὐδενὸς, pro οὐκ ἐνάρκησα καθ' οὐδενὸς, non obtorpui cum ullius incommodo: Hellenismus est, οὐκ οὐδενὸς, *planè nullius*, vbi duplex negatio fortiùs negat.

Ναῦς αὸς ἡ, *navis*, à νάω fluo. Actor. 27. 41. ἐπώκειλαν (3. plur. aor. 1. act. indic. à verbo ἐποκέλλω) τὴν ναῦν, impegerunt, seu alliserunt navem. ναῦλον ου τὸ, *naulum*, *portorium*, *merces quæ pro navigatione penditur*. ναυτία ας, & Ionicè ναυσία ας ἡ, unde ortum Latinum, *nausea*, propriè quâ quis in mari corripitur. ναυτιάω ῶ, *nauseo*. ναύτης ου ὁ, *nauta*, Act 27. 27, 30. Apoc. 18. 17. οἱ ναῦται, τῶν ναυτῶν. Latini poëtæ pro *nauta* scribunt *navita*, metri causâ.

Νεῖκος εος τὸ, ex νε privativa & εἴκω cedo, ubi non cedimus *jurgium*, *altercatio*, *rixa*. φιλόνεικος ὁ ἡ, *contentiosus a*, 1 Corin. 11. 16. φιλονεικία ας ἡ, *contentio*, quâ alter alteri anteferri cupit. Luc. 22. 24.

Νέκυς υος ὁ, *mortuus*, poeticum, unde est Latinorum, *neco*, *nex*. In prosa, itémque in N. T. usitatum est νεκρὸς ὰ ὸν, *mortuus*, *um*, Matth. 8. v. 22. & 15. 5. ἐκ νεκρῶν, *ex mortuis*, Marc. 6. v. 14. & 9. 9. 10. Luc. 9. 7. ἀπὸ νεκρῶν *idem*, Luc. 16. v. 30. ὑπὲρ τῶν νεκρῶν *super mortuos*, 1 Corin. 15. 29. h. e. super mortuorum sepulcra. Interdum significat *spiritualiter mortuum*, Matth. 8. v. 22. Joh. 5. 25. Ephes. 2. 5. νεκροὺς τοῖς παραπτώμασι

παραπτώμασι, mortuos lapsibus. νεκρόω ῶ, *mortifico*. *Fut.* νεκρώσω. *Præt.* νενέκρωκα, *aor.* 1. ἐνέκρωσα. Coloss. 3. 5. νεκρώσατε οὖν τὰ μέλη ὑμῶν, mortificate igitur membra vestra. *Præt. pass.* νενέκρωμαι, unde parr. νενεκρωμένος, *emortuus*. Roman. 4. 19. Hebr. 11. v. 12. νέκρωσις εως ἡ, *mortificatio*, Roman. 4. v. 19. 2 Cor. 4. 10. πάντοτε τὴν νέκρωσιν τοῦ Κυρίου ἐν τῷ σώματι περιφέροντες, ubi νέκρωσις notat conditionem illam ministrorum verbi, quotidianis mortibus obnoxiam. *Sterilitas*. Rom. 4. 19.

Νέμω, *tribuo*, *distribuo*, *distributum possideo*, *habito*, *colo*. item *pasco*, item *rego*. *Futur.* νεμῶ. *Præt.* νενέμηκα. *aor.* 1. *act.* ἔνειμα. *Præt. med.* νένομα, unde est νομὴ ῆς ἡ, *pascuum*, Johan. 10. v. 9. νομὴν ἔχω, *depascor*, 2 Timoth. 2. 17. item *possessio*. νόμος ου ὁ, *lex* Hebr. תּוֹרָה doctrina, ab hiphil הוֹרָה docuit, vel à rad. יָרָה projecit, sagittavit, quod lex sit sagitta, quæ collimet in CHRISTUM, tanquam scopum suum. Luc. 16. 16. ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται ἕως Ἰωάννου, lex & Prophetæ usque ad Johannem. Per νόμον intelligitur hic *lex ceremonialis*. Roman. 7. 7. τὴν ἁμαρτίαν οὐκ ἔγνων, εἰ μὴ διὰ νόμου, peccatum non cognovi, nisi per legem, hoc est, per legem moralem seu *decalogum*. pro *sola secunda tabula*. Rom 13. 9. Johan 18. v. 31. κατὰ τὸν νόμον ὑμῶν κρίνατε (a. 1. imperat.) αὐτὸν, secundùm legem (vid. *forensem*) vestram judicate eum. *præceptum*, ἐντολὴ, Galat. 6. v. 2. ἀναπληρώσατε τὸν νόμον τοῦ Χριστοῦ, reipsa exequimini mandatum CHRISTI, quod extat Johan. 13. ver. 34, 35. νόμος pro *maledictione legis*. Roman. 6. ver. 14. pro libris Mosis, seu *Pentateucho*, Luc. 24. ver. 44. pro tota *veteris Testamenti Scriptura*. Johan. 10. 34. & 12. 34. & 15. 25. 1 Cor. 14. 21. Gal. 4. 21. *Doctrina Evangelii*. Isa. 2. ver. 3. Sic Roman. 3. 27. διὰ νόμου πίστεως, per doctrinam fidei. *Secta*, *religio*, Philip. 3. ver. 5. κατὰ νόμον Φαρισαῖος, religione Pharisæus. νομικὸς ἡ ὸν, *ad legem pertinens*, Tit. 3. ver. 9. νομικὸς οῦ ὁ, *jureconsultus*, Matth. 25. ver. 35. aliâs, νομοδιδάσκαλος. Lucæ 5. v. 17. 1 Tim. 1. v. 7. item γραμματεὺς, *scriba*. νόμιμος ὁ ἡ, *legitimus*. νομίμως, *legitimè*. Adverb. 1 Tim. 1. v. 8. οἴδαμεν δὲ ὅτι καλὸς ὁ νόμος, ἐάν τις αὐτῷ νομίμως χρῆται, scimus autem bonam esse legem, si quis eâ legitimè utatur. νομίζω. *existimo*, *puto*, *autumo*. 1 Cor. 7, 26. *imperf.* ἐνόμιζον, *existimabam*, Actor. 7. 25. ἐνόμιζε συνιέναι τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, *putabat intelligere fratres suos*. *Fut.* νομίσω. *Præt.* νενόμικα *aor.* 1. ἐνόμισα, *putavi*, Matth. 20. ver. 10. ἐνόμισαν ὅτι πλείονα λήψονται, putabant se plus accepturos. Matth. 5. v. 17. & 10. 34. μὴ νομίσητε (aor. 1. subj.) ὅτι ἦλθον, nè putate me venisse. Lucæ 2. v. 44. νομίσαντες (. 1. part.) δὲ αὐτὸν ἐν τῇ συνοδίᾳ εἶναι, putantes verò eum in comitatu esse. νομίζομαι, *putor*. imperf. ἐνομιζόμην, *putabar*, Luc. 3. v. 23. ὡς ἐνομίζετο, υἱὸς Ἰωσὴφ, ut putabatur,

tur, filius Josephi. Actor. 16.13. ἐνομίζετο προσευχὴ εἶναι, ubi *lege* aut *more receptum erat*, ut orarent, seu ubi *solebat* precatio esse. νόμισμα τος τὸ, *numisma*, scilicet numus legitimus, cujus usus & valor νενόμισται, hoc est, lege sancitus est, Matth. 22.v. 19 ἐπιδείξατέ (aor. 1.imperat.act.) μοι τὸ νόμισμα, ostendite mihi numisma. ubi quæstio fuit non de dimidio siclo, à Deo mandato, qui templo dependebatur, prout plerique putant, sed de extraordinario, & vi Romanorum extorto tributo. νομὴ ῆς ἡ, *pascuum*, Joh. 10. 9. *pabulum*, 2 Tim. 2.v.17. apud *Iurisconsultos possessio*. ἄνομος ὁ ἡ, *sceleratus*, Lucæ 22. v. 37. καὶ μετ' ἀνόμων (Marc. 15.v.28. μετὰ ἀνόμων) ἐλογίσθη, sceleratis annumeratus fuit. *Impius*, Actor. 2.v. 23. *Antichristus*, q.d. abolitor legis, seu exlex ille. 2 Thess. 2.v. 8. τότε ἀποκαλυφθήσεται ὁ ἄνομος, *tunc revelabitur exlex ille*. Sic Antichristus ab Apostolo vocatur κατ' ἐξοχήν, quia is jugo legum divinarum excusso (Psal. 50. 17.) traditiones suas de cœlibatu, de ciborum delectu, &c. Ecclesiæ erat obtrusurus, Sicut ipse Apostolus hanc prophetiam interpretatur, 1 Tim. 4. ver. 1, 2, 3. *Ethnicus, qui non vivit secundum legem Mosis, qui dici potest exlex*, 1 Corin. 9.21. ἄνομα ἔργα, *scelera, turpia facinora*, 2 Pet. 2. ver.8. ἀνόμως, *sine lege*, seu *non auditâ lege Mosaicâ*, Roman.2. v. 12. ἀνομία ας ἡ, *iniquitas, impietas*, Matth. 24. v. 12. διὰ τὸ πληθυνθῆναι τὴν ἀνομίαν, crescentò impietate. *peccatum quodvis*. Roman. 4. 7. *discrepantia à lege Dei*, 1 Johan. 3.4. ἡ ἁμαρτία ἐστὶν ἡ ἀνομία, peccatum est discrepantia à lege. ἔννομος ὁ ἡ, *legitimus*, Actor.1.v.938. ἐν τῇ ἐννόμῳ ἐκκλησίᾳ, in legitima concione. *subjectus legi*, 1 Cor. 9. v. 21. κληρονόμος ου ὁ, *hæres*, vox composita ex κλῆρος, *sors*, & νέμω, *possideo*, qui possidet, quæ sortitò obtigerunt. vel qui *possidet sortem*, hoc est, bona quæ sortitò obtigerunt. Metonymia adjuncti. Active accipitur, quia vox penacuta. Matth. 21. ver. 38. Roman. 8. 17. Heb. 1. 2. ὃν ἔθηκε κληρονόμον πάντων, quem hæredem instituit omnium. Heb. 11. 7. ἐγένετο κληρονόμος, factus est hæres. συγκληρονόμος, *cohæres*, Rom. 8. v. 17. Eph. 3. 6. τὰ ἔθνη συγκληρονόμα, gentes cohæredes. κληρονομία ας ἡ, *hæreditas*, 1 Pet. 1. 4. κληρονομία ἄφθαρτος, hæreditas nulli corruptioni aut interitui obnoxia. Matth. 21. 38. κατάσχωμεν (a. 2. subj.) τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ, obtineamus hæreditatem ejus. Luc. 12. 13. μερίσασθαι (a. 1. med. infin.) μετ' ἐμοῦ τὴν κληρονομίαν, ut partiatur mecum hæreditatem meam. κληρονομέω ῶ, *hæreditatis jure obtineo*, regit Accusat. 1 Cor. 15. 50. *Fut.* κληρονομήσω, Matth. 5. ver. 5. ὅτι αὐτοὶ κληρονομήσουσι τὴν γῆν, quia illi, scilicet mites, hæreditatis jure obtinebunt terram. *Præt.* κεκληρονόμηκα, Hebr. 1. vers. 4. *hæreditatis jure possideo*. *aorist.* 1. ἐκληρονόμησα Matth. 25. vers. 34. κληρονομήσατε (aor. 1. imperat. act.) τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν, possidete regnum vobis paratum.

paratum. Marc. 10. 17. ἵνα ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω (a. 1. subj.) ut vitam æternam consequar: ubi κληρονομεῖν idem est quod λαγχάνειν, ἐπιτυχεῖν, *adipisci*. Galat. 4. 30. οὐ γὰρ μὴ κληρονομήσῃ (3. sing. aor. 1. act. subj.) non enim hæres fuerit. οἰκονόμος ου ὁ, *dispensator*, Activè accipitur, quasi νέμων τὸν οἶκον, *pascens domum*, vel *gubernans domum*. νέμω enim, ut suprà diximus, omnes illas habet significationes, Lucæ 12. ver. 42. 1 Pet. 4. ver. 2. Roman. 16. v. 23. οἰκονόμος τῆς πόλεως, *quæstor* ærarii urbis. Galat. 4. v. 2. idem significat quod ἐπίτροπος ου ὁ, κυβερνῶν ὄντος ὁ, *curator*, *tutor*. Luc. 16. v. 8. τὸν οἰκονόμον τῆς ἀδικίας, est *Hebraismus* pro τὸν οἰκονόμον ἄδικον, dispensatorem injustum. οἰκονομία ας ἡ, *dispensatio*, Luc. 16. 2. ἀπόδος τὸν λόγον τῆς οἰκονομίας σου, redde rationem villicationis, seu dispensations tuæ. 1 Corin. 9. 17. οἰκονομίαν πεπίστευμαι, *Hellenismus*, pro ἡ οἰκονομία ἐμοὶ πεπίστευται, dispensatio mihi credita est. Tribuitur etiam Deo, Col. 1. 25. & significat *ordinationem*, hoc est, gubernationem. οἰκονομέω ῶ, *administro*, *sum dispensator*. *Fut.* ήσω. *aor.* 1. ᾠκονόμησα, Luc 16. v. 2. παράνομος ου ὁ ἡ, *transgressor*. παρανόμως, *contrà leges*, *præter receptam consuetudinem*. παρανομία ας ἡ, *transgressio*, 2 Pet. 2. 16. παρανομέω ῶ, *legem transgredior*, Actor. 23. ver. 3 *Præt.* παρανενόμηκα. ἀπονέμω, idem quod simplex νέμω, *tribuo*, 1 Pet. 3. 7. διανέμω, *divido*, διανέμομαι, *dividor*, item *divulgor*, *serpo*, Actor. 4. v. 17. ἵνα μὴ ἐπὶ πλεῖον διανεμηθῇ εἰς τὸν λαόν, nè latiùs dissemninetur in vulgus. διανεμηθῇ est 3. sing. aor. 1. pass. subj. à suo indic. διενεμήθην, quòd à διανενέμηται, quòd à διανενέμηκα, ad formam τοῦ μεμένηκα, *mansi*, quæ in præteritis aor. 1. pass. verborum circumflexorum formam imitantur.

Νέος α ον, *novus a um*. Adject. (Latini dicunt novus pro nevus. Germanicum **new** affine est.) οἶνος νέος, vinum recens, Matth. 9. 17. διαθήκης νέας μεσίτῃ Ἰησοῦ, Testamenti novi mediatori Jesu, Heb. 12. 24. ἵνα σωφρονίζωσι τὰς νέας, ut sapere doceant adolescentulas, Tit. 2. 4. νέον φύραμα, nova massa, 1 Cor. 5. 7. *In compar.* νεώτερος α ον, *junior*, *natu minor*, Luc. 15. 12. 1 Tim. 5. 14. βούλομαι νεωτέρας γαμεῖν, volo ut juniores nubant. *minimus*, Luc. 22. 26. νεωτερίζω, *nova molior*. νεωτερικός ἡ όν, *juvenilis*, 2 Tim. 2. 22. νεότης ητος ἡ, *juventus*, Matth. 19. 20. ταῦτα ἐφυλαξάμην (a. 1. med.) ἐκ νεότητός μου, hæc servavi à juventute mea. 1 Tim. 4. 12. μηδείς σου τῆς νεότητος καταφρονείτω, nemo juventutem tuam contemnito. νεόω ῶ, novare, novellare. Jerem. 4. v. 3. νεανίας ου ὁ, *adolescens*, Actor. 20. 9. νεανίας, ὀνόματι Εὔτυχος, adolescens, nomine Eutychus. νεανίσκος ου ὁ, *idem*, Marc. 14. 51. εἷς τις νεανίσκος ἠκολούθει (imperf.) αὐτῷ, quidam juvenis sequebatur eum. τις hîc redundat. Additur quidem, quum incerta est persona. Sic Cicero *unus aliquis*. Hîc a. certus & notus homo de-

signatur. Luc. 7. 14. νεανίσκε, *adolescens*. ἀνανεόομαι ῦμαι, *renovor*, Ephes. 4. 23. in aor. 1. med. infin. ἀνανεώσασθαι, *renovare, instaurare*. νεοττὸς vel νεοσσὸς ῦ ὁ, *pullus*, Luc. 2. 24. δύο νεοσσὺς περιστερῶν, duos pullos columbarum. νεοττία vel νεοσσία ας ἡ, *nidus*, *pullorum cubile*. Scribitur etiam νεοσσία νεοσσὸς, per syncopen νοσσὸς ῦ ὁ, *pullus*; νοσσιὰ ᾶς ἡ, *pullities*, Luc. 13. v. 34. νοσσίον ῦ τὸ, *idem*. Matth. 23. 27. ὃν τρόπον ἐπισυνάγει ὄρνις τὰ νοσσία ἑαυτῆς ὑπὸ τὰς πτέρυγας, sicut congregat gallina pullulos suos sub alas. ὄρνις hic per syn. gen. ponitur pro ἀλεκτορὶς ίδος. νοσσεύω, *niduler*, *nidifico* Psal. 104. 17. νεωστὶ nuper. pro quo usitatius ἔναγχος. in N. Test. προσφάτως, Act. 18. 2. Vide suo loco.

Νεύω *innuo*, Joh. 13. 24. νεύει ῦν αὐτῷ Σίμων, innuit ergo illi Simon. *Fut.* νεύσω. *Præt.* νένευκα. *aor.* 1. ἔνευσα, Actor. 24. 10. νεύσαντος (a. 1. part.) αὐτῷ τῦ ἡγεμόνος, quum innuisset ei præses, h. e. quum nutu ei significâsset. ἀνανεύω *renuo*. F. σω. a. 1 ἀνένευσα. Num. 30. 6. διανεύω *innuo*. Luc. 1. 22. ἐννεύω *innuo*. Luc. 1. 62. ἐνένευον (3. plur. imperf.) innuebant. νεῦμα τος τὸ, *nutus*. ἐκνεύω, *enato*, ideoque videtur hæc vox composita ex ἐκ & νεύω. quod æquipollet τῷ νέω, hoc est, *nato*. per metaphoram verò *clam evado, elabor*. Usitatum enim est, confertam & in varias partes velut exundantem multitudinem commoto mari conferre: unde qui se recipiat, meritò dicatur quasi enatare. Johan. 5. 13. ὁ δὲ Ἰησῦς ἐξένευσεν ὄχλυ ὄντος ἐν τῷ τόπῳ, Jesus enim emerserat ex turba, quæ erat in illo loco. ἐννεύω, *innuo*, Luc. 1. 62. ἐνένευον δὲ τῷ πατρὶ αὐτῦ, innuebant autem patri ejus. ἐπινεύω *annuo*, Act. 18. 20. ὐκ ἐπένευσεν, non annuit, h. e. non consensit. κατανεύω *innuo*. *a.* 1. κατένευσα, innui, cum Dat. Luc. 5. 7.

Νέφος εος τὸ, *nubes*, (ab Heb. נוף *nuf*, stillare.) Heb. 12. 1. νεφέλη ης ἡ, *idem*, Matth. 17. 5. Act. 1. v. 9. καὶ νεφέλη ὑπέλαβεν αὐτὸν, & nubes suscepit eum. νεφέλαι ἄνυδροι, nubes aquæ expertes. Judæ 12.

Νεφρὸς ῦ ὁ, *ren*. Apoc. 2. ver. 23. ἐγώ εἰμι ὁ ἐρευνῶν νεφροὺς καὶ καρδίας, ego sum qui scrutor renes & corda.

Νὴ, Adv. in juramentis adhiberi solitum cum Accus. νὴ Θεὸν, *per Deum*. Sic Apostolus, 1 Cor. 15. v. 31. νὴ τὴν ὑμετέραν καύχησιν, per nostram gloriationem, q. d. testes appello omnes ærumnas, quas me inter vos sustinuisse, verè gloriari possum. Sic μὰ, Gen. 42. 15. μὰ τὴν ὑγίειαν Φαραώ, per salutem Pharaonis, Eustathius in Ἰλιάδ. α. v. 234. annotat μὰ esse adverbium jurandi, quum aliquid sumus negaturi, ex μὴ, non: νὴ verò ex ναὶ quum aliquid sumus affirmaturi, prout hæc ipsa quoque exempla ostendunt.

Νήθω *neo*, Mat. 6. 28. ὐ κοπιᾷ, ὐδὲ νήθει, neque laborat, neque net.

Νήπιος ῦ ὁ, *infans*, ex νη particula privativa, & ἔπος, verbum. *puer*. 1 Cor. 13. ver. 11. τὰ τῦ νηπίυ, puerilia. *simplex* & *contemptus*

temptus coram hominibus, Matth. 11.25. & 21.16. *indoctus, rudis*, Roman.2.20. 1 Corinth.3. v.1. οὐκ ἠδυνήθην λαλῆσαι ὑμῖν ὡς πνευματικοῖς, ἀλλ' ὡς σαρκικοῖς, ὡς νηπίοις ἐν Χριστῷ, non potui loqui vobis ut spiritualibus, sed locutus sum vobis ut carnalibus, id est, ut infantibus in CHRISTO, *mansuetus*, 1 Thess. 2. 7. ὡς νήπιοι, idem quod ὡς ἤπιοι. νηπιάζω, *infantilem ago*, 1 Cor. 14.20. τῇ κακίᾳ νηπιάζετε, malitiâ estote infantes.

Νῆσος ου ἡ, *insula*, à νέω, no. videtur enim mari innatare. Actor. 13.6. & 27.26. & 28.1,9,11. Apoc.1.9.& 6:14. & 16.20. νησίον ου τὸ, *parva insula*, Actor.27.16. Accentus hic est ἀνώμαλος, pro νήσιον. Nam accentus genitivi ex primitivo manet. Sic dicimus παιδίον, quod est ex παιδὸς · at dicimus κλημάτιον, quod est ex κλήματος. νησὶς ίδος ἡ, idem quod νησίον. χερρόνησος sive χερσόνησος ου ἡ, *peninsula*. componitur ex χέρρος sive χέρσος ὁ ἡ, *desertus, incultus*, item *terra*. & νῆσος. χέρσος θαλαττωθεῖσα. *terra mari mersa.*

Νῆστις εως ὁ ἡ, *jejunus a um. impastus.* videtur componi ex νη, (quæ particula in compositis est negativa, aut privativa, ut νηπενθὴς, qui non luget) & ἐσθίω, *edo* Marc.15.32. Marc. 8.3. νηστεύω, *jejuno, cibum non capio*, Luc.18. ver.12. νηστεύω δὶς τοῦ σαββάτου, bis jejuno in hebdomada. Luc.5. ver.33. νηστεύουσι πυκνά, jejunant crebro. *Futur.* νηστεύσω, *jejunabo*, Matth. 9. 15. καὶ τότε νηστεύσουσι, & tunc jejunabunt. *Præter.* νενήστευκα. *aor.* 1. ἐνήστευσα, *jejunavi*, Actor.13. 3. τότε νηστεύσαντες (a. 1. act. part.) καὶ προσευξάμενοι (a.1. med. part.) καὶ ἐπιθέντες (a. 2. act. part.) τὰς χεῖρας αὐτοῖς, ἀπέλυσαν, quum ergo jejunâssent & orâssent, & imposuissent eis manus, dimiserunt. νηστεία ας ἡ, *jejunium, inedia.* Marc.9. v.29. τοῦτο τὸ γένος ἐν οὐδενὶ δύναται ἐξελθεῖν, εἰ μὴ ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ, h.e. hoc dæmoniorum genus nullo modo potest pelli, nisi orando & jejunando. Luc. 2.37. νηστείαις καὶ δεήσεσι λατρεύουσα (τῷ Θεῷ) jejuniis, & precibus serviens Deo. σχολάζειν τῇ νηστείᾳ, vacare jejunio, 1 Cor.7.5.

Νήφω, (ex νη non, & πίω bibo) *sobrius sum*, cui opponitur μεθύω. *Pl.* τὸ ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ νήφοντος, ἐπὶ τῆς γλώττης ἐστὶ τοῦ μεθύοντος, quod est in corde sobrii, in lingua ebrii esse solet. 1 Thess.5. 8. ἡμεῖς δὲ ἡμέρας ὄντες, νήφωμεν, nos verò qui sumus diei, sobrii simus. per *metaph.* transfertur ad animum. 2 Tim.4.5. σὺ δὲ νῆφε ἐν πᾶσι, tu autem *vigilans esto* in omnibus. *Fut.* νήψω *Præt.* νένηφα, *a.1.* ἔνηψα, 1 Pet.5.8. νήψατε καὶ γρηγορήσατε, sobrii estote & vigilate. νηφάλιος ου ὁ ἡ, *sobrius*, interdum *vigilans*. Tit.2. ver.2. πρεσβύτας νηφαλίους εἶναι, ut senes sobrii sint. in fœminino genere legitur 1 Tim. 3.11. ἀνανήφω, *mentis sanitatem recipio*, 2 Timoth. 26. ἀνανήψωσιν (aor. 1. subj.) ἐκ τῆς τοῦ διαβόλου παγίδος, & sanitate mentis recepta ex Satanæ laqueo. ἐκνήφω *evigilo.* *Fut.* ἐκνήψω. *aor.* 1. ἐξένηψα. 1 Sam.25.

1 Sam.25. ὡς ἐξένηψε, poſtquam evigilavit à vino, ſeu crapulam edormivit Nabal. 1 Cor.4.34. ἐκνήψατε, (aor.1.imper.act.) evigilate.

Νικάω ῶ, *vinco, ſupero.* Plutarchus vult dici παρὰ τὸ μὴ εἴκειν, *à non cedendo*, hoc eſt, *repugnando.* 1 Johan. 5.4. πᾶν τὸ γεγεννημένον ἐκ τοῦ Θεοῦ, νικᾷ τὸν κόσμον, quicquid natum eſt ex Deo, vincit mundum. Apocal. 3.11. ὁ νικῶν (part.præſ.act.) quod attinet ad eum, qui vicerit. *Hebraiſmus* eſt, quum nominativi ita abſolutè ponuntur. confer Pſal. 18.31. & 104.17. Epheſ. 2.14. Hoſeæ 9.11. & 12.7. *Fut.* νικήσω, *vincam*, Apocal.17.14. τὸ ἀρνίον νικήσει αὐτοὺς, agnus vincet eos. *Præt.* νενίκηκα, *vici*, Johan.16.33. ἐγὼ νενίκηκα τὸν κόσμον, ego vici mundum. *aor.1.* ἐνίκησα. *idem.* Apocal.3.21. ὡς κἀγὼ ἐνίκησα, ſicut & ego vici. Roman.3.4. νικήσῃς, vincas, h.e. juſtus agnoſcaris. in Hebr. eſt תִּזְכֶּה ut ſis purus. Apoſtolus retinuit interpretationem Græcam. Senſus eſt idem. Luc.11.22. ἐπὰν δὲ νικήσῃ (3. perſ. aor. 1. act. ſubj.) poſtquam verò vicerit. Apocal.13.7. νικῆσαι, *vincere*, eſt aor.1.act. infin. 1 Joh.5.4. ἡ νικήσασα (aor.1. part.g.f.) τὸν κόσμον ἡ πίστις ἡμῶν, quæ vicit mundum, eſt fides noſtra. νικάομαι, ῶμαι, *vincor*, Roman. 12.21. μὴ νικῶ (præſ. imperat. paſſ.) ὑπὸ τοῦ κακοῦ, ἀλλὰ νίκα ἐν τῷ ἀγαθῷ τὸ κακόν· ἐν hic ex Hebraiſmo redundat. Ne vincitor à malo, ſed vince bono malum. νίκη ης ἡ, *victoria*, 1 Johan.5.4. νῖκος εος τὸ, *idem*, Matth. 12.29. ὡς ἂν ἐκβάλοι εἰς νῖκος (pro ἐν νίκει) τὴν κρίσιν, donec protulerit victorioſè judicium, vel juxta Hebræum לֶאֱמֶת (*in veritate*) tunc cognoſcens veritatem. *perpetuitas*, ad formam Hæbræi נֶצַח 1 Corinth. 15.54. κατεπόθη ὁ θάνατος εἰς νῖκος, abſorpta eſt mors in æternum, ſeu in perpetuum. *Hebraiſmus* ad exprimendam prophetæ, qui ibi allegatur, phraſin לָנֶצַח, quamvis ibidem 1 Corinth. 15. v.55,57. per elegantem *antanaclaſin* νῖκος εος τὸ ponatur pro victoria. ὑπερνικάω ῶ, *plus quam victor ſum*, Rom.8.37. ἀνίκητος ὁ ἡ, *invictus, indomitus.*

Νίπτω, *lavo manus aut pedes.* Joh.13.6. Κύριε, σύ μου νίπτεις τοὺς πόδας; Domine, tunè lavas meos pedes? q. d. hoc planè eſt indecorum. *F.* νίψω, vel νίψομαι, Pſal. 26.6. *lavabo. a.1.* ἔνιψα, *lavi*, Joh. 13.14. εἰ ἐγὼ ἔνιψα ὑμῶν τοὺς πόδας, ὁ Κύριος καὶ Διδάσκαλος, καὶ ὑμεῖς ὀφείλετε ἀλλήλων νίπτειν τοὺς πόδας, ſi ego lavi pedes veſtros, Dominus & Magiſter, vos quoque debetis alii aliorum lavare pedes. arg. eſt à majori. ib. ver.8. ἐὰν μὴ νίψω σε, *niſi lavero te.* νίψω hic eſt 1. perſ. aor.1.act. ſubjun. *ibidem.* νίψῃς, *laveris*, eſt 2. perſ. a. 1. act. ſubj. νίπτομαι, *lavor*, & in media ſignificatione *lavo*, Matth 15.2. οὐ γὰρ νίπτονται τὰς χεῖρας, non enim lavant manus. *aor. 1.* ἐνιψάμην, Johan. 9.15. καὶ ἐνιψάμην καὶ βλέπω, & ablui & video. *ibid.* ver.7. ἐνίψατο, abluit, ſcil. oculos. ibid. v.11. νίψαι (aor.1.med.imper.) ἀπελθὼν

ὼν δὲ καὶ νιψάμενος (a. 1. med. part.) ἀνέβλεψα, ut autem abii & ablui, vidi. ἀνέβλεψα hîc non est visum recepi, sed vidi. Natus enim erat cœcus. in aor. 1. med. infin. νίψασθαι, lavare vel lavari, Joh.13.10. ὁ λελουμένος οὐ χρείαν ἔχει ἢ τοὺς πόδας νίψασθαι, (h. e. ἢ τοὺς πόδας hoc est, ei qui lotus est, non opus est nisi ut pedes lavet, vel ut lavetur pedes. ἄνιπτος ὁ ἡ, *illotus*, Mat. 15. 20. ἀνίπτοις χερσὶ φαγεῖν (a.2.infin.) Marc.7.2. κοιναῖς χερσί, h e. edere illotis manibus. νιπτὴρ ῆρος ὁ, *pelvis*, *malluvium*. Malluvium est vas ubi lavantur manus, sicut pelluvium vas est, in quo lavantur pedes. Græci vocant χειρόνιπτρον, ποδόνιπτρον ου τό. Joh. 13. 5. εἶτα βάλλει ὕδωρ εἰς τὸν νιπτῆρα, deinde aquam in pelvim effundit. ἀπονίπτομαι, verb. med. *abluo*, aor. 1. ἀπενιψάμην, *ablui*, Matth.27.24. λαβὼν ὕδωρ, ἀπενίψατο τὰς χεῖρας ἀπέναντι τοῦ ὄχλου, & acceptâ aquâ abluit manus coram turba.

Νόος ου ὁ, *mens*, *cogitatio*, *sententia*, pro quo in soluta oratione legitur νοῦς. (affine Heb. נוע moveri. mens est in perpetuo motu) Tit. 1. 15. μεμίανται αὐτῶν καὶ ὁ νοῦς καὶ ἡ συνείδησις, polluta sunt eorum & mens & conscientia. Gen. τοῦ νόου νοῦ, pro quo in N. T. semper est νοός, ad formã χειρός, Roman. 7. 23. *Dativ.* τῷ νόῳ νῷ, pro quo in N.T. τῷ νοΐ Rom. 7. v. 25. ἐγὼ τῷ μὲν νοῒ δουλεύω νόμῳ Θεοῦ, ego quidem mente servio legi Dei. ibid. cap. 14. 5. ἕκαστος ἐν τῷ ἰδίῳ νοῒ πληροφορείσθω (præs.pass.imper.) unusquisq; in animo suo plenè certus esto. *Accus.* τὸν νόον. νοῦν. Rom. 1. 28. παρέδωκεν αὐτοὺς εἰς ἀδόκιμον νοῦν, tradidit eos in reprobam mentem. Philip.4. v. 7. καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ Θεοῦ ἡ ὑπερέχουσα πάντα νοῦν, & pax illa Dei, (gustus paterni Dei favoris) quæ exsuperat omnem ingenii humani aciem. Theocrit. εἰδυλ.27.v. 22. νόον δ' ἐμὸν οὔτις ἕαδε, *sed nullus animo meo placuit*. animo meo, hoc est, mihi, prout Hebræi dicunt לְנַפְשִׁי animæ meæ. Vide infra ψυχή. νοέω ῶ, *mente agito*, *in animo verso*, *cogito*, *considero*, Matth.24. ver. 15. ὁ ἀναγινώσκων νοείτω, qui hæc legit, ea consideret. 2 Tim. 2. 7. νόει ἃ λέγω, considera vel perpende quæ dico. *intelligo* συνίημι, Hebr.11.ver.3. πίστει νοοῦμεν κατηρτίσθαι τοὺς αἰῶνας ῥήματι Θεοῦ, per fidem intelligimus, perfectum esse mundum verbo Dei. Matth. 15. 17. οὔπω νοεῖτε, nondum intelligitis. *Futur.* νοήσω. *Præt.* νενόηκα. *aorist.* 1. ἐνόησα. Johan. 12. ver.40. καὶ νοήσωσι τῇ καρδίᾳ, & intelligant corde. νοήσωσι est 3.pl.a. 1.subj. act. *præs. pass.* νοέομαι οῦμαι, *intelligor*, Roman. 1.20. νόημα τος τό, *cogitatio*, 2 Corin. 10. 5. αἰχμαλωτίζοντες πᾶν νόημα, in captivitatem redigendo omnem cogitationem. τὰ νοήματα, *cogitationes*, Philip.4.ver.7. *mentes*, 2 Corinth. 4. 4. ἐτύφλωσε τὰ νοήματα τῶν ἀπίστων, excœcavit mentes infidelium. 2 Corin. 11. v.3. οὕτω φθαρῇ (3. pers. a. 2.pass. subj.) τὰ νοήματα ὑμῶν, ita corrumpantur cogitationes vestræ. *machinationes*. 2 Corinth. 2. v. 11.

ἀγνοοῦ

ἀγνοέω ῶ (ex α priv. & νοέω, cum epenthesi literæ γ) *ignoro, in ignorantia versor, rudis sum.* 1 Corinth. 14. v. 38. εἰ δέ τις ἀγνοεῖ, si quis ignarus est. 2 Corin. 2. 11. ἀγνοοῦμεν, ignoramus. Rom. 6. 3. ἢ ἀγνοεῖτε; an ignoratis? 2 Pet. 2. vers. 12. ἀγνοοῦσι, ignorant. *præsen. imperat.* ἀγνόεε ει. εέτω είτω. 1 Corin. 14. 38. εἰ δέ τις ἀγνοεῖ, ἀγνοείτω, si verò quis ignorat, ignarus esto, h.e. illius judicium tanquam ignari ac contumacis contemnitor. *præs. infin.* ἀγνοεῖν. 1 Cor. 10. 11. οὐ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν, nolim vos ignorare. *part. præs.* ἀγνοέων ῶν, 1 Tim. 1. 13. ἀγνοῶν ἐποίησα, ignorans feci. *imperfect.* ἠγνόεον ουν. Marc. 9. ver. 32. οἱ δὲ ἠγνόουν τὸ ῥῆμα τοῦτο. illi verò non intelligebant dictum hoc. *Fut.* ἀγνοήσω. *aorist.* 1. *act.* ἠγνόησα. Actor. 13. v. 27. *præt. act.* ἠγνόηκα. *præsen. pass.* ἀγνοέομαι οῦμαι. in *participio* ἀγνοούμενος, ignotus. Galat. 1. 22. *præt. pass.* ἠγνόημαι, unde est nomen verbale ἀγνόημα τος τὸ, *erratum.* Hebr. 9. 7.

κατανοέω ῶ, *animadverto, considero, perpendo, observo.* Matthæi 7. vers. 3. ἐν τῷ σῷ ὀφθαλμῷ δοκὸν οὐ κατανοεῖς, in oculo tuo trabem non animadvertis. Heb. 10. 24. κατανοῶμεν (1. plur. præs. subj.) ἀλλήλους, observemus alii alios. Jacob. 1. vers. 23. κατανοοῦντι (præs. part.) τὸ πρόσωπον τῆς γενέσεως αὐτοῦ, consideranti faciem suam nativam. *imperfect.* κατενόουν, *animadvertebam,* Actor. 11. v. 6. & 27. v. 39. *Fut.* κατανοήσω. *Præt.* κατανενόηκα. *aor.* 1. κατενόησα. Rom. 19. οὐ κατενόησε τὸ ἑαυτοῦ σῶμα ἤδη νενεκρωμένον, non consideravit corpus suum esse jam emortuum. *in imper.* κατανοήσατε τὰ κρίνα, considerate lilia. à sing. κατανόησον, Luc. 12. ver. 27. *in part.* κατανοήσας δὲ αὐτῶν τὴν πανουργίαν, animadvertens verò eorum calliditatem. Lucæ 20. 23. προνοέω ῶ, & προνοοῦμαι, *mente præcipio, prævideo.* item *procuro,* Roman. 12. 17. cum Accus. & *provideo, prospicio* cum Genit. 1 Tim. 5. 8. εἰ δέ τις τῶν ἰδίων οὐ προνοεῖ, si quis suis ipsius rebus non providet. πρόνοια ας ἡ, *providentia.* Sap. 14. v. 3. *industria,* Josuæ 20. ver. 3. *cura, prudentia,* Actor. 24. ver. 3. διὰ τῆς σῆς προνοίας, prudentiâ tuâ. Roman. 13. ver. 14. σαρκὸς πρόνοιαν μὴ ποιεῖσθε (præs med. imperat.) carnis curam nè gerite. πρόνοος ους, *prudens,* unde προνούστερος, *prudentior.* ἄνοος ους, *amens.* ἄνοια ας ἡ, *amentia, insipientia,* 2 Timoth. 3. vers. 9. ἄνοια αὐτῶν ἔκδηλος ἔσται, insipientia eorum manifesta erit. *furor, insania,* **Unsinnigkeit.** μανία, Luc. 6. 11. ἐπλήσθησαν ἀνοίας, repleti fuerunt furore, h.e. vehementissimè excanduerunt, adeo ut furere viderentur. Est enim *ira furor brevis.* ἀνόητος οὐ ὁ ἡ, *demens,* Luc. 24. 25. ὦ ἀνόητοι καὶ βραδεῖς τῇ καρδίᾳ, ô amentes & tardi corde. διάνοια ας ἡ, *cogitatio, mentis agitatio,* Marc. 12. ver. 30. ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου, ex tota cogitatione tua Matth. 22. ver. 37. retinetur *Hebraismus* ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ σου. *mens,* Ephes. 1. ver. 18. πεφωτισμένους τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς διανοίας ὑμῶν, illuminatis oculis mentis vestræ. Coloss. 1. 21.

Ioss. 1.21. ἐχθροὺς διανοίᾳ, hostes mente seu *animo*. Heb.8.ver.10. διδοὺς νόμους μου εἰς τὴν διάνοιαν αὐτῶν, indens leges meas menti eorum. 1 Pet. 1.13. ἀναζωσάμενοι τὰς ὀσφύας τῆς διανοίας ὑμῶν, succincti lumbis mentis vestræ. 2 Pet.3. v. 1. τὴν εἰλικρινῆ διάνοιαν, sinceram mentem. διάνοιαι, ῶν, αἱ, *cogitationes*. Ephes. 2. v. 3. ποιοῦντες τὰ θελήματα τῆς σαρκὸς καὶ τῶν διανοιῶν, facientes quæ carni & cogitationibus libebant. *mentes*, Heb.10.ver.16. Matth. 22. 37. διανόημα τος τὸ, *idem*. Luc.11. 17. αὐτὸς δὲ εἰδὼς αὐτῶν τὰ διανοήματα, ipse verò quum nôsset eòrum cogitationes. διανοέομαι οῦμαι, *cogito, mente agito. Syllogismum facio*. In syllogismo est judicium διανοητικόν, in axiomate verò νοητικόν. δυσνόητος ὁ ἡ, *difficilis intellectu*, 2 Pet.3. vers. 16. ἔννοος οὺς ὁ, *mentis compos*. ἔννοια ας ἡ, *cogitatio*, Hebr. 4. 12. ἐπίνοια ας ἡ, *cogitatio, machinatio*, Actor. 8. ver. 22. εὔνοος ους, *benevolus*. εὔνοια ας ἡ, *benevolentia*, 1 Corinth. 7. v. 3. εὔνοιαν ὀφειλομένην, benevolentiam debitam, hoc est, complexum conjugialem. Ephes. 6. ver. 7. μετ' εὐνοίας, ultro, sponte, ex benevolo animo. εὐνοέω ῶ, *sum bene affectus* Matth. 5. v. 25. μετανοέω ῶ, *pœnitet me, resipisco*. propriè *post factum sapio, & de errore admisso ita doleo, ut corrigam*. Matthæi 3. vers. 2. μετανοεῖτε, *resipiscite*. Luc: 17. v. 4. μετανοῶ, *pœnitet me* *Futur*. μετανοήσω. *aorist*. 1. μετενόησα, *resipui*, Luc. 10. 13. μετενόησαν, *resipuissent*. Apocal. 9. v. 21. οὐ μετενόησαν (3. plur. aor. 1. act. indic.) ἐκ τῶν φόνων αὐτῶν, neque resipuerunt ex cædibus suis. *in imper*. μετανόησον, *resipisce*, Apoc. 2. 16. Actor. 8. v. 22. μετανόησον οὖν ἀπὸ τῆς κακίας σου ταύτης, resipisce igitur ab ista tua malitia. *in subjunct*. μετανοήσω, Marc. 6. 12. ἐξελθόντες ἐκήρυσσον, ἵνα μετανοήσωσι, egressi proclamabant ut resipiscerent. Conjunguntur tanquam συνώνυμα μετανοεῖν καὶ ἐπιστρέφειν, resipiscere & convertere se. Actor. 26. 20. & Actor. 3. 19. μετανοήσατε καὶ ἐπιστρέψατε, resipiscite & convertite vos. 2 Cor. 12. v. 21. καὶ μὴ μετανοησάντων (part. aor. 1. act.) ἐπὶ τῇ ἀκαθαρσίᾳ ᾗ ἔπραξαν, neque resipuerunt super impuritate, quam patrârunt. μετάνοια ας ἡ, idem quod μεταμέλεια, *pœnitentia*. Hebr. 12. 17. μετανοίας τόπον οὐχ εὗρε, resipiscentiæ locum non reperit, scilicet in Isaaco, hoc est Isaacum patrem flectere nequivit, ut retractaret benedictionem Jacobo impertitam. *resipiscentia, pœnitentia salutaris*, cum qua semper cohæret ὁ σωφρονισμός. βάπτισμα μετανοίας, baptisma resipiscentiæ, Marc. 1. 4. Luc. 3. 3. Act. 13. 24. & 19. 4. ἀμετανόητος, *resipiscere nesciens*, Roman. 2. 5. ὑπόνοια ας ἡ, *suspicio*, 1 Tim. 6. ver. 4. ὑπονοέω ῶ *suspicor*, Actor. 13. ver. 25.

Νόθος ου ὁ ἡ, *spurius a um, nothus, suppositiius*. Heb. 12. 8. *Etym*. componit ex νε privat. & θεῖος divinus, legitimus. Deut. 23. 2. οὐκ εἰσελεύσεται ἐκ πόρνης (hoc est, νόθος, ὁ ἐκ πόρνης γενόμενος) εἰς Ἐκκλησίαν Κυρίου, non ingredietur

gredietur ſpurius in Eccleſiam DOMINI, ſcil. ut publico munere fungatur. Vide infra in nom. propriis Ἰεφθάε.

Νότος ὁ, *notus*, *auſter*, nomen venti, à nomine νοτὶς ἰδος ἡ, *humor*, Actor.27.13. ὑποπνεύσαντος δὲ νότου, aſpirante verò noto. *plaga meridionalis*, Matth. 12.42. βασίλισσα νότου, regina auſtri, hoc eſt, regina Sabæ, quæ à meridie venerat. Lucæ 13.29. ἀπὸ βοῤῥᾶ καὶ νότου, à ſeptentrione & meridie.

Νόσος ου ἡ, *morbus* (ex νε & σῶος *ſalvus*) Matth.9.v.35. θεραπεύων πᾶσαν νόσον, ſanans omnem morbum. Actor. 19.11. ἀπαλλάσσεσθαι ἀπ' αὐτῶν τὰς νόσους, & diſcedere ab iis morbos. νοσέω ῶ. *Fut*. νοσήσω. *P*. νενόσηκα. *a*.1. ἐνόσησα, *ægroto*. in N.T. ſemel legitur 1 Timoth.6.4. & idem eſt quod *furere* ſeu *inſanire*, per metaphoram. ἀλλὰ νοσῶν περὶ ζητήσεις καὶ λογομαχίας, ſed inſaniens circa quæſtiones & pugnas de verbis. νόσημα τος τὸ, *morbus*, Joh.5.4. ᾧ δήποτε κατείχετο νοσήματι, quocunque teneretur morbo.

Νόσφι ſive νόσφιν, Adv *ſeorſum*. item, *ſine* (ex νε privat. & ἕπομαι ſequor.) νοσφίζω, *ſeparo*, νοσφίζομαι, *interverto*, Act.5.2. καὶ ἐνοσφίσατο ἀπὸ τῆς τιμῆς, & intervertit aliquid ex illo pretio. Sic ſervi jubentur (Tit.2, v.10.) μηδὲν νοσφίζεσθαι.

Νύμφη ης ἡ, *ſponſa*, Euſt. derivat à νέον & φαίνεσθαι, Joh. 3.29. ὁ ἔχων τὴν νύμφην, νυμφίος ἐστὶ, qui habet ſponſam, ſponſus eſt. *nurus*, Matthæi 10. ver.35. νύμφην κατὰ τῆς πενθερᾶς, nurus contra ſocrum. & Luc.12.53. πενθερὰ ἐπὶ τὴν νύμφην αὐτῆς, ſocrus contra nurum ſuam. νυμφίος ου ὁ, *ſponſus*, Matth.25.1. εἰς ἀπάντησιν τοῦ νυμφίου, in occurſum ſponſi. ibid.v.5. χρονίζοντος δὲ τοῦ νυμφίου, cunctante verò ſponſo. νυμφὼν ῶνος ὁ, *thalamus*, Matthæi 9.15. οἱ υἱοὶ τοῦ νυμφῶνος, *filii thalami*, h.e. familiares & amici ſponſi, quos in ſuum uſq; thalamum admittit. *Hebraiſmus*. Confer Judic.14.10.

Νῦν, *nunc*, Adv. temp. Johan.2. ver.8. & 4.18. Matth.24.21. ἕως καὶ νῦν, uſque ad hoc tempus. ὁ νῦν, ſcil. ὢν, idem quod ὁ παρών. Roman.11.5. ἐν τῷ νῦν καιρῷ, hoc tempore, Act 18.6. ἀπὸ τοῦ νῦν, ab hoc tempore *modò*. nicht lang. Johan.11. v.8. νῦν ἐζήτουν σε λιθάσαι, modò ſtudebant te lapidare. Dicitur etiam νυνὶ, 1 Corinth. 15. v.20. interdum ſervit aſſumptioni ſyllogiſmi, 1 Corin.7.14. & 15.v.20. τοίνυν, *igitur*, Luc 20. 25. 1 Corinth.9.26. Semel præponitur Heb.13.13. τοινῦν, *nunc*, Act.27.22.

Νὺξ, *nox*, (Nox dicitur à nocendo. ſeu potiùs à Græco νύξ. νὺξ verò à νύσσω, ut vult Euſtathius, *ſtimulo*. καὶ ἀντίφρασιν. Sed malo à νύχος, & hoc à נוח quieſcere. Germanicè nacht à נָחְתִּי náchti *quievi*.) gen. f. Joh. 13.30. ἦν δὲ νὺξ, erat verò nox. *in Gen*. νυκτὸς, Marc.5.5. νυκτὸς καὶ ἡμέρας, nocte & die, Adverbialiter accipitur Matth.2. ver.14. & 27.64. Johan.7. ver.50. & 19. v.39. νυκτὸς. *noctu*, Matthæi 25. v.6. μέσης δὲ νυκτὸς, mediâ verò nocte,

nocte, pro ἐν μέσῳ τῆς νυκτὶ, vel κατὰ μέσον τῆς νυκτὸς, quæ verba habentur, Actor. 27.27. Sic Matth. 26. v. 34. ἐν ταύτῃ τῇ νυκτὶ, hac nocte. *Lucas* sine præpositione ἐν cap. 12. v. 20. ταύτῃ δὲ νυκτὶ, hac verò nocte. Johan. 21.3. ἐν ἐκείνῃ τῇ νυκτὶ, & Actor. 12.6. τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ. *Præpositio* ἐν ergo modò additur, modò omittitur. Actor. 20. ver. 31. νύκτα καὶ ἡμέραν οὐκ ἐπαυσάμην, nocte & die non cessavi. ubi Accusat. ponitur pro Genit. & subintelligi potest præpositio κατά. Luc. 5. v. 5. δι᾽ ὅλης τῆς νυκτὸς, *tota nocte*, & διὰ τῆς νυκτὸς, *noctu*, vel *per noctem*, Actor. 5. 19. & 17. 10. More Latinorum verò Græci utuntur accusativo, in temporis spatio, ubi per *quamdiu* quæstio fit. ut Matthæi 4. v. 2. νηστεύσας ἡμέρας καὶ νύκτας τεσσαράκοντα, postquam jejunâsset dies & noctes quadraginta. Metaphoricè *tempus ignorantiæ*. Roman. 13.12 Sic 1 Thessal. 5.5. υἱοὶ νυκτὸς opponuntur υἱοῖς ἡμέρας, h.e. filii noctis filiis diei, quos sol justitiæ cognitione Dei collustravit. μεσονύκτιον, τὸ, *media nox*, Marci 13. ver. 35. ὀψὲ ἢ μεσονυκτίου, vespere an mediâ nocte. Lucæ 11. v. 5. καὶ πορεύσεται πρὸς αὐτὸν μεσονυκτίου, & ibit ad illum mediâ noctè. Act. 16.25. κατὰ τὸ μεσονύκτιον, mediâ nocte. Sic περὶ, *circa*, cum Accusat. Actor. 20. ver. 7. μέχρι μεσονυκτίου, usque ad mediam noctem. διανυκτερεύω. *Futur.* εύσω. *pernocto*, Lucæ 6. ver. 12. ἔννυχον, vel ἔννυχα, quo adverbio significatur tempus veluti intra noctem latens, & vertitur *multâ nocte, ante lucem*, Marc. 1. v. 35. ἀπονυκτερεύω, *pernocto foris, abnocto*.

Νύσσω, vel νύττω. *Fut.* ξω. *a.* 1. *act.* ἔνυξα. *Præt.* νένυχα. *pungo, fodico, punctum cædo*. Johan. 19. ver. 34. λόγχῃ αὐτοῦ τὴν πλευρὰν ἔνυξε, lanceâ latus ejus fodit. κατανύσσομαι, *compungor*, per metaph. Actor. 2. vers. 37. κατενύγησαν, *compuncti sunt*, est 3. pers. plur. aor. 2. pass. indic. κατάνυξις εως ἡ, propriè *compunctio*, quâ corpus vulneratur. Sed quum Roman. 11.8. allegetur ex propheta, ubi habetur תַּרְדֵּמָה, verti potest, *stupor, sopor*.

Νυστάζω (à νεύω) *nicto, dormito*, 2 Pet. 2.3. ἡ ἀπώλεια αὐτῶν οὐ νυστάζει, exitium eorum non dormitat.

Νωθρὸς οῦ, ὁ καὶ ἡ, (ex νε & θέω, non curro) *tardus, piger, segnis*. νωθρὸς ά όν, *idem*. Hebr. 5. vers. 11. ἐπεὶ νωθροὶ γεγόνατε ταῖς ἀκοαῖς, quandoquidem segnes facti estis auribus. Hebr. 6. vers. 12. ἵνα μὴ νωθροὶ γένησθε aorist. 2. med. subjunct.) nè sitis segnes. Sirach. 4. ver. 32. νωθρὸς καὶ παρειμένος, iners atque remissus.

Νῶτος ὁ, *tergum, dorsum*, Rom. 11.10. τὸν νῶτον αὐτῶν διὰ παντὸς σύγκαμψον, dorsum eorum semper incurva. in plural. num. νῶτοι ων οἱ. 1 Reg. 7.32. & νῶτα ων τά. in n.g. Jerem. 2.27. ἔστρεψαν ἐπ᾽ ἐμὲ νῶτα, obverterunt mihi dorsa.

ΞΙ litera 14. orta ex Heb. ש: magnam habet affinitatem cum

cum κ & σ, in quas sæpe mutatur. Attici pro σὺν dicunt ξὺν. In numeris valet 60.

Ξένος (vel ξεῖνος) ου ὁ, *hospes, qui hospitio excipitur*, Matthæi 25 v.35 ξένος ἤμην, καὶ συνηγάγετέ με, peregrinus eram, & collegistis me, hoc est, hospitio excepistis. *Hospes qui hospitio excipit*, Roman. 16.23. ἀσπάζεται ὑμᾶς Γάϊος, ὁ ξένος μου, salutat vos Gaius, hospes meus. ξένος η ον, *peregrinus a um*, Hebr.13. ver.9. διδαχαῖς ποικίλαις καὶ ξέναις μὴ περιφέρεσθε, doctrinis variis & peregrinis nè cirumferimini. ξενία ας ἡ, *hospitium*, Actor.28. 23. ἧκον (3.plur. imperf. indic.) πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν ξενίαν πλείονες, veniebant ad eum in hospitium complures. Philem. ver.22. ἑτοίμαζέ μοι ξενίαν, præpara mihi hospitium. ξενίζω *excipio hospitio*. regit Accus. *Futur*. ξενίσω *aor*.1. *act*. ἐξένισα. Act.10.23. cum Accus. ibid. c.28. v.7. ὃς ἀναδεξάμενος ἡμᾶς, τρεῖς ἡμέρας φιλοφρόνως ἐξένισεν, qui nos exceptos, triduo peramicè hospitio excepit. τὰ ξενίζοντα, in part. *peregrina, absona, absurda, à vulgi sententia abhorrentia*, Actor.17. vers. 20. ξενίζοντα γάρ τινα εἰσφέρεις εἰς τὰς ἀκοὰς ἡμῶν, peregrina enim quædam infers auribus nostris. ξενίζομαι, *diversor*, Actor.10. v.6. οὗτος ξενίζεται παρά τινι Σίμωνι βυρσεῖ, is diversatur apud Simonem quendam coriarium. *ibid*. ver.32. οὗτος ξενίζεται ἐν οἰκίᾳ Σίμωνος. *aor*.1. *pass*. ἐξενίσθην, *diversatus sum*, Actor. 21.16. ἄγοντες παρ' ᾧ ξενισθῶμεν, (1.pl. a.1.pass. subjun.) adducentes, apud quem diversaremur, seu ad quem diverteremus. Paulò aliter accipitur 1 Pet.4. 12. μὴ ξενίζεσθε, (2. pl. præs. pass. imperat.) nè tanquam hospites percellimini, id est, nè perinde sitis attoniti, ut qui in rem aliquam novam incidunt, & de qua nunquam cogitarunt. φιλόξενος ου, ὁ καὶ ἡ, *hospitalis*, 1 Timoth.3.2. φιλοξενία ας ἡ, *hospitalitas*, Roman.12.13. Heb.13.2.

Ξέστης ου ὁ, *sextarius*, h. e. sexta pars congii. Mensura liquidorum. Derivatur à Latina voce *sextus*. Ponitur etiam pro vase quotidianis usibus destinato, ex quo vinum aut aqua fundebatur, sive sextarium caperet, sive plus, sive minus, unde veritur *urceus*. Marc.7.4.

Ξέω. *Fut*. ξέσω *rado, polio, scalpo*. λαξεύω, quasi λᾶν ξέω, *lapidem polio*. λᾶας, lapis. g. m. in Genit. λᾶαος, & contractè λᾶος, in Accus. λᾶαν λᾶν. Hinc est λαξευτὸς ἡ ὸν, *ex lapide excisus*. Luc.23.53. ξύω idem quod ξέω, unde ξυρὸς ὰ ὸν, *acutus, ad scalpendum idoneus*. ξυρὸς οῦ ὁ, vel ξυρὸν οῦ τὸ, *novacula*, culter tonsorius. Num.6. v.5. Ἰλιαδ. κ. ἐπὶ ξυροῦ ἵσταται ἀκμῆς. ξυράω ῶ, *rado. tondeo. Præter*. ἐξύρηκα *aor*.1. *act*. ἐξύρησα, Gen.41.14. ἐξύρησαν αὐτὸν, totonderunt eum, nempe Josephum. In N. Test. legitur tantùm passivum & medium ξυράομαι ῶμαι, 1 Corinth. 11. vers. 6. ξυρᾶσθαι, *tonderi*. in præt. part. ἐξυρημένη, *tonsa*, ibidem ver.5. *part. aor*.1. *med*. ξυρησάμενοι, *rasi*, Actor.21. v.24. ἵνα

ξυρήσωνται,

ξυρήσωνται. (3.pl.a.1. med. subj.) ut radant.

Ξηρὸς ὰ ὸν, *aridus,a um,* Mat. 12.10. τὴν χεῖρα ἔχων ξηρὰν, manum habens aridam. ξηρὰ ᾶς ἡ, *arida,* scil. terra, ad formam Hebrææ vocis, Genes.1.10. יַבָּשָׁה Matth.23. vers.15. Hebr.11.29. ξηραίνω, *arefacio. Futur.* ξηρανῶ. aor.1.*act.* ἐξήρανα, Jacob.1.v.11. ἀνέτειλε γὰρ ὁ ἥλιος σὺν τῷ καύσωνι, καὶ ἐξήρανε τὸν χόρτον, nam exortus est sol cum æstu, & arefecit herbam. *Presen. pass.* ξηραίνομαι, *arefio, exaresco.* Apud Hippocr. dicitur alvus ξηραίνεσθαι, quum astringitur. Marc.9 v.18. ῥήσσει αὐτὸν. καὶ ἀφρίζει, καὶ τρίζει τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ, καὶ ξηραίνεται, lacerat eum, & is spumat, & stridet dentibus suis, & exarescit. *Præter. pass.* ἐξήραμμαι *exarui,* Marc.11.21. καὶ ἡ συκῆ, ἣν κατηράσω (2.pers a.1.med. ind.) ἐξήρανται. & ficus illa, quam execratus es, exaruit. *Part. præter. pass.* ἐξηραμμένος η ον, *arefactus a um,* Marc.3.3. καὶ λέγει τῷ ἀνθρώπῳ, τῷ ἐξηραμμένην ἔχοντι χεῖρα, & dicit viro, habenti manum arefactam. *aor.1. pass.* ἐξηράνθην. *exarui,* Mat.13.6. καὶ διὰ τὸ μὴ ἔχειν ῥίζαν, ἐξηράνθη, & quia semina non habebant radicem, exaruerunt.

Ξύλον ου τὸ, *lignum,* 1 Corin.3. v.12 *Fustis,* Mat.26.55. Ex idiotismo Hebraico *arbor,* Apoc.2. v.7. Eccles.11.3. τόπῳ, οὗ (adv.) πέσῃ τὸ ξύλον, ἐκεῖ ἔσται, quo loco ceciderit arbor, ibi mansura est. *Crux,* Actor.5. 30. & 10. v.39. ὃν ἀνεῖλον (3.pl.aor.2.act.) κρεμάσαντες ἐπὶ ξύλου, quem interemerunt, suspensum ex ligno, vel postquam suspenderunt. κρεμάσαντες enim activam habet significationem. *Numella,* Act. 16.24. ἠσφαλίσατο (aor.1. med.) εἰς τὸ ξύλον pro ἐν τῷ ξύλῳ, per Hebraismum pro τῷ ξύλῳ, adstrinxit numella. ξύλινος η ον, *ligneus a um,* 2 Timoth.2. v.20. Apocal.9.20. ξυλεύομαι, *lignor, ligna convebo.* ξυλεὺς έως ὁ, *lignator, calo.* ἄξυλος, *lignis carens.* ἀξυλία ας ἡ, lignorum inopia.

Ο Μικρὸν, *o parvum,* est litera 15.in numeris valet 70.Respondet puncto Hebræo *camets chatuph.*

Ὁ cum spiritu aspero sine accentu, est articulus præpositivus, gen.masc. num. sing. cujus fœmininum est ἡ, neutrum τὸ. Idem valet, quod in vernacula nostra lingua, **der, die, das,** & facilè distinguitur ab articulo postpositivo ὃς ἣ ὃ, de quo suo loco, cui respondent Germanica **welcher, welche, welches** Marc. 2. v.27. οὐχ ὁ ἄνθρωπος διὰ τὸ σάββατον, non homo propter Sabbatum. Græci sæpe *omittunt* hunc articulum, inprimis in nominibus propriis. 1 Pet.1. v.20. πρὸ καταβολῆς κόσμου. Hic nullus est articulus. Quoties articulus præpositivus *absolutè* ponitur, participium ὢν ὄντος vel nomen substantivum subaudiri solet. Coloss.3. ver.2. τὰ ἄνω φρονεῖτε. Actor. 25.23. τῇ ἐπαύριον, scil. ἡμέρᾳ, postero die, Matth 6. ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, scil. ὢν, qui es in cœlis. ὁ nominativus construitur

cum Vocativo πάτερ. Scilicet articuli carent Vocativo. Sed hìc est *Hebraismus*, nempe, Hebraica periphrasis. Græcè Πάτερ οὐράνιε. ὁ ergo hìc indicat ה Hebraicum, quod vocant הַ hajediah. Sic Apo.1.4. ἀπὸ τοῦ Ὁ ὢν, καὶ Ὁ ἦν, καὶ Ὁ ἐρχόμενος. Hebr. מיהוה Meadonai. ἀπὸ τοῦ Ὁ ὢν *Ellipsis*. Subintellige ὃς λέγεται, qui dicitur, Ὁ ἦν, qui fuit. εἰμὶ non habet participium præteriti activi; ego per aorist. 2. indicativi effertur. ἀπὸ τοῦ Ὁ ἦν. ἀπὸ τοῦ scil λεγομένου. Rom.16.5. καὶ τὴν κατ' οἶκον αὐτῶν Ἐκκλησίαν, scil. οὖσαν, item Ecclesiam, quæ in domo eorum est, Philip. 4.22. μάλιστα δὲ οἱ ἐκ τῆς Καίσαρος οἰκίας, scil. ὄντες, maximè qui sunt ex Cæsaris domo. Sæpe *exprimitur*. Rom. 8. ver.8. οἱ ἐν σαρκὶ ὄντες, qui sunt in carne. Sic Luc.6.3. οἱ μετ' αὐτοῦ ὄντες, qui erant cum illo. Interdum articuli præpositivi ponuntur *loco pronominum relativorum*, αὐτὸς, αὐτὴ, αὐτοὶ, αὐταί. Matth.21 29. ὁ δὲ, ille verò, pro τὸ δὲ. Nam præcessit τέκνον. Hellenismus. Hìc subintelligitur τὸ συνώνυμον υἱὸς. Matthæi 2.5. οἱ δὲ εἶπον, pro αὐτοὶ δὲ εἶπον, illi verò dixerunt. Matth.4.20. οἱ δὲ εὐθέως ἀφέντες τὰ δίκτυα, pro αὐτοὶ δὲ, illi verò statim relinquentes retia,&c.Luc 5.33. οἱ δὲ εἶπον πρὸς αὐτὸν, illi verò dixerunt ad eum; idque eleganter, nè eadem vox subinde iteretur. Lucæ 6.8. ὁ δὲ ἀναστὰς ἔστη, pro αὐτὸς δὲ, ille verò surgens stetit, &c. Interdum *redundat*, 1 Corin. 9.19. ἵνα τοὺς πλείονας κερδήσω, ut plures lucrifaciam, ubi τοὺς redundat. Eleganter pronominibus *possessivis* præponi solet. Joh. 5.30. ἡ κρίσις ἡ ἐμὴ δικαία ἐστὶ, judicium meum est æquum. Johan.7. v.6. ὁ δὲ καιρὸς ὁ ὑμέτερος, tempus verò vestrum. Galat. 6. 11. τῇ ἐμῇ χειρὶ, manu mei. Pronomini *demonstrativo* postponitur. Johan.5. ver.15. δός μοι τοῦτο τὸ ὕδωρ, da mihi istam aquam. *Rariùs* præponitur. Actor. 4. 23. ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, in hac urbe. Interdum vim habet ἀναφορικὴν, *relativam*, Matthæi 1.25. ἕως ἔτεκε τὸν υἱὸν αὐτῆς, quosque peperisset filium illum suum, ubi articulus Græcus (τὸν) non est otiosus, sed significat de eo filio agi, cujus antea facta fuit mentio ab angelo. Sic Matthæi 2. 11. εὗρον τὸ παιδίον, invenerunt illum puerulum, scil. cujus in præcedentibus facta fuit mentio Luc.1.34. εἶπε δὲ Μαριὰμ πρὸς τὸν ἄγγελον, dixit verò Maria ad illum angelum. scil. ad Gabrielem, cujus mentio præcesserat. *contrà, articulus omittitur, ubi infinite sermo accipitur*, ut Luc.1.34. ὅτι ἄνδρα οὐ γινώσκω, quià virum non agnosco, non Josephum maritum, sed virum quemcunque. *Eleganter* pro ὃς Matthæi 4.ver.16 ὁ λαὸς ὁ καθήμενος ἐν σκότει, καθήμενος idem valet quod ὃς κάθηται, populus qui sedet in tenebris. ubi linguæ Græcæ studiosi observent ὁ ἡ τὸ præponi solis *nominibus*, & *participiis*, quæ ipsa quoque pro *nominibus* habentur, nunquam verò verbis. Excipitur hìc *infinitivus*, quo-

τὸ

ties pro nomine ponitur, vel pro gerundio Latino, ut Rom. 1. 20. εἰς τὸ εἶναι αὐτοὺς ἀναπολογήτους, ut ſint inexcuſabiles. Aliquando iſti articuli *vim habent* ἀορίστου, ut Matth. 13. verſ. 2. εἰς τὸ πλοῖον, pro εἰς πλοῖόν τι, in navem quandam. Lucæ 8. ver. 5. ἐξῆλθεν ὁ σπείρων, exiit quidam ſator. Sæpe uſurpantur *emphaticè* ad notandam rem quampiam excellentem, & omnibus notam, aut ſaltem notam iis, ad quos habetur ſermo. Lucæ 2.26. πρὶν ἢ ἴδῃ τὸν Χριστὸν Κυρίου, antequam vidiſſet Chriſtum illum Domini. Johan. 15. 1. ἐγώ εἰμι ἡ ἄμπελος ἡ ἀληθινή, ego ſum vitis illa vera. Johan. 10. 11. ἐγώ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς, *ego ſum paſtor ille bonus*, ſcil. de quo Prophetæ prædixerunt. Johan. 1.21. ὁ Προφήτης εἶ σύ; es tu Propheta ille? ſcil. olim promiſſus, Deut. 18.15. Quandoque ἐλλείπει, *ſubintelligitur* ſubſtantivum, ut Mat. 1.6. ἐκ τῆς τοῦ Οὐρίου, ſcil. γυναικὸς, ex ea, quæ fuerat uxor Uriæ. Luc. 2.49. οὐκ ᾔδειτε ὅτι ἐν τοῖς τοῦ Πατρός μου δεῖ εἶναί με; an neſciebatis, me oportere eſſe in domo Patris mei? ἐν τοῖς, ſcil. τόποις, h.e. in templo, ſeu domo Dei. confer Matth. 21. 13. Joh. 2. 15, 16. Et ſic Syrus vertit, *in domo Patris mei*: Vel ut alii ſubintelligunt, πράγμασι, h. e. in negotiis Patris mei. Res eódem redit. Sic Roman. 11. 4. τῇ Βάαλ, ſcil. εἰκόνι. *Adhibentur etiam in dividendo, adjunctis voculis* μὲν, δέ. Phil. 1. 16, 17. οἱ μὲν ἐξ ἐριθείας τὸν Χριστὸν καταγγέλλουσιν, οἱ δὲ ἐξ ἀγάπης, alii quidem per contentionem Chriſtum annuntiant, alii verò ex charitate. τὸ *aliquando ponitur* pro τοῦτο, vel τόδε, Marc. 9.23. τὸ εἰ δύνασαι πιστεῦσαι, pro εἰ τοῦτο δύνασαι πιστεῦσαι, ſi hoc potes credere. Sic Demoſth. de Corona, εἰ τὸ καὶ τὸ ἐποίησεν ἄνθρωπος οὗτος, οὐκ ἂν ἀπέθανεν, ſi hoc & hoc feciſſet illo homo, non fuiſſet mortuus. τὸ eleganter *abſolutè* ponitur, & vertitur *de illo*, vel *ad illud quod attinet*. Lu. 22. 2. τό πῶς ἀνέλωσιν αὐτὸν, de eo, quomodo ipſum interimerent. Roman. 9.5. τὸ κατὰ σάρκα, quod ad carnem attinet. Elegãter *Adverbiis* præponitur, aut aliis vocibus, quas tum in Adverbia commutat. Marc. 15. 1. τὸ πρωῒ, manè. Actor. 4. 18. τὸ καθ᾽ ὅλου prorſus. Luc. 11. 3. τὸ καθ᾽ ἡμέραν, quotidie.

Ὄγκος ου ὁ, *pondus, moles*, Heb. 12. 1. item *tumor*, & per metaph. *faſtus*. ὑπέρογκος ὁ ἡ, καὶ τὸ ὑπέρογκον, *prætumidus*, 2 Pet. 2. 18. Judæ v. 16. καὶ τὸ στόμα αὐτῶν λαλεῖ ὑπέρογκα, & os eorum loquitur prætumida.

Ὁδὸς οῦ ἡ, *via*, Num. 21. 22. ὁδὸς βασιλική, via regia. Mat. 2. 12. δι᾽ ἄλλης ὁδοῦ, per aliam viam. *conſuetudo*, Geneſ. 19. 31. *introitus*. Chriſtus ait Johan. 14. 6. ἐγώ εἰμι ἡ ὁδὸς, ego ſum via illa, ſcil. quæ ducit in cœlum. Matth. 22. 16. τὴν ὁδὸν τοῦ Θεοῦ διδάσκεις, viam Dei doces, hoc eſt, doces *modum vivendi* à DEO præſcriptum. Act. 22. 4. ταύτην τὴν ὁδὸν ἐδίωξα, hanc viam, hoc eſt, *ſectam*, ſeu *religionem* perſecutus *ſum*. *Decreta* DEI *dicuntur viæ* DEI, Roman. 11. 33.

ὦ βάθος πλούτου καὶ σοφίας, καὶ γνώσεως Θεοῦ, ὡς ἀνεξερεύνητα τὰ κρίματα αὐτοῦ, καὶ ἀνεξιχνίαστοι αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ! ô profundas divitias tum ſapientiæ tum cognitionis Dei, quàm imperſcrutabilia ſunt ejus judicia, & ejus viæ imperveſtigabiles! ἐν τῇ ὁδῷ, *in via*, Marc.8. v. 27. κατὰ τὴν ὁδὸν, *idem*, Actor.24. v. 14. παρὰ τὴν ὁδὸν, *juxta viam*, Marc. 10. 46. ἐκάθητο παρὰ τὴν ὁδὸν, ſedebat juxta viam. ὁδὸς ἡμέρας, *iter diei*, Luc.2.44. ὁδὸς σαββάτου, *via Sabbati*, hoc eſt, via bis mille paſſuum. Act.1. 12. καταλείπειν εὐθεῖαν ὁδὸν, *rectam viam deſerere*, 2 Pet.2.15. proverbium, *via Caini*, h. e. vita hominis invidi, ſimultatem foventis, & fratri inſidias ſtruentis. Synecdoche ſpeciei. Judæ v.11. ὅτι τῇ ὁδῷ (pro ἐν τῇ ὁδῷ) τοῦ Κάϊν ἐπορεύθησαν, quia *viam Caini* ſunt ingreſſi, vel quia veſtigiis Caini inſiſtunt. ὁδεύω, *iter facio*, Luc. 10. 33. pro quo etiam legitur ὁδὸν ποιῶ. Marc.2.23,24. ἄμφοδος ου ἡ, *bivium*. Dicitur etiam ἄμφοδον ου τὸ, in eadem ſignificatione, Marc.11. v.4. ἐπὶ τοῦ ἀμφόδου, in bivio. εἴσοδος ου ἡ *adventus*, Actor. 13. v. 24. πρὸ προσώπου τῆς εἰσόδου, ante adventum, *Hebraiſmus*. ἔξοδος ου ἡ, *exitus*, Luc. 9. v. 31. ubi *mortem* ſignificat. διέξοδος ου ἡ, *compitum*. Plur. διέξοδοι αἱ, *compita*, ut ſunt *trivia*, *quadrivia*. alio nomine dicuntur ἄμφοδα τὰ, Matth. 22. v. 9. διέξοδοι τῶν ὑδάτων, rivuli aquarum. Pſalm. 1. ver. 3. εὔοδος ὁ, καὶ ἡ, *pervius a um*, item *iter expeditum habens*. εὐοδία ας ἡ, *iter proſperum*. εὐοδέω, *proſpero & felici itinere utor*. εὐοδόω ῶ, *proſperum iter concedo*. 1 Reg. 22. εὐοδώσει σε ὁ Κύριος, Dominus diriget iter tuum. εὐοδόομαι οῦμαι, *proſperum iter nanciſcor*, Roman. 1. verſ. 10. εἴ πως ἤδη ποτὲ εὐοδωθήσομαι, ſi quo modo tandem aliquando proſperum mihi detur iter. item, *proſperè ago, bellè habeo*, 3 Johan. verſ. 2. εὔχομαί σε εὐοδοῦσθαι καὶ ὑγιαίνειν, καθὼς εὐοδοῦταί σου ἡ ψυχὴ, opto, ut proſperè agas & valeas, ſicut proſperè agit animus tuus. 1 Corin. 16. 2. ὅ, τι ἂν εὐοδῶται (præſ. ſubj.3.perſ. contractè pro εὐοδόηται) quod pro Dei benignitate licuerit. διοδεύω, *iter facio per aliquem locum*. Luc. 8. v.1. διώδευε (3.ſing.imper.act.) κατὰ πόλιν, iter faceret oppidatim. *Fut.* σω *Præt.* διώδευκα. *aor.* 1. διώδευσα. Luc. 8. 1. Actor 17. 1. διοδεύσαντες (a.1. act. part.) δὲ τὴν Ἀμφίπολιν, itinere autem facto per Amphipolin. μέθοδος ου ἡ, *via compendiaria*. μεθοδεύω, hominem in via ex inſidiis aggredior, adorior, invado: aſtutè, ſubdolè ago, machinor. *Fut.* σω *a.* 1. ἐμεθόδευσα. μεθοδεία ας ἡ, *inſidiæ*, *circumventio*, Epheſ. 4. 14. μεθόδιον ου τὸ, idem quod ἐφόδιον ου τὸ, *viaticum*. πάροδος ου ἡ, *tranſcurſus*, 1 Corinth. 16. 7. ἐν παρόδῳ ἰδεῖν τινα, videre aliquem in tranſcurſu, cui opponitur ἐπιμεῖναι (a. 1.act. infin.) χρόνον τινὰ πρός τινα, aliquamdiu manere apud aliquem, ibidem. συνοδος ου ἡ, *conventus*. συνοδία ας ἡ, *comitatus*, Luc. 2. ver. 44. ἐν τῇ συνοδίᾳ, in comitatu. συνοδεύω, iter faci-

facio cum alio. Act.9.7. cum Dat. vi præpositionis, οἱ συνοδεύοντες τῷ Παύλῳ, qui iter faciebant cum Paulo,

Ὀδοὺς όντος ὁ, (ab ἔδω) *dens*, Matthæi 5. 38. ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος, dentem pro dente. ibid. c. 8. v. 12. ἐκεῖ ἔσαι κλαυθμὸς καὶ βρυγμὸς ὀδόντων, illic erit fletus & stridor dentium. Actor. 7. v. 54. ἔβρυχον τοὺς ὀδόντας ἐπ' αὐτὸν, & stridebant dentibus in eum. Exod. 21. 24. ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος, dentem pro dente. Num. 11. 33. κρέα ἔτι ἦν ἐν τοῖς ὀδοῦσιν (dat. pl.) αὐτῶν, carnes erant adhuc inter dentes eorum.

Ὀδύνη ης ἡ, *dolor*, *cruciatus*, Roman. 9. 2. ἀδιάλειπτος ὀδύνη τῇ καρδίᾳ μου, indesinens dolor est cordi meo. ὀδυνάομαι ῶμαι, *doleo*, Luc. 2. 48. ὀδυνώμενοι ἐζητοῦμέν σε, dolentes quærebamus te. *crucior*, Luc. 16. ver. 24. ὀδυνῶμαι ἐν τῇ φλογὶ ταύτῃ, crucior in hac flamma. *ibid.* ver. 25. σὺ δὲ ὀδυνᾶσαι, tu verò cruciaris. ubi ὀδυνᾶσαι est contractum pro ὀδυνάεσαι, & hoc pro ὀδυνᾷ, ad formam verborum in μι. ἵσαμαι ἵσασαι ἵσαται. ὠδὶν sive ὠδὶς, in genit. ῖνος ἡ, *dolor parturientis*, ὀδυνὰ ἐν τοκετῷ, 1 Thessal. 5. 3. ὥσπερ ἡ ὠδὶν τῇ ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ, sicut dolor partûs mulieri gravidæ. interdum idem valet, quod ὀδύνη, *dolor*, Actor. 2. ver. 24. λύσας τὰς ὠδῖνας τοῦ θανάτου, solutis doloribus mortis. ὠδίνω, *parturio*, Galat. 4. v. 19. τεκνία μου, οὓς πάλιν ὠδίνω, filioli mei, quos rursus parturio. Apocal. 12. v. 2. κράζει ὠδίνουσα, clamabat parturiens. συνωδίνω, *unà parturio*, Roman. 8. 22.

Ὀδύρομαι, *lamentor*, *ploro*, *gemo*. *Futur.* ὀδυροῦμαι. item *defleo*, & construitur cum Accusativo. ὀδυρμὸς οῦ ὁ, *ejulatus*, Mat. 2. 18. 2 Cor. 7. 7.

Ὄζω, *oleo*. *Fut.* ὀζήσω, & ὀζέσω. *Præt.* ὤζηκα. *Præt. med.* ὦδα, & Atticè ὄδωδα, Johan. 11. 39. Κύριε, ἤδη ὄζει. τεταρταῖος γάρ ἐστι, Domine, jam olet: quatuor enim dierum, vel quatriduanus est. τεταρταῖος, hoc est, τετραήμερος. ὄζει hic ponitur pro δυσωδεῖ, malè olet. ἡδύοσμον ου τὸ, *mentha*. genus herbæ, Matthæi 23. 23. Lucæ 11. 24. ab adj. ἡδύοσμος ὁ ἡ, *jucundè olens*. ἡδυοσμία ας ἡ, *odoris suavitas*, ὀσμὴ ῆς ἡ, *odor*, 2 Corin. 2. 16. Ephes. 5. 2. εἰς ὀσμὴν εὐωδίας, in odorem bonæ fragrantiæ. εὔοσμος ου ὁ ἡ, *bene olens*, *fragrans*. εὔοδμος idem εὐώδης εος ὁ καὶ ἡ, *idem*. εὐωδία ας ἡ, *bonus odor*, *bona fragrantia* Philip. 4. 18. videtur illud εὐώδης compositum ex εὖ & ὀδωδὴ ῆς ἡ, *odor*, quod est à præt medio ὄδωδα, *olui* de quo paulò ante.

Ὅθεν, Adverbium, (ab articulo postpos. ὅς οὗ) *unde*, Matth. 12. 44. ὅθεν ἐξῆλθον, unde exivi, pro ἐξ οὗ scil. οἴκου ἐξῆλθον, *ex qua domo exivi*, more Latinorum. πόθεν *idem*. ὅθεν est ἀόριστον, h. e indefinitum, πόθεν verò ἐρωτηματικὸν, h. e. interrogativum. Solet enim π notare interrogationem. Eodem modo se habent ἡλίκος, πηλίκος, quantus:: οὗ ubi, ποῦ ubi: ὅσος, πόσος, &c. de quibus suo loco. Matth. 13. 27. πόθεν ἔχει τὰ

ζιζάνια; unde habet illa zizania; ibid. ver. 56. πόθεν οὖν τούτῳ ταῦτα πάντα; unde igitur huic ista omnia? Jacob. 4. 1. πόθεν πόλεμοι καὶ μάχαι ἐν ὑμῖν; unde sunt bella & pugnæ inter vos?

Ὀθόνη ης ἡ, *linteum.* (Chald. אטונא) Actor. 10. 11. & 11. 5. ὀθόνιον ου τό, *idem,* Lucæ 24. 12. Joh. 19. 40. καὶ ἔδησαν αὐτὸ ὀθονίοις, & obvinxerunt illud, vid. corpus, linteis.

Οἴγω, *aperio. Fut.* οἴξω. *Præt. med.* ὦγα, & Attic. ἔῳγα. ἀνοίγω, *idem,* Joh. 10. 3. *Fut.* ἀνοίξω. *aperiam,* Matth. 13. 36. *aor.* 1. ἤνοιξα & ἀνέῳξα, *aperui,* Joh. 9. 26, 30. πῶς ἤνοιξέ σου τοὺς ὀφθαλμούς; Quomodo aperuit tuos oculos? *Præter. act.* ἀνέῳχα, sed ἄχρηστον *Præt. pass.* ἀνέῳγμαι, *apertus sum. partic.* ἀνεῳγμένος η ον, *apertus a um.* Act. 7. 56. θεωρῶ τοὺς οὐρανοὺς ἀνεῳγμένους, video cœlos apertos ib. c. 16 27. ἰδὼν ἀνεῳγμένας θύρας, videns apertas fores. *aor.* 1. *pass.* ἀνεῴχθην, Luc. 1. 64. ἀνεῴχθη δὲ τὸ στόμα αὐτοῦ παραχρῆμα, apertum autem est os ejus illico. In exemplaribus Plantinianis post καὶ ἡ γλῶσσα αὐτοῦ sequitur διηρθρώθη (3. sing. a. 1. pass. indic.) soluta fuit, ut articulatè loqueretur à διαρθρόω ῶ, *articulis suis distinguo.* Fut. ώσω. P. διήρθρωκα. præt. pass. διήρθρωμαι σαι ται. a. 1. pass. διηρθρώθην ης η. Th. ἄρθρον ου τό, propriè *artus, articulus, naturalis ossium compages.* Per metaphoram transfertur ad sermonem. Apoc. 20. 12. καὶ βιβλίον ἄλλο ἠνεῴχθη, & alius liber apertus fuit. Matth. 27. 52. καὶ τὰ μνημεῖα ἀνεῴχθησαν, & sepulcra aperta fuerunt. Luc. 3. 21. ἀνεῳχθῆναι (aor. 1. pass. infin.) ἀνωμάλως, pro ἀνοιχθῆναι. Tēpora n. aorista augmentum abjiciunt extra indicativum Variè ergo augetur hoc verbum, modò in principio, ut ἤνοιξα, Act. 5. 19. modò in medio, ut ἀνεῳγμένος, 2 Cor. 2. 12. modò in principio & medio, ut Apoc. 20. 12. ἠνεῴχθη, & Apoc. 10. 8. ἠνεῳγμένον. item in *a. 1. pass.* ἠνοίχθην. Actor. 10 11. *aor. 2. pass.* ἠνοίγην, Apocal. 15. 5. *Fut. 2. pass.* ἀνοιγήσομαι, *aperiar,* Matth. 7. 8. τῷ κρούοντι ἀνοιγήσεται, pulsanti aperietur. *Præter. med.* ἀνέῳγα, 1 Cor. 16. 9. θύρα μοι ἀνέῳγε, janua mihi aperta est. ubi ἀνέῳγε passivam habet significationem. Sic Joh. 1. 51. ὄψεσθε τὸν οὐρανὸν ἀνεῳγότα, videbitis cœlum apertum. διανοίγω *adaperio.* in part. διανοίγων, *adaperiens,* Actor. 17. 3. in neut. gen. διανοῖγον. Luc. 2. 23. πᾶν ἄρσεν διανοῖγον μήτραν, omnis masculus aperiens uterum. *imperf.* διήνοιγον, *explicabam,* Luc. 24. 32. a. 1. διήνοιξα, *aperui,* Act. 16. 14. διήνοιξε καρδίαν, *aperuit cor,* Luc. 24. 45. τότε διήνοιξεν αὐτῶν τὸν νοῦν, tunc aperuit eorum mentem. *aor. 1. pass.* διηνοίχθην, *apertus fui.* Marc. 7. 35. διηνοίχθησαν, apertæ fuerunt. *ibidem* v. 34. διανοίχθητι est 2. pers. aor. 1. pass. imperat *aperitor.*

Οἶκος ου ὁ, *domus* (ab οἴω fero, eò ferimus nostra: vel ab εἴκω cedo, quod eò secedamus.) Mat. 9. 6. ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου, abi domum tuam. Matth. 12. ver. 44. ἐπιστρέψω εἰς τὸν οἶκόν μου, revertar domum meam. οἶκος χειλίζων

ζων domus vacua. *ibid.* Lucæ 1. 27. ἐξ οἴκου Δαβίδ, ex domo, h. e. *familia* Davidis. Actor. 16. 31. σωθήσῃ σὺ καὶ ὁ οἶκός σου servaberis tu & *domestici* tui. ἐν οἴκῳ, *domi.* 1 Corinth. 11. 34. κατ' οἶκον, *domesticatim*, Actor. 2. 46. δημοσίᾳ καὶ κατ' οἴκους, publicè & domatim. Actor. 20. vers. 20. Ecclesia vocatur οἶκος Θεοῦ, *domus* Dei. 1 Timoth. 3. 15. Heb. 10. ver. 21. 1 Pet. 4. 17. Respublica Israëlitarum, Heb. 3. 5. οἶκος πνευματικὸς, domus spiritualis, 1 Pet. 2. 5. οἰκία ας ἡ, *idem quod* οἶκος. Matth. 2. 11. Johan. 4. v. 53. καὶ ἡ οἰκία αὐτοῦ ὅλη, & tota ejus domus. *Metonymia*, h. e. omnes ejus domestici ἐξ οἰκίας εἰς οἰκίαν, è domo in domum, hoc est, ut alibi κατ' οἰκίαν, domesticatim. *Facultates* etiam significat per metonym. subj. ubi continens ponitur pro re contenta. Matth. 8. v. 16. ἐν τῇ οἰκίᾳ, *domi*, 2 Johan. ver. 10. μὴ λαμβάνετε αὐτὸν εἰς οἰκίαν, nè recipite eum tecto. Matth. 12. 29. τὴν οἰκίαν διαρπάσει, hoc est, τὰ ἐν οἰκίᾳ, Luc. 20. 47. κατεσθίουσι τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν, devorant domos viduarum. οἰκία ἐπίγειος, domus terrestris, 2 Corinth. 5. 1.)(οἰκία ἀχειροποίητος, domus non manu facta. οἰκοδομεῖν οἰκίαν, ædificare domum, Luc. 6. 48. οἰκιακὸς ἡ ὸν, *domesticus a um*, Matth. 10. v. 25. οἰκεῖος εία εῖον, interdum opponitur *externo*, interdum *peregrino*. interdum *inepto* in Nov. Testam. significat *domesticum*. Ephes. 2. 19. 1 Tim. 5. vers. 8. μάλιστα τῶν οἰκείων οὐ προνοεῖ maximè verò domesticis non providet. *Christianus*, qui est domesticus Dei. Ephes. 2. ver. 19. οἰκεῖοι τοῦ Θεοῦ. Galat. 6. 10. Est enim Ecclesia domus Dei. οἰκέω ῶ, *habito*, *Fut.* οἰκήσω. *Præt.* ᾤκηκα. *aor.* 1. ᾤκησα. 1 Corin. 3. 16. τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν, Spiritus Dei habitat in vobis. οἰκεῖν μετά τινος, habitare cum aliquo, 1 Corinth. 7. 12, 13. construitur cum Accus. 1 Timoth. 6. 16. οἰκουμένη ης ἡ, *orbis terrarum*, propriè *terra habitabilis*, Mat. 24. ver. 14. Luc. 2. 1. οἴκημα τος τὸ, *carcer*, Actor 12. ver. 7. οἰκητήριον ου τὸ, *domicilium*, Judæ ver. 6. οἰκέτης ου ὁ, *servus domesticus*, Luc. 16. 13. οἱ οἰκέται, *servi*, 1 Pet. 2. 18. τῶν οἰκετῶν, *servorum*, Actor. 10. πανοικὶ, Adverb. *cum tota familia*, Actor. 16. 34. ἐνοικέω ῶ, *inhabito*, Roman. 8. 11. διὰ τοῦ ἐνοικοῦντος Πνεύματος, per inhabitantem Spiritum. 2 Cor. 6. ἐνοικήσω ἐν αὐτοῖς, habitabo in eis, ex Levit. 26. ver. 12. ἐγκατοικέω ῶ, *habito*, 2 Pet. 2. ver. 8. κατοικέω ῶ, *habito*. vide paulò post, & confer. τὸ παροικέω. construitur cum Accus. Actor. 9. 32. κατοικοῦντας Λύδδαν, qui habitabant Lyddæ. Actor. 2. ver. 14. Psal. 2. v. 4. ὁ κατοικῶν ἐν οὐρανοῖς. minus propriè à Septuag. redditum Hebræum יושב· Meliùs καθίσας, *sedens*, hoc est, judicans, pro tribunali sedens, jus dicturus. Psal. 9. v. 5. ἐκάθισας ἐπὶ θρόνου ὁ κρίνων. *Fut.* ήσω. *Præt.* κατῴκηκα. *a.* 1. κατῴκησα. Matth. 2. 23. Actor. 7. 4. Ephes. 3. 17. κατοικῆσαι τὸν Χριστὸν διὰ τῆς πίστεως (aor. 1. act. infin.) ἐν ταῖς καρδίαις, ut habitet CHRISTUS per fidem in cordibus

cordibus vestris. Confer Johan. 6. 37. & 14. 23. Scil. *Christus* habitat in nobis, hoc est, *semper nobiscum manet*. Non commoratur, sed habitat. κατοίκησις εως ἡ, *domicilium*, Marc. 5. 3. κατοικητήριον ȣ τὸ, *habitaculum*, Apoc. 18. 2. κατοικία ας ἡ, *habitatio*, Actor. 17. 26. μετοικέω ῶ, propriè, *incola sum*, *habito cum aliquo*. item *mutatis sedibus & domicilio transmigro*. μετοικεσία ας ἡ, pro μετοικισμὸς ȣ ὁ, *transportatio*. vel αἰχμαλωσία ας ἡ, captivitas, ubi cuspide gladii capti cum ignominia adducebantur: Matthæi 1. vers. 11. μετοικίζω, *transfero*. *Fut.* σω, Act. 7. 43. μετοικιῶ Atticè pro μετοικίσω, *transferam*. *Præt.* μετῴκικα. *aor.* 1. μετῴκισα, Actor. 7. 4. μετῴκισεν αὐτὸν εἰς τὴν γῆν ταύτην, transtulit eum in regionem hanc. πάροικος ȣ ὁ, *accola*, *advena*, Act. 7. 6. Ephes. 2. 19. πάροικοι, & οἰκεῖοι *domestici* opponuntur. παροικία ας ἡ, *commoratio*, Actor. 13. vers. 17. Petrus vitam hanc nostram vocat 1 Pet. 17. παροικίαν, peregrinationem. Confer Genes. 47. 7. παροικέω ῶ, *commoror*, Genes. 12. 10. *peregrinus sum*, Luc. 24. vers. 18. παροικεῖς ἐν Ἱερουσαλήμ; peregrinusne & hospes es Hierosolymæ? Sic vertit Syrus, itemque vetus interpres. *aor.* 1. παρῴκησα, Hebr. 11. 9. *peregrinor*. Gen. 20. 1. καὶ παρῴκησεν ἐν Γεράροις, & peregrinatus est in Geraris. opponuntur ergo τὸ κατοικεῖν, *habitare*, & παροικεῖν, *commorari*. Vita nostra eleganter dicitur παροικία *peregrinatio*. Et DEUS nobis hic domicilium non habitandi, sed commorandi dedit. περίοικος, ὁ, *accola*. οἱ περίοικοι, *accolæ*, qui circa nos habitant. Lucæ 1. 58. περιοικέω ῶ, *accola sum*, circum*habito*. Luc. 1. vers. 65. συνοικέω ῶ, *una versor*, *habito*, 1 Pet. 3. 7. cum Dat.

Οἶκτος ȣ ὁ, *misericordia*. οἰκτίζω, *commiseror*. *F.* σω. *Pret.* ᾤκτικα. *aorist.* 1. *act.* ᾤκτισα. οἰκτείρω, idem *Fut.* οἰκτειρήσω, Rom. 9. 15. *aorist.* 1. *act.* ᾤκτειρα apud Xenoph. οἰκτιρμὸς ȣ ὁ, *commiseratio*, Roman. 12. ver. 1. διὰ τῶν οἰκτιρμῶν τȣ Θεȣ, per miserationes Dei. 2 Corin. 1. 3. ὁ Πατὴρ τῶν οἰκτιρμῶν, Pater ille miserationum, hoc est, summè misericors. Numerus multitudinis est emphaticus. *Hebraism.* Col. 3. 12. σπλάγχνα οἰκτιρμῶν, viscera miserationum, h. e. cor ad commiserandum propensissimum. Vide infra σπλάγχνον. οἰκτίρμων οντος ὁ, *misericors*, Luc. 6. 36. γίνεσθε οἰκτίρμονες, καθὼς καὶ ὁ Πατὴρ ὑμῶν οἰκτίρμων ἐστὶ, estote misericordes, sicut & Pater vester misericors est.

Οἶμος ȣ ὁ ἡ, & οἴμη ης ἡ, via, *semita*. παροιμία ας ἡ, *proverbium*, *adagium*, vulgare dictum, quo viatores ad tædium temporis fallendum uti consueverunt, unde à Basilio dicitur πάροδος λόγος, q. d. scitum & festivum dictum, seu sermo, quo uti solemus in itinere, ubi inprimis illi commendantur sermonis sales & lepores. Est enim facetus comes pro vehiculo. 2 Pet. 2. 22. συμβέβηκε δὲ αὐτοῖς τὸ τῆς ἀληθȣς παροιμίας, sed accidit iis, quod vero proverbio dici solet. Deinde signifi-

significat etiam *parabolam*, Joh. 10.6. ταύτην τὴν παροιμίαν εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς. hanc parabolam dixit illis Jesus

Οἶνος ου ὁ, *vinum* (ab Hebræo יין Aram. יינא jená.) Joh. 2. 10. οἶνος ἐλάσσων, vilium, vinum tenue. *ibid.* οἶνος καλὸς, vinum generosum. οἶνος νέος, vinum novum. οἶνος ἐσμυρνισμένος, vinum myrrhatum. Marc. 15. v.23. Psalm. 104. v. 14. οἶνος εὐφραίνει καρδίαν ἀνθρώπου, vinum exhilarat cor hominis. πάροινος ου ὁ, *vinosus*, q.d. ὁ πυκνὰ ὢν παρὰ τῷ οἴνῳ, 1 Tim. 3. 3. Ephes. 5. v.19. μὴ μεθύσκεσθε οἴνῳ, nè inebriemini vino. Inservit medicinæ. Luc. 10. v.34. 1 Tim. 5. 23. χρῶ οἴνῳ ὀλίγῳ, utere pauculo vino. *Vites*, per metonym. Apoc. 6.v.6. per. *metaphoram*. Apoc. 17. vers. 2.

Οἷος οἵα οἷον, *qualis*. est ἀόριστον. ποῖος verò est interrogativum. Mat. 24. 21. οἵα οὐ γέγονεν ἀπ' ἀρχῆς κόσμου ἕως τοῦ νῦν, qualis *afflictio* non fuit à principio mundi usque ad hoc tempus. Luc. 5. ver. 19. διὰ ποίας (subaudi ὁδοῦ vel θύρας) εἰσενέγκωσιν αὐτὸν, quâ ipsum inferrent. Act. 23. 34. ἐκ ποίας ἐπαρχίας ἐστὶ, ex quanam provincia esset. Luc. 12. 39 ποίᾳ ὥρᾳ, quanam hora. Luc. 9. v. 55. οἵου (pro ποίου) πνεύματός ἐστε ὑμεῖς; cujus spiritus estis vos? E contrario, ποῖος ponitur pro οἷος. Joh. 18. 32. οἷος quandoque idem est quod δυνατός. Rom. 9. 6. οὐχ οἷον τε, pro οὐ δυνατόν ἐστι, non possibile erat. τε solet plerumq; sequi. ut οἷός τε γίνομαι, vel εἰμὶ, possum. Aliquando post οἷος sequitur τοῖος, vel τοιοῦτος, *talis*. ut 1 Cor. 15 48. οἷος ὁ χοϊκὸς, τοιοῦτοι καὶ οἱ χοϊκοὶ, qualis pulvereus ille, tales & pulverei sunt. Omittitur sæpe, 2 Cor. 12. 20. οὐχ οἵους θέλω, εὕρω (aor. 2. act. subj) ὑμᾶς, non quales velim, inveniam vos. τοιόσδε *hujusmodi*. 2. Pet. 1. 17. Johan. 18. 32. φωνῆς ἐνεχθείσης αὐτῷ τοιᾶσδε, voce ad eum delata hujusmodi. ὁποῖος οἵα οἷον, idem quod οἷος, Actor. 26. v. 29. ὁποῖος κἀγώ εἰμι, *qualis & ego sum*: ubi præcedit τοιούτους. Legitur præterea 1 Cor. 3. 13. Galat. 2. 6. 1 Thess. 1. 9 Jacob. 1. 24.

Οἴομαι contractè οἶμαι, *puto, arbitror*. (ab οἴω, pro quo poëtæ οἴω, sicut pro οἴομαι ὀΐομαι, ubi τὸ ἰῶτα producitur.) *imperf.* ᾠόμην & ᾤμην. *Fut.* οἰήσομαι. *P.* ᾤημαι. *a.* 1. ᾠήθην. Joh. 21. 25. οὐδὲ αὐτὸν οἶμαι τὸν κόσμον χωρῆσαι τὰ γραφόμενα βιβλία, nè ipsum quidem mundum opinor capturum eos qui scriberentur libros. Jacob. 1. 7 μὴ οἰέσθω ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, nè putet homo ille. Philip. 1. 16. οἰόμενοι, *existimantes*, part. præs. med. ab οἴομαι.

Οἴχομαι, *abeo, discedo*. F. οἰχήσομαι. P. ᾤχημαι. παροίχομαι *prætereo*. *Part. præt.* παρῳχημένος η ον, *præteritus a um*, Act. 14. 16. ἐν ταῖς παρῳχημέναις γενεαῖς, præteritis ætatibus.

Ὀκέλλω, *appello*, Herod. ὤκελλον τὰς νῆας, appellebant naves. Thema ejus videtur κέλλω, (celeriter curro) *appello*, *pervenio in portum*. *Fut.* κέλσω. ἐποκέλλω, *allido, impingo*, Actor. 27. v. 41.

ἐπώκειλαν

ἐπώκειλαν (3.pl. a.1. act. indic.) τὴν ναῦν, impegerunt navem.

Ὄκνος ὁ, (ex ὀ κινεῖν, à non movendo.) *pigritia, ignavia, metus adeundi laboris.* ὀκνέω ῶ, *cunctor.* *Fut.* ήσω. *a.*1. ὤκνησα, *cunctatus sum*, Act. 9.38. παρακαλοῦντες μὴ ὀκνῆσαι διελθεῖν ἕως αὐτῶν, rogantes nè (nè pigraretur) cunctaretur usque ad ipsos progredi. Erasmus vertit, nè gravaretur. ὀκνηρὸς ὰ' ὸν, *piger*, Rom.12.11. *tædiosus.* Philip.3.1. ἐμοὶ οὐκ ὀκνηρὸν, me non piget, mihi non affert tædium. Matth 25.26. δοῦλε πονηρὲ καὶ ὀκνηρὲ, serve nequam & piger.

Ὀκτὼ, *octo*, nomen numerale pl.n. tantum, ἄκλιτον. Luc.2.21. Act.9.33. ὄγδοος η ον, *octavus a um*, Luc.1.59. 2 Pet.2.5. ὀγδοήκοντα, *octoginta*, Luc.16.7. ὀγδοηκοστὸς, *octuagesimus.*

Ὀλλύω, vel ὄλλυμι, *perdo.* *Fut.* 1. *act.* ὀλέσω, ab inusitato ὀλέω. *aor.*1. ὤλεσα. *Præt.perf.act.* ὤληκα. Atticè ὀλώλεκα in composito, Deut.32.28. *Præs. med.* ὄλλυμαι, *pereo.* *Præt. med.* ὦλα, Atticè ὄλωλα, *perii.* *Fut.* 2. *act.* ὀλῶ. *a.*2. *med.* ὠλόμην, *perii.* *a.*2. *med. opt.* ὀλοίμην. *in subjunct.* ὄλωμαι. *in infin.* ὀλέσθαι. *in part.* ὀλόμενος. *Fut.* 2. *med.* ὀλοῦμαι, *peribo.* ὄλεθρος ὁ, *pernicies, exitium, interitus*, 1 Corin. 5. 5. εἰς ὄλεθρον τῆς σαρκὸς, in interitum carnis, hoc est, corruptæ naturæ. 2 Thes. 1.v.9. ὄλεθρος αἰώνιος, exitium æternum. unde est πανωλεθρεία, exitium, quo res aliqua prorsus interit. *item*, ὀλοθρεύω, pro ὀλεθρεύω, *perimo, vasto, depopulor*, Heb. 11. v.28. πίστει πεποίηκε τὸ Πάσχα, καὶ τὴν πρόσχυσιν τοῦ αἵματος, ἵνα μὴ ὁ ὀλοθρεύων τὰ πρωτότοκα, θίγῃ αὐτῶν, fide celebravit, sive peregit Paschal, & effusionem illam sanguinis, nè qui perdidit primogenitos, ipsos tangeret. ὀλοθρευτὴς οῦ ὁ, *exterminator*, 1 Corinth.10.10. quod est ab ἐξολοθρεύομαι, *disperco*, Actor.3. v.23. ἐξολοθρευθήσεται (3.sing. fut. 1. pass. indic.) à præt. pass. ἐξωλόθρευμαι σαι ται. unde est a. 1. pass. ἐξωλοθρεύθην ης η, & hinc fut. 1. pass. ἐξολοθρευθήσομαι ῃ εται. ἀπόλλυμι vel ἀπολλύω, *perdo*, Apoc.9. v.11. ἀπολλύων, *vastator*, Roman.14.15. μὴ τῷ βρώματί σου ἐκεῖνον ἀπόλλυε, nè perde illum cibo tuo. ἀπολλὺς ύντος ὁ, perdens. part. præs. ab ἀπόλλυμι, Jerem.23. ver.1. *Fut.*1. act. ἀπολέσω, *perdam*, Marc.12. ver.9. καὶ ἀπολέσει τοὺς γεωργοὺς, & perdet illos agricolas. *Fut.*2. *act.* ἀπολῶ, *idem*, 1 Corin 1. ver.19. *aor.*1. *act.* ἀπώλεσα, *perdidi*, Johan. 18.9. οὐκ ἀπώλεσα ἐξ αὐτῶν οὐδένα, non perdidi ex illis ullum. *aor.*1. *act. subj.* ἀπολέσω ῃς ῃ, Matth.10. 42. *pl.* ἀπολέσωμεν ητε ωσι. Mat. 12. v.14. *aor.*1. *act. infinit.* ἀπολέσαι, *perdere.* *part. aor.*1. *act.* ἀπολέσας ασα αν, Luc.9. v.25. *præs. pass.* ἀπόλλυμαι, *pereo*, vel *perdor*, Luc. 15. 17. ἐγὼ λιμῷ ἀπόλλυμαι, ego fame pereo. Matth.8. v.25. Κύριε, σῶσον ἡμᾶς, ἀπολλύμεθα, Domine, serva nos, perimus. *in part.* ἀπολλύμενος η ον, *periens*, Johan.6.27. *aor.*2. *med.* ἀπωλόμην ου ετο, *perii.* Johan 17. v 12. Jacob.1. v.11. *pl.* ἀπωλόμεθα ἀπώλεσθε ἀπώλοντο, Judæ v.11. 1 Cor.10.9. ὑπὸ τῶν ὄφεων

ἀπώλον-

ἀπώλοντο, à serpentibus perierunt. ibid. vers. 10, ἀπώλοντο ὑπὸ τοῦ ὀλοθρευτοῦ, perierunt à vastatore. Imitatur syntaxin passivorum, quæ exigunt genitivum, mediante præpositione ὑπὸ vel παρά. *in subj.* ἀπόλωμαι, *peream*, ῃ ηται. Matth. 5. ver. 29, 30. *3. plur.* ἀπόλωνται, *pereant*, Joh. 10. v. 28. *in infinit.* ἀπολέσθαι, *perire, mori*. Johan. 18. v. 14. συμφέρει, ἵνα ἄνθρωπον ἀπολέσθαι ὑπὲρ τοῦ λαοῦ, expedit, unum hominem mori pro populo. 2 Pet. 3. 9. μὴ βουλόμενος τινὰς ἀπολέσθαι, nolens ullos perire seu damnari. *part. aor. 2. med.* ἀπολόμενος, qui periit, Luc. 9. v. 51. *Fut. 2. med.* ἀπολοῦμαι, *peribo*. 1 Corin. 8. 11. καὶ ἀπολεῖται, (3. sing. fut. 2. med. indic.) ὁ ἀσθενῶν ἀδελφὸς, & peribit infirmus frater. Lucæ 5. v. 37. οἱ ἀσκοὶ ἀπολοῦνται, utres peribunt. Rom. 2. 12. ἀνόμως καὶ ἀπολοῦνται, absque lege quoque peribunt. *Præt. med.* ἀπόλωλα, *perii*, unde est participium ἀπολωλὼς, *qui perierat*, Luc. 15. 24. in f. g. ἀπολωλυῖα, in n. g. ἀπολωλός. Luc. 15. 6. τὸ πρόβατον ἀπολωλὸς, ovis perdita. plur. num. τὰ ἀπολωλότα, Matth. 10. ver. 6.

ἀπώλεια ας ἡ, idem quod ὄλεθρος ου ὁ, 1 Timoth. 6. 9. *exitium, perditio, interitus*, Matth. 7. v. 13. ἡ ἀπάγουσα εἰς ἀπώλειαν, quæ abducit in exitium. Joh. 17. 12. εἰ μὴ ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας, (subaudi ἔνοχος) nisi filius ille perditionis, hoc est, perditionis reus, seu est *Hebraismus*. filius perditionis, hoc est, perditissimus: sic Antichristus vocatur 2 Thess. 2. 3. ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας, filius ille perditionis. 2 Pet. 2. 1. αἱρέσεις ἀπωλείας, hæreses exitii, hoc est, exitiales. *Iactura*, Matth. 26. 8. εἰς τί ἡ ἀπώλεια αὕτη; Quorsum hæc jactura, inutilis hæc profusio? συναπόλλυμαι, *unà pereo*, Heb. 11. 31. οὐ συναπώλετο (3. sing. a. 2. med. indic.) τοῖς ἀπειθήσασι, non periit unà cum iis qui non obedierant.

Ὀλίγος η ον, *exiguus, paucus*, Matt. 7. 14. & 20. 16. ὀλίγοι ἐκλεκτοὶ, *pauci electi*. 1 Tim. 5. 23. οἴνῳ ὀλίγῳ χρῶ, vino pauculo utere. Luc. 12. 48. δαρήσεται ὀλίγας, *paucis cædetur*, scil. plagis, ubi δαρήσεται imitatur syntaxin sui activi. ὀλίγον, *parum*, Adv. 1 Pet. 5. 10. Marc. 1. 19. καὶ προβὰς (aor. 2. act. part.) ἐκεῖθεν ὀλίγον, & progressus illinc paululum. Jacob. 4. 14. ἀτμὶς πρὸς ὀλίγον φαινομένη, vapor ad exiguum tēpus apparens, h.e. non diu. 1 Pet. 5. v. 12. δι' ὀλίγον ἔγραψα, paucis scripsi. ἐν ὀλίγῳ, *idem*, Eph. 3. 3. item *propemodum*, Actor. 26. 28. ἐν ὀλίγῳ με πείθεις Χριστιανὸν γενέσθαι, propemodum persuades mihi, ut fiam Christianus. 1 Tim. 4. 8. πρὸς ὀλίγον ὠφέλιμος, ad pauca utilis.

Ὀλολύζω, propriè *ululo*, nomen habet à sono (ab Heb. הֵילִיל *helil* ululare) *ejulo*, idem quod ὀδύρομαι. ὀλοφύρομαι, q.d. ὅλον φέρομαι. *Fut.* ὀλολύξω. Isa. 16. 7. *a 1. act.* ὠλόλυξα. Jacob. 5. 1. *Præt. act.* ὠλόλυχα. *Præt. pass.* ὠλόλυγμαι, unde est ὀλολυγμὸς οῦ ὁ, *ululatus*. Jer. 25. 36.

Ὅλος η ον, (affine Hebr. כֹּל) *totus a um*, ὅλος νόμος, tota lex Matth.

Matth. 22. v. 40. ὅλη ἡ οἰκουμένη totus terrarum orbis, Matt. 24. 14. συνέδριον ὅλον, totus consessus, Matth. 26. ver. 59. ὅλως omnino, prorsus, 1 Cor. 5. 1 & 15. 29. καθόλου, idem quod ὅλως, accipitur adverbialiter, estque compositum ex κατὰ & ὅλου, q. d. per totum. κατὰ enim cum Genitivo inter alia significat per, ut Act. 9. 31. καθ' ὅλης Ἰουδαίας, per totam Judæam. Apud Aristotelem in universum, in genere. Act. 4. 18. τὸ καθόλου μὴ φθέγγεσθαι ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ, planè nihil loqui in nomine Jesu. καθολικὸς ἡ ὄν, universalis. ἐκκλησία καθολικὴ, ecclesia catholica. Epitheton Ecclesiæ N. Testamenti, quæ non tantùm ex Judæis, sed etiam gentibus, omnísque generis hominibus fuit collecta, & porrò colligetur usque ad finem mundi. Hinc jubet Christus discipulos suos, Marc. 16 κηρύξαι τὸ εὐαγγέλιον πάσῃ τῇ κτίσει.

Ὄλυνθος ὁ (ex ὀλεῖν τὸ ἄνθος) grossus, ficus immatura, Apoc. 6. 13.

Ὄμβρος ὁ (ex ὁμοῦ ῥεῖν) imber, pluvia. Luc. 12. 54. ὄμβρος ἔρχεται, pluvia imminet.

Ὅμιλος ὁ, turba, multitudo hominum, (ex ὁμοῦ simul, & ἴλη turma, agmen.) Apoc. 18. v. 17. vulgus, plebs. Phocyl. λαῷ μὴ πίστευε, πολύτροπός ἐστιν ὅμιλος, nè crede populo, varium est vulgus, & bellua multorum capitum. ὁμιλέω ῶ, colloquor, Luc. 24. v. 14. καὶ αὐτοὶ ὡμίλουν (3. pl. imperf. act.) πρὸς ἀλλήλους, & ipsi colloquebantur inter se. ὡμίλει αὐτῷ, colloquebatur cum ipso, Actor. 24. ver. 26. Futur. 1. act. ὁμιλήσω. aor. 1. act. ὡμίλησα. Actor. 20. 11. ἐφ' ἱκανόν τε ὁμιλήσας (aor. 1. act. part.) ἄχρις αὐγῆς, & aliquamdiu collocutus usque ad diluculum. ὁμιλία ας ἡ, commercium, colloquium, 1 Corin. 15. v. 33. συνομιλέω ῶ, unà colloquor, Act. 10. 27. cum Dativo. συνόμιλος ὁ, congerro, confabulator. προσομιλεῖν τινι, conversari cum aliquo.

Ὀμνύω, vel ὄμνυμι, juro. (Chal. אומי omi juravit.) Fut. ὀμόσω. Præt. ὤμοκα. Atticè, ὀμώμοκα. Jacob. 5. v. 12. μὴ ὀμνύετε, nè jurate. in infinit. ὀμνύειν, jurare, Marc. 14 v. 71. aor. 1. act. ὤμοσα, juravi, Heb. 4. v. 3. & 7. 21. ὤμοσε Κύριος, καὶ οὐ μεταμεληθήσεται, juravit Dominus, & non pœnitebit eum. Actor. 2. 30. ὅρκῳ ὤμοσεν, jure jurando juravit. aor. 1. act. subj. ὀμόσω ῃς ῃ, juraverim, Matth. 23. ver. 16. aor. 1. act. infin. ὀμόσαι, jurare, Matth. 5. 34. part. aorist. 1. act. ὀμόσας, qui juravit, Matth. 23. 21. Fut. 2. med. ὀμοῦμαι ῇ εῖται, jurabo. Isa. 45. v. 23. ἐμοὶ κάμψει πᾶν γόνυ, καὶ ὀμεῖται πᾶσα γλῶσσα, mihi incurvatum iri omne genu, & juraturam omnem linguam. συνωμοσία ας ἡ, conjuratio, Act. 23. 13. ἀνώμοτος, injuratus. Eurip. ἡ γλῶσσ' ὀμώμοχ', ἡ δὲ φρὴν ἀνώμοτος, lingua juravit, mens verò injurata manet, hoc est, non juravit. Impium hoc est, & blasphemum. Lingua sine mente nè moveri quidem potest, cujus est interpres & internuntia. Ab ea igitur discrepare non debet. ὀμώμοχα

pro

pro ὀμώμοκε, ubi κ mutatur in χ, propter sequentem aspirationē. ὁρκωμοσία ας ἡ, *jusjurandum*, Heb. 7.20, 21.28.

Ὁμὸς ȣ̃ ὁ, *similis*. (affine voci ἅμα unà, simul. *Similis simili gaudet.*) ὁμῶς, *similiter*, *æquè*, *pariter*. ὅμοιος & ὁμοῖος, *similis*. in f. gen. ὁμοία, in n. g. ὅμοιον & ὁμοῖον. in Novo tamen Testamento semper acutus legitur in antepenultima. Luc. 6. vers. 48. ὅμοιός ἀνθρώπῳ, similis homini. 1 Johan. 3. 2. ὅμοιοι αὐτῷ ἐσόμεθα, similes illi erimus. ὁμοία in gen. f. Matth. 13. 31. ὅμοιον g. n. Apoc. 4. 7. ζῶον ὅμοιον, animal simile. plur. τὰ ὅμοια, *similia*, Gal. 5. 21. καὶ τὰ ὅμοια τούτοις, & his similia; vel, & alia id genus. Construitur semel cum *Genitivo*. Joh. 8. 55. ἔσομαι ὅμοιος ὑμῶν, forem similis vobis. ὁμοίως, *similiter*, Adv Matth. 22. 26. *pariter*, Johan. 5. 19. ὁμοιότης ητος ἡ, *similitudo*, Heb. 4. 15. καθ' ὁμοιότητα, scilicet ἡμῶν, secundùm similitudinem nostri, hoc est, similiter nobis. Heb. 7. 15. καθ' ὁμοιότητα Μελχισεδὲκ, instar Melchisedeci. ὁμοιάζω, *similis sum*, Marc. 14. 70. ἡ λαλιά σου ὁμοιάζει, locutio tua similis est. ὁμοιόω ῶ, *assimilo*, *comparo*, Matth. 11. 16. τίνι ὁμοιώσω; *cui assimilabo?* *Præt.* ὡμοίωκα *aor.* 1. ὡμοίωσα. Marc. 4. v. 30. τίνι ὁμοιώσωμεν (a. 1. act. subj. 1. pl.) cui assimilaverimus, vel comparaverimus. *præs. pass.* ὁμοιόομαι ȣ̃μαι, *similis fio*, *comparor*. *aor.* 1. *pass.* ὡμοιώθην, Matth. 22. v. 2. ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, similis est regnum cœlorum homini regi. *Fut.* 1. *pass.* ὁμοιωθήσομαι, *ero similis*, Matthæi 25. 1. ὁμοίωμα ατος τὸ, *assimilatio*, *conformatio*. Est enim nomen verbale passivum, & includit verbi actionem. Rom. 6. v. 5. vix exprimere queo propriè ejus significationem. Nam nomen verbale ortum à 2. persona præt. pass. *actum* & *motum* significat: nomen verbale verò ortum à prima persona præteriti passivi indicat *rem motu factam*. ὁμοίωσις ergo propriè foret *assimilatio*, ὁμοίωμα verò aliquid ex illa assimilatione ortum, quam *conformationem* interpretantur. *Similitudo*, Roman. 1. v. 23. *Figura*, Apocal. 9. 7. ὁμοίωσις εως ἡ, *similitudo*, Jacob. 3. 9. καθ' ὁμοίωσιν, ad similitudinem, Coloss. 3. 10. eodem sensu dicitur κατ' εἰκόνα, ad imaginem. ἀφωμοιωμένος, *assimilatus*, Hebr. 7. vers. 3. est part. præt. pass. à verbo ἀφομοιόομαι ȣ̃μαι, *assimilor*, quod est ab ἀφομοιόω ῶ, *similem reddo*. item *similitudinem seu formam alicujus represento*. & hoc à nomine ἀνόμοιος, *absimilis*, *dissimilis*. ὁμοῦ, *simul*, Adverb. Johan. 4. v. 36. *pariter*, Johan. 20. v. 4. ἔτρεχον δὲ οἱ δύο ὁμοῦ, currebántque illi duo unâ. παρόμοιος ȣ ὁ, *consimilis*, Marc. 7. v. 8. παρομοιάζω, *similis sum*, Matt. 23. 27.

Ὅμως, Adv. *verùntamen*, 1 Cor. 14. 7. Gal. 3. 15. ὅμως μέντοι, *tamen*. Joh. 12. 42. subintelligitur 1 Cor. 5. 2. καὶ ὑμεῖς, pro καὶ ὅμως ὑμεῖς, & tamen vos.

Ὄναρ τό ἄκλιτον, *somnium* Mat. 1. 20. & 2. 12, 13. & 27. 19. κατ' ὄναρ, in somnio. Hinc est

ὄνειρος

ὄνειρος ὁ, & ὄνειρον ου τὸ, somnium. ὀνειρώττω somnio. Inter ὄνειρον verò & ἐνύπνιον id discriminis est, quòd ἐνύπνιον sit φάντασμα ἀσήμαντον, hoc est, nihil significans futuri: ὄναρ verò, seu ὄνειρον, ἐνέργειάν τινα μετὰ τὸν ὕπνον ἀποθησαμένην εἰς ἀγαθόν τι ἢ κακόν τι. Sic videtur dici à quibusdam. q.d. ὄντος ἄρσις. Ὀδυσ. τ. οὐκ ὄναρ, ἀλλ' ὕπαρ ἐσθλὸν, ὅ τοι τετελεσμένον ἔσται. clariùs ita distinguuntur hæc duo ὄναρ & ὕπαρ. ὄναρ quasi παρὰ τὸ ὂν αἴρειν. utplurimùm enim falsas imaginationes objicit. ὕπαρ verò quasi ὕπναρ, παρὰ τὸ τὸν ὕπνον αἴρειν. Pindarus olymp. ode 13 ἐξ ὀνείρου δ' αὐτίκα ἦν ὕπαρ, ex somnio autem statim hoc vigilanti fuit evidens.

Ὄνειδος εος τὸ, *probrum*, Luc. 1. v. 25. ὀνειδίζω, *probris afficio, probrosè objicio*, cum Accusat. Matth. 11. ver. 20. ἤρξατο ὀνειδίζειν τὰς πόλεις. *imperf.* ὠνείδιζον, Matth. 15. v. 32. ὠνείδιζον αὐτὸν, conviciis afficiebant eum. Marc. 16. ver. 14. ὠνείδισε (aor. 1. act.) τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν, exprobravit incredulitatem eorum. Matthæi 5. 11. ὅταν ὀνειδίσωσιν (aor. 1 act. subjunct.) ὑμᾶς, quum vos conviciis affecerint. ὀνειδίζομαι, *conviciis laceror, proscindor*, 1 Pet. 4. ver. 14. εἰ ὀνειδίζεσθε ἐν ὀνόματι Χριστοῦ, μακάριοι, si maledictis afficimini in nomine Christi, beati estis. ὀνειδισμὸς οῦ ὁ, *convicium, probrum*. Heb. 10. 33. ὀνειδισμοῖς τε καὶ θλίψεσι θεατριζόμενοι, probris & afflictionibus spectaculum facti. Hebr. 11. ver. 26. ὀνειδισμὸς Χριστοῦ, *probrum Christi*, hoc est, quòd Christi causa in nos jactatur. Hebr. 13. ver. 13. φέρειν ὀνειδισμὸν, probrum ferre. 1 Tim. 3. v. 7. ἵνα μὴ εἰς ὀνειδισμὸν ἐμπέσῃ, nè in probrum incidat.

Ὄνημι, *juvo*. *Fut.* ὀνήσω. aor. 1. ὤνησα. & ὀνίνημι, Luc. τί με ὀνήσει; quid mihi prodest. *Præs. pass.* ὄναμαι, & per redupl. ὀνίναμαι, *fructum consequor*. Philem. 20. ἐγώ σου ὀναίμην ἐν Κυρίῳ, fructum à te consequar in Domino. ubi ὀναίμην a. 1. med. opt. per syncopen τοῦ η. σ. pro ὀνησαίμην, ab indic. ὠνησάμην, quod in hac significatione more verborū participandi cum genit. construitur. Sed quum significat *juvo*, item *vitupero*, cum accusat.

Ὄνος ου ὁ ἡ, *asinus a*, dictus παρὰ τὸ ὀνήσασθαι, à juvando. Est jumenti species. Matth. 21. ver. 2. ὄνον δεδεμένην, asinam ligatam. ibid. ver. 5. ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ ὄνον, insidens asinæ. Vide Theodor. Bezæ commentarium. item per metaph. *lapis molaris*. Vide suprà vocem μύλη. ὀνικὸς ἡ ὀν, *asinarius a um*, Matth. 18. v. 6. ὄνειος α ον, *asininus a um*. ὀνεῖον ου τὸ; *stabulum asinorum*. ὀνάριον ου τὸ, *asellus*, Johan. 12. 14. ἡμίονος ου ὁ ἡ, q. d. semiasinus. *mulus a*, Psal. 32.

Ὄνομα τος τὸ: *nomen*. (Plato derivat παρὰ τὸ ὂν μαίεσθαι, ab inquirendo ente. Quidam Latinum *nomen* deducunt ab ὄνομα. alii, quasi dicatur *nomen* pro notimen, à nosco, sicut dicitur *semen* pro serimen, à serendo.) Æolicè ὄνυμα, poëticè οὔνομα. Matt. 1. v. 21. καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰη-

τῦ Ἰησοῦ, & vocabis nomen ejus Jesum. Luc.2. v.21. ἐκλήθη τὸ ὄνομα, vocatum est nomen. Actor.16.1. μαθητής τις ἦν ἐκεῖ, ὀνόματι Τιμόθεος, discipulus quidam ibi erat; nomine Timotheus. Marc.5.v.9. τί σοι ὄνομα; Quod tibi nomen est? Joh.10.3. καλεῖ κατ' ὄνομα, vocat *nominatim*. Matth.27. ver.57. τοὔνομα Ἰωσήφ, nomine Josephus. Subauditur hîc κατὰ, pro κατὰ τὸ ὄνομα. Philip 2. ver 9. ὄνομα τὸ ὑπὲρ πᾶν ὄνομα, nomen supra omne nomen, hoc est, summam gloriam & *majestatem*. Confer Ephes.1.ver.21.Exod.23.ver.21. τὸ ὄνομά μου ἐστὶν ἐπ' αὐτῷ, nomen meum est in ipso, hoc est, majestas divina in angelo illo (federis) habitat, ita ut sit יהוה, quod nomen soli Deo convenit. Isa.42.ver.8. Jacob.2. v.7. οὐκ αὐτοὶ βλασφημοῦσι τὸ καλὸν ὄνομα, τὸ ἐπικληθὲν ἐφ' ὑμᾶς; Annon blasphemant præclarum illum nomen (Christi) à quo estis cognominati (Christiani.) Confer Act.11.26. Ergo sicut Dei Patris nomen est in Christo Filio.Exod. 23.20,21. ita quoque nomen Christi est in nobis Christianis. Jerem.14.8,9. τὸ ὄνομά σου ἐπικέκληται ἐφ' ἡμᾶς, de nomine tuo (nempe Dei) cognominamur. Per Jesum Christum emersimus ad tantam dignitatem, ut dicamur Christiani & filii Dei. ὄνομα ponitur etiam pro *persona*, Actor.1.ver.15. ἦν δὲ ὄχλος ὀνομάτων, erat autem turba capitum. τὰ ὀνόματα *capita*, quia nominatim solent homines censeri, quum exquiritur eorum numerus, Apoc.3.4. & 11.13. Act.4. v.12. οὔτε γὰρ ὄνομά ἐστιν ἕτερον, neque est aliud nomen, hoc est, alia persona. Sic ὄνομα Κυρίου, *nomen Domini* ponitur pro ipso Domino. Actor.2.21.Johan.1.12. Aliquando *mandatum* significat. Marc.16.v.7. Luc.24.47. *cultum Dei*. Matth.28. v.19. βαπτίζοντες εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς, τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, *baptizantes in nomen*, non in nomine. εἰς hic notat finem, & baptizari in nomen alicujus, est illi consecrari ad cultum, ut quis ab illo, tanquam suo Domino denominetur, ejúsque servitio se totum addicat, sicut percipitur ex verbis Pauli, 1 Cor.1. ver.12.& seq. Act.2 38. ἐπὶ τῷ ὀνόματι, Hebraismus. ubi עַל exprimitur per ἐπί. Act.10.49. ἐν τῷ ὀνόματι, pro εἰς τὸ ὄνομα. Heterosis Hebraica. Confer Actor. 8.16. 1 Pet.4. 14. ἐν ὀνόματι Χριστοῦ, *propter Christum*. Act.15.17. ἐφ' οὓς ἐπικέκληται τὸ ὄνομά μου, ἐπ' αὐτούς, super quos *invocatum fuerit nomen* meum, super ipsos. h.e. quæ gentes à me fuerint denominatæ, videlicet *Christiani*. Hebraism. geminus, unus in phrasi, alter in repetitione pronominis. *Species inanis*, seu *inanis pietatis larva*, Apoc.3.v.1 ὄνομα ἔχεις ὅτι ζῇς, nomen (h. e. externam & inanem speciem) habes, quod vivas. idem quod μόρφωσις εὐσεβείας. 2 Tim. 3.5. ἔχοντες μόρφωσιν εὐσεβείας, habentes formam pietatis. εὐώνυμος ὁ ἡ. *sinister*, Act.21.3. ἐξ εὐωνύμων, *ad sinistram*, Matth. 20.21, 23. & 25,33,48. & 27. 38. ἐξ

38. ἐξ εὐωνύμων, ſicut ἐκ δεξιῶν, ſcilicet μερῶν, vide ſuprà δεξιός. Actor. 21. 3. καταλιπόντες αὐτὴν εὐώνυμον, relinquentes eam ſiniſtram, pro ἐξ εὐωνύμων à ſiniſtra. ψευδώνυμος ὁ ἡ, falſo nominatus, 1 Timoth. 6. v. 20. ὀνομάζω, nomino, 2 Timoth. 2. 19. πᾶς ὁ ὀνομάζων τὸ ὄνομα Χριστοῦ, quiſquis ſe profitetur Chriſti diſcipulum, ſeu Chriſtianum. Fut. ὀνομάσω. Præt. ὠνόμακα. aor. 1. ὠνόμασα, nominavi, Luc. 6. v. 13. οὓς καὶ ἀποστόλους ὠνόμασε, quos etiam apoſtolos nominavit. Præſ. paſſ. ὀνομάζομαι, nominor, 1 Corin. 5. v. 5. Præt. paſſ. ὠνόμασμαι. aor. 1. paß. ὠνομάσθην, nominatus fui, Rom 15. 20. οὐχ ὅπου ὠνομάσθη Χριστός, non ubi nominatus eſſet Chriſtus. (præſ. paſſ.) ἐπονομάζομαι, cognominor, Roman. 2. 17. σὺ Ἰουδαῖος ἐπονομάζῃ, tu Judæus cognominaris. ὀνομαστὸς οῦ ὁ, clarus, celebris, nobilis, Gen. 6. 4. Num. 16. 3.

Ὄνυξ υχος ὁ, unguis, vel ungula. derivatur à νύσσω, in fut. νύξω, pleonaſmo τοῦ ο. Eſt enim pars corporis ad fodicandum & lancinandum idonea. δι' ὄνυχος ἀκριβοῦν, ad unguem exigere. ἐξ ὀνύχων τὸν λέοντα, ex ungue leonem. σαρδόνυξ υχος ὁ, ſardonix, gemma quæ ſic dicitur à candore, qualis eſt in unguibus, & à loco, videlicet inſula Sardinia. Apoc. 21. 20.

Ὀξὺς έος ὁ, acutus, in f. g ὀξεῖα, in n. ὀξύ. dicitur de armis, Hom. κατέκταν ὀξέϊ χαλκῷ, occiderunt acuto ære, hoc eſt, gladio æneo. Apoc. 1. ver. 16. ῥομφαία δίστομος ὀξεῖα, gladius anceps, acutus. Apoc. 14. 14. δρέπανον ὀξύ, falx acuta. per metaphoram de acumine ſenſuum dicitur. Ariſtoph. ὀξύτερον βλέπων τοῦ λυγκέως, acutiùs lynce cernit. item celer, ſubitus, Rom. 3. v. 15. ὀξεῖς οἱ πόδες αὐτῶν ἐκχέαι αἷμα pro εἰς τὸ ἐκχέαι, celeres pedes eorum ad effundendum ſanguinem. ὄξος εος τὸ, acetum, Matth. 27. v. 34. ὀξύνω, acuo, inſtigo Fut. ὀξυνῶ. Præt. ὤξυκα. Præt. paſſ. ὤξυμμαι. παροξύνω, irrito, Prov. 17. v. 5. ὁ καταγελῶν πτωχοῦ, παροξύνει (Heb. ὀνειδίζει) τὸν ποιήσαντα, qui deridet pauperem, probro afficit factorem ejus F. παροξυνῶ. a. 1. παρώξυνα, idem quod παραπικραίνω. Pſal. 10. 25. παρώξυνε τὸν Κύριον ὁ ἁμαρτωλός, exacerbavit Dominum peccator. Præſ. paſſ. παροξύνομαι, exacerbor, item extimulor. Act. 17. 16. παρωξύνετο (3. ſing. imperf. paſſ.) τὸ πνεῦμα αὐτοῦ, exacerbabatur ſpiritus ejus. Præt. paſſ. παρώξυμμαι, & Atticè, παρώξυσμαι, unde eſt παροξυσμὸς οῦ ὁ, exacerbatio diſſenſio. Actor. 15. 39. item in bonam partem accipitur, & verti poteſt incitatio, extimulatio. Hebr. 10. ver. 24. εἰς παροξυσμὸν ἀγάπης καὶ καλῶν ἔργων, ut nos acuamus ad charitatem & bona opera.

Ὀπὴ ῆς ἡ, caverna, Heb. 11. 38. foramen, Jacob 3. 11.

Ὀπίσω (vel poëticè ὀπίσσω) Adv. loci, retrorſum. Johan. 18. 6. ἀπῆλθον εἰς τὰ ὀπίσω, abierunt retrorſum εἰς τὰ ὀπίσω, ſcilicet μέρη, vel εἰς τὰ μέρη τὰ ὀπίσω ὄντα, hoc eſt, in partes quæ retro erant.

μετ. (non tamen idem quod μετὰ cum accusativo, quod in prosa ad tempus referri solet.) Matt.4. v.19. δεῦτε ὀπίσω μου, venite post me, hoc est, à tergo sequimini me. *Hebraismus.* Et sic construitur cum *Genit.* Matth. 10. 38. ὃς ... ὀπίσω μου, sequitur me. Johan.12.19. ὁ κόσμος ὀπίσω αὐτοῦ ἀπῆλθε, mundus eum secutus est. Luc.21.8. μὴ οὖν πορευθῆτε ὀπίσω αὐτῶν, nè sequimini eos, hoc est, nè amplectimini falsam eorum doctrinam. 1 Tim.5. v.15. ἤδη γάρ τινες ἐξετράπησαν ὀπίσω τοῦ Σατανᾶ, jam enim nonnullæ deflexerunt, secutæ Satanam: scil. libidinari, lascivire, καταστρηνιᾷν est, relictis Christi castris, ad Satanæ castra profugere. *retro, à tergo.* Lucæ 9. v.62. βλέπειν εἰς τὰ ὀπίσω, respicere ad ea quæ retro sunt. εἰς τὰ ὀπίσω, scilicet, πράγματα. *Hebraismus.* Confer Gen. 19. v.17. μὴ βλέψῃς εἰς τὰ ὀπίσω, nè retrospicias. ὄπισθεν (vel poëticè ὄπιθεν) *retro,* à tergo. Adverb. loci, Luc.8. 44. προσελθοῦσα ὄπισθεν, quum accessisset à tergo. *Ponè,* Luc.23. v.26. σταυρὸν φέρειν ὄπισθεν τοῦ Ἰησοῦ, ferre crucem ponè Jesum. Apoc.4. vers. 6. ἔμπροσθεν καὶ ὄπισθεν, ante & retro, *Prov.* βλέπειν πρόσω καὶ ὀπίσω, hoc est, cernere præterita & futura. 2 Chron.34.33. οὐκ ἐξέκλιναν ἀπὸ ὄπισθε Κυρίου. ἐξόπισθεν *à tergo.* Psalm.78.71. ἐξόπισθεν τῶν λοχευομένων ἔλαβεν αὐτὸν, à tergo fœtarum assumpsit eum, scil. Davidem. ὄπισθεν videtur derivari ab ὄπις ιδος ἡ, *ultio,* quâ Deus persequitur impios. ὄπις verò est ab ὀπάζω, prosequor. κατόπιν διώκω, ut Eust. exponit. unde ὀπαδὸς οὗ ὁ, comes & hinc ὄπισθεν, itemque ὀπίσω.

Ὅπλον ου τὸ, *arma,* in N.T. semper legitur in plurum. Joh.18 3. *habitus, vestitus,* quo homines se tegunt & ornant. *Hebraismus.* confer Deut.20.5. ubi τὸ כֵּלִים pro vestitu accipitur. & ὁπλίσασθαι, apud Homerum est apparare. ὀδυσ. μ. 292. Roman.13. v.12. ὁπλίζω, *armo, F.* ὁπλίσω, *Præt.* ὥπλικα. a.1. *act.* ὥπλισα. *Præt. pass.* ὁπλίζομαι, *armor,* 1 Pet.4.1. *aor.*1. *med.* ὡπλισάμην. aor. 1. med. imperat. ὅπλισαι σεαυτόν. 1 Pet.4, v.1. τὴν αὐτὴν ἔννοιαν ὁπλίσασθε (2. pl. a. 1. med. imperat.) eâdem cogitatione armamini, vel vos armate. ὁπλίτης ου ὁ, *armatus.* Num.32. v.21. καθοπλίζομαι, *armor.* Luc. 11. 21. καθωπλισμένος, (part.præt. pass.) *armatus,* πανοπλία ας ἡ, *universa armatura à capite ad talos,* Luc.11.22. Eph.6.13.

Ὄπτομαι vel ὀπτάω, *video,* Actor.1.3. δι' ἡμερῶν τεσσαράκοντα ὀπτανόμενος, per dies quadraginta conspectus. *Fut.* ὄψομαι, *videbo,* Matth.27. ver.4. σὺ ὄψει (Atticè pro ὄψῃ) tu videris. *Præt. pass.* ὦμμαι, (unde est nomen ὄμμα τος τὸ, oculus, Marc.8. v. 23.) ὦψαι, unde est ὄψις εως ἡ, *species, facies.* Johan.7.24. μὴ κρίνετε κατ' ὄψιν, nè judicate ex aspectu. *aor.*1.*pass.* ὤφθην, visus fui, 1 Cor.15. ver.8. ὤφθη κἀμοί, visus fuit etiam à me. *Futur.* 1. *pass.* ὀφθήσομαι. Actor.26.v.16.

Præt. med. ὦπα, & Atticè ὄπωπα, *vidi*. ὀπτασία ας ἡ, *visio*, *apparitio*. 2 Cor. 12. 1. ὅραμα τος τὸ, *visio*. Hæc fieri solet καθ' ὄναρ, dormienti, illa καθ' ὕπαρ, hoc est, vigilanti, quæ tamen differentia non videtur usquequaque observari, Matth. 17. v. 9. αὐτόπτης ου ὁ, qui ipse vidit, testis oculatus. Luc. 1. vers. 2. ἐπόπτης ου ὁ, *idem*, 2 Pet. 1. ver. 16. ἐποπτεύω, *specto*. F. ἐποπτεύσω. *aor.* 1. ἐπώπτευσα, 1 Pet. 2. v. 12. ἐποπτεύσαντες, quæ conspexerint. ibid. c. 3. v. 2. ἐποπτεύσαντες τὴν ἁγνὴν ἀναστροφὴν ὑμῶν, ubi conspexerint castam vestram conversationem. αὐτοψεὶ Adverb. *ipso aspectu*. αἴθοψ οπος ὁ, *niger*. αἴθοψ λιμὸς, atra fames. Sic dicitur quasi αἴθων τὴν ὄψιν, seu καιόμενος τὴν ὄψιν. αἴθω est *ardeo*. q. d. cujus facies est adusta. Αἰθίοψ οπος ὁ ἡ, *idem*. Est etiam nomen gentile *Æthiops*. Actor. 8. v. 27. *Proverbium*, Αἰθίοψ οὐ λευκαίνεται, Æthiops non albescit, vel ut Hebræa habent, Jerem. 13. 23. לא יהפך כושי עורו ὁ Αἰθίοψ οὐκ ἀλλάξεται τὸ δέρμα αὐτοῦ (pro αὐτῶ.) Æthiops non mutabit cutem suam. ἔσοπτρον ου τὸ, *speculum*, 1 Cor. 13. 12. Jacob. 1. ver. 23. κάτοπτρον ου τὸ, *idem*, unde est κατοπτρίζομαι, *tanquam in speculo intueor*, 2 Corin. 3. v. 18. ὑπόπτης ου ὁ, *suspiciosus*. ὑποπτεύω, *suspicor*. Plut. in Artax. τὴν δ' αἰτίαν ὑπώπτευε, hanc verò esse causam suspicabatur. pro qua voce in N.T. ὑπονοέω ῶ, vide νόος. ὀφθαλμὸς οῦ ὁ, *oculus*, Marc. 14. 40. ἦσαν ὀφθαλμοὶ αὐτῶν βεβαρημένοι, erant oculi eorum gravati (somno.) Matth. 26. ver. 15. ὀφθαλμὸς πονηρὸς, oculus malus, quâ phrasi *invidentiam* significat, quæ inprimis ex oculis elucet. Gen. 31. 5. ἀντοφθαλμέω ῶ, *obnitor*, cum Dat. Act. 27. 15. μονόφθαλμος ου ὁ, Adj. *luscus*, *cui unus est oculus*, Matth. 18. v. 9. Marc. 9. 47.

Ὀπτὸς ἡ ὀν, (affine Heb. אפה coxit,) *assus a um*, Luc. 24. v. 42. ἰχθὺς ὀπτὸς, piscis assus, à themate ὀπτάω ῶ, *asso*, *torreo*, Fut. ὀπτήσω. *Præt.* ὤπτηκα. ὀπτᾶν τὰ κρέα, assare carnes. aor. 1. ὤπτησα. Isa. 44. 16. *Præs. pass.* ὀπτάομαι ῶμαι. *Præt. pass.* ὤπτημαι. aor. 1. *pass.* ὠπτήθην. *Fut.* 1. *pass.* ὀπτηθήσομαι.

Ὀπώρα ας ἡ, (comp. ex ὀπὸς ὁ, succus, & ὥρα tempus, q. d. succi tempus, scil. ubi poma & [...] decerpuntur) *autumnus*. item *fructus*, Apoc. 18. 14. ὀπώρα τῆς ἐπιθυμίας τῆς ψυχῆς σου, fructus concupiscentiæ animæ tuæ, id est, fructus concupiscibilis animæ tuæ. *Hebraismus*. φθινοπωρινὸς ὴ ὸν, *emarcidus*, Judæ ver. 12. δένδρα φθινοπωρινὰ, arbores emarcidæ, h. e. ἐν οἷς ἡ ὀπώρα φθίνει, in quibus fructus perit.

Ὅπως, *ut*, conjunct. caus[...] idem quod ἵνα· construitur cum subj. Matth. 2. ver. 8. ὅπως κἀγὼ ἐλθὼν προσκυνήσω αὐτῷ, ut ego veniam & adorem eum. [...] *modo*. Matth. 12. v. 14. συμβούλιον ἔλαβον ὅπως αὐτὸν ἀπολέσωσι, consilium ceperunt, quomodo eum perderent. eodem [...] ὅπως accipitur. Matth. 22. 15. [...] in hac significatione decies [...]

una periodo accipitur à Xenophonte, qui ob suam εὐέπειαν apis Attica dictus fuit. lib. 1. de pæd. Cyri. sub finem. In hac significatione regit etiam indicativum. ἔρξ᾽, ὅπως ἐθέλεις, fac ut vis. Xenoph. pæd 2. ἄρχων οὐκ αὐτὸν μόνον ἀγαθὸν εἶναι, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀρχομένων ἐπιμελεῖσθαι, ὅπως ὡς βέλτιστοι ἔσονται, magistratus est non tantùm ut ipse sit bonus, sed etiam curam gerere debet subditorum, quonam modo optimi evadere possint. ibid. Xenoph. νῦν δὲ ὅπως μὲν ταῦτα ἔξεστι ἐμοὶ μελήσει. Nunc verò quomodo ea sitis consecuturi, mihi curæ erit. & passim.

Ὁράω ῶ, (ab Heb רָאָה) video, Luc. 16. 23. Act. 22. 26. ὅρα τί μέλλεις ποιεῖν. vide quid facturus sis. imperf. act. ὥραον ων, & Atticè ἑώρων. Johan. 6. 2. Fut. ὁράσω. Præt. ἑώρακα pro ὥρακα, Atticè vidi, Coloss. 2. v. 1. Præt. plusq. perf. ἑωράκειν, videram, Act. 7. v. 44. ὅραμα τος τὸ, visio, quæ repræsentatur menti in écstasi. Matth. 17. 9. Act. 7. 31. & 10. 17, 19, ponitur quandoque pro ὀπτασία Matth. 17. v. 9. ὅρασις εως ἡ, visio. Act. 2. v. 17. ὁρατὸς ἡ ὃν, visibilis. ἀόρατος, invisibilis, 1 Tim. 1. 17. Heb. 11. 27. ἀφοράω ῶ, intueor, Heb. 12. 2. καθοράομαι ῶμαι, perspicior, pervideor, Rom. 1. ver. 20. προοράομαι ῶμαι, prospicio, Actor. 2. 25. προωρώμην, (1. sing. imperf. med.) prospiciebam. Actor. 21. v. 29. ἦσαν προεωρακότες, viderant ante. τιμωρὸς οῦ ὁ, ultor, contractum ex τιμήορος, ὁ ὢν, παρὰ τὸ ὁρᾶν καιρὸν τῆς τιμῆς, ab observato vindictæ tempore. τιμωρία ας ἡ, pœna, Heb. 10. ver. 29. τιμωρέω ῶ, punio, Actor. 26. 11. & in aor. 1. pass. subj. Act. 22. 5. ἵνα τιμωρηθῶσιν, ut punirentur.

Ὀργὴ ῆς ἡ, (ab ὄρω excito, & ἄγω impello) ira, Matth. 3. v. 8. Eph. 2. 3. Rom. 9. 22. σκεύη ὀργῆς κατηρτισμένα εἰς ἀπώλειαν, vasa iræ coagmentata ad interitum. pœna, Rom. 3. v. 5. μὴ ἄδικος ὁ Θεὸς ἐπιφέρων ὀργήν. ἀόργητος ου ὁ ἡ, qui non irascitur, lentus. ἀοργησία ας ἡ, lentitudo. ὀργίζω, irrito, irâ accendo. Præs. pass ὀργίζομαι, irritor, irascor, cum Dativo. Matth. 5. v. 22. πᾶς ὀργιζόμενος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ, quisquis irascitur fratri suo. aorist 1. pass. ὠργίσθην, iratus fui, Matth. 22. 7. ὁ βασιλεὺς ὠργίσθη, rex iratus est. ὀργισθεὶς, iratus, Lucæ 14. ver. 21. ὀργίλος η ον, iracundus, Tit. 1. 7. ὀργιλότης ητος ἡ, iracundia. παροργίζω, ad iram provoco, Ephes. 6. 4. μὴ παροργίζετε τὰ τέκνα ὑμῶν, nè irritate liberos vestros. Fut. παροργίσω, & Atticè παροργιῶ, ad iram provocabo, Rom. 10. v. 19. cum Accus. Præt. παρώργικα. παροργισμὸς οῦ ὁ, exacerbatio, Ephes. 4. ver. 26. ὑποργίζομαι, subirascor, paulùm irascor.

Ὀργυιὰ ᾶς ἡ, (ἀπὸ τοῦ ὀρέγειν τὰ γυῖα, porrigere membra, sive pedes, sive manus) passus, mensura sex pedum, **ein Klaffter.** Actor. 27. 28.

Ὀρέγω, vel ὀρέγνυμι. porrigo, extendo. Fut. ξω. Præt. ὤρεχα. a. 1. act. ὤρεξα. Præs. med. ὀρέγομαι, appeto. (ארג Targum Chald.

 deside-

desiderare) scilicet quæ expetimus ad ea manum extendimus. *Fut.* ὀρέξομαι, 1 Tim. 3.1. εἴ τις ἐπισκοπῆς ὀρέγεται, καλοῦ ἔργου ἐπιθυμεῖ, si quis episcopatum desiderat, ad præclarum officium aspirat. præt. pass. ὤρεγμαι ξαι κται. *a.* 1 *pass.* ὠρέχθην, *appetivi. aor.* 1. *med.* ὠρεξάμην, *idem.* ὄρεξις εως ἡ, *libido,* Rom. 1.27.

Ὀρθὸς ὴ ὀν, (ab ὄρω excito) *rectus a um,* Act. 14.10. ἀνάστηθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου ὀρθὸς, surge in pedes tuos rectus. ὀρθῶς, *rectè,* Adv. idem quod καλῶς, Marc. 7.v.35. ἐλάλει ὀρθῶς, loquebatur expedite. Luc. 7.43. ὀρθῶς ἔκρινας, bene judicâsti ibid. c. 10. v. 28. ὀρθῶς ἀπεκρίθης, bene respondisti. & c. 20.v.21. ὀρθῶς διδάσκεις, rectè doces. ὀρθόω ῶ, *erigo, corrigo. Fut.* ὀρθώσω. *Præt.* ὤρθωκα. *aor.* 1. ὤρθωσα. ἀνορθόω ῶ, *surrigo, rursus erigo.* Luc. 13. ver. 13. Actor. 15. v. 16. ἐπανορθόω ῶ, *corrigo.* ἐπανόρθωσις εως ἡ, *correctio,* 2 Tim. 3. 16. διόρθωσις εως ἡ, *directio,* Hebr. 9. 10. ἐπιδιορθόω ῶ, *corrigo. aor.* 1 ἐπιδιώρθωσα. Tit. 1. 5. ἵνα ἐπιδιορθώσῃ (3. sing. a. 1. act. subj.) ut corrigat. κατόρθωμα τος τὸ, *præclarè & feliciter gesta,* Act. 24.2.

Ὄρθρος ου ὁ, *diluculum,* (ὅτι ἡμᾶς ὀρθοῖ ἐπὶ τὸ ἔργον.) Luc. 24. v.1. ὄρθρου βαθέος (scil. ὄντος) ἦλθον ἐπὶ τὸ μνημεῖον, profundo diluculo venerunt ad monimentum. item ὄρθρου, *summo mane,* Joh. 8.v.2. ὑπὸ τὸν ὄρθρον, *sub diluculum,* Actor 5.v. 21. ὄρθριος α ον, *dilucularis,* Luc. 24. 22. γενόμεναι ὄρθριαι, quæ diluculo venerunt. ὀρθρίζω, *diluculo venio, summo mane accedo.* Luc. 21. 38. καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὤρθριζε (3. sing. imperf.) πρὸς αὐτὸν, & omnis populus summo mane veniebat ad eum. *Fut.* ίσω. *a.* 1. *act.* ὤρθρισα. Luc. 21. v. 38. *aor.* 1. *act. imperat.* Exod. 8. v. 23. ὄρθρισον ἀπο, surge mane. ὀρθρινὸς ἡ ὸν *matutinus a um,* Apoc. 22.16. ἀστὴρ ὀρθρινὸς, stella matutina.

Ὅρκος ου ὁ, (ab εἴργω prohibeo) *juramentum, jusjurandum,* Luc. 1.73. Heb. 6. 16. ἀντιλογίας πέρας ὁ ὅρκος, controversiæ finis est jusjurandum. Matt. 14. v. 7. μεθ' ὅρκου ὡμολόγησεν, cum jurejurando spospondérat. & cap. 26. v. 72. ἠρνήσατο μετὰ ὅρκου, negavit cum juramento. ἐπίορκος ὁ ἡ, *perjurus,* 1 Tim. 1. 10. ἐπιορκέω ῶ, *pejero,* Matth. 5. 33. οὐκ ἐπιορκήσεις, non pejerabis. *Præt.* ἐπιώρκηκα. ὁρκίζω, jure jurando adstringo. Marc. 5. 7. ὁρκίζω σε τὸν Θεὸν, adjuro te per Deum. Notatur *syntaxis* cum gemino accusativo & personæ & rei. *Hellenismus.* Sic 1 Thess. 5.27. ὁρκίζω ὑμᾶς τὸν Κύριον, adjuro vos per Dominum. ἐξορκίζω, *adjuro.* F. ίσω. *Præt.* ἐξώρκικα. Matth. 26.63. ἐξορκίζω σε κατὰ τοῦ Θεοῦ, adjuro te per Deum. ἐξορκιστὴς οῦ ὁ, *exorcista,* Act. 19.13.

Ὁρμὴ ῆς, *impetus,* (ab ὄρω concito.) Act. 14. 5. ὁρμάω ῶ, *impetu feror. Fut.* ὁρμήσω. *Præt.* ὥρμηκα. Legitur in N. T. quinquies, & semper in aor. 1. act. ὥρμησα. Matth. 8.32. καὶ ἰδοὺ ὥρμησε, & ecce impetu... Actor. 7. 57. καὶ ὥρμησαν ὁμοθυμαδὸν ἐπ' αὐτὸν, & irruerunt concorditer in eum. ὅρμημα τος τὸ, *impetus,* Apoc. 18. 21.

ἐκὴ, *occaſio*; ἀφορμὴν λαβεῖν, *occaſionem ſumere*, Rom.7.8. ἀφορμὴν διδόναι τινὶ, alicui occaſionem dare,ſeu anſam præbere. ἐκκόπτειν ἀφορμὴν, præcidere anſam, occaſionem removere, 2 Cor.11.12.

Ὅρμος ου ὁ, *monile*, item *ſtatio navium*. ὁρμέω, ſtationem habeo. ſum in portu. ὁρμίζω. *Fut.* ίσω. *Præt.* ὥρμικα, *navem in ſtationem ſubduco & appello.* item *navem ſtabilio.* προσορμίζομαι, *idem*, Marc.6. ver.53. καὶ προσωρμίσθησαν, (3. plur. aor. 1. paſſ.indic.) & appulerunt, in portum pervenerunt.

Ὄρος εος τὸ, (ab Hebr. הַר) *mons*, Matt.4.8.Luc.21.37. ηὐλίζετο εἰς τὸ ὄρος, pro ἐν τῷ ὄρει, pernoctabat in monte. Matth. 5. ver.14. ἐπάνω ὄρους κειμένη, ſupra montem ſita. καταβαίνειν ἀπὸ τοῦ ὄρους,ex monte deſcendere,Matth. 8.1. ἐπὶ τοῦ ὄρους, in monte,Matth. 24.3. ἐν τῷ ὄρει, *idem*, Luc. 8. 32. in num.pl. τὰ ὄρεα,contractè ὄρη, *montes*, Luc. 21. 21. τότε ἄρξονται λέγειν τοῖς ὄρεσι, tunc incipient dicere montibus, Luc.23.30. ὀρεινὸς ἡ ὸν, *montanus a um.* ὀρεινὴ, ſcilicet χώρα, *montana regio*,Luc. 1.39,64.

Ὅρος ου ὁ, *terminus*, *limes*, *finis*, (ὁρῶ video. limites enim eriguntur ut ſint conſpicui.) ὅριον τὸ, *idem*. in plur. τὰ ὅρια, *fines*, in novo Teſt. tantùm in pl. num. legitur.Matth.2. 16. Marc. 10. ver.1. μεθόρια τὰ, *confinia*, Marc 7.v.24. ὅμορος ου ὁ, *conterminus.* συνόμορος, *unà conterminus.* συνομορέω, *confinis ſum*, Act. 18.v.7. οὗ ἡ οἰκία ἦν συνομοροῦσα τῇ συναγωγῇ, cujus domus erat confinis ſynagogæ. ὁρίζω, *definio*, Heb.4.v.7. *Fut.* ὁρίσω, & Atticè ὁριῶ. Num.34. ver. 6. *aoriſt.* 1. ὥρισα, *conſtitui*, Actor. 17. 31. ἐν ἀνδρὶ (Hebr. pro δι᾽ ἀνδρὸς) ᾧ ὥρισε (Helliniſmus pro ὃν ὥρισε) per virum, quem definivit. *Decrevi*, Act.11.29. ὥρισαν ἕκαστος αὐτῶν πέμψαι,decreverūt ſinguli mittere. aor.1.act.part. ὁρίσας, Act. 17.26. *Præt. paſſ.* ὥρισμαι, ab activo præt. ὥρικα, Actor. 10. ver. 42. ὁ ὡρισμένος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ κριτὴς ζώντων καὶ νεκρῶν, definitus ſeu conſtitutus à Deo judex viventium & mortuorum. *Decerno*, Luc. 22. ver. 22. κατὰ τὸ ὡρισμένον, ſecundùm decretum, ſcilicet Dei, Chriſtus fuit proditus. Confer Act.2.23. & 4.28. Act. 17.ver.26. ὡρισμένους καιροὺς, ſtatuta tempora. *aoriſt.* 1. *paſſ.* ὡρίσθην, *declaratus* ſeu *demonſtratus fui*. Roman.1. ver. 4. τοῦ ὁρισθέντος Υἱοῦ Θεοῦ, demonſtrato Filio Dei. Chryſoſt. τί οὖν ἐστιν ὁρισθέντος; ſubjungit δειχθέντος, ἀποφανθέντος. ἀποδιορίζω, *ſegrego*, Judæ v. 19. ἐξορία ας ἡ, *exilium*. ἐξορίζω,propriè *extermino*,in exilium pello. προορίζω, *prædeſtino*, Actor.4. 28. προώρισε (a. 1. act.) γενέσθαι, priùs definierat, ut fierent. Epheſ. 1. v.5. προορίσας aor.1.act. part. a.1. paſſ. προωρίσθην, *prædeſtinatus fui*, Epheſ.1. ver.11. προορισθέντες κατὰ πρόθεσιν, prædeſtinati ſecundùm propoſitum. προορισμὸς οῦ ὁ, *prædeſtinatio.* ἀφορίζω, *ſeparo*, *ſegrego*, *excommunico*. Matth. 25. v.32. *imperf.* ἀφώριζον, Galat. 2. ver. 13. *Fut.* ἀφορίσω, & Atticè

ἀφορεῶ, Matth.13.49. *Præt.* ἀφώρικα. a. 1. ἀφώρισα, Actor.19 8. ἀφώρισε τοὺς μαθητὰς, separavit discipulos. Gal. 1. 15. ὁ ἀφορίσας με ἐκ κοιλίας μητρός μου, qui separavit me ex utero matris meæ. *in imper. aor.* 1. ἀφορίσατε, *separate*, Actor. 13. v.2. Luc. 6. 22. ἀφορίσωσιν (3.plur. aor.1.act.subj.) ὑμᾶς, *è synagoga vos ejecerint*. *Præt. pass.* ἀφωρισμένος, *separatus*, Roman.1.1. item ἀφορίζω est idem quod βραχυλογέω, συνεσταλμένως λέγω, *concise loquor*. unde ἀφορισμὸς οῦ ὁ, sententia præcisa, breviter circumscripta, paucis iisque nervosis verbis comprehensa.

Ὄρνιθος ὁ ἡ, *avis, ales*, in N. T. per Synec.gen. ἡ ὄρνις de *gallina* dicitur, Matt.,23.37. Luc. 13. 34. Accus. ὄρνιθα, ὄρνιν, pl. ἡμεροι ὄρνιθες, cicures aves. ὄρνεον ου τὸ, *volucris*, Apoc. 19. 21. παρὰ τὸ ὄρνυμι, seu ὀρνύειν, dictum, quòd quodam cum impetu feratur.

Ὀρύττω, vel ὀρύσσω, (affine τῷ חרש aravit.) *Fut.* ὀρύξω. *Præt.* ὤρυχα, & Atticè ὀρώρυχα, *fodio. aor* 1. ὤρυξα, Psalm. 7. v. 16. *aor.* 2. ὤρυγον. *Præt. med.* ὤρυγα, & Atticè ὀρώρυγα, *fodi*, Matth. 21.v.33.& 25. v. 18. Marc.12 ver. 1. διορύσσω, *perfodio*, Matth. 6. v. 19. ὅπου κλέπται διορύσσουσι, ubi fures perfodiunt. Luc.12.39. διορυχθῆναι, *perfodi*, est aor. 2. pass. infin. ab indic. aor. 2. διωρύγην, ab activo διώρυγον. ἐξορύττω, *perfodio. aor.* 1. ἐξώρυξα, *perfodi*, Gal. 4. 15. τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν ἐξορύξαντες, evulsis oculis vestris.

Ὀρφανὸς οῦ ὁ, (ab ὄρφνη ης ἡ, tenebræ) *orphanus, orbus parentibus, pupillus*, Joh. 14. 18. οὐκ ἀφήσω ὑμᾶς ὀρφανοὺς, non relinquam vos orbos. ἀπορφανίζομαι, *orbus fio. Fut.* ἰσομαι. *aor.* 1. *pass.* ἀπωρφανίσθην. 1 Thess.2. 17. ἀπορφανισθέντες (a.1.pass.part.) ἀφ' ὑμῶν, orbati vobis.

Ὀρχέομαι οῦμαι, (ab ὄρχος ου ὁ, vitium ordo in vinea. item plantæ ordine consitæ, & areis distinctæ) *salto*. F. 1. *med.* ὀρχήσομαι. *Præt. pass.* ὤρχημαι. *aor.* 1. *med.* ὠρχησάμην, *saltavi*, Matth. 14. 6. ὠρχήσατο ἡ θυγάτηρ, saltavit filia. Luc.7. v. 32. ηὐλήσαμεν ὑμῖν, καὶ οὐκ ὠρχήσασθε, tibiis vobis cecinimus, & non saltastis. ὄρχησις εως ἡ, *saltatio*. ὀρχηστὴς οῦ ὁ *saltator*. ὀρχηστρὶς ίδος ἡ, *saltatrix*.

Ὄρω. *Fut.* ρῶ, vel ὄρσω, *excito, concito*, a.1. ὦρσα. *Præt. med.* ὄρωρα, Atticè pro ὦρα. item trajectis literis ὤρορα. Usurpatur etiam passivè, ut Ἰλιαδ. γ. τοῦ (pro οὗ) εἵνεκα νεῖκος ὄρωρεν, cujus causâ lis seu bellum excitatum est. κονιορτὸς οῦ ὁ, *pulvis*, Mat. 10. 14. ἐκτινάξατε (2.pl.a. 1.act.imper.) τὸν κονιορτὸν τῶν ποδῶν ὑμῶν, excutite pulverem pedum vestrorum. Dicitur verò κονιορτὸς, q. κόνις ὀρτὴ, pulvis excitatus.

Ὅς ἥ ὅ, *qui quæ quod*, articulus postpositivus. Roman. 8. 25. ὃ οὐ βλέπομεν, ἐλπίζομεν, quod non videmus, speramus. ὅτου pro οὗ Atticè, Luc. 22.v. 18. οἷς μὲν, οἷς δὲ, 2 Cor. 2. 16. ubi μὲν refertur ad propinquius, δὲ verò ad remotius. *Enallage articuli* hic elegans est, ut pro ὁ μὲν, ὁ δὲ, ponatur ὃς μὲν, ὃς δὲ, Judæ ver. 23. sequente verbo

verbo alii articulo præterquam postpositivo locus non est. Nam post ὁ ἡ τὸ, aut nomen sequitur, aut participium vel expressum, vel subintellectum. 1 Cor. 7.7. ὃς μὲν οὕτως, ὃς δὲ οὕτως, scilicet ἔχει. 1 Cor. 11.21. ὃς μὲν πεινᾷ, ὃς δὲ μεθύει, alius quidem esurit, alius verò est potus. Sic Matth. 13. v.8. ὃ μὲν, ὃ δὲ, pro τὸ μὲν, τὸ δὲ. *Anomalia generis* hìc quoque tam frequens est, quàm elegans. Marc.12. v.42. ἔβαλε λεπτὰ δύο, ὃ (pro ἃ) ἐστι κοδράντης, immisit minuta duo, quod est quadrans. ὃ, scilicet νόμισμα, quæ moneta. Roman.9.24. οὓς ἐκάλεσεν, ubi οὓς refertur ad σκεύη ἐλέους· scilicet, relatio fit ad rem, non ad vocem. οὓς, scilicet ἐκλεκτοὺς. Galat. 4. v.19. τεκνία μου, οὓς (pro ἃ) πάλιν ὠδίνω, filioli mei, quos rursus parturio. Eph.1.14. ὅς (pro ὅ, refertur enim ad vocem πνεῦμα) ἐστιν ἀῤῥαβών. Philip. 2.15. ἐν οἷς (pro ἐν ᾗ, scil. γενεᾷ) φαίνεσθε ὡς φωστῆρες, inter quos splendetis ut faces. 2 Joh. v.1. τέκνοις οὓς (pro ἃ) ἀγαπῶ. Philem.10. περὶ τέκνου ὃν (pro ὃ) ἐγέννησα. idque instar illud Homeri,

Δῶρόν τοι καὶ ἐγὼ τέκνον φίλε
τοῦτο δίδωμι,

Donum tibi etiam ego fili
chare hoc do.

Sic Actor.26.17. καὶ τῶν ἐθνῶν, εἰς οὓς, pro εἰς ἃ. in quibus aliisque id genus exemplis, neglectâ vocis ratione & genere Grammatico, ad sensum respicitur. Duriuscula est *anomalia numeri*, Actor.15.36. πόλιν, ἐν αἷς, pro ἐν ᾗ. Actor. 24. ver.11. ἡμέραι εἰσί μοι ἀφ' ἧς, pro ἀφ' ὧν. 2 Pet.3.1. δευτέραν γράφω ἐπιστολὴν, ἐν αἷς (pro ἐν ᾗ,) ubi αἷς potiùs refertur ad rem, quàm ad vocem. Fit enim mentio duarum epistolarum: quasi diceres, ἐν αἷς, scil. τῇ πρώτῃ καὶ τῇ δευτέρᾳ ἐπιστολῇ. Elegantissimè articulus postpositivus *convenit casu cum nomine* ad quod refertur, *neglecto verbo* sequente, idque ex Syntaxi Attica. 1 Corinth. 6.19. σῶμα ὑμῶν ναὸς τοῦ ἐν ὑμῖν Πνεύματος ἁγίου, οὗ (pro ὃ) ἔχετε. Ephes.1.4, ἀξίως περιπατῆσαι τῆς κλήσεως, ἧς (pro ᾗ) ἐκλήθητε, dignè incedere e vocatione quâ vocati estis. *Ellipsis* quoque relati hìc crebra est & elegans. Luc. 23.41. ἄξια, ὧν pro αὐτῶν ἃ) ἐπράξαμεν, digna iis quæ patravimus. Actor.26. v.16. μάρτυρα ὧν τε (pro ἅτε) εἶδες, testem eorum quæ vidisti. *ibid.* ὧν τε (pro ἃ ἕνεκα) ὀφθήσομαί σοι, & quorum causâ tibi apparebo. Raro neglecto *hellenismo* id non fit. Johan.4.5. πλησίον τοῦ χωρίου, ὃ (non οὗ) δέδωκε, juxta prædium, quod dedit. διὸ, *quapropter*, pro δι' ὃ, 2 Pet. 1.10. διὸ μᾶλλον, ἀδελφοὶ σπουδάσατε, quapropter, fratres, magis studete. οὗ, *ubi*. Adverb. *loci*. Matth.2. v.9. οὗ ἦν τὸ παιδίον, ubi erat puerulus. *Quò*, Luc 10.1. & 24.28. Matthæi 28.16. ὅπου, Adv. *ubi*, Matthæi 6. v.20. *Quò*, Luc.12. v.33. Heb.6.20. *Quum*, 1 Cor.3. ver.3. ὅπου γὰρ ἐν ὑμῖν ζῆλος, quum enim inter vos sit livor, &c. ποῦ, *ubi*, est interrogativum. Matth. 2. ver.2. ποῦ ἐστιν ὁ τεχθεὶς βασιλεὺς; ubi est ille rex, qui natus est? item ποῦ pro οὗ vel ὅπου. Matthæi 8. v.20. ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου

οὐκ ἔχει ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνῃ, Filius hominis non habet ubi caput reclinet. *Quò*, Johan.14.5. ἀνθ' ὧν, *eo quod*, Luc.19. ver.44. ἀφ' ἧς (scil. ὥρας) ex quo tempore, Luc.7.45. ἐν ᾧ (scil. χρόνῳ) *interim, dum*, Joh 5.7. *quamdiu*, Marc.2.19. ἐν οἷς (scil. χρόνοις) *interea*, Luc.12.1. *quo tempore*. Actor.24.18. ἐξ οὗ (scil. τόπου) unde, idem quod ὅθεν, Philip.3.20. καθὸ *sicut*, Roman.8.26. καθὸ δεῖ, sicut oportet. καθὸ compositum ex κατὰ & ὅ, q.d. secundùm quod. καθὰ pro κατὰ ἃ, *idem*, Matth.27.10. καθὰ συνέταξε, sicut præcepit.

Ὅσιος α ον, (Syriacè חַסִי) *sanctus a um*, Actor.2.27. ὁσίους, Atticè pro ὁσίας. 1 Tim.2. ver.8. ὅσια ων τὰ, *beneficentiæ*, Act.13. v.34. Hebraismus. ubi tenendum Sept. חָסִיד interpretari solere ὅσιον, unde factum, ut חֲסָדִים verterint τὰ ὅσια. ὁσίως, *sanctè*, 1 Thess.2.10. ὁσιότης ητος ἡ, *sanctitas*, Luc.1.75. ἀνόσιος ὁ ἡ, *nefarius, profanus*, 1 Tim.1. ver.9. 2 Tim.3.2.

Ὅσος η ον, propriè *quantus a um*, citra interrogationem. Apoc.21. ver.16. ὅσον τὸ πλάτος, quanta est latitudo. Heb.10.37. ὅσον ὅσον, *quantulumcunque*. in plural numero *qui, quæ*, Gal.3. v.27. Actor.4.6. & 9.39. & 13.48. item *quotquot*, Johan.1.12. Roman.8.14. ὅσον χρόνον, *quamdiu*, Marc.2.19. ἐφ' ὅσον χρόνον, *idem*, Galat.4.v.1. ἐφ' ὅσον, *quatenus*, Roman.11.13. καθ' ὅσον, *idem*, Hebr.7.20. ὅσῳ διαφορώτερον, quantò excellentius, Heb.1. ver.4. ὅσον ὅσον, *quantulumcunque*. Hebr.10. ver.37. ὁσάκις, *quoties*, 1 Corinth.11.25. πόσος; *quantus?* est interrogativum, Luc.12.44. πόσῳ μᾶλλον; Quantò magis? Luc.15.17. πόσοι μίσθιοι; Quot mercenarii? ποσάκις; quoties? Adverb. interrogandi. Matth.23. v.37. Luc.13.34. πόσος χρόνος ἐστί; *Quamdiu?* Marc.9.21.

Ὀστέον ου τὸ, *Gen.* ὀστέου. *os ossis*. Latinum videtur ortum à עֹז *robur*, Græcum ab ἱστάω *stabilio*. Ossa enim sunt in corpore humano, quod in ædificio columnæ, trabes, quæ fabricam corporis humani stabiliunt & corroborant, nè caro mollitie suâ concidat. Matth.23.27. ἔσωθεν δὲ γέμουσιν ὀστέων νεκρῶν, intus verò plena sunt ossibus mortuis. Luc.24.39. σάρκα καὶ ὀστέα οὐκ ἔχει, carnem & ossa non habet.

Ὄστρακον ου τὸ, *testa*. ὀστράκινος ου ὁ, *testaceus*, 2 Cor.4.7.

Ὀσφὺς ύος ἡ, *lumbus*. *Genit.* ὀσφύος *lumbi*, Heb.7.5. ἐκ τῆς ὀσφύος Ἀβραάμ, ex lumbis Abrahami *Dat.* ὀσφύϊ, Heb.7.10. ἐν τῇ ὀσφύϊ ἦν, in lumbo fuit. *Accus.* ὀσφὺν, Matth.3.4. *Nom.pl.* ὀσφύες, *lumbi*, Luc.12.35. *Accus.* ὀσφύας, 1 Pet.1.13.

Ὀσφραίνομαι (comp. ex ὀσμὴ odor, & ῥὶν ῥινὸς ἡ, nasus.) *Fut.* ὀσφρήσομαι, *odoror*. ὄσφρησις εως ἡ, *odoratus*, 1 Cor.12.17. ὀσφραντήριον ου τὸ, *olfactorium*.

Ὅτε, *quando*, Luc.4.25. ὅτε ἐκλείσθη ὁ οὐρανὸς, quando clausum fuit cœlum. Joh.4.21. ὅτε quando, &c. *Quum*, Adverb. temporis, Matth.12. v.3. ὅτε ἐπείνασεν αὐτὸς

αὐτὸς, quum esuriret ipse, nempe, David. Luc. 17.22. ἐλεύσονται αἱ ἡμέραι, ὅτε (pro ἐν αἷς) venient dies, *quum* pro *in quibus*, &c. ὅ,τε cum virgula, est *articulus præpositivus*. **und der**. Actor. 13. ver. 1. Luc. 23. 12. πότε interrogativum est, *quando?* Matthæi 25. 39. πότε σε εἴδομεν (aor. 2.) ἀσθενῆ; quando vidimus te ægrotum? ποτὲ, *aliquando*, Rom. 1. ver. 10. *olim*, Ephes. 5. 8. ᾧ δήποτε quocunque, Johan. 5. v. 4. εἴ ποτε, *si quando*. πώποτε, *unquam*, Johan. 1. 18. 1 Johan. 4. 12. τότε, *tunc*, Actor. 1. 12. Matth. 16. ver. 21. ἀπὸ τότε, ex eo tempore. ὁπότε, *quando quum*. οὐδέποτε, *nunquam*, Marc. 2. 12. 1 Corinth, 13. 8. μηδέποτε, *nunquam*, Heb. 11. 7. μήποτε, *nè quando*, *nè fortè*, Matth. 13. v. 29. *Numnam*, Luc. 3. 15. *Num aliquando*, 2 Timoth. 2. 25. *Nondum*, Hebr. 9. 7. ἕως πότε; *quamdiu?* Matthæi 17. 17.

Ὀτρύνω. *Fut.* υνῶ, *incito, urgeo, exhortor*. παροτρύνω, *extimulo*, aor. 1. παρώτρυνα, *excitavi*, Actor. 13. 50. παρώτρυναν τὰς σεβομένας γυναῖκας, incitârunt mulieres religiosas.

Ὅτι conjunctio causalis, *quia, quòd*. construitur cum indicativo. Causam *efficientem* notat. Johan. 8. 44. τὸ ψεῦδος ἐκ τῶν ἰδίων λαλεῖ, ὅτι ψεύστης ἐστὶ, mendacium à seipso loquitur, quia mendax est. *Causam impellentem*, & vertitur *quare*, more Hebræi כִּי, Marc. 9. ver. 11. ὅτι (pro διατί) λέγουσι οἱ Γραμματεῖς; quare dicunt Scribæ? Luc 2. 49. τί ὅτι ἐζητεῖτέ με; quare quærebatis me; *Causam finalem*, Matthæi 13. 13. ὅτι βλέποντες οὐ βλέπουσι, pro ἵνα βλέποντες οὐ βλέπωσι, ut videntes non videant, Confer Marc. 4. ver. 12. & Luc. 8. ver. 10. *Nam*, Luc. 4. 43. ὅτι εἰς τοῦτο ἀπέσταλμαι, nam ad hoc missus sum. 1 Cor. 9. 10. *Effectum*, Luc. 7. v. 47. ἀφέωνται αἱ ἁμαρτίαι αὐτῆς αἱ πολλαί, ὅτι ἠγάπησε πολύ, remissa sunt peccata ejus multa, quia dilexit multùm. *Adjunctum* tempus, & vertitur *quum, quando*, Johan. 9. vers. 8. ὅτι (pro ὅτε) τυφλὸς ἦν, quum cœcus esset. *Diversa*, & vertitur *quamvis*, Luc. 23. v. 40. οὐδὲ φοβῇ σὺ τὸν Θεὸν, ὅτι ἐν τῷ αὐτῷ κρίματι εἶ, neque Deum tu times, quamvis in eadem sis damnatione? Actor. 1. ver. 17. ὅτι κατηριθμημένος ἦν, quamvis annumeratus fuisset nobiscum. *Quatenus*, Johan. 5. 27. ὅτι Υἱὸς ἀνθρώπου ἐστὶ, quatenus Filius hominis est. Servit *declarationi*, & vertitur *scilicet*, Luc. 16. ver. 15. *Nempe*, 1 Johan. 3. 20. ὅτι μείζων ἐστὶν ὁ Θεὸς τῆς καρδίας ἡμῶν, nempe potentior est Deus corde nostro. *Mimési* servit, Matth. 4. ver. 6. & 5. v. 20. & 26, 65, 72. & 28. 7. Marc. 1. 15. & 3. 21. & 14. v. 58, 69, 71. Luc. 4. 11, 21, 43. & 5. 26. & 6. 5. & 7. 4, 16. & 12. v. 55. *Redundat* seu vacat, quum verba alicujus citantur, Matth. 5. v. 31. ἐῤῥέθη δὲ, ὅτι ὃς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, δότω αὐτῇ ἀποστάσιον, dictum autem, quisquis demiserit uxorem suam, det ei libellum discessionis. Matth. 9. 18. λέγων, ὅτι ἡ θυγάτηρ μου ἄρτι ἐτελεύτησε, dicens

filia mea modò mortua est. Matthæi 20.7. λέγουσιν αὐτῷ, Ὅτι οὐδεὶς ἡμᾶς ἐμισθώσατο, dicunt ei, Nemo nos conduxit. Johan.1.20. καὶ ὡμολόγησεν, ὅτι οὐκ εἰμὶ ὁ Χριστὸς, & confessus est (Johannes Baptist. allegantur verba eius qui dixerat) non sum ego CHRISTUS. Sic Joh.4.17. λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Καλῶς εἶπας, ὅτι ἄνδρα οὐκ ἔχω. Hic ὅτι rursus παρέλκει. Allegantur verò verba mulieris Samaritanæ. Rom.3.8. καθὼς φασί τινες, ὅτι ποιήσωμεν κακά, prout quidam dicunt, Faciamus mala. ubi ὅτι redundat, & sequitur *subj.* qui post ὅτι sequi non solet: ex qua insolenti syntaxi vocula hæc otiosa esse ampliùs colligitur. Constructum legitur *cum infinitivo* Actor. 27. 10. ὅτι μέλλειν ἔσεσθαι, quod futurum sit. μέλλειν pro μέλλει. ἀλλ' ὅτι *imò*. 1 Corin. 10.20. ἀλλ' ὅτι ἃ θύει τὰ ἔθνη, δαιμονίοις θύει, καὶ οὐ Θεῷ, imò (illud dico) quæ immolant gentes, dæmoniis immolant, & non Deo. δηλονότι, *videlicet*, *nempe*, q.d. δῆλον ὅτι, 1 Tim.6.7. διότι, *nam*, Luc. 1.13. μὴ φοβοῦ· διότι εἰσηκούσθη ἡ δέησίς σου, nè time: nam exaudita est precatio tua. *Quoniam*, Actor.18. ver.10. *Eò quòd*, Luc.2.7. καθότι, *eò quòd*, Luc.1. 7. καθότι ἡ Ἐλισάβετ ἦν στεῖρα, eò quòd Elisabeta esset sterilis *prout*, Actor.2.45. καθότι ἄν τις χρείαν εἶχε, prout cuique opus erat. Sed hæc propriè pertinet ad Th. τίς. καθότι enim compositum est ex κατὰ & ὅ,τι, non verò ex κατὰ & ὅτι.

'Οὐ, *non*, est Adverb. negandi. οὐ οὐκ οὐχ, idem significant. οὐ adhibetur seq. consona, οὐκ seq. vocali tenui, οὐχ verò sequenti vocali aspiratâ. Matth.26.ver.39. οὐχ ὡς ἐγὼ θέλω, non ut ego volo. In fine tamen periodi semper scribitur οὔ cum accentu acuto, etiam ante vocales. *Duplex negatio apud Græcos fortiùs negat*, Johan.8. ver.15. ἐγὼ οὐ κρίνω οὐδένα, ego non judico quenquam: vel, ego planè nullum judico, scil. hoc tempore. Luc. 10. v.19. οὐδὲν ὑμᾶς οὐ μὴ ἀδικήσει, planè nihil vos lædet. Matth.24. v.21. οὐδ' οὐ μὴ γένηται, neque unquam fiet. Marc.14.25. οὐκέτι οὐ μὴ πίω, non ampliùs bibero. *Triplex negatio* hic *fortissimè negat*. ἐν οὐκ pro ἄνευ, sine, *Hebraismus* pro בלא Thren.1. vers. 7. ἐν οὐκ ἰσχύϊ, sine robore. Aliquando nihil *negat*, sed *corrigit*. Johan.7. ver.16. ἡ ἐμὴ διδαχὴ οὐκ ἔστιν ἐμή, doctrina mea non est mea. scil. ut vos putatis *mea tantùm*, hoc est, à me conficta. Confer Joh. 12.44. Aliquando non negat, sed est *nota comparativi gradus*, ut Matth. 9.13. ἔλεον θέλω καὶ οὐ θυσίαν· καὶ οὐ, hoc est, μᾶλλον ἤ. *constantiam in dictis & factis notat*. Matth.5.37. ἔστω δὲ ὁ λόγος ὑμῶν ναὶ ναί, οὒ οὔ. Sic Jacob.5.12. ἤτω δὲ τὸ ναὶ ὑμῶν ναί, καὶ τὸ οὒ οὔ. Sit autem vestrum est est, & non non.)(*contrà* 2 Corinth. 1. 18. λόγος ἡμῶν ὁ πρὸς ὑμᾶς, οὐκ ἐγένετο ναὶ καὶ οὔ, sermo noster apud vos non fuit etiam & non, hoc est, inconstans, fallax, levis. Aliquando est interrogativum, & idem valet quod *nonne* 1 Corin. 12.15. οὐ παρὰ τοῦτο οὐκ ἔστι ἐκ τοῦ σώματος;

σώματος; an propterea non est ex corpore? Johan. 8.42. οὐχ οὗτός ἐστιν nonne hic est? Post ἵνα sequitur μὴ non οὐ, 1 Cor. 7.5. ἵνα μὴ πειράζῃ ὑμᾶς Σατανᾶς, nè tentet vos Satanas. οὐχὶ *nonne* Adverb. interrogandi, Actor. 5.4. *non* 1 Cor. 5.2.

Οὐά, *vah*, Adver. indignantis, & deridentis Marc. 15. 29.

Οὐαί, *væ*, ab Hebr. אוי. *Adverb.* dolentis, aut dolorem denuntiantis. Construitur cum dativo, Matthæi 11. ver. 21. Modò *præcedit*, Luc. 6. οὐαὶ ὑμῖν τοῖς πλουσίοις! væ vobis divitibus! Modò *sequitur*. Luc. 11. v. 46. ὑμῖν τοῖς νομικοῖς οὐαί, væ vobis legis interpretibus!

Οὖν, *igitur*, conjunctio rationalis. 1 Corin. 6. 15. Significat etiam *autem*. Johan. 12. 17. *verò*, Matthæi 12. 12. interdum inservit *transitioni*, Joh. 9. 18. 1 Cor. 14.23. interdum *epanalepsi*, Joh. 8.42. τοιγαροῦν, *proinde*, 1 Thes. 4. ver. 8. οὐκοῦν, *nonne igitur*. Johan. 18. 37.

Οὐρὰ ᾶς ἡ, *cauda*, (ab ὄρθεσθαι erigi) Apoc 9. 6,

Οὐρανὸς οὗ ὁ, (ab Hebr. אור lux. Chaldaicè אוּרָא ora, pro οὐρανὸς Dores dicunt ὠρανός.) *cœlum, cœlum supremum*, quod ab Apostolo *tertium* vocatur. Matth. 3. 16. καὶ ἰδοὺ ἀνεῴχθησαν αὐτῷ οἱ οὐρανοί, & ecce aperti sunt illi cœli 1 Reg. 8. ver. 27. ὁ οὐρανὸς τῶν οὐρανῶν, cœlum cœlorum. (minus propriè *cœli cœlorum*, hoc est, cœlum summum) *Hebraismus. cœlum stelliferum, æther*, Matth. 24. ver. 29. οἱ ἀστέρες πεσοῦνται ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, stellæ decident è cœlo, h.e. ex æthere. *cœlum aërium, seu aër*, Matthæi 6. v. 26. ἐμβλέψατε εἰς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, respicite volucres cœli. Per meton. ponitur peo DEO, Luc. 20. ver. 4. Per Hebraismum οὐρανοί idem significant quod οὐρανός. Hebraica enim vox non habet singularem numerum. Verba ergo illa Matth. 6. vers. 9. Πάτερ ἡμῶν, ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, verti possunt, *Pater noster, qui es in cœlis*, vel *qui es in cœlo*. Qui hìc in plurali numero scrupulosiùs distinguendo hærent, *Hebraicam* phrasin, ad quam stylus N. Test. passim accommodatus est, non attendunt. οὐράνιος ου ὁ ἡ, *cœlestis*. ὁ Πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος, Matth. 6. 14, 26. ibid. v. 32. οἶδε Πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος, *novit Pater cœlestis*. στρατιὰ οὐρανίου, *exercitus cœlestis*, Lucæ 2. vers. 13. ἐπουράνιος ὁ ἡ, *cœlestis*, 1 Corinth. 15. 40. μεσουράνημα τος τό, *medium cœli*, ter legitur Apocal. 8. 13. & 14. 6. & 19. 17. οὐρανόθεν Adverb. *cœlitus*, Actor. 14. ver. 17. οὐρανόθεν ἡμῖν ὑετοὺς διδούς, dans nobis cœlitus pluvias. οὐρανόθεν dicimus, non οὐράνοθεν. contra οἴκοθεν, non οἰκόθεν, ubi *orta accentum primorum suorum retinent*.

Οὖρος ου ὁ, *ventus secundus*. Sic dictus, ut quidam autumant, ὅτι δι' αὐτοῦ ὀρούει ἡ ναῦς, quia per eum cum impetu fertur navis. ὀρούω poëticum est, & idem valet quod ὁρμάω ῶ. Vel ita dictus, παρὰ τὸ ἕπεσθαι τῇ τῆς νηὸς οὐρᾷ, quia navis puppim sequitur. Qui feliciter cupiunt navigare, iis

iis opus est οὔρῳ καὶ εἰρεσίᾳ, hoc est, *vento secundo*, qui à Deo est, & *remigatione*, quæ à nautis. ὀδύσσ. λ. v. ultimo. Πρῶτα μὲν εἰρεσίη, μετέπειτα δὲ κάλλιμος οὖρος, primùm quidem *remigatio*, postea verò *optimus ventus*. ἴκμενος οὖρος, *ventus secundus*. ἴκμενος pro ἱκόμενος, ab ἱκνοῦμαι in aor. 2. med. ἱκόμην, idque per syncopen τοῦ ο μικροῦ, & mutationem spiritus Æolicam. item *custos, inspector*. & tum οὖρος derivatur ab ὁράω video. Milites enim præsidiarii quum excubant, circumspiciunt, nè hostis exercitum invadat, aut nè propugnacula occupet. φρουρὸς οὗ ὁ pro προουρὸς *idem*. Hesych. σωματοφύλαξ, quasi dicat, satelles, corporis custos. φρουροὶ, *custodes, satellites*, milites præsidiarii. φρουρὸς compositum est ex πρὸ & οὖρος, factâ crasi, & π mutato in φ; sicut φροῦδος dicitur pro πρόοδος, *qui disparuit, evanuit, evanidus*. φρουρὰ ᾶς ἡ, *custodia, præsidium, excubiæ*, 2 Sam. 8. ver. 6. φρουρέω, *custodio*, verbum est militare. *excubias pono*. imperf. ἐφρούρεον, ουν, *custodiebam*, 2 Corinth. 11. 32. ἐφρούρει τὴν Δαμασκηνῶν πόλιν, præsidio tenebat Damascenorum urbem. *Fut*. φρουρήσω, *custodiam, protegam*. Philip. 4. vers. 7. φρουρήσει τὰς καρδίας ὑμῶν, custodiet corda vestra. Appositè apostolus hic utitur verbo militari. Bellum enim gerimus cum *Satana, mundo*, & *carne*, qui hostes nobis eripere satagunt pacem illam, quæ superat omnem intellectum. *Præs. pass*. φρουρέομαι οῦμαι, *præsidio custodior*, 1 Pet. 1. ver. 5. ἐν δυνάμει Θεοῦ φρουρουμένους, qui potentiâ Dei, tanquam præsidio custodimini. ἐν δυνάμει est Hebraismus. *Imperf. pass*. ἐφρουρούμην, *præsidio tenebar*. Galat. 3. ver 23. ὑπὸ νόμον ἐφρουρούμεθα, sub præsidio legis tenebamur. κηπουρὸς οῦ ὁ, *hortulanus*, quasi οὖρος τοῦ κήπου, *custos horti*, Johan. 20. ver. 15. οἰκουρὸς οῦ ὁ ἡ, *custos domûs, domi manens*, Tit. 2. ver. 5. σώφρονας, ἁγνὰς, οἰκουροὺς, (gen. fœm.) temperantes, castas, domi manentes. θυρωρὸς οῦ ὁ ἡ, *januæ custos, janitor, ostiarius a*, Marc. 13. ver. 34. τῷ θυρωρῷ ἐνετείλατο, ἵνα γρηγορῇ, janitori præcepit ut vigilaret. Joh. 10. v. 3. τούτῳ ὁ θυρωρὸς ἀνοίγει, huic aperit janitor. Johan. 18. 17. λέγει οὖν ἡ παιδίσκη ἡ θυρωρὸς τῷ Πέτρῳ, dixit ergo Petro ancilla janitrix. ὀλιγωρέω ῶ, *parùm curo, negligo*, regit Genit. Hebr. 12. v. 5. υἱέ, μὴ ὀλιγώρει παιδείας. videntur tamen hæc potiùs referenda ad thema ὤρα ας ἡ, *cura*, ὠρέω *curo*.

Οὖς ὠτὸς τὸ, (ab αἴω audio, vel ab Heb. אזן *ósen*, auris) *auris*. Dicitur etiam (sed poëticè) οὖας οὔατος, unde per syncopen ortū est οὖς, quæ vox in prosa & soluta oratione est usitata. oratio prosa, q. d. *profusa*. Luc. 22. v. 50. ἀφεῖλεν αὐτοῦ τὸ οὖς τὸ δεξιὸν, & abscidit ejus aurem dextram. Luc. 12. v. 3. πρὸς τὸ οὖς λαλεῖν, in aurem dicere. Marc. 4. ver. 9. ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω, *qui habet aures ad audiendum audiat*, hoc est, qui est ex numero electorum, in quibus solis Spiritus S. aures animi aperit, & quos solos salvificâ

vificâ fide donat. ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, pro ἀκούειν δυνάμενα. Actor. 7. 57. συνέσχον (a. 2. indic.) τὰ ὦτα αὐτῶν, continuerunt aures suas, hoc est, eas obthurârunt, seu digitis occluserunt aures suas. Actor. 28. v. 27. τοῖς ὠσὶ βαρέως ἤκουσαν, & auribus difficulter audiverunt. Luc 9. 44. θέσθε ὑμεῖς εἰς τὰ ὦτα ὑμῶν τοὺς λόγους τούτους, reponite in aures vestras sermones hosce, *Hebraismus*, hoc est, attentè hæc audite & notate. Luc. 1. 44. ὡς ἐγένετο ἡ φωνή σου εἰς τὰ ὦτα μου, pro ἐν τοῖς ὦσί μου, ut extitit vox tua in auribus meis. ὠτίον ου τὸ, *auricula*, *auris*, Matthæi 26. 54. Johan. 18. 10. καὶ ἀπέκοψεν αὐτοῦ τὸ ὠτίον, & amputavit ejus aurem. ἐνώτιον ου τὸ, *inauris*, Exod. 32. 3. ἐνωτίζομαι, *auribus percipio*, *in aures admitto*. cum Accus. *Fut.* ἐνωτίσομαι, & Atticè ἐνωτιοῦμαι, Isa. 42. ver. 23. *aor.* 1. ἐνωτισάμην, Actor. 2. 14. ἐνωτίσασθε τὰ ῥήματά μου, auribus percipite verba mea. ἐνωτίσασθε est a. 1. med. imper. Fut. 1. pass. ἐνωτισθήσομαι, Psal. 135. 17. Est verò hoc verbum à Septuag. interpretibus ad Hebræam vocē הֶאֱזִין exprimendam factum; cuusmodi plura sunt, sicut alibi notavi.

Οὖτος, vide suprà post αὐτός.

Ὀφείλω, *debeo*, (affine Syriaco אֲוָלֵי vale, *oportet*) Matth. 11. ver. 28. ἀπόδος μοι ὅ τι ὀφείλεις, *redde mihi quod debes*. ὅ τι scribitur ad differentiam conjunctionis ὅτι. Matth. 23. v. 16. ὀφείλει, *reus est*. Actor. 17. v. 24. οὐκ ὀφείλομεν νομίζειν, non debemus putare. ὤφειλον, *debebam*, 2 Corinth. 12. v. 11. ἐγὼ γὰρ ὤφειλον ὑφ' ὑμῶν συνίστασθαι, etenim ego debebam à vobis commendari. Luc. 7. 41. ὁ εἷς ὤφειλε δηνάρια πεντακόσια, unus debebat denarios quingentos. *aor.* 1. ὤφελον. *Fut.* ὀφειλήσω, tanquam ab ὀφειλέω. ὀφειλέτης ου ὁ, *debitor*, Matth. 6. v. 12. & 18. 24. Rom. 1. 14. χρεωφειλέτης ου ὁ, *idem*, ex χρέος εος τὸ, pro quo etiam dicitur χρέως, *debitum*, *mutuum*, *æs alienum*, & ὀφείλω *debeo*, Lucæ 7. ver. 41. & 16. ver. 5. προσοφείλω, *insuper debeo*, Philem. v. 19. ὀφειλὴ ῆς ἡ, *debitum*, Matth. 18. ver. 32. *debitum officium*. Roman. 12. v. 7. ἀπόδοτε πᾶσι τὰς ὀφειλάς, reddite omnibus quæ debetis. ὀφείλημα τος τὸ, *idem*, Mat. 6. v. 12.

Ὄφελον (est ex verbo ὀφείλω *debeo*, pro ὤφελον) *utinam*, construitur cum indicativo. 1 Cor. 4. ver. 8. ὄφελόν γε ἐβασιλεύσατε, utinam regnum adepti sitis. Galat. 5. v. 12. ὄφελον καὶ ἀποκόψονται, utinam etiam abscindantur. cum opt. Galat. 5. 12. Apoc. 3. 15. ὄφελον ψυχρὸς εἴης ἢ ζεστός, utinam esses frigidus aut calidus. apud profanos etiam cum *infinitivo*. Ὀδυσσ. ξ. ὡς ὄφελον θανέειν, utinam interiissem. Aliquando personæ habetur ratio: ut Ἰλιαδ. γ. αἴθ' ὄφελες ἄγονός τ' ἔμμεναι, ἄγαμός τ' ἀπολέσθαι, utinam natus non fuisses, & fuisses sine prole.

Ὀφέλλω, *augeo*, *adjuvo*, *debeo*. ὄφελος εος τὸ, *utilitas*, 1 Cor. 15. 32.

Ὄφις εως ὁ, *serpens*, 2 Cor. 11. 3.

ὡς ὁ ὄφις, sicut serpens. Apoc.12. v.9. ὁ ὄφις ὁ ἀρχαῖος, antiquus serpens. Apoc. 12. 14. ἀπὸ προσώπου τοῦ ὄφεως, à conspectu serpentis. ἀπὸ προσώπου, Hebraismus. Johan. 3.v.14. ὕψωσε τὸν ὄφιν, extulit serpentem. *Nom. pl.* ὄφεις, Matth.23. 33. *Genit.* ὄφεων, 1 Cor. 10. 9. *Dat.* ὄφεσι. *Accus.* ὄφεις, contractè pro ὄφεας, Marc. 16.ver.18. ὄφεις ἀροῦσι, serpentes tollent. Hinc ὀφιώδης εος ὁ ἡ, *anguinus*.

Ὀφρὺς ύος ἡ, propriè *supercilium*, Levit. 24. 9. ξυρήσεται τὰς ὀφρῦς (contractè pro ὀφρύας) radat supercilia. per *metaph.* fastus, item *crepido montis* h. e. rupes prominens, locus præruptus, seu præcipitium, ex quo facilè quis præceps dari potest. Luc.4. 29. ἕως τῆς ὀφρύος τοῦ ὄρους, usque ad montis crepidinem.

Ὄχλος ου ὁ, *turba*, Matth.13. 2. ὄχλοι in pl.num.legitur in eadem significatione, Matth. 13.36. ἀφεὶς τοὺς ὄχλους, dimisso populo, seu dimissa turba. Matth. 21. v.8. ὄχλος ἔστρωσαν, pro ἔστρωσε, turba straverunt. Johan. 7. v.49. ὁ ὄχλος οὗτος ἐπικατάρατοί εἰσι, pro ἐπικατάρατός ἐστι. *Anomalia numeri.* Actor.6. vers.7. ὄχλος ὑπήκουον, turba auscultabant. Synesis. *Cœtus*, Luc.6.17. ὄχλος τῶν μαθητῶν, cœtus discipulorum. ὀχλέω ῶ, *turbo*. *F.* ήσω. *P.* ὤχληκα. ὀχλέομαι οῦμαι, *vexor*, torqueor, Luc.6.v. 18. Actor. 5. v.16. ὀχλουμένους ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων, vexatos ab impuris spiritibus. ἐνοχλέω ῶ, cum Dat. *obturbo, negotum facesso*, Hebr. 12. v. 15. παρενοχλέω ῶ, *idem*, Actor.15. 19. Διὸ ἐγὼ κρίνω, μὴ παρενοχλεῖν τοῖς ἀπὸ τῶν ἐθνῶν ἐπιστρέφουσιν ἐπὶ τὸν Θεὸν, Quapropter censeo non esse obturbandos eos qui ex gentibus ad Deum se convertunt.

Ὀχθέω ῶ, *indignor*, *gravor*, *gravatè fero*. (ab ὄχθη ης ἡ, *ripa*. Suidas. ἀπὸ τοῦ τὰ ἐπιγινόμενα τοῖς ὄχθαις προσκρούειν, quod ea quæ adnavigant, ripas impingant. Sic foret *metaphora*. Alii ab ἄχθομαι. *Fut.* έσομαι, vel ήσομαι, tanquam ab ἀχθέομαι derivant; ἄχθος εος τὸ, *pondus*. ἄχθομαι verò *gravor, pondere premor.*) προσοχθέω ῶ, *idem*. προσοχθίζω, cum Dat. *infensus sum*, Heb.3.10.17.

Ὀχυρὸς ὰ ὸν, *munitus*, idem quod ἐχυρός. ὀχυρόω, *munio*. *Fut.* ώσω. *Præt.* ὠχύρωκα. ὀχύρωμα τος τὸ, *munitio*, 2 Cor.10.v.4. *carcer*, Gen.39.20.

Ὀψὲ, *serò*, Adv. Marc.11 19. item ὀψὲ idem est quod ἐν ὑστέρῳ, *in extremo*, & tum construitur cum Genit. Matth.28. 1. ὀψὲ τῶν σαββάτων, extremo sabbato, scilicet sub finem sabbati. Non verò hic primam noctis partem, quæ vespera dicitur, sed ultimam designat, quam diluculum vocamus. Sic ὀψὲ ἡμέρας, inclinante die. ὀψὲ ἡλικίας, vergente ætate. ὀψία ας ἡ, *vespera, serum diei*, Johan.20.ver. 19 *Adjectivè* ὄψιος ία ιον, *serus, vespertinus*. Marc. 11.v. 11. ὀψίας ἤδη οὔσης τῆς ὥρας, quum jam esse vespertinum tempus. ὀψίζω, serò aliquid facio) (ὀρθρίζω. 1 Sam. 17. 16. ὄψιμος ου ὁ ἡ, *serotinus a*. Jacob.5.v. 7. ὑετὸν πρώϊμον καὶ ὄψιμον,

μον, pluviam matutinam & ſerotinam.

Ὄψον ου τὸ (ab ἕψω ἥσω coquo) *quicquid in macello venditur.* Becm. vel Athenæo interprete, propriè *quodvis edulium ad eſum ignis operâ concinnatum, ſive aſſum, ſive elixum.* Plutarchus in ſympoſiacis ait, *apud Græcos præcipuè de piſcibus efferri.* idem apud Comicum *obſonium*, quod interpretante Servio *de minutis* accipitur *piſciculis.* Et Johan 21. ver. 9. diminutivum ejus ὀψάριον ου τὸ, vertitur *piſciculus.* Hinc *omne id, quòd una cum pane comedimus*, προσφάγιον, *cibi condimentum, opſonium.* Xenoph. ἡ ἐπιθυμία σίτου, ὄψον ἐστί. cibi condimentum fames eſt. παροψὶς ίδος ἡ *patina*, à patendo ſic dicta quod ſit repanda. Mat. 23. 25, 26. Juvenal.

Quum magna, multâque paropſide cœnat.

Π Literâ ordine decimaſexta. in numeris valet 80. ortum eſt ab Hebræo elemento פ *pe.* Pe finale Hebræum ſi invertatur, P. Latinorum graphicè repræſentat. Significat στόμα, ſeu faciem, quod פ litera vultum, oriſque apertionem referat.

Παῖς δὸς ὁ ἡ, (à πάομαι acquiro) *puer, puella*, Matth. 21. 15. ἰδόντες τοὺς παῖδας κράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ, quum vidiſſent pueros clamantes in templo. Luc. 8. 54. ἡ παῖς pro ὦ παῖ, ô puella. Atticiſmus. *Filius*, Act. 3. 26. ἀναστήσας τὸν Παῖδα αὐτοῦ Ἰησοῦν, poſtquam excitâſſet Filium ſuum Jeſum. Luc. 8. 54. ἡ παῖς (Atticè pro ὦ παῖ) ἐγείρου, puella, ſurge. *Servus, famulus*, Matth. 8. 13. Luc. 12. 45. *Infans*, Matth. 2. 16. ἀνεῖλε πάντας τοὺς παῖδας, interemit omnes infantes, ſeu puerulos. παιδάριον ου τὸ, *puerulus*, Matth. 11. 16. παιδίον ου τὸ, *puellus, infans.* Mat. 2. 11. εὗρον τὸ παιδίον, invenerunt (nempe magi) infantem. Heb. 11. 23. διότι εἶδον ἀστεῖον τὸ παιδίον, quia viderunt venuſtum illum infantem. Luc. 2. 21. τοῦ περιτεμεῖν τὸ παιδίον, ut infantem circumciderent. *puer, qui ambulare poteſt*, Matth. 18. 2. Luc. 18. 16. ἄφετε τὰ παιδία ἔρχεσθαι πρός με, ſinite puerulos illos ad me venire. *adoleſcentula annorum duodecim.* Marc. 5. 39, 40. τὸ παιδίον οὐκ ἀπέθανε, adoleſcentula hæc non eſt mortua. *admodum rudis* per metaph. vocatur παιδίον, 1 Cor. 14. 20. ἀδελφοί, μὴ παιδία γίνεσθε ταῖς φρεσίν· ἀλλὰ τῇ κακίᾳ νηπιάζετε, fratres, nè eſtote pueri intelligentiâ, ſed malitiâ. παιδιόθεν, *ab incunabulis*, Marc. 9. ver. 21. παιδίσκη ης ἡ, *ancilla*, Galat. 4. ver. 22, 30. παιδεύω, *erudiio, inſtituo*, Tit. 2. 20. *caſtigo*, Apoc. 3. 19. *imperf.* ἐπαίδευον, *caſtigabam*, Hebr. 12. 10. κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτοῖς ἐπαίδευον, prout iis videbatur, caſtigabant. *Fut.* παιδεύσω. *Præt.* πεπαίδευκα. *aor.* 1. ἐπαίδευσα, Luc. 23. 16, 22. παιδεύομαι, *caſtigor*, 1 Cor. 11. 2, 3. 2 Cor. 6. 9. ὡς παιδευόμενοι, καὶ μὴ θανατούμενοι, ut qui caſtigamur, nec tamen morte afficimur. *Præt. act.* πεπαίδευμαι, *inſtitutus fui*, Actor. 22. 3. πεπαιδευμένος κατ' ἀκρίβειαν τοῦ πατρῴου νόμου, inſtitutus ad exquiſitam

quisitam formam patriæ legis. *aor.*1. *pass.* ἐπαιδεύθην, *idem*, Actor.7. v.22. καὶ ἐπαιδεύθη Μωσῆς πάσῃ σοφίᾳ Αἰγυπτίων, & institutus fuit Moses omni sapientiâ Ægyptiorum. 1 Tim. 1. 20. ἵνα παιδευθῶσι μὴ βλασφημεῖν, ut discant non blasphemare, vel ut castigentur & discant, seu ut castigari discant non blasphemare. παιδεία ας ἡ, *disciplina*, Ephes. 6. ver.4. ἐν παιδείᾳ καὶ νουθεσίᾳ, disciplinâ & admonitione. *institutio*, 2 Tim.3. ver.16. *castigatio*, Heb. 12. v.5. υἱέ μου, μὴ ὀλιγώρει παιδείας Κυρίου, fili mi, ne parvi facito castigationem Domini. παιδευτὴς οῦ ὁ, *institutor*, *informator*, Rom. 2. 20. παιδευτὴν ἀφρόνων, doctorem insipientum. *Castigator*, Heb.12.9. ἀπαίδευτος ου ὁ καὶ ἡ, *ineruditus*, 2 Tim.2.23 παίζω per syncopen, pro παιδίζω. *Fut.* ξω & σω, *puerorum more ludo*, *choreas duco*, 1 Corinth. 10. ver.7. καὶ ἀνέστησαν παίζειν, pro τοῦ παίζειν ἕνεκα, vel πρὸς τὸ παίζειν, & surrexerunt ad choreas ducendas. Item *jocor*, ἐμπαίζω *illudo*, cum Dat. Marc.11. v.20. καὶ ἐνέπαιξαν αὐτῷ, & illuserunt illi. ἅπαξ λεγόμενον, hoc est, semel legitur in N. Test. ἐμπαίζω, *idem*, cum Dativo. Marc.15. 21. *imperf.* ἐνέπαιζον, *illudebam*, Matth 27. v 29. Luc. 22.63. & 23.36. *Fut.* ἐμπαίξω, Marc.10. v. 34. καὶ ἐμπαίξουσιν αὐτῷ, & deridebunt illum. *aor.*1. ἐνέπαιξα, Matth, 27. v.31. καὶ ὅτε ἐνέπαιξαν αὐτῷ, & postquam illusissent ei. *aor.*1. *act. infin.* ἐμπαῖξαι, Matthæi 20. v.19. & a.1. part. ἐμπαίξας αντος ὁ, Luc.23. v.11. *Præs. pass.* ἐμπαίζομαι, *deludor*, *ludibrio habeor*, Matth.2.16. ὅτι ἐνεπαίχθη (aor. 1. pass.) ὑπὸ τῶν μάγων, quòd delusus (vel *deceptus*) esset à magis. *Fut.*1. *pass.* ἐμπαιχθήσομαι, *deridebor*, Luc.18.32. ἐμπαιχθήσεται, καὶ ὑβρισθήσεται, deridebitur, & contumeliâ afficietur. ἐμπαιγμὸς οῦ ὁ, *ludibrium*, Heb. 11. v. 36. ἐμπαιγμῶν πεῖραν ἔλαβον, ludibria sunt experti. ἐμπαίκτης ου ὁ, *derisor*, Judæ 18. ὅτι ἐν ἐσχάτῳ χρόνῳ ἔσονται ἐμπαῖκται, quia in extremo die erunt irrisores.

Παίω, *percutio*, *ferio*. *Fut.*1. *act.* σω. *P.* πέπαικα. Hos. 6. 1. αὐτὸς πέπαικε, καὶ ἰάσεται ἡμᾶς, ille percussit, & sanabit nos. *aor.*1. *act.* ἔπαισα, *percussi*, *pulsavi*, Marc. 14.47. ἔπαισε τὸν δοῦλον τοῦ ἀρχιερέως, percussit servum pontificis. ἀρχιερέως pro ἀρχιερέος, Atticè. *aor.*1. *subj. act.* παίσω ῃς ῃ, Apoc.9.5. *aor.*1. *infin. act.* παῖσαι *aor.*1 *act. part.* παίσας, Matth.26. 68. τίς ἐστιν ὁ παίσας σε; Luc.22. v.64. προφήτευσον, τίς ἐστιν ὁ παίσας; divina, quisnam sit qui te percussit?

Πάλαι Adv. (ab Hebr. בלה *bale* vetus. *olim* verò Latina vox est ab Hebræo עלם *holim*) *olim* Matth.11. ver.21. ἐκπάλαι, *jam olim*, 2 Pet.2.v.3. & 3. v.5. παλαιὸς ὰ ὸν, *antiquus a um.* Marc.2. v.22. Luc.5. v.39 παλαιὸς (οἶνος) χρηστότερός ἐστι, vinum vetus est utilius. Rom.6 6. παλαιὸς ἄνθρωπος, vetus homo, hoc est, corrupta natura. παλαιότης ητος ἡ, *vetustas*, Roman. 7. 6. παλαιόω ῶ, *antiquo*, *aboleo*,

aboleo, Hebr. 8.13. πεπαλαίωκε τὴν πρώτην, antiquavit prius. παλαιόομαι οῦμαι, *veterasco*, Luc. 12 ver.32. βαλάντια μὴ παλαιούμενα, crumenas non veterascentes. metonym. subj. Hebr 1.11. πάντες ὡς ἱμάτιον παλαιωθήσονται, omnes ut vestimentum veterascent.

Πάλη ης ἡ, *lucta*, (à πάλλω quatio) Ephes.6.12. οὐκ ἔστιν ἡμῖν πάλη πρὸς αἷμα καὶ σάρκα, non est nobis lucta adversus sanguinem & carnem. παλαίω, *luctor*, *certo*, Genes. 32. v.24. ἐπάλαιεν ἄνθρωπος μετ᾽ αὐτοῦ, & luctabatur vir cum illo. παλαιστὴς οῦ ὁ, *luctator*. παλαίστρα ας ἡ, *palæstra*, *luctæ locus*.

Πάλιν, Adv. *rursus*, *iterum*. Joh. 16.19. καὶ πάλιν μικρὸν, & iterum paulisper. *denuo*, 2 Cor.13. v.2. ἐὰν ἔλθω εἰς τὸ πάλιν, si denuo venero. *retro*, εἰς τὸ ὀπίσω Johan. 20.10. Galat. 4. ver.9. πῶς ἐπιστρέφετε πάλιν; (pro εἰς τὸ ὀπίσω, vel εἰς τοὔμπαλιν) quomodo convertitis vos retrorsum? *Redundat*, Johan.4.54.

Παράδεισος ου ὁ, *paradisus*, Luc. 23.43 σήμερον μετ᾽ ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῷ παραδείσῳ, hodie mecum eris in paradiso. 2 Cor. 12.4. ὅτι ἡρπάγη (aor.2. pass. indic) εἰς τὸν παράδεισον, raptum esse in paradisum. παράδεισος verò vox origine Hebræa est פַּרְדֵּס *pardes*, quæ legitur Eccles. 2.5. Nehem. 2. ver.8 & Cant.4. ver.13. & significat hortum amœnissimum, omnis generis fructiferis arboribus consitum. videtur vox composita esse ex Hebræa voce פָּרָה *fructus tulit*, & הֲדַס *myrtus*.

Παρὰ, *Præpositio* cum Genit. *à* vel *ab*, 2 Tim.1.13. παρ᾽ ἐμοῦ ἤκουσας, à me audivisti. 2 Tim 3. 14. εἰδὼς παρὰ τίνος ἔμαθες, sciens à quo didiceris. Johan. 6. 45. ἀκούσας παρὰ τοῦ Πατρὸς, qui audivit à Patre. Quandoque *subintelligitur*, Actor.1.4. ἣν ἠκούσατέ μου, pro παρ᾽ ἐμοῦ, quam audivistis ex me. *verba passiva sequi solet*, Luc.1. ver.45. λελαλημένοις αὐτῇ παρὰ Κυρίου, quæ dicta ei sunt à Domino. Cum Dativo, *apud*, Luc.1.30. μὴ φοβοῦ, Μαριάμ, εὗρες γὰρ χάριν παρὰ τῷ Θεῷ, nè time, Maria, invenisti enim gratiam apud Deum. Actor.21. ver.16. παρ᾽ ᾧ, apud quem: & 22. ver.5. παρ᾽ ὧν ἐπιστολὰς δεξάμενος, à quo acceptis literis, &c. Actor.26. ver.8. παρ᾽ ὑμῖν, apud vos. *subintelligitur*, Heb.4. ver 2. μὴ συγκεκραμένος τῇ πίστει [παρὰ] τοῖς ἀκούσασιν, non contemperatus fide apud eos qui audiverant. Cum Accusat. *contra*, Actor. 18.13. παρὰ τὸν νόμον, contra legem, Galat.1.8. παρ᾽ ὃ εὐηγγελισάμεθα ὑμῖν, pro παρὰ τοῦτο ὃ, contra id quod evangelizavimus vobis. *Præter*, 1 Cor.3. ver. 11. παρὰ τὸ κείμενον, scil. θεμέλιον, præter id, quod positum est, fundamentum. 2 Corin.11. 24. παρὰ μίαν, unâ minus, vel deficiente unâ. *Apud*, Luc.5.1. παρὰ τὴν λίμνην, apud lacum, & 13.1. παρὰ τὴν θάλασσαν, apud mare. *In*, Matth. 13.4. παρὰ τὴν ὁδὸν, in viam. *Ad*, Actor. 6. v.13. παρὰ ποταμὸν, ad fluvium. Luc.10. v.30. παρὰ τοὺς πόδας, ad pedes. *Juxta*, Matth.20.30.

Luc.18 35. *ultra.* Luc.3. ver.13. *Propter,* 1 Cor.12.16. παρὰ τοῦτο, propter hoc. *Præ,* Rom. 14. 5. κρίνει ἡμέραν παρ' ἡμέραν, judicat, h.e. æstimat diem præ die.

Πάρδος ου ὁ, (παρὰ τὸ πέρθειν à vastando, vel ab Hebr. פרד separavit) *pardus*, fera, quæ etiam dicitur πάνθηρ ος ὁ, q. d. planè fera, *panthêra.* πάρδαλις εως ἡ, *idem.* Apoc.13.2. καὶ θηρίον, ὃ εἶδον, ἦν ὅμοιον παρδάλει, & bestia, quam vidi, erat similis pardo.

Παρθένος ου ἡ, (ab Hebr. פורה *porah* fructifera. Vel à παρθένω τῇ μητρί.) *virgo.* Matthæi 1.23. Luc.1.ver.27. *Tribuitur etiam viris*, Apocal. 14. ver. 4. παρθένοι γάρ εἰσι, virgines enim sunt. Metaphoricè *triremes à mari adhuc intactæ* dicuntur παρθένοι τριήρεις. τριήρης εος ἡ, scilicet ναῦς, ex τρεῖς, & ἐρέτης, *qui remigat*, ab ἐρέσσω, *remigo*, de qua voce supra, ubi παρθένος adjectivè adhibetur. παρθενία ας ἡ, *virginitas*, Luc. 2. ver. 36. παρθενὼν ῶνος ὁ, *locus ubi degunt virgines,* ἀπάρθενος ἡ, à Nonno dicitur, quæ ampliùs virgo non est. *Beata virgo Maria* à priscis Græcæ Ecclesiæ doctoribus rectè vocatur ἀειπάρθενος, hoc est, *quæ semper virgo mansit.*

Πᾶς πᾶσα πᾶν, *omnis e.* Ephes. 4. vers. 6. διὰ πάντων, per omnes: non per omnia, ut habet vulgata versio. Johan.12. ver.32. πάντας ἑλκύσω πρὸς ἐμαυτόν, omnes traham ad me, nempe ad quos dicet, Matth. 25.34. Venite benedicti. Matth. 7.21. οὐ πᾶς ὁ λέγων μοι, non quisquis mihi dixerit. *non omnis* hoc in loco non opponitur *omni*, sed *quibusdam*, Matth. 11. ver.28. Δεῦτε πρός με πάντες, venite ad me omnes. interdum idem valet, quod *ullus ulla ullum*, Luc.1. ver.37. ὅτι οὐκ ἀδυνατήσει παρὰ τῷ Θεῷ πᾶν ῥῆμα, quia non erit impossibile apud Deum ullum verbum, h. e. ulla res. *Hebraismus.* vide præterea Actor.10.14. Rom.3. 19. 1 Cor. 1.29. Galat. 2.16. Pro *omnis generis*, Luc.11. v.42. ἀποδεκατοῦτε. πᾶν λάχανον, decimatis quodvis olus. confer præterea Luc. 18.12. Actor. 2. v.17. & 10.12, 25. Rom. 10.12. & 14. 2. 1 Cor. 1.5. 1 Timoth. 2.4. item *totus a um*, Roman. 11.26. πᾶς Ἰσραήλ, totus Israël. Matth.3. v.5. τότε ἐξεπορεύετο πρὸς αὐτὸν πᾶσα Ἰουδαία, tunc exivit ad eum tota Judæa. metonym. synecdochica, hoc est, *plurimi Judæi*, Matth. 8.32. πᾶσα ἡ ἀγέλη, totus ille grex. Roman. 10.18. εἰς πᾶσαν τὴν γῆν, in totam teram. 1 Corin. 13.2. πᾶσαν τὴν πίστιν, totam illam fidem, scil. miraculorum. Ephe. 4.16. πᾶν τὸ σῶμα, totum corpus. πρὸ πάντων, *inprimis*, 3 Johan. v.2. διαπαντὸς Adverb. pro διὰ παντὸς, scil χρόνου, *semper*, Marc.5. ver.5. τὰ πάντα, *prorsus*, idem quod πάντως. Ephes.4.v.15. ubi videtur ἐλλείπειν κατά. ἅπας ἅπασα ἅπαν, eodem modo accipitur, sicut πᾶς, est compositum ex ἅμα *una, cum*, & πᾶς *omnis*. Luc. 19. v.48. ὁ λαὸς γὰρ ἅπας, populus enim universus. Luc.4.6. in fœm. gen.

gen. ἅπασα. in neut. gen. ἅπαν, Lucæ 23. 1. καὶ ἀναστὰν ἅπαν τὸ πλῆθος, & surgens universa multitudo. Nom. plur. ἅπαντες, *cuncti, quasi conjuncti.* Jacob. 3. ver. 2. πολλὰ γὰρ πταίομεν ἅπαντες, sæpe enim impingimus omnes. Luc. 5. 11. ἀφέντες ἅπαντα, relictis omnibus. πάντη, Adverb. *semper*, Actor. 24. vers. 3. item *passim*. Sirac. 50. vers. 24. πάντως, *omnino*, Actor. 28. v. 4. πάντως φονεύς ἐστιν ὁ ἄνθρωπος οὗτος, omnino homicida est homo ille. Roman. 3. 9. οὐ πάντως, *nullo modo*. πάντοθεν, *undique, undiquaque*, Luc. 19. vers. 43. συνέξουσί σε πάντοθεν, constringent te undique. πανταχοῦ, Adverb. *ubivis*, Marc. 16. ver. 20. ἐκήρυξαν πανταχοῦ, *prædicârunt ubique* terrarum, non ampliùs in sola Judæa. 1 Cor. 4. 17. καθὼς πανταχοῦ ἐν πάσῃ Ἐκκλησίᾳ διδάσκω, sicut ubîque in omni Ecclesia doceo. πανταχόθεν Adv. *undique*, Mar. 1. 45. καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν πανταχόθεν, & veniebant ad ipsum undique. πάντοτε, Adverb. temp. *semper*, legitur tricies novies in N.T. Mat. 26. 11. ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε, me verò non semper habetis, Luc. 18. 1. πάντοτε προσεύχεσθαι, semper orare. Joh. 7. 6. πάντοτέ ἐστιν ἕτοιμος, semper est paratum.

Πάσχα τὸ. ἄκλιτον, *pascha*, vox origine Hebræa, פֶּסַח *pêsach*, quæ significat transitum, à radice פָּסַח *transiliit, præterivit*. Græcè diceretur παρέλευσις, sicut Septuag. ejus conjugato utuntur Exod. 12. vers. 23. καὶ παρελεύσεται Κύριος πατάξαι τοὺς Αἰγυπτίους, καὶ ὄψεται τὸ αἷμα ἐπὶ τῆς φλιᾶς, καὶ ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν σταθμῶν, καὶ παρελεύσεται Κύριος τὴν θύραν, καὶ οὐκ ἀφήσει τὸν ὀλοθρεύοντα εἰσελθεῖν εἰς τὰς οἰκίας ὑμῶν, & transibit Dominus, qui percussit Ægyptos (Syn.gen h.e. Ægyptiorum primogenitos) & videbit sanguinem in limine, & super utroque poste, & transibit Dominus januam, nec sinet vastatorem introire in ædes vestras. Luc. 2. 41. τῇ ἑορτῇ τοῦ πάσχα, festo paschæ. Johan. 2. v. 23. ἐν τῷ πάσχα, in pascha vel festo paschæ. Heb. 11. 28. πεποίηκε τὸ πάσχα, celebravit pascha. Sic Luc. 22. 7. dicitur τὸ πάσχα θύεσθαι, *pascha mactari*, h. e. agnus, transitus illius μνημόσυνον. *Metonymia* in sacramentorum doctrina perfrequens.

Πάσχω, *patior*, 2 Tim. 1. 12. ταῦτα πάσχω, hæc patior. 1 Cor. 12. 26. εἴ πάσχει ἓν μέλος, συμπάσχει πάντα τὰ μέλη, si patitur unum membrum, condolent omnia membra. Mat. 17. 15. σεληνιάζεται, καὶ κακῶς πάσχει, lunaticus est, & malè afficitur. 2 Corin. 1. 6. πάσχομεν, *patimur*, 2 Thess. 1. 7. πάσχετε, *patimini*, *Fut.* πείσομαι pro πήσομαι, quod est ab inusitato πήθω, pro quo in N. Test. Matth. 17. 12. μέλλει πάσχειν ὑπ' αὐτῶν, patietur ab illis. Apocal. 2. 10. μέλλεις πάσχειν, *patieris. aorist. 2. act.* ἔπαθον, *passus sum, vel fui*, Matth. 27. 19. 1 Pet. 2. ver. 21. καὶ Χριστὸς ἔπαθεν ὑπὲρ ἡμῶν, & Christus passus est pro nobis. Hebr. 5. 8. ἀφ' ὧν ἔπαθε, Græcismus, pro ἀπὸ τού-

ταῦτα ἔπαθε, ex iis quæ passus est. 1 Thessal. 2. 14. ὅτι ταυτὰ ἐπάθετε καὶ ὑμεῖς, quia eadem passi estis etiam vos. Luc. 22. 15. πρὸ τοῦ με παθεῖν, ante me pati. hoc est, antequam patiar, Actor. 1. 3 μετὰ τὸ παθεῖν αὐτὸν, post passionem ejus. Actor. 9 ver. 16. ὑπὲρ τοῦ ὀνόματός μου παθεῖν, pro nomine meo pati. *Præter. perf. med.* πέπονθα, à πονέω, per epenthesin τοῦ θ pro πέπονα. Luc. 13. ver. 2. ὅτι τοιαῦτα πεπόνθασιν, quod talia passi sunt. Sic πέποσθε passi fuistis, ἰλιάδ. γ. 99. ψ. 53. pro πεπόνθατε, per syncopen, à πονέω, laboro; item *tolero*, *sustineo*: quæ adscribo, nè quis putet derivationem τοῦ πέπονθα à præt. med. πέπονα nimis longè esse petitam. πολλὰ πονήσας, qui multa passus est. (1 Pet. 3. vers. 18. ἅπαξ περὶ ἁμαρτιῶν ἔπαθε, semel pro peccatis passus est) πάθος εος τὸ, *affectus*, Roman. 1. vers. 26. *mollities*, Coloss. 3. vers. 5. *morbus*, 1 Thessal. 4. 5. ἀπαθὴς έος ὁ ἡ, propriè *qui pati nequit*. item *liber ab animi perturbatione*. ὁμοιοπαθὴς έος ὁ ἡ, *iisdem præditus affectibus*, Actor. 14. ver. 15. Jacob. 5. vers. 17. πάθημα τος τὸ, *afflictio*. Roman. 8. 18. 2 Corinth. 1. vers. 7. *vitiosus affectus*, Galat. 5. vers. 24. παθητὸς οῦ ὁ, *qui pati potest*,) (ἀπαθής. item *passurus*. Actor. 20. 23. κακοπαθὴς έος ὁ ἡ, *ærumnosus*. κακοπάθεια ας ἡ, *vexatio*, Jacob. 5. 10. κακοπαθέω ῶ, *tolero labores*. *aorist*. 1. ἐκακοπάθησα, 2 Timoth. 2 ver. 5. σὺ οὖν κακοπάθησον. *Affligor*, Jacob. 5. 13. συγκακοπαθέω ῶ, paticeps sum afflictionum, unà patior. *a.* 1. συνεκακοπάθησα, 2 Timoth 1. ver. 8. μετριοπαθέω ῶ *idem* quod συμπαθέω Hebr. 5. vers. 2. *Condoleo*, vel ut alii vertunt, *quantum satis est*, *commiseror*, vel pro miseriæ magnitudine commiseror. συμπαθὴς έος ὁ ἡ, *mutuo molestiarum sensu affectus*. 1 Pet. 3. ver. 8. συμπαθέω ῶ *condolesco*. *aorist*. 1. συνεπάθησα, *condolui*, *simul afflictus fui*, *unà passus sum*, Hebr. 4. vers. 15. & 10. 34. τοῖς δεσμοῖς μου συνεπαθήσατε, de vinculis meis mecum doluistis. προπάσχω, *ante patior*. *aor*. 2. προέπαθον, 1 Thessal. 2. 2. συμπάσχω, *simul patior*. Roman. 8. ver. 17. ubi dicimur συμπάσχειν τῷ Χριστῷ, pati cum CHRISTO. item *aliorum calamitatibus afficior*. 1 Corinth. 12. vers. 26. *aor*. 2. συνέπαθον.

Πατάσσω, *percutio*, (ab inusitato פטש, unde est פטיש malleus, instrumentum quo ferimus) Apoc. 19. 15. *Fut*. πατάξω, *percutiam*, Mat. 26. 31. πατάξω τὸν ποιμένα, percutiam pastorem. Luc. 22. 49. εἰ πατάξομεν ἐν μαχαίρᾳ; Hebraismus, pro εἰ πατάξομεν τῇ μαχαίρᾳ percutiemus nè gladio? *Præt. act*. πεπάταχα. *aor*. 1. *act*. ἐπάταξα, *percussi*, Actor. 12. v. 23. ἐπάταξεν αὐτὸν ἄγγελος Κυρίου, percussit eum angelus Domini, Apoc. 11. 6. πατάξαι (a. 1. act. infin.) τὴν γῆν πάσῃ πληγῇ, percutere terram omni plagâ. Act. 12. 7. πατάξας (a. 1. act. part.) δὲ τὴν πλευρὰν τοῦ Πέτρου, *pulsavit latus Petri*, scil. dormientis ut excitaretur.

Πατέω ῶ, (q. d. βατέω, à βαίνω,

τῶ, quod eſt ab Hebr. בָּא) *calco, conculco*, Luc. 10. verſ. 19. τοῦ πατεῖν ἐπάνω ὄφεων καὶ σκορπίων, calcandi ſerpentes & ſcorpiones. *Futur*. 1. πατήσω, *calcabo*, Apoc. 11. v. 2. *Præſen. paſſ.* πατέομαι, οῦμαι, *calcor*, Luc. 11. ver. 24. ἔσται πατουμένη, conculcabitur, *aor.* 1. *paſſ.* ἐπατήθην, *conculcatus fui*, Apoc. 14. ver. 20. ἐπατήθη ἡ ληνὸς ἔξω τῆς πόλεως, & calcatus eſt lacus (ſcilic. torcularii preli) extra civitatem. πάτος ου ὁ, *calcata & trita via, via publica*, cui voce affine eſt vocabulum Germanicum **ein pfad.** καταπατέω ῶ. *conculco*, cum Accuſ. in medio augetur. Luc. 12. verſ. 1. *Futur.* καταπατήσω. *aoriſt.* 1. *act.* κατεπάτησα, Matth. 7. ver. 6. μήποτε καταπατήσωσιν αὐτοὺς, nè quando conculcent eas, ſcil. margaritas. καταπατήσωσιν eſt. 3. plur. aoriſt. 1. act. ſubjunct. Hebr. 10. ver. 29. τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ καταπατήσας, (part. aoriſt. 1. act.) *qui Filium Dei conculcârit*, hoc eſt, extremè cõtempſerit, per metonym. effecti. καταπατέομαι οῦμαι, *conculcor*, Matth. 5. 13. καταπατεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, conculcari ab hominibus. *aor.* 1. *paſſ.* κατεπατήθην, *conculcatus fui*, Luc. 8. ver. 5. καὶ κατεπατήθη, & conculcatum fuit, nempe, ſemen quod cecidit ſecus viam. περιπατέω ῶ, *ambulo*, Matthæi 11. 5 χωλοὶ περιπατοῦσι, claudi ambulant. Actor. 3. 6. ἔγειραι (aor. 1. med. imperat.) καὶ περιπάτει, ſurge & ambula. Actor. 3. v. 12. πεποιηκόσι τοῦ περιπατεῖν. *Hebraiſmus* ad exprimendum ל in makor לָלֶכֶת. *imperf.* περιεπάτουν, *ambulabam*. Actor. 14. verſ. 10. ἥλλετο (imperf. ab ἅλλομαι) καὶ περιεπάτει, exſiliit & ambulavit. *Futur.* περιπατήσω, Apoc. 3. 4. περιπατήσουσι μετ' ἐμοῦ, ambulabunt mecum. Pro *præterito* περιπεπάτηκα, *uſitatus eſt. aor.* 1. *act.* περιεπάτησα, 1 Johan. 2. v. 6. καθὼς ἐκεῖνος περιεπάτησε, ſicut ille ambulavit. Epheſ. 2. ver. 2. ἐν αἷς ποτε περιεπατήσατε, in quibus peccatis olim ambulâſtis. Coloſſ. 3. 7. ἐν οἷς καὶ ὑμεῖς περιεπατήσατέ ποτε, in quibus vitiis & vos ambulâſtis quondam. περιπατεῖν per Hebraiſmum ponitur pro *vivere*, ſic Geneſ. 17. *ambula coram me*. 2 Theſſal. 3. 6. περιπατεῖν ἀτάκτως, ambulare inordinatè, hoc eſt, diſſolutè vivere. Sic 2 Johan. v. 6. περιπατεῖν κατὰ τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ. 1 Johan. 2. 11. ἐν τῇ σκοτίᾳ περιπατεῖν, in tenebris, h. e. in ignorantia verſari. 2 Corin. 4. 2. περιπατοῦντες ἐν πανουργίᾳ, ambulantes cum calliditate. Coloſſ. 4. 5. ἐν σοφίᾳ (hoc eſt, σοφῶς) περιπατεῖτε, ſapienter vitam inſtituite. Epheſ. 5. 15. ἀκριβῶς περιπατεῖτε, accuratè. Roman. 14. 15. οὐκ ἔτι κατὰ ἀγάπην περιπατεῖς, non jam ſecundùm charitatem ambulas, h. e. te verò charitatis expertem eſſe demonſtras, qui proximum lædis. Sic opponũtur κατὰ σάρκα περιπατεῖν, & κατὰ πνεῦμα Roman. 8. 1. item περιπατεῖν ἐν φωτὶ, & ἐν σκότει, 1 Johan. 1. v. 6, 7. Sine præpoſitione κατὰ vel ἐν. Actor. 21. 21. τοῖς ἔθεσι περιπατεῖν, ſecundum ritus ambulare, h. e. obſervare ceremonias à Moſe præſcriptas. ἐμπεριπατέω

ῶ, *inambulo*, 2 Corinth. 6. 16. ὅτι ἐνοικήσω ἐν αὐτοῖς καὶ ἐμπεριπατήσω, habitabo in iis, & inambulabo. Sic Apoc. 2. 1. Filius Dei dicitur περιπατῶν ἐν μέσῳ τῶν ἑπτὰ λυχνιῶν τῶν χρυσῶν, ambulans in medio septem candelabrorum aureorum, hoc est, circumambulando Ecclesias suas protegens, juxta promissionem Matthæi 28. 20. Hoc sensu apud Homerum accipitur τὸ περιβῆναι, *circumambulando protegere*. Ἰλιάδ. ε. 21.)(τὸ περιπατεῖν tribuitur etiam Satanæ. Sed hic circumambulat, sicut lupus ovium sepem, scilic. ut perdat, jugulet, & devoret, 1 Pet. 5. 8.

Πατὴρ, *pater*, ab Hebræa voce אב factâ literarum metathesi, itemque ejusdem organi literarum mutatione, & additâ in fine terminatione Græcorum τηρ. Mat. 23. 9. εἷς γάρ ἐστι Πατὴρ, unus enim Pater est. *Gen.* τοῦ πατέρος poëticè, in prosa verò & N. T. πατρός. Johan. 16. 28. ἐξῆλθον παρὰ τοῦ Πατρὸς, prodii à Patre. *Dat.* τῷ πατέρι, in prosa πατρί. Joh. 14. 10. ἐγὼ ἐν τῷ Πατρὶ, καὶ ὁ Πατὴρ ἐν ἐμοί ἐστι, ego in Patre, & Pater in me est. *Accus.* τὸν πατέρα tantùm (non πάτρα, ad differentiam vocis ἡ πάτρα, *patria*.) Joh. 8. 41. ἕνα Πατέρα ἔχομεν, unum Patrem habemus. *Vocat.* πάτερ, Johan. 17. 11. Πάτερ ἅγιε. Atticè ὁ πατὴρ, Luc. 10. 21. ναὶ ὁ Πατὴρ, ὅτι οὕτως ἐγένετο εὐδοκία ἔμπροσθέν σου, *verbotenus*, profectò Pater, quia sic fuit beneplacitum coram te, hoc est, *quia ita placuit tibi*. *Hebraismus*, quo dicitur לְפָנֶיךָ. *Plur. Nom.* οἱ πατέρες. Johan. 6. ver. 31. *Genit.* τῶν πατέρων, Rom. 15. v. 8. ἐπαγγελίας πατέρων, promissiones patrum, hoc est, patribus factas. Hebr. 11. ver. 23. ἐκρύβη ὑπὸ τῶν πατέρων, occultatus fuit à parentibus, ubi hoc vocabulo etiam ipsa mater comprehendi videtur. *Dat.* τοῖς πατράσι, Hebr. 1. 1. πάλαι ὁ Θεὸς λαλήσας τοῖς πατράσι, olim Deus locutus patribus. *Accus.* τοὺς πατέρας, Actor. 3. 22. πρὸς τοὺς πατέρας εἶπε, ad patres, hoc est, majores nostros dixit. *Vocat.* ὦ πατέρες, Actor. 22. 1. ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσατέ μου ἀπολογίας, Viri, fratres & patres, audite meam defensionem. Ephes. 6. 4. οἱ πατέρες (Atticè pro ὦ πατέρες) μὴ παροργίζετε τὰ τέκνα ὑμῶν, vos patres nè provocate ad iram liberos vestros.

πατρικὸς ἡ ὀν, *patrius a um*, Galat. 1. 14. τῶν πατρικῶν μου παραδόσεων, paternarum traditionum, hoc est, traditionum à patribus profectarum. Levit. 22. v. 13. οἶκος πατρικὸς, domus paterna. πατρῷος, *idem*, Actor. 24. 14. & 28. 17. Dicitur πατρῷος pro πατρώϊος. πατριὰ ᾶς ἡ, *familia*, Luc. 2. 4. Act. 3. 25. πατρὶς ίδος ἡ, *patria*, Mat. 13. ver. 54. Luc. 4. 24. οὐδεὶς προφήτης δεκτός ἐστιν ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ, nemo propheta acceptus est in patria sua. Patria ab Hebræis vocatur ἡ γῆ τῆς γενέσεως. Gen. 31. 13. ἀπάτωρ ορος ὁ, *qui caret patre*, Hebr. 7. 3.

Παύω. *Fut.* σω. *Præt.* πέπαυκα. *A. 1.* ἔπαυσα, *facio cessare*, *finem impono*,

pono, *coerceo*, *cedo*. (ab Hebr. פאה *paáh*, cujus hiphil legitur Deut.32. 26. & à Septu. ſubjicitur καταπαύσω, ab aliis παύσω, faciam ceſſare inter mortales memoriam eorum.) in N. Teſt. ſemel legitur *in activa forma*, 1 Pet.3.10. παυσάτω τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ ἀπὸ κακοῦ, coërceat linguam ſuam à malo. Sæpe verò in *forma media* παύομαι *ceſſo*, (pro quo Græcis etiam uſitatum eſt λήγω) & conſtruitur cum part. non cum infinitivo, *more verborum ceſſandi & perſeverandi*. Epheſ.1. ver.16. οὐ παύομαι εὐχαριστῶν, non deſino gratias agere. Coloſſ.1. 9. οὐ παυόμεθα προσευχόμενοι, non ceſſamus orare. *imperf.* ἐπαυόμην, *ceſſabam*, Actor. 5.42. οὐκ ἐπαύοντο διδάσκοντες, non ceſſabant docere. *Futur.* 1. *med.* παύσομαι ῃ εται, *deſinam*, Actor.13.10. οὐ παύσῃ διαστρέφων τὰς ὁδοὺς Κυρίου, non ceſſabis pervertere vias Domini 1 Corin. 13.8. γλῶσσαι παύσονται, linguæ ceſſabunt. *Præt. paſſ* πέπαυμαι, *deſtiti*, 1 Pet.4.1. πέπαυται ἁμαρτίας, deſtitit à peccato, ubi conſtruitur cum Genit. *aoriſt.*1. *med.* ἐπαυσάμην ω αιτω, *deſtiti, ceſſavi, deſii*, Actor.20.31. οὐκ ἐπαυσάμην μετὰ δακρύων νουθετῶν, non ceſſavi cum lacrymis monere. Luc.5 ver.4. ὡς δὲ ἐπαύσατο λαλῶν, poſtquam verò ceſſavit loqui. Actor.21. ver.32. οὐκ ἐπαύσαντο τύπτοντες τὸν Παῦλον, non ceſſârunt cædere Paulum. Actor. 20.1. μετὰ δὲ τὸ παύσασθαι (aor. 1. med. infin.) τὸν θόρυβον, poſtquam verò ceſſavit tumultus. ἀναπαύω, *do requiem, concedo relaxationem*, *reficio*, *recreo*. *Futur.* ἀναπαύσω, Mat.11. v.28. κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς, & ego reficiam vos. *aor.*1.*act.* ἀνέπαυσα, *recreavi*, 1 Corin.16.18. ἀνέπαυσαν γὰρ τὸ ἐμὸν πνεῦμα, refocillârunt enim ſpiritum meum. Philem.v.20. ἀνάπαυσόν (a. 1. act.imperat.) μου τὰ σπλάγχνα ἐν Κυρίῳ, refocilla mea viſcera in Domino. *Preſ. med.* ἀναπαύομαι, *requieſco*, Luc.12.19. ἀναπαύου, φάγε, πίε, εὐφραίνου, requieſce, ede, bibe, hilaris eſto. *Servator noſter jubet diſcipulos ſuos*, Matthæi 26.45 καθεύδειν καὶ ἀναπαύεσθαι, *dormire & requieſcere*, idque κατ' εἰρωνείαν, ut quîdam exponunt. Alii factâ collatione cum Marc.14. ver.37. & Luc.22. ver. 46. aiunt ſignum interrogations hîc omiſſum, pro καθεύδετε τὸ λοιπὸν καὶ ἀναπαύεσθε; & hæc per indicativum ſic interpretanda, *an jam dormitis & requieſcitis ?* *Præter.paſſ.* ἀναπέπαυμαι, 2 Cor.7. 13. ὅτι ἀναπέπαυται τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἀπὸ πάντων ὑμῶν, quòd refocillatus ſit ſpiritus ejus ab omnibus vobis. Hîc ἀπὸ ponitur pro ὑπό. *a.* 1. ἀνεπαυσάμην, *requievi*, Apoc.6. v.11. ἵνα ἀναπαύσωνται, ut requieſcerent. ἀνάπαυσις εως ἡ, *requies, relaxatio, recreatio à labore*, Matthæi 11. ver. 29. εὑρήσετε ἀνάπαυσιν ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν invenietis requiem animabus veſtris. ἔχειν ἀνάπαυσιν, *requiem habere*, *quiete frui*, Apocal. 4. ver. 8. & 14. 11. ζητεῖν ἀνάπαυσιν, *quærere requiem*, Matthæi 12. v.43. συναναπαύομαι, *una refocillor*, Roman.15.32. cum

Dat. ἐπαναπαύομαι cum Dativ. *acquiesco*, Roman. 2. 17. ἐπαναπαύῃ τῷ νόμῳ, acquiescis in lege. item *requiesco*, Luc. 10.6. καταπαύω, *compesco, inhibeo*, Actor. 14.ver. 18. μόλις κατέπαυσαν τοὺς ὄχλους, vix inhibuerunt turbam. item intransitivè, *requiesco*, Hebr. 4.4. κατέπαυσεν ὁ Θεὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, requievit Deus die septimo. & ibid. vers. 8. transitivè. *in requie collocasset*. κατάπαυσις εως ἡ, *requies*, Hebr. 3. vers. 18. ἀκατάπαυστος, *cessare nescius*, 2 Pet. 2.14. ἀκαταπαύστους ἁμαρτίας, qui à peccato desistere nequeunt.

Παχὺς εῖα ὺ, *crassus a um, pinguis, obesus* (à πήσσω compingo, concrescere facio, congelo) παχεῖα γαστὴρ, obesus venter. *in compos.* παχύτερος. *superl.* παχύτατος. παχύνω, *pinguefacio, obesum reddo. Futur. act.* παχυνῶ. παχύνομαι, *pinguesco*, Matthæi 13.15. Actor. 28. 27. ἐπαχύνθη, *aor. 1. pass.* pinguefactum est cor, hoc est, stupidum, ineptum ad intelligenda mysteria regni cœlorum.

Πέδη ης ἡ, *pedica, compes, pedum vinculum*, (à ποὺς ποδὸς. q. d. ποδη.) Marc. 5. v.4. πέδαις καὶ ἁλύσεσι δεδέσθαι, pedicis & catenis vinctum fuisse. Luc. 8.29. πέδαις φυλάσσεσθαι, pedicis custodiri. πεδάω ῶ, *compedibus constringo*.

Πέδον ου τὸ, *solum, terra*. (à ποὺς, ubi pedem figimus) πεδίον ου τὸ, *campus, planities*. κράσπεδον ου τὸ, *fimbria*, ita dictum quasi κρεμάμενον εἰς πέδον, in terram dependens. Marc. 9. ver. 23. ἥψατο (a. 1. med.) τοῦ κρασπέδου, tetigit fimbriam seu extremam vestimenti oram. πεδινὸς ἡ ὸν, *campestris e*, Luc. 6.17. ἔστη ἐπὶ τόπου πεδινοῦ, stetit in loco campestri. στρατόπεδον ου τὸ, *exercitus*, q. d. στρατὸς ἐν πέδῳ, exercitus in campo, Luc. 21.20. στρατοπεδεύω, *castrametor*, Num. 24.2.

Πέζα ης ἡ, *malleolus pedis, planta pedis*. πεζὸς οῦ ὁ, *pedes, itis, qui pedibus iter facit*. πεζεύω, *terrâ iter facio*. opponitur navigationi. Actor. 20. v. 13. μέλλων πεζεύειν, terrâ iter facturus. πεζῇ, scil. ὁδῷ, Matth. 14. v. 13. ἠκολούθησαν αὐτῷ πεζῇ, secuti sunt illum terrâ, *itinere terrestri*, non mari. ponitur Adverb. unde hæc duo opponuntur κατὰ θάλασσαν καὶ πεζῇ. πεζοὶ tamen interdum opponuntur etiam equitibus. Apud Xenoph. ἡ πεζὴ δύναμις, copiæ pedestres, **Fußvolck**. cui opponitur τὸ ἱππικὸν scil. στράτευμα.

Πείθω. *persuadeo, suadeo, allicio*, (ab Hebr. פִּתָּה persuasit) propriè est verbum forense, & advocatorum, quo dicuntur πείθειν κριτὰς, persuadere judicibus. Actor. 26.28. ἐν ὀλίγῳ με πείθεις, propemodum seu ferè mihi persuades, seu me allicis. (Græci aliàs dicunt ὀλίγου δέω πείθεσθαι.) Actor. 28.23. πείθων (part. præs. act.) αὐτοὺς τὰ περὶ τοῦ Ἰησοῦ. Hic regit *geminum Accusativum. imperfect.* ἔπειθον, *persuadebam*, Actor. 13.43. ἔπειθον αὐτοὺς, persuadebant iis. *F. act.* πείσω. Matthæi 28.14. ἡμεῖς πείσομεν αὐτὸν, nos persuadebimus illi; 1 Johan. 3.19. πείσομεν τὰς καρδίας ἡμῶν, secura reddemus corda nostra.

Præt.act. πέπεικα. *aor.*1. *act.* ἔπεισα, *persuasi*, Matth.27.20. ἔπεισαν τοὺς ὄχλους, persuaserunt turbæ, seu incitârunt turbam. *Præs.pass.* πείθομαι, *pareo, obedio*, Galat.3. v.1. τῇ ἀληθείᾳ μὴ πείθεσθαι, veritati non parére. Actor. 26. ver.26. οὐ πείθομαι οὐδὲν. nequaquam mihi persuadeo. *imperf.* ἐπειθόμην, *credebam*, Actor. 5. ver.36,37. *Præt. pass.* πέπεισμαι, *persuasus sum, persuasum habeo, certus sum*, Roman. 8.38. & 15. 14. πεπεισμένος η ον, *persuasus*, Luc.20.6. Heb.6.9. πεπείσμεθα δὲ περὶ ὑμῶν τὰ κρείττονα, nobis verò persuasimus de vobis meliora. *aor.*1.*pass.* ἐπείσθην, *assensus sum*, Actor.5.v.40. ἐπείσθησαν δὲ αὐτῷ, assensi sunt illi. Actor.17. 4. καί τινες ἐξ αὐτῶν ἐπείσθησαν, & quidam eorum crediderunt. Actor.23.ver.21. ἵνα μὴ πεισθῇς (aor.1. pass. subj.) nè assentiaris. Heb.11.v.13. πεισθέντες, *postquam crediderunt. Fut.*1.*pass.* πεισθήσομαι, *credam*, Luc.16.31. πεισθήσονται, credent. *Præt. med.* πέποιθα, *confido*, Matth.27. ver.43. πέποιθεν ἐπὶ τὸν Θεὸν, confisus est Deo. Rom.2.19. πέποιθάς τε σεαυτὸν ὁδηγὸν εἶναι τυφλῶν, confidisque te ducem esse cæcorum. Galat.5. v. 10. πέποιθα εἰς ὑμᾶς pro ὑμῖν, Hebraism. vel pro ἐν ὑμῖν, quæ syntaxis legitur Philip. 3. v.3. Psal.146.3. μὴ πεποίθατε ἐπ' ἄρχοντας, nolite confidere principibus. πεποίθατε pro πεποίθετε, ad formam a 1.act. ubi α manet. Philem. 2. πεποιθὼς τῇ ὑπακοῇ σου, fretus obsequio tuo. Hebr.2.13. ἔσομαι πεποιθὼς ἐπ' αὐτῷ, fretus ero ipso. Luc.18.9. τοὺς πεποιθότας ἐφ' ἑαυτοῖς, confisos sibiipsis. Philip.1.6. πεποιθὼς αὐτὸ τοῦτο, persuasum habens hoc ipsum, ubi construitur cum *accusativo. infinit.* πεποιθέναι, *confidere*, Philip.3. vers.4. *plusq. perf.* ἐπεποίθειν, Luc.11. ver.21. ἐφ' ᾗ ἐπεποίθει, scil. πανοπλίᾳ, quâ armaturâ confidebat, seu nitebatur. Notetur syntaxis πεποιθέναι τινὶ, ἐπί τινα, ἐπί τινι, ἔν τινι, εἴς τινα. Hinc est πεποίθησις εως ἡ, *fiducia*, Ephes 3.12. Philip.3.4. πεισμονὴ ῆς ἡ, *persuasio*, Galat.5.8. ἀπειθὴς έος ὁ, *inobediens, refractarius*, Act.26. 19. ἀπειθὴς τῇ ὀπτασίᾳ, rebellis visioni. Rom.1.30. γονεῦσιν ἀπειθεῖς, parentibus immorigeri. ἀπείθεια ας ἡ, aut consideratur *in intellectu*, quum quis doctrinæ veritatis assentiri renuit. Actor. 14. v.2. Joh.3.26. aut *in voluntate*, & dicitur *contumacia*, Ephes.2. 2. υἱοὶ τῆς ἀπειθείας, Hebraism. pro υἱοὶ ἀπειθεῖς, filii inobedientes. ἀπειθέω ῶ, *non credo*, cum Dat. Johan.3.36. ὁ δὲ ἀπειθῶν τῷ Υἱῷ, *qui non credit Filio*, ubi τὸ πιστεύειν καὶ τὸ ἀπειθεῖν, opponuntur, tanquam contraria. unde liquet ἀπειθέω eo in loco nihil aliud significare quàm non credere. *imperf.* ἠπείθουν ουν, Actor.19.8. καὶ ἠπείθουν κακολογοῦντες τὴν ὁδὸν, & parére nolebant, male loquentes de via illa. *aor.*1. ἠπείθησα, *non obedivi*, Roman.11.30, 31. ἠπειθήσατε (2.pl.aor.1.act.) τῷ Θεῷ, non obedivistis Deo. Heb.11.31. οὐ συναπώλετο τοῖς ἀπειθήσασι (part.aor.1.act.dat.pl.) non periit cum iis qui non obedierant. εὐπειθὴς έος ὁ ἡ, *obsequiosus*,

quiosus, Jocob 3. 17. ἀναπείθω, *persuadeo*, cum Accus. Actor.18. v.13. πιθανὸς ἡ ὸν, *persuasorius. persuadendi vim habens.* πιθανῶς, *probabiliter.* pro πιθανὸς seu πειθανὸς legimus in N. T. per syncopen πειθὸς, 1 Cor.2. v.4. οὐκ ἐν πειθοῖς ἀνθρωπίνης σοφίας λόγοις, non in persuasoriis humanæ sapientiæ verbis.

Πεῖνα ης ἡ, *fames* (à πένομαι) πεινάω ῶ, *esurio*, Phil.4.12. χορτάζεσθαι καὶ πεινᾷν, saturari & esurire. *Fut.act.* πεινήσω & πεινάσω. Apoc.4. ver.16. οὐ πεινάσουσιν ἔτι, non esurient amplius. *aor.*1. *act.* ἐπείνασα, *esurivi*, Matth.25.42. Johan.6.35. οὐ μὴ πεινάσῃ (a.1.act. subj.) nequaquam esurierit. πρόσπεινος ου ὁ, *famelicus, qui esurit*, Act.10.10.

Πεῖρα ας ἡ, *experimentum, periculum*, (à πείρω transeo.) Heb.11. v.29. ἧς πεῖραν λαβόντες, cujus facto periculo. ibid.v.29. πεῖραν λαβεῖν μαστίγων, experiri flagra. ἄπειρος ὁ καὶ ἡ, *rudis*, Heb.5.v.13. πειράζω, *tento*, sæpius ponitur in vitio pro insidiosa exploratione, quod Satanæ & malorum proprium est, ut Jacob 1. 13. πειράζει γὰρ αὐτὸς οὐδένα, tentat enim is nullum, scilicet ad malum. Matt.12.15. τί με πειράζετε; Quid me tentatis? Diabolus discitur ὁ πειράζων, Matth.4.v.3. idem quod πειραστὴς οῦ ὁ, *insidiosus explorator.* participium ponitur pro nomine. *Imperf.* ἐπείραζον, *tentabam*, Actor.16. ver.7. ἐπείραζον κατὰ τὴν Βιθυνίαν πορεύεσθαι, tentabant ire, h.e. utrum ire possent Bythyniam versus. *F.* πειράσω, *tentabo. aor.*1. ἐπείρασα, *tentavi*, temerè & incredulitate Deum ad iram provocavi. 1 Cor.10. ver.9. ἐπείρασαν *tentarunt.* Heb.3. v.9. ἐπείρασάν με οἱ πατέρες ὑμῶν, tentârunt me patres vestri. Actor.5.9. πειράσαι τὸ Πνεῦμα τοῦ Κυρίου, tentare Spiritum Domini. πειράζομαι, *tentor*, Jacob.1.13. ἀπὸ Θεοῦ πειράζομαι, à Deo tentor. ἀπὸ pro ὑπὸ hîc ponitur. Marc.1.13. πειραζόμενος ὑπὸ τοῦ Σατανᾶ. *Præt.* πεπείρασμαι, *tentatus fui. aor.*1. ἐπειράσθην, *idem.* Heb.11. v.37. ἐπειράσθησαν, tentati fuerunt. Fr. Jun. legit ἐπυράσθησαν, cremati fuerunt. Galat.6.1. μὴ καὶ σὺ πειρασθῇς, nè & tu tenteris. Matth. 4. 1. πειρασθῆναι, pro τοῦ πειρασθῆναι ἕνεκα. πειράζω, etiam idem est quod δοκιμάζω, *exploro. In bonam partem accipitur* 2 Cor. 13. 5. ἑαυτοὺς πειράζετε, vos ipsos explorate. Hoc sensu etiam Deo tribuitur, Gen. 22.1. ὁ Θεὸς ἐπείραζε τὸν Ἀβραάμ, Deus tentabat Abrahamum. πειράω ῶ, *conor, tento.* Actor.24. v.6. τὸ ἱερὸν ἐπείρασε βεβηλῶσαι, templum conatus est profanare. *Præs. med.* πειράομαι ῶμαι, *idem*, Actor.9. ver.26. ἐπειρᾶτο (imperf. med.) κολλᾶσθαι τοῖς μαθηταῖς, conabatur se adjungere discipulis. Actor.26. ver.21. ἐπειρῶντο (με) διαχειρίσασθαι, conabantur me interficere. πειράτης ου ὁ, *pirata.* φῶρες εἰνάλιοι vocantur οἱ πειραταὶ à poëta. vide suprà λεία. πειρασμὸς οῦ ὁ, *tentatio*, Matth.6.v.13. 1 Corinth.10.13. πειρασμὸς ὑμᾶς οὐκ εἴληφεν, εἰ μὴ ἀνθρώπινος, tentatio vos non cepit, nisi humana. *Experimentum.* Gal.4.v.14. ἀπείραστος,

ἀπείραστος, *qui tentari nequit, intentatus*, Jacob. 1. 13. ἐκπειράζω, *tento*, Matt. 4. 7.

Πείρω, *transadigo*, item *transeo*. *Fut.* περῶ. *Præt.* πέπαρκα. *aor.* 1. ἔπειρα. *Præt. med.* πέπορα, unde est πόρος ὁ, *meatus, via, vadum*, πόριμος ὁ ἡ, *vadosus*. πορίζω, *præbeo*. *Fut.* ποριέω. *Pr.* πεπόρικα. πορισμὸς ὁ, *quæstus*, 1 Tim. 6. ver. 5. περιπείρω, *transfigo*. *aorist.* 1. *act.* περιέπειρα, 1 Tim. 6. ver. 10. πορεύομαι, *iter facio*, (idem quod πορείαν ποιοῦμαι, quæ phrasis legitur Luc. 13. v. 22.) Joh. 11. 11. πορεύομαι, ἵνα ἐξυπνίσω αὐτὸν, abeo, ut è somno eum excitem. *præs. imper. med.* πορεύου, *abi*, Joh. 4. 50. & Joh. 8. v. 11. πορεύου, καὶ μηκέτι ἁμάρτανε, abi, & nè amplius pecca. Act. 24. v. 25. τὸ νῦν ἔχον πορεύου, ut nunc se res habent, abi. *imperf. med.* ἐπορευόμην, *ibam*, Actor. 8. 39. ἐπορεύετο γὰρ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ χαίρων, pergebat igitur in via sua gaudens. *Præt. pass.* πεπόρευμαι, *ivi*, Mich. 2. v. 7. ὀρθοὶ πεπόρευνται, rectè ambulaverunt. 1 Per. 4. v. 3. πεπορευμένους ἐν ἀσελγείαις, qui incessimus in libidinibus. Genes. 31. v. 30. πεπόρευσο (præt. pass. imperat.) vade. *aor.* 1. *pass.* ἐπορεύθην, *profectus sum*, Johan. 8. v. 1. ἐπορεύθη εἰς τὸ ὄρος, abiit ad montem. *in imper.* πορεύθητι, *abi*, Johan. 28. 26. *Fut.* πορεύσομαι, *proficiscar*, Luc. 15. ver. 18. πορεύσομαι πρὸς τὸν Πατέρα μου, proficiscar ad Patrem meum. πορεία ας ἡ, *via, iter*, Jacob. 1. v. 11. εἰσπορεύομαι, *ingredior*, Marc. 1. ver. 21. & 7. 19. Act. 28. 30. εἰσπορεύεσθαι εἰς πόλιν, Marc. 1. 21. & εἰς κώμην, Marc. 11. 2. εἰς τὸ ἱερὸν, Act. 3. 2. πρὸς αὐτὸν, scil. Παῦλον, Act. 28. v. 30. De Saule converso legimus Actor. 9. 28. καὶ ἦν μετ᾽ αὐτῶν εἰσπορευόμενος καὶ ἐκπορευόμενος, & erat cum iis ingrediens & exiens. *Hebraismus*, hoc est, cum illis versabatur. *imperf.* εἰσεπορευόμην ου ετο, *intrabam*, Marc. 6. 56. ἐκπορεύομαι, *egredior*, Marc. 7. ver. 19, 21. *imperf.* ἐξεπορευόμην ου ετο, *exibam*, Matth. 3. ver. 5. τότε ἐξεπορεύετο πρὸς αὐτὸν Ἱεροσόλυμα. Marc. 11. 19. ἐξεπορεύετο ἔξω τῆς πόλεως, egressus est extra urbem. διαπορεύομαι, *transeo*, Rom. 25. v. 24. ἐλπίζω γὰρ διαπορευόμενος θεάσασθαι ὑμᾶς, spero enim fore, ut transiens visam vos. Luc. 13. 22. διεπορεύετο κατὰ πόλεις, peragrabat singulas urbes. Actor. 16. 4. διεπορεύοντο τὰς πόλεις, transibant urbes. ἐπιπορεύομαι, *proficiscor*, Luc. 8. v. 4. ἄπορος ὁ ἡ, ex *a* privativa, & πόρος ὁ, via, transitus, meatus, ubi non datur transitus, ubi via est interclusa. *propriè* de corpore. per *metaphoram* verò transfertur ad animum. *Perplexus, dubius.* item *pauper*, cum *Genit.* ἀπορία ας ἡ, *consilii inopia*, Luc. 21. ver. 25. ἀπορέω, propriè ad angustias ex quibus me explicare nequeo redactus, hæsito. *præs. med.* ἀπορέομαι οῦμαι, *dubito*, Galat. 4. v. 20. Actor. 25. 20. ἀπορούμενος εἰς τὴν περὶ τούτου ζήτησιν, incertus autem ego super ejusmodi quæstione. ἐξαπορέομαι οῦμαι, *prorsus hæreo, planè anxius & perplexus sum.* 2 Corinth. 8. v. 1. διαπορέω ῶ, *ambigo, hæsito*, in

premis.

imperf. διηπόρει, Actor. 10. 17. ὡς δὲ ἐν ἑαυτῷ διηπόρει (3. sing. imperf. act.) ὁ Πέτρος, quum autem apud se ambigeret Petrus. διαπορέομαι οῦμαι, medium, *idem significat*, Luc. 24. v. 4. ἐν τῷ διαπορεῖσθαι αὐτὰς περὶ τούτου, inhæsitare eas de hoc, hoc est, dum ea in re hæsitarent. ἔμπορος ου ὁ, q. d. ὁ ἐν πόρῳ, scil. ὤν, qui semper est in via. **Kaufman, Kauf man**, *mercator*, Matth. 13. 13, 45. ἔμποροι τῆς γῆς, mercatores terræ, Apoc. 18. 3, 11, 15. ἐμπορία ας ἡ, *mercatura*, Matth. 22. 5. ἐμπόριον ου τό, *mercatus, forum nundinarium*, Johan. 2. v. 16. ἐμπορεύομαι, *mercor, negotior*, Jacob. 4. 3. ἐμπορευσόμεθα, *negotiabimur*. Mercatores igitur nomen habent à peragrando, trajiciendo, & proficiscendo, quippe qui merces important & exportant. εὔπορος, *pervius*, item *dives*, item *facilis*. εὐπορία ας ἡ, *divitiæ, facultates*, Actor. 19. v. 25. εὐπορέομαι οῦμαι, *suppetit mihi*, Actor. 11. 29. καθὼς ηὐπορεῖτό τις (augmentum Atticum) prout cuique suppetebat. ὁδοιπόρος ου ὁ, q. d. itinerans, Latinè, iter faciens, viator, Jud. 19. 17. ὁδοιπορία ας ἡ, *iter*, Johan. 4. 6. κεκοπιακὼς ἐκ τῆς ὁδοιπορίας, fessus ex itinere. ὁδοιπορέω ῶ, *iter facio*. Act. 10. v. 9. παραπορεύομαι, *prætergredior*, Matth. 27. v. 39. *unà iter facio*, Marc. 9. 30. παρεπορεύοντο διὰ τῆς Γαλιλαίας unà iter faciebant per Galilæam. *proximè iter facio*, Marc. 11. 20. προπορεύομαι, *præcedo*, Luc. 1. 76. προπορεύσῃ (3. sing. fut. 1. med. indicat.) γὰρ πρὸ προσώπου Κυρίου, præibis enim ante faciē Domini. προσπορεύομαι, cum Dativo, *accedo*. Marc 10. 35. συμπορεύομαι, *unà proficiscor*, Luc. 7. v. 11. συνεπορεύοντο (3. plur. imperf. med.) αὐτῷ, unà cum illa ibant. *Convenio*, Marc. 10. 1. καὶ συμπορεύονται πάλιν ὄχλοι πρὸς αὐτόν, & convénit rursum turba ad eum.

Πέλας, Adv. *prope*, idem quod ἐγγύς. ὁ πέλας, scil. ὤν, *vicinus, proximus*, Prov. 27. 2. ἐγκωμιαζέτω σε ὁ πέλας. πλησίον *idem*, est Adv. Johan. 4. 5. πλησίον τοῦ χωρίου, prope prædium. ὁ πλησίον, scilicet ὤν, *proximus, qui nos attingit*, Luc. 10. ver. 29. τίς ἐστί μου πλησίον; Quis est meus proximus? *Genit.* τοῦ πλησίον, *proximi*, *Dat.* τῷ πλησίον, *proximo*, Rom. 13. 10. ἡ ἀγάπη τῷ πλησίον κακὸν οὐκ ἐργάζεται, charitas proximum non afficit malo. *Accusat.* τὸν πλησίον. Matth. 22. v. 39. ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου, diliges proximum tuum. παραπλησίως, *consimiliter*, Hebr. 2. 14. παραπλήσιον, *proximè*, cum Dat. Philip. 2. 27. ἠσθένησε παραπλήσιον θανάτῳ, ægrotavit proximè mortem, letali correptus fuit morbo.

Πέλαγος εος τό, (à πλέω, & ἄγω, vel ab Hebr. פֶּלֶג péleg, alveus aquarum. vel ut. Beem. q. πέλας τῆς γῆς,

——*Quoniam maribus circumfluus orbis.*)

pelagus, maris profunditas, Mat. 18 v. 6. ἐν τῷ πελάγει τῆς θαλάσσης, in profunditate maris. Latinè est g. m. & n.

Πέλεκυς

Πέλεκυς εως ὁ (ab Heb. פלח *palach*, diſſecare. Latinè, ſecuris, à ſecando. Germanicè, **ax**, affine Græco ἀξίνη, ab ἄξω frangam.) *ſecuris, bipennis*. πελεκίζω, *ſecuri ferio*, Apoc. 20. 4. τὰς ψυχὰς τῶν πεπελεκισμένων, animas ſecuri percuſſorum

Πέμπω, *mitto*, (affine Hebr. פעם) Joh. 20. 21. κἀγὼ πέμπω ὑμᾶς, & ego mitto vos. Act. 25. 25. ἔκρινα πέμπειν αὐτὸν, decrevi eum mittere. *F.* πέμψω, Luc. 20. 13. πέμψω τὸν υἱόν μου, mittā filium meum. *a.* 1. ἔπεμψα, *miſi*, Coloſſ. 4. 8. ὃν ἔπεμψα πρὸς ὑμᾶς, quem miſi ad vos. *aor.* 1. *imperat.* πέμψον, *mitte*, Luc. 16. 24. *ſubj.* Luc. 16. 27. ἵνα πέμψῃς αὐτὸν, ut mittas eum. *aor.* 1. *infin.* πέμψαι, *mittere*, Luc. 20. v. 11. προσέθετο πέμψαι ἕτερον δοῦλον, perrexit mittere alium ſervum. *part a.* 1. πέμψας, Johan. 8. v. 18. *Genit.* τοῦ πέμψαντος, Johan. 9. 4. *Dat.* τῷ πέμψαντι, Johan. 5. 24. *Accuſ.* τὸν πέμψαντα, Johan. 12. 45. &c. *Nom. pl.* οἱ πέμψαντες, Act. 19. 31. *Genit.* τῶν πεμψάντων. *Dat.* τοῖς πέμψασιν, Joh. 1. ver. 22. &c. πέμπομαι, *mittor*, Luc. 7. v. 10. καὶ ὑποστρέψαντες οἱ πεμφθέντες (aor. 1. paſſ.) & reverſi qui miſſi erant. ἀναπέμπω, *remitto*, Philem. v. 12. ὃν ἀνέπεμψα, quem remiſi. ἐκπέμπω, *emitto*. *aor.* 1. ἐξέπεμψα, *emiſi*, Actor. 17. 10. part. a. 1. paſſ. Actor. 13. ver. 4. ἐκπεμφθέντες ὑπὸ τοῦ Πνεύματος τοῦ ἁγίου, emiſſi à Spiritu ſancto. μεταπέμπομαι, *accerſo*, Actor. 24. v. 26. *aor.* 1. *paſſ.* μεταπεμφθεὶς, unde participium (Actor. 10. ver. 29.) ἦλθον μεταπεμφθεὶς, veni accerſitus. Pro fut. 1. med. μεταπέμψομαι legitur μετακαλέσομαι, *accerſam*, cum Accuſat. Actor. 24. 25. *aor.* 1. *med.* μετεπεμψάμην, *accerſivi*, Actor. 24. 24. μετεπέμψατο τὸν Παῦλον, accerſivit Paulum. *in imperat.* μετάπεμψαι, accerſe, Actor. 10. 5. *in ſubj.* μεταπέμψωμαι, Actor. 25. 3. *in infin.* μεταπέμψασθαι, *accerſere*, Actor. 10. ver. 22. προπέμπω, *deduco*, Actor. 21. v. 5. προπεμπόντων ἡμᾶς πάντων, deducentibus nos omnibus. *imperf.* προέπεμπον, Actor. 20. v. 38. *aor.* 1. προέπεμψα, *deduxit*. *in imperat.* πρόπεμψον, Tit. 3. v. 13. *deducendum cura*. 1 Corinth. 16. ver. 11. προπέμψατε δὲ αὐτὸν ἐν εἰρήνῃ, deducite verò eum cum pace, hoc eſt, ſalvum & incolumem. 1 Corinth. 16. 6. προπέμψητε (2. pl. a. 1. act. ſubj.) proſequamini. In paſſiva forma legitur Act. 15. 3. προπεμφθέντες, deducti. συμπέμπω, *unà mitto*, 2 Cor. 8. 18. *aor.* 1. συνεπέμψαμεν, *unà miſimus*. tantùm bis legitur.

Πένομαι, *facio, ago*, (פָּנָה præparavit) πένης ητος ὁ, *qui labore victum quærit*, in fœm. gen. πένισσα ης ἡ, **ein taglohnerin**, cuius ſynonymum eſt λάτρις ιος ὁ ἡ, vide ſuprà pag. 473. 2 Cor. 9. v. 9. ἔδωκε τοῖς πένησι, dedit pauperibus. Differunt itaque πένης & πτωχός. πτωχὸς *mendicus eſt, qui oſtiatim petit eleemoſynam*. πενία ας ἡ, *paupertas, inopia, penuria*, à *præt. med.* πέπονα verbi πένομαι derivatur nomen πόνος ου ὁ, *labor*. Xenoph.

lib. 1

lib. 1. pæd. ἐπικουφίζει τι ἡ τιμὴ τοὺς πόνους τῷ ἄρχοντι, ipſe honos labores principis aliquantulùm allevat. à πένομαι eſt πέπονθα, paſſus ſum. Multa enim patiuntur οἱ πένητες. φιλόπονος, *gnavus, amans laborum.* ſed in novo Teſt. πόνος ter legitur, & *dolorem, cruciatum*, ſeu paſſionem ſignificat, Apoc. 16 v. 10, 11. & 21. ver. 4. Et apud Hippocr. πόνος ſæpe idem quod κακοπάθεια, *dolor*. Euripid. ἀλλ' ἡδὺ τὸν σωθέντα μεμνῆσθαι πόνων. πονηρὸς ὢν, *malus, malignus, qui nobis negotium faceſſit*, Matth. 5. v. 11. πονηρὸν ῥῆμα, malum, ſeu virulentum verbum, convitium. 2 Tim. 4. v. 18. ἔργον πονηρὸν, opus malum. Matth. 7. 18. καρπὸς πονηρός. Actor. 18. 14. ῥᾳδιούργημα πονηρὸν, facinus ſceleratum. Galat. 1. v. 4 αἰὼν πονηρὸς, malum ſeculum, ubi vita præſens intelligitur. Epheſ. 5. ver. 16. & 6. 13. ἡμέρα πονηρὰ, malus dies, ubi varia experimur tentationum tela. *Satanas* dicitur πονηρὸς κατ' ἐξοχήν. Matth. 5. ver. 37. & 6. v. 13. Epheſ. 6. v. 16. Johan. 2. 13. πνεύματα πονηρὰ, *mali ſpiritus* Actor. 19. v. 13. πονηρότερα comparativus legitur. Matth. 12. 45. & Luc. 11. 26. πνεύματα πονηρότερα, ſpiritus peiores, nequiores, ſceleratiores. Tribuitur etiam hominibus, Matth. 25. 26. πονηρὲ δοῦλε καὶ ὀκνηρὲ, male ſerve & ignave. Matt. 13. 38. υἱοὶ τοῦ πονηροῦ, filii illius Maligni, videl. Satanæ, hoc eſt, *reprobi*, qui Gen. 3. v. 16. dicuntur ſemen ſerpentis. articulus præponitur κατὰ διάκρισιν. πονηρὸς ὀφθαλμὸς, *invidus oculus*, Matth. 20. ver. 15. quia iſta animi labes inprimis per oculum, unde etiam nomen accepit, ſeſe prodit. Eſt enim *invidere* idem quod *ægrè videre*. τὸ πονηρὸν *ſubſtantivè* accipitur Roman. 12. v. 9. ἀποστυγοῦντες τὸ πονηρὸν, abhorrentes à malo, à quavis nequitia. in plurali numero τὰ πονηρὰ, ſcil. πράγματα, *ſcelera*, Luc. 3. v. 19. πονηρία, *prava machinatio, malitia, pravitas, ſcelus*. Matth. 22. 18. Luc. 11. 39. Actor. 3. v. 26. πονηρίαι, Marc. 7. v. 22. Actor. 3. 26. ἀπὸ τῶν πονηριῶν ὑμῶν, à pravitatibus veſtris. πονέω, *laboro*. item *ægroto*, ſequente Accuſativo. πονεῖν τοὺς νεφρούς, ubi eſt ellipſis præpoſ. κατὰ, *laborare ex renibus*. *Fut.* πονέσω. Sirach. 13. v. 7. *a.* 1. *act.* ἐπόνεσα. 2 Chron. 35. 23. ἐπόνεσα σφόδρα, ægrotus ſum valde. διαπονέομαι οῦμαι, *moleſtè fero*, Actor. 4. ver. 2. & 16. 18. διαπονηθεὶς, (part. a. 1. paſſ.) *moleſtè ferens*. καταπονέομαι οῦμαι, *opprimor*. Act. 7. 24. *fatigor*, 2 Pet. 2. 7. καταπονούμενον (part. præſ. paſſ.) qui fatigabatur. πενιχρὸς ὢν, *pauperculus*, Luc. 21. 2.

Πένθος εος τὸ, *luctus*, (q. d. πόνθος, à πέπονθα paſſus ſum: & verè luctus eſt grave pondus) Apoc. 21. v. 4. πένθος οὐκ ἔσται, non amplius erit luctus. πενθέω ῶ. *lugeo*, Matth. 5. v. 4. μακάριοι οἱ πενθοῦντες. beati lugentes. *Fut.* πενθήσω, *lugebo*, Luc. 6. 25. πενθήσετε καὶ κλαύσετε, lugebitis & flebitis. *Præt. act.* πεπένθηκα. *a.* 1. *act.* ἐπένθησα, *luxi*, 1 Cor. 5. v. 2. οὐχὶ μᾶλλον ἐπενθήσατε, non potiùs luxiſtis. 2 Corin. 12. 21. μὴ πενθήσω

πενθήσω πολλοὺς, nè lugeam multos, ubi πενθήσω est 1. perſ. a. 1. act. ſubj. Jacob. 4. 9. πενθήσατε, (2. pl. aor. 1. act. imper.) lugere. πενθέω, ſicut Latinum *lugeo*, modò activè accipitur, & idem valet quod ὀδύρεσθαι, δακρύειν, θρηνεῖν, *deflere, deplorare*, quæ ipſa cum Accuſ. conſtruuntur: modò abſolutè & neutraliter ponitur pro eo quod eſt, *in luctu eſſe*, πένθος ἄγειν, Matth. 9. 15. item ſicut dicimus, δακρύειν τὸν ἀποθανόντα, & ἐπὶ νεκρῷ, *deflere mortuum*, & *lugere mortui cauſâ*, quâ phraſi Lucianus utitur. ita etiam πενθεῖν ἐπί τινι, Apoc. 18. 11. πενθοῦσιν ἐπ' αὐτῇ, lugent ſuper ea, hoc eſt, eius cauſà. Sic Æſchines. ἐφ' οἷς ἡ πόλις ἐπένθησε, propter quæ civitas in luctu fuit. πενθερὸς οῦ ὁ, *ſocer*, Joh. 18. 13. πενθερὰ ᾶς ἡ, *ſocrus*, Matth. 8. 14. Luc. 4. 38.

Πέντε (Æolicè πέμπε) *quinque*, nomen numerale, pl. tantùm. pen. o. ἄκλιτον, Matth 25. 2. πέντε ἦσαν φρόνιμοι, καὶ πέντε μωραὶ, quinque erant prudentes, & quinque fatuæ. ibid. v. 15. πέντε τάλαντα, quinque talenta. Luc. 1 24. μῆνας πέντε, menſes quinque. Joh. 5. 2. πέντε στοὰς, quinque columnas. ibid. c. 6. v. 9. πέντε ἄρτους, quinque panes. πεντάκις, adverb. *quinquies*. 2 Cor. 11. 24. πεντήκοντα, *quinquaginta*. pl. tantùm g. o. ἄκλιτον, Marc. 6. 40. Johan. 8. 57. πεντηκοστὸς ἡ ὸν, *quinquageſimus a um*. Πεντηκοστὴ ῆς ἡ, *Pentecoſte*. Actor. 2. v. 1. & 20. 16. accipitur ſubſtantivè pro *feſto hebdomadarum*, quod fuit inſtitutum in memoriam legis latæ in monte Sinai. Sic nominatur etiam à nobis Chriſtianis, quia eſt quinquageſimus dies à reſurrectione D. N. Jeſu Chriſti. πεντακόσιοι, *quingenti*, Luc. 7. v. 31. δεκαπέντε, *quindecim*, Joh. 11. 8. Gal. 1. v. 18. πέμπτος η ον, *quintus a um*, Apoc. 16. 10.

Πὲρ, particula inclitica, vox imperfecta, quæ aliis orationis partibus annecti ſolet, & plerumque ſignificat *quamvis*. ὄντες γε κηδόμενοί περ, etſi ſoliciti eſſent. interdum reſpondet Latine particulæ *cunque*, ὅπου περ ἐστὶ, ubicunque ſit. Aliquando eſt ἄσημον, hoc eſt, nihil ſignificat, & in carmine eſt μόριον συμπληρωματικὸν, particula expletiva. ἤπερ, *quam*, Johan. 12. 43. καίπερ, *quamvis*. 1 Cor. 8. 5. καὶ γὰρ εἴπερ εἰσὶ λεγόμενοι θεοὶ, nam *etiamſi* ſint qui dicantur dii. Philip. 3. ver. 4. cum part. ἐάνπερ, *ſiquidem*. Heb. 6. ver. 3. ἐάνπερ ἐπιτρέπῃ ὁ Θεὸς, ſiquidem permiſerit Deus. καθάπερ, *ſicut*, 1 Theſſ. 5. 4. εἴπερ, *quia*, 2 Theſſ. 1. 6. ἐπείπερ, *quandoquidem*, Roman. 3. v. 30. ἐπειδήπερ, *idem*, Luc. 1. ver. 1. ὥσπερ, *ſicut*, Roman. 5. v. 19. διόπερ, *quapropter*, 1 Corin. 8. 13. & 10. 14. & 14. 13.

Πέρας ατος τὸ, *finis, terminus*, Heb. 6. 16. πάσης ἀντιλογίας πέρας, omnis controverſiæ finis. τὰ πέρατα, *fines, termini*. Roman. 10. 18. Luc. 11. 31. περατόω ῶ, *determino*, unde Xenophon *mortem* hominis verbo Dei Job. 14. 5. congruentiſſimè vocat τέλος πεπερωμένον, contractè pro πεπερατωμένον, finis à Deo determinatus, præſtitutus. πέραν *trans*, Adv. cum

cum genit. Marc.5. v.1. πέραν τῆς θαλάσσης, *trans mare* εἰς τὸ πέραν ponitur pro ulteriore parte, q.d. εἰς μέρος τὸ πέραν, scilicet, ὄν. Marc.8. v.18. Marc.8. v.13. Sic εἰς τὸ πέραν τῆς θαλάσσης, in ulteriorem lacus ripam Marc.5. ver.1. *cis* vel *secus*, Matth.4.15. & 19.1. ἀντιπέραν, *è regione*, Luc. 8.26. cum genit. ἀπέραντος ὁ ἡ, *infinitus a um*, 1 Tim.1.4. γενεαλογίαι ἀπέραντοι, *genealogiæ nunquam finiendæ*, hoc est, quæ sunt perobscuræ, ubi ex una quæstione aliæ oriuntur, cum nulla ædificatione conjunctæ.

Περάω ῶ *Fut.* άσω, & ήσω, *transeo, vendo.* (Alii derivant à πείρω, alii à πέρας.) διαπεράω ῶ, *trajicio*, Actor.21.2. εὑρόντες πλοῖον διαπερῶν εἰς Φοινίκην, nacti navem trajicientem in Phœnicem. διαπερῶν pro διαπεράων est part. præs. activi, g.n. *navigationem perficio.* διαπλέω διανύω τὸν πλοῦν. Matth. 14. 34. *aor.* 1. *act.* διεπέρασα, *trajeci*, Matth.9.1. διεπέρασε, trajecit: construitur cum Accus. Isocr. διαπερᾶν τηλικαῦτα πελάγη, *navigando emetiri tanta maria.* In N.T. verò semper absolutè legitur. At Luc.16.26. non de aqua trajicienda, sed alio loco emetiendo dicitur. πιπράσκω, per reduplicationem factum ex περάω, quod per syncopen dicitur pro περάω, *vendo.* Thuc. πιπράσκει ὁ κακὸς πάντα πρὸς ἀργύριον, vendit malus omnia pecuniâ. *imperf.* ἐπίπρασκον, *vendebam*, Actor.2.45. καὶ τὰς ὑπάρξεις ἐπίπρασκον, & facultates vendebant. Fut. πράσω. *Præt. act.* πέπρακα. Matth. 13. 46. *præs. pass.* πιπράσκομαι, *vendor*, Actor. 4. ver. 34. *Præt. pass.* πέπραμαι, *venditus fui.* πρᾶσις εως ἡ, *venditio*, Levit.25. v.14. *auctio*, Amos 8.6. πράτης ου ὁ, *venditor.* Relatum ejus ὠνητὴς οῦ ὁ, *emptor.* aor. 1. ἐπράθην, *idem.* Matth.26.9. ἠδύνατο γὰρ τοῦτο τὸ μύρον πραθῆναι (aor.1. pass. infinit.) πολλοῦ, potuit enim unguentum istud magno venire. Marc.14. ver.5. πραθῆναι ἐπάνω τριακοσίων δηναρίων, ampliùs quàm. περάω, ex περάω per epenthesin τοῦ ν, unde est πέρνημι, *vendo.* πέρναμαι, *vendor.* Hinc oritur πόρνος ου ὁ, *scortator*, 1 Cor.5.9. πόρνη ης ἡ, *meretrix, prostibulum, scortum, lupa*, quæ corpus habet venale, quæ se prostituit, Matth.21.31, 32. αἱ πόρναι ἐπίστευσαν αὐτῷ, meretrices crediderunt ei. Luc. 15.30. ὁ καταφαγών σου τὸν βίον μετὰ πορνῶν, qui abligurivit bona tua cum scortis. πορνεῖον ου τὸ, *lupanar*, Ezech.16. v.24. πορνεύω, *scortor*, 1 Corinth.10. ver.8. μηδὲ πορνεύωμεν (præs. subj.) neque scortemur. 1 Corin.6. ver.18. ὁ δὲ πορνεύων, scortans verò. *Fut.* πορνεύσω. *aor.* 1. *act.* ἐπόρνευσα, 1 Cor.10.8. Apoc.17.2. μεθ' ἧς ἐπόρνευσαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, cum qua scortati sunt (spiritualiter) reges terræ. πορνεία ας ἡ, *scortatio.* Gal.5. v.19. per synecd. speciei *adulterium.* Matth.5.32. & 19.9. ἐκπορνεύω, *scortor.* Fut. σω. *Præt.* ἐκπεπόρνευκα. a.1. ἐξεπόρνευσα. Judæ ver.7. ἐκπορνεύσασαι (nom. plur. part. aor.1. act. g. f.)

Πέρθω. (Etymol. à περιθέω circumcurro, quod vastatores circumquaque

cumquaque cursitent, & pedes eorum sint celeres ad effundendum sanguinem. Sed malo derivare à פָּרַד parád, *separavit, disjunxit*. in hiphil, *dissipavit, diremit*. (δ.& θ. sunt literæ ejusdem organi, & proinde inter se permutabiles) *vasto*. *F*. 1. πέρσω. *F*. 2. παρθῶ & per metathesin πραθῶ. *a*. 2. *act*. ἔπραθον. ὀδυσσ. ι. 40. ἔνθα δ' ἐγὼ πόλιν ἔπραθον, ὤλεσα δ' αὐτούς, ubi ego urbem depopulatus sum, occidi autem ipsos. *præt. act*. πέπερκα. *præt. pass*. πέπερμαι. ἰλιαδ. π. 708. σῷ ὑπὸ δουρὶ πόλιν πέρθαι (præt. pass. infin. pro πεπέρθαι) Τρώων ἀγερώχων, tua hasta urbem expugnari Trojanorum magnanimorum. πέρθετο (3. sing. imperf. pass.) evertebatur. ἰλιαδ. μ. 15. πέρθετο δὲ Πριάμοιο πόλις δεκάτῳ ἐνιαυτῷ, evertebatur verò urbs Priami, hoc est, Troja, anno decimo. à *præt. med*. πέπορθα derivatur πορθέω ῶ, *vasto, deripio, depopulor*. *F*. ήσω. *Præt*. πεπόρθηκα. *aor*. 1. ἐπόρθησα. Galat. 1. 13, 23. ἣν ποτε ἐπόρθει (3. pers. imperf. act.) quam olim vastabat. Alii malunt πορθέω derivari à πέρθω *incendo*, q.d. incensis domibus omnia ad vastitatem vocare, omnia flammâ & ferro delere.

Περὶ, præpositio, *cum genitivo*. significat *de*, Luc. 24. 27. τὰ περὶ αὐτοῦ, scilicet γεγραμμένα, quæ de ipso scripta sunt. Sic Ephes. 6. 22. alia est *ellipsis*, ἵνα γνῶτε τὰ περὶ ἡμῶν, scilicet πράγματα, ut cognoscatis res nostras, seu statum nostrum. Johan. 5. 46. περὶ γὰρ ἐμοῦ ἔγραψεν, nam de me scripsit. ἐμοῦ hic est Genit. objecti. 1 Cor. 1. 4. περὶ ὑμῶν, de vobis. ὑμῶν hîc est genit. causæ impellentis. 1 Cor. 7. 25. περὶ δὲ τῶν παρθένων, ad virgines verò quod attinet. 1 Corin. 12. 1. περὶ δὲ τῶν πνευματικῶν, scilicet χαρισμάτων, porrò de spiritualibus donis: ubi sequitur distincta illius epistolæ pars. Joh. 1. 22. τί λέγεις περὶ σεαυτοῦ; Quid dicis de teipso? 1 Cor. 16. 12. περὶ δὲ Ἀπολλὼ, ad Apollum quod attinet. Ἀπολλὼ est gen. Atticus, pro Ἀπολλοῦ. Sic νεὼς in genit. νεὼ, ἵλεως ἵλεω, &c. *Pro*, ὑπὲρ, Col. 4. 3. περὶ ὑμῶν, pro vobis, Matth. 26. 28. τὸ περὶ πολλῶν ἐκχυνόμενον, qui pro multis effunditur. Johan. 17. 9. ἐγὼ περὶ αὐτῶν ἐρωτῶ ego oro pro iis. vide præterea Actor. 8. 15. Rom. 8. 3. 2 Thess. 1. 11. Heb. 5. v. 3. & 10. v. 8. περὶ ἁμαρτίας, scil. θυσίαν, ex v. 26. vel προσφορὰν ex v. 18. 1 Pet. 3. ver. 18. Χριστὸς ἅπαξ περὶ ἁμαρτιῶν ἔπαθε, Christus semel pro peccatis passus est. *Propter*, Luc. 19. 37. περὶ πασῶν ὧν εἶδον δυνάμεων, propter omnia quæ viderunt miracula. ὧν pro ἃς est *Hellenismus*. Johan. 10. 33. περὶ καλοῦ ἔργου, ob bonum opus. *Contra*, Johan. 6. 41. περὶ αὐτοῦ, contra illud. *Phrases*, ἐξουσίαν ἔχειν περὶ τοῦ ἰδίου θελήματος, in potestate habere propriam voluntatem. 1 Corin. 7. 37. περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαί τινα, magni aliquem facere. περὶ πλείονος, pluris, &c. 3 Johan v. 2. περὶ πάντων, *inprimis*, 1 Pet. 5. 7. αὐτῷ μέλει περὶ ὑμῶν, nos ei *sumus curæ*. Philip. 2. v. 19. γνοὺς τὰ περὶ ὑμῶν, cognito *statu vestro*. ibid. v. 20. *res*

vestras. *Cum Accusativo, Circa. De loco,* Actor.28. ver.7. περὶ τὸν τόπον ἐκεῖνον, circa locum illum. Apoc.15. v 5. περὶ τὰ στήθη, circa pectora. *De actionibus,* 1 Tim.6. ver.4. περὶ ζητήσεις, circa quæstiones. *De tempore,* Actor 22.6. περὶ μεσημβρίαν, circiter meridiem. *Per,* Tit.2.v.7. περὶ πάντα, per omnia. Significat etiam *adjunctum comitatum,* & vertitur *cum.* Actor.21. v.8. οἱ περὶ τὸν Παῦλον, scilicet ὄντες, qui cum Paulo erant. Luc.22. 49. οἱ περὶ αὐτὸν, scil. Ἰησοῦν, qui erant cum JESU. Sed notetur hic *Hellenismus*, ubi οἱ περὶ αὐτὸν etiam ponitur pro αὐτός. Johan. 11. v. 19. πρὸς τὰς περὶ Μάρθαν καὶ Μαρίαν, hoc est, ad Martham & Mariam. Sic Ἰλιάδ.ι. 81. ἠδ' ἀμφ' Ἀσκάλαφον, καὶ Ἰάλμενον υἷας Ἄρηος, & Ascalaphus, & Jalmenus filii Martis. ubi ἀμφὶ pro περὶ ponitur. Sic οἱ περὶ Πλάτωνα, Plato. οἱ περὶ Πρίαμον. *Priamus.* Sic Aristot. Rhet. 3. ὅπερ ἐποίουν οἱ περὶ Θεόδωρον, quod faciebat Theodorus. *Subjectum occupans,* οἱ περὶ τὰ ἱερὰ, scilicet ὄντες, hoc est, οἱ ἱερεῖς, sacerdotes, Philip.2.23. τὰ περὶ ἐμὲ, rerum mearum statum. In compositione *intendit* significationem, Matth. 26.38. περίλυπος, valde tristis)(περιχαρὴς, valde lætus. 1 Timoth.5.v,13. περίεργος, curiosus, nimis diligens. Odi nimiùm diligentes. πέριξ, Adv. *cicumquaque,* Actor.5. v.16. τῶν πέριξ πόλεων, scil. ὄντων, urbium vicinarum. περισσὸς, vel περιττὸς ἡ ὸν, *redundans,* 2 Corin. 9. 1. item *præstans, eximius.* in comp. περισσότερος, *præcellentior,* Matth.11. ver.9. περισσότερον προφήτου, excellentiorem prophetâ. 1 Cor.12 v.23. *Gravis,* Matth 23.14. λήψεσθε περισσότερον κρίμα, feretis graviorem condemnationem. 2 Corin. 2. 7. μήπως περισσοτέρᾳ λύπῃ καταποθῇ, nè graviore seu vehementiore tristiâ absorbeatur. περισσὸν οῦ τὸ, substantivè, *præstantia, excellentia,* Roman.3. ver.1. τί οὖν τὸ περισσὸν τοῦ Ἰουδαίου; *Copia,* Johan.10. ver.10. περισσὸν ἔχωσι, abundent', Marc.6. 51. ἐκ περισσοῦ, abundanter, valde, περισσῶς, Adverb. *ampliùs*, Matthæi 27. v.23. περισσοτέρως, *vehementiùs,* Marc.15. ver.14. *potissimum',* 2 Cor.1. ver.12. Quandoque *in malam partem accipitur,* Matth.5. ver. 37. περισσεύω, vel περιττεύω, *abundo,* Luc.15.ver.17. Philip. 4. ver. 12. περισσεύειν καὶ ὑστερεῖσθαι, abundare & carere. *Excello,* 1 Thess.4.1. ἵνα περισσεύητε, (2.pl.præs. act.subj.) *Supersum,* Matth.14. ver.20. Johan.6. v.12. τὰ περισσεύσαντα κλάσματα, quæ superfuerunt fragmenta. *Futur.* περισσεύσω, *abundabo,* aor. 1. ἐπερίσσευσα, 2 Corin.8. ver.2. Ephes.1. ver.8. *abundare facio* 2 Corin.9. v.8. περισσεῦσαι (aor.1. act infinit.) facere ut abundet. 1 Thess.3. ver. 12. περισσεύσαι (3. sing.a.1 act.opt.) τῇ ἀγάπῃ (pro ἐν τῇ ἀγάπῃ) faciat abundare. περισσεῦον οντος τὸ. part. præs. act. accipitur substantivè. Matthæi 14. ver.20. τὸ περισσεῦον τῶν κλασμάτων, pro τὰ περισσὰ κλάσματα. reliqua fragmenta. περίσσευμα τος τὸ, *abundantia,* Matth.12. ver.34. ἐκ τοῦ

περισ-

περισσεύματος τῆς καρδίας τὸ στόμα λαλεῖ, ex abundantia cordis os loquitur. περισσεία ας ἡ, *redundantia.*)(ὑστέρημα τος τὸ, 2 Cor. 8. 13. defectus, Rom. 5. v. 17. ὑπερπερισσεύω ομαι, *superabundo*, Roman. 5. v. 20. ὑπερεπερίσσευσεν (3. sing. aor. 1. act.) ἡ χάρις, superabundavit gratia. 2 Corinth. 7. v. 4. ὑπερπερισσεύομαι τῇ χαρᾷ, superabundo gaudio. ὑπερπερισσῶς. Adverb. *supra modum*, Marc. 7. ver. 37. ὑπερεκπερισσοῦ, *magis ac magis*, 1 Thess. 3. 10.

Περιστερὰ ᾶς ἡ, (videtur sic dicta à laborioso volatu, παρὰ τὸ πέτεσθαι στερρῶς, Nulla enim avicula tantum suis alis strepitum excitat: vel παρὰ τὸ περισσῶς ἐρᾷν. κύουσι γὰρ ἀλλήλας, ut Arist. loquitur. περιστερὸς οῦ ὁ, columbus) *columba*, Matth. 3. 16. Johan. 2. 16. περιστερεὼν ῶνος, ὁ, *columbarium*, locus ubi columbæ aluntur, quod etiam nominatur περιστεροτροφεῖον.

Πέρπερος οῦ ὁ, *temerarius, levis, Vertumno inconstantior, Proteo mutabilior.* (παρὰ τὸ περιφέρεσθαι, vel, ut Erasmus tradit, à *perperis fratribus*, qui & *Cercopes* sunt dicti, quorum procacia & improbitas fabulis poëtarum est nobilitata.) περπερεύομαι, *perperam ago*, 1 Corinth. 13. v. 4. ἡ ἀγάπη οὐ περπερεύεται. hoc est, Chrysostomo interprete, οὐ προπετεύεται, non est præceps, nihil temerè, inconsideratè, & præcipitanter agit cum proximo. Alii vertunt, *non ostentat se*; alii, *non adulatur*; alii, *non garrit.* Theod. B. nihil agit perperam. Syrus, *non tumultuatur.*

Πέρυσι, Adv. temporis, (à περάω, transeo) *anno superiore, anno proximè elapso*, 2 Corinth. 8. 10. ἀπὸ πέρυσι, anno superiore. Sic 2 Cor. 9. 2. ἀπὸ πέρυσι, ab anno superiore.

Πέτομαι, vel πετάομαι ῶμαι, *volo as*, Apoc. 12. 14. ἵνα πέτηται, ut avolet. πέτηται est 3. pers. subj. in prima persona πέτωμαι, à verbo πέτομαι, Apoc. 4. v. 7. ὅμοιον ἀετῷ πετωμένῳ, simile aquilæ volanti. πετωμένῳ à nominativo πετώμενος, contractum ex πεταόμενος, à verbo πετάομαι ῶμαι. τὰ πετεινὰ, *volucres*, Matth. 6. 26. semper legitur in plur. num. Luc. 11. v. 24. διαφέρετε τῶν πετεινῶν, præstatis volucribus. Singularis numerus esset τὸ πετεινόν.

Πετάω, vel πετάννυμι. (à פָּתַח aperuit) *pando, explico.* *Fut.* άσω. ἐκπετάννυμι, *expando*, Roman. 10. v. 21. ἐξεπέτασα τὰς χεῖράς μου. expandi manus meas. καταπετάννυμι, *idem.* item *obtego, velo.* καταπέτασμα τος τὸ, *aulæum, velum, quo quid obtegitur*, Matth. 27. 51. τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη εἰς δύο, velum templi fissum est in duas partes.

Πέτρος οῦ ὁ, *lapis.* πέτρα ας ἡ, *petra, rupes, saxum ingens.* Germanicè **hort**, q. d. **hoher ort.** Matth. 7. ver. 24, 25. τεθεμελίωτο γὰρ ἐπὶ τὴν πέτραν, fundata enim fuerat supra petram. Per elegantem, & Scripturæ familiarem *metaphoram* solus Deus vocatur צור *rupes nostra*, Psalm.

18. ver. 34. & paſſim. Sic ſolus CHRISTUS eſt rupes ſeu fundamentum Eccleſiæ ſuæ. Matth. 16. v. 18. ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέτρᾳ, ſuper hac petra, h. e. ſuper *Chriſto*, qui ſolus eſt fundamentum Eccleſiæ, 1 Cor. 3. 11. & tanti ædificii lapis angularis, Matth. 21. v. 42. 1 Pet. 2. 7. πετρώδης εος, ὁ καὶ ἡ, καὶ τὸ πετρῶδες, *petroſus a um*, Matth. 13. v. 5. ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὰ πετρώδη, alia verò ceciderunt in petroſa. Vide in propriis Κηφᾶς.

Πηγὴ ῆς ἡ, (à πήγνυμι) *fons*, Joh. 4. 6. πηγὴ ἄνυδρος, fons ſine aqua. *Fluxus*, Marc. 5. 29. πηγὴ τοῦ αἵματος, fluxus ſanguinis.

Πηγνύω, vel πήγνυμι. item πήττω, *compingo*. in *Fut*. πήξω. *Præt*. πέπηχα. *aor*. 1. ἔπηξα. Heb. 8. v. 2. ἣν ἔπηξεν ὁ Κύριος, καὶ οὐκ ἄνθρωπος, quod fixit ſeu compegit Dominus, & non homo. *aor*. 2. *act* ἔπαγον. *aor*. 2. *paſſ*. ἐπάγην. Ἰλιάδ. ε. 616. νειαίρῃ δ' ἐν γαστρὶ πάγη δολιχόσκιον ἔγχος, inferiori autem ventri defixa fuit longa haſta, πάγη pro ἐπάγη propter metrum. *Præt*. *med* πέπηγα. Doricè, πέπαγα. Hinc πάγος ου ὁ, *collis*. Act. 17 19. *pagus*, Exod. 16. v. 14 & Latinum vocabulum *pagus* hinc ortum eſt. ſic dictus, quòd ibi ſint villæ complures veluti in unum corpus compactæ. Hinc quoque πηγὴ ῆς ἡ *fons*, quòd pagi juxta fontes, & aquarum ſalubrium ſcaturigines ſoliti fuerint conſtrui. σκηνοπηγία ας ἡ, *tabernaculorum fixio ſeu compactio*. Joh. 7. 2. ἀπὸ τοῦ πῆξαι τὰς σκηνάς, uti loquitur Apoſtolus, Hebr. 8. ver. 2. σκηνοπηγὸς οῦ ὁ, tabernaculorum ſtructor. Sic ἀναλόγως dicimus Βιβλιοπηγὸς οῦ ὁ, Bibliopégus, librorum compactor. προσπήγνυμι. Fut. προσπήξω. a. 1. προσέπηξα. Præt. act. προσπέπηχα. *Affigo*. Actor. 2. 23. διὰ χειρῶν ἀνόμων προσπήξαντες ἀνείλετε, manibus ſceleratorum affixum interemiſtis. πήγανον ου τὸ, *ruta*, herbæ genus, παρὰ τὸ πηγνύναι τὸ σπέρμα ἢ τὴν γονήν. Luc. 11. v. 42. παγὶς ίδος ἡ, *laqueus*. Luc. 21. 35. Rom. 11. 7. 1 Tim. 3. 7. παγιδεύω, propriè *illaqueo*, *laqueo capio*, Eccleſ. 9. ver. 12. οὐκ ἔγνω ὁ ἄνθρωπος τὸν καιρὸν αὐτοῦ, ὡς οἱ ἰχθύες οἱ θηρευόμενοι, καὶ ὡς ὄρνεα τὰ θηρευόμενα ἐν παγίδι, ὡς αὐτὰ παγιδεύονται, &c. Per *metaphoram* captioſa & ſophiſticâ argumentatione aliquem eò redigere, ut nihil reſpondere poſſit, tanquam captus & victus. Idque ſophiſtæ inprimis ſuis dilemmatis (quos cornutos vocant ſyllogyſmos) machinantur. Matt. 22. 15. ὅπως παγιδεύσωσιν (3. pl. a. 1. act. ſubj.) ἐν λόγῳ, quomodònam eum illaquearent in ſermone: quo pacto eum irretire poſſent, nè ſeſe extricaret.

Πηδάω, ῶ (à πηδὸν) *ſalio*, *ſalto*. εἰσπηδάω ῶ, *inſilio*. Fut. ήσω Præt. ηκα. *a*. 1. εἰσεπήδησα. Act. 16. 27. αἰτήσας δὲ φῶτα εἰσεπήδησε, petitis luminibus inſiliit.

Πηδὸς ου ὁ, *ligni ſpecies*. πηδὸν οῦ τὸ, *remus*. πηδάλιον ου τὸ, *clavus navis*, *gubernaculum*, Actor. 27. ver. 40.

Πηλὸς οῦ ὁ, (Heſich. à πηλάσσω, inquino) *lutum*, Joh. 9. 6, 11, 14, 15.

14,15. πηλὸν ἐπέθηκεν ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς μου, lutum imposuit oculis meis.

Πήρα ας ἡ, *pera*, Matth.10.10. Luc.22. v. 35. ἄτερ πήρας, sine pera, *ibid.* v. 36. μηδὲ πήραν, neque peram.

Πηρὸς οῦ ὁ, *mutilus*. ἀνάπηρος ου ὁ, *idem*. Luc.14. ver.13,21. κάλει πτωχούς, ἀναπήρους, voca mendicos, claudos.

Πῆχυς εως ὁ, *cubitus*, *mensura sesquipedalis*, Matth.6.27. τίς δύναται προσθεῖναι ἐπὶ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ, πῆχυν ἕνα; quis potest apponere ad staturam suam cubitū unum?

Πιάζω, *prehendo*. F. πιάσω. duodecies legitur, & tantùm in a. 1. act. & aor. 1. pass. ἐπίασαν, *prehendi*, Joh.8.20. καὶ οὐδεὶς ἐπίασεν αὐτόν, nemo prehendit eum. Apoc. 19. 20. καὶ ἐπιάσθη τὸ θηρίον, & bestia capta fuit.

Πιέζω, *premo*. *Fut.* έσω. *Præt.* πεπίεκα. *Præt. pass.* πεπίεσμαι, Luc. 6.v. 38. μέτρον πεπιεσμένον, mensuram pressam. πιεστὴρ ῆρος ὁ, *torcular*, *prēlum*, per simplex e.q. premulum à premo.

Πικρὸς ά όν, *amarus*,)(γλυκύς. Propriè de sapore, Jacob.3.v.11. *item virulentus*, Jacob. 3, 14. πικρῶς, *amarè*, Adv. Luc. 22.62. ἔκλαυσε πικρῶς, flevit amarè. πικρία ας ἡ, *amarulentia*, Rom. 3. 14. Ephes.4. 31. πικραίνω, *amaritudinem affero*. *Fut.* πικρανῶ, Apoc. 10. 9. καὶ πικρανεῖ σου τὴν κοιλίαν, amaritudinem afferet ventri tuo. πικραίνομαι, *amarulentus sum, exacerbor*. Coloss. 3. 19. μὴ πικραίνεσθε πρὸς αὐτάς, nè estote amarulenti erga eas. Apoc.10.v.10. ἐπικράνθη (aor.1. pass.) ἡ κοιλία μου, amaruit venter meus. παραπικραίνω, *exacerbo*, Heb.3.v.16. παρεπίκραναν, exacerbârunt, nempe Dominum. παραπικρασμὸς οῦ ὁ, *exacerbatio*, Heb.3.8, 15.

Πίμπραμαι, vide πρήθω.

Πίναξ ακος ὁ, *tabula*. item *quadra*, *patina*, Matth.14. 8. Luc. 11. 39. πινακίδιον ου τὸ, *tabella*, Luc.1.63.

Πίνω, *bibo*, Matth.26. 29. οὐ πίνω, non bibam. ἐναλλαγὴ præsentis pro futuro. Marc.10.39. ποτήριον, ὃ ἐγὼ πίνω. poculum, quod ego bibo. *Imperf.* ἔπινον, *bibebam*, Luc. 7.27. ἤσθιον, ἔπινον, edebant, bibebant. *Fut.1.act.* πώσω, *bibam*. *Præt. perf. act.* πέπωκα, *bibi*, Apoc. 18. 3. πέπωκε πάντα τὰ ἔθνη, biberunt omnes gentes. *aor.1.act.* ἔπωσα, pro quo usitatus aorist. 2. act. ἔπιον, *bibi*, Marc.14. 23. *Imperat. aor.2.act.* πίε, *bibe*, Luc. 12. 19. φάγε, πίε, εὐφραίνου, ede, bibe, & genio indulge. Matth.26. 27. πίετε (2. pl.a.2.act.imperat.) ἐξ αὐτοῦ πάντες, bibite ex eo omnes. πίε etiam adsciscit syllabam θι, πίεθι, unde per crasin πῖθι, idem quod πίε, *bibe*. unde est illud veterum helluonum, ἢ πῖθι, ἢ ἄπιθι, aut bibe, aut abi, *aor.2. act. opt.* πίοιμι in N. T. non legitur. *a. 2. subj.* πίω, *bibero*, Matth. 26. 29. ὅτι οὐ μὴ πίω (1.sing. aor.2.act. subj) *non bibero*. vertunt, *non bibam*. Marc.14. 24. Johan. 18. 11. πίῃ, Luc.1.15. Johan. 4. 14. πίωμεν, Matth.6.31. πίνητε, Johan. 6.53. Luc.12.29. πίωσι, Marc.16. 18. κἂν πίωσι θανάσιμον, & si biberint

rint letale quid. *a.* 2, *infin.* πιεῖν, *bibere*, Johan. 4. 7. δός μοι πιεῖν, da mihi quod bibam, *aor.* 2 *act. part.* πιών, Luc. 5. v. 39. πιοῦσα, Heb. 6. 7. ἡ γῆ ἡ πιοῦσα ὑετὸν, terra quæ imbibit pluviam. *Præs. pass.* πίνομαι, *bibor*. *Præt. pass.* πέπομαι, (unde est πόμα τος τὸ, *potus*, 1 Corin. 10. 4. mutato ω in ο. ad differentiam τοῦ πῶμα τος τὸ, *operculum*. ἰλιαδ. δ. 116. π. 221. &c. propriè operculum poculi.) πέπωσαι (unde oritur πόσις εως ἡ) πέπωται, unde ποτήριον ου τὸ, *poculum*, Matth. 26. ver. 27. ubi metonymicè intelligitur vinum poculo contentum. *Modus pœnæ*, quæ peccatis nostris infligitur, Matth. 26. v. 39. ubi *Christus* ceu sponsor noster, personam nostram sustinens, consideratur. *Modus afflictionis*, quæ ad nos probandos & confirmandos à DEO immittitur, Matth. 20. v. 23. *Cujusque sors & conditio*, Psalm. 16. v. 5. translatione sumptâ à familiis, in quibus, pro varia domesticorum conditione distribuitur cibus & potus. *aor.* 1. *pass.* ἐπόθην, *Fut.* 1. *pass.* ποθήσομαι. *Fut. med.* πίομαι, *bibam*, ex quo in N. T. legimus secundam singularem & secundam pluralem. πίῃ, *bibes*, pro quo πίεσαι, Luc. 17. v. 8. φάγεσαι καὶ πίεσαι σὺ, edes & bibes tu. πίεσθε, *bibetis*, Matth. 20. v 23. Marc. 10. 39. *part. fut. med.* πιόμενος. καταπίνω, *deglutio*, Matth. 23. 34. *aor.* 2. κατέπιον, 1 Pet. 5. v. 8. τίνα καταπίῃ, (3. sing. a. 2. subj.) quem devoret. *aor.* 1. *pass.* κατεπόθην, *absorptus fui*, Heb. 11. 29. οἱ Αἰγύπτιοι κατεπόθησαν, h. e. κατεκλύσθησαν, Ægyptii absorpti seu submersi fuerunt. 1 Cor. 15. 54. κατεπόθη ὁ θάνατος, absorpta est mors. 2 Cor. 2. ver. 7. μήπως καταποθῇ (3. sing. a. 1. pass. subj.) nè absorbeatur. συμπίνω, *unà bibo*, Actor. 10. ver. 41. συνεπίομεν αὐτῷ, unà cum eo bibimus. πότος ου ὁ, *symposium* (idem quod συμπόσιον ου τὸ, quæ vox legitur Marc. 6. 39. συμπόσια, συμπόσια, **ein tisch vol nach dem andern**. *Hebraismus*. ποτὸν ου τὸ, *potus*.) 1 Pet. 4. ver. 3. ποτίζω, *potum præbeo*, Roman. 12. 20. ἐὰν διψᾷ πότιζε αὐτὸν, si sitit, præbe ei potum. *aquatum duco*, Luc. 13. v. 15. *imperf.* ἐπότιζον, Matth. 27. ver. 48. *F.* ποτίσω. *Præt.* πεπότικα, Apoc. 14. v. 8. πεπότικε πάντα τὰ ἔθνη. *aorist.* 1. *act.* ἐπότισα, 1 Cor. 3. 2. γάλα ὑμᾶς ἐπότισα, lactis potu vos alui. *Hellenismus*. Regit geminum Accus. *irrigo*, 2 Cor. 3. 6. ἐπότισε, rigavit. Matth. 10. v. 42. ὃς ποτίσῃ (3. sing. a. 1. act. subj.) ἕνα ποτήριον ψυχροῦ, qui dederit uni poculum frigidæ. *a.* 1. *pass.* ἐποτίσθην, 1 Cor. 12. 13. πάντες εἰς ἓν Πνεῦμα ἐποτίσθημεν, omnes in unum Spiritum potionati sumus. πόσις εως ἡ, *potus*, Johan. 6. ver. 65. τὸ αἷμά μου ἀληθῶς ἐστι πόσις, sanguis meus verè est potus. οἰνοπότης ου ὁ, *vinosus*, *temulentus*, Luc. 7. v. 34. φάγος καὶ οἰνοπότης, edax & vinipotor. πιστικὸς ἡ όν, *liquidus*, à πιστὸς, quod idem est quod πότιμος, *potabilis*, *potui aptus*, à verbo obsoleto πίω, *bibo*, Marc. 14. v. 3. νάρδου πιστικῆς πολυτελοῦς, (Johan. 12. 3. πολυτίμου) nardi liquidæ, multi pretii.

Alii

Alii non malè conjectant, πιστικῆς mendosè descriptum pro ὀπιστικῆς, omisso ο μικρῷ, vel sic per aphæresin fuisse vocem illam appellatam, prout legimus Σπανίαν, Rom. 15.24,28. pro Ἱσπανίαν, &c. Dictam verò fuisse nardum opisticam, ab oppido *Opis*, prope Babylonem, ubi pretiosissima nardi unguenta confecta, & in alias regiones transporta fuerint. ὑδροποτέω ῶ, *aquam bibo, sum abstemius*, 1 Tim. 5.23. ὑδροπότης ου ὁ, *aquæ potor*.

Πίπτω, *cado, labor*, Marc. 5.22. πίπτει πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ, accidit ad pedes ejus. *Fut.* 1 πτώσω, *cadam. Præt. perf.* πέπτωκα, *cecidi*, unde est *part. præt.* πεπτωκὼς, *qui cecidit*, Apoc. 9. v. 1. ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πεπτωκότα εἰς γῆν, (stellam) è cœlo delapsam in terram. in f. g. πεπτωκυῖα, Act. 15. v. 16. ἀνοικοδομήσω τὴν σκηνὴν Δαβὶδ τὴν πεπτωκυῖαν, instaurabo tabernaculum Davidis collapsum. *aor.* 1. *act.* ἔπτωσα, pro quo in N. T. legimus ἔπεσα, *cecidi*, Apoc. 1. v. 17. ἔπεσα πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ, cecidi ad pedes ejus. Apoc. 22. v. 8. ἔπεσα, *cecidi*. Tertia pluralis ἔπεσαν, *ceciderunt*, Apoc. 5. v. 14. ubi legimus ἔπεσαν, non pro ἐπέσησαν, ut vulgus Grammaticorum perperam tradit, sed à verbo obsoleto πέτω. *Fut.* πέσω. *aor.* 1. ἔπεσα. πεσέω verò verbi alius (cujus illi faciunt mentionem) nulla uspiam apparent vestigia. *aor.* 2. ἔπεσον, *cecidi*, omnium temporum est usitatissimum. ἔπεσε, *cecidit*, Matth. 13. ver. 4. ἔπεσον, *ceciderunt*, Luc. 17. ver. 16. ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ, prôcidit in faciem ad pedes ejus. Hoc est, propriè προσκυνεῖν, vide suprà p. 423. Matth. 17. v. 6. Johan. 18. v. 6. καὶ ἔπεσον χαμαὶ, & ceciderunt humi. *aor.* 2. *imperf.* πέσετε, *cadite*, Luc. 23. 30. Apoc. 6. v. 16. *aor.* 2. *subj.* πέσω, *cadam*, πέσῃ, *cadat* hoc est, peccet, 1 Cor. 10. ver. 12. *ceciderit*, Apoc. 7. 16. πέσητε, *cadatis*, Jacob. 5. ver. 12. πέσωσι, *cadant*, Roman. 11. v. 11. *aor.* 2. *infin.* πεσεῖν, *cadere*, Luc. 16. v. 17. *part. a.* 2. πεσὼν ὄντος, Matth. 4. v. 9. πεσόντες, prostrati, Matth. 2. ver. 11. πεσοῦσα οὔσης, Luc. 8. v. 46. πεσὸν ὄντος, Luc. 8. ver 14. *Futur. med.* πεσοῦμαι, *cadam*. Matth. 10. ver. 29. ἓν οὐ πεσεῖται ἐπὶ τὴν γῆν, unum non cadet humi. Prov. 24. 16. ἑπτάκις γὰρ πεσεῖται ὁ δίκαιος, καὶ ἀναστήσεται, septies enim cadet (affligetur) justus, & resurget. Matth. 15. vers. 14. ἀμφότεροι εἰς βόθυνον πεσοῦνται, utrique in foveam cadent. Matth. 14. v. 19. οἱ ἀστέρες πεσοῦνται, stellæ decident. Luc. 21. 24. πεσοῦνται στόματι μαχαίρας, cadent acie gladii. πίπτω ergo propriè *cado*. per metaphoram verò *affligor*. Prov. 24. v. 16 *Pecco*, 1 Corin. 10. v. 12. ei opponitur è regione τὸ ἑστάναι, stare, 1 Cor. 10. 12. ὁ δοκῶν ἑστάναι, βλεπέτω μὴ πέσῃ, qui sibi videtur stare, videat nè cadat. ἀναπίπτω, *recumbo*, vel *discumbo*. *aor.* 1. *act.* ἀνάπεσα ας ε. *aor.* 1. *act. imperat.* ἀνάπεσον άτω, discumbe, occupa locum. Luc. 14. v. 10. *aor.* 2. *act.* ἀνέπεσον ες ε, Matth. 15. v. 35. *aor.* 1. *med.* ἀνεπεσάμην ω ατο. Luc. 17. 7. ἀνά-

πεσαι (2.sing.a.1.med.imperat.) accumbe. ἀντιπίπτω, *obnitor*, cum Dat. Actor.7.51. ἀποπίπτω, *decido*, Actor.9. v. 18. ἐκπίπτω, *excido*, *desino*, 1 Corinth. 13. v.8. ἡ ἀγάπη οὐδέποτε ἐκπίπτει, charitas nunquam excidit. *Fut.* ἐκπτώσω. *Præt.* ἐκπέπτωκα, *excidi*, Rom.9.6. Apoc. 2. 5. *a.* 1 *act.* ἐξέπεσα, *excidi*, Galat. 5. 4. τῆς χάριτος ἐξεπέσατε, gratiâ excidistis. *aor.* 2. ἐξέπεσεν, *idem*, 1 Pet.1. v. 24. τὸ ἄνθος αὐτοῦ ἐξέπεσε, flos ejus decidit. 2 Pet.3.17. ἐκπέσητε, excidatis, est 2.pers.pl. aor.2. subj. Actor.27. 17. ἐκπέσωσι, (3.pl.a.2.subj.) exciderent. ἐμπίπτω, *incido*. 1 Tim.6.ver.9. ἐμπίπτουσιν εἰς πειρασμόν. *Fut. med.* ἐμπεσοῦμαι. Luc. 14. 5. *a.* 2. *act.* ἐνέπεσον, *&* *aor.* 2. *act. subj.* ἐμπέσω, ῃς, ῃ. Matt. 12. 11. 1 Timoth.3.7. *a.2.act. infin.* Heb. 10. v. 31. φοβερὸν τὸ ἐμπεσεῖν εἰς χεῖρας Θεοῦ ζῶντος, horrendum est incidere in manus Dei viventis. ἐπιπίπτω, *irruo*, *incido*, Marc.3. ver.10. Luc.1. 12. *illabor*, Actor. 11.15. ἐπέπεσε τὸ Πνεῦμα ἅγιον ἐπ' αὐτούς, illapsus est Spiritus S. in eos. *Incumbo*, Johan. 13.v.25. ἐπιπεσὼν δὲ ἐκεῖνος ἐπὶ τὸ στῆθος τοῦ Ἰησοῦ, is verò quum se inclinâsset in pectus Jesu. καταπίπτω, *decido*. a. 2. act. κατέπεσον, Actor. 26. 14. πάντων δὲ καταπεσόντων (part.aor.2.act. g. plur.) ἡμῶν εἰς γῆν, quum autem omnes decidissemus in terram. παραπίπτω, *prolabor*, Hebr. 6. 6. plus est quàm πταίειν ἢ προσκόπτειν. Hinc παράπτωμα ατος τὸ, propriè *lapsus*, Matth. 6.14. vide paulò post. περιπίπτω, *incido*, cum.Dat.Luc.10.30. λῃσταῖς περιέπεσεν, (3. sing. a. 2.act.) in latrones incidit. Jacob. 1. v. 2. ὅταν πειρασμοῖς περιπέσητε (2. plur.aor. 2. act. subj.) ποικίλοις, quum in explorationes incideritis varias. *part. aorist.* 2. *act.* περιπεσὼν ὄντος ὁ, Actor.27. 41. περιπεσόντες εἰς τόπον διθάλασσον, quum incidissent in locum bimarem. προσπίπτω, *accido*, *irruo*, cum Dat. Matth. 7. ver. 25. προσέπεσον τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, irruerunt in domum illam. Luc.8. ver. 47. προσπεσοῦσα αὐτῷ, provolvens se ad pedes ejus. πτῶσις εως ἡ *casus*, *ruina*, Matth. 7.27. καὶ ἦν ἡ πτῶσις αὐτῆς μεγάλη, & fuit ruina ejus magna. Sic domus dicitur Latinè ruinam minari. πτῶμα τος τό, *cadaver*, Matth. 24. ver. 21. Apoc. 11. v.8. παράπτωμα τος τό, *lapsus*, per metaphoram *peccatum*. (παράπτωμα non derivatur, prout non nemo putavit, à παράπτω, seu παράπτομαι, in tangendo aberro, ich mißzfunble; sic enim diceretur πάραμμα, vel παραφή. Sed à παραπίπτω, prolabor, in præt. pass. παραπέπτωμαι, &c.) Roman. 4. vers. 25. ὃς παρεδόθη διὰ τὰ παραπτώματα ἡμῶν, qui traditus est propter lapsus nostros. Matth. 18.35. τὰ παραπτώματα αὐτῶν, lapsus eorum. *Metaphora*, h.e. peccata eorum. Composita ex inusitato πέτω, unde tamen ipsum πίπτω factum est. διοπετής ἐος ὁ ἡ, *ex aëre delapsus*. προπετής ἐος ὁ ἡ, καὶ τὸ προπετές, *præceps*. Actor. 19. 36. μηδὲν προπετὲς πράττειν, nihil præcipitanter facere.

γονυπι-

γονυπετέω ῶ, *ad genua accido, advolvor, provolvor.* Matth. 17. verſ. 14. cum Dativo. γονυπετήσας, *part. aoriſt.* 1. ad genua advolutus, Matth. 27. verſ. 29. & cum *Accuſativo* Marc. 1. verſ. 40. γονυπετῶν αὐτὸν, ad genua ejus accidens.

Πίστις εως ἡ, *fides* (Budæo & Stephano videtur hoc nomen ortum παρὰ τὸ πεπεῖσθαι, ſicut & ipſum πείθομαι aliquando idem valet quod πιστεύω, ut Actor. 5. 37. & 23. 21.) *conſtantia in dictis & factis,* Galat. 5. 22. 1 Tim. 5. v. 12. *fidelitas,* Tit. 2. 10. 1 Tim. 2. v. 7. διδάσκαλος ἐθνῶν ἐν πίστει καὶ ἀληθείᾳ. *Hebraiſmus* pro διδάσκαλος πιστὸς, hoc eſt, doctor fidelis & ſincerus. *Fides hiſtorica,* Jacob. 2. 14. *Fides temporaria,* 2 Timoth. 2. 18. *Fides miraculorum,* Luc. 17. 16. 1 Corinth. 13 v. 2. *Fides ſalvifica* & *juſtificans.* de cujus natura vide paulò poſt phraſin πιστεύειν εἰς Θεὸν, πιστεύειν εἰς Ἰησοῦν Χριστόν. Roman. 3. 22. δικαιοσύνη δὲ Θεοῦ διὰ πίστεως Ἰησοῦ Χριστοῦ, juſtitia Dei per fidem Jeſu Chriſti. Ἰησοῦ Χριστοῦ ſunt hic genitivi objecti, hoc eſt, per fidem in Jeſum Chriſtum. Roman. 3. 28. 1 Corin. 13. v. 13. 2 Theſ. 3. 2. οὐ πάντων ἡ πίστις, fides non eſt omnium. Rom. 12. 3. μέτρον πίστεως, menſuram fidei. Gal. 2. 20. ἐν πίστει ζῶ, vivo per fidem. ἐν πίστει pro διὰ πίστεως, eſt *Hebraiſmus.* Tit. 1. 1. κατὰ πίστιν ἐκλεκτῶν (Gen. ſubj.) Θεοῦ, ſecundum fidem electorum Dei. Luc. 17. ver. 5. πρόσθες ἡμῖν πίστιν, adde vel auge nobis fidem. Roman. 1. 17. ἐκ πίστεως εἰς πίστιν, h. e. ex ſola fide, tali fide, quæ quotidie incrementũ capit. Confer Pſal. 84. 8. Phil. 3. 9. διὰ πίστεως Χριστοῦ (Genitivus objecti) per fidem in Chriſtum. *prædicatio Evangelii.* Galat. 3. 23. πρὸ τοῦ δὲ ἐλθεῖν τὴν πίστιν, antequam autem veniſſet fides. πιστὸς ἡ ὸν, *fidelis,* Matth. 24. v. 45. πιστὸς δοῦλος, fidelis ſervus. Luc. 12. ver. 42. πιστὸς οἰκονόμος, fidelis œconomus. 1 Cor. 10. 13. πιστὸς δὲ ὁ Θεὸς, Deus verò eſt fidelis. *certus, indubitatus,* ἀξιόπιστος, hoc eſt, *fide dignus.* 1 Tim. 4. 9. πιστὸς ὁ λόγος, καὶ πάσης ἀποδοχῆς ἄξιος, certus eſt hic ſermo, & omnino dignus qui recipiatur. *credens in Chriſtum, ſeu Chriſtianus,* Act. 10. 45. 1 Timoth. 6. ver. 2. πιστὴ ῆς ἡ, *mulier credens in Chriſtum,* Actor. 16. v. 1. 1 Tim. 4. ver. 3. τοῖς πιστοῖς, καὶ ἐπεγνωκόσι τὴν ἀλήθειαν fidelibus, & iis qui agnoverunt veritatem. 3 Johan ver. 5. πιστὸν ποιεῖς, fideliter agis, pro πιστῶς ποιεῖς. πιστόω ῶ, *confirmo, ſtabilio. Futur.* ώσω. *Præter.* πεπίστωκα. *Præt. paſſ.* πεπίστωμαι. *aoriſt.* 1. *paſſ.* ἐπιστώθην. 2 Timoth. 3. verſ. 14. σὺ δὲ μένε ἐν οἷς ἔμαθες, καὶ ἐπιστώθης, tu verò maneto in iis quæ didiciſti, & de quibus fides tibi facta eſt. ἄπιστος ου, ὁ καὶ ἡ, *infidelis, alienus à fide Chriſtiana,* 1 Corinth. 6. 6. 2 Corin. 4. 4. 1 Timoth. 5. 8. ἀπιστία ας ἡ, *incredulitas oppoſita fidei Chriſtianæ.* Rom. 11. 23. 2 Timoth. 1. 13. *infirma fides.* Marc. 9. ver. 24. Κύριε, βοήθει τῇ ἀπιστίᾳ μου, Domine, ſuccurre infirmæ meæ fidei. ἄπιστον, *incredibile,* Actor. 26. v. 8. ἀπιστέω

ῶ, *ſum*

ῶ, *sum infidus, diffido, non credo, fidem derogo*, 2 Timoth.2. ver.13. εἰ ἀπιστοῦμεν, ἐκεῖνος πιστὸς μένει, si infidi sumus, ille tamen fidus manet. *imperf.* ἠπίστουν, Luc.24. ver.11. καὶ ἠπίστουν αὐταῖς, & non credebant illis mulieribus. Actor. 28.24. οἱ μὲν ἐπείθοντο τοῖς λεγομένοις, οἱ δὲ ἠπίστουν, (3.pl.imperf.act.) & alii quidem credebant ea quæ dicebantur, alii verò non credebant. *Fut.* ἀπιστήσω. *Præt.act.* ἠπίστηκα, *non credidi*. Marc.15.11. & 16. ὁ δὲ ἀπιστήσας κατακριθήσεται, qui verò non crediderit, condemnabitur. ἀπιστοῦμαι, *mihi non creditur, fides mihi non habetur.* ὀλιγόπιστος οὐ ὁ ἡ, *exigua fide præditus.* Matth.14.ver.31. πιστεύω, *credo, fidem habeo*, 1 Corinth.11. v.18. καὶ μέρος τι πιστεύω, & aliquatenus credo. μέρος pro κατὰ μέρος, *ellipsis* Græcis usitata. Luc.8.ver.50. μόνον πίστευε, tantummodo crede. Marc.1.15. πιστεύετε ἐν τῷ εὐαγγελίῳ, ubi ἐν ex Hebraismo redundat, *credite evangelio.* Sic Luc.24. ver.25. πιστεύετε ἐπὶ πᾶσι, ubi ἐπὶ similiter redundat. *confido, fiduciam pono.* 1 Johan 5.13. ἵνα πιστεύητε, (2 plur. præs. act. subjunct.) ut credatis. Philip.1. v.29. οὐ μόνον τὸ εἰς αὐτὸν πιστεύειν, (præs.infin. act.) non tantùm credere in eum. Joh.6.47. ὁ πιστεύων (part. præs. act.) εἰς ἐμὲ, ἔχει ζωὴν αἰώνιον, qui credit in me, habet vitam æternam. *imperfect. act.* ἐπίστευον, *credebam*, Actor.18.v.8. ἐπίστευον καὶ ἐβαπτίζοντο, credebant & baptizabantur. Johan.2. ver. 24. οὐκ ἐπίστευεν ἑαυτὸν αὐτοῖς, non credebat seu *committebat* se iis. *Futur*, πιστεύσω, *credam*, Luc.16. ver.11. τὸ ἀληθινὸν τίς ὑμῖν πιστεύσει; verum quis credet vobis? *Præt.perfect.* πεπίστευκα, *credidi*. 1 Timoth. 1.12. οἶδα γὰρ ᾧ πεπίστευκα, novi enim cui crediderim. Johan. 20.29. ὅτι ἑώρακάς με, πεπίστευκας, quia vidisti me, credidisti. 1 Johan.5. v.10. ὅτι οὐ πεπίστευκεν εἰς τὴν μαρτυρίαν, *Hebraismus*, pro τῇ μαρτυρίᾳ. 1 Johan. 4.16. ἐγνώκαμεν καὶ πεπιστεύκαμεν, cognovimus & credidimus. Johan.16.27. πεπιστεύκατε, ὅτι ἐγὼ παρὰ τοῦ Θεοῦ ἐξῆλθον, credidistis, me à Patre exiisse. *Part præt.* πεπιστευκὼς τῷ Θεῷ πανοικὶ, qui credidit Deo cum tota domo. οἱ πεπιστευκότες. Actor. 15.5. *Genit.pl.* πολλοὶ πεπιστευκότων, multi ex iis, qui crediderunt, Actor.19. ver.18. *Dat. pl.* πεπιστευκόσι, Actor.18. v.27. *Accus.* πεπιστευκότας, Joh. 8. ver.31. *plusq.perf.* ἐπεπιστεύκειν *credideram*, Actor.14.23. εἰς ὃν πεπιστεύκεισαν, *in quem crediderant*, ubi augmentum plusquam perf. abjicitur. Simile exemplum vide in μένω. *aor.1.act.* ἐπίστευσα, 2 Corinth.4.13. credidi, Luc.1. ver.20. οὐκ ἐπίστευσας τοῖς λόγοις μου, non fidem habuisti verbis meis. Roman.4.3. Ἀβραὰμ ἐπίστευσε τῷ Θεῷ, Abrahamus credidit Deo. Galat. 2.16. ἐπιστεύσαμεν (1.pl.aor.1. act.indic.) εἰς Ἰησοῦν Χριστὸν, credimus in Jesum Christum. ἐπιστεύσατε, Matth.21. v. 25. ἐπίστευσαν, Marc. 16.14. Johan 2. v.23. πολλοὶ ἐπίστευσαν, multi crediderunt. *a.1. act.imper.* πίστευσον, Johan. 10.38. πιστεύσατε

τῇ

τε, *credite*, hoc eſt, certò ſtatuite, me eſſe Meſſiam olim promiſſum, & in me fiduciam veſtram collocate. *Subjunct.* πιςεύσω, *credam*, Johan. 9. ver. 36. πιςεύσῃς, Rom. 10. 9. πιςεύσῃ, Joh. 17. 21. πιςεύσωμεν, Marc. 15. 32. Joh. 6. v. 30. 1 Johan. 3. 23. Johan. 6. 29. ἵνα πιςεύσητε (2. plur. aor. 1. act. ſubj.) εἰς ὃν ἀπέςειλεν, pro εἰς ἐκεῖνον ὃν ἀπέςειλεν. Omititur τὸ ἐκεῖνον, quia ſequitur ἐκεῖνος, ut credatis in eum, quem miſit ille. 3. pl. aor. 1. act. ſubj. πιςεύσωσι, Johan. 11. 42. *aor. 1. act. infinit.* πιςεῦσαι, *credere*, Matth. 21. 32. Johan. 5. 44. *Part. aoriſt. 1. act.* πιςεύσας, Actor. 11. 21. πιςεύσαντες, Epheſ. 1. v. 13. τοῖς πιςεύσασι, Actor. 11. 17. Jud. v. 5. τοὺς μὴ πιςεύσαντας ἀπώλεσε, eos qui non crediderunt, perdidit. *Præſen. paſſ.* πιςεύομαι, *credor*, Rom. 10. 10. καρδίᾳ γὰρ πιςεύεται, corde enim creditur. item, *concreditur mihi*. *Præt. perfect.* πεπίςευμαι. 1 Corinth. 9. 17. οἰκονομίαν πεπίςευμαι, diſpenſatio mihi eſt concredita, **mir iſt anvertrawet**.. Singularis hæc eſt in lingua Græca elegantia, quum verba paſſiva *regunt caſum ſui activi*. Sic Galat. 2. 7. πεπίςευμαι τὸ εὐαγγέλιον, (Accuſat. caſus,) Evangelium mihi eſt concreditum. *aor. 1. paſſ.* ἐπιςεύθην legitur in eadem ſignificatione, Tit. 1. 3. ὃ (Accuſ. caſus) ἐπιςεύθην ἐγώ, quæ prædicatio mihi eſt concredita. 1 Theſ. 2. 4. πιςευθῆναι, eodem ſenſu adhibetur. Roman. 3. 2. ὅτι ἐπιςεύθησαν τὰ λόγια (Accuſ. caſus) τοῦ Θεοῦ, quia ei concredita ſunt eloquia DEI. item, *fides mihi habita fuit*. 1 Timoth. 3. 16. ἐπιςεύθη ἐν κόσμῳ, fides illi habita fuit in mundo. Sic. 2 Theſſal. 1. 10. ὅτι ἐπιςεύθη τὸ μαρτύριον ἡμῶν ἐφ᾽ ὑμᾶς, quòd fides habita fuerit teſtimonio noſtro apud vos. πιςεύειν εἰς Θεὸν, εἰς Χριςὸν, eſt phraſis Novi Teſtamenti, quæ extra illud non reperitur alibi, & nè quidem apud Septuag. ut vocant. Genuina ejus phraſis expoſitio ex Novo, & Vet. Teſtamenti lingua Hebræa petenda eſt. πιςεύειν εἰς Θεὸν, non eſt tantùm fidem habere Deo, quod etiam dæmonia faciunt, Jacob. 2. verſ. 19. ſed *Deo confidere*, *fiduciam ſuam in Deo collocare*, *inniti Deo*, *acquieſcere in Deo*, tanquam in vita ac ſalute noſtra omni ſufficiente. Deuteron. 30. ver. 20. *adhærendo ei, nam ille eſt vita tua*. Gr. ἔχεσθαι αὐτοῦ, ὅτι αὐτὸς ἡ ζωή σου. Hinc *fides* hæc *vivifica* dicitur in N. T. πεποίθησις, fiducia, πληροφορία, Roman 4. 21. Coloſ. 2. 2. παρρησία. Epheſ. 3. 12. 1 Pet. 1. v. 13. 1 Joh 5. 13, 14. ὑπόςασις. Hebr. 11. 1. πιςεύειν etiam apud profanos ſcriptores idem eſſe quod θαρρεῖν, ἰσχυρίζεσθαι, πεποιθέναι, hoc eſt, *fidere*, *niti*, *fretum eſſe*, *fiduciam collocare*, Henr. Stephanus aliquot exemplis demonſtrat. Cum Dativo conſtruitur. In N. Teſt. verò πιςεύειν εἰς Χριςὸν, εἰς Θεὸν, *Hebraiſmus* eſt, ad formam verbi האמין *heemin*, quod conſtrui ſolet cum præpoſitione ב, cui in lingua Græca reſpondet εἰς. Exo. 14. 31. legimus ἐπίςευσαν τῷ Θεῷ καὶ Μωϋσεῖ, in Hebræo eſt ἐπίςευσαν εἰς Θεὸν καὶ Μωϋσῆν,

Μωϋσῆν, hoc eſt, *crediderunt Deo & Moſi*, fiſi ſunt Deo & Moſi. Deo, tanquam Patri cœleſti, omnipotenti, cujus veritas eſt prima, ſumma & immutabilis, imò qui eſt ipſa veritas. Moſi verò, non tanquam homini nudo, ſed legato Dei, in cujus ore Deus poſuerat verbum ſuum. Seu per quem Deus, tanquam per os ſuum loquebatur. Sic Jerem. (c. 15. ver. 19. στόμα μȣ ἔσῃ) vocatur os Dei. Hoc eſt, ut clariùs dicam, fiſi ſunt non Moſi, ſed promiſſionib⁹ Dei, quas Moſes iis annuntiabat. Mercerus annotat in Theſauro Santis Pagnini pag. 120. האמין ſequente ל articulo Dativi caſûs, eſſe *fidem habere*, ſed ſequente præpoſitione ב (quæ Græcè per εἰς reddi ſoleat) majorem vim habere, & vertendum *inniti*, *fidere*. In Græcis tamen diſcrimen hoc uſquequaque non obſervari, patet ex Johan. 8. v. 30, 31. & ex collatione dicti Roman. 4. 3. cum Gen. 15. v. 6. unde Apoſtolus illud allegavit. Quoties verò poſt πιστεύω εἰς vel ἐπὶ ſequitur, id fieri per *Hebraiſ*. tenendum eſt. Iſa. 28. ver. 16. הַמַּאֲמִין לֹא יָחִישׁ, hoc eſt, Roman. 9. 33. ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ (idem quod εἰς αὐτὸν) ȣ̓ καταισχυνθήσεται. juxta Hebr. *Qui credit non præfeſtinat*, hoc eſt, licet Dei promiſſiones è veſtigio non impleantur, tamen idcirco animum deſpondere non ſolet. Nunquam confundetur, ſcilicet, fundamentum fidei noſtræ (τȣ͂ πιστεύειν) eſt *voluntas* ſeu promiſſio Dei, & *potentia* Dei. Non tantùm *nôſſe* nos oportet promiſſiones Dei, ſed etiam certò *confidere*, Deum poſſe ea nobis præſtare, quæ promiſit; quâ fide Abrahamus pater credentium præditus fuit. Gen. 15. v. 6. Qui ergo in *Ieſum Chriſtum* credit, is non tantùm certò ſtatuit *Ieſum Chriſtum* eſſe electorum Servatorem, ſed etiam eſſe *Servatorem ſuum*, atque ita fide illi adhæret, in eóque ſpem & omnem fiduciam reponit. Quicunque fide non adhæret *Ieſu Chriſto*, atque ita *Deo*, is adhuc verſatur in regno Satanæ, & ſpiritualiter mortuus eſt. *Iuſtus* enim (Roman. 1. 17.) *ex fide*, quâ ſolâ Deo, qui ipſa vita eſt, unitur, *vivit*. Phraſes ergo ſunt ἰσοδυναμȣ͂σαι: דבק ביהוה *adhærere* DOMINO. Deuteron. 4. verſ. 4. Joſuæ 23. ver. 8. 2 Reg. 18. 6. בטח ביהוה *confidere in* DOMINO. 2 Reg. 18. 5. Pſal. 25. verſ. 2. 118. 8. האמין ביהוה Geneſ. 15. 6. Deut. 1. 30. *credere in* DOMINUM.

Πίων ονος ὁ ἡ, *pinguis*. πῖον ἐος τὸ, *pinguedo* (à פוש multiplicari) πιότης ητος ἡ, *idem*. Rom. 11. 17. πιαίνω, *pinguefacio*.

Πλάσσω, & Atticè πλάττω, (à πηλὸς lutum, in quo tractando figuli occupantur) *fingo*. *F*. άσω. *Præt*. πέπλακα. *aoriſt*. 1. ἔπλασα, Gen. 2. 7. Rom. 9. 20. aor. 1. paſſ. 1 Tim. 2. 13 Ἀδὰμ γὰρ πρῶτος ἐπλάσθη, Adam enim prior formatus eſt. πλάσμα τος τὸ, *figmentum*, Roman. 9. v. 20. μὴ ἐρεῖ τὸ πλάσμα τῷ πλάσαντι, Τί με ἐποίησας οὕτως num dicet figmentum figulo, Cur me talem fecisti? πλαστὸς ἡ ὸν, *fictus*, 2 Pet. 2. 3.

2. 3. πλαστοῖς λόγοις ὑμᾶς ἐμπορεύσονται, fictis sermonibus vos negotiabuntur. πρωτόπλαστος, qui primus fictus est. Epitheton Adami, factum ex verbis Apostoli, 1 Tim. 2. 13. ἄπλαστος ὁ ἡ, sincerus, candidus, sine fuco, apertus, Gen. 25. 28.

Πλάνη ης ἡ, (à πλάζω) *error*, Joh. 4. 6. τὸ πνεῦμα τῆς πλάνης, spiritum erroris, hoc est, seductorem. 2 Thess. 2. v. 11. πέμψει ἐνέργειαν πλάνης, mittet (tanquam justus Judex) efficaciam erroris. πλάνος ὁ, *impostor, deceptor. planus.* prima brevi. 2 Joh. ver. 7. *Adjectivè* quoque capitur πλάνος ον. 1 Tim. 4. 1. προσέχοντες πνεύμασι πλάνοις, attenti spiritib⁹ deceptorib⁹. πλανάω ῶ, *seduco, facio ut alii errent, in errorem alios induco*, 1 Johan. 1. 8. ἑαυτοὺς πλανῶμεν, nos ipsos fallimus. *Fut.* πλανήσω, Mat. 24. v. 11. πλανήσουσι πολλοὺς, seducent multos. *Præter. act.* πεπλάνηκα, *seduxi, aorist.* 1. *act.* ἐπλάνησα, *decepi*, Apocal. 19. 20. *Præsen. pass.* πλανάομαι, ῶμαι, Matth. 22. 29. πλανᾶσθε, μὴ εἰδότες τὰς γραφὰς, erratis, nescientes scripturas. 1 Pet. 2. 25. ὡς πρόβατα πλανώμενα, sicut oves errantes. *Præt. pass.* πεπλάνημαι, *seductus sum*, Joh. 7. 47. μὴ καὶ ὑμεῖς πεπλάνησθε; an etiam vos seducti estis? *erravi*, Matth. 18. 13. τοῖς μὴ πεπλανημένοις, quæ non aberrârunt. *aorist.* 1. *pass.* ἐπλανήθην, *seductus fui*, Apoc. 18. 23. ἐπλανήθησαν πάντα τὰ ἔθνη, seductæ sunt omnes gentes. Luc. 21. v. 8. βλέπετε μὴ πλανηθῆτε, (2. plur. aor. 1. pass. subj.) videte, nè decipiamini. *F.* 1. *pass.* πλανηθήσομαι, *errabo*. πλανήτης ὁ, *erro*. item, *stella*. Judæ v. 13. ἀστέρες πλανῆται, *stellæ erraticæ*. ἀποπλανάω ῶ, *in errorem impello, à recta via abduco*. Marc. 13. 22. ἀποπλανάομαι ῶμαι, *aberro*. 1 Tim. 6. 10. ἀπεπλανήθησαν (3. pl. a. 1. pass.) ἀπὸ τῆς πίστεως, aberrârunt à fide.

Πλὰξ ακὸς ἡ [πλατὺς] *tabula*. Heb. 9. 4. αἱ πλάκες, *tabulæ*. 2 Corin. 3. 3. οὐκ ἐν πλαξὶ λιθίναις, *non in tabulis lapideis*. Exod. 31. 18. πλάκας λιθίνας γεγραμμένας τῷ δακτύλῳ τοῦ Θεοῦ, tabulas lapideas scriptas digito Dei.

Πλατὺς εῖα ὺ, *latus, amplus, spatiosus a um*, Matth. 7. 13. ὅτι πλατεῖα ἡ πύλη, quia lata est porta. πλατεῖα είας ἡ, *platea*, Matth. 6. 5. ἐν ταῖς γωνίαις τῶν πλατειῶν, in angulis platearum. Apoc. 21. 21. ἡ πλατεῖα τῆς πόλεως, platea civitatis. Apoc. 11. v. 8. ἐπὶ τῆς πλατείας πόλεως, in platea civitatis. *forum*. Apocal. 22. 2. ἐν μέσῳ τῆς πλατείας αὐτῆς, in medio foro ejus. πλατύνω, *dilato*, Matth. 23. 5. πλατύνουσι τὰ φυλακτήρια αὐτῶν, *dilatant phylacteria sua*, *Futur.* πλατυνῶ. *Præter. perf.* πεπλάτυγκα. *Præsen. pass.* πλατύνομαι, *dilator*. *Perf.* πεπλάτυμμαι. 2 Cor. 6. 11. ἡ καρδία ἡμῶν πεπλάτυνται, cor nostrum dilatatum est. Hebraismus, hoc est, *lætitiâ perfusum*. *aor.* 1. ἐπλατύνθην, 2 Cor. 6. 13. *aorist.* 1. *pass. imperat.* πλατύνθητι ήτω. 2. pl. πλατύνθητε dilatamini. *Futur.* 1. *pass.* πλατυνθήσομαι. Gen. 28. 14. πλάτος ους τὸ, *latitudo*, Ephes. 3. 18.

Πλέκω, (unde est Latinorum *plico*.)

co) contexo, connecto. Fut. πλέξω. *Perf.* πέπλεχα. *aor.* 2. ἔπλακον. *Perf. pass.* πέπλεγμαι. Job. 40. 12. *aor.* 1. ἐπλέχθην. *aor.* 2. ἐπλάκην. Thren. 1. 14. *Perf. med.* πέπλοκα. πλέγμα τος τὸ, in plur.num. πλέγματα, *cincinni.* 1 Tim. 2. 9. ἐμπλέκομαι, *implicor,* 2 Tim. 2. 4. ἐμπλέκεται ταῖς τοῦ βίου πραγματείαις, implicatur hujus vitæ negotiis. 2 Pet. 2. 20. ἐμπλακέντες (aor. 2. pass. part.) *implicati.* ἐμπλοκὴ ῆς ἡ, *implicatio, nodus,* 1 Pet. 3. 3. ἐμπλόκιον ου τὸ, *torques,* Num. 31.

Πλέος. Poëticè πλεῖος ου ὁ, Atticè πλέως ω ὁ, *plenus, refertus. compar.* πλειότερος, *plenior.* πλήρης εος, ὁ καὶ ἡ, καὶ τὸ πλῆρες, *plenus a um.* Johan. 1. 14. πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας, plenus gratiâ & veritate. Act. 6. 3. ἄνδρα πλήρη πίστεως, virum plenum fide. Actor 9. 36. αὕτη ἦν πλήρης ἀγαθῶν ἔργων, hæc erat dives bonorum operum. in plur. num. πλήρεες contractè πλήρεις, *pleni æ.* τὰ πλήρεα η, *plena,* Act. 6. 3. *Accus.* πλήρεας, contractè πλήρεις, *plenos,* vel *plenas,* Matthæi 14. ver. 20. & 15. 37. πληρόω ῶ, *impleo.* & propriè dicitur de mensuræ impletione. per *synecd. metaphoricam* de quacunque alia impletione. omnis abundantia Hebræis significatur verbo מלא. *omnes officii partes obeo.* Colos. 4. 17. βλέπε τὴν διακονίαν, ἣν παρέλαβες ἐν Κυρίῳ, ἵνα αὐτὴν πληροῖς (pro πληρόῃς contractè 2. sing. præs. act. subjunct.) vide ut ministerium, quod recepisti in Domino, impleas. imperf. act. ἐπλήρουν, ους, ουε, ου. Actor. 13. 25. ἐπλήρου (3. sing. imperf. act.) expleret. *Fut.* 1. πληρώσω, *implebo,* Actor. 2. v. 28. πληρώσεις με εὐφροσύνης, implebis me lætitiâ. Philip. 4. 19. πληρώσει πᾶσαν χρείαν ὑμῶν, supplebit [Deus] quicquid vobis opus fuerit. *Præter. act.* πεπλήρωκα, Rom. 13. 8. ὁ γὰρ ἀγαπῶν τὸν ἕτερον, νόμον πεπλήρωκε, qui diligit alterum, legem implevit. *a.* 1. *act.* ἐπλήρωσα, *implevi,* Act. 2. 2. ἐπλήρωσεν ὅλον τὸν οἶκον, implevit totam domum. *prorsus occupavit.* Actor. 5. 3. διὰ τί ἐπλήρωσεν ὁ Σατανᾶς τὴν καρδίαν σου; *finio,* Luc. 7. 1. ἐπλήρωσε πάντα τὰ ῥήματα, quum ad finem perduxisset omnia verba. Latinè, quum peroràsset. perorare enim est orationi finem imponere. a. 1. act. imperat. πλήρωσον αὐτό. Matthæi 23. 32. πληρώσατε (2. pl. a. 1. act. imperat.) τὸ μέτρον τῶν πατέρων ὑμῶν, implete mensuram patrum vestrorum. Est *ironicè* dictum. *Præsen. pass.* πληρόομαι οῦμαι, *impleor,* Galat. 5. 14. ἐν ἑνὶ λόγῳ πληροῦται, uno verbo [Lex] impletur. Fit etiam verbum med. & *Activè* accipitur. Ephes. 1. 23. Actor. 13. 25. *imperf.* ἐπληρούμην ου, 2. singul. ἐπληρόου, contractè ἐπληροῦ. Actor. 7. 23. ὡς δὲ ἐπληροῦτο, quum verò expleretur. *Perf. pass.* πεπλήρωμαι, *impletus fui,* 2 Cor. 7. 4. πεπλήρωμαι τῇ παρακλήσει, impletus fui consolatione. 1 Johan. 1. 4. ἵνα ἡ χαρὰ ἡμῶν ᾖ πεπληρωμένη, ut gaudium nostrum sit consummatum. Philip. 1. 11. πεπληρωμένοι καρπῶν δικαιοσύνης, repleti fructibus justitiæ: *aor.* 1. *pass.* ἐπληρώθην,

ἐπληρώθην, *idem*, Jacob 2. v. 23. καὶ ἐπληρώθη ἡ γραφὴ, & impleta fuit ſcriptura. 2 Timoth. 1. 4. ἵνα χαρᾶς πληρωθῶ (1. ſing. a. 1. paſſ. ſubj.) in gaudio replear. Matth. 13. ver. 35. ὅπως πληρωθῇ (3. ſing a. 1. paſſ. ſubj.) τὸ ῥηθὲν, ut impleatur dictum. Coloſſ. 1. ver. 9. ἵνα πληρωθῆτε (2. plur. aor. 1. paſſ. ſubj.) τὴν ἐπίγνωσιν τοῦ θελήματος αὐτοῦ, ut impleamini agnitione voluntatis ejus. Scilicet verbum paſſivum eleganter regit caſum ſui activi. Confer Act. 18. 25. & 21. 3. ubi eſt eadem Syntaxis. Luc. 21. 24. ἄχρι πληρωθῶσι (3. plur. aor. 1. paſſ. ſubj.) καιροὶ ἐθνῶν, uſque quò impleantur tempora gentium. Confer Roman. 11. 25. Scriptura dicitur ſæpe *impleri*, hoc eſt, executioni mandari. Impletur verò vel 1. *hiſtoricè*, ut Pſal. 22. 17. *foderunt manus meas & pedes meos*, quæ in ſolo CHRISTO fuêre impleta. 2) *typicè*, Exod. 14. 12 v. 46. *non frangetis ei* [agno] *os*. 3) *analogicè*, Hoſeæ 11. v. 1. *ex Ægypto vocavi filium meum*. Confer Matth. 2. 15. 4) vel per alluſionem, ſeu κατὰ σύστοιχον per *conjugatum*, ut Matth. 2. 23. Ναζωραῖος κληθήσεται. נָצְרַת Nazarethum, & נֵצֶר *ſurculus*, prout Chriſtus nominatur Iſa. 11. v. 1. ſunt conjugata. συνώνυμον צֶמַח *germen* de eodem unico noſtro Servatore legitur Zach. 6. ver. 11 *Fut. 1. paſſ.* πληρωθήσομαι, *implebor*, Luc. 1. v. 20. & 3. 5. Notentur *Hebraiſmi*, quid ſit *implere Legem*, nempe, eam *ſervare*. Sic impletur Scriptura, quum prophetiæ divinæ *executioni mandantur*. Sic implentur alia, quum fiunt. Sic munus implemus, quum illo fideliter fungimur. πλήρωμα τος τὸ, *plenitudo*, Johan. 1. v. 16. *ſupplementum*, Matth. 9. 16. *impletio, perfectio*, Roman. 13. 10. πλήρωμα οὖν νόμου ἡ ἀγάπη, impletio igitur legis eſt charitas. ἀναπληρόω ῶ, *compleo*, 1 Corin. 14. v. 16. ὁ ἀναπληρῶν τὸν τόπον τοῦ ἰδιώτου, qui implet locum idiotæ. *aor. 1. act.* ἀνεπλήρωσα, 1 Corinth. 16. 17. Gal. 6. 2. ἀναπληρώσατε (aoriſt. 1. act. imper.) *implete*, hoc eſt, *reipsâ exſequimini*. Philip. 2. v. 30. ἵνα ἀναπληρώσῃ (aoriſt. 1. act. ſubj.) *ut impleat*. 1 Theſ. 2 16. εἰς τὸ ἀναπληρῶσαι (aor. 1. act. infin.) *ad implendum*. præſen. paſſ. ἀναπληρόομαι οῦμαι, *compleor*, Matth. 13. ver. 14. ἀναπληροῦται ἡ προφητεία, impletur prophetia. ἀνταναπληρόω ῶ, *viciſſim expleo*, Coloſ. 1. ver. 24. προσαναπληρόω, ῶ, *ſuppleo*, 2 Corinth. 9. 12. *aoriſt. 1.* προσανεπλήρωσα, *ſupplevi*, 2 Corinth. 11. 9. ἐκπληρόω ῶ, *expleo*. *Præter. perf.* ἐκπεπλήρωκα. Actor. 13. ver. 33. ἐκπλήρωσις εως ἡ, *expletio*, Actor. 21. 26. συμπληρόομαι οῦμαι, *compleor*, Actor. 2. ver 1. ἐν τῷ συμπληροῦσθαι τὴν ἡμέραν, quum compleretur dies, h. e. quum advenisset dies. Luc. 8. 23. καὶ συνεπληροῦντο (3. pl. imperf. paſſ.) & complebantur. Metonym. adjuncti pro complebatur, nempe, navis. πλήθω, *impleo*. *Fut.* πλήσω. *Præt.* πέπληκα. *aor. 1. act.* ἔπλησα, *implevi*. Johan. 19. 29. οἱ δὲ πλήσαντες σπόγγον ὄξους, illi verò impletâ ſpongiâ aceto. Luc. 5. 7

ἔπλησαν

ἔπλησαν ἀμφότερα τὰ πλοῖα, impleverunt ambo navigia. pro πλήθω dicitur etiam πιμπλημι, unde est ἐμπίμπλημι & ἐμπιμπλάω ῶ, *impleo*, Actor. 14. ver. 17. *aor.* 1. *pass.* ἐπλήσθην, *impletus fui*. cum Genit. à πλήθομαι, *impleor*, in tertia persona ἐπλήσθη, Matth. 22. 10. Lucæ 1. ver. 67. ἐπλήσθη Πνεύματος ἁγίου, repletus fuit Spiritu sancto. ἐπλήσθησαν, repleti fuerunt, Luc. 5. ver. 26. ἐπλήσθησαν φόβου, repleti fuerunt timore. Actor. 3. ver. 10. ἐπλήσθησαν θάμβους, impleti fuerunt pavore, hoc est, obstupuerunt, &c. *in subjunct.* πλησθῶ ῇς ῇ, Actor. 9. ver. 17. *in part.* πλησθεὶς εῖσα ὲν, *impletus*, Actor. 4. ver. 8. & 13. 9. ἄπληστος ου ὁ ἡ, insatiabilis, inexplebilis. Proverb. 28. v. 25. ἐμπλήθω, *impleo*, cum Genit. Luc. 1. 53. πεινῶντας ἐνέπλησεν (aor. 1. act.) ἀγαθῶν, famelicos implevit bonis. ἐμπλήθομαι, *impleor*. *Perfect.* ἐμπέπλησμαι, *impletus fui*. Luc. 6. v. 25. οὐαὶ ὑμῖν οἱ ἐμπεπλησμένοι, pro οἳ ἐστε, væ vobis saturis, væ vobis, qui impleti estis. *aor.* 1. ἐνεπλήσθην, *impletus fui*, Johan. 6. ver. 12. ὡς δὲ ἐνεπλήσθησαν, ut autem saturati fuerunt. prout poëta ait Ἰλιάδ. ι. 221. αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο, sed postquam potus & cibi desiderium exemerunt. πλῆσμα τος τὸ, *explementum*. πλῆμα τος τὸ, *idem*. πλήμη seu πλήμμη, *maris æstuantis accessus*. πλημύρα vel πλημμύρα, *idem* item *inundatio*, Lucæ 6. 48. ἔκχυσις τῆς θαλάσσης εἰς τὴν γῆν.)(cui opponitur ἄμπωτις ἐως ἡ, *maris æstuantis recessus*. πλησμονὴ ῆς ἡ, *satietas*, Coloss. 2. ver. 23. πρὸς πλησμονὴν τῆς σαρκὸς, quibus farcitur caro, ut sunt cibus & potus. πλῆθος εος τὸ, *multitudo*, Marc. 3. ver. 7. πολὺ πλῆθος ἠκολούθησαν. Anomalia numeri. Lucæ 19. ver. 37. ἤρξαντο ἅπαν τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν, χαίροντες αἰνεῖν τὸν Θεόν. pro ἤρξατο τὸ πλῆθος χαῖρον. Duplex *anomalia*, *generis & numeri*. Lucæ 2. 13. πλῆθος στρατιᾶς οὐρανίου, multitudo exercitûs cœlestis. Luc. 1. 10. πλῆθος λαοῦ multitudo populi, Johan. 21. v. 6. ἀπὸ πλήθους ἰχθύων, præ multitudine piscium. Jacob. 5. ver. 5. πλῆθος ἁμαρτιῶν, multitudo peccatorum. Actor. 19. 8. ἐνώπιον τοῦ πλήθους, coram vulgo, ibidem 23. 7. ἐσχίσθη τὸ πλῆθος, scissa est multitudo, h. e. dissidium in populo ortum fuit. παμπληθεὶ Adverb. *quod fit ab universa turba*, Luc. 23. ver. 18. ἀνέκραξαν δὲ παμπληθεὶ, exclamavit autem universa turba. παμπληθεὶ ponitur pro πᾶν πλῆθος. verbum plur. convenit cum nomine multitudinis singulari. in plurali numero legitur Actor. 5. ver. 14. πλήθη (contractè pro πλήθεα) ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν, multitudines virorum simul & mulierum. πληθύνω, *multiplico*. *Futur. act.* πληθυνῶ, Heb. 6. v. 14 πληθύνων πληθυνῶ σε, multiplicans multiplicabo te, *Hebraismus*, multiplicando multiplicabo te, hoc est, valde te multiplicabo. item intransitivè *cresco*, Actor. 6. ver. 1. πληθυνόντων τῶν μαθητῶν, crescentibus discipulis. *aor.* 1.

act. ἐπλήθυνα, 2 Corinth. 9.10. πληθύναι (3.sing.a.1.opt.act. à prima perf. πληθύναιμι) *Præsen. pass.* πληθύνομαι, *multiplicor, cresco. imperfect.* ἐπληθυνόμην. Actor. 6. ver. 7. & 9. 31. ἐπληθύνοντο, multiplicabantur. *aor.* 1, *pass.* ἐπληθύνθην, *multiplicatus fui, crevi*, Actor. 7. ver. 17. ηὔξησε καὶ ἐπληθύνθη λαὸς, crevit & multiplicatus fuit populus. 1 Pet. 1. vers. 2. χάρις ὑμῖν πληθυνθείη (aor.1.opt.) gratia vobis multiplicetur. Matth. 24. ver. 12. διὰ τὸ πληθυνθῆναι (aor.1. pass. infin.) τὴν ἀνομίαν, crescente hominum malitiâ.

Πλευρὰ ᾶς ἡ, *latus, costa*. Joh. 19.34. λόγχῃ αὐτοῦ τὴν πλευρὰν ἔνυξε, lanceâ latus ejus fodit. Actor. 12.7. πατάξας τὴν πλευρὰν τοῦ Πέτρου, percusso latere Petri.

Πλέω, *navigo*, in prima persona non contrahitur. πλεῖ pro πλέει, apud Eurip. item πλεῖν pro πλέειν legitur Actor. 27. v. 2. *in part.* πλέων οντος, Luc. 8 23. *in neut. gen.* πλέον, Actor. 27. v. 6. πλέον εἰς Ἰταλίαν, navigans in Italiam. Actor. 27. v. 24. πάντας τοὺς πλέοντας μετὰ σοῦ, omnes navigantes tecum. *Fut.* πλεύσω, *navigabo. aor.* 1. ἔπλευσα, *navigavi.* πλοῖον ου τὸ, *navis*, Luc. 5. ver. 2. πλοιάριον ου τὸ, *navicula*, Johan. 6. 22. πλόος ὄυς, *Genit.* όου ὁ, *navigatio. proverb.* οὐ παντὸς ἀνδρὸς ἐς Κόρινθόν ἐσθ' ὁ πλοῦς, Non cui vis homini contingit adire Corinthum. *verbotenus*, Non omnis viri versus Corinthum est navigatio. *in Accus.* πλόον οῦν, Actor. 21. 7. & 27. 10. ἔσεσθαι τὸν πλοῦν, futuram navigationem. Sicut pro νοῦ νοὸς, ita quoque πλοῦ legitur πλοὸς, Actor. 27. 9. ἀποπλέω, *abnavigo*, Actor. 27. vers. 1. ὡς δὲ ἐκρίθη ἀποπλεῖν ἡμᾶς, ut autem decretum fuit, ut abnavigaremus. Actor. 13. v. 4. ἀπέπλευσαν (3. pl. aor. 1.) εἰς τὴν Κύπρον abnavigaverunt in Cyprum βραδυπλοέω, *tardè navigo*, Actor. 27. 7. βραδυπλοοῦντες, pro βραδυπλοέοντες, tardè navigantes. διαπλέω, *pernavigo, navigando emetior*, Actor. 27. ver. 5. διαπλεύσαντες κατήλθομεν, emensi (pelagus) devenimus. ἐκπλέω, *enavigo*, Actor. 18. vers. 18. ἐξέπλει (3. sing. imperf.) *enavigabat*, pro ἐξέπλεε. Actor. 20. v. 6. ἐξεπλεύσαμεν (1. pl. aor. 1.) *enavigavimus* Actor. 15. ver. 39. ἐκπλεῦσαι (aor. 1. infinit.) *enavigare*, καταπλέω, *transnavigo*, pro quo Latini dicunt *trajicio*. Luc. 8. v. 26. κατέπλευσαν, *trajecerunt*. ὑποπλέω, *subnavigo*, Actor. 27. 4. ὑπεπλεύσαμεν τὴν Κύπρον, sublegimus Cyprum.

Πλὴν, Adv. *præterquam*. Modò cum casu legitur, modò sine casu. Quàm variæ ejus sint significationes, necnon syntaxes, ex seq. exemplis apparebit. Actor. 8. ver. 1. πάντες διεσπάρησαν πλὴν τῶν ἀποστόλων, omnes dispersi fuerunt præter Apostolos, seu præterquam Apostoli, πλὴν οἱ ἀπόστολοι. Habet vim excipiendi, & ut plurimùm casum exigit superiori similem. Sophocles, οὐκ ἄρ' Ἀχαιοῖς ἄνδρες εἰσὶ, πλὴν ὅδε; annon Achivis alii viri sunt, præterquam iste? Sic Deut. 1. 36. εἰ ὄψεταί τις τὴν γῆν κλ. πλὴν Χάλεβ υἱὸς Ἰεφοννῆ. Hic præcedit

nominativus, & proinde post τὸ πλὴν sequitur etiam nominativus, more Latinorum. Aliquando *subintelligitur* præcedens nominativus, ut 2 Reg.24. v.14. οὐκ ὑπελείφθη (οὐδεὶς) πλὴν οἱ πτωχοί. *Præter*, cum Genitivo, Marc.12. ver.32 εἷς ἐστι Θεὸς, καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλος πλὴν αὐτοῦ, unus est Deus, & non est alius præter eum. Sic Exod.20. ver.3. οὐκ ἔσονταί σοι θεοὶ ἕτεροι πλὴν ἐμοῦ, non erunt tibi dii alii præter me. *Sed*, Luc 6.24. πλὴν οὐαὶ ὑμῖν, sed væ vobis. *Veruntatem*, Matth. 18 7. πλὴν οὐαὶ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ, veruntamen væ illi homini. Scribo (ut hæc obiter dicam) *veruntamen*, non verum tamen, quia n & t literæ ejusdem organi. Sic ἐμβάλλω, non ἐνβάλλω, quia μ & β sunt literæ ejusdem organi, nempe labii. *Sed tantum*, Actor.27.22. ἀποβολὴ γὰρ ψυχῆς οὐδεμία ἔσται ἐξ ὑμῶν, πλὴν τοῦ πλοίου, jactura enim nulla erit cujusquam ex vobis, sed tantùm navis. *Attamen*, Philip.1. ver.18. τί γάρ; πλὴν παντὶ τρόπῳ, κλ. Quid igitur? Attamen quovis modo, &c. 1 Cor.11.11. πλὴν οὔτε ἀνὴρ χωρὶς γυναικὸς, Attamen neque vir absque uxore,&c. *Tamen*, L c.10.11. πλὴν τοῦτο γινώσκετε, tamen hoc scitote. *Quin etiam*, Matth.11.22,24. πλὴν λέγω ὑμῖν, quin etiam dico nobis. *Imò*, Luc.11.41. πλὴν τὰ ἐνόντα δότε, imò ea quæ penes vos sunt date. *Cæterùm*, Luc. 22.21. πλὴν ἰδοὺ ἡ χεὶρ τοῦ παραδιδόντος με μετ' ἐμοῦ ἐπὶ τῆς τραπέζης, cæterùm ecce manus ejus qui me prodet, mecum est in mensa. παραδιδόντος, pro παραδώσοντος est Enallage temporis. *Itaque*, Ephes.5. 33. πλὴν καὶ ὑμεῖς οἱ καθ' ἕνα, itaque & vos singuli. Erasmus vertit *quanquam*. Sed textûs cohærentia planè ostendit esse hic illativam particulam. Aristoph. ἀλλ' οὐ θέμις (ἐστὶ) πλὴν τοῖς μαθηταῖς λέγειν, sed non est fas cuipiam dicere, præterquam discipulis. Hìc præcedit Dativus subintellectus, & sequitur Dativus. Idem fit in accusativo. Apoc. 2. v.25. πλὴν ὃ ἔχετε (τοῦτο) κρατήσατε, tamen id quod habetis firmiter tenete. Josuæ 11.13. οὐκ ἄλλας πόλεις πλὴν τὴν Ἀσὼρ μόνην αὐτὴν ἐνέπρησε, non alias urbes &c. sed solam Asor incendio vastavit. Videtur πλὴν ortum ex πλέον, sicut Gallorum *mais* ex magis, & Germanorum (quos alii Belgas vocant) *maer* ex mehr.

Πλήκτης, vide paulò antè.

Πλήσσω, vel πλήττω, (affine Heb. פָּלַץ contremiscere) *percutio*. *Fut.* πλήξω. *perf.* πέπληχα. a. 1. ἔπληξα. *a.* 2. ἔπληγον & ἔπλαγον. *pass.* πλήττομαι, *percutior*, *perf.* πέπληγμαι. *aor.* 1. ἐπλήχθην. *Fut.* 1. πληχθήσομαι. *a.* 2. *pass.* ἐπλάγην. *Præt. perf. med.* πέπληγα. 2 Sam. 4.4. πεπληγὼς τοὺς πόδας, *claudus*. πλήκτης ὁ, *percussor*, *pugnax*, 1 Timoth.3. v.3, πληγὴ ῆς ἡ, *plaga*, Act.16. v.33. Apoc 22. v.18. ἐκπλήσσω, *percello*, ἐκπλήσσομαι *percellor*, ad verbum *excutior*. Nam iis qui obstupescunt, mens veluti ictu valido excutitur. Matth.7. v.28.

v. 28. ἐξεπλήσσοντο (3. plur. imperf. pass.) percellebantur, non sine stupore admirabantur. Matt. 13. ver. 54. ὥστε ἐκπλήττεσθαι αὐτοὺς καὶ λέγειν, adeo ut percellerentur & dicerent. Actor. 13. 12. ἐκπλησσόμενος (part. præs.) perculsus. ἐκπλήσσεσθαι ἐπί τινι πράγματι, percelli re aliquia. imperf. ἐξεπλησσόμην ου ετο, percellebar, Marc. 11. ver. 18. πᾶς ὁ ὄχλος ἐξεπλήσσετο, totus populus percellebatur. Luc. 2. 48. ἰδόντες αὐτὸν ἐξεπλάγησαν, (3. pl. a. 2. pass.) & viso eo parentes obstupuerunt. ἐπιπλήττω, increpo. 1 Tim. 5. 1. cum dat. πρεσβυτέρῳ μὴ ἐπιπλήξῃς (2. sing. aorist. 1. subj. act.) seniorem nè increpa, nè ei plagam infer, nè eum perstringe mordacibus verbis, scil. peccata subinde iterando. Verbera juvenes, verba dura senes affligunt, inprimis à juvene profecta, qualis erat Timotheus. Differunt ἐπιπλήττειν, μέμφεσθαι, ἐπιτιμᾶν, λοιδορεῖν. ἐπιπλήττειν est acerbè reprehendere cum nimia, & subinde repetita exaggeratione. μέμφεσθαι est reprehendere, ut simul conqueramur de injuriis. ἐπιτιμᾶν est reprehendere, ita ut comminemur mulctam, quæ à Græcis dicitur ἐπιτίμιον. item interminor, h. e. interdico, additis minis. λοιδορεῖν verò est reprehendere, ita ut misceamus convicia. Omnia illa regunt Dat. præterquam τὸ μέμφεσθαι, quod regit Accusat. ὀνειδίζω, cum Accus. cum probris increpo. Matt. 11. ver. 20.

Πλοῦτος ου ὁ, (ex πολὺ & ἔτος εος τὸ, annus, q. d. reditus ex multis annis collecti) (ἄφενος ου ὁ, & εος τὸ, reditus ex uno anno reliqui, ἀφ' ἑνὸς ἔνου. ἔνος ου ὁ, annus) *divitiæ*, singularis num. tantùm. 1 Tim. 6. 17. Jacob. 5. 2. ἡ ἀπάτη τοῦ πλούτου, hypallage Hebraica, h. e. divitiæ deceptrices. Matth. 13. v. 22. 1 Tim. 6. v. 17. μηδὲ ἠλπικέναι ἐπὶ πλούτου ἀδηλότητι, neque spem ponere in divitiis incertis. *Per metaphoram tribuitur aliis rebus.* Roman. 2. v. 4. & 11. v. 33. Eph. 1. v. 7, 18. & 2. 7. & 3. 8. 16. & 4. 19. Philip. 4. 19. Coloss. 1. 27. πλουτέω ῶ, *dives sum*, 1 Tim. 6. v. 9. 18. *Fut.* ήσω. *Præt.* πεπλούτηκα. Apoc. 3. v. 17. *aor.* 1. ἐπλούτησα, *dives fui*, 1 Cor. 4. 8. 2 Cor. 8. v. 9. Apoc. 18 v. 3, 15, 19. πλουτίζω, *divitem reddo, dito, locupleto. Fut.* σω. *Præt.* ικα. Prov. 11. 23. εὐλογία Κυρίου αὕτη πλουτίζει, benedictio Dei ipsa ditat. πλουτίζομαι, *ditor*, 2 Corinth. 9. 11. *aor.* ἐπλουτίσθην, *ditatus fui*, 1 Corinth. 1. 5. πλούσιος ου ὁ, (habens πολλὰς οὐσίας) *dives, locuples, opulentus*. Matth. 27. v. 57. ἄνθρωπος πλούσιος, *vir dives*. Luc. 16. v. 1. ἄνθρωπός τις ἦν πλούσιος, vir quidam dives erat. Matth. 19. ver. 23. δυσκόλως πλούσιος εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, difficulter dives intrabit regnum cœlorum. 2 Cor. 8. v. 9. δι' ἡμᾶς ἐπτώχευσε πλούσιος ὤν, Propter nos pauper factus est, quum esset dives. Ephes. 2. ver. 4. ὁ Θεὸς πλούσιος ὢν ἐν ἐλέει. Jacob. 2. 5. πλουσίους ἐν πίστει, divites fide. Luc. 18. v. 23. πλούσιος σφόδρα, *dives valde*. πλουσίως, *copiosè*. Coloss. 3. v. 16. ὁ λόγος

τοῦ Χριστοῦ ἐνοικείτω ἐν ὑμῖν πλουσίως, ſermo Chriſti inhabitet inter vos copioſè.

Πλυνώ, *lavo veſtimenta. Futur.* πλυνῶ. Levit. 11. v. 25. *aor.* 1. ἔπλυνα, *lavi*, Apoc. 7. ver. 14. ἀποπλύνω, *abluo*, Luc. 5. 2. πλυντὴς οῦ ὁ, *fullo.* πλυντρον ου τὸ, merces quæ pro lotura ſolvitur.

Πνέω, *flo, ſpiro*, Luc 12. v. 55. πνέοντα, non πνοῦντα. Joh. 6. 18. πνέοντος. Actor. 27. 40. τῇ πνεούσῃ. Tertia tamen perſona contrahitur in indic. Johan. 3. 8. τὸ πνεῦμα, ὅπου θέλει, πνεῖ, ventus, quò vult, ſpirat. in *ſubj. ſecus*, Apocal. 7. 1. ἵνα μὴ πνέῃ, nè ſpiret. *aor.* 1. ἔπνευσα, *ſpiravi* (à futuro πνεύσω) Matth. 7. 25. ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι, flaverunt venti, πνεύμων ονος ὁ, *pulmo.* πνεῦμα τος τὸ, *ventus*, Johan. 3. verſ. 8. *Spiritus*, & tribuitur Deo. Johan. 4. verſ. 24. πνεῦμα ὁ Θεὸς, Deus eſt ſpiritus. Et ita vocatur *tertia perſona Sanctæ Trinitatis* 1 Johan. 5. 7. A. 5. 3. Apoc. 1. 10. ἐγενόμην ἐν Πνεύματι, fui Spiritu correptus. *Angelus bonus* ſic dicitur, Hebr. 1. 14. οὐχὶ πάντες εἰσὶ πνεύματα λειτουργικά; nonne omnes ſunt ſpiritus miniſtratorii? *Malus angelus*, Mat. 12. 43: Epheſ. 2. 2. τοῦ πνεύματος ἐνεργοῦντος, pro τὸ πνεῦμα ἐνεργοῦν. *Antiptoſis*, ubi Genitivus ponitur pro Accuſativo. Sic Epheſ. 6. ver. 12. τὰ πνευματικὰ pro τὰ πνεύματα τῆς πονηρίας. *Hebraiſmus*, h. e. τὰ πνεύματα τὰ πονηρά. *Anima hominum*, Actor. 7. ver. 59. δέξαι τὸ πνεῦμά μου, recipe animam meam. *interpretatio Scripturæ propheticæ*, 1 Corinth. 14. verſ. 32. *doctrina Evangelii*, 1 Johan. 5. 6. 2 Corinth. 3. ver. 6. *is, qui Spiritus dono ſe præditum eſſe jactitat*, 1 Johan. 4. verſ. 1. μὴ παντὶ πνεύματι πιστεύετε, nè cuivis ſpiritui (hoc eſt, doctori revelationem Spiritus ſancti jactanti) credite. πνοὴ ῆς ἡ, *flatus, halitus.* (à præter. med. πέπνοα) Actor. 17. 25. διδοὺς πᾶσι ζωὴν, καὶ πνοὴν, καὶ τὰ πάντα, dans omnibus vitam, & halitum, & omnia, nempe Deus. πνευματικὸς ἡ ὸν, *ſpiritualis* 1, Roman. 7. 14. νόμος πνευματικός ἐστι, lex ſpiritualis eſt. *Per Spiritum ſanctum regeneratus*, 1 Corin. 2. 15. ubi ὁ πνευματικὸς opponitur τῷ ψυχικῷ, h. e. homini non renato. *Qui virtute Spiritus ſancti ſuſtinetur*, quem Apoſtolus Rom. 15. 1. δυνατὸν vocat. Galat. 6. 1. ὑμεῖς οἱ πνευματικοὶ καταρτίζετε τὸν τοιοῦτον ἐν πνεύματι πραότητος, vos ſpirituales inſtaurate hujuſmodi hominem cum ſpiritu manſuetudinis. *edoctus de doctrina Chriſtiana*, 1 Corinth. 3. 1. *præditus donis ſpiritualibus*, 1 Corin. 14. 37. *Glorioſus*, 1 Corinth. 15. 44. Aliquando opponitur *rebus profanis*, Epheſ. 5. 19. τὰ πνευματικὰ, *res ſpirituales*, 1 Cor. 2. 13. *dona ſpiritualia*, 1 Corinth. 12. 1. πνευματικῶς, *ſpiritualiter*, 1 Corinth. 2. ver. 14. item *non propriè, ſed per metaphoram*, Apocal. 11. v. 8. ἥτις καλεῖται πνευματικῶς Σόδομα, quæ vocatur ſpiritualiter Sodoma. ἐκπνέω, *exſpiro, efflo, exhalo animam*, hoc eſt, *morior*, Marc. 15. v. 37. ἀφεὶς φωνὴν μεγάλην ἐξέπνευσε emiſſa voce

magna

magnâ exspiravit. ἐμπνέω, *inspiro*, regit Accus. Philo de vita Mosis lib. I. θάρσος ἐμπνεύσας τοῖς Ἑβραίοις, inspiratâ Hebræis audaciâ, seu potiùs *inspirato Hebræis animi robore*. θάρσος enim in bonam partem accipitur, θράσος contra. Sed Actor. 9. ver. I. ponitur pro simplici πνέω, & construitur (more *verborum desiderii*) cum Genitivo. ἐμπνέων ἀπειλῆς καὶ φόνου, spirans minas & cædem. ἀποπνέω, *adspiro*, Actor. 17. v. 13. θεόπνευστος ὁ καὶ ἡ, *divinitus inspiratus a um*, 2 Timoth. 3. 16.

Πνίγω, *suffoco*, *strangulo*, (q.d. πνοὴν ἄγω, spiritum frango) item simpliciter *premo*, *comprimo*. *Fut.* πνίξω. *Præter.* πέπνιχα, *aor.* I. ἔπνιξα. *Perf. pass.* πέπνιγμαι. a. I. ἐπνίχθην. *Fut.* I. πνιχθήσομαι. *aor.* 2. ἐπνίγην. *Fut.* 2. πνιγήσομαι. πνίγομαι, *suffoco* & *suffocor*. Matth. 18. v. 28. ἔπνιγε 3. pers. imperf. act. h. e. premebat fauces illius debitoris, tanquam eum suffocaturus. Erasm. obtorto collo trahebat. Marc. 5. 13. καὶ ἐπνίγοντο ἐν τῇ θαλάσσῃ, & suffocabantur in mari. πνικτὸν οῦ τὸ, *animal suffocatum*, Actor. 15. v. 29. ἀποπνίγω, *suffoco*. *aor.* I. ἀπέπνιξα, Matth. 13. ver. 7. ἀπέπνιξαν αὐτὰ, & suffocârunt ea semina. Luc. 8. 33. καὶ ἀπεπνίγη (3. pers. sing. aor. 2. pass. indicat.) & suffocatus fuit. ἐπιπνίγω, *suffoco*, *coarcto*, Luc. 8. ver. 7. ἐπέπνιξαν 3. pl. aor. I. act. συμπνίγω, *unà suffoco*, Matth. 13. 22. Marc. 4. v. 19. imperf. συνέπνιγον, Luc. 8. v. 42. οἱ ὄχλοι συνέπνιγον (3. pl. imperf. act.) αὐτὸν, turba premebat, seu *coarctabat* eum. *aor.* I. *act.* συνέπνιξα, *suffocavi*, Mar. 4. v. 7. *Præs. pass.* συμπνίγομαι, *suffocor*, Luc. 8. 14.

Πόθος ου ὁ, *desiderium*. ποθέω. *Fut.* ήσω, *cupio*. ἐπιποθέω, *desidero*, *expeto*, *propensè amo*, *maximo amore complector*, idem quod ὑπεραγαπῶ Roman. I. 11. ἐπιποθῶ γὰρ ἰδεῖν ὑμᾶς, cupio enim vos videre. Philip. I. v. 8. ὡς ἐπιποθῶ πάντας ὑμᾶς; quam propensè amem omnes vos? Futur. ἐπιποθήσω. aor. I. ἐπεπόθησα, *desideravi*, I Pet. 2. 2. ἐπιποθήσατε (aor. I. imperat.) *expetite*. 2 Corinth. 9. v. 14. ἐπιποθούντων ὑμᾶς, maximo amore vos complectentium. item ὁρμᾶν, *impetu ferri*, Jacob. 4. 5. ἐπιπόθησις εως ἡ, *desiderium*, 2 Corinth. 7. 7. & 12. ἐπιπόθητος ὁ καὶ ἡ, *exoptatus a um*, Philip. 4. v. I. ἐπιποθία ας ἡ, *desiderium*, Rom. 15. 23. ἐπιποθίαν ἔχων τοῦ ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, cupiens venire ad vos.

Ποιέω ῶ, *facio*, Rom. 7. 10. οὐ ὃ θέλω, ποιῶ, non quod volo, facio. *operor*, Johan. 5. 19. *Ellipsis* hujus verbi notetur. Rom. 14. 21. μηδὲ (ποιεῖν τι) ἐν ᾧ προσκόπτει, neque (quicquam facere) in quo (frater) impingat. Joh. 3. 21. ὁ ποιῶν (part. præs. act.) τὴν ἀλήθειαν, qui *operam dat* veritati. *imperf.* ἐποίεον ουν, *faciebam*, Mar. 6. vers. 21. δεῖπνον ἐποίει, cœnam apparabat. *Fut.* ποιήσω, *faciam*, Marc. I. 17. Johan. 27. 22. τί οὖν ποιήσω Ἰησοῦν, τὸν λεγόμενον Χριστόν; Hellenismus, Ἰησοῦν pro τὸν Ἰησοῦ, sicut legimus Luc. 6. II. Sic Thucydides, ἔξεστι τοῖς ἐφόροις τὸν βασιλέα δρᾶσαι τοῦτο, licet

ephoris regem facere hoc, id eſt, regi. Scilicet, *verba faciendi duplicem regunt accuſativum.* Eandem Syntaxin imitantur verba docendi, monendi, celandi, petendi, induendi, & privandi; de quibus ſingulis vide ſuo loco. *Præter. perf.* πεποίηκα, *feci*, Johan. 13. v. 12. γινώσκετε τί πεποίηκα ὑμῖν; noſtiſne quid fecerim vobis? Marc. 7. verſ. 37. πάντα καλῶς πεποίηκε, bene omnia fecit. Johan. 12. 18. αὐτὸν πεποιηκέναι τοῦτο σημεῖον, eum *edidiſſe* hoc miraculum. *plusquam perf.* ἐπεποιήκειν, *feceram*, Marc. 15. ver. 7. πεποιήκεισαν, pro ἐπεποιήκεισαν. *aor.* 1. ἐποίησα, *feci*, Johan. 7. v. 21. ἓν ἔργον ἐποίησα, unum opus feci. Hebr. 8. verſ. 9. ἐποίησα διαθήκην τοῖς πατράσι, fœdus *pepigi* cum patribus. Marc. 3. ver. 14. ἐποίησε δώδεκα, *conſtituit* duodecim. Luc. 19. 18. *lucrifecit*. Matth. 20. 12. οἱ ἔσχατοι μίαν ὥραν ἐποίησαν (3. plur. aor. 1. act.) iſti ultimi unam horam *laborârunt*. Matth. 23. v. 23. ταῦτα ἔδει ποιῆσαι, κἀκεῖνα μὴ ἀφιέναι, hæc oportuit facere, & illa non omittere. Differunt ποιῆσαι, ποίησαι, ποιήσαι, ſolis accentibus. ποιῆσαι eſt aor. 1. infin. act. ποίησαι eſt 2. perſ. aor. 1. imper. med. ποιήσαι verò eſt 3. perſ. aor. 1. act. opt. Luc. 6. 11. τί ἂν ποιήσειαν τῷ Ἰησοῦ, quidnam facerent Jeſu. ποιήσειαν eſt 3. plur. aor. 1. act. opt. Æolicè pro ποιήσαιεν. præſ. paſſ. ποιοῦμαι ὦμαι, *fio*, ſæpè medium eſt, & activam habet ſignificationem, Actor. 20. 24 οὐδενὸς λόγον ποιοῦμαι, nullius rei habeo rationem. *Præt. perf.* πεποίημαι, Heb. 12. v. 26. ὡς πεποιημένων (part. præt. paſſ.) tanquam factitiarum. *aor.* 1. ἐποιήθην. *Fut.* 1. ποιηθήσομαι. *aoriſt.* 1. *med.* ἐποιησάμην, *feci*, Heb. 1. 3.

Phraſes ex hoc verbo obſerventur, εὐθεῖαν ποιεῖν τὴν τρίβον, planam facere viam, expeditam viam ſternere, Matth. 3. 3. Marc. 1. 3. Heb. 12. 13. ποιεῖν καρπὸν, ferre fructum, Matth. 3. verſ. 8. & 7. 17. ποιεῖν ἁλιεῖς, conſtituere piſcatores, Matth. 4. v. 19. ποιεῖν ἀποστόλους, conſtituere apoſtolos, Marc. 3. 14. καλῶς ποιεῖν τινα, alicui benefacere, Matth. 5. v. 44. καλῶς ποιεῖτε τοὺς μισοῦντας, benefacite oſoribus ſeu hoſtibus veſtris. Sic Marc. 14. 7. δύνασθε αὐτοὺς εὖ ποιῆσαι, eis poteſtis benefacere. Apud Lucam tamen more Latinorum legimus ca. 6. 27. καλῶς ποιεῖτε τοῖς μισοῦσιν ὑμᾶς. ποιεῖν ἐλεημοσύνην τινὶ, erogare in aliquem eleemoſynam, Matth. 6. 2. Act. 9. 36. πλήρης ἐλεημοσυνῶν, ὧν (pro ἃς) ἐποίει, dives eleemoſynarum quas erogabat. *Helleniſmus*. Act. 10. 2. ποιῶντε ἐλεημοσύνας πολλὰς, præſtabat eleemoſynas multas. δυνάμεις ποιεῖν, edere miracula, Matth. 7. 22. & 13. 55. ποιεῖν σημεῖα, *idem*, Johan. 2. 23. & 3. 2. τέρατα, Act. 7. v. 36. ποιεῖν τινα φανερὸν, δῆλον, prodere aliquem, Matth. 12. 16. & 26. 73. ποιεῖν ἀνομίαν, pepetrare, committere facinus, iniquitati operam dare, peccatis indulgere. Mat. 13. 41. ποιεῖν σκηνὰς, extruere tabernacula, Matth. 17. v. 4. ποιεῖν idem quod κτίζειν, *creare*, *condere*, & tribuitur Deo, Mat. 19. 4. Marc.

10.6. Actor. 17.24,26. Hebr. 1.2. ποιεῖν πάσχα, *celebrare pascha*, Matth. 26.18. ποιεῖν τινα ἀμέριμνον, *securum aliquem præstare*. Matth. 28.14. συμβούλιον ποιεῖν κατά τινος, *consilium inire contra aliquem*. Act. 23.12. ποιεῖν συστροφήν. item ποιεῖν συνωμοσίαν, inire conjurationem, conspirare. Matth. 3.6. δεῖπνον ποιεῖν, *cœnam parare*, Marc. 6.21. ποιεῖν ἄριστον, *prandium parare*, Luc. 14. ver. 12. δοχὴν μεγάλην ποιεῖν τινι, *convivium magnum alicui apparare*, Luc. 5.29. τὸ ἱκανὸν ποιῆσαι τινι, *satisfacere alicui*, Marc. 15. ver. 15. ποιῆσαι ἔλεος μετά τινος, *exercere misericordiam in aliquem*, Luc. 1. ver. 72. ἐποίησε λύτρωσιν τῷ λαῷ αὐτοῦ, *redemit populum suum*, Luc. 1. 68. ποιεῖν κράτος, *potentiam demonstrare*, Luc. 1. ver. 51. δεήσεις ποιεῖσθαι, *preces fundere*, Luc. 5. v. 33. Philip. 1.4. 1 Timoth. 2.1. περισσότερόν τι ποιῆσαι, *aliquid amplius facere*, Luc 12.4. πορείαν ποιεῖσθαι, *iter facere*, Luc 13.22. φρονίμως ποιεῖν, *prudenter facere*, Actor. 10.33. ὑγιῆ ποιεῖν, *sanitati restituere*, Johan. 5.15. κρίσιν ποιεῖν, *judicium exercere*, Johan. 5.27. ἐκδίκησιν ποιεῖν, *vindictam exercere*, Actor. 7. v. 24. τὰ ἀρεστὰ ποιεῖν τινι, *facere quæ alicui arrident*, Johan. 8.29. ἀποσυνάγωγον ποιεῖν, *synagoga excludere, excommunicare*, Johan. 16. ver. 2. ἀνθρακιὰν ποιεῖν, *prunas congerere, focum exstruere luculentum*, Johan. 18. v. 18. ποιεῖν τινι χαρὰν μεγάλην, *aliquem ingenti afficere seu perfundere gaudio*, Actor. 15. v. 3. ποιεῖν χρόνον, idem quod κατατρίβειν χρόνον *consumere, terere tempus*. Act. 15. ver. 33. 2 Corin. 11. 25. Jacob. 4. v. 13. ποιεῖν ἐπισύστασιν ὄχλου, *facere ut populus concurrat, convolet, confluat*, hoc est, ut Plautus loquitur Amph. arg. 2. ver. 6. *turbas ciere*, & ibidem ver. 14. *turbas conciere*, idem Bacch. arg. v. 6. *turbas movere*. Idem Pers. 1.19. *turbam facere*. Teren. in Eunuch. *turbas dare*. ποιεῖσθαι μνείαν τινός, *facere alicujus mentionem*, Roman. 1. ver. 9. ἐνέδραν ποιεῖν τινι, *insidias alicui struere*, Actor. 25. ver. 3. ἐκβολὴν ποιεῖσθαι, *jacturam facere*, Actor. 27.18. τῆς σαρκὸς πρόνοιαν ποιεῖσθαι, *carnis curam habere*, Rom. 13. 14. ποιεῖν τὰ θελήματα σαρκός, *facere quæ carni placent, allubescunt*, Ephes. 2. 3. ποιεῖν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, Eph. 6 6. h.e. *facere quæ Deus vult*. ἔργον ποιεῖν, *officium facere*, 2 Tim. 4. v. 5. ποιῆσαι πόλεμον μετά τινος, *bellum cum aliquo gerere*, Apocal. 19 19. ποιεῖν ψεῦδος, *committere mendacium*, Apoc 22. ver. 15. ποιεῖν μίαν γνώμην, *consentire*, Apoc 17. v. 17. ποίημα τος τὸ, *opus*, Ephes. 2. ver. 10. *res conditæ*, Rom 1. v. 20. ποίησις εως ἡ, *opus, actio*. Jacob. 1 ver. 25. ποιητὴς οῦ ὁ, *poeta*, Actor. 17. ver 28. *effector*, Roman. 2. v 13. Jacob. 1. v. 22, 25. *observator*, Jacob. 4. 11. ἀγαθοποιὸς οῦ ὁ, *beneficus*. ἀγαθοποιέω ῶ, *bene facio, bene ago* cum Accus. Luc. 6. ver. 33. ἐὰν ἀγαθοποιῆτε (2. pl. præs. act. subj.) τοὺς ἀγαθοποιοῦντας, si benefeceritis iis qui vobis benefaciunt. 3 Joh. 11. ὁ ἀγαθοποιῶν, ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστιν, qui bene agit, ex Deo est. ἀγαθοποιΐα *bene-*

benefactum. 1 Pet.4.v.19. χειροποίητος ου ὁ ἡ, *manu factus*, Marc. 14. ver.58. Actor.7.48. Ephes.2. ver.11. ἀχειροποίητος ου ὁ ἡ, *sine manu factus*, Marc.14.58. 2 Corinth.5.1. Coloss.2.v.11. εἰρηνοποιέω ῶ, *reconcilio, pacem firmo, stabilio*, Col.1.20. εἰρηνοποιὸς οῦ ὁ, *pacificus, pacis studiosus*, Matthæi 5. ver.9. εὐποιὸς οῦ ὁ, *beneficus*, idem quod εὐποιητικός, εὐποιΐα, *beneficentiâ*, Hebr.13.16. κακοποιὸς οῦ ὁ, *maleficus*, Johan.18.30. κακοποιέω ῶ, *malefacio*, Luc. 6.v.9. augetur à principio. item *noceo, lædo*, Genes 31.29. καὶ νῦν ἰσχύει ἡ χείρ μου κακοποιῆσαί σε, & nunc valet manus mea nocere tibi, hoc est, satis sum instructus ad te lædendum. καλοποιέω ῶ, *benefacio*, 2 Thess. 3. 13. μὴ ἐκκακήσητε (aor.1. subj.) καλοποιοῦντες, nè segnescatis in benefaciendo. μοσχοποιέω ῶ, *vitulum conflo, facio. aor.* 1. ἐμοσχοποίησαν, Actor. 7. 41. ὀχλοποιέω ῶ, *turbam cogo* Actor.17. ὀχλοποιήσαντες (part. aor. 1. act.) at si sequatur κόμμα, ut in plerisque exemplaribus, legendum ὀχλοποιήσαντας, ab a. 1. indic. ὠχλοποίησα. περιποιέομαι οῦμαι, *acquiro.* cum Accus. 1 Tim.3.13. *aorist.*1. περιεποιησάμην. *acquisivi*, Actor. 20. 28. περιποίησις εως ἡ, *acquisitio*, 1 Thessal.5.9. *peculium*, Ephes. 1.14. quâ voce intelligitur *populus* DEI. Confer 1 Pet.2.9. *conservatio.* Hebr.10. ver.39. προσποιέομαι οῦμαι *simulo*, Luc. 24. ver. 28. προσεποιεῖτο (3. sing. imperf. med.) *præ se ferebat. præ se ferre*, Latinè est dicto silentio, facto vel gestu aliquid ostendere, quam significationem inter multas alias etiam habet verbum προσποιέομαι, quæ huic loco optimè convenit. Nam Christus gestu seu ambulatione ostendebat, quasi aliò esset iturus, quod fieri potuisset. Sic Deus sepe præ se fert, quasi nos nolit exaudire, procrastinando auxilium, quum tamen nos sit adjuturus. Scil. ut nos excitet ad preces fundendas. Nihil hîc est simulationis. ζωοποιέω ῶ, *vivifico.* ζωοποιέομαι οῦμαι, *vivificor.* 1 Cor.15.22. συζωοποιέω ῶ, *unà vivifico*, Eph.2.5. ἡμᾶς συνεζωοποίησε Χριστῷ, nos unà vivificavit cum Christo. Scil. Resurrectionis Christi fructus eiam ad nos membra redundat. σιτοποιὸς οῦ ὁ, pistor. ἀρχισιτοποιὸς οῦ ὁ, princeps pistorum. Genes.40. vers.1. σκηνοποιὸς οῦ ὁ, *tabernaculorum confector*, Actor.18.3. σκηνοποιέω ῶ, *tabernacula* seu *umbracula fabricor.*

Ποικίλος η ον, *varius a um*, Jacob.1.2. 2 Pet.1.6. ἐν ποικίλοις πειρασμοῖς, in variis tentationibus. 1 Pet.4.10. ὡς καλοὶ οἰκονόμοι ποικίλης χάριτος Θεοῦ, tanquam boni dispensatores variæ Dei gratiæ. πολυποίκιλος ὁ ἡ, *admodum varius*, Eph.3.10. ἡ πολυποίκιλος σοφία τοῦ Θεοῦ, multiformis illa sapientia Dei.

Ποιμὴν ένος ὁ *pastor*, Marc.6. 34. ὡς πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα, sicut oves non habentes pastorem. Johan.10.11. ἐγώ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλός, ego sum bonus ille pastor. Heb.13.20. ποιμένα μέγαν, pastorem illum magnum. 1 Pet.5.4. φανερωθέντος τοῦ ἀρχι-

ποιμένος, (in nominativo ἀρχιποιμὴν ενος ὁ) quum conspicuus factus fuerit ille pastorum princeps. ποιμαίνω, pasco, & per metaphoram curo. Item doceo, Johan. 21. v. 16. ποίμαινε τὰ πρόβατά μου, pasce oves meas. Metaphora allegorica. Fut. ποιμανῶ, guberno, rego. Matth. 2. ver. 6. ὅστις ποιμανεῖ τὸν λαόν μου, qui pascet populum meum, hoc est, qui gubernabit: metaphora desumpta à pastore, cui rex similis esse debet. Sic Homerus reges ποιμένας λαῶν vocat. Et praeclarum est illud Xenophontis dictum, παραπλήσια ἔργα εἶναι νομέως ἀγαθοῦ καὶ βασιλέως ἀγαθοῦ. Et Germani eleganter dicunt, duo requiri in vero principe, **vatters hertz vnd hirten sorg**. Item rego, ita, ut compescam, coerceam, puniam. Apoc. 2. v. 27. καὶ ποιμανεῖ αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ, & reget eos virgâ ferreâ. Pro ποιμανεῖ legitur μέλλει ποιμαίνειν, Apoc. 12. ver. 5. aor. 1. act. ἐποίμανα, pavi, hoc est, docui. 1 Pet. 5. 2. ποιμάνατε (2. pl. aor. 1. act. imperat.) τὸ ἐν ὑμῖν ποίμνιον τοῦ Θεοῦ, pascite DEI gregem qui apud vos est. ποίμνη ης ἡ, grex, Johan. 10. 16. γενήσεται μία ποίμνη, fiet grex unus. ποίμνιον ου τό, idem. Luc. 12. 32. μὴ φοβοῦ τὸ μικρὸν ποίμνιον, nè metue pusille grex. τὸ μικρὸν ποίμνιον, pro ὦ μικρὸν ποίμνιον est Atticismus. Actor. 20. 29. μὴ φειδόμενοι τοῦ ποιμνίου, non parcentes gregi.

Πόλεμος ου ὁ, (Etym. παρὰ τὸ τὰς πόλεις μειοῦν, à minuendis urbibus. Tzetzes, q. d. πολυαμής multos demetens, πολυεμής, multos evomens) bellum, Matth. 24. v. 6. μελλήσετε δὲ ἀκούειν πολέμους, audituri estis bella. πολεμέω ῶ, bello, pugno, praelior, Apoc. 19. v. 11. πολεμεῖ, pugnat. Fut. πολεμήσω, Apoc. 2. ver. 16. πολεμήσω μετ᾽ αὐτῶν, (vulgo πρὸς αὐτοὺς) pugnabo cum illis. Exod. 14. v. 14. Κύριος πολεμήσει περὶ ἡμῶν, Dominus bellabit pro nobis. a. 1. act. ἐπολέμησα, praeliatus sum, Apoc. 12. 7. συμπολεμέω ῶ. Fut. ήσω. Josuae 10. 42. ὅτι ὁ Θεὸς συνεπολέμει (3. sing. imperf.) τῷ Ἰσραήλ, quia Deus pugnabat pro Israele.

Πόλις εως ἡ, urbs, Actor. 14. 19. ἔξω τῆς πόλεως, extra urbem. Matth. 10. 32. ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, in hac civitate. Marc. 1. v. 45. εἰς πόλιν εἰσελθεῖν, in urbem ingredi. Judae v. 7. καὶ αἱ περὶ αὐτὰς πόλεις, & finitimae urbes Luc. 5. 12. ἐν μιᾷ τῶν πόλεων. Actor. 22. 11. εἰς τὰς ἔξω πόλεις, in exteras urbes, Matth. 23. v. 34 ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν, oppidatim. Per metonymiam subjecti, cives, Matth. 21. v. 10. πολίτης ου ὁ, civis, Luc. 19. ver. 14. pl. οἱ πολῖται, cives. πολῖτις ιδος ἡ, civis foemina. συμπολίτης ου ὁ concivis, Ephes. 2. 19. πολιτεύω Rempublicam administro. πολιτεύομαι, idem. Item guberno, In novo Test. in media voce aliquando idem est quod versor, vivo, me gero. Phil. 1. 27. μόνον ἀξίως τοῦ εὐαγγελίου πολιτεύεσθε, tantùm dignè Evangelio vos gerite. Lucian. de luctu, ἄσιτος αὐτοῖς πολιτεύεται, sine cibo inter eos versatur. Servio, πολιτεύομαι, propriè magistratu fungor. Per synec. verò speci-

ciei, *officio meo quocunque fungor.* Actor.23. ver.1. ἐγὼ πάσῃ συνειδήσει ἀγαθῇ πεπολίτευμαι τῷ Θεῷ, ego omni bonâ conscientiâ servivi (vel munere meo functus sum) Deo. πολίτευμα τος τὸ, *vita civilis, civitas*, Philip. 3. ver. 20. ἡμῶν τὸ πολίτευμα ἐν τοῖς οὐρανοῖς ὑπάρχει, nostra civitas in cœlis est. πολιτεία ας ἡ, *Respubl.* Ephes. 2 ver. 12. *civitas, jus civium*, Actor. 22. 28. ἄπολις ιδος ὁ ἡ, *extorris, patriâ orbatus.* propriè, *urbe expulsus.* Ἀμφίπολις εως ἡ, *nomen urbis quam utrimque aqua alluit*, Actor. 17. ver 1. Δεκάπολις ἡ, *nomen proprium regionis, ita dictæ à decem urbibus*, Matth. 4. ver. 25. Ἱεράπολις εως ὁ ἡ, *sancta civitas, nomen* urbis. Coloss. 4. ver. 13. vide nomina propria. κωμόπολις εως ἡ, *oppidulum.* Marc. 1. ver. 38. μητρόπολις εως ἡ, *urbs princeps, metropolis*, quasi dicat, μήτηρ πόλεων τῶν κυκλόθεν οὐσῶν, *mater urbium finitimarum.* Vox hæc legitur in fine prioris epistolæ ad Timotheum. Eâdem *metaphorâ* Hebræi oppida, pagos, & villas vocant θυγατέρας, *filias*, Jud. 11. 26.

Πολὺς πολλὴ πολὺ, (à πέλω sum) *multus a um*, Matth. 9. 37. 2 Cor. 7. 4. *Genit.* πολλοῦ πολλῆς πολλοῦ, Actor. 24. 3. & 27. v. 11. *Dat.* πολλῷ πολλῇ πολλῷ, 2 Cor. 6. v. 4. Actor. 2. 29. ἐν πολλῷ, *admodum.* Præponitur comparativis. Johan. 4. 41. πολλῷ πλείους multò plures. *Acc.* πολὺν πολλὴν πολύ. Matth. 13. 5. Marc. 6. 34. *Nom. plur.* πολλοὶ πολλαὶ πολλὰ Matth. 18. 11. Joh. 21. 25. Hinc ortum est verbum Latinum *polleo. Omnes*, *Roman.* 5. 15. οἱ πολλοὶ ἀπέθανον, omnes mortui sunt. *Comparat.* πλείων ονος ὁ ἡ, *amplior, copiosior*, Heb. 11. ver. 4. πλείονα θυσίαν, majoris pretii sacrificium. Actor. 27. v. 20. ἐπὶ πλείονας ἡμέρας, ad complures dies: pro πλείονας verò legimus etiam πλείους contractè, Act. 21. v. 10. & 25. v. 6. In neutro genere πλεῖον, *plus*, Matth. 6. 25. οὐχὶ ἡ ψυχὴ πλεῖόν ἐστι τῆς τροφῆς; Nonne vita est aliquid præstantius alimento? Pro πλεῖον legitur etiam πλέον, Luc. 3. v. 13. μηδὲν πλέον παρὰ τὸ διατεταγμένον, nihil amplius præter id quod constitutum est. ἐπὶ πολὺ, *diu.* Act. 28. ver. 6. ἐπὶ πλεῖον, *amplius*, 2 Tim. 3. 9. Actor. 4. 17. *diutius*, Act. 20. 9. & 24. v. 4. Post πλεῖον sequitur genitivus, more comparativorum, aut adverbiorum. ἤ, *quàm*, Luc. 11. 31. πλεῖον Σολομῶντος ὧδε, plus quàm Solomo hìc est, hoc est, ego Solomoni longè sum anteferendus. Luc. 21. v. 3. πλεῖον πάντων ἔβαλεν, plus quàm omnes immisit, scil. pauper vidua. Joh. 21. 15. ἀγαπᾷς με πλεῖον τούτων; an me plus diligis quàm hi? Luc. 9. 13. οὐκ εἰσὶν ἡμῖν πλεῖον ἢ πέντε ἄρτοι, non sunt nobis plus quàm quinque panes. Matth. 21. v. 36. πλείονας πρώτων, plures prioribus. Actor. 25. v. 26. πλείους ἢ δέκα, plures quàm decem. Actor. 24. 17. δι' ἐτῶν πλειόνων, interjectis pluribus annis, hoc est, post multos annos. διὰ πλειόνων, *per plures*, 2 Cor. 4. 15. ὑπὸ τῶν πλειόνων, ab amplioribus, hoc est, *presbyteris*, qui

qui aliis dignitate antecellunt. ἐν πλείοσι, *in pluribus*, 1 Corinth.10.5. λόγοις πλείοσι, *verbis pluribus*, Actor. 2. v. 40. πλεῖστος ἡ ον, *plurimus a um*, Matth. 11. vers. 20. πλεῖσται δυνάμεις, plurimæ virtutes, hoc est, miracula. Matth. 28. v. 8. πλεῖστος ὄχλος ἔστρωσαν, plurima turba straverunt. *anomalia numeri*. πολλὰ, *sæpe*, Adverbialiter, Roman. 15.22. *valdè*, Marc. 3. v. 12. *multùm*, 1 Cor. 16. v. 12. πολλὰ παρεκάλεσα αὐτὸν, multùm precatus sum eum. Etiam cum præposito *articulo*, Rom. 15. 22. ἐνεκοπτόμην τὰ πολλὰ, præpeditus fui sæpenumero, πολλάκις, *idem*, Matth. 17. v. 15. πολλάκις πίπτει εἰς τὸ πῦρ, sæpe cadit in ignem. Poëtæ etiam πολλάκι. πλειστάκις, *sæpissimè*. τὸ πλεῖστον, *ad plurimum*, seu *summum*, 1 Corinth. 14. v. 27. πλεονάζω, *augeor*, *abundo*, *exubero*, 2 Thess. 1. v. 3. *Fut.* πλεονάσω. a. 1. ἐπλεόνασα, 2 Cor. 8. 15. ὁ τὸ πολὺ (scil. συναγαγὼν) οὐκ ἐπλεόνασε, qui plus collegit, plus non habuit. 1 Thess. 3. v. 12. πλεονάσαι (aor. 1. act. opt.) Dominus faxit ut abundetis. Roman. 6. ver. 1. ἵνα ἡ χάρις πλεονάσῃ (3. sing. aor. 1. subj.) ut gratia superabundet. ὑπερπλεονάζω, *superabundo*, 1 Tim. 1. 14. in medio augetur. πάμπολυς, *permultus*. in *Genit.* παμπόλλου, Marc. 8. 1. παμπόλλου ὄχλου ὄντος, quum esset multa turba. πολλαπλασίων ον, ὁ καὶ ἡ, *multiplex*, *admodum varius*, Luc. 18. 30.

Πονηρὸς, πονηρία, vide suprà Th. πένομαι.

Πόντος ου ὁ, (παρὰ τὸ πονεῖν) *mare*, *pontus*. ποντόθεν dicitur *è mari*, ἀνωμάλως pro ποντόθεν. ἰλιάδ. ξ. ποντίζω. *Fut.* ίσω. *Præt.* πεπόντικα, *mergo*. καταποντίζω, *demergo*, F. ίσω, P. καταπεπόντικα. *Præs. pass.* καταποντίζομαι, *demergor*. *Præt. pass.* καταπεπόντισμαι. aor. 1. pass. καταποντίσθην ης η, Matth. 18. ver. 6. καὶ καταποντισθῇ (3. sing. a. 1. pass. subj.) & demergatur. Singulare fuit supplicii genus, ubi collo sontis saxum alligabatur, atque in profundo maris demergebatur.

Πόῤῥω, *procul*, *longè*, Adverb. Matth. 15. 8. ἡ δὲ καρδία αὐτῶν πόῤῥω ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ, cor autem eorum longè distat à me. *eminus*, Luc. 14. 32. ποῤῥωτέρω, *ulterius*, Luc. 24. 28. πόῤῥωθεν, *procul*, Luc. 17. 12. ἔστησαν πόῤῥωθεν, *steterunt procul*.

Πορφύρα ας ἡ, (ἀπὸ τοῦ πόρον φέρειν. πόρος ου ὁ quandoque idem est quod πορισμὸς οῦ ὁ, *quæstus*, *lucrum*) *purpura*, genus conchæ marinæ. item *pannus* purpuræ liquore tinctus. item *vestis purpurea*, Marc. 15. 17. Luc. 16. 19. πορφύρεος, & contractè πορφυροῦς ὁ, *purpureus*, Johan. 19. 2. ἱμάτιον πορφυροῦν, πορφύρεον, vestem purpuream.

Ποταμὸς οῦ ὁ, *fluvius*, (quasi πότιμος ὁ ἡ, potui aptus.) Matt. 7. v. 25, 27. Marc. 1. 5. Act. 16. 13. παρὰ ποταμὸν, *ad flumen*. Μεσοποταμία ας ἡ, *Mesopotamia*, regio Asiæ majoris. Vide infrà nomina propria.

Ποταπὸς ἡ ὸν, vide suprà δαπεδον.

Πότερος ου ὁ, *uter*, in f. g. ποτέρα. in n. g. πότερον, Joh. 7. 17. πότερον

ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστιν, ἢ ἐγὼ ἀπ' ἐμαυτοῦ λαλῶ, utrùm ex Deo ſit, an ego à meipſo loquar. *Subintelligitur*, 1 Cor. 4. 21. ἐν ῥάβδῳ ἔλθω πρὸς ὑμᾶς, ἢ ἐν ἀγάπῃ, pro πότερον ἐν ῥάβδῳ, &c. utrùm cum virga veniam ad vos, an cum charitate, &c.

Ποῦς ποδὸς ὁ, *pes*, (**fus.**) Mat. 18.v.8. ὁ πούς σου, *pes tuus*, 1 Cor. 12. v. 15. ἐὰν εἴπῃ ὁ πούς, ſi dixerit pes. Videtur Phavorino ita dici quaſi παὺς, παρὰ τὸ παύειν. Sed malo derivare â Chald. פסע incedere. Marc.5. 22. πίπτει πρὸς τοὺς πόδας, accidit ad pedes. Actor. 10. v. 25. πεσὼν ἐπὶ τοὺς πόδας, procidens in pedes. Johan. 20. 12. πρὸς τοῖς ποσίν, apud pedes. Actor. 22. 3. παρὰ τοὺς πόδας Γαμαλιὴλ, *ad pedes Gamalielis*, ſcil. ſedens. Sic 2 Reg. 2. v. 15. εἰ ἔγνως ὅτι σήμερον λαμβάνει Κύριος τὸν κύριόν σου ἐπάνωθεν τῆς κεφαλῆς σου; An nôſti quod hodie Dominus aſſumpturus ſit dominum tuum à capite tuo? Dictum ex more ſedendi in ſcholis, ubi præceptor ſedet loco altiore in cáthedra, diſcipulus verò in inferiore, ita ut ſitus ille ſit ſuper horum caput, hi verò ſint ad illius, nempe doctoris, pedes. Hinc Paulus ait, ſe ſediſſe ad pedes Gamalielis: & Elias dicitur aſſumendus à capite Eliſæi. Actor. 22. 3. Roman. 10. 5. ὡς ὡραῖοι οἱ πόδες, quàm pulchri pedes. Actor. 14. 8. ἀδύνατος τοῖς ποσίν, captus pedibus. Geneſ. 33. 14. κατὰ πόδα τῶν παιδαρίων μου, juxta *greſſum* puellorum meorum, hoc eſt, *lentè*. ἀνδράποδον ου τὸ, *mancipium*. ἀνδραποδίζω, *mancipio*, q.d. manu capio, & in ſertitutem redigo. ἀνδραποδιστής οῦ ὁ, *plagiarius*, 1 Tim. 1. 10. Dicitur ἀνδράποδον quaſi πούς ἀνδρὸς, *pes viri*. Sunt enim mancipia *pedes* dominorũ ſuorum, quos pro *capitibus* agnoſcunt. δασύπους οδος ὁ, *lepus*. ὀρθόπους οδος ὁ, *rectos pedes habens*. ὀρθοποδέω ῶ, *rectus pedibus incedo*, Gal. 2. v. 14. ὑποπόδιον ου τὸ, (q. d. τὸ ὑπὸ τοὺς πόδας ὄν, quod eſt ſub pedibus.) *ſcabellum pedum*, Matth. 5. 35. & 22. v. 44. τετράπους οδος ὁ ἡ, *quadrupes*, in n. gen. τετράπουν. in nom. pl. οἱ καὶ αἱ τετράποδες, *quadrupedes*, καὶ τὰ τετράποδα, *quadrupedia*, Act. 10. v. 12. Roman. 1. 23. ἐμποδίζω. *Fut.* σω. *Impedio*, propriè pedes involvo, ſeu implico. cum Accuſ. pro quo in novo Teſtamento legitur ἐγκόπτω, 1 Theſſ. 2. v. 18. συμποδίζω, pedes colligo, Gen. 22. v. 6.

Πρᾶος α ον. Legitur etiam ſine ſubſcripto ἰῶτα πρᾶος. (videtur aliis eſſe à παρὰ apud, vel à πάρος ante) *mitis*, *lenis*, *manſuetus*, Matth. 11. ver. 28. μάθετε ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι πρᾶός εἰμι, diſcite ex me, quod lenis ſim. in *Genit.* πρᾴου in *fœm. gen.* πραεῖα, *manſueta*, quod eſt à maſculino πραεύς ὁ, in *neut. gen.* πραΰ. Matth. 5. ver. 5. μακάριοι οἱ πρᾳεῖς, beati mites. 1 Pet. 3. 4. τοῦ πρᾳέος, *manſueti*. Comp. πραΰτερος. Superl. πραΰτατος. πραΰνω, *manſuefacio*. πρᾳότης ητος ἡ, *manſuetudo*, 1 Cor. 4. 21. πνεύματι πρᾳότητος eſt *Hebraiſmus*, pro πνεύματι πρᾳεῖ, vel πρᾴῳ, ſpiritu miti,

τι, Gal. 5. 22. πραΰτης ητος ἡ, idem. Jacob.1.21.

Πρασιὰ ᾶς ἡ, *areola in horto*, Marc.6.40. πρασιαὶ πρασιαί. per areolas, q.d. areolatim. Græcè diceretur κατὰ πρασιάς. Distributa enim turba super viridi gramine, videri poterat hortus in totidem areolas distinctus. *Hebraismus.* Videtur oriri à πράσον ου τὸ, *porrum.* Hinc est χρυσόπρασος ου ὁ, *chrysoprasus*, gemma viridis, & prasum colore referens, ex χρυσὸς aurum, & πράσον porrum. Apoc.21.20.

Πράττω, vel πράσσω, *facio, ago.* Roman. 7. 19. ὃ οὐ θέλω κακὸν, τοῦτο πράσσω, malum quod nolo, hoc ago. Actor. 26. 31. πράσσει, pro πέπραχε, perpetravit. *Enallage temporis*, Actor. 5. 35. τί μέλλετε πράσσειν, quid facturi sitis. Actor. 19. 36. μηδὲν προπετὲς πράσσειν, nihil præcipitanter, temerè agere. 1 Thess.4.11. πράσσειν τὰ ἴδια, res vestras agere. Sic Ἰλιάδ. ζ. 490. τὰ σαυτῆς ἔργα κόμιζε, rerum tuarum satage. Item in novo Test. *exigo.* Luc.3.ver. 13. πράσσετε, *exigite.* Fut. πράξω. *aor.* 1. *act.* ἔπραξα. Luc.19.v.23. σὺν τόκῳ ἂν ἔπραξα (pro ἐξέπραξα) αὐτὸ, cum fœnore ipsam exegissem. Luc. 23.ver.41. ἄξια γὰρ (αὐτῶν) ὧν ἐπράξαμεν ἀπολαμβάνομεν, nam digna factis recipimus. ὧν ἐπράξαμεν, pro ἃ ἐπράξαμεν, *Hellenismus.* Articulus convenit cum præcedenti nomine vel expresso, vel subintellecto, ut hic, neglecto verbo. *Perf.* πέπραχα, (non πέπρακα, quod est à πιπράσκω, vendo.) *Præs. pass.* πράττομαι *Præt.pass.* à πράττω, πέπραγμαι, Luc. 23. ver. 16. οὐδὲν ἄξιον θανάτου ἐστὶ πεπραγμένον αὐτῷ, nihil dignum morte pepetratum est ab eo. αὐτῷ, pro ὑπ' αὐτοῦ. πρᾶγμα *res*, Actor. 5.4. *Negotium*, 1 Cor. 6. 1. *Opus*, Jacob. 3. 16. καὶ πᾶν φαῦλον πρᾶγμα, & omne pravum opus. *à secunda persona* πέπραξαι, est πρᾶξις εως ἡ, *actio*, Matth. 16. ver. 27. κατὰ τὴν πρᾶξιν αὐτοῦ, secundùm facta ipsius. Roman. 12. ver. 4. τὰ δὲ μέλη πάντα οὐ τὴν αὐτὴν ἔχει πρᾶξιν, membra verò omnia non eandem habent actionem. πράξεις εων αἱ, *acta, res gestæ.* πράξεις ἀποστόλων, Acta apostolorum. *à tertia persona* πέπρακται *derivatur* πράκτωρ ορος ὁ, *exactor*, Luc.12. v.58. πραγματεύομαι, *negotior. a.1. med.* ἐπραγματευσάμην ω ατο, *negotiatus fui. a. 1. med. imperat.* πραγμάτευσαι ἀσθω. in plur.num. πραγματεύσασθε, *negotiamini*, Luc. 19. v. 13. πραγματεία ας ἡ, *negotium, quale esse solet mercatorum, aut fœneratorum, qui artem rem faciendi nôrunt.* in plur numero αἱ πραγματεῖαι, 2 Timoth.2. v.4. ἐμπλέκεται ταῖς τοῦ βίου πραγματείαις, implicatur vitæ hujus negotiis. videl. mercaturâ, agriculturâ, &c. διαπραγματεύομαι, *negotior*, Luc.19.ver. 15. τίς τί διεπραγματεύσατο, quis quid negotiando lucratus esset. πολυπράγμων ονος ὁ ἡ, *qui vel quæ multis se implicat negotiis.* πολυπραγμοσύνη ης ἡ, *vana curiositas.* ἡμέραι ἄπρακτοι, dies festi, ubi feriamur, & labore abstinemus. Plur.

Πρέπω.

Πρέπω, *convenio, decôrus sum*, cum Dativo, Ephes. 5. 3 καθὼς πρέπει ἁγίοις, ficut convenit sanctis. Tit. 2. ver. 1. σὺ δὲ λάλει ἃ πρέπει, tu verò loquere quæ decent. Heb. 2. 10. ἔπρεπε γὰρ αὐτῷ, decebat enim eum. ibid. c. 7 ver. 26. τοιοῦτος γὰρ ἡμῖν ἔπρεπεν ἀρχιερεὺς, talis enim nos decebat pontifex. πρέπον, ὄντος τὸ, *decorum*, Matth. 3. 15. οὕτω γὰρ πρέπον ἐστὶ, fic enim decet. 1 Corin. 11. v. 13. πρέπον ἐστὶ, *decorum est, & gravitati consentaneum*. πρεπόντως Adverb. cum Dativo, *convenienter*. Θεοπρεπὴς, *Deo conveniens*. Multa de Deo dicuntur ἀνθρωποπαθῶς, quæ intelligenda sunt & explicanda Θεοπρεπῶς, hoc est, divinæ majestati convenienter. ἱεροπρεπὴς έος ὁ, *sanctimoniam decens*, Tit. 2. ver. 3. εὐπρεπὴς έος ὁ ἡ, *valde decorus*. εὐπρέπεια ας ἡ, *decor*, Jacob. 1. v. 11. μεγαλοπρεπὴς έος ὁ, *magnificus*, 2 Pet. 1. v. 17.

Πρέσβυς υος, & Atticè εως ὁ, *senex*, in fœm. gen. πρέσβεις, in neutro genere πρέσβυ. *comparat.* πρεσβύτερος, *senior*, Luc. 15. 25. υἱὸς ὁ πρεσβύτερος, filius major natu, cui ibidem opponitur, υἱὸς ὁ νεώτερος, filius minor natu (videtur aliis πρέσβυς, dictus à πῦρ ignis, & σβέω extinguo, quòd in iis calor nativus extingui incipiat.) *Est etiam nomen officii*, Tit. 1. v. 5. καταστήσῃς κατὰ πόλιν πρεσβυτέρους, constituas oppidatim presbyteros, hoc est, qui fungantur munere Ecclesiastico, & comprimis, *qui doceant*. Quâ ratione etiam Apostoli hac voce denotantur 1 Pet. 5. v. 1. Confer Actor. 6. 4. & 20. 28. 1 Tim. 5. v. 17. *Senator*, Marc. 8. 31. ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ (pro ὑπὸ) τῶν πρεσβυτέρων, reprobari à senioribus, hoc est, à *senatoribus* illis qui constituebant Sanhedrin. Vide supr à pag. 246. πρεσβυτέρα ας ἡ, *mulier grandæva, natu grandior, ætatis provectioris*, 1 Tim. 5. ver. 2. συμπρεσβύτερος ου ὁ, *unà presbyter*, 1 Pet. 5. ver. 1. πρεσβυτέριον ου τὸ, *senatus Ecclesiasticus*, qui etiam à nobis Latinè dici solet *Presbyterium*, Luc. 22. v. 66. 1 Timoth. 4. ver. 13. πρεσβύτης ου ὁ, *senex*, Luc. 1. ver. 8. ἐγὼ γάρ εἰμι πρεσβύτης, nam ego sum senex. πρεσβῦτις ιδος ἡ, *anus, vetula*, Tit. 2. 3. πρεσβεύω. *Fut.* σω. *legatione fungor*, Ephes. 6. ver. 20. ὑπὲρ οὗ πρεσβεύω ἐν ἁλύσει, cujus (Evangelii) gratiâ legatione fungor catenatus; scilicet, ad legationes adhibebantur viri primarii, ætate & ordine venerabiles. πρεσβεία ας ἡ, *legatio*, Luc. 14. 32. ἀποστείλας πρεσβείαν, h. e. πρέσβεις, missis legatis: metonymia adjuncti.

Πρηνὴς έος ὁ, *pronus, præceps*, Act. 1. 18. ex πρὸ ante, & νεύω nuto, vergo. Vergit enim deorsum.)(ὕπτιος supinus.

Πρὶν Adv. *priùs, antè*. item *priusquam*. construitur in N. T. cum *optativo*, Actor. 25. 16. πρὶν ἢ ἔχοι, antequam habeat. cum *subj.* Luc. 2. v. 16. πρὶν ἢ ἴδῃ, antequam vidisset. Sæpissime verò cum *infinitivo*, Marc. 14. ver. 72. πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι δὶς, antequam gallus bis caneret. Joh. 4. ver. 49. κατάβηθι πρὶν ἀποθανεῖν τὸ παιδίον μου, descende priusquam

quam moriatur filius meus. Joh. 14.29. εἴρηκα ὑμῖν πρὶν γενέσθαι (idem quod πρὸ τοῦ γενέσθαι, quæ phraſis eodem ſenſu legitur Joh. 8.58. & 13.19.) dixi vobis priuſquam fieret. *Eleganter additur* ἤ, Marc. 14.30. Act. 7.2. πρὶν ἢ κατοικῆσαι αὐτὸν, priuſquam ille habitaret.

Πρὸ, *præpoſitio* cum Genitivo, *antè*, Johan. 12. ver. 1. πρὸ ἓξ ἡμερῶν τοῦ πάσχα, ſex diebus ante paſcha. Johan. 13. ver. 3. πρὸ τῆς ἑορτῆς τοῦ πάσχα, ante feſtum paſchæ, 1 Corin. 4. v. 5. πρὸ καιροῦ, ante tempus, 1 Pet. 1. ver. 20. πρὸ καταβολῆς κόσμου, ante jacta mundi fundamenta. 2 Tim. 4. ver. 21. πρὸ χειμῶνος, ante hyemem. *Eleganter cum infinitivo tanquam nomine conſtruitur.* Johan. 1. v. 49. πρὸ τοῦ σε Φίλιππον φωνῆσαι, priuſquam te Philippus vocaret. *Nec de tempore tantùm dicitur, ſed etiam de loco*, Actor. 5. v. 23. πρὸ θυρῶν, præ foribus, vel ante fores. ibid. cap. 12. v. 6. πρὸ τῆς θύρας. Luc. 7. ver. 27. πρὸ προσώπου σου, ante faciem tuam. *Hebraiſmus*, ubi πρὸ προσώπου idem eſt quod πρὸ לִפְנֵי. Actor. 13. v. 24. πρὸ προσώπου τῆς εἰσόδου, pro πρὸ τῆς εἰσόδου, ante ingreſſum. Jacob. 5. ver. 12. πρὸ πάντων δὲ, ante omnia verò, hoc eſt, in primis verò vobis eſt attendendum. Item *nota eſt comparationis imparium.* Herod. πόλεμον πρὸ εἰρήνης αἱρέεται, bellum præ pace eligit. idem quod ὑπὲρ, *pro*, apud profanos Auctores. Xenoph. pæd. 1. πρὸ ἑαυτῶν βουλεύεσθαι, pro ſeſe conſilium capere. Euripid. πρὸ παιδὸς θανεῖν, pro filio mori. *Periphraſis ex hac præpoſitione*, οἱ πρὸ ἡμῶν, ſcilicet ὄντες, *majores noſtri*, Matthæi 5. ver. 12. Levit. 18 ver. 16. πρὸ *comparatur.* in compar. πρότερος α ον, *prior, prius.* Epheſ. 4. v. 22. κατὰ τὴν προτέραν ἀναστροφὴν, *ſecundùm, hoc eſt, quod attinet ad priſtinam converſationem.* τὸ πρότερον, *prius*, Adverb. Joh. 6. v. 62. Galat. 4. 13. *vel ſimpliciter ponitur* πρότερον *adverbialiter, ſine articulo*, pro προτέρως, 2 Corinth. 1. 15. Heb. 4. 6. & 7. 27. vel ſubintelligitur *verbum ſubſtantivum.* Heb. 10. 32. τὰς πρότερον, ſcil. οὔσας. ἡ προτεραία, ſcil. ἡμέρα, dies antecedens, pridie.)(ὑστεραία, dies poſterior, poſtridie. Apud Herod. additur προτεραίᾳ ἡμέρα τῆς μάχης, pridie quàm prælium fieret. πρῶτος (contractum ex πρότατος) η ον, *primus a um*, Apoc. 1. v. 11. πρῶτος καὶ ἔσχατος, primus & ultimus. 1 Corin. 15. 45. ὁ πρῶτος ἄνθρωπος Ἀδὰμ, primus homo eſt Adamus. Apoc. 20. 5. ἀνάστασις ἡ πρώτη, reſurrectio prima. *interdum idem valet quod* πρότερος, *prior*, Johan. 1. v. 15. πρῶτός μου ἦν, prior me erat. & cap. 20. v. 4. Sic πρῶτον adverbium *primò*, ponitur pro πρότερον, Joh. 15. 18. ἐμὲ πρῶτον ὑμῶν μεμίσηκεν, me priùs quàm vos odio habuit. Luc. 17. v. 25. πρῶτον δὲ δεῖ αὐτὸν πολλὰ παθεῖν, ſed priùs oportet eum multum pati, &c. *inprimis*, Luc. 12. 1. πρῶτον προσέχετε ὑμῖν, inprimis cavete. *Eodem ſenſu* accipitur ἐν πρώτοις. *Latiniſmus*, 1 Corin. 15. 3. *Præcipuus, primarius*,

primarius, & refertur ad *vitia*, 1 Tim.1.15. ὧν πρῶτός εἰμι ἐγώ. inter quos ego præcipuus sum. Aut ad *divitias* & *honorem*, *aliaque Dei dona*, Roman.3.2. πρῶτον μὲν γὰρ, primarium etenim,&c. Actor.28.7. τῷ πρώτῳ τῆς νήσου, primario viro illius insulæ. Aut ad *ordinem* seu *seriem* quamcunque. Marc. 12.28. πρώτη πασῶν ἐντολὴ, primum omnium mandatum, hoc est, præcipuum inter omnia. Sic in *plur.* οἱ πρῶτοι, *primates*, *magnates*. Luc.19.47. οἱ πρῶτοι τοῦ λαοῦ, primores populi. πρωτεύω. *Fut.* εύσω, *primas teneo*. φιλοπρωτεύω, *primatum ambio*, 3 Johan. v 9. δευτερόπρωτος ὁ, *alter primus*. in neutro genere legitur Luc.6.ver.1. ἐν σαββάτῳ δευτεροπρώτῳ, in sabbato altero primo, hoc est, die ultimo festi azymorum, qui pari cum primo solennitate celebrandus erat, ac proinde illi velut è regione respondebat. πρώην Adv. *pridem*, *diu*, *nuper*, *ante*, Josue 8. 5. ἔμπροσθεν cum Genit. *coram*, item *ante*)(ὄπισθεν. 1 Thess.1. ver.3. ἔμπροσθεν τοῦ Θεοῦ, coram DEO. Johan 1.15. ἔμπροσθέν μου γέγονεν, antepositus mihi fuit, scilicet ut sponsus & magister suo discipulo, ubi adverbium, non tempus, nec locum, sed gradum notat.

Πρήθω *incendo*, item *inflo* (à πρέω, quod est ab Hebr. בער biar, ardere. Germ. **brinnen, blasen.**) *Fut.* πρήσω. *Præt. act.* πέπρηκα. *a.1. act.* ἔπρησα. *præs. pass.* πρήθομαι, *incendor*, *præt. pass.* πέπρησμαι. Num.5.21. *a. 1. pass.* ἐπρήσθην. *Fut. 1. pass.* πρησθήσομαι. Num.5.27. πρηστὴρ ῆρος ὁ. igneus turbo. Item *serpens* ab inextinctæ sitis ardore, quem morsu infert. πίμπρημι, idem quod πρήθω. *præs. infin. act.* πιμπράναι, incendere, *præs. pass.* πίμπραμαι, *incendor*. Item idem quod φυσάομαι, *inflor*, *intumesco*. Actor.28.6. μέλλειν πίμπρασθαι (præs. pass. infin. ad formam τοῦ ἵστασθαι) an futurum esset, ut incenderetur. ἐμπρήθω, *incendo*. aor.1.act. ἐνέπρησα. *præt. pass.* ἐμπεπρησμένος, accensus. Isa.4 26. ἐμπρησμὸς οῦ ὁ, incendium. ἐμπρηστὴς οῦ ὁ, *incendiarius*.

Πρίω, *serrâ seco*, vel *findo*, *divido*. πρίομαι, *dissecor*, Heb.11. ver.37. ἐπρίσθησαν, *dissecti fuerunt*. διαπρίομαι, per metaphoram *frendeo*, *dentibus infrendeo*. Actor. 5. vers. 33. διεπρίοντο, *frendebant*, præ iracundia simul concussis, & strictis dentibus vocem emittebant. vel ut Henric. Steph. vertit, *cor illis findebatur*: qui phrasi Plautus utitur in Bacchidibus. πρίων ονος ὁ, *serra*, Isa. 10.15.

Πρὸ cum genit. *ante*. Vide paulò antè pag.575.

Πρόβατον ου τὸ, (à προβαίνω, progredior, provenio. unde πρόβασις εως ἡ, proventus. Magnus reditus ex ovibus. ὄϊς, β.) *ovis*, Luc.15.4. Matth.15. εἰς τὰ πρόβατα, Hebraismus, pro τοῖς προβάτοις, ovibus. προβάτιον ου τὸ, *ovicula*. προβατικὴ, scil. πύλη, *pecuaria*, scil. *porta*, Joh.5.4.

Πρὸς præpositio significat cum Genitivo *pro*, Actor.27. ver.34. πρὸς τῆς ὑμετέρας σωτηρίας, pro salute vestra, vel ad salutem vestram.

vestram, hoc est, conservationem corporis spectat. Cum *Dativo*, *apud*, Johan. 18.16. πρὸς τῇ θύρᾳ, apud januam. Johan. 20.12. πρὸς τῇ κεφαλῇ, apud caput, seu in eo loco, ubi caput fuerat repositum. *Usque ad*, Luc. 19. ver. 37. πρὸς τῇ καταβάσει, usque ad descensum. Apoc. 1. v. 13. πρὸς τοῖς μασοῖς, ad mamillas usque. Cum *Accusativo, ad*, Johan. 14. 12. πρὸς τὸν Πατέρα μου πορεύομαι, ad Patrem meum proficiscor. Luc. 15. ver. 18. πορεύσομαι πρὸς τὸν Πατέρα, proficiscar ad Patrem. *Paulò aliter accipitur* Matth. 27. 4. Τί πρὸς ἡμᾶς; (quid ad nos?) Latinè, Quid nostra refert? Joh. 21. 22. τί πρὸς σέ; Quid tua refert? *Erga*, 2 Tim. 2. v. 24. ἤπιον εἶναι πρὸς πάντας, placidum esse erga omnes. *Inter*, Act. 28. 25. ἀσύμφωνοι δὲ ὄντες πρὸς ἀλλήλους, quum autem inter se discordes essent. Marc. 16. 3. ἔλεγον πρὸς ἑαυτάς, dixerunt inter se. *In* Heb. 12. 11. πρὸς τὸ παρὸν, in præsens. *Apud*, Matth. 13. v. 56. πρὸς ἡμᾶς εἰσι, apud nos sunt. Matth. 26. v. 18. πρὸς σε ποιῶ (pro ποιήσω) τὸ πάσχα, apud te celebrabo pascha. Marc. 6. v. 3. αἱ ἀδελφαὶ ὧδε πρὸς ἡμᾶς, sorores ejus hic sunt apud nos. Marc. 9. v. 19. ἕως πότε πρὸς ὑμᾶς ἔσομαι; Quousque apud vos ero? Joh. 1. 1. ὁ Λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεὸν, Sermo erat apud Deum. 1 Cor. 2. 3. πρὸς ὑμᾶς, apud vos. Luc. 18. 11. πρὸς ἑαυτὸν προσηύχετο, apud se orabat. Luc. 22. ver. 56. πρὸς τὸ φῶς, apud ignem. Luc. 24. v. 12. πρὸς ἑαυτὸν θαυμάζων τὸ γεγονὸς, apud semetipsum miratus. *Secundùm, juxta*, Luc. 12. 47. μηδὲ ποιήσας πρὸς τὸ θέλημα, neque fecerit secundùm voluntatem ejus. Galat. 2. 14. πρὸς τὴν ἀλήθειαν, juxta veritatem, seu sicut veritati Evangelicæ convenit. 2 Corinth. 5. 10. πρὸς ὃ ἔπραξεν, congruenter ad id quod fecerit. *Adversus, contra*. Ephes. 6. v. 11. πρὸς τὰς μεθοδείας, adversus callidas machinationes, adversus artes. Actor. 23. 30. λέγειν τὰ πρὸς αὐτὸν ἐπὶ σοῦ, ut quæ habent adversus eum, dicant apud te. Act. 26. 14. πρὸς κέντρα, contra stimulos. Luc. 20. 19. πρὸς αὐτοὺς τὴν παραβολὴν εἶπε, contra illos parabolam dixit. Heb. 12. v. 4. πρὸς τὴν ἁμαρτίαν ἀνταγωνιζόμενοι, adversus peccatum decertantes. *Circiter*, Luc. 24. 29. πρὸς ἑσπέραν ἐστὶ, circiter vesperam est, h. e. advesperascit. *Ex*, Ephes 3. 4. πρὸς ὃ δύνασθε νοεῖν, ex quo potestis intelligere. *De*, περὶ, Heb. 1. v. 7. καὶ μὲν πρὸς τοὺς ἀγγέλους λέγει, pro περὶ τῶν ἀγγέλων, & de angelis quidem dicit. Heb. 4. 13. πρὸς ὃν ἡμῖν λόγος, de quo nobis est sermo. *Propter*, Matth. 19. 8. πρὸς τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν ἐπέτρεψεν, propter duritiem cordis vestri permisit. *Cum* Roman. 8. ver. 18. πρὸς τὴν μέλλουσαν δόξαν, cum futura gloria collatæ. *A* vel *ab*, 2 Cor. 13. 7. εὔχομαι γὰρ πρὸς τὸν Θεὸν, opto enim à Deo. *Eventum* notat, 1 Joh. 5. 16. ἁμαρτία πρὸς θάνατον, peccatum ad mortem. *Finem*, Luc. 14. v. 32. & cap. 19. 42. τὰ πρὸς εἰρήνην, quæ ad pacem spectant. Luc. 14. 28. εἰ ἔχει τὰ πρὸς ἀπαρτισμὸν, utrum habeat,

beat, quæ ad ejus (turris) perfectionem requiruntur. Rom. 15.2. πρὸς οἰκοδομήν. *tempus*, 1 Cor. 7. ver. 5. πρὸς καιρὸν, ad tempus. Hebr. 12.10. πρὸς ὀλίγας ἡμέρας, ad paucos dies. *Dativum casum* indicat, ſicut etiam præpoſitionem εἰς, de qua ſuprà, exprimens Hebræum ל, articulum dativi caſus. Luc. 1.73. ὤμοσε πρὸς Ἀβραὰμ τὸν πατέρα ἡμῶν, pro ὤμοσε τῷ Ἀβραάμ, juravit Abrahamo patri noſtro. ib. v. 80. πρὸς τὸν Ἰσραήλ, pro τῷ Ἰσραήλ. Heb. 9.20. ἧς ἐνετείλατο πρὸς ὑμᾶς (pro ὑμῖν) ὁ Θεὸς, quod mandavit vobis Deus. Eleganter cum infinitivo conſtruitur, ad notandum *gerundium in dum*. Matth. 5. ver. 28. πρὸς τὸ ἐπιθυμῆσαι αὐτῆς, ad concupiſcendum eam Epheſ. 6. v. 11. πρὸς τὸ δύνασθαι ὑμᾶς στῆναι, ut poſſitis ſtare: Non enim dicimus Latinè ad poſſendum ſtare. Luc. 18. v. 1. πρὸς τὸ δεῖν προσεύχεσθαι, eò ſpectantem, quòd oporteret eos orare. Sæpe ἐλλείπει *deficit*. Luc. 10. v. 40. μόνην με κατέλιπε διακονεῖν, pro πρὸς τὸ διακονεῖν, me ſolam reliquit ad miniſtrandum. Luc. 14. 31. βασιλεὺς πορευόμενος συμβαλεῖν (pro πρὸς τὸ συμβαλεῖν) ἑτέρῳ βασιλεῖ εἰς πόλεμον, rex proficiſcens ad committendum prælium adverſus alium regem. Luc 18.10 ἀνέβησαν εἰς τὸ ἱερὸν προσεύξασθαι (pro πρὸς τὸ προσεύξασθαι) aſcenderunt in templum ad orandum. Scil. *Infinitivus* cum verbis motum ad locum ſignificantibus vim habet prioris ſupini. Matth. 11. v. 7. Τί ἐξήλθετε εἰς τὴν ἔρημον θεάσασθαι; Quid exiſtis viſum in ſolitudine? Matth. 10.34. οὐκ ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην, ἀλλὰ μάχαιραν, non veni miſſum (ut mitterem) pacem, ſed gladium. Rom. 15.12. ὁ ἀνιστάμενος ἄρχειν τῶν ἐθνῶν, qui exſurgit ad imperandum gentibus. ἄρχειν, pro πρὸς τὸ ἄρχειν. Eadem Syntaxis etiam in verbis paſſivis elegans eſt. Mat. 20.28. ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθε διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι, Filius hominis non venit ut ſibi miniſtraretur, ſed ut miniſtraret.

Πρύμνα ης ἡ, *puppis*, idem quod ναῦς πρυμνὴ, extrema navis pars. à πρυμνὸς ἡ ὂν, *extremus a um*. Marc. 4. 38. καὶ ἦν αὐτὸς ἐπὶ τῇ πρύμνῃ, & ipſe erat in puppi. πρυμνήτης ου ὁ, gubernator in puppi ſedens.

Πρωΐ. *mane*. Adverbium temporis. German. **frühe**.)(ὀψὲ veſperi. Matth. 16. v. 3. καὶ πρωῒ (λέγετε), & mane dicitis. Matth. 20. v. 1. ἐξῆλθεν ἅμα πρωῒ, exiit cum prima luce. Homerus, ἅμ' ἠοῖ φαινομένῃ, hoc eſt, primâ luce, ſummo mane Marc. 1.35. πρωῒ ἔννυχον λίαν, mane valde multi nocte, hoc eſt, quum nondum nocteſcere deſiiſſet. Marc. 13.35. ἢ ἀλεκτοροφωνίας, ἢ πρωΐ, an in gallicinio, an mane. Marc. 15. ver. 1. ἐπὶ τὸ πρωῒ, verbotenus *ad ipſum mane*, hoc eſt, primo diluculo ſequentis diei. Marc. 16. ver. 2. λίαν πρωῒ valde mane. Actor. 18. ver. 23. ἀπὸ πρωῒ ἕως ἑσπέρας, à mane uſque ad veſperam. πρώϊνος α ον, *matutinus a um*. πρωΐα ας ἡ, ſubaudi ὥρα, *matutinum tempus*. Accipitur

tur *ſubſtantivè*. Johan. 18. v. 28. ἦν δὲ πρωΐα, erat autem mane. Matth. 21. verſ. 18. πρωΐας δὲ ἐπανάγων εἰς πόλιν, mane autem revertens in urbem. pro πρωΐας δὲ οὔσης, vel πρωΐας δὲ γενομένης, quæ verba leguntur Matth. 27. v. 1. quum autem mane eſſet. Johan. 21. v. 4. πρωΐας δὲ ἤδη γενομένης, mane verò jam exorto. πρώϊμος η ον, *matutinus a um*, Jacob. 5. 7. ὑετὸν πρώϊμον καὶ ὄψιμον, pluviam matutinam & ſerótinam. Hebr. יוֹרֶה וּמַלְקוֹשׁ quæ videntur opponi pluviis meridianis, quæ utplurimum noxiæ ſunt. Alii tamen per matutinam (prout ipſa Hebræa innuere videntur) intelligunt pluviam quæ paulò poſt ſementem decidit: per ſerótinam verò, quâ affuſo humore augeſcunt & matureſcunt ſegetes paulò poſt metendæ. Hebraicè ירה eſt *jácere*, לָקַשׁ verò *demetere*, *deſecare*. πρωϊνὸς ἡ ὸν, *matutinus a um*, Apocal. 2. 28. δώσω αὐτῷ τὸν ἀστέρα τὸν πρωϊνὸν, dabo illi ſtellam matutinam, hoc eſt, concedam illi glorioſam reſurrectionem, ubi corpus ejus inſtar ſtellæ matutinæ fulgebit. Confer Dan. 12. 3. Scripſi (ut hæc παρωδύσι ἔργον addã propter juniores) vocem Latinam *mane* ſine accentu, quia pro nomine habeo. Eſt nomen ἄκλιτον, ut Mart. *totum mane*. Perſius, *clarum mane*. Plaut. *à mane ad veſperam*. Eſt verò *mane* prima pars diei poſt tenebras noctis.

Πρῶρα ας ἡ, *proræ*, Actor. 27. v. 30. dicta eſt παρὰ τὸ προορᾶν, *à prævidendo*, quaſi προόρα.

Πταίω, *impingo*, Jacob. 3. v. 2. πολλὰ γὰρ πταίομεν ἅπαντες, ſæpe enim impingimus omnes. *F.* πταίσω, Jacob. 2. 10. πταίσει δὲ ἐν ἑνὶ, impinget verò in uno. *a.* 1. ἔπταισα, *impegi*. Rom. 11. 11. μὴ ἔπταισαν; num impegerunt? ἄπταιστος ου ὁ ἡ, immunis à lapſu ſeu peccato, Judæ 24.

Πτέρνα ης ἡ, *calx pedis*, Joh. 13. 18. ἐπῆρεν (a. 1. act. indic.) ἐπ' ἐμὲ τὴν πτέρναν, ſuſtulit adverſus me calcem ſuam.

Πτέρυξ γος ἡ, *ala*, Matt. 23. 37. quater legitur in N. T. Derivatur à πτερὸν ου τὸ, *ala*, q. per ſyncopen dictum pro πετερὸν, à verbo πέταμαι, *volo*, de quo verbo ſuprà. πτερόω ῶ, *alas addo*, *alis ſubveho*. Sic naves velo πτεροῦσθαι dicuntur; & homo dicitur πτεροῦσθαι ἐλπίσι, *ſpe & gaudio exultare*, per metaphoram. πτερύγιον ου τὸ, *pinna ædificii*, Matth. 4. ver. 5. Luc. 4. 9.

Πτοέω ῶ, *terrefacio*. (à πέτω pro quo uſitatum eſt πίπτω, *cado*, quando ita aliquem territamus, ut animus ejus concidat, ſeu quemadmodum Homerus loquitur, ut in pedes decidat) πτοέομαι οῦμαι, *perterrefio*, *conſternor*, Luc. 21. ver. 9. μὴ πτοηθῆτε (2 plur. a. 1. paſſ. ſubj.) nè expaveſcite, nè conſternemini. Luc. 24. 37. πτοηθέντες δὲ καὶ ἔμφοβοι γενόμενοι, territi verò & expavefacti. πτόησις εως ἡ, *conſternatio*, 1 Pet. 3 ver. 6. πτώσσω, item πτώσσω, poëticè pro πτοέομαι, *trepido*, *oberro mendicans*. παρὰ τὸ πτώσσω derivatur πτωχὸς ἡ ὸν. πτωχὸς οῦ ὁ, *medicus*,

pauper, Matth. 5. 3. πτωχὴ ῆς ἡ, *egena*, Marc. 12. 42. χήρα πτωχὴ, vidua pauper. Galat. 4. 9. πῶς ἐπιστρέφετε ἐπὶ τὰ ἀσθενῆ καὶ πτωχὰ (accuſ. pl. g. n.) στοιχεῖα; quomodo convertitis vos retrorſum ad impotentia & egena elementa? πτωχεύω, *pauper ſum, mendico*, 2 Cor. 8. 9. δι' ὑμᾶς ἐπτώχευσε, (aor. 1. act. indic.) πλούσιος ὤν, propter nos pauper fuit, quamvis dives eſſet. πτωχεία ας ἡ, *paupertas, inopia*, 2 Corin. 8. 2. 9. Apoc. 2. 8.

Πτύρω, *terreo*, (ortum à πτοέω ῶ, vide paulò antè ejus ἔτυμον quando ita aliquem territamus, ut animus in pedes concidat. prout Homerus ſcribit, Ἰλιάδ. ο. 280. Τάρβησαν, πᾶσιν δὲ παραὶ ποσὶ κάππεσε θυμός. Propriè de equis conſternatis dici tradit Scapula.) πτύρομαι, *terreor, percellor, pavito, trepido*, Philip. 1. ver. 28.

Πτύω *ſpuo*, Johan. 9. 6. *Futur.* πτύσω. *Prat.* πέπτυκα. *a.* 1. ἔπτυσα. Johan. 9. 6. ἔπτυσε χαμαὶ, ſpuit in terram. πτύσμα τος τὸ, *ſputum*, Johan. 9. 6. πτύον ου τὸ, *ventilabrum*, (**Wurffſchaufel**) quo frumentum ex una parte areæ in oppoſitam projicitur, ut glumæ & frumenti retrimenta à frumento ſeparentur. Et proinde τὸ πτύον diſtinguendum eſt à nomine λίκνον ου τὸ, *vannus*, **ein Wann.** Confer ſuprà λικμὸς ου ὁ, Matth. 3. 12. ἐκπτύω, propriè *exſpuo*, per metaphoram *contumelioſè rejicio. aoriſt.* 1 ἐξέπτυσα, Galat. 4. 14. ἐμπτύω *inſpuo*, Marc. 14. 65. ἤρξαντό τινες ἐμπτύειν αὐτῷ, cœperunt quidam inſpuere in eum. Fut. 1 μ. πτύσω. *aor.* 1. *act.* ἐνέπτυσα, *inſpui*. Matth. 26. 27. ἐνέπτυσαν (3. pl. a. 1. act. indic.) εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, tunc inſpuerunt in faciem ejus. *Fut.* 1. *paſſ.* ἐμπτυσθήσομαι ἡ ἔσῃ, *conſpuar*, Luc. 18. 32.

Πτύσσω, *complico*. *F.* πτύξω. *P.* πέπτυχα. *a.* 1. ἔπτυξα, Luc. 4. 20. ἀναπτύσσω, *explico, evolvo, aperio. aor.* 1. *act.* ἀνέπτυξα, *explicavi*, Luc. 4. 17. verbum hoc referendum eſt ad ejus temporis morem, quo libri non erant diſtinctis foliis compacti, uti nunc ſunt, ſed in formam cylindri convoluti. Hinc *librum* Latini nominârunt *volumen*, & Hebræi מְגִלָּה à גָּלַל *volvere*. plura lege in voce κεφαλὶς, & εἴλημα.

Πυκνὸς ἡ ὸν, *creber a um*, 1 Tim. 6. 23. πυκναὶ ἀσθένειαι, crebræ ægritudines. πυκνὰ, adverbialiter, *crebrò*, Luc. 5. 33. νηστεύουσι πυκνὰ, jejunant crebrò.

Πύλη ης ἡ, *porta*, Matth. 7. 13. πλατεῖα ἡ πύλη, *lata porta*. *ibid.* v. 14. πύλη στενὴ, porta eſt anguſta: ſcil. αὕτη ἡ πύλη τοῦ οὐρανοῦ, hæc eſt porta cœli, Geneſ. 28. ver. 17. Matth. 16. 18. πύλαι ᾅδου, *portæ inferni*, Hebraiſmus, hoc eſt, *regnum diaboli*, ad quod pertinēt omnes Eccleſiæ adverſarii, qui ſunt ſemen antiqui ſerpentis. Paulus 2 Cor. 4. 10. σχήματι vocat. In portis olim erant curiæ: intelliguntur ergo Satanæ & aſſeclarum conſilia & machinationes. πυλὼν ῶνος ὁ, *atrium, veſtibulum*, Luc. 16. 20. πρὸς τὸν πυλῶνα, ad veſtibulum

lum, Actor. 10. v. 17. ἐπὶ τὸν πυλῶνα, prope vestibulum. Actor. 12. 14. πρὸ τοῦ πυλῶνος, ante vestibulum. Hinc sunt multa composita: ἀμφίπυλος, *utrinque portas habens*. ἑπτάπυλος, *septem portas habens*. ἑκατόμπυλος, *centum portas habens*, &c.

Πυνθάνομαι, *percontor, sciscitor, hoc est, scire cupio*, Actor. 10. vers. 29. *imperfect*. ἐπυνθανόμην ου ετο, *percontabar*, Matthæi 2. vers. 4. ἐπυνθάνετο παρ' αὐτῶν, percontabatur ab iis. Actor. 4. vers. 7. ἐπυνθάνοντο, percontabantur. *Futur*. πεύσομαι, *percontabor*: à verbo πεύθομαι, *aorist. 2. med*. ἐπυθόμην, *percontatus sum*. Johan. 4. vers. 52. ἐπύθετο οὖν παρ' αὐτῶν, percontatus itaque est ab iis. in *aorist. 2. med. infinit*. πυθέσθαι, *percontari, diligenter inquirere*, Johan. 13. 24. *part. aor. 2*. πυθόμενος, *percontatus*, Actor. 23. v. 34. πύθων, ωνος ὁ, *Pytho*, divinator, qui de rebus dubiis & perplexis interrogabatur. Actor. 16. 16. Vide nomina propria.

Πύξ, Adv. *pugno*. Sic λάξ, *calce*. πυγμὴ ῆς ἡ, *pugnus, pugilatus*, Marc. 7. ver. 3. πυγμῇ, hoc est, *crebrò, sedulò, enixè*, ubi πυγμῇ adverbialiter capitur, sicuti κύκλῳ, παῤῥησίᾳ, & apud Homerum σιωπῇ tacitè, &c. ducta *metaphora* à pugilum pugna, quæ dicitur πυγμή. In hac enim crebrò & magno cum molimine pugni jactantur, ut superiores evadant. Significat etiam *mensuram cubiti*, unde dicti sunt πυγμαῖοι, *pusilli homines*, q. d. cubitales. πύκτης ου ὁ, *pugil*. πυκτεύω, *pugilem seu athletam ago*, 1 Corinth 9. ver. 26. πυκτεῖον ου τὸ, *palæstra*, locus ubi pugiles se exercent.

Πῦρ g.n. *ignis*. (Germ. **Fur, Fewer**,) Heb. 12. 29. *Genit*. πυρός, Matth. 5. 22. *Dat*. πυρί, Matth. 13. ver. 40. πυρὶ κατακαίεται, igni comburitur. *Accusat*. πῦρ. *ignis miraculosus*, Actor. 7. 30. Luc. 17. 29. ἔβρεξε πῦρ, pluit ignem. Per *metaph*. Heb. 12. 29. ὁ Θεὸς ἡμῶν πῦρ καταναλίσκον, DEUS noster est ignis consumens. Spiritus sanctus vocatur *ignis*, Matthæi 3. v. 11. Actor. 1. 5. in specie ignitarum linguarum appariturus, Actor. 2. ver. 3. quâ apparitione ejus indicatur vis, & efficax operatio in animis credentium. *Afflictio*, 1 Corinth. 3. 13. τὸ ἔργον, τὸ πῦρ δοκιμάσει, quæ eodem sensu vocatur πύρωσις, vide paulò infrâ. *Pœna æterna* vocatur πῦρ ἄσβεστον, ignis inextinguibilis. Matth. 3. 12. τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον, ignis æternus. Matth. 25. v. 41. πυρὰ ᾶς ἡ, *pyra, rogus, bustum, strues lignorum accensorum*, Actor. 28. vers. 2. ἀνάψαντες γὰρ πυράν, accensâ enim pyrâ. πυρετὸς οῦ ὁ, *febris*, Matth. 8. ver. 15. ἀφῆκεν αὐτὴν ὁ πυρετός, dimisit eam febris. πυρέτιον ου τὸ, *febricula*. πυρέσσω vel ττω, *febricito*, Matth. 8. vers. 14 πυρέσσουσαν, *febricitantem*, Marc. 1. v. 30. ἡ πενθερὰ Σίμωνος κατέκειτο πυρέσσουσα, socrus Simonis decumbebat ex febri. πύρινος η ον, *igneus a um*, Apocal. 9. ver. 17. πυρόω ῶ, igni injecto uro, accendo. πυρόομαι οῦμαι, *uror, ardeo*. 1 Cor. 7. 9. κρεῖσσον γαμῆσαι ἢ

πυροῦσθαι, satius est matrimonium contrahere, quàm uri, hoc est, impuris cogitationibus conscientiam lædere 2 Corinth. 11. v. 29. πυροῦμαι. *uror*, hoc est, *molestiam experior*. *Præt. perf.* πεπύρωμαι, *accensus fui*, Ephes. 6. v. 16. βέλη τὰ πεπυρωμένα, tela ignita. *exploratus fui igni*, Apoc. 3. v. 18. χρυσίον πεπυρωμένον ἐν πυρὶ, aurum exploratum igni. πύρωσις εως ἡ *exploratio quæ fit per afflictionem*, tanquam per ignem. Metaphora. 1 Pet. 4. ver. 12. Confer 1 Corinth. 3. v. 15. *incendium*, Apoc. 18. ver. 9. πυῤῥὸς ἡ ὸν, *rufus*, Apoc. 6. 4. & 12. 3. πυῤῥάζω, *rubeo*. *Fut* σω. *Perf.* κα, Matth. 16. 2. ζώπυρον τὸ, φυσητὴρ ἤγρ ὁ, *follis*, *quo ignis in cineribus latens suscitatur*. ζωπυρέω ῶ, *ignem sopitum, carbonesque cineribus obrutos accendo* Suidas, ἀναζωπυρῶ, hoc est, *reviviscere facio*. idem ζωπυρῆσαι κυρίως, ὅτι, τὸ ἐκ μικροῦ σπινθῆρος φυσῶντα, μεγάλην φλόγα ἀνάψαι. propriè est ex exigua scintilla flando, magnam accendere flammam. ἀναζωπυρέω ῶ, propriè est ignem cineribus conditum folle aut flatu suscitare, ut redardescat. *rursus accendo*, & per metaphoram *exuscito*, 2 Tim 1. 6.

Πύργος ου ὁ, ἀπὸ τοῦ πυρὸς, cujus pyramidatam repræsentat figuram. *turris*, **burgi**. Mat. 21. 33. Luc. 13. 4.

Πωλέω ῶ, propriè pro pullo (qui Græcè dicitur πῶλος) aliud quippiam accipio. Sic ἀρνυσθαι propriè dando ἄρνα aliud quippiam recipio, q. d. agnis res alias permuto. Sic ὀνέω, vel ὄνημι ἀπὸ τοῦ ὄνου, derivari quidam existimant, quòd in pecoribus veterum divitiæ & commercia consisterent, pecuniæ usu nondum reperto, quam ipsam à pecudibus dictam fuisse conjectant. Per synecdoc. speciei *vendo*, Matt. 13. 44. *Fut.* ήσω. *Perf.* πεπώληκα. *aor.* 1. ἐπώλησα, Actor. 5. 1. πωλέομαι οῦμαι, *vendor*, 1 Corinth. 10. 25. Luc. 12. 6. pro quo verbo in N. T. sæpius legitur πιπράσκω. Relata sunt πωλεῖν, sive πιπράσκειν, & ἀγοράζειν, vēdere & emere. Apocal. 13. 17. πορφυρόπωλις ιδος ἡ, *mulier quæ purpuram vendit*, Actor. 16. 14. à masculino πορφυροπώλης ου ὁ, *purpurarius*. πώλη in fine pro πωλητὴς οῦ ὁ, venditor, κατ' εὐφωνίαν. Sic βιβλιοπώλης ου ὁ, *qui libros vendit*. οἰνοπώλης ου ὁ, *qui vina vendit*. οἰνοπωλέω ῶ, *vinum vendo*. οἰνοπώλιον ου τὸ, taberna vinaria. κρεωπώλης ου ὁ, *lanius*, *carnium venditor*. κρεωπώλιον ου τὸ *macellum*, *laniena* (1 Corin. 10. 25. Latino nomine, Græcè dicitur μάκελλον ου τὸ.) κρεωπωλέω ῶ, *carnes vendo*.

Πῶλος ου ὁ, (Etym. à πόα & ἅλλομαι) *pullus*, Mat. 21. 2. πῶλος ὄνου, *pullus asini*, Joh. 12. 15. Hinc ortum est verbum πωλέω ῶ, de quo vide paulò antè.

Πωρὸς οῦ ὁ, *cæcus*. πῶρος ου ὁ, *luctus*. ταλαίπωρος ου ὁ ἡ, *miser*, *a*, quasi τλάων τὸν πῶρον ferens *luctum*, pro quo Latini dicunt, *luctuosus*, *qui est in luctu*, Roman. 7. 24. ταλαιπωρία, *miseria*, *infelicitas*, Roman. 3. v. 16 πληθυντικῶς, h. e. pluraliter legitur,

gitur, Jacob.5. ver.1. ταλαιπωρέω, *sensu miseriæ tangor*. Jacob.4. ver.9. ταλαιπωρήσατε (2. plur. aor.1. act.imperat.) καὶ πενθήσατε, sensu ærumnæ tangimini & lugere. πῶρος ου ὁ, *significat etiam callum*, hoc est, *carnem in manibus pedibusque, quæ ex laboribus obduruit*. πωρόω ῶ, *callum obduco, obduro*, Johan. 12.40. Per metaphoram, ut plurimùm transfertur ad mentem obstinatam, & pœnitere nesciam. πωρόομαι οῦμαι, *occallesco, stupidus fio*. item *vecors sum*, prout accipitur Marc.6. ver.52. ἡ καρδία αὐτῶν πεπωρωμένη, cor eorum stupidum erat, hoc est, non intelligebat. Rom.11.7. οἱ δὲ λοιποὶ ἐπωρώθησαν, reliqui verò occalluerunt. πώρωσις εως ἡ, *induratio*, Ephes. 4.18.

PΩ est litera ordine 17. orta ex Hebræo *Resch*, hoc est, pauper, quia nimirum pauci sunt qui hanc *literam caninam & tremulam* rectè enuntiant. Arabicum רֵא *re* propiùs ad Græcam hanc literam accedit, unde est, si invertas, Latinorum *er*. Græci pro *re* dicunt ῥῶ *rho*. In numeris valet 100. Græci eam in medio solent duplicare, à qua re Hebræi abhorrent. Rom.4.19. Σάῤῥα, ex Hebræo שָׂרָה.

Ῥάβδος ου ἡ, (παρὰ τὸ ῥᾷον βαδίζειν (*virga*, 1 Cor.4.12. *scipio*, Matth. 10. 10. *baculus*, Heb. 9.v.4. *sceptrum*, ad formam Hebrææ vocis שֵׁבֶט, Heb.1. ver.8. Apocal.2.27. *severa & acerba reprehensio*; Metaphora desumpta a pueris, qui virgis cædi solent 1 Cor.4.21. Heb.11.21. καὶ προσεκύνησεν ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς ῥάβδου αὐτοῦ (pro αὐτοῦ Bœoticè) & adoravit baculo innixus. in Hebræo textu est Genes.47. ver.31. & adoravit Israël ad caput lecti, עַל רֹאשׁ הַמִּטָּה ubi Sept. pro הַמִּטָּה *hammittá* legerunt, הַמַּטֶּה *hammatte*. ῥαβδίζω *virgis cædo*, Actor.16.22. ῥαβδίζομαι, *vapulo, virgis cædor*. aor.1. ἐῤῥαβδίσθην, *virgis fui cæsus*, 2 Cor.11.25.

Ῥαίνω (à ῥέω fluo. Germ. **rinnen**.) *Fut*. ῥανῶ *perfundo*. ῥανὶς ίδος ἡ, *stilla, gutta*. ῥαντὸς οῦ ὁ, *aspersus* unde est ῥαντίζω *aspergo*, Heb.9. v.13. *Fut*. ῥαντίσω. *Perf*. ἐῤῥάντικα, pro quo legitur *aor*.1. *act*. ἐῤῥάντισα. Heb.9.19. καὶ πάντα τὸν λαὸν ἐῤῥάντισε, & totum populum aspersit. *Perf. pass*. ἐῤῥάντισμαι, *aspersus fui*, Heb.10. ver.22. ἐῤῥαντισμένοι τὰς καρδίας *Hellenismus*, cordibus aspersi. ῥαντισμὸς οῦ ὁ, *aspersio*, Heb 12.24. 1 Pet.1.2.

Ῥαπὶς ίδος ἡ, (à ῥαίω profligo) *virga, fustis*. ῥαπίζω, *baculo cædo*, *Fut*. ῥαπίσω, Matth. 5.39. ὅστις σε ῥαπίσει ἐπὶ τὴν δεξιὰν σιαγόνα, qui te cædet in dextram maxillam. *aor*.1.*act*. Matth.26.67. οἱ δὲ ἐῤῥάπισαν, alii verò bacillis ceciderunt. à præt. perf. pass. ἐῤῥάπισμαι derivatur ῥάπισμα τος τὸ, *ictus baculi*, Joh. 18.22.

Ῥάπτω (q.d. ῥᾷον ἅπτω.) *Fut*. ψω. *Præt. act*. ἔῤῥαφα, *suo, consuo*. per metaph. *machinor*. ῥαφὶς ίδος ἡ, *acus*, Matth.19.24. διὰ τρυπήματος ῥαφίδος, per foramen acus. ῥαφὴ ῆς ἡ, *sutura*. ἄῤ-

ῥαφος ου ὁ ἡ, *insutilis*, Johan. 19. ver. 23. ἐπιῤῥάπτω, *insuo*, Marc. 2. vers. 21.

Ῥέδη ης ἡ, *rheda*, pensile vehiculum. Apoc. 18. 13. Quintilianus lib. 2. c. 5. vocem hanc ortu Gallicam esse tradit. Germani dicunt **reiten**, Sax. **riden**, quæ non longè abludunt. Th. B. ait, hac voce intelligi *lecticas*, quibus Romæ etiamnum utantur nobilia scorta.

Ῥέω. (à רוה vel רָוָא revá rigavit, & רי *ri* significat *rivum*.) *Fut.* ῥεύσω. *Præt.* ἐῤῥευκα. *fluo*. ῥεῦμα τος τὸ, *fluxus*. ῥοὴ ῆς ἡ, & ῥόος ου, *idem*, à præt. medio inusitato ἔῤῥοα, sicut τόμος & τομὴ à τέτομα. αἱμοῤῥοοῦσα, *sanguinis profluvio laborans*, Matthæi 9. 20. Pro ῥέω dicitur etiam ῥύω, unde aorist. 2. pass. ἐῤῥύην, *fluxi*. (Legitur etiam ἐῤῥύηκα, *fluxi*, tanquam à ῥυέω.) Hinc est, ῥύσις εως ἡ, *fluxus*, Marc. 5. 25. & 8. 44. ἡ ῥύσις τοῦ αἵματος, fluxus sanguinis. παραῤῥύω, *perfluo*, Heb. 2. ver. 1. μήποτε παραῤῥυῶμεν, nè quando perfluamus, hoc est, auditum sermonem ventis & oblivioni tradamus. Est verò παραῤῥυῶμεν 1. pl. aorist. 2 pass. subj. ab aor. 2. indic. παρεῤῥύην ης η, ab aor. 2. act. παρέῤῥυον. χείμαῤῥος ου ὁ, *torrens*, quasi χείματος ῥόος, *hyemis fluentum* Joh. 18. 1.

Ῥέω (ab ἐρέω per aphæresin, sicut ab ἐρύω est ῥύω) *dico*. *Futur.* ῥήσω. *Præter.* ἔῤῥηκα, & Atticè εἴρηκα, *dixi*. Vide *thema* εἴρω. *Præs pass.* ῥέομαι. *aor. 1. pass.* ἐῤῥέθην, *dictus fui*, per ἐψιλὸν in penult. Matth. 5. ver. 21. ἠκούσατε ὅτι ἐῤῥέθη, audivistis dictum fuisse. Apocal. 6. ver. 11. & 9. 4. *penultima etiam regulariter per* ἦτα *scribitur* Roman. 9. vers. 12. Sic in part. aor. 1. ῥηθὲν, *dictum*, nunquam ῥεθέν. Matth. 1. vers. 22. ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν, ut impleretur quod dictum fuit. *Præt. pass.* εἴρημαι, *dictus fui*, Rom. 8. vers. 18. κατὰ τὸ εἰρημένον, secundùm id quod dictum fuit. ῥῆμα τος τὸ, *verbum*, Matth. 12. v. 36. πᾶν ῥῆμα ἀργὸν, omne otiosum verbum. ῥῆμα & λόγον. pro eodem accipi patet ex collatione Luc. 20. 20. cum ver. 26. ejusdem capitis. *sermo*. Luc. 2. ver. 50. αὐτοὶ συνῆκαν τὸ ῥῆμα, ipsi non intellexerunt sermonem. *Res* more Hebraico, Matth. 5. 11. καὶ εἴπωσι πᾶν πονηρὸν ῥῆμα, & dixerint quamlibet rem malam, seu quidvis mali. Matth. 18. 16. πᾶν ῥῆμα, res tota. Luc. 1. ver. 37. οὐκ ἀδυνατήσει παρὰ τῷ Θεῷ πᾶν ῥῆμα, non erit impossibilis apud Deum ulla res. *factum*, Luc. 2. 15. ἴδωμεν τὸ ῥῆμα τοῦτο τὸ γεγονὸς, videamus factum istud, *jussum, mandatum*, Luc. 5. ver. 5. ἐπὶ δὲ τῷ ῥήματί σου, ex tuo verò jussu. Deuteron. 4. 13. τὰ δέκα ῥήματα, decem verba, hoc est, decem præcepta. Et hinc *Lex moralis* dicta fuit à Græcis δεκάλογος. 2 Cor. 12. 14. ῥήματα ἄῤῥητα, verba quæ fari non licet. ῥῆσις εως ἡ, *dictum*, *sententia prolata*. Prov. 1. 6. ῥήσεις σοφῶν dicta sapientum. & Prov. 15. ver. 26. ἁγνῶν δὲ ῥήσεις σεμναὶ, castorum verò dicta sunt gravia, hoc est, nihil in iis apparet levitatis. ῥῆτραι ῶν αἱ, *sanctiones*, *statuta*, *decreta*,

decreta, apud Græcos Jure-consultos. ῥήτωρ ορ☉ ὁ, *rhetor, orator*. Actor.24.ver.1. ῥητὸς ἡ ὀν, *dictus*. non omnia effata accipienda sunt κατὰ τὸ ῥητὸν, secundùm literam, sed eorum inquirenda est ἡ διάνοια, hoc est, verus & genuinus sensus. ῥητῶς, *discrtè, manifestè*, 1 Timoth.4. ver.1. ῥητῶς λέγει, disertè dicit. ἀναντίῤῥητ☉ ὁ ἡ, *irrefutabilis*, Actor.19. vers. 35. ἀναντιῤῥήτων δὲ ὄντων τούτων, quum igitur istis non possit contradici. ἀναντιῤῥήτως, Adverb. *irrefragabiliter, ubi nemo contradicere potest*, Actor.10.29. παῤῥησία ας ἡ, pro παντῤῥησία, ὑπερωνίας ἕνεκα, *libertas dicendi*, ubi sine metu liberè omnia dicimus, nec, quæ dicenda sunt, reticemus. Actor.4.13. μετὰ παῤῥησίας λαλεῖν, *cum omni libertate loqui, neminem reformidare*, (sicuti ipse Apostolus alibi Actor.28.31. per adv. ἀκωλύτως imterpretatur,) Actor.2.29.& 4. vers. 29, 31. χρῆσθαι παῤῥησίᾳ, 2 Corinth.3.v.12. uti evidentia, quo sensu vox hæc etiam accipitur Marc. 8.32. Johan.10.24. *libertas*, quâ liberi à labe neminem reformidamus. 1 Timoth. 3. 13. opponitur probro & laqueo diaboli. 1 Timoth. 3. 7. *fiducia*, Heb.4. 16. & 10. 35. παῤῥησίᾳ, *palàm, manifestè*. Adverbialiter (sicut δημοσίᾳ *publicè*, ἰδίᾳ *privatim*, &c.) Johan. 7 26. & 11. v.54. ἐν παῤῥησίᾳ, *idem*, Col.2. ver.15. ζητεῖ ἐν παῤῥησίᾳ εἶναι, Joh.7.4. quærit (hoc est, studet) in omnium ore esse. *evidenter, apertè, liberè*, Marc.8.32. καὶ παῤῥησίᾳ τὸν λόγον ἐλάλει, & *apertè* eum sermonem loquebatur. Joh. 11 ver.54. οὐκέτι παῤῥησίᾳ περιεπάτει, non amplius liberè versabatur. *Hellenismus*. Dativi sæpe ponuntur adverbialiter, ut δημοσίᾳ publicè, ἰδίᾳ privatim, σιωπῇ tacitè. Ἰλιάδ.1.190. Philip. 1. 10. ἐν πάσῃ παῤῥησίᾳ, cum omni libertate, &c. Significat etiam *potestatem*. Hebr.10. v.19. παῤῥησιάζομαι, *liberè loquor*, Actor.9 ver.28. *imperf.* ἐπαῤῥησιαζόμην, *liberè loquebar*, Act.19. ver.8. aor. 1. ἐπαῤῥησιασάμην ω ατο, Actor.9. v.27. *liberè locutus sum*. aor.1.med subj. παῤῥησιάσωμαι ῃ ηται. Ephes.6.10. *part. aor.* 1. παῤῥησιασάμεν☉, Actor. 13.46. παῤῥησιαστὴς οῦ ὁ, *qui libertate in dicendo utitur*. προῤῥέω (malè alii προερέω) *prædico*. Fut. προῤῥήσω. Præt. act. προείρηκα, & Atticè προείρηκα. Matth. 24. ver 25. prædixi. πρόῤῥησις εως ἡ, *vaticinium* Herodian. μεγαλοῤῥήμων ον☉ ὁ, *ostentator*. ἄῤῥητ☉ ου ὁ ἡ, καὶ τὸ ἄῤῥητον, *ineffabilis e*, 2 Corinth.12.ver.4. καὶ ἤκουσεν ἄῤῥητα ῥήματα, & audivit res, quas fando explicare nemo potest.

Ῥήσσω (affine est Hebr רָעַץ raatz confregit) *rumpo, frango*, item *erumpo*, Marc.2.v.22. ῥήσσει, *frangit*, cum Accusativo, pro quo etiam dicitur ῥηγνύω & ῥήγνυμι, in pass. præs. ῥήγνυμαι, *rumpor, frangor*, Matth 9. 17. ῥήγνυνται, *rumpuntur*. *Futur.* ῥήξω, *frangam, rumpam Præter act.* ἔῤῥηχα, pro quo legitur *aor.* 1. *act.* ἔῤῥηξα, *fregi, allisi*, Luc.9. ver.42. ἔῤῥηξεν αὐτὸν τὸ δαιμόνιον, allisit eum dæmonium. in aor.1. imper. ῥῆξον (Gal.

(Gal.4.27.) καὶ βόησον, erumpe & clama. in aor. 1. subj. Matth.7.6. καὶ ῥήξωσιν ὑμᾶς, & dilacerent vos. aor. 2. act. ἔῤῥαγον. a. 2. pass. ἐῤῥάγην. Eustath. in Ἰλιάδ. ν΄. 137. κυλίνδεται ἀποῤῥαγεὶς τῆς πέτρας. scil. ὁ πέτρος seu λίθος. infinitivo ῥήσσειν. affine est Germanicum verbum **reissen.** à perf. pass. ἔῤῥηγμαι, *dilaceratus fui*, oritur nomen ῥῆγμα τος τὸ, *ruina*, Luc. 6.49. ῥάκος εος τὸ, *panniculus*, *lacera vestis*, *vestis detrita*, *reiicula*, Matth.9. ver.16. ῥακόεις εντος ὁ, *pannosus*. διαῤῥήγνυμι, *dirumpo*. *Futur.* διαῤῥήξω. *aor.* 1. διέῤῥηξα, Matth.26.65. διέῤῥηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, dirupit vestimenta sua. *aor.* 1. *part.* διαῤῥήξας, legitur Marc. 4.63. Act. 14. ver.14. διαῤῥήξαντες τὰ ἱμάτια. διαῤῥήγνυμαι, *dirumpor*. *imperfect.* διεῤῥήγνυτο τὸ δίκτυον, dirumpebatur rete. Luc.5. ver.6. περιῤῥήγνυμι, *dirumpo*, *diffringo*. *aorist.* 1. περιέῤῥηξα, *diffregi*, Actor. 16. 22. προσρήγνυμι, *illido*, Luc.6. ver 48. προσέῤῥηξεν ὁ ποταμὸς τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, impegit torrens rapidus in domum illam. προσέῤῥηξεν pro προσέρηξεν. Scilicet, propter εὐφωνίαν ῥῶ duplicatur, cujus literæ ingeminatio in Hebraicis literis est κακόφωνος.

Ῥίζα ης ἡ, (*radix* per quam ῥεῖ τὸ ζῆν. Est enim radix os plantæ.) Matth.3.10. Luc.8.13. ῥίζαν οὐκ ἔχουσι, radicem non habent. Marc.11.20. ἐκ ῥιζῶν, radicitus. ῥιζόομαι οῦμαι, *radicor*, Ephes. 3. ver.18. ἐῤῥιζωμένοι, *radicati part. præt. pass.* ἐκριζόω ῶ, *eradico*. *Fut.* ἐκριζώσω. *aor.* 1. ἐξεῤῥίζωσα, Mat. 23.29. ἐκριζώσητε (2. plur. aor. 1. act. subj.) *eradicetis*. Matth.15.13. ἐκριζωθήσεται (3. pers. fut. 1. pass.) eradicabitur, ab a. 1. ἐξεῤῥιζώθην Luc 17.6. ἐκριζώθητι (aor. 1. pass. imperat.) eradicator.

Ῥίπτω, *abjicio*. Dicitur, etiam Atticè ῥιπτέω, sicut pro γράφω γραφέω. Act.22.23. *Futur* ῥίψω. *Perf.* ἔῤῥιφα. *aor.* 1. ἔῤῥιψα, Act. 27.19. τὴν σκευὴν τοῦ πλοίου ἐῤῥίψαμεν. armamenta navis abjecimus. Matth. 27. ver. 5. ῥίψας (part. aor 1. act.) τὰ ἀργύρια, projectis pecuniis. *Præt. perf. pass.* ἔῤῥιμμαι Matth.9. ver.36. ἐῤῥιμμένοι ὡσεὶ πρόβατα, disjecti tanquam oves. Luc.17.v.2. ἔῤῥιπται εἰς τὴν θάλασσαν, abjectus fuerit in mare. ῥιπὴ ῆς ἡ, *jactus*, ortum à præterito medio, ἔῤῥιπα, 1 Cor.15.52. ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ, jactu oculi, momento, temporis puncto. ῥιπίζομαι. *jactor*, Jacob. 1. ver.6. ἀποῤῥίπτω, *abjicio*, Actor. 27. ver.43. ἐπιῤῥίπτω, *injicio*, Lucæ 19. v.35. *aor.* 1. *act.* ἐπέῤῥιψα, 1 Per.5.7.

Ῥοῖζος ου ὁ ἡ, propriè *stridor sibili*. ὀδυσ. ι. v.320. πολλῇ δὲ ῥοίζῳ πρὸς ὄρος τρέπε πίονα μῆλα, plurimo autem sibilo ad montem egit pinguia pecora. Tribuitur etiam *sagittæ volanti*, *fluctibus*, & procelloso vento. ῥοιζέω ῶ, *strideo*, *stridorem edo*. ῥοιζέομαι οῦμαι, *cum impetu & stridore feror*, *circumagor*. ῥοιζηδὸν, *cum stridore*. Adverb. 2 Pet.3.10. ἐν ᾗ οἱ οὐρανοὶ ῥοιζηδὸν παρελεύσονται, quo die cœli cum stridore præteribunt.

Ῥομφαία ας ἡ, *gladius*. Accipitur *propriè* Apoc.6.8. ἀποκτεῖναι ἐν

ἐν ῥομφαίᾳ καὶ λιμῷ, trucidandi gladio & fame. per metaphoram, acerbissimi dolores, Luc. 2. v. 35. σοῦ αὐτῆς τὴν ψυχὴν διελεύσεται ῥομφαία, tuam ipsius animam penetrabit seu trajiciet gladius. Symbolum vindictæ, Apoc. 1. 16. ῥομφαία δίστομος, ensis anceps, Apocal. 2. 16. ἐν τῇ ῥομφαίᾳ. ibid. cap. 2. 12. τὴν ῥομφαίαν. Quidam derivant à ῥέπω, vergo, propendeo. Alii meliùs à ῥαμφὴ ῆς ἡ, ensis, quod videtur esse à ῥαίω, destruo, confringo, affine Chal. רְעַע confregit. Gellius vult esse genus teli Thracicæ nationis.

Ῥύπτω, sordes eluo, purgo. Fut. ῥύψω. Præt. act. ἔῤῥυφα. aor. 2. act. ἔῤῥυπον. Hinc est præt. med. ἔῤῥυπα, unde est ῥύπος ου ὁ sordes. 1 Pet. 3. v. 21. ῥυπαρὸς ὰ ὸν, sordidus. Jacob. 2. 2 ῥυπαρία ας ἡ, sordes. Jacob. 1. v. 21. ῥυπόω ῶ, sordesco. Part. præs. ῥυπόων, ῶν, sordescens. Fut. 1. act. ῥυπώσω. aor. 1. act. ἐῤῥύπωσα. aor. 1. act. imperat. ῥύπωσον άτω. Apoc. 22. 11. ὁ ῥυπῶν ῥυπωσάτω ἔτι, qui sordidus est, sordescat adhuc. Quædam exemplaria habent, ὁ ῥυπαρὸς ῥυπαρευθήτω (3. sing. a. 1. pass. imperat) ἔτι. Sensus est planè idem. ῥυπαρεύω & ῥυπόω sunt συνώνυμα.

Ῥύω, vel potiùs ῥύομαι (ab ἐρύω traho) propriè traho, item libero, eximo, redimo. ῥυτὴρ ῆρος ὁ, & ῥύτωρ ορος ὁ, tractor, custos, liberator. Helv. ein trenter, eques. præs. med. ῥύομαι. 1 Thes. 1. v. 10. Ἰησοῦν τὸν ῥυόμενον ἡμᾶς, Jesum liberantem nos. Fut. med. ῥύσομαι, liberabo, Roman. 7. 24. τίς με ῥύσεται; quis liberabit me? aor. 1. med. ἐῤῥυσάμην, liberavi, Col. 1. 13. ὃς ἐῤῥύσατο ἡμᾶς, qui liberavit nos. Matth. 6. v. 13. ῥῦσαι (2. sing. a. 1. med. imperat.) ἡμᾶς, libera nos. Matth. 27. 43. ῥυσάσθω (aor. 1. imperat. 3. pers.) αὐτὸν, liberet eum. aor. 1. pass. ἐῤῥύσθην, liberatus fui, 2 Tim. 4. v. 17. ἐῤῥύσθην ἐκ στόματος λέοντος, ereptus, extractus sum ex faucibus leonis, nempe Neronis. Rom. 15. 31. ἵνα ῥυσθῶ (1. sing. a. 1. pass. subj.) ut liberer. 2 Thes. 3. 2. ἵνα ῥυσθῶμεν (1. pl. a. 1. pass. subj.) ut eripiamur. aorist. 1. pass. part. ῥυσθεὶς έντος ὁ, ereptus, liberatus, Luc. 1. 74. ῥυόμενος ου ὁ, liberator, vindex, Rom. 11. 26 ἥξει ἐκ Σιὼν ὁ ῥυόμενος, ex Sione veniet ille vindex.

Ῥυτὶς ίδος ἡ, (à ῥύω traho. fit ex cute contracta) propriè ruga. per metaph. deformitas ex peccati reliquiis; nec non afflictionibus. Ephes. 5. 27.

Ῥύμη ης ἡ, vicus, platea, tractus in urbe (ῥύω traho.) Matth. 6. 2. Luc. 14. 21. Act. 9. 11. & 12. 10.

Ῥωννύω vel ῥώννυμι, roboro. Fut. ῥώσω. Præt. ἔῤῥωκα. præsen. pass. ῥώννυμαι. perf. pass. ἔῤῥωμαι, corroboratus fui. Hinc quibusdam dicta videtur Ῥώμη ης ἡ, Roma, nomen urbis. Actor. 18. 2. & 19. 21. & 23. 11. εἰς Ῥώμην μαρτυρῆσαι, Romæ testificari. εἰς Ῥώμην pro ἐν Ῥώμῃ, est Hebraismus. εἰς enim poni solet pro ל articulo dativi casus. Sed si hinc Roma derivatur, cur ῥῶ non aspiratur? à secunda persona ἔῤῥωσαι est præt. imperat. pass.

ἔῤῥωσο,

ἔῤῥωσο, *vale, esto robustus*, Act. 23. 30. in plur. num. ἔῤῥωσθε, *valete*, Act. 15. 29. Solent hoc modo & Græci & Latini literas suas concludere. ἄῤῥωστος, ου, ὁ ἡ, *ægrotus a um*. Mat. 14. 14. 1 Corin. 11. 30. ἀῤῥωστία, ας, ἡ, *infirmitas*.

Σῖγμα est Græcorum 18. litera. Dores vocant σὰν, quod est ex Hebræo Sin ש. vel dicitur σῖγμα pro σίμγα, ab Hebræo ס Samech, quod est à radice סָמַךְ continuavit. Sic dicta fuit hæc litera, quod in sese continuetur & ducatur. Dicta fuit *litera serpentina* à sibilo serpentis, imò etiam ab externa forma. Figura enim hujus literæ in omnibus linguis formam serpentis refert. σῖγμα minusculum Græcorum ab Hebræo Samech ortum esse, & inde nostra quoq; fluxisse elementa, quisquis non videt, nihil videt.

Σάββατον, ου, τὸ, vox Hebraica, propriè *cessatio à labore, requies, Sabbatum*. Septimus dies sic dictus fuit, quo laborare fas non erat. Hebraicè שַׁבָּת *schabbath*. item שַׁבָּתוֹן *schabbathon*, quæ vox Græcè scribenda esset χαββαθὸν, sed à Græcis duriusculæ illæ aspirationes emolliuntur, & in Græca V. T. versione, itémque in N. Test. semper legitur σάββατον, *sabbatum*, Matth. 24. v. 20. Marc. 2. 27. οὐχ ὁ ἄνθρωπος διὰ τὸ σάββατον, non homo est propter sabbatum. Joh. 5. 18. ἔλυε τὸ σάββατον, solvisset sabbatum. ὁδὸς σαββάτου. Act. 1. 12. iter sabbati, ut ex Syriaca paráphrasi colligi potest. Fuit iter miliaris Italici, respondentis quartæ parti leucæ Germanicæ. Joh. 19. ver. 31. ἦν γὰρ μεγάλη ἡ ἡμέρα ἐκείνου τοῦ σαββάτου, erat enim magnus dies illius Sabbati, hoc est, sabbatum illud erat maxime solenne, concurrente duplici solennitate, una sabbati, altera festi paschæ. unde *Sabbatum magnum* dictum fuit. *Hebdomada*, Luc. 18. vers. 12. νηστεύω δὶς τοῦ σαββάτου, jejuno bis heddomadâ. Per synecd. membri sabbatum ponitur pro tota hebdomada. Matth. 24. 20. μηδὲ ἐν σαββάτῳ, neque sabbato. Joh. 20. 1. τῇ δὲ μιᾷ τῶν σαββάτων, unâ die hebdomadæ. *Hebraismus*, hoc est, primâ die, quæ dies etiam nominatur κυριακὴ, dominica. Apocal. 1. 10. In singulari numero est 3. declin. simpl. & declinatur ut ξυλὸν. in plur. est declin. 5. simpl. & declinatur ut ποιήματα. Mat. 12. 1. ἐπορεύθη ὁ Ἰησοῦς τοῖς σάββασι, ibat Jesus Sabbato. Actor. 17. 2. κατὰ σάββατα τρία διελέγετο, per sabbata tria differebat. Actor. 1. 12. σαββάτου ἔχον ὁδόν. ἔχον, id est, ἀπέχον, *distans*. per iter sabbati intelligitur tantum spatii, quantum eo die Judæis emetiri licebat, ídque per traditionem. Continebat verò tale iter bis mille cubitos. Legatur Chaldæus paraphrastes. Ruth. 1. ver. 16. Jairus Ebræus. Exod. 18. ver. 29. ad verba legis, *ne exeat vir de loco suo*. σαββατίζω, *quiesco*, Levit. 26. ver. 35. τότε σαββατιεῖ (pro σαββατίσει) ἡ γῆ, tunc quiescet terra. σαββατισμὸς, οῦ, *sabbatismus*, Hebr. 4. vers. 9. utitur Hebræâ voce, quum antea dixisset

xiſſet κατάπαυσις. Sunt ergo ſynonyma σαββατισμὸς, & κατάπαυσις. προσάββατον ου τὸ, dies qui ſabbatum antegreditur. Mar. 15.ver.42.

Σαίνω. Vide infra σείω ſub finem.

Σαίρω, *ſcopis purgo. Fut.* σαρῶ. *Perf.* σέσαρκα. unde eſt perf.paſſ. σέσαρμαι & nomen σάρμα τ© τὸ, *ſordes verrendo collectæ, purgamenta. aoriſt.* 2. ἔσαρον. *Præter. perf.med.*σέσαρα,unde σάρ© ου ὁ, & hinc σαρόω ῶ, *ſcopis purgo, mundo,verro,* Luc. 15. v.8. σαροῖ τὴν οἰκίαν, verrit domum. *Fut.* σαρώσω, *verram. Præt.perfect.* σεσάρωκα, *verri.Perf.paſſ.* σεσάρωμαι, Matth. 12. 44. οἶκον σεσαρωμένον καὶ κεκοσμημένον, domum verſam & ornatam.

Σάκκ© ου ὁ, *ſaccus (cilicium)* שַׂק, ein ſact', Matth.11. 21. Apoc.6.12.& 11.3.

Σάλ© ου ὁ, (σείεται ἡ ἅλς) *ſalum, maris ora,* Luc.21. 25. ἠχούσης θαλάσσης καὶ σάλου,reſonāte mari & ſalo. σαλεύω, *agito,* ſicut mare à ventis commoveri ſolet. Actor.17. 13. *Fut.* σαλεύσω. *Præt.perf.* σεσάλευκα. *aor.* 1. ἐσάλευσα, *agitavi,* Heb. 12.v. 26. οὗ ἡ φωνὴ τὴν γῆν ἐσάλευσε τότε, cujus vox tunc concuſſit terram. Luc.6.48.καὶ οὐκ ἴσχυσε σαλεῦσαι αὐτὴν, & nequivit eam quatere. σαλεύομαι, *agitor, inſtabilis ſum, concutior, quatior, undarum more huc illuc impellor.* Eâdem ratione Latinè *ſegetes* dicuntur *fluctuare,* quum à ventis agitantur. Matth. 11. 7. ὑπὸ ἀνέμου σαλευόμενον, à vento agitatum. Hebr. 12. verſ.27. τὰ σαλευόμενα, *res inſtabiles. Præt. perf. paſſ.* σεσάλευμαι, *agitatus ſeu concuſſus fui,* Luc.6.38.μέτρον σεσαλευμένον, menſuram agitatam, *aor.* 1. *paſſ.* ἐσαλεύθην, *commotus fui.* Actor.4.verſ. 31. ἐσαλεύθη ὁ τόπ©, concuſſus fuit ille locus. Actor.2.verſ. 25. ἵνα μὴ σαλευθῶ (aor.1. ſubj.) nè concutiar. Act. 16.v. 26. ὥστε σαλευθῆναι τὰ θεμέλια, ut concuterentur fundamenta. Metaphoricè accipitur 2 Theſ. 2. v. 2. εἰς τὸ μὴ ταχέως σαλευθῆναι ὑμᾶς ἀπὸ τοῦ νοὸς,nè citò dimoveamini à mente. *F.* 1. σαλευθήσομαι,*commovebor.* ἀσάλευτ© ου ὁ ἡ,*inconcuſſus, immotus,* Act.27.41.

Σάλπιγξ γγ© ἡ, *tuba,* 1 Cor. 14.v.8. ἦχ© σάλπιγγ©, ſonus tubæ. Latinè, *cantus tubæ,* Hebr. 12.9. φωνὴ σάλπιγγ©, vox tubæ. Matth. 24. 31. 1 Cor. 14. 8. 1 Theſſ. 4. 16. ἐν σάλπιγγι Θεοῦ, *in tuba* DEI, duplex Hebraiſmus. בְּשׁוֹפָר pro μέγα σάλπιγγ©. σάλπιγγι Θεοῦ, hoc eſt, πολυηχεστάτη,maximè ſonora. σαλπίζω, *tubâ cano,* Apocal. 10. v.7. *Fut.* ίσω, 1 Cor.15. 52. *Præt.* σεσάλπικα.*aor.* 1. ἐσάλπισα, *tubâ cecini,* Apocal. 11. 15. ἐσάλπισε, tubâ cecinit. Matth. 6.verſ.2. μὴ σαλπίσῃς (2.perſ. a. 1. act.ſubj.) nè curato buccinâ cani. Apoc. 8. v.6. ἵνα σαλπίσωσι, ut tubâ canant. σαλπιστὴς οῦ ὁ, *tubicen,* Apoc.18.22.αὐλητῶν καὶ σαλπιστῶν, tibicinum & tubicinum. Extra Nov.Teſtam. legitur etiam σαλπίγγω ξω, Ιλιαδ. φ. σάλπιγξεν pro ἐσάλπιγξεν.

Σανδάλιον ου τὸ (Chal. סַנְדָּל calceus,

calceus, & דַּל suspendere) propriè *calceamentum muliebre*, quod plantas pedum tuebatur ab injuria, supernè ansulis quibusdam aut funiculis alligatum. *sandalium*, idem quod ὑπόδημα Marc.6.9.Actor.12. 8. ὑπόδησαι τὰ σανδάλιά σου, subliga calceos tuos.

Σανὶς ίδος ἡ, *tabula*, *asser* (Etymol. q.τανὶς ίδος. à τείνω extendo) Dat.pl. σανίσι, Actor.27. 44. ἐπὶ σανίσι, in asseribus.

Σάος. Vide infra σῶος.

Σάπφειρος ου ὁ, *sapphirus*, nomen gemmæ, Apocal. 21.19.ab. Heb. סַפִּיר *sappir*. Exod. 28.18. à radice סָפַר numeravit,enarravit.

Σαργάνη. Vide σαγήνη.

Σαρδὼ & σαρδῶν όνος ἡ, *Sardinia*, *nomen insulæ* in mari Ligustico. σάρδινος ου ὁ, subaudi λίθος.item σάρδιος ου ὁ,*Sardius*, Apoc.4.3.

Σὰρξ κὸς ἡ, *caro*, 1 Cor. 15. v.39. οὐ πᾶσα σὰρξ ἡ αὐτὴ σάρξ, non omnis caro est eadem caro. *corpus humanum*, 1 Pet.4.v.6. in Symbolo credimus ἀνάστασιν σαρκὸς, resurrectionem carnis. Ephes.6.ver.5.τοῖς κυρίοις κατὰ σάρκα, dominis secundùm carnem. *Humana natura*, 1 Pet.3. vers 18. Roman.9. 5. 1 Tim, 3. 16. Θεὸς ἐφανερώθη ἐν σαρκὶ Deus conspicuus factus est in carne. *Homo*, Ephes. 6. ver. 12. πρὸς αἷμα καὶ σάρκα, adversus carnem & sanguinem, hoc est homines. Mat. 24.22. οὐκ ἂν ἐσώθη πᾶσα σὰρξ, non conservaretur ullus homo. Roman. 3. v. 20. οὐ δικαιωθήσεται πᾶσα σὰρξ, non justificaretur ulla caro, hoc est, ullus homo. *proximus*, Isa.58.ver.7.*consanguinei*, Roman. 11. 14. *Homo corruptus*, Johan. 3. 6. *corrupta natura*, Roman.8.ver.1, 3. *corrupta hominis ratio*, 2 Corinth. 1. 17. *naturalis humani ingenii vis & acies*, Matth.16.ver.17. *anima corrupta*, Roman.7. 18. *infirmitas humana*, seu *vita hæc mortalis*, Heb.5.7.ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, in diebus carnis suæ,hoc est, in diebus hujus vitæ mortalis. Sic accipitur etiam Galat.2. v.20. σαρκικὸς ἡ όν, *carnalis*, Roman. 7. 14. ἐγὼ δὲ σαρκικός εἰμι, ego vero carnalis sum, hoc est, labe peccati originalis infectus, quæ labes *caro* dicitur.quia *carnali generatione in nos propagatur*. νεόφυτος *in fide Christiana*, & proinde adhuc *rudis*. 1 Cor. 3. 1. σάρκινος η ον. *carneus*, 2 Corinth. 3. 3. ἐν πλαξὶ σαρκίναις, in tabulis carneis, ubi opponuntur πλάκες λίθιναι & πλάκες σάρκιναι, tabulæ saxeæ & carneæ. σαρκοφορέω, *cutem curo*, quâ phrasi Horatius utitur, ubi ait,

In cute curanda plùs æquo operata juventus.

Σατανᾶς ὁ, *Satanas*,vox origine Syriaca propriè, *adversarius*. Sic vocatur malorum angelorum princeps.in Genit. Σατανᾶ, 2 Thes. 2. 9. Vide infra in nominib⁹ propriis. Dicitur etiam Σατᾶν ὁ, ἄκλιτος, ab Hebræo שָׂטָן *adversarius*, 2 Cor. 12. 7. In genere notat eum, *qui Dei voluntati adversatur*, vel ex malitia, ut Judas, Johan.13.27.vel inco-

gitantia quadam, ut Petrus. Mat. 16.23.

Σάττω (Heb. שָׁת schath, mollius sath ponere. Germ. satlen est ephippium equo imponere.) Fut. ξω. Præt. σέσαχα, onero, onus impono, idem quod φορτίζω. σαγήνη ης ἡ, sagena, Matth.13.47. & per pleonasmum τῆς σαργάνη ης ἡ, sporta, korb, vel crates, ein hurd, 2 Cor.11.33.

Σάτον ου τὸ, satum. origine Hebræum סְאָה seah, in statu constructo סְאַת seath, unde est Syr. סָאתָא Sata. Est nomen mensuræ aridorum, & respondet sesquimodio.

Σαφὴς έος ὁ ἡ, (צָפָה) manifestus, certus. σαφηνὴς ἐος, idem. διασαφέω ῶ, significo, indico, Matth.18.31. διεσάφησαν (3. pl. a.1.act.indic.) τῷ Κυρίῳ, indicarunt Domino. idem quod διηγήσαντο.

Σβέννυμι, extinguo. 1 Thess.5.19. τὸ Πνεῦμα μὴ σβέννυτε, Spiritum nè extinguite. Fut. σβέσω. Matth.12.v.20. λίνον τυφόμενον οὐ σβέσει, linum fumigans non extinguet. aor.1.act. ἔσβεσα, extinxi. Hebr.11. v.34. ἔσβεσαν δύναμιν πυρὸς, extinxerunt vim ignis. σβέσαι, extinguere, est aor.1. act. infin. Ephes.6.16. præs.pass. σβέννυμαι, extinguor, Marc.9.44. τὸ πῦρ οὐ σβέννυται, ignis (gehennæ) non extinguitur. Matth.25.v.8. αἱ λαμπάδες σβέννυνται, lampades extinguuntur. aor. 1. pass. ἐσβέσθην extinctus fui. Isa.43. vers.17. futur.1. pass. σβεσθήσομαι, extinguar. 1 Sam.3.3. pro σβέννυμι dicitur etiam σβεννύω. ἄσβεστος ὁ ἡ, inextinctus, vel potiùs inextinguibilis, Matth.3.12. πυρὶ ἀσβέστῳ. Marc.9.43. εἰς τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον, in ignem qui extingui nequit. Hom. Ἰλιάδ. π. φλὸξ ἄσβεστος, pro ἄσβεστος, flamma inextincta. ἄσβεστος κονία, calx non extincta.

Σεαυτοῦ. Vide αὐτός.

Σέβω, veneror, adoro, colo. σέβομαι, idem, legitur tantùm in præsenti. Matth. 15. 9. μάτην σέβονταί με, idem, frustra colunt me. Act.19.27. ἣν ὅλη ἡ Ἀσία σέβεται, quam colit universa Asia. Act.18.13. σέβεσθαι τὸν Θεὸν, Deum colere. σεβόμενος ου ὁ, religiosus, qui alio nomine vocatur προσήλυτος. Vide supra p.312. 2. Act. 13.43. & 17.17. σεβομένη ης ἡ, religiosa, Actor.13.50. σεπτὸς ἡ ὸν, venerabilis e, σέβας τὸ (ἄκλιτον) veneratio. ὀδυσσ.ζ. σέβας μ' ἔχει εἰσορόωντα, religio me intuentem incessit. σεβάζομαι idem quod σέβομαι. a.1.pass. ἐσεβάσθην, colui, Rom.1.ver.25. ἐσεβάσθησαν, & coluerunt. Construitur cum Accus. Ἰλιάδ. ζ. σεβάσσατο γὰρ τόγε θυμῷ, religioni id habuit. σεβάσατο pro ἐσεβάσατο, ab aor. 1. med. ἐσεβασάμην, colui, σέβασμα τος τὸ, numen, 2 Thes.2.4. τὰ σεβάσματα, sacra, Act.17.23. σεβαστὸς οῦ ὁ, venerandus, tribuitur Cæsari Romano. Act.25.21. quem Latini vocant Augustum. σεβαστὴ ῆς ἡ, Augusta, Cæsaris uxor. Act.27.1. εὐσεβὴς έος, ὁ καὶ ἡ, pius a um, Act.10.2. εὐσεβὴς καὶ φοβούμενος τὸν Θεὸν, pius & timens Deum. ibid v.7. στρατιώτην εὐσεβῆ, militem pium. 2 Pet.2. ver.9. οἶδε Κύριος εὐσεβεῖς. εὐσε-

βῶς

βῶς, *piè*. Adv. 2 Tim.3. v.12. οἱ θέλοντες εὐσεβῶς ζῆν, qui volunt piè vivere. εὐσέβεια ας ἡ, *pietas*, 1 Tim.3.16. μέγα τῆς εὐσεβείας μυστήριον, magnum est pietatis, (hoc est, religionis Christianæ) mysterium. 1 Tim.4.7. γύμναζε σεαυτὸν πρὸς εὐσέβειαν, exerce te ipsum in pietate. plur. αἱ εὐσέβειαι, *pietatis officia*, 2 Pet.3.11. εὐσεβέω ῶ, *colo*, Actor.17.23. ὃν οὖν ἀγνοοῦντες εὐσεβεῖτε, quem igitur ignorantes colitis. *in pietate informo, instituo, exerceo*, 1 Timoth. 5.4. τὸν ἴδιον οἶκον εὐσεβεῖν, propriam domum, hoc est, domesticos in pietate informare. ἀσεβὴς έος ὁ ἡ, *impius*, Roman. 4.5. δικαιοῦντα τὸν ἀσεβῆ, qui justificat impium; 1 Pet.4.18. ἀσεβὴς ποῦ φανεῖται; impius ubi comparebit? 1 Tim.1.9. ἀσεβέσι, impiis. ἀσέβεια ας ἡ, *impietas*, Judæ v.15. ἔργα ἀσεβείας, opera impietatis, hoc est, impia. ibid. v.18. κατὰ τὰς ἐπιθυμίας τῶν ἀσεβειῶν, secundùm cupiditates impietatum, hoc est, admodum impias. *proverbium*. 1 Sam.24.14. ἀσεβὴς ποιεῖ ἔργα ἄδικα. Heb. מֵרְשָׁעִים יֵצֵא רֶשַׁע, *ab improbis egredietur impietas*. ἀσεβέω ῶ, *impiè ago*. aorist.1. ἠσέβησα, *impiè & nefariè egi*, Judæ ver. 15. Θεοσεβὴς έος ὁ ἡ, *Dei cultor*, vel *cultrix*, Johan.9. v.31. Θεοσέβεια ας ἡ, *cultus Dei*, 1 Timoth. 2.10.

Σειρὰ ᾶς ἡ, *catena*, 2 Pet.2.4. Hinc σειρὴν ῆνος ἡ, *monstri marini genus*. & αἱ σειρῆνες dictæ videntur ἀπὸ τῆς σειρᾶς, quod suavitate cantûs tanquam catenâ homines in naufragium adducant, quo nomine Poëtæ voluptates & libidines notare voluerunt.

Σείω, *moveo*, Hebr.12. ver.26. σείομαι, *moveor*, Apoc.6. ver.13. *Fut. act.* σείσω. *Perf.* σέσεικα. *Præter. pass.* σέσεισμαι, *commotus fui*. σεισμὸς οῦ ὁ, *terræmotus*, Matth.8. v.24. σεισμοὶ, plur. eodem sensu, Marc.13.8. à 1. *pass.* ἐσείσθην, Matth.21. ver.10. ἐσείσθη πᾶσα ἡ πόλις, commota fuit tota civitas, Matth.28. ver.4. ἀπὸ τοῦ φόβου ἐσείσθησαν (3.pl.aor.1. pass.) præ metu fuerunt perculsi. *Futur.* 1. *pass.* σεισθήσομαι ῃ εται. Joel.2.2. cœlum commovebitur. ἀνασείω, *concito*, cum Accus. Luc.23. v.5. ἀνασείει τὸν λαόν. Marc.15.11. ἀνέσεισαν τὸν ὄχλον, concitârunt turbam. διασείω, *concutio, vim manifestam infero*, Luc.3. ver.14. μηδένα διασείσητε (2.pl.a.1.act. subj.) neminem concusseritis. Respondet Hebræo רָצַץ, 1 Sam. 12.ver.13. מִי רַצּוֹתִי, quem concussi? **Wen hab ich gewalt angethan?** κατασείω, **ich winck**, Actor.13. ver.17. κατασείσας (part. aor.1. act.) δὲ αὐτοῖς τῇ χειρὶ σιγᾶν, manu postulato ab iis silentio. Sic Actor.21. v.40. κατέσεισε τῇ χειρὶ τῷ λαῷ, manu silentium postulavit à populo. Semel cum Accus. Act.19. ver.32. Pro σείω dicitur etiam σαίνω, *quatio, concutio*, propriè dicitur de canibus caudam agitantibus, eâque abblandientibus. Futur.1. act. σανῶ. aorist.1. act. ἔσηνα. σαίνομαι, *commoveor*, 1 Thes.3.5.

Σέλας αος τὸ, (à nomine ἑλάνη ἡ, splendor, spiritus asper sæpe mutari solet in σίγμα. Vide sup. p.349.

p.349. 2.) *fulgor, lumen,* σελάω, *splendeo.* σελήνη ης ἡ, (q.d σέλας νέον splendor novus. Subinde enim novas accipit phases.) *Luna* Matth.24.29. καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φέγγος αὐτῆς, nec Luna edet splendorem suum, σεληνιάζομαι, *Lunaticus sum*, Matth 17. 15. σεληνιαζόμενος ου ὁ, *Lunaticus*, Matth. 4.24. Lunatici dicuntur, qui furore aut morbo comitiali laborant, non illo quidem perpetuo, sed intervallis quibusdam recurrente. Videtur ita morbus ille dictus, quòd instar Lunæ statis intervallis recrudescat, vel quòd iis, qui in ipso nati sunt interlunio, familiaris esse consueverit.

Σεμίδαλις εως ἡ, *simila, similago, farina ex tritico.* Apoc.18.13.

Σεμνὸς ἡ ὸν, *venerabilis, honestus, gravis,* Tit.2. v.2. σεμνοὺς, σώφρονας, venerandos, temperantes, Philip.4.v.8. ὅσα σεμνὰ, ὅσα δίκαια, quæcunq; veneranda, quæcunque justa sunt, σεμνότης τητος ἡ, *gravitas, honestas,* 1 Tim.2. v.2. ἐν πάσῃ σεμνότητι, ibid. c.3. v.4. μετὰ πάσης σεμνότητος, cum omni honestate.

Σῆμα τος τὸ, *signum, nota, bustum.* ἄσημος ου ὁ ἡ, *obscurus, ignobilis.* Actor.21.29. οὐκ ἀσήμου πόλεως πολίτης, urbis haud obscuræ civis. σύσσημον ου τὸ, *commune signum*, Marc.14. ver. 44. παράσημον ου τὸ, *insigne.* παράσημος ου ὁ ἡ, *insigni notatus*, Act. 28.v.11. ἐν πλοίῳ παρασήμῳ Διοσκούροις, in nave cui erat insigne Castor & Pollux. Διόσκουροι, quasi κοῦροι Διὸς, adolescentes seu filii Jovis, quo nomine Castor & Pollux à Græcis fuére dicti. κοῦροι pro κόροι. Vide suprà κόρος pag.410.1. ἐπίσημος ὁ ἡ, *insignis*, Rom. 16.7. οἵτινές εἰσιν ἐπίσημοι ἐν τοῖς Ἀποστόλοις, qui excellunt inter Apostolos. Matthæi 27.16. δέσμιος ἐπίσημος, insignis captivus. εὔσημος ὁ ἡ, *bene significans*, 1 Cor.14.v.9. λόγος εὔσημος, sermo perspicuus, σημεῖον ου τὸ, *signum.* Apud Philosophos signum probabile, quod non semper eodem modo habet.)(τεκμήριον, signum indubitatum, necessarium, quod semper idem significat. In N. T. σημεῖον significat *signum certum.* Sic Xenoph. pæd. 1. fulgura & tonitrua, quæ cernebantur & audiebantur exeunte Cyro domo paterna ad bellum, dicuntur τὰ τοῦ μεγίστου θεοῦ σημεῖα, maximi Dei signa. Rom.4.v.11. σημεῖον ἔλαβε περιτομῆς, Genit. speciei, hoc est, accepit circumcisionem tanquam signum, 1 Cor. 14.22. αἱ γλῶσσαι εἰς σημεῖόν εἰσιν linguæ sunt signum, εἰς σημεῖον *Hebraismus* Vide suprà p.267.1. *miraculum.* Miracula verò vocantur *signa*, quòd aliud repræsentent, quàm quod cernitur, ut quæ nihil aliud sint quam veræ doctrinæ sigilla, Matth.12.38. & 24.v.24. σημεῖα δώσουσι miracula edent. Johan.2.v.11. τὴν ἀρχὴν τῶν σημείων. Hebraica *hypallage*, hoc est, miraculum hoc initiale seu primum edidit JESUS. Heb. 2. v. 4. συνεπιμαρτυροῦντος τοῦ θεοῦ σημείοις τε καὶ τέρασι καὶ ποικίλαις δυνάμεσι καὶ πνεύματος ἁγίου μερισμοῖς, testimonium illis præbente Deo & signis, & prodigiis

digiis,variiſque virtutibus & Spiritus S diſtributionibus. *portentum*, Marc.8. ver 11. Apoc 11. verſ.3. σημειόομαι ῦμαι, *noto*, 2 Theſſ.3. ver.14. τῦτον σημειῦσθε, hunc notate. σημαίνω, *ſignifico*, Johan.21.19. *Fut.* σημανῶ aor.1. ἐσήμανα, *ſignificavi*, Actor 11.28. in *aor.*1.*infin.* σημᾶναι, *ſignificare*, Actor.25.27. pro ἐσήμανα dicitur etiam ἐσήμηνα. *Præt. perf. act.* σεσήμαγκα. *Præt. paſſ.* σεσήμασμαι, & Atticè σεσήμασμαι. διπλώματα σεσημασμένα, *diplomata obſignata*, apud Plut. Sic dicuntur literæ principium ſigillis obſignatæ, quas vulgus patentes vocat aut bullas.

Σήμερον, Adv. *hodie*, Matth 6. 11. Luc.2. 11. ἐτέχθη ὑμῖν σήμερον σωτὴρ, natus eſt vobis hodie Servator. ἡ σήμερον, ſubauditur ἡμέρα, hodiernus dies, Matth.11. v.23. ἔμειναν ἂν μέχρι τῆς σήμερον, manſiſſent utique in hunc uſque diem ἡμέρα additur Rom. 11. ver.8. ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας, in hodiernum diem. pro σήμερον Atticè τήμερον, quam utramque vocem alii ad thema ἡμέρα revocant. Dicitur enim τήμερον quaſi τῇδε ἡμέρα, hoc eſt *hoc ipſo die. elapſa nocte*, Matth. 27. v.19. σήμερον κατ' ὄναρ, elapſa nocte (quæ pars eſt diei naturalis) in ſomnio. *Ab æterno.* Heb. 1.5. Dum *tempus* datur reſipiſcendi, Heb.3.13.

Σήπω. *Fut.* ψω. *Præt.* σέσηφα, *præt.med.* σέσηπα, *putreſio*, Jacob. 5. v. 2. ὁ πλοῦτος ὑμῶν σέσηπε, divitiæ veſtræ computruerunt. σαπρὸς ὰ ὸν, *putris e*, *putridus a um*, Eph.4.v.29. λόγος σαπρὸς, *ſermo putris*, hoc eſt, *obſcœnus*, *ſpurcus*, *quo caſtæ aures offendun-bur*, qui arguit animum in peccatis ſuis computreſcentem, Matth.7 ver.17. σαπρὸν δένδρον, *putris arbor*, ſeu marcida, carioſa. Sic multi referunt arbores foris quidem ſpecioſas, intus verò vitiatas, quod ex fructibus demùm apparet.

Σὴς σητὸς ὁ, *vermiculus veſtibus noxius*, Matth.6.20. ὅπου σὴς, οὔτε βρῶσις ἀφανίζει (Luc.12. ver.33. διαφθείρει) neque tinea, neque eroſio corrumpit. σὴς τὸς ὁ, *tinea*, ab Hebræo סָס *ſas* tinea, neque Iſa.51.8. βρωθήσεται ὑπὸ σητός.

Σὴρ ὸς ὁ, *vermiculus*, *qui net ſericum*. σῆρες οἱ, *Seres*, de quibus *Servius* in Georg.2. Apud *Indos* (inquit) & *Seres* ſunt quidam in arboribus vermes, qui bombyces appellantur, qui in aranearum morem fila tenuiſſima deducunt, unde eſt *ſericum*; item σῆρες nominantur etiam ipſi *vermiculi* nentes ſericum. σηρικὸς ἡ ὸν, Adj. *ſericus*, Apoc.18.12.

Σθένος εος τὸ, *robur*. σθενόω, *roboro*, F. ώσω. *aor.*1. *act.* ἐσθένωσα, 1 Pet.5 ver.10. σθενώσαι, *roboret*, eſt 3. perſ. aor.1. act. opt. ἀσθενὴς έος ὁ ἡ, *ægrotus*, Matthæi 25.39,44. Marc.14. ver.38. *infirmus fide*, 1 Cor.9. v. 22. *contemptus*, 2 Cor.10. v.10. Comp. ἀσθενέστερος, *infirmior*, 1 Pet.3. v 7. ἀσθενεστέρῳ σκεύει, *infirmiori vaſi*. ἀσθενὲς έος τὸ, *ſubſtantivè* capitur, 1 Cor.1.25. τὸ ἀσθενὲς τοῦ Θεοῦ, infirmitas Dei. Sic loquitur Apoſtolus per *conceſſionem ironicam*. ἀσθένεια ας ἡ, *in-*

firmi-

firmitas, 1 Cor. 15. 43. ἀσθένειαι αἱ infirmitates, Heb. 4. 15. μὴ δυνάμενον συμπαθῆσαι ταῖς ἀσθενείαις ἡμῶν, qui non possit affici sensu infirmitatum nostrarum. ἀσθενέω ῶ, *ægroto, malè habeo*, Jacob. 5. v. 14. ἀσθενεῖ τις ἐν ὑμῖν; *ægrotat aliquis inter vos? affligor*, 2 Cor. 11. v. 29. τίς ἀσθενεῖ, quis affligitur? *vires meas non exero, infirmus sum*, 2 Cor. 13. 3. ὃς (Χριστὸς) εἰς ὑμᾶς οὐκ ἀσθενεῖ, qui CHRISTUS erga vos non est infirmus, 1 Cor. 8. 9. τοῖς ἀσθενοῦσι pro ἀσθενέουσι, dat. pl. præs. part. (idem quod τοῖς ἀσθενέσιν, 1 Cor. 9. 22.) *imperf. act.* ἠσθένεον ουν, *ægrotabam*, Joh. 4. v. 40. ἠσθένει, *ægrotabat. infirmor, viribus destituor*, Rom. 8. v. 3. *infirmabatur*. Fut. ἀσθενήσω. Præt. perf. ἠσθένηκα, pro quo in N.T. legitur, aor. 1. ἠσθένησα, Philip. 2. v. 26. ἠσθένησε *ægrotavit. sum infirmus*, ubi non de corpore, quæ est propria ejus significatio, sed de animo accipitur, 2 Cor. 11. v. 21. ἠσθενήσαμεν, infirmi fuimus, Rom. 4. v. 19. μὴ ἀσθενήσας τῇ πίστει, non infirmus fide, Act. 9. 37. ἀσθενήσασα, *quæ ægrotaverat*. ἀσθένημα τος τὸ, *imbecillitas*, Rom. 15. 1.

Σιαγὼν όνος ἡ, (ex σείω moveo, & ἄγω frango) *maxilla* Matth. 5. v. 39.

Σιγάω ῶ, *sileo, taceo*, 1 Cor. 14. 30. ὁ πρῶτος σιγάτω *primus taceat*. σίγαε & contractè σίγα, *tace*; σιγαέτω, άτω *taceto*, vel *taceat*. ibid. v. 34. αἱ γυναῖκες ὑμῶν σιγάτωσαν (3 pl. præs. act. imperat.) mulieres vestræ taceant, Act. 12. v. 17. σιγᾷν, *tacere*. *Fut.* σιγήσω.

Præt. act. σεσίγηκα. a. 1. act. ἐσίγησα, *tacui*, Act. 15. 12. ἐσίγησε δὲ πᾶν τὸ πλῆθος, tacuit autem tota illa multitudo. *aor. 1. infin.* σιγῆσαι *tacuisse*, Actor 15. v. 13. *Præt. perf. pass.* σεσίγημαι, *absconditus fui, silentio sepultus seu suppressus fui*, Rom. 16. 25. μυστηρίου σεσιγημένου, *mysterii taciti*, h.e. nemini mortalium, imò, ne ipsis quidem angelis patefacti, ut colligitur ex 1 Pet. 1. v. 12. σιγὴ ῆς ἡ, *silentium*, Act. 21. 40. πολλῆς δὲ σιγῆς γενομένης, magno silentio præstito.

Σίδηρος ου ὁ, *ferrum*, Apoc. 18. v. 12. σιδήρεος, & per crasin σιδηροῦς *ferreus* (ad formam τοῦ χρύσεος οῦς, ἀργύρεος οῦς) in fœm. gen. σιδηρέα, & per crasin σιδηρᾶ. Apoc. 2. v. 27. ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ, virgâ ferreâ, Apoc. 9. 9. ὡς θώρακας σιδηροῦς, ut loricas ferreas. σιδηρέους & per crasin σιδηροῦς est accus. cas. pl. g. m. σιδηρεῖον ου τὸ, *officina ferraria, fabrica*. σιδηρεὺς έως ὁ, *faber ferrarius*.

Σικάριος ου ὁ *sicarius*, vox origine Latina, à substantivo *sica æ*, quasi *seca* à secando, vel ut aliis placet à siccando, ad formam Hebrææ vocis חֶרֶב *chêrebh*. Est genus gladii brevioris. Græcè δόλων ωνος ὁ, **ein Dolchen**, pugio occultus, quo alterius vita insidiosè & dolosè petitur. *Sicarius* ergo propriè est, qui sicam maleficii alicujus gratiâ gerit, Act. 21. v. 38.

Σίκερα τὸ ἄκλιτον, *sicera*, per quam intelligitur quilibet potus inebrians præter vinũ, sicut apud nos sunt cervisiæ pinguiores,

aliiq; potus factitii. Est verò σίκερα vocabulum origine Hebræum שֵׁכָר schechar. (Esa. 5. v. 1.) à radice שָׁכַר schachar, ebrius fuit. quam vocem Græci interpretes semper reddiderunt σίκερα, Levit. 10. v. 9 Esa. 28. v. 7. in N. T. est ἅπαξ λεγόμενον, hoc est, semel tantùm legitur, Luc. 1. 15.

Σίνηπι ιος τὸ, *sinápi*, ita dictum παρὰ τὸ σίνεσθαι τοὺς ὦπας, *quia lædit oculos.* in N. T. pro σίνηπι legimus σίναπι Doricè, in Genitivo σινάπεως, Atticè, Matt. 17. v. 20. ἐὰν ἔχητε πίστιν ὡς κόκκον σινάπεως, si habeatis fidem, quantulum est granum sinápis.

Σινδὼν όνος ἡ, (ab Hebræo סָדִין *sadin*) *sindon, amictus ex lino Egyptiaco*, Marc. 14. 51. περιβεβλημένος σινδόνα, *amictus sindone.* Hellenismus, Matth. 27. v. 59. ἐνετύλιξεν. Marc. 15. v. 46. ἐνείλησεν αὐτὸ τῇ σινδόνι, involvit illud sindone.

Σινιάζω. (à σείω moveo) *Fut.* σω. *Præt.* σεσινίακα. *aor.* 1. ἐσινίασα, *ventilo vanno, vel cribro purgo*, Luc. 22. v. 31. τοῦ σινιάσαι (a. 1. act. infinit.) ὡς τὸν σῖτον, ut ventilaret tanquam triticum. σινιαστήριον ου τὸ, *cribrum.* idem quod κόσκινον ου τὸ, unde est κοσκινίζω *cribro.*

Σῖτος ου ὁ, propriè *frumentum* (videtur oriri ex σίω vel σέω pro σείω *quatio*, quod frumentum ex aristis excuti soleat.) Eustath. σῖτος ου ὁ, frumentum, annona. σῖτον ου τὸ, verò *panis, cibus,* βρῶμα. unde τὰ σῖτα, *alimenta.* quod semel legitur in N. T. Act. 7. v. 12. ἀκούσας δὲ Ἰακὼβ ὄντα (pro εἶναι) Atticè σῖτα ἐν Αἰγύπτῳ, quum audisset Jacobus esse *alimenta* in Ægypto, Gen. 41. 2. Synecdochicè *triticum*, quod aliòquin Græcè dicitur πυρὸς οῦ, Matth. 3. 12. συνάξει τὸν σῖτον αὐτοῦ εἰς τὴν ἀποθήκην, colliget triticum suum in horreum, Matthæi 13. v. 30. τὸν δὲ σῖτον συναγάγετε, triticum verò colligite. σιτεύω, frugibus sagino, pinguefacio. σιτευτὸς ἡ ον, saginatus, Luc. 15. 23. τὸν μόσχον τὸν σιτευτὸν, vitulum saginatum. σιτίζω, *idem quod* σιτεύω. σιτιστὸς ἡ ον *altilis*, Matth. 22. 14. ἄσιτος ὁ ἡ, *jejunus*, Actor. 27. 33. ἄσιτοι διατελεῖτε, μηδὲν προσλαβόμενοι, jejuni permanetis, nullo cibo sumpto. ἀσιτία ας ἡ, *inedia*, Act. 27. v. 21. πολλῆς δὲ ἀσιτίας ὑπαρχούσης, quum jampridem à cibo abstinuissent, scilicet præ mœstitia & naufragii metu, ordinarias prandii & cænæ horas non frequentassent Eos enim tamdiu omni prorsus abstinuisse cibo, minimè fit verisimile. ὀλιγοσιτία μήτηρ τῆς ὑγιείας, continentia in victu est mater sanitatis. ἐπισιτισμὸς οῦ ὁ, *cibaria*, Luc. 9. 12. à verbo ἐπισιτίζω cibum præbeo. συσσίτιον ου τὸ, cœnobium, mensa communis. σύσσιτος, convictor.

Σιωπὴ ῆς ἡ, *silentium.* σιωπάω, (ex σιγάω taceo, & ὄψ vox) sileo Marc. 4. 39. σιώπα pro σιώπαε, *sile. imperf.* ἐσιώπων, Marc. 3. v. 4. ἐσιώπων, tacebant. Matth. 26. 63. ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐσιώπα, Jesus verò tacebat. *Fut.* σιωπήσω, *silebo*, Luc. 1. v. 20. pro σιωπήσεις legitur

gitur ἔσῃ σιωπῶν, eris silens. a. 1. ἐσιώπησα, tacui; Marc. 10. v. 48. ἵνα σιωπήσῃ, ut taceret, Luc. 19. v. 40. ἐὰν οὗτοι σιωπήσωσιν, si hi tacuerint, Act. 18. 9. λάλει καὶ μὴ σιωπήσῃς, loquere & ne taceas

Σκάζω, *Fut.* σω (שׁוֹק crus, claudiras est morbus in pede aut crure) *claudico*, σκαιὸς ὰ ὸν, *lævus aum.* σκαιὰ χεὶρ, *leva manus.* σκαμβὸς ὴ ὸν, *obliquus*, curvus, oblique ingrediens, πλαγίως περιπατῶν. σκάνδαλον ου τὸ, *offendiculum*, Rom. 11. v. 9. εἰς θήραν καὶ εἰς σκάνδαλον. in tendiculam & scandalum. σκάνδαλον, & πρόσκομμα, (Rom. 14. v. 13.) itemque παγὶς, θήρα, differunt ut causa & effectum. Scandalum est causa lapsus seu τοῦ προσκόμματος, Rom. 11. v. 9.) Scandalum propriè significat *obstaculum pedum, quod in via insidiosè ponitur*, ut qui illac transeunt, in illud impingant pedem, atque ita læsi claudicent. De hac ejus propria significatione vide in libro Judith c. 5. v. 1. Sic πρόσκομμα propriè est impedimentum in via, in quod impingentes cadimus, de qua voce vide suprà p 409. c. 1. Omnes ergo istæ appellationes sunt metaphoricæ, & per *scandalum, offendiculum, tendiculam, laqueum &c.* intelligitur, quiquid nos in via seu cursu ad vitam æternam aut remorari, aut prorsus impedire potest. Th. Beza putat, Rom. 14. v. 13. hæc ita differre, ut πρόσκομμα notet leviorem offensam, qua aliquis non corruat, Rom. 11. 11. σκάνδαλον verò graviorem, ex qua quisqiam prolapsus claudicet. σκανδαλίζω, *offendo, facio ut quis offendat.* Matth. 5. v. 29. *Fut.* σκανδαλίσω. a. 1. ἐσκανδάλισα. Legitur tantùm in subj. σκανδαλίσω, 1 Cor. 8. v. 13 ἵνα μὴ τὸν ἀδελφὸν σκανδαλίσω, ne faciam ut frater *offendat.* σκανδαλίσῃ, Marc. 9. 42. Luc. 17. 26. σκανδαλίζομαι, *offendor*, 2 Cor. 11. v. 29. *contristor*, Rom. 14. ex collatione v. 15. cum v. 21. *imperf.* ἐσκανδαλιζόμην, Marc. 13. v. 53. *aor.* 1. *pass.* ἐσκανδαλίσθην legitur in subj. Matth. 11. 6. ὃς ἐὰν μὴ σκανδαλισθῇ qui non fuerit offensus. Johan. 16. v. 1. ἵνα μὴ σκανδαλισθῆτε, ne offendamini. *Fut.* 1. *pass.* σκανδαλισθήσομαι, *offendar.* Matth. 26. 33. σκανδαλισθήσεσθε, *offendemini*, Marc. 14. v. 27. σκανδαλισθήσονται, *offendentur*, Matth. 26. 33. σκανδαλίζειν τινὰ, τιθέναι τῷ ἀδελφῷ πρόσκομμα ἢ σκάνδαλον, Rom. 14. v. 13. διδόναι προσκοπὴν τινι, 2 Cor. 6. 3. præbere alicui scandalum, esse alicui scandalo. *Servator noster ad Petrum ait*, Matthæi 16. 23. σκάνδαλόν μου εἶ, *offendiculo mihi es*,

Σκαίρω, שׁקר est Rabb. saltare) *salio, saltito, tripudio, saltu lascivio*, F. σκαρῶ. σκιρτάω ῶ, *salto, exulto*, Luc. 1. 41. ἐσκίρτησε τὸ βρέφος, subsiliit fœtus, Luc. 6. v. 33. σκιρτήσατε, exultate.

Σκάπτω. *fodio, excavo* (affine τῷ כַּף *cavum*, quod est à כפף) Lucæ 16. 3. σκάπτειν οὐκ ἰσχύω, fodere nequeo. *Fut.* σκάψω, *fodiam*, Luc. 13. 8. *aor.* 1. ἔσκαψα, *fodi*, Luc. 6. v. 48. Prov. ὑπὲρ τὰ ἐσκαμμένα

σκαμμένα

σκαμμάτων πηδᾶν. fines rei alicujus transilire. σκάμμα τος τὸ, *fossa*. σκαφεὺς έως ὁ, *fossor*. σκάφη ης ἡ, *scapha*, *navigii genus*, **ein nache**. σκαφὴ ῆς ἡ, *fossio*. κατασκάπτω, *diruo* Roman. 11. v. 3. κατεσκαμμένα τὰ, ruinæ, Actor 15. 16.

Σκέλλω *arefacio* (idem quod ξηραίνω) σκέλλομαι, *exaresco*. σκελέω idem, & hinc est σκελετὸς ὁ, *arefactus*. σκελετὸν οῦ τὸ, compages ossium corporis humani, carne & nervis detractis, *Sceleton*. σκέλος εος τὸ, *crus*, in pl. num. σκελέα & per crasin σκέλη τὰ, *crura*, Joh. 19. 31, 32, 33.

Σκέπω, (affine Heb. סָךְ texit) tego, velo. σκέπη ης ἡ, *tegumentum*. σκεπάω & σκεπάζω idem. σκέπασμα τος τὸ *tegumentum*. 1 Tim. 6. 8. ἔχοντες διατροφὰς καὶ σκεπάσματα, τούτοις ἀρκεσθησόμεθα, h. e. habentes alimenta, & quibus tegamur, hæc nobis satis erunt.

Σκέπτομαι (ab Heb. שָׁקַף respicere) *Fut* ψομαι. *Præt.* ἔσκεμμαι. *a.* 1 *med* ἐσκεψάμην, *circumspicio*, *dispicio*. Isocr. σκέψαι καὶ δίελθε περὶ σεαυτὸν considera & tecum perpende. à *præt. med.* ἔσκοπα est σκοπὸς οῦ ὁ, *meta*, ad quam sagittarii collimant & tela sua dirigunt. Et per metaph. *Scopus quilibet*, Philip. 3. 14. κατὰ σκοπὸν scopum versus. σκοπέω ῶ, *considero*, Luc. 11. v. 35. σκόπει οὖν perpende itaque, Gal. 6. 1. σκοπῶν σεαυτὸν, considerans temetipsum. σκοπῶν pro σκοποῦντες enallage numeri, Philip. 2. 4. μὴ τὰ ἑαυτῶν ἕκαστος σκοπεῖτε. ne sua quisq; spectate. ἐπισκέπτομαι, *inviso*, *visito*, Heb. 2. 6. ἐπισκέπτῃ respicis, Jacob. 1. 27. ἐπισκέπτεσθαι ὀρφανοὺς invisere orphanos (Exod. 36. ἐπισκεμμένοι ἄνδρες, *viri recensiti*, à *præt. pass.* ἐπέσκεμμαι) *Fut.* ἐπισκέψομαι, *invisam*. *aorist.* 1. *med.* ἐπεσκεψάμην, *visi*, *invisi*, Luc. 1. v. 68. ὅτι ἐπεσκέψατο, quia visitavit, Matth. 25. v. 36. οὐκ ἐπεσκέψασθέ με, non visitastis me. *deligo*, Actor. 6. 3. ἐπισκέψασθε (a. 1. med. imperat.) ἄνδρας ἐξ ὑμῶν, deligite viros ex vobis. *a.* 1. *med. subj.* Actor. 15. 30. ἐπισκεψώμεθα, invisamus, *a.* 1. *med. infin.* Act. 7. v. 23. ἐπισκέψασθαι, visitare. Sicut σκέπτω ἄχρηστον format a. 2. ἔσκεπον, unde præt. med. ἔσκοπα: Sic etiam ἐπέσκοπα, unde est ἐπίσκοπος ου ὁ, *visitator*, *episcopus*, *pastor Ecclesiæ*, qui in N. Test. sic dicitur, quia oves suas debet visitare & pascere, alióquin episcopus tantùm fuerit nominétenus, non reipsa. Voce hac Judic. 9. 28. redditur Hebræum פָּקִיד & Latinè vertitur *præfectus*, 1 Tim. 3. v. 2. Tit. 1. 7. δεῖ τὸν ἐπίσκοπον ἀνέγκλητον εἶναι, oportet visitatorem seu episcopum vita inculpata esse. Vulgò vertunt *inspectorem* (quem Græci ἐπόπτην vocant,) ubi notandum ἐπισκέπτεσθαι in N. T. esse *invisere*, *visitare*, uti suprà ostendi. In V. T. Græca versione etiam idem valet, & præterea etiam significat lustrare, **mustern**, quod ipsum nihil aliud est quàm *visitare*, Num. 3. 15. ἐπίσκεψαι, recense,

1 Sam.14.16. ἐπισκέψασθε, *visitate*, Num.1.26. οἱ ἐπισκεμμένοι *recensiti*, Num. 2.33. ἐπίσκεψις εως ἡ, *lustratio, recensio*, Judic.20. ver.15. ἐπεσκέπησαν (aor.2. pass. indic.) lustrati fuerunt, & Iud. 11. ver.9. καὶ ἐπεσκέπη ὁ λαός, in Hebræo est *hithpahel*, & populus recensuit seipsum, ubi in Hebræo est פקד, cujus genuina significatio est *visitare, recensere, præficere aliquem ut visitet*. Atque hactenus de genuina hujus vocis significatione. 1 Pet. 2.25. Christus dicitur ἐπίσκοπος τῶν ψυχῶν, *episcopus*, h.e, *custos animarum*, qui verè est ἀρχιεπίσκοπος ὁ ἡμέτερος, sicut Petrus eum vocat ἀρχιποίμενα, h. e. *principem pastorum*, 1 Pet. 5. v4. ἐπισκοπὴ ῆς ἡ, *episcopatus*, Actor. 1.20. *visitatio*, Luc.19. ver.44. Duplex est Dei visitatio, alia est *gratiæ*, alia *iræ*, uti liquet ex Exod. 20.5,6. ἐπισκοπέω ῶ *prospicio*, Hebr.12. ver.1. *visitationi vaco*, 1 Pet. 5.2. ἀλλοτριοεπίσκοπος ου ὁ, *idem ferre quod* πολυπράγμων, *curiosus hospes domi alienæ*, 1 Pet.4.15. κατάσκοπος ου ὁ, *explorator*, Heb. 11.v.31. derivatur à κατέσκοπα, quod est ab *a.2.act.* κατέσκεπον, & hoc ab *imperf.* κατεσκέπτον, & hoc à κατασκέπτω. At inquias, quia ἐπίσκοπος & κατάσκοπος activè capiuntur, cur accentus non est in penultima, sicut in voce οὐρανοσκόπος? Respondetur, Alia est ratio vocum cum præpositionibus compositarum. κατασκοπέω ῶ, *exploro*. *Fut.* ήσω. *Præt.* κατεσκόπηκα *a.1.* κατεσκόπησα, Gal.2.4. κατασκοπῆσαι, *explorare, expiscari*, a.1.act. infin.

Σκεῦος εος τὸ, (affine τῷ שָׂוּחַ *instrumentum*, Actor.9.v.15. σκεῦος ἐκλογῆς, *Hebraismus*, pro σκεῦος ἐκλεκτὸν, instrumentum electum *Velum*. Act.27. ver.17. χαλάσαντες τὸ σκεῦος, demissis velis. *Corpus hominis*, 1 Thess. 4. 4. τὸ ἑαυτοῦ σκεῦος κτᾶσθαι, suum vas, hoc est, corpus possidere. in plur. num. σκεύεα, & contractè σκεύη, *vasa*, 2 Tim. 2. v 20. σκεύη χρυσᾶ, vasa aurea, Rom. 9. 23. σκεύη ἐλέους, vasa misericordiæ, ibid. v. 22. σκεύη ὀργῆς, vasa iræ, σκευὴ ῆς ἡ, *armamenta*, Actor. 27.19. σκευὴν τοῦ πλοίου ἐρρίψαμεν, armamenta navis abjecimus. σκευάζω, *paro* ἀνασκευάζω, *labefacto, destruo, diruo, demolior*, Actor. 15. 24. ἀνασκευάζοντες τὰς ψυχὰς ὑμῶν, labefactantes animas vestras. *Fut.* ἀνασκευάσω. *Præt.* ἀνεσκεύακα. *aor.*1. ἀνεσκεύασα. ἀνασκευὴ ῆς ἡ, *refutatio*. παρασκευάζω. *F.* σω. *Præt.* κα. *præparo*, *apparo*, παρασκευὴ ῆς ἡ, *apparatus*. ἀπαρασκεύαστος ου ὁ ἡ, *imparatus a.* 2 Cor.9.ver.4. ἀποσκευάζομαι, *colligo sarcinas*, Actor. 21. 15. κατασκευάζω, *præparo*, *instruo*, *Fut.* κατασκευάσω, Matth.11 10. ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν, qui præparabit viam. *Præt.* κατεσκεύακα. *a.*1. κατεσκεύασα, Heb.11.7. εὐλαβηθεὶς κατεσκεύασε κιβωτὸν, vertitur construxit arcam. Heb.3.4. ὁ τὰ πάντα κατασκευάσας Θεός, qui omnia construxit est Deus. Præsens pass. Heb. 3.4.

κατασκευάζεται ὑπό τινος, præparatur ab aliquo, 1 Pet.3.v.20. κατασκευαζομένης κιβωτοῦ, cum præpararetur arca. *Præt. perf.* κατεσκεύασμαι, Luc 1.17. Heb.9.6. a.1.Heb.9.2. κατεσκευάσθη σκηνὴ, tabernaculum apparatum fuit. κατασκευὴ ῆς ἡ, *defensio, demonstratio*, Luc.23.v.54. ἡμέρα ἦν παρασκευὴ, dies erat parasceve. *appositio*.

Σκηνὴ ῆς ἡ. *tabernaculum.* vocabulum hoc ortum est ab Hebræo שָׁכַן *schachan* habitavit. Heb. 9. v.3. Σκηνὴ ἡ λεγομένη ἅγια ἁγίων, tabernaculum, quod vocatur sancta sanctorum, *quod ipsum etiam nominatur* σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου, tabernaculum testimonii, Actor. 7.44. *tentorium*, Heb.11.9. ἐν σκηναῖς κατοικήσας, in tentoriis habitans. *Cœli dicuntur* σκηναὶ αἰώνιοι, Luc.16. v.9. & Heb.8.2. ἡ σκηνὴ ἡ ἀληθινὴ, verum illud tabernaculum ibid.cap.9 v.11. τελειοτέρα σκηνὴ, οὐ χειροποίητος, perfectius tabernaculum, non manufactum. *Templum Salomonis* vocatur σκήνωμα τοῦ θεοῦ, Actor.7 vers.45. vide hanc vocem paulò post. *corpus* hominis vocatur animæ *tabernaculum* seu *domicilium*, 2 Pet.1.13. σκῆνος εος, τὸ, *idem quod* σκηνή. per elegantem *metaphoram* transfertur ad corpus humanum 2 Cor.5. 1,4. οἱ ὄντες ἐν τῷ σκήνει τούτῳ, στενάζομεν, qui sumus in hoc tabernaculo, suspiramus. Hippocrates aphorismo omnium ultimo eâdem utitur metaphorâ, ubi ait ἀπολείπουσα ἡ ψυχὴ τὸ τοῦ σώματος σκῆνος, relinquens anima corporis domicilium. σκηνόω, *habito*, Apoc.13.v.6. τοὺς ἐν τῷ οὐρανῷ σκηνοῦντας, in cælo habitantes. *Fut.* Apoc.21. v.3. σκηνώσει μετ' αὐτῶν, habitabit cum eis. Apoc.7 v.15. σκηνώσει ἐπ' αὐτοὺς, umbraculo proteget illos, a.1.act. Johan.1.v.14. ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν, *habitavit* inter nos. σκήνωμα ατος τὸ, *idem quod* σκηνή. Actor.7.v.46. Per *metaph.* corpus humanum, 2 Pet. 1.13. ἐπισκηνόω ῶ, in tentoriis habito, 2 Cor.12.9. ἵνα ἐπισκηνώσῃ (3. sing.a.1.act.subj.) ἐπ' ἐμὲ ἡ δύναμις τοῦ Χριστοῦ, ut tanquam in tabernaculo habitet in me virtus CHRISTI. *Metaphora* à tabernaculis non ad temporariam habitationem, sed tantùm ipsius hospitii fragilitatem significandam. Quamvis alioqui verum etiam sit, fragilitatem hanc non fore perpetuam 2 Cor.5. vers.4. κατασκηνόω ῶ, *tentorium struo*, Xenoph. lib.6. παιδ. per metaphoram nidifico. κατασκηνοῦν ἐν τοῖς κλάδοις, nidulari in ramis. item *habito*, *commoror*. Num.35. ver.34. ἐγὼ γάρ εἰμι Κύριος ὁ κατασκηνῶν (habitans) ἐν μέσῳ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. *Fut.* Actor.2.26. κατασκηνώσει ἐπ' ἐλπίδι, commorabitur cum spe. aor.1.act. κατεσκήνωσα *habitavi*. item ad formam verbi hiphil μεταβατικῶς *feci habitare*, Psal.78.61. Jerem. 7. v.12. οὗ κατεσκήνωσα τὸ ὄνομά μου ubi feceram, ut habitaret illic nomen meum, Matth.13.v.32 κατεσκήνωσε. Luc.13.19. nidulatæ sunt. κατασκήνωσις εως ἡ, *nidus*, Luc.9.58.

Σκιὰ ᾶς ἡ, *umbra*, (affine Hebræo סך texit) Marc.4.v.32. ὑπὸ τὴν σκιάν, sub umbra, Matth.4.16. σκιὰ θανάτου, umbra mortis, h.e. *ignorantia*, quæ affert mortem æternam seu damnationem. Coloss.2.v.17. σκιὰ τῶν μελλόντων, umbra rerum futurarum, h. e. *typi* præsignificantes promissiones Dei suo tempore implendas, Heb.10. v.1. ponitur pro σκιαγραφία. vide suprà εἰκών, ubi indicatur discrimen inter *umbram*, *figuram*, & *imaginem*, ἀποσκιάζω, *obumbro*. ἀποσκίασμα τος τό, *obumbratio*, Jacob.1. v. 17. ἐπισκιάζω, *inumbro*, regit Dat. Marc.9.7. ἐγένετο νεφέλη ἐπισκιάζουσα αὐτοῖς, extitit nubes, quæ inumbravit eos. *Fut.* ἐπισκιάσω, Luc.1.35. ἐπισκιάσει σοι. Semel cum *Accus.* *a.* 1. *act.* Matth.17.5. ἰδοὺ νεφέλη φωτεινὴ ἐπεσκίασεν αὐτούς, nubes lucida inumbravit eos. Actor. 5. 15 κἂν ἡ σκιὰ ἐπισκιάσῃ τινὶ αὐτῶν vel umbra inumbraret aliquem eorum. κατασκιάζω, *obumbro*, Heb.9 5.

Σκληρὸς ὰ όν, *durus a um*, in N.T. tantùm *metaphorice* accipitur. Matth. 25.24. σκληρὸς εἶ durus, h. e. severus es, Johan.6. v.60. σκληρός ὁ λόγος, absurdus sermo, Actor.9.v.5. σκληρόν σοι, difficile, noxium tibi est. Jacob 3.4. ὑπὸ σκληρῶν ἀνέμων à vehementibus ventis, Judæ v.15. περὶ πάντων σκληρῶν, de omnibus virulentis verbis. σκληρότης τητος ἡ, *durities*, Roman 2. v,5. σκληρύνω, *induro*, Roman.9.v.18. ὃν δὲ θέλει, σκληρύνει, quem vult, indurat, Heb 3.8. μὴ σκληρύνητε, ne induretis. Ubi σκληρύνητε potest esse 2.plur.præs.subj.vel a. 1. subj. ab indicativo ἐσκλήρυνα, *induravi*, *præs.pass.* σκληρύνομαι, *induror. imperf.* Actor. 10. vers.9. ἐσκληρύνοντο, *indurabantur. a.* 1. *pass.*Heb.3.v.13. ἵνα μὴ σκληρυνθῇ τις ἐξ ὑμῶν, ne quis vestrûm induretur, vel, ut alii vertunt, seducatur.

Σκολιὸς ὰ όν, (סכל stultus, ἄφρων) *tortuosus, curvus*, Luc.3.v.5. καὶ ἔσται τὰ σκολιὰ εἰς εὐθεῖαν, scil. ὁδόν, & quæ curva sunt, fient recta via. *pravus* per metaphoram, Actor.2.40. σώθητε ἀπὸ τῆς γενεᾶς τῆς σκολιᾶς, servamini ex natione ista prava. *asper, cerebrosus, difficilis*, 1 Pet.2.18. ἀλλὰ καὶ σκολιοῖς (scil. δεσπόταις ὑποτάσσεσθε) sed & pravis heris (scil. iniqua quidem, sed tamen non impia jubentibus) subjicimini. ubi σκολιὸς opponitur τῷ ἀγαθῷ bono, probo, æquo.

Σκόλοψ οπος ὁ, *præacutus palus*, (affine τῷ σκάλλω fodio) ut sunt ligna præacuta, quæ claudendis hortis, vel sustinendis vitibus solo infiguntur, 2 Cor.12.7. ἐδόθη μοι σκόλοψ τῇ σαρκί, ubi Apostolus per σκόλοπα metaphoricè intelligit *concupiscentiam*, quæ scil. instar teli carni nostræ penitùs est infixa. Interdum idem valet, quod σταυρός, & σκολοπίζω idem significat quod σταυρόω ῶ. Illi dicuntur σκολοπίζεσθαι qui vel palo affiguntur, vel (quod supplicii genus est crudelissimum, hominibusque indignum) qui palo trajiciuntur.

Σκορπίος ου ὁ *scorpius*, ita dictus

παρὰ τὸ σκορπίζειν τὸν ἰὸν, à spargendo veneno, Luc. 11. v. 12. μὴ ἐπιδώσει αὐτῷ σκορπίον; num dabit illi scorpium? σκορπίζω, spargo, dissipo, Matth. 12. 30. Joh. 10. 12. σκορπίζει τὰ πρόβατα dispergit oves. *Fut.* σκορπίσω. *Præt. act.* ἐσκόρπικα. *aor.* 1. *act.* ἐσκόρπισα, 2 Cor. 9. v. 5. ἐσκόρπισεν, ἔδωκε τοῖς πένησι, dispersit, dedit pauperibus, *aor.* 1. *pass.* Joh. 16. 32. ἵνα σκορπισθῆτε (2. *pl. a.* 1. *pass. subj.*) ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια, quum dispergemini unusquisque ad sua. διασκορπίζω, *dispergo, dilapido*, Luc. 16. v. 1. ὡς διασκορπίζων τὰ ὑπάρχοντα, tanquam dilapidans bona, scil. domini sui. *Fut.* διασκορπίσω. *Præt. act.* διεσκόρπικα, *a.* 1. *act.* διεσκόρπισα, Luc. 1. 51. διεσκόρπισε τοὺς ὑπερηφάνους, *dissipavit* superbos. *Præt. pass.* διεσκόρπισμαι, Johan. 11. 52. τέκνα τοῦ Θεοῦ τὰ διεσκορπισμένα, filii Dei dispersi. *a.* 1. *pass.* διεσκορπίσθην, Actor. 5. v. 37. διεσκορπίσθησαν, dispersi fuerunt. *Fut* 1. *pass.* Matth. 26. 31. διασκορπισθήσεται τὰ πρόβατα τῆς ποίμνης, dispergentur oves gregis.

Σκότος εος τὸ, & σκότος ου ὁ, *tenebræ, caligo*, Luc. 23. 44. σκότος ἐγένετο ἐφ' ὅλην τὴν γῆν. *Res adversæ*, Psal. 18. 31. Κύριε φωτιεῖς (Atticè pro φωτίσεις) τὸ σκότος μου. *ignorantia Dei*, Rom. 2. v. 19. φῶς τῶν ἐν σκότει, scil. ὄντων, lumen eorum, qui sunt in tenebris, Heb. 2. 18. σκότῳ caligini. *Satanas* Luc. 22. 53. Coloss. 1. v. 13. Dicitur etiam σκοτία ας ἡ, *tenebræ*, Johan. 20. v. 1. & 6. v. 17. *cæcitas spiritualis*, 1 Johan. 1. 5. & 1 Johan. 2. v. 11. *animus hominis a lapsu*, Johan. 1. 5. σκοτεινὸς ἡ ὄν, *tenebricosus*, Matth. 6. v. 23. σκοτίζω, *obscuro*, *tenebras alicui offundo*. *Fut.* σκοτίσω. *Præt.* ἐσκότικα. *aor.* 1. ἐσκότισα. *Præt. perf. pass.* ἐσκότισμαι, Ephes. 4. ver. 18. ἐσκοτισμένοι τῇ διανοίᾳ, obtenebrati mente, σκοτόω, *Fut.* ωσω. *Præt.* ωκα, *obscuro, tenebras induco.* σκοτόομαι οῦμαι, *tenebræ mihi offunduntur*, Apoc. 16. 10. ἡ βασιλεία αὐτοῦ ἐσκοτωμένη, regnum ejus est tenebris circumfusum.

Σκύλλω, (affine τῷ סָכַל infatuavit) *vexo, fatigo*, tantùm in præsenti activo & passivo legitur, Marc. 5. 35. τί ἔτι σκύλλεις τὸν διδάσκαλον; quid ampliùs vexas magistrum? Luc. 8. v. 49. μὴ σκύλλε τὸν διδάσκαλον, ne molestias facesse magistro, Luc. 7. 6. μὴ σκύλλου (præs. imp. pass.) ne vexator, **mach dir kein unruh.**

Σκύβαλον ου τὸ, quasi κυσίβαλον, h. e. τὸ τοῖς κυσὶ βαλλόμενον, ut quidam interpretantur. A qua expositione non dissentit Phocyl. ubi scribit. μηδ' ἄλλου παρὰ δαιτὸς ἔδοις σκυβάλισμα τραπέζης, h. e. neque de alterius cæna vescaris mensæ rejectamentis. Fortassis intelligit repotia. σκυβάλισμα est a verbo σκυβαλίζω, rejicio, tanquam rem vilissimam aspernor. Deinde accipitur pro *re qualibet vili*, quæ rejicitur, pro quisquiliis. item pro excrementis. item pro fæcibus, aliisque sordibus. in N. T. vetus interpres vertit, Philip. 3. v. 8. πάντα ἡγοῦμαι σκύβαλα, omnia arbitror,

tior esse stercora, h. e. *omnia habeo pro stercoribus*, scil. collata cum fide Christiana.

Σκώληξ ηκος, ὁ (à σκάλλω fodio) *vermis*. propriè accipitur, Exod. 16. v. 24. *Prov.* 12. v. 4. per metaph. *mala conscientia* & sensus iræ divinæ, Marc. 9. vers. 44. ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ, ubi vermis eorum non moritur. per *metaph.* sic vocatur *homo infirmus & mortalis*, qui in hac terra repit, & tandem more vermium in terram irrépit. Imò in quo vivo nascuntur vermes. & quorum tandem in sepulchro fit esca seu pabulum, Job 25. v. 6. υἱὸς ἀνθρώπου σκώληξ. item vermis vile & contemptum animal, *proverbio* locum fecit, ut dicatur vermis, qui est *abjectissimus*, & quasi hominis nomine indignus, Psal. 22. 7. ἐγὼ δέ εἰμι σκώληξ, καὶ οὐκ ἄνθρωπος, Esa. 41. v. 14. μὴ φοβοῦ σκώληξ Ἰακώβ, ubi Hebræi annotant innui hac metaphora maximè infirmitatem. Judæos enim in captivitate Babylonica, exilio, bellis, fame, aliisque flagellis ita fuisse debilitatos, ut vermibus quàm hominibus visi fuerint similiores.

Σμύρνα ης ἡ, *myrrha*, Matth. 2. 11. Joh. 19. 39. Æolicè etiam dicitur μύῤῥα ας ἡ, pro σμύρνα, ut annotat Gal. Alii ad thema μύρον ου τὸ, *unguentum* referunt. σμυρνίζω, *myrrham redoleo*. F. ίσω P. ἐσμύρνικα. præs. pass. σμυρνίζομαι, *myrrhâ imbuor*. præt. pass. ἐσμύρνισμαι. part. præt. pass. ἐσμυρνισμένος η ον, Marc. 15. v. 23. ἐσμυρνισμένον οἶνον, *vinum myrrhatum*.

Σορὸς οῦ ἡ, *loculus, capulum*, i. νεκροφόρον. capulum ita dicitur à capiendo. unde senex capularis dicitur, qui morti vicinus est, Luc. 7. 14. ἥψατο τῆς σοροῦ tetigit loculum. σορεύω cadavera in loculo recondo.

Σουδάριον & σιμικίνθιον, quæ leguntur, Actor. 19. 11. sunt origine *Latina*. Quærantur ergo in Lexico Latino. *Sudarium* est linteum, quo sudor faciei detergitur, & nares purgantur. καψιδρώτιον Græcè dicitur. Alii *strophiolum* seu muccinium vocant, quo narium mucum rapimus, (Græcè ῥινόμακτρον) Sudarium verò seu sudariolum, quo utimur in abstergendo sudore. Sueton. in Ner. ligato circa collum sudario prodierat in publicum, quod ipsum etiam nostrates peregrè in æstu abituri factitare solent. Dicitur verò *sudarium* à *sudore*. Sudor verò affine est Græcæ voci ὕδωρ. Solent enim Latini spiritum asperum mutare in sigma. σιμικίνθιον Latinè *semicinctium*, quod & *succinctorium*, aut *subligaculum* dicitur, Græcè ὑπόζωμα.

Σοφὸς ἡ ὸν, *sapiens*, (Heb. צָפָה speculator) Rom. 16. 27. 1 Tim. 1. v. 17. Judæ v. 25. μόνῳ σοφῷ θεῷ, soli sapienti Deo, 1 Cor. 3. 19. ὁ δρασσόμενος τοὺς σοφοὺς ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐτῶν, carpens sapientes in astutia ipsorum, *peritus*, 1 Cor. 3. v. 10. σοφὸς ἀρχιτέκτων, peritus architectus. in *comp.* σοφώτερος α ον, 1 Cor. 1. v. 25. su-

perl. σοφώτατος *sapientissimus*: σοφία ας ἡ, *sapientia*, Ephes. 3. v. 10. ἡ πολυποίκιλος σοφία τοῦ θεοῦ, multiformis Dei sapientia, quæ scil. elucebat ex vocatione Judæorum & gentium. *Evangelica doctrina* vocatur sapientia Dei 1 Cor. 1. 24. 1 Cor. 2. v. 7. σοφίαν θεοῦ ἐν μυστηρίῳ, h. e. μυστηριώδη, Hebraiſ. *mysterium æternæ prædestinationis* Roman. 11. 33. *opificium seu fabrica hujus mundi* 1 Cor. 1. vers. 21. *Sapientia* tribuitur homini, quam accipit à Deo Jacob. 1. 5. vide suprà μοδσαι, Luc. 11. v. 31. & 21. vers. 15. δώσω ὑμῖν στόμα καὶ σοφίαν, dabo vobis os & sapientiam Ephes. 1. v. 17. δῴη (pro δοίη Atticè) ὑμῖν πνεῦμα σοφίας, det vobis Spiritum sapientiæ. Quænam vera sit sapientia, docet ipse Deus, Deut. 4. 6. *Facultas oratoria*, 1 Cor. 1. v. 17. οὐκ ἐν σοφίᾳ λόγου, non cum dicendi peritia. opponitur sapientiæ Dei ἡ ἀνθρωπίνη σοφία 1 Cor. 2. v. 13. h. e. pomposa rhetorum eloquentia, quæ ipsa dicitur ἡ σαρκικὴ σοφία 2 Cor. 1. 12. Sic 1 Cor. 1. 19. ἀπολῶ τὴν σοφίαν τῶν σοφῶν, abolébo sapientiam sapientum, scil. ingenium & acumen philosophorum, quorum pectora à Spiritu Dei non fuerunt collustrata. σοφίζω, *sapientem reddo*. *Fut.* σοφίσω. *aor.* 1. ἐσόφισα, 2 Tim. 3. v. 15. δυνάμενα σε σοφίσαι, quæ possunt te sapientem reddere. Accentus in σε hîc non est δεικτικὸς, sed ἐγκλιτικός. *Præt. act.* σεσόφικα. *Præt. pass.* σεσοφισμένος, *edoctus*, 2 Pet. 1. v. 16. σεσοφισμένοις μύθοις ἐξακολουθήσαντες, arte compositas fabulas secuti. σεσοφισμένως, *more sophistarum*. σοφιστὴς οῦ ὁ, *doctus & peritus artifex*. item impostor, cavillator, qui quæstus aut ostentationis causa philosophatur, & rudiorum oculis tenebras offundit. κατασοφίζομαι, *sophismate circumvenio, callidè alii impono. dolosè alium opprimere cogito.* Actor. 7. vers. 19. οὗτος κατασοφισάμενος (a. 1. med. part.) τὸ γένος ἡμῶν, hic, nempe Pharao, pestem & interitum genti nostræ machinans. ἄσοφος ου ὁ ἡ, *sapientiæ expers*. Ephes. 5. v. 15. φιλόσοφος ου, g. c. *sapientiæ studio deditus*, Actor. 17. 18. στωϊκῶν φιλοσόφων, Stoicorum philosophorum. φιλοσοφία ας ἡ, *amor sapientiæ*, Coloss. 2. v. 8. διὰ τῆς φιλοσοφίας, ne quis vos deprædetur per philosophiam, ubi Apostolus *Sophisticam*, & veræ philosophiæ abusum intelligit. φιλοσοφέω ῶ, *philosophor*, *studium philosophiæ capesso*, *artibus humanioribus operam do*. *Fut.* φιλοσοφήσω. *Præt. act.* πεφιλοσόφηκα. *aor.* 1. *act.* ἐφιλοσόφησα, &c.

Σόος ου ὁ, (affine τῷ יָשַׁע salus) *salvus, sospes, incolumis*, Hom. Ἰλιαδ. α. v. 117. σόον ἔμμεναι ἢ ἀπολέσθαι, salvum esse aut interire, quæ sunt contraria. σάος ου ὁ idem quod σόος Ἰλιαδ. α. σάωτερος ὥς κε νέηαι *ut incolumis redeas*, & passim. pro σάος verò legitur etiam σῶς α & ο contractis in ω pro more. Et hinc est σώζω, *servo*, Judæ v. 23. οὓς δὲ ἐν φόβῳ

φόβῳ σώζετε, alios verò metu ſervate. σώζειν αὐτὸν ἐκ θανάτου, ſervare eum à morte, Hebr. 5.7. Fut. σώσω. Matth. 1 21. σώσει τὸν λαὸν αὐτοῦ, ſervabit populum ſuum. 1 Cor. 7. v. 16. σώσεις, convertes ad fidem Chriſtianam. *Præt.perf.* σέσωκα. Matth. 9.22. ἡ πίστις σου σέσωκέ σε, fides tua ſervavit te. *a.* 1. *act.* ἔσωσα, Tit. 3 v. 3.5. *imper.* Matth. 8. v. 25. Κύριε σῶσον ἡμᾶς, DOMINE ſerva nos. Luc. 23. v. 35. ἄλλους ἔσωσε, σωσάτω ἑαυτὸν, alios ſervavit, ſervet ſeipſum, *a.* 1. *act. ſubj.* Rom 11. v. 14. σώσω τινὰς, ſervem aliquos. *aor.* 1. *act. infin.* σῶσαι, ſervare. 1 Cor. 1. v. 21. Luc. 6. 9. *part. a.* 1. *act.* σώσας αὐτὸς ὁ, qui ſervavit, 2 Tim. 1. verſ. 9. *Præſ. paſſ.* σώζομαι, 2 Cor. 15. 2. δι᾽ οὗ καὶ σώζεσθε, per quod etiam ſervamini. *imperf. paſſ.* ἐσωζόμην, Marc. 6. v. 56. ἐσώζοντο, ſanabantur. *Præt. paſſ.* σέσωσμαι, Actor. 4. v. 9. ἐν τίνι οὗτος σέσωσται, quomodo *ſanatus* fuerit. Epheſ. 2. 5. χάριτί ἐστε σεσωσμένοι (part. præt. paſſ.) gratiâ eſtis ſervati. *aor.* 1. *paſſ.* ἐσώθην (pro ἐσώθην) Matthæi 9. v. 22. καὶ ἐσώθη ἡ γυνὴ, & ſanata eſt mulier, ſeu valetudini reſtituta fuit, Matth. 24. 22. οὐκ ἂν ἐσώθη πᾶσα σὰρξ, non conſervaretur ulla caro, Rom. 8. v. 24. τῇ γὰρ ἐλπίδι ἐσώθημεν, ſpe enim ſervati ſumus, 1 Theſſ 2. v. 16. ἵνα σωθῶσιν (3. pl. a. 1. ſubj.) ut ſerventur. aor. 1. paſſ infin. 2 Theſſ. 2. v. 10. εἰς τὸ σωθῆναι αὐτοὺς, ut ſerventur, Actor. 27. v. 31. σωθῆναι *in vivis conſervari.* Fut. 1. *paſſ.* σωθήσομαι, Act. 2. v. 21. πᾶς ὃς ἂν ἐπικαλέσηται (3. ſingul. a. 1. med. ſubj.) τὸ ὄνομα Κυρίου, σωθήσεται, quiſquis invocaverit nomen Domini, ſervabitur, Johan. 11. v. 12. Κύριε, εἰ κεκοίμηται, σωθήσεται, *convaleſcet*, Rom. 5. v. 9. σωθησόμεθα δι᾽ αὐτοῦ, ſervabimur per eum. σωτὴρ ῆρος ὁ, *ſervator*, Luc. 2. v. 11. Joh. 4. 42. ὁ σωτὴρ τοῦ κόσμου ὁ Χριστὸς, ſervator mundi eſt Chriſtus. σωτήριος ου, ὁ καὶ ἡ, *ſalutifer*, Tit. 2. 11. ἡ σωτήριος πᾶσιν ἀνθρώποις, ſalutifera quibuſvis hominibus. σωτήριον ου τὸ, *ſalus*, Luc. 1. v. 30. σωτηρία ας ἡ, *ſalus* Actor 4. 12. ἐν ἄλλῳ οὐδενὶ ἡ σωτηρία, in alio nullo eſt ſalus. Philip. 1. 10. τοῦτό μοι ἀποβήσεται εἰς σωτηρίαν, hoc mihi cedet in ſalutem, 2 Tim. 2. 10. ἵνα καὶ αὐτοὶ σωτηρίας τύχωσι, ut & ipſi ſalutem conſequantur, Heb. 1. 14. διὰ τοὺς μέλλοντας κληρονομεῖν σωτηρίαν, propter hæredes ſalutis futuros, Heb. 2. v. 3. ἀμελεῖν τῆς σωτηρίας, negligere ſalutem Heb. 2. v. 10. ἀρχηγὸς τῆς σωτηρίας, princeps cauſa ſalutis, Heb. 5. v. 9. αἴτιος σωτηρίας αἰωνίου, cauſa æternæ ſalutis, ſcil. eſt *Jeſus Chriſtus, Filius Dei, Dominus noſter*, 1 Pet. 1. 9. σωτηρίαν ψυχῶν κομίζεσθαι, reportare ſalutem animarum, Judæ v. 3. περὶ κοινῆς σωτηρίας, de communi ſalute, h. e. de ſalute communi omnibus credentibus. *De ſalute corporis* accipitur, Act. 27. 34. ἄσωτος ου ὁ ἡ *aſótus*, qua voce Latini quoque utuntur, h. e. *luxurioſus, qui luxuria diffluit.* Ariſt. lib. 4. Nicom. ὁ μὴ σώζων ἀλλὰ δια σκορπίζων τὴν οὐσίαν. Addo μάλιστα γὰρ ὁ μὴ σώζων τὴν

φοῖς

φρένα καὶ τὸ σῶμα, hoc est, qui non tantùm dilapidat sua bona, sed etiam quod caput mali est, qui & animæ & corporis valetudinem labefactat. ἀσωτία ας ἡ, *profusio, luxuria*, Ephes. 5. v. 18. Tit. 1. 6. 1 Pett. 4. 4. ἀσώτως, *profusè*, Luc. 15. 13. ζῶν ἀσώτως. dissolutè & profusè vivens. ἀσωτεῖον ου τὸ, *popina, ganeum, gulosorum diversorium, lupanar*. διασώζω, *servo, sano*. F. διασώσω. *a.* 1. *act.* διέσωσα, Luc. 7. v. 3. ὅπως διασώσῃ (3. sing. a. 1. act. subj.) τὸν δοῦλον, ut sanaret servum. Actor 23. 24. ἵνα διασώσωσι (3. pl. a. 1. act. subj.) ut salvum perducant. Actor 27. 43. βουλόμενος διασῶσαι (a. 1. act. infinit.) τὸν Παῦλον, volens in vivis conservare Paulum. *a.* 1. *pass.* διεσώθην, Matth. 14. v. 36. καὶ ὅσοι ἥψαντο, διεσώθησαν, & quotquot tetigerunt, liberati sunt à morbis, 1 Pet. 3. v. 20. διεσώθησαν δι' ὕδατος, conservatæ sunt per aquas, Actor. 27. v. 44. διασωθῆναι (a. 1. pass. infinit.) in vivis conservari, Actor. 28. v. 1. καὶ διασωθέντες, (part. aor. 1. pass. in vivis conservati. ibid. v. 4. διασωθέντα ἡ δίκη ζῆν οὐκ εἴασε, quem conservatum seu morte præsentissima liberatum ultio non sivit vivere.

Σπαράσσω, discerpo, dilacero, dilanio, vellico. Fut. σπαράξω. P. ἐσπάραχα. a. 1. ἐσπάραξα, Marc. 9. v. 20. ἐσπάραξεν αὐτὸν, vellicavit eum. Marc. 1. v. 26. σπαράξαν. part. a. 1. act. gen. n. *quum discerpsisset*. συσπαράττω vel σσω, *discerpo*, augetur in medio, Luc. 9. 42. καὶ συνεσπάραξεν (a. 1. act.) discerpsit.

Σπάργανον ου τὸ, (ex σπείρω colligare, obvincire, & γόνος ὁ, proles) *fascia, pannus oblongus, in quo infans involvitur*. σπαργανόω ῶ, ώσω, *fasciis involvo*, Luc. 2. v. 7. ἐσπαργάνωσεν αὐτὸν, fasciis eum involvit. *Præt. pass.* ἐσπαργάνωμαι, Luc. 2. v. 12. εὑρήσετε βρέφος ἐσπαργανωμένον, invenietis infantem fasciis involutum.

Σπάω ῶ, traho. Fut. σπάσω. *Præt.* ἔσπακα, aor. 1. ἔσπασα, in infin. σπᾶν *attrahere*. σπάομαι ῶμαι, *trahor*, item in media significatione idem quod σπάω. Fut. σπάσομαι. aor. 1. med. ἐσπασάμην, *eduxi, strinxi*, Mar. 14. v. 47. σπασάμενος τὴν μάχαιραν, stricto gladio, à præt. pass. ἔσπασμαι derivatur σπασμὸς οῦ ὁ, *convulsio*, ἀνασπάω ῶ, *sursum traho*, item *retraho*. ἀνὰ enim in compositione significat modò *re*, modò *sursum*, Luc. 14. v. 5. ἀνασπάσει (perf. fut.) retrahet, Act. 11. v. 10. ἀνεσπάσθη (3. pers. aor. 1. pass.) ἅπαντα, omnia sursum retracta sunt. ἀποσπάω ῶ, *abstraho*, Actor. 20. 30. ἀποσπᾶν τοὺς μαθητὰς, abstrahere discipulos. *educo, extraho*, Matth. 26. 51. ἀπέσπασε τὴν μάχαιραν, eduxit gladium, *avello, abstraho*, Luc. 22. v. 41. ἀπεσπάσθη (a. 1. pass.) ἀπ' αὐτῶν, abscessit ab iis, avulsus fuit ab iis. Διασπάω ῶ, *discerpo*. διασπάομαι ῶμαι, *discerpor*, Matth. 5. 4. διὰ τὸ διεσπᾶσθαι (perf. pass. infin.) ὑπ' αὐτοῦ τὰς ἁλύσεις, quia discerptæ ab eo fuerant catenæ, Act. 23. 10. μὴ διασπασθῇ (aor. 1. pass. subj.) ne dis-

ne discerperetur. ἐπισπάω ῶ, *attraho.* ἐπισπάομαι ῶμαι, *attrahor*, 1 Cor. 7. ver. 18. μὴ ἐπισπάσθω (3. pers. præs. pass. imperat.) ne attrahendum (præputium) curet, quod quidem fit chirurgi opera, ut cutis ferro adducta glandem rursus operiat, sicut docet Celsus lib. 7. c. 25. περισπάω ῶ, *distraho*, *Basil.* ὑπὸ ἀσχολιῶν περισπώμενος, negotiis distentus, distractus, Luc. 10. v. 40. περιεσπᾶτο (imperf. pass. 3. pers.) περὶ πολλὴν διακονίαν, distrahebatur variis laboribus Martha. In Grammatica *circumflecto.* dictio περισπωμένη, quæ circumflexum accentum habet in ultima. ἀπερισπάστως, *absque ulla distractione*, 1 Cor. 7. 35.

Σπατάλη ης ἡ, *deliciæ*, idem quod τρυφή (Scapula. à σπαθάω prodigè licia telæ addo. per *metaph.* profusè vivo.) σπαταλάω ῶ, *delicior, lautis epulis victito. lascivio, cutem delicatè curo*, 1 Tim. 5. 6. χήρα σπαταλῶσα, vidua lasciviens. *Fut.* ήσω. aor. 1. act. ἐσπατάλησα, Jacob. 5. 1. ἐσπαταλήσατε (2. pl. a. 1. act. indic.) lascivistis.

Σπείρω, *sero, semino, semina spargo.* (affine τῷ sero, extruso π, quod est ab Hebr. זָרַע *sarah* seminavit.) 1 Cor. 15 36. ὃ σπείρεις, quod seris, Matth. 6. v. 26. οὐ σπείρουσιν, non serunt. Matth. 13. v. 4. ἐν τῷ σπείρειν inter seminandum, in satione, 2 Cor. 9. 6. ὁ σπείρων φειδομένως, qui serit parcè *imperf.* Jerem. 12. 13. ἐσπείρατε πυρούς, καὶ ἀκάνθας ἐθερίσατε. *Fut.* σπερῶ, *seram.* *Præt. act.* ἔσπαρκα. *aor. 1. act.* ἔσπειρα, *sevi*, Matth. 25. vers. 26. θερίζω ὅπου οὐκ ἔσπειρα, meto ubi non sevi. 1 Cor. 9. v. 11. ὑμῖν τὰ πνευματικὰ ἐσπείραμεν, vobis spiritualia sevimus, Galat. 6. 7. ὃ γὰρ ἐὰν σπείρῃ (aor. 1. subj.) ἄνθρωπος, τοῦτο καὶ θερίσει, ut sementem fecerit, ita metet, Luc. 8. 5. σπεῖραι (a. 1. infin. act.) *serere*, Matth. 13. 39. ὁ σπείρας, (aor. 1. act. part.) *qui sevit. a. 2. act.* ἔσπαρον, *sevi. Præs. pass.* σπείρομαι, *seror*, 1 Cor 15. ver. 43. σπείρεται ἐν ἀτιμίᾳ, ἐγείρεται ἐν δόξῃ, seritur fœdè, excitatur gloriosè. ἐν ἀτιμίᾳ, *Hebraismus* pro ἀτίμως, vide ἐν. *Præt. pass.* ἔσπαρμαι, *satus fui*, unde derivatur σπέρμα ατος τό, *semen*, 1 Cor. 15. ver. 38. *posteri*, 2 Cor. 11. v. 22. σπέρμα Ἀβραάμ εἰσι; κἀγώ. Semen Abrahami sunt? Sum & ego. Marc. 12. 20. de *prole* seu *uno homine* dicitur, Luc. 20. vers. 28. *de sola prole mascula.* κατ' ἐξοχὴν verò de CHRISTO, qui Gen. 49. 10. שִׁילֹה & Gen. 3. ver. 15. *semen mulieris* vocatur, Gal. 3. v. 16. καὶ τῷ σπέρματί σου, ὅς ἐστι Χριστός, & semini tuo, qui est CHRISTUS. *Spiritus sanctus*, 1 Joh. 3. v. 9. sic vocatur ab effectu, quòd ejus virtute, tanquam ex semine quodam novi homines efficiamur. *Part. præt. pass.* ἐσπαρμένος η ον, *satus*, Matth. 13 19 Marc. 4. v. 15. a. 2. *pass.* ἐσπάρην ης η, *satus fui*, Marc. 4. v. 31, 32. ὃς ὅταν σπαρῇ (*3. pers. a. 2. subj.*) quod quum satum fuerit. *Part. aor. 2. pass.* σπαρεὶς έντος, *satus*, Marc. 4. 20. *Præt. med.* ἔσπορα ab activo a. 2.

a.2. ἔσπαρον, unde est σπόρος ὁ, semen, Luc.8 11. ὁ σπόρος ἐστὶν ὁ λόγος τοῦ θεοῦ, semen est Dei verbum. 2 Cor.9. ver.10. πληθύναι (3.pers.aor.1.act.opt.) τὸν σπόρον ὑμῶν, multiplicet sementem vestram. σπορὰ ᾶς ἡ, idem 1 Pet.1. v.3. σπόριμος, ὁ καὶ ἡ, qui seminari solet. τὰ σπόριμα, sata. Mat. 12. vers.1. διασπείρω, *dissemino*, *dispergo*, Actor. 8. v.1. πάντες δὲ διεσπάρησαν (a.2. pass.) omnes dispersi fuerunt. Actor.11. v.19. διασπαρέντες (part. aor.2.pass.) dispersi. In N.T. semper metaphoricè accipitur, διασπορὰ ᾶς ἡ, *dispersio*, Johan.7.v.35. Jacob.1.1. 1 Pet.1.1.

Σπεῖρα ας, ἡ, *cohors*, videtur dici παρὰ τὸ σπείρειν. Suidas circumflectit penultimam, & in N. T. Nominativus & Accusativus eandem circumflectunt, Matth. 27.v.27. Joh.18.3.12. Alii penultimam acuunt. Genit. regulariter formatur σπείρας. In Complutensi tamen, aliisque exemplaribus legitur Genitivus σπείρης, Actor.10.v.1. & 21.31. & 27.1. Hinc ortum est vocabulum Latinum *spira*.

Σπένδω, *libo*, id est, liquida, ut vinum &c. quæ quis degustare aut delibare potest, offero. (unde libare videtur dictum quasi labiare. seu potiùs oritur à Græco λείβω, rigo, fundo, libo, stillo, idem quod σπένδω. στάζω) F. σπείσω (à σπείδω.) *aor.* 1. ἔσπεισα. σπένδομαι, in media forma *libo*. idem *fedus sancio*, *ferio*, quòd in federibus ejusmodi ceremoniæ solerent intervenire. Ethnici olim, ut Homerus scribit, antequam accumberent, diis suis libabant Ἰλιαδ. ι. 221. & rursus quum discederent. Ἰλιαδ. ι. 653. scil. aliquid vini abjecerunt in ignem. Ἰλιαδ. π. 227. Achilles antequam libaret, precatus est, & cælum suspexit. Accipitur etiam in passiva forma, & vertitur *libor*, pro *libamento offeror*, Philip.2. v.17. 1 Tim.4. v.9. ἐγὼ γὰρ ἤδη σπένδομαι, nam ego jam libor. Præt. *med.* ἔσπονδα. unde est σπονδὴ ῆς ἡ, *libamen*. Jerem.32. v.29. item *fedus*. ἄσπονδος ὁ ἡ, *implacabilis*: Rom.1.31. qui inducias facere, multò magis verò fedus ferire recusat.

Σπεύδω, *festino*, (quasi σπάω ὁδὸν contrahere viam, fugere ambages aut moram.) 2 Pet.3.v.12. σπεύδοντας (supple πρὸς vel εἰς) τὴν παρουσίαν τῆς τοῦ Θεοῦ ἡμέρας, properantes ad adventum diei Dei. Erasmus vertit *accelerantes*. Meliùs vetus interpres. Usitatum enim est Græcis in hoc dicendi genere supplere præpositionem εἰς vel πρός. Hesiod. σπεύδειν ἐς ἄφενον, properare ad divitias. Aristoph. σπεύδω πρός σε, festino ad te. Sæpe verò subaudiri solet. Pind. pyth. γ. μὴ φίλα ψυχὰ βίον ἀθάνατον σπεῦδε, pro πρὸς βίον ἀθάνατον. Thucyd. σπεύδω τὴν ἡγεμονίαν, pro πρὸς τὴν ἡγεμονίαν, ad principatum propero. *imperf.* Actor.20.v.16. ἔσπευδε γὰρ γενέσθαι εἰς Ἱεροσόλυμα, festinabat enim, ut esset Hierosolymæ. Fut. σπεύσω. *festinabo*. *aor.* 1. *act.* ἔσπευσα, *festinavi*, Act.22.v.18. σπεῦσον (3.sing.aor. 1.act. imperat.) καὶ ἔξελθε ἐν τάχει, festina & exi citò. Jerem.4. v.6.

v.6. σπεύσατε, μὴ στῆτε, *festinate ne state*, Luc. 19. 9. Ζακχαῖε, σπεύσας (part.a.1.act.) κατάβηθι, Zacchæe, festinans descende. *Præs. pass.* σπεύδομαι acceleror, Esth 3. v.15. *Præt.med.* ἔσπουδα. σπουδὴ ῆς ἡ, propriè *festinatio*, Luc.1.v.39. μετὰ σπουδῆς cum festinatione. Philip. Mel. ad animum refert, & interpretatur *magnâ cum animi intentione & desiderio*; conveniendi amicos, & narrandi ea, quæ sibi dicta fuerant ab angelo. *diligentia* Judæ vers.3. πᾶσαν σπουδὴν ποιούμενος, omnem adhibens diligentiam, Rom. 12.8. ἐν σπουδῇ pro σπουδαίως, diligenter. *Studium*, 2 Cor.8.16. χάρις δὲ τῷ Θεῷ τῷ διδόντι τὴν αὐτὴν σπουδὴν ὑπὲρ ὑμῶν ἐν τῇ καρδίᾳ Τίτου. Gratia verò habetor Deo, qui cordi Titi indidit idem studium pro vobis. item ἡ σπουδὴ *gravitas*, & opponitur τῇ παιδιᾷ joco, lusui. σπουδάζω, *studeo*, *seriò ago*, Ephes.4.v.3. σπουδάζοντες τηρεῖν τὴν ἑνότητα, studentes conservare unitatem. *urgeo, facio festinare*, Genes. 19. v.11. ἄγγελοι ἐσπούδαζον τὸν Λώτ. *Fut.* σπουδάσω, *studebo*, 2 Pet.1. ver.10. *a* 1.*act.* Galat.2.v.10. ἐσπούδασα ποιῆσαι, studui facere, 1 Thes.2,17. ἐσπουδάσαμεν τὸ πρόσωπον ὑμῶν ἰδεῖν, studuimus faciem vestram videre, 2 Tim.4. v. 9. σπούδασον (aor.1. imperat.) ἐλθεῖν πρός με ταχέως, fac ut quàm primùm ad me venias, 2 Pet.1. v.10. σπουδάσατε, studete, Heb.3.12. σπουδάσωμεν, (aor.1.subj.) studeamus. σπουδαῖος αία αῖον, *studiosus*, *diligens*, 2 Cor. 8. 22. *in comp.* σπουδαιότερος, diligentior, 2 Cor. 8. v. 17, 22. σπουδαιότερον, *diligentiùs*, adverbialiter capitur, 2 Tim.1. ver.17. σπουδαιότερον ἐζήτησε με, diligentiùs quæsivit me. Dicitur etiam σπουδαιοτέρως *studiosiùs*, Phil.2. v.28. σπουδαίως, Adv. *studiosè*, *diligenter*, Luc. 7. ver.4. Tit. 3. v.13. τὰ σπουδαῖα *seria* apud Xenoph. & σπουδάζω *res serias ago*. lib. 1. pæd. Sacas Cyrum, volentem adire avum, prohibebat, inquiens, σπουδάζει γὰρ πρός τινας, res enim ei seriæ sunt cum quibusdam.

Σπέος ους τὸ, *specus. spelunca*, *antrum* σπήλαιον ου τὸ, *idem* Matth. 21. ver.13. ἐποιήσατε σπήλαιον λῃστῶν, convertistis in speluncam latronum, Heb.11.v.38. πλανώμενοι καὶ (ἐν) ὄρεσι καὶ σπηλαίοις, errantes in montibus & speluncis, Apoc.6.v.15. ἔκρυψαν ἑαυτοὺς εἰς τὰ σπήλαια, abdiderunt se in speluncis.

Σπῖλος ου ὁ, *macula*, *labes*, Eph. 5.v.27. Ἐκκλησίαν μὴ ἔχουσαν σπῖλον ἢ ῥυτίδα, Ecclesiam maculæ & rugæ expertem. σπιλὰς άδος ἡ, *macula*, Judæ v.12. οὗτοί εἰσιν ἐν ταῖς ἀγάπαις ὑμῶν (ὡσεὶ) σπιλάδες, hi sunt in ágapis (seu conviviis) vestris tanquam maculæ &c. σπιλόω ῶ *Fut.* ώσω. *Præt.* ἐσπίλωκα. *maculo*, *inquino*, *contamino*, *polluo*, Jacob. 3. 6. ἡ σπιλοῦσα pro σπιλόουσα part. præs. act. g f. contaminans, construitur cum Accus. σπιλόομαι οῦμαι, *maculor*. Judæ v.23. ἐσπιλωμένον χιτῶνα, pollutam tunicam. ἐσπιλωμένον est accus. casus, part. præt. perf. pass. in indic. præt. ἐσπίλωμαι. ad formam τοῦ

κεχρύσωμαι. ἄσπιλος ου ὁ καὶ ἡ, *immaculatus*, *maculæ & labis expers*, *intemeratus*, Jacob. 1. v. 27. 1 Pet. 1. 19. 2 Pet. 3. 4.

Σπλάγχνον ου τὸ, *viſcus*. τὰ σπλάγχνα, *viſcera*, Act. 1. 18. σπλάγχνα ἐλέους, viſcera miſericordiæ, hoc eſt, intima miſericordia, ardens charitas, Philip. 2. verſ. 1. σπλάγχνα οἰκτιρμῶν, *idem* confer Coloſſ. 3. ver. 12. *Hebraiſmus*. σπλάγχνα οἰκτιρμῶν, hoc eſt, cor commiſeratione ardens per Syn. *viſcera* ponuntur pro *corde*. Et ſicut Hebræi dicunt *vir doli* pro viro doloſo : ſic *cor miſerationum* pro corde ad commiſerandum propenſiſſimo, Col. 3. v. 12. κλείειν τὰ σπλάγχνα, claudere viſcera, hoc eſt, non miſereri. *Synecdoche* eſt, quando per viſcera intelligitur *cor*. *Metonymia*, quando per *cor* intelligitur affectus ejus, ſcilicet *charitas*. 1 Johan. 5. 17. σπλαγχνίζομαι, *miſericordiâ commoveor*, *intima miſericordia tangor*. quod verbum tantùm in N. T. legitur ad exprimendum Hebraicum רַחֲמִים *rachamim*, quæ vox ſignificat commiſerationes, quæ ex intimis procedunt viſceribus (LXX. reddunt τὰ σπλάγχνα.) caret ſingulari numero quia multa ſunt opera miſericordiæ, quæ ex intimis viſceribus, hoc eſt, ex ipſo corde, non verò hypocriſi proveniunt, Pſal. 26. v. 6. Zach. 7. v. 9. Notetur verò quadruplex hujus verbi ſyntaxis, Matth. 9. 36. ἐσπλαγχνίσθη περὶ αὐτῶν, miſeruit ipſum eorum. &c. 14. v. 14. ἐπ' αὐτοὺς, & c. 18. v. 27. σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ κύριος τοῦ δούλου, miſertus verò dominus ſervi, Marc. 6. ver. 34. ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτοῖς, intima miſericordia commotus fuit ſuper eis, ſeu miſeruit ipſum eorum. εὔσπλαγχνος ου ὁ καὶ ἡ, *miſericors*. Epheſ. 4. v. 32. γίνεσθε εἰς ἀλλήλους χρηστοὶ, εὔσπλαγχνοι, eſtote alii in alios benigni, miſericordes, 1 Pet. 3. v. 8. πάντες (γίνεσθε) φιλάδελφοι, εὔσπλαγχνοι, φιλόφρονες, omnes eſtote fraternâ præditi charitate, miſericordes, comes. πολύσπλαγχνος ου ὁ, Jacob. 5. 11. ὅτι πολύσπλαγχνός ἐστιν ὁ Κύριος, quia Dominus eſt multarum miſerationum.

Σπόγγος ου ὁ, *ſpongia*, Matth. 27. v. 48.

Σποδὸς οῦ ὁ, *cinis*, idem quod τέφρα & τέφρα, Matth. 11. 21. ἐν σάκκῳ καὶ σποδῷ μετενόησαν, cum ſacco & cinere reſipuiſſent.

Σπυρὶς ίδος ἡ, *ſporta*, *corbis*, (Etym. derivat à πυρὸς; triticum, quaſi πυρὶς, pleonaſmo τοῦ σ. Matth. 15. 37. ἑπτὰ σπυρίδας πλήρεις (κλασμάτων,) ſeptem ſportas plenas fragmentis, Matth. 16. ver. 10. πόσας σπυρίδας ἐλάβετε; quot ſportas accepiſtis, Marc. 8. v. 8. Act. 9. v. 25. χαλάσαντες ἐν σπυρίδι, ſubmiſſum in ſporta.

Στάδιος ου ὁ, & στάδιον ου τὸ, *ſtadium*, *menſura pedum ſexcentum*, Latinè *curriculum*, [est] campus, ubi athletæ certant aut equites equeſtria exercitia frequentant (Stephanus derivat ab ἵστημι, unde eſt στάδιον, quaſi dicas *ſtando*. In ſtadio ...

solùm alii currunt, qui σταδιοδρόμοι nominantur, sed etiam alii stando expectant, donec ordo ipsos tangat.) Luc. 24. v. 13 ἀπέχουσαν σταδίους ἑξήκοντα, distantem stadiis sexaginta, 1 Cor. 9. v. 24. οἱ ἐν σταδίῳ τρέχοντες, qui in stadio currunt.

Στάμνος ου ὁ καὶ ἡ, *urna*, Heb. 9. v. 4. ἐν ᾗ (κιβωτῷ) στάμνος χρυσῆ ἔχουσα τὸ μάννα, καὶ ἡ ῥάβδος Ἀαρὼν, καὶ αἱ πλάκες τῆς διαθήκης, in qua (arca) erat urna aurea habens manna, & virga illa Aaronis, & tabulæ illæ federis.

Σταυρὸς οῦ ὁ *crux*, Mat. 27. v. 40. *Afflictio*, per syn. speciei, Matth. 10. v. 38. ὃς οὐ λαμβάνει τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθεῖ ὀπίσω μου, οὐκ ἔστι μου ἄξιος, qui non accipit crucem suam, & sequitur me, non est me dignus. ὀπίσω μου est Hebraismus אחרי acharai.

σταυρόω ῶ, *palum depango*, item *crucifigo, in crucem tollo*. *Fut.* σταυρώσω, *crucifigam*, Joh. 19. v. 15. Matth. 23. v. 34. *Præt. perf.* ἐσταύρωκα. *aor.* 1. ἐσταύρωσα, *crucifixi*, 1 Cor. 2. 8. οὐκ ἂν τὸν Κύριον τῆς δόξης ἐσταύρωσαν nequaquam Dominum gloriæ crucifixissent. per *metaph.* Galat. 5. v. 24. οἱ δὲ τοῦ Χριστοῦ, τὴν σάρκα ἐσταύρωσαν, *qui enim sunt* CHRISTI, *carnem suam crucifixerunt.* confer Roman. 6. 6. carnem suam crucifixerunt, h. e. corruptam naturam ita compescuerunt, ne regnet in ipsis: domitas habent libidines, idque virtute Spiritus S. quem D. N. Jesus morte crucis nobis acquisivit. Et hæc phrasis nobis in memoriam revocat *mortem* JESU CHRISTI, quæ recordatio nos inflammare debet, ut rursus in honorem ejus, carnis impetum frangamus, libidines edomemus, affectibus frænum injiciamus, imo ipsam carnem mortificemus, *aor.* 1. *imperat.* σταύρωσον, crucifige, Marc. 15. 13. Luc. 23. 21 in plur. σταυρώσατε crucifigite, Johan. 19. 6 *aor.* 1. *subj.* σταυρώσω, Marc. 15. 20. ἵνα σταυρώσωσιν αὐτὸν, ut crucifigerent eum *a.* 1. *infin.* σταυρῶσαι, *crucifigere*, Johan. 19. 10. ἐξουσίαν ἔχω σταυρῶσαί σε, *potestatem habeo crucifigendi te*, ubi Pilatus erravit. Magistratus enim minister est gladii (Rom. 13. 4.) non dominus, qui malis debet esse terrori, eósque punire, innocentes verò tueri. *partic. aor.* 1. σταυρώσας, *in Genit.* σταυρώσαντος, Matth. 27. v. 35. Marc. 15. v. 24. σταυρόομαι οῦμαι, *crucifigor*, Matth. 27. 38. σταυροῦνται σὺν αὐτῷ δύο λῃσταὶ, crucifiguntur cum eo duo latrones. *Præt. perf.* ἐσταύρωμαι. *crucifixus fui*, Gal. 6. 14. δι' οὗ ἐμοὶ κόσμος ἐσταύρωται, per quem mundus mihi crucifixus est. Mundum vocat, omnem hominum, cæterarumque rerum splendorem, qui pseudapostolorum præstringebat oculos, ut Christum contemnerent. Mundum ait sibi esse crucifixum, h.e. mortuum, nullum, contemptum, per metonymiam causæ. *Part. præt. perf.* ἐσταυρωμένος, *crucifixus*, Galat. 3. 1. ἐν ὑμῖν ἐσταυρωμένος, inter vos crucifixus. *aor.* 1. ἐσταυρώθην, Johan. 19. 20. ὅπου ἐσταυρώθη ὁ Ἰησοῦς, ubi crucifixus fuit JESUS, 1 Cor. 1. 13. μὴ Παῦλος

ἐσταυρώθη ὑπὲρ ὑμῶν; num Paulus crucifixus fuit pro vobis? Matth. 17.22. σταυρωθήτω, (a. 1. imperat.) crucifigatur, Joh. 19. v.16. ἵνα σταυρωθῇ (3.pers.aor.1. pass.subj.) ut crucifigeretur Lucæ 23.v.23. αἰτούμενοι αὐτὸν σταυρωθῆναι (a.1.infin.) petentes, ut crucifigeretur, Matth. 26.2. παραδίδοται εἰς τὸ σταυρωθῆναι, traditur ut crucifigatur. Notetur phrasis scripturæ, σταυροῦν τὴν σάρκα, crucifigere carnem, h. e. libidines carnis habere domitas, pruritus peccati originalis vincere, superare, ἀνασταυρόω ῶ, *de novo crucifigo*, Heb. 6. 6. ἀνασταυροῦντας ἑαυτοῖς τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ, rursus crucifigentes sibi filium Dei. Hujus sceleris exemplum insigne fuit Julianus Apostata. συσταυρόομαι οῦμαι, *simul crucifigor*, *Præt. perf. pass.* Χριστῷ συνεσταύρωμαι, Galat.2.v.20. unà cum Christo crucifixus sum, Marc. 15. 32. καὶ οἱ συνεσταυρωμένοι αὐτῷ, & qui cum eo crucifixi erant. *aor.* 1. *pass.* συνεσταυρώθην, Rom.6.6. ὁ παλαιὸς ἄνθρωπος συνεσταυρώθη, vetus ille homo una crucifixus est, Mat.27. v.44. λῃσταὶ οἱ συσταυρωθέντες αὐτῷ latrones cum eo crucifixi.

Σταφὶς ίδος ἡ, *uva passa*. σταφυλὴ ῆς ἡ, *uva*, Matth.7. 16. μήτι συλλέγουσιν ἀπὸ ἀκανθῶν σταφυλήν? utrùm colligunt ex spinis uvam? Esa. 5. v.2. ἀντὶ σταφυλῶν ἄκανθαι (pro οἴνανθαι) *pro uvis labruscæ*. proverbium frustratæ spei vel expectationis, qualis est, *pro tritico palea*, item *pro thesauro carbones*.

Στάχυς υος ὁ, *spica*. Dat. στάχυϊ, Marc.4.v.28. Accus. στάχυν *ibid.* Accus. plur. στάχυας, Marc 2.vers. 23. τίλλοντες τοὺς στάχυας, vellentes spicas.

Στέγω *tego*, quod ipsum hinc ortum videtur; *Fut.* στέξω. *Præt. perf.* ἔστεχα *Præt. med.* ἔστεγα, unde est στέγη ης ἡ, *tectum*, *domus*, Marc. 2. 4. δῶμα & στέγη ita distinguuntur ab aliis, quòd δῶμα sit summa ædium pars, Matth. 10.v.27. στέγη verò notet tabulatum τοῦ δώματος, Marc. 2.v.4. Significat verò στέγω 1.) *tego*, quod ipsum hinc ortum videtur. 1 Cor.9.12. πάντα στέγομεν, omnia tegimus. 2.) *protego*, Suid. πύργοι, οἱ πόλιν στέγουσιν, turres, quæ urbem defendunt. 3.) *tolero*, *sustineo*, *suffero*, 1 Cor. 13. v. 7. ἡ ἀγάπη πάντα στέγει, charitas omnia tolerat, multas injurias devorat, in aliorum nævis connivet. 4.) *me contineo*, 1 Thes. 3.v.5. κἀγὼ μηκέτι στέγων, & ego non ampliùs me continens. ἄστεγος ὁ ἡ, qui est sine tecto, qui est peregrinus, Proverb.26.v.28. στόμα ἄστεγον est os patens, quod effutit quæcunq; in buccam veniunt. & Prov. 10. ἄστεγος χείλεσι, *idem significat*. τρίστεγον τὸ, *tertia contignatio*, Act. 20. v. 9. στεγάζω, *idem quod* στέγω, *F.* σω. ἀποστεγάζω, *detego*, Marc. 2. vers.4. ἀπεστέγασαν τὴν στέγην, ὅπου ἦν, detexerunt tectum, ubi erat.

Στείβω, *calco*. στίβω & στιβέω, *idem*. στιβὰς άδος, & στοιβὰς άδος (à præt. med. ἔστοιβα) ἡ *stratum* item *frons frondis*, quia strata illa ex teneris frondibus fiebant, Marc. 11. v.8. ἄλλοι δὲ στιβάδας ἔκοπτον

ἔκοπτον ἐκ τῶν δένδρων, alii verò frondes cædebant ex arboribus.

Στείχω, ordine incedo. Il. α. κοῦροι ἅμ' ἔστιχον, adolescentes unà incedebant. Fut. στείξω. Præt. act. ἔστιχα. a. 1. ἔστειξα. a. 2. ἔστιχον. Præt. med. ἔστιχα & ἔστοιχα. στίξ ιχὸς ἡ, ordo. στίχος ου ὁ, versus capitis in libro aliquo. στοῖχος ου ὁ, series. στοιχεῖον ου τό, elementum, 2 Pet. 3. v. 10. στοιχεῖα in pl. num. per metaphoram rudis institutio, qualis fuit legalis pædagogia in V. T. Gal. 4. 3. Heb. 5. 12. στοιχέω ῶ, incedo, Actor. 21. 24. ἀλλὰ στοιχεῖς καὶ αὐτὸς τὸν νόμον φυλάσσων, sed incedis & ipse ita, ut legem observes. Construitur cum Dativo, Philip. 3. 16. τῷ αὐτῷ στοιχεῖν κανόνι, τὸ αὐτὸ φρονεῖν, eâdem incedere regula, idē sentire, Rom. 4. v. 12. στοιχεῖν τοῖς ἴχνεσι (τοῦ Ἀβραάμ) insistere vestigiis Abrahami. Fut. στοιχήσω, Gal. 6. v. 16. ὅσοι τῷ κανόνι τούτῳ στοιχήσουσι, quicunq; secundùm hanc regulam incedent, Gal. 5. 25. πνεύματι στοιχεῖν, spiritu incedere, idem est quod κατὰ πνεῦμα περιπατεῖν, quæ phrasis legitur, Rom. 8. v. 1. item πνεύματι περιπατεῖν, 2 Corinth. 12. 18. Gal. 5. 16. συστοιχέω ῶ, (pro συνστοιχέω, ad vitandum consonarum concursum, δυσφωνίας ἕνεκα) eâdem serie respondeo, Gal. 4. 25. cum Dativo. συστοιχεῖ δὲ τῇ νῦν Ἱερουσαλήμ, eadem serie respondet ei Hierosolyma. quæ nunc est.

Στέλλω, mitto, item apparo, instruo, orno, vestimentis exorno, contraho, reprimo, coërceo. Fut. 1 act. στελῶ, fut. 2. act. σταλῶ. Præt. ἔσταλκα. a. 2. ἔσταλον. Præt. med. ἔστολα, unde est στολή ῆς, ἡ, stola, Luc. 15. 22. ἐξενέγκατε τὴν στολὴν τὴν πρώτην, proferte, vel promite stolam illam primam. toga. Luc. 20. 46. τῶν θελόντων περιπατεῖν ἐν στολαῖς, qui volunt ambulare stolati, Marc. 16. vers. 5. περιβεβλημένον στολὴν λευκήν, amictum stola candida. στέλλομαι, propriè mittor, ablegor. a. 2. ἐστάλην, missus fui. in N. Test. devito, 2 Cor. 8. 20. cum Accus. στελλόμενοι τοῦτο, evitantes hoc. subduco, 2 Thess. 3. v. 6. στέλλεσθαι ὑμᾶς ἀπὸ παντὸς ἀδελφοῦ ἀτάκτως περιπατοῦντος, ut subducatis vos ab omni fratre qui inordinatè ambulat, h. e. qui dissolutè vivit. ἀποστέλλω, mitto, ablégo, Matth. 10. v. 16. ἐγὼ ἀποστέλλω ὑμᾶς, ego ablégo vos. imperf. ἀπέστελλον. Fut. ἀποστελῶ, mittam, Matth. 13. v. 41. Luc. 11. v. 49. Actor. 7. v. 34. remittam, Matth. 21. 3. εὐθέως δὲ ἀποστελεῖ (3. sing. fut. 1. act.) αὐτούς, statim verò remittet eos. Præt. act. ἀπέσταλκα, Actor. 9. v. 17. ὁ Κύριος ἀπέσταλκέ με, Dominus misit me. absolutè ponitur, Joh. 5. 35. ὑμεῖς ἀπεστάλκατε πρὸς τὸν Ἰωάννην, vos misistis ad Johannem. Actor. 16. 36. ἀπεστάλκασι, miserunt. a. 1. act. ἀπέστειλα, Luc. 22. v. 35. Joh. 4. 38. ἀπέστειλας, Joh. 7. 3. 18. 21, 23, 25. ἀπέστειλε, Marc. 12 v. 4. Joh. 6. v. 57. καθὼς ἀπέστειλέ με ὁ ζῶν Πατήρ, sicut misit me vivens ille Pater, 1 Cor. 1. v. 17, οὐκ ἀπέστειλέ με Χριστὸς βαπτίζειν, pro πρὸς τὸ βαπτίζειν, non misit me CHRISTUS, (scil. primariò) ut baptizarem. 3. plur. a. 1. act. ἀπέστειλαν, Joh. 7. v. 32.

& 11. v. 3. *aor.* 1. *act. imperat.* ἀπόστειλον, mitte, Actor. 11. v. 13. *aor.* 1. *act. subj.* Marc. 5. v. 10. ἵνα μὴ ἀποστείλῃ, ne mittat. *a.* 1. *act. infin.* Luc. 4. 18. ἀποστεῖλαι, mittere. *part. aor.* 1. *act.* ἀποστείλας αὐτὸς ὁ, qui misit, Mar. 6. v. 27. καὶ ἀποστείλας ἀνεῖλε πάντας τοὺς παῖδας, & missis (carnificibus) interemit omnes infantes. *Præs. pass.* ἀποστέλλομαι, *mittor, ablegor*, Hebr. 1. v. 14. *Præt pass.* ἀπέσταλμαι, Luc. 4. v. 43. ὅτι εἰς τοῦτο ἀπέσταλμαι, quia ad hoc missus sum. *part. præt. pass.* ἀπεσταλμένος ου ὁ, *missus*, Johan. 1. v. 6. ἀπεσταλμένος παρὰ Θεοῦ, missus à Deo, Apoc. 5. v. 6. τὰ ἀπεσταλμένα (πνεύματα) spiritus missi. *aor.* 2. *pass.* ἀπεστάλην, Matth. 15. 24. οὐκ ἀπεστάλην, non missus sum, Actor. 13. v. 26. & 28. v. 28. ὅτι τοῖς ἔθνεσι ἀπεστάλη τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ, quòd gentibus missa sit hæc Dei salus. *a.* 2. *pass. subj.* Rom. 10. 15. ἐὰν μὴ ἀποσταλῶσι, nisi missi fuerint. *part. a.* 2. *pass.* 1 Pet. 1. v. 12. ἀποσταλέντι ἀπ' οὐρανοῦ, missum è cælo. à præt. med. ἀπέστολα derivatur ἀπόστολος ου ὁ, *legatus apostolus*, Luc. 6. 13. οὓς καὶ ἀποστόλους ὠνόμασε, quos etiam apostolos nominavit, Joh. 13. 16. οὐδὲ ἀπόστολος μείζων τοῦ πέμψαντος αὐτόν, neq. legatus major est eo à quo ipse missus fuit, *Rom.* 16. 7. ἐπίσημοι ἐν τοῖς ἀποστόλοις, insignes inter apostolos. *Tribuitur Apostolorum discipulis*, 1 Corinth. 15. 7. Philip. 2. v. 25. *item ipsi* JESU CHRISTO, *quem* PATER *ad nos misit*, Heb. 3. 1. ἀποστολικὸς ἡ ὄν *apostolicus a um.* σύμβολον ἀποστολικόν, symbolum apostolicum. ψευδαπόστολος ου ὁ, *falsus apostolus, qui se apostolum mentitur*, 2 Cor. 11. v. 13. ἀποστολὴ ῆς ἡ, *apostolatus, munus apostoli*, Actor. 1. vers. 25. ἐξαποστέλλω, *ablego, emitto. Fut.* ἐξαποστελῶ, Actor. 22. v. 21. μακρὰν ἐξαποστελῶ σε, longè emittam te, h. e. ad remotas gentes te ablegaturus sum. *a.* 1. *act.* ἐξαπέστειλα, *ablegavi*, Actor. 9. v. 30. & 12. v. 11. *misi*, Actor. 7. 12. *dimisi*, Luc. 1. 53. & 20. 10. ἐξαπέστειλαν κενόν, dimiserunt vacuum. *emisi.* Gal. 4. 6. συναποστέλλω, *una ablego. aor.* 1. συναπέστειλα, 2 Cor. 12. 18. διαστέλλω *discerno, distinguo, separo*, 1 Reg. 8. v. 53. ὅτι διέστειλας (2. sing. a. 1. act indic.) αὐτοὺς σεαυτῷ εἰς κληρονομίαν ἐκ πάντων λαῶν, quia separasti illos tibi in hæreditatem ab universis populis. διαστέλλομαι, verb. medium *interdico, veto*, Marc. 7. vers. 36. διεστείλατο, (3. pers. aor. 1. med. in prima persona διεστειλάμην) vetuit) (*mando, præcipio*, Actor. 15. 24. οἷς οὐ διεστειλάμεθα (1. p. pl. a. 1. med.) quibus non præceperamus. à *præt. med.* διέσταλκα derivatur. διαστολὴ ῆς, distinctio, Rom. 3. ver. 22. ἐπιστέλλω *mitto*, Matth. 21. 34. 36. *scribo epistolam.* Heb. 13. v. 22. Actor. 15. v. 20. à præt. med. ἐπέστολα est nomen ἐπιστολή ῆς ἡ, *epistola*, 2 Cor. 10. 11. διὰ ἐπιστολῶν, per literas. Inventa est epistola, ut certiores faceremus absentes, si quid esset, quod eos scire, aut nostra, aut ipsorum interesset. Hæc sola est, quæ homines absentes præsen-

præsentes facit. Unde scitè *literarium* dicitur *alloquium*. Galli vocant *une missive*. καταστέλλω, *reprimo, sedo*, cum Accus. Actor. 19. vers.34. καταστείλας δὲ ὁ γραμματεὺς τὸν ὄχλον, tum scriba sedatâ turbâ, ibid. v.35. κατεσταλμένος, *sedatus*. καταστολὴ ῆς ἡ, amictus, 1 Tim.2.9. συστέλλω, *subtrahor*, Actor.5.v.6. συνέστειλαν αὐτὸν, subtraxerunt eum, h.e. removerunt. Alii *ad sepulturam composuerunt*; h. e. vestimentis sepulcralibus eum pro more induerunt. Hoc sensu utitur Homerus τῷ περιστέλλω. ὀδυσ. ω. 292. *Contraho*, 1 Cor.7, v.29. ὁ καιρὸς συνεσταλμένος, tempus contractum. ὑποστέλλω, *supterfugio, subduco me*, Galat. 2. v.12. ὑπέστελλε (imperf) καὶ ἀφώριζεν ἑαυτὸν, subducebat & separabat sese. ὑποστέλλομαι, *a*. 1. *med*. ὑπεστειλάμην, *supterfugi*, Actor.20.v.20. & 27. *a*.1. *subj*. ὑποστείλωμαι η ηται, Heb. 10. v.38. καὶ ἐὰν ὑποστείληται, & si quis se subduxerit. ὑποστολὴ ῆς ἡ, *subductio*, Heb.10.39. ἡμεῖς δὲ οὐκ ἐσμὲν ὑποστολῆς εἰς ἀπώλειαν, nos non sumus ii, qui nos subducamus ad exitium. ὑποστολῆς, subaudi τέκνα. *Hebraismus*. μεταστέλλω, *accerso*, pro quo in N.T. μεταπέμπομαι, ex μετὰ post, q. d. post aliquem mitto, ut eum vocet, Actor. 10. 5,22,29. & 11.13.

Στενὸς ἡ ὸν, *angustus, arctus*, Xen. εἰς στενὸν συνελαύνειν, ad angustias redigere, Matth.7. vers. 13. εἰσέλθετε διὰ στενῆς πύλης, introite per augustam portam. στενότης ητος ἡ, *angustia*, στενόω ῶ, *in angustum spatium redigo*. στένω, *gemo*. scil. ab angusto corde. στενάζω, *idem*. Rom.8.v.23. ἐν ἑαυτοῖς στενάζομεν, apud nos ipsos ingemiscimus, 2 Cor 5. v.4. στενάζομεν βαρούμενοι, suspiramus gravati, Jacob. 5.9. μὴ στενάζετε κατ' ἀλλήλων, ne suspirate alius adversus alium. *Fut*. 1. στενάξω, Nahum.3. v.7. *aor*.1. ἐστέναξα, *ingemui*, Marc.7. v.34. *Præt. act*. ἐστέναχα. *Perf. pass*. ἐστέναγμαι, unde est, στεναγμὸς οῦ ὁ, *gemitus, suspirium*, Actor. 7. v. 34. τοῦ στεναγμοῦ αὐτῶν ἤκουσα, suspirium eorum audivi, Rom.8. ver.26. στεναγμοῖς ἀλαλήτοις, suspiriis ineffabilibus. ἀστενάκτως, adv. *sine gemitu*. ἀναστενάζω, *alii ingemisco* Marc.8.12. augetur in medio.

Στέργω. F.ξω. *naturæ instinctu diligo, amo*. Soph. οὐδεὶς στέργει ἄγγελον κακῶν ἐπῶν, nemo diligit rerum malarum nuntium. item *acquiesco*, cum Dat. & Accus. στέργε παρόντα, acquiesce in præsentibus. *Præt* ἔστερχα *a*.1. ἔστερξα. *Præt.pass*. ἔστεργμαι ξαι κται. στέρξις εως ἡ, *amor*, *qualis est parentum erga liberos & vicissim*. in præt. med. ἔστοργα, unde στοργὴ ῆς ἡ, affectus amoris, quo parentes feruntur in liberos. amor reciprocus, divinitus pectori consanguineorum insitus. ἄστοργος ου ὁ καὶ ἡ, in quo amor ille est extinctus, Rom. 1.31. 2 Tim.3. v.3. φιλόστοργος ου ὁ ἡ, *ad amandum provensus a*, Rom.12.10. φιλοστοργία, ας ἡ, reciprocus ille amor inter parentes & liberos.

Στερεὸς ὰ ὸν, *solidus*, 2 Tim.2. 19. ὁ μέντοι στερεὸς θεμέλιος τοῦ θεοῦ

 ἕστηκεν,

ἕστηκεν, ἔχων τὴν σφραγῖδα ταύτην, ἔγνω Κύριος τοὺς ὄντας αὐτοῦ, Solidum tamen fundamentum Dei ſtat, habens ſigillum hoc, novit Dominus eos, qui ſunt ſui. στερεὰ τροφὴ, Heb.5.14. ſolidus cibus. ibid.verſ.12. στερεᾶς τροφῆς. *Firmus*, 1 Pet.5. v.9. ᾧ ἀντίστητε (*aor.2.imperf.*) στερεοὶ τῇ πίστει, cui obſiſtite firmi per fidem. στερεόω ῶ, *corroboro, confirmo*, Actor. 3. ver.16. ἐστερέωσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, confirmavit nomen ipſius. *aor.1. paſſ.* ἐστερεώθην, *confirmatus fui* Actor 3. 7. στερέωμα ατος τὸ, *ſoliditas*, Coloſſ.2.5. τὸ στερέωμα τῆς πίστεως, *Hebraiſmus*, pro τὴν στερεὰν πίστιν, ſtabilem, inconcuſſam & firmam fidem. Alii *ipſam fidei formam*, h.e. fiducialem meriti CHRISTI applicationem hac voce denotari tradunt.

Στερέω ῶ. *Fut.* ήσω & ήσω, *privo, orbo.* ἀποστερέω ῶ, 1 Cor.7.5. μὴ ἀποστερεῖτε ἀλλήλους, ne private alter alterum. *damno afficio*, ἀποστερεῖτε ἀδελφοὺς, 1 Cor.6.8. damno afficitis fratres. *Fut.* ἀποστερήσω. *aor.1.* ἀπεστέρησα Marc. 10 v.19. μὴ ἀποστερήσῃς, ne damno quempiam afficito. *Præt. perf.* ἀπεστέρηκα. *Præt. paſſ.* ἀπεστέρημαι, 1 Tim.6.5. ἀπεστερημένων τῆς ἀληθείας, eorum qui deſtituti ſunt veritate. Jacob.5.4. ὁ ἀπεστερημένος ὑφ' ὑμῶν, ablata vel interverſa (merces) à vobis. στεῖρα ας ἡ, *ſterilis, quæ non parit, quaſi* ἡ τοῦ πλῆθειν ἐστερημένη, Luc.1.7. & 23. 29. Gal.4.27.

Στέφω, *redimio, cingo, corono*, *Fut.* στέψω. *Præt.* ἔστεφα a.1. ἔστεψα. *Præt. paſſ.* ἔστεμμαι. στέμμα ατος τὸ, *ſertum*, Act.14.v.13. ταύρους καὶ στέμματα, tauros vittatos. Rem unam duabus vocibus explicavit, ἓν διὰ δυοῖν, ut in illo Virgilii: Pateris libamus & auro, hoc eſt, *aureis pateris*, prout Servius interpretatur. Sic Rom.1. v.5. gratiam & apoſtolatum, h. e. gratiam apoſtolatus. στεπτὸς ἡ ὁν, *redimitus.* στέφος εος τὸ, *corona.* στέφανος ου ὁ, *idem*, Matthæi 27.v.29. καὶ πλέξαντες στέφανον ἐξ ἀκανθῶν, & contexuerunt coronam ex ſpinis. *ornamentum, decus*, Philip.4.1. χαρὰ καὶ στέφανός μου, gaudium & corona mea. *præmium*, 1 Pet.5. v.4. τὸν ἀμαράντινον τῆς δόξης στέφανον, non marceſcentem gloriæ coronam. στεφανόω ῶ, *corono, orno.* Dem. στεφανοῦν τοὺς νενικηκότας, coronare eos qui vicerunt. *Fut.* ώσω. *Præt.* ωκα. *aor.1.* ἐστεφάνωσα, Heb.2. v.7. τιμῇ ἐστεφάνωσας αὐτὸν, honore coronaſti eum. P. ἐστεφάνωκα. *paſſ.* στεφανόομαι οῦμαι, *coronor*, 2 Tim.2.v.5. οὐ στεφανοῦται, non coronatur. P. ἐστεφάνωμαι, Heb. 2. v 9.

Στῆθος εος τὸ, *pectus*, Luc.18. 13. ἀλλ' ἔτυπτεν εἰς τὸ στῆθος αὐτοῦ, ſed cædebat pectus ſuum, Luc. 23. ver.48. τύπτοντες ἑαυτῶν τὰ στήθη, cædentes ſeu tundentes pectora ſua.

Στηρίζω, *confirmo, ſtabilio.* Fut. στηρίξω, 2 Theſſ 3. v.3. ὃς στηρίξει ὑμᾶς, qui ſtabiliet vos. *Præt.perf.* ἐστήριχα. a.1. ἐστήριξα, Luc. 9. v. 51. τὸ πρόσωπον ἑαυτοῦ ἐστήριξε, faciem ſuam direxit, Luc.22. v.32. στήριξον (a.1. imperat.) τοὺς ἀδελφούς σου, confirma fratres tuos, Jacob.5 v.8. στηρίξατε τὰς καρδίας ὑμῶν, ſtabilite corda

veſtra, 1 Pet.5. v.10. στηρίξαι eſt 3. perſ. aor. 1. opt. 1 Theſſ.3.13. εἰς τὸ στηρίξαι (a.1. infin.) ὑμῶν τὰς καρδίας, ad ſtabiliendum corda veſtra. στηρίζομαι, *confirmor*. *Præt.perf.* ἐστήριγμαι, Lucæ 16. 26. χάσμα μέγα ἐστήρικται, hiatus ingens ſeu vaſta vorago ſtabilita eſt, ſcilicet divinitus, 2 Pet.1 12. ἐστηριγμένους ἐν τῇ παρούσῃ ἀληθείᾳ, ſtabilitos in præſente veritate, Geneſ. 28. 12. κλίμαξ ἐστηριγμένη, ſcala conſtituta. *a.1. paſſ.* ἐστηρίχθην, *confirmatus fui*, Rom. 1. v.11. εἰς τὸ στηριχθῆναι ὑμᾶς, ut confirmemini. στήριγμα τος, τὸ, *fulcrum*. ἀστήρικτος ου ὁ ἡ, *inſtabilis*, 2 Pet.2.14. & 3. v.16. ἐπιστηρίζω, *confirmo*, augetur in medio, Actor. 14. v.22. *aor. 1.* ἐπεστήριξα, Actor.15. v 32. ἐπεστήριξαν (3.pl a.1.) confirmarunt, Gen. 28.13. ὁ Κύριος ἐπεστήρικτο (3. ſing. pluſq. paſſ.) ἐπ' αὐτῆς, & DOMINUS innitebatur ei (ſcalæ.)

Στίζω. *Fut.* ξω. *pungo*. στιγμὴ ῆς ἡ, *punctum*, Luc.4. v.5. ἐν στιγμῇ χρόνου, in puncto temporis, hoc eſt, uno momento, ſeu jactu oculi, ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ, quæ phraſis legitur 1 Cor.15. v.51 Metaph. deſumpta à Mathematicis. Sicut enim στιγμὴ punctum ſe habet ad lineam, ita momentum ad tempus, Eſa.29.v.5. στίγμα τος. τὸ, *ſtigma, ſignum alicui inuſtum, ſeu quomodocunque impreſſum*, Gal 6.v.17.

Στίλβω, *ſplendeo, niteo, luceo*, Iliad.γ. κάλλεΐ τε στίλβων καὶ εἵμασι, *nitens oris ſpecie & veſtibus*, Marc.9.3. τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἐγένετο στίλβοντα, veſtimenta ejus facta ſunt coruſca.

Στοὰ ᾶς ἡ, *porticus*. μακρὰ στοὰ longa porticus, h.e. locus amplus & ſpatioſus, tecto incluſus propter imbres, umbrarum & deambulationis gratiâ extructus. στοὰ βασίλειος, regia porticus, Joh.5. v.2. πέντε στοὰς ἔχουσα, quinque porticus habens.

Στωϊκὸς οῦ ὁ, *Stoicus*, ſic dictus à ſchola, cui nomen fuit Stoæ, Act. 17. v.18.

Στόμα τος τὸ, *os oris*, (affine τῷ סתם claudere.) Matth.15.11. Act.23.v.2. τύπτειν τὸ στόμα, cædere os. κολαφίζειν, alapam alicui infringere, & τύπτειν τὸ στόμα differunt. Eſt enim alapa ſeu colaphus propriè plaga, quæ palmâ in maxillam alicujus incutitur. *Sermo*, Rom.3.v 14. ὧν τὸ στόμα ἀρᾶς καὶ πικρίας γέμει, quorum os diris & amarulentia plenum eſt, Luc.19. v.22. ἐκ τοῦ στόματός σου κρινῶ σε, ex verbis tuis te judicabo, hoc eſt, ea in te retorquebo, tuo te jugulabo gladio. Rom.15. v.6. ἐν ἑνὶ στόματι δοξάζητε τὸν θεὸν, uno ore glorificetis Deum, hoc eſt, una voce, Act.18. v.14. ἀνοίγειν τὸ στόμα, aperire os, eſt *loqui*, 2 Cor.6. v.11. τὸ στόμα ἀνέῳγε, os aperuit, hoc eſt, locutus eſt. *Legatus* Jerem.15.19. τὸ στόμα μου ἔσῃ, os meum eris, h.e. legatus meus. *Fauces*, 2 Tim.4. v. 17. ἐῤῥύσθην ἐκ στόματος λέοντος, ereptus ſum ex faucibus leonis, Heb.11. v.33. ἔφραξαν στόματα λεόντων, obſtruxerunt ora ſeu fauces leonum. *Acies gladii*, Heb. 11. ver. 34. ἔφυγον στόματα μαχαίρας,

χαίρας, effugerunt acies gladii. 2 Johan. v. 13. σόμα πρὸς σόμα λαλεῖν, *coram loqui*. Hebraiſmus. פה אל פה idem quod πρόσωπον πρὸς πρόσωπον, 1 Cor 13. v. 12. Apoc. 12. v. 16. ἡ γῆ ἤνοιξε τὸ σόμα αὐτῆς, terra aperuit os ſuum, hoc eſt, *hiavit*, aperta fuit. Ἀποσοματίζω, *allicio ad loquendum*, cum Accuſ. Luc. 11. v. 53 item *memoriter recito*, ſicut & apud Xenoph. legitur extra compoſitionem. ἀπὸ σόματος εἰπεῖν, *memoriter dicere*. ἐπισομίζω, *os obthuro*, Tit. 1. v. 11. οὓς δεῖ ἐπισομίζειν, quibus oportet os obthurare. δίσομος ὁ ὁ καὶ ἡ, *duo ora*, hoc eſt *duas acies habens*, Heb. 4. v. 12. μάχαιραν δίσομον, gladium ancipitem, Apoc. 1. 16. ῥομφαία δίσομος, enſis anceps.

Στόμαχος ὁ ὁ, *ſtomachus*, ſic dictus quaſi σόματι ἐχόμενος, ori adhærens ſeu conjunctus. propriè enim ſignificat fiſtulam illam, per quam cibus & potus in ventriculum tranſmittuntur. Deinde ponitur pro ipſo *ventriculo*, 1 Tim. 5. v. 23. χρῶ ὀλίγῳ οἴνῳ διὰ τὸν σόμαχόν σου, utere vino pauculo propter ſtomachum tuum. qui alioquin nominari ſolet ἡ κοιλία. vide ſuprà, qua voce Hippocrates in aphoriſm. & paſſim in hac utitur ſignificatione. ſect. 1. aph. 15. αἱ κοιλίαι χειμῶνος καὶ ἦρος θερμόταται φύσει, καὶ ὕπνοι μακρότατοι.

Στορέω ῶ ἔσω, *ſterno*, hinc per ſyncopen τοῦ ο μικροῦ, σρωννύω & σρώννυμι. *Fut.* σρώσω. *Præt.* ἔσρωκα. *aor.* 1. ἔσρωσα, Act. 9. v. 34. σρῶσον σεαυτῷ, ſterne tibi lectum. Vel potius, collige, σρῶμα τος τὸ, *ſtratum*. σρωμνὴ ῆς ἡ, veſtis ſtragula, Amos 6. v. 4. καταστρώννυμι, *proſterno*, 1 Cor. 10. 5. κατεσρώθησαν (3. perſ. *a.* 1. *paſſ.*) proſtrati ſunt. λιθόσρωτος ὁ ἡ, *locus lapidibus ſtratus*, Johan. 19. v. 13. ὑποσρωννύω & ὑποσρώννυμι *ſubſterno*, Luc. 19. v. 36. ὑπεσρώννυον (3. pl. imperf. act. ind.) ſubſternebant.

Στοχάζομαι *collimo*, *recta ad ſcopum tendo*. F. σοχάσομαι. *Præt.* ἐσόχασμαι, *aor.* 1. *med.* ἐσοχασάμην ω ατο. ἄσοχος ὁ ὁ, *qui non bene collimat*. ἀσοχέω, *à ſcopo aberro*. *Fut.* ἀσοχήσω. *Præt.* ἠσόχηκα. *aor.* 1. ἠσόχησα, *à ſcopo aberravi*. *Conſtruitur cum Genit.* 1 Tim. 6. v. 21. 2 Tim. 2. v. 18. vel ſeq. præpoſitione περί. 1 Tim. 1. 6. ἀσοχεῖν περὶ τὴν πίσιν.

Σπαράσσω vel σπαράττω. *Fut.* σπαράξω. *Præt.* ἐσπάραχα. *lacero*. συσπαράττω, *diſcerpo*, Luc. 9. v. 42. συνεσπάραξεν, (3. ſing. a. 1. act.) ind.) diſcerpſit. cum Accuſ.

Στρατὸς οῦ ὁ, *exercitus*, (à σορέω ſterno) σρατεύομαι, *bello*, *milito*, 2 Cor. 10. 3. σρατευόμεθα, militamus, 1 Pet. 2. v. 11. σρατεύονται, militant. σρατευόμενος οῦ ὁ, *miles*, 2 Tim. 2. v. 4. σρατεία ας ἡ, *militia*, 2 Cor. 10. v. 4. τὰ ὅπλα τῆς σρατείας ἡμῶν, arma militiæ noſtræ. σράτευμα τος τὸ, *exercitus*, Matth. 22. v. 7. πέμψας τὰ σρατεύματα αὐτοῦ, miſſis copiis ſuis, *Manus* Act. 23. v. 10. & 27. ἐπισὰς σὺν τῷ σρατεύματι, ſuperveniens cum militum manu. *milites*, Luc. 23. verſ. 11. σὺν τοῖς σρατεύμασιν αὐτοῦ, cum militibus ſuis. Synec. integri. σρατιὰ ᾶς ἡ, *exercitus*, Luc. 2. 13. πλῆθος σρατιᾶς

τιᾶς οὐρανίου, multitudo exercituum cælestium, Matth. 24. 29. vocantur δυνάμεις τοῦ οὐρανοῦ, Act. 7. v. 42. τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ, exercitui cœli (*Hebraismus*) pro τῇ στρατιᾷ οὐρανίῳ. στρατιώτης ου ὁ, *miles*, 2 Tim. 2. 3. ὡς καλὸς στρατιώτης Ἰησοῦ Χριστοῦ, tanquam bonus-miles Jesu Christi, Joh. 19. v. 23. ἑκάστῳ στρατιώτῃ μέρος, unicuique militi partem, Actor. 10. v. 7. στρατιώτην εὐσεβῆ, scilicet φωνήσας, militem pium vocavit, Act. 27. v. 32. τότε οἱ στρατιῶται, tunc milites. Act. 12. v. 6 ἦν ὁ Πέτρος κοιμώμενος μεταξὺ δύο στρατιωτῶν (ἦν κοιμώμενος, pro ἐκοιμᾶτο) Petrus dormiebat inter duos milites, Matth. 28. v. 12. ἀργύρια ἱκανὰ ἔδωκαν τοῖς στρατιώταις, pecunias multas dederunt militibus, Act. 23. 23. ἑτοιμάσατε στρατιώτας, præparate milites. συστρατιώτης ου ὁ, *commilito*, Philip. 2. 25. συστρατιώτην μου, commilitonem meum, Phil. 1. v. 2. τῷ συστρατιώτῃ ἡμῶν, commilitoni nostro. ἀντιστρατεύομαι, *rebello, repugno*, cum Dat. Rom. 7. v. 23.

Στρεβλὸς οῦ ὁ (ἀπὸ τοῦ στρέφειν) *tortus, flexuosus*. στρεβλότης ητος ἡ, *tortuositas*. στρεβλόω ῶ, *detorqueo, depravo, in alienum sensum rapio*, 2 Pet. 3. v. 16. ἃ οἱ ἀμαθεῖς καὶ ἀστήρικτοι στρεβλοῦσι, quæ indocti, parúmque stabiles detorquent.

Στρέφω, *verto, muto*, Apoc. 11 v. 6. στρέφειν αὐτὰ (ὕδατα) εἰς αἷμα, convertendi illas aquas in sanguinem. *Fut.* 1. στρέψω. *fut.* 2. στραφῶ εῖς. *Præt. act.* ἔστρεφα. *aor.* 1. ἔστρεψα, *verti*, Act. 7. v. 42. ἔστρεψε δὲ ὁ Θεὸς, vertit autem (eos) Deus, hoc est, mentes eorum, sicut etiam dicitur mens versa. *Obverto*, Matth. 5. v. 39. στρέψον αὐτῷ καὶ τὴν ἄλλην (σιαγόνα) obverte illi & alteram maxillam. στρέφομαι, *converto me*. accipitur reciproce aor. 2. act. ἔστραφον, Act. 13. v. 46. ἰδοὺ στρεφόμεθα εἰς τὰ ἔθνη, ecce convertimus nos ad gentes. *Præt. pass.* ἔστραμμαι, unde est στρέμμα τος τὸ, *id quod intortum est*. στρεπτὸς οῦ ὁ, *versatilis, volubilis*. Ἰλιάδ. υ. στρεπτὴ γλῶσσα, lingua volubilis. στρεπτὸν οῦ τὸ. accipitur substantivè, & significat *funem*, Deut. 22. 12, *aor.* 1. ἐστρέφθην. *aor.* 2. *pass.* ἐστράφην, reciprocè vertitur, *converti me*, Joh. 20. v. 14. ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω, convertit se retrorsum, Act. 7. 32. καὶ ἐστράφησαν ταῖς καρδίαις αὐτῶν εἰς Αἴγυπτον, & aversi sunt cordibus suis in Ægyptum, Matth. 18. 3. ἐὰν μὴ στραφῆτε (3. pl. aor. 2. pass. subj.) καὶ γένησθε ὡς τὰ παιδία, nisi convertatis vos, & fiatis ut pueruli. *part. a. 2. pass.* στραφεὶς, *conversus*, Matth. 16. v. 23. ὁ δὲ στραφεὶς εἶπε τῷ Πέτρῳ, conversus verò dixit Petro, Johan. 20. 16. στραφεῖσα ἐκείνη λέγει αὐτῷ, illa se convertens dicit ei. *fut.* 2. pass. στραφήσομαι ῃ εται convertar, Esa. 34. v. 9. *præt. med.* ἔστροφα ας ε. unde est στροφὴ ῆς ἡ, *versutia*, Prov. 1. v. 3. στροφεὺς έως ὁ. *cardo*, 1 Reg. 6 v. 33. στρόφος ου ὁ, Latinè *tormina* in pl. num. Sirac. 31. 23. στρόφος μετ' ἀνδρὸς ἀπλήστου, tormina viro insatiabili. ἀναστρέφω, *revertor*. *Fut.* ἀναστρέψω, Act. 15. v. 16. μετὰ ταῦτα ἀνα-

στρέψω

στρέψω, post hæc revertar. *aor.* 1. *act.* ἀνέστρεψα, *everti*, Joh. 2. v. 15. καὶ τὰς τραπέζας ἀνέστρεψε, & mensas evertit. *item reversus fui*, Actor. 5. v. 22. ἀναστρέψαντες (part. a. 1. act.) δὲ ἀπήγγειλαν, reversi verò annuntiarunt. *præs. med.* ἀναστρέφομαι, *conversor*, Heb. 13. v. 18. ἐν πᾶσι καλῶς θέλοντες ἀναστρέφεσθαι, in omnibus cupientes honestè conversari, *Versor, me gero*, 1 Tim. 3. v. 15. ἵνα εἰδῇς πῶς δεῖ ἐν οἴκῳ Θεοῦ ἀναστρέφεσθαι, ut nóris quomodo oporteat in Domo Dei versari. *aor. 2. pass.* ἀνεστράφην, *conversatus sum*, Ephes. 2. v. 3. ἐν οἷς καὶ ἡμεῖς πάντες ἀνεστράφημέν ποτε, inter quos & nos omnes conversati sumus olim, 1 Pet 1. v. 17. ἀναστράφητε (2. pl. a 2. pass. imperat.) conversamini. ἀναστροφή ῆς ἡ, *conversatio*, 1 Pet. 3. v. 2. τὴν ἁγνὴν (v. 16. τὴν ἀγαθὴν) ἀναστροφὴν ὑμῶν, castam conversationem vestram, 2 Pet. 2. vers. 7. ὑπὸ τῆς ἐν ἀσελγείᾳ ἀναστροφῆς, à lasciva conversatione. *Arabismus*, ut annotat Erpenius in Grammatica sua, p. 157. confer 1 Cor. 2. 7. λαλοῦμεν σοφίαν Θεοῦ ἐν μυστηρίῳ; hoc est, μυστηριώδη, 1 Pet. 1. v. 18. ἐκ τῆς ματαίας ἀναστροφῆς, ex vana conversatione, 2 Pet. 3. vers. 11. ἅγιαι ἀναστροφαὶ, sanctæ conversationes. ἀποστρέφω, *averto*, Luc. 23. v. 14. ὡς ἀποστρέφοντα τὸν λαὸν, tanquam eum, qui avertat populum. *Fut.* ἀποστρέψω, *amovebo*, *removebo*, Rom. 11. v. 26. *averto*, 2 Tim. 4. 4. *aor.* 1. *act.* ἀπέστρεψα, *retuli*, Matth. 27. v. 3 μεταμεληθεὶς ἀπέστρεψε τὰ τριάκοντα ἀργύρια, pœnitentiâ ductus retulit triginta illos nummos argenteos, Matth. 26. v. 52. ἀπόστρεψόν (aor. 1. act. imper.) σου τὴν μάχαιραν, averte gladium tuum. ἀποστρέφομαι, verb. med. *aversor*, Tit. 1. v. 14. ἀποστρεφομένων τὴν ἀλήθειαν, aversantium veritatem. Heb. 12. v. 25. εἰ τὸν ἀπ' οὐρανῶν (ὄντα) ἀποστρεφόμενοι, eum qui è cælis est aversantes, 2 Tim. 1. v. 15. ἀπεστράφησάν με πάντες, aversati me sunt omnes, Jerem. 3. v. 12. ἀποστράφηθι (a. 2. pass. imperat.) πρός με, *revertere* ad me, Matth. 5. v. 42. μὴ ἀποστραφῇς (2 pers. aor. 2. pass. subj.) ne averseris. διαστρέφω, *perverto*, Luc. 23. 2 τοῦτον εὕρομεν διαστρέφοντα τὸ ἔθνος, comperimus istum pervertere gentem, Act. 13. v. 10. διαστρέφων τὰς ὁδοὺς τοῦ Κυρίου, pervertens vias Domini. *aor.* 1. διέστρεψα, *perverti*. *aor.* 1. *act. infin.* διαστρέψαι, *pervertere*, Act. 13. v. 8. ζητῶν διαστρέψαι τὸν ἀνθύπατον ἀπὸ τῆς πίστεως, studens avertere proconsulem à fide. In passivo usitatum tantùmodo est participium præteriti διεστραμμένος η ον, *perversus a um*, Matth. 17. 17. ὦ γενεὰ ἄπιστος καὶ διεστραμμένη, gens incredula & perversa, Act. 20. 30. λαλοῦντες διεστραμμένα, loquentes perversa. ἐκστρέφω, *everto*, semel legitur in 3. per sing. præt. pass. Tit. 3. vers. 11. εἰδὼς ὅτι ἐξέστραπται ὁ τοιοῦτος, ut qui noris eversum esse eum. ἐπιστρέφω, *converto*, Actor. 14. v. 15. ἐπιστρέφειν ἐπὶ τὸν Θεὸν τὸν ζῶντα, convertere se ad Deum viventem. *Fut. act.* ἐπιστρέψω, *revertar*, Matth. 12. v. 44. *convertam*, Luc. 1. 16.

καὶ πολλοὺς

πολλοὺς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐπιστρέψει, & multos ex posteris Israëlis convertet. *Præt. act.* ἐπέστροφα. *aor.* 1. *act.* ἐπέστρεψα, *reversus fui*, Luc. 2. v. 20. ἐπέστρεψαν οἱ ποιμένες, reversi sunt pastores. *aor.* 1. *act. imper.* ἐπίστρεψον, ἐπιστρεψάτω, Marc. 13. v. 16. μὴ ἐπιστρεψάτω εἰς τὰ ὀπίσω, ne revertatur retro, Act. 3. v. 19. ἐπιστρέψατε, convertite vos. *a.* 1. *subj.* Matth. 13. v. 15. ἐπιστρέψωσι, convertant se. Luc. 17. v. 4. ἐὰν ἑπτάκις τῆς ἡμέρας ἐπιστρέψῃ ἐπί σε, si septies uno die revertatur ad te. *aor.* 1. *act. infin.* ἐπιστρέψαι, Actor. 26. 18. *regredior*, 2 Pet, 2. v. 21. *part. aor.* 1 Luc. 22. v. 32. καὶ σύ ποτε ἐπιστρέψας, & tu aliquando conversus, 2 Pet. 2. v. 22. κύων ἐπιστρέψας ἐπὶ τὸ ἴδιον ἐξέραμα, canis reversus ad vomitum suum. Verbum passivum legitur tantùm in *aor.* 2. ἐπεστράφην, 1 Pet. 2. v. 25. ἀλλ' ἐπεστράφητε νῦν ἐπὶ τὸν ποιμένα, sed nunc conversi estis ad pastorem. *a.* 2. *pass. imperat.* ἐπιστράφηθι, ἐπιστραφήτω, Matth. 10. 13. ἡ εἰρήνη ὑμῶν πρὸς ὑμᾶς ἐπιστραφήτω, pax vestra ad vos revertatur. *aor.* 2. *pass. subj.* Johan. 12. 40. καὶ ἐπιστραφῶσι, & convertantur. *part. a.* 2. *pass.* ἐπιστραφείς, *conversus*, Matth. 9. v. 22. Marc. 5. 30. In syntaxi hujus verbi nunquam additur pronomen ἑαυτὸν, ἑαυτοὺς, σεαυτὸν, &c. prout in Latina lingua fieri solet, v. g. Act. 3. v. 19. μετανοήσατε καὶ ἐπιστρέψατε, resipiscite & convertite vos. In Græco est ἐπιστρέψατε nudè, non ἐπιστρέψατε ἑαυτοὺς, &c. *Præt. med.* ἐπέστροφα, unde est nomen ἐπιστροφὴ ῆς ἡ. *conversio*, Act. 15. v. 3. idem significat quod ἡ μετάνοια. καταστρέφω, *subverto, everto*, legitur tantùm bis in aor. 1. act. Matth. 21. v. 12. Marc. 11. v. 15. κατέστρεψε τὰς τραπέζας, evertit mensas. καταστροφὴ (à præt. med. κατέστροφα) ῆς ἡ. *subversio*, 2 Tim. 2. 14. 2 Pet. 2. v. 6. μεταστρέφω, *converto, commuto, perverto*, Gal. 1. v. 7. μεταστρέψαι. aor. 1. act. infin. *pervertere*. In passiva forma bis legitur, Act. 2. 20. ὁ ἥλιος μεταστραφήσεται (3. sing. fut. 2. pass.) εἰς σκότος, sol convertetur in tenebras, Jacob. 4. 9. ὁ γέλως ὑμῶν εἰς πένθος μεταστραφήτω. (3. sing. aor. 2. pass. imperat.) risus vester in luctum convertatur. συστρέφω *colligo*, converto, **ich raff zusammen**, Act. 28. v. 3. συστροφὴ ῆς ἡ, *coitio, concursus, tumultus*, Act. 19. v. 40. & 23. v. 12. ὑποστρέφω, *revertor*, Luc. 8. 39. ὑπόστρεφε εἰς τὸν οἶκόν σου, revertere domum tuam, Luc. 2. v. 43. ἐν τῷ ὑποστρέφειν αὐτοὺς, dum illi revertebantur. *imperf.* ὑπέστρεφον, *revertebar*, pro quo Act. 8. 28. legimus ἦν δὲ ὑποστρέφων, erat autem revertens, hoc est, revertebatur verò, Luc. 23. 48. ὑπέστρεφον, revertebantur. *Fut.* ὑποστρέψω, *revertar*, Luc. 11. v. 24. *a.* 1. *act.* ὑπέστρεψα, *reversus sum*, ex quo tertia singularis & plur. tantùm leguntur. ὑπέστρεψε, Lucæ 1. 56. & 17. 15. Act. 12. 25. ὑπέστρεψαν, *reversi sunt*, Luc. 2. 45. & 10. 17. Act. 14. 21. & 21. 6. & 23. 32. Gal. 1. 17. *aor.* 1. *act. infin.* ὑποστρέψαι, *reverti*, Luc. 8. 40. & 19. 12. *part, aor.* 1. *act.* ὑποστρέ-

ψας

ψας αὐτὸς ὁ, reversus, Luc.7. 10. ὑποςρέψασα ἄσης. in plur. ὑποςρέψασαι, reversæ, Luc.23.v.56. & 24.9.

Στρῆνος εος contractè ες τὸ, diliciæ, luxus, (ex ςρέω privo, aut fero, & ἡνία ας ἡ, habéna) metaphora sumpta à jumentis, quæ bene saginata ferociunt & ruptis aut avulsis habenis quaqua versum vagantur, Apoc. 18. v.3. τῆς ςρήνες αὐτῆς, luxus ejus. ςρηνιάω ῶ, luxurior. Fut. άσω aor. 1. act. ἐςρηνίασα, Apoc.18.7. & 9. καταςρηνιάω ῶ, luxurior, delicior, libidinor, 1 Tim. 5. 11. καταςρηνιάσωσι (3.pl.aor.1.act. subj.) lascivè adversus Christum se gesserint. in aor. 1. indic. κατεςρηνίασα. F. άσω. Præt. act. κατεςρηνίακα.

Στρουθὸς ȣ ὁ, passer. ςρουθίον ȣ τὸ, passerculus, Matth. 10. v.31. πολλῶν ςρουθίων διαφέρετε, multis passerculis præstatis, Luc.12.v.6. οὐχὶ πέντε ςρουθία πωλεῖται ἀσσαρίων δύο; nonne quinque passerculi veneunt assariis duobus?

Στὺξ υγὸς ὁ, Styx. propriè fons in Arcadia, qui tam frigidus fuisse fertur, ut bibentes necaret. item tremor & horror ex frigore. Per metaph. ponitur pro palude inferorum, sicut quoque gehenna in divinis literis per eundem tropum pro damnatorum carcere accipitur. συγέω ῶ, Fut. σύξω, tanquam à σύγω, odio prosequor. συγητὸς ἡ ὀν, odiosus a um, horribilis, Tit. 3. 3. συγητοὶ, μισοῦντες ἀλλήλους, horribiles, alii alios odio habentes. συγνὸς ἡ ὸν, torvus, tristis. Propriè odiosus συγνῷ προσώπῳ torvo vultu. Hinc est συγνάζω, contristor, mœrore afficior. F. συγνάσω. Præt. act. ἐσύγνακα. aor. 1. ἐσύγνασα, Marc. 10. 22. ὁ δὲ συγνάσας (part.a.1.) ἐπὶ τῷ λόγῳ ἀπῆλθε, ille verò mœstus ex hoc sermone abiit. Per metaphoram, Matth. 16. v. 3. dicitur ὁ ȣρανὸς συγνάζων, cælum triste, h.e. nubibus obductum, non serenum. Sic Latinè frons serena opponitur torvo vultui. ἀποσυγέω ῶ, abhorreo, aversor. cum Accus. Roman. 12. 9. θεοσυγὴς έος ὁ, Dei osor, Rom. 1. 30.

Στύλος ȣ ὁ, columna (à ςάω ἵςημι facio stare. Columna enim domum fulcit) Galat. 2.9. οἱ δοκȣ̃ντες ςύλοι εἶναι, qui existimantur columnæ esse, h. e. præcipui. Per metaphoram desumptam ab ædificiis. Sic 1 Tim. 3. 15. Ecclesia dicitur ςύλος καὶ ἑδραίωμα τῆς ἀληθείας, columna & stabilimentum veritatis. Est enim Ecclesia domus Dei vivi, in qua habitat, & est cœtus electorum hominum, qui soli sunt θεοδίδακτοι, Joh.6.45. 1 Thess.4.9. & proinde illi soli veritatem animis suis penitissimè impressam habent. Johan. 17. 17. λόγος ὁ σὸς ἀλήθειά ἐςι. sermo ille tuus veritas est.

Σὺ, tu, pronomen secundæ personæ. g. o. Gen. σȣ̃ In nominativo & vocativo semper accentum retinet. In Genitivo verò, Dativo, & Accusativo ἐγκλίνεται, ideoque σȣ σοὶ σὲ, referuntur inter dictiones encliticas, Actor. 11. 14. σὺ καὶ πᾶς ὁ οἶκός σȣ, tu & universa tua domus. Hîc σȣ reponit accentum in syllabam proximè præce-

præcedentem vocis properispomenæ. Non reponit circumflexum, accentum proprium, sed pro eo acutum vicarium, Matth. 7.5. ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ ἀδελφοῦ σου, ex oculo fratris tui. σου hoc in loco, sicut & Act. 23.5. non esse à σὸς tuus, inde patet, quia utrumque amittit accentum. σοῦ verò à σὸς semper retinet accentum. Matthæi 3.14. ἐγὼ χρείαν ἔχω ὑπὸ σοῦ βαπτισθῆναι, καὶ σὺ ἔρχῃ πρός με; mihi opus est, ut à te baptizer, & tu venis ad me? σοῦ hic retinet accentum, quia δεικτικῶς ponitur. Notetur μετάθεσις, Luc. 7. v. 44. εἰσῆλθόν σου εἰς τὴν οἰκίαν pro εἰς τὴν οἰκίαν σου, ingressus sum domum tuum. Dativus σοι, Matth. 9.2. ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου, remissa tibi sunt peccata tua, Matth. 21.5. ἰδοὺ βασιλεύς σου ἔρχεταί σοι πραΰς, Ecce rex tuus venit tibi mansuetus, venit *tibi*, h. e. *tuo bono*. At contrà Apoc. 2. v. 16. ἔρχομαί σοι ταχὺ, veniam adversus te citò. σοι, h. e. *tuo damno*, Rom. 15.24. ἐὰν ὑφ' ὑμῶν πρῶτον ἐμπλησθῶ, si vestra consuetudine prius expletus fuero. Accus. σε, Philip. 4. v. 3. ἐρωτῶ καὶ σε σύζυγε γνήσιε, rogo te quoque socie germane. *Vocativus* σύ. Luc. 1.76. καὶ σὺ παιδίον, & tu puerule, Matth. 2.6. καὶ σὺ Βηθλεέμ, & tu Bethlehemum. *Nom. plur.* ὑμεῖς, *vos*, Marc. 13. v. 11. οὐ γάρ ἐστε ὑμεῖς, οἱ λαλοῦντες, non enim estis vos qui loquimini. *Genit.* ὑμῶν, *vestri.* Luc. 10. v. 16. ὁ ἀκούων ὑμῶν, ἐμοῦ ἀκούει, qui vos (legatos meos) audit, me audit, 1 Cor. 5.2. ἐκ μέσου ὑμῶν, è medio vestri, h.e. è cœtu vestro, Johan. 2.4. τί ἐμοὶ καὶ σοί; quid mihi tecum negotii est? *Hebraismus.* Sic Matth. 27. 9. μηδὲν σοὶ καὶ τῷ δικαίῳ ἐκείνῳ nihil tibi sit negotii cum illo justo. Confer. 2 Sam. 16.10. *Dat.* ὑμῖν *vobis*, Matth. 7.7. αἰτεῖτε καὶ δοθήσεται ὑμῖν, petite & dabitur vobis. *Accus.* ὑμᾶς, *vos* Rom. 11. v. 25. οὐ γὰρ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν, nolim enim vos ignorare. *Voc.* ὑμεῖς, *vos*, Actor. 7. v. 26. à Genitivo singulari σου *derivatur* σὸς σὴ σὸν, *tuus a um*, Johan. 17. v 17. ὁ λόγος ὁ σὸς ἀλήθειά ἐστι, sermo tuus veritas est, Marc. 5. vers. 10. πρὸς τοὺς σοὺς, ad tuos Marc. 2. v. 18. οἱ δὲ σοὶ μαθηταί. σοὶ hic non esse dativum à σύ, patet ex accentu. Si enim esset ex σύ, sic hæc scriberentur, οἱ δέ σοι μαθηταί. Sicut Matth. 9.14. οἱ δέ σου μαθηταί. Johan. 17.10. τὰ ἐμὰ πάντα, σά ἐστι, omnia mea, tua sunt. à Genitivo plurali ὑμῖν est ὑμέτερος α ον, *vester a um*, Johan. 7. v. 6. Luc. 6. v. 20. & 16. v. 12. Actor. 27.34. Rom. 11. 31.

Συκῆ (per crasin pro συκέη) ῆς ἡ, ὁ, *ficus, arbor.* g.f. propter quam crasin circumflectitur ultima in omnibus casibus, Matth. 21.19. καὶ ἐξηράνθη παραχρῆμα ἡ συκῆ, & exaruit illico ficus illa. Matthæi 24. v. 32. ἀπὸ τῆς συκῆς μάθετε, à ficu autem discite, Luc. 13. vers. 7. ἐν τῇ συκῇ ταύτῃ, in ficu hac. Matth. 21. v. 19. καὶ ἰδὼν συκῆν μίαν, & quum vidisset ficum quandam. μίαν hic ponitur pro τινα, more Germanismi nostri. σῦκον ου τό, *ficus, fructus*, Matth. 7. v. 16. ἢ (συλλέγουσιν)

ἀπὸ

ἀπὸ τριβόλων σῦκα; an colligunt ex tribulis ficus? Marc. 11. v. 13. οὐ γὰρ ἦν καιρὸς σύκων, non enim erat tempus ficuum. συκάμινος οὐ ἡ, *ſycaminus*, *ſycomorus*, *nomen arboris*, Luc. 17. verſ. 6. συκομωραία ας ἡ, *idem*, Luc. 19. verſ. 4.

Σύλη ης ἡ, *ſpolium*, *præda*. σκῦλον ου τὸ, *idem*, (ab Hebr. שָׁלָל ſpolium.) Luc. 11. v. 22. καὶ τὰ σκῦλα αὐτοῦ διαδίδωσιν, & ſpolia ejus diſtribuit. συλάω ῶ, ſpolio, prædor. *Fut.* συλήσω. *a.* 1. ἐσύλησα. 2 Cor. 11. v. 8. ἄλλας Ἐκκλησίας ἐσύλησα, alias Eccleſias ſpoliavi, ἄσυλος ου ὁ καὶ ἡ, *à præda & violentia tutus*, unde Latini locum tutiſſimnm vocant *aſylum*. Sic oppida refugii, de quibus Exod. 22, 23. & Deut. 10. 4, 5. Latinè Græco nomine dici queunt *aſyla*. ἱερόσυλος ου ὁ, *ſacrilegus*, ἱεροσυλέω ῶ, *ſacrilegium committo*, Rom. 2. v. 22.

Σὺν, præpoſitio *cum*, conſtruitur cum ſolo Dativo, Philip. 1. v. 23. σὺν Χριστῷ εἶναι, cum Chriſto eſſe. σύν τινι εἶναι, *ab alicujus partibus ſtare*, facere cum aliquo, Actor. 14. 4. οἱ μὲν ἦσαν σὺν τοῖς Ἰουδαίοις, οἱ δὲ σὺν τοῖς Ἀποστόλοις, alii quidem ſtabant à partibus Judæorum, alii verò à partibus Apoſtolorum. σὺν θεῷ, *Deo juvante*, *favente*, *ope Dei*. pro σὺν Atticè & Ionicè ξύν, ξὺν τῷ θεῷ πᾶς καὶ γελᾷ κ' ὀδύρεται, cum Deo omnis & ridet & dolet, hoc eſt, tam adverſa quàm ſecunda à Deo proveniunt, Matth. 25 27. σὺν τόκῳ cum fœnore. apud, Luc. 1. 56. ἔμεινε σὺν αὐτῇ, manſit apud illam. *præter*. Luc. 24. 21. ἀλλά γε σὺν πᾶσι τούτοις, atqui præter hæc omnia.

Σύρβη ης ἡ, *tumultus*, *Atticè*, τύρβη, *turba*. τυρβάζομαι, *turbor*, *ſatago*, Luc. 10. 41. τυρβάζῃ περὶ πολλὰ, ſatagis de multis, vel perſtrepis circa multa. Ad verb. turbaris. Xenoph. lib. 1. παιδ. Cyri, τύρβη ἀγοραία, *ſtrepitus fori*.

Σύρω. *F.* ρῶ, *traho*, Apoc. 12. 4. σύρει, trahit, Johan. 21. 8. σύροντες δίκτυον, trahentes rete, Act. 14. 19 ἔσυρον *traxerunt*, nempe per terram eſt 3. plur. a. 2. κατασύρω, *pertraho*, Luc. 12. 58. μήποτε κατασύρῃ σε πρὸς τὸν κριτὴν, ne quando pertrahat te ad judicem. σύρμα τος τὸ *ſyrma*, veſtis caudata matronarum nobilium, cujus cauda, ſeu extrema ora per ſolum trahitur, unde propria verba hujus ſignificatio colligi poteſt. Germani vocant **ſchlaffen**.

Σφάζω ſeu σφάττω, *jugulo*, *macto*, *occido*. (à φάω, quod inter alia eſt *occido*. Hinc σφάγανον, & per metaph. φάσγανον ου τὸ, enſis ὀδυσσ. χ. 79. *Fut.* 1. σφάξω. *Præt. perf.* ἔσφαχα a. 1. ἔσφαξα, 1 Johan 3. 12 ἔσφαξε τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, & occidit fratrem ſuum, Apoc. 6. 4 ἵνα ἀλλήλους σφάξωσι a. 1. ſubj.) ut alii alios mactent. *aor.* 2. ἔσφαγον, *Præſ. paſſ.* σφάττομαι. *Præt. paſſ.* ἔσφαγμαι. *aor.* 2. ἐσφάγην, Apoc. 5 ver. 9. ὅτι ἐσφάγης, καὶ ἠγόρασας τῷ θεῷ ἡμᾶς ἐν τῷ αἵματί σου, quoniam mactatus es, & redemiſti nos Deo per ſanguinem tuum. *Præt. med.* ἔσφαγα, unde eſt σφαγὴ ῆς ἡ, *mactatio*, *laniena*, Act. 28. v. 32. ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη,

ἤχθη, uti ovis ad lanienam ductus fuit. *epulum*, Jacob.5.v.5. ὡς ἐν ἡμέρᾳ σφαγῆς, utpote in die epuli, seu tanquam tempore solennis convivii. σφάγιον ου τό, *victima*, Actor.7.42. μὴ σφάγια καὶ θυσίας προσηνέγκατέ μοι, num victimas & sacrificia obtulistis mihi? *part.praet.pass.* ἐσφαγμένος η ον, *mactatus a um*, Apoc.5.v.12. τὸ ἀρνίον τὸ ἐσφαγμένον, agnus mactatus, κατασφάττω, *jugulo*, Luc.19 v.27. κατασφάξατε (aor.1.imperat.) ἔμπροσθέν μου, jugulate eos coram me.

Σφάλλω, *supplanto, everto, labefacto, prosterno*. (Hinc Latinorum *fallo*. & affine est Chald. שְׁפַל deprimi, posterni. vel Heb. נְפַל naphal, unde est Germanorum **fallen**) Fut. σφαλῶ. *Praet.* ἔσφαλκα aor.1. act. ἔσφηλα *fefelli*. *Praet. pass.* ἔσφαλμαι, unde est σφάλμα τος τό, *erratum. aor.2.pass.* ἐσφάλην, *laeto successu fui frustratus.* ἀσφαλὴς έος ὁ ἡ, *certus*, Actor. 22.30. βουλόμενος γνῶναι τὸ ἀσφαλές, volens certum rescire, Actor.25.v.26. περὶ οὗ ἀσφαλές τι γράψαι οὐκ ἔχω, de quo certi quid scribere non possum. *tutus*, Phil.3.1. ὑμῖν δὲ ἀσφαλές, vobis verò tutum est. ἀσφαλῶς, Adv. *tutò, certò*, Marc 14.44. ἀπαγάγετε (Atticè pro ἀπάγετε) ἀσφαλῶς, abducite tutò. ἀσφαλὲς έος τό, *veritas*, substantivè accipitur, Actor. 21.34. ἀσφάλεια ας ἡ, *securitas, veritas*, 1 Thess.5.v.3. Luc.1.4. Actor.5.23. ἀσφαλίζομαι, *munio. Fut.* ἀσφαλίσομαι. *aor.1.pass.* ἠσφαλίσθην. *in infinit.* ἀσφαλισθῆναι, *muniri*, Matth.27.v.64. *aor.1.medius* ἠσφαλισάμην, *munivi*, Matth.27.v.66. ἠσφαλίσαντο τὸν τάφον, muniverunt sepulchrum. *aor.1.med.imperat.* ἀσφάλισαι. *in plural.* ἀσφαλίσασθε, munite, Matth.27.v.65. item *astringo*, Actor. 6.24. ἐπισφαλὴς έος, ὁ καὶ ἡ, *periculosus*, Act.27.9.

Σφοδρὸς οῦ ὁ, *vehemens, validus.* σφόδρα, Adv. *valde, vehementer*, Matth. 2.10. ἐχάρησαν χαρὰν μεγάλην σφόδρα gavisi sunt gaudio magno valde. σφοδρῶς, *idem*, Actor.27.18.

Σφραγὶς ἡ. *sigillum*, 1 Cor.9.v.2. *Gen.* σφραγῖδος. *Dat.* σφραγῖδι. *Accus.* σφραγῖδα, Apoc.7.2. & 8.1. & 9.4. 2 Tim.2.v.19. *Gen. plur.* σφραγίδων, Apoc.6.1. *Dat.* σφραγῖσι, Apoc.5. ver.1. *Accus.* σφραγῖδας, Apoc.5.5. σφραγίζω, *obsigno, sigillo munio*, Apoc.7.v.3. *Fut.* σφραγίσω. *Praet. act.* ἐσφράγικα. *a.1.act.* ἐσφράγισα, Johan.3.33.& 6.27. τοῦτον ὁ Πατὴρ ἐσφράγισεν, hunc Pater obsignavit, h.e. tanquam sigillo impresso approbavit, aliisque commendavit. *a.1.act. imperat.* σφράγισον, obsigna, Apoc. 10.4. *a.1.act. subj.* Apoc.22.10. μὴ σφραγίσῃς, ne obsignes, hoc est, ne occultes, sed potiùs communices cum aliis. *a.1.act.part*, Matth.27.v.66. σφραγίσαντες τὸν λίθον, obsignato lapide *Praet. pass.* σφραγίζομαι, *obsignor*, & in media significatione *obsigno. praet. pass.* ἐσφράγισμαι, *part. praet.* ἐσφραγισμένος, *obsignatus*, Apoc.7.v.4. *aor.1.pass* ἐσφραγίσθην, Eph.1.13. ἐσφραγίσθητε (2.pl.a.1.pass.)

pass.) τῷ πνεύματι τῆς ἐπαγγελίας τῷ ἁγίῳ, obsignati estis per Spiritum illum promissionis sanctum. *F.* 1. *med.* σφραγίσομαι. Compl. exemplar. 2 Cor. 11.10. ἐ σφραγίσεται (3.sing. fut. 1.med.) pro ἐκ ἀνασφραγίσεται. ἀνασφραγίζω *resigno*, signum & sigillum tollo, quod vulgata vertit *infringo*. Cætera exemplaria (quæ est verior lectio) habent φραγήσεται, cujus vocis analysin vide infrà in φράσσω, Atticè φράττω. aor. 1. med. ἐσφραγισάμην. *obsignavi*. in part. bis legitur σφραγισάμενος, Rom. 15 v.28. & 2 Cor. 1.22. ὁ καὶ σφραγισάμενος ἡμᾶς, qui etiam obsignavit nos. κατασφραγίζω, *obsigno*. *Fut.* σω. Præt. κατεσφράγικα. aor. 1. act. κατεσφράγισα. *Perf. pass.* κατεσφράγισμαι, unde est part. κατεσφραγισμένος *obsignatus*, Apoc. 5.1.

Σφῦρα ας ἡ, & σφυρὰ ᾶς ἡ, *malleus, instrumentum frabrile*. σφυρὸν ἐ τὸ, *malleolus pedis*, Actor. 3. v.7. sic dictus ob mallei similitudinem.

Σχεδὸν, Adv. *propè, ferè, ferme, contiguè*, (ab ἔχομαι contiguus sum) Act. 13.44. σχεδὸν πᾶσα ἡ πόλις συνήχθη, ferè tota urbs, h.e. omnes cives congregati fuerunt. Σχεδὴ ης ἡ, *tabella, pugillares*, in quibus tumultuariè aliquid notamus, seu quæ ex tempore nobis in mentem veniunt, in iis scribimus. σχέδιος ὁ, *extemporalis, subitò factus, non elaboratus*. σχεδιάζω, *ex tempore facio*. σχεδίασμα τος τὸ, *opus ex tempore factum*. αὐτοσχεδιάζω, *propere & ex tempore facio*. αὐτοσχεδίασι, *ex tempore, non premeditatè*.

Σχίζω, *findo, scindo*, (à Chald. שְׁסַע *schesah* diffindere) Luc. 5. v.36. τὸ καινὸν σχίζει (τὸ παλαιὸν) novum findit vetus. *Fut.* σχίσω. *Præt. act.* ἔσχικα. a. 1. ἔσχισα, *fidi*, Johan. 19.24. μὴ σχίσωμεν (a. 1. subj.) αὐτὸν, ne findamus eam. *Præs. pass.* σχίζομαι *findor*, Marc. 1. vers. 10. εἶδε σχιζομένους τοὺς ὀρανὸς, vidit medios discedere cœlos. *Præt pass.* ἔσχισμαι, unde est σχίσμα τος τὸ, *fissura*, Matthæi 9. v.16. καὶ χεῖρον σχίσμα γίνεται, & fit pejor fissura. *dissidium*, Johan. 7.43. σχίσμα ὖν ἐν τῷ ὄχλῳ ἐγένετο, dissidium ergo in turba ortum est. *Secta*, 1 Corinth. 11.18. *aor.* 1. *pass.* ἐσχίσθην *fissus fui*, Matth. 27.51. τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη εἰς δύο, velum templi fissum fuit in duas partes. *ibidem*. καὶ αἱ πέτραι ἐσχίσθησαν, & rupes diffilierunt. Actor. 14.4. ἐσχίσθη δὲ τὸ πλῆθος τῆς πόλεως, scissa verò fuit plebs illius urbis, h. e. *dissederunt* inter sese.

Σχοῖνος ὁ, *funis è junco plexus*. σχοινίον ὁ τὸ, (pro σχοίνιον) *funiculus*, Johan. 2.15. ποιήσας φραγέλλιον ἐκ σχοινίων, facto flagello ex funiculis, Act. 27.32. ἀπέκοψαν τὰ σχοινία τῆς σκάφης, absciderunt funiculos scaphæ.

Σχολὴ ῆς ἡ, *otium, vacatio*, (ab Hebr. שָׁלָה quievit.) ἐν σχολῇ, ἐπὶ σχολῆς, *in otio*. κατὰ σχολὴν per otium. σχολὴν ἄγειν, otiari. Lucian. σχολὴν πρὸ δείπνου ἦγε, ante cænam otiosus fuit. Plat. de Rep. l. 2. τῶν ἄλλων σχολὴν ἄγει

ab aliis cessans. *mora ejus, qui lente agit.* Thucyd. lib. 1. *Lucubratio, quam quis per otium composuit.* Plut. in exordio lib. de aud. Sic Petrus Ramus scripsit Scholas Metaphysicas, Logicas &c. *Locus ipse, ubi artes humaniores docentur,* Act. 19. v. 9. ἐν τῇ σχολῇ Τυράννου τινός, in schola cujusdam, cui nomen erat Tyranno. *Schola* usitatè hodie dicitur *cœtus docentium & discentium linguas, sapientiam, & virtutem.* σχολάζω, *propriè otiosus sum, otior,* item *vacuus sum,* Matth. 12. 44. item *vaco, operam do, studeo* cum Dat. 1 Cor. 7. 5. ἵνα σχολάζητε τῇ νηστείᾳ καὶ τῇ προσευχῇ, ut vacetis jejunio, & precationi. ἀσχολέω, *occupo.* item *occupatus sum.* ἀσχολοῦμαι, *occupatus sum,* Herod. περὶ ταῦτα ἠσχόληντο σφοδρῶς, vehementer in hæc incubuerant.

Σῶμα, ατος, τὸ, *corpus* (à σώζω.) Dicitur de *hominibus,* 1 Cor. 5. v. 3. ἀπὼν τῷ σώματι, absens corpore. *corpus hominis defuncti,* Matth. 14. v. 12. ἦραν τὸ σῶμα καὶ ἔθαψαν αὐτὸ sustulerunt corpus (Johannis Baptistæ) & sepeliverunt illud. *cadaver.* πτῶμα, Luc. 17. v. 37. ὅπου τὸ σῶμα, ἐκεῖ συναχθήσονται οἱ ἀετοί, ubi est cadaver, eò congregantur, seu convolant aquilæ. De *plantis,* 1 Cor. 15. v. 38. ὁ δὲ Θεὸς αὐτῷ δίδωσι σῶμα, Deus vero illi dat corpus, 1 Cor. 15. v. 44. ἐγείρεται σῶμα πνευματικόν, excitatur corpus spirituale, hoc est, *glorificatum,* legibus huius vitæ non obnoxium. Manebit quidem eadem corporis substantia & essentia qualis in hac vita fuit, sed aliæ erunt illius corporis qualitates. Non algebit, calebit, non egebit cibo, potu, vestitu, non tardum erit, sensus non erunt hebetes &c. sed pares futuri sumus angelis, sicut Servator noster pronuntiat, Matth. 22. 30. σώματα ων, τὰ *mancipia,* idem quod ἀνδράποδα, Apoc. 18. v. 13. καὶ ῥεδῶν καὶ σωμάτων, & rhedas & mancipia. mutata syntaxi pro καὶ ῥέδας καὶ σώματα, prout Galli dicunt *acheter des chevaux.* Anomalia casus. σωματικὸς ἡ όν, corporeus a um, 1 Timoth. 4. 8. ἡ σωματικὴ γυμνασία, corporalis exercitatio, Luc. 3. 22. σωματικῷ εἴδει, corporea specie. σωματικῶς Adv. *corporaliter.* item ὑποστατικῶς, *personaliter,* Coloss. 2. 8. ἄσωμος & ἀσώματος ὁ καὶ ἡ, *incorporeus.* σύσσωμος ὁ καὶ ἡ, καὶ τὸ σύσσωμον, *ejusdem corporis particeps,* Ephes. 3. v. 6. εἶναι τὰ ἔθνη συγκληρονόμα καὶ σύσσωμα, καὶ συμμέτοχα τῆς ἐπαγγελίας αὐτοῦ ἐν Χριστῷ, gentes videl. esse cohæredes & concorpores, participesque promissionis ejus in Christo.

Σωρὸς οῦ ὁ, (à σύρω converro) *acervus, cumulus,* σωρεύω, *coacervo. Fut.* σωρεύσω, Rom. 12. 20. ἄνθρακας πυρὸς σωρεύσεις ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, carbones ignis coacervabis in caput ejus, h. e. facies, ut hostis in se descendat, seipsum accuset, tibiq; nocere desinat, vel saltem remittat, nisi sit perfrictæ frontis, pessimæ naturæ, & vacuus omni Dei reverentia, coram cujus τὸ καρδιο-

γνώςτε oculis semper sumus, Proverb. 16. confer, 1 Sam. 24. v. 5. 11.v. 17. ἄνθρακας πυρὸς pro πεπυρωμένους, est Hebraismus. *Præt.act.* σεσώρευκα. *aor.* 1. *act.* ἐσώρευσα, &c. σωρείτης ὁ, *sorites*, est argumentationis quoddam genus apud Logicos, ubi syllogismo principi alii illigati & implicati sunt prosyllogismi, ideoque in tali syllogismo plures duabus sunt præmissæ. ἐπισωρεύω, *accumulo, acervatim aggero, coacervo*, &c. 2 Tim. 4. 3. ἑαυτοῖς ἐπισωρεύσουσι διδασκάλους κνηθόμενοι τὴν ἀκοὴν, Sibi ipsis coacervabunt doctores, auribus prutientes. κνηθόμενοι τὴν ἀκοὴν, ellypsis τοῦ κατά.

TAυ est litera decima nona, in numeris valet 300. Nomen accipit ab Hebræo תו quæ vox significat *terminum*. Sic verò dicta fuit ab adjuncto ordine, quod Hebræum Alphabetum terminet. Arabes more Latinorum vocant تا te. Tau Hebræum cum dagesch valet ταῦ Græcorum, secus idem quod *theta*.

Τάλαντον ου τὸ, (à ταλάω ferre, sustinere) *talentum, trutina, pondus* 125. *librarum*, Matth. 18. 24. & 25. 15, 16. ταλαντιαῖος α, ον, *talentarius a um, talentum æquans*, Apoc. 16. 21. χάλαζα μεγάλη, ὡς ταλαντιαία, grando magna quasi talentaria, h. e pondus talenti æquans.

Ταμίας ου ὁ (ab Hebr. טָמַן tamán abscondere, recondere, reponere unde est מַטְמוֹן *matmon* thesaurus) *promus, condus, quæstor, cellarius*, qui cellæ vinariæ aut frumentariæ præest. ταμιεῖον ου τὸ, propriè significat *locum secretiorem, in quo recondimus aliquid*. item *cellam penuariam, seu locum, ubi quæstor recondit accepta*. item *ærarium*. item *conclave quodcunque*, per syn. speciei, Matth. 6. 6. εἴσελθε εἰς τὸ ταμιεῖόν σου, introito in conclave tuum. Pro ταμιεῖον legitur etiam ταμεῖον ου τὸ, in eadem significatione, Matth. 24. v. 26. Luc. 12. v. 3. & 24. ταμιεύω, *quæstoris munus obeo*, item *recondo, asservo*.

Ταπεινὸς ἡ ὸν, *humilis e*. Adj. sicut humilis ab humo dicitur; ita ταπεινόν, quidam dictum putant tanquam ἐδαφεινόν, ab ἔδαφος solum, pavimentum: alii tanquam ταφεινὸν ab ἔταφον sepelivi. Est enim cœmeterium schola humilitatis. Propriè opponitur τῷ ὑψηλῷ, *procero*, Jacob. 1. 9. opponitur τῷ πλουσίῳ, *diviti*, uti liquet ibidem ex antithes. v. 10. Frequentissimè verò per *metaphoram* τῷ ὑψηλόφρονι, *superbo*, Mat. 11. 29. ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ, humilis corde. opponitur etiam *magno*, & vertitur *vilis, abjectus*, Luc. 1. vers. 52. καθεῖλε δυνάστας ἀπὸ θρόνων, καὶ ὕψωσε ταπεινοὺς, detraxit potentes è thronis, & extulit humiles, Jacob 4. vers. 6. ταπεινοῖς δὲ δίδωσι χάριν, humilibus verò largitur gratiam. 2 Cor. 10. v. 1. opponitur τῷ θαῤῥοῦντι καὶ τολμηρῷ, confidenti & *audaci*. ταπεινόω ῶ *humilio, humilem reddo, deprimo. demitto, submitto*. 2 Cor. 11. vers. 7. ἐμαυτὸν ταπεινῶν, me ipsum submittens

mittens, F. ταπεινώσω, Matth. 23. 12. ὅστις ταπεινώσει ἑαυτὸν, ὑψωθήσεται, qui se humiliabit, extolletur, *Præt. act.* τεταπείνωκα. a. 1. act. ἐταπείνωσα, Psalm. 119. 71. ἀγαθόν μοι, ὅτι ἐταπείνωσάς με, bonum, hoc est, utile est mihi, quod me (variis tentationibus) humiliasti. Sic Deus venena suis filiis convertit in medicinam, Philip. 2. v. 8. ἐταπείνωσεν ἑαυτὸν, ipse se submisit seu humiliavit. Matth. 18. v. 4. ὅστις οὖν ταπεινώσῃ (3. sing. aor. 1. act. subj.) ἑαυτὸν, quisquis igitur se submiserit, 2 Cor. 12. 21. μὴ πάλιν ἐλθόντα με ταπεινώσῃ ὁ θεὸς, ne me ad vos reversum deprimat (seu affligat) Deus. *præs. pass.* ταπεινόομαι οῦμαι, *humilior*, Philip. 4. 12. οἶδα δὲ ταπεινοῦσθαι, οἶδα καὶ περισσεύειν, novi autem deprimi, seu carere (per meton. effecti) novi etiam abundare. *Præt. pass.* τεταπείνωμαι τεταπείνωσαι, unde est ταπείνωσις εως ἡ, *humilitas, animi demissio*, Luc. 1. 48. ὅτι ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν ταπείνωσιν τῆς δούλης αὐτοῦ, quia respexit humilem ancillam suam. Ad verb. humilitatem ancillæ suæ, hoc est, vilem & abjectam ejus conditionem, Philip. 3. 21. τὸ σῶμα τῆς ταπεινώσεως, corpus humilitatis, h.e. humile, vel potiùs *corpus humiliationis*, hoc est, *corpus humiliatum*, tot morbis, tot afflictionibus in hac lacrymarum valle maceratum. Scil. *lutum non fit urceus, nisi tundatur*: Sic nec corpora nostra fiunt vasa gloriæ, nisi priùs tot fuerint subacta calamitatibus. *Hebraismus*, Jacob. 1. 10. ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ, in submissione sui. *aor. 1. pass.* ἐταπεινώθην, *depressus fui*, Jacob. 4. 10. ταπεινώθητε (2. pl. 1. pass. imperat.) humiliamini. *Fut. 1. pass.* ταπεινωθήσομαι, *humiliabor*, Matth. 23. v. 12. ταπεινωθήσεται, deprimetur, Luc. 3. 5. βουνὸς ταπεινωθήσεται, collis deprimetur.

Ταράσσω vel ταράττω, (affine Syriaco טְרָא agitare.) *turbo, commoveo, perturbo.* propriè de aqua dicitur, quum limus in ea commovetur, & ipsa aqua turbida redditur, in qua significatione reperitur, Johan. 5. 4. 7. ubi angelus certo tempore legitur descendisse, & piscinam Bethesdam turbasse. Per metaphoram idem est quod *perplexum reddere, affectus movere, terrere, seducere*, Gal. 5. 10. ὁ δὲ ταράσσων ὑμᾶς, qui verò vos turbat. *imperf.* ἐτάρασσον, *turbabam*, Johan. 5. 4. ἐτάρασσε τὸ ὕδωρ, & turbabat seu agitabat aquam. *Fut.* ταράξω. Præt. act. τετάραχα aor. 1. act. ἐτάραξα, Johan. 11. 33. καὶ ἐτάραξεν ἑαυτὸν, & perturbavit seipsum, Act. 15. 24. ἐτάραξαν ὑμᾶς λόγοις, vos turbarunt verbis. *Præt. pass.* ταράσσομαι, *perturbor*, Johan. 14. 1. μὴ ταρασσέσθω (præs. imperat.) ὑμῶν ἡ καρδία, ne turbator cor vestrum, hoc est, ne *terretor*. *Præt. perf.* τετάραγμαι, *perturbatus fui*, Joh. 12. v. 27. νῦν ἡ ψυχή μου τετάρακται. nunc anima mea turbata est, h. e. περίλυπός ἐστι, (Matth. 26. 38.) valde tristis est, Luc. 24. v. 38. τί τεταραγμένοι ἐστέ; Quid turbati estis? *aor. 1. pass.* ἐταράχθην, Matthæi

θαι 2.3. ἐταράχθη, & perturbatus, h.e. perterritus fuit, Matth. 14.v.26. καὶ ἐταράχθησαν, & territi fuerunt, Johan.5.v.7. ὅταν ταραχθῇ (3.perf.aor.1.subj.(quum turbata fuerit. Johan.13.21. ἐταράχθη τῷ πνεύματι, turbatus fuit spiritu, 1 Pet. 3.v. 14. μὴ ταραχθῆτε, (a.1.pass. subj. ne perturbemini, ne metuite. ubi τὸ ταράσσεσθαι idem est quod τὸ φοβεῖσθαι. ταραχή ῆς ἡ, turba, Marc. 13. v. 8. καὶ ἔσονται λιμοὶ καὶ ταραχαί, & erunt fames & turbæ. *turbatio*, Johan.5.4. τάραχος ου ὁ, *tumultus*, Actor. 12. v. 18. & 19. v.23. ἀταραξία ας ἡ, *status animi imperturbati.* διαταράσσω, *conturbo, commoveo, exagito*, Luc. 1. vers. 29. ἡ δὲ ἰδοῦσα, διεταράχθη (3.sing. aor.1. pass.indic.) ἐπὶ τῷ λόγῳ αὐτοῦ, illa verò quum eum vidisset, perturbata fuit super ejus sermone. ἐκταράσσω, *percello, terrefacio*, Act. 16.v.20. ἐκταράσσουσιν ὑμῶν τὴν πόλιν, conturbant civitatem vestram. τάρταρος ου ὁ, *profundissimus inferorum locus, tartarus.* Sic dictus παρὰ τὸ ταράσσειν quòd opacis suis & densissimis tenebris terrorem damnatis incutiat. ταρταρόω ῶ, *in tartarum detrudo, conjicio, præcipito.* 2 Pet. 2.4. ἀλλὰ σειραῖς ζόφου ταρταρώσας (part. a. 1. act.) sed catenis caliginis vinctos in tartarum detrusit.

Τάττω vel τάσσω. *ordino. constituo, statuo* (ab Hebr. תָּאָה taáh determinare. vel. à Chald. דָּתָא *dátha* lex.) *Fut.* τάξω. *Præt. act.* τέταχα. *aor.*1.*act.* ἔταξα, Actor. 15.2. ἔταξαν (3.plur.) statuerunt, 1 Cor. 16.15. ἔταξαν ἑαυτοὺς, constituerunt seipsos, h.e. se totos devoverunt, dicarunt, addixerunt. *aor. 2. act.* ἔταγον. *Præs. pass.* τάττομαι, vel τάσσομαι, *ordinor*, Luc. 7. 8. ὑπὸ ἐξουσίαν τασσόμενος, sub potestate constitutus. *Præt.pass.* τέταγμαι, *ordinatus sui*, Actor. 20. 10. περὶ πάντων, ὧν τέτακταί σοι, de omnibus, quæ constituta sunt tibi. *Hellenismus*, Actor. 13. v.48. καὶ ἐπίστευσαν ὅσοι τεταγμένοι ἦσαν (3.pl.plusqu. perf.pass.indic.) εἰς ζωὴν αἰώνιον, *& crediderunt qui ordinati fuerant ad vitam æternam.* Lyra, *quotquot præordinati fuerant* in glossa addit à *Deo, cujus ordinatio frustrari non potest.* Chrysostomus exponit per τὸ ἀφωρισμένοι, Rom. 13.1. ἐξουσίαι ὑπὸ τοῦ Θεοῦ τεταγμέναι εἰσίν, potestates à Deo ordinatæ sunt, *aor.*1.*pass.* ἐτάχθην. *aor.* 1. *med.* ἐταξάμην, *constitui*, Mat. 28.16. εἰς τὸ ὄρος, οὗ ἐτάξατο αὐτοῖς Ἰησοῦς, in montem, ubi constituerat iis Jesus, scilicet ut adessent. Deus ad Ezechiam letaliter decumbentem dixit, Esa. 38.1. τάξαι, aor.1.imperat.med.) περὶ τοῦ οἴκου σου, da præcepta domui tuæ, Actor 28.23. ταξάμενοι δὲ αὐτῷ ἡμέραν, quum igitur constituissent ei diem. τάγμα τος τὸ, *ordo*, 1 Cor. 15. 23. ἕκαστος δὲ ἐν τῷ ἰδίῳ τάγματι, unusquisque autem suo ordine. τάξις εως ἡ, *ordo*, 1 Cor. 14. 40. πάντα εὐσχημόνως καὶ κατὰ τάξιν γινέσθω, omnia decenter & ordine fiant, Luc. 1. v. 8. ἐν τῇ τάξει, in ordine. ἀταξία ας ἡ, *confusio.* ἀτακτος ὁ ἡ, *statutus*

ſtatutus a um, Actor. 12.21. τακτῇ δὲ ἡμέρᾳ, ſtatuto autem die. ἄτακτος, ου, ὁ καὶ ἡ, *inordinatus, confuſus a*, 1 Theſ. 5.14. νουθετεῖτε τοὺς ἀτάκτους, monete inordinatos, hoc eſt, diſſolutos, item qui deſertâ ſtatione ſuâ, falcem immittunt in alienam meſſem, qui turbas dare ſolent. ἀτάκτως *inordinatè*, 2 Theſſ. 3.7. ἀτακτέω, *inordinatè me gero, diſſolutè vivo*, 2 Theſſ. 3.7. οὐκ ἠτακτήσαμεν (1 pl. a.1.act.indic.) ἐν ὑμῖν, non inordinatè nos geſſimus inter vos. ἀνατάσσομαι, *compono*, Luc. 1. v. 1. ἀνατάξασθαι (aor. 1. med.infin.) διήγησιν, componere narrationem. ἀντιτάσσομαι, *oppono me*, cum Dat. Jacob. 4. 6. 1 Pet. 5. v. 5. ὁ Θεὸς ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται, Deus ſuperbis reſiſtit, Rom. 13. 2. ἀντιτασσόμενος τῇ ἐξουσίᾳ, qui reſiſtit poteſtati. ὑποτάσσω, *ſubjicio Fut.* ὑποτάξω. *aor. 1. act.* ὑπέταξα, 1 Cor. 15. v. 27. Eph. 1.22. Heb. 2.5. Heb. 2 v. 8. ἐν τῷ ὑποτάξαι (aor. 1 .act. infin.) in ſubjeciſſe, hoc eſt, quia ſubjecit, 1 Cor. 15.28. τῷ ὑποτάξαντι, (part.aor. 1.) ei qui ſubjecit. *Præt. act.* ὑποτέταχα. *Præſ. paſſ.* ὑποτάσσομαι, *ſubjicior*, conſtruitur cum *Dativo*, 1 Cor. 14. v. 32. πνεύματα προφητῶν προφήταις ὑποτάσσεται, ſpiritus prophetarum prophetis ſubjiciuntur. *Pareo*, vel *ſubjicio me*. Luc. 10. 17. δαιμόνια ὑποτάσσεται ἡμῖν, dæmonia ſe ſubjiciunt nobis, Luc. 2.51. καὶ ἦν ὑποτασσόμενος, & erat obediens, hoc eſt, ὑπετάσσετο, parebat. *Præſ. imperat.* ὑποτάσσου, ὑποτασσέσθω, Rom. 13.1. ſubjiciat ſe, ſubdita ſit. *Plur.* ὑποτάσσεσθε, Eph. 5.22. αἱ γυναῖκες τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν ὑποτάσσεσθε, vos mulieres veſtris ipſarum viris parete. *Præſ. ſubj.* 1 Cor. 16. v. 16. ἵνα καὶ ὑμεῖς ὑποτάσσησθε (2. plur. præſ. paſſ. ſubj.) τοῖς τοιούτοις, ut & vos obediatis talibus, *Præſ. paſſ. infin.* ὑποτάσσεσθαι, *parere*, vel pro ὑποτάσσειν ἑαυτὸν, *ſubjicere ſe*, Rom. 13.5. 1 Cor. 14.34. Tit. 2.9. & 3.1. *Part. præſ. paſſ.* ὑποτασσόμενος, *ſubjectus*, Epheſ. 5. v. 21. 1 Pet. 3. v. 1. Tit. 2.5. *Præt. paſſ.* ὑποτέταγμαι, 1 Cor. 15.27. πάντα ὑποτέτακται, omnia ſunt ſubjecta. Heb. 2. v. 8. ὁρῶμεν αὐτῷ τὰ πάντα ὑποτεταγμένα, videamus ei omnia eſſe ſubjecta. *a. 1. paſſ.* ὑπετάχθην, pro quo uſitatum eſt *aor. 2. paſſ.* ὑπετάγην *ſubjectus fui*, Roman. 8.20. τῇ ματαιότητι ἡ κτίσις ὑπετάγη, vanitati creatura eſt ſubjecta, Rom. 10.3. τῇ δικαιοσύνῃ τοῦ Θεοῦ οὐχ ὑπετάγησαν, juſtitiæ Dei non fuerunt ſubjecti. *a. 2. paſſ. imperat.* ὑποτάγηθι ἤτω, 1 Pet. 5.5. ὑποτάγητε (2. pl. aor. 2. paſſ imper.) πρεσβυτέροις, parete ſenioribus. *aor. 2. paſſ. ſubj.* ὑποταγῶ ῇς ῇ, 1 Cor. 15. v. 28. ὅταν δὲ ὑποταγῇ αὐτῷ τὰ πάντα, poſtquam verò ſubjecta ei fuerint omnia, 1 Pet. 3.22. ὑποταγέντων (part. a. 2. paſſ.) αὐτῷ ἀγγέλων, ſubjectis ei angelis. *Fut. 2. paſſ.* ὑποταγήσομαι, *ſubjiciar*, 1 Cor. 15. v. 28. ὁ υἱὸς ὑποταγήσεται, filius ſubjicietur, Hebr. 12. v. 9. ὑποταγησόμεθα, parebimus. *Præt. med.* ὑποτέταγα, unde eſt nomen verbale ὑποταγὴ *ſubjectio*. 1 Tim. 2.11. ἐν πάσῃ ὑποταγῇ. cum omni ſubmiſſione.

Legitur præterea, 2 Cor.9.v.3. Gal.2.5. 1 Tim.3.v.4. ἀνυπότακτος, *refractarius*, 1 Tim.1.v.9. ἀποτάσσομαι, *valedico*, cum Dat. Luc.14.33. ἀποτάσσεται πᾶσι τοῖς ἑαυτοῦ ὑπάρχουσι, valedicit omnibus suis bonis, hoc est, omnes hujus mundi opes tanquam bona caduca habet pro derelictis. seu, ea,si auferantur,non curat. Mavult amittere terrena, quàm cælestia. Deus est à nobis diligendus supra omnia. *Fut.*1.*med.* ἀποτάξομαι, *valedicam. aor.* 1. *med.* ἀπεταξάμην ω ατο, *valedixi*, Actor.18.v 21. ἀπετάξατο αὐτοῖς, valedixit iis, extremum vale iis dixit. *aor.* 1. *med. infin.* ἀποτάξασθαι, *valedicere*, Luc.9. v.61. *part. aor.*1. *med.* ἀποταξάμενος, Marc.6.46. quum amandasset eos, vel quum valedixisset iis, 2 Cor.2.v.13. ἀποταξάμενος αὐτοῖς, quum iis valedixissem. διατάσσω, *præcipio*, Matthæi 11. 1. διατάσσων τοῖς δώδεκα μαθηταῖς αὐτοῦ, præcipiens duodecim discipulis suis. *Fut.* διατάξω. *Præt.act.* διατέταχα, *præcepi*, *mandavi*, *jussi*, Actor.18. v.2. διὰ τὸ διατεταχέναι (præt. act. infin.) Κλαύδιον, propter præcepisse Claudium, h.e. quia Claudius jusserat. *aor.*1.*act.* διέταξα 1Cor.16.1.ὥσπερ διέταξα, quemadmodum ordinavi, Luc.8.55. καὶ διέταξεν αὐτῇ δοθῆναι, & jussit ei dari, 1 Cor.9.v.14.οὕτω καὶ ὁ Κύριος διέταξε, sic etiam Dominus constituit. διατάσσομαι, *ordinor*, item *dispono*, in pass. & med. signif. 1 Cor. 7. 17. οὕτω διατάσσομαι, sic dispono, ordino. *F.* 1.med. διατάξομαι, *disponam*, *constituam*, 1 Cor. 11.34. Præt. pass. διατέταγμαι, Actor.20.13. οὕτω γὰρ ἦν διατεταγμένος (pro διετέτακτο) sic enim edixerat. Act 23.31. κατὰ τὸ διατεταγμένον αὐτοῖς, prout iis edictum erat. *aor.*1.*pass.* διετάχθην, Luc.17.9. ὅτι ἐποίησε τὰ διαταχθέντα αὐτῷ, quia fecerat, quæ ipsi mandata fuerant. *aor.*2.*pass.* διετάγην, unde est part. a.2. διαταγείς. Gal.3. vers.19. *aor.*1. *med.* διεταξάμην, Tit 1.v.5. ordinavi. à præt. med. διατέταγα, oritur διαταγὴ ῆς ἡ, *dispositio*, Actor. 7. 53. εἰς διαταγὰς, pro διὰ διαταγῶν, per *dispositiones*, Hebraism. Rom. 13. v.2. τῇ τοῦ Θεοῦ διαταγῇ ἀνθέστηκεν, ordinationi Dei restitit. διάταγμα τος τὸ, *mandatum*, *edictum*, Heb.11.v.23. οὐκ ἐφοβήθησαν τὸ διάταγμα τοῦ βασιλέως, non metuerunt edictum regis, scilicet Pharaonis ἐπιδιατάσσομαι *superaddo*, Gal.3.v.15. ἐπιτάσσω, *impero*, *mando*, *jubeo*, Marc.9. ver.25. ἐγώ σοι ἐπιτάσσω, ego tibi mando, Luc.4.v.36. ἐπιτάσσει τοῖς ἀκαθάρτοις πνεύμασι, imperat impuris spiritibus. Fut. 1. ἐπιτάξω. *Fut* 2. ἐπιταγῶ, *Præt. perf.* ἐπιτέταχα. aor.1. ἐπέταξα, Marc.6.v.39. ἐπέταξεν αὐτοῖς ἀνακλῖναι πάντας, imperavit illis, ut accumbere curarent omnes, Luc.14. v.22 γέγονεν ὡς ἐπέταξας, factum est, uti imperasti, Luc.8.v 31. ἵνα μὴ ἐπιτάξῃ (aor.1. subj.) ne imperaret. ἐπιταγὴ ῆς ἡ, *imperium*, *præceptum*, Rom.16.v.26. κατ' ἐπιταγὴν τοῦ αἰωνίου Θεοῦ, ex imperio Dei, 1 Cor.7.v.6. οὐ κατ' ἐπιταγὴν, non ex imperio, 1 Tim.1.v.1.Tit.1.3.

μετ' ἐπιταγῆς, ex imperio. Tit. 2. v.15. μετὰ πάσης ἐπιταγῆς, cum omni imperio. προστάττομαι, *præstituor*, Actor.17. v.26. ὁρίσας προτεταγμένους καιροὺς, definiens statuta tempora. προστάττω *præcipio, injungo, impono*. Legitur tantùm in *a*. 1. act. & *Præt. pass. aor*. 1. *act*. προσέταξα, *præcepi*, Matth. 1. vers. 24. ἐποίησεν ὡς προσέταξεν αὐτῷ, fecit, ut mandavit illi, Matth 8.4. ὃ προσέταξε Μωσῆς, Marc.1 44. ἃ προσέταξε Μωσῆς, Luc.5.14. καθὼς προσέταξε Μωσῆς, prout præcepit Moses. *Præt. pass*. προστέταγμαι, Act. 10.33. ἀκοῦσαι πάντα τὰ προστεταγμένα σοι ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, ut audiamus omnia, quæ tibi præcepta sunt à Deo. πρόσταγμα τος τὸ, *mandatum, præceptum*. συντάττω, *injungo, aor*. 1. συνέταξα, Matth. 27.10. καθὰ συνέταξέ μοι Κύριος, sicut injunxit mihi Dominus. σύνταξις εως ἡ, *constructio, conjunctio*.

Ταῦρος ου ὁ, *taurus*, à Chaldaica voce תור pro qua Hebræi שור Solent enim Chaldæi ש Hebræum (more Atticorum) mutare in ת Matth.22.v 4. οἱ ταῦροί μου, tauri mei, Heb.9.13. αἷμα ταύρων, sanguis taurorum. ibid. c.10. 4. ἀδύνατον γὰρ αἷμα ταύρων καὶ τράγων ἀφαιρεῖν ἁμαρτίας, fieri enim nequit, ut sanguis taurorum & hircorum tollat peccata.

Ταχὺς έος ὁ, in f.g. εῖα είας, in n.g. ὺ έος, *pernix, celer, velox*, Jacob.1.v.19. ταχὺς εἰς τὸ ἀκοῦσαι, βραδὺς εἰς τὸ λαλῆσαι, celer ad audiendum, tardus ad loquendum. in Accus. ταχύν. Nomina enim in ις & υς, quorum Genitivus habet ος purum, Accusativum in ν formant, ut ὄφις ὄφιος ὄφιν. ὀξὺς, ὀξέος, ὀξύν, &c. raro in α ut ὀξέα Comparatur per ύτερος ύτατος, & ίων ιστος. ταχινὸς ὴ ὸν, *idem quod* ταχὺς, 2 Pet.1.v.14. & 2 Pet.2.1. ἐπάγοντες ἑαυτοῖς ταχινὴν ἀπώλειαν, accersentes sibi celerem interitum. ταχὺ, *citò*, Adverb. Matthæi 5.25. ἴσθι εὐνοῶν τῷ ἀντιδίκῳ σου ταχὺ, redi in gratiam cum adversario tuo citò. ταχέως *idem quod* ταχὺ Adv. *citò, confestim, sine ulla mora, ocyus, è vestigo*, Luc.14. ver.21. ἔξελθε ταχέως, *exi citò*, Luc.16. ver.6. καθίσας ταχέως γράψον, sedens citò scribe, Joh.11.31. ταχέως ἀνέστη, citò surrexit, 1 Cor.4.19. ἐλεύσομαι ταχέως πρὸς ὑμᾶς, brevi ad vos veniam, 2 Thess.2.2. ταχέως σαλευθῆναι, citò dimoveri, 1 Tim.5.22. χεῖρας ταχέως μηδενὶ ἐπιτίθει (pro ἐπιτίθετι) manus citò ne cui imponito. τάχιον *citiùs*, Johan.20.v 4. προέδραμε τάχιον τοῦ Πέτρου, præcurrit citiùs Petro. *citò, subitò*, Joh.13.v.27. ὃ ποιεῖς, ποίησον τάχιον, quod facis, mox facito. τάχιστα, *citissimè, ocyssime, celerrimè*, Actor. 17.15. ἵνα ὡς τάχιστα ἔλθωσι, ut quàm celerrimè veniant. τάχος εος, τὸ, *celeritas, festinatio*. ἐν τάχει. idem quod ταχέως. *Hebraismus*, Act.12.v.7. ἀνάστα ἐν τάχει, surge citò, Act.22.18. ἔξελθε ἐν τάχει, ocyus exi, Apoc.22 6. ἃ δεῖ γενέσθαι ἐν τάχει, quæ oportet fieri citò, τάχα. *forsitan, fortassis*, Adv. Rom. 5.7. Philem. v.15.

Τε, conjunctio, &. Semper postponitur, ut Latinorum *que*, estque

numero dictionum encliticarum. Vocula Latina & hinc orta eſt, factâ literarum metatheſi. Dictiunculæ τε καὶ inter ſe oppoſitæ *diſtributionem* notant, ſunt & καὶ καί, Rom. 1. v. 20. Homerus ἀνδρῶν τε θεῶν τε, quæ Virgilius reddidit *hominum*, *divûmque*. Eleganter *redundat* ſequente καὶ, Rom. 1. v. 26. ὁμοίως τε καὶ, ſimiliterque. Act. 15. 9. μεταξὺ ἡμῶν τε καὶ αὐτῶν, inter nos & illos *autem*, Actor. 13. 44. τῷ τε ἐρχομένῳ σαββάτῳ, ſequente autem ſabbato. Et in principio κώλου Actor. 12. 8. εἶπέ τε dixitque. In principio *periodi* ibid. v. 12. συνιδών τε, & re conſiderata. εἴτε *ſive*, Luc. 22. v. 20. ὅπως τε: & quo modo. *Refertur quandoque ad* καὶ *præcedens*, Actor. 10. 2. εὐσεβὴς καὶ φοβούμενος, ποιῶν τε ἐλεημοσύνας, pius ac timens Deum, qui & erogabat eleemoſynas. Vel, qui & præſtabat eleemoſynas. τε καὶ exponi poſſunt per *&* vel *tum tum*, Roman. 1. 20. ἥτε ἀΐδιος αὐτοῦ δύναμις καὶ θειότης, æterna ejus tum potentia tum divinitas, Heb. 2. v. 11. ὅ τε γὰρ ἁγιάζων καὶ οἱ ἁγιαζόμενοι, nam & qui ſanctificat, & qui ſanctificantur. ὅ, τε ſcribitur ad differentiam adverbii ὅτε *quando* Heb. 2. 11. ὅ, τε γὰρ ἁγιάζων, nam & qui ſanctificat. Sic τό, τε differt ab Adv. τότε *tunc*, & ſimili virgula diſcriminatur, Heb. 9. v. 1. τό, τε ἅγιον κοσμικόν, Rom. 1. v. 12. ὑμῶν τε καὶ ἐμοῦ, & veſtri & mei, Epheſ. 1. 10. τά τε ἐν τοῖς οὐρανοῖς, καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς ſcilicet ὄντα, tum quæ in cælis ſunt, tum quæ in terra, Apoc. 1. 2. ὅσα τε εἶδε & quæcunque vidit. μήτε *neque*, *quinquies* in uno verſu legitur, Luc. 9. 3. ὥστε, *adeo ut*, conſtruitur cum *indicativo*, Galat. 2. v. 13. ὥστε συναπήχθη, adeo quidem ut abreptus fuerit. Sæpius cum *infinitivo*, Matth. 8. v. 28. ὥστε μὴ ἰσχύειν τινὰ παρελθεῖν διὰ τῆς ὁδοῦ ἐκείνης, adeo ut non valeret quiſquam præterire per viam illam, & c. 15. 31. ὥστε τοὺς ὄχλους θαυμάσαι, adeo ut turba mirata fuerit. & cap. 24. ver. 24. ὥστε πλανῆσαι, adeo ut ſeducant, 1 Theſſ. 1. v. 8. ὥστε μὴ χρείαν ἡμᾶς ἔχειν λαλεῖν τι, ita ut neceſſe non habeamus quicquam loqui. Ponitur nudè pro ἵνα *ut* Rom. 7. v. 6. ὥστε δουλεύειν ἡμᾶς, ut ſerviamus. *Aliquando idem valet* quod καὶ γὰρ, 2 Cor. 5. 17. ὥστε εἴ τις ἐν Χριστῷ καινὴ κτίσις, κτλ. ἰδοὺ γέγονε καινὰ τὰ πάντα, Etenim ſi quis in Chriſto eſt nova creatura, &c. ecce nova facta ſunt omnia. *Sæpe idem eſt quod* οὖν *igitur itaque*, idque in initio periodi, 1 Theſſ. 4. 8. ὥστε παρακαλεῖτε ἀλλήλους ἐν (Heb.) τοῖς λόγοις τούτοις, itaque conſolamini alii alios iſtis ſermonibus. οὔτε, *neque*, Actor. 25. v. 8. μήτε *idem*. εἴτε, *ſive*, 1 Cor. 3. 22. in uno verſiculo legitur octies. Interdum eſt *copulativum*, 2 Cor. 5. 9. 1 Cor. 13. 8. & 1 Cor. 15. 11. Coloſſ. 1. 20.

Τείνω, *tendo*. (ab Heb. נָטָה per metatheſin) *Fut.* τενῶ. *Præt.* τέτακα. *aor.* 1. ἔτεινα. *aor.* 2. ἔτανον *Præt. paſſ.* τέταμαι. præt. med. τέτονα. Ariſt. Eth. 10. τὰ τείνοντα πρὸς ἀρετὴν, quæ ad virtutem pertinent. τόνος ου ὁ, *tenor*, *ſonus*,

sonus, vocis intentio, accentus. ἐντόνως magna contentione, Luc. 23. vers. 10. ab adj. εὔτονος valde intensus. μονοτονία ας ἡ, una soni & spiritus intensio, est vitium Rhetori vitandum. Vox ἄτονος, quæ caret accentu; βαρύτονος, quæ gravi accentu est notata; ὀξύτονος, quæ in fine acutum habet: παροξύτονος, quæ penacuta est: προπαροξύτονος, cujus antepenultima syllaba accentu acuto est signata. Notetur discrimen inter vocabula Græca, quæ sonum significant. ψόφος ου ὁ, tonus est, generale vocabulum. τόνος verò propriè est *sonus ex intensis fidibus* in musica instrumentali. φλοῖσβος ου ὁ, est *sonus fluctuum* marinorum. δοῦπος ου ὁ, est *sonus aquarum* ex edito loco delabentium. ἦχος ου ὁ, est *sonus reciprocus*. βρόμος ου ὁ, est *sonus* ignis seu *flammæ*. φθόγγος ου ὁ propriè est *sonus vocis humanæ*. ἄραβος ου ὁ, est *sonus armorum cadentium*. χειροτονέω ῶ, *manum protendo*, item, *scisco, protensa manu eligo, per suffragia creo*, quoniam in suffragiis ferendis manus elevari solebant. Demosth. ὁ δῆμος τὰς ἐμὰς γνώμας περὶ σωτηρίας τῆς πόλεως ἐχειροτόνει, h. e. scito suo probabat, sublatione manuū testabatur, se habere decreta mea rata. *F.* χειροτονήσω. *P.a.* κεχειροτόνηκα. *a.* 1. *act.* ἐχειροτόνησα, Act 14. 23. χειροτονήσαντες δὲ αὐτοῖς πρεσβυτέρους, quumq; ipsis per suffragia creassent presbyteros. χειροτονέομαι οῦμαι, *creor*. *aor.* 1. *pass.* ἐχειροτονήθην 2 Cor. 8. v. 19. χειροτονηθεὶς ὑπὸ τῶν Ἐκκλησιῶν, suffragiis delectus ab Ecclesiis. Vulgata versio, *ordinatus ab Ecclesia*. προχειροτονέομαι οῦμαι, *prius designor*, Actor. 10. 41. μάρτυσι τοῖς προκεχειροτονημένοις ὑπὸ Θεοῦ, testibus priùs designatis à Deo. ἐκτείνω, *extendo*, Actor. 4. 30. χεῖρα ἐκτείνειν, manum extendere. *Fut.* ἐκτενῶ *extendam*, Johan. 21. 18. ἐκτενεῖς τὰς χεῖράς σου, extendes manum tuam. Metonym. adj. h.e. figeris cruci. *aor.* 1. *act.* ἐξέτεινα, *extendi*, Matth. 12. v. 13. ἐξέτεινε, *extendit*, Luc. 22. v. 53. οὐκ ἐξετείνατε τὰς χεῖρας ἐπ᾽ ἐμὲ, non extendistis manus in me. *a.* 1. *act. imperat.* ἔκτεινον άτω, Mat. 12. v. 13. ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου, extende manum tuam, *Part. a.* 1. *act.* ἐκτείνας ασα αν, *qui extendit, &c*, Matth. 8. v. 3. *Præt. pass.* ἐκτέταμαι extensus fui, Hoseæ 5. v. 1. ἐκτενὴς έος, ὁ καὶ ἡ, καὶ τὸ ἐκτενὲς, *intentus, assiduus a um*, Actor. 12. v. 5. προσευχὴ ἐκτενὴς, precatio assidua, 1 Pet. 4. v. 8. τὴν εἰς ἑαυτοὺς ἀγάπην ἐκτενῆ ἔχοντες, charitatem alii in alios intensam habentes. ἐκτενῶς, Adv. *totis viribus, impensè*, 1 Pet. 1. v. 12 ἀλλήλους ἀγαπήσατε ἐκτενῶς, alii alios diligite impensè. ἐκτενέστερον, *intentiùs*, Luc. 22. v. 44. ἐκτενέστερον προσηύχετο, ardentiùs orabat. ἐκτένεια ας ἡ, *perpetuitas*. ἐν ἐκτενείᾳ, Actor. 26. 7. *perpetuò*, pro ἐκτενῶς. *Hebraismus*. ἐπεκτείνομαι. verb. med. *contendo*, Philip. 3. v. 14. τοῖς δὲ ἔμπροσθεν ἐπεκτεινόμενος, ad ea verò quæ à fronte sunt contendens. ὑπερ-

ἐκτείνω,

ἐκτείνω, *extendo me ultrà quàm fas est*, 2 Cor. 10. vers. 14. ὑπερεκτείνομεν ἑαυτοὺς, extendimus nos ipsos ultrà quàm deceat. ἐντείνω, *intendo*, Xenoph. pæd. 4. τόξα ἐντεῖναι (a. 1. med. infinit.) arcus intendere. ἐντενὴς ἐς ὁ ἡ, *contentus, intentus*. ἐντενίζω, *intendo oculos, intentus oculis aspicio*, Actor. 10. 4. ὁ δὲ ἐντενίσας αὐτῷ, intentis verò oculis eum aspiciens. ἀτενὴς ἐς ὁ, *intentus*. α hic non est privativum, sed intensivum ἐπιτατικόν. ἀτενίζω idem quod ἐντενίζω, *oculos in aliquem defigo*, Actor. 3. v. 12. ἢ ἡμῖν τί ἀτενίζετε; aut quid intentos oculos in nos habetis? Actor. 1. v. 10. ἀτενίζοντες ἦσαν εἰς τὸν οὐρανὸν, intentis oculis cælum aspexerūt. *Fut.* ἀτενίσω. *aor.* 1. *act.* ἠτένισα. *aor.* 1. *act. infin.* ἀτενίσαι, 2 Cor. 3. v. 7. ὥστε μὴ δύνασθαι ἀτενίσαι τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ εἰς τὸ πρόσωπον Μωσέως, adeo ut non possent intentis oculis intueri in faciem Mosis. *Part. aor.* 1. *act.* ἀτενίσας, Actor. 3. 4. ἀτενίσας δὲ Πέτρος εἰς αὐτὸν, Petrus verò oculis in eum defixis. Actor 6. 15. καὶ ἀτενίσαντες εἰς αὐτὸν, intentis oculis aspicientes ipsum. Luc. 22. v. 56. καὶ ἀτενίσασα αὐτῷ εἶπε, intentis in eum (Petrum) oculis, dixit. παρατείνω, *produco*, Actor. 20. v 7. παρέτεινέ τε (aor. 1.) τὸν λόγον, produxitque sermonem seu concionem. προτείνω *produco*, Actor. 22. 25. ὡς δὲ προέτεινεν (3. sing. a. 1. act.) αὐτὸν τοῖς ἱμᾶσι, quum autem objecisset eum loris, (ut dicimus, objicere aliquem gladio) hoc est, quum ei jam verbera intentaret, vel quum eum distendisset loris, ita ut προτείνειν hîc idem sit quod διατείνειν.

Τεῖχος ἐος τὸ *murus* (à τεύχω struo) Apoc. 21. v. 14. τὸ τεῖχος τῆς πόλεως, *murus* civitatis. Actor. 9. v. 25. καθῆκαν (αὐτὸν) διὰ τοῦ τείχους, demiserunt eum per murum. Apoc. 21. v. 17. ἐμέτρησε τὸ τεῖχος, mensus est murum. H. 11. 30. πίστει τὰ τείχη Ἱεριχὼ ἔπεσεν, fide muri Jerichuntis corruerunt. τειχίζω *muris cingo*, Num. 32. v. 17. πόλεις τετειχισμέναι. τειχιστὴς οῦ ὁ, *murarius*.

Τέκμαρ αἶος τὸ, *finis, signum* (Etymol. à τέκω pario, efficio: Finis dicitur quum res effecta est.) Arist. Rhet. 1. τὸ γὰρ τέκμαρ καὶ πέρας ταὐτόν ἐστι κατὰ τὴν ἀρχαίαν γλῶτταν, h. e. τέκμαρ & πέρας idem sunt ex antiqua lingua. Vocabulum τέκμαρ ergo etiam ipsius Aristotelis ætate obsoletum, minusque tritum fuit. τεκμαίρω, *certis signs probo, conjicio*. *Fut.* τεκμαρῶ. *aor.* 1. *act.* ἐτεκμηρα. *Præt. Act.* τετέκμαρκα. τέκμαρσις εως ἡ, *conjectura*. Thucyd. lib. 2. τεκμήριον ου τὸ, *certum & indubitatum signum, seu necessarium, non probabile aut contingens, quòd nunquam fallit*, Actor. 1. 3. οἷς καὶ παρέστησεν ἑαυτὸν ζῶντα μετὰ τὸ παθεῖν αὐτὸν, ἐν πολλοῖς τεκμηρίοις, quibus etiam stitit se vivum à passione sua, multis certissimis signis.

Τέλος ἐος τὸ, *finis*. (à τέλλομαι fio.) Luc. 1. v. 13. τῆς βασιλείας αὐτοῦ οὐκ ἔσται τέλος, regni ejus, nempe CHRISTI, non erit finis.

nis, Marc. 3. 27. τέλος ἔχει, finem haberet, ſcilicet diabolus. Vectigal, Rom. 13. 7. τὰ τέλη δημόσια. Plut. publica vectigalia, τὰ τέλη εἰσαγωγικὰ καὶ ἐξαγωγικά, quæ pro exportatis & importatis pēduntur. (Diſcrimen inter τέλος τὸ, vectigal, φόρος ὁ, vectigal extraordinarium, & δασμὸς ὁ, tributum quod pendimus hoſti, ne noceat, vide infrà in φόρος Them. φέρω) merces, ad formam Hebr. אחרית עקב item τὰ τέλη portoria. vide Th. B. in Mat. 9. 10. 1 Pet. 1. 9. κομιζόμενοι τὸ τέλος τῆς πίστεως, reportantes mercedem fidei. ſcopus ſeu cauſa finalis, Rom. 10. v. 4. τέλος γὰρ νόμου Χριστὸς, finis enim legis eſt Chriſtus. exitus ſeu eventus, 2 Cor. 11. v. 15. ὧν τὸ τέλος ἔσται κατὰ τὰ ἔργα, quorum finis erit ſecundùm opera. Phil. 3. v. 19. ὧν τὸ τέλος ἀπώλεια, quorum finis eſt exitium. impletio, Luc. 22. v. 37. καὶ γὰρ τὰ περὶ ἐμοῦ τέλος ἔχει, nam quæ ſcripta ſunt de me, finem habent. εἰς τέλος, ad extremum uſque, Joh. 13. v. 1. εἰς τέλος Dioſc. lib. 6. 11. idem eſt quod perpetuò, quæ expoſitio textui, Joh. 13. v. 1. æquè, imò propiùs convenit. ἕως τέλους, uſque ad finem, 2 Cor. 1. 13. μέχρι τέλους, idem, Heb. 3. v. 6. ἄχρι τέλους, idem. Heb. 6. 11. τελέω ῶ, ſolvo, Rom. 13. v. 6. φόρους τελεῖτε, tributa ſolvitis. ſervo, Rom. 2. 27. νόμον τελοῦσα, legem ſervans. Fut. τελέσω. Præt. perf. τετέλεκα, perfeci, 2 Tim. 4. v. 7. τὸν δρόμον τετέλεκα, curſum conſummavi ſeu confeci. aor. 1. act. ἐτέλεσα, finem feci, Matth. 11. v. 1. καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς & factum eſt quum finem feciſſet JESUS, Matth. 10. v. 23. οὐ μὴ τελέσητε (2. pl. aor. 1. act. ſubj.) τὰς πόλεις, nequaquam obieritis urbes, ſeu iter quod per urbes illas emetimini, ad finem perduxeritis, Apoc. 11. v. 7. τελέσωσι, (3. pl. a. 1. act. ſubj.) peregerint. Præſ. paſſ. τελέομαι οῦμαι, perficior. Præt. paſſ. τετέλεσμαι, Johan. 19. 30. εἶπε, τετέλεσται, dixit, conſummatum eſt. a. 1. paſſ. ἐτελέσθην, Apoc. 15. v. 1. ἐτελέσθη ὁ θυμὸς τοῦ Θεοῦ, conſummata eſt ira Dei, Luc. 12. v. 50. ἕως οὗ τελεσθῇ (3. ſing. a. paſſ. ſubj.) donec perficiatur, Luc. 22. 37. δεῖ τελεσθῆναι (aor. 1. paſſ. infin.) ἐν ἐμοί, oportet impleri in me. Fut. 1. paſſ. τελεσθήσομαι perficiar, implebor, Luc. 18. v. 31. ἀποτελέομαι οῦμαι, perficior, Jacob. 1. 15. διατελέω ῶ, permaneo, Act. 27. 33. ἐκτελέω perficio, Luc. 14. 29. & 30. καὶ οὐκ ἴσχυσεν ἐκτελέσαι (aor. 1. infin.) & non potuit perficere, ſcil. illud ædificium. ἐπιτελέω ῶ, perago, exequor, Luc. 13. 32. ἰάσεις ἐπιτελῶ σήμερον καὶ αὔριον, ſanationes peragam hodie & cras. ad finem perduco, 2 Cor. 7. 1. ἐπιτελοῦντες ἁγιωσύνην ἐν φόβῳ θεοῦ, ad finem perducentes ſanctificationem in timore Dei. perficio. Fut. ἐπιτελέσω, Phil. 1. 6. ἐπιτελέσει ἄχρις ἡμέρας Ἰησοῦ Χριστοῦ, perficiet uſque ad diem JESU CHRISTI, Heb. 8. 5. μέλλων ἐπιτελεῖν τὴν σκηνήν, conſummaturus tabernaculum. a. 1. ἐπετέλεσα, abſolvi. in imperat. 2 Cor. 8. v. 11. ἐπιτελέσατε, abſolvite. in ſubj.

2 Cor. 8. 6. ἐπιτελέσῃ, abſolvat. *in infin.* 2 Cor. 8.11. ἐπιτελέσαι. *in part.* ἐπιτελέσας, Rom. 15. 28. ἐπιτελέομαι οῦμαι, Gal.3. v. 3. νῦν σαρκὶ ἐπιτελεῖσθε; nunc carne perficimini? συντελέω ῶ, *finio*, Rom.9. v. 28. συντελῶν, ſcilicet ἔσται, conficiet. F. συντελέσω, Heb. 8.v.8. *pangam. aor.* 1. συνετέλεσα, Matth.7. 28. ὅτε συνετέλεσε, quum finiſſet, abſolviſſet, Luc. 4. v. 13. συντελέσας (part. aor.1.) πάντα πειρασμὸν, finitâ omni tentatione. συντελέομαι οῦμαι *perficior*, Marc. 13. 4. εἰπὸν ἡμῖν, ὅταν μέλλῃ ταῦτα πάντα συντελεῖσθαι, dic nobis, quando futurum eſt, ut hæc omnia conſummentur, Luc.4. v. 2. καὶ συντελεσθεισῶν (part. aor. 1.paſſ.) αὐτῶν, ὕστερον ἐπείνασε, ſed iis exactis (finitis) poſtea eſuriit. συντέλεια ας ἡ, *conſummatio*, Matth. 13. 39. τέλειος εία ειον, *perfectus a um*, Matth.5.v.45.& 19. 21. εἰ θέλεις τέλειος εἶναι, ſi vis perfectus eſſe, Jacob. 1. 4. ἵνα ἦτε τέλειοι, ut ſitis perfecti, 1 Johan.4. 18. ἡ τελεία ἀγάπη, perfecta charitas. *Sincerus*, Deut.18.v.13. τέλειος ἔσῃ ἔναντι Κυρίου τοῦ θεοῦ σου. *adultus*, 1 Cor.2.v.6. ἐν τοῖς τελείοις, inter adultos, Heb. 5.14. τελείων δέ ἐστιν ἡ στερεὰ τροφὴ, adultorum verò eſt ſolidus cibus, 1 Cor.14. v. 20. ταῖς δὲ φρεσὶ τέλειοι γίνεσθε, prudentiâ verò adulti eſtote. *Comparativus* τελειότερος, *perfectior*, Heb. 9.11. *Superl.* τελειότατος. τελείως, Adv. *uſque ad finem*, 1 Pet. 1. v.13. νήφοντες τελείως, ſobrietatem colentes uſque ad finem. τελειότης ητος ἡ, *perfectio*, Coloſſ.3.14. τελειόω ῶ, *perficio, abſolvo, conſummo, ad finem perduco. Fut.* τελειώσω, *Præt.act.* τετελείωκα, Heb. 10. v. 14. τετελείωκεν εἰς τὸ διηνεκὲς, conſummavit in perpetuum. a.1. ἐτελείωσα, Johan. 17. 4. conſummavi. Confer. Heb. 7. 19. *aor.1. act. ſubj.* τελειώσω, perficiam, Johan.4. 34. *aor. 1. act. infin.* τελειῶσαι τὸν δρόμον, abſolvere curſum, Act.20. 24. τελειῶσαι, conſecrare, Heb. 2. 10. *phraſis Hebraica*, Exod. 29.v.33. τελειῶσαι τὰς χεῖρας αὐτῶν, ἁγιάσαι αὐτοὺς, ad implendas manus eorum, idque ad eos conſecrandos. Notandum hic, quòd ſacerdotum initiandorum manus ad ſacrificandum hoc ritu fuerint conſecratæ, ſcilicet traditione certorum inſtrumentorum in ſacrificiis adhiberi ſolitorum, unde nata eſt hæc phraſis, *implere manus alicujus*, hoc eſt, creare ſacerdotem. *Præſ. paſſ.* τελειόομαι οῦμαι, *perficior*, Luc.13.v.13. τελειοῦμαι, conſummor, h. e. conſummabor, id eſt, occidar. *enallage temporis*, 2 Cor. 12. v. 9. ἡ δύναμίς μου ἐν ἀσθενείᾳ τελειοῦται, potentia mea per infirmitatem perficitur. *Præt. perf.* τετελείωμαι, Philip.3.v.12. ἢ ἤδη τετελείωμαι, aut jam ſim conſummatus, 1 Johan.4.17. ἐν τούτῳ τετελείωται ἡ ἀγάπη, in hoc perfecta eſt charitas. *Part. præt.* τετελειωμένος, *conſummatus*, Joh. 17. v. 23. ἵνα ὦσι τετελειωμένοι εἰς ἓν ut ſint conſummati in unum, Heb. 7. 28. εἰς τὸν αἰῶνα τετελειωμένοι. Fr. Jun. qui *ſanctificatus eſt* pontifex in æternum. Apoſtolus homines in cælū receptos

voce

vocat τετελειωμένους, Heb. 12. 23. hoc est, perfectos & consummatos, etiamsi altera sui parte dormiant in pulvere terræ, usque ad diem judicii, 1 Johan. 4. 17. ἀγάπη τετελειωμένη, *charitas perfecta*. *aor.* 1. ἐτελειώθην, Jacob. 2. v. 22. ἡ πίστις ἐτελειώθη, fides perfecta fuit, hoc est, perfecta demonstrata & cognita, Heb. 11. v. 40. ἵνα μὴ τελειωθῶσι (*aor.* 1. subj.) ne consummarentur, Joh. 19. v. 28. ἵνα τελειωθῇ ἡ γραφὴ, ut impleretur scriptura, Heb. 5. 9. καὶ τελειωθεὶς, & consecratus. Vide suprà τελειῶσαι (part. a. 1.) τελείωσις εως ἡ, *perfectio*, *consummatio*, Luc. 1. v. 45. Heb. 7. v. 11. τελειωτὴς οῦ ὁ, *perfector*, *consummator*, vel ut alii vertunt *consecrator*. Sed res eódem redit. Nam qui nos Deo consecrat, ille quoque nos perficit. Deo servire est regnare, Heb. 12. v. 2. λυσιτελὴς έος ὁ ἡ, *utilis*, *frugifer* (quasi ὁ λύων τὰ τέλη) ἀλυσιτελὴς έος,)(*inutilis*, Heb. 13. v. 17. λυσιτελέω ῶ, *utilis sum*, *expedio*, *confero*, Luc. 17. ver. 2. λυσιτελεῖ, expedit. ὁλοτελὴς έος ὁ ἡ, *totus a*, 1 Thess. 5. 23. ἁγιάσαι ὑμᾶς ὁλοτελεῖς, sanctificet vos totos. πολυτελὴς έος, ὁ καὶ ἡ, *pretiosus a.* Marc. 14. 3. νάρδου πιστικῆς πολυτελοῦς, nardi liquidæ, pretiosæ, 1 Tim. 2. 9. ἱματισμῷ πολυτελεῖ, pretioso amictu, 1 Pet. 3. 4. ὅ ἐστιν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ πολυτελὲς, (qui (spiritus) in conspectu Dei est pretiosus. τελευτὴ ῆς ἡ, *finis*, *obitus*, *mors*, Matth. 2. 15. ἕως τῆς τελευτῆς Ἡρώδου, usque ad mortem Herodis. τελευτάω ῶ, finio, scilicet vitam, per syn. generis, *morior*, Marc. 9. v. 44. ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ, vermis eorum non moritur, Matth. 15. v. 4. θανάτῳ τελευτάτω, morte moriatur. ubi τελευτάτω est 3. pers. præs. imperat. act. *Hebraismus*. in Græca versione Levit. 20. v. 10. habetur phrâsis similis θανάτῳ θανατούσθω (p. præs. pass. imperat.) מות תמות Heb. 11. 22. Ἰωσὴφ τελευτῶν, Josephus moriens, Luc. 7. 2. ἤμελλε τελευτᾷν, moribundus erat. *F.* 1. *act.* τελευτήσω, *moriar*. *a.* 1. *act.* ἐτελεύτησα, *mortuus fui*, Matthæi 9. 18. ἄρτι ἐτελεύτησεν, modò obiit, Matth. 2. v. 19. τελευτήσαντος (part a. 1.) δὲ τοῦ Ἡρώδου, mortuo verò Herode. παντελὴς έος ὁ ἡ, plenus. εἰς τὸ παντελὲς, *prorsus in perpetuum*, Luc. 13. v. 11. Heb. 7. 25.

Τέλλω, θέμα τόδε ἄχρηστον, Thema hoc inusitatum est. ἀνατέλλω, *facio exoriri*, & dicitur propriè de *astris*, Matth. 5. 45. ὅτι τὸν ἥλιον αὐτοῦ ἀνατέλλει, quia facit, ut sol suus oriatur. Frequentiùs intransitivè, *orior*. *Fut.* ἀνατελῶ, oriar. *Præt. act.* ἀνατέταλκα, *ortus sum*, Heb. 7. v. 14. ὅτι ἐξ Ἰούδα ἀνατέταλκεν ὁ Κύριος, quia ex Juda ortus est Dominus, *a.* 1. act. ἀνέτειλα, *idem*, Jacob. 1, 11. ἀνέτειλε γὰρ ὁ ἥλιος, exortus enim est sol. Matth. 13. 6. ἀνατείλαντος δὲ τοῦ ἡλίου ἐκαυματίσθη, solis autem ardore tacta sunt versantis in meridie. ἀνατεῖλαι (aor. 1. act. infinit.) enim apud Græcos est non tantùm oriri, sed etiam τὸ μεσημβριάζειν, ἢ ἐπὶ κεφαλῆς ἑστάναι, quod Ægyptii dixerunt μεσουρανεῖν. ἀνατολὴ ῆς

ἡ, *oriens*

ἡ, *oriens*,)(δυσμὴ, *occidens*, Matth. 2. v. 2. ἐν τῇ ἀνατολῇ, in oriente, ἀνατολαὶ ῶν αἱ, *idem*, Matth. 2. 1. ἰδοὺ μάγοι ἀπὸ ἀνατολῶν, ecce magi ab oriente, Matthæi 24. v. 27. ἀπ' ἀνατολῶν, ubi *multitudinis numero* videtur significari triplex ortus, nempe austrinus, æquinoctialis, & boréus, Lucæ 1. v. 78. ἀνατολὴ per met. adj. ponitur pro sole, & sol *per metaph.* (Confer Malach. 4. v. 2.) pro D. N. *Jesu Christo*: Verba illius versus hæc sunt: ἐπεσκέψατο ἡμᾶς ἀνατολὴ ἐξ ὕψους, invisit nos oriens ex alto. h. e. ὁ ἥλιος μεσημβριάζων. Ἐξανατέλλω, *succresco*, *exorior*, Marci 4. v. 5. καὶ εὐθέως ἐξανέτειλε, & statim succrevit. ἐντέλλομαι, *mando*, Johan. 15. 14. ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν, quæcunque præcipio vobis: *Fut. med.* ἐντελοῦμαι, *mandabo*, Matth. 4. 6. ὅτι τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται, quia angelis suis mandabit: Sæpè *arcanè gubernare* significat. 1 Reg. 17. 4. τοῖς κόραξιν ἐντελοῦμαι διατρέφειν σε ἐκεῖ, corvis mandabo ut te alant ibi. *Præt pass.* ἐντέταλμαι, *mandavi*, Actor. 13. 47. οὕτω γὰρ ἐντέταλται ἡμῖν ὁ Κύριος, sic enim præcepit nobis Dominus. *aor.* 1. *med.* ἐνετειλάμην, *præcepi*, Matth. 28. 20. τηρεῖν πάντα, ὅσα ἐνετειλάμην ὑμῖν, servare omnia, quæ mandavi vobis. ἐνετείλατο, Matth. 15. v 4. Joh. 8. 5. *a.* 1. *med. imperat.* ἔντειλαι ἄθω *manda*, Genes. 45. v. 19. ἔνταλμα τος τὸ, *præceptum*, *mandatum*, Matth. 15. 9. & Marc. 7. 7. ἐντάλματα ἀνθρώπων, *mandata hominum*, Coloss. 2. v. 22. κατὰ τὰ ἐντάλματα καὶ διδασκαλίας τῶν ἀνθρώπων, ex præceptis & doctrinis hominum. ἐντολὴ ῆς ἡ, *præceptum*, Rom. 7 9.

Τέμνω, *seco*. (Hebr. דם dam succidere. *Chald.* הדם in frusta concidere) *Fut.* 1. τεμῶ. *Fut.* 2. ταμῶ. *præt. act.* τέτμηκα (tanquam à τμάω) *a.* 2. *act.* ἔτεμον. *præs. pass.* τέμνομαι. *præt. perf.* τέτμημαι. *aor.* 1. *pass.* ἐτμήθην. *aor.* 2. *pass.* ἐτέμην. *præt. med.* τέτομα, unde est τομὴ ῆς ἡ, *sectio*. τόμος ου ὁ, *pars*. τομὸς, *acutus*. τομώτερος, acutior, Heb. 4. 12. λόγος τοῦ θεοῦ ἐνεργὴς καὶ τομώτερος ὑπὲρ πᾶσαν μάχαιραν δίστομον, verbum Dei est efficax, & penetrantius quovis gladio ancipiti. ἄτομον ου τὸ, insectile, propriè dicitur de quantitate corporis. Deinde per metaph. transfertur ad significandum temporis *momentum*, 1 Cor. 15. v. 52. ἀλλαγησόμεθα ἐν ἀτόμῳ καὶ ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ, mutabimur momento & jactu oculi. ἀποτέμνω, *abscindo*. ἀπότομος ου ὁ, *abscissus*, *præruptus*. item *durus*, *severus*, *inexorabilis*, Sap. 6. ἀποτομία ας ἡ, *severitas*, Rom. 11. 22. ἀποτόμως, *severè*, *rigidè*, *præcisè*, Adv. Tit. 1. 13. ἔλεγχε αὐτοὺς ἀποτόμως, reprehende seu redargue eos præcisè. διχοτομέω, *disseco* ex δίχα *dupliciter*, *in duas partes*, & τέμνω *seco*. διχοτομεῖν, ergo propriè est dividere in duas partes, Matth. 24. 51. καὶ διχοτομήσει αὐτὸν, & dissecabit (alii, separabit) eum. κατατέμνω, *concido*. κατατομὴ ῆς ἡ, *concisio*, Philip. 3. 2. λατόμος ου ὁ, *lapicida*

picida. λατομέω ῶ, *excindo*, comp. ex λᾶς λαὸς ὁ lapis & τόμος ex præt. med. τέτομα à verbo τέμνω scindo, seco. *Fut.* ήσω. *Præt.* λελατόμηκα *aor.* 1. ἐλατόμησα, Matth. 27. 60. *Part. præt. pass.* λελατομημένος, *excisus in saxo*, Marc. 15. 46. ὀρθοτομέω ῶ, *rectè seco*, 2 Tim. 2. 15. περιτέμνω, *circumcido*, Johan. 7. 22. ἐν σαββάτῳ περιτέμνετε ἄνθρωπον, sabbato circumciditis hominem, Actor. 15. 5. & 21. 21. περιτέμνειν, circumcidere. F. περιτεμῶ. *Præt. act.* περιτέτμηκα. *a.* 2. περιέτεμον, Actor. 7. 8. περιέτεμεν αὐτὸν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ, & circumcidit eum die octava, Luc. 1. 59. καὶ ἦλθον περιτεμεῖν (a. 2. infin.) τὸ παιδίον, & venerunt ad circumcidendum puerum. ἦλθον περιτεμεῖν est *Hellenismus*, ubi *verba motus infinitivum regunt.* Sic Matth. 5. vers. 17. ait Servator, οὐκ ἦλθον καταλῦσαι, ἀλλὰ πληρῶσαι (τὸν νόμον) non veni ut dissolvam, sed ut impleam legem. περιτέμνομαι *circumcidor*, 1 Cor. 7. 18. μὴ περιτεμνέσθω (præsens pass. imper.) ne circumciditor, Gal. 6. 12. οὗτοι ἀναγκάζουσιν ὑμᾶς περιτέμνεσθαι, ii cogunt vos circumcidi, Gal. 5. v. 3. περιτεμνομένῳ (dat. sing.) circumciso. à nominativo περιτεμνόμενος ου ὁ, qui circumciditur. partic. præs. passivi. *Præt. pass.* περιτέτμημαι, *circumcisus sum*, Genes. 34. v. 22. περιτέτμηνται, circumcisi fuerunt. unde est participium ejus, 1 Cor. 7. v. 18. περιτετμημένος, circumcisus. *aor.* 1. *pass.* περιετμήθην, idem, Coloss. 2. 11. περιετμήθητε (2. plur. a. 1. pass. indic.) περιτομῇ ἀχειροποιήτῳ, circumcisi estis circumcisione, quæ fit sine manibus, Galat. 2. v. 3. ἠναγκάσθη περιτμηθῆναι (aor. 1. infin.) coactus fuit circumcidi. *aor.* 2. *med.* περιετεμόμην ου ετο. Genes. 24. 25. & 34. 17. περιτεμέσθαι (a. 2. med. infin.) circumcidi. *Fut.* 1. *pass.* περιτμηθήσομαι circumcidar, Gen. 17. v. 12. *Præt med.* περιτέτομα, unde est περιτομὴ ῆς ἡ, *circumcisio*, Johan. 7. v. 22. Μωσῆς δέδωκεν ὑμῖν περιτομὴν, Moses dedit vobis circumcisionem, h. e. mandatum Dei de circumcisione, (meton. adj. occupati.) Rom. 2. v. 29. ἡ περιτομὴ καρδίας, circumcisio cordis. (metaph.) Rom. 4. v. 11. σημεῖον ἔλαβε περιτομῆς, (Genitivus speciei) signum accepit circumcisionis, h. e. circumcisionem accepit, tanquam signum federis. Actor. 10. 45. οἱ ἐκ τῆς περιτομῆς, *scil.* ὄντες, qui sunt ex circumcisione, h. e. circumcisis (met. adj.) Rom. 15. v. 8. λέγω δὲ Ἰησοῦν Χριστὸν διάκονον γεγενῆσθαι περιτομῆς, dico autem Jesum Christum ministrum fuisse circumcisionis, h. e. circumcisorum. confer Matth. 15. 24. Sic Rom. 4. v. 12. Scriptura Abrahamum vocat πατέρα περιτομῆς patrem circumcisionis, h. e. cirumcisorum. Metonym. adj. ἀπερίτμητος ου ὁ καὶ ἡ, *incircumcisus a*, Actor. 7. v. 51. συντέμνω, *concido*, *præcido*, *decurto*, Rom. 9. 28. Σύντομος ου ὁ, *concisus*, *brevis*, *compendiarius*. Συντόμως, Adv. *concisè*, *breviter*, *paucis* (δι' ὀλίγων. 1 Pet. 5. v. 12.) Actor. 24. v. 4. παρακαλῶ ἀκοῦσαί σε ἡμῶν

συντόμως, precor, ut audias nos paucis.

Τέρας ατος τὸ, *prodigium, ostentum*, sic dictum, quod novum & insuetum quid exhibeat. (à τρέω tremo) Matth.24.24. δώσουσι σημεῖα μεγάλα καὶ τέρατα, edent signa magna & prodigia, seu miracula.

Τέσσαρες, *quatuor*. plural. tantùm. Atticè τέτταρες. *Nom.* οἱ τέσσαρες, Actor. 21.23. εἰσὶν ἡμῖν ἄνδρες τέσσαρες, sunt nobis (h. e. apud nos) viri quatuor. αἱ τέσσαρες, Actor. 21.9. τούτῳ δὲ ἦσαν θυγατέρες παρθένοι τέσσαρες προφητεύουσαι, huic autem erant filiæ virgines quatuor prophetantes. τὰ τέσσαρα, Apoc.5. v.8. τὰ τέσσαρα ζῶα, quatuor animalia. *Genit.* τῶν τεσσάρων, Marc.4 3. ὑπὸ τεσσάρων, scil. ἀνδρῶν, à quatuor viris, Matth. 26.31. ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων, à quatuor ventis, Apoc.9.13. ἐκ τῶν τεσσάρων κεράτων, ex quatuor cornibus. *Dat.* τέσσαρσι, Apoc.7.v.2. τοῖς τέσσαρσιν ἀγγέλοις, quatuor angelis, Apoc. 20. v.8. τέσσαρσι γωνίαις, quatuor angulis, Actor. 12.4. τέσσαρσι τετραδίοις στρατιωτῶν, quater quaternis militibus *Accus.* Apoc.7.v.1. τέσσαρας ἀγγέλους, quatuor angelos, Actor. 27.29. ἀγκύρας τέσσαρας anchoras quatuor, Johan. 19. 23. ἐποίησαν τέσσαρα μέρη, fecerunt quatuor partes. δεκατέσσαρες, *quatuordecim*, Matth.1. vers.17. τέταρτος η ον, *quartus a um*, Matth.14. v.25. Apoc.8. v.12. ὁ τέταρτος ἄγγελος, quartus angelus, Matth.14. v.25. τετάρτῃ φυλακῇ, quarta vigilia, Apoc.4. v.7. τὸ τέταρτον ζῶον, quartum animal. τεταρταῖος αία αῖον, *quatriduanus a um*, Johan. 11. v.39. Sic dicimus τεταρταῖος πυρετὸς, febris quartana. τετράδιον ου τὸ, *quaternio*, Actor. 12. vers. 4. τετράκις, Adv. *quater*. τεσσαράκοντα, quadraginta. pl. tantùm g.o. Matth.4.2, & 15.38. τετρακόσιοι αι α, *quadringenti æ a*, Act. 5.36.

Τεύχω, *fabricor, struo, paro*. Hesiod. οἷ αὐτῷ κακὰ τεύχει ἀνὴρ ἄλλῳ κακὰ τεύχων, sibi ipsi mala machinatur, alii qui mala machinatur. Confer hic lumen naturæ cum lumine gratiæ, Prov. 11.v.13. Marc..4. v.27. *F.* τεύξω. *Præt.act.* τέτευχα. *aor.*1. ἔτευξα. *aor.*2.*act.* ἔτυχον. *Præt. pass.* τέτυγμαι pro τέτευγμαι. *aor.*1. ἐτύχθην (tanquam à τύχω) τεύχομαι, in media forma *paro*. τεύξασθαι (à.1. med.) δόρπον, cœnam parare. Τέκτων ονος, ὁ, *faber*, Matth.13.v.55. τοῦ τέκτονος υἱὸς, fabri filius. ἀρχιτέκτων, ονος, ὁ, *architectus*, 1 Cor.3.10. ὡς σοφὸς ἀρχιτέκτων θεμέλιον τέθεικα, tanquam peritus architectus fundamentum posui.

Τέφρα ας ἡ, *cinis*, (vox hæc orta ab Hebræo אֵפֶר) τεφρόω ῶ, *in cineres redigo*. *F.* τεφρώσω. *P.* τετέφρωκα. aor.1. ἐτέφρωσα, & 2 Pet.2. v.6. τεφρώσας, part. aor. activi.

Τέχνη ης, *ars*, Act.18.3. ἦσαν γὰρ σκηνοποιοὶ τὴν τέχνην, erat enim ars illorum conficere tabernacula (subauditur hic κατὰ) τεχνίτης ου ὁ, *artifex*. Actor.19.24.

ὁμότεχν@ ε ὁ ἡ, *qui eſt ejuſdem artificii*. Actor. 18. 3. compoſ. ex ὁμὸς ἡ ὸν, *ſimilis e*, & τέχνη ης ἡ, *ars*, Sap.7.v.21. ἡ γὰρ πάντων τεχνῖτις ἐδίδαξέ με σοφία, artifex ſeu magiſtra omnium me docuit ſapientia.

Τήκω, liquefacio. *Fut.* ξω. *aor.* 2. *act.* ἔτακον. Τήκομαι *liqueſco, colliqueſco*, Eſa. 6. 4. 2. ὡς κηρὸς ἀπὸ πυρὸς τήκεται, 2 Pet.3. 12. καὶ στοιχεῖα καυσούμενα τήκεται, & elementa aſtuantia colliqueſcent. τήκεται pro τακήσεται, enallage temporis. Deut.28.65. ψυχὴ τηκομένη, animus effœminatus, (ein feig hertz. *a.2. paſſ* ἐτάκην ης η, liquefactus ſum, Exod. 15.v.15. *Fut.2.paſſ.* τακήσομαι ῃ εται colliqueſcam, fundar, Mich. 1. v. 4. Præt. med. τέτηκα ας ε. ἐντήκω inſtillo, illiquo.

Τηρέω ῶ, *ſervo*, 1 Joh. 3. v.22. τηροῦμεν, ſervamus. *conſervo*, 1 Timoth.5.v.22. σεαυτὸν ἁγνὸν τήρει, teipſum caſtum conſerva. Jacob. 1. v. 27. ἄσπιλον ἑαυτὸν τηρεῖν, incontaminatum ſeipſum conſervare. 1 Johan.5. v. 3. τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηρῶμεν (præſ. ſubj.) mandata ejus ſervemus Apoc. 2. verſ. 26. τηρῶν ſervans. *Aſſervo*. Præt. imperf. Matth. 27. v.36. ἐτήρουν αὐτὸν ἐκεῖ, aſſervabant eum illic. *cuſtodio*, Joh. 17. v.12. *Fut* τηρήσω, Apoc.3. v.10 κἀγώ σε τηρήσω, & ego te quoq; ſervabo. Johan. 14. 33. τὸν λόγον μου τηρήσει, ſermonem meum ſervabit. *Præt.act.* τετήρηκα, *ſervavi*, 2 Tim. 4.7. τετήρηκας, reſervaſti, Johan. 2. 10. τετήρηκε, Johan.12.7. Judæ v. 6. *a.* 1. *act.* ἐτήρησα, 2 Cor. 11. verſ.9. ἀβαρῆ ἐμαυτὸν ἐτήρησα, minimè moleſtum me præbui. Apoc.3. verſ.8. ἐτήρησας, ſervaſt. Johan. 15. 20. εἰ τὸν λόγον μου ἐτήρησαν, ſi ſermonem meum ſervarunt, &c. Matth.19. 17. τήρησον (a. 1. act. imperat.) τὰς ἐντολὰς, ſerva mandata, Johan. 17. v. 11. τήρησον, *cuſtodi*. Johan. 17. v. 15. τηρήσατε, ſervate. Johan. 17. v.15. ἵνα τηρήσῃς (aor. 1. ſubj.) ut ſerves. Marc.7. v. 9. τηρήσητε, (a. 1. ſubj. 2. pl.) obſervetis. 1 Tim. 6. v.14. τηρῆσαι, ſervare (a. 1. infin.) Judæ v.6. τηρήσαντας (part. a.1.acc.pl.) à nominat. τηρήσας, qui ſervavit. Præſ. paſſ. τηρέομαι οῦμαι, *aſſervor*. Actor. 25. v. 21. ἐκέλευσα τηρεῖσθαι αὐτὸν, juſſit eum aſſervari. 1 Pet. 3. 7. πυρὶ τηρούμενοι, igni aſſervantur. *imperf. paſſ.* ἐτηρούμην, aſſervabar, Actor.12. v.5. ἐτηρεῖτο ἐν τῇ φυλακῇ, detinebatur in cuſtodia. *Præt paſſ.* τετήρημαι, 2 Pet. 2. 17. οἷς ὁ ζόφος τετήρηται, quibus caligo reſervata eſt. *Part. præt. paſſ.* τετηρημένος η ον, *ſervatus a um*, 1 Pet. 1. v.4. 2 Pet. 2. 4. Judæ v. 1. *aor.* 1. *paſſ.* ἐτηρήθην, 1 Theſſ. 5.23. τηρηθείη, (3 ſing.a.1. paſſ opt.) ſervetur. Actor.25.v. 21. τηρηθῆναι (a. 1. infin.) aſſervari. τήρησις εως ἡ, *cuſtodia, carcer*, Actor. 4. v. 3. & 5.v. 18. *obſervatio*, 1 Cor. 7. v. 19. τήρησις ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ obſervatio mandatorum Dei. τοποτηρητὴς οῦ ὁ, *vicarius*. Gallicè Lievtenant. διατηρέω, *conſervo*, ſemel legitur, Luc. 51. διετήρει (3. perſ. imperf.) πάντα τὰ ῥήματα, conſervabat omnia verba. Actor.15.v. 29. διατηροῦντες (part.

(part. præs. act.) ἑαυτοῖς, caventes vobis. παρατηρέω ῶ, verbum hoc in N. T. in malam partem accipitur, q. d. præter jus & fas observo, superstitiosè observo. παρὰ in compos. sæpe redditur perperam. Quamvis haud negarim extra N. T. etiam in bonam partem accipi, pro diligenti animadversione noto. Tertia pluralis imperfecti παρετήρουν, observabant, legitur Marci 3. v. 2. Luc. 6. v. 7. Act. 9. v. 24. Part. a. 1. act. παρατηρήσαντες, observantes. Luc. 20. v. 20. Legitur etiam in media forma, Gal. 4. v. 10. ἡμέρας παρατηρεῖσθε, dies observatis, Luc. 14. v. 1. ἦσαν παρατηρούμενοι (pro παρετηροῦντο) observabant. παρατήρησις εως ἡ, observatio, Luc. 17. v. 20. μετὰ παρατηρήσεως, ita ut observari possit. συντηρέω ῶ, conservo. 3. sing. imperf. act. συνετήρει, conservabat, legitur, Marc. 6. v. 20. Luc. 2. 19. 3. pl. præs. pass. συντηροῦνται conservantur, legitur Matth. 9. 17. Luc. 5. 38.

Τίθημι, pono (ab obsoleto θέω, quod est affine Heb. תאה taáh determinavit) 1 Pet. 2. 6. τίθημι ἐν Σιὼν λίθον, statuo in Sione lapidem, Joh. 13. 4. καὶ τίθησι, & ponit, Joh. 2. 10. πρῶτον τὸν καλὸν οἶνον τίθησι primò bonum vinum apponit, Matth. 5. v. 15. τιθέασιν pro τιθεῖσιν Ionicè ponunt, Rom. 16. v. 2. τιθέτω ponat (præs. imper.) 1 Joh. 3. v. 16. ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν τὰς ψυχὰς τιθέναι, (præs. act. infin.) pro fratribus animas ponere, h. e. vitam profundere, Marc. 10. 16. τιθεὶς, ponens, Mar. 15. 19. τιθέντες τὰ γόνατα, ponentes genua. imperf. act. ἐτίθην τις ῃ, ponebam. Pro ἐτίθη legimus ἐτίθει, ponebat 2 Cor. 3. v. 13. (tanquam à τιθέω) more circumflexorum, Act. 3. 2. ὃν ἐτίθουν καθ' ἡμέραν πρὸς τὴν θύραν quem collocabant quotidie ad ostium. ἐτίθουν pro ἐτίθεσαν ad formam τοῦ ἐποίουν. Fut. θήσω, ponam, Matth. 12. 18. θήσω τὸ πνεῦμά μου ἐπ' αὐτὸν, ponam Spiritum meum super eum. Præt. act. τέθεικα (pro τέθηκα) posui, Actor. 13. 47. τέθεικά σε εἰς φῶς ἐθνῶν, constitui te, ut sis lux gentium, Joh. 11. 34. ποῦ τεθείκατε αὐτόν; ubi posuistis illum? 2 Pet. 2. v. 6. τεθεικὼς (part. præt. act.) qui constituit. aor. 1. act. ἔθηκα, posui, Johan. 15. v. 16. καὶ ἔθηκα ὑμᾶς, & constitui vos, Luc. 19. 21. αἴρεις ὃ οὐκ ἔθηκας, tollis, quod non deposuisti, Luc. 23. 53. ἔθηκεν deposuit, Joh. 19. 42. ἔθηκαν, posuerunt. aor. 2. act. ἔθην, posui. a. 2. act. imperat. θὲς, pone. aor. 2. act. subj. θῶ ῃς ῃ. 1 Cor. 15. v. 25. ἄχρις οὗ ἂν θῇ, donec posuerit. aor. 2. act. infin. θεῖναι ponere, Luc. 5. v. 18. aor. 2. act. part. θεὶς ἔντος, qui posuit, Luc. 14. v. 29. & 22. v. 41. Præs. pass. τίθεμαι, ponor, Marc. 15. 47. ἐθεώρουν ποῦ τίθεται, spectabant, ubi poneretur. Præt. pass. τέθειμαι, positus fui. plusqu. perf. pass. ἐτεθείμην, positus fueram (legitur tantùm in συντίθημι, Joh. 9. 22.) a. 1. pass. ἐτέθην, positus fui, formatur à τέθειται, sed penultima corripitur abjecto jota; & θ præteriti mutatur in τ, aspirata in tenuem, διφωνίας ἕνεκα, ne duæ literæ aspiratæ concurrant, 1 Timoth.

moth, 2.v. 7. εἰς ὃ ἐτέθην ἐγὼ κήρυξ, ad quod (annuntiandum) constitutus sum præco, Luc. 23. v. 55. ἐτέθη τὸ σῶμα, positum fuit corpus. *subintelligitur*, 1 Cor. 6. v. 13. τὰ βρώματα τῇ κοιλίᾳ scil. ἐτέθη, cibi ventriculo destinati sunt. Et paulò pòst σῶμα δὲ οὐ πορνείᾳ, subaudi ἐτέθη, corpus verò non scortationi destinatum est, 1 Pet. 2. 8. ἐτέθησαν, positi fuerant. h. e. ex decreto Dei constituti, Marc. 4. v. 21. τεθῇ, (3. sing. aor. 1. pass. subj.) ponatur. Hebr. 10. v. 13. ἕως τεθῶσιν, (3. pl. aor. 1. pass. subj.) donec ponatur, Apoc. 11. v. 9. τεθῆναι a. 1. infin) poni. *aor. 2. med.* ἐθέμην, *statui*, ἔθετο, pro quo ἔθου abjecto σ, & mutato εο in ου Actor. 5. 4. ἔθετο, Actor. 1. v. 7. οὓς ὁ πατὴρ ἔθετο ἐν ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ quæ (tempora) Pater in sua ipsius authoritate statuit, Actor. 19. 21. ἔθετο) 3. sing. aor. 2. med.) ὁ Παῦλος ἐν τῷ πνεύματι, Paulus in animum induxit, 1 Thess. 5. 9. οὐκ ἔθετο ἡμᾶς ὁ θεὸς εἰς ὀργὴν, h. e. nos non reprobavit, Actor. 5. 25. οὓς ἔθεσθε (2. pl. a. 2. med. indic.) ἐν τῇ φυλακῇ, quos posueratis in carcere, Act. 27. v. 12. οἱ πλείους ἔθεντο (3. plur. a. 2. med. indic.) βουλὴν, plerique ceperunt consilium. *aor. 2. med. imperat.* θέσο, θοῦ, pone, Luc. 9. v. 44. θέσθε (2. pl. a. 2. med. imperat.) εἰς τὰ ὦτα ὑμῶν, reponite in aures vestras, h. e. attentè audite, Luc. 21. 14. θέσθε εἰς τὰς καρδίας ὑμῶν, habete fixum in cordibus vestris. h. e. ad animum revocate, 2 Cor. 5. v. 19. θέμενος (part. a. 2. med.) ἐν ἡμῖν τὸν λόγον τῆς καταλλαγῆς, qui posuit in nobis sermonem illum reconciliationis, 1 Tim. 1. v. 12. θέμενος εἰς διακονίαν, (pro ἐν διακονίᾳ) posuit in ministerio. θήκη ης ἡ, *vagina*, Joh. 18. v. 11. ἀντίθεμαι, *expono*. vel, ut interpretatur *Budæus*, *est*, *consilia & arcana communicare*, in sinum amicorum effundere, ut illi quasi consiliarii & sinceri judices ea probent, improbent, addant, demant, suadeant, aut dissuadeant, prout eis è re nostra esse videatur. item simpliciter *exponere*, propriè *sursum ponere*, ex ἀνὰ pro ἄνω sursum & τίθημι pono. *suspendere*, *dicare*, *consecrare*, *committere*, item *retractare* q. d. *iterum ponere*. metaphora ducta ab iis, qui calculos perperam collocatos, errore intellecto, meliùs & in debito loco collocant, Gal. 2. v. 2. ἀνεθέμην a. 2.) med.) αὐτοῖς τὸ εὐαγγέλιον, exposui eis evangelium, Actor. 25. v. 14. ἀνέθετο τὰ κατὰ τὸν Παῦλον, exposuit de Paulo. προσανατίθημι confero, Gal. 1. 16. οὐ προσανεθέμην (1. sing. aor. 2. med. indic.) σαρκὶ καὶ αἵματι, non contuli cum carne & sanguine, Gal. 2. v. 6. οὐδὲν προσανέθεντο, (3. pl. a. 2. med. indic.) nihil mecum communicarunt. ἀνάθημα ατος τὸ, *donarium*, Luc. 21. 5. ex ἀνὰ pro ἄνω sursum, quia è parietibus aut columnis suspendebatur. Demost. ἀναθήματα ἀνατιθέναι, donaria consecrare. Æsch. ἀνέθημεν χρυσᾶς ἀσπίδας, dicavimus aurea scuta. ἀνάθεμα ατος τὸ *anathema*, homo diris devotus, filiorum DEI communione indignus. Hesych. ἐπάρατος, ἀκοινώνητος

κοινωνὸν]©, Rom. 9. v. 3. ηὐχόμην γὰρ αὐτὸς ἐγὼ ἀνάθεμα εἶναι ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ, optarim enim ego ipse anáthema esse, separatus à Christo, Gal. 1. 8. ἀνάθεμα ἔστω. anáthema sit, h.e. maledictus, pertinens ad semen serpentis, ad regnum Diaboli. ἀναθεματίζω, *execror*, *devoveo*, Actor. 23. 12. ἀνεθεμάτισαν (3. plur. aor. 1. act. indic.) ἑαυτοὺς, devoverunt sese, Marc. 14. 71. ἤρξατο ἀναθεματίζειν καὶ ὀμνύειν, cœpit sese diris devovere & jurare. κατανάθεμα τὸ anáthema devotum, per metonym. adj. *homo execrabilis & exitio devotus.* talis scil. non erit in Ecclesia cælesti, Apoc. 22. v. 3. καταναθεματίζω, *devoveo*, Matth. 26. 74. ubi habeatur ratio τοῦ κατ', quasi dicatur καθ' ἑαυτοῦ contra seipsum. ἀντιτίθημι, *oppono.* ἀντίθεσις εως ἡ, *oppositio*, 1 Tim. 6. 20. ἀποτίθεμαι, *depono*, Ephes. 4. 25. *a.* 2. *med.* ἀπεθέμην, deposui, Act. 7. v. 58 ἀπέθεντο (3. plur. a. 2. med. indic.) τὰ ἱμάτια αὐτῶν, deposuerunt pallia sua, Coloss. 3. v. 8. ἀπόθεσθε, deponite (2 plur. aor. 2. med. imperat.) Ephes. 4. 22. ἀποθέσθαι (aor. 2. med. infin.) deponere Hebr. 12. v. 1. ὄγκον ἀποθέμενοι (part. aor. 2. med.) πάντα, deponentes omne pondus, Jacob. 1. 21 διὸ ἀποθέμενοι πᾶσαν ῥυπαρίαν, quapropter abjectis omnibus sordibus. ἀπόθεσις εως ἡ, *depositio.* 1 Pet. 3. 21. οὐ σαρκὸς ἀπόθεσις ῥύπου, non depositio carnis, seu corporis sordium, 2 Pet 1. v. 14. ἡ ἀπόθεσις τοῦ σκηνώματός μου, depositio tabernaculi mei, h. e. mors mea. ἀποθήκη ης ἡ, *horreum*, *ubi fruges reponuntur*, Matth. 3. v. 12. συνάξει τὸν σῖτον αὐτοῦ εἰς τὴν ἀποθήκην, colliget frumentum suum in horreum, Matth. 6. v. 26. οὐδὲ συνάγουσιν εἰς ἀποθήκας, neque cogunt in horrea, Luc. 12. v 18. καθελῶ (fut. 2. act.) μου τὰς ἀποθήκας, destruam horrea mea. διατίθεμαι, *paciscor. légo* prima longa. *fedus pango. proprie* dispono, Luc. 22. v. 29. κἀγὼ διατίθεμαι ὑμῖν, & ego légo vobis (regnum.) F. 1. *med.* διαθήσομαι, Heb. 8. 10. ἣν διαθήσομαι τῷ οἴκῳ Ἰσραήλ, quod (fedus) pangam cum domo Israëlis. *aor.* 2. *med* διεθέμην ..., *pactus sum*, Actor. 3. v. 25. καὶ διαθήκης, ἧς διέθετο ὁ Θεὸς, ... federis quod pepigit Deus ... *Hellenismus*, ubi relativum convenit cum præcedenti ... nō verò à sequēti verbo regitur. Heb. 9. 17. ὅτε ζῇ ὁ διαθέμενος (part. a. 2. med.) quam vivit testator, vel vivente testatore. διατίθεμαι ergo inter alia significat idem quod *testor*, seu testamento aliquid mando hæredibus. ... ἀντιδιατιθέμενος (part. præs. pass.) *contrario animo affectus*, 2 Tim. 2. vers. 25. à verbo decomposito ἀντιδιατίθεμαι, contraria ... tio, statuo. διαθήκη ης ἡ, *testamentum*, Hebr. 9. v. 17. ... Matth. 26 28. Actor. 3. 25. ... Gen. 17. v. 2 Jerem. 31. 31. ... αθήκη ergo qua voce L X X. Hebræum בְּרִית semper expresserunt) significat etiam fedus, quod viventes ferire & inire solent. Gen. 15. 18. ἐπιτίθημι, *impono*, Luc. 8. v. 16. & 15. 5. ἐπιτίθησι, imponit, Mat. 23. 4. ἐπιτιθέασι po-

pro ἐπιτιθεῖν (3. plur.præſ.act.) per dialectum Ionicam, 1 Tim. 5.v.22. χεῖρας ταχέως μηδενὶ ἐπιτίθει, manus citò ne cui imponito. ἐπιτίθει pro ἐπιτίθετι. præſ.imperat.act. ad formam circumflexi ποίει, tanquam à themate τιθέω ῶ. Ritùs verò *impoſitionis manuum* ortus eſt ex more Sacerdotum V.T.qui pecudi immolandæ manus imponebant, eamque hoc geſtu Deo conſecrabant,Exod 29 10. Sic quum in N.T. initiandis ſacri miniſterii candidatis imponimus manus, oſtendimus illos Deo conſecrari (confer Num. 27. v. 18.) Apoc. 22.18. ἐπιθῇ (3.ſing.præſ.act. ſubj.) apponat. *imperf.* Actor.8. v.17. ἐπετίθουν (3. plur. imperf. act.)imponebant,pro ἐπετίθεσαν, ad formam circumflexi ἐποίουν, tanquam ab ἐπιτιθέω ῶ, *verba in μι ſolent quandoque imitari circumflexa, ex quorum genere ipſa ſuam trahunt familiam. Fut.* ἐπιθήσω, *imponam*, Matth. 16. ver.18. Apoc.22. 18. *præt. act.* ἐπιτέθεικα *a.1.act.* ἐπέθηκα *impoſui*, ex quo tertia ſingularis & plur. leguntur. ἐπέθηκε *impoſuit*, Marc.3. v. 16,17. & 8.25. Luc. 13.v.13. Johan 9.15. Apoc.1. verſ. 17. ἐπέθηκαν, *impoſuerunt*, Matth. 21. ver.7. & 27. 29,37. Lucæ 23.26. Johan.19.2. *aor.2. act.* ἐπέθην *impoſui*, Matth.9.18. ἐπίθες (aor.2.imperat.)impone, Act.8.19. ἵνα ἐπιθῶ (a.2. ſubj.) ut imponam, Marc.5. v.23. ἐπιθῇς,imponas, Matth.19.v.13. ἵνα τὰς χεῖρας ἐπιθῇ αὐτοῖς, ut manus imponat illis, Actor.15.10. ἐπιθεῖναι(aor.2.infin.) imponere

Luc.4.40. ἐπιθεὶς, (part.aor.2.) Act.19.6. ἐπιθέντος. *præſ. med.* ἐπιτίθεμαι, Act.15.28. ἐπιτίθεσθαι imponere, *aor. 1. paſſ.* ἐπετέθην, Marc.4.21. ἵνα ἐπιτεθῇ, (3.ſing. aor 1. paſſ. ſub.) ut imponatur: *Fut.1.med.* ἐπιθήσομαι, *imponam*, Actor. 18. ver. 10. ἐπιθήσεται, imponet. *aor.2. med.* ἐπεθέμην, *impoſui*, Actor. 28.10. ἐπέθεντο (3.pl. aor.2.med.indic.) τὰ πρὸς τὴν χρείαν, impoſuerunt quibus egebamus, ſeu neceſſaria ad nos alendos. τὰ πρὸς τὴν χρείαν, ſcilicet τείνοντα, ad neceſſarium victum pertinentia. ἐπίθεσις εως ἡ, *impoſitio*, Actor.8.18. διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν, impoſitione manuum. Hoc geſtu in primitiva Eccleſia edebant miracula, Marc.17.v.18. item in V.T. perſonæ Deo conſecrabantur hoc geſtu, Num. 27.18. nec non in N.T. 1 Tim.4.v.14. etiam beſtiæ immolandæ in V. T. hoc geſtu conſecrabantur. Exod. 29. 10. ſymbolum quoque fuit benedictionis,Matth.19.13. ἐκτίθεμαι, *expono*. in media forma. *imperf. med.* ἐξετιθέμην, *exponebam, explicabam,interpretabar*. Act.11. v.4. & 28.23. ἐξετίθετο, exponebat. aor.1.paſſ. ἐξετέθην, *expoſitus fui*. Act.7.v.21. ἐκτεθέντα (part.a.1.paſſ.) expoſitum. aor.2. med. ἐξεθέμην, *explicavi*, Act. 18.26. ἐξέθεντο τὴν τοῦ Θεοῦ ὁδὸν, expoſuerunt viam Dei, hoc eſt, modum Deum rectè colendi docuerunt. ἔκθετος, ὁ ἡ, καὶ ἔκθετον, τὸ, *expoſitus a um*, Actor.7 v.19. τοῦ ποιεῖν ἔκθετα τὰ βρέφη αὐτῶν, ut exponerent infantes ſuos. κατατίθημι, *depono*, Marc.15.46. κατέ-

θηκεν (3.sing.aor.1.act.) αὐτὸν ἐν μνημείῳ, deposuit eum in monimento, Act.24. v.28. θέλων δὲ χάριτας καταθέσθαι (a 2.med. infin.) τοῖς Ἰουδαίοις, volens autem gratiam inire à Judæis. ibid.c.25. v.9. καταθέσθαι χάριν, eodem sensu. παρακαταθήκη ης ἡ, depositum, 1 Tim.6.20. τὴν παρακαταθήκην φύλαξον, depositum illud custodi. συγκατατίθεμαι, assentior, cum Dativo, Luc.23.51. οὗτος οὐκ ἦν συγκατατεθειμένος (part.præt.pass.) τῇ βουλῇ, qui non assensus fuerat consilio. συγκατάθεσις εως ἡ, consensio, 2 Cor.6.16. μετατίθημι, transpono, transfero, Judæ v.4. τὴν χάριν μετατιθέντες (part. præs. act.) gratiam transferentes. Heb.11.5. μετέθηκεν (aor.1.act.) transtulit μετατίθεμαι, transferor, Galat.1. v.6. μετατίθεσθε, (2.pl. præs.pass. indic.) transferimini, Heb.7.12. μετατιθεμένης part. præs. pass. gen.fœm. γὰρ τῆς ἱερωσύνης, mutato enim hoc sacerdotio, Heb. 11. v.5. πίστει μετετέθη, (3.sing. a. 1. pass.) Ἐνὼχ. fide translatus est Enochus, Actor.7.16. μετετέθησαν, (3 pl.aor.1. pass.indic.) translati sunt. ἀμετάθετος ου ὁ ἡ, immutabilis, Heb.6.v.18. Substantivè accipitur ἀμετάθετον ου τὸ immutabilitas, Heb.6.17. μετάθεσις εως ἡ. mutatio, Heb.7.v.12 translatio, Heb.11 ver.5. παρατίθημι, appono, Luc.9.16. παρατιθέναι, (præs. infin.act.) τῷ ὄχλῳ apponere turbæ. Fut. act. παραθήσω, Luc.16.6. apponam. aor.1. act παρέθηκα, apposui, Actor.16. v.34. proposui, Matth.13.ver.14. a.2.act. παρέθην, idem, Marc 8. 6. ἵνα παραθῶσι, ut apponerent, Marc.8.v.7. παραθεῖναι (aor 2. act. infin.) apponere. Præs.med. παρατίθεμαι, propono, 1 Tim.1. v.18. commendo, Actor.20 32. παρατίθεμαι ὑμᾶς τῷ Θεῷ, commendo vos Deo, 1 Pet.4.19. παρατιθέσθωσαν, (3. plur. præs. med.imperat.) appono, 1 Cor.10. 27. Luc.10.8. ἐσθίετε τὰ παρατιθέμενα ὑμῖν, edite quæ vobis apponuntur, Fut.1. med. παραθήσομαι, Luc.23.46. deponam, (futurum pro præsenti) pro παρατίθεμαι, depono, aor.2.med. παρεθέμην ετο ετο. commendavi, Lucæ 12.48. ᾧ παρέθεντο (3.plur. a 2. med indic.) πολὺ, cui commendaverint multum, Actor.14. v.23. παρέθεντο αὐτοὺς τῷ Κυρίῳ, commendarunt eos Domino, 2 Tim.2.v.2. παράθου pro παράθεσο, (2.sing.a.2 med. imperat.) committe. παραθήκη ης, ἡ, depositum, 2 Tim.1.12. προτίθημι, εμαι, propono, legitur tantùm in a.2. med. προεθέμην, proposui, Rom.1.13. προεθέμην ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, constitui venire ad vos, Rom.3.25. Eph.1.9. προέθετο (3.sing.aor.2. med. indic.) proposuit. πρόθεσις εως ἡ, propositio, Heb.9.2. ἡ πρόθεσις τῶν ἄρτων, hypallage Hebraica, pro ἄρτοι τῆς προθέσεως, panes propositionis, hoc est, propositi (de quibus panibus lege Lev.24. v.5. qui Exod.25.v.30. dicuntur ἄρτοι ἐνώπιοι.) Luc.6.v.4. τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως ἔλαβε, panes propositios accepit. Propositum, Actor.11.23. τῇ προθέσει τῆς καρδίας, proposito cordis. decretum, Eph.3.v.11. κατὰ πρόθεσιν secun-

ſecundùm decretum. προστίθημι, *appono.* imperf. act. προσετίθην, Actor. 2. v. 47. προσετίθει pro προσετίθη, tanquam à προστιθέω, vide paulò antè verbum ἐπιτίθημι. *Fut.act.*1. προσθήσω, *apponam.* a.1. act. προσέθηκα, *adjeci,* Luc. 3. 20. προσέθηκε καὶ τοῦτο ἐπὶ πᾶσι, adjecit & hoc ſupra omnia. a.2. act. προσέθην, *idem* in imperat. (Luc. 17. 5.) πρόσθες (2. ſing. aor. 2. act. imperat.) ἡμῖν πίστιν, auge nobis ſidem. *pergo,* Luc. 19. v. 11. προσθεὶς (part. a. 2. act.) εἶπε, pergens dixt. *Hebraiſmus,* Matth. 6. 27. προσθεῖναι, addere, apponere. προστίθεμαι, *adjungar,* Actor. 5. v. 14. προσετίθεντο (3. pl. imperf. paſſ.) addebantur, Act. 13. 36. προσετέθη (aor. 1. paſſ.) πρὸς τοὺς πατέρας, adjunctus ſeu appoſitus fuit patribus, hoc eſt, ſepultus fuit. *Hebraiſmus,* Actor. 2. 41. προσετέθησαν, adjuncti fuerunt. *Fut.* 1. *paſſ.* προστεθήσομαι, *apponar, adjiciar,* Num. 31. verſ. 2. ait Deus ad Moſen ὕστερον προστεθήσῃ (2. ſing. fut. 1. paſſ.) πρὸς τὸν λαόν σου, poſtea (videl. ſumpta vindicta à Midianitis) apponeris ad populum tuum, (hoc eſt, morieris.) Matth. 6. v. 33. καὶ ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν, & hæc omnia adjicientur vobis. *aor. 2. med.* προσεθέμην, *perrexi,* phraſis Hebraica, Luc. 20. v. 11. προσέθετο πέμψαι ἕτερον δοῦλον, perrexit mittere alium ſervum, Act. 12 v. 3. προσέθετο συλλαβεῖν καὶ Πέτρον, pergebat comprehendere etiam Petrum. περιτίθημι, *circumpono,* 1 Cor. 12. ver. 23. περιτίθεμεν, circumponimus, Marc. 15. v. 17. περιτιθέασιν pro περιτιθεῖσιν (3. pl. præſ. Ionicè) circumponunt. a. 1. περιέθηκα, *circumpoſui,* Matth. 21. v. 33. Marc. 12. v. 1. περιέθηκε circumpoſuit, Matth. 27. ver. 28. περιέθηκαν, circumpoſuerunt, *aor.* 2. περιέθην, *idem,* Matth. 27. v. 48. περιθεὶς part. a. 2.) Joh. 19. v. 29. περιθέντες. περίθεσις εως ἡ, *circumpoſitio,* 1 Pet. 3. 3. συντίθεμαι, *conſtituo,* legitur tantùm in pluſquamperf. & aor. 2. med. Johan. 9. v. 22. συνετέθειντο (3. pl. pluſq. perf. paſſ.) conſtituerant, decreverant, Luc. 22. v. 5. συνέθεντο (3. plur. aor. 2. med.) & pacti ſunt. συνθήκη ης ἡ, *fedus.* ἀσύνθετος ου ὁ ἡ, *fedifragus, turbulentus,* Rom. 1. v. 31. ἀσυνθέτους pacta violantes. ἀσυνθετέω ῶ, *prævaricor,* Eſdr. 10. 10. ὑμεῖς ἠσυνθετήκατε (2. pl. præt. act.) vos prævaricati eſtis, egiſtis contra fedus, in quo promiſiſtis, vos velle vivere ſecundùm verbum meum, in quo prohibui, ne duceretis uxores alienigenas. ὑποτίθημι εμαι, *ſuppono, ſubjicio.* Rom. 16. v. 4. τὸν ἑαυτῶν τράχηλον ὑπέθηκαν, ſuam ipſorum cervicem ſuppoſuerunt (Latinè, objecerunt) 1 Tim. 4. v. 6. ταῦτα ὑποτιθέμενος (part. præſ. med.) τοῖς ἀδελφοῖς, hæc ſi ſubjeceris fratribus. θετὸς ἡ ὀν, *poſitus a um.* εὔθετος ου, ὁ καὶ ἡ propriè *bene poſitus.* ἡμέρα εὔθετος, καιρὸς εὔθετος, tempus opportunum, Pſal. 32. 7. *appoſitus, aptus, idoneus,* Luc. 9. 62. οὐκ εὔθετός ἐστιν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, *non* eſt aptus ad regnum Dei, nempe ad miniſterium verbi. intelligitur hìc *aptitudo ad officium.* *accommo-*

accomodus, Luc.14.v.35. οὔτε εἰς κοπρίαν εὔθετόν ἐστι (τὸ ἅλας) neque ad sterquilinium est accommodatum, schicket sich nicht. *utilis*, Heb.6.v.7. ἀνεύθετος ου, ὁ καὶ ἡ, *non appositus*, Actor.27.12. ἀνευθέτου δὲ τοῦ λιμένος, scil. ὄντος, quum appositus portus non esset. ἄθετος ου, ὁ καὶ ἡ, *irritus, ineptus, inutilis*. ἀθετέω ῶ, *aboleo*, Galat.2. v.21. οὐκ ἀθετῶ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ, non irritam facio gratiam Dei. *Sperno*, Johan.12. v.48. ὁ ἀθετῶν ἐμὲ, qui me rejicit, Marc.7. v.9. ἀθετεῖτε, abrogatis, Judæ v.8. κυριότητα δὲ ἀθετοῦσι, dominatum verò aspernantur. *Fut.* ἀθετήσω, 1 Cor.1. v.19. *aor.1.* ἠθέτησα, Luc.7 v.30. ἠθέτησαν, abrogarunt. *recuso contra fidem datam*, Marc. 6. vers. 26. οὐκ ἠθέλησεν αὐτὴν ἀθετῆσαι (aor.1.act.infin) noluit illi (adolescentulæ) recusare. ἀθέτησις εως ἡ, *abrogatio*, Heb.7. 18. & 9.26. νουθετέω ῶ, *admoneo*, cum Accus. Act. 20. v.31. νουθετῶν ἕνα ἕκαστον, adhortor unumquemque. Septies legitur & semper in præsenti tempore. νουθεσία ας ἡ, quasi amissæ mentis repositio. Ad verbum in *animo positio*. Sic dicitur *admonitio*, quòd in animo moniti ponat, & imprimat quidnam factum oporteat, aut oportuerit, 1 Cor.10.11. ἐγράφη δὲ πρὸς νουθεσίαν ἡμῶν, scripta verò sunt ad nostri admonitionem. νομοθέτης ου ὁ, *legislator*, Jacob.4. v.12. εἷς ἐστιν ὁ νομοθέτης, unus est legislator. νομοθετέω ῶ, *leges sancio*. *Fut.* ήσω. P. νενομοθέτηκα. *Præt. perf. pass.* Heb.8.v.6. νενομοθέτηται, sancitum est, Heb.7. v.11. ὁ λαὸς ἐπ' αὐτῷ νενομοθέτητο (3. perf. plusq. perf. pass.) populus propter illum leges accepit. abjicitur augmentum plusq. perf. νομοθεσία ας ἡ, *legislatio* seu *legis constitutio*, Rom.9. v.4. ὁροθεσία ας ἡ, *terminus positus*, Act.17.v.26. υἱοθεσία ας ἡ, *adoptio*, Rom.8.15. 23. & 9.4. Gal.4.v.5. Eph.1.v.5. υἱοθετέω ῶ, *adopto*. υἱόθετος ου ὁ καὶ ἡ, *adoptatus a*.

Τίκτω *pario*, propriè est mulieris. Hesiod. τίκτουσι δὲ γυναῖκες ἐοικότα τέκνα γονεῦσι. Homerus tamen ἰλιάδ. ι. v.547. abusivè etiam viro tribuit. Joh.16. v.21. ὅταν τίκτῃ (3.sing. præs. act. subj.) quum parit, Gal.4.27. εὐφράνθητι στεῖρα, ἡ οὐ τίκτουσα, lætare sterilis, quæ non paris. *Per metaph.* tribuitur *concupiscentiæ*, Jacob.1. v.15. item *terræ*, quæ est communis nostrûm omnium nutrix, & tum idem significat quod ἐκφέρω *produco, profero*, Heb.6. v.7. F.1. *med.* τέξομαι, *pariam*. τέξῃ *paries*, Luc.1. v.31. τέξῃ υἱὸν, paries filium. τέξεται, pariet. Matth.1 v.21. *Præt. act.* τέτεχα, inusitatum. (unde est passivum τέτεγμαι. *aor. 2. act.* ἔτεκον, *peperi*, Matth.1. vers.26. ἕως οὗ ἔτεκε, usque dum peperit, Apoc. 12. v.5. καὶ ἔτεκεν υἱὸν ἄρρενα, & peperit prolem masculam. ibid. v.4. τέκῃ. (3 perf. aor.2. subj.) Luc.1.v.57. ὁ χρόνος τοῦ τεκεῖν (aor.2. infin.) tempus pariendi, Luc.2. v.11. ἐτέχθη (aor. 1. pass. indic.) σωτὴρ, natus est Servator, Matth.2.v.2. ὁ τεχθεὶς (part.a.1. pass.) natus. *Præt med.* τέτοκα, *peperi*, unde τόκος ου ὁ, propriè *partus*. ἰλιάδ. ς.v.5. πρωτοτόκος μήτηρ

πρὶν εἰδυῖα τόκοιο, primò pariens, non antea partum ... item per metaph. *usura*, Matth.25.v.27. Luc.19.v.23. τόκῳ ἔπραξα, cum usura exegissem. dolus Heb. תך. Psal. 14. ubi LXX interpretes vocem Hebræam ὁμόφωνον, ... eleganter flexerunt. ἐκδίδωμι *fœnori do*, Deut. 23. 20. ἐκτοκεῖς, Atticè pro ἐκτοκί... τῷ ἀδελφῷ. καταποκίζομαι ... *obruor*. δυστοκέω ῶ, *difficulter pario*, Gen. 35. v. 16. ... ἐδυστόκησεν. πρωτότοκος ὁ, primogenitus, Matth. 1.v.25. ... αὐτῆς τὸν πρωτότοκον, filium suum primogenitum, Rom.8.29. πρωτότοκον ἐν πολλοῖς ἀδελφοῖς, primogenitum inter multos fratres, Col.1.v.15. πρωτότοκος πάσης κτίσεως, genitus ante omnem creaturam. πρωτοτόκια τὰ, *jus primogeniti*, Heb. 12.v.16. qua voce LXX usi sunt, Gen.25. v.32. πρωτοτόκος ἡ, *primipara*, quæ primùm peperit. τέκνον ὁ τὸ, *proles, soboles*, sive sit mascula, sive fœminina. Latiùs ergo patet quàm υἱός. per syn. generis *filius*, Mat.9.2. θάρσει τέκνον, bono animo esto fili. τέκνα τὰ *liberi*, Matthæi 15.26. οὐκ ἔστι καλὸν λαβεῖν τὸν ἄρτον τῶν τέκνων, non est bonum accipere panem liberorum. &c. Rom.8.16. ἐσμὲν τέκνα Θεοῦ, sumus filii Dei. τέκνα τῆς σοφίας, filii sapientiæ. Mat.11.19. τεκνίον ὁ τὸ, *filiolus*. τεκνία τὰ, *filioli*, Joh. 13.33. 1 Joh. 2. 1. ἄτεκνος ὁ, ὁ καὶ ἡ *qui est absque liberis*. Luc.20.20. ἀτεκνόω ῶ *liberis privo*, 1 Sam.15. 33. Gen.31. 38. αἱ αἶγές σου οὐκ ἠτεκνώθησαν (3.pl.a.1.pass.) capræ tuæ non fuerunt steriles. πολύτεκνος ὁ ὁ ἡ, qui habet numerosam sobolem. φιλότεκνος ὁ ὁ ἡ, amans liberorum, Tit.2.v.4.

Τίλλω, *vello, vellico*, Marc. 2.v. 23. τίλλοντες, Luc.6.v.1. ἔτιλλον (3.pl. imperf.) vellicabant. *Fut.* τιλῶ. *P.* τέτιλκα. ἐκτίλλω *evello*, idem quod ἐκριζόω ῶ, eradico. *F.* ἐκτιλῶ, Jerem. 45. v.4. *aor.2.act.* ἐξέτιλον, Dan.11. v. 4. ἐκτιλήσεται (3.sing.f.2. pass.) eradicabitur, funditus tolletur.

Τινάσσω *F.* ξω. *P.* τετίναχα *a.1.* ἐτίναξα, *quatio, concutio, vibro*. ἀποτινάσσω, *excutio*, Luc. 9. v.5. ἀπὸ τῶν ποδῶν ὑμῶν ἀποτινάξατε (aor.1.imperat. à pedibus vestris excutite, Act.28.v.5. ἀποτινάξας (part. aor.1.) ἐκτινάσσω, *idem*, Matth. 10. 14. ἐκτινάξατε (a.1.imperat.) Act.13.51. ἐκτιναξάμενοι (part aor.1. med.) τὸν κονιορτὸν, excusso pulvere.

Τίς *quis* vel *quæ*, τί *quid*, nomen adj. interrogativum, semper habet acutum, & casus bissyllabi τίνος, τίνι, τίνα, τίνες, τίνων, τίσι, τίνας sunt penacuti (Affine Chaldaico דִּי *di* qui.) Johan. 8. v.25. σὺ τίς εἶ; Tu quis es? Marc. 5.31. τίς μου ἥψατο; Quis me tetigit? Actor.10.v.21. τίς ἡ αἰτία; Quæ causa est? Matth. 20. v.21. τί θέλεις; quid vis? Joh. 2. v.4. τί ἐμοὶ καὶ σοὶ γύναι; Quid rei mihi tecum mulier? Matth. 8.29. τί ἡμῖν καὶ σοί; Quid rei nobis tecum?) (τί scil. πρᾶγμα) Luc. 1. v.66. τί ἄρα τὸ παιδίον τοῦτο ἔσται; Quisnam puerulus hic erit? Jerem. 9.v.1. τίς δώσει; pro ὄφελον εἴ τις δοίη, utinam quis daret! *Hebraismus*, Johan. 6.v. 9. ταῦτα

(pro

(pro τῦτο) τί ὅςιν; hæc quid ſunt? Luc. 20. v. 24. τίν☉ ἔχει εἰκόνα; Cujus habet imaginem? Gen. 32. verſ. 17. τίν☉ εἶ Cujuſnam es? Pſal. 27. v. 1. ἀπὸ τίν☉ δειλιάσω; A quo timebo? 1 Sam. 12. v. 3. τίν☉ μόσχον εἴληφα, Cujuſnam vitulum accepi; Luc. 20. v. 33. τίνος αὐτῶν γίνεται γυνή; cujus eorum erit uxor? γυνή hic acutum habet in ultima, quia in fine periodi. Nec ſignū interrogationis eſſe poteſt, niſi in fine periodi, Luc. 7. v. 21. τίνι ὁμοιώσω; Cuinam aſſimilabo? Luc. 11. 19. ἐν τίνι, quonam? Luc. 12. v. 20. τίνι ἔςαι; cujus erunt? *Hebraiſmus* pro τίν☉ ἔςαι; לְמִי יִהְיוּ Joh. 6. v. 68. πρὸς τίνα ἀπελευσόμεθα; Ad quem ibimus? Joh. 8. 53. τίνα σεαυτὸν ποιεῖς; Quem tu teipſum facis? Joh. 20. v. 15. τίνα ζητεῖς; Quem quæris? Luc. 11. v. 11. τίνα πατέρα; ecquem patrem? Joh. 18. 29. τίνα (g. f.) κατηγορίαν φέρετε; Quam accuſationem affertis? Eſa. 60. v. 8. Τίνες οἱ δε; quinam hic ſunt? Act. 19. v. 14. τίνες ἐςέ; Quinam eſtis? Deut. 6. verſ. 20. Τίνα (nominat. plur. g. n.) ἐςὶ τὰ μαρτύρια; Quænam ſunt teſtimonia? Matth. 17. v. 25. ἀπὸ τίνων λαμβάνουσι τέλη; à quibuſnam accipiunt tributa? Sequenti *Genitivo*, 1 Cor. 2. v. 11. τίς οἶδεν ἀνθρώπων; Quis hominum novit? *Huc pertinent loquendi formulæ, quæ ſaltem poteſtate ſunt interrogativæ*, ubi τίς & τί non poſſunt Latinè verti *aliquis*, *aliquid*. Marc. 15. v. 24. τίς τί ἄρῃ, quis quid tolleret. Epheſ. 3. v. 18. τί τὸ πλάτ☉, quæ ſit illa latitudo. Hic τί non eſt reipſa interrogativum neq; indefinitum. Refero tamen ad interrogativum, quia verti nequit *aliquid*. Luc. 22. v. 23. τίς ἄρα εἴη ἐξ αὐτῶν, ecquis ex ipſis eſſet: ubi in ipſo textu non eſt interrogatio, ſed modus loquendi intergationi eſt affinis, Joh. 12. v. 28. πρὸς τί εἶπεν αὐτῷ, quorſum dixiſſet ei, Luc. 1. 62. τὸ τί ἂν θέλοι καλεῖσθαι αὐτόν, quomodónam eum vellet vocari, Actor. 19. v. 31. τίν☉ ἕνεκα, cujus rei gratia. Joh. 10. v. 6. οὐκ ἔγνωσαν τίνα (nominat. pl. g. neut.) ἦν, ἃ ἐλάλει αὐτοῖς, non intellexerunt, quænam eſſent, quæ iis loquebatur. Διατί *quare?* (idem quod διὰ τίνα αἰτίαν, τίν☉ ἕνεκα) Adverb. interrogandi, compoſitum ex διά τί prout diviſè legitur, Matth. 17. v. 19. Luc. 19. v. 31. Ro. 9. 23. 2 Cor. 11. v. 11. διὰ τί; Nonnunquam τί ponitur pro διατί, ut Luc. 6. v. 41. τί βλέπεις; Quare aſpicis? Rom. 3. v. 7. τί ἔτι κἀγώ; Cur amplius ego? Rom. 8. v 24. ὃ βλέπει τις, τί καὶ ἐλπίζει; Quod quis videt, cur ſperet? ἱνατί *quare*, ex ἵνα τί (prout diviſè legitur Act. 7. v. 26.) Græcis interpretibus uſitatiſſimum, quo Hebræum לָמָּה expreſſerunt, Pſalm. 2. v. 1. ἱνατί ἐφρύαξαν τὰ ἔθνη; (quæ verba allegantur, Actor. 4. 25.) Quare fremuerunt gentes? *Quorſum?* Luc. 13. 7. ἱνατί καὶ τὴν γῆν καταργεῖ; Quorſum etiam terram inutilem reddit?

Τὶς τὶ, *aliquis*, *aliquid*, ἀόριστον indefinitum, dictio enclitica, ejuſq; caſus biſſyllabi, quoties accentum

retinent,

retinent, eum in ultima habet, & præterea notandum, solere postponi, hoc est, non esse in principio qualiscunque distinctionis. τὶς, τινὶ, τινά, τινές, τινῶν, τισὶ, τινάς. Jacob. 2. v. 16. εἴπῃ δέ τις, dicat verò aliquis, Luc. 11. v. 54. θηρεῦσαί τι ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ venari aliquid ex ipsius ore, Matth. 12. v. 19. οὐδὲ ἀκούσει τις, neque audiet quisquam, Luc. 24. v. 1. καί τινες, & nonnullæ. *Quidam*, 1 Cor. 15. v. 6. τινὲς δὲ ἐκοιμήθησαν, quidam verò obdormiverunt. Hic videtur τινὲς in principio distinctionis poni, sed id fit, quia ἀπὸ τοῦ κοινοῦ, repetendum ἐξ ὧν, & inprimis quia est distributivum. Confer exemplum simile Philip 1. 15. 2 Cor. 10. v. 12. συγκρῖναι ἑαυτούς τισι, conjungere nos cum quibusdam Luc. 7. v. 18. προσκαλεσάμενος δύο τινὰς τῶν μαθητῶν ἑαυτοῦ, (pro δύο ἐκ τῶν μαθητῶν) qui advocatos duos quosdam ex discipulis suis misit; Luc. 21. v. 5. καί τινων λεγόντων, & quibusdam dicentibus. *unusquisque*, 1 Cor. 16. v. 11. καὶ ταῦτα ἦτε τινές, & hæc eratis unusquisque. Sic quidam hæc explicant. Verùm vide suprà in Themate αὐτὸς vocem ταῦτα, ubi sensus hujus pronominis verus eruitur. Aliquando *subintelligitur*, Act. 21. v. 16. συνῆλθον δὲ (pro δέ τινες) καὶ τῶν μαθητῶν. Venerunt etiam quidam ex discipulis, Luc. 8. 20. λεγόντων, scilicet τινῶν, dicentibus nonnullis, Luc. 21. v. 16. θανατώσουσιν (scilicet τινὰς) ἐξ ὑμῶν, occident aliquos ex vobis. ὅστις ἥτις ὅ, τι (ad differentiam conjunctionis ὅτι *quia* post o virgula seu incisum, seu κόμμα scribitur) *qui, quæ, quod*, Mat. 18. v. 4. ὅστις ταπεινώσῃ ἑαυτὸν, quisquis humiliaverit se, Eph. 3. 13. ἥτις ἐστὶ δόξα ὑμῶν, quæ est gloria vestra. ἥτις ἐστὶ hic pro αἵτινές εἰσι. Præcessit enim ἐν ταῖς θλίψεσι. scilicet *Relativum inter duo nomina cum utrolibet convenire potest*, Matth. 18. v. 28. ὅ, τι ὀφείλεις, quod debes, Luc. 10. vers. 25. ὅ, τι ἂν προσδαπανήσῃς, quicquid insumpseris, Joh. 2. v. 5. ὅ, τι ἂν λέγῃ, quicquid dixerit, 1 Cor. 19. v. 2. ὅ, τι ἂν εὐοδῶται, quod pro Dei benignitate licuerit. Genitivo οὗ τινος, ἧς τινος. Dat. ᾧ τινι, ᾗ τινι. Accus. ὅντινα ἥντινα, ὅ, τι, Heb. 10. v. 11. αἵτινες οὐδέποτε δύνανται περιελεῖν ἁμαρτίας, quæ hostiæ (scilicet pecudes mactatæ & oblatæ) nunquam possunt auferre peccata, Col. 2. v. 23. ἅτινά ἐστι λόγον ἔχοντα σοφίας, quæ speciem habent sapientiæ, Joh. 21. v. 25. ἅτινα ἐὰν γράφηται καθ' ἓν, quæ si scribantur singula. διότι *quoniam*, compositum ex διὰ *propter*, & ὅ, τι *quod*, Rom. 1. v. 19. διότι τὸ γνωστὸν τοῦ Θεοῦ, quoniam id quod de Deo cognosci potest. *propterea* Rom. 1. v. 21. Logici distinguunt inter ὅτι & διότι, sicut inter effectum & causam. *Formam* quoque ut causam latentem & essentiam rei propriam vocant τὸ τί ἦν εἶναι, scil. *id quod quid sit*. τὸ est articulus q. d. *illud quidnam sit esse*, scil. τὸ εἶναι ἴδιον, essentia propria & specifica, quæ forma dicitur. Rem obscuram & abstrusam obscurissimis indicant

cant

cant vocibus. Quidnam res sit, ex ejus discimus definitione. Perfecta verò definitio formam rei complectitur. Ferè simile exemplum lege, Luc.22.vers.23. τὸ τίς ἄρα εἴη, quisnam esset. εἴ τις (divisè) si quis. Matth. 16.v.24. εἴ τις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν Heb.) Si quis me vult sequi, Marc. 4. v.23. εἴ τις ἔχει ὦτα ἀκούειν, si quis habet aures quibus audire possit, hoc est, si quis ex ovibus meis, quæ solæ audiunt vocem meam, Marc.8.v.23. εἴ τι βλέπει, an quid videat, Luc.19. 8. εἴ τινός τι ἐσυκοφάντησα, si quid cuipiam per calumniam extorsi, Philip.2. v.1. εἴ τινα (g. n.) σπλάγχνα, si aliqua viscera, si quæ commiserationes. παρά τι penè, **behnah**. Luc.5. 7. ὥστε παρά τι βυθίζεσθαι αὐτά. adeo ut penè mergerentur illæ. μήτι num. Luc. 6. 39. Joh. 7. v.31. μήτι πλείονα σημεῖα τούτων ποιήσει; num signa plura sit editurus hisce? εἰ μήτι nisi, Luc. 9. v.13. 1 Cor.7.5.

Τιτρώσκω, *vulnero, cutem pertundo, perfodio. Fut.* τρώσω, tanquam à τρόω. *Præt.* τέτρωκα. *Præt. pass.* τέτρωμαι, unde est τρῶμα τ῀ος τὸ, *vulnus* τραῦμα τ῀ος το, *idem*, Luc. 10. vers. 34. κατέδησε τὰ τραύματα αὐτοῦ, obligavit ejus vulnera. τραῦμα pro τρῶμα, ab obsoleto τράω pro quo τραύω, sicut pro λάω λαύω. vide suprà. p.436. 2. Sic pro ἀλέω ἀλεύω p. 72. 1. &c. τραυματίζω, *vulnero, saucio. Fut.* σω *Præt.* κα. Luc. 20.v.12. τοῦτον τραυματίσαντες (part. aor.1.) ἐξέβαλον, hunc vulneratum ejecerunt, Actor.19.v.16. τετραυματισμένους, *vulneratos*. part. accus. casus, pl. num. præt. pass. ἐκτιτρώσκω, *abortum facio F.* ἐκτρώσω. *Præt.* ἐκτέτρωκα. *Præt. pass.* ἐκτέτρωμαι. unde est ἔκτρωμα τ῀ος τὸ, *abortus*, 1 Cor. 15. v. 8. ὡσπερεὶ τῷ ἐκτρώματι ὤφθη κἀμοὶ, tanquam abortui visus est etiam mihi.

Τίω, *pendo*, **ich bezale**. *Fut.* τίσω & τίσομαι, Prov. 20.v. 12. *Præt.* τέτικα. *Præt. pass.* τέτιμαι, ũde est τιμὴ ῆς ἡ, *pretium*, item *honor*, Johan.4.v. 44. Προφήτης ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι τιμὴν οὐκ ἔχει, Propheta in patria sua honorem non habet, h e. (ut Lucas habet c.4.24.) non est acceptus, Rom. 13. 7. τῷ τὴν τιμὴν, τιμὴν, cui honórem (debetis,) honorem (praestate.) *Pretium*, Matth. 27. v. 6. τιμὴ αἵματός ἐστι, pretium sanguinis est, Actor. 5. 2. *Syriacè scribitur* טימי, unde apparére potest, quàm inveterata sit illa vitiosa pronuntiatio, ubi pro *etha* legerunt *itha*. τιμάω ῶ *honoro*, Joh.8. v. 49. τιμῶ τὸν πατέρα μου, honoro patrem meum, Matth. 15.8. χείλεσί με τιμᾷ, labiis me honorat, Mat. 15. v 4. τίμα (præs. imper.) honora, ad formam paradigmatis βόα, 1 Pet. 2. 17. τὸν βασιλέα τιμᾶτε, regem honorate, Johan.5.32. ἵνα τιμῶσι (3.pl. præs. subj.) ut honorent. *ibidem*, τιμῶν, honorans. *Fut.* τιμήσω, *honorabo*, Joh. 12. 26. τιμήσει αὐτὸν ὁ πατήρ, honorabit eum pater. a.1. ἐτίμησα, *honoravi*, Act. 28. 10. πολλαῖς τιμαῖς ἐτίμησαν ἡμᾶς, multis honoribus nos fuerunt prosecuti, 1 Pet. 2. v.17. πάντας τιμήσατε (a.1. imper.) omnes honorate.

norate, Matth.5.v.5. οὐ μὴ τιμήσῃ, (3.perf.a.1.subj.) non honoraverit. οὐ μὴ, planè non, Græcismus, ubi duplex negatio fortiùs negat. *Præt. act.* τετίμηκα, *æstimavi*. *Præs.pass.* τιμάομαι ῶμαι, *æstimo or. præt. pass.* τετίμημαι, *æstimatus fui*. Matth.27.9. τὴν τιμὴν τοῦ τετιμημένου, pretium æstimati (agri) *aor.1. med.* ἐτιμησάμην, æstimavi, Matth.27. v.9. ἐτιμήσαντο, æstimaverant. Vocabula, quæ ibi sequuntur, ἀπὸ υἱῶν Ἰσραὴλ, ferenda sunt ad verbum præcedens ἔλαβον. Signis enim parenthesios à versu distinguenda sunt hæc (τὴν τιμὴν τοῦ τετιμημένου ὃν ἐτιμήσαντο.) τίμιος α ον, *honorabilis e*, Actor.5.34. τίμιος παντὶ λαῷ, honorabilis seu authoritate pollens apud omnes. Heb.13. vers.4. τίμιος ὁ γάμος, honore dignæ sunt nuptiæ. *Pretiosus a um.* λίθος τίμιος, lapis pretiosus, 1 Cor.3. v.22. Apoc.7. v.4. & 18.12.16. & 21.11,19. τίμια ἐπαγγέλματα, pretiosa promissa. *carus a um*, Actor.20.22. οὐδὲ ἔχω τὴν ψυχὴν μου τιμίαν, neque vita mihi cara est, h.e. officium meum vitæ meæ antefero. Deus enim *diligendus est supra omnia*, atque ita etiam supra nos ipsos. In comparat. τιμιώτερος α ον, *pretiosior us*, 1 Pet.1. v.7. τιμιώτερον χρυσίου, pretiosius auro. Superl. τιμιώτατος η ον, Apoc.18.12. ξύλον τιμιώτατον, lignum pretiosissimum. Apoc. 21,11. ὅμοιος λίθῳ τιμιωτάτῳ, simile lapidi pretiosissimo. τιμιότης ητος ἡ, *opulentia*, Apoc.18. 19. ἄτιμος ὁ ἡ, *inhonoratus, ingloriis*, Matth.13.v.57. Marc.6.4.

1 Cor.4. v.10. *compar.* ἀτιμότερος, *inhonoratior*, 1 Cor.12. v.23. ἀτιμία ας ἡ, *ignorantia*, Rom.1.26. εἰς πάθη ἀτιμίας, pro πάθεσιν ἀτίμοις, tradidit eos fœdis affectibus. Geminus Hebraismus, 1 Cor.15.43. σπείρεται ἐν ἀτιμίᾳ, h. e. ἄτιμον, seritur fœdum. ἀτιμάζω, *contumeliâ afficio*, Rom.2.23. τὸν Θεὸν ἀτιμάζεις, Deum dedecoras, Joh.8.49. ἀτιμάζετέ με, contumelia afficitis me. *Fut.* ἀτιμάσω. *aor.1.* ἠτίμασα, Jacob 2.6. ἠτιμάσατε τὸν πτωχὸν, contumelia affecistis pauperem, Luc.20.11. ἀτιμάσαντες (part.aor.1.) ἀτιμάζομαι, *ignominia afficior, infamia notor.* in media significatione accipitur, Rom.1.24. τοῦ ἀτιμάζεσθαι τὰ σώματα αὐτῶν ἐν ἑαυτοῖς, ut fœdarent corpora sua in semetipsis. *aor.* 1. *pass.* ἠτιμάσθην, Actor.5 v.41. ἀτιμασθῆναι (a.1. pass. infinit.) contumelia affici. ἀτιμάω ῶ, item ἀτιμόω ῶ, idem significant quod ἀτιμάζω, Marc. 12.v.4. ἠτιμωμένον, contumelia affectum. est part. præt. pass. acc. sing. à verbo ἀτιμόω ῶ, *Fut.* ἀτιμώσω. *Præt.* ἠτίμωκα, unde est *præt. pass.* ἠτίμωμαι, & hinc part. ἠτιμωμένος, πολύτιμος ου, ὁ καὶ ἡ, *valde pretiosus a*, Matth.13.v.46. βαρύτιμος ου ὁ, ἡ, *gravis pretii*, Matth.26.7. ἰσότιμος ου ὁ ἡ, *æquè pretiosus*, 2 Pet.1. 1. ἔντιμος ου ὁ ἡ, *pretiosus*, Luc.1. 2. ἐντιμότερος *dignior*, Luc.14. 8. ἐπιτιμάω ῶ, propriè, *pretium augeo*. Demosth. σῖτος ἐπετιμήθη frumenti pretium auctum. Et quum homines invehi soleant in eos, qui pretium cujuscunque rei augent

augent, persæpe idem est quod *objurgo, reprehendo*, Marc.8. v.32. ἤρξατο ἐπιτιμᾷν αὐτῷ, cœpit eum reprehendere, id est, ei contradicere, Luc.4.v.41. ἐπιτιμῶν, objurgans, *imperf.* ἐπετίμων *objurgabam*, Marc.3. v.12. Lucæ 23.v.40. ἐπετίμα αὐτοῖς, interminabatur iis, Marc.10.13,48. ἐπετίμων objurgabant. *Fut.* 1. *act.* ἐπιτιμήσω. *Præt act.* ἐπιτετίμηκα. *aor.* 1. *act.* ἐπετίμησα, Matth.12. v. 16. ἐπετίμησεν αὐτοῖς, & *interminatus est* eis, hoc est, præcepit iis, additis minis, Matth.19.13. ἐπετίμησαν αὐτοῖς & objurgarunt illos, 2 Tim.4.2. ἐπιτίμησον, (aor.1.act. imperat.) increpa, Judæ vers 9. ἐπιτιμήσαι (3.perf. sing. aor.1. act.opt.) increpet. videtur adhiberi hoc verbum ubi vis vi opponitur, & objicitur. Sic Matth. 8 26. ubi sedatur tempestas. & hic ubi Deus dicitur Satanam increpare, hoc est, compescere & vi sua omnipotente constringere, Luc.9. v.21. ἐπιτιμήσας (part aor.1.) qui reprehendit. ἐπιτιμία ας ἡ, *mulcta*, idem quod ἐπιτίμιον, 2 Cor. 2.6. Aliis *increpatio*, idem quod ἐπιτίμησις. Sed 2 Cor.2.6. non objurgationem intelligi, sed tempus excommunicationis (quam hic mulctam vocat) ex seqq. liquet, ubi hortatur Corinthios, ut illi condonent, hoc est, ut desinant eum mulctare. φιλοτιμέομαι οῦμαι, *ambio honorem.* In seqq. locis in bonam accipitur partem, 1 Thess.4. 11. *contendo*, Rom.15 20. 2 Cor. 5.9. διὸ καὶ φιλοτιμούμεθα, quapropter & ipsi contendimus. ἀποτίνω pro ἀποτίω (pro τίω etiam τίνω dicitur) *dependo*, Phile. v.19. ἐγὼ ἀποτίσω, ego solvam seu dependam.

Τοι particula enclitica, quæ adverbiis & conjunctionibus annecti solet, ut ἤτοι *aut*, idem quod ἤ. καίτοι *licet*, Heb.4 v.3. καίτοιγε, etsi, Joh 4.2. μέντοι, *tamen*, Joh.7. v.13. οὐ μέντοι, non tamen, Joh.20. v.5. οὐδεὶς μέντοι, nemo tamen, Joh.4.27. ὅμως μέντοι *veruntamen* Joh 12.42.

Τοῖχος ου ὁ, *paries*, Act.23.v.3. τοῖχε κεκονιαμένε, paries dealbate h.e. ô hypocrita. μεσότοιχον ου τὸ, *intergerinus paries*, Eph.2.14.

Τόλμα ης ἡ, *audacia*, τολμάω ῶ. *audeo*, 2 Cor. 11.21. τολμῶ κἀγὼ, audacia utor & ego, Rom.5. v.7. τολμᾷ sustinet, 2 Cor.10. v.12. τολμῶμεν (1.perf.plur præs. subj.) audeamus, Philip.1. v.14. περισσοτέρως τολμᾷν, amplius audere, *imperf.* ἐτόλμαον ων, *audebam*, Johan.21 12. οὐδεὶς ἐτόλμα, nemo audebat, Luc.20.40. οὐκ ἔτι ἐτόλμων, nec amplius audebant. *Fut* ἐτολμήσω. *audebo*, Rom.15. v.18. *aor.*1. ἐτόλμησα, *ausus sum.* Tertia persona singularis legitur, Matth.22.46. Judæ v 9. *part. aor.*1. τολμήσας αντος ὁ, Marc 15. v.43. τολμήσας εἰσῆλθε, sumpta fiducia introiit. τολμητὴς οῦ ὁ, *audax*, 2 Pet. 2.v.10. ἀποτολμάω ῶ, audacia *utor*, Rom.10 v.20. τολμηρὸς οῦ ὁ, *audax, intrepidus*, Isocr. οἱ νεώτεροι ἀνθρώπων τολμηρότεροι, juvenes sunt audaciores. τολμηρότερον, *audaculè*, Adv. Rom. 15. vers 15.

Τόξον ου τὸ, *arcus*, Apoc.6.2. ἔχων τόξον, habens arcum. τοξικὸς οῦ ὁ, sagit-

sagittarius. τοξότης ου ὁ, *idem*, à τοξεύω, *arcu peto, ferio.* κατατοξεύομαι *configor ab arcu*, Heb. 12.20. κατατοξευθήσεται (3. sing. fut. 1. pass. indic.)

Τόπος ου ὁ, *locus*, Luc. 14.9. δὸς τούτῳ τόπον, da huic locum, hoc est, cede. Marc. 1.35. ἔρημος τόπος, desertus locus. ibid. v.45. ἐν ἐρήμοις τόποις, in desertis locis. Matth. 24.15. ἐν τόπῳ ἁγίῳ, in loco sancto. Eph. 4.27. μὴ δότε τόπον Διαβόλῳ, ne date locum Diabolo, hoc est, profligate eum. Roman. 12. δότε τόπον ὀργῇ, date locum iræ, scilicet Dei, cujus solius est vindicta. *regio.* Johan. 11. v.48. ἀροῦσιν ἡμῶν τὸν τόπον καὶ τὸ ἔθνος, auferent nobis & regionem & populum. Luc. 21. v. 11. κατὰ τόπους, singulis in locis, passim. Luc. 22.40. ἐπὶ τοῦ τόπου, ad eum locum, nempe montem olearum. *tempus* Act. 25.16. τόπον ἀπολογίας λάβοι, locum (tempus) defensionis accipiat. Mart. Luth. bene vertit, **raum empfahe.** τοπάζω. *colloco.* τοπάζιον ου τὸ, *topazius*, nomen gemmæ, Apoc. 21.20. ἄτοπος ὁ ἡ, propriè, qui nulli loco convenit, importunus, turbulentus, absurdo quodam ingenio præditus, officii seu loci sui nullam rationem habens, *insolens*, 2 Thess. 3.2. *inconveniens, vel improbus*, Luc. 23.41. οὐδὲν ἄτοπον ἔπραξε, nihil indecens fecit. Actor. 28.6. μηδὲν ἄτοπον, nihil incommodi, nihil damni. ἔντοπος ου ὁ, *qui est in loco, inquilinus*, Act. 21.12.

Τράγος ου ὁ, *hircus*, Heb. 9.12,13. τὸ αἷμα τράγων καὶ μόσχων, sanguis hircorum & vitulorum.

Τράπεζα ης ἡ, (videtur sic dici per aphæresin pro τετράπεζα, ex τέτρας άδος ἡ, numerus quaternarius, & πέζα ης ἡ, pes, planta pedis, quòd mensa sit quadrata, quatuorque insistat fulcris.) *mensa*, Matth. 7.28. ὑποκάτω τῆς τραπέζης ἐσθίει, sub mensa edunt (catelli). τραπεζίτης ου ὁ, *numularius, collybista*, quem Plautus vocat *trapezitam.* Matth. 25. vers. 27.

Τράχηλος ου ὁ, *collum*, (ex τραχὺς asper, & ἧλος clavus.) Matth. 18. 6. Luc. 15. 20. ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν τράχηλον, incidit in collum, hoc est, ruit in amplexum.

Τραχηλίζω, *in collum seu in cervicem resupino, patefacio. Fut.* τραχηλίσω. *Præt.* τετραχήλικα. *Præt. pass.* τετραχήλισμαι, unde part. præt. τετραχηλισμένος η ον, *apertus, patens*, Heb. 4.13. πάντα τετραχηλισμένα τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ, omnia intimè patentia oculis ejus. *Metaphora.* Nam τραχηλίζεσθαι propriè dicuntur, quæ à collo suspensa excoriantur, & per dorsi spinam tandem resupinata finduntur, ut tota foris & intus oculis pateant. σκληροτράχηλος ου ὁ ἡ, *duræ cervicis homo, pertinax, præfractus.* Metaph. desumpta à feroci, sternaci & indomito equo. Actor. 7. ver. 31. Hebraismus ex Exod. 34.9. עַם קְשֵׁי־עֹרֶף

Τραχὺς εῖα ὺ, *asper, scaber, salebrosus*, (videtur ortum à τετράχα verbi ταράσσω, aspera nos turbant.) Luc. 3.5. αἱ τραχεῖαι, scil. ὁδοὶ asperæ viæ, Act. 27.29. εἰς τραχεῖς τόπους, in aspera loca.

Τρεῖς οἱ αἱ, *tres*, plur. tantùm. (German. Drey.) Actor. 10. v. 19. ἄνδρες τρεῖς ζητοῦσί σε, viri tres quærunt te. τρία τὰ, 1 Cor. 13. v. 13. *Genit.* τριῶν, *trium*, Luc. 10. v. 36. Actor. 5. 7. ὡρῶν τριῶν διάστημα, trium horarum intervallum. *Dat.* τρισὶ, *tribus*, Luc. 12. 52. τρεῖς ἐπὶ δυσὶ, καὶ δύο ἐπὶ τρισὶ tres adversus duos, & duo adversus tres. *Accus.* τρεῖς, Actor. 20. v. 3. & 25. v. 1. μετὰ τρεῖς ἡμέρας, post triduum. τρία, Act. 17. 2. ἐπὶ σάββατα τρία διελέγετο, tribus sabbatis disserebat. Gal. 1. 18. μετὰ ἔτη τρία, post annos tres. τρίτος η ον, *tertius a um*, Matth. 22. v. 26. ὁ τρίτος, tertius, Marc. 15. v. 25. ἦν δὲ ὥρα τρίτη, erat autem hora tertia. Apoc. 4. v. 7. τὸ τρίτον ζῶον, tertium animal. 2 Cor. 12. 2. *Genit.* ἕως τρίτου οὐρανοῦ, usque in tertium cælum. Actor. 23. 23. ἀπὸ τρίτης ὥρας, à tertia hora. Apoc. 6. v. 5. ἤκουσα τοῦ τρίτου ζώου, audivi tertium animal, &c. Matth. 26. 44. ἐκ τρίτου, *tertia vice, tertiò*, 2 Cor. 13. v. 1. τρίτον τοῦτο, tertia hac vice. Johan. 21. 17. καὶ λέγει αὐτῷ τὸ τρίτον, & dicit ei tertiò, Apoc. 3. v. 7. τὸ τρίτον tertium, h. e. tertia pars, subaudi μέρος, Matth. 20. v. 3. περὶ τὴν τρίτην ὥραν circa tertiam horam. ibid. v. 19. τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστήσεται (fut. med.) tertio die resurget. Luc. 12. v. 38. ἐν τῇ τρίτῃ φυλακῇ, tertiâ vigiliâ. Luc. 13. 32. τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, h. e. post *breve tempus*. Similiter usurpantur illa verba Genes. 31. 2. ὡσεὶ χθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν, sicut heri & nudius tertius, h. e. sicut tempore nuper præterito. τρὶς, *ter*. Adv. 2 Cor. 12. v. 8. τρὶς τὸν Κύριον παρεκάλεσα, ter Dominum rogavi. ἐπὶ τρὶς *ter*, Actor. 10. 16. Et ita Theocritus Idyl. 2. ἐς τρὶς ἀποσπένδω, ter libo. τριάκοντα, g. o. plur. tantùm, *triginta*, Marc. 4. v. 8. καὶ ἔφερεν ἓν τριάκοντα, & tulit aliud tricena. Luc. 3. v. 23. ἐτῶν τριάκοντα, annorum triginta. τριακόσιοι αι α, *trecenti æ a*, Marc. 14. 5. Joh. 12. 5.

Τρέπω, *verto*. *Fut.* 1. τρέψω. *Præt.* τέτροφα. *a.* 1. ἔτρεψα. *a.* 2. ἔτραπον, unde derivatur εὐτράπελος ὁ, *urbanus*, *scitus*, *facetus*. εὐτραπελία ας ἡ, *urbanitas*, *lepor*. cujus exempla vide 1 Reg. 18. 27. 2 Reg. 2. 23. Esa. 14. v. 11. Ab Apostolo tamen accipitur in malam partem, pro *dicacitate* & *scurrilitate*, quam Arist. vocat βωμολοχίαν lib. 2. Ethic. Eph. 5. v. 4. Confer Matth. 12. v. 36. *Præt. pass.* τέτραμμαι. *aor.* 1. ἐτρέφθην. *aor.* 2. ἐτράπην *Fut.* 2. τραπήσομαι. *Præt. med.* τέτροπα verti, unde est τρόπος ὁ, propriè versio, item *modus*. ὃν τρόπον, pro καθ' ὃν τρόπον quemadmodum. Matth. 23. 37. Act 1. v. 11. ὃν τρόπον ἐθεάσασθε αὐτὸν, quemadmodum conspexistis eum. *mores*. Heb. 13. v. 5. ἀφιλάργυρος ὁ τρόπος, mores alieni ab avaritia. τροπὴ ῆς ἡ, *conversio*, *mutatio*, Jacob. 1. 17. πολύτροπος ὁ ἡ, *variorum morum*, *Vertumus aliquis*, *seu Proteus*. Phocyl. λαῷ μὴ πίστευε, πολύτροπός ἐστιν ὅμιλος, populo ne crede, versatilis ingenii est vulgus. Est bellua multorum capitum. πολυτρόπως, Adverb. *multis*

multis modis, Heb. 1. v. 1. ἀνατρέπω, *subverto*, legitur tantùm bis, idq; in præsenti. 2 Tim. 1. 18. Tit. 1. v. 11. ἀποτρέπω, *averto*, *avoco*, *deterreo*, *dehortor*, Isocr. ἀποτρέπειν τῶν ἁμαρτημάτων à peccatis avocare. ἀποτρέπομαι, in med. form. *aversor*, 2 Tim. 3. 5. καὶ τούτους ἀποτρέπου & hosce aversare. ἐπιτρέπω, *permitto*, 1 Tim. 2. 12. γυναικὶ δὲ διδάσκειν οὐκ ἐπιτρέπω, mulieri verò docere non permitto. 1 Cor. 16. 7. ἐὰν ὁ Κύριος ἐπιτρέπῃ (præs. subj.) si Dominus permiserit. *Fut.* ἐπιτρέψω, *permittam. aor.* 1. ἐπέτρεψα, *permisi*, Matth. 19. v. 8. ἐπέτρεψεν ὑμῖν ἀπολῦσαι τὰς γυναῖκας ὑμῶν, permisit vobis dimittere uxores vestras. Actor. 21. v. 39. ἐπίτρεψον (2. sing. aor. 1. act. imperat.) μοι λαλῆσαι, permitte mihi loqui. h. e. liceat mihi verba facere ad hunc populum, Luc. 9. 59. ἐπίτρεψόν μοι ἀπελθόντι (pro ἀπελθεῖν) permitte mihi ut abeã. *Præt. pass.* ἐπιτέτραμμαι, 1 Cor. 14. v. 34. οὐ γὰρ ἐπιτέτραπται αὐταῖς λαλεῖν, non enim permissum est illis loqui, scil. coram populo. *aor. 2. pass.* ἐπετράπην, Actor. 28. vers. 16. τῷ δὲ Παύλῳ ἐπετράπη, Paulo verò permissum fuit. ἐπιτροπή, ῆς, ἡ, *procuratio*, *Actor.* 26. v. 12. ἐπίτροπος, ου, ὁ, *procurator*, Matth. 20. 8. Luc. 8. 2. *Tutor*, Galat. 4. 2. ὑπὸ ἐπιτρόπους ἐστὶ, sub tutoribus est. ἐκτρέπομαι, *deflecto*, *exorbito*, *diverto*, *aversor*. 1 Tim. 6. 20. ἐκτρεπόμενος τὰς βεβήλους κενοφωνίας, aversare profanos illos de rebus inanibus clamores. *aor.* 2. *pass.* ἐξετράπην, *deflexi*, 1 Tim. 1. v. 6. ἐξετράπησαν εἰς ματαιολογίαν, deflexerunt ad vaniloquentiam. *Fut.* 2. *pass.* 2 Tim. 4. v. 4. ἐπὶ τοὺς μύθους ἐκτραπήσονται, ad fabulas deflectent. ἐντρέπω, *pudefacio*, 1 Cor. 4. v. 14. οὐκ ἐντρέπων ὑμᾶς, non pudefaciens vos. ἐντρέπομαι, *revereor*, verb. med. Luc. 18. 2. καὶ ἄνθρωπον μὴ ἐντρεπόμενος, & hominem non réverens. ibid. v. 4. οὐκ ἐντρέπομαι, non revereor, Heb. 12. v. 9. ἐνετρεπόμεθα (1. pl. imperf. med.) reverebamur. *aor.* 2. *pass.* ἐνετράπην, *erubui*, 2 Thess. 3. 14. ἵνα ἐντραπῇ (a. 2. pass. subj.) ut erubescat. Exod. 10. v. 3. ἕως τίνος οὐ βούλει ἐντραπῆναι (a. 2. pass. infin.) με; Quousque non vis me revereri? Mat. 21. 37. ἐντραπήσονται (3. pers. fut. 2. pass indic.) τὸν υἱόν μου, reverebuntur filium meum. ἐντραπήσομαι ergo est fut. 2. pass. formatione, medium verò significatione. Significatio verò τοῦ ἐντραπῆναι orta videtur ex eo, quòd ii, quos pudet, faciem soleant avertere, & in se convertere ipsos, ab iis, quorum aspectum non sustinent. Hinc impudentes qui frontẽ non avertunt, dicuntur *perfrictæ frontis*. ἐντροπή, ῆς, ἡ (à præt. med. ἐντέτροπα) *pudor*, *verecundia*, 1 Cor. 6. v. 5. & 15. v. 34. πρὸς ἐντροπὴν ὑμῖν λέγω, ad pudorem vobis incutiendum dico, h. e. hæc dico, ut vos pudeat tantæ ignorantiæ. προτρέπομαι, *adhortor*, ἅπαξ λεγόμενον. Actor. 18. 27. προτρεψάμενοι, adhortati. Isocr. λόγος προτρεπτικὸς, oratio adhortatoria) (λόγος ἀποτρεπτικὸς, ora-

tio dissuasoria. περιτρέπω, propriè circumverto, cirúmago. redigo, Actor. 26.24. μαίνῃ Παῦλε, τὰ πολλά σε γράμματα εἰς μανίαν περιτρέπει, insanis Paule, multæ literæ te ad insaniam redigunt.

Τρέφω, *alo*, *nutrio*, (simillimum Hebræo טֶרֶף *tereph* cibus) Lucæ 12. v. 24. καὶ ὁ Θεὸς τρέφει αὐτοὺς, & Deus alit eos. Apoc. 12. v.6. ἵνα τρέφωσιν, ut alerent. *Fut.* θρέψω, *alam*, ubi est θ pro τ. Scilicet in præsenti pro θρέφω legimus τρέφω, ne duplex concurrat aspiratio. *Præt.* τέθρεφα. *Præt. pass.* τέθραμμαι, Luc.4.16. hinc ortum est θρέμμα ατος τὸ, *pecus*, Johan.4.v.12. *aor.* 1.*act.* ἔθρεψα, *alui*, Matth. 25. v.37. καὶ ἐθρέψαμεν, & aluimus, Jacob. 5.5. καὶ ἐθρέψατε τὰς καρδίας ὑμῶν, nutrivistis corda vestra, h. e. vobis indulsistis, frænos libidinibus laxastis, fecistis quicquid lubuit. Actor.12.20. διὰ τὸ τρέφεσθαι αὐτῶν τὴν χώραν ἀπὸ τῆς βασιλικῆς, eò quòd aleretur regio ipsorum ex regis ditione. à præt. med. τέτροφα oritur τροφὸς οῦ, ὁ καὶ ἡ, *alitor* seu *altor*, *nutrix*. 1 Thess. 3. v. 7. ὡς ἂν τροφὸς θάλπῃ τὰ ἑαυτῆς τέκνα, ut si nutrix foveat liberos suos. τροφὴ ῆς ἡ, *alimentum*, *nutrimentum*, Matth. 10. v. 10. ἄξιος ὁ ἐργάτης τῆς τροφῆς αὐτοῦ ἐστιν, dignus est operarius alimento suo. Actor.2.v.47. μετελάμβανον τροφῆς, assumebant cibum. Actor.27.34. προσλαβεῖν τροφῆς, assumere cibum. ibid. v. 37. προσελάβοντο τροφῆς, ceperunt cibum. *Hellenismus.* Non tantùm verba desiderii regunt Genit. sed etiam verba alia, quorum actio conjuncta est cum desiderio. Vide suprà p. 432. 1. Errant qui putant esse *synecdochen* qualis est in Gallico sermone prendre du pain, h. e. accipere panis scil. particulam, Act. 27. v. 38. κορεσθέντες τροφῆς, saturati cibo. Jacob. 2. vers.15. τῆς ἐφημέρου τροφῆς, quotidiani victus. τεκνοτροφέω ῶ, *liberos educo*. *Fut.* ήσω. *Præt.* τετεκνοτρόφηκα. *aor.* 1. *act.* ἐτεκνοτρόφησα, 1 Tim. 5. 10. vox composita ex τέκνον & τρέφω *alo*, qua voce utitur Homerus ὀδυσ. γ. vel potiùs est à nomine τεκνοτρόφος ου ὁ, liberorum altor. ἀνατρέφω, *enutrio*. ἀνατρέφομαι, *alor*. a. 1. *med.* ἀνεθρεψάμην, *alui*, Act. 7. v.21. *Part.præt.pass.* ἀνατεθραμμένος, *educatus*, Actor. 22. v.3. *aor.* 2. *pass.* ἀνετράφην, *nutritus fui*. Actor. 7. v. 20. ὃς ἀνετράφη μῆνας τρεῖς ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, qui fuit nutritus menses tres in ædibus patris sui. διατρέφω, *alo*, unde est διατροφὴ ῆς ἡ, *alimentum*, 1 Tim.6. v.8. ἐκτρέφω *enutrio*, Ephes. 5 29. ἐντρέφω, *nutrio*, ex quo legitur tantùm part.præs.pass. 1 Tim. 4. v. 6. ἐντρεφόμενος, innutritus. συντρέφω, *simul educo*, *nutrio*. h. σύντροφος ου ὁ, ἡ, *unà educatus*, Actor.13.v.1.

Τρέχω, propriè *curro* (affine Heb. דֶּרֶךְ dérech, via. à quo Heb. verbo est Germano-Belgicum **drecken**) per *metaph.* transfertur ad curriculum vitæ humanæ, vel muneris functionem, vel felicem

felicem

felicem progressum, vel vires liberi arbitrii. 1 Cor. 9. v. 26. ἐγὼ τοίνυν οὕτω τρέχω, ego itaque sic curro. Johan. 20. 2. τρέχει, currit. 1 Cor. 9. v. 24. πάντες μὲν τρέχουσι, omnes quidem currunt. Jerem. 23. v. 21. οὐκ ἀπέστελλα τούτους προφήτας, καὶ αὐτοὶ τρέχουσι, non misi istos prophetas, & tamen currunt. 1 Cor. 9. v. 24. οὕτω τρέχετε (2. pl. præs. imperat. act.) ἵνα καταλάβητε, sic currite, ut comprehendatis. Galat. 2. 2. μή πως τρέχω (1. pers. præs. subj.) ne currerem. 2 Thess. 3. v. 1. ἵνα ὁ λόγος τοῦ Κυρίου τρέχῃ (3. sing. præs. subj.) ut verbum DOMINI currat. Rom. 9. v. 16. οὐδὲ τοῦ τρέχοντος, neque currentis est. *Imperf.* ἔτρεχον *currebam*, Galat. 5. v. 7. ἐτρέχετε καλῶς, currebatis bene. *Fut.* θρέξω. *Præt.* δεδράμηκα. *aor.* 1. ἔδραμον (ab inusitato δραμέω) *cucurri*, Phil. 2. 16. οὐκ εἰς κενὸν ἔδραμον, non frustra cucurri, Marc. 5. v. 6. ἔδραμε cucurrit, *a.* 2. *act. imperat.* δράμε curre, 1 Sam. 20. 36. à præt. med. δέδρομα est δρόμος ου ὁ. Actor. 13. v. 25. Et à præt. med. inusitato τέτροχα sunt seqq. τροχὸς οῦ ὁ, *rota*, item *curriculum* per metonym. effic. metaphoricam τροχὸν τῆς γενέσεως scil. ἡμῶν, totius vitæ nostræ curriculum inde à nativitate usque. Jacob. 3. 6. τρόχος ου ὁ, *cursus*. τροχιὰ ᾶς ἡ, *orbita*, Hebr. 12. vers. 13. τροχιὰς ὀρθὰς ποιήσατε, rectas orbitas facite, h. e. rectum cursum tenete. εἰστρέχω, *intrò curro*, Actor. 12. v. 14. εἰσδραμοῦσα (part. a. 2. act. g. f.) κατατρέχω *decurro*, Act. 21. 32. κατέδραμε (3. sing. a. 2. act.) ἐπ' αὐτοὺς decurrit ad illos. συντρέχω, *concurro*. συνδρομὴ ῆς ἡ, *concursus*, Actor. 21. v. 30. συνδρομὴ τοῦ λαοῦ concursus populi. ἐπισυντρέχω, ita concurro cum aliis, ut incumbam. Marc. 9. 25. ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἐπισυντρέχει ὄχλος, quum autem vidisset JESUS, ita concurrere turbam, ut ipsi incumberet. περιτρέχω, *percurro*, Marci 6. v. 55. προτρέχω, *præcurro*, *cursu alium anteverto*. *a.* 2. *act.* προέδραμον, *præcurri*, Joh. 20. 4. προέδραμε τάχιον τοῦ Πέτρου, præcurrit citiùs Petro. Luc. 19. v. 4. προδραμὼν, præcurrens, Joh. 20. v. 4. πρόδρομος ου ὁ, *præcursor*, Heb. 6. 20. ὅπου πρόδρομος ὑπὲρ ἡμῶν εἰσῆλθεν Ἰησοῦς, quò (nempe in cælū) præcursor pro nobis ingressus est JESUS. προστρέχω, *accurro*, Marc. 9. 15. προστρέχοντες ἠσπάζοντο αὐτὸν, accurrentes salutabant eum. *aor.* 2. *act.* προσέδραμον, *accurri*, Marc. 10. v. 17. & Actor. 18. 2. προσδραμὼν (part. aor. 2. act.) accurrens. ὑποτρέχω *infra cursu deferor*, Act. 27. 26. ὑποδραμόντες (part. a. 2. act.) εὐθυδρομέω ῶ, *rectum cursum teneo*, Act. 16. 11.

Τρέω (à τείρω, unde est Latinorum tero, vexo, & hoc à Chald. תְּרַע *terá* destruere) *tremo*, *contremisco*, *trepido*, *horreo*. *F.* τρέσω, τρέμω, *idem*. Már. 5. 33. ἡ δὲ γυνὴ φοβηθεῖσα καὶ τρέμουσα. mulier autem metuens & tremens. 2 Pet. 2. v. 10. δόξας οὐ τρέμουσι βλασφημεῖν, non horrent majestates probris incessere. à præt. med. τέτρομα derivatur τρόμος ου ὁ, *tremor*, Ephes. 6. v. 5.

μετ̀ φόβȣ κ̀ τρόμȣ, cum timore & tremore. Marc. 16. v. 8. εἶχε δὲ αὐτὰς τρόμ☉, tenebat verò eas pavor. ἔντρομος ȣ, ὁ κ̀ ἡ, tremefactus, Actor. 16. v. 29. ἔντρομ☉ γϑνόμϑν☉ προσέπεσε τῷ Παύλῳ, tremefactus accidit ad pedes Pauli. Heb. 12. 21. ἔκφοβός εἰμι κ̀ ἔντρομος, expavefactus sum & tremebundus. ἄτρομος ȣ ὁ ἡ, intrepidus a. ἀτρόμως, intrepidè.

Τρίβω, tero, contero, tundo, comminuo. F. τρίψω. Præt. τέτριφα. aor. 1. ἔτριψα. Præt. pass. τέτριμμαι. a. 1. ἐτρίφθίω. Præt. med. τέτριβα, unde est τρίβ☉ ȣ ἡ, semita, à viatoribus trita. Matth. 3. 3. εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβȣς, complanate semitas. διατρίβω, commoror, dego, Actor. 16. v. 2. imperf. διέτριβον, degebam, versabar, Johan. 3. 22. & 11. 54. Act. 12. 19. & 14. 28. & 15. 35. & 25. 14. aor. 1. διέτριψα, commoratus sum, Actor. 14. 3. & 20. 6. ȣ̊ διετρίψαμϑν ἡμέρας ὀκτὼ ubi commorati sumus dies octo. διατριβὴ ῆς ἡ, doctorum & philosophorum disputatio. παραδιατριβὴ ῆς ἡ, præpostera & perversa exercitatio, 1 Timoth. 6. v. 5. παραδιατριβαὶ disputationes inutiles, noxiæ & pestilentes. συντρίβω, contundo, quasso, Luc. 9. v. 39. In passiva forma legitur, Marc. 5. v. 4. συντετρῖφθαι (præt. pass. infinit.) contritas fuisse. Matth. 12. v. 20. κάλαμον συντετριμμϑύον (part. præs. pass.) ȣ̓ κατεάξει arundinem quassatam non confringet. σύντριμμα]☉ τὸ, contritio, Rom. 3. v. 16. aor. 2. pass. συνετρίβίω contusus fui. fut. 2. pass. συντριβήσομαι, Joh. 19. 36. ὀστοῦν ȣ̓ συντριβήσεται αὐτȣ̃, non confringetur ullum os ipsius. χρονοτριβέω ῶ. Fut. ήσω. tempus tero, Act. 20. v. 16. χρονοτριβῆσαι. a. 1. infin. ab ind. ἐχρονοτρίβησα, tempus trivi.

Τρίζω, strideo, verbum ex sono factum, ἅπαξ λεγόμϑν☉ in Marc. 9. v. 28. τρίζει τȣ̀ς ὀδόντας, stridet dentibus. τρύζω idem ferè quod τρίζω, murmuro, susurro, propriè est turturis, qui hinc nominatur τρυγὼν όν☉ ἡ, unde proverbium, τρυγόν☉ λαλίστερ☉ turture vocalior. Luc. 2. 24. ζεῦγος τρυγόνων ἢ δύο νεοσσȣ̀ς περιστερῶν, par turturum, aut duos pullos columbarum.

Τρύβλιον & τρυβλίον ȣ τὸ, catinus, paropsis, patina, Mat. 26. v. 23. ὁ ἐμβάψας μετ' ἐμȣ̃ ἐν τῷ τρυβλίῳ τίω χεῖρα, qui intingit mecum manum in catino. Marci. 14. v. 20. εἰς τὸ τρυβλίον, in catinum.

Τρύγη ης ἡ, triticum, hordeum, fruges. item vindemia, sic dicta à vino demendo. τρυγάω ῶ, fruges colligo. item vindemio, uvas decerpo. Luc. 6. v. 44. ȣ̓δὲ ἐκ βάτȣ τρυγῶσι σαφυλὴν, neque è rubo decerpunt uvam. Fut. τρυγήσω. a. 1. ἐτρύγησα, vindemiavi, Apoc. 14. 19. ἐτρύγησε τ̀ ἄμπελον τῆς γῆς, vindemiavit vineam terræ Apoc. 14. 18. τρύγησον (aor. 1. imper.) τȣ̀ς βότρυας τῆς γῆς vindemia botros terræ, h. e. decerpe uvas seu racemos.

Τρύπα ης ἡ, foramen. τρυπάω ῶ, terebro. τρύπημα τος τὸ, foramen, Mat. 19. 24. διὰ τρυπήματ☉ ῥαφίδ☉, per foramen acus.

Τρύω, *tero, attero*, idem quod τείρω. unde ortum esse videtur. (ὀδόντ δ᾽. ἔτειρε ἢ γαστέρα λιμός.) à præt. pass. τέτρυμαι est τρῦμα τὸ, *foramen*. τρυμαλιὰ ᾶς ἡ, *idem*. Marc. 10. v. 25. διὰ τῆς τρυμαλιᾶς τῆς ῥαφίδος, per foramen acus.

Τρώγω *edo Fut.* τρώξομαι. *Præt.* τέτρωχα. *aor.* 2. ἔφαγον. Matth. 24. v. 38. Johan. 6. 54, 57, 58. & 13. 18.

Τυγχάνω, *adipiscor* (regit Genit.) *sum*. Luc. 10. v. 30. ἀφέντες ἡμιθανῆ τυγχάνοντα, eo seminece relicto. Act. 24. 3. πολλῆς εἰρήνης τυγχάνοντες, multam pacem consequentes. *Fut.* τεύξομαι (à τεύχω) a. 2. ἔτυχον, 1 Cor. 14. v. 10. εἰ τύχοι (3. sing. a. 2. act. opt.) si casus tulerit. 2 Tim 2. 10. ἵνα σωτηρίας τύχωσι (a. 2. subj.) ut salutem adipiscantur. *part. aor.* 2. τυχὼν οῦσα όν, *vulgaris e, obvius, communis*, Actor. 28. 2. οὐ τυχοῦσαν φιλανθρωπίαν, non vulgarem humanitatem. Actor. 19. 11. δυνάμεις οὐ τυχούσας, miracula non vulgaria, h.e. qualia antehac alii vidissent, non passim obvia, in quæ quis incidere posset. τυχὸν, *fortè*, Adv. 1 Cor. 16. v. 6. *Præt. act.* τέτευχα Heb. 8. v. 6. 3. pers. præt. perf. pass. τέτυκται, *paratus est*, (pro τέτευκται abjecto ε.) ἐντυγχάνω. *interpello*, (propriè, occurro alicui precandi causa. Sic Abigail occurrit Davidi 1 Sam. 25. v. 18. & deprecata est imminentem cladem.) Rom. 8. 34. ὃς ἐντυγχάνει ὑπὲρ ἡμῶν, qui interpellat pro nobis. Hebr. 7. 25. εἰς τὸ ἐντυγχάνειν, ad interpellandum. Actor 25. v. 24. ἐνέτυχόν (aor. 2.) μοι, compellaverunt me. ἔντευξις εως ἡ, *interpellatio, preces*. 1 Tim. 2. 1. & 4. 5. ὑπερεντυγχάνω, *interpello, intercédo*. Roman. 8. 26. αὐτὸ τὸ πνεῦμα ὑπερεντυγχάνει ὑπὲρ ἡμῶν, ipse Spiritus intercedit pro nobis. ἐπιτυγχάνω, *potior, assequor*, legitur tantùm in a. 2. idque quater. Rom. 11. v. 7. ἡ ἐκλογὴ ἐπέτυχε, electio (h.e. electi) assecuta est. Heb. 11. 33. ἐπέτυχον ἐπαγγελιῶν, adepti sunt promissiones. κατεντυγχάνω oro contra aliquem. παρατυγχάνω *obvius fio*. Actor. 17. v. 17. πρὸς τοὺς παρατυγχάνοντας, cum quibusvis obviis seu occurrentibus. συντυγχάνω, *convenio*, cum Dat. Luc. 8. v. 19. οὐκ ἠδύναντο συντυχεῖν αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον, non poterant eum convenire propter turbam. τύχη ης ἡ, *felicitas*, quæ vox in N. T. non legitur, Genes. 30. v. 10. in versione LXX legitur. Sic Germanicè **glück von gelingen** affine nomini γλυκύ. Quid de *Fortuna* gentilium sentire liceat, lege Exegesin Joh. Piscatoris in Aphorismos, Loci VI. Aph. II. Scilicet *Fortuna* Gentilium est blasphemia, quam Diabolus expuit in divinam providentiam. Unde beatum Augustinum pœnituit (sicut in libro Retractationum testatur) se toties impia hac voce usum fuisse.

Τύλος ου ὁ, *callus* seu *callum*, h. e. cutis in aliqua corporis parte, quæ ex crebris laboribus obduruit. τύλη ης ἡ, *culcitra*. τυλίσσω, *in modum culcitræ seu straguli convolvo*. ἐντυλίσσω, *involvo*,

involvo, Matth.27.59. Luc.23.53. ἐνετύλιξεν αὐτὸ σινδόνι καθαρᾷ involvit illud sindone pura. Joh. 20.7. ἐντετυλιγμένον, *involutum*. (part.præf.pass.)

Τύπτω, *verbero*, (affine Heb. טָפַף pulsavit) Matth. 24. 49. τύπτειν τοὺς συνδούλους, verberare conservos. *imperf.* ἔτυπτον (3. plur.) verberabant. Marc.15.19. *Part.* 1 Cor.8.12. τύπτοντες αὐτῶν τὴν συνείδησιν, *vulnerantes* eorum conscientiam. *Fut.* τύψω εις ει, in N.T. non legitur, sed Actor.23.3. τύπτειν σε μέλλει ὁ Θεός, percutiet te Deus. τύπτομαι, *verberor*, *vapulo*, *cædor*, Actor.23.3. κελεύεις με τύπτεσθαι, jubes me cædi. *à præt. med* τέτυπα derivatur τύπος ου ὁ, propriè significat notam incisam, insculptam, pulsatione seu percussione effectam, quali fabri ferrarii secures, bipennes, serras, &c. consignare solent, **ein ingeschlagen zeichen**. propriè accipitur Johan. 20. 25. ἐὰν μὴ ἴδω τὸν τύπον τῶν ἥλων, nisi videro vestigium clavorum. *typus seu signum rei futuræ*. 1 Cor.10.11. vide suprà σκιὰ & εἰκών. *imago*, *figura*, Rom.5.14. ὅς ἐστι τύπος τοῦ μέλλοντος qui est imago futuri. *forma*, Actor.7.44. κατὰ τὸν τύπον, ὃν ἑωράκει, juxta formam, quam viderat. *exemplar*, *exemplum*, Philip.3.17. ἔχετε τύπον ἡμᾶς, habetis nos pro exemplari. 1 Timoth.4.12. τύπος γενοῦ, esto exemplar, 2 Thess.3.9 ἑαυτοὺς τύπον δῶμεν εἰς τὸ μιμεῖσθαι, nos exemplum demus ad imitandum. *brevis summa*, Actor. 23. v.25. ἀντίτυπος ου ὁ, propriè, qui instar duræ incudis repercutit, ideoque pro *refractario* accipitur, qui reluctatur. In N.T. legitur tantùm in n.g. & significat typum è regione respondentem alii typo. 1 Pet.3.21. ᾧ καὶ ἡμᾶς ἀντίτυπον νῦν σώζει βάπτισμα, cui rei nunc respondens exemplar baptismus nos quoque servat. ἐντυπόω ῶ, *incido*, *insculpo*, 2 Cor.3. v.7. ἐντετυπωμένη ἐν λίθοις informatum in lapidibus. ζηλότυπος ου ὁ, q. ζήλῳ τυπεὶς *zelo percussus*. ὑποτυπόω ῶ, oculis imaginem rei subjicio, repræsento, adumbro. ὑποτύπωσις εως ἡ, *exemplar*, 1 Tim.1. ver.6. *expressa forma*, 1 Tim.1. v.13. ὑποτύπωσιν ἔχε ὑγιαινόντων λόγων, expressam formam teneto sanorum verborum. τύμπανον (pro τύπανον ου τὸ, quod ipsum etiam usitatum est, & significat instrumentum bellicum, quo cietur sonus) *tympanum*. Heb תֹּף *toph*, à sono. τυμπανίζομαι, instar tympani *distendor*, Heb.11. v.35. ἄλλοι δὲ ἐτυμπανίσθησαν (3.pl. a. 1. pass) alii distenti fuerunt, & distracti, quemadmodum corium in tympano distenditur.

Τύραννος ου ὁ, *Tyrannus*. (affine est nomen Chald. טוּרָא palatium. Et quum Chaldæi primùm regnarint. videtur origine esse Chaldaicum. Vide versionem Chaldaicam Josuæ 13. v.3. Olim Reges sic dicebantur; posterioribus autem seculis nomen hoc factum est infame (teste Servio in 7. Æneid.) In N.T. est nomen proprium. Act.19.9.

Τυφλὸς ἡ ὸν, *cæcus a um*, Mat.9. v.27.

v.27. & 11. v.5. Actor. 13.11. ἔσῃ τυφλὸς, μὴ βλέπων ἥλιον, & eris cæcus, non videns solem. *ignarus rerum spiritualium, h. e.* ad cultum Dei & æternam hominis salutem pertinentium, Matth.23 16. οὐαὶ ὑμῖν, ὁδηγοὶ τυφλοὶ, væ vobis ô cæci duces! Roman.2.19. σεαυτὸν ὁδηγὸν εἶναι τυφλῶν, te ducem esse cæcorum. τυφλόω ῶ, *excæco. Fut.* τυφλώσω. *Præt.perf.* τετύφλωκα, *excæcavi,* Johan.12.40. *aor.* 1. ἐτύφλωσα, *idem,* 2 Cor.4. v.4. 1 Johan.2.11.

Τύφω, *fumum excito. Fut.* θύψω. per θ, tenui mutata in aspiratam, ut distinguatur à τύψω verbi τύπτω *verbero. Præt.* τέθυφα. *aor.* 1. ἔθυψα. *Suidas* θύψαι exponit per κατακαῦσαι. τύφομαι *fumigo, fumum edo,* Matth. 12.20. λίνον τυφόμενον οὐ σβέσει, linum fumigans non extinguet. τῦφος ου ὁ, & τύπος ου ὁ, *fumus,* item *inflatio seu tumor animi, fastus.* τυφόω ῶ, *fumo infesto, eneco,* item *insolentem reddo, effero.* τυφόομαι οῦμαι, *efferor, insolesco, superbio, inflor, turgeo, cristas erigo, intumesco,* 1 Tim.6. v.4. τετύφωται, (3. pers. præt. pass.) μηδὲν ἐπιστάμενος, inflatus est, nihil sciens. 2 Tim.3. v.4. τετυφωμένοι, *inflati, superbi, superciliosi,* 1 Tim. 3. ver.6. ἵνα μὴ τυφωθεὶς (part aor.1. pass. ab ἐτυφώθην) ne inflatus, seu tumefactus &c. τυφῶν ῶνος ὁ, *ventus procellosus, vortex, turbo.* τυφωνικὸς ἡ ὀν, *turbulentus a um.* Actor.27.v.14. ἄνεμος τυφωνικὸς, ventus procellosus, tempestuosus.

Υ Ψιλὸν, hoc est, y tenue, est litera xx. in numeris valet 400. Respondet Hebræo puncto *kibbyts,* quod sic vocatur à קבץ, hoc est, contraxit, quod contracto ore proferatur. Apud Græcos in principio vocis semper aspiratur. Et quæcunque voces Latinæ habent υ ψιλὸν, eas origine Græcas esse colligimus. Est enim υ ψιλὸν litera Græcorum.

Ὑάκινθος ου ὁ ἡ, *hyacinthus.* nomen gemmæ, quæ ex flavedine rubet, ignisque flammas imitatur. Propriè significat *herbam,* quam alii vocant *vaccinium,* alii *violam purpuream,* Apoc.21.20. ὑακίνθινος η ον, Adj. *hyacinthinus a um,* Apoc.9.17.

Ὕαλος ου ὁ, *vitrum* (dicitur etiam ὕελος ου ὁ.) Apoc.21.21. ὡς ὕαλος διαφανὴς, tanquam vitrum perlucidum. ὑάλινος η ον, *vitreus,* Apoc 4.6. θάλασσα ὑαλίνη, mare vitreum.

Ὕβρις εως ἡ, *injuria, contumelia.* Actor.27.10. μετὰ ὕβρεως, cum injuria. Actor.28.21. κερδῆσαί τε τὴν ὕβριν ταύτην, lucrari, (hoc est, vitare) injuriam hanc 2 Cor. 10.12. ἐν ὕβρεσιν, in injuriis. ὑβρίζω, *contumelia afficio,* regit Accus. Luc.11. v.45. καὶ ἡμᾶς ὑβρίζεις, & nos contumelia afficis. *Fut.* ὑβρίσω. P. ὕβρικα. *aor.* 1. *act.* ὕβρισα, Matth.22.6. ὕβρισαν, contumelia affecerunt. Actor.14.5. ὑβρίσαι, (aor.1.act. infin.) contumelia afficere. *Præt. pass.* ὕβρισμαι, hinc ὕβρισμα τος τὸ, *contumelia.* in 3. pers. ὕβρισται, unde est ὑβριστὴς ου ὁ, *contumeliosus, injuriosus,* Rom.1. 30.

v.30. 1 Tim.1. v.13. *aor. 1. pass.* ὑβρίσθην, 1 Thess. 2. 2. *Fut. 1.* ὑβρισθήσομαι, *contumelia afficiar*, Luc.18.v.32. ἐνυβρίζω, *contumelia afficio, probra in aliquem jacto, protervè in aliquem debacchor.* Heb.10.29.

Ὑγιὴς έος ὁ ἡ, καὶ ὑγιὲς τὸ, *sanus a um*, Joh.5.6. θέλεις ὑγιὴς γενέσθαι; cupis sanus fieri? ibid.v.14. ὑγιὴς γέγονας, convaluisti. ibid. v.11. ὁ ποιήσας με ὑγιῆ (contractè pro ὑγιέα) qui me sanum fecit, seu valetudini restituit. Per metaph. *sincerus, ab errore immunis*, Tit.2. vers. 8. λόγον ὑγιῆ, sermonem sanum. ὑγιαίνω, *sanus sum*, 3 Joh. ver. 2. εὔχομαί σε εὐοδοῦσθαι καὶ ὑγιαίνειν, opto ut prosperè agas & valeas. 1 Tim.6.v.3. ὑγιαίνουσι (d. pl. part. præs.) λόγοις sanis sermonibus. διδασκαλία ὑγιαίνουσα, doctrina sana, 1 Tim. 1. 10. τῇ ὑγιαινούσῃ διδασκαλίᾳ ἀντίκειται, sanæ doctrinæ repugnat.

Ὑγρὸς ὰ ὸν, (affine τῷ ὕω pluo) *humidus a um, madidus*, item *virens*, Luc.23.v.31. ἐν τῷ ὑγρῷ ξύλῳ, in ligno virente. ubi ὑγρὸν opponitur ξηρῷ arido. ὑγρότης ητος ἡ *humiditas*. ὑγραίνω, humecto ὑγρανσις εως ἡ, *humectatio*.

Ὕδωρ ατος τὸ, *aqua Genit.* Luc. 16.24. ἵνα βάψῃ τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου αὐτοῦ ὕδατος. ὕδατος pro ἐν ὕδατι. Syntaxis hæc legitur etiam apud profanos Hes. Theog. v.5,6. καί τε λοεσσάμεναι τέρενα χρόα Περμησσοῖο, ἢ Ἵππου κρήνης ἢ Ὀλμειοῦ ζαθέοιο Atque ablutæ seu lotæ fuerunt (**Sie haben sich gebadet** (scilicet Musæ, tenerum corporis, (hoc est, secundùm tenerum corpus) in Termesso, aut equi in fonte, aut in Holmio sacro. Hic ponitur Περμησσοῖο pro ἐν Περμησσῷ. item κρήνης pro ἐν κρήνῃ &c. Matth.3 11. βαπτίζω ὑμᾶς ἐν ὕδατι (ubi ἐν ex Hebraismo redundat) baptizo vos aquâ. Marc.1. v.8. Luc.8. v.25. ἐπιτάσσει τῷ ὕδατι, imperat aquæ, nempe *mari*, seu *lacui*. synec. gen. Acc. ὕδωρ, Matth.27.v 24. λαβὼν ὕδωρ, acceptâ aquâ. Johan.4. v.7. ἀντλῆσαι ὕδωρ, haurire aquam. Johan.4. v.10. ὕδωρ ζῶν, aquam vivam. (ζῶν pro ζάον, part. præs. act. gen. n.) Apoc.22. 17. ὕδωρ ζωῆς, aquam vitæ. Hebr. *Nom. pl.* τὰ ὕδατα, aquæ, Matthæi 14.28. Apoc.17.v.15. *Genit.* τῶν ὑδάτων, Apoc.17. v.15. & 7.17. *Dat.* τοῖς ὕδασι, Matth. 8. 32. *Acc.* Matth. 14. 29. περιεπάτησεν ἐπὶ τὰ ὕδατα, inambulavit aquis. ὑδρία ας ἡ, *hydria*, Joh.2. v.6. ὑδρίαι λίθιναι, hydriæ lapideæ. Non fuerunt urcei, sed labra, solida & ampla vasa, ut patet ex ver. 6, 8. vide suprà μετρητής. ἄνυδρος ου ὁ ἡ, *aqua carens*, Matth.12. v.43. δι' ἀνύδρων τόπων, per arida loca, hoc est, per solitudines. 2 Pet.1. v.17. πηγαὶ ἄνυδροι, fontes aqua carentes. Jud.v.12. νεφέλαι ἄνυδροι, nubes sine aqua. ἀνυδρία ας ἡ, *aquarum penuria*.

Ὑδέω, *celebro, cano.* ὑδῶ ῶ, *idem.* ὕμνος ου ὁ, *hymnus, carmen.* Eph.5. v.19. Col.3. v.16. ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις, καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς, psalmis, hymnis, & cantionibus spiritualibus (non profanis.) ὑμνέω ῶ, *hymnum cano.* *Imperf.* ὕμνεον ουν, *hymnum canebam*, Act.16.v.25. ὕμνουν τὸν

Θεὸν

θεὸν, hymnis laudabant Deum. Fut. ὑμνήσω. Heb. 2. v.12. ἐν μέσῳ ἐκκλησίας ὑμνήσω σε, in medio Ecclesiæ tibi hymnum canam. aor. 1. ὕμνησα. Matth. 26. v.30. καὶ ὑμνήσαντες ἐξῆλθον, & decantato hymno exiverunt. Apostolus Eph. 5. v.19. conjungit hymnos, psalmos & cantiones (ᾠδὰς) inter quas voces hoc videtur interesse, quòd hymnus sit cantio, qua laudes Dei decantantur:)psalmus verò sit cantus ubi vox humana cum organis seu instrumentis musicis conjungitur: ᾠδὴ cantio verò sit vox generalis.

Υἱὸς οῦ ὁ, *filius* (affine Heb. היו hejò esse) Matth. 22. v.42. τίνος υἱός ἐστι; cujus filius est? *Genit.* *Matth.* 1. v. 1. υἱοῦ, filii. Dat. υἱῷ, Heb. 1. v. 1. ἐλάλησεν ἡμῖν ἐν υἱῷ, (hoc est, δι' υἱοῦ) locutus est nobis per Filium. *Hebraismus.* Luc. 18. v.31. τὰ γεγραμμένα διὰ τῶν προφητῶν τῷ υἱῷ (pro περὶ τοῦ υἱοῦ) τοῦ ἀνθρώπου, quæ scripta sunt de filio hominis. Matth. 21. v. 9. ὡσαννὰ τῷ υἱῷ Δαβὶδ, opitulare quæso filio Davidis. verbum Hebræum (cujus analysin vide infrà) construitur cum accusativo & dativo. Jud. 7. vers. 2. 2 Sam. 10. v.11. *Accus.* Johan. 3. v.35. ὁ Πατὴρ ἀγαπᾷ τὸν υἱὸν, Pater diligit filium. Voc. Matth. 8. v.29 υἱὲ τοῦ Θεοῦ, fili Dei Luc. 18. vers. 38. υἱὲ Δαβὶδ, fili Davidis. *Nom. plur.* υἱοὶ τοῦ Ἰσραὴλ, hoc est, posteri Israëlis. Act. 7. v.37. per metonymiam Hebraicam. 1. Thess. 5. v. 5. υἱοὶ ἡμέρας, filii diei: ibid. υἱοὶ φωτὸς, filii lucis. Joh. 12. v.36. ἵνα υἱοὶ φωτὸς γένησθε, ut fiatis filii lucis. *Hebraismus*, hoc est, qui studeant ambulare in luce, id est, secundùm verbum Dei. Genit. υἱῶν, Luc. 1. vers. 16. Gen. 29. v. 1. εἰς γῆν υἱῶν ἀνατολῆς, in terram *incolarum* orientis. *Dat.* υἱοῖς, Act. 7. v. 37. Acc. υἱοὺς, Gal. 4. v. 22. Ἀβραὰμ δύο υἱοὺς ἔσχεν, Abrahamus duos filios habuit, Matth. 1. v. 20. υἱὸς Δαβὶδ pro υἱὲ Δαβὶδ, fili Davidis. *Atticismus.* Notentur phrases, Matthæi 8. 20. υἱὸς ἀνθρώπου, filius hominis, h. e homo. *Hebraismus.* Sic passim vocatur Servator noster, idque κατ' ἐξοχήν. Gracè quoque υἱοὶ ἰατρῶν *filii medicorū* dicuntur *medici*, & apud Homerum passim *Græci* dicuntur υἷες Ἀχαιῶν, filii seu posteri Achivorum. Matth. 17. v. 25. ἀπὸ τῶν υἱῶν αὐτῶν, à *familia* sua. Matth. 11. v. 19. υἱοὶ τῆς σοφίας, filii sapientiæ, qui audiunt sapientiam, vel saltem, qui audire debebant, sicuti filii prophetarum dicuntur, qui eorum discipuli sunt, Sirach. 4. v. 12. ἡ σοφία υἱοὺς αὐτῆς ἀνυψώσει, sapientia filios suos, hoc est, sui studiosos evehit. Luc. 20. v. 35. υἱοὶ Θεοῦ υἱοὶ τῆς ἀναστάσεως, filii Dei, filii resurrectionis) (ibid. v. 34. οἱ υἱοὶ τοῦ αἰῶνος τούτου, filii hujus seculi. Luc. 10. v. 6. υἱὸς εἰρήνης, filius pacis, hoc est, dignus pace. υἱοὶ τοῦ νυμφῶνος filii thalami. vide suprà νύμφη. Rom. 9 v. 7. υἱοὶ τῆς ἐπαγγελίας, *filii promissionis*, h. e. qui vi promissionis gratiæ divinæ spiritualiter gignuntur. Matth. 23. 15. υἱὸς γεέννης, filius gehennæ. h. e. damnatus. Joh. 17. v. 12. ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας filius exi-

τίι, hoc est, exitio destinatus, 2 Cor. 6. v. 18. ἔσεσθε εἰς υἱὸς, *Hebraismus* ex Jerem. 31. Solet enim lamed Hebræum reddi per εἰς. Tribuitur *pullo* asini per metaphoram Hebraicam, Matthæi 21. v. 5. υἱὸς ὑποζυγίου, *fœtus subjugis asinæ*. Confer Jonæ 4. vers. 5.

Ὕλη ης ἡ, *materia*, Jacob. 3. v. 5. ὕλην ἀνάπτει, materiam, hoc est, ligna accendit. Hinc est Latina vox *sylva*. Vau interponitur, uti in dictionibus ᾠὸν *ovum*, ὄϊς vel οἶς *ovis*, ἶς vis, αἰὼν *ævum*. ὑλάζομαι, *lignor*, *ligna colligo*. ὑλίζω, *defæco*, *percolo*, *per colum transfundo*. διϋλίζω σω, *idem*, Matth. 23. 24. ἄϋλος ὁ ἡ, *sylvis carens*. ἄϋλος ὁ ἡ, *materiæ expers*. ὑλήεις εντος ὁ, *sylvosus*, *nemorosus*.

Ὑπὲρ, præpositio regit *Genitivum* & Accusativum. Cum Genit. signif. *pro*, videlicet finem seu scopum. Joh. 6. 51. ἣν (σάρκα) ἐγὼ δώσω ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς, quàm ego dabo pro mundi vita. Ephes. 3. v. 13. ὑπὲρ ὑμῶν, pro vobis. Joh. 11. v. 4. ὑπὲρ τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ, pro Dei gloria. 1 Cor. 15. 3. ἀπέθανεν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν, mortuus est pro peccatis nostris, hoc est, in eum finem, ut Deo pro iis satisfaceret. *Propter*, (signif. causam impulsivam,) 2 Thess. 1. 5. ὑπὲρ ἧς καὶ πάσχετε, propter quod (regnum Dei) etiam patimini. *Super* vel *supra* (ubi notatur locus.) 1 Cor. 15. v. 29. ὑπὲρ τῶν νεκρῶν, super mortuos, hoc est, sepulcro eorum. *Secundùm*, Philip. 2. 13. ὑπὲρ εὐδοκίας, pro καθ' εὐδοκίαν, pro benevolo suo libitu. Aliquando adhibetur pro ἀντὶ, *vice*, *loco*. Philem. v. 13. ἵνα ὑπὲρ σοῦ διακονῇ μοι, ut loco tuo ministraret mihi. 2 Cor. 5. v. 10. ὑπὲρ Χριστοῦ pro nomine CHRISTI. περὶ, *de*, Matth. 12. v. 36. ὅτι πᾶν ῥῆμα ἀργὸν, ὃ ἐὰν λαλήσωσιν οἱ ἄνθρωποι, ἀποδώσουσιν ὑπὲρ αὐτοῦ λόγον ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως. Quodcunque verbum otiosum locuti fuerint homines, de eo reddent rationem in die judicii. 2 Cor. 1. v. 6. ἡ ἐλπὶς ἡμῶν βεβαία ὑπὲρ ὑμῶν, spes nostra firma est de vobis. 2 Cor. 8. v. 23, 24. Philip. 1. 7. *Per*, & inservit juri-jurando. 2 Thess. 2. v. 1. ὑπὲρ τῆς παρουσίας, per adventum. ὑπὲρ τινός εἶναι, *à partibus alicujus stare*, Rom. 8. 31. εἰ ὁ Θεὸς ὑπὲρ ἡμῶν, τίς καθ' ἡμῶν; Si Deus pro nobis, quis contra nos? ἕνεκα *causâ*, Rom. 1. 5. ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ, hoc est, ἕνεκα τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ, nominis ejus causâ, scil. ut etiam inter Gentes innotescat. Confer 2 Thess. 1. 12. Cum *Accus. supra*. 1 Cor. 4. v. 6. τὸ μὴ ὑπὲρ ὃ γέγραπται φρονεῖν, supra id, quod scriptum est, non sapere. ὑπὲρ sequitur *comparativum*, Luc. 16. φρονιμώτεροι ὑπὲρ υἱοὺς τοῦ φωτὸς, pro filiis τοῦ φωτὸς υἱῶν. Psalm. 19. τὰ κρίματα Κυρίου γλυκύτερα ὑπὲρ μέλι. Gal. 1. v. 14. προέκοπτον ὑπὲρ πολλοὺς, magis profeci, quàm multi. *absolutè* ponitur 2 Cor. 11. v. 23. ὑπὲρ (αὐτοὺς) ἐγώ εἰμι, iis sum superior. Comparatur etiam ὑπὲρ. in comp. ὑπέρτερος ου ὁ, *superior*, *potior*, *præstantior*, *major*. superl. ὑπέρτατος ου ὁ, *supremus*. & per syncopen

πεν ὕπατος ου ὁ, *consul*. ὑπατεύω, sum consul, consulatu fungor. ἀνθύπατος ου ὁ, *proconsul*, Act. 13. 7, 8, 12. & 19. 38. ἀνθυπατεύω, *proconsul sum, proconsulare imperium gero*, Act. 18. 12. Γαλλίωνος δὲ ἀνθυπατεύοντος, Gallione autem proconsule.

Ὕπνος ου ὁ, *somnus*, (ex ὑπονεῖν sub aqua se condere. Georg. 4. conditque natantia lumina somnus.) Matth. 1. v. 24. διεγερθεὶς ἀπὸ τοῦ ὕπνου, excitatus è somno. ἐνύπνιον ου τὸ, *somnium*, Act. 2. 17. ὑπνώδης εος ὁ ἡ, *somniculosus a*, Pro. 23. v. 21. ἐνυπνιάζομαι, *somnio*. Judæ v. 8. ἐνυπνιαζόμενοι, *somniantes*, aor. 1. pass. ἐνυπνιάσθην somniavi. Gen. 28. vers. 12. Fut. 1. ἐνυπνιασθήσομαι, *somniabo*, cum Accus. Act. 2. v. 17. ἀφυπνόω ῶ, *obdormisco*. Luc. 8. v. 23. ἀφύπνωσε. ἄυπνος ὁ καὶ ἡ, *insomnis, vigil, pervigil*, Xen. νὺξ ἄυπνος, nox insomnis. ἄγρυπνος idem quod ἄυπνος, ex eoque ortum pleonasmo literarum γρ. ἀγρυπνέω ῶ, *vigilo, non dormio*. Heb. 13. v. 17. αὐτοὶ γὰρ ἀγρυπνοῦσιν ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν, illi enim vigilant pro animabus vestris. augetur à principio aor. 1. ἠγρύπνησα. Est etiam idem quod *attentâ mente observo, invigilo*, & regit Dat. Lucian. ἀγρυπνῶ τοῖς καιροῖς, observo opportunitates. διαγρυπνέω, *idem*. Diod. διηγρύπνουν, noctem insomnem transigebant. ἀγρυπνία ας ἡ, vigilia, 2 Cor. 6. v. 5. & 11. 27. Ἐξυπνίζω, *è somno excito, Fut*. σω. *Præt*. ἐξύπνικα. *aor*. ἐξύπνισα. Joh. 11. v. 11. ἵνα ἐξυπνίσω (1. pers. aor. 1. subj. act.) ut a somno excitem. ἔξυπνος ου ὁ ἡ, *expergefactus*, Act. 16. 25.

Ὑπὸ, regit Genit. Dat. & Accusativum. Cum *Genitivo* signif. *à. ab*, & sequitur verba passiva. Rom. 12. 21. μὴ νικῶ ὑπὸ τοῦ κακοῦ, ne vincitor à malo. Act. 16. v. 4. τὰ κεκριμένα ὑπὸ τῶν Ἀποστόλων, decreta ab Apostolis. *subintelligitur*, Luc. 8. 20. καὶ ἀπηγγέλη αὐτῷ (ὑπὸ τῶν) λεγόντων &c. Sequitur etiam *activa*, Apoc. 6. v. 8. ἀποκτεῖναι ὑπὸ τῶν θηρίων, occidere per feras. *item neutra*, 1 Thess. 2. 14. ἐπάθετε καὶ ὑμεῖς ὑπὸ τῶν ἰδίων συμφυλετῶν, passi estis & vos à propriis tribulibus. item *verba media*, 1 Cor. 10. v. 9. ὑπὸ τῶν ὄφεων ἀπώλοντο, à serpentibus perierunt. *Deest*. Luc. 9. v. 8. ἄλλων δὲ, repetendum, ἀπὸ κοινοῦ ὑπὸ (cum *Dat*. signif. *sub*. Lucian. ὑπὸ γῇ, sub terra. Hesiod. κοίλῃ ὑπὸ πέτρῃ, sub cavo saxo. Thuc. ὑπὸ Ἀθηναίοις εἰσὶ Athenienſibus parent.) Cum *Accus*. signif. *sub*. Rom. 6. v. 15. οὐ γάρ ἐστε ὑπὸ τὸν νόμον, ἀλλὰ ὑπὸ χάριν, nam non estis sub lege, sed sub gratia. *Subter*, Joh. 1. v. 49. ὑπὸ τὴν συκῆν, subter ficum. 1 Cor. 10. v. 1. ὑπὸ τὴν νεφέλην ἦσαν sub nube fuerunt. Col. 1. v. 23. ὑπὸ τὸν οὐρανὸν, sub cælo. *in potestate*, Matth. 8. v. 9. ἔχων ὑπ' ἐμαυτὸν στρατιώτας, habens sub me milites. Gal. 4. 2. ὑπὸ ἐπιτρόπους ἐστὶ, sub tutoribus est. 1 Pet. 5. 6. ὑπὸ τὴν κραταιὰν χεῖρα τοῦ Θεοῦ, sub potente Dei manu.

Ὗς ὑὸς, & σῦς συὸς ὁ ἡ, *sus*, g. e. (à σύω idē quod σείω *moveo*. rostro enim suo porci sterquilinia,

& cespites subnuunt, **de wulen, die wurmen.**) Proverb. 29.v.12. 2 Pet.2.v.22. ὗς λουσαμένη εἰς κύλισμα βορβόρου, sus lota ad volutabrum cœni. Per metaphoram *mulier impudica* dicitur *sus*, ex quo illud Prov.11.22. ὥσπερ ἐνώτιον χρυσοῦν ἐν ῥινὶ ὑὸς, ut inauris aurea in rostro suis. Scilicet ut sus in luto volutatur, ita *meretrix* in omni libidine, spurcitieque. Siracides eandem comparat σιάλῳ, hoc est, scrofæ seu sui pinguefactæ. Et Horatius in epistolis hominem voluptatibus deditum vocat *Epicuri de grege porcum*. Sue nihil immundius, utque Poëta ait, *Et amica luto sus.*

Ὕσσωπος ου ἡ, *hyssopus, libanotis arborescens, vulgò rosmarinus appellatur.* (Hebr. אֵזוֹב esóbh.) Joh. 19.v.29 Heb.9.19. Fr. Jun. vocat commodum & odorum σφῤῥαντήριον. Matth. 27. v.48. vocatur κάλαμος, hoc est, *arundo.* quo nomine ipsa stirps libanotidis videtur significari, resectis undique ramusculis.

Ὕστερος ου ὁ, propriè *posterior*, ὕστατος *postremus.* in N.T. comparativus ponitur pro superlativo. ὕστερος vertitur *postremus.* Videtur dici ὕστερος pro ὑπότερος ab ὑπὸ sub, infrà. 1 Tim.4. v.1. ἐν ὑστέροις καιροῖς, in postremis temporibus. ὕστερον, Adv. *postea, pòst, tandem*, Matth. 4.v.2. ὕστερον ἐπείνασε, postea esurivit Johan. 13. 36. ὕστερον ἀκολουθήσεις μοι, tandem sequéris me. Matth. 22. 27. ὕστερον δὲ πάντων, post omnes verò, *ad extremum, postremò.* Matth. 21. 37. ὕστερον δὲ ἀπέστειλε, postremò autem misit. ὕστερον πρότερον, *præposterè, confusè.* πρωθύστερον *sive* ὑστερόπρωτον, *idem.* ὑστερέω ῶ, propriè *sum posterior, a tergo maneo, tardiùs venio*, per synecd. speciei *sum inferior.* 2 Cor. 11.v.5. per metonym. causæ effic. *careo*, deficior. Matth 19,20. τί ἔτι ὑστερῶ, (pro ὑστεροῦμαι) quo adhuc deficior? *desum.* Marc. 10.21. ἕν σοι ὑστερεῖ, unum tibi deest. 1 Cor.12. v.24. τῷ ὑστεροῦντι, ei cui deerat. Interdum idem quod ἀφυστερεῖν *deficere.* Heb.12.15. ὑστερῶν ἀπὸ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, deficiens à gratia Dei. *Fut.* ὑστερήσω. *aor.* 1. ὑστέρησα, *inferior fui.* 2 Cor. 12. v. 11. οὐδὲν γὰρ ὑστέρησα τῶν ὑπὲρ λίαν ἀποστόλων, nulla enim in re inferior fui summis apostolis. *Carui*, Luc. 21. v.35. μή τινος ὑστερήσατε; num aliqua re caruistis, nunquid vobis defuit? Joh.20.v.3. ὑστερήσαντος οἴνου, deficiente vino. *Præt. perf.* ὑστέρηκα, *inferior fui*, 2 Cor. 11. v. 5. μηδὲν ὑστερηκέναι, nihilo inferiorem fuisse. Heb. 4. v.1. δοκῇ τις ὑμῶν ὑστερηκέναι, videatur aliquis vestrûm *per tarditatem exclusus.* ὑστεροῦμαι ὑμαι, *destituor, careo, deficior*, 1 Cor. 8. v. 8. ὑστερούμεθα, aliquid nobis decedit, seu pauperiores reddimur. Rom. 3.v. 23. ὑστεροῦνται τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ, destituuntur gloria, (hoc est, gloriatione) coram Deo. Luc.15.14. ἤρξατο ὑστερεῖσθαι, cœpit victu defici. Philip.4.v.12. περισσεύειν καὶ ὑστερεῖσθαι, abundare & carere. Heb. 11. v. 37. ὑστερούμενοι, destituti. aor. 1. pass. ὑστερήθην, *destitutus fui, egui.* 2 Cor. 11. 1. καὶ ὑστερηθεὶς, & quum egerem.

egerem. ὑστέρημα, τ@ τὸ, defectus, quod deest. Philip.2.30. τὸ ὑμῶν ὑστέρημα, defectum vestri. Luc.21. v.4. ἐκ τοῦ ὑστερήματος αὐτῆς, ex penuria sua, hoc est, ex facultatibus tenuissimis. *absentia.* 1Cor.16.17. *reliquiæ.* Col.1. v.24. τὰ ὑστερήματα τῶν θλίψεων τοῦ Χριστοῦ, reliquias afflictionum Christi, (scil. in corpore ipsius, nempe Ecclesiæ) 1 Thess.3.v.10. τὰ ὑστερήματα τῆς πίστεως ὑμῶν, quæ desunt fidei vestræ. ὑστέρησις, εως ἡ, *penuria*, derivatur à 2 pers. perf. pass. ὑστέρησαι. Philip.4.v.11. καθ' ὑστέρησιν, ex penuria. Marc. 12.v.44. ἐκ τῆς ὑστερήσεως αὐτῆς, ex penuria sua.

Ὑφάω ῶ, (& Ionicè ὑφόω,) *texo, ordior.* ὑφαίνω, *idem.* ὕφος ους τὸ, *tela.* ὑφὴ ῆς ἡ, *textus* seu *textura.* ὑφάντης ου ὁ, *textor.* ὑφαντὸς ἡ όν, *contextus a um,* Joh.19. vers.23.

Ὕψος εος τὸ, *altitudo, sublimitas,* Eph.3.v.18. βάθος καὶ ὕψος, profunditas & sublimitas. Luc.1. v.78. ἐξ ὕψους, ex alto. Jacob.1. v.9. ἐν τῷ ὕψει αὐτοῦ, in sublimitate (seu dignitate sua, ad quam per adoptionem & regenerationem pervenit.) Ephes.4. v.8. ἀναβὰς (part. aor. 2.) εἰς ὕψος, quum ascendisset in sublime. ὑψόω ῶ, *extollo.* F. ὑψώσω. Jacob.4. v.10. P. ὕψωκα. aor.1. ὕψωσα. Actor.5.v.31. aor.1. pass. ὑψώθην. aor.1. infin. ὑψωθῆναι, extolli. Johan.3.v.14. Fut.1. pass. ὑψωθήσομαι extollar. Luc. 18. v.14. ὁ ταπεινῶν ἑαυτὸν, ὑψωθήσεται, qui seipsum humiliat, extolletur. ὕψωμα ατος τὸ, *sublimitas.* ὑπερυψόω ῶ, *in summam sublimitatem effero,* Phil. 2. vers. 9. ὑψηλὸς οῦ ὁ, propriè, *sublimis, altus, editus.* Matth.4. ver.8. εἰς ὄρος ὑψηλὸν, in montem altum. Metaphoricè, *excellens, magnificus, præcellens,* Luc. 16. v. 15. τὸ ἐν ἀνθρώποις ὑψηλὸν (scil. ὂν) quod inter homines est sublime, hoc est, quod admirantur & extollunt. Rom,12.v.16. τὰ ὑψηλὰ φρονοῦντες, sublimia sapientes, hoc est, res magnas mente sua agitantes. *Fortis*, Actor.13.17. μετὰ βραχίονος ὑψηλοῦ, forti brachio, hoc est, vi sua omnipotente, cui nulla creatura resistere potest. ὑψηλοὶ ὧν οἱ *cæli.* Heb.1.3. ἐν ὑψηλοῖς in cælis. ἐν ὑψηλοῖς scilicet τόποις sive οὐρανοῖς. Sic Luc.2.v.14. ἐν ὑψίστοις eadem est ellypsis. δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ, gloria in excelsis Deo. Comparat. ὑψηλότερος, *altior, sublimior.* Heb.7. ver.26. ὑψηλότερος τῶν οὐρανῶν γενόμενος, sublimior cælis factus. Superl. ὑψηλότατος, pro quo in N.T. legitur ὕψιστος, *altissimus.* Luc.1.32. καὶ υἱὸς ὑψίστου κληθήσεται, filius Altissimi vocabitur. Luc.6.35. καὶ ἔσεσθε υἱοὶ τοῦ ὑψίστου, & eritis filii altissimi, h.e. Dei. Actor.7.v.48. ὁ ὕψιστος, altissimus, h.e. Deus. (Sic LXX. verterunt Hebr. עֶלְיוֹן. Gen.14. v.18.) τὰ ὕψιστα, scilicet μέρη. Est enim cælum tertium suprema mundi pars, sicut terra est infima. *Cæli.* Matth. 21. 9. ὡσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις, hosanna in altissimis: *hosanna*, hoc est, serva quæso, hunc electorum Regem *in altissimis*, hoc est, ô Deus qui es in cælis.

& cespites subnuunt, **die wulen, die wurmen.**) Proverb. 29.v.12. 2 Pet.2.v.22. ὗς λουσαμένη εἰς κύλισμα βορβόρου, sus lota ad volutabrum cœni. Per metaphoram *mulier impudica* dicitur *sus*, ex quo illud Prov.11.22. ὥσπερ ἐνώτιον χρυσοῦν ἐν ῥινὶ ὑός, ut inauris aurea in rostro suis. Scilicet ut sus in luto volutatur, ita *meretrix* in omni libidine, spurcitieque. Siracides eandem comparat σιάλῳ, hoc est, scrofæ seu sui pinguefactæ. Et Horatius in epistolis hominem voluptatibus deditum vocat *Epicuri de grege porcum*. Sue nihil immundius, utque Poëta ait, *Et amica luto sus*.

Ὕσσωπος ου ἡ, *hyssópus, libanotis arborescens, vulgò rosmarinus appellatur.* (Hebr. אֵזוֹב esóbh.) Joh. 19.v.29 Heb.9.19. Fr. Jun. vocat commodum & odorum σφραγιστήριον. Matth. 27. v. 48. vocatur κάλαμος, hoc est, *arundo*. quo nomine ipsa stirps libanotidis videtur significari, resectis undique ramusculis.

Ὕστερος ου ὁ, propriè *posterior*, ὕστατος *postremus*. in N.T. comparativus ponitur pro superlativo. ὕστερος vertitur *postremus*. Videtur dici ὕστερος pro ὑπότερος ab ὑπὸ sub, infrà. 1 Tim.4. v.1. ἐν ὑστέροις καιροῖς, in postremis temporibus. ὕστερον, Adv. *postea, pòst, tandem*, Matth. 4.v.2. ὕστερον ἐπείνασε, postea esurivit Johan. 13. 36. ὕστερον ἀκολουθήσεις μοι, tandem sequéris me. Matth. 22. 27. ὕστερον δὲ πάντων, post omnes verò, *ad extremum, postremò*. Matth. 21. 37. ὕστερον δὲ ἀπέστειλε, postremò autem misit. ὕστερον πρότερον, *præpostere, confusè*. πρωθύστερον sive ὑστερόπρωτον, *idem*. ὑστερέω ῶ, propriè *sum posterior, a tergo maneo, tardiùs venio*, per synecd. speciei *sum inferior*. 2 Cor. 11. v. 5. per metonym. causæ effic. *careo, deficior*. Matth 19,20. τί ἔτι ὑστερῶ, (pro ὑστεροῦμαι) quo adhuc deficior? *desum*. Marc. 10.21. ἕν σοι ὑστερεῖ, unum tibi deest. 1 Cor.12. v.24. τῷ ὑστεροῦντι, ei cui deerat. Interdum idem quod ἀφυστερεῖν *deficere*. Heb.12.15. ὑστερῶν ἀπὸ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, deficiens à gratia Dei. *Fut.* ὑστερήσω. *aor.* 1. ὑστέρησα, *inferior fui*. 2 Cor. 12. v. 11. οὐδὲν γὰρ ὑστέρησα τῶν ὑπὲρ λίαν ἀποστόλων, nulla enim in re inferior fui summis apostolis. *Carui*, Luc. 22. v.35. μή τινος ὑστερήσατε; num aliqua re caruistis, nunquid vobis defuit? Joh.2.v.3. ὑστερήσαντος οἴνου, deficiente vino. *Præt. perf.* ὑστέρηκα, *inferior fui*. 2 Cor. 11. v. 5. μηδὲν ὑστερηκέναι, nihilo inferiorem fuisse. Heb. 4. v.1. δοκῇ τις ὑμῶν ὑστερηκέναι, videatur aliquis vestrûm *per tarditatem exclusus*. ὑστεροῦμαι οῦμαι, *destituor, careo, deficior*, 1 Cor. 8. v. 8. ὑστερούμεθα, aliquid nobis decedit, seu pauperiores reddimur. Rom. 3.v. 23. ὑστεροῦνται τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ, destituuntur gloria, (hoc est, gloriatione) coram Deo. Luc. 15. 14. ἤρξατο ὑστερεῖσθαι, cœpit victu defici. Philip.4.v.12. περισσεύειν καὶ ὑστερεῖσθαι, abundare & carere. Heb. 11. v. 37. ὑστερούμενοι, destituti. aor. 1. pass. ὑστερήθην, *destitutus fui, egui*. 2 Cor. 11. 1. καὶ ὑστερηθεὶς, & quum egerem.

egerem. ὑστέρημα, τος τὸ, *defectus, quod deest.* Philip. 2. 30. τὸ ὑμῶν ὑστέρημα, defectum vestri. Luc. 21. v. 4. ἐκ τοῦ ὑστερήματος αὐτῆς, ex penuria sua, hoc est, ex facultatibus tenuissimis. *absentia.* 1 Cor. 16. 17. *reliquiæ.* Col. 1. v. 24. τὰ ὑστερήματα τῶν θλίψεων τοῦ Χριστοῦ, reliquias afflictionum Christi, (scil. in corpore ipsius, nempe Ecclesiæ) 1 Thess. 3. v. 10. τὰ ὑστερήματα τῆς πίστεως ὑμῶν, quæ desunt fidei vestræ. ὑστέρησις εως ἡ, *penuria,* derivatur à 2 pers. pref. pass. ὑστέρησαι. Philip. 4. v. 11. καθ' ὑστέρησιν, ex penuria. Marc. 12. v. 44. ἐκ τῆς ὑστερήσεως αὐτῆς, ex penuria sua.

Ὑφάω ῶ, (& Ionicè ὑφόω,) *texo, ordior.* ὑφαίνω, *idem.* ὕφος εος τὸ, *tela.* ὑφὴ ῆς ἡ, *textus* seu *textura.* ὑφάντης ου ὁ, *textor.* ὑφαντὸς ἡ ὸν, *contextus a um,* Joh. 19. vers. 23.

Ὕψος εος τὸ. *altitudo, sublimitas,* Eph. 3. v. 18. βάθος καὶ ὕψος, profunditas & sublimitas. Luc. 1. v. 78. ἐξ ὕψους, ex alto. Jacob. 1. v. 9. ἐν τῷ ὕψει αὐτοῦ, in sublimitate (seu dignitate sua, ad quam per adoptionem & regenerationem pervenit.) Ephes. 4. v. 8. ἀναβὰς (part. aor. 2.) εἰς ὕψος, quum ascendisset in sublime. ὑψόω ῶ, *extollo.* F. ὑψώσω. Jacob. 4. v. 10. P. ὕψωκα. aor. 1. ὕψωσα. Actor. 5. v. 31. aor. 1. pass. ὑψώθην. aor. 1. infin. ὑψωθῆναι, extolli. Johan. 3. v. 14. Fut. 1. pass. ὑψωθήσομαι extollar. Luc. 18. v. 14. ὁ ταπεινῶν ἑαυτὸν, ὑψωθήσεται, qui seipsum humiliat, extolletur. ὕψωμα τος τὸ, *sublimitas.* ὑπερυψόω ῶ, *in summam sublimitatem effero,* Phil. 2. vers. 9. ὑψηλὸς οῦ ὁ, propriè, *sublimis, altus, editus.* Matth. 4. ver. 8. εἰς ὄρος ὑψηλὸν, in montem altum. Metaphoricè, *excellens, magnificus, præcellens,* Luc. 16. v. 15. τὸ ἐν ἀνθρώποις ὑψηλὸν (scil. ὂν) quod inter homines est sublime, hoc est, quod admirantur & extollunt. Rom, 12. v. 16. τὰ ὑψηλὰ φρονοῦντες, sublimia sapientes, hoc est, res magnas mente sua agitantes. *Fortis,* Actor. 13. 17. μετὰ βραχίονος ὑψηλοῦ, forti brachio, hoc est, vi sua omnipotente, cui nulla creatura resistere potest. ὑψηλοὶ ὧν οἱ *cæli.* Heb. 1. 3. ἐν ὑψηλοῖς in cælis. ἐν ὑψηλοῖς scilicet τόποις sive οὐρανοῖς. Sic Luc. 2. v. 14. ἐν ὑψίστοις eadem est ellypsis. δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ, gloria in excelsis Deo. Comparat. ὑψηλότερος, *altior, sublimior.* Heb. 7. ver. 26. ὑψηλότερος τῶν οὐρανῶν γενόμενος, sublimior cælis factus. Superl. ὑψηλότατος, pro quo in N.T. legitur ὕψιστος, *altissimus.* Luc. 1. 32. καὶ υἱὸς ὑψίστου κληθήσεται, filius Altissimi vocabitur. Luc. 6. 35. καὶ ἔσεσθε υἱοὶ τοῦ ὑψίστου, & eritis filii altissimi, h.e. Dei. Actor. 7. v. 48. ὁ ὕψιστος, altissimus, h.e. Deus. (Sic LXX. verterunt Hebr. עֶלְיוֹן. Gen. 14. v. 18.) τὰ ὕψιστα, scilicet μέρη. Est enim cælum tertium suprema mundi pars, sicut terra est infima. *Cæli.* Matth. 21. 9. ὡσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις, hosanna in altissimis: *hosanna,* hoc est, serva quæso, hunc electorum Regem *in altissimis,* hoc est, ô Deus qui es in cælis.

Ὑ

Ὕω, *pluo*; *Fut.* ὕσω, Exod. 16.4. ἰδὲ, ἐγὼ ὕω ὑμῖν ἄρτους ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. (pro quo verbo in N.T. legitur βρέχω. Matth. 5.34. Luc. 17. 29. Jacob. 5. v. 17.) ὕειος eſt *quod pluendo decidit*, Greg. ἄρτος ὑόμενος ἐν ἐρήμῳ. item *quod pluviâ perfunditur*, *quod compluitur*. ὑάδες ων, αἱ, *pleiades*, quæ ſic nominantur παρὰ τὸ ὕειν à pluendo, quòd iis orientibus cælum ſoleat pluere. Iob 38. 31. συνῆκας δεσμὸν πλειάδος; *pleiades* ergo origine etiam Græcum eſt, ἀπὸ τῶν πλειόνων, quod ſint plures ſtellæ in Tauri capite. Cicero 2. de nat. Deorum ſic ſcribit. Ejus (Tauri) caput ſtellis conſperſum eſt frequentibus. Has Græci ſtellas *hyadas* vocitare ſuerunt à pluendo. Noſtri imperitè *ſuculas*. Hactenus Cicero. ſcilicet per metaphoram nominarunt *ſuculas*. ὑετὸς οῦ ὁ, *pluvia*, Act. 14.17. οὐρανόθεν ἡμῖν ὑετοὺς διδοὺς, cælitus nobis pluvias dans. Act. 28.2. διὰ τὸν ὑετὸν, propter pluviam. Jacob. 5.18. οὐρανὸς ὑετὸν ἔδωκε, cælum pluviam dedit, hoc eſt pluit. Jacob. 5.7. ὑετὸν πρωΐμον καὶ ὄψιμον, pluviam matutinam & ſerotinam. Confer Apoc. 11. v. 6. ἵνα μὴ βρέχῃ ὑετὸς, ne riget pluvia (terram). plura de matutina & ſerotina pluvia vide ſuprà in πρωΐ.

ΦΙ phi eſt litera xxi. in numeris valet 500 orta ab Hebræo פ raphato, de quo vide ſuprà πῖ. Reſpondet noſtro *F*. φαῦλος eſt cognatum Germanico **faul**. Pari ratione φυγὴ fuga, φὼρ fur, φάμα fama, φέρω fero. φιάλη phiala, &c. ſeſe habent.

Φάγω, (affine Hebr. פֶּה *pe*, item *phe* os.) *edo*, *comedo*, veſcor. aor. 2. act. ἔφαγον, *edi*, *comedi*. Apoc. 10. 10. ἔφαγε, *edit*. Luc. 4. v. 2. καὶ οὐκ ἔφαγεν οὐδὲν, (duplex negatio fortiùs negat) nec edit quicquam, ἐφάγομεν ἄρτον, *comedimus panem*, 2 Theſſ. 3. v. 8. ἐφάγετε, *comediſtis*, Johan. 6. 26. ἐφάγετε ἐκ τῶν ἄρτων, comediſtis ex panibus illi. ἔφαγον, *comederunt*, Matth. 14. verſ. 20. ἔφαγον πάντες καὶ ἐχορτάσθησαν, comederunt omnes, & ſaturati fuerunt. *aor. 2. imperat.* φάγε ede. Johan. 4. 31. φάγετε, edite, 1 Cor. 11. 24. *a. 2. opt.* φάγοι καρπὸν, comedat. Marc. 11. verſ. 14. *aor. 2. ſubj.* φάγω, edero, Luc. 17. 8. ἕως φάγω, donec edero, 1 Cor. 8. 13. edam, φάγῃς edas, Marc. 14. 12. φάγῃ, edat. Johan. 6. 51. Rom. 14. 23. φάγωμεν, *edamus*, Matth. 6. 31 1 Cor. 8. 8. & 15. 32. φάγητε, *edatis*, Johan. 6. 53. ἐὰν μὴ φάγητε τὴν σάρκα τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, niſi ederitis carnem filii hominis &c. Apoc. 19. v. 18. φάγωσι, *edant*, Matth. 15. v. 32. Johan. 6. 5. & 18. 28. *aor. 2. infin.* φαγεῖν, edere, Matth. 12. 4. *part. a. 2.* φαγὼν, qui comedit. φαγόντες qui comederunt. Marc. 6. 44. & 8. 9. Luc. 15. 13, *Fut. med.* φάγομαι, pro φαγοῦμαι) edam. φάγεσαι, *edes*, Luc. 17. 8. φάγεσαι καὶ πίεσαι, edes, & bibes. (φάγεσαι dicitur pro φαγῇ, ad formam τυποῦμαι τύπῃ τυπεῖται, 2 Reg. 4. 4. σὺ ὄψει, καὶ ἐκεῖθεν οὐ φάγῃ.) φάγεται, *comedet*, Luc. 14. 15. (pro φαγεῖται) φαγόμεθα, *comedemus*, φάγεσθε, *comedetis*. φάγονται, *comedent*, (pro φαγοῦνται.)

γέται.) Apoc.17.16. φάγος ὁ, ἢ ἡ, *edax, helluo.* Matth.11. v.19. καταφάγω *devoro*, Apoc.10.10. Luc.15.30. ὁ καταφαγών σου τὸν βίον μετὰ πορνῶν, qui abligurivit bona tua cum meretricibus. ἀρτοφάγέω, *cum pane vescor.* ἀρτοφάγιον ου τὸ, *opsonium, quod cum pane comedimus*, Johan.21.5. βαλανηφάγος ου ὁ, *qui glandibus vescitur.* ἰχθυοφάγος ου ὁ ἡ, *piscibus vescens.* ἰχθυόφαγος ου ὁ, ἡ, *qui vel quæ à piscibus editur, &c.*

φαίνω, (ab obſoleto φάω) *in lucem profero, edo, oſtendo. item* neutraliter *luceo*, Johan.1.5. τὸ φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ φαίνει, lux iſta in tenebris lucet. Apoc.1.16. ὡς ὁ ἥλιος φαίνει, ſicut ſol lucet. Apoc.21.23. ἵνα φαίνωσι (præſ. ſubj.) ut luceant. φαίνων οντος ὁ, *lucens*, Joh 5.35. 2 Pet.1. v.19. Fut. φανῶ. a. 1. ἔφηνα. aor.2. act. ἔφανον. *Præt act.* πέφαγκα. φαίνομαι, *appareo, videor, luceo*, Matth. 2.13. & 24.27. Marci 14.64. τί ὑμῖν φαίνεται; Quid vobis videtur? Phil. 2.15. ἐν οἷς φαίνεσθε, inter quos ſplendetis. Matth.23.24. ἔξωθεν μὲν φαίνονται, foris quidem apparent. φαινόμενος ου ὁ, *qui apparet*, Matthæi 2.v.7. τοῦ φαινομένου ἀστέρος, apparentis ſtellæ, Heb.11. v. 3. ἐκ φαινομένων, ex apparentibus. *Præt. paſſ.* πέφαμμαι, & Atticè πέφασμαι, unde eſt φάσμα τος τὸ, *ſpectrum.* Job.20.v.8. *Fut.1. med.* φανοῦμαι, *comparebo*, 1 Pet. 4.v.18. ὁ ἀσεβὴς καὶ ἁμαρτωλὸς ποῦ φανεῖται; impius & peccator ubi comparebit? *a 2. paſſ.* ἐφάνην, *apparui*, Matth.1. v.20. κατ' ὄναρ ἐφάνη, in ſomnio apparuit. Marc.16.9. ἐφάνη πρῶτον Μαρίᾳ, priùs apparuit Mariæ: Matth.9.33. οὐδέποτε ἐφάνη οὕτως ἐν τῷ Ἰσραήλ, nunquam apparuit tale quid in Iſrael. οὕτως pro τοιόν τι. *Hebraiſmus.* Luc.24.11. ἐφάνησαν, apparuerunt, viſi fuerunt. aor. 2. ſubj (φανῶ, *appaream*) φανῇς, *appareas.* Matthæi 6. v.18. φανῇ, *appareat*, Roman. 7 v.13. Apoc.18. v. 23. φανῶμεν, *appareamus*, 1 Cor.13. v.7. (φανῆτε, *appareatis*,) φανῶσι, *appareant.* Matth. 6. verſ. 5, 16. *Fut.2. paſſ.* φανήσομαι, *apparebo.* Matth. 24. v.30. τότε φανήσεται, tunc apparebit. ἀναφαίνω, *oſtendo.* ἀναφαίνομαι *appareo*, Luc. 19. v. 11. a 2. paſſ. ἀνεφάνην. Actor. 21. v. 3. ἀναφανέντες τὴν Κύπρον. *Hellenismus.* Apud Græcos paſſiva regunt etiam caſum Activorum. confer Rom. 3. v.2. 1 Cor. 9. 17. Hanc Syntaxin etiam Virgilius imitatus eſt Eclog. 3. *flores inſcripti nomina regum*, pro *nominibus regum. Fut.* 2. ἀναφανήσομαι. διαφαίνω *plene oſtendo.* διαφανής ἑος ὁ ἡ, *perlucidus*, Apoc. 21. v. 21. ἐμφαίνω *repræſento.* ἐμφανής ἑος, *conſpicuus*, Rom. 10. v. 20. ἐμφανίζω *indico, conſpicuum me præbeo*, Johan. 14. 22. *Fut.* ἐμφανίσω. Johan. 14. v.21. *Præt.* ἐμπεφάνικα. aor.1. act. ἐνεφάνισα, ſtiti me, h. e *comparui.* Actor. 24. v 1. οἵτινες ἐνεφάνισαν τῷ ἡγεμόνι ſcil. ἑαυτοὺς, qui ſeipſos exhibuerunt h. e. qui ſe ſtiterunt, qui comparuerunt. Eſt enim ἐμφανίζω verbum κατάβαπικόν. aor. 1.

paſſ. ἐνεφανίσθην, ſignificationem habet reciprocam, qualem verbum *hithpael* in lingua Hebræa. Heb. 9. 24. ἐμφανισθῆναι, ut compareat. Matth. 27. 53. ἐνεφανίσθησαν (3. pl. a. 1. paſſ.) πολλοῖς, apparuerunt multis. ἐπιφαίνω, *appareo, affulgeo*, Actor. 27. 20. μήτε ἄστρων ἐπιφαινόντων, neque aſtris apparentibus. aor. 1. act. ἐπέφηνα, apparui. a. 1. act. infin. ἐπιφᾶναι, apparere. Luc 1. v. 79. *a. 2 paſſ.* ἐπεφάνην, *apparui*, Tit. 2. 11. ἐπεφάνη γὰρ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ, illuxit enim gratia illa Dei. ἐπιφανὴς ἐ῀ος ὁ, *illuſtris*. Actor 2. v. 20. ἐπιφάνεια ας ἡ, *apparitio*, 2 Theſſ. 2. ver. 8. 1 Tim. 6. 14. 2 Tim 4. v. 8. τοῖς ἠγαπηκόσι τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ, qui amaverint (ſeu expetiverint) illuſtrem ejus adventum. φανὸς οῦ ὁ, *laterna, fax*, Joh. 18. verſ. 3. μετὰ φανῶν. cum laternis. φανερὸς ἀ ὸν *manifeſtus a um*, 1 Cor. 11. v. 19. Galat. 5. 19. ἐν τῷ φανερῷ, *in propatulo*, Matth. 6. 4. ὁ ἐν τῷ φανερῷ, ſcil. ὢν, Rom. 2. verſ. 28. qui in propatulo eſt. φανερῶς ῶ, *manifeſto*, 2 Cor. 2. 14. *Fut.* φανερώσω. 1 Cor. 4. 5. καὶ φανερώσει τὰς βουλὰς τῶν καρδιῶν, manifeſta faciet conſilia cordium. *Præt. perf.* πεφανέρωκα, *manifeſtavi*, aor. 1. ἐφανέρωσα, *idem*, Johan. 17. 6. ἐφανέρωσά σου τὸ ὄνομα τοῖς ἀνθρώποις, manifeſtum feci nomen tuum hominibus. ἐφανέρωσε, *patefecit*, Johan. 21. 1. Tit. 1. 3. *aor. 1. imp.* Johan. 7. 4. φανέρωσον σεαυτὸν τῷ κόσμῳ, patefacito teipſum mundo. aor. 1. ſubj. φανερώσω, Coloſſ. 4. 4. *præſ. paſſ.* φανερόομαι οῦμαι, *pateſio*, Epheſ. 5. 13. 2 Cor. 3. ver. 3. item *in media ſignif.* patefacio, conſpicuum reddo. Epheſ 5. 13. πᾶν γὰρ φανερούμενον φῶς ἐστι, quicquid enim res alias conſpicuas reddit, lux eſt. *Præt. paſſ.* πεφανέρωμαι, *factus ſum conſpicuus*, Heb. 9. v. 26. 2 Cor. 5. ver. 11. *Præt. infin.* πεφανερῶσθαι, *factum eſſe manifeſtum*, Heb. 9. v 8. *aor. 1. paſſ.* ἐφανερώθην, *idem*, 1 Tim. 3. 16. Θεὸς ἐφανερώθη ἐν σαρκί, Deus conſpicuus factus eſt in carne. Marc. 16. 12. ἐφανερώθη ἐν ἑτέρᾳ μορφῇ, apparuit alia forma. Apoc. 15. 4. ἐφανερώθησαν, facta ſunt manifeſta. *aor. 1. ſubj.* Joh. 9. v. 3. ἵνα φανερωθῇ τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ, ut manifeſta fiant Dei opera. *aor. 1. infin.* φανερωθῆναι, *patefieri, comparere*, 2 Cor. 5. 10. *Part. a. 1.* φανερωθεὶς ἐῖσα ἐ, *patefactus, manifeſtus factus*, 2 Cor. 11. v. 6. φανερωθεῖσα ης ἡ, *patefacta*, 2 Tim. 1. 10. φανερωθὲν ἔντος τὸ, *patefactum*, Rom. 16. v. 26. *Fut. 1. paſſ.* φανερωθήσομαι, *conſpiciar*, Coloſſ. 3. v. 4. φανέρωσις εως ἡ, *declaratio*, 1 Cor. 12. v. 7. ἡ φανέρωσις τοῦ πνεύματος, declaratio (h. e. donum) Spiritus S. quo dono ornatus ſcripturas explicare poteſt, 2 Corinth. 4. 2. φανερῶς, *manifeſte*, adv. Marc. 1. 45. Johan. 7. 10. ubi opponitur ἐν κρυπτῷ, *occulte*. φαντάζω, *apparere facio, oſtendo*. φαντάζομαι, *appareo, imaginor*, Heb. 12. 21. τὸ φανταζόμενον, quod apparebat (ubi tamen viſum verum intelligitur.) φαντασία ας ἡ, *oſtentatio*, gepräng, Actor. 25. 23. φάντασμα τος τὸ, *ſpectrum*, Matth. 14. 26. Marc. 6. v. 49.

6. v. 49. ἔδοξαν φάντασμα εἶναι, putarunt esse spectrum. ἀφανὴς ἑος ὁ ἡ non manifestus, obscurus, ab aspectu nostro remotus, Heb. 4. v. 13. οὐκ ἔστι κτίσις ἀφανὴς ἐνώπιον αὐτοῦ, nec est ulla res creata non manifesta in conspectu ipsius. ἀφανίζω, obscuro, deformo, Matth. 6. 16. corrumpo, aboleo, Matth. 6. v. 19. ἀφανίζομαι, evanesco, Jacob. 4. v. 14. a. 1. pass. ἠφανίσθην, disparui, Actor. 13. v. 41. ἀφανίσθητε, disparete, aor. 1. imperat. pass. 2. pl.) ἀφανισμὸς οῦ ὁ, obliteratio, evanescentia, Heb. 8. v. 13. ἐγγὺς ἀφανισμοῦ, propè est ut evanescat. ἄφαντος ου ὁ, Adj. qui apparere desinit, non apparens, subductus à conspectu, Luc. 24. vers. 31. (ex α privativo, & φαντὸς ex πέφανται, apparuit) ἱεροφάντης ου ὁ sacrorum antistes, qui sacra ostendit, docet. συκοφάντης ου ὁ, sycophanta, calumniosus, delator. Plutarchus περὶ πολυπραγ. quum Athenis vetitum esset exportare ficus, qui eos deferebant, accusabantq;, sycophantæ sunt appellati. Est ergo in hac voce synecdoche speciei. συκοφαντέω ῶ, sycophantor (quo verbo Plautus utitur) h. e. sycophantam ago, calumniosas comminiscor delationes, calumnior. aor. 1. Act. Luc. 19. v. 8. ἐσυκοφάντησα, aliquid per calumniam rapui. Luc. 3. v. 14. μηδένα διασείσητε μηδὲ συκοφαντήσητε, (aor. 1. subj.) neminem concutite, neque per calumniam opprimite. ὑπερήφανος ὁ ἡ, superbus, arrogans. ὁ ὑπερφαινόμενος ἄλλων, qui supra alios se conspiciendum præbet. Xenoph. de superba fœmina sic scribit ὑποδήματα ἔχουσα ὑψηλὰ, ὅπως μείζων δοκοίη εἶναι, ἢ ἐπεφύκει, h. e. calceos habens altos, ut procerior videretur quàm naturâ erat. ὑπερφαίνομαι, verbum med. superemineo. Thucyd. ὑπερεφάνησαν, (a. 2 pass.) τοῦ λόφου, supra collem apparuerunt. Luc. 1. 51. διεσκόρπισεν ὑπερηφάνους, dissipavit superbos. 2 Tim. 3. 2. ὑπερήφανοι, superbi. Jacob. 4. v. 6. ὁ Θεὸς ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται, Deus superbis resistit. comp. ὑπερηφανώτερος. ὑπερηφανέω ῶ, insolesco. superbè me effero, ὑπερηφανεύομαι, in med. forma idem. ὑπερηφανία ας ἡ, superbia, Marc. 7. v. 22. ὑπερηφανία, ἀφροσύνη, superbia, stultitia. ἄφνω (per syncopen pro ἀφανῶς, & abjecto σ) repentè, subitò, ex improviso, insperatò, pro quo etiam dicitur αἴφνης, Adv. subitò, unde est αἰφνίδιος ὁ καὶ ἡ, repentinus, a. 1 Thess. 5. vers. 3. αἰφνίδιος ὄλεθρος, repentinus interitus αἰφνιδίως, Adv. repentè, subitò, Luc. 21. 34. αἰφνίδιος ponitur adverbialiter pro repentè, more Græcorum. Hesiod. ἔργ. ὡραῖος δὲ γυναῖκα ἄγεσθαι tempestivus verò uxorem ducito, pro tempestivè. Quam elegantiam etiam Latini poëtæ imitati sunt. Æneid 8. se matutinus agebat, h. e. manè. Sit nocturnus pro noctu, &c. ἐξαίφνης (idem est quod αἴφνης vel ἄφνω) ex insperato, repentè, pro quo etiam dicitur ἐξαπίνης (apud Poëtas) & ἐξάπινα, Marc. 9. 8.

φάος εος τὸ, lumèn, lux, (Poëticum.) Hom. φάος ἠελίοιο, lux Solis. Contractè φῶς φωτὸς τὸ, idem, in prosa usitatum. Act. 22 6.9.& 26.13.(per metō. effecti) ignis. Marc.14,54. Luc.22.v.54. καθήμενοι πρὸς τὸ φῶς, sedentem ad ignem. candela, Act. 16. 29. (Per metaph.) Lætitia. Esth. 8. v. 16. τοῖς δὲ Ἰουδαίοις ἐγένετο φῶς καὶ εὐφροσύνη, Judæis erat lux & lætitia. h. e. illustris lætitia. ἓν διὰ δυοῖν. Deus dicitur esse lux, 1 Joh. 1.5. ὁ θεὸς φῶς ἐστι, Deus lux est. 1.Tim.6. 16. φῶς οἰκῶν ἀπρόσιτον, lucem habitans inaccessam. Joh.8. 11. ἐγώ εἰμι φῶς τοῦ κόσμου, ego sum lux mundi. Matth. 5. v. 14. ὑμεῖς ἐστε φῶς τοῦ κόσμου, vos estis lux mundi (ministerialiter & instrumentaliter.) Luc. 16. 8. υἱοὶ τοῦ φωτὸς. Ephes. 5. v.8. τέκνα φωτὸς filii lucis. 1. Johan. 1.7. ἐν φωτὶ περιπατῶμεν, in luce (verbi divini) ambulemus, (ὁ φῶς, vir, pl. οἱ φῶτες, viri, sunt poëtica) φωτίζω, illumino, Johan. 1. 9. Fut. φωτίσω, 1 Cor. 4. v. 5. Præt. perf. act. πεφώτικα, unde est πεφώτισμαι, Ephes 1.v. 18. πεφωτισμένους (part. præt. pass. (τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς διανοίας ὑμῶν, illuminatis oculis mentis vestræ. a.1.act. ἐφώτισα. Apoc. 21. 23. in lucem profero, facio ut illucescat. part. a. 1. φωτίσας αντος ὁ, 2 Tim. 1.10. a.1. pass. ἐφωτίσθην, Apoc. 18. 1. ἡ γῆ ἐφωτίσθη, terra collustrata fuit (seu resplenduit.) part. a. 1. pass. φωτισθεὶς έντος ὁ. illustratus, Hebr. 6. 4. & 10. 32. φωτισμὸς οῦ ὁ, lumen, 2 Cor. 4. v. 4. 6. φωτεινὸς ἡ ὄν, lucidus a um, Mar. 6. 22. & 17. 5. φώσκω, luceo. φωστὴρ ῆρος ὁ, luminare, Philip. 2.v. 15. ὡς φωστῆρες ἐν κόσμῳ, tanquam luminaria in mundo. Apoc. 21. v. 11. φαύω & φαύσκω, idem quod φώσκω. ἐπιφαύω, illucesco, Ephes. 5. v. 14. καὶ ἐπιφαύσει σοι ὁ Χριστὸς, & illucescet tibi Christus. ἐπιφώσκω, idem Luc. 23. 54. καὶ σάββατον ἐπέφωσκε, (imperf. act.) sabbatum illucescebat, hoc est, incipiebat. Syn. speciei catachrestica. Matth. 28. 1. ὀψὲ τῶν σαββάτων τῇ ἐπιφωσκούσῃ, exeunte sabbato, quum illucesceret, pro ὀψὲ τῶν σαββάτων, ὥρα τῇ ἐπιφωσκούσῃ, subintelligendum ὥρα, tempore. κατηφὴς έος ὁ, qui vultu demisso & subtristi incedit, quasi κάτω βάλλων τὰ φάη; h. e. deorsum convertens lumina seu oculos. κατήφεια ας ἡ. mœror, Jacob.4.9. καὶ ἡ χαρὰ εἰς κατήφειαν μεταστραφήτω, & gaudium in mœrorem convertatur. μεταστραφήτω, 3. pers. a. 2. pass. sing. imperat. in 2. pers. μεταστράφηθι, ab aor. 2. indic. μετεστράφην, ab activo. a. 2. μετέστραφον, & hoc à μεταστρέφω.)

Φάραγξ αγγος ἡ, vallis, Lu.3.5.

Φάτνη ης ἡ, præsepe, Luc.2.7.12. & 13.15. ἐκφατνίζομαι, à præsepi depellor.)

Φαῦλος η ον, Adj. vilis e, abjectus a um; malus a um. Joh.3. v. 20. πᾶς γὰρ ὁ φαῦλα πράσσων, quisquis enim mala patrat. Johan. 5. 29. οἱ δὲ τὰ φαῦλα πράξαντες, qui verò mala egerint. Tit.2.v.8. μηδὲν ἔχων περὶ ὑμῶν λέγειν φαῦλον, nihil habens, quod de vobis dicat mali. Jacob. 3.16. φαῦλον πρᾶγμα, pravum opus.

(φλαῦρος

φλαῦρος ου ὁ, *idem*, φλαῦρον ἔπος, contumeliosum verbum.) φάρμακον ου τὸ, *medicamentum*, *venenum*. Vox media, quæ in bonam & malam partem accipitur. Quum in bonam partem capitur, volunt derivari παρὰ τὸ φέρειν ἄκος *à ferenda medela*; at quum in malam, παρὰ τὸ φέρειν ἄχος, *à ferenda tristitia*. Herodianus, quando in malam partem acepit, differentiæ causa addidit δηλητήριον, h. e. interprete Hesychio βλαπτικὸν, *noxium*. φαρμακὸς οῦ ὁ, *veneficus*, *magus*. Apoc.22. 51. φαρμακεὺς έως ὁ, *idem*, Apoc. 21.8. φαρμακεύω, *veneno utor*. φαρμακεία ας ἡ, *veneficium*, Galat.5. 20. Apoc. 9.21.& 18.23.

φάω, *dico*. inusitatum, pro quo legitur φημὶ 1 Cor.7.29. φῇς *ais*, φησὶ, *dicit*, Actor. 19. 35. φασί, *dicunt*, Rom.3. v. 8. *aor.2* ἔφην, *dixi*, Johan. 1. 23. Actor.26.32. ἔφη & per aphæresin φῆς *dixisti*. per geminam aphæresin ἦν pro ἔφην ης η *infin.* φάναι, per α acutum. φᾶναι enim per α circumflexum est *a.* 1. à φαίνω, *appareo*. φάσις εως ἡ, *rumor*, *nuntius*, Actor.21.31. ἀνέβη φάσις τῷ χιλιάρχῳ, rumor pervēit ad tribunum cohortis. φάσκω seu frequentativum plus significat quàm φημί. Actor. 24. 9. φάσκοντες ταῦτα οὕτως ἔχειν, aientes hæc ita se habere. Ibid. cap.25.v.19. ἔφασκεν ὁ Παῦλος, asserebat Paulus. *jactito*. Rom. 1. 22. φάσκοντες εἶναι σοφοὶ, jactitant se esse sapientes. Apoc.2. v. 2. τοὺς φάσκοντας εἶναι ἀποστόλους, qui se jactitant esse apostolos. Demosth. Olynth. 2. τῷ τὴν Ἀμφίπολιν φάσκειν παραδώσειν, quum jactitaret (Philippus) se nobis (Atheniensibus) Amphipolin traditurum. φήμη ης ἡ, *fama*, Matt.9. v.26. βλάσφημος ου ὁ *blasphemus*, *famam lædens*, quasi βλάπτων τὴν φήμην, 1 Tim. 1. 13. 2. Tim. 3. v. 2. Actor. 6.11. ῥήματα βλάσφημα, verba blasphema, quæ in Deum jactantur. βλασφημία ας ἡ, *blasphemia*, *maledicentia*, Matth. 12. 31. & 15. 19. & 26. 65. Marc. 2. 7. & 3. 28, &c. βλασφημέω, *impiè loquor*, Matthæi. 9. 3. *blasphemo*, Jacob. 2. v.7. Tit. 3. v. 2. μηδένα βλασφημεῖν, neminem *maledictis incessere*. *Imperf.* ἐβλασφήμουν, Luc. 33. 39. Marc. 15. 29. F. βλασφημήσω. *aor.* 1. ἐβλασφήμησα, Matth. 26.65. Apoc.16.9.11.21. *aor.* 1. *subj.* βλασφημήσω, Marci 3. v. 29. *aor.* 1. *infin.* βλασφημῆσαι, Apoc. 13. v.6. *Præs. pass.* βλασφημοῦμαι, *blasphemor*. Rom. 2. 24. *malè audio*, Rom. 14. v. 16. *tanquam blasphemus accusor*, 1 Cor. 10.30. 1 Cor. 4. 13. 1 Pet. 4.14. *Fut.* 1. *pass.* βλασφημηθήσομαι, *conviciis proscindar*, 2 Pet. 2. v. 2. διαφημέω ῶ, *spargo famam*. a. 1 διεφήμησα. Matth. 9. 31. διαφημίζω *divulgo. dissemino*, *in vulgus spargo*, cum Accus, Marc. 1. 45. a. 1. pass. διεφημίσθην, Matth.28. 15. δύσφημος ου ὁ ἡ *maledicus*, *infaustus*. δυσφημία ας ἡ, *convicium*. 2 Cor. 6. 8. εὔφημος ου ὁ ἡ, *honorificus*, *boni nominis*, Philip.4.8. εὔφημος μνήμη, honorifica memoria. εὐφημία ας ἡ

propriè *bona fama*. item *honorifica appellatio*, *laus*, 2 Cor. 6. v. 8. εὐφημέω, *celebro*, *laudo*. *faustia precor*. apud Xenoph. lib. 2. pæd. καὶ ὁ Κῦρος, εὐφήμει, ἔφη, & Cyrus dixit, *bona verba quæso*. προφημι, *prædico*, a. 2. προεῖπον, *prædixi*. προφήτης ου ὁ, *propheta*, qui prædicit futura. Actor. 3. 24. *interpres prophetarum*, 1 Cor. 14. v. 32. πνεύματα προφητῶν προφήταις ὑποτάσσεται, spiritus prophetarum prophetis subjiciuntur. Sic vocatur etiam *Ethnicus poëta*, Tit. 1. 12. Nom. Joh. 1. 21. Gen. τοῦ προφήτου, Matth. 1. 22. (Dat. τῷ προφήτῃ) Accus. τὸν προφήτην, Actor. 8. v. 30. Vocat. ὦ προφῆτα. *Nom. pl.* οἱ προφῆται, Actor. 3. v. 24. Gen. τῶν προφητῶν, Act. 7. v. 24. Dat. τοῖς προφήταις, Actor. 2. 27. Acc. τοὺς προφήτας, Rom. 11. v. 3. τοὺς προφήτας σου ἀπέκτειναν, prophetas tuos occiderunt. Voc. Apocal. 8. 20. εἰ προφῆται, Atticè pro ὦ προφῆται. προφῆτις ιδος ἡ, *prophetissa*, Luc. 2. v. 36. *in Accus.* προφῆτιν (pro προφήτιδα) Apoc. 2. v. 20. προφητικὸς ἡ όν, *propheticus*, à *prophetis tanquam legatis Dei profectus*, Rom. 16. 26. διὰ γραφῶν προφητικῶν, per scripturas propheticas. 2 Pet. 1. vers. 19. προφητικὸν λόγον, propheticum sermonem. προφητεύω, prophero, Matth. 11. 13. & 15. 7. *prophetas interpretor*, 1 Cor. 14. 4. *interpretes prophetarum audio*, 1 Cor. 11. vers. 4. *carmen seu epinicion scribo*, *quo* D E I *laudes decantentur*. 2 Chron. 20. v. 37. *imperf.* προεφήτευον, Actor. 19. v. 6. *Fut.* προφητεύσω, Actor. 2. 17. Apoc. 11. 3. a. 1. προφήτευσα, προεφήτευσα, *prophetavit*, Marc. 7. 6. Jud. v. 14. προεφητεύσαμεν, *prophetavimus*, Matth. 7. 22. προεφήτευσαν, *prophetarunt*, Matth. 11. 13. ἕως Ἰωάννου προεφήτευσαν, usque ad Johannem prophetarunt, scil. de futuro CHRISTO. aor. 1. act. imper. προφήτευσον, Mat. 26. v. 68. aor. 1. act. infin. προφητεῦσαι, *prophetare*, Apoc. 10. v. 11. part. a. 1. act. προφητεύσας αντος ὁ, 1 Pet. 1. v. 10. προφητεία ας ἡ, *prophetia*, Matth. 13. v. 14. *scripturæ explicatio*, 1 Cor. 13. v. 8. προφητεῖαι καταργηθήσονται, ψευδοπροφήτης ου ὁ, *pseudopropheta*, *falsus propheta* Matth. 7. 15. & 24. 11. 2 Pet. 2. 1. πρόφασις εως ἡ, *prætextus*; Matthæi 23. 14. προφάσει, sub prætextu. Joh. 15. 22. νῦν δὲ πρόφασιν οὐκ ἔχουσι, nunc non habent, quæ prætexant. Philip. 1. 18. εἴτε προφάσει, εἴτε ἀληθείᾳ, sive in specie sive sincerè. πρόσφατος ου ὁ ἡ, proprie *recens mactatus*, *cæsus*, et πρὸς & φάω obsoleto *occido*. per syn. speciei verò *novus*, *recens*, Heb. 10. 20. προσφάτως, *nuper*, *Adv*. Act. 18. 2. (ἀντίφημι, *contradico*. ἀπόφημι, *nego*. κατάφημι, *aio*, *affirmo*. ἀπόφασις, negatio. (κατάφασις εως ἡ, affirmatio.) σύμφημι *consentio*, *adstipulor*, *assentior* cum Dat. Roman. 7. 16.

Φέβομαι *fugio*. item *timeo*, *metuo*. à præt. med. πέφοβα derivatur φόβος ου ὁ, *timor*, Act. 19. v. 17. ἐπέπεσε δὲ φόβος ἐπὶ πάντας. Luc. 8. vers. 37. φόβῳ μεγάλῳ συνείχοντο

συνείχοντο, metu magno tenebantur. Eph.6.v.5. μετὰ φόβου, cum timore. Rom.13.7. τῷ τὸν φόβον, τὸν φόβον, cui timorem, timorem. φόβος Θεοῦ, timor Dei. Roman.3.v.18. φόβος τοῦ Κυρίου timor Domini, Actor.7.31. *Hebraismus* est, ἐν φόβῳ, 2 Cor.7.v.1. pro μετὰ φόβου, quæ phrasis legitur 2 Cor.7.v.15. Eph.6.5. *terror*. 2 Cor.5.v.11. εἰδότες οὖν τὸν φόβον τοῦ Κυρίου, scientes igitur terrorem illum Domini, hoc est, tremendum illud Dei judicium. Luc.7.v.16. ἔλαβε φόβος ἅπαντας, cepit autem omnes timor. 1 Cor.2.v.3. ἄφοβος ου ὁ ἡ, *metu vacuus*, *intrepidus*, *imperterritus*. ἀφόβως, *intrepidè*, Luc.1.vers.74. Philip.1.v.14. Judæ 12. ἔμφοβος *expavefactus*, Actor.10.4. & v.22.9. & 24.26. φοβερὸς ὰ ὸν, *horrendus*, *tremendus*, *formidabilis*, Heb.10.27,31. & 12.21. Comp. φοβερώτερος, superl. φοβερώτατος, *maximè formidabilis*, *terribilis*. Arist. θάνατος πάντων φοβερῶν φοβερώτατον, mors omnium rerum terribilium est maximè terribilis, scilicet non credentibus in Jesum Christum, quales erant Ethnici illi Philosophi, quorum pectora luce salvificæ fidei in Jesum Christum non fuerunt collustrata. φοβέω ῶ, propriè *in fugam verto*, & per meton. causæ *timorem incutio*, *injicio*, *terreo*), *territo*, *terrefacio*. φοβέομαι οῦμαι, *metuo*, *timeo*, *reformido* cum Accus. & sine casu *vereor*. 2 Cor.11.v.3. Gal.4.v.11. φοβοῦμαι μή πως vereor ne quo modo. Luc.23.40. οὐδὲ φοβῇ (3.sing.præs.indic.) σὺ τὸν Θεὸν; ne Deum quidem tu times? φοβέου οῦ, *time*. Luc.1.13. Act.27.v.24. μὴ φοβοῦ (2.sing.præs pass. imperat.) Παῦλε, me metue Paule Luc.2.v.10. μὴ φοβεῖσθε (2.pl. præs.pass. imperat.) ne metuite. 1 Pet.2.ver.7. τὸν Θεὸν φοβεῖσθε, Deum timete. *revereor*. Eph.5.v.33. ἡ γυνὴ φοβῆται (3.singul. præs.subj.) τὸν ἄνδρα, uxor revereatur virum. *terreor*, Rom.13.v.3. θέλεις δὲ μὴ φοβεῖσθαι (præs. pass. infinit.) vis autem non terreri? *Imperf*. ἐφοβούμην οῦμην, ἐου οῦ, ἐετο εῖτο. Luc.19.v.21. ἐφοβούμην γάρ σε, metuebam enim te. Luc.22.v.2. ἐφοβοῦντο γὰρ τὸν λαὸν, metuebant enim plebem. *Præt. pass.* πεφόβημαι, *timui*, pro quo in N.T. legitur *aor.1.pass.* ἐφοβήθην, *timui*, Matth.14 5. ἐφοβήθη τὸν λαὸν, metuit turbam: Marc.4.v.41. καὶ ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν, & timuerunt timore magno, repentè consternati contremuerunt. Sophocl. φόβῳ κεχείμανται φρένες. χειμαίνεσθαι est tempestate vexari. Heb.11.23. καὶ οὐκ ἐφοβήθησαν, & non metuerunt. *aor.1. pass. imperat.* φοβήθητι, *metue* (idem quod φοβοῦ, Joh.12.v.15.) φοβήθητε, metuite. (idem quod φοβεῖσθε, 1 Pet.2.v.17. Matth.10.v 28. Apoc.14.v.7. *aor.1.pass subj.* φοβηθῶ, *timeam*. φοβηθῇς, Matth.1.v.20. φοβηθῇ, Apoc.15.4. φοβηθῶμεν, Heb.4.1. φοβηθῆτε, 1 Pet.3.14. Matth.10.26,28. φοβηθῶσι. (a.1. infin. φοβηθῆναι) *præs.infin.* φοβεῖσθαι, *metuere*, *legitur* Rom.13.v.3. *part.præs.* φοβούμενος, *timens*, Actor.10.2. εὐσεβὴς καὶ φοβούμενος (part.præs.pass. τὸν Θεὸν, *pius*

pius & timens Deum. *metuens*. 1 Johan.4. v.18. *part. aor.*1.*pass.* φοβηθεὶς ἔν]@, *timens*, Heb.11. 27. φοβηθεῖσα ης ἡ, Marc. 5.33. *Fut.* 1. *part.* φοβηθήσομαι,*timebo*, Heb.13.6. φόβητρον ȣ τὸ,*terriculamentum*, Luc. 21. 11. ἔκφοβος ȣ ὁ ἡ, *exterritus a*, Marc.9. v.6. ἐκφοβέω ῶ, *terrorem injicio*, *territo*. ἐκ intendit significationem. *Fut.* ήσω. *Præt* ἐκπεφόβηκα.*aor*.1. ἐξεφόβησα. 2 Cor. 10.9. *Præt. pass. infin.* ἐκπεφοβῆσθαι exterritum fuisse.

Φέγγος ȣς τὸ, (Hebr. יפע) *splendor*, Matth.24.29.

φείδομαι *parco*, (q.d.φείγω το δοῦναι ægrè do.) construitur cum Genit. 1 Cor. 7.28. ὑμῶν φείδομαι,vobis parco.Prov.13. ὃς φείδεται βακτηρίας, μισεῖ τὸν υἱὸν αὐτȣ. *Parcè loquor*, sine casu, 2 Cor.12.6. *Fut. med.* φείσομαι, *parcam*, 2 Cor.13.2. *aor.* 1. *med.* ἐφεισάμην ω ατο, *peperci*, Rom.8. 32. τȣ ἰδίȣ υἱȣ ȣκ ἐφείσατο, proprio filio non pepercit. *a.*1.*med. subj.* φείσωμαι ῃ ηται, *parcam*, Rom. 11. 21. φειδομένως, *parcè*, Adv. 2 Cor.9.6. ὁ σπείρων φειδομένως, φειδομένως καὶ θερίσει, qui serit parcè, parcè metet. ἀφειδία ας ἡ, *non parcere*, Coloss. 2.23. ἀφειδής έος ὁ, *qui non parcit*, *profusus*. φειδὼ όος ἡ, *parsimonia*, Hesiod. δειλὴ δ' ἐπὶ πυθμένι φειδώ, misera est in fundo parsimonia.

φένω, *occido*,*interficio*,*interimo*, *neco*. à præt. med. πέφονα fit φόνος ȣ ὁ, *cædes*,*homicidium*,Matth. 15.19. Marc. 15. vers.7. φόνον πεποιήκεισαν, (pro ἐπεποιήκεισαν) cædem commiserant. Act. 9.v.1. ἐμπνέων φόνȣ, spirans cædem. construitur cum Genitivo. vide suprà πνέω. Heb. 11.37. ἐν φόνῳ μαχαίρας ἀπέθανον, cæsi gladio mortui fuerunt. φονεὺς έως ὁ, *homicida*, Matth. 22.7. Actor. 3. 14. & 7. 52. & 28.4. φονεύω, *occido*. *Fut.* φονεύσω, Matth.5.21. ȣ φονεύσεις, non occides. *aor.* 1. ἐφόνευσα, *occidi*, Matth 23.35. Jacob.5.6. Marc. 10.19. μὴ φονεύσῃς (a. 1. subj.) ne occidas. *Part. aor.*1. φονεύσας αν]@ ὁ,*qui occidit*,Matth.23.31. ἀνδροφόνος ȣ ὁ, *homicida*, 1 Tim. 1.9.(idem quod ἀνθρωποκτόνος ȣ ὁ. Joh.8.44.

Φέρω, *fero*, (affine Hebræo פָּרָה *parah* vel *phará* fructum tulit.) φέρει, affert. 2 Johan.v.10. φέρȣσιν, *afferunt*, adducunt, Marc.7.v.32. in imperat. φέρε, Johan. 20.27. φέρε τὸν δάκτυλόν σȣ ὧδε profer digitum tuum huc Matth. 17.17. φέρετέ μοι αὐτὸν ὧδε, adducite mihi eum huc. Marc. 12. 15. φέρετέ μοι δηνάριον, proferte mihi denarium. Johan 2.8. φέρετε, afferte, *subj.* φέρω ῃς ῃ. Johan.15.2. ἵνα πλείονα καρπὸν φέρῃ, ut copiosiorem fructum ferat. ibid.v.8. ἵνα καρπὸν πολὺν φέρητε, ut fructum multum feratis. *infin.* φέρειν ferre,Johan.15.4. *part.* φέρων οντ@ ὁ, sustinens, Heb.1.3. φέροντες, adducentes. Marc 2.3. proferentes,Actor.25.7. *in f g.* φέρȣσα ης ἡ, ducens, Actor.12.10. φέρȣσαι, afferentes, Luc. 24.1. *in neut. gen.* φέρον οντ@ τό. Johan. 15. 2. *imperf.* ἔφερον, *ferebam*, Marc.4. v.8. ἔφερεν, & ferebat.

Heb. 12.20. οὐκ ἔφερον, non ferebant. *Fut. act.* οἴσω, *feram.* (ab οἴω inusitato.) Johan. 21.18. καὶ οἴσει, ὅπου οὐ θέλεις, & transferet, quò noles. Apoc. 21.26. καὶ οἴσουσι τὴν δόξαν, & ferent gloriam. *a.1. act.* ἤνεγκα, *tuli.* (ab ἐνέγκω.) Marc. 9.17. ἤνεγκα τὸν υἱόν μου πρός σε, adduxi filium meum ad te. Matth. 14.11. ἤνεγκε τῇ μητρὶ αὐτῆς, & obtulit matri suæ. Marc. 9.20. καὶ ἤνεγκαν, & adduxerunt. *aor. 1. act. imperat.* ἔνεγκον ἐπὶ, ἐνέγκατε, Johan. 21.10. (2. plur.) afferte. *part. aor. 1. act.* Actor. 5.2. καὶ ἐνέγκας μέρος τι, & allatam partem quampiam. *aor. 2. act.* ἤνεγκον idem quod ἤνεγκα. Tertia persona ἤνεγκε, toleravit, Rom. 2.22. ad utrumlibet aoristum referri potest. *præs. pass.* φέρομαι *feror, agor. Præs. pass. subj.* φέρωμαι. Heb. 6.1. ἐπὶ τὴν τελειότητα φερώμεθα, ad perfectionem feramur, hoc est, tendamus. *Præs. pass. infin.* Heb. 9. v.16. φέρεσθαι, intercedere. *Part. præs. pass.* φερόμενος, *plur.* φερόμενοι, qui agebantur, 2 Pet. 1.21. *f. gen.* φερομένη, quæ offertur, 1 Pet. 1.13. Actor. 2.2. *imperf.* ἐφερόμην ου ετο. pl. ἐφερόμεθα, ferebamur, Actor. 17.15. ἐφέροντο, agitabantur, Actor. 27.17. *præt. pass.* ἤνεγμαι. (ab ἐνέχω.) *aor. 1. pass* ἠνέχθην ης η, Matth. 14.11. καὶ ἠνέχθη ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ, & allatum est caput ejus. 2 Pet. 1 21. ἠνέχθη ποτὲ προφητεία, allata est olim prophetia. *aor. 1. pass. infin.* ἐνεχθῆναι, afferri. Marc. 6. v.27. *part aor. 1. pass.* ἐνεχθεὶς εῖσα έν, *allatus a um*, 2 Pet. 1. v.18. φωνὴν ἡμεῖς ἠκούσαμεν ἐξ οὐρανοῦ ἐνεχθεῖσαν, vocem nos audivimus è cælo delatam. *Præt. perfect. med.* Atticum ἐνήνοχα (ab ἐνέχω) *tuli.* Legitur in προσφέρω, Heb. 11.17. φόρος ου ὁ, (tanquam à πιφέρα, quod est inusitatum) *tributum.* Differunt τέλος & φόρος. τέλος dicitur, quicquid pro more Reipub. nomine persolvitur, ut decimæ, portoria, vectigalia pro mercibus. φόρος verò est tale tributum, quod in capita civium, aut viritim, aut pro census ratione imponitur. Luc. 20.22, Καίσαρι φόρον δοῦναι. ibid. c. 23.2. Καίσαρι φόρους διδόναι, Cæsari tributum dare. Rom. 13. v.6. φόρους τελεῖτε, tributa penditis. ὑπόφορος ου ὁ ἡ, *tributarius*, Josuæ 16. 10. Apud Xenophontem lib. 2. pæd. ferè sub finem, *tributum* quòd à vicinis exigitur, ut sint tuti à vi hostium, dicitur δασμὸς οῦ ὁ, à δάζομαι divido. Hesiod. σπέρματα δάσασθαι est serere. Sic hostis certum summam exigit, cujus solutionem illi, à quibus extorquetur, inter se dividunt. Germani vocant **brand-schatzung**, ut sint tuti ab hoste, omnia alloqui ferro & flamma vastaturo. φόρον ου τὸ· *forum*, ad quod, quæcunque veneunt, deferri solent, Actor. 28.15. (Græcè ἀγορὰ ᾶς ἡ, *forum.* Forum piscarium, Græcè ἰχθυοπωλεῖον: forum olitorium, ubi olera venduntur, λαχανοπωλεῖον &c.) φορέω ῶ, *gesto, fero.* Rom. 13.4. οὐ γὰρ εἰκῇ τὴν μάχαιραν φορεῖ, non enim frustra gladium gestat. *in part.* φορῶν τὸν ἀκάνθινον στέφανον, ferens spineam coronam

nam. Matth.11.8. οἱ τὰ μαλακὰ φοροῦντες (ἱμάτια) qui gerunt molles vestes. *Fut.* φορέσω. *aor.*1. ἐφόρεσα, 1 Cor.15.49. καθὼς ἐφορέσαμεν τὴν εἰκόνα τοῦ χοϊκοῦ, φορέσομεν τὴν εἰκόνα τοῦ ἐπουρανίου, sicut gessimus imaginem pulverei, geremus etiam imaginem cælestis. ποταμοφόρητος ου ὁ, *qui à flumine abripitur*. Apoc.12.15. φόρτος ου ὁ, quasi φέρτος, *onus*, Actor.27. v.10. propriè de navis onere dicitur. φορτίον ου τὸ, *idem*, Gal.6. v.5. ἕκαστος γὰρ τὸ ἴδιον φορτίον βαστάσει, unusquisque enim onus suum feret. Matth.11.30. τὸ φορτίον μου ἐλαφρόν ἐστι, onus meum leve est. Luc.11.v.46. φορτία δυσβάστακτα, onera difficilia portatu. φορτίζω, *onero*, Luc.11. v.46. φορτίζετε, oneratis. Fut. act. φορτίσω. *Præt. act.* πεφόρτικα. *præt. pass.* πεφόρτισμαι. *part. præs. pass.* πεφορτισμένος, *oneratus*, Matth.11.v.28. ἀποφορτίζομαι, *onus depono*, **ich lade ab**, Actor. 21.3. εὔφορος ὁ ἡ, *fertilis*. εὐφορέω ῶ, *uberes fructus fero*, Luc.12. vers.16. εὐφόρησεν (3.sing.aor.1.act.) ἡ χώρα, uberes fructus attulit ejus ager. θανατηφόρος ου ὁ, *letifer*, Jacob.3.v.8. καρποφόρος ου ὁ, *fructifer*, Actor. 14.v.17. καρποφορέω ῶ, *fructum fero*, Marc.4.v.28. αὐτομάτη γὰρ ἡ γῆ καρποφορεῖ, sponte enim terra fructum fert. *Fut.* ήσω. *præt.* ηκα. *aor.*1. ἐκαρποφόρησα, *fructum tuli*. Rom.7.v.5. εἰς τὸ καρποφορῆσαι τῷ θανάτῳ, ad fructum ferendum morti. καρποφορέομαι οῦμαι, in media forma semel legitur in part. Col.1.v.6. καὶ ἐστι καρποφορούμενον, & fructum profert. πληροφορία ας ἡ, *plena assensio, plena certioratio*. Verbum, *certiorare*, hoc est, certum reddere, Ulpiano usitatum est. Col. 2.2. 1 Thess.1.5. Heb.6.11. & 10. v.22. πληροφορέω ῶ, *plenam fidem facio*, legitur semel in activa forma. 2 Tim.4. ver.5. τὴν διακονίαν σου πληροφόρησον (a.1. act. imp.) ministerii plenam fidem facito. *In passiva forma* πληροφορέομαι οῦμαι, *certissimus sum, certissimè novi & compertum habeo, plenè persuasum habeo.* Rom. 14. 5. ἕκαστος ἐν τῷ ἰδίῳ νοῒ πληροφορείσθω, (3.pers.præs.pass. imper.) in sua quisque mente certus sit. præt. pass. πεπληροφόρημαι, Luc.1.1. περὶ τῶν πεπληροφορημένων ἐν ἡμῖν πραγμάτων, de rebus, quarum plena fides nobis facta est. *aor.* 1. *pass.* ἐπληροφορήθην, *sum plenè persuasus*. Rom.4.v.21. καὶ πληροφορηθεὶς, & plenè certioratus (Metaph. est in hoc verbo, petita à navi, quæ recepto justo onere plenis velis fertur, nec impediri potest.) πλήρωμα τος τὸ, Suidæ ὁ τῆς νηὸς φόρτος, navis onus. ἀναφέρω, *subduco, sursum fero, offero* Matth.17.1. καὶ ἀναφέρει αὐτοὺς εἰς ὄρος, & subducit eos in montem: ubi ἀναφέρει idem est quod ἀνάγει. in subj. Heb.13.v.15. ἀναφέρωμεν (1.pl. præs. act. subj.) θυσίαν αἰνέσεως τῷ Θεῷ, offeramus sacrificium laudis Deo. Heb.7.v.27. θυσίας ἀναφέρειν, victimas offerre. a.1.act. ἀνήνεγκα, obtuli, 1 Pet.2.v.24. ἀνήνεγκεν, sursum tulit; 1 Pet.2. v.5. ἀνενέγκαι, (aor.1.act.infin.) πνευματικὰς θυσίας, offerre spirituales

tuales hostias. Heb. 7. v.27. ἑαυτὸν ἀνενέγκας (part.aor.1.) quum seipsum obtulit, Jac.2.v.21. ἀνενέγκας Ἰσαὰκ τὸν υἱὸν αὐτοῦ, quum obtulisset Isaacum filium suum. aor.2. ἀνήνεγκον, *obtuli*, Heb. 9. v. 29. εἰς τὸ πολλῶν ἀνενεγκεῖν ἁμαρτίας, ut multorum tolleret peccata. Luc. 24. v. 51. ἀνεφέρετο (3.pers.sing.imperf.pass.) sursum ferebatur. ἀποφέρω, *abduco*, Marc.15.v.1. ἀπήνεγκαν (3. pl. aor. 1.) abduxerunt. asporto, 1Cor.16.v.3. ἀπενεγκεῖν, (aor.2. infinit. asportare. Luc. 16. v. 22. ἀπενεχθῆναι, (aor. 1. pass.infin.) asportari. διαφέρω, *antecello, præsto, cum Genit.* 1 Cor.15.41 ἀστὴρ ἀστέρος διαφέρει, stella stellæ præstat. Luc.11.7. στρουθίων διαφέρετε, passerculis præstatis. τὰ διαφέροντα (part.præs.pl.g.n.) ea quæ excellunt. Rom. 2. v.18. Philip. 1. 10. *Deporto*, Marc. 11. v.16. ἵνα τις διενέγκῃ (3. sing.a.1. subj. (ut quis deportaret. διαφέρομαι, *disseminor*, *dispergor*. Actor.13.v. 49. διεφέρετο (3.sing. imperf. pass.) ὁ λόγος τοῦ Κυρίου, disseminabatur sermo Domini. *Iactor*, Actor. 27. 27. διαφερομένων (part. præs.pass.) ἡμῶν, & jactaremur. διαφέρει est etiam impersonale, & valet idem quod *interest, refert*, Gal. 2. v. 6. οὐδέν μοι διαφέρει, nihil mea refert. διάφορος ὁ ἡ, *excellens* item diversus, Rom. 12. v. 6. Heb.9. 10. διαφορώτερος excellentior. Heb.1.v.4.& 8.6. εἰσφέρω, *infero, ingero*, Act. 17. 20. εἰσφέρεις, *ingeris*. aor. 1. εἰσήνεγκα, *intuli*, 1 Tim. 6. 7. οὐδὲν εἰσηνέγκαμεν εἰς τὸν κόσμον, nihil intulimus in mundum. Matth. 6.v.13. μὴ εἰσενέγκῃς (aor.1.subj.) ne inducas. Luc.5.v. 19. εἰσενέγκωσιν (3,pl.a.1.subj.) inferrent. *aor*. 2. εἰσήνεγκον, *idem*. Luc. 5. v. 18. εἰσενεγκεῖν, inferre. *Pass.* εἰσφέρομαι, inferor. Hebr.13.11. εἰσφέρεται αἷμα, infertur sanguis. παρεισφέρω *confero*, semel legitur 2 Pet. 1. v.5. ἐκφέρω, *promo, effero, profero*, Act. 5. v. 15. ὥστε ἐκφέρειν τοὺς ἀσθενεῖς, adeò ut efferrent ægrotos. Heb. 6.v.8. ἐκφέρουσα ἀκάνθας, (terra) proferens spinas. Act.5. 9. καὶ ἐξοίσουσι, (3.pl.fut.1.) & efferent. Luc.15. v.22. ἐξενέγκατε, (2 pl.aor.1.act. imper.) στολὴν τὴν πρώτην, proferte stolam illam præcipuam. Actor. 5. 10. ἐξενέγκαντες (part. aor.1. act. pl. gen.m.) postquam exportassent. 1 Tim.6.7. οὐδὲ ἐξενεγκεῖν (aor.2.act.infin.) τι δυνάμεθα neq; efferre quid possumus. ἐπιφέρω, *infero, objicio*, Phil. 1. v. 16. οἰόμενοι θλῖψιν ἐπιφέρειν τοῖς δεσμοῖς μου, putantes sese afflictionē addere vinculis meis. Rom 3.v. 5. ὁ ἐπιφέρων τὴν ὀργήν, inferens iram. hoc est, pœnam (metonym.causæ) Actor. 15.28. οὐδεμίαν αἰτίαν ἐπέφερον, (3. pl. imperf.) nullum crimen objiciebant. Judæ v.9. ἐπενεγκεῖν, (2. a. act. infin. ab indic. *aor*. 2. ἐπήνεγκον) inferre, impingere, Act 19. ver.11. ὥστε ἐπιφέρεσθαι (præs.pass. infin.) ut deferrentur. καταφέρω, *defero*, Actor.26. 10. κατήνεγκα, (aor. 1.ind. act. ψῆφον, tuli suffragium, hoc est, *approbavi*, Actor. 20. v. 9. καταφερόμενος, (part. præs. pass.) ὕπνῳ βαθεῖ, obrutus somno profundo. ibid.

κατην-

κατενεχθεὶς, (part.a.1. pass.) ἀπὸ τοῦ ὕπνου, delatus seu deturbatus præ somno. παραφέρω, tansfero, bis legitur in a. 2. act. Marc. 14.v.36. παρένεγκε (a. 2. imper.) τὸ ποτήριον ἀπ' ἐμοῦ τοῦτο, transfer à me istud poculum. Luc. 22. v.42. παρενεγκεῖν (aor. 2. infin.) transferre. περιφέρω, *circumfero*, legitur tantùm *in præs. act. & pass.* Marc. 6. v. 55. τοὺς κακῶς ἔχοντας περιφέρειν, malè habentes circumferre 2 Cor.4. 10. περιφέροντες, circumferentes. περιφέρομαι, circumferor, Heb. 13. 9. μὴ περιφέρεσθε, (2. plur. præs. pass. imper.) ne circumferimini. Eph. 4.v.14. περιφερόμενοι (part. præs. pass.) circumacti. Judæ v.12. ὑπὸ ἀνέμων περιφερόμεναι, ventis circumactæ. προσφέρω, *offero*. Verbum hoc omnium cæterorũ compositorum usitatissimum. Heb. 9. vers. 7. ὃ προσφέρει, quod offert. Heb. 10.1. προσφέρουσιν, offerunt. imperat. πρόσφερε, offer. Matt. 5. v. 24. *subj.* ἐὰν προσφέρῃς, si offeras. Heb. 5. v. 1. ἵνα προσφέρῃ, ut offerat. *Adduco*, Luc. 12. 11. ὅταν δὲ προσφέρωσιν ὑμᾶς, quum verò adduxerint vos, vel (ut præsens exprimatur) quum adducunt vos. *infin.* προσφέρειν, Johan. 16. 2. λατρείαν προσφέρειν τῷ Θεῷ, cultum præstare Deo. *Part.* προσφέρων, *offerens, immolans*, Heb. 10. v. 11. προσφέροντες, offerentes. Luc. 23. v.36, ὄξος προσφέροντες αὐτῷ, acetum ei offerentes, Heb. 8.v.4. ἱερέων προσφερόντων, offerentibus sacerdotibus, Marc.10.13. ἐπετίμων (3.pl. imperfect.) τοῖς προσφέρουσι, (part. præs. d. plur.) objurgabant eos qui adducebant. imperfect. προσέφερον. Heb. 11. v. 17. τὸν μονογενῆ προσέφερεν, unigenitum immolabat. Matt. 9. v. 2. προσέφερον αὐτῷ παραλυτικόν, offerebant ei paralyticum. idem verbum in 3. plur. legitur Marc.10.v.13. Luc.18.15. *aor.* 1. προσήνεγκα, *obtuli*, Matth. 17. v. 16. προσήνεγκε, immolavit, obtulit, Matth. 8. 4 Marc. 1.44. Luc.5.v.14. Heb. 9. v.14. ἑαυτὸν ἄμωμον προσήνεγκε τῷ Θεῷ, seipsum inculpabilem immolavit Deo. item *attulit*, Matth. 25. 20. obtulit) seu præsentavit, quo verbo Quintilianus & Plinius utuntur.) Act. 8. v. 18. προσήνεγκεν αὐτοῖς χρήματα, obtulit iis pecunias. Actor. 7.v.42. θυσίας προσηνέγκατέ μοι, victimas obtulistis mihi Luc. 23. 14. προσηνέγκατέ μοι τὸν ἄνθρωπον τοῦτον, adduxistis ad me hominem istum. 3.plur. προσήνεγκαν, obtulerunt. Matth.2.11. & 4. 24.&.8. 16.& 14. 35. & 22. 19. *admoveo.* Joh.19.v. 20. προσήνεγκαν (3.pl. a.1.act. indic.) αὐτοῦ τῷ στόματι, admoverunt ori ejus. *subj. aor.*1. Heb.8.v.3. προσενέγκῃ, quod offerret. *part. aor.* 1. προσενέγκας αὐτὸς ὁ, qui obtulit, Heb. 5.v.7. & 10. 12. aor. 2. προσένεγκε legitur semel in imperat. Marc. 1. vers. 44. καὶ προσένεγκε, & offer. *præs. pass.* προσφέρομαι, me exhibeo, me gero erga. Heb. 12.v.7. ὑμῖν προσφέρεται ὁ Θεός, Deus se erga vos, tanquam erga filios gerit. *offero, immolor*, Heb. 9. v. 9. θυσίαι προσφέρονται, sacrificia offeruntur, Heb. 10. vers. 8. αἵτινες κατὰ τὸν νόμον προσφέρονται,

των, quæ ſecundùm legem (ceremonialem) offeruntur. *aor.* 1. *paſſ.* προσηνέχθην. Tertia ſingularis προσηνέχθη, *adductus fuit*, Matth. 12. 22. & 18. 24. & 19. 13. *oblatus fuit*, Act. 21. v. 26. part. *aor.* 1. *paſſ.* προσενεχθεὶς, oblatus, Heb. 9. v. 28. ὁ Χριστὸς ἅπαξ προσενεχθεὶς, Chriſtus ſemel oblatus. *Præt. perf. med.* Atticum, προσενήνοχα, *obtuli*, Heb. 11. 17. πίστει προσενήνοχεν Ἀβραὰμ τὸν Ἰσαὰκ, fide obtulit Abrahamus Iſaacum. (Atticum voco hoc præteritum propter augmenti ingeminationem. ἐνέχω, *in præt. med.* ἤνοχα & Atticè ἐνήνοχα, ubi duæ initiales literæ repetuntur.) προσφορὰ ᾶς ἡ, *oblatio*, Rom. 15. v. 16. ἡ προσφορὰ τῶν ἐθνῶν, oblatio, (hoc eſt, converſio) gentium. Heb. 10. v. 10. διὰ τῆς προσφορᾶς, per oblationem. ibid. verſ. 14. μιᾷ γὰρ προσφορᾷ τετελείωκεν, unica enim oblatione conſummavit. Heb. 10. 5. θυσίαν καὶ προσφορὰν οὐκ ἠθέλησας, victimam & oblationem noluiſti. προφέρω, *profero*, tantùm bis legitur in 3. *ſing. præſ. act. indic.* Luc. 6. v. 45. προφέρει, profert, ſeu promit. συμφέρω, *conduco*, *proſum*, *confero*, 1 Cor. 6. v. 12. οὐ πάντα συμφέρει, non omnia conducunt. Joh. 16. v. 7. συμφέρει ὑμῖν, conducit vobis. 1 Cor. 7. 35. πρὸς τὸ ὑμῶν αὐτῶν συμφέρον, (part. præſ. g. n.) ad veſtrum ipſorum commodum. 1 Cor. 10. v. 33. τὸ ἐμαυτοῦ συμφέρον, *proprium commodum*. 1 Cor. 12. 7. πρὸς τὸ συμφέρον, ad utilitatem, ſcilicet Eccleſiæ. Heb. 12. 10. ὁ δὲ ἐπὶ τὸ συμφέρον, hic autem ad commodum noſtrum. *Comporto*, Actor. 19. verſ. 18. συνενέγκαντες (part. a. 1. act.) τὰς βίβλους, poſtquam comportaſſent libros. συμφορὰ ᾶς ἡ, *damnum*, *calamitas*, Sap. 14. v. 21. τελεσφορέω ῶ, propriè *tributum pro cenſus ratione impoſitum pendo*. ex τελέω ſolvo, pendo. (Rom. 13. 6.) & φόρος ου ὁ, tributum. Vide paulò antè. item *ad finem & maturitatem fructus fero*. Th. B. componit ex τέλειος pro τέλειος *perfectus*, & φέρω *fero*: ut declaret fructum perfectum & abſolutum ferre, hoc eſt, eouſque ut matureſcat. Hinc à Plutarcho δένδρα τελεσφόρα dicuntur arbores, quæ fructus tempeſtivos, bonos, perfectos & maturos perferunt, qua phraſi utitur Columella lib. 3. cap. 10. Luc. 8. v. 14. τροποφορέω ῶ, *mores alicujus fero*. *a.* 1. ἐτροποφόρησα, Act. 13. 18. Deut. 1. 13. ὑποφέρω, *ſuffero*, ita ſuſtineo, ut ſuperſint adhuc vires, ad aliquid amplius ſuſtinendum. 1 Pet. 2. v. 19. εἰ ὑποφέρει τις λύπας, ſi quis ſuffert moleſtias. a. 1. ὑπενήνεγκα. 2 Tim. 3. v. 11. οἵους διωγμοὺς ὑπήνεγκα, quales perſecutiones ſuſtinuerim. *aoriſt.* 2. ὑπήνεγκον, idem, 1 Cor. 10. 13. τοῦ δύνασθαι ὑμᾶς ὑπενεγκεῖν, (a. 2. act. infin.) ut poſſitis ſufferre. φωσφόρος ου ὁ, *phóſphorus lucifer*. 2 Pet. 1. 19.

Φεύγω, *fugio*, Joh. 10. v. 13. ὁ δὲ μισθωτὸς φεύγει, mercenarius autem fugit. *Imperat.* φεῦγε, *fuge*, 1 Tim. 6. 11. ταῦτα φεῦγε, hæc vita. Matth. 2. 13. φεῦγε εἰς Αἴγυπτον, fuge in Ægyptum. *pl.* φεύγετε, fugite, Matth. 10. verſ. 23.

1 Cor.

1 Cor. 6. v. 18. φεύγετε τὴν πορνείαν, fugite ſcortationem. 1 Cor. 10. v. 14. φεύγετε ἀπὸ τῆς εἰδωλολατρείας, fugite ab idololatria. Matth. 24. 16. φευγέτωσαν εἰς τὰ ὄρη, fugiant in montes. *Subj.* Matth. 23. 33. πῶς φύγητε, quomodo effugiatis. *Fut. med.* φεύξομαι, *fugiam*, Jac. 4. 7. ἀντίστητε τῷ διαβόλῳ, καὶ φεύξεται ἀφ᾽ ὑμῶν, reſiſtite Diabolo, & fugiet à vobis. Johan. 10. 5. φεύξονται ἀπ᾽ αὐτοῦ, fugient ab eo. *aor. 2. act.* ἔφυγον, *fugi.* Apoc. 12. v. 6. ἡ γυνὴ ἔφυγεν εἰς τὴν ἔρημον, mulier fugit in deſertum. Matth. 8. 33. οἱ βόσκοντες ἔφυγον, ſubulci fugerunt. Matth. 12. 25. εἰ γὰρ ἐκεῖνοι οὐκ ἔφυγον (pro ἐξέφυγον) ſi enim illi uon effugerunt. *a. 2. infin.* φυγεῖν, *fugere.* Matth. 3. v. 8. Actor. 27 30. A præterito medio πέφυγα (pro quo tamen ἀνωμάλως Exod. 14. v. 5. legimus πέφευγα, necnon Act. 16. v. 27. In compoſitione) eſt nomen φυγὴ ῆς ἡ, *fuga*, Matth. 24. v. 20. φυγὰς άδος ὁ ἡ, *profugus, extorris, exul*, item *ſervus fugitivus.* φυγαδεύω, *in exilium pello, ejicio.* φυγαδεία ας ἡ, *exilium.* ἀποφεύγω, *effugio*, ter legitur in part. *a. 2. act.* 2 Pet. 1. v. 4. & 2. v. 18. & 2. v. 20. ἐκφεύγω, *effugio.* F. ἐκφεύξομαι ῃ εται, Rom. 2. v. 3. ὅτι σὺ ἐκφεύξῃ τὸ κρίμα τοῦ Θεοῦ; te effugiturum judicium Dei? Heb. 2. v. 3. πῶς ἡμεῖς ἐκφευξόμεθα; quomodo nos effugiemus? *Præt. perf. med.* ἐκπέφευγα, effugi, Actor. 16. v. 27. νομίζων ἐκπεφευγέναι τοὺς δεσμίους, putans effugiſſe vinctos. *aor. 2.* ἐξέφυγον, *idem.* 2 Cor. 11. v. 33. καὶ ἐξέφυγον τὰς χεῖρας αὐτοῦ, & effugi manus ejus. 1 Theſſ. 5. v. 3. καὶ οὐ μὴ ἐκφύγωσιν, (a. 2. ſubj.) & nequaquam effugerint. Luc. 21. v. 36. ἐκφυγεῖν, effugere, elabi, aor. 2. infin.) διαφεύγω, *effugio*, ἅπαξ λεγόμενον, Actor. 27. v. 42. μή τις διαφύγοι, (3. perſ. a. 2. opt. act.) ne quis effugeret. καταφεύγω, *perfugio*, tantùm bis legitur. Actor. 14. 6. κατέφυγον, (3. plur. a. 2. indic.) εἰς τὰς πόλεις, perfugerunt in urbes. Heb. 6. 8. οἱ καταφυγόντες, (part. a. 2. pl. n.) qui perfugimus. Joh. Piſc, qui curſum eò corripuimus.

Φηλόνης ου ὁ, *penula.* 2 Tim. 4. v. 13. Alii φαιλόνης ου ὁ, *alii* φελόνης ου ὁ, alii φελόνη. Sed quia prima in *penula* longa eſt, η ſcripſi. Vox origine Latina.

Φημὶ vide φάω.

Φθάνω, *pervenio.* Fut. φθάσω. *aor. 1. act.* ἔφθασα, Roman. 9. v. 31. οὐκ ἔφθασε, non pervenit. Matth. 12. v. 28. ἔφθασεν ἐφ᾽ ὑμᾶς, pervenit ad vos. 1 Theſſ. 2. v. 16. ἔφθασε δὲ ἐπ᾽ αὐτοὺς ἡ ὀργὴ, occupavit eos ira. 2 Cor. 10. v. 14. ἄχρι γὰρ καὶ ὑμῶν ἐφθάσαμεν, nam etiam uſque ad vos pervenimus. 1 Theſſ. 4. verſ. 15. οὐ μὴ φθάσωμεν. (1. pl. a. 1. act. ſubj. non præveniamus. προφθάνω, *prævenio, anticipo, anteverto*, Matth. 17. v. 25. προέφθασεν αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, prævenit eum Jeſus.

Φθέγγομαι, loquor, Act 4. v. 18. φθέγγεσθαι, loqui. 2 Pet. 2. 18. φθεγγόμενοι, loquentes. *Fut.* φθέγξομαι. *Præt.* ἔφθεγμαι *aor. 1. med.* ἐφθεγξάμην, locutus ſum 2 Pet. 2. v. 16. ἐν ἀνθρώπου φωνῇ φθεγξάμενον,

ξάμφωνον, (aſina) humana voce locuta. à præt. medio inuſitato ἔφθογγα derivatur φθόγγος ου ὁ, *ſonus*, Roman. 10. 18. 1 Cor. 14. 7. ἑπτάφθογγος κιθάρα, cithara ſeptem fides habens. φθέγμα ατος τὸ, *verbum, ſermo*. Eurip. ἀντιφθέγγομαι, *obloquor*, pro quo ἀνταποκρίνομαι, Rom. 9. 20. item *reſpondeo*. ἀποφθέγγομαι, *eloquor*, Actor. 26. 25. ἀποφθέγγεσθαι eloqui, Actor. 2. v. 4. *aor. 1. med.* ἀπεφθεγξάμην ω ατο cum Dat. alloquutus ſum, Actor. 2. ver. 14. ἀπόφθεγμα τος τὸ, *dictum præclarum, ſcitè dictum, ſcita ſententia.*

φθέω. *Fut.* ήσω & φθίω *Fut.* ίσω, item φθίνω, *corrumpo, labefacto, perdo, interimo, punio.* φθίσις ιος ἡ. tabes, *genus morbi.* φθισικὸς ου ὁ, *qui laborat tabe.* φθινοπωρινὸς, *emarcidus.* componitur ex φθίνω & ὀπώρα, *autumnus*, vel *fructus autumnales*, (vide ſuprà pag. 514. 2.) Judæ v. 12. φθείρω, *corrumpo, deſtruo, perdo, violo*, 1 Cor. 3. v. 27. ναὸν τοῦ Θεοῦ φθείρει, templum Dei violat. h.e. rem Deo ſacram contaminat, & profanat. 1 Cor. 15. v. 33. φθείρουσιν ἤθη χρηςθ᾽ ὁμιλίαι κακαὶ, corrumpunt mores bonos colloquia prava. pro χρηστὰ propter apoſtrophum legitur χρῆσθ᾽ ubi accentus retrahitur in primam & mutatur, & præterea τ mutatur in θ propter ſequentem aſpiratam. *Fut.* φθερῶ 1 Cor. 3. v. 17. φθερεῖ τοῦτον ὁ Θεὸς, puniet hunc Deus. *Præt. perſ.* ἔφθορκα, *perdidi*. *Præt. paſſ.* ἔφθαρμαι, *perditus ſum*, (quod legitur in compoſitione 1 Tim. 6. v. 5.) à 3. perſ. ἔφθαρται eſt φθαρτὸς ἡ ὸν, *corruptibilis e*, Roman. 1. v. 23. φθαρτοῦ ἀνθρώπου, corruptibilis ſeu mortalis hominis. 1 Corinth. 9. 25. φθαρτὸν ςέφανον, perituram coronam. 1 Pet. 1. 23. ἐκ σπορᾶς φθαρτῆς, ex ſemine intereunte. *aor. 1. act.* ἔφθειρα, *corrupi*, Apoc. 19. v. 2. ἥτις ἔφθειρε τὴν γῆν, quæ (meretrix ſcortatione ſua) corrupit terram. 2 Corinth. 7. 2. οὐδένα ἐφθείραμεν, neminem corrupimus. *aor. 2. act.* ἔφθαρον. *aor. 2 paſſ.* ἐφθάρην ης η, *corruptus ſum.* 2 Cor. 11. v. 3. οὕτως φθαρῇ, (aor. 2. paſſ. ſubj.) τὰ νοήματα ὑμῶν, ita corrumpantur cogitationes veſtræ. *Fut. 2. paſſ.* φθαρήσομαι, lege in compoſitione, 2 Pet. 2. 12. *Præſ. paſſ.* φθείρομαι, *corrumpor*, Judæ v. 10. ἐν τούτοις φθείρονται, in hiſce corrumpuntur, vel ſeſe corrumpunt. Epheſ. 4. 22. φθειρόμενον, (part. præſ. paſſ. acc. ſ. g. m.) qui corrumpitur, aboletur. *Præt. med.* ἔφθορα, unde eſt nomen φθορὰ ᾶς ἡ, *corruptio*, 1 Cor. 15. 50. ἡ φθορὰ, corruptio, 2 Pet. 1. 4. φθορᾶς, 1 Cor. 15. 42. σπείρεται ἐν φθορᾷ, ſeritur in corruptione. h. e. *corruptum.* Hebraiſmus. vide ſuprà phraſin ἐν δυνάμει, quæ ibid. habetur 1 Cor. 15. v. 43. Galat. 6. 8. ἐκ τῆς σαρκὸς θερίσει φθορὰν, ex carne metet interitum. φθορεὺς έως ὁ, *ſtuprator*, qui vitiat virginem, ſeu qui corrumpit, deſtruit famam ejus. ἄφθαρτος ὁ ἡ, *incorruptibilis, immortalis.* Rom. 1. v. 23. ἀφθάρτου Θεοῦ. 1 Tim. 1. v. 17. τῷ δὲ βασιλεῖ ἀφθάρτῳ, Regi autem incorruptibili, ſeu immortali.

ali. 1 Cor. 15. v.52. οἱ νεκροὶ ἐγερθήσονται ἄφθαρτοι, mortui resurgent seu suscitabuntur incorruptibiles. 1 Pet. 1.4. εἰς κληρονομίαν ἄφθαρτον, ad hæreditatem nulli interitui obnoxiam. ἀφθαρσία ας ἡ, *immortalitas*, 1 Corinth. 15.42. ἐν ἀφθαρσίᾳ, h.e. ἄφθαρτον Hebraismus. Ephes. 6. v.24. διαφθείρω, *corrumpo*, Luc. 12. 33. οὐδὲ σὴς διαφθείρει, neque tinea corrumpit. 2 Cor. 4 16. διαφθείρεται (præs. pass.) corrumpitur. 1 Tim. 6.5. διεφθαρμένων, (part. præt. pass.) τὸν νοῦν, corruptorum mente. Hellenismus pro κατὰ τὸν νοῦν. Apoc. 11. 18. διαφθεῖραι, aor. 1. act. infin. ab indic. διέφθειρα, corrumpere, perdere, ibidem. διαφθείροντας, (part. præs. act. accus. plur.) eos qui perdunt Apoc. 8.9. διεφθάρη, (3. sing aor. 2. pass. ind.) periit. à *præt. med.* διέφθορα derivatur διαφθορά, *corruptio*, Actor. 2. v. 27. ἰδεῖν διαφθοράν, videre corruptionem, h. e. corrumpi & in pulverem reverti. Legitur præterea Actor. 2. 31. & 13. 34, 35, 36, 37. *sepulcrum*, Actor. 13. 34. per metoymiam effecti. ἀδιάφθορος ου ὁ, *incorruptus*, *integer*. ἀδιαφθορία ας ἡ, *integritas*, *ubi quis pecuniis aut precibus corrumpi nequit*. Tit. 2. vers. 7. καταφθείρω, *corrumpo*, bis legitur. 2 Tim. 3. 8. κατεφθαρμένοι, (part. præt. pass.) τὸν νοῦν, corrupti mente. 2 Pet. 2. v.12. καταφθαρήσονται (3. pl. fut. 2. pass. indic.) interibunt. λαοφθόρος ου ὁ, *populi pernicies*: at λαόφθορος ου ὁ, *à populo perditus*. οἰκοφθόρος ου ὁ, *qui rem familiarem dilapidat*. οἰκοφθορέω ῶ, *qui familiam pessundat*, *evertit*.

Φθόνος ου ὁ, *invidia*, (à φθίω obsoleto *perdo*.) Matth. 27. 18. διὰ φθόνον, ex invidia, Rom. 2. 29. μεστοὺς φθόνου, plenos invidia. Galat. 5. 21. φθόνοι. 1 Pet. 1. 1. φθόνους. φθονέω ῶ, *invideo*, Gal. 5. 26. ἀλλήλοις φθονοῦντες, alii aliis invidentes.

Φιάλη ης ἡ, *phiala*, (à πιεῖν ἅλις satis bibendo.) Apoc. 5.8. & 15.7. & 16.1. & 17.1.

Φίλος ου ὁ, *amicus*. Luc. 14.10. φίλε, amice, Luc. 11.8. διὰ τὸ εἶναι αὐτὸν φίλον, quòd amicus ejus sit. Jacob. 2. 23. φίλος τοῦ Θεοῦ amicus Dei. Johan. 19.12. φίλος τοῦ Καίσαρος, amicus Cæsaris. Iacob. 4.4. φίλος τοῦ κόσμου, amicus mundi. Iohan. 15. 14. ὑμεῖς φίλοι μου ἐστὲ, vos estis amici mei. Luc. 15. 29. μετὰ φίλων, cùm amicis. ἡ φίλη, *amica*, Luc. 15.9. συγκαλεῖ τὰς φίλας, convocat amicas. φιλία ας ἡ, *amicitia*, Iacob. 4. 4. φιλέω ῶ, *diligo*, *amo*, *amore complector*, *prosequor*. Iohan. 21. 15. φιλῶ σε, amo te. ibid. v.17. φιλεῖς με; amas me; 1 Cor. 16. ver. 22. εἴ τις οὐ φιλεῖ τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν, ἤτω ἀνάθεμα, si quis non diligit Dominum Iesum Christum, sit anáthema, hoc est, habeatur pro homine pertinente ad regnum Diaboli. ἀναθεματίζειν enim nihil aliud est, quàm, uti Apostolus loquitur, 1 Cor. 5.5. παραδοῦναι τῷ Σατανᾷ, tradere Satanæ. Iohan. 5. 20. ὁ Πατὴρ φιλεῖ τὸν υἱὸν, Pater amat Filium. Matth. 6. ver. 5. φιλοῦσιν, *solent*.

Matth. 23.6. φιλοῦσι τὴν πρωτοκλισίαν *expetunt* primum accubitum. Luc.20. 46. φιλούντων (part. præs. act.) ἀσπασμοὺς ἐν ἀγοραῖς, πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς, καὶ πρωτοκλισίας ἐν τοῖς δείπνοις, qui expetunt salutationes in foro, primos consessus in synagogis, & primos accubitus in conviviis. *imperf. act.* ἐφίλουν ουν, amabam. Johan.20.2. ὃν ἐφίλει ὁ Ἰησοῦς, quem diligebat Jesus. *Fut.* 1. *act.* φιλήσω, amabo. *Præt. act.* πεφίληκα, amavi. *Præt. pass.* πεφίλημαι. *a.*1. *act.* ἐφίλησα, *amavi*, item *osculatus sum*, per metonym. subj. Nam osculum est amoris signum. Matth. 26. v.48. ὃν ἂν φιλήσω, (a.1.subj.) quem osculatus fuero. Luc. 22. v. 47. φιλῆσαι αὐτὸν, scilicet ἕνεκα, h.e. ut eum oscularetur. φίλημα τος τὸ, *osculum*, Luc.7.45. φίλημά μοι οὐκ ἔδωκας, osculum mihi non dedisti. Luc.22. v.48. φιλήματι παραδίδως; osculóne prodis? φίλημα ἅγιον, osculum sanctum, Rom. 16. v.16. 1 Cor. 16. v.20. & 2 Cor. 13. v.12. & 1 Thess. 5.26. φίλημα ἀγάπης, osculum charitatis, 1 Pet 5. v.14. καταφιλέω ῶ, *deosculor*, Luc. 7. 45. καταφιλοῦσα, (partic. præs. gen. f.) deosculans. Luc.7. v.38. κατεφίλει, (3. sing. imperf. act.) deosculabatur. Act. 20. v.37. κατεφίλουν, 3. pl. imperf. deosculabantur. Matthæi 26.49 κατεφίλησεν, 3. sing. aor. 1. act. deosculatus est eum. προσφιλὴς έος ὁ ἡ, *amabilis*, *gratus*. Philip. 4.8.

Φιμὸς οῦ ὁ, & φίμος ου ὁ, *camus*, *fiscella*, *capistrum*. φιμόω ῶ, propriè *ori capistrum injicio*. item per metaph. *ad silentium adigo*. 1 Pet.2.16. φιμοῦν, præs. infin. os obstruere. *F.* φιμώσω, 1 Cor.9. v.9. οὐ φιμώσεις βοῦν ἀλοῶντα, non obligabis os bovi trituranti. *Præt. perf.* πεφίμωκα, unde est præt. pass. πεφίμωμαι, in 2. persona πεφίμωσαι, unde est præt. perf. pass. imperat. πεφίμωσο, obmutesce tu mare, vel tu vente. Marc.4. v.39. Metaphora hyperbolica q. d. ἔστω γαλήνη, sit malacia. Solo nutu CHRISTus ventos tollit. *aor.* 1. *act.* ἐφίμωσα, Matth. 22. v. 34. ἐφίμωσε τοὺς Σαδδουκαίους, occlusit os Sadducæis. *aor.* 1. *pass.* ἐφιμώθην, Matth.22. v.12. ὁ δὲ ἐφιμώθη, at ille quasi capistro injecto obmutuit. unde aor. 1. imper. φιμώθητι, Marc. 1.25. Luc.4. v.35. obmutesce, per meton. effecti metaphoricam. Nam oris occlusio est causa silentii, & præterea φιμοῦσθαι propriè de jumentis capistratis dicitur.

Φλέγω, *incendo, inflammo. Fut.* φλέξω. Deut.32. v.22. *Præt.* πέφλεχα, *præt. pass.* πέφλεγμαι, unde est φλέγμα ατος τὸ, *pituita*, ita dicta κατ' ἀντίφρασιν. propriè enim φλέγμα ardorem, incendium, & inflammationem significat. *præt. med.* πέφλογα, & hinc est φλὸξ γὸς ἡ, *flamma*. Luc.16. v.24. ἐν φλογὶ ταύτῃ, in flamma hac. Vide præterea Actor. 7. v.30. 2 Thess. 1.8. Heb. 1. v 7. Apoc. 1. v. 14. & 19. v. 12. φλογίζω, *inflammo*, Iacob. 3.6. φλογίζουσα, (part. præs. act.) ibid. φλογιζομένη, (part. præs. pass.) inflammata. τὸ πῦρ φλογίζον,

ignis ardens Exod.9.v.25. *Fut.* φλογίσω. *Præt.* πεφλόγικα. *præt. paſſ.* πεφλόγισμαι, unde eſt φλογισμὸς ȣ ὁ, & per ſyncopen φλογμὸς ȣ ὁ, *uſtulatio.*

Φλέω, *nugor*, (idem quod φλυαρέω ῶ,) φλύω & φλύζω & φλύσσω. *Fut.* ξω, idem. φλύος ȣ ὁ, *nugæ.* φλύαρος ȣ ὁ, *nugator, nugax*, 1 Tim.5.13. φλυαρέω ῶ, *nugor garrio*, 3 Johan. verſ. 10. λόγοις πονηροῖς φλυαρῶν ἡμᾶς, verbis malis deblaterans in nos. οἰνόφλυξ γος ὁ ἡ, *qui vino bullit, qui vino ardet, vinoſus.* οἰνοφλυγία ας ἡ, *compotatio*, 1 Pet.4.3.

Φοβέομαι, vide ſupra φέβομαι.

Φοίνιξ ικος ὁ, *palma*, Joh.12.13 ἔλαβον τὰ βαΐα τῶν φοινίκων, acceperunt ramos palmarum. Apoc 7.9. καὶ φοίνικες ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν, & palmæ h.e. ramuſculi palmæ (tanquam victoriæ ſigna) in manibus eorum.

Φραγέλλιον ȣ τὸ, *flagellum.* Vocabulum hoc origine eſt Latinum, cujuſmodi in N. T. occurrunt complura, ut λέντιον, κȣστωδία, πραιτώριον, σπεκȣλάτωρ, &c. Johan.2.v.15. φραγελλόω ῶ, *flagello*, Matth.27.v.26. Marc.15.v.15. pro φραγελλόω ῶ, dicunt Græci ῥαβδίζω, de quo ſuo loco. Græci in hac peregrina voce mutarunt λ in ρ ex more linguæ ſuæ, quæ concurſum trium *lambda* reſpuit. Sic hodie Itali à majorum ſuorum conſuetudine alieniores l mutant in i, & pro *pleno* dicunt *pieno*: pro *plu, piu*: *pro placere, piacere &c.*

Φράζω, *dico, commemoro.* *Fut.* φράσω. *aor.* 1. ἔφρασα, Matth.13. v.36. φράσον ἡμῖν τὴν παραβολήν, ediſſere nobis parabolam. *Præt. perf.* πέφρακα. *aor.* 2. *act.* ἔφραδον. *præt. med.* πέφραδα. *Præt. perf. paſſ.* πέφρασμαι: unde eſt part. p. πεφραδμένος, pro πεφρασμένος. Sed verbum hoc in N.T. ἅπαξ λεγόμενον, h e. ſemel legitur.

Φράσσω ſive φράττω propriè *ſepio, munio*, ut oſtendit ejus derivatum φραγμὸς, de quo paulò poſt. item *os occludo, obthuro, obſtruo.* *Fut.* φράξω. *præt. perf.* πέφραχα. *aor.* 1. ἔφραξα, Hebr. 11. v. 33. ἔφραξαν στόματα λεόντων, obſtruxerunt ora leonum. *aor.* 2. ἔφραγον. *aor.* 2. *paſſ.* ἐφράγην ης η. in *ſubj.* φραγῶ ῇς ῇ. Rom.3.v.19. ἵνα πᾶν στόμα φραγῇ, ut omne os obſtruatur. F.2. *paſſ.* φραγήσομαι, *obſtruar*, 2 Cor.11.10. ἡ καύχησις αὕτη οὐ φραγήσεται εἰς ἐμὲ, hæc gloriatio non obſtruetur (interrumpetur) in me. h. e. mihi eſt permanſura. φραγμὸς ȣ ὁ, *ſeptum.* Epheſ.2. v.14. ὁ ποιήσας τὰ ἀμφότερα ἓν, καὶ τὸ μεσότοιχον τȣ φραγμȣ λύσας, qui utraque fecit unum, & intergerini parietis ſeptum ſolvit. Eccleſ.10.v.8. κατάφρακτος ȣ ὁ, *cataphractus*, armis undequaque munitus, & quaſi circumſeptus.

Φρέαρ ατος τὸ, *puteus*, (à φρέω pro φέρω emitto, ut fons à fundendo. Etymol. à φλέω bullio. vel ὅτι ἐκεῖθεν φέρεται ὕδωρ, quod inde feratur aqua) Johan.4.11. τὸ φρέαρ ἐστὶ βαθὺ, puteus eſt profundus. Apoc.9.1. ἡ κλεὶς τȣ φρέατος clavis putei. Luc.14.5. εἰς τὸ φρέαρ ἐμπεσεῖται, in puteum incidet.

φρὴν

φρὴν ενὸς ἡ, *mens.* (idem quod νοῦς, διάνοια, à προΐεω ῶ, projicio, præmitto, procul jacio, quòd ex mente projiciantur, emittantur & prodeant consilia, pro προιῶ πρῶ & pro πρῶ φρῶ unde φρήν, Etymol.) αἱ φρένες, *intelligentiæ.* Num. pluralis usitatior est singulari. Hom. σὺ δ' ἐπὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσι. Virgil. hæc reddit, tu condita mente teneto. 1 Cor. 14. v. 20. μὴ παιδία γίνεσθε ταῖς φρεσὶν, ne estote pueri judicio, seu mente, seu intelligentia. φρονέω ῶ, *sapio, curo, sentio,* Matth. 16. v. 23. ὐ φρονεῖς τὰ τοῦ Θεοῦ, non æstimas res ex voluntate & decreto Dei, sed ex sensu carnis & corrupto judicio. Rom. 14. 6. Κυρίῳ φρονεῖ, Domino curat. Philip. 3. v. 15. εἴ τι ἑτέρως φρονεῖτε, si quid aliter sentitis. Rom. 8. v. 5. τὰ τῆς σαρκὸς, (scil. ὄντα) φρονοῦσι, quæ carnis sunt, sapiunt. *imperat.* Coloss. 3. 2. τὰ ἄνω φρονεῖτε, superna curate. *subj.* Philip. 2. 2. ἵνα τὸ αὐτὸ φρονῆτε, ut idem sentiatis. Philip. 3. 15. τοῦτο φρονῶμεν. hoc sentiamus. *infin.* Rom. 12. 3. φρονεῖν εἰς τὸ σωφρονεῖν, sapere ad sobrietatem. Philip. 4. 10. τὸ ὑπὲρ ἐμοῦ φρονεῖν pro τὴν φροντίδα ὑμῶν ὑπὲρ ἐμοῦ vestram pro me curam. ἀνεθάλετε enim accipitur μεταβατικῶς. vide suo loco. *part.* Rom. 14. v. 6. ὁ φρονῶν τὴν ἡμέραν, qui curat diem, h. e. legale discrimen dierum. Philip. 3. v. 19. τὰ ἐπίγεια φρονοῦντες, terrena curantes. *imperf.* ἐφρόνεον ουν, *curabam,* Philip. 4. v. 10. ἐφ' ᾧ ἐφρονεῖτε, qua de re etiam soliciti eratis. *F.* φρονήσω Galat. 5. v. 10. οὐδὲν ἄλλο φρονήσετε, nihil aliud sentietis. *Præs. pass.* φρονέομαι οῦμαι, Philip. 2. v. 5. τοῦτο γὰρ φρονείσθω, (præs. imperat. ἐν ὑμῖν, hoc enim sentiatur in vobis, hoc est, hic sit effectus in vobis. *Præt. act.* πεφρόνηκα. *Præt. pass.* πεφρόνημαι, unde est nomen φρόνημα ατος τὸ, *quod quis sentit. sensus, desiderium, affectus, cupiditas, studium,* Rom. 8. v. 6. τὸ φρόνημα τῆς σαρκὸς, θάνατος, desiderium carnis, mors est. ibid. vers. 27. φρόνημα τοῦ πνεύματος, sensus Spiritus. φρόνησις εως ἡ, *prudentia,* Luc. 1. v. 17. *Ephes.* 1. vers. 8. φρόνιμος ου ὁ ἡ, *prudens,* quasi providens. prudens versatur περὶ τὰ πρακτέα καὶ ἀποληπτέα, circa ea quæ sunt facienda aut cavenda, unde liquet, quodnam sit discrimen inter φρόνησιν & σοφίαν, Luc. 12. 42. ὁ πιστὸς οἰκονόμος καὶ φρόνιμος, dispensator fidelis & prudens. Matth. 25. v. 8. αἱ δὲ μωραὶ ταῖς φρονίμοις εἶπον, fatuæ verò prudentibus dixerunt. ibid. v. 9. αἱ φρόνιμοι, cordatæ, seu circumspectæ. *arrogans,* Rom. 11. 25. ἵνα μὴ ἦτε παρ' ἑαυτοῖς φρόνιμοι, ne sitis apud vosmetipsos insolentes. Roman. 12. v. 16. μὴ γίνεσθε φρόνιμοι παρ' ἑαυτοῖς, ne estote prudentes apud vosmetipsos, h. e. ne arrogate vobis prudentiam. vel ut legimus Prov. 3. 7. *ne sis sapiens in oculis tuis,* quod repetitur Esaiæ. 5. 21. *Compar.* φρονιμώτερος α ον, *prudentior us,* Luc. 16. 8. *Superl.* φρονιμώτατος. φρονίμως, *Adv. prudenter, circumspectè,* Luc. 16. v. 8. ἄφρων ονος ὁ ἡ, *demens,* 2 Cor. 12. 11. γέγονα ἄφρων καυχώμενος, fui amens

amens in gloriando, 2 Cor. 11. 16 ὡς ἄφρονα δέξαϑέ (aor. 1. imper. med.) με, ceu dementem recipite me. *Vocat.* ἄφρον, stulte. Luc. 12. v. 20. 1 Cor. 15. 36. *plur.* οἱ ἄφρονες, *stolidi*, Ephes. 5. v. 17. Luc. 11. v. 40. 1 Pet. 2. v. 15. τὴν ἀφρόνων ἀγνωσίαν. ἀφροσύνη ης ἡ, *amentia*, *Marc.* 7. v. 22. 2 Cor. 11. v. 1. 17. 21. εὔφρων ονος ὁ ἡ, *hilaris*, *lætus a.* εὐφροσύνη ης ἡ, *lætitia*, Actor. 2. 28. εὐφραίνω *exhilaro*, *oblecto*, *lætitia perfundo*, 2 Cor. 2. v. 2. εὐφραίνομαι, *lætor*, Luc. 12. v. 19. *Præs. imperat.* εὐφραίνου, Luc. 12. v. 19. *indulge genio*, **seh guter ding.** *in plur.* εὐφραίνεσθε, *lætamini*, *gaudete*, Apoc. 12. 12. *a.* 1. *pass.* εὐφράνθην ης η, Actor. 2. 26. *a.* 1. *pass. imperat.* εὐφράνθητε *gaudete*, *Roman.* 15. v. 10. *aor.* 1. *subj.* εὐφρανθῶ ῇς ῇ, Luc. 15. v. 29. εὐφρανθῶμεν, *lætemur*, Luc. 15. 23. *aor.* 1. *infin.* εὐφρανθῆναι, *lætari*, Luc. 15. v. 32. *Fut.* 1. *pass.* Psal. 104. v. 55. εὐφρανθήσομαι ἐν Κυρίῳ, lætabor in DOMINO. σώφρων ονος ὁ καὶ ἡ, q. d. σῶος φρένα) *mentis compos*, *sana mente præditus*, *prudens.* item *sobrius*, *continens*, 1 Tim. 3. 2. Tit. 1. 8. σώφρονα, δίκαιον, ὅσιον, *temperantem*, *æquum*, *sanctum.* Tit. 2. 5. σώφρονας, ἁγνάς, *moderatas*, *castas.* σωφρόνως, Adverb. *temperanter*, Tit. 2. v. 12. σωφρόνως, καὶ δικαίως, καὶ εὐσεβῶς, *temperanter & justè & pie.* σωφροσύνη ης ἡ, *mens sana*, Actor. 26. v. 25. ἀληθείας καὶ σωφροσύνης ῥήματα ἀποφθέγγομαι, veritatis & sanæ mentis verba eloquor. *modestia.* 1 Tim. 2. v. 9. μετὰ αἰδοῦς καὶ σωφροσύνης, cum verecundia & modestia. σωφρονέω ῶ, *mentis sum compos*, (cui opponitur τὸ μαίνεσθαι.) 2 Cor. 5. v. 13. Marc. 5. 15. *temperans sum.* Tit. 2. v. 6. *sobrius sum*, *prudens*, *cautus*, *omnia consulte facio.* 1 Pet. 4. v. 7. σωφρονήσατε, (a. 1. act. imper.) estote sobrii. σωφρονίζω, *sapere doceo*, *facio ut quis sapiat*, *ad sanam mentem revoco*, Tit. 2. 4. ἵνα σωφρονίζωσι τὰς νέας, ut sapere doceant & bonis moribus imbuant adolescentulas. *Fut.* σωφρονίσω. *Præt. perf.* σεσωφρόνικα. *Præt. pass.* σεσωφρόνισμαι, unde est nomen σωφρονισμὸς οῦ ὁ, *sanitas animi*, 2 Tim. 1. v. 7. καταφρονέω ῶ, *contemnó*, cum Genit. Rom. 2. v. 4. καταφρονεῖς, contemnis 1 Cor. 11. v. 22. τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ καταφρονεῖτε, Ecclesiam Dei contemnitis. *imperat.* 1 Tim. 4 v. 12. καταφρονείτω, contemnat. (3. perf. præs. imperat.) 1 Tim. 6. 2. καταφρονείτωσαν, (3. plur. præs. imper.) contemnant. part. 2 Pet. 2. 16. κυριότητος καταφρονοῦντας, dominatum contemnentes. *Fut.* καταφρονήσω, *spernam*, Matth. 6. v. 24. καὶ τοῦ ἑτέρου καταφρονήσει, & alterum contemnet. *aor.* 1. *act.* κατεφρόνησα, *sprevi*, *contempsi*, He. 12. v. 2. αἰσχύνης καταφρονήσας (part. aor. 1. act.) ignominia contempta. Matth. 18. v. 10. ὁρᾶτε μὴ καταφρονήσητε, (a. 1. subj. 2 plur.) videte ne contemnatis. καταφρονητὴς οῦ ὁ, *contemptor*, Actor. 13. 41. ὁμόφρων ονος ὁ ἡ, *concors*, ubi est mens eadem. ex ὁμὸς ἡ ὸν similis, & φρὴν mens.

quorum est unum velle & unum nolle. 1 Pet. 3. 8. περιφρονέω ῶ, *despicio*, Tit. 2. 15. μηδείς σου περιφρονείτω, nemo te contemnat. παραφρονέω ῶ, *desipio*, 2 Cor. 11. v. 23. παραφρονία ας ἡ, dementia, 2 Pet. 2. 16. ὑπερφρονέω ῶ, *supra sapio*, Rom. 12. v. 3. μὴ ὑπερφρονεῖν παρ' ὃ δεῖ φρονεῖν, ne sapiat supra quàm oportet sapere. ὑψηλοφρονέω ῶ, *efferor animo*, Roman. 11. v. 20. μὴ ὑψηλοφρόνει, ne effertor animo. φιλόφρων ονος ὁ ἡ, *comis*, *benevolus*, 1 Pet. 3. v. 8. φιλοφρόνως. Adv. *comiter*. Actor. 28. vers. 7. φιλοφρονέομαι οῦμαι, verbum med. *comitate prosequor*, *humanitate amanter complector*. cum Acc. ταπεινόφρων ονος ὁ, ἡ, *humilis*, *qui humiliter de se sentit*, *nec altos gerit spiritus*. ταπεινοφροσύνη ης ἡ, *humilitas*, *animi demissio*, Coloss. 2. v. 18. ἐν ταπεινοφροσύνῃ, in animi demissione. ubi in vitio ponitur, ita ut intelligatur prætextus stultæ demissionis animi. Actor. 20. v. 19. μετὰ πάσης ταπεινοφροσύνης, cum omni animi submissione.

Φρὶξ ικὸς ἡ, *maris vel fluctuum fremitus*. φρίσσω vel φρίττω, *horreo*, Jacob. 2. 19. τὰ δαιμόνια πιστεύουσι καὶ φρίσσουσι, dæmonia credunt (quidem) sed horrescunt. F. φρίξω. *Præt. act.* πέφριχα. *aor.* 1. *act.* ἔφριξα. *Præt. med.* πέφρικα. φρικτὸς ἡ ὸν, *tremendus a um*. Chrysost. φρικτὰ μυστήρια, sacrosancta sacramenta.

Φροντὶς ίδος ἡ, *cura*, *solicitudo*: (à φρονέω ῶ, *sapio*, *curo*, quod est à φρὴν ενὸς ἡ *mens*) φροντίζω, *curo*, Tit. 3. v. 8. ἵνα φροντίζωσι καλῶν ἔργων προΐστασθαι, ut curent seu studeant bonis operibus præesse. F. φροντίσω, vel Atticè φροντιῶ. *Præt. perf.* πεφρόντικα. *Part.* πεφροντικὼς, solicitus.

Φρυάττω, *fremo*. *Fut.* ξω. *Præt.* χα. *a.* 1. ἐφρύαξα, fremui. Act. 4. 25. ἵνα τί ἐφρύαξαν τὰ ἔθνη; Quare fremuerunt gentes?

Φρύγω, *torreo*, *torrefacio*. Dicitur etiam φρύσσω vel φρύττω in eadem significatione. φρύγανον ου τὸ, *sarmentum*, *lignum aridum*, *crematu facile*, Actor. 28. 3.

Φύλαξ ακος ὁ καὶ ἡ, *custos*, *excubitor*, *vigil*. φυλακὶς ίδος ἡ, *custos fœmina*. Actor. 5. v. 23. & 12. 6. 19. φυλακὴ ῆς ἡ, propriè *custodia*. per syn. gen. *carcer*. Matth. 5. 25. εἰς φυλακὴν βληθήσῃ, in carcerem conjiciaris. *vigilia*, Matth. 14. v. 25. τετάρτῃ δὲ φυλακῇ τῆς νυκτὸς, quarta autem vigilia noctis. Scil. nox more castrensi erat divisa in quatuor vigilias, & cuique quadranti cedebant ternæ horæ, juxta horologium Judæorum fuit hora nona: juxta nostrum foret hora tertia nocturna. Hinc Propertius,

Et jam quarta canit venturam
buccina lucem.

Et in Euripidis Rheso τετράμοιρος φρουρά, quadripartita vigilia. Valla. Excubiæ sunt diurnæ & nocturnæ, vigiliæ tantùm nocturnæ. Servius. Excubiæ sunt diurnæ, vigiliæ nocturnæ. Sic Matth. 24. v. 43. ποίᾳ φυλακῇ quanam vigilia, h. e. quanam hora, seu quonam tempore? Metonym. subj. *custodia* Luc. 2. v. 8.

 per

per metonym. adj. *excubitores* seu *milites vigiles*. Actor. 12. 10. διελθόντες τὴν πρώτην φυλακὴν, cum transiissent primas excubias. φυλακίζω, *in carcerem pertraho*, Actor. 22. 19. φυλάσσω vel φυλάττω, *custodio*, *servo*, Gal. 6. v. 13. αὐτοὶ νόμον φυλάσσουσι, illi legem servant. Luc. 11. v. 21. φυλάσσῃ, custodiat. Actor. 16. v. 4. φυλάσσειν τὰ δόγματα, servare statuta. Actor. 22. v. 20. φυλάσσων τὰ ἱμάτια, custodiens vestimenta. Luc. 2. 8. φυλάσσοντες τὰς φυλακὰς, advigilantes ad custodiam gregum suorum. *Fut.* φυλάξω. Johan. 12. 25. *Præt. perf.* πεφύλαχα unde est πεφύλαγμαι & πεφυλαγμένως, cautè. aor. 1. act. ἐφύλαξα, custodivi, Johan. 17. 12. οὓς δέδωκάς μοι, ἐφύλαξα, quos dedisti mihi, custodivi. ἐφύλαξε, 2 Pet. 2. vers. 5 *conservavit*. ἐφυλάξατε, servastis, Actor. 7. v. 53. *imper.* φύλαξον, *custodi*, 1 Tim. 6. v. 20. φυλάξατε ἑαυτοὺς ἀπὸ τῶν εἰδώλων, cavete vobis ab idolis. *subj.* φυλάξω ῃς ῃ, *servem*, 1 Tim. 5. 21. *infin.* φυλάξαι, *custodire*, Judæ v. 24. pass. & med. φυλάσσομαι, *caveo*, Luc. 12. v. 15. φυλάσσεσθε ἀπὸ τῆς πλεονεξίας, cavete ab avaritia. 2 Tim. 4. v. 15. ὃν καὶ σὺ φυλάσσου, à quo & tibi cave. Actor. 21. v. 25. φυλάσσεσθαι αὐτοὺς, cavere sibi ab iis. Actor. 23. v. 35. φυλάσσεσθαι, custodiri. *a.* 1. *med.* ἐφυλαξάμην, *observavi*, Matthæi 19. v. 20. φυλακτήρια τὰ, *phylacteria*, q. d. *conservatoria*, Matth. 23. v. 5. πλατύνουσι δὲ τὰ φυλακτήρια αὐτῶν, dilatant enim phylacteria sua, h. e. laminas aut membranulas fronti aut *brachio* alligatas, idque ex Dei instituto (Exod. 13. vers. 16. Deut. 6. 8.) ut tam ipsis, quàm aliis semper in animum revocaretur lex Dei, quibus tamen Pharisæi abutebantur ad vanam ostentationem, πρὸς τὸ θεαθῆναι. γαζοφυλάκιον ου τὸ, *gazophylacium*, *ærarium Ecclesiasticum*. Vox composita ex voce Persica γάζα ης ἡ, *tributa*, *opes*, & φυλακὴ, *custodia*. Marci 12. v. 41. turba immittebat æra εἰς τὸ γαζοφυλάκιον, h. e. in arcam aliquam. Johan. 1. 20. ταῦτα ῥήματα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ γαζοφυλακίῳ, hæc verba locutus est Jesus in Gazophylacio, h. e. in illa templi regione, quæ oblationibus conferendis erat destinata, seu ubi erat capsula seu arcula illa in quam eleemosynas & munera sua injiciebant. Custodes illius ærarii dicuntur οἱ γαζοφύλακες. δεσμοφύλαξ ακος ὁ, *vinctorum custos*, qui Latinè una voce dicitur *commentariensis*, Act. 16. 23. 27. 36. Φυλὴ ῆς ἡ, *tribus*, Matth. 19. v. 21. κρίνοντες τὰς δώδεκα φυλὰς, judicantes duodecim tribus. Act. 13. v. 21. ἐκ φυλῆς Βενιαμὶν, ex tribu Benjamin. Jacob. 1. 1. ταῖς δώδεκα φυλαῖς, duodecim tribubus. item φῦλον ου τὸ, *gens*, *natio*. unde est συμφυλέτης ου ὁ, *contribulis*, 1 Thess. 2. 14. ἀλλόφυλος ου ὁ καὶ ἡ, *alienigena*. Actor. 10. v. 28. ἀθέμιτόν ἐστιν ἀνδρὶ Ἰουδαίῳ κολλᾶσθαι ἀλλοφύλῳ, nefas erat Judæo adhærere alienigenæ, h. e. eo familiariter uti non licebat. item *Philistæus*

ἀλλόφυ-

δωδεκάφυλος ου ὁ, *in duodecim tribus divisus.* δωδεκάφυλον ου τὸ, *duodecim tribus*, Actor.26. vers.7.

φύλλον ου τὸ, *folium.* (à φύω) τὰ φύλλα, *folia*, Matth.21.v.19. & 24.32. Marc.11.13. Apoc.22.2. καὶ τὰ φύλλα τοῦ ξύλου, & folia ligni, h. e. arboris (Hebraismus.)

φύρω. *Fut.* ῶ & φύρσω. P. πέφυρκα. *commisceo.* φυράω ῶ, *misceo, macero, subigo. Fut.* άσω. *præt.* ακα. *a.* 1. *med.* ἐφυρασάμην. φύραμα τος τὸ, *massa luti*, Rom. 9. v.28. *farina aquâ subacta*, 1 Cor.5.v.6.

φῦσα vel φύσα. *follis*, Iliad. σ. φυσάω, *sufflo.* ἐμφυσάω ῶ, *afflo.* Johan.20.22. καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐνεφύσησε, (3. sing. aor. 1. act. indic.) & quum hoc dixisset, afflavit eos. φυσιόω ῶ, *inflo, superbum reddo.* 1 Cor.8. v.1. ἡ γνῶσις φυσιοῖ, scientia inflat. *F.* φυσιώσω *præt.* πεφυσίωκα. *pass.* φυσιόομαι οῦμαι, *inflor, turgeo*, 1 Cor.13. v.4. ἡ ἀγάπη οὐ φυσιοῦται, charitas non inflatur. 1 Cor.4. v.6. φυσιοῦσθε pro φυσιῶσθε, inflemini. Coloss.2. v.18. φυσιούμενος inflatus. *part. præt.* πεφυσιωμένος ον, *inflatus a um.* 1 Cor. 4. 19. & 5.2. *aor.* 1. *pass.* ἐφυσιώθην, 1 Cor.4.28. φυσίωσις εως ἡ, *tumor animi*, 2 Cor.12.12.

φύω, *gigno, produco, édo, pario*, item neutraliter *nascor, enascor, pullulo. Fut.* φύσω. *Præt.* πέφυκα, *natus sum.* item *ita naturâ comparatus sum. Præt. med.* πέφυα. *ind. a.2. act.* ἔφυον. (*item.a.2.* ἔφυν υς à φῦμι. unde est a. 2. part. act. φὺς ὕντος ὁ.) *aor.* 2. *pass.* ἐφύην. *in part, aor.* 2. *pass.* φυεὶς εῖσα ὲν, *enatus a um.* Luc. 8. v.6. καὶ φυὲν ἐξηράνθη, & enatum exaruit. Heb.12. v.15. φύουσα, (part. præs. act g. f.) suppullulans. φύσις εως ἡ, *natura*, Rom. 2. v. 14. 1 Cor. 11. v.14. Ephes.2.v.3. φυσικὸς ἡ ὸν, *naturalis e.* Roman.1. v.26. φυσικῶς, *naturaliter*, Judæ v.10. φυτὸς, *satus.* ἔμφυτος ου ὁ ἡ, *insitus*, Jacob.1.21. δέξασθε τὸν ἔμφυτον λόγον, excipite insititium illum sermonem. νεόφυτος ου ὁ, propriè, nuper plantatus, nuper satus. *novitius*, 1 Tim. 3. v. 6. ἐκφύω, *germino*, Matth 24. v. 32. ὅταν τὰ φύλλα ἐκφύῃ, (præs. subj. 3. pers. sing. act.) quum folia germinant. φυτὸν οῦ τὸ, *planta.* φυτεύω, *planto, consero.* 1 Cor.9. vers. 7. τίς φυτεύει ἀμπελῶνα; Quis plantat vineam? 1 Cor.3. vers.7. οὐδὲ ὁ φυτεύων (part. præs.) neque qui plantat. *imperf.* ἐφύτευον, plantabam, Luc.17. v.28. ἐπώλουν, ἐφύτευον, vendebant, plantabant, F φυτεύσω, plantabo. *aor.* 1. *act.* ἐφύτευσα, plantavi. 1 Cor.3.v.6. ἐγὼ ἐφύτευσα, ego plantavi. Matth. 15. v. 13. ἣν οὐκ ἐφύτευσεν ὁ Πατήρ μου, quam non plantavit Pater meus. *Præt. activ.* πεφύτευκα, plantavi. unde est præt. pass. πεφύτευμαι, & hinc part. præt. pass. πεφυτευμένος, plantatus, quod legitur Luc.13.6. *a.*1. *pass.* ἐφυτεύθην, plantatus fui. unde aor. 1. imperat. φυτεύθητι, plantator, Luc. 17. v.6. φυτεία ας ἡ, *satio, plantatio.* item *planta* Matth. 15. v. 13. συμφύομαι *simul enascor*, Luc. 8. v.7. συμφυεῖσαι αἱ ἄκανθαι, enatæ spinæ.

ubi συμφυεῖσαι est part.a.2. pass. pl.num.gen. fœm. in masculino συμφυεὶς ἔντος. ab aor. 2. act. indic. συνεφύην ης η. σύμφυτος ου ὁ ἡ, *unà plantatus*, Rom.6.5.

Φωλεὸς οῦ ὁ, (à φῶς lumen & ὀλέω perdo) *lustrum, antrum, latibulum*. Matth.8.v.20. αἱ ἀλώπεκες φωλεοὺς ἔχουσι, vulpes lustra habent.

Φωνὴ ῆς ἡ, *vox* (à φάειν pro quo usitatum est φάναι *loqui*.) Matthæi 3.3. φωνὴ βοῶντος, vox clamantis. ibid. v.17. φωνὴ ἐκ τῶν οὐρανῶν, vox è cælis. Matth.17.5. φωνὴ ἐκ νεφέλης, vox è nube. Matth.27.46. ἀνεβόησεν ὁ Ἰησοῦς φωνῇ μεγάλῃ, exclamavit Jesus voce magna. Actor.12.v.22. Θεοῦ φωνὴ, vox Dei. 2 Pet.2.v.16. ἐν ἀνθρώπου φωνῇ φθεγξάμενον, humana voce loqui. *Lingua*. 1 Cor.14. v.10. τοσαῦτα γένη φωνῶν ἐστι ἐν κόσμῳ, tot genera linguarum sunt in mundo. *vaticinium*. Actor. 13 v.27. τὰς φωνὰς τῶν προφητῶν ἐπλήρωσαν, voces, hoc est, vaticinia prophetarum impleverunt. Heb.12.19. φωνῇ ῥημάτων, vocem verborum. *Fletus, vox lamentabilis*, Matth.2.18. *Sonus*, Matth 24. v.31. μετὰ σάλπιγγος φωνῆς, cum voce tubæ. 1 Cor.14. v.7. τὰ ἄψυχα φωνὴν διδόντα, inanimata sonum edentia. Apoc.9.v.9. φωνὴ πτερύγων, sonus alarum. *rumor*, Actor.2.6. φωνέω, *voco*, scilicet voce mea non per alium. Hoc enim est καλεῖν cùm de præsente, & μεταπέμπεσθαι cum de absente agitur. Johan.11.28. φωνεῖ σε, vocat te. *nomino*, Johan.13.13. ὑμεῖς φωνεῖτέ με, vos me nominatis, vel salutatis. *invito*, Luc.14.v.12. μὴ φώνει, (præs. imper.) ne invita. *clamo*, *imperf.* ἐφώνεον ουν, clamabam, Luc.8.v.8. ταῦτα λέγων ἐφώνει, hæc dicens clamabat. F. φωνήσω, *canam* Joh.13.39. οὐ μὴ ἀλέκτωρ φωνήσει, nequaquam gallus canet. *aor.* 1. ἐφώνησα, *vocavi*. Matth.12.v.32. στὰς ὁ Ἰησοῦς ἐφώνησεν αὐτοὺς, & consistens Jesus vocavit eos. *cecini*, & dicitur de gallo, Matth.26. v.74. καὶ εὐθέως ἀλέκτωρ ἐφώνησε, & statim gallus cecinit. Johan. 9.v.18. ἐφώνησαν τοὺς γονεῖς, vocarunt parentes. *aor.* 1. *imperat.* φώνησον, voca, Johan.4.v 16. *a* 1. *infin.* φωνῆσαι, vocare, Johan.1. v.48. *part.aor.*1. φωνήσας αντος ὁ, qui vocavit, Luc.16.v.2,24. & 23.46. Actor.9.41. & 10.v.7. pl. φωνήσαντες οἱ, Actor.10.v.18. *aor.* 1. *pass.* ἐφωνήθην. *vocatus sum*, bis legitur in infinitivo φωνηθῆναι, Marc.9.35. Luc.19. vers.15. ἀναφωνέω ῶ, *exclamo*, Luc.1.v.42. καὶ ἀνεφώνησε, & exclamavit. προσφωνέω ῶ, *acclamo, advoco*. cum Dat. Matthæi 11. ver.16. καὶ προσφωνοῦσι τοῖς ἑταίροις αὐτῶν, & advocant sodales suos. *alloquor*, *imperf.* Act.22.v.2. προσεφώνει αὐτοῖς, alloquebatur eos. *a.*1. *act.* προσεφώνησα, absolutè *sine casu*. Luc.22. v.20. ὁ Πιλάτος προσεφώνησε, Pilatus allocutus est. ἐπιφωνέω ῶ, *acclamo*. Legitur ter in solo imperf. Actor.12.22. ὁ δὲ δῆμος ἐπεφώνει, populus verò acclamabat. *clamo adversus aliquem*. Act. 22. v.24. οὕτως ἐπεφώνουν αὐτῷ sic clamabant adversus eum. Legitur etiam sine casu, Luc.23. 21.

21. ἄφωνος ου ὁ ἡ, *mutus*, Act. 8. v. 32. 1 Cor. 12. v. 2. 2 Pet. 2. 16. ἀφωνία ας ἡ, *silentium*, *infantia*. κενοφωνία ας ἡ, *de rebus inanibus clamor*, 1 Tim. 6. 20. καινοφωνία ας ἡ, *vocum novitas*, 2 Tim. 2. v. 16. σύμφωνος, *consonus*, item *concors*, *consentiens*, 1 Cor. 7. v. 5. ἐκ συμφώνου, ex consensu. ubi συμφώνου est gen. casus à nominat. σύμφωνον ου τὸ, & idem est quod συμφώνησις εως ἡ, *consensus*, *convenientia*. 2 Cor. 6. v. 15. συμφωνία ας ἡ, *concentus musicus*, Luc. 15. 25. ἤκουσε συμφωνίας καὶ χορῶν, audivit concentum & choros. συμφωνέω ῶ, *consentio*. per *metaphoram* desumptam à Musica. συμφωνεῖν enim propriè est, quum ex diversis & variis vocibus fit elegans concentus. Sunt tantùm septem voces (ut hæc obiter addam) octava enim est prima in sublimiori gradu: ubi prima & secunda per naturam non consonant, sed prima & tertia, item quinta & septima. Scilicet *numero impari musica gaudet*. Actor. 15. v. 15. καὶ τούτῳ συμφωνοῦσιν οἱ λόγοι τῶν προφητῶν, & huic consentiunt verba prophetarum. Matth 18. v. 19. ἐὰν συμφωνήσωσι (3 pl aor. 1 act. subj.) περὶ πράγματος, si consenserint de re. *paciscor*, Matth. 20. 13. οὐχὶ δηναρίου συνεφώνησάς μοι; Nonne denario pactus es mecum? ibid. vers. 2. συμφωνήσας, (part. aor. 1.) μετὰ τῶν ἐργατῶν ἐκ δηναρίου, pactus cum operariis denario Actor. 5. v. 9. τί, ὅτι συνεφωνήθη (3. sing. aor. 1. pass.) ὑμῖν; Quid est, cur convenerit inter vos? ἀσύμφωνος ου ὁ ἡ, *absonus*, item *discors*, per *Metaphoram* petitam à Musica. Actor. 28. v. 25. ἀσύμφωνοι ὄντες πρὸς ἀλλήλους, quum inter se essent discordes. ἀλεκτοροφωνία ας ἡ *gallicinium*, Marc. 13. v. 35.

Φὼρ φωρὸς ὁ, *fur*, (idem quod κλέπτης ου ὁ,) quæ vox dicitur παρὰ τὸ φέρειν, ab auferendo, ad quod thema vocem hanc referre potuissemus. Ab hac voce derivatur *fur*, & non à furca. αὐτόφωρον ου τὸ, *ipsum furtum*. & per synecd. speciei, *ipsum factum*, *ipsum facinus*. ἐπαυτοφώρῳ, pro ἐπ' αὐτοφώρῳ, in ipso facto, Joh. 8. v. 4.

Φῶς vide supra φάος.

ΧΙ˜ est litera vigesima secunda, in numeris est DC. Græci interpretes literam gutturalem ח hoc elemento expresserunt ut Χὶμ Ῥαχὴλ Ῥαχάβ, &c.

Χαίνω, *hisco dehisco*. *Fut.* χανῶ. *aor.* 1. ἔχηνα. *in infin.* χῆναι *a.* 2. ἔχανον. *in infin.* χανεῖν. Il. δ. γαῖα μέλαινα πᾶσι χάνοι (aor 2. opt.) terra nigra omnibus dehiscat. Sed imprecatio hæc ethnica est, & Christianis indigna. (Luc. 9. v. 54. *Præt. med.* κέχηνα (pro κέχανα, quod ipsum tamen etiam legitur.) κεχηνότες à Luciano & Aristoph. dicuntur stulti, quòd aperto hianteque ore esse, plerúmque stultitiæ sit argumentum. χαίνειν πρός τι, rei cuipiam inhiare, q. d. hiante ore & apertis faucibus captare. χάσμα τος τὸ, *hiatus*, Luc. 16. v. 26. παρὰ τὸ χαίνειν, derivatur χὴν ηνὸς ὁ ἡ, *anser*. plural. οἱ χῆνες, ganse.

Χαίρω, *gaudeo*, Joh. 11. 15. χαίρω δι'

δι' ὑμᾶς, gaudeo propter vos. Matth.18. v.13. χαίρει ἐπ' αὐτῷ, gaudet ea, (ove,) 1 Thess.3.v.9. χαίρομεν δι' ὑμᾶς, gaudemus propter vos. *imperat.* χαῖρε, salve, Luc. 1. v. 28. χαῖρε κεχαριτωμένη, Ave gratiæ plena. Matth.27. v.29. χαῖρε ὁ βασιλεῦς, (Attice pro ὦ βασιλεῦ) salve rex. Matth.5.v.12. χαίρετε, gaudete, Philip.3. v.1. χαίρετε ἐν Κυρίῳ, gaudete in DOMINO. *subj.* Apoc.19. v.7. χαίρωμεν gaudeamus. *infin.* χαίρειν, salvere, 2 Joh. v.10. χαίρειν αὐτῷ μὴ λέγετε Ave illi ne dicite. Græci literis suis præmittere solent χαίρειν, item εὖ πράττειν, sicut Latini *Salutem plurimam.* Act. 15. 23. τοῖς ἀδελφοῖς χαίρειν, fratribus S. P. Act.23.26. Φήλικι χαίρειν, Felici S.P. Jacob.1. v.1. φυλαῖς ταῖς ἐν τῇ διασπορᾷ χαίρειν, duodecim tribubus dispersis salutem. ubi semper subintelligitur εὔχεται precatur, vel optat. Latine, salutem plurimam dicit. Rom.12.15. χαίρειν μετὰ χαιρόντων, gaudete cum gaudentibus. ubi infinitivus ponitur pro imperativo. *Hellenismus.* Sic Phocylides μὴ πλουτεῖν ἀδίκως, ne ditesce injustè, hoc est, cum damno alterius &c. *part.* χαίρων, gaudens, Col.2.5. χαίροντες. 2 Cor. 6.v.10. Luc.19 37. *imperf.* ἔχαιρον, gaudebam, Luc.13.17. πᾶς ὁ ὄχλος ἔχαιρε, totus populus gaudebat. Act.13.v.48. ἀκούοντα δὲ τὰ ἔθνη ἔχαιρον, his auditis gentes gavisæ sunt. *Fut.* χαρῶ, gaudebo, Apoc.11.10. χαροῦσιν (3.pl. fut.act.) ἐπ' αὐτοῖς, gaudebunt super illis. *Præt. act.* κέχαρκα. *pass.* κέχαρμαι, unde est χάρμα τὸ, *lætitia, gaudium, aor.2. act.* ἔχαρον. *a.1 pass.* ἐχάρην, *gavisus fui,* 3 Johan. v.3. ἐχάρην γὰρ λίαν, valde enim lætatus fui. Act.11.v.23. ἐχάρη καὶ παρεκάλει πάντας, gavisus est & hortabatur omnes. ubi καὶ videtur conjungere dissimilia tempora. Confer simile exemplum. Joh.16.20. ἐχάρημεν (1.pl.a 2.passivi indic.) gavisi sumus. 2 Cor.7.13. ἐχάρητε, gavisi estis, Johan.14.28. ἐχάρητε ἄν, gauderetis utique. Joh. 20.v.20. ἐχάρησαν οὖν οἱ μαθηταὶ, lætati ergo sunt discipuli. *Subj. a.2.pass.* χαρῆτε, gaudeatis. 1 Pet.4.13. *infin. aor. 2. pass.* χαρῆναι gaudere, 2 Cor.7.v.7. *Fut.2. pass.* χαρήσομαι, Philip.1. 18. ὁ δὲ κόσμος χαρήσεται, mundus autem gaudebit. Ioh.16.20, ἐπὶ τῇ γεννήσει αὐτοῦ χαρήσονται, Luc.1.14. super ejus nativitate gaudebunt. à præt.med. κέχαρα derivatur χαρὰ ᾶς ἡ, *gaudium,* Nehem. 8. 12. χαρὰ Κυρίου αὐτή ἐστιν ἡ ἰσχὺς ἡμῶν, Matth.2. v.10. ἐχάρησαν χαρὰν μεγάλην σφόδρα. Hellenismus. Sic χαρᾷ χαίρει, Johan.3. v. 29. more Hebreorum, qui dicunt *gaudendo gaudere*, hoc est, ut Terentius loquitur, *solidè gaudere.* μετὰ χαρᾶς, cum gaudio, Luc.8.v.13. & 10.17. ἀπὸ χαρᾶς, præ gaudio. Luc.24. v.41. Act.12.14. εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν, introito in gaudium, h e. in cælum. (Metonym. adj.) Matth.25.21. Jacob.4. v.9. ἡ χαρὰ εἰς κατήφειαν (μεταστραφήτω) gaudium in mœrorem convertatur. Johan.16. v.20. ἡ λύπη ὑμῶν εἰς χαρὰν γενήσεται, tristitia

tia

tia vestra in gaudium evadet. πληρῶσθαι χαρᾶς, impleri gaudio, lætitia perfundi, Actor. 13. v. 52. συγχαίρω, *unà gaudeo, congratulor, gratulor*, Philip. 2. 17. συγχαίρω πᾶσιν ὑμῖν, gratulor omnibus vobis, 1 Cor. 12. v. 26. συγχαίρει πάντα τὰ μέλη, unà gaudent omnia membra. *imperf.* συνέχαιρον, *gratulabar*, Luc. 1. v. 58. συνέχαιρον αὐτῇ gratulabantur ei. *aor.* 2. *pass. imperat.* συγχάρητέ μοι gaudete mecum.

Χάλαζα ης ἡ *grando*, Apoc. 8. v. 7. & 11. 19. & 16. 21. refertur inter plagas Dei.

Χαλάω ῶ, *laxo remitto.*)(ἐντείνω, *intendo.* Eurip. χαλᾶν δεσμὰ, laxare vincula. *demitto*, Marc. 2. v. 4. χαλῶσι τὸν κράββατον, demittunt grabbatum. Fut. χαλάσω τὸ δίκτυον, demittam rete, Luc. 5. v. 5 *aor.* 1. ἐχάλασα, Luc. 5. v. 4. χαλάσατε, dimittite. *part. aor.* 1. χαλάσαντες ἐν σπυρίδι, Act. 9. 25. demissum in sporta. Actor. 27. v. 30. χαλασάντων τὴν σκάφην, demittentibus scapham. *a.* 1. *pass.* 2 Cor. 11. v. 33. ἐν σαργάνῃ ἐχαλάσθην, in corbe fui demissus.

Χαλέπτω, cum Accus. *noceo, damno afficio. Fut.* ψω. *Præt.* φα. χαλεπὸς ἡ ὸν, *difficilis, morosus*, molestus, 2 Tim. 3. v. 1. ἐνστήσονται καιροὶ χαλεποὶ impendebunt tempora difficilia. *sævus*, Matthæi 8. v. 28. χαλεποὶ λίαν, sævi valde.

Χαλινὸς οῦ ὁ, *frænum*, Jacob. 3. v. 3. Apoc. 14. v. 20. χαλινόω ῶ, fræno, fræno injecto rego, compesco, reprimo, coërceo. ἀχάλινος ὁ ἡ, effrænatus a.

Χαλκὸς ὁ, æs, 1 Cor. 13. v. 1. γέγονα χαλκὸς ἠχῶν, factus sum æs resonans. *nummus æneus* (per metonym. materiæ.) Marc. 12. 41 βάλλει χαλκὸν εἰς γαζοφυλάκιον, projicit æneos nummos in gazophylacium. χαλκίον ου τὸ, *vas æreum*, Marc. 7. v. 4. χάλκεος & contractè χαλκοῦς, *æreus, ex ære factus.* in f. g. χαλκέη ῆ, in n. g. χάλκεον οῦν. in pl. num. n. g. χάλκεα χαλκᾶ, Apoc. 9. 20. χαλκεὺς έως ὁ, *faber ærarius*, 2 Tim. 4. *vers.* 14. χαλκηδὼν όνος ὁ, *gemma*, quæ dicitur *chalcedonius*, Apoc. 21. v. 19.

Χαμαὶ, *humi*, Adv Joh. 9. 6. ἔπτυσε χαμαὶ, spuit humi. Johan. 18. vers. 6. ἔπεσον χαμαὶ, ceciderunt humi.

Χαράσσω vel ττω. *sculpo.* (ab. Hebr. חרש exaravit.) *Fut.* χαράξω P. κεχάραχα. *pass.* κεχάραγμαι, unde est χάραγμα τος τὸ *sculptura*, Act. 17. v. 29. *character, nota*, Apoc. 16. v. 2. χάραγμα τοῦ θηρίου, characterem bestiæ. 3. pers. κεχάρακται, unde est χαρακτὴρ ῆρος ὁ, *character, nota impressa, insculpta aut incisa*, Heb. 1. v. 3. χαρακτὴρ τῆς ὑποστάσεως αὐτοῦ, character personæ illius.

Χάραξ ακος ὁ, (à χαράσσω) *vallum seu agger, quo castra muniri solent.* Luc. 19. v. 43.

Χάρις ιτος ἡ, *gratia*, 2 Cor. 2. 14 τῷ δὲ Θεῷ χάρις, Deo gratia, scilicet habetor. 2 Cor. 12. v. 9. ἀρκεῖ σοι ἡ χάρις μου, sufficit tibi gratia mea, hoc est, ille *status* quo te dignor. Joh. 1 6. v. 16. χάριν ἀντὶ χάριτος, gratiam pro gratia, h. e. gratiam supra gratiam, q. d. gratiam

tiam

tiam nova gratia cumulatam. Eph.2. 8. χάριτί ἐστε σεσωσμένοι, gratiâ servati estis. εὑρίσκειν χάριν, invenire gratiam, hoc est, nancisci gratiam. *Hebraismus.* Luc.1.v. 28. interdum χάριν ponitur *Adverbialiter* pro ἕνεκα, Luc.7. v. 47. οὗ χάριν λέγω σοι, cujus rei gratia dico tibi. Eph.3. v. 1. τούτου χάριν, hujus rei gratiâ. pro *gratiarum actione* accipitur 1 Cor. 10. v. 30. pro *gaudio*, 2 Cor. 1. 15. Philem. v. 7. pro *beneficentia*, 2 Cor. 8. v.4. & 19. *eleemosyna.* 1 Cor. 16. v. 3. ἀπενεγκεῖν τὴν χάριν ὑμῶν, ut perferant eleemosynam vestram.

χαρίζομαι, verb. med. *dono*, Actor. 25. v. 16. χαρίζεσθαί τινα ἄνθρωπον εἰς ἀπώλειαν, condonare aliquem hominem ad perditionem, hoc est, quempiam perdendum concedere. Eph.4.v.32. χαριζόμενοι ἑαυτοῖς, condonantes vobis mutuò offensas. *Fut. 1. med.* χαρίσομαι, Rom.8.32. πάντα ἡμῖν χαρίσεται, omnia nobis donabit. *præt. perf. pass.* ῶ κεχάρισμαι, 2 Cor. 2. v.10. cui condonavi. Act. 27. v.24. Gal.3.18. κεχάρισται ὁ Θεός, donavit Deus. Est ergo hoc verbum formatione passivum, activum verò significatione. *aor. 1. pass.* ἐχαρίσθην, *donatus fui*, Philip. 1. 29. ὑμῖν ἐχαρίσθη, vobis datum est. Act.3. v. 14. χαρισθῆναι, donari. 1 Cor. 2. v. 12. τὰ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ χαρισθέντα ἡμῖν, nobis à Deo gratis data. *Fut.1. pass.* Philem. v.22. χαρισθήσομαι ὑμῖν, donabor vobis. χάρισμα τος τό, *donum.* Rom.6. v. 23. & 11.v. 28.

χαριτόω ῶ. *gratia seu favore complector, prosequor.* *Fut.* ώσω. *Præt.* κεχαρίτωκα. *aor.* 1. ἐχαρίτωσα, *facio ut aliquis sit acceptus, gratus.* Verbum hoc ad Hebraismum exprimendum confictum, sicut & ἱκανόω, δικαιόω, ἐνωτίζομαι. Nec alienum ab aliis disertissimis Græcæ linguæ autoribus, qui sæpenumero voces adhibuere aliis inusitatas ad sensa animorum suorum expromenda. Sic Isocrates dixit ἀγωνιᾶν pro ἀγωνίζεσθαι, ἀδελφίζειν ἀντὶ τοῦ ἀδελφὸν καλεῖν, ἀπαριθμεῖν ἀντὶ τοῦ ἀναπληροῦν τὸν ἀριθμόν, ἀπολελοιπότες dixit pro νενικηκότες, ὅτι ἀπολείπουσι τοὺς ἡττημένους οἱ δρομέες νικῶντες. Vide *panathem.* &c. quamvis apud cæteros eo sensu vocabula illa non accipiantur. similia exempla ex Platone, Xenophonte, aliisque proferri possent, quibus hic supersedeo. Tãtùm propter corruptissimum quorundam judicium hæc adscribo, qui tam perfrictæ frontis sunt, ut discere ausint, Græcum textum N. T. non esse verè Græcum. Eph. 1. v.6. ἐν ᾗ ἐχαρίτωσεν ἡμᾶς, in qua nos sibi acceptos reddidit. χαριτόομαι οῦμαι, *gratiam seu favorem experior, gratia seu favore donor.* *Præt. pass.* κεχαρίτωμαι Luc. 1. 28. χαῖρε κεχαριτωμένη, ave gratiam gratis consecuta, vel, ave singularem Dei favorem experta, sive favore Dei donata. ἄχαρις ὁ ἡ, *ingratus.* ἀχάριστος, *idem*, Luc. 6. v. 35. 2 Tim.3.v.2. Isocr. ad Dem. μηδὲ τὰς χάριτας ἀχαρίστως χαρίζεσθαι, neque gratias ingratè gratificari. Coloss. 3.v. 15. εὐχάριστοι

γίνεσθε

γίνεσθε, grati estote. εὐχάριστον γίνεσθαι idem quod εὐχαριστεῖν. Grati sumus pectore, amore, ore, re. εὐχάριστος ὁ ἡ, *cui gratia inest, lepidus*, item *gratus*. εὐχάριστος ου ὁ, *gratus, beneficiis memor*. Coloss. 3. 15. εὐχαριστία ας ἡ *grata beneficiorum recordatio*, Eph. 5. v. 4. *Genit.* Act. 23. v. 3. *Dat.* 1 Cor. 14. v. 16. *Accus.* 1 Thess. 3. v. 9. *Genit. pl.* 2 Cor. 9. 12. *Acc. pl.* 1 Tim. 2. v. 1. εὐχαριστέω ῶ, *gratias ago*, Luc. 18. v. 11. ὁ Θεὸς (Atticè pro ὦ Θεὲ) εὐχαριστῶ σοι, O Deus ago tibi gratias. Joh. 11. v. 41. πατὴρ (pro πάτερ Atticè) εὐχαριστῶ σοι. 1 Cor. 14. 17. εὐχαριστεῖς gratias agis. Rom. 14. v. 6. εὐχαριστεῖ τῷ Θεῷ, agit Deo gratias. 1 Thess. 2. v. 13. εὐχαριστοῦμεν τῷ Θεῷ, gratias agimus Deo. 1 Thess. 5. vers. 18. εὐχαριστεῖτε. 2 Thess. 1. v. 3. εὐχαριστεῖν ὀφείλομεν τῷ Θεῷ πάντοτε, gratias agere debemus Deo sẽper. Eph. 1. v. 16. οὐ παύομαι εὐχαριστῶν, non cesso gratias agere. *Fut.* εὐχαριστήσω. *aor.* 1. εὐχαρίστησα, *gratias egi*. Act. 27. 35. εὐχαρίστησε τῷ Θεῷ, gratias egit Deo. Rom. 1. 21. εὐχαρίστησαν, gratias egerunt. *part. a.* 1. εὐχαριστήσας, gratiis actis, Matth. 26. vers. 27. Marc. 14. vers. 23. Luc. 22. v. 19. Hinc ex voce conjugata Cœna Domini dicta fuit εὐχαριστία, *gratiarum actio*, necnon voce synonymâ εὐλογία. 1 Cor. 16. quæ notatio est à fine. Joh. 6. 23. εὐχαριστήσαντος τοῦ Κυρίου, posteaquam gratias egisset Dominus. *a.* 1. *pass.* εὐχαριστηθῶ. 2 Cor. 1. v. 11. ἵνα εὐχαριστηθῇ, (aor. 1. pass. subj. 3. sing.) ut gratiarum actio

one celebretur. γλωσσοχαριτέω, *linguâ gratiam aucupor, blandior*, Prov. 28.

Χεῖλος εος τὸ, *labium*, 1 Pet. 3. 10. τὰ χείλη labia, contractè, pro χείλεα *sermo*, per Hebraismum. 1 Cor. 14. v. 21. ἐν χείλεσιν ἑτέροις λαλήσω τῷ λαῷ τούτῳ, labiis alienis (h.e. linguis) loquar populo huic. Matth. 15. 8. τοῖς χείλεσι τιμᾷ με, labiis honorat me, h. e. verbis non animo. *littus*, Heb. 11. v. 12. παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης, ad oram seu littus maris. *ripa*. Gen. 41. 19. τὸ χεῖλος τοῦ ποταμοῦ, ripa fluvii.

Χεῖμα τος τὸ, *hyems*, παρὰ τὸ χέειν, quòd multas fundat pluvias: sicut & ipsa Latina appellatio origine Græca est, παρὰ τὸ ὕειν à *pluendo*. χειμὼν ῶνος ὁ, *idem*, Matth. 24. 20. προσεύχεσθε, ἵνα μὴ γένηται ἡ φυγὴ ὑμῶν χειμῶνος, orate, ne fiat fuga vestra hyeme, h. e. ne incidat in hyemem. 2 Tim. 4. v. 21. πρὸ χειμῶνος, ante hyemem. *Tempestas adversa*. per metaphoram. Act. 27. v. 20. χειμάζω, *hyemo, hyberno, hyemem traduco*. *F.* σω. χειμάζομαι, *tempestate jactor, vexor*, Actor. 27. 18. παραχειμάζω *hyberno*. *Fut.* άσω 1 Cor. 16. v. 6. *aor.* 1. *act.* παρεχείμασα ας ε *hybernavi*. Tit. 3. v. 12. ἐκεῖ γὰρ κέκρικα παραχειμάσαι (a. 1. act. infin.) illic enim decrevi hybernare. *Præt. act.* παρακεχείμακα, hybernavi. Act. 28. 11. ἐν πλοίῳ παρακεχειμακότι, navi quæ hyemaverat. παραχειμασία ας ἡ, *hyematio*, Act. 27. v. 12.

Χεὶρ ἡ, *manus*, 1 Cor. 12. v. 15. οὐκ εἰμὶ χεὶρ, non sum manus. *Genit.*

χειρὸς

χειρός. Actor. 28. v. 3. καθῆψε τῆς χειρὸς, invasit manum. *Dat.* Philem. v. 19. ἔγραψα τῇ ἐμῇ χειρὶ, scripsi manu mea. *Accus.* Matthæi. 9. 18. ἐπίθες τὴν χεῖρά σου, impone manum tuam. *Nom. pl.* Actor. 20. v. 34. αἱ χεῖρες αὗται, manus hæ. *Genit.* Actor. 12. v. 7. ἐξέπεσον αἱ ἁλύσεις ἐκ τῶν χειρῶν, exciderunt catenæ ex manibus. *Dat.* 1. Thess. 4. v. 11. ἐργάζεσθαι ἰδίαις χερσὶ, laborare propriis manibus. Matth. 15. v. 20. ἀνίπτοις χερσὶ φαγεῖν, illotis manibus edere. *Accus.* Rom. 10. v. 21. ἐξεπέτασα τὰς χεῖράς μου, expandi manus meas. Manus Domini ponitur pro *gratia* DEI. Luc. 1. v. 66. ἡ χεὶρ Κυρίου ἦν μετ' αὐτοῦ, manus Domini erat cum eo. Luc. 1. 74. ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν, ex manu, h.e. *potestate* hostium. Pro. 18. 21. θάνατος καὶ ζωὴ ἐν χειρὶ τῆς γλώσσης, in manu, h.e. *usu* linguæ. Manus ponitur pro *pravo* animi *affectu*, qui per manum exseritur, Matth. 5. 39. Notetur Hebraismus, pro *per* dici ἐν χειρί. Actor. 7. 35. ἐν χειρὶ ἀγγέλου, h.e. δι' ἀγγέλου per angelum. Confer Esa. 20. 2 psal. 77. 21. ἀντίχειρ ος, ὁ, *pollex.* αὐτόχειρ, ος, ὁ, *qui suis manibus aliquid agit*, Actor. 27. v. 19. διαχειρίζομαι, *interficio, act.* 5. v. 30. ὃν ὑμεῖς διεχειρίσασθε, (2. pl. aor. 1 med. ind.) quem vos interfecistis. Actor. 26. v. 11. διαχειρίσασθαι, (a. 1. med. infinit.) interimere. ἐπιχειρέω ῶ, *aggredior*, Actor. 9. 29. οἱ δὲ ἐπεχείρουν, (3. pl. imperf. act.) αὐτὸν ἀνελεῖν, illi verò conabantur eum interficere ἐπεχείρουν, hic ferè idem valet, quod ἐπειρῶντο, quod legitur Actor. 26. v. 21. Luc. 1 v. 1. ἐπεχείρησαν, (3. pl. a. 1. act. indic.) aggressi sunt. Actor. 19. v. 12. ἐπεχείρησαν δέ τινες, aggressi verò sunt quidam. προχειρίζομαι, *deligo, designo*, verbum hoc tantùm bis legitur in a. 1. med. Actor. 22. 14. προεχειρίσατό σε, delegit te. Actor. 26. v. 16. προχειρίσασθαί σε ὑπηρέτην, ut designarem te ministrum.

Χέω vel χεύω, *fundo.* Fut. 1. act. χέσω vel χεύσω, item χύσω, tanquam à χύω. Fut. 2. act. χῶ. aor. 1. ἔχυσα, ἔχευσα & ἔχεα, *fudi. aor.* 2. ἔχεον. ἐπιχέω, *infundo*, ἅπαξ λεγόμενον, Luc. 10. 34. ἐπιχέων ἔλαιον καὶ οἶνον, infundens oleum & vinum. ἐκχέω, *effundo.* aor. 1. ἐξέχεα. Actor. 2. v. 33. ἐξέχεε effudit (3. sing. aor. 1. act. indic.) quamvis etiam referri possit ad aoristum 2. act. Sæpe enim coincidunt Rom. 3. v. 15. ὀξεῖς οἱ πόδες αὐτῶν ἐκχέαι (a. 1. act. infinit.) αἷμα, pro εἰς τὸ ἐκχέαι αἷμα. Fut. 2. act. ἐκχῶ, Actor. 2. 17. καταχέω, *effundo*, bis legitur in a. 1. activo. Matth. 26. v. 7. Marc. 14. 3. κατέχεεν effudit. συγχέω, *confundo*, ἅπαξ λεγόμενον. Actor. 21. v. 27. συνέχεον, (3. pl. a. 2. act.) πάντα τὸν ὄχλον, καὶ ἐπέβαλον τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτὸν, concitarunt totam turbam, & injecerent manus in eum.

Χύω vel χυνω idem quod χέω. *F.* χύσω. *Præt.* κέχυκα. *pass.* κέχυμαι. *Part. præt.* κεχυμένος. *a.* 1. ἔχυσα, affine verbo nostro vernaculo **gießen**. ἀναχύω, *profundo*, à 2 pers. præt. pass. ἀνακέχυσαι derivatur nomen ἀνάχυσις εως ἡ,

ἐκχύσεως ἡ, *profusio*, 1 Pet.4. v.4. ἐκχέω vel ἐκχύνω, *effundo*, legitur tantum in passiva forma. Matth. 26. v. 28. ἐκχυνόμενον, scil. τὸ αἷμα, sanguis qui effunditur. Est part. præs. nom. casus gen. n. Præt. pass. ἐκκέχυμαι, *effusus sum*. Actor.10. v.45. ἡ δωρεὰ τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐκκέχυται, donum Spiritus S. effusum est. idem tempus legitur Rom.5. v.5. *aor.* 1. *pass.* ἐξεχύθην *idem*. Judæ v.11. ἐξεχύθησαν, effusi sunt. F. 1. *pass.* ἐκχυθήσομαι. *effundar*. Luc.5.v.37. καὶ αὐτὸς ἐκχυθήσεται, & ipsum (vinum) effundetur. ὑπερεκχύνομαι, *superfluo*, Lucæ 6.v.38. legitur semel in part. præs. temporis. συγχύνω vel συγχύω, idem quod συγχέω, *confundo*, Actor.9.22. συνέχυνε, confundebat. *præt. perf. pass.* συγκέχυμαι, *confusus sum*, Actor. 21.v.31. ὅλη συγκέχυται Ἱερουσαλήμ, tota Hierosolyma conturbata fuit. *part. pr.* συγκεχυμένος η ον, Actor.19.v.31. ἦν γὰρ ἡ ἐκκλησία συγκεχυμένη, erat enim concio conturbata. h.e. cœtus ille erat conturbatus. *aor.* 1. *pass.* συνεχύθην idem significat, quod præteritum perfectum. Actor.2. v.6. συνῆλθε τὸ πλῆθος καὶ συνεχύθη, convenit multitudo, & conturbata fuit. σύγχυσις εως ἡ, *confusio*, Actor.19. v.29. ἐπλήσθη ἡ πόλις ὅλη συγχύσεως, & impleta est civitas tota confusione. προσχύω, *affundo*, unde est πρόσχυσις εως ἡ, *affusio*, Heb.11. v.28. αἱματεκχυσία ας ἡ, *sanguinis effusio*. Heb.9.22.

Χόος οῦς, (à χέω fundo q. γῆ χυτὴ terra fusilis, diffluens, sicut exponit interpres Thucyd.) Psalm.103. v.14. ἐμνήσθη ὅτι χοῦς ἐσμέν, recordatus nos pulverem esse. *Genit.* χόου ὁ, *terra egesta, pulvis*. Marc.6.v.11. ἐκτινάξατε τὸν χοῦν, excutite pulverem. Apoc.18.v.19. ἔβαλον χοῦν ἐπὶ τὰς κεφαλὰς, injecerunt pulverem capitibus. Format quoque Genitivum χοός. & Dat. χοΐ. ad formam νοός, νοΐ, à νοῦς 2 Sam.16. v. 13. Nonnus in c.9.v.6. ἐκ χοὸς ἀνδρογόνοιο, ex pulvere unde homo formatus est· pro χοῦς legitur etiam χνοῦς Psalm.7. v.5. & 44. v.27. eodem significatu. χοϊκὸς οῦ ὁ, *pulvereus, terrestris*, 1 Cor.15. v. 47.

Χῆρος ὁ, χήρα ἡ, χῆρον τὸ, *viduus a, um*. in N.T. tantum fœmininum legitur. Luc.2.37. αὕτη χήρα, hæc vidua. Marc.12.42. μία χήρα, vidua quædam. Luc. 21. v.2. εἶδε χήραν πενιχρὰν, vidit viduam pauperem. *plur.* αἱ χῆραι, viduæ. Act.9.39. τῶν χηρῶν, viduarum. Matth. 23. v.14. ταῖς χήραις, viduis, 1 Tim.5.16. τὰς χήρας, Jacob.1.27. ἐπισκέπτεσθαι ὀρφανοὺς καὶ χήρας, visitate orphanos & viduas. χηρόω ῶ, *viduo, viduum reddo*. χηρεύω, *viduus sum*. χηρεία ας ἡ, *viduitas*.

Χθὲς, Adv. heri. Act.7.28. Heb. 13.v.8. Ἰησοῦς Χριστὸς χθὲς καὶ σήμερον ὁ αὐτὸς, JESus CHRISTus heri & hodie idem est. ὁ χθὲς scilicet ὢν hesternus.

Χθὼν ονὸς ἡ, *terra*. καταχθόνιος ου ὁ, *subterraneus*, Phil. 2. vers.10. ἐπιχθόνιος, idem quod ἐπίγειος, Matth.4. v.6. κατὰ hic idem significat quod *sub*, unde est κάτω, deorsum. Dicitur ergo καταχθόνιος

νιος q. ὁ κατὰ χθονὸς ὤν, qui est sub terra.

Χίλιοι αι α, *mille*. χίλια ἔτη, mille anni, 2 Pet. 3. v. 8. σταδίων χιλίων, stadiorum mille. Apoc. 14. v. 20. ἡμέρας χιλίας, dies mille. Apoc. 12. v. 6. χιλιὰς άδος ἡ, *numerus millenarius*. *Nomin. pl.* αἱ χιλιάδες, Act. 4. v. 4. ὡσεὶ χιλιάδες πέντε, quasi quinquies mille. Apoc. 7. 4. χιλιάδες ἐσφραγισμένοι, pro ἐσφραγισμέναι, ubi συνώνυμον τὸ ἄνθρωποι subauditur. *Genit.* Luc. 14. 31. μετὰ εἴκοσι χιλιάδων, cum viginti millibus. *Dat. pl.* χιλιάσιν. *millibus*, Luc. 14. v. 31. Genit. pl. χιλιάδων ibid. *Accus.* χιλιάδας, mille. δισχίλιοι *bis mille*. τρισχίλιοι, ter mille. Act. 2. 41. ψυχαὶ ὡσεὶ τρισχίλιαι, animæ ferè ter mille. vel tria millia animarum. τετρακισχίλιοι, *quater mille*. Matth. 15. 38. πεντακισχίλιοι, *quinquies mille*, vel *quinque millia*. Matth. 14. 21. ἄνδρες πεντακισχίλιοι, viri quinquies mille. *Genit.* πεντακισχιλίων, Matth. 16. 9, 10. *Acc.* πεντακισχιλίους, Marc. 8. 19. χιλιοστὸς ἡ όν, *millesimus a um.*

Χιτὼν ῶνος ὁ, (Hebr. כְּתֹנֶת) pro quo Iones dicunt κιθών. Budæus putat Gallicum *boqueton* ortum esse ab ὁ χιτών. Et Germanicum **kittel** affine est Ionico κιτών, quæ omnia sunt revocanda ad linguam primam. Eustath. Ἰλιάδ. β. ait. χιτὼν de viris dicitur, πέπλον de mulieribus. *tunica interior*, quæ opponitur τῷ ἱματίῳ, vesti exteriori. Luc. 6. 29. item *tunica exterior*, ἐσθὴς ἡ ἐπιπολῆς ut observavit Eustath. Ἰλιάδ. ζ. prout etiam accipitur in N.T. Matth. 5. v. 40. Joh. 19. v. 23. ἦν δὲ ὁ χιτὼν ἄῤῥαφος, erat autem tunica inconsutilis. Judæ v. 23. μισοῦντες καὶ τὸν ἀπὸ τῆς σαρκὸς ἐσπιλωμένον χιτῶνα, odio habentes vel eam tunicam quæ à carnis contactu sit maculata. *Dativ. pl.* χιτῶσι, tunicis. *Accus.* χιτῶνας, Luc. 3. 11. & 9. 3.

Χιὼν όνος ἡ, *nix*, q. παρὰ τὸ χέω, Matth. 28. 3. λευκὸν ὡσεὶ χιών, candidum tanquam nix. αἱ χιόνες, nives. *Nix* verò Latinum ortum est à Græco νίφω ψω φα. *ningo*. νιφὰς άδος ἡ, *nix*. νιφάδες ων αἱ, *nives*. Ἰλιάδ. μ. 159. νιφάδες δ' ὥς ἔπιπτον ἔραζε. lapides instar nivium cadebant in terram.

Χλαμὺς ύδος ἡ, *chlamys, vestis quæ tunicæ superindui solet.* Matth. 27. 28. περιέθηκαν αὐτῷ χλαμύδα, circumdederunt ei chlamydem.

Χλεύη ης ἡ, *risus, illusio, ludibrium*, quod peragitur labiis (à χεῖλος εος τὸ, labium.) Etym. χλεύη quasi χειλεύη. χλευάζω, *ludificor, irrideo, cavillor, exibilo.* Actor. 2. 13. χλευάζοντες, irridentes. Actor. 17. v. 32. οἱ μὲν ἐχλεύαζον, (imperf. 3. plur.) alii ludibrio habebant. *Fut.* χλευάσω. aor. 1. ἐχλεύασα.

Χλιαίνω, *tepefacio. Fut.* χλιανῶ, *præt.* κεχλίαγκα. *Præt. pass.* κεχλίασμαι. a. 1. ἐχλιάνθην. χλιαρὸς ὰ όν, *tepidus a um*, Apoc. 3. vers. 16.

Χλόα, vel Ionice χλόη, *herba virens, gramen.* Vide suprà p. 148. 1 Est nomen propriusn mulieris. 1 Cor. 1. v. 11.

Χλωρὸς & per crasin χλωρὸς ά όν, *viridis*

viridis è, derivatur à χλόη ης ἡ, herba virens. Marc. 6. v. 39. ἐπὶ τῷ χλωρῷ χόρτῳ, super viridi gramine. *Pallidus*, Apoc. 6. v. 8. ἰδοὺ ἵππος χλωρὸς, & ecce equus pallidus.

Χοῖνιξ ικος ἡ, *mensuræ nomen*, *chœnix*, Apoc. 6. 6.

Χοῖρος ου ὁ ἡ, *porcus a, sus* Luc. 15. 16. ὧν ἤσθιον οἱ χοῖροι, quæ comedebant porci. Matth. 8. 30. ἀγέλη χοίρων, grex porcorum. per metaph. *homines impuri & profani religionis contemptores* dicuntur χοῖροι. Matth. 7. 6. μηδὲ βάλητε τοὺς μαργαρίτας ἔμπροσθεν τῶν χοίρων, neque objicite margaritas porcis.

Χολὴ ῆς ἡ, *bilis, fel*, Matth. 27. 34. ὄξος μετὰ χολῆς μεμιγμένον, acetum felle permistum. *ira virulenta*, Actor. 8. 23. εἰς χολὴν πικρίας. Hebraismus.

Χολάω, *indignor, irascor*, construitur cum Dat. ἐμοὶ χολᾶτε, mihi succensetis, Joh. 7. 23.

Χορὸς οῦ ὁ, *chorus, tripudium, chorea*, Luc. 15. 25. χορεύω, *salto*. Fut. χορεύσω, P. κεχόρευκα. *aor.* 1. ἐχόρευσα. χορεία ας ἡ, *saltatio*. *chorea*. χορευτὴς οῦ ὁ, *saltator*. φιλόχορος ὁ ἡ, *chorearum amans*.

Χόρτος ου ὁ, propriè *gramen*. Hinc videtur Latinorum *hortus* fluxisse, Marc. 4. 28. *fœnum*. Scil. gramen, quod maturuit. 1 Cor. 3. 12. *herba*. Jacob. 1. v. 10. ἄνθος χόρτου, flos herbæ. 1 Pet. 1. 24. δόξα ἀνθρώπου ὡς ἄνθος χόρτου, gloria hominum est tanquam flos herbæ. *virens spica*, Matth. 6. v. 30. Hebræis mos erat uti spicis torrefactis, ut apparet ex Levit. 2. 14. *seges herbescens*, Marc. 4. v. 28. ubi distinctè ordine recensentur, χόρτος, στάχυς, σῖτος. χορτάζω. *saturo*. *Fut.* χορτάσω. *Præt.* κεχόρτακα. *a.* 1. ἐχόρτασα, Matth. 15. v. 33. ὥστε χορτάσαι, (a. 1. act. infin.) ὄχλον τοσοῦτον, ut saturemus turbam tantam. Marc. 8. v. 4. χορτάσαι ἄρτων satiare panibus. *pass.* χορτάζομαι, Philip. 4. 12. χορτάζεσθαι καὶ πεινᾶν, saturari & esurire. Jacob. 2. 16. χορτάζεσθε, (præs. imperat.) saturamini. aor. 1. pass. ἐχορτάσθην, *saturatus sum, famem explevi*, Joh. 6. v. 26 ἐχορτάσθητε, saturati estis. Matth. 14. 20. καὶ ἐχορτάσθησαν, & saturati fuerunt. Luc. 15. v. 21. ἐπιθυμῶν χορτασθῆναι, (a. 1. infin.) ἀπὸ τῶν ψιχίων cupiens saturari à micis. *Fut.* 1. *pass.* χορτασθήσομαι, *saturabor*, Luc. 6. 21. χορτασθήσεσθε, saturabimini. Matth. 5. 6. χορτασθήσονται, saturabuntur. à *præt. pass.* κεχόρτασμαι derivatur χόρτασμα ατος τὸ, *cibus*, Actor. 7. 11.

Χρεία ας ἡ, *necessitas*, Luc. 10. 42. ἑνός ἐστι χρεία, unum est necessarium. Matth. 21. v. 3. ὁ Κύριος αὐτῶν χρείαν ἔχει, Domino illis opus est. Luc. 15. 7. οἵτινες οὐ χρείαν ἔχουσι μετανοίας, quibus resipiscentiâ non est opus. 1 Cor. 12. 21. χρείαν σου οὐκ ἔχω. te mihi non est opus. Ponitur sæpe sine *Gen.* pro *necesse habeo*, Matth. 14. v. 16. χρείαν ἔχω ἀπελθεῖν. 1 Thess. 5. v. 1. γράφεσθαι. Heb. 5. 12. πάλιν χρείαν ἔχετε τοῦ διδάσκειν, (verbum pro nomine.) χρεία significat etiam *indigentiam*. Roman. 12. 13. Ephes. 4. 28. ἵνα ἔχῃ μεταδιδόναι τῷ χρείαν ἔχοντι, ut habeat,

habeat, quod impertitat egenti. Vertitur *usus*. Ephes.4.29. πρὸς οἰκοδομὴν τῆς χρείας. Hypallage, pro πρὸς χρείαν οἰκοδομῆς, ad ædificationis usum. ἀχρεῖος εία εῖον, *inutilis e*, Matth 25.30. ἀχρεῖον δοῦλον ἐκβάλλετε, inutilem servum ejicite. Luc. 17. 10. δοῦλοι ἀχρεῖοί ἐσμεν, servi inutiles sumus. ἀχρειόω ῶ, *inutilem reddo*. ἀχρειόομαι οῦμαι, *inutilis fio*, Rom. 3.12. ἠχρειώθησαν, (3.pl.a.1. passſ. indic.) inutiles facti sunt.

Χράω ῶ, *commodo, commodatò do, do utendum*, **ich leihe**. *Fut.* χρήσω. *præt.* κέχρηκα. *a.*1. ἔχρησα, *commodavi*. Luc.11. verſ.5. χρῆσόν μοι τρεῖς ἄρτους, da mihi mutuò tres panes. χράομαι ῶμαι, propriè mutuor, commodatò accipio. item *utor*, *cum Dat.* 1 Tim.1.8. ἐάν τις αὐτῷ νομίμως χρῆται, si quis ea legitimè utatur. χρῆται hîc est *subj. modi.* 1 Tim. 5. v. 23. οἴνῳ ὀλίγῳ χρῶ, pauculo vino utere. χρῶ, est *præs. imperat.* 2 Cor.3. v.12. χρώμεθα, (1.pl.præs. ind.) utimur. 1 Cor. 7.v.31. χρώμενοι, utentes, (part. præs.) imperf. ἐχραόμην ώμην, άου ῶ, άετο ᾶτο. *in* 3. *plur.* άοντο ῶντο, Act.27.17. ἐχρῶντο, utebantur. *Fut.* χρήσομαι, utar. *a.*1. *med.* ἐχρησάμην, usus sum. 1 Cor.9.15. οὐκ ἐχρησάμεθα τῇ ἐξουσίᾳ ταύτῃ, non usi fuimus isto jure. 1 Cor.9.v.12. *aor.*1. *imperat.* χρῆσαι, utere, 1 Cor.7.12. *aor.* 1. *med. subj.* χρήσομαι, utar. 2 Cor. 13. v. 10. Actor. 27.3. φιλανθρώπως χρησάμενος (partic.a.1.med.) τῷ Παύλῳ, quum Paulum humaniter tractasset. χρῆσις εως ἡ, *usus*, Rom. 1.26, 27. χρήσιμος ου ὁ ἡ, *utilis*, 2 Tim 2. 14. εἰς οὐδὲν χρήσιμον, ad nihil utile. χρηστὸς ἡ ὸν, *idem* item *benignus*, Ephes.4. verſ.32. 1 Pet.2. v.3. *bonus*, Luc.5. v.39. *honestus*, 1 Cor. 15. v.33. *facilis*, seu *suavis*, & opponitur molesto. Matth.11. v.30. τὸ χρηστὸν, *benignitas*, substantivè capitur, idemque valet quod ἡ χρηστότης Rom.2. v. 4. χρηστότης ητος ἡ, *benignitas*, 1 Pet.2.v.3. χρηστεύομαι, benignus sum. 1 Cor.13.4. ἄχρηστος ου ὁ ἡ, *inutilis*, Phil. v.11. εὔχρηστος ου ὁ ἡ, *utilis*, 2 Tim. 2. v.21. & 4. v.11. Phil.v.11. ἀποχράομαι ῶμαι, *abutor*, cum *Dat.* ἀπόχρησις εως ἡ, *usus*, Coloſſ.2.v.22. καταχράομαι ῶμαι, *abutor*, 1 Cor.7. v.31. ὡς μὴ καταχρώμενοι, tanquam non abutentes. 1 Cor.9.18. εἰς τὸ μὴ καταχρήσασθαι, (aor.1.med. infin. τῇ ἐξουσίᾳ μου, ne abutar jure meo. παραχράομαι ῶμαι, *abutor*, item *aſpernor*, *flocci facio*. συγχράομαι ῶμαι, *familiariter utor aliquo*, *commercium habeo cum aliquo*, Johan.4. v.9. οὐ γὰρ συγχρῶνται Ἰουδαῖοι Σαμαρείταις, Judæ enim nihil habent commercii cum Samaritis.

Χρῆμα τος τὸ, *res*, *negocium*. item *pecunia*, sic dicta παρὰ τὸ χρῆσθαι, quia ea uti debemus, juxta illud, Quid mihi divitiæ si non conceditur usus? Accepit autem nomen ab usu, quia omnium commerciorum nervus est. Actor. 4. 37. ἤνεγκε τὸ χρῆμα, attulit pecuniam. χρήματα, *opes*, *pecuniæ*. Luc.18.v.24. οἱ τὰ χρήματα ἔχοντες, qui opes habent

habent. h. e. πλέσιοι. Marc. 10. v. 24. πεποιθότας ἐπὶ τοῖς χρήμασιν, qui confidunt opibus. Actor. 8. verſ. 20. διὰ χρημάτων κτᾶσθαι, pecuniis acquiri. Actor. 24. v. 26. ὅτι χρήματα δοθήσεται αὐτῷ, ut pecuniæ darentur illi. χρηματίζω, *divinitus admoneo, nominor*, Heb. 12. 25. χρηματίζοντα, divitus loquentem. Roman. 7. v. 3. χρηματίζει μοιχαλὶς, nominatur adultera. *Fut.* χρηματίσω. Rom. 7. v. 3. μοιχαλὶς χρηματίσει, adultera vocabitur. *aor.* 1. ἐχρημάτισα, *nominatus ſeu vocatus fui.* Actor. 11. v. 26. χρηματίσαι (aor. 1. act. infin.) πρῶτον ἐν Ἀντιοχείᾳ τοὺς μαθητὰς Χριστιανοὺς, vocari primùm Antiochiæ diſcipulos Chriſtianos. χρηματίζομαι, *divinitus* admoneor. Præt. paſſ. κεχρημάτισμαι, *divinitus fui admonitus, juſſus.* Heb. 8. 5. καθὼς κεχρημάτισται Μωσῆς, ſicut Moſes divinitus juſſus fuerat. Luc. 2. v. 26. ἦν δὲ αὐτῷ κεχρηματισμένον, fueratq; ipſi divinitus dictum. *aor.* 1. *paſſ.* ἐχρηματίσθην. Actor. 10. 22. ἐχρηματίσθη ὑπὸ ἀγγέλου, divinitus admonitus fuit ab angelo. h. e. ab angelo divinitus miſſo. Heb. 11. v. 7. πίστει χρηματισθεὶς Νῶε, per fidem Noë divinitus admonitus. Matthæi 2. v. 22. χρηματισθεὶς δὲ κατ' ὄναρ, divinitus admonitus in ſomnio. χρηματισμὸς οὗ ὁ, *divinum reſponſum*, Rom. 11. v. 4. παραχρῆμα, Adv. *illico.* (idem quod εὐθέως ſtatim. q. d. παρὰ χρῆμα *in re*, ad formam Belgici **thatlich**. *actutum* Latini appoſitiſſimè. παρὰ cum accuſativo *in.* Matth. 13. 4.) in N. T. legitur decies novies. Matth. 21. v. 19, 20. Luc. 1. 64. & 4. 19. & 5. 25. & 8. 44. 47. 55. & 13. 13. & 18. 43. &c. ἐκ τοῦ παραχρῆμα. ex tempore. Xenoph.

Χρὴ *oportet*, eſt verbum imperſ. Jacob 3. 10. *imperf.* ἐχρῆν, oportebat. *Fut.* χρήσει, oportebit. *præſ. infin.* χρῆναι, oportere. *Compoſ.* ἀπόχρη, ſatis eſt. *Imperf.* ἀπέχρη. *F.* ἀποχρήσει *a.* 1. ἀπέχρησε. Χρήζω, *egeo, indigeo*, cum Genit. Alii referunt ad thema χρεία, quorum ſententiæ non repugnamus. Dicitur χρήζω, (pro χρεάζω) & poëticè χρηΐζω, ubi ἰῶτα quoq; exprimitur. in N. T. quater legitur. Matth. 6. 32. χρήζετε τούτων, indigetis hisce, Luc. 11. 8. δώσει αὐτῷ, ὅσων χρήζει, dabit illi, quibus eget. ſeu quotquot ei ſunt opus 2. Cor. 3. v. 1. χρήζομεν, egemus. Rom. 16. 2. χρήζῃ, (3. ſing. præſ. ſubj.) egeat.

Χρίω, *ungo.* *F.* χρίσω. *a.* 1. ἔχρισα, Heb. 1. v. 9. διὰ τοῦτο ἔχρισέ σε ὁ Θεὸς, ὁ Θεός σου, ἔλαιον ἀγαλλιάσεως, propterea unxit te Deus, Deus tuus, oleo exultationis. tantùm legitur in N. T. Luc. 4. v. 18. Actor. 4. 27. & 10. 38. Heb. 1. v. 9. 2 Cor. 1. 21. *Præt. v.* ἔχρικα. *paſſ.* κέχρισμαι, unde eſt χρίσμα τος τὸ, *unctio.* item *Spiritus ſanctus*, per metonym. effecti metaphoricam. 1 Joh. 2. 20. ἐλάβετε χρίσμα ἀπὸ τοῦ ἁγίου, accepiſtis unctionem à Sancto illo (videl. Jeſu Chriſto profectam.) *Per* unctionem intelligitur hìc Spiritus ſanctus, ſicut clariùs patet ex v. 27. hujus cap. qui ipſe Pſal. 45. 8. & Heb. 1. 9. voca-

tur oleum exultationis. à κέχρισαι est χρίσις εως ἡ unctio, Exod. 25. 6. à persona κέχρισαι derivatur Χριστὸς ȣ ὁ, *unctus. Christus*. Joh. 1. v. 42. εὑρήκαμεν τὸν Μεσσίαν (Hebr. מָשִׁיחַ maschiach) ὅ ἐστι μεθερμηνευόμενον ὁ Χριστὸς, Invenimus Messiam illum (de quo prophetæ fuerunt vaticinati) quod est, si interpreteris, unctus. Hoc est *Domini nostri Iesu* cognomen, quo officium ejus triplex indicatur, videl. *officium propheticum*, quo functus est in statu humiliationis: *officium sacerdotale*, quod obiit in his terris, animam & corpus suum pro nobis offerendo in altari crucis, necnon etiámnum in cælis intercedendo pro nobis: *officium regium*, quod inprimis exercet in statu exaltationis, nos regens verbo & Spiritu suo: & tandem in extremo die (qui hinc vocatur dies Christi, Philip. 1. 10). nos plenè liberaturus est, hostibus nostris partim funditus deletis, partim in gehennam detrusis. Heb. 3. 14. μέτοχοι γὰρ γεγόναμεν τȣ̃ Χριστȣ̃, participes enim facti sumus Christi. Interdum vox *Christus* notat Christum cum Ecclesia, 1 Cor. 12. 12, 13. Gal. 3. 16. Ἀντίχριστ☉ ȣ ὁ, *Antichristus*, 1. Johan. 2. 18. 22. & 4. 3. 2. Joh. v. 7. ψευδόχριστοι οἱ, *falsi Christi, qui mentiuntur se esse Christum*. Matth. 24. v. 24 Χριστιανὸς ȣ ὁ, *Christianus*. Actor. 11. v. 26. & 26. v. 28. 1 Pet. 4. v. 16. ἐπέχρισε, *illinit*, Johan. 9. 6. ἐπέχρισε (3. sing. a. 1. act. indic.) illevit. ἐγχρίω, *inungo*. Apoc. 3. v. 18. ἔγχρισον, (a. 1. act. imperat.) τȣ̀ς ὀφθαλμȣ́ς σȣ inunge oculos tuos.

Χρέ☉ ȣ͂ς ☉ τὸ, & χρέως ȣ ὁ, Atticè) *debitum*. χρεωφειλέτης ȣ ὁ, *debitor*. Luc. 7. 41. & 16. 5. componitur ex χρέως & ὀφειλέτης ȣ ὁ, *debitor*, Matth. 6. v. 12. ab ὀφείλω.

Χρόν☉ ȣ ὁ, *tempus*, spatium temporis in genere (καιρὸς verò *opportunitas rei gerendæ*, quam Terentius *articulum* vocat. Actor. 2. 7.) Judæ v. 18. ἐν ἐσχάτῳ χρόνῳ ἔσονται ἐμπαῖκται, extremis temporibus futuri sunt irrisores; Joh. 12. v. 12. ἐν πολλῷ χρόνῳ σοφία. in Hebr. ἐν πρεσβυτέροις σοφία, penes senes sapientia. Luc. 4. vers. 5. στιγμῇ χρόνȣ, punctum temporis, h.e. momentum. Luc. 20. v. 9. ἀπεδήμησε χρόνȣς ἱκανȣ́ς, & peregrè abfuit multùm temporis. Johan. 5. 6. πολὺν χρόνον, diu, Johan. 7. 33. μικρὸν χρόνον, paulisper. Actor. 15. 33. ποιεῖν χρόνον, agere, transmittere tempus. Rom. 16. v. 25. χρόνοις αἰωνίοις σεσιγημένȣ, æternis temporibus, (h. e. aliis omnibus ætatibus) taciti, h. e. non revelati. χρονίζω, *tardo, moror*. Luc. 12. v. 45. χρονίζει ὁ Κύριός μȣ ἔρχεσθαι, tardat Dominus meus adventum. Luc. 1. 21. ἐν τῷ χρονίζειν, dum tardaret. Matth. 25. 5. χρονίζοντ☉ δὲ τȣ̃ νυμφίȣ, cunctante verò sponso. *Fut.* χρονίσω & Atticè χρονιῶ. Heb. 10. v. 37. ȣ̓ χρονιεῖ, non tardabit. μακροχρόνι☉ ȣ ὁ ἡ, *longævus*, Ephes. 6. 3.

Χρυσὸς ȣ ὁ, *aurum*, Matth. 2. v. 11. χρυσίον ȣ τὸ, *aureus nummus*.

Actor. 3. 6. χρύσεος ου, ἐος ὁ, *aureus.* Apoc. 14. v. 14. στέφανον χρυσοῦν, coronam auream. in fœmin. g. χρυσέη ἡ, *aurea*, Hebr. 9. v. 4. στάμνος χρυσῆ urna aurea. Apoc. 1. v. 12. λυχνίας χρυσᾶς, candelabra aurea. χρυσᾶς pro χρυσέας. Apoc. 17. 4. ποτήριον χρυσοῦν, poculum aureum Apoc. 9. v. 20. εἴδωλα τὰ χρυσᾶ, idola aurea. χρυσόομαι οῦμαι, inauror, Apoc. 17. v. 4. κεχρυσωμένη χρυσῷ inaurata auro. χρυσόπρασος ου ὁ, *gemmæ genus*, Apoc. 21. 20. ex nomine χρυσὸς & πράσον ου τὸ, *porrum.* item *species algæ.* Gemma illa ita dicta videtur ab externa figura.

Χρὼς in genit. χρωτὸς ὁ, corpus. ἅπαξ λεγόμενον, Act. 19. 1. Alii derivant à nomine χρόα ας ἡ, *color.* χροΐζω, *coloro.* χρωννύω seu χρώννυμι idem. χρῶμα τος τὸ, *color.* χρόος ου ὁ, & contractè χροῦς : in Genit. χροός, Dat. χροΐ, *cutis.* χρῶς ωτὸς ὁ *idem.* Corpus nomen habet à colore, tanquam adjuncto proprio.

Χωλὸς ἡ ὸν, *claudus a um*, Act. 3. v. 2. χωλὸς ἐκ κοιλίας μητρὸς, claudus ex utero materno. Matthæi 11. v. 5. χωλοὶ περιπατοῦσι, claudi ambulant. Hebr. 12. v. 13. ἵνα μὴ τὸ χωλὸν ἐκτραπῇ, ne quod claudum est deflectat. χωλότης τος ἡ, *claudItas.* χωλαίνω *claudico.* χωλόω ῶ, *claudum reddo.*

Χῶρος ου ὁ, nomen venti, *chorus*, Actor. 27. 12. βλέποντα κατὰ λίβα καὶ κατὰ χῶρον, spectans ad Aphricum & chorum.

Χῶρος ου ὁ, *locus, sedes.* item *ager, prædium, fundus.* χωρίον ου τὸ. *idem*, Matth. 26. 36. Johan. 4. 5. Actor. 1. 19. & 4. 34. ὅσοι γὰρ κτήτορες χωρίων, qui enim erant possessores agrorum. χώρα ας ἡ, *ager.* Matth. 8. v. 28. Luc. 12. v. 16. Luc. 21. v. 21. οἱ ἐν ταῖς χώραις scil. ὄντες qui sunt in agris. εὐφόρησεν ἡ χώρα, uberes fructus attulit ager. Luc. 15. v. 15. ἑνὶ τῶν πολιτῶν ἐκείνης χώρας, cuidam civium istius agri, h. e. *regionis* Jacob. 5. vers. 4. ἀμησάντων τὰς χώρας ὑμῶν, qui messuerunt agros vestros. Pro *regione* accipitur. Matth. 2. 12. & 4. 16. & 8. 28. Marc 1. 5. & 8. 28. &c. χωρέω ῶ. *Fut.* ήσω. *Præt.* κεχώρηκα. *a.* 1. ἐχώρησα, *cedo, abeo*, Matth. 1. v. 17. *intelligo*, Matth. 19. 11. *comprehendo*, Johan. 21. v. 25. *tendo*, 2 Pet. 3. v. 9. *capio*, Joh. 2. v. 6. Marc. 2. v. 2. *locum habeo*, Johan. 8. 37. ὁ λόγος ὁ ἐμὸς οὐ χωρεῖ ἐν ὑμῖν, sermo meus non habet locum apud vos. *recipio*, 2 Cor. 7. v. 2. χωρήσατε, (aor. 1. imper.) ἡμᾶς, recipite nos. ἀποχωρέω ῶ *discedo*, Matth. 7. 23. ἀποχωρεῖτε ἀπ' ἐμοῦ, discedite à me. *aor.* 1. ἀπεχώρησα, Actor. 13. v. 13. ἀποχωρήσας, (part. a. 1. act.) ἀναχωρέω ῶ, *secedo*, Matth. 9. vers. 24. ἀναχωρεῖτε, secedite. *ao.* 1. ἀνεχώρησα, Matth. 14. v. 13. ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν secessit illinc. *Revertor*, Matth. 2. v. 12. δι' ἄλλης ὁδοῦ ἀνεχώρησαν, per aliam viam reversi sunt. Actor. 23. 19. ἀναχωρήσας, (part. a. 1. act.) κατ' ἰδίαν, quum secessit seorsum. ἐκχωρέω ῶ, *excedo*, Luc. 21. 21. ἐκχωρείτωσαν, (3. plur. præs. act. imperat.) excedant, scil. ex Judæa. συγχωρέω ῶ, *concedo.* ὑποχωρέω, *sensim recedo*

cedo. Luc. 5. v. 16. ὑποχωρῶν, secedens, Luc. 9. v. 10. ὑπεχώρησε, (a. 1. act. 3. sing) secessit. περίχωρος ὁ ἡ, *circumjacens regio*, substantivè usurpatur, sicut ἡ ἔρημος. Matth. 14. v 35. εἰς ὅλην τὴν περίχωρον τῆς Γαλιλαίας, in totam regionem circumjacentem Galilææ. Marc. 1. v. 28. εὐρύχωρος ὁ ἡ, *latus, spatiosus*. Mat. 7. v. 13. εὐρύχωρος ἡ ὁδὸς, ἡ ἀπάγουσα εἰς ἀπώλειαν, spatiosa est illa via, quæ abducit ad interitum.) (στενόχωρος ὁ ἡ, *angustus*. στενοχωρία ἡ, *angustia*, Rom. 2. v. 9. στενοχωρέομαι οῦμαι, *coarctor*, 2 Cor. 4. 8.

Χωρὶς, Adv. *absque, sine*. cum Geni. Johan. 15. v. 5. χωρὶς ἐμοῦ οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδὲν, sine me non potestis facere quicquam. Rom. 3. v. 28. χωρὶς ἔργων νόμου sine operibus legis. Eph. 2. v. 12. χωρὶς Χριστοῦ, absque Christo. *Philip.* 2. v. 14. χωρὶς γογγυσμῶν. *Postponitur*, Heb. 12. v. 14. οὗ χωρὶς, sine quo. *Seorsum*. Johan. 20. v. 7. *excepto*, Matth. 14. v. 21. χωρὶς γυναικῶν, exceptis mulieribus. χωρίζω, *separo, divello, sejungo*. Matth. 19. 6. μὴ χωριζέτω, ne separet. *Fut.* χωρίσω, *separabo*, Rom. 8. v. 35. τίς ἡμᾶς χωρίσει ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ; quis nos separabit à dilectione Christi? *aor.* 1. ἐχώρισα, Rom 8. v. 39. χωρίσαι, (aor. 1. infin.) separare. *Præt. perf.* κεχώρικα. *Præs. pass.* χωρίζομαι *separor*. item *discedo*. 1 Cor. 7. 15. χωρίζεται, separatur, h.e. se separat. *ibid.* χωριζέσθω (3. sing. pass. imperat.) separatus esto. Actor. 1. 4. μὴ χωρίζεσθαι ἀπὸ Ἱεροσολύμων, ne abscederent Hierosolymis. *Præt. perf.* κεχώρισμαι, separatus sum. Heb. 7. v. 26. κεχωρισμένος ἀπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν, separatus à peccatoribus. *aor.* 1. ἐχωρίσθην, *idem*. Philem. vers. 15. ἐχωρίσθη πρὸς ὥραν, separatus fuit ad tempus. *aor. sub.* 1 Cor. 7. 11. ἐὰν δὲ χωρισθῇ, si sese separarit. *aor.* 1. *pass.* 1. *infin.* χωρισθῆναι, 1 Cor. 7. v. 10. γυναῖκα ἀπὸ ἀνδρὸς μὴ χωρισθῆναι, ubi μὴ χωρισθῆναι pro μὴ δεῖν χωρισθῆναι, vel est *hellenismus*, & infinitivus ponitur pro imperativo, pro ἡ γυνὴ ἀπὸ ἀνδρὸς μὴ χωρισθήτω, uxor à viro ne separator. *part. aor.* 1. χωρισθεὶς ἐκ τῶν Ἀθηνῶν, quum discessisset Athenis, Actor. 18. v. 1. ἀποχωρίζω idem quod χωρίζω. ἀποχωρίζομαι, *discedo*. Legitur tantùm bis in aor. 1. pass. Apoc. 6. 14. οὐρανὸς ἀπεχωρίσθη, cælum discessit. Actor. 15. v. 30. ὥστε ἀποχωρισθῆναι αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων, adeò ut alter ab altero discesserit. διαχωρίζομαι, Luc. 9. 33. ἐν τῷ διαχωρίζεσθαι αὐτοὺς ἀπ' αὐτοῦ, quum discederent ab eo. Significatio est reciproca, sicut apud Hebræos verbum *niphal* quandoque activè capitur.

ΨΙ est litera vigesima tertia, in numeris valet 700. profertur ut ps. ψάλλω, psallo.

Ψάλλω, *psallo, fidibus cano*. Jacob. 5. *vers*. 13. εὐθυμεῖ τις, ψαλλέτω, si quis est æquo animo, psallat. Ephes. 5. v. 9. ᾄδοντες καὶ ψάλλοντες, canentes & psallentes. *Fut.* ψαλῶ, *psallam*, Rom. 15. v. 9. 1 Cor. 14. v. 15. *Præt. perf.* ἔψαλκα. a. 1. itemque præt. med. ἔψαλα,

ω, unde est ψηλαφάω ῶ, *tango*, de qua voce vide thema ἅπτω. ex qua composita voce liquet, ψάλλειν, propriè esse *tangere*, unde apud Eurip. dicuntur Musici ψάλλειν χορδαῖς, tangere chordas, fides. Sicut Ovidius loquitur, non didicit chordas tangere, hoc est, nescit canere fidibus. Germani dicunt, **Die Seite schlagen.** ψαλμὸς ȣ ὁ, psalmus. Act. 13.33. Differunt ᾠδὴ, ὕμνος & ψαλμός· ᾠδὴ est vox generalis, & cantionem significat, quam vox humana modulatur: ψαλμὸς cantum fidium: ὕμνος verò cantionem qua Dei laudes decantantur.

Ψάω ῶ, *tergo, abstergo.* item *contingo.* F. ψήσω. P. ἔψηκα. *aor.* 1. ἔψησα. Dicitur etiam ψήχω *frico, rado.* item ψαίρω unde est ψώρα ας ἡ, *scabies.* Deut. 28.27. περιψάω, *cicumcirca abstergo, defrico.* à præt. pass. περιέψημαι derivatur nomen περίψημα ατος τὸ, propriè *sordes*, **Kneist oder Wust so man abschabt.** item scobs, ramentum, res vilissimæ. 1 Cor. 4. v 13. πάντων περίψημα ἕως ἄρτι, omnium sordes usque adhuc. Videtur Apostolus alludere ad locum Thren. 3.45. ita ut περικάθαρμα respondeat τῷ מאוס, περίψημα vero τῷ סְחִי. Ex Budæo Theodorus vertit *homines sacros*, quorum capite totius populi scelera luebantur, q.d. ita nos hostes execrantur, ut putent nos indignos esse vitæ hujus usuræ; ut putent inquam nostri extirpatione Deum placatum iri & mundo meliùs fore. ψαύω, *tango, contrecto.* προσψαύω, *attingo, cum Dat.* Luc. 11. vers. 46. ȣ προσψαύετε τοῖς φορτίοις, non attingitis illa onera.

Ψεύδω, *fallo. Fut.* ψεύσω. *aor.* 1. ἔψευσα. *Præt.* ἔψευκα. *Soph.* καὶ μὲ ἔψευσας ἐλπίδος, fefellisti spem meam. με hic retinet accentum propter ἔμφασιν. ψεύδομαι, *frustror*, Herod. ψευσθεὶς ἐλπίδος, spe frustrata. in N.T. *mentior*, cum *Dat.* aut absolutè, aut sequente *præpositione* εἰς vel κατά. 1 Tim. 7.2. ȣ ψεύδομαι, non mentior. 1 Johan. 1. v.6. ψευδόμεθα, mentimur, Jacob. 4. v. 14. καὶ ψεύδεσθε κατὰ τῆς ἀληθείας, & mentimini adversus veritatem. Apoc. 3.9. ψεύδονται mentiuntur. in imperat. Coloss. 3. v. 9. μὴ ψεύδεσθε εἰς ἀλλήλους, ne mentimini alius adversus alium. Matth. 5. v. 11. ψευδόμενοι καθ᾽ ὑμῶν, mentientes adversus vos. *F. med.* ψεύσομαι. *mendacio fallo. aor.* 1. *med.* ἐψευσάμην, ἐψεύσω, Actor. 5. v. 4. ȣκ ἐψεύσω ἀνθρώποις, non mentitus es hominibus. Psalm. 18. v. 49. ἐψεύσαντό μοι, mentiti fuerunt mihi, hoc est, mendaciter se mihi subjecerunt, ore quidem, sed non animo. *aor.* 1. *infin.* ψεύσασθαι, mentiri. *fallo.* Actor. 5. v. 3. *cum Accus.* ψεύσασθαι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, fallere Spiritum sanctum. Heb. 6. 18.. ψεῦσμα τος τὸ, *mendacium*, Rom. 3. v. 7. ψεύστης ȣ ὁ, *mendax, qui vanitatem orationis adhibet, qui sermone suo alios fallit.* Johan. 8. v. 44. ψεύστης ἐστι, mendax est. Roman. 3. v. 4. πᾶς ἄνθρωπος ψεύστης, omnis

homo mendax. Tit.1.v.12. κρῆτες ἀεὶ ψεῦσται: unde οἱ ψευδόμενοι dicuntur κρητίζειν. Et hinc videtur etiam dici κρητιστεύειν, ubi more Cretensium quis tergiversatur, aliosque fallere aut circumvenire studet. ψεῦδος εος τὸ, mendacium, orationis vanitas, Johan.8.44. λαλεῖν ψεῦδος, mendacium dicere. 2 Thess. 2.v.9. τέρασι ψεύδους, prodigiis mendacii, Hebraism. pro τέρασι ψευδέσι, prodigiis mendacibus. ibid.11. πιστεύειν τῷ ψεύδει, credere mendacio. Apoc. 21.v.27. ποιεῖν ψεῦδος, committere mendacium. Eph.4.25. ἀποθέσθαι ψεῦδος, deponere, hoc est, vitare mendacium. ψευδὴς έος ὁ ἡ, mendax, fallax, falsus, Actor.6.v.13. ἔστησαν μάρτυρας ψευδεῖς, stiterunt falsos testes. Apoc.21.v.8. πᾶσι ψευδέσι, omnibus mendacibus. ἀψευδὴς έος ὁ, mentiri nescius. Tit.1.v.2.

Ψῆφος ου ἡ, calculus, lapillus, Apoc.2.v.17. δώσω αὐτῷ ψῆφον λευκήν. Et per metonym. adjuncti suffragium. Actor.26.v.10. κατήνεγκα ψῆφον, tuli suffragium, h.e. comprobavi. ψηφίζω, calculis computo. Luc. 14. 28. ψηφίζει τὴν δαπάνην, computat sumptus. Fut. 1. act. ψηφίσω. aor.1. act. ἐψήφισα, Apoc.13.18. ψηφισάτω, (3. sing. aor. 1. act. imperat.) computet. συγκαταψηφίζω, communibus suffragiis eligo. Actor.1.v.26. συγκατεψηφίσθη, communibus suffragiis allectus fuit. συμψηφίζω, computo, Actor.19.18. συνεψήφισαν τὰς τιμὰς αὐτῶν, supputarunt pretia eorum. Act. 1. v.26. συγκατεψηφίσθη (3. sing. aor.1. pass. ind.) communibus calculis allectus est.

Ψιθυρισμός ου ὁ, susurrus. ψιθυρίζω. Fut. σω Præt. κα. susurro. ψιθυριστὴς οῦ ὁ, susurrator, occultus delator, Rom. 1.29. (διάβολος ου ὁ, est delator apertus.) ψιθυρισμὸς οῦ ὁ, susurrus, 2 Cor. 12. vers.20.

Ψὶξ χὸς ἡ, mica. ψιχίον ου τὸ, parva mica, Matth.15.27. τῶν ψιχίων, τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης, micis cadentibus è mensa.

Ψύχω, refrigero. cum Accus. F. 1. act. ψύξω. Jerem.8.2. aor.1. act. ἔψυξα. Num.11.v.32. Præt. act. ἔψυχα. Præs. pass. ψύχομαι. refrigesco. Præt. pass. ἔψυγμαι. unde est ψυγμὸς οῦ ὁ, Ezech.26.5. refrigerium aor.2. pass. ἐψύγην. Fut. 2 pass. ψυγήσομαι ῃ εται, refrigescam. Matth.24.12. ψυγήσεται ἡ ἀγάπη τῶν πολλῶν, refrigescet charitas multorum. A præter. ἔψυχα derivatur ψυχὴ ῆς ἡ, anima, quæ est nobilior pars hominis, constantis anima & corpore. Matth.10.28. δυνάμενον καὶ ψυχὴν καὶ σῶμα ἀπολέσαι, qui potest & animam & corpus perdere. 1 Thess.5 v.23. τὸ πνεῦμα, ἡ ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα, spiritus, anima & corpus. Jacob.1.v.21. σῶσαι τὰς ψυχάς. servare animas. vita. Matth.2.10. ζητοῦντες τὴν ψυχὴν τοῦ παιδίου, petentes animam, hoc est, vitam pueri. Hebraismus. Matth 6. v 25. οὐχὶ ἡ ψυχὴ πλεῖόν ἐστι τῆς τροφῆς; Nonne vita plus est, quàm alimentum? Joh.10.v.15. τὴν ψυχήν μου τίθημι ὑπὲρ τῶν προβάτων, vitam meam profundo pro ovibus

Matth.10.v.39. ὁ εὑρὼν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, ἀπολέσει αὐτήν, qui invenit vitam suam, hoc est, qui metu crucis pro CHRISTO subeundæ, ei vult parcere, perdet eam. *persona* seu *homo*, per synecdochen Hebraicam. Actor.2. v.41. ψυχαὶ ὡσεὶ τρισχίλιαι, animæ (homines) ter mille. Actor.7.14. ἐν ψυχαῖς ἑβδομήκοντα πέντε, cum animabus (hoc est, personis) septuaginta quinque. Rom. 13. v.1. πᾶσα ψυχὴ omnis anima potestatibus subjecta esto. Actor. 27.27. ἦμεν δὲ ἐν τῷ πλοίῳ αἱ πᾶσαι ψυχαὶ, eramus autem universa *capita* in navigio ducenta septuaginta sex. *Voluntas.* Ephes.6.6. ἐκ ψυχῆς, ex animo von hertzen. Philip.1. ver.27. μιᾷ ψυχῇ, una voluntate. *Libido.* Psalm.27.18. μὴ παραδῷς με εἰς ψυχὰς θλιβόντων με, ne tradas me libidini hostium meorum. *Corpus* per synecd. duplicem, membri & integri. Levit. 16.v 29. ταπεινώσετε τὰς ψυχὰς ὑμῶν, affligetis animas vestras (corpora,) hoc est, jejunabitis. Confer Psalm.105.v.15. *Homo interior*, seu pars hominis regenerata.1 Pet.2.v.11. αἵτινες στρατεύονται κατὰ τῆς ψυχῆς, quæ (cupiditates) militant adversus animam. *Cor.* 1 Sam.18.1. ἡ ψυχὴ Ἰωνάθαν συνεδέθη τῇ ψυχῇ Δαβίδ, anima Jonathanis devincta fuit animæ Davidis. *Ipsemet*, ego ipse, tu ipse, ille ipse. Jud.16.v 31. ἀποθανέτω ἡ ψυχή μου, moriatur anima mea, hoc est, moriar ego ipse. Jerem 51.14. ὤμοσε Κύριος κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ (sic habent Hebræa) juravit DOMINus per animam suam, h. e. per seipsum. Matth.19.12. οἵτινες εὐνούχισαν ἑαυτοὺς, qui castrarunt seipsos. Hebræi, Syri, Chaldæi & Arabes hæc vertunt, qui castrarunt *animam suam* אֲשֶׁר. סָרְסוּן לְנַפְשָׁם *animam suam*, hoc est, *seipsos.* Et sanè in hac virtutis palæstra initium faciendum est ab ipsa anima. Actor.2.v.27. οὐκ ἐγκαταλείψεις τὴν ψυχήν μου εἰς ᾅδου, non relinques me in sepulcro. *Hebraismus.* τὴν ψυχήν μου, h. e. ἐμὲ me. Estque synecdochica locutio. Nam solum CHRISTI corpus in sepulcro fuit. Confer Syriacam versionem, necnon Benedicti Ariæ Montani librum singularem de Dialectis seu Hebraismis in opere Biblico Regio. 2 Cor.1.v.23. ἐγὼ δὲ μάρτυρα τὸν θεὸν ἐπικαλοῦμαι ἐπὶ τὴν ἐμὴν ψυχήν, ego verò testem Deum invoco in animam meam, hoc est, in meipsum. Hic juravit Paulus per animam suam, sed in re seria. *halitus.* Job 41.v.12. ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, anima ejus, hoc est, halitus ejus (balænæ) carbones inflammabit. *Anima sentiens.* Apoc.8.v.9. τὰ ἔχοντα ψυχὰς, *animantia.* ψυχικός οῦ ὁ, Adj. *animalis*, & *opponitur regenerato.* 1 Cor.2.v.14. ψυχικὸς δὲ ἄνθρωπος οὐ δέχεται τὰ τοῦ πνεύματος τοῦ θεοῦ, animalis verò homo non capit ea, quæ sunt Spiritus Dei. Opponitur *glorificato*, 1 Cor.15.v.44. ubi corpus glorificatum vocatur πνευματικόν. ἄψυχος οὐ ὁ ἡ, *anima carens.* 1 Cor.14.v.7.)(ἔμψυχος, vivus

διψυχ☉ ὁ ὁ ἡ, *animo duplex*, qui est temerarius, inconstans, & Vertumnus aliquis. Jacob.1. v.8. & 4. 8. εὔψυχ☉ ὁ ὁ ἡ, *animosus*. εὐψυχέω ῶ, *bono sum animo*, idem quod εὐθυμέω. Philip.2.19. ἰσόψυχ☉ ὁ ὁ, *eodem animo praeditus*, Philip. 2. 20. ὀλιγόψυχ☉ ὁ ὁ, *pusillanimus*, 1 Thess.5.14. σύμψυχ☉ ὁ ὁ, *unanimis*, *qui ejusdem est sententiae*, Philip 2. v.2. ἀποψύχω, *exanimor*, *de potestate exeo*, *animi deliquium patior*, Luc.21. ver. 26. ἀναψύχω, *refrigero*, & per metaph. *reficio*, *recreo*, 2 Tim. 1. v.16. πολλάκις με ἀνέψυξε, (aor. 1. act.) saepe me recreavit. ἀνάψυξις εως ἡ, *refrigeratio*, item *recreatio*, Actor.3.v.19. ἐν καιροῖς ἀναψύξεως, in tempore refocillationis. ἐκψύχω, *animam exhalo*, Actor.5. v.5. πεσὼν ἐξέψυξε, prolapsus expiravit. Actor. 12. v 23. καὶ γενόμεν☉ σκωληκόβρωτ☉ ἐξέψυξεν, consumptus phthiriasi expiravit. καταψύχω, *refrigero*. *aorist.1.act.* κατέψυξα. Luc.16. v.24. καταψύξῃ (3.sing. aor. 1. act. subj.) refrigeret. in prima persona καταψύξω. ψύχ☉ ε☉ τὸ, *frigus*, Joh.18.18. ψύχ☉ ἦν, frigus erat, Actor.28. v 2. διὰ τὸ ψύχ☉, propter frigus. 2 Cor.11.v.27. ἐν ψύχει, in frigore. ψυχρὸς ά όν. *frigidus a um* Matth. 10 42. ποτήριον ψυχροῦ, scilicet ὕδατ☉, poculum frigidae. Apoc.3. v.15. οὔτε ψυχρὸς εἶ, οὔτε ζεστὸς, neque frigidus es, neque calidus.

Ψωμὸς οῦ ὁ, *buccella*, **ein mundvol**, frustum, quantum bucca semel capit, à ψάω, τὸ λεπτύνω, κόπτω concido, comminuo.) ψωμίον ου τὸ, *frustulum*, *offula*, Johan. 13.v.26,27,30. ψωμίζω propriè cibum concisum, comminutum, praemansum in os ingerere, prout matres indunt infantibus, item per synec. speciei, *nutrio*, *alo*, *cibo*. Rom.12.v.20. ψώμιζε αὐτὸν, ciba eum. *Fut.* ψωμίσω.a.1. ἐψώμισα. 1 Cor.13.3. ἐὰν ψωμίζω, (1. sing. aor.1. act. subj.) si in alendis egenis insumam, si impendam. ubi ψωμίζω est in pastum consumo, frustulatim distribuo. Exemplaria alia hic habent ψωμίσω, alia ψωμίζω (1. sing. praes.act. subj.) sed res eòdem redit.

Ψώχω, *confrico*, *attenuo*, *in frusta comminuo*. Luc.6. v.1. ψώχοντες ταῖς χερσὶ, confricantes manibus.

Ω Est ultima & xxiv. litera. in numeris valet 800. conflatum est ex duobus ο μικροῖς, uti ejus forma ostendit ω unde ω μέγα, hoc est, magnum nominatur. Respondet puncto Hebraeo *cholem*.

Ὦ Adv. exclamandi cum Vocat. Atticè etiam cum nominativo. Rom.2.v.1. ὦ ἄνθρωπε. & 9. 20. Luc.9 v.41. ὦ γενεὰ ἄπιστ☉, ô natio incredula. ἄπιστος pro ἄπιστε Atticè. Luc.18.13. Hesiod. aspid. v.95. ὦ φίλ☉ pro ὦ φίλε. Act. 18.v.14. ὦ Ἰουδαῖοι, ô Judaei. Rom. 11.v.33. ὦ βάθ☉, ô profunditatem. Ephes.5.33. οἱ ἄνδρες pro ὦ ἄνδρες Atticè. Raro *omittitur*. 2 Cor. 6.v.11. Κορίνθιοι pro ὦ Κορίνθιοι.

Ὠδίν ῖν☉ ἡ. Vide ὀδύνη.

Ὠθέω, *trudo*, *pello*. *Fut.* ὠθήσω & ὤσω.

ἐῶ, aor.1. ὦσα. præt. act. ὦκα. præt.pass. ὦσμαι. Psalm. 64. v.8. φασμῷ ωσμένῳ. a.1. pass. ὤσθην Psalm.118. 13. Augmentum hic est nullum, quia ω per se longum. ἀπωθέομαι ῦμαι, in media forma, *repello*, *abjicio*, *detrudo*. Actor.13.46. ἐπειδὴ δὲ ἀπωθεῖσθε αὐτὸν, postquam autem illum repellitis. Ro.13. 12. ἀπωθώμεθα (pro ἀπωθεώμεθα, contractè, est 1.pl.præs.subj.med.) abjiciamus. aor. 1. *med.* ἀπωσάμην legitur in 3.singulari ter, in 3. pl.semel. Actor.7. 27. ἀπώσατο αὐτὸν, repulit eum. Rom. 11.v.1. μὴ ἀπώσατο ὁ θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ; num abjecit Deus populum suum? Actor.7.v.39. ἀλλ' ἀπώσαντο, sed repulerunt. 1 Tim. 1.v.19. ἣν τινὲς ἀπωσάμενοι, (part. a. 1.med.) quam quidam repellentes, vel qua quidam repulsa, &c. ἐξωθέω, ῶ *expello*, *ejicio*, *extrudo*. F. ἐξώσω, Joel.2.v.20. Jerem.24. v.9. præt. act. ἔξωκα. *præt. pass.* ἔξωσμαι. Jerem.49. v. 35. *aor.* 1. pass. ἐξώσθην. Jerem. 16. 4. *aor.* 1. act. ἔξωσα ας ε. Legitur bis in aor. 1. *act.* Act. 7. v.45. ὧν ἐξῶσεν, quas expulit. ὧν pro ἃ propter præcedentem *Gen.* Hellenismus. Act.27.v.39. εἰ δύναιντο ἐξῶσαι, (aor. 1. act. infin.) τὸ πλοῖον, si possent extrudere navem. ἐπωθέω ῶ, *impello*. βοώτης ου ὁ, *boum agitator*, *bubulcus*. Vox composita ex βοῦς βοὸς, & ὤστης ου ὁ, abjecto sigma.

Ὦμος ὁ, *in Genit.* ὤμου, *humerus*, Matth. 23. 4. ἐπιτιθέασιν ἐπὶ τοὺς ὤμους, imponunt humeris. Luc. 15.v.5. ἐπιτίθησιν ἐπὶ τοὺς ὤμους, imponit humeris. κατωμίζω, *humeris tollo*. ὠμὸς οῦ ὁ, *crudus*. Adjectivum hoc à substantivo solo accentu discriminatur.

Ὠνέομαι οῦμαι *emo*, Actor. 7. 16. ὃ (χωρίον) ὠνήσατο Ἀβραὰμ τιμῆς ἀργυρίου, quem agrum emerat Abrahamus pretio pecuniæ. ὀψώνης ου ὁ, propriè dicitur, ὠνούμενος τὸ ὄψον, *emens opsonium*, opsonator. (Est verò τὸ ὄψον omne id quod cum pane comeditur, vide suprà.) Hinc derivatur ὀψώνιον ου τὸ, *opsonium*. Sæpe accipitur pro annona, quæ militibus in singulos menses dabatur: & hinc per syn. spec. pro *stipendio* seu salario. Rom. 6. v. 23. τὰ γὰρ ὀψώνια τῆς ἁμαρτίας, θάνατος, stipendia enim peccati mors. *metaphora*. τελώνης ου ὁ, *publicanus*, qui certa pecunia vectigalia redemit, & quicquid præter eam colligit, in ejus cedit lucrum. Matth. 10. 3. Ματθαῖος ὁ τελώνης. Matth. 18. v. 17. ὥσπερ ἐθνικὸς καὶ τελώνης, tanquam ethnicus & publicanus. Luc.7. v. 29. οἱ τελῶναι publicani. τελώνιον ου τὸ, *telonium*, *locus ubi sedent publicani*, *publicanorum mensa*, Matth. 9. v.9. Marc. 2.v. 14. ἀρχιτελώνης ου ὁ, *princeps publicanorum*, Luc. 19.v 1.

Ὠὸν οῦ τὸ, *ovum*, Luc. 11. *vers* 12.

Ὦον ου τὸ, *superior domus pars*. Spartanorum lingua. vide Bezam in Actor. 1.v. 13. ὑπερῷος ου ὁ, *qui in summa ædium parte est*. ὑπερῷον ου τὸ, *cœnaculum*, Actor.1.v.13.& 9.37.39. & 20.v.8.

Ὥρα ας ἡ, sic videtur dicta παρὰ

τὸ

τὸ ὁρίζειν à definiendo, quod tempus definiat. *hora*, duodecima diei pars. Matth. 20. 6. *tempus*, Johan. 16. 2. πρὸς ὥραν, ad tempus, aliquamdiu. Philem. v. 15. *dies*, Marc. 6. 35. ἤδη ὥρας πολλῆς γινομένης, quum jam multus dies esset. *seculum*. 1. Joha. 2. v.18. ἐσχάτη ὥρα ἐστὶ, extremum seculum est. *periculum aut passio immmens, hora fatalis*. Johan. 12. 27. πάτερ, σῶσόν με ἐκ τῆς ὥρας ταύτης, pater, libera me ab hac hora. *momentum*. Luc. 12. v.12. & 24. v. 33. Matth. 8.13. & 9. 22. *tempus constitutum, hora stata*, Luc. 22. v. 14. *tertius quadrans diei*, Marc. 15. v. 25. ἡμιώριον ου τὸ, *dimidia hora*. Apoc. 8. 1. ὡραῖος αία αῖον, *speciosus, pulcher a um*, Matth. 23. v.27. ὡραία πύλη, speciosa porta. Actor. 3.2. Derivatur ab ὥρα ας ἡ, *pulchritudo*. ὡραῖος Hesych. ἀκμάζων τῇ ἡλικίᾳ καὶ ὄψει. item δι' ὥρας. αὐθωρεὶ *eadem hora*. in epist. ad Attic. lib.2.

Ὤρα ας ἡ, *cura*, Hesych. φροντὶς, ἐπιμέλεια. θυρωρὸς ου ὁ ἡ, *ostiarius, janitor, qui januæ curam gerit*. Johan.10. v.3. ὀλιγωρέω ῶ, *parum curo, negligo*. cum Genit. Heb.12.5.

Ὠρύομαι, *rugio. Fut.* ὠρύσομαι. *aor.* 1. ὠρυσάμην. 1 Pet. 5. v. 8. ὡς λέων ὠρυόμενος, tanquam leo rugiens.

Ὡς est Adv. similitudinis, & valet idem quod *sicut, tanquam, ceu*, ut Matth. 6.10. ὡς ἐν οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς, sicut in cælo, (ita) etiam in terra. Sed non semper *similia* indicat, sed aliquando etiam *causam efficientem*. 1. Petri 1. v. 19. τιμίῳ αἵματι (ἐλυτρώθητε) ὡς ἀμνοῦ ἀμώμου, redempti estis pretioso sanguine, utpote agni immaculati. adjunctam *certitudinem* & *veritatem*, Johan. 1. v. 14. ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ δόξαν ὡς μονογενοῦς, παρὰ Πατρὸς, spectavimus gloriam ejus, gloriam inquam, qualis convenit unigenito, à Patre scilicet egresso. Adjunctum *tempus*, Luc. 4. v. 25. ὅτι ἐκλείσθη ὁ οὐρανὸς, (καὶ) ὡς ἐγένετο, quando clausum fuit cælum (&) quando fuit, &c. Vertitur *quum*, Luc. 3. v. 23. καὶ αὐτὸς ἦν ὁ Ἰησοῦς ὡσεὶ ἐτῶν τριάκοντα ἀρχόμενος, ὢν (ὡς ἐνομίζετο υἱὸς Ἰωσὴφ) τοῦ Ἡλὶ, & ipse Jesus incipiebat esse circiter annorum triginta, existens (quum putaretur filius Josephi) filius Heli. *dum* Gal. 6. v. 10. ὡς καιρὸν ἔχομεν dum tempus habemus. ὡς ἂν & ὡς ἐὰν idem valent, quod ὅταν *quando*. Rom. 15. v. 24. & 1 Corinth. 11. v. 34. idem quod ὅτι *quòd*. Rom. 1. v. 9. ὡς ἀδιαλείπτως μνείαν ὑμῶν ποιοῦμαι quòd indesinenter vestri mentionem faciam. *item* ὡς pro σχεδὸν *quasi* Luc. 8. v. 42. Actor. 1.15. *circiter*, Johan. 1. v. 40. ὥρα δὲ ἦν ὡς δεκάτη, hora erat circiter decima. καθὼς ex κατὰ & ὡς idem quod ὡς, Ephes. 5. v. 11. 1 Thess. 4. v. 6. καθὼς καὶ idem quod καθὼς 1 Cor. 13. v. 12. Distributivum est, & significat *prout*, Actor. 1. v. 15. πῶς est interrogativum, *quomodo*. Matth. 22. v. 45. πῶς υἱὸς αὐτοῦ ἐστι; Quomodo filius ejus est? Matth. 16. v. 11.

πῶς

πῶς οὐ νοεῖτε; Quomodo non animadvertitis? ubi non declarat simplicem interrogationem, sed cum admiratione conjunctam. Extra interrogationem est encliticum, ut μήπως, *ne quo modo* Gal. 2. v. 2. 1 Thess. 3. v. 5. ubi μὴ construitur cum indicativo. μήπως *ne quo modo*, *ne fortè*, construitur cum indicativo, Gal. 2. v. 1. μήπως εἰς κενὸν τρέχω, ἢ ἔδραμον, ne quo modo frustra currerem, aut cucurrissem. pro πῶς ponitur ὡς Luc. 23. 55. ὡς ἐτέθη τὸ σῶμα αὐτοῦ, quomodo positum esset corpus ejus. εἴπως, *si quo modo*, *an aliquo modo*, tentaturus an possem. Actor. 17. v. 12. εἴπως δύναιντο, *si* quo modo possent, experturi aut tentaturi, an aliquo modo possent. Sic accipitur etiam Rom. 11. v. 14. εἴπως παραζηλώσω μου τὴν σάρκα, (ut experiar) si quo modo ad æmulationem provocem consanguineos meos. Philip. 3. vers. 11. εἴπως καταντήσω, si quo modo potuerim pervenire. οὔπω, *nondum*, Johan. 20. v. 17. οὐδέπω, *idem*, Joh. 7. 39.

Ὠφελέω ῶ, *juvo*, *prosum*, *utilis sum*, *proficio*, Johan. 6. vers. 36. ἡ σὰρξ οὐκ ὠφελεῖ οὐδὲν, caro nihil prodest. Matth. 27. vers. 24. ὅτι οὐδὲν ὠφελεῖ, se prorsus nihil proficere. Johan. 12. v. 19. ὅτι οὐκ ὠφελεῖτε οὐδὲν, vos planè nihil proficere. Duplex negatio apud Græcos fortiùs negat. *Fut.* ὠφελήσω. 1 Cor. 14. vers. 6. τί ὑμᾶς ὠφελήσω; Quid vos juvabo? Galat. 5. v. 2. Χριστὸς ὑμᾶς οὐδὲν ὠφελήσει, Christus nihil vobis proderit. *aor.* 1. ὠφέλησα, Heb. 4. vers. 2. ἀλλ' οὐκ ὠφέλησεν ὁ λόγος τῆς ἀκοῆς ἐκείνους, at non profuit illis auditus sermo. ὁ λόγος τῆς ἀκοῆς, pro ὁ λόγος ἠκουσμένος vel κεκηρυγμένος, est Hebraismus. *Pass. præs.* ὠφελοῦμαι. 1 Corinth. 13. vers. 13. οὐδὲν ὠφελοῦμαι, nihil mihi prodest. Matth. 16. vers. 26. τί γὰρ ὠφελεῖται ἄνθρωπος; Quid enim prodest homini? *a.* 1. *pass.* ὠφελήθην, *percepi commodum*, Heb. 13. *vers.* 9. ἐν οἷς οὐκ ὠφελήθησαν, unde nullam perceperunt utilitatem. *aor.* 1. *pass. subj.* Matth. 15. *vers.* 5. δῶρον, ὃ ἐὰν ἐξ ἐμοῦ ὠφεληθῇς, donum, quocunque à me juvari posses. *part. aor.* 1. *pass. gen. fœm.* ὠφεληθεῖσα, Marc. 5. v. 26. *adjuta*. ὠφέλιμος ὁ ὁ ἡ, *utilis e.* 1 Timoth. 4. *vers.* 8. ἡ δὲ εὐσέβεια πρὸς πάντα ὠφέλιμός ἐστι, pietas ad omnia utilis est. *in n. g.* legitur, Tit. 1. v. 8. καὶ ὠφέλιμα, & utilia. ἀνωφελὴς έος ὁ ἡ, *inutilis*, Tit. 3. v. 9. εἰσὶ γὰρ ἀνωφελεῖς καὶ μάταιοι, sunt enim inutiles & vani. ἀνωφελὲς έος τὸ, *inutilitas*, substantivè ponitur. Heb. 7. *versu.* 18. διὰ τὸ αὐτῆς ἀσθενὲς καὶ ἀνωφελὲς, propter ejus infirmitatem & inutilitatem. ὠφέλεια ας ἡ, *utilitas*, Roman. 3. vers. 1. τίς ὠφέλεια τῆς περιτομῆς. Judæ versu 16. ὠφελείας ἕνεκα, commodi causa!

Ὤψ ὠπὸς ὁ, *aspectus* & *ipsa vultus compositio*, item *vultus*. (παρὰ τὸ ὄπτεσθαι) μέτωπον ου τὸ, *frontis*, q. d. μετ' ὦπα, Apoc. 7. vers. 3. μύωψ, q. d. μύων ὦπα, claudens oculos. μυωπάζω.

nihil

nihil procul cerno, 2 Pet. 1. *verſ.* 9. μώλωψ ωπ☉ ὁ, *vibex, livor.* Vox compoſita ex μῶλ☉ ȣ ὁ, *pugna*, & ὤψ, *facies.* 1 Pet. 2. *verſ.* 24. ȣ τῷ μώλωπι αὐτȣ ἰάθητε, cujus livore ſanati eſtis. αὐτȣ ex Hebraiſmo redundat. σκυθρωπὸς ȣ ὁ, *adj. tetricus*, qui triſti vultu eſt. Matth. 6. *verſ.* 16. *ex* σκυθρὸς, tetricus, & ὤψ vultus. opponitur τῷ φαιδρῷ, vultui ad hilaritatem moderatam compoſito. Facies eſt animi index. σκυθρωπάζω, *ſum mœſto vultu, ſupercilium contraho, torvos oſtendo oculos.* ὕδρωψ ωπ☉ ὁ, *aqua intercus.* Compoſitum ex ὕδωρ ατ☉ τὸ, aqua, vel ex ὕδερ☉ ȣ ὁ aqua intercus, & ὤψ aſpectus. Eſt enim manifeſta quædam humorum effuſio inter peritonæum & inteſtina, unde venter intumeſcit. ὑδρωπικὸς ȣ ὁ, hydropicus, qui laborat aqua intercute. Luc. 14. *verſ.* 2. ὑπώπιον ȣ τὸ, ſugillatio ſub oculo, ſpecies ecchymomatis, quæ oritur ex plaga, ſanguine ſub oculo effuſo. ὑπώπια ων τὰ, lividæ oculorum notæ. **blaſwhe ſtreimen.** ὑπωπιάζω σω, *plagis contundo & ſugillo*, lividum facio. & per metaph. *vi mihi ſubjicio.* 1 Corinth. 9. *verſ.* 27. ὑπωπιάζω μȣ τὸ σῶμα, vi ſubjicio corpus meum: illud contundo jejuniis, & precibus carnis pruritus extinguo. *vexo & negocium faceſſo*, vel *aures obtundo.* Lucæ. 18. *verſ.* 5. ἐνώπιον, *coram, cum Genit. q. d.* ἐν ὠπὶ in conſpectu. Luc. 1. *verſ.* 6. 15. 19. 75. ἐνώπιον τȣ θεȣ, coram Deo, hoc eſt, ſincerè, non hypocriticè. Confer Geneſ. 17. *verſ.* 2. Eſt & *formula jurandi* ἐνώπιον τȣ θεȣ, in conſpectu Dei, ſcil. hæc loquor, ubi Deum omnipræſentem & omniſcium appellamus teſtem. Job. 16. *verſ.* 19. ἰδȣ ἐν ȣρανοῖς ὁ μάρτυς μȣ. Ecce in cælis eſt teſtis meus. Galat. 1. verſu 20. ἃ δὲ γράφω ὑμῖν, ἰδȣ ἐνώπιον τȣ θεȣ (ſcil. ἀποφαίνομαι) ὅτι ȣ ψεύδομαι. Quæ autem ſcribo, ecce coram DEO (affirmo) me non mentiri. Aliter ſed eodem ſenſu Roman. 1. *verſu.* 9. μάρτυς γάρ μοι ἐςὶν ὁ θεὸς. Nam DEUS teſtis mihi eſt. Philip. 1. *verſ.* 8. μάρτυς γάρ μȣ ἐςὶν ὁ θεὸς, nam DEUS teſtis meus eſt. ἐνώπιον Κυρίȣ, *coram* DOMINO, hoc eſt, coram arca federis, quæ erat Sacramentum præſentis DEI. Judicum 20. *verſ.* 23. Lucæ 12. *verſ.* 6. ἐνώπιον ἀνθρώπων, coram hominibus. Luc. 12. *verſ.* 9. ἐνώπιον ἀγγέλων, coram angelis ibid. κατενώπιον, *idem*, 2. Corinth. 2. *verſ.* 17. & 12. v. 19. Epheſ. 1. *verſ.* 4. Coloſſ. 1. *verſ.* 22. Judæ *verſ.* 24. πρόσωπον ȣ τὸ, q. d. τὸ πρὸς ὠπὶ, quod circa oculos eſt. facies, Matth. 6. v. 16, 17. & 26. v. 30, 67. *perſona*, 2 Corinth. 1. *ver.* 11. *Accidentia & circumſtantiæ perſonæ*, quæ in oculos noſtros incurrunt. 1. Sam. 16. *verſu.* 7. ἄνθρωπ☉ ὄψεται εἰς πρόσωπον, ὁ θεὸς δὲ ὄψεται εἰς καρδίαν. *conſpectus*, Matth. 11. v. 10. 1 Theſſ. 2. verſ. 17. προσώπῳ, ȣ καρδίᾳ conſpectu, non animo. Marc. 1.

...ν.2. κατὰ πρόσωπον, in conspectu, in oculis, Actor.25.v.16. Galat.2. v. 11. πρὸ προσώπου, coram. Marc.1. v.2. Luc.1. v.76. Luc.9.v.52. ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸ προσώπου αὐτοῦ, misit nuncios ante se, hoc est, præmisit. ἀπὸ προσώπου, à facie. 2 Theſſ.1. v.9. Apoc.6. v.16. πρόσωπον πρὸς πρόσωπον, à facie ad faciem, hoc eſt, coram. (*Hebraiſmus*. confer Geneſ.23. v. penult.) 1 Cor. 13. v.12. Sic στόμα πρὸς στόμα λαλῆσαι, coràm loqui, 2 Johan. v.12. ἐν προσώπῳ, *coram, in conſpectu*, 2 Cor.4. v. 6. 2 Cor. 8. v.24. εἰς πρόσωπον τῶν ἐκκλησιῶν, in conſpectu Eccleſiarum. κατὰ πρόσωπον αὐτῷ ἀντέστην, in os reſtiti. Galat. 2. v. 11. *ſuperficies*. Luc. 21. v. 35. *externa ſpecies & quaſi vultus* rerum omnium. Tribuitur cælo Matth.16. v.3. herbæ & flori ejus, Jacob. 1. v.11. εὐπροσωπέω ῶ, *ſpecioſus appareo*, Galat.6. v.12. ὅσοι θέλουσιν εὐπροσωπῆσαι ἐν σαρκὶ, qui cupiunt ſpecioſi apparere in carne, hoc eſt, qui placere volunt, & hominum aucupantur gratiam, urgentes neceſſitatem circumciſionis, quam quidam retinendam eſſe mordicus defendebant. Hujuſmodi homines non Deum timent aut intuentur, ſed ſunt tantùm ἀνθρωπάρεσκοι.

Δόξα μόνῳ τῷ Θεῷ.

F I N I S.

Præfatio authoris in Indicem Græcum.

SCRIPSERUNT viri doctissimi *locos communes rerum*: ego in *dictionibus* id præstate conatus sum. Dictiones sunt notæ rerum. Est itaque alia utrarumque affinitas. In *rebus* hactenus id nemo tam perfectè præstare potuit, quin alii subinde plura addiderint. Et ῥᾷον τοῖς εὑρημένοις τι προσθεῖναι, *facile esse inventis aliquid addere*, trito circumfertur adagio. Nec ego mirabor, si in his locis *vocum* communibus (liceat mihi ita loqui) alii plura adjicienda putaverint. Dies enim diem docet, & sacra Scriptura inexhaustus est divinæ sapientiæ oceanus. Fateor, me mihi in ipsa methodo satis nondum fecisse. Video *derivata* non satis distingui, & quærentibus prima fronte non esse obvia. Velim itaque posthac *orta* inter sese evidentius distingui, singulisque notulam hanc ∴ vel aliam quamcunque præponi & cuncta ad suam primam revocari scaturiginem, hoc est, ad ipsum *Thema*. Veruntamen *Index* hic *Græcus* N.T. *voces appellativas* complectitur, ut opinor, omnes. Primus numerus indicat paginam, secundus verò columnam. De *nominibus propriis*, aliisque *vocabulis Latinis, Hebraicis, Syriacis*, &c. vide post Indicem *Etyma*, nec non post Etyma *Analysin* vocum non Græcarum. Inserui huic indici vocabula quædam antehac prætermissa. Et quum illa ipsa etiam desiderentur in *concordantiis Græcis* ante octennium editis quantumvis aliis perfectioribus, hic ea subjicienda existimavi, ut aliâs à quocunque Typographo *Concordantias Græcas* recusuro, eò promptiùs notari possint. Sunt verò seqq. ἁγνεία ας ἡ, *castitas*. 1 Tim.4.v.12. οἱ ἡ ὁ, *articuli postpositivi*. κοσμικὸς ἡ ὀν, *mundanus a um*. Heb.9.v.9. λέγω *dico* quod quàm frequens sit in N.T. vide in hoc Lexico p.437. Sic καπά. Confer concordantias cum hoc Lexico. θηριομαχέω *cum bestiis depugno, dimico*. 1 Cor.15. v.32. νεφρὸς οῦ ὁ *ren*. Apoc.2. v.21. οὐκ, οὐχ *non*. Matth.26. v.39. οὐὰ *vah*. Marc.15.v.39. δυσφημία ας ἡ, *probrum*. 2 Cor.6,v.8. συγκυρία ας ἡ, *casus*. Luc.10 v.31. δή γε *certe propter*. Luc.11. v.8. ἀνεπαίσχυντος ου ὁ ἡ *impudens*. 2 Tim.2.v.15. πιότης ητος ἡ, *pinguedo*. Rom.11.17. ἐν, οὐ quàm imperfectè in concordantiis Græcis proponantur, hoc ipsum Lexicon ostendet. Plura hîc potuissem monere de ambiguis quarundam vocum accentibus, flectionibus, nec non constructionibus, sed καιρὸν hanc in aliud rejicio tempus.

INDEX.

Ἄπειρος

Δεισι-

διαυγάζω

Ἐγείρω

ἐκλεκτός

Ἐνδι-

Ἐπαι-

Ἐπι-

Εὐσεβής

Κατα-

Ξενίζω

Ὄρθριος

Παρα-

Πένης

Πληροφο-

Πρωτεύω

Συναυξ-

Συναυξ-

X

Χειμών

ΤΕΛΟΣ.

LATINUS LEXICI GRÆCOLATINI IN N. Testamentum INDEX,

Ubi non tantum vocabula, quibus Græcæ N. T. voces redditæ sunt, sed etiam alia plurima, quibus voces Græcæ ἄγραφοι hinc inde vertuntur.

SOLERTISSIMIS ET FIDELISSIMIS SCHOLARUM CHRISTIANARUM PRÆCEPTORIBUS

S. P. D.

GEORGIUS PASOR.

UPER à me editus est INDEX NOVI TESTAMENTI Græcus, ubi omnia vocabula Græca appellativa, ordine alphabetico percensentur, singulorúmque loci indicantur. Ἄγραφα tamen, quorũ subinde facienda fuit mẽtio data operâ omisi. Finis enim hujus mei qualiscunq; laboris est ut õnia *Græca novi Testamenti vocabula* adolescẽtibus fideliter instillẽtur, penitúsq; in florenti ætate inculcentur. Quem finem ut eò faciliùs cõsequerer, hunc ipsum indicẽ meis in primâ classe discipulis non ediscendũ, sed tantùm ex tempore latinè vertẽdum injunxi. Quotidie columnam iis præscripsi, quarũ ternas sub finem lectionis Græcæ me auscultante & aberrãtes in viam revocante, ipsimet sese alternatim interrogãdo, sũt interpretati. Quoties deinde in Græco N.T. textu latinè redden-

reddendo aliquis hæsitavit, ad *sacram* hanc *nomenclaturam* eum remisi : quo utilissimo non tam labore, quàm ludo obtinui, ut discipuli vel unius semestris spatio fermè omnia N. T. vocabula ad unguem tenerent. Sed de hisce breviter præfari volui, ut vos solertissimi juventutis informatores ad ἀμαθίαν hanc cunctis innatam ex animis tironum profligandam, paulatimque exterminandam eodem utamini strategemate. Alter sacri illius indicis finis est, ut tirones in novo Testamento, quod in singulis illustris pædagogéi Herbornensis classibus prælegitur, Themata & orta eò faciliùs, expeditùs & tutiùs possint investigare. Adjectus est in hâc tertiâ editione *Index Latinus*, qui loco *phrasiologiæ* esse poterit, quoties exercitia ad imitationem Græcè vertenda præscribuntur, qui tertius est utriusque, inprimis verò Latini Indicis usus. Vos quæso, fidelissimi præceptores, qui in pascendis DOMINI NOSTRI JESU CHRISTI agnis mei estis συνεργοὶ in hanc unam mecum incumbite curam, ut DEO PATRI nostro cælesti quam plurimos sistamus cultores sinceros, veróque adoratores (Johan, 4, verſ, 23,) Amen. Valete.

Accola

adsto

Agri-

Ampliùs

appara

aspernor

Cælest

Cat-

D

F

Figmen-

Grab

Irascor

Laneus

Licet

M

Mas

Mihi

O

Obstr[illegible]

Per

pleni-

prædam

R

Rixa

Tri-

Vas,

Ver-

Virilem

Unà

FINIS.